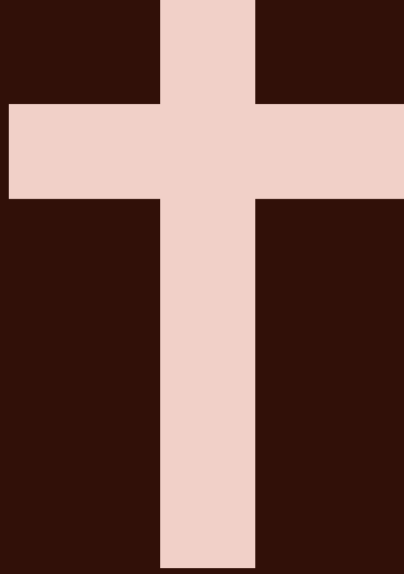

Soso Kitaabuie:
Tawureta, Yabura,
Inyila

The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso Kitaabuie: Tawureta,
Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2

Contents

Fe Folo Fole	1	Efese	1236
Yete sote	63	Filipi	1243
Lewi Serexedube	111	Kolosi	1248
Konti Tife	146	Tesaloniki I	1253
Masenyi Donxoe Siida	194	Tesaloniki II	1258
Yosuwe	236	Timote I	1261
Kiitise	264	Timote II	1266
Ruti xa Taruxui	292	Tito	1270
Samuweli I	297	Filemon	1273
Samuweli II	333	Eburu	1275
Isirayila Mangae I	363	Yaki	1289
Isirayila Mangae II	400	Piyeri I	1294
Yudaya Mangae I	436	Piyeri II	1300
Yudaya Mangae II	470	Yaya I	1304
Annabi Esidirasi	510	Yaya II	1309
Annabi Nehemi	523	Yaya III	1310
Esita xa Taruxui	541	Yude	1311
Ayuba	550	Waxayi	1313
Yabura	582		
Taalie	665		
Kawandila	695		
Suuki	705		
Annabi Esayi	711		
Annabi Yeremi	774		
Annabi Yeremi firin nde	842		
Annabi Esekiyeli	849		
Annabi Daniyeli	903		
Annabi Hose	921		
Annabi Yoweli	931		
Annabi Amosi	935		
Annabi Abadiyasi	944		
Annabi Yunusa	946		
Annabi Mika	949		
Annabi Naxumu	956		
Annabi Habakuku	959		
Annabi Sofoni	963		
Annabi Hage	967		
Annabi Sakari	970		
Annabi Malaki	981		
NT			
Matiyu	985		
Maraki	1029		
Luki	1057		
Yaya	1104		
Xerae xa taruxui	1138		
Roma	1178		
Korinti I	1198		
Korinti II	1216		
Galati	1228		

Tawureta Munsa Fe Fɔlɔ Fɔlɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

«Tawureta Munsa»

Tawureta Munsa findixi Alatala xa masenyi sebexi singe nan na. Ala Xaxili Seniyenxi naxa taruxui gbegbe fi Annabi Munsa ma alako a xa e sebɛ. Na taruxuie fe gbegbe masenma won bɛ naxee bara dangi kabi dunija fɔlɛ, han Annabi Munsa Isirayilakae xanin e xa bɔxi ma temui naxɛ.

Na birin findixi «Tawureta» nan na, naxan falaxi Eburu xui «xaranyi.» Na xaranyi tide gbo mixi birin bɛ, barima Ala lonni belebele fima mixi ma a kui. Na lonni mu danma fe dangixi kolonfe gbansan xa ma. Won Alatala xa seriye yati toma nɛ na taruxuie kui.

Tawureta Munsa lanxi kitaabui suuli nan ma. Na singe xili «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ,» barima a a masenma won bɛ dunija nun diine fɔlɔxi ki naxɛ. A firin nde xili «Isirayila xa Yetɛ Sɔtɔɛ,» barima Ala Isirayila ramini naa nɛ konyiya kui Misira bɔxi ma. A saxan nde xili «Lewikae Serɛxɛdubɛ Bɔnsɔɛ xa Seriyɛ.» Lewi findixi Isirayila serɛxɛdubɛe benba nan na. Na kitaabui a masenxi a lan Isirayilakae xa sali ki naxɛ. A naani nde xili «Kɔnti Tife.» Isirayila naxan nabaxi kira ra, kelife Misira bɔxi ma sigafe ra e xa bɔxi ma, na birin na yi kitaabui kui. A suuli nde xili «Annabi Munsa xa Masenyi Dɔnxɔɛ.» Beenun Isirayilakae xa so e xa bɔxi ma Ala dɛnnaxɛ fixi e ma, Annabi Munsa naxa a xa masenyi dɔnxɔɛ ti e bɛ. Na masenyi sebexi na kitaabui suuli nde kui.

«Fe Fɔlɔ Fɔlɛ»

Tawureta Munsa xa kitaabui singe xilixi «Fe Fɔlɔ Fɔlɛ.» Sora tongo suuli nan na a kui. E nɔma itaxunde dɔxɔ naani:

Sora 1 han 11, Dunija rafɔlɔ ki

Alatala naxa dunija daa senbe ra. Baba Adama nun Nɛnɛ Mahawa findixi a xa daali dɔnxɔɛ nan na. A to e daa, a naxa yaamari nde fi e ma, kɔnɔ a mu bu e naxa Ala matandi. Ibunadama tɔɔrɛ fɔlɔ menni nɛ. Kabi na temui fe birin naxa kana. Dunija xa yunubi to gbo, Ala naxa nate tongo a xa dunija halaki banbaranyi ra. Na nate kelixi a xa seniyenxi nan ma. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Kɔnɔ Ala xa marafanyi ma, a mu tin dunija birin xa halaki. Na kui a naxa Annabi Nuha rakisi kunkui belebele kui, a nun subee mɔoli birin.

Sora 12 han 25, Annabi Iburahima xa taruxui

Alatala naxa Annabi Iburahima sugandi, a xa findi saabui fanyi ra dunija birin bɛ. A naxa barakɛ sa a xa fe alako a xa findi si belebele ra. A man naxa saate tongo a bɛ, Kanaan bɔxi xa findi a bɔnsɔɛ Isirayila gbe ra.

Kɔnɔ na saate mu nu nɔma raka-malide fo Iburahima xa di sɔtɔ. Sara to a kolon a mu nɔma di baride a xa mɔri Iburahima bɛ, a naxa a xa konyi ginɛ Hagara fi a ma. Hagara naxa Sumayila bari Iburahima bɛ, kɔnɔ Ala mu tin Sumayila xa findi kɛ tongoma ra. Na kui Ala naxa a niya Iburahima nun Sara xa Isiyaga soto e xa forija kui. Ala naxa gbilen a xa saate ma a nu bara naxan tongo Iburahima bɛ, a fa na saate tongo Annabi Isiyaga fan bɛ.

Sora 26 han 36, Annabi Isiyaga nun Annabi Yaxuba xa taruxui

Annabi Isiyaga naxa guli firin soto a xa ginɛ Rebeka saabui ra. Ala naxa a ragiri Yaxuba ma, naxan bari dɔnxɔɛ ra, a xa findi kɛ tongoma ra dangi a taara Esayu ra. Esayu to na to, a naxa wa a xunya faxafe, kɔnɔ Yaxuba naxa a gi, a siga a nga xabile yire. Menni a naxa Raxele nun Leya dɔxɔ. E naxa di xeme fu nun firin bari a bɛ, naxee findi Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin xa yareratɛ ra.

Sora 37 han 50, Annabi Yusufu xa taruxui

Annabi Yaxuba xa di Yusufu mu nu rafan a taarae ma, barima Ala nu bara a masen a be a tan nan findima e xunyi ra. Na nan a niya e naxa a mati konyi ra Misirakae ma. Kono Ala naxa a ragiri Yusufu xa findi mixi belebele ra Misira boxi ma. Alatala man naxa a masen a be a tan nan fama dunija birin natangade xoxoxe nde ma naxan fama. Ne wuyaxi to dangi, kaame naxa sin dunija birin ma. Baloe nu na Misira boxi gbansan nan ma Annabi Yusufu saabui ra. Annabi Yaxuba to a xa die xee Misira baloe fende, e naxa Yusufu li naa. Na kui Annabi Yusufu naxa a xabile birin nafa Misira boxi ma alako e naxa faxes kaame ra.

Mixi noma lonni belebele sode yi kitaabui saabui ra. Alatala a yete masenma ne yi taruxuie kui. Ala senbe gbo dangi birin na. A wama ne mixi xa tinxin. Fe naaxi mu rafan a ma feo, a man kiiti sama ne yunubitoe ma. Kono Ala mu tinma mixi xa halaki. A ibunadama xanuma, a wama e malife alako e xa tuubi, e xa kisi a xa marafanyi saabui ra. Na seriye masenxi «Fe Folo Fole» nan kui. Ala xa won mali na birin kolonde alako won xa findi a xa mixie yati yati ra.

Tawureta Munsa Fe Folo Fole

Dunija Fole

¹ A fole ra, Ala naxa koore nun boxi daa.

² Dunija mu nu yailanxi, sese mu nu na a ma. Dimi nan nu na baa birin ma, kono Ala pengi naxan luxi alo foye nu a malintanma ye xun ma.

³ Ala naxa a masen, «Naiyalanyi xa mini.» Naiyalanyi naxa mini keren na.

⁴ Ala naxa a mato fa, na naiyalanyi fanxi. Ala naxa naiyalanyi nun dimi itaxun.

⁵ Ala naxa naiyalanyi xili sa «yanyi.» A naxa dimi xili sa «koe.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe singe nan nu na ki.

⁶ Ala naxa a masen, «Koore walaxe xa lu boxi ye nun koore ye tagi.»

⁷ Na bara findi naaninyi ra boxi ye nun koore ye tagi. A rabaxi na ki ne.

⁸ Ala naxa yi naaninyi xili sa «koore.» Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe firin nde nan nu na ki.

⁹ Ala naxa a masen, «Boxi ye xa malan yire keren. Xare xa maba.» A rabaxi na ki ne.

¹⁰ Ala naxa na xare xili sa «boxi.» A naxa na boxi ye xili sa «baa.» Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹¹ Ala naxa a masen, «Sansie xa mini boxi ma. Sansi mooli birin xa bula. Sansi xori naxan na a bogi kui, a bulama ne birin nun a mooli ra.» A rabaxi na ki ne.

¹² Boxi naxa rafe sansi mooli birin na, a bogi nun a sansi xori na a bili ma, na fan birin nun a mooli. Ala naxa a mato fa, na birin fanxi.

¹³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe saxan nde nan nu na ki.

¹⁴ Ala naxa a masen, «Yanbasee xa lu koore ma, yanyi nun koe itaxunfe ra. Waxati birin kolonma yanbasee saabui nan na. Xi yo xi, je yo je a kolonma yanbasee nan saabui ra.

¹⁵ Yanbase na koore ma boxi iyalanse nan na.» A rabaxi na ki ne.

¹⁶ Ala naxa naiyalanse xungbe firin nafala. Naxan xungbo, na xa yanyi yaamari raba. Naxan xurun, na xa koe yaamari raba. A naxa tunbuie fan nafala.

¹⁷ Ala naxa yanbasee sa koore ma alako e xa boxi iyalan,

¹⁸ e xa yanyi nun koe yaamari raba, e xa dimi nun naiyalanyi rafatan. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

¹⁹ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxe naani nde nan nu na ki.

²⁰ Ala naxa a masen, yexee xa ye ramaxa. Xonie xa jere koore ma.

²¹ Ala naxa yexee xungbe mooli birin daa a nun nimase naxan birin na ye xora. A naxa xoni mooli birin fan daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²² Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa

alako yexee xa wuya baa ma. Xonie fan xa gbo boxi ma.»

²³ Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe suuli nde nan nu na ki.

²⁴ Ala naxa a masen, «Nimasee mooli birin xa lu boxi ma: xurusee, bubusee, a nun buurunyi subee.» A rabaxi na ki ne.

²⁵ Ala naxa buurunyi subee mooli birin daa, a naxa xurusee mooli birin daa, a naxa bubusee mooli birin daa. Ala naxa a mato fa, a birin fanxi.

²⁶ Ala naxa a masen, «Won xa adama daa, won xa won foxi lu a ma. A xa yaamari raba yexee xun ma, xonie xun ma, xurusee xun ma, boxi xun ma, a nun bubusee xun ma.»

²⁷ Ala naxa adama daa gine nun xeme, a a foxi lu e ma.

²⁸ Ala naxa barake sa e xa fe. A naxe, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa alako boxi xa rafe. Wo xa yaamari raba boxi xun ma, yexee xun ma, xonie xun ma, bubusee xun ma.»

²⁹ A naxe, «N bara sansi birin nun sansi bogi birin fi wo ma baloe ra.

³⁰ N bara sansi birin fi sube birin ma naxan na boxi ma, a nun xoni birin ma, a nun bubuse birin ma, nimase birin ma naxee jengima. Sansi birin bara findi e baloe ra.» A rabaxi na ki ne.

³¹ Ala naxa a xa daalise birin mato fa, a fanxi han. Koe naxa so, kuye naxa iba, loxoe senni nde nan nu na ki.

2

¹ Koore, boxi, nun se birin daa ki nan nu na ki.

² Loxoe solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.

³ Ala naxa tide sa na loxoe solofere nde ma, a xa findi loxoe seniyenxi ra barima a a malabu na loxoe ne a xa wali kamalixi xa fe ra.

Baba Adama nun Nene Mahawa

⁴ Taruxui nan ya, dunija daaxi ki naxe. Marigi Alatala boxi nun koore daa temui naxe,

⁵ fotonyi yo mu nu na. Sansi yo mu nu na naxan bulaxi boxi ma barima Marigi Alatala mu nu tune

ye ragoroxi sinden. Adama fan mu nu na naxan boxi rawalima,

⁶ kono ye nu luma mini ra boxi bun, a fa yensen ye yire birin ma.

⁷ Marigi Alatala naxa adama yailan bende ra. Na dangi xanbi a naxa nii raso a fate a joe kui. A findi adama ra na ki ne.

⁸ Na xanbi Marigi Alatala naxa yire fanyi yailan sogetede mabiri. Na yire xili «Eden.» A naxa adama lu menni.

⁹ Marigi Alatala naxa wuri mooli birin nabula menni, wuri tofanyie, wuri naxee bogi fan a don daaxi ra. Na yire tagi wuri firin nu na. Keren xili «Simaya wuri.» Boore xili «Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri.»

¹⁰ Xure naxan ye rasoxi Eden kui sansie be, a to dangixi, a itaxunxi doxo naani ra.

¹¹ Na singe xili Pison. Na nan dangima Hawila boxi birin ma, xema na dennaxe.

¹² Na xema fan. Wuri ye xiri joxunme fan na na, a nun geme tofanyi naxan xili onixi.

¹³ Na xure firin nde xili Gixon. Na nan dangima Kusi boxi birin ma.

¹⁴ Na xure saxan nde xili Tigiri. Na nan dangima Asuri boxi ma a sogetede biri ra. Na xure naani nde xili Efirati.

¹⁵ Marigi Alatala naxa adama rasabati Eden, alako a xa no na yire rawalide, a man xa menni na ma.

¹⁶ Marigi Alatala naxa yaamari so adama yi ra, a naxe, «I noma yi wuri bogi birin donde naxan na Eden kui,

¹⁷ kono i naxa <Fe fanyi nun fe jaaxi kolon wuri> bogi don de, barima i nu na don, i faxama ne.»

¹⁸ Marigi Alatala naxa a fala, «A mu fan xeme xa lu be a keren. N fama malima fanyi daalide a be.»

¹⁹ Buurunyi sube birin nun xoni birin Marigi Alatala naxan daalixi bende ra, a naxa e xanin adama xon ma a xa e xili sa. Adama xili naxee sa e xun ma, nee naxa findi e xilie ra.

²⁰ A naxa xuruse birin, xoni birin, a nun buurunyi sube birin xili sa.

Koŋo na waxati Adama mu a mal-ima fanyi sotoxi sinden.

²¹ Marigi Alatala naxa xi xoli radangi a ma. A naxa a raxi a fanyi ra. A to xi, Marigi Alatala naxa a ganyanyi xori keren ba, a fa menni ragali.

²² Na xanbi, Marigi Alatala naxa Adama ganyanyi xori findi gine ra, a fa na gine fi Adama ma.

²³ Adama naxa a fala, «Yi gine fatanxi n xori nun n sube nan na. A xili ne <gine>, barima a minixi xeme ne i.»

²⁴ Na fe na a toxi, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a maso a xa gine ra, e findi keren na.

²⁵ Xeme nun a xa gine mageli nan nu a ra, koŋo na fe yaagi mu nu e ma.

3

Yunubi singe

¹ Bɔximase nan nu koŋa Marigi Alatala xa daalise birin be. A naxa gine maxorin, «Ala a fala ne wo be a wuri bogi naxan birin na Eden kui, a wo naxa a sese don? Nondi na a ra?»

² Gine naxa a yaabi, «Wuri naxee na Eden kui, muxu noma e birin bogi donde,

³ koŋo wuri naxan na Eden tagi, muxu mu noma na tan bogi donde, muxu mu noma makorede a ra yete yati, xa na mu a ra muxu faxama ne.»

⁴ Bɔximase naxa a fala gine be, «Ade, wo mu faxama.

⁵ Ala a kolon, wo na a don, wo ya rabima ne. Wo fama fe fanyi nun fe naaxi kolonde alo Ala yete.»

⁶ Gine to wuri bogi to, a tofan, a fan donse ra, a fan xaxili sotoxe ra, a naxa keren ba, a don, a nde so a xa mɔri yi, e nun naxan nu a ra. Na fan naxa a don.

⁷ Na waxati e yae naxa rabi. E naxa a kolon, e mageli nan nu a ra. E naxa xore burexe denbe e boore ra, e e yete sutura a ra.

⁸ Na xanbi, xeme nun a xa gine naxa Marigi Alatala jere xui me

nunmare ra. E naxa e noxun wurie xanbi ra.

⁹ Marigi Alatala naxa xili ti, «Adama, i na minden?»

¹⁰ Adama naxa a yaabi, «N bara i xui me Eden kui, koŋo n bara gaaxu, barima n mageli na a ra. Na nan a ra, n nan n noxunxi.»

¹¹ Marigi Alatala naxa a maxorin, «Nde a masenxi i be i mageli na a ra? Ka i bara na wuri bogi don ba, n naxan ma fe fala i be i naxa a don?»

¹² Adama naxe, «I gine naxan fixi n ma, na nan yi wuri bogi so n yi ra, n naxa a don.»

¹³ Na xanbi, Marigi Alatala naxa gine maxorin, «I yi rabaxi munfe ra?» Gine naxa a yaabi, «Bɔximase bara n madaxu han n bara na wuri bogi don.»

¹⁴ Awa, Marigi Alatala naxa a fala bɔximase be, «I to bara yi raba, awa, n fan n bara i danka xuruse nun buurunyi sube birin ya ma. I findima bubuse nan na i furi fari. I xube nan donma i xa dunijeigiri kui.

¹⁵ N bara deŋaaxui raso i tan nun gine tagi. N bara a raso i xa die nun a xa die tagi. Gine xa di i xunyi butuxunma ne. I fan a tingilinyi xinma ne.»

¹⁶ Marigi Alatala naxa a fala gine be, «I fan, n i toɔroma ne i xa di bari kui. Na toɔre gboma ne. I birama ne i xa mɔri foxo ra, a i yamari.»

¹⁷ Marigi Alatala naxa a fala Adama be, «I bara bira i xa gine foxo ra. I bara na wuri bogi don, n naxan ma fe fala i be, i naxa a don. Yakosi n bara bɔxi danka i xa fe ra. I toɔroma ne baloe sotoxe i xa dunijeigiri kui.

¹⁸ N tunbe nun baagi raminima ne bɔxi ma, i baloe sotoxe xe nan ma.

¹⁹ I baloe sotoxe i yilenfure nan na han i gbilenma bende temui naxe i rafalaxi naxan na. Bende nan i ra, i man gbilenma na bende ne.»

²⁰ Adama naxa a xa gine xili sa «Mahawa,» barima a findima ne mixi birin nga ra.

²¹ Marigi Alatala naxa dugi kiri daaxie dege Adama nun a xa gine be, a naxa e ragoro e ma.

²² Marigi Alatala naxa a masen, «Adama bara fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon alo won tan. A mu daxa a xa simaya wuri bogi don, xa na mu a ra a mu faxama.»

²³ Marigi Alatala naxa a ramini Eden, a xa boxi rawali Ala a daaxi naxan na.

²⁴ A Adama kerri xanbi, Marigi Alatala naxa malekee yaamari, e xa ti Eden sogetede biri ra. E xa nu santidegema te daaxi malintan, na simaya wuri kantade.

4

Kabila nun Habila

¹ Adama nun Mahawa to kafu, Mahawa naxa teege. E naxa di soto naxan xili Kabila. Mahawa naxe, «Alatala bara n mali di xeme sotofe ra.»

² Na xanbi Mahawa naxa Kabila xanbiratoe xemema soto naxan xili Habila. Xuruse demadonyi nan nu Habila ra. Boxi rawali nan nu Kabila ra.

³ Na temui to dangi, Kabila naxa fa sansi bogi fangadama ra serexe bade Alatala be.

⁴ Kono Habila naxa fa xuruse di singee ra nun e ture. Habila nun a xa serexe naxa rafa Alatala ma,

⁵ kono Kabila nun a xa serexe mu nu rafa Alatala ma. Alatala mu a ya ti Kabila xa serexe ra. Na na a ra, Kabila naxa kono, a yatagi naxa masara.

⁶ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxarin, «I konoxi munfe ra? I yatagi masaraxi munfe ra?»

⁷ Xa i fe fanyi raba, n na tongoma ne, kono xa i fe jaaxi raba, Sentane i ratantanma ne. I kata, i xa i yete ba a yi ra.»

⁸ Kabila naxa a fala a xunya be, «Won xee xe ma.» E to so xe ma, Kabila naxa a xunya Habila suxu, a naxa a faxa.

⁹ Na xanbi Alatala naxa Kabila maxarin, «I xunya Habila na minden?» A naxa a yaabi, «N mu a kolon. Fo n xa meeni n xunya ma?»

¹⁰ Alatala naxa a fala, «I munse rabaxi? N na i xunya wuli gbelegebele xui mefe keli boxi ma.

¹¹ N bara i danka barima i bara i xunya faxa. N i kerima ne yi boxi ma i xunya wuli na dennaxe.

¹² I na boxi rawali, i mu baloe sotoma. I findima jere ti nan na.»

¹³ Kabila naxa Alatala yaabi, «Na jaxankate gbo n tan be.

¹⁴ Xa i bara n kerri yi boxi ma to, won tagi ikuyama ne. N findima jere ti nan na. Mixi naxan na sa n to, a n faxama ne.»

¹⁵ Alatala naxa a yaabi, «Ade, xa mixi yo i faxa, n i gberoxoma ne doxo solofere.» Alatala naxa tonxuma sa Kabila ma alako xa naxan sa a to a naxa no a gere de.

¹⁶ Na temui Kabila naxa a makuya Alatala ra. A naxa sabati Nodi boxi ma Eden fuge ra.

¹⁷ Kabila nun a xa gine naxa kafu. A xa gine naxa teege, a naxa di soto naxan xili Enoki. Kabila nu na taa tife. A naxa a xa di xili sa na taa xun ma.

¹⁸ Enoki naxa Iradi soto. Iradi, Mexuyayeli baba na a ra. Mexuyayeli, Metusayeli baba na a ra. Metusayeli, Lameki baba na a ra.

¹⁹ Lameki naxa gine firin soto, keren xili Ada, boore xili Silahi.

²⁰ Ada naxa Yabala soto. Yabala, xuruse demadonyie nun kiri banxi kanyie baba na a ra.

²¹ Yabala xunya xili Yubali. Yubali, kora bonboee nun xule fee baba na a ra.

²² Silahi fan naxa di soto. A xili Tubali Kabila. Xabui nan nu a tan na. Walise wure gbeeli nun wure daaxi mooli birin xabui nan nu a ra. Tubali Kayini xunya ginema xili Nama.

²³ Lameki naxa a fala a xa ginee be, «Ada nun Silahi wo xa wo haake to n be. Lameki xa ginee, wo xa wo tuli mati n ma woyenyi ra.

N bara xeme nde faxa gberoxoe ra. N bara na segetala faxa barima a bara n maxono.

²⁴ Xa mixi solofere nan faxama Kabila gberoxofe ra,

mixi tongo solofere nun solofere nan faxama n tan Lameki gberoxofe ra.»

²⁵ Adama nun a xa gine naxa kafu. Mahawa naxa di soto naxan xili Seti. A bara na xili sa a xa di xun ma barima Ala bara a xa di Habila noxo so a yi ra Kabila naxan faxesa.

²⁶ Seti fan naxa di soto naxan xili Enosi.

Na waxati mixie naxa Alatala maxandi folo.

5

Adama han Nuha

¹ Adama nun a bonsoe xa taruxui nan ya. Ala to ibunadama die daa, a naxa a foxi lu e ma.

² A naxa e daa xeme nun gine. A barake sa e ma. A e xili sa «adama.»

³ Adama to bu je keme je tongo saxan, a naxa di soto a yete misaali ra. A naxa a xili sa Seti.

⁴ Seti xa bari dangi xanbi, Adama naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

⁵ Adama xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo saxan. Na xanbi a naxa faxesa.

⁶ Seti to bu je keme je suuli, a naxa findi Enosi baba ra.

⁷ Enosi xa bari dangi xanbi, Seti naxa bu je keme solomasaxan je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

⁸ Seti xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu nun firin. Na xanbi a naxa faxesa.

⁹ Enosi to bu je tongo solomanaani, a naxa findi Kenan baba ra.

¹⁰ Kenan xa bari dangi xanbi, Enosi naxa bu je keme solomasaxan je fu nun suuli. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹¹ Enosi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je suuli. Na xanbi a naxa faxesa.

¹² Kenan to bu je tongo solofere, a naxa findi Mahalaleli baba ra.

¹³ Mahalaleli xa bari dangi xanbi, Kenan naxa bu je keme solomasaxan je tongo naani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁴ Kenan xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je fu. Na xanbi a naxa faxesa.

¹⁵ Mahalaleli to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Yeredi baba ra.

¹⁶ Yeredi xa bari dangi xanbi, Mahalaleli naxa bu je keme solomasaxan je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

¹⁷ Mahalaleli xa simaya naxa siga je keme solomasaxan nun je tongo solomanaani nun suuli. Na xanbi a naxa faxesa.

¹⁸ Yeredi to bu je keme je tongo senni a nun firin, a naxa findi Enoki baba ra.

¹⁹ Enoki xa bari dangi xanbi, Yeredi naxa bu je keme solomasaxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁰ Yeredi xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun firin. Na xanbi a naxa faxesa.

²¹ Enoki to bu je tongo senni a nun suuli, a naxa findi Metusela baba ra.

²² Metusela xa bari dangi xanbi, Enoki naxa bira Ala foxo ra je keme saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²³ Enoki xa simaya naxa siga je keme saxan nun je tongo senni a nun suuli.

²⁴ Enoki naxa bira Ala foxo ra. Na xanbi a mu lu na sonon, barima Ala bara a xanin.

²⁵ Metusela to bu je keme je tongo solomasaxan a nun solofere, a naxa findi Lameki baba ra.

²⁶ Lameki xa bari dangi xanbi, Metusela naxa bu je keme solofere je tongo solomasaxan a nun firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

²⁷ Metusela xa simaya naxa siga je keme solomanaani nun je tongo senni a nun solomanaani. Na xanbi a naxa faxesa.

²⁸ Lameki to bu je keme je tongo solomasaxan a nun firin, a naxa di soto.

²⁹ A naxa a xili sa Nuha. A naxa a fala, «A fama won malide won ma toore nun won ma wali kui, won naxan nabama boxi ma Alatala bara dennaxe danka.»

³⁰ Nuha xa bari dangi xanbi, Lameki naxa bu ƚε kεmε suuli ƚε tongo solomanaani a nun suuli. A naxa di xεmε nun di ginε gbεtεε sɔtɔ.

³¹ Lameki xa simaya naxa siga ƚε kεmε solofere nun ƚε tongo solofere a nun solofere. Na xanbi a naxa faxa.

³² Nuha to bu ƚε kεmε suuli, a naxa findi Semi, Hami, nun Yefeti baba ra.

6

Ala dunija halaki ki naxe

¹ Na temui xεmεε nun e xa di ginεe naxa wuya fóló.

² Ala xa malekεε naxa yabu yi di ginεe ra e xa tofanyi ma. Malekεε naxa ndee sugandi, e naxa e findi e xa ginεe ra.

³ Na xanbi, Alatala naxa a fala, «N mu tinma nii xa bu adama fate abadan, barima daalise na a ra. A mu dangima ƚε kεmε ƚε mɔxɔɔn na.»

⁴ Na waxati, a nun waxati naxan fa na xanbi ra, nabiyoro bɔnsɔε nu na dunija ma. Na malekεε nun na di ginεe nan nee barixi. Geresoe belebelee nun xili xungbe kanyie nan nu nabiyoro bɔnsɔε ra.

⁵ Alatala naxa a to adama bara kobi. Temui birin a xa mapɔxunyie findixi a kobi nan na.

⁶ Na naxa Alatala tɔɔrɔ han a bara a yetε maxɔrin munfe ra a adama daaxi. Na fe naxa a bɔɔε tɔɔrɔ ki fanyi.

⁷ Alatala naxa a fala, «Adama birin n naxan daaxi, n na birin tongoma nε dunija ma. Mixi yo, sube yo, bubuse yo, xɔni naxan ƚεrεma koore ma yo, n na birin tongoma nε dunija ma, barima n bara nimisa adama daafe ra.»

⁸ Kɔnɔ Nuha tan nu rafan Alatala ma.

Nuha xa kunkui banbanyi

⁹ Nuha xa taruxui nan ya. Nuha nu findixi tinxintɔε nun seniyeɔtɔε nan na na waxati mixie tagi. A nu birama Ala nan fɔxɔ ra.

¹⁰ Di saxan nan nu Nuha yi ra: Semi, Hami, nun Yefeti.

¹¹ Dunija nu bara kana Ala ya i, a xa fe ƚaaxi nu bara gbo ye.

¹² Ala naxa dunija to, a kanaxi, mixi birin fe ƚaaxi rabafe.

¹³ Na kui Ala naxa a masen Nuha bε, «N wama adama birin tongofe dunija ma, barima dunija bara kobi a ƚaaxi ra. N wama adama birin nun dunija birin kanafe.

¹⁴ A lanma i xa kunkui banban wuri ra, naxan xili goferi. Konkoe xa lu a kui. Dole xa sa a kui nun a fari.

¹⁵ I xa a yailan yi ki: I xa kunkui rakuya kanke ya tongo senni nun solofere a nun a tagi. I xa a igbo kanke ya fu nun keren. I xa a ite kanke ya senni nun a tagi.

¹⁶ I xa kunkui xunyi yailan, nɔngon ya keren xa lu kunkui xunyi nun kunkui dε kiri tagi. I xa naadε ti a sεeti keren ma. I xa a kui rabagan dɔxɔ saxan.»

¹⁷ «Na xanbi n tan fama ye radinde dunija ma. A mixi birin sɔntɔ. Nimase birin faxama nε.

¹⁸ Kɔnɔ n bara saate tongo i bε. I soma nε yi kunkui kui, i tan nun i xa die, a nun i xa ginε, a nun i xa die xa ginεe.

¹⁹ I xa fa nimase mɔoli birin firin firin na, xεmε nun ginε. Na nan a toma e kisima.

²⁰ Xɔni bɔnsɔε birin firin firin, sube bɔnsɔε birin firin firin, bubuse bɔnsɔε birin firin firin, e fama i xɔn, i xa e rakisi.

²¹ I xa donse mɔoli birin baki kunkui kui. I xa sa a ragata i tan bε a nun e fan bε.»

²² Nuha naxa a birin naba Ala naxan masenxi a bε.

7

Banbaranyi Belebele

¹ Alatala naxa a masen Nuha bε, «So kunkui kui, i tan nun i xa denbaya birin, barima i tan tinxintɔε nan i ra yi waxati mixie tagi.

² Sube radaxaxi birin, i xa xεmε solofere nun ginε solofere baki.

Sube raharamuxi birin, i xa xeme keren nun ginε keren baki.

³ Xoni fan a mooli birin, i xa xeme solofere nun ginε solofere baki. Na kui sube mooli birin xa no lude dunija ma banbaranyi dangi xanbi.»

⁴ «Xi solofere na dangi, n tune ragoroma boxi ma. Xi tongo naani tune fama koe nun yanyi. Nimase birin n naxan daaxi, na birin sontoma ne.»

⁵ Nuha naxa na birin naba Alatala naxan masen a be.

⁶ Na tune fama temui naxe, Nuha xa simaya nu na je keme senni.

⁷ Nuha yo, a xa ginε, a xa die nun nee fan xa ginε, e birin naxa e gi ye ma, e sa so kunkui kui.

⁸ Sube radaxaxie, sube raharamuxie, xonie, nun bubusee, e birin

⁹ naxa siga Nuha xon ma kunkui kui, xeme nun ginε, e sa so kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe.

¹⁰ Xi solofere dangi xanbi, na banbaranyi naxa din dunija ma.

¹¹ Nuha xa simaya nu na je keme senni, kike firin, xi fu a nun solofere. Na loxoε ye naxan na boxi bun ma, na naxa te folo, ye naxan na koore ma, na fan naxa goro folo.

¹² Tune naxa bira boxi ma xi tongo naani. Koe a nun yanyi, tune fama.

¹³ Na loxoε, Nuha nun a xa die, Semi, Hami, Yefeti, a xa ginε, nun a xa di saxanyie xa ginε, e birin naxa so kunkui kui.

¹⁴ Buurunyi sube bonsoe birin, xuruse bonsoe birin, bubuse bonsoe birin, a nun xoni bonsoe birin, e naxa so kunkui kui.

¹⁵ Daalise naxan birin jengima, a firin firin, e naxa fa Nuha xon ma, e sa so kunkui kui.

¹⁶ Nimase birin, xeme nun ginε, e soxi ne kunkui kui alo Ala Nuha yamarixi ki naxe. Na xanbi Alatala naxa naade balan.

¹⁷ Xi tongo naani banbaranyi tema. A naxa kunkui ite.

¹⁸ Ye to gbo boxi ma, kunkui naxa doxo ye fari.

¹⁹ Ye naxa te han a naxa geya birin makoto dunija ma.

²⁰ Ye naxa dusu geya xun han kanke ya solofere nun a tagi.

²¹ Nimase naxan birin nu jere ma dunija ma, e birin naxa faxes: xonie, xurusee, buurunyi subee, bubusee, a nun adamadie.

²² Nimase naxan birin jengima xare ma, e birin naxa faxes.

²³ Ala naxa nimase birin ba dunija ma. Nimase birin naxa faxes: adamadie, xurusee, bubusee, a nun xoni naxee jere ma koore ma, fo Nuha keren, a nun naxee nu na a xun ma kunkui kui.

²⁴ Banbaranyi naxa din dunija ma xi keme xi tongo suuli.

8

Banbaranyi jonyi

¹ Kono Ala naxa ratu Nuha ma, a nun buurunyi sube nun xuruse naxee nu na a xun ma kunkui kui. Ala naxa foye radin dunija ma, ye fa xori folo.

² Ye naxan nu kelima boxi bun ma, na naxa dan. Ye naxan nu kelima koore ma, na fan naxa dan.

³ Loxo yo loxo fo nde ba ye ra. Xi keme xi tongo suuli kamali xanbi, nde naxa ba ye ra ki fanyi ra.

⁴ Kike solofere, xi fu nun solofere nde, kunkui naxa doxo geyae fari, geya naxee na Ararati boxi ma.

⁵ Kike fu xi keren kamali xanbi, geyae fari naxa maba.

⁶ Xi tongo naani dangi xanbi, Nuha naxa wunderi rabi naxan na kunkui ma.

⁷ A naxa xaxa bejin, a nu siga, a nu fa, han ye naxa xurun.

⁸ Na xanbi a naxa ganbe bejin, a xa kolon xa ye bara xori.

⁹ Kono na ganbe naxa yire mato, santide mu na, barima ye dinxi dunija birin ma. A naxa gbilen Nuha yire. Nuha naxa ganbe tongo, a a raso kunkui kui.

¹⁰ A naxa mame ti han xi solofere, a man naxa ganbe bejin a firin nde.

¹¹ Nunmare, ganbe naxa gbilen Nuha yire, oliwi wuri jingi suxuxi a dekole ra. Na kui Nuha naxa a kolon ye bara ba dunija ma.

¹² A naxa mame ti xi solofere. A naxa ganbe bejin a saxan nde, kono ganbe mu gbilen.

¹³ Nuha xa simaya to siga je keme senni nun je keren, kike keren, xi keren, banbaranyi fa non dunija ma. Nuha to kunkui xunyi ba naa, a naxa a to xare bara maba.

¹⁴ Kike firin xi moxoren a nun solofere to dangi, boxi nu bara xara a fanyi ra.

¹⁵ Ala naxa a masen Nuha be,

¹⁶ «Wo mini kunkui kui, i tan nun i xa gine, i xa die nun e xa ginee.

¹⁷ I xa nimase birin namini kunkui kui: xonie, subee, bubusee, alako e xa yiriwa, e xa wuya dunija ma.»

¹⁸ Na temui Nuha naxa mini fa, a nun a xa die, a xa gine, nun a xa die xa ginee.

¹⁹ Subee fan naxa mini, a nun bubusee, nun xonie. Nimase bonsoe birin naxa mini e xati xati ma.

²⁰ Na xanbi, Nuha naxa serexebade yailan Alatala be. A naxa sube nun xoni radaxaxi ndee tongo, a nee ba serexe gan daaxi ra.

²¹ Na tuuri to te, Alatala naxa na gan xiri me. A naxa rafan a ma. A naxa a fala a boje ma, «N mu boxi dankama sonon adama xa fe ra, barima n na kolon adama boje mu fan kafi a dimedi temui. N mu nimase birin sontoma sonon alo n na singe raba ki naxe.

²² Sansi si temui nun sansi xaba temui, xinbeli nun kuyefure, sogo-fure nun jeme, yanyi nun ke, n mu na bama sonon han dunija non.»

9

Ala xa saate Nuha be

¹ Na dangi xanbi Ala naxa barake sa Nuha nun a xa die xa fe. A naxa a masen e be, «Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.

² Sube naxee na dunija ma nun xoni naxee na koore ma, e gaaxuma ne wo ya ra. Bubuse naxee na boxi ma nun yexe naxee na baa ma, e e gima ne wo ya ra. N bara e birin sa wo sago,

³ n bara e birin findi baloe ra wo be alo sansie n naxan singe fi wo ma donse ra.»

⁴ «Kono wo naxa sube don, naxan wuli mu baxi, barima a wuli findixi sube nii nan na.

⁵ Sube yo naxan wo nii bama, xa na mu a ra mixi yo naxan a boore adamadi nii bama, na kanyi nan gbe na na nii kote sare ra.

⁶ Mixi naxan adamadi nii bama, mixi nan na kanyi fan nii bama, barima Ala foxi bara lu adama ma.

⁷ Wo xa wuya, wo xa yiriwa, wo xa gbo boxi ma.»

⁸ Na xanbi Ala naxa a masen Nuha nun a xa die be,

⁹ «N bara saate tongo wo nun wo xa die be,

¹⁰ a nun nimase naxan birin nu na kunkui kui: xonie, xurusee, buurunyi subee, nimase naxan birin na dunija ma.

¹¹ N bara saate tongo wo be, banbaranyi tan mu nii birin bama sonon, a mu dunija birin kanama fa.»

¹² Ala naxa a masen, «N bara saate tongo wo nun nimase birin be, saate naxan mu kanama abadan.

¹³ Saate tonxuma nan ya, n senkui masenma ne koore ma.

¹⁴ Xa n bara kunda sa koore ma, na senkui minima ne.

¹⁵ Na temui n natuma ne saate xa fe ma, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be. N mu nii birin bama dunija ma banbaranyi ra sonon.

¹⁶ Senkui na mini koore ma, n na toma, n natuma saate xa fe ma, saate naxan mu kanama abadan, n saate naxan tongoxi wo nun nimase birin be naxee na dunija ma.»

¹⁷ Ala naxa a masen Nuha be, «Saate tonxuma nan ya, n na saate naxan tongoxi nimase birin be.»

¹⁸ Nuha xa di naxee kelixi kunkui kui, e xili Semi, Hami, Yefeti. Hami findixi Kanaankae baba nan na.

¹⁹ Dunija mixi birin fatanxi Nuha xa di saxanyie nan na.

²⁰ Nuha to xe rawali folo, a naxa weni sansi si.

21 Na sansi to bogi, Nuha naxa weni yailan. A to siisi na ra, a naxa a sa kiri banxi kui a mageli.

22 Kanaankae benba Hami to a baba mageli to, a naxa na fala a taarae be.

23 Na kui Semi nun Yefeti naxa dugi tongo fa, e so e baba xun e xanbi xanbi ma. E naxa dugi felen e baba ma, e mu e ya ti e baba mageli ra.

24 Nuha xun to maboo a ra, a naxa keli, a naxa a kolon fa a xa di donxoe naxan nabaxi a ra.

25 Nuha naxa a fala, «N bara Kanaan danka. A xa findi konyi birin donxoe ra a taarae be.»

26 A man naxa a fala, «N bara Semi Marigi Alatala matoxo. Kanaan xa findi Semi xa konyi ra.

27 Ala xa Yefeti xa boxi gbo, a xa lu Semi xa niini bun ma, Kanaan xa findi a xa konyi ra.»

28 Banbaranyi dangi xanbi, Nuha naxa bu dunina ma ne keme saxan ne tongo suuli.

29 Nuha xa simaya to ne keme solo-manaani ne tongo suuli li, a naxa laaxira.

10

Semi, Hami, nun Yefeti tolobitse

1 Nuha xa die, Semi, Hami, nun Yefeti xa taruxui nan ya, a nun e fan xa die e naxee soto banbaranyi dangi xanbi.

2 Yefeti xa die xilie nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, Tirasi.

3 Gomeri xa die xilie nan ya: Asikenasi, Rifati, Togarama.

4 Yawani xa die xilie nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, Rodanimi.

5 Yefeti xa mixie naxa sabati baa de ra e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

6 Hami xa die xilie nan ya: Kusi, Misira, Puti, Kanaan.

7 Kusi xa die xilie nan ya: Seba, Hawila, Sabata, Raama, Sabiteka. Raama xa die xilie nan ya: Seeba, Dedan.

8 Nimirodi geresoe belebele nan nu a ra. A baba xili Kusi.

9 Nimirodi man findi koyinma belebele ra Alatala ya i. Mixie nu a falama, «Koyinma belebele nan Nimirodi ra Alatala ya i.»

10 A xa mangeya taa singee findi Babilon, Ereki, Akadi, nun Kalene nan na, naxee nu na Sinari boxi ma.

11 A naxa keli Sinari, a siga Asiriya boxi ma. Menni a naxa taae ti naxee xili Ninewe, Rehoboti, Iri, Kala,

12 nun Resen, taa belebele naxan na Ninewe nun Kala tagi.

13 Misira naxa findi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatu,

14 Patirusukae, Kasaluxukae, (Filisitakae keli dennaxe), a nun Kafatorokae benba ra.

15 Kanaan naxa findi yi mixie baba ra: Sidonkai, a xa di singe, Xitikae,

16 Yebusukae, Amorikae, Girigasakae,

17 Hiwikae, Arakikae, Sinikae,

18 Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakai. Bonsoe naxan birin keli Kanaan, e naxa yensen ye.

19 Kanaan xa naaninyi naxa keli Sidon sigafe Gerara, a naxa siga han Gasa, a dangi Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi ra, a siga han Lasa.

20 Hami xa mixie nan ya e xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

21 Yefeti xunya Semi fan naxa die soto. Eberi xa die benba nan na Semi ra.

22 Semi xa die xilie nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami.

23 Arami xa die xilie nan ya: Usi, Xulu, Geteri, nun Meseki.

24 Arafaxadi naxa findi Selaha baba ra. Selaha naxa findi Eberi baba ra.

25 Eberi naxa di firin soto. Keren xili Pelegi. Na nan falaxi «maitaxunyi,» barima Ala dunina mixie itaxun na waxati ne. A xunya xili Yokatan.

26 Yokatan xa die xilie nan ya: Alomodadi, Selefa, Hasaramawete, Yera,

27 Hadorami, Usali, Dikila,

28 Obala, Abimaye, Seeba,

29 Ofiri, Hawila, nun Yobabo. Yokatan naxa na die birin soto.

30 E xa boxi kelima Mesa, a siga han Sefare, naxan na geya sogetede mabiri.

31 Semi xa die nan ya a xabile ki ma, kankan nun a gbe xui. E naxa findi si doxo wuyaxi ra e xa boxi ma.

32 Nuha xa die bonsoe xa taruxui nan na ki. Banbaranyi dangi xanbi, yi bonsoe nan findi dunija si birin na.

11

Xui masunbuxi ki naxe

1 Na temui dunija mixi birin nu xui keren nan falama.

2 Mixi ndee naxa keli, e siga sogetede mabiri, e geya to Sinari boxi ma. E naxa sabati kene ma naxan na gulunba kui.

3 E naxa a fala e boore be, «Wo fa, won xa biriki bonbo, won xa e gan.» E naxa biriki findi geme joxoe ra. E naxa mota findi dole joxoe ra.

4 Na xanbi e naxa a fala, «Won wali suxu, won xa taa ti won yete be, a nun banxi belebele naxan tema han koore ma, alako won xili xa gbo. Na na a ra, won mu loema won boore ma.»

5 Kono Alatala naxa goro na taa matode, a nun na banxi belebele.

6 Alatala naxa a masen, «Xa yi mixie bara kafu e boore ma yi wali rabade, e na xui keren fala, wali birin e wama naxan nabafe, a sooneyama ne.

7 Won xee, won xa goro e xa xui masunbude alako e naxa e boore woyen xui fahaamu.»

8 Na kui Alatala naxa na gali rayensen ye. Na banxi tife naxa dan.

9 Na yire xili naxa sa Babeli, barima Alatala dunija mixie xui rawuya menni ne, a fa e rayensen ye dunija birin ma.

Semi han Tera

10 Semi xa taruxui nan ya. Banbaranyi dangi xanbi je firin, Semi xa simaya naxa je keme li. A naxa findi Arafaxadi baba ra.

11 A to Arafaxadi soto, Semi naxa je keme suuli sa a fari. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

12 Arafaxadi to je tongo saxan a nun suuli soto, a naxa findi Selaha baba ra.

13 A to Selaha soto, Arafaxadi naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

14 Selaha to je tongo saxan soto, a naxa findi Eberi baba ra.

15 A to Eberi soto, Selaha naxa bu je keme naani nun je saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

16 Eberi to je tongo saxan nun naani soto, a naxa findi Pelegi baba ra.

17 A to Pelegi soto, Eberi naxa bu je keme naani nun je tongo saxan. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

18 Pelegi to je tongo saxan soto, a naxa findi Ruye baba ra.

19 A to Ruye soto, Pelegi naxa bu je keme firin nun je solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

20 Ruye to je tongo saxan a nun firin soto, a naxa findi Serugu baba ra.

21 A to Serugu soto, Ruye naxa bu je keme firin nun je solofere. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

22 Serugu to je tongo saxan soto, a naxa findi Naxori baba ra.

23 A to Naxori soto, Serugu naxa bu je keme firin. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

24 Naxori to je moxonon nun solomanaani soto, a naxa findi Tera baba ra.

25 A to Tera soto, Naxori naxa bu je keme nun je fu nun solomanaani. A naxa di xeme nun di gine gbetee soto.

26 Tera to je tongo solofere soto, a naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra.

Tera xa denbaya

27 Tera xa taruxui nan ya. Tera naxa findi Iburama, Naxori, nun Xarani baba ra. Xarani naxa findi Loti baba ra.

²⁸ Xarani singe naxa faxa a baba Tera be Uru, Kalidi boxi ma, a barixi dennaxe.

²⁹ Iburama nun Naxori naxa ginε fen, e naxa futi xiri. Iburama xa ginε xili Sarayi. Naxori xa ginε xili Milika. Milika Xarani xa di na a ra. Di firin nu na Xarani yi ra, Milika nun Isika.

³⁰ Sarayi dibaritare nan nu a ra. Di yo mu nu na a be.

³¹ Tera naxa a xa di Iburama, a xa mamadi Loti, naxan findixi Xarani xa di ra, nun Iburama xa ginε Sarayi tongo, e naxa keli Uru Kalidi boxi ma sigafe ra Kanaan boxi ma. Kono e to Xarani li, e naxa sabati menni.

³² Tera xa simaya to je keme firin je suuli li, a naxa laaxira Xarani.

12

Alatala Iburama xilife

¹ Alatala naxa a masen Iburama be, «I xa boxi bejin, i xa mixie bejin, i xabile bejin. I xa siga boxi ma n dennaxe masenma i be.

² N i findima ne si belebele ra. N barake sama ne i xa fe. N i xili gboma ne. Mixie fan barake sotoma i tan nan saabui ra.

³ Mixi naxan dubama i be, n fan barake sama ne na kanyi ma. Mixi naxan i dankama, n fan na kanyi dankama ne. Duniya birin barake sotoma i tan nan saabui ra.»

⁴ Na temui Iburama naxa keli Xarani alo Alatala a masenxi a be ki naxe. Loti fan naxa bira a foxo ra.

⁵ Iburama to keli Xarani, a xa simaya nu bara je tongo solofere nun suuli li. A naxa a xa ginε Sarayi, a xunya xa di Loti, a harige birin, nun mixie a naxee soto Xarani, a naxa e birin xanin Kanaan boxi ma.

⁶ Iburama naxa jere han a naxa wuri bili belebele nde li dennaxe xili More, Sikemi mabiri. Kanaankae nu sabatixi menni ne.

⁷ Alatala naxa a yete masen Iburama be. A naxa a fala, «N yi boxi nan fima i bonsoe ma.» Na kui Iburama naxa serexebade yailan Alatala be naxan minixi a ma.

⁸ A naxa siga geya ma Beteli fuge ra. A naxa kiri banxi ti menni, Beteli

na a sogegorode, Ayi na a sogetede. A naxa serexebade yailan Alatala be, a fa a maxandi a xili ra.

⁹ Na xanbi a naxa siga Negewi gbengberen yire biri.

Iburama sigafe Misira

¹⁰ Na temui, kaame nu bara din Kanaan boxi ra. Iburama naxa siga Misira.

¹¹ Beenu e xa so Misira boxi ma, Iburama naxa a fala a xa ginε Sarayi be, «N a kolon, ginε tofanyi nan i ra.

¹² Misirakae na i to ya, e a falama ne n ma ginε nan i ra. Na xanbi, e n faxama ne, alako e xa i tongo.

¹³ I xa a fala e be n xunya nan lanxi i ma, alako e xa meeni n ma i xa fe ra. Na kui, n mu faxama i tan saabui ra.»

¹⁴ Iburama to Misira li, Misirakae naxa a to, Sarayi ginε tofanyi nan a ra.

¹⁵ Misira mange xa sansalae to Sarayi matoxo a be, a naxa a xanin a xonyi.

¹⁶ Mange naxa meeni Iburama ma Sarayi saabui ra. A naxa xuruse lanmae, xuruse xungbee, sofalee, konyie, nun joxomee fi a ma.

¹⁷ Kono Alatala naxa fure jaaxi sa Misira mange nun a xa denbaya ma, Iburama xa ginε Sarayi xa fe ra.

¹⁸ Misira mange naxa Iburama xili. A naxa a fala a be, «I munse rabaxi n na? Munfe ra i mu a fala n be i xa ginε nan a ra.

¹⁹ Munfe ra i a falaxi i xunya na a ra, han n tan bara a findi n ma ginε ra? Awa, n ko, i xa ginε nan ya. Wo sigal!»

²⁰ Na xanbi, Misira mange naxa Iburama xa fe fala a xa korogbae be. E naxa a ragbengben, a tan, a xa ginε, nun a harige birin.

13

Iburama nun Loti

¹ Na temui Iburama naxa keli Misira, a siga Negewi gbengberen yire mabiri. A naxa a xa ginε nun a harige birin xanin a xun ma. A xunya xa di Loti fan naxa a mati naa.

² Iburama nu bara findi banna ra. Xurusee, gbeti, nun xεεma nu na a yi ra.

³ A naxa keli Negewi, a nu a xa nεrε tagi isuxu, sigafe ra

⁴ yire nde Beteli nun Ayi tagi, a nu bara sεrεxεbade ti dennaxε. Menni Iburama naxa Alatala maxandi a xili ra.

⁵ Loti, naxan nu na Iburama fɔxɔ ra, a fan findixi xurusee nun kiri banxie kanyi nan na.

⁶ Iburama xa xuruse gɔɔrε nun Loti xa xuruse gɔɔrε nu gbo na bɔxi bε. E mu nu nɔma lude yire keren sɔnɔn.

⁷ Sɔnxɔε naxa mini Iburama xa xuruse demadonyie a nun Loti xa xuruse demadonyie tagi. Kanaankae nun Perisikae fan nu na menni na waxati.

⁸ Iburama naxa a fala Loti bε, «Won naxa kɔnɔrε, won ma xuruse demadonyie fan mu lan e xa kɔnɔrε, barima won tan ngaxakerenma nan won na.

⁹ Yi bɔxi birin nan i ya i yi ki. Won naxan nabama, won xa fatan. Xa i siga kɔɔla ma, n tan sigama yirefanyi nan ma. Xa i siga yirefanyi ma, n tan siga kɔɔla ma.»

¹⁰ Loti naxa a ya rasiga, a naxa sa Yuruden mεrε to. Ye nu na na a fanyi ra. Beenu Alatala xa Sodoma nun Gomora kana, na bɔxie nu fan han Sowari biri. Na nu luxi alɔ Misira bɔxi, alɔ Alatala xa yire yailanxi.

¹¹ Na kui Loti naxa Yuruden mεrε sugandi a yetε bε. A naxa siga sogetede mabiri. Iburama nun Loti fatan na ki nε.

¹² Iburama naxa lu Kanaan bɔxi ma, Loti naxa lu Yuruden mεrε taε tagi. Loti naxa a xa kiri banxie ti Sodoma fε ma.

¹³ Sodomakae nu bara kobi a gbe ra, e nu bara findi yunubitɔε belebele ra Alatala bε.

¹⁴ Iburama nun Loti to fatan, Alatala naxa a masen Iburama bε, «I ya ti sogetede ra, sogegorode, yirefanyi, nun kɔɔla.

¹⁵ I bɔxi naxan birin toxi, n a fima i tan nun i bɔnsɔε ma abadan.

¹⁶ N i bɔnsɔε rawuyama nε alɔ xube naxan na bɔxi ma. Xa mixi nde nɔma xube kɔntide, a nɔma nε i bɔnsɔε kɔnti fan kolonde.

¹⁷ Keli, i bɔxi iɔrεrε, a kuyeya nun a gboya, i xa a birin mato barima n a fima i tan nan ma.»

¹⁸ Na tɛmui Iburama naxa kiri banxi yire masara. A naxa sabati wuri belebele ndee mabiri naxan na Mamire nun Hebron fε ma. A naxa sεrεxεbade yailan naa Alatala bε.

14

Iburama Loti ratangafe

¹ Na waxati Babilon bɔxi mange Amarafeli, Elasari bɔxi mange Ariyoki, Elama bɔxi mange Kedorolameri, nun Goyin bɔxi mange Tidali, yi mange naani naxa saate tongo e boore bε mange suuli ndee gerefe ra.

² Na mange suuli nan ya: Sodoma mange Bera, Gomora mange Birisa, Adamaha mange Sinabu, Seboyimi mange Semeberi, nun Bela mange Sowari.

³ Yi mange suuli naxa e malan gulunba nde kui naxan xili Sidimi, Fɔxɔε Baa na dennaxε to.

⁴ Kabi jε fu nun firin yi mange suuli nu na mange Kedorolameri xa nɔε bun ma, kɔnɔ jε fu nun saxan nde e naxa muruta a xa mangeya ma.

⁵ A jε fu nun naani nde, mange Kedorolameri nun mange naxee nu na a seeti ma, e naxa siga gere sode. E naxa nɔ a birin na: Refaka naxee nu na Asiteroti Karanayimi, Susika naxee nu na Hami, Emika naxee nu na Sawe Kiriyaatayimi,

⁶ a nun Xorika naxee nu na geya ma Seyiri biri han Paran gbengberen yire fε ma.

⁷ Na xanbi e naxa gbilen, e naxa siga En Misapati, naxan xili Kadesi. E naxa nɔ Amalekikae ra, a nun Amorika naxee nu sabatixi Xasason Tamari.

⁸ Na tɛmui, Sodoma mange, Gomora mange, Adamaha mange, Seboyimi mange, a nun Bela mange (Bela xili Sowari), e naxa e malan

gulunba kui naxan xili Sidimi yi mange suuli gerefe ma:

⁹ Elama mangε Kedorolameri, Goyin mangε Tidali, Babilon mangε Amarafeli, nun Lasa mangε Ariyoki. Na mangε naani naxa yi mange suuli gere.

¹⁰ Yilie nu na Sidimi gulunba kui, dole nu na e kui. Sodoma mangε nun Gomora mangε to e gi, e naxa fa bira na yilie kui. Mixi donxɔe naxa e gi sigafe ra geya fari.

¹¹ Na mangε naani naxee geeni, e naxa Sodoma nun Gomora harige nun e xa baloe birin tongo, e siga.

¹² E naxa Iburama xunya xa di Loti fan suxu a nun a harige birin, barima a nu sabatixi Sodoma nan kui.

¹³ Mixi nde naxa nɔ a gide, a sa na fe birin tagi raba Iburama Eburuka bε. Na waxati, Iburama nu sabatixi Mamire Amorika xa wuri bili belebelee nan bun ma. Mamire nun a ngaxakerenyie Esekoli nun Aneri, e nun Iburama nu bara saate tongo e boore bε.

¹⁴ Iburama to a mε e bara a xunya xa di xemema Loti suxu, a naxa soori kemε saxan soori fu nun solomasaxan tongo, naxee nu barixi a xa mixie ya ma. E naxa siga na mangε foxɔ ra han taa naxan xili Dana.

¹⁵ Kɔe ra Iburama naxa a xa soorie itaxun, e naxa na mangεe terenna gere ra. E naxa nɔ na mangεe matutunde han Hoba, Damasi kɔɔla ma.

¹⁶ Iburama naxa nɔ na harige birin masɔtɔde. A naxa gbilen a xunya xa di Loti ra, a harige, a xa gine, nun a xa mixi birin.

Iburama nun Melekisedeki

¹⁷ Iburama to gbilen xun nakeli kui kelife mangε Kedorolameri gere de nun mangε naxee nu na a seeti ma, Sodoma mangε naxa siga a ralande gulunba kui naxan xili Sawe. Menni xili nε «Mangε xa gulunba.»

¹⁸ Na xanbi, Salamu mangε Melekisedeki naxa fa taami nun

weni ra Iburama bε. Ala Xili Xungbe Kanyi xa serexedube nan nu na Melekisedeki ra.

¹⁹ A naxa duba Iburama bε a falafe ra,

«Ala Xili Xungbe Kanyi, naxan koore nun boxi daaxi, a xa barake sa Iburama ma.

²⁰ Tantui na Ala Xili Xungbe Kanyi bε,

naxan i yaxuie rayarabixi i bε.» Na temui, Iburama naxa farile fi Melekisedeki ma a naxan sɔtɔ na gere kui.

²¹ Sodoma mangε naxa a fala Iburama bε, «N ma mixie ragbilen n ma, kɔnɔ naafuli tan xa lu i bε.»

²² Iburama naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, Ala Xili Xungbe Kanyi naxan koore nun boxi daaxi,

²³ n mu sese tongoma naxan findi i gbe ra, hali luuti di, xa na mu a ra sankiri luuti, alako i naxa fa a fala, <N bara Iburama findi banna ra.>

²⁴ N mu sese tongoma, fo n ma soorie naxan donxi. I man xa Aneri, Esekoli, nun Mamire gbe so e yi ra, barima e fan nu na n seeti ma.»

15

Alatala saate tongofe Iburama be

¹ Na xanbi Alatala naxa mini Iburama ma, a naxa a masen a bε, «Iburama i naxa gaaxu, n tan nan na i kantama ra. I sare xungbe sɔtoma nε.»

² Iburama naxa a yaabi, «Marigi Alatala, i munse panigexi n bε a fife ra n ma? N to yi ki, di yo mu na n bε. Mixi mu na n bε naxan n ke tongoma fo n ma walike Eliyeseri Damasi.

³ I mu di yo fixi n tan ma. Naxan barixi n ma banxi kui, na nan findima n ke tongoma ra.»

⁴ Alatala naxa a yaabi, «Ade, na mu findima i ke tongoma ra de. I bari di yati nan fama findide i ke tongoma ra.»

⁵ Alatala naxa Iburama ramini a xa kiri banxi bun ma, a naxa a masen a bε, «I ya rate koore ma. I xa tunbuie konti xa i nɔma e konti kolonde.» A man naxa a masen a bε,

«Tunbuie gboxi ki naxe koore ma, i bõnsõe fan wuyama na ki ne.»

⁶ Iburama naxa la Alatala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a be.

⁷ Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Alatala ra, naxan i raminixi Uru taa kui Babilon bõxi ma. N bara i xanin bõxi ma, n dennaxe fixi i ma.»

⁸ Iburama naxa a Marigi Alatala maxorin, «N na kolonma di, n fama na sõtode?»

⁹ Alatala naxa a masen a be, «Fa ninge gine, si gine, nun yexee kontonyi ra, naxee bara je saxan saxan soto. I man xa fa ganbe nun kolokonde lanma ra.»

¹⁰ Iburama naxa fa na subee ra. A naxa ninge, si gine, nun yexee kontonyi ixaba a tagi. A naxa na sube bolonyie sa e boore ya i, konõ a mu na xõnie tan ixaba.

¹¹ Yubee naxa fa, e goro na sube faxaxi yire, konõ Iburama naxa e birin kerri naa.

¹² Soge to nu dulafe, xi xoli naxa dangi Iburama ma dungben. Dimi naxa sin a ma, gaaxui xungbe naxa a suxu.

¹³ Alatala naxa a masen a be, «A kolon, i bõnsõe fama sigade bõxi gbete ma e xõnyi mu dennaxe ra. E findima ne konyie ra na bõxi ma. E fe xõne mooli birin sõtoma ne menni je keme naani bun ma.

¹⁴ Konõ n fama ne na bõxikae makiitide, i bõnsõe findima konyie ra dennaxe. Na dangi xanbi, i bõnsõe kelima ne naa, e fa naafuli xungbe xanin e xun ma.

¹⁵ I tan fama ne bõpõsa sõtode, i man simaya xõnkuye sõtoma ne, han i sa ragatama temui naxe.

¹⁶ Amõrikæ xa yunubi na gbo ye temui naxe, i bõnsõe tolontolonyie fama gbilende kelifa e xa konyiya kui.»

¹⁷ Soge to bara dula, kuye bara ifõõõ, tuuri nun te naxa dangi sube bolonyie tagi.

¹⁸ Na lõxõe, Alatala naxa yi saate tongo Iburama be, «N bara yi bõxi fi i bõnsõe ma, keli Misira xure ma, sa dõxõ Efirati xure belebele ra.»

¹⁹ Si dõxõ wuyaxi nan nu na na bõxi ma. Na sie nan ya: Keni, Kenisi, Kadamon,

²⁰ Xiti, Perisi, Refa,

²¹ Amõri, Kanaan, Girigasa, nun Yebusu.

16

Sumayila xa bari

¹ Sarayi mu nu di yo bari a xa mõri Iburama be. Konyi gine Misiraka nu na Sarayi yi ra, naxan xili Hagara.

² Sarayi naxa a fala Iburama be, «I bara a to, Alatala mu di bari fe ragirixi n tan ma. Konõ temunde n nõma di sõtode n ma konyi gine saabui ra i be. Wo xa lu yire keren to kõe ra.» Iburama naxa tin Sarayi xa wõyenyi ra.

³ Sarayi naxa a xa konyi gine Hagara Misiraka tongo, a naxa a so a xa mõri Iburama yi ra, a xa findi a xa gine ra. Iburama nu bara je fu raba Kanaan bõxi ma.

⁴ Iburama nun Hagara naxa xi yire keren, na nan findi Hagara be teege ra. Hagara to bara a kolon a a bara teege, a naxa yo a kanyi ma, a naxa a mato mato ki kobi ra.

⁵ Sarayi naxa a fala Iburama be, «I tan nan a niyaxi yi bote raba xa ilan n na! N tan nan n ma konyi gine fixi i ma a xa findi i xa gine ra. Kabi a naxa a kolon a furuxi, a fa fe kobi nan tun ilanma n na. Alatala xa won tan firinyi makiiti.»

⁶ Iburama naxa a xa gine yaabi, «I xa konyi gine na a ra. I wama fe naxan birin xõn ma, i xa na raba a ra.» Sarayi naxa a waxõnfe kobi birin naba Hagara ra, han a naxa a gi.

⁷ Alatala xa maleke naxa Hagara li dulonyi nde fe ma Suru kira xõn ma gbengberen yire.

⁸ Maleke naxa Hagara maxorin, «Sarayi xa konyi gine Hagara, i kelixi minden? I sigafe minden?» Hagara naxa maleke yaabi, «N nan n gixi n kanyi nan ma.»

⁹ Alatala xa maleke naxa a masen Hagara be, «I man xa gbilen i kelide, i sa i magoro i kanyi be.»

¹⁰ Alatala xa maleke naxa a fala a be, «N fama bonsɔe wuyaxi fide i ma, i mu noma naxan konti kolonde.»

¹¹ Alatala xa maleke man naxa a fala a be,
«I teegexi ne yi ki.
I fama di sɔtode.
I na di xili sama ne Sumayila,
barima Alatala bara i xui me i xa marayaagi kui.

¹² I xa di findima geresoe ra alo wulai soe a rabama ki naxe. A mixi birin gerema ne, birin a tan fan gerema ne. A xunyae fan a gerema ne.»

¹³ Hagara naxa xili sa Alatala xun, naxan woyen a be, «Alatala naxan n toxi.» A naxa a fala, «N bara n toma to.»

¹⁴ Na nan a toxi e na kolonyi xili falama, «Ala nipe naxan n toxi.» Na kolonyi na Kadesi nun Bereda nan tagi.

¹⁵ Hagara naxa di sɔto Iburama be. Iburama naxa a xili sa Sumayila.

¹⁶ Iburama nu bara je tongo solo-masaxan nun senni sɔto simaya ra, Hagara fa na di sɔto a be.

17

Iburama xili masarafe

¹ Iburama to bara je tongo solomanaani nun solomanaani sɔto simaya ra, Alatala naxa mini a ma, a fa yi masen a be, «N tan nan na Ala Senbe Kanyi ra. I mapere n ya tode ra tinxinyi kui.

² N fama ne saate tongode won firin tagi. N fama bonsɔe gbege fide i ma.»

³ Iburama naxa a xinbi sin, a yatagi rafelen boxi. Alatala naxa a masen a be,

⁴ «N bara yi saate tongo i be. I fama ne findide si wuyaxi baba ra.

⁵ I xili mu falama sonon Iburama, i xili fama ne falade Iburahima, barima n i findima si wuyaxi baba nan na.

⁶ N fama ne i findide nama gbege baba ra. I fama ne die sɔtode naxee findima si wuyaxi ra, mangee fan fama ne minide i xa die ya ma.

⁷ N nan n ma saate mabanbanma ne won firin tagi, hali i dangi xanbi, a nun i bonsɔe, gbilen nee fan bonsɔe bonsɔe. A findima saate ra dan mu na naxan ma. Na kui, n tan nan na i Marigi Ala ra. N tan nan na i bonsɔe Marigi Ala ra, hali i dangi xanbi.

⁸ N fama ne yi boxi fide i tan nun i bonsɔe ma, wo faxi sabatide dennaxe. Kanaan boxi birin findima ne wo gbe ra abadan. N tan nan na i bonsɔe Marigi Ala ra.»

⁹ Ala man naxa a masen Iburahima be, «I tan nun i bonsɔe, gbilen na fan bonsɔe bonsɔe, wo lan ne wo xa n ma saate ratinme.

¹⁰ Won ma saate nan ya, n naxan saxi wo ma, wo lan wo xa naxan natinme, i tan nun i bonsɔe: Naxan birin findixi xeme ra wo ya ma, e birin lan ne e xa sunna.

¹¹ Wo xa sunna findima saate tonxuma nan na wo tan nun n tan tagi.

¹² Keli wo tan ma, a sa doxo wo bonsɔe bonsɔe ra, di xeme naxan birin barima, a lanma e xa sunna xi solomasaxan nde. Na seriye lan ne a xa sa wo xa konyie ma naxee na wo yi ra, naxee barixi wo xonyi, a nun konyi naxee saraxi boxi gbete ma, hali a mu fa na i bonsɔe xa ya ma.

¹³ Na kui, konyi naxan barixi i xonyi a nun i na naxan fan sara, e birin lan ne e xa sunna alako n ma saate tonxuma xa lu wo fate ma abadan.

¹⁴ Xeme naxan na lu a fate mu sunna, a fama ne raminide a bonsɔe ya ma, barima a mu n ma saate rakamalixi.»

¹⁵ Na xanbi, Ala naxa a masen Iburahima be, «I naxa Sarayi xili fala i xa gine xun ma sonon de, a fa xili ne kore Sara.

¹⁶ N barake sama a xa fe, a fa di xeme bari i be. N barake sama ne Sara xa fe, a fama findide si gbege nga ra. Si doxo wuyaxi mangee fama ne minide a xa die ya ma.»

¹⁷ Iburahima naxa a yatagi rafelen bɔxi ma, kɔnɔ a naxa yele, a fa a fala a bɔɲe ma, «N tan naxan bara ɲe keme sɔtɔ simaya ra, n nɔma di nde sɔtɔde sɔnɔn? Sara naxan bara ɲe tongo solomanaani sɔtɔ simaya ra, a fan nɔma di nde baride fa?»

¹⁸ A naxa a fala Ala be, «I ɲengi sa Sumayila xɔn ma. Na bara n wasa.»

¹⁹ Ala naxa a yaabi, «Ade! I xa gine Sara fama di xeme baride i be i naxan xili sama Isiyaga. N nan n ma saate mabanbanma ne n tan nun a tan tagi, a nun a bɔnsɔe ra hali a faha xanbi. Saate nan na ki naxan mu kanama abadan.»

²⁰ N bara i xa maxandi suxu Sumayila xa fe ra. N barake sama ne a xa fe, n man fa di gbege barife ragiri a ma, n bɔnsɔe wuyaxi fima ne a ma. A findima ne mange di fu nun firin baba ra, a nun si xungbe kanyi ra.

²¹ Kɔnɔ, naxan findi n ma saate ra, n fama a mabanbande n tan nun Isiyaga nan tagi, Sara fama di xeme naxan baride i be tamuna yi waxati.»

²² Ala to ge na masenyi ra, a naxa keli Iburahima xun ma.

²³ Iburahima naxa a xa di Sumayila tongo, a nun a xa konyi naxee barixi a xɔnyi, a nun a naxee saraxi. Xeme naxan birin na a xa banxi kui, a naxa e birin sunna na lɔxɔe alɔ Ala a yamari ki naxe.

²⁴ Iburahima fan naxa sunna. Iburahima sunna temui naxe, a ɲe tongo solomanaani a nun solomanaani nan nu na a ra.

²⁵ Sumayila sunnama temui naxe, a ɲe fu nun saxan.

²⁶ E naxa e birin sunna lɔxɔe keren,

²⁷ a nun xeme naxan birin nu na Iburahima xa banxi kui, konyi naxee barixi a xɔnyi, a nun a naxee fan saraxi kelife si gbete ma.

18

Alatala xa masenyi Isiyaga bari ki xa fe ra

¹ Alatala mini ne Iburahima ma Mamire, wuri bili belebele na

dennaxe. Na temui, Iburahima nu dɔxɔxi a xa kiri banxi sode de ra kuyefure temui yanyi ra.

² A to xeme saxan to fa ra, a naxa keli mafuren, a sa e ralan. A naxa a igoro e be bɔxi ma.

³ A naxa a masen e be, «N Marigi, n bara wo maxandi, wo xa wo malabu n tan wo xa konyi xɔnyi,

⁴ n xa fa ye ra wo be alako wo xa wo sanyie maxa. Wo man xa foye tongo yi wuri bun ma.

⁵ N xa fa taami ra wo xɔn ma alako wo nɔma senbe sɔtɔde ki naxe. Na xanbi, wo fa siga wo xa ɲere ra. Na kui wo a kolonma wo xa konyi nan n na.» Na xɔɲee naxa a ratin, «Won bara lan na ma. I naxan falaxi, a raba.»

⁶ Na nan lan, Iburahima naxa gbilen mafuren a xa kiri banxi kui. A naxa a masen a xa gine Sara be, «I xulun. I farin fanyi sigaati ya tongo solofere yailan taami ra.»

⁷ Na xanbi, a naxa a gi, a siga ninge gɔɔre, a sa ninge sube bɔrɔxɔxi fate fanyi keren tongo. A naxa na ninge so a xa walike yi ra, a xa a faha, a xa a yailan donse ra.

⁸ Na sube to bara ge ɲinde, Iburahima naxa a tongo, a a so xɔɲee yi ra, a nun xipe xinbeli nun xipe bɔnbɔxi. E na na donse donfe, Iburahima naxa ti e seeti ma wuri bun ma.

⁹ Na xɔɲee naxa Iburahima maxɔrin, «I xa gine Sara na minden?» A naxa e yaabi, «A na kiri banxi bun ma.»

¹⁰ Na xɔɲe mixi keren naxa a masen Iburahima be, «N man gbilenma tamuna yi ɲɔndɔn temui. Na temui i xa gine fama di xeme baride i be.» Sara nu tixi Iburahima xanbi ra kiri banxi sode de ra, a tuli matixi e xa wɔyɛnyi ra.

¹¹ Iburahima nun Sara nu bara ge foride. Sara mu nu nɔma di baride sɔnɔn.

¹² Sara to na me, a naxa yele a yete ma, «N tan na ki naxe yi ki n bara ge tagande. N ma xeme fan bara findi xeme fori ra. Muxu tan di bari temui bara dangi.»

13 Alatala naxa a masen Iburahima be, «Sara yelexi munfe ra? A a falaxi munfe ra, a tan mu noma di baride sonon, barima a bara ge tagande?»

14 Na fe na na Alatala mu noma naxan nabade? N na fa tamuna i xonyi be yi temui, Sara fama ne di baride.»

15 Sara naxa gaaxu, a naxa wule fala, «N mu yelexi de.» Alatala naxa a masen a be, «Iyo, i yelexi ne!»

16 Na xone naxa ti kira xon ma, e naxa e xunsa Sodoma taa ma. Iburahima naxa siga e matide.

17 Alatala naxa a masen, «N noma a noxunde Iburahima ma, n wama naxan nabafe?»

18 A fama ne findide si belebele senbema ra. N fama ne barake sade si birin ma a tan saabui ra.

19 N na a sugandixi ne, alako a xa no yaamari sade a xa die nun a bonsore ma, e xa no e pengi sade n ma seriyee xon ma tinxinyi kui. Na temui, n tan Alatala, n fama ne n ma laayidi rakamalide n naxan tongoxi Iburahima be.»

20 Alatala naxa a masen Iburahima be, «Fe naxan falaxi Sodomakae nun Gomorakae xun, fe magaaxuxi na a ra. E xa yunubi bara gbo han,

21 n fama gorode n xa sa a mato fe naxan birin falaxi e xun ma, xa a na na ki ne.»

22 Xone firin naxa keli e nu na dennaxe, e naxa siga Sodoma. Kono Alatala nun Iburahima naxa lu yire keren.

23 Iburahima naxa a maso Alatala ra, a naxa a masen a be, «Alatala, i fama ne mixi kobi nun mixi tinxinxin birin sontode?»

24 Temunde mixi tongo suuli na Sodomakae ya ma naxee findixi mixi matinxinxie ra. I fama ne na taa kanade? I mu noma dipede Sodoma jama ma na mixi matinxinxin tongo suuli xa fe ra?

25 Ade, a mu lan i xa mixi kobi nun mixi tinxinxin faxes ki keren. A mu lan kiiti keren xa sa mixi kobi nun mixi tinxinxin ma. A mu lan i xa na raba. Naxan dunipa birin

makiitima, a rabama ne tinxinyi kira ra.»

26 Alatala naxa yaabi ti, «Xa n mixi matinxinxin tongo suuli li Sodoma taa kui, n fama ne dipede Sodoma mixi birin ma na mixi tongo suuli xa fe ra.»

27 Iburahima man naxa woyenyi tongo, «N Marigi, n bara i maxandi i xa no dipede n be, n xa no yi masenyi tide i be, ba n tan kelixi xube nun bende ne.

28 I sa a lima mixi tongo suuli xa mu mixi matinxinxin ra, temunde fo mixi tongo naani a nun suuli. Na mixi suuli naxan luma na ki, i fama ne na taa kanade nee xa fe ra?» Alatala naxa a masen, «N mu na kanama xa n mixi matinxinxin tongo naani a nun suuli li naa.»

29 Iburahima man naxa a maxoxoxo, «Temunde i mixi tongo naani nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na kanade na mixi tongo naani xa fe ra.»

30 Iburahima naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono xa n man fa woyenyi nde masen i be. Temunde i fama mixi tongo saxan nan lide naa.» Alatala naxa a masen a be, «N mu fama na kanade xa n mixi matinxinxin tongo saxan li naa.»

31 Iburahima naxa a masen, «Marigi i xa i haake to n be n ma bone xoxoxo ma. Temunde wo mixi moxonen nan lima naa.» Alatala naxa a masen, «N mu fama na taa kanade na mixi moxonen xa fe ra.»

32 Iburahima man naxa a fala, «N Marigi, n bara i maxandi, i naxa xono. N ma maxorinyi donxoxe nan yi ki i be. Temunde, i mixi fu nan lima naa.» Alatala naxa a masen Iburahima be, «N mu fama na taa kanade na mixi fu xa fe ra.»

33 E to ge na masenyi ra, Alatala naxa siga, Iburahima fan naxa gbilen a xonyi.

19

Sodoma nun Gomora xa kasare

1 Nunmare temui, na maleke firinyie naxa so Sodoma. Loti nu doxoxi na taa sode de ra. A to

malekɛe to fa ra, a naxa keli a sa e ralan kira ra. A naxa a igoro bɔxi ma e bɛ.

² Loti naxa a masen e bɛ, «N bara wo maxandi wo xa tin n xa wo yigiya n xɔnyi. Wo nɔma wo sanyie maxade, wo wo malabu. Tina gɛɛsɛge wo kurun wo xa biyaasi ra.» Malekɛe naxa a yaabi, «Ade! Fo muxu xa xi taa tagi nɛ to kɔɛ ra.»

³ Kɔnɔ Loti naxa a maxɔrɔxɔ han e naxa siga a xɔnyi. A naxa donse fanyi rafala e bɛ, a naxa taami lɛbinitare gan. E naxa e dɛge.

⁴ Sa tɛmɛi mu nu a lixi, Sodomakɛe naxa Loti xa banxi rabilin. Keli sɛgetalɛe ma, a sa dɔxɔ xɛmɔxie ra, e birin nu na naa.

⁵ E naxa Loti xili, e a maxɔrin, «Na mixie na minden, naxee soxi i xɔnyi to nunmare ra? E ramini muxu ma, muxu xa kafu yire keren.»

⁶ Loti naxa mini a xa banxi kui, a ti naadɛ ra, a naadɛ ragali a xanbi ra.

⁷ A naxa a masen e bɛ, «Ade! N ngaxakerenyie, wo naxa fe jaaxi raba.

⁸ N ma di ginɛ firinyie na be naxee mu nu xɛmɛ fe kolon. N bara tin a ra n xa nee sa wo sagoe, wo xa wo waxɔnfe birin naba e ra, alako wo naxa sese raba n ma xɔjɛe ra. N tan bara findi e yatigi ra.»

⁹ Na mixie naxa a fala Loti bɛ, «Mini muxu tagi. Xɔjɛ nan i ra be. I mu nɔma kiiti sade muxu ma. Xa i mu i kata, muxu fama fe xɔnɛ dɔxɔde i ma dangife e tan na.» E naxa sonson Loti ma, alako e xa naadɛ kana.

¹⁰ Na malekɛe firinyie naxa Loti suxu, e naxa a raso banxi kui, e naadɛ balan e xun ma.

¹¹ Malekɛe naxa gali radɔnxu, naxee nu tixi naadɛ ra. Keli sɛgetalɛe ma, sa dɔxɔ xɛmɔxie ra, e mu nu sese toma fa. Kira naxa ifu e ma.

¹² Na malekɛe firinyie naxa Loti maxɔrin, «I xa mixi nde na be? I xa i xa di birin namini yi taa kui. I xabile xa keli be,

¹³ barima muxu fafe yi taa kanade. Yi taakɛe xa wali kobi bara findi

seedɛnɔxɔya ra Alatala bɛ. Alatala man muxu rasanbaxi nɛ, muxu xa fa yi taa kana.»

¹⁴ Loti naxa siga a fala a xa die xa mɔrie bɛ, «Wo keli be mafuren! Alatala na fafe be kanade yakɔsi.» E naxa a mapɔxun a na gbɛntɛnfe nɛ.

¹⁵ Na subaxɛ ma, malekɛe naxa gbata Loti ra, e naxa a masen a bɛ, «Keli, i xa ginɛ tongo, a nun i xa di ginɛ firinyi naxee na be. Wo xa keli be alako wo naxa sɔntɔ a nun yi taa mixi kobie ra.»

¹⁶ A to nu wama bufe, malekɛe naxa Loti suxu a bɛlɛxɛ ma, a nun a xa ginɛ, sa a xa di ginɛ firinyie xun ma. E naxa e ramini taa kui, barima Alatala nu bara kinikini e ma.

¹⁷ Malekɛe to e ramini, keren naxa a masen Loti bɛ, «I gi, alako i xa i nii ratanga. I naxa i kobe rato de! I naxa i mati yi taa yire yoe. Xa i mu wama i xa sɔntɔ, siga na geya yire.»

¹⁸ Loti naxa a fala, «Ade, n Marigi, n bara i maxandi, n mu nɔma na rabade.

¹⁹ N a kolon, i bara hinne i xa konyi di ra. I bara kinikini n ma a gbegbe ra. I bara n nii ratanga. Kɔnɔ, n tan mu nɔma n gide han geya ma, xa na mu a ra n faxama nɛ.

²⁰ I bara na taa lanmadi to naxan makɔrɛxi won na? N nɔma na tan lide. A lu n xa siga naa, n nii xa ratanga. A mato, taa xurudi xa mu a ra?»

²¹ Malekɛe naxa a yaabi, «N bara tin na birin na. N mu na taa kanama.

²² Siga mafuren. Han i sa soma tɛmɛi naxɛ, n mu fefe rabama.» Na taa xili saxi nɛ Sowari, barima a xurun.

²³ Soge nu tefe tɛmɛi naxɛ, Loti naxa so Sowari taa kui.

²⁴ Na tɛmɛi, Alatala naxa sooda nun tɛ ragoro Gomora taa nun Sodoma taa ma.

²⁵ A naxa na taa tuxunsan, keli sansie ma, a sa dɔxɔ mixie ra naxee birin sabatixi na taae kui.

²⁶ Loti xa ginɛ naxa a kobe rato, na nan lan a naxa findi fɔxɛ xuti ra.

²⁷ Na subaxe ma, Iburahima naxa keli, a a xunsa yire ma a nun Alatala de masara dennaxe.

²⁸ A to a ya rasiga Gomora nun Sodoma ma, a nun na rabilinyi birin, a naxa tuuri gbegbe to te ra.

²⁹ Ala to na taee kana Loti nu sabatixi dennaxe, a a ratanga na gbaloe ma Iburahima xa fe nan na.

Loti nun a xa di gine firinyie

³⁰ Loti nu bara gaaxu lufe ra Sowari taa kui. A naxa keli naa, a siga geya fari. A naxa sabati a nun a xa di gine firinyie ra fonme nde kui geme longori ra.

³¹ Loxoe nde, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «Won baba bara fori. Won na dennaxe yi ki, xeme yo mu na won doxoma naxan xon alo adama darixi a ra ki naxe.»

³² Fa be, won xa won baba rasiisi alako won xa xi a xon ma, alako won xa di fi a ma naxan findima a bonsoe ra.»

³³ Na koe ra, e naxa e baba rasiisi. A xa di gine singe naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁴ Kuye to iba, a xa di gine singe naxa a fala a xunya be, «A bara jon, n tan nun n baba bara xi yire keren to. To koe ra, i nun won baba fama xide yire keren. Na temui won noma bonsoe fide a ma.»

³⁵ Na koe man na, e naxa e baba rasiisi. A xunya fan naxa xi a baba xon ma. A mu a xun ma fe yo kolon, a xa di sa temui, nun a keli temui.

³⁶ Loti xa di gine firinyie naxa furi tongo e baba xa di ma.

³⁷ Na di gine singe to di bari, a xili naxa sa Mowaba. Na nan findi Mowabakae birin benba ra. Han yakosi e na na.

³⁸ A xa di gine firin nde fan naxa di bari, a xili naxa sa Ben Ami. Na nan findi Amonikae birin benba ra. Han yakosi e na na.

20

Iburahima nun Abimeleki

¹ Iburahima naxa siga Negewi boxi ma, a sabati Kadesi nun Suru

tagi. Na dangi xanbi a naxa siga Gerara, a saxanyi raba menni.

² Iburahima naxa a fala mennikae be a xa gine Sara xa fe ra, «N xunya ginema nan a ra.» Na kui Gerara mange Abimeleki naxa Sara tongo.

³ Koe to so, Ala naxa a masen Abimeleki be xiye kui, «I fama ne faxade yi gine xa fe ra, i naxan tongoxi, barima xeme taa idoxoe na a ra.»

⁴ Na temui Abimeleki mu nu a makorexi a ra. A naxa a yaabi, «N Marigi, i fama ne si tinxinxi xa fe kanade?»

⁵ Iburahima a masen ne n be, a yi gine a xunya ginema nan lanxi a ma. Gine fan naxa a fala n be, a taara nan lanxi Iburahima ma. N naxan nabaxi, n na rabaxi n boje fixe nan na.»

⁶ Ala man naxa a masen a be na xiye kui, «N tan yati, n na kolon i fe naxan nabaxi, fe kobi xa mu a ra. N tan nan man a niyaxi, i mu noxi yunubi fe rabade n na. Na nan a toxi n mu a luxi i xa a findi i xa gine ra.

⁷ Yakosi, yi gine ragbilen a xa mori ma. Namijonme nan a ra. A fama ne Ala maxandide i be, alako i nii ratangama ki naxe. Kono xa i mu a ragbilen a xa mori ma, a kolon i fama ne faxade wo nun i xa denbaya birin.»

⁸ Abimeleki naxa keli sinnanyi ma, a naxa a xa konyie birin malan. Fe naxan birin dangixi, a na tagi raba e be. Gaaxui gbegbe naxa e suxu.

⁹ Abimeleki naxa Iburahima xili a xonyi. A naxa a maxarin, «N yunubi mundun nabaxi i ra, i xa no n tan nun n ma pama findide yunubitoe belebelee ra? I bara fe raba n na, fe naxan mu lan a xa raba.

¹⁰ Munfe a niyaxi i na rabaxi?»

¹¹ Iburahima naxa a yaabi, «N a fala ne mixi naxee birin na be, e mu gaaxuma Ala ya ra, e fama ne n faxade n ma gine xa fe ra.

¹² Nondi nan a ra, n xunya nan man lanxi a ma. Muxu birin baba keren, kono muxu nga keren mu a ra. Na nan a toxi a findixi n ma gine ra.

¹³ Ala to bara n tongo n baba xonyi, n naxa a masen n ma gine be, «Won na siga dede, yandi n bara i maxandi i xa a fala, n xunya nan lanxi i ma.»

¹⁴ Abimeleki naxa yexese, sie, ningee, nun konyie tongo, a naxa e birin so Iburahima yi ra. A man naxa a xa gine Sara ragbilen a ma.

¹⁵ A naxa a fala Iburahima be, «N ma boxi bara rabi i be. I na wa lufe dede yi boxi ma, i xa lu naa.»

¹⁶ A naxa a fala Sara be, «I bara a to, n bara kobiri kole wulu firin so i taara yi ra, alako yaagi xa ba i ya ra, i tan nun i malan boore birin tagi. Na kui i xun nakeli sotoma ne.»

¹⁷ Iburahima to Ala maxandi, Ala naxa Abimeleki, a xa gine, nun a xa konyie yalan, alako e man xa no di baride.

¹⁸ Alatala nu bara dibaritarepa ragiri Abimeleki xa mixie ma Iburahima xa gine Sara xa fe ra.

21

Isiyaga xa bari

¹ Alatala naxa hinne Sara ra, a a xa laayidi rakamali a be.

² Sara naxa taege. A xa mori xa xemeforipa kui, a naxa di bari Iburahima be Ala waxati naxan fala a be.

³ Iburahima naxa a xa di xili sa Isiyaga, Sara naxan sotoxi a be.

⁴ A naxa a xa di sunna a xi solo-masaxan loxoe alo Ala a yamari ki naxe.

⁵ Iburahima nu bara je keme soto simaya ra, Isiyaga barixi temui naxe.

⁶ Sara naxa a fala, «Ala bara n naseewa. Mixi yo na n ma di Isiyaga barife me, muxu birin seewama ne.»

⁷ A man naxa a fala, «Nde nu noma a falade Iburahima be na temui, loxoe nde fama a lide, Sara findima ne dinge ra? Kono n tan bara di fi a ma a xa xemeforipa kui.»

Iburahima Hagara nun Sumayila kerife

⁸ Isiyaga to mo, e naxa a de ba xipe ra. Iburahima naxa pelexin xulunyi belebele sa, a xa diyore de ba loxoe.

⁹ Na temui Sara naxa Sumayila to ye le ra, Misiraka Hagara di naxan barixi Iburahima be.

¹⁰ Sara naxa a fala Iburahima be, «Yi konyi gine keri, a nun a xa di. Yi naxan yi ki, a mu lan a nun n ma di Isiyaga xa lu ke keren.»

¹¹ Na woyenyi mu rafan Iburahima ma a xa di xa fe ra,

¹² kono Ala naxa a masen Iburahima be, «I boje naxa rapaaxu i ma i xa konyi gine nun a xa di xa fe ra. Sara na fe naxan birin fala i be, a birin naba a be, barima Isiyaga nan fama findide i bonsoe ra.

¹³ N si fan naminima ne i xa konyi gine xa di, barima i xa di nan lanxi a fan ma.»

¹⁴ Iburahima naxa keli subaxe ma. A naxa taami tongo a nun kiri gbolfoe, ye na kui. A naxa na birin doxo Hagara xun ma, a naxa di so a yi ra, a fa e birin nasiga. Hagara naxa a xun ti gbengberen yire ra dennaxe xili Beriseeba.

¹⁵ Ye to bara non a xa kiri gbolfoe kui, a naxa a xa di lu wuri nde bun ma.

¹⁶ A naxa siga, a sa doxo a xati ma yaamile keren pondonyi. A naxa a fala, «N mu noma n ya tide n ma di ra, a xa fana n ya xori.» A naxa siga a sa doxo a xati ma a nu wa ra.

¹⁷ Ala naxa na di wa xui me koore ma. Ala xa maleke naxa Hagara xili, a naxa a maxarin, «Hagara munse i sotoxi? I naxa gaaxu barima Ala bara i xa di wa xui me koore ma.

¹⁸ Keli, i xa meeni i xa di ma, barima n fama a findide si belebele kanyi nan na.»

¹⁹ Ala naxa Hagara ya rabi, a naxa kolonyi nde to. A naxa kiri gbolfoe tongo, a ye sa a kui, a nde fi a xa di ma.

²⁰ Ala naxa a pengi sa Sumayila xon ma. A naxa mo, a sa sabati gbengberen yire, dennaxe xili Paran. A naxa findi xali woli yi matinxinxi ra.

²¹ A nga naxa Misira gine keren fen a be.

Iburahima nun Abimeleki xa saate

22 Na temui Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa a fala Iburahima be, «I fefe yo rabama wo nun Ala na a ra.»

23 I rakali n be Ala xili ra, fa sa xili ma i mu fama n yanfade, i mu n ma die yanfama, i mu n ma mamadie fan yanfama. I xa fe fanyi raba n be a nun yi boxi mixie be i na dennaxe, alo n na raba i be ki naxe.»

24 Iburahima naxa a yaabi, «N bara n kali Ala ra.»

25 Iburahima naxa korosi raba Abimeleki ra fe ma a xa mixie naxan niyaxi a ra, a xa kolonyi bafe a gbepa.

26 Abimeleki naxa a yaabi, «N mu a kolon naxan na fe rabaxi i ra. I mu yi woyenyi falaxi n be, fo to n tan fa na kolon.»

27 Na nan lan, Iburahima naxa yexee nun ningee fi Abimeleki ma, e xa saate tongo e boore be.

28 Iburahima naxa yexee solofere tongo, a naxa e sa a xati ma.

29 Abimeleki naxa a maxarin, «I na yexee solofere saxi a xati ma munfe ra?»

30 Iburahima naxa a yaabi, «N nee sofe ne i yi ra, alako i xa a kolon, fa sa xili ma, yi kolonyi naxan yi ki, n tan nan a gexi.»

31 Na nan a toxi, na taa xili falama Beriseeba, barima na mixi firinyie e rakali e boore be menni ne.

32 E to na saate tongo e boore be Beriseeba, Abimeleki nun a xa soori mange Pikoli naxa ti kira xon ma gbilenfe Filisita boxi ma.

33 Iburahima naxa tamare wuri bili keren si Beriseeba. A naxa Alatala maxandi a xili ra, Ala naxan na na.

34 Iburahima ne gbegbe raba ne Filisita boxi ma.

22

Iburahima xa serexe

1 Na fe dangi xanbi, Ala naxa Iburahima mato. A naxa a xili, «Iburahima.» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

2 Ala man naxa a masen a be, «I xa di Isiyaga tongo, i xa di kerenyi, naxan nafanxi i ma, i xa a xanin boxi

ma dennaxe xili Moriya, geya fari n na dennaxe masen i be. I xa a fi n ma serexe gan daaxi ra.»

3 Subaxe ma Iburahima naxa keli, a naxa doxose yailan a xa sofale fari. A naxa a xa walike firin tongo a nun a xa di Isiyaga. Iburahima naxa yege iboo naxan findima te xuruse ra serexe bade. A naxa biyaasi folo sigafe ra yire Ala dennaxe masenxi a be.

4 Na xi saxan loxoe, Iburahima ya naxa ti na yire makuye ra, a sigafe dennaxe.

5 A naxa a fala a xa walike firinyie be, «Wo tan nun sofale xa lu be. N tan nun n ma di, muxu na sigafe geya fari salide. Na temui muxu man gbilenma han be.»

6 Iburahima naxa na yege doxo a xa di Isiyaga xun ma. A man naxa te wole nun fine xanin. E jerefe e firin.

7 Isiyaga naxa a baba Iburahima xili, «N baba.» A naxa a ratin, «N tan nan ya, n ma di.» Isiyaga naxa a baba maxarin, «N bara a to yege nun te xuruse na won yi ra, konoo yexee na minden won naxan bafe serexe ra?»

8 Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, Ala yati nan yexee soma won yi ra, won naxan bama serexe gan daaxi ra.» E jerefe e firin.

9 E to yire li Ala dennaxe masenxi Iburahima be, Iburahima naxa serexebade yailan, a yege sa a fari. A naxa a xa di Isiyaga xiri, a a sa serexebade kon na, na yege fari.

10 Na xanbi, Iburahima naxa fine tongo, a naxa a belexe itala a xa a xa di kon naxaba,

11 konoo Alatala xa maleke naxa a xili koore ma, «Iburahima, Iburahima!» Iburahima naxa a ratin, «N tan nan ya.»

12 Maleke naxa a fala, «Yi segetala lu naa. I naxa fefe naaxi yo raba a ra. N bara a kolon i gaaxuma Ala ya ra. N man bara la a ra, i mu tondixi i xa di kerenyi fide n ma serexe ra.»

13 Iburahima naxa a ya ragbilen a xanbi ra, a naxa yexee kontonyi

to sansi longori ra, a feru firinyi kankanxi sansi firi ra. A naxa siga, a sa na γεχεε kontonyi tongo, a fa a ra. A naxa na ba σερεχε ra a xa di ροχοε ra.

¹⁴ Iburahima naxa na yire xili sa «Alatala mixi kima.» Na nan a toxi han yakosi a falama «Alatala mixi kima a xa geya fari.»

¹⁵ Alatala xa maleke man naxa gbilen Iburahima xili ra koore ma.

¹⁶ A naxa a masen a be, «N bara n kali n yete ra, Alatala xa masenyi nan ya. I to bara yi raba, i mu tondi i xa di kerenyi ma n be,

¹⁷ n barake sama ne i ma. I bonsoe wuyama ne alo tunbui naxee na koore ma, xa na mu a ra e gboma ne alo meyenyi naxan malanxi baa de ra. I bonsoe fama ne node e yaxuie ra.

¹⁸ N fama ne barake sade dunija si birin ma i bonsoe saabui ra, barima i bara n xui ratinme.»

¹⁹ Iburahima naxa gbilen a xa konyie yire. E birin naxa siga Beriseeba, barima Iburahima nu sabatixi menni ne.

²⁰ Na fe birin to dangi, Iburahima naxa a me Milika die bari ne Iburahima xunya Naxori be.

²¹ E xili nan ya: A xa di singe Usi, na xanbiratoe Busi, Arami baba Kemuweli,

²² Kesede, Haso, Pilidasi, Yidilafi nun Betuweli.

²³ Betuweli findi Rebeka baba nan na. Na di solomasaxanyi, Milika nan nee bari Iburahima xunya Naxori be.

²⁴ Naxori xa konyi gine nu xili ne Reyuma. A yi die nan bari: Teba, Gaxami, Taxasa, nun Maaka.

23

Iburahima xa mixi ragatade

¹ Sara to je keme je moxonen a nun solofere nan soto simaya ra,

² a naxa laaxira Kiriyati Araba, Hebiron mabiri, Kanaan boxi ma. Iburahima naxa a xa gine non fe raba.

³ Iburahima to ge wade a xa gine be, a naxa siga Xitikae xon ma, a a fala e be,

⁴ «Xone nan lanxi n ma wo ya ma be. N bara wo maxandi, wo gaburi yire fi n ma, n noma n ma gine ragatade dennaxe.»

⁵ Xitikae naxa a yaabi,

⁶ «I tuli mati muxu ra a fanyi ra. Ala xa mixi nan i ra muxu ya ma. I na wa i xa gine ragatafe muxu xa gaburi yire yoe, i sago na a ra. Muxu tan ya ma be, mixi yo mu na naxan noma tondide i be i xa gine ragatade a xa gaburi yire.»

⁷ Iburahima naxa keli, a igoro boxi ma Xiti bonsoe ya i, naxee nu sabatixi na boxi ma.

⁸ A naxa a fala e be, «Xa wo baratin, n xa n ma gine ragata wo xa boxi ma, wo xa n ma maxandi radangi Soxara xa di Eferon ma,

⁹ alako a xa Makipela fonme so n yi ra gaburi ra naxan na a xa xe fe ma. N a kolon a tan nan gbe lanxi menni ma. A xa na sara n ma wo ya xori, alako birin xa a kolon na boxi bara findi n ma mixi ragatade ra.»

¹⁰ Eferon Xitika nu tixi naa jama tagi. A naxa Iburahima yaabi a xui itexi ra, alako Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e xa no a xa woyenyi ramede.

¹¹ A naxe, «N baba, n bara i maxandi, i tuli mati n na. N bara na xe nun na fonme fi i ma n bonsoe ya xori. I xa i xa gine ragata menni.»

¹² Iburahima man naxa a igoro boxi ma jama birin ya xori,

¹³ a a fala Eferon be, «I xa i haake to n be. I xa xe masundi nan ya. Yandi, a rasuxu, alako n xa no n ma gine ragatade menni.»

¹⁴ Eferon naxa a yaabi,

¹⁵ «N baba, i tuli mati n na a fanyi ra. Boxi naxan sare lanma gbeti kilo naani nun a tagi, sese mu na ki i tan nun n tan tagi. I xa gine ragata naa tun!»

¹⁶ Iburahima naxa tin na sare ra Xitikae ya xori. A naxa gbeti kilo naani nun a tagi maniya a be.

¹⁷ Na xε naxan na Makipela fe ma, Mamire sogetede biri, fɔnmε naxan na a nun wuri bili naxan birin sixi na naaninyi ra,

¹⁸ na birin naxa findi Iburahima gbe ra. Na Xitika naxee birin nu malanxi taa sode de ra, e birin findixi na fe seede ra.

¹⁹ Na birin dangi xanbi, Iburahima naxa a xa ginε Sara ragata na fɔnmε kui Makipela xε fe ma, naxan na Mamire yatagi Hebiron mabiri Kanaan bɔxi ma.

²⁰ Na xε nun na fɔnmε naxa ba Xitikae gbeɓa, a findi Iburahima gbe ra, alako a xa nɔ a xa mixie ragatade menni.

24

Isiyaga xa futi xiri a nun Rebeka

¹ Na waxati Iburahima nu bara ge foride. Alatala nu bara barake sa Iburahima xa fe birin.

² Iburahima naxa a masen a xa walikee xunyi be, naxan a jengi saxi a harige birin xɔn ma, «I belexe sa n tabe bun ma kali ki ma.

³ N fafe i rakalide koore nun bɔxi Marigi Alatala ra, alako i naxa Kanaan ginε fen n ma di be n sabatixi dennaxe.

⁴ A xɔli n ma i xa siga n bari bɔxi nan ma, i fa menni ginε nde fen n bɔnsɔe ya ma n ma di Isiyaga be.»

⁵ A xa walike naxa a yaabi, «Xa a sa li na ginε mu tin birade n fɔxɔ ra fafe yi bɔxi ma, n xa i xa di xanin i xa bɔxi ma, i kelixi dennaxe?»

⁶ Iburahima naxa a yaabi, «I naxa n ma di ragbilen menni de!

⁷ Alatala naxan na koore ma, naxan n tongoxi n bari mixie ya ma, naxan n nakelixa n ma bɔxi ma, a fa a kali a yi bɔxi fima ne n bɔnsɔe ma, a tan yati fama ne a xa maleke xεede i malife ra, alako i xa nɔ ginε tongode menni n ma di be.

⁸ Xa na ginε mu fa sa tin birade i fɔxɔ ra, i fama ne ratangade n ma marakali ma, i naxan tongoxi n be. Kɔnɔ i naxa n ma di xanin menni de!»

⁹ Na walike naxa a belexe sa a marigi Iburahima tabe bun ma, a naxa a rakali.

¹⁰ A naxa jɔxɔme fu tongo Iburahima xa jɔxɔme goore ya ma, a kote gbegbe sa e fari. A naxa keli, a siga Naxori xa taa Padan Arami bɔxi ma.

¹¹ Iburahima xa walike to menni li, a naxa jɔxɔme ragoro taa fari ma kolonyi nde seeti ma. Nunmare temui nan nu a ra, ginε minima ye bade temui naxe.

¹² A naxa Ala maxandi, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i maxandi alako n ma jere xa findi n be xun nakeli ra to lɔxɔe. I man xa hinne n marigi Iburahima ra.

¹³ I bara n to n na kolonyi seeti ma, taa ginε dimε na fafe ye bade.

¹⁴ N fama ne ginε dimε nde maxɔrinde a xa a xa ye base so n yi ra, n xa ye min. Xa a sa n yaabi, «Ye min, n xa ye so i xa jɔxɔme fan yi ra,» n fama ne a kolonde na temui, i na ginε yati nan sugandixi i xa konyi Isiyaga be. Na temui n fama a kolonde i bara hinne n marigi Iburahima ra.»

¹⁵ Beenun a xa ge na wɔyenyi ra, na nan lan Betuweli xa di ginε Rebeka naxa fa. Iburahima xunya Naxori xa mamadi nan lanxi a ma. A xa feje dɔxɔxi a tunki fari.

¹⁶ Ginε dimedi tofanyi nan nu a ra, naxan mu xeme fe kolon. A naxa goro kolonyi yire, a naxa a ye base rafe ye ra, a man naxa te.

¹⁷ Iburahima xa walike naxa a gi a sa a ralan. A naxa a fala a be, «N bara i maxandi, a lu n xa ye nde min, naxan na i xa feje kui.»

¹⁸ A naxa a yaabi, «N ba, ye min.» A naxa a xa feje ragoro a tunki fari, a ye so a yi ra.

¹⁹ A to ge na ra, a naxa a fala a be, «N ye bama ne i xa jɔxɔme fan be, alako e birin xa ye min a fanyi ra.»

²⁰ Mafuren, a naxa a xa feje ibagan kuure kui, a man a gi sigafe kolon de ra a xa ye gbete ba. A naxa ye ba han jɔxɔme birin naxa wasa.

21 Iburahima xa walike nu fa a maᵛoxun, «Tɛmunde Alatala bara n ma biyaasi soᵛneya n be.»

22 Nɔxɔmɛ to bara ge ye minde, Iburahima xa mixi naxa ᵛɔerasoe xɛɛma daaxi so Rebeka ᵛɔɛ ra, naxan xa binye giramu senni lima. A man naxa belexerasoe firin xɛɛma daaxie so a belexe ra, naxan keren xa binye dangi giramu keme ra.

23 A naxa ginɛdimɛdi maxɔrin, «Nde xa di lanxi i ma? Yandi, a fala n be, i baba nɔma muxu yigiyade to kɔɛ ra?»

24 Rebeka naxa a yaabi, «Betuweli xa di nan lanxi n ma, Milika nun Naxori xa mamadi.»

25 A man naxa a fala, «Muxu xɔnyi sɛxe nun ᵛooᵛge gbeᵛbe na na, yigiya fan na na wo luma dennaxe.»

26 Iburahima xa walike naxa a igoro bɔxi ma Alatala be.

27 A naxa a fala, «N marigi Iburahima Marigi Alatala, n bara i tantu. I mu tagan hinnɛde n marigi Iburahima ra, i xa lanlanteya mu kana. Alatala n xun tixi n marigi Iburahima xabile nan xɔnyi ra.»

28 Rebeka naxa siga a gi ra a nga yire, alako fe naxan dangixi, a xa a tagi raba a be.

29 Rebeka taara Laban naxa a xulun sigafe ra kolɔn yire, Iburahima xa walike nu tixi dennaxe.

30 Laban nu bara a maagine to, ᵛɔerasoe a ᵛɔɛ ra, belexerasoe a belexe ra. A man nu bara a xa denteᵛge me, xeme naxan falaxi a be. Na kui, a naxa siga na xeme ralande kolɔnyi fe ma, ᵛɔxɔmɛ nu na dennaxe.

31 Laban naxa a fala a be, «Alatala bara baraka sa i tan naxan ma fe, i tixi be munfe ra, dennaxe makuya taa ra? I xa so n xɔnyi. N bara banxi yailan i yigiya ra, n bara yire rafala i xa ᵛɔxɔmɛ luma dennaxe.»

32 Iburahima xa walike naxa so Laban xɔnyi. Laban naxa ᵛɔxɔmɛ xa kote ragoro, a fa donse so e yi ra, a yire yailan e be. A naxa ye fan so Iburahima xa mixie yi ra, alako e xa e sanyie maxa.

33 Laban to fa donse ra e be, Iburahima xa walike naxa a fala, «N mu n deᵛgema sinden, fo n xa n denteᵛge wo be.» Laban naxa a fala a be, «Awa yire, denteᵛge sa.»

34 Iburahima xa walike naxa a masen, «N tan nan na Iburahima xa walike ra.

35 Alatala bara barake sa n marigi Iburahima xa fe ki fanyi. A bara findi banna ra, barima Alatala bara xuruse mɔoli birin fi a ma, a nun gbeti, xɛɛma, konyie, ᵛɔxɔmɛ, nun sofalee. Alatala bara na birin fi a ma.

36 N marigi Iburahima xa gine Sara bara di fan bari a be a xa foriᵛa kui. Iburahima a harige birin fixi na di nan ma.»

37 «Iburahima n nakalixi ne, <I naxa gine tongo n ma di be naxan findi Kanaanka ra n sabatixi dennaxe.»

38 I xa siga n baba bariboore yire n xabile tagi, alako i xa gine tongo n ma di be mɛnni.>

39 N marigi to na fala n be, n naxa a maxɔrin, <Xa na gine fa tondi birade n fɔxɔ ra go?>

40 A naxa n yaabi, <N ᵛɛrema Alatala naxan ya i, a fama a xa maleke birade i fɔxɔ ra i xa ᵛɛɛrɛ kui alako a xa soᵛneya. I fama ne gine tongode n ma di be n xabile tagi n baba xɔnyi.

41 I na siga n xabile ra, xa e mu fa sa gine dimɛdi so i yi ra feo, i bara ratanga n ma marakali ma.»>

42 «N to kolɔn yire li, n naxa Ala maxandi, <Alatala, n marigi Iburahima naxan batuma, n bara i mayandi i xa n ma biyaasi soᵛneya.

43 I ya ti n na yi kolɔnyi sɛɛti ma. N fama ne gine dimɛdi nde maxɔrinde naxan fafe ye bade, a xa ye so n yi ra naxan na a xa feᵛe kui alako n xa a min.

44 Xa a n yaabi, «Ye min, n ye bama ne i xa ᵛɔxɔmɛ fan be, e min,» n a kolonma na tɛmui, Alatala na gine dimɛdi yati nan sugandixi n marigi Iburahima xa di be.»>

45 «Beenun n xa ge na wɔyenyi rapɔnde n yete ma, na nan lan

Rebeka naxa fa, feɲe dɔxɔxi a tunki fari. A naxa goro kɔlonyi ra, a ye ba. N naxa a fala a be, «N bara i maxandi, n ki ye, n xa a min.»

⁴⁶ A naxa a xa feɲe ragoro mafuren a tunki fari, a naxa a fala n be, «Ye min. I na ge ye minde n ye soma ne i xa ɲɔxɔmɛ fan yi ra.»

⁴⁷ N naxa a maxɔrin, «Nde xa di na i ra?» A naxa n yaabi, «Betuweli xa di gine nan n na, Naxori nun Milika xa mamadi.» Na kui n naxa xɛema so a ɲɔɛ ra, n naxa xɛema belexerasoe so a belexe ra.

⁴⁸ N naxa n igoro bɔxi ma Alatala be. N naxa n marigi Iburahima Marigi Alatala tantu, barima a bara n xun ti n marigi xunya xa di ginema ra, n xa a futi a xa di be.

⁴⁹ Yakɔsi, Laban, a fala n be xa i bara tin fe fanyi nun fe tinxinxi rabafe n marigi be. Xa na mu a ra n sigama ne yire gbete.»

⁵⁰ Laban nun Betuweli naxa a yaabi, «Alatala nan yi fe ragirixi. Muxu mu fama na maxɔxɔde.

⁵¹ Rebeka nan tixi i ya i yi ki. A xanin i xun ma, alako a xa findi i marigi xa di xa gine ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxe.»

⁵² Iburahima xa walike to, na wɔyenyi me, a naxa a igoro bɔxi ma Alatala be.

⁵³ Na xanbi, a naxa bunse gbeti daaxi, bunse xɛema daaxi, a nun dugie fi Rebeka ma. A naxa sanbe fanyie fi Rebeka nga nun a taara fan ma.

⁵⁴ Na dangi xanbi, Iburahima xa walike nun a xa mixie naxa e dege, e min, e fa so e sade.

E to keli geesege, Iburahima xa walike naxa a masen Rebeka nga nun a taara be, «Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xɔnyi.»

⁵⁵ E naxa a fala, «Rebeka xa xi fu ɲɔndɔn naba be sinden, na temui wo fa siga.»

⁵⁶ Iburahima xa walike naxa e yaabi, «Wo naxa n makankan be. Alatala bara n ma biyaasi soɔneya. Wo a lu fa n xa gbilen n marigi xɔnyi.»

⁵⁷ E naxa a fala, «Won xa Rebeka xili, won xa a kolon janige naxan na a be.»

⁵⁸ E naxa Rebeka xili, e naxa a maxɔrin, «I wama sigafe wo nun yi xeme ra?» Rebeka naxa e yaabi, «Iyo, n wama sigafe.»

⁵⁹ Na kui e naxa e xunya Rebeka nun a meɛnima so Iburahima xa walike nun a xa mixie yi ra.

⁶⁰ E naxa duba Rebeka be a falafe ra,

«Muxu xunya nan lanxi i ma.

Ala xa i findi nama gbege barima ra.

I bɔnsɔɛ xa nɔ i yaxuie ra.»

⁶¹ Rebeka nun a xa gine naxa dɔxɔ ɲɔxɔmɛ fari, e naxa bira Iburahima xa walike fɔxɔ ra. E birin naxa siga.

⁶² Isiyaga nu bara keli kolon yire naxan xili «Ala ɲiɲe naxan n toxi.» A nu bara sabati Negewi bɔxi ma.

⁶³ Lɔxɔɛ nde, Isiyaga to mini a mapereɛde daaxa nunmare temui, a naxa Iburahima xa walike xa ɲɔxɔmɛ to fa ra.

⁶⁴ Rebeka to bara Isiyaga to, a naxa goro ɲɔxɔmɛ fari,

⁶⁵ a fa walike maxɔrin, «Nde na na xeme ra naxan sa fafe na ki, keli daaxa longori ra won nalande?»

⁶⁶ Iburahima xa walike naxa a yaabi, «N marigi nan a ra.» Na nan lan, Rebeka naxa a ya makoto a xa mafelenyi ra.

Iburahima xa walike naxa dentege sa Isiyaga be, a fe naxan birin nadangixi.

⁶⁷ Na xanbi, Isiyaga naxa Rebeka xanin a nga xa kiri banxi kui, a a findi a xa gine ra. Isiyaga naxa a xanu a bɔɲe birin na, han a nga xa faxe sunnunyi naxa ba a ma.

25

Iburahima xa faxe

¹ Iburahima man naxa gine gbete dɔxɔ naxan xili Katura.

² Na gine naxa die bari a be. Na die nu xili: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suwa.

³ Yokosan naxa Seeba nun Dedan bari. Dedan bɔnsɔɛ findi Asurikae, Letusikae, nun Leyumikae nan na.

⁴ Madiyan xa die lanxi Efa, Efere, Hanoki, Abida, nun Elidaa nan ma. Ketura xa die nan lanxi e ma.

⁵ Iburahima naxa a harige birin fi Isiyaga ma.

⁶ A naxa se gbegbe fan fi a xa ginɛ booree xa die ma, a fa e makuya a xa di Isiyaga ra, a e rasiga bɔxi nde ma naxan na sogetede mabiri.

⁷ Iburahima xa simaya naxa siga han jɛ kɛmɛ jɛ tongo solofere nun suuli.

⁸ Na xanbi, a naxa faxa hɛeri kui, a a benbae li aligiyama.

⁹ A xa die Isiyaga nun Sumayila naxa a ragata Makipela fɔnme kui, Soxara Xitika xa di Eferon xa bɔxi ma Mamire fɛ ma.

¹⁰ Iburahima na bɔxi sara Xitikaɛ bɔnsɔɛ nan ma. E nun a xa ginɛ Sara, e birin nagataxi menni nɛ.

¹¹ Iburahima faxa xanbi, Ala naxa barake sa a xa di Isiyaga ma. A nu sabatixi kolɔnyi fɛ ma, naxan xili «Ala jipe naxan n toxi.»

Sumayila xa taruxui

¹² Xilie nan ya naxee findi Sumayila bɔnsɔɛ ra. Sara nu bara a xa konyi ginɛ Misiraka Hagara fi Iburahima ma. Hagara naxa Sumayila sɔto di ra.

¹³ Sumayila xa die nan ya, e barixi ki naxe e boore fɔxɔ ra: Nebayoti, Sumayila xa di singe, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

¹⁴ Misima, Duma, Masa,

¹⁵ Hadada, Tema, Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Na di fu nun firinyi findi Sumayila xa die nan na.

¹⁶ Na mixi keren keren ma findi bɔxi mangɛe nan na. E naxa e xilie sa e xa taee xun ma a nun e xa mixie.

¹⁷ Sumayila xa simaya dan jɛ kɛmɛ jɛ tongo saxan nun solofere nɛ. A naxa laaxira, a sa a benbae li aligiyama.

¹⁸ Sumayila bɔnsɔɛ nu sabatixi bɔxi nan ma, dennaxe nu na Hawila nun Suru tagi. Suru ya rafindixi Misira nan ma Asuri kira ra. E nu

sabatixi e ngaxakerenyie nan sɛɛti ma.

Esayu nun Yaxuba

¹⁹ Isiyaga xa taruxui nan ya: Isiyaga findi Iburahima xa di nan na.

²⁰ A to bara jɛ tongo naani sɔto simaya ra, a naxa Rebeka dɔxɔ, Laban xunya ginɛma, Betuweli xa di ginɛ. Aramikae nan na e ra, kelife Padan Arami.

²¹ Kɔnɔ Rebeka mu nu nɔma di baride Isiyaga bɛ. Isiyaga naxa Alatala maxandi a xa ginɛ xa fe ra a xa nɔ di baride. Alatala naxa a xa duba suxu, Rebeka naxa tɛɛɛɛ.

²² Na die nu fa gere e nga tɛɛɛɛ. A naxa a yetɛ maxɔrin, «Munfe rabafe n be yi ki?» Na kui a naxa siga Alatala maxɔrinde.

²³ Alatala naxa a masen a bɛ, «Si dɔxɔ firin nan na i tɛɛɛɛ. Keren senbe gboma nɛ boore bɛ. Taara nan fama lude a xunya xa nɔɛ bun ma.»

²⁴ A di bari temui to a li, Rebeka naxa gulie bari.

²⁵ A xa di singe findixi mixi gbeeli nan na. Fate maxabe gbegbe kanyi nan nu a ra. E naxa a xili sa Esayu.

²⁶ Na xanbi a xunya fan naxa bari. A bɛlɛɛ raxutuxi a taara tingilinyi ma. E naxa a fan xili sa Yaxuba. Isiyaga na die barima temui naxe, a nu na jɛ tongo senni nɛ.

²⁷ Na di xɛmɛ firinyi naxa mɔ. Esayu naxa findi koyinma fanyi ra naxan nu wula i sama. Naxan findi Yaxuba tan na, mixi maxinbelixi nan nu a ra, a tan nu dɔxɔma kiri banxi nan bun ma.

²⁸ Esayu nan nu rafan Isiyaga ma, barima a nu fama sube ra a bɛ. Yaxuba tan nu rafan Rebeka nan ma.

²⁹ Lɔxɔɛ nde Yaxuba nu bara supi yailan. Esayu naxa so, a taganxi kelife koyinde.

³⁰ A naxa a fala a bɛ, «N mu nɔma fefe ra yi ki. A lu n xa yi supi gbeeli nde min.» Na nan toxi a Edon xili naxa sa a xun ma, na nan na ki «a gbeeli.»

³¹ Yaxuba naxa a yaabi, «I xa foriɲa tide fi n ma sinden.»

³² Esayu naxa a masen, «N na faxafe, kaame nan na n ma yi ki. Na foriɲa tide munse fanma n ma?»

³³ Yaxuba man naxa a fala, «Fo i xa i kali.» Esayu naxa a kali a a bara a xa foriɲa tide fi a ma.

³⁴ Yaxuba naxa taami nun na toge supi nde so a yi ra. Esayu to ge a degede, a a min, a naxa siga. Esayu mu tide yo toxi a xa foriɲa ma.

26

Isiyaga nun Abimeleki

¹ Kaame naxa so boxi kui, bafe kaame singe ra naxan naba Iburahima xa waxati. Isiyaga naxa siga Filisita mange Abimeleki xonyi, naxan nu na Gerara.

² Alatala naxa mini Isiyaga ma, a a masen a be, «I naxa siga Misira boxi ma de. I xa lu boxi ma n na dennaxe masen i be.

³ Lu be. Won birin na a ra. N barake sama ne i xa fe, barima n fama yi boxi fide i tan nun i bonsoe nan ma. N laayidi naxan tongo i baba Iburahima be, n na rakamalima ne.

⁴ N i bonsoe rawuyama ne alo tunbui naxee na koore ma. N yi boxi fima ne i bonsoe ma. N barake sama ne dunja si birin ma i bonsoe saabui ra.

⁵ Iburahima n xui rame ne. A naxa a jengi sa n ma seriyɛ, n ma mangɛya, n ma yaamarie, nun n ma tonyie xon ma.»

⁶ Na kui Isiyaga naxa sabati Gerara.

⁷ Mixi naxee doxoxi menni, nee naxa a maxorin a xa gine xa fe ma. A naxa e yaabi, a a xunya ginema nan lanxi a ma. A mu suusa a falade e be, a xa gine nan lanxi Rebeka ma alako menni mixie naxa fa a faxa. A bara gaaxu a falade a xa gine na a ra barima Rebeka gine tofanyi nan nu lanxi a ma.

⁸ Isiyaga to bara bu naa, loxoe nde Filisitakae xa mange Abimeleki naxa a ya ramini wunderi ra, a naxa a to Isiyaga na Rebeka mafurukufe.

⁹ Abimeleki naxa a xili a xonyi. A naxa a fala a be, «I xa gine yati nan

lanxi yi ma! Munfe ra i fa a fala muxu be i xunya ginema nan a ra?» Isiyaga naxa a yaabi, «N nu gaaxuxi ne wo naxa fa n faxa. Na nan a to n naxa na fala.»

¹⁰ Abimeleki man naxa a maxorin, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? Xa mixi nde fa mini n ma jama ya ma go, a naxa i xa gine findi a yete ra? Na temui i bara muxu ratantan.»

¹¹ Abimeleki naxa yaamari fi a xa jama birin ma, «Mixi yo na din yi xeme nun a xa gine ra, n na kanyi faxama ne.»

¹² Na je ra, Isiyaga naxa xe sa na boxi ma. A to na xe xaba, a naxa a xa sansi wolixi jondon keme soto, barima Alatala bara barake sa a xa fe.

¹³ A harige xun naxa masa, a findi banna ra.

¹⁴ Yexee, si, ninge, nun konyi gbege nu na a yi ra. Na kui Filisitakae naxa Isiyaga tone.

¹⁵ Filisitakae naxa kolonyi birin nafe bende ra, Isiyaga baba Iburahima xa konyi naxee ge Iburahima xa waxati.

¹⁶ Abimeleki naxa a fala Isiyaga be, «Fo i xa keli be. I bara senbe soto dangi muxu tan na.»

¹⁷ Isiyaga naxa keli naa, a sa sabati Gerara gulunba kui.

¹⁸ Isiyaga naxa kolonyie iba, naxee nu gexi a baba waxati, Filisitakae naxee dese Iburahima faxa xanbi. A baba nu na kolonyie xili falama ki naxe, Isiyaga man naxa na xilie fala e xun ma.

¹⁹ Isiyaga xa konyie man naxa kolonyi gbete ge na gulunba yire, dulonyi fa mini a kui.

²⁰ Gerara xa xuruse demadonyie nun Isiyaga xa xuruse demadonyie naxa konje na kolonyi xa fe ra. E birin nu fa a fala e boore be, «Muxu tan nan gbe na na kolonyi ra.» Isiyaga naxa na kolonyi xili fala «sonxoe,» barima sonxoe bara bira a xa fe ra.

²¹ A xa konyie man naxa kolonyi gbete ge, sonxoe man naxa bira na fan xa fe ra. A naxa a xili fala Sitina, na nan na ki «galanbui kolonyi.»

²² Isiyaga naxa keli naa, a sa kolonyi ge yire gbetɛ. Na kolonyi to ge, sonxɔɛ mu bira na tan xa fe ra. A naxa a xili fala Rehoboti kolonyi, na nan na ki «makuye kolonyi,» barima a naxɛ, «Alatala bara won makuya bekae ra alako won ma fe xa sooneya yi bɔxi ma.»

²³ Isiyaga to keli menni sigafe ra Beriseeba,

²⁴ Alatala naxa mini a ma kɔɛ ra. A naxa a masen a bɛ, «I baba Iburahima Marigi Ala lanxi n tan nan ma. I naxa gaaxu fefe ra, won tan nan a ra yire birin. N man barake sama nɛ i xa fe. N i bɔnsɔɛ rawuyama nɛ n ma konyi Iburahima xa fe ra.»

²⁵ Isiyaga naxa sɛrɛxɛbade yailan na yire, a nu fa Alatala maxandi a xili ra. A naxa sabati naa, a xa konyie man naxa kolonyi gbetɛ ge.

²⁶ Abimeleki boore Ahusati, nun a xa soori mangɛ Pikoli naxa keli Gerara, e siga Isiyaga yire.

²⁷ Isiyaga naxa e maxɔrin, «Wo faxi n yire munfe ra yi ki? Wo bara n napaaxu han wo bara n kerɛ wo xɔnyi.»

²⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara a kolon Alatala xa mixi nan lanxi i ma. Muxu man bara a maɔxun, fo won xa saatɛ tongo won boore bɛ marakali ra.

²⁹ I rakali muxu bɛ, i mu fama fe xɔnɛ rabade muxu ra, barima muxu fan mu fe kobi yo rabaxi i ra, fo fe fanyi. Muxu man naxa i lu, i xa siga bɔpɛsa kui. Yakɔsi Alatala bara barake sa i ma.»

³⁰ Isiyaga naxa donse gbegbe yailan e bɛ. E birin naxa e dɛge, e naxa e min.

³¹ Kuye to iba, e naxa e rakali e boore bɛ. Isiyaga naxa a jundu e ma, e naxa fatan lanyɛ kui.

³² Na lɔxɔɛ kerɛnyi, Isiyaga xa konyie naxa kolonyi nde xa fe dentɛge sa a bɛ e naxan gexi. E naxɛ, «Muxu bara ye li na kolonyi ra.»

³³ Isiyaga naxa na kolonyi xili fala Siba kolonyi, na nan falaxi «marakali.» Na nan a toxi muxu yi

taa xili falama han yakɔsi Beriseeba, na nan falaxi «marakali kolonyi.»

³⁴ Esayu to jɛ tongo naani raka-mali, a naxa Beeri xa di Yudita nun Elon xa di Basamati dɔxɔ. Na firinyi Xitikae nan na e ra.

³⁵ E naxa Isiyaga nun Rebeka bɔjɛ rapaaxu e ma.

27

Isiyaga dubafe Yaxuba bɛ

¹ Isiyaga nu bara ge foride, a yae nu bara rafɔɔrɔ. A mu noma sese tode fa. A naxa a xa di singe Esayu xili, «N ma di!» Esayu naxa a ratin, «N tan nan ya!»

² Isiyaga naxa a fala a bɛ, «I bara a to, n bara ge foride. N mu a kolon n faxama tɛmui naxɛ.

³ Tanbɛ sase nun xali tongo, i xa siga wulai sube fende n bɛ.

⁴ I xa na sube jin alɔ a rafanxi n ma ki naxɛ. I xa fa a ra n xɔn ma, alako n xa nɔ dubade i bɛ beenu n xa faxa.»

⁵ Na tɛmui Rebeka tixi a tuli matixi Isiyaga ra, a naxan falaxi Esayu bɛ. Esayu naxa siga wulai sube bunde a baba bɛ.

⁶ Rebeka naxa a fala a xa di Yaxuba bɛ, «N bara i baba xui mɛ a yi wɔyɛnyi falama Esayu bɛ,

⁷ <Sa sube bun n bɛ, i xa a jin a fanyi ra, n xa a don. N na ge na sube donde, n dubama i bɛ Alatala ya i beenun n xa faxa.»

⁸ Yakɔsi, n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. N naxan falama i bɛ, i xa a raba.

⁹ Siga gɔɔrɛ, i xa fa si fanyi firin na. N xa e jin a fanyi ra alɔ i baba wama a xɔn ma ki naxɛ.

¹⁰ N na ge na ra, i xa a xanin i baba xɔn ma, alako a xa duba i bɛ beenun a xa faxa.»

¹¹ Yaxuba naxa a nga Rebeka yaabi, «Esayu fate maxabe kanyi nan a ra. N tan fate maxabe mu na n bɛ.

¹² N baba na n masuxu, a kolonma nɛ Esayu xa mu a ra, n findima wule fale nan na a tan bɛ. Beenun n xa duba sɔtɔ, n fama danke nan sɔtɔde.»

13 A nga naxa a fala, «Ade, na danke xa gbilen n tan nan ma, n ma di. I naxan nabama, i tuli mati n na. Siga, i sa fa na si fanyi firinyie ra.»

14 Yaxuba naxa siga, a naxa fa si fanyi firinyie ra a nga xon ma. A nga naxa na donse yailan alo a rafanxi Isiyaga ma ki naxe.

15 Na xanbi, Rebeka naxa a xa di singe Esayu xa donma tongo, donma naxan fan a xa dugie ya ma banxi kui. A naxa na ragoro Yaxuba ma, a xa di firin nde.

16 A naxa a xa di belexee nun a konyi masalaxunxi maxiri si kiri ra.

17 A naxa sube nun taami so a xa di Yaxuba yi ra, a naxan yailanxi.

18 Na temui Yaxuba naxa siga a baba yire, a a fala a be, «N baba, n tan nan ya.» A baba naxa a maxorin, «N ma di mundun lanxi i tan ma?»

19 Yaxuba naxa a baba yaabi, «Esayu nan lanxi n ma, i xa di singe. I naxan maxorinxi n ma, n bara fa a ra. Yandi, keli, i dɔxɔ, i xa n ma sube yailanxi don. Na temui i xa duba n be.»

20 Isiyaga naxa a fala a xa di be, «N ma di, i yi sube toxi yi ikorexi ra di?» Yaxuba naxa a yaabi, «I Marigi Alatala nan yi fixi n ma sooneya ra.»

21 Isiyaga naxa a fala Yaxuba be, «N ma di, i maso n na, n xa i masuxu, alako n xa la a ra a n ma di Esayu yati nan i ra.»

22 Yaxuba naxa a maso a baba ra. Isiyaga naxa a fate masuxu. A naxa a fala, «I xui maniya Yaxuba xui ra, kono i belexe tan Esayu belexe na a ra.»

23 Isiyaga mu no Yaxuba kolonde, barima a belexee nu maxirixi xabe ra, alo a taara Esayu na ki naxe. Na kui Isiyaga naxa duba Yaxuba be.

24 Isiyaga man naxa a maxorin, «N ma di Esayu yati nan i ra?» Yaxuba naxa a yaabi, «Iyo.»

25 Isiyaga naxa a fala, «Fa donse ra, i naxan yailanxi, n xa a don, n fa duba i be.» Yaxuba naxa donse so a baba yi ra, Isiyaga naxa a don. Yaxuba naxa weni fan so a yi ra, a naxa na fan min.

26 Na temui, a baba Isiyaga naxa a fala a be, «N ma di, i makore n na, i xa findigilin n ma.»

27 Yaxuba naxa a maso a ra, a naxa findigilin a ma. Isiyaga naxa a xa sose xiri me. Na dangi xanbi, a naxa duba a be. A naxa a masen, «Iyo, n ma di xiri luxi ne alo Alatala barake saxi xe naxan ma. 28 Ala xa xini fi i ma naxan kelima koore ma.

Ala xa boxi daxamui fi i ma.

Ala xa barake sa i xa xe ma.

Ala xa weni gbegbe fi i ma.

29 Ala xa nama birin lu i sagoe.

Ala xa si birin magoro i be.

I xa findi i ngaxakerenyie xa yarerati ra.

E birin xa e magoro i be.

Mixi yo na i danka, na danke xa gbilen a kanyi ma.

Mixi yo na duba i be, Ala xa barake sa na kanyi ma.»

30 Isiyaga to bara ge dubade a be, Yaxuba naxa mini. A mu bu, Yaxuba taara Esayu fan naxa so kelifa sube fende.

31 A fan naxa na sube yailan a fanyi ra alo a baba wama a xon ma ki naxe. A to fa a ra a baba xon, a naxa a fala a baba be, «N baba, keli, i xa dɔxɔ, i sube don n naxan yailanxi i be alako i xa duba n be.»

32 A baba Isiyaga naxa a maxorin, «Nde na i tan na?» Esayu naxa a yaabi, «Esayu nan na n na, i xa di singe.»

33 Na fe naxa Isiyaga ifu a fanyi ra. A fate birin naxa seren a ma. A naxa a fala a be, «Kono nde tan faxi sube yailanxi ra n be, n naxan donxi yakosi beenun i tan xa so be yi ki? N bara duba na kanyi be. A tan nan fama barake sɔtɔde.»

34 Esayu to a baba xa masenyi me, a boje naxa mini, a naxa sonxoe gbegbe rate. A naxa a baba mayandi, «N baba, duba n fan be.»

35 Isiyaga naxa a yaabi, «I xunya bara n madaxu. N bara ge dubade a tan nan be.»

36 Esayu naxa a fala, «A xili yati na a xun ma, Yaxuba, <mixi mayanfe>. A sanmaya firin nan ya a

n mayanfama. A bara n ma forija tide tongo. Yakosi a bara n ma dube fan soto.» Esayu man naxa a maxarin, «Dube yo mu na i yi ra sonon, i lan i xa naxan naba n tan be?»

³⁷ Isiyaga naxa a masen Esayu be, «N bara a tan findi i xunyi ra, n man bara a ngaxakerenyi birin so a yi ra e xa lu a bun ma. N bara barake gbege fi a ma, a nun weni fanyi. N ma di, n noma munse rabade i tan be?»

³⁸ Esayu naxa a fala a baba be, «Dube keren peti nan na i yi ra? N baba, duba n tan fan be.» A naxa wa a xui itexi ra.

³⁹ A baba Isiyaga naxa a yaabi, «A kolon, i mu fama boxi daxamui sotide,

a nun xini naxan kelima koore ma.

⁴⁰ I baloma i xa santidegema nan xun na.

I fama walide i xunya xa noe nan bun ma,

konoyare i fama i yete sotide.

A na noe naxan sa i ma,

i tondima ne a ra.»

⁴¹ Esayu nu a xunya Yaxuba rafefere gere ra, a xa dube sotope xa fe ra e baba ra. Esayu naxa a fala a boje ma, «N baba xa jonfe na ba a ra temui naxe, n Yaxuba faxama ne.»

⁴² Rebeka to bara a xa di singe Esayu xa nate tongoxi kolon, a naxa a xa di firin nde Yaxuba xili. A naxa a fala a be, «I bara a to, i taara Esayu wama a gberoxofe i ma, a xa i faxa.

⁴³ Yakosi n ma di, i tuli mati n na a fanyi ra. Keli be, i xa siga Xarani, n taara Laban xonyi. I xa sa lu naa.

⁴⁴ I xa lu a xonyi yi saxanyi han beemanu i taara boje fama gorode temui naxe.

⁴⁵ I taara boje na goro i ma temui naxan ma, a na neemu i raba foxi ra, na temui n nan junguma i xa fa. N mu wama ganfe wo firinyi birin na loxe keren.»

⁴⁶ Rebeka naxa a fala Isiyaga be, «N boje bara rapaaxu n ma Xiti xa di ginee xa fe ra. Xa a sa li Yaxuba fan gine tongo e ya ma yi boxi ma,

na temui tide yo mu na n tan ma fe ma sonon.»

28

Yaxuba sigafe Laban xonyi

¹ Isiyaga naxa Yaxuba xili, a duba a be. A naxa a yamari, «I naxa gine doxo de naxan findi Kanaanka ra.

² Keli, i xa siga Padan Arami, i nga baba Betuweli xonyi. Menni i xa i nga taara Laban xa di gine nde doxo.

³ Ala Senbe Kanyi xa barake sa i xa fe,

a xa di gbege fi i ma,

a xa i findi si gbege benba ra.

⁴ Ala xa barake sa i xa fe, a nun i bonsoe,

alo a laayidixi Iburahima be ki naxe, alako yi boxi xa findi i gbe ra, i saxanyi rabafe dennaxe,

Ala boxi naxan fi Iburahima ma.»

⁵ Na kui Isiyaga naxa Yaxuba xee Padan Arami boxi ma Betuweli Aramika xa di Laban xonyi. Laban findixi Rebeka taara nan na, Yaxuba nun Esayu nga.

⁶ Esayu naxa a kolon a baba bara duba Yaxuba be, a xee fe Padan Arami a xa menni gine doxo. A man naxa kolon soto a ma, a baba bara Yaxuba yamari a naxa Kanaan gine doxo,

⁷ Yaxuba fan bara a baba nun a nga xui ratinme sigafe ra Padan Arami.

⁸ Na kui Esayu naxa a fahaamu Kanaan gine mu rafan a baba Isiyaga ma.

⁹ Na na a ra a naxa siga Iburahima xa di Sumayila yire, a sa na xa di gine Mahalata doxo, naxan findixi Nebayoti xunya ra.

¹⁰ Yaxuba naxa keli Beriseeba sigafe ra Xarani.

¹¹ Koe to so a ra kira i, a naxa a sa yire nde, a geme findi a xa xunsase ra.

¹² Koe ra a naxa xiye sa, same tixi boxi fari a xunyi sa doxoxi koore ra. Ala xa malekee nu tefe same kon na, e man nu goro.

¹³ Alatala nu tixi same fuge ra. A naxa a masen Yaxuba be, «N tan nan na i tanun Iburahima nun i baba

Isiyaga Marigi Alatala ra. I saxi bɔxi naxan fari yi ki, n a fima nɛ i tan nun i bɔnsɔɛ ma.

¹⁴ I bɔnsɔɛ fama nɛ wuyade alo xube. Wo xa bɔxi fama nɛ gbode kelife sogetede ma a sa dɔxɔ sogetode ra, keli kɔɔla ma sa dɔxɔ yirefanyi ra. N fama hɛeri fide si birin ma i tan nun i bɔnsɔɛ saabui ra.

¹⁵ I siga dɛdɛ, won birin na a ra. N i kantama yire birin. N man i ragbilenma nɛ yi bɔxi ma. N mu i raboloma fefe ma. N nan n ma laayidi birin nakamalima nɛ i bɛ.»

¹⁶ Yaxuba to xunu, a naxa a fala, «Yakɔsi n bara a kolon Alatala na be, kɔnɔ singe n mu nu a kolonxi.»

¹⁷ A naxa gaaxu, a fa a fala, «Yire magaaxuxi nan na be ra. Be findixi Ala xa banxi naade nan na, sigafe ra koore ma.»

¹⁸ Yaxuba to keli subaxɛ ma, a naxa na gɛmɛ tongo a xunyi nu saxi naxan ma. A naxa a rakeli, a a ti tɔnxuma ra, a naxa ture maso gɛmɛ xunyi ma.

¹⁹ A naxa na yire xili sa Beteli, «Ala xa banxi.» Beenun na xa raba, na yire xili nu falama nɛ Lusi.

²⁰ Yaxuba naxa laayidi tongo Ala bɛ a falafe ra, «Xa Ala n kantama kira xɔn ma, a fa donse nun sose fi n ma,

²¹ n gbilen bɔnɛsa kui n baba xɔnyi, na temui n Alatala nan findima n Marigi Ala ra.

²² N bara yi gɛmɛ ti be tɔnxuma ra, yi yire xa findi Ala batude ra. Alatala, i harige naxan birin fima n ma, n farile bama nɛ a ra, n na fi i ma.»

29

Yaxuba futi xirife

¹ Na dangi xanbi Yaxuba naxa a xa biyaasi dɛ idɔxɔ. A to bɔxi li naxan na sogetede,

² a naxa kolɔnyi nde to wula i. Yɛxɛɛ nun si gɔɔrɛ saxan nu malanxi na kolɔnyi fɛ ma, kɔnɔ gɛmɛ xungbe nan nu kolɔnyi dɛ makotoxi.

³ E nu darixi naxan na, xuruse birin na malan na yire, xuruse demadonyie na kolɔnyi dɛrakote gɛmɛ mapindigilinma, a ba naa. Xuruse na gɛ ye minde, xuruse demadonyie man nu gɛmɛ ragbilenma kolɔnyi dɛ ra.

⁴ Yaxuba naxa xuruse demadonyie maxɔrin, «N ngaxakerenyie, wo kelixi minden yi ki?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Xarani nɛ.»

⁵ A naxa e maxɔrin, «Wo Laban kolon, Naxori xa di xɛmɛ?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu a kolon.»

⁶ A naxa e maxɔrin, «Tana mu na a ma?» E naxa a yaabi, «Sese mu a toxi. A xa di ginɛ Raxele nan fafe na ki e nun xurusee ra.»

⁷ A naxa a fala e bɛ, «Won na yanyi nɛ yi ki. Xurusee malan temui mu yi ki. Wo ye fi xurusee ma mafuren, wo man xa gbilen e ra e demadonde.»

⁸ E naxa a yaabi, «Muxu mu nɔma fefe yo rabade yi ki, fo xuruse birin na malan. Na temui, muxu fa yi gɛmɛ ba kolɔnyi dɛ ra naxan a makotoxi, muxu ye fi xuruse birin ma.»

⁹ Yaxuba to nu na wɔyɛnfe e bɛ, Raxele fan naxa fa a baba xa xurusee ra, barima xuruse demadonyi nan nu lanxi a fan ma.

¹⁰ Yaxuba to Raxele to fa ra, Yaxuba nga taara Laban xa di ginɛ, a nun a xa xurusee, a naxa a maso kolɔnyi ra. A naxa gɛmɛ ba kolɔnyi dɛ ra, a naxa ye fi Laban xa xuruse birin ma.

¹¹ Yaxuba naxa Raxele xɛɛbu sunbui ra, a nu wa a xui itexi ra.

¹² A naxa a fala Raxele bɛ, «I baba xunya xa di nan lanxi n ma, Rebeka xa di xɛmɛ.»

Raxele to na mɛ, a naxa a gi rakɔɛ, a sa na tagi raba a baba bɛ.

¹³ Laban to bara a xunya ginɛma xa di Yaxuba xa fe mɛ, a naxa siga a sa a ralan. A naxa findigilin a ma, a a xanin banxi. Yaxuba naxa dɛntɛge sa Laban bɛ.

¹⁴ Laban naxa a fala a bɛ, «Won birin wuli keren fase keren.» Yaxuba naxa kike keren naba Laban xɔnyi.

¹⁵ Na lóxóe Laban naxa a fala Yaxuba bε, «N ma mamadi nan lanxi i ma, kónó sɛriye yo mu a falaxi i xa wali n bε a fa lu n mu i sare fi. A fala n bε, a lanma n xa i sare fi naxan na.»

¹⁶ Na tɛmui di ginε firin nan nu na Laban yi ra. A xa di ginε singe xili nε Leya, a firin nde Raxele.

¹⁷ Leya ya nu xurun, kónó Raxele tan ginε tofanyi nan nu lanxi a ma.

¹⁸ Raxele nan nu rafan Yaxuba ma ki fanyi ra. A naxa a fala Laban bε, «N jε solofere nan walima i bε, alako i xa i xa di ginε firin nde Raxele fi n ma.»

¹⁹ Laban naxa a yaabi, «Beenun n xa n ma di fi mixi gbete ma, n lan n xa a fi i tan nan ma. Lu n xónyi be.»

²⁰ Yaxuba naxa jε solofere wali raba Laban yi ra Raxele xa fe ra. Kónó na jε solofere lu nε a bε alo xi solofere gbansan, barima Raxele nu rafanxi a ma ki fanyi ra.

²¹ Na jε solofere dangi xanbi, Yaxuba naxa a fala Laban bε, «N ma kere tongoxi bara kamali. N ma ginε so n yi ra fa, n xa a findi n yete ra.»

²² Laban naxa mennika birin xili, e xa fa e dege, e xa jεlexinyi xulunyi raba.

²³ Nunmare ra, a naxa a xa di ginε singe Leya tongo, a naxa a xanin Yaxuba xón ma. Yaxuba naxa a findi a yete ra.

²⁴ Laban naxa Silipa so a xa di Leya yi ra, a xa findi a xa konyi ra.

²⁵ Kuye to iba, Yaxuba naxa a to Leya na a ra. A naxa a fala Laban bε, «I munse rabaxi n na yi ki? N mu walixi i bε Raxele xa fe xa ra? I n yanfaxi munfe ra?»

²⁶ Laban naxa a yaabi, «Muxu tan ma naamunyi mu tinma a ra di ginε firin nde xa dóxo xeme taa, a singe mu xeme sotoxi.

²⁷ Yi lóxóxunyi raba sinden wo nun Leya. Xa i man jε solofere wali raba n bε, n nan n ma di ginε firin nde fan fima nε i ma, a findi i xa ginε ra.»

²⁸ Yaxuba naxa na raba. E nun Leya to lóxóxunyi raba yire keren, Laban naxa Raxele fan fi a ma,

²⁹ a Bila so Raxele yi ra a xa findi a xa konyi ra.

³⁰ Yaxuba naxa Raxele findi a yete ra, a a xanu dangife Leya ra. Na dangi xanbi a man naxa jε solofere wali raba Laban bε.

³¹ Alatala to bara a to Leya mu gexi rafande Yaxuba ma alo Raxele, a naxa Leya findi dibari ra, a Raxele findi dibaritare ra.

³² Leya naxa tεεge, a di xeme bari. A naxa na di xili sa Ruben, a falafe ra, «Alatala bara n ma yaagi to. Yakosi n fa rafanma nε n ma xeme ma.»

³³ A man naxa tεεge di firin nde ma. A to na di bari, a naxa a fala, «Alatala fan yati a kolon, n mu rafan n ma xeme ma. Na nan a toxi a yi di firin nde fan fixi n ma.» A naxa na di xili sa Simeyon.

³⁴ A man naxa tεεge di saxan nde ma. A to a bari, a man naxa a fala, «Yi biyaasi, fo n xa rafan nε n ma xeme ma sɔnɔn, barima n bara di saxan soto a bε.» Na nan a to, a naxa na di xili sa Lewi.

³⁵ A naxa tεεge di naani nde ma. A to na fan bari, a naxa a fala, «Yi biyaasi n Alatala tantuma nε.» A naxa na di xili sa Yuda. A xa di barife dan na di naani nan ma.

30

Yaxuba di sotofe

¹ Raxele to bara a to, a mu fa di barife, a naxa a taara tɔɔnε. A naxa a fala Yaxuba bε, «Di fi n fan ma, xa na mu a ra n faxama nε.»

² Yaxuba naxa xónó a xa wɔyenyi ma. A naxa a fala a bε, «I tan a mapɔxunxi nε a Ala na n tan nan na? Ala na a niyaxi i mu di barife!»

³ Raxele naxa a yaabi, «N ma konyi ginε Bila tongo, alako a xa di bari n bε. A xa findi n ma saabui ra di barife ra.»

⁴ Raxele naxa a xa konyi ginε tongo, a a so a xa xeme Yaxuba yi ra. E to kafu,

⁵ Bila naxa tεεge, a naxa di xeme bari Yaxuba bε.

⁶ Raxele naxa a fala, «Ala bara n ma kiiti sa. A bara n ma wɔyenyi

mε. Na nan a toxi a di fixi n ma.» A naxa na di xili sa Dana.

⁷ Raxele xa konyi gine Bila man naxa teege. A naxa di xeme firin nde bari Yaxuba be.

⁸ Raxele naxa a fala, «Ala bara n mali kate birin na alako n xa xun nakeli soto n taara ginema xun ma.» A naxa a xa di xili sa Nafatali.

⁹ Leya to bara a kolon a mu di barima fa, a naxa a xa konyi gine Silipa tongo, a naxa a so Yaxuba yi ra a xa findi a xa gine ra.

¹⁰ Silipa naxa di xeme bari Yaxuba be.

¹¹ Leya naxa a fala, «Hεeri bara fa n ma.» A naxa na di xili sa Gadi.

¹² Silipa naxa di firin nde soto Yaxuba be.

¹³ Leya naxa a fala, «N bara pelexin. Yakosi, gine birin bara a kolon n bara hεeri gbegbe soto.» A naxa a xili sa Aseri.

¹⁴ Mengi xaba temui to bara a li, Ruben naxa siga xe ma. A naxa bogise nde li naa, naxan xili marafanyi bogise. A naxa fa a ra a nga xon. Na nan lan Raxele naxa a fala Leya be, «N bara i maxandi, i xa i xa di xa marafanyi bogise ndee fi n ma.»

¹⁵ Leya naxa a yaabi, «I bara n ma xeme ba n yi ra. Na mu i wasaxi? I man waxi n ma di xa marafanyi bogise nan fan tongofe?» Raxele naxa a fala, «To koe ra, wo nun Yaxuba nan fama xide i xa di xa marafanyi bogise joxoe ra.»

¹⁶ Yaxuba to so nunmare ra kelife xe ma, Leya naxa a ralan. A naxa a fala a be, «I xima n tan nan xon ma to koe ra. N bara to koe sare fi n ma di xa marafanyi bogise ra.» A tan nun Yaxuba naxa kafu na koe ra.

¹⁷ Ala naxa Leya xa maxandi tongo, a naxa teege. Na naxa findi a xa di suuli nde ra Yaxuba be.

¹⁸ A naxa a fala, «Ala bara n sare fi n ma konyi gine sofe ra n ma xeme yi.» A naxa a xa di xili sa Isakari.

¹⁹ Leya man naxa teege di senni nde ma. A naxa na di bari Yaxuba be.

²⁰ Leya naxa a fala, «Ala bara n ki. Yi biyaasi n ma xeme n binyama ne,

barima n bara di senni bari a be.» A naxa na di xili sa Sabulon.

²¹ Na xanbi a man naxa di gine bari. A naxa a xili sa Dina.

²² Na temui Ala naxa a jengi rasiga Raxele xa fe xon. A naxa a xa kontofili me, a a findi di bari ra.

²³ Raxele naxa teege, a naxa di bari. A naxa a fala, «Ala bara n namini n ma yaagi kui.»

²⁴ A naxa na di xili sa Yusufu. Na xili yati nan findixi a xa maxandi ra, fa a falafe, «Alatala man xa di xeme gbete fan fi n ma.»

Yaxuba nun Laban fatanfe

²⁵ Raxele to Yusufu bari, Yaxuba naxa a fala Laban be, «A lu n xa gbilen n ma boxi ma.

²⁶ A lu n xa n ma ginee xanin a nun n ma die, n walixi i be naxee xa fe ra. I a kolon n wali naxan xasabi rabaxi i be.»

²⁷ Laban naxa a fala a be, «Yandi, xa n nafan i ma, i xa dije, i xa lu be. N bara a kolon sematoe saabui ra, Alatala barake saxi n ma i tan nan xa fe ra.

²⁸ A fala n be i wama wali sare naxan xon. N na fima ne i ma.»

²⁹ Yaxuba naxa a fala a be, «I tan yete yati a kolon n walixi i be ki naxee han i xa goore bara findi a ra. Na saabui kelixi n tan nan ma.

³⁰ Dondoronti nan nu na i yi ra beenu n xa fa, a gbegbe bara sa a xun ma. Alatala bara barake sa i xa fe kabi n naxa so i xonyi. Yakosi, i mu a luma n xa wali nde raba n ma denbaya fan be?»

³¹ Laban naxa a maxarin, «A lan n xa yeri fi i ma?» Yaxuba naxa a yaabi, «I naxa sese fi n ma. Xa i bara tin fe ra n naxan falaxi i be i xa a raba, n fan bara tin n jengi safe ra i xa goore xon ma.

³² N sigama to, n xa i xa xuruse birin mato. Yexee nun si makatunxi birin ti seeti keren, a nun naxee birin nafooroxi. N masundi findima nee nan na.

³³ N ma tinxinyi fama makenende i fama xuruse matode temui naxe. Si naxee birin mu makatunxi nun yexee yore birin naxee mu fooro, nee bara findi mupe ra n mabiri.»

³⁴ Laban naxa a fala, «N bara tin na ra. I naxan falaxi na ki, won bara lan na ma.»

³⁵ Na loxoε Laban naxa si xεmεε nun ginεε mayegeti, sarinyi saxi naxee ma a nun naxee makatunxi. A man naxa yεxεε rafooroxi mayegeti. A naxa na xuruse birin so a xa die yi ra.

³⁶ Na xanbi a naxa nee xanin yire xi saxan pεrε rabama dennaxε kira xon e nun Yaxuba tagi. Yaxuba nu fa Laban xa xuruse donxoεε demadon.

³⁷ Na temui Yaxuba naxa wuri bili mooli saxan salonyi xinde gira. A naxa e kobolee ba e ma yire nde alako sarinyi fiixe xa makenen.

³⁸ A naxa e sa xurusee ye minde alako xuruse xa e yae ti e ra e ye minma temui naxε. Xurusee na siga ye minde, xuruse xεmεε xa te xuruse ginεε ma salonyie ya i.

³⁹ Na nan a toxi, na xurusee naxa die bari, sarinyie nun katunye na e ma.

⁴⁰ Yaxuba naxa na xuruse yoreε sa e xati ma, konon booree ti Laban xa xurusee ya ra sarinyi na naxee ma, a nun naxee mafooroxi. Na ki a gooreε firin nan yailanxi. A mu tin a gbe xa lu Laban xa xurusee ya ma.

⁴¹ Xuruse senbemaε nu tema ginemaε ma temui naxε, Yaxuba naxa na salonyi mooli sa xuruse ye minde alako e xa te ginεε ma salonyie ya i.

⁴² Yaxuba mu nu na wali rabama xuruse xurie ra. Na nan a niyaxi xuruse xurie naxa findi Laban gbe ra, a senbemaε naxa findi Yaxuba gbe ra.

⁴³ Na kui Yaxuba bara findi ban-namixi belebele ra. Xurusee, konyie, noxomεε, nun sofale gbegbe bara lu a yi ra.

31

Yaxuba sigafe Kanaan

¹ Na temui Yaxuba nu bara Laban xa di xεmεε xui mε e naxan falama, «Se naxan birin findixi won baba gbe ra, Yaxuba bara a birin tongo. Na nan a toxi a bara findi banna mixi ra.»

² Yaxuba yati naxa a kolon, a mu rafan Laban ma sonon alo singe.

³ Alatala naxa a masen Yaxuba bε, «Gbilen i babae nun i baribooree xa boxi ma i kelixi dennaxε. Won birin na a ra.»

⁴ Yaxuba naxa Raxelee nun Leya xili. E nu na a xa xurusee demadonfe.

⁵ A naxa a fala e bε, «N bara a kolon n mu rafan wo baba ma alo singe, konon n baba Marigi Alatala bara hinne n na.

⁶ Wo a kolon yati n bara wali wo baba bε n senbe ra.

⁷ A bara n madaxu n wali sare masarafe doxo fu ra, konon Ala mu tin a xa fe paaxi raba n na.

⁸ Xa wo baba fa a fala, «Katunyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima naxee makatunxi. Xa wo baba fa a fala, «Sarinyi na xuruse naxee ma, nee nan findima Yaxuba gbe ra,» xuruse birin di barima sarinyi na naxee ma.

⁹ Ala bara wo baba xa xurusee ba a yi ra, a naxa e fi n tan ma.»

¹⁰ «Yi xurusee nu tema e boore ma temui naxε, n bara a to xiye kui, xuruse xεmε naxee texi xuruse ginεε ma, sarinyi nun katunyi na e birin ma.

¹¹ N ma xiye kui, Ala xa maleke naxa n xili, «Yaxuba». N naxa a ratin, «N tan nan ya.»

¹² A naxa a masen, «I ya rakeli, i xa a mato. Xuruse xεmε naxee birin texi xuruse ginεε ma, sarinyi nun katunyi na e ma, barima Laban naxan birin nabaxi i ra, n na toxi.

¹³ N tan nan na Ala ra naxan mini i ma Beteli, i gεmε tixi tonxuma ra dennaxε. Menni i bara laayidi tongo n bε. Yakosi, keli yi boxi ma. I xa siga boxi ma i barixi dennaxε.»

¹⁴ Raxelee nun Leya naxa Yaxuba yaabi, «Muxu baba mu ke yo luxi muxu tan bε.

¹⁵ Xoreε xa mu na muxu ra muxu baba xonyi? A bara muxu mati, a man bara muxu xa kobiri fan don.

¹⁶ Ala harige naxan birin baxi muxu baba yi ra, a gbilenma ne muxu ma a nun muxu xa die. Yakosi

Ala fe naxan birin masenxi i be, na birin naba.»

¹⁷ Yaxuba naxa a xa ginsee nun a xa die baki noxome fari.

¹⁸ A naxa a xa xuruse nun a harige birin xanin, a naxan soto Padan Arami sigafe ra a baba Isiyaga xonyi Kanaan boxi ma.

¹⁹ Laban to siga a xa xurusee xabe maxabade e ma, Raxele nu bara a xa kuyee mupa.

²⁰ Yaxuba fan Laban Aramika mayanfa ne, barima a siga ne a mu jungui rabira a ma.

²¹ Yaxuba naxa a gi, a nun se naxan birin findi a gbe ra. A to dangi Efirati xure ra, a naxa siga Galadi geya mabiri.

²² A xi saxan loxe, mixi nde naxa a fala Laban be a Yaxuba bara a gi.

²³ Laban naxa a ngaxakerenyie tongo, e naxa mini Yaxuba fende xi solofere bun ma. E naxa a li Galadi geya biri ra.

²⁴ Kono ke ra, Ala naxa mini Laban Aramika ma xiye kui. A naxa a masen a be, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

²⁵ Laban naxa Yaxuba li, a xa kiri banxi italaxi geya yire Galadi boxi ma. Laban nun a ngaxakerenyie fan naxa e gbe itala menni ne.

²⁶ Laban naxa a fala Yaxuba be, «I munse rabaxi yi ki? Munfe ra i n mayanfaxi, i fa n ma die xanin alo geelimanie?»

²⁷ I gixi noxunyi kui munfe ra? I bara yanfanteya niya n na. I mu i jungui rabira n ma. Xa i n nakolon nu, n xulunyi nan tima i be, n i ti kira ra jalexinyi kui boote nun kora xui ra.

²⁸ Kono i tan mu tinxi yati n xa n ma die nun n ma mamadie sunbu. Xaxili fanyi mu na ki.

²⁹ N noma fe kobi rabade wo ra, kono i baba Marigi Alatala bara a masen n be to ke ra, «I yete ratanga fe mooli birin falafe ra Yaxuba be.»

³⁰ Kono i to gbataxi sigafe ra i baba xonyi, i n ma alae tan xaninxi i xun ma munfe ra?»

³¹ Yaxuba naxa Laban yaabi, «N mu n jungu i ma, barima n gaaxu ne i fa i xa di ginsee bafe n yi ra.

³² Kono i na i xa alae to n ma mixi yo yi ra, n na kanyi faxama ne. I xa n ma kote birin mato won ngaxakerenyie ya xori. Naxan birin findixi i gbe ra, i xa a xanin.» Yaxuba mu nu a manoxunma a Raxele nan a baba xa kuyee tongoxi.

³³ Laban naxa Yaxuba xa kiri banxi kui mato. A man naxa Leya xonyi, Leya xa konyi xonyi, nun Raxele xa konyi xonyi mato, kono a mu a gbe se yo to naa. A to mini e xonyi, a naxa so Raxele xa kiri banxi kui.

³⁴ Raxele yati nan yi kuyee tongo. A nu bara e noxun doxose bun ma naxan sama noxome fari, a fa doxo a fari. Laban naxa kiri banxi kui mato, kono a mu a gbe se yo toxi naa.

³⁵ Raxele naxa a fala a baba be, «N baba i naxa xono n ma de, i na to n mu kelixi n ti. N na kike wali ne.» Laban fenyi mooli birin ti ne, kono a mu kuyee to.

³⁶ Yaxuba naxa xono, a naxa woyen xone fala Laban be. A naxe, «N gbaloe mundun nabaxi, n seriye mundun kanaxi naxan a niyama i xa mini n fende yi mooli ra?»

³⁷ I bara n ma kote birin kui mato. I gbe see mundun toxi e kui? A masen n be n ngaxakerenyie ya xori a nun i fan ngaxakerenyie ya xori alako e xa won makiiti.

³⁸ N je moxonon nan nabaxi i xonyi, kono i xa yexee nun si keren mu di barixi n yi ra a fa faxa. N man mu i xa xuruse kontonyi yo donxi.

³⁹ N mu faxi xuruse ra i xon ma wulai subee naxan faxaxi. Xuruse naxee mupaxi ke nun yanyi ra, n tan nan na kote birin tongoxi n yete ra. I nu na birin maxorinma n tan nan ma.

⁴⁰ Yanyi ra kuyefure naxa n tooro, ke ra xinbeli naxa n tooro, han n mu nu noma xide a fanyi ra.

⁴¹ N bara je moxonon naba i yi ra. N je fu nun naani walixi ne alako n xa i xa di gine firinyie doxo. N

man naxa ƚe senni fan sa a fari i xa gɔɔre kantafe ra. Kɔnɔ i bara n sare masara dɔxɔ fu.

⁴² Xa n tanun Iburahima Marigi Ala mu n mali nu, Ala naxan nu n baba Isiyaga raserenma, n sigama n belexe igeli nan na nu. Kɔnɔ Ala bara n ma marayaagi to, a bara n ma tɔɔre kolon. Yi kɔe dangixi a bara n ma kiiti sa.»

⁴³ Laban naxa Yaxuba yaabi, «I xa ginɛe nan lanxi n ma die ma, e xa die, won ma die nan e ra. Yi xurusee n gbe na e ra, i se naxan birin toxi yi ki, n tan nan gbe e ra. Kɔnɔ to xanbi, n nɔma munse rabade n ma die nun n ma mamadie be?»

⁴⁴ Yakɔsi, won xa saata. Seede xa lu won tagi.»

⁴⁵ Yaxuba naxa gɛmɛ tongo, a naxa a ti saate tɔnxuma ra.

⁴⁶ A naxa a fala a ngaxakerenyie be e fan xa gɛmɛ matongo. E naxa e matongo, e e malan yire keren. E naxa e dege na gɛmɛ kotoxi seeti ma.

⁴⁷ Laban naxa na yire xili fala Yegara Sahaduta. Yi xili nan falaxi «koto seede» Arami xui ra. Yaxuba naxa na xili fala Galede. Yi xili nan falaxi «koto seede» Isirayila xui ra.

⁴⁸ Laban naxa a fala, «Yi gɛmɛ kotoxi naxan yi ki, a findixi seede nan na i tan nun n tan tagi.» Na nan a toxi be xili falaxi Galede, «seede gɛmɛ kotoxi.»

⁴⁹ Misipa xili fan saxi na yire nan xun. Na xili nan falaxi «ɲengi sa yire,» barima Laban a fala menni ne, «Alatala xa a ɲengi sa won tan firinyi xa fe xɔn ma, hali won fatan xanbi.

⁵⁰ Xa i n ma die tɔɔrɔ, xa na mu a ra i gine gbetɛe dɔxɔ, i xa ratu a ma a Ala nan findixi seede ra won tagi, adamadi xa mu a ra.»

⁵¹ Na xanbi Laban naxa a fala Yaxuba be, «I ya ti yi gɛmɛ kotoxi ra. Yi tɔnxuma gɛmɛ mato n naxan tixi won tagi.

⁵² Yi gɛmɛ kotoxi nun yi tɔnxuma gɛmɛ findixi seede nan na. N mu lan n xa dangi be ra i xa fe ɲaaxi ra n furi kui. I fan mu lan i xa dangi yi

gɛmɛ kotoxi nun yi tɔnxuma gɛmɛ ra n ma fe ɲaaxi ra i furi kui.

⁵³ Iburahima Marigi Ala nun Naxori Marigi Ala xa findi won tan firinyi makiitima ra.» Na temui Yaxuba naxa a yete rakali Ala ra, a baba Isiyaga gaaxuxi naxan ya ra.

⁵⁴ Yaxuba naxa serexe ba geya yire. A naxa a ngaxakerenyi birin xili e xa e dege. E to ge e degede, e naxa xi menni na kɔe ra.

32

Yaxuba sigafe Esayu yire

¹ Laban to keli subaxe ma, a naxa findigilin a xa die nun a xa mamadie ma. A naxa duba e be. Na xanbi, Laban naxa gbilen a xɔnyi.

² Yaxuba to nu sigafe kira xɔn, Ala xa malekee naxa mini a ma. A to bara e to, a naxa a fala, «Ala xa yonkinde nan yi ki.»

³ A naxa yi yire xili sa Maxanayimi.

⁴ Yaxuba naxa xɛerae xɛe a taara Esayu xɔn ma Edon daaxa, Seyiri bɔxi ma.

⁵ A naxa a fala e be, «Wo yi nan falama n marigi Esayu be, <I xa konyi di Yaxuba naxe, N bara bu Laban xɔnyi han ya.

⁶ Ningee, sofalee, yexɛɛe, nun sie nan n yi ra. Konyi xɛmɛe nun konyi ginɛe fan nan n yi ra. N marigi, n xɛerae xɛɛxi ne i xɔn ma alako i xa diɲe n be.»

⁷ Na xɛerae to gbilen, e naxa a fala Yaxuba be, «Muxu bara i taara Esayu to. A na fafe i yire, a nun gbangbalanyi mixi kɛmɛ naani.»

⁸ Na masenyi naxa Yaxuba bɔɲe ramini. Nama naxan nu a fɔxɔ ra, a naxa e itaxun dɔxɔ firin. A naxa yexɛɛe nun sie itaxun dɔxɔ firin, a nun ningee nun ɲɔxɔmɛe.

⁹ A naxa a fala, «Xa Esayu pama keren gere, pama boore xa nɔ a gide.»

¹⁰ Na xanbi Yaxuba naxa Ala maxandi, «N tanun Iburahima Marigi Ala, n baba Isiyaga Marigi Alatala, i a fala ne n be, <Gbilen i xa

bɔxi ma, i ngaxakerenyie yire. I na siga, n fe fanyi rabama ne i be.»

¹¹ Kɔnɔ yakɔsi n Marigi, n tan xurun yi fe sɔtɔfe ma i naxan nagirixi n ma. I bara i xui rasabati n tan be i xa konyi. N ma yisuxuwuri gbansan nan nu suxuxi n yi ra n Yuruden igirima temui naxe, kɔnɔ yakɔsi muxu nun jama firin nan gbilenfe.

¹² N natanga n taara Esayu ma, barima n bara gaaxu a ya ra. N gaaxuxi ne a naxa fa n faxes, n tan nun dingee nun e xa die.

¹³ I bara a masen n be, «N fe fanyi rabama ne i be. N i bɔnsɔe rawuyama ne alɔ meyeniyi naxan konti mu nɔma kolonde baa de ra.»

¹⁴ Yaxuba naxa kɔe radangi na yire. A naxa sanbase fanyi mayegeti a harige birin ya ma a naxan fima a taara Esayu ma:

¹⁵ Si keme firin, si kontonyi mɔxɔnen, yexee keme firin, yexee kontonyi mɔxɔnen,

¹⁶ jɔxɔme gine tongo saxan, e xa die, ninge tongo naani, tuura fu, sofale gine mɔxɔnen, a nun sofale xeme fu.

¹⁷ A naxa yi xurusee itaxun, a nde so a xa konyie yi ra. A naxa a fala e be, «Wo dangi yare. Wo xa naaninyi lu gɔɔree tagi.»

¹⁸ A naxa a fala a xa konyi singe be, «Wo nun n taara Esayu na naralan, a fama i maxɔrinde, «Wo nun nde a ra? I na sigafe minden? Nde gbe na yi xurusee ra naxee tixi i ya ra yi ki?»

¹⁹ I fama ne a yaabide, «N marigi Esayu, i xa konyi Yaxuba nan gbe na e ra. A i sanbaxi yee nan na. A fan na n xanbi ra.»

²⁰ A naxa na masenyi ti a firin nde fan be, a nun a saxan nde, a nun mixi naxee birin biraxi xurusee fɔxɔ ra. «Wo nun Esayu na naralan temui naxe, wo xa na masenyi ti a be.

²¹ Wo xa a fala, «I xa konyi Yaxuba na fafe muxu xanbi ra.» Na kui Yaxuba nu na a maɔxunfe, «Yakɔsi, n a bɔɔe magoroma yi sanbasee nan

na. Na temui, a na n to, temunde a nɔma ne n nasenede.»

²² Yaxuba xa sanbasee naxa ti a ya ra, a tan naxa kɔe radangi yonkinde kui.

²³ Kɔe kui, Yaxuba naxa keli. A naxa a xa gine firinyie tongo, e xa konyi firinyie, a nun a xa di fu nun kerenyi. E naxa Yaboko igiri.

²⁴ A naxa e ragiri Yaboko xure a nun se naxan birin na a yi ra.

²⁵ A naxa lu menni a keren. Na temui, xeme nde naxa mini a ma, e naxa gere han kuye iba temui.

²⁶ Na xeme to bara a to a mu nɔma nɔla sɔtɔde Yaxuba ma e xa gere kui, a naxa a garin a tɔnxɔnyi ma. A tɔnxɔnyi naxa te a kui.

²⁷ Xeme naxa a fala, «A lu n xa siga, ba kuye bara iba.» Yaxuba naxa a fala, «N mu i beɔinma, fo i duba n be.»

²⁸ Xeme naxa a maxɔrin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «Yaxuba.»

²⁹ Xeme naxa a fala, «I xili mu falama sɔnɔn Yaxuba. A fa falama ne kɔre Isirayila, ba wo nun Ala nan gerexi, wo nun mixie fan bara gere. I tan bara nɔ e ra.»

³⁰ Yaxuba naxa maxɔrinyi ti, «I xili di?» Xeme naxa a fala, «Munfe ra i n maxɔrinma n xili ma?» Na xanbi, a naxa duba Yaxuba be.

³¹ Yaxuba naxa na yire xili Peniyeli, barima a naxe, «N Ala toxi ne n ya i, kɔnɔ n tan nan man jɛngife yi ki.»

³² Soge tema temui naxe, Yaxuba nu bara dangi Peniyeli ra, a goroma a seeti ma.

³³ Na nan a toxi han yakɔsi Isirayilakae mu laare donma naxan na tɔnxɔnyi ma, barima Ala Yaxuba masɔtoxi a tɔnxɔn laare nan ma.

33

Yaxuba nun Esayu xa lanyi

¹ Yaxuba to Esayu to fa ra e nun xeme mixi keme naani, a naxa a xa die itaxun Leya nun Raxele ma, a nun e xa konyi gine firinyie.

² A naxa konyi gine firinyie ti yare, e nun e xa die. Nee xanbi ra, Leya

fan naxa ti nun a xa die. Raxele nun Yusufu naxa lu dɔnxɔɛ ra.

³ Yaxuba tan naxa siga yare. A to makɔɛ a taara ra, a naxa a igoro bɔxi ma sanya solofere.

⁴ Na nan lan Esayu naxa a gi a sa Yaxuba ralan. A naxa findigilin a ma, a fa a masunbu. E birin nu fa wa ra.

⁵ Esayu to bara ginɛe nun dimɛe to, a naxa maxɔrinyi ti, «Nde yee ra naxee biraxi i fɔxɔ ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «Ala di naxee fixi i xa konyi di ma a xa marafanyi saabui ra.»

⁶ Na kui Leya nun Raxele xa konyi ginɛe naxa e maso Esayu ra, e nun e xa die, e fa e igoro bɔxi ma.

⁷ Leya nun a xa die fan naxa e maso, e naxa e igoro bɔxi ma. Na xanbi Yusufu nun Raxele naxa e maso Esayu ra, e igoro bɔxi ma.

⁸ Esayu naxa Yaxuba maxɔrin, «I munse rabama yi xuruse birin na, n naralanxi naxee ra yi ki?» Yaxuba naxa a yaabi, «N wama nɛ i tan naxan na n marigi ra, i xa n nafan.»

⁹ Esayu naxa a fala, «N xunya, harige gbegbe na n fan yi ra. I gbe ragata.»

¹⁰ Yaxuba naxa a yaabi, «Ade, n bara i maxandi. Xa i bara n nafan, n i sanbaxi se naxee birin na, i xa e rasuxu. Won tan firinyi xa maralanyi luxi nɛ n bɛ alɔ muxu nun Ala nan luxi yire keren. I bara n nasenɛ a fanyi ra.

¹¹ N bara i maxandi, i xa yi sanbasee rasuxu, barima Ala bara n waxɔnfe birin naba n bɛ. N hayi mu na sese ma sɔnɔn.» Yaxuba naxa a maxɔrɔxɔ han Esayu naxa tin nee ra.

¹² Esayu naxa a fala, «Won xɛɛ kira xɔn ma, n xa sa i mati.»

¹³ Yaxuba naxa a yaabi, «N marigi, a kolon dimɛe xa fe xɔrɔxɔ. Yɛxɛɛ ginɛe nun ninge ginɛe na xɪɛ fife e xa die ma. Xa won gbata e ra lɔxɔɛ keren, nee birin fama nɛ faxade.

¹⁴ N marigi, i tan xa ti yare. N tan xa bira n ma xurusee fɔxɔ ra dɔyin. N xa siga n ma xurusee nun n ma

die yaya ra, han muxu soma i xɔnyi temui naxɛ Seyiri bɔxi ma.»

¹⁵ Esayu naxa a fala, «N xa n ma mixi ndee lu i yi ra be.» Yaxuba naxa a yaabi, «Munfe ra? N marigi, n tan wama naxan xɔn, n xa rafan i ma gbansan.»

¹⁶ Na kui Esayu naxa gbilen na lɔxɔɛ Seyiri.

¹⁷ Yaxuba tan naxa siga Sukoti. Menni a naxa banxi keren ti a yɛtɛ bɛ, a nun gɔɔɛ a xa xurusee luma dennaxɛ. Na nan a toxi na yire xili falama Sukoti, na nan falaxi na ki «banxi xunxuri.»

¹⁸ Yaxuba to so heeri Sikemi taa kui Kanaan bɔxi ma kelife Padan Arami, a naxa a xa kiri banxi itala taa fari ma.

¹⁹ A xa kiri banxi nu tixi dennaxɛ, a naxa na bɔxi sara Hamori xa die ma kobiri kole kemɛ ra. Hamori nan findi Sikemi Baba ra, naxan singe sabati na bɔxi ma.

²⁰ A naxa serexɛbade yailan menni, a na yire xili «Isirayila Marigi Ala senbɛ gbo.»

34

Dina xa marayaagi

¹ Yaxuba xa di gine Dina, Leya naxan barixi a bɛ, na naxa siga Sikemi taa kui ginɛe xɛɛbude.

² Mange Hamori Hiwika xa di Sikemi to Dina to, a naxa a madutun, a naxa a futi kana.

³ Na kui Yaxuba xa di gine Dina xa xanunteya naxa lu Sikemi fate. Sikemi naxa wɔyɛn Dina bɛ marafanyi kui.

⁴ Na temui Sikemi naxa a fala a baba Hamori bɛ, «Yi temedi maxandi n bɛ alako n xa a dɔxɔ.»

⁵ Yaxuba a mɛ temui naxɛ Sikemi bara a xa di gine Dina futi kana, a xa di xemɛe nu na xɛ ma xurusee fɔxɔ ra. A mu sese fala han nee so temui.

⁶ Sikemi baba Hamori naxa siga Yaxuba xɔnyi a xa sa wɔyɛn a bɛ.

⁷ Yaxuba xa die to a mɛ naxan dangixi, e naxa keli xɛ ma keren na, e gbilen banxi. E bɔɲɛ naxa te ki fanyi ra barima Sikemi fe mayaagixi nan nabaxi Isirayila bɔxi ma, a fe

niya Yaxuba xa di ginε ra naxan mu lanma a xa raba.

⁸ Hamori naxa a fala e be, «Wo xa di ginε bara rafan n ma di Sikemi ma. N bara wo maxandi, wo xa a fi a ma, a xa findi a xa ginε ra.

⁹ Won xa lu fe keren, wo wo xa di ginε fi muxu ma alako muxu xa e dɔxɔ. Na temui wo fan noma muxu gbee dɔxɔde.

¹⁰ Wo xa sabati yi bɔxi ma muxu sɛeti ma. Be xa findi wo xɔnyi ra, wo xa yuleya raba, wo xa harige sɔtɔ.»

¹¹ Sikemi naxa a fala Dina baba nun a taarae be, «Wo xa hinne n na. Wo wama se naxan yo xɔn, n a fima wo ma.

¹² Wo noma fe belebele maxɔrinde n ma naxan findima kote dɔxɔse ra, sa se gbegbe fan fari. Wo na se naxan birin maxɔrin n ma, n noma a birin fide wo ma alako n xa yi sungbutunyi dɔxɔ.»

¹³ Yaxuba xa die naxa wɔyen furuxi fala Sikemi nun a baba Hamori be, barima Sikemi nu bara e xunya Dina rayaagi.

¹⁴ E naxa a fala e be, «Muxu mu noma muxu xunya ginεma fide mixi ma naxan mu sunnaxi. A findima yaagi nan na muxu be.

¹⁵ Muxu mu noma wo waxɔnfe rabade, fo wo xa lu alo muxu tan. Mixi naxan birin na wo xɔnyi, e lan ne e xa sunna alo muxu tan.

¹⁶ Na temui muxu noma muxu xa di ginε fide wo ma, wo xa e dɔxɔ. Muxu fan wo gbee dɔxɔ. Muxu luma wo sɛeti ma na temui. Won birin findi pama keren na.

¹⁷ Kɔnɔ xa wo mu fa sa tin wo sunnade, muxu muxu xunya ginεma rasuxuma ne, muxu keli be.»

¹⁸ Hamori nun a xa di Sikemi naxa tin e xa masenyi ra.

¹⁹ Na segetala mu bu na fe rabafe ra, barima Yaxuba xa di ginε bara rafan a ma. A tan nan nu wurugente ra a ngaxakerenyie tagi.

²⁰ Hamori nun Sikemi naxa siga e xa malan yire taa sode de ra. E naxa a masen e xa pama be,

²¹ «Yi mixie won ma fe fanyi na e be. E xa lu yi bɔxi ma, e xa yuleya

raba, barima won ma bɔxi gbo. Won noma e xa di ginεe dɔxɔde, won fan won ma di ginεe fima e ma.

²² Xa yi mixie sabatima be, won xa findi pama keren na, fo won xa yi nan naba. Xeme naxan birin na won xɔnyi be, e birin lan ne e xa sunna alo e tan.

²³ Xa won bara tin e xa masenyi ra, na temui e sabatima won xɔnyi. E xa xurusee nun e sɔtɔse birin findi won birin gbe ra.»

²⁴ Mixi naxan birin nu na taa sode de ra na lɔxɔe, e birin naxa tin Hamori nun a xa di Sikemi xa masenyi ra. Xeme naxan birin nu na taa kui, e birin naxa e sunna.

²⁵ E xa sunne xi saxan lɔxɔe, yi xemee sunnade to nu na e xɔnɔfe, Yaxuba xa di xeme firinyie Simeyɔn nun Lewi, Dina taara xemema naxa e xa santidegema tongo, e so taa kui, e xeme birin faxa santidegema ra terenna ra.

²⁶ E naxa Hamori nun a xa di Sikemi fan faxa. E naxa Dina tongo Sikemi xɔnyi, e naxa fa a ra.

²⁷ Yaxuba xa di booree naxa se birin tongo naxee findi na mixi faxaxie gbe ra, barima e nu bara e xunya ginεma futi kana.

²⁸ E naxa e xa yexee tongo a nun e xa sie, e xa ningee nun e xa sofalee, naxee nu na taa kui a nun daaxa.

²⁹ Se naxan birin nu na, e naxa a birin xanin. E naxa dimee nun ginεe xanin. Banxi naxan birin nu na, e naxa a birin kana.

³⁰ Yaxuba naxa a fala Simeyɔn nun Lewi be, «Wo bara kɔntɔfili ti n ma n lufe ra xɔnanteya dɔxɔe kui Kanaankae nun Peresikae tagi. Xeme gbegbe mu na n yi ra. E fama ne lande n xun ma, e n bɔnbɔ, e n xabile birin halaki.»

³¹ E naxa a yaabi, «A nu lanma yi mixi xa muxu xunya findi langoe ra?»

35

Yaxuba sigafe Beteli

Raxele nun Isiyaga xa faxe

¹ Ala naxa a masen Yaxuba be, «Keli, i siga Beteli. I xa serexebade

yailan n be menni, n nan n yete masen i be dennaxe, i nu i gima waxati naxe i taara Esayu ma.»

² Yaxuba naxa a fala a xa denbaya be a nun a foxirabiree, «Wo gbilen kuye fe foxo ra, wo xa wo yete seniye, wo xa wo xa sosee fan masara.

³ Wo wo yailan, won xa siga Beteli. N xa serexebade yailan Ala be, naxan a yete masen n be n nu na kontofili kui temui naxe. A naxa a pengi sa n ma fe xon n siga dennaxe birin.»

⁴ Na temui e naxa e xa kuye birin so Yaxuba yi ra a nun e xa tulirasoe. Yaxuba naxa e birin biri wuri belebele bun ma naxan na Sikemi seeti ma.

⁵ Yaxuba nun a xa die to bara e xa yonkinde ba, Ala naxa gaaxui lu taa mixi birin boje ma, mixi yo mu suusa birade e foxo ra.

⁶ Yaxuba nun a foxirabiree naxa siga Lusi, Beteli nan na ki, Kanaan boxi ma.

⁷ A naxa serexebade yailan menni. A naxa na yire xili fala «Beteli Marigi Ala,» barima Ala a yete masen a be menni ne a nu a gife a taara ma temui naxe.

⁸ Rebeka xa di masuxui Debora naxa faxa. E naxa a ragata Beteli mabiri wuri belebele na dennaxe. Na wuri belebele xili ne «wa tide.»

⁹ Ala man naxa mini Yaxuba ma, a to gbilen kelif Padan Arami. A naxa barake sa a xa fe.

¹⁰ Ala naxa a fala a be, «I xili falafe ne Yaxuba, konso a mu falama na ki sonon. To xanbi i xili fa falama ne Isirayila.» Ala naxa a xili sa Isirayila.

¹¹ A man naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra Senbe Kanyi. N di gbegbe fima ne i ma, alako i xa findi si nde benba ra. I man findima ne si gbegbe benba ra. Mangee fama ne minide i bonsoe ya ma.

¹² N boxi naxan fi Iburahima nun Isiyaga ma, n bara a fi i fan ma, a nun i bonsoe ma naxan fama i xanbi ra.»

¹³ Na nan lan, Ala naxa keli yire, a woyen Yaxuba be dennaxe.

¹⁴ Yaxuba naxa geme tonxuma ti naa, a naxa ture nun weni ifili a ma serexe ra, alako a xa findi geme magaaxuxi ra.

¹⁵ A naxa yi yire xili fala Beteli, Ala woyen a be dennaxe.

¹⁶ Yaxuba nun a xa denbaya to keli Beteli, beenu e xa makore Efarata ra, Raxele naxa di soto. Na di barife naxa findi a be fe xoxoxe ra.

¹⁷ Raxele nu na di barima temui naxe xone kui, di rasuxui naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, yi biyaasi i man xeme nan barixi.»

¹⁸ Raxele nu bara lu alo mixi faxaxi. A nu a nii magagama temui naxe, a naxa a xa di xili sa Ben Oni, «nimisa di.» Konso a baba tan naxa a xili sa Bunyamin, «di barakaxi.»

¹⁹ Raxele to faxa, e naxa a ragata Efarata kira de. Na yire xili falama ne yakosi Betelamu.

²⁰ Yaxuba naxa geme sa gaburi fari tonxuma ra, na na menni han to.

²¹ Isirayila naxa siga a sa yonkin Migidali Ederi xanbi ra.

²² Isirayila nu na menni temui naxe, Ruben naxa a baba xa gine Bila kolon gine ra. Isirayila naxa kolon soto na ma.

Isirayila di xeme fu nun firin nan soto.

²³ Leya naxa Ruben bari di singe, na xanbi ra Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, nun Sabulon.

²⁴ Raxele naxa Yusufu nun Bunyamin bari.

²⁵ Raxele xa konyi Bila naxa Nafatali nun Dana bari.

²⁶ Leya xa konyi Silipa naxa Gadi nun Aseri bari. Nee birin findixi Yaxuba xa die nan na, a naxee soto Padan Arami.

²⁷ Yaxuba naxa siga a baba Isiyaga xonyi Mamire, Kiriyati Araba mabiri. Menni fa xili ne kore Hebron. Iburahima nun Isiyaga sabati ne naa.

²⁸ Isiyaga xa simaya nu bara siga je keme je tongo solomasaxan.

²⁹ A to ge simaya xonkuye sotode, a naxa faxa, a a benbae masagata

aligiyama. A xa di Esayu nun Yaxuba naxa a ragata.

36

Esayu bɔnsɔɛ

¹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a xa taruxui nan ya.

² Esayu Kanaan ginɛe dɔxɔ nɛ: Ada, naxan findixi Elon Xitika xa di ra,

nun Oholibama, naxan findixi Ana xa di ra, Sibeyon Hiwika xa mamadi.

³ A naxa Sumayila xa di ginɛ Basamati fan dɔxɔ, Nebayoti xunya ginɛma.

⁴ Elifasi findi Ada xa di nan na. Reyuweli findi Basamati xa di nan na.

⁵ Oholibama naxa di xɛmɛ saxan bari a bɛ: Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Nee birin findi Esayu xa die nan na naxee barixi Kanaan bɔxi ma.

⁶ Esayu naxa a xa ginɛe xanin a xun ma, a xa di ginɛe, a xa di xɛmɛe, a xa konyie, a xa xurusee, nun a harige naxan birin soto Kanaan bɔxi ma. A naxa a birin xanin bɔxi gbete ma, dennaxɛ makuya a xunya Yaxuba yire ra,

⁷ barima e harige nu bara gbo, e mu nu nɔma lude e boore sɛɛti ma. E nu na dennaxɛ, e xa xuruse birin mu nu nɔma nooge sɔtɔde.

⁸ Na nan a to Esayu, naxan findi Edon na, a naxa siga a sa sabati Seyiri geya bɔxi ma.

⁹ Esayu naxan findi Edon bɔnsɔɛ baba ra, na nu sabatixi geyae nan ma Seyiri bɔxi ma, a xa taruxui nan ya.

¹⁰ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Ada naxan barixi Esayu bɛ, Reyuweli, Basamati naxan barixi Esayu bɛ.

¹¹ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefo, Gatami, nun Kenasi.

¹² Timina, Elifasi xa konyi ginɛ, a Amaleki bari nɛ Elifasi bɛ. Esayu nun a xa ginɛ Ada xa mamadie nan na ki.

¹³ Reyuweli xa die nan ya:

Naxati, Sera, Sama, nun Misa. Esayu nun a xa ginɛ Basamati xa mamadie nan na ki.

¹⁴ Esayu xa die nan ya Oholibama naxan barixi a bɛ: Yeyusi, Yalami, nun Kora.

Oholibama findixi Ana xa di ginɛ nan na. Ana findixi Sibeyon xa di ginɛ nan na.

¹⁵ Mange naxee keli Esayu bɔnsɔɛ nee nan ya: Esayu xa di singe Elifasi xa die nan ya:

Mangɛe Teman, Omaru, Sefo, Kenasi,

¹⁶ Kora, Gatami, nun Amaleki. Mangɛe nan na ki naxee fatanxi Elifasi Edonka ra.

Ada xa mamadie nan e ra.

¹⁷ Esayu xa di Reyuweli xa die nan ya:

Mangɛe Naxati, Sera, Sama, nun Misa.

Mangɛe nan na ki naxee fatanxi Reyuweli Edonka ra. Basamati xa mamadie nan e ra.

¹⁸ Esayu xa ginɛ Oholibama xa die nan ya:

Mangɛe Yeyusi, Yalami, nun Kora. Mangɛe nan na ki naxee fatanxi Esayu xa ginɛ Oholibama ra.

Oholibama nan findixi Ana xa di ra.

¹⁹ Esayu, naxan man xili falama Edon, a xa die nan na ki,

a nun mange naxee fatanxi Esayu bɔnsɔɛ ra.

²⁰ Seyiri Xorika xa die nan ya, naxee nu na yi bɔxi ma:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

²¹ Dison, Eseri, nun Disan.

Xori mangɛe nan na ki naxee fatanxi Seyiri bɔnsɔɛ ra Edon bɔxi ma.

²² Lotan xa di xɛmɛe nan ya:

Xori nun Hemami Timina findixi Lotan xunya ginɛma nan na.

²³ Sobali xa di xɛmɛe nan ya: Aliban, Manaxati, Ewali, Sefo, nun Onan.

²⁴ Sibeyon xa di xɛmɛe nan ya: Aya nun Ana,

naxan dulonyi furaxie toxi gbeng-beren yire,
a to nu Sibeyon xa sofalee demadonfe.

²⁵ Ana xa die nan ya:

Dison nun Oholibama,
Ana xa di ginε.

²⁶ Dison xa di xemεε nan ya:

Hendan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

²⁷ Eseri xa di xemεε nan ya:

Bilihan, Saban, nun Akan.

²⁸ Disan xa di xemεε nan ya:

Usi nun Aran.

²⁹ Xori mangεε nan ya:

Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana,

³⁰ Dison, Eseri, Disan.

Xori mangεε nan na ki Seyiri boxi ma.

³¹ Edon mangεε nan ya,

naxee nu na beenu mangε ndee xa lu Isirayila:

³² Beyori xa di Bela naxa findi Edon mangε ra.

A xa taa xili nu fala nε Dinhaba.

³³ Bela to faxa, Sera xa di Yobabo naxan keli Bosara, na naxa findi mangε ra.

³⁴ Yobabo to faxa, Xusama naxan keli Teman boxi ma, na naxa findi mangε ra.

³⁵ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada,

naxan bara nɔ Madiyan na Mowaba boxi ma,

na naxa findi mangε ra.

A xa taa xili nu fala nε Abiti.

³⁶ Hadada to faxa, Samala Masareka naxa findi mangε ra.

³⁷ Samala to faxa, Sawulu Rehobotika, naxan nu na xure de ra,

na naxa findi mangε ra.

³⁸ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Hanan,

na naxa findi mangε ra.

³⁹ Akibori xa di Bali Hanan to faxa, Hadara naxa findi mangε ra.

A xa taa xili nu fala nε Pawu.

A xa ginε xili nu fala nε Mehetabeli, Matiredi xa di ginε, Mesahabi xa mamadi.

⁴⁰ Mangεε nan ya naxee kelixi Esayu bɔnsɔε ma:

Timina, Aliba, Yeteti,

⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon,

⁴² Kenasi, Teman, Mibisari,

⁴³ Magadiyeli, nun Irami.

Edon mangεε nu mangεya rapεrεma e xa boxie nan ma. Esayu xa taruxui nan na ki naxan findixi Edonkae benba ra.

37

Yusufu xa xiye singee

¹ Yaxuba sabati nε Kanaan boxi ma, a baba nu na dennaxε.

² Yaxuba bɔnsɔε xa taruxui nan ya. Yusufu, naxan xa simaya nu bara nε fu nun solofere li, a nu xurusee nan kantama a nun a taarae, nun a baba xa ginεε Bila nun Silipa xa die. Yusufu nu a taarae xa fe jaaxie dentεge sama a baba bε.

³ Yusufu nan nu rafan Isirayila ma dangi a xa di birin na, barima a tan bari a xa xemεforiɲa nan kui. Na kui a naxa donma kuye tofanyi fi a ma.

⁴ Yusufu taarae naxa a kolon e xunya nan napan e baba ma dangi e birin na. E naxa a rapaaxu fɔlɔ, e mu nu wɔyεn fanyi falama a bε kɔrε.

⁵ Na temui Yusufu naxa xiye nde sa. A to na iba a taarae bε, e naxa a rapaaxu dangife a singe ra.

⁶ A naxa a fala e bε, «Wo tuli mati n ma xiye ra, n naxan saxi.

⁷ Won birin nu na xε nan ma mengi raxiride. Na nan lan, n ma mengi xiri naxa keli, a ti. Mengi xiri naxee nu suxuxi wo tan yi ra, e naxa n gbe xiri rabilin, e birin fa e kuntin n ma xiri bun.»

⁸ A taarae naxa a maxɔrin, «Pe, i wama findife muxu xa mangε nan na, alako i xa nu muxu yamari?» E naxa a rapaaxu dangife a singe ra a xa xiye nun a xa masenyi xa fe ra.

⁹ Yusufu to xiye gbete sa, a naxa na fan iba a taarae bε. A naxa a fala e bε, «N man bara xiye sa. Soge, kike, nun tunbui fu nun keren nu na n bun ma.»

¹⁰ A naxa na xiye tagi raba a baba nun a taarae bε. A baba naxa xaapε a ma, a fa a fala a bε, «I xiye naxan saxi yi ki, a findixi xiye mɔoli

mundun na? I waxi ne i nga, i taarae, nun n tan, muxu xa fa muxu igorode boxi ma i be?»

¹¹ A taarae naxa bira a toone fe foxo ra, kono a baba naxa a jengi sa a xiye xon ma.

¹² Yusufu taarae naxa siga Sikemi e baba xa xurusee demadonde.

¹³ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I taarae bara siga xurusee demadonde Sikemi. N naxan nabama, n xa i xee e xon ma.» Yusufu naxa a yaabi, «Awa.»

¹⁴ Isirayila naxa a masen a be, «Siga mafuren i xa sa a mato xa i taarae mu furaxi, xa se mu xurusee fan toxi alako i xa fa na dentegge sa n be.» A naxa a xee keli Hebrion lanbanyi sigafe ra Sikemi.

¹⁵ Xeme nde naxa Yusufu to Sikemi boxi ma, a na jerefe wula i. Na xeme naxa a maxarin, «I munse fenfe?»

¹⁶ A naxa a yaabi, «N na n taarae nan fenfe. Yandi, a fala n be e na xurusee demadonfe dennaxe.»

¹⁷ Na xeme naxa a fala a be, «E mu na be. N bara e xui me a fala ra e xa siga Dotan.» Na kui Yusufu naxa bira a taarae foxo ra han a sa e li Dotan.

¹⁸ E to sa a to yire makuye, e naxa lan a ma e xa a faxes.

¹⁹ E nu fa a fala ra e boore be, «Yi xiye sa mange nan na fafe yi ki.

²⁰ Wo fa be, won xa a faxes, won xa a ragoro kolonyi nde kui. Won noma a falade sube xaape nde bara a iboo. Na temui won fama a kolonde a xa xiye findima a be fe naxan na.»

²¹ Ruben to na me, a naxa a ba e yi ra yi masenyi ra, «Won naxa a faxes de.

²² A mu lanma wo xa a wuli ramini. Wo xa a ragoro yi kolonyi kui naxan na yi gbengberen yire. Mixi yo naxa a belexe din a ra.» A nu wama a bafe ne e yi ra alako a xano a ragbilende a baba xon.

²³ Yusufu to a taarae yire li, e naxa a xa donma kuye tofanyi rate a ma.

²⁴ E naxa Yusufu ragoro kolonyi nde kui, ye mu nu na naxan kui.

²⁵ Na dangi xanbi, e nu na e degefe temui naxe, e naxa Sumayila di ndee to fa ra kelife Galede. E nu na surayi, seri, nun labunde xaninfe Misira boxi ma joxomee fari.

²⁶ Yuda naxa a masen a xunxae be, «Won na won xunya faxes gundo kui, na munse fanma won tan ma?

²⁷ Wo fa, won xa a mati Sumayila bonsoe mixie ma. Won naxa a faxes, barima won xunya na a ra. Won wuli keren fase keren.» A xunxae birin naxa tin a xa masenyi ra.

²⁸ Na Madiyan yulee to e yire li, Yusufu taarae naxa a rate kolonyi kui, e fa a mati nee ma kobiri kole moxonen na. Na yulee naxee fatanxi Sumayila bonsoe ra, nee naxa Yusufu xanin Misira boxi ma.

²⁹ Na dangi xanbi Ruben naxa gbilen kolonyi yire Yusufu foxo ra, kono a mu a li naa. A naxa a xa donma birin iboo a ma sunnunyi kui.

³⁰ A naxa gbilen a xunxae yire, a a fala e be, «Yusufu mu na yire won na lu dennaxe, n fa munse rabama kore?»

³¹ E naxa si keren faxes, e fa Yusufu xa donma kuye tofanyi maturuxun na sube wuli.

³² Na xanbi, e naxa na donma kuye tofanyi xanin e baba xon ma. E naxa a fala a be, «Muxu bara yi to. Yi donma mato ba xa i xa di nan gbe a ra.»

³³ Yaxuba naxa na donma kolon, a fa a fala, «N ma di xa donma na a ra! Wula sube xaape nde bara n ma di Yusufu faxes! A bara a iboo!»

³⁴ Yaxuba naxa a xa donma iboo a ma sunnunyi kui. A naxa sunnun dugi ragoro a ma, a a xa di jon fe raba xi wuyaxi.

³⁵ A xa di xeme nun a xa di ginnee naxa fe birin naba a be alako sunnunyi xa ba a ma, kono Yaxuba mu dundu. A naxa a fala, «N nan n ma di xa sunnunyi xaninma han n sa a lima temui naxe aligiyama.» Yaxuba naxa wa a xa di be.

³⁶ Madiyankae to Misira li, e naxa Yusufu mati Potifari ma, naxan findixi Misira mange kantamixie xunyi ra.

38

Yuda nun Tamari

¹ Na temui, Yuda naxa keli a ngaxakerenyie xun ma, a siga Adulamaka nde xonyi naxan xili Hira.

² Menni Yuda naxa Suwa Kanaanka xa di gine to. A naxa a findi a xa gine ra. E naxa lu e boore ra.

³ Na gine naxa teege, a naxa di xeme bari. Yuda naxa na di xili sa Eri.

⁴ Na gine man naxa teege di firin nde ma, a naxa di xeme bari. A naxa na di xili sa Onan.

⁵ Na xanbi, a man naxa di xeme gbete bari. A naxa na di xili sa Selaha. Yuda xa gine na di bari Kesibe ne.

⁶ Yuda naxa gine nde fen, a a so a xa di singe Eri yi ra. Na gine xili Tamari.

⁷ Mixi kobi nan nu lanxi Yuda xa di singe Eri ma Alatala ya i. Alatala naxa a ragiri a xa faxa.

⁸ Na xanbi Yuda naxa a fala Onan be, «I taara xa gine tongo, a xa findi i xa gine ra. I xa nimoxo wali raba, alako i xa di fi i taara ma.»

⁹ Kono Onan a kolon na di mu fama findide a gbe ra. Na nan a to, e nun a nimoxo na kafu, a a xa maniye sama boxi nan ma alako a naxa fa di fi a taara ma.

¹⁰ A nu naxan nabama, na mu nu rafan Alatala ma. Na nan a ra, Ala naxa a ragiri a fan xa faxa.

¹¹ Na temui Yuda naxa a fala a xa mamadi Tamari be, «Kaape xanin i baba xonyi, beenun n ma di Selaha moma temui naxe.» A a mapoxun ne, temunde Selaha fan faxama alo a taarae faxaxi ki naxe. Na kui Tamari naxa siga, a sa lu a baba xonyi.

¹² A mu bu Yuda xa gine naxa fa, naxan nu lanxi Suwa xa di gine ma. Non fe to ba a ra, Yuda naxa siga Timina e nun a boore Hira Adulamaka. E naxa siga Yuda xa xuruse yire, Yuda xa walikee nu xurusee xabe maxabafe dennaxe.

¹³ Mixi nde naxa a fala Tamari be, «I tanun na sigafe Timina a xa xurusee xabe maxabade.»

¹⁴ Tamari naxa a xa kaape donma rate a ma, a naxa a yatagi makoto mafelenyi ra, a sa doxo Enayima sode de ra Timina kira xon. A nu bara a to, Selaha bara a gine doxode li, kono Yuda mu Tamari fi a ma, a xa findi a xa gine ra.

¹⁵ Yuda to bara Tamari to kira de ra, a yatagi makotoxi mafelenyi ra, a naxa a mapoxun langoe ra.

¹⁶ A naxa a fala a be kira ra, «Won xee, won xa sa kafu.» A mu nu a kolonxi a xa mamadi nan a ra. Kono Tamari naxa Yuda maxorin, «I munse fima n ma won na kafu?»

¹⁷ A naxa a yaabi, «N si keren tongoma n ma xurusee ya ma, n fa a ra i xon ma.» Tamari naxa a yaabi, «Awa, seeke se nde lu n yi ra be sinden, beenun i fama si ra temui naxe.»

¹⁸ A naxa a maxorin, «I wama n xa munse doxo i xon ma seeke ra?» Tamari naxa a yaabi, «I xa i xa tonxuma, a luuti, nun i xa yisuxuwuri so n yi ra.» A naxa na see so a yi ra, e fa kafu e boore ra. Tamari naxa teege a xa di ma.

¹⁹ Tamari naxa gbilen a xonyi. A naxa a xa mafelenyi ba a xun ma, a man naxa a kaape gine donma ragoro a ma.

²⁰ Yuda naxa a boore Adulamaka xee si tide na gine ma, alako a xa fa see ra a naxan so gine yi ra seedenoxoya ra. Kono a boore mu na gine to.

²¹ A naxa Enayima mixie maxorin, «Yi langoe gine naxan nu na Enayima kira ra, a na minden?» E naxa a yaabi, «Langoe yo mu na be.»

²² A naxa gbilen Yuda yire, a fa a fala, «N mu a lixi naa. Na longori mixie bara a fala n be a langoe yo mu na na kira xon.»

²³ Yuda naxa a fala, «Na gine xa na see ragata. Won fan naxa won yete rayaagi. N bara si rasanba a ma, kono i mu a lixi naa.»

²⁴ Kike saxan dangi xanbi, mixi nde naxa a fala Yuda be, «I xa mamadi Tamari bara findi langoe ra, a bara furi tongo a xa langoeja

saabui ra.» Yuda naxa a fala, «Wo a ramini, a xa gan.»

²⁵ E nu fafe a ra temui naxe, Tamari naxa xεera rasanba a tanun ma, «Yi see mato naxan na n yi ra. Yi tɔnxuma, a luuti, nun yi yisuxuwuri findi mixi nan gbe ra naxan n nafuruxi. I lan ne i xa yi kanyi kolon.»

²⁶ Yuda naxa kolon sɔtɔ na see xa fe ma. A naxa a fala, «A bara seriye rakamali dangife n tan na barima n mu a fixi n ma di Selaha ma.» Na xanbi, a mu a kolon gine ra sɔnɔn.

²⁷ Tamari nu di barima temui naxe, e naxa a kolon a gulie nan na a furi.

²⁸ Di bari temui, keren naxa a belexe ramini. Di rasuxui naxa a belexe suxu, a gese gbeeli xiri a belexe ra. A fa a fala, «Yi nan singe barixi.»

²⁹ Kɔnɔ na diyɔre naxa a belexe raso, a xunya naxa bari. Di rasuxui naxa a fala, «I faxi senbe mundun na yi ki?» Yuda naxa a xili sa Peresi.

³⁰ Na xanbi, boore fan naxa bari gese gbeeli xirixi a belexe ra. Yuda naxa a xili sa Sera.

39

Yusufu na Potifari xɔnyi

¹ Sumayila bɔnsɔee to Yusufu xanin Misira, Misira mange kantamae xunyi Potifari naxa a sara konyi ra.

² Alatala nun Yusufu nan nu a ra. Yusufu nu fe naxan birin nabama a xa mange Misiraka xɔnyi, a birin nu fanma ne a yi ra.

³ A xa mange naxa a kolon a Yusufu nun Alatala na a ra, barima Alatala nu fe birin sooneyama a be.

⁴ Potifari naxa jɛlexin a ra, a naxa a findi a xa banxi mixie xunyi ra. A naxa a harige birin taxu a ra.

⁵ Potifari to Yusufu findi a xa banxi nun a harige xunyi ra, Alatala naxa barake sa na Misiraka xa banxi ma Yusufu saabui ra. Alatala naxa barake sa Potifari xa banxi nun a xa xee birin ma.

⁶ Na nan a to, Potifari naxa a xa se birin taxu Yusufu ra. A tan mu nu

fa a jengi saxi fefe xɔn ma, fo a nu donse naxan donma.

Mixi tofanyi nan nu lanxi Yusufu ma.

⁷ Temui nde to dangi, Yusufu xa mange xa gine ya naxa sin a i. A naxa a fala a be, «Fa be, won xa fa kafu.»

⁸ Yusufu naxa tondi, a fa a fala a xa mange xa gine be, «Kafi n naxa fa n ma mange xɔnyi a mu a jengi saxi fefe xɔn ma kɔre a xa banxi kui. A bara a harige birin taxu n na.

⁹ A xa banxi kui be, n tan nan dangi mixi birin na. A mu sese rafisaxi n be, fo i keren, ba i tan bara findi a xa gine ra. Yakɔsi, n fe jaaxi rabama munfe ra naxan findi yunubi fe ra Ala be?»

¹⁰ Kɔnɔ na gine naxa bira Yusufu xa fe dalili fɔxɔ ra. A nu a makatama lɔxɔe birin, kɔnɔ Yusufu naxa tondi e xa kafu.

¹¹ Lɔxɔe nde Yusufu naxa so banxi kui a xa wali rabade. Konyi gbete yo mu nu na banxi kui na temui.

¹² Potifari xa gine naxa a suxu a xa donma ma. A nu fa a fala a be, «Won kafu!» Gine to Yusufu xa donma suxu, Yusufu naxa mini a xa donma kui a a lu gine belexe, a mini a gi ra tande.

¹³ Gine to bara a kolon a bara a gi, a xa donma lu a yi ra, a naxa mini tande,

¹⁴ a naxa a xa banxi konyie xili, a fa na donma masen e be, «Wo yi to, n ma xeme faxi Eburu naxan na, na nan wama won mayanfafe kɔota ra. A faxi ne n yire a muxu xa muxu sa, kɔnɔ n naxa sɔnxɔe rate.

¹⁵ Kabi n bara sɔnxɔe rate, a naxa a gi, a xa donma lu n yi ra. A naxa mini a gi ra tande.»

¹⁶ Potifari xa gine naxa Yusufu xa donma ragata han beenun a xa mange so temui.

¹⁷ A naxa na fe tagi raba a be, a naxe, «I faxi Eburu konyi xeme naxan na yi ki, a faxi ne a xa n mayanfa kɔota ra.

¹⁸ Kɔnɔ n to sɔnxɔe rate, a naxa a xa donma lu n yi ra, a naxa mini a gi ra tande.

¹⁹ I xa konyi na nan nabaxi n na.» Yusufu xa mange to a xa gine xa woyenyi me,

²⁰ a bope naxa te a jaaxi ra. A naxa Yusufu balan mange xa geelimanie nu na dennaxe.

²¹ Kono menni fan, Alatala meeni ne a ma. A naxa a ragiri Yusufu nun geeli mange de xa fan.

²² Geeli mange naxa geelimanie taxu Yusufu ra. Fe naxan birin nu rabama, a nu dangima a tan nan ma.

²³ Geeli mange mu nu Yusufu xa wali xun matoma a ra, barima Alatala nun Yusufu birin na a ra. Alatala nu fe birin sooneyama Yusufu be.

40

Yusufu na geeli

¹ Na dangi xanbi Misira mange xa walike naxan a jengi saxi a xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi naxa fe nde raba naxan mu rafanxi e xa mange ma.

² Misira mange naxa xono na walike firinyie ma, naxan jengi sama a xa minse xon ma a nun naxan a xa taami ganma.

³ A naxa e suxu, e balan soori mange xa geeli kui, Yusufu nu na dennaxe.

⁴ Soorie xa mange naxa e taxu Yusufu ra, a xa meeni e ma.

E to saxanyi raba geeli kui,

⁵ naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun naxan taami ganma mange be, nee naxa xiye sa geeli kui koe keren na. Kankan xa xiye nu wama fe nde nan masenfe a kanyi be.

⁶ Na kuye iba Yusufu naxa fa e yire, a naxa e li sunnunyi kui.

⁷ Na temui a naxa na Misira mange xa walike firinyie maxarin, naxee taxuxi a ra, «Munfe ra wo sunnunxi to?»

⁸ E naxa a yaabi, «Muxu bara xiye ndee nan sa, kono mixi yo mu na be naxan noma na fasaride.» Yusufu naxa a fala e be, «Wo mu a kolon Ala noma a fasaride wo be? Wo xiye fala n be.»

⁹ Naxan jengi nu sama mange xa minse xon ma, a naxa a xiye fala Yusufu be. A naxe, «N tan ma xiye kui, n weni bili nan to a tixi n ya i.

¹⁰ Salon saxan na a bili ma. A to fuga, a fuge naxa weni bogi moxie ramini.

¹¹ Misira mange xa weni sase suxuxi n yi ra. N naxa na weni bogi moxie ba, n naxa e bundu Misira mange xa weni sase kui, n fa a so a yi ra.»

¹² Yusufu naxa a fala a be, «Yi xiye yi nan fasarixi: Na salonyi saxan naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.

¹³ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xun nakelima ne, a man fa i ragbilen i walide fori. I man fama ne weni tonbili sode Misira mange yi ra alo i darixi a ra ki naxe.

¹⁴ Kono i naxa neemu n ma i na heeri soto temui naxe. I xa findi saabui ra n be, i xa n ma fe fala Misira mange be alako n xa mini geeli kui,

¹⁵ barima e n tongoxi noe nan na Eburu boxi ma. Be fan, n mu fefe rabaxi naxan a niyama n xa geeli soto.»

¹⁶ Naxan taami ganma mange be, a to bara a to Yusufu woyenyi naxan tagi rabaxi a boore be, a fanxi a be, a naxa a fala Yusufu be, «N tan fan xiye nde saxi. Debe saxan doxoxi n xun ma, taami fiixe na e kui.

¹⁷ Debe naxan doxoxi a fari, taamiganyi donse naxan birin nafalama Misira mange be, a birin nu na a kui. Kono xonie nu fa na donse masakun naxan doxoxi n xun ma.»

¹⁸ Yusufu naxa a masen a be, «I xa xiye yi nan fasarixi: Na debe saxanyi naxan na ki, a xi saxan nan masenxi.

¹⁹ Xi saxan dangi xanbi, Misira mange i xunyi bolonma ne a de i. A i gbakuma ne wuri ma, xonie i sube masakun.»

²⁰ Xi saxan loxoe, Misira mange bari loxoe, mange naxa xulunyi belebele ti a xa walike be. Naxan jengi sama mange xa minse xon ma, a nun a xa taamiganyi, Misira

mange naxa e xun nakeli walikɛɛ tagi.

²¹ Naxan jɛngi sama minse xɔn ma, a naxa a ragbilen a walide fori, alako a man xa minse so a yi ra.

²² Kɔnɔ a naxa a xa taamiganyi gbaku wuri ma alo Yusufu nu bara a tagi raba ki naxɛ.

²³ Naxan jɛngi sama mange xa minse xa fe xɔn ma, a mu ratu Yusufu xa fe ma, a nɛɛmu a ma.

41

Misira Mange xa xiye

¹ Nɛ firin dangi xanbi, Misira mange naxa xiye nde sa. Na xiye kui a tixi xure dɛ ra.

² A naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooɛ donfe kalee tagi.

³ Na dangi xanbi, ninge solofere gbɛtɛ, naxee xɔsɔxi, nee naxa mini xure dɛ ra boore ninge sɛɛti ma.

⁴ Yi ninge xɔsɔxi solofere naxa yi ninge fate fanyi solofere don. Na nan lan Misira mange naxa xunu.

⁵ A to gbilen a sa ra, a man naxa xiye gbɛtɛ sa.

⁶ Na xiye kui tɔnsɔɛ solofere fanyi tixi bili keren ma.

⁷ Na dangi xanbi, tɔnsɔɛ solofere gbɛtɛ, naxee xun xurun, foye bara e ragan, e tixi boore tɔnsɔɛ sɛɛti ma. Yi tɔnsɔɛ xunxurie naxa yi tɔnsɔɛ rafexi fanyie don. Na nan lan, Misira mange naxa xunu. Na xiye nan na ki.

⁸ Na kuye iba, Misira mange bɔjɛ nu minixi. A naxa mandurulae nun karamɔxɔɛ birin xili. A naxa na xiye masen e bɛ, kɔnɔ mixi yo mu sɔtɔ e ya ma, naxan nɔ a tagi rabade a bɛ.

⁹ Na tɛmui naxan a jɛngi sama mange xa minse xɔn ma, na naxa wɔyɛnyi tongo a fa a fala Misira mange bɛ, «N nan ma kanari ya xaranma nɛ to lɔxɔɛ.

¹⁰ Tɛmui dangixi, Misira mange xɔnɔ nɛ a xa konyie ma. A naxa n suxu, a n balan sɔɔri mange xa

geeli kui, a nun naxan taami ganma mange bɛ.

¹¹ A tan nun n tan, muxu birin xiye sa nɛ kɔɛ keren kui naxan tagi lan a xa raba. Kankan xa xiye nu wama fe nde masenfe a kanyi bɛ.

¹² Sɔɔri mange xa Eburu konyi nde nan nu na geeli kui muxu ya ma. Muxu to na xiye fala a bɛ, a naxa e birin fasari muxu bɛ. Muxu xiye naxee saxi, a naxa kankan gbe fasari a bɛ.

¹³ A birin dangi nɛ alo a xiye tagi raba muxu bɛ ki naxɛ. Misira mange bara n tan nagbilen n walide fori, kɔnɔ a bara boore gbaku wuri ma.»

¹⁴ Misira mange naxa xɛɛrae xɛɛ Yusufu yire. E naxa a ramini geeli kui a ikɔrɛxi ra. E naxa a xunyi bi, e sose gbɛtɛ ragoro a ma, e siga a ra Misira mange yire.

¹⁵ Misira mange naxa a masen Yusufu bɛ, «N bara xiye nde sa. Mixi yo mu nɔxi a tagi rabade, kɔnɔ n bara a mɛ i tan xiye tagi rabama e na naxan fala i bɛ.»

¹⁶ Yusufu naxa Misira mange yaabi, «N tan mu a ra. Ala nan Misira mange xa xiye tagi rabama a bɛ.»

¹⁷ Misira mange naxa a masen Yusufu bɛ, «N ma xiye kui n tixi xure dɛ ra.

¹⁸ N naxa ninge fate fanyi solofere to mini ra xure kui, e na jooɛ donfe kalee longori ra.

¹⁹ Na nan lan, ninge solofere gbɛtɛ naxa te e xanbi ra, e xɔsɔxi han. E ganyanxɔri birin saxi kenɛ ma. Han to n mu na ninge xɔsɔxi mɔoli to Misira bɔxi ma.

²⁰ Na ninge xɔsɔxi xun nakanaxie naxa na ninge solofere fate fanyi don.

²¹ Kɔnɔ na dangi xanbi, mixi yo mu nɔ a kolonde xa e bara e don. E xa xɔsi mu masara. Na nan lan, n naxa xunu.»

²² «Na tɛmui n man naxa xiye gbɛtɛ sa. Tɔnsɔɛ rafexi fanyi solofere tixi bili keren ma.

23 Na dangi xanbi tónsɔɛ xunxuri solofere gbete, foye naxee raganxi, nee naxa mini booree sɛeti ma.

24 Tónsɔɛ ponpoe naxa na tónsɔɛ solofere fanyi don. N bara na fala mandurulae bɛ, kɔnɔ mixi yo mu nɔ a fasaride n bɛ.»

25 Yusufu naxa a fala Misira mange bɛ, «I xa xiye firinyi birin fe keren nan masenxi. Ala bara i rakolon fe ma a fama naxan nabade.

26 Na ninge solofere fanyie nun na tónsɔɛ solofere fanyie, jɛ solofere nan masenxi na ki. Na tan xiye keren nan a ra.

27 Na ninge xɔsɔxi xun nakanaxi solofere nun na tónsɔɛ ponpoe solofere foye naxee raganxi, nee fan jɛ solofere kaame nan masenxi.»

28 «N xa nɔndi fala i bɛ, Ala bara fe masen Misira mange bɛ a fama naxan nabade.

29 Yi jɛ solofere naxan fafe yi ki, e findima jɛ fanyi nan na Misira bɔxi bɛ.

30 Na na dangi, kaame jɛ solofere gbete fama fade, won neemuma ne na fe fanyi birin na. Kaame bɔxi halakima ne.

31 Na findima fe magaaxuxi nan na, a lu alo sese fanyi mu nu raba yi bɔxi ma.»

32 «I yi xiye saxi ne dɔxɔ firin, barima Ala xa nate na a ra naxan mu kanama, a man mu buma a xa raba.

33 Mange, yakɔsi a lanma i xa xaxilima fen naxan lɔnnixi. I xa Misira nɔɛ so na kanyi yi ra.

34 Mange, i xa mixie sugandi naxee jɛngi fama sade bɔxi rawali xɔn ma yi jɛ fanyi solofere bun ma. Bɔxi daxamui busali suuli yo suuli, e xa fa keren na mange xɔn ma, a xa a ragata.

35 E xa donse birin malan, e xa a ragata taae kui Misira mange xa nɔɛ bun ma.

36 Yi donse ragataxi fama Misira bɔxi ratangade kaame ma, naxan fama fade jɛ solofere bun.»

37 Na wɔyenyi naxa raganxi Misira mange nun a xa mixi birin ma.

38 Misira mange naxa a fala e bɛ, «Won nɔma mixi nde sɔtɔde naxan luma alo yi xeme? Ala Xaxili na a bɛ.»

39 Misira mange naxa a fala Yusufu bɛ, «Ala bara na fe birin masen i bɛ. Mixi yo mu na naxan xaxili fan alo i tan, a xa lɔnni man xa dangi i gbe ra.

40 I tan nan fama findide n ma banxi xunyi ra. N ma jama fama birade i xa yaamari nan fɔxɔ ra. N ma mange kibanyi nan tun n nadangixi i ra.»

41 Misira mange man naxa a fala Yusufu bɛ, «A mato, n bara nɔɛ so i yi ra Misira bɔxi birin ma.»

42 A naxa a xa gbeti xurunde ba a belexe ra, a naxa a so Yusufu belexe ra. A naxa sose fanyi ragoro a ma. A naxa kɔnmagore xɛema daaxi ragoro a kɔn ma.

43 A naxa a rate gise kui, naxan birama Misira mange ragise fɔxɔ ra. Sɔɔrie nu fa a fala e xui itexi ra jama bɛ, «Wo xinbi sin!» Misira mange a xa mangeya taxu Yusufu ra na ki ne.

44 Misira mange man naxa a fala Yusufu bɛ, «N tan nan mange ra, kɔnɔ xa i mu yaamari fi naxan ma, fefe mu rabama Misira bɔxi ma.»

45 Misira mange naxa Yusufu xili sa Safanati Paneya. A naxa Potifera, On sɛrɛxɛdube, xa di gine Asana, fi a ma. Yusufu naxa Misira bɔxi xun mato folo a ra.

46 Yusufu simaya nu bara jɛ tongo saxan li, a fa Misira mange yire temui naxe.

Na temui Yusufu naxa keli Misira mange yire, a sa Misira bɔxi birin jɛre.

47 Na jɛ solofere fanyi kui, bɔxi birin naxa rawali.

48 Yusufu naxa donse birin malan naxan sɔtɔxi na jɛ solofere bun ma Misira bɔxi ma. A naxa donse ragata taae kui naxan sɔtɔxi daaxa.

49 Yusufu naxa donse xɔri gbege malan, alo meyenyi naxan na baa de ra. A naxa gbo ye han a mu na xasabi sebe sɔnɔn, barima mixi yo mu nɔma a kɔnti kolonde.

⁵⁰ Beenun kaame je sin temui, Yusufu xa gine Asana, On serexedube Potifari xa di gine, naxa di firin bari a be.

⁵¹ Yusufu naxa a xa di singe xili sa Manasi. Na nan na ki, Ala bara a niya n bara neemu n ma toore birin ma, a nun n baba xa denbaya.

⁵² A naxa a xa di firin nde xili sa Efirami. Na nan na ki, Ala bara n findi di bari ra boxi ma n xun nu goroxi dennaxe.

⁵³ Ne fanyi solofere naxa dangi Misira boxi ma.

⁵⁴ Kaame je solofere naxa a li folo, alo Yusufu a tagi raba ki naxe. Kaame naxa din dunipa birin na, konɔ baloe nu na Misira boxi tan ma.

⁵⁵ Kaame to bara Misira boxi birin suxu, nama naxa sonxoe rate Misira mange ma baloe fe ra. Misira mange naxa a fala Misirakae birin be, «Wo siga a fala Yusufu be, a na fe naxan fala wo be, wo xa na raba.»

⁵⁶ Kaame naxa din boxi birin na. Yusufu naxa donse malandee rabi, a naxa mengi sara Misirakae ma, barima kaame nu bara senbe soto Misira boxi birin ma.

⁵⁷ Mixie nu fa keli yire birin, fafe mengi sarade Yusufu ma, barima kaame nu bara senbe soto dunipa birin ma.

42

Yaxuba xa die sigafe Misira

¹ Yaxuba to bara a me a mengi na Misira, a naxa a fala a xa die be, «Wo doxoxi munfe ra?»

² N bara a me a mengi na Misira. Wo goro, wo sa mengi sara won be alako won xa balo, won naxa fa faxes.»

³ Yusufu taara mixi fu naxa goro donse xori sarade Misira.

⁴ Yaxuba mu tin Bunyamin, Yusufu xunya, xa bira e foxo ra. A nu fa a fala, «N bara gaaxu fe jaaxi naxa fa a soto.»

⁵ Isirayila xa die naxa siga mengi sarade, e nun mixi gbete ra naxee fan nu waxi mengi xon, barima

kaame nu bara din Kanaan boxi birin na.

⁶ Yusufu nan nu findixi mange xungbe ra Misira. A tan nan nu mengi sarama mixi birin ma. Yusufu taarae naxa fa, e e yatagi rafelen boxi ma a ya i.

⁷ Yusufu to a taarae to, a naxa e kolon, konɔ a naxa a yete rasan e ma. A naxa woyen e be a xoxoxoe ra, «Wo kelixi minden?» E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Kanaan boxi nan ma, fafe donse sarade.»

⁸ Yusufu naxa a taarae kolon, konɔ e tan mu kolon soto a xa fe ma.

⁹ Yusufu naxa ratu a xa xiye ma, a naxan sa a taarae xa fe ra. A naxa a fala e be, «Boxi rabenyie nan na wo ra. Wo faxi yi boxi kobidee nan kolonde.»

¹⁰ E naxa a yaabi, «Ade. Mange, muxu faxi donse na tun sarade.

¹¹ Muxu birin, xeme keren xa die nan lanxi muxu ma. Mixi matinxinxie nan na muxu ra. Muxu na i xa yaamari bun ma, muxu mu findixi boxi rabenyie xa ra.»

¹² Yusufu naxa a fala e be, «Wule na a ra. Wo faxi boxi kobidee nan fende.»

¹³ E naxa a yaabi, «Muxu tan luxi alo i xa konyie. Muxu di fu nun firin nan a ra. Mixi keren ma die nan na muxu birin na Kanaan boxi ma. Muxu birin xunya na muxu baba yire, di keren tan bara laaxira.»

¹⁴ Yusufu naxa a fala e be, «N a kolon a boxi rabenyie nan na wo ra.

¹⁵ N wo matoma yi nan ma. Misira mange xili ra, wo mu kelima be danmi wo xunya mu fa.

¹⁶ Wo mixi nde xee wo ya ma a xa sa fa wo xunya ra. Wo tan donxoe soma geeli ne. N fama wo xa woyenyi matode, n xa a kolon xa wo nondi falama, xa na mu Misira mange xili ra, boxi rabenyie nan na wo ra.»

¹⁷ A naxa e birin makankan han xi saxan.

¹⁸ Xi saxan loxoe, Yusufu naxa a fala e be, «Xa wo bara n xui suxu, wo mu faxama, barima n gaaxuma Ala ya ra.

19 Xa mixi matinxinxie nan wo ra, wo mixi keren lu geeli kui, booree xa donse xanin wo xa denbayae xon ma, barima e na toore kui.

20 Wo xa fa wo xunya ra n xon ma alako n xa a kolon xa nondi falee nan wo ra, na nan a toma wo mu faxama.»

21 Na temui, e nu fa a fala e boore be, «Iyo won tan nan yati foxi na won yete ma, barima won na won xunya xa yamaɔxunyi to ne. A naxa won mayandi, konɔ won jan mu a danxun. Na fe nan a toxi won na yi toore kui.»

22 Ruben to woyenyi tongo, a naxa a fala e be, «N na a fala ne wo be, wo naxa gbaloe fe raba na dimedi ra. Konɔ wo mu tin wo tuli matide n na. Yakosi a haake nan won bonbofe yi ki.»

23 E mu nu a kolonxi a Yusufu e xa xui mema, barima xui madangi nu na e tagi.

24 Yusufu naxa a makuya e ra, a nu fa wa. Na dangi xanbi, a naxa fa woyende e be. A naxa Simeyon tongo e ya ma, a a sa geeli e ya xori.

25 Yusufu naxa yaamari fi a xa walikee ma, e xa e xa bekie rafe donse xori ra, e xa e xa kobiri fan sa kankan xa bekie kui a nun e fande. Na naxa raba e be.

26 Na temui Yusufu xa taarae naxa e xa mengi kote sa sofalee fari, e naxa siga.

27 E to xide li, keren naxa a xa beki rabi alako a xa donse xori so a xa sofale yi ra. A naxa a xa kobiri to a xa beki kui.

28 A naxa a fala a taarae be, «E bara n ma kobiri ragbilen n ma. A tan nan na n ma beki kui yi ki.» E bopee naxa mini. E nu fa e boore maxorin kontofili kui, «Ala munse rabaxi won na yi ki?»

29 E to so e baba Yaxuba yire Kanaan boxi ma, e naxa na birin dentege a be.

30 E naxa a fala, «Xeme naxan na na boxi mange ra, a woyenxi ne muxu be a xoxoxe ra. A man fa muxu findi mixie ra naxee faxi a xa boxi rabende.

31 Muxu naxa a fala a be, «Mixi matinxinxie nan na muxu ra, boxi rabenyie xa mu lanxi muxu ma.

32 Muxu di fu nun firin na a ra, muxu birin baba keren. Keren bara laaxira, muxu xunya na muxu baba fe ma Kanaan boxi ma.»

33 Na xeme naxan na na boxi mange ra, a falaxi ne muxu be, «N wama a kolonfe ne xa mixi matinxinxie nan na wo ra. Wo mixi keren lu n yire be. Wo mengi xanin wo xa mixie xon, barima kaame na e ma. Wo siga,

34 konɔ wo man xa fa wo xunya ra n xon ma. N fama a kolonde na nan ma mixi matinxinxie nan wo ra, boxi rabenyie mu wo ra. Na temui, n wo xunya soma wo yi ra, wo man fa yuleya raba n ma boxi kui.»

35 E to e xa bekie ibagan, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui. E tan nun e baba to na kobiri to, e birin naxa gaaxu.

36 E baba Yaxuba naxa a fala e be, «Wo bara n nagan n ma die ra. Yusufu mu na fa, Simeyon fan mu na. Wo man waxi Bunyamin nan fan tongofe yi ki. Yi kote birin findixi n tan nan gbe ra.»

37 Ruben naxa a fala a baba be, «Xa n mu Bunyamin nagbilen i ma, i xa n ma di firinyie faxes. Bunyamin so n yi ra, n man fama a ra.»

38 Yaxuba naxa a yaabi, «Wo nun n ma di birin mu sigama, barima a taara bara faxes, a keren nan fa luxi. Xa fe nde sa a soto wo xa biyaasi kui, n ma simaya raponyi findima n be sunnunyi nan na wo foxi ra.»

43

Yaxuba xa die xa biyaasi firin nde

1 Kaame senbe nu gboma nan tun Kanaan boxi kui.

2 Yaxuba nun a xa denbaya to bara ge mengi birin donde e fa naxan na kelife ra Misira, Yaxuba naxa a fala a xa die be, «Wo man xa siga, wo xa sa donse nde sara won be.»

3 Yuda naxa a yaabi, «Misira mange a fala ne muxu be a fanyi ra,

<Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin mu fa.>

⁴ Xa i bara tin muxu nun Bunyamin birin xa siga, muxu sigama ne, muxu sa donse sara i be.

⁵ Kɔnɔ xa i mu tin na ra, muxu mu sigama, barima na xeme a fala ne muxu be, <Wo mu n yatagi toma xa wo nun wo xunya birin xa mu fa.>»

⁶ Na temui Isirayila naxa a fala, «Munfe ra wo fe kobi ilanxi n na a falafe na xeme be a xunya gbete na wo be?»

⁷ E naxa a yaabi, «Na xeme muxu maxorinxi ne a xɔrɔxɔe ra muxu bari ki ma. A nu fa a fala, <Wo baba man na simaya kui? Wo xunya nde na?> Muxu fan naxa a xa maxorinyi birin yaabi. Muxu jɔxɔ mu nu a ma, a falama, <Wo fa wo xunya ra.>»

⁸ Yuda naxa a fala a baba Isirayila be, «A lu muxu nun dimedi xa siga. Muxu xa siga, na temui won baloe sɔtɔma ne won mu faxesa, i tan, muxu tan, a nun muxu xa die.

⁹ I ya ti n tan na. I fama a maxorinde n tan nan ma. Xa n mu fa a ra, n fa a ti i ya i, na kote bara findi n gbe ra i mabiri.

¹⁰ Yakɔsi, xa yi fe xa mu muxu rabuxi nu, muxu bara sigɛ nun fa firin naba nu.»

¹¹ E baba Isirayila naxa a fala e be, «Yi nan to fa a ra, wo fan yi nan nabama. Wo bɔxi daxamui ndee sa kote alako wo xa na xeme sanba wuri dole, kumi, surayi, labunde, kusu, nun foote kansi ra.

¹² Wo xa mengi sare singe, wo naxan toxi bekie kui, a nun mengi gbete sare, wo xa na kobiri birin xanin wo xun. Temunde na findixi neemui nan na.

¹³ Wo wo xunya tongo, wo xa siga na xeme yire.

¹⁴ Ala Senbe Kanyi xa a niya na xeme xa kinikini wo ma, a xa wo xunya so wo yi ra a nun Bunyamin. Xa n tan fa ganma ne n ma die birin na, n bara yerele.»

¹⁵ Yaxuba xa die naxa na sanbasee yailan. E naxa mengi sare singe kobiri tongo, a nun e lanma e xa mengi gbete sara kobiri naxan na. E

naxa siga Misira a nun Bunyamin, e sa e yete dentege Yusufu be.

¹⁶ Yusufu to Bunyamin to e ya ma, a naxa a fala a xa konyi be, «Yi xeme xanin n xonyi. I xa xuruse ndee faxesa, i donse yailan, alako muxu xa muxu dege yire keren to yanyi ra.»

¹⁷ Yusufu xa konyi naxa a xa yaamari raba keren na. A naxa Yaxuba xa die xanin Yusufu xonyi.

¹⁸ Gaaxui naxa lu e ma a nu e xaninma temui naxe Yusufu xonyi. E nu fa a fala e boore be, «E na won xaninfe na kobiri nan ma fe ra, won naxan to won ma bekie kui. E fama ne dutunde won ma, e won ma sofalee tongo, e won findi konyie ra.»

¹⁹ Na kui e naxa e maso Yusufu xa banxi konyi ra, e naxa woyen a ra banxi sode de ra.

²⁰ E naxa a fala, «Yandi mange, muxu singe bara fa be nu donse sarade.

²¹ Kɔnɔ muxu to muxu xide li gbilenfe ra muxu xonyi, muxu naxa muxu xa bekie rafulun, kankan naxa a xa kobiri to a xa beki kui na donse saraxi naxan na. Yakɔsi muxu man bara fa na kobiri ragbilende i ma.

²² Muxu bara fa kobiri gbete fan na, alako muxu man xa donse gbete sara. Muxu mu a kolon mixi yo naxan na kobiri saxi muxu xa bekie kui.»

²³ Mange xa konyi naxa e yaabi, «Wo bɔje xa sa, wo naxa gaaxu. Ala na a ra, wo baba Marigi Ala nan na harige fixi wo ma wo xa bekie kui. N tan yati nan wo xa kobiri rasuxu.» Na temui a naxa Simeyon ramini e ma,

²⁴ a fa e raso Yusufu xonyi. A naxa ye so e yi ra, alako e xa e sanyie maxa. A naxa jooge so e xa sofalee yi ra donse ra.

²⁵ Yusufu taarae naxa sanbasee yailan, beenu Yusufu soma temui naxe yanyi ra, barima e nu bara a me e e degema naa ne.

²⁶ Yusufu to so banxi, e naxa a xa sanbasee so a yi ra, e e rafelen bɔxi ma a be.

²⁷ Yusufu naxa e maxorin xa e yalanxi. A man naxa e maxorin, «Wo baba forixi wo naxan xa fe fala n be, se mu a toxi? A man na simaya kui?»

²⁸ E naxa a yaabi, «I xa konyi muxu baba, sese mu a sotoxi. A man na simaya kui.» E man naxa e rafelen boxi ma a bun ma.

²⁹ Yusufu to a ya rakeli, a naxa a xunya Bunyamin to, a nga xa di. A naxa a fala, «Yi nan na wo xunya ra wo naxan xa fe fala n be?» Yusufu naxa a fala Bunyamin be, «N ma di, Ala xa hēeri fi i ma.»

³⁰ A xunya xa fe kinikini naxa goro a sondonyi kui, wa xoli naxa a suxu. A naxa keli mafuren, a so a xide a nu fa wa.

³¹ Yusufu to ge a ya rafurukude, a naxa mini, a na maṅoxunyi ba a ya ra. A naxa yaamari fi, «Wo donse itaxun.»

³² A xa walikēe naxa a gbe sa a xati ma, e a taarae gbe dōxo e xati ma, e Misirakae gbe fan dōxo e xati ma, barima Misirakae nun Eburu mixie mu e dēgema yire keren. Misirakae xa naamunyi mu tinma na ra feo.

³³ Yusufu xa walikēe naxa a taarae magoro a ya xori. E birin nu magoroxi a fori ki ma, keli di singe ma han dimedi. Yi fe naxa e birin kaaba.

³⁴ Yusufu to yaamari fi donse xa so e yi ra, Bunyamin xa donse nu dangi a taarae gbe ra dōxo suuli. E birin naxa e dege, e min, han e wasa.

44

Yusufu na a taarae matofe

¹ Yusufu naxa yi yaamari so a xa banxi walikēe xunyi yi ra, a naxe, «Yi mixie xa bekie rafe donse ra e noma naxan xaninde. I man xa e xa kobiri sa e xa bekie kui.

² I xa n ma ye minse gbeti daaxi fan sa e birin xunya dōnxōe xa beki kui, a nun a xa mēngi sara kobiri.» Yusufu fe naxan birin fala a xa walike be, a naxa a birin naba.

³ Kuye to iba gēesegē, Yaxuba xa die naxa siga, e nun e xa sofalee ra.

⁴ E naxa keli taa kui, kōnō beenun e xa makuya, Yusufu naxa a fala a xa walike be, «Keli, i siga na mixie fōxo ra, i xa e suxu. I na e li, a fala e be, «Wo fe fanyi masaraxi fe kobi ra munfe ra?»

⁵ Munfe ra wo n ma mangē xa ye minse gbeti daaxi se matose mupaxi? Na fe mōoli mu fan.»

⁶ Mangē xa walike to e yire li, a naxa na birin fala e be.

⁷ E naxa a yaabi, «Mangē, i woyenma yi mōoli ra munfe ra? Muxu tan, i xa konyie mu noma na mōoli rabade.

⁸ Muxu kobiri naxan to bekie kui Kanaan, muxu bara fa a ra. Munfe ra muxu gbeti, xa na mu a ra xēema, mupama i xa mangē xa banxi kui?

⁹ I na sese to muxu yi ra naxan findixi Misira mangē gbe ra, i xa na kanyi faxa, i xa muxu tan dōnxōe fan findi i xa konyie ra.»

¹⁰ Mangē xa konyi naxa a fala, «Na bara fan. Wo naxan falaxi yi ki, n fan bara tin na ra. N na se keren to mixi naxan yi ra, na tan bara findi n ma konyi ra, wo tan dōnxōe bara kisi.»

¹¹ E birin naxa e xa bekie ragoro mafuren, e naxa e rafulun.

¹² Mangē xa konyi naxa e fetenken folo fori ma a sa dōxo dimedi ra. Na ye minse gbeti daaxi naxa to Bunyamin xa beki kui.

¹³ Na kui Yaxuba xa die naxa e xa donmae iboo. E birin naxa e xa kote baki sofalee fari, e man naxa gbilen taa kui.

¹⁴ Yuda nun a xunxae to Yusufu xonyi li, e naxa e felen a bun boxi ma.

¹⁵ Yusufu naxa a fala e be, «Wo yi rabaxi munfe ra? Wo mu a kolon, mixi alo n tan a noma se matode fe birin ma?»

¹⁶ Yuda naxa a yaabi, «N munse falama n ma mangē be? N lan n xa munse fala? Muxu noma fiixede di? Ala bara i xa konyie to fe kobi xun ma. Muxu bara findi n ma mangē xa konyie ra, muxu tan nun yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi.»

17 Yusufu naxa a fala, «N mu noma na mooli rabade. Yi ye minse gbeti daaxi toxi mixi naxan yi ra, na nan na n ma konyi ra, kono wo tan, wo siga xaxilisa kui wo baba yire.»

18 Na xanbi Yuda naxa makore mange ra, a naxa a fala a be, «N bara i mayandi n ma mange, a lu n xa masenyi nde ti i be. I boje naxa te n tan i xa konyi xili ma, barima i luxi ne alo Misira mange.»

19 A singe ra i muxu maxorin ne, fa a fala, «Wo baba na na? Wo xunya nde na na?»

20 Muxu naxa i yaabi, «Muxu baba forixi na na, a nun muxu xunya, a naxan sotoxi a xa xemeforija kui. Bunyamin taara bara faxes, a keren nan fa luxi a nga xa die ya ma, a tan nan nafan muxu baba ma.»

21 «I bara a fala muxu tan i xa konyie be, «Wo fa a ra n xon ma alako n xa a to n ya ra.»

22 Muxu naxa n ma mange yaabi, «Yi dimedi mu kelima a baba seeti ma, xa na mu a ra a baba faxama ne.»

23 Kono i bara a fala i xa konyie be, «Xa wo nun wo xunya birin mu fa, n mu n ya tima wo be.»

24 Muxu to siga n baba yire, i xa konyi, muxu naxa mange xa dentege sa a be.»

25 «Na dangi xanbi, muxu baba man naxa a fala muxu be, «Wo siga, wo xa sa donse nde sara won be.»

26 Muxu naxa a yaabi, «Muxu mu noma sigade xa muxu nun muxu xunya birin mu a ra. Xa biyaasi lanma, fo muxu nun muxu xunya xa siga. Xa na mu a ra, yi xeme mu muxu rasenema.»

27 I xa konyi, n baba, a a fala ne muxu be, «Wo a kolon n ma gine di xeme firin nan barixi n be.»

28 Keren kelixi ne n xun ma, n joxo luxi a ma temunde sube nde bara a iboo, barima han yakosi n mu nu a to.

29 Xa wo yi di fan tongo n xun ma, fe paaxi nde naxa a soto, n faxama ne na sunnunyi ra n fate.»

30 «Yakosi xa n sa gbilen n baba yire, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra,

31 n baba faxama ne, barima a nii luuti nan Bunyamin na. A na a to yi dimedi mu na muxu foxo ra, muxu tan i xa konyie bara e baba forixi faxes sunnunyi ra a fate.

32 N tan i xa konyi, n doxoxi ne seeke ra yi dimedi xa fe ra. N nu bara a fala n baba be, «Xa n mu gbilen a ra i yire, na bara findi n ma kote ra n ma dunijeigiri birin kui.»

33 «Yakosi n bara i mayandi, i xa tin n tan xa lu yi dimedi joxoe ra, n xa findi i xa konyi ra, alako yi dimedi nun a taarae birin xa siga.

34 N noma sigade n baba yire di, xa muxu nun yi dimedi birin xa mu a ra? N mu noma a lude sunnunyi xa n baba faxes n ya xori.»

45

Yusufu a yete masenfe

1 Yusufu to mu nu wama wafe a xa konyie ya xori, a naxa e yamari e birin xa mini. Na kui, a nu a yete masenma a taarae be temui naxe, mixi gbete yo mu nu na naa.

2 Yusufu naxa wa a xui itexi ra, han Misirakae nun Misira mange xa mixi birin naxa na fe kolon.

3 Yusufu naxa a masen a taarae be, «Yusufu nan n na! N baba man na dunije?» Kono a taarae mu no a yaabide fefe ma. E de bara ixara, e gaaxu a ya ra.

4 Yusufu naxa a fala a taarae be, «N bara wo maxandi, wo xa wo maso n na.» E naxa e maso a ra. A naxa a fala, «N tan nan na Yusufu ra, wo xunya, wo naxan mati a xa findi konyi ra Misirakae be.

5 Yakosi wo boje naxa mini, wo naxa gaaxu, wo to bara n mati konyi ra, n saramae naxa fa n na yi boxi ma. Ala nan na ragirixi. A tan nan n xexi wo ya ra alako n xa wo rakisi.

6 Wo bara a to, je firin nan yi ki kaame na boxi ma, kono je suuli man luxi. Boxi mu rawalima, sansi mu xabama.

7 Ala n nasanbaxi ne wo ya ra, alako n xa boxi donse nde ragata wo be, wo xa no balode maratange kui.

8 Wo tan xa mu faxi n na be. Ala na a ra. A tan nan n findi Misira mange baba ra, a xa banxi nun a xa boxi birin xa lu n ma yaamari bun ma.»

9 «Wo xulun, wo xa siga n baba yire. Wo xa a fala a be, <I xa di Yusufu yi nan falaxi, «Ala bara n findi Misira mange ra. I xa siga n yire, i naxa dugundi.

10 I fama lude Gosen boxi nan ma n fe ma, i tan, i xa die, i xa mamadie, i xa xurusee, nun i harige birin.

11 Ne suuli kaame man luxi. N i hayi birin fanma ne Gosen, alako i nun i xa denbaya naxa findi setaree ra.»»

12 «Wo bara a to wo yete ya ra, n xunya Bunyamin fan bara a to, a n tan yati nan woyenfe wo be.

13 Wo xa n ma mangeya senbe tagi raba n baba be, n na naxan kui Misira boxi ma, a nun wo fe naxan birin toxi. Wo wo xulun, wo xa fa n baba ra han be.»

14 Yusufu naxa findigilin a xunya Bunyamin ma, e firin naxa wa a xoxoxe ra.

15 Yusufu naxa a taarae fan ma-sunbu, e birin naxa wa. Na xanbi, a taarae naxa suusa woyende a be.

16 Misira mange naxa kolon soto a ma, a Yusufu taarae bara fa. Na naxa rafan Misira mange nun a xa mixi birin ma.

17 A naxa a masen Yusufu be, «A fala i taarae be, <Wo kote baki wo xa sofalee fari, wo xa siga Kanaan boxi ma.

18 Na temui wo xa gbilen wo nun wo baba nun wo xabile ra n yire. Se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, n na a soma ne wo yi ra, wo man fa boxi daxamui fanyi don.»

19 I xa a fala i taarae be, <Wo xa Misira gisee xanin, wo xa wo baba, wo xa die, nun wo xa ginne baki e kui, wo xa fa e ra.

20 Wo naxa mone sese xa fe ra, barima se fanyi naxan birin na Misira boxi ma, a findima wo gbe nan na.»

21 Isirayila xa die naxa na raba. Yusufu naxa gisee so a taarae yi ra alo Misira mange a fala a be ki naxe. A naxa fandε fan so e yi ra e naxan donma kira ra.

22 A naxa donma fanyie fi a taarae birin ma. Kono a kobiri kole keme saxan nan fi Bunyamin tan ma, a nun donma suuli.

23 A naxa Misira daxamui fanyi baki sofale fu fari a baba xa sanbe. A man naxa donse xori, taami, nun fandε gbeteε baki sofale ginε fu fari a baba xa biyaasi xa fe ra.

24 Na dangi xanbi, a naxa a taarae lu e xa siga. A naxa a fala e be, «Wo naxa galanbu kira xon ma de!»

25 E naxa keli Misira, e te Kanaan boxi ma e baba Yaxuba yire.

26 E naxa a fala a be, «Yusufu mu faxaxi! A tan nan Misira boxi birin yamarima!» Yaxuba to na me, a mu no lade na ra.

27 Kono e to Yusufu xa masenyi birin dentεge a be, a ya fan naxa gisee to Yusufu naxee rasanbaxi a xaninfe ra, Yaxuba naxa seewa.

28 Isirayila naxa a fala, «N bara jexin, n ma di Yusufu man na jengife. Beenun n xa faxa, n fama ne a tode.»

46

Yaxuba sigafe Misira

1 Yaxuba naxa a harige birin xanin a xun ma. A to Beriseeba li, a naxa serexe ba a baba Isiyaga Marigi Alatala be.

2 Ala naxa Isirayila xili xiye kui, «Yaxuba, Yaxuba.» Isirayila naxa a ratin, «N tan nan ya.»

3 Ala naxa a masen a be, «N tan nan na Ala ra, i baba Marigi Ala. Hali i mu gaaxu sigafe ra Misira, barima n i findima si belebele nan na.

4 Won birin nan sigama Misira, n tan nan man fama i ragbilende be. Yusufu yati nan fama i yae ragalide i jon temui.»

5 Na kui, Yaxuba naxa keli Beriseeba. Isirayila xa die naxa e baba Yaxuba, e xa die, a nun e xa

ginε baki gisee kui, Misira mange naxee rasanba.

⁶ E naxa e xa xurusee tongo, a nun e se naxan birin soto Kanaan boxi ma. Yaxuba naxa siga Misira a nun a bɔnsɔε birin.

⁷ A naxa a xa die nun a xa mamedie birin xanin a xun ma. A naxa siga a tan nun a bɔnsɔε birin.

⁸ Isirayila xa die xili nan ya naxee siga Misira.

Yaxuba nun a xa di xεmεε xa taruxui nan ya:

Yaxuba xa di singe lanxi Ruben nan ma.

⁹ Ruben xa die nan ya:

Hanoki, Palu, Heseron, nun Karimi.

¹⁰ Simeyɔn xa die nan ya:

Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun Soli.

Soli findi Kanaan ginε xa di nan na.

¹¹ Lewi xa die nan ya:

Gerison, Kohata, nun Merari.

¹² Yuda xa die nan ya:

Eri, Onan, Selaha, Peresi, nun Sera.

Kɔnɔ Eri nun Onan faxa Kanaan boxi nan ma.

Peresi xa die findi Heseron nun Hamuli nan na.

¹³ Isakari xa die nan ya:

Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

¹⁴ Sabulon xa die nan ya:

Seredi, Elon, nun Yaxaleeli.

¹⁵ Die nan na ki, Leya naxee bari Yaxuba bε Padan Arami.

A man naxa a xa di ginε Dina bari naa.

A xa di xεmεε nun di ginεε kɔnti birin nalanxi mixi tongo saxan a nun saxan.

¹⁶ Gadi xa die nan ya:

Sefon, Hagi, Suni, Esibon, Eri, Arodi, nun Areli.

¹⁷ Aseri xa die nan ya:

Yimina, Yisiwa, Yisiwi, Beriya, a nun e xunya ginεma Sera.

Beriya xa die findi Heberi nun Malakiyeli nan na.

¹⁸ Die nan na ki, Silipa naxee bari Yaxuba bε.

E birin nalanxi mixi fu nun senni. Laban nu bara Silipa so a xa di ginε Leya yi ra.

¹⁹ Yaxuba xa ginε Raxele xa die nan ya:

Yusufu nun Bunyamin.

²⁰ Asena naxa di firin soto Yusufu bε Misira boxi ma:

Manasi nun Efirami.

Asana nan lanxi On sεrεxεdubε Potifari xa di ginε ma.

²¹ Bunyamin xa die nan ya:

Bela, Bekeri, Asibeli, Gera, Naaman, Eki, Rosi, Xupimi, Mupimi, nun Arade.

²² Die nan na ki, Raxele naxee bari Yaxuba bε.

E birin nalanxi mixi fu nun naani.

²³ Dana xa di nan ya:

Xusimi.

²⁴ Nafatali xa die nan ya:

Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Silemi.

²⁵ Die nan na ki, Bila naxee bari Yaxuba bε.

E birin nalanxi mixi solofere.

Laban nu bara Bila so a xa di ginε Raxele yi ra.

²⁶ Yaxuba nun mixi naxee birin siga Misira,

a bɔnsɔε birin nalanxi mixi tongo senni nun senni,

bafe a xa die xa ginεε ra.

²⁷ Yusufu di xεmεε firin nan bari Misira.

Yaxuba xabile naxan siga Misira boxi ma,

e kɔnti birin nalanxi mixi tongo solofere.

²⁸ Yaxuba naxa Yuda xεε a ya ra Yusufu xɔn ma, alako a xa kira yailan e bε sigafe ra Gosen. E to so Gosen boxi ma,

²⁹ Yusufu naxa a gise tongo, a naxa siga a baba Isirayila ralande naa. A to a li, a naxa findigilin a ma, a nu fa wa ra a xɔnkuye ra.

³⁰ Isirayila naxa a fala Yusufu bε, «Hali n faxa fa, n bɔnε bara sa barima n bara i yatagi to, i man na jɛngife.»

³¹ Yusufu naxa a fala a taarae bε, a nun a baba xa denbaya, «N xa siga, n xa sa a fala Misira mange bε, <N taarae nun n baba xa denbaya naxee

nu sabatixi Kanaan bɔxi ma, e birin bara fa n yire.

³² Yi mixie gɔɔre kanyie nan e ra. E xurusee nan demadonma. E bara fa e xa gɔɔree ra, sie, yexeee, ningee, nun e harige birin.»

³³ Misira mange na wo xili temui naxe, a wo maxorinma ne wo xa wali ma.

³⁴ Wo xa a yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse maxurie nan na, kabi muxu dimedi temui han yakosi, alo muxu benbae nu a rabama ki naxe.» Na kui wo fama lude Gosen bɔxi nan ma, barima xuruse demadonyie rapaaxu Misirakae ma.»

47

Yaxuba sabatife Misira

¹ Yusufu naxa siga a sa a fala Misira mange be, «N baba nun n ngaxakerenyie bara fa Gosen kelife Kanaan bɔxi ma. E bara fa e xa xurusee nun e harige birin na.»

² A naxa a taara suuli ndee masen Misira mange be.

³ Misira mange naxa Yusufu taarae maxorin, «Wo wali mundun nabama?» E naxa Misira mange yaabi, «Muxu tan i xa konyie findixi xuruse demadonyie nan na, alo muxu benbae nu a rabama ki naxe.»

⁴ E man naxa a fala Misira mange be, «Muxu faxi ne, muxu xa lu yi bɔxi ma sinden, barima sexe mu na muxu xɔnyi kɔre xurusee naxan donma. Kaame bara din Kanaan bɔxi ra. Muxu bara i mayandi i xa muxu tan i xa konyie sago sa, muxu xa lu Gosen bɔxi ma.»

⁵ Misira mange naxa a fala Yusufu be, «I baba nun i taarae bara fa i fɔxɔ ra.

⁶ Misira bɔxi na i sagoe. Yire fanyi fen Gosen mabiri, i baba nun i ngaxakerenyie luma dennaxe. Xa i mixi matinxinxie kolon e ya ma, e sugandi e xa findi n ma xuruse demadonyie ra.»

⁷ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a baba xanin Misira mange yire, a a masen a be. Yaxuba naxa duba Misira mange be.

⁸ Misira mange naxa Yaxuba maxorin, «I xa simaya je yeri a ra yi ki?»

⁹ Yaxuba naxa Misira mange yaabi, «N ma simaya je keme je tongo saxan na a ra yi ki. N simaya dunke naxasixi nan sɔtɔxi. A jan mu makɔrexi n benbae xa simaya xasabi ra.»

¹⁰ Yaxuba to duba Misira mange be, a naxa siga.

¹¹ Yusufu naxa bɔxi fanyi fi a baba nun a taarae ma, alo Misira mange a yamari ki naxe. E bɔxi naxan sɔto a tan nan fan Misira bɔxi birin be. A xili Ramesesi.

¹² Yusufu naxa meeni a baba, a taarae, nun a baba xa denbayae birin ma.

¹³ Na temui kaame nu bara senbe sɔto. Donse mu nu toma keli Misira bɔxi ma han Kanaan. Kaame naxa jama halaki.

¹⁴ Kɔbiri naxan birin nu na Misira nun Kanaan bɔxi ma, Yusufu naxa a masara mengi ra. A naxa na kɔbiri ragata Misira mange xa banxi kui.

¹⁵ Misirakae nun Kanaankae xa kɔbiri birin to jɔn, Misirakae naxa fa Yusufu yire e a fala, «Donse so muxu yi ra! A lanma muxu xa faha i ya xɔri? Muxu xa kɔbiri birin bara jɔn.»

¹⁶ Yusufu naxa e yaabi, «Wo fa wo xa xurusee ra, won xa a masara donse ra, barima kɔbiri mu na wo yi ra.»

¹⁷ E naxa fa e xa xurusee ra Yusufu xɔn ma. E xa soe, sie, yexeee, ningee, nun sofalee, e nee birin masara Yusufu ma donse ra. A naxa donse taxun e ra e xa xurusee masare ra.

¹⁸ Na je to dangi, e naxa fa a yire, e a fala a be, «Muxu mu noma muxu nɔxunde muxu xa mange ma. Kɔbiri yo mu na muxu yi ra. Muxu xa xuruse fan birin na muxu xa mange yi ra. Muxu gundie nun muxu xa bɔxie gbansan nan luxi muxu yi ra donse sare ra muxu xa mange be.

¹⁹ A lanma muxu xa faha i ya xɔri, muxu xa bɔxie xun xa rakana? Muxu nun muxu xa bɔxie masara

donse ra, muxu xa findi Misira mange xa konyie ra, muxu xa bõxie fan xa findi a gbe ra. Sansi xõri so muxu yi ra muxu naxan nawalima, muxu xa balo alako muxu naxa faxa, bõxi fan naxa rabepin.»

²⁰ Na kui Yusufu naxa Misirakae xa bõxi birin sara Misira mange be. Kaame xa xõrõxõe nu bara a niya e xa e xa bõxi birin mati Misira mange ma.

²¹ Yusufu Misira pama birin findi konyie ra na ki ne.

²² Kõnõ serexedubee tan mu e gbe bõxie sara, barima Misira mange nu hinnema e ra donse fe ra.

²³ Yusufu naxa a fala pama be, «N bara wo sara to a nun wo xa bõxie Misira mange be. Sansi nan yi ki, wo xa bõxie rawali.

²⁴ A xaba temui, wo a dõxõ suuli nde soma Misira mange nan yi ra. Dõxõ naani naxee luma, na findima sansi nun baloe nan na, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mixi birin be.»

²⁵ E naxa a fala, «I bara muxu rakisi! Muxu bara muxu xa mange xa fe fanyi to a naxan nabaxi muxu be. Muxu findima Misira mange xa konyie nan na.»

²⁶ Yusufu naxa na findi seriye ra. Han to Misira bõxi daxamui dõxõ suuli nde birin findi Misira mange nan gbe ra. Serexedubee xa bõxie nan gbansan mu findixi Misira mange gbe ra.

²⁷ Isirayilakae naxa sabati Gosen Misira bõxi ma. Na bõxi naxa findi e gbe ra. E bõnsõe naxa gbo ye.

²⁸ Yaxuba je fu nun solofere nan naba Misira bõxi ma. A xa simaya naxa je kemee je tongo naani nun solofere li.

²⁹ Isirayila xa simaya to nu fa nonfe, a naxa a xa di Yusufu xili, a a fala a be, «Na kui, i xa i belexe dõxõ n tabe bunyi ra, i fa i kali n be fa a falafe ra, i mu n nagatama yi Misira bõxi ma, i xa meeni n ma tinxinyi kui, i hinne n na.

³⁰ N na laaxira temui naxe, i xa n namini Misira, i sa n nagata n benbae xa gaburi yire.» Yusufu

naxa a yaabi, «I naxan falaxi n be, n na rabama ne.»

³¹ Yaxuba naxa a fala, «I rakali n be.» Yusufu naxa a kali a be. Na temui Yaxuba naxa a felen a xa sade xunyi ra.

48

Yusufu xa die Manasi nun Eframi

¹ Na fe birin to bara dangi, e naxa a fala Yusufu be, «I baba mu yalanxi.» Yusufu naxa siga a baba yire, a nun a xa di xeme firinyie, Manasi nun Eframi.

² Mixi nde naxa a fala Yaxuba be, «I xa di Yusufu bara fa.» Isirayila naxa senbe raba, a keli, a dõxõ sade ma.

³ Yaxuba naxa a fala Yusufu be, «Ala Senbe Kanyi mini ne n ma Lusi Kanaan bõxi ma. A naxa barake sa n ma fe.

⁴ Ala naxa a fala n be, «N i findima dibari belebele nan na. N i xa die rawuyama ne, han e findi pama gbege ra. N yi bõxi fima ne i bõnsõe ma, hali i dangi xanbi, a findi e gbe ra han dunija non.»

⁵ «Yakõsi yi di firinyie, i naxee barixi Misira beenun n tan xa fa, n bara e findi n ma die ra. Eframi nun Manasi findima n tan nan gbe ra, alo Ruben nun Simeyon.

⁶ Kõnõ i di naxee barima yee xanbi ra, i gbe lanxi nee nan ma. E fama lude e taarae nan bun ma e ke xa fe ra.

⁷ N to keli Padan, Raxele naxa faxa n yi ra kira xõn Kanaan bõxi ma. A jõnde mu nu makuya Efarata ra. N naxa a ragata menni, Efarata kira ra, dennaxe xili Beteleemu.»

⁸ Isirayila naxa Yusufu xa die mato, a fa a fala, «Ndee yee ra?»

⁹ Yusufu naxa a baba yaabi, «N ma di xeme na e ra Ala naxee fixi n ma be.» Isirayila naxa a fala, «I xa e maso n na, alako n xa duba e be.»

¹⁰ Yaxuba nu bara ge foride, a yae mu nu see igbema sõnon. Yusufu to a xa die maso a ra, Isirayila naxa e masunbu, a findigilin e ma.

¹¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «N mu nu laxi a ra, xa n i yatagi

toma sɔnɔn, kɔnɔ Ala bara a ragiri n bara i xa die fan to.»

¹² Yusufu naxa a xa die tongo a baba san ma, a fa a rafelen bɔxi fari.

¹³ Na dangi xanbi, Yusufu naxa a xa di firinyie tongo e belexe ma. A naxa Efirami suxu a yirefanyi belexe ra, Isirayila kɔla mabiri. A naxa Manasi suxu a kɔla belexe ra, Isirayila yirefanyi mabiri. A naxa e maso a ra.

¹⁴ Kɔnɔ Yaxuba naxa a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi fari naxan na dimedi ra. A naxa a kɔla belexe sa Manasi xunyi fari naxan na di singe ra. A nu a kolon a nu fe naxan nabama a belexe ra.

¹⁵ A naxa duba Yusufu be, a fa a fala, «Ala, n benbae Iburahima nun Isiyaga jere naxan ya xɔri, Ala naxan na n kantama ra, kafi n bari lɔxɔe han to,

¹⁶ Ala naxan maleke xexi n natan-gade fe xɔrɔxɔe ma, a xa barake sa yi dimee xa fe. Mixie xa e xili n xili ra, e xa e xili n benbae Iburahima nun Isiyaga xili ra.

E bɔnsɔe xa wuya a gbegbe ra dunja.»

¹⁷ Yusufu naxa a to a baba bara a yirefanyi belexe sa Efirami xunyi ma. Na fe mu rafanxi a ma. A naxa a baba belexe suxu, a ba Efirami xunyi ma, a fa a sa Manasi xunyi ma.

¹⁸ Yusufu naxa a fala a baba be, «N baba, na ki xa mu a ra, barima yi nan na fori ra. I yirefanyi belexe sama yi nan xunyi ma.»

¹⁹ A baba naxa tondi, a fa a fala, «N ma di, n a kolon, n a kolon. A fan fama findide bɔnsɔe wuyaxi kanyi nan na. A fan gboma ne, kɔnɔ a xunya nan fama gbode dangife a ra. A xunya bɔnsɔe findima ne si wuyaxi ra.»

²⁰ A naxa duba e be na lɔxɔe, a fa a fala, «Isirayilakae duba rabama wo xilie nan na. E fama a falade, «Ala xa i lu alo Efirami nun Manasi.» Na kui a naxa Efirami ti yare Manasi be.

²¹ Isirayila naxa a fala Yusufu be, «I bara a to, a gbe mu luxi n xa

laaxira, kɔnɔ Ala tima ne i fanga ra, a fa i ragbilen i benbae xa bɔxi ma.

²² N fama ke fide i ma dangi i taarae ra. N bɔxi naxan nasuxu Amorikae yi ra n ma santidegema nun n ma xali saabui ra, n bara na fan sa i ke fari.»

49

Yaxuba xa duba dɔnxɔe

¹ Yaxuba naxa a xa die xili, a naxa a fala e be, «Wo xa wo malan, n xa fe fala naxan fama rabade wo be.»

² «Yaxuba xa die, wo fa be, wo xa wo tuli mati wo baba Isirayila ra.

³ Ruben, i tan, n ma di singe, i tan nan na n ma fonike di ra. I bara findi fisamante ra lasiriya kui. I senbe dangi birin na.

⁴ Kɔnɔ i to findi xurutare nan na, alo ye naxan susuma, i mu fisamanteya sɔtɔma sɔnɔn, barima i bara i sa i baba xa sade ma a nun i nanden. Na bara findi seniyyentarepa ra.

⁵ Simeyɔn nun Lewi findixi ngaxak-erenmae nan na. Santidegema nan na e xa geresose ra.

⁶ N mu soma e xa fefe ya ma, n mu tinma dɔxɔde e xa malanyi, barima e xa bɔjete kui e bara xemee faxa, e xa kalabantepa kui e bara tuurae maxɔnɔ fufafu.

⁷ N bara e xa bɔjete danka, barima geregie nan e ra. E naxan nabama, n bara na danka, barima e ya ixara.

E bɔnsɔe mu luma yire keren Yaxuba xɔnyi, n e rayensenma ne Isirayila bɔxi ma.

⁸ Yuda, i xunya e i tan nan tantuma. I fama ne xutu sɔtɔde i yaxuie ma. I baba xa di xemee magoroma ne i be.

⁹ Yuda, yete yɔre nan lanxi i ma. N ma di, i baloma sube nan xun na. I xinbie kuntanma ne alo yete. Nde nɔma suusade a xa i rakeli?

10 Mange sawuri fama lude Yuda
 bɔnsɔɛ nan yi.
 Mixi yo mu mangɛ sawuri bama a
 yi,
 beemanu tɔnxuma kanyi fama
 tɛmui naxɛ,
 sie suyidima naxan bɛ.
 11 A xa sofale xirima weni bili nan
 na,
 a xa sofale yɔrɛ xirima weni bili
 fanyi nan na.
 A xa donma nun a xa xinbeli donma
 xama weni ye nan na.
 12 A ya maɲingixi alɔ weni,
 A ɲinyi fiixɛ alɔ xɲɛ.
 13 Sabulon fama sabatide baa dɛ nɛ.
 A findima wafu dɛ nan na kunkuie
 bɛ.
 A xa naaninyi luma nɛ Sidɔn nan
 sɛɛti ma.
 14 Isakari sɛnbɛ gbo alɔ sofale,
 naxan a sama gɔɔrɛ firinyie tagi.
 15 A saxi bɔxi naxan ma,
 yire fanyi nan a ra.
 A tunki felema nɛ kote bun ma,
 a luma yaamari nan bun ma.
 16 Dana a xa ɲama yamarima nɛ,
 alɔ Isirayila bɔnsɔɛ nde.
 17 A luma nɛ alɔ bɔximase kira xɔn
 ma,
 alɔ tanbalunbe sankira ra.
 A na soe tingilinyi xin,
 soe ragi birama nɛ a fari ma.
 18 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra.
 19 Gadi, geresoe a gerema nɛ,
 kɔnɔ a tan nan e raboronma a
 tingilinyi ra.
 20 Aseri xa bɔxi findima daxamui
 fanyi yire nan na,
 naxan findima mangɛ daxamude ra.
 21 Nafatali luma nɛ alɔ xeli gine
 naxan na a gife,
 a wɔyɛn fanyie falama nɛ.
 22 Yusufu luma nɛ alɔ sansi burexɛ
 nɛɛnɛ,
 naxan bogima a fanyi ra xure sɛɛti
 ma.

A salonyie tima tɛtɛ nan xun.
 23 Mixie naxa gere giri a ma,
 e naxa xali woli a ma gere ra.
 24 Kɔnɔ a xa xali sɛnbɛ gbo,
 a bɛlexɛ fan xɔrɔxɔ
 Yaxuba Marigi Ala Sɛnbɛ Kanyi
 saabui ra,
 naxan findixi Isirayila kantama ra,
 naxan luxi alɔ fanye.
 25 I baba Marigi Ala fama i malide.
 Ala Sɛnbɛ Kanyi barakɛ sama nɛ i xa
 fe.
 A koore barakɛ fima nɛ i ma,
 a bɔxi barakɛ fi i ma,
 a dibari barakɛ ragiri i ma.
 26 I baba xa dubɛ dangi baloe nun se
 fanyi birin na,
 naxan kelima geya fari,
 geya naxan tixi kafi dunɲa fɔlɛ.
 Na barakɛ birin xa lu Yusufu ma,
 naxan findi a ngaxakerenyie xa
 mangɛ ra.
 27 Bunyamin luma nɛ alɔ wulai bare
 xaɲɛ.
 A sube faxama gɛɛsɛgɛ,
 a a dɔnxɔɛ don nunmare.»
 28 Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie
 nan na ki, a nun dubɛ e baba naxan
 nabaxi kankan bɛ.
 29 Na dubɛ dangi xanbi, Yaxuba
 naxa a ɲungu a xa die ma, a falafe
 ra, «N fa sigafe n benba faxaxie nan
 yire. N na faxa, wo n nagata n
 benbae ragatade, gaburi naxan na
 Eferon Xitika xa xɛ yire,
 30 Makipela xɛ fɔnɛɛ ra, Mamire
 fɛ ma, Kanaan bɔxi ma. Iburahima
 na xɛ saraxi Eferon Xitika nan ma,
 alako na xa findi a xa mixi ragatade
 ra.
 31 Iburahima ragataxi menni nɛ,
 a nun a xa gine Sara. Isiyaga fan
 nagataxi menni nɛ a nun a xa gine
 Rebeka. N tan fan Leya ragataxi
 menni nɛ.
 32 Na xɛ nun na fɔnɛɛ naxan na
 naa, e saraxi Xitikae nan ma.»
 33 Yaxuba to bara gɛ a xa wɔyɛnyi
 masende a xa die bɛ, a naxa a sa
 sade ma, a fa laaxira, a a benbae li
 aligiyama.

50

Yaxuba xa ꞓɔn fe

¹ Yusufu naxa findigilin a baba ma, a masunbu, a wama.

² Na dangi xanbi, Yusufu naxa yaamari fi seribae ma e xa a baba fate soxo seri ra, alako a fure naxa boxo. E naxa na wali raba a baba Isirayila ra

³ xi tongo naani bun ma e xa naamunyi ki ma. Misirakae naxa a ꞓɔnfe raba xi tongo solofere bun.

⁴ ꞓɔn fe to bara ba a ra, Yusufu naxa a fala Misira mange xa mixie be, «N bara wo mayandi, xa n ma fe rafan wo ma, wo xa n waxɔnfe masen Misira mange be.

⁵ N baba n nakali ne, a naxe, «N fa na faxafe ne. I n nagatama gaburi nan kui n naxan gexi Kanaan boxi ma.» Na kui n wama sigafe ne n xa sa n baba ragata. N na ge, n fama.»

⁶ Misira mange naxa a yaabi, «Siga, i xa sa i baba ragata alo a i rakalixi ki naxe.»

⁷ Yusufu naxa siga a baba ragatade. A naxa siga a nun Misira mange xa konyie, Misira mange xa mixi xungbee, Misira kuntigie,

⁸ a yete xa denbaya, a taarae, nun a baba xa denbaya. E xa dimedie nun e xa xurusee gbansan naxa lu Gosen boxi ma.

⁹ Soorie nun soe ragie naxa Yusufu mati e xa gisee kui. Nama belebele nan nu e ra.

¹⁰ E to Atadi lonyi li Yuruden naakiri ma, e naxa ꞓɔn fe belebele raba. Yusufu naxa binye fi a baba ma, a ꞓɔn fe xanin han xi solofere.

¹¹ Kanaankae naxa e ꞓoxo doxo na maragate xɔn ma, naxan nabaxi Atadi xa lonyi ma. E naxa a fala, «Yi ꞓɔn fe findi fe belebele nan na Misirakae be.» Na nan a toxi e naxa «Misira ꞓɔn fe» xili fala na yire xun Yuruden naakiri ma.

¹² Na kui, Yaxuba xa die naxa e baba waxɔnfe raba alo a a fala e be ki naxe.

¹³ E naxa a xanin Kanaan boxi ma, e naxa a ragata Makipela xa xe yire fonme kui, Iburahima xe naxan sara

Eferon Xitika ma alako na xa findi mixi ragatade ra Mamire seeti ma.

¹⁴ Yusufu to ge a baba ragatade, a naxa gbilen Misira boxi ma, a nun a taarae nun mixi naxan birin a mati.

¹⁵ Yusufu taarae to bara a to e baba bara faxe, e naxa a fala, «Xa Yusufu fa won findi a gerefa ra, won fe ꞓaaxi naxan birin nabaxi a ra, a gbenoxoma ne won ma.»

¹⁶ Na kui e naxa siga Yusufu yire, e a fala a be, «I baba yi nan falaxi muxu be beenun a xa faxe, a naxe,

¹⁷ «Wo yi fala Yusufu be, «N bara i maxandi, dipɛ i taarae xa gbaloe fe ma a nun e xa yunubi, barima e bara fe ꞓaaxi raba i ra. N bara i maxandi, yakosi dipɛ i baba Marigi Ala xa konyie ma.»» E to na masenyi fala Yusufu be, a naxa wa.

¹⁸ A taarae naxa e felen a bun ma, e fa a fala, «Muxu tan nan ya, i xa konyie.»

¹⁹ Yusufu naxa a fala e be, «Hali wo mu gaaxu. Ala mu na n tan xa ra.

²⁰ Wo lan ne n xun wo naxa fe ꞓaaxi raba n na, kɔnɔ Ala naxa a masara fe fanyi ra alako n xa fe rakamali ꞓama nii ratangafe ra.

²¹ Yakosi hali wo mu gaaxu. N wo hayi birin fanma ne nun wo xa die.» A xa woyenyi naxa e boje sa.

Yusufu xa faxe

²² Yusufu naxa lu Misira, a tan nun a xa denbaya birin. A naxa ꞓe keme ꞓe fu soto simaya ra.

²³ Yusufu naxa a xa mamadie nun a tolobitee to, a xa di Eframi naxee soto. A naxa Manasi xa di Makiri xa die to, a nee tongo a gbe die ra.

²⁴ Yusufu naxa a fala a taarae be, «N fan na faxafe ne, kɔnɔ Ala wo malima ne a fanyi ra. A fama ne wo tongode Misira, a wo xanin boxi ma a dennaxe laayidi tongo Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be.»

²⁵ Yusufu naxa Isirayila xa die rakali, a fa a fala, «Ala na wo mali gbilenfe ra Kanaan boxi ma, wo xa n fure xanin naa.»

²⁶ Yusufu laaxira a ꞓe keme ꞓe fu nan ma. E naxa a fure soxo seri ra

alako a fate naxa boro, e a ragata
fure kankira kui Misira boxi ma.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotɔɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui fɔlɔxi Tawureta Munsa xa kitaabui singe nan kui, e naxan ma «Fe Fɔlɔ Fɔlɔ.» Na sora dɔnxɔɛ a masenma Isirayila sabatixi Misira bɔxi ma ki naxe Annabi Yusufu xa waxati.

Yusufu nun a taarae to faxa, Isirayila nun Misira xa defanyi naxa xurun fɔlɔ. A rapɔnyi Isirayila naxa findi Misira xa konyie ra. Misira mange naxa e rawali a jaaxi ra, e xa taae ti a be.

Kɔnɔ Alatala naxan mu nɛɛmuma a xa pama ma, a naxa Annabi Munsa xɛɛ Misira bɔxi ma alako Isirayila xa xɔɛya sɔtɔ. Ala naxa kaabanako magaaxuxi fu raba Munsa saabui ra, han Firawuna naxa Isirayila bɔnsɔɛ kerɩ. Isirayila to jere fɔlɔ, e naxa Xulunyumi baa li Misira bɔxi naaninyi ra. Firawuna nun a xa sɔɔrie naxa kata e sɔntɔde mɛnni, kɔnɔ Ala man naxa kaabanakoe raba, a kira rabi baa tagi Isirayilakae girima dennaxe. Firawuna xa sɔɔrie to bira e fɔxɔ ra, Ala naxa baa ragali e xun ma.

Naakiri ma Isirayila naxa jere fɔlɔ gbengberenyi ma sigafe ra Kanaan bɔxi ma, Ala dennaxe laayidixi e be. Kira xɔn ma a naxa a xa seriye fi Annabi Munsa ma Turusinina geya fari pama ya xɔri. Kɔnɔ a mu bu, pama naxa Ala xa seriye matandi, e kuye batu. Na nan a niya Ala naxa nate tongo e xa e jere gbengberenyi ma je tongo naani bun ma, alako Ala matandi birin xa faxa kira xɔn beenu e xa die xa so Kanaan bɔxi ma.

Na jere kui Ala naxa lu e ya ma a xa hɔrɔmɔlingira saabui ra. A xa nɔɛ nu na na xun ma kɔɛ nun yanyi. E biyaasi temui, e hɔrɔmɔlingira ragoro, Ala xa nɔɛ nu tixi e ya ra han a yire li e

yonkinma dennaxe. Na mɔoli raba ne na je tongo naani birin bun ma.

Yi kitaabui rapɔnma Annabi Munsa xa faxe nan ma. Beenun a xa laaxira, a naxa Isirayila pama taxu Yosuwe ra naxan fama e rasode Kanaan bɔxi ma.

Ala lufe a xa pama ya ma, a e xaran tinxinyi ra, a e makanta senbe ra, na birin findixi misaali nan na Ala xa pama be won ma waxati. Ala wama won xun tife kira fanyi ma sigafe ra ariyanna a won nasoma dennaxe. Ala xa won mali na biyaasi kui. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Yete Sotɔɛ

Isirayilakae xa konyiya Misira bɔxi ma

¹ Isirayila xa die xilie nan ya, naxee e baba Yaxuba mati Misira bɔxi ma, a nun e xa denbayae:

² Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda,

³ Isakari, Sabulon, Bunyamin,

⁴ Dana, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

⁵ Yaxuba xa die nun a xa mamadie nu lanxi mixi tongo solofere nan ma. A xa di Yusufu jan nu bara siga Misira.

⁶ Yusufu nun a ngaxakerenyie dangi xanbi,

⁷ Isirayilakae naxa yiriwa Misira bɔxi ma, e senbe nu luma xun masa ra.

⁸ Na waxati mange gbete nan nu na Misira xun ma, naxan mu Yusufu kolon.

⁹ A naxa a fala a xa pama be, «Wo a to, Isirayilakae yiriwaxi ki naxe, a bara findi kontɔfili ra won be. E bara dangi won na.

¹⁰ Won xa kɔta nde raba alako e naxa wuya sɔnɔn. Xa na mu, gere temui, e fama ne kafude won yaxuie ma, e keli won xun ma.»

¹¹ Na kui, mange naxa e findi konyie ra, a wali xɔɔxɔɔ dɔxɔ e ma Pitomi nun Ramesesi taee tife ra. Misira mange Firawuna nu donse malanma na taee nan kui.

¹² Kɔnɔ wali xɔɔxɔɔ nu dɔxɔma e ma ki naxe, e man nu sigama gbo ra

na ki ne, han Misirakae boŋe naxa raŋaaxu e ma Isirayilakae xa fe ra.

¹³ Misirakae naxa e rawali a ŋaaxi ra.

¹⁴ E naxa e tooro wali xoroŋe ra alo biriki bonbofe nun xee rawalife. E naxa konyiya ŋaaxi doxo e ma.

¹⁵ Misira mange naxa Isirayilakae xa dirasuxuie Sifira nun Puwa yamari,

¹⁶ «Wo na Isirayila gine xa di rasuxu, xa xeme nan a ra, wo a faxes keren na. Xa gine nan a ra, wo xa a lu a xa balo.»

¹⁷ Kono dirasuxuie to nu gaaxuma Ala ya ra, e mu nu Misira mange xa yaamari rabatuma. E naxa di xemema lu e xa balo.

¹⁸ Mange naxa dirasuxuie xili, a naxa e maxorin, «Munfe ra wo di xeme luma, e xa balo?»

¹⁹ Dirasuxuie naxa Firawuna yaabi, «Isirayila ginee senbe gbo Misira ginee be. Beenu dirasuxuie xa e yire li, e ŋan bara di bari.»

²⁰ Ala naxa hinne na dirasuxuie ra. Isirayila ŋama naxa wuya dangife a singe ra.

²¹ Dirasuxuie to gaaxu Ala ya ra, Ala naxa die fi e fan ma.

²² Na temui, Firawuna naxa a xa ŋama birin yamari, «Wo Isirayilakae xa diyore xeme woli Nili xure ma, kono wo e xa di ginee tan lu, e xa balo.»

2

Munsa moŋe Misira

¹ Xeme nun gine nde naxa e boore futi, e birin fatan Lewi bonsœ nan na Isirayilakae ya ma.

² Na gine naxa teege, a di xeme bari. A to a to di fanyi nan nu a ra, a naxa a noxon kike saxon.

³ A to mu nu noma a noxunde sonon, a naxa kolime debe maso dole ra, a diyore sa a kui, a fa debe doxo Nili xure ma yoforoe tagi.

⁴ Na diyore taara ginema nu tixi yire nde, a ya tixi a xunya ra, alako a xa a kolon fe naxan fama na lide.

⁵ Firawuna xa di gine naxa goro Nili xure ma a maxade. A to debe to

yoforoe tagi, a naxa a xa konyi gine nde xee a tongode.

⁶ A to a rabi, a naxa di xeme to a kui, a wafe. A naxa kinikini a ma, a fa a fala, «Isirayilaka nde xa di na a ra!»

⁷ Na temui, diyore taara naxa Firawuna xa di gine maxorin, «N xa siga Isirayila dinge nde xili i be, a xa fa xije fi a ma?»

⁸ Firawuna xa di gine naxa a yaabi, «Iyo.» Diyore taara naxa siga, a sa diyore nga xili.

⁹ Firawuna xa di gine naxa a fala diyore nga be, «Yi diyore xanin, i xa xije fi a ma n be. N i sare fima ne.» Diyore nga naxa diyore tongo, a xije fi a ma.

¹⁰ Diyore to mo, a nga naxa a xanin Firawuna xa di gine xon ma, a findi na xa di ra. A to a raminixi ye nan xora, a naxa a xili sa Munsa, naxan falaxi «minife» Eburu xui ra.

Munsa sigafe Madiyan

¹¹ Munsa to fonikya rakamali, a naxa siga a ngaxakerenyie yire, a xa e xun mato a ra e xa wali xoroŋe kui. A to a ngaxakerenyie yire li, a naxa Misiraka nde to Isirayilaka nde bonbo ra.

¹² A to mu mixi yo to na longori, a naxa na Misiraka faxes, a fa a fure noxon meyenyei kui.

¹³ Na kuye iba, Munsa man naxa mini, a Isirayilaka firin to sonxo ra. A naxa mixi maxorin nondi mu na naxan be, «I bariboore bonbofe munfe ra?»

¹⁴ A naxa a yaabi, «Nde i findixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma? I wama n fan faxafe ne, alo i na Misiraka faxes ki naxe?» Munsa naxa gaaxu. A naxa a fala a boŋe ma, «N naxan nabaxi a bara kolon.»

¹⁵ Firawuna to a kolon Munsa naxan nabaxi, a naxa kata Munsa faxade. Kono Munsa naxa a gi Firawuna ma, a sa sabati Madiyan boxi ma. Munsa to siga naa, a naxa kolonyi nde li, a fa doxo a xa a malabu.

¹⁶ Madiyan serexedube xa di gine solofere naxa fa ye bade na kolonyi yire e baba xa xurusee be.

¹⁷ Konɔ xuruse demadonyi ndee fan naxa fa, e naxa wa na ginɛ kerife. Munsa to na to, a naxa keli, a na ginɛ xun magere so, a fa ye fi e xa xurusee ma.

¹⁸ Na ginɛ to gbilen e baba Reyuweli yire, a naxa e maxorin, «Munse a niyaxi wo gbilenxi sin-nanyi ma to?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Misiraka nde bara muxu ratanga xuruse demadonyi kobie ma, a man fa ye ba won ma xurusee be.»

²⁰ Reyuweli naxa a xa di ginɛ maxorin, «A na minden? Wo a luxi naa munfe ra? Wo sa a xili, wo donse so a yi ra.»

²¹ Munsa naxa tin sabatide Reyuweli xonyi. Reyuweli naxa a xa di gine Sipora fi Munsa ma, a xa a dɔxɔ.

²² Sipora naxa di xeme bari a be. Xɔɛ nan to lanxi Munsa ma na bɔxi ma, a naxa a xa di xili sa Gerisomi, naxan wama a falafe, «Xɔɛ nan n na yi bɔxi ma.»

²³ Ne wuyaxi dangi xanbi, Misira mange naxa faxa. Isirayilakae nu e mawafe Ala be e xa konyiya xɔɔxɔe xa fe ra. Na maxandi naxa Ala li.

²⁴ Ala naxa e wa xui me. A naxa ratu a xa saatɛ ma naxan xirixi a tan nun Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi.

²⁵ Na kui Ala naxa a ya rafindi Isirayilakae ma, a xa a jengi sa e xɔn ma.

3

Munsa xa xeraya

¹ Munsa bitanyi Yetiro nan nu na Madiyan serexedube ra. Munsa naxa Yetiro xa xurusee xanin wula i yire makuye, han a sa Ala xa geya Xorebe li.

² Menni Alatala xa maleke naxa mini a ma wuri bili lanmadi ma, naxan radexexi. Munsa naxa a mato, te nu na na wuri bili ma, konɔ wuri bili mu ganxi.

³ Munsa naxa a fala a yete ma, «N xa n makore yi kaabanako ra, n xa a kolon munfe ra wuri bili lanma mu ganxi.»

⁴ Alatala to Munsa to a makorɔxi wuri bili ra alako a xa a igbe, a naxa a xili kelife na wuri bili ma, «Munsa, Munsa!» Munsa naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Ala naxa a masen a be, «I naxa i makore be ra. Sankirie ba, barima i tixi yire seniyenxi nan ma.»

⁶ A man naxa a masen, «I baba Marigi Ala na n tan na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.» Munsa to na me, a naxa a yatagi makoto, barima a nu gaaxuxi Ala matofe ra.

⁷ Alatala man naxa yi masenyi ti Munsa be, «N bara n ma pama xa toore to Misira bɔxi ma. N bara e wa xui me e xa konyiya kui. N jengi saxi e xa toore xɔn ma.

⁸ N goroxi na nan ma, n xa fa e bade Misirakae yi ra, n xa e raso bɔxi fanyi ma, lude gbege na dennaxe. Xipe nun kumi gbo naa, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Perisikae, Hiwikae nun Yebusukae xonyi.

⁹ Yakosi Isirayilakae wa xui bara n li. N man bara paxankate to Misirakae naxan dɔxɔfe e ma.

¹⁰ Siga, n bara i xee Firawuna xɔn, i xa n ma pama Isirayila ramini Misira.»

¹¹ Munsa naxa a fala Ala be, «Mixi mooli mundun na n tan na, n xa siga Firawuna ma Isirayilakae ramini fe ra Misira?»

¹² Ala naxa a yaabi, «Won birin na a ra. I na ge pama ramini de Misira bɔxi ma, wo fama n batude yi geya nan fari. Na findima tonxuma ra, fa a fala, n tan yati nan i xexxi.»

¹³ Munsa naxa a fala Ala be, «N na sa a fala Isirayilakae be, <Wo benbae Marigi Ala nan n xexxi wo ma,> e fa sa n maxorin i xili ma, n yaabi mundun fima e ma?»

¹⁴ Ala naxa a masen Munsa be, «N na <naxan na> na. I xa Isirayilakae yaabi, <Ala naxan na, a bara n xee wo ma.>»

15 Ala man naxa a masen Munsa be, «I fama wɔyɛnde yi ki nɛ Isirayilakae be, <Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala, Ala naxan na, na nan n xɛɛxi wo ma.> N xili nan na ki abadan, n wama mixi birin xa n xili na ki nɛ temui birin.

16 Sa Isirayila kuntigie malan, i a fala e be, <Wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini n ma. A bara a masen n be, «N bara fe to e naxan dɔxɔfe wo ma Misira.

17 N bara nate tongo wo raminife ra Misira wo xa tɔɔre kui. N xa wo xanin Kanaankae, Xitikae, Amoriakae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae xɔnyi, xijɛ nun kumi xelema dennaxe.»»

18 «Isirayila kuntigie na ge i xui ramede, wo sigama nɛ Misira mange yire a falafe ra, <Isirayilakae Marigi Alatala bara fa muxu fɔxɔ ra. I xa muxu sago sa muxu xa fɛɛɛnɛn saxan jɛre raba gbengberenyi ma, alako muxu xa serɛɛe ba muxu Marigi Alatala be.>

19 N a kolon Misira mange mu tinma wo lude wo xa siga, xa n mu n senbe masen a be.

20 Na kui n fe magaaxuxie rabama nɛ Misirakae ra, n e tɔɔɔ kaa-banakoe ra. Na dangi xanbi, e xa mange tinma nɛ wo xa siga.

21 N man a ragirima nɛ Misirakae xa wo ki, alako wo naxa siga wo belexe igeli ra.

22 Isirayila gine birin xa e dɔxɔboore Misirakae makula yirabase gbeti nun xɛɛma daaxie ra, a nun sosee, wo naxee soma wo xa die ma. Na kui wo harige bama nɛ Misirakae yi ra.»

4

Alatala a senbe masenfe Munsa be

1 Munsa naxa Alatala maxɔrin, «Xa Isirayilakae mu sa la n ma masenyi ra, e fa a fala, <Alatala mu minixi i ma feo,> n munse rabama fa?»

2 Alatala naxa a maxɔrin, «Munse na i belexe na ki?» A naxa a yaabi, «N ma yisuxuwuri.»

3 Alatala naxa a yamari, «A woli bɔxi.» A to a woli bɔxi, na naxa mafindi bɔximase ra, Munsa fa a gi a ya ra.

4 Alatala naxa a masen a be, «I belexe itala i xa a suxu a xuli ma.» Munsa naxa a belexe itala. A to a suxu a belexe ra, na naxa findi yisuxuwuri ra.

5 Alatala naxa a masen a be, «Na findima tɔnxuma ra e be, fa a fala, e benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Alatala bara mini i ma.»

6 Na dangi xanbi, Alatala man naxa a masen a be, «I belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a fa a ramini, kune a belexe rafixexi.

7 A man naxa a yamari, «I man xa i belexe sa i kanke ma i xa donma bun ma.» A to na raba, a belexe naxa yalan keren na.

8 Alatala naxa a masen a be, «Xa Isirayilakae mu la i xui ra, xa na mu a ra na tɔnxuma singe ra, temunde e fama nɛ lade i ra na tɔnxuma firin nde xa fe ra.

9 Xa e mu la i xui ra na tɔnxuma firinyie xa fe ra, i xa ye tongo Nili xure, i a rafili bɔxi ma. A findima nɛ wuli ra keren na.»

10 Munsa naxa Alatala yaabi, «N Marigi, i a kolon i xa konyi mu fata wɔyɛnde. N nɛnyi binya n de i kabi n dimedi temui. To masenyi mu na fe masaraxi.»

11 Alatala naxa a masen a be, «Nde mixi nɛnyi rakelima? Nde mixi findima boboe ra, xa na mu tulixɔri? Nde mixi findima ya kanyi ra, xa na mu dɔnxui? N tan Alatala xa mu a ra?»

12 Siga. N i malima masenyi tide. N masenyi yati rasoma nɛ i de i, i naxan tima.»

13 Munsa naxa a yaabi, «N Marigi, yandi, mixi gbete xɛɛ.»

14 Na kui Alatala naxa xɔnɔ Munsa ma. A naxa a masen a be, «I taara Haruna go? Lewi bɔnsɔe mu a ra? N a kolon, na tan fata wɔyɛnde. A pan

na fafe i ralande. A seewama ne i tofe ra.

¹⁵ I masenyie tima ne a be, a naxan falama nama be. N wo firin malima na kui. N a masenma wo be wo lan wo xa naxan fala.

¹⁶ Haruna i xui madangima nama be, alo namijonme Ala xui madangima ki naxe.

¹⁷ I xa i xa yisuxuwuri tongo. I kaabanako birin nabama a tan na.»

Munsa gbilenfe Misira

¹⁸ Na temui Munsa naxa gbilen a bitanyi xonyi, a a fala a be, «N wama sigafe ngaxakerenyie yire Misira boxi ma, n xa a kolon e xa fe na ki naxe.» Yetiro naxa a yaabi, «Siga bojesa kui.»

¹⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be Madiyan boxi ma, «I xa gbilen Misira. Naxee nu wama i faxafe, nee birin bara faxes.»

²⁰ Na kui Munsa naxa a xa gine nun a xa die baki sofalee fari, e gbilen Misira. Munsa naxa a xa yisuxuwuri fan xanin, Ala naxan ma fe fala a be.

²¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be, «I na gbilen Misira, i xa kaabanako birin naba Firawuna ya i, n naxee saxi i sagoe. Na temui n tan nan a xaxili raxoroxoma, alako a naxa tin n ma nama bejinde.

²² I xa a fala Firawuna be, «Alatala xui nan ya, Isirayila, n ma di singe nan a ra.

²³ N bara i yamari i xa a bejin alako a xa siga n batude. I to bara tondi na ra, n i xa di singe faxama ne.»

²⁴ Munsa to nu na biyaasi kui sigafe ra Misira, Alatala naxa mini a ma koe ra, a xa a faxes,

²⁵ kono Munsa xa gine Sipora naxa a xa di xeme sunna geme xepenxi ra, a na soli sa a sanyi ma. A naxa a fala, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren.»

²⁶ Na kui Alatala naxa Munsa lu na. Sipora xa masenyi, «N ma mori nan i ra, muxu nun naxan wuli keren,» a nu wama sunne wuli nan xa fe falafe.

²⁷ Alatala naxa a masen Haruna be, «I xa siga Munsa ralande gbengberenyi ma.» A to naralan Munsa ra Ala xa geya ma, a naxa a sunbu.

²⁸ Munsa naxa Alatala xa xeraya birin ya ba a be. A naxa na kaabanako fee fan fala a be, Ala naxan fixi a ma a rabafe ra.

²⁹ Munsa nun Haruna to Isirayilakae li, e naxa Isirayila fori birin malan.

³⁰ Haruna naxa dentegge sa e be Alatala naxan masenxi Munsa be. A naxa kaabanakoe fan naba nama ya xori.

³¹ Nama naxa la na birin na. E to a kolon a Alatala jengi saxi Isirayilakae xon ma e xa toore kui, e naxa e igoro boxi, e suyidi Ala be.

5

Munsa nun Haruna sigafe Firawuna yire

¹ Na dangi xanbi, Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire. E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma nama bejin, alako e xa siga n ma sali rabade gbengberenyi ma.»»

² Firawuna naxa yi maxorinyi ti, «Nde tan na na Alatala ra, n lan n xa naxan xa yaamari rabatu Isirayila bejinfere ra? N mu Alatala kolon! Na kui, n mu noma a lude Isirayila xa siga fefe ma!»

³ E naxa a fala a be, «Isirayila Marigi Ala bara fa muxu foxo ra. A lu muxu xa biyaasi xi saxan gbengberenyi yire, alako muxu xa serexee ba muxu Marigi Alatala be, xa muxu mu na raba muxu sontoma ne wuganyi ra, xa na mu santidegema ra.»

⁴ Misira mange naxa e yaabi, «Munsa nun Haruna, munfe ra wo wama nama bafe wali de i? Wo siga wo xa wali ra.

⁵ Yi pama to bara gbo ye yi boxi ma, wo wama e xa wali nan xun nakanafe fa.»

⁶ Na loxoe Firawuna naxa konyie xa mangee nun wali xunyie yamari,

⁷ «Wo naxa sexe so Isirayila pama yi ra sonon, e naxan malanma boora

ra e biriki bɔnbɔma temui naxe. Yakɔsi e xa na sexe fen e yete ra.

⁸ E dari biriki xasabi naxan bɔnbɔ ra, wo naxa sese ba na ra. Fuyante nan e ra. Na nan a ra, e a falama, <Muxu xa siga serexe bade muxu Marigi Ala be.>

⁹ Wo xa nde sa e xa wali xun ma, alako e naxa yanfa wali ma madaxui woyenyi xa fe ra.>

¹⁰ Konyi xa mangɛe nun wali xunye naxa a fala Isirayila pama be, «Firawuna naxe a a mu sexe soma wo yi ra sɔnɔn.

¹¹ Wo xa siga na fende wo yete ra. Wo xa a kolon sese mu bama wo xa wali kote ra.>

¹² Na kui pama naxa yensen Misira bɔxi sexe xabade.

¹³ Mangɛe nu e ragbatama ne, e nu fa a fala, «Wo xa wo xa wali rapɔn lɔxɔ yo lɔxɔ alɔ a singe, sexe nu soma wo yi ra temui naxe.>

¹⁴ Firawuna xa mixie nu fa Isirayilakae bɔnbɔ naxee nu tixi wali xunye ra. E nu fa e maxɔrin, «Munfe ra xoro nun to, wo mu biriki xasabi bɔnbɔxi alɔ wo darixi a ra ki naxe?»

¹⁵ Isirayila wali xunye naxa siga e mawade Firawuna xɔn a falafe ra, «I na yi mɔoli rabafe muxu tan i xa konyie ra munfe ra?

¹⁶ E mu sexe yo soma muxu yi ra, kɔnɔ e a falama a muxu xa biriki bɔnbɔ! I xa mixie na muxu tan i xa konyi bɔnbɔfe, kɔnɔ e tan nan wali kanaxi.>

¹⁷ Firawuna naxa e yaabi, «Fuyantee nan wo ra. Na nan a toxi wo a falama, a wo xa siga serexe bade Alatala be.

¹⁸ Wo siga walide! Sexe yo mu soma wo yi ra, sese man mu bama wo xa biriki kɔnti ra.>

¹⁹ Isirayila wali xunye naxa kɔntɔfili na woyenyi ra, a falafe ra, «Sese mu bama birikie kɔnti ra wo naxan bɔnbɔma lɔxɔ yo lɔxɔ.>

²⁰ E to mini Firawuna xɔnyi, e naxa Munsa nun Haruna li naa. E nu na e memefe.

²¹ Na wali xunye naxa a fala e be, «Alatala xa wo paxankata, barima wo bara muxu mapaaxu Firawuna

nun a xa mixie xɔn ma. Wo bara santidegema sa e belexe, e xa muxu faxa.>

²² Munsa naxa gbilen Alatala ma a falafe ra, «Marigi, i bara yi tɔɔre dɔxɔ yi pama ma munfe ra? I n xexxi be munfe ma?

²³ Kabi n naxa siga Firawuna yire woyenfe ra i xili ra, a fa fe paaxi nan tun nabafe yi pama ra. I mu i xa pama xɔreyaxi feo.>

6

Ala xa laayidi Munsa be

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «I fama a tode yakɔsi, n naxan nabama Firawuna ra. N senbe nan fama a niyade a xa Isirayila pama bepin, a yete xa e kerɔ a xa bɔxi ma.>

² Ala man naxa a masen Munsa be, «N tan nan Alatala ra.

³ N naxa n yete masen Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. Kɔnɔ e mu n n xili kolonxi Alatala ra. E n kolonxi Ala Senbema xili nan na.

⁴ Muxu man naxa saata, n xa Kanaan bɔxi fi e ma, e xɔneya rabaxi dennaxe.

⁵ N bara Isirayilakae wa xui me e xa konyiya kui Misirakae yi ra. N man bara ratu n ma saate ma.

⁶ Na kui, a fala Isirayilakae be, <N tan nan Alatala ra. N fama ne wo raminide Misirakae xa nɔe bun ma. N xɔneya fima ne wo ma. N fama ne wo xun sarade n senbe ra. N paxankate ragoroma ne Misirakae ma e xa wali kobie xa fe ra.

⁷ N wo findima ne n ma pama ra. N fan findima ne wo Marigi ra. Na temui wo a kolonma ne, n tan nan na wo Marigi Alatala ra, naxan wo baxi konyiya kui Misirakae yi ra.

⁸ N fama ne wo rasode bɔxi ma, n nakalixi naxan ma fe ra, n xa a fi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma. N fama ne a fide wo ma, a lu wo sagoe.>

⁹ Munsa naxa na dentɛge Isirayilakae be, kɔnɔ e mu la a xui ra e xa konyiya xɔrɔxɔe xa fe ra. Limaniya birin nu bara ba e yi.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,

11 «Siga Misira mange yire. A fala Firawuna be a xa Isirayila pama bepin, e xa mini a xa boxi ra.»

12 Kono Munsa naxa Alatala yaabi, «Xa Isirayilakae yati mu laxi n xui ra, Firawuna fan mu n xui suxuma feo, n tan naxan jan mu fata woyende.»

13 Alatala masenyi ti Munsa nun Haruna be na ki ne, Isirayilakae nun Misira mange Firawuna xa fe ra. A e yamari ne e xa Isirayilakae ramini Misira boxi ra.

14 Isirayila bonsoe yareratie nan yi ki:

Ruben naxan singe bari Isirayila, a xa die nan ya: Xanoki, Palu, Xesiron, nun Karimi. Ruben bonsoe nan na ki.

15 Simeyon xa die nan ya: Yemuweli, Yamin, Ohadi, Yakin, Soxara, nun gine Kanaanka xa di Sawulu. Simeyon bonsoe nan na ki.

16 Lewi xa die xilie nan yi ki e xa taruxui ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari. Lewi xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

17 Gerison xa die findixi Libini nun Simeyi nan na e xabile ki ma.

18 Kehati xa die findixi Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli nan na e xabile ki ma. Kehati xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun saxan li.

19 Merari xa die findixi Maxali nun Musi nan na. Lewi xa die nan na ki e taruxui ki ma.

20 Amarama naxa a baba barenyi Yebedi doko, naxan Haruna nun Munsa bari a be. Amarama xa simaya naxa je keme je tongo saxan a nun solofere li.

21 Yisehari xa die nan ya: Kora, Nefegi, nun Sikiri.

22 Yusiyeli xa die nan ya: Misayeli, Elesafana, nun Sitiri.

23 Haruna naxa Aminadabo xa di Eliseeba doko, naxan findixi Naxason maagine ra. A naxa Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari bari Haruna be.

24 Kora xa die nan ya: Asiri, Elekana, nun Abiyasafi a xabile ki ma.

25 Haruna xa di Eleyasari naxa Putiyeli xa di gine doko. A naxa Finexasi bari a be. Lewi bonsoe yareratie nan na ki e xabile ki ma.

26 Alatala Haruna nun Munsa yamari ne, «Wo Isirayilakae ramini Misira boxi ra e lanxunde ki ma.»

27 Munsa nun Haruna nan woyen Misira mange Firawuna be Isirayilakae ramini ra Misira kui.

28 Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be Misira boxi ma,

29 «N tan nan na Alatala ra. Siga, n xui birin nadangi Misira mange Firawuna ma.»

30 Munsa naxa Alatala yaabi, «N tan nan yi ki, n mu fata woyende a fanyi ra. Firawuna noma tinde n ma masenyi ra di?»

7

Ala xa xeraya Munsa be

1 Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna xa i xui madangi Firawuna be alo namiponme Ala xui madangima mixie be ki naxe.

2 N i yamarima naxan birin na, i xa na fala i taara Haruna be naxan na madangima Firawuna ma, alako a xa a lu Isirayilakae xa mini Misira boxi ra.

3 N Firawuna xaxili raxoroxoma ne. N tonxuma nun kaabanako gbegebe rabama ne Misira boxi kui,

4 kono Firawuna mu fama a tuli matide wo ra. N fama ne paxankate xoroxoe doko de Misira ma, n fa n ma pama Isirayila ramini a lanxunde ki ma.

5 N na Misira halaki Isirayila ramini ra e tagi, e n kolonma ne Alatala ra.»

6 Munsa nun Haruna naxa Alatala xa yaamari suxu alo a masenxi e be ki naxe.

7 E nu masenyi tima Firawuna be temui naxe, Munsa xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. Haruna xa simaya nu bara je tongo solomasaxan a nun saxan li.

⁸ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

⁹ «Firawuna na a fala wo be, <Wo xa kaabanako nde raba,> i tan Munsa, i xa a fala Haruna be, a xa i xa yisuxuwuri tongo, a a woli Firawuna seeti ma. Na mafindima ne boximase ra.»

¹⁰ Na kui Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna yire, e fa a raba, alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa Munsa xa yisuxuwuri woli boxi ma Firawuna nun a xa kungtie ya i, na naxa findi boximase ra.

¹¹ Na temui Firawuna naxa a xa karamoxoe nun a xa mandurulae xili, e xa na kaabanako mooli raba e xa duureya ra.

¹² E nun Haruna birin naxa e xa yisuxuwurie woli boxi ma. Nee birin naxa mafindi boximasee ra, konoo Haruna gbe naxa boore gbe gerun.

¹³ Na kui Firawuna xaxili naxa xoxoxo, a mu a tuli mati Munsa nun Haruna ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

Mankane singe: ye findife wuli ra

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Firawuna xaxili bara xoxoxo. A bara tondi n ma nama bepinde.

¹⁵ Tina geesege i xa naralan Firawuna ra Nili xure de. I xa i xa yisuxuwuri xanin, naxan nu bara mafindi boximase ra.

¹⁶ Menni i xa a fala Firawuna be, <Isirayilakae Marigi Alatala bara n xee i yire, n xa a fala i be, «N ma nama bepin, alako e xa siga n batude gbengberenyi ma.» Han yakosi i tan mu tinxi na xui suxude.

¹⁷ Na kui Alatala xa masenyi nan ya, «Na nan a ra, i fama a kolonde, n tan nan Alatala ra. N ma yisuxuwuri na din Nili xure ra, ye mafindima ne wuli ra.

¹⁸ Yexe naxee na Nili xure ma, e fama sontode, e xiri paaxi fa mini, Misirakae mu noma na ye minde.»»

¹⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Haruna yamari, <I xa i xa yisuxuwuri itala Misira baae, xuree, nun dabonyi birin ma.> Na a niyama ne ye birin xa mafindi wuli ra Misira

boxi ma, hali naxee na fepee kui, wuri nun geme daaxi.»

²⁰ Munsa nun Haruna naxa a raba alo Alatala e yamarixi ki naxe. Haruna naxa a xa yisuxuwuri itala, a a din Nili xure ra. Xure naxa findi wuli ra Firawuna nun a xa kungtie ya xori.

²¹ Yexe birin naxa faxes, e xiri paaxi naxa mini Nili xure ma. Misirakae mu nu noma na ye minde, barima Misira ye birin findixi wuli nan na.

²² Mandurulae fan naxa na kaabanako mooli raba. Firawuna xaxili naxa xoxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala nu bara a masen ki naxe.

²³ Firawuna naxa gbilen a xonyi, a naxa na fe bote ba.

²⁴ Misiraka birin naxa tigie ge Nili xure seetie ma, alako e xa ye min daaxi soto, barima e mu nu noma Nili xure ye minde.

Mankane firin nde: lanxansarimae

²⁵ Alatala to ge Nili xure garinde, xi solofere dangi xanbi,

²⁶ a naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, a fala a be, <Alatala bara a yamari, i xa a xa nama bepin, e xa siga a batude.

²⁷ Xa i mu tin na ra, Alatala fama i xa boxi birin xun nakanade lanxansarimae ra.

²⁸ E fama yiriwade Nili xure ma, e fa te, e so i xa banxi kui han e i xa sade li. E soma i xa kungtie nun Misira pama xa banxie kui, e man soma taami rafalama dennaxe.

²⁹ Lanxansarimae fama ne tede i tan, i xa pama, nun i xa kungtie birin ma.»»

8

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be, a xa a xa yisuxuwuri itala baae, xuree, nun dabonyi birin xun ma alako lanxansarimae xa te Nili xure ma, e so Misira boxi ma.»

² Haruna to a xa yisuxuwuri itala Misira yee xun ma, lanxansarimae naxa te Misira boxi birin ma.

³ Mandurulae fan naxa na kaa-banako mooli raba, e fan naxa lanxansarimae raso Misira boxi ma.

⁴ Na dangi xanbi Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo sa Alatala maxandi, alako lanxansarimae xa keli n tan nun n ma pama xun ma. N fama i xa pama rabepinde, e xa siga serexee bade Alatala be.»

⁵ Munsa naxa a fala Firawuna be, «Mange, i gbe binye. I xa nate tongo loxo safe ra lanxansarimae xa keli i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e xa lu Nili xure gbansan ma.»

⁶ A naxa a yaabi, «Tina.» Munsa naxa a fala, «A fama rabade na ki ne, alako i xa a kolon, muxu Marigi Alatala maniyee mu na.

⁷ Lanxansarimae fama kelide i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama xun ma, e fa lu Nili xure ma.»

⁸ Munsa nun Haruna to mini Firawuna xonyi, Munsa naxa Alatala maxandi lanxansarimae xa fe ra naxee nu Firawuna tooroma.

⁹ Alatala naxa Munsa xa maxandi suxu. Lanxansarimae naxa faxesan, xandee, nun daaxae kui.

¹⁰ Mixie naxa e koto, e xiri jaaxi fa din boxi birin na.

¹¹ Kono Firawuna to a to na fe nu bara dangi, a man naxa a xaxili raxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masen ki naxe.

Mankane saxan nde: saasie

¹² Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala Haruna be a xa a xa yisuxuwuri itala, a xa din boxi xube ra alako a xa mafindi saasie ra Misira boxi birin kui.»

¹³ E naxa a raba na ki. Haruna to a xa yisuxuwuri itala, a fa boxi xube garin, na birin naxa findi saasie ra, mixie nun xurusee foxo ra. Xube birin naxa findi saasie ra Misira boxi birin kui.

¹⁴ Mandurulae to kata na kaa-banako mooli rabade, e mu no. Saasie nu dinxi mixi nun xuruse birin na.

¹⁵ Mandurulae naxa a fala Firawuna be, «Ala foxi yati nan na ki,» kono Firawuna xaxili man naxa

xoxoxo, a mu tin Munsa nun Haruna xui ra, alo Alatala a masenki naxe.

Mankane naani nde: xerie

¹⁶ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina geesege i xa kurun, i xa naralan Firawuna ra ye yire. I xa a fala a be Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bepin, alako e xa siga n batude.

¹⁷ Xa i mu sa tin n ma pama bepinde, n fama xerie nan nadinde i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma wo xonyi. Xerie fama lude Misirakae xa banxie nun e xa boxie birin ma.

¹⁸ Kono na loxo, Gosen boxi ratangama ne, n ma pama na dennaxe. Xerie mu luma naa, alako i xa a kolon a n tan Alatala na yi boxi yire birin ma.

¹⁹ N tagi rasa luma ne n ma pama nun i gbe ma. Wo na kaabanako toma ne tina.»

²⁰ Alatala a raba na ki ne. Xerie naxa din Firawuna, nun a xa kuntigie ra. Misira boxi birin xun naxa rakana xerie ra.

²¹ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo xa siga serexee bade wo Marigi Ala be Misira.»

²² Munsa naxa a yaabi, «Na mu lanma, barima muxu xa serexee mu rafan Misirakae ma. Xa muxu na serexee mooli ba Misirakae ya xori e naxee xonxi, e mu muxu magonoma xe?»

²³ A lanma muxu xa xi saxan biyaasi raba gbengberenyi ma, muxu fa serexee ba muxu Marigi Alatala be, alo a muxu yamarixi ki naxe.»

²⁴ Firawuna naxa a fala Munsa be, «N fama wo bepinde, alako wo xa siga gbengberenyi ma serexee bade wo Marigi Alatala be. Kono wo naxa wo makuya a gbe ra. Yakosi, wo Ala maxandi n be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «N bara tin. N na mini i xonyi, n Alatala maxandima ne. Tina, xerie makuyama ne Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Kono i tan Firawuna, i naxa muxu madaxu.

I naxa tondi Isirayila pama bejinde alako e xa serexee ba Alatala be.»

²⁶ Munsa to mini Firawuna xonyi, a naxa Alatala maxandi.

²⁷ Alatala naxa Munsa xa duba suxu. Xeeie naxa makuya Firawuna, a xa kuntigie, nun a xa pama ra. Hali keren mu lu naa.

²⁸ Kono Firawuna man naxa a xaxili xoxoxo, a mu tin Isirayila pama bejinde.

9

Mankane suuli nde: xurusee xa wuganyi

¹ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa siga Firawuna yire, i xa a fala a be, <Isirayilaka Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I xa n ma pama bejin, alako e xa siga n batude.»

² Xa i tondi e bejinde, i kankan e ma,

³ Alatala fama wuganyi jaaxi radinde i xa xurusee ma, alo soe, sofalee, joxomee, ningee, yexeee, nun si.

⁴ Alatala fama Isirayilakae xa goore nun Misirakae xa goore tagi rasade. Isirayilakae xa xurusee mu wuganyi sotoma.

⁵ Alatala bara nate tongo na rabama temui naxe, a falafe ra, «Tina, n fama na nan nabade.»»

⁶ Na kuye iba, Alatala a raba na ki ne. Misira goore birin naxa faxa, kono hali xurusee keren mu faxa Isirayilakae xa goore ya ma.

⁷ Firawuna naxa mixie xee na fe kolonde. E naxa a fala Firawuna be xurusee keren mu faxaxi Isirayilakae xa goore kui, kono a xaxili naxa xoxoxo, a man mu tin Isirayila pama bejinde.

Mankane senni nde: suurie

⁸ Na temui Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo xa te xube rate Firawuna ya xori.

⁹ A findima xube ra naxan dinma Misira boxi birin na, a suuri ramini Misirakae nun e xa xurusee birin ma.»

¹⁰ E naxa te xube xanin Firawuna yire. Munsa naxa a woli koore ma,

a fa suuri jaaxie ramini mixie nun xurusee ma.

¹¹ Mandurulae yati mu no tide Munsa ya i suurie xa fe ra, naxee nu na Misirakae birin ma.

¹² Kono Alatala naxa Firawuna xaxili xoxoxo, alako a naxa tin Munsa nun Haruna xui suxude, alo Alatala nu bara a masen Munsa be ki naxe.

Mankane solofere nde: balabalanyi

¹³ Na temui Alatala naxa a masen Munsa be, «Tina i xa kurun sigafe ra Firawuna yire, a fala a be, <Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «N ma pama bejin, e xa siga n batude,

¹⁴ xa na mu a ra n gbaloe mooli birin naminima i tan, i xa kuntigie, nun i xa pama ma n senbe ra. Na kui i fama a kolonde n maniyee mu na dunija bende fupi fari.

¹⁵ N nu noma gbaloe jaaxi raminide wo ma n senbe ra, naxan nu noma wo sontode, wo loe dunija ma,

¹⁶ kono n bara wo lu dunija alako n xa n senbe masen wo be, dunija xa n xili kolon.

¹⁷ Han ya i kira bolonma n ma pama ya ra, i tondi e xa siga.

¹⁸ Na nan a ra, tina n fama ne balabalanyi magaaxuxi ragorode Misira ma, wo mu naxan mooli to kabi dunija fole.

¹⁹ I xa i xa goore nun i xa se birin naso yire makantaxi kui, barima yi balabalanyi na bira, a mixi nun xurusee birin sontoma ne.»»

²⁰ Firawuna xa kuntigi ndee naxa gaaxu Alatala xa masenyi ya ra, e xulun e xa konyie nun e xa xurusee rasode yire makantaxi kui.

²¹ Kono naxee mu nu e joxo saxi Alatala xa masenyi xon ma, e naxa e xa konyie nun e xa xurusee lu tande.

²² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala koore mabiri, balabalanyi xa bira mixi, xurusee, nun xee fari Misira boxi birin ma.»

²³ Munsa to a xa yisuxuwuri itala koore ma, Alatala naxa seya-makonyi, galanyi, nun balabalanyi ragoro Misira boxi ma.

²⁴ Balabalanyi masunbuxi te ra a naxa goro e ma. Misira boxi mu nu na gbaloe mooli to kabi a folo.

²⁵ Na balabalanyi naxa mixie nun xurusee magono Misira boxi birin ma. A naxa xee nun wuri bilie fan kana.

²⁶ Gosen boxi gbansan naxa ratanga na gbaloe ma, Isirayilakae nu na dennaxe.

²⁷ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Yi biyaasi, n bara yunubi raba. Nondi na Alatala nan be. N tan nun n ma pama bara tantan.

²⁸ Wo xa Alatala madije, alako seyamakonyi nun balabalanyi xa non. N bara tin wo bepinde, n mu kankanma wo ma sonon.»

²⁹ Munsa naxa a fala a be, «N na mini taa kui, n Alatala maxandima wo be. Galanyi nun balabalanyi danma ne, alako i xa a kolon a Alatala nan gbe dunija ra.

³⁰ Kono n bara a kolon, i tan nun i xa kuntigie, wo mu gaaxuxi Marigi Alatala ya ra sinden.»

³¹ Na balabalanyi nu bara sansi funden maniyee nun gese futi kana, naxee mu nu mo sinden.

³² Mengi nun a maniyee tan mu kana, barima e tan temui mu nu a lixi.

³³ Munsa naxa mini Firawuna xonyi, a siga taa fari ma. A to a belexe itala Alatala maxandide, galanyi, balabalanyi, nun tune naxa dan.

³⁴ Firawuna to na to, a man naxa yunubi soto, barima a tan nun a xa kuntigie naxa e xaxili raxorocho.

³⁵ Na kui Firawuna mu tin Isirayilakae bepinde, alo Alatala a masenxi ki naxe Munsa saabui ra.

10

Mankane solomasaxan nde: katoe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Siga Firawuna yire, barima n tan

nan a xaxili nun a xa kuntigie xaxili raxorocho, alako n xa n ma tonxuma makaabaxie masen e be.

² N gbaloe naxan dochooma Misirakae ma, wo xa na fala wo xa die nun wo xa mamadie be, alako wo xa a kolon, n tan nan Alatala ra.»

³ Munsa nun Haruna naxa siga Firawuna xonyi, e a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, «I tondima i yete magorode n be han mun temui? I xa n ma pama bepin, e xa siga n batude.

⁴ Xa i mu e bepin, tina n katoo radinma ne i xa boxi birin ma.

⁵ E boxi gbaata makotoma ne, e sansi nun wuri bili birin donma ne balabalanyi mu naxee lixi.

⁶ E fama sode i tan, i xa kuntigie, nun Misirakae birin xa banxie kui, alo wo benbae mu nu a toxi ki naxe kabi Misira folo.» Munsa to ge na falade, a naxa a kobe so, a mini Firawuna xonyi.

⁷ Firawuna xa kuntigie naxa a fala a be, «Yi xeme won tochooma han mun temui? I xa a xa pama bepin alako e xa siga e Marigi Alatala batude. Han ya i mu a kolon Misira na sontofe ne?»

⁸ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo siga, wo sa wo Marigi Alatala batu.» A man naxa e maxorin, «Ndee na sigafe wo ya ma?»

⁹ Munsa naxa a yaabi, «Muxu birin sigama ne: fonikee, forie, xeme, ginee, muxu xa xurusee. Alatala xa sali xungbe na a ra.»

¹⁰ Firawuna naxa e yaabi, «Wo wama ne n xa a fala wo be, «Alatala xa wo kanta.» Xa n sa a lu wo xa siga, wo nun wo xa die, n a kolon wo fe kobi rabama ne.

¹¹ N mu tinma na ra. Xeme gbansan noma sigade Alatala batude, barima wo na nan maxorinxi.» A to ge na falade, Firawuna naxa e keru.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala Misira boxi xun ma, katooe xa fa. E xa burexe xinde birin don balabalanyi mu naxee lixi.»

¹³ Munsa naxa a xa yisuxuwuri itala Misira bɔxi xun ma, Alatala fa foye ramini yanyi nun kɔɛ keren kui kelife sogetede. Na kuye iba, na foye nu bara fa katoee ra,

¹⁴ naxee din Misira bɔxi birin na. Katoee gbegbe naxa lu Misira yire birin. Han ya na fe maniyɛ mu toxi, a man mu toma sɔnɔn.

¹⁵ E naxa bɔxi birin makoto han a ifɔɔɔ. E naxa burexɛ xinde nun wuri bogi birin don balabalanyi mu naxan lixi. Burexɛ xinde yo mu lu wurie nun sansie kɔn na Misira bɔxi ma.

¹⁶ Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili mafuren. A naxa a fala e bɛ, «N bara yunubi sɔtɔ wo Marigi Alatala ra, n bara haake sɔtɔ wo fan na.

¹⁷ Wo xa diɲɛ n ma, wo xa wo Marigi Alatala maxandi alako a xa yi tɔɔrɛ ba n ma.»

¹⁸ Munsa naxa keli Firawuna yire, a naxa Alatala maxandi.

¹⁹ Alatala naxa turunnaade foye ramini, a katoe birin tutun sogegorode, a sa e rasin Xulunyumi Baa ma. Hali katoe keren mu lu Misira.

²⁰ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxɔrɔxɔ, alako a naxa Isirayilakae bɛpin.

Mankanɛ solomanaani nde: dimi

²¹ Na temui Alatala naxa a fala Munsa bɛ, «I belexɛ itala koore ma, dimi binye xa sin Misira bɔxi ma.»

²² Munsa to na raba, dimi binye naxa sin Misira bɔxi birin ma. Xi saxan bun ma

²³ mixi mu nɔ a boore tode, mixi mu nɔ kelide a xɔnyi. Kɔnɔ Isirayilakae nu sabatixi dennaxɛ, menni tan iyalanxi.

²⁴ Firawuna naxa Munsa xili, a a fala a bɛ, «Wo xa siga Alatala batude. Wo nɔma wo xa die nun wo xa ginɛɛ xaninde, kɔnɔ wo xa wo xa xurusee tan lu be.»

²⁵ Munsa naxa a yaabi, «I xa tin muxu xa xurusee xanin muxu naxee bama sɛrɛxɛ ra muxu Marigi Alatala bɛ.

²⁶ Muxu xa gɔɔrɛ birin xa siga. Hali keren mu luma be. Ndee bama sɛrɛxɛ nan na muxu Marigi Alatala

bɛ, kɔnɔ muxu mu a kolon sinden xurusee mundun rawalima na kui, fo muxu xa so naa.»

²⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa Firawuna xaxili raxɔrɔxɔ, a mu tin e bɛpinde.

²⁸ Firawuna naxa a fala Munsa bɛ, «Keli n xun ma! I yetɛ ratanga tife ra n ya i sɔnɔn. Xa n i to be, n i faxama nɛ.»

²⁹ Munsa naxa a yaabi, «A xa raba alɔ i a fala ki naxɛ. I mu n toma sɔnɔn.»

11

Marakolonyi mankanɛ fu nde ra: di singe faxɛ

¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «N fama kaabanako dɔnɔxɔɛ ragorode Firawuna nun Misirakae ma. Na dangi xanbi, Firawuna wo bɛpinma nɛ, wo siga kerɛnyi ra.

² A fala pama bɛ e xa e dɔxɔboore makula gbeti nun xɛɛma ra.»

³ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae kide. Misira pama nun Firawuna xa kuntigie naxa gaaxu Munsa ya ra.

⁴ Munsa naxa a fala, «Alatala xa masɛnyi nan ya, «Kɔɛ tagi n Misira bɔxi igirima nɛ,

⁵ di singe birin fa faxa kelife Firawuna xa di singe ma, a sa dɔxɔ konyi ginɛɛ xa di singe ra. Firawuna tan mangɛya fima a xa di ma, konyi ginɛ tan taami rafalama, kɔnɔ e xa di singe birin fama nɛ faxade. Hali Misirakae xa xurusee xa di singee faxama nɛ.

⁶ Na temui Misira wa xui nde mɛma nɛ, e mu naxan mɔɔli mɛxi temui dangixie, e mu naxan mɔɔli mɛma temui naxee sa fama.

⁷ Kɔnɔ Isirayilakae xɔnyi, hali bare keren mu wonwonma. Na kui wo xa a kolon n tagi rasa luxi Misirakae nun Isirayilakae tagi.

⁸ Na temui i xa kuntigie birin fama nɛ e xinbi sinde n bun ma, e a fala n bɛ, a n tan nun n ma pama birin xa mini e xa bɔxi kui. N na gɛ na rabade, n sigama nɛ.» Munsa to gɛ na falade, a naxa keli Firawuna xun ma, a xɔnɔxi ki fanyi ra.

⁹ Alatala nu bara a masen Munsa be, «Firawuna mu a tuli matima wo ra. Na kui n nan n ma kaabanakoe xun masama ne Misira boxi kui.»

¹⁰ Munsa nun Haruna nu bara na kaabanakoe birin naba Firawuna ya xori, konɔ Alatala bara Firawuna xaxili raxɔrɔxɔ, a mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi kui.

12

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be Misira boxi ma,

² «Yi kike naxan ya, yi nan findima wo be je kike singe ra.

³ Wo xa a fala Isirayila nama birin be, yi kike xi fu, denbaya yo denbaya xa yexee keren soto.

⁴ Xa denbaya nde xurun, e mu noma na ra, e xa kafu e dɔxɔ boore ndee ma alako yexee keren xa e birin nali.

⁵ Na yexee xa findi xeme ra, naxan bara je keren soto, lanyuru yo mu naxan ma. Xa na mu a ra, wo noma si fan nawalide.

⁶ Wo xa a ragata han na kike xi fu nun naani. Na loxoe Isirayila denbaya birin xa e gbe kon naxaba sogedula temui.

⁷ Wo xa a wuli maso naade gbanyi nun a seetie ma, a donma banxi naxan kui.

⁸ Na sube xa gan te ra, wo xa a don na koe ra taami lebinitare nun burexe xone ra.

⁹ Wo naxa a don a gantare ra, wo naxa a jin ye ra. Wo xa a birin gan a fanyi ra beenu wo xa a ixaba. A xunyi, a sanyie, nun a furingee xa gan temui keren.

¹⁰ Na sese naxa xi han geesege. Xa nde luxi, wo xa na woli te xora.

¹¹ Wo xa a don wo tagi ixirixi, wo xa sankirie soxi wo sanyie, a nun wo xa yisuxuwuri suxuxi wo belexe ra. Wo xa a don mafuren mafuren. Alatala xa Sayamaleke Dangi Sali serexe na a ra.»

¹² «Na koe ra, n Misira boxi isama ne, n di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. N Misira xa alae

naxankatama ne. N tan nan Alatala ra.

¹³ N na na wuli tonxuma to wo xa naade ma, n dangima ne menni xun ma. Kasare yo mu wo lima, n Misira boxi ratonma temui naxe.»

¹⁴ «Na loxoe xa findi sali xungbe nan na wo be Alatala xa binye bun ma. Wo xa na sali raba je yo je Alatala xa yaamari ki ma.

¹⁵ Na sali waxati wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma. Sali fole loxoe, wo xa lebini birin namini wo xa banxie kui. Mixi yo naxan taami lebini daaxi donma na xi solofere bun ma, na kanyi xa ramini Isirayila nama ya ma.

¹⁶ Na sali loxoe singe nun na sali loxoe solofere nde, wo xa wo malan Alatala xa binye bun ma. Na loxoe firinyie, wo naxa wali yo raba bafe donse rafalafe ra.»

¹⁷ «Wo xa yi Taami Lebinitare Sali raba, barima n wo xa nama ramini Misira boxi ra na loxoe ne. N bara wo yamari wo xa yi sali raba je yo je abadan.

¹⁸ Kike singe, xi fu nun naani, nunmare folo temui, wo naxa taami yo don bafe taami lebinitare ra han a xi mɔxɔɔɔn nun keren, a nunmare temui.

¹⁹ Na xi solofere bun ma, lebini yo naxa to wo xonyi, barima xone nun Isirayilaka birin naxan lebini donma na waxati bun ma, a ramina ne Isirayila nama ya ma.

²⁰ Wo naxa taami lebini daaxi don dede.»

²¹ Munsa naxa Isirayila fori birin xili, a a fala e be, «Wo xa siga xuruse nde sɔtode wo xa denbayae be. Wo xa e kon naxaba Sayamaleke Dangi Sali serexe ra.

²² Wo na ge xuruse kon naxabade, wo xa a wuli maso naade gbanyi nun naade seetie ma hisopi burexe ra. Mixi yo naxa mini a xa banxi kui han geesege.

²³ Alatala na Misira boxi isa di singe faxafe ra, a dangima ne banxie xun ma, wuli na naxee naade gbanyi nun a seetie ma. A mu tinma kanari yo xa so wo xonyi.

²⁴ Wo nun wo xa die xa yi yaamari ratinme je yo je abadan.

²⁵ Wo na so boxi kui Alatala naxan laayidixi wo be, wo xa yi sali raba a ki ma.

²⁶ Wo xa die na wo maxorin, <Yi sali munse masenma won be,>

²⁷ wo xa e yaabi, <Sayamaleke Dangi Sali serexe nan a ra. Won na rabama Alatala be naxan dangi Isirayilakae xa banxie xun ma Misira, alako e xa ratanga, Misirakae tan xa faxes.>>

Isirayila nama naxa a suyidi Alatala be.

²⁸ Isirayilakae naxa na yaamari ratinme alo Alatala a masenxi Munsa nun Haruna be ki naxe.

Mankane fu nde: di singe faxe

²⁹ Koe tagi Alatala naxa di singe birin faxes Misira boxi kui, kelife Firawuna kibanyi kanyi xa di singe ma, a sa doxo geelimani xa di singe ra. A naxa xuruse xa di singe fan birin faxes.

³⁰ Na kui Firawuna naxa keli koe ra, a tan, a xa kuntigie, nun Misirakae birin, e fa e wa xui rate, barima banxi keren mu lu faxe mu ti dennaxe.

³¹ Na koe ra Firawuna naxa Munsa nun Haruna xili, a a fala e be, «Wo nun Isirayilakae, wo mini n ma nama ya ma. Wo siga, wo sa Alatala batu, alo wo nu wama a xon ma ki naxe.

³² Wo xa wo xa xurusee xanin, alo wo a falaxi ki naxe. Wo siga! Wo xa duba n fan be.»

³³ Misirakae nu gbataxi Isirayilakae xa siga. E nu a fala, «Xa e mu sigama, won birin fama ne sontode!»

³⁴ Na nan a ra Isirayilakae naxa taami ramulanxi mafilin e xa dugie kui, beenu taami xa te. E naxa taami nun taami ramulanse doxo e xun ma, e fa siga.

³⁵ Isirayilakae naxa gbeti, xema, nun dugie makula Misirakae ma alo Munsa a fala e be ki naxe.

³⁶ Alatala naxa a ragiri Misirakae xa tin Isirayilakae waxonfe ra. Na

kui Isirayilakae naxa se gbegebe soto Misirakae yi ra.

Isirayilakae minife Misira

³⁷ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, sigafe Sukoti. Xeme wulu keme senni nu na, bafe ginne nun dimedie ra.

³⁸ Mixi gbetee fan naxa bira e foxo ra, a nun goore gbegebe mooli birin.

³⁹ E naxa taami gan, na taami lebinitare ramulanxi ra, e faxi naxan na e xun ma kelife Misira. Na taami mu nu texi, barima Misirakae to e keru, e mu no fandee rafalade.

⁴⁰ Isirayilakae nu bara je keme naani je tongo saxan naba Misira.

⁴¹ Na je keme naani je tongo saxan jon loxo yati, Alatala xa nama birin mini Misira boxi ra na ne.

⁴² Alatala to na koe radangi Isirayila nama ramunife ra Misira, a lanma Isirayilakae birin xa na koe xungbilenyi radangi Alatala matoxofe ra je yo je.

⁴³ Alatala naxa yi seriye so Munsa nun Haruna yi ra Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra, «Mixi yo naxa na serexe don naxan mu findixi Isirayilaka ra.

⁴⁴ Wo xa konyi sunnaxie noma a donde,

⁴⁵ kono wo xa walike naxee kelixi yire gbete, e naxa a don.

⁴⁶ Na serexe xa don banxi nan kui, wo naxa a sube xanin tande, wo naxa a xori yo gira.

⁴⁷ Isirayila nama birin xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁴⁸ Xa wo xa xone nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe Alatala xa binye bun ma, fo a xa xeme birin sunna a xa denbaya kui. Xa a bara na raba, a noma na sali rabade alo Isirayilakae. Kono sunnataree mu noma a donde.

⁴⁹ Lasiri nun xone birin na na seriye bun ma.»

⁵⁰ Isirayilaka birin naxa a raba, alo Alatala Munsa nun Haruna yamarixi ki naxe.

⁵¹ Na loxo yati, Alatala naxa Isirayilakae ramini Misira boxi ra, e lanxunde ki ma.

13

Di singe seriyε

¹ Alatala naxa a masen Munsa bε,
² «Wo xa di singe birin fi n ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan gbe na Isirayilakae birin xa di singee ra.»

³ Munsa naxa a fala pama bε,
 «Wo xa ratu to loxɔε ma sali ra, barima Alatala senbε nan wo raminixi Misira bɔxi ma konyiya kui. Wo naxa lebini yo don na loxɔε.

⁴ Wo minixi to Abibi kike nan na.

⁵ Alatala na wo raso bɔxi kui, a naxan laayidixi wo benbae bε, Kanaankae, Xitikae, Amorikae, Hiwikae nun Yebusukae sabatixi dennaxe, xije nun kumi xeɛma bɔxi naxan ma, wo xa Taami Lebinitare Sali raba na kike ra.

⁶ Na sali waxati wo xa taami lebinitare gbansan don xi solofere bun ma. Na xi solofere nde, wo xa sali raba Alatala xa binyε bun ma.

⁷ Na xi solofere bun ma taami lebinitare nan donma. Lebini yo naxa lu Isirayilaka nde xɔnyi.

⁸ Na loxɔε wo xa yi sali xa fe fatanfasi wo xa die bε, wo fa a fala, «N yi sali rabama nε, barima Alatala bara n namini Misira bɔxi ra.»

⁹ Yi sali luma nε wo bε alo tɔnxuma naxan saxi wo beɛxε ma, xa na mu tɔnxuma naxan saxi wo tigi ma, alako wo naxa nεemu Alatala xa seriyε ma.

¹⁰ Wo xa yi sali raba a waxati je birin na.»

¹¹ «Alatala na wo raso Kanaankae xa bɔxi ma, a a fi wo ma alo a laayidixi wo tan nun wo benbae bε ki naxe,

¹² wo xa wo xa di xεmε singe birin fi Alatala ma, a nun wo xa xurusee xa di xεmε singe. Wo xa di xεmεma singe birin findixi Alatala nan gbe ra.

¹³ Wo nɔma yeɛxε xa na mu a ra si fide wo xa sofale xa di singe pɔxɔε ra, xa na mu a ra wo xa a kobe gira, a xa faxa. Wo xa wo xa di singe fan xun sara yeɛxε ra.

¹⁴ Xa a sa li wo xa di nde wo maxɔrinma a wo yi fe rabama fe

naxan ma, wo xa a yaabi, «Alatala senbε nan won naminixi konyiya kui Misirakae yi ra.

¹⁵ Firawuna to tondi muxu bepinde muxu xa siga, Alatala naxa Misira di singe birin faxa mixie nun xurusee ya ma. Na nan a ra won xurusee xa di singe birin fima Alatala ma serεxε ra, a nun won ma di xεmε singe birin xun sarama nε yeɛxε ra.»

¹⁶ Na luma nε wo bε alo tɔnxuma naxan saxi wo beɛxε ma, xa na mu tɔnxuma naxan saxi wo tigi ma, barima Alatala senbε nan wo raminixi Misira bɔxi ma konyiya kui.»

Kelifε Misira

¹⁷ Firawuna to Isirayila pama bepin, Alatala mu e xun ti Filisita bɔxi kira ra, hali na kira nan to soɔneya, barima a a fala nε, «Xa pama gere lima kira xɔn ma, e nate masarama nε, e fa gbilen Misira.»

¹⁸ Na kui Alatala naxa pama ya rafindi gbengberenyi kira ma Xulunyumi Baa mabiri. Isirayilakae naxa mini Misira e xa geresosee ra e yi ra.

¹⁹ Munsa naxa Yusufu xɔrie fan xanin, barima Yusufu nu bara Isirayila xa die rakali na fe ma, a falafe ra, «N a kolon, Alatala fama nε wo malide. Na temui wo xa n xɔrie xanin wo xun ma yire gbete.»

²⁰ Isirayilakae naxa keli Sukɔti, e sa yonkin Etama gbengberenyi foloxi dennaxe.

²¹ Alatala nan nu tixi e ya ra. Yanyi ra a naxa e rapere nuxui ra, kɔε ra a naxa e rapere te dexe ra koore ma, naxan nu kuye iyalanma e bε. Na ki e nu nɔma jεrede kɔε nun yanyi ra.

²² Lɔxɔ yo loxɔ na nuxui nu tixi e ya ra yanyi ra, na te fan nu tixi e ya ra kɔε ra.

14

Misirakae Isirayilakae sagatafe

¹ Alatala naxa a masen Munsa bε,

² «A fala Isirayilakae bε e xa gbilen, e xa fa yonkin Pi Haxirɔti mabiri ra, Migidoli nun baa tagi. E xa lu baa de ra Baali Sefon ya ra.

³ Firawuna a mapoxunma ne, a Isirayilakae bara loe gbengberenyi mabiri.

⁴ N Firawuna xaxili raxoroxoma ne, alako a xa bira wo foxo ra. Na kui n fama matoxoe sotode Firawuna nun a xa soorie saabui ra. Misirakae fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.» Isirayilakae a raba na ki ne.

⁵ Misira mange nun a xa kuntigie to a kolon, a Isirayilakae bara siga, e naxa nate masara, a falafe ra, «Won munse rabaxi yi ki? Won to Isirayilakae bepinxu, e mu walima won be sonon!»

⁶ Firawuna naxa yaamari fi soe xa xiri soori ragisee ra, soorie xa malan yire keren.

⁷ A naxa soori ragise fanyi keme senni sugandi, soori ragise naxan birin na Misira e fa bira e foxo ra. Soori kuntigi nu bakixi e birin kui.

⁸ Alatala naxa Misira mange Firawuna xaxili raxoroxo, a fa bira Isirayilakae foxo ra, naxee nu sigafe xun nakeli kui.

⁹ Firawuna nun a xa soori birin naxa bira Isirayilakae foxo ra e xa soe nun e xa soori ragisee ra. Misirakae naxa e li baa de ra, e nu yonkinxi dennaxe, Pi Haxiroti mabiri ra, Baali Sefon ya ra.

¹⁰ Firawuna to makore e ra, Isirayilakae naxa e ya rakeli, e naxa Misirakae to fa ra. E naxa gaaxu ki fanyi ra, e fa e mawa Alatala be.

¹¹ E naxa a fala Munsa be, «I won naminixi Misira boxi ra munfe ra? Yakosi won faxama ne gbengberenyi yire. A mu nu fisa won xa faxa Misira?»

¹² Won nu na Misira boxi ma temui naxe, muxu a fala ne i be, «Muxu walife Misirakae be, na fisa muxu be dine faxafe ra gbengberenyi ma.»

¹³ Munsa naxa pama yaabi, «Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya. To wo fama Alatala xa kisi tode. Misirakae naxee yi ki, wo mu e toma sonon.»

¹⁴ Alatala nan gere soma wo be. Wo sabari.»

¹⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I mawafe n be munfe ra? A fala Isirayilakae be, e xa ti kira xon ma.»

¹⁶ I xa yisuxuwuri rate, a itala baa xun ma, alako baa xa rabi, Isirayilakae xa igiri boxi xaraxi ra.

¹⁷ N Misirakae xaxili raxoroxoma ne, alako e xa bira wo foxo ra. Na kui n matoxoe sotoma Firawuna, a xa soorie, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra.

¹⁸ N na ge matoxoe sotode Firawuna, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae saabui ra, Misirakae a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁹ Ala xa maleke naxan nu na sigafe Isirayila pama ya ra, a naxa gbilen e xanbi ra. Nuxui fan naxa keli e ya ra, a fa ti e xanbi ra

²⁰ Misirakae nun Isirayilakae tagi. Na nuxui naxa a niya Misirakae xa lu dimi kui, Isirayilakae tan xa lu naiyalanyi kui. E mu no e makorede e boore ra na koe ra.

²¹ Munsa to a belexe itala baa xun ma, Alatala naxa baa tutun koe birin na foye xungbe ra kelife sogetede. A naxa kira xaraxi ramini baa tagi.

²² Isirayilakae dangima dennaxe, baa yee naxa malan e yirefanyi ma nun e kola ma.

²³ Misirakae naxa e sagata. Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae birin naxa bira e foxo ra baa tagi.

²⁴ Subaxe ma, Alatala naxa a ya rasiga Misira xa soorie ma kelife koore ma, te nun nuxui na dennaxe, a fa e ifu.

²⁵ A naxa a ragiri soorie ragisee sanyie xa ba na, e xa pere xa xoroxo. Na kui, Misirakae naxa a fala, «Won xa won gi Isirayilakae ma, barima Alatala nan na e xa gere sofe.»

²⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, «I belexe itala baa xun ma, ye xa radin Misirakae, e xa soori ragisee, nun e xa soe ragimae xun na.»

²⁷ Munsa to na raba subaxe ma, baa naxa gbilen a yire. Misirakae nu na e gife temui naxe, Alatala naxa ye dusu e birin xun na.

²⁸ Ye naxa Firawuna xa soorie, a xa ragisee, soe ragimae, nun a xa soori birin makoto. Naxee nu biraxi Isirayilakae foxo ra baa kui, nee birin naxa loe.

²⁹ Kono Isirayilakae naxa baa igiri kira xaraxi xon ma. Ye nu malanxi e yirefanyi ma nun e koola ma.

³⁰ Na loxoe Alatala naxa Isirayilakae ratanga Misirakae ma. Isirayilakae naxa Misirakae furee to baa de ra.

³¹ Isirayilakae to Alatala senbe to a naxan nawalixi Misirakae xili ma, e naxa gaaxu Alatala ya ra, e fa e taxu Alatala nun a xa xera Munsa ra.

15

Isirayilakae xa beeti

¹ Na dangi xanbi Munsa nun Isirayilakae naxa yi beeti ba Alatala be. «N xa yi beeti ba Alatala be, naxan xili gbo.

A bara soe nun a ragima madula baa ma.

² N senbe na Alatala nan na.

N a matoxoma beeti ra.

A bara findi n Nakisima nun n Marigi ra.

N tantui rasigama n benbae Marigi ma.

³ Senbema nan Ala ra.

A xili ne Alatala.

⁴ A naxa Firawuna xa soorie nun e ragisee rasin baa ma.

Firawuna xa kungtie naxa madula Xulunyumi Baa ma.

⁵ Moxonyie naxa e makoto, e naxa goro a botini ma alo geme.

⁶ Alatala, i senbe magaaxu.

I bara no i yaxuie ra,

i bara no i matandimae ra.

⁷ I xa mangeya senbe magaaxu.

I boje na te, e ganma ne

alo sexe te soxi naxan na.

⁸ I xa foye naxa Xulunyumi baa rabi, kira xaraxi naxa lu a tagi.

Moxonyie naxa te alo banxi xale.

Ye naxa ti, a xoxoxo.

⁹ Isirayila yaxui a fala ne,

<N birama ne e foxo ra, han n e li,

n e harige tongoma ne, han n wasa.

N e sontoma ne n ma santidegema ra.>

¹⁰ Kono i tan naxa foye ramini,

baa naxa e radula.

E naxa goro ye xoxo alo yaxui.

¹¹ Alatala, i maniyee mu na adama xa alae ya ma.

I xa seniyeanyi fiixe,

i xa noje gbo,

i xa kaabanakoe wuya.

I maniyee na minden?

¹² I to i senbe ramini,

boxi naxa e gerun.

¹³ I xa pama naxan xun saraxi,

i fama e xun tide i xa xanunteya ra, naxan mu nonma abadan.

I fama e xun tide i xa lingira seniyeanyi yire i senbe ra.

¹⁴ Namane gbete na na me, e gaaxuma ne.

Filisitakae boje minima ne.

¹⁵ Edon yareratie ifuma ne,

Mowaba mangee serenma ne.

Limaniya birin bama ne Kanaan namane yi ra.

¹⁶ Alatala, gaaxui nun kontofili e suxuma ne,

e de balanma ne i senbe ra,

han i xa pama dangi,

i naxan xun saraxi.

¹⁷ I fama ne i xa pama rasabatide i xa geya fari,

i dennaxe sugandixi i xa lingira seniyeanyi ra.

¹⁸ Alatala xa mangeya buma abadan.»

¹⁹ Firawuna xa soe, a xa soori ragisee, nun a xa soe ragimae to goro baa ma, Alatala naxa baa radin e xun ma, kono Isirayilakae naxa dangi kira xaraxi ra baa tagi.

²⁰ Haruna maagine Mariyama, naxan findixi namionme gine ra, a naxa boote maxa. Gine gbete naxa fare boron.

²¹ Mariyama naxa yi beeti ba,

«Wo beeti ba Alatala be,

barima a xili gbo.

A bara soe nun e ragimae radula baa ma.»

²² Munsa naxa Isirayilakae xun ti Suru gbengberenyi rakelife Xulunyumi Baa de ra. E naxa e jere xi saxon gbengberenyi ma, e mu ye soto.

²³ E naxa Mara li, kono e mu no Mara ye minde barima na ye nu

xɔnɔ. «Mara» wama «xɔnɛ» nan falafe.

²⁴ Nama naxa sɔnxɔ Munsa ma, «Won ye sɔtɔma minden?»

²⁵ Munsa naxa a de rawa Alatala xɔn ma. Alatala naxa wuri mɔɔli nde masen Munsa be, a fa na woli ye xɔra, ye xɔnɛ naxa ba. Alatala to ge e xaxili matode menni, a naxa yi saate tongo e be,

²⁶ «Xa wo wo tuli mati n xui ra a fanyi ra, xa wo bira n ma tinxinyi fɔxɔ ra, xa wo n ma yaamari birin suxu, wo n ma seriye birin binya, n tan, wo Marigi Alatala, n mu fure jaaxi yo ragoroma wo ma, alo n naxan nagoro Misirakae ma. N tan nan Alatala ra, naxan wo rayalanma.»

²⁷ E to dulonyi fu nun firin nun tugi bili tongo solofere li Elimi, e naxa yonkin menni.

16

Isirayilakae xa sɔnxɔe

¹ Isirayila pama birin naxa keli Elimi, sigafe ra Sini gbengberenyi ma, naxan na Elimi nun Turusinina tagi. E biyaasi naxan naba keli Misira han Sini gbengberenyi ma, na naxa bu kike firin a nun xi fu nun suuli.

² Menni Isirayila pama naxa sɔnxɔ Munsa nun Haruna ma,

³ a falafe ra, «Munfe ra Alatala mu a ragirixi won xa faxa Misira bɔxi ma? Menni sube nun taami nu na won yi ra naxan won lugama, kɔnɔ be yi gbengberen yire, won fama faxade kaame nan na.»

⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama taami ragorode wo be kelife koore ma. Nama xa mini, e xa a matongo geesege e naxan donma lɔxɔe keren kui. N fama e xaxili matode, xa e jɛrema n ma yaamari nan ma.

⁵ A xi senni nde, e xa xi firin daaxi matongo.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa a fala Isirayila pama be, «To nunmare wo a kolonma ne, a Alatala nan wo raminixi Misira bɔxi ra.

⁷ Tina geesege, wo fama Alatala xa kaabanako tode. A bara wo xa sɔnxɔe me. Munfe ra wo wama sɔnxɔfe muxu tan ma?

⁸ To nunmare Alatala wo kima sube ra, geesege a wo kima taami ra, han wo luga. Wo mu sɔnxɔxi muxu tan xa ma de. Wo sɔnxɔxi Alatala nan ma, naxan bara wo xui birin me.»

⁹ Munsa naxa a fala Haruna be, «A fala Isirayila pama be, e xa e yete masen Alatala be, barima a bara e xa sɔnxɔe me.»

¹⁰ Haruna nu woyenfe Isirayila pama be temui naxe, e naxa e ya rafindi gbengberenyi ma, e fa Alatala xa nɔre to mini ra nuxui kui.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹² «N bara Isirayilakae xa sɔnxɔe me. A fala e be, «Nunmare wo sube donma, geesege wo lugama taami ra. Na kui wo a kolonma ne, a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

¹³ Nunmare yati xɔnie naxee xili kɔnkɔlee naxa radin e yonkinde birin ma. Na kuye iba xini naxa lu e yonkinde rabilinyi ma.

¹⁴ Na xini to ba na, se nde naxa lu bɔxi fari alo balabalanyi.

¹⁵ Isirayilakae to na to, e naxa e boore maxɔrin, «Munse ya?» E mu a kolon se yo na ki. Munsa naxa a fala e be, «Taami nan a ra, Alatala naxan fixi wo ma baloe ra.»

¹⁶ Alatala xa yaamari nan ya, «Wo xa sigaati ya solofere tongo mixi birin be naxan na wo xɔnyi.»

¹⁷ Isirayilakae a raba na ki ne.

¹⁸ E to a maniya, naxee gbe nu gboxi, a mu dangi ye, naxee fan gbe nu xurunxi, a e ralixi ne. Kankan naxa baloe xasabi soto naxan a ralima.

¹⁹ Munsa naxa a fala e be, «Yi baloe naxa raxi han geesege.»

²⁰ Kɔnɔ ndee mu Munsa xui suxu, e naxa a ragata han geesege. Kulie naxa bira a i, a xiri jaaxi naxa mini. Munsa naxa xɔnɔ na kanyie ma.

²¹ Geesege yo geesege, kankan nu fa a gbe donse matongo, kɔnɔ soge na te, a dɔnxɔe naxan luxi, na xunu a i.

²² A xi senni nde, e naxa xi firin daaxi matongo, sigaati ya fu nun naani mixi keren be. Yareratie naxa na dentege sa Munsu be.

²³ Munsu naxa a fala e be, «Alatala naxe a tina malabui loxo nan a ra, loxo seniye Alatala be. Wo xa nde gan, wo xa nde satun. A donxo naxan na lu, wo xa na ragata han tina geesege.»

²⁴ E to nde ragata han geesege, alo Munsu a yamari e be ki naxe, e naxa a to kuli mu biraxi a i, a man mu bo.

²⁵ Munsu naxa a fala e be, «Wo xa a don to, barima to nan malabui loxo ra Alatala xa binye bun ma. Na donse mu goroma boxi ma to.

²⁶ Wo xa a matongo xi senni bun ma, kon a xi solofere nde, wo mu sese toma, barima malabui loxo na a ra.»

²⁷ A xi solofere nde, mixi ndee mini ne na donse matongode, kon e mu sese to.

²⁸ Na kui Alatala naxa a masen Munsu be, «Wo n ma yaamari nun n ma seriye matandima han mun temui?

²⁹ Wo xa a kolon, n tan Alatala nan malabui loxo seriye masenxi wo be. Na nan a ra, xi senni nde wo donse xi firin daaxi soto. A solofere nde wo naxa siga dede, wo birin xa lu wo xonyie, malabui loxo nan a ra.»

³⁰ Na kui pama naxa e malabu na loxo solofere nde ma.

³¹ Isirayilakae naxa na donse xili fala «mana,» naxan nu wama a falafe, «Munse a ra?» A maniya funden xori ra, a fiixe, a joxun alo digiyanyi.

³² Munsu naxa a fala, «Alatala xa yaamari nan yi ki, «Wo xa yi mana sigaati ya solofere ragata, alako wo bonsoe naxee fama baride e xa donse to n naxan nagoroxi wo ma gbengberenyi ma, n to wo ramini Misira boxi ra.»

³³ Na kui Munsu naxa a fala Haruna be, «I xa mana sigaati ya solofere sa sesase kui, i xa a doko hromolingira yire, alako a xa findi tonxuma ra wo bonsoe be naxee fama baride.»

³⁴ Haruna naxa na sesase doko Alatala xa hromolingira yire saate kankira ya ra, alako a xa ragata alo Alatala a masenxi Munsu be ki naxe.

³⁵ Isirayilakae mana don ne je tongo naani bun ma, han e sa so Kanaan boxi ma, si gbete sabatixi dennaxe.

³⁶ Na sigaati ya solofere naxan nu rawalima na mana maniyafe ra, a doko fu findixi busali keren nan na.

17

Turusinina fanye

¹ Isirayila pama birin naxa keli Sini gbengberenyi ma, e fa biyaasi raba alo Alatala nu luma e yamari ra ki naxe. E to Refidimi li, e naxa yonkin naa, kon e mu ye min daaxi soto.

² Nama naxa ti Munsu kanke, e a fala a be, «Ye so muxu yi ra.» Munsu naxa woyen e be, «Wo tima n kanke munfe ra? Wo na Alatala matofe munfe ra?»

³ Ye xoli nu bara gbaa pama ra, e nu fa a fala Munsu be, «Munfe ra i muxu ramixi Misira boxi ra? I wama ne muxu xa denbaya nun muxu xa xurusee xa faxe ye xoli ra gbengberenyi ma?»

⁴ Munsu naxa a de rawa Alatala xon ma, a falafe ra, «N noma munse rabade yi pama ra? A gbe mu luxi e xa n faxe.»

⁵ Alatala naxa Munsu yaabi, «I xa dangi pama ya ra, a nun Isirayila fori ndee. I xa i xa yisuxuwuri tongo, i Nili xure garin naxan na, i ti e ya ra.

⁶ N tima i ya ra, fanye seeti ma, naxan na Xorebe geya yire. I xa na fanye garin. Na kui ye minima ne pama naxan minma.» Munsu naxa a raba na ki Isirayila forie ya xori.

⁷ A naxa na yire xili sa Masa nun Meriba, na nan na ki «matoe nun sonxo,» barima Isirayilakae sonxo ne Munsu ma menni, e man naxa Alatala mato na a falafe ra, «Alatala na won tagi ba, ka a mu won tagi?»

⁸ Amalekikae naxa fa Isirayila gere de Refidimi.

⁹ Munsa naxa a fala Yosuwe be, «Xeme ndee mayegeti, wo fa mini Amalekikae gere. Tina, n tima ne geya fari Ala xa yisuxuwuri ra n yi.»

¹⁰ Yosuwe naxa Amalekikae gere alo Munsa a yamarixi ki naxe. Munsa, Haruna, nun Xuru naxa te geya fari.

¹¹ Munsa to a belexe itema, Isirayila senbe nu gboma, konɔ a to a belexe igoroma, Amalekikae senbe tan nu gboma.

¹² Munsa belexe to binya a ra, e naxa geme nde tongo a doxo ma naxan fari. Haruna nun Xuru naxa lu Munsa seeti ma, a koola nun a yirefanyi ma, a belexe ratefe ra han soge dula temui.

¹³ Na kui Yosuwe naxa no Amaleki nun a xa soorie ra santidegema xepexie ra.

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi taruxui sebe alako pama xa ratu a ma. I man xa a fala Yosuwe be, «N fama ne Amalekikae xa fe jonde yi dunja ma.»»

¹⁵ Munsa naxa yire nde rafala serexebade ra, a naxa na yire xili sa, «Alatala nan xun nakeli fima n ma,»

¹⁶ barima a nu bara a xaxili ti Alatala xa mangeya ra. Munsa naxa a a fala, «Alatala Amalekikae gerema ne abadan.»

18

Yetiro sigafe Munsa yire

¹ Munsa bitanyi Yetiro, naxan findixi Madiyan serexedube ra, a naxa a me Alatala naxan nabaxi Munsa nun a xa pama Isirayila be, e raminife ra Misira boxi kui.

² Munsa nu bara a xa gine Sipora nun a xa di firinyi xee Yetiro xonyi.

³ Munsa xa di singe nu xili Gerisomi, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «Xone nan n na yi boxi ma.»

⁴ Boore nu xili Eliyeseri, barima na xili nu wama a falafe e gbe xui, «N baba Marigi bara n mali, a bara n natanga Firawuna xa santidegema ma.»

⁵ Munsa bitanyi Yetiro naxa Munsa xa gine nun na xa die xanin Munsa yire gbengberenyi ma, a nu yonkinxi dennaxe, Ala xa geya mabiri.

⁶ Yetiro nu bara xera xee Munsa xon a falafe ra, «N tan, i bitanyi Yetiro, n na fafe i xa gine nun a xa di firinyie ra.»

⁷ Munsa naxa mini a bitanyi ralande. A naxa a xinbi sin a ya ra, a man fa a sunbu. E to e boore xeebu, e naxa so Munsa xonyi.

⁸ Munsa naxa fee ya ba a bitanyi be, Alatala naxan birin naba Firawuna nun Misirakae ra Isirayila xa fe ra. A naxa Isirayila xa jaxankate birin fala a be, a nun Alatala e rakisixi ki naxe.

⁹ Yetiro naxa seewa Alatala xa hinne ra a naxan masenxi Isirayila be, a e bafe ra Misirakae yi ra.

¹⁰ Yetiro naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan wo ba Misirakae nun Firawuna yi ra, naxan Isirayila pama raminixi e xa noe bun ma!»

¹¹ N bara a kolon Alatala senbe gbo dangi adamadie xa alae mooli birin na, barima a bara pama igoro naxan nu bara a yete rafisa Isirayilakae be.»

¹² Na temui Munsa bitanyi Yetiro naxa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba Alatala be. Haruna nun Isirayila fori birin naxa na serexe don Munsa bitanyi yire Alatala xa horomolingira kui.

¹³ Na kuye iba, Munsa naxa a magoro, a xa kiiti sa Isirayilakae tagi. Nama naxa lu a yire kelife geesege han nunmare.

¹⁴ A bitanyi to a to Munsa naxan birin nabama pama be, a naxa a fala a be, «I na munse rabafe yi pama be? Munfe ra kiiti wali birin doxoxi i keren nan xun ma kelife geesege han nunmare?»

¹⁵ Munsa naxa a bitanyi yaabi, «Nama faxi n yire Alatala xa kiiti nan fende.

¹⁶ Galanbui na lu mixie tagi e fama n yire n xa kiiti sa Alatala xa yaamarie nun a xa seriye ra.»

¹⁷ Munsa bitanyi naxa a fala a be, «A mu lanma i xa a raba na ki.»

¹⁸ I nun i xa mixie, wo taganma ne. I keren mu noma yi kote xaninde.

¹⁹ I xa i tuli mati n ma marasi ra. Ala xa i mali. I tan xa findi pama xui madangima ra Alatala be.

²⁰ I lan ne i xa e xaran Alatala xa seriyen nun a xa yaamarie ra. I xa Ala xa kira masen e be, e birama naxan foxo ra.

²¹ Mixi kendee sugandi pama ya ma, nondi fale naxee gaaxuma Alatala ya ra, naxee riba xonxi. I xa nee findi yareratie ra pama xun ma xunlande ki ma. Nde xa lu mixi wulu keren xun ma, boore mixi keme xun ma, boore mixi tongo suuli xun ma, boore mixi fu xun ma.

²² Nee xa kiiti birin sa mixie tagi, fo kiiti nde naxee xoxoxo. E xa na kiiti xoxoxoe masen i tan be. Na ki, kote mu doxoma i keren xun.

²³ Xa i Ala xui suxuma, na rabafe noma findide sooneya ra wo birin be, bopesa fa lu pama be e xonyi.

²⁴ Munsa naxa a bitanyi xui suxu, a birin naxa raba alo a falaxi ki naxe.

²⁵ Munsa naxa mixi kendee sugandi Isirayilakae ya ma, a fa e doxo pama xun na xunlande ki ma, mixi wulu keren xun ma, mixi keme xun ma, mixi tongo suuli xun ma, nun mixi fu xun ma.

²⁶ E nu kiitisa wali raba temui birin, fo kiiti xoxoxoe e nee nan masenma Munsa be.

²⁷ Na temui Munsa naxa a bitanyi bopin. Yetiro naxa gbilen a xa boxi ma.

19

Isirayila pama sofe Turusinina

¹ Kike saxan yati to dangi, kelife e mini Misira boxi ra temui naxe, Isirayilakae naxa so Turusinina gbengberenyi ma.

² E to keli Refidimi, e naxa so Turusinina gbengberenyi ma, e yonkin geya ya tagi.

³ Munsa naxa te geya fari sigafe Alatala yire. Alatala naxa a xili geya

fari, a a masen a be, «I xa a fala Isirayilakae Yaxuba bonsoe be,

⁴ «Wo bara a to, n fe naxan nabaxi Misirakae ra. Wo bara a kolon n faxi wo ra n yire ki naxe. A luxi alo wo bakixi xoni nan fari.

⁵ Xa wo n xui suxu n ma saate rakamalife ra, wo fama ne findide n ma pama sugandixi ra si birin ya ma. N gbe nan dunija birin na,

⁶ konoo wo tan findima n ma si seniye nxi nan na, naxan serexedube wali rabama.» I xa na masenyi ti Isirayilakae be.»

⁷ Munsa naxa goro, a fori birin xili, a fa Alatala xa masenyi birin dentege e be.

⁸ Nama birin naxa a fala, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

Munsa naxa pama xa yaabi dentege Alatala be.

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be, «N fama woyende i be nuxui kui pama ya xori, alako e xa lanlanteya sa i ma temui birin.»

Munsa naxa pama xa masenyi dentege Alatala be.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «A fala pama be, e xa e yete raseniye n to nun tina. E xa e xa dugie fan xa.

¹¹ E xa redi tina bora ya ra, barima n fama ne gorode pama birin ya tode ra na loxoe Turusinina geya fari.

¹² I xa naaninyi sa geya rabilinyi birin ma, i fa a fala pama be, «Mixi yo naxa te geya fari, mixi yo naxa a makore a ra, barima naxan yo din a ra, na kanyi faxama ne.»

¹³ Wo naxa wo belexe din na kanyi ra, wo a magono geme ra han a faxa. Xa na mu, wo xa a masoxo xalie ra. A findi daalise ra, a findi mixi ra, a lanma a xa faxa. Mixi mu lanma a xa te geya fari, fo sara xui na mini mixi sugandixi ndee fa te.»

¹⁴ Munsa to goro geya ma pama yire, a naxa maraseniye nyi fe fala e be, e xa e yete nun e xa dugie raseniye n.

¹⁵ A naxa a fala pama be, «Wo xa wo yete yailan tina bora ya ra. Sade

fe naxa lu wo tan nun wo xa ginɛe tagi.»

16 A xi saxan lɔxɔe, galanyi nun seyamakɔnyi naxa bira bɔxi ma gɛɛsɛgɛ, nuxui ifɔɔrɔxi naxa to geya ma. Sara xui naxa mini senbe ra. Nama birin naxa gaaxu.

17 Munsa naxa jama mati geya lanbanyi Ala xui ramɛde.

18 Tuuri nu na Turusinina geya ma, barima Alatala nu bara goro te tagi. Na tuuri nu tema nɛ, alɔ fiili na gan. Geya nu serenma senbe ra.

19 Sara xui nu sigama gbo ra. Na temui Munsa naxa wɔyen, Ala naxa a yaabi.

20 Alatala naxa goro Turusinina geya fari, a fa Munsa xili. Munsa to te naa,

21 Alatala naxa a masen a be, «I xa goro, i xa a fala jama be, e naxa wuruntun n tofe ra de, xa na mu a ra, a gbegebe faxama nɛ.

22 Hali serɛxɛdube naxee e makɔrema n na, e xa e yete raseniye, alako n naxa fa e faxa.»

23 Munsa naxa a fala Alatala be, «Nama mu nɔma tide Turusinina geya fari, barima i jan bara muxu yamari naaninyie xa sa geya rabilinyi ma, jama xa lu e xati ma.»

24 Alatala naxa a masen a be, «I xa goro sinden Haruna fɔxɔ ra. Na temui wo firin xa te. Serɛxɛdube nun jama naxa te de, xa na mu a ra, e faxama nɛ.»

25 Munsa naxa goro jama yire, a fa na masenyi ti e be.

20

Ala xa seriye fu

1 Na temui Alatala naxa yi masenyi ti:

2 «N tan Alatala nan wo Marigi Ala ra, naxan wo ramini Misira konyiya kui.»

3 «Wo naxa ala gbete batu bafe n tan na.»

4 «Wo naxa kuye yo yailan naxan misaalixi se nde ra, naxan toma koore nun bɔxi ma, xa na mu naxan luma ye nun bɔxi bun ma.

5 Wo naxa wo mafelen na se moolie be, wo naxa e batu, barima n tan wo Marigi Alatala, n mu wama n firin nde xɔn. Naxee n xɔnma, n nee bɔnsɔe ratɔnma nɛ han e tolon-tolonyie, xa na mu a ra e tolobitee xa die.

6 Kɔnɔ mixi naxee n xanuma, e bira n ma seriye fɔxɔ ra, n hinnema e ra xanunteya kui abadan.»

7 «Wo naxa n xili yelefɔ, barima n tan Alatala mu dijɛma mixie ma, naxee na fe mooli rabama.»

8 «Wo xa ratu malabui lɔxɔe ma, wo xa a binya.

9 Wo nɔma wali birin nabade xi senni bun ma,

10 kɔnɔ na xi solofere nde findima malabui lɔxɔe ra wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na lɔxɔe, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, wo xa xurusee, nun wo xa xɔpɛe.

11 Alatala dunija nun se birin daa xi senni nan bun ma. A to ge na ra a naxa a malabu a xi solofere nde. Na nan a xɛxi, Alatala naxa barake sa na malabui lɔxɔe ma, a findi lɔxɔe seniye nxi ra.»

12 «Wo xa wo baba nun wo nga binya. Na kui wo xa simaya xɔn kuyama nɛ bɔxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

13 «Wo naxa mixi faxa.»

14 «Wo naxa ye nɛ raba.»

15 «Wo naxa mu nɛ ti.»

16 «Wo naxa wo boore tɔɔpɛgɛ.»

17 «Wo naxa mila wo boore xa harige ma, alɔ a xa banxi, a xa ginɛ, a xa konyie, a xa ninge, xa na mu a xa sofale.»

18 Nama to na galanyi, seyamakɔnyi, nun tuuri to geya fari, e fa sara xui mɛ, e naxa seren gaaxui ra. E naxa makuya mɛnni ra,

19 e fa a fala Munsa be, «I tan xa wɔyen muxu ra, Alatala xui won faxama nɛ.»

20 Munsa naxa a fala jama be, «Hali wo mu gaaxu. Ala na wo matofe, alako wo xa gaaxu a ya ra, wo xa yunubi lu na.»

²¹ Nama naxa lu yire makuye, kɔnɔ Munsa tan naxa siga na nuxui fɔɔrɔxi yire Alatala nu na dennaxe.

²² Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa yi masenyi ti Isirayilakae be, <Wo bara a to, n bara wɔyɛn wo ra kelife koore ma.

²³ Wo naxa kuye yo yailan gbeti nun xɛema ra naxan luma n seeti ma.

²⁴ Wo xa sɛrɛxɛbade yailan n be bendɛ ra. Wo xa xurusee ba sɛrɛxɛ gan daaxi nun xanunteya sɛrɛxɛ ra. Wo na n xili binya, n barakɛ sama nɛ wo ma.

²⁵ Xa wo sa sɛrɛxɛbade tima n be gɛmɛ ra, wo naxa a ti gɛmɛ masolixie ra, barima na a niyama nɛ a xa findi se sɛniyɛntare ra.

²⁶ Wo naxa n ma sɛrɛxɛbade ite, xa na mu a ra sɛrɛxɛdubɛ xa donma kuye bunyi mabama nɛ.»

21

Konyiya sɛriyɛ

a nun faxɛ nun maxɔnɛ jɔxɔɛ

¹ I xa yi yaamarie masen Isirayilakae be.

² Xa wo konyi sara naxan findi Isirayilaka ra, a xa wali wo be jɛ senni, kɔnɔ a solofere nde wo xa a bɛnin barima a xunsare bara jɔn.

³ Xa a sa li wo nu bara na konyi nun a xa gine sara, wo xa e firin birin bɛnin jɛ solofere nde.

⁴ Xa konyi kanyi nan gine so a xa konyi yi ra, a fa di bari, na gine nun a xa die luma konyi kanyi yi ra. Xɛmɛ gbansan nan bɛninma.

⁵ Xa na konyi fa a fala, «N marigi, n ma gine, nun n ma die rafan n ma, n mu wama xɔrɛyafe,»

⁶ a marigi xa a dentɛgɛ Ala be. Na temui a xa a tuli tunba sɔxɔmɛ ra naade wuri ma. Na nan a masenma na konyi bara lu a marigi xa yaamari bun ma a xa dunijɛigiri birin kui.

⁷ Xɛmɛ na a xa di gine mati konyi ra, gine xɔrɛya ki mu luma alɔ xɛmɛ xɔrɛya ki.

⁸ Xa na gine mu rafan a marigi ma, naxan nu wama a findife a xa gine

ra, a lanma a xa lu a xun xa sara. A mu daxa a xa a mati mixi gbete ma, barima a bara mɛɛ a ra.

⁹ Xa a wama a fife a xa di ma gine ra, a lanma a xa a suxu alɔ a xa di gine yati.

¹⁰ Xa a sa gine gbete tongo, a naxa sese ba a xa gine singe xa donse, a xa sosee, nun a xa solɛ ra.

¹¹ Xa a mu na fe saxanyie rakamali a be, gine nɔma kelide a xɔn ma, a mu sese fi.

¹² Naxan na mixi bɔnbɔ han a naxa faxa, na kanyi lan a fan xa faxa.

¹³ Kɔnɔ xa a mu a faxafe jɔnigexi, Ala nan tun a ragirixi, a xa a xun taxu yire nde n dennaxe masenma wo be.

¹⁴ Kɔnɔ xa a nu a faxafe jɔnigexi nɛ kɔɔta nde ra, na kanyi mu nɔma a xun taxude n ma sɛrɛxɛbade ra. Wo xa a faxa.

¹⁵ Naxan na a nga, xa na mu a baba bɔnbɔ, na lan nɛ a xa faxa.

¹⁶ Naxan na adamadi suxu, a xa a mati, na kanyi xa faxa hali a mu gexi na adamadi matide.

¹⁷ Naxan na a nga, xa na mu a baba danka, na kanyi lan nɛ a xa faxa.

¹⁸ Naxan na mixi maxɔnɔ gere kui, na kanyi mu suxuma xa mixi maxɔnɔxi mu faxaxi,

¹⁹ xa a nɔma kelide a xa sade ma, a jɛrɛ a xa yisuxuwuri ra. Kɔnɔ maxɔnɛ ti tan lanma a xa kɔbiri ba na mixi maxɔnɔxi be han a gema yalande temui naxe.

²⁰ Naxan na a xa konyi faxa bɔnbɔ wuri ra, a lanma nɛ na kanyi xa jaxankata.

²¹ Kɔnɔ xa na konyi sa yalan beenu xi firin, a mu lanma konyi kanyi xa jaxankata, barima na konyi findixi a gbe nan na.

²² Mixi naxee bɔnbɔma furi gine nde ra, e xa gere kui, na fa a niya gine xa di bari a waxati mu a lixi, kɔnɔ a mu fe kana a ma, na geresoe xa kɔbiri nde ba gine be. Gine xa mɔri nun kiitisa xa nate tongo kɔbiri xasabi naxan bama.

²³ Kɔnɔ xa a sa findi gbaloe ra, nii jɔxɔe na nii nan na,

²⁴ ya jɔxɔe na ya nan na, jinyi jɔxɔe na jinyi nan na, belexe jɔxɔe na belexe nan na, sanyi jɔxɔe na sanyi nan na,

²⁵ ganyi jɔxɔe na ganyi nan na, xabe jɔxɔe na xabe nan na, maxone jɔxɔe na maxone nan na.

²⁶ Naxan na a xa konyi bɔnbɔ han a ya naxa kana, a lanma a xa a xa konyi xɔreya a xa ya kane jɔxɔe ra.

²⁷ Naxan na a xa konyi jinyi gira, na kanyi lanma a xa a xa konyi xɔreya a xa jinyi gire jɔxɔe ra.

²⁸ Tuura naxan na mixi faxa, a lanma na tuura xa magɔnɔ han a faxa. A sube naxa don. Tuura kanyi mu jaxankate yo sotoma na kui.

²⁹ Kɔnɔ xa na tuura darixi na mɔoli raba ra, a kanyi a kolon kɔnɔ a mu a xirima a fanyi ra, na kanyi yo, a xa tuura yo, e birin xa magɔnɔ han e xa faxa.

³⁰ Kiitisa nɔma nate tongode na tuura kanyi xun sarama naxan na.

³¹ Na seriye keren nan nawalima hali tuura sa dimedi nan faxa.

³² Xa a sa li tuura fa mixi gbete xa konyi nde faxa, gbeti kole tongo saxan nan fima na konyi marigi ma. Na tuura xa magɔnɔ han a faxa.

³³ Naxan na yili ge, a lu i mu a de rakotoma, xa a sa li ninge xa na mu a ra sofale nde sa sin na yili kui,

³⁴ a lanma na kanyi xa na xuruse sare fi, xuruse faxaxi xa lu a be.

³⁵ Naxan ma tuura na sa a boore gbe faxa, na tuura baloxi xa mati, na sare nun na tuura faxaxi xa itaxun e boore tagi.

³⁶ Kɔnɔ xa a sa a li, na tuura darixi na mɔoli raba ra, a kanyi a kolon kɔnɔ a mu a xirima a fanyi ra, a lanma tuura baloxi kanyi xa a gbe fi tuura faxaxi kanyi ma, tuura faxaxi xa lu a tan be.

³⁷ Naxan na tuura xa na mu a ra yexee mupa, a sa a mati, xa na mu a ra, a faxa, a lanma na kanyi xa tuura suuli ragbilen na tuura keren jɔxɔe ra, xa na mu, yexee naani na yexee keren jɔxɔe ra.

22

Mupa se jɔxɔe

nun yaamari gbete

¹ Xa wo mixi suxu a mupe tife kɔe ra, a fa faxa wo yi bɔnbɔe ra, faxe kote mu dɔxɔma wo xun ma.

² Kɔnɔ xa wo na mɔoli raba yanyi ra, faxe kote dɔxɔma ne wo xun ma. Mupeti lanma a xa se mupaxie sare ragbilen, kɔnɔ xa a mu nɔma na ra, a gundi xa mati konyi ra alako mupe se sare xa fi.

³ Xa a sa li, na se mupaxi na a yi alo ninge, sofale, yexee, xa na mu a ra, a jipe ra, a e jɔndɔn firin nan fima a jɔxɔe ra.

⁴ Naxan na a xa xurusee bepin, a sa a boore xa xe kana, na kanyi lanma a xa a sare fi a xa xe bogi fanyi nan na.

⁵ Naxan na te sa jooqe ganfe ra, kɔnɔ te fa mixi nde xa sansi malanxi gan, xa na mu a xa xe, na kanyi lanma a xa na se birin sare fi.

⁶ Xa mixi harige nde taxu a dɔxɔboore ra, kɔnɔ mixi fa na mupa, na mupeti xa na se sare firin nagbilen a jɔxɔe ra.

⁷ Kɔnɔ xa na mupeti mu to, se taxuxi naxan na, na xa a kali Ala xili ra kiitisa yire, alako e xa a kolon a tan xa mu na harige tongoxi.

⁸ Xa se nde sa lu mixi yi ra alo ninge, sofale, yexee, dugi, xa na mu a ra se gbete, kɔnɔ mixi gbete fa a fala a tan nan gbe na a ra, e lanma e xa siga kiitisa yire. Kiiti kanama naxan na, a xa na se sare dɔxɔ firin nagbilen a boore ma.

⁹ Xa mixi nde xuruse taxu a boore ra, alo sofale, ninge, xa na mu yexee, na xuruse fa faxa, xa na mu a salonse nde fa gira, xa na mu mixi fa a mupa,

¹⁰ a boore xa a kali Alatala ra a mu a yi. Se kanyi xa la na ra, a xa dipe na se lɔxi ma.

¹¹ Kɔnɔ xa na xuruse mupaxi na a xɔnyi ne, a jɔxɔe fima ne.

¹² Xa wulai sube nde nan fa a faxa, a taxu naxan na, na xa a binbi

masen xuruse kanyi be seedeɗoxɔya ra. Na temui, a mu na ɗoxɔe fima.

¹³ Xa mixi xuruse yefu a boore ma, xuruse fa a yete maxɔnɔ, xa na mu a ra a faxa xuruse kanyi xanbi, a yefuma xa a ɗoxɔe fi.

¹⁴ Kɔnɔ xa fe nde na xuruse soto a kanyi ya xori, a yefuma mu a ɗoxɔe fima. Xa a sa li, a herixi nan a ra, heri masundi nan findima a ɗoxɔe ra.

¹⁵ Naxan na gine dimedi futi kana naxan xa kote mu dɔxɔxi sinden, a lanma a xa a xa kote dɔxɔ alako a xa findi a xa gine ra.

¹⁶ Xa na gine baba mu tin a fide a ma, na futikane kabiri nan fima naxan lanma gine dimedi xa kote ma.

¹⁷ Mandurula gine lanma ne a xa faxa.

¹⁸ Naxan yo yene raba xuruse ra, a lanma a xa faxa.

¹⁹ Naxan yo na serexe ba ala gbete be, bafe Alatala ra, na kanyi lan ne a xa faxa.

²⁰ Wo naxa xɔɗe tooro naxan fatan si gbete ra a sabati wo xonyi, barima wo fan nu na xɔɗeya ne Misira boxi ma.

²¹ Wo naxa fu kaape gine nun kiridi ma.

²² Wo na fu nee ma, n e wa xui mema ne.

²³ N ma xone tema ne wo xili ma, n wo faxa santidegema ra. Wo xa ginee findima ne kaape ginee ra, wo xa die fan findima ne kiridie ra.

²⁴ Xa wo sa kabiri doni tooromixi nde be n ma pama ya ma, wo naxa geenii yo fen a xun na alo doniti naaxi ndee.

²⁵ Wo na wo boore xa dugi dɔxo seeke ra, wo xa a ragbilen a ma beenun soge xa dula,

²⁶ barima na keren peti nan a yi ra, a na nan felenma a ma. A na n xili, n a xui suxuma ne, barima kinikininte nan n na.

²⁷ Wo naxa n tan Ala bexu. Wo naxa wo xa pama mange danku.

²⁸ Wo naxa dugundi n kide wo xa xe bogie ra. Wo xa wo xa di singe birin fi n ma.

²⁹ Wo xa wo xa xurusee xa di singe fi n ma. Wo xa e lu e nga foxo ra xi solofere. A xi solomasaxan nde, wo fa e fi n ma.

³⁰ Wo xa findi n ma pama seniye nxi ra. Wo naxa wulai sube don, sube gbete naxan faxaxi. Wo xa na mooli fi baree ma.

23

Tinxinyi seriye

nun Isirayila xa salie

¹ Wo naxa mixi toorogge, wo naxa wule seede ba mixi naaxi be.

² Wo naxa bira pama waxonfe naaxi foxo ra, wo naxa wule seede ba pama xa fe ra. Na mooli tinxinyi kanama ne.

³ Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui, hali a findi misikiine ra.

⁴ Wo na wo yaxui xa ninge loxi to, xa na mu a xa sofale, wo xa a xanin a xon ma.

⁵ Wo na wo yaxui xa sofale to, a biraxi kote xungbe bun ma, wo naxa a lu naa. Wo xa a mali.

⁶ Wo naxa seriye matandi tooromixi makiitima temui naxe.

⁷ Wo naxa mixi toorogge. Wo naxa a niya mixi tooroggexi xa faxa, barima n mu dipema na mixi mooli ma.

⁸ Wo naxa tinxinyi kana kabiri ra, barima na a niyama ne seede xa dundu, tinxintoe xa woyenyi xa mafindi.

⁹ Wo naxa xɔɗe tooro naxan fatan si gbete ra. Wo tan yati bara na toore mooli kolon wo nu na Misira boxi ma temui naxe.

¹⁰ Wo xa sansi si, wo xa a xaba je senni bun ma,

¹¹ kɔnɔ a je solofere nde, wo xa boxi lu na, a xa a malabu. Na temui sansi naxan fama bulade a yete ma, na noma findide Isirayila tooromixie xa baloe ra. Burunyi subee fan xa balo na dɔxɔe ra. Wo xa na raba wo xa weni nun wo xa oliwi bilie fan na.

¹² Wo xa wali birin naba xi senni bun ma, kɔnɔ a xi solofere nde wo naxa wali yo raba alako wo xa ninge, wo xa sofale, wo xa konyi, nun si

gbete mixi naxee na wo xonyi, e birin xa e malabu.

¹³ Wo xa wo naxo sa n ma yaamari birin xon ma. Wo naxa ala gbete batu, e xili pan naxa mini wo de i.

¹⁴ Ne yo ne wo xa sali saxan naba n ma binye bun ma.

¹⁵ Wo xa Taami Lebinitare Sali raba yi ki. Xi solofere naxee sugandixi Abibi kike kui, wo xa taami lebinitare gbansan don, alo n wo yamarixi ki naxe. Wo xa a raba na temui ne barima wo mini Misira boxi kui na kike nan na. Wo naxa n kuma na salie kui.

¹⁶ Xe Xabe Sali, wo xa a raba wo xa sansi bogi singee ra. Sansi Bogi Ba Sali, wo xa a raba ne raponyi, wo na sansi bogi se raso temui naxe.

¹⁷ Xeme birin xa na sali saxan naba e Marigi Alatala xa binye bun ma ne birin kui.

¹⁸ Wo na xuruse ba serexe ra n be temui naxe, wo naxa taami lebini daaxi ba serexe ra a seeti ma de. Wo naxa n ma sali serexe sube ture ragata han geesege.

¹⁹ Wo xa sansi bogi fisamante ba wo xa sansi bogi singee ya ma n tan wo Marigi Alatala be, wo e xanin n ma horomolingira kui. Wo naxa si jin a nga xipe ye ra.

²⁰ N maleke tima ne wo ya ra, naxan wo makantama kira ra sigafe ra boxi ma n dennaxe yailanxi wo be.

²¹ Wo xa wo tuli mati a ra, wo xa a xui suxu. Wo naxa a matandi. A mu dipema wo xa matandi ma, barima n xili na a xun ma.

²² Kono xa wo wo tuli mati a ra, xa wo a xui birin suxu, n findima ne wo yaxuie yaxui ra, wo gerefae gerema ra.

²³ N ma maleke wo matima Amorikae, Xitikae, Perisikae, Kanaankae, Hiwikae, nun Yebusukae xonyi. N fama ne e birin sontode.

²⁴ Wo naxa suyidi e xa alae be, wo naxa e batu, wo naxa bira e foxo ra. Wo xa e xa kuyee kana, wo xa e xa geme masolixie magira.

²⁵ Wo xa wo Marigi Alatala batu. A barake sama ne wo xa taami nun

wo xa ye ma. A wo xa fure yalanma ne.

²⁶ Gine furi mu kanama wo xa boxi ma, gine di baritare fan mu toma wo ya ma. N simaya kamalixi fima ne wo ma.

²⁷ N sie ragaaxuma ne wo ya ra n senbe ra. N e ifuma ne alako e xa e gi wo ya ra.

²⁸ N jurie rasanbama ne wo ya ra naxan Hiwikae, Kanaankae, nun Xitikae kerima.

²⁹ Kono n mu na rabama ne keren kui, alako boxi naxa fa kana, wulai subee naxa fa wuya wo xili ma.

³⁰ N nee kerima a xuri xuri nan na wo ya ra, han wo wuya, wo fa ne soto boxi birin ma.

³¹ N wo xa naaninyi igboma ne keli Xulunyumi Baa ma han Baa Xungbe, kelife Turusinina gbengberenyi ma han a sa doko Efirati xure xungbe ra. N mennikae sama ne wo sago, alako wo xa e keru.

³² Wo naxa saate yo tongo mennikae nun e xa alae be.

³³ Wo naxa lu e xa sabati wo xa boxi ma, xa na mu a ra e a niyama ne wo xa gbilen n foxo ra. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.

24

Ala nun Isirayilakae xa saate

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Te n yire be geya fari, i tan, Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie mixi tongo solofere. Wo xa suyidi yire naxan makuya n na.

² Munsa, i gbansan xa makore n na, booree xa lu yire makuye. Nama fan naxa te i tan Munsa foxo ra.»

³ Munsa naxa Alatala xa masenyi nun a xa yaamari birin nadangi nama ma. Nama birin naxa a yaabi xui keren na, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne.»

⁴ Munsa naxa Alatala xa masenyi birin sebe. Na kuye iba, Munsa naxa serexebade ti geya bunyi, a naxa geme tundenyi fu nun firin ti menni, naxee Isirayila bonsoe fu nun firinyi misaalixi.

⁵ A naxa Isirayila fonike ndee xee e xa serexe gan daaxie ba. E man xa

tuurae ba Ala be xanunteya serexe ra.

⁶ Munsa naxa na wuli tagi sa feje die kui, a naxa na donxoe kasan serexebade ma.

⁷ A naxa saate kitaabui tongo, a a xaran jama birin be. E naxa a yaabi, «Muxu Alatala xui birin suxuma ne. Muxu a ratinmema ne.»

⁸ Munsa naxa na wuli tongo, a a kasan jama ma. A naxa a masen, «Saate wuli nan ya. Alatala yi saate nan tongoxi wo be a xa masenyi fari.»

⁹ Munsa naxa te, a tan nun Haruna, Nadabo, Abihu, nun Isirayila forie, mixi tongo solofere.

¹⁰ E naxa Isirayila Marigi Ala to. A nu tixi gema noroxi fari.

¹¹ Na Isirayila kuntigie naxa Ala to, konso a mu e jaxankata na ma. E birin naxa e dege, e naxa e min.

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te geya fari n yire, i xa fa lu be sinden. N xa gema walaxee so i yi ra, n nan n ma seriyen nun n ma yaamarie sebexi naxee ma. I xa Isirayilakae xaran nee ra.»

¹³ Munsa nun a malima Yosuwe naxa te Ala xa geya ma.

¹⁴ Munsa naxa a fala forie be, «Wo xa muxu membe be. Muxu fafe. Haruna nun Xuru xa lu wo fe ma be. Xa fe nde bira a i wo tagi, wo xa a masen e be.»

¹⁵ Munsa to te geya fari, nuxui naxa dusu a xun na.

¹⁶ Alatala xa nore naxa lu Turusina geya xun na. Nuxui naxa geya makoto xi senni. A xi solofere nde, Alatala naxa Munsa xili na nuxui kui.

¹⁷ Alatala xa nore nu luxi ne Isirayilakae be, alo te xungbe geya fari.

¹⁸ Munsa to nu tema, a naxa so na nuxui kui, a naxa lu geya fari xi tongo naani koe nun yanyi.

25

Horomolingira serexebade,

a teebili, nun a lanpui

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, fonisere-lae xa yi see mooli ba hadiya ra:

³ xema, gbeti, wure gbeeli,

⁴ gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, suwa dugi, dugi naxan soxoxi si xabe ra,

⁵ yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, kasiya wuri,

⁶ ture naxan sama lanpui kui, labunde naxan sama ture seniye nxi nun surayi xun ma,

⁷ a nun gema tofanyi naxee findi serexedube xa donma kuye nun donma kanke raxunma se ra.

⁸ Isirayilakae xa horomolingira ti n be, alako n xa sabati e ya ma.

⁹ Wo xa na lingira nun a xa yirabase birin yailan alo n na masenma i be ki naxe.»

¹⁰ «E xa saate kankira yailan kasiya wuri ra. Na kankira xa kuya nongon firin nun a tagi, a xa igbo nongon keren nun a tagi, a xa ite nongon keren nun a tagi.

¹¹ I xa a kui nun a fari maso xema ra. A de kiri fan xa yailan xema ra.

¹² I xa a suxude digilixi naani rafala xema ra a tunxun naanie ma, firin na seeti, firin na boore seeti ma.»

¹³ «I xa kasiya wuri kuye firin masoli, e maso xema ra.

¹⁴ I xa e raso kankira suxude digilixie kui, na kankira xaninma e tan nan ma.

¹⁵ E naxa ramini na abadan.»

¹⁶ «N na saate tonxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

¹⁷ I xa a derakote yailan xema fanyi ra, naxan findima xunsare yire ra. A xa kuya nongon firin nun a tagi, a xa igbo nongon keren nun a tagi.

¹⁸ Maleke sawure firin xa yailan xema xabuxi ra kankira derakote fari.

¹⁹ Maleke sawure nun kankira derakote xa findi keren na.

²⁰ Na maleke sawure firinyie xa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.»

²¹ «I xa na kankira derakote sa a ma, naxan findixi xunsare yire ra. N na saate tonxuma so i yi ra, i xa a sa na kankira kui.

22 N nan n yete masenma i be menni ne, na saate kankira derakote fari, maleke sawure firinyie tagi. N yaamari birin soma i yi ra menni ne katarabi Isirayilakae ma.»

23 «I xa teebili nde yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon firin, a igbo nongon keren, a ite nongon keren nun a tagi.

24 I xa xema fanyi maso a ma, a nun a de kiri ma.

25 Xebenyi nde xa sa na de kiri bun ma naxan igbo suxui keren a nun a tagi. Xema xa sa na fan de kiri ma.

26 I xa a suxude digilixi naani rafala xema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra

27 na xebenyi bun ma. Wuri kuyee xa so nee kui teebili xanife ra.

28 Na wuri kuyee xa masoli kasiya wuri ra, xema xa maso e ma. Nee nan findima teebili tongose ra.

29 Piletie, tonbilie, potie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima serexe yeerama daaxi xa fe ra, nee birin xa yailan xema fanyi nan na.

30 Taami fan xa sa na teebili ma temui birin, naxan findixi serexe ra n be.»

31 «I xa lanpui doxose nde yailan xema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui doxode naxee maniya sansi fugee ra, na birin xa findi keren na.

32 Salon senni xa mini lanpui doxose bili ma, saxan seeti keren, saxan boore seeti.

33 Tonbili saxan xa lu na salon senni birin xun ma. E xa maniya sansi bogi ra naxan doxoxi a burexee nun a fugee tagi.

34 Tonbili naani gbete xa lu lanpui bili ma. E fan xa maniya sansi bogi ra naxan doxoxi a burexee nun a fugee tagi.

35 Na salon firin firin doxo saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sama ne menni fan ma.

36 Na tonbilie nun lanpui salonyie xa findi keren na, e xa yailan xema fanyi xabuxi ra.»

37 «I xa lanpui solofere yailan, i xa e doxo e doxodee ma alako e dexe xa yare iyalan.

38 I xa wuki xabase nun xube sase yailan xema fanyi ra.

39 Xema naxan nawalima lanpui doxose nun lanpui yirabase yailanfe ra, na xa findi xema kilo tongo saxan nun naani nan na.

40 I xa na birin naba alo n a masenxi i be ki naxe geya fari.»

26

Horomolingira tife

1 «I xa Ala xa horomolingira yailan suwa dugi fu ra, naxee raxunmaxi gese mooli saxan na, gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli. Na gese xa malekee sawure ramini dugie ma. A xa tofan ki fanyi.

2 Dugi birin xa kuya nongon moxonen nun solomasaxan, a xa igbo nongon naani. E kuyee nun e igboya xa lan.

3 Dugi suuli xa degge e boore ra, dugi suuli gbete fan xa degge e boore ra. Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

4 I xa gese gere daaxi degge na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

5 I xa gese tongo suuli degge na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

6 Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan xema ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama horomolingira xa findi dugi keren na.»

7 «I xa dugi fu nun keren soxo si xabe ra, naxee Ala xa horomolingira makotoma.

8 Dugi keren xa kuya nongon tongo saxan, a xa igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin xa lan.

9 I xa dugi suuli degge e boore ra, e xa findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, i xa e fan degge e boore ra. Na dugi senni nde singanma banxi yatagi nan xun ma.

10 I xa gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

11 Na dangi xanbi i xa suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, i fa na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niyama na birin xa findi dugi keren na naxan Ala xa horomolingira makotoma.

12 Na dugi xa mayigboe kepa ma donxoe tagi singanma horomolingira nan xanbi ra.

13 Na dugi xa kuye kepa na ki naxe, nongon keren nan luma na seeti firinyie ma, alako horomolingira xa makoto.»

14 «Na dangi xanbi i xa makotose gbete yailan yexee kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. I man xa makotose gbete yailan peremui kiri ra.»

15 «I xa kasiya wuri xaba xebenyie ra horomolingira tima naxee ma.

16 Kankan xa kuya nongon fu, a xa igbo nongon keren nun a tagi.

17 Suxuse firin xa lu horomolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

18 Xebenyi moxonen nan tima horomolingira yirefanyi ma.

19 Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sama na xebenyi moxonen bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E xa lu xebenyi suxusee fe ma.

20 Xebenyi moxonen nan tima horomolingira koola fan ma,

21 a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

22 Xebenyi senni nan tima horomolingira xanbi ra sogegode mabiri.

23 I xa xebenyi firin yailan tuxuie be horomolingira xanbi ra,

24 naxee fuge nun lanbanyi lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilixi ra. Na tuxui firinyi xa yailan na ki.

25 Na birin lanma xebenyi solo-masaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.»

26 «I xa wuri suuli yailan kasiya wuri ra, horomolingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti keren ma,

27 suuli rawali boore seeti ma, suuli rawalima horomolingira xanbi ra sogegode mabiri.

28 Wuri naxan luma a tagi, na dangima xebenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa doxo boore ra.

29 Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilixie wuri soma naxee kui, i xa xema maso na birin ma.

30 I xa na horomolingira ti alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

31 «I xa suwa dugi yailan gese gbeeli nun gese bulu daaxi ra. Maleke sawuree xa dege na ma, a xa tofan ki fanyi.

32 I xa a gbaku kasiya wuri naani ra xema masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, xema xa maso nee fan ma.

33 I na ge dugi gbakude na suxusee ra, i xa saate kankira doxo a xanbi ra. Na ki, na dugi luma na yire firin tagi ra, naxan xili yire seniye nxi a nun naxan xili yire seniye nxi fisamante.

34 I xa saate kankira de rakoto a derakote ra yire seniye nxi fisamante kui. Na derakote se findixi xunsare yire nan na.

35 I xa teebili tan doxo horomolingira koola ma, lanpui doxose xa lu a ya ra yirefanyi ma.»

36 «I xa suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, nun gese gbeeli ra horomolingira sode. I xa a masoxo a fanyi ra, a xa tofan.

37 I xa a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, xema masoxi naxee ma, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.»

27

*Serexebade, horomolingira tete
nun horomolingira lanpui ture*

¹ «I xa serexebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon suuli, a igbo nongon suuli, a ite nongon saxan.

² I xa feri naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serexebade ra. I xa wure gbeeli maso na birin ma.

³ I xa a yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soxosee, nun tundee te sama naxee kui.

⁴ I xa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. I xa suxuse digilinxi wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku serexebade kui a tagi.

⁶ I xa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ E rasoma suxuse digilinxi naanie nan kui serexebade seeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ I xa na serexebade yailan xebenyie nan na. Sese naxa lu a kui. I xa a yailan alo n i yamarixi ki naxe geya fari.»

⁹ «I xa horomolingira tete yailan yi ki ne: Tete xa kuya nongon keme yirefanyi mabiri ra. I xa gere suwa dugi gbaku na

¹⁰ wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹¹ Tete xa kuya nongon keme koola fan mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tete xa igbo nongon tongo suuli sogedorode mabiri ra. I xa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tete xa igbo nongon tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ Gere dugi xa gbaku seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na xa kuya nongon fu nun suuli.

¹⁵ Gere dugi gbete xa gbaku boore seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan xa kuya nongon fu nun suuli.

¹⁶ Tete sode de xa yailan suwa dugi ra naxan masoxoxi gese gere daaxi nun gese bulu daaxi nun gese gbeeli ra. Na dugi xa nongon xa moxonen soto. Na xa gbaku wuri naani ma, naxee tixi sanbunyi ma.

¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Na horomolingira tete kuyeya lanma nongon keme nan ma, a igboya nongon tongo suuli. Suwa dugi naxee gbakuxi na, e ite nongon suuli. Tete wuri sanbunyi,

¹⁹ horomolingira yirabase birin, nun tete luuti xirima se naxee ma, na birin yailanma wure gbeeli nan na.»

²⁰ «I xa Isirayilakae yaamari, e xa fa oliwi ture fanyi ra i xon ma, alako horomolingira lanpuie xa dexe temui birin.

²¹ Haruna nun a xa die xa na lanpuie radexe, naxee na horomolingira kui, n i lima dennaxe, yire seniye nxi fisamante ya ra, dugi gbakuxi dennaxe saate kankira ya ra. Na lanpuie xa yanba Alatala ya xori kelife kee han geesege. Seriyen nan na ki Isirayila bonsoe birin be naxan mu kanama abadan.»

28

Serexedubee sosee

¹ «I xa i taara Haruna tongo Isirayilakae ya ma, a nun a xa die Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari, e xa serexedube wali raba n be.

² I xa sose seniye nxi dege i taara Haruna be, naxee a xa kuntigiya nun a binye masenma.

³ I xa na wali so mixie yi ra n naxee kixi xaxili fanyi ra, naxan a niyama e xa fata. E xa Haruna xa serexedube sosee dege, alako a xa ti n ma serexedube wali ra.

⁴ Sosee nan yi ki e naxee degema: donma kanke raxunmase, donma kuye, tunki raxunmase, donma kuye bun magoroe masoxoxi, xunmase naxan doxoma e xunyi ma, nun beleti. E xa na sose seniye nxi

yailan i taara Haruna nun a xa die be, alako e xa serexedube wali raba n be.»

⁵ «Donma degemae xa gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi malan.

⁶ E xa donma kuye dege gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi ra. A xa findi wali tofanyi ra.

⁷ E xa tunki raxunmase firin yailan, e xa e dege donma kuye ma.

⁸ Beleti fan xa yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, gese xema daaxi, nun suwa dugi ra alo donma kuye.

⁹ I xa onixi gema firin tongo, i fa Yaxuba xa die xilie masoli e ma

¹⁰ e bari ki ma. Xili senni masoli gema keren ma, xili senni masoli gema boore fan ma.

¹¹ Na gema masolixi firinyie findima wali tofanyi ra, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. I xa xema sa e rabilinyi ma,

¹² i fa nee dege tunki raxunmasee ma, e xa findi joxo rasiga see ra Isirayila die xa fe ma. Na ki Haruna fama e xilie ra n ya i, a xa findi dube ra.

¹³ I na xema sa e rabilinyi ma,

¹⁴ i xa luuti die yailan xema ra naxee gbakuma e rabilinyi ma.»

¹⁵ «I xa serexedube donma kanke raxunmasee yailan a tofanyi ki ma. A findima kiiti se nan na. I xa a yailan gese gere daaxi, gese bulu daaxi, gese gbeeli, nun suwa dugi ra alo donma kuye yailanxi ki naxe.

¹⁶ A xa kuye nun a xa igboya xa findi suxui keren na. A xa findi dugi firin na, alako a xa findi yuba ra.

¹⁷ A xa raxunma gema tofanyie safe naani ra. Safe singe findima gema nan na, naxee xili sariduwani, topasi, nun emerode.

¹⁸ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

¹⁹ Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

²⁰ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. I xa xema sa nee birin

rabilinyi ma.

²¹ Isirayila xa die xilie xa masoli na gema fu nun firin ma, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili xa masoli gema nde ma. E findima Isirayila bonsoe fu nun firinyi matonxuma se nan na.

²² I xa luuti die dege na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xema ra.

²³ I xa xurunde firin yailan xema ra, i xa e dege donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra.

²⁴ Na luuti xema daaxie xa xiri na xurunde firinyie ma, naxee degexi donma kanke raxunmase de kiri ma.

²⁵ I man xa na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.»

²⁶ «I xa xurunde firin gbete yailan xema ra, i naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. I xa nee dege donma kuye seeti ma.

²⁷ I xa xurunde firin gbete yailan xema ra, i naxee degema tunki raxunmasee lanbanyi ma, dennaxe ilanma beleti ra.

²⁸ Donma kanke raxunmasee xa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurunde kui naxee degexi donma kanke raxunmasee nun donma kuye ma.»

²⁹ «Haruna na so hromolingira kui, Isirayila bonsoe xili birin sebexi a xa donma kanke raxunmasee ma, naxan saxi a kanke fari sondonyi yailanyi, a findima dube ra Alatala be Isirayila xa fe ra temui birin.

³⁰ I xa gema firin sa na donma kanke raxunmasee kui, naxan saxi Haruna kanke fari sondonyi mabiri. Nee findixi Ala waxonfe masen se nan na. Haruna na so Alatala yire, a noma Alatala waxonfe kolonde Isirayilakae xa fe ra nee saabui ra.»

³¹ «I xa serexedube xa donma kuye bun magoroe soro gese gere daaxi ra.

³² I xa a xunyi rasode xaba a tagi, i xa na sode de masoro, alako boode yo naxa lu a ma.

³³ I xa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun gbeeli ra

naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma. I xa tɔlɔnyi xɛema daaxie dɛgɛ na pirintie tagi,

³⁴ alako tɔlɔnyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma.

³⁵ Haruna na a ragoro a ma a so temui nun a mini temui Alatala xa hɔrɔmɔlingira kui, na nan a ratangama faxɛ ma.»

³⁶ «I xa xɛema yailan, a sɛbɛ a ma, <Alatala gbe>,

³⁷ i fa a xiri xunmase fari luuti gɛrɛ daaxi ra,

³⁸ alako a xa gbaku a tigi ra. Xa a sa li sɛrɛxɛ mu nu baxi seriye ki ma, na kote luma Haruna nan ma, kɔnɔ na sɛbɛli naxan gbakuxi a tigi ra a niyama nɛ Alatala xa na sɛrɛxɛ suxu.»

³⁹ «I xa donma kuye bun magoroe gbɛtɛ dɛgɛ Haruna bɛ suwa dugi ra, a nun xunmase naxan sama a xun ma. I xa a xa bɛleti masɔxɔ a tofanyi ra.

⁴⁰ I xa donma kuye bun magoroe, bɛletie, nun xunmasee dɛgɛ Haruna xa die fan bɛ, naxee e xa binyɛ nun e xa kuntigiya masenma.

⁴¹ I xa i taara Haruna nun a xa die maxiri na ki, beenun i xa e ti n ma sɛrɛxɛdubɛ wali rabade. I xa ture maso e xunyi ma, i fa e masen jama bɛ e bara findi sɛrɛxɛdubɛɛ ra.

⁴² I xa wantanyi dɛgɛ suwa dugi ra naxan kelima e tagi han e tabe alako e xa sutura.

⁴³ Haruna nun a xa die xa na mɔɔli so e ma e makɔrema sɛrɛxɛbade ra temui naxɛ, xa na mu a ra e na hɔrɔmɔbanxi kui li temui naxɛ, n i lima dɛnnaxɛ. Na nan a niyama e mu yunubi sɔtɔma, e tangama nɛ faxɛ ma. Seriye na a ra naxan mu kanama abadan Haruna nun a bɔnsɔɛ birin bɛ.»

29

Mixi tife sɛrɛxɛdubɛ ra

nun sɛrɛxɛɛ bafe

¹ «I na wa mixi tife n ma sɛrɛxɛdubɛ wali rabafe ra, i xa tuura nun yɛxɛɛ kontonyi firin tongo, lanyuru yo mu na naxee ma,

² a nun taami lebinitare, taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri ture masoxi naxan ma. I xa na birin naba sansi xɔri luxutaxi ra.

³ I xa na taami birin sa debe kui, i a xanin hɔrɔmɔlingira yire, a nun tuura, nun yɛxɛɛ kontonyi firin.

⁴ I xa Haruna nun a xa die ti sɛrɛxɛdubɛ wali ra hɔrɔmɔlingira sode, n e lima dɛnnaxɛ. I na gɛ e maxade ye ra e rasɛniyenfe ra,

⁵ i xa Haruna xa sɛrɛxɛdubɛ sosee ragoro a ma, a xa donma bun magoroe, a xa donma kuye bun magoroe, a xa donma kuye, a xa donma kanke raxunmase ra, nun a xa bɛleti donma kanke raxunmase xirima naxan na.

⁶ I xa xunmase dɔxɔ a xunyi ma, i fa na tɔnxuma xɛema daaxi xiri na ra.

⁷ I xa ture sɛniyenxi surusuru a xunyi ma a tife sɛrɛxɛdubɛ ra.

⁸ I na gɛ na ra, i xa sɛrɛxɛdubɛ donma kuye bun magoroe ragoro Haruna xa die fan ma.

⁹ I xa Haruna nun a xa die tagi ixiri bɛleti ra, i xa xunmase dɔxɔ e xunyi ma. I Haruna nun a xa die tima sɛrɛxɛdubɛɛ ra na ki nɛ. Na xa findi seriye ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁰ «I xa tuura nde xanin hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, n i lima dɛnnaxɛ. Haruna nun a xa die na e bɛlɛxɛ sa a xunyi,

¹¹ i xa na tuura kɔn naxaba Alatala ya xɔri hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, n i lima dɛnnaxɛ.

¹² I xa na tuura wuli tongo, i nde sa sɛrɛxɛbade feri naani ma i bɛlɛxɛsole ra. Wuli naxan luxi, i xa na ifili sɛrɛxɛbade sanbunyi ma.

¹³ I na gɛ na ra, i xa na tuura ture tongo naxan na a furingɛ ma, a laare naxan a bɔjɛ makotoxi, a gunguie nun ture naxan na e ma, i xa na birin gan sɛrɛxɛ ra sɛrɛxɛbade fari.

¹⁴ Kɔnɔ a sube, a kiri, nun a xa jajaɛ, i xa nee gan taa fari ma, barima yunubi xafari sɛrɛxɛ na a ra.»

¹⁵ «I na gɛ na ra, i xa yɛxɛɛ kontonyi keren tongo. Haruna nun

a xa die e xa e belexe sa a xunyi,

¹⁶ i fa a kɔn naxaba. I xa a wuli tongo, i a ifili serexebade rabilinyi ma.

¹⁷ I xa na yexee kontonyi bolon a xuntunyi ra. I xa a furinge nun a sanyie maxa, i fa e malan a sube nun a xunyi fari,

¹⁸ i na birin gan serexebade fari. Serexe gan daaxi nan na ki Alatala be, naxan nafan Alatala ma.»

¹⁹ «I na ge na singe ra, i xa na yexee kontonyi firin nde tongo. Haruna nun a xa die na e belexe sa a xunyi ma,

²⁰ i xa a kɔn naxaba. I xa na wuli tongo, i nde sa Haruna nun a xa die yirefanyi tuli kirie ma, e yirefanyi belexe, nun sankurae ma. Wuli naxan luxi, i xa na ifili serexebade rabilinyi.

²¹ I xa wuli nde tongo serexebade fari, a nun ture nde naxan nawalixi mixi tife serexedube ra, i xa nee kasan Haruna, a xa die, nun e xa dugie ma. Na kui Haruna nun a xa die bara ti serexedubee ra, e xa dugie fan bara findi serexedube dugie ra.»

²² «I xa yexee kontonyi ture tongo, a nun a xuli, a ture naxan na a furinge ma, a laare naxan a boje makotoxi, a gunguie nun ture naxan e makotoxi, a nun a yirefanyi tabe, barima serexe na a ra naxan a niyama mixi xa ti serexedube wali ra.

²³ I xa na debe tongo taami lebinitare na naxan kui naxan fixi Alatala ma. Na kui i xa taami digilinxi keren tongo, a nun taami lebinitare ture masunbuxi naxan na, nun taami lebinitare xunxuri nde,

²⁴ i xa nee sa Haruna nun a xa die belexe, i nee lintan Alatala ya i serexe ra.

²⁵ Na dangi xanbi, i xa e ba e belexe, i e sa serexe gan daaxi fari serexebade. Serexe ganxi na a ra naxan nafan Alatala ma.»

²⁶ «I xa yexee kontonyi kanke tongo, naxan baxi Haruna be, i a lintan Alatala ya i serexe ra, a xa findi i gbe ra.

²⁷ Na kanke nun na tabe i naxan lintanxi Alatala ya i serexe ra serexedubee tife xa fe ra,

²⁸ nee bara findi Haruna nun a xa die gbe ra. Seriyɛ nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan. E lan ne e xa na mooli ba e xa xanunteya serexe birin ma, e a fi Alatala ma.»

²⁹ «Haruna na faxa, a xa serexedube sose radangima a xa die nan ma. E ti temui na wali ra, e xa e ragoro e ma.

³⁰ Haruna xa di naxan findima a joxoe ra na nan fama na dugie ragorode a ma xi solofere bun ma, beenun a xa so yire seniye nxi hɔrɔmɔlingira kui, n i lima dennaxe, serexedube wali rabafe ra.»

³¹ «Yexee kontonyi naxan baxi serexe ra, Haruna findixi serexedube ra temui naxe, i xa na sube jin yire nde naxan seniye nxi.

³² Na sube nun na taami naxan na debe kui, Haruna nun a xa die xa na don hɔrɔmɔlingira sode de ra, n i lima dennaxe.

³³ E keren xa na yunubi xafari serexe don, serexe naxan ba e be e ti loxo serexedubee ra. A mu lanma mixi gbete xa na don, barima se seniye nxi nan a ra.

³⁴ Xa na serexe sube nun taami nde sa lu han geesege, i xa a gan te xɔɔra. A mu donma, barima se seniye nxi nan a ra.»

³⁵ «I xa n ma yaamarie rabatu Haruna nun a xa die xa fe ra na xi solofere bun ma e tima serexedubee ra temui naxe.

³⁶ I xa tuura keren ba loxo yo loxo yunubi xafari serexe ra. Na nan a toma serexebade fan seniye nxi. Na xanbi i xa ture ifili serexebade fari, alako a xa findi yire sugandixi ra.

³⁷ I xa na wali raba xi solofere bun ma, alako serexebade xa seniye nxi, a man xa mixi raseniye nxi naxan dinma a ra.»

³⁸ «Lɔxo yo loxo a lanma i xa yexee firin ba serexe ra serexebade fari, naxee bara je keren soto. Na xa raba kudei.

³⁹ A singe xa ba geesege, boore xa ba kɔe so temui.

⁴⁰ I na na yexee singe ba, i xa farin konkoronyi suuli, oliwi ture litiri keren, nun weni litiri keren sa na fari.

⁴¹ I na na yexee firin nde ba koe so temui, i xa sansi bogi nde nun weni sa a fari alo geesege daaxi. I xa nee ba serexe gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma.

⁴² Serexe gan daaxi mooli nan a ra, i bomsae lanma a xa naxan ba n tan Alatala be abadan. A bama horomolingira sode de nan na n tan Alatala ya xori, n wo lima dennaxe, n woyenma wo be dennaxe.»

⁴³ «N nan n yete masenma Isirayilakae be menni n ma nore kui, naxan menni raseniyenma.

⁴⁴ N nan n ma horomolingira nun n ma serexebade raseniyenma ne, n i lima dennaxe. N Haruna nun a xa die raseniyenma ne, alako e xa n ma serexedube wali raba.

⁴⁵ N sabatima ne Isirayilakae tagi, n man findima ne e Marigi Ala ra.

⁴⁶ Na kui e a kolonma ne n tan nan Alatala ra, e Marigi Ala, naxan e ramini Misira boxi ra, alako n xa sabati e tagi. Alatala nan n tan na, e Marigi Ala.»

30

Surayi serexebade, Isirayilakae xunsare,

Horomolingira ye, ture, nun labunde

¹ «I xa surayi serexebade yailan kasiya wuri ra.

² A xa kuya nongon keren, a igbo nongon keren, a ite nongon firin. Feri naani xa lu a tuxuie ra, e nun serexebade findixi se keren nan na.

³ I xa na serexebade birin maso xema xinde ra, a fari, a seetie, a ferie, nun a de kiri.

⁴ I xa suxuse digilixi firin yailan xema ra serexebade seeti firinyie ma a de kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

⁵ I xa na wurie yailan kasiya wuri ra, i fa xema maso e ma.

⁶ Na surayi serexebade xa doxo dugi ya ra naxan na saate kankira

ya ra, yunubi xunsare yire doxo naxan fari, n mixi lima dennaxe.

⁷ Haruna xa surayi xiri joxunme gan menni geesege birin, a fentenma lanpuie ma temui naxe.

⁸ A man xa na mooli raba koe so temui. Surayi nan a ra, naxan lanma a xa gan waxati birin Alatala ya xori. Seriyen na a ra wo bomsae be naxan mu kanama abadan.

⁹ Wo naxa sese ba na serexebade fari bafe surayi seniyenxi ra. Wo naxa surayi seniyentare ba, wo naxa serexe gan daaxi ba, wo naxa sansi serexe ba, wo naxa weni xa na mu a ra ture ba menni.

¹⁰ Ne yo je Haruna xa yunubi xafari serexe wuli nde tongo, a a maso surayi serexebade ferie ma, alako e fan xa seniyen. Seriyen nan a ra i bomsae lanma a xa naxan naba abadan. Na serexebade findixi se seniyenxi nan na Alatala be.»

¹¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be:

¹² «I na Isirayilakae konti loxo naxe, birin xa a xunsare fi Alatala ma. Na nan a ra, mankanen yo mu e lima na konti tife xa fe ra.

¹³ Mixi naxan birin kontima, e xa gbeti giramu senni fi Alatala ma. Na xa maniya horomolingira seriyen ki ma.

¹⁴ Mixi naxan birin simaya bara je moxonen li, a xa a xunsare fi Alatala ma.

¹⁵ Banna mu se sama na giramu senni xun ma, misikiine fan mu nde bama na giramu senni ra. Birin xa na fi Alatala ma e xunsare ra.

¹⁶ Isirayilakae na na gbeti so i yi ra, i xa a rawali horomolingira yailanfe ra, n i lima dennaxe, alako n xa ratu a ma Isirayilakae naxan fixi e xunsare ra.»

¹⁷ Na dangi xanbi Alatala naxa yi masenyi ti Munsa be.

¹⁸ «I xa horomolingira ye sase xungbe yailan wure gbeeli ra, a nun a doxo. I xa na doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa maraseniyen ye sa a kui,

¹⁹ Haruna nun a xa die naxan nawalima e belexee nun e sanyie maxafe ra.

20 Beenun e xa so hōromōlingira kui, n wo lima dennaxe, a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Beenun e xa e makōre serexebade ra serexe gan daaxi bafe Alatala be,

21 a lanma e xa e belexee nun e sanyie maxa na ye ra, alako e naxa faxa. Seriyē nan na ra e bōnsœ birin be naxan mu kanama abadan.»

22 Alatala naxa a masen Munsa be,

23 «I xa se xiri joxunme fanyie tongo, alo wuri wa ye naxan xili miri kilo suuli, wuri fupi naxan xili sinamon kilo firin nun a tagi, kale nde kilo firin nun a tagi naxan xiri joxun,

24 kasiya wuri fupi kilo suuli, nun oliwi ture litiri senni.

25 I xa na birin yailan ture seniye nxi ra naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra a raba ki ma.»

26 «I man xa na ture rawali hōromōlingira nun saate kankira raseniye nfe ra, n wo lima dennaxe,

27 a nun hōromōlingira teebili, a yirabasee, lanpui dōxose, a yirabasee, surayi serexebade,

28 serexebade xungbe, a yirabasee, hōromōlingira ye sase xungbe, nun a dōxose.

29 I xa na ture seniye nxi rawali na birin naseniye nfe ra. Mixi naxee dinma nee ra, e seniye nma ne.

30 I xa na ture seniye nxi rawali Haruna nun a xa die tife n ma serexedube ra.»

31 «I xa a fala Isirayilakae be a na ture findixi ture seniye nxi nan na wo bōnsœ be abadan.

32 Wo naxa a sa mixi fate ma, wo naxa na ture mooli yailan wali gbete xa fe ra. Ture seniye nxi nan a ra wo be.

33 Mixi yo naxan na na ture mooli rafala, a a sa mixi seniye nxi ma, na kanyi bama ne pama ya ma.»

34 Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa se xiri joxunme tongo, alo sitakite, onixi, nun galibanon. I xa e masunbu surayi fanyi ra, e xasabi birin xa lan.

35 Na findima surayi ra naxan xiri joxun ki fanyi ra. Foxe di xa sa a ma. Surayi seniye nxi nan a ra.

36 I xa na surayi findi fupi ra i naxan sama saate kankira ya ra hōromōlingira kui n i lima dennaxe. Se seniye nxi na a ra wo be.

37 Wo naxa yi surayi mooli rafala wo yete be. Se seniye nxi na a ra, wo naxan nawalima Alatala gbansan be.

38 Mixi yo naxan na na mooli rafalama a yete be a xa na xiri rame, na kanyi kerima ne a xa pama ya ma.»

31

Hōromōlingira walikēe

nun malabui lōxœ binyafe

1 Alatala naxa a masen Munsa be,

2 «I xa a kolon n bara Uri xa di Besaleli sugandi, Xuru xa mamadi, naxan fatanxi Yuda bōnsœ ra.

3 N bara xaxili fanyi fi a ma naxan fatanxi n tan na, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

4 a xa nō wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa nō xema, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

5 a xa nō gēme fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa nō kamuderija nun wali gbetee rabade.»

6 «N bara Oholiyabu Axisamaki xa di so a yi ra, naxan fatanxi Dana bōnsœ ra, a xa a mali. N bara xaxili fanyi fi mixie ma, naxee fata walide, alako e xa nō n ma yaamari birin nabade,

7 alo hōromōlingira n adamadi lima dennaxe, saate kankira, a derakote naxan findixi xunsare yire ra, nun hōromōlingira yirabase birin,

8 teebili, teebili yirabasee, lanpui dōxose xema daaxi, lanpui yirabasee, surayi serexebade,

9 serexebade xungbe nun a xa yirabasee, ye sase xungbe nun a dōxose,

10 serexedube sose seniye nxi Haruna nun a xa die be,

11 ture seniyenxi, nun surayi naxan ganma hōrōmōlingira kui. E xa a birin yailan n ma yaamari ki ma.»

12 Alatala naxa a masen Munsa bē,

13 «A fala Isirayilakae bē a e xa e jengi sa n ma malabui lōxōe xon ma, barima nee findima tōnxuma ra won tagi abadan, alako wo xa a kolon a n tan nan na Alatala ra naxan wo raseniyenma.

14 Wo xa wo jengi sa malabui lōxōe xon ma, barima a seniyen wo tan bē. Xa naxan mu a binya, a lan nē na kanyi xa faxa. Mixi naxan walima malabui lōxōe, na kanyi xa kerī n ma pama ya ma.

15 Xi senni na wo yi ra walife ra, kōnō a xi solofere nde findima malabui lōxōe nan na, naxan fima Alatala ma. Mixi naxan walima na lōxōe, na kanyi xa faxa.

16 Isirayilakae xa e jengi sa malabui lōxōe xon ma, e a rabatu waxati birin. Saate na a ra naxan mu kanama abadan.

17 A findima tōnxuma nan na, n tan nun Isirayilakae tagi temui birin, barima n tan Alatala, n koore nun bōxi daaxi xi senni nan bun ma, kōnō a xi solofere nde, n naxa wali dan, n nan n malabu.»

18 Alatala to gē masenyi tide Munsa bē Turusinina geya fari, a naxa gēme walaxē firin so a yi ra seede ra, a xa yaamarie nu sebexi naxee ma a belexē sole ra.

32

Ninge kuye xēma daaxi

1 Isirayilakae to a to, Munsa bara bu geya fari, pama naxa e malan Haruna yire, e fa a fala a bē, «I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira bōxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sōtōxi geya fari.»

2 Haruna naxa e yaabi, «Langa xēma daaxi naxan birin na wo xa ginēe nun wo xa die tulie ra, wo fa e birin na n xon ma.»

3 Isirayila pama birin naxa e xa langa xēma daaxie ba e tulie ra, e fa e so Haruna yi ra.

4 Haruna naxa na xēma raxunu, a ninge kuye daaxi yailan a ra. A to gē na ra, e naxa a fala e xui itexi ra, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira bōxi kui.»

5 Haruna to na to, a naxa serexebade yailan na ninge kuye daaxi ya ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Tina, xulunyi tima nē Alatala bē.»

6 Na kuye iba, e naxa keli subaxē ma, e serexē gan daaxi nun xanunteya serexē ba. Mixie naxa e dēge, e minsee min, e fa e waxōnfe raba.

7 Na temui Alatala naxa a masen Munsa bē, «I xa goro pama yire, barima i naxee namini Misira bōxi kui, e bara fe kana a paxi ra.

8 E bara n ma kira bējin yi ikōrexi ra, e bara ninge kuye daaxi yailan wure raxunuxi ra, e na batu, e serexē ba a bē, e a fala, «Isirayilakae, won ma ala nan ya naxan won naminixi Misira bōxi kui.»

9 N tan Alatala n xa a masen i bē, yi pama, pama xurutare na a ra.

10 Won naxan nabama, a lu n xa e sōntō n ma xōnē kui, kōnō i tan, i xa makuya e ra, n xa i findi si xungbe ra.»

11 Na kui Munsa naxa Alatala maxandi, «Alatala, munfe ra i wama xōnōfe i xa pama ma, i senbe naxan naminixi Misira bōxi ra?

12 Xa i na raba, Misirakae fama a falade a i yi pama raminixi Misira bōxi kui nē alako i xa e faxa geyae fari, e xa fe xa jōn dunipa. N bara i maxandi, i bōjē magoro, n Marigi. I naxa yi pama sōntō.

13 I ratu i xa konyie Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila ma, i kalixi naxee ra, a falafe ra, «N wo bōnsōe rawuyama nē alō tunbui naxee na koore ma. N bōxi fima wo bōnsōe ma kē ra naxan mu bama wo yi ra abadan.»

14 Na temui Alatala bōjē naxa goro, a mu a xa pama sōntō sōnōn.

15 Munsa naxa goro geya fari na seede walaxē firinyie suxuxi a yi ra, sebeli tixi nee seeti firinyi ma.

16 Ala nan na walaxɛe yailan, a sebeli masoli e ma.

17 Yosuwe to pama xui itexi mɛ, a naxa a fala Munsa bɛ, «N xui nde mɛma pama yire naxan luxi alo gere so xui.»

18 Munsa naxa a yaabi, «Gere geenife xui mu ya, gere lɔɔsife xui fan mu a ra. N xulunyi xui nan mɛma.»

19 E to makɔre pama ra, Munsa naxa mixie to fare boron na kuye yire. A bɔɔre naxa te han a fa walaxɛe woli bɔxi ma geya sanbunyi, e naxa kana.

20 A naxa e xa ninge kuye daaxi woli te xɔɔra, a gan han a findi xube ra. A naxa na te xube sa ye xɔɔra, a na fi Isirayilakae ma, e xa a min.

21 A naxa fa Haruna maxɔrin, «Yi pama munse rabaxi i ra, naxan a niyaxi i xa e ti yi yunubi xungbe ra?»

22 Haruna naxa a yaabi, «N marigi, i naxa xɔnɔ n ma! I a kolon yi pama birama fe kobi fɔxɔ ra ki naxɛ.

23 E tan nan a falaxi n bɛ, «I xa kuye yailan naxan tima muxu ya ra. Munsa naxan muxu raminixi Misira bɔxi ra, muxu mu a kolon fe naxan a sɔtɔxi geya fari.»

24 N naxa a fala e bɛ, «Wo xa fa wo xa xɛɛma ra.» E to fa na xɛɛma ra, n naxa a woli te xɔɔra, yi ninge kuye daaxi fa mini.»

25 Munsa naxa a kolon Haruna pama luxi nɛ e xa e waxɔnfe raba. Na nu wama findife yaagi ra Isirayilakae bɛ e yaxuie mabiri.

26 Munsa naxa sa ti e xa yonkinde sode dɛ ra, a fa a fala a xui itexi ra, «Naxee na Alatala bɛ, wo xa fa n yire.» Lewi bɔnsɔe birin naxa e malan Munsa xanbi ra.

27 A naxa a fala e bɛ, «Isirayila Marigi Alatala bara wo yamari wo birin xa wo xa santidegema tongo, wo fa wo ngaxakerenyi birin faxa, a nun wo booree nun wo dɔxɔbooree naxee bara lu yi fe kui.»

28 Na lɔxɔe Lewi bɔnsɔe naxa Munsa xa yaamari suxu, e fa Isirayilaka mixi wulu saxan faxa.

29 Munsa naxa a fala e bɛ, «To wo bara Alatala waxɔnfe raba wo ngaxakerenyie faxafe. Ala xa baraka sa wo xa fe ma.»

30 Na kuye iba, Munsa naxa a fala pama bɛ, «Wo bara yunubi xungbe raba. N xa gbilen Alatala yire geya fari, alako n xa a mayandi wo xa yunubi xafarife ra.»

31 Munsa naxa siga Alatala yire, a a fala a bɛ, «Alatala, n bara i maxandi yi pama bɛ. E bara yunubi xungbe raba kuye yailanfe xɛɛma ra.

32 N bara i maxandi, i xa diɔe e ma. Yandi, xa na mu a ra, i xa n xili ba e ɔɔxɔe ra kisi kitaabui kui, i naxan seɓɛxi.»

33 Alatala naxa a yaabi, «Ade, n mixie nan xili bama n ma kisi kitaabui kui naxee yunubi rabaxi n na.

34 Yakɔsi, siga, i xa pama xanin n dennaxɛ masenxi i bɛ. N ma maleke tima i ya ra sinden, kɔnɔ kiiti lɔxɔe na fa, e e xa yunubie sare fima nɛ.»

35 Alatala Isirayilakae ratɔn nɛ, barima e a fala nɛ Haruna bɛ, a xa ninge kuye daaxi yailan e bɛ xɛɛma ra.

33

Ala lufe Isirayilakae tagi

1 Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «Wo nun pama i naxan naminixi Misira bɔxi kui, wo xa siga n dennaxɛ laayidixi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɛ kali ra, a falafe ra n na fima e bɔnsɔe ma.

2 N maleke tima nɛ wo ya ra. N Kanaankae, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae kerima nɛ

3 na bɔxi ma, xipe nun kumi xɛɛma dennaxɛ. Kɔnɔ n tan mu sigama naa wo fɔxɔ ra, xa na mu a ra n wo sɔntɔma nɛ kira xɔn ma, barima pama xurutare nan wo ra.»

4 Nama to na masenxi xɔɔxɔe mɛ, e naxa sunnun. Mixi yo mu a raxunmasee so a ma.

5 Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «I xa a fala Isirayilakae bɛ, «Xurutaree nan wo ra. Xa n bira wo fɔxɔ ra, n wo sɔntɔma nɛ. Wo xa wo fate

raxunmase birin ba wo ma, n xa a mato n wo xa fe suxuma ki naxe.»

⁶ Na kui e to keli Xorebe geya yire, e naxa e xa xunmasee ba e ma.

⁷ Munsa nu kiri banxi tongoma, a nu a ti Isirayilakae xa yonkinde fari ma. A naxa na xili sa Ala Maxandi yire. Menni mixi nu noma maxorinyi tide Alatala ma.

⁸ Munsa to nu minima sigafe ra na banxi kui, pama birin nu kelima ne, e ti e xa naade ra, e ya ti Munsa ra han a so na kui.

⁹ Munsa na ge sode na banxi kui, nuxui nu goroma na naade ra, Alatala fa sumun a be.

¹⁰ Isirayilakae to nu na nuxui toma na banxi sode de ma, e nu luma e mafelen na boxi ma e xonyi naade ra.

¹¹ Alatala nu woyenma Munsa be e boore ya i, alo mixi woyenma a boore be ki naxe. Sumunyi dangi xanbi, Munsa nu gbilenma pama yire, konɔ a malima Yosuwe, Nun xa di, na tan mu nu kelima na banxi kui.

¹² Munsa naxa a masen Alatala be, «N Marigi i bara n yamari n xa ti yi pama ya ra, konɔ i mu a masenxi n be i naxan xema muxu matife ra. I bara a fala n be, <N tan nan i sugandixi, i bara n kenɛn.>

¹³ N bara i maxandi, xa n i kenɛnxi, i xa i waxonfe masen n be, alako n xa i kolon yati, n man xa i xa hinne soto. I xa a kolon, yi si findixi i xa pama nan na.»

¹⁴ Alatala naxa a yaabi, «N tan yati wo matima ne, n xa bojesa fi wo ma.»

¹⁵ Munsa naxa a masen a be, «Xa i tan yati mu muxu matima naa, i naxa a lu muxu xa keli be.

¹⁶ Munse noma a masende dunipa be a muxu bara i kenɛn, xa i mu na muxu foxo ra? Na kui xa i na muxu foxo ra, e noma a kolonde i bara n tan nun i xa pama sugandi dunipa si birin ya ma.»

¹⁷ Alatala naxa Munsa yaabi, «I naxan falaxi, n a rabama ne, barima i bara n kenɛn. N tan nan i sugandixi yati.»

¹⁸ Na dangi xanbi Munsa naxa Ala maxandi, «I xa i xa nore masen n be.»

¹⁹ Alatala naxa a yaabi, «N fama n ma fanyi birin masende i be. N tan Alatala, n man fama n xili yati falade i be. N hinnema mixi ra, n wama hinnefe naxan na. N kinikinima mixi ma, n wama kinikinife naxan ma.

²⁰ Konɔ i mu noma n yatagi tan tode, barima adamadi yo mu noma n yatagi tode, a mu faxesa.»

²¹ Alatala naxa a masen a be, «Fanye nde nan be n fe ma. I xa ti naa.

²² N ne dangima n ma nore kui, n i noxunma fonme kui, n fa i ya makoto n belexe ra han n gema dangide temui naxe.

²³ Na temui n fama n belexe bade i ya ma, alako i xa no n kobe tode fa, konɔ i mu noma n yatagi tan tode.»

34

Seriye walaxe neense

¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Walaxe firin masoli gema ra, naxee maniya na singee ra i naxee kana. N xa sebeli ti e ma, alo sebeli naxan nu tixi na booree ma.

² I xa kurun tina geesege tefe ra Turusinina geya fari i n lima dennaxe.

³ I naxa fa mixi yo ra, mixi yo naxa te geya ma. Hali xurusee naxa e demadon menni.»

⁴ Munsa naxa gema walaxe firin masoli alo a singee. Subaxe a naxa te Turusinina geya ma na walaxee ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

⁵ Alatala to goro nuxui kui Munsa yire a xili masende a be,

⁶ a naxa dangi Munsa ya ra, a fa a yita a be,

«N tan nan na Alatala ra. Alatala naxan kinikinima, naxan xa hinne gbo, naxan dipema ibunadama ma.

Dugutegepa kanyi nan n na, n mu yanfanteya kolon.

⁷ N ma dugutegepa buma abadan. N dipema mixi xa tantanyi ma,

n mu ratuma e xa matandi ma,
n e xa yunubi xafarima.

Kōnō n mu nēmuma tinxintareya
ma.

N tinxintaree sare ragbilenma nē e
bōnsōe ma
han e tolontolonyie xa waxati.»

⁸ Munsa naxa a felen bōxi ma,

⁹ a fa a fala, «N Marigi, n bara
i maxandi, xa n i kēnen, i xa jere
muxu ya ma, barima xurutare nan
muxu ra. I xa dije muxu xa matandi
ma, i xa muxu xa yunubie xafari,
alako muxu xa findi i xa pama yati
nan na.»

¹⁰ Alatala naxa a yaabi, «N xa
saate tongo wo be. N fama nē kaa-
banakoe rabade wo ya ma, naxee
singe mu nu raba dunija kui. Si
birin kaabama nē Alatala xa wali
magaaxuxie ma, n naxee rabama i
tan saabui ra.

¹¹ Wo jengi sa n ma yaamari xon
ma n naxan falama wo be to. N fama
nē Amorikae, Kanaankae, Xitikae,
Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae
keride wo ya ra.

¹² Wo na so na, wo nun e tan naxa
saate yo xiri, xa na mu a ra e findima
gantanyi nan na wo be.

¹³ A lanma wo xa e xa serexebadee
rabira, wo xa e xa geme tōnxumae
kana, wo xa e xa kuyee masolixie
masege.

¹⁴ Wo naxa wo magoro ala gbete
bun ma, barima n tan naxan xili
Alatala, n mu wama n firin nde xon.

¹⁵ Wo naxa saate xiri wo nun na
bōxikae ra, alako wo naxa n yanfa,
wo fa e xa alae xa serexee don e wo
xilima lande naxee ma.

¹⁶ Wo naxa menni ginē fen wo xa
die be, alako e naxa a niya wo xa die
xa e xa alae batu.

¹⁷ Wo naxa ala gbete yailan wure
raxunuxi ra.»

¹⁸ «Wo xa Taami Lebinitare Sali
raba. Xi solofere bun ma Abiba kike
ra, wo xa taami lebinitare gbansan
don, alō n wo yamarixi ki naxē. Wo
xa ratu a ma a n wo raminixi Misira
bōxi kui na kike nan na.»

¹⁹ «N gbe nan di xeme singe birin
na, a findi mixi ra, a findi xuruse ra

wo xa gōore kui alō ninge, yexee, xa
na mu a ra si.

²⁰ Wo xa sofale xa di singe xun
sara yexee xa na mu a ra si ra. Xa wo
mu tin na ra, wo xa na sofale konyi
gira. Wo xa di xeme singe birin xun
sara. Wo naxa wo makōre n na wo
belexe igeli ra.»

²¹ «Wo xa wali xi senni lōxunyi
kui, kōnō a xi solofere nde, wo xa wo
malabu. Hali a findi xē buxa nun xē
xaba temui nan na, wo xa na seriye
suxu.»

²² «Wo xa Lōxunyi Sali raba Ala
tantufe ra wo mengi singe xabama
temui naxē, a nun wo xē xabama
temui naxē jē jōnyi.

²³ Jē keren kui, xeme birin xa fa
sali raba ra Isirayila Marigi Alatala
ya xōri sanya saxan.

²⁴ Na waxati saxanyi kui, n mu
tinma si yo xa fa wo xa bōxi ba wo
yi ra. N a niyama nē wo xa nō e ra,
wo fa nde sa wo xa bōxi xa gboe xun
ma.»

²⁵ «Wo naxa fa xuruse serexē ra n
xon ma, taami lebini daaxi biraxi a
fōxō ra. Wo na ge Sayamaleke Dangi
Sali serexē donde, wo naxa na sube
dōnxōe raxi ye i.

²⁶ Wo xa wo xa sansi bogi
fisamante singee ba serexē ra wo
Marigi Alatala xa hōrōmōlingira kui.
Wo naxa si yōre jin a nga xije ye
ra.»

²⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,
«I xa yi yaamarie sebe, barima nee
findixi saate nan na n nun Isirayila
jama tagi.»

²⁸ Munsa naxa lu Alatala yire xi
tongo naani. Kōe nun yanyi a mu
sese don, a mu sese min. Na waxati
Alatala naxa na seriye fu sebe geme
walaxee ma, naxee findixi saate
masenyi ra.

²⁹ Munsa naxa goro Turusinina
geya fari, walaxē firin suxuxi a yi
ra, naxee findixi saate masenyi ra.
Munsa mu nu a kolon a yatagi nu
bara nōrō a tan nun Ala xa sumunyi
saabui ra.

³⁰ Haruna nun Isirayilakae to nōre
to Munsa yatagi ma, e mu suusa e
makōrede a ra.

³¹ Munsa naxa Haruna nun jama kuntigie xili, e fa lu yire keren.

³² E to γε woyende, Isirayila jama birin naxa fa e tuli matide Alatala xa yaamari ra, a naxan masenxi Munsa be Turusinina geya fari.

³³ Munsa to γε na falade, a naxa mafelenyi dusu a yatagi xun na.

³⁴ A nu so kiri banxi kui maxorinyi tide Alatala ma, a nu mafelenyi bama a yatagi ma. A na mini temui naxe, a Ala xa yaamari radangi Isirayila jama ma.

³⁵ Isirayilakae nu a toma Munsa yatagi nu noroxi ki naxe. A na γε na masenyi ra, a man a xa mafelenyi dusu a xun na, han a gbilen temui Alatala yire.

35

Ala xa yaamarie hōromolingira tife xa fe ra

¹ Munsa naxa Isirayila jama birin malan, a a fala e be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

² Wo xa wali xi senni loxunyi kui, kono a xi solofere nde wo xa wo malabu. Loxoe sugandixi na a ra Alatala be. Mixi yo naxan wali suxuma na loxoe, a lanma na kanyi xa faxa.

³ Wo naxa te yo radexe wo xa banxi kui malabui loxoe.»

⁴ Munsa man naxa a masen Isirayila jama birin be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

⁵ Wo xa hadiya ba Alatala be. Mixi naxan na a janige a xa hadiya ba, alo xema, gbeti, nun wure gbeeli,

⁶ gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugi, nun gese naxan yailanxi si xabe ra,

⁷ yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, peremui kirie, nun kasiya wuri,

⁸ lanpui ture, labunde naxan masunbama ture ra, surayi xiri noxunme naxan ganma,

⁹ onixi geme, nun geme tofanyi naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ma.»

¹⁰ «Wali kolonyie naxee na wo ya ma, e xa fa yi see yailande alo Alatala a yamarixi ki naxe:

¹¹ Hōromolingira dugie,

a xun makoto see,

a suxusee,

a xebenyie,

a wurie nun e sanbunye,

¹² a nun saatε kankira,

a wuri kuyee,

a derakote,

a nun dugi naxan gbakuma a ya ra,

¹³ hōromolingira teebili,

a wuri kuyee,

a yirabase,

nun taami naxee bama Alatala be serexe ra,

¹⁴ hōromolingira lanpui doxoε,

a yirabasee,

a lanpuie,

nun ture naxan sama a kui,

¹⁵ surayi serexebade,

a wuri kuyee,

nun ture seniyenxi,

labunde gan daaxi,

a nun dugi naxan gbakuma

hōromolingira sode de ra,

¹⁶ serexebade xungbe,

a sube ganse wure gbeeli daaxi,

a wuri kuyee,

a yirabase,

nun hōromolingira ye sase xungbe

nun a doxoε,

¹⁷ hōromolingira tete xa dugie,

a wurie,

nun e sanbunye,

a nun dugi naxan gbakuma tete sode

de ra,

¹⁸ hōromolingira maxirisee,

tete maxirisee,

nun e xa luutie,

¹⁹ a nun serexedube sosee Haruna nun a xa die be.»

²⁰ Isirayila jama naxa keli Munsa xun ma.

²¹ Mixi naxee a janige, nee naxa fa e xa hadiya ra Alatala be a xa hōromolingira tife ra, Ala e lima dennaxe, a nun serexedube sosee seniyenxie yailanfe ra.

²² Xeme nun gine naxee a janigexi, e naxa fa xunmase xema daaxie ra, alo tulirasoe, xurundee,

kɔnyi magorosee, belexerasoee, a nun xunmase gbete naxee yailanxi xεema ra. E naxa na birin fi Alatala ma serexe ra.

²³ Gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli, suwa dugie, gese naxan yailanxi si xabe ra, yexee kontonyi kiri naxee soxi a gbeeli ra, nun peremui kirie nu na naxee yi ra, nee naxa fa e ra.

²⁴ Mixi naxee nu a janigexi, nee naxa fa gbeti nun wure gbeeli hadiya ra Alatala be. Kasiya wuri kanyie naxa fa na wuri ra horomolingira wali xa fe ra.

²⁵ Gine naxan birin fata dugi soxode, e naxa dugie soxo e belexe ra, e fa nee ra: dugi gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli. E naxa fa suwa dugi ra.

²⁶ Gine naxan birin fata, e a panige, e naxa gese yailan si xabe ra.

²⁷ Nama kuntigie naxa fa onixi gemee nun geme tofanyi gbete ra, naxee sama serexedube xa donma kuye nun a xa donma kanke raxunmase ra.

²⁸ E naxa fa labunde nun ture ra horomolingira lanpui be, a nun ture seniyenxi nun labunde gan daaxi gbete.

²⁹ Isirayilaka birin naxee a janigexi e boje kui, xemee nun ginnee, nee naxa fa hadiya ra Alatala xon ma, alako Munsa xa wali raba Alatala a yamarixi naxan na.

³⁰ Munsa naxa a masen Isirayilakae be, «Wo a kolon, Alatala bara Besaleli Uri xa di sugandi, Xuru xa mamadi naxan fatanxi Yuda bonsɔe ra.

³¹ Alatala bara xaxili fanyi fi a ma, alako a xa wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra,

³² a xa no wali tode a xaxili kui beenun a xa raba, a xa no xεema, gbeti, nun wure gbeeli rawalide,

³³ a xa no geme fanyi masolide a fa a rabilinyi yailan, a xa no kamuderijna nun wali gbete rabade.

³⁴ Ala bara a niya Besaleli xa no mixi gbete matinkande a xa wali

ra. Ala bara na niya Oholiyabu Axisamaki xa di fan be, naxan fatanxi Dana bonsɔe ra.

³⁵ Ala bara e mali alako e xa fata wali birin na, alo geme nun wuri masolife, pirinti rabafe, suwa dugi soxofe gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra, a nun wali birin e naxan toma e xaxili kui.»

36

Besaleli nun Oholiyabu xa wali

¹ Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, alako e xa horomolingira wali birin naba ki kolon lonni fanyi ra, nee wali suxu ne alo Alatala a yamari ki naxe.

² Munsa naxa Besaleli, Oholiyabu, nun wali fanyi rabae xili, Alatala bara xaxili fanyi fi naxee ma, naxee nu bara a panige e xa na wali raba.

³ Munsa naxa hadiya birin so e yi ra, Isirayilakae naxee baxi serexe janigexi ra e xa horomolingira tife xa fe ra. Geesege yo geesege, e nu hadiya gbete sotoma.

⁴ Na wali fanyi rabae naxa keli e xa walie de i, alako e xa horomolingira wali gbansan naba.

⁵ E naxa a fala Munsa be, «Nama fama hadiya naxee ra, a gbo wali be, Alatala naxan yamarixi.»

⁶ Na kui Munsa naxa yaamari fi, yi xibaaru xa rayensen yonkinde kui, «Mixi naxa wali sonon hadiya xa fe ra, naxan bama horomolingira tife ra.» Nama naxa na xui rabatu, e mu fa na hadiya mooli ra sonon.

⁷ Se naxee nu bara ba, nee nu noma wali raponde a fanyi ra.

⁸ Wali fanyi rabae naxa horomolingira ti suwa dugi fu ra, a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli. E malekee sawure masoxo a ma a tofan ki ma.

⁹ Dugi birin kuya nongon moxonen nun solomasaxan, e igbo nongon naani. E kuye nun e igboya lan.

¹⁰ E dugi suuli dege e boore ra, e dugi suuli gbete fan dege e boore ra.

Na kui na dugi fu bara findi dugi firin na.

¹¹ E gese gere daaxi dege na dugi singe de kiri ma, a nun na dugi firin nde de kiri ma.

¹² E gese tongo suuli dege na firinyi de kiri ma alako e birin xa lan e boore ma.

¹³ E suxuse tongo suuli yailan xema ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya horomolingira findi dugi keren na.

¹⁴ E dugi fu nun keren soxo si xabe ra, naxee Ala xa horomolingira makotoma.

¹⁵ Dugi keren kuya nongon tongo saxan, a igbo nongon naani. Na dugi fu nun kerenyi birin lan ne.

¹⁶ E dugi suuli dege e boore ra, e findi dugi keren na. Na dugi senni naxee luxi, e fan dege e boore ra.

¹⁷ E gese tongo suuli dege na dugi singe ra, a nun na dugi firin nde ra.

¹⁸ E suxuse tongo suuli yailan wure gbeeli ra, na dugi firinyie ralan e boore ra na suxusee ra. Na nan a niya na birin findi dugi keren na naxan Ala xa horomolingira makotoma.

¹⁹ E makotose gbete yailan yexee kontonyi kiri ra, naxan soxi a gbeeli ra. E makotose gbete yailan peremui kiri ra.

²⁰ E kasiya wuri xaba xebenyie ra horomolingira tima naxee ra.

²¹ Kankan kuya nongon fu, a igbo nongon keren nun a tagi.

²² Suxuse firin lu horomolingira xebenyi birin ma e kafuma e boore ma naxee ra.

²³ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira yirefanyi ma.

²⁴ Sanbunyi gbeti daaxi tongo naani nan sa na xebenyi moxonen bun ma, xebenyi keren, sanbunyi firin. E lu xebenyi suxusee fe ma.

²⁵ Xebenyi moxonen nan ti horomolingira koola fan ma,

²⁶ a nun e sanbunyi gbeti daaxi tongo naani, xebenyi keren, sanbunyi firin.

²⁷ Xebenyi senni nan ti horomolingira xanbi ra sogedorode mabiri.

²⁸ E xebenyi firin yailan tuxuie be horomolingira xanbi ra,

²⁹ naxee fuge nun labe lanma e boore ma, e xiri fuge ra se digilinxi ra. Na tuxui firinyi yailan na ki ne.

³⁰ Na birin lanxi xebenyi solo-masaxan nan ma, a nun e sanbunyi gbeti daaxi fu nun senni, xebenyi keren, sanbunyi firin.

³¹ E wuri suuli yailan kasiya wuri ra, horomolingira xebenyie tima naxee ma. Suuli rawali seeti ma,

³² suuli rawali boore seeti ma, suuli rawali horomolingira xanbi ra sogedorode mabiri.

³³ Wuri naxan lu a tagi, na dangi xebenyie nan xun ma, a keli seeti singe a sa doxo boore ra.

³⁴ Na xebenyie, nun na wurie, nun se digilinxi wuri so naxee kui, na birin maso xema nan na.

³⁵ E suwa dugi yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Maleke sawuree dege na ma, a tofan ki ma.

³⁶ A gbaku kasiya wuri naani ma naxee masoxi xema ra, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee fan maso xema ra.

³⁷ E suwa dugi gbete yailan gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra horomolingira sode de ra. E a masoxo a fanyi ra, a xa tofan.

³⁸ E a gbaku wuri suuli ma naxee yailanxi kasiya wuri ra, e masoxi xema ra, e tixi gbeti sanbunyie ma. Suxuse naxee dugi xirima wurie ma, nee yailanxi wure gbeeli ra.

37

Saate kankira, horomolingira tee-bili,

horomolingira lanpui, surayi serexebade

¹ Besaleli naxa kankira yailan kasiya wuri ra. A kuya nongon firin nun a tagi, a igbo nongon keren nun a tagi, a ite nongon keren nun a tagi.

² A naxa a kui nun a fari maso xεema ra, a naxa a dε kiri fan yailan xεema ra.

³ A naxa a suxude digilinxi naani rafala xεema ra a tunxun naanie ma, firin na sεeti, firin na boore sεeti ma.

⁴ A naxa kasiya wuri firin masoli a bε, a fa e maso xεema ra.

⁵ A naxa e raso na kankira suxude digilinxie kui, nee findi kankira tongose ra.

⁶ A naxa na kankira derakote yailan xεema fanyi ra, a findi xunsare yire ra. A kuya nongon firin nun a tagi, a igbo nongon keren nun a tagi.

⁷ A naxa maleke sawure firin yailan xεema xabuxi ra kankira derakote fari na sεeti firinyie ma.

⁸ Na maleke sawure nun na kankira derakote findi keren na.

⁹ Na maleke sawure firinyie naxa ti e boore ya i, e gabutenyie italaxi, e xun sinxi xunsare yire.

¹⁰ A naxa teebili yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon firin, a igbo nongon keren, a ite nongon keren nun a tagi.

¹¹ A naxa xεema fanyi maso a ma, a nun a dε kirie ma.

¹² A naxa xebenyi nde sa na dε kirie bun ma, naxan igbo suxui keren a nun a tagi. A naxa xεema sa na fan dε kirie ma.

¹³ A naxa a suxude digilinxi naani rafala xεema ra a tunxun naanie ma, naxee ilanma a sanyie ra.

¹⁴ E nu na na xebenyi bun ma. Wuri kuyee nu soma nee kui teebili xaninfe ra.

¹⁵ A naxa wuri kuyee masoli kasiya wuri ra, a e maso xεema ra. Nee findi teebili tongose ra.

¹⁶ Piletie, tonbilie, pootie, nun paani naxee sama na teebili ma, naxee rawalima serexe yeerama daaxi xa fe ra, a naxa e birin yailan xεema fanyi ra.

¹⁷ A naxa lanpui doxo nde yailan xεema fanyi xabuxi ra. A sanyi, a bili, a salonyie, nun lanpui doxo naxee maniya sansi fugee ra, na birin findi keren na.

¹⁸ Salon senni nan mini lanpui doxo bili ma, saxan sεeti keren, saxan boore sεeti.

¹⁹ Tonbili saxan nan lu na salon senni birin xun ma. E maniya sansi bogi ra naxan doxo a burexee nun a fugee tagi.

²⁰ Tonbili naani gbete nan lu lanpui doxo bili ma. E fan maniya sansi bogi ra naxan doxo a burexee nun a fugee tagi.

²¹ Na salon firin firin doxo saxanyie bun ma naxee kelixi a bili ma, a sa ne menni fan ma.

²² Na tonbilie nun lanpui salonyie findi keren na, e yailan xεema fanyi xabuxi ra.

²³ A naxa lanpui solofere yailan, a e doxo e doxodee ma alako e dexe xa yare iyalan.

²⁴ Xεema naxan nawalixi lanpui doxo nun lanpui yirabase yailanfe ra, na findi xεema kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁵ A naxa surayi serexebade yailan kasiya wuri ra. A kuya nongon keren, a igbo nongon keren, a sεeti naani birin lan, a ite nongon firin. Ferie naxa lu a tuxuie ra, e nun serexebade findi se keren na.

²⁶ A naxa na serexebade birin maso xεema xinde ra, a fari, a sεetie, a ferie, nun a dε kiri.

²⁷ A naxa suxuse digilinxi firin yailan xεema ra serexebade sεeti firinyie ma, a dε kiri labe ra, wuri kuyee soma naxee kui a xaninfe ra.

²⁸ A naxa na wurie yailan kasiya wuri ra, a naxa xεema maso e ma.

²⁹ A naxa ture seniyenxi nun surayi xiri fanyi yailan naxan nawalima serexedube tife ra. Na wali xa raba a fanyi ra alo labunde rafale a rafalama ki naxe.

38

Serexebade, ye sase xungbe, nun tete

¹ A naxa serexe gan daaxi serexebade yailan kasiya wuri ra, naxan kuya nongon suuli, a igbo nongon suuli, a sεeti birin lan, a ite nongon saxan.

² A naxa feru naani yailan a tuxui birin ma, naxee findixi se keren na serexebade ra. A naxa wure gbeeli maso na birin ma.

³ A naxa serexebade yirabase birin yailan wure gbeeli ra, alo xube sasee, pelie, pootie, sube soxosee, nun tundee te sama naxee kui.

⁴ A naxa se nde yailan wure gbeeli ra naxan sama te xun ma, sube sama naxan fari. A naxa suxuse digilixie wure gbeeli daaxi sa a tuxui ma,

⁵ alako a xa gbaku serexebade kui a tagi.

⁶ A naxa wuri kuyee yailan kasiya wuri ra wure gbeeli masoxi e ma.

⁷ A naxa e raso suxuse digilixi naanie kui serexebade seeti firinyie ma a xaninfe ra.

⁸ A naxa horomolingira ye sase xungbe nun a doxose yailan wure gbeeli ra, a naxan soto ginse ra naxee nu malanma horomolingira sode de ra.

⁹ A naxa tete yailan suwa dugi ra. Tete kuya nongon keme yirefanyi mabiri ra.

¹⁰ A naxa gere dugi gbaku na wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee naxa yailan gbeti ra.

¹¹ Tete kuya nongon keme koola fan mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri moxonen ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee xa yailan gbeti ra.

¹² Tete igbo nongon tongo suuli sogedorode mabiri ra. A naxa gere dugi gbaku na wuri fu ma, naxee tixi sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

¹³ Tete igbo nongon tongo suuli sogetede fan mabiri ra.

¹⁴ A naxa gere dugi gbaku seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na kuye nongon fu nun suuli.

¹⁵ A naxa gere dugi gbete gbaku boore seeti ma wuri saxan ma, naxee tixi sanbunyi ma. Na fan kuye nongon fu nun suuli.

¹⁶ Tete naxa yailan suwa dugi ra.

¹⁷ Wuri naxee tixi tete ma, e tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma.

Dugi suxusee fan na e ma naxee yailanxi gbeti ra.

¹⁸ Tete sode de naxa yailan suwa dugi ra naxan masoxoxi gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra. Na dugi kuya nongon moxonen, a ite nongon suuli, alo tete dugi birin xa maite.

¹⁹ A naxa na gbaku wuri naani ma, naxee tixi e sanbunyi wure gbeeli daaxie ma. Na dugi suxusee nun na wuri xunyi yailanxi gbeti ra.

²⁰ Horomolingira nun tete luuti xirima se naxee ma, nee birin yailan wure gbeeli nan na.

²¹ Horomolingira, seede walaxe na naxan kui, a wali dentege nan yi ki. Lewi bonsoe na wali raba Munsa xa yaamari nan bun ma. Haruna xa di, Itamari nan findi na wali yarerati ra.

²² Besaleli, Uri xa di, Xuru xa mamadi, Yuda bonsoe, naxa Alatala xa yaamari birin naba, a naxan masen Munsa be.

²³ Oholiyabu, Axisamaki xa di, Dana bonsoe, findi Besaleli malima nan na. A nu fata se masolide nun suwa dugi masoxode gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli daaxi ra.

²⁴ Xema xasabi naxan nawalixi horomolingira tife ra, naxan soto hadiya ra, a lan kilo keme solomanaani kilo tongo solomanaani nan ma horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁵ Gbeti xasabi naxan soto mixi kontixie ra, na lan ne kilo wulu saxan kilo keme solomasaxan nun tongo solofere nun suuli nan ma horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁶ Mixi wulu keme senni mixi wulu saxan keme suuli tongo suuli, naxee nu bara je moxonen soto nun na xanbi, naxee kontixi Isirayilakae tagi, kankan naxa gbeti giramu senni fi horomolingira maniyase seriye ki ma.

²⁷ E naxa gbeti kilo wulu saxan kilo keme naani raxunu wuri sanbunyi keme yailanfe ra horomolingira nun tete be. Wuri

sanbun keren findi gbeti kilo tongo saxan nun naani nan na.

²⁸ Na kilo mɔxɔŋen naxan lu, na naxa yailan dugi nun wuri suxusee nun wuri xunyi ra.

²⁹ Wure gbeeli xasabi naxan soto Isirayila xa hadiya ra, a lan kilo wulu firin kilo keme naani nun solofere.

³⁰ E naxa a findi hɔrɔmɔlingira sode de wuri sanbunyiye ra, nun serexebade wure gbeeli daaxi, nun na xa yirabase birin,

³¹ nun tete wuri sanbunyiye, nun a sode de xa wuri sanbunyiye, nun tete maxirisee ra.

39

Serexedube sosee

¹ E naxa sose seniyenxie degɛ Haruna nun serexedubee be naxee walima hɔrɔmɔlingira kui. Na sose yailanxi gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

² E donma kuye yailan ne xema gese ra, gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra.

³ E naxa xema kebela itala, e a ixaba e a yailan waya ra. E naxa gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi masoxo na waya ra. A findi wali tofanyi nan na.

⁴ E naxa tunki raxunmase firin yailan naxee xirima donma kuye ra.

⁵ Beleti fan yailan na ki ne gese gere daaxi, bulu daaxi, a gbeeli, nun suwa dugi ra. Na beleti nun donma findi keren na. Na birin yailanxi alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

⁶ E naxa onixi gemee rawali, e naxa e rabilinyi findi xema ra. E naxa Isirayila xa die xili masoli e ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe.

⁷ E naxa e sa tunki raxunmasee ma, e xa findi tonxuma see ra Isirayila xa die xa fe ma, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

⁸ E donma kanke raxunmase yailan ne a fanyi ra alo donma kuye. E na suwa dugi soxo xema gese,

gese gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra.

⁹ A xa kuye nun a xa igboya lan ne suxui keren ma, a findi dugi firin na.

¹⁰ Geme tofanyie safe naani nu na a ma. Safe singe findi gemee nan na, naxee xili sariduwani, topasi, nun emerode.

¹¹ Safe firin nde, esikaribukulu, safiri, nun diyaman.

¹² Safe saxan nde, opale, agati, nun ametisite.

¹³ Safe naani nde, kirosolite, onixi, nun yasipe. Xema nu na na geme birin rabilinyi ma.

¹⁴ Isirayila xa die xilie masoli na geme fu nun firin ma, alo sebeli masolima xurunde ma ki naxe. Kankan xili masoli geme nde ma. E findi Isirayila bonsoe fu nun firinyi matonxuma se nan na.

¹⁵ E luuti die degɛ ne na donma kanke raxunmase ma, naxee yailanxi xema ra.

¹⁶ E xurunde firin yailan xema ra, e e degɛ donma kanke raxunmase ma a de kiri firinyie ma a fuge ra.

¹⁷ E na luuti xema daaxie xiri na xurunde firinyie ma, naxee degɛxi donma kanke raxunmase de kiri ma.

¹⁸ E man na luuti firinyie xiri donma kuye tunki raxunmasee ma.

¹⁹ E xurunde firin gbete yailan xema ra, naxee degema donma kanke raxunmase de kirie ma a labe ra. E nee degɛ donma kuye seeti ma.

²⁰ E man naxa xurunde firin gbete yailan xema ra, naxee degema tunki raxunmasee labe ra, dennaxe ilanma beleti ra.

²¹ Donma kanke raxunmase naxa xiri donma kuye ma luuti gere daaxi ra naxan nasoma xurunde kui naxee degɛxi donma kanke raxunmase nun donma kuye ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²² E naxa serexedube xa donma kuye bun magoroe soxo gese gere daaxi ra.

²³ E naxa a xunyi rasode xaba a tagi, e na sode de masoxo, alako boode yo naxa lu a ma.

²⁴ E naxa a raxunma pirinti gere daaxi, bulu daaxi, nun a gbeeli ra

naxee misaalixi wuri bogi ra a rabilinyi birin ma.

²⁵ E naxa tolonyi xεema daaxie dεge na pirintie tagi, alako tolonyi nde xa lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma.

²⁶ Tolonyi nde lu wuri bogi birin tagi na donma kuye bun magoroe sanbunyi birin ma, alako sεrεxεdube xa wali raba alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²⁷ E naxa donma kuye bun magoroe gbete dεge suwa dugi ra, naxan soxoxi a fanyi ra, Haruna nun a xa di xemeε be.

²⁸ Xunmasee naxa yailan suwa dugi ra. E naxa wantan bun soe fan dεge suwa dugi ra.

²⁹ E naxa beleti yailan suwa dugi ra, naxan masoxoxi a gere daaxi, a bulu daaxi, nun a gbeeli ra, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

³⁰ E naxa walaxe lanmadi yailan xεema ra, a findi tonxuma seniyenxi ra. E naxa sebeli masoli a ma, alo e sebeli masolima xurunde ma ki naxe, a masenfe ra, «Mixi seniyenxi Alatala be.»

³¹ E naxa a xiri gese gere daaxi nun gese bulu daaxi ra xunmase ma a tigi ra, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

Horomolingira xa see

³² Horomolingira xa wali rajon na ki ne, Ala mixi lima dennaxe. Isirayilakae a birin naba ne alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

³³ E naxa horomolingira xanin Munsa xon ma nun a se birin:

tete nun a see,

suxusee,

xebenyie,

wuri kuyee mooli firin,

wuri sanbunyi,

³⁴ horomolingira makotosee,

naxan yailanxi yexee kontonyi kiri gbeeli ra,

a nun naxan yailanxi peremui kiri ra,

dugi naxan gbakuxi yire seniyenxi fisamante sode de ra,

³⁵ saate kankira nun a xa wuri kuyee,

seede kankira derakote,

³⁶ teebili,

teebili xa yirabase birin,

taami naxan sama teebili fari sεrεxe ra,

³⁷ lanpui doxoεe xεema daaxi,

lanpuie nun e yirabase birin,

lanpui ture,

³⁸ Surayi sεrεxebade xεema daaxi,

ture seniyenxi,

surayi,

dugi naxan gbakuxi tete sode de ra,

³⁹ sεrεxebade wure gbeeli daaxi,

a xa wuri kuyee,

wuree sube sama naxee fari,

a xa yirabase birin,

ye sase xungbe nun a doxoεe,

⁴⁰ tete dugie,

wurie dugie gbakuma naxee ma

nee sanbunyi,

dugi naxan gbakuxi horomolingira

sode de ra,

luutie,

wurie luutie xirima naxee ra,

a nun horomolingira xa yirabase

birin, Ala maxandi yire,

⁴¹ sεrεxεdubeε xa sose naxee rawalima yire seniyenxi kui,

Haruna nun a xa die xa sose seniyenxie naxee rawalima e

xa sεrεxεdube wali kui.

⁴² Isirayilakae naxa na wali birin naba, alo Alatala a yamari Munsa be

ki naxe.

⁴³ Munsa to na wali birin to a rabaxi alo Alatala a yamari ki naxe, a naxa duba Isirayilakae be.

40

Ala xa yaamarie rakamalife

horomolingira xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Kike singe xi singe, i xa horomolingira ti, Ala wo lima dennaxe.

³ I xa saate kankira doxo na kui dugi xanbi ra.

⁴ I xa teebili yailan menni, i fa see doxo a ma a raba ki ma. I xa lanpui doxoεe ti naa, i fa lanpuie doxo a fari.

⁵ I xa surayi serexebade xesema daaxi doxo saate kankira ya ra, i fa dugi gbaku horomolingira sode de ra Ala maxandi yire.

⁶ I xa serexebade doxo horomolingira sode ya ra, Ala wo lima dennaxe.

⁷ I xa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, i fa ye sa a kui.

⁸ I xa horomolingira tete ti, i fa dugi gbaku tete sode de ra.»

⁹ «I na ge na ra, i xa ture seniyenxi tongo, i fa a sa horomolingira nun a kui se birin ma, e xa seniyen Alatala be.

¹⁰ I man xa na raba serexebade nun a yirabase birin ma. E xa seniyen Alatala be.

¹¹ I man xa na raba ye sase xungbe nun a doxose ma, e xa seniyen Alatala be.»

¹² «I xa Haruna nun a xa die malan horomolingira sode de ra, i fa e maxa ye ra.

¹³ I xa serexedube sose seniyenxie ragoro Haruna ma, i fa ture seniyenxi sa a ma alako a xa findi n ma serexedube ra.

¹⁴ I xa serexedube sose seniyenxie ragoro a xa die fan ma,

¹⁵ i fa ture seniyenxi sa e ma alo i naxan nabaxi e baba ra, alako e fan xa findi n ma serexedubee ra. Na wali luma e yi ra, a nun naxee fama e xanbi ra abadan.»

¹⁶ Na temui Munsa naxa Alatala xa yaamari birin naba alo a fala a be ki naxe.

¹⁷ Kelife e mini Misira boxi kui temui naxe, je firin nde, kike singe, tenge singe loxo, a naxa horomolingira ti.

¹⁸ Munsa naxa horomolingira sanbunye sa, a a wuri birin ti,

¹⁹ a fa dugie itala horomolingira xun ma, a nun a makotosee alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁰ Munsa naxa saate walaxe firinyie sa saate kankira kui, a fa kankira wurie raso kankira suxuse digilixie kui, a kankira derakote sa a de ra naxan findixi xunsare yire ra.

²¹ A to ge na rabade, a naxa saate kankira xanin horomolingira kui, a a doxo yire seniyenxi fisamante kui. A naxa dugi gbaku na ya ra, alako mixi yo naxa a to alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²² A naxa horomolingira teebili doxo dugi ya ra a koola mabiri,

²³ a fa taamie sa a fari a safe ki ma Alatala ya xori alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁴ A naxa lanpui doxose ti horomolingira kui teebili ya ra a yirefanyi mabiri,

²⁵ a fa lanpuie ti na fari Alatala ya xori alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁶ A naxa surayi serexebade doxo horomolingira kui dugi gbakuxi a ya ra,

²⁷ a fa surayi gan menni alo Alatala a yamarixi ki naxe.

²⁸ A naxa dugi gbaku horomolingira sode de ra.

²⁹ A naxa serexebade doxo horomolingira sode de ra. A naxa serexe gan daaxi ba menni nun hadiya alo Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ A naxa ye sase xungbe doxo horomolingira nun serexebade tagi, a ye sa a kui marasenyenyi xa fe ra.

³¹ Munsa, Haruna, nun Haruna xa die nu luma e belaxee nun e sanyie maxa ra naa,

³² e soma horomolingira kui temui naxe, a nun e serexe bama temui naxe alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

³³ Munsa naxa tete rabilin horomolingira nun serexebade ra, a fa dugi gbaku tete sode de ra.

³⁴ Munsa to ge na birin na, nuxui naxa din horomolingira xun ma, Ala e lima dennaxe. Alatala xa nore naxa horomolingira rafe,

³⁵ han na naxa a niya Munsa mu nu noma sode na kui. Alatala xa nore nu bara na rafe, nuxui fan nu radinxi na birin xun ma.

³⁶ Kelife na temui e xa biyaasie kui, Isirayilakae mu pere foloma fo nuxui na keli horomolingira xun ma.

³⁷ Xa nuxui mu te hōromōlingira xun ma, Isirayilakae mu jere ramin-ima sigafe yire gbete.

³⁸ Alatala xa nuxui nu luma hōromōlingira xun ma yanyi nun koe ra. Isirayilakae nu te dexexi toma nuxui kui koe ra. A lu na ki ne e xa biyaasi birin kui.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Seriyɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa a xa seriyɛ masen a xa pama bɛ Annabi Munsa saabui ra. Na seriyɛ sebɛxi kitaabui suuli kui naxee birin nalanxi xili falama «Tawureta Munsa.» Isirayila fɔɔxi ki naxɛ nun e biraxi seriyɛ naxan fɔɔ ra, na birin sebɛxi na kitaabuie nan kui.

«Lewi Serexedube bonsɔɛ xa Seriyɛ» findixi kitaabui saxan nde nan na Tawureta Munsa kui. A sebɛxi mixie nan bɛ naxee nu Ala xa wali rabama Isirayilakae ya ma. Na mixie findixi Lewi bonsɔɛ nan na. Lewi nu findixi Annabi Yaxuba xa di nde nan na. Ala nu bara yaamari fi a Lewi xa die xa findi salide walikɛɛ nun serexedubeɛ ra.

A nu lanma Ala xa wali xa raba a raba ki ma. Na kui Annabi Munsa naxa na birin sebɛ kitaabui kui alako diine yareratie nun Isirayila pama xa na seriyɛ kolon, e xa bira na fɔɔ ra. Fe gɛgɛbe sebɛxi yi kitaabui kui serexɛɛ xa fe ra. Ala nu wama nee xa ba e ba ki ma. A maɲ naxa wa adama xa jɛrɛ seniyenyi kui, alɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxɛ a xa pama bɛ. A yaamari wuyaxi fixi nɛ alako adama xa Ala waxɔnfe kolon.

To mixie nɔma lɔnni gɛgɛbe tode yi kitaabui kui. Won xa a kolon Alatala mu yaamarie fixi mixie ma fufafu. Xa Ala bara seriyɛ nde so adama yi ra, a na rabaxi fe nde nan ma. Ala wama a xa mixie xa seniyen barima a a kolon e hɛeri nan toma na kira seniyenxi xɔn ma. Xa won bira Ala xa marasi fɔɔ ra, won fe fanyi sɔtɔma nɛ dunija, won man a sɔtɔ aligiyama. Ala xa won mali alako panige xa lu won bɔɲɛ kui, won xa dunija igiri alɔ won Daa

Marigi won nasixi ki naxɛ. Amina.

Tawureta Munsa Lewi Serexedube Bonsɔɛ xa Seriyɛ

Serexɛ gan daaxi

¹ Alatala naxa Annabi Munsa xili a xa hɔrɔmɔlingira kui, a a masen a bɛ,

² «A fala Isirayilakae bɛ, naxan na wa serexɛ bafe n tan Alatala bɛ, a xa xuruse lanma xa na mu a ra xuruse xungbe ba.

³ Xa a wama xuruse xungbe nan bafe serexɛ gan daaxi ra, fo a xa findi tuura ra lanyuru mu na naxan ma. A xa fa na ra n tan Alatala xa hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, alako n xa a tongo.

⁴ Serexɛba xa a bɛlɛɛ sa xuruse xun tagi, alako n tan Alatala xa na serexɛ tongo, a xa findi a xunsare ra a xa yunubi xa fe ra.

⁵ Na tuura xa faxa n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubeɛ xa fa na tuura wuli ra, e xa a kasan serexɛbade sɛtie ma, serexɛbade naxan na n ma hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra.

⁶ E xa tuura bura, e fa a isɛgɛ.

⁷ Haruna xa di serexedubeɛ xa yege radɔɔ, e tɛ radɛɛ.

⁸ E man xa serexɛ sube, a xunyi, nun a ture sa tɛ i serexɛbade.

⁹ A furingɛ nun a sanyie xa raxa. Serexedube xa na birin gan serexɛbade. Serexɛ gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁰ «Xa mixi wama serexɛ gan daaxi bafe xuruse lanma ra, a xa findi yɛxɛɛ kontonyi ra, xa na mu a ra sikɔtɛ, lanyuru mu na naxan ma.

¹¹ Serexɛba xa na kɔn naxaba serexɛbade kɔɔla mabiri n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubeɛ xa a wuli tongo, e xa a kasan serexɛbade sɛtie ma.

¹² E na gɛ sube ixabade, serexedube xa a sube, a xunyi, nun a ture sa tɛ serexɛbade fari.

¹³ Serexɛba xa serexɛ furingɛ nun a sanyie raxa. Serexedube xa na

birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁴ «Xa a wama xoni bafe serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, fo a xa findi kolokonde nan na, xa na mu a ra ganbe yore ra.

¹⁵ Serexedube xa fa a ra serexebade, a a xunyi bolon a de i, a a sa te, a a gan. A wuli xa ifili serexebade seetie ma.

¹⁶ A xa a gema booto ba, a a wole te i xube xun, serexebade sogetede mabiri ra.

¹⁷ Serexedube xa a suxu a gabutenyie ma, a a iboo. A xa a gan, a findi serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

2

Sansi xori serexe

¹ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi sansi xori ra, a xa a luxuta a fanyi ra. A xa ture sa a fari, a surayi fan sa ture fari.

² A xa na so Haruna xa di serexedube yi ra. Serexedube nde xa sansi xori luxutaxi belexe ya keren ko, ture saxi naxan fari, a nun surayi, a xa a sa te i. Na xa gan n tan Alatala be, a xa findi tonxuma ra na serexe birin xa fe ra. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

³ Sansi xori luxutaxi naxan luxi naa findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyeen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

⁴ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi taami ganxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. Taami lebinitare xunxurie fan noma yai-lande, ture masoxi naxee ma.»

⁵ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami gilinxi ra, a xa na yailan sansi xori luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na.

⁶ A na ge gilinde, a xa igira, ture sa a ma, a xa findi serexe ra.»

⁷ «Xa mixi wama serexe bafe naxan findixi taami ra naxan ganxi

tunde kui, a xa na yailan sansi xori luxutaxi nun ture ra.

⁸ A lanma mixi xa fa na serexe mooli ra n tan Alatala be. Xa na bara so serexedube yi ra, a na xaninma serexebade.

⁹ A xa nde tongo naxan findima tonxuma ra, a xa na gan serexebade fari, a xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi naxan luxi a findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyeen barima a baxi serexe ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala be.»

¹¹ «Serexe naxan birin bama n tan Alatala be, lebini yo naxa lu a xun. A mu lan wo xa serexe gan daaxi yo ba n tan Alatala be lebini na naxan xun, xa na mu a ra kumi.

¹² Wo noma lebini nun kumi sade sansi bogi singee xun ma naxee bama serexe ra n tan Alatala be, kono e naxa gan serexebade fari.

¹³ Foxoe xa sa na serexe mooli birin ma, barima na bara findi saate tonxuma ra wo tan nun wo Marigi Ala tagi. Foxoe xa sa wo xa serexe birin ma.»

¹⁴ «Xa wo wama serexe bafe n tan Alatala be wo xa sansi bogi singe ra, wo xa tonsoe neene gan,

¹⁵ wo ture nun surayi sa a xun, a xa findi sansi bogi singe serexe ra.

¹⁶ Serexedube xa nde tongo na sansi xori, ture, nun surayi ra, na xa findi tonxuma ra. A xa na gan serexebade fari. A xa findi serexe ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

3

Xanunteya serexe

¹ «Xa mixi wama xuruse xungbe bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

² A xa a belexe sa na xuruse xun tagi n tan Ala xa horomolingira sode de ra, a a kon naxaba. Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma.

³ Xanunteya serexe kui, a lanma ture naxan na furinge seeti ma, a xa gan te i n tan Alatala ya i,

⁴ a nun a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boɲe ma.

⁵ Haruna xa die xa na birin gan serexe gan daaxi xun ma, naxan na ganfe serexebade fari. A xa findi se xiri noxunme ra n tan Alatala be.»

⁶ «Xa mixi wama xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, xuruse xemema, xa na mu a ra ginema, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma.

⁷ Xa mixi wama yexee bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be.

⁸ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra. Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seeti ma.

⁹ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture, a xuli, ture naxan na furinge seeti ma,

¹⁰ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boɲe ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹¹ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be.»

¹² «Xa mixi wama si bafe serexe ra, a xa na masen n tan Alatala be.

¹³ A xa a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Ala xa horomolingira sode de ra, Haruna xa di serexedube xa na xuruse wuli kasan serexebade seeti ma.

¹⁴ Yi xanunteya serexe kui, a lanma a ture naxan na furinge seeti ma,

¹⁵ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boɲe ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i.

¹⁶ Serexedube xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma.»

¹⁷ «Mixi yo naxa sube ture don, mixi yo naxa sube wuli min. Wo sabati dede, na bara findi yaamari ra naxan mu kanama abadan.»

4

Yunubi xafari serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa mixi nde sa yunubi raba, konɔ a mu keli a janige ma, a xa bira yi seriye foxo ra.

³ Xa serexedube kuntigi sa Ala xa yaamari nde matandi, na fa findi yunubi ra jama be, a lanma a xa tuura ba serexe ra n tan Alatala be, lanyuru mu na naxan ma, alako na xa findi yunubi xafari serexe ra a be.

⁴ A xa tuura xanin n tan Ala xa horomolingira sode de ra n ya i, a a belexe sa a xun tagi, a fa a kon naxaba n tan Alatala ya i.

⁵ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n ma horomolingira kui,

⁶ a a belexesole ragoro na wuli xora, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniyenxi ma n tan Alatala ya i.

⁷ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee na surayi serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n tan Alatala xa horomolingira sode de ra.

⁸ A xa ture birin ba tuura ma naxan findixi yunubi xafari serexe ra, ture naxan na a furinge seeti ma,

⁹ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boɲe ma.

¹⁰ A xa na raba alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Serexedube xa na gan serexe gan daaxi serexebade fari.

¹¹ Konɔ tuura kiri, a sube, a xunyi, a sanyie, a furinge, nun a papɛ,

¹² na tuura donxoe birin xa xanin jama yonkinde fari ma, yire seniyenxi, te xube wolema dennaxe. Menni a xa gan te ra na te xube fari.»

¹³ «Xa Isirayila jama birin nan sa n tan Ala xa yaamari nde matandixi, konɔ na mu keli e janige ma, na findima yunubi ra e be.

¹⁴ E na fahaamui soto na ma temui naxe, jama xa tuura yore ba serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra naxan findima yunubi

xafari serexe ra e be.

¹⁵ Nama forie xa e belexe sa tuura xun tagi n tan Alatala ya i, e a kon naxaba.

¹⁶ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n tan Ala xa horomolingira kui,

¹⁷ a a belexesole ragoro na wuli xora, a a kasan sanya solofere dugi ya ra naxan gbakuxi yire seniyenxi ma n tan Alatala ya i.

¹⁸ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma horomolingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma, naxan na n ma horomolingira sode de ra.

¹⁹ A xa ture birin ba tuura ma, a na gan serexebade fari.

²⁰ A xa yi tuura ba serexe ra alo naxan bama yunubi xafari serexe ra. E ba ki birin keren. Na kui, serexedube serexe bama naxan findima e xunsare ra, alako e xa yunubie xa xafari.

²¹ A xa na tuura xanin pama yonkinde fari ma, a xa a gan alo boore tuura ganma ki naxe. Na findima yunubi xafari serexe nan na pama be.»

²² «Xa mange nde a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kon na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be.

²³ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa sikote ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma.

²⁴ A xa a belexe sa sikote xun tagi ma n tan Alatala ya i, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe. Yunubi xafari serexe na a ra.

²⁵ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

²⁶ A xa na ture birin gan serexebade fari, alo xanunteya serexe rabama ki naxe. Na kui

serexedube xunsare serexe bama mange be, alako a xa yunubi xa xafari.»

²⁷ «Xa mixi nde sa a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kon na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a be.

²⁸ A na fahaamui soto na ma temui naxe, a xa si gine ba serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, a xa yunubi xa fe ra.

²⁹ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁰ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³¹ A xa na ture birin ba si ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a na gan serexebade fari, a xa findi se xiri joxunme ra n tan Alatala be. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

³² «Xa a yexee bama yunubi xafari serexe ra, fo a xa findi yexee ginema lanyuru mu na naxan ma.

³³ A xa a belexe sa na yunubi xafari serexe xun tagi, a a kon naxaba serexe gan daaxie kon naxabama dennaxe.

³⁴ Serexedube xa a belexesole ragoro na wuli xora naxan baxi yunubi xafari serexe ra, a nde sa ferie ma naxee na serexe gan daaxi serexebade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili serexe gan daaxi serexebade lanbanyi ma.

³⁵ A xa na ture birin ba yexee ma, alo xanunteya serexe rabama ki naxe, a xa na gan serexee fari naxee ganma serexebade fari. Na kui serexedube xunsare serexe bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

5

Yunubi ndee nun e xa serexe

1 «Xa mixi nde sa a me e seedee xilima kiiti nde ma, kono a gundi seedeyaxi fe naxan ma a mu na fala nama be, na yunubi luma a xun ma.

2 Xa mixi din se seniyentare ra a mu a kolon, alo sube raharamuxi binbi, xa na mu a ra xuruse seniyentare binbi, xa na mu a ra bubuse seniyentare binbi, na mixi fan findima ne mixi seniyentare ra, a yunubi soto na kui.

3 Xa mixi nde sa din se seniyentare ra naxan kelixi adamadi fate ma, a fa li a mu a kolon na temui, xa a sa a kolon temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi sotoma na kui.

4 Xa mixi nde sa a kali fufafu, fe fanyi xa na mu a ra fe jaaxi ra, a fa neemu na ma, a na ratu na fe ma temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi soto na kui.»

5 «Naxan na yunubi mooli rabama, a lanma a xa a ti na ra.

6 A xa yexee gine, xa na mu a ra si gine ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be. Na kui serexedube yunubi xafari serexe bama a be, alako a xa yunubi xa xafari.»

7 «Xa feere mu na a yi ra na serexe xa fe ra, a xa kolokonde firin xa na mu a ra ganbe firin ba serexe ra n tan Alatala be. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra.

8 A xa e xanin serexedube xon, serexedube xa yunubi xafari serexe nan singe ba. A xa a konyi gira, kono a naxa a xunyi ba a de i.

9 A a wuli nde kasanma serexebade seeti ma, wuli naxan luxi, a na ifilima serexebade lanbanyi. Yunubi xafari serexe na a ra.

10 Serexedube xa na xoni firin nde ba serexe gan daaxi ra a raba ki ma. Na kui, serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi rabaxi xa fe ra, alako a xa xafari.»

11 «Xa feere mu na a yi ra kolokonde firin, xa na mu a ra ganbe firin sotofe ra, a xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi ba yunubi xafari serexe ra. A naxa ture, xa na

mu a ra surayi sa na fari de, barima yunubi xafari serexe na a ra.

12 A xa na xanin serexedube xon ma, serexedube suxu keren ganma serexebade fari tonxuma ra. A na rabama serexee fari naxee ganma serexebade fari, barima yunubi xafari serexe na a ra.

13 Na kui serexedube xunsare serexe bama a be, alako a xa yunubi rabaxi xa xafari. Sansi xori dinxi naxan luxi a findima serexedube nan gbe ra.»

14 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

15 «Xa mixi nde sa se nde tongo naxan findixi n tan Alatala gbe ra, kono a mu a kolon a na yunubi mooli rabaxi, a xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be a xa yunubi xa fe ra. A mu lanma lanyuru yo xa lu na yexee ma, a sare fan xa lan sare ma naxan nawalima horomolingira kui.

16 A xa na se tongoxi ragbilen serexedube ma, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doko suuli ra, a fa doko keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be sikote ra naxan findi yete ragbilen serexe ra, alako a xa yunubi xa xafari.

17 Mixi naxan yunubi rabama, a n tan Alatala xa yaamari nde matandi, hali a mu a kolon, na bara yunubi soto, fo a xa na sare fi.

18 A lanma a xa sikote ba yete ragbilen serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, naxan sare lanma seriye ma. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi xa fe ra, a naxan nabaxi a mu a kolon, alako a xa yunubi xa xafari.

19 Na bara findi yete ragbilen serexe ra, barima a yunubi soto ne n tan Alatala ra.»

20 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

21 «Xa mixi nde sa yunubi soto, a fe jaaxi raba n tan Alatala ra, alo a ngaxakerenyi madaxufe se nde xa fe ra, naxan nu bara taxu a ra, xa na mu a ra a naxan mupa, xa na

mu a ra a naxan baxi a boore yi ra funmalaya ra,

²² xa na mu a ra se loxi a naxan toxi, a fa wule fala na xa fe ra kali ra,

²³ na yunubi raba mooli lanma a xa na se mupaxi ragbilen. Xa a mupaxi ne ba, xa a taxuxi ne a ra ba, xa se loxi na a ra a naxan toxi ba,

²⁴ xa se na a ra wule fala naxan ma fe ra kali ra, a xa na ragbilen a kanyi ma keren na, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so na kanyi yi ra.

²⁵ A man xa yexee kontonyi xanin serexedube yire yete ragbilen serexe ra Alatala be. Fi yo naxa lu na yexee ma, a sare fan xa lan seriye ma.

²⁶ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be n tan Alatala ya i, alako a xa yunubi, a naxan nabaxi, na xa xafari.»

6

Seriye serexedube be

Serexe gan daaxi seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: Seriye nan ya serexe gan daaxi xa fe ra. Serexe gan daaxi xa lu serexebade fari ke ra, a xa gan han geesege.

³ Serexedube xa donma ragoro a ma, a xa wantanyi fiixe fanyi so a ra, a xa te xube ba serexe gan daaxi bun ma, a a sa serexebade seeti ma.

⁴ A na ge na wali ra, a xa a xa dugi fanyi ba a ma, a xa dugi gbete ragoro a ma, alako a xa na te xube xanin nama yonkinde fari ma, yire seniye nxi.

⁵ Te naxan dexexi serexebade bun ma, na naxa xuben. Geesege birin serexedube xa yege radoxo, a xa te xuru, a serexe gan daaxi sa na fari. A xanunteya serexe ture fan ganma naa ne.

⁶ Na te dexema temui birin serexebade bun ma, a mu xubenma.»

Sansi xori dinxi seriye

⁷ «Seriye nan ya sansi xori dinxi serexe xa fe ra. Haruna xa die xa fa na serexe ra serexebade n tan Alatala ya i.

⁸ Serexedube xa suxu keren ko sansi xori dinxi ra, a nun ture, a nun surayi naxan birin sama a fari, a xa na birin gan serexe tonxuma ra serexebade fari. Na xiri rafan n tan Alatala ma.

⁹ Naxan luxi, Haruna nun a xa die xa na don a lebinitare ra, hromolingira tete seniye nxi kui.

¹⁰ A mu lanma a xa jin lebini ra, barima a fatanxi n ma serexe gan daaxie nan na naxee seniye nxi han alo yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe.

¹¹ Haruna xa di xemee noma na donde. Yaamari na a ra wo bonsoe be naxan mu kanama abadan. Mixi naxan birin a makorema na serexe gan daaxie ra naxee bama n tan Alatala be, na kanyie seniye nxi ne.»

¹² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹³ «Haruna tima serexedube kuntigi ra loxo naxe, a lanma a tan Haruna nun a xa die xa sansi xori fanyi dinxi konbo ya keren ba serexe ra. Na serexe tagi bama geesege, boore tagi bama nunmare. Na mooli xa raba mixi tima serexedube kuntigi ra temui naxe.

¹⁴ Yi sansi xori dinxi xa gilin tunde kui, ture xa sa a ma. A na jon, a xuntunye xa gan te xora, a xa findi xiri joxunme ra Alatala be.

¹⁵ Serexedube naxan findima Haruna joxoe ra xa na serexe mooli ba. A xa raba na ki ne temui birin n tan Alatala ya i. Na serexe birin xa gan.

¹⁶ Serexedube xa serexe birin xa gan, e naxa na sese don.»

Yunubi xafari serexe seriye

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁸ «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: <Seriye nan ya yunubi

xafari serexe xa fe ra. Yunubi xafari serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne, barima se seniyeñxi na a ra.

¹⁹ Serexedube naxan yunubi xafari serexe bama, a na donma n tan Ala xa horomolingira tete seniyeñxi nan kui.

²⁰ Naxan yo dinma na serexe ra, na kanyi seniyeñma ne. Xa na wuli sa kasan dugi nde ma, na dugi xa xa yire seniyeñxi.

²¹ Xa na sube pinma tunde mooli nde kui naxan maniya feje ra, a na ge a pinde, na tunde xa kana. Xa a pinma tunde kui naxan yailanxi yoxui ra, na tunde xa maxa a fanyi ra ye ra.

²² Xeme serexedube birin xa na don, barima serexe seniyeñxi na a ra.

²³ Konɔ mixi yo naxa yunubi xafari serexe don, naxan wuli xaninma horomolingira kui xunsare ra. Na serexe mooli xa gan te ra.»

7

Yete ragbilen serexe seriye

¹ «Yete ragbilen serexe seriye nan ya: Serexe seniyeñxi na a ra.

² Yete ragbilen serexe kon naxabama serexe gan daaxi kon naxabade ne. A wuli xa kasan serexebade setie ma.

³ A ture birin, a xuli, a ture naxan na a furinge seti ma,

⁴ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a boje ma, na birin xa ba serexe ra.

⁵ Serexedube xa na birin gan serexebade fari serexe gan daaxi ra Alatala be. Yete ragbilen serexe na a ra.

⁶ Xeme serexedube nan na donma yire seniyeñxi kui, barima serexe seniyeñxi na a ra.

⁷ Yunubi xafari serexe nun yete ragbilen serexe, e seriye birin keren. Serexedube naxan na xunsare serexe baxi, a tan nan na sube donma.

⁸ Serexe gan daaxi kiri fan luma serexedube yi ra naxan na baxi serexe ra.»

⁹ «Sansi xori dinxi serexe naxan ganxi nun naxan gilinxi, e fan findima serexedube nan gbe ra, naxan e baxi serexe ra.

¹⁰ Sansi xori dinxi serexe naxan mu ganxi, ture gbansan nan saxi a ma, xa na mu a ra ture mu saxi a ma, nee findima Haruna xa di birin nan gbe ra.»

Xanunteya serexe seriye

¹¹ «Xanunteya serexe seriye nan ya, naxan bama n tan Alatala be.

¹² Xa mixi nde wama tantui serexe bafe, a man xa taami lebinitaree yailan ture ra, a nun taami xunxurie ture saxi naxee ma, nun taami xunxuri naxee ramulanxi ture ra.

¹³ A na xanunteya serexe bama temui naxe, naxan findixi tantui serexe ra, a xa taami fan pin lebini na naxan xun.

¹⁴ Nde xa ba na taami mooli birin na, a findi serexedube gbe ra, naxan xanunteya serexe wuli kasanma serexebade setie ma.

¹⁵ Na xanunteya serexe sube donma a ba loxo ne, sese naxa lu han geesege.»

¹⁶ «Xa laayidi serexe bama, xa na mu a ra serexe janigexi, na sube xa don a ba loxo ne, konɔ xa nde sa lu a noma donde geesege fan.

¹⁷ Xa a donxo sa lu han na fan kuye iba, na sube xa gan gbiki na xi saxan nde loxo ma.

¹⁸ Xa mixi nde sa a yete xa xanunteya serexe sube don na xi saxan nde loxo ma, Ala mu a xa serexe tongoma. A luma alo a mu serexe yo baxi, barima na sube findixi se seniyeñtare nan na. Mixi naxan na rabama, a yunubi sotoma na kui.»

¹⁹ «Serexe sube naxan dinma se seniyeñtare ra, a mu lanma na sube xa don. Fo a xa gan ne gbiki. Mixi seniyeñxi nan noma na xanunteya serexe sube donde,

²⁰ konɔ seniyeñtare mu noma n tan Alatala xa xanunteya serexe donde, a raminima ne Isirayila jama ya ma.

²¹ Mixi naxan a belexe dinma se seniyeñtare ra naxan kelixi adamadi ma, xa na mu a ra a belexe din

sube seniyyentare ra, xa na mu a ra se gbete naxan mu seniyyenxi, xa na kanyi fa n tan Alatala xa xanunteya serexe don, a raminiima ne Isirayila jama ya ma.»

²² Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²³ «A fala Isirayilakae be, <Wo naxa ninge, yexee, nun si ture don.

²⁴ Wo noma xuruse ture rawalide alo wo wama a xon ma ki naxe xa a faxa a yete ma, xa na mu a ra sube xaape nde naxa a faxa, konjo wo mu noma a donde.

²⁵ Naxan yo ture donma, naxan noma rawalide serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, na kanyi raminiima ne Isirayila jama ya ma.

²⁶ Wo man mu lanma wo xa xoni wuli, xa na mu a ra xuruse wuli yo min yire birin wo na dennaxe.

²⁷ Naxan yo wuli minma, na kanyi raminiima ne Isirayila jama ya ma.»

²⁸ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁹ «A fala Isirayilakae be, <Naxan xanunteya serexe bama n tan Alatala be, a xa n tan Alatala gbe fi n ma.

³⁰ A xa na xuruse ture nun a sisi xanin n tan Alatala yire alako a xa gan te ra n tan Alatala be. A lanma a xa na xuruse sisi lintan n tan Alatala ya i a masenfe ra n be, na findixi n tan nan gbe ra.

³¹ Serexedube xa na ture gan serexebade fari. Na xuruse kanke luma Haruna nun a xa die nan be.

³² Wo xa xanunteya serexee kui, wo man xa xuruse yirefanyi tabe fi serexedube ma.

³³ Xuruse yirefanyi tabe xa findi serexedube nan gbe ra naxan bara wuli nun ture ba xanunteya serexe ra.

³⁴ N bara nate tongo naxan mu kanama abadan, Isirayilakae xa xanunteya serexee kui, e xuruse kanke naxan lintanxi n tan Ala ya i, a nun xuruse yirefanyi tabe e naxan baxi, na birin xa findi serexedube Haruna nun a xa die gbe ra.

³⁵ Kabi Haruna nun a xa die findi n tan Ala xa serexedubee ra, e na

nan sotoma n tan Alatala xa serexe gan daaxie ya ma.

³⁶ E to findi serexedubee ra, n tan Alatala naxa na yaamari fi Isirayilakae ma. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.»

³⁷ Seriyee nan na ki serexee xa fe ra, serexe gan daaxi, sansi xori dinxi serexe, yunubi xafari serexe, yete ragbilen serexe, serexedube ti serexe, nun xanunteya serexe.

³⁸ Alatala nu bara na birin masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari a to Isirayilakae yamari e xa fa serexee ra Turusinina gbengberenyi ma.

8

Serexedubee doxo serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Haruna nun a xa die xili hromolingira sode de ra. I xa fa e xa dugi seniyyenxie ra, a nun ture seniyyenxi, tuura naxan bama yunubi xafari serexe ra, yexee kontonyi firin, nun debe, taami lebinitaree na naxan kui.

³ I xa Isirayila jama birin malan hromolingira sode de ra.»

⁴ Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari rakamali, jama fan naxa e malan hromolingira sode de ra.

⁵ Annabi Munsa naxa a fala jama be, «Alatala bara n yamari n xa yi raba.»

⁶ Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die maso, a naxa e maxa ye ra.

⁷ A naxa dugi seniyyenxie ragoro Haruna ma, a naxa a tagi xiri beleti ra, a guba ragoro a ma, a serexedube donma ragoro na fari, a a tagi xiri beleti ra.

⁸ A naxa kanke makotose ragoro a kon ma, a geme firin sa na kui naxee findixi Ala waxonfe masense ra.

⁹ A naxa xunmase doxo Haruna xunyi ma, a tonxuma seniyyenxi xexema daaxi sa na ma, alo Alatala Munsa yamari ki naxe.

¹⁰ Annabi Munsa naxa ture seniyyenxi tongo, a nde maso Ala xa hromolingira ma, nun se naxan

birin na a kui. A nee raseniyen na ki ne.

¹¹ A naxa ture kasan serexebade ma sanya solofere, a nun serexebade yirabasee, ye ragatade xungbe, nun na saxi se naxan fari, alako e xa seniyen.

¹² A man naxa ture nde sa Haruna xunyi ma, alako Haruna fan xa seniyen.

¹³ Annabi Munsa naxa Haruna xa die maso, a dugi seniyenxie ragoro e fan ma. A naxa e tagi nun e xunyi xiri dugi ra, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Annabi Munsa to fa tuura yunubi xafari serexe ra, Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na tuura xun tagi.

¹⁵ Annabi Munsa naxa a kɔn naxaba, a naxa a wuli nde tongo, a a maso serexebade ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa na raba a belexesole ra, alako a xa serexebade raseniyen. A naxa wuli dɔnxɔe ifili serexebade seetie ma. A serexebade raseniyen na ki ne barima a findi xunsarade nan na.

¹⁶ Annabi Munsa man naxa ture tongo naxan nu na ninge furinge rabilinyi, a nun laare naxan nu na a bɔɔe fari, nun a gungui xɔri firinyie nun e ture. A naxa nee birin sa te i serexebade fari.

¹⁷ Kɔnɔ a naxa tuura gundi, a kiri, a sube, nun a ɲaɲe gan te ra ɲama yonkinde fari ma, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁸ Annabi Munsa naxa fa yexee kontonyi ra naxan findi serexe gan daaxi ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

¹⁹ Annabi Munsa naxa a kɔn naxaba, a a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁰ A naxa yexee ixaba a xuntunyie ra. A naxa a xunyi, a xuntunyie, nun a ture gan te i.

²¹ A naxa yexee furinge nun a sanyie raxa, a yexee kontonyi gundi birin gan te ra serexebade fari serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan Alatala ma. A na birin naba ne alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

²² Annabi Munsa naxa yexee kontonyi firin nde tongo naxan findi serexedube dɔxɔ serexe ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi.

²³ Annabi Munsa naxa a kɔn naxaba, a a wuli nde tongo, a a sa Haruna yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, nun a sankura ma.

²⁴ A naxa Haruna xa die fan maso, a naxa wuli nde sa e yirefanyi tulie ma, e yirefanyi belexekura ma, nun e yirefanyi sankura ma. A naxa a wuli nde kasan serexebade seetie ma.

²⁵ A naxa na yexee ture tongo, a nun a xuli, a furinge ture, laare naxan na a bɔɔe fari, a gungui xɔri firinyie nun e ture, nun a yirefanyi tabe.

²⁶ Annabi Munsa naxa debe tongo taami lebinitaree na naxan kui, naxan nu dɔxɔxi Alatala ya i. A naxa taami lebinitaree keren ba na, a nun taami keren naxan yailanxi ture ra, a nun taami lanmadi keren. A naxa e sa na yexee ture nun a yirefanyi tabe fari.

²⁷ A naxa na birin so Haruna nun a xa die yi ra, e fa na lintan Alatala ya i alako a xa a kolon a gbe na a ra.

²⁸ Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa e rasuxu e yi ra, a naxa e sa te serexebade fari, serexe gan daaxi nu na dennaxe. Serexedube dɔxɔ serexe na a ra, naxan gan xiri rafan Alatala ma.

²⁹ Annabi Munsa naxa yexee kontonyi kanke tongo na serexedube dɔxɔ serexe ra, a fa na lintan Alatala ya i a masenfe ra a be. Na naxa findi Annabi Munsa gbe ra alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.

³⁰ Annabi Munsa naxa ture seniyenxi nde tongo, a nun wuli nde naxan nu na serexebade fari, a naxa a kasan Haruna nun a xa dugie ma, a a kasan Haruna xa die nun e xa dugie fan ma, alako e tan nun e xa dugie birin xa seniyen.

³¹ Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, «Wo sube jin hɔrɔmɔlingira sode de ra, wo xa a don menni, a nun taami naxan

na debe kui naxan findi serexedube dɔxɔ serexe ra. N bara yaamari fi, Haruna nun a xa die xa na don.

³² Taami nun sube naxan luxi, wo xa na dɔnxɔe gan.

³³ Wo naxa keli hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, han wo xa dɔxɔe waxati kamalima temui naxe.

³⁴ Naxan nabaxi to, Alatala a yamarixi wo yunubi xunsare xa fe nan na.

³⁵ Na na a toxi, wo luma hɔrɔmɔlingira sode de ra xi solofere bun ma, kɔe nun yanyi, alɔ Alatala n yamarixi a ra ki naxe, alako wo naxa faxa.»

³⁶ Haruna nun a xa die naxa Alatala xa yaamari birin naba na ki a naxan masenxi e be Annabi Munsa saabui ra.

9

Serexedubee xa serexe singee

¹ Xi solomasaxan lɔxɔe, Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die, nun Isirayila forie xili.

² A naxa a masen Haruna be, «I xa serexe firin masen Alatala be, tuura di naxan findima yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi naxan findima serexe gan daaxi ra, lanyuru mu na naxan ma.

³ I xa a fala Isirayilakae be, «Wo xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra. Wo xa tuura di nun yexee di naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxee ma, wo xa e ba serexe gan daaxi ra.

⁴ Wo xa tuura nun yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra Alatala be. Wo xa taami fan ba serexe ra, ture sunbuxi naxan na. Wo xa na birin ba barima Alatala minima ne wo ma to.»

⁵ Nama naxa serexee xanin hɔrɔmɔlingira sode de ra alɔ Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E birin naxa e makore hɔrɔmɔlingira ra, e ti Alatala ya i.

⁶ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Wo xa Alatala xa yaamari rabatu alako a xa a nore masen wo be.»

⁷ Annabi Munsa naxa a masen Haruna be, «I maso serexebade ra. I xa yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi ba xunsare ra i yete be, a nun pama be. I xa pama xa serexe fan ba e be xunsare ra alɔ Alatala a yamarixi ki naxe.»

⁸ Haruna to a maso serexebade ra, a naxa tuura di kon naxaba a yete yunubi xafari serexe ra.

⁹ A xa die naxa tuura wuli so a yi ra. A naxa a belexesole rasin wuli xɔra, a nde sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa wuli dɔnxɔe ifili serexebade lanbanyi ma.

¹⁰ Xuruse ture, a gunguie, nun laare naxan na a boje ma, a naxa na birin gan serexebade fari yunubi xafari serexe ra alɔ Alatala Annabi Munsa yamarixi a ra ki naxe.

¹¹ Konɔ a naxa a sube nun a kiri gan pama yonkinde fari ma.

¹² Na dangi xanbi, Haruna naxa serexe gan daaxi kon naxaba. A xa die naxa na wuli so a yi ra, a fa a kasan serexebade seetie ma.

¹³ E naxa serexe xuntunyie nun a xunyi so a yi ra, a na birin gan serexebade fari.

¹⁴ A to ge a furinge nun a sanyie raxade, a naxa e gan e nun serexe gan daaxi ra serexebade fari.

¹⁵ Haruna ge xanbi na ra, a naxa pama xa sikote kon naxaba, a xa findi yunubi xafari serexe ra pama be. A na raba ne alɔ a a singe raba ki naxe.

¹⁶ A naxa serexe gan daaxi ba a seriye ki ma.

¹⁷ A naxa sansi xori dinxi suxu keren gan serexebade fari serexe gan daaxi ba temui geesege.

¹⁸ A naxa tuura nun yexee kontonyi kon naxaba xanunteya serexe ra pama be. A xa die naxa na wuli so a yi, a a kasan serexebade seetie ma.

¹⁹ E naxa tuura nun yexee kontonyi ture tongo, naxan na e xuli nun e furinge mabiri, a nun e gunguie, a nun laare naxan na e boje ma,

²⁰ e naxa na birin sa sube kanke ma serexebade fari, e a birin gan.

²¹ Haruna naxa serexe subee kanke nun e yirefanyi tabe ite, a e lintan Alatala ya i a masenfe ra a be, alɔ Annabi Munsa a yamarixi ki naxe.

²² Haruna naxa a belexee itala, a duba pama be. A to yunubi xafari serexe, serexe gan daaxi, nun xanunteya serexe ba, a naxa goro kelife serexebade seetie ma.

²³ Annabi Munsa nun Haruna naxa so horomolingira kui. E to mini, e naxa duba pama be. Na temui Alatala xa nɔre naxa mini pama ma.

²⁴ Alatala naxa te ragoro serexebade fari, a serexe gan daaxi nun ture gan. Nama to na to, e naxa e xui ite seewe ra, e e felen boxi ma.

10

Haruna xa di firinyie

¹ Haruna xa di firinyie, Nadabo nun Abihu naxa surayi gansee tongo, e te sa e kui, e surayi gan Alatala ya i. Kɔnɔ e mu na te tongo Ala xa seriye ki ma.

² Na na a to, Alatala naxa te ragoro e ma, e faxa a xa horomolingira yire seniye nxi kui.

³ Annabi Munsa naxa a fala Haruna be, «Alatala wo rakolonxi ne yi ra, a to a fala, «Naxee makore n na, e xa a kolon n seniye n, pama xa n binya.» Haruna naxa dundu yen.

⁴ Annabi Munsa naxa Mikayeli nun Elisafan xili, Haruna baba xunya Yusiye li xa die. A naxa a fala e be, «Wo xa wo ngaxakerenyie furee xanin pama yonkinde fari ma, dennaxe makuya yire seniye nxi ra.»

⁵ E naxa e furee xanin pama yonkinde fari ma, alɔ Annabi Munsa e yamarixi ki naxe. E nu bara serexedube dugie lu e furee ma.

⁶ Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die be, Eleyasari nun Itamari, «Wo naxa wo xunsexe rabejin, wo naxa wo xa dugie fan iboo. Wo naxa sese raba naxan noma sunnunyi masende yi mixie

xa faxe xa fe ra, alako Alatala naxa xɔnɔ pama ma, a wo fan faxa. Wo ngaxakerenyi Isirayilakae tan noma sunnunde yi mixie xa fe ra Alatala naxee faxaxi te ra.

⁷ Wo naxa keli Ala xa horomolingira sode de ra yi saxanyi, alako wo naxa faxa. Alatala xa mixi sugandixie nan wo tan na.» E naxa Annabi Munsa xa yaamari rabatu.

⁸ Alatala naxa a masen Haruna be,

⁹ «Wo na so horomolingira kui, wo naxa weni min. Wo naxa minse yo min naxan mixi siisima, xa na mu a ra wo faxama ne. Na seriye mu kanama wo bonsoe be abadan.

¹⁰ Na nan a niyama wo noma Ala gbe nun adamadi gbe tagi rabade, seniye nyi nun seniye ntareja.

¹¹ Na fan a niyama ne wo xa no Isirayilakae xarande Alatala xa yaamari ra, a naxee fixi e ma Annabi Munsa saabui ra.»

¹² Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa di donxose be, Eleyasari nun Itamari, «Sansi xori dinxi naxan baxi serexe ra Alatala be, kɔnɔ naxan birin mu ganxi te ra, wo xa na don serexebade fe ma. Wo naxa lebini sa a xun ma de, barima a seniye n.

¹³ Wo xa a don yire seniye nxi, barima a ganxi Alatala be serexe gan daaxie nan fe ma. Na findixi i gbe nun i xa die gbe nan na. Alatala serexedubee yamarixi na nan na.

¹⁴ Wo man xa serexe sube kanke nun tabe don yire seniye nxi ne, naxee bara lintan Ala ya i, a masenfe ra a be. Nee findixi wo gbe nan na, i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginne. Ala bara na yaamari fi Isirayilakae ma e xa xanunteya serexee xa fe ra.

¹⁵ Ture naxan ganma yo, tabe naxan bama yo, nun kanke naxan lintanma yo, e xa na birin masen Alatala be, na fa findi i gbe nun i xa die gbe ra, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe. Seriye na a ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁶ Annabi Munsa to sikote xa fe maxorin, naxan ba yunubi xafari serexe ra, a naxa a me a e nu bara a birin gan te ra, a naxa xɔnɔ

Eleyasari nun Itamari ma, Haruna xa die naxee mu faxa. A naxa a fala e be,

¹⁷ «Munfe ra wo mu yi yunubi xafari serexe sube donxi yire seniye nxi? Serexe seniye nxi na a ra Alatala naxan fixi wo ma, alako Isirayila jama xa yunubi xa xafari, a findi xunsare ra e be Alatala ya i.

¹⁸ Yi serexe wuli to mu soxi yire seniye nxi ma horomolingira kui, a nu lan ne wo xa a sube don yire seniye nxi ne, alo Ala n yamarixi a ra ki naxe.»

¹⁹ Haruna naxa Annabi Munsa yaabi, «To e bara e xa yunubi xafari serexe nun e xa serexe gan daaxi ba Alatala ya i, kono n to bara yi fe xoxoxe mooli soto, Alatala noma tinde n xa yunubi xafari serexe sube don to?»

²⁰ Annabi Munsa to na yaabi me, a naxa tin a ra.

11

Donse radaxaxi nun donse raharamuxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, sube naxee radaxaxi wo be, nee nan ya:

³ Sube tore kanyie naxee tore itaxunxi firinyi ra, e man e xa donse ratema e de i e nu a idon. Wo noma na sube mooli donde.»

⁴ «Kono ndee na naxee donse ratema e de i e nu a idon, e tore tan mu itaxunxi firinyi ra. Nee raharamuxi wo ma. Noxome raharamuxi wo ma, barima a donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁵ Yere maniyе nde fan donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁶ Yere fan donse ratema a de i a nu a idon, kono a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma.

⁷ Xose tan, a tore itaxunxi firinyi ra, kono a mu donse ratema a de i a nu a idon. A raharamuxi wo ma.

⁸ Wo naxa na sube don, wo naxa din e binbie ra. E raharamuxi wo ma.»

⁹ «Yexe naxee na ye xora, wo noma naxee donde, nee nan ya: xale kanyi nun bele kanyi naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui.

¹⁰ Kono yexe naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui, bele mu na naxee ma, xa na mu a ra xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

¹¹ E raharamuxi wo ma, wo naxa e sube don. E binbie fan raharamuxi wo ma.

¹² Yexe birin bele nun xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

¹³ «Xoni raharamuxie nan ya wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe,

¹⁴ a nun nee maniyе birin.

¹⁵ Xaaxa fan, wo naxa na don a nun a maniyе birin.

¹⁶ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe,

¹⁷ wo naxa e don a nun nee maniyе birin.

¹⁸ Gbongboe, yedonne,

¹⁹ laaba, tuxe, a nun nee maniyе birin, wo naxa e don.»

²⁰ «Nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.

²¹ Kono na nimase moolie ya ma, naxee tunganma, wo noma nee tan donde,

²² alo katoe, tugumie, nun nee maniyе birin.

²³ Kono, nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

²⁴ «Xa wo dinma sube seniye nxi ra, wo findima mixi seniye nxi ra han nunmare ra.

²⁵ Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniye nxi ra han nunmare ra. Fo a xa a xa dugie xa.

²⁶ Sube naxee birin tore mu itaxunxi firinyi ra, a nun naxee donse donma, kono a mu gbilenma a rate ra e de i e nu a idon, nee raharamuxi wo ma. Naxan dinma na mooli ra a findima mixi seniye nxi ra.

²⁷ Sube birin tore mu na naxee be, e e jere e sanyi naanie xun na, e raharamuxi wo ma. Naxan

dinma e binbie ra na findima mixi seniyyentare ra han nunmare ra.

²⁸ E raharamuxi wo ma. Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyyentare ra han nunmare ra.»

²⁹ «Nimase naxan birin luma yilie kui, e haramuxi wo be. E xilie nan ya: bale, jenne, kasa,

³⁰ bonbolika, koolo, nun nee maniyee.

³¹ Na nimase xunxuri moolie raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra a findima mixi seniyyentare ra han nunmare ra.

³² Xa e binbie sa bira se nde fari, na fan findima se seniyyentare ra, alo se sa se wuri daaxi, dugi, xuruse kiri xaraxi, beki, xa na mu a ra yirabase nde. A lanma na se mooli xa sa ye xoorra han nunmare ra alako a xa seniyyen.

³³ Xa na nimase mooli bira feje nde kui, feje nun a kui se birin findima se seniyyentare ra. Na feje xa kana.

³⁴ Ye naxan nu na na feje kui, a na sa donse nde ma, na donse fan findima se seniyyentare ra. Minse yo naxan nu na na feje kui, a fan findima se seniyyentare ra.

³⁵ Xa na nimase mooli binbi bira se yo ma, na findima se seniyyentare ra, alo taami ganse, xa na mu a ra tunde. E to findi se seniyyentaree ra, a lanma wo xa e kana.

³⁶ Kono xa e binbi sa bira dulonyi nan kui, xa na mu a ra ye ragatade nde, nee tan mu findima se seniyyentaree ra. Kono mixi naxan a belexe dinma e binbie ra, na findima mixi seniyyentare ra.

³⁷ Xa a binbi bira sansi xori ma naxan sima, na mu findima se seniyyentare ra.

³⁸ Kono xa a binbi bira sansi xori tan ma naxan na ye xoorra, na sansi xori findima se seniyyentare ra wo be.»

³⁹ «Xa xuruse radaxaxi nde faxa, mixi fa din a binbi ra, na kanyi findima seniyyentare ra han nunmare ra.

⁴⁰ Naxan na a sube don, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nunmare ra. Naxan na sube binbi maxanin, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyyentare ra han nunmare ra.»

⁴¹ «Nimase naxan birin a bubuma boxi ma, nee birin raharamuxi wo ma. A mu lanma wo xa nee don.

⁴² Bubusee nun nimase xunxuri naxee jere ma e sanyi naani xun na, xa na mu a ra e sanyi wuyaxi xun na, e sese mu radaxaxi. Wo naxa e don.

⁴³ Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase mooli saabui ra. Wo naxa e don.

⁴⁴ Alatala nan n na, wo Marigi Ala. Wo xa wo yete fi n tan nan ma. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen. Wo naxa wo yete findi seniyyentare ra na nimase xunxuri saabui ra naxee luma jere ra boxi ma.»

⁴⁵ «N tan nan Alatala ra naxan wo ramixi Misira boxi ma, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. Wo xa seniyyen, barima n tan seniyyen.

⁴⁶ Seriyee nan na ki subee, xonie, yexee, nun bubusee xa fe ra.

⁴⁷ Na kui wo noma sube seniyyenxi nun sube seniyyentare tagi raba kolonde, sube radaxaxi nun sube raharamuxi.»

12

Dinge xa serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa gine nde sa tege, a di xeme bari, a findima seniyyentare ra xi solofere bun ma, alo a kike walima temui naxe.

³ Xi solomasaxan loxe, di xa sunna.

⁴ Na xi solofere xanbi, dinge luma seniyyentarepa kui xi tongo saxan nun saxan bun ma a wuli xa fe ra naxan minixi a ma a di bari temui. A mu lanma a xa din se seniyyenxi ra, a mu lanma a xa so yire seniyyenxi kui han maraseniyyenyi waxati xa kamali.»

⁵ «Xa dinge di gine bari, a luma seniyyentarena kui loxoƁun firin, alo a kike walima temui naxe. Na xanbi a xa maraseniyyenyi waxati buma xi tongo senni nun senni, a wuli xa fe ra naxan minixi a di bari temui.

⁶ A xa maraseniyyenyi waxati na kamali, di xeme, xa na mu a ra di gine xa fe ra, a xa yexee je keren daaxi xanin serexedube xon ma horomolingira sode de ra. A xa na ba serexe gan daaxi ra. A man xa kolokonde yore, xa na mu a ra ganbe ba yunubi xafari serexe ra.

⁷ Serexedube xa na serexee ba Alatala be, a findi na gine xa xunsare ra. Na temui a seniyyenma ne na wuli xa fe ra. Seriyen nan na ki gine be naxan di xeme barima, xa na mu a ra di gine.

⁸ Xa fere mu na a yi a xa yexee soto, a noma ganbe firin xaninde, xa na mu a ra kolokonde firin. Keren xa ba serexe gan daaxi ra, boore xa ba yunubi xafari serexe ra. Serexedube xa na ba, a findi xunsare ra gine be, a fa seniyyen.»

13

Furee mixi fate ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsu nun Haruna be,

² «Xa mixi fate kiri yire nde funtu, xa na mu a ra a fiixe, xa na mu a ra a findi fi ra, wo xa na kanyi xanin serexedube Haruna yire, xa na mu a ra a xa di nde yire.

³ Fure naxan na a fate, serexedube xa na mato. Xa fate xabe bara fiixe na fi yire, fi fan bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyyentare ra.

⁴ Xa fure ya mu itilin a na kiri nan gbansan fari, fate xabe mu fiixexi na longori, serexedube xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoƁun keren.

⁵ A xi solofere nde loxoƁe, serexedube man xa a mato. Xa a sa li fure mu na lantanfe, a man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoƁun keren.

⁶ A xi solofere nde loxoƁe, serexedube man xa a mato a sanmaya firin nde. Xa fure jingi bara masara, a man mu lantanfe, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara seniyyen. Fure na a ra naxan mu jaaxu. A xa a xa dugie xa, a findi mixi seniyyenxi ra.

⁷ Kono xa serexedube bara a mato, fure bara lantan ye na masenyi dangi xanbi, furema man xa gbilen serexedube yire temui gbete.

⁸ Serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyyentare ra, fure jaaxi na a ra.»

⁹ «Xa fure jaaxi bara lu mixi nde kiri ma, e xa a xanin serexedube yire.

¹⁰ A xa a mato. Xa na mixi kiri bara fiixe yire nde, a fa funtu, fate xabe fan fa fiixe na longori, a bula, sube mini kene ma,

¹¹ fure jaaxi na a ra naxan mu dandanma. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra. Hali a mu lu a kerenyi ma waxati di bun ma sonon, serexedube man xa a mato. Na tan bara ge findide mixi seniyyentare ra.

¹² Xa serexedube bara a to a na fi jaaxi birin bara bari folo, naxan nu na furema fate ma, kelife a sanyie ma han a xunyi,

¹³ a xa masenyi ti, na kanyi bara seniyyen, barima fi birin bara bari folo. A bara seniyyen.

¹⁴ Kono xa, fure sa bula, sube mini kene ma, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra.

¹⁵ Serexedube na fure bulaxi to, a xa masenyi ti, fi bulaxi mu seniyyen, fure jaaxi na a ra.

¹⁶ Xa sube bulaxi fa bari, furema xa siga serexedube yire.

¹⁷ A xa a mato. Xa fure bara bari, serexedube xa masenyi ti, furema bara seniyyen.

¹⁸ Xa suuri mini mixi ma, a fa yalan,

¹⁹ kono na kiri fa fiixe, xa na mu a ra a gbeeli, na kanyi xa siga serexedube yire.

20 A xa a mato. Xa fure ya bara itilin, a sube li, fate xabe bara fiixe na longori, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra. Fure jaaxi na a ra, naxan minixi suuri foxi.

21 Xa serexedube mu fate xabe fiixe to, fi fan mu tilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, furema xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

22 Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra, fure jaaxi na a ra.

23 Kono xa fure mu masaraxi a mu lantanxi a i, suuri barixi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyyenxi na a ra.»

24 «Xa mixi fate bara gan te ra temui dangixi, a kiri fa bari, kono fure gbeeli, xa na mu a ra fure fiixe fa mini na foxi,

25 serexedube xa na mato. Xa furema fate xabe bara fiixe na foxi, fure bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra, naxan bara mini fate ma kiri dennaxe nu ganxi. Na serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra, barima fure jaaxi na a ra.

26 Kono xa serexedube mu fate xabe fiixe to fure ma, fi fan ya mu itilin, a mu sube lixi, a mu fiixe a gbe ra, serexedube xa na kanyi yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

27 Serexedube xa a mato xi solofere nde loxoe. Xa fure bara lantan ye a fate ma, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra, fure jaaxi na a ra.

28 Kono xa fure mu masaraxi, a mu lantanxi a i, a mu fiixe alo a singe, a fatanxi na kiri ganxi nan na. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyyenxi na a ra. Nari na a ra kiri dennaxe gan.»

29 «Xa fure lu xeme, xa na mu a ra gine xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma,

30 serexedube xa na fure mato. Xa fi ya bara itilin, a sube li, fate xabe fiixe, a xurun, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi

seniyyentare ra. Fure jaaxi na a ra naxan bara lu a xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma.

31 Xa serexedube sa a to fure ya mu itilife, a mu sube life, fate xabe fooro mu na, a xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma xi solofere bun ma.

32 Serexedube xa na fure mato xi solofere nde loxoe. Xa fure mu lantanfe a i, fate xabe mu fiixe na longori, fi ya mu itilinxi, a mu sube lixi,

33 na kanyi xa a xunxexe nun a dexabe bi a xa a ba fi ra. Serexedube man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma loxoxun keren.

34 Serexedube xa na fure man mato xi solofere nde loxoe. Xa a mu lantanxi a i, a ya mu itilinxi, a mu sube lixi, serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyyenxi na a ra. A xa a xa dugie xa, a seniyyen.

35 Kono serexedube xa masenyi dangi xanbi, xa fure bara lantan ye furema fate ma,

36 serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, hali serexedube mu fate xabe fiixe fen. Na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra.

37 Kono xa na fure mu lantanxi a i, fate xabe fooro nde tan bara mini, fure bara yalan. Na kanyi mixi seniyyenxi na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyyenxi na a ra.»

38 «Xa xeme, xa na mu a ra gine fate kiri bara fiixe yire ndee,

39 serexedube xa na mato. Xa na mu fiixe a gbe ra, kasi mooli nde gbansan na a ra. A seniyyen.»

40 «Xa mixi nde xunxexe bara makon, terere kanyi na a ra, a mu jaaxu. Na kanyi seniyyen.

41 Xa mixi nde xunxexe makonxi a tigi de biri gbansan ne, terere na a ra a mu jaaxu. Na kanyi seniyyen.

42 Kono xa fure fiixe, xa na mu a ra fure gbeeli mini a xunyi ma, xa na mu a ra a tigi ma, fure jaaxi na a ra.

43 Serexedube xa na mato. Xa na fure funtu naxan minixi a xunyi ma, a fiixe, xa na mu a ra a gbeeli alo fure jaaxi na ki naxe,

⁴⁴ furema na a ra, a mu seniyenxi. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyantare ra. Fure na a xunyi ma.»

⁴⁵ «Na fure jaaxi kanyi xa dugi ibooxi ragoro a ma, a xa a xunyi bi, a xa a de xabe makoto a belexe ra, a nu a fala a xui itexi ra <Seniyentare, Seniyentare.>

⁴⁶ Danmi na fure jaaxi na a ma, a mu seniyen. Fo a xa lu a kerenyi ma nama yonkinde fari ma.»

⁴⁷ «Na fure jaaxi noma lude dugi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra.

⁴⁸ A man noma lude se nde denbexi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra. A man noma lude se nde ma naxan yailanxi xuruse kiri ra.

⁴⁹ Xa na fure bara ifooro, xa na mu a ra a bara gbeeli dugi ma, kiri ma, xa na mu a ra se denbexi ma, fure jaaxi na a ra. A xa masen serexedube be, a xa na mato.

⁵⁰ Na fure na se naxan ma, na se xa ragata yire nde a kerenyi ma xi solofere bun ma.

⁵¹ Xi solofere nde loxo serexedube man xa a mato. Xa na fure bara lantan ye i na dugi ma, xa na mu a ra na se denbexi ma, xa na mu a ra na kiri ma, fure jaaxi na a ra. Na bara findi se seniyantare ra.

⁵² Serexedube xa se birin gan na fure na se naxan ma, dugi naxan yailanxi xuruse xabe ra, dugi naxan yailanxi gese fute ra, dugi denbexi, xa na mu a ra kiri.

⁵³ Kono xa serexedube bara a mato, na fure mu lantanxi na see ma,

⁵⁴ a xa yaamari fi na see xa maxa ye ra, e xa sa e kerenyi ma xi solofere bun ma sanmaya firin nde.

⁵⁵ A na ge maxade, serexedube man xa na mato. Xa fure mu masaraxi, hali a man mu lantanxi a i, na findixi se seniyantare nan na. A birin xa gan te ra, hali fure na a lahale kerenyi gbansan nan ma.

⁵⁶ Xa serexedube bara a to fure mu fixe alo singe, a xa na yire gbansan ba na.

⁵⁷ Kono xa fure na lantanfe a i dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma, fure jaaxi na a ra, fo na xa gan te ra.

⁵⁸ Xa fure bara ba dugi ma, xa na mu a ra dugi denbexi ma, xa na mu a ra kiri ma ye ra a firin nde, a bara seniyen.»

⁵⁹ Seriyen nan na ki fure jaaxi xa fe ra naxan noma lude dugi nde ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gese fute ra, a nun dugi nde ma naxan denbexi, a nun kiri nde ma. Na seriyen noma a masende xa se nde seniyen, xa na mu a mu seniyen.

14

Furema seniyantare

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «Maraseniyeanyi loxo, fure jaaxi kanyi xa siga serexedube xon.

³ Serexedube xa siga nama yonkinde fari ma na furema matode. Xa a bara yalan,

⁴ serexedube xa yaamari fi, a xa fa xoni nibe radaxaxi firin na, e nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri furema be.

⁵ Serexedube xa yaamari fi, e xa xoni keren kon naxaba feye nde xun ma, dulon ye na naxan kui.

⁶ A xa xoni nibe tongo, a nun sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri, a xa e birin dukulu xoni wuli xora e naxan kon naxabaxi dulon ye xun ma.

⁷ A xa na kasan sanmaya solofere na furema ma, naxan lanma a xa seniyen. Serexedube xa masenyi ti, na mixi bara findi mixi seniyenxi ra. Na temui a xa xoni nibe bejin wula i.»

⁸ «Naxan wama seniyenfe, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxabe bi, a xa a maxa ye ra. Na kui, a seniyenma ne. Na dangi xanbi a noma sode nama yonkinde kui, kono a mu noma sode a xa kiri banxi tan kui xi solofere.

⁹ Xi solofere nde loxoɛ, a man xa a xunsexe bi, a de xabe, a ya xinbi xabe, a nun a fate maxabe birin. A man xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa. Na kui, a seniyeɛma ne.

¹⁰ Xi solomasaxan nde loxoɛ, a xa yexeyore xemema firin tongo, a nun yexee ginema, je keren daaxi, lanyuru mu na naxee ma. A man xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren naxan findima serexe ra.

¹¹ Serexedube xa furema nun a xa serexe ti n tan Alatala ya i horomolingira sode de ra.

¹² A xa yexeyore keren tongo, a xa a ba yete ragbilen serexe ra, a nun ture sigaati ya keren. A xa nee lintan n tan Alatala ya i.

¹³ A xa na yexee kon naxaba yire seniyeɛxi yunubi xafari serexe nun serexe gan daaxi bama dennaxe. Serexedube nan gbe yete ragbilen serexe nun yunubi xafari serexe ra. Serexe seniyeɛxi nan e ra.

¹⁴ Serexedube xa yete ragbilen serexe wuli nde tongo, a xa a sa furema yirefanyi tuli ma, a belexekura yirefanyi ma, nun a sankura yirefanyi ma.

¹⁵ A man xa na ture sigaati ya keren ifili a yete koola belexe kui.

¹⁶ A xa a belexesole yirefanyi sin ture kui, a nu bara naxan sa a koola belexe kui, a xa na ture kasan doxo solofere n tan Alatala ya i.

¹⁷ Ture naxan luxi serexedube belexe kui, a xa nde sa furema yirefanyi tuli ma, a nun a belexekura yirefanyi ma, a nun a sankura yirefanyi ma yete ragbilen serexe wuli fari.

¹⁸ Ture donxoɛ naxan luxi serexedube yi ra, a xa na sa furema xunyi ma. Serexedube xa a xun sara n tan Alatala ya i.

¹⁹ Serexedube xa yunubi xafari serexe ba, a xa a xun sara a xa seniyeɛntareɛna ma. Na dangi xanbi a xa na serexe gan daaxi kon naxaba.

²⁰ A xa serexe gan daaxi nun sansi xori dinxi serexe ba serexebade fari.

A xa furema xun sara alako a xa seniyeɛn.»

²¹ «Xa setare nan na furema ra, feere mu na a yi na serexe xa fe ra, a xa yexeyore keren gbansan ba yete ragbilen serexe ra, naxan lintanma n tan Alatala ya i a xa findi furema xa xunsare ra. A xa sansi xori dinxi konbo ya tagi soto, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya keren,

²² nun ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin. Keren xa findi yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi.

²³ Xi solomasaxan nde loxoɛ, a xa fa na serexe ra serexedube kon horomolingira sode de ra n tan Alatala ya i, alako a xa seniyeɛn.

²⁴ Serexedube xa yete ragbilen serexe yexee nun ture sigaati ya keren lintan n tan Alatala ya i.

²⁵ A xa na yexeyore kon naxaba yete ragbilen serexe ra. A xa a wuli nde tongo, a xa na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma.

²⁶ A xa ture nde ifili a yete koola belexe kui.

²⁷ A xa na ture kasan sanmaya solofere a belexesole yirefanyi ra n tan Alatala ya i.

²⁸ Ture naxan na a belexe kui, a xa dondoronti tongo, a na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, a nun a yirefanyi sankura ma wuli fari naxan keli yete ragbilen serexe ma.

²⁹ Ture naxan luxi a belexe kui, a xa na sa na furema xunyi ma, alako a xun xa sara n tan Alatala ya i.

³⁰ Serexedube xa ganbe keren ba, xa na mu a ra kolokonde yore, serexe ya ma furema naxee sotoxi.

³¹ A xa keren ba yunubi xafari serexe ra, boore xa findi serexe gan daaxi ra, a nun sansi xori dinxi. Serexedube furema xun sarama n tan Alatala ya i na ki ne.

³² Seriyɛ nan na ki maraseniyeɛni xa fe ra furemae be naxee findixi setaree ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

³⁴ «Wo na so Kanaan boxi ma, n naxan fima wo ma ke ra, xa fure jaaxi sa mini wo xa banxi kankee ma menni,

³⁵ banxi kanyi xa sa a fala serexedube be, <N bara fure jaaxi to n ma banxi ma.>

³⁶ Serexedube xa yaamari fi, e xa se birin namini banxi kui beenu a xa siga fure jaaxi matode, alako se naxan na banxi kui, na naxa findi se seniyentare ra. E na ge na rabade, serexedube xa siga na banxi matode.»

³⁷ «Serexedube xa na fure mato. Xa fure fooro, xa na mu a ra a gbeeli, a man ya naxa itilin, a banxi kanke suxu,

³⁸ serexedube xa mini banxi kui, a xa banxi naade balan loxun keren.

³⁹ Xi solofere nde loxo, serexedube man xa gbilen naa. Xa fure bara lantan ye i banxi kanke ma,

⁴⁰ serexedube xa yaamari fi, banxi gemee xa ba na fure na dennaxe, e xa e wole taa fari ma yire seniyentare.

⁴¹ Banxi kanke xa maxoolin banxi kui. Naxan bama, na xa woli taa fari ma yire seniyentare.

⁴² Geme gbete xa sa booree joxoe ra, banxi kanke xa maso a neene ra.»

⁴³ «Na wali birin dangi xanbi, xa fure jaaxi man mini banxi ma,

⁴⁴ serexedube xa gbilen na mato ra. Xa fure bara lantan ye banxi kui, fure jaaxi na a ra, a findixi se seniyentare nan na.

⁴⁵ Na banxi xa rabira, a gemee, a wurie, nun a maso bende birin xa wole taa fari ma yire seniyentare.

⁴⁶ Naxan yo soma na banxi kui a balan xanbi, na kanyi fan findima mixi seniyentare nan na han nunmare ra.

⁴⁷ Naxan na a sa na banxi kui, xa na mu a ra a a dege naa, na lanma a xa a xa dugie xa.»

⁴⁸ «Na banxi yailan xanbi, xa serexedube sa gbilen na banxi kui, a fa a to fure mu lantanxi a i, a xa

masenyi ti, na banxi bara seniyen, fure bara jon naa.

⁴⁹ Na banxi kanyi xa na marasenyenyi rakamali serexe bafe ra. A xa xoni firin, sediri wuri, gere mooli nde, nun hisopi wuri soto.

⁵⁰ A xa xoni keren kon naxaba feje nde xun ma dulon ye na naxan kui.

⁵¹ A xa sediri wuri, hisopi wuri, gere mooli nde, nun xoni jipe sin xoni kon naxaba wuli xora, naxan na dulon ye kui. A xa a kasan banxi ma sanmaya solofere.

⁵² A xa banxi rasenyen xoni wuli, dulon ye, xoni jipe, sediri wuri, hisopi wuri, nun gere mooli nde ra.

⁵³ A xa xoni jipe bepin taa fari ma wula i. Na kui, na banxi xa fe jaaxi jonma ne, a seniyen.»

⁵⁴ «Seriye nan na ki fure jaaxie xa fe ra naxee minima mixi fate ma,

⁵⁵ dugie ma, banxie ma,

⁵⁶ naxee funtuma, naxee bulama, naxee fixema,

⁵⁷ alako a xa kolon xa se seniyenxi nan a ra, xa na mu a ra a mu seniyenxi. Seriye nan na ki na fure jaaxi xa fe ra.»

15

Korosila kanyi

nun gine xa kike wali

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be,

² «Wo xa a fala Isirayilakae be, korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra.

³ Korosila kanyi bara findi mixi seniyentare ra hali korosila mu na minife sinden, kon a na a fate kui.

⁴ Korosila kanyi sama sade naxan ma, se seniyentare na a ra. A doxo gonyi naxan yo ma, na fan se seniyentare na a ra.

⁵ Naxan na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyentare nan na han nunmare ra.

⁶ Naxan doxoma a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a

yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁷ Naxan yo din na furema fate ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁸ Xa furema de ye boxun mixi seniyyenxi nde ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

⁹ Dɔxɔse naxan sama soe ma, xa na mu a ra ɔxɔme ma, xa furema dɔxɔ na fari, na dɔxɔse findima se seniyyentare nan na.

¹⁰ Naxan na din sese ra furema bara dɔxɔ naxan fari, na kanyi bara findi mixi seniyyentare ra han nunmare ra. Na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa.

¹¹ Furema belexe seniyyentare kanyi dinma mixi naxan na, na xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

¹² Furema dinma feɓe naxan na, na xa kana. Xa yirabase wuri daaxi na a ra, a lan a xa maxa ye ra.»

¹³ «Kɔrɔsila kanyi na yalan, a mame tima ne ɔxun keren beenu a xa findi mixi seniyyenxi ra. A xa a xa dugie xa, a xa a maxa dulonyi ye ra. A seniyyenma na ki ne.

¹⁴ Xi solomasaxan nde ɔxɔe, a xa ganbe firin tongo, xa na mu a ra kolokonde yɔre firin, a sa e so serexedube yi ra n tan Alatala ya i hɔrɔmɔlingira sode de ra.

¹⁵ Serexedube xa xɔni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore serexe gan daaxi. Na kui, kɔrɔsila kanyi bara a xun sara n tan Alatala ya i.»

¹⁶ «Xa xeme nde a xa wantanyi nɔxɔ, a xa a fate birin maxa. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

¹⁷ Dugi nun kiri naxan birin nɔxɔ, e xa maxa ye ra, e fan findima ne se seniyyentare han nunmare ra.

¹⁸ Xa xeme nun gine kafu e boore ra, e xa e fate maxa. E findima mixi

seniyyentaree nan na han nunmare ra.»

¹⁹ «Gine naxan na a xa kike wali kui, a findima mixi seniyyentare nan na ɔxun keren bun ma. Naxan na din a ra, a fan findima mixi seniyyentare ra han nunmare ra.

²⁰ Gine naxan na a xa kike wali kui, a sama sade naxan ma, se seniyyentare na a ra. A dɔxɔ sese naxan ma, na fan se seniyyentare na a ra.

²¹ Naxan yo na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²² Naxan yo na dɔxɔ a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²³ Xa se nde saxi na sade ma, xa na mu a ra na gonyi ma a nu dɔxɔxi naxan ma, naxan dinma na se ra a findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.

²⁴ Xa xeme nde nun na gine kafu, a xa kike wali wuli fa sa a fate ma, a fan findima mixi seniyyentare nan na ɔxɔxun keren bun ma. A na sa sade yo ma, na fan findima se seniyyentare nan na.»

²⁵ «Xa wuli lu mini ra gine ma, naxan mu findixi a xa kike wali wuli ra, xa na mu a ra a xa kike wali temui xɔn naxa kuya, a findima mixi seniyyentare nan na alo gine naxan na a xa kike wali kui.

²⁶ A na a sa sade naxan ma, xa na mu a ra a dɔxɔ gonyi naxan ma, na birin findima ne se seniyyentare ra alo a xa kike wali temui.

²⁷ Naxan dinma na see ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra. A findima mixi seniyyentare nan na han nunmare ra.»

²⁸ «Wuli na ba minife, na gine xa mame ti ɔxɔxun keren, a fa seniyyen.

²⁹ Xi solofere nde ɔxɔe, a xa ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yɔre firin tongo, a xa e xanin serexedube xɔn hɔrɔmɔlingira sode de ra.

³⁰ Serexedube xa xɔni keren ba yunubi xafari serexe ra, boore

serexe gan daaxi. Serexedube xunsare serexe bama na gine be n tan Alatala ya i na ki ne.»

31 «Wo xa Isirayilakae makuya seniyyentarepa ra, xa na mu a ra, e na e makore n ma horomolingira ra naxan na wo tagi, e faxama ne.»

32 «Seriye nan na ki korosila xa fe ra, a nun xeme naxan a xa wantanyi noxoma,

33 gine naxan na kike wali kui, korosila naxan minima xeme nun gine fate i, nun xeme naxan nun gine seniyyentare kafuma.»

16

Xunsare lɔxɔ

1 Haruna xa di firinyi to faxa e yete masenfe ra Alatala be, Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala i taara Haruna be, a na so horomolingira kui, a naxa lu dangi ra dugi gbakuxi ra xa a dangi temui mu a lixi, alako a naxa faxa. Yire seniyyenxi na a ra saate kankira na dennaxe. Xunsarade na na saate kankira nan fari, n minima nuxui kui dennaxe.»

3 «Haruna xa so horomolingira kui tuura ra, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi serexe gan daaxi ra.

4 A xa guba seniyyenxi gese fute daaxi ragoro a ma, a xa wantanyi gese fute daaxi so. A xa a tagi ixiri beleti gese fute daaxi ra, a xa xunmase dɔxɔ a xunyi ma. A na ge a maxade, a xa na dugi seniyyenxi birin nagoro a ma.

5 Isirayila naxa xa sikote firin so a yi ra yunubi xafari serexe ra, a nun yexee kontonyi keren serexe gan daaxi ra.

6 Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra alako a tan nun a xa denbaya xun xa sara.

7 A xa na sikote firinyi ti n tan Alatala ya i, horomolingira sode de ra.

8 A xa n tan Ala maxandi a xa tonxuma masen n be na sikote firinyi xa fe ra. Keren xa findi n tan

Alatala gbe ra, boore xa lu Sentane be wula i.

9 Sikote naxan sugandixi n tan Alatala gbe ra, Haruna xa a ba yunubi xafari serexe ra.

10 Sikote naxan sugandixi a xa findi Sentane gbe ra, na mu faxama. Haruna xa a ti n tan Alatala ya i, a xa findi xunsare ra, a xa a bejin sigafe ra wula i Sentane be.

11 Haruna xa tuura ba a yete xa yunubi xafari serexe ra, a xa findi a tan nun a xa denbaya xunsare ra. A xa na tuura kon naxaba yunubi xafari serexe ra.

12 A xa surayi ganse rafe te wole ra naxan tongoxi serexebade fari n tan Alatala ya i. A xa surayi fupi belexe ya firin fan tongo. A xa na birin xanin dugi gbakuxi xanbi ra yire seniyyenxi kui.

13 A xa na surayi gan n tan Alatala ya i, alako tuuri naxan tema na xa saate kankira noxun a ma alako a naxa faxa.

14 A xa tuura wuli nde tongo a belexesole ra, a xa a kasan saate kankira makoto se ma xunsarade sogetede biri sanmaya solofere, a man xa a kasan na makoto se ya ra.

15 A xa sikote kon naxaba naxa xa yunubi xafari serexe ra, a fa a wuli xanin dugi gbakuxi xanbi ra. A xa na wuli kasan saate kankira makoto se ma nun saate kankira makoto se ya ra, alo a rabaxi tuura wuli ra ki naxe.»

16 «Na ki a xunsare sotoma yire seniyyenxi be Isirayilakae xa seniyyentarepa, e xa fe kobie, nun e xa yunubie xa fe ra. A xa a raba na ki horomolingira fan be, naxan tixi Isirayilaka seniyyentaree tagi.

17 Mixi yo naxa lu horomolingira kui han Haruna minima yire seniyyenxi fisamante kui temui naxe. A xa a tan nun a xa denbaya xun sara, a nun Isirayila naxa birin.

18 A xa siga serexebade yire naxan na n tan Alatala ya i, a fa xunsare ba na serexebade be. A xa tuura nun sikote wuli sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naanie ra.

19 A xa wuli kasan a belexesole ra sanya solofere serexebade ma, alako a xa seniye Isirayilakae xa seniye tarepa xa fe ra.»

20 «Haruna na ge xunsare bade yire seniye xi, horomolingira, nun serexebade be, a xa sikote boore maso naxan mu nu faha.»

21 A xa a belexe firinyie sa na sikote xun tagi, a fa Isirayilakae xa seniye tarepa, e xa fe kobie, nun e xa yunubi birin masen n tan Ala be. A na ge na kote birin sade sikote xun, a xa na sikote bejin wula i mixi nde saabui ra naxan bara tin na wali ra.

22 Na sikote yunubi birin xaninma a xun ma wula i, a bejin dennaxe.»

23 «Na dangi xanbi, Haruna xa so horomolingira kui, a xa a xa dugi gese fute daaxie ba, a naxee ragoroxi a ma beenu a xa so yire seniye xi kui. A xa nee lu na.»

24 A xa a maxa ye ra yire seniye xi kui, a dugi gbete ragoro a ma. A na ge, a xa mini, a serexe gan daaxi firin ba, keren a yete be, boore pama be. A xunsare sotoma a yete be nun pama be na kui.

25 A man xa yunubi xafari serexe ture gan serexebade fari.»

26 «Naxan sikote bejin wula i Sentane be, na lan a xa a xa dugie xa, a a fate maxa, a fa gbilen pama yonkinde.»

27 Tuura nun sikote naxee baxi yunubi xafari serexe ra, naxee wuli findi xunsare ra yire seniye xi, nee lan e xa xanin pama yonkinde fari ma, e kiri, e sube, nun e jape birin xa gan te ra.

28 Naxan na wali rabama, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra, a fa gbilen pama yonkinde.»

29 «Seriye nan na ki wo be naxan mu kanama abadan. Kike solofere nde, xi fu loxe, wo xa sunyi suxu, wo naxa wali yo raba, wo tan, nun mixi naxee sabatixi naa kon e mu findi Isirayilakae ra.»

30 Na findima xunsare loxe ra wo be, alako wo xa seniye, wo xa

yunubi birin xa xafari n tan Alatala ya i.

31 Na findima malabui nun sali loxe ra wo be. Wo xa sunyi suxu na loxe. Yi seriye mu kanama abadan.»

32 «Ala naxan sugandixi, a naxan tixi serexedube kuntigi ra, na nan wo xun sarama. A luma a baba xa wali raba ra. A luma serexedube dugi seniye xie ragoro ra a ma.»

33 A luma yire seniye xi, horomolingira, serexebade, serexedube nun Isirayila pama birin xun sara ra.

34 Yi seriye mu kanama abadan, alako je birin xunsare xa ba Isirayilakae be e xa yunubi birin ma fe ra.»

E Alatala xa yaamari birin suxu alo a masenxi Annabi Munsa be ki naxe.

17

Serexe bama dennaxe

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Haruna be nun a xa die be, a nun Isirayilaka birin be, Alatala yi nan yamarixi.»

3 Isirayilaka naxan ninge, xa na mu a ra yexe, xa na mu a ra si bama serexe ra pama yonkinde kui, xa na mu a ra pama yonkinde fari ma,

4 a mu a xaninma horomolingira sode de xa ra alako a xa a fi n tan Alatala ma horomolingira yire, na kanyi luma ne alo faxeti. A bara faxeti, a lanma na kanyi xa keru pama ya ma.

5 Yi yaamari wama a masenfe ne a Isirayilakae mu lanma e xa serexe ba burunyi. E xa fa xanunteya serexe ra serexedube nan xon n tan Alatala ya i n ma horomolingira sode de ra.

6 Serexedube xa na wuli kasan n tan Alatala xa serexebade setie ma horomolingira sode de ra, a man xa na ture gan te i, a xa findi xiri fanyi ra n tan Alatala be.

7 Isirayilakae naxa sikote serexe ba kuye be sonon de. Na findima yanfanteya nan na n tan Alatala

mabiri. Yi yaamari mu kanama abadan.»

⁸ «A fala e be, Isirayilaka, xa na mu a ra xɔɔe naxan sabatixi e tagi, xa a serexe gan daaxi, xa na mu a ra serexe gbete ba,

⁹ a mu a xanin hɔɔmɔlingira sode de ra, alako a xa fi n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne a xa jama tagi.»

Wuli minfe tɔnyi

¹⁰ «Xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xɔɔe nde naxan sabatixi Isirayila bɔxi ma a naxa wuli min, n gbilenma ne na kanyi fɔɔ ra, n fa a keri a xa jama ya ma,

¹¹ barima sube nii bara lu a wuli ya ma. N bara wuli findi wo xunsare ra, naxan bama serexe ra serexebade fari. Wuli nan na xunsare ra.

¹² Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari e naxa wuli min. Wo xa xɔɔe naxee sabatixi Isirayila bɔxi ma, e fan naxa wuli min de.

¹³ Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xɔɔe nde naxan na wo tagi, sa sube nde, xa na mu a ra xɔɔi nde faxa naxan daxa a xa don, a xa na wuli ifili bɔxi ma, a bende sa a fari,

¹⁴ barima sube nii na a wuli nan ya ma. Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari wo naxa sube wuli yo min, barima sube nii na a wuli nan ya ma. Naxan yo na raba, a fama keride Isirayila jama ya ma.»

¹⁵ «Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xɔɔe nde naxan na wo tagi, na sube don naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube gbete naxan faxaxi ki gbete ra, na kanyi xa a xa dugie xa ye ra, a man xa a yete maxa. A mu seniyeɔma han nunmare ra.

¹⁶ Xa a mu a xa dugie xa, xa a mu a yete maxa, na seniyeɔtarepa luma ne a ma.»

18

Kafui seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

³ Wo naxa Misirakae xa naa-munyie raba, wo nu na dennaxe. Wo man naxa Kanaankae fan ma naamunyie raba, n wo xaninma dennaxe. Wo naxa bira e xa seriye fɔɔ ra.

⁴ Wo xa n tan nan ma seriye nun n ma yaamarie rabatu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

⁵ Wo xa bira n ma seriye nun n ma yaamarie nan fɔɔ ra. Mixi naxan nee rabatuma, a simaya sɔtoma nee nan saabui ra. Alatala nan n na.»

⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo barima. Alatala nan n na.»

⁷ «Wo naxa kafu wo nun wo nga, naxan findixi wo baba xa gine ra. Wo nga nan wo nga ra, wo naxa kafu a ra.»

⁸ «Wo naxa kafu wo nun wo nanden, naxan findixi wo baba xa gine ra.»

⁹ «Wo naxa kafu wo nun wo maagine, naxan findixi wo baba xa na mu a ra wo nga xa di ra, naxan barixi wo xɔɔyi xa na mu a ra yire gbete.»

¹⁰ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xeme xa di gine, wo naxa kafu wo nun wo xa di gine xa di gine. E fatanxi wo yete fate nan na.»

¹¹ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xa gine gbete xa di gine, wo baba naxan barixi. Wo maagine na a ra.»

¹² «Wo naxa kafu wo nun wo baba maagine ra. Wo baba bariboore na a ra.»

¹³ «Wo naxa kafu wo nun wo nga xunya, xa na mu a ra a taara. Wo nga bariboore na a ra.»

¹⁴ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xunya xa gine, xa na mu a ra a taara xa gine. Wo baba xunya xa na mu a ra a taara nan gbe findixi na ginee ra. Wo nga nun wo mama nan lanxi e ma.»

¹⁵ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xa gine, wo xa di nan xa gine a ra.»

¹⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo xunya, xa na mu a ra wo taara xa gine.»

¹⁷ «Xa wo nun gine nde bara kafu, wo nun a xa di gine tan naxa kafu de. Wo nun a xa di xeme xa di gine naxa kafu de, wo nun a xa di gine xa

di gine naxa kafu de. Baribooremae na e ra, na fe mooli mu fan.»

18 «Wo nun wo xa gine xunya naxa kafu de, xa na mu a ra a taara, wo xa gine xa simaya kui. Na fe fama ne tōone ra.»

19 «Wo nun gine naxa kafu a xa kike wali kui de, barima a mu seniyeñxi na temui.»

20 «Sade fe naxa lu wo nun wo malanboore xa gine tagi de, na findima seniyeñtareña nan na.»

21 «Wo naxa wo xa di yo ba serexe ra Moloƙo kuye be. Wo naxa wo Marigi Ala xili bexu. Alatala nan n na.»

22 «Xeme naxa kafu nun xeme ra. Fe paaxi na a ra. Xeme lanma e nun gine nan xa kafu.»

23 «Xeme naxa kafu nun sube ra. Gine fan naxa kafu nun sube ra. Na fe mooli mu fan feo.»

24 «Wo naxa wo manxo yi fe moolie ra, alo na sie a rabaxi ki naxe n naxee keru wo ya ra.

25 E xa fe paaxie bara boxi yati manxo. N e ratonxi na nan ma, e mu luma yi boxi ma sonon.

26 Wo tan Isirayilakae nun xone naxee na wo tagi, wo xa n ma seriye nun n ma yaamarie rabatu. Wo naxa yi fe xonxie raba de.

27 Bekae nu bara na mooli raba beenu wo xa fa. Yi boxi findi yire seniyeñtare ra na nan ma.

28 Xa wo fan bira na mooli foxo ra, wo fan kerima ne yi boxi ma.

29 Mixi yo naxan na mooli rabama, a kelima ne a xa pama ya ma.

30 Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo naxa na fe xonxie raba alo mixi naxee nu na be beenu wo xa fa. Wo naxa findi mixi seniyeñtaree ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

19

Tinxinyi naxan nafan Ala ma

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Isirayilakae be, wo xa seniyeñ, barima n tan seniyeñ, wo Marigi Alatala.

3 Birin xa e nga nun e baba binya. Birin xa malabui loxo seriye rabatu. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

4 «Wo naxa kuyee batu, wo naxa wure raxunu kuye yailanfe ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

5 «Wo xa xanunteya serexe ba n tan Alatala be a raba ki ma.

6 Serexe sube xa don a faxes loxo, xa na mu a ra na kuye iba. Sube na xi saxan ti, na xa sa te i.

7 Naxan luma han xi saxan, a raharamuxi, a mu lan na mooli xa don.

8 Naxan na rabama, a na sare sotoma ne, barima a bara n tan Alatala xa se seniyeñxi yelebu. Na kanyi raminima ne Isirayila pama ya ma.»

9 «Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa.

10 Wo na weni bogi ba wo xa sansie kon na, wo naxa gbilen a ma a firin nde. Bogi naxee fan yolonma e yete ma, wo xa nee fan lu na setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamane gbete ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

11 «Wo naxa muje ti. Wo naxa wule fala. Wo naxa wo boore yanfa.

12 Wo naxa wo kali n xili ra wule fari, barima na kui wo wo Marigi Ala xili nan kanama. Alatala nan n na.»

13 «Wo naxa wo ngaxakerenyi tooro, wo naxa a muja. Wo naxa wo xa walike xa wali sare lu han tina.»

14 «Wo naxa tulixori konbi, wo naxa donxui rabira. Wo xa gaaxu n tan Ala ya ra. Alatala nan n na.»

15 «Wo naxa kiiti sa tinxintareya ra. Wo naxa setare rafisa a boore be, wo naxa banna rafisa a boore be. Wo xa kiiti birin sa tinxinyi ra.

16 Wo naxa wo boore mafala. Wo naxa wo boore toonege alako a xa faxes. Alatala nan n na.

17 Wo naxa wo ngaxakerenyi xon. Wo xa wo boore rasi, alako wo naxa yunubi soto a xa fe ra.

18 Wo naxa wo gberoxo. Wo naxa gbesenxonneya ragata wo sondonyi kui wo ngaxakerenyi be. Wo xa wo

boore xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Alatala nan n na.»

¹⁹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu. Wo naxa xuruse mooli firin rate e boore ma. Wo naxa sansi mooli firin si xe keren ma. Wo naxa dugi ragoro wo ma naxan degexi gese mooli firin na.»

²⁰ «Xa xeme nde nun konyi gine nde kafu xeme gbete naxan xa kote doxoxi, naxan xun mu saraxi sinden, naxan mu xoreyaxi, e xa naxankata. Konɔ wo naxa e faxa, barima konyi gine nan a ra.

²¹ Na xeme xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be horomolingira sode de ra.

²² Serexedube xa na yexee kontonyi findi xunsare ra a be n tan Alatala ya i, a xa findi yete ragbilen serexe ra alako a xa yunubi xa xafari.»

²³ «Wo na so boxi kui n naxan fima wo ma, wo naxa wo xa sansi sixie bogie don sinden han je saxan. E mu seniye, e luxi alo sunnetare. Wo naxa e don.

²⁴ Naxee fan bogima je naani nde ma, na birin fima n tan Alatala nan ma, a xa findi n ma matoxoe ra.

²⁵ Naxee bogima je suuli nde ma, na tan birin findima wo baloe nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²⁶ «Wo naxa sube yo don wo mu naxan kon naxabaxi, a wuli xa mini. Wo naxa sematoe wali raba, wo naxa duureya raba.

²⁷ Wo naxa wo xunsexe maxaba wo xunyi seetie ma a radigilixi ra, wo naxa wo de xabe seetie maxaba,

²⁸ wo naxa wo fate maxaba jonyi to soxi wo ma. Wo naxa pirinti ti wo fate ma. Alatala nan n na.»

²⁹ «Wo naxa wo xa di gine mati langoe ra, alako wo xa boxi naxa bira langoeɓa foxo ra, a xa rafe fe naaxie ra.

³⁰ Wo xa n ma malabui loxoe binya, a nun n ma yire seniyeɓi. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo naxa mixi fen naxan mixi faxaxie rawoyenma. Wo naxa bira sematoe foxo ra, xa na mu a ra

wo findima seniyeɓaree nan na. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³² «Wo xa mixi moxie binya, naxee xunsexe bara fiixe. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na.»

³³ «Wo naxa mixi rawali a naaxi ra, naxee kelixi jamanɛ gbete e xa sabati wo xa boxi kui.

³⁴ Wo xa na xore mooli rasene alo wo ngaxakerenyi. Wo xa a xanu alo wo wo yete xanuma ki naxe. Wo fan nu na xoreya nan kui Misira boxi ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³⁵ «Wo naxa tinxintareya yo raba, kiiti sade, se kuyeya maniyade, se binye maniyade, se rafe daaxi maniyade.

³⁶ Wo xa sikeeli xa kamali. Wo se maniyase kamalixie rawali. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira boxi ma.

³⁷ Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu. Alatala nan n na.»

20

Fe xonxie Ala mabiri

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsu be,

² «A fala Isirayilakae be, xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xore nde naxan sabatixi Isirayila boxi ma, a xa di nde ba serexe ra Molo ko kuye be, jama xa na kanyi magonɔ gemee ra han a xa faxa.

³ N tan fan gbilenma ne na mixi foxo ra, n a ramini jama ya ma, barima a bara n ma yire seniyeɓi ye lebu, a bara n xili seniyeɓi kana na serexe mooli ra Molo ko kuye be.

⁴ Xa jama a ya raxi na fe ma, e tondi mixi faxade, naxan a xa di baxi serexe ra Molo ko be,

⁵ n tan gbilenma ne na mixi nun a xabile foxo ra, n nee keri e xa jama ya ma, a nun mixi birin naxee n yanfama Molo ko kuye xa fe ra.»

⁶ «Xa mixi nde n yanfa, a bira sematoe foxo ra, a nun mixi naxan mixi faxaxie rawoyenma, n gbilenma na kanyi foxo ra, n a keri a xa jama ya ma.

7 Wo xa wo jere seniye nyi kui, alako wo xa seniye n, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

8 Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e ratinme. Alatala nan n na, naxan wo raseniye nma.»

9 «Naxan yo a baba danka, xa na mu a ra a nga, wo xa na kanyi faha. A tan nan a faha fe ragirixi, barima a bara a baba danka, xa na mu a ra a nga.»

10 «Xa xeme nde ye ne raba a malan boore xa gine ra, na xeme nun na gine xa faha e xa langoeja xa fe ra.»

11 «Xa xeme nde kafu nun a baba xa gine ra, a bara fe jaaxi raba a baba ra. Wo xa na xeme nun na gine faha e xa yunubi xa fe ra.»

12 «Xa xeme nde kafu nun a xa di xa gine ra, wo xa e firinyi birin faha na yunubi xa fe ra, barima na fe mooli mu fan feo.»

13 «Xa xeme nde kafu nun xeme gbete ra alo xeme darixi a raba ra gine ra ki naxe, wo xa e firinyi birin faha na fe xonxi xa fe ra.»

14 «Xa xeme nde kafu nun gine ra nun na xa di gine ra, e bara fe jaaxi raba. Wo xa e gan te ra, xeme nun gine, alako na fe xonxi mooli naxa lu wo tagi.»

15 «Xa xeme nde kafu nun sube ra, wo xa na xeme nun na sube birin faha.»

16 «Xa gine nde a maso sube ra kafu booreja ra, wo xa na gine nun na sube faha na fe jaaxi xa fe ra.»

17 «Xa xeme nde kafu nun a maagine ra, a baba xa di gine, xa na mu a ra a nga xa di gine, fe mayaagixi nan a ra. Wo xa e keru e xa pama ya ma, barima xeme bara kafu nun a maagine ra. Na kote xa lu a xun ma.»

18 «Xa xeme nde kafu nun gine ra naxan na a xa kike wali kui, a wuli naxa mini kene ma. E firinyi birin xa keru pama ya ma na fe ma.»

19 «Wo naxa kafu nun wo nga xunya, xa na mu a ra wo nga taara ra, xa na mu a ra wo baba maagine ra, barima wo bariboore nan e ra.

Naxan na mooli rabama na kote xa lu a xun ma.»

20 «Xa xeme nde kafu nun a baba xunya xa gine ra, xa na mu a ra a baba taara xa gine ra, e na kote xaninma ne. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

21 «Xa xeme nde kafu nun a xunya xa gine ra, xa na mu a ra a kafu nun a taara xa gine ra, a bara fe seniye nta raba. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

22 «Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu, wo xa na birin naba, alako wo mu fama keride ki naxe boxi ma n wo rasabati ma dennaxe.»

23 Wo naxa bira na boxi sie xa seriye foxo ra, n fama naxee keride wo ya ra. E naxan nabama na mu rafanxi n ma feo.

24 N bara a fala wo be na boxi findima wo gbe ra. N bara na boxi fi wo ma, xije nun kumi gbege na dennaxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo sugandixi sie tagi.

25 Wo xa sube raharamuxie nun sube radaxaxie tagi rasa, e nun xoni raharamuxie nun xoni radaxaxie, alako wo naxa findi seniye nta ree ra e saabui ra. N bara tonyi doxo na subee, na xonie, nun na boximasee ra. E mu seniye n.

26 Wo xa findi n ma pama seniye nxi ra, barima n tan Alatala nan seniye n. N bara wo sugandi sie tagi, alako wo xa findi n gbe ra.»

27 «Mixi yo naxan mixi faxaxie rawoyenma, xa na mu a ra a findi sematoe ra, wo xa a magono gemee ra han a xa faha. A tan nan a faha fe ragirixi.»

21

Serexedube xa seniye nyi

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «A fala Haruna xa di serexedubee be, serexedube naxa a yete findi seniye nta ree ra a xa mixi nde fure saabui ra,

2 fo a xa mixi kende nde alo a nga, a baba, a xa di xeme, a xa di gine, a xunya xemema, a taara xemema,

3 nun a maagine, ginedimedi na naxan na, a mu dɔxɔxi xeme taa sinden, a na a xɔnyi. Serexedube na din e fure ra, a findima ne mixi seniyyentare ra.

4 A mu lanma serexedube xa findi seniyyentare ra a xa gine fure xa fe ra, xa na mu a ra a xa gine xa mixie fure xa fe ra.»

5 «Xa ɲɔnfe bara a li, a mu lanma serexedube xa a xunyi bi, xa na mu a ra a de xabee seeti maxaba, xa na mu a ra a fate maxaba.

6 E xa seniyyen e Marigi Ala be. E naxa e Marigi Ala xili kana, barima e tan nan serexe gan daaxie bama n tan Alatala be, naxee luxi alo n ma donse. E lan e xa seniyyen na nan ma.

7 A mu lanma serexedube xa langoe gine dɔxɔ, xa na mu a ra gine futi kanɛ, xa na mu a ra gine xeme mɛɛxi naxan na. Serexedube tan seniyyen a Marigi Ala be.

8 Wo xa a kolon mixi seniyyenxi ra, barima a tan nan serexe fima Ala ma naxee luxi alo donse. Wo xa a kolon a seniyyen, barima n tan Alatala seniyyen, n tan naxan wo raseniyyenma.

9 Xa serexedube xa di gine nde a yete rayaagima findife ra langoe ra, a bara a baba rayaagi. A lanma na gine xa gan te ra.»

10 «Serexedube kuntigi naxan sugandixi a ngaxakerenyie tagi, e ture seniyyenxi sa a ma, e dugi seniyyenxi ragoro a ma, na naxa a xunsexe kana, a naxa a xa dugi ibɔɔ.

11 A naxa so fure xun ma, a naxa findi seniyyentare ra fure xa fe ra, hali a baba xa na mu a ra a nga.

12 A naxa mini yire seniyyenxi kui, a naxa a Marigi Ala xa horomolingira manɔxɔ, barima n tan Ala nan a sugandixi, ture seniyyenxi saxi a xunyi ma. Alatala nan n na.

13 A xa ginedimedi dɔxɔ gine ra.

14 A naxa kaape gine dɔxɔ, a naxa gine rabɛpinxi dɔxɔ, a naxa langoe dɔxɔ, a naxa gine dɔxɔ ginedimedi mu naxan na. A xa ginedimedi tongo gine ra a xa mixie ya ma,

15 alako a naxa a bɔnsɔɛ rayaagi. Alatala nan n na naxan a raseniyyenma.»

16 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

17 «A fala Haruna be, mixi mabenxi yo naxa serexedube wali raba, a serexe sa serexebade ma n tan Ala be. Na mu lanma abadan.

18 Mabenyie nan ya naxee mu daxa e xa e maso serexebade ra: naxan ya mu fan, naxan mu noma ɲereɛde a fanyi ra, naxan salonse nde kanaxi,

19 naxan belexe, xa na mu a ra sanyi giraxi,

20 naxan kuntinxi, naxan xa kuye mu kamalixi, naxan ya mu fanxi, fate kiri fure na naxan ma, nun xeme banaxi.

21 Mabenyi yo fatan serexedube Haruna xabile ra, a naxa a maso n tan Alatala xa serexebade ra serexe gan daaxi bafe ra a Marigi Ala be.

22 A noma n tan Ala xa donse seniyyenxi mooli birin donde,

23 kɔnɔ a mu lan a xa a maso yire seniyyenxi fisamante xa dugi ra, xa na mu a ra serexebade ra. A naxa n ma yire seniyyenxi xili kana, barima Alatala nan n na, naxan a raseniyyenma.»

24 Annabi Munsa naxa na masenyi ti Haruna, a xa die, nun Isirayilaka birin be.

22

Serexe nun maraseniyyenyi

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Haruna nun a xa die be, e xa Isirayilakae xa serexe seniyyenxie ba a ba ki ma, barima e nee fima n tan nan ma. Serexedubee naxa n xili seniyyenxi kana. Alatala nan n na.»

3 «A fala e be, xa e bɔnsɔɛ mixi nde sa findi seniyyentare ra, a naxa a maso Isirayilakae xa serexe ra e naxee fima n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne n ya i. Alatala nan n na.»

4 «Kune fure na mixi yo ma Haruna bɔnsɔɛ ya ma, xa na mu a ra korɔsila fure, na mu lan a xa serexe seniyyenxi don fo a xa ge seniyyende.

A man mu lan mixi xa na raba xa a bara din mixi nde ra naxan bara din mixi fure ra. Xa ye seniyantare na minife mixi xemeya kui, a mu lan a xa serexe seniyenxi don.

⁵ Xa mixi nde bara din bubuse ra, xa na mu a ra mixi seniyantare ra, na mu lan a xa serexe seniyenxi don.

⁶ Naxan na rabama, na kanyi findima seniyantare nan na han nunmare. Beenu a xa na serexe seniyenxi don, a xa a fate maxa.

⁷ Soge na goro, a bara seniyen, a noma serexe seniyenxi donde sonon, barima a baloe na a ra.»

⁸ «Serexedube naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. A man naxa sube don sube gbete naxan faxaxi, alako a naxa findi seniyantare ra. Alatala nan n na.»

⁹ «Serexedubee xa n ma yaamarie rabatu e baloe xa fe ra, alako e naxa yunubi soto, e fa faxes. Alatala nan n na, naxan e raseniyenma.

¹⁰ Mixi yo naxa serexe seniyenxi don xa serexedube mu a ra. Hali serexedube xa xone, xa na mu a ra a xa walike mu lanma a xa a don.

¹¹ Kono serexedube xa konyi, a naxan sara kobiri ra, a nun na konyi xa denbaya tan noma serexedube baloe donde.

¹² Serexedube xa di gine naxan doxoxi xeme Ala kolontare xon ma, naxa serexe seniyenxi don.

¹³ Serexedube xa di gine naxan findixi kaape gine ra, xa na mu a ra xeme meexi naxan na e mu di bari, a gbilen a baba xonyi alo a nu na naa ki naxe a dimedi ra, na gine noma a baba baloe donde. Mixi yo naxan mu findi Isirayilaka ra, na mu lanma a xa na mooli don.

¹⁴ Xa mixi nde sa serexe seniyenxi don kolontareya ma, a lan a xa a joxoe fi kobiri ra, a man xa nde sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na donse sare nan itaxunma doxo suuli ra, a fa doxo keren ba a ra, a na so serexedube yi ra.

¹⁵ Serexedubee naxa fe raba n tan Alatala xa serexe seniyenxie ra, a mu lan naxan xa raba

¹⁶ alako e naxa yunubi soto na serexee xa fe ra e naxee donxi. Alatala nan n na, naxan e raseniyenma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁸ «A fala Haruna, a xa die, nun Isirayilakae birin be, Isirayilakae birin, a nun xone naxee sabatixi Isirayila boxi ma, mixi naxan serexe gan daaxi bama n tan Alatala be laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra a yete janige rabafe ra,

¹⁹ a lan a xa tuura nan ba, xa na mu a ra yexee kontonyi, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma.

²⁰ Wo naxa xuruse yo ba lanyuru na naxan ma, barima n tan Ala mu na mooli rasuxuma.

²¹ Xa mixi nde wama xuruse xungbe, xa na mu a ra xuruse lanma bafe xanunteya serexe ra n tan Alatala be, laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra janige rabafe ra, na xuruse fate xa fan, lanyuru yo naxa lu a ma, xa na mu a ra n tan Ala mu a rasuxuma.

²² Wo naxa xuruse yo ba naxan ya mu fan, naxan maxonoxi, naxan mabenxi, fure na naxan kiri ma. Wo naxa na mooli sa n tan Alatala xa serexebade fari, a xa findi serexe gan daaxi ra.

²³ I noma ninge, xa na mu a ra yexee kepa jaxaxi bade janige serexe ra, kono i mu noma na bade laayidi rakamali serexe ra de.

²⁴ Wo naxa xuruse banaxi, xemeya kanaxi, xa na mu a ra xemeya mu naxan be, ba serexe ra n tan Alatala be. Wo naxa na mooli ba serexe ra wo xa boxi ma.

²⁵ Wo naxa na xuruse mooli rasuxu xone yi ra, wo xa e ba serexe ra wo Marigi Ala be, barima e fate mu fanxi, e mu kamalixi. N tan Ala mu nee rasuxuma.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

²⁷ «Ninge yore, yexee yore, nun si yore na bari, e xa lu e nga bun ma xi solofere, beenu e xa findi serexe gan daaxi ra n tan Alatala be.

28 Wo naxa ninge, xa na mu a ra yexee, nun a xa di kon naxaba loxoere keren kui.»

29 «Wo xa tantui serexee ba n tan Alatala be a ba ki ma alako n xa a suxu.

30 Wo xa na serexee don na loxoere yati, a naxa lu han geesege. Alatala nan n na.»

31 «Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e suxu. Alatala nan n na.

32 Wo naxa n xili seniye nxi kana. Isirayilakae birin xa a kolon n seniye n. Alatala nan n na, naxan wo raseniye nma.

33 N tan nan wo ramini Misira boxi ra, n xa findi wo Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

23

Isirayila sali loxoere

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «A fala Isirayilakae be, n tan Alatala xa sali loxoere nan ya, naxee seniye nxi wo be.

3 Wo xa wali xi senni, kon xi solofere nde findixi malabui loxoere nan na, malanyi seniye nxi rabama loxoere naxe. Wo naxa wali yo raba na loxoere. Na findixi n tan Alatala nan gbe ra. Wo xa na seriye suxu wo sabatide birin.»

4 «N tan Alatala xa sali loxoere gbetee nan ya, wo pama maxilima loxoere naxee ma:

5 Kike singe, xi fu nun naani nde, soge dula temui, Sayamaleke Dangi Sali serexee xa ba n tan Alatala be.

6 N tan Alatala xa Taami Lebinitare Sali foloma na kike xi fu nun suuli nde loxoere ne. Wo xa taami lebinitaree don na xi solofere bun ma.

7 Na sali xi singe kui, wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoere.

8 Wo xa serexee gan daaxie ba n tan Alatala be na xi solofere bun ma. Xi solofere nde loxoere, wo man xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoere.»

9 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

10 «A fala Isirayilakae be, wo na so boxi ma n naxan fima wo ma, wo na xe xaba, wo xa a xiri singe xanin serexedube xon.

11 Serexedube xa na masen n tan Alatala be malabui loxoere dangi xanbi, alako n xa a suxu wo be.

12 Wo na xiri singe masenma n tan Alatala be loxoere naxe, wo man xa yexee fanyije keren daaxi ba serexee gan daaxi ra n be,

13 a nun sansi xori dinxi konbo ya keren naxan masunbuxi ture ra. Na findima serexee gan daaxi ra n tan Alatala be naxan xiri rafan n ma. Wo man xa weni litiri keren ba weni serexee ra.

14 Wo naxan soto xe xaba temui, wo naxa sese don, taami, tonsore ganxi, nun sansi xori ra, beenu wo xa na serexee ba wo Marigi Ala be. Seriyee nan na ki wo bonsore be wo sabatide birin. Na mu kanama abadan.»

15 «Folo malabui loxoere kuye iba ma, wo na xiri singe lintanma Alatala ya i serexee ra loxoere naxe, loxon solofere xa dangi.

16 A xi tongo suuli nde, malabui loxoere xi solofere nde kuye iba, wo man xa serexee ba n tan Alatala be daxamui neene ra.

17 Wo xa fa taami firin na wo naxan lintanma n tan Alatala ya i serexee ra, kelife ra wo xonyie. Wo xa e yailan sansi xori luxutaxi konbo ya keren na, wo lebini sunbu a ra. Bogise singe serexee nan na ki n tan Alatala be.

18 Wo man xa yexee fanyije keren daaxi solofere sa na taami fari, tuura lanma keren, nun yexee kontonyi firin naxee bama serexee gan daaxie ra. Wo man xa sansi xori luxutaxi nun weni serexee sa nee fari. Nee gan xiri nafan n tan Alatala ma.

19 Wo man xa sikote keren ba yunubi xafari serexee ra, a nun yexee firin je keren daaxi, naxee findima xanunteya serexee ra.

20 Serexedube na birin lintanma n tan Alatala ya i serexee ra, na taami singee, nun na yexee firinyie. E birin fima n tan Alatala nan ma, e fa lu serexedube be.

21 Na loxoε wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoε. Seriyε na a ra wo bonsoε be yire birin abadan.

22 Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa setaree be, a nun mixie be naxee kelixi jamanε gbeteε ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

23 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

24 «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde, xi singe, wo xa wo malabu na loxoε, wo xa jama maxili sara xui ra, wo malanyi seniye nxi raba.

25 Wo naxa wali yo raba na loxoε, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be.»

26 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

27 «Kike solofere nde, xi fu nde xa findi Xunsare Loxoε ra. Wo xa malanyi seniye nxi raba, wo xa sunyi suxu, wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be.

28 Wo naxa wali yo raba na loxoε, barima Xunsare Loxoε na a ra, wo xun sarama wo Marigi Alatala ya i loxoε naxe.

29 Mixi naxan tondima sunyi suxude na loxoε, na kanyi raminima ne a xa jama ya ma.

30 Mixi naxan wali yo rabama na loxoε, n a sontoma ne a xa jama tagi.

31 Wo naxa wali yo raba. Seriyε na a ra wo bonsoε birin be yire birin, naxan mu kanama abadan.

32 Na findima malabui loxoε nan na wo be. Wo xa sunyi suxu folofe na kike xi solomanaani loxoε nunmare ra, han a xi fu loxoε nunmare ra.»

33 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

34 «A fala Isirayilakae be, kike solofere nde xi fu nun suuli nde, Bage Ti Sali foloma, a bu xi solofere n tan Alatala xa binye bun ma.

35 Sali xi singe malanyi seniye nxi rabama ne. Wo naxa wali yo raba na loxoε.

36 Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Xi solomasaxan nde wo xa malanyi seniye nxi raba. Wo xa serexe gan daaxie ba n tan Alatala be. Sali xungbe na a ra, wo naxa wali yo raba.»

37 «N tan Alatala xa sali loxoε xungbee nan na ki wo be. Wo xa serexe gan daaxie, sansi xori serexee, nun weni serexee ba a ba temui.

38 Wo xa n tan Alatala xa malabui loxoεe rabatu, wo xa xanunteya serexee, wo xa laayidi serexee, a nun wo xa janige serexee wo naxee fima n ma, wo xa e rakamali.»

39 «Kike solofere nde xi fu nun suuli nde, wo ge xanbi wo xa xee bogisee malande, wo xa sali raba n tan Alatala be xi solofere bun ma. Sali xi singe nun a xi solomasaxan nde findixi malabui loxoεe nan na.

40 Sali xi singe, wo xa bogisee fanyie ba sansi bilie kon na, tugi fensee, nun wuri tofanyi jingie. Wo xa seewa wo Marigi Alatala ya i xi solofere bun ma.

41 Wo xa yi sali raba Alatala be je yo je xi solofere bun ma. Seriyε na a ra wo bonsoε birin be naxan mu kanama abadan. Wo xa na sali raba kike solofere nde kui.

42 Wo xa xi bagee kui na xi solofere bun ma. Isirayilakae birin xa xi bagee kui,

43 alako wo bonsoεe xa a kolon a n a niyaxi ne wo benbae xa xi bagee kui n e ramini Misira boxi ra temui naxe. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

44 Annabi Munsa xa masenyi nan na ki, a naxan masen Isirayilakae be Alatala xa salie xa fe ra.

24

Yire seniye nxi lanpu

1 Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

2 «Isirayilakae yamari, e xa fa oliwi ture fanyi ra i xon, alako lanpuie xa dexε temui birin.

3 Haruna xa a jengi sa lanpuie xon, naxee na horomolingira kui,

yire seniye nxi seeti ma. Saate kankira na na yire seniye nxi fisamante nan kui, dugi gbakuxi a sode de ra. A xa a niya lanpuie xa nu dexɛ n tan Alatala ya i temui birin, kelife nunmare ra han geesege. Seriyɛ na a ra wo bɔnsɔɛ be abadan.

⁴ Haruna xa a jɛngi sa lanpuie xɔn naxee dɔxɔxi lanpui dɔxɔ se xɛɛma daaxie fari n tan Alatala ya i.»

⁵ «Wo xa taami fu nun firin yailan sansi xɔri luxutaxi fanyi ra, taami keren, sansi xɔri dinxi konbo ya keren.

⁶ Wo xa e sa safe firin, senni na seeti keren, senni na seeti boore, teebili fari n tan Alatala ya i.

⁷ Wo xa surayi fanyi sa taami safɛe seeti ma, naxan fama gande taami jɔxɔɛ ra n tan Alatala be.

⁸ Taami xa sa teebili fari malabui lɔxɔɛ birin. Seriyɛ na a ra Isirayilakae be abadan.

⁹ Haruna nun a xa die xa na taamie don yire seniye nxi, barima serexɛ seniye nxi na a ra, naxee fixi Alatala ma a gan daaxi ra. Seriyɛ na a ra naxan mu kanama abadan.»

Ala xa seriyɛ matandie

¹⁰ Lɔxɔɛ nde mixi nde naxa so Isirayilakae ya ma. A nga findi Isirayilaka nan na, kɔnɔ a baba naxa findi Misiraka ra. Gere naxa bira a i na mixi nun Isirayilaka nde tagi.

¹¹ Na kui, na Isirayila gine xa di naxa Alatala xili bexu, a a konbi. E naxa a xanin Annabi Munsa xɔn na fe ma. Na mixi nga xili ne Selomiti, Dibiri xa di gine, Dana bɔnsɔɛ.

¹² E naxa a suxu a fanyi ra han Alatala yati naxa a xa fe ya iba e be.

¹³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,

¹⁴ «Nama xa yi konbiti xanin nama yonkinde fari ma. Naxee na konbi mexi, nee xa e belexɛ sa a xunyi, nama birin fa a magɔnɔ gɛmɛ ra han a faxa.

¹⁵ I xa a fala Isirayilakae be, mixi yo naxan n tan Ala konbima, na yunubi kote luma a xun ma.

¹⁶ Naxan na n tan Alatala xili bexu, nama birin xa a magɔnɔ gɛmɛ ra

han a xa faxa. Xa a findi xɔɛ ra, xa a findi beka ra, a xa faxa barima a bara n tan Alatala bexu.»

¹⁷ «Mixi naxan na adamadi faxa, a fan xa faxa.

¹⁸ Mixi naxan na mixi nde xa xuruse faxa, a xa a jɔxɔɛ so a yi. Nii jɔxɔɛ xa fi nii ra.

¹⁹ Mixi naxan na a boore maxɔnɔ, a fan xa maxɔnɔ na ki.

²⁰ Maxɔnɛ jɔxɔɛ maxɔnɛ nan na. Ya jɔxɔɛ ya nan na, jinyi jɔxɔɛ na jinyi nan na. A xa maxɔnɔ alɔ a a rabaxi a boore ra ki naxɛ.

²¹ Mixi naxan na mixi xa xuruse faxa, a xa a jɔxɔɛ fi, kɔnɔ mixi naxan na adamadi faxa, na kanyi fan xa faxa.

²² Seriyɛ keren na a ra wo birin be, xɔɛɛ nun Isirayilakae. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Annabi Munsa to ge na masenyi tide Isirayilakae be, nama naxa na konbiti xanin nama yonkinde fari ma, e a magɔnɔ gɛmɛ ra han a faxa. Na kui e naxa Alatala xa yaamari suxu alɔ Annabi Munsa a masenxi e be ki naxɛ.

25

Malabui jɛ

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be Turusinina geya fari,

² «A fala Isirayilakae be, wo na so bɔxi kui n naxan fima wo ma, wo xa a lu bɔxi xa malabu n tan Alatala xa binyɛ bun ma.

³ Wo xa xe wali suxu, wo xa meeni weni bilie ma, wo xa e bogie ba. Wo xa na birin naba jɛ senni bun ma,

⁴ kɔnɔ jɛ solofere nde wo xa a lu bɔxi xa a malabu n tan Alatala xa binyɛ bun ma. Wo naxa xe wali raba, wo naxa fefe raba weni bilie ra na jɛ kui.

⁵ Sansi bogi naxee bulama e yetɛ ma, wo naxa e xaba. Weni bogie naxee bogima e yetɛ ma, wo xa e lu naa barima malabui jɛ na a ra bɔxi be.

⁶ Bɔxi naxan naminima na malabui jɛ kui, wo birin noma na donde, wo tan, wo xa konyie, wo xa walikɛɛ, wo xa xɔɛɛ,

7 wo xa xurusee, a nun burunyi sube naxee na bɔxi kui. Bɔxi naxan namini a yete ra na je ra, na nan findima wo baloe ra.»

Xoreya Ne

8 «Wo xa malabui je solofere konti, je tongo naani nun solomanaani, je solofere dɔxɔ solofere.

9 A kike solofere xi fu nde, wo xa sarae fe pama be bɔxi birin kui, a findima Xunsare Lɔxɔe nan na.

10 Na je tongo suuli nde xa findi xoreya je ra bɔxi mixi birin be. Konyi birin xa xoreya soto, kankan xa gbilen a xonyi a xabile ya ma.

11 Na je tongo suuli nde findima Xoreya Ne nan na wo be. Wo naxa sansi xorie si, wo naxa sansi bogie nun weni bogie ba naxee bulama e yete ma,

12 Xoreya Ne nan na ra, waxati seniye nxi na a ra wo be. Bɔxi daxamui xa findi wo xa baloe ra.»

13 «Na Xoreya Ne kui, birin xa gbilen e xa bɔxi ma.

14 Xa wo bɔxi matima wo ngaxakerenyi ma, xa na mu a ra wo bara nde sara wo ngaxakerenyi ma, wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui.

15 Wo xa na sara sare tinxinxi ra, naxan je kontima kelife Xoreya Ne waxati. Wo ngaxakerenyi xa na mati wo ma seriye ki ma. A xa xe xaba je konti naxee luxi beenu Xoreya Ne xa a li.

16 Xa je wuyaxi luxi, a sare xa mate na ki. Xa je wuyaxi mu luxi, a sare xa magoro. Wo xa a mato xe xabama sanmaya yeri beenu Xoreya Ne xa a li.

17 Wo naxa wo boore tɔɔɔ na kui. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

18 «Wo xa n ma seriye suxu, wo xa n ma yaamarie rabatu, alako wo xa lu yi bɔxi ma bɔpɛsa kui.

19 Bɔxi daxamui fama wo wasade, wo man sabatima bɔpɛsa kui.

20 Xa wo sa maxorinyi ti yi ki, <Xa won mu sese sima je solofere nde kui, xa won mu sansi xabama na temui, won baloma munse ra fa?>

21 N tan nan baraka ragoroma wo ma je senni nde kui, naxan findima baloe ra wo be je saxan bun ma.

22 Wo xa sansi xori si je solomasaxan nde kui, kɔnɔ wo donse ragataxi nan donma han je solomanaani nde. Donse naxan nagataxi, na wo ralima ne han baloe neene sa minima temui naxe.»

23 «Wo naxa bɔxi mati a xa lu wo boore yi ra abadan, barima n tan nan gbe bɔxi ra. Wo luxi ne alo xɔpɛe naxee yigiyaxi n xonyi.

24 Seriyɛ ki ma, wo xa tin yi bɔxi birin xun xa sara.

25 Xa wo ngaxakerenyi nde a xa bɔxi mati a xa setarepa ma, a bariboore nde xa na bɔxi matixi xun sara.

26 Xa a bariboore mu na naxan noma na bɔxi xun sarade, kɔnɔ a tan naxa sa na xunsare feere soto a yete ra,

27 a xa bɔxi sare konti seriye ki ma, kelife a sara temui, a fa na pɔxɔe ragbilen a sara mixi ma, alako a xa gbilen a xa bɔxi masoto ra.

28 Kɔnɔ xa a mu na xunsare feere soto, na bɔxi xa lu a sara mixi yi ra han Xoreya Ne ra. Na temui bɔxi kanyi man xa gbilen a xa bɔxi masoto ra.»

29 «Xa mixi nde sa a xa banxi mati naxan na taa kui tete rabilinxi naxan na, a noma na banxi xun sarade je keren bun ma.

30 Xa na banxi xun mu sara na je kui, a luma ne a sara mixi nun a bɔnsɔe yi ra abadan. Hali Xoreya Ne kui a sara mixi mu kelima naa.

31 Kɔnɔ banxi naxee tixi taa xunxurie kui, naxee mu rabilinxi tete ra, nee luma alo bɔxi. E noma xun sarade. Naxan na mooli sarama, a lanma a xa mini na banxi Xoreya Ne ra.»

32 «Lewikae tan noma e xa banxie xun sarade e xa taae kui temui birin.

33 Naxan bara Lewika nde xa banxi sara, a minima ne na kui Xoreya Ne temui, barima banxi naxee na Lewikae xa taae kui, nee findixi Lewikae nan gbe ra Isirayila jama tagi.

34 Xe naxee na Lewikae xa taae rabilinyi, nee mu noma matide,

barima Lewikae nan gbe e ra abadan.»

Doni seriyε

³⁵ «Xa wo ngaxakerenyi nde findi setare ra, fεere mu na a yi ra a baloma naxan na, a lanma wo xa a mali alo xɔɔε, a xa lu wo fε ma.

³⁶ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma. Wo xa gaaxu Wo Marigi Ala ya ra. Wo xa wo ngaxakerenyi yigiya.

³⁷ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma, wo naxa riba sa a xa donse sare xun ma.

³⁸ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi kui, n xa Kanaan bɔxi fi wo ma, n xa findi wo Marigi Ala ra.»

Mixi xun sara seriyε

³⁹ «Xa wo ngaxakerenyi nde a yetε mati wo ma a xa setareɲa ma, wo naxa konyi wali dɔxɔ a ma.

⁴⁰ A xa lu alo wo xa walikε, xa na mu a ra wo xa xɔɔε han Xɔreyɔ Ne waxati.

⁴¹ Na temui, a tan nun a xa die xa xɔreyɔ, e xa gbilen e xabilε ma, e benbae xa bɔxi ma,

⁴² barima n ma walikεε nan Isirayilakae ra, n naxee ramini Misira bɔxi ra. A mu lanma e xa mati konyiya ra.

⁴³ Wo naxa e yamari a ɲaaxi ra, wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra.

⁴⁴ Xa wo wama konyie xɔn, wo xa e sara si gbetεε tagi, naxee na wo rabilinyi. E tan nan xa findi wo xa konyie ra.

⁴⁵ Wo man nɔma konyie sarade si gbetεε xa mixie ya ma naxee dɔxɔxi wo tagi, a nun e xabilεε mixi naxee barixi wo xa bɔxi kui. Nee nɔma findide wo xa konyie ra.

⁴⁶ Wo nɔma e lude wo xa die yi ra kε ra. E nɔma lude konyiya kui abadan, kɔnɔ wo ngaxakerenyi Isirayilakae mu nɔma lude e ngaxakerenyi xa yaamari xɔrɔxɔε bun ma.»

⁴⁷ «Xa wo ngaxakerenyi setare nde a yetε mati xɔɔε bannaxi ma wo xa bɔxi kui, xa na mu a ra na xɔɔε xabilε mixi nde ma,

⁴⁸ wo ngaxakerenyi bariboore nde nɔma a xun sarade.

⁴⁹ A sɔxɔ, xa na mu a ra a sɔxɔ xa di, xa na mu a ra a bariboore nde gbetε, nɔma a xun sarade. Xa a fan fεere sɔtɔ, a nɔma a yetε xun sarade.

⁵⁰ A xa na xunsare kɔnti seriyε ki ma, kelife a sara ɲε ma, han Xɔreyɔ Ne ra. A xa na ɲɔxɔε ragbilen a kanyi ma, a xa lu alo wali sare.

⁵¹ Xa ɲε wuyaxi luxi, a xunsare xa gbo na ki a kanyi mabiri.

⁵² Xa ɲε wuyaxi mu luxi beenu Xɔreyɔ Ne xa a li, a xunsare xa lan na ɲε xasabi ma.

⁵³ A nɔma lude alo walikε a kanyi xɔnyi, kɔnɔ a mu lanma a kanyi xa a yamari a ɲaaxi ra.

⁵⁴ Xa a mu nɔma a yetε xun sarade yi fεere mɔoli yo ra, a tan nun a xa die xa lu e kanyi yi ra han Xɔreyɔ Ne ra,

⁵⁵ barima n tan nan ma walikεε na Isirayilakae ra, n naxee ramini Misira bɔxi ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

26

Barakε nun Danke

¹ «Wo naxa kuye yo yailan, wo naxa ala nde rafala, wo naxa gεmε batu daaxi dɔxɔ, wo naxa gεmε masolixi batu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala.

² Wo xa n ma malabui lɔxɔεε rabatu, wo xa n ma yire seniyeɲxi binya. Alatala nan n na.»

³ «Xa wo n ma seriyε suxu, xa wo n ma yaamarie rabatu,

⁴ n tune ragoroma ne wo be a waxati, bɔxi daxamui ramini ma ne, sansie bogima ne xe ma.

⁵ Sansi bɔnbɔ temui buma ne han weni bogi ba temui. Weni bogi ba temui fan buma ne han sansi si temui. Wo wasama ne baloe ra, wo sabati wo xa bɔxi ma bɔɲesa kui.

⁶ N hinnema wo ra alako wo xa xi bɔɲesa kui, alako burunyi subee nun geresoe naxa wo tɔrɔ wo xɔnyi.

⁷ Wo nɔma ne wo yaxuie ra sandεgema ra.

8 Wo xa sɔɔri suuli fama ne wo yaxui mixi kemε keride. Wo xa sɔɔri kemε fama wo yaxui mixi wulu fu keride. Wo fama nɔde wo yaxuie ra gere kui.

9 Won birin na a ra. N di wuyaxi fima ne wo ma, n wo rawuya. N nan n ma saate rakamalima ne wo be.

10 Wo yala maale donma ne han maale xaba temui. Wo a fori bama ne a sasee kui a xa gboe ma, alako wo xa nɔ maale neene ragatade.

11 N luma ne wo seeti ma, n mu meema wo ra.

12 N perema ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan bara findi n ma pama ra.

13 Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira boxi ra alako wo naxa lu e yi ra. N bara konyiya kote ba wo xun ma, alako wo xa pere xunnakeli kui.»

14 «Kɔnɔ, xa wo mu n xui rame, xa wo mu n ma yaamarie birin nabatu,

15 xa wo mu n ma seriye suxu, xa wo mu bira n waxɔnfe fɔxɔ ra, xa wo n ma saate kana,

16 n yi nan nabama wo ra: N yihadi ragoroma ne wo ma, n wo rafurama ne fure jaaxi ra naxan wo yae kanama, naxan wo boje tɔɔroma. Wo sansi xorie sima ne fufafu, barima wo yaxuie na birin donma ne.

17 N gbilenma ne wo fɔxɔ ra. Wo yaxuie nɔma ne wo ra, wo xɔnnantee wo yamarima ne. Wo luma gaaxui nan kui, wo nu wo gi hali mixi mu na wo fɔxɔ ra.»

18 «Kɔnɔ na birin kui, wo mu fama n xui ramede. N wo paxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

19 N wo xa yete igboja kanama ne. N koore balanma ne wo ya ra han wo xa boxi xɔɔxɔ alɔ wure gbeeli.

20 Wo senbe jonma ne fufafu. Wo xa boxi tondima ne daxamui raminide, wo xa sansie mu bogima sɔnɔn.»

21 «Xa wo lu n matandi ra, xa wo mu n xui rame, n wo paxankatama han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

22 N burunyi subee rafama ne wo xili ma. E wo xa die faxama ne, e wo xa xurusee ibɔɔ, e wo sɔntɔ han mixi jon kirae xɔn ma.»

23 «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu tin n ma seriye ra, xa wo lu n matandi ra,

24 n fe xɔɔxɔe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

25 N gere rakelima ne wo ma n ma saate kanaxi xa fe ra. Wo na wo nɔxun wo xa taa makantaxie kui, n wo rafurama ne fure jaaxi ra, wo fa lu wo yaxuie sagoe.

26 N kaame radinma wo ma temui naxe, gine fu taami ganma ne taami ganse keren kui. E na itaxun a xunxuri ra, e a xanin wo xɔn ma wo a don, kɔnɔ a mu wo wasama.»

27 «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi n waxɔnfe suxude,

28 n fe xɔɔxɔe rafama ne wo ma, n wo paxankata han sanmaya solofere wo xa yunubie xa fe ra.

29 Wo fama wo xa die sube yati donde.

30 N wo xa kuye batudee kanama ne naxee na geyae fari. N wo xa gemεe rabirama ne, wo naxee batuma. N furee malanma ne wo xa kuyee fari. N wo rabejinma ne,

31 n wo xa taae findi gbengberenyi ra, n wo xa batudee kana, n tondi wo xa serexee suxude sɔnɔn.

32 N na ge wo xa boxi kanade, wo yaxuie yati fama kaabade na xa fe ra.

33 N wo rayensenma ne jamane gbete ma, n wo paxankatama ne santidegema ra. Wo xa boxi kanama ne, mixi yo mu luma wo xa taae kui.»

34 «Na waxati bun ma wo xa boxi malabuma ne. Wo na wo yaxuie yire temui naxe, wo xa boxi fanma ne malabui saabui ra.

35 Wo xa boxi malabui sɔtɔma na waxati nan kui a mu naxan sɔtɔ wo nu na menni temui naxe.

36 Naxee mu faxama na geree kui, nee luma ne gaaxui kui e yaxuie yire, hali wuri burexe nan din e ra, fo e e gi. E e gima ne, e bira hali

santidegema kanyi yo mu na e fɔxɔ ra.

³⁷ E birama nɛ e boore fari, alɔ santidegema kanyi nan e fɔxɔ ra, a fa li mixi yo mu na e fɔxɔ ra. Wo mu nɔma tide wo yaxuie ya ra.

³⁸ Wo sɔntɔma nɛ si gbɛtɛɛ tagi, wo yaxuie nɔma nɛ wo ra.

³⁹ Naxee mu faxama gere kui wo ya ma, nee fama nɛ faxade e yaxuie xa bɔxi ma e xa yunubie nun e benbae xa yunubie xa fe ra.»

⁴⁰ «E fama e xa yunubie nun e benbae xa yunubie masende n bɛ, a nun e naxan nabaxi n na matandi kui.

⁴¹ N fan e tɔɔrɔma nɛ e yaxuie xa bɔxi kui, alako mixi naxee e yetɛ fixi n ma, e xa magoro. E xa e xa yunubie sare fi.

⁴² Na tɛmui n nan n jɔxɔ sama nɛ n ma saate xɔn ma naxan na n tan, nun Yaxuba, Isiyaga, nun Iburahima tagi. N mu nɛɛmuma na bɔxi ma.

⁴³ Bɔxi fama nɛ malabude na tɛmui, barima Isirayilakae bara siga pon e xa yunubi sare fide. E bara n ma sɛriyɛ bɛpin, e bara yo n ma yaamarie ma.»

⁴⁴ «Kɔnɔ, n na e keri sigafe ra e yaxuie yire tɛmui naxɛ, n mu e rabɛpinma han e xa sɔntɔ. N mu n ma saate kanama e tan ma fe ra, barima Alatala nan n na, e Marigi Ala.

⁴⁵ N nan n jɔxɔ sama nɛ n ma saate singe xɔn ma, n e ramini Misira bɔxi ra sie ya xɔri tɛmui naxɛ, alako n xa findi e Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

⁴⁶ Alatala xa sɛriyɛ, a xa yaamarie, nun a xa masenyie nan na ki Alatala naxee masenxi Isirayilakae bɛ Annabi Munsa saabui ra Turusina geya fari.

27

Mixi naxee e yetɛ fixi Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

² «A fala Isirayilakae bɛ, xa mixi nde laayidi tongo, a xa mixi nde fi n

tan Alatala ma, a nɔma a xun sarade yi kɔbiri xasabi nan na.

³ Xa xɛmɛ na a ra naxan xa simaya kelima jɛ mɔxɔɲɛn han jɛ tongo senni, a xun sarama gbɛti kole tongo suuli nan na naxan maniyama yire sɛniyenxi maniyase ra.

⁴ Xa ginɛ na a ra, a xun sarama gbɛti kole tongo saxan nun a tagi nan na.

⁵ Xa di xɛmɛ na a ra naxan xa simaya kelima jɛ suuli han jɛ mɔxɔɲɛn, a xun sarama gbɛti kilo mɔxɔɲɛn nan na. Xa ginɛ dimɛdi na a ra, a xun sarama gbɛti kole fu nan na.

⁶ Xa di xɛmɛ na a ra naxan mu jɛ suuli sɔtɔxi sinden, a xun sarama gbɛti kole suuli nan na. Xa di ginɛ na a ra, a xun sarama gbɛti kole saxan nan na.

⁷ Xa xɛmɔxi na a ra naxan xa simaya dangima jɛ tongo senni ra, a xun sarama gbɛti kole fu nun suuli nan na. Xa jɛlɛxɛfori na a ra, a xun sarama gbɛti kole fu nan na.

⁸ Xa setare bara na laayidi tongo, naxan mu nɔma na xunsare xasabi fide, a lan a xa a yetɛ masen sɛrɛxɛdubɛ bɛ naxan fama xunsare xasabi falade a bɛ a nɔma naxan na.»

⁹ «Xa mixi nde laayidi tongo xuruse nde fife ra, naxan nɔma bade sɛrɛxɛ ra n tan Alatala bɛ, na xuruse xa fi n tan Alatala ma. A bara sɛniyen.

¹⁰ Xuruse gbɛtɛ mu fima a masare ra, a fan ba, a mu fan ba. Xa wo na rabama, e firinyi bara findi se sɛniyenxi ra.

¹¹ Xa sube raharamuxi na a ra, naxan mu bama sɛrɛxɛ ra n tan Alatala bɛ, a xa xanin sɛrɛxɛdubɛ xɔn.

¹² Sɛrɛxɛdubɛ xa xunsare nde fala sube kɛɲa ma. Na xa findi a sare ra.

¹³ Xa a kanyi wama na sube xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na se sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na fi xunsare ra.»

¹⁴ «Xa mixi nde a xa banxi fi n tan Alatala ma, sɛrɛxɛdubɛ xa na sare

fala banxi keɲa ma. Na xa findi a sare ra.

¹⁵ Xa a kanyi wama a xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na banxi sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui banxi xa gbilen a kanyi ma.»

¹⁶ «Xa mixi nde a xa xe fi n tan Alatala ma, a sare fatanma sansi xɔri xasabi nan na naxan nɔma garansande naa. Gbeti kole tongo suuli xa fi fundenyi maniye busali naani xasabi ra.

¹⁷ Xa a a xa xe fi Xɔreya Ne nan kui, a sare mu masarama.

¹⁸ Xa a a xa xe fi Xɔreya Ne dangi xanbi ne, serexedube xa jee konti naxee luxi beenu Xɔreya Ne gbete xa fa. A xa nde ba xe sare ra na seriye kui.

¹⁹ Xa xe kanyi wama a xa xe xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na xe sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui xe xa lu a yi ra.

²⁰ Xa a mu xe xun sara, a fa a mati mixi gbete ma, a mu nɔma a xun sarade sɔnɔn.

²¹ Xɔreya Ne na a li, na xe kanyi neene xa keli na bɔxi ma. Bɔxi bara seniyeɲ, a bara lu alo bɔxi naxan natɔnxi. A bara findi Alatala gbe ra, serexedube xa na rawali.

²² Xa mixi bara xe saraxi fi Alatala ma, naxan mu na a xabile ke ya ma,

²³ serexedube xa a sare fala a seriye ki ma. A na kolonma je xasabi nan ma naxee luxi beenu Xɔreya Ne xa a li. Na kanyi xa a sare fi na lɔxɔe yati, barima a seniyeɲ n tan Alatala be.

²⁴ Xɔreya Ne na a li, na xe gbilenma na xe kanyi singe nan ma, boore a sara naxan ma.

²⁵ Na saree birin maniyama yire seniyeɲxi xa se maniya ki nan ma. A kole keren lanxi garamu fu nan ma.»

²⁶ «Mixi yo mu nɔma a xa xuruse di singe fide n tan Alatala ma, barima a nan findixi n tan Alatala gbe nan na. Xuruse xungbe nun a

lanma di singe birin findixi n tan nan gbe ra.

²⁷ Mixi nɔma sube raharamuxi xa di singe xun sarade. Na mixi xa a sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na sube sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na fi a xunsare ra. Xa a kanyi mu a xun sarama, a xa a mati a sare ra.»

²⁸ «Kɔnɔ se ndee na mixi naxee fima n tan Alatala ma a bɔje birin na e findi n gbe ra, adama mu nɔma nee xun sarade sɔnɔn. Nee bara seniyeɲ, nee bara findi n tan Alatala gbansan gbe ra. Nee nɔma findide mixi, xuruse, xe, xa na mu a ra se gbete ra.

²⁹ Mixi se naxee fima n tan Alatala ma na mɔli ra, e xun mu nɔma sarade, fo e xa faxa ne.»

³⁰ «Bɔxi farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, sansi xɔri naxan naminima nun wuri bili naxan bogima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

³¹ Xa mixi nde wama a xa farile xun sarafe, a xa a sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na se sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ keren ba a ra, a na fi a xunsare ra.

³² Xuruse farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, xuruse xungbe nun a lanma, xuruse demadonyi naxan birin kontima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma.

³³ Xurusee mu matoma xa a fan, xa a mu fan. Xuruse mu nɔma masarade xuruse gbete ra, xa na mu a ra na firinyi birin seniyeɲma ne, e findi n tan Alatala gbe ra, e sese mu nɔma xun sarade sɔnɔn.»

³⁴ Alatala xa yaamarie nan na ki, a naxee so Annabi Munsa yi ra Turusinina geya fari Isirayilakae be.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa xa kitaabui naani nde kui, Isirayila pama xa taruxui nde masenxi naa naxan tide gbo danxaniyatɔɛ birin bɛ. Alatala nu bara Isirayila ramini Misira konyiya kui sigafe ra Kanaan bɔxi ma, a dennaxe laayidixi e benbae bɛ. Na sigɛ kui a nu lanma e xa gbengberenyi igiri. E to Turusinina geya li, Alatala naxa mini pama ma alako e xa gaaxu a ya ra, e man xa a xa seriye kolon.

Kɔnɔ na dangi xanbi, Isirayila naxa tagan na jɛrɛ ma, Ala naxa e xɔnɔ xui mɛ. Ala nu fe birin nabama alako e xa a kolon a na mɛɛnife e ma biyaasi kui, kɔnɔ e mu wasa na ra. E to makɔrɛ Kanaan bɔxi ra, Ala naxa mixie sugandi e ya ma naxee siga naa rabende. Nee xa dentɛge naxa a niya Isirayila xa kontɔfili a jaaxi ra, e fa tondi sigade na bɔxi suxude.

Na kui Alatala naxa natɛ tongo na mixie xili ma, naxee minixi Misira bɔxi ma, a e sese mu nu nɔma Kanaan bɔxi masɔtɔde fa, fo e xa die. Isirayila pama naxa jɛ tongo naani raba gbengberenyi ma, alako forie birin xa faxa, e xa die xa mɔ na biyaasi kui.

A rapɔnyi, e naxa makɔrɛ Kanaan naaninyi ra. Mowabakae mu tin e xa so, kɔnɔ Ala naxa a masen a fiixe ra a sese mu nɔma a niyade a xa a xa pama Isirayila rabɛnin. Hali e to bara nu yunubi sɔtɔ, Ala e paxankataxi naxan ma fe ra, a mu danyi sa a xa hinne ma e bɛ.

Seriye nan na ki danxaniyatɔɛ birin bɛ. Yunubi mu fan, a Ala raxɔnɔma. Won na gbilen Ala xa seriye fɔxɔ ra, won xa a kolon na mu findima fe fanyi ra won bɛ. Kɔnɔ Ala yuge na ki naxe, hali a yunubitɔɛ paxankata a xa yunubie xa fe ra, a man kate birin nabama alako a

xa tin a xa hinne ra naxan nɔma findide kisi ra a bɛ abadan. Ala tinxin, a xa kiiti mu kanama. Kɔnɔ a xa xanunteya gbo dangi fe birin na. A wama ibunadama birin xa lu a xa pama ya ma, e fa so ariyanna. Ala xa na raba won birin bɛ. Amina.

Tawureta Munsa Isirayila xa Konti Tife

Isirayila xɛmɛ konti tife

¹ Isirayilakae xa mini Misira jɛ firin nde, kike firin nde, xi singe, Alatala naxa a masen Munsa bɛ Turusinina gbengberenyi ma hɔrɔmɔlingira kui,

² «Wo xa Isirayila xɛmɛ birin konti a xabile nun a denbaya ki ma,

³ naxee xa simaya bara jɛ mɔxɔjɛn li, naxee nɔma findide Isirayila sɔɔrie ra. I nun Haruna, wo xa e itaxun sɔɔri gaali ki ma.

⁴ Bɔnsɔɛ xunyie xa wo mali na wali kui.

⁵ E xilie nan ya:

Ruben bɔnsɔɛ ya ma, Sedeyuri xa di xɛmɛ Elisuru.

⁶ Simeyɔn bɔnsɔɛ ya ma, Surisadayi xa di xɛmɛ Selumiyeli.

⁷ Yuda bɔnsɔɛ ya ma, Aminadabo xa di xɛmɛ Naxason.

⁸ Isakari bɔnsɔɛ ya ma, Suwara xa di xɛmɛ Netaneeli.

⁹ Sabulon bɔnsɔɛ ya ma, Xelon xa di xɛmɛ Eliyabi.

¹⁰ Yusufu xa di xɛmɛ Efirami bɔnsɔɛ ya ma, Amixudi xa di xɛmɛ Elisama.

Yusufu xa di xɛmɛ Manasi bɔnsɔɛ ya ma, Pedasuru xa di xɛmɛ Gamaliyeli.

¹¹ Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma, Gideyoni xa di xɛmɛ Abidan.

¹² Dana bɔnsɔɛ ya ma, Amisadayi xa di xɛmɛ Axiyeseri.

¹³ Aseri bɔnsɔɛ ya ma, Okiran xa di xɛmɛ Pagiyeli.

¹⁴ Gadi bɔnsɔɛ ya ma, Duweli xa di xɛmɛ Eliyasafa.

¹⁵ Nafatali bɔnsɔɛ ya ma, Enan xa di xɛmɛ Axira.»

¹⁶ Na bɔnsɔɛ xunyie nan xilixi, e xa findi Isirayila sɔɔri mangɛe ra.

17 E naxa kafu Munsa nun Haruna ma,

18 e xa Isirayila jama malan, na kike firin nde, xi singe. Xeme birin naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, e naxa e tengɛ e xabile nun e denbaya ki ma,

19 alo Alatala a yamari ki naxe. Munsa naxa e tengɛ Turusinina gbengberenyi ma.

20 E naxa Isirayila xa di singe Ruben bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

21 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun senni, xeme keme suuli nan ma.

22 E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

23 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solomanaani, xeme keme saxan nan ma.

24 E naxa Gadi bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

25 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani nun suuli, xeme keme senni tongo suuli nan ma.

26 E naxa Yuda bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

27 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo solofere nun naani, xeme keme senni nan ma.

28 E naxa Isakari bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

29 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun naani, xeme keme naani nan ma.

30 E naxa Simeyɔn bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee

xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

31 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun solofere, xeme keme naani nan ma.

32 E naxa Yusufu xa di xeme Eframi bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

33 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo naani, xeme keme suuli nan ma.

34 E naxa Yusufu xa di xeme Manasi bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

35 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun firin, xeme keme firin nan ma.

36 E naxa Bunyamin bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

37 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo saxan nun suuli, xeme keme naani nan ma.

38 E naxa Dana bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

39 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo senni nun firin, xeme keme solofere nan ma.

40 E naxa Aseri bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

41 Na xasabi lan ne xeme wulu naani nun keren, xeme keme suuli nan ma.

42 E naxa Nafatali bɔnsɔɛ birin tengɛ e xabile nun e xa denbaya ki ma. E naxa xemɛɛ xili seɓɛ, naxee xa simaya nu bara je mɔxɔɔn li, naxee nu nɔma sɔɔrija rabade.

43 Na xasabi lan ne xeme wulu tongo suuli nun saxan, xeme keme naani nan ma.

⁴⁴ Isirayila bõnsõe xunyi fu nun firinyi nan kafu Munsa nun Haruna ma na tengê tife ra.

⁴⁵ Isirayila xeme naxee nu bara jê m̄ox̄on̄en li, naxee nu n̄oma s̄õrija rabade,

⁴⁶ nee nu lanxi xeme wulu keme senni nun saxan, xeme keme suuli nun tongo suuli nan ma.

⁴⁷ K̄on̄o Lewi bõnsõe mu nu na na konti ya ma,

⁴⁸ barima Alatala nu bara a masen Munsa b̄e,

⁴⁹ «I naxa Lewikae tengê Isirayilakae ya ma.

⁵⁰ I xa h̄õrõm̄olingira nun a xa se birin taxu e ra. N ma saat̄e t̄õnxuma na a ra. E xa a maxanin, e xa m̄eeni a ma, e xa yonkin a rabilinyi ra.

⁵¹ Wo na keli sigade, e xa a ragoro. Wo na yire n̄een̄e li, e xa a ti. Xa mixi gbete a maso a ra naxan mu findi Lewi bõnsõe ra, na kanyi lan n̄e a xa faxa.

⁵² Isirayilaka birin xa yonkin yire e na d̄ennax̄e masen e b̄e, e bõnsõe xa t̄õnxuma bun ma, a nun e xa s̄õrie.

⁵³ Lewi bõnsõee xa yonkin h̄õrõm̄olingira rabilinyi, xa na mu a ra n̄ x̄õn̄oma n̄e Isirayila jama ma. Lewikae xa e j̄engi sa h̄õrõm̄olingira x̄õn̄ ma.»

⁵⁴ Isirayilakae naxa Alatala xa yaa-mari birin suxu, a naxan soxi Munsa yi ra.

2

Bõnsõee d̄õx̄õ ki

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna b̄e,

² «Isirayilaka birin yonkinma e xabile xa t̄õnxuma nan bun ma. E birin ya rafindima e booree nan ma, h̄õrõm̄olingira fa lu e tagi.»

³ Yuda bõnsõe nan yonkinma sogetede mabiri e xa t̄õnxuma bun ma. Aminadabo xa di Naxason nan e xa yarerati ra.

⁴ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun naani, mixi keme senni nan ma.

⁵ Isakari bõnsõe nan yonkinma Yuda bõnsõe s̄eeti ma e xa t̄õnxuma

bun ma. Suwara xa di Netaneeli nan e xa yarerati ra.

⁶ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun naani, mixi keme naani nan ma.

⁷ Sabulon bõnsõe nan yonkinma Yuda bõnsõe s̄eeti ma e xa t̄õnxuma bun ma. Xelon xa di Eliyabi nan e xa yarerati ra.

⁸ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme naani nan ma.

⁹ Gali naxan yonkin Yuda bõnsõe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo solomasaxan nun senni, mixi keme naani nan ma. E tan nan tima yare ra.

¹⁰ Ruben bõnsõe nan yonkinma sogetede mabiri e xa t̄õnxuma bun ma. Sedeyuri xa di Elisuru nan e xa yarerati ra.

¹¹ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun senni, mixi keme suuli nan ma.

¹² Simeyõn bõnsõe nan yonkinma Ruben bõnsõe s̄eeti ma e xa t̄õnxuma bun ma. Surisadayi xa di Selumiyeli nan e xa yarerati ra.

¹³ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun solomanaani, mixi keme suuli nan ma.

¹⁴ Gadi bõnsõe nan yonkinma Ruben bõnsõe s̄eeti ma e xa t̄õnxuma bun ma. Duweli xa di Eliyasafa nan e xa yarerati ra.

¹⁵ A xa s̄õrie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme senni nun tongo suuli nan ma.

¹⁶ Gali naxan yonkin Ruben bõnsõe mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun keren, mixi keme naani nun tongo suuli nan ma. E tan nan sigama a firin nde.

¹⁷ Lewi bõnsõe naxan yonkinma e tagi, a birama e f̄õx̄õ ra h̄õrõm̄olingira xanife ra. Bõnsõe birin j̄erema e safe ki nan ma e xa t̄õnxuma bun ma.

¹⁸ Eframi bõnsõe nan yonkinma sogegorode mabiri e xa t̄õnxuma bun ma. Amixudi xa di Elisama nan e xa yarerati ra.

¹⁹ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi keme suuli nan ma.

²⁰ Manasi bɔnsɔɛ nan yonkinma Efirami bɔnsɔɛ sɛɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Pedasuru xa di Gamaliyeli nan e xa yarerati ra.

²¹ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme firin nan ma.

²² Bunyamin bɔnsɔɛ nan yonkinma Efirami bɔnsɔɛ sɛɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Gideyoni xa di Abidan nan e xa yarerati ra.

²³ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun suuli, mixi keme naani nan ma.

²⁴ Gali naxan yonkin Efirami bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu solomasaxan, mixi keme nan ma. E tan nan sigama a saxan nde.

²⁵ Dana bɔnsɔɛ nan yonkinma yirefanyi mabiri e xa tɔnxuma bun ma. Amisadayi xa di Axiyeseri nan e xa yarerati ra.

²⁶ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo senni nun firin, mixi keme solofere nan ma.

²⁷ Aseri bɔnsɔɛ nan yonkinma Dana bɔnsɔɛ sɛɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Okiran xa di Pagiyeli nan e xa yarerati ra.

²⁸ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo naani nun keren, mixi keme suuli nan ma.

²⁹ Nafatali bɔnsɔɛ nan yonkinma Dana bɔnsɔɛ sɛɛti ma e xa tɔnxuma bun ma. Enan xa di Axira nan e xa yarerati ra.

³⁰ A xa sɔɔrie xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi keme naani nan ma.

³¹ Gali naxan yonkin Dana bɔnsɔɛ mabiri, e xasabi lan mixi wulu keme mixi wulu tongo suuli nun solofere, mixi keme senni nan ma. E tan nan sigama a donxɔɛ ra e xa tɔnxumae bun ma.

³² Isirayilaka naxee tenge e xabile ki ma nun e xa sɔɔri gali ki ma, e xasabi lan mixi wulu keme senni nun saxan, mixi keme suuli nun tongo suuli nan ma.

³³ Lewi bɔnsɔɛ tan mu tenge Isirayilakae xun ma, alo Alatala a masen ki naxɛ Munsa bɛ.

³⁴ Isirayilakae naxa bira Alatala xa yaamari birin fɔxɔ ra, alo a Munsa yamari a ra ki naxɛ. E nu yonkinma e xa tɔnxuma nan bun ma, e man nu jɛrɛma e xabile nun e xa denbaya ki nan ma.

3

Sɛrɛxɛdubɛɛ

¹ Haruna nun Munsa xa taruxui nan ya, Alatala to wɔyɛn Munsa bɛ Turusinina geya ma.

² Haruna xa di xɛmɛɛ xilie nan yi ki: a xa di xɛmɛɛ singe nu xili nɛ Nadabo, a xunyae, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³ Nee nan sugandixi e xa findi sɛrɛxɛdubɛɛ ra.

⁴ Kɔnɔ Nadabo nun Abihu naxa faxa Alatala ya i e to sɛrɛxɛ gan te ra naxan mu lanxi. E mu di yo sɔtɔ, kɔnɔ Eleyasari nun Itamari naxa lu sɛrɛxɛdubɛɛra kui e baba Haruna xa yaamari bun ma.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

⁶ «I xa Lewi bɔnsɔɛ masen Haruna bɛ, e xa a mali a xa sɛrɛxɛdubɛɛ wali kui.

⁷ E xa Haruna nun Isirayila jama mali hɔrɔmɔlingira wali kui.

⁸ E xa e jɔxɔ sa hɔrɔmɔlingira raxunmasee xɔn na, e man xa hɔrɔmɔlingira wali raba Isirayilakae bɛ.

⁹ Na kui i Lewi bɔnsɔɛ sama Haruna nun a xa di xɛmɛɛ nan sago. E sugandixi Isirayilakae ya ma Haruna malife nan na.

¹⁰ I xa Haruna nun a xa die nan tun ti sɛrɛxɛdubɛɛ wali rabafe ra. Xa mixi gbɛtɛ sa a maso hɔrɔmɔlingira ra, na kanyi xa faxa.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹² «N bara Lewi bɔnsɔɛ sugandi Isirayilakae tagi Isirayila ginɛɛ xa di singe birin jɔxɔɛ ra. Na bɔnsɔɛ findixi n gbe nan na,

¹³ barima n gbe nan na di xɛmɛɛ singe birin na. N to di xɛmɛɛ singe birin faxa Misira bɔxi ma, n naxa Isirayila di xɛmɛɛ singe birin sugandi

n yete be, a findi mixi ra, a findi xuruse ra. N tan nan na Alatala ra.»

Lewi bɔnsɔɛ tengɛfe

¹⁴ Alatala naxa a masen Munsa be Turusinina gbengberenyi ma,

¹⁵ «Lewi bɔnsɔɛ tengɛ a denbaya nun a xabile ki ma. Xeme birin tengema ne naxan ma simaya bara kike keren li.»

¹⁶ Munsa naxa e tengɛ alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁷ Lewi xa di xeme xilie nan yi ki: Gerison, Kehati, nun Merari.

¹⁸ Gerison xa di xeme xilie nan yi ki a xabile ki ma: Libini nun Simeyi.

¹⁹ Kehati xa di xeme a xabile ki ma: Amarama, Yisehari, Xebiron nun Yusiyeli.

²⁰ Merari xa di xeme a xabile ki ma: Maxali nun Musi. Lewi xabile nan na ki e xa denbaya ki ma.

²¹ Gerison bɔnsɔɛ nu na Libini Simeyi xabile nan na.

²² Naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solofere mixi keme suuli nan ma.

²³ Gerison xabile nu yonkinma horomolingira nan xanbi ra sogorode mabiri ra.

²⁴ E xunyi nu na Layeli xa di xeme Eliyasafa nan na.

²⁵ Gerison xa mixie nu e joxɔɔ saxi horomolingira nan xɔn ma, nun mafelenyi naxan felenna a xun ma, a nun a sode de ra,

²⁶ a nun kolime naxee nu sama horomolingira nun serexebade rabilinyi ma, a nun na tete sode de ra, a nun luutie e na maxirima naxee ra.

²⁷ Kehati xa mixie nan yi ki: Amarama xabile, Yisehari xabile, Xebiron xabile, nun Yusiyeli xabile. Na xabile nan minixi e benba Kehati ma.

²⁸ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu solomasaxan keme senni nan ma. Kehati xa mixie nan nu meenima horomolingira ma.

²⁹ E tan nu yonkinma horomolingira yirefanyi mabiri ne.

³⁰ Yusiyeli xa di xeme Elisafan nan nu na e xunyi ra.

³¹ Horomolingira saate kankira, teebili, lanpuie, serexebadee, yirabase naxee rawalima yire seniye nxi kui, nun dugi yarasa naxan na horomolingira kui, e nu taxuxi e tan nan na.

³² Lewi bɔnsɔɛ birin xunyi nu na Haruna xa di xeme Eleyasari nan na. A tan nan nu Lewi bɔnsɔɛ mixie xun ma, naxee meenima horomolingira ma.

³³ Merari xa mixie nan yi ki: Maxali xabile nun Musi xabile.

³⁴ E xa di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu senni keme firin nan ma.

³⁵ Abixayili xa di xeme Suriyeli nan nu na Merari xabile xunyi ra. E nu yonkinma horomolingira koola mabiri ne.

³⁶ Horomolingira xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, a sanbunyie, a xa yirabase, nun a rawalisee nu taxuxi e tan nan na.

³⁷ E man nu e joxɔ sama kontigibae xɔn ma naxee nu horomolingira tete rabilinxi, a nun e sanbunyie, e xa koridie, nun e xa luutie.

³⁸ Munsa, Haruna, nun a xa di xeme nu yonkinma horomolingira sode de nan na sogetede mabiri. E tan nan nu e joxɔ sama horomolingira xɔn ma Isirayilaka birin xili ra. Xa mixi gbete sa a maso horomolingira ra, na kanyi xa faxa.

³⁹ Lewi bɔnsɔɛ di xeme naxee xa simaya nu bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu mɔxɔɔn nun firin nan ma. Munsa nun Haruna nu bara e tengɛ e xabile ki ma alo Alatala e yamari ki naxe.

⁴⁰ Alatala naxa a masen Munsa be, «Di xeme singe birin tengɛ Isirayilakae ya ma, naxee simaya bara kike keren li, i xa e xilie sebe.

⁴¹ Lewi bɔnsɔɛ xa findi Isirayila di xeme singe birin joxɔɔ ra. Lewi bɔnsɔɛ xa goore xa findi Isirayilakae xa xurusee di singe joxɔɔ ra. N tan nan na Alatala ra.»

⁴² Munsa naxa Isirayila di xeme singe birin tenge alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴³ Isirayila di xeme singe birin naxee xa simaya bara kike keren li, e xasabi lan mixi wulu mɔxɔɛn nun firin mixi keme firin tongo solofere nun saxan nan ma.

⁴⁴ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁴⁵ «Lewi bɔnsɔɛ xa findi Isirayila di xeme singe birin ɲɔxɔɛ ra. Lewi bɔnsɔɛ xa gɔɔɛ xa findi Isirayilakae xa xurusee di singee ɲɔxɔɛ ra. N tan nan na Alatala ra.

⁴⁶ Na Isirayila di xeme singe mixi keme firin tongo solofere nun saxan naxee xasabi dangi Lewi bɔnsɔɛ konti ra,

⁴⁷ i xa kankan xun sara gbeti giramu tongo suuli nun solofere ra naxan mɔɔli rawalima hɔrɔmɔlingira kui.

⁴⁸ I xa na gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra, di singee xunsare ra naxee xasabi nu dangi Lewi bɔnsɔɛ xasabi ra.»

⁴⁹ Munsa naxa na gbeti suxu naxan fixi di singee xunsare xa fe ra, naxee xasabi nu dangi Lewi bɔnsɔɛ xasabi ra.

⁵⁰ A naxa na gbeti kilo fu nun suuli nun a tagi rasuxu Isirayila di singee yi ra. Gbeti nan a ra naxan nu rawalima hɔrɔmɔlingira kui.

⁵¹ Munsa naxa na xunsare gbeti so Haruna nun a xa di xeme yi ra alo Alatala a yamari ki naxe.

4

Kehati xa mixie

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Kehati xa die tenge Lewi bɔnsɔɛɛ ya ma a xabile nun a den-baya ki ma,

³ naxee xa simaya bara ɲɛ tongo saxan li han ɲɛ tongo suuli, naxee fama hɔrɔmɔlingira wali rabade.

⁴ Kehati xa die lanma e xa mɛɛni se seniyenxie ma naxee na hɔrɔmɔlingira kui.

⁵ Isirayilakae na keli sigade, Haruna nun a xa di xeme xa

dugi yarasa ragoro, e saate kankira makoto a ra.

⁶ Na dangi xanbi e xa foye yeɛɛ kiri sa na fari, a nun gere dugi. A dɔnxɔɛ ra e xa wuri kuyee raso kankira tongosee ra.»

⁷ «E na gere dugi gbete itala teebili ma, e xa piletie, tɔnbilie, nun kundie sa na fari, naxee rawalima weni serexɛɛ ra. Taami naxan bama serexɛɛ ra, na fan sama ne na teebili nan fari.

⁸ E dugi gbeeli nan sama na birin xun ma, e fa foye yeɛɛ kiri itala na fari. Na dangi xanbi e xa wuri kuyee raso teebili tongosee ra.»

⁹ «E xa gere dugi dusu lanpui dɔxɔɛ, lanpuie, a yirabasee, xube sasee, nun ture kundie xun ma.

¹⁰ E xa na birin mafilin foye yeɛɛ kiri nan kui, e fa a sa xaninse fari.

¹¹ E xa gere dugi itala serexɛɛbade xɛɛma daaxi fari, e fa a makoto foye yeɛɛ kiri ra, e wuri kuyee raso a tongosee ra.

¹² Na hɔrɔmɔlingira raxunmase birin makotoma gare dugi nan na, e e mafilin foye yeɛɛ kiri kui, e fa na sa xaninse fari.

¹³ E xa xube ba serexɛɛbade wure gbeeli daaxi kui, e fa dugi gbeeli dusu a xun na.

¹⁴ E na a yirabasee sa a fari, alo surayi gansee, suxumɛɛ, pelie, nun pɔɔti xungbee, e xa na birin mafilin foye yeɛɛ kiri ra, e fa wuri kuyee raso a tongose ra.

¹⁵ Haruna nun a xa di xeme na ge na xunmase seniyenxie nun a yirabasee makotode, Kehati xa die lanma e xa na birin xanin biyaasi kui. Kɔnɔ e mu lanma e xa din na se seniyenxie ra xa na mu e faxama ne. Kehati bɔnsɔɛɛ xa wali nan na ki.

¹⁶ Haruna serexɛɛdube xa di xeme Eleyasari nan a ɲɔxɔ sama lanpui ture, surayi, sansi serexɛɛ, nun ture seniyenxi xɔn ma. Hɔrɔmɔlingira raxunmase seniyenxie nun a yirabase birin taxuxi a tan nan na.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

18 «Wo naxa lu Kehati bõnsõe xabilẽe xa ba Lewi bõnsõe ya ma.

19 Haruna nun a xa di xẽmẽe xa e mati hõrõmõlingira kui, e fa e xa wali masen kankan bẽ alako e naxa e makõrẽ se seniyenxie ra, e fa faxa.

20 E mu lan e xa e ya masa se seniyenxie ma, hali dondoronti, xa na mu e faxama nẽ.»

Gerison xa mixie

21 Alatala naxa a masen Munsa bẽ,

22 «Gerison bõnsõe tengẽ a xabilẽe nun a denbaya ki ma,

23 naxee xa simaya bara jẽ tongo saxan li han jẽ tongo suuli, naxee fama hõrõmõlingira wali rabade.

24 Gerison xabilẽe xa wali nan yi ki.

25 E hõrõmõlingira mafelenyie nan xaninma, a nun mafelenyi naxan yailanxi foye yẽxẽ kiri ra, a nun mafelenyi naxan gbakuxi hõrõmõlingira sode dẽ ra.

26 E xa tẽtẽ mafelenyie fan xanin naxee hõrõmõlingira nun serexebade rabilinma, a nun naxan gbakuxi tẽtẽ sode dẽ ra, a nun tẽtẽ luutie. E xa e jõxõ sa na se mooli birin xõn ma.

27 Gerison xabilẽe walima Haruna nun a xa di xẽmẽe xa yaamari nan bun ma, a findi kotee xaninfe ra, a findi wali gbete rabafe ra. Nee nan a falama e bẽ e lan e xa naxan naba, a nun e lan e xa naxan xanin.

28 Gerison bõnsõe xa wali nan na ki hõrõmõlingira xa fe ra. E na wali rabama Haruna serexedube xa di xẽmẽe Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Merari xa mixie

29 «I xa Merari bõnsõe fan tengẽ a xabilẽe nun a denbaya ki ma,

30 naxee xa simaya bara jẽ tongo saxan li han jẽ tongo suuli, naxee fama hõrõmõlingira wali rabade.

31 See nan yi ki e tan lan e xa naxee maxanin hõrõmõlingira see ra: a xebenyie, a wuri kuyee, a kontigibae, nun e sanbunyie.

32 E xa tẽtẽ fan xanin, a nun a kontigibae, e sanbunyie, e sõrõnsee, e xa luutie, e xa yirabasee, nun e xa

walise birin. Wo see masen kankan bẽ, a lanma a xa naxee xanin.

33 Merari bõnsõe xa wali birin nan na ki hõrõmõlingira xa fe ra. E walima Haruna serexedube xa di xẽmẽe Itamari xa yaamari nan bun ma.»

Walikẽe tengẽfe Lewi bõnsõe ya ma

34 Munsa, Haruna, nun jama kuntigie naxa Kehati xa mixie tengẽ e xabilẽe nun e xa denbaya ki ma,

35 xẽmẽe naxee xa simaya bara jẽ tongo saxan li han jẽ tongo suuli, naxee fama hõrõmõlingira wali rabade.

36 E xasabi lan mixi wulu firin, mixi kẽmẽe solofere, tongo suuli nan ma.

37 Xẽmẽe nan na ki Kehati xabilẽe ya ma naxee hõrõmõlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengẽ alõ Alatala Munsa yamarixi ki naxẽ.

38 E naxa Gerison xa mixie tengẽ e xabilẽe nun e xa denbaya ki ma,

39 xẽmẽe naxee xa simaya bara jẽ tongo saxan li han jẽ tongo suuli, naxee fama hõrõmõlingira wali rabade.

40 E xasabi lan mixi wulu firin, kẽmẽe senni, tongo saxan nan ma.

41 Xẽmẽe nan na ki Gerison xabilẽe ya ma naxee hõrõmõlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengẽ alõ Alatala Munsa yamarixi ki naxẽ.

42 E naxa Merari xa mixie tengẽ e xabilẽe nun e xa denbaya ki ma,

43 xẽmẽe naxee xa simaya bara jẽ tongo saxan li han jẽ tongo suuli, naxee fama hõrõmõlingira wali rabade.

44 E xasabi lan mixi wulu saxan mixi kẽmẽe firin nan ma.

45 Xẽmẽe nan na ki Merari xabilẽe ya ma naxee hõrõmõlingira wali rabama. Munsa nun Haruna bara e tengẽ alõ Alatala Munsa yamarixi ki naxẽ.

46 Munsa, Haruna, nun Isirayila kuntigie, e Lewi bõnsõe mixi naxee tengexi e xabilẽe nun e xa denbaya ki ma,

⁴⁷ xeme naxee xa simaya bara je tongo saxan li han je tongo suuli, naxee fama horomolingira wali rabade.

⁴⁸ E xasabi lan mixi wulu solo-masaxan, keme suuli, tongo solo-masaxan nan ma.

⁴⁹ Xeme nun e xa walie nan na ki Lewi naxee tengexi Munsa nun Haruna saabui ra alo Alatala Munsa yamarixi ki naxe.

5

Mixi seniyantaree, haake tongoe, nun yenlae

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «Isirayilakae yamari e xa kune kanyi nun korosila kanyi birin namini e yonkinde, a nun mixi naxee dinxi fure nde ra, e fa findi seniyantaree ra.

³ A findi xeme ra, a findi gine ra, wo e ramini wo ya ma, e xa sa lu e xati ma alako e naxa seniyantarepa raso wo ya ma, n sabatixi dennaxe.»

⁴ Isirayilakae naxa a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe, e naxa na mixie ramini e ya ma. Alatala a yamari ki naxe Munsa be, e naxa a raba na ki.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «A fala Isirayilakae be, a findi xeme ra, a findi gine ra, naxan yo na haake nde raba a boore ra, haake naxan findima Alatala xui matandife ra, na fe dɔxɔxi a xun ma.

⁷ A lan ne a xa a ti na haake ra, a xa na fe yailan a nun na kanyi tagi, a man fa na fe kanaxi dɔxɔ suuli nde sa na fari.

⁸ Xa a sa li a haake rabaxi naxan na, a bara faxesa, a xa mixi yo mu na naxan noma na fe yailanxi rasuxude, na findima Alatala nan gbe ra, a so serexedube yi ra. Fe kanɛ man fa yexɛ kontonyi keren ba a xa yunubi xafari ra, a a so serexedube yi ra.

⁹ Isirayilakae na serexe ba, e a fi serexedube ma, na serexe findima na serexedube nan gbe ra.

¹⁰ Naxan birin serexe bama, a naxan bama, a gbe nan na ki, konɔ a naxan fima serexedube ma, serexedube gbe nan na ki.»

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹² «A fala Isirayilakae be, e yi nan nabama xa gine nde sa yene raba.

¹³ Xa e nun xeme gbete bara e sa gundo ra, gine xa mɔri mu na kolon, seede mu na, mixi mu a suxu a kui,

¹⁴ konɔ a xa mɔri bara a xa gine toone folo, xa a xa gine seniyanxi, xa na mu a mu seniyanxi,

¹⁵ a xa a xa gine xanin serexedube yire, a mengi kilo saxan ba a be serexe ra ture nun surayi mu na naxan xun, barima toone serexe nan a ra naxan bama a kolonfe ra xa yunubi rabaxi.»

¹⁶ «Serexedube xa na gine ti Alatala ya i,

¹⁷ a fa xube mako boxi ma horomolingira kui, a a masunbu ye seniyanxi ra feye kui.

¹⁸ Gine na ti Alatala ya i, serexedube xa a xunserexe fulun, a fa toone serexe sa gine belexe maratuse ra. Serexedube tan xa na ye tongo naxan findima danka ra, a a lintan gine ya i.»

¹⁹ «Serexedube gine rakalima ne, a a fala, <Xa a sa li i tan nun xeme gbete mu kafuxi, i mu i xa mɔri yanfa, i mu seniyantarepa soto futi kui, i xa ratanga danke ma yi ye fama naxan na.

²⁰ Konɔ xa a sa li, i bara i xa mɔri yanfa wo xa futi kui, i nun xeme gbete bara kafu seniyantarepa kui,

²¹ Alatala xa a ragiri i furi xa kana. Na kui i ngaxakerenyie i dankama ne, e i konbi.

²² Yi ye naxan fama danke ra, a xa i furi mafuntu, a i xore maba.> Gine xa a ratin a falafe ra, <Amina, amina.>»

²³ «Serexedube na ge na danke sebede kiri ma, a xa na kiri xa na ye seniyanxi ra,

²⁴ a fa a fi gine ma, a xa a min. Na ye naxan noma findide danke ra, a soma a fate i.

²⁵ Serexedube toone serexe rasuxuma ne gine yi ra, a a dentege Alatala be serexebade yire.

²⁶ Serexedube xa mengi suxui keren gan serexebade fari, a findi

serexe tɔnxuma ra. A na ge na ra, a xa na ye fi gine ma, a xa a min.

²⁷ A na na ye min, xa a sa li na gine bara findi seniyyentare ra, a bara a xa mɔri yanfa, na ye naxan findima danke ra, a soma ne a fate i, a a tɔɔɔ ki fanyi ra. A furi funtuma ne, a xɔre mabama ne, a ngaxakerenyie fama ne a dankade.»

²⁸ «Kɔɔ xa a sa li a mu seniyyentarepa yo rabaxi, tɔɔɔge bama ne a xun ma, a man nɔma di baride.

²⁹ Tɔɔne seriye nan na ki naxan nawalima xa gine findima seniyyentare ra, a a xa mɔri yanfa futi kui,

³⁰ xa na mu a ra, tɔɔne xaxili na so xeme furi, a fa siike a xa gine ma. A a xa gine xaninma Alatala ya i, serexedube fa na seriye rabatu a xa fe ra.

³¹ Na kui yunubi mu na na xeme ma, kɔɔ gine tan a xa yunubi sare sɔɔma ne.»

6

Mixi xa seriye naxan a yete safe Alatala sago

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, xa xeme nde, xa na mu gine nde sa laayidi tongo Alatala be, a xa lu a sago, na nan na ki a xa findi Nasari ra,

³ na kanyi mu lan a xa weni nun beere min. A naxa sese min naxan kelixi weni bogi ma, xa na mu beere ma. A naxa weni bogi bunda don, a naxa a xare don.

⁴ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a naxa sese don naxan keli weni bili ma, keli a bogi ma a sa dɔɔ a xɔri ra.»

⁵ «A xa Nasariya kui, a mu lanma a xunyi xa bi. A xa lu seniyyenyi kui, a xunxexe xa nu kuya ra tun.

⁶ Na waxati bun ma, a mu lan a xa a maso fure ra,

⁷ hali a findi a baba ra, a nga, a taara, xa na mu a ra a xunya fure ra. A na Alatala nan sago tun, alo a xunxexe kepa a masenxi ki naxe.

⁸ A temui naxan birin nabama a xa Nasariya kui, a luma seniyyenyi nan kui Alatala be.»

⁹ «Xa mixi nde sa faxa a fe ma a terenna ki ma, a xunxexe bara findi se seniyyentare ra. Na temui a xa seniyyen lɔxun keren bun ma, a man fa a xunyi bi na xi solofere lɔxɔe.

¹⁰ A xi solomasaxan lɔxɔe, a fogotara firin nan xaninma serexedube xɔn ma hɔɔmɔlingira sode de ra, xa na mu ganbe firin.

¹¹ Serexedube xɔni keren nan bama yunubi xafari serexe ra, boore findima a gan daaxi nan na, alako a xa yunubi xa xafari, barima a dinfe fure ra, na findima yunubi nan na. Na lɔxɔe a man xa a xunyi raseniyyen.

¹² A na ge na ra, a man xa gbilen a xa laayidi ma. Fo a xa yexee keren ba yete ragbilen serexe ra, naxan je keren a ra a xa yunubi xafarife ra. Lɔxɔe naxee bara dangi, nee mu kontima sɔɔn, barima a nu bara seniyyentarepa sɔɔ.»

¹³ «Mixi na ge Nasariya rabade, a xa bira yi seriye nan fɔxɔ ra. A xa siga hɔɔmɔlingira sode de ra,

¹⁴ a xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee naxan bara je keren sɔɔ, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa yunubi xafari serexe fan ba, yexee gine naxan bara je keren sɔɔ, lanyuru yo mu na naxan ma. A xa xanunteya serexe ba, yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxan ma.

¹⁵ A xa serexe ndee sa na fari, alo sansi xɔri dinxi serexe, weni serexe, taami lebinitare, leki yailanxi ture ra, nun leki ture masoxi naxee ma.

¹⁶ Serexedube na serexe see nan dentegema Alatala be, a fa yunubi xafari serexe ba, a nun serexe gan daaxi.

¹⁷ A xa na taami lebinitare masen Alatala be, a xa na yexee kontonyi ba xanunteya serexe ra, a xa sansi xɔri dinxi serexe nun weni serexe sa na fari.»

¹⁸ «Na temui Nasari xa a xunxexe bi hɔɔmɔlingira sode de ra, a naxan

fixi Alatala ma. A xa na raso te xɔɔra xanunteya sɛrɛxɛ na bafe dɛnnaxɛ.

¹⁹ Nasari na gɛ a xunsexe bide, sɛrɛxɛdubɛ yɛxɛ kontonyi bɛlexɛ ganxi keren nan tongoma a bɛlexɛ ra, a nun lɛki lɛbinitare firin naxee na debe kui.

²⁰ A xa e dɛntɛgɛ Alatala bɛ e lintanfe ra. Na findi donse sɛniyɛnxi nan na sɛrɛxɛdubɛ bɛ, a nun na yɛxɛ ganyanyi nun a tabe. Na dangi xanbi, Nasari nɔma wɛni minde sɔnɔn.

²¹ Nasari sɛriyɛ nan na ki. A lanma a xa na sɛrɛxɛ ba Alatala bɛ alo a janigexi ki naxɛ, a nun se gbɛtɛɛ a nɔma naxan na. Fo a xa a xa Nasari laayidi rakamali a sɛriyɛ ki ma.»

²² Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

²³ «A fala Haruna nun a xa die bɛ, e xa duba Isirayilakae bɛ yi ki nɛ:

²⁴ «Alatala xa baraka sa i xa fe, a xa i kanta.

²⁵ Alatala yatagi xa nɔɔ i ma, a xa hinne i ra.

²⁶ Alatala xa a ya rafindi i ma, a xa bɔnɛsa fi i ma.»

²⁷ E dubama Isirayilakae bɛ na ki nɛ, n fan baraka sama nɛ e ma.»

7

Hadiya naxee fixi hɔrɔmɔlingira rabi tɛmui

¹ Munsa to gɛ hɔrɔmɔlingira tide, a naxa ture sɛniyɛnxi sa a ma, a nun a xunmasee, a xa sɛrɛxɛbadee, nun a yirabasee, alako nee xa sɛniyɛn Alatala bɛ.

² Isirayila kuntigie, xabile xunyi naxee bɔnsɔɛɛ tɛngɛ, e naxa hadiyae ba Alatala bɛ.

³ E naxa fa sɛrɛti makotoxi senni nun ninge fu nun firin na hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra, e xa findi e xa sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ.

⁴ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

⁵ «Yi hadiyae rasuxu e yi ra hɔrɔmɔlingira wali xa fe ra. E taxu Lewi bɔnsɔɛ xa mixie ra kankan xa wali bɛrɛ ra.»

⁶ Munsa naxa na sɛrɛtie nun ninge so Lewi xa mixie yi ra.

⁷ A naxa sɛrɛti firin nun ninge naani so Gerison xabile yi ra e xa wali bɛrɛ ra.

⁸ A naxa sɛrɛti naani nun ninge solomasaxan so Merari xabile yi ra e xa wali bɛrɛ ra. E nu na Haruna sɛrɛxɛdubɛ xa di Itamari xa yaamari nan bun ma.

⁹ Kɔnɔ a mu sese so Kehati xabile tan yi, barima a nu lanma e xa se sɛniyɛnxie maxanin e tunki fari alo Alatala e yamarixi ki naxɛ.

¹⁰ Sɛrɛxɛbade nɛɛnɛ xa wali singe, ture sɛniyɛnxi to maso a ma tɛmui naxɛ, kuntigie naxa fa e xa sɛrɛxɛ ra sɛrɛxɛbade yire.

¹¹ Alatala nu bara a masen Munsa bɛ, «Lɔxɔɛ yo lɔxɔɛ mixi keren xa fa a xa hadiya ra sɛrɛxɛbade nɛɛnɛ xa fe ra.»

¹² Na lɔxɔɛ singe, Aminadabo xa di Naxason kelife Yuda bɔnsɔɛ,

¹³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti keren naxan yailanxi gbɛti kilo keren na alo se maniyama ki naxɛ hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

¹⁴ A man naxa fa pɔɔti keren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

¹⁵ a nun naxee bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛxɛ kontonyi keren, nun yɛxɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li,

¹⁶ a nun sikɔtɛ naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

¹⁷ a nun naxee bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛ kontonyi suuli, nun yɛxɛ suuli naxee xa simaya bara jɛ keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

¹⁸ Na lɔxɔɛ firin nde, Suwara xa di Netaneeli kelife Isakari bɔnsɔɛ,

¹⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbɛti kilo fu nun suuli ra, a nun pɔɔti keren naxan yailanxi gbɛti kilo

keren na alo se maniyama ki naxe hōromolingira kui. E firin nafexi sansi xōri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

²⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

²¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ne keren li,

²² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

²³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ne keren li. Suwara xa di Netaneeli xa hadiya nan na ki.

²⁴ Na loxoe saxan nde, Xelon xa di Eliyabi kelifē Sabulon bōnsōe,

²⁵ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hōromolingira kui. E firin nafexi sansi xōri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

²⁶ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

²⁷ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ne keren li,

²⁸ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

²⁹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ne keren li. Xelon xa di Eliyabi xa hadiya nan na ki.

³⁰ Na loxoe naani nde, Sedeyuri xa di Elisuru kelifē Ruben bōnsōe,

³¹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti

keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hōromolingira kui. E firin nafexi sansi xōri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

³² A man naxa fa pooti keren naxan yailanxi xεema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

³³ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ne keren li,

³⁴ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

³⁵ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ne keren li. Sedeyuri xa di Elisuru xa hadiya nan na ki.

³⁶ Na loxoe suuli nde, Surisadayi xa di Selumiyeli kelifē Simeyon bōnsōe,

³⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hōromolingira kui. E firin nafexi sansi xōri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

³⁸ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xεema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

³⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ne keren li,

⁴⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁴¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ne keren li. Surisadayi xa di Selumiyeli xa hadiya nan na ki.

⁴² Na loxoe senni nde, Duweli xa di Eliyasafa fatanfe Gadi bōnsōe ra,

43 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

44 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

45 a nun naxee bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li,

46 a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

47 a nun naxee bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontonyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxee xa simaya bara jɛ keren li. Duweli xa di Eliyasafa xa hadiya nan na ki.

48 Na lɔxɔɛ solofere nde, Amixudi xa di Elisama fatanfe Efirami bɔnsɔɛ ra,

49 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

50 A man naxa fa pooti keren naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

51 a nun naxee bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li,

52 a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

53 a nun naxee bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontonyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxee xa simaya bara jɛ keren li. Amixudi xa di Elisama xa hadiya nan na ki.

54 Na lɔxɔɛ solomasaxan nde, Pedasuru xa di Gamaliyeli fatanfe Manasi bɔnsɔɛ ra,

55 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

56 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

57 a nun naxee bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li,

58 a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

59 a nun naxee bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontonyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli naxee xa simaya bara jɛ keren li. Pedasuru xa di Gamaliyeli xa hadiya nan na ki.

60 Na lɔxɔɛ solomanaani nde, Gideyoni xa di Abidan fatanfe Bunyamin bɔnsɔɛ ra,

61 a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hɔrɔmɔlingira kui. E firin nafexi sansi xɔri dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi sɛrɛxɛ ra.

62 A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xɛɛma giramu kɛmɛ giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

63 a nun naxee bama sɛrɛxɛ gan daaxi ra alo tuura keren, yɛxɛɛ kontonyi keren, nun yɛxɛɛ keren naxan xa simaya bara jɛ keren li,

64 a nun sikote naxan findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra,

65 a nun naxee bama xanunteya sɛrɛxɛ ra alo ninge firin, yɛxɛɛ kontonyi suuli, nun yɛxɛɛ suuli

naxee xa simaya bara ꝑe keren li. Gideyoni xa di Abidan xa hadiya nan na ki.

⁶⁶ Na loxoƿe fu nde, Amisadayi xa di Axiyeseri fatanfe Dana bonsoƿe ra,

⁶⁷ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hoƿomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁶⁸ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁶⁹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ꝑe keren li,

⁷⁰ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷¹ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ꝑe keren li. Amisadayi xa di Axiyeseri xa hadiya nan na ki.

⁷² Na loxoƿe fu nun keren nde, Okiran xa di Pagiyeƿi fatanfe Aseri bonsoƿe ra,

⁷³ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hoƿomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁷⁴ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁷⁵ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ꝑe keren li,

⁷⁶ a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁷⁷ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ꝑe keren li. Aminadabo xa di Naxason xa hadiya nan na ki.

⁷⁸ Na loxoƿe fu nun firin nde, Enan xa di Axira fatanfe Nafatali bonsoƿe ra,

⁷⁹ a naxa fa yi hadiyae ra: pileti keren naxan yailanxi gbeti kilo fu nun suuli ra, a nun pooti keren naxan yailanxi gbeti kilo keren na alo se maniyama ki naxe hoƿomolingira kui. E firin nafexi sansi xori dinxi ra, ture masunbuxi naxan na, alako a xa findi sansi serexe ra.

⁸⁰ A man naxa fa pooti keren na naxan yailanxi xema giramu keme giramu fu nun naani ra, naxan nafexi surayi ra,

⁸¹ a nun naxee bama serexe gan daaxi ra alo tuura keren, yexee kontonyi keren, nun yexee keren naxan xa simaya bara ꝑe keren li,

⁸² a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexe ra,

⁸³ a nun naxee bama xanunteya serexe ra alo ninge firin, yexee kontonyi suuli, nun yexee suuli naxee xa simaya bara ꝑe keren li. Enan xa di Axira xa hadiya nan na ki.

⁸⁴ Isirayila kuntigie xa hadiya malanxie findixi yi nan na serexebade neene xa fe ra: pileti gbeti daaxi fu nun firin, pooti gbeti daaxi fu nun firin, nun pooti xema daaxi fu nun firin.

⁸⁵ Pileti keren keren lanxi gbeti kilo keren nun a tagi nan ma. Pooti keren keren lanxi gbeti kilo keren nan ma. Se naxee yailanxi gbeti ra, nee lanxi kilo moxoƿen nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe hoƿomolingira kui.

⁸⁶ Pooti xema daaxi fu nun firin lanxi xema giramu keme giramu fu nun naani nan ma, alo se maniyama ki naxe hoƿomolingira kui. Na pooti fu nun firin lanxi xema kilo keren

nun a tagi nan ma. E birin nafexi surayi nan na.

⁸⁷ Serexe gan daaxi xuruse xasabi naxa lan tuura fu nun firin ma, a nun yexee kontonyi fu nun firin, nun yexee fu nun firin naxee xa simaya nu bara je keren li, a nun e xa sansi xori dinxi serexe. Yunubi xafari serexe xuruse xasabi naxa lan sikote fu nun firin ma.

⁸⁸ Xanunteya serexe xa xuruse xasabi naxa lan tuura moxoren nun naani ma, yexee kontonyi tongo senni, sikote tongo senni, nun yexee tongo senni naxee bara je keren soto. Nee nan findi hadiyae ra serexebade xa wali folo temui, ture seniyenxi to sa a ma.

⁸⁹ Munsa to so horomolingira kui, a nun Alatala xa sumun, a naxa Alatala xui me saate kankira derakote fari, a masenyi tima a be maleke firinyie sawure tagi naxee na na kankira fari.

8

Lanpuie doxoje

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Haruna be, a xa lanpui solofere doxo alako e xa yanba e doxoje ya ra.»

³ Haruna a raba na ki ne. A naxa lanpui doxo alo Alatala a yamari ki naxe Munsa be.

⁴ Lanpuie doxoje nu rafalaxi xema dinxi nan na, kelife a sanbunyi ma han a xunyi, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁵ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁶ «Lewi bonsoe ba Isirayilakae ya ma, i xa e raseniyen.

⁷ I e raseniyenma yi ki ne. Maraseniyen ye makasan e ma. E xa e fate maxabe birin bi, e xa e xa dugie xa, alako e xa seniyen.

⁸ Na xanbi, e xa tuura keren ba serexe ra, a nun mengi naxan masunbuxi ture ra. I xa tuura gbete ba yunubi xafari serexe ra.

⁹ I xa Lewi bonsoe nun Isirayilaka birin malan horomolingira sode de ra.

¹⁰ Menni, Alatala ya xori, Isirayilakae xa e belexe sa Lewi bonsoe mixie ma.

¹¹ Haruna nan fama e dentegede Alatala be e xa lu alo serexe Isirayilakae joxoe ra. Na kui e noma Alatala xa wali rabade.»

¹² «Lewi bonsoe mixie xa e belexe sa na tuura firinyie ma. Keren bama yunubi xafari serexe nan na, boore ba serexe gan daaxi ra, alako e xa yunubie xa xafari.

¹³ Lewi bonsoe na ti Haruna nun a xa die ya i, i xa e dentege a serexe ki ma Alatala be.

¹⁴ A lima ne, na temui, i bara Lewi bonsoe tan ba Isirayilakae ya ma, e xa findi n gbe ra.»

¹⁵ «I na ge e raseniyende a serexe ki ma, Lewi bonsoe fama ne sode e xa horomolingira wali kui.

¹⁶ Isirayilakae nan e ra naxee findixi n gbe ra Isirayila di singe birin joxoe ra.

¹⁷ Isirayila di singe birin nun e xa xuruse di singe birin findixi n gbe nan na, kafi n sa Misirakae xa di singe birin faxe temui naxe.

¹⁸ N naxa Lewi bonsoe tongo Isirayila di singe birin joxoe ra.

¹⁹ N bara e so Haruna nun a xa die yi ra Isirayilakae tagi, alako e xa horomolingira wali raba Isirayilakae xili ra. E man xa yunubi xafari serexe ba Isirayilakae be, alako gbaloe yo naxa goro Isirayilakae ma e na makore yire seniyenxi ra temui naxe.»

²⁰ Munsa, Haruna, nun pama birin naxa na raba Lewi bonsoe ra alo Alatala a yamari ki naxe.

²¹ Lewi bonsoe naxa e yete raseniyen, e naxa e xa dugie xa. Haruna naxa e dentege Alatala be. A naxa e xa yunubi xafari serexe ba e be e xa seniyen.

²² Na to ba a ra, Lewi bonsoe naxa fa e xa wali suxu horomolingira xa fe ra Haruna nun a xa die xa yamari bun ma, alo Alatala a yamari Munsa be ki naxe.

²³ Alatala naxa a masen Munsa be,

²⁴ «Lewi bɔnsɔɛ mixie xa simaya na ɲe mɔxɔɲen nun suuli li, e nɔma hɔrɔmɔlingira wali suxude.

²⁵ E na ɲe tongo suuli sɔtɔ, e xa na wali lu naa.

²⁶ E nɔma e ngaxakerenyie malide na wali kui, kɔnɔ e tan mu nɔma na rabade sɔnɔn. I xa na sɛriyɛɛ suxu Lewi bɔnsɔɛ xa fe ra hɔrɔmɔlingira wali rabafe ma.»

9

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e fa lu gbengberen yire ɲe firin, na kike singe Alatala nu bara a masen Munsa bɛ Turusinina gbengberenyi ma,

² «Isirayilakae xa Sayamaleke Dangi Sali raba

³ yi kike xi fu nun naani, soge dula temui alo a yamarixi ki naxe.»

⁴ Munsa naxa a fala Isirayilakae bɛ, a e xa Sayamaleke Dangi Sali raba.

⁵ E naxa na sali raba kike singe xi fu nun naani soge dula temui Turusinina gbengberenyi ma. E naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe Munsa bɛ.

⁶ Kɔnɔ na lɔxɔɛ, mixi ndee mu nɔ Sayamaleke Dangi Sali raba barima e nu bara din mixi fure ra, e fa findi sɛniyantare ra na lɔxɔɛ. Na lɔxɔɛ kerenyi e naxa siga Munsa nun Haruna yire.

⁷ E a fala e bɛ, «Muxu mu sɛniyen fure xa fe ra, kɔnɔ munfe ra muxu mu lan muxu xa fa muxu xa hadiya ra Alatala bɛ alo Isirayilaka birin?»

⁸ Munsa naxa e yaabi, «Wo mame ti sinden, n xa a mato Alatala naxan yamarima wo xa fe ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

¹⁰ «Xa wo mu sɛniyen fure nde xa fe ra, xa na mu a ra wo na biyaasi kui, wo man nɔma Sayamaleke Dangi Sali rabade Alatala xa binye bun ma, keli wo tan ma han a sa wo bɔnsɔɛ li.

¹¹ Kɔnɔ e tan xa a raba kike firin nde xi fu nun naani soge dula temui.

E yɛxɛɛ don a nun taami lɛbinitare nun burexe xɔne ra.

¹² A dɔnxɔɛ yo naxa lu han gɛɛɛgɛ. A xɔri fan mu ibɔɔma. E xa na sali raba a sɛriyɛ ki ma.

¹³ Kɔnɔ xa mixi sɛniyenxi naxan mu na biyaasi kui, a tondi Sayamaleke Dangi Sali rabade, na kanyi lanma a xa ba Alatala xa ɲama ya ma, barima a mu fa hadiya ra Alatala bɛ a waxati. Na kanyi fama nɛ a xa yunubi sare sɔtɔde.»

¹⁴ «Xa i xa xɔɲɛ nde wama Sayamaleke Dangi Sali rabafe, a xa a raba a sɛriyɛ ki ma. Sɛriyɛ naxan saxi taa kanyie ma, na sɛriyɛ kerenyi nan luma na xɔɲɛ fan ma.»

¹⁵ Hɔrɔmɔlingira ti lɔxɔɛ, saate walaxɛ na dennaxe, nuxui nde naxa dusu na xun na. Keli nunmare han kuye iba, a nu na hɔrɔmɔlingira fari, a maniyaxi tɛ ra.

¹⁶ Temui birin a nu na na ki nɛ, nuxui nu na hɔrɔmɔlingira fari yanyi ra, a fa yanba alo tɛ kɔɛ ra.

¹⁷ Nuxui nefɛ keli hɔrɔmɔlingira xun ma, Isirayilakae fan bara keli, e ɲɛrɛ folo han a goro, e fa yonkin mɛnni.

¹⁸ Na kui Isirayilakae nu ɲɛrɛma Alatala xa yaamari nan bun ma, e man nu yonkinma Alatala xa yaamari nan ma. Fanni nuxui na hɔrɔmɔlingira xun ma, e fan yonkinma mɛnni nɛ.

¹⁹ Xa nuxui sa bu hɔrɔmɔlingira fari a gbe ra, Isirayilakae nu birama Alatala xa yaamari nan fɔxɔ ra, e lu mɛnni.

²⁰ Temui ndee na nuxui mu buma, a keli. Isirayilakae nu luma Alatala xa yaamari nan bun ma, e fan keli, e yonkin nuxui yire.

²¹ Temui ndee nuxui bara lu yire xi keren, keli kɔɛ ra han kuye iba, a fa siga. A nefɛ keli, Isirayilakae fan bara keli, e bira a fɔxɔ ra.

²² Xa nuxui lu hɔrɔmɔlingira xun ma xi firin, xa na mu kike keren, xa na mu ɲɛ keren, Isirayilakae mu nu kelima e yonkinde, fo na nuxui na keli hɔrɔmɔlingira xun ma temui naxe.

²³ E nu yonkinma Alatala xa yaamari nan bun ma, e nu kelima Alatala xa yaamari nan bun ma. E nu birama Alatala xa yaamari nan fɔxɔ ra, a naxan fixi Munsa saabui ra.

10

Sara firin gbeti daaxi

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,
² «I xa sara firin yailan gbeti bonbɔxi ra. E rawalima pama xilife nan na malanyi. E man nawalima pama kelife nan na biyaasi temui.

³ E firin na fe temui keren, pama birin xa malan i yire horomolingira de ra.

⁴ Xa sara keren nan fe, Isirayila yareratie nun kuntigie gbansan xa malan i yire.»

⁵ «Wo kelima biyaaside temui naxe, sarae xa fe keren. Na kui naxee dɔxɔxi sogetede, e xa siga.

⁶ Sarae na fe firin, naxee dɔxɔxi yirefanyi ma, nee fan xa siga. Sara xui nan a masenma pama siga temui bara a li.

⁷ Sara xui keɲa gbete nan a masenma pama malan temui bara a li.»

⁸ «Haruna bɔnsɔe serexedubee nan na sarae fema. Seriyɛ nan na ra wo tan nun wo bɔnsɔee be abadan.

⁹ Wo na wo yaxuie gere wo xa bɔxi ma temui naxe, wo xa na sarae fe. Alatala ɲɔxɔ sama ne wo xɔn, a wo ratanga wo yaxuie ma.

¹⁰ Wo xa sali lɔxɔe xungbee nun wo xa kike neene sali lɔxɔee, wo man xa na sarae fe wo serexe gan daaxie nun xanunteya serexee bama temui naxe. Na nan a niyama, n nan n ɲɔxɔ sama wo xɔn ma. N tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

Isirayilakae tife kira xɔn ma

¹¹ Ne firin nde kike firin nde xi mɔxɔɲen lɔxɔe, nuxui naxan nu dɔxɔxi horomolingira xun ma, Ala xa seede nu na dennaxe, a naxa ɲere fɔlɔ.

¹² Na kui Isirayilakae naxa keli Turusinina gbengberenyi ma, e bira

na nuxui fɔxɔ ra han a sa ti Paran gbengberenyi xun ma.

¹³ Alatala naxa e yamari Annabi Munsa saabui ra, e xa na biyaasi singe fɔlɔ.

¹⁴ Yuda bɔnsɔe naxa ti yare, e xa tonxuma tixi e ya ra. E xunyi nu na Aminadabo xa di xeme Naxason nan na.

¹⁵ Suwara xa di xeme Netaneeli nan nu na Isakari bɔnsɔe xunyi ra.

¹⁶ Xelon xa di xeme Eliyabi nan nu na Sabulon bɔnsɔe xunyi ra.

¹⁷ Horomolingira to mafagati, Gerison xa di xeme nun Merari xa di xeme naxa a xanin.

¹⁸ Ruben bɔnsɔe naxa bira e fɔxɔ ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Sedeyuri xa di xeme Elisuru nan nu na e xunyi ra.

¹⁹ Simeyon bɔnsɔe naxa bira e fɔxɔ ra. Surisadayi xa di xeme nan nu na e xunyi ra.

²⁰ Gadi bɔnsɔe naxa bira e fɔxɔ ra. Duweli xa di xeme Eliyasafa nan nu na e xunyi ra.

²¹ Kehati xabile naxa bira e fɔxɔ ra horomolingira se seniyɛnxie ra. Booree tan lan ne e xa horomolingira ti beenu Kehati xabile xa so.

²² Efirami bɔnsɔe naxa bira e fɔxɔ ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amixudi xa di xeme Elisama nan nu na e xunyi ra.

²³ Manasi bɔnsɔe naxa bira e fɔxɔ ra. Pedasuru xa di xeme Gamaliyeli nan nu na e xunyi ra.

²⁴ Gideyoni xa di xeme Abidan nan nu na Bunyamin bɔnsɔe xunyi ra.

²⁵ Dana bɔnsɔee naxa ɲere e birin xanbi ra, e xa tonxuma tixi e ya ra. Amisadayi xa di xeme Axiyeseri nan nu na e xunyi ra.

²⁶ Okiran xa di xeme Pagiyeli nan nu na Aseri bɔnsɔe xunyi ra.

²⁷ Enan xa di xeme Axira nan nu na Nafatali bɔnsɔe xunyi ra.

²⁸ Isirayilakae nu ɲerema na ki ne e gali ki ma.

Kelife Turusinina geya

²⁹ Munsa naxa a fala a bitanyi Reyuweli Madiyanka xa di xeme

Xobabo be, «Muxu na sigafe Alatala dennaxan laayidixi muxu be. I fan xa fa. Na findima sooneya nan na i be, barima Alatala bara laayidi tongo a fe fanyie rabama ne Isirayila be.»

³⁰ Xobabo naxa a yaabi, «Ade, n xa gbilen n xonyi n ma mixie tagi.»

³¹ Munsa naxa a maxandi, «Yandi, i naxa keli muxu xun ma. I tan nan yi gbengberenyi birin kolon muxu no ma yonkinde dennaxe. I findima muxu rapere ma nan na.

³² Xa i muxu matima, muxu i kima ne heeri ra Alatala fama naxan fide muxu ma.»

³³ E naxa keli Alatala xa geya bun ma, e xi saxan jere raba. Alatala xa saate kankira nu tixi e ya ra na xi saxan bun ma yonkinde fenfe ra.

³⁴ E to nu kelima e yonkinde, Alatala xa nuxui nu tixi e xun ma feepenyi kui.

³⁵ E to nu saate kankira rakelima temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa keli, i xa i yaxuie rayensen. Naxee i xonxi, nee fan xa e gi i ya ra.»

³⁶ E to nu saate kankira ragoroma temui naxe, Munsa nu a falama, «Alatala, i xa i magoro Isirayila jama wuyaxi tagi.»

11

Isirayilakae mawafe

¹ Loxoe nde, jama naxa e mawa e xa toore xa fe ra Alatala ya i. Alatala naxa xono na fe ma, a fa te rasin jama tagi, a yire nde gan yonkinde seeti ma.

² Nama to gbelegbele Munsa ra, a naxa Alatala maxandi. Na kui te naxa xuben.

³ E naxa na yire xili sa Tabera, na nan na ki «Te mankanε,» barima Alatala nu bara te rasin e tagi.

⁴ Mixi kobi ndee to wa donse mooli gbete xon ma, Isirayilakae man naxa e mawa, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon!»

⁵ Muxu muxu ratuma na donse fanyi ma muxu naxan soto Misira boxi ma kobiri xanbi, alo yexe,

kaakunboosi, basiketi, yebe, nun yebe maniye.

⁶ Kono yakosi donse xoli mu na muxu ma, barima <mana> donse nan tun na be.»

⁷ Na «mana» nu luxi ne alo funden xori fiixe.

⁸ Nama nu minima a matongode, e fa a din geme ra, xa na mu, mulunyi kui. E nu leki yailanma a ra. A nu luxi alo ture nu na a ma.

⁹ Mana nu goroma xini goro temui.

¹⁰ Munsa naxa jama wa xui rame. Mixi birin nu e mawama e xonyi. Alatala naxa xono ki fanyi ra. Munsa naxa kontofili.

¹¹ A naxa Alatala maxarin, «N Marigi, munfe ra i bara yi kontofili lu i xa konyi ma? N munse rabaxi naxan a niyama i xa yi jama xa kote doxo n xun ma? N tan nan nu wama a xon?»

¹² N tan nan e barixi? Munfe ra i bara e sa n belexe, n xa e xanin boxi ma i naxan laayidixi e benbae be, alo dingε a xa di xaninma ki naxe?

¹³ N sube soto ma minden yi jama birin be? E e mawama e wama sube xon.

¹⁴ N keren mu no ma yi jama birin xa kote ra, a binya n be.

¹⁵ Faxε nan fisa na kote be. Xa n ma fe rafan i ma, i naxa n xun nakana.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be, «Isirayila fori tongo solofere malan n be, i naxee kolon taa yareratie nun kuntigie ra. E xa e malan hromolingira de ra i seeti ma.

¹⁷ N fama gorode i yire, won xa woyen. N Xaxili Seniyenxi naxan fixi i ma, n na nde bama i ma, n xa na sa e fan ma, alako i keren naxa yi jama xa kote xanin soton. Wo nun na kuntigie nan a xaninma fa.»

¹⁸ «A fala jama be, <Wo xa wo yete raseniyen, barima tina wo sube donma ne. Alatala bara wo wa xui me, a falafe ra, «Muxu wama sube nan xon ma. Lufe Misira nan fisa.» Alatala fama sube fide wo ma wo naxan donma.

¹⁹ Kono wo mu a donma xe xi keren, xa na mu xi firin, xa na mu

xi suuli, xa na mu xi fu, xa na mu xi mɔxɔŋɛn.

²⁰ Wo a donma nɛ han kike keren, han a mini wo ɲɔɛ kui, han a raɲaaxu wo ma, barima wo bara Alatala rabɛɲin, naxan na wo ya ma. Wo bara wo mawa a falafe ra, «Munfe ra muxu minixi Misira?»»

²¹ Munsa naxa a masen Alatala bɛ, «I a falama i sube fima yi ɲama ma kike keren bun ma? N na xɛmɛ wulu kɛmɛ senni nan ya ma.

²² Xuruse gɔɔrɛ mu nɔma e ralide sube ra. Hali yɛxɛ naxee na baa ma, e mu nɔma e ralide.»

²³ Alatala naxa a yaabi, «N sɛnbɛ xurun na rabade? I fama a kolonde xa n ma wɔyɛnyi findixi nɔndi nan na.»

²⁴ Munsa naxa siga Alatala xa masenyi dɛntɛgɛde ɲama bɛ. A naxa ɲama forie mixi tongo solofere malan Ala xa hɔrɔmɔlingira rabilinyi.

²⁵ Alatala naxa goro nuxui kui, a masenyi ti Munsa bɛ. A naxa a yetɛ Xaxili Seniyenxi nde tongo naxan nu na Munsa ma, a a sa na fori mixi tongo solofere ma. Na Xaxili Seniyenxi to goro e ma, e naxa so masenyi tife Ala xili ra, kɔnɔ e mu a ikuya.

²⁶ Kɔnɔ xɛmɛ firin nu na na fori tongo solofere ya ma naxee mu siga malanyi. E mu siga hɔrɔmɔlingira yire, e naxa lu yonkinde kui. Kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e fan ma, e fa masenyi ti Ala xili ra ɲama tagi.

²⁷ Fonike nde naxa a gi, a sa a fala Munsa bɛ, «Eledade nun Medadi na masenyi tife Ala xili ra ɲama tagi.»

²⁸ Nunu xa di xɛmɛ Yosuwe, naxan nu Munsa malima kafi a fonike tɛmɛi, a naxa a fala Munsa bɛ, «N marigi, i xa na fe dan.»

²⁹ Munsa naxa a yaabi, «I tɔɔnɛ tife n tan nan ma fe ra? A xɔli n ma Alatala xa ɲama birin findi namijɔnmɛɛ ra naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi sɔto!»

³⁰ Na tɛmɛi, Munsa nun Isirayila kuntigie naxa gbilen ɲama ya ma.

³¹ Alatala naxa foye xungbe ramini kelife baa ma, naxan xɔni gbegbe radin ɲama yonkinde rabilinyi, han kelife yonkinde tagi, a sa dɔxɔ fɛɛɲɛn keren ɲɛrɛ ra.

³² Nama naxa fɛɛɲɛn na xɔnie matongo ra, han na kuye iba. E man naxa fɛɛɲɛn xɔnie matongo ra, han kankan naxa paani ya fu sɔto, litiri kɛmɛ saxan tongo suuli sama paani naxan kui. E naxa e rafɛn e xa yonkinde rabilinyi.

³³ Kɔnɔ beenu Isirayilakɛɛ xa ge na sube donde, Alatala naxa xɔnɔ e ma, a e ɲaxankata a xɔrɔxɔɛ ra.

³⁴ E naxa na yire xili sa Kibiroti Hataawa, na nan na ki «milante gaburi,» barima milante gali nan nagata menni.

³⁵ Nama naxa keli Kibiroti Hataawa, e sa yonkin Xaseroti.

12

Mariyama nun Haruna Munsa xili kanafe

¹ Munsa to nu bara Kusi ginɛ dɔxɔ, Mariyama nun Haruna naxa Munsa mafala,

² a falafe ra, «Alatala wɔyɛnma Munsa nan gbansan saabui ra? A mu wɔyɛnma muxu fan saabui ra?» Alatala naxa na masenyi mɛ.

³ Munsa nu findixi yetɛ magoroe nan na dangife mixi birin na.

⁴ Alatala naxa Munsa, Haruna, nun Mariyama xili keren na, a e birin xa siga hɔrɔmɔlingira. E to siga naa,

⁵ Alatala naxa goro nuxui kui hɔrɔmɔlingira dɛ ra. A naxa Haruna nun Mariyama xili. E firin naxa e maso a ra.

⁶ Alatala naxa a masen e bɛ, «Wo tuli mati n ma masenyi ra. N namijɔnmɛ xɛɛma wo ya ma tɛmɛi naxɛ, n nan n yetɛ masenma na kanyi bɛ laamatunyi nan kui. N wɔyɛn a ra xiye ra.

⁷ Kɔnɔ n ma konyi Munsa tan gbe mu na na ki xɛ. A tan findixi n dugutege nan na n ma wali birin kui.

8 N na n ma masenyi makenenma a be, n mu taali woyenyi rawalima muxu tagi. N nan n yete masenma a be, a fa n niini igbefe. Munfe ra wo mu gaaxu n ma konyi Munsa mafalafe ra?»

9 Alatala naxa xonɔ e ma, a fa keli e xun ma.

10 Nuxui to keli horomolingira xun ma, Mariyama fate naxa rafixe kune ra keren na. Haruna to a to, kune na Mariyama fate birin ma,

11 a naxa Munsa mayandi, «Yandi, n marigi, i naxa muxu raton muxu xa yunubi xa fe ra, muxu naxan nabaxi muxu xa xaxilitarepa kui.

12 Mariyama naxa lu alo di naxan faxaxi a nga furi, naxan fate seeti boroxi beenu a bari temui.»

13 Munsa naxa a xui rate Alatala ma, «N Marigi, n bara i maxandi, a rayalan!»

14 Alatala naxa a yaabi, «Xa a baba deye boxun a yatagi, a mu yaagima xe han loxun keren? I xa a ramini pama ya ma. A na ge loxun keren nabade pama yonkinde fari ma, wo noma a rasode wo ya ma.»

15 Na kui, e naxa a ramini pama ya ma, a xi solofere raba yonkinde fari ma. Nama mu keli e yonkinde han Mariyama naxa ragbilen e ya ma.

16 Na to ba a ra, pama naxa keli Xaseroti, e naxa sa yonkin Paran gbengberenyi ma.

13

Kanaan boxi rabenfe

1 Alatala naxa a masen Munsa be,

2 «I xa yarerati keren keren sugandi bonsɔe birin ya ma, i xa e xee Kanaan boxi ma, e xa sa na boxi raben, n naxan fima Isirayilakae ma.»

3 Munsa naxa na mixie xee kelife Paran gbengberenyi ma, alo Alatala a yamarixi ki naxe. Na mixi birin findi Isirayila kuntigie nan na.

4 E xilie nan yi ki:

Kelife Ruben bonsɔe ma, Sakuru xa di xeme Samuwa.

5 Kelife Simeyon bonsɔe ma, Xori xa di xeme Safati.

6 Kelife Yuda bonsɔe ma, Yefune xa di xeme Kalebi.

7 Kelife Isakari bonsɔe ma, Yusufu xa di xeme Yigali.

8 Kelife Efirami bonsɔe ma, Nunu xa di xeme Hoseya.

9 Kelife Bunyamin bonsɔe ma, Rafu xa di xeme Paliti.

10 Kelife Sabulon bonsɔe ma, Sodi xa di xeme Gadiyeli.

11 Kelife Yusufu xa di, Manasi bonsɔe ma, Susi xa di xeme Gadi.

12 Kelife Dana bonsɔe ma, Gemali xa di xeme Amiyeli.

13 Kelife Aseri bonsɔe ma, Mikayeli xa di xeme Seturu.

14 Kelife Nafatali bonsɔe ma, Fofisi xa di xeme Naxabi.

15 Kelife Gadi bonsɔe ma, Maki xa di xeme Geyuweli.

16 Xeme xilie nan na ki Munsa naxee xee Kanaan boxi rabende. Munsa naxa Nunu xa di xeme Hoseya xili sa Yosuwe.

17 Munsa to e xee Kanaan boxi rabende, a naxa a fala e be, «Wo xa mini Negewi gbengberenyi biri, han wo geyae yire li.

18 Wo xa na boxi raben, wo xa a kolon xa mennikae senbe gbo, xa e senbe mu gbo, xa e wuya, xa e mu wuya.

19 Wo xa a mato xa na boxi fan. Wo xa a kolon xa tete na na tae rabilinyi ma.

20 Wo xa a mato xa na boxi fan sansi be, xa wurie gbo naa. Wo kata wo xa fa na sansi bogi ndee ra.» Weni bilie bogi singe temui nan nu a ra.

21 E naxa sa na boxi raben, kelife Sini gbengberenyi ma, han Rexobo, Xamata mabiri.

22 E naxa dangi Negewi gbengberenyi ra, e sa Xebiron li, Anaki xa die Aximan, Sesayi, nun Talamayi nu sabatixi dennaxe. Xebiron taa nu tixi je solofere beenu Sowan taa xa ti Misira.

23 E to Esekoli gulunba li, e naxa weni bili salonyi nde rasege, a tonsɔe nu na naxan ma. Mixi firin naxa na xanin wuri kuye ra. E naxa xore bogi nde fan tongo, a

nun bogise nde naxan xili girenadi, naxan maniye koobe ra.

²⁴ E naxa na yire xili sa Esekoli, na nan na ki «Tɔnsɔe yire,» na weni bogi tɔnsɔe xa fe ra, e naxan baxi.

²⁵ E to xi tongo naani raba naa na boxi rabende, e naxa gbilen

²⁶ Munsa, Haruna, nun Isirayila nama yire. E nu na Kadesi, Paran gbengberenyi ma. Menni e naxa dentege sa, e na boxi sansi bogie masen e be.

²⁷ E naxa a fala Munsa be, «Muxu so ne boxi ma, i muxu xee dennaxe. Boxi nan a ra, kumi nun xije xeleva dennaxe. Na bogise ndee nan ya.

²⁸ Kɔnɔ nama naxan sabatixi na boxi ma, e senbe gbo. Tete dɔxɔxi taa birin na. Taa xungbe nan e ra. Muxu Anaki bɔnsɔe yati toxi ne naa.

²⁹ Amalekikae sabatixi Negewi gbengberenyi nan ma. Xitikae, Yebusukae, nun Amorikae, nee nan sabatixi geya yire. Kanaankae tan sabatixi baa de nan na, a nun Yuruden xure de ra.»

³⁰ Kalebi naxa nama masabari Munsa ya xori, a falafe ra, «Won xee! Won xa yi boxi findi won gbe ra. Won noma na rabade.»

³¹ Kɔnɔ boore naxee siga boxi rabende, nee naxa a fala, «Won mu noma sigade na nama gere. E senbe gbo won be!»

³² Na kui e naxa fe jaaxi fala na boxi xa fe ra Isirayila nama be. E naxa a fala, «Muxu boxi naxan nabenxi, boxi nan a ra naxan mixi faxama. Mixi gbangbalanyie sabatixi naa.

³³ Muxu anabiyoro to ne naxan fatanxi Anaki bɔnsɔe ra. Muxu nu luxi ne alo katoe e mabiri. E tan yo, muxu tan yo, e birin a toxi na ki ne.»

14

Isirayilakae Ala matandife

¹ Nama naxa wa xui ramini koe ra.

² Isirayilaka birin nu fa woyen na Munsa nun Haruna ma, e nu a fala, «A nu fisa muxu xa faxa Misira, xa na mu a ra yi gbengberen yire.

³ Munfe ra Alatala muxu rasofe yi boxi ma, muxu xa faxa santidegema ra, muxu xa die nun muxu xa ginne xa suxu gere kui. A mu fisa muxu xa gbilen Misira?»

⁴ E naxa a fala e booree be, «Won mange keren ti won xun na, won xa gbilen Misira.»

⁵ Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma Isirayilaka birin ya xori.

⁶ Nunu xa di xeme Yosuwe nun Yefune xa di xeme Kalebi naxa e xa donma iboo sunnunyi kui. Na mixi firin nu na na xerae ya ma, naxee siga Kanaan boxi rabende.

⁷ E naxa fa yi masenyi ti nama be, «Muxu boxi naxan matoxi, boxi fanyi fanyi nan a ra.

⁸ Xije nun kumi yire nan a ra. Xa Alatala na won be, a won nasoma ne naa, a na boxi fi won ma.

⁹ Yandi, wo naxa Alatala matandi. Wo naxa gaaxu na boxi mixie ya ra. Won noma ne e ra. E sanke yo mu na sonon, barima Alatala na won tan nan be. Wo naxa gaaxu e ya ra.»

¹⁰ Nama nu wama e magonofe, kɔnɔ Alatala xa nore naxa mini horomolingira Isirayilaka birin ya xori.

¹¹ Alatala naxa a masen Munsa be, «Yi nama bama n maberefe mun temui? Munfe ra e siikema hali n kaabanakoe rabama e tagi?

¹² N xa wuganyi radin e ma, n nee faxa. Na temui n bɔnsɔe xungbe senbema nde rakelima ne i saabui ra, naxan dangi e tan na.»

¹³ Munsa naxa Alatala yaabi, «Misirakae bara a kolon, a i yi nama ramini e xa boxi ra i senbe nan na.

¹⁴ E bara bekae rakolon. Nee bara a me, a i tan Alatala na i xa nama foxo ra, a i i yete masenma e ma, a i nuxui sama e xun ma, a i jere ma e ya ra nuxui kui yanyi ra, nun te kui koe ra.

¹⁵ Xa i fa yi nama birin faxa kerenyi ra, bɔnsɔe naxee i xa fe mexi, e a falama ne,

¹⁶ «Alatala senbe yo mu nu noma yi nama rasode boxi ma, a naxan

laayidixi e be. Na nan a ra, a e birin sonto gbengberenyi ma.»»

17 «I xa i senbe masen e be, alo i tan yati a yitaxi ki naxe, a falafe ra,

18 «N mu xonoma mafuren mafuren. N ma dije nun fanyi gbo. N mixie xa yunubie nun fe jaaxie xafarima. Konon n mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasama. N benbae xa yunubi sare donoma e xa die xun ma han bonsoe saxan, xa na mu naani.»

19 Yandi, n bara i maxandi, dije i xa jama xa yunubi ma i xa hinne xa fe ra, alo i a rabaxi kabi e mini Misira temui naxe.»

20 Alatala naxa a yaabi, «N bara dije i xa maxandi xa fe ra.

21 Konon, n bara n kali, nondi nan a ra alo n to na na, alo n ma nore naxan boxi rafema,

22 xeme naxan birin n ma nore nun n ma kaabanakoe toxi, n naxee raba Misira nun gbengberenyi ma, konon e fa muruta n ma han sanya fu tuli xoxoxe ra,

23 nee sese mu boxi toma, n naxan laayidixi e benbae be. Naxan birin murutaxi n ma, e sese mu na toma.

24 Konon n ma konyi di Kalebi to bira xaxili gbete foxo ra, a fa n nabatu, n a tan nasoma ne na boxi ma, a naxan nabexi. A bonsoe ke sotoma ne naa.

25 Amalekikae nun Kanaankae to sabati gulunba kui, tina wo xa wo mafindi, wo xa gbilen gbengberenyi ma Xulunyumi Baa mabiri.»

26 Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

27 «Yi jama kobi n matandima han mun temui? N bara Isirayilakae xui me, e naxan falama n be, e ti n kanke.

28 A fala e be, «N bara n kali, nondi nan a ra, alo n to na na, n a rabama ne wo be alo n a mexi wo de i ki naxe.

29 Wo tan matandilae, naxan birin kontixi Isirayila jama ya ma, naxee xa simaya bara dangi je moxonen na, wo faxama ne yi gbengberenyi ma.

30 Wo mu soma boxi ma n naxan laayidi wo be, fo Yefune xa di

xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

31 Wo xa die, wo naxee ma a e birin faxama gere nan kui, n nee tan nasoma ne na boxi kui, wo mexi naxan na.

32 Wo faxama gbengberenyi nan ma, wo furee luma na ne.

33 Wo xa die findima jeretie nan na je tongo naani bun ma yi gbengberenyi ma. E wo xa yunubi sare xaninma han wo birin faxa gbengberenyi ma.

34 Wo xi xasabi naxan naba na boxi rabende, wo na je xasabi rabama gbengberenyi ma wo xa yunubi xa fe ra. Wo to xi tongo naani raba na boxi rabende, wo fama ne je tongo naani rabade gbengberenyi ma, alako wo xa a kolon n na yunubi xonxi ki naxe.

35 N tan Alatala, n bara ge woyende. N bara na nate tongo yi jama kobi xa fe ra, naxan ti n kanke. E birin faxama ne gbengberenyi ma.»»

36 Munsa xa xerae to gbilen kelife na boxi rabende, e naxa fe xoxoxe fala na boxi xa fe ra han Isirayila jama naxa ti Munsa kanke.

37 Na kui, Alatala naxa e faxa keren na.

38 Na xerae ya ma, Yefune xa di xeme Kalebi nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan gbansan mu faxa.

39 Munsa to na masenyi ti Isirayila jama be, e naxa sunnun ki fanyi.

40 E naxa keli subaxe ma, e xa te geya longori. E naxe, «Muxu xa te yire, Alatala dennaxe masenxi muxu be. Muxu bara yunubi raba.»

41 Munsa naxa e maxarin, «Wo Alatala xa yaamari nan matandife? Wo mu geenima na kui.

42 Wo naxa te de, barima Alatala mu na wo ya ma sonon. Wo naxa a niya wo yaxuie xa no wo ra.

43 Amalekikae nun Kanaankae na wo ya ra, e wo sontoma ne e xa santidegemae ra. Wo to bara wo kobe so Alatala ra, a mu na wo foxo ra.»

44 Konon Isirayila jama mu e tuli mati Munsa ra. E naxa te geya yire,

kɔnɔ Alatala xa saate kankira nun Munsa mu keli pama xa yonkinde.

⁴⁵ Amalekikae nun Kanaankae naxee nu sabatixi na geya yire, e naxa goro Isirayilakae xili ma, e fa e bɔnbɔ, e e masege han Horoma.

15

Hadiya naxan sama serexee fari

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Isirayilakae be, <Wo na so bɔxi ma, n dennaxan fixi wo ma sabatide ra,

³ xa wo wama xuruse bafe serexee ra naxan nafan Alatala ma, alo serexee gan daaxi, laayidi serexee, serexee janigexi, xa na mu a ra sali serexee,

⁴ wo xa sansi xɔri dinxi serexee sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo saxan masunbuxi ture litiri keren nun a tagi ra,

⁵ a nun weni litiri keren nun a tagi. Na sama serexee gan daaxi nun serexee janigexi nan xun ma naxan findima yexee ra.

⁶ Xa a sa findi yexee kontonyi nan na, wo xa sansi xɔri dinxi serexee sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo senni masunbuxi ture litiri firin na,

⁷ a nun weni litiri firin. Na ganxi rafan Alatala ma.»

⁸ «Xa wo wama ninge bafe serexee ra naxan nafan Alatala ma, alo serexee gan daaxi, laayidi serexee, xanunteya serexee,

⁹ wo xa sansi xɔri dinxi serexee sa na fari, naxan findima sansi xɔri dinxi luxutaxi kilo solomanaani naxan masunbuxi ture litiri saxan na,

¹⁰ a nun weni litiri saxan. Na ganxi rafan Alatala ma.»

¹¹ «Na nan nabama ningee, yexee kontonyie, yexeee, nun sie birin be wo naxan bama serexee ra.

¹² Wo xa na raba xuruse birin be.

¹³ Isirayilaka birin xa a raba na ki ne e xa serexee birin be, e naxan bama te ra Alatala be.

¹⁴ Xɔre naxee na wo ya ma, e fan xa a raba na ki e serexee gan daaxi bama temui naxe. Na rafan Alatala ma.

¹⁵ Seriyee keren nan luma pama birin be, Isirayilakae ba, xɔre ba. Keli wo tan ma, han wo xa die, nun nee fan xa die naxee fama, wo tan yo, xɔre yo, wo birin xa Alatala xa seriyee suxu na ki ne.

¹⁶ Isirayilakae ba, xɔre ba, wo birin na seriyee keren nun yaamari keren nan bun ma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁸ «A fala Isirayilakae be, <Wo na so bɔxi ma, n wo rasofe dennaxe,

¹⁹ wo fa na bɔxi daxamui soto, wo xa nde ba serexee ra n be.

²⁰ Wo na taami singe yailan sansi xɔri neene ra, wo xa nde ba serexee ra n be, alo wo sansi xɔri neene nde bama ki naxe xe xaba temui lonyi yire.

²¹ Wo xa na taami singe ba Alatala be ne yo ne.»

Yunubi janigetare

²² «Xa a sa li wo tantanxi ne Alatala xa yaamarie suxufe kui, a naxee masenxi Munsa be,

²³ kelife na masen temui, han wo xa die xa mamadie xa temui,

²⁴ xa wo mu na raba wo janige ra, wo a raba kolontareya kui, pama xa tuura ba serexee gan daaxi ra, naxan nafan Alatala ma. Wo xa sansi xɔri dinxi serexee nun weni serexee sa na fari a raba ki ma, a nun sikote naxan findima yunubi xafari serexee ra.

²⁵ Serexedube yunubi xafari maxandima ne Isirayilaka birin be. Alatala dipema ne e ma. Yunubi nan a ra, e mu naxan janigexi. E man bara serexee gan daaxi ba Alatala be, a nun e xa yunubi xafari serexee.

²⁶ Na yunubi xafarima ne Isirayilaka birin nun e xa xɔre be, barima tantanyi na nu a ra.»

²⁷ «Xa mixi keren nan yunubi raba janigetarena kui, a xa si gine keren ba yunubi xafari serexee ra, naxan bara ne keren soto.

²⁸ Serexedube yunubi xafari maxandima ne na mixi be naxan yunubi raba janigetarena kui Alatala ya xɔri. Na na jon, a xa yunubi bara xafari.

29 Na seriye kerenyi na Isirayilakae nun e xa xɔɔɛ bɛ, yunubi rabafe janigetarepa xa fe ra.

30 Kɔɔɔ xa mixi nde sa Alatala matandi a janige ra, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔɔɛ ra, na kanyi kerima nɛ pama tagi.

31 A bara Alatala xa masenyi mabere, a bara Alatala xa seriye matandi. Na kanyi kerima nɛ pama tagi, barima na yunubi kote dɔxɔxi a xun ma.»

Malabui lɔxɔɛ kanafe

32 Isirayilakae to nu na gbengberenyi ma, e naxa mixi nde li malabui lɔxɔɛ a yege fenfe.

33 E naxa a xanin Munsa nun Haruna xɔn pama ya xɔri.

34 E naxa a suxu, kɔɔɔ e mu a jaxankata, barima nate mu nu tongoxi a xa fe ra sinden.

35 Alatala naxa a masen Munsa bɛ, «Yi xɛmɛ lan nɛ a xa faxa. Nama birin xa a magɔɔɔ han a faxa yonkinde fari ma.»

36 Nama birin naxa a ramini e yonkinde fari ma, e a magɔɔɔ han a faxa, alɔ Alatala a yamari Munsa bɛ ki naxɛ.

Sosee xa seriye

37 Alatala naxa a masen Munsa bɛ,

38 «A fala Isirayilakae bɛ, e tan nun e xa die xa mamadie e xa e xa sosee sanbunyi rafutufutu, e gɛsɛ gɛrɛ daaxi xiri a dɛ i.

39 Na sanbunyi rafutufutuxi findima tɔnxuma nan na wo bɛ, alako wo xa ratu Alatala xa yaamarie ma, wo man xa e rabatu. Wo naxa bira wo yetɛ waxɔnfee fɔxɔ ra, naxee wo ratantanma.

40 Na nan a niyama, wo ratuma n ma yaamarie ma, wo man e rabatu. Na kui, wo bara findi n ma mixie ra.

41 N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi ra, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. N tan nan Alatala ra, wo Marigi Ala.»

16

Kora Munsa matandife

1 Lewi bɔnsɔɛ mixi nde, naxan xili Kora, Yisehari xa di xɛmɛ, Kehati xa mamadi, a nun Datan nun Abirami, Eliyabi xa di xɛmɛ, a nun Peleta xa di xɛmɛ Oni, naxan fatanxi Ruben bɔnsɔɛ ra,

2 nee naxa ti Munsa kanke. Isirayilaka mixi kɛmɛ firin mixi tongo suuli nu na e xanbi ra. Kuntigi belebelee nu na e ya ma.

3 E naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma, e fa a fala e bɛ, «Wo xa mangɛya bara jɔn! Isirayila pama birin seniyeɛn, Alatala man na muxu tagi. Munfe ra wo tan gbansan wo yetɛ itema Alatala xa pama xun ma?»

4 Munsa to na mɛ, a naxa a yatagi rafelen bɔxi ma.

5 A naxa a fala Kora nun a xa mixie bɛ, «Tina gɛsɛsɛgɛ, Alatala fama a masende won bɛ, a xa mixi seniyeɛnxi na naxan na. A tinma na kanyi xa makɔrɛ a ra, a naxan sugandima.

6 Kora, i nun i xa mixie, wo xa surayi gansee tongo.

7 Tina wo tɛ sa e kui, wo surayi gan Alatala bɛ. Alatala na naxan sugandi, na nan seniyeɛn. Lewi bɔnsɔɛ, yakɔsi wo bara a radangi a i.»

8 Munsa man naxa a fala Kora bɛ, «Lewi bɔnsɔɛ xa die, wo wo tuli mati.

9 Isirayila Marigi Ala wo sugandixi nɛ Isirayila pama ya ma a xa hɔrɔmɔlingira wali xa fe ra. Wo tan nan tima pama ya ra e sali tɛmɛi. Na mu wo wasa?

10 A tinma wo tan Lewi bɔnsɔɛ xa makɔrɛ a ra, kɔɔɔ wo wama sɛrɛxɛdubɛ wali fan nan nabafe.

11 Na kui i tan nun i xa mixie, wo bara lan wo boore ma wo xa Alatala matandi. Munfe ra wo na tife Haruna kanke?»

12 Munsa naxa mixi xɛɛ Eliyabi xa di xɛmɛ Datan nun Abirami xilide, kɔɔɔ e naxa tondi, e fa a fala, «Muxu tan mu sigama.

13 Munfe ra i bara muxu ramini bɔxi ma, kumi nun xipɛ xɛlema dennaxɛ, alako muxu xa faxa yi

gbengberenyi ma? I man wama i yete findife muxu xa mange ra?

¹⁴ I mu muxu rasoxi boxi kui kumi nun xipe xelema dennaxe. I mu xee nun weni bilie xa fixi muxu ma ke ra. I joxo a ma, a i nun donxuiie nan a ra? Muxu mu sigama!»

¹⁵ Munsa naxa xono ki fanyi ra, a a fala Alatala be, «I naxa e xa serexe suxu. N mu sese tongoxi e yi ra, hali sofale keren. N mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.»

¹⁶ Munsa naxa a fala Kora be, «I tan nun i xa mixie, tina wo nun Haruna xa ti be Alatala ya i.

¹⁷ Wo birin xa wo xa surayi gansee tongo, wo xa surayi sa a ma, wo wo yete masen Alatala be. Na lanma surayi ganse keme firin tongo suuli nan ma. I tan nun Haruna, wo fan xa wo xa surayi ganse suxu wo yi ra.»

¹⁸ E birin naxa te sa e xa surayi gansee kui, e naxa surayi sa a ma, e fa ti horomolingira de ra. Munsa nun Haruna fan nu na naa.

¹⁹ Kora to pama birin malan Munsa nun Haruna xili ma horomolingira de ra, Alatala xa nore naxa mini pama birin ma.

²⁰ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

²¹ «Wo mini yi mixie ya ma. N xa e sonto keren na!»

²² Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala, Daali birin Mange, a lanma i xa xono pama birin ma, mixi keren xa yunubi xa fe ra?»

²³ Alatala naxa Munsa yaabi,

²⁴ «A fala pama birin be, e xa e makuya Kora, Datan, nun Abirami xonyi ra.»

²⁵ Munsa nun Isirayila kuntigie naxa siga Abirami nun Datan yire.

²⁶ A naxa a fala pama be, «Wo wo makuya yi yunubitoe xa lingirae ra. Wo naxa din e xa see ra, alako wo naxa fa faxe e xa yunubie xa fe ra.»

²⁷ Nama naxa a masiga Kora, Datan, nun Abirami xa lingirae ra. Datan nun Abirami naxa mini e xonyi, e ti naade ra, e nun e xa ginxe, nun e xa die.

²⁸ Munsa naxa a fala, «Wo a kolonma a Alatala nan n tixi yi wali birin na, n tan mu a ra.

²⁹ Xa yi mixie mu faxe kaabanakoe ra, Alatala mu n xeexi.

³⁰ Kono xa Alatala sa kaabanako raba, a boxi rabi, e goro e jipe ra a kui, e tan nun e ke birin, na nan a masenma wo be, a e bara Alatala mabere.»

³¹ Munsa to ge na falade, boxi naxa rabi e sanyi bun ma,

³² a e gerun, Kora nun a xa mixie, e xa lingirae, a nun e xa harige birin.

³³ E naxa goro aligiyama e jipe ra, e tan nun e sotose birin. Boxi naxa e makoto, e naxa loe pama tagi.

³⁴ Isirayilaka naxan birin nu na e seeti ma, e naxa e gi e gbelegbele xui ma, e nu fa a fala, «Boxi naxa muxu fan gerun de!»

³⁵ Alatala naxa te radin na mixi keme firin mixi tongo suuli ma, naxee surayi gan horomolingira de ra.

17

Nama rasniyenfe

¹ Alatala naxa a masen Munsa be,

² «A fala Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be, a xa surayi gansee matongo te xora, a xa e te wolee rawoli yire makuye. Na surayi gansee bara findi se seniye xie ra Ala be.

³ Wo xa na surayi gansee matongo, yunubitoe naxee rawalixi e fa faxe, wo e bonbo han e xa findi a kebela ra, wo e sa serexebade ma. Se seniye xie na a ra barima a nu bara masen Alatala be. Na kui a findi tonxuma nan na Isirayilakae be.»

⁴ Eleyasari serexedube naxa na mixie xa surayi ganse wure gbeeli daaxie matongo, na mixi faxaxie naxee rawalixi, a e bonbo han e findi kebela ra, a e sa serexebade ma.

⁵ Na bara findi tonxuma ra Isirayilakae be, alako e xa ratu a ma a mu lan mixi yo xa surayi gan serexe ra bafe Haruna xa die, xa na mu a ra a fan luma ne alo Kora nun a xa mixie, alo Alatala a masenxi Munsa be ki naxe.

⁶ Na kuye iba, Isirayila pama naxa woyen folo Munsa nun Haruna ma, a e tan nan Alatala xa pama faxaxi.

⁷ E nu e malanfe temui naxe Munsa nun Haruna xili ma, e naxa a to nuxui naxa dusu horomolingira xun ma, Alatala xa nore fa mini e ma.

⁸ Munsa nun Haruna naxa siga horomolingira de ra.

⁹ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁰ «Wo mini yi mixie ya ma, n xa e sonto kerenyi ra.» Munsa nun Haruna naxa e yatagi rafelen boxi ma,

¹¹ Munsa fa a fala Haruna be, «I xa te wole tongo serexebade yire, i a sa i xa surayi ganse kui a nun surayi nde. Na xanin mafuren mafuren pama mabiri, i sa yunubi xafari maxandi e be. Alatala bara a xa xone fulun yi pama xili ma, sontoe nan bara folo.»

¹² Haruna naxa surayi ganse tongo alo Munsa a fala a be ki naxe, a a gi a siga pama yire, sontoe nu bara folo dennaxe. A naxa surayi ba serexe ra, a fa yunubi xafari maxandi pama be.

¹³ A naxa ti mixi faxaxie nun mixi nijee tagi. Mixi faxafe naxa dan.

¹⁴ Mixi wulu fu nun naani mixi keme solofere nan faxes, bafe Kora xa mixie ra, naxee singe faxes.

¹⁵ Mixi faxafe to dan, Haruna naxa gbilen Munsa yire horomolingira de ra.

Haruna xa yisuxuwuri

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «A fala Isirayilakae be, bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri keren so i yi ra, na lanma yisuxuwuri fu nun firin nan ma. I xa bonsoe birin xili sebe a xa yisuxuwuri ma.

¹⁸ I xa Haruna xili sebe Lewi bonsoe xa yisuxuwuri ma. Bonsoe xunyi birin xa yisuxuwuri xa lu naa.

¹⁹ I na yisuxuwurie sama horomolingira nan kui, saate kankira ya tode ra, n luma n yete masen na wo be dennaxe.

²⁰ N mixi naxan sugandixi, na kanyi xa yisuxuwuri mabutunma

ne. Na kui, n bara a niya Isirayilakae naxa woyen wo ma sonton.»

²¹ Munsa naxa dentege sa Isirayilakae be. Isirayila bonsoe xunyi birin naxa fa e xa yisuxuwuri ra. Na naxa lan yisuxuwuri fu nun firin ma. Haruna gbe nu na e ya ma.

²² Munsa naxa na yisuxuwurie sa Alatala ya i, horomolingira kui, saate kankira na dennaxe.

²³ Na kuye iba, a to so horomolingira kui, a naxa a to Haruna xa yisuxuwuri, naxan sa Lewi bonsoe xili ra, a bara butun, a bara fuga, a tamare bogi gbeeli ramini.

²⁴ Munsa naxa yisuxuwuri birin namini, a e masen Isirayila pama be. Bonsoe xunyi birin to e to, e naxa e gbe tongo.

²⁵ Alatala naxa a masen Munsa be, «I man xa Haruna xa yisuxuwuri ragbilen saate kankira yire, a xa ragata tonxuma ra matandilae be. Na kui e mu woyenma n ma, e mu faxes.»

²⁶ Munsa naxa Alatala xa yaamari rabatu, alo a masen a be ki naxe.

²⁷ Isirayilakae naxa a fala Munsa be, «A mato, muxu birin jonma ne halaki kui.

²⁸ Naxan yo a maso Alatala xa horomolingira ra, na kanyi faxesa ne. Muxu birin xa sonto?»

18

Serexedubee nun Lewi bonsoe xa fe

¹ Alatala naxa a masen Haruna be, «I tan, i xa die, nun Lewi bonsoe birin, wo tan nan yunubi sotoma xa fe paaxi sa raba horomolingira xa fe ra. Haruna i tan nun i xa die, wo tan nan yunubi sotoma xa fe paaxi sa raba serexedubeja xa fe ra.

² I xa Lewi bonsoe mixi birin maso i ra, alako e xa i tan nun i xa die mali wo xa wali ra horomolingira kui.

³ E i malima horomolingira wali kui, konoe e naxa makore yirabase seniyenxie nun serexebade ra, alako wo naxa faxes, e tan nun i tan.

4 E birama ne i fɔxɔ ra i xa hɔrɔmɔlingira wali birin kui. Mixi gbete yo naxa sunbu wo ra.

5 Wo tan gbansan xa seniyeŋ lingira nun serexebade wali raba, alako Alatala naxa fa a xa xone ramini Isirayilakae ma sɔnɔn.

6 N tan nan wo ngaxakerenyi Lewi bɔnsɔe tongoxi Isirayilakae ya ma n yete be. N bara e sa wo sagoe, e xa wo mali hɔrɔmɔlingira wali raba ra.

7 I tan nun i xa die, wo jɔxɔ sama ne wo xa serexedube wali xɔn ma serexebade nun yire seniyeŋxi fisamante, naxan na dugi gbakuxi xanbi ra. N tan nan na wali fixi wo ma. Mixi gbete na a maso na ra, a faxama ne.»

8 Alatala naxa a fala Haruna be, «N bara Isirayilakae xa hadiya seniyeŋxi birin fi i tan nun i xa die ma, barima wo tan nan sugandixi serexedube ra abadan.

9 See nan yi ki naxee findima i gbe ra se seniyeŋxie tagi, te mu naxee ganxi: Isirayilakae xa serexe, e xa sansi xɔri dinxi serexe, e xa yunubi xafari serexe, nun e xa yete ragbilen serexe. Na serexe seniyeŋxie findima i tan nun i xa die nan gbe ra.

10 Wo nee donma ne alo se seniyeŋxie. Xeme birin noma e donde wo xa denbaya kui. Se seniyeŋxie nan e ra wo be.»

11 «Se naxee baxi Isirayilakae xa hadiya seniyeŋxie ra, n nee fan fima ne i ma, naxee lintanma n ya i a masenfe ra n gbe na a ra. N na fima i tan, i xa di xeme, nun i xa di ginse ma. I xa mixi birin naxee seniyeŋxi e noma na donde.

12 N man bara daxamui singee fi i ma, Isirayilakae naxee bama n na hadiya ra alo ture, weni, nun sansi xɔrie dinxi.

13 Daxamui singee e fama naxan birin na n be, na birin findima i gbe nan na. I xa mixi birin naxee seniyeŋxi e noma na donde.»

14 «Se naxan birin haramuxi mixie be Isirayila boxi ma, a fa findi n gbe ra, n bara na fi i ma.

15 Di singe birin naxee fima Alatala ma, a findi mixi ra, a findi xuruse ra, na birin i tan nan gbe a ra. Kɔnɔ ibunadama xa di xeme singe nun sube haramuxi xa di xeme singe, e tan xun sarama ne.

16 E na kike keren soto, e xun xa sara gbete kole suuli, naxan kole keren lanma giramu fu ma.»

17 «Kɔnɔ i naxa ningee, yexee, nun sie xa di singee xun sara, barima e tan seniyeŋxi. E wuli xa kasan serexebade ma, e ture xa ba serexe ra. E xa gan te ra Alatala be. Na rafan a ma.

18 E ganyanyi nun e yirefanyi tabe findima i gbe nan na, barima e nu lintanxi n tan Alatala ya i serexe ra.

19 N bara nee fi i tan nun i xa die ma abadan, Isirayilaka naxan birin bama e xa serexe seniyeŋxie ra Alatala be. Saate nan a ra naxan mu kanama abadan, i tan nun i bɔnsɔe birin be Alatala ya i.»

20 Alatala naxa a masen Haruna be, «I mu ke sotoma Isirayila boxi ma alo boore. N tan nan findima i ke ra Isirayilakae tagi. I hayi mu na sese gbete ma.»

21 «N Isirayila xa farile fima Lewi bɔnsɔe nan ma sare ra e xa hɔrɔmɔlingira wali xa fe ra.

22 Isirayilakae naxa e maso hɔrɔmɔlingira ra sɔnɔn, alako e naxa fa yunubi soto na kui e faxama naxan ma.

23 Lewi bɔnsɔe nan hɔrɔmɔlingira xa wali rabama. Xa yunubi yo sa mini na wali kui, e tan nan a kote tongoma. Na findima seriye nan na wo be abadan. Lewi bɔnsɔe mu fama ke sɔtode Isirayilakae tagi.

24 N bara Isirayilakae xa farile fi Lewi bɔnsɔe ma ke ra. Na nan a toxi, n na a falaxi e xa fe ra, ke mu na e tan be Isirayilakae tagi.»

25 Alatala naxa a masen Munsa be,

26 «A fala Lewi bɔnsɔe be, «Isirayilakae na fa e xa farile ra, n naxan fima wo ma, wo xa na farile xa farile ba n tan be.

27 Na kui wo fan a rabama ne alo wo ngaxakerenyi naxee farile bama e xa sansi xɔri ra lonyi yire, xa na

mu a ra e xa weni ra e a bunduma temui naxe.

²⁸ Wo xa wo xa hadiya ba n be Isirayilakae xa farile ra, wo fa a so Haruna serexedube yi ra.

²⁹ Wo xa farile ba n be hadiya ra wo naxan birin sotoma. Wo xa daxamui singee wo naxee sotoma, wo xa n gbe ba na ra.»

³⁰ I man xa a fala e be, «Wo na ge daxamui fisamante bade n be, wo xa na farile ba sansi xori nun weni ra Lewi bonsoe be.

³¹ Wo tan nun wo xa denbayae noma na donde wo wama a xon dennaxe. Wo xa horomolingira wali sare nan na ki.

³² Daxamui singee bafe mu findima yunubi ra wo be. Wo mu Isirayilakae xa hadiya seniye xie maberema na kui, wo man mu faxama na xa fe ra.»

19

Maraseniye ye

¹ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be,

² «Ala xa seriye nan ya. Isirayilakae xa fa ninge gine gbeeli ra, naxan mu mabenxi, lanyuru mu na naxan ma, a nun naxan mu sari bendunxi sinden.

³ I xa na so Eleyasari serexedube yi ra, a kon fa raxaba a ya xori yonkinde fari ma.

⁴ Eleyasari xa a wuli nde kasan a belexesole ra horomolingira sode mabiri sanmaya solofere.

⁵ E xa na ninge gundi birin gan a ya xori, a kiri, a sube, a wuli, nun a naxe.

⁶ Na ninge na ganfe temui naxe, serexedube xa sediri wuri nde, hisopi, nun gese gbeeli woli te xora.»

⁷ «Na dangi xanbi, serexedube xa a fate nun a xa sosee maxa, a fa so yonkin yire, kon a mu seniye xie han nunmare.

⁸ Naxan bara ninge gan, na fan xa a fate nun a xa sosee maxa, kon a mu seniye xie han nunmare.

⁹ Mixi seniye xie nde xa na ninge ganxi xube mak, a sa e sa yire

seniye xie yonkinde fari ma. A ragatama menni ne Isirayila jama be alako e xa maraseniye ye yailan a ra. Yunubi xafari serexe nan a ra.

¹⁰ Naxan bara na ninge ganxi xube mak, na fan xa a fate nun a xa dugie xa, kon a mu seniye xie han nunmare. Na seriye mu kanama abadan Isirayilakae nun e xone be.»

¹¹ «Naxan na din mixi faxaxi ra, na kanyi findima seniye tare nan na xi solofere bun ma.

¹² A xa a yete raseniye yi maraseniye ye ra a xi saxan nde nun a xi solofere nde ma. Xa a mu a raba na xi saxan nde nun na xi solofere nde ma, a mu seniye ma.

¹³ Xa naxan yo din mixi faxaxi fure ra, a fa lu a mu a yete raseniye, na kanyi xa seniye tare na dangima ne Alatala xa horomolingira ma. Na kanyi xa keri Isirayilakae ya ma. Maraseniye ye to mu kasanxi a ma, a mu seniye xie.»

¹⁴ «Seriye nan ya: Xa mixi faxa kiri banxi nde kui, mixi yo naxan na naa, xa na mu a ra a soma naa, na kanyi findima mixi seniye tare nan na xi solofere bun ma.

¹⁵ Sesase rabixi birin findima se seniye tare ra.

¹⁶ Mixi naxan din mixi faxaxi ra wula i, naxan bara faxa a naaxi ra, xa na mu a faxa a yete ma, na kanyi findima seniye tare nan na xi solofere bun ma. Naxan din mixi faxaxi xorie ra, xa na mu a gaburi ra, na fan mu seniye xie xi solofere bun ma.»

¹⁷ «A lanma na mixi moli xa seniye ye ra, naxan masunbuxi na ninge ganxi xube ra. Na ye xa tongo dulonyi yire, xa na mu a ra xure.

¹⁸ Xeme seniye xie nde xa hisopi wuri salonyi tongo, a a rasin na ye xora, a a kasan na kiri banxi ma, a kui se birin ma, nun mixie ma naxee nu na a kui. E man xa na raba mixi ra naxan dinxi mixi fure ra, naxan faxa a naaxi ra, xa na mu a ra naxan faxa a yete ma, a nun mixi naxan dinxi mixi xorie ra, xa na mu gaburi ra.

¹⁹ Mixi seniyeŋxi xa na ye kasan mixi seniyeŋtare ma a xi saxan nde nun a xi solofere nde. A na ge na ra, a xa a yete nun a xa sosee maxa ye ra, a fa findi mixi seniyeŋxi ra na xi solofere nunmare ra.»

²⁰ «Mixi naxan tondi a yete raseniyeŋde, na kanyi xa keru pama ya ma, barima a xa seniyeŋtareŋa dangima ne Alatala xa hɔrɔmɔlingira ma. A to mu kasanxi maraseniyeŋ ye ra, a mu seniyeŋxi.

²¹ Yaamari nan na ki Isirayilakae be naxan mu kanama abadan.»

«Maraseniyeŋ ye kasanma naxan ma, na kanyi xa a xa dugie xa. A mu seniyeŋma fo nunmare.

²² Mixi seniyeŋtare dinma se naxan na, na se bara findi se seniyeŋtare ra. Mixi naxan dinma na se ra, na fan findima mixi seniyeŋtare nan na han nunmare.»

20

Meriba ye

¹ Kike singe, Isirayila pama birin naxa so Sini gbengberenyi ma, e yonkin Kadesi. Mariyama naxa faxesa menni, e fa a ragata gaburi kui.

² Ye to mu nu na pama yi ra, e naxa e malan Munsa nun Haruna xili ma.

³ E naxa sonxo Munsa ra, e nu a fala, «A nu fisa muxu fan xa faxesa Alatala muxu ngaxakerenyie faxesa temui naxe.

⁴ Munfe ra wo Alatala xa pama rafaxi yi gbengberenyi ma, muxu nun muxu xa xurusee xa faxesa?

⁵ Munfe ra wo muxu ramini Misira boxi ra fafe ra yi yire paaxi, xore bili, weni bili, girenadi wuri bili mu na dennaxe. Hali ye min daaxi mu sotoma be.»

⁶ Munsa nun Haruna naxa keli pama ya ma, e e felen hɔrɔmɔlingira sode de ra. Alatala xa nore naxa mini e ma.

⁷ Alatala naxa a masen Munsa be,

⁸ «I xa yisuxuwuri tongo. I tan nun i taara Haruna, wo xa Isirayilaka birin malan, wo woyen fanye ra e ya xori, alako a xa ye ramini.

Wo ye raminima ne Isirayila pama be alako e tan nun e xa xurusee xa ye min.»

⁹ Munsa naxa a xa yisuxuwuri tongo naxan nu na hɔrɔmɔlingira kui, alo Alatala a yamari a be ki naxe.

¹⁰ Munsa nun Haruna naxa pama malan na fanye ya ra, e fa a fala e be, «Wo tuli mati, wo tan matandilae. Muxu xa ye ramini wo be yi fanye kui?»

¹¹ Munsa naxa a belexe ite, a fanye bonbo sanya firin a xa yisuxuwuri ra. Ye naxa gbusan fanye ra, pama nun xuruse birin naxa e min.

¹² Konɔ Alatala naxa a masen Munsa nun Haruna be, «Wo to mu laxi n na, Isirayila pama ya xori, wo xa binye ti n tan Seniyeŋtare ma, wo tan mu fama yi pama rasode na boxi ma n dennaxe fixi e ma.»

¹³ E menni nan xili Meriba ye, barima Isirayilakae sonxo Alatala ma menni ne, a fa a xa seniyeŋyi masen e be.

Edon mange tondife Isirayila xa dangi

¹⁴ Munsa naxa xerae xee Edon mange ma keli Kadesi, a falafe ra a be, «I ngaxakerenyi Isirayilakae xui nan ya! I a kolon muxu tɔɔɔxi ki naxe.

¹⁵ Muxu benbae goro ne Misira, muxu naxa je wuyaxi raba menni. Konɔ Misirakae naxa muxu nun muxu benbae paxankata.

¹⁶ Muxu naxa Alatala maxandi, a fa muxu xui rame. A naxa a xa maleke xee muxu ramini Misira. Yakosi muxu na be Kadesi naxan na wo xa naaninyi ra.

¹⁷ A lu muxu xa dangi wo xa boxi tagi. Muxu mu wo xa xee nun wo xa weni bilie kanama. Muxu mu ye bama wo xa kolonyie kui. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu fama yirefanyi ma. Muxu tima wo xa kira xungbe kerenyi nan xon, han muxu dangima wo xa boxi ra temui naxe.»

¹⁸ Edon mange naxa a yaabi, «Wo mu dangima muxu xa boxi ra fefe ma, xa na mu muxu wo gerema santidegema nan na.»

¹⁹ Isirayilakae man naxa a fala a be, «Muxu tan dangima ne kira xon. Xa muxu nun muxu xa xurusee wo xa ye nde min, muxu xa a sare fi. Muxu mu i maxorinxi sese ma, muxu wama dangife ne tun.»

²⁰ Edon mange man naxa a yaabi, «Wo mu dangima feo!» Na kui, a naxa a xa soorie ramini a senbe ki ma Isirayilakae ya ra.

²¹ Edon mange to tondi Isirayilakae xa dangi a xa boxi ra, Isirayila naxa gbilen.

Haruna faxafe

²² Isirayila pama naxa keli Kadesi, e naxa siga Horo geya yire.

²³ Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna be Horo geya yire, Edon xa boxi naaninyi ra,

²⁴ «Haruna fama ne a benbae lide aligiyama. A mu soma na boxi ma n dennaxe fixi Isirayilakae ma, barima wo bara n ma yaamari matandi Meriba ye xa fe ra.

²⁵ I xa Haruna nun a xa di xeme Eleyasari xanin Horo geya fari.

²⁶ Menni i xa serexedube dugie ba Haruna ma, i e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna laaxirama ne menni, a fa a benbae yire li.»

²⁷ Munsa naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxe. E naxa te Horo geya fari Isirayilaka birin ya xori.

²⁸ Munsa naxa Haruna xa donmae ba a ma, a e ragoro a xa di xeme Eleyasari ma. Haruna naxa laaxira geya fari. Munsa nun Eleyasari naxa goro geya ra,

²⁹ e fa Isirayila pama rakolon Haruna faxa fe ra. Isirayila naxa a non fe raba xi tongo saxan bun ma.

21

Isirayila xa gere singe gbengberenyi ma

¹ Aradi mange Kanaanka, naxan nu sabatixi Negewi boxi ma, a to a me, a Isirayila nu minife Atarima kira nan na, a naxa e gere, a ndee findi geelimanie ra.

² Na kui Isirayila naxa yi laayidi tongo Alatala be, «Xa i yi mixie sa

muxu sagoe, muxu e xa taa birin kanama ne.»

³ Alatala naxa tin Isirayilakae xa laayidi ra, a naxa Kanaankae sa e sagoe. Isirayilakae naxa e sonto, e e xa taae kana. Na nan a toxi e naxa menni xili sa Horoma, naxan wama a falafe «gbaloe.»

⁴ Isirayilakae naxa keli Horo geya ma Xulunyumi Baa kira xon ma, alako e xa Edon boxi mabilin. Kono limaniya naxa ba e yi ra,

⁵ e fa a fala Alatala nun Munsa be, «Munfe ra wo muxu ramixi Misira boxi ra, alako muxu xa fa faxa gbengberenyi ma? Taami mu na be, ye mu na be, fo yi donse naaxi naxan goroma koore ma!»

⁶ Na kui Alatala naxa a niya boximasee xa mini e tagi, e xa mixie xin, e mixi gbegbe faxa.

⁷ Nama naxa a fala Munsa be, «Muxu bara yunubi raba woyenfe ra i tan nun Alatala ma. I xa Alatala maxandi muxu be, a xa yi boximasee makuya muxu ra.» Munsa naxa tin na ra, a Alatala maxandi pama be.

⁸ Alatala naxa a yaabi, «Boximase misaali rafala wure gbeeli ra, a gbaku wuri kuye ra. Mixi xinxi naxan a ya tima na ra, a mu faxama.»

⁹ Munsa naxa boximase yailan wure gbeeli ra, a a gbaku wuri kuye ra. Na temui boximasee mixi naxee xinxi, e nu noma e ya tide na ra, e kisi.

¹⁰ Isirayilakae naxa siga, e sa yonkin Oboti.

¹¹ E naxa keli menni, e siga Iye Abarimi gbengberenyi ma naxan ya rafindixi Mowaba boxi ma, sogetede mabiri.

¹² E to keli menni, e naxa siga Serede gulunba yire.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Arinon de ra, xure naxan na Amori boxi ma. Arinon nan na naaninyi ra Mowabakae nun Amoriakae tagi.

¹⁴ Na nan a ra, a sebexi sebeli nde kui, Alatala xa geree xa fe na naxan kui,

«Wahebi nun a xa gulunbae na Sufa
bɔxi ma,

15 Arinon gulunbae gexi han Ari,
a findi Mowaba naaninyi nan na.»

16 E to keli, e naxa siga Beeri, Alatala
a masen Munsa be dennaxe, «Nama
malan, n xa e ki ye ra.»

17 Isirayilakae yi suuki ba na waxati
ne:

«Ye xa te kolonyi ra!

Wo xa beeti ba a xa fe ra!

18 Mangee nun kuntigie bara a ge,
mange tonxuma kanyie.»

19 E to keli gbengberenyi ma, e
naxa siga Matana. E to keli Matana,
e naxa siga Naxaliyeli. E to keli
Naxaliyeli, e naxa siga Bamoti.

20 E to keli Bamoti, e naxa siga
Mowaba gulunba yire, Pisiga geya
na dennaxe. Gbengberen yire birin
toma ne na geya fari.

21 Isirayilakae naxa xerae xee
Amorikae xa mange Sixon yire a
falafe ra,

22 «Muxu wama girife i xa bɔxi
nan ma. Muxu mu xe yire nun weni
bogi yire lima. Muxu mu wo xa
kolon ye minma. Muxu luma mange
xa kira gbansan nan xon ma, han
muxu i xa bɔxi igiri.»

23 Sixon mu tin e xa dangi a xa
bɔxi ma. A naxa a xa soorie malan,
e naxa mini Isirayilakae xili ma
gbengberenyi ma, e fa e gere Yahasi.

24 Isirayilakae naxa geeni. E naxa
e xa bɔxi birin tongo keli Arinon
xure ma han Yaboko xure, han
Amonikae xa bɔxi naaninyi ra. E mu
no dangide na ra barima Amonikae
senbe nu gbo.

25 Kono Isirayilakae naxa Amor-
ikae xa taae birin suxu, e fa sabati
nee kui. E naxa Xesibon fan suxu, a
nun a xa rabilinyi.

26 Xesibon nan nu na Amorikae xa
mange Sixon xa mangataa ra. A nu
bara na taa ba Mowaba mange nde
yi, a nun a xa bɔxi birin han Arinon
xure.

27 Na nan a ra, beetibae a falama,
«Wo fa Xesibon!
Sixon xa taa xa ti,
a man xa senbe soto!

28 Te bara Xesibon gan,

Sixon xa taa bara kana te ra.

Mowaba bɔxi xa taa Ari fan bara
gan,

naxan xa mixie nu noma Arinon
tode.

29 Naxankate na wo be Mowabakae,
wo tan Kemosi xa batulae.

A xa di xeme bara e gi.

A xa di ginse bara findi geelimanie
ra Amori mange Sixon xonyi.

30 Kono muxu bara no e ra,

Xesibon bara kana han Dibon.

Muxu bara e halaki han Nofa,
han a sa Medeba li.»

31 Isirayila naxa sabati Amorikae
xa bɔxi ma.

32 Munsa to ge Yaaseri taa
rabende, Isirayila naxa Amorikae
keri na longori birin ma.

33 Na dangi xanbi, e naxa kira
tongo sigafe ra Basan. Basan mange
Ogo nun a xa soorie naxa e li Ed-
ereyi.

34 Alatala naxa a masen Munsa be,
«I naxa gaaxu a ya ra! N na sama
ne i belexe, a nun a xa soorie nun
a xa bɔxi birin. I xa a bonbo alo i
Amori mange Sixon bonbɔxi ki naxe
Xesibon.»

35 Isirayilakae naxa Ogo, a xa die,
nun a xa soori birin bonbo. Mixi
keren mu no a bade e yi. E naxa a
xa bɔxi findi e gbe ra.

22

Balaki xa xeraya

1 Isirayilakae naxa siga e sa yonkin
Mowaba fiili ma, Yuruden xure de,
Yeriko ya tagi.

2 Siporo xa di xeme Balaki nu
bara a me Isirayilakae naxan nabaxi
Amorikae ra.

3 Mowabakae nu bara gaaxu Isir-
ayila pama belebele xa fe ra.

4 Na kui, e naxa a fala Madiyan
kuntigie be, «Yi pama belebele fama
won ma bɔxi birin xun nakanade,
alo ningee mere xun nakanama ki
naxe.» Balaki nan nu na Mowaba
mange ra na temui.

5 A naxa xerae xee Beyori xa di
xeme Balami yire, naxan nu sabatixi
Pettori, a bari taa xure de ra, a falafe

ra, «Nama belebele nde bara keli Misira b̄oxi ma, e fa yonkin n ma b̄oxi s̄eeti ma.

⁶ Yandi, i xa fa yi pama dankade, barima e senbe gbo n be. Temunde, na ki n n̄oma ne e bonbode, n e keru yi b̄oxi ma. N a kolon, i na duba naxan be, na bara baraka. I man na naxan danka, na fan bara danka.»

⁷ Mowaba kuntigie nun Madiyan kuntigie naxa siga se matoe sare ra Balami x̄on, e fa Balaki xa x̄eraya iba a be.

⁸ Balami naxa a fala e be, «Wo xa k̄oe radangi be. Alatala na yaabi so n yi, n na falama ne wo be.» Na kui, Mowaba kuntigie naxa xi Balami x̄onyi.

⁹ Alatala naxa mini Balami ma, a a max̄orin, «Nde na yi mixie ra i naxee ras̄en̄exi i x̄onyi yi ki?»

¹⁰ Balami naxa a yaabi, «Mowaba mange Siporo xa di x̄eme Balaki nan yi mixie x̄ee, a e xa fa a fala n be,

¹¹ «Nama belebele nde bara keli Misira b̄oxi ma, e fa sabati n ma b̄oxi s̄eeti ma. I xa fa yi pama danka, alako n xa n̄o e keride.»

¹² Alatala naxa a masen Balami be, «I naxa bira yi mixie f̄ox̄o ra, i naxa na pama danka. Barakat̄oe pama na a ra.»

¹³ Na kuye iba Balami naxa keli, a a fala Balaki xa kuntigie be, «Wo gbilen wo xa b̄oxi ma, barima Alatala mu tinxi n xa bira wo f̄ox̄o ra.»

¹⁴ Na kui, Mowaba kuntigie naxa gbilen Balaki yire, e a fala a be, «Balami bara tondi birade muxu f̄ox̄o ra.»

¹⁵ Balaki man naxa kuntigi gbege gbete x̄ee, naxee tide dangi a singee ra.

¹⁶ E naxa siga Balami yire, e a fala a be, «Balaki xa masenyi nan ya: «N tan Siporo xa di x̄eme Balaki, n bara i mayandi, i naxa tondi talufe ra n yire!

¹⁷ N i sare fima ne a fanyi ra. I wama naxan yo x̄on, n na fima ne i ma. Yandi i xa yi pama danka n be.»

¹⁸ K̄on̄o Balami naxa Balaki xa x̄erae yaabi, «Hali Balaki a xa banxi rafe gbeti nun x̄ema ra, a a so n yi ra, n mu n̄oma fefe rabade n Marigi Alatala mu n yamari naxan na.

¹⁹ Wo naxan nabama, wo fan xa lu be han tina ḡeesege. N man xa Alatala xa masenyi rame.»

²⁰ Alatala naxa mini Balami ma k̄oe ra, a a masen a be, «Yi mixie to bara fa i xilide, i xa bira e f̄ox̄o ra, k̄on̄o n na naxan fala i be, i na nan nabama.»

²¹ Na kuye iba Balami naxa baki a xa sofale fari, a bira Mowaba kuntigie f̄ox̄o ra.

²² Balami sigafe naxa Alatala rax̄on̄o. Alatala xa maleke naxa siga kira ibolonde Balami ya ra. A nu d̄ox̄oxi a xa sofale fari, a xa walike firinyie nu na a f̄ox̄o ra.

²³ Balami xa sofale to Alatala xa maleke to kira tagi, santidegema suxuxi a yi, a raminixi a te i, a naxa keli kira x̄on ma, a so xe ra. Balami naxa sofale bonbo, alako a xa a xun ti kira ra.

²⁴ Alatala xa maleke man naxa sa ti e xa kira di x̄on ma weni bilie tete firinyie tagi.

²⁵ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a raxeten tete ra, a Balami sanyi xeten tete ra a p̄axi ra. Balami naxa gbilen a bonbo ra.

²⁶ Alatala xa maleke man naxa sa ti yire raxetenxi a fanyi ra. Dangide yo mu nu na.

²⁷ Sofale to Alatala xa maleke to, a naxa a sa Balami bun ma. Balami naxa x̄on̄o a ma, a a bonbo a xa yisuxuwuri ra.

²⁸ Na kui, Alatala naxa sofale de ramini, a a niya a xa a fala Balami be, «A saxan nde nan yi ki i n bonboma. N munse rabaxi i ra?»

²⁹ Balami naxa a yaabi, «I n matandixi ne. Xa santidegema na n yi ra nu, n i faxama ne keren na.»

³⁰ Sofale naxa a fala Balami be, «N tan xa mu i xa sofale ra, i tema naxan fari temui birin? N darixi yi mooli raba ra?» Balami naxa a yaabi, «Ade.»

³¹ Na temui Alatala naxa Balami ya rabi maleke tofe ra, a tixi kira tagi, a xa santidegema baxi a te i, a suxuxi a belexe. Balami naxa a felen, a suyidi keren na.

³² Maleke naxa a maxorin, «Munfe ra i bara i xa sofale bonbo sanya saxan? N faxi ne n xa kira ibolon i ya ra, barima i na kira naxan xon yi ki, murutela xa kira na a ra.

³³ I xa sofale bara i ratanga n ma sanya saxan. Xa a tan mu a ra nu, n bara i faxa nu, konon mu a tan faxama.»

³⁴ Balami naxa a fala a be, «N bara yunubi raba! N mu nu a kolonxi, i tixi n ya ra. Konon yakosi, xa yi biyaasi mu i kenexi, n xa gbilen n xonyi.»

³⁵ Alatala xa maleke naxa a masen, «Ade, i xa bira yi mixie foxo ra, konon na masenyi naxan masen i be, i na nan falama.» Na kui, Balami nun Balaki xa xerae naxa siga.

³⁶ Balaki to a me a Balami na fafe, a naxa siga a ralande taa nde ma Arinon xure de ra, Mowaba xa naaninyi yire.

³⁷ A naxa Balami maxorin, «Munfe ra i mu fa n ma xeraya singe xili ma? I joxo a ma n mu noma i sare fide?»

³⁸ Balami naxa Balaki yaabi, «N bara fa i xon, konon mu noma woyende na ki tun. Alatala masenyi naxan sama n de i, n na nan tun falama.»

³⁹ Balami nun Balaki naxa siga, e so Kiriya Xusoti.

⁴⁰ Balaki naxa ningee nun yexee ba serexe ra, a nde so Balami yi ra a nun kuntigi naxee nu na a foxo ra.

⁴¹ Na kuye iba, Balaki naxa Balami xanin Bamoti Baali geya fari. Menni a naxa Isirayila pama seeti nde to.

23

Balami dubafe Isirayila pama be

¹ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa serexebade solofere yailan be. I man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.»

² Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. E naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma.

³ Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be serexe fe ma, n tan xa n makuya dondoronti. Temunde Alatala fama minide n ma. A naxan yo masen n be, n a falama i be.» Balami to te geya nde fari,

⁴ Alatala naxa mini a ma. Balami naxa a fala a be, «N bara serexebade solofere yailan, n yexee kontonyi keren nun tuura keren nan baxi a birin keren keren fari.»

⁵ Alatala naxa masenyi fi Balami ma a naxan masenma. A naxa a yita a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

⁶ Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie.

⁷ Balami naxa a xa masenyi ti yi ki,

«Balaki nan faxi n na kelife Siriya. Mowaba mange nan n xilixi, kelife sogetede geyae kon na.

«Fa, Yaxuba bonsoe danka n be! I xa xone radin Isirayila ma!»

⁸ N noma mixi dankade di, Alatala mu naxan dankaxi? N noma xonode mixi ma di, Ala mu xonoxi naxan ma?

⁹ N e toma kelife geya kon na, keli yire itexi.

Nama nan a ra, naxan luma a xati ma, naxan tagi rasama e nun si gbete ra.

¹⁰ Nde noma Yaxuba bonsoe kontide, konti naxan dangima meyenyi konti ra?

E nu Isirayila pama itaxun donode naani ra,

nde noma a seeti keren yati kontide? Ala xa n mali n xa aligiyama li tinxinyi kui.

Ala xa n mali n xa maniya e ra n ma saya kui.»

¹¹ Balaki naxa a fala Balami be, «I munse rabaxi n na yi ki? N i rafaxi ne n yaxuie dankade, konon i tan na dubafe e be.»

12 Balami naxa a yaabi, «Alatala na masenyi naxan sa n de i, n mu lan n xa na fala?»

13 Balaki man naxa a fala a be, «Won xa siga yire gbete, i noma e tode dennaxe. I seeti keren nan gbansan toma be, i mu e birin toma. Menni i noma e birin tode, i fa e danka.»

14 A naxa Balami xanin Sofimi, Pisiga geya fari. A naxa serexebade solofere yailan menni, a tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma fari.

15 Balami naxa a fala Balaki be, «I xa lu be i xa serexe fe ma, n tan xa n makuya dondoronti, n nun Alatala xa lu yire keren.»

16 Alatala naxa mini Balami ma, a masenyi nde fi a ma, a fa a fala a be, «Siga Balaki yire, i xa yi masenyi ti a be.»

17 Balami naxa gbilen Balaki yire, a a li a tixi a xa serexe fe ma, a tan nun Mowaba kuntigie. Balaki naxa a maxorin, «Alatala munse masenxi?»

18 Balami naxa yi masenyi ti a be, «Balaki, keli. Siporo xa di xeme, i tuli mati.

19 Ala mixi mu a ra, a mu wule falama.

Adamadi mu a ra, a xa a xaxili masara.

A mu a xui masarama.

A mu neemuma a xa saate ma.

A mu laayidi kanama.

20 Ala bara n yamari n xa duba yi naxa be.

Alatala bara baraka sa e ma.

N mu noma na masarade.

21 Tooro mu luma Yaxuba bonsoe ya ma.

Setarena mu toma Isirayila.

E Marigi Alatala na e foxo ra.

Mange xui mema ne e tagi.

22 Alatala e ramixi Misira boxi ra, senbe na e yi ra alo sexe ninge.

23 Karamoxo wali mu noma Yaxuba bonsoe toorde.

Sematoe mu noma sese rabade Isirayila xili ma.

A fama falade Yaxuba nun Isirayila xa fe ra,

Ala xa wali mato!

24 Yi naxa kelima alo yete gine, e tima alo yete xeme, naxan mu a sama fo a xa sube don, a naxan faha, fo a xa a wuli min.»

25 Balaki naxa a fala Balami be, «Xa i mu wama e dankafe, hali i mu duba e be.»

26 Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i be, Alatala na naxan yo masen n be, n na nan falama?»

27 Balaki naxa a fala Balami be, «Awa, won xa siga yire gbete. Temunde Alatala tinma i xa yi naxa danka n be menni.»

28 Balaki naxa Balami xanin Peyori geya fari, gbengberenyi toma dennaxe.

29 Balami naxa a fala Balaki be, «Serexebade solofere ti be, i man xa fa tuura solofere nun yexee kontonyi solofere ra.»

30 Balami naxan maxorin, Balaki naxa a birin naba. A naxa tuura keren nun yexee kontonyi keren ba serexe ra na serexebade keren keren ma fari.

24

Balami dubafe Isirayila be

1 Balami to a to a Alatala nu wama baraka safe Isirayila xa fe ma, a mu karamoxo wali raba alo a darixi a raba ra ki naxe. A naxa a ya rafindi gbengberenyi ma.

2 A to Isirayila naxa to, e yonkinxi e bonsoe ki ma, Ala Xaxili naxa goro a ma,

3 a fa yi masenyi ti:

«N yi nan masenma, n tan Beyori xa di xeme Balami, naxan xa se igbema a fanyi ra,

4 naxan Ala xui ramema, naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laamatunyi toma,

naxan fahaamui sotoma suyidi kui.

5 Yaxuba, i xa kiri banxie rayabu, Isirayila, i xa lingirae tofan.

6 E gulunba rafema, e luma alo laakoe naxan na xure de ra, alo wuri bilie Alatala naxee sixi ye yire.

7 Ye mu nonma Isirayila naxa yi ra,

tune goroma e xa sansie ma a fanyi ra.

E xa mange senbe gbo Agaga be, Isirayila xa mangeya xili fanyi sotoma ne.

⁸ Ala naxa e ramini Misira boxi ma, e senbe gbo alo sexe ninge.

E e yaxuie xun nakanama ne, naxee e xori girama, e e faxama xalie ra.

⁹ E e malabuma ne alo yete, nde suusama e rakelide?

Baraka xa lu mixi be naxan na duba wo be,

danka xa lu mixi be naxan na wo danka!»

¹⁰ Na kui Balaki naxa xono Balami ma a naaxi ra. A naxa a fala, «N i xili ne i xa n yaxuie danka, kono a sanya saxan nde nan yi ki, i na dubafe e be!

¹¹ Keli be keren na! Siga i xonyi! N nu bara laayidi tongo i be wali sare xa fe ra, kono Alatala mu tinxi i xa a soto!»

¹² Balami naxa a yaabi, «N mu a fala i xa xerae be,

¹³ «Hali Balaki a xa banxi nan nafe gbeti nun xema ra n be, n mu noma sese rabade Alatala mu n yamari naxan na. Alatala naxan masenma n be, n noma gbilende na foxo ra?»

¹⁴ Awa, yakosi, n na gbilenfe n xonyi, kono i xa a kolon yi pama naxan nabama wo ra.»

¹⁵ Na temui Balami naxa yi masenyi ti a be:

«Beyori xa di xeme Balami xa masenyi nan ya, naxan see igbema a fanyi ra,

¹⁶ naxan Ala xui ramema, naxan Ala Xili Xungbe Kanyi xa laamatunyi toma,

naxan fahaamui sotoma Ala Xili Xungbe saabui ra.

¹⁷ N fe toxi naxan fama rabade yare. N fe toxi naxan makuya yakosi ra.

Tunbui nde fama tede kelife Yaxuba xa mixie ma.

Mange tonxuma nde fama kelide Isirayila ya ma.

A Mowaba xun nakanama ne, a Seti xa die xa fe jonma ne.

¹⁸ Edon xa fe goroma ne, Seyiri xa fe goroma ne, kono Isirayila senbe sotoma ne.

¹⁹ Mange nde kelima Yaxuba xa mixie ya ma,

naxan bekae sontoma.»

²⁰ Balami to Amalekikae to, a naxa yi masenyi ti:

«Amaleki si fisamante na nu a ra, kono a raponyi, a bonoma ne!»

²¹ Balami to Kenikae to, a naxa yi masenyi ti:

«Wo sabatide mabanbanxi, wo tee saxi fanye nan fari,

²² kono Asuri fama ne wo xun nakanade,

a wo findi geelimanie ra.»

²³ Na temui a naxa a xa masenyi xun dusu:

«Nde noma kiside Ala xa naxankate ma?

²⁴ Kunkuie fama ne kelife Kitimi, e noma ne Asuri nun Xeberi ra, kono a raponyi, e fan xun nakanama ne.»

²⁵ Na dangi xanbi, Balami naxa keli, a gbilen a xonyi. Balaki fan naxa keli naa.

25

Isirayilakae xa kuye batu

¹ Isirayilakae to nu yonkinxi Sitimi, e naxa so yene rabafe Mowaba ginne ra.

² Na ginne naxa Isirayila xeme xili e xa lan e xa serexee ma, naxee nu bama e xa kuyee be.

³ Isirayilakae to Peyori xa Bali kuye batu folo, Alatala naxa xono e ma.

⁴ Alatala naxa a fala Munsa be, a a xa pama yarerati birin gbaku wuri kon na a ya i, a e ya rafindi soge ma, alako a xa xone xa gbilen Isirayila foxo ra.

⁵ Munsa naxa Isirayila kiitisee yamari, «Wo xa mixi birin faxesa, naxan bara Peyori xa Bali kuye batu!»

⁶ A fefe na fala, Isirayilaka nde naxa fa Madiyanka gine nde ra a ngaxakerenyie ya i. Munsa nun Isirayila pama naxee nu na wafe horomolingira sode de ra, naxa na gine nun na xeme to.

⁷ Haruna xa mamadi, Eleyasari xa di xeme Finexasi serexedube to na

gine nun na xeme to, a naxa keli, a tanbe tongo,

⁸ a bira na xeme foxo ra kiri banxi kui, a sa a tan nun na gine soxo a xa tanbe ra e furi ma keren na. Na temui Alatala xa xone naxa dan.

⁹ Mixi wulu moxonen nun naani nan faxa na gbaloe kui.

¹⁰ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹¹ «Haruna serexedube xa mamedi, Eleyasari xa di xeme Finexasi, bara n ma xone ba Isirayilakae ma. N ma xanunteya n ma pama be nu na a boje kui, a fa a niya a xa na raba. N tan mu Isirayila birin sonto n ma xanunteya xa fe ra.

¹² A fala Finexasi be, n bara bojesa saate xiri a tan nun n tan tagi.

¹³ Na saate luma n tan nun a bonsoe tagi, e fa findi serexedubee ra abadan, barima n ma xanunteya nu na a boje kui, a man fa a niya Isirayilakae xa yunubi xa xafari.»

¹⁴ Isirayilaka naxan faxa e nun na Madiyan gine ra, a nu xili Simiri, Salu xa di xeme. Simeyon bonsoe xunyi nde nan nu a ra.

¹⁵ Na gine Madiyanka tan nu xili Kosibi, Suuru xa di gine. Madiyan xabile ndee xunyi nan nu a baba ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Munsa be,

¹⁷ «Wo xa Madiyankae gere alo yaxuie!

¹⁸ E findixi wo be yaxuie nan na Peyori kuye xa fe ra, nun e maagine Kosibi xa fe ra. Kosibi findixi e xa yarerati nde xa di gine nan na,

¹⁹ naxan faxa Peyori kuye xa fe kui.»

26

Isirayilakae kontife a firin nde

¹ Na gbaloe to dangi, Alatala naxa a fala Munsa nun Haruna serexedube xa di xeme Eleyasari be,

² «Wo xa Isirayila pama birin xili sebe, keli a je moxonen ma han na xanbi, a denbaya ki ma, naxan birin noma soorija rabade.»

³ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a fala Isirayilakae be Mowaba

boxi ma Yuruden xure seeti ma Yeriko ya i,

⁴ «Isirayilaka birin xa konti, keli mixi ma naxan bara je moxonen soto han na xanbi, alo Alatala a yamari Munsa nun Isirayilakae be ki naxe.» Isirayila bonsoe naxee mini Misira boxi ra, nee nan yi ki.

⁵ A folo Isirayila xa di singe Ruben nan ma, a xa die nan yi ki: Xanoki, Palu,

⁶ Xesiron, Karimi, nun e xabilee.

⁷ Ruben bonsoe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu tongo naani nun saxan keme solofere tongo saxan nan ma.

⁸ Palu xa di xeme Eliyabi

⁹ nan nu na Nemuweli, Datan, nun Abirami baba ra, naxee keli Munsa nun Haruna xili ma Isirayila kuntigie ya ma. E nun Kora nun a foxirabiree to keli Alatala xili ma,

¹⁰ boxi rabi ne, a fa e birin gerun. Na loxo Alatala mixi keme firin mixi tongo suuli gan ne te ra, e xa findi misaali ra pama be.

¹¹ Kono Kora xa die tan mu faxa na fe kui.

¹² Simeyon xa die nan yi ki e xabile ki ma: Nemuweli, Yamin, Yakimi,

¹³ Sera, Sawulu, a nun e xabilee.

¹⁴ Simeyon bonsoe xabilee nan na ki. Nee xasabi lan mixi wulu moxonen nun firin, mixi keme firin nan ma.

¹⁵ Gadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sefon, Xagi, Suni,

¹⁶ Oseni, Eri,

¹⁷ Arodi, Areli, nun e xabilee.

¹⁸ Gadi bonsoe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo naani, mixi keme suuli nan ma.

¹⁹ Yuda xa die nan yi ki: Eru nun Onan. Kono e tan faxa Kanaan boxi nan ma.

²⁰ Yuda xa die nan yi ki e xabile ki ma: Selaha, Peresi, Sera, nun e xabilee.

²¹ Peresi xa die nan yi ki: Xesiron, Xamuli, nun e xabilee.

²² Yuda bonsoe xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo solofere nun senni, mixi keme suuli nan ma.

23 Isakari xa die nan yi ki e xabile ki ma: Tola, Puwa,

24 Yasubu, Simiron, nun e xabilee.

25 Isakari bõnsõee nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme saxan nan ma.

26 Sabulon xa die nan yi ki e xabile ki ma: Seredi, Elon, Yaxaleeli, nun e xabilee.

27 Sabulon bõnsõee xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo senni, mixi keme suuli nan ma.

28 Yusufu xa die nan yi ki e xabile ki ma: Manasi nun Efirami.

29 Manasi xa die nan yi ki: Makiri nun a xabilee. Makiri nan Galadi nun a xabilee soto.

30 Galadi xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yeseri, Xeleki,

31 Asireli, Sikemi,

32 Semida, Xeferi, nun e xabilee.

33 Xeferi xa di xeme Selofexadi tan di ginẽe nan tun soto. Nee xilie nan yi ki: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

34 Manasi bõnsõee xabilee nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun firin, mixi keme solofere nan ma.

35 Efirami xa die nan yi ki e xabile ki ma: Sutela, Bekeri, Taxani, nun e xabilee.

36 Sutela xa di nan yi ki: Eran nun a xabilee.

37 Efirami xa die nan na ki. E xasabi lan mixi wulu tongo saxan nun firin, mixi keme suuli nan ma. Yusufu xa mamadie nan na ki e xabile ki ma.

38 Bunyamin xa die nan yi ki e xabile ki ma: Bela, Asibeli, Axirama,

39 Sufami, Xufami, nun e xabilee.

40 Bela xa die naxa findi Arade, Naaman, nun e xabilee ra.

41 Bunyamin xa die nan na ki e xabile ki ma. E xasabi naxa lan mixi wulu tongo naani nun mixi suuli keme senni ma.

42 Dana xa die nan yi ki e xabile ki ma. Suxami nun a xabilee. Dana bõnsõee nan na ki e xabile ki ma.

43 E xasabi naxa lan mixi wulu tongo senni nun naani, mixi keme naani ma.

44 Aseri xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yimena, Yisiwi, Beriya, nun e xabilee.

45 Beriya xa die nan yi ki: Xeberi, Malakiyeli, nun e xabilee.

46 Aseri xa di ginẽe nu xili ne Sera.

47 Aserikae nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo suuli nun saxan, mixi keme naani nan ma.

48 Nafatali xa die nan yi ki e xabile ki ma: Yaxaseeli, Guni,

49 Yeseri, Silemi, nun e xabilee.

50 Nafatali bõnsõee nan na ki e xabile ki ma. E xasabi lan mixi wulu tongo naani nun suuli, mixi keme naani nan ma.

51 Isirayilaka konti lanxi mixi wulu keme senni nun keren, mixi keme solofere tongo saxan nan ma.

52 Alatala naxa a masen Munsa be,

53 «Kanaan boxi itaxunma na mixie nan ma e bõnsõee xasabi ma, a findi e ke ra.

54 Bõnsõee birin ke sotoma a xa mixie xasabi bere nan na. Bõnsõee naxee xa mixie gbo, i nee gbe ragbo dangi booree ra, naxee xa mixi xurun.

55 N tan nan a ragirima bõnsõee birin lan a xa ke naxan soto e bõnsõee xasabi ma.

56 Boxi itaxunyi findima Ala xa maragiri nan na, bõnsõee xungbee nun bõnsõee xurie tagi.»

57 Lewi bõnsõee nan yi ki naxee konti e xabile ki ma: Gerison, Kehati, Merari, nun e xabilee.

58 Lewi bõnsõee xabilee nan yi ki: Libini, Xebiron, Maxali, Musi, nun Kora. Kehati nu bara Amarama soto.

59 Amarama xa ginẽe nu xili ne Yebedi, Lewi xa di ginẽe, naxan bari Misira. A naxa Haruna, Munsa, nun e maagine Mariyama bari Amarama be.

60 Haruna nu bara Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari soto di ra.

61 Nadabo nun Abihu faxa ne, e to serexe gan te ra naxan mu daxa.

62 Di xeme naxan konti Lewi bõnsõee ya ma, keli a kike keren han na xanbi, a xasabi lan mixi wulu moxõpen nun saxan nan ma. E xa konti nu na a xati ma, barima e mu boxi soto ke ra Isirayilakae ya ma.

⁶³ Munsa nun Eleyasari serexedube na mixie nan konti Mowaba boxi ma Yuruden xure sseti ma Yeriko taa ya i,

⁶⁴ konto Munsa nun Haruna serexedube mixi naxee konti Turusinina gbengberenyi ma, na keren mu nu na Isirayilakae ya ma sonon.

⁶⁵ Alatala a fala ne, a nee birin faxama ne gbengberenyi ma. Na kui, e sese mu lu dunija, fo Yefune xa di xeme Kalebi, nun Nunu xa di xeme Yosuwe.

27

Ginee xa ke seriye

¹ Yusufu xa di xeme Manasi, na fan xa di xeme Makiri, na fan xa di xeme Galadi, na fan xa di xeme Xeferi, na fan xa di xeme Selofexadi, di gine suuli nan soto, naxee nu xili: Maxala, Nowa, Xogala, Milika nun Tirisa.

² Na di ginee nan fa e yete kan dentege Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila yareratie be, Isirayila pama birin ya xori, horomolingira sode de ra. E naxa a masen,

³ «Muxu baba mu di xeme soto. A bara faxa gbengberenyi ma, konto a mu nu na Kora xa mixie ya ma naxee keli Alatala xili ma. A tan faxa a yete kan xa yunubi rabaxi nan ma.

⁴ Munfe ra muxu baba xili bama a xabile xa mixie ya ma, di xeme to mu na a be? Ke nde so muxu fan yi ra, muxu baba ngaxakerenyie tagi!»

⁵ Munsa naxa e xa fe dentege Alatala be.

⁶ Alatala naxa a masen a be,

⁷ «Selofexadi xa di ginee bara nondi fala. E baba ke so e yi ra alo e baba ngaxakerenyie a soto ki naxe.

⁸ A fala Isirayilakae be, «Xa xeme nde sa faxa di xeme xanbi, wo a ke so a xa di ginee yi ra.

⁹ Xa di gine fan mu na a be, wo a ke so a fafaxakerenyie yi ra.

¹⁰ Xa fafaxakeren yo mu na a be, wo a so a baba fafaxakerenyie yi ra.

¹¹ Xa a sa li, a baba fafaxakeren yo mu na, wo a ke so mixi yi ra, e nun naxan makore e boore ra a xabilee

ya ma.» Na xa findi yaamari nun seriye ra Isirayilakae be, alo n tan Alatala a yamarixi i be ki naxe.»

Yosuwe findife Munsa joxoxe ra

¹² Alatala naxa a masen Munsa be, «Te yi Abarimi geya fari, alako i xa boxi mato n naxan fima Isirayilakae ma.

¹³ I na ge a matode, i taa masarama ne, i gbilen i benbae ma alo i taara Haruna,

¹⁴ barima wo bara n ma yaamari matandi. Isirayilakae to keli n xili ma ye xoli xa fe ra Kadesi, Sini gbengberenyi ma, wo mu seedenoxoya raba n ma seniyeanyi xa fe ra.»

¹⁵ Munsa naxa a fala Alatala be,

¹⁶ «Alatala, daali birin Marigi Ala, mixi keren doro pama xun ma,

¹⁷ naxan tima e ya ra, e mini temui nun e so temui, naxan e ramini, a e raso, alako i xa pama naxa lu alo xuruse naxee rabepinxi e yete ma, kantama yo mu e be.»

¹⁸ Alatala naxa a masen Munsa be, «I xa Nunu xa di Yosuwe sugandi, Xaxili Seniyeanyi na naxan ma. I xa i belexe sa a ma.

¹⁹ I xa a ti Eleyasari serexedube nun pama birin ya xori, i fa yaamarie so a yi ra,

²⁰ i xa mangeya nde xa dangi a ma, alako Isirayila pama birin xa a xui suxu.

²¹ A tima ne Eleyasari serexedube ya i n waxonfe maxorinde geme sugandixie ra. N yaabi naxan fima, a tan nun pama birin jere ma na nan ma. E minima Eleyasari serexedube xui nan ma, e soma Yosuwe xui nan ma.»

²² Munsa naxa Alatala xa yaamari raba. A naxa Yosuwe tongo, a sa a ti Eleyasari serexedube nun Isirayila pama ya i,

²³ a a belexe sa a ma, a yaamarie so a yi ra, alo Alatala nu bara a yamari ki naxe.

28

Geesege nun nunmare serexee

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsaba,

² «A fala Isirayilakae be, e xa n ma serexe ba a ba temui. Donsee nan e ra, naxee ganma, e xiri joxunme te n na.

³ «A fala e be, <Loxo yo loxo wo xa serexe gan daaxi ba Alatala be, yexee firin, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁴ Keren xa ba geesege, boore xa ba nunmare.

⁵ Wo man xa sansi xori dinxi kilo saxan ba serexe ra naxan namulanxi oliwi ture fanyi litiri keren nun a tagi ra.

⁶ Na serexe gan daaxi mooli nu bama n be Turusinina geya ma, a xiri joxunme nu tema n na.

⁷ Weni serexe litiri keren nun a tagi bama yexee seeti ma Alatala be. Na serexe rafalama yire seniyenxi nan kui.

⁸ Wo xa sansi xori dinxi serexe nun weni serexe ba nunmare temui yexee seeti ma. Na birin findima serexe gan daaxi nan na naxan xiri joxunme tema n tan Alatala ra.»

Malabu loxo serexe

⁹ Malabui loxo wo xa yexee firin ba malabu loxo serexe ra, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Sansi xori dinxi serexe naxan namulanxi ture kilo senni ra, nun weni serexe xa ba na yexee seeti ma.

¹⁰ Malabui loxo serexe gan daaxie nan bama geesege nun nunmare serexe ra, a nun e xa weni serexe.

Kike xi singe serexe

¹¹ Kike xi singe birin, wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

¹² Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

¹³ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a

xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra.

¹⁴ Weni litiri saxan serexe xa ba tuura birin be. Weni litiri firin serexe xa ba yexee kontonyi birin be. Weni litiri keren serexe xa ba yexee birin be. Na serexe mooli bama kike xi singe birin je kui.

¹⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra, wo geesege nun nunmare serexe bama temui naxe, a nun a xa weni serexe.

Sayamaleke Dangi Sali serexe

¹⁶ Kike singe xi fu nun naani nde, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba Alatala xa binye bun ma.

¹⁷ Na kike xi fu nun suuli nde findima sali loxo nan na. Wo xa taami lebinitare don xi solofere bun ma.

¹⁸ Na xi singe wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali yo raba na loxo.

¹⁹ Wo xa yi serexe gan daaxie ba Alatala be na loxo: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

²¹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee yo yexee seeti ma.

²² Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

²³ Wo xa na serexe sa geesege daaxie xun ma, naxee bama loxo birin.

²⁴ Wo xa nee ba xi solofere bun ma. Serexe gan daaxi nan a ra naxan ganma, a xiri joxunme te n tan Alatala ra. Nee bama ne loxo yo loxo, e nun boore serexe gan daaxie, nun weni serexe.

²⁵ A xi solofere nde, wo xa wo malan Ala batude. Wo naxa wali gbete raba na loxo.

Xe Xaba Sali serexe

²⁶ Xe Xaba Sali, wo na fa sansi bogi singee serexe ra Alatala xon ma, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo suxu na loxo.

²⁷ Wo xa yi serexe ba: tuura firin, yexee kontonyi keren, nun yexee solofere, naxee bara je keren soto. Nee nan bama serexe gan daaxi ra, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.

²⁸ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

²⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

³⁰ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

³¹ Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra. Lanyuru yo naxa lu na serexe ma.

29*Sara xa Sali serexe*

¹ «Kike solofere nde xi singe, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo sarae fema ne na loxo.

² Wo xa tuura firin ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

³ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura keren yo tuura keren seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

⁵ Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra.

⁶ Na serexe birin sama serexe gan daaxie nan xun, wo naxee bama loxo yo loxo, a nun wo naxee bama

kike yo kike a xi singe, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe naxan sama e seeti ma. Serexe nan e ra naxee ganma, e xiri joxunme te n tan Alatala ra.»

Yunubi xafari loxo serexe

⁷ «Na kike solofere nde, xi fu loxo, wo xa wo malan n batude, wo fan xa sunyi suxu. Wo naxa wali yo raba na loxo.

⁸ Na loxo wo xa tuura nde ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi keren, a nun yexee solofere, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma.

⁹ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa tuura seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee kontonyi keren yo yexee kontonyi keren seeti ma.

¹⁰ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa yexee keren yo yexee keren seeti ma.

¹¹ Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

Bage Ti Sali serexe

¹² «Kike solofere nde, xi fu nun suuli, wo xa wo malan n batude. Wo naxa wali yo raba na loxo. Wo xa sali nde raba n tan Alatala be xi solofere bun ma.

¹³ A xi singe, wo xa tuura fu nun saxan, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, naxee bara je keren soto, lanyuru yo mu na naxee ma. Wo na e gan, a xiri joxunme te n tan Alatala ra.

¹⁴ Sansi xori dinxi serexe kilo solomanaani naxan namulanxi ture ra, a xa sa na tuura fu nun saxan seeti ma. Sansi xori dinxi serexe kilo senni naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexee kontonyi firin seeti ma.

¹⁵ Sansi xori dinxi serexe kilo saxan naxan namulanxi ture ra, a xa sa na yexee fu nun naani seeti ma.

16 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra, dangife na yunubi xafari serexe, nun na serexe gan daaxie wo naxee bama loxo yo loxo, a nun sansi xori dinxi nun weni serexe.»

17 «Sali xi firin nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

18 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

19 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

20 «Sali xi saxan nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

21 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

22 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

23 «Sali xi naani nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

24 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

25 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

26 «Sali xi suuli nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

27 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

28 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

29 «Sali xi senni nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

30 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

31 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

32 «Sali xi solofere nde, wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma,

33 a nun e xa sansi xori dinxi nun weni serexe naxan lanma seriye ki ma.

34 Wo xa sikote keren fan ba Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

35 «Sali xi solomasaxan nde, wo xa wo malan n tan Ala batude. Wo naxa wali gbete raba na loxo.

36 Wo xa tuura fu nun firin, yexee kontonyi firin, nun yexee fu nun naani ba serexe gan daaxi ra, naxee bara ne keren soto, lanyuru mu na naxan ma. E xiri joxunme tema n tan Alatala ma.

37 Wo man xa sansi xori dinxi nun weni serexe ba naxan lanma seriye ki ma na tuura, na yexee kontonyi, nun na yexee xa fe ra.

38 Wo xa sikote keren fan ba n tan Alatala be yunubi xafari serexe ra. Wo xa na serexe sa boore serexe xun, wo naxee bama loxo birin, e nun sansi xori nun weni naxan fan bama serexe ra.»

39 «Serexe nan na ki wo lan wo xa naxee ba n tan Alatala be wo xa sali loxo, bafe wo xa laayidi serexe, wo xa serexe janigxie, wo xa

serexε gan daaxie, wo xa sansi xori dинxi serexεε, wo xa weni serexεε, nun wo xa xanunteya serexεε.»

30

Laayidi tongoxi seriye

¹ Munsaxaxa Alatala xa yaamari birin fala Isirayilakae be, a naxee so a yi ra.

² Munsaxaxa yi masenyi ti Isirayila bonsoe kuntigie be, «Alatala xa yaamarie nan ya:

³ Xa mixi nde sa laayidi tongo Alatala be fe nde ma, xa na mu a a kali Alatala ra fe nde ma, na kanyi lan ne a xa a xui rakamali. A naxan birin falaxi a de ra, a xa a birin naba.»

⁴ «Gine dimedi na sa laayidi tongo fe nde ma Alatala be, a na a baba xonyi temui naxe, a fa a kali,

⁵ a baba naxa a kolon a a xa di gine bara laayidi nde tongo, a baba mu sese fala na fe kui, a xa na laayidi rakamali.

⁶ Kono xa a baba mu tin na laayidi tongoxi ra a me temui, a mu lan na gine dimedi xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra a baba waxonfe xa fe ra.»

⁷ «Gine na sa laayidi tongo, xa na mu a a kali woyenyi mafuraxi ra,

⁸ xa a xa mori sa na me, a fa lu a mu sese fala na fe ra, a xa na laayidi rakamali.

⁹ Kono xa a xa mori mu tin na fe ra a me temui, a mu lan na gine xa a rakamali. Alatala mu a suxuma a ra.»

¹⁰ «Kaape gine na laayidi tongo, xa na mu, gine naxan nun a xa xeme bara fatan, a xa a xa laayidi rakamali.»

¹¹ «Gine xeme taa idoxoe na laayidi tongo, xa na mu a a kali fe nde ma,

¹² xa a xa mori fa na fe kolon, kono a mu fefe fala na fe kui, a lanma na gine xa a xa laayidi rakamali.

¹³ A xa mori na a xa laayidi me temui naxe, a noma tinde a ra, xa na mu a ra, a noma tonyi doxode a ma. Alatala mu a suxuma a ra.

¹⁴ A xa mori noma tinde, xa na mu a ra tondide a xa laayidi nun a xa kali birin na.

¹⁵ Xa a mu fefe falama na fe kui, a xa gine lanma a xa a xa laayidi rakamali. A xa dundui a niyama ne gine xa a xa laayidi rakamali.

¹⁶ Xa a xa mori tonyi doxoma a xa gine xa laayidi ma temui gbete, a tan nan yati a xa gine xa kote xaninma.»

¹⁷ «Alatala xa seriye nan na ki a naxan fixi Munsaxaxa ma, gine xa fe ra naxan na xeme taa, xa na mu a ra gine naxan na a baba xonyi.»

31

Madiyankae gerefe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Munsaxaxa be,

² «I xa Isirayilakae gbe joxo Madiyankae ma. I na ge na ra, i fa taa masara.»

³ Munsaxaxa a fala jama be, «Xeme ndee xa geresosee tongo Madiyan xili ma wo gbe joxode Alatala xili ra.

⁴ Isirayila bonsoe birin xa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.»

⁵ Isirayila bonsoe fu nun firin naxa mixi wulu keren keren ba geresoe ra.

⁶ Munsaxaxa na soori wulu fu nun firin xee gere tide. Eleyasari serexedube xa di xeme Finexasi naxa e mati, se seniyenxie nu na a yi ra, a nun sara naxee tonxuma fima e boore ma gere xa fe ra.

⁷ E naxa siga gere tide Madiyan xili ma, alo Alatala a yamari ki naxe Munsaxaxa be. E naxa na xeme birin faxesa,

⁸ a nun Madiyan mange suuli: Efi, Rekemi, Suuru, Xuru, nun Reba. E naxa Beyori xa di xeme Balami fan faxesa santidegema ra.

⁹ E naxa Madiyan ginee nun e xa di birin findi konyie ra. E naxa e xa xurusee, e xa goore, nun e harige birin tongo.

¹⁰ E naxa e xa taae nun e xa daaxae gan.

¹¹ E naxa e xa harige, e xa xurusee, nun e xa ginee suxu,

12 e e xanin Munsa, Eleyasari, nun Isirayila pama xon ma e yonkinde Mowaba fili ma, Yuruden xure de i, Yeriko ya tagi.

13 Munsa, Eleyasari serexedube, nun Isirayila pama yareratie naxa e ralan yonkinde fari ma.

14 Munsa naxa xon sori wulu xunyie nun sori keme xunyie ma, a a fala e be,

15 «Munfe ra wo mu yi ginnee faxa?

16 E tan nan bira Balami xa marasi foxo ra, e Isirayilakae ramini Alatala xa kira xon Peyori, Alatala fa gbaloe ragoro a xa pama ma.

17 Awa, yakosi, wo xeme dime birin faxa, a nun gine naxee bara xeme fe kolon.

18 Gine dimedie tan, wo xa nee ragata wo yete be.

19 Wo tan naxee bara mixi faxa, xa na mu wo bara din fure ra, wo xa lu yonkinde fari ma xi solofere, a nun mixie wo naxee suxu gere kui. Wo xa wo yete nun wo xa mixi suxuxie raseniye a xi saxan nde nun a xi solofere nde.

20 Wo xa wo xa dugie fan naseniye a nun see naxan tan birin nafalaxi kiri, si xabe, nun wuri ra.»

21 Eleyasari serexedube naxa a fala sorie be naxee gere tixi, «Alatala xa seriyen nan ya a naxan masenxi Munsa be:

22 Xema, gbeti, wure gbeeli, wure, yoxui, nun sunbui,

23 se naxan birin mu ganma te ra, wo xa a raso te, a xa seniye. Na dangi xanbi wo man xa a raseniye ye ra. Se naxan mu noma rasode te, wo xa na raseniye ye ra.

24 Wo xa wo xa dugie xa a xi solofere nde. Na temui wo bara seniye, wo fa noma sode yonkinde.»

Sotose itaxunfe

25 Alatala naxa a masen Munsa be,

26 «I tan, Eleyasari serexedube, nun Isirayila kuntigie, wo xa yi mixi suxuxie, nun e xa xurusee konti, wo naxee sotoxi gere kui.

27 I xa e itaxun sorie nun pama ra.

28 Sorie gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi keme suuli yo mixi keme suuli tagi, a xa findi n gbe ra. Xurusee fan na ki, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra.

29 I xa nee ba sorie gbe ya ma, i e fi Eleyasari serexedube ma Alatala xili ra.

30 Isirayila pama gbe ya ma, i xa mixi keren tongo mixi tongo suuli yo mixi tongo suuli ya ma, keme suuli yo keme suuli, i keren nan tongoma e ya ma n be. A findi ningee ra, a findi sofalee ra, a findi xuruse lanmae ra. I xa nee so Lewi bonsae yi ra, naxee e joxo saxi n ma horomolingira xon.»

31 Munsa nun Eleyasari serexedube naxa a raba, alo Alatala a yamari ki naxee Munsa be.

32 Naxan soto gere kui, a xasabi lan xuruse lanma wulu keme senni wulu tongo solofere nun suuli nan ma,

33 ninge wulu tongo solofere nun firin,

34 sofale wulu tongo senni nun keren,

35 gine naxee mu xeme fe kolon, mixi wulu tongo saxan nun firin.

36 Sseti naxan fixi sorie ma naxee gere ti, a xasabi naxa lan xuruse lanma wulu keme saxan wulu tongo saxan nun solofere keme suuli ma.

37 Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan xuruse lanma keme senni tongo solofere nun suuli ma.

38 Ninge naxee fixi sorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan ninge tongo solofere nun firin ma.

39 Sofale naxee fixi sorie ma, e xasabi naxa lan wulu tongo saxan keme suuli ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan sofale tongo senni nun keren ma.

40 Mixi naxee fixi sorie ma, e xasabi naxa lan wulu fu nun senni ma. Alatala gbe naxan ba na ra, na naxa lan mixi tongo saxan nun firin ma.

⁴¹ Munsa naxa Alatala gbe fi Eleyasari serexedube ma, alɔ Alatala a yamari ki naxe.

⁴² Isirayila jama gbe, Munsa naxan so e yi ra, naxan mu nu na soorie gbe ya ma,

⁴³ na findixi xuruse lanmae wulu keme saxan tongo saxan nun solofere keme suuli nan ma,

⁴⁴ a nun ninge wulu tongo saxan nun senni,

⁴⁵ a nun sofale wulu tongo saxan keme suuli,

⁴⁶ a nun mixi wulu fu nun senni.

⁴⁷ Na kui, xurusee ba, mixie ba, tongo suuli yo tongo suuli, Munsa naxa keren keren ba a birin na, a e so Lewi bonsɔe yi ra, naxee e joxo saxi Alatala xa hɔrɔmɔlingira xɔn, alɔ Alatala a yamari a be ki naxe.

Tantui hadiya

⁴⁸ Soori keme xunyie nun soori wulu xunyie naxa fa Munsa yire,

⁴⁹ e a fala a be, «Muxu tan i xa konyie, muxu bara soorie konti naxee nu na muxu xa yaamari bun ma. E birin na na.

⁵⁰ Na nan a toxi muxu bara fa hadiyae ra Alatala be xunsare xa fe ra. Kankan bara fa a sotosee ra alɔ belexerasoe, xurundee, tulirasoe, nun konmagore xema daaxi.»

⁵¹ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa na see xema daaxi rasuxu e yi ra.

⁵² Na xema birin, soori xunyie fa naxan na Alatala be, a xasabi lan fayida xema kilo keme tongo solofere nan ma.

⁵³ Soorie tan nu e gbee ragataxi e yi ra.

⁵⁴ Munsa nun Eleyasari serexedube naxa na see birin nasuxu soori wulu xunyie nun soori keme xunyie yi ra, e a xanin hɔrɔmɔlingira yire, alako na xa findi tonxuma ra Isirayila xa fe ra Alatala be.

32

Bonsɔe saxan dɔxɔfe Yuruden xure sogetede

¹ Gɔɔre gbegbe nan nu na Ruben bonsɔe nun Gadi bonsɔe yi ra. E

to a to Yaasari nun Galadi boxi fan xurusee be,

² e naxa fa Munsa, Eleyasari, nun Isirayila kuntigie yire,

³ e a fala e be, «Taa naxee xili Ataroti, Dibon, Yaasari, Nimira, Xesibon, Eleyale, Sebami, Nebo, nun Beyon, nee na boxi ya ma,

⁴ Alatala naxan saxi Isirayila jama sagoe. Na longori fan xuruse kanyie be alɔ muxu tan.

⁵ Xa wo bara tin a ra, be xa findi muxu tan gbe ra, hali muxu mu dangi Yuruden naakiri ma.»

⁶ Munsa naxa Gadi bonsɔe nun Ruben bonsɔe yaabi, «Wo ngaxakerenyie sigama ne gere sode, wo tan xa lu be?

⁷ Munfe ra wo wama limaniya bafe wo ngaxakerenyie yi ra, alako e naxa dangi Yuruden naakiri ma boxi ma Alatala naxan fixi e ma?

⁸ Wo babae fan bara na wali mooli raba n to e xee Kanaan boxi rabende kelife Kadesi Barineya.

⁹ E to ge Esekoli gulunba rabende, e naxa gbilen, e fa limaniya ba Isirayilakae yi ra sofe ra boxi ma, Alatala naxan fixi e ma.

¹⁰ Alatala naxa xɔnɔ Isirayilakae ma na lɔxɔe, a fa a kali,

¹¹ <Yi mixi naxan birin kelixi Misira, naxan xa simaya bara dangi je mɔxɔɔn na, e mu soma boxi ma n nan n kali Iburahima, Isiyaga nun Yaxuba be dennaxan fife ra e ma, barima e mu bira n fɔxɔ ra e janige birin na.

¹² Fo Yefune xa di xeme Kalebi Kenisika, nun Nunu xa di xeme Yosuwe, nee nan peti bira n xui fɔxɔ ra e janige birin na.>

¹³ Alatala naxa xɔnɔ Isirayilakae ma ki fanyi, a fa e rabepin gbengberenyi ma je tongo naani bun ma, han na mixi birin faxa, naxee wali ki mu nu rafan a ma.

¹⁴ Wo tan yunubitɔe bonsɔe, wo na birafe wo benbae fɔxɔ ra Alatala raxɔnɔfe ra Isirayila xili ma.

¹⁵ Xa wo keli Ala xa kira xɔn, a man Isirayila rabepinma ne gbengberenyi ma, e halaki wo xa fe ra.»

¹⁶ E naxa siga Munsa yire, e a fala a be, «Muxu wama goore tife be muxu xa xurusee be, a nun muxu wama yiree yailanfe be muxu xa ginnee nun muxu xa die luma dennaxe.

¹⁷ Konɔ muxu bara tin sooripa rabade muxu ngaxakerenyi Isirayilakae be han e xa so e sode. Muxu xa die tan luma be muxu xanbi ra ne taa kantaxie kui, alako bekae naxa e tooro.

¹⁸ Muxu mu gbilenma muxu xonyi be, fo Isirayilaka birin a gbe boxi masoto.

¹⁹ Ke gbete mu luma muxu tan be sonon Yuruden naakiri ma. Muxu gbe na bebiri Yuruden sogetede ne.»

²⁰ Munsa naxa a fala e be, «Xa wo sa a raba alo wo a falaxi ki naxe, xa wo wo maxiri sigafe ra gere tide Alatala xili ra,

²¹ xa wo mu gbilen be Yuruden naakiri ma, han Alatala ge a yaxuie birin keride a ya ra,

²² na temui be bara findi wo xa boxi ra Alatala xili ra. Menni na lu Alatala xa yaamari bun ma, wo noma gbilende be. Na kui wo bara wo xa laayidi rakamali Isirayila nun Alatala be.»

²³ «Konɔ xa wo mu sa na seriye rabatu, na bara findi yunubi ra wo be, wo na sare fima ne.

²⁴ Yakosi, wo xa taae ti wo xa ginnee nun wo xa die be. Wo xa gooree yailan wo xa xurusee fan be. Konɔ wo naxa neemu wo xa laayidi tongoxi ma de, wo xa na rakamali.»

²⁵ Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe naxa Munsa yaabi, «Muxu fama ne i xa yaamari birin suxude.

²⁶ Muxu xa die, muxu xa ginnee, nun muxu xa xurusee birin luma be Galadi boxi ma,

²⁷ konɔ muxu geresosee tongoma ne, muxu fa gere so Alatala be alo i a yitaxi ki naxe, muxu marigi.»

²⁸ Munsa naxa Eleyasari serexedube, Nunu xa di xeme Yosuwe, a nun Isirayila kuntigie yamari,

²⁹ «Xa Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe sa dangi Yuruden naakiri

ma, e siga gere sode Alatala be, han wo naxa na boxi birin masoto temui naxe, wo xa Galadi boxi so e yi ra ke ra.

³⁰ Konɔ xa e mu na raba, e fan xa sabati wo tagi Kanaan boxi ma!»

³¹ Gadi bɔnsɔe nun Ruben bɔnsɔe naxa e yaabi, «Alatala naxan birin masenxi a xa konyi die xa fe ra, muxu a birin nabama ne.

³² Muxu dangima ne Yuruden naakiri ma muxu xa geresosee ra sigafe ra Kanaan boxi ma Alatala ya tode ra, konɔ muxu ke tan findima boxi nan na Yuruden bebiri seeti ma.»

³³ Munsa naxa Amorikae xa mange Sixon nun Basan mange Ogo xa boxi nun na rabilinyi fi Gadi bɔnsɔe, Ruben bɔnsɔe, nun Yusufu xa di xeme Manasi bɔnsɔe seeti keren ma.

³⁴ Gadi xa die naxa gbilen Dibon ti ra, a nun Ataroti, Aroweri,

³⁵ Atiroti Sofana, Yaaseri, Yogbeha,

³⁶ Beti Nimira, nun Beti Xarani. E bara findi taa makantaxie ra, gooree gbege fan nu na.

³⁷ Ruben bɔnsɔe naxa gbilen Xesibon ti ra, a nun Eleyale, Kiriyatayimi,

³⁸ Nebo, Baali Meyoni, nun Sibima. E naxa na taa ndee xilie masara.

³⁹ Manasi xa di Makiri xa die to Galadi taa suxu, e Amorikae keri naxee nu sabatixi naa,

⁴⁰ Munsa naxa na taa so e yi ra sabatide ra.

⁴¹ Manasi xa Yayiri fan naxa taa ndee suxu, a e xili Yayiri xa taae.

⁴² Noba fan naxa Kenata taa nun a rabilinyi suxu, a yete xili sa e xun ma.

33

Isirayila xa biyaasi kelifa Misira

¹ Nere nan ya Isirayilakae naxan naba e xunde ki ma Munsa nun Haruna xa yaamari bun ma e to keli Misira boxi ma.

² Munsa na birin sebexi ne alo Alatala a yamari a be ki naxe.

³ E naxa keli Ramesesi taa Misira boxi kike singe xi fu nun suuli. Sayamaleke Dangi Sali loxoe, na kuye iba Isirayilakae naxa mini Misira xoreya kui Misiraka birin ya xori.

⁴ A a lixi na temui, Misirakae nu na e xa di singee ragatafe, Alatala naxee faxa e ya ma a xa xone kui e xa kuyee xa fe ra.

⁵ Isirayilakae naxa keli Ramesesi, e sa yonkin Sukoti.

⁶ E to keli menni, e naxa siga Etama gbengberenyi de ra.

⁷ E to keli Etama, e naxa gbilen Pi Haxiroti mabiri, Baali Sefon ya tagi, e sa yonkin Migidoli ya ra.

⁸ E to keli menni, e naxa baa igiri, e siga gbengberenyi ma.

E naxa xi saxan jere raba Etama gbengberenyi ma, e sa yonkin Mara.

⁹ E to keli menni, e naxa siga Elimi, e dulonyi fu nun firin nun tugi tongo solofere li dennaxe.

¹⁰ E to keli menni, e naxa siga Xulunyumi Baa seeti ma.

¹¹ E to keli menni, e naxa siga Sini gbengberenyi ma.

¹² E to keli menni, e naxa sa yonkin Dofika.

¹³ E to keli menni, e naxa siga Alusu.

¹⁴ E to keli menni, e naxa siga Refidimi,

kono e mu ye to naa.

¹⁵ E to keli menni, e naxa siga Turusinina gbengberenyi ma.

¹⁶ E to keli menni, e naxa siga Kibiroti Hataawa.

¹⁷ E to keli menni, e naxa siga Xaseroti.

¹⁸ E to keli menni, e naxa siga Ritima.

¹⁹ E to keli menni, e naxa siga Rimon Peresi.

²⁰ E to keli menni, e naxa siga Libina.

²¹ E to keli menni, e naxa siga Risa.

²² E to keli menni, e naxa siga Kehelata.

²³ E to keli menni, e naxa siga Seferi geya ma.

²⁴ E to keli menni, e naxa siga Xarada.

²⁵ E to keli menni, e naxa siga Makeloti.

²⁶ E to keli menni, e naxa siga Taxati.

²⁷ E to keli menni, e naxa siga Tera.

²⁸ E to keli menni, e naxa siga Mitika.

²⁹ E to keli menni, e naxa siga Xasamona.

³⁰ E to keli menni, e naxa siga Mosera.

³¹ E to keli menni, e naxa siga Beneyaakan.

³² E to keli menni, e naxa siga Horo Gidigada.

³³ E to keli menni, e naxa siga Yotobata.

³⁴ E to keli menni, e naxa siga Abarona.

³⁵ E to keli menni, e naxa siga Esiyon Geberi.

³⁶ E to keli menni, e naxa siga Kadesi Sini gbengberenyi ma.

³⁷ E keli menni ne, e naxa siga Horo geya ma,

Edon boxi naaninyi fe ma.

³⁸ Isirayilakae xa mini Misira je tongo naani kike suuli nde xi singe, Alatala naxa Haruna yamari a xa te Horo geya fari, a xa laaxira menni.

³⁹ Haruna nu bara je keme moxonen nun saxan soto, a faxa temui Horo geya fari.

⁴⁰ Aradi mange, naxan sabatixi Negewi gbengberenyi Kanaan boxi ma, a naxa a kolon Isirayilakae bara fa.

⁴¹ Isirayilakae to keli Horo geya yire, e naxa sa yonkin Salamona.

⁴² E to keli menni, e naxa siga Punon.

⁴³ E to keli menni, e naxa siga Oboti.

⁴⁴ E to keli menni, e naxa siga Iye Abarimi,

Mowaba boxi naaninyi ra.

⁴⁵ E to keli menni, e naxa siga Dibon Gadi.

⁴⁶ E to keli menni, e naxa siga Alamon Dibilatayima.

⁴⁷ E to keli menni, e naxa siga Abarimi geyae yire,

Nebo geya yatagi.

⁴⁸ E to keli menni, e naxa siga Mowaba fili ma,

Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi.

49 E naxa yonkin Yuruden xure de ra,
Beti Yesimoti nun Abeli Sitimi longori Mowaba fili ma.

Kanaan bɔxi itaxunfe

50 Alatala naxa a masen Munsa be Mowaba fili ma, Yuruden xure de ra, Yeriko taa yatagi,

51 «A fala Isirayilakae be, <Wo na Yuruden xure giri temui naxe sofe ra Kanaan bɔxi ma,

52 wo mennikae birin faxes. Wo xa e xa kuye birin kana, naxee masolixi gemε ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. Wo xa e xa batudee fan kana.

53 Wo xa na bɔxi suxu, wo fa sabati naa. N bara na bɔxi fi wo ma.

54 Na bɔxi itaxunma wo ma Alatala xa maragiri keɲa nan ma a xabile ki ma. Naxee bɔnsɔε xa mixie na wuya, e xa bɔxi belebele soto. Naxee bɔnsɔε xa mixie mu wuya, e xa bɔxi xa xurun. Alatala a ragirima kankan naxan soto ma a bɔnsɔε ki ma.

55 Kɔnɔ xa wo mu mennikae faxes, e fama maniyade jooge nan na naxan mixi ya tɔɔroma, xa na mu a ra tunbee naxee mixi fari masɔxoma. E findima ne wo yaxuie ra wo xonyi.

56 Na temui, n e xa yunubi sare dɔxoma wo tan nan ma.»

34

Isirayila bɔxi naaninyie

1 Alatala naxa a masen Munsa be,
2 «A masen Isirayilakae be, <Wo na siga Kanaan bɔxi ma, n naxan fixi wo ma ke ra, a naaninyie nan yi ki:

3 Yirefanyi mabiri, wo xa bɔxi naaninyi sa foloma Sini gbengberenyi nan ma, Edon bɔxi mabiri. Na naaninyi sa foloma Fɔxɔε Baa nan ma sogetede mabiri,

4 a sa a konkɔron Tali Tede yirefanyi mabiri, a a xun sa Sini, a dangi Kadesi Barineya yirefanyi mabiri, a siga Xasari Adari mabiri, a sa Asimon li.

5 A sa keli Asimon, a a konkɔron han Misira dabonyi kui, a fa sa mini Baa Xungbe ma.»

6 «A sogegorode naaninyi findima Baa Xungbe nan na.»

7 «A kɔla naaninyi sa foloma Baa Xungbe nan ma, han a fa dɔxɔ Horo geya ra.

8 Kelifε ra Horo geya ma, wo xa naaninyi sigama na ki ne han Xamata sode de ra, a sa dɔxɔ Sedade ra.

9 A na keli menni, a sigama Sifron mabiri ne han a sa mini Xasari Enan ma. Wo xa bɔxi naaninyi nan na ki kɔla mabiri.»

10 «A sogetede, wo xa naaninyi sa kelima Xasari Enan nan ma, a siga han Seefami.

11 A keli menni, a siga Ribila, Ayin sogetede biri, a man siga, a sa din tentenyie ra Kinereti baa sogetede biri ra,

12 a sa mini Yuruden xure ma, a fa sa a rapɔn Fɔxɔε Baa ma. Wo xa bɔxi naaninyie nan na ki.»

13 Munsa naxa na yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra, «Bɔxi nan yi ki, naxan itaxunma Isirayila bɔnsɔε solomanaani nun a tagi ma, alɔ Alatala a ragirixi kankan ma ki naxe.

14 Ruben bɔnsɔε, Gadi bɔnsɔε, nun Manasi bɔnsɔε seeti bara e gbe ke soto e denbaya ki ma,

15 Yuruden naakiri ma, Yeriko ya tagi sogetede biri ra.»

16 Alatala naxa a masen Munsa be,

17 «Eleyasari serexedube nun Nunu xa di xeme Yosuwe nan yi bɔxi itaxunma.

18 Wo xa yarerati keren keren sugandi bɔnsɔε birin kui, naxee lanma yi bɔxi itaxunyi.

19 E xilie nan yi ki:

Yuda bɔnsɔε, Yefune xa di xeme Kalebi.

20 Simeyɔn bɔnsɔε, Amixudi xa di xeme Semuweli.

21 Bunyamin bɔnsɔε, Kisilon xa di xeme Elidada

22 Dana bɔnsɔε, Yogoli xa di xeme Buuki.

23 Yusufu xa di Manasi bɔnsɔε, Efodo xa di xeme Xaniyeli.

24 Efirami bɔnsɔε, Sifitan xa di xeme Kemuweli.

- 25 Sabulon bɔnsɔɛ, Paranaki xa di xeme Elisafan.
 26 Isakari bɔnsɔɛ, Asana xa di xeme Palatiyeli.
 27 Aseri bɔnsɔɛ, Selomi xa di xeme Axihudi.
 28 Nafatali bɔnsɔɛ, Amixudi xa di xeme Pedaheli.»
 29 Alatala nee nan sugandi Kanaan bɔxi itaxunfe ra Isirayilakae ma.

35

Lewi bɔnsɔɛ xa taae

- 1 Alatala naxa a masen Munsa be, Mowaba fili ma, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi,
 2 «A fala Isirayilakae be, e xa taadee nun e rabilinyie sugandi e xa bɔxi kui, e naxee fima Lewi bɔnsɔɛ ma, e sabatima dennaxe.
 3 Lewi bɔnsɔɛ sabatima na taadee nan kui, e xa xurusee luma na rabilinyie.
 4 Na taa rabilinyie xa gboya sigama ne han nɔngɔn wulu keren na taa seeti naani birin ma,
 5 kelife taa tete ma sigafe nɔngɔn wulu firin a sogetede biri, a sogegode biri, a koola ma, nun a yirefanyi ma.»
 6 «Na taa tongo naani nun solomasaxan ya ma, wo xa taa senni sugandi naxee findima makantadee ra mixie be naxee bara faxe ti e mu a panigexi.
 7 Wo xa na taa tongo naani nun solomasaxan nun e rabilinyie fi Lewi bɔnsɔɛ ma.
 8 Bɔnsɔɛ naxee xa taadee wuya, e xa taa gbegbe fi. Bɔnsɔɛ naxee xa taadee mu wuya, e xa taa dondoronti fi Lewi bɔnsɔɛ ma.»
 9 Alatala naxa a masen Munsa be,
 10 «A fala Isirayilakae be, e na Yuruden xure igiri sofe ra Kanaan bɔxi ma,
 11 e xa taadee sugandi, naxee findima makantadee ra mixie be naxee bara faxe ti e mu a panigexi.
 12 Na taadee nan findima makantadee ra na mixie be, han kiitisee e makiitima temui naxe. Na kui e xa ratanga mixie ma naxee wama

e gberɔxɔfe, naxee wama e faxafe keren na.

13 Wo xa taa senni sugandi na wali xa fe ra,

14 saxan Yuruden naakiri ma, saxan Kanaan bɔxi ma. Na taadee nan findima wo makantadee ra.

15 Mixi yo mixi, a findi Isirayilaka ra, a findi xɔne ra, a findi dangi mixi ra, xa naxan yo sa mixi nde faxa a mu a panigexi, na kanyi noma a nii ratangade na taa sennie nde kui.»

16 «Kɔnɔ xa mixi sa mixi bɔnbɔ wure ra han a faxa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxa.

17 Xa mixi sa mixi bɔnbɔ geme nan na han a faxa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxa.

18 Xa mixi sa mixi bɔnbɔ wuri nan na han a faxa, nii ba nan a ra. A lan ne, a fan xa faxa.

19 Gberɔxɔɛ xa na faxeti faxa a a suxuxi temui naxe.

20 Xa mixi nde sa a boore radin ye marapaaxui ma, xa na mu, a panige a xa a gɔnɔ se nde ra, a faxa, faxeti nan a ra.

21 Xa mixi nde sa a boore din a belexe ra yaxuya ra, a faxa, faxeti nan a ra. A lan ne, a fan xa faxa. Gberɔxɔɛ xa na faxeti faxa a a suxuxi temui naxe.»

22 «Kɔnɔ xa mixi nde sa a boore radin ye panigetarepa kui, xɔne mu na, xa na mu a se nde woli a ma panigetarepa kui,

23 xa na mu a a gɔnɔ geme ra panigetarepa kui, a fa faxa, kɔnɔ xɔne nun yaxuya mu na a kui,

24 nama xa a makiiti yi seriye ra gberɔxɔɛ xa fe ra.

25 Nama xa a ba gberɔxɔɛ yi ra, a a raso makantadee kui. A xa lu menni han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe, Alatala naxan sugandixi.

26 Kɔnɔ xa na kanyi sa mini makantadee fari ma, a nu bara so dennaxe,

27 gberɔxɔɛ fa a to, a faxa, gberɔxɔɛ mu findima faxeti ra.

28 Mixi naxan nii bama panigetarepa kui, a xa lu makantadee han serexedube kuntigi laaxirama temui naxe. Serexedube kuntigi

na laaxira temui naxe, mixi naxan nii baxi janigetarepa kui, a noma gbilende a xonyi maratange kui.»

²⁹ «Seriye nan ya wo bonsoe be yire birin, temui birin.

³⁰ Faxeti mu lan a xa faxa seede keren xui ma, fo seede wuyaxi.

³¹ Faxeti mu lan a xun xa sara, a xa faxa.

³² Mixi naxan faxe ti janigetarepa kui, a mu lan a xun xa sara alako a xa gbilen a xonyi beenun serexedube kuntigi laaxirama temui naxe.

³³ Wo mu lan wo xa boxi findi boxi seniyentare ra. Wuli raminife na nan nabama. Faxeti wuli gbansan nan findima boxi xunsare ra.

³⁴ Wo naxa wo xonyi findi yire seniyentare ra. N tan Alatala sabatixi wo tan Isirayilakae ya ma.»

36

Gine ke kanyi futife seriye

¹ Denbaya xunyi naxee nu na Galadi xabile ya ma, Makiri xa die, Manasi xa mamadie, Yusufu xabilee, nee naxa siga Munsa nun Isirayila denbaya xunye yire.

² E naxa a fala Munsa be, «Alatala bara a yamari i tan n marigi, i xa yi boxi itaxun Isirayila die ma Alatala xa maragiri kepa ma, a xa findi e ke ra. Alatala man bara i yamari i xa muxu taara Selofexadi xa harige so a xa di ginne yi ra.

³ Kono xa na di ginne sa doxo bonsoe gbete xeme xon, e ke bama ne muxu bonsoe ke ra, a sa e xa xeme bonsoe ke xun ma. Na kui nde bama ne muxu ke ra, naxan fixi muxu bonsoe ma maragiri kui.

⁴ Xoreya Ne na a li, e ke bama ne muxu benbae ke ra, a sa e xa xeme benbae ke xun ma.»

⁵ Munsa naxa Alatala xa yaamari radangi Isirayilakae ma, a falafe ra,

⁶ «Yusufu bonsoe, wo nondi. Alatala xa yaamari nan ya Selofexadi xa di ginne be. E xa doxo xeme xon naxan na xabile nde kui e baba bonsoe ya ma.

⁷ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.

⁸ Di gine ke kanyi xa doxo xeme xon naxan na xabile nde kui a baba bonsoe ya ma.

⁹ Sese mu bama Isirayila bonsoe nde ke ra, a findi bonsoe gbete ke ra. Birin a benba ke nan xun makantama.»

¹⁰ Selofexadi xa di ginne naxa Alatala xa yaamari suxu alo Munsa a fala ki naxe.

¹¹ E xilie nan ya: Maxala, Tirisa, Xogala, Milika, nun Nowa. E birin naxa doxo e dexxe xon ma.

¹² E doxo Manasi xa di xabile nan xon ma. Na kui e ke naxa lu e benba Yusufu bonsoe.

¹³ Alatala xa seriye nun yaamarie nan na ki a naxee fixi Munsa ma, katarabi Isirayila ma, e nu na Mowaba fili ma temui naxe, Yuruden xure fe ma, Yeriko ya tagi.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Donxoe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala a xa masenyi singee fixi won ma Annabi Munsa nan saabui ra. Na masenyi donxo suulie findixi kitaabui keren nan na, naxan xili falama Tawureta Munsa. A donxo singe Ala xa jama folo ki nan masenma. Ala to Annabi Iburahima sugandi, a a xee Kanaan boxi ma, a xa die naxa findi bomsoe belebele ra menni. Annabi Yaxuba waxati, kaame naxa din boxi ra e nu dennaxe. Annabi Yaxuba xa die naxa siga Misira boxi ma baloe fende. Ala naxa a ragiri, e xa e xunya Yusufu li naa. Annabi Yusufu naxa e mali a fanyi ra.

Ala naxa na bomsoe mali han e findi si belebele ra. Ne wuyaxi to dangi, Misira mange naxa gaaxu folo e ya ra. A naxa e findi konyie ra alako e naxa no Misirakae ra. Na konyiya naxa bu han Ala Annabi Munsa xee temui naxe. Ala naxa a mali xoreya fide a xa mixie ma. E naxa mini Misira boxi ma Ala senbe saabui ra, naxan baa botini maba alako e xa a igiri e sanyi ra.

Na kaabanako belebele xanbi, Ala naxa e xun ti Kanaan boxi ra, a dennaxe fi e ma. Kira ra, Ala naxa mini e ma Turusinina geya fari. A naxa a xa yaamari fu fi Annabi Munsa ma, e sebexi geme walaxe ma. Ala man naxa seriye gbete fala Annabi Munsa be alako jama xa lu e Marigi sagoe. Konon jama naxa Alatala matandi sanya wuyaxi gbengberenyi ma. Na taruxui birin sebexi Tawureta Munsa nan kui.

Beenun e xa Kanaan boxi soto, Annabi Munsa naxa e malan yire keren. Menni a naxa yi taruxui birin madonxo e be. A man naxa gbilen Ala xa seriye birin ma alako e naxa neemu a ma Kanaan. A to ge na birin tagi raba e be, e naxa laayidi

tongo birafe ra Ala xa seriye fonxo ra. Na masenyi donxo suuli nde birin xili falama, «Annabi Munsa xa masenyi donxoe.» Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa laaxiraya geya fari.

Yi kitaabui lonni fima won ma alako won xa Ala xa seriye kolon. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Tawureta Munsa Annabi Munsa xa Masenyi Donxoe

Annabi Munsa xa masenyi singe

Kelifexorebe geya

¹ Woyenyie nan yi ki, Annabi Munsa naxan masen Isirayilakae birin be. Na temui a nu na Yuruden sogetede biri ra, gbengberenyi ma naxan na Araba, Sufi ya tagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longori.

² Keli Xorebe geya han Kadesi Barineya kira ra minife ra Seyiri geyae biri, xi fu nun keren jere na a ra.

³ E xa keli je tongo naani nde ma Misira, a kike fu nun keren nde, xi singe, Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari masen Isirayilakae be.

⁴ Na temui Annabi Munsa nu bara xutu soto Sixon ma, Amori mange, naxan nu sabatixi Xesibon, a nun Ogo, Basan mange, naxan nu sabatixi Asataroti nun Edereyi.

⁵ Yuruden sogetede biri Mowaba boxi ma, Annabi Munsa naxa Ala xa seriye tagi raba e be. Na woyenyi nan yi ki.

⁶ «Won nu na Xorebe geya yire temui naxe, won Marigi Alatala yi nan masen won be, <Wo bara bu yi geya bun ma.

⁷ Wo ti kira xon ma fa. Wo xa siga geya ma Amoriakae na dennaxe, nun na longori birin, Araba boxi ma, geya biri, Sefela nun Negewi biri, baa de ra, han Kanaan boxi ma, han Liban sa donxo Efirati xure belebele ra.

⁸ Wo xa na boxi mato, n naxan fixi wo ma. Wo siga, wo xa na tongo,

barima n tan Alatala yati nan na bɔxi laayidi tongoxi wo benbae bɛ, Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba, a nun e bɔnsœ birin hali e dangi xanbi.»»

Annabi Munsa xa kiitisae

⁹ «Na temui n yi nan fala wo bɛ, «N tan keren mu nɔma wo xa fe nɔde.

¹⁰ Wo Marigi Alatala bara wo ragbo yɛ. Yakɔsi wo bara gbo yɛ alɔ tunbuie naxee na koore ma.

¹¹ Wo benbae Marigi Alatala xa wo rawuya han. A xa baraka sa wo xa fe alɔ a masen ki naxɛ.

¹² N tan keren nɔma wo xa kala-muie makiitide di?

¹³ Wo kuntigi lɔnnilae sugandi, naxee kolonxi wo bɔnsœe ya ma. N nee nan findima pama yareratie ra.»

¹⁴ Wo naxa n yaabi, a n ma maɔɔxunyi, a maɔɔxun fanyi na a ra.

¹⁵ N naxa wo xa yareratie tongo, wo xa kuntigi lɔnnila naxee kolonxi wo bɔnsœ ya ma. N naxa e findi mixi wulu, mixi kemɛ, mixi tongo suuli, mixi fu xunyi ra. N naxa e findi yareratie ra wo bɔnsœe ya ma.

¹⁶ Na temui n naxa yaamari so wo makiitimae yi ra. N naxɛ, «Wo xa wo tuli mati wo baribooree ra. Wo xa birin makiiti sɛriyɛ kɛna ma, wo ngaxakerenyie tagi nun e tan nun xɔnɛ tagi.

¹⁷ Wo naxa ti mixi yo xɔn ma kiiti sade. Wo naxa xurunyi nun gboe mato. Wo naxa gaaxu mixi yo ya ra, barima kiitisa na Ala nan na. Xa kiiti sa xɔɔxɔ wo bɛ han, wo fa a ra n xɔn, n tan kiiti sama.»

¹⁸ Na ki n bara fe birin masen wo bɛ, a lan wo xa naxan naba.»

Ala matandife Kadesi

¹⁹ «Na to dangi, won naxa keli Xorebe geya, won mini gbengberenyi magaaxuxi ra wo bara dennaxɛ to. Won naxa bira kira fɔɔɔ ra naxan sigama Amori geyae biri ra, alɔ won Marigi Alatala a masen won bɛ ki naxɛ. Won naxa so Kadesi Barineya.

²⁰ N naxa a fala wo bɛ, «Wo bara Amori geyae li, won Marigi Alatala dennaxɛ fixi won ma.

²¹ Wo a mato, wo Marigi Alatala bara yi bɔxi ti won ya i. Wo siga, wo xa na tongo alɔ wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo bɛ ki naxɛ. Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya.»»

²² «Na temui, wo birin naxa fa n yire, wo fa a fala n bɛ, «Won xa mixie xɛɛ, e xa siga yi bɔxi ma, e xa naa rabɛn. Na xa findi nee fan ma wali ra, alako won xa a kolon won lan won xa won pɛrɛ kira naxan xɔn a nun won sigama taa naxee.»

²³ Wo xa maɔɔxunyi naxa findi n bɛ fe fanyi ra. Na nan a to n naxa xɛmɛ mixi fu nun firin mayegeti wo ya ma, wo bɔnsœ keren keren ma tagi.

²⁴ E naxa siga geyae biri ra han e naxa gulunba li naxan xili Esekoli. E naxa naa rabɛn.

²⁵ E naxa yi bɔxi bogisee ba, e fa e masen won bɛ. E naxa dentɛɛ sa won bɛ yi ki, «Won Marigi Alatala bɔxi fanyi nan fixi won ma.»

²⁶ Kɔnɔ wo mu tin tede, wo naxa tondi wo Marigi Alatala xa yaamari ra.

²⁷ Wo a maxɔɔxɔ nɛ wo xa kiri banxie kui. Wo naxa a fala, «Xɔnnanteya na xɛxi, Alatala won tongoxi Misira bɔxi ma. A wama won sofe Amori naxa nan yi ra alako e xa won halaki.

²⁸ Won sigama minden? Limaniya mu na won bɛ, barima won ngaxakerenyie bara a fala won bɛ a mennikae sɛnbɛ gbo. E man gbangbalan won bɛ, nun na taae xa fe maxɔɔxɔ. Tɛtɛ naxan naa rabilinxi, a ite han. Muxu Anaki bɔnsœe yati to nɛ.»»

²⁹ «N naxa a fala wo bɛ, «Wo naxa siikɛ. Wo naxa gaaxu e ya ra!

³⁰ Wo Marigi Alatala naxan pɛrɛma wo ya ra, a gere soma nɛ wo bɛ alɔ a a rabaxi wo ya xɔri ki naxɛ Misira bɔxi ma han gbengberenyi ma.

³¹ Wo man bara a to, wo Marigi Alatala faxi nɛ wo ra alɔ xɛmɛ a xa

di xaninma ki naxe, wo jereki kira naxan birin na han wo naxa fa be li.

³² Kono na birin kui, wo mu nu laxi wo Marigi Alatala ra.

³³ A tan nan ti wo ya ra, a yire fen wo be wo luma dennaxe. Koe ra a tan nan nu kira iyalanma wo be te ra. Yanyi fan na, a findi nuxui ra, a ti wo ya ra.

³⁴ Alatala naxa wo xurutuxurutu xui me. A xa xone kui, a naxa a rakali,

³⁵ «Yi mixi kobi yo mu soma yi boxi fanyi ma, n naxan laayidixi wo babae be

³⁶ fo Kalebi, Yefune xa di. A tan a toma ne. A boxi dennaxe jereki, na findima ne a gbe nun a bonsoe gbe ra, barima a bara bira n tan Alatala xa kira foxo ra.»»

³⁷ «Wo tan xa fe ra Alatala bara xono n fan ma. A naxa a masen, <I tan yete yati mu soma yi boxi ma.

³⁸ Yosuwe, Nunu xa di, i malima, nan fama sode. Limaniya fi a ma, barima a tan nan tima Isirayilakae ya ra yi boxi masotofe ra, a xa findi e ke ra.

³⁹ Wo xa die, wo a falaxi naxee be, e findima geelimanie ra. E tan naxan mu fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonxi, e tan nan fama sode na boxi ma. N fama na boxi fide e tan nan ma. A findima e tan nan gbe ra.

⁴⁰ Kono wo tan man xa wo mafindi gbilenfe ra gbengberenyi biri ra, sigafe Kale baa mabiri.»»

⁴¹ «Wo naxa a yaabi, <Muxu bara findi yunubitoe ra Alatala ya i, kono yakosi muxu fa wama sigafe gere sode ne, alo muxu Marigi Alatala muxu yamarixi a ra ki naxe.> Kankan naxa geresose tongo, barima wo a manoxun ne a yi geya taa masotofe a findima sooneya ra.

⁴² Na nan a to Alatala naxa a masen n be, <A fala e be, wo naxa siga gere sode de, barima n mu na wo ya ma. Wo naxa siga de, wo yaxuie naxa fa wo bonbo.>

⁴³ N yi marasi fixi ne wo ma, kono wo mu tin wo tuli matide n na. Wo naxa Alatala xui matandi, wo naxa te yete igboja kui geya fari.

⁴⁴ Na temui Amorika naxee nu sabatixi geya fari e naxa mini wo gere de alo kumi dinma mixi ra ki naxe. E naxa wo bonbo keli Seyiri han Horoma.

⁴⁵ Wo to gbilen, wo naxa wa Alatala ya i, kono Alatala mu a tuli mati wo wa xui ra.

⁴⁶ Wo man naxa lu Kadesi, wo bu naa alo wo singe bui naxan naba.»

2

Isirayilakae taae mabilinfe

¹ «Na xanbi won naxa gbilen gbengberenyi kira suxu ra sigafe Kale Baa mabiri, alo Alatala a masen n be ki naxe. Won naxa xi wuyaxi raba Seyiri geyae rabilinyi.»

² «Alatala naxa a fala n be,

³ <Wo bara yi geya mabilin a gbe ra. Wo wo mafindi sigafe ra koola ma.>

⁴ A naxa a fala n be n xa yi yaamari fi wo ma. Wo fama dangide Seyiri boxi seeti ma, wo ngaxakerenyie na dennaxe, Esayu bonsoe. E fama ne gaaxude wo ya ra, kono wo wo yete masuxu e gerefe ra,

⁵ barima n mu sese soma wo yi ra e xa boxi ma, hali sanyi tide. N bara Seyiri geyae fi Esayu ma.

⁶ Wo na wa donse nun ye naxan xon fo wo a sara e ma gbeti ra.

⁷ Wo Marigi Alatala bara baraka sa wo wali foxi. A bara a joxo sa wo xa fe xon ma wo nu yi gbengberenyi igirima temui naxe. Yi je tongo naani bun ma, wo birin nan nu a ra. Sese xa fe mu xoxoxo wo ma.»

⁸ «Won naxa dangi won ngaxakerenyie ra yire makuye, Esayu bonsoe naxan sabatixi Seyiri boxi ma. Won man naxa dangi Araba, Elata, Esiyon Geberi kira ra yire makuye. Na xanbi won naxa won mafindi, won Mowaba gbengberenyi kira suxu.»

⁹ «Alatala naxa a fala n be, <Wo naxa gere giri Mowabakae ma de. Wo naxa gere ti e be de, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xonyi. N bara Ari boxi fi Loti ma.»»

¹⁰ Singe ra, Emikae nan nu na Ari boxi ma. Nama gbangbalanyi nan nu e ra. E wuya, e fan kuya alo Anaki bonsoe.

¹¹ Mixi ndee naxa e mapoxun Refakae ra, naxee maniya Anaki bonsoe ra, konɔ Mowabakae nu e xilima ne Emikae.

¹² Naxan findi Seyiri boxi ra, Xorikae nan singe nu na naa. Esayu bonsoe naxa e masuxu, e e faxa. E tan naxa sabati naa. Isirayilakae fan fama na mooli nan nabade boxi ma Alatala na dennaxe fi e ma.

¹³ «Alatala naxa a fala n be, <Yakosi, wo keli, wo xa Serede xure igiri.>» Won naxa na raba.

¹⁴ Ne tongo saxan nun solo-masaxan dangi ne kabi won keli loxo Kadesi Barineya han won giri loxo Serede xure ra. Na waxati kui geresoe naxee nu na, nee birin nu bara faxa alo Alatala a rakali e be ki naxe.

¹⁵ Alatala naxa e tuxunsan han e birin naxa halaki.

¹⁶ Na geresoe to bara halaki jama tagi,

¹⁷ Alatala naxa a masen n be,

¹⁸ «Wo fa sigafe dangide Mowaba naaninyi nan na sigafe Ari boxi ma.

¹⁹ Wo makorema ne Amonikae ra. Wo naxa gere giri e ma de. Wo naxa e fen gere ra, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xa boxi ma. N naa fixi Loti bonsoe nan ma.»

²⁰ E nu yi boxi mapoxunxi Refakae nan gbe ra. Kabi temui xonnakuye Refakae nan nu sabatixi naa. Amonikae nu e xilima ne Samisumikae.

²¹ Nama senbema nan nu lanxi e ma, e wuya, e man gbangbalan alo Anaki bonsoe. Konɔ Alatala naxa e halaki Amonikae saabui ra. Naa naxa findi Amonikae gbe ra, e naxa sabati naa.

²² Alatala naxa na mooli raba Esayu xa die be naxee sabatixi Seyiri boxi ma. A to nu Xorikae halakima e saabui ra, naa naxa findi e gbe ra. E sabatixi menni ne han yakosi.

²³ Naxan findi Awikae tan na, naxee nu sabatixi taae kui han Gasa, e naxa halaki Kafatorokae saabui ra.

Naa naxa findi Kafatorokae gbe ra, e naxa sabati naa. Kafatorokae naxa keli Kafatoro.

²⁴ Alatala naxa a masen won be, «Wo ti kira xon ma, wo xa Arinon xure igiri. Wo a mato, n bara Sixon Amorika Xesibon mange so wo yi ra nun a xa boxi. Yakosi, wo na tongo, wo e gere.

²⁵ To n fama ne wo xa fe magaxui lude duniya mixi birin ma. E na wo xili me, e fama ne serende gbirigbiri.»

Sixon mangeya soto ki

²⁶ «N xera xee ne Sixon, Xesibon mange ma, kelifa ra Kedemoti gbengberenyi ma. N naxa yi bonesa masenyi ti a be,

²⁷ <Muxu wama i xa boxi igirife. Muxu muxu jere ma kira nan tun xon ma. Muxu mu sigama koola ma, muxu mu sigama yirefanyi ma.

²⁸ Muxu donse nun ye naxan minma, muxu fama ne a birin sare fide i ma gbeti ra. A lu kansan muxu xa dangi i xa boxi ma muxu sanyi ra.

²⁹ Esayu bonsoe naxee sabatixi Seyiri boxi ma, nun Mowabakae naxee sabatixi Ari boxi ma, nee naxa muxu sagoe sa dangife ra e xa boxi ma. I fan xa muxu sagoe sa muxu xa Yuruden xure igiri, muxu xa so boxi ma muxu Marigi Alatala dennaxe fixi muxu ma.»

³⁰ Konɔ Xesibon mange Sixon naxa tondi muxu sagoe fide dangife ra a xa boxi ma, barima wo Marigi Alatala nu bara a xaxili raxoxo. A naxa a bone balan alako a xa a so wo yi ra alo wo a toxi ki naxe to.»

³¹ «Alatala naxa a fala n be, <I bara a to, n bara ge Sixon nun a xa boxi sode i yi ra. Naa tongo i gbe.>

³² Sixon nun a xa jama birin naxa keli fafe ra won gere de Yahasi.

³³ Won Marigi Alatala naxa e so won yi ra xunnakeli kui. Won naxa nola soto e ma, a tan, a xa die a nun a xa jama birin.

³⁴ Won naxa na taae birin suxu, won naxa e birin kana. Won man naxa xeme, nun gin, a nun dime

birin faxa. Won mu mixi yo lu a nipe ra,

³⁵ kɔnɔ won mu sese tongo fo xurusee a nun se xori naxee nu na na taae kui.

³⁶ Keli Aroweri Arinon xure de ra, a nun taa naxan na geya lanbanyi, sigafe ra han Galadi, taa yo senbe mu dangi won na. Won Marigi Alatala naxa a birin so won yi ra.

³⁷ Kɔnɔ wo mu wo makore Amonikae xa boxi ra, Yaboko xure de birin, taa naxee na geya fari, a nun Alatala tonyi doxo won ma boxi naxee gerefe ra.»

3

Basan boxi masoto ki

¹ «Won naxa won mafindi tefe ra Basan kira xon ma. Ogo, Basan mange, naxa mini won gerefe Ederi, a tan nun a xa pama birin.

² Alatala naxa a fala n be, «I naxa gaaxu a ya ra, barima n a niyama ne i xutu soto a tan nun a xa pama birin ma nun a xa boxi. I xa no a ra alo i a rabaxi Amorikae xa mange Sixon na ki naxe.»

³ Won Marigi Alatala naxa a niya won xa xutu soto Basan mange Ogo nun a xa pama birin ma. Won naxa e birin faxa, mixi yo mu lu.

⁴ Na temui won nu bara e xa taae birin suxu. Na taa yo mu lu won mu dennaxe suxu, taa tongo senni na a ra naxan na Aragobo rabilinyi. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.

⁵ Na taae birin nu rabilinxi tete itexie nan na, nun naade mabal-anxie ra. Taa gbege fan nu na tete mu nu naxee rabilinxi.

⁶ Won naxa na longori taa birin kana alo won a raba Xesibon, Sixon mange xa boxi ra ki naxe. Won naxa xemee, nun ginnee, a nun dimee birin faxa,

⁷ kɔnɔ won naxa e xa xurusee nun e harige tan xanin.»

⁸ «Won a raba na ki ne. Na waxati won naxa boxie rasuxu, naxee nu na Yuruden sogetede biri, Amorikae xa mange firinyie yi ra. Na longori keli Arinon xure han Xerimon geya.

⁹ Sidonkae na geya xili falama ne Siriyon. Amorikae tan na xili falama Seniri.

¹⁰ Taa naxee birin na lanbanyi ma, won naxa e birin masoto, a nun Galadi boxi rabilinyi birin, sigafe ra Basan ma sa doxo Salika nun Ederi ra. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma.

¹¹ Basan mange Ogo nan keren mu faxa Refakae ya ma. A xa wure sade nu na Raaba ne, Amonikae xa mangataa. A kuye nu sigaxi nongon solomanaani, a igboe nongon naani.»

Galadi nun Basan boxi itaxunyi

¹² «Na temui won naxa xutu soto na boxi ma. Kelifi Aroweri sigafe ra Arinon xure ma, a nun Galade geya seeti, nun a taae, n naxa na birin so Ruben nun Gadi bonsoe yi ra.

¹³ N naxa Galade seeti donxoe nun Ogo xa mangeya naxan na Basan boxi ma so Manasi bonsoe seeti yi ra. Aragobo rabilinyi nun Basan nu kolonxi Refakae xa boxi nan na.

¹⁴ Manasi xa di Yayiri naxa Aragobo boxi findi a gbe ra, han Gesurikae nun Maakakae naaninyi ra. A naxa a xili sa Basan xun ma, naxan xili falama han yakosi Yayiri taa.

¹⁵ N naxa Galade so Makiri yi ra.

¹⁶ N naxa Galade seeti so Ruben bonsoe a nun Gadi bonsoe yi ra, han a sa doxo Arinon xure ra. Xure nan na naaninyi ra, han a sa doxo Yaboko xure ra Amonikae naaninyi ra,

¹⁷ a nun Araba boxi naxan nun Yuruden naaninyi baxi, keli Kinereti Baa ma, a sa doxo Araba Foxe Baa ra, naxan na Pisiga lanbanyi ma sogetede.»

¹⁸ «Na temui n naxa yi yaamari fi wo ma, «Wo Marigi Alatala bara yi boxi fi wo ma alako a xa findi wo gbe ra. Wo tan xeme kendee, wo findima ne wo ngaxakerenyi Isirayilakae xa soorie ra.

¹⁹ Wo xa ginnee nun wo xa diyoree, nun wo xa xurusee nan gbansan fama lude taae kui n naxee soxi wo

yi ra. N na a kolon xurusee gbegbe na wo yi ra.

²⁰ Wo sooripa rabama ne han wo Marigi Alatala malabui fima wo ngaxakerenyie ma temui naxe. Wo Marigi Alatala boxi fima e ma Yuruden naakiri nan ma. Na temui kankan fama gbilende a xa boxi ma n naxan soxi a yi ra.»

²¹ «Na temui n naxa yaamari so Yosuwe yi ra. N fa a fala a be, <I ya bara fee birin to i Marigi Alatala naxee rabaxi yi mange firinyie ra. Alatala fama ne na rabade mangataa birin i na dangi dennaxe.

²² I naxa gaaxu e ya ra, barima i Marigi Alatala nan fama e gerede wo be.»

Annabi Munsa mu soma Kanaan

²³ «Na temui n naxa Alatala maxandi,

²⁴ <N Marigi Alatala, i bara i xa fisamanteya nun i senbe masen i xa konyi be. Ala gbete yo mu na koore ma a nun boxi naxan noma i foxi a nun i xa kaabanakoe rabade.

²⁵ N bara i mayandi, a lu n xa no Yuruden xure igiride, alako n xa na boxi fanyi nun a xa geya fanyie to naxan na naakiri ma, a nun Liban.>

²⁶ Kono wo tan xa fe ra, Alatala naxa xono n ma. A mu n danxun. Alatala naxa a fala n be, <A mu lan i xa yi woyenyi fala n be sonon.

²⁷ Te Pisiga geya xuntagi, i xa sogedorode biri, kola biri, yirefanyi biri, a nun sogetede biri mato, kono i xa a kolon a fanyi ra i mu Yuruden igirima.

²⁸ I xa yaamari so Yosuwe yi ra, i xa limaniya nun senbe fi a ma, barima a tan nan fama tide pama ya ra Yuruden igirife ra. I boxi naxan toma, Yosuwe fama ne na boxi sode Isirayila yi ra, a findi e ke boxi ra.>

²⁹ Na nan a toxi, won naxa lu gulunba Beti Peyori yatagi.

4

Ala xa seriyie rabafe

¹ «Yakosi, Isirayila, wo wo tuli mati. Wo xa bira seriyie nun yaamari

foxo ra n wo xaranfe naxee ra yi ki, alako wo xa simaya soto, wo man xa boxi soto wo babae Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

² Wo naxa sese sa yaamari xun, n naxan falaxi wo be. Wo man naxa sese ba a ra. Wo xa wo Marigi Alatala xa yaamari rawali alo n na falaxi wo be ki naxe.»

³ «Wo yae bara fee to Alatala naxee rabaxi Peyori. Wo Marigi Alatala bara mixi birin faxa naxee Bali batuxi Peyori.

⁴ Kono wo tan naxee biraxi wo Marigi Alatala xa fe foxo ra, wo birin man na simaya kui han to.»

⁵ «Wo a kolon, n bara wo xaran seriyie nun yaamari ra alo n Marigi Alatala a yamarixi n na ki naxe, alako wo xa a raba boxi ma dennaxe findima wo gbe ra.

⁶ Wo xa a ti xori ma, wo xa a raba, a xa findi lonni ra wo be, a xa xaxili fi wo ma. Si gbete na yi seriyie kolon, e fama ne a falade, <Yi si findixi lonnila fanyie nan na.>

⁷ Si mundun xa ala makorexi a ra alo won Marigi Alatala a makorema won na ki naxe won na a maxandi temui naxe?

⁸ Seriyie nun yaamari tinxixi na si mundun be alo won ma seriyie n naxan soxi wo yi ra yi ki?

⁹ Wo xa fee ragata wo xaxili ma loxoe birin wo xa simaya kui, wo naxee toxi. Wo naxa neemu nee ma, e naxa ba wo boje ma. Wo xa e masen wo xa die nun wo xa mamadie be.»

¹⁰ «Wo wo mapoxun loxoe ma wo ti wo Marigi Alatala ya i loxoe naxe, Xorebe geya fari. Na loxoe Alatala naxa a fala n be, <Nama birin xa malan n yire. N xa n ma seriyie fala e be alako e xa gaaxu n ya ra e xa dunjeigiri kui. E man xa a xaran e xa die fan na.>

¹¹ Wo naxa wo maso geya bunyi ra. Te nu bara din geya ra han koore ma. Dimi, nuxui, nun kunda naxa goro.

¹² Alatala naxa woyen wo be te tagi. Wo naxa a woyen xui me, kono

wo mu sese to. Wo nu a xui nan tun mema.

¹³ A naxa a xa saate masen wo be, wo naxan nawalima. A naxa na yaamari fu sebe geme walaxe firinyi ma.

¹⁴ Na waxati, Alatala naxa n yaamari n xa wo xaran seriye nun yaamari ra, alako wo xa a raba boxi ma naxan findima wo gbe ra.»

¹⁵ «Wo naxa wo yete ranemu loxoe ma de Alatala woyen wo be loxoe naxe, Xorebe geya fari te tagi, wo mu a gundi yati to.

¹⁶ Wo naxa findi yunubitoe ra de kuyee yailanfe ra, naxee misaali xi xeme, gine,

¹⁷ sube, xoni,

¹⁸ bubusee nun yexee ra naxee na ye ma.

¹⁹ Wo naxa wo yae rate koore ma de, soge batufe ra, xa na mu a ra kike, xa na mu a ra tunbuie. Se naxee birin na koore ma, wo naxa wo igoro e be, wo naxa e batu. Wo Marigi Alatala nee daaxi si birin nan be, naxee na dunipa ma.

²⁰ Kono wo tan, Alatala wo ramini ne fe xoxoe kui Misira boxi ma alako wo xa findi a xa jama ra, alo wo na ki naxe to loxoe.»

²¹ «Alatala naxa xono n ma wo xa fe ra. A naxa a kali a n mu Yuruden igirima, n mu fama sode yi boxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

²² N tan, n fama faxade yi boxi nan ma. N mu fama Yuruden igiride feo. Kono wo tan fama ne a igiride, na boxi fanyi findi wo gbe ra.

²³ Wo xa wo jengi sa wo yete xon ma alako wo naxa neemu wo Marigi Alatala xa saate ma a naxan tongoxi wo be. Wo naxa kuye yo yailan wo Marigi Alatala naxee ratonxi wo ma,

²⁴ barima wo Marigi Alatala luma alo te naxan se kanama, a mu wama a firin boore xon ma.»

²⁵ «Wo na die nun mamadie soto temui naxe, wo na bu ki naxe boxi ma, xa wo kuye yailan se nde misaali ra, xa wo fe jaaxi raba wo Marigi Alatala ya i naxan mu rafan a ma,

²⁶ koore nun boxi nan na won seede ra to loxoe, wo fama ne faxade mafuren boxi ma naxan fama findide wo gbe ra Yuruden naakiri ma. Wo mu fama simaya sotoe, wo halakima ne.

²⁷ Alatala wo rayensenma ne jamanee ma. Wo si fama ne xurunde jamae tagi Alatala na wo xanin dennaxe.

²⁸ Menni wo fama kuyee nan batude, mixie naxee yailanxi wuri ra, xa na mu a ra geme, kuye naxee mu noma se tode, e mu fe mema, e mu e degema, e mu se xiri mema.

²⁹ Menni wo fama ne wo Marigi Alatala fende. Wo a toma ne xa wo a fen wo boje fanyi ra, wo janige birin na.

³⁰ Wo xa toore kui na fe birin wo lima ne. Na temui wo fama gbilende wo Marigi Alatala ma, wo a xui mema ne,

³¹ barima wo Marigi Alatala, Ala na a ra naxan kinikinima mixi ma, naxan mu wo rabepinma, naxan mu wo halakima. A mu fama neemude saate ma a rakali naxan na wo babae be.»

³² «Wo wo mapoxun fe forie ma naxee bara dangi dunipa ma kabi Ala adama daaxi temui naxe. Fe kaabanakoe gbete fan bara raba na xanbi ra? Nde bara na fe mooli maniyee me sinden?

³³ Nama gbete nde na na ba, naxee bara Ala xui me te tagi, a man fa simaya soto alo naxan bara raba wo tan be?

³⁴ Ala mundun bara jama ba jama gbete yi ra jaxankate ra, tonxuma ra, kaabanakoe ra, gere belebele ra, fe magaaxuxie ra, alo wo Marigi Alatala naxan naba wo be Misira boxi ma wo ya xori?»

³⁵ «Na bara fixe wo be alako wo xa la a ra a Alatala keren peti nan Ala ra, Ala gbete yo mu na fo a keren.

³⁶ A naxa a xui ramini koore ma alako wo xa gaaxu a ya ra. A naxa te belebele masen wo be boxi fari, a woyen wo be a tagi.

³⁷ A naxa wo babae xanu, a naxa e bonsoe fan sugandi hali e dangi

xanbi. Na nan a toxi a wo raminixi senbe ra Misira bɔxi ma.

³⁸ A sie keru wo be naxee senbe gbo wo tan be, a e xa bɔxi so wo yi ra ke ra alo wo a toxi ki naxe to.

³⁹ Wo lan ne wo xa a kolon to loxɔe wo bɔne kui, a Alatala keren peti nan na Ala ra koore nun bɔxi ma. Ala gbete mu na na fo a keren.

⁴⁰ Wo a xa seriye nun a xa yaamari rabatu, n naxan sofe wo yi ra to loxɔe, alako wo xa heeri soto wo tan nun wo bɔnsɔe, hali wo dangi xanbi, alako wo man xa simaya xɔnkuye soto bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma abadan.»

Mixi ratanga taae

⁴¹ Annabi Munsa naxa taa saxan sugandi Yuruden sogetede biri.

⁴² Nee naxa findi mixi ratanga taae ra faxatie be naxee faxe tima, kɔnɔ e mu a janigexi. Na faxeti noma lude yi taa keren keren na ma kui alako a nii xa ratanga gberɔxɔe ma.

⁴³ Na taae findi Beteseri nan na gbengberenyi ma geya fari, Rubenkae xɔnyi, Ramoti taa naxan na Galede, Gadikae xɔnyi, a nun Golan, taa naxan na Basan bɔxi ma Manasikae xɔnyi.

Annabi Munsa xa masenyi firin nde

⁴⁴ Ala xa seriye nan ya, Annabi Munsa naxan masenxi Isirayilakae be.

⁴⁵ Masenyi, seriye, nun yaamari nan ya, Annabi Munsa naxan fala Isirayilakae be e nu minima Misira bɔxi ra temui naxe.

⁴⁶ Na temui, e nu na Yuruden naakiri nan ma, gulunba Beti Peyori ya tagi, Amorikae xa mange Sixon xa bɔxi ma. Sixon nu sabatixi Xesibon ne. Annabi Munsa nun Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e naxa nola soto Sixon ma.

⁴⁷ E naxa a xa bɔxi rasuxu a yi ra, a nun Basan mange Ogo xa bɔxi. Yi Amorikae xa mange firinyie nu na Yuruden naakiri ma sogetede biri.

⁴⁸ Yi taae nu sigaxi Aroweri han Arinon xure, sigafe ra Xerimon geya ma, naxan xili Siyon.

⁴⁹ Yi taae nan nu Araba bɔxi ma Yuruden naakiri ma, sogetede biri, a sa doxo Araba baa ra Pisiga geya bun ma.

5

Yaamari fu

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila nama maxili, a naxa a fala e be, «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi seriye nun yaamari ra, n naxan falafe wo be to loxɔe. Wo lan wo xa a xaran, wo xa fenten a raba ki ma.

² Won Marigi Alatala bara saate tongo won be Xorebe geya fari.

³ Alatala nun won babae xa mu yi saate xirixi. A xirixi won tan nan birin tagi, won tan naxee na simaya kui yi waxati.

⁴ Alatala woyen ne won be ya nun ya te tagi geya fari.

⁵ Na temui n tan nan nu na wo nun Alatala tagi alako n xa Alatala xa masenyi ya xaran wo be, barima wo nu gaaxuxi te ya ra. Wo mu te geya fari. A naxa a masen wo be,

⁶ «N tan nan na wo Marigi Alatala ra. N tan nan wo raminixi Misira, wo nu na konyiya kui dennaxe.»

⁷ «Wo naxa Ala gbete batu fo n keren.»

⁸ «Wo naxa kuye yailan misaali yo ra, se yo ra naxee na koore nun bɔxi ma, naxee na ye bun ma.

⁹ Wo naxa wo igoro e be de, wo naxa e batu de, barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra, n mu wama n firin boore xɔn. Xa mixi nde n matandi, n na kanyi paxankatama ne, a tan nun a bɔnsɔe han a sa doxo a tolobitee ra, xa na mu a ra a tolontolonyie ra naxee na n napaaxu.

¹⁰ Kɔnɔ n fe fanyi rabama ne bɔnsɔe wulu be n nafan naxee ma, naxee n ma seriye rabatuma.»

¹¹ «Wo naxa wo Marigi Alatala xili yelefu, barima Alatala mixi paxankatama ne naxan na rabama.»

12 «Wo lan ne wo xa fenten malabui loxœ ma, wo xa a binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe.

13 Xi senni nan na wo be loxoxunyi kui wali loxœe ra, wo xa wali birin nabafe ra.

14 A xi solofere nde findixi wo Marigi Alatala xa malabui loxœ nan na. Wo naxa wali yo raba na loxœ keli wo tan ma, a sa wo xa die li, wo xa konyie, wo xa ningee, wo xa sofalee, wo xa xuruse mooli birin, han a sa wo xa xœne li naxee na wo xœnyi, alako wo xa konyie fan xa e malabu alo wo tan.

15 Wo naxa neemu konyi nan nu wo ra Misira. N naxa wo ramini na konyiya kui, a keli n senbe ma. N a falaxi wo be na nan ma, wo xa malabui loxœ binya.»

16 «Wo xa wo baba nun wo nga binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe, alako wo xa simaya xœnkuye nun seewe soto boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

17 «Wo naxa faxe ti.»

18 «Wo naxa yene raba.»

19 «Wo naxa muxe ti.»

20 «Wo naxa wule seedejœxœya raba wo boore xun.»

21 «Wo naxa mila wo boore xa gine ma, a xa banxi, a xa xe, a xa konyi, a xa ninge, a xa sofale, nun se naxan birin findixi a gbe ra.»

22 «Alatala yi fee nan masen wo xa malanyi kui, a xui itexi ra, geya fari, te tagi, nuxui nun kunda tagi. A mu sese sa a xun ma. A naxa e sebe geme walaxe firin ma, a e so n yi ra.»

23 «Wo yi xui me kuye ifœre kui temui naxe, te tagi, geya fari, wo naxa wo maso n na, wo nun wo xa mangœe nun kuntigie.

24 Wo naxa a fala, «Muxu Marigi Alatala bara a xa nœre nun a xa gboe masen muxu be. Muxu bara a xui me wœyen na te tagi. Muxu bara a kolon to a Ala nœma wœyende mixi be, na kanyi man fa lu a mu faxes.

25 Yakosi, muxu fa muxu makœrema faxe ra munfe ra? Yi te

muxu faxama ne. Xa muxu man muxu tuli mati won Marigi Alatala xui ra, muxu faxama ne.

26 Mixi mundun luxi alo won tan naxan bara Alatala xui me a wœyenma te tagi, na kanyi man fa lu a mu faxes?

27 I tan Munsa, i maso won Marigi Alatala ra, i xa i tuli mati a xa masenyi ra, alako i xa na madangi muxu be, muxu muxu tuli matima ne i ra, muxu man fa a xui rabatu.»

28 «Alatala naxa wo xa wœenyi me, wo naxan falaxi n be. A naxa a masen n be, «N bara pama fala xui me. E naxan birin falaxi nœndi na a ra.

29 Xa n ma fe gaaxui lu e bœje ma temui birin, e man naxa n ma yaamari rabatu, e tan nun e bœnsœ fama ne heeri sœtœde abadan.

30 Siga i xa sa a fala e be, e xa so e xa kiri banxie bun ma.

31 Kœno i tan xa lu n fe ma be. N xa n ma seriye nun yaamari birin masen i be, i lan i xa e xaran naxan na, alako e xa nœ na rapœrede boxi ma n fama dennaxe fide e ma.»

32 Wo Marigi Alatala naxan masenxi wo be, wo xa wo tuli mati na ra, wo man xa a rabatu. Wo naxa siga kœla ma, wo naxa siga yirefanyi ma.

33 Wo xa bira yi kira fanyi nan fœxœ ra won Marigi Alatala naxan masenxi, alako wo naxa faxes, wo fa simaya xœnkuye soto seewe kui boxi ma wo fama dennaxe sœtœde.»

6

Ala xa marafanyi nun a xa seriye

1 «Seriye, yaamari, nun masenyi nan yi ki, wo Marigi Alatala naxan soxi n yi ra alako n xa a xaran wo ra, wo xa nœ a rabade boxi ma a fafe naxan fide wo ma.

2 Wo xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra. Wo xa simaya kui, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mamadie, wo xa yi seriye nun yi yaamari birin naba n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa simaya xœnkuye soto.

3 Isirayilakae, wo wo jœngi sa yi birin xœn ma, wo man xa fenten

a raba ki ma. Wo fama ne hœeri sɔtɔde, wo fama ne findide jama gbegebe ra yi bɔxi ma xije nun kumi gbegebe na dennaxe, alɔ wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe.

⁴ Isirayilakae, wo wo tuli mati. Won Marigi Alatala keren peti na a ra.

⁵ Wo lan ne wo xa wo Marigi Alatala xanu wo bɔne fixexi ra, wo nii ra, a nun wo senbe birin na.

⁶ N yi masenyi naxan xaranxi wo be yi ki, a xa lu wo bɔne ma.

⁷ Wo fama ne a mabanbande wo xa die be temui birin, xa wo na banxi kui, xa wo na biyaasife, kœe nun yanyi ra.

⁸ A xa xiri wo belexe nun wo tigi ra tɔnxuma ra.

⁹ Wo xa a sebe wo xa banxi nun wo xa naade ma.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala na wo xanin temui naxe bɔxi ma a na dennaxe sofe wo yi ra, alɔ a rakali wo babae Ibrahima, Isiyaga, a nun Yaxuba be ki naxe, wo fama ne taa belebele tofanyie sɔtɔde wo mu naxee tixi,

¹¹ banxi rafexie harige mɔoli birin na wo mu naxee fenxi, kolɔnyie wo mu naxee gexi, weni bilie nun oliwi bilie wo mu naxee sixi.

¹² Wo na wo dege han wo naxa wasa temui naxe, wo naxa neemu wo Marigi Alatala ma de, naxan wo ramixi konyiya kui Misira bɔxi ma.

¹³ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra. Wo xa a keren nan batu. Wo xa wo kali a xili nan na.

¹⁴ Wo naxa ala gbete batu de, mixie naxee batuma wo rabilinyi,

¹⁵ barima wo Marigi Alatala mu wama a firin nde xɔn. Xa na mu a ra a xɔnɔma ne wo ma, a man fa wo faxa.»

¹⁶ «Wo naxa wo Marigi Alatala mato de, alɔ wo naxan naba Masa.

¹⁷ Wo xa wo Marigi Alatala xa seriye, a xa masenyi, nun a xa yaamari rabatu tinxinyi kui a naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa wo jere tinxinyi kira ra. Alatala wama fe naxan birin xɔn ma, wo lan wo xa na nan naba. Na temui wo fama ne hœeri sɔtɔde,

wo fa bɔxi fanyi sɔtɔ Alatala a kali naxan na wo babae be.

¹⁹ Wo wo yaxuie kerima ne alɔ Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁰ «Wo xa die na wo maxɔrin temui naxe, <Munse na yi masenyi, yi seriye, nun yi yaamari ra, won Marigi Alatala naxan soxi won yi ra yi ki?»

²¹ Wo fama ne e yaabide, <Firawuna xa konyie nan nu muxu ra Misira bɔxi ma, Alatala fa muxu ramini naa a senbe ra.

²² Alatala naxa tɔnxuma nun kaabanako belebele magaaxuxie raba muxu ya xɔri Misirakae ra, Firawuna nun a xa denbaya birin na.

²³ A muxu ramini ne Misira alako a xa muxu xanin bɔxi ma, a a kali dennaxe xa fe ra won babae be sofe ra won yi ra.

²⁴ Na temui Alatala naxa muxu yaamari, a muxu xa yi seriye birin nawali a rawali ki ma. Xa won gaaxu won Marigi Alatala ya ra, a hœeri nun simaya xɔnkuye fima ne won ma alɔ a na a rabafe ki naxe yakɔsi.

²⁵ Xa won sa won Marigi Alatala xa yaamari birin nabatu alɔ a masenxi won be ki naxe, na findima ne tinxinyi ra won be.»

7

Isirayila nun Kanaankae

¹ «Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma temui naxe, a dennaxe fima wo ma, a fama ne si solofere keride naxee findi Xitikae, Girigasakae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae nun Yebusukae ra, si solofere naxee senbe gbo wo be, e man wuya wo be.

² Wo Marigi Alatala na e lu wo sagoe temui naxe, wo xutu sɔtɔma ne e ma, wo e halaki. Wo naxa saate xiri wo tagi, wo man naxa kinikini e ma.

³ Wo nun e tan naxa futi malan de. Wo naxa wo xa di ginœe fi e xa di xemœe ma, wo naxa ginœe fan fen e ra wo xa di xemœe be.

⁴ Xa na mu a ra yi xɔne fama ne wo xa die ratantande, e xa ala gbete

batu. Alatala xonoma ne wo ma na temui, a man fa wo faxa mafurenyi ra.

⁵ Kira nan yi ki wo lan wo xa mini naxan na yi mixie be. Wo xa e xa serexebadee a nun e xa geme batuxie birin kana. Wo xa e xa Asera wuri masolixie bolon, wo xa e xa kuye birin gan.»

⁶ «Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama ra. Wo Marigi Alatala bara wo tan nan sugandi dunipa pama tagi bende fupni fari, alako wo xa findi a yete yati gbe ra.

⁷ Alatala mu wo sugandixi wo xa pama xasabi xa fe xa ra, barima wo xurun si birin be.

⁸ Alatala wo tan nan sugandixi a xa xanunteya xa fe ra. A bara wa saate rakamalife a naxan tongo wo benbae be. Na nan a toxi a wo raminixi boxi ma a senbe ra wo nu na konyiya kui dennaxe. A naxa wo ba Firawuna yi ra, Misira mangɛ.

⁹ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala, nan keren peti na Ala ra. Ala findixi Fonisire Mangɛ nan na naxan a xa saate rakamalima, naxan heeri gbege fima wo ma. A na rabama wo bonsoe be naxee fama wo xanbi ra, naxee a xanuma, e man a xa yaamarie rabatu.

¹⁰ Kono a gbilenma ne mixie foxo ra naxee a xonma, a a xonnante raloema ne keren na.

¹¹ Wo xa fenten n ma yaamari nun n ma seriye ma n naxan soxi wo yi ra to loxoɛ.»

¹² «Xa wo wo jengi sa yi yaamari xon ma, wo naxa fenten a ma, wo Marigi Alatala fama a xa saate rakamalide, a heeri fima ne wo ma alo a rakalixi wo benbae be ki naxe.

¹³ A wo xanuma ne, a barake sa wo xa fe, a man wo rawuya. A di gbege barife ragiri wo ma. Wo fa boxi daxamui fan sotode, mengi, weni neene nun ture. A man fa wo xa ningee nun wo xa xurusee rawuya. A yi birin nabama ne boxi ma, a rakali naxan na wo babae be sofe ra wo yi.

¹⁴ A wo barakama ne dangife si birin na. Dibaritare mu fama lude

wo ya ma, xeme ba, gine ba, xa na mu a ra xuruse.

¹⁵ Alatala wo ratangama ne fure doxoɛ mooli birin ma, a nun fe jaaxi birin ma wo naxee kolonxi Misira boxi ma. Kono a yi fure rasanbama mixie nan ma naxee na wo rapaaxu.

¹⁶ Wo lan ne wo xa mixi birin faxa, wo Marigi Alatala naxee soma wo yi ra. Wo naxa kinikini e ma, wo man naxa e xa alae batu, alako e naxa wo ratantan.»

¹⁷ «Wo fama a mapoxunde wo boje ma, <Yi sie gbo dangife won tan na. Won tan nola sotoma nee ma di?»

¹⁸ Kono, wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Alatala naxan nabaxi Firawuna nun Misira boxi ra.

¹⁹ Wo bara fe xoxoxoe to naxee doxoxi e ma, tonxumae nun kaabanakoe naxee rabaxi. Wo bara wo Marigi Alatala senbe to a wo ramini ki naxe Misira boxi ma. Na nan a toma wo Marigi Alatala na mooli rabama pamane birin na wo gaaxuxi naxee ya ra.

²⁰ Wo Marigi Alatala fama ne wo yaxuie birin halakide, hali naxee noxunma wo ma.

²¹ Wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo nun wo Marigi Alatala na a ra, Ala belebele naxan magaaxu.»

²² «Wo Marigi Alatala fama ne yi pama keride a xuri xuri ra wo ya i. Wo mu noma e birin faxade waxati keren bun, xa na mu a ra wula i subee fama ne wuyade, e wo tooro.

²³ Wo Marigi Alatala fama ne yi mixie sode wo yi ra. E ifuma ne kira ma, han e sa halaki.

²⁴ A fama ne e xa mangee sode wo yi ra, wo e xili raloɛ. Mixi yo mu noma tide wo kanke. Wo e birin halakima ne.»

²⁵ «Wo e xa ala yailanxie ganma ne. Wo naxa mila e xa xema nun gbeti ma naxan na kuyee ma. Wo naxa na findi wo gbe ra alako a naxa findi wo fan be gantanyi ra, barima fe nan na ki wo Marigi Alatala naxan naharamuxi.

²⁶ Wo naxa na kuye mooli jaaxi raso wo xa banxi kui de, alako wo naxa halaki alo kuyee. Wo nee

findima se jaaxi nan na barima a raharamuxi.»

8

Nɛɛmufe Alatala ma

¹ «Wo xa yi yaamari birin naba n naxan xaranfe wo be to loxɔɛ. Na nan fama a niyade wo xa simaya sɔtɔ, wo fa findi jama gbegbe ra. Na temui, wo nɔma yi boxi sɔtode alo Alatala a rakalixi wo babae be ki naxɛ.

² Wo xa wo maɲɔxun jere xɔnkuye ma wo Marigi Alatala naxan nagiri wo ma yi gbengberenyi igirife ra yi je tongo naani bun ma. A yi fe xɔɔxɔɛ rabaxi ne wo ra, alako wo xa wo yete magoro, a xa wo mato, a xa no a kolonde fe naxan na wo sondonme ma. A man xa no a kolonde xa wo wama a xa seriye mabanbanfe.

³ A bara wo xa fe magoro, a bara wo raxi kaame ra. A bara mana so wo yi ra, wo nun wo benbae mu donse naxan kolon. A a masen wo be na ki ne, a ibunadama mu nɔma balode donse xa kansan xun na, kɔno masenyi fan birin na naxan fatanxi Alatala ra.

⁴ Wo xa donmae mu jɔnxi, wo sanyie mu funtuxi yi je tongo naani bun ma.

⁵ Wo lan ne wo xa a kolon a wo Marigi Alatala na wo xurufe ne alo baba a xa di xuruma ki naxɛ.

⁶ Wo wo Marigi Alatala xa yaamari mabanban, wo xa wo yete suxu alo a wama a xɔn ma ki naxɛ, wo man xa gaaxu a ya ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala wo rasoma ne boxi fanyi ma xuree nun dulonyie na dennaxɛ. Ye gbegbe na na boxi bun ma, a man minima gulunba nun geya fari.

⁸ Boxi na a ra mengi, fundenyi maniyɛ, weni bili, xɔɛ, kinkirinsi, oliwi, nun kumi na dennaxɛ.

⁹ Taami mu jɔnma sɔnɔn, se birin fama ne lude wo yi ra. Wure fama ne minide gemɛe kui, wure gbeeli fan sɔtɔma ne geya kui.»

¹⁰ «Wo na wo dege han wo naxa luga, wo xa wo Marigi Alatala tantu yi boxi fanyi xa fe ra.

¹¹ Wo naxa wo yete ranɛɛmu wo Marigi Alatala xa fe ma de, tondife a xa yaamari nun a xa seriye rabatufe ra, n naxan xaranxi wo be to loxɔɛ.

¹² Wo na wo dege han wo naxa luga, wo na banxie ti, wo naxa sabati e kui,

¹³ wo xa xurusee xungbe nun a lanmae na wuya, wo xa gbeti nun wo xa xɛema na gbo, wo harige birin na gbo,

¹⁴ wo xa fenten wo yete ma a fanyi ra alako wo naxa wo yete igbo han wo xa nɛɛmu wo Marigi Alatala ma, naxan wo ramixi Misira boxi ma konyiya kui.

¹⁵ A bara wo radangi gbengberen yire magaaxuxi ra, boximase xɔne kanyi nun tali na dennaxɛ, ye mu na boxi naxan ma. A naxa ye ramini fanye kui.

¹⁶ A naxa mana donse so wo yi ra gbengberenyi ma, wo benbae mu nu naxan kolon, alako a xa wo xa fe magoro, a xa wo mato, a fa no fe fanyi rabade wo be.

¹⁷ Wo naxa a maɲɔxun de a wo senbe nun wo xa kɔɔta nan yi harige fixi wo ma.

¹⁸ Wo xa wo ratu wo Marigi Alatala ma, a tan nan yi senbe fima wo ma, alako wo xa na harige birin sɔtɔ. A man bara saate masen wo be to loxɔɛ a naxan tongo a nun wo babae ra.»

¹⁹ «Xa wo nɛɛmu wo Marigi Alatala ma, xa wo bira ala gbeteɛ batufe foxɔ ra, xa wo tuubi e be, xa wo wo magoro e be, n xa a fala wo be to loxɔɛ, wo halakima ne.

²⁰ Iyo, wo halakima ne alo Alatala si gbeteɛ halakixi ki naxɛ wo ya xɔri, barima wo mu wo tuli matixi wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

9

Isirayilakae Ala matandife

¹ «Isirayilakae wo wo tuli mati. To loxɔɛ wo na sigafe Yuruden nan

igiride. Wo fama nɛ sie ragide naxee gbo wo bɛ, e sɛnbɛ dangi wo ra. Wo fa e xa taaɛ tongo naxee tɛtɛ itexi han.

² Wo fama Anaki xa die nan masɔtɔde, mixi sɛnbɛmaɛ naxee gbangbalan, wo naxee kolon a fanyi ra. Wo bara a mɛ, e a falama, <Nde nɔma tide Anaki xa die ya i?>

³ Wo nɔma a kolonde yakɔsi, a wo Marigi Alatala na a nɛrefe wo ya ra, alɔ tɛ naxan se birin kanama. A tan nan yati e halakima, a e xa fe magoro wo ya xɔri. Wo e kerima nɛ, wo e birin halakima nɛ alɔ wo Marigi Alatala a masenxi wo bɛ ki naxɛ.

⁴ Wo Marigi Alatala na e kerɛ wo ya ra tɛmɛi naxɛ, wo naxa wo yɛtɛ matɔxɔ de han wo xa a fala, <Alatala na a xɛɛxi muxu yi bɔxi masɔtɔxi muxu xa tinxinyi saabui ra.> E xa fe kobi raba na a toxi Alatala e kerixi beenun wo xa be li.

⁵ Wo naxa a maɲɔxun de a wo be sɔtɔxi wo xa tinxinyi nun wo xa fanyi nan ma. Alatala yi sie kerima e xa yuge kobi nan ma, a man xa natɛ rakamali a naxan tongo wo babae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɛ.

⁶ Wo xa a kolon wo xa tinxinyi xa mu a niyaxi wo Marigi Alatala yi bɔxi fanyi soxi wo yi ra a xa findi wo gbe ra. Nama xurutare nan na wo ra.»

⁷ «Wo xa wo ratu a ma wo wo Marigi Alatala raxɔnɔ ki naxɛ gbengberenyi ma. Wo naxa nɛɛmu wo keli lɔxɔɛ ma Misira, han wo so lɔxɔɛ be, wo nu xurutareɲa rabama nɛ wo Marigi Alatala ra.

⁸ Wo Alatala raxɔnɔ nɛ Xorebe geya fari han a naxa wa wo faxafe.

⁹ N to te geya fari alako n xa walaxɛ gɛmɛ daaxi tongo naxan findi saate ra Alatala nun won tan tagi, n naxa yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani raba geya fari, n mu taami don, n mu ye fan min.

¹⁰ Alatala naxa yi walaxɛ gɛmɛ daaxi firinyie so n yi ra, a naxan sɛbɛ a xɔnyɛ ra. Alatala naxan fala wo bɛ tɛ tagi, wo nu malanxi lɔxɔɛ naxɛ geya fari, na birin sɛbɛxi

walaxɛ ma.»

¹¹ «Yi yanyi tongo naani nun yi kɔɛ tongo naani dangi xanbi, Alatala naxa yi walaxɛ gɛmɛ daaxi firinyi so n yi ra naxan findi saate ra.

¹² Alatala naxa a fala n bɛ, <Keli, i xa goro mafuren barima i xa pama i naxan naminixi Misira bɔxi ra, e bara yangoe belebele raba, e bara e ba kira ma n naxan masen e bɛ, e bara kuye yailan wure raxunuxi ra.>

¹³ Alatala man naxa yi masen n bɛ, <N bara a to yi pama, pama xurutare na a ra.

¹⁴ Keli be, n xa e halaki, n xa e xili ɲɔn dunɲa ma. N i mafindima pama gbegbe ra naxan sɛnbɛ gbo, e man wuya, dangi boore pama ra.>

¹⁵ N naxa goro geya fari, naxan nu luxi alɔ a na tɛ nan tagi, na walaxɛ firinyie suxuxi n yi ra, Ala xa saate sɛbɛxi naxee ma.

¹⁶ Na tɛmɛi n naxa a to wo bara yunubi fe raba wo Marigi Alatala ra. Wo ninge yailan wure raxunuxi ra. Wo wo ba kira ma Alatala naxan masen wo bɛ.

¹⁷ N naxa yi walaxɛ gɛmɛ daaxi firinyie suxu n belɛxɛ firinyi ra, n fa e wɔlɛ, e naxa ibɔɔ wo ya xɔri.»

¹⁸ «N naxa bira bɔxi Alatala ya i alɔ n naxan naba a singe. N naxa lu naa yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani, n mu taami don, n mu ye fan min. N na birin naba wo xa yunubi nan ma fe ra, naxan naɲaaxuxi Alatala ma, a a raxɔnɔ.

¹⁹ N naxa gaaxu Alatala xa xɔnɛ ra a xɔnɔxi wo ma naxan ma han a wa wo halakife. Kɔnɔ Alatala man naxa n ma maxandi suxu.

²⁰ A bɔɲɛ nu texi Haruna nan ma a gbe ra han a wa a halakife, kɔnɔ n naxa Ala maxandi Haruna fan bɛ.

²¹ N naxa ninge tongo wo naxan yailanxi, naxan findixi wo xa yunubi fe ra, n a woli tɛ xɔɔra, n a iwuru han a findi xube ra. N naxa na xube ibagan susui ye xɔɔra naxan kelima geya kɔn na.»

²² «Wo man bara Alatala raxɔnɔ Tabera, Masa, nun Kibiroti Hataawa.

²³ Alatala to wo xɛɛ kelife Kadesi Barineya yi xɛɛraya ra, <Wo siga, wo

xa bɔxi tongo n naxan soxi wo yi ra,» wo naxa wo Marigi Alatala xui matandi. Wo mu la a fala xui ra, wo mu na fan suxu nɔndi ra.

²⁴ Kabi n naxa sa wo kolon, wo xurutare fe nan tun nabafe Alatala ra.»

²⁵ «Alatala to wa wo faxafe, n naxa n felen bɔxi ma, n a maxandi yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani bun ma.

²⁶ N naxa Alatala maxandi, «Marigi Alatala, i naxa i yetɛ xa pama halaki, i pama naxan xa xɔɛya soxi a yi i xa gboe saabui ra, i naxan naminixi Misira bɔxi ma i senbɛ ra.

²⁷ I ratu i xa konyie ma, Ibu-rahima, Isiyaga, nun Yaxuba. I naxa i kobe rato yi pama xa xaxili xɔɔxɔya ma, e xa jaaxui, nun e xa yunubi ma,

²⁸ alako Misirakae naxa a fala, «Alatala mu nɔma yi mixie xaninde bɔxi ma a dennaxɛ laayidi tongoxi e bɛ. A e xɔnxi nɛ. A e ramini alako a xa sa e faxa gbengberenyi ma.» >

²⁹ Alatala i xa pama nan lanxi e ma. I gbe nan na e ra, i naxee xɔɛyaxi i senbɛ nun i xa mangɛya ra.»

10

Ala xa xanunteya

¹ «Na tɛmɛi Alatala naxa yaamari fi n ma. A naxɛ, «Walaxɛ gemɛ daaxi firin yailan alɔ a singee nu ki naxɛ. I man xa kankira wuri daaxi yailan. Na tɛmɛi i xa fa n yire geya fari.

² N man gbilenma nɛ yi seriye sebe ra naxan nu na boore walaxɛ ma, i naxee kanaxi. I fama e sade na kankira nan kui.»

³ N naxa kankira yailan wuri mɔɔli nde ra naxan xɔɔxɔ. N naxa walaxɛ gemɛ daaxi firin fan yailan naxan maniya booree ra. N naxa te e ra geya fari.

⁴ Alatala naxa sebeli ti yi walaxɛ nɛnɛɛ ma, alɔ naxan singe nu sebeɛi booree ma. Yi yaamari fu, a naxee yaxaran wo bɛ geya fari tɛ tagi wo nu malanxi tɛmɛi naxɛ, Alatala naxa e so n yi ra.

⁵ N naxa goro geya fari, n fa e sa kankira kui, n naxan yailanxi. E naxa lu naa alɔ Alatala a fala n bɛ ki naxɛ.»

⁶ Isirayilakae naxa keli Bene Yakan kolɔnyie ra sigafe ra Mosera. Haruna laaxira mɛnni nɛ, a naxa bɛndɛ soto naa. A xa di Eleyasari naxa findi a jɔxɔɛ ra sɛrɛxɛdubɛɲa kui.

⁷ Na dangi xanbi Isirayilakae naxa siga Gudugoda. E to keli Gudugoda, e naxa siga Yotobata, xure gbeɲe na bɔxi naxan ma.

⁸ Na waxati bun ma, Alatala naxa wali taxu Lewi bɔnsɔɛ ra, e xa findi kankira xaninyie ra, e xa ti Alatala ya i a xa wali rabafe ma, e man xa duba pama bɛ Alatala xili ra. Na nan nabafe han to lɔxɔɛ.

⁹ Na fe na a toxi Lewi bɔnsɔɛ mu kɛ sɔtɔxi e ngaxakerenyie ya ma. Alatala nan na e tan malima ra alɔ a a fala ki naxɛ.

¹⁰ «N naxa lu geya fari yanyi tongo naani nun kɔɛ tongo naani alɔ n naxan naba singe ra. Alatala man naxa n ma maxandi suxu, barima a mu waxi wo faxafe.

¹¹ Alatala naxa a masen n bɛ, «Nama rapɛɛɛ. E xa so bɔxi ma n nan nakalixi naxan na e babae be sofe ra e yi.»

¹² «Yakɔsi fa, Isirayilakae wo Marigi Alatala wama wo xa munse raba? A wama nɛ wo xa gaaxu a ya ra alako wo xa wo jɛɛɛ a xa kira xɔn ma, wo xa a xanu, wo xa a rabatu wo bɔɲɛ fiixɛ nun wo nii birin na.

¹³ Alatala wama nɛ wo xa a xa yaamari raba, wo xa a xa seriye rabatu, n naxan soxi wo yi ra to lɔxɔɛ, alako wo xa simaya xa fan.

¹⁴ Wo Marigi Alatala nan gbe na koore nun bɔxi ra, a nun se naxan birin na a ma.

¹⁵ Alatala wo babae nan xanu. Yakɔsi fa wo tan nan na e bɔnsɔɛ ra, a wo tan nan sugandixi boore sie tagi, alɔ wo a toxi ki naxɛ to lɔxɔɛ.»

¹⁶ «Wo lan nɛ wo xa wo xaxili raseniyen, wo naxa xurutareɲa raba sɔnɔn,

¹⁷ barima wo Marigi Alatala keren peti nan na Ala ra, mangɛɛ xa

mange, Ala belebele senbema magaxuxi, naxan mu mixi rafisa a boore be, naxan mu kiiti jaaxi kobiri rasuxuma.

¹⁸ A tan nan kiridie nun kaape ginse kantama ra. Xone rafan a ma, a donse nun sose soma e yi ra.

¹⁹ Wo tan fan, wo hinne xone ra naxee na wo ya ma. Wo xa wo manoxun xone nan nu na wo tan fan na Misira boxi ma.

²⁰ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra, wo xa tuubi a be, wo xa bira a foxo ra, wo man xa wo rakali a tan nan xili ra.

²¹ A tan nan na wo xa nore ra. A tan nan na wo Marigi Ala ra, naxan kaabanakoe nun fe magaaxuxie rabaxi wo ya xori.

²² Wo babae nu fama temui naxe Misira, e mu nu dangixi mixi tongo solofere ra. Yakosi wo Marigi Alatala bara wo rawuya dangi tunbuie ra naxee na koore ma.»

11

Won ma xanunteya Ala be

¹ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo xa a xa yaamari, a xa seriye, a xa masenyi, nun a xa tonyi rabatu temui birin.

² Wo xa a kolon to loxoe wo xa die mu Alatala xa kaabanako magaaxuxie toxi e ya ra. E mu wo Marigi Alatala xa seriye mexi e tuli ra.

³ E mu a xa laamatunyie toxi Misira, a nun a naxan nabaxi Firawuna nun a xa boxi birin na.

⁴ E man mu fe toxi a naxan nabaxi Misira soorie ra, e xa soe nun gisee ra. E mu a to Ala Misira soorie madulaxi Kale Baa ma ki naxe, e to bira wo foxo ra, Alatala fa e birin halaki kerenyi ra.

⁵ E man mu fee toxi a naxee raba gbengberenyi ma beenun wo xa be li.

⁶ A naxa wo ratanga Datan nun Abirami ma, naxee findi Eliyabi xa di xemee ra Ruben bonsoe ya ma. Isirayilakae birin ya xori, boxi naxa a rabi, a fa a raxutu e nun e xa denbayae birin ma, e xa kiri banxie,

nun mixi birin ma naxee nu biraxi e foxo ra.

⁷ Wo tan nan yati bara fe belebelee to Alatala naxee rabaxi.

⁸ Na nan a toxi, wo lan wo xa yi seriye rabatu n naxan xaranfe wo be to loxoe, alako wo xa limaniya soto yi boxi masotofe ra wo na sigafe dennaxe.

⁹ Wo xa yi raba alako wo xa bu boxi ma Alatala a kalixi naxan xa fe ra, a sofe ra wo babae nun e bonsoe yi, xipe nun kumi gbegebe na boxi naxan ma.

¹⁰ Wo fama boxi naxan sotode, a mu luxi alo Misira boxi, wo kelixi dennaxe. Misira tan, wo na ge xe sade, fo wo nu ye maxanin a ma laakoe daaxi wo sanyi ra.

¹¹ Wo fama boxi naxan sotode, geya nun gulunba yire na a ra, tunc ye naxan nafanma a fanyi ra.

¹² Boxi na a ra wo Marigi Alatala jengi saxi naxan xon. A man fa meeni a ma, keli je fole han je jonyi.

Ala xa laayidi

¹³ Xa wo yi seriye ratinme a fanyi ra n naxan xaranxi wo be yi ki to loxoe, xa wo wo Marigi Alatala xanu, wo a xa seriye raba bone fiixe ra nun wo nii ra,

¹⁴ a tunc rafama ne wo xa boxi ma, jeme a nun sogofure, alako wo xa harige fanyi soto, alo mengi, weni neene, a nun ture.

¹⁵ A man jooge fan nafanma ne wo xa boxi ma wo xa xurusee naxan donma. Wo baloe gbegebe sotoma ne, wo a don han wo luga.

¹⁶ Wo xa fe mooli birin naba alako fefe yo naxa wo ba yi kira fanyi xon ma. Wo naxa wo igoro ala gbete batufe ra.

¹⁷ Xa wo na fe mooli raba, Alatala xonoma ne wo ma. Na temui a a niyama ne tunc mu fa sonon, sansi yo mu fanma boxi ma sonon, wo fa halaki yi boxi ma Alatala naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa yi seriye rasabati wo bone ma nun wo nii ra. Wo nde xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra, alako wo naxa neemu a ra.

¹⁹ Wo xa a xaran wo xa die ra wo xa banxie kui, wo xa biyaasie kui, wo sa temui, wo keli temui.

²⁰ Wo xa a sebe wo xa banxie nun wo xa naadee ma.

²¹ Na nan a toma wo xa simaya nun wo xa die xa simaya xon kuyama boxi ma Alatala naxan laayidixi wo benbae be han dunija raponyi.

²² Xa wo yi seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo be, xa wo wo Marigi Alatala xanu, xa wo wo nere a xa kira xon ma, xa wo bira a foxo ra,

²³ Alatala fama ne yi sie birin keride wo ya xori, wo fa no e ra, naxee gbangbalan wo be, naxee senbe gbo wo be.

²⁴ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, naa findima wo gbe nan na. Wo xa boxi italama keli gbengberenyi ma han Liban, keli Efirati xure ma han Mediteran Baa ra.

²⁵ Mixi yo mu suusama tide wo ya ra. Wo na siga boxi naxan yo ma, wo Marigi Alatala a niyama ne mennikae xa gaaxu wo ya ra, e boje mini alo a masenxi wo be ki naxe.

²⁶ Wo a mato, n bara barake nun danke sa wo ya i to.

²⁷ Xa wo wo Marigi Alatala xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan soxi wo yi ra to, wo barake sotoma ne.

²⁸ Konon xa wo mu wo Marigi Alatala xa seriye ratinme, xa wo wo ba kira xon ma n naxan soxi wo yi ra to, xa wo bira ala gbetee foxo ra wo mu naxee kolon, wo danke nan sotoma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na wo xanin boxi ma a fama naxan sode wo yi ra, wo dube masenyi tima Garisimi geya nan fari, wo danke masenyi tima Ebali geya nan fari.

³⁰ Na geyae na Yuruden naakiri nan ma, kira xanbi ra naxan na sogeorode, Kanaankae xa boxi ma naxee sabatixi Araba, Giligali ya tagi, More wuri belebele fe ma.

³¹ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe

sofe wo yi ra, menni findima wo gbe nan na, wo man fa sabati naa.

³² Wo lan ne wo xa fenten yi seriye nun yi yaamarie ma, n naxee soxi wo yi ra to loxoe.

12

Sali xa seriye

¹ Wo xa yi seriye nun yaamarie rabatu boxi ma, wo babae Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra.

² Wo xa yire birin kana geyae fari nun fotonyie kui, yi sie kuyee batuma dennaxe. Wo fama yi sie keride.

³ Wo xa e xa serexebadee kana, wo xa e xa geme tonxumae kana, wo xa e xa Aseri wuri masolixie gan, wo xa e xa kuyee rabira, wo xa e xilie jon naa.

⁴ Wo naxa wo Marigi Alatala batu na mooli ra de.

⁵ Wo xa Alatala fen yire nde a dennaxe sugandima wo bonsoe ya ma. Na findima Ala xa yire nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa siga menni

⁶ wo xa serexee mooli birin bade, alo serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, hadiyae, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba, janige serexee, nun xuruse di singee.

⁷ Wo xa wo xa serexee don menni, wo tan nun wo xa denbayae. Wo xa jalexin harige ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

⁸ A mu lanma kankan xa a yete waxonfe raba, alo wo a rabafe ki naxe yakosi,

⁹ wo to mu so boxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma mal-abude ra.

¹⁰ Konon wo na Yuruden igiri, wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, a fama ne wo ratangade wo yaxuie birin ma naxee na wo rabilinyi, wo fa sabati naa bonesa kui.

¹¹ Na temui, menni findima wo Marigi Alatala xa yire sugandixi nan na, a xili matoxoma dennaxe. Wo xa wo xa serexee ba menni ne, n

naxee yamarixi wo ra, alo serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, hadiyae, a nun serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba.

¹² Wo jalexinma ne wo Marigi Alatala ra, wo tan, wo xa die, wo xa konyie nun Lewi xa die naxee na wo ya ma barima boxi mu na e tan be naxan findi e ke ra.

¹³ Wo naxa wo xa serexe gan daaxie ba wo waxonde.

¹⁴ Wo e bama yire ne wo Marigi Alatala dennaxe sugandima wo bonsoe ya ma. N naxan birin yamarixi wo ra, wo xa a birin naba menni.

¹⁵ Kono i noma sube don daaxi faxade, Ala naxan fixi i ma, yire birin i na sabati dennaxe. Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma a donde, alo xeli nun tooke.

¹⁶ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye.

¹⁷ Wo mu lan wo xa mengi, weni neene, nun ture don wo xonyi, naxee findima wo xa farile ra Alatala be. Wo mu lan wo xa wo xa xuruse di singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra Alatala be, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba wo be, nun wo xa panige serexe. Wo mu lan wo xa wo xa bogi singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra.

¹⁸ Wo lan wo xa na see birin don wo Marigi Alatala nan ya i a xa yire sugandixi kui. Wo tan, wo xa die, wo xa konyie, a nun Lewi xa die naxee na wo ya ma, wo xa na serexe don menni jalexinyi kui wo Marigi Alatala ya i, a naxan fixi wo ma.

¹⁹ Wo wo jengi sa Lewi xa die xon ma a fanyi ra. Wo naxa neemu e ma.

²⁰ Wo Marigi Alatala na wo xa boxi ragbo ye, alo a a laayidixi wo be ki naxe, xa wo wa sube nan xon ma, wo noma na donde han wo wasa.

²¹ Xa wo makuya Alatala xa yire sugandixi ra a xili matoxoma dennaxe, wo noma xurusee faxade, wo Marigi naxee fixi wo ma, wo fa na sube don n ma seriye ki ma wo xonyie han wo wasa.

²² Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma e donde alo xeli nun tooke.

²³ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, barima wuli findixi nii nan na. A mu lan wo xa sube nun a wuli don.

²⁴ Wo naxa wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye.

²⁵ Wo naxa a min alako wo xa seewa, wo tan, nun wo xa die hali wo dangi xanbi. Wo xa fe tinxinie raba, Alatala wama naxee xon.

²⁶ Xa wo wama serexe seniyenxi nan bafe Alatala be, alako wo waxonfe xa raba wo be, wo xa na serexe ba yire ne Alatala dennaxe sugandima.

²⁷ Naxan findixi serexe gan daaxi ra, wo xa na sube nun na wuli sa wo Marigi Alatala xa serexebade. Naxan findixi serexe boore daaxi ra, wo xa a wuli ifili wo Marigi Alatala xa serexebade, wo fa a sube tan don.

²⁸ Wo wo tuli mati, wo lan ne wo xa yi seriye ratinme n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa seewa, wo tan nun wo xa die hali wo faxes xanbi abadan, barima fe fanyi na a ra naxan nafan wo Marigi Alatala ma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na ge sie halakide wo saabui ra, wo na sabati e xa boxi ma,

³⁰ wo xa wo yete ratanga e xa fe kobi rabafe ma, e halaki xanbi. Wo xa wo yete ratanga e xa alae maxorinfe ma. Wo naxa a fala, «Yi sie nu tuubi rabirama e be di? N fan waxi na nan nabafe.»

³¹ Wo naxa na mooli raba wo Marigi Alatala ra, barima e nu fe kobie rabama e xa alae be Alatala mu wama naxee xon. Mixi nan nu e ra, naxee nu e xa die ganma e xa kuyee be serexe ra.

13

Kuye batue

¹ Wo lan ne wo xa yi seriye raba a raba ki ma n naxan soxi wo yi ra. Wo naxa sese ba a ra, wo man naxa sese fan sa a xun ma.

² Xa namijonme nde, xa na mu a ra waliyu nde,

³ sa kaabanakoe fe nun tɔnxuma fe raba wo ya xɔri, a man fa a fala wo be, «Won bira kuye batufe fɔxɔ ra, wo tan mu alae naxee kolon,»

⁴ wo naxa wo tuli mati na namijonme ra a nun na waliyu ra de. Wo Marigi Alatala nan fama wo matode na ki, alako a xa nɔ a kolonde xa a xa xanunteya na wo sondonme ma, xa wo a xanuxi wo nii ra.

⁵ Wo lan wo xa tuubi rabira wo Marigi Alatala nan keren be, wo xa gaaxu a ya ra, wo xa a xa yaamarie raba, wo xa a xui rabatu, wo xa a keren nan batu, wo xa bira a fɔxɔ ra.

⁶ Yi namijonme nun yi waliyu mɔoli lan ne a xa faxa, barima a bara wa wo bɔje ratefe wo Marigi Alatala ma naxan wo ramini konyiya kui Misira bɔxi ma. E bara wo ba kira xɔn Alatala wo tixi naxan na. Wo xa fe paaxi jon wo tagi.

⁷ Xa wo ngaxakerenyi, xa na mu a ra wo xa di, xa na mu a ra wo xa baate gine, xa na mu a ra wo boore naxan nafanxi wo ma alo wo yete, sa wo manahane alako wo xa ala gbete batu, wo tan mu naxan kolon, wo babae fan mu naxan kolon,

⁸ si gbete naxee batuxi wo rabilinyi nun naxee makuya wo ra, keli bɔxi tuxui ma sa dɔxɔ boore tuxui ra,

⁹ wo naxa tin e xa wɔyenyi ra, wo naxa wo tuli mati e ra. Wo naxa kinikini e ma, wo naxa e nɔxun, wo man naxa e kanta.

¹⁰ Wo lan ne wo xa na kanyi faxa, wo a gɔnɔ geme ra, pama fan fa a magɔnɔ.

¹¹ Wo xa a magɔnɔ han a xa faxa, barima a bara kata a xa wo ragbilen wo Marigi Alatala fɔxɔ ra naxan wo ramini konyiya kui Misira bɔxi ma.

¹² Isirayilakae birin na na fe me, e luma ne gaaxui kui. Na temui na fe kobi mɔoli mu noma rabade wo tagi sɔnɔn.

¹³ Xa wo a me taa nde xa fe ra, wo Marigi Alatala wo rasabatima dennaxe,

¹⁴ a mennika ndee a falama e boore be, «Won xa kuye neene ndee batu,»

¹⁵ a lanma wo xa na mixi kobie xɔn nafen alako wo xa e keɔna kolon. Wo xa a kolon xa na fe kobi bara raba wo tagi.

¹⁶ Xa a sa na ki ne, wo xa na taakae birin faxa santidegema ra. Wo xa na taa halaki nun a xa xurusee birin na.

¹⁷ Wo e harige birin malanma taa tagi ne, wo te sa a ma, wo taa birin gan wo Marigi Alatala ya i. Naa fama findide bɔxi rabepinxi nan na. Menni tan mu findima taa ra sɔnɔn.

¹⁸ Wo naxa na se ratonxi sese tongo wo yete be, wo na naxan ganfe alako nde xa ba Alatala xa xone ra, a xa kinikini wo ma, a xa wo rawuya alo a rakalixi ki naxe wo babae be.

¹⁹ Xa wo tuubi rabira wo Marigi Alatala be a xa seriye rabatufe ma, n naxan soxi wo yi ra to lɔxɔe, xa wo fe tinxinxi raba wo Marigi Alatala ya i, a fama ne na heeri birin fide wo ma.

14

Nɔnfe seriye

¹ Marigi Alatala xa die lanxi wo tan nan ma. Xa faxe fa sa ti, Wo naxa wo yete maxaba, wo naxa wo xunxexe bi wo tigi de ra.

² Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniyenxi ra. A wo tan nan sugandixi bɔxi pama birin tagi, wo xa findi a gbe ra.

Sube radaxamuxi nun a radaxamutare

³ Wo mu lan wo xa se seniyentare don.

⁴ Subee nan yi ki, wo lan wo xa naxee don: ninge, yexee, si,

⁵ xeli, gaale, tɔke, muntui, burunyi si, geya fari sube naxan maniyaxi yexee ra, bole,

⁶ sube naxee tore itaxunxi, e man na pooge don, e gbilen a rate ra e kon na.

⁷ Konɔ na subee ya ma, naxee tore itaxunxi firinyi ra, naxee pooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, ndee na e ya ma wo naxa

e don alɔ ɲɔxɔmɛ, yere, nun yere maniyɛ. E findixi sube seniyentaree nan na wo bɛ, barima e ɲooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kɔn na, kɔnɔ e tore mu itaxunxi firinyi ra.

⁸ Xɔsɛ naxan tore itaxunxi firinyi ra, kɔnɔ a mu ɲooge donma, a man xa gbilen a rate ra a kɔn na, na nan a findixi sube seniyentare ra wo bɛ. Wo naxa na sube don, wo man naxa wo bɛlɛxɛ din a binbi ra.

⁹ Yɛxɛ naxee na ye xɔɔra, bɛlɛɛ na naxee birin bɛ a nun xalee, wo lan wo xa nee nan don.

¹⁰ Kɔnɔ wo mu lan wo xa yɛxɛ don bɛlɛ mu naxan bɛ a nun xale. Wo xa nee kolon yɛxɛ seniyentare ra.

¹¹ Wo nɔma xɔni seniyenxi birin donde.

¹² Kɔnɔ xɔnie xilie nan yi ki wo mu lan wo xa naxee don: yubɛ, sɛgɛ, xaruma gbɔntɔɛ,

¹³ a nun e maniyɛ birin.

¹⁴ Xaaxa fan wo naxa na don a nun a maniyɛ birin.

¹⁵ Xundi, koofole, a nun tagaran-tongoe,

¹⁶ wo naxa e don a nun e maniyɛ birin.

¹⁷ Gbongboe, yedɔnmɛ,

¹⁸ laaba, tukɛ, a nun e maniyɛ birin, wo naxa e don.

¹⁹ Nimase xunxuri gabutenyi kanyi birin raharamunaxi. Wo mu lan wo xa e don.

²⁰ Wo lan wo xa nimasee nan don naxee seniyenxi.

²¹ Wo naxa sube don naxan faxaxi a yetɛ ma. Wo xa a so xɔɲɛ Ala kolontaree yi ra, naxee na wo xɔnyi, alako e xa a don, xa na mu wo xa a mati mixi gbɛtɛɛ ma. Wo tan bara findi wo Marigi Alatala xa ɲama seniyenxi ra.

Wo naxa si yɔrɛ ɲin a nga xɲɛ ye ra.

Farile

²² Wo sansi naxan birin nawalima xɛ ma, wo lan nɛ wo xa farilɛ ba a ra ɲɛ yo ɲɛ.

²³ Wo xa na farilɛ don yire wo Marigi Alatala xili matɔxɔma dennaxɛ. Wo xa farilɛ findima wo xa mɛngi,

wo xa wɛni nɛɛnɛ, wo xa ture, wo xa xurusee xa di singee nan na. Wo xa na ba alako wo nɔma gaaxude wo Marigi Alatala ya ra ki naxɛ lɔxɔɛ birin.

²⁴ Xa a sa li wo sabatide makuya wo Marigi Alatala xili matɔxɔde ra, na kote xaninfe xɔɔxɔma nɛ wo bɛ, barima wo Marigi Alatala bara barake gbegbe fi wo ma.

²⁵ Na tɛmɛi wo xa wo xa farilɛ masara kɔbiri ra, wo fa na xanin wo Marigi Alatala xili matɔxɔde.

²⁶ Mɛnni wo nɔma xurusee, wɛni, nun wo waxɔnse gbɛtɛ sarade, alako wo nun wo xa denbayae xa wo dɛge wo Marigi Alatala ya i sɛwɛ kui.

²⁷ Wo naxa nɛɛmu Lewikae ma naxee sabatixi wo ya ma, barima se mu na e bɛ naxan findima e kɛ ra.

²⁸ ɲɛ saxan yo ɲɛ saxan wo xa wo xa sansi farilɛ birin nagata wo xɔnyi.

²⁹ Na tɛmɛi Lewikae, kɛ mu na naxee bɛ, wo xa xɔɲɛ, kiridie, a nun kaapɛ ginɛ naxee na wo ya ma, e birin xa fa e dɛgedede wo xɔnyi han e luga. Na kui wo Marigi Alatala fama barake sade wo xa fe birin ma.

15

Dɲɛfɛ doni ma

¹ ɲɛ solofere yo ɲɛ solofere wo xa dɲɛ donie ma.

² Na sɛriyɛ lan a xa raba yi ki nɛ: Fɛɛrɛ kanyie naxee birin doni bɛɲinxi e ngaxakerenyi bɛ, e lan nɛ e xa dɲɛ na doni ma. Wo mu lan wo xa wo boore nun wo ngaxakerenyi ɲaxankata doni fife ma ɲɛ kui Alatala naxan sugandixi.

³ Wo lan wo xa dɔxɔ Ala kolontare nan na a xa wo xa doni fi, kɔnɔ wo naxan donixi wo ngaxakerenyi bɛ, wo lan nɛ wo xa dɲɛ na ma.

⁴ Na nan a toma setare mu kolonma wo ya ma, barima Alatala barake gbegbe sama nɛ wo xa fe bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxɛ soxi wo yi ra kɛ ra, alako a xa findi wo gbe ra.

⁵ A na rabama nɛ xa wo bira wo Marigi Alatala xui fɔxɔ ra. Wo xa

a xa yaamari rabatu, n naxan falaxi wo be to lɔxɔe.

⁶ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe alo a masen ki naxe. Wo kɔbiri donima ne pama gbegbe be, kɔnɔ wo tan mu doni tongoma. Wo fama ne dangide pama gbegbe ra, mixi yo mu dangima wo ra.

⁷ Xa setare na wo ngaxakerenyie ya ma wo nun naxee sabatixi bɔxi keren ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo naxa wo nii raxutu, wo xa tondi doni bejinde e be.

⁸ Wo lanma ne wo xa a doni seewe kui a hayi na naxan ma.

⁹ Wo xa wo meeni ki fanyi ra, xaxili jaaxi naxa nɔ wo ra a falafe ra, «A gbe mu luxi je solofere nde xa a li, a lan mixi xa dije doni ma je naxan na.» Wo xa wo meeni, wo naxa kinikinitarepa masen wo ngaxakerenyi setaree be tondife se nde sode a yi ra. Na na raba, a a yaxaseri masama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa findi yunubitɔe ra.

¹⁰ Wo lan ne wo xa a ki bɔje fiixe ra. Wo na bɔje fanyi naxan nabaxi na ki, wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa walie wo na so naxee yo ya ma.

¹¹ Setaree luma ne wo xa bɔxi ma, na nan a toxi n na a falaxi wo be wo xa hinne wo ngaxakerenyie ra, misikiine a nun setare naxee na wo xa bɔxi ma.

Konyie xɔreyafe

¹² Xa wo ngaxakerenyi Eburu xeme, xa na mu a ra gine, a yete mati wo ma konyi ra, a walima ne wo be je senni. A je solofere nde wo xa a xɔreya.

¹³ Wo man naxa a bejin a yi igeli ra.

¹⁴ Wo Marigi Alatala se naxan birin fixi wo ma barake ra alo yexee, si, mengi, a nun weni, wo xa na ndee so a yi ra.

¹⁵ Wo wo ratu a ma konyi nan nu wo fan na Misira, wo Marigi Alatala fa wo xun sara. Na fe na a toxi, n yi seriye soxi wo yi ra to lɔxɔe.

¹⁶ Xa konyi nde fa a fala wo be a mu kelima wo xa denbaya ya ma barima wo bara rafa a ma,

¹⁷ na temui wo se tunbase nan tongoma. Wo a tuli tunba banxi naade ma. Na temui a bara findi wo xa konyi ra kude. Wo na mɔoli nan nabama wo xa konyi gine fan na.

¹⁸ Wo naxa nimisa xɔreya fife ra wo xa konyi ma, barima a xa wali je senni bun ma na bara wo rageeni dɔxɔ firin dangi walike sare ra. Na kui wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa wali birin ma na xa fe ra.

Xuruse di singe

¹⁹ Wo xa ninge, yexee, nun si di xeme singe naxee barima, e birin findima wo Marigi Alatala nan gbe ra. Wo mu lan wo xa ninge xeme di singe rawali, wo man mu lan wo xa yexee di xeme singe xabe maxaba a ma.

²⁰ Ne yo je wo tan nun wo xa denbaya nan na donma yire, wo Marigi Alatala xa yire sugandixi.

²¹ Xa a mabenxi, xa a ya kanaxi, xa na mu fure gbete na a ma, wo naxa na fi wo Marigi Alatala ma serexe ra.

²² Wo nɔma na donde wo xɔnyi ne, wo nun mixi seniyenxie, xa na mu a ra, mixi seniyentaree, alo wo xeli nun tooke donma ki naxe.

²³ Kɔnɔ wo naxa sube wuli don de. Wo a ifilima bɔxi nan ma alo ye.

16

Sayamaleke Dangi Sali

¹ Abiba kike ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba wo Marigi Alatala xa fe ra, barima na kike kui, wo Marigi Alatala wo ramini Misira ra kɔe nan na.

² Wo serexe naxee bama wo Marigi Alatala be Sayamaleke Dangi Sali lɔxɔe, e tongoma xuruse nan ya ma: yexee, si, xa na mu a ra ninge. Na serexe bama Alatala xili matɔxɔde ne.

³ Wo naxa taami lebini daaxi don na sali xi solofere bun ma. Wo lan wo xa taami lebinitare nan don naxan findi kinikini taami ra. Na nan wo ratuma lɔxɔe ma wo gbataxi

mini Misira boxi ra loxoe naxe. Na a niyama ne wo mu neemu wo mini loxoe ma Misira boxi ra.

⁴ Na xi solofere bun ma, a mu lan lebini siya xa to wo xonyi, wo xa boxi birin ma. Wo serexe naxan bama a xi singe nunmare ra, na mu lan a xa lu han geesege.

⁵ Na Sayamaleke Dangi Sali serexe mu lan a xa raba yire birin, wo Marigi Alatala wo rasabatixi dennaxe.

⁶ Wo a bama yire keren peti ne, wo Marigi Alatala xili matoxode seniyenxi. Na serexe bama nunmare nan na soge goro temui, wo mini waxati naxan ma Misira boxi ra.

⁷ Wo sube jinma ne, wo a don yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. Kuye na iba, wo fa siga wo xonyi.

⁸ Xi senni bun ma, wo taami lebinitare nan donma. A xi solofere loxoe wo malanyi belebele raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxoe.

Xe Xabe Sali

⁹ Wo na mengi xaba folo, wo loxoxun solofere nan kontima,

¹⁰ wo fa Loxunye Sali raba wo Marigi Alatala be. Wo Marigi Alatala barake naxan fixi wo ma wo sotose ra, wo xa nde ba wo panige ra na barake bere ra.

¹¹ Wo seewama ne wo Marigi Alatala ra yire a dennaxe sugandixi a xili falafe ra, wo tan nun wo xa die, wo xa konyie, Lewikae naxee na wo xonyi, xonee, kiridie, a nun kaape ginnee.

¹² Wo xa ratu konyi nan nu na wo ra Misira boxi ma. Wo lan ne wo xa yi seriye rapere a rapere ki ma.

Bage Ti Sali

¹³ Wo na ge wo xa sansie bonbode lonyi ma, wo naxa weni bogi fan bundu, wo xa Bage Ti Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁴ Wo xa seewa na sali kui, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, Lewikae, xonee, kiridie, a nun kaape ginnee naxee na wo xonyi.

¹⁵ Wo yi sali rabama xi solofere nan bun ma wo Marigi Alatala be a na dennaxe sugandi, barima wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa xe wali nun wo xa wali birin ma, wo fa seewa ki fanyi ra.

¹⁶ Ne yo ne, xeme naxan birin na wo ya ma, e lan ne e xa ti e Marigi Alatala ya i sanya saxan, yire a dennaxe sugandixi: Taami Lebinitare Sali, Loxunye Sali, a nun Bage Ti Sali. Wo mu lan wo xa siga Alatala ma wo yi igeli ra.

¹⁷ Wo keren keren ma fama serexe nan na wo noxi naxan na, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma barake ra.

Seriye rapere ki

¹⁸ Taae birin kui, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, bonsoe yo bonsoe, wo kiitisee nan sugandima, e xa nama makiiti tinxinyi kui.

¹⁹ Wo naxa topege kiiti sa de, wo man naxa ti mixi yo xon ma. Wo naxa tin fe nde xa wo madaxu, barima se noma nondi false findide ne donxui ra, e nondi mafindi wule ra.

²⁰ Wo lanma wo xa kiiti tinxinxi yati nan sa, alako wo xa simaya soto, wo man xa no boxi masotode wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma.

Kuye rabatufe

²¹ Wo mu lan wo xa Aseri wuri masolixi ti serexebade fe ma, wo dennaxe yailanxi wo Marigi Alatala be.

²² Wo naxa geme ti kuye ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

17

Serexe fanyi

¹ Wo mu lan wo xa ninge xa na mu yexee ba serexe ra wo Marigi Alatala be, naxan kepa mu fan, xa na mu a ra naxan mabenxi, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

² Xa wo mixi nde to wo xa taae kui, wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma, naxan ala gbete batuma, a bara fe paaxi raba naxan mu rafan wo

Marigi Alatala ma. A bara Ala xa saate matandi

³ tuubi rabirafe ala gbete be, xa na mu soqe, kike, nun tunbuie be.

⁴ Wo na na fe mooli ifale me, wo xa a xon nafen a fanyi ra. Wo na a kolon na fe xonxi bara raba Isirayila boxi ma,

⁵ a na findi xeme ra, xa na mu gine, wo a kanyi xaninma taa sode de nan na, wo a magono geme ra han a xa faxa.

⁶ Mixi naxan lan a xa faxa, a mu faxama sinden fo a tongo seede firin xui ma, xa na mu a ra saxan. A mu lan a xa faxa seede keren gbansan xui ma.

⁷ Seede nan singe geme wolima a ma a faxafe ra, nama donxoe fan fa a magono. Wo fe naaxi nonma wo tagi na ki ne.

Kiiti magaaxuxie

⁸ Xa faxa kiiti bara fa, xa na mu a ra galanbui, xa na mu maxone, naxan findixi kiiti xoxoxoe ra wo be taa kui, wo xa siga yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi.

⁹ Wo sigama Lewika serexedubee nan xon, a nun kiitisee naxee na wo xun ma, wo a tagi raba e be. E a falama wo be na temui a lan kiiti xa sa ki naxe.

¹⁰ E naxan falama wo be yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi, wo kiiti bolonma na ki ne. E naxan falama wo be, wo xa na birin naba.

¹¹ E seriye naxan birin falama wo be, wo xa na raba. Wo naxa binya yirefanyi ma, xa na mu koola ma.

¹² Xa mixi nde, a xa yete igbona kui, mu a tuli mati kiitisee nun serexedubee ra, wo Marigi Alatala naxee sugandixi a xa wali rabafe ma, na kanyi lanma ne a xa faxa. Wo fe naaxi nonma wo tagi na ki ne Isirayila.

¹³ Nama birin fama lude gaaxui nan kui na temui. E na yi fe me naxan nabaxi, mixi gbete yo mu susama na yete igbona mooli rabade fa.

Mangeya

¹⁴ Wo na so boxi ma temui naxe, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo na sabati naa, temunde wo fama ne a mapoxunde wo fan xa wo gbe mange soto alo boore si naxee wo rabilinxi.

¹⁵ Wo Marigi Alatala na mixi naxan sugandi, na nan fama findide wo xa mange ra. Wo naxa tin xone xa findi wo xa mange ra, wo ngaxakerenyi mu naxan na.

¹⁶ A mu lan soe gbegbe xa lu wo xa mange yi ra. A mu lan a xa mixie rasanba Misira e sarade, barima Alatala a falaxi ne wo be, a wo naxa siga na boxi ma sonon.

¹⁷ A mu lan a xa gine gbegbe doko. Na fee nan fama a ragbilende Alatala foxo ra. A mu lan a xa gbeti gbegbe nun xema gbegbe malan.

¹⁸ Mange na doko a xa mange kibanyi temui naxe, seriye kitaabui naxan nagataxi Lewika serexedubee yi ra, a xa na misaali yailan a yete be.

¹⁹ A xa na kitaabui ragata a fe ma, a xa a xaran loxoe birin a xa simaya kui, alako a xa gaaxu a Marigi Alatala ya ra, a man xa no a xa seriye nun a xa yaamari rabatude naxan sebexi a kui.

²⁰ Na fe nan fama a niyade, a mu a yete rafisa a ngaxakerenyie be, a man mu tantan seriye ma, a mu binya yirefanyi ma nun koola ma. Na temui a mangeya xonkuye sotoma ne, a tan nun a xa die Isirayila nama tagi.

18

Serexedubee xa wali

¹ Lewika serexedubee nun Lewi xabile donxoe mu fama boxi sotode ke ra alo Isirayila di booree. E baloe findima serexe gan daaxie nan na naxee bama Alatala be.

² E mu fama ke sotode e ngaxakerenyie tagi. Alatala nan findima e ke ra alo a a masen e be ki naxe.

³ Lewika serexedubee mabiri findima serexee nan na Isirayilakae fama naxee bade alo ningee, xa na mu a ra yexee. A lanma sube

belexe, a banganyi, nun a furi nan xa so serexedubee yi ra.

⁴ Wo man fa boxi daxamui singe so e yi ra: mengi, weni neene, ture, a nun wo yexee xabe naxan singe maxabama.

⁵ Wo Marigi Alatala Lewi bomsoe nan sugandixi bomsoe birin tagi, alako e tan nun e xa die xa no Alatala xili binyade temui birin.

⁶ Xa Lewika nde wa kelife Isirayila taa kui a na dennaxe, sigafe ra yire Alatala dennaxe sugandixi,

⁷ menni, a lanma a xa a Marigi Alatala xa wali raba a nun a ngaxakerenyi Lewikae ra naxee na naa.

⁸ A lan ne a xa baloe soto alo serexedube booree, bafe a harige ra a faxi naxan na a xun ma, a bara naxan soto.

Sematoe nun duuree

⁹ Wo na so temui naxe boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo mu lan wo xa so wali jaaxie ya ma mennikae na naxee kui.

¹⁰ Mixi naxa mini wo ya ma de naxan a xa di ganma serexe ra, naxan findima sematoe ra, ya kanyi ra, duure ra, koromixi ra,

¹¹ naxan karamoxo wali rabama, naxan woyenma barie, jinnee, nun mixi faxaxie ra.

¹² Wo Marigi Alatala na mixi mooli xonxi. Na fe kobie na a toxi, wo Marigi Alatala yi sie halakima wo ya ra.

¹³ Wo xa lu wo Marigi Alatala waxonki.

¹⁴ Wo fama si naxee halakide na ki, e biraxi sematoe xui nan foxo ra, konoo wo Marigi Alatala mu tinma wo tan xa na raba.

Namijonme wali

¹⁵ Wo Marigi Alatala fama namijonme nde rakelide wo ya ma, naxan luma alo n tan. Wo xa wo tuli mati a ra.

¹⁶ Wo na nan yati maxorin wo Marigi Alatala ma, wo nu malanxi loxoe naxe Xorebe geya fari. Wo naxa a fala, «Muxu mu wama muxu Marigi Alatala xui mefe fa. Muxu mu wama yi te belebele fan tofe kore, alako muxu naxa faxesa.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, «E fe fanyi nan falaxi n be.

¹⁸ N fama ne namijonme nde rakelide e ya ma, naxan luxi alo i tan. N fama n ma masenyi fide a ma, a fa na tagi raba e be.

¹⁹ Mixi nde na lu, a mu a tuli mati na namijonme xa masenyi ra a naxan tima n xili ra, n tan yete yati nan na kanyi makiitima.»

²⁰ «Konoo xa namijonme yete igboe nde fa masenyi ti n xili ra, n mu naxan fixi a ma, xa na mu a masenyi ti ala gbete xili ra, a lanma ne na kanyi xa faxesa.

²¹ Temunde wo fama ne wo yete maxorinde, «Won noma a kolonde di xa yi woyenyi fatanxi Alatala nan na?»

²² Xa namijonme masenyi ti Alatala xili ra, a fa lu a mu kamali, na nan na ki a xa masenyi mu fatanxi Alatala ra. Namijonme nan na falaxi a xa yete igbona kui. Hali wo mu gaaxu a ya ra.»

19

Mixi ratanga taae

¹ Wo Marigi Alatala na fa sie halakide wo ya ra, a fa e xa boxi so wo yi ra, wo fa sabati e xa taae nun e xa banxie kui,

² wo xa taa saxan sugandi na boxi tagi, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

³ Wo xa boxi maniya, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo fa a itaxun doxo saxan. Na nan a toma faxati nde noma sigade na taa nde kui, alako a nii xa ratanga.

⁴ Mixi naxan faxe tixi, a mu a rakelixi a ma, na faxati mooli nan gbansan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁵ Misaali nan ya: Xa mixi siga fotonyi wuri segede, a nun a boore, a xa beera fa koren, a din a boore ra, na fa faxesa, na faxati mooli tan noma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra.

⁶ A xa na raba alako mixi naxan wama na fure gbepoxofe a xa bonete kui, a naxa no faxeti lide kira ra,

a fa a faxa. Na mu lanma, barima xonnanteya yo mu nu na a be na mixi faxaxi xa fe ra.

⁷ N yi yaamari fixi wo ma na nan ma. Wo xa taa saxan sugandi, nee xa findi mixi ratanga taae ra.

⁸ Xa wo Marigi Alatala wo xa boxi ragbo ye alo a rakali ki naxe wo babae be, xa a yi boxi birin so wo yi ra a naxan laayidixi wo babae be,

⁹ xa wo yi yaamari raba a raba ki ma n naxan falaxi wo be to loxoe, wo Marigi Alatala naxa rafan wo ma, wo naxa bira a xa kira foxo ra, na temui wo man xa taa saxan sugandi, wo xa e sa yi taa saxanyi boore xun ma.

¹⁰ Na kui, mixi toonegechi mu faxama wo xa boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra.

¹¹ Konoo xa mixi nde a yaxui xon, a a melen, a a faxa, a fa so yi taa nde kui,

¹² na taa forie lan ne e xa a suxu, e a xanin mixi xon ma naxan wama na fure gbepoxofe, alako faxeti xa faxa.

¹³ Wo naxa kinikini yo ti na kanyi ma. Wo na faxati mooli nonna na ki ne Isirayila boxi ma, alako boresa xa lu wo yi ra.

Boxi naaninyi nun seede wule fale

¹⁴ Wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo naxa naaninyi tonxumae masiga de wo benbae naxee doxo.

¹⁵ Mixi naxan yunubi fe rabaxi, xa na mu a ra haake, na kanyi mu lan a xa makiiti mixi keren xa seede baxi ma. Na mooli makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan xui nan ma.

¹⁶ Xa seede naaxi ba nde sa mixi nde toonege fe nde ma,

¹⁷ yi gere mixi firinyie lan ne e xa siga Alatala xa horomobanxi kui, e sa e xa galanbui yaxaran serexedubee nun kiitisa e be naxee na na waxati.

¹⁸ Kiitisa e a fe xon nafenma ne a ki nun a kepa ma. E na a kolon seede wule nan saxi a ngaxakerenyi xun ma,

¹⁹ a ngaxakerenyi nu wama a makiitife ki naxe, wo xa na kiiti

ragbilen a ma. Wo fe naaxi nonna wo tagi na ki ne.

²⁰ Mixi gbete na na fe me, gaaxui nan luma e ma, e mu suusama na fe kobi mooli rabade fa.

²¹ Wo naxa kinikini na mixi mooli ma. Xa a mixi nan faxaxi, wo a fan faxa. Xa a mixi ya nan kanaxi, wo a fan ya kana. Xa a mixi pinyi nan giraxi, wo a fan pinyi gira. Xa a mixi belexe nan bolonxi, wo a fan belexe bolon. Xa a mixi sanyi nan bolonxi, wo a fan sanyi bolon.

20

Gere seriye

¹ Wo na siga wo yaxuie gere, wo fa a to e xa soee, geresosee, nun soorie dangi wo gbe ra, hali wo mu gaaxu. Wo Marigi Alatala naxan wo raminixi Misira boxi ra, a na wo foxo ra.

² Wo ne wo yailanma temui naxe gere sofe ma, serexedube nan tima a woyen pama be,

³ «Isirayila, wo wo tuli mati! To loxoe wo faxi wo yaxuie nan gere. Limaniya naxa ba wo yi ra de, wo naxa gaaxu, wo boje naxa mini a i, wo naxa seren,

⁴ barima wo Marigi Alatala na wo foxo ra wo yaxuie gere. A e rayarabima ne wo be, wo fa xutu sofo e ma.»

⁵ Na temui mange xa kuntigie xa soorie maxorin, «Mixi nde na wo ya ma, naxan bara ge banxi tide konoo a mu soxi a kui sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne sode a xa banxi kui.

⁶ Mixi nde na wo ya ma be, naxan weni bili sixi, a mu a bogi baxi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne a xa weni bogi bade.

⁷ Mixi nde na wo ya ma be, naxan bara wa gine xon, konoo a mu a futixi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama ne a xa gine futide.»

⁸ Mange xa kuntigie man xa soorie maxorin, «Mixi nde na wo ya ma be

limaniya baxi naxan yi, a gaaxu? Na kanyi fan xa gbilen a xonyi alako a naxa limaniya ba a booree fan yi.»

⁹ Mangε xa kuntigie na γε woyende jama ra, e xa mangεe ti yi soori xundεe ya ra.

¹⁰ Wo na wo makore wo yaxuie xa taae ra gereso ki ma, wo xa lanyi maxorin e ma.

¹¹ Xa e tin na ra, e taa naade rabi wo be, e birin xa lu wo xa yaamari nan bun ma, e nu duuti fi.

¹² Konɔ xa e mu tin lanyi ra, e fa wo yaabi gere ra, na temui wo xa na taa bilin.

¹³ Wo Marigi Alatala e rayarabima ne wo be. Wo xa xeme birin faxa santidegema ra,

¹⁴ wo xa ginεe, dimεe, xurusee, nun se naxan birin na taa kui, wo xa a tongo wo yetε be seewe kui. Wo Marigi Alatala bara na fi wo ma.

¹⁵ Wo xa na mooli raba taae fan na, naxee makuya wo ra, naxee mu na taae ya ma wo fama sabatide dennaxe.

¹⁶ Konɔ wo naxa sese lu a jipe ra taae kui, wo Marigi Alatala fama naxee fide wo ma ke ra.

¹⁷ Wo Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe,

¹⁸ alako e naxa wo xaran na fe xonxie rabafe ra e naxee rabama e xa alae be, na fa findi yunubi fe ra wo be wo Marigi Alatala mabiri.

¹⁹ Wo na taa nde bilin a gerefe ma, a mu lan wo xa beera tongo sansie sege xili ma. E findima wo balose nan na. Na daaxa sansie xa mu findixi wo gerefae ra.

²⁰ Sansi naxee bogi mu noma donde, wo noma nee tan segede e xa findi geresose ra wo be taa mixie xili ma, wo nun naxee na gerefe han e sa rayarabima wo be temui naxe.

21

Faxati kolontare

¹ Xa a sa li wo naxa mixi nde fure to boxi ma burunyi, wo Marigi

Alatala dennaxe fixi wo ma, konɔ wo mu a faxama kolon sinden,

² wo xa forie nun wo xa kiitisae xa a mato taa mundun makorexi na fure ra.

³ E na taa kolon naxan makorexi na ra, na taa forie xa ninge gine tongo, naxan singe mu nu wali, wuri mu nu xiri naxan kon ma,

⁴ e xa a xanin xure nde ma, naxan mu xorima, sansi mu rawalima dennaxe, e xa a kobe gira ye xora.

⁵ Na birin xa raba Lewi xa di serexedubee ya xori, barima wo Marigi Alatala nee nan sugandixi a xa wali rabafe ma, e xa duba mixi be Alatala xili ra, e xa kiiti sa gere xa fe ra.

⁶ Fori naxee birin na taa kui naxan makorexi fure yire ra, e xa e belexee raxa ninge gine fari, e naxan faxaxi xure kui.

⁷ E xa a fala, «Muxu tan xa mu faxe tixi, muxu mu a rabama fan kolon.

⁸ Alatala, i xa Isirayila jama xun sara, i naxan xoreyaxi. Yandi, i naxa faxe kote doxo Isirayila xun ma, e foxi mu na naxan na.» Na temui Alatala fama ne e xun sarade.

⁹ Wo noma ratangade yi faxe tife mooli ma, xa wo Alatala waxonfe rabama.

Gere xa geelimanie

¹⁰ Wo na siga wo yaxuie gereede, xa wo Marigi Alatala e rayarabi wo be, wo e findi wo xa geelimanie ra,

¹¹ temunde mixi nde ya fama ne sinde geelimani gine tofanyi nde ma. Xa na kanyi wama a doxo fe ne,

¹² a noma a xaninde a xonyi. Na gine xa a yetε xunyi bi, a a belexe xale maxaba,

¹³ a dugi fanyi ragoro a ma. A xa sabati a xa mori xonyi, a fa a baba nun a nga xa jonfe raba kike keren bun ma. Na dangi xanbi xeme noma a findide a xa gine ra.

¹⁴ Xa a sa li a xa fe naxa rapaaxu a ma, a noma a bepinde a xa siga a waxonde, konɔ a mu lanma a xa a mati kobiri ra, a mu lanma a xa findi

a xa konyi ra, barima a nu bara findi a xa gine ra.

Di fori tide

¹⁵ Xa a sa li gine firin na xeme nde yi ra, keren fa rafan a ma dangi boore ra, konɔ e firinyie bara di bari a be, a mu lanma a xa baate gine xa di rafisa a boore xa di be,

¹⁶ a fa forija tide fi baate gine xa di ma, a fa a li na gine boore nan singe di barixi a be.

¹⁷ A lanma a xa a kolon gine naxan napaaxuxi a ma na ki, na nan ma di findixi di singe ra. A harige dɔxɔ firin nan soma di fori yi ra, barima na nan findixi a xa fonike di ra. A tan nan lanma a xa di forija tide sɔtɔ.

Di xurutare

¹⁸ Xa a sa li xeme nde naxa di xeme kalabante xurutare bari, naxan mu a tuli matixi a baba nun a nga xui ra, naxan tondima birade e xa seriye fɔxɔ ra,

¹⁹ a lanma na di baba nun a nga xa a suxu, e xa a xanin forie xɔn ma taa sode de ra.

²⁰ E xa a fala e be, «Muxu xa di naxan yi ki, a xurutare, a kalabante. Muxu fe naxan birin falama a be, a mu a tuli matima a ra, fo wayupa rabafe nun siisi fe.»

²¹ Na kui, a xa taa xeme birin xa a magɔnɔ geme ra, han a faxa. Wo fe paaxi jɔnma wo tagi na ki ne. Isirayilakae na na fe me, gaaxui luma ne e birin ma.

Mixi gbakuxi fure

²² Xa a sa li wo bara mixi gbaku wuri kon na, naxan bara yunubi fe raba a lan a xa faxa naxan ma,

²³ a fure mu lan a xa lu wuri kon na han geesege. A lan ne a xa ragata na lɔxɔe kerenyi, barima Ala bara fure gbakuxi danka. Wo wo meeni ki fanyi ra, xa na mu a ra na fure gbakuxi nan bɔxi dankama, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

22

Xuruse nun se lɔexie

¹ Wo na wo ngaxakerenyi xa ninge, xa na mu a ra a xa yexee to, a murutaxi, wo naxa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa a xanin a kanyi xɔn ma.

² Xa wo ngaxakerenyi yire makuya, xa na mu wo mu a kanyi kolon, wo xa xuruse xanin wo xɔnyi. Wo a ragata han beenun wo a kanyi toma temui naxe, wo fa a so a yi ra.

³ Wo na mɔoli nan nabama wo ngaxakerenyi xa sofale fan na, a xa donma, a nun a gbe se naxan birin lɔexi a ma. Wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra.

⁴ Xa wo bara wo ngaxakerenyi xa sofale, xa na mu a ra a xa ninge to, a bara bira kira xɔn ma, wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa kafu a ma a rakelide.

Xeme naxee e yete findima gine ra

⁵ Gine mu lan a xa xeme dugi so. Xeme fan mu lan a xa gine dugi so. Mixi naxee na fe mɔoli rabama, na kanyie mu rafan Marigi Alatala ma.

Kinikinife daalise ma

⁶ Wo na a to kira xɔn ma, xɔni bara a tee sa wuri kon na, xa na mu a ra bɔxi ma, a nga felenxi a xele ma, xa na mu a ra a xa die ma, wo mu lan wo xa a nga nun a xa die birin tongo.

⁷ Wo lan ne wo xa a nga tan nabepin, a xa siga, wo fa die tan tongo. Na kui wo fama ne simaya xɔnkuye nun heeri sɔtode.

Mixi ratanga ki

⁸ Xa wo banxi neene ti, wo lan ne wo xa bilixi nde rabilin banxi fuge ra, alako mixi naxee tema naa, e naxa bira, e fa faxa wo saabui ra.

Se masunbufe

⁹ Wo mu lan wo xa sansi gbete si wo xa weni bilie ya ma, xa na mu a ra a bogi fama findide se raharamuxi nan na.

¹⁰ Wo ne yire buxama, wo mu lan wo xa ninge nun sofale xiri e boore ra sari ra.

¹¹ Wo mu lan wo xa sose ragoro wo ma naxan masunbuxi dugi yexee xabe daaxi nun gese fute daaxi ra.

Mafelenyi

¹² Wo gese nan nafalama ponpon na wo a singan wo xa dugi tuxui naanie ra, wo naxan felenma wo ma.

Gine fe kiiti

¹³ Xa a sa li xeme nde naxa gine dɔxɔ, e kafu, kɔnɔ a xa fe to rapaaxu xeme ma,

¹⁴ a a xili kana woyen kobi ra, a nu fa a fala, «N bara yi gine dɔxɔ, kɔnɔ muxu to kafu n naxa a li a bara futi kana,»

¹⁵ Na temui gine baba nun a nga xa ginemedi dugi xanin taa forie xɔn ma taa sode de ra, naxan a masenxi a e xa di futi rasoxi.

¹⁶ A baba xa a tagi raba, «N bara n ma di gine fi yi xeme ma, kɔnɔ a mu rafan a ma sɔnɔn.

¹⁷ A fa wule nan safe a xun ma a a mu futi rasoxi.» Na temui temedi xa mixie xa na ginemedi dugi itala taa forie ya i.

¹⁸ Taa forie na na to, e xa na xeme suxu, e xa a jaxankata.

¹⁹ E na a makiiti, e xa alamani bolon a ma naxan findima kɔbiri kole keme sofe ra temedi baba yi ra, Isirayila gine xili kanafe ma. Na xanbi a lan ne gine xa gbilen xeme xɔnyi, na xeme naxa mee a ra abadan.

²⁰ Kɔnɔ xa futi kanafe fa sa findi nɔndi ra, ginemedi dugi yo mu na naxan a masenma a bara futi raso,

²¹ na gine xa xanin a baba xa banxi sode de ra, taa mixie fa a magɔnɔ geme ra han a faxa, barima a bara fe kobi raba gine mu lan a xa naxan naba Isirayila bɔxi ma, xeme fe kolonfe ra a na a baba xa nɔe bun ma temui naxe. Wo fe jaaxi jɔnma wo tagi na ki ne.

²² Xa wo xeme suxu, e nun gine xeme taa idɔxɔe saxi, na fe kobi raba firinyie lan ne e xa faxa, gine nun xeme. Wo fe jaaxi jɔnma na ki ne wo tagi Isirayila bɔxi ma.

²³ Xa xeme naralan gine dimedi nde ra taa kui, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a fa a futi kana,

²⁴ wo xa na mixi firinyie xanin taa sode de ra, wo e magɔnɔ geme ra

han e xa faxa. Yi gine dimedi faxaxi ne, barima a mu sɔnxɔe ratexi taa kui. Xeme fan faxaxi ne, barima a bara gine futi kana kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra. Wo fe jaaxi jɔnma wo tagi na ki ne.

²⁵ Kɔnɔ xa xeme naralan gine dimedi ra wula i, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana, na xeme nan keren lan a xa faxa.

²⁶ Wo naxa fefe raba gine dimedi tan na, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi a lan a xa faxa naxan ma. Yi fe maniyaxi ne alo xeme naxan waxi a boore faxafe.

²⁷ Na naralanyi rabaxi wula ne. Hali yi gine dimedi xeme kanyi sɔnxɔe rate nu, mixi yo mu sɔtoma naxan nɔma a ratangade.

²⁸ Xa xeme naralan gine dimedi ra kote mu nu dɔxɔ naxan ma fe ra, a naxa bagan a ma, a a futi kana, mixi nde fa e suxu na fe xun,

²⁹ na xeme kɔbiri kole tongo suuli nan soma gine baba yi ra, a fa yi gine dɔxɔ, barima a bara a futi kana. A xa simaya kui, a mu lan a xa mee na gine ra.

23*Langoepa mɔoli nde*

¹ Mixi yo mu lan a nun a baba xa gine xa kafu. A tana fe nan na ra a baba mabiri.

Mixi naxee mu lan e xa lan Alatala xa malanyi

² Mixi naxan xemeya kanaxi, xa na mu a ra a bolonxi, na kanyi mu lan a xa siga Alatala xa malanyi.

³ Yangamadi fan mu sigama Alatala xa malanyi hali a bɔnsɔe fu nde.

⁴ Amonikae nun Mowabakae mu sigama Alatala xa malanyi hali e bɔnsɔe fu nde.

⁵ A luma e be na ki ne kudei barima yi jamae mu fa wo ralande taami nun ye ra, wo nu na kira xɔn ma temui naxe wo kelixi Misira. E Beyori xa di xeme Balami nan sare fi wo dankafe ma Petori, Mesopotamiya bɔxi ma.

⁶ Kɔnɔ wo Marigi Alatala mu tin a tuli matide Balami ra. A naxa na dankɛ masara barakɛ ra barima wo rafan wo Marigi Alatala ma.

⁷ Wo naxa wo jɛngi sa e xa bɔjɛsa nun e xa baloe fe xɔn ma wo xa simaya kui.

⁸ Wo naxa fe jaaxi yo raba Edonkae ra, barima wo ngaxakerenyi nan na e ra. Wo naxa fe jaaxi yo niya Misirakae ra, barima wo saxanyi raba nɛ e xa bɔxi ma.

⁹ E fama bɔnsɔɛ naxee sɔtɔde, fo e tolobitɛe, nee nan fama sigade Alatala xa malanyi.

Sɔori tɛtɛ kui xa seniyyenyi

¹⁰ Wo na mini fafe ra tide wo yaxuie ya ra, wo lan nɛ wo xa wo yetɛ ratanga fe kobi birin ma.

¹¹ Xa xɛmɛ nde na wo ya ma naxan mu seniyyenxi, a bara makana wantanyi kui, a lan nɛ a xa mini sɔori tɛtɛ fari ma.

¹² Nunmare ra, a na a maxa ye ra, sogɛ goro tɛmɛi a fa so sɔori tɛtɛ kui.

¹³ Wo fama yire nde nan sugandide dennaxɛ makuya sɔori tɛtɛ ra, naa xa findi suturade ra.

¹⁴ Yili ge se nde lan nɛ a xa lu wo xa kote i. Wo na siga suturade, wo yili ge. Wo na gɛ wo hayi rabade, wo a makoto, wo fa keli naa.

¹⁵ Wo xa sɔori tɛtɛ lan nɛ a xa seniyyen, barima wo Marigi Alatala a mapɛrɛma a kui wo kantafe ra, a man fa wo yaxuie rayarabi wo bɛ. Xa a fe jaaxi li sɔori tɛtɛ kui, a a makuyama nɛ wo ra.

Sɛriyɛ konyi xa fe ra

¹⁶ Xa konyi nde a gi a kanyi ma, a naxa siga lude wo xɔnyi, wo naxa gbilen a ra a kanyi xɔn ma de.

¹⁷ A lan nɛ a xa sabati wo xa taa nde kui dennaxɛ na rafan a ma. Wo man naxa a tɔɔɔ de.

Langoɛpa

¹⁸ Isirayila xɛmɛ, xa na mu a gine mu lan a xa langoɛpa raba.

¹⁹ Langoɛ sare mu lan a xa so wo Marigi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui laayidi rakamalise ra, barima wo Marigi Alatala na fe mɔoli xɔnxi.

Doni nun daakan

²⁰ Wo na se nde doni wo ngaxakerenyi bɛ, kɔbiri, donse, xa na mu a ra se gbɛtɛ, wo naxa geeni yo fen a fari.

²¹ Ala kolontare nan lanma a xa wo xa geeni sa, kɔnɔ wo ngaxakerenyi tan mu a ra de. Wo na na sɛriyɛ rabatu bɔxi ma wo fama dennaxɛ sɔtɔde, wo Marigi Alatala barakɛ sama nɛ wo isofɛ birin ma.

²² Wo na daakan tongo wo Marigi Alatala bɛ, wo naxa taxiri a rabafe ma, xa na mu wo Marigi Alatala a maxɔrinma nɛ wo ma, wo fa findide yunubitɔɛe ra.

²³ Xa wo mu daakan tongoxi, yunubi fe mu na.

²⁴ Kɔnɔ xa wo daakan tongo wo Marigi Alatala bɛ, wo lan nɛ wo xa a raba keren na a fanyi ra. Wo fa a raba alɔ wo a janigexi wo dɛ ra ki naxɛ.

²⁵ Wo nɔma wuri bogi ndee bade wo gbe mu naxee ra, wo a don han wo luga, kɔnɔ a mu lan wo xa nde sa wo xa kote i.

²⁶ Wo na so mɛngi xɛ fan na, wo gbe mu naxan na, wo nɔma tɔnsɔɛ ndee bade wo bɛlɛxɛ ra, kɔnɔ wo mu lan wo xa wɔrɔtɛ tongo wo ngaxakerenyi xa mɛngi xili ma.

24

Xɛmɛ nun gine fatanfɛ

¹ A nɔma a lide xɛmɛ nde xa gine mu rafanxi a ma sɔnɔn, a fatan kɛɛdi sɛbɛ, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xɔnyi.

² Na tɛmɛi xa na gine dɔxɔ xɛmɛ gbɛtɛ xɔn ma,

³ a xa fe rapaaxu na xɛmɛ fan ma, na fan fa fatan kɛɛdi sɛbɛ, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xɔnyi, xa na xɛmɛ fa sa faxa nɛ,

⁴ xɛmɛ naxan singɛ mɛɛ na gine ra, na mu lan a xa a findi a xa gine ra kɔrɛ, barima a bara raharamɔpa a ma. Alatala na fe mɔoli xɔnxi. Wo mu lan wo xa na yunubi mɔoli raba bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxɛ fixi wo ma kɛ ra.

Seriye naxan ibunadama ratangama

⁵ Xeme naxan baxi gine dɔxode, a mu lan a xa sooriɲa raba waxati nde bun ma. Kontɔfili gbete yo mu lan a xa dɔxo a ra ɲe keren bun ma, alako a xa meeni a xa gine dɔxoxi ma.

⁶ Wo mu lan wo xa mulunyi nun kile rasuxu mixi yi seeke ra, xa na mu a ra kile gbansan, barima wo a balose nan bama a yi ra na ki.

⁷ Xa Isirayilaka a ngaxakerenyi nde suxu noe ra, a a findi konyi ra, xa na mu a a mati, a lan ne na kanyi xa faxa. Wo fe ɲaaxi ɲonma wo tagi na ki ne.

⁸ Wo lan ne wo xa fentɛn kune fure xa fe ra. N xaranyi naxan soxi Lewi xa di serexedubee yi, wo lan ne wo xa na raba a raba ki ma.

⁹ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala naxan naba Mariyama ra wo kelixi Misira temui naxe.

¹⁰ Wo na doni ti wo ngaxakerenyi be, a mu lanma wo tan xa so a xɔnyi a xa seeke se tongode.

¹¹ Wo xa lu tande, wo xa donifa xa fa seeke se ra wo xɔn ma, a a so wo yi ra.

¹² Xa setare na a ra, a fa a xa xinbeli donma so wo yi seeke se ra, wo mu lan wo xa na ragata wo xɔnyi koe ra.

¹³ Wo xa a ragbilen a ma soge goro waxati ne, alako a xa a felen a ma koe ra. Na kui a Ala maxandima ne wo be. Setare malife na ki a findima tinxinyi nan na wo nun wo Marigi Alatala tagi.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo xa walike setaree tɔɔɔ, e findi wo ngaxakerenyie ra, xa na mu e findi xɔɲe ra.

¹⁵ Lɔxoe birin wo lan ne wo xa e xa wali sare fi e ma beenun soge xa goro, barima setare nan e ra, e hayi na na ma. Xa wo mu na rabama, a mawama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa yunubi soɔ na kui.

¹⁶ Di babae mu lan e xa faxa e xa die xa yunubie rabafe ma. Die fan mu lan e xa faxa e babae xa yunubie rabafe ma. Ibunadama lanma a xa

faxa a yete xa yunubi rabaxi nan ma.

¹⁷ Wo naxa tinxintareya raba mixie ra naxee faxi sabatide wo xa boxi ma. Wo naxa kiridie tɔɔɔ. Wo naxa kaɲe gine xa donma tongo seeke ra.

¹⁸ Wo xa ratu a ma a wo Marigi Alatala wo xɔreyaxi ki naxe wo xa konyiya kui Misira boxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

¹⁹ Wo na ge xe xabade, wo naxa gbilen tɔnsɔe dɔnxoe tongo ra. Wo xa e lu xɔɲe, kiridie, nun kaɲe ginee be, alako wo Marigi Alatala xa barake sa wo xa fe.

²⁰ Wo na ge oliwi bili ifuyan-fuyande, wo naxa gbilen bogi dɔnxoe bade sansie kɔn na. Wo xa e lu xɔɲe, kiridie, nun kaɲe ginee be.

²¹ Wo na ge weni bogi bade, wo naxa gbilen bogi dɔnxoe ba ra. Wo xa e lu xɔɲe, kiridie, nun kaɲe ginee be.

²² Wo xa ratu wo xa konyiya ma Misira boxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

25

Seriye Luxusinyi

¹ Xa a sa li mixi firin naxa gere, kiitisa xa e mato tinxinyi kui seriye ki ma.

² Nɔndi mu na naxan be, xa a lanma a xa bɔnbɔ, na xa raba kiitisa ya xɔri fe rabaxi bere ma.

³ Na kui, wo mu lan wo xa dangi luxusinyi ya tongo naani ra. Xa wo nde sa na fari, wo bara wo ngaxakerenyi rayarabi.

Ninge xa wali

⁴ Wo na ninge rawali mengi turux-unde temui naxe, wo mu lan wo xa a de xiri.

Kaɲe gine ditare

⁵ Xa ngaxakerenma firin sabati yire keren, keren fa faxa a ditare ra, a xa kaɲe gine mu lan a xa dɔxo xeme gbete xɔn ma xabile gbete kui. A lan a xa dɔxo a nimoxo nan xɔn ma, a findi a xa gine ra.

⁶ Na gine di singe naxan barima a nimoxo be, a xa findi a xa mori singe xa di nan na ke ki ma, alako a xa mori xili naxa loe Isirayila boxi ma.

⁷ Xa na xeme tondi a nimoxo doxode, kaape gine xa siga taa forie nan xon ma kiitiseae yire, a a tagi raba e be yi ki, «N nimoxo bara tondi bonsoe fide a ngaxakerenyi ma, a mu tinma a xa seriyee rakamalide n tan mabiri.»

⁸ Taa forie xa na xeme xili, e xa na fe mato. Xa na xeme tondi a ngaxakerenyi xa kaape gine doxode,

⁹ kaape gine xa a makore a ra taa forie ya xori, a xa a nimoxo xa sankiri ba, a deye boxun a yatagi, a falafe ra, «Yi mooli nan lan a xa raba xeme ra naxan tondima bonsoe fide a ngaxakerenyi ma.»

¹⁰ Na temui Isirayila, na xeme xa denbaya xili falama ne, «Sankiri ba xa denbaya.»

Dinyi naxan mu lan a xa raba gere kui

¹¹ Xa a sa li xeme firin na gerefe, keren xa gine fa siga a xa mori bade boore yi ra a xemeya suxufe ra,

¹² wo xa na gine belexe bolon, wo naxa kinikini a ma.

Tinxinyi yuleya kui

¹³ Wo naxa kiloe kamalitare sa wo xa gbomfoe kui, ndee binya, booree yelevu.

¹⁴ Wo naxa se maniyase kamalitare fan lu wo xonyi, ndee xungbo, booree xurun.

¹⁵ Kiloe kamalixi nun se maniyase kamalixi nan lan a xa lu wo yi ra. Na temui wo fama ne simaya xonkuye sotode boxi ma wo Marigi Alatala fama dennaxe sode wo yi ra.

¹⁶ Mixi yo na mooli rabama, a mu rafanma wo Marigi Alatala ma.

Wo yaxui Amalekikae

¹⁷ Wo xa ratu a ma Amalekikae naxan naba wo ra wo to keli Misira.

¹⁸ E mu gaaxu Ala ya ra. E mini ne wo ma kira xon, e xanbirati taganxie bonbo.

¹⁹ Yakosi, wo Marigi Alatala fama ne wo ratangade wo yaxuie ma,

naxee na wo rabilinyi boxi ma a fama dennaxe sode wo yi ra. Wo fama Amalekikae rahalakide, alako e xili xa loe dunija ma. Wo naxa neemu e xa fe rabaxi ma.

26

Boxi daxamui singe nun farile

¹ Wo na so boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma ke ra, a xa findi wo gbe ra, wo xa sabati naa,

² wo keren keren ma fama na daxamui singe seti bade wo Marigi Alatala be. Wo a sa debe kui, wo xa a xanin yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi a xili matoxofe ra.

³ Wo xa siga serexedubee xon, naxee na naa na waxati, wo xa a fala e be, «To loxoe won bara so boxi, won Marigi Alatala dennaxe laayidi won benbae be a sofe ra won yi ra.»

⁴ Serexedube na debe rasuxuma ne wo yi ra, a a doxo wo Marigi Alatala xa serexebade ya i.

⁵ Wo xa yi woyenyi fala wo Marigi Alatala be, «N baba, Aramika nan nu a ra naxan nu a jereama. A naxa goro Misira mixi ndee ra, a saxanyi raba naa. E naxa wuya, han e findi si belebele senbema ra,

⁶ konjo Misirakae tan naxa muxu jaxankata, e muxu tooro, e konyiya xorochoe doxo muxu ma.

⁷ Muxu naxa muxu benbae Marigi Alatala makula, a xa muxu mali. A naxa muxu xa maxandi suxu, a man naxa muxu xa mantooroli to, e nu fe jaaxi nun fe xorochoe naxee doxoma muxu ma.»

⁸ «Alatala naxa muxu ramini Misira boxi ma senbe magaaxuxi, kaabanakoe, nun tonxumae ra.

⁹ A naxa fa muxu ra han be, a fa yi boxi so muxu yi ra, xipe nun kumi xeleva dennaxe.

¹⁰ Na nan a toxi, yakosi n faxi yi boxi daxamui singe ra i tan Alatala xon ma, i naxan fixi n ma.»

Wo xa na doxo wo Marigi Alatala ya i, wo a batu.

¹¹ Wo xa seewa wo boore ra, wo tan nun Lewikae, a nun xope naxee na wo ya ma, barake ra, wo Marigi

Alatala naxan fixi wo nun wo xa denbaya ma.

¹² Ne saxan yo ne saxan na a li, wo xa na ne farile fi Lewikae, xone, kiridie, nun kaane ginnee ma, naxee na wo xa taae kui. Nee fan baloe findima na nan na.

¹³ Na temui, wo xa a masen wo Marigi Alatala be, «Naxan findixi i gbe ra, n bara a birin namini n xonyi. N bara a so Lewikae, xone, kiridie, nun kaane ginnee yi alo i a yamarixi ki naxe muxu be. N mu i xa yaamari matandixi, n mu neemuxi keren ma.

¹⁴ N mu farile siya donxi jonyi to so n ma, xa na mu a ra, n to lu seniyyentarena kui. N mu a fixi serexe ra mixi faxaxi be. N bara bira i tan, n Marigi Alatala, xui nan foxo ra. I naxan yamarixi n be, n bara na birin naba.

¹⁵ I xa muxu mato, kelife i xa koore seniyyenxi ma. I xa barake sa i xa nama Isirayila ma, i xa barake sa boxi ma, i naxan fixi muxu ma, i naxan laayidixi muxu benbae be, xipe nun kumi gbege na dennaxe.»

¹⁶ To loxoe wo Marigi Alatala bara wo yamari wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma. Wo xa wo pengi sa na seriye xon ma wo bone fixee ra.

¹⁷ To loxoe wo bara laayidi tongo Alatala be, a a tan nan na wo Marigi Alatala ra, a wo xa nere a xa kira xon ma, a wo xa a xa masenyi, a xa seriye, nun a xa yaamari rabatu.

¹⁸ Wo saate tongoxi ne a be, a wo tan nan na a xa nama ra, alo a a falaxi wo be ki naxe. Wo xa bira a xa seriye foxo ra,

¹⁹ alako a xa fisamanteya fi wo ma si birin xun ma a naxee daaxi. Wo xa nore, wo xili, nun wo senbe xa dangi e birin na. Wo xa findi nama ra naxan a xa wali rabama, alo a masenxi wo be ki naxe.

27

Barake nun danke

¹ Annabi Munsa nun nama forie yi masenyi nan ti Isirayilakae be, «Wo

xa meeni yi yaamarie ma, n naxee fixi wo ma to loxoe.

² Wo na Yuruden xure igiri temui naxe, sigafe ra boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo xa gemee xungbe ndee ti, wo e mafixe.

³ Wo na Yuruden igiri sigafe ra boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, xipe nun kumi gbege na dennaxe, alo wo babae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe,

⁴ wo xa yi gemee nan ti Ewali geya fari, n baxi naxee xa fe falade wo be ya, wo fa e mafixe.»

⁵ «Menni wo xa serexebade yailan gemee ra wo Marigi Alatala be, wure mu dinxi naxee ra,

⁶ naxee mu masolixi fefe ma. Wo xa serexe gan daaxi ndee ba wo Marigi Alatala be na serexebade fari.

⁷ Wo xa xanunteya serexee fan ba, wo naxee donma seewe kui wo Marigi Alatala ya i.

⁸ Wo xa Ala xa seriye sebe na geme tixie ma, alako nama xa no xarande a fanyi ra.»

⁹ Annabi Munsa nun Lewika serexedubee naxa yi masenyi ti nama be, «Isirayila nama, wo wo sabari. Wo xa wo tuli mati. To loxoe, wo bara findi wo Marigi Alatala xa nama ra.

¹⁰ Wo xa bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranfe wo be to loxoe.»

¹¹ Na loxoe kerenyi, Annabi Munsa man naxa yi yaamari so nama yi ra,

¹² «Wo na Yuruden igiri, Simeyon bonsoe, Lewi bonsoe, Yuda bonsoe, Isakari bonsoe, Yusufu bonsoe, nun Bunyamin bonsoe xa ti Garisimi geya fari, e xa dubee ti.

¹³ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, Aseri bonsoe, Sabulon bonsoe, Dana bonsoe, nun Nafatali bonsoe xa ti Ewali geya fari, e xa dankee ti.

¹⁴ Lewi bonsoe xa na masenyi madangi Isirayila nama be e xui itexi ra.»

¹⁵ «Danke na mixi be naxan kuye masolima, xa na mu a ra a kuye yailanma yoxui raxunuxi ra, a tuubi

a be dunxui ra. Alatala na se mooli xonxi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁶ «Danke na mixi be naxan a baba nun a nga rayaagima.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁷ «Danke na mixi be naxan naaninyi tonxuma masigama.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁸ «Danke na mixi be naxan donxui ratantanma kira ma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

¹⁹ «Danke na mixi be naxan seriye rakanama xone, kiridi, xa na mu a ra kaane gine ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁰ «Danke na mixi be naxan sama a baba xa gine fe ma, a a baba rayaagi.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²¹ «Danke na mixi be naxan yene rabama xuruse ra, na findi xuruse yo ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²² «Danke na mixi be naxan nun a maagine kafuma, a baba xa di gine, xa na mu a nga xa di gine.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²³ «Danke na mixi be naxan nun a bitanyi ginema kafuma.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁴ «Danke na mixi be naxan a boore faxama noxunyi kui.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁵ «Danke na mixi be naxan kobiri rasuxuma mixi tojnegexi faxafe ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

²⁶ «Danke na mixi be naxan tondima Ala xa seriye rabatude.» Nama birin fa a ratin, «Amina.»

28

Barake

¹ «Xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra bone fiixe ra, xa wo yi yaamarie rabatu n naxee soxi wo yi ra to loxo, Alatala wo findima ne si fisamante ra si birin tagi dunjpa kui.

² Wo yi barake nan sotoma xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra.»

³ A barake sama ne taakae nun daaxakae ma,

⁴ e xa die, daxamui, yexeee, sie, nun ningee xun masama ne.

⁵ A wo xa sagae rafe bogi se ra, a barake sa wo xa farin namaxadee.

⁶ Wo xa simaya kui, a barake sama ne wo xa fe birin.

⁷ Wo yaxuie na fa wo gere, Alatala e rayarabima ne wo be. Xa e so kira keren nan na, e gbilenma e gi ra ne wo ya ra kira solofere xon.

⁸ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa sansi rawalide nun wo na so fe naxan birin ya ma. A barake sa wo xa fe boxi ma, a dennaxe fima wo ma.

⁹ Xa wo wo Marigi Alatala xa masenyi raba a raba ki ma, wo man naxa bira a waxonfe foxo ra, a wo findima a yete xa nama nan na alo a a rakalixi wo be ki naxe.

¹⁰ Boxi namae birin a kolonma ne na temui, a wo tan nan sugandixi Alatala xa wali rabafe ma, e gaaxuma ne wo ya ra.

¹¹ Alatala wo harige xun masama ne boxi ma a dennaxe saate tongo wo benbae be sofe ra wo yi. A wo xa die rawuyama ne, a wo xa xurusee rawuya.

¹² Alatala ye ragatade rabima ne wo be koore ma, tune xa fa wo xa boxie ma a waxati ma, alako wo xa walie xa fan. Wo hayi mu birama kobiri doni fe ma, fo wo tan kobiri doni xone be de.

¹³ Alatala wo tan nan findima si birin ma yarerati ra. Wo mu luma xanbi, wo fisamanteya nan sotoma temui birin. Wo mu nimisama fefe ma, kono fo wo xa yi yaamari rabatu ne a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo ra to loxo wo Marigi Alatala xa fe ra.

¹⁴ Fefe yo naxa a niya wo xa ba yi kira xon ma n naxan falaxi wo be. Wo naxa bira ala gbete batufe foxo ra fefe ma.

Danke

¹⁵ Xa wo fa tondi wo Marigi Alatala batude, xa wo tondi a xa yaamarie nun a xa seriye rabade, n naxee xaranxi wo ra to loxo a xa fe ra, na temui a fama yi danke nan birade wo foxo ra.

¹⁶ A taakae nun daaxakae dankama ne.

17 A mu bogi se sama wo xa sagae kui, a man mu barake sama wo xa farin namaxadee.

18 A tondima ne di fide wo ma, wo man mu baloe sotoma. Wo xa ningee, yexeee, nun sie xun mu masama.

19 Wo danke nan sotoma yire birin wo xa simaya kui.

20 Wo na so fefe yo naxan ya ma, a danke ragoroma ne wo ma. A wo kui ifuma ne alako wo xa fe naxa sooneya fefe ma, wo xun xa ra kana, barima wo bara fe jaaxi raba, wo man bara gbilen Alatala foxo ra.

21 Alatala fure jaaxi radinma ne wo ma, han wo jon boxi ma a dennaxe soma wo yi ra.

22 Alatala a niyama ne wo xa xosi, wo fate xa gan, wo xa fura a jaaxi ra. A man boxi xara, sansie gan sogebun ma, e fan fure jaaxi soto. A na birin nabama ne wo ra, han wo loe.

23 Koore nun boxi xarama ne a xoxoxoe ra.

24 Alatala tune mafindima ne xube ra, naxan goroma wo xa boxi ma, a wo sonto.

25 Alatala senbe fima ne wo yaxuie ma e wo rayarabi. Xa wo e gere kira keren nan na, wo wo gima ne e ya ra kira solofere xon. Naxan nabama wo ra, a dunija birin magaaxuma ne.

26 Wo binbie findima xonie nun wulai subee xa donse nan na. Mixi yo mu fama e keride.

27 Alatala suuri ikonkonma ne wo ma alo a naxan naba Misirakae ra. A wo tooroma ne mange faxe ra, kasi, nun xepenyi naxan mu yalanma.

28 Alatala wo findima ne donxuie ra, a daxui fure fan fi wo ma.

29 Yanyi ra wo ne wo jereama, wo luma kira melen na ne alo donxuie. Wo xa wali yo mu findima a ra, wo luma tooro ra ne. Mixie fama ne wo harige bade wo yi ra, e wo tooro a jaaxi ra. Marakisima yo mu luma wo be.

30 Wo na kote doko gine xa fe ra, xeme gbete a futi kanama ne. Wo na banxi ti, wo mu noma sode a kui. Wo na weni bilie si, wo mu noma e bogi bade.

31 Wo xa ningee kon naxabama ne wo ya xori, wo mu no e sube donde. E wo xa sofale mupama ne wo ma, wo mu a masotoma. Yaxuie wo xa xuruse yoree tongoma ne, mixi yo mu fama wo malide.

32 Si gbete mixie wo xa die suxuma ne wo ya xori, e e findi konyie ra. Wo taganma ne wo xa die mamede, wo mu noma na yaxuie ra fefe ma.

33 Si nde wo mu naxan kolon e baloma wo xa sansie nan xun na, wo xa boxi daxamui findima e tan nan gbe ra. E wo rawalima ne, e man fe jaaxi raba wo ra.

34 Na fe tofe wo findima ne daxuie ra.

35 Alatala fi jaaxi dokoma ne wo ma, naxan mu yalanma. A goroma xinbie nun belenyie nan ma, a fa yensen fate yire birin na, keli wo xunyi ma, a doko wo sanyie ra.

36 Alatala fama ne wo tan nun wo xa mangee rasigade boxi nde ma, wo tan nun wo benbae mu naxan kolon. Menni wo fama ne ala gbete batude, naxee masolixi wuri nun geme ra.

37 Mennikae wo mayelema ne, e yoma wo ma.

38 Wo sansi xori gbege rawalima ne wo xa xee ma, kon wo dondoronti nan xabama, barima katoe dinma ne a birin na.

39 Wo weni sansi sima ne, wo meeni a ma a fanyi ra, kon wo mu a ye minma, barima kuli soma e i ne.

40 Oliwi bilie luma ne boxi yire birin ma, kon wo mu e ture masoma wo ma, barima oliwi bogie birama ne, e mu gbeeli.

41 Wo die barima ne, kon e mu luma wo yi, barima wo yaxuie e xaninma ne.

42 Wo xa wurie nun boxi daxamui findima katoe nan gbe ra.

43 Xone naxee na wo ya ma, nee senbe xun masama ne temui birin, kon wo tan xa fe magoroma ne.

44 Feere luma ne e yi ra, kon wo tan luma setareja nan kui. E findima ne wo xa yareratie ra, kon wo tan luma e xanbi ra ne.

⁴⁵ Yi danke birin doxoma ne wo fari, han wo birin ge halakide, barima wo bara tondi wo Marigi Alatala xui ratinmede. Wo mu a xa yaamari nun a xa seriyε rabatuxi a rabatu ki ma.

⁴⁶ Na findima tonxuma nun deixare nan na wo tan nun wo bonsoε be abadan.

⁴⁷ Wo to mu tin wo Marigi Alatala batude seewe nun bonesa kui, fe fanyi birin xa lu wo yi ra,

⁴⁸ wo fama ne toorde wo yaxuie yi ra. Kaame nun ye xoli wo suxuma ne. Wo tima ne wo mageli ra, wo luma setarena nan kui. Na kui Alatala fama yolonxonnyi sade wo konyi ma, han wo ge halakide.

⁴⁹ A fama ne si ra wo mu naxan xa xui mema kelife yire makuye, a xa goro wo ma alo sege goroma toxoe yore ma ki naxe.

⁵⁰ Mixi kaarinxie nan e ra, naxee mu forie binyama, naxee mu kinikinima dimεe ma.

⁵¹ E wo xa xuruse nun wo xa baloe tongo e yete be, wo xa faxa kaame ra. E wo xa mengi, weni, ture, ninge yore, yexee, nun sie birin xaninma ne. Wo fama ne halakide.

⁵² E fama ne wo xa taε birin nabilinde, wo Marigi Alatala naxee so wo yi ra. E wo gerema ne han wo xa tete itexi senbemaε yolon, wo laxi naxee ra.

⁵³ Na gereε kui wo yaxuie wo rakaamema ne, han wo wo xa die sube yati don, die wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma.

⁵⁴ Hali xeme fanyi naxan luma wo ya ma, a mu kinikinima a ngaxakerenma, a xa gine, nun a xa die ma.

⁵⁵ A tondima ne a xa di sube itaxunde e ra, barima na findixi a baloe donxoe nan na. Wo yaxuie na marayarabi sama ne wo fari wo xa taε birin kui.

⁵⁶ Hali gine fanyi naxan luma wo ya ma, naxan mu tinma a sanyi yati xa manoxo, na tan fan mu kinikinima a xa mori fanyi nun a xa die ma.

⁵⁷ A tondima ne a xa diyore sube itaxunde e nun na xanbiratoe ma a naxan barixi, barima a tan wama

na donfe, a xa lu a tan gbansan be. Wo yaxuie fama na toore mooli nan doxode wo ma.

⁵⁸ Xa wo mu meeni yi masenyie ma naxee sebexi yi kitaabui kui, xa wo mu gaaxu wo Marigi Alatala xili xungbe magaaxuxi ya ra,

⁵⁹ Alatala fama ne fure jaaxi magaaxuxie doxode wo tan nun wo bonsoε ma, naxan mu yalanma.

⁶⁰ A fure jaaxi ikonkoma ne wo xun na, wo nu gaaxuxi naxan ya ra Misira boxi ma. Na fure mooli wo suxuma ne, a no wo ra.

⁶¹ Alatala fure mooli gbege doxoma ne wo ma, naxee xili mu sebexi yi kitaabui kui, han wo birin ge sontode.

⁶² Wo tan naxee nu wuya dangi tunbuie ra koore ma, wo konti xurunma ne, barima wo bara wo Marigi Alatala xui matandi.

⁶³ Alatala fe fanyi rabaxi wo be ki naxe, a nun a wo rawuyaxi ki naxe, a fama wo halakide na ki ne man, wo fa jon boxi ma a naxan fi wo ma.

⁶⁴ A wo rayensen si birin ya ma, keli dunija tuxui ma, sa doxo boore tuxui ra. Wo fama ne ala gbeteε batude, wuri nun geme daaxie, wo tan nun wo benbae mu naxee kolon.

⁶⁵ Na sie tagi, wo mu malabui yo sotoma, wo mu yire yo sotoma wo sabatima dennaxe. Alatala wo bonse ratema ne, a wo yaye ramini, a wo nii tooro.

⁶⁶ Wo xa simaya findima kontofli nan na, gaaxui fama ne wo raserende koε nun yanyi ra.

⁶⁷ Wo na na fe mooli to temui naxe, gaaxui fama wo bone rafede. Geεsege, wo nu fa a fala, «Xa nunmare nan nu a ra nu!» Nunmare, wo nu fa a fala, «Xa geεsege nan nu a ra nu!»

⁶⁸ Alatala wo xaninma ne kunkuie kui Misira, n a fala wo be dennaxe ma wo mu naa toma sonon. Menni, wo katama ne wo yete matide wo yaxuie ma konyie ra, xemeε nun gine, konox mixi yo mu wo sarama.

⁶⁹ Alatala yi saate nan so Annabi Munsa yi ra, a xa a mabanban e nun Isirayilakae tagi, Mowaba boxi ma.

Yi saate nun boore saate tagi rasa naxan tongo Xorebe geya fari.

29

Ala xa saate

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila pama birin maxili, a a masen e be, «Wo nu na Misira temui naxe, wo fe to ne Alatala naxan naba Firawuna ra, a xa soorie nun a xa boxi birin na.

² Wo bara fe xoxoxoe to, tonxumae nun kaabanakoe a naxee raba e ra,

³ konon han to Alatala mu xaxili fi wo ma naxan noma yi fee kolonde. Wo yae mu a toma, wo tuli man mu a mema.

⁴ Ne tongo naani bun ma a wo ratangama gbengberenyi kui. Wo xa sose nun wo xa sankirie mu kana,

⁵ wo mu taami don, wo mu weni nun beere min. Alatala bara a joxo rasiga wo xa fe xon alako wo xa no a kolonde a tan nan na wo Marigi Ala ra.

⁶ Wo to so be, Xesibon mange Sixon, nun Basan mange Ogo, fa ne wo gereede, konon wo naxa no e ra.

⁷ Wo naxa e xa boxie tongo, wo a itaxun Ruben bonsoe ma, Gadi bonsoe ma, nun Manasi bonsoe seeti keren ma.

⁸ Na nan a toxi, wo lanma wo xa bira yi saate seriye foxo ra, alako wo na so fe naxan yo ya ma, a xa sooneya wo be.»

⁹ «Isirayilakae, wo tan nan malanxi yi ki to loxoe wo Marigi Alatala ya i. Birin na be, wo xa mangee, wo xa yareratie, wo xa forie, wo xa soori mangee,

¹⁰ wo xa ginse, wo xa die, nun xone naxee wuri segema nun ye bama wo be.

¹¹ Wo Marigi Alatala bara saate mabanban kali ra. Wo na be to alako wo xa na xiri, wo tan nun wo Marigi Alatala tagi.

¹² Na temui wo tan nan na a xa pama ra, nun a tan nan na wo Marigi Ala ra, alo a kali wo benbae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be ki naxe.

¹³ N mu yi saate mabanbanxi kali ra wo tan gbansan xa be,

¹⁴ wo tan naxee na be won Marigi Alatala ya i. N a mabanbanxi wo bonsoe nan fan be naxee mu nu bari sinden.»

¹⁵ «Wo a kolon won buxi Misira boxi ma ki naxe, nun won dangi si naxee xa boxie ra.

¹⁶ Wo bara yi kuye xonxie to yi sie nu naxee batuma, kuye naxee yailanxi wuri, geme, gbeti, nun xema ra.

¹⁷ Xeme yo, gine yo, bonsoe yo, xabile yo naxa gbilen wo Marigi Alatala foxo ra, birafe ra na sie xa alae batufe foxo ra. Wo ya ma, mixi yo naxa lu alo wuri sanke naxan posome xone raminima.

¹⁸ Na mixi mooli naxan bara ge yi kali mede, konon a fa seewa a bone ma a falafe ra, «Sooneya na n be, n xa n yete waxonfe raba temui birin, jeme nun sogofure,»

¹⁹ Alatala mu dipema na kanyi ma. A fama ne a xa xone masende a be a jaaxi ra, barima a mu wama a firin nde xon. A danke ragoroma ne a ma, naxee sebexi yi kitaabui kui. A a xili raloma ne dunija ma.

²⁰ Alatala na mixi mooli raminima Isirayila pama ya ma a danke ki ma, alo a saate sebexi ki naxe yi seriye kitaabui kui.»

²¹ «Wo bonsoe naxee fama wo xanbi ra, a nun xone naxee kelima boxi makuye ma, e fama furee nun fe xoxoxoe tode, Alatala naxee doxoma wo xa boxi ma.

²² Soda nun foxoe fama lude boxi fari. Boxi mu noma rawalide, sese mu noma fande, hali burexe keren a mu noma findide a ra. Boxi luma ne alo Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi, Ala taa naxee kana a xa bone xone kui.

²³ Na temui si gbete fama ne maxorinyi tide, «Alatala yi boxi niyaxi yi ki munfe ra? A bone xonoxi yi mooli ra munfe ra?»

²⁴ E e yaabima ne, «Yi fe rabaxi ne barima yi pama bara saate kana, e benbae Marigi Alatala naxan tongo e be, a to e ramini Misira boxi ra.

²⁵ E bara kuyee batu e mu naxee kolonxi, Alatala mu tinxi naxee ra.

²⁶ Na fe na a toxi Alatala yi naxankate birin doxoxi yi boxi ma a xa xone kui alo a xa kitaabui a masenma ki naxe.

²⁷ A bara a xa xone belebele doxo a xa nama ma, a e tongo e xa boxi ma, a e keru boxi gbete fan ma, e na dennaxe yi waxati.»

²⁸ «Fe naxee noxunxi, won Marigi Alatala nan keren peti nee kolon. Fe naxee masenxi won be, nun won ma die be, nee findixi won gbe nan na han dunija non. A lanma won xa yi seriye masenxi birin nabatu.»

30

Ala xa laayidi

¹ N baraka nun danka naxee birin falaxi wo be, nee fama ne kamalide. Wo Marigi Alatala na wo rayensen ye temui naxe boxi gbete ma, wo wo manoxun yi fee ma.

² Xa wo gbilenma wo Marigi Alatala ma, wo man a xui suxu wo bope nun wo xaxili kui wo tan nun wo xa die, alo n a masenxi wo be ki naxe to loxoe,

³ na temui wo Marigi Alatala wo raminima ne konyiya kui, a kinikini wo ma, a wo ba sie ya ma a wo rayensen ye dennaxe.

⁴ Hali wo na yire makuye konyiya kui, wo Marigi Alatala sigama ne wo fende, a fa wo malan

⁵ wo benbae xa boxi ma, alako wo xa naa masoto, a fa meeni wo ma dangife wo benbae ra, a wo rawuya dangi e ra.

⁶ Na temui wo Marigi Alatala yete yati wo bonsoe bope raseniyenma ne, alako wo xa a xanu wo bope nun wo xaxili birin na. Na kui wo noma simaya fanyi sotode.

⁷ N yi danke naxee birin sebexi wo be yi ki, nee fama doxode wo yaxuie nun wo xonmae nan ma.

⁸ Na temui wo man tuubi rabi-rama ne a be, wo a xa seriye suxu n naxan fixi wo ma to loxoe.

⁹ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe birin ma. Wo di

gbegbe sotoma ne, wo xa xurusee rawuyama ne, wo xa sansie fanma ne, barima wo fama ne rafande Alatala ma alo wo benbae.

¹⁰ Na nan nabama, wo na wo tuli mati a ra temui naxe, a xa seriye nun a xa yaamarie suxufe ra, naxee sebexi yi kitaabui kui. Na temui wo wo yete ragbilenma ne a ma wo bope fiixe ra, wo xaxili birin na.

Ala xa seriye

¹¹ N yi seriye naxan falaxi wo be yi ki to loxoe, a kolon yo mu xono wo be.

¹² A mu na koore xa ma, alako a xa fala, «Nde noma tede koore ma a xa sa fa a ra won be, a a xaran won be alako won xa no a rabade?»

¹³ A mu na baa kiri fan xa ma, alako a xa fala, «Nde noma baa igiride a xa sa fa a ra won be, a man xa a xaran won be alako won xa no a rabade?»

¹⁴ Ade, yi seriye na wo seeti ma ne, wo de kui, a nun wo bope ma. Wo noma a rabade.

Simaya sugandi

¹⁵ Isirayilakae, wo a mato. To loxoe n bara simaya nun fe fanyi ti seeti, faxe nun fe jaaxi fan boore seeti.

¹⁶ To loxoe wo tin wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa jere a xa kira ma, wo xa bira a xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye foxo ra, alako wo xa simaya fanyi soto, wo xa wuya, alako Ala xa barake sa wo ma yire a dennaxe findima wo gbe ra.

¹⁷ Kono xa wo gbilen a foxo ra, xa wo tondi a be, xa wo bira kuye batufe foxo ra,

¹⁸ wo sontoma ne feo, wo mu fa bude boxi ma wo fama dennaxe sotode Yuruden kiri ma.

¹⁹ To loxoe koore nun boxi na n seede ra, n bara simaya nun fe fanyi ti wo be seeti keren na, faxe nun fe jaaxi fan na boore seeti ra. Wo xa simaya fanyi sugandi, wo tan nun wo bonsoe.

²⁰ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo a xa fe suxu. Wo noma simaya sotode na ki ne,

wo fa ɲe gbegebe raba boxi ma, Alatala dennaxe saate tongo fife ra wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma.

31

Yosuwe findife Annabi Munsa ɲɔɔɔe ra

¹ Annabi Munsa naxa a fala Isirayilakae birin be,

² «N bara ɲe keme ɲe moxoɲen soto yi temui, n mu noma mangeya rabade fa. Alatala ɲan a fala ne n be a n mu Yuruden igirima.

³ Wo Marigi Alatala yete yati nan wo rapereɲa. A sie birin faxama ne naxee na naakiri ma alako wo xa e xa boxie masoto. Yosuwe nan findima wo xa mangɛ ra, alo Alatala a fala ki naxe.

⁴ Alatala yi sie halakima ne alo a Sixon nun Ogo, Amorikae xa mangɛe, halaki ki naxe, nun e xa boxie.

⁵ A e rayarabima ne wo be. Wo xa a xa yaamari raba e xa fe ra.

⁶ Wo limaniya, wo xa senbe soto, wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo Marigi Alatala na wo kantafe, a mu wo rabeɲinma fefe ma.»

⁷ Annabi Munsa naxa Yosuwe xili, a naxa woyen a be Isirayilakae birin malanxi tagi, «I xa limaniya, i xa senbe soto, barima i tan nan Isirayilakae rapereɲa boxi ma Alatala dennaxe saate tongoxi wo benbae be. I tan xa e xa ke so e yi ra.

⁸ Alatala tima ne i ya ra, a mu i rabeɲinma. A mu gbilenma i foxo ra fefe ma. Hali i mu gaaxu, i man naxa i yete rabolo.»

⁹ Annabi Munsa to yi seriye sebe, a naxa a taxu serexedubee ra, Lewi xa di naxee saate kankira xaninma, nun Isirayila forie.

¹⁰ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Ne solofere yo ɲe solofere, wo dipɛma doni ma ɲe naxan na, wo yi seriye xaranma Bage Ti Sali loxoɔe ne.

¹¹ Wo a xaranma wo xui itexi nan na Isirayilakae birin be, naxee faxi salide Marigi Alatala ya i a xa yire sugandixi.

¹² Birin malanma menni ne, xeme, gine, dimedi, a nun xoɲe naxee na wo xonyi, alako e xa yi xaranyi me, e xa wo Marigi Alatala binya, e xa bira yi seriye foxo ra.

¹³ Dime naxee mu nu a kolonxi sinden, e fan a mema ne. Na kui e wo Marigi Alatala binya ki kolon, wo na fa boxi sotoɔe Yuruden naakiri ma temui naxe.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I faxa temui bara makore, Yosuwe xili, wo birin xa siga n ma horomolingira yire. Menni n fa n ma yaamari fi a ma.» Annabi Munsa nun Yosuwe naxa siga Ala xa horomolingira yire.

¹⁵ Alatala naxa mini e ma nuxui kui naxan nu tema kiri banxi sode de ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I fa na faxafe ne. I xa faxe xanbi, Isirayila ɲama fama kuyee nan batude boxi ma e fama sigade dennaxe. E gbilenma ne saate foxo ra won lanxi naxan ma.

¹⁷ Na temui n boɲe tema ne, n xono e ma han n e rabeɲin. N nan n yatagi noxunma ne e ma, si gbete e halaki, toore nun fe xoxoxoe fa dusu e xun na. Isirayilakae a kolonma na temui ne, yi toore e lixi ne barima n tan, e Marigi Ala, mu na e ya ma sonon.

¹⁸ N nan n yatagi noxunma ne e ma, barima e bara fe ɲaaxi raba kuyee batufe ra.»

¹⁹ «Yakosi i xa beeti sebe n naxan xaranma i be. Munsa, i xa a xaran Isirayilakae be alako e naxa neemu a ma, a man xa findi seede ra n tan nun Isirayilakae tagi.

²⁰ N fama yi ɲama xaninde boxi ma, xiɲe nun kumi xeɛma dennaxe, alo n nan n kalixi e babae be ki naxe. E na baloe don a fanyi ra han e belebele, e fama birade ala gbete foxo ra, e man n ma saate kana.

²¹ Toore nun fe xoxoxoe fa bira e foxo ra, yi beeti fan findima seede nan na won tagi. E bonsoe mu neemu a ma. Naxan na e xaxili kui, n a kolon. A ɲan toma e ya ma beenu e xa so boxi kui n nan n kalixi e be naxan xa fe ra.»

²² Na loxoe Annabi Munsa naxa na beeti sebe, Ala naxan masenxi. A naxa a xaran Isirayilakae ra.

²³ Na xanbi Alatala naxa a xa yaamari so Annabi Yosuwe yi ra, Nunu xa di. A naxa a masen a be, «I xa limaniya, i xa senbe soto. I tan nan Isirayilakae rasoma boxi ma n nan n kalixi e be naxan xa fe ra. Won birin na a ra.»

²⁴ Annabi Munsa naxa Ala xa seriye birin sebe kitaabui kui.

²⁵ A to ge, a naxa woyen Lewikae ra, naxee Alatala xa saate kankira xaninma. A naxa a masen e be,

²⁶ «Wo yi kitaabui tongo, Ala xa seriye sebexi naxan kui, wo xa a sa wo Marigi Alatala xa saate kankira seeti ma. A xa lu menni seede ra Isirayilakae be,

²⁷ barima n wo xaxili xoxoxoya kolon. Kantagbele nan wo ra. Xa wo Alatala matandima n wo tagi temui naxe, n faxa xanbi wo man a matandima ne.

²⁸ Yakosi wo wo malan n seeti ma, forie nun wo bonsoe yareratie, alako n xa yi masenyi xaran wo be. Koore nun boxi nan findima seede ra wo xili ma.

²⁹ N a kolon n faxa xanbi, Isirayilakae yunubi fe rabama ne, e gbilen kira foxo ra n naxan falaxi e be. E na fe kobi raba naxan mu rafan Alatala ma, na raponyi fa findi e be nimise ra barima a bope tema ne.»

³⁰ Annabi Munsa naxa yi beeti birin masen Isirayila pama be.

32

Annabi Munsa xa beeti

¹ «Koore, i tuli mati n ma woyenyi ra.

Boxi, i tuli mati n fala xui ra.

² N ma xaranyi xa yensen ye alo tune ye.

N ma masenyi xa lu alo xini, naxan doxoma burexee ma.

³ N fa na Alatala xili nan masenfe. Wo xa won Marigi Ala tantu.»

⁴ «Alatala maniyaxi fanye nan na, naxan mixi kantama. A walima tinxinyi nan na.

A xa natse birin fan.
A xa woyenyi mu kanama,
wule yo mu na a de kui.
A tinxin.»

⁵ «Kono wo tan, pama paaxi, wo bara geregeri Alatala ma. Yaagi na wo be.

Wo bara findi pama kobi ra.

⁶ Nama daxui, pama xaxilitare, mixi lan a xa na fe mooli raba a ra? Wo baba mu lanxi a tan xa ma, wo daa Marigi,

naxan wo findixi a xa pama ra?

⁷ Wo wo mapoxun loxoe dangixie ma,

wo jee mato,

wo wo babae nun forie maxorin, e xa fe dangixie tagi raba wo be.

⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi naxa boxi itaxun adamadie ma.

A naxa boxie naaninyi sa Isirayila xa die xasabi ma.

⁹ Isirayila pama naxa findi a gbe ra. Alatala naxa Yaxuba xa die findi a yete gbe ra.»

¹⁰ «A Isirayila toxi gbengberen yire ne.

A naxa a pengi sa a xon ma, a naxa menni a ma alo a ya di firinyie.

¹¹ A luxi ne alo sege, naxan luma a xa die xun ma, a a gabutenyi itala, a die xanin.

¹² Alatala keren peti nan a xa pama kantaxi.

Ala gbete yo mu kafu a ma.»

¹³ «A naxa wo rasabati geya fari.

A naxa wo rabalo xe sansie xun na. A naxa kumi nun ture ramini wo be gemε longori ra.

¹⁴ A naxa ninge nun yexee xipe fi wo ma.

A naxa yexee, sie, nun si kontonyie fi wo ma sube ra kelifε Basan boxi ma.

A naxa mengi fi wo ma wo naxan donma,

a naxa weni fi wo ma wo naxan minma.»

¹⁵ «Isirayila tinxinxi naxa belebele,

a naxa findi di fanyi ra,
kono a bara gbilen Ala foxo ra, a daa
Marigi,
a bara a kantama, a rakisima
rayaagi.

16 Isirayila naxa Ala raxono
barima a bira ne ala gbete foxo ra,
e fe jaaxi raba.

17 E naxa serexe ba pinnee be,
naxee mu na Ala ra,
e mu naxee kolon sinden,
e babae mu naxee kolon.

18 Isirayilakae, wo bara neemu wo
kantama ma
naxan wo ramini duniya ma,
naxan simaya fima wo ma.»

19 «Alatala to bara a xa die kepa to,
a naxa xono e ma.

20 A naxa a masen,
«N xa gbilen e kantafe foxo ra,
n fa a mato fe naxan fama e lide.»
E mu fan.

Yanfante nan e ra.
21 E bara n naxono ala wulee ra.
E bara n boje rate kuyee ra.
N tan fan e raxonoma ne mixie ra,
nama fanyi mu na naxee ra.
N e boje rate si xaxilitare ma.»

22 «Iyo, n ma xone bara gbo ye,
han a bara mixi faxaxie ramaxa.
A luma alo te naxan boxi nun a
daxamui ganma,
han a sa doko geyae sanke ra.

23 N fe jaaxi ragboma ne e fari,
n nan n ma xalie birin wolima ne.

24 N kaame rasoma boxi ma,
n fure jaaxi rasanbama ne e ma,
n wulai sube magaaxuxie ramini
ne e ma,
a nun boximase xone kanyie.

25 Naxee na tande, fanfore nan e
faxama.
Naxee na banxi kui, gaaxui nan e
faxama.
E birin faxama ne,
xeme nun gine, dimedi nun fori.»

26 «N nu wama ne e birin halakife,
e xili xa loe duniya ma.

27 Kono n mu tin yaxuie xa n mayele.
N mu wa e xa a mapoxun
a e tan nan yi wali rabaxi,
Ala xa foxi mu a ra.

28 Xaxili kanyi mu na e ra,
lonni mu e yi.

29 Xa lonni kanyi nan e ra nu,
e e sigade kolonma ne nu.

30 Yaxui keren tan noma Isirayilaka
wulu keren nagide di?

Yaxui firin noma birade mixi wulu
fu foxo ra di?

Iyo, xa e Marigi, e Kantama sa e lu e
yaxuie sagoe,
na noma ne rabade.

31 Yaxuie yati a kolon,
e xa ala e kantama mu dangi Isiray-
ila Marigi Alatala ra.

32 E xa fe mu dangi Sodoma nun
Gomora ra.

E birin maniyaxi weni bili nan na
naxan bogi xone ramini,

33 naxan ye luxi alo boximase xone.

34 Na birin nagataxi gundo nan na n
xonyi.

35 E na bira,
n nan n gbeboxoma ne.

A gbege mu luxi.
E yigi tege loxoe bara makore.»

36 «Alatala fama a xa nama maki-
itide,

kono a man kinikinima ne e ma,
barima e senbe yo mu na.

Mixi yo mu na naxan noma e
malide.

37 Ala e maxorinma ne fa,
«Wo xa alae na minden,

naxee nu wo kantama,
38 wo naxee rabaloxi sube ture ra,
wo nu weni soma naxee yi ra?

E xa e yete masen wo be,
e xa wo rakisi, e xa wo ratanga.

39 Yakosi wo xa a kolon,
n tan nan keren peti noma mixi
rakiside.

Ala gbete mu na fo n keren.

N tan nan mixi faxama, n a rakeli.

N tan nan mixi maxonoma, n a
rayalan.

Nde gbete noma mixi nde bade n
belexe?

40 N kali naxan ti,
n belexe tixi koore ma na nan yi ki:
N jije. N mu faxama abadan!

41 Xa n fanfore ralugan,
xa n a suxu n belexe kui,
n nan n gbeboxoma ne n gerefae ma,

n sare fima nɛ n xɔnmae ma.
⁴² N nan n ma xalie rasiisima nɛ wuli
 ra,
 n ma fanfore sube donma nɛ.
 Geresoe yo mu kisima.»

⁴³ «Si birin xa sɛɛwa Alatala xa
 pama ra.
 Alatala a xa konyie xa faxe ɲɔxɔma
 nɛ.
 A tɔɔɛ ɔɔxɔma nɛ a gerefæe ma.
 A a xa pama nun a xa bɔxi xun
 sarama nɛ.»

⁴⁴ Annabi Munsa nun Annabi
 Yosuwe, Nunu xa di, naxa yi beɛti
 masenyi birin xaran pama bɛ e xui
 itexi ra.

⁴⁵ Annabi Munsa to gɛ Alatala xa
 masenyi tide Isirayilakæ bɛ,

⁴⁶ a naxa a fala e bɛ, «Wo xa
 yi masenyi suxu sɛnbɛ ra n naxan
 xaranxi wo bɛ to lɔxɔɛ. Wo xa a
 xaran wo xa die bɛ, alako e xa nɔ
 Alatala xa sɛriyɛ rabatude a fanyi ra.

⁴⁷ Masenyi tilinxi nan yi masenyi
 ra, a naxa lu wo bɛ alɔ masenyi
 fufafui. A simaya nan fima wo ma
 bɔxi ma wo fama dennaxɛ sɔtɔde
 Yuruden naakiri ma.»

Annabi Munsa xa faxe ɲɔgɔnyi

⁴⁸ Na lɔxɔɛ kerenyi kui, Alatala
 naxa a masen Annabi Munsa bɛ,

⁴⁹ «Siga Abarimi geya longori,
 Nebo geya fari Mowaba bɔxi ma,
 Yeriko ya tagi. Menni i xa Kanaan
 bɔxi mato, n naxan fima Isirayilakæ
 ma.

⁵⁰ I na te geya fari, i fama saya
 sɔtɔde naa, i i benbae li aligiyama,
 alɔ i taara Haruna xa fe rabaxi ki
 naxɛ Horo geya fari.

⁵¹ Wo na sɔtɔxi nɛ, barima wo mu
 wo xaxili ti n na Isirayilakæ ya xɔri
 Meriba ye yire, Kadesi biri ra, Sini
 gbengberenyi ma. Na kui wo mu tin
 n binyade pama ya xɔri.

⁵² Na fe na a niyaxi a i nɔma
 bɔxi tode yire makuye gbansan nɛ,
 n naxan fixi Isirayilakæ ma, kɔnɔ i
 tan gundi mu soma naa.»

33

Munsa xa dubɛ Isirayila bɛ

¹ Beenu Annabi Munsa xa laaxira,
 Ala xa mixi, a duba nɛ Isirayilakæ
 bɛ. A xa dubɛ masenyi nan ya:

² «Alatala keli nɛ Turusinina geya
 fari alɔ soge.
 A naxa te Seyiri bɔxi ma Isirayilakæ
 nu na dennaxɛ.

A naxa keli Paran geya yirefanyi ma,
 malekɛ gbegbe biraxi a fɔxɔ ra.

³ Alatala Isirayila bɔnsɔɛ xanuma.

A a xa mixie kantama,
 naxee birama a xa sɛriyɛ fɔxɔ ra.

⁴ Annabi Munsa bara a xa sɛriyɛ fi
 won ma.

Na sɛriyɛ findixi Yaxuba bɔnsɔɛ xa
 dariyɛ mate nan na.

⁵ Alatala findixi Isirayila xa Mange
 nan na,

pama mangɛɛ xa malanyi
 e nun Isirayila bɔnsɔɛɛ birin na.»

⁶ «Alatala xa Ruben bɔnsɔɛ xa
 simaya xun masa.

A xa mixie xa gbo.»

⁷ Annabi Munsa yi masenyi nan ti
 Yuda bɔnsɔɛ xa fe ra,

«Alatala xa Yuda bɔnsɔɛ xui rame,
 alako a xa gbilen a xa pama ma.

A na katafe.

Alatala xa a mali a yaxuie ya ra.»

⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti
 Lewi bɔnsɔɛ xa fe ra,

«Alatala, i bara i xa tɔnxumæ
 Tumimi nun Urimi so Lewi
 bɔnsɔɛ yi ra.

Bɔnsɔɛ tinxinxi nan e ra

i naxee mato Masa,

i naxee makiiti Meriba ye xa fe ra.

⁹ E mu birama e baba nun e nga
 sagoe xa fɔxɔ ra,

xa na mu e ngaxakerenyie nun e xa
 die,

e tan birama i xa masenyi gbansan
 nan fɔxɔ ra,

e birama i xa saate nan tun fɔxɔ ra.

¹⁰ E tan nan i xa yaamari masenma
 Yaxuba bɔnsɔɛɛ bɛ,

e tan nan i xa sɛriyɛ raxaranma
 Isirayilakæ birin na.

E tan nan man surayi bama sɛrɛɛ
 ra,

e sɛrɛxɛ gan daaxi ba i xa
sɛrɛxɛbade.

11 Alatala, i xa sɛnbɛ fi e ma,
i xa barakɛ sa e xa fe birin,
i xa e gerefɛe rakori,
i xa e yaxuie rabira
alako e naxa gbilen xanbi ra fefe
ma.»

12 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Bunyamin bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Alatala xanuntenyi nan lanxi e ma.
E Marigi Ala e ratangama nɛ,
a man luma nɛ e tagi,
a e kantama tɛmui birin.»

13 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Yusufu bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Alatala bara barakɛ sa e xa bɔxi.
E ye sɔtɔma nɛ keli koore ma,
e ye sɔtɔ keli bɔxi bun ma.

14 Soge sansie rafanma nɛ,
kike yo kike bogie gbeeli luma nɛ
naa.

15 E daxamui fanyi sɔtɔma nɛ e xa
geyɛ fari,
naxee tixi naa kabi a fɔlɛ.

16 Ala xa yi bɔxi daxamui se fan.
Naxan wɔyɛn wuri bili radɛxɛxi kui,
a xa hinne Yusufu ra,
a naxan sugandixi mangɛ ra a ngax-
akerenyie tagi.

17 Xunnakeli na Yusufu bɛ.
A sɛnbɛ gbo alɔ ninge tuura,
feri firin nan na a xa geresose ra alɔ
sɛxɛ ninge.

A sie birin bɔnbɔma nee nan na han
yire makuye.

Efirami xa di wuyaxie nan a feri
singɛ ra.

Manasi xa di wuyaxie nan a feri firin
nde ra.»

18 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Sabulon bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Sabulon bɔnsɔɛ, wo xa sɛɛwa
yuleya nan kui.

Isakari bɔnsɔɛ, wo xa sɛɛwa wo xa
kiri banxi nan kui.

19 Wo wo dɔxɔbooree xilima nɛ,
wo sɛrɛxɛ ba geya fari Ala wa xɔn ki
ma,

barima wo wo baloe sɔtɔma fɔxɔ ye
nɛ,

a nun hɛeri naxan na mɛyɛnyi kui.»

20 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Gadi xa fe ra,

«Ala xa barakɛ sa mixi xa fe,
naxan Gadi xa fe gboma.

Gadi malabuma nɛ,
alɔ yetɛ naxan a xa sube ibɔɔxi
donma.

21 Gadi bara bɔxi fanyi findi a gbe ra,
alɔ mangɛ naxan a jɛrɛma jama ya
ra.

A bara Alatala xa natɛ rakamali,
a man bara Ala xa kiiti sa Isirayila
ma.»

22 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Dana bɔnsɔɛ xa fe ra,

«Dana luxi nɛ alɔ yetɛ yɔrɛ,
naxan tunganma Basan bɔxi ma.»

23 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Nafatali bɔnsɔɛ xa fe ra,

«Xunnafanyi gbegebe na Nafatali
nan bɛ.

Alatala a rakamalixi fe fanyi ra.
A xa bɔxi xa gbo ye sogegorode nun
yirefanyi.»

24 Annabi Munsa yi masenyi nan
ti Aseri bɔnsɔɛ xa fe ra,

«Alatala xa barakɛ sa Aseri, Yaxuba
xa die tagi.

A ngaxakerenyie xa hinne a ra.
A xa ture xa gbo han.

25 A xa naadɛɛ xa yailan wure nun
wure gbeeli ra.

A sɛnbɛ xa bu alɔ a xa simaya.»

26 «Isirayila, Ala maniyɛ yo mu na.

A a jɛrɛma koore ma fafe ra i
malide.

A nuxui igirima nɔrɛ ra.

27 Ala, fɔlɛ mu naxan bɛ, na nan i
kantama ra,

a bɛlɛxɛ na i bun kabi fe fɔlɔ fɔlɛ.
A tan nan i yaxuie kerima i ya ra,

a man fa a masen i bɛ i xa e halaki.
28 Isirayila sabatima kantari nan kui.

Yaxuba bɔnsɔɛ luma Ala niini nan
bun ma.

Mengi nun weni gboma nɛ na bɔxi
kui,

ye fan kelima nɛ koore ma.

29 Sɛɛwɛ na wo bɛ, Isirayilakɛ.

Wo maniyɛ yo mu na sie tagi,

Alatala naxan kisixi,
 a naxan kantaxi,
 a naxan xun nakelixi.
 Wo yaxuie fama nɛ e magorode wo
 ya ra,
 wo fan e xa batudee kanama nɛ.»

yareratie, nun a xa mixi birin xili
 ma.
¹² Annabi Munsa walixi sɛnbɛ ma-
 gaaxuxi nan na Isirayilakae birin ya
 xɔri.

34

Annabi Munsa xa faxɛ

¹ Annabi Munsa naxa te Nebo geya
 fari, Mowaba bɔxi ma, han Pisiga
 geya, naxan na Yeriko sogetede.
 Alatala naxa bɔxi birin masen a bɛ,
 keli Galadi a sa dɔxɔ Dana ra,

² Nafatali bɔxi, Efirami nun Man-
 asi xa bɔxi, Yuda xa bɔxi han baa ma
 naxan na sogegorode,

³ Negewi bɔxi, a sa raɲɔn Yurudɛn
 longorie ra, Yeriko lanbanyi, tugi bili
 taa, han Sowari.

⁴ Alatala naxa a masen a bɛ, «I
 ya ti bɔxi ra n naxan saate tongoxi
 Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɛ.
 N naxa a fala e bɛ, <N yi bɔxi fima
 wo bɔnsɔɛ nan ma.> N xa na bɔxi
 masen i bɛ, kɔnɔ i mu soma naa.»

⁵ Annabi Munsa, Alatala xa konyi,
 naxa laaxira menni, Mowaba bɔxi
 ma, alɔ Alatala a masen ki naxɛ.

⁶ Alatala naxa a ragata Mowaba
 bɔxi ma gulunba kui Beti Peyori ya
 tagi. Mixi yo mu nɔxi a xa gaburi
 yire kolonde han to.

⁷ Annabi Munsa laaxiraxi a jɛ
 kemɛ jɛ mɔxɔɲɛn nan ma. Na birin
 a ya nu se toma a fanyi ra, a sɛnbɛ
 fan nu gbo.

⁸ Isirayilakae naxa a wa Mowaba
 bɔxi ma xi tongo saxan bun ma. E
 Annabi Munsa xa jɔn fe raba na ki
 nɛ.

⁹ Annabi Munsa nu bara a bɛlɛxɛ
 sa Annabi Yosuwe ma, Nunu xa di,
 a fa rafe xaxilimaya ra. Isirayi-
 lakae naxa Yosuwe xui rabatu birafe
 Annabi Munsa xa yaamarie fɔxɔ ra,
 Alatala naxee fixi a ma.

¹⁰ Isirayila bɔxi ma, namijɔnmɛ
 yo mu nu na na naxan maniyama
 Annabi Munsa ra. A wɔyɛn Ala ra
 ya nun ya.

¹¹ Ala a xɛɛ nɛ Misira fe kaa-
 banakoe rabade Firawuna, a xa

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayilakae xa taruxui sebexi kitaabui gbegbe nan kui. A foloma Tawureta Munsa nan ma. Isirayila kuntigie, Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, Annabi Yaxuba, nun a xa di fu nun firinyie, e birin xa taruxui toma Tawureta Munsa kitaabui singe nan kui, naxan xili «Fe Folo Fole.» Na kitaabui raponyi a masenma won bε Isirayilakae Misira boxi li ki naxe.

Tawureta Munsa kitaabui firin nde, naxan xili «Isirayilakae xa yete sotoe,» a foloma Annabi Munsa xa taruxui nan ma. Ala naxa a ragiri a xa bari Misira boxi ma, alako a xa Isirayila pama ramini konyiya kui.

Isirayilakae to Xulunyumi Baa igiri Ala xa kaabanakoe saabui ra, e naxa so gbengberenyi ma. Ala nu wama e xaninfe Kanaan boxi nan ma, a dennaxe laayidi fife ra Isirayilakae ma. Tawureta Munsa kitaabui saxan nde, a naani nde, nun a suuli nde na biyaasi xa fe masenma. Isirayila pama naxa bu gbengberenyi ma ne tongo naani beenun e xa Kanaan boxi li. E bu naa e xa danxaniyatarepa nan ma fe ra.

E to keli Yuruden xure igiride, e xa so Kanaan boxi ma, Alatala naxa a masen Isirayilakae bε a Yosuwe xa findi e xa yarerati ra Annabi Munsa joxoe ra. Annabi Yosuwe naxa e ragiri Yuruden xure ra Ala xa kaabanakoe ra, alo Annabi Munsa e ragiri xulunyumi Baa ra ki naxe.

Na dangi xanbi, Yosuwe naxa e xun ti Kanaan boxi ra, e xa gere so alako e xa na boxi soto. Ala nu wama na fife e ma a xa xanunteya nun a xa saatε nan ma fe ra. Na kui, a naxa e mali na geree kui, han Kanaankae birin naxa gaaxu e ya ra. Isirayila bεnsœ fu nun firinyi birin

naxa e gbe boxi soto Ala naxan fi e ma e ke ra.

Na taruxui birin sebexi yi kitaabui kui, kelifa pama Yuruden igiri temui naxe, han e naxa no Kanaan boxi birin na. Na kui won Ala senbe toma ne a fanyi ra. A xa pama rafan a ma. A laayidi yo tongo e bε, a na rakamalima ne senbe nun xanunteya ra. Na birin findima misaali fanyi nan na won bε. Xa won fan findi Ala xa mixie ra, a won malima won ma dunipeigiri kui a senbe ra, alo a a laayidi won bε ki naxe.

Ala xa won mali alako won xa na masenyi fahaamu, won man xa la a ra. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe bε

Isirayila yarerati Yosuwe

¹ Annabi Munsa, Alatala xa konyi to laaxira, Alatala naxa a masen Nunu xa di xeme Yosuwe bε, Annabi Munsa malima,

² «N ma konyi Munsa bara laaxira. Yakosi, keli i xa Yuruden igiri nun yi pama birin na. Wo xa siga boxi ma n dennaxe sofe Isirayilakae yi ra.

³ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, n naa fima ne wo ma, alo n a masen Annabi Munsa bε ki naxe.

⁴ Wo xa naaninyie kelima gbengberen yire ne, a sa doxo Liban geyae ra, han Efirati xure belebele ra, Xitikae xa boxi birin sa doxo Baa Xungbe ra sogegode.

⁵ Mixi yo mu noma i ra i xa simaya kui. Won birin na a ra, alo muxu nun Munsa nu a ra ki naxe. N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ «I i senbe so, i xa limaniya, barima i tan nan findima saabui ra yi pama bε, e xa no ke tongode, n nan n kali boxi naxan xa fe ra e babae bε fife ra e ma.

⁷ I lan ne i xa i senbe so, limaniya xa lu i bε ki fanyi ra. I xa i jengi sa yi seriye birin xon ma, i xa a rabatu alo n ma konyi Annabi Munsa i yamarixi a ra ki naxe. I naxa binya yirefanyi ma, i naxa binya koola ma,

alako i xa xutu soto yire ma i na siga dennaxe.

⁸ Yi seriye kitaabui fale mu lan a xa makuya i de ra. I xa i jengi sa a xon ma koe nun yanyi, alako i xa a birin nabatu. Naxan birin sebexi i xa a rawali, barima na nan a niyama i na so fe naxan birin ya ma, i xutu sotoma a ma, i findima a ra na ki ne.

⁹ N naxan falaxi i be, i naxa neemu. I i senbe so, i xa limaniya. I naxa gaaxu, i naxa hanme, barima i na siga dede, i nun n tan i Marigi Alatala birin na a ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa yi yaamari so nama xunyie yi ra:

¹¹ «Wo wo jere nama tagi, wo e yaamari yi ra, <Wo wo xa donsee xunlan, barima won fama Yuruden igiride beenun xi saxan, alako wo xa boxi masoto won Marigi Alatala naxan sofe wo yi.»»

¹² Yosuwe naxa a fala Ruben bomsae, Gadi bomsae, nun Manasi bomsae seeti be,

¹³ «Wo ratu Alatala xa konyi Munsa xa yaamari ma. A to a fala, <Wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ma. A bara yi boxi so wo yi.»

¹⁴ Wo xa ginnee, wo xa die, nun wo xa xurusee noma lude boxi ma Annabi Munsa naxan soxi wo yi ra Yuruden kiri ma. Kono wo tan tima a gereso ki nan ma wo ngaxakerenyie ya ra. Wo xa e mali,

¹⁵ han beenun Alatala malabui fima e ma temui naxe alo wo tan, han e fan xa boxi masoto wo Marigi Alatala naxan fife e ma. Na xanbi, wo man fa gbilen wo xa boxi ma, Alatala xa konyi Munsa naxan fixi wo ma Yuruden kiri ma, sogetede biri.»

¹⁶ E naxa Yosuwe yaabi, «I muxu yamarixi fe naxan birin na, muxu a rabama ne. I na muxu xee dennaxe fan, muxu sigama ne.

¹⁷ Muxu i xui rabatuma ne fe birin ma, alo muxu Annabi Munsa xui rabatu ki naxe. I Marigi Alatala xa bira i foxo ra alo e nun Munsa nu a ra ki naxe.

¹⁸ Mixi yo kalabante i xui ma, a mu bira i woyen xui foxo ra, i fe naxan

birin falama a be, a mu na me, na kanyi faxama ne. I xa i senbe so, i man xa limaniya.»

2

Fe rabenfe Yeriko

¹ Nunu xa di Yosuwe, naxa fe rabenyi firin xee a gundo ki ma keli Sitimi sigafe ra Yeriko. A naxa a fala e be, «Wo siga Yeriko taa nun a rabilinyi rabende.» E naxa siga, e sa so Raxabi langoe gine nde xa banxi kui. Na naxa e yigiya naa.

² Yerikoka ndee naxa sa a fala e xa mange be, «I bara a to, Isirayilaka mixi firin bara fa to koe ra, e xa fa yi boxi raben.»

³ Na kui, Yeriko mange naxa xerae xee Raxabi ma, e xa a fala a be, «Xeme naxee soxi i xonyi, e ramini, barima e faxi yi boxi ife nan birin nabende.»

⁴ Kono Raxabi nu bara yi xeme firinyie xanin, a sa e noxun. A naxa a fala mange xa xerae be, «Iyo, yi xeme fa ne n xonyi, kono n mu e kelide kolon.

⁵ E siga ne nunmare ra, taa naade balan temui. Yi xeme sigaxi dede, n mu a kolon. Xa wo sa wo xulun, wo noma e suxude!»

⁶ Raxabi nu bara yi xeme rate banxi gbanyi ra, a e noxun sansi xabaxi xaree ya ma.

⁷ E fenmae naxa siga Yuruden kira xon, han e xure igiride li. E to mini, taakae naxa taa naade balan.

⁸ Beenun fe rabenyie xa xi, Raxabi naxa te banxi gbanyi ra e yire.

⁹ A naxa a fala e be, «N bara a kolon, Alatala bara muxu xa boxi so wo yi ra. Wo mirinyi bara a niya limaniya bara ba muxu tan birin yi ra. Yi boxi mixie bara seren wo ya ra,

¹⁰ barima muxu bara a me a Alatala bara Xulunyumi Baa xara wo ya ra, wo nu minima Misira temui naxe. Muxu man bara a me wo naxan nabaxi Amorikae xa mange firinyie ra, Sixon nun Ogo, naxee nu na Yuruden kiri ma. Wo naxa e raton, a nun e ke birin na.

11 Muxu to na fe mɛ, muxu bɔɛ naxa kana. Limaniya naxa ba kankan yi ra wo xa fe ra, barima wo Marigi Alatala nan na Ala ra koore nun bɔxi ma.»

12 «Yakɔsi, wo xa wo kali n bɛ Alatala xili ra, a n kui ifanyiɲa naxan nabaxi wo bɛ, wo fan nɔma na kui ifanyiɲa mɔoli rabade n tan fan nun n ma denbaya bɛ. Wo xa tɔnxuma nde so n yi ra, alako n xa a kolon

13 wo mu n baba, n nga, n xun-yaɛ, n taaraɛ, nun e xa mixi keren faxama.»

14 Na xɛmɛ naxa Raxabi yaabi, «Muxu rɛdixi faxafe ma wo ɲɔxɔɛ ra. Xa i mu muxu xa fe fala mixi yo bɛ, muxu fan kui ifanyiɲa rabama nɛ i bɛ dugutɛgɛɲa nun tinxinyi ra, Alatala na yi bɔxi so muxu yi ra temui naxɛ.»

15 Raxabi naxa na xɛmɛ ragoro luuti ma wunderi ra, barima a xa banxi nu fatuxi tɛtɛ nan na. A nu sabatixi na tɛtɛ nan kui.

16 Raxabi naxa a fala e bɛ, «Wo siga geya biri, xa na mu a ra wo fenmaɛ wo toma nɛ. Wo xa wo ɲɔxun menni han xi saxan, beemanu wo fenmaɛ gbilenma temui naxɛ. Na xanbi, wo fa siga wo xa ɲɛɛ ra.»

17 Na xɛmɛ naxa a fala Raxabi bɛ, «Muxu mu muxu xa marakali kanama,

18 kɔnɔ fo i xa yi luuti gbeeli xiri wunderi ra, i muxu ramini dennaxɛ ra. Muxu na fa temui naxɛ yi bɔxi ma, a lanma muxu xa na luuti li naa. I man xa i baba, i nga, i taaraɛ, i xunyaɛ, nun i xa mixie birin malan be i xa banxi kui.

19 Xa mixi yo mini i xa banxi kui, xa na kanyi faxa, a a tarixi nɛ, muxu tan fɔxi mu na ki. Kɔnɔ xa muxu xa mixi nde a belexɛ din i xa mixi nde ra i xa banxi kui, muxu muxu tarixi nɛ na temui.

20 Xa i muxu xa fe fala mixi nde bɛ, muxu bara fulun yi marakali ma.»

21 Raxabi naxa e yaabi, «Won bara lan na ma.» A naxa na xɛmɛ bɛɲin, e naxa siga. Na temui a naxa na luuti gbeeli xiri wunderi ra.

22 Na xɛmɛ naxa siga. E to geya yire li, e naxa e ɲɔxun naa xi saxan, han e fenmaɛ naxa gbilen. E fenmaɛ naxa e fen kira xɔn, kɔnɔ e mu e to.

23 Na temui na xɛmɛ firinyie naxa goro geya fari fa, e Yurudɛn igiri, e gbilen Nunu xa di Yosuwe yire. Fe naxan e sɔtɔ, e naxa na birin tagi raba a bɛ.

24 E naxɛ Yosuwe bɛ, «Muxu a kolon Alatala bara na bɔxi birin sa won belexɛ i. Limaniya bara ba na bɔxi mixi birin yi ra tife ra won kanke.»

3

Yurudɛn igirife

1 Yosuwe naxa kurun keli ra Sitimi, e Yurudɛn li, a tan nun Isirayilakɛ birin. E naxa xi menni han beenun Yurudɛn igiri lɔxɔɛ xa a li.

2 A xi saxan nde, ɲama xunye naxa ɲama yonkinde ɲɛɛɛ,

3 e fa ɲama yaamari yi ra, «Wo na wo Marigi Alatala xa saate kankira to temui naxɛ, a dɔxɔxi Lewi die sɛɛɛɛdubɛɛ xun ma, wo xa bira e fɔxɔ ra.

4 Kɔnɔ a lanma yaamile keren xasabi xa lu wo tan nun e tan tagi. Wo naxa wo makɔɛ e ra de. Wo fama kira tode na ki nɛ wo wo ɲɛɛɛma naxan xɔn, barima wo singe mu nu mini na kira ra sinden.»

5 Yosuwe naxa a fala ɲama bɛ, «Wo wo yetɛ rasɛniyen, barima tina Alatala kaabanakoe masenma nɛ wo bɛ.»

6 Na kuye iba, Yosuwe naxa a fala sɛɛɛɛdubɛɛ bɛ, «Wo saate kankira tongo, wo xa ti ɲama ya ra.» E naxa saate kankira tongo, e naxa e ɲɛɛɛ ɲama ya ra.

7 Alatala naxa a masen Yosuwe bɛ, «N i xa fe gbo fɔlɔma nɛ Isirayilakɛ birin ya xɔri to lɔxɔɛ, alako e xa a kolon won birin na a ra, alɔ muxu nun Munsa nu a ra ki naxɛ.

8 I tan fan xa yi yaamari so sɛɛɛɛdubɛɛ yi naxɛɛ yi saate kankira xaninma, «Wo na Yurudɛn xure dɛ li, na temui wo xa goro Yurudɛn ye xɔɔra.»»

⁹ Yosuwe naxa a masen Isirayi-lakae be, «Wo fa be, wo xa wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

¹⁰ Yosuwe naxa a masen, «Yi nan fama a niyade wo xa a kolon Ala jije na a ra. A na wo tagi, a tan fama ne Kanaankae, Xitikae, Hiwikae, Perisikae, Girigasakae, Amorigae, nun Yebusukae ragide wo ya ra.

¹¹ Wo bara a to Marigi, naxan na dunija birin Marigi ra, na xa saate kankira tixi wo ya ra, a na Yuruden igirife.

¹² Yakosi wo xa xeme fu nun firin sugandi Isirayila bonsoe fu nun firinyie ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

¹³ Serexedube naxee dunija birin Marigi Alatala xa saate kankira xaninma, nee nefee e sanyi rasin Yuruden xure ma, Yuruden ye bolonma ne. Ye naxan kelima fuge biri ra, na birin a malanma yire keren ne.»

¹⁴ Nama to mini e xa kiri banxie kui Yuruden igirife ra, serexedube naxee saate kankira xaninma, nee fan naxa e pere folo nama ya ra.

¹⁵ Serexedubee fefe Yuruden li, e e sanyie rasin ye xora, Yuruden xure naxan ye nu banbaranma yire birin na xe xaba temui,

¹⁶ na ye naxan kelima fuge biri ra, na naxa bolon, a fa malan yire makuye Adama taa longori, naxan nu na Saratan taa fe ma. Ye naxan goroma Foxoe Baa ma Yuruden fole kui, na birin naxa bolon, nama naxa giri Yeriko ya tagi.

¹⁷ Serexedube naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden tagi boxi xare ma, han Isirayila bonsoe birin naxa ge Yuruden igiride e xaraxi ra.

4

Geme fu nun firinyie

¹ Nama birin to ge Yuruden igiride, Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «Wo xeme fu nun firin mayegeti nama ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

³ Wo xa e yaamari e xa geme fu nun firin tongo Yuruden xure tagi serexedubee sanyi xaraxie nu tixi dennaxe. Wo e xanin yire wo koe radangima dennaxe.»

⁴ Yosuwe naxa xeme fu nun firinyie xili e naxee mayegetixi Isirayilakae ya ma, bonsoe keren, xeme keren.

⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo dangi wo Marigi Alatala xa saate kankira ya ra, wo xa siga Yuruden xure tagi. Wo tan mixi keren kerenma birin xa geme keren keren tongo Isirayila bonsoe konti ma, wo a doxo wo tunkie fari,

⁶ alako na xa findi tonxuma ra wo tagi. Wo xa die fama wo maxorinde tina, <Yi gemee findixi wo be munse ra?>

⁷ Wo a falama ne e be, <Yi nan a masenxi a Yuruden ye bolon ne Alatala xa saate kankira ya ra. A nu Yuruden igirima temui naxe, xure ye birin naxa bolon. Yi gemee findixi joxo rasiga se nan na Isirayilakae be temui birin.>»

⁸ Yosuwe naxan fala Isirayilakae be, e naxa na raba. E naxa geme fu nun firinyie tongo Yuruden xure tagi, alo Alatala a masen Yosuwe be ki naxe, e sa e tongo Isirayila bonsoe konti ma. E naxa e xanin nama yonkinde, e e doxo naa.

⁹ Yosuwe naxa geme fu nun firin gbete malan Yuruden xure tagi, Ala xa saate kankira xaninmae nu tixi dennaxe. Han to na geme malanxie na naa.

¹⁰ Serexedube naxee nu saate kankira xaninma, nee naxa ti Yuruden xure tagi, han nama ge Alatala xa yaamari birin nabatude, alo Annabi Munsa nu bara a masen Yosuwe be ki naxe. Nama birin naxa dangi mafuren mafuren.

¹¹ E to bara ge dangide, serexedubee naxa dangi nama ya ra, e nun Alatala xa saate kankira.

¹² Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti naxa dangi, e

ti e gereso ki ma Isirayila nama ya ra, alo Annabi Munsa a fala e be ki naxe.

¹³ Geresoe mixi wulu tongo naani nondon naxa dangi Alatala ya tode ra, geresose na e yi ra, e redixi sigafe ra Yeriko fili ma gere sode.

¹⁴ Na loxo Alatala naxa Yosuwe xili gbo Isirayilakae birin ya xori. E naxa a binya a xa simaya kui alo e nu Annabi Munsa binyama ki naxe.

¹⁵ Na xanbi Alatala naxa a masen Yosuwe be,

¹⁶ «Serexedubee yaamari, naxee seriye kankira xaninma, e xa te Yuruden xure kui.»

¹⁷ Yosuwe naxa serexedubee yaamari, «Wo te Yuruden xure kui.»

¹⁸ Serexedube naxee Alatala xa saate kankira xaninma, nee nu e sanyi talama temui naxe kelife ra Yuruden xure kui, Yuruden ye man naxa gbilen a yire, a man naxa a jere folo alo a singe. A naxa banbaran ye Yuruden yire birin ma.

¹⁹ Nama keli Yuruden xure kike singe xi fu nde ne, e fa sa yonkin Giligali, Yeriko sogetede biri.

²⁰ Yosuwe naxa gembe fu nun firinyie malan Giligali, e naxee tongo Yuruden xure tagi,

²¹ A naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo xa die sa wo maxorin yi gembe xa fe ra,

²² wo xa e yaabi, <Isirayila yi Yuruden xure igiri a xaraxi nan na.>

²³ Wo Marigi Alatala yi xure xaraxi wo ya xori ne, han wo birin naxa ge dangide alo wo Marigi Alatala a raba Xulunyumi Baa ra ki naxe. Na naxa xara muxu ya xori han muxu birin naxa ge a giride,

²⁴ alako dunja si birin xa no a kolonde Alatala xonye findixi xonye barakaxi nan na, wo man xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra.»

5

Sunna ti nun Sayamaleke Dangi Sali

¹ Amorikae xa mangee naxee nu na Yuruden kiri ma sogeorode, a

nun Kanaan mangee naxee birin nu na baa de ra, e to a me, Alatala bara Yuruden xara Isirayilakae ya ra, han e birin naxa ge giride, e bopee naxa bolon, limaniya fan naxa ba e yi ra Isirayilakae xa fe ra.

² Na temui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Geme xeyenxie yailan finee ra, i man xa Isirayilakae sunna.»

³ Yosuwe naxa gembe yailan finee ra, a naxa Isirayilakae sunna geya fe ma. E naxa naa xili sa laaga.

⁴ Yosuwe e sunna yi fe nan ma. Nama naxan birin keli Misira, xeme geresoe birin faxe ne gbengberenyi kira xon ma, e keli xanbi Misira.

⁵ Nama naxan birin keli Misira, e birin nu sunnaxi, kono mixi naxee birin bari gbengberenyi kira xon ma e keli xanbi Misira, nee keren mu nu sunnaxi.

⁶ Na kui, Isirayilakae nu bara je tongo naani jere raba gbengberenyi ma, han xeme geresoe birin naxa ge faxade naxee tondi Alatala xa yaamari rabatude. Alatala nu bara a kali, a e mu fama boxi tode Alatala a kali e babae be naxan xa fe ra a sofe ra e yi, xije nun kumi xelema boxi naxan ma.

⁷ Alatala e xa die nan findixi e joxoe ra. Yosuwe naxa e sunna, barima e mu nu sunnaxi biyaasi kui.

⁸ E to ge bonsoe birin sunnade, e naxa lu yire keren malabude han e birin ge yalande.

⁹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «To loxo n bara Misira yaagi makuya wo ra.» Na nan a toxi menni xili falama Giligali han to.

¹⁰ Isirayilakae naxa yonkin Giligali Yuruden fili ma Yeriko biri ra, e Sayamaleke Dangi Sali raba naa nunmare temui, kike xi fu nun naani nde.

¹¹ Sayamaleke Dangi Sali kuye iba, e naxa na boxi daxamui, taami lebinitare, nun sansi xori ganxie don.

¹² E to boxi daxamui don, na kuye iba, mana mu goro sonon. Isirayilakae fa Kanaan boxi daxamui gbansan nan don na je ra.

Yeriko suxui

¹³ Lɔxɔɛ nde Yosuwe nu na Yeriko longori. A naxa xeme nde to, a tixi a ya i, a xa santidegema mageli suxuxi a yi. Yosuwe naxa a makɔre a ra, a a maxɔrin, «I na muxu tan nan be, ka muxu yaxui nan lanxi i ma?»

¹⁴ A naxa Yosuwe yaabi, «N tan nan na Alatala xa soorie xa mange ra. N bara fa.» Yosuwe naxa a felen a bun ma, a fa a fala a be, «N Marigi munse masenxi a xa konyi be?»

¹⁵ Alatala xa soori mange naxa a fala Yosuwe be, «I xa sankirie ba i sanyi, barima i tixi yire naxe yi ki, yire seniyenxi na a ra.» Yosuwe naxa a xa sankirie ba a sanyi.

6*Yosuwe xa xutu soɔɔɛ Yeriko ma*

¹ Yeriko sode de birin nu mabal-anxi ne Isirayilakae xa fe ra. Mixi mu minima, mixi mu soma.

² Alatala naxa a masen Yosuwe be, «A mato, n bara Yeriko taa sa i belexe, a mange, nun a soori nalamae.

³ I xa geresoe birin xa yi taa rabilin sanmaya keren xi keren kui, xi senni bun ma.

⁴ Serexedube mixi solofere xa yexee kontonyi feri solofere suxu e yi ra, e xa jere saate kankira ya ra. A xi solofere nde, wo xa taa rabilin sanmaya solofere, serexedube nu fa feri fe.

⁵ E na yexee kontonyi feri fe, wo naxa a xui me, pama birin xa sonxoe gbegebe rate. Na temui tete naxan taa rabilinxi, na birama ne a yete ma. Kankan tixi dennaxe biri, a xa so menni ra.»

⁶ Nunu xa di Yosuwe naxa serexedube xili, a a fala e be, «Wo Alatala xa saate kankira tongo. Serexedube solofere xa yexee kontonyi feri solofere tongo, wo xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁷ A naxa a fala pama be, «Wo dangi, wo xa taa rabilin. Makantati singee xa ti Alatala xa saate kankira ya ra.»

⁸ Yosuwe a fala pama be ki naxe, e naxa a raba na ki.

Serexedube solofere, yexee kontonyi feri solofere nu suxuxi naxee yi Alatala ya i, nee naxa e jere, e nu fa feri fe. Alatala xa saate kankira xaninmae naxa bira e foxo ra.

⁹ Makantati singee naxa ti serexedube ya ra naxee nu feri fefe. Makantati donxoe naxa ti saate kankira xanbi ra. E nu fa e jere feri xui ma.

¹⁰ Yosuwe nu bara yi yaamari so pama yi ra, «Wo naxa sonxoe rate, wo naxa wo xui ite, mixi yo naxa woyen han n na a falama wo be lɔxɔɛ naxe. Na temui kore, wo fa sonxoe rate.»

¹¹ Alatala xa saate kankira naxa taa rabilin sanmaya keren. Na xanbi e naxa gbilen pama yonkinde, e xi naa.

¹² Yosuwe naxa keli subaxe ma, serexedube naxa Alatala xa saate kankira tongo.

¹³ Serexedube soloferee, feri soloferee suxuxi naxee yi, nee naxa e jere folo Alatala xa saate kankira ya ra, e nu fa feri fe. Makantati singee tixi yare, Alatala xa saate kankira ya ra. Makantati donxoe fan tixi a xanbi ra, e e jere naxa feri xui ma.

¹⁴ A xi firin nde, e naxa taa rabilin sanmaya keren, e fa gbilen pama yonkinde. E naxa na mooli raba xi senni bun ma.

¹⁵ A xi solofere nde, e naxa keli subaxe ma, e taa rabilin alo e darixi a ra ki naxe. Kono yi biyaasi, e naxa na raba sanmaya solofere. E taa rabilin sanmaya solofere na xi solofere nde kansan ne.

¹⁶ A sanmaya solofere nde, serexedube naxa feri fe fa. Yosuwe fa a fala pama be, «Wo sonxoe rate, barima Alatala bara yi taa sa wo belexe.

¹⁷ Alatala bara yi taa raton nun a isee birin naton, fo Raxabi langoe gine kerenyi peti naxan natangaxi, nun mixi naxee birin na a xa banxi kui, barima a tan nan yigiya fi won ma xerae ma.

¹⁸ Kono wo a idoyin se ratonxie ma, wo naxa keren xanin wo xun, xa

na mu a ra Isirayila pama findima ne se ratonxi ra.

¹⁹ Gbeti, xεεma, wure, nun wure gbeeli, nee findima Alatala nan gbe ra. Wo xa e ragata a be.»

²⁰ Nama naxa sonxoe rate, serexedubee nu fa feri fe. Nama to feri xui me, e naxa sonxoe gbegbe rate. Tete naxa bira a yete ma, pama fa so keren na taa kui. Taa naxa findi e gbe ra.

²¹ E naxa taa raton, e na taa mixi birin faxa santidegema ra, xemee nun ginεe, dimeε nun forie, ningee, yexee nun sofalee.

²² Yosuwe nu bara a fala yi xeme firinyi be, naxee siga yi boxi rabende, «Wo siga na langoe ginε xa banxi kui, wo a ramini a nun a xa mixie birin, alo wo wo kali a be ki naxe.»

²³ Yi segetala fe rabenyi firinyie naxa siga, e sa Raxabi ramini banxi kui. E naxa a baba, a nga, a taarae, a xunyae, nun a baribooree birin namini, e fa e makanta e kerenyi ma Isirayila pama yonkinde seeti ma.

²⁴ Isirayilakae naxa taa gan a nun a isee birin na, fo gbeti, xεεma, wure, nun wure gbeeli. E naxa nee raso naafuli ragatade Alatala xa banxi kui.

²⁵ Yosuwe naxa Raxabi langoe ginε lu a si ra, a nun a xa mixie birin. Raxabi naxa sabati Isirayilakae ya ma. Han to a bonsoe na naa, barima a yigiya fi ne Yosuwe xa xεera fe rabenyi firinyie ma Yeriko.

²⁶ Na waxati Yosuwe naxa yi marakali ti, «Danke na mixi be naxan gbilenma Yeriko taa ti ra. Na kanyi xa di singe nan findima na biriki singe sare ra, nun a xa di donxoe nan findima taa naade sare ra.»

²⁷ Alatala nun Yosuwe nan nu a ra. Yosuwe xili naxa te, a din boxi birin na.

7

Akan xa gbaloe

¹ Konε Isirayilakae naxa Alatala xui matandi, e se ndee tongo a tonyi

donxoxi naxee ra. Akan, Karimi xa mamadi, Sabidi tolobite, Sera xa tolontolonyi, Yuda bonsoe ya ma, nu bara se ratonxie tongo, Alatala bone fa te Isirayilakae xili ma na xa fe ra.

² Yosuwe naxa mixie xee keli Yeriko, sigafe ra Ayi, dennaxe na Beti Aweni fe ma, Beteli sogetede. A naxa a fala e be, «Wo te, wo xa sa na boxi raben.» Na xemee naxa te Ayi boxi rabende.

³ E naxa gbilen Yosuwe yire, e a fala a be, «Hali pama birin mu siga, mixi wulu firin, xa na mu mixi wulu saxan nan xa te, e Ayi mixie bonboma ne. I naxa pama birin natagan yi fe ma, barima won gerefae mu gbo.»

⁴ Na kui mixi wulu saxan pondon naxa te gere xili ma. Konε Ayi mixie naxa no e ra, e fa e gi e ya ra.

⁵ Ayikae naxa mixi tongo saxan nun senni faxa Isirayilakae ra. E naxa e kerikeli taa sode de ra han Sabarimi. E goro goro ma na kira ra, e naxa no e ra.

Na kui Isirayila pama bone naxa kana, limaniya naxa ba e yi ra.

⁶ Yosuwe naxa a xa sose iboo a ma, a naxa a yatagi rafelen boxi ma Alatala xa saate kankira ya i han nunmare, a tan nun Isirayila forie. E naxa bende maso e xunyie ma nimise xa fe ra.

⁷ Yosuwe naxa a fala, «N Marigi Alatala, munfe ra i a niyaxi yi pama xa Yuruden igiri? I wama muxu safe Amorikae belexe ne, i xa gan muxu ra? Muxu na a kolon nu, hali muxu lu Yuruden naakiri ma nu.

⁸ N Marigi, n munse falama kore, Isirayilakae to e gixi e yaxuie ya ra?

⁹ Kanaankae nun yi boxi mixie na yi fe me, e muxu digilinma ne, e muxu xili non yi boxi ma. Na kui, i tan fa munse rabama i xili xungbe xa fe ra?»

¹⁰ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Keli, i i yatagi rafelenxi boxi ma munfe ra yi ki?

¹¹ Isirayila bara yunubi raba. Na kui e bara saate kana n naxan tongo e be. Iyo, e bara se ratonxie tongo a

mu lan e xa naxan tongo. E bara a muṗa, e a nɔxun e xa kote kui.

¹² Isirayilakae mu nɔma tide e yaxuie ya ra. E e gima nɛ e yaxuie ma, barima e fan yete yati bara findi mixi ratɔnxie ra. N mu luma wo fɔxɔ ra, xa wo mu yi se ratɔnxie kana wo naxee tongoxi.

¹³ Keli, i xa pama raseniyen. I xa a fala e be, «Beemanu tina, wo xa wo yete raseniyen. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «Se ratɔnxie na wo tagi. Isirayila mu nɔma tide e yaxuie ya ra, danmi na se ratɔnxie na wo yi ra.»

¹⁴ Tina gɛesegɛ wo wo maso wo bɔnsɔɛ ki ma. Alatala na bɔnsɔɛ naxan masen, na xa a maso a xabile ki ma. Alatala na xabile naxan masen, na xa a maso a denbaya ki ma. Alatala na mixi naxan masen denbaya ya ma, na xa a maso.

¹⁵ Na mixi nun na se ratɔnxie ganma nɛ tɛ ra, barima a bara Alatala xa saate kana, a bara fe raba Isirayila, a mu lan a xa naxan naba.»

¹⁶ Yosuwe naxa keli subaxe ma, a naxa Isirayila ti a bɔnsɔɛ ki ma. A fe naxa ti Yuda bɔnsɔɛ.

¹⁷ A naxa Yuda xabilee maso, a fe naxa ti Sera xabile. A naxa Sera xabile maso, a denbaya ki ma, a fe naxa ti Sabadi.

¹⁸ A naxa denbaya xunye maso, a fe naxa ti Akan, Karimi xa di xeme, Sabadi xa di xeme, Sera xa di naxan fatan Yuda bɔnsɔɛ ra.

¹⁹ Yosuwe naxa a fala Akan be, «N ma di, tantui rasiga Alatala ma, Isirayila Marigi Ala. A tantu. I naxan nabaxi, na tagi raba n be a ki ma. I naxa a nɔxun n ma.»

²⁰ Akan naxa Yosuwe yaabi, «Nɔndi na a ra. N tan nan yunubi rabaxi Alatala ra, Isirayila Marigi Ala. N naxan nabaxi a tan nan yi ki.

²¹ N Sinari donma nde to nɛ na see ya ma, naxan xa tofanyi maniye mu na, a nun gbeti kole keme firin, nun xɛema, naxan kilo tagi lima. N naxa mila e ma, n fa e tongo. N bara e biri yili kui n ma kiri banxi bun

ma. Gbeti saxi xɛema nun donma bun ma.»

²² Yosuwe naxa mixie xɛe e gi ra, e xa Akan xa kiri banxi mato. Na see nu nɔxunxi yili kui, gbeti saxi e bun ma.

²³ E naxa a birin nate yili kui kiri banxi bun ma, e a xanin Yosuwe xɔn ma, Isirayila pama tagi. E naxa a ibagan bɔxi Alatala ya i.

²⁴ Yosuwe naxa Sera xa di Akan suxu. A naxa a xa see birin tongo, na gbeti, na donma tofanyi, na xɛema, nun a xa kiri banxi. A man naxa a xa di xeme, a xa di ginɛe, a xa ningee, a xa sofalee, nun a xa xurusee, a naxa na birin suxu, a a xanin Akori gulunba kui. Isirayila birin naxa bira a fɔxɔ ra.

²⁵ Yosuwe naxa a fala Akan be, «I bara muxu xun mapaaxu, Alatala i fan xun mapaaxuma nɛ to lɔxɔɛ.» Na masenyi xanbi, Isirayilakae birin naxa e magɔnɔ gɛmɛ ra, e e gan.

²⁶ E naxa gɛmɛ gbegbe koto a fari. Han to na kotoxi naa. Na kui Alatala bɔnɛ naxa goro. Na nan a toxi han to, Akori gulunba xili falama na yire xun ma.

8

Ayi masɔtɔɛ

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «Hali i mu gaaxu, i bɔnɛ naxa mini a i. Geresoe birin tongo, wo keli, wo xa siga Ayi gereɛde. A kolon, n bara Ayi mange sa i belexe a nun a xa pama birin na, a xa taa nun a xa bɔxi.

² I Ayi bɔxi nun a mange xa fe rabama nɛ alo i Yeriko bɔxi nun a mange xa fe raba ki naxe, kɔnɔ yi biyaasi e xa se fanyie nun e xa xurusee findima wo harige nan na. I fama taa melende a xanbi xanbi nan ma.»

³ Yosuwe nun geresoe birin naxa keli, e naxa te Ayi. Yosuwe naxa soori geresoe fanyi mixi wulu tongo saxan mayegeti, e birin naxa te kɔɛ ra.

⁴ A naxa yi yaamari so e yi ra, «Wo a idɔyin, wo xa taa melen a xanbi xanbi ma. Wo naxa wo makuya taa ra a gbe ra. Wo birin xa wo redi.

⁵ N tan nun n ma pama birin, muxu muxu makorema ne taa ra mennikae ya ra. E na mini muxu ralande alo a singe ra, muxu fama ne muxu gide e ya ra.

⁶ Na kui e birama ne muxu foxo ra a falafe ra, «E na e gife alo boore biyaasi.» Na ki muxu fama ne e raminide taa fari ma.

⁷ Na temui, wo tan xa mini wo noxunde, wo fa taa masoto. Wo Marigi Alatala naa sama ne wo belexe.

⁸ Wo na taa suxu, wo te so naa ra, wo naa gan. A tan nan na ki, wo xa Alatala waxonfe rakamali, wo xa n ma yaamari rabatu a rabatu ki ma.»

⁹ Yosuwe naxa e rasiga fa, e sa taa melen a xanbi xanbi ma. E naxa lu Ayi nun Beteli tagi, Ayi sogegorode. Yosuwe nun pama birin naxa xi yonkinde kui na koe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Yosuwe naxa keli, a pama xunmato a ra. A tan nun Isirayila kuntigie naxa te pama ya ra, sigafe ra Ayi.

¹¹ E tan nun geresoe birin naxa e makore Ayi taa ra, e fa yonkinde yailan a koola biri ra. Gulunba naxa lu e tan nun Ayi tagi.

¹² Yosuwe nu bara xeme wulu suuli pondon xee taa melende Ayi nun Beteli tagi, Ayi taa sogegorode.

¹³ Na kui soorie xa yonkinde xungbe nu na taa koola ma, soori booree nu na taa melenfe sogegorode biri. Yosuwe naxa siga na koe radangi gulunba kui.

¹⁴ Ayi mange to Isirayila soorie to, a tan nun a xa pama naxa mini e gere de fiili yire Araba ya ra. Konso a mu nu a kolon xa Isirayilakae bara a xa taa melen a xanbi xanbi ma.

¹⁵ Na temui Yosuwe nun Isirayila pama birin naxa e yete ragi Ayi mixie ya ra gbengberenyi kira xon ma.

¹⁶ Ayikae naxa bira e foxo ra keren na. Yosuwe nun a xa soorie naxa e gi han e ge Ayi pama birin naminide taa fari ma.

¹⁷ Xeme keren mu lu Ayi nun Beteli taae kui, e birin naxa bira Isirayilakae foxo ra, e xa e suxu. E naxa taa lu na ki, a rabixi.

¹⁸ Na kui, Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I xa tanbe itala Ayi biri ra, naxan suxuxi i yi ra, barima n bara a sa i belexe.» Yosuwe naxa a xun ti taa ra, a xa tanbe suxuxi a yi ra Ayi mabiri.

¹⁹ A to na raba, soori melentie naxa mini mafuren mafuren e noxunde kui, e fa so taa kui, e te so na ra keren na.

²⁰ Ayikae to e ya ragbilen e xanbi ra, e naxa a to tuuri na tefe koore ma kelife taa kui. E mu no e gide e xa siga dede. Isirayilaka naxee nu na e gife gbengberenyi kira xon Ayi mixie ya ra, nee naxa e mafindi e xili ma.

²¹ Yosuwe nun Isirayila pama to na tuuri to te ra, e naxa a kolon a soori melentie bara ge taa suxude. Na kui e naxa e mafindi, e fa Ayikae bonbo.

²² Na melentie fan naxa fa kelife taa kui, e xa Ayikae gere. Na kui Ayikae naxa raxeten, Isirayilakae fa e birin faxa. Mixi yo mu no a gide, mixi yo mu lu a pipe ra,

²³ fo Ayi mange, e naxan suxu, e a xanin Yosuwe xon.

²⁴ Isirayilakae to ge Ayikae faxade naxee bira e foxo ra gbengberenyi kira xon ma, e naxa gbilen taa fan kui, e Ayika donxoe birin faxa e xa santidegemae ra.

²⁵ Ayika naxee birin faxa na loxoe, xeme nun ginne, e konti naxa lan mixi wulu fu nun firin ma.

²⁶ Yosuwe to a xa tanbe itala Ayi xun ma, a mu a iso fo naakae birin to ge faxade.

²⁷ Na kui, Isirayila naxa a wasaso Ayi xuruse nun a harige ra, alo Alatala a masen ki naxe Yosuwe be.

²⁸ Yosuwe naxa Ayi taa birin kana, a a gan. Han to naa kiroxi.

²⁹ Naxan findi Ayi mange tan na, e naxa na gbaku wuri ma han nunmare. Nunmare to so, Yosuwe naxa yaamari fi e xa a fure ragoro wuri kon na. E naxa a rabira taa sode de ra, e fa geme gbegbe malan a fari. Han to na geme malanxi naa.

Serexebade Ebali geya fari

30 Na temui Yosuwe naxa serexebade yailan Isirayila Marigi Alatala be Ebali geya fari,

31 alo Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayilakae be ki naxe. E naxa serexebade gemε daaxi ti, wure mu nu din naxan na, alo a sebexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe. E naxa serexε gan daaxie nun xanunteya serexεε ba Alatala be na fari.

32 Menni Yosuwe naxa Ala xa seriye sebε gemε ma Isirayilakae birin ya xori, Annabi Munsa naxan sebε e be.

33 Isirayilakae, e xa kuntigie, e xa soori mangεe, e xa kiitise, nun xone naxee nu na e ya ma, e birin naxa siga ti ra Lewi bonsoε serexedubεe ya i, naxee nu Alatala xa saate kankira xaninma. Nama seeti keren naxa ti Garisimi geya biri, jama seeti boore naxa ti Ebali geya biri, alo Alatala xa konyi Munsa a fala Isirayila jama singe be ki naxe, a duba e be temui naxe.

34 Na xanbi, Yosuwe naxa yi seriye masenyi birin ti, dubεe nun dankεe, alo a sebexi Tawureta Munsa kitaabui kui ki naxe.

35 Annabi Munsa xa masenyi sebexi keren mu lu, Yosuwe mu naxan tagi raba Isirayila jama birin be, hali ginεe, dimεe, nun xone naxee nu na e ya ma.

9

Gabayonkae xa saate

1 Yuruden naakiri mangεe, Xitikaε, Amorigae, Kanaankae, Perisikaε, Hiwikaε, nun Yebusukaε xa mangε, e to yi gere xa fe mε, naxan nabaxi Sefela boxi geyae fari, Baa Xungbe de ra, Liban geyae seeti ma,

2 e naxa e malan, e lanyi xiri e tagi alako e xa Yosuwe nun Isirayila jama gere.

3 Gabayonkae to a mε, Yosuwe naxan nabaxi Yeriko nun Ayi ra,

4 e naxa yanfanteya maxiri. E naxa siga a xon, beki kobie nun weni sase iboxie dɔxoxi e xa sofalee fari.

5 E naxa sankiri fori jonxi madεgexie so e sanyi, e donma kobi jonxie ragoro e ma. E naxa taami xuntunyi xaraxie sa e xa kote kui.

6 E to Yosuwe li yonkinde kui Giligali, e naxa a fala a tan nun Isirayilakae be, «Muxu sa kelixi boxi makuye ne yi ki, alako won xa saate xiri.»

7 Isirayilakae naxa a fala e be, «Won noma saate xiride di? Xa a sa li wo kelixi yi boxi nan ma, a mu lanma saate xa lu won tagi.»

8 E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie nan lanxi muxu ma.» Yosuwe naxa e maxorin, «Nde na wo tan na? Wo kelixi minden?»

9 E naxa Yosuwe yaabi, «I xa konyie kelixi boxi makuye nan ma i Marigi Alatala xili xa fe ra, barima muxu bara a xa fe ifale mε, a naxan nabaxi Misira,

10 a nun a fe naxan birin nabaxi Amorigae xa mangε firinyie ra Yuruden naakiri ma, Xesibon mangε Sixon, nun Basan mangε Ogo, naxan nu sabatixi Asataroti.»

11 «Muxu xa forie nun boxi mixi birin a falaxi ne muxu be, <Wo wo fande tongo wo naxan donma kira xon ma. Wo xa siga Isirayilakae ralan, wo xa a fala e be wo xa konyie nan muxu ra.> Yakosi, won xa saate tongo won boore be.

12 Wo bara muxu xa taamie to? Muxu to keli muxu xonyi, taami fanyi na nu a ra, konɔ yakosi a birin bara xara.

13 Muxu xa weni sase neeneε nu rafexi weni fanyi ra, konɔ yakosi na birin bara jon, weni saseε bara bo. Wo muxu xa donmaε mato, a nun muxu xa sankirie. E birin bara kana yi kira xa makuye be.»

14 Isirayilakae naxa na birin mato, konɔ e mu Alatala maxorin xa a findixi nondi nan na.

15 Na kui Yosuwe naxa lanyi xiri e tagi e xa simaya makantafe ra. Marakali naxa lu e tagi.

16 Xi saxan to dangi na saate xirife ra, Isirayilakae naxa a kolon a e dɔxobooreε nan lanxi e ma.

¹⁷ Na ɔxɔɛ Isirayilakae naxa siga, e sa so e xa taae kui, naxan findixi Gabayon, Kefira, Beeroti, nun Kiriya-ati Yeyarimi.

¹⁸ Isirayilakae mu e faxa saate xa fe ma, bɔxi yareratie naxan tongo Gabayonkae be Isirayila Marigi Alatala xili ra, kɔnɔ pama birin naxa xurutuxurutu e xa yareratie ma.

¹⁹ Mangɛe naxa a fala pama be, «Muxu tan nan muxu kalixi e be Isirayila Marigi Alatala xili ra. Won mu nɔma won belexe dinde e ra.

²⁰ Yakɔsi won e xa fe suxuma yi ki ne. Won e luma e si nan na alako won naxa Alatala raxɔnɔ marakali kanafe ra.

²¹ Won naxa e faxa, kɔnɔ won xa e rawali wuri segefefe nun ye bafe ra pama birin be.» Na kui Isirayila yareratie xa saate mu kanama.

²² Yosuwe naxa e xili, a wɔyen e be, «Munfe ra wo muxu yanfaxi, wo a fala muxu be, a wo sabatixi yire makuye ne, a fa sa a li, wo sabatixi muxu seeti nan ma?

²³ Na kui wo bara danke sɔtɔ, wo bara findi muxu xa konyie ra. Wuri segefefe nun ye bafe wali luma wo tan nan xun ma muxu Marigi Ala xa pama be abadan.»

²⁴ E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara a me, i Marigi Alatala a fala ne a xa konyi Munsa be, a xa yi bɔxi birin so wo yi ra, a xa bekae sɔntɔ wo ya xɔri. Wo xa fa bara gaaxui gbegbe lu muxu ma muxu nii xa fe ra. Na nan a toxi muxu bara wo yanfa.

²⁵ Yakɔsi, muxu na wo sago. Wo xa muxu xa fe raba alɔ wo wama a xɔn ma ki naxe tinxinyi kui.»

²⁶ Yosuwe naxa na tinxinyi raba, a mu a lu Isirayilakae xa e faxa.

²⁷ Na ɔxɔɛ a naxa wuri segefefe nun ye bafe wali dɔxɔ e xun ma Isirayila pama birin be, a nun Alatala xa serexebade be, naxan na Alatala xa yire sugandixi. Han to Gabayonkae na na wali kui.

10

Gere belebele Gabayon fe ma

¹ Darisalamu mangɛ Adoni Sedeki naxa a me a Yosuwe bara Ayi taa suxu, a bara naa ratɔn, a bara Ayi bɔxi nun a mangɛ xa fe raba alɔ a Yeriko bɔxi nun a mangɛ xa fe raba ki naxe. A man bara a me a Gabayon nun Isirayila bara lanyi xiri, a nee sabatixi e tagi.

² E naxa gaaxu na xa fe ra, barima mangataa belebele nan nu na Gabayon na, naxan xungbo Ayi be. E xa sɔorie nu findixi xeme gbangbalanyie nan na.

³ Darisalamu mangɛ Adoni Sedeki naxa xɛera xɛe, a xa sa a fala Xebiron mangɛ Hohami be, Yaramuti mangɛ Pirami be, Lakisi mangɛ Yafiya be, a nun Egilon mangɛ Debiri be,

⁴ «Wo te n yire, wo xa fa kafu n ma alako won xa Gabayon gere, barima e tan nun Yosuwe nun Isirayilakae bara lanyi xiri.»

⁵ Yi Amori mangɛ suлие: Darisalamu mangɛ, Xebiron mangɛ, Yaramuti mangɛ, Lakisi mangɛ, nun Egilon mangɛ naxa te nun e xa sɔorie ra. E naxa e xa yonkinde yailan Gabayon ya ra, e fa gere ti e be.

⁶ Gabayonkae naxa xɛera xɛe Isirayilakae xa yonkinde Giligali, e xa sa a fala Yosuwe be, «I naxa i xa konyie rabepin. I xa te muxu yire mafuren. I xa muxu ratanga Amori mangɛe ma, naxee sabatixi geya yire, e wama muxu gerefe.»

⁷ Yosuwe nun a xa sɔori jalamae naxa keli Giligali, e siga Gabayon.

⁸ Alatala naxa a masen Yosuwe be, «I naxa gaaxu e ya ra, barima n bara ge e sade i belexe. Mixi keren mu nɔma tide i ya ra e ya ma.»

⁹ Na kui Yosuwe nun a xa mixie naxa keli Giligali, e pɛre kɔe ra, alako e xa sin Amoriakae xun ma terenna ra.

¹⁰ Alatala naxa Amoriakae kerɛ Isirayila ya ra, a fa nɔ e ra senbe ra Gabayon. Isirayilakae naxa bira e fɔxɔ ra kira xɔn naxan tema Beti

Xoron, e naxa e bɔnbɔ han Aseka nun Makeda.

¹¹ E to nu e gima Isirayilakae ya ra gorofe Beti Xoron kira xɔn, Alatala naxa balabalanyi xɔri belebele ragoro e ma keli koore ma, han e sa Aseka li. Na balabalanyi xa mixi faxaxie dangi mixie ra, Isirayilakae naxee faxes e xa santidegema ra.

¹² Alatala nu Amorikae safe Isirayila belexe temui naxe, Yosuwe nu bara Alatala maxandi Isirayilakae ya xɔri a xa soge raxara Gabayon xun, a xa kike raxara Ayalon gulunba xun.

¹³ Soge nun kike naxa e raxara, han Isirayila naxa ge e waxɔnyi rabade e yaxuie ra. Yi fe sebexi Yasari xa buki kui. Soge naxa a raxara koore tagi, soge mu gbata dulade fɛɛnɛn keren kui.

¹⁴ Han to na fe mɔoli mu toxi dunija. Alatala nu bara Yosuwe xa maxandi suxu, a nu na gere sofe Isirayila be.

¹⁵ Na temui Yosuwe nun a xa sɔrie naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

¹⁶ Na mange suulie e gi ne, e sa e nɔxun Makeda fɔnmɛ ra.

¹⁷ Mixi nde naxa a fala Yosuwe be, «Na mange suulie na e nɔxunfe Makeda fɔnmɛ kui.»

¹⁸ Yosuwe naxa yaamari fi, «Wo gemɛ belebelee mayindigilin na fɔnmɛ de ma, wo sɔri ndee ti naa.

¹⁹ Wo tan dɔnxɔɛ, wo naxa dugundi, wo xa bira wo yaxuie fɔxɔ ra, wo fa kira bolon e ya ra, alako e naxa nɔ e xɔnyi masɔtode, barima wo Marigi Alatala bara e sa wo belexe.»

²⁰ Na kui Yosuwe nun a xa sɔrie naxa nɔ Amorikae ra, fo mixi keren kerenyi naxee e gi, e sa e xa taa makantaxie masɔtɔ.

²¹ Isirayila xa sɔrie birin naxa gbilen bɔnesa kui Yosuwe yire Makeda yonkinde kui. Mixi yo mu nɔ e ra.

²² Na temui Yosuwe naxa a fala, «Wo yi gemɛ ba fɔnmɛ de ma, wo xa yi mange suulie ramini.»

²³ E naxa na mixi suuli ramini: Darisalamu mange, Xebiron mange, Yaramuti mange, Lakisi mange, nun Egilon mange.

²⁴ E to yi mange ramini Yosuwe ma, Yosuwe naxa Isirayila sɔrie birin xili, a a fala e xa yareratie be, «Wo wo maso, wo xa wo sanyi ti yi mange kɔnyie ma.» E naxa e maso, e e sanyi ti e kɔnyie ma.

²⁵ Yosuwe naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu, wo bɔne naxa mini a i. Wo wo senbe so, wo man xa limaniya, barima Alatala wo yaxuie birin ma fe rabama yi ki ne, wo nun naxee ne gerema.»

²⁶ Na birin to dangi, Yosuwe naxa e faxes, a fa e gbaku wuri suuli kɔn na han nunmare.

²⁷ Soge dula temui, Yosuwe naxa yaamari fi e xa e ragoro wuri kɔn na, e xa e raso fɔnmɛ kui, e nu nɔxunxi dennaxe. E naxa gemɛ belebelee dɔxɔ na de ma. Han to naa na na ki.

²⁸ Na lɔxɔɛ Yosuwe naxa Makeda fan suxu, a mennikae nun e xa mange sonto santidegema ra. A mu mixi keren lu. A naxa Makeda mange xa fe raba alo a Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

²⁹ Yosuwe nun Isirayila xa sɔrie naxa keli Makeda, e siga Libina gere.

³⁰ Alatala naxa naakae nun e xa mange sa e belexe. E naxa na mixi birin sonto e xa santidegema ra, e mu mixi keren lu. E naxa Libina mange xa fe raba alo e Yeriko mange xa fe raba ki naxe.

³¹ Yosuwe nun Isirayila xa sɔrie naxa keli Libina, e siga Lakisi gere.

³² Na kuye iba, Alatala naxa Lakisi sa e belexe. E naxa na mixi birin faxes santidegema ra, alo e Libina xa fe raba ki naxe.

³³ Geseri mange Horami naxa te kafude Lakisi ma, kɔnɔ Yosuwe naxa a tan nun a xa sɔrie birin faxes, a mu mixi keren lu.

³⁴ Yosuwe nun Isirayila xa sɔrie naxa keli Lakisi, e siga Egilon gere.

³⁵ Na ԼՈՒՅԷ e naxa mēnnikae birin sōnto, alo e Lakisi xa fe raba ki naxe.

³⁶ Yosuwe nun Isirayila xa sōorie naxa keli Egilon, e siga Xebiron gere.

³⁷ E naxa mēnnikae birin, e xa mangē, nun e ԺՈՒՅՈՕՕՐԵԷ sōnto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Egilon xa fe raba ki naxe, e mēnnikae birin faxa.

³⁸ Na tēmui Yosuwe nun Isirayila xa sōorie naxa e mafindi Debiri taa xili ma, e xa e gere.

³⁹ E naxa mēnnikae birin, e xa mangē, nun e ԺՈՒՅՈՕՕՐԵԷ sōnto, e mu mixi keren lu. E naxa e xa fe raba alo e Libina, a mangē, nun Xebiron xa fe raba ki naxe.

⁴⁰ Yosuwe naxa nō na bōxi birin na, geya yire, Negewi gbengberenyi, Sefela bōxi, nun a mangē. A naxa na mixi birin sōnto alo Isirayila Marigi Alatala a yamari ki naxe.

⁴¹ Yosuwe naxa e gere keli Kadesi Barineya han Gasa, Gosen bōxi birin, sa ԺՈՒՅՈՕ Gabayon na.

⁴² Yosuwe naxa nō na taae nun e mangē ra tēmui kerenyi ra, barima Isirayila Marigi Alatala nan nu gere soma Isirayila bē.

⁴³ Na tēmui Yosuwe nun Isirayila xa sōorie birin naxa gbilen e xa yonkinde Giligali.

11

Gere xungbe Meromi xure fē ma

¹ Xasori mangē Yabini to yi fee mē, a naxa xērae xēe yi mixie xōn ma: Madon mangē Yobabo, Simiron mangē, Akisafa mangē,

² mangē naxee nu sabatixi geyae fari kōola ma, naxee nu sabatixi Yurudēn gulunba kui, naxee nu sabatixi Kinereti Baa yirefanyi ma, naxee nu sabatixi Sefela bōxi ma, naxee nu ԺՐՐՐ rabilinyi ma sogegode,

³ Kanaankae naxee nu na sogetede nun sogegode, Amorikae, Xitikae, Perisikae, Yebusukae naxee nu na geyae fari, a nun Hiwikae naxee nu na Xerimon geya bunyi Misipa bōxi ma.

⁴ Na mangē naxa e xa sōorie birin malan, naxee wuya alo mēyenyi baa dē ra. Soe gbegbe nun sōori ragisee gbegbe fan nu na e yi.

⁵ Yi mangē naxa lan fe keren ma, e naxa sa e xa yonkinde ti Meromi xure fē ma Isirayilakae gerefe ma.

⁶ Alatala naxa a masen Yosuwe bē, «Hali i mu gaaxu e ya ra, barima tina yi tēmui ma, n tan e birin sama nē i belexe, i e faxa Isirayilakae ya xōri. I fama nē e xa soe san fasee bolonde, i fama nē e xa sōori ragisee gande.»

⁷ Yosuwe nun a xa geresoe naxa sin e ma Meromi xure fē ma.

⁸ Alatala naxa e sa Isirayila belexe. E naxa e bōnbō, e e keru han Sidōn taa xungbe kui, han Misirefoti Mayimi, han Misipa gulunba ra sogetede biri. E naxa e bōnbō, e mu mixi keren lu.

⁹ Yosuwe naxa e xa fe raba alo Alatala a masen a bē ki naxe. A naxa e xa soe san fasee bolon, a e xa sōori ragisee fan gan.

¹⁰ A gbilen gbilen ma, Yosuwe naxa Xasori bōxi fan suxu, a naxa a mangē faxa santidegema ra, barima a tan nan nu na mangataa ra na bōxi birin xun.

¹¹ Yosuwe xa sōorie naxa e sōnto santidegema ra, e mu mixi keren lu a si ra. Na dangi xanbi e naxa Xasori taa gan.

¹² Yosuwe naxa na taae birin suxu, a mēnnikae nun e mangē faxa santidegema ra, a mēnni ratōn alo Alatala xa konyi Munsa a fala a bē ki naxe.

¹³ Kōnō Isirayila xa sōorie mu taae gan naxee nu na geyae fari, fo Xasori keren Yosuwe dēnnaxe gan.

¹⁴ Isirayila naxa a wasaso yi taae harige nun e xa xurusee ra, kōnō e naxa mixie tan birin faxa santidegema ra. E mu mixi keren lu a piye ra.

¹⁵ Alatala naxan yamari a xa konyi Munsa bē, Annabi Munsa fan naxa na yamari Yosuwe bē. Yosuwe naxa na birin naba alo Alatala a masen Annabi Munsa bē ki naxe.

¹⁶ Yosuwe naxa na bɔxi birin masotɔ: geya yire, Negewi gbengberenyi, Gosen bɔxi, Sefela bɔxi, nun Yurudɛn gulunba, kelife Isirayila geyae ma han baa dɛ ra.

¹⁷ Keli geya Mageli itexi ra Seyiri biri ra, han Bali Gadi, Liban gulunba kui, Xerimon geya bunyi, a naxa naa mangɛe birin suxu, a e sɔntɔ.

¹⁸ Yosuwe nun yi mangɛe naxa gere xɔnkuye raba.

¹⁹ Taa yo mu nu na naxan tin Isirayila xa lanbooreɲa ra, fo Gabayon keren Hiwikae nu sabatixi dennaxɛ. Isirayilakae naxa na dɔnxɔɛe birin gere.

²⁰ Alatala nan Kanaankae xaxilie raxɔrɔxɔ, alako Isirayila mixie xa e gere, e xa e ratɔn, e naxa kinikini e ma fefe ma, alɔ Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxɛ.

²¹ Na waxati kerenyi kui, Yosuwe naxa Anaki bɔnsɔɛ fan gere, a e sɔntɔ Xebiron, Debiri, Anaba, nun geya yire naxee nu na Yudaya nun Isirayila bɔxi ma. Yosuwe naxa e birin halaki, a e xa taae kana.

²² Na dangi xanbi Anaki bɔnsɔɛ keren mu lu Isirayila bɔxi ma. Naxee mu faxa, nee naxa sabati Gasa, Gati, nun Asidodi taae kui.

²³ Na kui, Yosuwe naxa na bɔxi birin masotɔ alɔ Alatala a masen Annabi Munsa bɛ ki naxɛ. A naxa a itaxun Isirayila bɔnsɔɛe ma e kɛ ra. Na temui, bɔxi naxa xinbeli, gere yo mu so fa.

12

Mangɛe nɔfe

¹ Mangɛe nan ya Isirayilakae nɔ naxee ra, e e xa taae tongo Yurudɛn sogetede biri ra, folɔfe Arinon xure ma, a sa dɔxɔ Xerimon geya ra, han a sa Yurudɛn gulunba birin li sogetede biri:

² Amori mangɛ Sixɔn, naxan nu sabatixi Xesibɔn, a xa mangɛya nu folɔma Aroweri, naxan tixi Arinon xure dɛ ra, han a sa dɔxɔ Yaboko xure ra, Amoni naaninyi. Yi birin nu findixi Galadi bɔxi sɛeti keren nan na.

³ A man naxa Yurudɛn gulunba sogetede fan yaamari, kelife Kinereti Baa han Fɔxɔɛ Baa Yurudɛn gulunba ra, Beti Yesimoti taa na dennaxɛ. A xa bɔxi nu sigaxi itala ra yirefanyi biri ra han Pisiga geya ra.

⁴ Basan mangɛ Ogo, Refa bɔnsɔɛ mixi dɔnxɔɛ nde, naxan nu dɔxɔxi Asataroti nun Edereyi taae.

⁵ A xa mangɛya nu folɔma Xerimon geya nan ma, a siga Salaka, han a sa Basan bɔxi birin li. A xa mangɛya naaninyi nu na Gesurikae nun Maakakae xa bɔxi nan fɛ ma. Yi birin nu findixi Galadi sɛeti boore nan fan na, han Xesibɔn mangɛ Sixɔn xa mangɛya folɔde.

⁶ Annabi Munsa, Alatala xa konyi nun Isirayilakae naxa nɔ na mangɛe birin na. Alatala xa konyi Annabi Munsa naxa e xa pamanɛ so Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛeti keren yi ra, menni xa findi nee gbe ra.

⁷ Mangɛyae nan ya Yosuwe nun Isirayilakae naxee masotɔ Yurudɛn kiri ma sogegorode, folɔfe Bali Gadi ma Liban gulunba, han Xalaka geya Seyiri biri ra. Yosuwe naxa yi bɔxi birin itaxun Isirayila bɔnsɔɛe ma, kankan xa a gbe kɛ sɔtɔ.

⁸ E bɔxi naxee sɔtɔ na birin nalanxi na, Isirayila geyae, Sefela bɔxi, Yurudɛn gulunba, gbengberenyi yire, nun Negewi gbengberenyi nan na. Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae nan nu sabatixi menni.

⁹ Mangɛe nan ya e nɔxi naxee ra: Yeriko mangɛ, Ayi mangɛ naxan nu na Beteli fɛ ma,

¹⁰ Darisalamu mangɛ, Xebiron mangɛ,

¹¹ Yaramuti mangɛ, Lakisi mangɛ,

¹² Egilon mangɛ, Geseri mangɛ,

¹³ Debiri mangɛ, Gederi mangɛ,

¹⁴ Horoma mangɛ, Aradi mangɛ,

¹⁵ Libina mangɛ, Adulama mangɛ,

¹⁶ Makeda mangɛ, Beteli mangɛ,

¹⁷ Tapuwa mangɛ, Xeferi mangɛ,

¹⁸ Afeki mangɛ, Lasarɔn mangɛ,

¹⁹ Madon mangɛ, Xasori mangɛ,

20 Simiron Meron mange, Akisafa
mange,
21 Taanaki mange, Megido mange,
22 Kedesi mange, Yokanayimi mange
naxan nu na Karemele biri,
23 Doro mange, naxan nu na Doro
boxi ma,
Goyimi mange naxan nu na Giligali
boxi ma,
24 nun Tirisa mange.
Na birin nalanxi, mange tongo
saxan a nun keren.

13

Boxi masototaree

1 Yosuwe to ge foride, Alatala naxa
a masen a be, «I bara fori konɔ
pamane gbege man na wo lan wo
xa naxee soto.

2 Filisitakae nun Gesurikae xa boxi
luxi sinden.

3 Boxi naxan foloma Sixori xure
ma Misira ya tagi, han a sa Ekiron
li, naxan na koola ma, na birin
Kanaankae nan gbe nu a ra, konɔ na
waxati Awikae nu naa suxuxi e yi,
e nun Filisita mangedi suulie, naxee
nu na Gasa, Asidodi, Asikalɔn, Gati,
nun Ekiron.

4 Kanaankae xa boxi fan luxi,
folofe Meyara taa ma Sidonkae na
dennaxe, han a sa Afeki li. Amorikae
xa boxi fan luxi.»

5 «Gebalakae nun Libankae xa
boxi fan luxi, folofe Bali Gadi ma Xe-
rimon geya bunyi, han a sa Xamata
li.

6 Sidonka naxee birin na geyae
fari, folofe Liban geyae ma, han a sa
Misirefoti Mayimi li, n fama e keride
Isirayilakae ya xori. I xa na birin fi
Isirayila ma ke ra, alo n a masenxi
ki naxe.

7 I xa yi boxi itaxun Isirayila
bonsɔe solomanaani ma, a nun Man-
asi bonsɔe seeti boore ma.»

Manasi, Ruben, nun Gadi bonsɔe xa boxi

8 Manasi bonsɔe seeti singe, Ruben
bonsɔe, nun Gadi bonsɔe nu bara
e gbe ke soto Yuruden kiri ma so-
getede biri ra, Ala xa konyi Munsa
saabui ra.

9 E xa boxi sa foloxi kafi Aroweri,
taa naxan na Arinon xure fe ma, a
geya bunyi taa li, a Medeba filii li,
han a sa Dibon li,

10 a sa Amori mange Sixon
Xesibonka xa taae birin li han
Amonikae xa naaninyi ra.

11 E man naxa Galadi soto,
Gesurikae nun Maakakae xa boxi,
Xerimon geya, nun Basan boxi han
a sa Salaka li.

12 Basan mange Ogo fan xa boxi,
naxan nu doxoxi Asataroti nun
Edereyi taae, naxan findi Refa
bonsɔe mixi donxoe ra, na fan gbe
birin naxa findi Isirayilakae gbe ra.
Annabi Munsa naxa no yi pamane
birin na, a naxa e xa boxi birin
tongo.

13 Konɔ Isirayilakae mu Gesurikae
nun Maakakae kerii. Han to e
sabatixi Isirayilakae ya ma.

Lewi bonsɔe ke

14 Annabi Munsa mu boxi yo fi
Lewi bonsɔe tan ma, barima serexe
gan daaxi naxee bama Isirayila Ma-
rigi Alatala be, e nee nan findixi e
tan gbe ke ra alo Ala a masen ki
naxe.

Ruben bonsɔe xa boxi

15 Annabi Munsa nu bara boxi fi
Ruben bonsɔe ma, e xabile ki ma.

16 E xa boxi naxa folo Aroweri
Arinon xure de ra, a taa li naxan
na geya bunyi, han a sa Medeba
rabilinyi li,

17 a Xesibon li, nun taa naxee birin
na naa rabilinyi. Na taae xili: Dibon,
Bamoti Bali, Beti Bali Meyoni,

18 Yahasi, Kedemoti, Mefaati,

19 Kiriyaayimi, Sibima, Sereti
Saxari naxan na geya fari,

20 Beti Peyori, Pisiga geya fari, Beti
Yesimoti,

21 taa naxee birin na filii ma
nun Amori mange Sixon, naxan nu
doxoxi Xesibon, na xa boxi birin.
Annabi Munsa nu bara mange Sixon
fafa, a nun Madiyan mangedie Efi,
Rekemi, Suru, Xuru, nun Reba. E nu
sabatixi boxi kui Sixon xa mangeya
bun ma.

²² Isirayilakae naxa Beyori xa di xeme Balami fan faxa santidegema ra, naxan nu duureya rabama.

²³ Yuruden xure findixi Ruben bɔnsɔe xa naaninyi nan na sogegode biri ra. Na taae nun e xa bɔxie findixi Ruben bɔnsɔe gbe nan na.

Gadi bɔnsɔe xa bɔxi

²⁴ Annabi Munsa naxa yi bɔxi fi Gadi bɔnsɔe ma e xabile ki ma:

²⁵ Yaaseri bɔxi, Galadi bɔxi taae birin, nun Amoni bɔxi seeti keren, han a sa Aroweri li, Raba ya tagi,

²⁶ kafi Xesibon han a sa Ramati Misipa nun Betonimi li, kafi Maxanayimi han a sa Debiri bɔxi li,

²⁷ a sa Beti Harama, Beti Nimira, Sukoti, nun Sefon li, taa naxee nu na Yuruden xure fe ma, a sa Xesibon mange Sixon xa bɔxi birin li, nun Yuruden rabilinyi sogetede biri han a sa dɔxo Kinereti Baa ra.

²⁸ Yi birin naxa findi Gadi bɔnsɔe ke ra e xabile ki ma, kankan nun a xa taa, nun a daaxa.

Manasi bɔnsɔe seeti singe xa bɔxi

²⁹ Annabi Munsa naxa yi bɔxi fi Manasi bɔnsɔe seeti singe ma, Manasi xa die seeti keren ma:

³⁰ Basan bɔxi birin, naxan nu Basan mange Ogo xa mangeya bun ma, folofe Maxanayimi, han a sa Yayiri li. Na findi taa tongo senni nan na.

³¹ E man naxa Galadi bɔxi seeti keren soto, e naxa Asataroti nun Edereyi taae soto, naxee nu findixi Basan mange Ogo gbe ra. Manasi xa di Makiri naxa yi birin soto a xa die seeti keren be e xabile ki ma.

³² Annabi Munsa naxa yi ke fi Isirayilakae ma a nu na Mowaba fili ma temui naxe, Yuruden kiri ma Yeriko sogetede biri.

³³ Kɔno Annabi Munsa mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔe tan ma. Isirayila Marigi Alatala nan nu na a ke ra alo Ala a masen ki naxe.

14

Isirayila bɔnsɔe solomanaani xa bɔxi

¹ Nunu xa di Yosuwe, serexedube Eleyasari, nun xabile kuntigie Kanaan bɔxi itaxun Isirayilakae ma ke ra yi ki ne.

² Bɔxi naxa itaxun Isirayila bɔnsɔe solomanaani nun a tagi ma Ala xa mali saabui ra, alo Alatala a masen Annabi Munsa be ki naxe.

³ Bɔxi naxan na Yuruden xure kiri ma sogetede biri, Annabi Munsa naxa na fi bɔnsɔe firin nun a tagi ma, kɔno a mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔe tan ma.

⁴ Annabi Yusufu bɔnsɔe nu bara itaxun firin na, Manasi nun Efirami. Annabi Munsa mu bɔxi yo fi Lewi bɔnsɔe ma naxan findixi e gbe yati ra, fo taae, e sabatima dennaxe nun filie e xurusee demadonma dennaxe.

⁵ Isirayilakae naxa na bɔxi itaxun e boore tagi alo Alatala a masenxi ki naxe Annabi Munsa be.

Kalebi Xebiron sotofe

⁶ Yuda bɔnsɔe ndee nun Kenisi xa di Kalebi naxa siga Yosuwe xon. Kalebi naxa a fala a be, «I a kolon Alatala naxan fala Annabi Munsa be won firin xa fe ra Kadesi Barineya.

⁷ N je tongo naani nan nu a ra, Alatala xa konyi Annabi Munsa n xexi temui naxe kelife Kadesi Barineya sigafe ra Kanaan bɔxi ma menni rabende. N to ge na ra, n naxa dentege fanyi sa a be.

⁸ N nan ngaxakerenyi naxee n mati naa, nee naxa limaniya ba jama yi ra, kɔno n tan bira n Marigi Alatala nan tun foxo ra.

⁹ Na kui Annabi Munsa naxa laayidi tongo n be yi ki, «I i perexi bɔxi naxan ma, na findima ne i tan nun i xa die ke ra temui birin, barima i bara bira n Marigi Alatala xui foxo ra a ki ma.»

¹⁰ «Ne tongo naani nun suuli bara dangi kabi Alatala naxa na masen Annabi Munsa be, won nu na gbengberenyi ma temui naxe. Alatala bara n ma simaya rasiga han je tongo solomasaxan a nun suuli.

¹¹ To, n senbe man luxi alo Annabi Munsa n xexi temui naxe. N noma

gere sode yi waxati alo n na raba ki naxe a singe ra.

¹² Awa, i xa yi geya boxi fi n ma alo Alatala laayidi tongo n be ki naxe na loxo. Na loxo i nu a kolon Anaki bonsoe na menni, e xa taa xungbe makantaxi a fanyi ra. Alatala gbansan xa lu n seeti ma. Na kui n noma e keride alo Alatala a masen ki naxe.»

¹³ Yosuwe naxa duba Yefune xa di Kalebi be, a Xebiron xa fi a ma ke ra.

¹⁴ Na taa na a xa die belexe han to, barima Yefune Kenisika xa di Kalebi bira Isirayila Marigi Alatala nan foxo ra.

¹⁵ Kabi na temui bonesa naxa lu na boxi ma, gere yo mu nu na sonon. Singe Xebiron xili nu falama ne Kiriya Araba, barima Araba nan nu findixi Anaki mixie xa kuntigi ra.

15

Yuda bonsoe xa boxi

¹ Boxi naxan fixi Yuda bonsoe ma e xabile ki ma Alatala xa maragiri saabui ra, sa foloxi Edon naaninyi nan na, a sa doxo Sini gbengberenyi ra yirefanyi ma.

² Na naaninyi foloxi Foxoe Baa de yirefanyi nan ma naxan na Negewi gbengberenyi ma,

³ a siga Tali geya yirefanyi ma Sini biri ra, a te Kadesi Barineya yirefanyi ma han a sa dangi Xesiron na, a man te Adari, a siga han Karaka.

⁴ Na xanbi a Asimon li, a siga Misira xure han baa de ra. Yudayakae xa naaninyi nan na ki yirefanyi biri ra.

⁵ Yudaya naaninyi sogetede biri findixi Foxoe Baa de nan na, han Yuruden xure sinma baa xun dennaxe.

A naaninyi koola biri foloma Yuruden xure sinma baa xun dennaxe,

⁶ a te Beti Xogala biri ra, a siga Beti Araba, han Ruben xa di Bohan xa geme yire ra.

⁷ Na naaninyi texi han Debiri, a dangi Akori gulunba kui ra, a siga koola ma han Giligali, naxan na Adumimi geya ya ra, xure yirefanyi

ma. Na naaninyi sigaxi han En Semesi dulonyi ra, a mini En Rogeli ra.

⁸ A keli menni, a goro Hinoma xa gulunba kui, Yebusukae xa taa yirefanyi ma. Na taa findixi Darisalamu nan na. A siga han geya fari ma Hinoma xa gulunba ya ra sogetede biri nun Refa bonsoe xa gulunba raponyi ra koola biri ra.

⁹ Kelife na geya fari ma, naaninyi sigama han Nefetowa dulonyi ra. Na xanbi a taa ndee li naxee na Eferon geya fari, a siga Baala, dennaxe xili Kiriya Yeyarimi.

¹⁰ A Keli menni a siga sogegorode biri han a Seyiri geya li, a siga Yeyarimi geya seeti ma, dennaxe xili Kesalon. A man siga Beti Semesi, han a Timina li.

¹¹ Na naaninyi sigaxi Ekiron nun Sikiron tae seeti ma, han a Baala geya li, a siga Yabaneeli. Na dangi xanbi a sa baa li.

¹² Baa Xungbe de ra findi na naaninyi nan na sogegorode biri ra. Yudayakae xa naaninye nan na ki. E xabilee birin na menni ne.

Kalebi xa boxi

¹³ Yosuwe naxa Yudayakae xa boxi nde fi Yefune xa di Kalebi ma, alo Alatala a yamari ki naxe. A xa taa singe findi Kiriya Araba nan na, naxan xili Xebiron. Mixi naxan nu xili Araba, na nan lanxi Anaki bonsoe benba ma.

¹⁴ Kalebi naxa Anaki xa di xeme saxanyie keru. Nee nu xili ne Sesayi, Aximan, nun Talama.

¹⁵ Na xanbi e naxa te Debiri xili ma, dennaxe nu xili Kiriya Sifa.

¹⁶ Kalebi naxa a fala, «Mixi yo naxan na no Sifa taa ra, n nan n ma di gine Akasa fima ne a ma.»

¹⁷ Kalebi xunya Kenasi xa di xeme Otiniyeli naxa no Sifa taa ra. Kalebi naxa a xa di gine Akasa fi a ma.

¹⁸ Akasa to siga Otiniyeli xon, a naxa a fala a be a xa boxi gbete maxorin a baba ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxorin, «I wama munse xon?»

¹⁹ A naxa a yaabi, «N wama naxan xɔn, i bara bɔxi fi n ma naxan na yirefanyi biri ra. Yakɔsi i man xa ye yire fan fi n ma.» Awa, a baba naxa geya yire fi a ma. Ye nu na na geya fari, a man nu na geya bunyi.

Yuda bɔnsɔɛ xa bɔxi

²⁰ Yuda xa die kɛ nan yi ki, e xabile ki ma:

²¹ Taa naxee nu na yirefanyi ma, Negewi gbengberenyi ma, Edon naaninyi fɛ ma, e xili Kabaseeli, Ederi, Yaguru,

²² Kina, Dimona, Adada,

²³ Kedesi, Xasori, Yitinan,

²⁴ Sifi, Telemi, Beyaloti,

²⁵ Xasori Xadata, Keriyoti Xesiron, naxan findixi Xasori ra,

²⁶ Amama, Sema, Molada,

²⁷ Xasari Gada, Xesimon, Beti Peleti,

²⁸ Xasari Suwali, Beriseeba, Bisiyoteya

²⁹ Baala, Iyimi, Esemi,

³⁰ Elitoladi, Kesili, Horoma,

³¹ Sikilaga, Madamanna, Sansanna,

³² Lebayoti, Siliximi, Ayin, e nun Rimɔn. E birin nalanxi taa mɔxɔɔnɛn nun solomanaani, nun e daaxae.

³³ Taa naxee nu na Sefela bɔxi, e xili Esetayoli, Soraha, Asena,

³⁴ Sanowa, En Ganimi, Tapuwa, Enama,

³⁵ Yaramuti, Adulama, Soko, Aseka,

³⁶ Saarayimi, Aditayimi, Gedera, e nun Gederotayimi. E birin nalanxi taa fu nun naani, nun e daaxae.

³⁷ Senan, Xadasa, Migidali Gadi,

³⁸ Dilana, Misipa, Yokatili,

³⁹ Lakisi, Bɔsikati, Egilon,

⁴⁰ Kabɔn, Laxamasi, Kitilisi,

⁴¹ Gederoti, Beti Dagɔn, Nama, e nun Makeda. E birin nalanxi taa fu nun senni, nun e daaxae.

⁴² Libina, Eteri, Asan,

⁴³ Yifita, Asena, Nesibi,

⁴⁴ Keyila, Akisibu, nun Maresa. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁴⁵ Ekiron nun a daaxae,

⁴⁶ taa naxee na Ekiron nun Asidodi tagi sogegorode,

⁴⁷ Asidodi nun a daaxae, Gasa nun a daaxae, han Misira xure nun Baa Xungbe naralande.

⁴⁸ Taa naxee nu na geya yire, e xili Samiri, Yatiri, Soko,

⁴⁹ Danna, Kiriyati Sanna naxan findi Debiri ra,

⁵⁰ Anaba, Esitemowa, Enama,

⁵¹ Gosen, Xolon, Giloka. E birin nalanxi taa fu nun keren, nun e daaxae.

⁵² Arabi, Duma, Eseyan,

⁵³ Yanimi, Beti Tapuwa, Afeka,

⁵⁴ Xumeta, Kiriyati Araba naxan findi Xebiron na, e nun Siyoro. E birin nalanxi taa solomanaani, nun e daaxae.

⁵⁵ Mayon, Karemele, Sifi, Yuta,

⁵⁶ Yisireeli, Yokodeyan, Sanowa,

⁵⁷ Kayin, Gibiya, nun Timina. E birin nalanxi taa fu, nun e daaxae.

⁵⁸ Xalixuli, Beti Suru, Gedori,

⁵⁹ Maarati, Beti Anoti, nun Elitekon. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶⁰ Kiriyati Bali naxan findi Kiriyati Yeyarimi, nun Raba. E birin nalanxi taa firin, nun e daaxae.

⁶¹ Taa naxee nu na gbengberen yire, e xili Beti Araba, Midin, Sekaka,

⁶² Nibisan, Fɔxɔɛ taa, e nun En Gedi. E birin nalanxi taa senni, nun e daaxae.

⁶³ Yuda bɔnsɔɛ mu nɔ Yebusukae keride, naxee dɔxɔxi Darisalamu taa kui. Han to e na Yudayakae ya ma.

16

Eframi nun Manasi bɔnsɔɛ xa bɔxi

¹ Bɔxi naxan fi Yusufu xa die ma Alatala xa maragiri saabui ra, a folo Yurudɛn xure nan ma Yeriko sogetede biri, Yeriko dulonyi na dennaxe. Na naaninyi dangi Yeriko taa nan na, a siga wula i, han a Beteli geya li.

² A keli naa, a siga Lusi han Ataroti taa, Arakakae na dennaxe.

³ Na xanbi a siga sogegorode biri Yefeletikae yire han Beti Xoron Labe, han Geseri, han Fɔxɛ Ye Baa dɛ ra.

⁴ Yusufu xa die Manasi nun Eframi na nan soto ke ra.

⁵ Eframi xa boxi nan ya e xabile ki ma: Naaninyi naxan na fuge ra, a folo Ataroti Adari ne han Beti Xoron Fuge,

⁶ han a baa de li. A keli Mikimetati koola ma, a dangi Taanati Silo fuge ra, a siga Yanowa.

⁷ A goro han Ataroti nun Naarata. A man dangi Yeriko ra, a sa mini Yuruden xure ma.

⁸ A keli Tapuwa, a siga sogegorode biri han Kanna xure, han baa de ra. Eframi bonsoe ke nan na ki e xabile ki ma.

⁹ Eframi bonsoe naxa taa nun daaxa ndee fan soto Manasi bonsoe xa boxi kui.

¹⁰ Eframi bonsoe mu Kanaankae keru Geseri. Han to nee na Eframikae ya ma, kono e findixi konyie nan na.

17

Manasi bonsoe xa boxi

¹ Yusufu xa di singe Manasi naxa a gbe ke soto Alatala xa maragiri saabui ra. Manasi xa di singe Makiri, naxa findi Galadikae benba ra. A naxa Galadi nun Basan boxi soto barima geresoe nan nu a ra.

² Manasi xa mamadie birin naxa e gbe ke soto e xabile ki ma. E xilie nan ya: Abiyeseri, Xeleki, Asireli, Sikemi, Xeferi, nun Semida. Yusufu xa di Manasi xa die nan na ki, nun e xabilee.

³ Selofexadi, Xeferi xa di, Galadi xa di, Makiri xa di, Manasi xa di mu di xeme yo bari, fo di gine suuli. E xilie nan ya: Maxala, Nuha, Xogala, Milika, a nun Tirisa.

⁴ E naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila kuntigie xon ma, e a fala e be, «Alatala a masen ne Annabi Munsa be a xa muxu gbe ke fi muxu ma alo muxu benba barenyie na a sotofe ki naxe.» Awa Yosuwe naxa e gbe ke fi e ma alo a a raba e baba xunya xememae be ki naxe.

⁵ Manasi bonsoe naxa doro fu soto, bafe Galadi nun Basan na, naxan na Yuruden kiri ma.

⁶ Manasi xa di ginee naxa ke soto alo a xa di xemee. Galadi boxi naxa lu Manasi xa di gbete be.

⁷ Manasi xa boxi naxa folo Aseri boxi naaninyi ra han Mikimetati taa, naxan na Sikemi sogetede biri ra. A man sigaxi han Yamin naxan na En Tapuwa fe ma.

⁸ En Tapuwa xa boxi nu findixi Manasikae gbe nan na, kono Tapuwa taa naxan nu na naaninyi ra, na tan nu findixi Eframi nan gbe ra.

⁹ Na naaninyi nu goroxi han Kanna xure de ra. Manasi xa boxi naaninyi findi Kanna xure nan na yirefanyi ma han baa de ra, kono Eframi xa taa ndee nu na Manasi xa taae ya ma.

¹⁰ Eframi xa boxi nu Kanna xure yirefanyi nan ma. Manasi gbe nu na koola ma. Baa fan nu findixi e naaninyi nan na. Manasi xa boxi koola ma, nu na Aseri xa boxi nan seeti ma. A sogetede biri nu na Isakari xa boxi nan seeti ma.

¹¹ Manasi naxa taa ndee soto Isakari nun Aseri xa boxie kui. E xilie nan ya: Beti Saan, Yibeleyami, Doro, En Doro, Taanaki, nun Megido, nun e daaxae. Na saxanyi donxoe nu na Doro xa mangeya nan bun ma.

¹² Manasi bonsoe mu no na taae ra, Kanaan mixie naxa lu naa.

¹³ Kono Isirayilakae to senbe soto, e naxa konyiya doro Kanaankae ma, kono e mu no e keride.

¹⁴ Yusufu xa die naxa Yosuwe maxorin, «I yi boxi kerenyi gbansan fixi muxu ma munfe ra? Muxu xabile wuya, barima Alatala bara barake sa muxu xa fe a fanyi ra.»

¹⁵ Yosuwe naxa e yaabi, «Xa wo wuya Eframi geya yire be, wo xa siga Perisikae nun Refakae xa wondi yire, wo menni masage alako wo xa boxi soto.»

¹⁶ Yusufu bonsoe naxa a fala a be, «Yi geyae xurun muxu be. Kanaanka naxee fan sabatixi geyae bunyi, Beti Saan nun e daaxae, naxee na Yisireeli geya bunyi, geresoe ragise wure daaxi na e yi ra.»

¹⁷ Yosuwe naxa Yusufu bonsoe yaabi, «Eframikae nun Manasikae,

wo bara nɔndi fala kɔnɔ wo wuya, wo senbe fan gbo. A mu lanma wo xa ke dɔxode keren gbansan sɔtɔ.

¹⁸ Wo na geyae findi wo gbe ra, hali wondi to a ra. Wo naa masege alako wo xa na tɔne sɔtɔ. Wo fama Kanaankae keride hali geresoe ragisee wure daaxi nan to na e yi ra.»

18

Bɔxi naxan luxi

¹ Isirayila nama to ge nɔde bɔxi ra, e naxa e malan Silo, e Ala xa hɔrɔmɔlingira ti naa.

² Isirayila bɔnsɔe solofere nu na na temui, naxee mu nu e gbe ke sɔtɔxi sinden.

³ Yosuwe naxa a fala Isirayilakae be, «Wo dɔxɔxi be munfe ra? Munfe ra wo mu sigama wo xa bɔxi tongode wo benbae Marigi Alatala naxan fi wo ma?

⁴ Yakɔsi wo xa mixi saxan sugandi bɔnsɔe birin ya ma. N xa e xee, e xa e bɔnsɔe xa bɔxi birin mato, e fa sa na dentege n be.

⁵ Na bɔxi xa itaxun dɔxɔ solofere ra. Yuda bɔnsɔe xa lu na bɔxi yirefanyi ma, Yusufu bɔnsɔe fan xa lu na bɔxi kɔla ma.

⁶ Wo na ge na bɔxi itaxunxi dɔxɔ solofere masende n be, n fama nate tongode won Marigi Alatala xa mali saabui ra, alako nee xa itaxun wo ma.

⁷ Kɔnɔ Lewi bɔnsɔe mu bɔxi yo sɔtɔma, barima e gbe ke findi serexedubeɲa nan na Alatala be. Gadi, Ruben, a nun Manasi bɔnsɔe seeti singe ɲan bara e gbe sɔtɔ Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra alɔ Annabi Munsa a fi e ma ki naxe.»

⁸ Na kui na xemee naxa siga. Yosuwe nu bara e yamari, «Wo siga, wo bɔxi ipere. Wo xa a mato a na ki naxe. Na xanbi wo xa fa be Silo, n xa nate tongo won Marigi Alatala xa mali saabui ra, won na bɔxi itaxunma wo ma ki naxe.»

⁹ Na xemee naxa siga bɔxi matode. E taa naxee to na yire solofere kui, e naxa nee birin xilie sebe, e fa a ra Yosuwe xɔn Silo yonkinde kui.

¹⁰ Yosuwe naxa nate tongo Silo Alatala xa mali saabui ra. A naxa na bɔxi birin itaxun Isirayila bɔnsɔe ma.

Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi

¹¹ Bunyamin bɔnsɔe xabilɛe birin naxa e gbe sɔtɔ Yuda bɔnsɔe gbe nun Yusufu xa die gbe tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

¹² E xa naaninyi kɔla ma folo Yuruden xure nan ma, a dangi Yeriko ra kɔla biri ra, a te geya ma sogegode biri ra han a Beti Aweni gbengberenyi li.

¹³ A keli menni, a dangi Lusi ra, naxan man xili Beteli, yirefanyi biri ra. A goro han Ataroti Adari, a te geya fari, naxan na Beti Xoron Labe yirefanyi ma.

¹⁴ Na naaninyi naxa goro na geya fari a siga baa seeti xɔn ma sigafe ra Kiriyaati Bali, naxan man xili Kiriyaati Yeyarimi. Na taa findi Yuda xa die nan gbe ra. Naaninyi nan na ki naxan na sogegode.

¹⁵ Naxan na yirefanyi ma, a folo Kiriyaati Yeyarimi ne, a siga sogegode biri ra han a Nefetowa dulonyi li.

¹⁶ Na naaninyi naxa goro menni, a siga han Ben Hinoma geya bunyi ra, Refakae xa gulunba kui kɔla mabiri. A keli menni, a goro Ben Hinoma geya bunyi ra, Yebusukae fe ma. A yirefanyi ma, a siga han En Rogeli.

¹⁷ Na naaninyi sigaxi En Semesi kɔla biri ra, a siga Geliloti, naxan na Adumimi geya ya ra. A goro han Ruben xa di Bohan xa fanye ma.

¹⁸ A dangi geya ra kɔla biri ra, geya naxan na Yuruden gulunba ya tagi. A goro Yuruden gulunba kui,

¹⁹ a dangi Beti Xogala ra, kɔla biri ra. Na yirefanyi naaninyi danxi Yuruden xure sode nan ma Fɔxe Baa xun.

²⁰ Yuruden xure findixi Bunyamin xabilɛe xa bɔxi naaninyi nan na sogetede biri ra. Bunyamin bɔnsɔe xa naaninyi birin nan na ki.

21 Taa naxee fi Bunyamin bõnsõe xabilẽe ma, nee nan ya: Yeriko, Beti Xogala, Emeki Kesisi,

22 Beti Araba, Semarayima, Beteli,

23 Awimi, Para, Ofara,

24 Kefarahamoni, Ofini, nun Geba. Na birin lanxi taa fu nun firin nan ma, a nun e daaxae.

25 Gabayon, Ramati, Beeroti,

26 Misipa, Kefira, Mosa,

27 Rekemi, Yiripeeli, Tarala,

28 Sela, Elefi, Yebusu naxan man xili Darisalamu, Gibiya, a nun Kiriya-ati Yeyarimi lanxi taa fu nun naani nan ma a nun e daaxae. Bunyamin bõnsõe xabilẽe ke nan na ki.

19

Simeyõn bõnsõe xa bõxi

1 Bõxi taxun firin nde kui, naxan nabaxi won Marigi Alatala xa mali saabui ra, Simeyõn bõnsõe naxa e gbe ke sõtõ Yuda bõnsõe xa bõxi kui.

2 Taa naxee fixi Simeyõn bõnsõe ma, nee nan ya: Beriseeba, Seeba, Molada,

3 Xasari Suwali, Bala, Esemi,

4 Elitoladi, Betuli, Horoma,

5 Sikilaga, Beti Marakaboti, Xasari Susa,

6 Beti Lebayoti, a nun Saruxen. Na birin lanxi taa fu nun saxan nan ma, a nun e daaxae.

7 Ayin, Rimõn, Eteri, nun Asan lanxi taa naani nan ma, a nun e daaxae.

8 Na daaxae sigama han Baalati Beeri, naxan nu xili Ramati Negewi gbengberenyi ma. Simeyõn bõnsõe xabilẽe ke nan na ki.

9 E ke nu na Yuda bõnsõe xa bõxi nan kui, barima bõxi naxan so Yuda bõnsõe yi ra, a nu gbo. Nde ba na bõxi nan na, a naxa so Simeyõn bõnsõe yi ra.

Sabulon bõnsõe xa bõxi

10 Bõxi taxun saxan nde naxa findi Sabulon bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra. E xa bõxi naaninyi sigaxi han Saridi,

11 a te Marala sogedorode, han Dabeseti, a man siga xure de ra naxan na Yokanayimi ya ra.

12 A keli Saridi a a ibilin sogetede biri ra, a Kisiloti Taboro li. A siga han Daberati, han Yafiya.

13 A tan na sogetede biri ra, a siga Gati Xeferi nun Eta Kasin. A na Rimõn li, a siga Neyya biri ra.

14 Koola ma, na naaninyi nan sigaxi Xanatõn han a Yifita Eli gulunba li.

15 E man naxa Katati, Nahalali, Simiron, Yidala, nun Beteleemu sõtõ. Na birin nalanxi taa fu nun firin, a nun e daaxae.

16 Sabulon bõnsõe xabilẽe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Isakari bõnsõe xa bõxi

17 Bõxi taxun naani nde naxa findi Isakari bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

18 E xa naaninyi naxa yi taae birin li: Yisireeli, Kesuloti, Sunemi,

19 Xafarayimi, Siyon, Anaxarati,

20 Rabiti, Kisiyon, Abesi,

21 Remeti, En Ganimi, En Xada, Beti Pasesi,

22 Taboro, Saxasima, nun Beti Semesi. Naaninyi danxi Yuruden xure de nan na. E birin nalanxi taa fu nun senni, a nun e daaxae.

23 Isakari bõnsõe xabilẽe ke nan na ki, e xa taae nun e daaxae.

Aseri bõnsõe xa bõxi

24 Bõxi taxun suuli nde naxa findi Aseri bõnsõe xabilẽe gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

25 E xa naaninyi na yi taae nan na: Xelekati, Xali, Beten, Akisafa,

26 Alameleki, Amada, nun Misala. E xa naaninyi sogedorode biri na Karemele geya nun Sixori Libanati xure nan na.

27 E xa naaninyi sogetede biri folõxi Beti Dagon ne, Sabulon bõnsõe na dennaxe, nun Yifita Eli gulunba. A siga koola ma Beti Emeki nun Neyiyeli. A dangi Kabulu ra koola biri ra.

28 A naxa siga Abadon, Rexobo, Xamõn, nun Kanna, han Sidõn taa xungbe.

29 Naaninyi keli Sidõn, a siga Ramati nun Tire taa makantaxi mabiri. A siga Xosa, a mini Foxe Ye Baa ma Akisibu bõxi ma,

³⁰ Uma, Afeki, nun Rexobo taae. E birin lanma taa m̄x̄ōj̄en nun firin nan ma, a nun e daaxae.

³¹ Yi taae nun daaxae birin findixi Aseri b̄ons̄ōe xabil̄e ke nan na.

Nafatali b̄ons̄ōe xa b̄oxi

³² B̄oxi taxun senni nde naxa findi Nafatali b̄ons̄ōe xabil̄e gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

³³ Na b̄oxi naaninyi naxa f̄olo Xelefa taa ma, a siga wuri bili belebele nde ma naxan na Saanimi. A dangi Adami Nekebi nun Yabaneeli ra, a Lakuma li, a siga han Yuruden xure de ra.

³⁴ Na naaninyi naxa siga sogegorode biri ra han a Asanoti Taboro li, a sa mini Huloku taa ma. A Sabulon b̄ons̄ōe xa b̄oxi li yirefanyi ma, a Aseri b̄ons̄ōe xa b̄oxi li sogegorode biri ra. A Yuruden xure li sogetede biri ra.

³⁵ Taae nan ya tete hagigee nu soxi naxee ra: Sidima, Sere, Xamata, Rakati, Kinereti,

³⁶ Adama, Ramati, Xasori,

³⁷ Kedesi, Edereyi, En Xasori,

³⁸ Yiron, Migidali Eli, Xoremi, Beti Anati, Beti Semesi. Na birin lanxi taa fu nun solomanaani nan ma, a nun e daaxae.

³⁹ Nafatali b̄ons̄ōe xabil̄e ke nan na ki.

Dana b̄ons̄ōe xa b̄oxi

⁴⁰ B̄oxi taxun solofere nde naxa findi Dana b̄ons̄ōe xabil̄e gbe ra Alatala xa maragiri saabui ra.

⁴¹ E xa b̄oxi naaninyi na yi taae nan na: Soraha, Esetayoli, Iri Semesi,

⁴² Saalabin, Ayalon, Yitila,

⁴³ Elon, Timina, Ekiron,

⁴⁴ Eliteke, Gibeton, Baalati,

⁴⁵ Yehudu, Beneberaki, Gati Rimon,

⁴⁶ Yarakon dulonyi, Rakon, nun b̄oxi naxan na Yafa ya ra.

⁴⁷ Kon̄o na b̄oxi kanyie man naxa gbilen e xa b̄oxi ma. Na kui Dana b̄ons̄ōe naxa siga Lesemi gerede. E naxa naa masoto, e mennikae faxa santidegema ra. E sabati m̄enni, e fa e baba Dana xili sa naa xun.

⁴⁸ Yi taae nun daaxae birin findixi Dana xabil̄e ke nan na.

Yosuwe xa b̄oxi

⁴⁹ E to ge e xa b̄oxi itaxunde, e naxa Nunu xa di Yosuwe ke fi a ma e tagi Alatala xa maragiri saabui ra.

⁵⁰ Yosuwe taa naxan maxorin e ma, Timina Sera, e naxa na fi a ma alo Alatala a masen e be ki naxe. Na taa na Efirami b̄ons̄ōe xa geya b̄oxi nan kui. Yosuwe naxa taa ragbilen a n̄eene ra, a sabati naa.

⁵¹ Serexedube Eleyasari, Yosuwe, nun Isirayila b̄ons̄ōe xabile kuntigie b̄oxi itaxun Alatala xa mali saabui ra na ki ne, a xa horomolingira naade ra naxan nu na Silo.

20

Yete ratanga taae

¹ Alatala naxa a masen Yosuwe be,

² «A fala Isirayilakae be e xa taa ndee sugandi mixie ratangama dennaxe, alo n a fala Annabi Munsa be ki naxe.

³ Xa mixi nde sa a boore nde faxa, kon̄o a fa a li a mu a rakelixi a ma, a xa a gi, a siga na taa nde a ratangama gb̄ēox̄ōe ti ma dennaxe.

⁴ A na na taa li temui naxe, a xa ti naa sode de ra, a fa a denteḡe forie be. Nee xa a raso taa kui, e a yigiya e xonyi.

⁵ Xa gb̄ēox̄ōe ti sa siga naa, e naxa na faxeti so a yi ra de, barima na faxe mu kelixi janige xa ma.

⁶ Faxeti xa lu na taa kui han a xa makiiti mennikae ya xori. E xa a lu na taa kui han serexedube kuntigi faxama temui naxe. Na xanbi na mixi xa gbilen a xonyi, a kelixi dennaxe.»

⁷ E naxa yi taae sugandi: Kedesi naxan na Galile b̄oxi ma Nafatali geyae na dennaxe, Sikemi naxan na Efirami geyae fari, Kiriyati Araba naxan xili Xebiron, naxan na Yudaya geyae ma.

⁸ E naxa taa gb̄ete fan sugandi Yuruden xure kiri ma sogetede biri ra: Beteseri, naxan na Ruben xa gb̄engberenyi ma, Ramoti naxan na Galadi b̄oxi ma, Gadi b̄ons̄ōe na

dennaxe, Golan naxan na Basan bɔxi ma, Manasi bɔnsɔe na dennaxe.

⁹ Taae nan na ki naxee sugandixi Isirayilakae nun e xa xɔɔe be, alako naxan na mixi faxa, kɔnɔ a mu a rakelixi a ma, a xa a yete ratanga gbeɔxɔe ti ma meeni. Na kui mixi mu faxama gbeɔxɔe ti saabui ra, beenun pama xa a makiiti.

21

Lewi bɔnsɔe xa taae

¹ Lewi bɔnsɔe kuntigie naxa siga serexedube Eleyasari, Nunu xa di Yosuwe, nun Isirayila bɔnsɔe xabile kuntigie xɔn ma Silo taa kui Kanaan bɔxi ma.

² E sa a fala e be, «Alatala a masen ne nu Annabi Munsa be a muxu xa taae soto muxu sabatima dennaxe, a nun muxu xa filie fan soto muxu xa xurusee be.»

³ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun yi filie fi Lewi bɔnsɔe ma, e xa findi e ke ra alo Alatala a yamari ki naxe.

⁴ Kehati xabile gbe nan ya: Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto Yuda bɔnsɔe xa taae ya ma, Simeyon bɔnsɔe gbee ya ma, nun Bunyamin bɔnsɔe gbee ya ma.

⁵ Kehati xabile, naxee nu luxi, nee naxa taa fu soto Eframi bɔnsɔe gbee ya ma, Dana bɔnsɔe gbee ya ma, nun Manasi bɔnsɔe seeti boore gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁶ Gerison xa die naxa taa fu nun saxan soto Isakari bɔnsɔe gbee ya ma, Aseri bɔnsɔe gbee ya ma, Nafatali bɔnsɔe gbee ya ma, a nun Manasi bɔnsɔe seeti singe naxan na Basan bɔxi ma, na gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁷ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto e xabile ki ma Ruben bɔnsɔe gbee ya ma, Gadi bɔnsɔe gbee ya ma, nun Sabulon bɔnsɔe gbee ya ma. Na nate birin tongoxi Ala xa maragiri saabui ra.

⁸ Na kui Isirayilakae naxa yi taae nun e filie fi Lewi bɔnsɔe ma alo

Alatala a yamari ki naxe Annabi Munsa saabui ra.

⁹ Taa naxee fixi e ma Yuda nun Simeyon bɔnsɔe ya ma, nee nan ya.

¹⁰ Haruna xa die gbe, naxee keli Kehati xabile, nee naxa yi taae soto Ala xa maragiri saabui ra sugandi singe kui:

¹¹ Kiriyati Araba, naxan findi Xebiron na, a nun filie naxee na Yudaya geya bɔxi rabilinyi ma. Araba findi Anakie benba nan na.

¹² Daaxae nun taa xunxuri naxee na taa fari ma nee findi Yefune xa di Kalebi gbee nan na.

¹³ E taa naxee fi serexedube Haruna xa die ma, nee nan yi ki: Xebiron, mixi ratanga taa nde, Libina,

¹⁴ Yatiri, Esitemowa,

¹⁵ Xolon, Debiri,

¹⁶ Ayin, Yuta, nun Beti Semesi, nun e filie. Na birin nalanxi taa solomanaani, kelife yi bɔnsɔe firinyi ma.

¹⁷ E naxa yi taae soto Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi kui: Gabayon, Geba,

¹⁸ Anatoti, Alamɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

¹⁹ Serexedube Haruna xa die naxa taa fu nun saxan soto, nun e filie.

²⁰ Lewika naxee kelixi Kehati xa di booree ya ma, Ala xa maragiri naxa a niya nee naxa taae soto Eframi bɔnsɔe ya ma.

²¹ Na taae nan ya: Sikemi naxan na Eframi geya bɔxi fari, mixi noma ratangade gbeɔxɔe ti ma dennaxe, Geseri,

²² Kibisayimi, Beti Xoron, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²³ E naxee soto Dana xa bɔxi kui, nee nan ya: Eliteke, Gibeton,

²⁴ Ayalon, Gati Rimɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa naani.

²⁵ E naxee soto Manasi bɔnsɔe seeti boore xa bɔxi kui, nee nan ya: Taanaki, Gati Rimɔn, nun e filie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁶ Yi taa fu nun e filie naxa findi Kehati xa die xabile gbe ra naxee mu nu na Haruna xa die ya ma.

²⁷ Gerison xabile naxa taae soto Manasi bɔnsɔe seeti singe ya ma. E xili Golan, mixi ratanga taa nde naxan na Basan bɔxi ma, Besetera,

nun e fiilie. Na birin nalanxi taa firin.

²⁸ E naxee soto Isakari bonsoe xa boxi kui, nee nan ya: Kisiyon, Daberati,

²⁹ Yaramuti, Ganimi, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁰ E naxee soto Aseri bonsoe xa boxi kui, nee nan ya: Misala, Abadon,

³¹ Xelekati, Rexobo, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani.

³² E naxee soto Nafatali bonsoe xa boxi kui, nee nan ya: Kedesi, mixi ratanga taa nde naxan na Galile boxi kui nun a fiilie, Xamoti Doro nun a fiilie, Karatan nun a fiilie. Na birin nalanxi taa saxan.

³³ Gerison xabilée naxa taa fu nun saxan soto nun e fiilie.

³⁴ Lewikae naxee luxi, Merari xabilée ra, e naxee soto Sabulon bonsoe ya ma, nee nan ya: Yokanayimi, Karata,

³⁵ Dimina, Nahalali, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁶ E naxee soto Ruben bonsoe xa boxi kui, nee nan ya: Beteseri, Yahasi,

³⁷ Kedemoti, Mefaati, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani.

³⁸ E naxee soto Gadi bonsoe xa boxi kui, nee nan ya: Ramoti, mixi ratanga taa nde naxan na Galadi boxi kui, Maxanayimi,

³⁹ Xesibon, Yaaseri, nun e fiilie. Na birin nalanxi taa naani.

⁴⁰ Taa naxee birin fixi Merari xabilée ma, e ralanxi taa fu nun firin.

⁴¹ Taa naxee birin fixi Lewi bonsoe ma Isirayilakae xa boxi kui, e ralanxi taa tongo naani nun solo-masaxan, nun e rabilinyie.

⁴² Fiilie nu na taee birin nabilinxi.

⁴³ Alatala naxa na boxi birin fi Isirayilakae ma alo a a laayidi e benbae be ki naxe. Na boxi birin naxa findi e gbe ra, e naxa sabati naa.

⁴⁴ Alatala naxa bonesa fi e ma e naaninyi birin na, alo a a laayidi e benbae be ki naxe. E yaxui yo mu no xunnakeli sotide e xun, barima Alatala e yaxui birin sa ne e sagoe.

⁴⁵ Alatala xa laayidi birin naxa kamali Isirayilakae be. Keren mu lu

naxan mu kamali.

22

Serexebade yailanxi Yuruden

¹ Na temui Yosuwe naxa Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe xili.

² A a fala e be, «Alatala xa konyi Munsa fe naxan birin fala wo be, wo bara na birin naba. Wo man bara bira n xui birin foxo ra.

³ Wo mu wo ngaxakerenyie rabepin yi xi wuyaxie bun ma han to. Wo Marigi Alatala yaamari naxan so wo yi ra, wo bara wo jengi sa a xon ma.

⁴ Yakosi wo Marigi Alatala bara malabui fi wo ngaxakerenyie ma, alo a a masen e be ki naxe. Yakosi wo siga wo xonyi. Wo xa gbilen na boxi ma Alatala xa konyi Munsa dennaxe soxi wo yi ra Yuruden kiri ma.

⁵ Wo xa meeni yi seriye nun yi yaamari rabafe ma, Alatala xa konyi Munsa naxan soxi wo yi ra. Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa bira a xa kira birin foxo ra, wo xa wo jengi sa a xa yaamari xon wo janige fiixe ra nun wo nii birin na.»

⁶ Yosuwe naxa duba e be, e fa siga e xonyi.

⁷ Annabi Munsa nu bara ke so Manasi bonsoe seeti keren yi ra Basan. Yosuwe fan naxa ke so yi seeti boore yi ra e ngaxakerenyie fe ma Yuruden sogegorode. Yosuwe to nu e rasigama e xonyi, a naxa duba e be.

⁸ A naxe e be, «Wo nun harige gbegebe xa gbilen wo xonyi, nun xurusee, gbeti, xesema, yoxui, wure, nun dugie. Wo nun wo ngaxakerenyie xa wo yaxuie harige itaxun wo wo wasasoxi naxee.»

⁹ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, nun Manasi bonsoe seeti singe naxa gbilen. E naxa keli Isirayilakae xun ma Silo, Kanaan boxi ma, e siga Galadi boxi ma, boxi naxan findi e gbe ra Alatala xa yaamari bun ma Annabi Munsa saabui ra.

¹⁰ E to so Yuruden nabilinyi Kanaan boxi ma, Ruben bonsoe,

Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe sèeti singe naxa serexebade belebele yailan Yuruden xure de ra.

11 Isirayilakae to na me, e naxa a fala, «Wo bara a to, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe sèeti singe bara serexebade yailan Kanaan bõxi ma, Yuruden taae kui Isirayilakae fe ma.»

12 Isirayilakae to na fe kolon, e birin naxa e malan Silo alako e xa te e gere de.

13 Isirayilakae naxa Finexasi, serexedube Eleyasari xa di xee Galadi bõxi ma, Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe nun Manasi bõnsõe sèeti singe xon.

14 Mange fu, bõnsõe yo bõnsõe mange keren, naxa a mati. Nee birin nu findixi e xabile xunyie nan na Isirayilakae wulu wulu tagi.

15 E naxa siga Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe sèeti singe yire, Galadi bõxi ma. Finexasi naxa a fala e be,

16 «Alatala xa nama birin yi nan masenxi, «Wo Isirayila Marigi Ala yanfaxi munfe ra? To, wo gbilenxi Alatala foxo ra munfe ra? Wo serexebade yailanxi munfe ra, naxan findixi Alatala matandife ra?»

17 Won fe jaaxi naxan naba Peyori, han to won na na toore nan kui yi ki. Hali Alatala to naxankate doxo a xa nama birin ma na fe ma, han to won mu nu seniye n sinden.

18 To, wo bara muruta wo Marigi Alatala ma. Xa wo Alatala matandima to, tina a xa xone fama ne dusude Isirayila nama nan birin xun ma.

19 Na kui, bõxi naxan findi wo gbe ra, xa na mu seniye nxi, wo xa gbilen Alatala xa bõxi ma, alako wo xa wo yete bõxi soto muxu tagi. Kono wo naxa Alatala nun Isirayilakae matandi serexebade yailanfe ra de, naxan mu findixi won Marigi Alatala xa serexebade ra.

20 Sera xa di Akan to tinxintareya raba se ratonxie ra, see ra a mu lan naxee xa tongo, Alatala naxa xono

Isirayilakae birin ma. A keren xa mu halaki a xa yunubi rabaxi ma.»

21 Ruben bõnsõe, Gadi bõnsõe, nun Manasi bõnsõe sèeti singe naxa Isirayila mange yaabi,

22 «Marigi Alatala, a tan nan na Mange Ala ra! A tan nan a kolon muxu yi rabaxi fe naxan ma. Isirayilaka birin fan fama a kolonde. Xa muxu bara Alatala matandi, xa muxu bara tinxintareya raba, muxu naxa kisi to loxo.

23 Xa muxu serexebade yailanxi muxu yete nan be, alako muxu xa gbilen muxu Marigi Alatala foxo ra, muxu xa serexe gan daaxi, serexe janigexi, nun xanunteya serexe ba, Alatala yete yati nan fama muxu makiitide.»

24 «Kono na mooli xa mu a ra. Muxu yi rabaxi ne barima muxu nu bara kontofili, tina wo xa die noma ne a falade muxu xa die be, «Dari mundun na wo tan nun Isirayila Marigi Alatala tagi?»

25 Alatala Yuruden nan findixi won naaninyi ra. Ruben bõnsõe nun Gadi bõnsõe, wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.» Muxu xa die bama ne gaaxufe Alatala ya ra wo xa die saabui ra.»

26 «Na kui muxu naxa a fala, won fan xa serexebade yailan. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama na,

27 kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi, wo bõnsõe nun muxu bõnsõe tagi hali won tan dangi xanbi, muxu Alatala rabatuma serexe gan daaxi, serexe janigexi, nun xanunteya serexe ra a xa horomolingira ya ra. Na temui wo xa die naxa fa sa a fala muxu xa die be, «Wo gbe yo mu na Alatala gbe ya ma.»

28 Muxu bara a fala, tina, xa e sa na woyenyi fala muxu be, xa na mu muxu xa die be, muxu fan e yaabima ne, «Wo Alatala xa serexebade kepa mato, muxu babae naxan yailanxi. Serexe gan daaxi nun serexe mooli gbete yo mu bama naa, kono na xa findi seede ra wo tan nun muxu tan tagi.»

29 Ala xa muxu tanga muxu bɔɲɛ ratefe ra Alatala xili ma. A xa muxu tanga muxu gbilenfe ra a fɔxɔ ra to lɔxɔɛ sɛrɛxɛbade yailanfe ra, sɛrɛxɛ gan daaxie, sɛrɛxɛ janigexie, nun xanunteya sɛrɛxɛɛ bama dennaxɛ. Nee bama won Marigi Alatala xa sɛrɛxɛbade gbansan nɛ, naxan na won Marigi Alatala xa hɔrɔmɔlingira ya ra.»

30 Sɛrɛxɛdubɛ Finexasi, mangɛdie nun Isirayila wulu wulu mangɛɛ to yi masenyi mɛ, Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti singe naxan masenxi, e bɔɲɛ naxa rafan e ma.

31 Sɛrɛxɛdubɛ Eleyasari xa di Finexasi naxa a masen Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛɛti singe bɛ, «Muxu bara a kolon Alatala na won ya ma to lɔxɔɛ, barima wo mu tinxintareya rabaxi Alatala ra. Wo bara Isirayilakae ratanga Alatala bɛlɛxɛ i.»

32 Sɛrɛxɛdubɛ Eleyasari xa di Finexasi nun mangɛɛ naxa keli Galadi bɔxi ma, Ruben, nun Gadi bɔnsɔɛ nu na dennaxɛ, e gbilen Kanaan bɔxi ma Isirayilakae yire, e dentɛgɛ sa e bɛ.

33 Yi dentɛgɛ naxa rafan Isirayilakae ma, e naxa Ala tantu. Gere sofe, e xa Ruben nun Gadi xa bɔxi sɔntɔ, na mapɔxunyi mu lu e yi sɔnɔn.

34 Ruben nun Gadi bɔnsɔɛ naxa yi xili sa na sɛrɛxɛbade xun ma: «A tan nan na won tagi seede ra a Alatala nan na Ala ra.»

23

Yosuwe xa masenyi dɔnxɔɛ

1 Temui gbege dangi nɛ kafi Alatala naxa malabui fi Isirayila nama ma, a ratangafe a yaxuie ma a rabilinyi. Yosuwe nu bara fori, a xa simaya nu bara bu.

2 Na kui Yosuwe naxa Isirayila birin malan, a forie, a mangɛɛ, a kiitisae, nun a sɔɔri mangɛɛ. A naxa a fala e bɛ, «N bara fori, n ma simaya bara a ikuya.

3 Wo bara a to wo Marigi Alatala fe naxan birin nabaxi yi sie ra wo xa fe ra. Wo Marigi Alatala nan gere soxi wo bɛ.»

4 «Wo a mato, n bara kɛ bɔxi so wo yi ra, Ala naxan janigexi wo bɔnsɔɛɛ bɛ. Na bɔxi birin, sie gbɛtɛɛ nu dennaxɛ, nun dennaxɛ suxu daaxi luxi, Yuruden nun Baa Xungbe longori sogegorode, n bara na birin itaxun wo ma.

5 Wo Marigi Alatala e makuyama nɛ wo ra pon, a e faxa wo ya ra, wo fa e xa bɔxi tongo alo wo Marigi Alatala a masen wo bɛ ki naxɛ.»

6 «Wo wo sɛnbɛ so. Wo xa wo mɛɛni seriye birin nabatufe ma naxan sɛbɛxi Tawureta Munsa kui. Wo naxa binya yirefanyi ma, wo naxa binya kɔɔla ma.

7 Wo naxa sunbu yi sie ra, naxee luxi wo ya ma. Wo naxa e xa alae maxandi, wo naxa wo kali e xili ra. Wo naxa e batu, wo naxa wo tuubi e bɛ.

8 Kɔnɔ wo tan xa wo tagi ixiri wo Marigi Alatala xa fe ra, alo wo bara fa a raba ra ki naxɛ han to.»

9 «Alatala bara si gbangbalanyi sɛnbɛmae halaki wo ya ra, keli na ma, han to, mixi keren mu nɔxi tide wo ya ra.

10 Wo ya ma, mixi keren nu mixi wulu nan kerima, barima wo Marigi Alatala nan nu gere soma wo bɛ alo a a laayidi wo bɛ ki naxɛ.

11 Wo xa wo ɲɛngi sa wo yetɛ kan xɔn ma a fanyi ra, wo xa wo Marigi Alatala xanu.»

12 «Kɔnɔ xa wo wo kobe ti wo Marigi Alatala ra, wo naxa bira si gbɛtɛɛ fɔxɔ ra naxee luxi wo ya ma, wo naxa sunbu e ra, wo naxa e xa di ginɛɛ dɔxɔ,

13 wo xa a kolon wo Marigi Alatala mu fama yi sie ragide wo ya ra sɔnɔn. E findima wo bɛ yeɛ nun gantanyi nan na, e findi luxusinyi ra wo fari, e findi tunbe ra wo ya kui, han wo birin gɛ halakide yi bɔxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.»

14 «A gbe mu luxi n xa faxa alo nimase birin naxee na dunipa bɛnde

fupni fari. Wo xa a kolon wo bɔɛ kwi, wo nii birin na, wo Marigi Alatala laayidi yo naxan tongoxi wo bɛ, na mu kanama. A xa laayidi birin bara kamali, keren mu kanaxi.

¹⁵ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala a xa laayidi fanyi rakamalixi ki naxɛ, a man fama a xa laayidi paxankate daaxi rakamalide na ki nɛ, han a gɛ wo halakide yi bɔxi fanyi ma a dennaxɛ fixi wo ma.

¹⁶ Xa wo tondi yi saate raka-malide wo Marigi Alatala wo yamarixi naxan na, xa wo wo tuubi ala gbɛtɛ bɛ, wo naxa wo felen e bɛ, Alatala xɔnɔma nɛ wo ma, wo fa halaki, a wo ralɔɛ yi bɔxi fanyi ma, a dennaxɛ fixi wo ma.»

24

Malanyi dɔnxɔɛ Sikemi

¹ Yosuwe naxa Isirayila bɔnsɔɛ birin malan Sikemi, a fa Isirayila forie, a mangɛɛ, a kiitisea, nun a sɔɔri mangɛɛ maxili, e birin naxa sa e yetɛ dentɛgɛ Ala bɛ.

² Yosuwe naxa a masen jama birin bɛ, «Isirayila Marigi Alatala xui nan ya, <Wo benba Tera nun a xa die Iburahima nun Naxori nu sabatixi kafi tɛmɔi xɔnkɔye xure kiri ma, e nu ala gbɛtɛ nan batuma.

³ N naxa wo baba Iburahima tongo xure kiri ma, muxu naxa Kanaan bɔxi birin isa, n fa a bɔnsɔɛ iwuya. N naxa a xa di Isiyaga fi a ma,

⁴ n fa a niya Isiyaga xa a xa die Yaxuba nun Esayu bari. N naxa Seyiri geya bɔxi so Esayu yi ra, kɔnɔ Yaxuba nun a xa die tan naxa goro Misira bɔxi ma.»

⁵ «N naxa Munsa nun Haruna xɛɛ Misira bɔxi ma, n fa paxankate wuyaxi dɔxɔ Misirakae ma e saabui ra. Na kui n naxa wo ramini Misira ra.

⁶ N to wo babae ramini, Misirakae naxa bira e fɔxɔ ra han Xulunyumi Baa dɛ ra. E bakixi sɔɔri ragisee nun soe fari.

⁷ Wo babae to gbelegbele Alatala ra, a naxa dimi rasin e nun Misirakae tagi. Misirakae to bira wo

babae fɔxɔ ra baa tagi, Alatala naxa baa radin e xun ma. Wo yae bara na birin to, a naxan nabaxi Misirakae ra. Na dangi xanbi, wo naxa tɛmɔi xɔnkɔye raba gbengberenyi ma.»

⁸ «N naxa wo xanin Amorikae xa bɔxi ma dennaxɛ na Yuruden kiri ma. E naxa wo gere, kɔnɔ n naxa e sa wo belɛɛ i, n e keri wo ya ra, wo fa e xa bɔxi masɔɔ.

⁹ Siporo xa di Balaki, naxan findixi Mowaba mangɛ ra, a fan naxa keli a xa Isirayila gere. A naxa Beyori xa di xɛmɛ Balami xili, alako a xa wo danka,

¹⁰ kɔnɔ n to mu wa n tuli matife na danke ra, Balami xa wɔyenyi naxa mafindi, a fa duba wo bɛ. Na kui n naxa wo ba a belɛɛ i.»

¹¹ «Wo to Yuruden igiri, wo naxa Yeriko li. Yerikokae naxa wo gere, alɔ Amorikae, Perisikae, Kanaankae, Xitikae, Girigasakae, Hiwikae, nun Yebusukae fan nabaxi ki naxɛ, kɔnɔ n naxa e birin sa wo belɛɛ i.

¹² N fa puri nde radin Amori mangɛ firinyie ma wo ya ra. A naxa e keri, kɔnɔ na mu findi wo yetɛ xa santidegɛma nun wo xa xali ra.

¹³ N bɔxi nan fixi wo ma wo mu naxee rawalixi. N taee nan fixi wo ma, wo mu naxee tixi. N weni bilie nun oliwi bilie nan fixi wo ma, wo mu naxee sixi. Wo na balofe nee nan xun na yi ki.»

¹⁴ «Yakɔsi wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo xa a rabatu panige fanyi nun tinxinyi ra. Wo xa gbilen na alae fɔxɔ ra wo babae naxee batuxi xure kiri ma nun Misira bɔxi ma. Wo xa Alatala batu!

¹⁵ Xa wo mu tinma na ra, wo xa nate tongo wo alae naxee batuma, alɔ Amorikae xa alae e naxee batuma yi bɔxi ma, xa na mu alae wo babae nu naxee batuma xure kiri ma. Kɔnɔ wo xa a kolon a n tan nun n ma denbaya, muxu Alatala nan batuma.»

¹⁶ Nama naxa a yaabi yi wɔyenyie ra, «Na xaxili makuya muxu ra gbilenfe ra Alatala fɔxɔ ra, muxu mu nɔma birade ala gbɛtɛ fɔxɔ ra,

¹⁷ barima Alatala nan na won Marigi Ala ra. A tan nan muxu ramini

Misira bɔxi ra, konyiya kui, muxu tan nun muxu babae. A gere so ne muxu be muxu ya xɔri yi kaabanako belebelee ra. A naxa muxu kanta muxu xa jere birin kui, nun jamae tagi muxu dangixi naxee birin na.

¹⁸ Alatala bara jama birin keru muxu ya ra, a nun Amoriƙae naxee sabatixi yi bɔxi ma. Muxu tan fan Alatala nan batuma, barima a tan nan na muxu Marigi Alatala ra.»

¹⁹ Yosuwe naxa a fala jama be, «Wo mu nɔma Alatala batude, barima Alatala seniye, Ala toɔnɛxi na a ra. A mu dipema wo xa matandi nun wo xa yunubi ma.

²⁰ Xa wo Alatala finsiriwali birafe ala gbete foxo ra, a gbilenma ne a xa fe fanyie foxo ra a nu naxee rabama wo be, a fa gbaloe ramini wo ma, han a wo rapɔn.»

²¹ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Ade, muxu Alatala nan batuma.»

²² Yosuwe naxa a fala jama be, «Wo bara findi wo yete kan ma seedee ra. Wo tan nan yete yati Alatala sugandixi alako wo xa a batu.» E naxa Yosuwe yaabi, «Muxu bara findi seedee ra.»

²³ Yosuwe man naxa a fala e be, «Yakɔsi wo xa gbilen ala gbete foxo ra, naxee na wo tagi. Wo xa wo xaxili ti Alatala ra, Isirayila Marigi Ala.»

²⁴ Nama naxa a fala Yosuwe be, «Muxu muxu Marigi Alatala nan batuma, muxu a xui rabatu.»

²⁵ Na loxo, Yosuwe nun jama naxa saata. A naxa seriye nun yaamarie so jama yi ra Sikemi.

²⁶ Yosuwe naxa yi fe birin sebe Ala xa Seriyɛ Kitaabui kui. A naxa gema belebele tongo, a naxa a ti wuri tofanyi bun ma naxan nu na Alatala xa hɔrɔmɔlingira yire.

²⁷ Yosuwe fa a fala jama be, «Wo bara yi gema to? A findima won be seede nan na, barima a bara woyenyi birin me, Alatala naxan masenxi won be. A findima seede nan na won be, alako wo naxa wo kobe so wo Marigi Alatala ra.»

²⁸ Na kui Yosuwe naxa jama lu, e birin naxa siga e xa bɔxi ma dennaxe findi e ke ra.

Yosuwe xa saya

²⁹ Yi fe to dangi, Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya je keme je fu ma.

³⁰ A naxa ragata bɔxi ma a ke naxan na, Timina Sera, Efirami geyae biri ra, Gaasi geya koola biri ra.

³¹ Isirayila Alatala batu ne Yosuwe xa simaya birin kui, a nun forie xa simaya birin kui, Yosuwe singe fana naxee be, naxee nu fe birin kolon Alatala naxan naba Isirayilakae be.

³² Isirayilakae Yusufu xɔri naxee xanin e xun ma keli Misira, e sa e ragata Sikemi bɔxi nan ma, Yaxuba bɔxi naxan sara Xamori xa die ma, Sikemi baba ma, mennikae xa kobiri kole keme ra. Na bara findi Yusufu xa die ke ra.

³³ Haruna xa di Eleyasari fan naxa fana. E naxa a ragata a xa di Finexasi xa geya fari, dennaxe nu bara findi a ke ra Efirami bɔnsɔe xa bɔxi ma geya longori.

Kiitisaе бє

Ala xa Masenyi Kiitisaе бє Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Munsa to Isirayila jama ramini Misira бoxi ra, Annabi Yosuwe naxa e xanin Kanaan. Alatala nu bara saate tongo Annabi Iburahima бє, a Isirayila бonsоє fama na бoxi sоtоde, a findi e gbe ra. Na birin naxa raba аlо Ala a masen ki naxє, Annabi Yosuwe fa laaxira. Na taruxui birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Annabi Yosuwe бє.»

Na dangi xanbi, Isirayila die naxa sabati Kanaan бoxi ma, Ala dennaxe fi e ma. Kоnо e nu bara mixi naxee kerі naa, nee man naxa Isirayila gere fоlо. Alatala yati naxa a lu e xa na raba, barima Isirayila nu na gbilenfe Ala xui fоxо ra. Na tоrє to Isirayila li, e naxa ratu Alatala xa seriye ma, e fa bira a fоxо ra аlо a lan ki naxє. Na kui, Ala fan naxa e mali alako e xa nо e yaxuie ra. A nu na rabama mixi seniyenxie nan saabui ra naxee findi Isirayila «kiitisaе» ra. Na birin sebexi kitaabui kui naxan xili «Ala xa Masenyi Kiitisaе бє.»

Na taruxui lоnni xungbe masenma won бє. Xa won gbilen Alatala fоxо ra, a fe fanyi naxan fixi won ma, a nee bama nє won yi ra, won fa tоrо a jaaxi ra. Kоnо Ala mu tinma won xa lu na tоrє mоli kui, barima a won xanuxi. Xa won bara won ma yunubi kolon, won fa na masen Ala бє, won a mayandi a xa dije, a mu tondima. Ala бoje fan, a senbe gbo. Xa a sa a li won bara tоrє sоtо won ma yunubi saabui ra, Ala wama won malife alako won xa gbilen a xa kira ma. Won Marigi mu tinma won xa lоє, a fe birin nabama won бє alako won xa lu seniyenyi kui sєwє sоtоma dennaxe.

Ala xa won mali won ma dunijeigiri kui. Amina.

Ala xa Masenyi

Isirayila Kanaan бoxi sоtоfe

¹ Yosuwe fаxa xanbi, Isirayilakae naxa Alatala maxоrin, «Nde singe kelima muxu ya ma tefe ra Kanaankae gereде?»

² Alatala naxa e yaabi, «Yuda бonsоє nan tema. N bara бoxi sa e sagoe.»

³ Yuda бonsоє naxa a fala e ngaxakerenyi Simeyоnkae бє, «Won birin xa siga e dennaxe soxi muxu yi ra, won xa sa Kanaankae gere. Na dangi xanbi, won birin nan sigama e dennaxe soxi wo tan fan yi ra.» Simeyоn бonsоє naxa tin na ra.

⁴ Yudayakae to te, Alatala naxa Kanaankae nun Perisikae sa e sagoe. E naxa xeme wulu fu fаxa Beseki.

⁵ Na kui e naxa Kanaankae nun Perisikae бonbо. E to Beseki mange li naa, e naxa na fan gere.

⁶ A naxa a gi, kоnо e naxa bira a fоxо ra han e naxa a suxu, e fa a belexekurae nun a sankurae mabolon.

⁷ Adoni Beseki naxa a fala, «Temui dangixi, n tan bara mange tongo solofere suxu, n e belexekurae nun e sankurae болon. E naxa e dege donse ra naxan nu birama n degede. Yakosi Ala na na sare ragbilenfe n ma.» E naxa a xanin Darisalamu, a naxa fаxa menni.

⁸ Yuda бonsоє naxa Darisalamu gere. E to a suxu, e naxa mennikae sоntо santidegema ra, e taa gan.

⁹ Na dangi xanbi, e man naxa goro Kanaankae gereде, naxee nu sabatixi Isirayila geyae fari, Negewi gbengberenyi nun Sefela бoxi mabiri.

¹⁰ Yuda бonsоє naxa siga Kanaankae gereде, naxee nu sabatixi Hebron, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Ariba. E naxa Sesayi, Aximan, nun Talama бonbо.

¹¹ E naxa keli menni sigafe ra Debirikae gereде, dennaxe xili nu falama singe ra nu Kiriyati Sifa.

12 Kalebi naxa a masen, «Mixi naxan Kiriyati Sifa masotoma n be, n nan ma di gine Akasa fima ne na kanyi ma, a findi a xa gine ra.»

13 Kenasi xa di xeme Otiniyeli, Kalebi xunya nan na masoto. Kalebi fa a xa di gine Akasa fi a ma.

14 Loxoe nde Akasa naxa a fala Otiniyeli be, a xa a bitanyi mayandi a xa xe nde fi a ma. Akasa to goro a xa sofale fari, Kalebi naxa a maxarin, «I wama munse xon?»

15 A naxa a yaabi, «N wama ne i xa fe fanyi nde raba n be. I bara boxi nde so n yi ra yirefanyi ma. I xa ye dula nde fan fi n ma.» Kalebi naxa tin na ra, a fa ye dula ndee fi a ma. Keren nu na fuge, boore nu na labe.

16 Annabi Munsa bitanyi Kenika xa die naxa keli Yeriko, taa naxan xili «Tugi taa,» e nun Yuda bonsoe. E naxa siga sabatide gbengberenyi Yudaya boxi ma, Negewi Aradi yirefanyi ma. E naxa sabati pama tagi.

17 Yudayakae nun e ngaxakerenyi Simeyankae naxa siga Kanaankae gere, naxee nu sabatixi Sefati. E naxa na taa raton. Na nan a toxi a xili falama Horoma.

18 E man naxa Gasa, Asikalon, nun Ekiron masoto, a nun e xa boxie.

19 Alatala nun Yuda bonsoe nan nu a ra. E naxa Isirayila geyae masoto, konoe e mu no mixie ra naxee nu sabatixi lanbanyi ma, barima soori ragisee wure daaxi nan nu na e yi ra.

20 E naxa Hebron so Kalebi yi ra, alo Annabi Munsa a fala ki naxe. Kalebi naxa Anaki xa di saxanyie kerin naa.

21 Bunyamin xa die mu no Yebusukae keride, naxee nu sabatixi Darisalamu. Han to Yebusukae sabatixi Darisalamu Bunyamin bonsoe ya ma.

22 Yusufu bonsoe naxa Beteli gere. E nun Alatala nan birin nu a ra.

23 E naxa mixi xee Beteli, e xa menni mato. Yi taa xili nu falama ne singe ra nu Lusi.

24 Na xerae naxa xeme nde to, a na minife taa kui. E naxa a fala a be, «Taa sode masen muxu be.

Muxu fan fe fanyi rabama ne i be na temui.»

25 A to taa sode masen e be, e naxa mennikae faxesantidegema ra, konoe e naxa yi xeme nun a xa denbaya lu na.

26 Yi xeme naxa siga Xitikae xa boxi ma, a naxa taa ti, a Lusi xili sa a xun. Han to na xili nan falama na xun.

27 Konoe Manasi bonsoe mu no Beti Saan, Taanaki, Doroe, Yibeleyami, Megido, nun e xa boxie masotode. Kanaankae mu tin kelide na boxi ma.

28 Isirayila to senbe soto a fanyi ra, e naxa Kanaankae findi e xa konyie ra, konoe e mu e kerin.

29 Eframi bonsoe fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Geseri. Kanaankae naxa lu naa Eframikae ya ma.

30 Sabulon bonsoe fan mu no Kanaankae keride naxee nu sabatixi Kitiron nun Nahaloli. Kanaankae naxa lu naa Sabulonkae ya ma, konoe Isirayilakae naxa e findi e xa konyie ra.

31 Aseri bonsoe fan mu no Ako, Sidon, Axalabi, Akisibu, Xeleba, Afeki, nun Rexobo masotode.

32 Na nan a toxi Aserikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma.

33 Nafatali bonsoe fan mu no Beti Semesi nun Beti Anati masotode. Nafatalikae naxa sabati Kanaankae tagi na boxi ma. Beti Semesikae nun Beti Anatikae naxa findi e xa konyie ra.

34 Dana bonsoe fan mu no Amorikae keride Isirayila geya bunyie. Na nan a toxi Danakae naxa sabati geyae fari.

35 Amorikae naxa wa lufe Xerege geya, Ayalon, nun Saalabimi, konoe Yusufu bonsoe naxa senbe soto, e Amorikae findi e xa konyie ra.

36 Amorikae xa naaninyi nu foloxi Akarabimi, a siga han Sela.

2

Isirayila Alatala xa saats kanafe

1 Alatala xa maleke naxa keli Giligali, a siga Bokin. A naxa a masen Isirayilakae be, «N bara wo tongo Misira, n fa wo xun ti boxi ra, n

dennaxe saate tongo marakali ra wo benbae be. N nu bara a fala, <N mu n ma saate kanama abadan.>

² A mu lan wo tan xa saate tongo yi boxi mixie be. A nu lan ne wo xa e xa serexebadee rabira, konɔ wo mu n ma yaamari suxu! Wo yi wali mooli rabaxi munfe ra?

³ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, n mu fama e keride wo ya ra. E fama lude wo seeti ma ne. E xa alae findima gantanyi nan na wo be.»

⁴ Alatala xa maleke to ge yi woɣenyi masende Isirayilakae be, e naxa wa e xui itexi ra.

⁵ E naxa Bokin xili fala yi yire xun, e fa serexee ba Alatala be.

Yosuwe xa faxe

⁶ Yosuwe to jama bejin, Isirayilakae naxa siga e xa boxi masotode naxan nu findixi e ke ra.

⁷ Nama naxa Alatala xa seriye suxu Yosuwe xa waxati kui, nun forie xa waxati kui, naxee xa simaya dangi Yosuwe ra, naxee nu bara Alatala xa kaabanakoe to, a naxee rabaxi Isirayila be.

⁸ Nunu xa di Yosuwe, Alatala xa konyi, naxa laaxira a xa simaya je keme je fu ma.

⁹ E naxa a ragata a xa boxi ma naxan findi a ke ra, Timinati Xereɛɛ, Efirami geya yire, Gaasi geya koola biri.

¹⁰ Yosuwe xunlanmae birin to faxes, mixi gbete naxa mini naxee mu Alatala kolon. E mu a kolon a nu bara naxan naba Isirayila be.

¹¹ Na temui Isirayilakae naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa tuubi Bali kuyee be.

¹² E naxa Alatala finsiriwali, e benbae Marigi Alatala, naxan e ramini Misira boxi ma. E naxa bira ala gbete foxo ra, e rabilinyi mixie nu ala naxee batufe, e nu fa e felen nee be. E naxa Alatala rapaaxu,

¹³ e a finsiriwali, e Bali kuyee nun Asitarate kuyee batu.

¹⁴ Alatala naxa xono Isirayila ma, a naxa e sa e wuru mixie belexe. A naxa e sara e yaxuie ma e rabilinyi. E mu fa no tide e yaxuie ya ra sonon.

¹⁵ E nu sigama gere sode dennaxe birin, Alatala nan nu e bonboma, a nu fe jaaxi dɔxo e ma, alo a nu bara a masen e be ki naxe marakali ra. E naxa tɔoro ki fanyi.

¹⁶ Alatala naxa kiitisa rakeli, e xa e ratanga e wuru mixie ma.

¹⁷ Konɔ Isirayilakae mu tin e tuli matide na kiitisa ra, barima e nu wama ala gbete nan batufe, e xa e felen e be. E naxa gbilen e benbae xa kira foxo ra mafuren. E benbae nu bara bira Alatala xa seriye foxo ra, konɔ e tan mu tin na ra feo.

¹⁸ Alatala to nu kiitisa rake-lima, a naxa e mali e xa simaya birin kui alako Isirayilakae xa ratanga e yaxuie ma. Alatala nu kinikinima e ma e xa tɔore birin kui.

¹⁹ Konɔ kiitisa to bara faxes, e man naxa bira ala gbete foxo ra dangife e babae ra. E naxa e batu, e felen boxi ma e be. E mu sese ba e xa wali kobie ra, e boje xoxoxoxi tun.

²⁰ Na kui Alatala boje naxa te Isirayilakae xili ma, a fa a masen, «Yi jama bara e kobe ti n ma saate ra n naxan tongo e benbae be. E bara n xui matandi.

²¹ Na kui, n tan fan mu fama si keren keride e ya ra sonon, naxee nu na yi boxi ma Yosuwe faxes temui naxe.

²² N fama Isirayilakae matode xa e tinma, xa e mu tinma, birade Alatala xa kira foxo ra alo e benbae a raba ki naxe.»

²³ Alatala naxa yi sie lu naa, a mu naxee saxi Yosuwe sagoe. A mu gbata e keride sonon.

3

Ala Isirayilakae matofe

¹ Alatala naxa yi sie lu Kanaan boxi ma alako e xa Isirayilakae mato, naxee mu nu na gere singee kolon.

² Na rabaxi ne alako Isirayila lanfanmae xa na gere xa fe kolon, naxee mu nu a kolonxi nu.

³ Si naxee lu Kanaan boxi ma, nee nan yi ki: Filisitakae xa mangɛ suuli, Kanaankae birin, Sidonkae, nun Hiwika naxee nu sabatixi Liban geyae

fari, kelife Bali Xerimon geya ma, a sa dɔxɔ Xamata sode de ra.

⁴ Yi sie lu ne naa alako Alatala xa Isirayilakae mato, a xa a kolon xa e sa birama a xa seriye fɔxɔ ra, a naxan sebe e babae be Annabi Munsa saabui ra.

⁵ Isirayilakae naxa sabati Kanaankae, Xitikae, Amoriakae, Perisikae, Hiwikae, nun Yebusukae tagi.

⁶ Isirayilakae naxa mennikae xa di ginɛe dɔxɔ, e fan naxa e xa di ginɛe fi mennikae xa di xemee ma. Isirayilakae man naxa e xa alae batu.

Kiitisa mixi fu nun firin

Otiniyeli, Isirayila kiitisa

⁷ Isirayilakae naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. E naxa neemu Alatala ma, e Marigi Ala, e fa Bali kuyee nun Aseri wuri masolixi batu.

⁸ Alatala naxa xɔnɔ Isirayila ma, a fa e sa Kusan Risatayimi sago, Mesopotamiya mange, Isirayilakae nu na naxan xa yaamari bun ma je solomasaxan.

⁹ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Kenasi xa di Otiniyeli, Kalebi xunya.

¹⁰ Alatala Xaxili naxa goro a ma. A naxa findi Isirayila kiitisa ra. A to siga gere sode, Alatala naxa Mesopotamiya mange, Kusan Risatayimi, sa a sago senbe ra.

¹¹ Bɔxi naxa lu bɔɓesa kui je tongo naani. Na temui Kenasi xa di Otiniyeli naxa faxa.

Exudu, Isirayila kiitisa

¹² Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Na nan a toxi, Alatala naxa senbe so Mowaba mange Egilon yi ra Isirayila xili ma, naxan nu bara fe jaaxi raba Alatala ya i.

¹³ Egilon naxa Amonikae nun Amalekikae xili, e birin xa Isirayila gere. Na kui e naxa Tugi taa masoto.

¹⁴ Isirayilakae naxa lu Mowaba mange Egilon xa yaamari bun ma je fu nun solomasaxan.

¹⁵ Isirayilakae to Alatala xili e xui itexi ra, a naxa marakisima ramini e be, Gera Bunyaminka xa di Exudu, naxan nu walima a koola belexe ra. Isirayilakae naxa a xee, a xa duuti xanin Mowaba mange Egilon xɔn.

¹⁶ Exudu naxa santidegema de firin yailan, naxan xa kuye nɔngɔn ya keren lima, a fa a nɔxun a xa donma bun ma a yirefanyi tabe fari.

¹⁷ A naxa duuti fi Mowaba mange Egilon ma, naxan fate xungbo a gbe ra.

¹⁸ A to ge duuti fide, a naxa xemee ragbilen naxee nu bara na kote xanin.

¹⁹ Exudu to kuyee li naxee nu na Giligali, a naxa gbilen Egilon yire, a fa a fala, «Mange, n wama gundo nde falafe i be.» Mange naxa a fala booree be, «Wo wo magbilen sinden.» Naxee birin nu na a seeti ma, e naxa e magbilen.

²⁰ Exudu naxa a maso Egilon na, naxan nu dɔxɔxi a xa konkoe itexi xinbelixi kui, dennaxe nu yailanxi a keren peti be. Exudu naxa a fala a be, «Ala bara n xee, n xa yi masenyi fala i be.» Egilon naxa keli a xa dɔxɔse kui.

²¹ Na temui Exudu naxa a xa santidegema ba a tee i a koola belexe ra a yirefanyi seeti, a Egilon furi soxɔ a ra.

²² A kole nun a fe birin naxa so a furi, a mini a fari. Ture naxa raxi a xun ma, barima a bara santidegema lu naa.

²³ Exudu to mini konkoe kui, a naxa naade balan a xun ma saabi ra.

²⁴ Na dangi xanbi, mange xa konyie naxa fa. E naxa a to konkoe itexi naade balanxi. E nu fa a fala, «A na fe nde nan xun ma banxi xinbelixi kui.»

²⁵ E naxa mame ti han, kɔnɔ mange to mu nu konkoe itexi naade rabima, e naxa saabi tongo, e na rabi. E naxa e xa mange to bɔxi ma, a bara faxa.

²⁶ E nu mame tife temui naxe, Exudu nu bara a gi. A naxa dangi kuyee yire ra, a sa a yete ratanga Seyira biri.

²⁷ A fefe so, a naxa feri fe. Isirayilakae naxee nu na Efirami geyae fari, e naxa goro, e naxa ti a xanbi ra.

²⁸ A naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra, barima Alatala bara wo yaxui Mowabakae sa wo sagoe.» E naxa bira a foxo ra, e siga, e sa ti Yuruden xure de Mowaba biri ra. E mu tin mixi gbete xa xure igiri menni.

²⁹ Na waxati bun ma, e naxa Mowabaka xeme gbangbalanyi mixi wulu fu faxesa. Mixi yo mu no a gide e ya ma.

³⁰ Na loxe Isirayilakae naxa Mowabakae rayaagi. Boxi naxa lu bojesa kui je tongo solomasaxan.

Samagari, Isirayila kiitisa

³¹ Na to dangi, Anati xa di Samagari naxa findi kiitisa ra. A naxa Filisitaka xeme mixi keme senni faxesa ninge rapere wuri ra. Na kui a fan naxa Isirayila ratanga.

4

Debora, Isirayila kiitisa

¹ Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba naxan mu rafan Alatala ma. Exudu nu bara faxesa na temui.

² Alatala fan naxa e sa Yabini sagoe, Kanaan mange nde, naxan nu na Xasori. Sisera, a xa soorie xunyi, nu sabatixi Xaroseti Goyimi.

³ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, barima soori ragise wure daaxi keme solomanaani nan nu na Yabini yi ra. A naxa Isirayilakae tooro a jaaxi ra je moxonen bun ma.

⁴ Na waxati kui, Debora namionme gine, Lapidoti xa gine, nan nu kiitisa ra Isirayila boxi ma.

⁵ A nu kiiti sama tugi bunyi ne, naxan xili «Debora xa tugi,» Raama nun Beteli tagi, Efirami geyae ma. Isirayilakae nu sigama a yire, a xa e xa kiiti sa.

⁶ Debora naxa Kedesika Abinowami xa di Baraki xili, naxan nu na Nafatali bonsoe xa boxi ma, a fa a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi yaamari nan soxi i yi ra. I xa

Nafatalikae nun Sabulonkae xeme wulu fu xanin Taboro geya fari.

⁷ N fama Sisera, Yabini xa soori mange, bendunde i ma Kison xure mabiri. N a xa soori birin nun e ragisee sama ne i sago.»

⁸ Baraki naxa a fala a be, «Xa won birin nan a ra, n sigama, kono xa won birin mu a ra, n mu sigama feo.»

⁹ Debora naxa a yaabi, «Na kui, won birin nan sigama, kono i mu fama matoxoe yo sode na kui, barima Alatala fama Sisera sade gine nde nan sagoe.» Na temui, Debora nun Baraki naxa siga Kedesi.

¹⁰ Baraki naxa Nafatalikae nun Sabulonkae maxili Kedesi. Xeme mixi wulu fu naxa bira a foxo ra. Debora fan nu na e ya ma.

¹¹ Heberi Kenika nu bara gbilen a bonsoe foxo ra, naxan findi Xobabo xa die ra, Annabi Munsa bitanyi xemema. Heberi nu bara a xa kiri banxi ti Saananimi, wuri belebele nde bun, Kedesi fe ma.

¹² Mixi nde to a fala Sisera be, a Abinowami xa di Baraki bara te Taboro geya fari,

¹³ a naxa a xa soori birin nun a xa soori ragise keme solomanaani xun lan Kison xure, kelifa Xaroseti Goyimi.

¹⁴ Na temui Debora naxa a fala Baraki be, «Keli, to Alatala fama Sisera sade i sagoe. Alatala nan tima i ya ra.» Baraki naxa goro Taboro geya fari, xeme mixi wulu fu biraxi a foxo ra.

¹⁵ Alatala naxa Sisera nun a xa soori birin nagi Baraki xa santidegema xenenxi ya ra. Sisera naxa goro a xa soori ragise kui, a a gi a sanyi ra.

¹⁶ Baraki naxa Sisera xa geresoe keru han Xaroseti Goyimi, e xa soori ragisee kui. Baraki xa soorie naxa e birin faxesa santidegema ra, mixi keren mu lu.

¹⁷ Sisera naxa a gi a sanyi ra, a sa a noxon Yayeli xa kiri banxi kui, Heberi Kenika xa gine. A na rabaxi ne barima lanyu nu na Xasori

mange Yabini nun Heberi Kenika xabile tagi.

¹⁸ Yayeli naxa mini Sisera ya ra, a fa a fala a be, «N marigi, fa be, i noxun n xonyi, hali i mu gaaxu.» A naxa sa a noxun Yayeli xa kiri banxi kui sade dugi bun ma.

¹⁹ Sisera naxa a fala Yayeli be, «N bara i maxandi, n ki ye ra, n xa a min. Ye xoli na n ma.» Yayeli naxa xipe sase de rabi, a a so a yi. Sisera to a min, Yayeli naxa gbilen a makoto ra.

²⁰ A man naxa a fala Yayeli be, «Ti kiri banxi sode de ra. Xa mixi nde fa sa i maxarin a falafe ra, <Mixi nde mu soxi be?>, i xa na kanyi yaabi, <Ade.>»

²¹ Heberi xa gine Yayeli naxa kiri banxi mabanban wuri nde tongo, derema suxuxi a yi. Xi xoli nu bara ge Sisera node taganyi saabui ra. A naxa a makore Sisera ra doyin, a fa na wuri banban a gbegebe xonyi ma han a soti boxi. Sisera naxa faxa keren na.

²² Yayeli naxa mini Baraki ya ra, naxan nu na birafe Sisera foxo ra. A naxa a fala a be, «Fa be, i xeme naxan fenfe, n xa a masen i be.» Baraki naxa so Yayeli xonyi, a fa Sisera faxaxi to, wuri banbanxi a gbegebe xonyi.

²³ Na loxe Alatala naxa Kanaan boxi mange Yabini rayaagi Isirayilakae ya xori.

²⁴ Isirayilakae belexe sa Kanaan mange Yabini ma na ki ne a xuri xuri ra, han e naxa a faxa.

5

Debora xa beeti

¹ Na loxe, Abinowami xa di Baraki nun Debora naxa yi beeti ba:

² «Alatala tantu!
Isirayila senbemaie bara keli.
Nama fan bara tin na gere ra.

³ Mangee, mangedie, wo wo tuli mati a fanyi ra.

N tan beeti bama ne, n a bama Alatala nan be.

N xa Isirayila Marigi Alatala binya beeti ra.

⁴ Alatala, i to keli Seyiri, Edonkae xa boxi ma,

boxi naxa seren,
koore nuxui naxa tune ragoro.

⁵ Geyae naxa xoyo Alatala ya i, yi Turusinina geya fan naxa seren Isirayila Marigi Alatala ya i.

⁶ Yayeli nun Anati xa di Samagari waxati,
mixi mu nu noma biyaaside mupetie xa fe ra.

⁷ Isirayilakae mu nu noma lude daaxae sonon,
e birin naxa keli naa,

han n tan Debora minixi temui naxe. N bara findi Isirayila nga ra.

⁸ E nu bara ala neene batu folo. Gere nu bara fa han taa naade ra, soori makantase nun tanbe yo mu nu na Isirayilaka mixi wulu tongo naani yi ra.»

⁹ «Alatala tantu!
N boje na Isirayila mangee nun jama foxo ra,
naxee e yete janigexi.

¹⁰ Wo tan naxee tema sofale gine fiixee fari,
wo tan naxee doxoma dugi fanyi fari,
wo tan naxee jere ma kira ra, wo wo mapoxun.

¹¹ Naxee ye bama kolonyi ra,
e Alatala tantuma a xa fe fanyie ma. Alatala fe fanyi raba ne Isirayila be, a xa jama tixi taa sode de ra temui naxe.»

¹² «Debora, xunu!
Xunu, i xa beeti ba.
Abinowami xa di Baraki, keli!
I xa yaxuie xanin.

¹³ Alatala naxa xunnakeli fi a xa jama fanyi ma,
a naxa n xun nakeli senbemaie tagi.

¹⁴ Eframikae naxa fa,
naxee kelixi Amalekikae xa boxi ma,
Bunyaminkae naxa bira e foxo ra.
Makiri mangee fan naxa goro,
a nun Sabulon yareratie.

¹⁵ Isakari mangee naxa lu Debora seeti ma.

E naxa Baraki mali,
e goro geya bunyi,

kɔnɔ Rubenkae tan naxa wɔyɛn han.

16 Wo luxi wo xa xurusee tagi munfe ra,

wo nu fa wo tuli mati e wa xui ra?

Rubenkae tan fo wɔyɛnyi nɔntare.

17 Galadikae fan naxa lu Yuruden naakiri ma.

Danakae lu e xa kunkuie fɛ ma munfe ra?

Aserikae fan naxa lu wafu ra, baa dɛ.

18 Sabulonkae tan naxa ti faxɛ ya i. Nafatalikae fan naxa suusa gere ra.»

19 «Mangɛe naxa fa.

Kanaan mangɛe naxa fa gere sode

Taanaki, Megido xure dɛ ra,

kɔnɔ e mu harige nun gbeti yo sɔtɔ na kui.

20 Koore naxa gere so, tunbuie naxa Sisera gere.

21 Kison xure fori naxa e xanin.

N bɔɲɛ xa sɛnbɛ so,

n xa siga yare!

22 Na tɛmui, sɔorie naxa e xa soe ragi.

E naxa e xulun, e gbataxi.

23 Alatala xa malekɛ naxa a fala,

«Wo xa Merosi danka.

Wo xa Merosikae birin danka.

E mu nu biraxi Alatala fɔxɔ ra sɛnbɛmae tagi.»»

24 «Yayeli barakatɔɛ ginɛ nan a ra, Heberi Kenika xa ginɛ.

Barakatɔɛ belebele nan a ra ginɛ tagi,

naxee sabatixi kiri banxi kui.

25 Sisera to ye makula, a naxa xijɛ fi a ma.

A naxa xijɛ fanyi so a yi ra pɔɔti tofanyi kui.

26 Kiri banxi mabanban wuri suxuxi a yi,

dɛrɛma fan na a yirefanyi bɛlɛxɛ.

A naxa a banban Sisera xunyi,

a xunyi naxa bɔɔ.

27 Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma,

a saxi bɔxi, a naxa faxa.

Sisera xa fe naxa dan Yayeli bun ma, a saxi bɔxi, a naxa faxa.»

28 «Sisera nga tixi wunderi ra,

a a falama, «Munfe ra a ragise mu nu fa sinden?

Munfe ra a sɔori ragisee buxi fade?»

29 A xa lɔnnilae naxa a yaabi yi wɔyɛnyi ra,

30 «Tɛmunde e mu na e harige see xa tongofe?

E mu na nee xa itaxunfe?

Ginɛ keren sɔori keren,

xa na mu a ra sɔori keren, ginɛ firin.

E e wasaso se mapingixie ra naxee nu rafan Sisera ma,

e e wasaso donma mapingi dinxie ra.

Donma mapingixi keren, donma dinxi firin,

xunnakeli kanyi xa na sɔtɔ.»

31 Alatala, i yaxuie birin xa halaki na ki nɛ,

kɔnɔ i xanuntenyie xa yanba alo soge itexi.»

Na dangi xanbi, bɔxi naxa lu xaxilisa kui nɛ tongo naani.

6

Gedeyon findife kiitisa ra

1 Isirayilakae man naxa fe kobi raba Alatala ya i naxan mu rafan a ma. A naxa e sa Madiyankae xa nɔɛ bun ma han nɛ solofere.

2 Madiyankae naxa fe xɔɔxɔɔɛ dɔxɔ Isirayila ma. Na nan a to, Isirayilakae naxa folee ge geya fari, e yetɛ makantadee yailan gɛmɛ longori ra.

3 Isirayilakae na xɛ sa tɛmui naxɛ, Madiyankae, Amalekikae, nun bɔnsɔɛ gbɛtɛɛ naxee kelima sogegorode, nee nu tema nɛ, e ti e kanke.

4 E nu lu e fɛ ma e xa Isirayilakae xa daxamui birin kana han Gasa. E mu nu sese luma Isirayila, hali bɔxi daxamuie, yɛxɛɛɛ, ningee, xa na mu a ra sofalee.

5 Na mixie nu tema tɛmui naxɛ, nun e xa xurusee ra, kiri banxie, nun nɔxɔmɛɛ, e nu luma nɛ alo katɔe gali naxan kasarɛ rabama bɔxi ma.

6 Madiyankae to Isirayila findi setare bɔxi ra, Isirayilakae naxa Alatala maxandi.

⁷ E to Alatala makula Madiyankae xa fe ra,

⁸ Alatala naxa namipɔnme keren xεε e ma. A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan yi ki, <N bara wo ramini Misira bɔxi ma, wo nu na konyiya kui dennaxe.»

⁹ N bara wo ba Misirakae belexe, a nun wo yaxui birin. N bara e keri wo ya ra, n fa e xa bɔxi fi wo ma.

¹⁰ N bara a masen wo be, «N tan nan na Alatala ra, wo Marigi Ala. Wo naxa gaaxu Amorikae xa alae ya ra, wo sabatixi bɔxi naxee ma.» Kɔnɔ wo mu biraxi n xui fɔxɔ ra.»

¹¹ Alatala xa maleke naxa so Ofara daaxa kui, a naxa dɔxɔ wuri bili bun ma, naxan tixi Yowasi xɔnyi, naxan nu na Abiyesa bɔnsɔe ya ma. Yowasi xa di Gedeyon nu na mengi bɔnbɔfe yili kui weni bogi nu bunduma dennaxe, alako a xa a nɔxun Madiyankae ma.

¹² Alatala xa maleke naxa mini a ma, a fa a fala a be, «I tan geresoe fanyi, wo nun Alatala birin nan a ra.»

¹³ Gedeyon naxa a fala a be, «N Marigi, xa muxu nun Alatala birin nan a ra, yi fe xɔrɔxɔe birin fa muxu lixi munfe ra? A xa kaabanakoe na minden? Muxu babae bara kaabanako nde madɔxɔ muxu be. E naxe, <Alatala nan muxu ramini Misira ra.> Yakɔsi Alatala bara won nabɛnin, a won sa Madiyankae sago.»

¹⁴ Alatala naxa a masen a be, «I senbe so. I fama ne Isirayila ratangade Madiyankae belexe. N tan xa mu i xεεxi?»

¹⁵ A naxa a yaabi, «N Marigi, n tan nɔma Isirayila ratangade a yaxuie ma? N xabile xa setarepa dangi xabile birin gbe ra Manasi bɔnsɔe ya ma. N baba xa di dɔnxɔe na n tan nan na.»

¹⁶ Alatala naxa a masen a be, «Kɔnɔ won birin nan a ra. Na kui i fama Madiyankae birin bɔnbɔde alo i na mixi keren nan bɔnbɔfe.»

¹⁷ Gedeyon naxa a yaabi, «Xa i bara hinne n na, tɔnxuma nde

masen n be, naxan a masenma i tan yati nan wɔyenxi n be.

¹⁸ Yandi, i naxa i makuya be ra, beemanu n xa fa n ma sεrεxe ra i be.» Alatala naxa a fala, «N luma be han i fama temui naxe.»

¹⁹ Gedeyon naxa siga, a sa si yɔre keren faxesa, a farin busali keren nafala taami lebinitare ra. A naxa sube sa debe kui, a naxa bɔre sa bɔre sase kui, a naxa e dentεge Alatala be wuri bili bun ma.

²⁰ Alatala xa maleke naxa a masen a be, «Sube nun taami lebinitare tongo, i xa e sa yi gεme fari, i bɔre sa a ma.» Gedeyon to ge na rabade,

²¹ Alatala xa maleke naxa a yisuxuwuri itala, a naxa a din sube nun taami lebinitare ra. Na kui te naxa dεxe gεme ma, a sube nun taami lebinitare birin gan. Na xanbi Alatala xa maleke naxa lɔe a ma.

²² Gedeyon to a to Alatala xa maleke yati nan a ra, a naxa a fala, «N Marigi Alatala! N bara Alatala xa maleke to, a tixi n ya i.»

²³ Alatala naxa a masen a be, «Hali i mu gaaxu, i mu faxama. I bɔje xa sa.»

²⁴ Gedeyon naxa sεrεxebade yailan Alatala be menni, a fa a xili fala na xun, «Alatala xa bɔnesa.» Han to, menni na Ofara, Abiyesa xabile na dennaxe.

²⁵ Na lɔxɔe kɔe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I baba xa tuura tongo, naxan bara je solofere sɔto. I xa i baba xa Bali kuye sεrεxebade kana, a nun na Aseri wuri masolixi, naxan tixi a xun.

²⁶ Na dangi xanbi, i xa sεrεxebade gbete yailan i Marigi Alatala be yi yire magaaxuxi fari. I xa na tuura ba sεrεxe gan daaxi ra. Na Aseri wuri masolixi, i naxan kanama, na xa findi yege ra na sεrεxe ganse ra.»

²⁷ Gedeyon naxa mixi fu tongo a xa konyie ya ma, a na birin naba, Alatala naxan masenxi a be. A na raba kɔe nan na, barima a nu gaaxuxi a baba xa mixie nun taakae ya ra.

²⁸ Taakae to keli subaxe ma, e naxa a to Bali kuye sεrεxebade rabiraxi, Aseri wuri masolixi naxan

nu tixi a xun ma, na fan nabiraxi. E man naxa tuura to naxan baxi serexe gan daaxi ra serexebade neene fari.

²⁹ E naxa e boore maxorin, «Nde yi rabaxi?» E to na fe fen, e fa a fala e boore be, «Yowasi xa di Gedeyon nan foxi a ra.»

³⁰ Na kui taakae naxa a fala Yowasi be, «I xa di ramini, a xa faxa, barima a bara Bali kuye serexebade kana, a man bara Aseri wuri masolixi rabira, naxan nu tixi a xun.»

³¹ Yowasi naxa mixie yaabi, naxee nu tixi a kanke, «Wo tan nan Bali xun mafalama? Wo tan nan a ratangama? Mixi yo naxan Bali xun mafala, na kanyi nan singe faxama beemanu kuye xa iba. Xa Ala nan na Bali ra, a tan xa a yete xun mafala, barima e a tan nan xa serexebade rabiraxi.»

³² Na loxe, e naxa Yerubaali xili fala Gedeyon xun ma, e nu fa a fala, «Bali xa a yete xun mafala, barima a bara a xa serexebade rabira.»

³³ Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoe gbete naxee keli sogetede, nee naxa e malan, e fa Yuruden igiri, e lu Yisireeli geya bunyi.

³⁴ Alatala Xaxili naxa lu Gedeyon be. A naxa feri fe, a xa Abiyeseri bonsoe maxili alako e birin xa bira a foxo ra.

³⁵ A naxa xerae xee Manasi boxi ma, nee fan xa bira a foxo ra. A man naxa xerae xee Aseri, Sabulon, nun Nafatali boxi ma, mennikae fan naxa kafu a ma.

³⁶ Gedeyon naxa a fala Alatala be, «Xa i wama Isirayila ratangafe n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe, i xa yi raba n be.

³⁷ N xa yexee kiri itala lonyi xun, a xa lu menni ke ra. Xa xini doxo yexee kiri nan kansan ma, boxi tan nabilinyi naxa xara, n fama a kolonde na temui ne, i tan nan Isirayila ratangama n saabui ra, alo i a masenxi ki naxe.»

³⁸ A naxa na raba na ki. Na kuye iba, a naxa keli subaxe ma, a yexee kiri bundu alako a xa a kolon xa xini doxoxi kiri ma. Ye, pooti ya keren naxa mini na kui.

³⁹ Gedeyon man naxa a fala Ala be, «Hali i bone mu te n xili ma, n ma woyen donxe nan yi ki. N man waxi seedeboxoya nan matofe yi kiri ra. Kiri kansan xa xara, xini xa boxi birin bunda.»

⁴⁰ Na ke ra, Ala naxa na raba na ki. Kiri kansan naxa xara, xini fa boxi birin bunda.

7

Madiyankae masote

¹ Yerubaali, naxan findi Gedeyon na, a nun jama naxan birin nu biraxi a foxo ra, e naxa keli subaxe ma, e sa kuru Xarodi dulonyi fe ma. Madiyankae nu malanxi kola biri More geya bunyi.

² Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa soorie bara gbo ye. Xa n bara Madiyankae sa e sagoe, Isirayilakae fama ne e yete wasude n na, e a fala, «Muxu tan nan muxu yete kan natangaxi.»

³ I xa jama yaamari, «Gaaxui bara naxee birin seren, e xa gbilen Galadi geya yire.» Xeme mixi wulu moxonon a nun firin naxa gbilen, konon xeme mixi wulu fu tan naxa lu naa.

⁴ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Han ya jama man gbo. Goro e ra xure biri, n fama e mayegetide menni ne. N na a fala i be naxan na, wo nun yi nan sigama, wo nun na kanyi xa siga. N na a fala xeme naxan birin na, e mu sigama, nee naxa bira i foxo ra.»

⁵ A naxa jama ragoro xure de ra. Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Naxee birin na ye kon e nenyi ra alo bare, i xa nee ti e xati ma. Naxee fan birin na e xinbi sin, e ye min, i xa nee fan ti e xati ma.»

⁶ Naxee birin ye ke e belexe kui, e naxa a min, e konti naxa siga xeme mixi keme saxan. Nama donxe naxa e xinbi sin, e nu fa ye kon e nenyi ra.

⁷ Alatala naxa a masen Gedeyon be, «Yi xeme mixi keme saxan naxee ye koxi e belexe kui, n fama wo ratangade e tan nan saabui ra. N

Madiyankae sama ne i sago. Yi nama donxoe, kankan xa siga a xonyi.» E naxa fandε tongo a nun feri naxee nu na pamae yi.

⁸ Gedeyon naxa e ragbilen e xonyi, na xeme mixi keme saxan gbansan naxa lu a yire. Madiyan xa soorie nu na a labe ra geya bunyi.

⁹ Na koe ra Alatala naxa a masen Gedeyon be, «I xa goro Madiyan soorie yire, barima n bara e sa i sagoe.

¹⁰ Xa gaaxui na i ma yi gere xa fe ra, wo nun i xa konyi Pura xa goro Madiyankae yire.

¹¹ I naxan mema naa, na fama i ralimaniyade. Goro e xa soorie yire sinden.» A tan nun a xa konyi Pura naxa goro, han soorie yonkinde fe ma.

¹² Madiyankae, Amalekikae, nun bonsoe gbete naxee keli sogetede, nu na geya bunyi. E wuya alo katoe. E xa joxome fan nu wuya alo meyenyi naxan na baa de ra.

¹³ Gedeyon to naa li, xeme nde naxa a xa xiye fala a boore be. A naxa a masen, «N yi xiye nan saxi. N taami ganxi nan toxi a firifirima Madiyan soorie yonkinde. A naxa a bonbo kiri banxi nde ra, a a rabira.»

¹⁴ A boore naxa a yaabi, «A mu findixi sese ra fo Gedeyon xa santidegema, Yowasi xa di Isirayilaka. Ala bara Madiyankae nun e xa soorie sa a sago.»

¹⁵ Gedeyon to ge xiye xa fe tagi raba ramede, a naxa a felen boxi ma, a Ala tantu. Na xanbi, a naxa gbilen Isirayila soorie yire, a a fala e be, «Wo keli, barima Alatala bara Madiyan soorie sa won sagoe.»

¹⁶ A naxa yi xeme mixi keme saxan itaxun doxo saxan na. A fa feri nun fepe lanmadie so e birin yi ra, te na fepe kui.

¹⁷ A naxa a fala e be, «Wo xa n mato, n na naxan naba, wo fan xa na raba. N nefε soorie yire li, n na naxan naba, wo fan xa na raba.

¹⁸ Muxu feri fema temui naxe, wo fan xa wo gbe fe soorie yonkinde

rabilinyi. Wo xa a fala wo xui itexi ra, «Alatala nun Gedeyon be!»»

¹⁹ Gedeyon nun a xa soori mixi keme saxan, naxa Madiyan soorie yire li, e e xa yire makantade masara koe tagi temui naxe. E naxa feri fe, e fepe iboo.

²⁰ Yi mixi kuru saxanyie naxa feri fe, e naxa fepe iboo, te suxuxi e koola belexee ra, feri suxuxi e yirefanyi belexee ra e naxan fema. E nu fa a fala e xui itexi ra, «Won xa gere so Alatala nun Gedeyon be.»

²¹ E birin naxa ti e tide, Madiyan soorie rabilinyi. Madiyankae naxa e gi, e siga sonxo ra.

²² Isirayila soori mixi keme saxanyie nu feri fe temui naxe, Alatala naxa a niya Madiyankae xa e boore faxesa santidegema ra. Soori donxoe naxa e gi han Beti Sita, Serera mabiri, han Abeli Mexola, Tabati mabiri.

²³ Isirayila xeme naxa e malan, Nafatalikae, Aserikae, nun Manasikae. E birin naxa Madiyankae keru.

²⁴ Gedeyon naxa xerae xee Efirami geyae yire, e xa a fala, «Wo goro Madiyankae ya ra, wo singe xa ti Yuruden xure igirima dennaxe han Beti Baara.» Na kui Efirami xeme naxa e malan, e siga Yuruden xure igirima dennaxe, han Beti Baara.

²⁵ E naxa Madiyankae xa mange firinyie suxu, Orebi nun Seebi. E naxa Orebi faxesa Orebi fanye yire, e naxa Seebi faxesa Seebi weni bogi bunduma dennaxe. E naxa Madiyankae keru, e fa Orebi nun Seebi xunyie ra Gedeyon xon Yuruden fe ma.

8

Madiyankae bonbofe

¹ Efirami xeme naxa a fala Gedeyon be, «I yi mooli rabaxi muxu ra munfe ra? I to siga Madiyankae gere, munfe ra i mu muxu xili, won birin xa siga?» Sonxoe belebele naxa bira a i e tagi.

² A naxa e yaabi, «Wo naxan nabaxi, na dangi n gbe rabaxi ra pon. Eframikae xa wali lanmadi tide gbo Abiyeseri bɔnsɔɛɛ xa wali xungbe bɛ.

³ Alatala Madiyankae xa mangɛɛ Orebi nun Seebi saxi wo tan nan sago. N munse rabaxi naxan tide gbo na bɛ?» A to gɛ wɔyɛnde, e bɔɛ naxa goro.

⁴ Hali Gedeyon nun a xa sɔɔrie mixi kemɛ saxanyie to nu taganxi, e Yuruden igiri nɛ Madiyankae kerife ra.

⁵ A naxa a fala Sukotikae bɛ, «N bara wo maxandi, wo taami nde so n ma mixie yi ra, barima e bara tagan. N na Madiyankae xa mangɛɛ Sɛba nun Salamuna nan kerife.»

⁶ Sukoti mangɛɛ naxa Gedeyon yaabi, «Wo jan bara gɛ Sɛba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa sɔɔrie yi ra munfe ra?»

⁷ Gedeyon naxa a fala, «Alatala na Sɛba nun Salamuna sa n sago temui naxɛ, n fama wo fatee mabɔɔde gbengberen yire tunbee nan na.»

⁸ Gedeyon naxa keli menni, a siga Peniyeli. A naxa mennikae fan makula taami ra. Peniyelikae fan naxa a yaabi alɔ Sukoti mixie a yaabi ki naxɛ.

⁹ A naxa a fala nee fan bɛ, «N na xunnakeli sɔɔ, n fama be wo xa taa tɛtɛ birin nabirade.»

¹⁰ Sɛba nun Salamuna nu na Karakore, e nun e xa sɔɔri mixi wulu fu nun suuli jɔndɔn. E tan gbansan nan nu luxi. Sɔɔri mixi wulu kemɛ mixi wulu mɔxɔɛn nu bara faxesa santidegema ra bɔnsɔɛɛ ya ma naxee kelixi sogetede.

¹¹ Gedeyon naxa te kira xɔn ma Noba nun Yogbeha sogetede biri. A naxa sɔɔrie bɔnbɔ naa, naxee nu laxi a ra a gere mu e lima sɔnɔn.

¹² Madiyan mangɛɛ Sɛba nun Salamuna fan naxa e gi. Gedeyon naxa bira e foxɔ ra, han a e suxu, a fa e xa sɔɔrie birin nagi.

¹³ Yowasi xa di Gedeyon to fa kelife gere sode Xɛɛɛɛ geya fari,

¹⁴ a naxa Sukoti fonike nde suxu, a a karaxan a xa Sukoti mangɛɛ nun kuntigie xilie sɛbɛ a bɛ. Nee naxa lan mixi tongo solofere a nun solofere ma.

¹⁵ Gedeyon naxa siga Sukoti, a a fala e bɛ, «Sɛba nun Salamuna nan yi ki, wo n konbi naxee xa fe ra. Wo naxa a fala, «Wo jan bara gɛ Sɛba nun Salamuna suxude? A lanma muxu xa taami so i xa sɔɔrie yi ra munfe ra?»»

¹⁶ Na kui a naxa taa kuntigie suxu, a e bɔnbɔ gbengberen yire tunbee ra.

¹⁷ A naxa Peniyeli tɛtɛ fan nabira, a fa mennikae faxesa.

¹⁸ Gedeyon naxa Sɛba nun Salamuna maxɔrin, «Wo mixi naxee faxesa Taboro, e nu na di?» E naxa a yaabi, «E nu nɛ alɔ i tan. E birin nu luxi alɔ mangɛdie.»

¹⁹ Gedeyon naxa a fala e bɛ, «N taarae nan nu na e ra, n nga xa die. N bara n kali Alatala jɛɛ ra, xa wo mu e faxesa nu, n fan mu wo faxesa nu.»

²⁰ A naxa a fala Yeteri bɛ, a xa di singe, «E faxesa!» Kɔnbɔ Yeteri mu a xa santidegema ba a tɛɛ i, barima fonike nan nu a ra, a gaaxuxi.

²¹ Sɛba nun Salamuna naxa a fala Gedeyon bɛ, «Xa xɛmɛ nan i ra, i tan yetɛ yati xa muxu faxesa.» Gedeyon naxa keli keren na, a e faxesa. A naxa kɔnmagoree ba e xa jɔxɔmɛɛ kɔn ma.

²² Isirayila xɛmɛ naxa a fala Gedeyon bɛ, «I xa findi muxu xa mangɛ ra, na dangi xanbi i xa di, nun na xa di. I bara muxu ratanga Madiyankae ma.»

²³ Gedeyon naxa a fala e bɛ, «N tan nun n ma di, muxu mu findima wo xa mangɛ ra. Alatala nan na wo xa mangɛ ra.»

²⁴ Gedeyon man naxa wɔyɛn e bɛ. A naxɛ, «Xa wo bara tin, a xɔli n ma kankan xa xurundɛ keren so n yi ra, wo naxan sɔɔxi wo wasaso see ra gere kui.» Xurundɛ xɛɛma daaxi nu soxi Madiyankae bɛlɛxɛɛ ra, barima e kelixi Sumayila bɔnsɔɛ nɛ.

²⁵ E naxa a fala, «Muxu bara tin na ra.» E fa dugi itala, e birin fa e xa xurunde keren keren sa dugi kui e naxan soto wasaso see ra.

²⁶ Gedeyon xεεma naxan maxorin, a binye naxa siga han kilo moxoren, bafe xunmasee ra, tuli rasoe, donma gbeeli Madiyan mange daaxi, a nun joxome konmagore.

²⁷ Gedeyon naxa serexedube kuntigi donma yailan na xεεma ra, a a ti Ofara, a xa taa kui. A raponyi, na naxa findi gantanyi ra Gedeyon nun a xa denbaya be, barima Isirayilakae birin naxa na findi e xa ala ra.

²⁸ Isirayilakae naxa Madiyan lu e xa noe bun ma, nee mu xunnakeli soto sonon. Boxi naxa lu bojesa kui ne tongo naani Gedeyon xa simaya kui.

²⁹ Yowasi xa di Yerubaali naxa gbilen a xonyi.

³⁰ Gedeyon naxa di tongo solofere bari, barima gine gbegbe nan nu doxoxi a xon.

³¹ A xa konyi gine naxan nu na Sikemi, na fan naxa di xeme bari a be. A naxa Abimeleki xili fala a xun.

³² Yowasi xa di, Gedeyon naxa faha simaya fanyi kui. E naxa a ragata Yowasi xa gaburi yire Ofara, Abiyesa bonsoe nu na dennaxe.

³³ Gedeyon to faha, Isirayilakae man naxa Alatala bejin, e xa Bali kuyee batu. E naxa Bali Beriti findi e xa ala ra.

³⁴ Isirayilakae naxa nεemu e Marigi Alatala ma, naxan e ratanga e yaxui birin belexe i, naxee nu e rabilinxi.

³⁵ E mu dugutegepa rasiga Yerubaali xa denbaya ma fefe ma, hali a to nu bara fe fanyi gbegbe raba Isirayila be.

9

Abimeleki findife mange ra

¹ Yerubaali xa di Abimeleki naxa siga Sikemi a nga xunyie yire. A naxa yi masenyi ti a nga xabile be,

² «Katarabi Sikemi kuntigie birin ma, <Wo wama a xon ma Yerubaali xa di tongo solofere birin xa findi

wo xa mange ra, ka mixi keren gbansan xa findi wo xa mange ra? Wo xa wo ratu a ma, won findixi wuli keren fase keren nan na.»

³ A nga xunyie naxa na masenyi birin tagi raba Sikemi kuntigie be. Kuntigie naxa tin birafe Abimeleki foxo ra, barima e ngaxakerenyi nan nu a ra.

⁴ E naxa gbeti kilo solomasaxan fi a ma, kelife Bali Beriti xa salide kui. Abimeleki naxa kobiri so xeme rabejinxie nun kalabantee yi ra, alako e xa bira a foxo ra.

⁵ A naxa siga a baba xonyi Ofara, a a xunyae birin faha. Yerubaali xa di tongo solofere birin naxa faha fanye keren fari, fo Yotami, Yerubaali xa di donxoe, naxan nu bara a noxun e ma.

⁶ Sikemi kuntigie nun Beti Milo nama birin naxa e malan Sikemi, geme belebele nun wuri tofanyi tixi dennaxe. E naxa Abimeleki findi mange ra menni.

⁷ Yotami to na fe me, a naxa siga a sa ti Garisimi geya fari, a fa a fala a xui itexi ra, «Sikemi kuntigie, xa wo wama ne Ala xa a tuli mati wo ra, wo xa wo tuli mati n tan na.

⁸ Loxoe nde, wuri bilie naxa a nate e xa mange keren sugandi. E naxa a fala oliwi bili be, <Findi muxu xa mange ra.>

⁹ Konon oliwi bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ture raminife foxo ra, ture naxan findima binya se ra Ala nun mixie be, alako n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»>

¹⁰ «Wuri bilie naxa a fala xore bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mange ra.>

¹¹ Konon xore bili naxa a fala e be, <N tan mu gbilenma n bogi joxunme fanyi raminife foxo ra, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»>

¹² «Wuri bilie naxa a fala weni bili be, <I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mange ra.>

¹³ Konon weni bili naxa e yaabi, <N tan mu gbilenma n ma weni raminife foxo ra naxan Ala nun mixie raseewama, alako kansan n xa nu sa n iyan wuri bilie xun.»>

14 «Na kui wuri bilie naxa a fala tunbe kungsi бє, «I tan xa fa be, i xa findi muxu xa mangє ra.»

15 Tunbe kungsi naxa wuri bilie yaabi, «Xa wo waxi janige fanyi nan nabafe n бє alako n xa findi wo xa mangє ra, wo fa be, wo xa fa lu n niini bun ma. Xa na mu a ra, тє minima нє tunbe kungsi kui, a Liban wuri bili fanyi birin gan.»

16 Yotami man naxa a masen e бє, «Yakosi, wo tan Abimeleki findife mangє ra, wo a rabaxi tinxinyi nan ma? Wo fe fanyi nan nabaxi Yerubaali nun a xa denbaya ra na ki? Wo a xa fe fanyi sare ragbilenxi a ma na ki нє?

17 N baba gere soxi нє wo tan бє, a a nii fi gere ma, a wo ratanga Madiyankae belexe i.

18 Kɔnɔ wo tan, wo bara keli n baba xa denbaya xili ma to lɔxɔɛ, wo bara a xa di xemє mixi tongo solofere faxa fanye keren fari, wo fa Abimeleki findi mangє ra kuntigie xun ma Sikemi. Wo bara Gedeyon xa konyi gine xa di findi wo xa mangє ra, barima wo ngaxakerenyi lanxi a tan nan ma.

19 Xa na birin kelixi janige fanyi nun tinxinyi nan ma Yerubaali nun a xa denbaya mabiri, awa wo tan nun Abimeleki xa rafan wo boore ma.

20 Xa na mu a ra, тє xa mini Abimeleki, a xa Sikemi kuntigie nun Beti Milo mixie gan. Тє xa mini e fan ma, a xa Abimeleki gan!»

21 Yotami naxa keli naa, a sa a nɔxun Beeri, dɛnnaxɛ makuya a taara Abimeleki ra.

22 Abimeleki naxa Isirayila yamari jɛ saxan bun ma.

23 Na тєmui, Ala naxa xaxili kobi raso Abimeleki nun Sikemi kuntigie tagi. Sikemi kuntigie fa Abimeleki yanfa.

24 Na kui e birin xa e xa fe jaaxi sare soto. Abimeleki nu bara a ngaxakerenyie faxa, Yerubaali xa di tongo solofere. Sikemikae nu bara Abimeleki mali na faxe tife ra.

25 Sikemi kuntigie naxa mixie ti yanfanteya ra Abimeleki xili ma

geyae xun tagi, e nu mixie fetenken naxee nu dangima kira ra e yire. Abimeleki naxa na fe мє.

26 Lɔxɔɛ nde Ebedi xa di Gaali nun a xunyae naxa fa Sikemi. Taa kuntigie naxa lanlanteya sa a ma.

27 E birin naxa siga weni bilie yire, e xa weni bogi ba. E naxa na bogie bundu, e fa xulunyi ti. E naxa so e xa ala batude kui, e naxa e dɛge, e e min, e fa Abimeleki danka.

28 Ebedi xa di Gaali naxa a fala e бє, «Won tan Sikemikae luxi Abimeleki xa nɔɛ bun ma munfe ra? Yerubaali xa di xa mu lanxi a ma? Abimeleki mu Sebulu xa findixi taa gomina ra? A lanma wo xa lu Hamori xa mixie tan xa yaamari bun ma, barima Hamori nan Sikemi benba ra. Won luxi Abimeleki xa mangeya bun ma munfe ra?

29 Xa Sikemikae fa bira n tan fɔxɔ ra nu, n Abimeleki kerima нє keren na.» Na masenyi dangi xanbi, Gaali naxa a fala Abimeleki бє, «I xa soorie ramini, won xa gere.»

30 Sebulu, taa gomina to Ebedi xa di Gaali xa masenyi мє, a бɔjɛ naxa te.

31 A naxa xɛɛrae xɛɛ gundɔjɔxɔjɔ ra Abimeleki xɔn, e xa a fala a бє, «Ebedi xa di Gaali nun a xunyae bara fa Sikemi, e na taa mixie бɔjɛ ratefe i xili ma.

32 Keli, i xa fa to kɔɛ ra, i tan nun jama naxan birin biraxi i fɔxɔ ra, wo xa taa mɛlɛn.

33 Subaxɛ, i xa keli, i fa taa suxu. Gaali nun a xa mixie na ti wo ya ra, wo xa wo sɛnbɛ masen e бє.»

34 Abimeleki nun a xa soori xunde naani naxa keli kɔɛ ra, e sa Sikemi mɛlɛn.

35 Ebedi xa di Gaali to keli gɛɛsɛgɛ, a sa ti taa sode dɛ ra, Abimeleki nun a xa soorie naxa mini kɛnɛ ma.

36 Gaali to soorie to, a naxa a fala Sebulu бє, «Nama nde nan na gorofe geya fari yi ki.» Sebulu naxa a yaabi, «I geya niini nan findixi mixie ra na ki.»

37 Gaali man naxa a fala, «Nama yati nan na gorofe taa kui yi ki. Nama gbete fan na fafe sematɔe xa wuri bili kira xɔn.»

³⁸ Sebulu naxa a yaabi, «I xa woyen xungbe na minden, i tan naxan nu a falama, <Sikemi luxi Abimeleki xa yaamari bun ma munfe ra?» I mu nu yi mixie konbi xe? Siga, i sa e gere.»

³⁹ Gaali naxa ti Sikemi kuntigie ya ra, e naxa Abimeleki gere.

⁴⁰ Mixi gbegbe naxa faxa taa sode de ra. Abimeleki naxa Gaali keri

⁴¹ han Aruma. Sebulu naxa Gaali ngaxakerenyie keri Sikemi kui, hali keren, a mu lu naa.

⁴² Na kuye iba, pama naxa siga daaxa. Abimeleki to na fe kolon,

⁴³ a naxa soorie tongo, a e itaxun xunde saxan na. E naxa e noxon daaxa han pama birin naxa mini, e fa keli e xili ma, e e bonbo.

⁴⁴ Abimeleki xa xunde naxa sa ti taa sode de ra. Boore xunde firinyi naxa sin na mixie ma, naxee nu na daaxa, e naxa e birin sonto.

⁴⁵ Abimeleki naxa gere so na taa ma yanyi birin, han a naxa no a ra, a mennikae birin faxa. A man naxa na taa rabira, a foxe sa na ma.

⁴⁶ Sikemikae naxee luxi, e to na fe me, e naxa so Eli Beriti kuye xa salide kui.

⁴⁷ E naxa sa a fala Abimeleki be, a Sikemi taa kuntigie bara malan salide kui.

⁴⁸ Na kui Abimeleki naxa te Salamon geya fari nun pama naxan nu biraxi a foxo ra. Abimeleki naxa beera suxu a belexe. A naxa wuri salonyi nde sege, a a sa a kon ma. Na xanbi, a naxa a fala pama be naxan nu biraxi a foxo ra, «Wo bara a to n naxan nabaxi? Wo fan xa na mooli raba mafuren mafuren.»

⁴⁹ Nama birin naxa wuri salonyi keren keren sege, e fa bira Abimeleki foxo ra. E naxa na wurie ti na salide sode de ra, e fa te so, e mixi birin gan. Sikemika wulu keren, ginnee nun xemee, naxa sonto na ki.

⁵⁰ Na dangi xanbi, Abimeleki naxa siga Tebeti, a xa mennikae gere. A to yonkinde yailan menni, a naxa no Tebeti ra.

⁵¹ Makantade itexi nde nu na taa tagi, xemee nun ginnee naxa sa e

noxun menni, a nun taa kuntigie. E naxa na balan e xun ma, e tixi na fari.

⁵² Abimeleki to menni li, a naxa makore a naade ra alako a xa te sa na ma.

⁵³ Na nan lan ginne nde naxa mengi din se geme daaxi sin Abimeleki xunyi, a xunyi naxa bo.

⁵⁴ Abimeleki naxa a fala a xa fonike be, naxan nu a xa geresose xaninma, a naxe, «I xa santidegema ba a tee i, i xa n napon, alako mixi naxa a fala ginne nan n faxaxi.» Na kui na fonike naxa a soxo santidegema ra, a a faxa.

⁵⁵ Isirayila xemee to a to Abimeleki bara faxa, e birin naxa gbilen e xonyi.

⁵⁶ Na kui Ala Abimeleki xa wali kobi ragbilen ne a ma, a naxan naba a baba ra, a xunya tongo solofere faxafe ra.

⁵⁷ Ala na toore birin nagbilen ne Sikemikae ma e xa kobina sare ra. Yerubaali xa di xemee Yotami xa danke naxa e birin nayarabi.

10

Isirayila kiitisa Tola

¹ Abimeleki to faxa, Puwa xa di Tola, Dodo xa mamadi, naxan fatanxi Isakari bonsoe ra, a naxa keli a xa Isirayila ratanga. A nu sabatixi Samiri ne, Efirami geyae fari.

² A naxa findi kiitisa ra Isirayila je moxonnen nun saxan. Na xanbi a naxa faxa, e sa a ragata Samiri.

Isirayila kiitisa Yayiri

³ Tola to dangi, Yayiri Galadika naxa keli, a findi Isirayila kiitisa ra je moxonnen nun firin.

⁴ Di tongo saxan nan nu na a be. E nu jere ma sofale tongo saxan nan fari, e nu taa tongo saxan yamarima Galadi boxi ma. Han to na taae xili falama Yayiri xa taae.

⁵ Yayiri naxa faxa, e sa a ragata Kamon.

Isirayila kiitisa Yefite

⁶ Isirayilakae man naxa fee raba naxan mu rafan Alatala ma. E

naxa Bali nun Asitarate kuye batu, Aramikae xa alae, Sidonkae xa alae, Mowabakae xa alae, Amonikae xa alae, a nun Filisitakae xa alae. E naxa Alatala finsiriwali, e tondi tubide a be.

⁷ Alatala bope naxa te Isirayila xili ma, a fa e sa Filisitakae nun Amonikae sagoe.

⁸ E naxa Isirayilakae tōro, e e paxankata na je bun ma. E man naxa Isirayilakae paxankata naxee fan nu sabatixi Yuruden naakiri ma, Amonikae xa boxi ma, je fu nun solomasaxan bun ma.

⁹ Amonikae naxa dangi Yuruden na, alako e xa sa Yudaya, Bunyamin, nun Eframi fan gere. Isirayila bope tōro ne ki fanyi na waxati.

¹⁰ Isirayilakae naxa Alatala xili e xui itexi ra, e nu fa a fala, «Muxu bara yunubi raba i ra, barima muxu bara gbilen muxu Marigi Ala foxo ra, muxu man bara Bali kuyee batu.»

¹¹ Alatala naxa a masen Isirayilakae be, «Misirakae, Amorikae, Amonikae, Filisitakae,

¹² Sidonkae, Amalekikae, nun Mayonkae to wo tōro, wo naxa n xili wo xui itexi ra. Na temui, n mu wo ba xe e sagoe?

¹³ Kono wo tan bara n finisiriwali, wo fa ala gbete batu. Na nan a toxi n mu wo ratangama sonon.

¹⁴ Wo sa sonxo wo xa alae ra, wo naxee sugandixi. E xa wo ratanga wo xa tōree ma.»

¹⁵ Isirayilakae naxa a masen Alatala be, «Muxu bara yunubi raba. I xa i waxonfe raba muxu ra, kono yandi i xa muxu rakisi to.»

¹⁶ Na temui e naxa gbilen si gbete xa alae foxo ra, e fa Alatala batu. Alatala nu bara kinikini e ma e xa tōree kui.

¹⁷ Amonikae naxa e malan, e sa kuru Galadi. Isirayilakae fan naxa e malan, e sa kuru Misipa.

¹⁸ Galadi pama nun mangee nu fa a fala e boore be, «Xeme mundun fama yi gere folode Amonikae ma? Na kanyi nan findima Galadikae xa mange ra.»

11

Isirayila kiitisa Yefite

¹ Yefite Galadika, gereso hagige nan nu na a ra. Langoe gine nde nun Galadi nan ma di nu a ra.

² Galadi xa gine naxa die bari a be. Na gine xa die naxa mo, e fa Yefite keru, e a fala a be, «I mu fama muxu baba ke sode, barima gine gbete nan ma di lanxi i ma.»

³ Yefite naxa keli, a makuya a taarae ra, a sa sabati Tobo boxi ma. Menni xeme rabinxie naxa lu a fe ma, e xa bira a foxo ra.

⁴ Na dangi xanbi, Amonikae to Isirayilakae gere,

⁵ Galadi forie naxa siga Yefite fende Tobo boxi ma.

⁶ E naxa a fala Yefite be, «Won xee, i xa findi muxu xa yarerati ra alako won xa Amonikae gere.»

⁷ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Wo mu n xonxi xe? Wo mu n keru n baba xa banxi kui? Munfe ra wo n fenma yakosi wo xa tōree kui?»

⁸ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Na fe yati nan a xeexi muxu faxi i yire yakosi, alako won birin xa siga, i xa Amonikae gere, i man xa findi Galadikae birin xa mange ra.»

⁹ Yefite naxa Galadi forie yaabi, «Xa wo n nagbilen alako n xa Amonikae gere, xa a sa a li Alatala naxa e sa n sagoe, n tan yati nan findima wo xa mange ra.»

¹⁰ Galadi forie naxa a fala Yefite be, «Alatala bara findi won seede ra, muxu fama i xa woyenyi raka-malide.»

¹¹ Yefite nun Galadi forie naxa siga, pama naxa a findi e xa mange nun e xa soorie yarerati ra. Yefite naxa gbilen a xa masenyi birin ma Alatala ya i Misipa.

¹² Yefite naxa xerae xee Amonikae xa mange xon, e xa a fala a be, «Munfe ra i faxi n gere n ma boxi ma?»

¹³ Amonikae xa mange naxa Yefite xa xerae yaabi, «Isirayilakae to keli Misira, e naxa n ma boxi birin tongo folofe Arinon xure ma, sa dxo Yaboko xure ra, han Yuruden

xure. I xa na ragbilen n ma lanyi kui.»

¹⁴ Yefite man naxa xεεrae xεε Amonikae xa mange xon.

¹⁵ E xa a fala a be, «Yefite woyen xui nan yi ki. Isirayilakae mu Mowaba boxi nun Amoni boxi yo tongoxi.

¹⁶ Isirayila jama to keli Misira boxi ma, e naxa e jere gbengberenyi ma han Xulunyumi Baa, e fa so Kadesi.

¹⁷ Na temui Isirayila naxa xεεrae xεε Edon mange xon, e xa a fala a be, «A lu muxu xa dangi i xa boxi ma.» Konon Edon mange mu tin na ra fefe ma. E naxa xεεrae xεε Mowaba mange fan xon. A naxa tondi, Isirayilakae fa lu Kadesi.»

¹⁸ «Na dangi xanbi, e naxa Edon boxi nun Mowaba boxi mabilin gbengberenyi ma. E e jere Mowaba boxi sogetede biri, han e Arinon xure igiri. Na kui e mu soxi Mowaba boxi ma, barima Arinon findixi Mowaba xa naaninyi nan na.

¹⁹ Na temui Isirayilakae naxa xεεrae xεε Sixon xon, Amorikae xa mange naxan nu na Xesibon. Isirayilakae naxa a fala a be, «A lu muxu xa mini i xa boxi ra, muxu xa siga muxu xa boxi ma Ala naxan sugandixi muxu be.»

²⁰ Konon Sixon mu tin Isirayilakae xa mini a xa boxi ra. A naxa a xa jama birin malan, e naxa kuru Yahasi, e Isirayila gere.

²¹ Isirayila Marigi Alatala naxa Sixon nun a xa jama sa Isirayila sagoe. Isirayilakae naxa no e ra, e fa sabati Amorikae xa boxi birin ma,

²² folofe Arinon xure ma, sa dɔxo Yaboko xure ra, folofe gbengberenyi ma, sa dɔxo Yuruden na.»

²³ «Isirayila Marigi Alatala bara Amorikae xa boxi fi muxu ma, i tan wama na boxi bafe muxu yi munfe ra?

²⁴ I xa ala Kemosi, a boxi naxan soxi i yi ra, i mu i wasasoma ne? Muxu fan, muxu Marigi Alatala boxi naxan birin soxi muxu yi ra, muxu na suxuma ne.

²⁵ I joxo a ma i senbe dangixi ne Balaki ra, Siporo xa di, Mowaba mange? Na tan mu tin Isirayila gere de fefe ma.

²⁶ Ne keme saxan nan yi ki, Isirayila sabatixi Xesibon nun a rabilinyie, Aroweri nun a rabilinyie, a nun taa birin naxee na Arinon xure de ra. Munfe ra wo mu e rasuxu na waxati bun ma?

²⁷ N tan mu haake yo rabaxi i ra. I tan nan fe jaaxi rabafe n na, gere tife n be. Alatala, kiitisa xungbe, a xa Isirayilakae nun Amonikae maki-iti to loxo.»

²⁸ Amonikae xa mange mu tin a tuli matide Yefite xa masenyi ra.

²⁹ Alatala Xaxili naxa goro Yefite ma. Yefite naxa Galadi nun Manasi igiri. A naxa dangi Misipa ra Galadi boxi ma. A naxa siga han Amonikae xa boxi ma.

³⁰ Yefite naxa laayidi tongo Alatala be, a a fala a be, «Xa i sa Amonikae birin sa n sagoe,

³¹ naxan singe na mini n ma banxi naade ra fafe n nalande, n ne gbilenma kelifa ra Amonikae xa boxi ma seewe kui temui naxe, na kanyi bama serexe gan daaxi nan na Marigi Alatala be.»

³² Yefite naxa siga Amonikae xa boxi ma e gere de. Alatala naxa e sa a sago.

³³ A naxa e bonbo a xoxoxe ra folo Aroweri ma, sa dɔxo Miniti biri ra, taa moxonen, han Habila Keramimi. Amonikae naxa lu yaagi kui Isirayilakae ya i.

Yefite xa di gine

³⁴ Yefite naxa gbilen Misipa. A to a xonyi li, a xa di gine naxa mini a ralande. A nu fare boronma maxasee xui ra. A xa di kerenyi nan nu a ra, di xeme mu nu na, di gine gbete fan mu nu na a be.

³⁵ A fefe a xa di gine to, a naxa a xa donmae iboo, a a fala, «N ma di gine, i bara n naso toore xungbe kui, i bara a niya n xa sunnun a jaaxi ra. N bara laayidi tongo Alatala be, n mu noma gbilende na ma sonon.»

³⁶ A xa di gine naxa a fala a be, «N baba, i laayidi naxan tongo Alatala be, i xa na rakamali. I naxan fala Alatala be, i xa na raba n na, barima Alatala bara i gbeɲɔɔ i yaxui Amonikae ma.»

³⁷ A man naxa a fala a baba be, «I xa fe keren naba n be. I xa mame ti kike firin alako n xa siga geyae fari, a nun n booree, muxu xa wa ti barima n mu fama dɔxode xeme xɔn.»

³⁸ A baba naxa a yaabi, «Siga.» A naxa a xa di gine mame kike firin. A nun a booree naxa siga wa tide geyae fari, barima a mu fama dɔxode xeme xɔn.

³⁹ Na kike firinyie rapɔnyi, a naxa gbilen a baba yire. A baba naxa a xa laayidi tongoxi rakamali. A xa di mu nu xeme fe kolonxi. Na nan a toxi Isirayilakae naxa yi naamunyi ramini:

⁴⁰ Ne birin Isirayila ginɛdimɛdie Yefite Galadika xa di gine xa kinikini rabama ne xi naani, alako e xa ratu a xa fe ma.

12

Eframikae nun Galadikae xa gere

¹ Eframi xeme naxa e malan, e Yuruden igiri. E to Sefon li, e naxa a fala Yefite be, «Munfe ra i sigaxi Amonikae gere, i mu muxu xili alako won birin xa siga? Muxu fama te nan sade i xa banxi ma, wo birin xa gan.»

² Yefite naxa e yaabi, «N tan nun n ma pama, nu na lantareya belebele nan kui yi ki, muxu nun Amonikae ra. N wo maxili temui naxe, wo mu tin fade n bade e sago.

³ N to a to wo mu fafe n natangade, n naxa te Amonikae gere, hali na to findi fe xɔɔxɔe ra n be. Alatala naxa e sa n sago. Wo faxi n gere munfe ra?»

⁴ Yefite naxa Galadi xeme birin malan, e xa Eframikae gere. Galadi xeme naxa Eframikae bonbo, barima e nu bara a fala, «Wo tan Galadikae, wo wo gixi ne kelife Eframi, wo siga Manasi boxi ma.»

⁵ Na gere dangi xanbi, Galadikae naxa ti Yuruden xure igiride ra gbilenfe ra Eframi boxi ma. Eframika nde na wa gbilenfe a xonyi kelife gere yire, fo a xa a fala na Galadikae be, «N wama Yuruden igirife.» Galadikae na kanyi maxɔrinma ne, «Eframika nan na i ra?» A na e yaabi, «Ade,»

⁶ Galadikae man a falama a be, «Awa, a fala ba <Xiboleti>.» Eframikae to mu fata na falade, e tan nu a falama ne, «Kiboleti.» Na kui Galadikae a kolonma na kanyi findixi Eframika nan na naxan wama a gife. E a kon naxabama keren na menni Yuruden xure igiride ra. Eframika mixi wulu tongo naani nun firin sɔntɔ na ki ne.

⁷ Yefite Galadika naxa findi Isirayila kiitisa ra ne senni bun ma. A to faxa, a naxa ragata Galadi tae tagi.

Isirayila kiitisa Ibisani

⁸ Yefite dangi xanbi, Ibisani Beteleemuka naxa findi kiitisa ra Isirayila.

⁹ A naxa di xeme tongo saxan nun di gine tongo saxan bari. A naxa a xa di gine fi bonsoe gbete xeme ma. A man naxa gine tongo saxan fan fen bonsoe gbete ra a xa di xeme be. A naxa findi Isirayila kiitisa ra ne solofere bun ma.

¹⁰ Ibisani to faxa, a naxa ragata Beteleemu.

Isirayila kiitisa Elon

¹¹ Ibisani dangi xanbi, Elon Sabulonka naxa findi kiitisa ra Isirayila boxi ma ne fu bun ma.

¹² A to faxa, a naxa ragata Ayalon, Sabulon boxi ma.

Isirayila kiitisa Abadon

¹³ Ibisani dangi xanbi, Hileli xa di Abadon Piratonka naxa findi kiitisa ra Isirayila.

¹⁴ A naxa di tongo naani nun mamadi tongo saxan sɔtɔ, e te sofale tongo solofere fari. A naxa findi Isirayila kiitisa ra ne solomasaxan bun ma.

¹⁵ Hileli xa di Abadon Piratonka to faxa, a naxa ragata Piraton Efirami boxi ma, Amalekikae xa geya fari.

13

Samison barife

¹ Isirayilakae man naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. Na nan a toxi Alatala naxa e lu Filisitakae sagoe je tongo naani bun ma.

² Dana bōnsōe mixi nde nu na Soraha naxan xili Manowa. Dibaritare nan nu a xa giñe ra.

³ Alatala xa maleke naxa mini na giñe ma, a fa a fala a be, «Hali dibaritare to i ra, i fama tegeḁe, i fa di xeme bari.

⁴ I naxa sese min naxan nōma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeñxi,

⁵ barima i fama tegeḁe, i di xeme bari. I naxa a xunyi bi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari. Na kui a xili <Ala xa Nasari.> A tan nan Isirayilakae rakisi folōma Filisitakae ma.»

⁶ Na giñe naxa siga, a sa a fala a xa mōri be, «Ala xa mixi nde bara fa n yire, a luxi n be alo Ala xa maleke. A magaaxu. N mu a maxōrin a kelixi dennaxe, a fan mu a xili fala n be.

⁷ A naxa a masen n be, «I fama tegeḁe, i fa di xeme bari. I naxa sese min naxan nōma i siiside. I naxa sese don naxan mu seniyeñxi, barima yi di fixi Ala nan ma beenu a xa bari, han a laaxirama temui naxe. Ala xa Nasari na a ra.»

⁸ Manowa naxa Alatala maxandi yi ki, «N Marigi, i man xa i xa mixi xee muxu xōn ma alako a xa muxu xaran na di xuru ki ra.»

⁹ Ala naxa Manowa xa dube suxu, a man naxa a xa maleke xee a xa giñe xōn ma. Manowa xa giñe nu dōxōxi xe ma a xa mōri mu nu na naa.

¹⁰ A to a to, a naxa a gi keren na, a sa a fala a xa mōri be, «Xeme naxan fa n yire, a man bara fa.»

¹¹ Manowa naxa keli, a bira a xa giñe foxō ra. A to na xeme li, a naxa a maxōrin, «I tan nan wōyen n ma giñe ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.»

¹² Manowa man naxa a maxōrin, «I xa masenyi na kamali temui naxe, a lanma muxu xa na di xuru di?»

¹³ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «I xa giñe xa a raba alo n a fala a be ki naxe.

¹⁴ A naxa weni sansi bogi yo don, a naxa weni nun a maniyē min, a naxa donse seniyeñtare don. A xa na birin naba alo n a fala a be ki naxe.»

¹⁵ Manowa naxa a fala Alatala xa maleke be, «I xa lu be sinden, muxu xa si pin i be.»

¹⁶ Alatala xa maleke naxa a yaabi, «Hali n lu be, n mu i xa donse donma, kōnō xa i wama serexe gan daaxi tan bafe Alatala be, na fan.» Manowa mu nu a kolon Alatala xa maleke nan a ra.

¹⁷ Manowa naxa a maxōrin, «I xili di? Muxu xa na kolon alako muxu xa i matōxō i xa masenyi kamalima temui naxe.»

¹⁸ Alatala xa maleke naxa a maxōrin, «I wama n xili kolonfe munfe ra? Gundo nan a ra.»

¹⁹ Manowa naxa na si nun farin nde ba serexe gan daaxi ra fanye nde fari Alatala be. Na temui kaabanako nde naxa raba e ya xōri.

²⁰ Na te nu na tefe koore ma temui naxe, Alatala xa maleke fan naxa te koore ma na te kui. Manowa nun a xa giñe to na to, e naxa e felen boxi ma.

²¹ Alatala xa maleke to siga, Manowa nun a xa giñe mu nu a to sōnōn. E naxa a kolon Alatala xa maleke yati yati nan nu a ra.

²² Manowa naxa a fala a xa giñe be, «Won fama faxade ya barima won bara Ala yati yati to.»

²³ A xa giñe naxa a yaabi, «Xa Alatala wama won faxafe nu, a mu won ma serexe gan daaxi suxuma nu, a mu na kaabanako masenma won be nu.»

²⁴ Na dangi xanbi, Manowa xa giñe naxa di bari. E naxa a xili fala Samison. A naxa mō Alatala xa barake kui.

²⁵ Alatala Xaxili naxa goro Samison ma a singe ra Maxane Dana, taa naxan na Soraha nun Esetayoli tagi.

14

Samison xa gine Filisitaka

¹ Λοχῶε nde Samison naxa siga Timina. Menni a naxa sungbutunyi Filisitaka nde to.

² A to gbilen a baba xῶnyi, a naxa a fala a baba nun a nga βε, «N bara Filisitaka sungbutunyi nde to Timina. Wo xa na fen n βε a xa findi n ma gine ra.»

³ A baba nun a nga naxa a fala a βε, «Munfe ra i mu gine fen i ngaxakerenyie ya ma, xa na mu a ra won βῶnsῶε ya ma? Na mu fisa Filisitaka nde βε, na pama sunnatate?» Samison naxa a baba yaabi, «Na fen n βε. A tan nan nafan n ma.»

⁴ A baba nun a nga mu nu a kolon na birin kelixi Alatala nan ma. A nu na gere fenfe Filisitakae ra, barima na waxati e nu na Isirayilakae yamarife.

⁵ Samison nun a baba nun a nga naxa goro Timina. E to weni bilie yire li, yete nde naxa mini Samison ma, a xa a faxa.

⁶ Alatala Xaxili naxa goro a ma alako a xa nῶ yete ibῶode a βελεξε ra alῶ si yῶε, hali geresose yo to mu nu na a yi ra. A mu na fe fala a baba nun a nga βε.

⁷ E naxa siga wῶyende na sungbutunyi ra, naxan bara rafan Samison ma ki fanyi.

⁸ Na biyaasi dangi xanbi, Samison naxa gbilen Timina na sungbutunyi yire, a xa a findi a xa gine ra. Beenun a xa a li, a naxa mini kira ra, alako a xa na yete binbinyi mato. A naxa kumi tεε li naa, e ture na yete xῶrie longori ra.

⁹ A naxa nde tongo a βελεξε ra, a xa a kῶn kira xῶn ma. A to gbilen a bari mixie yire, a naxa nde fi nee fan ma. E naxa a kῶn, kῶnῶ Samison mu a fala e βε na kumi kelixi dennaxe.

¹⁰ Samison baba fan naxa goro na sungbutunyi xῶnyi. Na temui Samison naxa xulunyi ti naa, alῶ segetalae darixi a ra ki naxe.

¹¹ Na sungbutunyi xa mixie to Samison to, e naxa mixi tongo saxan xili naxan luma a seeti ma.

¹² Samison naxa a fala e βε, «N xa taali nde sa wo bun ma. Xa wo nῶ na tagi rabade n βε beenu yi xulunyi xi solofere xa ba a ra, n donma nun dugi tongo saxan fima wo ma.

¹³ Kῶnῶ xa wo mu nῶ n ma taali tagi rabade n βε, wo keren keren ma birin donma nun dugi tofanyi fima n tan nan ma.» E naxa a fala a βε, «Awa yire, i xa taali fala. Muxu muxu tuli matixi i ra.»

¹⁴ Na kui a naxa taali nde fala e βε, «Naxan se donma, a donse raminima. Se pῶxunme kelixi senbema nan ma.» E naxa na taali fen xi saxan bun ma, kῶnῶ e mu nῶ na kolonde.

¹⁵ A xi naani nde, e naxa a fala Samison xa gine βε, «Wῶyēn i xa mῶri βε alako a xa na taali tagi raba muxu βε, xa na mu a ra muxu fama i tan nun i baba xa denbaya gande. A mu lanma wo xa muxu xili βe, wo xa fa muxu mupa.»

¹⁶ Samison xa gine naxa wa fῶlῶ a xa mῶri ya i, a a fala a βε, «N mu rafan i ma. I bara n xῶn, xa na mu a ra i na taali tagi rabama nε n βε nu.» A naxa a yaabi, «N mu naxan fala n nga nun n baba βε, n na falama i tan nan βε?»

¹⁷ Na gine naxa wa Samison ya i xi solofere bun ma, na xulunyi temui. Xulunyi loxῶe donxῶe a naxa na taali tagi raba a xa gine βε, barima a nu na a tῶrῶfe tun. Na temui na gine naxa na taali tagi raba a xa mixie βε.

¹⁸ Beenun soqe dula temui xi solofere nde, taakae naxa Samison xa taali fasari a βε yi maxῶrinyi ra, «Munse pῶxun kumi βε, munse senbe gbo yete βε?» Samison naxa e yaabi, «Xa wo mu n ma gine mafuruku nu, wo mu nῶma n ma taali kui kolonde feo.»

¹⁹ Na dangi xanbi, Alatala Xaxili naxa goro Samison ma. A naxa siga Asikalῶn, a xeme tongo saxan faxa, a e xa donmae nun dugie tongo, a nee fi mixie ma naxee nu bara na taali tagi raba a βε. Na temui Samison

naxa gbilen a baba xonyi, a xonoxi a jaaxi ra.

²⁰ Na kui Filisitakae naxa Samison xa gine fi xeme gbete ma, xulunyi binye fixi naxan ma.

15

Samison Filisitakae gerefe

¹ Xe xaba temui, Samison naxa si xanin a xa gine xon. A naxa a fala a bitanyi be, «A xoli n ma n tan nun n ma gine xa lu yire keren.» A bitanyi mu tin na ra,

² a fa a fala Samison be, «N joxo a ma i mexxi a ra ne, na nan a ra, n bara a fi na xeme ma i xa xulunyi binye fi naxan ma. I xa a xunya dexo, na fan a be pon.»

³ Samison naxa a yaabi, «Yi biyaasi, xa n fe jaaxi raba wo tan Filisitakae ra, wo tan nan a niyaxi.»

⁴ A naxa siga, a xulumase keme saxan suxu. A naxa nee xuli xiri e boore ra firin firin na, a sexe maxiri e xulie ra.

⁵ A naxa sexe radexe naxan nu maxirixi e xulie ra, a e rabepin Filisitakae xa xee ma. Te naxa xee birin gan, sansi naxan nu kotoxi xee ma, a nun sansi naxan nu nu xabaxi sinden. Hali oliwi bili naxee nu na menni, e fan gan ne.

⁶ Filisitakae naxa e booree maxarin, «Nde yi wali rabaxi?» Mixi ndee naxa e yaabi, «Samison foxi nan a ra, barima a bitanyi Timinaka bara a xa gine fi xeme ma, a tan Samison xa xulunyi binye fi naxan ma.» Na kui Filisitakae naxa siga na gine nun a baba gande.

⁷ Samison naxa a fala e be, «Xa wo a raba na ki, n fan n gbenoxoma ne wo ma.»

⁸ A naxa e gere a jaaxi ra, a mixi gbegbe faxes. Na xanbi, a naxa siga, a lu fonme kui Etami geya mabiri.

⁹ Filisitakae naxa soorie xee Yuda Lexi mabiri.

¹⁰ Yudayakae naxa e maxarin, «Wo faxi muxu gere de munfe ra?» E naxa e yaabi, «Muxu faxi Samison nan suxude, muxu xa fe jaaxi raba a ra alo a a rabaxi muxu ra ki naxe.»

¹¹ Yudayakae xeme wulu saxan naxa siga Samison foxo ra Etami geya yire. E naxa a fala a be, «I munse rabaxi muxu ra yi ki? I mu a kolon won na Filisitakae xa yaamari nan bun ma?» Samison naxa e yaabi, «N e xa fe jaaxi nan tun sare ragbilenxi e ma.»

¹² Yudayakae naxa a fala a be, «Muxu faxi be i xiride ne, muxu xa i so e yi ra.» Samison naxa a fala e be «Wo xa wo rakali xa wo tan mu fama n faxade.»

¹³ E naxa a fala a be, «Won bara lan na ma. Muxu mu i faxama. Muxu xa i xiri, muxu xa i so Filisitakae yi ra tun.» E naxa a xiri luuti neene firin na, e a xanin.

¹⁴ E to Lexi li, Filisitakae naxa sonxoe rate. Alatala Xaxili naxa goro Samison ma, a na luutie bolon alo gese ganxi bolonma ki naxe.

¹⁵ A naxa sofale banganyi xori nde tongo boxi ma, a Filisitakae mixi wulu keren faxes na ra.

¹⁶ Samison naxa a fala, «N bara sofale banganyi xori soto, sofale keren sofale gbegbe ya ma. N bara xeme wulu keren faxes sofale banganyi xori ra.»

¹⁷ A to ge na masenyi ra, a naxa na banganyi xori wole. Menni xili naxa sa Ramati Lexi, «Banganyi xori geya.»

¹⁸ Ye xoli xoxoxoe naxa Samison suxu. A naxa Alatala maxandi, «I bara a niya n xa xutu soto yi mixie ma. N mali alako n naxa faxes ye xoli ma, yi mixi sunnataree naxa fa n xanin e xonyi.»

¹⁹ Ala naxa fanye iboo Lexi mabiri, ye naxa mini. Samison to ye min, a man naxa senbe soto, a boje naxa sa. E naxa na yire xili fala «Hakore dulonyi.» Han ya na dulonyi na Lexi mabiri.

²⁰ Samison naxa bu kiiti sa ra Isirayila je moxonen Filisitakae xa waxati.

16

Samison nun Dalila

¹ Λοχοε nde Samison naxa siga Gasa. A to langoe nde to naa, a naxa so a xonyi.

² Gasakae naxa a kolon Samison nu na na. E naxa menni melen, alako kuye na iba e xa a faxa taa sode de ra.

³ Κοε tagi Samison naxa keli, a taa naade suxu, nun a gbakuxi wure naxee ra wurie ma, a na birin tala, a a doxo a tunki fari. A naxa a xanin geya fari naxan na Hebiron ya tagi.

⁴ Na dangi xanbi, Samison naxa gine nde kolon Soreki gulunba naxan xili Dalila. Samison naxa na gine xanu.

⁵ Filisitakae xa mangee naxa siga na gine xon, e a fala a be, «I xa a kolon Samison senbe kelixi dennaxe, alako muxu xa no a ra. Xa i ge na kolonde, muxu a xirima ne, muxu keren keren ma fa kobiri kole wulu keren nun kobiri kole keme fi i ma.»

⁶ Na temui Dalila naxa a fala Samison be, «Yandi, i xa i gundo fala n be, i senbe sotoma ki naxe. Mixi noma munse rabade, e xa i xiri, e no i ra?»

⁷ Samison naxa a yaabi, «Xa e n xirima luuti neene ra, naxee mu nu xara sinden, n senbe bama n yi, n luma ne alo xeme booree.»

⁸ Filisitakae naxa luuti neene xaratare solofere xanin Dalila xon ma. A naxa Samison xiri e ra.

⁹ Filisitakae naxa a xa konkoe melen. Dalila naxa a xui ramini Samison ma, «Filisitakae bara fa i suxude.» Samison naxa na luutie bolon keren na, alo gese naxan ganxi. Na temui e mu no a senbe gundo kolonde.

¹⁰ Dalila naxa a fala Samison be, «I wama n madaxufe ne. I bara wule fala n be. Yakosi, yandi, i xa i gundo fala n be. E noma i xiride munse ra?»

¹¹ Samison naxa a fala a be, «Xa mixi n xirima luuti neene ra, sese mu nu xiri naxee ra, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.»

¹² Dalila to ge a xiride luuti neene ra, a naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Filisitakae nu bara a xa konkoe melen.

Samison naxa luuti bolon a xirixi naxan na alo gese bolonma ki naxe.

¹³ Dalila naxa a fala Samison be, «Han to i na n madaxufe, i wule nan tun falafe n be. A fala n be a lanma i xa xiri se naxan na.» Samison naxa a yaabi, «N xunsexe, naxan denbexi solofere ra, xa i na birin dege maboe dugi ra, wo naxa dugi soxo se fan soti n xunsexe kui, a sa soron boxi, n senbe luma alo adamadi birin na ki naxe.»

¹⁴ Dalila to ge dugi soxo se sode a fanyi ra, a man naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison naxa xunu, a naxa dugi soxo se birin tala.

¹⁵ Dalila naxa a fala Samison be, «I naxe a marafanyi na won tagi, konon ma xanunteya mu na i be. A sanya saxan nan ya i n madaxuma. Han to i tondixi i gundo falade n be, i senbe kelixi dennaxe ma.»

¹⁶ Λοχοε birin Dalila nu a tooroma yi woyenyi mooli ra. A to doxo a ra,

¹⁷ Samison naxa a gundo fala a be, a naxe, «Kafi n bari temui n xunyi mu bixi, barima e n fixi Ala nan ma, Ala xa Nasari nan n na. Xa n xunyi bi, n senbe luma alo adamadi birin gbe na ki naxe.»

¹⁸ Dalila to a kolon Samison bara nondi yati yati fala a be, a naxa Filisita mangee xili, a fa a fala e be, «Wo man xa fa, barima yi biyaasi a bara a xa gundo fala n be.» Filisita mangee naxa siga a xonyi, e man kobiri xanin e saataxi naxan ma.

¹⁹ Dalila naxa Samison raxi, a saxi a sanyi ma. A naxa xeme nde xili, a naxa Samison xunsexe denbexi solofere maxaba. Na bara a niya Dalila xa no a ra. A senbe birin nu bara siga.

²⁰ Na temui Dalila naxa gbelegbele, «Samison, Filisitakae bara fa i suxude!» Samison to xunu, a naxa a fala a yete be, «N man xa mini yi fe kui alo boore biyaasi.» A mu a kolon Alatala nu bara a rabepin.

²¹ Filisitakae naxa a suxu, e a yae soxo, e a xanin Gasa. Menni e naxa a xiri yolonxonyi yoxui daaxi ra geeli

kui, a xa nu se binyee mayindigilin, naxan sansi xori luxutama.

Samison xa faxe

²² Na waxati a xunsexe, naxan nu bixi, na naxa mini folo.

²³ Loxoe nde Filisita mangee naxa e malan, e xa serexe xungbe ba e xa kuye Dagon be jalexinyi kui. E naxa a fala, «Won ma ala bara Samison sa won sago!»

²⁴ Nama to Dagon to, e naxa a matoxo, e fa a fala, «Won ma ala bara won yaxui sa won sago, naxan bara won ma boxi kana, a man bara won ma mixie faxe.»

²⁵ Na seewe kui, e naxa a fala, «Won xa Samison xili, won xa a mayele.» E naxa fa a ra kelife geeli kui, e a xiri e xa salide sanyie ra. E naxa a findi mayele se ra.

²⁶ Samison naxa a fala a rapereba be, «A lu n belexe xa sa salide sanyie ma, n xa n kilon e ra.»

²⁷ Xeme nun gine gbegbe nu na salide kui. Filisita mangee fan nu na. Na birin findi mixi wulu saxan nan na, e birin nu fa Samison mayele.

²⁸ Samison naxa Alatala maxandi, «N Marigi Alatala, i xa ratu n ma. N bara i mayandi, Ala, senbe fi n ma alako n xa n gbejoxo Filisitakae ma n yae xa fe ra.»

²⁹ Samison naxa a kilon na salide sanyie ra, keren na a yirefanyi ma, keren na a kola ma.

³⁰ Samison naxa a fala, «N xa faxe n nun Filisitakae ra.» A naxa salide sanyie tutun a senbe birin na. Salide naxa bira Filisitakae nun mangee ma, naxee nu na salide kui. Filisitaka naxee faxe na fe kui, na konti dangi mixie ra Samison naxee faxe a xa dunjigiri birin kui.

³¹ A xunxae nun a baba xa denbaya birin naxa goro naa a fure tongode. E naxa a ragata Soraha nun Esetayoli tagi, a baba Manowa xa gaburi kui. Samison nu bara Isirayila yamari je moxonen beenu a xa faxe.

17

Ala maxandife Mike xa banxi kui

¹ Xeme nde nu na Efirami geyae fari naxan xili Mike.

² A naxa a fala a nga be, «I xa gbeti kilo fu nun keren a nun a tagi, naxan mupaxi i ma, a na n xonyi. N bara i xui me, i to nu na mupeti dankafe. N tan nan na tongoxi.» A nga naxa a fala, «Alatala xa n ma di baraka.»

³ A naxa yi gbeti kilo fu nun keren a nun kilo tagi so a nga yi ra. A nga fa a fala a be, «N tan yi gbeti fima Alatala nan ma. N a raxunuma ne, a xa findi kuye ra n ma di be. N fama yi gbeti ragbilende i ma na ki ne.»

⁴ A to gbeti so a nga yi ra, a nga naxa gbeti kilo firin nun a tagi so xabui yi ra. A naxa a raxunu, a a yailan kuye ra. E fa na ti Mike xa banxi kui.

⁵ Mike kuye batude nde soto na ki ne. A naxa serexedube xa dugi nun kuye gbetee yailan. A naxa a xa di nde findi serexedube ra.

⁶ Na waxati kui, mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxonfe nan tun nabama.

⁷ Fonike nde nu na naxan kelixi Beteleemu Yudaya boxi ma. Lewi bonsoe nan nu a ra.

⁸ Yi xeme naxa keli Beteleemu Yudaya boxi ma, a xa yire gbete fen a sabatima dennaxe. A naxa jere han a Efirami geyae li, Mike xa banxi nu na dennaxe.

⁹ Mike naxa a maxarin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «Lewika nan n na. N kelixi Beteleemu Yudaya boxi nan ma. N na yire fenfe n sabatima dennaxe.»

¹⁰ Mike naxa a fala a be, «Won birin xa lu be. I xa findi n ma denbaya xa serexedube ra, n xaxili tima naxan na. N gbeti kilo firin fima i ma je keren kui, a nun sosee nun donsee.» Na Lewi bonsoe mixi naxa tin na ra,

¹¹ a xa lu Mike yire. Mike naxa meeni a ma, a lu alo a xa di.

¹² Mike naxa a findi a xa serexedube ra, a fa lu a xa banxi kui.

¹³ Mike fa a fala, «Yakosi n bara a kolon Alatala fa fe fanyi rabama ne

n bē, barima Lewi bōnsōē mixi nan na n ma sērēxēdubē ra.»

18

Danakae sabatife Layisa

¹ Na waxati mangē yo mu nu na Isirayila. Dana bōnsōē fan nu na bōxi fenfe e luma dēnnaxē, barima e mu nu kē sōtōxi Isirayila bōnsōē ya ma sinden.

² Danakae naxa xēmē gbangbalanyi mixi suuli mayegeti e bōnsōē ya ma, naxee nu na Soraha nun Esetayoli. E naxa e xēē, e xa Isirayila bōxi rabēn. E naxa a fala xēraē bē, «Wo siga na bōxi rabēnde.» E naxa Mike xa banxi li Efirami geyae ma. E naxa xi naa.

³ E nu na mēnni tēmui naxē, e naxa na fonike Lewika xui rakōrōsi. E naxa a maxōrin, «Nde faxi i ra bē? I munse rabafē yi yire? I na bē munfē ra?»

⁴ A naxa e yaabi, «Mike bara fē fanyi raba n bē, a wali sare fima n ma, n xa findi a xa sērēxēdubē ra.»

⁵ E naxa a fala a bē, «Ala maxōrin muxu bē alako muxu xa nō a kolonde xa muxu xa biyaasi sōōneyama nē.»

⁶ Na sērēxēdubē naxa e yaabi, «Wo siga bōnēsa kui, barima wo nun Alatala birin nan a ra.»

⁷ Yi xēmē suulie naxa siga, e so Layisa. E naxa a to, mēnnikae sabatixi bōnēsa kui, alō Sidōnkaē darixi a ra ki naxē. Si gbētē yo mu nu na naxan e tōrōma, xa na mu a ra e yamarima. E nu bara makuya Sidōnkaē ra, e mu lanyi yo xiri e nun bōnsōē gbētē tagi.

⁸ Yi xēmē mixi suuli to gbilen Soraha nun Esetayoli, e ngaxakerenyie naxa e maxōrin, «Wo munse toxi naa?»

⁹ E naxa e yaabi, «Wo keli, won xēē. Won xa sa mēnnikae gere, barima bōxi fanyi na e yi ra. Won xa won xulun. Won xa siga naa keren na, won xa na bōxi sōtō!

¹⁰ Wo na so naa, wo a toma nē mēnnikae bōnē saxi lēpu. Bōxi belebele na e yi ra, Ala bara na sa wo bēlēxē. Yire nan a ra, sese mu

na yi dunija bēndē fuji fari naxan mu na na.»

¹¹ Dana bōnsōē sōōri mixi kēmē senni naxa keli Soraha nun Esetayoli, geresose na e yi ra.

¹² E naxa te, e sa kuru Kiriyati Yeyarimi Yudaya bōxi ma. Na nan a toxi, han to yire naxan na Kiriyati Yeyarimi xanbi ra, na xili falama Maxane Dana.

¹³ E naxa keli mēnni, e siga Efirami geyae yire, han Mike xa banxi nu na dēnnaxē.

¹⁴ Na tēmui yi xēmē mixi suuli naxee siga Layisa bōxi rabēnde, nee naxa a fala e ngaxakerenyie bē, «Wo a kolon yi banxie kui sērēxēdubē kuntigi donma na na, a nun kuye masolixi, nun kuye naxan nafalaxi yōxui ra. Wo xa na birin mato.»

¹⁵ E naxa so na fonike Lewika xōnyi, naxan nu na Mike xa banxi kui. E naxa a xēebu.

¹⁶ Dana bōnsōē sōōri mixi kēmē senni nu tixi naadē ra, geresose na e yi ra.

¹⁷ Yi xēmē suuli naxee siga bōxi rabēnde, nee naxa so banxi kui, e naxa kuye masolixi tongo, a nun sērēxēdubē kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye naxan nu raxunuxi. Sērēxēdubē nu tixi banxi sode dē ra, a nun yi sōōri mixi kēmē senni, e xa geresose suxuxi e yi.

¹⁸ E to gē kuye masolixi tongode Mike xa banxi kui, a nun sērēxēdubē kuntigi xa donma, kuyee, nun kuye naxan nu raxunuxi, sērēxēdubē naxa a fala e bē, «Wo na munse rabafē?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Dundu, i naxa sese fala. I xa bira muxu fōxō ra tun. I xa findi muxu xa sērēxēdubē ra, muxu xaxili tima naxan na. A lanma i xa findi sērēxēdubē ra mixi keren ma denbaya bē, ka Isirayila bōnsōē nde bē?»

²⁰ Sērēxēdubē naxa sēewa na wōyenyi ra. A naxa sērēxēdubē kuntigi xa donma, kuyee, nun na kuye masolixi tongo, a naxa bira e fōxō ra.

²¹ E naxa ti kira xōn ma, dimēē, xurusee, nun kote na e ya ra.

²² E to makuya Mike xa banxi ra, Mike dɔxɔbooree naxa e malan, e fa bira Dana xa die fɔxɔ ra.

²³ E naxa sɔnxɔe rate Dana xa die ma. Danakae naxa a fala Mike bɛ, «Munse niyaxi? I wama gere sofe munfe ra?»

²⁴ A naxa e yaabi, «Wo bara n ma kuyee nun n ma sɛrɛxɛdubɛ xanin. Munse fa luma n yi? N wo gerema na nan ma.»

²⁵ Dana xa die naxa a fala a bɛ, «I naxa sɔnxɔ muxu ra, xa na mu xɛmɛ ndee fama wo bɔnbɔde xɔnɛ ra. Na kui i fama nɛ gande i tan nun i xa denbaya ra.»

²⁶ E to na fala, e naxa siga. Mike naxa a kolon e sɛnbɛ gbo a bɛ, na na a niya, a naxa gbilen a xɔnyi.

²⁷ E naxa Mike xa see nun a xa sɛrɛxɛdubɛ xanin Layisa. E naxa mennikae faxa santidɛgema ra, e na taa birin gan. Layisakae mu nu sese kolon barima e bɔnɛ nu saxi, yaxui yo mu nu na e yi ra.

²⁸ Mixi yo mu nɔ e ratangade, barima e nu makuya Sidɔn na, dari mu nu na e nun si gbɛtɛɛ tagi. E nu na geya bunyi Beti Rexobo biri. Dana xa die naxa gbilen Layisa taa ti ra a firin nde, e sabati naa.

²⁹ E naxa e baba Isirayilaka Dana xili sa na taa xun, naxan singe nu xili Layisa.

³⁰ Dana xa die naxa Mike xa kuye ti naa. Gerisomi xa di Yonatan, Munsa xa mamadi, naxa findi Dana bɔnsɔɛ xa sɛrɛxɛdubɛ ra, han e yaxuie e xanin jamanɛ ma temui naxɛ.

³¹ E nu Mike xa kuye nan batuma, Ala xa banxi nu na Silo waxati naxan ma.

19

Fe jaaxi Bunyamin bɔxi ma

¹ Mange yo mu nu na Isirayila bɔxi ma na temui. Lewika nde, naxan nu na Efirami geyae yire, naxa konyi ginɛ nde fen Bɛtɛlɛɛmu Yudaya bɔxi ma.

² Kɔnɔ na ginɛ naxa yɛnɛ raba, a keli a xa mɔri xun ma, a siga

Bɛtɛlɛɛmu Yudaya bɔxi ma a baba xɔnyi. A to kike naani raba naa,

³ a xa mɔri naxa siga a yire alako e xa lan fe keren ma. A xa konyi fonike naxa a mati, e siga sofale firin fari. Na ginɛ naxa a raso a baba xɔnyi. Na ginɛ baba to na xɛmɛ to, a naxa a rasɛnɛ sɛɛwɛ ra.

⁴ A bitanyi naxa a makankan, e fa lu a xɔnyi xi saxan. A naxa e yigiya a fanyi ra.

⁵ Xi naani nde, Lewika naxa kurun a xa kote yailan na, kɔnɔ a bitanyi naxa a fala a bɛ, «I dɛ iba taami ra sinden, wo fa siga.»

⁶ E naxa dɔxɔ, e naxa e dɛge yire keren. Na xanbi a bitanyi naxa a fala a bɛ, «I xa xi be to kɔɛ ra. I xa tin na ra alako i bɔnɛ xa rafan i ma.»

⁷ Na ginɛ xa mɔri naxa keli, a xa siga, kɔnɔ a bitanyi naxa a karaxan a xa na kɔɛ radangi naa.

⁸ Xi suuli nde, a man naxa kurun, a xa siga. A bitanyi man naxa a fala a bɛ, «N bara i mayandi, i xa i dɛ iba sinden, i fa siga nunmare ra.» E man naxa e dɛge yire keren.

⁹ Na xɛmɛ to keli, a xa siga, a tan nun a xa ginɛ, nun a xa fonike konyi, a bitanyi man naxa a mayandi, «I bara a to, kɔɛ na sofe. Wo xa xi be to, i bɔnɛ xa rafan i ma. Tina wo xa kurun, wo xa siga wo xɔnyi.»

¹⁰ Na ginɛ xa mɔri mu tin na ra. A naxa keli, a nun a xa ginɛ naxa dɔxɔ sofale firinyie fari, e siga Yebusu biri ra, naxan findixi Darisalamu ra.

¹¹ E makɔrɛxi Yebusu ra temui naxɛ, nunmare nu bara so. Yi fonike konyi naxa a fala a marigi bɛ, «Won xa ti be Yebusu taa kui, won xa xi be.»

¹² A marigi naxa a yaabi, «Won mu soma taa i si gbɛtɛ sabatixi dennaxɛ. Won xa xi Isirayila taa nde nɛ Gibiya.»

¹³ A man naxa a fala a xa fonike konyi bɛ, «Won xɛɛ, won xa so Gibiya, xa na mu Rama, won xa xi menni.»

¹⁴ E naxa jɛrɛ han soge dula temui. E nu bara makɔrɛ Gibiya ra, Bunyamin bɔnsɔɛ xa bɔxi ma.

¹⁵ E naxa so Gibiya, e xa xi naa. E naxa ti taa tagi, kɔnɔ mixi yo mu tin e yigiyade.

¹⁶ Fori nde, naxan keli Efirami geyae mabiri, kɔnɔ a nu sabatixi Gibiya nɛ, a naxa so taa kui nunmare, kelife walide xɛ ma. Menni mixie tan Bunyamin xa die nan nu e ra.

¹⁷ Na fori to xɔɲɛ to taa tagi, a naxa e maxɔrin, «Wo kelixi minden? Wo sigafe minden?»

¹⁸ E naxa a yaabi, «Muxu kelixi Betelɛemu Yudaya bɔxi nan ma, muxu na sigafe Efirami geyae ma, n sabatixi dennaxɛ. N kelixi Betelɛemu Yudaya bɔxi nan ma, n na sigafe Alatala xa banxi, kɔnɔ n mu yigiya sɔtɔxi sinden.

¹⁹ Nooge nun burexɛ na muxu yi muxu xa sofale naxan donma. Taami nun weni fan na muxu yi muxu naxan donma, n tan, n ma gine, nun n ma fonike konyi. Sese mu luxi naxan mu na muxu yi ra.»

²⁰ Na fori naxa a fala a bɛ, «Ala xa wo bɔɲɛ sa. N bara wo yigiya, wo mu luma taa tagi to kɔɛ ra.»

²¹ A naxa e xanin a xa banxi kui, a nooge so sofalee yi. Biyaasilae to e sanyie maxa, e naxa e dɛge, e naxa e min.

²² E to nu na e dɛgefe, taa mixi rabɛɲinxie naxa fa, e naxa banxi bilin, e naadɛ kɔnkɔn sɛnbɛ ra. E nu fa a fala fori bɛ, banxi kanyi, «Xɛmɛ naxan soxi i xa banxi kui, a ramini alako muxu xa yɛnɛ raba a ra.»

²³ Banxi kanyi naxa mini, a a fala e bɛ, «Ade, n ngaxakerenyie, wo naxa yi fe ɲaaxi raba n ma xɔɲɛ ra. N bara wo mayandi. Yi xɛmɛ bara so n xɔɲyi, wo naxa yi yunubi xɔɲxi raba a ra.

²⁴ N ma di ginɛdimedi nan yi ki, a nun yi xɛmɛ xa gine, n xa nee ramini wo ma, wo xa wo waxɔnfe raba e ra. Kɔnɔ wo naxa na fe xɔɲxi mɔoli raba yi xɛmɛ ra.»

²⁵ Yi xɛmɛ mu tin e tuli matide a ra. Na kui, xɛmɛ naxa a xa gine suxu, a a ramini e ma tandɛ. E naxa a kolon gine ra, e fa a maxi na kɔɛ

birin na han gɛɛsɛgɛ. Kuye to iba, e naxa a bɛɲin.

²⁶ Subaxɛ yi gine naxa fa, a bira banxi dɛ ra, a xa mɔri yigiyaxi dennaxɛ. A naxa lu naa han gɛɛsɛgɛ.

²⁷ Gɛɛsɛgɛ a xa mɔri naxa keli, a xa siga. A to naadɛ rabi, a naxa a xa gine to banxi sode dɛ ra, a bɛlɛxɛ saxi naadɛ gonyi ma.

²⁸ A naxa a fala a xa gine bɛ, «Won xɛɛ,» kɔnɔ a mu a yaabi. A nu bara faxa. Na kui a naxa a sa a xa sofale fari, a siga a xɔɲyi.

²⁹ A to so a xɔɲyi, a naxa fine tongo, a naxa a xa gine ibolon a salonsee ma dɔxɔ fu nun firin. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie ma.

³⁰ Naxee birin na to, e naxa a fala, «Kafi Isirayilakae naxa keli Misira bɔxi ma, han to, yi fe ɲaaxi mɔoli mu nu raba sinden. Won xa lu yire keren, wo xa natɛ tongo yi xa fe ra.»

20

Isirayilakae nun Bunyamin bɔnsɔɛ gerefe

¹ Isirayilakae birin, fɔlɔ Dana ma, sa dɔxɔ Beriseeba nun Galadi ra, e naxa e malan Ala ya i Misipa.

² Isirayila bɔnsɔɛ kuntigi birin nu na Ala xa ɲama xa malanyi. Sɔori wulu kɛmɛ naani nu na, e birin fata santidɛgɛma ra.

³ Bunyaminkae naxa a kolon Isirayilakae nu malanxi Misipa.

Isirayilakae naxa a fala na Lewika bɛ a xa yi fe ɲaaxi dentɛgɛ sa e bɛ.

⁴ Na kui Lewika naxan ma gine faxaxi, a naxa a masen e bɛ, «Muxu nun n ma gine naxa Gibiya li Bunyamin bɔxi ma, muxu xa xi naa.

⁵ Gibiya xɛmɛ naxa keli n xili ma kɔɛ ra. E naxa banxi bilin n nu na dennaxɛ, e xa n faxa. E naxa e waxɔnfe raba n ma gine ra han na faxa.

⁶ N naxa a fure ibolon bolon, n naxa a xuntunyie rasanba Isirayila bɔnsɔɛ birin ma, e xa a kolon yi fe ɲaaxi naxan nabaxi Isirayila bɔxi ma.

7 Yakosi, Isirayilakae birin, wo xa woyen, wo xa kiiti sa.»

8 Nama birin naxa lan a ma mixi yo naxa gbilen a xonyi,

9 fo e xa mixie sugandi sinden naxee tema Gibiya xili ma.

10 E naxa a fala, «Xeme fu yo xeme fu, won xa keren xee a xa donse fen soorie be. Naxee luxi, e xa te Gibiya e xa wali jaaxi sare ragbilen mennikae ma, naxee bara fe xonxi raba Isirayila boxi ma.»

11 Na kui Isirayila xeme birin naxa e malan na taa xili ma.

12 Isirayila bonsore naxa xerae xee Bunyamin xabile birin ma, e xa e maxorin, «Yi fe jaaxi mooli dangixi wo tagi di?

13 Wo xa na Gibiyaka mixi jaaxie so muxu yi ra, muxu xa e faxes alako yi yunubi xa ba Isirayila ma.» Bunyaminkae naxa tondi e ngaxakerenyi Isirayilakae xui suxude.

14 E naxa keli e xa taae kui, e fan xa malan Gibiya Isirayilakae gerede.

15 Santidegema kanyi wulu moxonon nun senni nu na Bunyaminkae ya ma, nun Gibiyaka mixi keme solofere naxee sugandixi gere xili ma.

16 Soori yi matinxinxi keme solofere nu na e ya ma, naxee fata geme wolide laati ra e kola belexe ra. E fata se birin gonode na ra.

17 Isirayilaka soorie santidegema kanyie nu lanxi xeme wulu keme naani bafe Bunyaminkae ra.

18 E naxa te Beteli, e Ala maxorin, «Nde singe tema muxu ya ma a xa Bunyaminkae gere?» Alatala naxa e yaabi, «Yudayakae singe xa na gere folo.»

19 Geesegе, Isirayilakae naxa kuru Gibiya xili ma.

20 E naxa Bunyaminkae gere Gibiya ya tagi.

21 Bunyaminka naxee keli Gibiya, nee naxa Isirayilaka wulu moxonon nun firin faxes.

22 Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa limaniya, e man naxa te Bun-

yaminkae xili ma, e nu na dennaxe na loxo singe.

23 E man naxa te Beteli, e naxa wa han nunmare, e fa Alatala maxorin, «A lanma muxu man xa Bunyaminkae gere, muxu ngaxakerenyie?» Alatala naxa e yaabi, «Wo e gere.»

24 Awa na xi firin nde, Isirayilakae man naxa te Bunyamin xa die xili ma.

25 Na loxo Bunyaminka naxee keli Gibiya naxa Isirayila xeme wulu fu nun solomasaxan faxes santidegema ra.

26 Na temui Isirayilakae birin naxa te Beteli, e naxa wa Alatala ya i. E naxa sunyi suxu han nunmare, e serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba Alatala be.

27 E naxa Alatala xa marasi fen. Na waxati Ala xa saate kankira nu na Beteli.

28 Finexasi, Eleyasari xa di, Haruna xa mamadi, nu a jengi saxi na birin xon ma. E naxa Ala maxorin, «A lanma muxu man xa te Bunyaminkae xili ma, muxu ngaxakerenyie, ka a lanma muxu xa gere lu naa?» Alatala naxa e yaabi, «Wo man xa gere so. Tina n e sama wo sagoe.»

29 Na temui Isirayilakae naxa Gibiya melen.

30 E to te Bunyaminkae xili ma Gibiya ya tagi e nu na dennaxe boore biyaasi,

31 Bunyamin xa die naxa mini e gerede. E naxa mixi tongo saxan faxes Beteli nun Gibiya kirae xon ma.

32 Bunyaminkae naxa a fala e booree be, «Won man na e bonbofe ne yi ki alo a singe,» konjo Isirayilakae tan nu bara a fala e boore be, «Won xa won makuya taa ra, e xa bira won foxo ra kirae xon ma.»

33 Isirayila xeme naxa e malan Bali Tamari. Naxee nu na Gibiya melenfe, nee fan naxa mini kene ma.

34 Isirayila soori fanyi wulu fu naxa Gibiya gere a jaaxi ra. Bunyaminkae mu gexi a kolonde gbaloe nu bara e li.

³⁵ Alatala naxa Bunyamin bõnsõe bõnbõ Isirayila ya xõri. Xeme santidegema kanyi wulu mõxõpen nun suuli, xeme keme naxa faxa na lõxõe.

³⁶ Bunyamin xa die naxa a kolon e mu geenixi yi biyaasi. Isirayilakae naxa a lu e xa gbilen Gibiya mabiri, barima e a kolon sõõri gbeteе nu na e melenfe.

³⁷ Sõõri naxee nu Gibiya melenfe, nee naxa so taa kui keren na, e mixi birin faxa santidegema ra.

³⁸ E nu bara lan a ma e xa te so taa ra, tuuri gbege xa te koore ma.

³⁹ Isirayilaka booree to na to, e naxa e mafindi Bunyaminkae xili ma. Bunyaminkae to bara mixi tongo saxan faxa, e naxa a fala e boore be, «Won na e bõnbõfe ne yi ki alo a singe.»

⁴⁰ Kõõõ e to tuuri to te ra koore ma kelife e xa taa kui,

⁴¹ Bunyaminkae naxa gaaxu na gbaloe ya ra. Isirayilakae naxa e mafindi, e xa e gere.

⁴² Bunyaminkae naxa gbilen e fõxõ ra, e e gi gbengberen kira xõn ma. Sõõri naxee nu na taa kui, nee mu tin e xa e ba e yi. E naxa bira e fõxõ ra, e e faxa, barima e nu bara makõre e ra.

⁴³ Isirayilakae naxa e rabilin, e bira e fõxõ ra Gibiya fuge ra.

⁴⁴ Bunyamin sõõri fanyi wulu fu nun solomasaxan naxa faxa na gere kui.

⁴⁵ Xeme wulu suuli naxa faxa, naxee nu bara e gi gbengberen kira xõn ma, sigafe ra Rimõn geya mabiri. Xeme wulu firin naxa faxa, naxee nu bara e gi han Gidomi.

⁴⁶ Na lõxõe Bunyamin sõõri fanyi wulu mõxõpen nun suuli naxa faxa, e birin santidegema kanyi.

⁴⁷ Xeme keme senni, naxee nu bara e gi gbengberenyi Rimõn geya mabiri, naxa lu menni kike naani.

⁴⁸ Isirayilakae naxa bira Bunyamin xa die fõxõ ra e xa taa birin kui. E naxa e faxa santidegema ra, xeme nun xurusee. E naxa te fan so e xa taa birin na.

21

Bunyamin bõnsõe xa ginе sõtõe

¹ Isirayila xeme nu bara e yete rakali Misipa, a falafe ra, «Mixi yo naxa a xa di ginе fi Bunyaminka nde ma.»

² Nama naxa siga Beteli, e naxa lu Ala ya i han nunmare. E naxa wa e xui itexi ra.

³ E nu fa a fala, «Isirayila Marigi Alatala bõnsõe nde baxi muxu ra munfe ra?»

⁴ Na kuye iba, e naxa keli subaxe ma, e serexebade yailan, e fa serexegan daaxi nun xanunteya serexe ba Ala be.

⁵ Isirayilakae naxa a maxõrin, «Xabile mundun mu na won ya ma to naxan mu faxi Alatala xa malanyi?» E nu bara e rakali mixi xili ma naxan mu fama Alatala xa malanyi Misipa. E nu bara a fala na kanyi xa faxa.

⁶ Isirayilakae naxa kinikini e ngaxakerenyi Bunyaminkae ma, e nu fa a fala, «To lõxõe bõnsõe keren bara ba Isirayila ra.

⁷ Won munse rabama e be alako e xa ginе sõtõ, barima won tan bara won kali Alatala ra, won mu won ma di ginе fima e ma?»

⁸ Na kui, e naxa a fala, «Xabile nde na Isirayila bõnsõe ya ma naxan mu te Alatala yire Misipa?» E naxa a mato fa Yabesi Galadi mixi yo mu nu na e ya ma.

⁹ E to nama mato, e naxa a kolon Yabesi Galadi xabile mu nu na e ya ma.

¹⁰ Nama naxa sõõri wulu fu nun firin xee Yabesi Galadi e xa mixi birin, ginе nun dimedie, faxa santidegema ra.

¹¹ «Wo lan ne wo xa menni xeme birin faxa. Wo man xa ginе faxa naxee mu findixi ginеdimedi ra.»

¹² E naxa ginеdimedi keme naani li Yabesi Galadi, naxee mu xeme fe kolon. E naxa e xanin Silo Kanaan bõxi ma.

¹³ Nama birin naxa xerae xee Bunyamin xa die xõn ma naxee nu na Rimõn geya mabiri. E naxa lanyi wõyenyi masen e be.

¹⁴ Na temui Bunyaminkae naxa gbilen Isirayila bɔxi ma. Isirayilakae naxa Yabesi Galadi ginɛ so e yi ra, kɔnɔ e birin mu ginɛ sɔtɔ.

¹⁵ Nama naxa kinikini e ma, barima Alatala nu bara a ragiri nde xa ba Isirayila bɔnsɔɛ ra.

¹⁶ Forie naxa a fala, «Won munse rabama e bɛ alako naxee mu ginɛ sɔtɔ, e fan xa ginɛ ndee dɔxɔ? Bunyaminka ginɛ birin bara faxa.

¹⁷ A lanma e xa kɛ tongoe sɔtɔ, alako bɔnsɔɛ nde naxa ba Isirayila ya ma.

¹⁸ Kɔnɔ won mu nɔma won ma die sode e yi ra, barima won bara won nakali, «Mixi naxan a xa di ginɛ fima Bunyaminka nde ma, na kanyi xa danka.»»

¹⁹ «Awa, won naxan nabama, na nan yi ki. Nɛ yo nɛ sali nde rabama Silo, Beteli kɔɔla ma, Beteli nun Sikemi kira fuge ra, Lebona yirefanyi ma.»

²⁰ E naxa a fala Bunyaminkae bɛ, «Wo siga, wo sa wo nɔxun weni bilie xɔɔra.

²¹ Silo ginɛ na mini fare boronde, wo xa mini weni bilie xɔɔra, wo xa Silo ginɛ ndee tongo wo yete bɛ, wo man xa gbilen Bunyamin bɔxi ma.

²² Xa e baba, xa na mu a ra e taarae, fa wo kalamude muxu xɔn, muxu a falama nɛ e bɛ, «Wo xa di nɛ e ma muxu xa fe ra, barima muxu mu ginɛ sɔtɔxi e xa sɔɔri birin bɛ. Wo tan xa mu wo xa die fixi e ma. Na kui wo mu na marakali kanaxi.»»

²³ Bunyamin xa die naxa na birin naba. E naxa ginɛ tongo e xa kɔnti ma ginɛ ya ma, naxee nu na fare boronfe. E naxa e xanin e xa bɔxi ma, e man naxa e xa taae ti, e sabati naa.

²⁴ Isirayilakae fan naxa gbilen e xɔnyi, e bɔnsɔɛ nun xabile nu na bɔxi naxan ma.

²⁵ Na waxati mange yo mu nu na Isirayila. Kankan nu a waxɔnfe nan nabama.

Ruti xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi taruxui di nan na gine firin xa fe ra. Gine nde nun a xa mōri nan keli e xōnyi Isirayila bōxi ma, e tunu Mowaba bōxi ma. Menni, na xeme nun a xa di xeme firinyie naxa faxa. Na kaape gine nun a xa die xa gine naxa lu naa e keren setarepa kui. A rapōnyi, na kaape gine naxa nate tongo a xa gbilen a xōnyi. A xa mamadi Ruti naxa bira a fōxo ra xanunteya xa fe ra. E to so Isirayila bōxi ma e xa sunnunyi kui, Alatala naxa kaabanakoe nde raba naxan a masenma a tōorōmixie xanuma. A naxa mēni na gine firinyie ma a fanyi ra, alako e naxa lu setarepa kui e kerenyi ma.

Yi taruxui nōma limaniya fide to mixie ma, naxee nōma a maṅoxunde a Ala bara nēmu e ma. Xa mixi bira Ala fōxo ra, e a sago rabama, Ala mu nēmuma e ma fefe ma. Tōore nde nōma e lide, kōko Alatala nōma na tōore mafindi fe fanyi ra. Yi taruxui fole makinikini, kōko a rapōnyi a Ala senbe nun a xa xanunteya masenma won be. Ala xa won mali na kolonde won ma dunipeigiri kui. Amina.

Ruti xa Taruxui

Elimeleki xa denbaya tunufe Mowaba

¹ Alatala xa kiitisee xa waxati, kaame din ne Isirayila bōxi ra. Xeme nde naxa keli Betēleemu, naxan nu na Yudaya bōxi ma. A naxa tunu Mowaba bōxi ma, a tan, a xa gine, nun a xa di firinyie.

² Na xeme xili Elimeleki, a xa gine Nowemi, a xa die, Maxalon nun Kiliyon. E fatan Efarata xabile nan ma. E naxa sa sabati Mowaba bōxi ma.

³ Na temui Nowemi xa mōri Elimeleki naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa, a nun a xa di firinyie.

⁴ Na di firinyie naxa Mowaba gine dōxo. Gine singe xili Oropa, a firin nde Ruti. E naxa lu mēni han je fu.

⁵ Na xanbi Maxalon nun Kiliyon fan naxa faxa. Nowemi naxa lu naa fa a keren. Xeme mu na, di mu na.

⁶ Nowemi to a me a Alatala bara a xa pama mali baloe fe ra,

⁷ Nowemi nun a xa die xa gine firinyie naxa keli Mowaba bōxi ma, e nu sabatixi dennaxe. E to kira li naxan sigama Yudaya bōxi ma,

⁸ Nowemi naxa a fala a xa die xa gine be, «Wo xa gbilen wo ngae xōnyi. Alatala xa hinne wo ra, alo wo a rabaxi n tan nun n ma die be ki naxe.

⁹ Alatala xa xeme fi wo ma, wo sabatima naxan xōn bōpasa kui.» Nowemi naxa findigilin e ma, kinikini naxa e rawa.

¹⁰ E naxa a fala a be, «Ade, na mu lanma. Won birin xa siga i bōnsōe yire.»

¹¹ Nowemi naxa e yaabi, «N ma mamadie, wo xa gbilen. Munfe ra wo wama birafe n fōxo ra? N tan nōma di gbete baride sōnōn wo dōxōma naxee xōn?

¹² N ma mamadie, fo wo xa gbilen wo xōnyi. N bara fori. N mu nōma xeme gbete sōtōde sōnōn. Hali n sa xeme gbete sōto to, n fa di bari to kōe ra,

¹³ wo nōma na di memede han a mō wo fa dōxo a xōn ma? Wo nōma na ra? N ma mamadie, wo mu nōma na ra. Na xōrōxo. Wo nōma tondide xeme gbete be, han n ma die mō? Alatala naxan nagirixi n ma, a xōrōxo dangife wo xa tōore ra. Alatala bara n tōoro ki fanyi.»

¹⁴ Na kui Oropa nun Ruti man naxa wa folo. Oropa naxa findigilin Nowemi ma, a fa gbilen a xōnyi, kōko Ruti tan naxa kankan Nowemi ma.

¹⁵ Nowemi naxa a fala a be, «Ruti, Oropa bara gbilen a xa mixie xōnyi. A bara gbilen a xa diine ma. I tan fan, i xa bira a fōxo ra.»

¹⁶ Ruti naxe, «I naxa n karaxan n xa gbilen i fōxo ra. I naxa n keru. I nu siga dede, n fan sigama mēni ne.

Won sabatima ne yire keren. I xa mixie findima n ma mixie nan na. I Marigi Ala findima n fan Marigi nan na.

¹⁷ N luma i seeti ma han i faxes, n fa ragata i xa gaburi seeti ma. Xa n i bejin, Alatala xa i haake mini n i. Saya gbansan xa won nafatan.»

¹⁸ Nowemi to a kolon, Ruti xa nate mu masarama, a naxa dundu.

¹⁹ E firin naxa ti kira xon ma han Beteleemu. E to so taa kui, pama naxa terenna e tofe ra. Ginnee nu fa maxorinyi ti, «Nowemi nan ya?»

²⁰ Nowemi nu fa e yaabi, «N mu xilima Nowemi sonon. Wo xa n xili Mara, barima Ala Senbema bara n ma dunijeigiri raxoroxo n ma.» («Nowemi» wama a falafe ne «a joxun.» «Mara» wama a falafe ne «a xono.»)

²¹ «N siga sigama, n nun fe fanyi nan siga, konon Alatala bara n nagbilen n belexe igeli ra. Munfe ra wo n xilima Nowemi? Alatala Senbema bara ti n kanke, a bara jaxankate doro n ma.»

²² Nowemi gbilen a xonyi na ki ne, a tan nun a xa di xa gine Ruti Mowabaka. E soxi Beteleemu funden maniye xaba temui ne.

2

Boosu Ruti malife

¹ Senbema nde nu na Isirayila boxi ma, naxan xili Boosu. A fatan Elimeleki xabile nan na.

² Ruti Mowabaka naxa a fala Nowemi be, «N wama sigafe xe ma funden maniye donxoe matongode. Temunde n xe kanyi nde toma naxan hinnema n na.» Nowemi naxe, «Awa n ma mamadi, i n lima be.»

³ Ruti naxa siga funden maniye donxoe matongode xe waliknee xanbi ra. Alatala naxa a ragiri, a xa a xun ti Boosu, Elimeleki xabile mixi nde xa xe ra.

⁴ Na waxati Boosu nu baxi sode keli Beteleemu. A naxa a xa waliknee xeebu, «Wo nu wali, Alatala xa wo ratanga.» E naxa a ratin, «Amina, Alatala xa barake fi i fan ma.»

⁵ Boosu naxa maxorinyi ti waliknee xunyi ma, «Nde na na sungbutunyi ra?»

⁶ A naxa a yaabi, «Na sungbutunyi Mowabaka na a ra, naxan fa Nowemi matide keli Mowaba boxi ma.

⁷ A mayandi nan ti a xa funden maniye donxoe matongo waliknee xanbi ra. Kafi a fa geesege, han yakosi a na walife, fo a to a malabufe yi ki bage bun ma.»

⁸ Na temui Boosu naxa a fala Ruti be, «N ma di, i tuli mati. I xa lu be n ma waliknee ginnee xanbi ra. Hali i mu siga xe gbete ma funden maniye donxoe matongode.

⁹ E na siga xe naxan ma, i fan xa bira e foxo ra. N bara jungui lu n ma xemee ma, e naxa i tooro. Xa ye xoli i suxu, i xa siga ye minde, waliknee xa ye naxan saxi feje kui.»

¹⁰ Ruti naxa a igoro boxi ma jalexinyi saabui ra, a fa a fala, «N tan, beka mu n na, konon i bara hinne n na. I hinnexi n na munfe ra?»

¹¹ Boosu naxa a yaabi, «Mixie bara a fala n be, i naxan nabaxi i mama be kafi i xa mori naxa faxes. E naxe, i bara i baba yo, i nga yo, nun i baride, i bara a birin bejin, i fa siga mixie xonyi i mu dennaxe kolon.

¹² Ala xa i baraayi. Isirayila Marigi Ala xa i sare rakamali, i xaxili tixi Marigi naxan na.»

¹³ Ruti naxa a fala Boosu be, «N ma mange, i bara hinne n na, i bara nde ba n ma toore ra. I xa woyenyi bara so n tan i xa konyi boje kui, na binye gbo n tan be.»

¹⁴ E dege waxati Boosu naxa a fala Ruti be, «Fa be, i xa taami nun bore nde don.» Ruti naxa doro waliknee fe ma. Boosu naxa funden maniye gilixi nde so a yi ra. A naxa na don han a luga, a fa a donxoe ragata.

¹⁵ A man to siga funden maniye matongode, Boosu naxa yaamari fi a xa waliknee ma. A naxe, «Hali a so a xabatare fan xora, wo naxa sonxo a ma.

¹⁶ Wo na funden maniye raxiri, wo xa nde lu naa, a xa na fan matongo.

Hali wo mu sese fala a be.»

¹⁷ Ruti naxa wali han nunmare. A to ge walide, a naxa funden maniye bonbo, a konbo ya firin nan soto.

¹⁸ Ruti to so na birin na taa kui, a naxa a masen Nowemi be. A donse naxan don Boosu yire, a naxa na donxoe fan so Nowemi yi ra.

¹⁹ Nowemi naxa Ruti maxorin, «I walixi xe mundun ma to? I yi funden maniye matongoxi minden? Ala xa na mixi baraayi naxan hinnexi i ra.» Ruti naxa a birin ya maxaran a mama be. A man naxa a fala, «Mixi naxan n malixi, a xili ne Boosu.»

²⁰ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «Ala xa a baraayi, Ala naxan mu a xa saate fanyi kanama, a fa hinne a xa mixie ra naxee na dunjpa a nun naxee na aligiyama. Yi xeme lanxi won xabile mixi nde nan ma. Won xabile ratangama nan a ra.»

²¹ Ruti Mowabaka naxa a yaabi, «Na xeme naxe, a n xa wakili a xa walikee foxo ra han funden maniye xabe xa ba a ra.»

²² Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, «N ma di, a lanma i xa bira a xa walikee ginee foxo ra, alako mixi yo naxa i tooro xe gbete ma.»

²³ Na kui Ruti naxa lu Boosu xa walikee ginee foxo ra han funden maniye nun mengi maniye xabe naxa jon. Ruti sabati Nowemi xonyi, na ki ne.

3

Ruti nun Boosu xa lanyi

¹ Nowemi naxa a fala a xa di xa gine be, a naxe, «Ruti, n wama i xa xeme taa fanyi soto.

² I a kolon, Boosu, i sa walixi naxan xonyi nun a xa walikee ginee ra, won xabile nan a ra. To nunmare ra, Boosu sigama lonyi ma funden maniye bonbode.

³ I naxan nabama, i xa i yailan a fanyi ra. I xa i maxa, i labunde sa i ma, i i maxiri dugi fanyi ra. Na temui i xa siga lonyi yire. I i ya manoxun Boosu ma han a xa ge a degede.

⁴ A na so a sade, i xa a mato a saxi dennaxe. A na xi, i xa a xa dugi ba a sanyie ma, i i sa a san labe ra. A fama i rabafe falade i be.»

⁵ Ruti naxa a yaabi, «Awa, n a birin nabama ne alo i a falaxi ki naxe.»

⁶ Na temui Ruti naxa siga na lonyi ma. A mama naxan falaxi a be, a naxa na raba.

⁷ Boosu to ge a degede, a naxa a sa funden maniye kuruxi fe ma jalexinyi kui. Ruti naxa a maso a ra doyin doyin, a dugi ba a sanyie ma, a fa a sa a san labe ra.

⁸ Koe tagi, Boosu naxa xunu, a naxa gine to a san labe ra.

⁹ A naxa a maxorin, «Nde a ra?» Ruti naxa a yaabi, «I xa konyi nan n na. N xili Ruti. N faxi ne, xa i noma n futide, barima muxu xabile ratangama na i ra.»

¹⁰ Boosu naxa a masen a be, «N ma di, Ala xa i baraayi. Yi hinne fan i xa hinne singe be, barima i mu sigaxi segetala se kanyi foxo ra, i mu sigaxi segetala setare foxo ra.

¹¹ N ma di, xanmeri yo naxa lu i yi ra. N a birin nabama ne i be i naxan maxorinxi, barima pama birin a kolon gine fanyi nan i ra.

¹² I bara nondi fala. N tan, wo xabile ratangama nan n na, konko xabile ratangama gbete na naxan makore i ra n tan be.

¹³ Koe radangi be to. Geesege, xa na mixi tin i ratangade, awa. Xa a mu tin, n tan i ratangama ne. N bara n kali Alatala ra! I xa xi be han kuye xa iba.»

¹⁴ Ruti naxa a sa Boosu san labe ra han subaxe ma. A naxa keli beenun soge xa te, barima Boosu mu nu wama mixi xa a kolon yi gine nu na lonyi ma.

¹⁵ A naxa a fala a be, «I xa mafelenyi tongo, a de suxu.» Ruti to a xa mafelenyi de suxu, Boosu naxa funden maniye konbo ya keren sa a kui. Boosu naxa Ruti rate na kote ma, Ruti fa siga taa kui.

¹⁶ A naxa gbilen a mama Nowemi xonyi. Nowemi naxa a maxorin, «N ma mamadi, fe bara dangi a fanyi

ra?» Ruti naxa a ya maxaran Boosu naxan birin nabaxi a be.

¹⁷ A naxe, «A bara yi funden maniyε konbo ya keren fi n ma. A naxe n be, «I mu gbilenma i mama xonyi i belexe igeli.»»

¹⁸ Nowemi naxa a fala a be, «N ma mamadi, i xa lu be han won xa a kolon yi fe raponma ki naxe. Na xeme mu a raxarama, fo yi fe xa yailan to yati ne.»

4

Boosu Ruti futife

¹ Boosu naxa siga taa naade ra, taakae malanma dennaxe, a doxo. Na xabile ratangama, Boosu nu naxan xa fe falama, na naxa fa. Boosu naxa a fala a be, «N ba, fa i magoro be.» A naxa fa, a doxo.

² Boosu man naxa a fala taa kuntigi fu be, «Wo fa, wo wo magoro be.» E to doxo,

³ Boosu naxa a masen na xabile ratangama be, «Nowemi, naxan kelixi Mowaba, a wama Elimeleki xa boxi matife. I a kolon, Elimeleki won taara na a ra.

⁴ N nu wama i xa kolon soto na fe ma, i xa na boxi xun sara taakae nun taa kuntigie ya xori. Xa i noma a xun sarade, i xa a raba. Xa i mu noma na ra, a fala n be, alako n xa a kolon, barima mixi gbete mu noma a xun sarade fo i xa i xui fi. N tan nan i xanbi ra.» Na xeme naxa a yaabi, «N a xun sarama ne.»

⁵ Na temui Boosu naxa yi woyenyi sa na fari, a naxe, «I ne yi boxi sarama loxoε naxe Nowemi nun Ruti Mowabaka ma, i man xa na kaape gine fan doxo, alako faxamixi xili naxa loε na boxi xun ma.»

⁶ Na xabile ratangama naxa a yaabi, «Na kui n mu noma a xun sarade, xa na mu a ra n yete ke kanama ne. I xa a xun sara, n tan mu noma.»

⁷ Singe ra Isirayila boxi ma, xa mixi nde nu wama lanyi xirife, fo a xa sankiri ba, a xa a so a boore yi ra. Na nan a masenma lanyi bara ge xiride.

⁸ Na kui, na xabile ratangama to a fala Boosu be, «I xa na boxi xun sara i yete be,» a naxa a xa sankiri ba, a a so Boosu yi ra.

⁹ Na dangi xanbi Boosu naxa a masen taa kuntigie nun pama be, «Wo bara findi seedee ra to. Elimeleki, Kilon, nun Maxalon xa see, n bara e birin sara Nowemi ma.

¹⁰ Maxalon xa gine, Ruti Mowabaka, n bara na fan doxo alako faxamixi xili naxa loε a xa boxi xun ma, a xabile nun a xa taa mixie naxa nεemu a xa fe ma. To wo bara findi yi fe seedee ra.»

¹¹ Nama nun kuntigie naxa a yaabi, «Muxu bara tin findide seedee ra! Muxu bara Alatala maxandi yi gine be naxan sofe i xonyi.

Alatala xa a lu alo Raxele nun Leya naxee bara die soto, e findi Isirayila pama ra.

Alatala xa senbe fi i ma Efarata xabile ya ma.

Alatala xa xili xungbe fi i ma Beteleemu taa kui.

¹² Alatala xa di gbegbe fi i ma yi sungbutunyi saabui ra.

Alatala xa wo xa die findi denbaya ra alo Peresi xa denbaya, Peresi naxan Tamari barixi Yuda be.»

¹³ Na temui, Boosu naxa Ruti xa futi xiri. E to lu yire keren, Alatala naxa a ragiri Ruti xa tege, a di soto.

¹⁴ Na kui gine naxa a fala Nowemi be, «Ala tantu, barima Alatala bara xabile ratangama fi i ma. Isirayilakae xa tantui rasiga Ala ma!

¹⁵ Yi di fama meenide i ma, a i kantama i xa pelexeforipa kui. I xa mamadi Ruti, naxan yi di sotoxi i be, a fan i xanuma, a tide gbo i be dangi di solofere ra.»

¹⁶ Nowemi naxa na diyore tongo, a a sa a kanke ma, a findi a meenima ra.

¹⁷ Nowemi doxo boore gine naxa xili sa yi diyore xun ma, a falafe ra, «Nowemi bara di soto, a xili Obedo.» Obedo xa di nan Yisayi ra. Yisayi xa di nan Dawuda ra.

- 18 Peresi xa taruxui nan ya:
Peresi naxa Heseron soto.
19 Heseron naxa Rami soto.
Rami naxa Aminadabo soto.
20 Aminadabo naxa Naxason soto.
Naxason naxa Salimon soto.
21 Salimon naxa Boosu soto.
Boosu naxa Obedo soto.
22 Obedo naxa Yisayi soto.
Yisayi naxa Dawuda soto.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyie to mini Misira xa konyiya bun ma, Annabi Munsa nan nu findixi e xa yarerati ra. A lu ne e ya ma han e so Kanaan bɔxi ma, Ala naxan laayidixi e be. Na temui e nu birama Annabi Yosuwe fɔxo ra. A xa waxati dangi xanbi, Isirayila bɔnsɔɛ birin nu na e xati ma. Kɔno e yaxuie to kata e tɔɔɔde, Ala naxa «Kiitisae» ramini naxee nu luma e mali ra na waxati xɔɔxɔɛ bun ma.

Yi temui serexedube nde nu na Silo, Ala xa saate kankira nu ragatama dennaxe. A bɔne nu fanxi, kɔno a xa die mu nu luma Ala xa seriye xa kira xɔn ma alo e baba. Na kui Alatala naxa a niya Samuweli xa findi namijonme ra Isirayila be, naxan noma e ratangade e yaxuie ma. Kɔno pama tan nu wama mange nde xɔn ma naxan nu luxi alo pamanɛ gbeteɛ xa mange, naxan findi sɔɔri gali xunyi ra.

Nama waxɔnfe mu nu rafanxi Samuweli ma, kɔno Ala naxa tin na ra, a fa Sɔlu ti mange ra Isirayila xun ma. Kɔno a mu bu Sɔlu naxa findi Ala matandila ra. Na kui Samuweli naxa a fala a be a mixi gbete findima ne mange ra a jɔxɔɛ ra.

Dawuda xa taruxui fɔloxi na ki ne. Ala naxa Dawuda masen Samuweli be, a xa a rakolon a findima ne Isirayila mange ra Sɔlu dangi xanbi. A segetala temui, Dawuda naxa lu Sɔlu seeti ma, a a mali fe wuyaxi kui. Kɔno Sɔlu to a kolon a Ala fama mangeya fide Dawuda nan ma, a naxa fe birin naba alako a xa a faxa. Kɔno Dawuda to findi Ala xa mixi tinxinxi nan na, a mu mange Sɔlu yelevu. A nu xanunteya masenma Sɔlu be, barima a naxe Alatala nan a sugandixi mange ra a xa pama xun ma.

Na tinxinyi yati findixi misaali nan na won birin be. Ala to

findi ibunadama Marigi ra, a lanma won birin xa bira a xui fɔxo ra. Hali dunija mangɛ lan e xa na kolon. Ala noma mixie findide pama yareratie ra, kɔno xa e ba Ala xa kira xɔn ma, e xa fe mu sɔneyama. Dawuda findixi Isirayila mange xungbe nan na barima a nu jereɛma Ala xa seriye nan xɔn.

Annabi Samuweli to Dawuda ti Isirayila mange ra, a naxa masenyi gbete ti naxan tide gbo won be han to lɔxɔɛ. A naxe Ala xa mange xungbe fama minide Dawuda bɔnsɔɛ ya ma. Na mixi findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, naxan ma fe falaxi Inyila Isa kui. Ala xa won mali birafe a xa mangeya fɔxo ra abadan. Amina.

Ala xa Masenyi singe Annabi Samuweli be

Samuweli bari ki

¹ Xeme nde nu na Ramatayimi taa kui, Sofimu yire, Efirami geya longori, naxan xili Elekana. Efirami bɔnsɔɛ nan nu a ra, fatanfe a benba Sufu, Tohu, nun Elihu ra. Yeroxama xa di nan nu a ra.

² A gine firin nan dɔxo: Ani nun Peninna. Peninna nu bara die bari, kɔno di yo mu nu na Ani tan yi ra.

³ Ne yo je Elekana nu kelima a xonyi, a siga Silo, a xa Alatala Mange Xungbe batu, a serexe ba a be. Eli xa di firinyie, Xofini nun Finexasi, nan nu na Alatala xa serexedubeɛ ra menni na temui.

⁴ Elekana ne a xa serexe bama, a nu darixi serexe sube nde fi ra a xa gine Peninna nun na xa die ma.

⁵ Kɔno a nu naxan fima a xa gine Ani tan ma, na gbo boore gbe be. A nu na rabama ne barima Ani nu rafan a ma ki fanyi ra, hali Alatala to mu nu di fe ragiri na ma.

⁶ A siina nu a mayelema temui birin a xa dibaritarepa xa fe ra.

⁷ Ne yo je, Ani ne tema Alatala batu banxi, a siina Peninna nu a mayelema han a nu tondi a degede, a bonbo wa tun na.

⁸ A xa mɔri Elekana nu a maxɔrin, «Munfe ra, i tondima i dɛgedede, i nu fa wa? Munfe ra i nimisaxi? N tan mu i wasa dangi di fu ra?»

⁹ Yi biyaasi tan, Elekana xa mixie to gɛ e dɛgedede nun e minde Silo, Ani tan naxa keli e ya ma, a siga Alatala batu banxi. Eli sɛrɛxɛdubɛ nu magoroxi naa a xa dɔxɔse ma naadɛ fɛ ma.

¹⁰ Ani bɔɲɛ to mapaxuxi a ra, a naxa Alatala maxandi yaye gbege ra.

¹¹ Na kui a naxa laayidi tongo Alatala bɛ a falafe ra, «Alatala Mange Xungbe, xa i sa i ya ragoro i xa konyi ginɛ xa yaagi ma, xa i sa ratu n ma, xa i mu nɛemu i xa konyi ginɛ ma, xa i di xɛmɛ keren fi i xa konyi ginɛ ma, n na fima nɛ i ma a xa simaya birin kui, a xunyi mu bima feo.»

¹² A xa Ala maxandi xɔn to kuya, Eli naxa Ani rakɔrɔsi a dɛ ramaxama,

¹³ kɔnɔ xui yo mu minima. Ani nu wɔyɛnfe a bɔɲɛ nan ma, kɔnɔ Eli tan ɲɔxɔ a ma a a siisixi nɛ.

¹⁴ Na kui a naxa a fala a bɛ, «I luma yi siisi kui han mun tɛmui? Sa na raba yire gbɛtɛ!»

¹⁵ Ani naxa a yaabi, «N marigi, n mu weni minxi, n mu bere minxi. N na n ma kɔntɔfili nan masenfe Alatala bɛ.

¹⁶ I naxa n mapɔxun siisila ra. N ma tɔɔrɛ xa gboe nan a niyaxi, n na n bɔɲɛ ma fe masenfe Alatala bɛ.»

¹⁷ Eli naxa a yaabi, «Awa, siga bɔɲɛsa kui. Isirayila Marigi Ala xa i xa maxandi suxu.»

¹⁸ Ani naxa a fala a bɛ, «I xa hinne n tan i xa konyi ginɛ ra.» Na dangi xanbi, a naxa a dɛge, a bɔɲɛ naxa rafan a ma, a yatagi naxa masara.

¹⁹ Na kuye iba, Elekana nun a xa denbaya naxa kurun. E to gɛ salide, e naxa gbilen e xɔnyi Rama.

Na dangi xanbi, Elekana nun a xa ginɛ Ani naxa kafu, Alatala fa ratu a xa fe ma.

²⁰ Ani naxa tɛɛgɛ, a fa di xɛmɛ bari, a a xili sa Samuweli, naxan nu wama a falafe, «Alatala bara a mɛ.»

A na xili saxi nɛ a xun ma barima a nu a falama a yetɛ ma, «N yi di maxandixi Alatala nan ma.»

²¹ Na ɲɛ igbilenyi Elekana nun a xa denbaya man naxa te Silo sɛrɛxɛ bade Alatala bɛ, a man xa a xa laayidi rakamali.

²² Kɔnɔ Ani tan mu te. A naxa a fala a xa mɔri bɛ, «N xa mame ti han diyɔrɛ dɛ ba tɛmui, n fa a xanin Silo a dentɛgɛde Alatala bɛ, a xa lu naa kerenyi ra.»

²³ A xa mɔri naxa a yaabi, «Naxan nafan i ma, na raba. Lu be han a dɛ ba tɛmui. Alatala xa a xa masenyi rakamali.» Na kui Ani naxa lu banxi han a xa di dɛ ba tɛmui.

²⁴ A to Samuweli dɛ ba, a naxa a xanin Silo Alatala batu banxi, a nun tura ɲɛ saxan daaxi, farin kilo fu, nun weni. Na tɛmui a xa diyɔrɛ nu xurun.

²⁵ E naxa tura kɔn naxaba sɛrɛxɛ ra, e fa diyɔrɛ dentɛgɛ Eli bɛ.

²⁶ Ani naxa a fala a bɛ, «N marigi, i haakɛ to n bɛ. Ginɛ naxan fa bɛ Alatala maxandide i ya xɔri, n tan nan nu a ra.

²⁷ N nu a maxandife yi di xɛmɛ nan ma fe ra. Alatala bara n ma maxandi suxu.

²⁸ N tan fan wama a fife Alatala ma, a xa lu Alatala sagoe a xa simaya birin kui.» Na dangi xanbi, e naxa suyidi Alatala bɛ.

2

Ani xa suuki

¹ Na kui, Ani yi suuki nan ba Alatala bɛ,

«Alatala bara n bɔɲɛ rasɛɛwa, a bara n xun nakeli.

N dɛ bara mafulun n yaxuie xili ma, n sɛɛwaxi Alatala xa mali xa fe ra.

² Alatala xa seniyenyi maniyɛ mu na. Ala gbɛtɛ yo mu na, bafe a tan na.

Senbema yo mu na alo won Marigi Ala.

³ Wo naxa wo yetɛ igbo,

na wɔyɛnyi mɔɔli naxa mini wo de i,

barima Alatala, Ala nan a ra naxan fe birin kolon,

naxan mixi xa wali birin maniyama sikeeli ra.

4 Gereso senbemaē xa xali igirama
ne,

kɔnɔ yete magoroe senbe sɔtɔma.

5 Naxee singe nu lugaxi,
nee nu walima ne alako e xa taami
sare sɔtɔ,

kɔnɔ naxee nu kaamexi,
nee tan bara wasa.

Gine dibaritare di solofere barima
ne,

kɔnɔ dibari bara findi dibaritare ra.

6 Alatala nan mixi faxama,
a tan nan mixi baloma.

A mixi rasigama aligiyama,

a tan nan mixi rakelima faxe ma.

7 Alatala nan keren mixi raban-
nama,

a tan nan mixi rafuxarima.

A mixi itema,

a tan nan mixi igoroma.

8 A misikiine bama a xa setarepa kui,
a niya a xa dɔxɔ kuntigie tagi binye
ra.

Alatala nan gbe na dunjina tunxun-
yie ra,

a bɔxi italaxi e tan nan fari.

9 A jɔxɔ sama ne a batulae jere ki
xɔn ma,

kɔnɔ mixi kobie tan lɔema ne dimi
kui.

Mixi yo mu geenima a yete senbe ra.

10 Alatala matandilae xa fe kanama
ne.

Galanyi bulama e tan nan xili ma.

Alatala bɔxi birin makiitima ne.

A senbe fima ne a xa mange
sugandixi ma,

a fa a xa Masihu senbe gbo.»

11 Na dangi xanbi, Elekana naxa
gbilen a xɔnyi Rama. A naxa a xa
di Samuweli lu Alatala xa wali ra Eli
serexedube fe ma.

Eli xa die xa wali paaxi

12 Fuyante nan nu na Eli xa die ra,
naxee mu nu birama Alatala fɔxɔ ra.

13 Yi serexedube nu walima yi
ki ne pama ra: Mixie to nu fama
serexe bade, e ne serexe sube
jinma, serexedube xa walike nu
sube sɔxɔse belebele

14 ragoroma ne tunde kui, xa
na mu se jin se gbete kui, a nu
naxan yo sɔxɔ, a a rate, a na soma
serexedube nan yi ra. E nu na mɔɔli
rabama Isirayilakae birin na naxee
nu fama Silo.

15 Waxati ndee beenun xuruse
ture gan temui xa folo, serexedube
xa walike nu a falama ne serexe
kanyi be, «Beenun i xa na sube gan,
i xa nde so n yi ra serexedube be. A
mu wama sube ganxi xɔn.»

16 Xa serexe kanyi a yaabi, «A
lanma ture xa gan sinden. Na dangi
xanbi, i na wa naxan xɔn, i xa na
tongo.» Serexedube xa walike nu a
yaabima ne, «N tondi. Xa i mu tin,
n a tongoma senbe nan na.»

17 Na kui, Eli xa die nu yunubi
paaxi nan sɔtɔma Alatala ra, barima
e mu nu binye yo saxi serexe ma
naxee nu bama a be.

18 Samuweli nu Alatala xa wali
rabama ne, donma kuye serexedube
daaxi ragoroxi a ma.

19 Ne yo je a nga nun a baba nu
fama Silo serexe bade. A nga nu a
sanbama guba di ra.

20 Eli nu Ala maxandima ne
Elekana nun a xa gine be a falafe
ra, «Alatala xa a ragiri i xa gine xa
di gbete bari i be di jɔxɔe ra a
naxan fixi Alatala ma.» Na dangi
xanbi, Elekana nun Ani naxa gbilen
e xɔnyi.

21 Alatala naxa hinne Ani ra, a
fa di xeme saxan nun di gine firin
bari. Na temui Samuweli nu na
mofe Alatala ya i.

22 Eli serexedube naxan nu bara
fori ki fanyi ra, a naxa a kolon
a xa die nu na fe paaxi rabafe
Isirayilakae ra. E nun gine naxee nu
wali rabama hɔrɔmɔlingira sode de
ra, e nu yene rabama nee yete yati
ra.

23 Eli naxa a xa die maxɔrin,
«Munfe ra wo yi mɔɔli rabama?
Nama birin wo xa wali kobi nan
falafe n be.

24 N ma die, wo xa ba na mɔɔli
rabafe. N naxan mefe wo xun, a
mu fan feo. Wo Alatala xa pama
ramurutama ne a xa seriye ma.

25 Xa mixi yunubi raba a boore ra,
Ala nan a makiitima, kɔnɔ xa mixi
sa yunubi raba Alatala ra, nde xari
sama na kanyi be?» Kɔnɔ Eli xa
die mu tin e tuli matide e baba ra,
barima Ala sago na nu a ra e xa faxa.

²⁶ Na fonike Samuweli nu na mofe a fanyi ra. A nu rafan Ala ma, a nu rafan mixie ma.

²⁷ Loxoe nde namijonme nde naxa fa Eli yire, a a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: N mu n yete masen xe i benbae be Misira, e nu na Firawuna xa yaamari bun ma temui naxe?»

²⁸ N tan nan i benba sugandi Isirayila bonsoe birin tagi, a xa findi serexedube ra n ma horomolingira kui, a xa te n ma serexe gande, a xa surayi gan serexe ra, a nun a xa serexedube donma kuye ragoro a ma n ya i. Isirayila e xa serexe ganxi naxan birin fima n ma, n a birin fi i benba bonsoe nan ma.»

²⁹ «Munfe ra wo n ma hadiyae nun n ma serexee yelebuma, n naxee yamarixi e xa ba n be n ma banxi kui? Munfe ra i i xa die binyaxi dangi n tan na, alako wo xa wo yete raboroge hadiya singee ra, n ma pama Isirayila naxee baxi?»

³⁰ Na kui, n tan Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Singe n nu bara laayidi tongo wo be, wo xa denbaya nun wo benbae xa denbaya xa n ma wali raba, konɔ yakosi n bara na nate masara, barima n mixi nan binyama naxan n binya, konɔ naxee tan n maberema, n yaagi nan dusuma e xun.

³¹ N fama ne i tan nun i xa denbaya senbe xun nakanade, xemoxi yo mu toma wo ya ma.

³² Isirayila xa fe na te, i fama toore sotode n ma banxi xa fe ra. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma sonon.

³³ I xa mixi nde luma n ma serexebade xa wali kui, konɔ na findima yaye nun toore nan na i be. I xa mixie mu simaya xonkuye sotoma.»

³⁴ «Fe naxan i xa di firinyie sotoma, na nan findima i be tonxuma ra: Xofini nun Finexasi birin faxama loxoe keren ne.

³⁵ N serexedube tinxinxi nde fenma, naxan n bonje nun n xaxili waxonfe rabama. N bonsoe fima ne a ma naxan perema Masiihu ya i, n naxan sugandima.

³⁶ I bonsoe mixie fama ne e magorode a bun ma, alako e xa kobiri di soto, xa na mu, donse di. E fama a falade a be, «Serexedube wali nde fi n ma, alako n xa n baloe nde soto.»»

3

Alatala Samuweli xilife

¹ Na fonike Samuweli nu na Alatala xa wali rabafe Eli fe ma. Na temui Alatala mu nu woyenma mixie be a gbe ra, a xa laamatunye fan mu nu wuya.

² Koe nde ra Eli serexedube nu saxi a xa konkoe kui. A yae mu nu se toma a fanyi ra, a gbe mu nu luxi a xa findi donxui ra.

³ Ala xa lanpui mu nu xubenxi sinden. Samuweli tan nu a saxi Alatala xa banxi kui, saate kankira nu na dennaxe.

⁴ Alatala naxa Samuweli xili. Samuweli naxa a ratin, «N tan nan ya.»

⁵ Na kui a naxa siga a gi ra Eli yire, a a fala a be, «N bara fa i xa xili ma.» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili de. Siga, i i sa.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa.

⁶ Alatala man naxa Samuweli xili. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa» Eli naxa a yaabi, «Ade, n mu i xili. Siga, i sa i sa.»

⁷ Samuweli mu nu Alatala kolonxi sinden, barima han na temui Alatala mu nu woyen a be.

⁸ Alatala man naxa Samuweli xili a saxan nde. Samuweli naxa keli, a siga Eli yire, a a fala a be, «I to n xili, n bara fa.» Na kui Eli naxa a fahaamu a Alatala nan na fonike xilife.

⁹ Eli naxa a fala Samuweli be, «Gbilen i sa i sa. I na na xui me sonon, i xa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matima i ra.» Samuweli naxa gbilen, a sa a sa a sade.

¹⁰ Alatala naxa fa a yire, a man naxa a xili, «Samuweli, Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «Alatala, woyen. I xa konyi di a tuli matixi i ra.»

¹¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «N fama ne fe nde rabade Isirayila, naxan mixie de ixarama.

¹² Na loxo, n naxan birin falaxi Eli xa denbaya xa fe ra, n a birin nakamalima ne, kelife a fo le han a rajonyi.

¹³ N bara a fala a be, a n fama ne a xa denbaya naxankatade abadan a xa yunubi xa fe ra. A nu a kolon a a xa die na n maberefe, konon a tan mu tonyi doxo e ma.

¹⁴ Na nan a ra, n bara n kali Eli xa denbaya xa fe ra, xunsare yo mu na e be. Serexe nun hadiya mu noma e xa yunubie xafaride.»

¹⁵ Samuweli naxa a sa han geesege, a fa Alatala xa banxi naadee rabi. Samuweli nu gaaxuxi a xa laamatunyi yabade Eli be,

¹⁶ konon Eli naxa a xili, a a fala a be, «N ma di Samuweli.» Samuweli naxa a ratin, «N na be.»

¹⁷ Eli naxa a maxorin, «Alatala munse masenxi i be? I naxa sese noxun n ma. Xa i woyen keren noxun n ma, Ala xa na sare ragbilen i ma, a fa nde sa na fari.»

¹⁸ Na kui, Samuweli naxa Ala xa masenyi birin nadangi Eli ma, a mu sese noxun a ma. Eli naxa a fala, «Alatala nan a ra. A xa a sago raba.»

¹⁹ Samuweli nu na mofe, Alatala fan nu na a foxo ra. A mu Alatala xa masenyi yo rabejinxii.

²⁰ Kelife Dana han Beriseeba, Isirayila birin naxa a kolon a Samuweli findixi Alatala xa namijonme nan na.

²¹ Alatala nu luma mini ra Samuweli ma Silo, a a xa masenyi ti a be.

4

Saate kankira loefe

¹ Na waxati Samuweli nu Alatala xa masenyi kawandima Isirayilakae birin be.

Isirayilakae naxa mini Filisitakae gere. E naxa yonkin Ebeneseri, Filisitakae naxa sa yonkin Afeki.

² Filisitakae naxa mini a gere ki ma Isirayilakae ya i. Na gere kui

e naxa Isirayilakae bonbo, e mixi wulu naani faha.

³ Soorie to gbilen yonkin yire, Isirayila forie naxa maxorinyi ti, «Munfe ra Alatala a luxi Filisitakae xa won bonbo to? Won xee Silo Alatala xa saate kankira tongode. A xa lu won tagi, a xa fa won nakisi won yaxuie ma.»

⁴ E naxa mixie xee Silo Alatala xa saate kankira tongode, naxan doxoxi maleke sawure firinyie tagi. Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi naxa na saate kankira mati han Isirayilakae nu yonkinxi dennaxe.

⁵ Alatala xa saate kankira to so yonkinde, Isirayilakae naxa e xui ite han boxi fa seren.

⁶ Filisitakae to na me, e naxa a fala, «Munse na yi xui gbe ra naxan tefe Isirayilakae xonyi yi ki?» E to a kolon a Alatala xa saate kankira bara fa Isirayilakae yonkinde,

⁷ e naxa gaaxu, barima e nu a falama, «Ala bara fa e yire. Naxankate na won be, naxan maniye mu toxi sinden.

⁸ Naxankate na won be. Nde won kantama yi ala senbema ma? Alae nan yi ki naxee gbaloe mooli birin doxo Misirakae ma gbengberenyi ma.

⁹ Filisitakae, won xa limaniya, won xa lu alo xeme senbema, alako Isirayilakae naxa no won na alo won tan noxi e ra ki naxe. Won xa findi xeme senbema ra, won xa gere so!»

¹⁰ Filisitakae naxa gere ti, e naxa Isirayilakae bonbo han e gi e siga e xonyi. Na loxo kasare naxa gbo. Isirayilaka mixi wulu tongo saxan naxa faha na gere kui.

¹¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu, e fa Eli xa di firinyie Xofini nun Finexasi faha.

¹² Na loxo Bunyamin bonsoe mixi nde naxa a gi kelife gere yire han Silo taa kui. A xa dugie iboxi a ma, xubutanyi soxi a xunyi birin ma.

¹³ A to so, a naxa Eli li, a doxoxi kira de ra, barima a nu kontofili kui saate kankira xa fe ra. Xera fe naxan to gere yire a naxa na tagi raba a be, taakae naxa gbelegbele.

¹⁴ Eli to e gbelegbele xui me, a naxa maxorinyi ti, «Munfe ra e na gbelegbelefe yi ki?» Xɛera naxa fa a yire keren na, a na xibaaru fala a be.

¹⁵ Eli nu bara je tongo solomanaani nun solomasaxan soto, a yae mu nu sese toma sonon.

¹⁶ Xɛera naxa a fala Eli be, «N faxi n gi ra ne yi ki kelife gere yire.» Eli naxa a maxorin, «N ma di, munse dangixi naa?»

¹⁷ Xɛera naxa a yaabi, «Isirayila a gixi ne Filisitakae ya ra, nee bara no e ra a fanyi ra. I xa di firinyie fan bara faxa, Xofini nun Finexasi. Filisitakae bara Ala xa saate kankira suxu.»

¹⁸ A fefe Ala xa saate kankira xa fe me, Eli naxa bira a legere ma taa naade seeti ma. A kobe naxa gira, a naxa faxa, barima xemoxi tironxi nan nu a ra. A nu bara findi Isirayila yarerati ra je tongo naani bun ma.

¹⁹ A xa di Finexasi xa gine nu furuxi, a gbe mu nu luxi a xa di bari. A to a me a Ala xa saate kankira bara suxu, a tanun nun a xa mori fan bara faxa, a naxa a felen a furi ma xone kui, a di bari keren na.

²⁰ A to nu na faxe de nan ma, ginee naxa a fala a be, «I xa limaniya, i di xeme nan barixi.» Kono a mu a joxo yo saxi na woyenyi xon ma, a mu a yaabi.

²¹ A naxa diyore xili sa Ikabodi, naxan nu wama a falafe, «Nore bara non Isirayila.» A na fala ne barima Alatala xa saate kankira nu bara suxu, a xa mori nun a tanun fan nu bara faxa.

²² A naxa a fala, «Nore bara non Isirayila, barima e bara Alatala xa saate kankira suxu.»

5

Ala xa saate kankira Filisitakae xonyi

¹ Filisitakae naxa Ala xa saate kankira suxu Ebeneseri, e a xanin Asidodi.

² E naxa a xanin e xa kuye xungbe Dagon batu banxi, e sa a dɔxo na kuye fe ma.

³ Na kuye iba, Asidodikae naxa Dagon li, a rabiraxi a ya tagi ma Ala xa saate kankira bun ma. E naxa a rakeli, e a dɔxo a dɔxode.

⁴ Na kuye iba, e man naxa Dagon li, a man nabiraxi Ala xa saate kankira bun ma, a xunyi nun a belexee bolonxi, e saxi sode de ra. Kuye gundi nu na a xati ma.

⁵ Na nan a ra, han yakosi, Dagon kuye xa serexedubee nun naxee birin soma Dagon batu banxi kui Asidodi, e mu lan e xa e sanyi ti na sode de ra.

⁶ Alatala naxa a senbe ragoro Asidodikae ma, a kasare gbegebe raba e tagi, a a niya fie xa mini e ma na longori birin.

⁷ E to na fe to, e naxa a fala, «Isirayila xa Ala xa saate kankira mu luma won xonyi, barima a na won tan nun won ma ala Dagon jaxankatafe ki fanyi.»

⁸ E naxa Filisitakae kuntigi birin malan, e e maxorin, «Won munse rabama Isirayila xa Ala xa saate kankira ra? A xa xanin Gati.» E naxa Isirayila Marigi Ala xa kankira xanin Gati.

⁹ Kono na dangi xanbi, Alatala naxa a senbe ramini Gatikae ma, kelife e xa dimce ma han a sa dɔxo e xa forie ra. Na fi jaaxi naxa din e birin na.

¹⁰ Na kui e naxa Ala xa kankira xanin Ekiron. A to so naa, Ekironkae naxa gbelegbele a falafe ra, «E bara Isirayilakae xa Ala xa kankira rafa muxu xonyi, alako a xa muxu xa mixie faxa.»

¹¹ E fan naxa Filisitakae kuntigie malan, e a fala e be, «Wo xa Isirayilakae xa Ala xa kankira ragbilen a yire, alako a naxa muxu xa mixie faxa.» Na taa birin nu bara kontofili na faxe xa fe ra. Ala nu bara a senbe masen e be.

¹² Mixi naxee mu nu faxa, fi jaaxi naxa dɔxo nee ma. Nama xa maxandi naxa te han koore ma.

6

Ala xa saate kankira gbilenfe

¹ Alatala xa saate kankira kike solofere nan naba Filisitakae xa boxi ma.

² Na temui e naxa e xa serexedubee nun e sematoe malan, e e maxorin, «A lanma muxu xa munse raba Alatala xa saate kankira ra? Wo na ragbilen ki fala muxu be.»

³ E naxa e yaabi, «Xa wo sa Alatala xa saate kankira ragbilen a yire, wo naxa a ragbilen yete ragbilen serexe xanbi. Fo wo xa wo xunsare ba, alako wo xa yalan, wo man xa a kolon fe naxan a niyaxi a a senbe mu gbilenxi wo foxo ra.»

⁴ Filisitakae naxa maxorinyi ti, «A lanma muxu xa munse ba yete ragbilen serexe ra a be?» E naxa e yaabi, «Wo xa se suuli yailan xema ra na fi jaaxi misaali ra. Wo man xa se suuli gbete yailan xema ra jene misaali ra. Na xasabi nan lanxi Filisita mange suulie xasabi ma, gbaloe ragoroxi naxee xa boxi ma.

⁵ Wo na ge na fi jaaxi misaali yailande xema ra, a nun na jene xema daaxi naxee jene misaalixi wo xa boxi kasara naxee xa fe ra, wo xa Isirayila Marigi Ala matoxo. Temunde a xa xone nde bama wo tan, wo xa kuyee, nun wo xa boxi ma.

⁶ Wo naxa wo xaxili xoxoxo alo Misirakae nun e xa Firawuna. Wo mapoxun jaxankate ma Ala naxan dexo e ma han e Isirayilakae keru e xonyi e siga.

⁷ Yakosi, wo xa sareti neene yailan. Wo ninge dinge firin tongo, wuri singe mu nu sa naxee kon, wo e xiri sareti ra. Wo xa e xa die ragbilen banxi.

⁸ Wo na ge na wali ra, wo xa Alatala xa saate kankira baki sareti fari. Na se yailanxie xema ra, naxee findixi wo yete ragbilen serexe ra, wo xa nee sa kankira lanma nde kui, wo na kankira baki boore fe ma. Na dangi xanbi, wo xa na ningee nun na sareti bepin, e xa siga e yete ra.

⁹ Xa e e xun ti Isirayila boxi nan na Beti Semesi biri ra, na findima tonxuma nan na a Alatala nan yi

gbaloe ragoroxi won ma, kon xa e mu siga na biri, na fan findima tonxuma nan na a yi gbaloe mu kelixi Alatala xa ma, a ilanxi ne a ra tun.»

¹⁰ Filisitakae na nan naba. E naxa ninge dinge firin tongo, e e xiri sareti ra, e na ningee xa die mabalan kule kui.

¹¹ E naxa Alatala xa saate kankira baki sareti kui, a nun kankira boore, jene xema daaxi nun e xa fi misaali yailanxi xema ra nu na naxan kui.

¹² Na ninge dinge naxa ti kira xon ma naxan sigama Beti Semesi biri. E naxa bira na kira kerenyi foxo ra e xui ramini ra. E mu siga koola ma, e mu siga yirefanyu ma. Filisita mange naxa bira e foxo ra han Beti Semesi naaninyi ra.

¹³ Beti Semesikae nu na fundenyi maniye xabafe gulunba kui. E to Alatala xa saate kankira to fa ra, e naxa seewa.

¹⁴ Sareti naxa ti Yosuwe Beti Semesika xa xe ma. Geme xungbe nu na menni. E naxa sareti wuri iboo, e na ningee ba serexe gan daaxi ra Alatala be.

¹⁵ Lewi bonsoe mixie naxa Alatala xa saate kankira ragoro, nun na kankira, naxan nu dodoxi a fe ma, xema see nu na naxan kui. E naxa nee dexo na geme xungbe fari. Na loxoe Beti Semesikae naxa serexe gan daaxie nun serexe mooli gbete ba Alatala be.

¹⁶ Filisita mange suulie to na birin to, e naxa gbilen Ekiron na loxoe kerenyi.

¹⁷ Filisitakae nu bara se suuli yailan xema ra naxee misaalixi na fi jaaxi ra. E nee fi e yete ragbilen serexe nan na Alatala be, keren Asidodi be, keren Gasa be, keren Asikalon be, keren Gati be, keren Ekiron be.

¹⁸ Nene xema daaxi keren keren, e na nan ba Filisita mange xa taa suuli be, a nun e xa daaxae be naxee na geme xungbe lima, Alatala xa saate kankira dexo naxan fari, Yosuwe Beti Semesika xa xe yire.

¹⁹ Alatala naxa mixi tongo solofere faxa Beti Semesi jama mixi wulu

tongo suuli ya ma, barima e nu bara saate kankira rabi, e a kui mato. Taa birin naxa sunnun na gbaloe xa fe ra, Alatala naxan nagoroxi e ma.

²⁰ Beti Semesikae naxa a fala, «Nde noma tide Alatala ya i, naxan findixi Ala Seniyenxi ra? Won yi kankira makuyama won na minden?»

²¹ E naxa xεεrae xεε Kiriyati Yeyarimi a falafe ra, «Filisitakae bara fa Alatala xa saate kankira ra. Wo fa a xanin wo xonyi.»

7

Isirayilakae gbilenfe Ala ma

¹ Kiriyati Yeyarimi xemee naxa fa Alatala xa saate kankira tongode, e a xanin Abinadabo xonyi geya nde fari. E naxa a xa di xemε Eleyasari findi a kantama ra.

² Alatala xa saate kankira nε moxoxen nan naba Kiriyati Yeyarimi. Na temui Isirayila jama nu wama gbilenfe Alatala ma.

³ Samuweli naxa a fala Isirayilakae be, «Xa wo wama wo yetε ragbilenfe Alatala ma wo bojε birin na, wo xa Asataroti kuye nun kuye gbetεe ba wo tagi, wo Alatala keren batu. Na temui, a wo rakisima nε Filisitakae ma.»

⁴ Na kui, Isirayilakae naxa Bali kuyee nun Asataroti kuyee ba e tagi, e fa Alatala keren batu.

⁵ Samuweli naxa e yamari, «Isirayilaka birin xa malan Misipa, n xa Alatala maxandi wo be.»

⁶ Isirayilakae naxa e malan Misipa Samuweli xa yaamari bun ma. E naxa ye ba, e a ifili Alatala ya i sunyi kui. Menni e naxa a fala, «Muxu bara yunubi raba Alatala ra.»

⁷ Filisita mangεe to a mε a Isirayilakae malanxi Misipa, e naxa siga e gere. Isirayilakae naxa gaaxu e ya ra,

⁸ e a fala Samuweli be, «I naxa muxu rabejin. I xa muxu Marigi Alatala makula muxu be, a xa muxu ratanga Filisitakae ma.»

⁹ Samuweli naxa yεxεε yore keren ba serεxε gan daaxi ra Alatala be, a

a makula Isirayila xa fe ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu.

¹⁰ Samuweli nu na serεxε bafe Alatala be temui naxε, Filisitakae naxa Isirayilakae gere, konɔ Alatala naxa galanyi xui ramini a belebele ra e xili ma. Na kui Filisitakae naxa gaaxu, Isirayilakae fa no e ra.

¹¹ Isirayilakae naxa Filisitakae kerri Misipa, e e bonbo han Beti Kara.

¹² Samuweli naxa gemε nde tongo, a naxa a sa Misipa nun Seeni tagi a falafe ra, «Alatala muxu mali nε han be.»

¹³ Filisitakae rayaagi na ki nε, e mu fa Isirayila boxi ma sonon. Alatala naxa a senbe masen Filisitakae be Samuweli xa simaya bun ma.

¹⁴ Filisitakae taa naxee ba Isirayilakae yi ra, e naxa gbilen Isirayila ma, kelife Ekiron han Gati. Na temui lanyi naxa lu Isirayila nun Amorikae tagi.

¹⁵ Samuweli findi nε Isirayila yarerati ra a xa simaya birin kui.

¹⁶ Nε yo nε, a nu biyaasi nde rabama sigafe ra Beteli, Giligali, nun Misipa alako a xa Isirayilakae rapere.

¹⁷ Na biyaasi dangi xanbi a nu gbilenma nε a xonyi Rama, a findi mennikae fan xa mangε ra. A serεxεbade yailan Alatala be na taa kui.

8

Isirayila wama mangε xungbe xon

¹ Samuweli to fori, a naxa a xa die findi kiitisea ra Isirayila xun ma.

² A xa di xemε singe xili nε Yoweli, a firin nde xili Abiya. E tan nan nu na kiitisea ra Beriseeba.

³ Samuweli xa di xemε mu bira e baba xa misaali foxo ra. Kobiri nu rafan e ma, e mu nu kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Na kui Isirayila kuntigie naxa e malan, e siga Samuweli xonyi Rama.

⁵ E naxa a fala a be, «I bara fori, i xa di xemε mu birafe i xa misaali foxo ra. Kiitisa nde doxo muxu xun ma naxan findima muxu xa mangε

xungbe ra, alo jamane booree a rabama ki naxe.»

⁶ Samuweli to e xa masenyi me, a falafe ra, «Mange nde so muxu yi ra naxan muxu makiitima,» na fe mu rafan a ma. Na kui a naxa Alatala maxandi.

⁷ Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati pama xui ra. E mu meexi i tan xa ra, e meexi n tan nan na. E mu tinma sonon n xa findi e xa mange ra.

⁸ E naxan nabafe i ra, e na nan tun nabafe kabi n sa e ramini Misira han to. E bara mee n na, e xa ala gbetee batu.

⁹ Yakosi, i tuli mati e xui ra, konon i xa e rakolon a fanyi ra mange fama e yamaride ki naxe.»

¹⁰ Samuweli naxa Alatala xa masenyi birin nadangi pama ma, naxee nu wama mange xon.

¹¹ A naxe, «Mange naxan fama dɔxode wo xun ma, a wo xa di xeme nan findima a xa soorie nun a xa soe ragie ra. Ndee nu e yi a ragise ya ra.

¹² Ndee findima yareratie nan na mixi wulu xun ma, xa na mu a ra mixi tongo suuli. Ndee a xa xee buxama, ndee a xa xee xabama. Ndee geresose nun soori ragisee yailanma.

¹³ A wo xa di ginnee nan findima a xa labunde yailanyie ra, a xa kurisomae, a nun a xa taamiganyie.

¹⁴ A wo xa weni sansi fanyie nun wo xa oliwi wuri fanyie tongo, a e so a xa mixie yi ra.

¹⁵ A wo xa sansie farile nun wo xa weni farile tongoma ne, a a fi a xa walikee nun a xa mixie ma.

¹⁶ A wo xa walikee fanyie, wo xa fonikee, nun wo xa sofalee tongoma ne a yete xa wali xa fe ra.

¹⁷ A wo xa xuruse farile bama ne, a wo fan findi a xa konyie ra.

¹⁸ Na loxoe wo de rawama ne Alatala be mange xa fe ra wo naxan sugandixi, konon a mu wo yaabima.»

¹⁹ Nama mu tin e tuli matide Samuweli xa masenyi ra. E naxa a yaabi, «Ade! Mange xa dɔxo muxu xun ma,

²⁰ muxu fan xa lu alo jamane boore na ki naxe. Muxu xa mange xa muxu yamari, a xa ti muxu ya ra geree kui.»

²¹ Samuweli to pama xui me, a naxa a madangi Alatala be.

²² Alatala naxa Samuweli yaabi, «I tuli mati e ra. I mange dɔxoma ne e xun ma.» Samuweli naxa a fala Isirayila pama be, «Birin xa gbilen e xa taa kui.»

9

Solu sugandife mange ra

¹ Xeme senbema nde nu na Bunyamin bonsoe ya ma, a xili Kisu. A benbae nan yi ki: Abiyeli, Serori, Bekorati, nun Afiya.

² A xa di xeme gbangbalanyi nde nu na naxan xili Solu. A nu rayabu Isirayilaka birin be, a man nu kuya dangi e birin na.

³ Loxoe nde Kisu xa sofale lanmae naxa loe, a naxa a fala a xa di xeme Solu be, «Konyi keren tongo, i sa n ma sofale lanmae fen.»

⁴ E naxa mini Efirami geyae ra, e Salisa boxi ipere, konon e mu sofalee to. E naxa Bunyamin bonsoe xa boxi fan ipere, konon e mu e to.

⁵ E to so Sufu boxi ma, Solu naxa a fala a xa konyi be naxan nu biraxi a foxo ra, «Won gbilen, alako n baba naxa kontofili won ma fe ra, dangi sofalee xa fe ra.»

⁶ Na konyi naxa a yaabi, «Ala xa mixi binye nde na yi taa kui, naxan xa masenyi kamalima temui birin. Won xa a maxorin a xa sooneya kira masen won be.»

⁷ Solu naxa a fala a xa konyi be, «Mixi noma sigade Ala xa mixi ma a belexe igeli ra? Hali taami keren mu na won ma gbɔnfɔe kui. Sese mu na won yi ra, won naxan fima Ala xa mixi ma. Won na rabama di?»

⁸ A xa konyi naxa a yaabi, «Kɔbiri di na n yi ra won naxan fima Ala xa mixi ma, alako a xa sooneya kira masen won be.»

⁹ Na waxati, Isirayilaka naxee nu wama maxorinyi tife Alatala ma e nu a falama, «Won xa siga sematoe

yire.» To na sematoe xili falama namijnɔnme.

¹⁰ Solu naxa a fala a xa konyi be, «Awa, won xee.» E naxa siga na taa kui, na Ala xa mixi nu na dennaxe.

¹¹ E to so naa, e naxa ginɛdimɛdie li kira xɔn, e sigafe ye bade. E naxa e maxɔrin, «Sematoe na be?»

¹² Ginɛdimɛdie naxa e yaabi, «Iyo, a baxi sode yakɔsi, kɔnɔ wo xulun de, barima a faxi sɛrɛxe bade pama nan be geya fari.

¹³ Xa wo soma taa kui yakɔsi, wo a lima ne naa beenun a xa te geya fari sɛrɛxe xɔlide. Nama mu a degema a xanbi, fo a xa sɛrɛxe duba beenun mixie xa a xɔli. Wo te yakɔsi. Wo a lima naa.»

¹⁴ E to so taa kui, Samuweli naxa mini e ralande sigafe ra geya fari.

¹⁵ Beenun Solu xa fa, Alatala nu bara a fala Samuweli be,

¹⁶ «Tina, yi waxati, n Bunyamin bɔnsɔɛ mixi nde xɛɛma i yire. I xature sa a xunyi ma a masenfe ra a a xa findi n ma Isirayila pama mange ra. A fama n ma pama rakiside Filisitakae ma. N bara n ma pama xui me.»

¹⁷ Samuweli to Solu to, Alatala naxa a fala a be, «N xeme naxan xa fe fala i be, a tan nan yi ki. Yaamari luma a yi ra n ma pama xun na.»

¹⁸ Solu naxa a maso Samuweli ra taa sode de ra, a naxa a fala a be, «Yandi, sematoe xa banxi masen muxu be.»

¹⁹ Samuweli naxa a yaabi, «Sematoe na n tan nan na. Won xee geya fari. Won birin xa won dege yire keren. Tina n i xa kontɔfili bama i ma, n fa i bejin.

²⁰ I naxa kontɔfili i xa sofale lanmae xa fe ra naxee lɔxi kabi xi saxan. Sese mu e toxi, e bara to. Naxan tide gbo Isirayila, a findima nde gbe ra? I tan xa mu a ra, a nun i baba xa denbaya birin?»

²¹ Solu naxa a fala a be, «Bunyaminka nan n na. Muxu tan xa mu xurun bɔnsɔɛ birin be Isirayila? Muxu xabile fan mu xurun xabile birin be Bunyamin bɔnsɔɛ

tagi? Munfe ra i wɔyɛnma n be yi ki?»

²² Samuweli naxa Solu nun a xa konyi raso banxi kui, a naxa binye magorode so e yi ra mixi xilixi tongo saxan tagi.

²³ Samuweli naxa a fala kurisoma be, «Fa donse ra n nu naxan ma i xa a sa a xati ma.»

²⁴ Kurisoma naxa fa sube tabe ra, a a dɔxɔ Solu ya i. Samuweli naxa a fala Solu be, «Yi sube don, naxan saxi a xati ma i be, n to yi malanyi maxili.» Na lɔxɔɛ, Solu nun Samuweli naxa e dege yire keren.

²⁵ Na dangi xanbi, e naxa goro kelifɛ geya fari, e so taa kui. E naxa lu yire keren banxi fari, berede nu na dennaxe.

²⁶ Na kuye iba subaxe, e naxa keli. Samuweli naxa Solu xili banxi fari ma, e xa e boore to. A naxa a fala a be, «Keli, n xa i mati kira xɔn.» Solu naxa keli, e naxa mini kira ma, a tan nun Samuweli.

²⁷ E to mini taa fari ma, Samuweli naxa a fala Solu be, «A fala i xa konyi be, a xa dangi yare.» Konyi to dangi yare, Samuweli naxa a fala Solu be, «Ti be, alako n xa Alatala xa masenyi nde fala i be.»

10

Solu tife mange ra

¹ Samuweli naxa ture bitire keren tongo, a a surusuru Solu xunyi. A naxa a sunbu, a a fala a be, «Alatala bara i sugandi, a i xa findi mange ra a xa pama ke tongoma xun ma.

² I na keli be to, i mixi firin lima Raxele gaburi fe ma Bunyamin bɔnsɔɛ naaninyi ra, yire nde naxan xili Selesa. E fama a falade i be, «Wo siga sofale lanma naxee fende, e bara to. Yakɔsi i baba fa kontɔfilixi wo tan nan ma fe ra. A naxe, «N ma di toma di kore?»»

³ I na keli menni, i siga han i sa so Taboro, wuri belebele na dennaxe. I xeme saxan lima na naxee na tefe Ala maxandide Beteli. Si saxan na xeme keren yi ra, taami saxan na xeme firin nde yi ra, weni na xeme saxan nde yi ra.

⁴ E na i xεebu, e taami firin fima i ma.

⁵ I na keli mēni, i siga Gibeya Elohimu, Filisitakae xa sōori gali nde na dennaxε. I na so taa kui, i namijōnme gali nde lima, naxee gorofe geya fari e bεeti bafe Ala be kōrae, maxasee, nun xule ra.

⁶ Alatala Xaxili ragoroma nε i ma, wo birin nan Alatala xa xεera ibama, i findima mixi nεene nan na.

⁷ Na tōnxuma na raba i bε, i xa fe raba naxan na i bōpe ma, barima Alatala na i fōxo ra.

⁸ Na dangi xanbi, i xa goro Giligali n ya ra. N na i li naa, n fama nε sεrεxe gan daaxie nun xanunteya sεrεxe bade. I xa n mame xi solofere, beenun n xa i yire li, n fa i rakolon a lanma i xa naxan naba.»

⁹ Solu fεfe keli Samuweli xun ma, Alatala naxa a xaxili masara, na tōnxuma birin naxa raba a bε na lōxεe yati.

¹⁰ E to so Gibeya, e naxa namijōnme gali li naa. Alatala Xaxili naxa goro Solu ma, a fa masenyi ti Ala xili ra e tagi.

¹¹ A kolonmae to a to a Solu bara namijōnme masenyi ti, e naxa a fala e boore bε, «Munse Kisu xa di sōtōxi? Solu fan bara findi namijōnme ra?»

¹² Mixi nde naxa maxōrinyi ti e ya ma, «Nde na e karamōxo ra?» Na kui yi taali fala fōlo na lōxεe nε, «Solu fan bara findi namijōnme ra?»

¹³ A to gε Alatala xa masenyi tide, a naxa te geya fari.

¹⁴ Solu sōxo naxa Solu nun a xa konyi maxōrin, «Wo tan siga minden?» Solu naxa a yaabi, «Muxu sigaxi sofale lanmae nan fende, kōno muxu mu e to. Na nan a ra, muxu naxa siga Samuweli yire.»

¹⁵ A sōxo naxε, «Samuweli naxan fala wo bε, a fala n bε.»

¹⁶ Solu naxa a sōxo yaabi, «A a fala nε muxu bε, a sofale lanmae bara to.» Kōno Solu mu sese masen mangeya xa fe ra, Samuweli naxan fala a bε.

¹⁷ Samuweli naxa pama birin maxili Misipa Alatala ya i,

¹⁸ a a fala e bε, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, <N tan nan Isirayila ramini Misira bōxi ra, n wo ba e bεlexε. N bara wo ratanga wo yaxuie ma.>

¹⁹ Kōno to wo tan bara wo Marigi Ala bεnin, naxan wo ratanga gbaloe nun kōntofilie ma. Wo naxε, «Mange nde dōxo muxu xun ma!» Awa, wo xa ti Alatala ya i wo bōnsōe ki ma, wo xabile ki ma.»

²⁰ Samuweli to gε Isirayila bōnsōe birin masende Ala bε, Bunyamin bōnsōe naxa sugandi.

²¹ A to gε Bunyamin bōnsōe masende a xabile ki ma, Matiri xabile naxa sugandi. Na Matiri xabile ya ma, Kisu xa di Solu naxa sugandi, kōno a mu nu na e ya ma. E naxa a fen, e mu a to.

²² E naxa Alatala maxōrin, «Solu na be?» Alatala naxa e yaabi, «A nōxunxi kotee longori ra.»

²³ E naxa siga e gi ra, e sa a suxu naa, e a ti pama birin ya i. A nu kuya e birin bε.

²⁴ Samuweli naxa a fala pama birin bε, «Wo bara a to, Alatala naxan sugandixi? A maniye mu na pama tagi.» E birin naxa jεlexinyi xui ramini, e a fala, «Kisi na mange bε.»

²⁵ Samuweli naxa sēriye sēbe mangeya xa fe ra, a na sēbeli sa Alatala ya i. Na dangi xanbi, a naxa pama ragbilen a xōnyi.

²⁶ Solu fan naxa gbilen a xōnyi Gibeya. Kuntigi ndee naxa a mati, Alatala naxee bōpe ya rafindi a ma.

²⁷ Fuyante ndee fan nu na, naxee nu a falama, «Yi xεmε nan won nakisima?» E naxa yo a ma, e mu fa bupa yo ra a xōn ma, kōno Solu mu sese fala na fe ma.

11

Solu xa gere singe

¹ Amoni mangε Naxasa naxa yonkin Yabesi taa ya ra Galadi bōxi ma. Yabesikae naxa a fala a bε, «Won xa saate xiri, muxu xa lu i sagoe.»

² Naxasa Amonika naxa e yaabi, «Won noma saate xiride, kono fo wo xa tin n xa wo yirefanyi ya kana, alako yaagi xa dusu Isirayila birin xun na.»

³ Yabesi kuntigie naxa a fala a be, «Xi solofere fi muxu ma, alako xerae xa siga Isirayila taa birin. Xa mixi yo mu noma muxu ratangade, muxu luma i sagoe.»

⁴ Xerae naxa siga Gibeya Solu xonyi. E to ge dentegede sade, pama birin naxa wa a xoxoxe ra.

⁵ Na temui, Solu naxa fa kelife xe ma a xa ningee foxo ra. A naxa maxorinyi ti, «Munfe ra pama na wafe yi mooli ra?» E naxa Yabesikae xa masenyi dentegede a be.

⁶ Solu to na me, Alatala Xaxili naxa goro a ma, a boje naxa te senbe ra.

⁷ A naxa ninge firin tongo, a e ibolon a xuntun xuntunyi ra. A naxa na xuntunyie rasanba Isirayila taa birin ma na xerae saabui ra, a falafe ra, «Xa naxan yo mu bira Solu nun Samuweli foxo ra, na kanyi xa ningee fan nabama yi ki ne.» Alatala xa yaragaaxui naxa goro Isirayilakae ma, e birin naxa te gere xili ma lanyi kui.

⁸ Solu naxa e konti Beseki. Isirayila xeme xasabi lan mixi wulu keme saxan nan ma. Yuda bonsode xeme lan mixi wulu tongo saxan.

⁹ E naxa a fala xerae be, «Wo sa a fala Yabesikae be Galadi boxi ma, <Tina, soge na xono, wo xun fama rakelide.» Xerae to na xibaaru masen Yabesi pama be, e naxa nelixin ki fanyi ra.

¹⁰ Na kui Yabesi pama naxa a fala Amonikae be, «Tina, muxu luma wo sagoe, wo wo waxonyi rabama ne muxu ra.»

¹¹ Na kuye iba, Solu naxa pama findi gali saxan na. Subaxe e naxa so Amonikae yonkinde, e e bonbo han yanyi tagi. Mixi naxee mu faxes, nee naxa yensen han mixi firin mu no lude yire keren.

¹² Nama naxa a fala Samuweli be, «Ndee a fala a Solu mu noma

mangeya rabade won xun ma? Wo na mixie ramini, muxu xa e faxes.»

¹³ Kono Solu naxa e yaabi, «Mixi yo mu faxesa to, barima to Alatala bara Isirayila rakisi.»

¹⁴ Samuweli naxa a fala pama be, «Won xee Giligali, alako mange xa magoro a xa kibanyi kerenyi ra.»

¹⁵ Nama birin naxa siga Giligali, e naxa Solu ti mange ra Alatala ya i. E naxa xanunteya serexe ba menni Alatala be, Solu nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi ra.

12

Samuweli xa masenyi donxoe

¹ Samuweli naxa a masen Isirayilakae birin be, «Wo a kolon n bara n tuli mati wo ra, n naxa mange doko wo xun ma.

² Mange nan yi ki naxan tima wo ya ra. N tan bara fori, n xunxexe bara fixxe, n ma die na wo ya ma. N bara ti wo ya ra kelife n fonike temui ma han to.

³ Awa, n tixi wo ya i na nan ma, alako wo xa a fala n be Alatala nun mange sugandixi ya xori, xa a sa li n bara ninge xa na mu sofale nde ba wo yi ra. Wo xa a fala xa n bara mixi nde toro, xa n bara mixi nde xun nakana, xa n bara kobiri rasuxu funmaya ra. Wo xa na fala, n xa na sare ragbilen wo ma.»

⁴ E naxa a yaabi, «I mu muxu toro, i mu muxu xun nakana, i mu kobiri rasuxu muxu yi.»

⁵ A man naxa a fala e be, «Alatala nun a xa mange sugandixi na seede ra to loko, wo mu n nakorosixi sese xa fe ra.» E naxa a yaabi, «A na na fe seede ra!»

⁶ Samuweli naxa a masen pama be, «Alatala nan Munsa nun Haruna ti wo xun ma, a tan nan wo benbae ramini Misira boxi ra.

⁷ Awa yakosi, wo ti Alatala ya i, n xa wo ratu fe fanyie ra, Ala naxan nabaxi wo tan nun wo babae be.

⁸ Yaxuba fa xanbi Misira, wo babae naxa Alatala xili a xa fa e mali. Alatala naxa Munsa nun Haruna xee wo benbae raminide Misira kui, e fa e rasabati yi boxi ma.

⁹ Kɔnɔ e to nɛɛmu e Marigi Alatala ma, a naxa e lu Xasori xa sɔorie xa mange Sisera bɛlɛxɛ. Filisitakae nun Mowabakae fan naxa e gere.

¹⁰ Isirayilakae naxa a fala Alatala bɛ, <Muxu bara yunubi raba Alatala rabolofe ra, muxu fa Bali kuye nun Asiteroti batu. Yandi, i xa muxu ba muxu yaxuie bɛlɛxɛ. Muxu i batuma nɛ.>

¹¹ Na nan a niya, Alatala naxa Yerubaali, Bedan, Yefite, nun Samuweli xɛɛ wo bade wo yaxuie yi ra naxee nu wo rabilinxi. Na kui wo naxa lu bɔpɛsa kui.»

¹² «Wo to a to Amonikae xa mange Naxasa na fafe wo gere, wo naxa a fala n bɛ, <Muxu wama mange xa ti muxu xun ma.> Kɔnɔ wo Marigi Alatala nan findixi wo xa mange ra!

¹³ Awa yakɔsi, Alatala bara mange nde ti wo xun na, alɔ wo nu wama a xɔn ma ki naxɛ.

¹⁴ Xa wo sa gaaxu Alatala ya ra, xa wo sa a batu, xa wo sa wo tuli mati a ra, xa wo mu sa a matandi, xa wo nun wo xa mange sa bira Alatala fɔxɔ ra, fe birin sɔɔneyama nɛ wo bɛ.

¹⁵ Kɔnɔ xa wo mu wo tuli mati Alatala ra, xa wo sa a matandi, Alatala xa xɔnɛ goroma nɛ wo ma, alɔ a goro wo benbae ma ki naxɛ.

¹⁶ Yakɔsi wo ti, wo xa a mato Alatala fe xungbe naxan nabama wo ya xɔri.

¹⁷ Mengi xaba tɛmui nan to, kɔnɔ n Alatala maxandima nɛ, a xa tunɛ nun galanyi rabira bɔxi ma, alako wo nɔma a kolonde wo bara fe jaaxi raba Alatala ya i mange maxandife a ma.»

¹⁸ Samuweli naxa Alatala maxandi. Na lɔxɔɛ yati, Alatala naxa galanyi nun tunɛ rabira bɔxi ma. Nama naxa gaaxu Alatala nun Samuweli ya ra,

¹⁹ e fa a fala Samuweli bɛ, «I xa i Marigi Alatala maxandi muxu bɛ, i xa konyi die, alako muxu naxa faxa, barima muxu bara nde sa muxu xa yunubie fari, a falafe ra, <Mange nde ti muxu xun ma.>»

²⁰ Samuweli naxa a fala jama bɛ, «Hali wo mu hanmɛ. Wo bara na fe kobi birin naba, kɔnɔ wo naxa makuya Alatala ra, wo xa a xa yaamarie raba wo bɔpɛ birin na.

²¹ Wo naxa wo makuya a ra, wo naxa bira fe fufafu fɔxɔ ra, naxee munafanyi yo mu na, naxee mu wo malima fefe ma, barima ala wule daaxie nan e ra.

²² Alatala mu a xa jama raboloma a yɛtɛ xili xungbe xa fe ra, barima a bara natɛ tongo wo xa findi a xa jama ra.

²³ N mu bama Alatala maxandife wo bɛ, xa na mu a findima yunubi nan na n bɛ Alatala ya i. N luma wo xaran na fe fanyi nun tinxinyi nan na.

²⁴ N naxan tun falama wo bɛ, wo xa gaaxu Alatala ya ra, wo a xa yaamarie raba wo bɔpɛ birin na. Wo xa ratu a xa fe xungbee ma a naxee rabaxi wo ya i.

²⁵ Kɔnɔ xa wo fe kobi raba, wo bɔnɔma nɛ, wo tan nun wo xa mange.»

13

Solu xa yunubi

¹ Solu nu bara jɛ tongo saxan soto a to findi mange ra. A xa mangeya bu nɛ jɛ tongo naani nun firin.

² Solu naxa xɛmɛ wulu saxan sugandi sɔorie ra Isirayila. Xɛmɛ wulu firin nu na a sɛɛti ma Mikimasi nun Beteli geya fari, xɛmɛ wulu keren nu na a xa di Yonatan sɛɛti ma Gibeya, Bunyamin xɔnyi. A naxa jama dɔnxɔɛ ragbilen e xɔnyi.

³ Lɔxɔɛ nde Yonatan naxa Filisitakae xa sɔorie bɔnbɔ, naxee nu na Geba. Filisitaka booree naxa na fe mɛ. Solu naxa yaamari fi feri xa fe bɔxi birin kui, Isirayilakae xa a ramɛ.

⁴ Isirayila birin naxa a mɛ a Solu bara Filisitakae xa sɔorie bɔnbɔ, Isirayila naxa rapaaxu Filisitakae ma. Isirayila jama naxa malan Solu fe ma Giligali.

⁵ Filisitakae fan naxa e malan Isirayila gere xili ma. Sɔori ragise wulu tongo saxan nan nu na e yi ra, a

nun soe ragie wulu senni. Na pama nu wuya alo meyenyi naxan na baa de ra. E naxa yonkin Mikimasi, Beti Aweni sogetede.

⁶ Isirayila mixie boɲe naxa rapaaxu e ma, barima Filisitakae nu bara e raxeten. E naxa siga e noxun fonmee nun yilie kui geme yire.

⁷ Ndee naxa Yuruden xure igiri, e siga Gadi nun Galadi boxi ma. Solu nu na Giligali. Nama naxan nu na a fe ma, nee birin nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁸ Solu naxa Samuweli mame xi solofere alo e nu lanxi a ma ki naxe, kono Samuweli mu fa, pama naxa yensen folo.

⁹ Na kui Solu naxa yaamari fi, «Wo fa serexe gan daaxi ra, a nun xanunteya serexe.» A naxa na serexe gan daaxi ba.

¹⁰ A to ge na ra, Samuweli naxa so. Solu naxa siga a xeebude.

¹¹ Samuweli naxa a maxarin, «I munse rabaxi?» Solu naxa a yaabi, «N to a to pama na yensenfe, i tan mu fahi a waxati, a nun man Filisitakae bara malan Mikimasi,

¹² n naxa a mapoxun, «Filisitakae goroma ne n foxo ra Giligali, beenun n xa Alatala maxandi.» Na nan a ra, feere to mu na n yi, n bara serexe gan daaxi ba.»

¹³ Samuweli naxa a fala Solu be, «I bara xaxilitarepa raba i Marigi Alatala xa seriye matandife ra. Alatala nu wama i xa mangeya rasabatife Isirayila xun ma abadan,

¹⁴ kono yakosi i xa mangeya bara kana. Alatala bara mixi gbete fen naxan boɲe lanxi Ala boɲe ma. A bara na kanyi ti mange ra a xa pama xun ma, barima i tan mu Alatala xa yaamari rabatuxi.»

¹⁵ Na temui Samuweli naxa keli Giligali, a siga Gibeya, Bunyamin bonsoe xa boxi. Solu naxa a xa soorie konti, a fa li xeme mixi keme senni nu na a yi ra.

¹⁶ Solu nun a xa di xeme Yonatan naxa e xa soorie ti a gere ki ma Geba Bunyamin xonyi. Filisitakae nu tixi Mikimasi.

¹⁷ Soori gali saxan naxa mini Filisitakae xa yonkinde. Keren naxa e xun ti Ofara kira ra, Suwali boxi mabiri.

¹⁸ Keren naxa e xun ti Beti Xoron kira ra. Keren naxa e xun ti naaninyi kira ra, naxan goroma Seboyima gulunba gbengberenyi fe ma.

¹⁹ Xabui yo mu nu toma Isirayila boxi birin ma, barima Filisitakae nu bara yi tonyi doxo, «Eburu mixie naxa santidegema nun tanbe yo yailan.»

²⁰ Isirayilakae birin nu sigama Filisitakae nan xon ma, e xa walisee ralugande alo kerie, boxi buxa see, nun beerae.

²¹ Boxi buxa se nun keru ralu-gan sare findixi gbeti giramu solo-masaxan nan na. Beera nun soxose ralugan sare findixi gbeti giramu naani nan na.

²² Na nan a niya gere loxoe santidegema nun tanbe mu nu na Isirayilaka yo yi ra, hali Solu nun a xa di Yonatan.

²³ Filisitakae xa soori gali nde naxa fa yonkin Mikimasi yatagi.

14

Yonatan xa gere nde

¹ Loxoe nde, Solu xa di Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee maxaninma, «Won xa be igiri, won xee Filisitakae yonkinde.» A mu sese fala a baba be na xa fe ra.

² Solu nu na Gibeya naaninyi Migiron wuri nde bun ma naxan xili «girenadi.» Xeme keme senni nu na a yi ra.

³ Alatala xa serexedube nde nu na a fe ma, naxan xili Ahiya, Axituba xa di xeme, Ikabodi xa neegaari. Alatala xa serexedube, Eli xa di xeme Finexasi nan xa di xeme nu na Ikabodi ra. Mixi yo mu nu a kolon a Yonatan bara siga Filisitakae yire.

⁴ Yonatan naxa dangi fanye firin tagi. Keren nu xili ne Bosesi, boore fan nu xili ne Sene.

⁵ Keren nu na koola ma Mikimasi ya tagi, boore nu na yirefanyi ma Geba ya tagi.

⁶ Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresose maxan-inma, «Won xee yi sunnataree yire. Temunde Alatala fe nde rabama won saabui ra, barima Alatala noma marakisi rabade mixi xurudi saabui ra, xa na mu mixi wuyaxi saabui ra.»

⁷ A xa konyi naxa a yaabi, «I waxonfe birin naba, hali i mu siike, won birin na xaxili keren.»

⁸ Yonatan naxa a fala a be, «Won xee han na mixie xa won to.

⁹ Xa e a fala «Wo ti menni, muxu fama ya», won tima menni ne, won mu tema e yire.

¹⁰ Konon xa e a fala, «Wo fa be», won tema ne, barima Alatala bara e sa won belexe. Na nan findima won be tonxuma ra.»

¹¹ E to mini Filisitakae ma, nee naxa a fala, «Isirayilakae nan yi ki. E na minife fonme kui, e nu e nonxunxi dennaxe.»

¹² Filisitaka naxee yonkinxi menni, e naxa a fala Yonatan nun a xa konyi be, «Wo fa be, muxu xa fe nde fala wo be.» Yonatan naxa a fala a xa konyi be, naxan nu a xa geresosee xaninma, «I xa te n foxo ra, barima Alatala bara yi mixie sa Isirayilakae belexe.»

¹³ Yonatan naxa te a wulumen na, a xa konyi na a xanbi ra. Yonatan nun a xa konyi naxa na Filisitakae faxesa.

¹⁴ Na gere kui Yonatan nun a xa konyi naxa mixi mononon nun nde faxesa na yire raxetenxi.

¹⁵ Filisitakae bonje naxa mini yonkinde kui, gaaxui fa pama suxu na longori birin. Boxi yati naxa seren. Alatala nu bara a ragaaxu a naaxi ra.

¹⁶ Solu xa yire makantee, naxee nu na Gibeya, Bunyamin bonsoe xa boxi ma, nee naxa Filisitakae to e yensenfe gi kui.

¹⁷ Solu naxa a fala soorie be, «Wo konti ti, won xa a kolon naxan minixi won ya ma.» E to konti ti e

naxa a to a Yonatan nun a xa konyi mu na pama ya ma.

¹⁸ Alatala xa saate kankira to nu na Isirayilakae yonkinde kui, Solu naxa a fala Ahiya be, «Fa Alatala xa saate kankira ra.»

¹⁹ Solu nu woyenma serexedube ra temui naxe, gere sonxo xui fan nu gboma nan tui Filisitakae yonkinde. Na kui Solu naxa a fala serexedube be, «Hali i mu Ala maxandi kore.»

²⁰ Solu naxa a xa soorie xili, e fa siga gere yire. Menni e naxa a to Filisitakae nu na e boore soxofe santidegema ra paxasi daaxi.

²¹ Isirayilaka ndee, naxee nu na Filisitakae xa noe bun ma, nee naxa fa Solu nun Yonatan mabiri.

²² Isirayilaka naxee nu bara e nonxun Efirami geya longori ra, e birin naxa mini Filisitakae gerede e gi temui.

²³ Na lonxe, Alatala Isirayila rakisi ne. Gere naxa lantan ye han Beti Aweni.

²⁴ Isirayilakae nu na toore nde kui na lonxe, barima Solu nu bara a kali pama be, «Danke na mixi be, naxan a degema beenun n xa n gbe nonxo n yaxuie ma.» Na kui, mixi yo mu donse don na lonxe.

²⁵ Nama xa jere kui, e naxa kumi li fotonyi nde kui,

²⁶ konon mixi yo mu a nemunnemun Solu xa marakali xa fe ra.

²⁷ Yonatan to na yire li, a fa kumi to, a naxa a xa yisuxuwuri rasin kumi kui, a a makon. A ya naxa iyalan keren na. A mu nu a baba xa marakali mexi.

²⁸ Mixi nde naxa a fala a be, «I baba bara pama rakali a falafe ra, «Danke na mixi be naxan a degema to.» Na nan a toxi pama na toore kui yi ki.»

²⁹ Yonatan naxa a yaabi, «N baba na pama toorofe ne na ki. Wo a mato n ya iyalanxi ki naxe, n to yi kumi konxi.

³⁰ Xa won ma soori gali won yaxuie xa donse nde don to nu, nde pan bara sa Filisitakae xa xun-nakanefari nu.»

31 Na λοχῶε e naxa Filisitakae βῶνβῶ, kelifē Mikimasi ma, han Ayalon. Nama nu bara tagan ki fanyira.

32 E naxa din e yaxuie xa see ra. E naxa γεχῆεε, sie, nun ningee kῶn naxaba keren na, e fa e don a nun e wuli ra.

33 Mixi ndee to a fala Sῶlu βε, a a xa σοῶrie na yunubi σοτῶfe Alatala ra sube donfe a wuli ra, Sῶlu naxa a fala pama xa fe ra, «Yanfante nan e ra. Wo fa γεμε xungbe ra be.

34 Wo yensen pama tagi, wo a fala e βε, mixi birin xa fa a xa ninge ra, a xa γεχεε, xa na mu a ra a xa si. E xa a faxes be. Na kui, e noma a donde, e mu yunubi σοτῶ Alatala ra sube donfe a wuli ra.» Kῶε ra, mixie birin naxa siga menni e xa xuruse ra, e xa a kῶn naxaba naa.

35 Sῶlu σερεχῆbade singe ti ne Alatala βε menni.

36 Na temui Sῶlu naxa a fala, «Won xa bira na Filisitakae φοχῶ ra to kῶε ra yati. Won xa e tuxunsan han subaxe, won naxa mixi keren lu na.» Soῶrie naxa a yaabi, «Won xa a raba alo i wama a xῶn ma ki naxe.» Σερεχῆdube naxa a fala, «Won xa Ala maxῶrin sinden.»

37 Na kui Sῶlu naxa Ala maxῶrin, «A lanma n xa bira Filisitakae φοχῶ ra? I tan e sama ne Isirayila belexe?» Kῶnῶ na λοχῶε, Ala mu a yaabi.

38 Sῶlu naxa a xa σοῶri gali xunyiie xili, a a fala e βε, «Wo xa a mato yunubi naxan nabaxi to.

39 N bara n kali Isirayila Rakisima Alatala ra, hali n ma di Yonatan nan a rabaxi, n na a faxama ne.» Nama birin ya ma, mixi yo mu a yaabi.

40 A naxa a fala Isirayila pama βε, «Wo ti menni, n tan nun n ma di Yonatan, muxu tima bebiri.» Nama naxa a yaabi, «I waxῶnyi raba.»

41 Na temui Sῶlu naxa Alatala maxandi, «Isirayila Marigi Ala, kiiti sa muxu tagi.» Alatala naxa a masen a kiiti fanxi pama nan βε, a mu fanxi Sῶlu nun Yonatan βε.

42 Sῶlu man naxa Alatala maxandi kiiti xa sa a tan nun Yonatan tagi. Na kui kiiti mu fanxi Yonatan βε.

43 Sῶlu naxa a xa di Yonatan maxῶrin, «I munse rabaxi?» Yonatan naxa a yaabi, «N kumi nde nan kῶn, n naxan tongo n ma yisuxuwuri ra. N tan nan yi ki, i xa n faxes.»

44 Sῶlu naxa a fala, «I nῶndi. Yonatan, i xa faxes. Xa n mu i faxes, Ala xa n paxankata a paaxi ra.»

45 Kῶnῶ σοῶri gali naxa a fala Sῶlu βε, «A lanma Yonatan xa faxes, naxan geeni σοτῶ Isirayila βε senβε ra? Astῶfulahi. Muxu bara muxu kali Alatala ra, hali xunsexe keren a mu bama a xunyi ra, barima Yonatan walixi to Ala xa mali saabui nan na.» E Yonatan ratanga Sῶlu ma na ki ne.

46 Sῶlu to γε Filisitakae keride waxati nde bun ma, a naxa gbilen a xῶnyi. Filisitaka naxee luxi, e fan naxa siga e xῶnyi.

47 Sῶlu to findi Isirayila mange ra, a naxa gere ti a yaxuie birin βε: Mowabakae, Amonikae, Edonkae, Soba mangee, nun Filisitakae.

48 A naxa Amalekikae βῶνβῶ senβε ra, a Isirayila ba mixie belexe naxee nu e xa βῶxi tuxunsanma.

49 Sῶlu xa di xemee nu xili ne: Yonatan, Yisiwi, nun Malakisuwa. A xa di ginnee nu xili ne: Merabi, nun a xanbiratoe Mikali.

50 Sῶlu xa gine nu xili ne Axinowama, Aximaasi xa di. A xa σοῶri gali mange nu findi Abeneri nan na, Sῶlu σοχῶ Neri xa di.

51 Sῶlu baba Kinsi nun Abeneri baba Neri nan lanxi Abiyeli xa die ma.

52 Sῶlu nu Filisitaka gerema a xa simaya birin kui. Sῶlu nu gbangbalanyi senbemaie birin naso ne a xa σοῶrie ya ma.

15

Sῶlu xa tantanyi

1 Samuweli naxa a fala Sῶlu βε, «Alatala n tan nan xee n xa i sugandi mange ra a xa pama Isirayila xun ma. I tuli mati Alatala xa masenyi ra.

2 Mange Alatala xui nan ya: <N bara nate tongo Amalekikae xa fe ra,

naxee tondi Isirayila xa dangi e xa kira xon kelifa ra Misira.

³ Yakosi, siga, e raton. I naxa e sese lu naa. I xa e xa xemee, e xa ginnee, e xa die, e xa diyoree, e xa ningee, e xa yexeee, e xa sie, e xa joxomee, e xa sofalee birin faxa.»

⁴ Solu naxa a xa soori gali malan Telayimi. Xeme mixi wulu keme firin nan faxi kelifa koola ma, xeme mixi wulu fu nan faxi kelifa Yuda bomsae ma.

⁵ Solu naxa gantanyi te fole kui Amalekikae xa taa fari ma.

⁶ A naxa a fala Keni bomsae be, «Wo mini Amalekikae tagi, alako wo naxa sonto e ya ma, barima wo hinne ne Isirayilakae ra e minixi Misira boxi ra temui naxe.» Keni bomsae naxa mini Amalekikae ya ma.

⁷ Solu naxa Amalekikae bonbo kelifa Hawila ma han Suri sode de ra Misira ya ra.

⁸ A naxa Amaleki mange Agaga suxu, a mu a faxa, konso a naxa a xa pama tan birin sonto santidegema ra.

⁹ Solu nun a xa pama mu tin Agaga faxade. E naxa a lu a nii ra, a nun a xa xuruse fanyi borogexie, a xa yexeee, a xa sie, nun a xa ningee. E mu tin nee sontode, konso naxee mu fanxi, e nee nan faxa.

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi ti Samuweli be,

¹¹ «N nimisaxi Solu xa fe ra n naxan tixi mange ra, barima a bara a kobe so n na, a mu biraxi n woyen xui foxo ra.» Samuweli naxa sunnun ki fanyi, a Alatala makula na koe birin na.

¹² A naxa keli subaxe ma, a siga Solu yire. Mixi nde naxa a fala a be a Solu bara siga Karemele geya fari tonxuma nde tide. Na dangi xanbi, a keli menni, a goro Giligali.

¹³ Samuweli to Solu yire li, Solu naxa a fala a be, «Ala xa baraka sa i ma. N bara Alatala xa yaamari ratinme.»

¹⁴ Samuweli naxa a maxorin, «N xuruse wa xui mundun mefe yi ki?»

¹⁵ Solu naxa a yaabi, «Nama nan faxi yi xurusee ra e naxan tongoxi

Amalekikae yi ra, alako e xa e ba serexe ra i Marigi Alatala be. Muxu bara na donxoe tan sonto.»

¹⁶ Samuweli naxa a fala Solu be, «Awa yire. N xa Alatala xa masenyi fala i be a naxan fixi n ma yi koe ra.» Solu naxa a fala, «Awa, na fala n be.»

¹⁷ Samuweli naxa a fala, «Alatala mu i tixi xe mange ra Isirayila bomsae xun ma, hali i to nu a kolon mixi xurudi nan i ra?»

¹⁸ Alatala i xee ne, a a fala i be, «Siga Amaleki yunubitoe sontode. I xa e birin jon feo».

¹⁹ Munfe ra i mu i tuli matixi Alatala xui ra? Munfe ra i baganxi na see ma, i fe paaxi raba Alatala ya i?»

²⁰ Solu naxa Samuweli yaabi, «N bara Alatala xui rabatu a fanyi ra. N bara bira a xa kira foxo ra, a n tixi naxan xon ma. N faxi Amaleki mange Agaga nan tun na, n bara Amaleki pama donxoe birin sonto.

²¹ Konso pama bara a xa xuruse fanyie mayegeti, nee xa findi serexe fisamantee ra i Marigi Alatala be Giligali.»

²² Samuweli naxa a yaabi, «Alatala jalexinma serexe gan daaxie nun hadiyae nan na ba, ka a jalexinma mixie nan na naxee a xui rabatuma?»

N xa a fala i be, yaamari rabatufe fisa serexe bafe be, yete magoroe fisa, yexee kontonyi ture be.

²³ Ala xui matandife paaxu, alo sematoe xa wali paaxuxi ki naxe. Ala xa yaamari matandife paaxu, alo kuye batufe paaxuxi ki naxe. I to bara Alatala xa yaamari rabepin, a fan fama ne i rabepinde, a mangeya ba i yi ra.»

²⁴ Solu naxa a fala Samuweli be, «N bara yunubi raba. N bara Alatala xa scriye kana, n bara i fan xui matandi. N nu gaaxuxi pama nan ya ra, n naxa n tuli mati e ra.

²⁵ Yakosi n bara i mayandi, dipne n ma yunubi ma. I naxa gbilen n foxo

ra. Na kui n fan xa suyidi Alatala be.»

²⁶ Samuweli naxa a fala Solu be, «N mu birama i foxo ra, barima i bara i kobe raso Alatala xa masenyi ra, Alatala fan bara i rabejin, a bara Isirayila mangeya ba i yi ra.»

²⁷ Samuweli to a mafindi sigafe ra, Solu naxa a xa donma suxu, a fa bo a yi ra.

²⁸ Samuweli naxa a fala a be, «To Alatala fan bara Isirayila mangeya ba i yi ra na ki, a a fi i boore ma, naxan fan dangi i tan na.

²⁹ Alatala naxan findixi Isirayila senbe ra, a mu wule falama, a xaxili mu masarama. Ibunadama mu a ra.»

³⁰ Solu man naxa a fala, «N bara yunubi raba. Yandi, n bara i maxandi, i xa n binya Isirayila nun a kuntigie ya i. Bira n foxo ra, n xa suyidi i Marigi Alatala be.»

³¹ Na temui Samuweli naxa bira Solu foxo ra. Solu naxa suyidi Alatala be.

³² Na dangi xanbi Samuweli naxa a fala, «Wo fa Amaleki mange Agaga ra.» Agaga naxa fa bojesa kui, barima a manoxunxi ne e mu xonxi a ma sonon e xa a faxesa.

³³ Samuweli naxa a fala a be, «I to dingee xa die faxesa i xa santidegema ra, i nga fan xa di bama a yi ra.» Samuweli to na fala, a naxa a faxesa Alatala ya i Giligali.

³⁴ Samuweli naxa siga Rama. Solu fan naxa siga a xonyi Gibiya.

³⁵ Samuweli mu Solu to sonon. A naxa sunnun Solu xa fe ra. Alatala fan naxa nimisa a Solu findife mange ra Isirayila.

16

Samuweli Dawuda tife mange ra

¹ Alatala naxa a masen Samuweli be, «I sunnunma Solu xa fe ra han mun temui? N bara a rabejin, n bara Isirayila mangeya ba a yi. I xa feri ture sase rafe ture ra, i xa siga Beteleemu. N i xeeffe Yisayi Beteleemuka nan xonyi, barima n bara mange sugandi a xa di xeme ya ma.»

² Samuweli naxa a fala, «N sigama di? Solu na a kolon, a n faxama ne.» Alatala naxa a fala, «I xa ninge xanin i xun ma, i a fala, «N fafe yi serexe bade Alatala be.»

³ I xa Yisayi xili na serexe ma. Na temui n i rakolonma i lan i xa naxan naba. I fama ne mixi sugandide, n naxan masenma i be.»

⁴ Samuweli naxa a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a siga Beteleemu. Taa forie to a to, e naxa gaaxu. E naxa a maxorin, «I faxi fe fanyi nan na muxu be?»

⁵ A naxa e yaabi, «Iyo, n faxi serexe bade Alatala nan be. Wo xa wo raseniye, wo xa fa lan na serexe ba ma.» A naxa a fala Yisayi nun a xa die fan be, e fan xa e raseniye, e xa lan serexe ba ma.

⁶ Mixie to fa, Samuweli naxa Yisayi xa di Eliyabi to. A naxa a manoxun, «Mixi nan na ki Alatala naxan sugandixi mange ra.»

⁷ Kono Alatala naxa a fala Samuweli be, «I naxa mixi fate bende xa mato. N mu na xeme sugandixi. N ya mu tima fe ra, adamadi ya tima naxan na. N tan mixi boje ma fe nan matoma.»

⁸ Yisayi naxa Abinadabo xili, a a masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

⁹ Yisayi naxa Sanma masen Samuweli be. Kono Samuweli naxa a fala, «Alatala mu yi fan sugandixi.»

¹⁰ Yisayi naxa a xa di soloferee birin masen Samuweli be keren keren, kono Samuweli naxa a fala Yisayi be, «Alatala mu e sese sugandixi.»

¹¹ Na temui Samuweli naxa a maxorin, «Di gbete yo mu na i yi ra?» Yisayi naxa a yaabi, «Dimedi keren nan fa luxi, kono na tan na xurusee demadonfe.» Samuweli naxa a yaabi, «I xa mixi nde xee a foxo ra, a xa fa. Won mu serexe donma fo a xa fa.»

¹² Yisayi naxa mixi nde xee a xilide. A to fa, Samuweli naxa a to a xeme tofanyi na nu a ra. A ya iyalan, a fate bende fan. Alatala naxa a fala

Samuweli be. «A tan nan ya. I xa ture sa a xunyi a sugandife ra.»

¹³ Samuweli naxa feru ture sase tongo naxan nu rafexi ture ra, a ture sa Dawuda xunyi a taarae ya xori. Kelifa na loxo, Ala Xaxili Seniyenxi naxa lu Dawuda foxo ra. Na dangi xanbi, Samuweli naxa gbilen Rama.

¹⁴ Kono Alatala Xaxili naxa gbilen Solu foxo ra. Alatala naxa a niya pinne nde xa a tooro.

¹⁵ Solu xa walikse naxa a fala a be, «Ala bara a niya pinne nde xa i tooro.»

¹⁶ Muxu marigi, i xa yaamari fi muxu ma, i xa konyi die, muxu xa sa mixi fen naxan fata kora raberede. Ninne na i tooro, na kanyi xa kora rabere i bope safe ra.»

¹⁷ Solu naxa a sago fi a falafe ra, «Wo sa na mixi fen n be, naxan fata a fanyi ra.»

¹⁸ A xa walike nde naxa a fala, «N bara Yisayi xa di xeme to Beteleemu. A kora raberema a fanyi ra. Gbangbalanyi tofanyi na a ra, naxan fata gere sode. A woyen ki fan. Alatala xa barakatse na a ra.»

¹⁹ Solu naxa mixie xee Yisayi xon ma, a falafe ra a xa a xa di Dawuda so a yi ra, naxan na xurusee demadonfe.

²⁰ Yisayi naxa taami, weni, nun si baki sofale fari, a a so a xa di Dawuda yi ra katarabi Solu ma.

²¹ Dawuda naxa siga a yete dentegede Solu be. Dawuda naxa rafan a ma ki fanyi. Solu naxa a findi a xa geresose xaninma ra.

²² Solu naxa xera ti Yisayi ma a falafe ra a be, «Yandi, Dawuda xa lu n yi ra. A rafan n ma ki fanyi.»

²³ Ala to a niya pinne xa bira Solu foxo ra, Dawuda nu fa kora rabere han Solu fisa, pinne fa gbilen a foxo ra.

17

Goliyati xa gere woyenyi

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan gere xili ma Efesi Damimi, Soko nun Aseka tagi Yudaya boxi ma.

² Solu nun Isirayila xa soorie fan naxa e malan, e sa yonkin Terebinti gulunba kui Filisitakae ya ra.

³ Filisitakae nu na geya yire seeti keren, Isirayilakae fan nu na boore seeti, gulunba na e tagi.

⁴ Filisitakae xa senbema nde naxa mini, naxan nu xili Goliyati, a kuya metiri saxan.

⁵ Soori xunyi makantase nu na a xun na, naxan yailanxi wure gbeeli ra. Kanke makantase wure gbeeli daaxi nu na a ma, naxan binye lanxi kilo tongo senni ma.

⁶ Sanyi makantase wure gbeeli daaxi nu na a sanyie ma, tanbe wure gbeeli daaxi fan nu gbakuxi a fari.

⁷ A xa tanbe nu yailanxi wuri kuye ra naxan xungbo alo maboe xa wuri, dugi masoxo se. A xa tanbe ne nu yailanxi wure ra, a xa binye kilo solofere. A xa makantase xungbe nu na mixi nde yi ra naxan nu tixi a ya ra.

⁸ Goliyati naxa ti Isirayila xa soorie ya ra, a a fala e be a xui itexi ra, «Munfe ra wo tixi gere ki ma? Filisitaka nan n na, Solu xa konyie nan wo tan na. Wo mixi keren sugandi wo ya ma, a xa fa, muxu firin xa gere.

⁹ Xa a no n na, muxu findi wo xa konyie ra, muxu xa wali wo be. Kono xa n tan no a ra, wo fan findi muxu xa konyie ra, wo xa wali muxu be.»

¹⁰ Na Filisitaka naxa a fala, «To n bara yi gere moli ti wo be. Wo mixi keren sugandi, muxu xa fa gere.»

¹¹ Solu nun Isirayila xa soorie to na masenyi me, e naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹² Dawuda baba findixi Yisayi Eframika nan na, naxan nu na Beteleemu Yuda bonsoe xa boxi ma. Di xeme solomasaxan nan nu na a yi ra. Solu xa waxati, a nu bara fori.

¹³ Yisayi xa di saxan singee nu biraxi Solu foxo ra gere kui. E xilie nan ya: di singe Eliyabi, di firin nde Abinadabo, di saxan nde Sanma.

¹⁴ Dawuda nan nu na e birin xanbiratoe ra. Na nan a ra, Dawuda

taara saxanyie to siga Solu yire gere xa fe ra,

¹⁵ Dawuda nu luma siga ra Solu yire, a man nu fa gbilen a baba Yisayi xonyi xurusee demadonfe ra Betelɛɛmu.

¹⁶ Xi tongo naani bun ma, na Filisitaka nu minima ne Isirayilakae ya i geesege nun nunmare.

¹⁷ Na temui Yisayi naxa a fala Dawuda be, «Yi donse magilixi nun yi taami fu xanin mafuren i taarae xon ma, e yonkinma dennaxe.

¹⁸ I xa yi xipe xuti fu fan xanin e xa yarerati xon ma. I taarae xun mato a ra, i xa fa n kunfa ba.

¹⁹ E na Solu nun Isirayila xa soori birin foxo ra Terebinti gulunba kui, Filisitakae gerefe ra.»

²⁰ Dawuda naxa kurun subaxe ma. A to xurusee taxu mixi nde ra, a naxa a xa kote tongo, a siga a baba xa yaamari ra. A to so Isirayila yonkinde, a a li ne soorie nu na minife gere xili ma e xui itexi ra.

²¹ Isirayilakae nun Filisitakae nu tixi gere ki ma e boore ya i.

²² Dawuda naxa a xa kote lu kote kante yi ra, a fa a gi a siga soorie yire. A fefe so, a naxa a taarae xebu.

²³ E nu woyenfe temui naxe, Filisitakae xa senbema naxa mini. Gadika nan nu a ra, naxan nu xili Goliyati. A naxa a xa masenyi kerenyi ti Dawuda ya xori.

²⁴ Isirayilakae to na senbema to, e naxa e magbilen e xanbi xanbi ma gaaxui be.

²⁵ E nu a fala e boore be, «Wo bara a to mini ra? A faxi Isirayila nan tun maberede. Xa Isirayilaka nde sa no yi faxade, Solu naafuli gbege nan fima na kanyi ma, a a xa di gine fan fi a ma, a man duuti fe bama ne a xa denbaya xun ma Isirayila boxi ma.»

²⁶ Dawuda naxa mixi ndee maxorin a fe ma, «Naxan na yi Filisitaka faxesa a fa yaagi ba Isirayila ma, munse rabama na kanyi be? Pe, nde na yi Filisitaka gaantare ra, naxan na Ala Kisi Kanyi xa soorie maberefe?»

²⁷ Nama naxa a yaabi, e fe fala a be naxan nabama mixi be naxan na Filisitaka faxama.

²⁸ Dawuda taara Eliyabi to na woyenyi me, a naxa xono a xunya ma. A naxa a fala a be, «Munse i rafaxi be? I xurusee luxi nde yi ra gbengberenyi ma? N i kolon a fanyi ra. Yete igboe nan i ra, i tan fuyante. I faxi sunbude gere nan na?»

²⁹ Dawuda naxa a fala, «N munse rabaxi? N mu maxorinyi xa tun tixi?»

³⁰ Na kui a naxa a kobe so a taara ra, a man naxa mixi gbete maxorin na fe ma. E fan naxa na yaabi kerenyi fala a be.

³¹ Na mixie to Dawuda xa masenyi fala Solu be, Solu naxa a xili.

³² Dawuda naxa a fala Solu be, «Mixi yo naxa gaaxu yi Filisitaka ya ra. N tan yati, i xa konyi, n a gerema ne.»

³³ Solu naxa a yaabi, «I mu noma yi Filisitaka gere. Dimedi nan i ra. A tan bara mo gere fe kui kabi a fonike temui.»

³⁴ Dawuda naxa a fala Solu be, «N tan i xa konyi, n tan nan n baba xa xurusee demadonma ra. Wula sube alo yete na fa n ma xuruse nde suxude,

³⁵ n a kerima ne, n a bonbo han n na xuruse ba a de i. Xa a a ya rafindi n ma, n a suxuma a kon xabe nan ma, n a faxesa.

³⁶ I xa konyi to fata yete nun wulai sube bonbode na ki, n na mooli fan nabama ne yi Filisitaka sunnatara ra, barima a Ala Kisi Kanyi xa soorie maberema.»

³⁷ Dawuda man naxa a fala, «Alatala naxan n natanga yete nun wulai sube ma, a fama n natangade yi Filisitaka fan ma.» Na kui, Solu naxa a yaabi, «Siga, Alatala xa lu i seeti ma.»

³⁸ Solu naxa a xa makanta see ragoro Dawuda ma, a xa soori xunyi makantase wure gbeeli daaxi, a nun a kanke makantase.

³⁹ Dawuda naxa Solu xa santidegema ragoro a tee kui, naxan nu xirixi a tagi, konso a fefe jere folo

a mu nɔ, barima a mu darixi na mɔɔli ra. Na kui a naxa a fala Sɔlu bɛ, «N mu nɔma sigade yi kanta see ra n ma, barima n mu darixi a ra.» Dawuda naxa na kanta see birin ba a ma.

⁴⁰ A naxa a xa yisuxuwuri tongo, a gɛmɛ manɔxunxi suuli fen fole kui, a e sa a xa gbɔnfɔɛ kui. A naxa siga na Filisitaka xili ma, a xa laati suxuxi a yi ra.

⁴¹ Filisitaka naxa a makɔrɛ Dawuda ra, a xa kanke makantase xungbe xaninma tixi a ya ra.

⁴² A to Dawuda to, a fonike tofanyi na a ra, a naxa yo a ma.

⁴³ Filisitaka naxa a fala Dawuda bɛ, «Pe, bare nan n na, i to fama n gere de wuri ra?» A naxa Dawuda danka a xa alae xili ra,

⁴⁴ a fa a fala a bɛ, «Fa be, n i sube soma xɔnie yi ra naxee jɛrɛma koore ma, a nun subee naxee na wula i.»

⁴⁵ Dawuda naxa a yaabi, «I tan fafe n gere de santidegema nun tanbɛ mɔɔli firin nan na. N tan i gerema Isirayila xa sɔorie Marigi Alatala nan xili ra, i naxan maberema.

⁴⁶ To Alatala i sama nɛ n bɛlɛxɛ. N i bɔnbɔma nɛ, n i xunyi bolon, n Filisitakae binbi fima nɛ xɔnie nun sube xaɔrɛɛ ma. Na temui, duniɔa birin a kolonma nɛ a Ala na Isirayila fɔxɔ ra.

⁴⁷ Yi jama birin fama a kolonde a Alatala mu mixi rakisima santidegema nun tanbɛ saabui ra. Mixi kisima Alatala nan saabui ra, naxan wo sama muxu bɛlɛxɛ.»

⁴⁸ Filisitaka to siga fɔɔ Dawuda ma, Dawuda naxa a gi keren na e nun Filisitaka xa naralan.

⁴⁹ A naxa a bɛlɛxɛ ragoro a xa gbɔnfɔɛ kui, a gɛmɛ keren tongo, a woli a xa laati ra. Gɛmɛ naxa na Filisitaka gɔnɔ a tigi ma, a a xun konkota bɔɔ. A naxa bira a yatagi ma bɔxi.

⁵⁰ Dawuda sɛnbɛ gbo Filisitaka bɛ na ki nɛ, a a faxa laati nun gɛmɛ keren peti ra santidegema xanbi.

⁵¹ Dawuda naxa a gi a siga na Filisitaka saxi dennaxɛ, a Filisitaka

xa santidegema ba a tɛɛ i, a a faxa a ra, a a xunyi bolon a dɛ i.

Filisitakae to a to e xa sɛnbɛma bara faxa, e naxa e gi.

⁵² Isirayilakae nun Yudakae naxa e xui ramini, e fa Filisitakae kerigulunba fɔɛ, han Ekiron taa naade ra. Filisitaka binbie nu saxi kira xɔn kelife Saarayimi han Gati nun Ekiron.

⁵³ Isirayilakae to gɛ Filisitakae keride kira xɔn ma, e naxa gbilen nee yonkinde, e e xa see xanin.

⁵⁴ Dawuda naxa na Filisitaka xunyi xanin Darisalamu, a a xa geresose ragata a yetɛ xa kiri banxi kui.

⁵⁵ Sɔlu to Dawuda to sigafe ra na Filisitaka gere de, a naxa a xa sɔori mange Abeneri maxɔrin, «Nde xa di na yi segetala ra?» Abeneri naxa a yaabi, «Mange, n mu na kolon feo.»

⁵⁶ Mange naxa a yamari, «I xa a kolon naxan xa di na yi segetala ra.»

⁵⁷ Dawuda to gbilen kelife na Filisitaka faxade, Abeneri naxa a xanin Sɔlu yire. Filisitaka xunyi nu suxuxi Dawuda bɛlɛxɛ.

⁵⁸ Sɔlu naxa a fala a bɛ, «N ma di, nde na i baba ra?» Dawuda naxa a yaabi, «I xa konyi Yisayi Bɛtɛlɛmuka xa di nan n na.»

18

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda nun Sɔlu to gɛ dɛ masarade, Yonatan naxa findi Dawuda xanuntenyi ra. Yonatan nu a xanuxi alo a yetɛ yati.

² Na lɔxɔɛ Sɔlu naxa kankan Dawuda ma, a mu tin a xa gbilen a baba xɔnyi.

³ Yonatan nun Dawuda naxa saata, barima Dawuda nu rafan a ma alo a yetɛ yati.

⁴ Yonatan naxa a xa donma xungbe ba a ma, a a ragoro Dawuda ma, a nun a xa santidegema, a xa xali, nun a xa bɛleti.

⁵ Sɔlu Dawuda rasanba dɛdɛ gere sode, Dawuda nu geenima nɛ. Na nan a to Sɔlu naxa a findi a xa sɔorie xunyi ra. Na fe naxa rafan jama ma, a nun Sɔlu xa mixie yati.

⁶ Sɔɔrie nu gbilenma temui naxe kelife gere sode, Dawuda Goliyati faxa gere naxan kui, Isirayila ginɛ naxa mini Sɔlu ralande. E nu sigi sama maxase mɔɔli ndee ra, e nu fare boronma, e nu e xui itema sɛɛwɛ kui.

⁷ Na sigie kui ginɛ nu a falama, «Sɔlu bara mixi wulu wulu bɔnbɔ, kɔnɔ Dawuda tan mixi wulu wulu dɔxɔ fu nan bɔnbɔxi.»

⁸ Sɔlu naxa xɔnɔ ki fanyi ra na sigi xa fe ra. A naxa a fala, «E naxe Dawuda bara wulu fu bɔnbɔ, n tan bara wulu keren bɔnbɔ. A gbe mu luxi a xa n ma mangɛya sɔtɔ.»

⁹ Kelife na lɔxɔɛ ma, Sɔlu bɔɛ naxa rapaaxu a ma Dawuda xa fe ra.

¹⁰ Na kuye iba, Ala naxa a niya jinne xa bira Sɔlu fɔxɔ ra, a masenyi ti alo namipɔnmɛ. A xa tanɛ nu suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kɔra raberefe a bɛ, alo a darixi a ra ki naxe temui birin.

¹¹ Sɔlu naxa a xa tanɛ ite, a fa a fala, «N Dawuda mabanbanma nɛ banxi kanke.» A naxa kata sanya firin, kɔnɔ Dawuda naxa keli tanɛ ya i.

¹² Sɔlu mu nu suusaxi Dawuda ra sɔnɔn, barima Alatala nu na Dawuda fɔxɔ ra, a gbilen Sɔlu tan fɔxɔ ra.

¹³ Sɔlu naxa Dawuda findi sɔɔri wulu keren mangɛ ra, alako a xa a makuya a ra. Dawuda nun a xa sɔɔrie nu luma siga ra gere sode, Dawuda nu fa gbilen

¹⁴ xunnakeli kui, barima Alatala nu na a fɔxɔ ra.

¹⁵ Sɔlu to a to fe birin sɔɔneyaxi Dawuda bɛ, a naxa lu gaaxui kui a ya ra.

¹⁶ Kɔnɔ Dawuda nu rafan Isirayila nun Yuda bɔnsɔɛ ma, barima a nu tima e ya ra na gere birin kui.

¹⁷ Lɔxɔɛ nde Sɔlu naxa a fala Dawuda bɛ, «N ma di ginɛ singe nan ya, a xili Merabi. N bara a fi i ma. I xa sɔɔri wali tun naba n bɛ Alatala xa geree kui.» Sɔlu nu a falama a bɔɛ kui, «Hali n mu a faxa n yetɛ ra, n xa a lu Filisitakae xa na raba n bɛ.»

¹⁸ Dawuda naxa Sɔlu yaabi, «Nde na n tan na? N baba xabile xurun Isirayila bɔnsɔɛ ya ma, n tan xa findi mangɛ bitanyi ra?»

¹⁹ Waxati to a li a nu lanma Sɔlu xa di ginɛ Merabi xa fi Dawuda ma, Sɔlu naxa a fi Mexolaka Adiriyeli ma.

²⁰ Sɔlu xa di ginɛ Mikali nu Dawuda xanuxi. E to na fala Sɔlu bɛ, na naxa rafan a ma.

²¹ Sɔlu nu a falama a yetɛ ma, «N xa a fi a ma, alako a xa findi gantanyi ra a bɛ, Filisitakae xa a faxa.» Na kui Sɔlu man naxa a fala Dawuda bɛ, «To i xa findi n bitanyi ra.»

²² Sɔlu naxa yaamari fi a xa mixie ma, «Wo a fala Dawuda bɛ gundo ra, <I bara rafan mangɛ nun a xa mixi birin ma. I xa tin findide mangɛ bitanyi ra.»>

²³ Sɔlu xa mixie to na fala Dawuda bɛ, a naxa e yaabi, «Wo tan bɛ, fe xuri nan a ra findife mangɛ bitanyi ra? Setare na n tan na, naxan tide mu gbo feo.»

²⁴ Sɔlu xa walikɛɛ naxa na dentegɛ sa Sɔlu bɛ.

²⁵ Sɔlu naxa e yamari, «Wo a fala Dawuda bɛ, <Mangɛ mu wama sese xɔn kote ra fo i xa Filisitaka xɛmɛ kɛmɛ soli xaba, i fa e ra be, alako a xa a gbe jɔxɔ a yaxuie ma.»> Na kui Sɔlu nu wama Filisitaka xa Dawuda faxa.

²⁶ Sɔlu xa walikɛɛ to a xa masenyi ti Dawuda bɛ, na fe naxa a kenɛn, a naxa a mapɔxun na nɔma a niyade a xa findi mangɛ bitanyi ra. Beenun lɔxɔɛ dɔnxɔɛ xa a li,

²⁷ Dawuda nun a xa sɔɔrie naxa sa Filisitaka xɛmɛ kɛmɛ firin faxa. Dawuda naxa e soli xaba, a fa na xasabi kamalixi ra mangɛ xɔn ma, alako a xa findi mangɛ bitanyi ra. Na temui Sɔlu naxa a xa di ginɛ Mikali fi Dawuda ma, a xa findi a xa ginɛ ra.

²⁸ Sɔlu nu bara a kolon Alatala na Dawuda fɔxɔ ra. Sɔlu xa di ginɛ Mikali nu Dawuda xanuxi.

²⁹ Sɔlu nu gaaxuxi Dawuda ya ra, a a findi a yaxui ra abadan.

³⁰ Filisita kuntigie nu gere tima Isirayila be, kono Dawuda nu e bonboma dangife Solu xa soorie birin na. Na kui a naxa xili xungbe soto.

19

Yonatan Dawuda malife

¹ Solu naxa a fala a xa di Yonatan nun a xa mixie be, a e xa Dawuda faha. Kono Dawuda nu rafan Yonatan ma ki fanyi.

² Na nan a ra, Yonatan naxa sa na fe yaba Dawuda be, «N baba wama i faxafe. I xa meeni i yete ma tina geesege. I xa i noxun.»

³ Tina n nan n baba matima daaxa i i noxunma dennaxe. N i xa fe falama a be, n xa a nate kolon, alako n xa na fala i be.»

⁴ Yonatan naxa Dawuda xun mafala a baba Solu be, a falafe ra, «Mange, i naxa yunubi soto i xa konyi Dawuda xa fe ra, barima a mu fe naaxi yo rabaxi i ra. A hinnexi ne i ra tun.»

⁵ A mu gaaxu faxe ya ra, alako a xa na Filisitaka faha. Na kui Alatala naxa Isirayila xun nakeli. I fan bara na to, i fan bara jlexin na xa fe ra. Munfe ra yakosi i wama yunubi rabafe, mixi nii bafe ra toorege kui? Munfe ra i wama Dawuda faxafe na ki tun?»

⁶ Solu naxa a xa di Yonatan xui rame a fanyi ra. A naxa a kali Alatala ra, a Dawuda mu faxama.

⁷ Yonatan naxa Dawuda xili, a na birin tagi raba a be. A naxa Dawuda xanin Solu yire, Dawuda man naxa wali Solu be alo a darixi a ra ki naxe.

⁸ Gere man naxa bira Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda naxa mini Filisitakae gere, a naxa e bonbo a fanyi ra, e fa e gi.

⁹ Loxoe nde Ala naxa a niya jinne xa bira Solu foxo ra. A nu doxoxi a xonyi, tanbe suxuxi a yi ra. Dawuda nu na kora raberefe.

¹⁰ Solu naxa a xa xali woli Dawuda ma, a xa a soxo banxi kanke. Dawuda naxa tanbe de maba, tanbe naxa soron banxi kanke. Dawuda naxa a gi, a a noxun na koe ra.

¹¹ Solu naxa mixie xee Dawuda xonyi, e xa a xa fe kolon, alako e xa a faha geesege. Kono a xa gine naxa a fala a be, «Xa i mu i gi, e i faxama ne.»

¹² A xa gine naxa a ragoro wunderi ra, a naxa a gi. A ratangaxi na ki ne.

¹³ Na dangi xanbi, Mikali naxa wuri masolixi sa Dawuda xa sade ma, a dugi felen a xun ma, a si kiri sa a xunsase fari.

¹⁴ Solu to mixie xee Dawuda suxude, a xa gine naxa a fala e be, «A mu yalanxi.»

¹⁵ Solu man naxa e xee alako e xa Dawuda gundi to. A naxa a fala e be, «Wo xa fa a ra a xa sade ma.»

¹⁶ Xerae to fa, e naxa a li wuri masolixi nan na sade ma, si kiri saxi xunsase fari.

¹⁷ Solu naxa a xa di Mikali maxorin, «I n yanfaxi yi ki munfe ra? I a niyaxi munfe ra n yaxui xa a gi?» Mikali naxa a yaabi, «A a fala ne n be, xa i mu a lu n xa siga, n i faxama ne.»

¹⁸ Dawuda a gi na ki ne, a siga Samuweli yire Rama. A naxa dentege sa a be Solu naxan nabaxi a ra. Na dangi xanbi, Dawuda nun Samuweli naxa siga, e sa lu Nayoti.

¹⁹ Mixi nde naxa Solu rakolon a Dawuda sa na Nayoti, Rama mabiri.

²⁰ Solu naxa mixie xee Dawuda suxude, kono e naxa namiponmese to kira ra Samuweli foxo ra. Xerae to mixie to masenyi tife Ala xili ra, Ala Xaxili naxa goro e fan ma, e fan naxa so na masenyi mooli tide.

²¹ E to na dentege Solu be, a naxa mixi gbete xee, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra. A naxa mixie xee a saxan nde, kono nee fan naxa so masenyi tife Ala xili ra.

²² Na dangi xanbi Solu yete yati naxa siga Rama. A to kolonyi li Seku taa kui, a naxa mixie maxorin, «Dawuda nun Samuweli na minden?» E naxa a yaabi, a e sa na Nayoti, Rama mabiri.

²³ A naxa Nayoti kira suxu Rama mabiri, kono Ala Xaxili naxa goro a ma kira xon. A naxa masenyi ti Ala xili ra han Nayoti, Rama mabiri.

²⁴ A fan naxa donma rate a ma, a fa masenyi ti Ala xili ra Samuweli ya xɔri. A naxa a felen bɔxi ma donma mu a ma. A naxa lu na ki na yanyi nun na kɔɛ birin. Yi taali minixi na fe nan kui, «Sɔlu fan bara findi namijɔnmɛɛ ra ba?»

20

Yonatan nun Dawuda xa saate

¹ Dawuda naxa keli namijɔnmɛɛ yire Rama taa kui, a siga Yonatan tode, a sa a maxɔrin, «N munse rabaxi n xa haake sɔto i baba ra? N munse niyaxi a ra, a wama n faxafe naxan ma?»

² Yonatan naxa a yaabi, «Ade, n baba mu i faxama. A mu sese rabama a mu a fala n bɛ, a findi fe xuri ra, a findi fe xungbe ra. N baba mu fefe nɔxunma n ma. A mu fefe rabama a mu a fala n bɛ.»

³ Dawuda naxa a fala a bɛ, «I baba a kolon, a n nafan i ma. A naxe, <N mu yi falama Yonatan bɛ, xa na mu a tɔɔrɔma nɛ.> Kɔnɔ n bara n kali Ala ra, san tongo keren mu na n tan nun faxe tagi.»

⁴ Yonatan naxa a fala Dawuda bɛ, «I nu wa naxan yo xɔn, n na nan nabama.»

⁵ Dawuda naxa a yaabi, «Kike Nɛɛnɛ Sali sɛrɛxɛ nan tina. A lanma nɛ n nun mange xa muxu dɛge yire keren. A lu n xa siga, n xa n nɔxun daaxa, han a xi saxan nde lɔxɔɛ nunmare.»

⁶ Xa a n ma fe maxɔrin, a fala a bɛ, <Dawuda n maxandi nɛ, a n xa diɲɛ a ma, a xa siga a xɔnyi Beteleɛmu, a xa lan a xabile ma naxan sɛrɛxɛ bama naa ɲɛ yo ɲɛ.>

⁷ Xa a i yaabi, <Na fan,> awa, bɔɲɛsa na n bɛ, i xa konyi. Kɔnɔ xa a xɔnɔ na fe ma, i bara a kolon nate na a yi, a wama n tɔɔrɔfe ma.

⁸ I xa n xun mafala na ki nɛ, barima won bara saate xiri Alatala ya i. Xa i haake nan n ma, i yetɛ xa n faxa, hali i mu n xanin i baba yire.»

⁹ Yonatan naxa a kali Dawuda bɛ, «Xa n a kolon n baba wama i faxafe, n na falama nɛ i bɛ.»

¹⁰ Dawuda naxa a fala Yonatan bɛ, «Xa i baba fa i yaabi a xɔnɛ ra, nde n nakolonma?»

¹¹ Yonatan naxa a yaabi, «Won xa siga burunyi.» E to menni li,

¹² Yonatan naxa a fala Dawuda bɛ, «N bara n kali Isirayila Marigi Alatala ra, tina xa na mu tina bora yi waxati, n nan n baba maxɔrinma n xa a kolon naxan na a bɔɲɛ ma i xa fe ra. Xa fe fanyi na a ra, n i rakolonma.

¹³ Kɔnɔ xa a sa li a wama i tɔɔrɔfe nɛ, n mu fa na fala i bɛ, Alatala xa n yetɛ tɔɔrɔ, a xa nde sa a xun ma. Na temui, n a luma nɛ i xa siga bɔɲɛsa kui, Alatala xa lu i fɔxɔ ra, alo a nu na n baba fɔxɔ ra ki naxe.

¹⁴ I xa hinne n na Alatala xa hinne ra n ma dunijeigiri birin kui. N faxa xanbi,

¹⁵ i naxa ba hinnefe n ma denbaya ra, hali Alatala i yaxui birin ba nɛ yi dunija bendɛ fupi fari.»

¹⁶ Yonatan naxa saate tongo Dawuda bɔnsɔɛ bɛ, a fa a fala, «Alatala xa Dawuda gbe ɲɔxɔ a yaxuie ma.»

¹⁷ Yonatan man naxa Dawuda rakali a xa xanunteya xa fe ra, barima Yonatan Dawuda xanu nɛ alo a a yetɛ xanu ki naxe.

¹⁸ Yonatan naxa a fala a bɛ, «Tina nan na Kike Nɛɛnɛ Sali ra. E na a to i mu na, e fama nɛ i xa fe maxɔrinde.

¹⁹ A xi saxan nde, i xa siga i sa i nɔxun dennaxe Eseli gɛmɛ xanbi ra, yi fe to fɔlɔ.

²⁰ N xali saxan nan wolima i mabiri ra, alo n wama se nde nan bunfe.

²¹ Na temui, n didi xɛɛma nɛ xalie fende. Xa n a fala a bɛ, <Xalie na i sɛɛti ma,> na findima tɔnxuma nan na i bɛ a i naxa gaaxu, barima heri nan tun na i bɛ. Ala tantu.

²² Kɔnɔ, xa n sa a fala didi bɛ, <Xalie na i ya ra pon,> na findima tɔnxuma nan na i bɛ i xa i gi, barima Ala nan a niyaxi i xa siga.

²³ Alatala nan na won ma saate seede ra.»

²⁴ Dawuda naxa a nɔxun fotonyi kui.

Kike Nεενε Sali to a li, mange Solu naxa a magoro teebili ra, a xa a dege.

²⁵ A naxa dɔxɔ banxi bili kanke, alɔ a darixi a ra ki naxe. Yonatan naxa dɔxɔ a ya ra, Abeneri naxa dɔxɔ a fe ma. Kɔnɔ Dawuda tan mu nu na a dɔxɔde.

²⁶ Na lɔxɔe Solu mu sese fala Dawuda xa fe ra, barima a jɔxɔ a ma a mu faxi a xa seniyentarepa xa fe nan ma.

²⁷ Na kuye iba, Kike Nεενε Sali xi firin nde, Solu to a to Dawuda mu fa, a naxa Yonatan maxɔrin, «N ma di, munfe ra Yisayi xa di mu faxi a degede xoro, a mu fa to?»

²⁸ Yonatan naxa Solu yaabi, «Dawuda n mayandi ne, n xa dipe a ma, a xa siga Beteleemu.

²⁹ A naxa a fala n be, «Yandi, a lu, n xa siga lande n xabile xa serexe ma. N taara bara n xili. I xa tin n xa siga n ngaxakerenyie yire.» Na nan a ra, Dawuda mu na be to mange xa teebili ra.»

³⁰ Na temui Solu naxa xɔnɔ a xa di Yonatan ma, a a fala a be, «Gine matandila xa di nan i ra. I jɔxɔ a ma a n mu a kolon a i na Yisayi xa di nan be? I xa yaagi nan na ki, a nun i nga!

³¹ I mu a kolon a fanni Yisayi xa di na dunipa, xaxili sa yo mu na i be i xa mangeya xa fe ra? I xa mixi nde xee a suxude. A lanma a xa faxa.»

³² Yonatan naxa a baba Solu yaabi, «Munfe ra a lanma a xa faxa? A munse rabaxi?»

³³ Solu to a xa tanbe ite a xa di xili ma, Yonatan naxa a kolon a a baba nu wama Dawuda faxafe ne.

³⁴ A naxa keli a xɔnɔxi ra, a mu sese don na Kike Nεενε Sali xi firin nde. A bɔpe nu rapaaxuxi a ma Dawuda nun a yete kan ma yaagi xa fe ra.

³⁵ Na kuye iba, Yonatan naxa siga daaxa yire nde, a nun Dawuda nu lanxi naxan ma. A naxa dimedi nde fan xanin naa.

³⁶ A naxa a fala a be, a naxe, «N na xali woli, i gi, i sa fa a ra.» Dimedi naxa a gi folɔ, Yonatan fa xali woli a ya ra pon.

³⁷ Dimedi to xali yire li, Yonatan naxa a xui ite a falafe ra, «Xali makuya menni ra pon!»

³⁸ A man naxa sɔnxɔ a ra, a naxe, «I xulun, i naxa ti de!» Yonatan xa dimedi naxa xalie matongo, a fa a ra a marigi xɔn ma.

³⁹ A mu nu sese kolon na fe kui, kɔnɔ Dawuda nun Yonatan tan naxa e boore fahaamu.

⁴⁰ Yonatan naxa a xa xali nun a xa tanbee so dimedi yi ra, a a fala a be, «Yi see xanin taa kui.»

⁴¹ Dimedi to siga, Dawuda naxa mini kɔɔla mabiri, a fa a yatagi rafelen bɔxi sanya saxan. E naxa filinfilin e boore ma, e fa wa, a gbengbenyi Dawuda.

⁴² Yonatan naxa a fala Dawuda be, «Won bara saate xiri. Alatala na seede ra won tan nun won bɔnsɔee tagi abadan. Yakɔsi, i xa siga bɔpɛsa kui.»

21

Dawuda xa gi

¹ Na dangi xanbi, Dawuda naxa siga Nobo, Yonatan naxa gbilen taa kui.

² Dawuda to Nobo li, a naxa siga serexedube Aximeleki xɔnyi. A to Dawuda to, a naxa gaaxu, a fa a maxɔrin, «I keren nan a ra? Mixi yo mu na i fɔxɔ ra?»

³ Dawuda naxa Aximeleki yaabi, a naxe, «Mange nan n xeexi, kɔnɔ a a fala n be, a mixi yo naxa a kolon a n xeexi fe naxan ma. N bara a fala n ma soorie be, e xa n naralan yire nde.

⁴ Donse nde na na? Taami suuli so n yi ra, xa na mu donse gbete.»

⁵ Serexedube naxa a yaabi, «Taami yo mu na n yi ra, fo taami seniyenxi naxan baxi serexe ra. I xa soorie nɔma na donde xa a sa li e nun ginεe mu saxi yire keren yi saxanyi.»

⁶ Dawuda naxa a fala a be, «Tɔnyi jan dɔxɔxi muxu ma gine fe rabafe ma muxu sigama gere sode temui naxe. N ma soorie marasenyenyi rabama e ne sigama dede. Yi biyaasi

tide to gbo biyaasi gbetee be, e birin seniyeñxi ki fanyi ra.»

⁷ Na kui serexedube naxa serexe taami so a yi ra, barima taami gbetee yo mu nu na. Na serexe taami nu masarama taami neene ra loxoe birin Alatala ya i.

⁸ Na loxoe Solu xa mixi nde nu na menni sali xa fe ra. Edonka nan nu a ra, naxan xili Dowege, naxan findixi Solu xa xuruse kantee xunyi ra.

⁹ Dawuda naxa a fala Aximeleki be, a naxe, «Tanbe yo mu na i yi ra, xa na mu santidegema? N to gbataxi mange xa xeraya xa fe ra, n mu faxi n ma santidegema nun n ma geresose ra.»

¹⁰ Serexedube naxa a yaabi, «Goliyati Filisitaka xa santidegema na be, i naxan faha Ela gulunba kui. A mafilixi dugi nde kui, a saxi serexedubee xa donma xanbi ra. Xa i wama a xon, a tongo. Gbetee mu na be.» Dawuda naxa a fala, «A so n yi ra, a maniyee yo mu na.»

¹¹ Na loxoe Dawuda naxa keli, a a gi Solu ya ra. A naxa siga Gati mange Akisi xonyi.

¹² Akisi xa mixie naxa a fala a be, «Isirayila mange Dawuda xa mu yi ki, naxan xa fe falama, <Solu bara mixi wulu wulu faha. Dawuda tan bara mixi wulu wulu doxo fu faha?»

¹³ Dawuda to na fe me, a naxa gaaxu ki fanyi Gati mange Akisi ya ra.

¹⁴ Na kui a naxa a niya pama xa a manoxun daxui ra. A naxa daxupa raba e tagi, a se korin naade ma, a deye nu goro a de xabe ma.

¹⁵ Akisi naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «Wo mu a toxi a findixi daxui nan na yi ki. Wo faxi yi xeme ra n xon ma munfe ra?»

¹⁶ N hayi na daxui ma n xonyi? Yi mixi mooli xa so n ma banxi kui?»

22

Solu Aximeleki jaxankatafe

¹ Dawuda naxa sa a noxon Adu-lama fonme kui. A taarae nun a barenyie to na kolon, e naxa siga a foxo ra.

² Mixi naxee nu na toore nde kui alo doni kanyie, e naxa lu a fe ma, e a findi e xa mange ra. Mixi keme naani pondon nu na a foxo ra.

³ Dawuda naxa keli menni, a naxa siga Misipa Mowaba boxi ma. A naxa a fala Mowaba mange be, a naxe, «Yandi, a lu n baba nun n nga xa sabati be sinden, han n xa a kolon Alatala wama naxan xon n be.»

⁴ Dawuda naxa a xa mixie xanin na mange xonyi, e naxa lu menni Dawuda fe ma.

⁵ Annabi Gadi naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I naxa lu yi mange xonyi. I xa gbilen Yudaya.» Dawuda naxa keli, a so Xereti fotonyi yire.

⁶ Solu to Dawuda nun a foxirabiree xa xibaaru me, a nu na Gibeya, tamare bili bun ma, geya fari. A xa tanbe nu suxuxi a yi ra, a xa mixie nu na a fe ma.

⁷ A naxa a fala e be, a naxe, «Wo wo tuli mati, wo tan Bunyamin bonsore. Yisayi xa di fama ne weni yiree nun xee fide wo ma? A wo findi soori wulu xunyie ra, xa na mu soori keme xunyie ra?»

⁸ Wo birin bara n yanfa. Mixi yo mu n nakolonxi n ma di nun Yisayi xa di bara saate xiri. Wo mu kinikini n ma, wo mu a fala n be n ma di wama n ma konyi xunyi ikelife n xili ma, alako na xa gantanyi sa n ya ra alo a fa na ki naxe yi ki to.»

⁹ Solu xa xuruse kantee xunyi, Edonka Dowege, na naxa a fala Solu be, «N tan Yisayi xa di to ne Nobo, Axituba xa di Aximeleki xonyi.

¹⁰ Aximeleki naxa Alatala maxandi a be, a donsee so a yi ra, a nun Goliyati Filisitaka xa santidegema.»

¹¹ Mange naxa xerae xee serexedube Aximeleki xilide, a nun a xa denbaya nun serexedube naxee birin nu na Nobo. E to fa mange yire,

¹² Solu naxa a fala e be, a naxe, «Axituba xa di, i tuli mati n na.» A naxa a yaabi, «N marigi, n tuli matixi i ra.»

¹³ Solu naxe, «Munfe ra i yanfe maxirixi n xun ma, wo tan nun

Yisayi xa di? Munfe ra i taami nun santidegema soxi a yi ra, i man fa Alatala maxandi a be, alako a xa a ya rafindi n ma, a xa gantanyi te n be alo a fa na ki naxe yi ki to.»

¹⁴ Aximeleki naxa woyenyi tongo, a naxe, «Nde tinxin i bitanyi Dawuda be i xa mixie ya ma? Nde xa binye dangima a ra i xa banxi kui?»

¹⁵ N bara Alatala maxandi a be sanya wuyaxi. Mange, i naxa yi kalamui sa i xa konyi nun a xa denbaya xun ma, barima n mu sese kolon yi fe kui.»

¹⁶ Mange naxa a fala, «Aximeleki, n i tan nun i xa denbaya faxama to.»

¹⁷ Mange naxa a fala a xa soorie be, naxee nu tixi a fe ma, a e xa Alatala xa serexedubee faxa, barima e mu a rakolon a Dawuda na gife a ma. Kono soorie tan mu tin na rabade.

¹⁸ Na kui mange naxa a fala Dowege be, «I tan xa yi serexedubee faxa.» Awa Dowege Edonka naxa e faxa. Na lxxoe a mixi tongo solomasaxan nun suuli nan faxa, serexedube donma ragoroxi naxee ma.

¹⁹ A naxa e xa taa mixie fan faxa santidegema ra, xemee yo, ginnee yo, dimnee yo, diyoree yo. Hali ningee ba, sofalee ba, yexeee ba, e naxa e birin faxa santidegema ra.

²⁰ Aximeleki xa di xeme Abiyatari, Axituba xa mamadi, na nan keren no a gide. A naxa siga alako a xa bira Dawuda foxo ra.

²¹ A naxa a fala Dawuda be a Solu bara Alatala xa serexedubee faxa.

²² Dawuda naxa a yaabi, «Na lxxoe n nu bara a mapoxun a Dowege Edonka fama ne n ma fe falade Solu be. N tan nan a niyaxi i xa mixie xa faxa.

²³ Hali i mu gaaxu. Lu n seeti ma, barima naxan wama n faxafe, a wama i fan faxafe. I na kantari nan kui n fe ma.»

23

Dawuda gife

¹ E naxa fa a fala Dawuda be, a Filisitakae bara din Keyila taa ra, a e na e xa baloe munafe lonyie yire.

² Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxe, «N noma ne Filisitakae ra?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, i xa Keyila ratanga Filisitakae ma.»

³ Kono Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Hali be Yudaya boxi, won bara gaaxu. Won mu suusama sigade Keyila Filisitakae gerede.»

⁴ Dawuda man naxa Alatala maxorin na xa fe ra. Alatala naxa a yaabi, «Keli, i xa siga Keyila, barima n bara Filisitakae sa i sagoe.»

⁵ Na kui Dawuda nun a xa soorie naxa siga naa Filisitakae gerede. E naxa e bonbo, e fa e xa gooree tongo. Dawuda Keyilakae ratanga na ki ne.

⁶ Aximeleki xa di Abiyatari to siga Dawuda yire Keyila, a nu bara serexedube kanke raxunmase xanin naa.

⁷ E to a fala Solu be, a Dawuda bara so Keyila taa kui, Solu naxa a fala, «Ala bara a sa n belexe, barima Dawuda bara a yete balan Keyila taa kui naade xoxoxoe xanbi ra.»

⁸ Solu naxa a xa soorie xili, e xa goro naa Dawuda nun a xa soorie rabilinde.

⁹ Dawuda to Solu waxonfe jaaxi kolon, a naxa a fala Abiyatari serexedube be, a xa fa serexedube kanke raxunmase ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala maxorin, «Isirayila Marigi Alatala, n tan i xa konyi di bara a kolon a Solu wama fafe Keyila, a xa fa yi taa kana n tan nan ma fe ra.

¹¹ Keyila mangee n soma ne a yi ra? Solu fama ne be alo n a mexi ki naxe? Isirayila Marigi Alatala, i xa na masen n be.» Alatala naxa a yaabi, «Solu fama ne.»

¹² Dawuda man naxa a maxorin, «Keyila mangee n soma ne Solu yi ra, n tan nun n ma soorie?» Alatala naxa a yaabi, «E wo sama ne a sagoe.»

¹³ Na kui Dawuda nun a xa mixie naxa keli Keyila, mixi keme senni jondon, e siga yire gbete. Mixie to a fala Solu be, a Dawuda bara a gi Keyila, Solu naxa na gere lu na.

14 Dawuda naxa lu Sifi gbengberenyi ma geyae yire. Sölu nu a fenma, kɔnɔ Ala mu a sa a belexe i.

15 Dawuda naxa a to, Sölu nu na a fenfe, a xa a faxa. Dawuda nu na Xoresa, Sifi gbengberenyi ma.

16 Lɔxɔe nde Yonatan naxa siga Xoresa Dawuda ralimaniyade.

17 A naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, n baba Sölu mu i masotoma feo. I findima ne Isirayila mange ra, n tan luma i seeti ma. N baba Sölu na kolon.»

18 Na kui e naxa saate xiri Alatala ya i. Dawuda naxa lu Xoresa, Yonatan naxa gbilen a xonyi.

19 Sifikae naxa siga Sölu yire Gibeya, e sa a fala a be, «Dawuda noxunxi gbengberenyi yirefanyi ma Xakila geyae mabiri.

20 Mange, xa i wama a xon, i xa goro naa. Muxu a sama ne i sagoe.»

21 Sölu naxa e yaabi, «Alatala xa barake sa wo xa fe, barima wo bara kinikini n ma.

22 Wo siga sinden, wo man xa a mato ki fanyi ra. Wo xa a kolon a na dennaxe, wo man xa a kolon nde na a foxo ra. Mixi na a ra naxan koota ki fanyi.

23 Wo na ge a noxunde kolonde, wo xa na fala n be alako won birin xa siga. Xa a na Yudaya boxi ma, n a fenma ne yire birin han n a toma temui naxe.»

24 Sifikae naxa gbilen e xonyi Sölu ya ra. Dawuda nun a xa mixie nu na Mayon gbengberenyi ma koola mabiri.

25 Sölu nun a xa mixie naxa mini Dawuda fende. Dawuda to na kolon, a naxa siga fanye yire Mayon gbengberenyi ma. Sölu to na me, a naxa bira Dawuda foxo ra menni.

26 Sölu nu perema geya seeti ma, Dawuda fan nu perema geya boore seeti ma, gulunba nu na e tagi. Dawuda nu a gife a senbe ra, kono Sölu xa mixie nu na a raxetenfe.

27 Na temui xera nde naxa fa Sölu yire, a a fala a be, «I xa fa keren na. Filisitakae man bara din Isirayila boxi ra!»

28 Na kui Sölu naxa gbilen Dawuda foxo ra na Filisitakae xa fe ra. Na nan a niya, e naxa menni xili sa Sela Hamalekoto. Na nan na ki «Fatan fanye.»

24

Dawuda tondife Sölu faxade ma

1 Dawuda naxa siga En Gedi geya yire.

2 Sölu to gbilen kelife Filisitakae gereede, mixie naxa a fala a be, a Dawuda na En Gedi gbengberenyi ma.

3 Sölu naxa soori wulu saxan tongo, naxee fata gere sode dangi Isirayilakae birin na, e naxa mini Dawuda nun a xa mixie fende, han e sa so fanyee longori ra.

4 Sölu naxa dangi goore yire, naxee nu na kira de ra. A naxa so fonme kui a xa ye rafili. A mu a kolon Dawuda nun a xa mixie fan nu na na fonme kui.

5 Dawuda xa mixie naxa a fala a be, «Alatala bara yi loxoe fi i ma. A xa masenyi bara kamali a falafe ra, <N tan nan i yaxui sama i belexe, alako i xa i sago raba a ra.» Na temui Dawuda naxa a maso doyindoyin Sölu xanbi ra, a fa a xa burumusi seeti xaba.

6 Dawuda to ge na rabade, a naxa nimisa Sölu xa burumusi seeti xabafe ma.

7 A naxa a fala a xa mixie be, «Alatala xa n natanga na fe mooli ma. N bara na raba n marigi ra, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

8 Dawuda naxa tonyi doxo a xa soorie ma Sölu gerefe ra. Sölu naxa mini fonme kui, a siga.

9 Dawuda fan naxa mini fonme kui, a fa Sölu xili a xui itexi ra, «N ma mange, n marigi!» Sölu to a kobe rato, Dawuda naxa a xunyi felen boxi ma, a suyidi a be.

10 Dawuda naxa a fala Sölu be, a naxe, «Munfe ra i tuli matima mixie xa woyenyie ra, naxee a falama, a n tan mu wama i xa fe fanyi xon ma?

11 To loxoe Alatala bara i sa n sagoe fonme kui. N ma mixie bara a fala n be, a n xa i faxa, kono

n bara tondi. N bara a fala, «N mu n marigi gerema, Alatala naxan sugandixi mange ra.»

¹² I bara a to se naxan na n belexe? N bara i xa burumusi seeti xaba. N nu noma i faxade, kono n mu a raba. Na kui i noma a kolonde fe jaaxi yo mu na n furi kui i xa fe ra. N mu wama i matandife, n mu wama haake xon, kono i tan na birafe n foxo ra, i xa n faxesa.»

¹³ «Alatala xa won makiiti. Alatala xa n gbe joxo. N tan mu i faxama feo.

¹⁴ Forie a falama, «Naaxupa kelima mixi jaaxie nan ma.» Na kui n xa a fala i be, n tan mu i faxama feo.

¹⁵ I tan Isirayila mange, i wama nde gerefe? I na birafe nde foxo ra? Mixi xurudi naxan tide mu dangi bare faxaxi ra, xa na mu a ra nimase xunxuri?

¹⁶ Alatala xa won firin makiiti. A xa nondi fi n ma, a xa n natanga i belexe.»

¹⁷ Dawuda to ge na masenyi tide, Solu naxa a fala a be, a naxe, «I tan nan yati xui a ra, n ma di Dawuda?» Solu naxa wa folo.

¹⁸ A fa a fala Dawuda be, a naxe, «I tinxin n tan be, barima i bara n ma fe kobi masara fe fanyi ra.

¹⁹ To tan i bara i xa marafanyi masen n be. Alatala nu bara n sa i sagoe, i fa tondi n faxade.

²⁰ Xa mixi a yaxui masoto, a bepinma bopesa kui? Alatala xa i sare fi i naxan nabaxi n be to loxo.

²¹ N a kolon i fama ne findide mange ra, Isirayila fama xande i xa mangeya bun ma.

²² I xa i kali Ala xili ra, a i mu n bonsoe sontoma n faxesa xanbi, i man mu n xili kanama n ma mixie tagi.»

²³ Dawuda to a kali Solu be, Solu naxa gbilen a xonyi, Dawuda nun a xa mixie naxa siga kantari yire.

25

Nabali nun Dawuda xa galanbui

¹ Samuweli to laaxira, Isirayila birin naxa malan a xa nonfe ma, e xa a ragata a xonyi Rama. Na temui

Dawuda naxa goro Paran gbengberenyi ma.

² Kuntigi nde nu na Mayon, naxan ma yexe wulu saxan nun si wulu keren nu na Karemele. A nu sigaxi a xa na yexese xabe mabide.

³ Na xeme nu xili ne Nabali, a xa gine xili Abigayili. Gine xaxilima nan nu a ra, naxan tofan ki fanyi. Kono a xa mori xaxili nu xoxoxo, a nu luma fe jaaxi raba ra. Kalebi bonsoe nan a ra.

⁴ Dawuda naxa a me gbengberenyi ma a Nabali na a xa yexese xabe mabife.

⁵ A naxa a xa mixi fu xee, a falafe ra, «Wo siga Nabali yire, wo xa a xebu n be. Wo xa yi masenyi ti n xili ra, wo naxe,

⁶ «Ala xa fe birin sooneya i be, i tan nun i xa denbaya.

⁷ Muxu a mexi ne, a i xa walikee na i xa yexese xabe xabafe. Kabi i xa xuruse kantee faxi Karemele, muxu nu na e foxo ra bopesa kui. Sese mu baxi e yi ra na waxati bun ma.

⁸ I xa i xa mixie maxorin xa nondi na a ra. Na kui i xa hinne n ma mixie ra yi xulun loxo. I xa muxu ki i noma naxan na, barima muxu findixi i xa konyie nan na, naxee birama i xa di Dawuda foxo ra.»

⁹ Dawuda xa xerae to so naa, e naxa a xa xeraya iba Nabali be a xili ra, e mu sese sa na fari.

¹⁰ Nabali naxa xerae yaabi, a naxe, «Nde na Dawuda ra, nde na Yisayi xa di ra? Konyi gbege na na to, naxee e gima e marigi ma.

¹¹ Wo waxi ne n xa n ma taami nun n ma sube tongo, n naxee fenxi n ma walikee be, n xa na so mixie yi ra n mu naxee kelide yati kolon?»

¹² Dawuda xa xerae naxa gbilen. E to so, e naxa na birin dentegbe.

¹³ Dawuda naxa a fala a xa soorie be, a naxe, «Wo xa wo xa santidegema xiri wo tagi.» E naxa na raba. Dawuda fan naxa a xa santidegema tongo, a a xiri a tagi. Mixi keme naani pondon naxa bira a foxo ra, mixi keme firin naxa lu kotee san na.

¹⁴ Nabali xa walike nde naxa sa na fe yaba a xa gine Abigayili be, a naxe, «Dawuda bara xerae xee won marigi ma keli gbengberenyi ma, e xa a xebu, kono a mu e rasenexi a fanyi ra feo.

¹⁵ Kabi muxu na burunyi, na mixie fe fanyi nan naba muxu be. E mu muxu tooo, e mu sese ba muxu yi.

¹⁶ E bara muxu kanta koe nun yanyi muxu xa xuruse demadonyi wali kui.

¹⁷ I xa a mato i noma naxan nabade, xa na mu a ra won marigi nun a xa denbaya fama fe jaaxi soode. I xa mori xaxili xoxoxo, a mu mixi yo xa marasi mema.»

¹⁸ A xa gine Abigayili naxa taami keme firin tongo, a nun weni kundi firin, yexee ganxi suuli, kaabe ganxi busali firin, tamare mooli nde suxui keme, nun xore xaraxi xuti keme firin. A naxa na kote baki sofale fari.

¹⁹ A naxa a fala a xa konyie be, «Wo siga yare, n fafe.» A mu sese fala a xa mori Nabali be.

²⁰ A naxa baki sofale fari, a goro geya ma. Dawuda nun a xa soorie fan nu na gorofe, e fa naralan na gine ra.

²¹ Dawuda nu bara a fala a xa mixie be, a naxe, «N bara Nabali xa xurusee makanta fufafu gbengberenyi ma. Sese mu baxi a xa naafuli ra, kono a naxa n ma wali fanyi sare masara fe jaaxi ra.

²² Xa a sa li n mu Nabali xa xeme birin faxes beenun tina geesege, Ala xa n paxankata a jaaxi ra.»

²³ Abigayili to sa Dawuda to, a naxa goro mafuren sofale fari, a suyidi Dawuda be.

²⁴ A to bira a sanyi bun ma, a naxa a fala a be, «N marigi, i xa i haake to n be. I xa i tuli mati n tan, i xa konyi gine xui ra.

²⁵ I naxa i tuli mati Nabali xui ra. Xaxilitare nan a ra, alo a xili «Nabali» a masenma ki naxe. A daxupa nan tun falama. N tan mu i xa xerae toxi.

²⁶ Ala to i ratanga nii bafe ma, a to i ratanga i gbexoxofe ma, Ala xa a niya i yaxuie xa lu alo Nabali. Ala

be, i tan be, naxee wama fe jaaxi rabafe i tan na, nee birin xa lu alo Nabali.»

²⁷ «Yakosi, n tan i xa konyi gine faxi bupa naxan na, na xa itaxun i foxirabirge ma.

²⁸ Yandi, i xa dipe muxu ma. Alatala xa i bonsoe sabati, barima Ala xa geresoe nan i ra. Ala xa i ratanga fe jaaxi birin ma.

²⁹ I Marigi Alatala xa i nii ratanga i yaxuie ma. Alatala xa i yaxuie makuya i ra pon.

³⁰ Alatala na ge hinnede i ra, a i findi Isirayila mange ra, alo a laayidixi i be ki naxe,

³¹ a mu lanma i bope xa tooo fe nde ma i naxan nabaxi, alo mixi nii bafe fufafu i gbexoxo fe ra. Alatala na ge hinnede i ra, i ratu n ma.»

³² Dawuda naxa a fala Abigayili be, a naxe, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan i xeexi n yire to.

³³ Ala tantu i xaxili fanyi xa fe ra, Ala xa baraka sa i xa fe, i tan naxan n natangaxi gbaloe rabafe ma alako n xa kisi.

³⁴ N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, naxan n natangaxi fe kobi rabafe ma, xa i mu i xulun fafe ra n yire nu, beemanun kuye xa iyalan, Nabali xa xeme birin bara faxes nu.»

³⁵ Abigayili Dawuda sanba see naxee ra, Dawuda naxa e rasuxu, a fa a fala a be, «Gbilin i xonyi bonesa kui. N bara ge i xui suxude.»

³⁶ Abigayili to Nabali yire li, a naxa a to a na xulunyi xungbe tife jlexinyi kui, a siisixi feo. A mu sese fala a xa mori be han geesege.

³⁷ Na kuye iba, siisi to ba Nabali fate i, a xa gine naxa dentege sa a be, a fa gaaxu ki fanyi ra.

³⁸ Xi fu jondon dangi xanbi, Alatala naxa Nabali faxes.

³⁹ Dawuda to Nabali faxes fe me, a naxa a fala, «Tantui na Alatala be, naxan n natanga Nabali xa xaxilitarepa ma alako n naxa jaaxupa raba. Alatala bara Nabali xa jaaxupa sare ragbilin a ma.»

Dawuda naxa xεεrae xεε, e xa sa a fala Abigayili bε, a xa findi a xa gine ra.

⁴⁰ E to siga Karemele na falade a bε,

⁴¹ a naxa a yatagi felen bɔxi ma, a fa a fala, «N marigi Dawuda, i xa konyi gine nan n na, naxan mu tondima i xa walikεε sanyie maxade.»

⁴² Abigayili naxa keli keren na, a te sofale fari, a bira Dawuda xa xεεrae fɔxɔ ra, a nun gine dimedi suuli. Na ki a naxa findi Dawuda xa gine ra.

⁴³ Dawuda nu bara Axinowama Yisireelika fan dɔxɔ.

⁴⁴ Sɔlu nu bara a xa di gine Mikali, Dawuda xa gine singe, fi Layisa xa di Paliti Galimuka ma.

26

Dawuda tondife Sɔlu faxade a firin nde

¹ Sifikae naxa siga Sɔlu yire, e sa a fala a bε, a Dawuda nɔxunxi Xakila geyae fari gbengberenyi ya ra.

² Sɔlu naxa Isirayila sɔori fanyi wulu saxan xanin Sifi gbengberenyi ma Dawuda fende.

³ E naxa yonkin Xakila geyae yire, gbengberenyi ya ra kira dε ra. Dawuda tan nu na gbengberenyi ma. A to a mε a Sɔlu na a fenfe gbengberenyi ma,

⁴ a naxa fe rabenyie xεε. Na kui a naxa a kolon a Sɔlu bara fa.

⁵ Na temui, Dawuda naxa siga Sɔlu yonkinde. A naxa yire to Sɔlu nun a xa sɔorie xunyi Abeneri, Neri xa di, nu xife dennaxe e xa sɔorie tagi.

⁶ Dawuda naxa Aximeleki Xitika nun Seruya xa di Abisayi, Yowaba xunya, maxɔrin, «Nde n matima Sɔlu yire?» Abisayi naxa a yaabi, «N tan.»

⁷ Dawuda nun Abisayi naxa goro pama yire kɔε ra. Sɔlu nu saxi pama tagi, a na xife, a xa tanbe sɔrɔnxi a xun sade ra. Abeneri nun pama birin saxi a rabilinyi.

⁸ Abisayi naxa a fala Dawuda bε, «Ala bara i yaxui sa i belexe to. A lu n tan xa a banban bɔxi ma n

ma tanbe ra sanmaya keren. A mu findima firin na!»

⁹ Kɔnɔ Dawuda naxa a fala Abisayi bε, «I naxa a faxa! Nde nɔma Alatala xa mixi sugandixi faxade, na yunubi mu fa lu a xun ma?

¹⁰ N bara a fala i bε Alatala xili ra, Alatala nan keren nɔma a faxade, a xa simaya kamalima temui naxe, xa na mu gere nde kui.

¹¹ Alatala xa n natanga n belexe safe ra Alatala xa mixi sugandixi ma! A xa tanbe nun a xa ye kundi tongo tun, won xεε.»

¹² Na ki Dawuda naxa Sɔlu xa tanbe nun a xa ye kundi xanin, mixi yo mu e to, mixi yo mu na fe kolon, mixi yo mu xunu. Alatala nu bara xi xɔli tilinxi radangi e birin ma.

¹³ Dawuda naxa dangi boore sεeti ma yire makuyaxi, a sa ti geya xun tagi.

¹⁴ Dawuda naxa a xui ramini pama nun Neri xa di Abeneri ma, a naxe, «Abeneri, i mu n xui ratinma?» Abeneri naxa a maxɔrin, «Nde na i ra, naxan gbelegbelefe mange ra yi ki?»

¹⁵ Dawuda naxa a fala Abeneri bε, «Xeme gbangbalanyi mu i ra, naxan maniyε mu na Isirayila? Pe, munfe ra i mu fa i xa mange kanta, i marigi? Mixi nde so ne wo tagi a xa mange faxa.

¹⁶ I naxan nabaxi na ki, na mu fan. N xa a fala i bε Alatala xili ra, a lan ne i xa faxa, i to mu wo xa mange kantaxi, Alatala xa mixi sugandixi. A mato ba, mange xa tanbe nun a xa ye kundi na minden, naxee nu na a xun sade ra?»

¹⁷ Sɔlu naxa Dawuda xui kolon, a naxa a maxɔrin, «N ma di Dawuda, i xui nan na ki?» Dawuda naxa a yaabi, «N marigi, n tan nan a ra.

¹⁸ Munfe ra i na birafe n tan i xa konyi fɔxɔ ra? N munse rabaxi, naxan mu rafan i ma?

¹⁹ Yakɔsi, n marigi, i tuli mati n na. Xa Alatala nan i bɔpe ratexi n ma, i xa serεεε nde ba alako a xa dipe n ma. Kɔnɔ xa mixie nan i bɔpe ratexi n ma, Alatala xa e danka, barima e

wama n kerife Alatala xa jama ya ma, n xa siga ala gbetee batude.

²⁰ N mu wama faxafe yire naxan makuya Alatala ya tode ra. A luxi alo i tan Isirayila mange na dondoli di nde nan gerefe, alo i na xoni xunxuri di nde nan fenfe geya ma.»

²¹ Solu naxa a yaabi, «N bara haake soto i ra. Dipe, n ma di Dawuda, n mu fe jaaxi yo rabama i ra sonon, barima to tan i bara hinne n na. N xaxilitareja naxan nabaxi i ra, a mu fan.»

²² Dawuda naxa a yaabi, «Mange xa tanbe nan yi ki, i xa konyi nde xa fa a tongo.

²³ Alatala mixi birin sare fima a xa tinxinyi nun a xa kinikini nan ma. To Alatala nu bara i sa n belexe, konon mu tin Alatala xa mixi sugandixi toode.

²⁴ I nii tide to gboxi n be to, tina n fan nii tide gboma ne Alatala be na ki, a n natangama ne toore birin ma.»

²⁵ Solu naxa a fala Dawuda be, «N ma di Dawuda, Alatala xa i baraayi. Ala xa i xa fe birin sooneya.» Dawuda naxa siga a xa kira xon, Solu fan naxa gbilen a xonyi.

27

Dawuda sigafe Filisita boxi ma

¹ Dawuda naxa a fala a yete ma, a naxe, «Laxoe nde Solu man katama ne n faxade. N xa n gi a ya ra Filisita boxi ma, alako a xa gbilen n foxo ra Isirayila boxi ma. Na nan noma n bade a belexe.»

² Dawuda nun a xa mixi keme sennie naxa keli, e naxa siga Mayi xa di Akisi yire, naxan findixi Gati mange ra.

³ Dawuda naxa sabati Akisi xonyi Gati boxi ma, a tan nun a xa mixi keme senni, birin nun a xa denbaya. Dawuda xa denbaya fan nu na, a xa gine firinyie, Axinowama Yisireelika nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa gine fori.

⁴ Solu to a kolon a Dawuda bara a gi Gati, a naxa gbilen a foxo ra.

⁵ Dawuda naxa a fala Akisi be, «Xa a sa i kenen mange, i xa yire nde so n tan yi ra, i xa konyi di, n luma dennaxe. A mu lanma n tan i xa konyi xa lu i seeti ma mangataa kui.»

⁶ Na laxoe Akisi naxa Sikilaga taa so a yi ra. Na nan a toxi Sikilaga naxa findi Yuda mange gbe ra han to.

⁷ Dawuda je keren kike naani nan naba Filisita boxi ma.

⁸ Dawuda nun a xa soorie nu sigama Gesurikae, Girisikae, Amalekikae gereede, barima nee nu sabatixi kelife Suru boxi ma han Misira boxi ma kabi temui xonkuye.

⁹ Dawuda nu darixi naakae sonto ra ginne nun xeme, a fa e xa xuruse xungbee, e xa xuruse lanmae, e xa sofalee, e xa joxome, nun e xa dugie, a na birin xanin Akisi yire.

¹⁰ Akisi nu a maxorinma, «Wo gere so minden to?» Dawuda nu a yaabima, «Yudaya, Yerameeli, nun Keni xa gbengberenyie.»

¹¹ Dawuda nu na mixie faxama na nan ma, alako e naxa no sigade Gati, e sa dentege sa Dawuda xa fe rabaxi xa fe ra. A nu walima na ki ne Filisita boxi ma.

¹² Na kui Akisi nu laxi Dawuda ra, a nu a falama, «Dawuda bara a yete rapaaxu a xa jama Isirayila ma. A mu kelima n xun ma abadan.»

28

Solu sigafe karamoxoe yire

¹ Na waxati, Filisitakae nu bara e xa soorie malan sigafe ra Isirayilakae gereede. Akisi naxa a fala Dawuda be, «I tan nun i xa soorie, wo xa n mali yi gere kui.»

² Dawuda naxa Akisi yaabi, «I fama a kolonde n noma naxan nabade.» Akisi naxa a fala a be, «N i findima ne n ma kantama ra abadan.»

³ Samuweli nu bara faja. Isirayilakae birin a xa jonfe raba ne, a ragata Rama, a bari taa kui. Na waxati Solu nu bara tonyi doko karamoxoe xa wali ra, naxee nu woyenma faxamixie nun jinne ra.

⁴ Filisitakae naxa e malan Sunemi, Solu naxa Isirayilakae malan Gili-bowa.

⁵ Solu to Filisita nama to, a boje naxa mini a i, a gaaxu a jaaxi ra.

⁶ Solu naxa Alatala maxandi, kono Alatala mu a yaabi xiye ra, a mu a yaabi serexedube nun namijonme xui ra.

⁷ Na kui Solu naxa a xa mixi ndee xili, a naxe, «Wo sa gine sematoo nde fen, naxan fata woyende mixi faxaxie ra, alako a xa n mali.» Solu xa mixie naxa a yaabi, «Gine nde na Endori, naxan woyenma faxamixie ra.»

⁸ Solu to na me, a naxa a dugi masara alako mixi naxa a kolon a tan na a ra. A tan nun mixi firin, e naxa siga na gine yire koe ra. Solu naxa a fala a be, «Se mato n be faxamixi nde saabui ra, n naxan xili falama i be.»

⁹ Gine naxa a yaabi, «I a kolon Solu tonyi naxan doxoxi karamoxoe wali ra, naxee woyenma faxamixie nun pinnne ra. Munfe ra i na gantanyi tefe n be, i xa n faxa?»

¹⁰ Solu naxa a rakali a be, «Alatala xili ra, i naxa kontofili. A findi kote yo ra, n tan nan a tongoma.»

¹¹ Na gine naxa a maxorin, «I wama woyenfe faxamixi mundun na?» A naxa a yaabi, «Samuweli.»

¹² Gine to Samuweli to, a naxa gbelegbele, a fa a fala Solu be, «Munfe ra i bara n madaxu? I tan nan yati na Solu ra!»

¹³ Mange naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu! I munse toxi?» Gine naxa a fala Solu be, «A luxi alo maleke nde na kelife boxi ma.»

¹⁴ A naxa a maxorin, «A lahale na di?» Gine naxa a yaabi, «Xanfori nan a ra, burumusi ragoroxi a ma.» Solu naxa a kolon keren na a Samuweli nan a ra. A naxa a tigi sin boxi ma, a suyidi.

¹⁵ Samuweli naxa a fala Solu be, «Munfe ra i n tcoroxi, n xa mini i ma?» Solu naxa a yaabi, «N na kontofili belebele nan kui. Filisitakae bara fa n gerede. N tan bara Alatala xili, kono a bara mee n na, a mu n yaabixi namijonmee saabui

ra, a mu n yaabixi xiye saabui ra. N fa i xilixi na nan ma, alako i xa a masen n be a lanma n xa naxan naba.»

¹⁶ Samuweli naxa a maxorin, «Xa Alatala bara mee i ra, a bara findi i gerefa ra, i fa n tan maxorinma munfe ra?»

¹⁷ Alatala bara fe raba, alo a a fala i be ki naxe n tan saabui ra. A bara mangeya ba i yi ra, a a so Dawuda yi ra.

¹⁸ I to tondi Alatala xui suxude Amaleki xa fe ra, a nu xonoxi naxan ma, Alatala tan na fe mooli nan niyama i ra to.

¹⁹ Alatala fama ne i tan nun Isirayila sade Filisitakae sagoe. Tina, i tan nun i xa die birin luma ne n fe ma be, Alatala Isirayila xa soorie sama ne Filisitakae sagoe.»

²⁰ Na temui Solu naxa bira boxi gaaxui ra Samuweli xa masenyi xa fe ra. A senbe yo mu na, barima a mu nu sese donxi na loxoe nun na koe ra.

²¹ Na gine to Solu xa gaaxui to, a naxa a fala a be, «To tan n bara i xui ratinme, hali na nu noma findide faxe ra n be.»

²² Yakosi i xa i tuli mati n na. I xa tin n xa donse nde fi i ma, alako i xa no senbe sotode biyaasi xa fe ra.»

²³ Kono Solu mu tin, a naxe, «N mu n degema.» A xa mixie nun na gine naxa karaxan, alako a xa a dege. A raponyi a naxa tin na ra, a keli boxi ma, a doxo sade ma.

²⁴ Gine naxa keli keren na, a naxa a xa ninge lanma borogexi faxa. A naxa taami lebinitare rafala farin nun ture ra.

²⁵ A naxa a fi Solu nun a xa mixie ma, e naxa e dege, e fa siga na koe yati ra.

29

Dawuda kelife Filisitakae ya ma

¹ Filisitakae naxa e xa soorie malan Afeki, Isirayilakae tan naxa e xa soorie malan dulonyi yire Yisireeli mabiri.

² Filisitakae xa soori mangee nu jere ma e xa galie ya ra, ndee lanxi mixi keme ma, ndee nu lanxi mixi

wulu ma. Dawuda nun a xa soorie nu na e xanbi ra mangε Akisi seeti ma.

³ Filisita soori mangεe naxa Akisi maxorin, «Pe, yi Isirayilakae na munse rabafe be?» Akisi naxa e yaabi, a naxε, «Dawuda nan a ra, naxan nu findixi Isirayila mangε Solu xa mixi ra, kɔnɔ a na n fɔxɔ ra kabi jε wuyaxi. Han yakɔsi n mu fe jaaxi yo toxi a ra, kabi a naxa so n xɔnyi.»

⁴ Filisita soori mangεe naxa xɔnɔ Akisi ma na xa fe ra, e fa a fala a be, «A lanma i xa Dawuda ragbilen yire, i dennaxε soxi a yi ra. A mu lanma a xa bira won fɔxɔ ra, alako a naxa won yanfa gere kui. Na yanfanteya mɔoli mu nɔma xε a niyade Solu xa dijε a ma?»

⁵ Mixie nu sigi sama, e fare boron Dawuda matɔxɔfe ra. E nu a fala, «Solu bara mixi wulu keren faxa, kɔnɔ Dawuda tan bara mixi wulu fu faxa.»

⁶ Akisi naxa Dawuda xili, a a fala a be, «N bara n kali Alatala ra, i tinxin. N nu wama nε, won birin xa siga gere kui, won man fa, barima n mu fe jaaxi yo toxi i ra. Kɔnɔ i mu rafan n ma soori mangεe ma.

⁷ I naxan nabama, i xa gbilen muxu fɔxɔ ra bɔjεsa kui, alako Filisita soori mangεe bɔjε naxa rapaaxu e ma.»

⁸ Dawuda naxa a maxorin, «N tan i xa konyi, n munse rabaxi, naxan mu rafanxi i ma, naxan a niyama n xa gbilen n marigi yaxuie gerefe fɔxɔ ra?»

⁹ Akisi naxa Dawuda yaabi, a naxε, «N a kolon. I rafan n ma alɔ Alatala xa xεera, kɔnɔ Filisita soori mangεe naxε, «Muxu mu tinma a xa bira muxu fɔxɔ ra gere kui!»

¹⁰ Na nan a ra, tina subaxε i tan nun i xa mangε xa soorie, naxee faxi i fɔxɔ ra, wo xa gbilen.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa keli subaxε ma, e gbilen Filisita bɔxi ma. Filisitakae tan naxa te Yisireeli.

30

Dawuda nun Amalekikae xa gere

¹ A xi saxan nde, Dawuda nun a xa soorie to so e xɔnyi Sikilaga, e naxa a to a Amalekikae nu bara so Negewi bɔxi ma, e Sikilaga gan.

² E naxa mixi birin suxu, ginεe yo, xεmεe yo, dimεe yo, e e xanin e jije ra e xun ma.

³ Dawuda nun a xa soorie to e xɔnyi li, e naxa a to e xa taa nu ganxi, e xa ginεe nun e xa die nu xaninxi.

⁴ Na kui, Dawuda nun a xa mixie naxa wa han e tagan.

⁵ Amalekikae nu bara Dawuda xa ginεe firinyie fan xanin: Axinowama Yisireelika, nun Abigayili Karemeleka, Nabali xa kaape ginεe.

⁶ Dawuda naxa tɔɔɔ ki fanyi, barima jama nu wama a magɔnɔfe. Birin bɔjε nu rapaaxuxi e ma e xa die xa fe ra, kɔnɔ Dawuda naxa limaniya a xaxili tife ra a Marigi Alatala ra.

⁷ A naxa a fala Aximeleki xa di Abiyatari be, a naxε, «Fa Alatala maxorin see ra.» Abiyatari naxa fa a ra Dawuda xɔn.

⁸ Dawuda naxa Alatala maxorin, a naxε, «Xa n siga yi mixie fɔxɔ ra, n nɔma e masɔtɔde?» Alatala naxa a yaabi, «I xa siga e fɔxɔ ra. I fama nε e masɔtɔde, i man gbilenma nε e birin na.»

⁹ Dawuda nun a xa soorie mixi kemε senni naxa siga, e fa Besori xure li.

¹⁰ Mixi kemε firin naxa lu menni taganyi xa fe ra. Dawuda nun mixi kemε naanie naxa siga yare.

¹¹ E to Misiraka nde li wula i, e naxa fa a ra Dawuda yire. E naxa ye nun donse nde so a yi ra,

¹² alɔ xɔrε nun tamare mɔoli nde xaraxi. A to gε a degede, a naxa a yetε kolon. A nu bara feɛjɛn saxan nun kɔε saxan ti, a mu a dege, a mu ye min.

¹³ Dawuda naxa a maxorin, «Nde xa mixi na i ra? I keli minden?» A naxa a yaabi, «Misiraka nan n na, Amalekika nde xa konyi. A xi saxan nan yi ki, n marigi n naboloxi, barima n to mu yalanxi.

¹⁴ Muxu Kereti nun Kalebi xa mixie bɔnbɔ nε gbengberenyi ma,

Yudaya. Muxu te so ne Sikilaga fan na.»

¹⁵ Dawuda naxa a maxorin, «I noma n xaninde yi mixie yire?» A naxa a yaabi, «Xa i kali Ala ra a i mu n faxama, a i mu n sama n marigi belexe, n i xaninma ne e yire.»

¹⁶ Na kui, a naxa e xanin Amalekikae yire. E naxa e li e nu na e degefe, e siisife see ra e naxee soto gere kui Filisita nun Yudaya boxi ma.

¹⁷ Dawuda naxa e gere, keli geesege han nunmare. Mixi yo mu no a gide, fo segetala mixi keme naani naxee siga joxome fari.

¹⁸ Amalekikae se naxee suxu, Dawuda naxa a birin masoto, a nun a xa ginε firinyie.

¹⁹ Dawuda naxa a xa mixi birin masoto, dimeε ba, forie ba, a nun e xa see birin.

²⁰ Dawuda naxa e xa xuruse xungbee nun a lanmae tongo, mixie fa a fala, «See nan ya Dawuda naxee soto gere kui!»

²¹ Dawuda naxa gbilen na mixi keme firinyie yire, naxee nu bara lu Besori xure taganyi xa fe ra. E naxa mini Dawuda nun a foxirabirεε ma. Dawuda naxa a maso e ra, a e xεebu.

²² Mixi kobi ndee naxee nu na Dawuda xa soori keme naani ya ma, nee naxa a fala, «Yi xeme naxee mu bira won foxo ra gere kui, a mu lanma e xa sese soto, fo e xa die nun e xa ginεe. E xa nee tongo, e xa siga.»

²³ Dawuda naxa a fala e be, «N ngaxakerenyie, wo naxa yi mooli raba see ra Alatala naxee fixi won ma, barima a bara won natanga, a won yaxuie sa won belexe.

²⁴ Nde wo xui ramema yi fe kui? A lanma won xa se birin itaxun won ma mixie birin na, naxee siga gere sode nun naxee lu kote san na.»

²⁵ Na loxoε Dawuda naxa na findi seriye ra Isirayila boxi birin ma. Han to a na na ki ne.

²⁶ E to so Sikilaga, Dawuda naxa e sotose seeti rasanba a xanuntenyi Yuda forie ma a falafe ra, «Wo mabiri nan yi ki, muxu naxee sotoxi Alatala yaxuie yi ra!»

²⁷ A naxa na see rasanba yi mixie ma naxee na gere kui: Betelikae, Ramotika naxee nu na gbengberenyi ma, Yatirikae,

²⁸ Arowerikae, Sifimotikae, Esitemowakae,

²⁹ Rakalikae, Yerameeli mixie, Keni mixie,

³⁰ Horomakae, Bori Asankae, Atakika,

³¹ Hebironkae, nun mixi naxee nu na yire birin Dawuda nun a xa soorie siga dennaxe.

31

Solu xa faxe

¹ Na temui Filisitakae naxa Isirayila gere. Isirayilakae naxa e gi e ya ra, mixi gbege naxa faxa Gilibowa geya fari.

² Filisitakae naxa Solu nun a xa die raxeten, e fa Solu xa die Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxa.

³ Gere naxa no Solu ra. Xali wolie to Solu soxo, a nu serenna a jaaxi ra.

⁴ Solu naxa a fala a xa soori be, naxan nu a geresose maxaninma, a naxe, «I xa n faxa i xa santidegema ra, alako yi sunnatarae naxa n faxa xone jaaxi ra.» Solu xa soori to mu tin na rabade gaaxui xa fe ra, Solu naxa a yete faxa a xa santidegema ra.

⁵ Solu xa geresose maxaninma to a to Solu bara faxa, na fan naxa a yete faxa a xa santidegema ra a fe ma.

⁶ Solu faxa na ki ne na loxoε, a tan nun a xa di saxanyie, a xa soori naxan nu a xa geresose maxaninma, nun a xa soori birin.

⁷ Isirayilaka naxee nu na gulunba naakiri ma, nun Yuruden xure naakiri ma, nee naxa a to a Isirayila soorie na e gife. E man naxa a to a Solu nun a xa die bara faxa. Na kui e naxa keli e xa taee xun ma, e e gi. Filisitakae naxa sabati e xa taee kui.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae to siga faxa mixie xa see tongode, e naxa Solu nun a xa di saxanyie fure to Gilibowa geya fari.

⁹ E naxa Sɔlu xunyi bolon, e naxa a xa geresosee tongo. E naxa na xibaaru masen Filisita boxi birin ma, e xa kuye banxie nun e xa jama ya ma.

¹⁰ E naxa Sɔlu xa geresose raso Asitarate kuye xa banxi kui, e naxa a fure gbaku Beti San tɛtɛ ra.

¹¹ Yabesikae Galadi boxi ma, e to a kolon Filisitakae fe naxan nabaxi Sɔlu ra,

¹² e xa soori gbangbalanyie naxa jɛrɛ na kɔɛ birin na, e fa Sɔlu nun a xa di furee tongo Beti San tɛtɛ ra, e gbilen Yabesi. Menni e naxa na furee gan,

¹³ e naxa e xɔrie ragata tamare bili nde bun ma Yabesi. E naxa sunyi suxu xi solofere bun ma.

Ala xa Masenyi firin nde Annabi Samuweli bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila mangε singe Sɔlu to faxes, Dawuda naxa a binya ki fanyi ra. A naxa laayidi tongo Sɔlu xa mixie bε, a a mu fe jaaxi yo rabama e ra hali Sɔlu to nu bara findi Dawuda yaxui ra. Na birin a masenxi nε a Dawuda nu wama birafe Ala xa seriye foxo ra.

Yudayakae naxa Dawuda ti mangε ra e xun ma, kɔnɔ Isirayila bɔnsɔe naxee nu na koola ma, nee mu tin. Gere naxa lu Yudaya nun Isirayila tagi. A rapɔnyi Isirayilakae fan naxa tin Dawuda xa findi e xa mangε ra.

Dawuda to findi mangε ra, a naxa gbata sigade Ala xa saate kankira foxo ra, naxan mu nu soxi Darisalamu sinden. Ala naxa sɛewa na xa fe ra, a fa saate xiri a tan nun Dawuda bɔnsɔe tagi. A naxa a fala Dawuda bε a mangeya mu bama a bɔnsɔe yi ra abadan.

Dawuda xa yaamari naxa sabati a fanyi ra Isirayila bɔxi ma. A naxa senbe soto a yaxuie xun ma. Kɔnɔ na mangeya sɔneya kui, Dawuda naxa fe kobi nde raba. Ala naxa Annabi Natan xεε Dawuda yire, a fa na yunubi nun na yunubi sare masen a bε a fiixe ra. Dawuda to tuubi, Ala naxa dije a ma. Na taruxui findixi masenyi fanyi nan na ibunadama bε, Ala yunubi xafarima ki naxε.

Kɔnɔ yunubi tan fe birin kanama nε. Dawuda xa denbaya naxa tɔɔɔ ki fanyi ra. A xa di Abisalami naxa a matandi, a a keru Darisalamu. A rapɔnyi, Dawuda naxa gbilen mangeya ra, kɔnɔ a nu bara tɔɔɔ a gbe ra a xa simaya kui.

Ala xa won mali xaxili fanyi sɔtode na taruxui birin kui. Amina.

Ala xa Masenyi firin

nde Annabi Samuweli bε

Dawuda Sɔlu xa faxes kolonfe

¹ Sɔlu faxes xanbi, Dawuda naxa gbilen Sikilaga kelife Amalekikae bɔnbode. A naxa lu naa xi firin.

² A xi saxan nde, xεmε nde naxa fa keli Sɔlu yire. A nu bara a xa donma iboo a ma, a bendε so a xunyi ma sunnun fe ma. A to so Dawuda yire, a naxa a xinbi sin a bun ma binye kui.

³ Dawuda naxa a maxɔrin, «I kelixi minden?» A naxa a yaabi, «N nan n gixi Isirayila xa gali nan ya ma.»

⁴ Dawuda naxa a fala a bε, «Munse dangixi naa? Na tagi raba n bε.» A naxa a yaabi, «Isirayilakae bara e gi gere ma. Mixi gbegbe bara faxes e ya ma. Hali Sɔlu nun a xa di xεmε Yonatan bara laaxira.»

⁵ Dawuda naxa a fala xεmε bε, naxan nu dentεge safe a bε, a naxε, «I tan a kolonxi di, a Sɔlu nun a xa di xεmε Yonatan bara laaxira?»

⁶ A naxa a yaabi, «N Sɔlu li Gilibowa geya nan fari a maxɔnɔxi a jaaxi ra. A nu wama a yetε faxafe tanbe ra, barima Filisita sɔori soe ragie nu bara a raxeten.

⁷ A to n to, a naxa n xili. N naxa a ratin.

⁸ A naxε, «Nde na i tan na?» N naxa a yaabi, «Amalekika nde nan n na.»

⁹ A naxa a fala n bε, «N mu gexi faxade, i xa n mali n xa faxes.»

¹⁰ Na kui n naxa a faxes, barima n na kolon, a mu kisima feo. N naxa fa a xa mangε tɔnxuma nun a xa belexε rasoe ra i tan n marigi xɔn ma.»

¹¹ Dawuda nun a xa mixie naxa e xa donmae iboo sunnunyi kui na dentεge xa fe ra.

¹² E naxa Sɔlu, a xa di xεmε Yonatan, nun Alatala xa jama Isirayila bɔnsɔe xa jɔnfe raba, naxee faxaxi gere kui. E naxa wa, e naxa sun han nunmare nee xa fe ra.

¹³ Dawuda naxa na xεmε maxɔrin, naxan fa dentεge sa a bε, «I keli

minden?» A naxa a yaabi, «Xɔɓɛ Amalekika xa di nan n na.»

¹⁴ Dawuda naxa a maxɔrin, «I tan mu gaaxu Ala xa Mixi Sugandixi faxade?»

¹⁵ Dawuda naxa a xa soori nde xili, a a yamari, «Yi xeme faxa!» A naxa na raba.

¹⁶ Dawuda naxa a fala na Amalekika be, «I to a fala a i bara Ala xa Mixi Sugandixi faxes, i bara i yete xun nakana. A lanma i xa faxes.»

¹⁷ Dawuda naxa yi suuki sebe Solu nun a xa di xeme Yonatan xa fe ra,

¹⁸ a fa yamari fi Yudayakae xa a xaran. A xili ne «Xali xa suuki.» A sebehi Yasari xa buki kui.

¹⁹ «Isirayila, wo xa mange xungbe bara laaxira geya fari, soori fanyie bara faxes.

²⁰ Wo naxa na fala Gati taa kui, wo naxa na xibaaru masen Asikalon taa kui,

alako Filisita di ginsee naxa fa seewa, alako e tan sunnataree xa di ginsee naxa fa jalexin.

²¹ Gilibowa geyae, tune nun xini naxa bira wo ma,

wo xa xee naxa fan, barima mange Solu xa kanke makantase bara yaagi soto naa, ture yo mu soma a ma sonon!»

²² «Yonatan xa xali bara soori xungbee faxes,

Solu xa tanbe xa wali bara sooneya.

²³ Solu nun Yonatan naxee nu rafanxi mixie ma e xa simaya kui,

e birin fa faxes loxoe keren.

E nu xulun dangi segee ra.

E senbe nu gbo dangi yetee ra.

²⁴ Isirayila di ginsee, wo xa wa Solu xa fe ra,

naxan nu dugi fanyie ragoroma wo ma,

naxan nu xema fima wo ma xunmasee ra.»

²⁵ «Korogbae bara faxes gere kui.

Yonatan bara laaxira wo xa geyae fari.

²⁶ Yonatan ngaxakerenyi, n sunnunxi i xa fe ra.

I xa fe nu xoxoxo n ma!

I xa xanunteya nu na n be dangi ginsee xa xanunteya ra.

²⁷ Korogbae bara faxes gere kui. Geresosee bara kana.»

2

Mange firin

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Alatala maxɔrin, a naxee, «N xa te Yuda taa nde kui?» Alatala naxa a yaabi, a naxee, «Iyo.» Dawuda man naxa a maxɔrin, «Yuda taa mundun?» Alatala naxa a yaabi, «Hebiron boxi.»

² Na kui Dawuda naxa te naa a nun a xa gine firinyie: Axinowama Yisireelika nun Nabali Karemeleka xa gine fori Abigayili.

³ Dawuda naxa a foxirabiree nun e xa denbayae xanin a xun ma. E naxa sa sabati Hebiron boxi.

⁴ Yuda xemee naxa e malan Hebiron, e fa Dawuda findi Yuda bonsoe mange ra. Dawuda to a kolon a Yabesi Galadi xemee nu bara Solu ragata,

⁵ a naxa xerae xee e xon ma, e xa sa a fala e be, «Ala xa wo baraayi wo xa hinne xa fe ra wo naxan masenxi Solu be a xa maragate kui.

⁶ Alatala xa hinne wo ra, a xa lu wo seeti ma. N fan hinnema ne wo ra na xa fe ra.

⁷ Wo limaniya tongo, wo senbe soto, barima wo marigi Solu bara faxes, Yuda bonsoe bara n tan sugandi e xa mange ra.»

⁸ Na temui, Solu xa soorie xa mange Abeneri nu bara Solu xa di Isiboseti xanin Maxanayimi.

⁹ A naxa a findi Asuri, Yisireeli, Eframi, nun Isirayila birin mange ra.

¹⁰ Solu xa di Isiboseti nu bara je tongo naani soto, a findixi mange ra temui naxee Isirayila xun ma. A naxa e yamari je firin bun ma. Kono Yuda bonsoe tan naxa lu Dawuda xa mangeya bun ma.

¹¹ Dawuda naxa Yuda bonsoe yaamari je solofere kike senni Hebiron kui.

¹² Neri xa di Abeneri nun Sölu xa di Isiboseti xa mixie naxa keli Maxanayimi sigafe ra Gabayon.

¹³ Seruya xa di xeme Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa e li Gabayon ye yire. E naxa ti seti, booree naxa ti naakiri ma.

¹⁴ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Won ma soori ndee xa e boore gere won ya tode ra.» Yowaba naxa tin na ra.

¹⁵ Xeme fu nun firin naxa keli Bunyamin nun Sölu xa di Isiboseti xa mixie ya ma. Xeme fu nun firin naxa keli Dawuda xa mixie ya ma. E naxa ti e boore kanke.

¹⁶ Birin naxa a gerefa suxu a xunyi ma, a santidegema raso a furi kui. E birin naxa faxa temui keren. Na kui e naxa menni xili sa Xelekati Asurin, naxan nu wama a falafe e xa xui ra «Santidegema yire.»

¹⁷ Na loxo Dawuda xa mixie naxa Abeneri nun Isirayila mixie bonbo a naaxi ra.

¹⁸ Seruya xa di saxanyie nu na na gere kui: Yowaba, Abisayi, nun Asaheli. Asaheli to xulun alo xeli,

¹⁹ a naxa bira Abeneri foxo ra a xoxoxe ra.

²⁰ Abeneri naxa a ya rafindi a ma, a a maxarin, «I tan nan a ra Asaheli?» Asaheli naxe, «Iyo, n tan nan a ra!»

²¹ Abeneri naxa a fala a be, «I xa bira soori gbete foxo ra. I xa na faxa, i noma na xa geresose tongode i yete be.» Kono Asaheli mu tin gbilende a foxo ra.

²² Abeneri man naxa a fala Asaheli be, «N lu na. Xa n i faxa, n munse falama i taara Yowaba be?»

²³ Kono Asaheli mu tin. Na nan a niya, Abeneri naxa a soxo a furi ma, a xa tanbe fa mini a xanbi ra, a faxa keren na. Na dangi xanbi, naxan yo ne dangima Asaheli faxade ra, fo a ti naa.

²⁴ Yowaba nun Abisayi naxa bira Abeneri foxo ra, han soge dula temui, e fa so Ama geya yire, Giyaxa ya tagi, Gabayon gbengberenyi kira ra.

²⁵ Bunyamin bonsae soorie naxa ti gere ki ma Abeneri xanbi ra geya

fari.

²⁶ Abeneri naxa a fala Yowaba be, «Santidegema faxe nan tun tima? I mu a kolon a na raponma fe naaxi nan ma? I xa yaamari fi i xa mixie xa gbilen e ngaxakerenyie foxo ra.»

²⁷ Yowaba naxa a yaabi, «N xa a fala i be Ala ya xori. Xa i tan xa mu woyen nu, muxu birama ne wo foxo ra han gesege.»

²⁸ Na temui, Yowaba naxa ferife, alako a xa soorie xa gbilen Isirayilakae foxo ra. Gere dan na ki ne.

²⁹ Abeneri nun a xa mixie naxa e jere kee birin na, e dangi Araba boxi ra, e Yuruden xure giri, e dangi Bitiron na, e sa so Maxanayimi.

³⁰ Yowaba to gbilen Abeneri foxo ra, a naxa a xa mixi birin malan. Asaheli nun mixi fu nun solo-manaani nu baxi Dawuda xa mixie ra na gere xa fe ra.

³¹ Kono Dawuda xa mixie nu bara Bunyaminka mixi keme saxan tongo senni faxa, naxee nu na Abeneri foxo ra.

³² E naxa Asaheli fure xanin e xun ma, e sa a ragata a benbae xa gaburi Beteleemu. Yowaba nun a xa mixie naxa e jere kee birin na, e sa so Hebron subaxe ma.

3

Sölu nun Dawuda xa mixie (Yudaya Mangee I 3:1-4)

¹ Gere bu ne ki fanyi ra Dawuda xa mixie nun Sölu xa mixie tagi, Dawuda senbe nu gboma, Sölu xa mixie tan senbe nu xurunma.

² Dawuda xa die nan ya naxee barixi Hebron. A xa di singe findixi Aminon nan na, Axinowama Yisireelika naxan bari a be.

³ A xa di firin nde findixi Kileyaba nan na, Nabali Karemeleka xa gine Abigayili naxan bari a be. A xa di saxan nde findixi Abisalomi nan na, Gesuri mange xa di gine Talamayi, Maaka naxan bari a be.

⁴ A xa di naani nde findixi Adoniya nan na, Hagi naxan bari a be. A xa di suuli nde findixi Sefataya nan na, Abitali naxan bari a be.

⁵ A xa di senni nde findixi Yitireyami nan na, a xa gine Egela naxan bari a be. Dawuda xa die nan na ki naxee bari Hebron.

⁶ Solu xa mixie nun Dawuda xa mixie nu na gerefe temui naxe, Abeneri nu katama senbe sode Solu xa mixie ya ma.

⁷ Solu xa konyi gine nde nu na naxan xili Risipa, Aya xa di gine. Isiboseti naxa Abeneri maxarin, «Munfe ra i biraxi n baba xa konyi gine foxo ra?»

⁸ Abeneri naxa xono Isiboseti ma na woyenyi xa fe ra, a fa a yaabi, «Pe, bare nan n na Yudaya boxi ma? N fe gbegbe rabaxi ne i bonsoe be, i baba xa denbaya be, nun i baba booree be. I baba xa xanunteya xa fe ra, n mu tin i sode Dawuda yi ra. Kono yakosi i fa n kalamuxi yi gine nan ma fe ra?»

⁹ Ala xa n makiiti a jaaxi ra, xa n mu fe birin naba alako Dawuda xa fe xa kamali, alo Alatala a laayidixi a be ki naxe,

¹⁰ a xa mangeya ba Solu yi ra, a fa Dawuda xa mangeya mabanban Yudaya boxi ma, kelife Dana han Beriseeba.»

¹¹ Isiboseti mu suusa a yaabide woyen keren na, barima a gaaxuxi a ya ra.

¹² Abeneri naxa xerae xee Dawuda ma, e xa sa a fala a be a tan xili ra, «Nde gbe na yi boxi ra?» E man xa sa a fala a be, «Won xa saata, n xa i mali Isirayila birin ya xa rafindi i ma.»

¹³ Dawuda naxa a yaabi, «Awa, won xa saate xiri, kono n mu wama i xa fa n yire n ma gine Mikali xanbi, Solu xa di gine.»

¹⁴ Dawuda naxa xerae xee Solu xa di Isiboseti ma, a falafe ra, «N ma gine rasanba n ma be, n naxan xa kote doko Filisitaka soli keme ra.»

¹⁵ Na kui Isiboseti naxa sa a ba a xa mori Palatiyeli yi ra, Layisa xa di.

¹⁶ A xa mori naxa bira a foxo ra han Baxurimi a wama, kono Abeneri naxa a fala a be, «Gbilen i xonyi.» Palatiyeli naxa gbilen.

¹⁷ Abeneri nun Isirayila forie naxa e boore to. A naxa a fala e be,

«Singe wo nu wama ne Dawuda xa findi wo xa mangere ra.

¹⁸ A lanma wo xa a raba yakosi, barima Alatala a fala ne a xa fe ra, «N nan ma pama bama ne Filisitakae nun a yaxuie birin yi ra n ma konyi Dawuda nan saabui ra.»

¹⁹ Abeneri naxa woyen Bunyamin bonsoe fan be. Na dangi xanbi, a naxa siga Hebron a falafe ra Dawuda be Isirayilakae nun Bunyamin bonsoe naxan natexi.

²⁰ Abeneri to siga Dawuda yire Hebron, a tan nun mixi moxonen, Dawuda naxa xulunyi ti a tan nun a xa mixie be.

²¹ Abeneri naxa a fala Dawuda be, «N marigi, tin n xa siga Isirayila birin xun lan, alako wo xa saate xiri, birin xa lu i xa mangeya bun ma, alo i wama a xonma ki naxe.» Dawuda naxa tin Abeneri xa masenyi ra, a naxa a lu a xa siga bonesa kui.

²² A mu bu, Yowaba nun Dawuda xa soorie naxa fa see ra e naxee soto gere nde kui. Abeneri mu nu na Dawuda yire Hebron, barima Dawuda nu bara a bejin bonesa kui.

²³ Yowaba nun a xa soorie naxa a kolon Neri xa di Abeneri nu bara fa mangere yire, a man fa siga bonesa kui.

²⁴ Yowaba naxa siga mangere yire, a a fala a be, «I munse rabaxi Abeneri to fa i yire? I a luxi munfe ra a xa siga bonesa kui?»

²⁵ I mu a kolon Neri xa di Abeneri faxi i madaxude nun i rabende ne?»

²⁶ Yowaba to keli Dawuda yire, a naxa mixie xee Abeneri foxo ra Sira ye kundi yire. E naxa fa a ra, kono Dawuda mu nu fefe kolon.

²⁷ Abeneri to gbilen Hebron, Yowaba naxa a mabendun a gundo ki ma taa naade ra, alo a ne wama e xa e boore to. A naxa a soko fine ra a furi ma menni a xunya Asaheli gbenoxofe ra. Abeneri faxa na ki ne.

²⁸ Dawuda to na fe kolon, a naxa a fala, «Ala ya xori, Abeneri xa faxe mu findixi n ma kote ra, a mu findixi n ma mangeya xa kote ra.

²⁹ Yi faxe kote na Yowaba nun a bonsoe nan xun ma! Kundi fure xa

lu a bɔnsɔɛ mixi ndee ma abadan, xa na mu a ra, maben fure, faxe jaaxi, ka kaame.»

³⁰ Yowaba nun a taara Abisayi Abeneri faxes na ki ne, e xunya Asaheli xa fe ra, naxan faxes gere kui Gabayon.

³¹ Dawuda naxa a fala Yowaba nun a xa soorie be, a naxe, «Wo xa wo xa donmae iboo sunnunyi kui, wo xa jɔnfe dugi ragoro wo ma Abeneri xa faxes xa fe ra.» Mange Dawuda naxa Abeneri fure mati gaburi de ra.

³² E naxa Abeneri ragata Hebron. Mange Dawuda naxa wa a xui itexi ra, a nun jama birin.

³³ Mange naxa yi suuki ba a be, a naxe, «Abeneri lan ne nu a xa faxes alo matandila nde?»

³⁴ I belexee mu nu xirixi, i sanyie fan mu nu xirixi! I faxaxi ne, alo mixi tinxintare nde naxan jaxankatama.»

³⁵ Nama birin naxa wa Abeneri xa fe ra. Dawuda xa mixie to wa a xa a dege, Dawuda naxa a kali, a naxe, «Ala xa n xun nakana a jaaxi ra xa n nan n degema beemanu soge dulama temui naxe.»

³⁶ Nama to Dawuda xa woyenyi me, na naxa rafan e ma. Mange Dawuda xa fe nu jama kenema.

³⁷ Nama birin naxa a kolon a Neri xa di Abeneri mu faxes mange xa yaamari xa ma.

³⁸ Mange naxa a fala a xa mixie be, a naxe, «N xa a fala wo be, to kuntigi xungbe bara faxes Isirayila.

³⁹ Hali n to findixi wo xa mange sugandixi ra, n senbe bara xurun Seruya xa die ya i. Ala xa e xa wali jaaxi sare ragbilen e tan tinxintaree ma.»

4

Isiboseti xa faxes

¹ Solu xa di Isiboseti to a me, a Abeneri bara faxes Hebron, li-maniya naxa ba a yi, Isirayilakae fan naxa kontofili folo.

² Soori mange firin nu na Solu xa di yi ra. Keren nu xili Baana, boore

nu xili Rekabu. Rimon Beerotika xa di xeme nan nu e ra. Beerotikae nu na Bunyamin bɔnsɔɛ ya ma,

³ barima e e gixi ne, e sa doxo Gitayimi. Han to, e sabatixi menni ne.

⁴ Di mabenxi keren nu na Solu xa di Yonatan yi ra. A je suuli nan nu a ra, Solu nun Yonatan faxes temui naxe Yisireeli. Gine naxan nu xije fima a ma, na naxa a tongo, a xa a gi. Na gbata kui, gine naxa bira, na di sanyi naxa maxono, a maben. Na di nu xili ne Mefiboseti.

⁵ Rimon xa di xeme Rekabu nun Baana naxa siga Isiboseti xonyi yanyi tagi. Isiboseti nu saxi, a nu a xife.

⁶ E naxa so banxi kui, alo e nu na donse nan fenfe, kono e naxa so Isiboseti yire, e fa a furi soxo a xa faxes a xa sade ma. E to ge na rabade, Rekabu nun a taara Baana naxa e gi.

⁷ E nu bara so Isiboseti xa banxi kui, e fa a li a saxi a xa sade ma a xa konkoe kui. E to ge a soxode, e a faxes, e naxa a xunyi bolon, e a xanin e xun ma. E naxa e jere ke birin na Araba kira xon ma.

⁸ E naxa Isiboseti xunyi xanin Dawuda xon ma Hebron, e fa a fala, «Mange, Isiboseti xunyi nan yi ki, Solu xa di xeme, i yaxui naxan nu wama i faxafe. N marigi, Alatala bara i gbepoxo Solu bɔnsɔɛ ma to.»

⁹ Dawuda naxa Rimon Beerotika xa die Rekabu nun Baana yaabi, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natanga toore birin ma, n xa nondi fala wo be.

¹⁰ Mixi nde to a fala n be, a mange Solu bara faxes, na kanyi joxo nu a ma, a a xibaaru fanyi nan ibaxi n be. Kono n tan bara yaamari fi, e xa a suxu, e a faxes Sikilaga taa kui. A xa xibaaru sare nan na ki!

¹¹ Mixi kobie na tinxintoe nde faxes a xa banxi kui, han a xa sade ma, a mu lan xe e fan xa na nii sare fi? N mu lan xe n xa na mixie xa fe jon yi dunija ma?»

¹² Dawuda naxa a xa soorie yamari, e xa e faxes. E naxa e belexee nun e sanyie bolon, e sa e furee singan Hebron ye yire. Kono e naxa

Isiboseti tan xunyi tongo, e a ragata Abeneri xa gaburi kui Hebron.

5

Dawuda findife Isirayila mange ra (Yudaya Mang'e I 11:1-3)

¹ Isirayila bōnsōe birin naxa fa Dawuda yire Hebron, e fa a fala a bē, «Won birin bōnsōe keren.

² Solu xa mangeya bun ma, i tan nan nu Isirayila rapere ma e xa geree kui. Alatala a masenxi nē i bē, «I tan nan mēnima n ma jama Isirayila ma, i tan nan findima e xa yarerati ra.»

³ Na kui, Isirayila fori birin to fa mange Dawuda yire Hebron, e nun Dawuda naxa saatē xiri Ala ya xōri. Forie naxa ture nde sa Dawuda xunyi ma tōnxuma ra a e bara a sugandi a xa findi Isirayila mange ra.

⁴ Dawuda xa simaya nu bara jē tongo saxan li na temui. A xa mangeya bu nē jē tongo naani.

⁵ A jē solofere kike senni nan naba mangeya ra Hebron Yuda bōnsōe xun ma. A jē tongo saxan nun saxan nan naba mangeya ra Darisalamu Isirayila nun Yuda bōnsōe xun ma.

⁶ Mange Dawuda nun a xa sōorie naxa siga Darisalamu alako e xa Yebusukae gere, naxee nu sabatixi mēnni. Mēnnikae naxa a fala Dawuda bē, «I mu soma be feo. Hali dōnxuie nun mabenyeie nōma i keride!» E jōxō a ma a Dawuda mu nōma sode naa.

⁷ Kōnō Dawuda naxa nō e ra, a Siyoni taa senbe yire masōtō. Na nan a toxi, na taa xili falama «Dawuda xa taa.»

⁸ Na lōxōe Dawuda naxa a fala, «Naxan wama yi Yebusukae masōtōfe, fo a xa so ye yire bōxi nan bun ma. Na kui a nōma Dawuda yaxuie ra naxee luma alō mabenyeie nun dōnxuie!» Na nan a ra, mixie nu a falama a dōnxui nun mabenyeie mu soma mange xa banxi kui.

⁹ Dawuda to nō e ra, a naxa sabati na yire makantaxi kui, a fa na xili sa «Dawuda xa taa.» A naxa a

rabilinyie birin ti, kelife Milo han taa mabiri.

¹⁰ Dawuda senbe nu gboma nan tui, barima Alatala Senbema nu na a sēti ma.

¹¹ Tire mange Xirami naxa mixie xēe Dawuda yire. E naxa sēdiri wuri, banxi banbanyie, nun geme masolie rasanba a ma, alako e xa mange banxi ti a bē.

¹² Dawuda nu a kolon, a Alatala nan a tixi mange ra Isirayila xun ma, a xa mangeya xa sabati Alatala xa jama Isirayila xa fe ra.

¹³ Dawuda to keli Hebron, a naxa konyi ginēe nun ginēe gbetēe soto Darisalamu, naxee bara die bari a bē.

¹⁴ Na die xili nan yi ki, naxee barixi a bē Darisalamu: Samuwa, Sowa, Natan, Sulemani,

¹⁵ Yibixari, Elisawa, Nefegi, Yafiya,

¹⁶ Elisama, Eliyada, Elifeleti.

¹⁷ Filisitakae to a mē, a e bara Dawuda sugandi Isirayila mange ra, e birin naxa siga senbe ra a fōxō ra, kōnō Dawuda to a mē, a fa goro a xa yire makantaxi.

¹⁸ Filisitakae naxa fa, e naxa so Refa gulunba kui.

¹⁹ Dawuda naxa Alatala maxōrin, a naxē, «A lanma n xa siga Filisitakae gere? I e sama nē n sagoe?» Alatala naxa a yaabi, «Siga, n e sama nē i bēlexe.»

²⁰ Na kui Dawuda naxa siga, a e bōnbō Baali Perasimi. A naxa a fala, «Alatala bara n yaxuie bōnbō n ya ra, alō ye naxan bōnbōma xare ra diki ibōoma temui naxē.» Na yire xili sa Baali Perasimi na nan ma.

²¹ Filisitakae naxa e xa kuyee lu mēnni. Dawuda nun a xa mixie naxa nee birin xanin.

²² Na dangi xanbi Filisitakae man naxa te, e sa so Refa gulunba kui.

²³ Dawuda to Alatala maxōrin, a naxa a yaabi, «I naxa te e ya ra de. I xa i mabilin e xanbi ra nē, i din e ra fōtonyi ya ra.

²⁴ I na sanyi xui mē wurie kōn na temui naxē, i siga keren na Filisitakae fōxō ra, barima a lima Alatala bara mini i ya ra e bōnbode.»

²⁵ Dawuda naxa a raba, alɔ Alatala a falaxi a be ki naxe. A naxa Filisitakae bonbo, kelife Geba ma han Geseri.

6

Saate kankira tunufe Darisalamu (Yudaya Mangɛe I 13:4-14, 15:25-16:3)

¹ Dawuda man naxa Isirayila soorie malan, e konti naxa siga mixi wulu tongo saxan.

² E naxa siga Bale Yuda, Ala xa kankira tongode, Alatala xili falama naxan xun, Alatala Senbema magoroxi naxan ma malekee masolixie tagi.

³ E naxa Ala xa kankira doxo sareti neene nde fari, e fa e jere a seeti ma kelife Abinadabo xonyi geya fari. Abinadabo xa di xemee Usa nun Axiyo nan nu sareti neene raperefe.

⁴ E naxa a rapere kelife Abinadabo xonyi geya fari. Axiyo nu jerefe sareti ya ra, Ala xa kankira nu na naxan fari.

⁵ Dawuda nun Isirayila pama nu na Alatala matoxofe maxase mooli birin na. Maxase wuri daaxie nun kora mooli ndee nu na e yi ra.

⁶ E to Nakon xa lonyi li, ningee naxa wa birafe. Na kui Usa naxa a belexe itala, a Ala xa kankira suxu.

⁷ Alatala naxa xono a ma a xa na karinyi ma, a fa a sonto Alatala xa kankira fe ma.

⁸ Dawuda naxa xono Alatala Usa faxafe ra. E naxa na yire xili sa Peresi Usa. Naa xili falama na ki ne han to loxo.

⁹ Dawuda naxa gaaxu Alatala ya ra na loxo, a a fala, «Alatala xa kankira fa soma n tan xonyi di?»

¹⁰ A naxa nate tongo a a mu lanma a xa a raso a xa taa kui sinden, a xa a xanin Obedo Edon Gatika xonyi.

¹¹ Alatala xa kankira naxa lu menni han kike saxan. Na waxati bun ma, Alatala naxa baraka sa Obedo Edon nun a xa mixi birin ma.

¹² E naxa sa na dentege mangle Dawuda be. E naxe, «Alatala bara duba Obedo Edon xa foxe be Alatala xa kankira xa fe ra.»

Na kui Dawuda naxa siga Obedo Edon xonyi, a sa Alatala xa kankira tongo, a a xanin seewe ra a xa taa kui.

¹³ Kankira xaninyie to santongo senni raba, Dawuda naxa tuura nun ninge borogexi ba serexe ra.

¹⁴ Dawuda nu na fare boronfe a senbe birin na Alatala ya i, dugi fiixe ragoroxi a ma.

¹⁵ Dawuda nun Isirayila pama naxa na kankira rasiga Darisalamu, e nu Alatala matoxo sarae fe xui ra.

¹⁶ E nu kankira rasoma Dawuda xa taa kui temui naxe, Solu xa di gine Mikali nu tixi wunderi ra. A to Dawuda to fare boron na, Ala xa kankira ya ra, a boje naxa rapaaxu a ma.

¹⁷ E naxa Alatala xa kankira doxo kiri banxi bun ma Dawuda nu naxan tixi a be. Na temui Dawuda naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexe ba.

¹⁸ A to ge na serexee bade, a naxa duba pama be Alatala Senbema xili ra.

¹⁹ A naxa taami keren, tamaree, nun xore maniyee fi gine nun xeme birin ma, e fa gbilen e xonyi.

²⁰ Dawuda to gbilen a xonyi, a xa sa duba a xa denbaya be, Mikali naxa a ralan, a a fala a be, «I tan, Isirayila mangle, i tan nan fare boronfe i mageli ra i xa konyie nun e xa ginne ya i yi ki, alɔ segetala xurutare nde, i mu yaagi?»

²¹ Dawuda naxa a yaabi, a naxe, «N a rabaxi Alatala nan be, naxan n sugandi, a n nafisa i baba nun a bonsoe birin be, a n findi a xa pama Isirayila mangle ra. N matoxoe nan tife Alatala be.

²² N bara tin nde xa sa na fari, n man xa n yete magoro a be. Na konyi ginne i naxee xa fe fala, nee fan n binyama ne.»

²³ Na na a ra, Solu xa di gine Mikali mu di yo bari a xa simaya kui.

7

Ala xa laayidi Dawuda be (Yudaya Mangɛe I 17:1-27)

1 Mange Dawuda to ge sabatide a xa mange banxi kui, a yaxui naxee birin a rabilinyie naxa lu a bun ma Alatala saabui ra,

2 a naxa a fala Annabi Natan be, a naxe, «A mato ba, n tan sabatixi sediri wuri banxi fanyi nan kui yi ki, kono Ala xa seede kankira tan na kiri banxi nan bun ma.»

3 Natan naxa mange yaabi, a naxe, «Naxan birin na i boje ma, a birin naba, Alatala na i foxo ra.»

4 Na koe ra, Alatala naxa a masen Natan be,

5 «Siga, a fala n ma konyi Dawuda be, <Alatala yi nan masenxi, a n xa a fala i be, «I tan nan banxi tima n be n sabatima dennaxe?»

6 Kabi n naxa Isirayila ramini Misira, han to, n mu lu banxi kui. N bara n jere n ma horomolingira kui naxan findixi kiri banxi ra.

7 N jere naxan birin naba n nun Isirayila bonsoe ra, n mu a fala n ma mixi sugandixi yo be, munfe ra i mu banxi ti n be sediri wuri ra?»»

8 «I xa a fala n ma konyi Dawuda be, <Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki: N tan nan i tongo xuruse demadon wali kui, n i findi n ma nama Isirayila mange ra.

9 N bara i kanta i xa jere birin kui, n bara i yaxui birin soto. Yakosi n i findima ne xili xungbe kanyi ra dunja kuntigie ya ma.

10 N boxi fima n ma nama Isirayila nama ma e sabatima dennaxe, e fa lu bojesa kui abadan. Mixi kobi mu e toroma sonon alo temui dangixi.

11 Keli n kiitisee doxo temui naxe n ma nama Isirayila xun na, han ya n i yaxui birin safe ne i sagoe.»

«Alatala xa masenyi nan ya: Alatala yati bonsoe fima ne i ma.

12 I xa simaya na kamali, i fa i benbae li aligiyama, n a niyama ne i xa di xa findi mange ra i joxoe ra, n fa a xa mangeya mabanban.

13 A fama n ma horomobanxi tide, n a xa mangeya mabanbanma ne abadan.

14 N findima a baba nan na, a fan findi n ma di ra. A na ba n ma kira

xon ma, n a naxankatama ne mixie saabui ra.

15 Kono n ma hinne mu bama a ma, alo n a ba Solu ma ki naxe, n naxan igoroxi i ya i.

16 I bonsoe nun i xa mangeya mabanbanma ne abadan, i xa kibanyi doxoma ne temui birin.»

17 Natan naxa Ala xa masenyi birin dentege Dawuda be.

18 Na dangi xanbi, mange Dawuda naxa a magoro Alatala ya i, a a masen a be, «N Marigi Alatala, munfe ra i n tan nun n xabile xa fe itexi yi ki?

19 I man bara a fala e xa fe fama itede yare. N Marigi Alatala, i darixi na mooli raba ra Adama di nan be?

20 N tan Dawuda, i xa konyi, n noma munse falade i be? I n boje birin kolon.

21 I bara yi fe xungbe raba i xa laayidi nun i panige xa fe ra, i fa a masen n tan i xa konyi be.

22 N Marigi Alatala, i senbe gbo, i maniyee mu na. Ala gbete yo mu na bafe i tan na. Muxu na nan mexi muxu tuli ra.

23 Bonsoe mundun na yi dunja ma naxan luxi alo Isirayila bonsoe, i xa nama sugandixi? I tan Ala bara na si kerenyi xun sara i yete be, e fa findi matoxoe ra i be. I tan bara kaabanakoe raba e be, i fa sie nun e xa alae keri i xa nama ya ra, i naxan xun saraxi Misira.

24 I bara senbe so i xa nama Isirayila yi ra, alako a xa findi i xa nama ra abadan, i fan xa findi e Marigi Ala ra.»

25 «Yakosi, n Marigi Alatala, i xa i xa laayidi rakamali n be. I naxan fala n xabile xa fe ra, i xa na ragiri abadan.

26 I xili xa ite abadan! Mixie xa a fala, <Alatala Senbema findixi Isirayila Marigi nan na! I xa senbe fi i xa konyi Dawuda bonsoe ma!»

27 I tan yati, Isirayila Marigi Alatala Senbema, i bara a masen n be, <N bonsoe fima ne i ma.> Na nan a ra, n tan i xa konyi bara limaniya soto n xa yi maxandi ti i ma.

²⁸ Yakɔsi, n Marigi Alatala, i tan nan na Ala ra. Nɔndi nan i xa masenyi ra. I bara i xa hinne masen n be.

²⁹ Yakɔsi, baraka sa n xabile ma, alako e xa ti i ya tode ra abadan. I tan, n Marigi Alatala, i tan nan wɔyenxi. I xa masenyi nan a niyama n bɔnsɔe baraka sɔtoma abadan.»

8

Dawuda geree geenife (Yudaya Mangee I 18:1-17)

¹ Na birin dangi xanbi, Dawuda naxa Filisitakae bɔnbɔ, a e lu a xa yaamari bun ma.

² A naxa Mowabakae fan bɔnbɔ. Mixi naxee suxu, a naxa nee itaxun dɔxɔ saxan, a fa dɔxɔ firin faxa. Mowabakae naxa lu Dawuda xa nɔe bun ma, e nu fa duuti fi a ma.

³ Dawuda to gere ti Efirati xure longori, a naxa Rexobo xa di Hadadeseri bɔnbɔ, naxan findixi Soba mange ra.

⁴ Dawuda naxa Hadadeseri xa soe rafi mixi wulu keren keme solofere suxu, a nun sɔori mixi wulu mɔxɔɔɔn. A naxa soe birin san fase raxaba, bafe soe keme jɔndɔn a naxee ragata a yete be.

⁵ Aramikae naxa keli e xɔnyi Damasi, e xa Hadadeseri Soba mange mali, kɔnɔ Dawuda naxa e xa mixi wulu mɔxɔɔɔn nun firin sɔntɔ.

⁶ Na kui Dawuda naxa a xa sɔorie rasabati Damasi, Aramikae fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti fi. Alatala nu Dawuda xun nakelima yire birin.

⁷ Dawuda naxa kanke makantase xɛema daaxi gbege ba Hadadeseri xa mixie yi ra, a e xanin Darisalamu.

⁸ A naxa wure gbeeli gbege fan tongo Betaxa nun Berotayi, Hadadeseri xa taae.

⁹ Xamata mange Tohu to a me, a Dawuda bara Hadadeseri xa sɔorie birin bɔnbɔ,

¹⁰ a naxa a xa di Yorami xee mange Dawuda yire, a xa sa a xeebu, a man xa a tantu Hadadeseri gerefe nun a bɔnbɔfe ra. Yorami naxa a sanba gbeti, xɛema, nun wure gbeeli ra.

¹¹ Mange Dawuda naxa na birin fi Alatala ma. A nu luma na raba ra xɛema nun gbeti birin na a naxan sɔtoma gere kui a yaxuie yi ra,

¹² alo Aramikae, Mowabakae, Amonikae, Filisitakae, Amalekikae, nun Rexobo xa di Hadadeseri Soba mange.

¹³ Na nan a ra Dawuda naxa xili xungbe sɔtɔ a to Aramikae bɔnbɔ Fɔxe Gulunba, a mixi wulu fu nun solomasaxan sɔntɔ dennaxe.

¹⁴ A naxa a xa sɔorie rasabati Edon bɔxi birin ma. Menni nu na Dawuda xa yaamari nan bun ma, barima Alatala nu xun nakeli fima a ma yire birin.

¹⁵ Dawuda naxa a xa jama Isiray-ila yamari tinxinyi nun nɔndi ra.

¹⁶ Seruya xa di Yowaba nan nu na Dawuda xa sɔorie xa mange ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi ragatama ra.

¹⁷ Axituba xa di Sadɔki nun Abiyatari xa di Aximeleki nan nu na serexedube kuntigie ra.

¹⁸ Seraya nan nu na Dawuda xa sebeliti ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xa mange ra. Dawuda xa di xeme fan nu walima e baba xa mangeya kui.

9

Dawuda mɛenife Mefiboseti ma

¹ Dawuda naxa maxɔrinyi ti, a naxe, «Sɔlu xabile mixi nde na na, n nɔma hinnede naxan na Yonatan xa fe ra?»

² Sɔlu xa konyi nde nu na naxan xili Siba. E to fa a ra Dawuda yire, mange naxa a maxɔrin, «I tan nan xili Siba?» A naxe, «Iyo mange, n tan nan a ra, i xa konyi di.»

³ Mange naxa a maxɔrin, «Mixi gbege mu na Sɔlu xabile ya ma n nɔma hinnede naxan na?» A naxa mange yaabi, a naxe, «Yonatan xa di xeme keren na na, naxan sanyi mabenxi.»

⁴ Mange naxa a maxɔrin, «A na minden?» Siba naxa a fala, «A na Amiyeli xa di Makiri xɔnyi Lodebara taa kui.»

⁵ Mange Dawuda naxa a xεε Amiyeli xa di Makiri fende Lodebara taa kui.

⁶ Yonatan xa di Mefiboseti, Sɔlu xa mamadi to Dawuda yire li, a naxa a yatagi rafelen bɔxi ma. Dawuda naxa a xεebu, «Mefiboseti.» Mefiboseti naxa a ratin, «N tan nan ya, i xa konyi di.»

⁷ Dawuda naxa a fala a bε, a naxε, «Hali i mu gaaxu, a kolon n wama hinnεfe i ra i baba Yonatan xa fe ra. N Sɔlu xa bɔxie birin nagbilenma nε i ma. A xɔli n ma i xa i dεge n xɔnyi lɔxɔ yo lɔxɔ.»

⁸ Mefiboseti man naxa a yatagi rafelen bɔxi ma, a a fala, «I wama n ma fe fanyi xɔnma munfe ra? N tide mu dangi hali bare faxaxi nde yati ra.»

⁹ Na tɛmui mange naxa Siba xili, a a fala a bε, «N bara Sɔlu nun a xa die xa se birin fi i marigi Yonatan xa di ma.

¹⁰ I tan, i xa die, nun wo xa konyie, wo xa xε sa a bε, alako a xa baloe sɔtɔ. I marigi xa di Mefiboseti fama a dεgede n xɔnyi lɔxɔ yo lɔxɔ.» Di xεmε fu nun suuli nun konyi mɔxɔɗen nan nu na Siba yi ra.

¹¹ Siba naxa a fala mange bε, a naxε, «Mange, n i xa yaamari rabama nε alɔ i a falaxi n bε ki naxε.» Dawuda nu bara a fala, a Mefiboseti a dεgema mange xɔnyi alɔ mange xa die a rabama ki naxε.

¹² Di lanma di nde nu na Mefiboseti yi ra, a xili Mike. Siba xa mixie birin nu walima Mefiboseti bε.

¹³ Mefiboseti nu sabatixi Darisalamu nε, tɛmui birin a nu a dεgema mange xɔnyi nε. A sanyi firinyie nu mabenxi.

10

Dawuda xa xεerae Amonikae yire (Yudaya Mangε I 19:1-19)

¹ Na to dangi, Amonikae xa mange naxa faxa, a xa di Xanun naxa findi mange ra a ɗɔxɔε ra.

² Dawuda naxa a fala, «N hinnεma nε Naxasa xa di Xanun na, alɔ a

baba a rabaxi n tan bε ki naxε.» Na kui Dawuda naxa xεerae xεε, e xa sa ɗɔn xεebui ti a baba xa faxε ma. Dawuda xa xεerae to Amoni bɔxi li,

³ kuntigie naxa a fala Xanun bε, e naxε, «I ɗɔxɔ a ma a Dawuda yi mixie xεεxi i baba xa ɗɔnfe nan kunfa bade? E faxi i xa bɔxi rabende nε, alako Dawuda xa be kana.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xεerae suxu, a e dεxabe sεeti bi, a e xa donmae ibɔɔ e xɔrε yailanyi ma, a e keri e mageli ra yaagi kui.

⁵ Dawuda to a mε e naxan nabaxi, a naxa mixie rasiga a xa xεerae ralande, e a fala e bε, «Wo xa lu Yeriko, han wo dε xabee xa mini. Na tɛmui, wo xa fa.» A na raba e xa yaagi xa fe nan ma.

⁶ Amonikae naxa a kolon, a e xa fe bara rapaaxu Dawuda ma. Na kui e naxa sɔorie malan kelife yire wuyaxi: mixi wulu mɔxɔɗen kelife Beti Rexobo nun Soba Arami bɔxi ma, mixi wulu keren Maaka mange xa bɔxi ma, nun mixi wulu fu nun firin Tobo xa bɔxi ma.

⁷ Dawuda to na fe mε, a naxa Yowaba nun a xa sɔorie rasiga na gere sode.

⁸ Amonikae naxa ti a gere ki ma e xa taa sode dε ra. Aramika naxee tan kelixi Soba nun Beti Rexobo, sa sɔorie xun ma naxee keli Tobo nun Maaka, nee naxa lu e xati ma taa fari ma.

⁹ Yowaba naxa a to gere tixi a bε yare nun xanbi. A naxa a xa sɔori senbεmae ti Aramikae ya ra,

¹⁰ a booree ti Amonikae ya ra, a xunya Abisayi xa yaamari bun ma.

¹¹ A naxa a fala a xunya bε, «Won xa won boore senbε so. Aramikae senbε na gbo n bε, i fa n mali, kɔnɔ n fan xa Amonikae senbε sa gbo i bε, n sigama nε i malide.

¹² I xa limaniya, i xa senbε so. Won xa gere so won ma mixie nun won Marigi Ala xa taae bε. Alatala fama a sago rabade.»

¹³ Yowaba nun a xa sɔorie to makɔrε Aramikae ra, e naxa e gi a ya ra.

¹⁴ Amonikae to na to, e fan naxa e gi Abisayi ya ra, e so taa kui. Na gere dangi xanbi, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁵ Aramikae to a to, a Isirayilakae bara e bɔnbɔ, e man naxa e senbe birin xunlan.

¹⁶ Hadadeseri naxa Aramika gbetɛe xili kelife Efirati naakiri ma, e fa Hadadeseri xa sɔɔri mange Sobaki li Xelama taa kui.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin xunlan, e naxa giri Yurudɛn xure naakiri ma, e siga Xelama. Aramikae naxa ti Dawuda ya ra, e fa a gere.

¹⁸ Kɔnɔ Aramikae mu nɔ a ra, e naxa e gi Isirayila ya ra. Dawuda naxa e xa soe ragi wulu tongo naani faxa, a nun sɔɔri wulu tongo naani. A naxa e xa sɔɔri mange Sobaki fan bɔnbɔ, a naxa faxa menni.

¹⁹ Mange naxee birin nu na Hadadeseri malife, nee to a to Isirayila bara e bɔnbɔ, e naxa saate xiri e nun Dawuda ra, e fa lu a xa yaamari bun ma. Kabi na waxati, Aramikae mu suusa Amonikae malide sɔnɔn.

11

Dawuda nun Batischeba (Yudaya Mangɛe I 20:1)

¹ Na jɛ igbilenyi, mangɛe nu geree tima waxati naxɛ, Dawuda naxa Yowaba nun Isirayila sɔɔrie xɛɛ Amonikae gere, a nun Raba taa suxude. Kɔnɔ Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Nunmare nde, Dawuda naxa keli a xa sade ma, a siga a mapɛɛɛde a xa koore banxi fari. Kelife na yire itexi, a naxa gine tofanyi nde to, a na a maxafe.

³ Dawuda naxa mixi nde xɛɛ a xa fe maxɔrinde. A naxa fa a fala a bɛ, a Eliyami xa di Batischeba nan a ra, naxan dɔxɔxi Uri Xitika xɔn.

⁴ Dawuda naxa mixie xɛɛ, e xa a xili. A to fa, Dawuda naxa a kolon gine ra. Na dangi xanbi, Batischeba naxa gbilen a xɔnyi. Na temui a nu baxi gɛde a xa kike wali ra.

⁵ Batischeba to a kolon a bara tɛɛɛɛ, a naxa na fala Dawuda bɛ, a naxɛ, «N bara furi tongo.»

⁶ Na kui, Dawuda naxa Yowaba yamari, a xa Uri Xitika rafa a tan Dawuda ma keli gere yire. Yowaba naxa na raba,

⁷ Uri naxa siga Dawuda yire. Dawuda naxa maxɔrinyi ndee ti a ma Yowaba nun a xa sɔɔrie xa fe ra, naxee nu na gere sofe.

⁸ Na dangi xanbi, Dawuda naxa a fala Uri bɛ, «Siga i xɔnyi, i xa sa i maxa.» Uri to keli mange banxi sigafe a xɔnyi, Dawuda naxa se fanyi nde rasanba a ma.

⁹ Kɔnɔ Uri mu gbilen a xɔnyi. A naxa xi mange xa buntunyi kui mange makantɛe ya ma.

¹⁰ Na kuye iba mixi nde naxa sa a fala Dawuda bɛ, «Uri mu siga a xɔnyi.» Na kui, Dawuda naxa Uri xili, a a maxɔrin, «Munfe ra i mu gbilen i xɔnyi? I mu kelixi biyaasi xɛ?»

¹¹ Uri naxa a yaabi, «Alatala xa saate kankira, Isirayila, nun Yudaya sɔɔrie, nun n marigi Yowaba, e birin na leele bun ma gere yire. A lanma n tan xa so n xɔnyi, n xa n dege, n xa n min, n nun n ma gine xa kafu na kui? N bara n kali i xa simaya yati ra, n mu na fe mɔɔli rabama.»

¹² Dawuda naxa a yaabi, «I xa lu be to. Tina n i bejinma nɛ.» Na kui Uri naxa lu Darisalamu na xi firinyi.

¹³ Dawuda naxa a xili a xa a dege a xɔnyi. Na temui Dawuda naxa a rasiisi, kɔnɔ na kɔɛ ra Uri mu siga a xɔnyi. A man naxa xi mange makantɛe ya ma.

¹⁴ Na kuye iba, Dawuda naxa bataaxɛ seɛɛ Yowaba ma, a a so Uri yi ra.

¹⁵ A seɛɛxi na bataaxɛ kui, «Wo xa Uri ti yire nde gere xɔɔxɔxi dennaxɛ. Gere kui wo xa wo magbilen wo keli a xun, alako a xa faxa na gere kui.»

¹⁶ Yowaba naxa Uri ti yire nde a a kolon gere xɔɔxɔxi dennaxɛ ki fanyi.

¹⁷ Taakae to mini Yowaba xili ma, Dawuda xa mixi ndee naxa sonto. Uri Xitika nu na nee ya ma.

¹⁸ Yowaba naxa xera xee Dawuda yire, a fe birin dentegge a be naxan dangixi na gere kui.

¹⁹ Yowaba naxa a fala na xera be, «I na ge na dentegge sade,

²⁰ xa mange fa xono, a fa yi woyenyi mooli fala, «Munfe ra wo wo masoxi na taa ra a gbe ra gere sode? Wo mu nu a kolon a e noma bunyi tide kelife taa tete fari ma?

²¹ Yerubetsi xa di Abimeleki mu faha na ki xe? Gine nde nan a gono gemme xungbe ra kelife Tebesi taa tete ra. Wo wo masoxi na tete ra munfe ra?» Na temui i xa yi woyenyi sa i xa dentegge fari, a falafe ra, «I xa konyi Uri Xitika fan bara faha na gere kui.»

²² Xera naxa siga, a fe birin dentegge sa Dawuda be naxan dangi gere kui alo Yowaba a fala a be ki naxe.

²³ A naxe, «Yi mixie bara no muxu ra. E to mini taa fari ma, muxu naxa e matutun han e man naxa so taa sode de ra.

²⁴ Kono na temui mixi gbete naxa xalie woli muxu ma kelife taa tete fari. Muxu xa mixi ndee naxa faha, hali i xa konyi di Uri, na Xitika.»

²⁵ Dawuda naxa na xera yaabi yi ra, «Yowaba, i bone naxa rapaaxu i ma yi fe ma, barima gere tan kui, fo mixi nde xa faha ne. I xa na taa suxu senbe ra, i a birin kana.» I tan fan xa a ralimaniya.

²⁶ Uri xa gine to a me a xa mori bara faha, a naxa kaape fe raba.

²⁷ A xa kaape fe to ba a ra, Dawuda naxa a xili, a a findi a xa gine ra. Na temui a naxa di xeme keren bari a be. Kono Dawuda naxan nabaxi, na mu rafan Alatala ma.

12

Annabi Natan xa masenyi Dawuda be

¹ Alatala naxa Natan xee Dawuda xon ma. Natan naxa a fala a be, «Mixi firin nu na taa nde kui, keren

nu findixi banna nan na, boore setare.

² Xuruse gbegbe nu na na banna yi ra,

³ kono yexee gine keren peti nan nu na setare tan yi ra. A na sara ne, a nu a balo a xonyi a xa die ya ma. A nu donse xuntunyie fima a ma, a nu ye fi a ma a yete xa tonbili ra. Ke ra yexee nu xima a kanke nan ma. A nu luxi ne a be alo a xa di.

⁴ Loxoe nde xone naxa fa na banna xonyi. Na banna to mu tin xuruse bade a yete xa goore kui, a naxa siga a sa na setare xa yexee kerenyi tongo, a a faha, a a rafala a xa xone be.»

⁵ Dawuda to na me, a naxa xono ki fanyi ra na banna ma, a naxa a fala Natan be, «N bara n kali Alatala xili ra, na banna lan ne a xa faha.

⁶ A man xa na yexee joxoe naani ragbilen na setare ma, barima a bara fe kobi raba, a mu kinikini.»

⁷ Na temui Natan naxa a fala Dawuda be, a naxe, «I tan nan na na banna ra! Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «N bara i sugandi Isirayila mange ra, n bara i ratanga Solu ma,

⁸ n fa a xa banxi so i yi ra, a nun a xa ginee, a nun Isirayila nun Yudaya birin. Xa na mu i wasa nu, n nu noma nde sade na xun ma.

⁹ Munfe ra i Alatala xui maberexi, i wali jaaxi raba? I bara Uri Xitika faha Amonikae saabui ra, i bara Uri xa gine tongo, i a findi i gbe ra.

¹⁰ Yakosi, gere mu makuyama i bonsoe ra sonon, barima i bara n xui mabere, i Uri Xitika xa gine findi i gbe ra.

¹¹ N xa a fala i be, n tan Alatala fama i toorode i bonsoe tagi. N fama i xa ginee bade i yi ra, n e so i xa mixi nde yi ra, e nun nee fa kafu kene ma.

¹² I tan fe jaaxi rabaxi a gundo daaxi ne, kono n i sare ragbilenma a kene ma daaxi ne Isirayila jama ya xori.»

¹³ Dawuda naxa a fala Natan be, «N bara yunubi raba Alatala ra!»

Natan naxa a yaabi, «Alatala bara dijɛ i xa yunubi ma, i mu faxama.

¹⁴ Kɔnɔ i to a niyaxi Alatala yaxuie xa nɔ a maberede yi fe kui, i xa di naxan fama baride, na tan faxama nɛ.»

¹⁵ Natan naxa gbilen a xɔnyi.

Alatala naxa fure radin diyɔrɛ ma, Uri xa ginɛ naxan bari Dawuda bɛ.

¹⁶ Dawuda naxa Ala maxandi diyɔrɛ bɛ, a man sunyi suxu a xa fe ra. A to so a xɔnyi, a naxa a sa bɔxi ma.

¹⁷ A xa forie naxa fe birin naba alako a xa keli bɔxi ma, a xa a dege, kɔnɔ a mu tin feo.

¹⁸ A xi solofere nde diyɔrɛ naxa faha. Dawuda xa walikɛɛ mu nu wama na falafe a bɛ, barima e nu a falama e boore tagi, «Diyɔrɛ to mu nu faxaxi, muxu nu wɔyɛn nɛ a bɛ, a mu muxu danxun. Yakɔsi muxu fama a xa diyɔrɛ xa faxɛ falade a bɛ di? A fama fe xɔnɛ nan nabadel!»

¹⁹ Dawuda naxa sogi a xa walikɛɛ ma, e na fe nde madukufe e xui igoroxi ra e boore tagi. Na kui a naxa a kolon a xa diyɔrɛ bara faha. A naxa a xa walikɛɛ maxɔrin, «Diyɔrɛ bara faha?» E naxa, «Iyo, a bara faha.»

²⁰ Dawuda naxa keli bɔxi, a a maxa, a labunde sa a ma, a dugie masara, a fa siga Alatala xa banxi kui suyidide Ala bɛ. A to keli mɛnni, a naxa siga a xɔnyi, a donse maxɔrin, a a dege.

²¹ A xa walikɛɛ naxa a maxɔrin, e naxɛ, «Munfe ra diyɔrɛ nu baloxi tɛmui naxɛ, i nu sunma, i nu wama, kɔnɔ diyɔrɛ to faxaxi fa, i bara keli, i i dege?»

²² A naxa e yaabi, «Diyɔrɛ to nu baloxi, n nu sunma, n nu wama, barima n jɔxɔ a ma a tɛmunde Alatala dijɛma n ma, a n ma diyɔrɛ rakisi.

²³ A to bara faha, n fa sunma munfe ra? N nɔma a ragbilende dunjɔma fa? N tan a lima nɛ naa, kɔnɔ a tan mu gbilenma n tan ma sɔnɔn.»

²⁴ Na tɛmui Dawuda naxa a xa ginɛ Batiseba madundu. E naxa lu yire keren, a naxa tɛɛge, a di xɛmɛ

bari. E naxa a xili sa Sulemani. Alatala to a xanu,

²⁵ a naxa Annabi Natan xɛɛ Dawuda yire, a falafe ra, Yedideya xili fan xa sa a xun, naxan wama a falafe Alatala xanuntenyi.

²⁶ Yowaba naxa Amonikae xa mangataa Raaba gere, a na mange banxi suxu.

²⁷ A naxa mixie xɛɛ a falafe ra Dawuda bɛ, «N bara Raaba gere, n man bara e xa ye yire suxu.

²⁸ Yakɔsi i xa sɔorie malan, wo xa te taa suxude. A mu lanma n tan xa na binyɛ sɔtɔ.»

²⁹ Dawuda to sɔorie malan, e naxa siga Raaba. A naxa din taa ra, a a suxu.

³⁰ A naxa Amoni mange xa mange tɔnxuma ba a xun ma, a fa a sa a yetɛ xun ma. A binya kilo tongo saxan, a yailanxi xɛɛma nan na. Gɛmɛ tofanyi fan nu na a ma. Dawuda naxa se gbegbe sɔtɔ na taa kui.

³¹ A naxa na taakae findi konyie ra, naxee nu wuri xabama a nun biriki bɔnbɔma. A a raba na ki nɛ Amonikae xa taa birin kui. Na dangi xanbi Dawuda nun a xa sɔorie naxa gbilen Darisalamu.

13

Aminon nun Tamari

¹ Na to dangi, fe nde naxa Dawuda xa di Abisalomi xunya ginɛma tofanyi Tamari li. Dawuda xa di Aminon naxa a xanu folɔ.

² A naxa wa a maagine Tamari xɔn ma han na naxa findi a bɛ fure ra. Ginɛ dimɛdi nan nu a ra, kɔnɔ Aminon mu nɔma a makɔrede a ra.

³ Aminon boore nde nu na na, naxan nu xili Yonadabo, Dawuda taara Simeya xa di. A nu kɔɔta ki fanyi ra.

⁴ A naxa a boore maxɔrin, «Mange xa di, munfe ra i yatagi ixɔnɔxi lɔxɔɛ yo lɔxɔɛ? A fala n bɛ.» Aminon naxa a yaabi, «N wama n bari-boore Abisalomi maagine Tamari nan xɔn.»

⁵ Yonadabo naxa a fala a bɛ, «I naxan nabama, i xa i sa, alɔ i na fura a gbe ra. I baba na fa i xɛɛbude,

i xa a mayandi a falafe ra, «A lu n maagine Tamari xa fa n yire, a xa donse yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.»

⁶ Na temui Aminon naxa a sa, alo a furaxi ne. Mange to fa a xebude, a naxa a fala a be, «Yandi, a lu Tamari xa fa n yire, a xa donse nde yailan n ya xori, a a so n yi ra a yete ra.»

⁷ Dawuda naxa mixie xee Tamari xonyi, a falafe ra, «I xa siga i taara Aminon xonyi, alako i xa donse yailan a be.»

⁸ Tamari naxa so a taara Aminon xa banxi kui, a naxa a li a saxi. A naxa donse nde yailan, a ture sa a ma, a a jin a ya tode ra.

⁹ A to ge, a naxa a makore a ra donse ra a yi tunde kui alako a xa a so a yi ra, kono Aminon mu tin a donde. A naxa yaamari fi mixi birin xa mini. E to mini,

¹⁰ a naxa a fala Tamari be, «Fa donse ra n ma konkoe kui. I xa a fi n ma i belexe ra.» Tamari naxa donse tongo a naxan yailanxi, a siga a ra a taara xa konkoe kui.

¹¹ A to donse ti a be, a naxa dutun a ma, a a fala a be, «N xunya, won xa kafu!»

¹² A maagine naxa a yaabi, «N taara yandi, i naxa dutun n ma, barima na fe mooli mu lanma a xa raba Isirayila boxi ma. I naxa yi daxuna raba.

¹³ N na yaagi mooli xaninma di? I xili fan kanama ne Isirayila. I xa mange mayandi, a mu tondima n fide i ma.»

¹⁴ A mu tin a tuli matide a ra, a naxa dutun a ma, a a futi kana.

¹⁵ Na to ba a ra, Tamari xa fe naxa rapaaxu Aminon ma, a fa a fala a be, «Keli, i siga!»

¹⁶ A naxa a yaabi, a naxe, «Ade! Xa i n keri, na paaxu dangi i naxan nabaxi n na!» Kono Aminon mu a tuli mati a ra.

¹⁷ A naxa a xa konyi xili, a a fala a be, «Yi gine keri n be, i fa naade balan.»

¹⁸ Aminon xa konyi naxa a keri, a naade balan alo a falaxi a be ki naxe.

Donma nu ragoroxi Tamari ma, naxan jingi masunbuxi. Mange xa di gine naxee mu nu xeme fe kolon sinden nu darixi na donma mooli ra.

¹⁹ Tamari naxa xube radin a yete xun na, a a xa donma iboo a ma. A naxa a belexe sa a xun ma, a siga gbelegbele ra.

²⁰ A taara Abisalomi naxa a maxorin, «I taara Aminon bara dutun i ma? N xunya, i sabari. I naxa kontofili yi xa fe ra. I taara nan a ra.» Kabi na temui Tamari naxa sabati a taara Abisalomi xonyi sunnunyi kui.

²¹ Mange Dawuda to na fe kolon, a naxa xono ki fanyi.

²² Abisalomi mu sese fala Aminon be na xa fe ra, kono xonnanteya naxa lu a boje kui Aminon mabiri, barima a nu bara fe kobi raba a maagine Tamari ra.

²³ Ne firin dangi xanbi, Abisalomi xa walikex nu na a xa yexee xabe maxabafe Bali Xasori, Efirami boxi fe ma. Abisalomi naxa mange xa di birin xili naa, e xa xulunyi raba.

²⁴ Abisalomi naxa siga mange yire, a naxe, «Mange, n ma yexee xabe xaba temui bara a li. Xa i sa tinma, i xa fa a nun i xa mixie na xulunyi.»

²⁵ Mange naxa Abisalomi yaabi, a naxe, «Ade, n ma di, a mu lanma muxu birin xa siga, xa na mu a ra a findima kote xungbe nan na i be.» Abisalomi naxa a karaxan, kono mange naxa tondi, a fa duba a be.

²⁶ Abisalomi naxe, «N ba, xa fe na na ki ne, a lu n xunya Aminon tan xa fa.» Mange naxe, «Munfe ra?»

²⁷ Abisalomi naxa a karaxan, han mange naxa tin Aminon nun mange xa di birin xa siga na xulunyi.

²⁸ Abisalomi naxa a fala a xa konyie be, «Aminon na siisi, n fama yaamari fide wo ma wo xa a faxa. Na waxati hali wo mu gaaxu, n tan nan wo yamarixi. Wo xa limaniya, wo a faxa.»

²⁹ Abisalomi xa konyie naxa na raba Aminon na, alo Abisalomi e

yamarixi ki naxe. Mange xa di birin to na to, e naxa e gi e xa soe fari.

³⁰ Mange Dawuda naxa na xibaaru me beenu e xa a yire li, a falafe ra, «Abisalomi bara mange xa di xeme birin faxa, keren mu luxi.»

³¹ Mange naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a fa goro boxi ma, a tan nun a xa mixie.

³² Dawuda taara Simeya xa di xeme Yonadabo, naxa a fala a be, «N marigi, i xa di xeme birin xa mu faxaxi. Aminon gbansan nan faxaxi. Na nate nu na Abisalomi furi kabi Aminon dutunxi a maagine Tamari ma temui naxe.»

³³ Mange, i naxa la na xibaaru ra, a falafe ra i xa di xeme birin bara faxa. Aminon gbansan nan faxaxi.»

³⁴ Na kui Abisalomi naxa a gi. Na temui taa makante naxa mixi gbegebe to fa ra kira xon ma kelife geya yire.

³⁵ Yonadabo naxa a fala mange be, «I xa die nan fafe yi ki, alo n a fala i be ki naxe.»

³⁶ A jan mu ge woyende, mange xa die naxa so wa ra. Mange nun a xa mixie fan naxa wa folo.

³⁷ Abisalomi nu bara a gi, a siga Gesuri mange Amixudi xa di xeme Talamayi xonyi. Dawuda a xa di xa nonfe raba ne temui xonkuye.

³⁸ Abisalomi lu ne Gesuri xonyi ne saxan.

³⁹ Mange Dawuda boje goro ne Aminon xa faxe xa fe ra, a Abisalomi lu na sinden.

14

Abisalomi gbilenfe Darisalamu

¹ Seruya xa di xeme Yowaba nu a kolon a Abisalomi rafan Dawuda ma.

² Na kui Seruya naxa Tekowa gine nde fen naxan koota. A naxa a fala a be, «I xa i maxiri alo kaaje gine. I naxa labunde nun ture sa i ma de. I xa lu alo gine naxan buxi nonfe sunnunyi kui temui xonkuye.»

³ Na temui i xa siga mange yire, i fa woyen a be alo n a falama i be ki naxe.» Yowaba naxa na woyenyi birin masen a be.

⁴ Na gine Tekowaka naxa sa woyen mange be na ki. A naxa a yatagi rafelen boxi ma mange ya i, a fa a fala, «Mange, i xa n nakisi.»

⁵ Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» A naxa a yaabi, «Kaaje gine nan n na, n ma mori bara faxa.»

⁶ Di xeme firin nu na n yi ra. Loxoe nde e naxa gere daaxa. Mixi yo mu nu na naxan e tagi ibama. Na kui keren naxa boore faxa.

⁷ Yakosi n ma mixie bara a fala n be, a n xa n ma di so e yi ra naxan luxi, e xa a fan faxa n ma di faxaxi gbejoxofe ra. E wama na ke tongoma kerenyi faxafe naxan luma n be, alako n ma mori xili nun a xa fe xa non feo.»

⁸ Mange naxa a fala na gine be, «I naxa kontofili. Siga i xonyi. N yaamari fima i xa fe ra yakosi.»

⁹ Na Tekowa gine naxa a yaabi, «N ma fe rabaxi sare xa gbilen n tan nun n xabile ma. Na kote naxa lu mange nun a xa kibanyi xun ma.»

¹⁰ Mange naxa a fala a be, «Xa mixi nde sa i rakiiti, i xa fa a ra n xon ma. A mu i rakiitima sonon.»

¹¹ Na gine naxa a yaabi, «Mange, i xa laayidi tongo n be i Marigi Alatala xili ra, alako n ma di faxaxi gbejoxofe soxi mixi naxan yi, na naxa nde sa n ma toore xun ma n ma di baloxi faxafe ra.» Mange naxa a fala a be, «N xa a fala i be Alatala xili ra, sese mu fama i xa di tode.»

¹² Na temui na gine naxa a fala mange be, «I xa i haake to, n xa masenyi nde ti i be.» A naxe, «Awa yire.»

¹³ Gine naxa a maxorin, «Munfe ra i na rabaxi Alatala xa pama ra? I xa woyenyi a masenxi i tan bara tantan, barima i mu tinxi mixi rafade i naxan kerixi.»

¹⁴ Ibunadama birin faxama ne. E luxi ne alo ye ifilixi naxan mu makoma sonon! Kono Ala mu tinma mixi xa simaya xun nakanade. A fe birin nabama alako naxan bara a makuya a ra, na man xa makore a ra.»

¹⁵ «Mange, n bara yi birin masen mange be to, barima n bara gaaxu

pama ya ra. N bara a mapoxun a temunde i noma tinde n tan i xa konyi xa masenyi ra.

16 N bara a mapoxun a i noma n bade n yaxui belexe i naxan wama n tan nun n ma di faxafe, muxu naxa lu sonon Ala xa pama ya ma.

17 Mange xa masenyi xa bojesa fi n ma. I tan luxi ne n be alo Alatala xa maleke naxan noma fe fanyi nun fe paaxi tagi rasade. I Marigi Alatala xa i mali.»

18 Mange naxa na gine yaabi, «Nondi fala n be, i naxa fefe noxun n ma.» Gine naxe, «Awa yire n mange n marigi.»

19 Mange naxa a maxorin, «I xa masenyi birin fatanxi Yowaba nan na?» Gine naxa a fala a be, «Mange, i bara nondi yati fala. Mixi mu noma fefe noxunde i ma. Yowaba nan n xexi n xa na birin masen i be.

20 I xa konyi Yowaba yi rabaxi ne, alako fe nde xa masara. Konon i tan, n marigi, i xaxili fan alo Alatala xa maleke nde. I fe birin kolon naxan dangima yi boxi ma.»

21 Mange naxa a fala Yowaba be, a naxe, «I naxan fala, n wama na nan nabafe. Siga, i sa fa n ma di Abisalomi ra.»

22 Yowaba naxa a magoro boxi ma binye kui, a fa duba mange be. A naxa a fala mange be, «Mange n marigi, to n bara i xa hinne to n mabiri, barima i bara tin n ma woyenyi ra.»

23 Yowaba naxa siga Gesuri Abisalomi foxo ra, a fa fa a ra Darisalamu.

24 Konon Abisalomi to Darisalamu li, mange naxa yaamari fi a a naxa fa mange yire, a xa lu a xonyi. Na kui Abisalomi naxa siga a xonyi, a mu mange yire li.

25 Mixi yo mu nu na Isirayila boxi ma, naxan nu tofan alo Abisalomi, kelife a xunyi han a sanyi. Nama birin na to ne.

26 Ne yo ne a nu luma a xunyi bii ra, barima a xunxexe nu binya han kilo firin mange maniyase ki ma.

27 Abisalomi di xeme saxan nan bari, a nun di gine nde naxan xili Tamari. Gine tofanyi na nu a ra.

28 Abisalomi naxa lu Darisalamu ne firin, mange mu tin e xa boore to ra.

29 Abisalomi naxa Yowaba xili alako a xa a masen mange be, konon Yowaba fan mu tin e xa boore to ra. Abisalomi naxa a xili a sanya firin nde, konon Yowaba mu a xa xili ratin.

30 Na kui Abisalomi naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon, Yowaba xa mengi xe na n gbe fe ma. Wo sa te so naa ra.»

31 E to ge na rabade, Yowaba naxa siga Abisalomi yire, a sa a maxorin a a xa xe ganxi fe naxan ma.

32 Abisalomi naxa a yaabi, «N bara i xili alako n xa i xee mange xon, i xa a maxorin n be, «Munfe ra i n tongoxi Gesuri, i fa n na be? Xa i mu wama n tofe, a nu fisa n xa lu menni!» Yakosi n wama n yete dentegefe mange be. Xa n bara seriye nde kana, a xa n faxa.»

33 Yowaba naxa siga mange yire, a sa Abisalomi xa xera iba mange be. Na temui mange naxa Abisalomi xili. Abisalomi to siga mange yire, a naxa a magoro boxi ma binye kui, mange fa a sunbu.

15

Abisalomi findife mange ra

1 Na temui Abisalomi naxa soori ragise nun soee soto, a nun soori mixi tongo suuli, naxee nu jere ma a ya ra.

2 Abisalomi nu kelima geesege, a ti kira de ra naxan nu soma mangataa. Mixi naxee nu minima naa ra sigafe ra mange yire alako e xa e xa kontofili masen a be, Abisalomi nu nee maxorinma, «Wo kelixi minden?» E na e kelide fala a be,

3 Abisalomi nu a falama ne e be, «Nondi na wo be, konon mixi yo mu a tuli matima wo ra mange xonyi.

4 Xa n tan nan findixi kiitisa ra Isirayila boxi ma nu, n mixi birin makiitima tinxinyi nun nondi nan na nu.»

5 Mixi naxee nu e xinbi sinma a be, Abisalomi nu e belexe suxuma, a e sunbu.

6 Abisalomi nu na nan nabama Isirayilakae birin be, naxee nu

sigama mange yire kiiti nde xa fe ra. Na kui a naxa e boƚe ya rafindi a yete ma.

⁷ Ne naani dangi xanbi, Abisalomi naxa a fala mange be, «Dipe n ma, n xa siga Hebron laayidi nde rakamalide,

⁸ n naxan tongo Alatala be, n nu na Gesuri taa kui temui naxe Arami boxi ma. N a fala ne, xa Alatala n nagbilen Darisalamu, n serexe bama ne a be Hebron.»

⁹ Mange naxa a fala a be, «Siga boƚesa kui.» Na temui Abisalomi naxa a xun ti Hebron na.

¹⁰ Abisalomi naxa mixie xee Isirayila bonsoe birin ma, e xa a fala, «Wo na sara xui me temui naxe, wo xa a fala, Abisalomi bara mangeya tongo Hebron.»

¹¹ A naxa mixi keme firin tongo Darisalamu, naxee a mati Hebron, konɔ e mu a kolon Abisalomi nu wama naxan nabafe naa.

¹² Abisalomi to nu serexe bama Alatala be Hebron, a naxa Axitofeli xili Gilo taa kui. Axitofeli nu findixi Dawuda rasima nde nan na. Na waxati Abisalomi nu senbe sotoma, mixi gbege nu luma a seeti ma.

¹³ Na temui mixi nde naxa a masen Dawuda be, «Abisalomi rafan Isirayilakae ma.»

¹⁴ Na kui Dawuda naxa a fala a xa mixie be Darisalamu, «Won xa won gi, xa na mu a ra Abisalomi fama ne won sontode. Wo xulun alako a naxa won li taa kui, a fa won faxa santidegema ra.»

¹⁵ Mange xa mixie naxa a yaabi, «Mange, i na wa fefe xon ma, muxu na i xanbi ra.»

¹⁶ Mange nun a xa mixie naxa keli a xonyi, e xa e gi. A naxa konyi gine fu lu naa alako e xa meeni mange xa banxi ma.

¹⁷ Nama birin naxa bira mange foxo ra kelife Darisalamu. E to banxi donxoe li, e naxa ti naa.

¹⁸ A xa soorie, a xa soori Keretikae nun Peletakae, nun a xa soori keme senni naxee keli Gati, e birin naxa dangi mange ya tode ra.

¹⁹ Mange naxa a fala Gatika Itayi be, «Munfe ra i fan faxi muxu foxo

ra? I xa lu be mange neene seeti ma. Xone nan i ra, naxan jan bara keli a xa boxi ma.

²⁰ I faxi xoro ne. A mu lanma i xa lintan muxu foxo ra, barima n tan yati mu n sigade kolon. Wo xa gbilen, i tan nun i ngaxakerenyie. Alatala xa hinne i ra a xa tinxinyi kui.»

²¹ Itayi naxa mange yaabi, «Mange, n xa a fala i be Alatala ya xori, i siga dede, n fan sigama naa. Xa na findi faxe ra, xa na findi kisi ra, n mu kelima i seeti ma.»

²² Mange Dawuda naxa a fala Itayi be, «Awa yire.» Na kui Itayi, a xa mixie, nun e xa denbayae naxa lu Dawuda foxo ra.

²³ Nama birin nu na wafe e xui itexi ra, e dangi temui. Mange nun a xa pama naxa Sediron xure di igiri, e kira suxu naxan sigama gbengberenyi ma.

²⁴ Sadoki nun Lewi bonsoe mixie nu na na, Alatala xa kankira xanife ra. E naxa Alatala xa kankira ragoro, alako Abiyatari xa nu serexe ba han pama xa ge minide taa kui.

²⁵ Mange naxa a fala Sadoki be, «I xa Alatala xa kankira ragbilen taa kui. Xa Alatala wama hinnefe n na, a n nagbilenma ne, n xa a xa horomolingira nun a xa kankira to.

²⁶ Konɔ xa a sa li n ma fe mu rafan Alatala ma sonon, a sago xa raba.»

²⁷ Mange man naxa a fala serexedube Sadoki be, «Wo xa gbilen boƚesa kui, i tan nun i xa di Aximaasi, a nun Abiyatari nun a xa di Yonatan.

²⁸ N luma gbengberenyi filii ma, han n xibaaru sotoma wo ra temui naxe.»

²⁹ Na kui Sadoki nun Abiyatari naxa gbilen Darisalamu Alatala xa kankira ra, e fa lu menni.

³⁰ Dawuda nun a xa pama naxa te Oliwi kira xon ma sunnunyi kui, e nu wama, e xunyi makotoxi, e sanyi igeli.

³¹ Mixi nde naxa a fala Dawuda be, a Axitofeli nun Abisalomi birin na a ra yi fe kui. Dawuda naxa Ala

maxandi, «Alatala, i xa Axitofeli xa marasie kana.»

³² Dawuda to so geya fari, mixie nu salima dennaxe, Xusayi Arika naxa fa a ralande, a xa donma ibooxi a ma, xube soxi a xunyi ra sunnunyi xa fe ra.

³³ Dawuda naxa a fala a be, «Xa i bira n foxo ra, i findima kote nan na n be.»

³⁴ I naxan nabama, i xa gbilen taa kui Abisalomi yire, i fa a fala a be, «Mange, n bara nate tongo n xa findi i xa konyi ra alo n a rabaxi i baba be ki naxe.» Na ki i noma Axitofeli xa marasie xun nakanade n be.

³⁵ Serexedube Sadoki nun Abiyatari fan na n malife. I na naxan yo me mange xa banxi kui, i xa a fala a be.

³⁶ E fama e xa die Aximaasi nun Yonatan xeede n yire i xa xibaaru ra.»

³⁷ Dawuda xanuntenyi Xusayi gbilen taa kui na nan ma. A tan nun Abisalomi naxa so Darisalamu temui keren.

16

Dawuda nun Siba

¹ Dawuda to dangi geya xun tagi ra, a naxa naralan Mefiboseti xa konyi Siba ra. Sofale firin nu na a yi ra, taami keme firin bakixi e fari, tamare mooli nde suxui keme, xore xaraxi debe keme, nun weni lului keren.

² Mange naxa a maxorin, «I munse rabama yi birin na?» Siba naxa a yaabi, «Sofalee findima mange xa mixi maxanin see ra, taami nun xore findima donse nan na fonikee be, weni tan senbe nan fima mixie ma naxee taganma gbengberenyi ma.»

³ Mange naxa a maxorin, «I marigi xa di na minden?» Siba naxa a yaabi, «A na Darisalamu taa kui, barima a naxe, «Isirayilakae n baba xa mangeya ragbilenma ne n ma to.»»

⁴ Mange naxa a fala Siba be, «N bara Mefiboseti ke birin fi i ma.» Siba naxe, «Mange n marigi, n bara i tantu. I xa hinne n na kudai.»

⁵ Mange Dawuda to Baxurimi li, Solu xabile xa mixi nde naxa mini naxan xili Simeyi. Gera xa di nan nu a ra. A naxa dankee rasiga Dawuda ma.

⁶ A naxa gemee mawoli Dawuda nun a xa mixie ma, naxee nu na e jerefe Dawuda xa jama nun a xa soorie tagi.

⁷ Simeyi nu a dankama yi ki ne, «Keli be, keli be, i tan faxeti seriyelatate.»

⁸ Alatala xa Solu bonsoe nii sare doxo i xun ma, i tan naxan findixi mange ra a joxoe ra. Alatala bara mangeya ragbilen i xa di Abisalomi ma. Yi toore bara findi i xa faxeti sare ra.»

⁹ Seruya xa di Abisayi naxa a fala mange be, «N marigi, munfe ra won a luma yi xeme xurutare xa mange konbi? Sago fi n ma n xa a xunyi bolon a de i.»

¹⁰ Mange naxa a yaabi, «Seruya xa di, i mu na yi fe kui feo. Yi mixi n dankaxi ne, barima Alatala bara a yamari a xa n danka. Nde noma a falade a be, «Munfe ra i yi rabama?»»

¹¹ Dawuda naxa a fala Abisayi nun a xa mixie be, «Xa n ma di barixi yati wama n faxafe, a mu findima n be terenna ra yi mixi fan xa n faxa naxan kelixi Bunyamin bonsoe! Wo a lu na. A xa n danka alo Alatala a yamarixi ki naxe.»

¹² Temunde Alatala na n ma toore to, a fama to danke mafindide fe fanyi ra.»

¹³ Dawuda nun a xa mixie naxa bira e xa kira foxo ra. Kono Simeyi nu jerefe geya kanke Dawuda mabiri, a nu a danka, a nu gemee mawoli a ma, a nu xube rate a ma.

¹⁴ Mange nun a xa jama birin naxa e yonkinde li, e taganxi. Menni e naxa e malabu.

¹⁵ Abisalomi nun a xa jama tan naxa so Darisalamu. Axitofeli fan nu na a foxo ra.

¹⁶ Dawuda xanuntenyi Xusa Arika to so Abisalomi yire, a naxa a fala a be, «Kisi na mange be! Kisi na mange be!»

17 Abisalomi naxa Xusa yaabi, «Xanunteya mu na i boɲe kui i boore be? Munfe ra i mu bira i xanuntenyi fɔxɔ ra?»

18 Xusa naxa Abisalomi yaabi, «Ade! N tan birama mixi nan fɔxɔ ra Alatala nun Isirayila pama naxan sugandixi. N wama lufe na nan seeti ma.»

19 A nun, a lanma n xa Dawuda xa di rabatu. A xa di mu i ra? N walima ne i be alo n wali i baba be ki naxe.»

20 Abisalomi naxa a fala Axitofeli be, «Yakosi, a lanma won xa munse raba?»

21 Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «I xa i sa i baba xa konyi ginɛ fe ma a naxee luxi mange banxi kui. Na kui Isirayilaka birin a kolonma ne xɔnnanteya bara lu i tan nun i baba tagi. I xa mixie limaniyama ne i xa fe ra.»

22 E to kiri banxi ti mange banxi fari, Abisalomi naxa a sa a baba xa konyi ginɛ fe ma Isirayila pama ya xori.

23 Na waxati Abisalomi nun Dawuda birin nu birama Axitofeli xa marasie fɔxɔ ra, alo marasie naxee kelixi Ala ma.

17

Xusa nun Axitofeli xa marasie

1 Axitofeli naxa a fala Abisalomi be, «A lu n xa mixi wulu fu nun firin mayegeti, n xa siga Dawuda fɔxɔ ra to kɔe ra yati.»

2 N a lima naa, a taganxi, limaniya yo mu na a be, fo gaaxui. Na kui pama e gima ne, n fa mange faxa a keren.

3 Na temui n pama birin malanma, e xa gbilen i ma. Na fatanma Dawuda xa faxe nan na. Nama fama lude boɲesa kui na ki ne.»

4 Na masenyi naxa rafan Abisalomi nun Isirayila kungtie birin ma.

5 Abisalomi naxa a fala, «Wo Xusa Arika xili. Won xa na fan xui rame.»

6 Xusa to fa, Abisalomi naxa a fala a be, «Axitofeli xa marasi nan ya. I tan a toma di? A lanma ka a mu lanma?»

7 Xusa naxa a yaabi, «Yi biyaasi, Axitofeli xa marasi mu fan.»

8 I i baba kolon, i a xa soorie kolon. Gbangbalanyie nan e ra, e xaape alo yete naxan xa die baxi a yi. I baba gere kolon. A mu xima pama ya ma.

9 A lima yakosi a jan bara a noxun geya yire nde. I xa mixi nde na faxa na gere kui, pama fama ne a falade, «Abisalomi xa mixie bara sonto a jaaxi ra!»

10 Limaniya fama ne bade mixie yi ra, hali soori xoxoxoe. Isirayila i baba kolon soori ra, e a xa mixie kolon gbangbalanyie ra.»

11 «N ma marasi nan ya. I xa Isirayila birin malan kelife Dana ma han Beriseeba. I xa mixie na wuya alo meyenye naxan na baa de ra, i tan yati fama e rasode gere kui.»

12 A na dede, won fama a tode, won fama ne gorode a ma, alo xini goroma boxi ma ki naxe. Mixi keren mu luma e ya ma, muxu fama Dawuda nun a xa soori birin faxade.

13 Xa a sa a noxun taa nde kui, Isirayilakae fama na taa tete gemee bendunde luutie ra han tete birin ba naa.»

14 Abisalomi nun Isirayila kungtie naxa a fala, «Xusa Arika xa marasi nan fan dangi Axitofeli xa marasi ra.» Alatala nu bara Axitofeli xa marasi kootaxi xun nakana, alako Abisalomi xa tooro.

15 Xusa naxa a fala Sadoki nun Abiyatari serexedubee be, «Axitofeli bara Abisalomi nun Isirayila forie rasi marasi nde ra, kono n tan bara e rasi fe gbete ra.»

16 Yakosi wo xa xeraya iba Dawuda be keren na, a falafe ra, «I naxa lu fiili ma gbengberenyi seeti ma to koe ra de. I xa dangi naa ra pon, alako mange nun a xa mixie naxa sonto.»»

17 Yonatan nun Aximaasi nu na En Rogeli. Konyi gine nde naxa siga Xusa xa masenyi falade e be, alako e fan xa siga na xeraya ibade Dawuda be. E nu na En Rogeli ne barima e mu nu suusama lude Darisalamu taa kui.

18 Kono fonike nde naxa e to, a sa na fe dentege Abisalomi be. Yonatan nun Aximaasi naxa e xulun, e sa so

Baxurimi taa kui mixi nde xɔnyi. E naxa goro na mixi xa kolɔnyi kui, naxan nu na a xa foxɔe ra.

¹⁹ Gine nde naxa dugi sa na kolɔnyi de ra, a fa sansi xori dinxi sa na dugi fari, alako mixi naxa sogi fe nde ma.

²⁰ Abisalomi xa soorie naxa so na gine xa banxi kui, e naxa a maxarin, «Aximaasi nun Yonatan na minden?» Gine naxa e yaabi, «E bara xure igiri.» Abisalomi xa soorie naxa e fen, kɔnɔ e mu e to. Na temui e naxa gbilen Darisalamu.

²¹ E to gbilen, Aximaasi nun Yonatan naxa te kolɔnyi ra, e siga a fala Dawuda be, «Wo xa xure igiri mafurenyi ra. Axitofeli bara yi marasi fi Abisalomi ma wo xili ma.»

²² Na kui Dawuda nun a xa pama naxa Yuruden igiri subaxe ma, e mu mixi keren lu e xanbi ra.

²³ Axitofeli to a to a Abisalomi mu a xa marasi suxuxi, a naxa baki a xa sofale fari, a gbilen a bari taa kui. A naxa a xa fee yailan, a fa a yete gbaku. A faxesa na ki ne. E naxa sa a ragata a baba xa gaburi seeti ma.

²⁴ Dawuda naxa so Maxanayimi. Abisalomi nun a xa soorie naxa Yuruden xure igiri.

²⁵ Abisalomi naxa Amasa ti a xa soorie yarerati ra, Yowaba joxɔe ra. Amasa findi Yeteri xa di nan na, naxan Naxasa xa di gine Abigayili dɔxɔ. Abigayili findi Yowaba nga Seruya xunya nan na.

²⁶ Abisalomi nun a xa pama naxa yonkin Galadi boxi ma.

²⁷ Dawuda to so Maxanayimi taa kui, Naxasa xa di Soobi, naxan kelixi Raba taa kui Amonikae xa boxi ma, a nun Amiyeli xa di Makiri, naxan kelixi Lodebara, a nun Barasilayi, naxan kelixi Rogelimi taa kui Galadi boxi ma,

²⁸ nee naxa fa yi se birin na Dawuda xa mixie be: sadee, piletie, fepe, fundenyi maniyɛ, mengi maniyɛ, farin, sansi xori ganxie, toge mooli firin,

²⁹ kumi, yexee nun ninge xipe. E naxa fa na birin na Dawuda nun a xa pama xon ma, alako e xa e dege,

barima e nu yi nan falama, «Yi pama bara tagan. Kaame nun ye xoli nan e suxuxi gbengberenyi ma yi ki.»

18

Dawuda Abisalomi gerefe

¹ Dawuda naxa a xa soorie konti, a mangɛ sugandi gali die be, mixi wulu keren nun mixi keme daaxi.

² Dawuda naxa a xa soorie itaxun dɔxɔ saxan na. A singe xunyi naxa findi Yowaba ra, a firin nde xunyi naxa findi Seruya xa di Abisayi ra, Yowaba xunya, a saxan nde xunyi naxa findi Itayi ra, Gatika. Mange Dawuda naxa a fala e be, «N fan luma wo seeti ma yi gere kui.»

³ Kɔnɔ a xa soorie naxa tondi, a falafe ra, «A mu lanma i fan xa so gere kui. Xa muxu sa muxu gima ne, na mu findima fefe ra e be. Hali won ma gali die seeti sa faxesa ne, na tide mu luma e be. Kɔnɔ i tan tide dangi soori wulu fu ra. A fan ki ma, a lanma i xa lu taa kui, alako i xa no minide muxu malide xa fee mu sa sooneya.»

⁴ Mange naxa e yaabi, a naxe, «Awa, wo sago.» Gali die naxa mini e dɔxɔ ki ma mixi wulu nun mixi keme daaxi, mange fan nu tixi taa naade ra.

⁵ Mange naxa Yowaba, Abisayi, nun Itayi yamari, «Wo naxa fe xoxoxɔe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.» Nama birin naxa mange xa yaamari me, a naxan falaxi soori yareratie be Abisalomi xa fe ra.

⁶ Gali die naxa mini taa fari ma Isirayila gere. Gere naxa sin ye Eframi fotɔnyi kui.

⁷ Dawuda xa soorie naxa xun-nakeli fanyi so, e Isirayilaka wulu moxonon faxesa na loxɔe kerenyi.

⁸ Gere naxa din boxi birin na. Soori gbege naxa loe fotɔnyi kui dangi a faxaxie ra santidegema ra.

⁹ Dawuda xa soorie naxa Abisalomi li fotɔnyi kui. A xa sofale tixi wuri xungbe nde bun ma, Abisalomi xunsexe kuye kankanxi wuri salonyie ma, a fa singan kuye ma. A xa sofale naxa a gi.

10 Sɔɔri nde to na to, a naxa sa a fala Yowaba be, a naxe, «N bara Abisalomi to, a gbakuxi wuri xungbe nde ra.»

11 Yowaba naxa a yaabi, «I to a to, munfe ra i mu a faxesa keren na? Xa i na raba nu, n gbeti kole fu nun belti keren nan fima i ma na fe rabaxi sare ra.»

12 Na xeme naxa a fala Yowaba be, «Hali i gbeti kole wulu keren fi n ma, n mu dinma mange xa di xeme ra, barima mange i tan nun Abisayi yamari muxu birin ya xɔri ne, «Wo naxa fe xɔɔxɔe raba Abisalomi ra n ma fe xanunteya ma.»

13 Xa n sa na fe raba nu, sese mu nɔma n tangade mange ma, naxan fama fe birin kolonde. Hali i tan mu nɔma n natangade a ma.»

14 Yowaba naxa a fala a be, «N mu luma be n de makanafe ra i be.» A naxa tanbe saxan tongo, a sa e banban Abisalomi sondonyi ma. Han na waxati Abisalomi nu gbakuxi wuri ma, a mu nu faxaxi.

15 Segetala fu naxee nu Yowaba xa geresosee maxaninma, nee naxa Abisalomi rabilin, e a bonbo han a faxesa.

16 Na temui Yowaba naxa sara fe, alako nama xa gbilen Isirayilakae foxo ra.

17 E naxa Abisalomi tongo, e a sa yili xungbe nde kui fotonyi tagi, e geme gbegbe koto a fari. Isirayilaka birin naxa e gi, e naxa siga e xonyi.

18 Abisalomi nu bara geme tonxuma masoli, a a ti Mange xa Gulunba kui. A nu bara a fala, «Di yo mu na n be naxan n xili binyama.» Na kui a naxa a yete xili sa na geme tonxuma xun ma. Han to mixie na xilima «Abisalomi xa geme tonxuma.»

19 Sadoki xa di Aximaasi naxa a fala Yowaba be, «A lu n xa sa a masen mange be a Alatala bara a rakisi a yaxui belexe.»

20 Yowaba naxa a yaabi, «Na mu findima xibaaru fanyi xa ra to. Temui gbete i noma xibaaru fanyi masende mange be, konɔ to mu

lanma barima mange xa di bara faxesa.»

21 Yowaba naxa a fala Kusika nde be, «Siga, i sa a dentegbe mange be i naxan toxi be.» Kusika to ge a xinbi sinde Yowaba bun ma, a naxa siga mafurenyi ra.

22 Sadoki xa di Aximaasi fan naxa a fala Yowaba be, «Yandi, a lu n fan xa siga mange yire Kusika foxo ra.» Yowaba naxa a yaabi, «N ma di, i wama sigafe munfe ra? Yi biyaasi mu findixi xibaaru fanyi ra.»

23 Aximaasi naxa a fala a be, «A fa findi fefe ra, n tan wama sigafe na masenyi ra.» Yowaba naxa a yaabi, «Awa yire, siga.» Aximaasi naxa mini Yuruden gulunba biri ra, a dangi na Kusika ra.

24 Dawuda nu dɔxɔxi taa naade de ra. Taa kantama naxa te tete fari naade biri ra. A to a ya rasiga, a naxa sa mixi nde to fa ra a keren.

25 Taa kantama to na fala a xui itexi ra, mange naxa a fala, «Xa mixi keren na a ra, a na fafe xibaaru nan na.» Na xeme to nu na fafe,

26 taa kantama naxa mixi gbete to, naxan na fafe a gi ra. A naxa a fala a xui itexi ra, «Mixi gbete na fafe a gi ra.» Mange naxa a fala a be, «Na fan fafe xibaaru nde nan na.»

27 Taa kantama naxa a fala, «A luxi n be alo Sadoki xa di Aximaasi nan yare. N a gi ki kolon.» Mange naxe, «Mixi fanyi nan a ra. A na fafe xibaaru fanyi nan na.»

28 Aximaasi to makore mange ra, a naxa a fala a xui itexi ra, «Gere bara sɔɔneya!» A naxa a yatagi rafelen boxi ma, a fa a fala, «Tantui na i Marigi Alatala be, naxan n ma mange yaxuie ragoroma a bun ma!»

29 Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» Aximaasi naxa a yaabi, «Yowaba to n tan nun mange xa konyi nde xee, fe nde nu na, konɔ n mu a kolon fe naxan a ra.»

30 Mange naxa a fala a be, «Lu be sinden.» Aximaasi naxa ti a xati ma.

31 Kusika to so, a naxa a fala, «N ma mange, n bara fa xibaaru nde ra

i be. To, Alatala bara i rakisi i yaxuie belexe tinxinyi ra.»

³² Mange naxa a maxorin, «Abisalomi go, tana mu na n ma fonike ma?» A naxa a yaabi, «Mange, mixi naxee fe jaaxi rabama i ra, nun i yaxuie birin na, e xa fe xa jon alo na fonike Abisalomi.»

19

Dawuda wafe Abisalomi xa fe ra

¹ Na kui mange naxa sunnun ki fanyi. A naxa te a xa konkoe kui taa naade xun ma, a wama. A nu a fala a yete ma, «N ma di Abisalomi, n ma di Abisalomi, a nu fisa n tan xa faha i joxoe ra. Abisalomi, n ma di. Ee, n ma di!»

² E naxa na dentege Yowaba be, e naxe, «Mange na wafe sunnunyi kui Abisalomi xa fe ra.»

³ E gere naxan geenixi na loxoe, na naxa findi sunnunyi ra boxi birin be, barima pama nu bara a me a mange toooxi a xa di Abisalomi xa faxe xa fe ra.

⁴ Soorie naxa so taa kui, e xun sinxi alo e na e gi gere ma yaagi kui.

⁵ Mange naxa a yatagi makoto, a nu fa gbelegbele a xui itexi ra, «N ma di Abisalomi! N ma di Abisalomi! N ma di!»

⁶ Yowaba naxa so mange yire, a a fala a be, «To i bara i xa soorie rayaagi, naxee i nii ratangaxi, a nun i xa die, i xa ginnee, nun i xa konyi ginnee.

⁷ I mixie xanuma, naxee i xonxi, i mixie xonma, naxee i xanuxi. To i bara a masen a i xa soorie nun e xa yareratie tide yo mu na i be. Xa muxu birin sa faha nu fo Abisalomi, na nan nafanma i ma nu.

⁸ I naxan nabama, keli, i xa woyen fanyi fala i xa soorie be. Xa na mu a ra, n bara n kali Alatala ra, beenu koe xa so i xa xeme birin kelima ne i xun ma to. Na fe xoxoma i xa tooxe birin be i naxan kolon kabi i bari temui.»

⁹ Na temui mange naxa mini, a a magoro taa naade ra. Nama to na kolon, e naxa siga a yire.

Isirayilaka naxee nu biraxi Abisalomi foxo ra, nee nu bara e gi na temui e siga e xonyi.

¹⁰ Na bomsae birin nu a falama, «Mange Dawuda bara won ba won yaxuie belexe i, a tan nan won baxi Filisitakae yi ra, kono a a gixi ne Abisalomi tan ya ra.

¹¹ Yakosi, Abisalomi, won naxan findi mange ra, na bara faha gere kui. Won munse mamefe, won mu sa mange ragbilenma?»

¹² Mange Dawuda tan naxa a fala serexedube Sadoki nun Abiyatari be, «Wo a fala Yuda forie be, <Munfe ra wo mu yarerati wali rabama mange ragbilenfe ra a xonyi? Mange jan bara Isirayila waxonfe me.

¹³ N ngaxakerenyi nan wo ra, won wuli keren, fase keren. Munfe ra wo na bufe mange ragbilenfe ra?»

¹⁴ Wo xa a fala Amasa fan be, «Won wuli keren, fase keren xa mu a ra? N bara n kali Ala ra, n i tima ne n ma soorie xa mange ra Yowaba joxoe ra kudei.»

¹⁵ Na kui Dawuda naxa a niya Yudakae birin xa lan a gbilenfe ma. E naxa xera xee mange ma, a xa gbilen, a tan nun a xa mixi birin.

¹⁶ Mange naxa gbilen folo, a fa Yuruden xure li. Yudayakae naxa siga Giligali, e xa a rasene.

¹⁷ Gera xa di Simeyi, naxan kelixi Bunyamin bomsae, naxan nu Dawuda dankaxi Baxurimi, a fan naxa siga mange Dawuda ralande. Yudayakae nun

¹⁸ Bunyaminka soori mixi wulu keren nan nu na a foxo ra.

Siba, naxan nu bara wali Solu xa denbaya be, a tan nun a xa di fu nun suuli, a nun a xa konyi moxonen, e fan naxa siga Yuruden xure mange ralande.

¹⁹ Mixie nu na mange xa pama malife xure igiride temui naxe, Gera xa di Simeyi naxa bira mange bun ma,

²⁰ a a mayandi, «N marigi, i naxa xone ragata i boje kui n be. I naxa i gbe joxo n ma fe jaaxi ra, n naxan nabaxi i ra i mini loxoe.

21 N marigi, n bara n ma yunubi kolon. Na kui, to, n singe nan faxi i rasenede Yusufu xa mixie ya ma.»

22 Na temui Seruya xa di Abisayi naxa a fala Dawuda be, «A mu lanma xe Simeyi xa faxesa, barima a bara mange danka, Alatala naxan sugandixi?»

23 Dawuda naxa a yaabi, «Seruya xa die, munse na won tagi? Wo wama findife n yaxuie nan na to? A lanma mixi nde xa faxesa to Isirayila boxi ma? N jan a kolon n bara ge mangeya sotode to.»

24 Mange naxa a fala Simeyi be, «N tan Isirayila mange, n bara n kali, n mu i faxama.»

25 Solu xa di Mefiboseti fan naxa siga mange ralande. Kabi mange Dawuda keli loxe Darisalamu, a mu a sanyie maxa, a mu a xa dugie xa, a mu a de xabe yailan. A nu mame tife ne mange xa gbilen borisa kui.

26 A to fa mange ralande Darisalamu, mange naxa a maxarin, «Mefiboseti, n to keli Darisalamu, munfe ra i mu bira n foxo ra nu?»

27 A naxa a yaabi, «N ma mange, n tan mu a ra. Na loxe n ma konyi nan n madaxu. N a fala ne a be a xa n baki n ma sofale fari sigafe ra mange foxo ra. N nu a rabama na ki ne, barima n sanyie mu fan.

28 Kono n ma konyi naxa siga n xun mafalade i xon. Yakosi, i tan naxan luxi alo Alatala xa maleke, i sagoe xa raba.

29 A seriye ki ma a nu lanma i xa n baba bonsoe birin faxesa e xa fe kobi xa fe ra i tan mabiri, kono i baratin n xa lu i xa denbaya ya ma, won birin xa won degge yire keren. Na kui n mu noma i maxandide fefe ra fa.»

30 Mange naxa a fala a be, «I naxa woyenyi yo sa na fari. N bara nate tongo Siba xa boxie xa itaxun.»

31 Mefiboseti naxa a yaabi, «N tan be a noma a birin tongode. N nelexinxi barima i tan mange bara so to i kendexi ra.»

32 Barasilayi Galadika nu bara mange mati han Yuruden xure keli

Rogelimi. E to xure igiri, a naxa a jungu mange ma.

33 Barasilayi xa simaya nu bara je tongo solomasaxan li. A nu bara meeni mange ma a to siga Maxanayimi kelife Darisalamu. Kuntigi belebele nan nu a ra.

34 Mange naxa a fala Barasilayi be, «I xa lu n fe ma Darisalamu. N nan joxo sama ne i xon ma a fanyi ra.»

35 Barasilayi naxa mange yaabi, «A lanma n xa te Darisalamu? Ne yeri luxi n ma simaya ra fa?»

36 N bara je tongo solomasaxan soto, n bara tagan sonon. Hali donse nun minse fanyi, n de mu noma na kolonde. N tuli mu noma sigi xui mede. A mu lanma n xa findi kote tun na n ma mange be.

37 N man i matima ne dondoronti, kono i wama yi heeri mooli fife n ma munfe ra?

38 Yandi, i xa dije n tan i xa konyi xa gbilen n baride, n xa sa faxesa menni, n nga nun n baba xa gaburi na dennaxe. Kono i naxan nabama n be, i xa Kimehami xanin i xun ma, i xa a mali alo i wama a xon ma ki naxe.»

39 Mange naxa a fala, «Awa, n xa Kimehami xanin n xun ma, n xa i waxonfe birin naba a be.»

40 Nama birin to Yuruden xure giri, mange naxa Barasilayi sunbu, a duba a be. Na temui Barasilayi naxa gbilen a xonyi,

41 mange naxa siga Giligali, a nun Kimehami.

Yuda pama nun Isirayila pama seeti keren nan mange mali Yuruden igiride.

42 Kono Isirayila xemee naxa e mawa mange xon, a falafe ra, «Muxu ngaxakerenyi Yudayakae i baxi muxu yi ra munfe ra? E tan i xa pama matixi munfe ra kelife ra Yuruden xure han i xonyi?»

43 Yudaya xemee naxa Isirayilakae yaabi, e naxe, «Mange kelixi muxu bonsoe ne. A mu lanma wo xa xono na fe ma. Muxu bara mange makula donse ra? A bara muxu bupa?»

⁴⁴ Isirayilakae naxa a fala e be, «Muxu to findixi bõnsõe fu ra, muxu tide gbo wo be mange mabiri, a gbengbenyi yi mange Dawuda. Wo wama muxu xurunfe munfe ra? Muxu tan xa singe mu mange gbilenfe fala?» Kõõ Yudayakae naxa xõõõõ dangi Isirayilakae ra.

20

Seeba mange Dawuda matandife

¹ Mixi seriyetare nde nu na, naxan nu xili Seeba, Bikiri xa di, fatanfe Bunyamin bõnsõe ra. Seeba naxa feri fe Isirayila pama ma, a a fala e be, «Won mu birama Dawuda fõõõ ra. Won nun Yisayi xa di mu na ke

keren.
Isirayila pama xa gbilen e xõnyi!»

² Isirayila xeme birin naxa keli Dawuda xun ma, e bira Bikiri xa di Seeba fõõõ ra. Yudaya xeme tan naxa lu e xa mange seeti ma, e sa a mati kelife Yuruden xure ma, han Darisalamu.

³ Mange Dawuda to so a xõnyi Darisalamu, a naxa a xa konyi gine fu tongo, a nu bara naxee lu a xa banxi kantade, a e yigiya banxi makantaxi nde kui. A naxa a jengi sa e xõõõ ma, kõõõ a nun e tan mu kafu sõõõõ. E naxa lu na banxi kui e kaape ki ma han e faxes.

⁴ Mange naxa a fala Amasa be, «Siga, sa Yudaya soorie malan be-nun xi saxan wo xa be li.»

⁵ Amasa naxa siga na rabade, kõõõ a naxa dugundi.

⁶ Na xi saxan to dangi, Dawuda naxa a fala Abisayi be, «Yakõõõ Bikiri xa di Seeba fama won tõõõõõ dangife Abisalomi ra. I xa n ma soorie tongo, wo xa siga a fende, alako a naxa a nõõõõõ taa makantaxi nde kui, a fa lõe won ma.»

⁷ Yowaba xa mixie fan naxa bira Abisayi fõõõõ ra, a nun Keretikae nun Peletakae. E birin naxa mini Darisalamu ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

⁸ E to fanye xungbe yire li Gabayon, Amasa naxa mini e ya ra. Yowaba nu bara a xa fine tee xiri

a xa geresose donma tagi. A to nu makõõõõõ Amasa ra, a xa fine naxa mini a tee kui a bira.

⁹ Yowaba naxa Amasa xeebu, «A rabaxi di ngaxakerenyi?» A naxa a dexabe suxu a yire fanyi belexe ra xeebui kui.

¹⁰ Amasa mu a nõõõõõ sa fine xõõõõõ ma naxan nu na Yowaba kõõõõõ belexe i. Yowaba naxa Amasa furi sõõõõõ, a a furingee ramini kene ma, a naxa faxes keren na.

Na temui Yowaba nun a xunya Abisayi naxa siga Bikiri xa di Seeba fende.

¹¹ Yowaba xa mixi nde naxa ti Amasa fure fe ma, a a fala a xui itexi ra pama be, «Naxan na Yowaba nun Dawuda be, wo xa bira Yowaba fõõõõõ ra.»

¹² Amasa to nu saxi a wuli xõõõõõ kira tagi, pama fan nu tixi naa a matode. Na kui Yowaba xa na mixi naxa Amasa fure bendun sexe xõõõõõ, a dugi nde felen a ma, alako pama naxa ti naa a matode.

¹³ A to a ba kira ra, pama naxa bira Yowaba fõõõõõ ra, sigafe Bikiri xa di Seeba fende.

¹⁴ Yowaba naxa dangi Isirayila bõnsõõõõõ birin na sigafe ra taa nde naxan xili Abeli Beti Maaka longori ra. Berimukae fan naxa bira a fõõõõõ ra.

¹⁵ E birin naxa Abeli Beti Maaka rabilin, Seeba nu na na taa kui. E naxa bende malan tete kanke, alako e xa a rabira, e xa so taa kui.

¹⁶ Na kui gine xaxilima nde naxa a fala a xui itexi ra kelife tete kui, a naxe, «Wo wo tuli mati! Wo Yowaba xili n be a xa fa be, muxu xa wõõõõõ.»

¹⁷ Yowaba to a makõõõõõõ, na gine naxa a maxõõõõõõ, «Yowaba nan i ra?» A naxa a yaabi, «Iyo.» A naxa a fala a be, «I tuli mati n tan i xa konyi gine xui ra.» A naxe, «Awa.»

¹⁸ A naxa a fala, «Birin a kolon kabi temui xõõõõõõõ, yi Abeli taa findixi xaxilima yire nan na. Mixie fama be ne temui birin marasi fende.

¹⁹ Isirayila xa taa nde nan Abeli ra naxan bõõõõõõõ kolon dangi a birin

na. Munfe ra i wama taa kanafe naxan findixi Alatala gbe ra?»

²⁰ Yowaba naxa a yaabi, «Ala xa n natanga na ma. N mu wama Abeli Beti Maaka kanafe.

²¹ Muxu faxi Efirmika nde nan foxo ra, Bikiri xa di Seeba. A bara mange Dawuda matandi. Xa wo a so muxu yi, muxu kelima ne be keren na.» Gine naxa a yaabi, «Muxu a xunyi nan wolima wo ma tete fari ma.»

²² Na gine naxa woyen a xa mixie ra xaxilimaya ra. E naxa Bikiri xa di Seeba xunyi bolon a de i, e a woli tete fari ma, Yowaba nun a xa mixie ma. Yowaba to na to, a naxa ferife, a xa mixie birin naxa gbilen e xunyi. Yowaba naxa siga mange yire Darisalamu.

²³ Yowaba nan nu na Isirayila soorie xa mange ra. Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra.

²⁴ Adorami nan nu na mange xa walikae xa yarerati ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mange xa keedi makantade xunyi ra.

²⁵ Sewa nan nu a xa sebeliti ra. Sadoki nun Abiyatari nan nu na serexedubee xunyi ra.

²⁶ Ira Yayirika nan nun na Dawuda xa serexedube ra.

21

Solu nun a bɔnsɔɛ

¹ Dawuda xa waxati, kaame sin ne boxi ma je saxan. Dawuda to Alatala maxorin na fe keli fe naxan ma, a naxa a yaabi, «A kelixi Solu nun a bɔnsɔɛ Gabayonkae faxafe nan ma.»

² Mange naxa Gabayonkae xili, e xa de masara. Isirayilakae mu nu e tan na. Amorigae nan nu e ra, naxee nu bara saata e nun Isirayilakae ra. Kono Solu na saate kana ne, a e gere Isirayila nun Yudaya be.

³ Dawuda naxa a fala Gabayonkae be, «N noma munse rabade wo be, naxan noma a niyade wo xa dije Alatala xa jama Isirayila ma?»

⁴ Gabayonkae naxa a yaabi, «Gbeti nun xema fe mu na muxu

nun Solu bɔnsɔɛ tagi. Muxu tan mu noma mixi yo faxade Isirayila boxi ma.» Mange naxa a fala, «Wo naxan yo fala, n na nan nabama wo be.»

⁵ E naxa a fala mange be, «Solu nu wama muxu sontofe ne, muxu xa jon Isirayila boxi ma.

⁶ Na kui a bɔnsɔɛ mixi solofere xa sa muxu sagoe, e binbie xa sa Alatala ya i Ala xa Mixi Sugandixi Solu xa taa kui, dennaxe xili falama Gibeya.» Mange Dawuda naxa e yaabi, «N e sama ne wo sagoe.»

⁷ Mange mu tin Solu xa mamadi Mefiboseti sode e yi ra. Yonatan xa di nan nu na ra. Dawuda nu bara a kali Solu xa di Yonatan be a mu fe jaaxi yo rabama a xa denbaya ra.

⁸ Mange naxa Aya xa di gine Risipa, xa di xeme firin tongo, a naxee bari Solu be. Nee xili ne Aramoni nun Mefiboseti. A naxa Solu xa di gine Mikali, xa di xeme suuli fan tongo, a naxee bari Barasilayi xa di Adiriyeli be, Mexolaka.

⁹ A naxa na mixie so Gabayonkae yi ra, e fa e sangbon geya fari Alatala ya i loxoere keren kui, naxan findixi xe xabe loxoere singe ra.

¹⁰ Aya xa di gine Risipa naxa a xa kaape dugi itala fanye fari furee nu na dennaxe, a doxo a ma kelife xe xabe han tune bire. A mu tin xonie xa goro furee ma yanyi ra, a mu tin burun subee xa e don koe ra.

¹¹ Mixi nde naxa sa na fe fala Dawuda be. Risipa na raba Solu nan xa fe ra, barima a xa konyi gine nan nu a ra.

¹² Na temui Dawuda naxa siga Solu nun a xa di xeme Yonatan xorie tongode Yabesi, Galadi boxi ma. Filisitakae to e faxes Gilibowa, e e furee gbaku Beti San taa nan kui, Yabesikae fan nu bara sa e furee tongo, e e xanin Yabesi.

¹³ Na ki, Dawuda naxa Solu, a xa di, nun na mixi solofere xorie tongo, a e xanin.

¹⁴ A naxa yaamari fi, a Solu nun a xa di Yonatan xorie xa ragata Sela, Bunyamin bɔnsɔɛ xa boxi ma, Solu baba Kisu xa gaburi yire. E to ge

mange waxɔnfe rabade, Ala naxa hinne e xa bɔxi ra.

¹⁵ Gere man naxa bira a i Isirayila nun Filisita tagi. Dawuda nun a xa sɔorie naxa siga Filisitakae gere. Dawuda nu bara tagan fɔlo na temui.

¹⁶ Yisibi Benobi, naxan fatan Rafa bɔnsɔe ra, nu a falama a a wama Dawuda faxafe. Tanbe kuye nu na a yi ra naxan binye nu dangi kilo saxan na. Santidegema fan nu xirixi a tagi.

¹⁷ A nu na Dawuda gerefe temui naxe, Seruya xa di Abisayi naxa fa Dawuda malide, a na Filisitaka faxes. Na kui, Dawuda xa mixie naxa a rakali a a yete mu minima gere sode sɔnon, alako mange fanyi naxa ba Isirayila xun.

¹⁸ Na gere to ba a ra, gere gbete man naxa bira a i Gobo, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Sibekayi, Husatika naxa Safa faxes, Rafa bɔnsɔe nde.

¹⁹ Temui gbete, gere naxa bira a i Gobo man, Filisitakae nun Isirayilakae tagi. Na gere kui, Yare, Oregimu xa di Elexanan Betelɛemuka naxa Goliyati Gatika faxes, naxan xa tanbe nu xungbo alo dugi sɔxo wuri.

²⁰ Gere gbete man naxa bira a i Gati. Rafa bɔnsɔe senbema nde nu na, belexe sole senni senni nan nu na a belexe firinyi ma, san sole senni senni a sanyi firinyi fan ma, a birin nalanxi sole mɔxɔnen nun naani.

²¹ A to Isirayila konbi, Dawuda taara Simeya xa di Yonatan naxa a faxes.

²² Na Gatika naani birin kelixi Rafa bɔnsɔe ne. Dawuda nun a xa sɔorie nan nee birin faxes.

22

Dawuda xa beɛti (Yabura Dawuda 18:1-50)

¹ Alatala to Dawuda ratanga Solu nun a yaxuie ma, Dawuda naxa yi beɛti ba Alatala be.

² A naxe,
«Alatala nan n ma fanye ra,
Alatala nan n ma yire makantaxi ra,

Alatala nan n nakisima ra.

³ N Marigi Ala luxi alo gemɛ yire n lingira sɔtoma dennaxe.

A luxi alo wure lefa n be,
alo senbema naxan n nakisima,
alo taa makantaxi n sabatima dennaxe.

I tan, n nakisima, i n natangama n yaxuie ma.

⁴ Ala tantu!

N to i xili,
i bara n natanga n yaxuie ma.

⁵ Faxe nu bara wa nɔfe n na,
alo mɔronyie naxee dusuma mixi xun na.

N nu bara kontɔfili gbaloe ra,

⁶ faxe luuti nu bara n xiri,
faxe yeɛ nu bara itala n ya ra.

⁷ N ma tɔore kui, n bara Alatala xili,
n bara n Marigi Ala maxandi.

A bara n xui me a xa hɔromolingira kui,

n wa xui bara a tuli li.

⁸ Awa, koore nun bɔxi naxa imaxa,
e seren Ala xa xɔne ya i.

⁹ Tuuri nu minima a jɔe i,
te nu minima a de i,
te wole nu kasanma.

¹⁰ A naxa koore walaxe jɛnken,
a goro nuxui binye fari.

¹¹ A naxa ti maleke fari,
a a jere koore ma foye fari.

¹² Nuxui ifɔroxiɛ nu na a rabilinyi,
e rafexi ye ra.

¹³ Te wolee nu minima a xa yanbe ya ra.

¹⁴ Alatala xui nu luxi alo se sarinyi.
Koore Mange naxa a xui ramini.

¹⁵ A naxa seyamakonyie woli alo xalie,
e xa n yaxuie kerɛ.

¹⁶ Baa bunyi naxa maba,
bɔxi xɔri naxa makenen,
Alatala jɔe foye to mini.

¹⁷ A naxa a belexe itala keli koore ma,
a n suxu, a n namini baa ye xɔra.

¹⁸ A naxa n natanga n yaxui senbemaɛ ma,
n xɔnnante naxee senbe gbo n be.

19 E nu n gerema n xunsin loxoee
kui,
kono Alatala nu findixi n malima
nan na.

20 A naxa n namini,
a naxa n nakisi a xa xanunteya xa fe
ra.

21 Alatala n suxu n ma tinxinyi nan
ma,

a n ma seniyenyi sare ragbilen n ma,

22 barima n nu jereama Alatala xa
kira nan xon,
n mu n baxi n Marigi Ala xa kira ma
alo mixi jaaxie.

23 N birama a xa yaamarie foxo ra,
n mu gbilenma a xa seriye foxo ra.

24 N tinxin ne a be,
n fe kobi birin lu na.

25 Na kui Alatala naxa n ma tinxinyi
nun n ma seniyenyi sare ragbilen n
ma.

26 Mixi naxan tima i seeti ma,
i fan tima na kanyi nan seeti ma.
Mixi naxan mu findi filankafui ra i
mabiri,

i fan mu i xa laayidi kanama na
kanyi be.

27 Mixi naxan seniyen i ya xori,
i fan i xa seniyenyi masenma na
kanyi be.

Mixi naxan fe kanama,
i fan fata na sare ragbilende a ma.

28 I mixi magoroxie itema ne,
i yete igboee magoroma ne.

29 I tan Alatala nan na n ma
naiyalanyi ra.

Alatala nan dimi iyalanma n be.

30 Xa i na n foxo ra,
n mu gaaxuma soori gali ya ra.

Xa n Marigi Ala na n foxo ra,
n suusama ne gere ra.

31 Ala xa kira kamalixi.
Ala xa masenyi seniyenxi.

A findixi makante nan na mixi be,
naxan a yete taxu a ra.

32 Nde na Ala ra xa Alatala mu a ra?
Nde na ibunadama xa fanye ra xa
muxu Marigi Ala mu a ra?

33 Ala nan na n ma yire makantaxi
ra,

naxan kira fanyi yailanma n be.

34 A n malima n ma jere kui,

alo a xeli malima ki naxe a xa jere
kui geyae fari.

35 A n malima n ma gere kui,
alo senbema naxan xali wure gbeeli
daaxi italama.

36 I findixi n ma kantama nan na,
i n xun nakelima.

37 I n najerema a fanyi ra,
n ma kira mu findima toore ra n be.

38 N na n yaxuie kerima, n e
sontoma.

N mu gbilenma e foxo ra fo n e birin
fafa.

39 N e faxama ne, n e bonboma ne.
E mu kelima sonon, e luma n bun
ma abadan.

40 I senbe fima n ma gere kui,
i n yaxuie ragoroma n bun ma.

41 I n yaxuie kerima n ya ra,
i n xonnantee raloma ne.

42 E e ya ragama ne, kono e rakisima
mu na!

E Alatala xilima ne, kono a mu e
yaabima!

43 N e luntunma ne e findi xube ra,
n e iboronma ne alo boora.

44 I bara n natanga n ma pama xa
joxonsosoe ma,

i bara n findi pamanee xa mange ra,
i bara sie lu n sagoe n mu naxee
kolon.

45 Si gbete n matoxoma,
e n ma yaamari birin suxuma.

46 Si gbete mu suusama sonon,
e minima e xa yire makantaxie kui
gaaxui ra.

47 Kisi na Alatala be,
tantui na a be naxan luxi alo fanye
n be,

a xili xa matoxo.

48 Tantui na Ala be,
naxan n gbe joxoma,

naxan sie luma n sagoe,

49 naxan n bama n yaxuie yi ra,
naxan n natema yaxuie xun ma,
naxan n bama mixi jaaxi belexe i.

50 Na nan a ra, n i matoxoma sie tagi,
Alatala!

N beeti bama i xili ra.

51 A bara a xa mange sugandixi
rakisi,

a mu gbilen na mange foxo ra,

naxan findixi Dawuda nun a bɔnsɔɛ
ra abadan.»

23

Dawuda xa masenyi dɔnxɔɛ

¹ Dawuda xa masenyi dɔnxɔɛ nan
ya:

Yisayi xa di Dawuda xa masenyi nan
ya,
kuntigi xungbe,
Yaxuba Marigi Ala naxan sugandixi
mange ra,
bɛɛtiba naxan maniye mu na Isiray-
ila bɔxi ma.

² «Alatala Xaxili bara so n de i,
a xa masenyi nan ya.

³ Isirayila Marigi Ala bara wɔyɛn,
Isirayila xa fanye bara a fala n bɛ,
«Naxan na mangɛya xaninfe tinxinyi
ra,
naxan na mangɛya xaninfe Ala xa
yaragaaxui kui,

⁴ na kanyi luxi nɛ alɔ gɛɛsɛgɛ,
soge te temui nuxui yo mu a ya ma.
A luxi alɔ yanbɛ nun tune naxan
sansi raminima bɔxi ma.

⁵ N ma denbaya na na ki nɛ Ala bɛ,
barima muxu xa saate mu kanama
abadan,
a mabanbanxi a fanyi ra.
A fama n ma kisi rakamalide,
a hinnema n na fe fanyi birin na.»

⁶ «Kɔnɔ mixi seriyɛtare luxi nɛ
alɔ sansi tunbe daaxi naxan xun
nakanama,

naxan mu matongoma bɛlɛxɛ ra,
⁷ naxan xabama dɛgɛma nun kerira,
naxan ganma tɛ ra a bulaxi
dennaxɛ.»

Dawuda xa senbɛmaɛ (Yudaya Mangɛɛ I 11:10-47)

⁸ Dawuda xa sɔɔrie xunyiɛ nan
ya: Xakimoni xa di Yasobeyami,
naxan findi e xunyi ra. A tan naxan
man nu xili Adino Esinika, nan mixi
kɛmɛ solomasaxan faxa tanbɛ ra
gere keren kui.

⁹ A firin nde findi Dodayi xa di
Eleyasari nan na, Axowaka. A nu
na Dawuda xa senbɛma saxanyie ya

ma, naxee Dawuda mali Filisitakae
gerede, Isirayilakae to e gi e ma e
siga geya fari.

¹⁰ A tan nan Filisitakae gere, han
a bɛlɛxɛ kankan a xa santidɛgɛma
ma. Alatala naxa xun nakeli fanyi
fi e ma na lɔxɔɛ. Nama mu gbilen
Eleyasari yire fo gere to jɔn. E naxa
mixi faxaxie harige tongo.

¹¹ A saxan nde findi Age xa di
Sanma nan na, Hararaka. Filisitakae
nu e malanxi Lexi temui naxɛ. Bɔxi
nde nu na menni, toge nu sixi naxan
ma. Isirayilakae nu bara e gi Filisi-
takae ma,

¹² kɔnɔ Sanma naxa ti na toge xɛ
tagi Filisitakae gerede. Alatala naxa
xunnakeli fanyi fi e ma na lɔxɔɛ.

¹³ Yarerati saxan, Dawuda xa
yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa
siga Dawuda yire Adulama fɔnmɛ
ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba
kui.

¹⁴ Na waxati Dawuda nu na a xa
yire makantaxi kui, Filisitakae fan
nu na Bɛtɛlɛɛmu.

¹⁵ Dawuda naxa a sago nde fala,
«A xɔli n ma n xa Bɛtɛlɛɛmu kɔlonyi
ye min.»

¹⁶ Na sɔɔri yarerati saxanyie naxa
Filisita naaninyi igiri, e sa ye ba
kɔlonyi ra naxan na Bɛtɛlɛɛmu
naade ra. E to fa na ra Dawuda bɛ, a
naxa tondi na minde. A naxa a ifili
bɔxi ma sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ.

¹⁷ A naxa a fala, «Ala xa n natanga
na ma. N mu nɔma yi ye minde, n
ma xɛmɛɛ naxan sɔtɔxi n bɛ e nii
sare ra. Na luma alɔ e nii tide mu
gbo n bɛ.» Na kui a naxa tondi ye
minde a xa senbɛma saxanyie naxan
sɔtɔ a bɛ.

¹⁸ Yowaba ngaxakerenyi Abisayi
nan nu findixi na senbɛma saxanyie
xunyi ra. A nu bara xɛmɛ kɛmɛ
saxan faxa a xa tanbɛ ra. A xili nu
gbo alɔ na xɛmɛ saxanyie.

¹⁹ A naxa binyɛ sɔtɔ dangi e tan
na, kɔnɔ a mu nu na e ya ma hali a
to nu findixi e xa mange ra.

²⁰ Yehoyada xa di Bɛnaya
Kabaseeli findi senbɛma nde xa di
nan na. A nu bara fe xungbe gɛgɛbe
raba, alɔ Ariyeli Mowabaka firinyie

faxafe. A man naxa yete nde faxa kolonyi kui balabalanyi temui.

²¹ Λοχοε nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxa. Tanbe belebele nu na Misiraka yi ra. Benaya naxa na ba a yi ra wuri di ra, a a faxa a yete xa tanbe ra.

²² Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyi ya ma.

²³ A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, kono a senbe mu gbo na senbema saxanyi be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

²⁴ Senbema gbete nan ya:
Yowaba xunya Asaheli,
naxan nu na na mixi tongo saxanyie
ya ma,

Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,
²⁵ Samoti Harorika, Elika Xarodika,
²⁶ Xeleesi Pelonka, Ikesi xa di Ira
Tekowaka,

²⁷ Abiyeleri Anatotika, Mebunnayi
Husatika,

²⁸ Salamon Ahoxika, Maharayi Netofaka,

²⁹ Baanna xa di Xeleda Netofaka,
Ribayi xa di Itayi,

naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe
xa boxi ma,

³⁰ Benaya Piratonka, Xurayi Gaasika,

³¹ Abiyeli Arabaka, Asamafeti Baxurimika,

³² Eliyaba Saalabonka, Hasemi xa di,
Yonatan,

³³ Saama Hararaka, Sakara xa di
Axiyama Hararaka,

³⁴ Maakaka xa di Axasabayi xa di
Elifeleti,

Axitofeli Gilonka xa di Eliyami,

³⁵ Xesero Karemeleka, Paarayi
Aribika,

³⁶ Natan ngaxakerenyi Yigali
Sobaka, Bani Gadika,

³⁷ Seleki Amonika, Seruya xa di
Naxarayi Berotika,

naxan nu Yowaba xa geresosee xan-
inma,

³⁸ Ira nun Garebe Yatirikae,
a nun

³⁹ Uriya Xitika.

E birin nalanxi, mixi tongo saxan
nun solofere.

24

Isirayila nama kontife (Yudaya Mangee I 21:1-26)

¹ Na temui Alatala naxa xono Isirayila ma a sanya firin nde. A naxa mapoxunyi nde raso Dawuda boje e xili ma, a a fala a be, «Siga Isirayila nun Yudaya mixie konti.»

² Na kui mange Dawuda naxa a fala a xa soorie xa mange Yowaba be, a naxe, «Siga Isirayila bonsoe birin xonyi, kelife Dana ma han Beriseeba. I xa na pama konti alako n xa mixi xasabi kolon.»

³ Yowaba naxa mange yaabi, «I Marigi Ala xa pama rawuya doxo keme i ya xori, kono mange, munfe ra i wama yi rabafe?»

⁴ Mange naxa a yaabi a xoxoxe ra. Yowaba nun soori mangee naxa keli mange xun, e siga Isirayila pama kontide.

⁵ E naxa Yuruden xure igiri, e yonkin Aroweri yirefanyi ma. Na taa na gulunba nan kui Gadi, Yaaseri biri.

⁶ E naxa siga Galadi boxi ma, Tatimi Xodosi, Dana Yaan, nun Sidon biri.

⁷ E naxa siga Tire yire makantaxi, a nun taa birin naxee nu na Hiwikae nun Kanaankae xa boxi ma. A raponyi, e naxa siga han Beriseeba, naxan na Yudaya boxi yirefanyi biri.

⁸ E to ge boxi birin isade kike solomanaani xi moxopen bun ma, e naxa so Darisalamu.

⁹ Yowaba naxa pama xasabi dentege mange be. Xeme mixi wulu keme solomasaxan nan nu na Isirayila, naxee nu noma findide soorie ra. Xeme mixi wulu keme suuli nan nu na Yudaya fan, naxee nu noma findide soorie ra.

¹⁰ Dawuda to ge pama kontide, a boje naxa mapaxu, a fa a fala Alatala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dije i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxupa ra.»

¹¹ Dawuda to keli geesege, a lixi Alatala nu bara masenyi ti a xa

namijnome Gadi be, Dawuda xa waliyu, a naxe,

¹² «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, «N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»»

¹³ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be, «I bara tin jaxankate mundun na: kaame xa sin boxi je solofere, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu fure jaaxi xa din Isirayila jama ma xi saxan bun ma. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xema be.»»

¹⁴ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N boje bara mapaaxu a xoxoxe ra. A lan n xa n sa Alatala nan belexe i, naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.»

¹⁵ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma, kelife geesege han a waxati naxan fala. Na kui, kelife Dana han a sa doxo Beriseeba ra, xeme wulu tongo solofere nan faxa Isirayila boxi ma.

¹⁶ Ala xa maleke to Darisalamu kana folo, Alatala naxa nimisa na toore xa fe ra. A naxa a masen maleke be naxan nu na jama ya ma, «Na lan. E lu na sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.

¹⁷ Dawuda to maleke to faxe ti ra jama tagi, a naxa a fala Alatala be, «N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Yi jama munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun n ma denbaya halaki, i xa i xa jama lu na.»

¹⁸ Na temui Annabi Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be «Keli, i xa sa serexebade ti Alatala be Arawuna Yebusuka xa lonyi ma.»

¹⁹ Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

²⁰ Keli yire itexi nde ma, Arawuna naxa mange nun a xa mixie to fa ra a yire. A naxa keli keren na, a sa e ralan, a a felen boxi ma mange bun ma.

²¹ Arawuna naxa a maxarin, «Mange faxi munse fende a xa konyi yire?» Dawuda naxa a yaabi, «N

wama yi lonyi nan sarafe i ma alako n xa serexebade ti Alatala be. Na ki fure jaaxi xa jon jama ma.»

²² Arawuna naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saratie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra.

²³ N bara yi birin fi i ma.» Arawuna man naxa a fala mange be, «I Marigi Alatala xa i xa serexe rasuxu.»

²⁴ Kono mange Dawuda naxa a fala Arawuna be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan mu kelima n yete harige ma. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.» Na kui Dawuda naxa Arawuna xa lonyi nun a xa ningee sara gbeti kilo tongo suuli ra.

²⁵ Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. Alatala naxa na serexe suxu Isirayila be, fure jaaxi dan na ki ne.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi singe Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mangée xa taruxui singe nan na. Annabi Samuweli xa kitaabui raponma mangé Dawuda xa taruxui nan na. Yi kitaabui foloma boore raponxi dennaxe.

Alatala nan Dawuda tixi mange ra a xa pama Isirayila xun ma. A xa pama nu rafan a ma, a nu wama e xa bira a xa seriye foxo ra alako dunipa xa na misaali to. Dawuda to tin birade Ala foxo ra, Ala naxa laayidi tongo a bənsəe be, e xa lu kibanyi kui abadan.

Dawuda to laaxira, a xa di Sulemani naxa ti Isirayila mangé ra. Ala naxa baraka sa a xa fe ma a fanyi ra, a findi mangé lonnixi banna ra. A naxa Alatala xa hərcəmbanxi ti Darisalamu, pama nu serexəe bama dennaxe. Kəno a mu bu, a naxa makuya folo Ala xa seriye ra, a fa kuye batui masunbu Ala batui ra.

Mangé Sulemani to gbilen Ala xa seriye foxo ra, Alatala naxa a xa tinxinyi masen, a fa Dawuda bənsəe xuru folo. A naxa a lu e xa e jere kira paaxi xon ma, kəno a naxa a masen e be na kira paaxi e xun tima dennaxe ra. Mangé nde bara na fahaamu, a fa gbilen Alatala xa kira ma, kəno boore mu na me, a xa fe fa rapon gbaloe ma.

Mangé Dawuda xa waxati Isirayilakae nu itaxunxi bənsəe fu nun firin nan na, naxee fatanxi Annabi Yaxuba xa di fu nun firinyi ra. Ala nu bara Annabi Yaxuba xili masara «Isirayila» ra, a Kanaan boxi fi e ma ke ra, e xili naxa fala «Isirayilakae.» Kəno Alatala to Dawuda bənsəe paxankata e xa filankafuija xa fe ra, a naxa bənsəe fu ba e

xa yaamari bun ma, bənsəe firin gbansan naxa lu e yi ra.

Na bənsəe firinyi findixi Yudaya nun Bunyamin bənsəe nan na. Yudaya to xungbo boore be, e birin xili naxa sa «Yudaya.» Na bənsəe fu naxan baxi Dawuda bənsəe xa yaamari bun ma, e fan xili naxa sa na waxati «Isirayila.» Mangeya firin nu na na temui, Yudaya nu na yirefanyi ma, Isirayila nu na koola ma.

Yudaya mangé kata ne e xa pama xa bira Ala xa seriye foxo ra. Kəno Isirayila mangé mu tin na ra, e fa kuyee ti e xa mixie be e xa na batu. Mangé Yerobowami naxa na wali kobi folo Beteli nun Dana, a fa yensen boxi birin ma. Mangé Axabi naxa Samari findi Isirayila mangataa ra. E na birin naba ne alako pama naxa lu siga ra Darisalamu serexəe bade alo Alatala a yamarixi ki naxe.

Mangé Akabu xa waxati, Ala naxa namiponme nde rakeli naxan xili Annabi Eliya. A xa fe mu nu rafan mangé ma fefe ma, kəno Ala naxa a mali a xa kaabanakoe belebelee raba Isirayilakae ya ma, alako e xa gbilen Ala waxonfe ma. Na kui Alatala mu tin a xa pama rabolode hali e to nu birama yunubie foxo ra. A naxa fe birin naba alako e man xa tin lude a xa mangeya bun ma, e fa a sago raba.

Ala xa fe raba ki nan na ki. A a xa pama paxankatama alako e xa gbilen a ma. A hinnema e ra temui birin, hali e na kira paaxi xon ma alako a raponyi e xa kisi soto. A na fe mooli fan nabama to mixie ra. Ala xa won mali na fahaamude. Amina.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi singe

Dawuda xa mangeya raponyi

¹ Mangé Dawuda xa simaya nu bara a ikuya. Xinbeli nu na a fate i temui birin, hali dugie to nu felenma a ma a fanyi ra.

² Na kui, a xa mixie naxa a fala a be, «Ginedimedi nde xa fen i be, naxan meenima i ma, a nu fa a sa i fe ma alako xinbeli xa ba i ma.»

³ E naxa ginedimedi tofanyi nde fen Isirayila boxi ma, han e sa Abisaga Sunamika to. E naxa na xanin mange xon ma.

⁴ Na temedi nu tofan ki fanyi. A nu meeni mange ma, a nu wali birin naba a be. Konon na kui mange mu a kolon gine ra.

⁵ Na temui Xagiti xa di Adoniya naxa a yete ite folo, a nu fa a fala, «N tan nan findima Isirayila mange ra.» A naxa soe nun kuntigi mapereese tongo, a nun korogba tongo suuli.

⁶ A xa simaya kui, a baba Dawuda nu a luxi a yete nan yi, a mu nu a falama a be, «Yi lu, yi mu fan?» Adoniya fate nu tofan ki fanyi. Abisalomi xanbiratoe nan nu a ra.

⁷ A tan nun Seruya xa di Yowaba nun Abiyatari serexedube naxa lan fe keren ma, e xa kafu a ma Adoniya xa mangeya masoto.

⁸ Konon Sadoki serexedube, Yehoyada xa di Benaya, Annabi Natan, Simeyi, Reyi, nun Dawuda xa soori senbema naxa tondi birade Adoniya foxo ra.

⁹ Adoniya naxa ningee nun yexee borogexie ba serexe ra Soxeleti fanye fe ma, dennaxe na En Rogeli seeti ma. A naxa a ngaxakerenyie, mange xa die, nun mange xa mixie birin xili.

¹⁰ Konon a mu Annabi Natan, Benaya, mange xa soori senbema, nun a xunya Sulemani tan xili.

¹¹ Natan naxa a fala Sulemani nga Batiseba be, «I mu a mexi a Xagiti xa di Adoniya bara findi mange ra, a fa li won marigi Dawuda mu fefe kolonxi na fe kui?»

¹² Yakosi i naxan nabama, i i tuli mati n ma marasi ra, alako i xa i tan nun i xa di Sulemani nii ratanga.

¹³ I xa siga mange Dawuda yire, i a fala a be, «Mange n marigi, i mu laayidi tongo xe n tan i xa konyi gine be, fa a fala n ma di Sulemani fama mangeya sotode i joxoe ra, a doxo

i xa kibanyi kui? Munfe ra Adoniya na findife mange ra yakosi?»

¹⁴ I nun mange woyenma temui naxe, n fan so temui nan na ki wo yire, n fa i xa woyenyi rakamali.»

¹⁵ Batiseba naxa so mange xa konkoe kui. Mange nu bara fori ki fanyi. Abisaga Sunamika nu na meenife a ma.

¹⁶ Batiseba naxa suyidi, a a magoro mange ya i. Mange naxa a maxorin, «Munse niyaxi?»

¹⁷ Batiseba naxa a yaabi, «N marigi, i bara i kali i Marigi Alatala xili ra, a falafe ra a n ma di nan findima mange ra i joxoe ra, a doxo i xa kibanyi kui.

¹⁸ Konon mange n marigi, yakosi Adoniya nan fa findife mange ra, a fa li i mu fefe kolon na kui.

¹⁹ A bara ninge nun yexee turaxi gbegbe ba serexe ra. A bara mange xa die birin xili, fo n ma di Sulemani, naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A bara Abiyatari serexedube nun Yowaba soori mange fan xili.

²⁰ Mange n marigi, Isirayila pama tuli matixi i tan nan na, alako i xa a masen naxan doxoma i xa kibanyi kui i joxoe ra.

²¹ Xa na mu a ra, i na bele temui naxe i benbae fe ma, yi pama fama n tan nun n ma di Sulemani xa fe xun nakanade ne alo kaafrie.»

²² A woyen temui, Annabi Natan naxa mange xonyi li.

²³ Mixi nde naxa a raso mange xa konkoe kui, a a fala, «Annabi Natan bara fa.» Natan naxa a magoro boxi ma mange ya i.

²⁴ Na temui a naxa a masen mange be, «Mange n marigi, i tan nan a falaxi, «Adoniya nan findima mange ra n joxoe ra, a doxo n ma kibanyi kui?»

²⁵ N i maxorinxi ne na ma barima Adoniya nan bara ningee nun yexee borogexi gbegbe ba serexe ra. A bara mange xa die birin, soori mangee, nun Abiyatari serexedube xili. E birin na e degefe yire keren, e a falama, «Kisi na mange Adoniya be!»

26 Kɔnɔ, a mu n tan xilixi, n tan naxan findixi i xa konyi fanyi ra. A mu Sadɔki serexedube xilixi, a mu Yehoyada xa di Benaya xilixi, a mu i xa di Sulemani xilixi, naxan fan findixi i xa konyi ra.

27 Na fe kelixi i tan na ma, mange n marigi? Munfe ra i mu a fala n tan i xa konyi fanyi be, mixi naxan fama dɔxode i xa kibanyi kui?»

28 Mange Dawuda naxa a fala, «Wo Batiseba xili n be.» A to so mange yire,

29 mange naxa a kali a be, «N bara n kali Alatala ra, naxan n natangaxi n ma toore birin kui,

30 alo n nan n kali Alatala ra ki naxe a falafe ra, <I xa di Sulemani nan findima mange ra n jɔxɔe ra, a tan nan dɔxoma n ma kibanyi kui,> to yati n fama ne na laayidi rakamalide.»

31 Batiseba naxa a magoro, a suyidi mange ya i, a fa a fala «Mange n marigi Dawuda xa kisi abadan!»

32 Mange Dawuda naxa a fala a xa mixie be e xa Sadɔki serexedube, Annabi Natan, nun Yehoyada xa di Benaya xili. Nee to fa mange yire,

33 a naxa a masen e be, a naxe, «Wo xa n ma mixie tongo, wo xa n ma di Sulemani dɔxɔ n ma sofale fari, wo goro a ra Gixon.

34 Menni, serexedube Sadɔki nun Annabi Natan xa ture surusuru a xunyi ma, a tife ra Isirayila mange ra. Wo na ge na rabade, wo xa ferife, wo fa a fala wo xui itexi ra, <Kisi na mange Sulemani be!>

35 Na temui wo birin xa gbilen, wo xa a dɔxɔ n ma kibanyi kui. A tan nan findima mange ra n jɔxɔe ra. N bara a ti Isirayila nun Yudaya mange ra.»

36 Yehoyada xa di Benaya naxa mange yaabi, «N ma mange, a xa raba na ki! A xa findi i Marigi Alatala sagoe ra!

37 Alatala nu na n ma mange be ki naxe, a xa lu Sulemani fan be na ki. Sulemani xa mangeya xa gbo dangi n marigi mange Dawuda gbe ra.»

38 Sadɔki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Keretikae, nun Peletakae naxa Sulemani rate mange Dawuda xa sofale fari, e siga a ra Gixon.

39 Sadɔki serexedube naxa so hɔrɔmɔlingira kui, a ferife tongo ture seniyenxi nu na naxan kui. A naxa na ture surusuru Sulemani xunyi ma. Na temui e naxa sara fe, pama birin naxa a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange Sulemani be!»

40 Nama birin naxa bira a fɔxɔ ra jɛlexinyi kui. E nu xule fe, e nu e xui ite han bɔxi naxa serɛn na xui ma.

41 Adoniya nun a xa pama to ge e degede, e naxa na xui me. Yowaba to na sara xui me, a naxa a fala, «Sɔnɔxɔe mundun na taa kui na ki?»

42 Na temui yati, Abiyatari serexedube xa di Yonatan naxa so. Adoniya naxa a xili, a naxe, «Mixi hagige nan i ra, naxan faxi xibaaru fanyi ra.»

43 Kɔnɔ Yonatan naxa Adoniya yaabi, «Won marigi mange Dawuda bara Sulemani ti mange ra.

44 Mange bara Sadɔki serexedube, Annabi Natan, Yehoyada xa di Benaya, Peletakae, nun Keretikae xee Sulemani matide mange xa sofale fari.

45 Sadɔki serexedube nun Annabi Natan bara ture seniyenxi surusuru a xunyi ma Gixon, a xa findi mange ra. E birin bara keli menni seewe kui. Na jɛlexinyi bara din taa birin na. Wo na xui nan mefe yi ki.

46 Sulemani jan bara a magoro mange kibanyi kui.

47 Mange xa mixie birin bara fa won marigi mange Dawuda yire, e xa duba a be a falafe ra, <I Marigi Ala xa Sulemani xili ite dangi i tan na, a xa mangeya xa gbo dangi i gbe ra!> Mange naxa suyidi a xa sade ma.

48 A naxa yi masenyi ti, a naxe, <Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan mixi nde dɔxoxi n ma kibanyi kui n ya xɔri.>»

49 Adoniya xa mixie a naxee xili, nee birin naxa so serɛnfe gaaxui

ra. E naxa keli, kankan naxa siga a xɔnyi.

⁵⁰ Adoniya fan naxa gaaxu, a siga hɔrɔmɔlingira, a sɛrɛxɛbade ferie suxu.

⁵¹ Mixi nde naxa a fala Sulemani bɛ a Adoniya to gaaxuxi Sulemani ya ra, a soxi hɔrɔmɔlingira nan kui, a sɛrɛxɛbade ferie suxu, a a fala, «Fo mangɛ Sulemani xa a kali n bɛ to, a mu n tan a xa konyi faxama santidɛgema ra.»

⁵² Sulemani naxa yi yaabi fi, a naxɛ, «Xa a sa findi mixi fanyi nan na, sese mu a toma. Kɔnɔ xa a sa findi mixi kobi nan na, a faxama nɛ!»

⁵³ Na kui mangɛ Sulemani naxa mixie xɛɛ, e xa a ragoro sɛrɛxɛbade fari. Adoniya naxa siga mangɛ yire, a suyidi a bɛ. Sulemani naxa a fala a bɛ, «Siga i xɔnyi.»

2

Dawuda xa jungui nun a laaxira tɛmui

¹ Dawuda to a kolon a nu fa na saya kira nan xɔn, a naxa yi masenyi ti a xa di Sulemani bɛ, a naxɛ,

² «N na saya kira nan xɔn ma yi ki alɔ ibunadama birin. I xa i sɛnbɛ so, i xa ti gben.

³ I xa i jɔxɔ sa i Marigi Alatala xa yaamarie xɔn ma, i xa bira a xa kira fɔxɔ ra. I xa a xa sɛriyɛ rabatu, i xa a xa yaamarie ratinmɛ. I xa bira a xa lonni fɔxɔ ra, i xa a xui suxu alɔ a sɛbɛxi ki naxɛ Tawureta Munsa kui, alako fe birin xa sɔɔneya i bɛ i siga dɛdɛ.

⁴ Na nan a toma, Alatala a xa masenyi rakamalima, a naxan masen n bɛ a to a fala, «Xa i xa die fe birin nabama alako e xa e jɛrɛ n ma kira xɔn e bɔjɛ birin na, e nii birin na, Isirayila mangɛya luma e yi ra abadan.»

⁵ «I a kolon Seruya xa di Yowaba naxan naba n na, i a kolon a naxan naba Isirayila sɔorie xa mangɛɛ, Abeneri, nun Amasa ra. A naxa e faxesa bɔjɛsa waxati, a e wuli maso a xa bɛleti nun a xa sankirie ma.

⁶ Na kui i xa fɛɛrɛ fen alako a naxa siga aligiyama bɔjɛsa kui.

⁷ I xa i jɔxɔ sa Barasilayi Galadika xa die xɔn ma, alako e xa e dɛge i xa teebili ra, barima e na mɔoli nan naba n bɛ n nu na n gife i taara Abisalomi ma tɛmui naxɛ.

⁸ Fo i xa Gera xa di Simeyi Baxurimi xa fe fan mato, naxan fatanxi Bunyamin bɔnsɔɛ ra. A n dankanɛ a jaaxi ra, n nu sigafe Maxanayimi lɔxɔɛ naxɛ. N to gbilen, a naxa n nalan Yurudɛn xure biri. Menni n naxa n kali Alatala ra a n mu a faxama santidɛgema ra.

⁹ Yakɔsi i naxa dijɛ a ma de. Xaxilima nan i ra, i a kolon a lanma i xa a rasiga aligiyama ki naxɛ.»

¹⁰ Na tɛmui Dawuda naxa laaxira, a naxa bɛlɛ a benbae fɛ ma a xa taa kui.

¹¹ A jɛ tongo naani mangɛya nan naba Isirayila xun ma. A naxa jɛ solofere raba Xebiron, a jɛ tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

¹² A xa di Sulemani naxa magoro a xa kibanyi kui, a xa mangɛya naxa mabanban.

¹³ Xagiti xa di Adoniya naxa siga Sulemani nga Batiseba yire. Batiseba naxa a maxɔrin, «I faxi bɔjɛsa kui?» A naxa a yaabi, «Iyo, n faxi bɔjɛsa kui.»

¹⁴ Adoniya naxa a fala a bɛ, «N wama wɔyɛn keren nan falafe i bɛ.» Batiseba naxa a yaabi, «Na fala n bɛ.»

¹⁵ Adoniya naxa yi masenyi ti a bɛ, «I a kolon a nu lanma n tan nan xa findi mangɛ ra. Isirayila birin ya nu rafindixi n tan nan ma n xa findi mangɛ ra. Kɔnɔ Alatala naxa a niya mangɛya xa so n xunya yi ra.

¹⁶ Yakɔsi, n wama fe keren gbansan nan xɔn ma i yi, i naxa tondi n bɛ.» Batiseba naxɛ, «Na fala n bɛ.»

¹⁷ Adoniya naxa a fala, «Yandi, i xa a fala mangɛ Sulemani bɛ a xa Abisaga Sunamika fi n ma gine ra. A mu tondima i bɛ.»

¹⁸ Batiseba naxa a yaabi, «Awa, n wɔyɛnma mangɛ bɛ i xa fe ra.»

19 Batischeba naxa siga mange Sulemani yire, a xa sa Adoniya xa fe fala a be. Mange to a nga to, a naxa keli a xa kibanyi, a siga a ralande. A naxa a igoro a nga be, a kibanyi gbetε maxili. Sulemani nga naxa a magoro a yirefanyi ma.

20 Na temui a nga naxa a fala a be, «N wama fe nde nan xon. I naxa tondi n be.» Mange naxa a yaabi, «Nga, i xa na fala n be, n mu tondima i be.»

21 A nga naxa a fala a be, «I xa Abisaga Sunamika fi gine ra i taara Adoniya ma.»

22 Mange Sulemani naxa a nga yaabi, «Munfe ra i Abisaga maxorinma Adoniya be? Na luxi alo i wama n ma mangeya nan sofe a yi ra, a to findixi n taara ra. I xa a so Abiyatari serexedube nun Seruya xa di Yowaba fan yi ra.»

23 Na kui mange Sulemani naxa a kali Alatala ra, a naxe, «Ala xa n xun nakana xa Adoniya mu faxama a xa woyenyi xa fe ra!

24 Yakosi, n bara n kali Alatala xili ra, naxan n doxoxi n baba Dawuda xa mange kibanyi kui, to yati Adoniya faxama ne. N bara n kali Alatala ra naxan n ma fe birin sooneyama, naxan bonsoe fima n ma.»

25 Mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, a xa sa Adoniya faxa. A raba na ki ne.

26 Na dangi xanbi, mange naxa a fala Abiyatari serexedube be, «Siga i xonyi Anatoti boxi ma. A lan i xa faxa, konon bara dije barima i Ala xa saate kankira xanin ne n Baba Dawuda ya i, i man tooon ne n baba xa tooon.»

27 Sulemani Abiyatari keri na ki ne. Na kui Alatala xa masenyi naxa kamali, Ala naxan masen Eli bonsoe xa fe ra Silo.

28 Yowaba nu bara Adoniya mali mange matandide, konon a mu nu na Abisalomi tan xa mange matandife kui. Na kui, a to fe me Sulemani naxan naba, a naxa a gi, a siga

horomolingira kui, a sa serexebade ferie suxu.

29 Mixie to a fala mange Sulemani be, a Yowaba bara a gi a siga horomolingira kui serexebade yire, mange Sulemani naxa Yehoyada xa di Benaya yamari, «Sa a faxa!»

30 Benaya naxa siga Alatala xa horomolingira, a a fala a be, «Mange naxe i xa mini.» A naxa a yaabi, «N tondi! N xa faxa be!» Benaya naxa sa Yowaba xa woyenyi dentεge mange be.

31 Mange naxa a fala Benaya be, «I xa a raba alo a a falaxi ki naxe. I na a faxa, a ragata. Na kui i fama n tan nun n ma denbaya ratangade Yowaba xa wuli raminixi fufafui ma.

32 Alatala fama na yunubi sare ragbilende a tan nan ma, barima a mixi firin faxa ne naxee nu tinxin a tan be, naxee xa fe binye nu dangi a tan gbe ra. N baba Dawuda mu nu a kolon a Neri xa di Abeneri nun Yeteri xa di Amasa, Isirayila soorie xa mangee faxa Yowaba xa santidegema nan saabui ra.

33 E wuli sare doxoma Yowaba nun a bonsoe nan xun ma abadan, konon Alatala xa hinne nan luma Dawuda, a bonsoe, a xa denbaya nun a xa mangeya ma.»

34 Yehoyada xa Benaya naxa siga, a sa Yowaba faxa, a a ragata a xonyi gbengberenyi ma.

35 Mange naxa Yehoyada xa di Benaya findi soorie xa mange ra. A naxa Sadoki serexedube ti Abiyatari joxoe ra.

36 Mange naxa xera ti Simeyi ma, a a fala a be, «Banxi nde ti Darisalamu, i luma dennaxe. I naxa mini taa kui de.

37 I na Sediron xure igiri loxoe naxe minife ra taa kui, i faxama na loxoe yati ne.»

38 Simeyi naxa mange yaabi, a naxe, «Awa yire, i tan n marigi naxan falaxi, n na nan nabama.» Simeyi naxa bu Darisalamu ki fanyi,

39 konon je saxan to dangi, a xa konyi firin naxa e gi e siga Maaka xa di Akisi xonyi, Gati mange. Mixi

ndee to a fala a be, «I xa konyi firin na Gati,»

⁴⁰ a naxa te a xa sofale fari, a siga a xa konyie foxo ra Gati, Akisi xonyi. A to e masoto, a naxa e ragbilen.

⁴¹ Mixi nde naxa sa na fala mange be, a Simeyi mini ne Darisalamu, a siga Gati, a man gbilen.

⁴² Mange naxa Simeyi xili, a a fala a be, «N mu n kali Alatala ra xe i ya xori, fa a fala, «Xa i mini Darisalamu taa kui, n i faxama ne na loxo e yati?» I mu a fala xe n be a i n xui suxuma ne a fanyi ra?

⁴³ Munfe ra i mu tin na laayidi rakamalide i naxan tongo Alatala be? Munfe ra i mu n ma yaamari suxu?»

⁴⁴ Mange naxa a fala Simeyi be, «I a kolon i fe paaxi naxan birin naba n baba ra, mange Dawuda, Alatala fama na sare ragbilende i ma,

⁴⁵ konon a bara barake sa mange Sulemani ma. Dawuda xa mangeya mabanbanxi a fanyi ra Alatala ya i.»

⁴⁶ Na temui mange naxa Yehoyada xa di Benaya yamari a xa Simeyi faxa. A naxa na raba. Sulemani xa mangeya mabanban na ki ne.

3

Sulemani xa xaxilimaya (Yudaya Mang'ee II 1:2-13)

¹ Sulemani naxa lanyi xiri a tan nun Misira mange firawuna tagi futi ra, a na xa di gine doxo. A naxa na gine yigiya «Dawuda xa Taa» kui, barima a mu nu gexi a xa mange banxi, Alatala xa horomobanxi, nun Darisalamu tete tide.

² Nama nu serexe bama geyae nan fari, barima Alatala xa banxi mu nu tixi sinden.

³ Sulemani nu Alatala xanuma, a man nu birama a baba Dawuda xa yaamarie foxo ra, konon a fan nu serexe nun surayi bama geyae nan fari alo booree.

⁴ Mange naxa siga Gabayon serexe bade, barima na geya tide nu gbo. Sulemani naxa serexe gan daaxi wulu keren ba menni na serexebade fari.

⁵ Alatala naxa mini Sulemani ma xiye kui Gabayon koe ra. Ala naxa a fala a be, «I wama fe naxan yo xon, a fala n be n xa a fi i ma.»

⁶ Sulemani naxa a yaabi, a naxe, «I bara hinnenteya belebele raba i xa konyi n baba Dawuda be, barima a a jere ne i ya i nondi ra, tinxinyi ra, nun janige fiixe ra. I bara hinne a ra, i di fi a ma, naxan magoroxi a xa kibanyi kui. Na nan a niyaxi n be to.

⁷ Yakosi, n Marigi Alatala, i tan nan n magoroxi mange kibanyi kui n baba Dawuda joxoe ra. N luxi alo dimedi yi mangeya kui.

⁸ N na i xa pama sugandixi tagi, naxan wuya han e konti mu noma kontide.

⁹ Xaxilimaya fi n ma, alako n xa no pama raperede a fanyi ra, n xa no fe fanyi nun fe paaxi tagi rasade. Xa na mu, nde fata yi pama raperede?»

¹⁰ Sulemani xa maxandi naxa rafan Marigi ma.

¹¹ Na kui, Ala naxa a masen Sulemani be, «I to waxi xaxilimaya nan xon yi pama raperefe ra, i mu simaya xonkuye xa maxorinxi, i mu bannaya xa maxorinxi, i mu i yaxuie faxafe xa maxorinxi,

¹² n bara i xa maxandi suxu. N xaxilimaya fanyi fima ne i ma, naxan maniye mu toxi sinden, a man mu toma temuie ma naxee sa fama.

¹³ N bannaya nun binye fima ne i ma, naxee maniye mu toma mange gbete yi i xa waxati, hali i to mu e maxorinxi.

¹⁴ Xa i bira n ma kira foxo ra, i n ma seriye nun n ma yaamari ratinme, alo i baba Dawuda a raba ki naxe, n i xa simaya ikuyama ne.»

¹⁵ Na temui Sulemani naxa xunu na xiye ma. A naxa gbilen Darisalamu Alatala xa saate kankira yire. A naxa serexe gan daaxie nun xanunteya serexee ba, a fa na don a tan nun a xa mixie birin na.

¹⁶ Langoe gine firin naxa siga mange yire kiiti fenfe ra a yi.

¹⁷ Na gine nde naxa a fala a be, a naxe, «N marigi i xa i haake to n be.

N nun yi gine, muxu birin nan na banxi keren kui. N naxa di bari a ya xori.

¹⁸ Xi saxan to dangi, a fan naxa di bari. Muxu doro nan tun nu a ra, mixi gbete yo mu nu na banxi kui fo muxu firin peti.

¹⁹ Koe nde kui, yi gine naxa a sa a xa di fari, a xa di naxa faxa.

²⁰ A to na to, a naxa n ma di tongo n seeti ma, a fa a xa di faxaxi sa n tan fe ma. N nu xife, n mu nu na sese kolon.

²¹ Geesege n to keli n xa xipe fi n ma di ma, n naxa a to na di bara faxa. Kono n to a igbe fa a fanyi ra, n naxa a to n ma di mu a ra, n naxan barixi.»

²² Boore gine naxa woyenyi tongo, a a fala, «A mu na na ki xe. N ma di nan baloxi, i tan nan xa di faxaxi.» Gine singe naxa boore matandi a falafe ra, «I wule! N ma di xa mu faxaxi, n gbe nan baloxi.» E nu woyenma na ki ne mange ya xori.

²³ Na kui mange naxa yi masenyi ti e be, «Nde naxe, «N ma di nan baloxi, i gbe nan faxaxi.» Boore naxe, «I wule. N gbe nan baloxi, i gbe nan faxaxi.»»

²⁴ Na woyenyi dangi xanbi, mange naxa mixie yamari, «Wo fa santidegema ra n be ba.» E to fa na santidegema ra a xon ma,

²⁵ a naxa a fala e be, «Wo yi diyore baloxi ibolon a tagi, wo seeti nde so yi gine yi ra, wo boore seeti so na boore gine yi ra.»

²⁶ Na temui gine naxan xa di baloxi, na boje naxa a xaba a xa di xa fe xanunteya xafe ra, han a a fala mange be, «Yandi, n bara i maxandi n marigi, wo di baloxi so a yi ra, wo naxa yi di faxa.» Kono boore gine tan naxa a fala, «Yi di naxa lu n yi ra, a naxa lu i fan yi ra. Wo a ibolon!»

²⁷ Mange to na me, a naxa a masen, «Wo naxa diyore faxa. Wo xa yi di baloxi so na gine singe yi ra, a nga nan na ki.»

²⁸ Isirayila nama to mange xa kiiti me, e naxa gaaxu a ya ra, barima e nu bara a kolon Ala xaxili nan

na a boje ma mangeya raperefe ra tinxinyi kui.

4

Sulemani xa kuntigi xungbee

¹ Mange Sulemani nu Isirayila boxi birin yamarima.

² A xa kuntigi xungbee nan yi ki: Sadoki xa di Asaraya, naxan findi serexedube ra.

³ Sifa xa di Elixorefa nun Ahiya, naxee findi sebelitie ra. Axiludu xa di Yehosafati, naxan findi keedi ragate ra.

⁴ Yehoyada xa di Benaya, naxan findi soorie xa mange ra.

Sadoki nun Abiyatari, naxee findi serexedube ra.

⁵ Natan xa di Asariyahu, naxan findi gominae xa mange ra.

Natan xa di Sabadi, naxan findi mange xa serexedube ra.

⁶ Ahisari, naxan findi mange xa banxi walikee xunyi ra.

Abeda xa di Adonirami, naxan findi konyie xunyi ra.

⁷ Mange Sulemani nu bara gomina fu nun firin ti Isirayila boxi xun ma. Kike yo kike je kui, gomina keren nu fama baloe ra mange nun a xa denbaya be.

⁸ E xilie nan ya:

Xuru xa di, naxan nu gomina ra Eframi bonsoe xa geya boxi xun ma.

⁹ Dekeri xa di, naxan nu gomina ra Makasa, Saalabimi, Beti Semesi, Elon, nun Beti Hanan taae xun ma.

¹⁰ Xeseda xa di, naxan nu gomina ra Arubotu, Soko, nun Xeferi boxi xun ma.

¹¹ Abinadabo xa di, naxan nu gomina ra Doro boxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di gine Tafati doro.

¹² Axiludu xa di Bana, naxan nu gomina ra Taanaki, Megido, nun Beti Saan xun ma, dennaxe na Saratan seeti ma.

A tan nan nu gomina ra Yisireeli fan xun ma, kelife Beti Saan han Abeli Mexola, han Yokineyami xanbi ra.

- 13 Geberi xa di, naxan nu gomina ra Ramoti, Galadi bɔxi ma.
A tan nan nu gomina ra Manasi xa di Yayiri xa taae xun ma, Galadi bɔxi ma.
A tan nan nu gomina ra na bɔxi xun ma, kelife Aragobo han Basan, taa xungbe makantaxi tongo senni nu na dennaxe.
- 14 Ido xa di Axinadabo nan nu gomina ra Maxanayimi xun ma.
- 15 Aximaasi nan nu gomina ra Nafatali bɔxi xun ma, naxan mange Sulemani xa di gine Basamati dɔxo.
- 16 Xusayi xa di Bana nan nu gomina ra Aseri nun Beyaloti xun ma.
- 17 Paruwa xa di Yehosafati nan nu gomina ra Isakari bɔxi xun ma.
- 18 Ela xa di Simeyi nan nu gomina ra Bunyamin bɔxi xun ma.
- 19 Uri xa di Geberi nan nu gomina ra Galadi bɔxi xun ma, a Amorikae xa mange Sixon xa bɔxi, nun Basankae xa mange Ogo xa bɔxi.
Geberi keren nan nu na bɔxi birin gomina ra.
- 20 Yudayakae nun Isirayilakae nu wuya alo baa de ra meyenyi. E nu e degema, e nu e minma seewe kui.

5

Sulemani xa mang'eya (Yudaya Mang'ee II 2:1-16)

- 1 Mange Sulemani nu bɔxi birin yamarima, kelife Efirati xure ma, han Filisita bɔxi, han Misira naaninyi ra. Na mixi birin nu duuti fima mange Sulemani ma a xa simaya birin kui.
- 2 Mange Sulemani nun a xa mixie baloe findi yi nan na loxoere keren kui: farin fupni daaxi busali keme tongo saxan, jɔeraba busali keme firin tongo naani,
- 3 ninge bɔrogexi fu, ninge demadon daaxi moxoeren, xuruse lanma keme, bolee, xelie, burunyi sie, nun xoni bɔrogexie.
- 4 Mange Sulemani nan nu bɔxi birin yamarima naxee nu na Efirati

xure yirefanyi ma, kelife Tifisa han Gasa. Na bɔxi mang'ee nun e xa mixie nu sabatixi bɔresa nan kui.

5 Yudayakae nun Isirayilakae birin, kelife Dana han Beriseeba, nu sabatixi bɔresa nan kui e xa weni bilie nun e xa xore bilie tagi Sulemani xa mang'eya bun ma.

6 Soe goore wulu tongo naani nu na Sulemani yi ra, naxee nu a xa soori ragisee bendunma. Soe ragi mixi wulu fu nun firin nan nu na Sulemani yi ra.

7 Sulemani xa gomina fu nun firinyie nu fama baloe ra a be nun a xa mixie be. Kike yo kike gomina nde nu fama mange hayi birin na.

8 E nu fama mengi nun sexe ra soe birin be gooree kui.

9 Ala xaxilimaya, lonni, nun fahaamui gbegebe nan so Sulemani yi ra. E nu gbo alo baa de ra meyenyi.

10 Sulemani xa xaxilimaya nu dangi fugerakae nun Misirakae xa xaxilimaya birin na.

11 A xa xaxilimaya nu dangi mixi birin na, hali Etani Esiraka, Maxolo xa die Heman, Kalikoli, nun Darada. A xili naxa din bɔxi birin na naxee nu Isirayila rabilinyi.

12 A taali wulu saxan nan fala, a nun beeti wulu keren nun suuli.

13 A wuri gbegebe xa fe fala, a folofe Liban wuri xungbe ma naxan xili sediri, a sa hisopi sansi xunxuri li naxan bulama banxi xale ma. A subee, xonie, bubusee, nun yexee fan xa fe fala.

14 Dunija mang'ee nu luma mixie xee ra e xa fa mange Sulemani xa lonni nun xaxilimaya rame.

15 Tire mange Xirami naxa kuntigie xee mange Sulemani xon, barima a nu bara a me a a tan nan tixi mange ra a baba joxoe ra. Xirami nu bara Sulemani baba Dawuda xanu kabi a rakuya.

16 Sulemani naxa Xirami yaabi,

17 «I nu n baba Dawuda kolon, a mu no banxi tide a Marigi Alatala be gere xa fe ra, naxan nu na a yire birin han Alatala naxa a yaxuie sa a sanyi bun ma.

¹⁸ Yakɔsi Alatala bara a ragiri n xa lu bɔɓɛsa kui. Gere nun fe xɔnɛ bara ɲɔn.

¹⁹ Na kui n bara a ɲanige n xa banxi ti n Marigi Alatala bɛ alɔ a a yitaxi ki naxɛ n baba Dawuda bɛ. A naxa a masen a bɛ, <I xa di, n naxan dɔxɔma i xa kibanyi kui i ɲɔxɔɛ ra, na nan fama banxi tide n bɛ.>

²⁰ I naxan nabama, i xa yaamari fi Liban sɛdiri wuyaxie xa xaba n bɛ. N ma walikɛɛ kafuma nɛ i xa walikɛɛ ma. N e xa wali sare fima nɛ alɔ i wama a xɔn ki naxɛ. Mixi yo mu na naxan fata wuri xabade alɔ Sidɔnkɛ.»

²¹ Mangɛ Xirami to Sulemani xa wɔyɛnyi mɛ, a naxa sɛɛwa ki fanyi ra, a fa a fala, «Alatala tantu. A bara di xaxilima fi Dawuda ma naxan nɔma yi ɲama xungbe rapɛɛɛde.»

²² Xirami naxa Sulemani yaabi, a naxɛ, «N bara i xa masenyi mɛ. N i waxɔnfe birin nabama nɛ, sɛdiri wurie nun sipirɛ wurie xa fe ra.

²³ N ma walikɛɛ wurie ragoroma nɛ kelife Liban han baa dɛ ra. N e xirima e boore ra, alako n xa e rapɛɛ baa fari han i wama dɛnnaxɛ xɔn. Mɛnni n e rafulunma, i fa e xanin. N tan wama naxan xɔn na wali sare ra, i xa baloe fi n tan nun n ma mixie ma.»

²⁴ Mangɛ Xirami naxa sɛdiri wuri nun sipirɛ wuri birin so mangɛ Sulemani yi ra, a nu wama naxan xɔn.

²⁵ Nɛ yo ɲɛ, mangɛ Sulemani nu farin busali wulu tongo solomasaxan nun ture fifa mɔxɔɲɛn fima nɛ Xirami ma a xa banxi baloe xa fe ra.

²⁶ Alatala xaxilimaya fi nɛ Sulemani ma alɔ a a fala a bɛ ki naxɛ. Dɛfanyi naxa lu Xirami nun Sulemani tagi, e fa saate xiri e boore bɛ.

²⁷ Mangɛ Sulemani naxa Isirayilaka wulu tongo saxan yamari e xa wali a bɛ.

²⁸ Kike yo kike, a naxa mixi wulu fu rasiga Liban bɔxi ma, e xa wali kike keren mɛnni, e fa kike firin naba e xɔnyi. Adonirami nan nu na na fe xunyi ra.

²⁹ Mixi wulu tongo solofere nan nu kote maxaninma, mixi wulu tongo solomasaxan nan nu gɛmɛ masolima mangɛ Sulemani bɛ geyɛɛ kɔn na Liban.

³⁰ Sulemani xa gominae nu bara mixi wulu saxan kɛmɛ saxan sugandi naxɛɛ nu wali xun matoma a ra.

³¹ Mangɛ nu bara yaamari fi, a walikɛɛ xa gɛmɛ xungbe tofanyie masoli naxɛɛ findima Ala xa banxi sanbunyi ra.

³² Sulemani nun Xirami xa banxi-tie nun Gebalakɛ naxa gɛmɛɛ masoli.

Wurie nun gɛmɛɛ yailan na ki nɛ Ala xa banxi xa fe ra.

6

Alatala xa hɔɓmɔbanxi tife

¹ Nɛ kɛmɛ naani ɲɛ tongo solomasaxan to dangi kelife Isirayila mini Misira bɔxi ra tɛmɛi naxɛ, mangɛ Sulemani naxa Alatala xa hɔɓmɔbanxi ti fɔlɔ Siwi kike kui. Na ɲɛ findixi a xa mangɛya ɲɛ naani nde nan na Isirayila bɔxi xun ma.

² Sulemani Ala xa banxi ti yi maniye xasabi nan na: A kuye ɲɔngɔn ya tongo senni, a gboe ɲɔngɔn ya mɔxɔɲɛn, a ite ɲɔngɔn ya tongo saxan.

³ A yatagi buntunyi xa kuye nu lanxi ɲɔngɔn ya mɔxɔɲɛn nan ma, alɔ banxi xa kuye na ki naxɛ. A gboe fan findi ɲɔngɔn ya mɔxɔɲɛn nan na.

⁴ A wunderie nu yailanxi banxi xalɛ nan kui, wurie fan nu yailanxi e fari.

⁵ A naxa konkoe fatu hɔɓmɔbanxi xalɛ rabilinyi.

⁶ Konkoe singee xa gboe nu lanxi ɲɔngɔn ya suuli nan ma. Nee fari konkoe gbɛtɛɛ naxa dɔxɔ naxɛɛ xa gboe nu lanxi ɲɔngɔn ya senni ma. Nee fan fari konkoe gbɛtɛɛ naxa dɔxɔ naxɛɛ xa gboe nu lanxi ɲɔngɔn ya solofere ma. Hɔɓmɔbanxi xalɛ xa marabinye nu raxurunxi a fuge biri ra, alako konkoeɛ masa wurie mu soma banxi xalɛ kui ki naxɛ.

⁷ E to nu hōromōbanxi tima, e nu gemē rawalima naxee jan nu bara masoli geya yire e tongoxi dennaxe. Na ki walise yo xui mu nu mema hōromōbanxi yire, alō derema, bera, xa na mu a ra walise gbete naxan yailanxi wure ra.

⁸ Naade nde nu na banxi yirefanyi ma naxan minima konkoe yire ma. Tede same daaxi nde nu yailanxi banxi kui ma, naxan nu konkoe kui masotoma koore ra.

⁹ E to ge banxi tide, Sulemani naxa a raxunma sediri wurie ra.

¹⁰ Konkoe naxee nu tixi hōromōbanxi setie ma, e ite jōngon ya suuli. Na birin nu xirixi banxi ma sediri wurie ra.

¹¹ Alatala naxa a masen mange Sulemani be, a naxe,

¹² «N xa a fala i be yi banxi tife xa fe ra, xa i sa i jere n ma kira xon ma, xa i sa n ma seriyē rabatu, xa i sa n ma yaamarie suxu, n nan n ma laayidi rakamalima ne i be, n naxan fala i baba Dawuda be.

¹³ Na kui n luma ne n ma jama tagi, n mu i bejinma abadan.»

¹⁴ Sulemani naxa Ala xa hōromōbanxi ti, a wali rajon.

¹⁵ A naxa sediri wuri xebenyie mafatu banxi xalee ma a kui, kelife a xale fole ma han banxi xunyi ra. A naxa sipire wuri xebenyie mafatu banxi gbaata ma.

¹⁶ A naxa sediri wuri xebenyie mafatu konkoe jōngon ya mōxōnen daaxi ma banxi kui duxui ra, kelife a gbaata ma han fuge. Na nu findixi Yire Seniyenxi Fisamante nan na.

¹⁷ Banxi palaa dōnxōe naxan nu na na yatagi, nu kuya jōngon ya tongo naani. Na nu findixi Yire Seniyenxi nan na.

¹⁸ Sediri wuri xebenyie naxee nu fatuxi banxi xalee ma palaa ma, sansi bogie nun sansi fugee fan nu masolixi e ma. Na ki, gemē mu nu toma banxi kui ma fefe ma.

¹⁹ Sulemani naxa Yire Seniyenxi Fisamante yailan hōromōbanxi kui, Alatala xa saate kankira dōxōma dennaxe.

²⁰ Na yire kuya jōngon ya mōxōnen, a igbo jōngon ya mōxōnen, a ite jōngon ya mōxōnen. Xēema nu masoxi na konkoe xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan yailanxi sediri wuri ra.

²¹ Mange Sulemani naxa xēema maso na Yire Seniyenxi Fisamante xalee ma. A naxa yōlōnxōnyi xunxuri xēema daaxie gbaku naa sode de ra.

²² Ba na ra, a nu bara xēema maso na hōromōbanxi xalee birin ma, a nun serexebade ma naxan nu na naa.

²³ A naxa maleke firin misaali masoli wulai oliwi wuri ra. E ite jōngon ya fu.

²⁴ Maleke singe gabutenyi keren xa kuyē jōngon ya suuli, a gabutenyi firin nde fan xa kuyē jōngon ya suuli, naxan lanma nōngon fu ma kelife a koola ma han a yirefanyi ma.

²⁵ Boore maleke fan gbee lanxi jōngon ya fu nan ma. E firinyi nu yailanxi keja keren nan na.

²⁶ E firinyi ite jōngon ya fu.

²⁷ Sulemani naxa na malekee ti Yire Seniyenxi Fisamante tagi, alako malekee gabutenyie xa banxi xalee li, e fan xa e boore li banxi tagi.

²⁸ Sulemani naxa xēema maso na maleke firinyie birin ma.

²⁹ A naxa yaamari fi, a e xa malekee, tugi bilie, nun wuri fuge tofanyi misaalie masoli banxi xalee ma, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante nun Yire Seniyenxi kui.

³⁰ A naxa xēema maso banxi gbaata ma na yire firinyie kui.

³¹ A naxa hōromōbanxi xa naadee yailan wulai oliwi wuri ra. A e gbaku oliwi wuri xebenyie ra naxee xa marabinye mu nu banxi xalee gbe lima, fo dōxō naani.

³² Na naadee firinyie nu yailanxi wulai oliwi wuri nan na. Maleke, tugi bili, nun wuri fuge tofanyie misaalie nu masolixi na naadee ma. Xēema nu masoxi na naadee nun na misaalie ma

³³ A naxa na mooli raba naadee ma naxee nu na Yire Seniyenxi ma.

E yailanxi oliwi wuri ra, e gbakuxi wuri xebenyie ra naxee mu nu banxi xale xa marabinye lima fo dɔxo saxan.

³⁴ Naade firinyi gbete nu yailanxi sipire wuri ra.

³⁵ A naxa yaamari fi e xa malekee, tugie, nun sansi fuge tofanyi misaalie masoli e ma. Na dangi xanbi a naxa xεema maso naade nun na misaalie ma.

³⁶ A naxa buntunyi yailan geme masolixie ra, naxee nu dɔxoxi safe saxan na, a nun sediri wuri safe keren na.

³⁷ Alatala xa banxi dɔxo folo Siwi kike nan na, Sulemani xa mangeya ne naani nde.

³⁸ A naxa jon Bulu kike ra, kike solomasaxan nde, Sulemani xa mangeya ne fu nun keren nde. Na banxi birin ti ne solofere nan bun ma, a fa lu alo Ala nu wama a xon ma ki naxe.

7

Mange banxi tife

¹ Sulemani bu ne ne fu nun saxan a yete xa banxie tife ra.

² A banxi naxan singe ti a a xili sa ne «Liban fotonyi banxi.» A nu kuya jongon ya keme, a igbo jongon ya tongo suuli, a ite jongon ya tongo saxan. A xunyi wurie nu dɔxoxi kinki safe naani naxee xun, nee nu yailanxi sediri wuri nan na.

³ Na kinkie fari nu makotoxi sediri xebenyi tongo naani nun suuli nan na a safe ki ma, fu nun suuli safe keren.

⁴ Banxi seetie ma, wunderi safe saxan nu na e ma, e ya rafindixi e boore ma.

⁵ Naade saxan fan nu na wunderie ya tagi.

⁶ Buntunyi nu na naxan xa kuye jongon ya tongo suuli lima, a igboe jongon ya tongo saxan.

⁷ Banxi pala naxan fan nu yailanxi sediri wuri ra keli a gbata ma han fuge, nan nu findixi a xa kiiti sade ra.

⁸ A banxi gbete ti ne na xanbi ra a nu luma dennaxe. A a yailan alo

boore. Na xanbi ra, a naxa banxi gbete ti Firawuna xa di gine be a naxan dɔxo.

⁹ Nee birin ti geme masolixie nan na naxee xabaxi sera ra a kui nun a fari, kelife a bunyi ma han fuge.

¹⁰ Banxi sanbunyi dɔxo geme tofanyi xungbee nan na, naxee xabaxi jongon ya fu xa na mu a ra jongon ya solomasaxan ma.

¹¹ A fuge ra, sediri wuri nun geme tofanyie nu na naxee xabaxi a fanyi ra.

¹² Na tete xungbe nu yailanxi geme xabaxi safe saxan na, sediri wuri fan nu saxi na fari, alo Alatala xa banxi nun a gbutunyi.

¹³ Mange Sulemani naxa mixi nde fen Tire, naxan xili Xirami.

¹⁴ Kaape gine nde xa di nan nu a ra fatanfe Nafatali bonsɔe ra. Tireka nan nu a Baba ra, naxan nu wure gbeeli rawalima. A lonnixi, a xaxili fan, a fata wure gbeeli rawalide a mooli birin na. A siga ne mange Sulemani yire, a na wali mooli raba.

¹⁵ A kinki firin xabu wure gbeeli ra, naxee ite jongon ya fu nun solomasaxan, naxee xa radigilinyi lanxi jongon ya fu nun firin ma.

¹⁶ A xunyi firin xabu na kinki firinyie be, naxee ite jongon ya suuli.

¹⁷ A se raxunmase fu nun naani xabu na xunyi firinyie be, xunyi keren solofere.

¹⁸ A mangoe bogi maniyee yailan safe firin na na se raxunmase radɔxoxi firinyie ma.

¹⁹ A fuge maniyee masoli na kinki xunyi firinyie ma naxee nu na buntunyi ra. E ite jongon ya naani.

²⁰ A mangoe bogi maniyee keme firin masoli na kinki xunyi firinyie ma.

²¹ A na kinkie ti buntunyi ya tagi. Naxan nu na a yirefanyi ma, a xili naxa sa Yakin, naxan nu na a koola ma, na xili naxa sa Boosu.

²² Na kinkie konde ra, fugee nu masolixi mennie ma.

²³ A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yoxui ra. A de igboe jongon

ya fu, a ite jɔngɔn ya suuli, a xa radigilinyi jɔngɔn ya tongo saxan.

²⁴ Na ye sase de rabilinyi bunyi, ninge maniye nu masolixi a ma e radɔxɔxi e boore ra a rabilinyi birin ma. Ninge fu na jɔngɔn ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ninge yo, ye sase yo, na birin yailanxi kerenyi nan na.

²⁵ Na ye sase nu dɔxɔxi ninge maniye gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola biri, saxan ya rafindixi sogegorode biri, saxan ya rafindixi yirefanyi biri, saxan ya rafindixi sogetede biri. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu dɔxɔxi na ninge fari, e ya rafindixi tande ma.

²⁶ Na ye sase xa marabinye nu findixi suxu keren nan na. A de kiri masolixi maniye sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

²⁷ A naxa e sanbunyi fu yailan. E birin nu kuya jɔngɔn ya naani, e igbo jɔngɔn ya naani, a ite jɔngɔn ya saxan.

²⁸ E na sanbunye rafala ki naxe, wure ralenfetenxie nu na wure gbete naani tagi.

²⁹ Yetε misaalie, ninge misaalie, nun maleke misaalie nu yailanxi na wure ralenfetenxie ma, a nun pirinti gbete.

³⁰ Wure digilinxi naani nu na sanbunyi keren keren ma be a ti se ra, naxee nu xirixi e boore ra wure gbeeli firin na. Wure nde nu na na tuxui naanie ma ye sase bun ma. Na birin nu yailanxi temui kerenyi nan na.

³¹ Se digilinxi nde nu na ye sase nu dɔxɔxi naxan kui. Na ite jɔngɔn ya keren sanbunyi be, a igbo jɔngɔn ya keren nun a tagi. Se ndee nu masolixi na ma. Na wure ralenfetenxie mu nu digilinxi, e seeti naanie birin xa maniye nu lan.

³² Na wure digilinxi naani naxee nu na a ye maxanin se tuxui naanie ra, e ite jɔngɔn ya keren nun a tagi, firin nu xirixi e boore ra wure gbeeli ra.

³³ Na wure digilinxi maniye soori ragise sanyie ra. E birin nu yailanxi wure gbeeli ra temui kerenyi ra.

³⁴ Se nde nu na tuxui naanie birin na naxee nu senbe fima e ma.

³⁵ Se digilinxi nde nu na ye sase dɔxode kui. Na ite sanbunyi be jɔngɔn ya keren. Sanbunye fuge, a kilondee nun a wure ralenfetenxie birin nu yailanxi wure gbeeli nan na temui kerenyi ra.

³⁶ Maleke misaalie, yetε misaalie, nun tugi misaalie nu yailanxi na kebelae ma, nun se gbete.

³⁷ Ye maxanin se fu nu yailanxi ki kerenyi ra na ki ne wure gbeeli ra. E birin nu lan.

³⁸ Xirami ye sase fu yailan ne wure gbeeli ra, naxee nu dɔxɔxi na ye maxanin se fu fari. Ye litiri wulu keren keme senni jɔndɔn nu sama kankan kui. Ye sase nu igbo jɔngɔn ya naani.

³⁹ A naxa ye maxanin see dɔxo Alatala xa horomobanxi seetie ma, suuli koola biri, suuli yirefanyi biri. Na ye sase belebele naxan nu xili «Baa,» a naxa na dɔxo banxi yirefanyi ma, a makore a sogetede biri ra.

⁴⁰ Xurami naxa ye sase, te xube ko see nun tunde yailan.

Na kui, Xurami naxa ge mange Sulemani xa walie ra Ala xa horomobanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

⁴¹ kinki firinyie, e xunyi tofanxie, se raxunmase naxee e fari,

⁴² kooɔɔɔ bogi maniye keme naani gbakuxi e ra, kooɔɔɔ bogi maniye safe firin se raxunmase keren ma kinkie xunyi ra,

⁴³ sunbui maxanin se fu,

⁴⁴ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ninge fu nun firin misaali naxee na ye sase xungbe bun ma,

⁴⁵ tunde, pelie, paanie. Xurami se naxee birin yailan mange Sulemani be Alatala xa banxi xa fe ra, a e yailan wure gbeeli raxunuxi nan na.

⁴⁶ Mange nu na yoxui raxunu Yuruden mere yire ne, Sukoti nun Saratan tagi.

⁴⁷ Mang'ee Sulemani na birin yailan wure gbeeli nan na, naxan xa gboe xasabi mu nu noma kolonde.

⁴⁸ Sulemani se gbegbe yailan ne Ala xa banxi be, alo serexebade xema daaxi, teebili xema daaxi nde taami serexe sama dennaxe,

⁴⁹ lanpui doxo se xema daaxie naxee dexema Yire Seniyenxi kui seriye ki ma, a fuge misaalixie, lanpuie, te xube ko se xema daaxie,

⁵⁰ paanie, finee, pooti tofanyie, piletie, kolopooti xema fanyi daaxie, Ala xa horomobanxi xa naadee gbaku se xema daaxie, naxee nu na Yire Seniyenxi Fisamante sode de ra nun horomobanxi sode de ra.

⁵¹ Sulemani Alatala xa horomobanxi xa see yailan xema ra na ki ne. A to ge na ra, a naxa se birin naso Alatala xa horomobanxi xa naafuli ragatade kui, a baba Dawuda naxee fixi Ala ma.

8

Saate kankira doxo fe horomobanxi kui

(Yudaya Mang'ee II 5:2-6:11)

¹ Na temui, Sulemani naxa Isirayila forie, bonsoe xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelife Siyon, Dawuda xa taa.

² Isirayilaka birin naxa e malan mang'ee yire alako e xa kike solofere sali raba.

³ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁴ e a xanin a nun Ala xa Naralande Kiri banxi, a nun se seniyenxi naxee nu na a kui. Lewika serexedubee nan na wali raba.

⁵ Mang'ee Sulemani nun Isirayila pama naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegbe ba serexe ra, naxan konti mu nu noma kolonde.

⁶ Serexedubee naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxode Ala xa horomobanxi, Yire Seniyenxi Fisamante kui. E a doxo malekee gabutenyie bun ma.

⁷ Malekee gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁸ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee joee nu toma kafi pala ma yire seniyenxi kui, konoo e mu nu noma tode horomobanxi tande tan ma. Han to saate kankira na menni.

⁹ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxe firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire ne, Alatala saate xiri loxoe e nun Isirayilakae tagi, e mini temui Misira.

¹⁰ Serexedubee to mini Yire Seniyenxi kui, nuxui nde naxa goro Alatala xa banxi ma, a a rafe.

¹¹ Serexedubee mu no lude menni e xa e xa wali raba, barima na nuxui nu na naa, Alatala xa noxe nu bara lu banxi birin ma.

¹² Na kui, Sulemani naxa a fala, «Alatala a masen ne, a a sabatima nuxui foore nan kui.

¹³ Na kui n bara lingira ti i be, i sabatima dennaxe abadan.»

¹⁴ Mang'ee naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin be. E birin nu tixi.

¹⁵ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan woyen n baba Dawuda be a kere ra. A fe naxan birin masen a be, a na birin nakamalixi ne.

¹⁶ A naxe, «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsoe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama yarerati ra. Konoo n bara Darisalamu nan sugandi alako n xili xa lu naa. N man bara Dawuda sugandi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

¹⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boje kui, a fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra.

¹⁹ Konoo i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

²⁰ Alatala bara a xa masenyi raka-mali. N tan bara ti n baba Dawuda ꞑꞑꞑꞑ ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

²¹ N bara Alatala xa saate kankira dꞑꞑꞑ naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

²² Mange Sulemani naxa ti serexebade ya i pama birin ya xꞑri, a naxa a belexe itala koore ma, a fa a fala,

²³ «Isirayila Marigi Alatala, i maniyɛ mu na koore nun bꞑxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe nan na i xa konyie mabiri, naxee ꞑerema i ya tode ra e bꞑꞑe fiixe ra.

²⁴ Na na a ra, to lꞑꞑꞑ i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

²⁵ Yakꞑsi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bꞑnsꞑe fentɛn e ꞑere ki ma alo i a rabaxi ki naxe, e naxa n ma seriyɛ binya, mixi nde na e bꞑnsꞑe ya ma naxan fama lude Isirayila kibanyi kui abadan.»

²⁶ Yakꞑsi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan masen i xa konyi Dawuda be.»

²⁷ «Kꞑꞑꞑ Ala tan nꞑma sabatide dunija bendɛ fꞑꞑi fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

²⁸ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

²⁹ I xa i ꞑengi sa yi banxi xꞑn ma kꞑe nun yanyi ra, barima i xili matꞑꞑma be. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

³⁰ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelife koore ma i dꞑꞑꞑi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa diꞑe.»

³¹ «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa kali

nde ti serexebade yire yi banxi kui,

³² i xa na fe mato kelife koore ma, i xa kiiti sa nꞑndi ra alako fe kane nun tinxintꞑe birin xa e sare sꞑꞑ.»

³³ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa nꞑ e ra na xa fe ra, xa e bara tin gbilenfe ra i yire, e i xili matꞑꞑ, e i maxandi yi horꞑꞑbanxi kui,

³⁴ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen bꞑxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

³⁵ «Xa koore sa balan, tunde yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandi be, e i xili matꞑꞑ, e gbilen e xa yunubi fꞑꞑꞑ ra i e rayaagixi naxan ma,

³⁶ i xa na fe mato kelife koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriyɛ fanyi masen e be alako e xa na ꞑere ki kolon, i fa tunde ragoro i xa bꞑxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

³⁷ «Xa kaame sa sin yi bꞑxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kane, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

³⁸ xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa pama Isirayila a mawa i xꞑn, barima e bara a kolon e xa tꞑꞑe kelixi fe naxan ma, e fa e belexe itala yi banxi mabiri,

³⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa diꞑe, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin bꞑꞑe ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

⁴⁰ Na kui e fama gaaxude i ya ra, e ꞑere i xa kira xꞑn e xa simaya birin kui yi bꞑxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

⁴¹ «Xa xꞑꞑe nde sa fa kelife pamanɛ ma, naxan mu findi i xa pama Isirayila mixi nde ra,

⁴² a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

⁴³ i xa na fe mato kelife koore ma i i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunija, alo i xa pama Isirayila. E xa a kolon i tan

nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

⁴⁴ «Xa i xa pama sa mini a yaxuie gere de alo i a masen e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri ra n naxan tixi i xili ra,

⁴⁵ i xa na fe mato, i xa e xa dube xuxu, i xa kiiti tinxinxi sa e be.»

⁴⁶ «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i bope te e xili ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makorexi,

⁴⁷ xa e bara xaxili soto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, <Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe paaxi raba, muxu bara kobi,>

⁴⁸ xa e man e yete ragbilen i ma e bope fiixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi pamane ma konyiya kui yi boxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

⁴⁹ i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxinxi sa e be,

⁵⁰ i xa dipa i xa pama ma naxan yunubi rabaxi i ra. I xa e xa yunubie xafari e naxan nabaxi i ra. I xa hinne e ra e yaxuie ya xori, alako e yaxuie fan xa hinne e ra.

⁵¹ E findixi i xa pama nan na, i ke tongoe, i naxee ramini Misira boxi ra konyiya kui.»

⁵² «Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui,

⁵³ barima i tan nan muxu ba dunija bonsoe tagi muxu xa findi i ke tongoe ra, alo i a masen Isirayila be ki naxe i xa konyi Munsa saabui ra, a to muxu benbae ramini Misira boxi ra.»

⁵⁴ Mange Sulemani to ge na maxandi tide Alatala be, a naxa keli Alatala xa serexebade yire, a xinbi nu sinxi dennaxe a belaxee itexi koore ma.

⁵⁵ Na temui a naxa ti Isirayila pama ya xori, a duba e be a xui itexi ra. A naxe,

⁵⁶ «Tantui na Alatala be, naxan bara malabui fi a xa pama Isirayila ma, alo a a masen ki naxe. A masenyi naxee ti a xa konyi Annabi Munsa saabui ra, keren mu na a mu naxan nakamali.

⁵⁷ Won Marigi Alatala xa lu won seeti ma alo a raba won benbae be ki naxe. Ala naxa won naboloo, a naxa won nabepin.

⁵⁸ Ala xa won bope ya mafindi a ma, alako won xa won jere a xa kira xon ma, won xa a xa yaamari birin nabatu, won xa gbilen fee foxo ra a tonyi doxoxi naxee ra, won xa bira a xa seriye foxo ra a naxan so won benbae yi ra.

⁵⁹ Ala xa ratu n ma maxandi ma kee nun yanyi. Won Marigi Alatala xa n tan a xa konyi nun a xa pama Isirayila makanta fe paaxi ma loxe birin,

⁶⁰ alako dunija birin xa a kolon a Alatala nan na Ala ra. Ala gbete mu na.

⁶¹ Wo bope birin xa lu won Marigi Alatala nan be, alako won xa a xa yaamarie ratinme, won xa won jere a xa seriye ma alo wo darixi a ra ki naxe.»

⁶² Mange nun Isirayila pama birin naxa serexe ba Alatala be.

⁶³ Mange Sulemani naxa ninge wulu moxonen nun firin ba xanunteya serexe ra, a nun yexee wulu keme moxonen. Na dangi xanbi, Mange nun pama naxa Ala xa banxi rabi.

⁶⁴ Sulemani naxa tete yire raseniye serexe ra Alatala xa horomobanxi ya ra. A naxa serexe gan daaxie ba naa, a nun xanunteya serexee ture nun sansi xori ra, barima serexebade yoxui daaxi, Sulemani naxan yailan, na nu xurun na serexe birin be.

⁶⁵ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne won Marigi Alatala ya xori xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelife Xamata han Misira xure. E to ge na sali ra, e man

naxa sali xi solofere gbete bun ma, a findi xi fu nun naani ra.

⁶⁶ A xi fu nun suuli nde, mange naxa pama bepin e xa gbilen e xonyi. E naxa duba mange be, e fa gbilen e xonyi seewe kui, Alatala xa hinne xa fe ra a xa konyi Dawuda nun a xa pama Isirayila mabiri.

9

Ala xa masenyi Sulemani be (Yudaya Mangee II 7:11-22)

¹ Mange Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a yete xa banxi tide, a a waxonfe birin naba na xa fe ra,

² Alatala man naxa mini a ma alo a raba Gabayon ki naxe.

³ Alatala naxa a fala a be, «N bara i xui me, n bara i xa maxandi suxu. N bara tin yi banxi xa findi n gbe ra, i naxan tixi. N xili xa lu a ma abadan, n nan n pengi sama ne a xon ma.

⁴ Xa i sa i jere n ma kira xon ma boje tinxixi ra, alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

⁵ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a saataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mangeya mu bama i bonsoe yi ra.»

⁶ Konɔ xa wo wo kobe ratoma, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

⁷ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasanje, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui si birin fama ne yeledede Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

⁸ Na temui mixi ne dangima yi banxi ra, naxan bara xili fanyi soto, e de ixarama ne, e a fala, «Munfe ra Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe xun nakanaxi yi ki?»

⁹ E a yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxo ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete ra, e e batu, e tuubi e be. E yi toore sotoxi na nan ma.»

Mange Sulemani xa wali nde (Yudaya Mangee II 8:1-18)

¹⁰ Mange Sulemani nu bara Alatala xa banxi nun a yete xa banxi ti je moxonen bun ma.

¹¹ Tire mange Xirami to bara nu sediri nun sipire wurie, nun xema so Sulemani yi ra, a nu wama naxan xasabi xon, a naxa taa moxonen fi Xirami ma Galile boxi ma.

¹² Xirami to mini na taa matode, nee mu rafan a ma.

¹³ A naxa a fala Sulemani be, «N ngaxakerenyi, i taa mooli mundun fixi n ma yi ki?» Xirami naxa na taa xili sa «Taa fufafu.» Na xili nan na e xun ma han to.

¹⁴ Konɔ Xirami naxa xema kilo wulu naani rasanba mange Sulemani ma.

¹⁵ Mange Sulemani nu bara tekun wali rakeli banxie nun taae tife ra, alo Alatala xa banxi, mange Sulemani xa banxi, Milo taa, Darisalamu tete, Xasori taa, Megido taa, nun Geseri taa.

¹⁶ Firawuna, Misira mange, dusu ne Geseri taa xun na, a te so na ra, na Kanaankae birin faxa. Na dangi xanbi a na fi a xa di gine ma, naxan doxo mange Sulemani xon ma.

¹⁷ Mange Sulemani yi taa birin ti ne: Geseri taa, Beti Xoron Labe,

¹⁸ Baalati nun Tamari naxee nu na gbengberenyi ma,

¹⁹ nun taa gbete soori ragisee nun soee nu ragatama dennaxe. Sulemani nu bara banxi nun taa gbege ti Darisalamu, Liban boxi, nun a xa boxi birin ma, alo a nu wama a xon ma ki naxe.

²⁰ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu Isirayila boxi ma, konɔ e mu findi Isirayilakae ra.

²¹ E babae mu faxa Isirayila xa santidegema saabui ra Isirayilakae so temui. Na kui Sulemani na mixie findi ne konyie ra. Han to e na konyiya kui.

²² Konɔ Sulemani mu tin Isirayila di yo xa findi konyi ra. Isirayilakae nu findixi a xa soorie, sebelitie, soori xunye, nun soe ragi xunye nan na.

²³ Mangē Sulemani mixi keme suuli mixi tongo suuli nan ti xunyie ra konyie xun ma naxee nu a xa wali rabama.

²⁴ Sulemani Firawuna xa di gine tongo ne Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbetē kui, a naxan ti a be. Na temui fa a naxa Milo taa ti.

²⁵ Mangē Sulemani nu serexe gan daaxie nun xanunteya serexe bama sanya saxan je yo je serexebade fari, a naxan yailan Alatala be. A nu surayi bama serexe ra serexebade nde fari naxan nu na Alatala ya i. A Alatala xa hōromōbanxi rañon.

²⁶ Mangē Sulemani kunkuie yailan ne Esiyon Geberi, Elata fe ma, baa de ra naxan nu na Edon boxi ma.

²⁷ Mangē Xirami walike ndee so ne Sulemani yi ra, naxee nu bakima na kunkuie kui Sulemani xa walikee seeti ma. E nu kunkui wali kolon a fanyi ra.

²⁸ Na kunkuie siga ne Ofiri boxi ma xema kilo wulu fu nun naani tongode mangē Sulemani be.

10

*Seeba Mangē Gine fafe Mangē Sulemani xebude
(Yudaya Mangē II 9:1-12)*

¹ Seeba mangē gine to Sulemani xili gbe me Alatala xili xa fe ra, a naxa siga maxorinyi xōxōxee tide a ma.

² A naxa siga Darisalamu, a sanbase gbege xanin a xun ma jōxōmee fari alo labunde, xema, nun geme tofanyie. A naxa a xa maxorinyi birin ti Sulemani ma.

³ Mangē Sulemani naxa a xa maxorinyie birin yaabi, na birin naxa sooneya a be.

⁴ Seeba mangē gine to ge Sulemani xa lonni tode, a nun a xa banxie a naxee ti,

⁵ a xa donsee, a xa walikee nun e wali ki, e xa dugie, e ludee, na fe birin naxa a de ixara.

⁶ A naxa a fala mangē be, «N fe naxee birin mexi n ma boxi ma i xa masenyie nun i xa lonni xa fe ra, na birin findixi nōndi nan na.

⁷ Beenun n xa be to n yete ra, n mu la e xa masenyi ra. Kōno yakōsi n bara a kolon i xa lonni gbo dangife e naxan masenxi n be. I fe naxan birin tagi rabaxi n be nun i xa naafuli, na dangi i xili ra.

⁸ Nelexinyi na i xa mixie be, jelexinyi na i xa konyie be, barima e na i seeti ma temui birin i xa lonni ramefe ra.

⁹ Tantui na i Marigi Alatala be, naxan hinnexi i ra, a fa i dōxo Isirayila mangē kibanyi kui. I Marigi Ala na raba ne barima Isirayila rafan a ma abadan. A i findixi ne e xa mangē ra alako i xa e yamari tinxinyi nun nōndi ra.»

¹⁰ A naxa xema kilo wulu naani fi mangē ma, a nun labunde gbege, nun geme tofanyie. Kabi na temui, Seeba mangē gine labunde xasabi naxan fi mangē Sulemani ma na jōndon mu to Isirayila boxi ma sōñon.

¹¹ Xirami nun Sulemani xa walikee naxee fa xema ra kelifē Ofiri boxi ma, nee man naxa fa wuri nun geme tofanyie ra.

¹² Mangē naxa na wuri rawali Alatala xa hōromōbanxi sode de ra, a nun mangē xa banxi sode de ra. A man naxa na wuri rawali kōrae yailanfe ra beetibae be. Na wuri mōoli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹³ Mangē Sulemani naxa Seeba mangē gine waxōnse birin so a yi ra dangife a naxan nasanbaxi a ma. Na xanbi, a naxa gbilen a xa boxi ma, a tan nun a xa mixie.

*Mangē Sulemani xa naafuli
(Yudaya Mangē II 1:14-17, 9:13-28)*

¹⁴ Ne yo je Sulemani nu xema kilo wulu mōxōpen nun firin, kilo keme senni tongo naani nun naani sōtoma,

¹⁵ bafe a naxan soto yuleya duuti ra. A man nu xema nun gbeti sōtoma mangēe nun gominae ra Arabu boxi ma.

¹⁶ Mangē Sulemani naxa sōori makantase keme firin yailan xema

ra, kankan yailanxi xεema kilo solofere nan na.

¹⁷ A man naxa sɔɔri makantase xunxuri kemε saxan yailan xεema ra, kankan yailanxi xεema kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui naxan xili falama Liban Fɔton Banxi.

¹⁸ Mange naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa xεema fanyi maso a ma.

¹⁹ Santide senni nu na na kibanyi ma. A xanbi radigilixi, belexe sade firin nu na a sεεtie ma, yetε masolixi firin fan nu na a sεεtie ma.

²⁰ Yetε fu nun firin fan masolixi nu na santidee sεεtie ma, senni nu na yirefanyi ma, sennie nu na kɔɔla ma. Na kibanyi maniye mu nu na mangataa yo kui sinden.

²¹ Mange Sulemani xa pɔɔti birin nun Liban Fɔton Banxi xa pileti birin nu yailanxi xεema nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma, a tide mu gbo a bε.

²² Kunkuie nu na mange yi ra naxee nu sigama Tarasisi jε saxan yo jε saxan xεema, gbeti, sili jinyi, kule, nun xɔni tofanyie tongode. Xirami xa walikεε nu a malima na wali kui.

²³ Mange Sulemani xa bannaya nun a xa lɔnni naxa gbo ye dangi bɔxi mange birin na.

²⁴ Bɔxi mange birin nu wama Sulemani xa lɔnni ramefe Ala naxan saxi a xaxili ma.

²⁵ Nee birin nu mange sanbama gbeti, xεema, dugie, geresosee, labundεe, soe, nun sofalee ra jε yo jε.

²⁶ Sulemani naxa sɔɔri ragisee nun soe ragie malan. Sɔɔri ragisee wulu keren kemε naani, nun soe ragie wulu fu nun firin nan nu na mangataa Darisalamu nun taa makantaxi gbeteε.

²⁷ Mange naxa a niya gbeti xa wuya Darisalamu dangife gεme xɔri ra. Wuri fanyi fan naxan xili sɛdiri naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela bɔxi ma.

²⁸ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa bɔxi nan ma. Mange xa

yulεε nu sigama e tongode.

²⁹ E sɔɔri ragisee sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi. E na mɔɔli sara Xiti nun Arami mangεε fan bε.

11

Sulemani gbilenfe Alatala fɔxɔ ra

¹ Mange Sulemani naxa gine gbege dɔxɔ naxee mu findixi Isirayilakae ra, alɔ Firawuna xa di gine, Mowaba gineε, Amoni gineε, Edon gineε, Sidon gineε, nun Xiti gineε.

² Alatala nu bara a fala Isirayilakae bε na sie xa fe ra, «Wo naxa siga e xɔnyi, e fan naxa fa wo xɔnyi. Xa na mu, e wo bɔjεε ya rafindima ne e xa alae mabiri.» Kɔnɔ Sulemani tan bira na mixie nan fɔxɔ ra, gineε maxanufe ra.

³ A mange di gineε kemε solofere nan dɔxɔ, a konyi gineε kemε saxan fan tongo. Na gineε naxa a bɔjεε mafindi.

⁴ A to fori, na gineε nu bara a bɔjεε birin mafindi ala gbeteε ma, a mu bira a Marigi Alatala fɔxɔ ra alɔ a baba Dawuda.

⁵ Mange Sulemani nu Sidonkae xa ala Asiteroti nun Amonikae xa ala Mɔlɔkɔ fan batuma.

⁶ Mange Sulemani naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a mu a xui rakamali Alatala bε alɔ a baba Dawuda.

⁷ Na kui Sulemani naxa sεrεxεbade yailan Mowaba xa ala Kemosi bε, a nun Amonikae xa ala Mɔlɔkɔ bε geya fari, naxan nu na Darisalamu ya ra.

⁸ A nu na mɔɔli rabama a xa gineε birin bε, naxee nu fatanxi si gbeteε ra, naxee nu surayi nun sεrεxεε bama e xa alae bε.

⁹ Alatala naxa xɔnɔ mange Sulemani ma, barima a nu bara a kobe so Isirayila Marigi Alatala ra, naxan mini a ma sanya firin.

¹⁰ Alatala nu bara tɔnyi dɔxɔ ala gbeteε batufe ra, kɔnɔ Sulemani mu Alatala xa yaamari suxu.

11 Na kui Alatala naxa a fala Sulemani be, «I to bara na mooli raba, i mu bira n ma yaamarie foxo ra n naxee birin masen i be, i n ma saate kana, n i xa mangeya bama ne i yi ra, n fa a so i xa konyi nde yi ra.

12 Kono i baba Dawuda xa fe ra, n mu na rabama i xa simaya kui, n mangeya bama ne i xa di xeme yi ra.

13 N mu mangeya birin bama a yi ra, n bomsae keren nan luma i xa di be n ma konyi Dawuda xa fe ra, nun Darisalamu xa fe ra n naxan sugandixi.»

14 Alatala naxa Sulemani gerefa nde ramini, naxan nu xili Hadada. Edon mange xa di nan nu a ra.

15 Dawuda Edon boxi gere temui naxe, a xa soori mange Yowaba nu bara te naa Isirayila soorie furee ragatade. Na temui a man naxa Edon xeme birin faxa.

16 Yowaba nun a xa soorie naxa lu naa kike senni, han e ge xeme birin faxade

17 Hadada nun a baba xa konyi Edonka ndee nu bara e gi, e siga Misira. Na raba Hadada dimedi temui ne.

18 E to keli Madiyan, e naxa siga Paran. E naxa mixie tongo menni, e fa siga Misira Firawuna yire. Misira mange naxa banxi so a yi ra, a a noxo sa a xa donse fe xon ma, a boxi fan fi a ma.

19 Hadada naxa rafa Firawuna ma, han a a xa mange gine xunya fi a ma gine ra.

20 Mange gine Tapenesi xunya naxa di xeme bari a be, naxan nu xili Genubati. Tapenesi na de ba Firawuna xonyi ne, a fa lu menni Firawuna xa die ya ma.

21 Hadada to a me a Dawuda nun a xa soori mange Yowaba bara faxa, a naxa a fala Firawuna be, a xa dije a ma a xa gbilen a xonyi.

22 Firawuna naxa a yaabi, «Munfe ra i wama gbilenfe i xonyi? I waxonfe birin na be.» A naxa a yaabi, «I nondi, kono dije n xa gbilen.»

23 Ala naxa gerefa gbete ramini mange Sulemani be, naxan findixi

Eliyada xa di Reson na, naxan nu bara a gi kelife Soba mange Hadadeseri xonyi,

24 Dawuda nu na e gerefe temui naxe. Reson xa soorie nan malan a fe ma, e fa lu Damasi, e mangeya soto menni.

25 Reson nun Hadada findi Sulemani yaxuie nan na a xa simaya birin kui. Arami mange Reson nu Isirayila nama xonxi.

26 Nebati xa di Yerobowami nu kelixi Sereda ne Efirami boxi ma. A nga naxa findi kaape gine nde ra, naxan xili Seruya. A nu walima mange Sulemani xa mixie ya ma, kono mange xa fe mu nu rafa a ma.

27 Na rakeli yi fe nan ma: Mange Sulemani nu na Milo tife, a nun a baba xa taa tete yire nde.

28 Yerobowami to findi gbangbalanyi fanyi nan na, Sulemani naxa a findi teku wali xunyi ra Yusufu bomsae xun ma.

29 Loxoe nde Yerobowami naxa mini Darisalamu, a Annabi Ahiya Siloka li kira xon ma e doro. Donma xungbe neene nu ragoroxi namijonme ma.

30 Annabi Ahiya naxa a xa donma neene iboo xuntun fu nun firin na,

31 a fa a fala Yerobowami be, «Xuntun fu tongo, barima Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi n be, <N fama ne mangeya bade Sulemani yi ra, n fa bomsae fu sa i tan xa yaamari bun ma.

32 N bomsae keren luma ne Sulemani bun ma n ma konyi Dawuda xa fe ra nun Darisalamu xa fe ra, n taa naxan sugandixi Isirayila bomsae ya ma.

33 N na rabama ne barima e bara e kobe so n na, e Sidon xa ala Asiteroti, nun Mowaba xa ala Kemosi, nun Amoni xa ala Moloکو batu. E mu e perema n ma kira xon ma, e mu n ma yaamarie ratinmema alo Sulemani baba Dawuda a raba ne ki naxe.

34 N mu mangeya birin bama Sulemani yi ra, a xa lu mangeya kui a xa simaya birin na n ma konyi sugandixi Dawuda xa fe ra, naxan

bara n ma yaamarie nun n waxonfe rabatu.

³⁵ Kono n mang'eya bama ne Dawuda xa di Sulemani yi ra, n bonsoe fu fi i ma.

³⁶ Nbonsoe keren nan luma a xa di yi ra, alako n ma konyi Dawuda foxi xa lu Darisalamu abadan, n dennaxe sugandixi n xili xa fe ra.

³⁷ N i tongoma ne, n i findi mange ra Isirayila xun na. I luma i waxonde ne.

³⁸ Xa i sa i tuli mati n na, xa i sa i jere n ma kira xon, xa i sa wali n be, i n ma yaamarie ratinme, i n ma seriye rabatu, alo n ma konyi Dawuda a raba ki naxe, n luma ne i seeti ma temui birin, n i bonsoe rasabatima ne, alo n naxan nabaxi n ma konyi mange Dawuda be, n Isirayila fima ne i ma.

³⁹ N mange Dawuda bonsoe rayaagima ne, kono kude xa mu a ra.»

⁴⁰ Mange Sulemani naxa wa Yerobowami faxafe. Na nan a niya, Yerobowami naxa a gi, a sa a xunyi taxu Sisaki ra Misira mange. A naxa lu menni han mange Sulemani naxa faxa.

⁴¹ Sulemani xa taruxui donxoe, a fole nun a raponyi, a sebexi Sulemani xa taruxui kui.

⁴² Sulemani xa mang'eya naxa bu je tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

⁴³ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae seeti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa lu a joxoe ra.

12

Robowami nun Yerobowami (Yudaya Mang'ee II 10:1-15)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa, e xa a ti mange ra.

² Nebati xa di Yerobowami naxa na fe me Misira, a to a gi Sulemani ma a siga dennaxe.

³ Mixi ndee naxa a xili a xa fa Isirayila boxi ma. Yerobowami nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a be,

⁴ «I baba muxu suxu ne alo konyie. Yakosi tan, i xa nde ba muxu xa kote ra i baba naxan saxi muxu fari. Na kui muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Nama naxa siga.

⁶ Mange Robowami naxa marasi fen forie ra, naxee nu na a baba Sulemani fe ma a xa simaya kui, a fa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n nan n ma jama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama jama be, xa i tin e waxonfe ra, xa i woyen fanyi fala e be, e luma ne i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kono Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanma booree maxorin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxa e maxorin, «Wo marasi mundun fima n ma n na n ma jama yaabima naxan na, jama naxan n mayandima n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan saxi e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi jama yaabi yi ki, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan saxi e fari. I xa a fala e be, «N belexe sole lanmadi xungbo n baba tagi be.

¹¹ Yakosi, n baba xa kote xoxoxo a naxan doxo wo ma, n tan na xun masama ne. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun jama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mange Robowami naxa e yaabi a xoxoxoe ra, a mu forie xa marasi tongo.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N na n baba xa kote xoxoxoe xun ma sama ne a naxan doxo wo ma. N baba wo bonbo luxusinyie nan na, kono n tan fama wo bonbode talie nan na.»

15 Na kui, mange mu tin a tuli matide pama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami be Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

16 Isirayilakae to a kolon mange mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi,

«Munse na won nun Dawuda bɔnsɔɛ tagi?»

Ke mu na muxu be Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xɔnyi.

Yakɔsi Dawuda, i xa mɛɛni i xa banxi ma i yete ra.»

Na kui, Isirayila birin naxa gbilen e xɔnyi.

17 Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya taae kui, nee naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

18 Na dangi xanbi, mange Robowami naxa Adorami xee, naxan pɛngi nu saxi tekɔ wali xɔn ma, kɔnɔ Isirayilakae naxa a magɔnɔ han a faxa. Mange Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa sɔɔri ragise kui.

19 Isirayila Dawuda xabile matandi na ki ne. Han to e mu lanxi.

20 Isirayilaka birin to a me a Yerobowami bara fa, e naxa e malan, e a xili, e a findi mange ra Isirayila birin xun ma. Yudaya nan keren sa Dawuda bɔnsɔɛ de ra.

21 Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bɔnsɔɛ sɔɔrie malan, geresoe fanyi wulu keme tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangeya bun ma.

22 Kɔnɔ Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya be,

23 «A fala Sulemani xa di Robowami be, Yudaya mange, a nun Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin bɔxi ma,

24 Alatala xa masenyi nan yi ki: «Wo naxa te de sigafe ra won ngaxakerenyie gerede. Wo birin xa gbilen wo xɔnyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.» E naxa Alatala xa masenyi rabatu, e naxa gbilen, e mu siga Yerobowami gerede sɔnɔn.

25 Yerobowami naxa Sikemi taa ti Eframi geyae yire, a sabati naa. Na dangi xanbi, a man naxa siga, a Peniyeli ti.

26 Yerobowami naxa a fala a bɔɔe ma, «Temunde yi pama fama gbilende, e lu Dawuda bɔnsɔɛ xa yaamari bun ma,

27 xa e luma te ra serexee bade Alatala xa banxi kui Darisalamu. Yi pama bɔɔe ya fama ne rafindide e marigi Robowami Yudaya mange ma, e n tan faxa, e fa gbilen Yudaya mange Robowami ma.»

28 A to ge marasi fende, mange naxa ninge misaali firin yailan xee ma ra, a fa a fala pama be, «Wo xa sigɛ Darisalamu mu lanma sɔnɔn. Isirayila, wo xa alae nan yi ki naxee wo ramini Misira bɔxi ma.»

29 A naxa keren ti Beteli, a keren ti Dana.

30 Na nan findixi yunubi ra e be. Nama nu luma siga ra na kuyee batude Beteli, xa na mu a ra Dana.

31 Yerobowami naxa salidee ti yire itexi, a fa mixie ti serexedube ra naxee mu findi Lewi die ra.

32 Yerobowami naxa sali nde raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ra, alɔ sali naxan mɔɔli nu rabama Yudaya. A yete yati naxa serexee ba na kuye ninge daaxie be, a naxee yailan Beteli. A naxa serexedubee dɔxɔ Beteli na salide yiree, a naxee ti geyae kɔn.

33 A naxa serexe ba na salide kui, a naxan yailan Beteli. A na raba kike solomasaxan nde xi fu nun suuli nde ne. A nu bara na kike sugandi a yete kan waxɔnki ra. A naxa sali xungbe raba Isirayilakae be, a surayi gan serexe ra Beteli serexebade fari.

13

Namipɔnme xa masenyi Yerobowami be

1 Alatala xa xee ra nde naxa fa Beteli kelifɛ Yudaya bɔxi ma. Yerobowami nu tixi serexebade fari, a na surayi ganfe serexe ra.

2 Alatala xa xee ra naxa a xui ite serexebade a xɔɔxɔ ra a Alatala xa masenyi fala a xui itexi ra. A naxe,

«Serexebade, serexebade! Alatala xa masenyi nan ya: «Di xeme nde barima ne mange Dawuda bonsoc ya ma, a xili Yosiya. A i xa serexedubee findi serexe ra i fari, naxee surayi bama serexe ra salide geyae fari. Mixi xorie nan yati ganma i fari!»»

³ Na loxoe a naxa tonxuma fi e ma, a naxa a fala e be, «Tonxuma nan ya alako wo xa a kolon a n tan Alatala xui yati nan falaxi wo be. Yi serexebade fama ne ibode, a xube ibogonma boxi ma.»

⁴ Mange Yerobowami to Ala xa xera xa masenyi me, a naxan fala a xui itexi ra Beteli serexebade xa fe ra, a naxa a belexe itala na serexebade fari, a fa a fala, «Na xeme suxu.» A to na raba, a belexe naxa xoroxo a ra, a mu no a ramaxade sonon.

⁵ Na serexebade naxa iboo keren na, a xube naxa ibogon boxi ma, alo Alatala xa xera a fala ki naxe.

⁶ Na kui mange naxa a fala Ala xa xera be, «I Marigi Alatala maxandi n be, alako n belexe xa yalan.» Ala xa xera naxa Ala maxandi a be, Yerobowami belexe naxa yalan alo a singe.

⁷ Mange naxa a fala Ala xa xera be, «Fa n xonyi i xa i malabu, n bupande fima i ma.»

⁸ Ala xa xera naxa mange yaabi, «Hali i naafuli gbegbe fima n ma, n mu soma i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma be,

⁹ barima Alatala n yamarixi yi nan na, «I naxa sese don, i naxa sese min na yire. I xa gbilen i xonyi kira gbete ra.»»

¹⁰ A naxa gbilen kira gbete ra, a mu gbilen kira ra a fa naxan xon ma a singe.

¹¹ Namiponme xemoxi nde nu na Beteli taa kui. A xa di nde naxa na fe ya maxaran a be, Ala xa xera naxan birin naba Beteli na loxoe, nun a woyenyi naxee fala mange be. A xa di to ge na fe birin masende a be,

¹² a naxa a tan nun a xunxae maxarin, «A gbilen kira mundun na?» A xa die nu bara a kolon na

xera gbilen kira naxan na. E to na fala e baba be,

¹³ a naxa a fala e be, «Wo fa n ma sofale ra.» E to a yailan, a naxa te a fari,

¹⁴ a bira Ala xa xera foxo ra, han a sa a li wuri nde bun ma.

A naxa a fala a be, «Ala xa xera na i tan nan na naxan keli Yudaya?» A naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra.»

¹⁵ Namiponme xemoxi naxa a fala a be, «Won xa gbilen n xonyi, won xa won dege.»

¹⁶ Ala xa xera naxa a yaabi, «N mu noma gbilende, n mu noma sode i xonyi. N mu sese donma, n mu sese minma yi yire,

¹⁷ barima Alatala a masenxi ne n be, «I naxa sese don, i naxa sese min, i naxa gbilen kira ra i fa fama faxi naxan xon ma.»»

¹⁸ Xemoxi naxa a fala a be, «N tan fan findixi namiponme nan na alo i tan. Maleke nde nan goroxi n ma, a Ala xa masenyi ti n be, a falafe ra, «Na mixi ragbilen i xonyi, a xa a dege, a xa a min.»» A nu wule nan falafe a be.

¹⁹ Na kui Ala xa xera naxa gbilen, e naxa e dege, e naxa e min.

²⁰ E nu doxoxi teebili ra temui naxe, Ala xa masenyi naxa goro na namiponme xemoxi ma,

²¹ a naxa a xui ite Ala xa xera be naxan keli Yudaya boxi ma. A naxa a fala a be, «Ala xa masenyi nan ya: «I to i Marigi Alatala xa yaamari matandi, i mu a xui suxu,

²² a falafe ra i naxa sese don, i naxa sese min be, i fure mu ragatama i benbae xa gaburi yire.»»

²³ Ala xa namiponme to ge a degede, na xemoxi naxa fa a xa sofale ra alako boore xa siga.

²⁴ A to siga, a xa biyaasi kui yete nde naxa dutun a ma kira xon ma, a a faxa. A fure naxa sa kira xon ma, a xa sofale nun na yete naxa ti a fe ma.

²⁵ Dangi mixie naxa a fure to kira de ra, yete tixi a fe ma. E to Beteli li, namiponme xemoxi nu na dennaxe, e naxa na fe fala mixie be.

²⁶ Namijnɔnmɛ xɛmɔxi naxan Ala xa xɛera ragbilen a xɔnyi a to na fe mɛ, a naxa a fala, «Na Ala xa xɛera nan a ra, naxan Alatala xa yaamari matandixi. Alatala bara a niya yetɛ xa a ibɔɔ, a xa a faxa, alɔ a masenxi a bɛ ki naxɛ.»

²⁷ Na tɛmui a naxa a fala a xa die bɛ, «Wo fa n ma sofale ra.» E naxa na raba.

²⁸ A to siga, a naxa Ala xa xɛera fure to kira xɔn ma, yetɛ nun sofale tixi a fɛ ma. Yetɛ mu fure donxi, a mu sofale ibɔɔxi.

²⁹ Namijnɔnmɛ xɛmɔxi naxa Ala xa xɛera fure tongo, a a sa a xa sofale fari, a gbilen a ra. Namijnɔnmɛ xɛmɔxi naxa a raso taa kui, a a kasange, a a xa jɔn fe raba.

³⁰ A to a fure sa gaburi kui, a naxa a fala, «N ngaxakerenyi, i nu tɔɔɔ.»

³¹ Na to ba a ra, xɛmɔxi naxa a fala a xa die bɛ, «N na faxa, wo xa n sa yi gaburi kui Ala xa xɛera fure saxi dennaxɛ. Wo xa n xɔrie sa a xɔrie fɛ ma.»

³² A naxan fala Alatala xili ra Beteli nun yi sɛrɛxɛbade naxee na geyae ma Samari bɔxi ma, a fama nɛ kamalide.»

³³ Na fee to dangi, Yerobowami mu gbilen a xa fe jaaxie fɔxɔ ra. A mixi mɔɔli birin ti sɛrɛxɛdubɛ ra na salidee kui geyae fari, naxee na tin na ra.

³⁴ Na nan findi Yerobowami bɔnsɔɛ xa yunubi ra. Ala e sɔntɔ nɛ, a e fa e ralɔɛ duniɔa ma.

14

Yerobowami xa mangɛya rapɔnyi

¹ Na tɛmui Yerobowami xa di Abiya naxa fura.

² Yerobowami naxa a fala a xa gine bɛ, «I xa i maxiri kɛɔa nde ra, alako mixi naxa a kolon a Yerobowami xa gine nan i ra. I siga Silo Annabi Abiya xɔn ma, naxan a fala n bɛ, a n findima nɛ yi bɔxi mangɛ ra.»

³ I xa taami fu, se jɔxunmɛ ndee, nun kumi nde xanin a xɔn. A a falama nɛ i bɛ, fe naxan fama won ma di lide.»

⁴ Yerobowami xa gine naxa a raba na ki, a naxa siga Silo, a sa so Ahiya xɔnyi. Ahiya nu bara fori, a ya mu nu se igbɛma sɔnɔn.

⁵ Alatala nu bara a fala Ahiya bɛ, «Yerobowami xa gine nan fafe yi ki, a faxi i maxɔrinde a xa di xa fe ma, barima na mu yalanxi. I xa n ma masenyi ti a bɛ. A fama gundo ki nan ma, alako mixi mu a kolonma ki naxɛ Yerobowami xa gine na a ra.»

⁶ Ahiya to a sanyi xui mɛ a bara makɔrɛ naade ra, a naxa a fala a bɛ, «So, Yerobowami xa gine. I faxi a gundo ki ma munfe ra? Masenyi xɔrɔxɔɛ nan yi ra i bɛ.»

⁷ Siga, i sa a fala Yerobowami bɛ, Isirayila Marigi Alatala naxɛ, «N bara i xa fe ite jama tagi, n bara i ti mangɛ ra n ma jama Isirayila xun ma,»

⁸ n bara mangɛya ba Dawuda bɔnsɔɛ yi ra, n a fi i tan ma. Kɔnɔ i mu luxi alɔ n ma konyi Dawuda, naxan n ma seriye rabatu, a bira n fɔxɔ ra a bɔjɛ birin na n waxɔnfe rabade.

⁹ I wali ki jaaxu dangi mixi birin na. I bara n naxɔnɔ i xa kuyee batufe ra, naxee yailanxi wure raxunuxi ra. I bara i kobe raso n na.

¹⁰ Na nan a toxi, n gbaloe ragoroma i tan Yerobowami bɔnsɔɛ, i xa konyie, nun i xa mixi xɔrɛyaxie ma. E birin sɔntɔma nɛ. N fe jaaxi bama nɛ wo tagi, alɔ gine banxi makɔma ki naxɛ.

¹¹ Yerobowami bɔnsɔɛ naxan na faxa taa kui, baree nan na fure donma. Naxan na faxa wula i, xɔnie nan na donma.» Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Ahiya man naxa a fala na gine bɛ, «Yakɔsi i xa gbilen i xɔnyi. I nɛfɛ i sanyi ti taa kui, wo xa di faxama nɛ.»

¹³ Isirayilakae birin a jɔn fe raba, e a ragata gaburi kui. A keren nan sama gaburi kui Yerobowami xa denbaya ya ma, barima a keren nan fe fanyi rabaxi Isirayila Marigi Alatala bɛ Yerobowami xa mixie tagi.

14 A gbe mu luxi sɔnɔn Alatala xa fa mangɛ dɔxɔ Isirayila xun ma Yerobowami jɔxɔɛ ra.

15 Alatala xa xɔnɛ sinma nɛ Isirayila ma, alɔ foye xungbe sinma kalee ma xure dɛ ra ki naxɛ. A Isirayila talama nɛ yi bɔxi fanyi ma, a naxan fi a benbae ma, a fa e rayensen yɛ xure kiri ma, barima e bara kuyee yailan.

16 A Isirayila sama nɛ a yaxuie bɛlɛxɛ i yunubi xa fe ra, Isirayila naxan naba Yerobowami fɔxi ra.»

17 Yerobowami xa gine naxa siga. A to so Tirisa, a bara makɔrɛ naade ra a xɔnyi, a xa di naxa faxa.

18 E naxa a ragata, Isirayila birin fa a jɔn fe raba, alɔ Alatala a masen ki naxɛ a xa konyi Annabi Ahiya bɛ.

19 Yerobowami xa taruxui dɔnxɔɛ na Isirayila mangɛ xa taruxui kui. A xa gereɛ nun a xa mangɛya xa fe birin sebɛxi a kui.

20 Yerobowami mangɛya raba nɛ jɛ mɔxɔpɛn nun firin. Na tɛmui a naxa faxa, a xa di xɛmɛ Nadabo naxa ti mangɛ ra a jɔxɔɛ ra.

21 Sulemani xa di Robowami findi Yudaya mangɛ ra tɛmui naxɛ, a xa simaya nu na jɛ tongo naani nun keren. A jɛ fu nun solofere mangɛya nan naba Darisalamu, Alatala taa naxan sugandi a xili xa fe ra Isirayila bɔnsɔɛ birin tagi. A nga Amonika nu xili nɛ Naama.

22 Yudayakae fan naxa Alatala raxɔnɔ e xa yunubie ra, e benbae mu nu darixi naxee mɔɔli ra.

23 E fan naxa sɛrɛxɛbadee yailan yire itexi birin fari wurie fe ma, e fa gɛmɛ masolixie nun Aseri wuri masolixie ti naa.

24 Langoeɛ fan nu na naa. E nu fe jaaxie rabama na sali mɔɔli kui, alɔ sie, Ala naxee keri na bɔxi ma, nee nu a rabama ki naxɛ beenun Isirayilakae xa sabati naa.

25 Na bara a niya Robowami xa mangɛya jɛ suuli nde ra, Misira mangɛ Sisaki xa Darisalamu gere.

26 A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mangɛ xa banxi kui. A naxa wure

lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xɛɛma ra.

27 Mangɛ Robowami naxa e jɔxɔɛ yailan yɔxui ra, a e taxu sɔɔri mangɛ ra naxee mangɛ xa banxi naadɛ makantama.

28 Mangɛ nu sigama Ala xa banxi kui tɛmui naxɛ, sɔɔrie nu na wure lefae rawalima. Mangɛ na gbilen, e man fa na wure lefae ragbilen sɔɔri banxi kui.

29 Robowami xa taruxui dɔnxɔɛ sebɛxi Yudaya mangɛ xa taruxui nan kui.

30 Tɛmui birin, Robowami nun Yerobowami nu luma e boore gere ra.

31 Robowami to laaxira, e naxa a ragata a benbae sɛɛti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a jɔxɔɛ ra. A nga Amonika nu xili nɛ Naama.

15

Abiyami findife Yudaya mangɛ ra (Yudaya Mangɛ II 13:1-22)

1 Yerobowami xa mangɛya jɛ fu nun solomasaxan nde ra, Nebati xa di Abiyami naxa ti mangɛ ra Yudaya.

2 A xa mangɛya bu nɛ jɛ saxan Darisalamu. A nga nu xili nɛ Maaka, Abisaalon xa di.

3 A fan naxa bira yunubi fee fɔxɔ ra, a baba nu naxee rabama. A bɔjɛ birin mu nu na a Marigi Alatala bɛ, alɔ a benba Dawuda gbe nu na ki naxɛ.

4 Kɔnɔ Alatala naxa a ti mangɛ ra Darisalamu a baba Dawuda xa fe ra,

5 barima Dawuda nu bara Alatala waxɔnfe raba, a bira a xa seriye fɔxɔ ra a xa dunijɛigiri birin kui, fo Uri Xitika xa fe.

6 Robowami nun Yerobowami nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

7 Abiyami xa taruxui dɔnxɔɛ sebɛxi Yudaya mangɛ xa taruxui kui. Abiyami nun Yerobowami nu e boore gerema tɛmui birin.

8 A naxa laaxira, e a ragata a benbae sɛɛti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti mangɛ ra a jɔxɔɛ ra.

Asa findife Yudaya mangē ra
(*Yudaya Mangēe II 14:1-2, 15:16-16:6,11-14*)

⁹ Isirayila mangē Yerobowami xa mangēya ꝑe mōxōꝑen nde ra, Asa naxa ti mangē ra Yudaya.

¹⁰ A ꝑe tongo naani nun keren nan naba mangēya kui Darisalamu. A nga nu xili nē Maaka, Abisaalon xa di.

¹¹ Asa naxa Ala waxōnfe raba alo a benba Dawuda a raba ki naxē.

¹² A naxa kuye fe kana, a babae naxee fōlo, a langoee kerī na sērexebedee xun ma.

¹³ A naxa mangē ginē binye ba a nga Maaka ma, barima a nu Asera kuye batuma. A naxa na kuye rā-bira, a a gan, a a xube woli Sediron xure kui.

¹⁴ Hali Asa bōꝑe birin to nu na Alatala nan bē a xa simaya birin kui, a mu gē kuye sērexebedee birin kanade yire itexie Yudaya bōxi ma.

¹⁵ Asa naxa xēema, gbeti, nun se fanyie raso Alatala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee ba Alatala bē.

¹⁶ Asa nun Isirayila mangē Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

¹⁷ Isirayila mangē Baasa naxa te Yudaya gere xili ma. A naxa Rama taa ti, alako a xa kira ibolon Yudaya mangē Asa ya ra.

¹⁸ Asa naxa gbeti nun xēema tongo Alatala xa banxi nun mangē xa banxi kui, a a so xēerae yi ra, a e xēe Damasi taa, Arami mangē Ben Hadada yire yi masenyi ra:

¹⁹ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxē. Sanbase nan ya, xēema nun gbeti. Saate kana naxan na i nun Isirayila mangē Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

²⁰ Ben Hadada naxa tin mangē Asa xa masenyi ra. A naxa a xa sōꝛi xunyie xēe Isirayila taae suxude. E naxa Iyono, Dana, Abeli Beti Maaka, Kinereti, nun Nafatali bōxi suxu.

²¹ Baasa to na fe mē, a naxa Rama tife wali rati, a lu Tirisa taa kui.

²² Na wali to ti, mangē Asa naxa Yudayakae birin xili, e xa fa tekugemēe nun wurie tongode Baasa nu naxēe rawalima Rama. E naxa na birin xanin, e a rawali Geba nun Misipa tife ra.

²³ Asa xa taruxui dōnꝑōe, a xa geree xa fe, a xa taa tife xa fe, nun a xa fe birin sēbexi Yudaya nun Isirayila mangēe xa taruxui kui. Asa to fori, fure nde naxa a sanyie suxu.

²⁴ Asa naxa laaxira. E naxa a ragata gaburi kui a benba Dawuda xa taa a benbae fē ma. A xa di Yehosafati naxa ti mangē ra a ꝑōxōe ra.

Nadabo findife Isirayila mangē ra

²⁵ Yerobowami xa di Nadabo naxa ti Isirayila mangē ra Yudaya mangē Asa xa mangēya ꝑe firin nde ra. Nadabo naxa mangēya xanin ꝑe firin Isirayila bōxi ma.

²⁶ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a a ꝑere a baba xa kira xōn ma, naxan a niya Isirayila xa yunubi raba.

²⁷ Ahiya xa di Baasa, fatanfe Isakari bōnsōe ra, naxa yanfanteya maxiri a xun ma. Baasa naxa a fāxa Gibetōn, a tan Nadabo nun Isirayilakae nu na Filisitakae gerefe temui naxē.

²⁸ Baasa a fāxa Yudaya mangē Asa xa mangēya ꝑe saxan nde nē, a ti Isirayila mangē ra a ꝑōxōe ra.

²⁹ A to findi mangē ra, a naxa Yerobowami bōnsōe birin fāxa. A mu keren lu, a e birin sōntō nē, alo Alatala nu bara a masen ki naxē Annabi Ahiya saabui ra, naxan nu na Silo.

³⁰ A fāxa Yerobowami xa yunubi nan ma fe ra, naxan a niya Isirayila fan xa e kobe raso e Marigi Alatala ra.

³¹ Nadabo xa taruxui dōnꝑōe nun a fe naxan birin naba, na sēbexi Isirayila mangēe xa taruxui kui.

³² Asa nun Isirayila mangē Baasa nu e boore gerema e xa simaya birin kui.

Baasa findife Isirayila mangē ra

³³ Yudaya mange Asa xa mangeya je saxan nde ra, Ahiya xa di Baasa naxa ti Isirayila mange ra Tirisa. A bu ne mangeya kui je moxoɓen nun naani.

³⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira Yerobowami xa kira foxo ra, naxan a niya Isirayila fan xa yunubi raba.

16

Baasa xa mangeya

¹ Alatala naxa yi masenyi ragoro Xanani xa di Yehu ma Baasa be:

² «N bara i tongo dunija bende fupi fari, n i findi n ma pama xa mange ra. Kono i tan bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, i n ma Isirayila pama ti yunubi rabafe ra, naxan bara n naxono a paaxi ra.

³ Na kui n i tan Baasa bama ne mange ra, alo gine a xa banxi kui makoma ki naxe. N i bonsoe luma ne, alo n Nebati xa di Yerobowami bonsoe luxi ki naxe.

⁴ Baasa bonsoe naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, xonie nan na donma.»

⁵ Baasa xa taruxui donxoɓe nun a xa gere ki fanyi, birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

⁶ Baasa naxa laaxira, a naxa ragata Tirisa. A xa di Ela naxa ti mange ra a joxoe ra.

⁷ Alatala a xa masenyi ti ne Baasa nun a bonsoe be, Xanani xa di Annabi Yehu saabui ra. Na masenyi ti a xa fe paaxie nan ma fe ra, naxee mu rafanxi Alatala ma. A nu bara maniya Yerobowami bonsoe ra, a naxan sonto.

Ela findife Isirayila mange ra

⁸ Asa xa mangeya je moxoɓen nun senni nde ra, Baasa xa di Ela naxa ti Isirayila mange ra. A xa mangeya bu ne je firin.

⁹ Simiri, a xa soori mange nde, naxan nu findixi a xa soori ragisee seeti keren xunyi ra, naxa yanfanteya xiri a xun. Loxoe nde Ela nu na Tirisa a siisife Arisa xonyi, naxan findi na mange xa banxi kante ra.

¹⁰ Simiri naxa so naa, a a faxa. Yudaya mange Asa xa mangeya je moxoɓen nun solofere nde ra, Simiri naxa ti Isirayila mange ra Ela joxoe ra.

¹¹ A to findi mange ra, a naxa doxo kibanyi, a Baasa bonsoe birin faxa ne. A mu na xa mixi yo lu, na boore nde ba, na joxoe ba.

¹² Simiri Baasa bonsoe birin sonto ne, alo Alatala a masen ki naxe Baasa xili ma Annabi Yehu saabui ra.

¹³ Baasa nun a xa di Ela faxa e xa yunubi fufafue nan ma fe ra, e Isirayila Marigi Alatala raxonoxi naxee ra.

¹⁴ Ela xa taruxui donxoɓe birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

Simiri findife Isirayila mange ra

¹⁵ Yudaya mange Asa xa mangeya je moxoɓen nun solofere nde ra, Simiri naxa mangeya raba xi solofere bun ma Tirisa. Isirayila pama nu na Gibeton Filisitakae gere.

¹⁶ Nama to a me, a Simiri bara mange yanfa, a a faxa, e naxa soori xunyi Omiri ti Isirayila mange ra keren na.

¹⁷ Na temui Omiri nun Isirayila soorie naxa keli Gibeton, e sa Tirisa rabilin.

¹⁸ Simiri to a to, taa birin nabilinxi, a naxa so mange banxi kui, a na gan a yete xun ma.

¹⁹ A faxa a xa yunubie nan ma fe ra, naxee nu bara Alatala raxono. A nu bara bira Yerobowami xa kira foxo ra, a a niya Isirayila pama fan xa yunubi raba.

²⁰ Simiri xa taruxui donxoɓe nun a xa yanfanteya sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

Omiri findife Isirayila mange ra

²¹ Na temui Isirayila pama seeti nu wama Ginati xa di Tibini tife mange ra, boore seeti nu wama Omiri nan xon.

²² Nama seeti naxan nu na Omiri foxo ra, nee naxa no Ginati xa di Tibini xa pama ra. E naxa Tibini faxa, e Omiri ti mange ra.

²³ Yudaya mange Asa xa mangeya ñe tongo saxan nun keren nde ra, Omiri naxa findi Isirayila mange ra, a bu na kui ñe fu nun firin. A to ge ñe senni rabade Tirisa,

²⁴ a naxa Samari geya sara Semeri ma gbeti kilo tongo solofere ra. A naxa taa ti naa fari, a na taa xili sa Samari, barima na geya kanyi nu xili ne Semeri.

²⁵ Omiri nu fe ñaaxie rabama, naxee mu rafan Alatala ma. A xa fe ñaaxie nu dangi Isirayila mange singee gbee ra.

²⁶ A Nebati xa di Yerobowami foxi birin naba ne, a a niya Isirayila nama fan xa e Marigi Alatala raxoñe e xa fe fufafue ra.

²⁷ Omiri xa taruxui, nun a xa gere ki fanyi, na birin sebexi Isirayila mangee xa taruxui kui.

²⁸ Omiri naxa laaxira, a ragata a benbae seeti ma Samari. A xa di Akabu naxa ti mange ra a ñoxoe ra.

Akabu findife Isirayila mange ra

²⁹ Yudaya mange Asa xa mangeya ñe tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Omiri xa di naxa findi Isirayila mange ra. A bu ne mangeya kui Isirayila xun ma Samari ñe moxoñen nun firin.

³⁰ Akabu naxa fe ñaaxie raba, naxee mu rafan Alatala ma, dangi mange singee ra.

³¹ Bafe Nebati xa di Yerobowami xa yunubi ra, a naxa Sidon mange Etibaali xa di Yesabela fan tongo gine ra, a fa na xa kuye Bali batu, a a xinbi sin na bun ma.

³² A naxa serexebade yailan Bali kuye be Bali xa banxi kui, naxan nu tixi Samari.

³³ Akabu naxa Aseri wuri masolixie fan yailan, naxee nu xili Asera. Akabu naxa Alatala raxoñe na fe moolie ra, dangife Isirayila mange singee ra.

³⁴ A xa waxati, Xiyeli Betelika naxa gbilen Yeriko taa ti ra. A naa ti folo a xa di singe Abirami sare nan na, a wali rapon naadee tife nan ma a xa di Segubu sare ra, alo Alatala

nu bara a masen ki naxe Nunu xa di Annabi Yosuwe saabui ra.

17

Annabi Eliya

¹ Eliya Tisibeka, naxan findi Galadi boxi mixi nde ra naxa a fala mange Akabu be, «N xa a fala i be Isirayila Marigi Alatala xili ra, n naxan nabatuma, toofare tune nun xini yo mu fama, fo n Ala maxandi.»

² Alatala yi nan masen Annabi Eliya be,

³ a naxe, «Keli be, i xa siga sogetede biri ra, i sa i noxon Keriti xure yire.

⁴ I xure ye nan minma, n donse rasanbama ne i ma xaxae saabui ra.»

⁵ A naxa siga, a a raba alo Alatala a fala a be ki naxe, a sa sabati Keriti xure yire Yuruden sogetede biri.

⁶ Xaxae nu fama taami nun sube ra a xon ma geesege nun nunmare. A nu xure ye nan minma.

⁷ Konon temui nde to dangi, na xure naxa xori, barima tune mu nu fama na boxi ma na waxati.

⁸ Na temui Alatala naxa a masen a be, a naxe,

⁹ «Keli, i xa siga Sarepeta naxan na Sidon boxi ma. I xa lu naa. N bara yaamari fi kaape gine nde ma, a xa i balo.»

¹⁰ A naxa keli, a siga Sarepeta. A to so na taa kui, a naxa kaape gine nde to, a yege matongofe. A naxa na gine xili, a a fala a be, «Yandi, n ki ye ra n xa a min.»

¹¹ Gine to nu sigafe ye foxo ra a be, a man naxa a xili, a a fala a be, «Yandi, i xa fa taami xuntunyi fan na n be.»

¹² Gine naxa a yaabi, «N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, taami yo mu na n yi ra, fo farin pooti ya keren, a nun ture dondoronti kundi kui. N na yege di matongofe na nan ma, n xa sa na yailan n tan nun n ma di be. Muxu na ge na donde, muxu fama faxade ne.»

¹³ Eliya naxa a fala a be, «Hali i mu gaaxu, sa a raba alo n a falaxi i be ki naxe. Konon i naxan nabama, i

xa n ma taami nan singe yailan, i fa a ra. Na dangi xanbi, i xa i gbe nun i xa di gbe yailan.

¹⁴ Isirayila Marigi Alatala a masen ne, <Farin mu jɔnma pɔɔti kui, ture mu jɔnma kundi kui, beenun Alatala tune rafama bɔxi ma temui naxe.>»

¹⁵ Na kui gine naxa siga, a a raba alo Alatala a yamarixi ki naxe Annabi Eliya saabui ra. Na waxati bun ma baloe nu na a tan, a xa di, nun Annabi Eliya yi.

¹⁶ Farin mu nu jɔnma pɔɔti kui, ture mu nu jɔnma kundi kui alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁷ Na fee to dangi, na kaape gine xa di naxa fura. Na fure senbe naxa gbo, han a jengi naxa jɔn a fate i.

¹⁸ Gine naxa a fala Annabi Eliya be, «Munse na won tagi, i tan Ala xa mixi? I faxi ne n xonyi i xa fa n natu n ma yunubie ra, i man xa n ma di faxes?»

¹⁹ Eliya naxa a yaabi, «I xa di so n yi ra.» A naxa dimedi tongo a nga yi ra, a a xanin a xa konkoe kui naxan nu na banxi kui koore kon na. A to a sa sade ma,

²⁰ a naxa Alatala maxandi a be, a naxe, «N Marigi Alatala, i wama n yatigi kaape gine tɔɔrofe yi ki ne, a xa di xa faxes?»

²¹ A naxa a yete itala dimedi fate fari sanya saxan, a Alatala maxandima a falafe ra, «N Marigi Alatala, n bara i maxandi, i xa yi di jengi ragbilen a fate i.»

²² Alatala naxa Annabi Eliya xa maxandi suxu, dimedi jengi naxa gbilen a fate i.

²³ Eliya naxa a tongo, a goro a ra a nga xon, a a fala a be, «I xa di mato, a kisixi.»

²⁴ Gine naxa a fala Eliya be, «Yakosi n bara a kolon a Ala xa mixi nan i ra, naxan Alatala xa masenyi tinxinxi masenma.»

18

Annabi Eliya nun Mange Akabu

¹ Temui xon to kuya, Alatala naxa a masen Annabi Eliya be a je saxan nde ra, a naxe, «Siga Akabu yire, n tune rafama ne bɔxi ma fa.»

² Eliya naxa siga Akabu yire.

³ Kaame nu bara senbe soto Samari bɔxi ma. Akabu naxa Abadiyasi xili, naxan nu walima mange banxi kui. A nu gaaxuma Alatala ya ra ki fanyi ra.

⁴ Yesabela nu Alatala xa namijonmɛ faxama temui naxe, Abadiyasi namijonmɛ keme tongo ne, a sa e noxon mixi tongo suuli suuli ma fonme firin kui, a e balo ye nun taami ra.

⁵ Akabu naxa a fala Abadiyasi be, a naxe, «I xa bɔxi birin isa mere fende won ma soee nun won ma sofalee noma pooge sɔtɔde dennaxe, alako e naxa faxes.»

⁶ Akabu nun Abadiyasi naxa bɔxi itaxun e bore ma, e xa a isa. Akabu naxa siga kira nde xon, Abadiyasi naxa siga kira gbete xon.

⁷ Abadiyasi naxa naralan Annabi Eliya ra kira xon. Abadiyasi to a to, a naxa a felen a bun ma, a a fala a be, «N marigi Eliya, i tan yati nan a ra?»

⁸ Eliya naxa a yaabi, «Iyo, n tan nan a ra. Sa a fala i xa mange be, i bara Annabi Eliya to.»

⁹ Abadiyasi naxa a fala, «N haake mundun nabaxi i ra naxan a niyama i xa yi mɔoli raba n na? Yi findima faxes nan na n be Akabu mabiri.

¹⁰ N xa a fala i be i Marigi Alatala xili ra, jamanɛ nun bɔxi yo mu na, n ma mange mu i fenxi dennaxe. Mennikae na a fala i mu na, Akabu e rakalima xa e mu i toxi.

¹¹ Yakosi i naxe, «Sa a fala mange be i bara Annabi Eliya to.»

¹² Konɔ n na keli i xun ma ya, Alatala Xaxili Seniyenxi fama i xaninde yire nde. Na kui, n na ge xɛera ibade Akabu be, a lima muxu mu i toma be sonon, a fa n faxes na ma. N tan bara gaaxu Alatala ya ra kabi n dimedi temui.

¹³ N marigi, e mu a falaxi i be, n naxan naba Yesabela nu Alatala xa namijonmɛ faxama temui naxe?

N Alatala xa namijonme keme nan noxun fonme kui tongo suuli suuli ma. N nu fa e balo taami nun ye ra.

¹⁴ Kono yakosi, xa i n xee n ma mange xon ma, n xa a fala a be n bara Annabi Eliya to, a n faxama ne!»

¹⁵ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N bara n kali n Marigi Alatala ra, to n nan n yete masenma ne Akabu be.»

¹⁶ Abadiyasi naxa siga Akabu yire, a fa dentege sa a be. Akabu naxa siga Eliya foxo ra.

¹⁷ A to sa Eliya to, Akabu naxa a fala a be, «I tan nan Isirayila ya isoxi yi ki?»

¹⁸ Annabi Eliya naxa a yaabi, «N tan xa mu Isirayila ya isoxi. I tan nun i baba bonsae nan Isirayila ya isoxi, barima wo bara Alatala xa yaamarie rabolo, i bira Bali kuye foxo ra.

¹⁹ Yakosi, i xa Isirayila pama birin malan Karemele geya ma, a nun wo xa Bali kuye xa namijonme keme naani tongo suulie, a nun Asera kuye xa namijonme keme naanie, i xa gine Yesabela naxee rabaloma.»

²⁰ Akabu naxa mixie xee Isirayilakae xilide. A naxa na namijonmee malan Karemele geya fari.

²¹ Na temui Eliya naxa a maso pama birin na, a fa yi masenyi ti e be, «Wo tan luma filankafujna kui han mun temui? Xa Alatala nan Ala ra, wo bira a foxo ra. Xa Bali nan Ala ra, wo bira a tan Bali foxo ra.» Nama mu a yaabi.

²² Annabi Eliya man naxa a fala e be, «N keren nan be Alatala xa namijonme ra. Bali xa namijonmee mixi keme naani tongo suuli na be.

²³ Wo xa tuura firin so muxu yi ra. Bali namijonmee xa e gbe sugandi, e xa a ibolon, e a sa yege fari, kono te mu doxoma a ra. N tan fan xa tuura boore ibolon, n a sa yege gbete fari, n fan mu te doxoma a ra.

²⁴ Muxu na ge na rabade, Bali namijonmee xa wo marigi ala maxandi. N tan fan xa Alatala maxandi. Ala naxan na te ragoro

serexe ma, na nan findima pama birin Marigi Ala ra.» Nama birin naxa tin na fe ra.

²⁵ Eliya naxa a fala Bali xa namijonmee be, «Wo tuura keren sugandi, wo singe xa a ibolon, barima wo tan nan gbo. Wo wo marigi ala maxandi, kono wo naxa te sa.»

²⁶ E naxa tuura keren tongo, e a ibolon, e a sa yege fari, e fa Bali maxandi folo. Keli geesege ma, han yanyi tagi, e a falama, «Bali, muxu yaabi.» Kono yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me. E naxa tungan tungan folo e xa serexebade ya i.

²⁷ Yanyi tagi to a li, Annabi Eliya naxa yo e ma, a falafe ra, «Wo wo xui ite de, barima a to findixi ala ra, fee wuya a yi. Temunde a na biyaasi kui, xa na mu a ra a na xife. Wo xa a raxunu.»

²⁸ E man naxa e xui ite senbe ra. E naxa e fate maxaba santidegemae nun tanbee ra, han e wuli mini.

²⁹ Yanyi to dangi, e naxa Bali kuye maxandi a namijonme daaxi han nunmare serexe ba temui. Kono yaabi yo mu fa, xui nde yo mu me, tonxuma nde yo mu to.

³⁰ Na temui Annabi Eliya naxa a fala pama be, a naxe, «Wo wo maso n na.» Nama to na raba, Eliya naxa Alatala xa serexebade yailan, naxan nu bara kana menni temui dangixi.

³¹ Eliya naxa geme fu nun firin tongo, naxan lanxi Yaxuba xa die konti ma, Alatala a masen naxan be, «I xili falama ne Isirayila.»

³² A naxa serexebade yailan na geme fu nun firinyi ra Alatala xili ra. A naxa fole ge na serexebade rabilinyi, ye konbo ya naani noma naxan nafede.

³³ A naxa yege sa na fari, a tuura ibolon, a na sa na yege fari.

³⁴ A to ge na ra, a naxa mixie yamari, «Wo yi feje naani rafe ye ra, wo a ifili yi yege nun yi serexe ma.» E to ge na rabade, a man naxa a fala e be, «Wo man xa a raba.» E to a raba a firin nde, Eliya man naxa

a fala, «Wo man xa ye sa.» E naxa a raba a saxan nde.

³⁵ Ye nu soli serexebade ra, fole fa rafe ye ra.

³⁶ Nunmare serexe ba temui, Annabi Eliya naxa a maso serexebade ra, a a fala, «Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Alatala, birin xa a kolon to a i tan nan na Ala ra Isirayila. Birin xa a kolon a n tan nan na i xa konyi ra, naxan yi fe birin nabaxi i xui ma!

³⁷ Alatala, i xa n ma maxandi suxu. Yandi, i xa a suxu, alako yi nama xa a kolon a i tan Alatala nan na Ala ra, naxan noma e boje ragbilende i ma.»

³⁸ Na kui Alatala naxa te ragoro, a serexe gan, a yege gan, hali gemee nun boxi gan ne. Ye naxan nu fole kui, a birin naxa xara feo.

³⁹ Nama to na to, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e fa a fala, «Alatala nan Ala ra! Alatala nan Ala ra!»

⁴⁰ Annabi Eliya naxa a fala e be, «Wo Bali xa namiponmee suxu. A keren naxa a gi.» Nama naxa e suxu, Eliya naxa e xanin Kison xure yire, a e birin kon naxaba.

⁴¹ Na temui Eliya naxa a fala Akabu be, «Siga i xonyi. I xa i dege, i xa i min, barima na xui i naxan mexi yi ki na fama tune nan na.»

⁴² Akabu naxa te a xonyi a degede nun a minde, kon Annabi Eliya tan naxa te Karemele geya fari, a fa a felen boxi ma, a yatagi fa lu a sanyie tagi.

⁴³ A naxa a fala a xa konyi be, «Te yire itexi, i xa baa mabiri mato.» Konyi to te naa, a naxa baa mato, a mu sese gbete to. Eliya naxa a ragbilen na yire itexi sanya solofere baa matode.

⁴⁴ A sanya solofere nde, konyi naxa a fala, «Nuxui di nan tefe baa xun ma. A nun belexe monde lan.» Eliya naxa a fala a be, «Siga, i xa sa a fala Akabu be, a xa baki a xa soori ragise kui, a xa goro geya fari mafuren mafuren alako a naxa biri boora. Tune na fafe!»

⁴⁵ Nuxuie naxa koore birin iforo, foye naxa keli, tune belebele naxa

sin boxi ma. Akabu naxa te a xa soori ragise kui, a siga Yisireeli.

⁴⁶ Alatala naxa senbe fi Eliya ma, a fa a gi a sanyi ra, a dangi Akabu ya ra han Yisireeli sode de ra.

19

Annabi Eliya gaaxufe

¹ Akabu naxa sa dentege sa Yesabela be, Eliya naxan birin nabaxi, a a xa namiponmee faxaxi santidegema ra ki naxe.

² Yesabela naxa xera xee Eliya ma, a a fala a be, «Xa n lu mu i faxa beenun tina yi waxati alo i n ma namiponmee faxa ki naxe, alae xa n danka.»

³ Annabi Eliya to na me, a naxa a gi a xa a nii ratanga. A naxa so Beriseeba Yudaya boxi ma, a naxa a xa konyi lu menni.

⁴ A tan naxa siga gbengberenyi ma a fejen keren jere raba, a doro wuri nde bun ma, a Ala maxandi faxe ra. A naxe, «Alatala, n ma toore bara dangi a i. N nii tongo, barima n mu fisa n benbae be.»

⁵ Na temui a naxa a sa, a xi na wuri bun ma. Maleke nde naxa goro a ma, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege.»

⁶ Taami pinxi nu na menni geme furee fari, a nun ye feje. A naxa a dege, a ye min, a man naxa a sa.

⁷ Ala xa maleke naxa fa a ma a firin nde, a din a ra, a a fala a be, «Keli i xa i dege, barima biyaasi xonkuye na i ya ra.»

⁸ A naxa keli, a a dege, a ye min. A senbe naxan soto na donsee ra, na naxa a niya a xa no a jerede xi tongo naani, ke tongo naani bun ma, han a Ala xa Xorebe geya li.

⁹ Menni a naxa ke radangi fonme nde kui. Na temui a naxa yi masenyi me: «I na munse rabafe be Eliya?»

¹⁰ A naxa a yaabi. «N bara n yete fi i tan Alatala Senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namiponmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

11 Alatala naxa a masen a be, «Mini tande Alatala ya i, i keli fonme kui.» A to mini, Alatala naxa dangi a ya i. Foye xungbe senbema nde naxa a xun sa geya ma, a gemee ibooma, a fanyee ibutuxunma, konon Alatala mu nu na na foye kui. Na temui boxi fan naxa seren, konon Alatala mu nu na na boxi serenyi kui.

12 Na dangi xanbi, te fan naxa mini, konon Alatala mu nu na na te xora.

Na to ba a ra, xui joxunme nde naxa mini doyi doyi ra.

13 Annabi Eliya to na me, a naxa a yatagi makoto a xa donma ra, a naxa mini fonme kui, a ti fonme de ra. A mu bu, xui nde naxa mini a ma, a naxe, «I na munse rabafe be Eliya?»

14 A naxa a yaabi, «N bara n yete fi i tan Alatala senbema ma. Isirayilakae bara i xa saate rabolo, e bara i xa serexebadee kana, e bara i xa namijonmee faxa santidegema ra. N keren nan fa luxi, e na katafe n fan faxade.»

15 Alatala naxa a masen a be, «I xa gbilen gbengberenyi kira xon ma sigafe ra Damasi. I na so naa, i xa ture seniyenxi sa Xasayeli xunyi a masenfe ra, a xa findi Arami mange ra.

16 I xa ture seniyenxi sa Nimisi xa di Yehu fan ma, a xa findi Isirayila mange ra. Na dangi xanbi i xa ture sa Elise xunyi, Safati xa di, Abeli Mexolaka xa mamadi, a tan xa findi namijonme ra i joxoe ra.

17 Naxan na tanga Xasayeli xa santidegema ma, Yehu a faxama ne. Xa naxan tanga Yehu xa santidegema ma, Elise a faxama ne.

18 Konon n mixi wulu solofere luma ne Isirayila, naxee mu suyidixi Bali kuye be, e de mu a sunbuxi.»

19 Eliya naxa keli menni, a sa Safati xa di Elise li, a na boxi buxafe. Ninge moxonen nun naani nan nu perefe a ya ra, a nu firinyi nan nawalife e xanbi ra. Eliya naxa dangi a fe ma, a naxa a xa donma woli a ma.

20 Elise naxa a xa ningee rabolo, a a gi Eliya foxo ra, a a fala a be, «Yandi, i xa dije n xa sa n pungu nga nun n baba ma. Na temui n birama ne i foxo ra.» Eliya naxa a fala a be, «Gbilen i xa wali ra. I munse mexi n na?»

21 A to a makuya Eliya ra, a naxa ninge firin tongo, a e ba serexe ra. A naxa wurie findi yege ra e nu maxirixi naxee ra, a sube jin pama be. Na dangi xanbi, a naxa bira Annabi Eliya foxo ra, a findi a xa batula ra.

20

Arami mange Samari taa gerefe

1 Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan. Mange tongo saxan nun firin nan nu e ya ma, soe nun soori ragisee nu na e yi ra. E naxa Samari rabilin, e fa gere ti e be.

2 Na kui Ben Hadada naxa xerae xee Isirayila mange Akabu xon.

3 A naxa a fala a be, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.»

4 Isirayila mange naxa a yaabi, «Mange, n bara findi i xa konyi ra, n bara n harige birin fi i ma.»

5 Na dangi xanbi mange naxa xera gbetee xee a falafe ra, «Mange Ben Hadada naxe, «A lanma i xa i xa gbeti, i xa xema, i xa gine tofanyie, nun i xa die birin findi n gbe ra.

6 Tina yi waxati, n mixie xema ne i xonyi, e xa sa i xa banxi kui mato, a nun i xa mixie xa banxie, e xa se birin tongo naxan tide gbo i be.»

7 Isirayila mange naxa taa kuntigie xili, a a fala e be, «Wo xa a kolon, a yi mixi wama won toorofe ne. N nu bara a fala a be a n nan n ma ginnee, n ma die, n ma xema, nun n ma gbeti birin fima ne a ma. N mu nu tondixi na sese ra.»

8 Kuntigie nun pama birin naxa a yaabi, «I naxa i tuli mati a ra, i naxa a danxun.»

9 Na kui Akabu naxa a fala Ben Hadada xa xerae be, «Wo sa a fala

won ma mangɛ bɛ a a naxan singe fala, n bara tin na ra, kɔnɔ a naxan saxi na fari, n mu na rabama.» Xɛɛrae naxa gbilen na falade mangɛ Ben Hadada bɛ.

¹⁰ Ben Hadada naxa xɛɛrae xɛɛ mangɛ Akabu ma a falafe ra, «Xa n mu Samari xun nakana, sese mu lu yi taa kui fa, mixi nɔma naxan matongode a bɛlɛxɛsole ra, alae xa n danka.»

¹¹ Kɔnɔ Isirayila mangɛ naxa a yaabi, «Sɔɔri naxan na sigafe gere sode, a mu lan a xa a yɛtɛ matɔxɔ, alɔ sɔɔri naxan bara gɛ gere sode.»

¹² Ben Hadada to na wɔyɛnyi mɛ, a nu na bere minfe nɛ a nun mangɛ gbɛtɛe e xa leelee bun ma. A naxa a fala a xa sɔɔrie bɛ, «Won xɛɛ gere sode.» Na kui e naxa e ya rafindi Samari taa ma.

¹³ Na tɛmɛi namijɔnmɛ nde naxa a maso Isirayila mangɛ Akabu ra, a naxa a masen a bɛ, «Alatala naxɛ, <I yi sɔɔri gali to? To yati n e birin sama nɛ i sagoe, alako i xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁴ Akabu naxa a maxɔrin, «A fama na rabade nde saabui ra?» Namijɔnmɛ naxa a fala a bɛ, «Alatala naxɛ i fama na rabade gominae xa sɛgetalae nan saabui ra.» Akabu naxa a maxɔrin, «Nde findima e xa yarerati ra na gere kui?» A naxa a yaabi, «I tan.»

¹⁵ Na kui Akabu naxa gominae xa sɛgetalae malan, e findi mixi kɛmɛ firin mixi tongo saxan nun firin na. Isirayila pama naxan nu na e xanbi ra, e findi mixi wulu solofere nan na.

¹⁶ E naxa mini gere sode yanyi tagi. A lixi Ben Hadada nun a malima mangɛ tongo saxan nun firin nu na bere minfe e xa leelee bun ma.

¹⁷ Gominae xa sɛgetalae singe naxa mini gere sode. Mixie naxa a fala Ben Hadada bɛ, «Sɔɔrie bara mini Samari taa kui.»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Xa na sɔɔrie fafe lanyi nan fende, xa na mu a ra e wama gere sode, wo xa e suxu kɔnɔ wo naxa e faxe de.»

¹⁹ Isirayila gominae xa sɛgetalae naxa mini, e nun Isirayila sɔɔri

pama.

²⁰ E to gere so, kankan naxa mixi nde faxe. Aramikae naxa e gi keren na, Isirayilakae fa bira e fɔxɔ ra. Arami mangɛ Ben Hadada fan naxa a gi a xa soe fari, a nun sɔɔri nde naxee nu na sɔɔri ragisee kui.

²¹ Isirayila mangɛ naxa mini, a Aramikae xa soe faxe, a e xa sɔɔri ragisee kana. Na findi nɛ gbaloe ra Aramikae bɛ.

²² Na namijɔnmɛ man naxa a maso Isirayila mangɛ ra, a a fala a bɛ, «I xa wakili, i xa fee rafala, barima tamuna Arami mangɛ man fama nɛ i gere de.»

²³ Arami sɔɔrie naxa a fala e xa mangɛ bɛ, «Isirayilakae xa ala sɛnbɛ gbo geya nan fari. Na nan a toxi e won bɔnbɔxi. Xa won sa e gere fili nan ma nu, won nɔma nɛ e ra.

²⁴ I naxan nabama, i xa na mangɛe ba naxee na i xa mixie ya ma, i fa gominae ti e jɔxɔɛ ra.

²⁵ I xa sɔɔri gbɛtɛe fen sɔɔri faxaxie jɔxɔɛ ra, i xa soe nun sɔɔri ragisee fen a kanaxie jɔxɔɛ ra. Na tɛmɛi, won man sigama e gere de fili nan ma, won fama nɛ nɔde e ra a fanyi ra.» Mangɛ naxa na birin naba, alɔ e a fala a bɛ ki naxɛ.

²⁶ Na jɛ igbilenyi, Ben Hadada naxa a xa sɔɔrie malan, a e xanin Afeki biri ra, e xa Isirayila gere.

²⁷ Isirayilakae fan naxa e xa sɔɔrie malan, e fandɛ sɔtɔ, e siga e ralande. Isirayilakae to yonkin Arami pama ya i, e lu nɛ alɔ si gɔɔre lanmadi firin Aramikae xa gboe xa fe ra.

²⁸ Ala xa mixi naxa a maso Isirayila mangɛ ra, a a masen a bɛ, «Alatala xui nan yi ki: Aramikae to a fala a Alatala sɛnbɛ gbo geya nan fari a mu findixi ala ra fili tan ma, n e sama nɛ i sagoe, alako i xa a kolon n tan nan Alatala ra.»

²⁹ E naxa yonkin e boore ya i xi solofere bun ma. Na tɛmɛi gere naxa folɔ, Isirayilakae fa Arami sɔɔrie mixi wulu kɛmɛ faxe.

³⁰ A dɔnxɔɛe naxa mini e gi ra Afeki tɛtɛ kui, kɔnɔ tɛtɛ fan

yati naxa bira e ma, a mixi wulu moxonun nun solofere faxa. Ben Hadada tan nu bara a gi, a sa a noxun konkoe nde kui.

³¹ A xa soorie naxa a fala a be, «Muxu a me ne, a Isirayilakae xa mangee boje fan. Muxu xa beki dugi xiri muxu tagi, muxu xa luuti xiri muxu xunye sunnunyi tonxuma ra, muxu xa muxu yete dentege Isirayila mange be. Temunde a dipema i faxafe ma.»

³² E naxa beki dugi xiri e tagi, e luutie xiri e xunye sunnunyi tonxuma ra, e fa e yete dentege Isirayila mange be, e fa a fala, «I xa konyi Ben Hadada bara i mayandi i naxa a faxa.» Akabu naxa e yaabi, «A man baloxi? N ngaxakerenyi nan a ra.»

³³ Na mixie to na me, e naxa a manoxun fe fanyi na a ra. E naxa mange yaabi, «Iyo, Ben Hadada i ngaxakerenyi nan a ra!» Akabu naxa e yamari, «Wo sa fa a ra.»

Ben Hadada naxa mini a nu na dennaxe, a siga Akabu yire. Akabu naxa a baki a xa soori ragise kui.

³⁴ Ben Hadada naxa a fala a be, «N taae ragbilenma ne i ma, n baba naxee ba i baba yi ra. I noma i xa makiti tide Damasi, alo n baba gbe to nu na Samari.» Akabu naxa a fala a be, «Won xa saate xiri, n fa i bejin.» E to saate xiri, a naxa a bejin.

³⁵ Namijonme nde naxa a fala a jere boore be Alatala xui ra, «N bonbo.» Kono a jere boore mu tin a bonbode.

³⁶ Na kui, a naxa a fala a jere boore be, «I to mu tinxi i tuli matide Alatala xa masenyi ra, yete nde fama ne i faxade.» A to keli menni, yete naxa dutun a ma, a a faxa.

³⁷ Na namijonme naxa siga mixi gbete fan yire, a a fala a be, «N bonbo.» Na kanyi naxa a bonbo han a a maxono.

³⁸ Namijonme naxa sa ti kira ra mange nu dangima dennaxe. A naxa a yatagi maxiri dugi nde ra a fi daaxi.

³⁹ Mange to dangi naa, namijonme naxa a fala mange be

a xui itexi ra, «N tan i xa soori, n nu na gere yire ne. Soori nde naxa mini gere ya ma, a fa won yaxui suxuxi nde taxu n na, a a fala n be, «Yi xeme suxu gben. Xa a a ba i yi, i nii nan findima a sare ra, xa na mu i kobiri ba.»

⁴⁰ Kono n nu yanfaxi wali nde kui, na xeme suxuxi naxa no a gide.» Mange naxa a fala a be, «I bara i yete makiiti. A lanma i xa faxa.»

⁴¹ Na temui namijonme naxa dugi ba a yatagi ma, Isirayila mange naxa a kolon fa namijonme nde nan a ra.

⁴² A naxa a fala mange be, «I to bara i yaxui bejin n naxan saxi i belexe i, n mixi naxan natonxi, i nii nan findima a sare ra, i xa pama findima a xa pama sare nan na.»

⁴³ Na kui Isirayila mange naxa gbilen a xonyi Samari sunnunyi nun boje mapaxui kui.

21

Naboti xa sansi yire

¹ Yisireelika nde nu na naxan xili Naboti. Sansi yire nu na a yi ra Samari mange Akabu xa boxi fe ma.

² Akabu naxa a fala Naboti be, «I xa i xa sansi yire so n yi ra, n xa a findi n ma laakoe yire ra, barima a makore n ma banxi ra. N sansi yire gbete soma i yi ra a joxoe ra naxan fan na be, xa na mu a ra, n xa a sara kobiri ra.»

³ Naboti naxa Akabu yaabi, a naxe, «Alatala xa n natanga n benbae ke sofe ra i yi.»

⁴ Akabu naxa so a xonyi, a sunnuxi ra, a boje mapaxuxi Yisireelika Naboti xa masenyi xa fe ra, a falafe ra, «N mu n benbae ke soma i yi ra.» A naxa a sa, a a kobe raso mixie ra, a mu tin donse donde.

⁵ A xa gine Yesabela naxa siga a yire, a a maxarin, «Munfe ra i boje mapaxuxi, i mu tin i degede?»

⁶ A naxa a yaabi, «N bara a fala Yisireelika Naboti be a xa a xa sansi yire so n yi ra, n xa a sara, xa na mu a ra, n xa sansi yire gbete so a yi ra, kono a mu tin na ra fefe ma.»

7 Na kui, a xa giñe Yesabela naxa a fala a be. «Pe, i tan xa mu findixi Isirayila mange ra? Awa, mange, keli, i xa i dege ñelexinyi kui. N tan Yisireelika Naboti xa sansi yire soma ne i yi ra!»

8 A xa giñe naxa bataaxe sebe Akabu xili ra, a mange Akabu xa tonxuma sa a ma, a fa a rasanba forie nun kuntigie ma, naxee nu sabatixi Naboti xa taa kui.

9 A sebexi bataaxe kui, «Wo sunyi nun sali rabafe ti pama be, Naboti xa doxo pama birin ya i.

10 Wo xa fuyante firin doxo a ya i, naxee a toñegema, a falafe ra a bara Ala nun mange konbi. Na kui wo xa a ramini taa kui, wo a magono gema ra han a xa faxa.»

11 Naboti xa taa mixie, forie nun kuntigie naxa a raba, alo Yesabela a yamarixi ki naxe na bataaxe kui.

12 E naxa sun e sali, e Naboti doxo pama birin ya tode ra,

13 e fa fuyante firinyi radoxo a yire. Na fuyante firinyie naxa Naboti toñege pama ya i, a falafe ra, «Naboti bara Ala nun mange konbi.» Nama naxa Naboti xanin taa fari ma, e a magono han a faxa.

14 E naxa xerae xee Yesabela ma, a falafe ra, «Naboti bara magono gema ra, a bara faxa.»

15 Yesabela to a me a Naboti bara magono gema ra han a bara faxa, a naxa siga Akabu yire, a a fala a be, «Yakosi keli, i xa Naboti xa sansi yire tongo, Naboti Yisireelika tondi naxan sarade i ma kobiri ra. Naboti a mu na sonon, a bara faxa.»

16 Akabu to a me, a Naboti bara faxa, a naxa keli keren na, a sa Naboti xa sansi yire findi a gbe ra.

17 Alatala naxa a masen Annabi Eliya Tisibeka be, a naxe,

18 «Siga Isirayila mange Akabu yire Samari. A na Naboti xa sansi yire, a naxan findixi a gbe ra.

19 I xa a fala a be, «Alatala xa masenyi nan ya: «I bara faxe ti, i bara mixi ke mupa! Baree fama i wuli makonde, e Naboti wuli makonxi dennaxe.»»

20 Akabu naxa Eliya yaabi, «I tan n yaxui, i bara n to?» A naxa a fala a be, «Iyo, n bara i to. I to i yete fi fe ñaaxi rabafe ma, naxan mu rafanxi Alatala ma,

21 n gbaloe ragoroma ne i ma, n i bama ne Isirayila, n xeme birin faxa xore nun konyi i bonsoe ya ma Isirayila.

22 N i xa foxe luma ne, alo Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa xa foxee, barima i bara n naxono, i man bara Isirayila pama birin ñapere yunubi kui.»

23 «Alatala xa masenyi nan ya Yesabela xa fe ra, a naxe, «Baree fama ne Yesabela donde Yisireeli tete fe ma.

24 Akabu xa mixi naxan na faxa taa kui, baree nan na donma. Naxan na faxa wula i, yubee nan na donma.»»

25 Mixi yo mu na naxan a yete fi fe ñaaxi rabafe ma alo Akabu. A xa giñe Yesabela nu a boñe ratema na fe kui.

26 A nu fe ñaaxi rabama dangi mixi birin na. A nu kuyee batuma alo Amorikae, Alatala naxee keru Isirayilakae ya ra.

27 Akabu to Annabi Eliya xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo sunnunyi kui, a naxa sunnun dugi ragoro a ma, a sunyi suxu. A nu a sama sade ma, na sunnun dugi ragoroxi a ma, xa na mu a nu ñere doyi doyi a sunnunxi ra.

28 Alatala naxa a masen Eliya Tisibeka be, a naxe,

29 «I bara a to Akabu a yete magoroxi n be ki naxe? A to bara a yete magoro n be, n mu gbaloe ragoroma a ma fanni a baloxi. N gbaloe ragoroma a bonsoe ma a xa di xa waxati ne.»

22

*Akabu xa geree
(Yudaya Mang'ee II 18:2-27)*

1 Ne saxan naxa dangi, gere yo mu lu Arami nun Isirayila tagi.

2 A ɲe saxan nde ra, Yudaya mange Yehosafati naxa goro Isirayila mange yire.

3 Isirayila mange naxa a fala a xa mixie be, «Wo a kolon a Ramoti, naxan na Galadi boxi ma, won tan nan gbe a ra. Won naxa siike a rasuxude Arami mange yi ra.»

4 Isirayila mange Akabu naxa a fala Yudaya mange Yehosafati be, «Won birin na a ra sigafe Ramoti Galadi boxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma pamae nun won ma soe fan a birin keren.»

5 Yehosafati naxa a fala Isirayila mange be, «N bara i maxandi, won xa Alatala sago fen yi fe kui yakosi.»

6 Isirayila mange naxa namijonme keme naani malan, a e maxorin, «A lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gere de Galadi boxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mange.»

7 Konɔ Yehosafati naxa mange maxorin, «Alatala xa namijonme nde mu na be, won noma naxan maxorinde?»

8 Isirayila mange naxa Yehosafati yaabi, «Xeme keren peti nan be, won noma Alatala maxorinde naxan saabui ra, konɔ a mu rafan n ma, barima a xunnakane fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xunnakeli fe yo falama n be. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mange xa na woyen mooli fala.»

9 Na kui, Isirayila mange naxa a xa batula keren xili, a a fala a be, «Fa Yimila xa di Mike ra n be keren na.»

10 Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati nu doxoxi e xa kibanyie kui, mange donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode de ra. Namijonme nu na e xa masenyie tife e be.

11 Kenaana xa di Sedekiya nu bara feri wure daaxie yailan, a fa a fala mange be, «Alatala xa masenyi nan ya: <Wo Aramikae bonboma yi ferie nan na han e sonto.>»

12 Namijonme birin nu na masenyi mooli falama e be. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi boxi ma. Wo xunnakeli nan sotoma, Alatala fama ne e sade mange sagoe.»

13 Xera naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a be, «I bara a to, namijonme birin bara lan e xa fe fanyi fala mange be. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala mange be.»

14 Mike naxa a fala, «Alatala pipe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

15 A to mange yire li, mange naxa a fala a be, «Mike, a lanma ka a mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xunnakeli nan sotoma. Alatala fama ne e sade wo sagoe.»

16 Konɔ mange naxa a fala a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falade n be Alatala xili ra.»

17 Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to, e yensenxi geyae fari, alo xuruse rabejinxie. Alatala xa masenyi nan ya: Marigi mu na yi pama be. Kankan xa gbilen a xonyi bonesa kui.»

18 Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo fe paaxi tun?»

19 Na temui Mike naxa a fala e be, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi ma nun a koola ma.

20 Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Akabu xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxa?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

21 Na kui pinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxorin, «I noma di?»

22 A naxa a yaabi, <N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namiponmee saabui ra.> Alatala naxa a fala a be, <I fama ne a node, na sooneyama ne. Siga, i xa sa na raba.>

23 Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namiponmee de i. Ala bara nate jaaxi tongo i xa fe ra.»

24 Na temui, Kenaana xa di Sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

25 Mike naxa a yaabi, «I fama na tode, i i gima i noxunde fende temui naxe.»

26 Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike xanin taa mange Amon nun mange xa di Yowasi xon ma.

27 Wo xa a fala e be, <Mange naxe, a wo xa yi xeme sa geeli kui, a wo naxa donse so a yi ra, fo taami xare nun ye, han n sa fama temui naxe xunnakeli kui.>»

28 Mike naxa a yaabi, «Xa i sa gbilen xunnakeli kui, n ma masenyi mu kelixi Alatala ma.» A man naxa a fala jama ya xori, «Nama birin, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra a fanyi ra!»

29 Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi ma.

30 Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «I xa so gere kui mange donma ragoroxi i ma.» Isirayila mange tan naxa mange dugi ba a ma, a soori donma gbansan nagoro a ma, a siga gere sode.

31 Arami mange nu bara a fala a xa soori tongo saxan nun firinyi be, naxee findixi soori ragise xa soorie yareratie ra, «Wo xa kate birin naba wo xa Isirayila mange gbansan nan fen, wo a faxa.»

32 Soori ragise xa soorie yareratie to Yehosafati to, e naxa a mapoxun temunde Isirayila mange nan a ra. E naxa e xun ti a ra, e xa sa a gere. Yehosafati naxa a malimae xili.

33 Soori ragise xa soorie yareratie naxa a kolon Isirayila mange xa mu

a ra, e fa gbilen a foxo ra.

34 Na temui soori nde naxa xali woli na ki tun. Tanbe naxa sa Isirayila mange soxo a kanke makantase lenbee tagi. Mange naxa a fala a xa soori ragise ragima be, «Gise mafindi, i xa n namini gere fari ma, barima n bara maxono.»

35 Gere naxa xoxoxo na loxo ki fanyi ra. Mange nu tixi a xa soori ragise kui, a ya rafindixi Aramikae ma. A naxa faxa na nunmare ra, a wuli gbegbe nu na a xa soori ragise kui.

36 Soge goro temui, yaamari naxa fi, «Birin xa gbilen e xonyi, birin xa siga e xa boxi ma.»

37 Mange faxa na ki ne, a naxa ragata Samari taa kui.

38 E to mange xa soori ragise kui ixa Samari ye yire, baree naxa Akabu wuli makon, langoe ginne fan naxa e maxa naa, alo Alatala a masen ki naxe.

39 Akabu xa taruxui donxo, nun a fe naxan birin naba, nun a banxi tixi ki naxe sili jinyie ra, nun a taa naxee ti, na birin sebexi Isirayila mange xa taruxui kui.

40 Akabu naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a noxo ra.

*Yehosafati findife Yudaya mange ra
(Yudaya Mangee II 20:31-21:1)*

41 Asa xa di Yehosafati findi Yudaya mange ra, Isirayila mange Akabu xa mangeya je naani nde ne.

42 Ne tongo saxan nun suuli nu na Yehosafati be, a to nu findima mange ra Darisalamu. A nga nu na Sili xa di Asuba nan na.

43 Yehosafati naxa jere a baba Asa xa kira xon ma, a mu a makuya Alatala xa kira ra.

44 Konu kuye batufe yire itexie ma, na mu dan Yudaya boxi ma. Mixie mu tagan serexe bafe ra naa, a nun surayi ganfe serexe ra.

45 Lanyi nu na Yehosafati nun Isirayila mange tagi.

⁴⁶ Yehosafati xa taruxui dɔnxɔɛ, nun a xa gere ki fanyi, na sɛbɛxi Yudaya mang'e xa taruxui kui.

⁴⁷ A naxa tɔnyi dɔxɔ langoe xa wali ma kuye batudee, naxee nu na kabi a baba Asa waxati.

⁴⁸ Mang'e nu na Edon, Yudaya mang'e gomina nde nan ti naa.

⁴⁹ Yehosafati naxa kunkuie yailan Tarasisi, alako e xa siga xɛɛma fende Ofiri, kɔnɔ kunkuie naxa kana Esiyon Geberi.

⁵⁰ Na kui Akabu xa di Axasiya naxa a fala Yehosafati bɛ, «N ma mixie nun i i xa mixie birin xa siga na wali rabade kunkuie kui.» Kɔnɔ Yehosafati mu tin na fe ra.

⁵¹ Yehosafati naxa bɛɛ a benbae fɛ ma, a ragata a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Yehorami naxa ti mang'e ra a jɔxɔɛ ra.

Isirayila mang'e Axasiya

⁵² Akabu xa di Axasiya naxa findi mang'e ra Samari, Isirayila bɔxi xun ma, Yudaya mang'e Yehosafati xa mang'eya jɛ fu nun solofere nde ra. A bu nɛ mang'eya kui jɛ firin Isirayila xun ma.

⁵³ A naxa fe raba, naxan mu rafan Alatala ma, a naxa a jɛrɛ a baba nun a nga xa kira xɔn ma. A naxa fe raba alɔ Nebati xa di Yerobowami, naxan a niya Isirayila birin xa yunubi raba.

⁵⁴ A naxa Bali kuye batu, a a xinbi sin a bɛ. Na kui a naxa Isirayila Marigi Alatala raxɔnɔ, alɔ a baba a raba ki naxɛ.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Isirayila mangée xa taruxui firin nde nan na. Yi kitaabui foloma Annabi Elise xa waxati ne, Annabi Eliya te koore ma temui naxe. Alatala na namijonmee firinyie xee ne Isirayila mangée xa waxati alako e xa Ala xa masenyi ti e be. Na kawandi nu xoxoxoma ki fanyi ra mangée xa xaxilitarepa xa fe ra. E nu wama birafe kuyee foxo ra alo si kaafirie naxee nu na e rabilinyi. Konon Annabi Elise naxa Alatala senbe magaaxuxi masen nama birin be, e xa a kolon Ala senbe gbo kuyee senbe be.

Yi kitaabui kui Isirayila xa taruxui nun Yudaya xa taruxui tagi rasaxi. Isirayila mangée nu kuyee batuma, e man nu noe xoxoxoe doxoma nama ma. E nu luma fe paaxi raba ra e xa mixie ra temui birin. Mange ndee naxa kata gbilenfe ra na fe mooli foxo ra, konon e mu nu wuya. Na kui, a raponyi Alatala naxa Asiriya mangée xee Isirayila boxi ma, a xa no Isirayilakae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na temui Yudayakae gbansan nan nu luxi boxi ma Ala nu bara naxan fi Annabi Iburahima bonsoe ma. Mange fanyi ndee nu na e xa taruxui ya ma naxee fe birin naba alako kuye yo naxa batu na boxi ma. Ndee naxa serexedubee mali alako Ala xa horomobanxi xa yailan, mixie xa batui raba seriye ki ma. Konon Sentane nu luma e ratantan na. A raponyi, mange naxee bira kira paaxi foxo ra, nee naxa a niya nama xa gbilen Ala waxonfe foxo ra. Na kui Ala naxa Babilon mange xee Yudaya boxi ma, a xa no mennikae ra, a fa e xanin konyiya kui.

Na birin findixi misaali belebele nan na to mixie be. Ala fe birin

nabama alako adamadie xa bira a xa seriye foxo ra. Konon xa adama mu tin lude na kira xon ma, a fama a tode na kira a xaninma dennaxe. Mixi mu noma yode Ala ma, a mu na sare soto. Ala xa seriye fan won be. Ala xa won mali alako won xa lu na kira fanyi xon ma naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Isirayila Mangée xa Taruxui Səniyenxi firin nde

Annabi Eliya nun Mange Axasiya

¹ Akabu faxa xanbi, Mowabakae naxa muruta Isirayilakae xili ma.

² Axasiya naxa bira kelife a xa koore banxi konon na Samari, a maxonon a belebele ra. A naxa xerae rasiga Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde xa a noma yalande.

³ Na temui Alatala xa maleke naxa a fala Annabi Eliya Tisibeka be, «I xa siga Samari mange xa xerae ya ra, i a fala e be, <Ala mu na Isirayila boxi ma, wo to fa sigama Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde?»

⁴ Na xa fe ra, Alatala xa masenyi nan ya Axasiya be, i mu goroma sade ma i saxi naxan konon na. I faxama ne.» Annabi Eliya to ge na falade mange xa xerae be, a naxa siga.

⁵ Xerae naxa gbilen mange Axasiya yire. A naxa e maxorin, «Wo gbilenxi munfe ra?»

⁶ E naxa a yaabi, «Mixi nde nan muxu ralanxi, a a fala muxu be <Wo gbilen mange yire, naxan wo xexi, wo a fala a be, Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebubu maxorinde? Na xa fe ra, i mu goroma sade ma i saxi naxan ma. I faxama ne.»

⁷ Axasiya naxa e maxorin, «Yi xeme nu na di, naxan wo ralanxi a yi woyenyi fala wo be?»

⁸ E naxa a yaabi, «Fate maxabe kanyi nan nu a ra, beleti kiri daaxi xirixi a tagi.» Axasiya naxa a fala

keren na, «Eliya nan a ra, na Tisi-beka.»

⁹ A naxa soori mange nde xee, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, a xa Annabi Eliya suxu. Na to siga Eliya yire, a naxa a li a doxoxi geya xun tagi. A naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe, a i xa goro!»

¹⁰ Eliya naxa a fala na soori mange be, naxan nu soori mixi tongo suuli yamarima, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli birin gan.» Na kui, te naxa goro keren na, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹¹ Axasiya naxa soori mange gbete xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli, e xa Eliya suxu. Na soori mange naxa a fala Eliya be, «Ala xa mixi, mange naxe a i xa goro keren na!»

¹² Eliya naxa a yaabi, «Xa Ala xa mixi nan n na, te xa goro keli koore ma, a xa i tan nun i xa mixi tongo suuli gan.» Na kui Ala naxa te ragoro, a a tan nun a xa mixi tongo suuli gan.

¹³ Axasiya man naxa soori mange saxan nde xee, na fan nun a xa soori mixi tongo suuli ra. Na soori mange saxan nde naxa te geya kon na. A to Eliya yire li, a naxa a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Ala xa mixi, n bara i maxandi, i xa kinikini n tan nun n ma mixi tongo suuli ma.

¹⁴ Ala bara te ragoro keli koore, a na soori mange firinyi singe nun e xa mixie gan. Kon yakosi, i xa kinikini muxu tan ma, i xa muxu ratanga na ma.»

¹⁵ Ala xa maleke naxa goro, a a fala Annabi Eliya be, «Wo birin xa goro. I naxa gaaxu a ya ra.» Eliya nun a tan soori mange naxa goro mange yire,

¹⁶ Eliya naxa a fala mange be, «Alatala xui nan ya, «Ala mu na Isirayila boxi tan ma, i to fa xerae xema Ekironkae xa ala Bali Sebulu maxorinde? Na xa fe ra, i mu

goroma sade ma i saxi naxan kon na. I faxama ne.»»

¹⁷ Axasiya naxa faha alo Alatala a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra. A xunya Yorami naxa ti mange ra a joxoe ra Isirayila. Na raba Yudaya mange Yosafati xa di Yehorami xa mangeya je firin nde nan na, barima di mu nu na Axasiya tan be.

¹⁸ Axasiya xa taruxui donxoe, nun a fe naxee raba, na sebexi Isirayila mange xa taruxui kui.

2

Annabi Eliya ratefe koore ma

¹ Beenun Alatala xa Annabi Eliya rate koore ma foye xungbe kui, Eliya nun a xa taalibi Elise nu kelife Giligali ne.

² Eliya naxa a fala Elise be, «I xa lu be yandi, barima Alatala wama n xee fe Beteli.» Kon Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Beteli.

³ Namijonme naxee nu na Beteli, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo n a kolon. Wo wo sabari.»

⁴ Eliya naxa a fala a be, «Elise, i xa lu be, barima Alatala wama n xee fe Yeriko.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa goro Yeriko.

⁵ Namijonme naxee nu na Yeriko, nee to Elise to, e naxa a fala a be, «I a kolon a Alatala i karamoxo ratema ne koore ma to?» A naxa e yaabi, «Iyo, n a kolon. Wo wo sabari.»

⁶ Eliya naxa a fala a be, «I xa lu be, barima Alatala wama n xee fe Yuruden mabiri.» A naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n bara n kali n yete nii ra, n mu gbilenma i foxo ra feo!» Na kui e firin birin naxa siga.

⁷ Namijonme mixi tongo suuli naxa fa, e ti yire nde. E naxa Eliya nun Elise to Yuruden xure de ra.

⁸ Eliya naxa a xa donma rate a ma, a a mafilinfilin, a xure garin a ra. Xure naxa itaxun firin na, e fa giri e sanyi xaraxi ra.

⁹ E to nu dangife, Eliya naxa Elise maxorin, «I wama n xa munse raba i be beenun n xa tongo i xun ma?» Elise naxa a yaabi, «Yandi, n wama naxan xon, i xa xaxilimaya namijonme daaxi doxo firin xa lu n ma.»

¹⁰ Eliya naxa a yaabi, «I fe xoroxo nan maxorinxi na ki, konon xa i n to, n tongoma i xun ma temui naxe, na rabama ne i be. Xa n mu tongoma i ya xori, na mu rabama i be.»

¹¹ E sigama woyen na temui naxe, soe nun gise te daaxi naxa e rafatan, Eliya naxa te koore ma foye xungbe kui.

¹² Elise naxa a ya ti a ra, a gbelegbele, «N baba! N baba! Isirayila xa senbema!» Na temui a mu Eliya to sonon. A naxa a xa donma iboo firin na sunnunyi kui,

¹³ a fa Eliya xa donma tongo naxan bira boxi ma.

A naxa gbilen Yuruden xure de ra.

¹⁴ A naxa xure ye garin donma ra Eliya naxan lu a yi ra, a a fala, «Eliya Marigi Alatala na minden?» Xure ye man naxa itaxun firin na alo a singe, Elise fa giri a sanyi xaraxi ra.

¹⁵ Yeriko namijonme nu tixi e na a matofe. E naxa a fala, «Eliya xa xaxilimaya namijonme daaxi bara dangi Elise ma.» E naxa siga a ralande, e sa e igoro a be boxi.

¹⁶ E naxa a fala a be, «I malima gbangbalanyi mixi tongo suuli na be muxu ya ma. E xa siga i marigi fende. Temunde Alatala Xaxili bara a xanin, a sa a lu geya nde kon na, xa na mu a ra gulunba nde kui.» A naxa e yaabi, «Wo naxa e rasiga de.»

¹⁷ Konon e to na fe maxoroxo, a naxa tin na ra. E naxa na mixi tongo suuli xee Eliya fende. E naxa a fen xi saxan bun ma, e mu a to.

¹⁸ E to gbilen Yeriko Elise yire, a naxa a fala e be, «N mu a fala xe wo be, wo naxa siga?»

Annabi Elise xa kaabanakoe singee

¹⁹ Yerikokae naxa a fala Annabi Elise be, «Muxu marigi, i a kolon yi taa fan sabatide ra alo i a toxi ki naxe, konon a ye mu fanxi, xe fe mu sooneyaxi.»

²⁰ A naxa a fala e be, «Wo fa se sase neene nde ra n be, a nun foxe.» E naxa fa na ra.

²¹ A naxa siga ye dulonyi yire, a foxe woli ye ma, a fa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya: <N bara yi ye yailan. A mu nimasee faxama sonon, a mu xe kanama sonon.»

²² Sa kelifa na loxo ma han to, na ye fanxi alo Annabi Elise a masenxi ki naxe.

²³ Annabi Elise naxa keli menni, a te Beteli. A to nu na kira xon ma, dimedi gali naxa mini taa kui, e fa a mayelede, a falafe ra, «Dangi, i tan lela kanyi!»

²⁴ A naxa a ya ragbilen e ma, a e danka Alatala xili ra. A to na raba, wulai sube firin naxa mini fotonyi kui, a mixi tongo naani nun firin iboo na dimae ra.

²⁵ Annabi Elise to keli menni, a naxa siga Karemele geya fari. A keli menni ne, a gbilen Samari.

3

Isirayila mange Yorami

¹ Akabu xa di xeme Yorami naxa ti mange ra Isirayila boxi ma Samari, Yudaya mange Yehosafati xa mangeya je fu nun solomasaxan nde ra. A mangeya je fu nun firin nan naba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, konon a xa yunubi rabaxi mu lu alo a baba nun a nga naxan naba. Yorami tan naxa Bali kuye rabira, a baba naxan ti.

³ Konon a naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubi mooli foxo ra, naxan a niya Isirayila pama xa yunubi raba. A mu tin a makuyade na fe mooli ra.

Isirayilakae nun Mowabakae gerefe

4 Mowaba mangɛ Mesa nu xuruse nan demadonma. A nu duuti fima nɛ Isirayila mangɛ ma yɛxɛɛ yɔrɛ wulu kɛmɛ nun yɛxɛɛ kontonyi wulu kɛmɛ ra, e xabee saxi na nan fari.

5 Isirayila mangɛ Akabu faxa xanbi, Mowaba mangɛ naxa muruta Isirayila mangɛ xili ma.

6 Na kui mangɛ Yoramɛ naxa mini Samari taa kui, a sa a xa sɔɔrie xun mato a ra Isirayila bɔxi birin ma.

7 A to a rɛdi Mowaba gerefe ma, a naxa xɛɛra xɛɛ Yudaya mangɛ Yehosafati ma, a falafe ra, «Mowaba mangɛ bara muruta n xili ma, i tinma n malide a gereɛde?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won birin nan tema Mowabakae gereɛde. N ma nɛma, i xa nɛma nan a ra, n ma soee, i xa soee nan e ra.»

8 A man naxa a maxɔrin, «Won tema kira mundun na?» Yehosafati naxa a yaabi, «Won tema Edon gbengberɛn yire nan na.»

9 Isirayila mangɛ, Yudaya mangɛ, nun Edon mangɛ to e nɛrɛ xi solofere, ye min daaxi naxa nɔn e xa sɔɔrie nun e xa xurusee yi ra.

10 Na kui Isirayila mangɛ naxa a fala, «Alatala bara wa won tan mangɛ saxanyie safe Mowabakae bɛlɛxɛ i.»

11 Kɔnɔ Yehosafati naxa e maxɔrin, «Alatala xa namijɔnmɛ yo mu na won ya ma, naxan nɔma Alatala xilide won bɛ?» Isirayila mangɛ xa mixi nde naxa a yaabi, «Annabi Elise na be, Safati xa di xɛmɛ, Annabi Eliya fɔxirabirɛ.»

12 Yehosafati naxa a fala, «Alatala xa masenyi na a yi ra.» Isirayila mangɛ Yehosafati nun Edon mangɛ naxa goro a yire.

13 Annabi Elise naxa a fala Isirayila mangɛ bɛ, «Munse na won tan tagi? Siga i baba nun i nga xa namijɔnmɛ yire.» Isirayila mangɛ naxa a yaabi, «Ade, barima Alatala yi mangɛ saxanyi xilixi nɛ be, a xa fa e sa Mowabakae sagoe.»

14 Annabi Elise naxa a fala a bɛ, «N bara n kali mangɛ Alatala ra, n

naxan batuma, xa n mu binyɛ saxi Yehosafati xa ma nu, n mu tinma yati i xa ti n ya i nu.

15 Wo fa kɔra bɔnbɔɛ nde ra n bɛ.» A to kɔra bɔnbɔ fɔlɔ, Alatala naxa fa Elise ma,

16 a a fala a bɛ, «Wo yili wuyaxi ge yi gulunba kui.

17 Alatala yi nan masenxi, wo mu foye toma, wo mu tunɛ toma, kɔnɔ yi gulunba birin nafema nɛ ye ra, wo nun wo xa xurusee naxan minma.

18 Kɔnɔ na tan findixi fe xuri nan na Alatala bɛ. Naxan dangima a ra, a Mowabakae sama nɛ wo sagoe.

19 Wo e xa taa kantaxie nun e xa taa xungbee birin kanama nɛ. Wo e xa wuri bogilae birin nabirama nɛ. Wo e xa ye dulonyie birin dɛsɛma nɛ. Wo gɛmɛ rayensenma nɛ e xa xɛ fanyie ma.»

20 Na kui gɛɛsɛge sɛrɛxɛ ba tɛmɛi, ye naxa fa keli Edon biri ra, a bɔxi makoto ye ra.

21 Mowabakae to a mɛ a mangɛ na tefe e gereɛde, e naxa mixie malan naxee fata geresose ra, e fa ti Mowaba naaninyi ra.

22 E to keli gɛɛsɛge gbe, soge yanbe nu tixi na ye ma, a fa lu Mowabakae bɛ alɔ gulunba rafexi wuli nan na.

23 E naxa a fala, «Wuli nan a ra. Mangɛ bara santidɛgɛma tongo e boore xili ma, e e boore faxa. Yakɔsi, Mowabakae won xɛɛ, won sa e xa see tongo.»

24 E to Isirayilakae yonkinde li, Isirayilakae naxa keli, e e bɔnbɔ han e naxa e gi e ya ra.

25 Isirayilakae naxa Mowaba taaɛ kana, e gɛmɛ ba na tɛtɛɛ ma, e e mawoli Mowabakae xa xɛɛ ma. E naxa ye dulonyie dɛsɛ gɛmɛ ra, e wuri bogilae birin nabira.

Kire Xareseti taa tɛtɛ gɛmɛ nan tun nu fa luxi. Laati kanyie naxa a rabilin, e a magɔnɔ.

26 Mowaba mangɛ to a to gere senbe bara gbo a bɛ, a naxa santidɛgɛma kanyi kɛmɛ solofere tongo, e xa kira rabɔɔ sigafe ra Edon mangɛ yire, kɔnɔ e mu nɔ.

²⁷ Na kui a naxa a xa di xeme singe tongo, naxan nu lan a xa ti mange ra a ɲɔxɔe ra, a a ba serexe ra taa tete fari. Na temui, xone belebele naxa goro Isirayilakae ma, e fa e makuya Mowaba mange ra, e gbilen e xa bɔxi ma.

4

Annabi Elise kaape gine nde malife

¹ Namijnɔnme nde xa gine naxa a mawa Elise xɔn, a naxe, «I xa batula nde, naxan nu gaaxuma Alatala ya ra, n ma xeme nan nu a ra, kɔnɔ a bara faxa. Mixi nde, naxan xa doni nu na a ma, na bara fa n ma di firinyie tongode, e xa findi konyie ra na doni ɲɔxɔe ra.»

² Elise naxa a fala a be, «N nɔma munse rabade i be? Munse na i yi ra banxi?» Gine naxa a yaabi, «Sese mu na n tan i xa konyi yi ra, fo ture pɔɔti keren.»

³ Elise naxa a fala a be, «Siga, i xa se sase wuyaxi yefu. I naxa dondoronti gbansan fen, i xa a gbege nan fen.

⁴ I na gbilen banxi, i xa naade balan wo nun i xa die xun ma. I xa na ture pɔɔti keren ifli na se sase birin kui. Naxan na a rafe, i xa na dɔxɔ a xati ma.»

⁵ Na gine naxa siga, a sa se sasee yefu. A naxa so a xonyi a naade balan a tan nun a xa die xun ma. A xa die nu fa se sasee radangi a ma, a nu ture sa e kui.

⁶ A to ge se sase ndee rafede, a naxa a fala a xa di be, «Se sase gbete man so n yi ra.» A xa di naxa a yaabi, «Se sase gbete yo mu na fa.» Na temui, ture fan naxa a iti.

⁷ A naxa sa na birin yaba Ala xa mixi Annabi Elise be. Elise naxa a fala a be, «Sa na ture mati, i fa i xa doni fi. Na temui wo nun i xa die xa balo na dɔnxɔe ra.»

Sunamika xa di xeme

⁸ Lɔxɔe nde Annabi Elise naxa siga Sunami taa kui. Gine kuntigi nde nu na menni, naxan Elise karaxan a fo a xa a dege a xonyi. Sa kelifa na lɔxɔe

ma, xa Elise minima menni ra, a nu a degema naa ne.

⁹ Gine naxa a fala a xa mɔri be, «N a kolon, yi xeme naxan luma dangi ra won xonyi, Ala xa mixi seniyanxi nan a ra.

¹⁰ Yandi, won xa konkoe lanmadi keren yailan a be banxi koore ra, won sade, teebili, gonyi, nun lanpui dɔxɔ a be naa kui, alako menni xa findi a malabude ra, a na fa won xonyi temui naxe.»

¹¹ Lɔxɔe nde Elise naxa siga naa, a sa a malabu na konkoe kui.

¹² A naxa a fala a foxirabire Gexasi be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gexasi naxa a xili, gine naxa fa Elise yire.

¹³ Elise naxa a fala Gexasi be, «A fala yi gine be, <I bara fe gbege raba muxu be. Muxu tan nɔma munse rabade i be? Muxu xa fe fanyi fala mange be i xa fe ra, xa na mu soorie xa mange be?>» Gine naxa a yaabi, «N sabatixi n ma pama nan tagi.»

¹⁴ Na woyenyi masare dangi xanbi, Elise naxa Gexasi maxɔrin, «Awa, won xa munse raba yi gine be?» Gexasi naxa a yaabi, «Di yo mu a be, a xa mɔri fan bara fori.»

¹⁵ Elise naxa a fala Gexasi be, «I man xa a xili.» Gexasi naxa na gine xili, gine naxa fa, a ti naade ra.

¹⁶ Elise naxa a fala a be, «Yi temui tamuna, i fama di baride, i a sa i kanke ma.» Gine naxa a fala, «Ade n marigi, Ala xa mixi, i naxa n tan i xa konyi gine mayenden.»

¹⁷ Na gine naxa teege, a di xeme bari na temui yati ma, alo Elise a fala a be ki naxe.

Sunamika xa di xa faxe

¹⁸ Na di to mɔ, lɔxɔe nde a naxa siga a baba yire xe ma xe xaba temui.

¹⁹ A naxa a fala a baba be, «N baba, n xunyi n xonoma a ɲaaxi ra.» A baba naxa a fala a xa konyi be, «A xanin a nga xɔn ma.»

²⁰ Na konyi naxa a tongo, a a xanin a nga xɔn ma. Didi naxa lu a nga san ma han yanyi tagi, a fa faxa.

²¹ Gine naxa te a xa di ra, a a sa Ala xa mixi xa sade ma, a naade balan a xun ma, a mini.

²² A naxa a xa mōri xili, a a fala a be, «Yandi i xa konyi keren nun sofale keren so n yi ra, n xa siga na Ala xa mixi foxo ra, n man fama.»

²³ A xa mōri naxa a maxōrin, «To, i sigafe a tode munfe ra? Kike Nēene Sali mu a ra, malabui loxoε fan mu a ra.» A naxa a yaabi, «I naxa kontofili.»

²⁴ Na kui, gine naxa a fala a sofale xa yailan a biyaasi ki ma. A naxa a fala a xa konyi be, «I xa sofale rapere mafurenyi ra. Won naxa ti kira xon ma de, fo n na a fala i be temui naxe.»

²⁵ E naxa e xun ti Ala xa mixi yire ra Karemele geya kon. Ala xa mixi to sa a to yire makuye, a naxa a fala a foxirabire be, «Na gine Sunamika nan fafe na ki.

²⁶ I gi i sa a maxōrin, «Munse niyaxi? Tana mu na i xa mōri ma? Tana mu na i xa di ma?» Gine naxa a yaabi, «Tana yo mu na,»

²⁷ konō a fefe Ala xa mixi yire li geya kon, a naxa bira a bun ma, a a sanyie suxu. Gexasi naxa wa a masigafe a marigi ra, konō Elise naxa a fala a be, «A lu na, a sunnunxi ne. Fe xoxoxoε nde bara a soto, konō Ala na fe noxunxi n ma ne sinden, a mu n nakolonxi na ra.»

²⁸ Na temui gine naxa a fala a be, «N marigi, n di maxōrin ne i ma? N mu a fala xe i be, i naxa n mayenden?»

²⁹ Annabi Elise naxa a fala a foxirabire be, «Keli, i i tagi ixiri, i xa n ma yisuxuwuri tongo, i siga mafuren na di yire, i n ma yisuxuwuri sa a yatagi ma. I naxa dugundi kira xon ma mixi xεεbufe ra.»

³⁰ Didi nga naxa a fala, «N bara n kali Alatala nun i tan xili ra, n mu sigama i xanbi.» Na kui e naxa keli, e birin naxa siga.

³¹ Gexasi tan nu bara ti yare, a Elise xa yisuxuwuri sa didi yatagi ma. Konō na di faxaxi mu a xui yo ramini, a mu a ramaxa. Gexasi naxa

gbilen Elise ralande, a dentegε sa a be, a naxe, «Didi mu kelixi de.»

³² Annabi Elise to so banxi kui, a naxa a li didi faxaxi saxi a xa sade ma.

³³ Elise naxa naade balan a tan nun na fure xun ma, a xa Alatala maxandi.

³⁴ A naxa te sade ma, a a itala didi fure fari. A naxa a de sa a de ma, a a ya sa a ya ma, a a belexee sa a belexee ma. A naxa lu na ki, han didi fate naxa wolen.

³⁵ Elise naxa so a maperefe konkoe kui, a man naxa gbilen te ra didi fari. Na temui didi naxa tison sanya solofere, a fa a ya rabi.

³⁶ Elise naxa Gexasi xili, a a fala a be, «Yi gine Sunamika xili ba.» Gine to fa Elise yire, Elise naxa a fala a be, «I xa di tongo.»

³⁷ Gine naxa fa a a xinbi sin Annabi Elise bun ma, a a sanyie suxu. Na temui a naxa a xa di tongo, a mini.

Annabi Elise nun donse jaaxi

³⁸ Elise naxa gbilen Giligali. Na temui kaame nu dinxi boxi ra. Namijonmee to nu doxoxi Annabi Elise san na, a naxa a fala a foxirabire be, «Tunde doxo te ma, i xa donse nde yailan yi namijonmee be.»

³⁹ Keren naxa mini e ya ma, a siga burunyi bogi se ndee fende. A naxa sansi nde to, a na bogi gbege matongo, a e sa a xa donma kui. A to so namijonmee yire, a naxa e maxaba, a e sa tunde kui, konō e mu a kolon se naxan a ra.

⁴⁰ Donse to ge rafalade, e birin naxa a don folo, konō e fefe a raso e de i, e naxa gbelegebe, e naxe, «Ala xa mixi, xone nde na yi donse ma tunde kui.» E mu no a donde.

⁴¹ Elise naxa a fala, «Wo farin nde tongo.» A naxa na nde sa tunde kui, a fa a fala, «Wo yi donse sa yi mixie be, e xa e dege.» Donse nu bara ge fande, xone yo mu nu na a i fa.

Annabi Elise taami rawuyafe

⁴² Mixi nde nan fa kelifε Baali Salisa. A nu fafe taami nun sansi bogi singee nan na Ala xa mixi

xɔn ma, taami mɔxɔnɛn nun mɛngi nɛɛnɛ bɛki keren. Annabi Elise naxa a fala a batula bɛ, «I xa yi donse fi yi jama ma, alako e xa e dɛge.»

⁴³ A batula naxa a fala a bɛ, «N yi donse itaxunma yi xɛmɛ kɛmɛ birin na di?» Elise naxa a fala, «Donse itaxun yi mixie ra tun, alako e xa e dɛge, barima Alatala nan a masenxi, <Yi mixie birin e dɛgema nɛ, taami dɔnxɔɛ man lu.»

⁴⁴ Na kui a naxa taami itaxun e ra, e naxa a don han e luga, a dɔnxɔɛ naxa lu alɔ Ala a masen ki naxɛ.

5

Naaman xa yalanyi kune fure ma

¹ Arami mang'ɛ xa sɔorie xunyi Naaman nu rafan a xa mang'ɛ ma. A tide nu gbo a xa mang'ɛ bɛ, barima Alatala xunnakeli fi Arami bɔxi ma a tan nan saabui ra. Kɔnɔ kune fure nu na yi sɔori xunyi gbangbalanyi ma.

² Lɔxɔɛ nde Aramikae to siga Isirayila gereɛde, e tɛmɛdi nde suxu nɛ, e a xanin e xun ma, a xa findi Naaman xa gine xa konyi ra.

³ Na tɛmɛdi naxa a fala a marigi bɛ, «Xa n marigi xa mɔri siga nu namijɔnɛmɛ yire, naxan na Samari, na nɔma nɛ yi kune fure bade a ma nu.»

⁴ Naaman naxa na dentɛge sa a xa mang'ɛ bɛ, tɛmɛdi Isirayilaka naxan falaxi a bɛ.

⁵ Arami mang'ɛ naxa a fala Naaman bɛ, «I xa siga Samari. N bataaxɛ seɓema Isirayila mang'ɛ ma i xa fe ra.» Naaman naxa gbeti kilo kɛmɛ saxan, xɛɛma kilo tongo senni, nun donma tofanyi fu xanin a xun ma.

⁶ A naxa na bataaxɛ xanin Isirayila mang'ɛ xɔn ma, a nu seɓexi naxan kui, «N bara n ma sɔorie xunyi Naaman xɛɛ i yire, alako i xa kune fure ba a ma.»

⁷ Isirayila mang'ɛ to ge bataaxɛ xarande, a naxa a xa donma ibɔɔ, a fa a fala, «Pe, Ala nan n na, naxan faxɛ tima, naxan mixi rakisima, yi mang'ɛ to fa a falama n bɛ, a n xa kune fure ba mixi nde ma? Wo a

mato, n tan bɛ, a wama gere nan xɔn.»

⁸ Ala xa mixi Elise to a mɛ, a mang'ɛ bara a xa donma ibɔɔ sunnunyi kui, a naxa xɛɛra xɛɛ mang'ɛ ma, a falafe ra, «I i xa donma ibɔɔxi munfe ra? I naxan nabama, a xɛɛ n yire, alako a xa a kolon namijɔnɛmɛ nde na Isirayila bɔxi ma.»

⁹ Na kui, Naaman naxa siga a xa soee nun a xa sɔori ragise ra, a fa ti Annabi Elise xa banxi sode dɛ ra.

¹⁰ Elise naxa mixi xɛɛ tande a falafe ra Naaman bɛ, «Sa i maxa Yuruden xure ma sanya solofere. Na kui i fate yalanma nɛ, i fa seniyeɛn.»

¹¹ Naaman naxa xɔnɔ na wɔyenyi ma, a nu fa siga a fala ra, «N jɔxɔ a ma, a minima nɛ nu n ya i, a a Marigi Alatala maxandi, a a belexɛ sa kune yire ma n fate i, kune fure xa ba n ma.

¹² Xure fanyi mu na n xonyi Damasi, alɔ Abana nun Farpara xuree, naxee dangi Isirayila xuree birin na? N mu nɔma n maxade xɛ mɛnni, n seniyeɛn?» Na kui a naxa gbilen a xɔnɔxi ra.

¹³ Kɔnɔ a xa konyie naxa a fala a bɛ, «Xa yi namijɔnɛmɛ sa fe xɔrɔxɔɛ nde nan fala i bɛ nu, i mu a rabama xɛ nu? A to a falaxi i bɛ a i xa sa i maxa, a mu lanma xɛ i xa na raba?»

¹⁴ Na kui Naaman naxa goro Yuruden xure, a sin a xɔra sanya solofere, alɔ Ala xa mixi a masen ki naxɛ. Na dangi xanbi a fate naxa fan alɔ dimɛdi, a seniyeɛn.

¹⁵ Naaman naxa gbilen Ala xa mixi yire, a tan nun a jɛrɛ booree birin na. A to so, a naxa ti a ya i, a a fala, «N bara a kolon, Ala mu na dɛdɛ xa Isirayila bɔxi xa mu a ra. Yakosi, n bara i mayandi, i xa n ma buɓa rasuxu.»

¹⁶ Elise naxa a yaabi, «N bara n kali Alatala ra, n naxan batuma, n mu nɔma i xa buɓa rasuxude.» Naaman naxa a karaxan a xa na rasuxu, kɔnɔ a naxa tondi.

¹⁷ Na tɛmui Naaman naxa a fala Elise bɛ, «Awa yire, i naxan nabama n bɛ, i xa be bɔxi bɛndɛ nde so n tan i xa konyi yi ra, sofale firin nɔma

naxan xaninde. N wama serexebade tife na bend'e fari, n fa serexe gan daaxi nun serexe gbetee ba Alatala gbansan be. N mu serexe yo bama ala gbete be sonon.

¹⁸ Konon Alatala xa dije n ma yi fe kerenyi ma. N ma mange ne soma a xa ala Rimon xa salide kui, alako a xa suyidi a be, a luma n belexe suxu ra a yi, na a niyama ne n tan fan xa n igoro boxi ma Rimon kuye xa banxi kui. Alatala xa dije n ma na xa fe ra.»

¹⁹ Elise naxa a yaabi, «Siga bojesa kui.» Na temui Naaman naxa keli a xun a siga.

A to a makuya dondoronti,

²⁰ Elise foxirabire Gexasi naxa a fala a boje ma, «N marigi bara a lu yi Aramika xa siga, a mu a xa bupa rasuxu. N bara n kali Alatala ra, n tan xa n gi a foxo ra ba, alako n xa se nde soto a ra.»

²¹ Awa, Gexasi naxa a gi Naaman foxo ra. Naaman to sa a to a gi ra fafe ra a foxo ra, a naxa goro mafuren a xa gise kon na, a sa a ralan, a a maxorin, «Munse niyaxi? Tana mu na?»

²² A naxa a yaabi, «Heri tun. N marigi nan n xexi n xa fa a fala i be, «Naminonme xope firin nan faxi n xonyi keli Efirami geyae ma. Yandi, gbeti kilo tongo saxan nun donma firin fi n ma e be.»»

²³ Naaman naxa a fala a be, «I xa gbeti kilo tongo senni rasuxu.» A naxa a karaxan, a na gbeti sa beki firin kui, a nun donma firin, a e so a xa konyi firin yi ra. Nee naxa ti Gexasi ya ra, e a xanin a be.

²⁴ E to tentenyi fari li, Gexasi naxa kote rasuxu e yi ra, a a raso banxi, a fa na mixie ragbilen, nee naxa siga.

²⁵ Na dangi xanbi, a naxa fa a marigi yire. Annabi Elise naxa a maxorin, «I kelixi minden yi ki Gexasi?» Gexasi naxa a yaabi, «N mu siga dede.»

²⁶ Konon Elise naxa a fala a be, «Naaman to goro a xa gise kui i ralande, n mu na to xe n boje ma? Yi waxati a lanma i xa gbeti,

donmae, oliwi bilie, sansie, xuruse lanmae nun a xungbee, konyi gin'ee nun konyi xemee fen yi ki?

²⁷ Naaman xa kune fure luma ne i nun i bonsoe ma abadan!» Gexasi naxa keli a ya i. Kune naxa din a fate birin na, a fa rafiixe alo kunda.

6

Beera kole tofe

¹ Naminonme ndee naxa a fala Annabi Elise be, «Yi lude xurun won be.»

² Xa i tinma a ra, won xee Yuruden xure, kankan xa wuri keren keren sege, won xa yire yailan malande ra be.» Annabi Elise naxa tin na a ra, a fa a fala e be, «Wo siga,»

³ Konon mixi nde naxa a fala e ya ma, «Yandi, i fan xa fa muxu foxo ra.» Elise naxa tin na ra, a naxe, «Awa, won birin na a ra.»

⁴ Na kui e birin naxa siga Yuruden xure de ra, e naxa so wurie segefe.

⁵ Mixi nde to nu wuri segefe, a xa beera kole naxa koren, a sin ye xora. A naxa gbelegbele, a naxe, «Ee! N marigi, beera yefuxi nan a ra.»

⁶ Ala xa mixi naxa a fala, «A biraxi minden?» A to a birade masen a be, Annabi Elise naxa wuri xuntunyi nde bolon, a naxa a woli na yire yati, beera kole fa te ye fari.

⁷ Elise naxa a fala a boore be, «A tongo.» Boore naxa a belexe itala, a beera kole tongo.

Annabi Elise nofe Arami soorie ra

⁸ Arami mange nu na Isirayila gerefe. Na kui a nu luma yire xa fe fala ra a xa kuntigie be, e xa soorie fama yonkinde dennaxe.

⁹ Konon Ala xa mixi naxa xera xee Isirayila mange ma, a falafe ra, «I naxa siga na yire de, xa na mu a ra i Aramikae lima ne naa.»

¹⁰ Awa, Isirayila mange naxa a xa soorie rasanba yire, Ala xa mixi dennaxe matonxuma a be alako e xa naa madoxo. Na naxa raba sanmaya wuyaxi.

¹¹ Arami mange boje naxa ifu a ma na fe ma. A naxa a xa kuntigie

xili, a a fala e be, «Yanfante nde na won ya ma, naxan won ma gundoe falama Isirayila mange be. Nde na ra?»

¹² A xa kuntigi nde naxa a yaabi, «Mange, muxu tan mu a ra! Isirayila xa namijonme Elise nan i xa woyenyi birin nadangima Isirayila mange ma, hali i naxan falama i xa konkoe kui.»

¹³ Mange naxa a fala e be, «Wo sa a lude kolon, n xa mixie xee e xa sa fa a ra.» E naxa a yaabi, «A na Dotan.»

¹⁴ Mange naxa soori gali xee naa, soe nun soori ragisee fari. E naxa so naa koe ra, e Dotan taa rabilin.

¹⁵ Ala xa mixi foxirabire to keli subaxe ma, a naxa soori gali to taa rabilinyi soe nun e ragisee ra. A naxa na dentegge sa Ala xa mixi be, a naxe «Ee! N karamoxo, won munse rabama?»

¹⁶ A naxa a yaabi, «I naxa gaaxu, naxee na won foxo ra, nee gbo dangi mixie ra, naxee na e tan foxo ra.»

¹⁷ Annabi Elise naxa Ala maxandi a foxirabire be, a naxe, «N Marigi Ala, a ya rabi alako a xa to ti.» Ala naxa a ya rabi, a naxa soe nun soori ragisee te daaxie to geyae fari Elise rabilinyi birin na.

¹⁸ Aramikae nu na gorofe Elise yire. Annabi Elise naxa Ala maxandi a xa na soorie ya donxu. Ala naxa Elise xa maxandi suxu, a nee radonxu.

¹⁹ E to Elise yire li, a naxa a fala e be, «Na kira mu yi ki, na taa fan mu yi ki. Wo bira n foxo ra, n xa wo mati mixi yire, wo naxan fenfe.» Na kui a naxa e xanin Samari taa kui.

²⁰ E to so naa, Elise naxa Alatala maxandi, a xa na mixie ya raboo, alako e xa to ti. Alatala to e ya rabi, e naxa fa a to, e na Samari taa nan kui.

²¹ Isirayila mange naxa Elise maxarin, «N ba, n xa e faxesa? A lanma e xa sonto?»

²² A naxa a yaabi, «I naxa e faxesa. I naxee suxuma gere kui santidegema nun xali ra, i luma e findi ra geel- imanie nan na, i mu e tan faxama,

ka? Donse nun ye fi yee ma, i fa e rabegin e xa siga e marigi yire.»

²³ Na kui Isirayila mange naxa donse gbegbe so e yi ra. E to ge e degede, mange naxa e begin sigafe e marigi yire. Na dangi xanbi, Aramikae xa soorie mu gbilen fa ra Isirayila boxi ma sonon.

Kaame sofe Samari

²⁴ Na fe to ba a ra, Arami mange Ben Hadada naxa a xa soorie birin malan, e xa siga Samari taa gere.

²⁵ Taa xa suxui naxa a niya, kaame xungbe xa so Samari. Na fe naxa xoxoxo han sofale xunyi naxa mati gbeti kole tongo solomasaxan na, ganbe sube itaxunxi doko naani ra, na doko keren gbeti kole suuli.

²⁶ Isirayila mange nu na a manerefe taa tete fari temui naxe, gine nde naxa a fala a be a xui itexi ra, «Mange, muxu rakisi, n marigi.»

²⁷ A naxa a yaabi, «Xa Alatala mu i rakisi, n tan i rakisima di? Sese mu na lonyi ma, sese mu na weni bogi sase kui.»

²⁸ Mange naxa a maxarin, «Munse niyaxi?» Gine naxa a yaabi, «Yi gine nan a fala n be, a muxu xa n gbe di don to, tina muxu a fan gbe don.»

²⁹ Muxu bara n gbe jin, muxu bara a don, konon na kuye iba, n naxa a fala a be a xa fa a xa di ra, muxu xa na fan don, konon a bara a xa di noxon.»

³⁰ Mange to na gine xa masenyi me, a naxa a xa donma iboo a ma. A to nu na a manerefe tete nan fari, jama naxa no a tode a beki dugi ragoroxi a ma a xa mange donma bun ma.

³¹ Mange nu fa a fala, «Ala xa n ma toore xunmasa dangi yi fan na xa n mu Safati xa di xeme Elise xunyi ba a de i to.»

³² Elise nu doko a xonyi, taa forie nu na a seeti ma. Mange naxa a xa mixi nde xee Elise ma, konon beenun na xera xa banxi li, Elise nu bara a fala taa forie be, «Wo a to, na faxeti xa di bara mixi nde xee, a xa fa n xunyi bolon n de i. Wo wo redi. Na xera na fa, wo naade balan a ya ra,

wo naxa tin a xa so. A marigi sanyie xui jan xa mu a xanbi ra na ki?»

³³ A jan mu a xa woyenyi raponxi, xera naxa fa a ma, a falafe ra, «Yi jaxankate kelixi Alatala yati nan ma. N na n xaxili tima Alatala ra munfe ra sonon?»

7

¹ Elise naxa a fala, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, <Tina, yi waxati, won farin kilo fu nun firin, xa na mu mengi maniyε kilo moxonun nun naani sarama gbeti kole keren nan na Samari taa sode de.»»

² Mange xa mixi nde, naxan nu mange matima yire birin, na naxa Ala xa mixi yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, konon i mu a donma feo!»

Arami soorie e gife e xa see xun ma

³ Kune kanyi naani nu na taa sode de ra. Nee naxa a fala e bore be, «Won na faxe mamefe be munfe ra?»

⁴ Xa won sa so taa kui, won faxama ne kaame ra. Xa won man lu be, won faxama ne. Won naxan nabama, won xa sa won yete so Aramikae yi ra e yonkinde kui. Xa e dije won ma, won baloma ne. Xa e won faxa, won faxama ne.»

⁵ Na kui e naxa keli nunmare ra, e xa sa e yete so Aramikae yi ra, konon e to nee yonkinde li, mixi yo mu nu na menni.

⁶ Marigi nu bara soe nun gise gali xui ramini Aramikae yonkinde kui, alo soori gali ne fama. Na kui, e naxa a fala e bore be, «Isirayilakae bara Xitikae nun Misirakae xili e malide gere kui.»

⁷ Na naxa a niya e xa e gi, e e xa se birin lu naa. E naxa keli e xa kiri banxie, e xa soe, nun e xa sofalee xun ma, e e yonkinde lu na ki, e e gi e nii ratangafe ra.

⁸ Kune kanyie to na fe li yonkinde kui, e naxa so kiri banxi nde bun ma, e e dege. E to ge e degede, e naxa gbeti, xema, nun sosee xanin, e sa

na see noxon yire nde. E man naxa gbilen kiri banxi gbete kui, e sa see tongo, e e xanin e noxunde.

⁹ Na dangi xanbi, e naxa a fala e bore be, «Won mu na fe fanyi xa rabafe yi ki. To loxoe findixi xibaarui fanyi iba loxoe nan na, xa won dundu yi fe ma, subaxe naxa yi fe li won yi, jaxankate jaaxi won lima ne. Won xee, won xa sa mang'ee rakolon yi fe fanyi ra.»

¹⁰ E naxa siga e sa taa naade kante xili, e a fala a be, «Muxu bara so Aramikae yonkinde kui, muxu mu mixi yo lixi naa. E birin siga. E bara keli e xa soe nun e xa sofalee xirixi xun ma, mixi yo mu na e xa kiri banxie kui.»

¹¹ Taa naade kantee naxa na dentee sa mange be.

¹² Mange naxa keli na koe ra, a a fala a xa mixie be, «Aramikae wama naxan nabafe won na, n xa na fala wo be. E to a kolonxi kaame na won ma, e kelixi ne e yonkinde, e sa e noxon burunyi, e nu fa a fala, <E nefε mini e xa taa kui, won baganma ne e ma, won fa so e xa taa kui.»»

¹³ A xa mixi nde naxa a yaabi, «Yandi, won xa mixi suuli sugandi, e xa soe ndee tongo naxee luxi won yi ra taa kui, e xa siga yi fe matode. Hali e faxa naa, na mu jaaxu dangi faxafe ra taa kui be. Won fama a matode fe naxan a ra.»

¹⁴ E naxa gise nun soe ragi firin xee Arami soorie foxo ra, alako e xa a kolon fee na ki naxe.

¹⁵ Nee naxa bira e foxo ra han Yuruden xure. Aramikae nu bara e xa sosee nun e xa geresosee lu kira xon ma e xa gi kui. Isirayila xerae naxa gbilen e xa mange yire, e na dentee sa a be.

¹⁶ Na temui pama naxa mini taa kui, e sa se birin tongo Aramikae yonkinde kui.

Na kui farin fupi kilo fu nun firin naxa sara gbeti kole keren na. Mengi maniyε kilo moxonun nun naani naxa sara gbeti kole keren na, alo Alatala a masen ki naxe.

¹⁷ Mange nu bara a matima lu taa sode de ra. Nama to mini

taa kui e xa gbata gbata kui, e naxa na mange xa mixi maboron, a faxa. Namijonme xa masenyi naxa kamali, a naxan fala mange be a to siga a yire.

¹⁸ Namijonme nu bara a fala mange be, «Tina yi waxati, Samari taa naade ra, mixi farin kilo fu nun firin sarama gbeti kole keren nan na, xa na mu mengi maniyee kilo moxonon nun naani sarama gbeti kole keren na.»

¹⁹ Mange matima nu bara a yaabi, «Hali Alatala koore rabi ne, i naxan falaxi na ki, na mu noma rabade?» Elise naxa a fala a be, «I tan a toma ne i ya ra, konon i mu a donma feo!»

²⁰ Fee dangi na ki ne yati. Nama naxa a maboron e xa gbata gbata kui taa sode de ra, a naxa faxa.

8

Sunami gine xa boxi

¹ Annabi Elise nu bara a fala Sunami gine be, a naxan xa di rakeli faxe ma, «I tan nun i xa denbaya, wo tunu, wo xa siga yire gbete, barima Alatala fama ne kaame radinde yi boxi ma han je solofere.»

² Na Sunami gine naxa a xui suxu, a siga Filisita boxi ma, a nun a xa denbaya, e lu naa je solofere.

³ Na je solofere dangi xanbi, na gine naxa gbilen Isirayila, kelifa Filisita boxi ma. A naxa siga mange yire, a a mayandi a xa a xa banxi nun a xa boxi ragbilen a ma.

⁴ Beenun a xa so naa, mange nun Annabi Elise xa batula Gexasi nu na sumunfe. Mange naxe, «Annabi Elise xa kaabanako fee fala n be.»

⁵ Gexasi to nu na a falafe a be, Annabi Elise Sunami gine xa di rakeli ki naxe faxe ma, na gine fan so temui nan na ki mange yire, alako a xa a maxandi a xa boxi nun a xa banxi ma. Gexasi naxa a fala mange be, «Na gine yati nan ya, a nun a xa di Annabi Elise naxan nakeli faxe ma.»

⁶ Mange naxa na gine maxorin na fe ma. Sunami gine naxa na birin yaba a be. Mange naxa gine xa fe

so a xa walike xungbe nde yi ra, a a fala naxan be, «Won xa yi gine xa se birin nagbilen a ma, a nun geeni naxan birin sotoxi a xa boxi ma kabi a keli temui be.»

Annabi Elise nun Xasayeli

⁷ Annabi Elise to biyaasi raba sigafe ra Damasi, Arami mange Ben Hadada naxa fura. Mixi nde naxa a fala mange be a Annabi Elise nu na Damasi.

⁸ Mange naxa Xasayeli yamari, a naxe, «I xa buya nde xanin Annabi Elise xon, alako a xa Alatala maxorin n be, xa n kisima yi fure ma?»

⁹ Xasayeli naxa Damasi boxi se fanyie baki joxome tongo naani fari, a a xanin Elise xon sanbasee ra. A to so a yire, a naxa ti a ya i, a a fala a be, «I xa di Ben Hadada, Arami mange nan n xexi i xon ma, n xa i maxorin xa a yalanma yi fure ma?»

¹⁰ Elise naxa a yaabi, «Sa a fala a be, <Iyo, i yalanma.> Konon a nondi ki ma, i xa a kolon a Alatala bara a fala n be, a mange faxama ne.»

¹¹ Ala xa mixi Elise naxa a ya banban a ra, a mu a magirama, han Xasayeli fa yaagi. Na temui Elise naxa so wafe.

¹² Xasayeli naxa a maxorin, «I na wafe munfe ra?» Elise naxa a yaabi, «N na wafe ne barima n a kolon, i fama ne fe paaxi doxode Isirayilakae ma. I fama ne e xa yire makantaxie gande, i e xa fonikee faxa santidegema ra, i e xa diyoree maboron, i e xa furuginde furi raboo.»

¹³ Xasayeli naxa a maxorin, «N tan mixi xuri noma na fe mooli xungbe rabade di?» Elise naxa a yaabi, «Alatala bara a masen n be a i fama ne findide Arami mange ra.»

¹⁴ Xasayeli naxa keli Elise xun ma, a gbilen a xa mange yire. Na naxa a maxorin, «Elise munse falaxi i be?» A naxa a yaabi, «A a falaxi ne a i yalanma.»

¹⁵ Na kuye iba, Xasayeli naxa sade dugi tongo, a a rasin ye xora, a a dusu mange yatagi xun na, a fa a madekun han a faxa. Na dangi

xanbi, Xasayeli naxa ti mange ra Ben Hadada ɲɔxɔe ra.

Yehorami xa mangeya Yudaya xun ma
(*Yudaya Mangee II 21:2-20*)

¹⁶ Akabu xa di Yorami xa mangeya ɲe suuli nde ra Isirayila xun ma, Yehosafati xa di Yehorami naxa findi Yudaya mange ra.

¹⁷ A nu findima mange ra temui naxe, a ɲe tongo saxan nan nu a ra. A naxa mangeya xanin Darisalamu ɲe solomasaxan.

¹⁸ A naxa a ɲere Isirayila mangee xa kira xɔn ma, alɔ Akabu nun a bɔnsɔe a raba ki naxe, barima Akabu xa di gine nde nan nu dɔxɔxi a xɔn ma. A naxa fe ɲaaxie raba naxee mu rafan Alatala ma.

¹⁹ Kɔnɔ Alatala mu nu wama Yudaya sontofe, mange Dawuda xa fe ra, a a fala naxan be a mangeya luma ne a tan nun a bɔnsɔe yi ra abadan.

²⁰ Yehorami xa mangeya kui, Edon bɔxi naxa Yudaya xa mangeya matandi, e fa e yete xa mange dɔxɔ.

²¹ Yehorami naxa siga Sayiri nun a xa sɔori ragisee birin na. A naxa keli kɔe ra, a Edonkae gere. Nee naxa a xa sɔori gali rabilin, e nɔ e ra. Na kui Isirayila xa sɔorie naxa gbilen e xɔnyi.

²² Han to Edonkae mu lu Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan Yudaya xa yaamari matandi na temui ne.

²³ Yehorami xa taruxui dɔnxɔe nun a fe naxee birin naba, na seɓexi Yudaya mangee xa taruxui kui.

²⁴ A naxa laaxira, e fa a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Axasiya naxa findi mange ra a ɲɔxɔe ra.

Yorami xa mangeya Yudaya xun ma
(*Yudaya Mangee II 22:1-6*)

²⁵ Akabu xa di Yorami xa mangeya ɲe fu nun firin nde ra Isirayila xun ma, Yehorami xa di Axasiya naxa ti mange ra Yudaya.

²⁶ Axasiya xa simaya nu na ɲe mɔxɔɲen nun firin a findi mange

ra temui naxe. A naxa mangeya ɲe keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Atalaya, Isirayila mange Omiri xa di gine.

²⁷ A to kelixi Akabu bɔnsɔe ne, a naxa a ɲere na kira xɔn, a fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

²⁸ A tan nun Akabu xa di Yorami naxa siga Arami mange Xasayeli gere de Ramoti, Galadi bɔxi ma, kɔnɔ Aramikae naxa nɔ e ra.

²⁹ Mange Yorami naxa gbilen Yisireeli, a xa a dandan, barima Aramikae nu bara a maxɔnɔ gere kui Rama, a to nu Arami mange Xasayeli gerefe. Yudaya mange Yehorami xa di Axasiya naxa goro Yisireeli Akabu xa di Yorami xɔnyi, barima a nu furaxi.

9

Yehu tife mange ra Isirayila

¹ Annabi Elise naxa a xa taalibi nde xili, a a fala a be, «I tagi ixiri beleti ra alako i xa yi ture xanin Ramoti taa kui, Galadi bɔxi ma.

² I na menni li, i xa Yehu fen, Yehosafati xa di, Nimisi xa mamadi. I xa a xili keli a ngaxakerenyie tagi, wo sa lu wo doro ma.

³ I yi ture tongo, i a surusuru a xunyi, i a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «N bara i sugandi, i xa findi mange ra Isirayila xun ma.» I na ge na rabade, i xa i gi, i keli naa mafuren.»

⁴ Na kui, na namipɔnmɛ fonike naxa siga Ramoti, Galadi bɔxi ma.

⁵ A so temui naxe, sɔori mangee nu na malanyi. A naxa a fala, «Mange, n xexi i xɔn.» Yehu naxa a maxɔrin, «I wama wɔyɛnfe nde be muxu ya ma?» A naxa a yaabi, «Mange, i tan.»

⁶ Na kui, Yehu nun namipɔnmɛ xa taalibi naxa so banxi kui. Xɛera naxa ture surusuru Yehu xunyi, a a fala a be, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi i be, «N bara i sugandi, i xa findi Ala xa ɲama Isirayila xa mange ra.

⁷ I fama i xa mange Akabu bɔnsɔe sontode, alako n ma namipɔnmɛ nun n ma konyie gbe xa ɲɔxɔ.

⁸ Akabu bɔnsɔɛ birin sɔntɔma nɛ, a xa xɛmɛ yo mu kisima, hali naxan sɛnbɛ mu gbo.

⁹ N Akabu bɔnsɔɛ ragoroma nɛ alɔ n a raba Nebati xa di Yerobowami nun Ahiya xa di Baasa ra ki naxɛ.

¹⁰ Baree nan Yesabela donma Yisireeli xɛɛ ma, a mu ragatama feo.» A to gɛ na falade, a naxa siga keren na a gi ra.

¹¹ Yehu to gbilen a xa mangɛ xa walikɛɛ yire, nee naxa a maxɔrin, «Munse niyaxi? Yi daxui faxi i tode munfe ra?» Yehu naxa e yaabi, «Wo yi mixi mɔɔli kolon. Fefe mu a ra.»

¹² Kɔnɔ e naxɛ, «I wule fu! A fala muxu bɛ.» A naxa na dentɛgɛ sa e bɛ. A naxɛ, «Alatala yi nan masenxi, <N bara i sugandi, i xa findi Isirayila mangɛ ra.»

¹³ A to na fala, sɔɔri mangɛ birin naxa e yɛtɛ xa sosee ba, e a itala Yehu bun ma. E naxa ferɛ fe tɔnxuma ra, e fa a fala, «Yehu nan mangɛ ra!»

¹⁴ Na kui, Yehosafati xa di Yehu, Nimisi xa mamadi naxa mangɛ Yorami yanfa. Yorami nun Isirayila xa sɔɔri gali nu na Ramoti makantafe, Galadi bɔxi ma, barima Arami mangɛ Xasayeli nu wama e gerefe.

¹⁵ Kɔnɔ mangɛ Yorami nu bara gbilen a dandande Yisireeli. Aramikae nu bara a maxɔnɔ gere kui. Yehu naxa a fala a booree bɛ, «Wo to bara n findi mangɛ ra, mixi yo naxa mini taa kui sigafe ra Yisireeli n ma fe falade naa.»

¹⁶ Yehu naxa te a xa gise kui, a siga Yisireeli, Yorami nu na a dandanfe dennaxɛ. Yuda mangɛ Axasiya fan nu bara siga naa Yorami xɛɛbude.

¹⁷ Taa makantɛ naxan nu tixi Yisireeli tɛtɛ kɔn na, na to Yehu xa mixie to fa ra, a naxa a fala, «Nana nde nan fafe yi ki.» Mangɛ Yorami naxa a yamari, «Sɔɔri nde xɛɛ soe fari, a xa a kolon fe naxan niyaxi.»

¹⁸ Na sɔɔri to Yehu yire li, a naxa a maxɔrin, «Mangɛ wama a kolonfe nɛ fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa

bira n fɔxɔ ra tun.» Taa makantɛ naxa a fala mangɛ bɛ, «Won ma xɛɛra bara sa nana li, kɔnɔ a mu na gbilenfe.»

¹⁹ Yorami man naxa sɔɔri gbete xɛɛ soe fari. Na fan to Yehu yire li, a naxa a fala a bɛ, «Mangɛ wama a kolonfe nɛ fe naxan niyaxi?» Yehu naxa a yaabi, «I xa fe mu na a ra. I tan xa bira n fɔxɔ ra tun.»

²⁰ Taa makantɛ naxa dentɛgɛ sa, «Won ma xɛɛra bara sa nana li, kɔnɔ a mu na gbilenfe. A luxi n bɛ alɔ naxan gise ragife, a ragi ki xɔrɔxɔɛ maniya Nimisi xa di Yehu ra.»

²¹ Awa Yorami naxa a fala a xa mixie bɛ, «Wo fa n ma gise ra.» E to fa na ra a bɛ, Isirayila mangɛ Yorami nun Yudaya mangɛ Axasiya naxa te e xa gisee fari sigafe ra Yehu yire. E naxa a li Naboti Yisireelika xa xɛɛ fe ma.

²² Yorami to Yehu li naa, a naxa a maxɔrin, «Yehu, tana mu na?» Yehu naxa a yaabi, «Tana yati yati na na. I nga Yesabela na kuye batufe, a na mandurupa rabafe.»

²³ Yorami to na mɛ, a naxa a xa gise mafindi a a gi, a naxa a fala a xui itexi ra Axasiya bɛ, «Yanfante ya nan a ra Axasiya!»

²⁴ Yehu naxa xali woli, a so Yorami tunki firinyie tagi, a a sondonyi sɔxɔ. Yorami naxa bira a xinbie ma gise kui.

²⁵ Yehu naxa a fala Yorami ragima Bidikari bɛ, «A fure wɔli be Yisireelika Naboti xa xɛ ma. I i ratuxi, won firin to nu na a baba Akabu fɔxɔ ra, Alatala a masen nɛ:

²⁶ «I xa a kolon a n tan bara Naboti nun a xa die wuli to, i naxan naminixi xoro. N i sare fima yi bɔxi yati nan fari. Alatala xui nan na ki.» Awa, i xa a fure wɔli yi xɛ yati ma, alɔ Alatala a masenxi ki naxɛ.»

²⁷ Yuda mangɛ Axasiya to na fe to, a naxa a gi Beti Hagan kira xɔn ma. Yehu naxa bira a fɔxɔ ra, a a fala a xa sɔɔrie bɛ, «Wo a fan sɔxɔ.» E naxa a sɔxɔ a xa sɔɔri ragise kui Guru geya tede ra, Yibeleyami fe ma.

A naxa nɔ a gide, a siga Megido, kɔnɔ a naxa faxa mɛnni.

²⁸ A xa konyie naxa a xanin gise kui han Darisalamu, e sa a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui.

²⁹ Axasiya findi Yudaya mang'e ra, Akabu xa di Yorami xa mang'eya je fu nun keren nde ne.

³⁰ Yehu naxa siga Yisireeli. Yesabela to na fe me, a naxa lini ti a ya ra, a a xunsexe yailan, a fa sa ti wunderi ra koore banxi kon na.

³¹ Yehu to nu sofe taa naade ra, Yesabela naxa a maxorin, «Tana mu na Simiri, i tan naxan i xa mang'e faxaxi?»

³² Yehu naxa a ya rate wunderi ra, a maxorinyi ti, «Nde na n be? Nde?» Mang'e gine makante ndee naxa e ya ragoro Yehu ma.

³³ Yehu naxa a fala nee be, «Wo na gine woli boxi ma!» E naxa a woli boxi ma. A wuli naxa kasan banxi xale nun soee ma, Yehu fa a xa gise rapere a fari.

³⁴ Na xanbi, a naxa so taa kui, a a dege. A to ge, a naxa a fala, «Wo sa na gine dankaxi ragata, barima mang'e xa di gine nan nu a ra.»

³⁵ E naxa siga, kɔnɔ a fure sese mu nu luxi naa fa, fo a xunkonkota, a sanyie, nun a belexee.

³⁶ E to na fe dentege mang'e Yehu be, a naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan kamalixi, a naxan ti Annabi Eliya Tisibeka saabui ra. A a fala ne, «Baree Yesabela sube donma ne Yisireeli boxi ma.

³⁷ Yesabela binbi luma ne alo nape naxan xee rafanma. Mixi yo mu noma a falade sonon Yesabela nan yi ki.»

10

Akabu xa denbaya sontofe

¹ Akabu xa di xeme tongo solofere nu na Samari boxi ma. Yehu naxa bataaxee rasanba Yisireeli mang'ee ma Samari boxi ma, forie ma, a nun mixie ma, naxee joxo nu saxi Akabu xa die xon ma. Yi nan nu sebexi na bataaxee kui:

² «Wo xa mang'e xa die, a xa soori ragisee, a xa soee, a xa taa

makantaxi, nun a xa geresosee to na wo yi ra,

³ wo xa wo xa mang'e xa di palama nde dɔxo a baba xa kibanyi kui alako wo xa wo xa mang'e bonsoe makanta.»

⁴ E to na bataaxe masoto, e boje naxa mini, e fa a fala, «Mang'e firin mu sa no tide a kanke, muxu tan na rabama di?»

⁵ Mang'e xa banxi xunyi, taa mang'e, forie nun mixi naxee joxo nu saxi mang'e xa die xon ma, nee naxa yi masenyi rasanba Yehu ma, «Muxu tan bara findi i xa walikee ra, i wama naxan yo xon, muxu na nan nabama. Muxu mu mixi yo tima mang'e ra. I xa i sago raba.»

⁶ Yehu naxa e yaabi a xa bataaxe firin nde kui, a naxe e be, «Xa wo na n tan nan be, wo xa wo xa mang'e xa die xunyi bolon, wo fa n yire Yisireeli tina yi waxati ma.» Mang'e xa di tongo solofere nu itaxunxi taa kuntigie ma, nee nu na e maxurufe.

⁷ E to na bataaxe masoto, e naxa mang'e xa di mixi tongo solofere birin xunyi bolon e de i, e e sa sagae kui, e a rasanba Yehu ma Yisireeli.

⁸ Xera naxa sa a fala Yehu be, «E bara fa mang'e Yorami xa die xunyi ra.» Yehu naxa a yamari, «E malan dɔxo firin taa naade ra han geesege.»

⁹ Na kuye iba, Yehu naxa mini, a ti jama ya i, a fa a fala e be, «Yunubi mu wo ma. N tan nan n ma mang'e yanfaxi, n a faxa. Kɔnɔ nde yi mixie tan faxaxi?»

¹⁰ Wo xa a kolon, Alatala xa masenyi birin bara kamali Akabu bonsoe xili ma. Alatala naxan masen Annabi Eliya saabui ra, na bara kamali.»

¹¹ Yehu naxa Akabu bonsoe birin faxa naxee nu na Yisireeli, a xa kuntigie, a booree, nun a xa serexedubee. Akabu xa mixi keren mu kisi.

¹² Na dangi xanbi, Yehu naxa siga Samari. A nu na Beti Ekeda Xurusee kira xon ma temui naxe,

¹³ Yehu naxa Yudaya mang'e Axasiya ngaxakerenyi ndee to. A naxa e maxorin, «Nde na wo tan na?»

E naxa a yaabi, «Axasiya ngaxak-erenyie nan muxu ra. Muxu na sigafe mang'e nun mang'e nga xa di xem'ee nan xeebude.»

¹⁴ Yehu naxa yaamari fi, «Wo e suxu e jipe ra.» E naxa e suxu, e e birin xanin Beti Ekeda, e e kon naxaba menni, e e woli ye ragatade kui. E konti nu lanxi mixi tongo naani nun firin nan ma. Mixi keren mu kisi.

¹⁵ A to keli menni, a naxa Rekabu xa di Yehonadabo li kira xon ma, na nu fafe a ralande. Yehu naxa a xeebu, a a maxarin, «I janige fiixexi n be, alo n gbe fiixexi i be ki naxe?» Yehonadabo naxa a yaabi, «Iyo.» Yehu naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne, te be n seeti ma n ma gise kui.» Yehu naxa a belexe itala Yehonadabo be, a a rate a xa gise kui.

¹⁶ Yehu naxa a fala a be, «Won xee, i xa a mato n na walife Alatala be senbe naxan na.» A naxa a xanin a xun ma a xa gise kui.

¹⁷ E to so Samari, Yehu naxa Akabu xa mixi donxoe birin sonto feo, alo Alatala nu bara a masen ki naxe Annabi Eliya saabui ra.

¹⁸ Na xanbi, Yehu naxa pama birin malan, a a fala e be, «Wo xa a kolon, n fama Bali kuye batude dangife Akabu ra.

¹⁹ Yakosi fa wo Bali kuye xa namiponmee birin maxili, a xa serexedubee birin nun a batuma birin, keren naxa lu. E birin xa fa n yire, barima n wama serexe gbegbe bafe Bali kuye be. Xa naxan yo mu lan na serexe, n na kanyi faxama ne.» Konon na masenyi kui, Yehu nu wama e madaxufe ne, alako a xa Bali kuye batui birin sonto.

²⁰ Yehu naxa yaamari fi, «Wo xulunyi belebele ti Bali kuye be.» E naxa na masenyi ti pama be.

²¹ Yehu naxa xerae rasanba Isirayila boxi yire birin ma. Bali kuye batui birin naxa fa. Keren mu lu, naxan mu fa. E birin naxa so Bali xa salide kui, a rafe tapu.

²² Yehu naxa yaamari fi, guba xa ragoro Bali kuye batui birin ma. E

naxa na raba.

²³ Yehu nun Rekabu xa di Yehonadabo naxa siga Bali xa salide kui, Yehu fa a fala e be, «Wo a mato, Alatala xa mixi yo naxa lu wo ya ma. Bali kuye batui nan gbansan xa lu be.»

²⁴ Yehu nun mixie naxa so, e xa xurusee ba serexe ra Bali kuye be. Yehu nu bara soori tongo solo-masaxan ti tande, a a fala e be, «Xa yi kuye batui mixi keren a ba wo yi ra, n wo nii nan findima a joxoe ra.»

²⁵ E to ge serexe bade, a naxa a fala a xa soori gbangbalanyie be, «Wo so, wo e birin faxes, mixi yo naxa kisi.» Soorie naxa e faxes e xa santidegema ra, e e fure lu naa. Na dangi xanbi, e naxa so yire Bali kuye nu ragataxi dennaxe.

²⁶ E naxa na kuye masolixi ramini, e a gan.

²⁷ E Bali kuye nun a xa salide kana, e naa findi suturadee ra. Han to suturadee nan na menni ra.

²⁸ Yehu naxa Bali kuye xa fe jon Isirayila.

²⁹ Konon Yehu mu a makuya Yerobowami Nebati xa di xa yunubie ra, naxan Isirayilakae ti yunubi rabafe ma. A mu na mooli raba na tan xa kuyee ra, na ninge masolixi firinyi xema daaxi naxee nu batuma Beteli nun Dana.

³⁰ Alatala naxa a masen Yehu be, «I to bara n sagoe raba Akabu bonsoe xa fe ra, n i bonsoe doxoma ne Isirayila kibanyi ma han i tolon-tonyoni.»

³¹ Konon na birin kui, Yehu mu Isirayila Marigi Alatala waxonfe ratinme a boje birin na. A mu danyi sa Isirayila xa kuye batui paaxi ma, Yerobowami naxan folo.

³² Na waxati, Alatala naxa a niya nde xa nu ba ra Isirayila xa boxi ra. Xasayeli naxa e tooro e xa boxi sogetede.

³³ A naxa no Galadi boxi birin na, Gadikae, Rubenkae, nun Manasikae nu sabatixi dennaxe, sa keli Aroweri xure ma, a siga Arinon gulunba kui, han a sa Basan boxi li.

³⁴ Yehu xa taruxui dɔnxɔɛe nun a fe fanyi naxee birin naba, nee seɓexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

³⁵ Yehu naxa laaxira, e a ragata Samari. A xa di Yehowaxasi naxa ti mange ra a ɲɔxɔɛ ra.

³⁶ Yehu ɲe mɔxɔɲen nun solo-masaxan mangeya nan naba Isirayila, Samari taa kui.

11

Yudaya mange gine Atalaya (Yudaya Mangée II 22:10-12)

¹ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa nate tongo a xa mange bɔnsɔɛ birin faxa.

² Kɔnɔ Yehoseeba, mange Yorami xa di gine, Axasiya fan maagine, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo mange xa die ya ma, alako Atalaya naxa a tan faxa alo booree. Yehoseeba naxa sa a ɲɔxun konkoe nde kui, a nun dinge naxan ɲɔxɔ nu saxi a xɔn.

³ E naxa lu naa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui ɲe senni, Atalaya xa mangeya bun ma.

Yowasi tife mange ra (Yudaya Mangée II 23:1-21)

⁴ A ɲe solofere nde ra, Yehoyada naxa xɛera ti Karikae xa sɔɔri mange nun mange makantɛe ma. A naxa e raso Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, e fa saate gundo daaxi xiri e bore tagi naa. Na dangi xanbi, a naxa mange xa di masen e be.

⁵ A naxa yi yaamari so e yi ra, a naxɛ, «Wo yi nan nabama. Wo tan naxee walima malabui lɔxɔɛ, wo xa wo itaxun dɔxɔ saxan na. Dɔxɔ keren xa mange xa banxi makanta,

⁶ dɔxɔ firin nde xa sa Suru naade makanta, dɔxɔ saxan nde xa naade makanta mange makantɛe xanbi ra. Wo xa mange xa banxi makantafe masara wo boore tagi.

⁷ Sɛeti boore firinyi, naxee mu walima malabui lɔxɔɛ, nee tan xa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi makanta a fanyi ra mange ɲɔxunxi dennaxɛ.

⁸ Wo mange rabilinma ne, gere-sosee ra wo yi. Mixi yo a maso wo

ra, wo a faxa. Wo xa lu mange fe ma, a na siga dɛdɛ.»

⁹ Sɔɔri xunyi naxee tixi sɔɔri keme xun na, e naxa sɛrɛxɛdubɛ Yehoyada xa yaamarie rabatu, alo a a falaxi ki naxɛ. Kankan naxa a xa sɔɔri mixi keme dentɛge Yehoyada be, naxee nu walima malabui lɔxɔɛ, nun naxee mu nu walima na lɔxɔɛ.

¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛ naxa mange Dawuda xa tanbeɛ nun kanke makantasee so sɔɔri xunyiie yi ra, naxee nu ragataxi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

¹¹ Mange makantɛe naxa gere-sosee tongo, e naxa ti kelife Alatala xa hɔrɔmɔbanxi yirefanyi ma han a kɔɔla ma, sɛrɛxɛbade nun banxi fe ma, alako e xa mange makanta.

¹² E to ti naa, Yehoyada naxa mange xa di ramini, a mange tɔnxuma dusu a xun na, a munyaati so a yi ra. A naxa ture seniyeɲxi surusuru a xunyi, a a ti mange ra. Nama naxa e belexɛe bɔnbɔ, e nu a fala e xui itexi ra, «Kisi na mange be!»

¹³ Atalaya to mange makantɛe nun pama xui mɛ, a naxa siga e yire Alatala xa hɔrɔmɔbanxi.

¹⁴ A naxa a to, mange tixi hɔrɔmɔbanxi kinki fe ma, alo mangɛe darixi a ra ki naxɛ. Mange makantɛe tixi mange fe ma, e sarae fema. Nama birin nu sɛɛwaxi, e sarae xui raminima. Atalaya naxa a xa sosee ibɔɔ a yetɛ ma sunnunyi kui, a gbelegbele, «Yanfanteɲa! Yanfanteɲa!»

¹⁵ Na kui sɛrɛxɛdubɛ Yehoyada naxa sɔɔri keme xunyiie yamari, «Wo a ramini hɔrɔmɔbanxi fari ma sɔɔrie yire. Mixi yo na wa a malife, wo na kanyi faxa santidegema ra.» Sɛrɛxɛdubɛ mu nu wama a xa faxa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

¹⁶ Sɔɔrie naxa a suxu, e a xanin mange xa banxi kui kira ra soee soma dennaxɛ ra, e a faxa menni ne.

¹⁷ Yehoyada naxa saate xiri Alatala, mange, nun pama tagi, a falafe ra e birin xa bira Alatala fɔxo ra.

18 Bɔxi pama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e serexɛbadee nun kuyee kana. E naxa Bali kuye xa serexɛdubɛ Matan faxa serexɛbade fe ma. Yehoyada serexɛdubɛ naxa soorie ti, naxee Alatala xa hɔrɔmɔbanxi makan-tama.

19 A naxa soori kemɛ xunyie tongo, Kari soorie, mangɛ makantɛɛ, nun bɔxi pama birin, e fa mangɛ mati kelife Alatala xa hɔrɔmɔbanxi han mangɛ banxi. E naxa so mangɛ banxi kui mangɛ makantɛɛ xa naade ra. Mangɛ Yowasi naxa a magoro mangɛ kibanyi kui.

20 Bɔxi pama birin nu na sɛwɛ nun sabari nan kui, barima Atalaya nu bara faxa santidɛgema ra mangɛ banxi kui.

12

Yudaya mangɛ Yowasi (Yudaya Mangée II 24:1-14)

1 Yowasi findi mangɛ ra tɛmɛi naxɛ, a jɛ solofere nan nu a ra.

2 Yehu xa mangɛya jɛ solofere nde ra Isirayila bɔxi ma, Yowasi findi mangɛ ra na jɛ nan na. A naxa jɛ tongo naani mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Sibeya, Beriseebaka nan nu a ra.

3 Yowasi nu fe fanyi nan tun nabama Alatala ya i, alɔ serexɛdubɛ Yehoyada a masen a bɛ ki naxɛ.

4 Kɔnɔ na birin kui, kuye batudee mu kana Yudaya. Nama man nu luma siga ra serexɛ bade nun surayi gande na kuyee bɛ.

5 Yowasi naxa a fala serexɛdubɛɛ bɛ, «Kɔbiri naxan birin bama serexɛ ra Alatala xa banxi kui, kɔbiri naxan fima mixie xunsare ra, xa na mu fe gbete ra,

6 serexɛdubɛɛ xa a rasuxu, a xa rawali yire kanaxie yailanfe ra Alatala xa banxi ma.»

7 Kɔnɔ han Yowasi xa mangɛya jɛ mɔxɔɲɛn nun saxan nde ra, serexɛdubɛɛ mu nu Alatala xa banxi yailanxi sinden.

8 Mangɛ Yowasi naxa serexɛdubɛ Yehoyada nun a booree xili, a a fala

e bɛ, «Munfe ra wo mu Alatala xa banxi yailanxi sinden? Yakɔsi wo naxa kɔbiri yo tongo kɔbiri ragatade kui, naxan mu rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.»

9 Serexɛdubɛɛ naxa lan a ma, a e naxa kɔbiri yo rasuxu mixie yi ra sɔnɔn, e mu naxan nawalima banxi yailanfe ra.

10 Na kui serexɛdubɛ Yehoyada naxa kankira nde tongo, a yale ti a ma, a a dɔxɔ serexɛbade yirefanyi ma, mixie nu soma Alatala xa banxi kui dennaxɛ ra. Serexɛdubɛ naxee nu e jɔxɔ saxi sode dɛ xɔn ma, nee nu kɔbiri sama na kankira nan kui, mixie nu fama naxan na Alatala xa banxi kui.

11 E na a to kɔbiri bara gbo kankira kui, serexɛdubɛ xungbe nun mangɛ xa sebeliti nu fama nɛ na kɔbiri sade beki kui, e kɔbiri kɔnti, naxan na Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,

12 e a so walike xunyie yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma. Walike xunyie nu na kɔbiri soma kamuderie nun banxitie nan yi ra, naxee nu Alatala xa banxi yailanma,

13 a nun gemɛ masolie nun banxi dɔxɔɛɛ yi ra. Na kɔbiri fan nu findima wuri, gemɛ masolixi, nun se gbete sare nan na, naxee nu rawalima Ala xa banxi yailanfe ra.

14 Kɔnɔ na kɔbiri mu nu rawalima se sase gbete daaxie, finɛɛ, paanie nun sarae yailanfe ra Alatala xa banxi xa fe ra.

15 A nu soma banxi rawalie nan yi ra, alako e xa Alatala xa banxi yire kanaxie gbansan yailan.

16 E mu nu na kɔbiri rawali ki maxɔrinma banxi rawalie ma, barima e nu tinxin na fe kui.

17 Kɔbiri naxan nu soma yetɛ rag-bilen serexɛɛ ra nun yunubi xafari serexɛɛ ra, na mu nu sama na kankira kui Alatala xa banxi kui. A nu soma serexɛdubɛɛ nan yi ra.

18 Na tɛmɛi, Arami mangɛ Xas-ayeli naxa siga Gati gereɛde. A to nɔ a ra, a naxa wa Darisalamu fan gerefe.

19 Yudaya mangɛ Yowasi naxa xɛɛma birin ba Alatala xa banxi

naafuli ragatade kui, a benba Yudaya mangée Yehosafati, Yehorami, nun Axasiya naxan fi Alatala xa hōromōbanxi ma, a nun e naxan sa Yudaya mangée xa banxi kui, a fa na birin nasamba Arami mangée Xasayeli ma. Na naxa a niya a xa gbilen Darisalamu gerefe fōxō ra.

²⁰ Mangée Yowasi xa taruxui dōnxōe sebexi Yudaya mangée xa taruxui kui.

²¹ A rapōnyi a xa mixie naxa a yanfa, e a faxa Beti Milo, Sila mabiri.

²² A xa mangée banxi mixie, Simey-ata xa di Yosabadi nun Someri xa di Yehosabadi nan a faxa. Yowasi naxa ragata a benbae fē ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Amasiya naxa ti a jōxōe ra.

13

Isirayila mangée Yehowaxasi

¹ Axasiya xa di Yowasi xa mangēya jē mōxōjēn nun saxan nde ra Yudaya xun ma, Yehu xa di Yehowaxasi naxa ti mangée ra Isirayila bōxi ma. A mangēya jē fu nun solofere nan naba Samari.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A naxa bira Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fōxō ra, naxan nu bara Isirayila ratantan na kui. Yehowaxasi mu gbilen na yunubie fōxō ra.

³ Alatala xōnō nē Isirayila ma na fe ma, a nu e rabolo Arami mangée yi ra, Xasayeli nun a xa di Ben Hadada.

⁴ Yehowaxasi naxa Alatala maxandi a xa hinne a ra. Alatala naxa a xa maxandi suxu, barima, a nu bara Isirayila xa tōore to Arami mangée xa nōe bun ma.

⁵ Alatala naxa Isirayila rakisima nde fi e ma, a e ba Arami xa mangēya bun ma, e fa lu bōjesa kui.

⁶ Kōnō e mu gbilen Yerobowami bōnsōe xa yunubie fōxō ra. Asera kuye masolixie yati nu tixi Samari taa kui.

⁷ Yehowaxasi xa sōori gali nu bara xurun, soe ragi mixi tongo suuli, gise fu, nun sōori wulu fu nan tun nu fa

luxi, barima Arami mangée nu bara e bōnbō, alō bōxi iboronma ki naxē.

⁸ Yehowaxasi xa taruxui dōnxōe, a fe fanyi naxee birin naba, nee sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

⁹ A naxa laaxira, a ragata a benbae fē ma Samari. A xa di Yowasi naxa ti a jōxōe ra.

Isirayila mangée Yehowasa

¹⁰ Yowasi xa mangēya jē tongo saxan nun solofere nde ra Yudaya xun ma, Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa ti mangée ra Isirayila xun ma. A naxa mangēya jē fu nun senni raba Samari.

¹¹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fōxō ra.

¹² Yowasi xa taruxui dōnxōe, a fe fanyi naxee birin naba, alō a Yudaya mangée Amasiya gere ki naxē, na fee birin sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

¹³ Yowasi naxa laaxira, a ragata Isirayila mangée seeti ma Samari. Yerobowami naxa ti mangée ra a jōxōe ra.

Elise xa faxe

¹⁴ Annabi Elise to fura, a nu laaxirama fure naxan ma, Isirayila mangée Yowasi naxa goro a yire sunnunyi kui, a yi wōyenyi ti a bē wa kui, «N ba, n ba, Isirayila senbema.»

¹⁵ Elise naxa a yaabi, «Xali nun tanbē nde tongo.» Mangée naxa na raba.

¹⁶ Na xanbi Elise naxa a fala Isirayila mangée bē, «Xali rafala.» Elise naxa a belexee sa mangée belexee ma, a fa a fala a bē,

¹⁷ «Wunderi rabi naxan na sogetede biri.» A naxa a rabi. Elise naxa a fala a bē, «Xali woli.» A naxa a woli. Elise naxa a fala a bē fa, «Xunnakeli tanbē nan yi ki Alatala bē, a naxan fima i ma Aramikae xili ma. I Aramikae bōnbōma nē Afeki taa kui han i e sōnto.»

¹⁸ Na temui Elise naxa a fala, «Xalie tongo.» Mangée naxa e tongo. Elise naxa a fala a bē, «Bōxi bōnbō xalie ra.» Mangée naxa bōxi bōnbō sanya saxan, a fa a iti.

¹⁹ Annabi Elise naxa xɔnɔ a ma, a naxɛ, «Xa i bɔxi bɔnbɔ nɛ sanya suuli nu, xa na mu sanya senni, i nu nɔma nɛ Aramikae sɔntɔde. Kɔnɔ yakɔsi i fama e bɔnbɔde sanya saxan gbansan nɛ.»

²⁰ Na dangi xanbi, Annabi Elise naxa laaxira, e fa a ragata. Na jɛ xun gbilenyi, Mowaba sɔorie naxa so Isirayila bɔxi ma.

²¹ Na tɛmui Isirayilakae nu na e xa mixi faxaxi nde ragatafe. E to Mowabakae to fa ra, e naxa e xa mixi fure sa mafurenyi ra Annabi Elise xa gaburi kui. Na fure to din Elise xɔrie ra, a naxa keli faxɛ ma, a gbilen balo ra.

²² Arami mangɛ Xasayeli nu Isirayilakae tɔɔrɔma Yehowaxasi xa mangɛya bun ma.

²³ Kɔnɔ Alatala naxa kinikini e ma. A naxa hinne e ra a xa saatɛ xa fe ra, a naxan xiri Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba tagi. Han yakɔsi Alatala mɛɛnima e ma na nan ma.

²⁴ Arami mangɛ Xasayeli naxa faxesa, a xa di Ben Hadada naxa ti mangɛ ra a jɔxɔɛ ra.

²⁵ Yehowaxasi xa di Yehowasa naxa taaɛ ba Ben Hadada yi ra, na baba Xasayeli naxee ba a baba Yehowaxasi yi ra gere kui. Yowasi naxa a bɔnbɔ sanya saxan, a na taaɛ masɔtɔ.

14

Yudaya mangɛ Amasiya

(Yudaya Mang'ee II 25:1-28, 26:1-2)

¹ Yehowasa xa di Yowasi xa mangɛya jɛ firin nde ra Isirayila bɔxi ma, Yowasi xa di Amasiya naxa ti mangɛ ra Yudaya.

² A jɛ mɔxɔɔnɛn nun suuli nan nu a ra, a ti mangɛ ra tɛmui naxɛ. A naxa jɛ mɔxɔɔnɛn nun solomanaani mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Yehowadin, Darisalamuka nan nu a ra.

³ A naxa Alatala waxɔnfe raba, kɔnɔ a mu lu alɔ a benba Dawuda. A bira a baba Yowasi xa misaali nan yati fɔxɔ ra.

⁴ Na birin kui, kuye batudee nu na geya yiree, mixie man nu sɛrɛxɛɛ nun surayi bama mɛnni.

⁵ Amasiya xa mangɛya to sɛnbɛ sɔtɔ, a naxa mixie faxesa, naxee a baba faxesa.

⁶ Kɔnɔ a mu nee xa die tan faxesa, alɔ Alatala a yamarixi ki naxɛ Tawureta Munsa kitaabui kui a falafe ra, «A mu lanma babɛ xa faxesa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lanma a xa faxesa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxesa a yetɛ kan xa yunubi nan xa fe ra.»

⁷ Amasiya naxa Edonka mixi wulu fu faxesa fɔxɛ gulunba kui, a Sela taa tongo, a a xili sa Yokatili. A xilima na ki nɛ han to.

⁸ Amasiya to gɛ marasi fende mixi gbɛtɛɛ ra, a naxa xɛɛraɛ xɛɛ Isirayila mangɛ Yehu xa mamadi Yehowasa ma, Yehowaxasi xa di, a falafe ra, «Fa, won xa fa gere.»

⁹ Isirayila mangɛ Yehowasa naxa Yudaya mangɛ Amasiya yaabi yi ra, «Liban tunbe di naxa xɛɛra xɛɛ Liban sɛdiri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di gine fi n ma di ma.> Na dangi xanbi, Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

¹⁰ I bara Edon bɔnbɔ a fanyi ra, na bara a niya i xa i yetɛ igbo. Sɛɛwa i xa xunnakeli ra, i xa lu i xɔnyi. I gbaloe fenfe i yetɛ bɛ munfe ra? I sɔntɔma nɛ, i nun Yudaya ra»

¹¹ Kɔnɔ Amasiya mu a tuli mati a ra. Na kui Isirayila mangɛ Yehowasa naxa siga a xili ma, a tan nun Yudaya mangɛ Amasiya naxa e bore gere Beti Semesi, Yudaya bɔxi ma.

¹² Isirayila naxa Yudaya bɔnbɔ, e fa e gi e so e xɔnyi.

¹³ Isirayila mangɛ Yehowasa naxa Axasiya xa mamadi Amasiya findi a xa geelimani ra Beti Semesi. A naxa fa Darisalamu tɛtɛ rabira ke-life Eframi xa naade ra han naade naxan na tunxui ma, nɔngɔn ya kɛmɛ naani jɔndɔn.

¹⁴ A naxa xɛɛma nun gbɛti birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mangɛ xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan suxu, a gbilen Samari.

15 Yehowasa xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe fanyi naxee raba, nun a xa gere e nun Yudaya mang'e Amasiya, na birin seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

16 Yehowasa naxa laaxira, e a ragata Isirayila mang'ee fe ma Samari. A xa di Yerobowami naxa ti mang'e ra a jɔxɔɛ ra.

17 Isirayila mang'e Yehowaxasi xa di Yehowasa to faxa, Yudaya mang'e Yowasi xa di Amasiya xa mang'eya xɔn man naxa kuya je fu nun suuli.

18 Amasiya xa taruxui dɔnxɔɛ, na seɓexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

19 Mixi ndee naxa yanfanteya maxiri a xun ma Darisalamu, a naxa a gi, a siga Lakisi. E naxa bira a fɔxɔ ra Lakisi, e sa a faxa menni.

20 E naxa a fure xanin soe fari, e sa a ragata Darisalamu a benbae fe ma Dawuda xa taa kui.

21 Yudaya jama birin naxa Amasiya xa di Asaraya ti mang'e ra a baba jɔxɔɛ ra. A je fu nun senni nan nu a ra.

22 Mang'e Amasiya xa faxe dangi xanbi, Asaraya naxa Elata taa ti, a a sa Yudaya xa bɔxi xun ma.

Isirayila mang'e Yerobowami firin nde

23 Yowasi xa di Amasiya Yudaya mang'e, xa mang'eya je fu nun suuli nde ra, Yowasi xa di Yerobowami naxa ti Isirayila mang'e ra Samari. A mang'eya je tongo naani nun keren naba.

24 A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubi fɔxɔ ra, a Isirayilakae ti naxan na.

25 A naxa a niya Isirayila naaninyie xa gbilen a ra kelife Lebo Xamata kɔɔla ma, han Araba baa de ra yirefanyi ma, alɔ Isirayila Marigi Alatala nu bara a masen ki naxe Amitayi xa di Annabi Yunusa be, naxan findi Gati Xeferika ra.

26 Alatala naxa Isirayila xa tɔɔre xɔrɔxɔɛ to, e rakisima yo mu nu na,

27 a naxa e rakisi Yowasi xa di Yerobowami saabui ra. A mu nu

wama a xɔn Isirayila xili xa jɔn dunija ma.

28 Yerobowami xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe fanyi naxee birin naba, nun a xa xunnakeli Damasi nun Xamata ragbilenfe ra Yudaya ma, na birin seɓexi Isirayila mang'ee xa taruxui kui.

29 Yerobowami naxa laaxira, e a ragata Isirayila mang'e fe ma Samari. A xa di Sakari naxa ti mang'e ra a jɔxɔɛ ra.

15

Yuda mang'e Asaraya (Yudaya Mang'ee II 26:1-23)

1 Yerobowami xa mang'eya je mɔxɔjɛn nun solofere nde ra Isirayila xun ma, Amasiya xa di Asaraya naxa ti mang'e ra Yudaya.

2 A mang'eya sɔtɔ a je fu nun senni nan ma, a fa je tongo suuli nun firin mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili ne Yekoliya, Darisalamuka nan nu a ra.

3 A Alatala waxɔnfe raba ne a ki ma, alɔ a baba Amasiya.

4 Kɔnɔ na birin kui, kuye batudee mu jɔn geyae yire, mixie nu luma serexee nun surayi man ba ra menni.

5 Alatala naxa kune fure sa mang'e ma, han a faxa lɔxɔɛ. A nu sabatixi banxi nde nan kui, naxan nu na a xati ma. A xa di Yotami nan nu na a xa fɔxɔɛ xunyi ra, a man nu a xa mang'eya fan naperema bɔxi kui.

6 Asaraya xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe fanyi naxee birin naba, na seɓexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

7 Asaraya naxa laaxira, e a ragata a benbae fe ma, Dawuda xa taa kui. A xa di Yotami naxa ti mang'e ra a jɔxɔɛ ra.

Isirayila mang'e Sakari

8 Yudaya mang'e Asaraya xa mang'eya je tongo saxan nun solomasaxan nde ra, Yerobowami xa di Sakari naxa ti Isirayila mang'e ra Samari, kike senni bun ma.

9 A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alɔ a benbae naxan naba. A mu gbilen Nebati xa di

Yerobowami xa yunubi fɔxɔ ra, a Isirayila ti naxan na.

¹⁰ Yabəsi xa di Salumu naxa yanfanteya maxiri a xun ma, a a faxa Yibeleyami, a ti mangɛ ra a ɲɔxɔɛ ra.

¹¹ Sakari xa taruxui dɔnxɔɛ seɓɛxi Isirayila mangée xa taruxui kui.

¹² Alatala xa masenyi nan kamali a xa faxɛ kui, a naxan masen Yehu bɛ, a to a masen, «I bɔnsɔɛ Isirayila yamarima nɛ han i tolontolonyi.» A raba na ki nɛ.

Isirayila mangɛ Salumu

¹³ Yabəsi xa di Salumu naxa ti mangɛ ra Isirayila, Yudaya mangɛ Osiyasi xa mangɛya ɲɛ tongo saxan nun solomanaani nde ra. A naxa mangɛya raba kike keren Samari.

¹⁴ Menaxemi, Gadi xa di Salumu naxa keli Tirisa, a te Samari, a Yabəsi xa di Salumu faxa, a ti mangɛ ra a ɲɔxɔɛ ra.

¹⁵ Salumu xa taruxui dɔnxɔɛ, nun a yanfɛ naxan ti, na seɓɛxi Isirayila mangée xa taruxui kui.

¹⁶ Na tɛmui, Menaxemi naxa keli Tirisa, a siga Tifisa taa gereɗe. A naxa mennikae birin faxa, a nun naxee nu na naa rabilinyi, barima e mu nu tinma a xa yaamari ra. Hali giɛ furuxie, a nu e faxa nɛ, a e furi rabɔɔ.

Isirayila mangɛ Menaxemi

¹⁷ Yudaya mangɛ Asaraya xa mangɛya ɲɛ tongo saxan nun solomanaani nde ra, Gadi xa di Menaxemi naxa ti Isirayila mangɛ ra. A mangɛya ɲɛ fu nan naba Samari.

¹⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma. A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fɔxɔ ra, a Isirayila ɲama ti naxan na.

¹⁹ Asiriya mangɛ Pulu naxa so Isirayila bɔxi kui, a xa naa gere, kɔnɔ Menaxemi naxa gbeti kilo wulu tongo saxan fi a ma, alako a xa a mali a xa mangɛya xa mabanban.

²⁰ Menaxemi naxa na kɔbiri sɔto Isirayila bannaɛ ra, mixi keren keren gbeti kole tongo suuli. A to na fi Asiriya mangɛ ma, na naxa

Isirayila bɔxi gerefe lu na, a gbilen a xɔnyi.

²¹ Menaxemi xa taruxui dɔnxɔɛ, nun a naxan birin naba, na seɓɛxi Isirayila mangée xa taruxui kui.

²² Menaxemi naxa laaxira, a ragata a benbae fɛ ma. A xa di Pekaxaya naxa ti mangɛ ra a ɲɔxɔɛ ra.

Isirayila mangɛ Pekaxaya

²³ Yudaya mangɛ Asaraya xa mangɛya ɲɛ tongo suuli nde ra, Menaxemi xa di Pekaxaya naxa ti Isirayila mangɛ ra Samari. A naxa mangɛya ɲɛ firin naba.

²⁴ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fɔxɔ ra, a Isirayilakae tixi naxee ra.

²⁵ A malima nde, Remaliyahu xa di Peka, naxa a yanfa, a a faxa mangɛ banxi kui Samari. Galadika mixi tongo suuli naxa a mali na kui, e Aragobo nun Ariye fan faxa. Na dangi xanbi Peka naxa ti mangɛ ra Pekaxaya ɲɔxɔɛ ra.

²⁶ Pekaxaya xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe fanyie naxee birin naba, na birin seɓɛxi Isirayila mangée xa taruxui kui.

Isirayila mangɛ Peka

²⁷ Yudaya mangɛ Asaraya xa mangɛya ɲɛ tongo suuli nun firin nde ra, Remaliyahu xa di Peka naxa ti Isirayila mangɛ ra Samari. A naxa mangɛya ɲɛ mɔxɔɲɛn naba.

²⁸ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, A mu gbilen Nebati xa di Yerobowami xa yunubie fɔxɔ ra, a Isirayila ɲama ti naxee ra.

²⁹ Peka nu mangɛ ra tɛmui naxee Isirayila, Asiriya mangɛ Tigilati Pileseri naxa fa, a Iyono, Abeli Beti Maaka, Yanowa, Kedesi, Xasori, Galadi, nun Galile suxu, Nafatali bɔxi birin, a na mixi birin xanin Asiriya.

³⁰ Hoseya, Ela xa di xɛmɛ naxa yanfanteya maxiri, Remaliyahu xa di Peka xun ma, a na faxa. A naxa ti mangɛ ra a ɲɔxɔɛ ra, Osiyasi xa di xɛmɛ Yotami xa mangɛya ɲɛ mɔxɔɲɛn nde ra.

31 Peka xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe naxan birin naba, na sebexi Isirayila mangée xa taruxui kui.

*Yudaya mangée Yotami
(Yudaya Mangée II 27:1-9)*

32 Remaliyahu xa di Peka xa mangeya jɛ firin nde ra Isirayila bɔxi ma, Osiyasi xa di Yotami naxa ti mangée ra Yudaya xun ma.

33 A jɛ mɔxɔjɛn nun suuli nan nu a ra. A naxa mangeya jɛ fu nun senni raba Darisalamu. Sadɔki xa di Yerusa nan nu na a nga ra.

34 A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alɔ a baba Osiyasi a raba ki naxɛ.

35 Kɔnɔ na birin kui, kuye batudee mu jɔn geyae yire, mixie nu luma sɛrɛxɛɛ nun surayi man ba ra menni. Yotami naxa Alatala xa banxi naadɛ nde ti, naxan xili Fuge Naadɛ.

36 Yotami xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangée xa taruxui kui.

37 Na tɛmui Alatala naxa a niya Arami mangée Resin nun Remaliyahu xa di Peka xa Yudaya gere.

38 Yotami naxa laaxira, e a ragata a benbae fɛ ma a benba Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti mangée ra a jɔxɔɛ ra.

16

*Yudaya mangée Axasi
(Yudaya Mangée II 28:1-27)*

1 Remaliyahu xa di Peka xa mangeya jɛ fu nun solofere nde ra, Yotami xa di Axasi naxa ti mangée ra Yudaya bɔxi ma.

2 A jɛ mɔxɔjɛn nan nu a ra na tɛmui. A naxa jɛ fu nun senni mangeya raba Darisalamu. A mu a Marigi Alatala waxɔnfe raba alɔ a benba Dawuda a raba ki naxɛ.

3 A nu birama Isirayila mangée xa kira nan fɔxɔ ra. A naxa a xa di yati ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra, alɔ si gbɛtɛɛ nu a rabama ki naxɛ, Alatala naxee keri Isirayilakae ya ra.

4 A nu sɛrɛxɛɛ bama, a nu surayi gan sɛrɛxɛ ra geyae fari nun wuri bilie bun ma.

5 Na tɛmui Arami mangée Resin nun Isirayila mangée Peka Remaliyahu xa di, naxa Darisalamu gere. E naxa Axasi rabilin a xa taa kui, kɔnɔ e mu nɔ a ra.

6 Na waxati Arami mangée Resin nu bara Elata taa lu Arami bɔxi xa nɔɛ bun ma. A nu bara Yuda bɔnsɔɛ tongo naa. Edonkae sabati naa e jɔxɔɛ ra. Nee na menni han to.

7 Axasi naxa xɛɛrae xɛɛ Asiriya mangée Tigilati Pileseri xɔn, e xa sa a fala a bɛ, «I xa konyi nan lanxi n ma, n xaxili tixi i tan nan na. I xa fa n natangade Arami mangée nun Isirayila mangée ma, e faxi n gere.»

8 Axasi naxa gbɛti nun xɛɛma tongo, naxan nu na Alatala xa banxi kui nun mangée banxi kui, a naxa a rasanba Asiriya mangée ma duuti ra.

9 Asiriya mangée naxa tin na fe ra, a fa siga Damasi gere. A to nɔ na taa ra, a naxa mennikae findi konyie ra, a e rasiga Kire taa kui. A Resin faxa, menni mangée.

10 Mangée Axasi to siga Damasi, Asiriya mangée Tigilati Pileseri yire, a naxa sɛrɛxɛbade to naa. A naxa na sɛrɛxɛbade pirinti nun a yailan ki rasanba Uri sɛrɛxɛdubɛ ma Darisalamu.

11 Uri naxa na sɛrɛxɛbade mɔɔli ti Darisalamu, beenun mangée Axasi xa gbilen kelifɛ Damasi.

12 Mangée to gbilen kelifɛ Damasi, a fa na sɛrɛxɛbade to, a naxa a maso a ra, a sɛrɛxɛ ba a fari.

13 A naxa a xa sɛrɛxɛ gan daaxi nun a xa sansi xɔri sɛrɛxɛ gan na fari. A naxa weni sɛrɛxɛ ifili a fari, a xanunteya sɛrɛxɛ wuli makasan a ma.

14 Sɛrɛxɛbade naxan nu yailanxi wure gbeeli ra, naxan nu na Alatala ya i, hɔrɔmɔbanxi nun sɛrɛxɛbade nɛɛnɛ tagi, a naxa na ti sɛrɛxɛbade nɛɛnɛ fɛ ma kɔɔla biri ra.

15 Mangée Axasi naxa sɛrɛxɛdubɛ Uriya yamari yi ra, «Gɛɛsɛgɛ sɛrɛxɛ gan daaxi, nunmare sɛrɛxɛ, mangée

xa serexe gan daaxi, nun sansi xori hadiya, nama xa serexe gan daaxi, nama xa sansi xori hadiya, nun nama xa serexe ture daaxi, nee birin xa ba yi serexebade xungbe fari. Serexebade wure gbeeli daaxi xa rawali n tan be.»

¹⁶ Serexedube Uriya naxa a raba alo mangɛ Axasi a yamari ki naxe.

¹⁷ Mangɛ Axasi naxa Ala xa banxi ye sasee doxoɔde ba a bore ra, a na ye sasee tongo e fari. A ye sase xungbe ragoro keli tuura wure gbeeli daaxie fari, a a doxoɔ boxi ma. Na ye sase nu xili ne «Baa.»

¹⁸ A naxa malabui loxoɔe malande masara Ala xa banxi kui, a nun mangɛ sode, Asiriya mangɛ xa fe ra.

¹⁹ Axasi xa taruxui donxoɔe, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mangɛ xa taruxui kui.

²⁰ Axasi naxa laaxira, a ragata a benbae fe ma Dawuda xa taa kui. A xa di Xesekiya naxa ti mangɛ ra a noxoɔe ra.

17

Isirayila mangɛ Hoseya

¹ Yudaya mangɛ Axasi xa mangɛya ne fu nun firin nde ra, Ela xa di Hoseya naxa findi Isirayila mangɛ ra Samari. A ne solomanaani mangɛya raba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, konɔ a mu lu alo mangɛ singee, naxee xa yunubie dangi a gbe be.

³ Asiriya mangɛ Salamanesari to sa Hoseya gere, a a lu a xa noɛ bun ma, Hoseya naxa tin duuti fife ra a ma.

⁴ Konɔ Asiriya mangɛ naxa a kolon fa, a Hoseya nu wama a matandife. A tondi duuti rasanbade a ma, a man xerae xee Misira mangɛ So xon ma, mali fende a ra. Na kui Asiriya mangɛ naxa Hoseya suxu, a a raso geeli.

⁵ Na dangi xanbi, a naxa din Isirayila boxi birin na, a Samari rabilin, ne saxan bun ma naa suxuxi a yi ra.

⁶ Hoseya xa mangɛya ne solomanaani nde ra, Asiriya mangɛ

naxa no Samari taa ra, a Isirayilakae xanin Asiriya boxi ma konyiya kui. A naxa e rasabati Xala taa kui Gosan boxi ma Xaboro xure de ra, a nun Medekae xa taae kui.

Isirayila xa yunubie

⁷ Na fe birin naba ne, barima Isirayilakae nu bara yunubi raba e Marigi Alatala ra, naxan e ramini Misira boxi ra Firawuna xa noɛ bun ma. Isirayila nu bara bira ala gbeteɛ foxo ra,

⁸ e nu e batu alo si booree Alatala naxee kerixi e ya ra. Isirayilakae nu bara e tuli mati e xa mangɛe ra na fe kui.

⁹ Isirayilakae nu bara fee raba gundo ra e Marigi Alatala ra, e mu lan e xa naxee raba. E nu bara kuye batudee yailan yire itexie e xa taae birin kui, keli yire makantadee ma han taa makantaxie kui.

¹⁰ E naxa geme masolixie nun Asera kuyee ti geyae kon na, wurie bun ma.

¹¹ Menni, e naxa surayi gan serexe ra na kuyee be, alo sie nu a rabama ki naxe, Alatala naxee kerixi e ya ra. E naxa Alatala matandi e xa na fe jaaxie ra.

¹² E nu kuyee batuma, hali Alatala to bara nu tonyi doxo na fe ma, a falafe ra, «Wo naxa na mooli raba.»

¹³ Alatala nu bara Isirayila nun Yudaya rakolon na birin na a xa namijonmee saabui ra. A nu bara a fala, «Wo xa gbilen wo xa wali kobie foxo ra. Wo xa bira n ma yaamarie nun n ma tonyie foxo ra, alo n ma seriye a masenxi ki naxe, n naxan yamari wo benbae ra n ma konyi namijonmee saabui ra.»

¹⁴ Konɔ e mu e tuli mati Alatala ra. E naxa e boje raxoroɔo, alo e benbae naxee mu danxaniya e Marigi Alatala ma.

¹⁵ E naxa Alatala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana naxan nu xirixi Ala nun e benbae tagi. E naxa bira fe fufafu foxo ra, e e yete findi fuyantee ra. E naxa bira sie xa naamunye foxo ra, naxee e

rabilinxi, Alatala tonyi doxo naxee ma.

¹⁶ E naxa e Marigi Alatala xa yaamarie birin matandi. E naxa ninge wure daaxi firin yailan kuyee ra, e naxa Asera kuye masoli wuri ra, e naxa suyidi tunbuie be, e naxa Bali kuye batu.

¹⁷ E naxa e xa di xemee nun e xa di ginnee ba serexe gan daaxi ra. E naxa bira duureya nun sematofe foxo ra. E naxa e yete fi ala gbetee ma, e fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

¹⁸ Na nan a niya Alatala naxa xono Isirayila bonsoe ma, a fa e makuya a ya tode ra. Yuda bonsoe keren nan lu fa.

¹⁹ Hali Yuda bonsoe, e mu nu birama e Marigi Alatala xa yaamarie foxo ra a raba ki ma. E fan naxa bira Isirayila xa misaali foxo ra.

²⁰ Alatala naxa mee Isirayila bonsoe birin na, a naxa e naxankata, a e rabolo a xunnakanamae belexe i, a e keru a ya tode ra.

²¹ A to Isirayila ba Dawuda bonsoe ra, a naxa e lu Nebati xa di Yerobowami xa mangeya bun ma, naxan bara e ragbilen Alatala foxo ra a xa yunubi xungbe saabui ra.

²² Isirayilakae naxa bira Yerobowami xa yunubie birin foxo ra. E mu e makuya nee ra,

²³ han Alatala naxa Isirayila makuya a ya tode ra, alo a a masen a xa konyi namiponmee be ki naxe. Na kui Isirayilakae naxa makuya e xa boxi ra, e sa lu Asiriya boxi ma han to.

Samarikae

²⁴ Asiriya mange naxa fa mixie ra keli Babilon, Kuta, Awi, Xamata, nun Sefarawayimi, a fa nee lu Samari taae kui Isirayilakae noxo ra. Na kui e naxa Samari findi e gbe ra, e sabati naa.

²⁵ Nee to mu nu gaaxuma Alatala ya ra, Alatala naxa yete radin e ma, e nu e faxa.

²⁶ E naxa a fala Asiriya mange be, «I mixi naxee xaninxi e xa sabati Samari boxi ma, nee mu menni alae batu ki kolon. Naa alae bara yete

radin e ma e e faxa a kolontareya ma.»

²⁷ Asiriya mange naxa yi yaamari fi, «Serexedube nde xa sabati na boxi ma, a xa e xaran na boxi alae batu ki ra.»

²⁸ Serexedube keren, naxan nu bara xanin Asiriya boxi ma, na naxa siga Beteli taa kui Samari boxi ma, a mennikae xaran Alatala yaragaaxui ra.

²⁹ Kono na sie, kankan nu a gbe alae tima na kuye banxie kui, Samarikae nu bara naxee ti e xa taae kui nun yire itexie fari.

³⁰ Babilonkae naxa Sukoti Benoti kuye ti. Kutakae naxa Nerigali kuye ti. Xamatakae naxa Asima kuye ti.

³¹ Awikae naxa Nibahasi nun Taritaki kuye ti. Sefarawayimikae tan nu luma e xa die nan ba ra serexe gan daaxi ra e xa kuyee, Adarameleki nun Anameleki be.

³² Na sie to nu gaaxuma Alatala fan ya ra, e nu mixi mooli nan birin tima Alatala xa serexedubee ra, nee xa nu serexe ba e be na yire itexie fari.

³³ Na kui, e nu Alatala batuma, kono e man nu e gbe kuye fan batuma e gbe ki ma.

³⁴ Han to e birama na naamun forie foxo ra, e mu gaaxuma Alatala ya ra. E mu nu e yete xa naamunye rakamalima, e man mu nu Alatala xa seriye fan nakamalima, a naxan so Yaxuba bonsoe yi ra, a naxan xili sa Isirayila.

³⁵ Alatala nu bara yi saate tongo e be, a e yamari yi ra, «Wo naxa gaaxu ala gbetee ya ra, wo naxa suyidi e be, wo naxa e batu, wo naxa serexe yo ba e be.

³⁶ A lanma wo xa gaaxu Alatala nan keren ya ra, naxan wo raminixi Misira boxi ma a senbe xungbe ra. Wo xa suyidi a tan nan be, wo man xa serexe ba a keren nan be.

³⁷ Wo xa wo noxo sa a xa kiraya, a xa seriye nun a xa yaamarie xon ma loxo birin, a naxee sebexi wo be. Wo naxa gaaxu ala gbetee ya ra.

³⁸ Wo naxa neemu n ma saate ma, wo naxa gaaxu ala gbetee ya ra.

³⁹ A lanma wo xa gaaxu wo Marigi Alatala nan ya ra, barima a tan nan wo baxi wo yaxuie birin belexe i.»

⁴⁰ Kɔnɔ e mu e tuli mati Alatala xui ra, e naxa bira e xa naamunyi forie fɔxɔ ra.

⁴¹ Yi sie nu Alatala batuma, e man nu e xa kuye masolixie fan batuma. E xa die nun nee fan ma die na e benbae xa kira nan xɔn ma han to.

18

*Yudaya mangɛ Xesekiya
(Yudaya Mangɛ II 29:1-2, 31:1,
32:1-19, Annabi Esayi 36:1)*

¹ Ela xa di Hoseya xa mangɛya jɛ saxan nde ra, Axasi xa di Xesekiya naxa ti mangɛ ra Yudaya bɔxi ma.

² A jɛ mɔxɔɾɛn nun suuli nan nu a ra. A naxa mangɛya jɛ mɔxɔɾɛn nun solomanaani raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Abi, Sakari xa di gine.

³ A naxa fe raba naxan nafan Alatala ma, alɔ a benba Dawuda a raba ki naxe.

⁴ A kuye batudee kana yire itexie fari, a gɛmɛ masolixie iwuru, a Asera kuye bolon. A naxa bɔximase wure gbeeli daaxi fan kana, Annabi Munsa naxan yailan, barima Isirayilakae nu surayi ganma a fan be sɛrɛxɛ ra, e nu a xili Nexusetana.

⁵ Xesekiya nu a xa lanlanteya sama Isirayila Marigi Alatala ma dangife Yudaya mangɛ birin na.

⁶ A bɔjɛ nu xirixi Alatala ra, a tondi a xa kira bɛɾinde, a bira Alatala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra, a naxan so Annabi Munsa yi ra.

⁷ Alatala nu luma a sɛɛti ma, a a niya a xa fe birin xa nu sɔɔneya ra. Xesekiya naxa tondi lude Asiriya xa mangɛya bun ma.

⁸ A naxa Filisitakae bɔnbɔ han Gasa mabiri, kelifɛ e xa yire makan-tadee ma han e xa taa makantaxi kui.

⁹ Xesekiya xa mangɛya jɛ naani nde ra, naxan ilan Ela xa di Hoseya xa mangɛya jɛ solofere nde ra Isirayila, Asiriya mangɛ Salamanesari naxa fa Samari gereɗe, a a rabilin.

¹⁰ Nɛ saxan dangi xanbi, Xesekiya xa mangɛya jɛ senni nde nan nu a ra, Isirayila mangɛ Hoseya fan xa mangɛya jɛ solomanaani nde, Samari naxa lu Asiriyakae belexe i.

¹¹ Asiriya mangɛ naxa Isirayilakae xanin Asiriya bɔxi ma Xala mabiri nun Xaboro de ra Gosan xure, a nun Medekae xa taaɛ kui.

¹² E Marigi Alatala na raba nɛ e ra, barima e tondi nɛ e tuli matide a ra, e a xa saate kana. E mu Alatala xa konyi Annabi Munsa xa sɛriyɛ rabatu.

¹³ Mangɛ Xesekiya xa mangɛya jɛ fu nun naani nde ra, Asiriya mangɛ Senaxeribi naxa Yudaya taa makantaxie gere, a nɔ e ra.

¹⁴ Yudaya mangɛ Xesekiya naxa xɛɛra xɛɛ Asiriya mangɛ ma Lakisi, a naxe, «Dijɛ, n bara won ma saate kana. Gbilen n fɔxɔ ra, n xa tin i waxɔnfe birin na.» Na kui, Asiriya mangɛ naxa Xesekiya yamari a xa fa gbeti kilo wulu solomanaani, a nun xɛɛma kilo kɛmɛ solomanaani ra.

¹⁵ Xesekiya naxa gbeti birin fi a ma, naxan nu na Alatala xa hɔɾɔmɔbanxi nun mangɛ banxi kui.

¹⁶ A naxa gbeti nun xɛɛma ba, naxan nu fatuxi Alatala xa hɔɾɔmɔbanxi naadeɛ nun e gbanyie ma, a na birin fi Asiriya mangɛ ma.

¹⁷ Asiriya mangɛ naxa a xa sɔɔri mangɛ, a xa kuntigie xunyi, nun a rasima singe xɛɛ Xesekiya xɔn ma Darisalamu, kelifɛ ra Lakisi. E to Darisalamu li, e naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxe.

¹⁸ E naxa mangɛ xili mɛnni. Xilikiya xa di Eliyakimi, mangɛ xa banxi xunyi, mangɛ xa sɛbeliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mangɛ xa kɛɛdi ragate ra, nee naxa mini Asiriyakae ralandɛ.

¹⁹ Asiriya mangɛ rasima singe naxa yi masenyi ti e bɛ, «Wo a fala Xesekiya bɛ, Asiriya mangɛ xungbe yi nan masenxi, «I xaxili tixi munse ra?»

²⁰ I wɔyɛn fufafu nan tun falaxi! I jɔxɔ a ma a i bara fɛɛɛ nun sɛnbe

soto n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

²¹ I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i soxo i kilonma a ra temui naxe. Misira mange Firawuna na na ki ne mixi birin be, naxee e xaxili tixi a ra.

²² Temunde wo n yaabima ne, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kono n xa a fala wo be Xesekiya bara ge serexebadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo Alatala batu Darisalamu xa serexebade gbansan ne.»»

²³ «Xa i sa noma soe ragi wulu firin sotide i xa jama ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima ne i ma, e naxee ragima.

²⁴ Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i senbe xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nofe ra.

²⁵ Bafe na ra, wo marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n be, «Siga, i na boxi kana.»»

²⁶ Xilikiya xa di Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra jama ya xori naxan na tete fari.»

²⁷ Kono Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

²⁸ Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

²⁹ «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

³⁰ Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi

taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

³¹ Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

³² han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee, oliwi bilie nun kumi na dennaxe. Na kui, wo baloma ne a fanyi ra, wo ratanga faxe ma.» Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.»

³³ Si gbetee xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

³⁴ Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

³⁵ Namanee birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»»

³⁶ Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

³⁷ Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee iboxi e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi denteege a be.

19

Xesekiya nun Annabi Esayi xa sumunyi

(Annabi Esayi 37:1-38)

¹ Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

² A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

³ E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi,

naxankate, nun boɓe mapaaxu loxoɛ nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, kono senbe mu na sonon e xa bari.

⁴ I Marigi Alatala na Asiriya mangɛ xa xɛera xa masenyi mɛ Ala niɓe rasotofe ra, temunde a a naxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoɛe naxa faxesa.»

⁵ Mangɛ Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

⁶ Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mangɛ be, Alatala yi masenyi nan tixi, «I naxa gaaxu Asiriya mangɛ xa xɛerae xa marasotɔɛe xa fe ra, a naxee falaxi n be.

⁷ N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»»

⁸ Mangɛ xa xɛera to gbilen Asiriya mangɛ yire, a naxa a li a xa mangɛ nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

⁹ Na temui Asiriya mangɛ naxa a kolon a Kusi mangɛ Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xɛerae xɛe Xesekiya ma, a falafe ra,

¹⁰ «Wo a fala Yudaya mangɛ Xesekiya be, «I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mangɛ belexe i.»

¹¹ I a kolon a fanyi ra Asiriya mangɛ naxan nabaxi pamanɛe birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

¹² N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsɔɛ naxee na Teli Asari?

¹³ Xamata mangɛ, Arapadi mangɛ, Sefarawayimi mangɛ, Hena mangɛ, nun Iwa mangɛ na minden?»»

¹⁴ Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xɛerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

¹⁵ Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan

nan na duniya birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

¹⁶ Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xɛɛxi Ala Niɓe rasotode.

¹⁷ Alatala, nondi na a ra, Asiriya mangɛ bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

¹⁸ E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun gema ra.

¹⁹ Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako duniya birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

²⁰ Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xɛera xɛe mangɛ Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mangɛ Senaxeribi xa fe ra.

²¹ Alatala xa masenyi nan ya a xili ma, Siyoni taa fama yode i ma, Darisalamu tofanyi fama i maberede.

²² I nde konbixi, i nde maberexi? I sonxoxi nde ma? I bara i yete igbo Isirayila Seniyentɔɛ ma.

²³ I xa xɛerae bara Marigi rasoto. I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon, n sipire wuri tofanyie sege fotonyi deɓexi kui.

²⁴ N tigie ge pamanɛe ma, n e ye min. N Nili xure senkinɛe birin xorima ne n sanyie ra.»»»

²⁵ Alatala naxe, «I mu a mexi ba, a n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui? N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaɛ sontoma nan tun na,

²⁶ na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma. E luma alo jooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alɔ mengi bili naxan xarama beenun
a xa bogi.

²⁷ Kɔnɔ n i dɔxɔ tɛmɔi, i mini tɛmɔi
sigafe ra gere sode, i fa tɛmɔi,
n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

²⁸ I to bara n matandi na ki, i i yete
igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i
jɔe ra,

n na n ma karafɔe sɔti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

²⁹ Alatala naxe, «Xesekiya, tɔnxuma
nan ya i be:

Toofare wo sansi xɔri yolonxi nan
donma.

Tamuna wo sansi bali nan donma.
Kɔnɔ tamuna boore, wo sansie nan
donma wo naxee sima wo e
xaba,

wo weni min naxan kelima weni
bilie ma, wo naxee sima.

³⁰ Yuda bɔnsɔee naxee kisima,
nee luma ne alɔ wuri bili
naxan a sanke na bɔxi bun ma,
a fa a bogi ramini a fuge biri ra.

³¹ Barima mixi ndee ratangama ne
faxe ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima ne.

Alatala Senbema a mafurama ne na
birin nabade.»

³² Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi
Asiriya mange xa fe ra,

«A mu soma yi taa kui,

a mu xali yo wolima be,

a mu tima wo kanke a xa wure lefa
ra,

a mu bende matema tunganfe ra wo
xa tete ra.

³³ A gbilenma a fa kira nan na,

a mu soma yi taa kui!

Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁴ N yi taa makantama ne,

n a rakisima ne n xili nun n ma
konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁵ Na kɔe ra Alatala xa maleke
naxa mini, a sa Asiriyaka wulu keme
tongo solomasaxan nun suuli faxesa.
A donxɔee to keli geesege, e naxa na
furee to e ya ma.

³⁶ Na kui, Asiriya mange Senax-
eribi naxa gbilen a xɔnyi Ninewe.

³⁷ Lɔxɔe nde, a to nu na sal-
ife a xa ala Nisiri xa banxi kui,
Adarameleki nun Sareseri naxa a
faxesa santidegema ra, e e gi Ararati
bɔxi ma. Esarixadoni naxa ti mange
ra a baba Senaxeribi jɔxɔe ra.

20

Xesekiya xa fure

*(Yudaya Mangee II 32:24-26,
Annabi Esayi 38:1-8,21-22)*

¹ Na jɔe ra, Xesekiya naxa fura a
jaaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxesa.
Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga
a yire, a a fala a be, Alatala yi nan
masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie
ma, barima i na faxafe ne yi ki, i mu
kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi
banxi xale ma, a Alatala maxandi, a
naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a
kolon a n nan jɔrexi ne kira tinxinxi
xɔn ma n ma dunijeigiri kui n bɔje
fixe ra. N mu i matandi, n mu
gbilen i waxɔnfe foxɔ ra.» Xesekiya
naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide
mange banxi tete kui, Alatala man
naxa a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n
ma jama yarerati Xesekiya be, i
benba Dawuda Marigi Alatala yi nan
masenxi, «N bara i xa maxandi me,
n bara i yaye to. N i yalanma ne, a
xi saxan nde, i tema ne Alatala xa
banxi.

⁶ N jɔe fu nun suuli sama ne i xa
simaya xun ma. N i tan nun yi taa
atangama ne Asiriya mange ma. N
yi taa makantama ne n ma konyi
Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a fala Xe-
sekiya xa mixie be, «Wo xɔre bogi
xaraxi nde mɔndo, wo xa a sa a xa
fi ya i.» E naxa na raba, Xesekiya
naxa yalan.

⁸ Xesekiya nu bara a fala Annabi
Esayi be, «N a kolonma tɔnxuma
mundun ma, a Alatala n na yalanma
ne, n man fa siga a xa banxi a xi
saxan nde ma?»

⁹ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tɔnxuma ra i bɛ, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima nɛ. I wama soge niini xa a magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu, ka a xa siga a yare yare ma dɔxɔ fu?»

¹⁰ Xesekiya naxa a yaabi, «Soge niini luma siga ra a yare yare nan ma. I xa a niya a xa gbilen a xanbi xanbi ma.»

¹¹ Na tɛmui, Annabi Esayi naxa Ala maxandi a xa na raba. Alatala naxa soge niini magbilen a xanbi xanbi ma dɔxɔ fu. Na soge niini nu tixi Axasi tede nan ma.

Xesekiya nun Babilɔn mangɛ xa xɛɛrae

(Annabi Esayi 39:1-8)

¹² Na tɛmui Babilɔn mangɛ Mero-daki Baladan naxa bataaxɛ nun buɗa rasanba Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya furafe mɛ.

¹³ Xesekiya naxa na xɛɛrae rasɛnɛ, a a xa naafuli birin masen e bɛ, alɔ gbeti, xɛɛma, surayi, labundɛ nun ture xiri ɲɔxunmɛ, a xa geresose ragatade nun a xa bannaya birin dennaxɛ. Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e bɛ a xa banxi nun a xa bɔxi kui.

¹⁴ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a maxɔrin, «Na mixie munse falaxi i bɛ? E kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi bɔxi makuye nde nɛ, dennaxɛ xili Babilɔn.»

¹⁵ Esayi man naxa a maxɔrin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n xɔnyi n mu naxan masenxi e bɛ.»

¹⁶ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya bɛ, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra,

¹⁷ «Lɔxɔɛ na fafe, yi mixie fama i harige birin xaninde Babilɔn, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ E fama i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilɔn mangɛ bɛ.»

¹⁹ Xesekiya naxa a fala Esayi bɛ, «Alatala xa masenyi i naxan tixi, a

fan.» A na fala nɛ barima a naxɛ, «Bɔɲɛsa nun kantari tan luma nɛ be, n ma simaya birin kui.»

²⁰ Xesekiya xa taruxui dɔnxɔɛ nun a xa wali fanyie a naxee raba, alɔ ye sase yailanfe nun ye kira rabɔɔfe sofe ra taa kui, na sebexi Yudaya mangɛ xa taruxui kui.

²¹ Xesekiya naxa laaxira, e a bɛlɛ a benbae fɛ ma. A xa di Manasi naxa ti mangɛ ra a ɲɔxɔɛ ra.

21

Yudaya mangɛ Manasi

(Yudaya Mangɛ II 33:1-20)

¹ Manasi ɲɛ fu nun firin nan nu a ra a findi mangɛ ra tɛmui naxɛ. A naxa lu kibanyi kui ɲɛ tongo suuli bun ma Darisalamu. A nga nu xili nɛ Xefesiba.

² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, a bira sie xa naamunyi ɲaaxie fɔxɔ ra, Alatala naxee keri na bɔxi ma Isirayila bɔnsɔɛ ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan a baba nu bara naxee kana. A naxa Bali kuye xa sɛrɛxɛbadee yailan, a Asera kuye ti, alɔ Isirayila mangɛ Akabu a raba ki naxɛ. A man naxa tunbuie batu fɔlɔ, a a xinbi sin nee bun ma.

⁴ A naxa sɛrɛxɛbade ndee ti kuyee bɛ Alatala xa banxi kui, naxan nu tixi Darisalamu Alatala xili xa fe ra.

⁵ A naxa sɛrɛxɛbade ndee ti tunbuie batufe ra, Alatala xa banxi tɛtɛ firinyie kui.

⁶ A naxa a xa di gan sɛrɛxɛ ra. A nu duure fe nun sematoe fe raba, a nu wɔyɛn ɲinnɛ nun mixi faxaxie ra. A ti Alatala kanke, a nu fe raba naxan mu rafan Alatala ma.

⁷ A naxa Asera kuye masolixi ti Alatala xa banxi kui. Alatala nu bara a masen Dawuda nun a xa di Sulemani bɛ banxi naxan ma fe ra, «N bara Darisalamu nun yi banxi sugandi Isirayila bɔnsɔɛ birin ya ma, n xili sabatide ra abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima e xa bɔxi ma sɔnɔn, n naxan fixi e benbae ma, xa e sa birama n ma yaamarie nun n ma sɛriyɛ fɔxɔ ra, n ma konyi Munsa naxan masen e bɛ.»

9 Kɔnɔ Isirayila mu Alatala xui suxu. E xa mang'e Manasi naxa e xun ti kira jaaxi xɔn ma. E xa yunubie naxa dangi sie xa yunubie ra, Alatala naxee sɔntɔ Isirayila ya ra.

10 Na kui Alatala naxa a xa masenyi ti a xa namijɔnm'ee saabui ra, a falafe ra,

11 «Yudaya mang'e Manasi, i to bara yunubi raba dangife Amori'kae ra, i a niya Yudayakae xa kuyee batu,

12 n tan Isirayila Marigi Alatala xa a masen i b'e, n gbaloe ragoroma n'e Yudaya nun Darisalamu ma, naxan findima t'erenna ra mixi birin b'e.

13 N Darisalamu makiitima n'e alo n a raba Samari ra ki nax'e. N wo xa fe matoma n'e alo n Akabu bɔnsɔ'e xa fe mato ki nax'e. N Darisalamu mafindima n'e a legere ma, alo pileti mafindima ki nax'e a na g'e maxade.

14 N na n ma jaama dɔnxɔ'e rabepinma n'e, n e lu e yaxuie sagoe, e xun nakana, e halaki,

15 barima e bara fe raba naxan mu rafan n ma, e ti n kanke kabi n e benbae ramini xi t'emui nax'e Misira bɔxi ra.»

16 Bafe Yudaya xun tife ra kira jaaxi xɔn ma, Manasi naxa Darisalamuka g'begbe man faxa tɔɔp'e kui.

17 Manasi xa taruxui dɔnxɔ'e, a fe jaaxi naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

18 A naxa laaxira, e naxa a ragata a benbae f'e ma gaburi nde kui mang'e banxi xanbi ra, mang'e Usa ragata dennax'e. A xa di Amon naxa ti mang'e ra a jaaxɔ'e ra.

Yudaya mang'e Amon (Yudaya Mang'ee II 33:21-25)

19 Amon nu bara j'e mɔxɔ'ɔn nun firin soto, a ti mang'e ra t'emui nax'e. A naxa mang'eya j'e firin naba Darisalamu. A nga nu xili n'e Mesulemeti, Xarusu naxan bari Yotoba b'e.

20 A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba Manasi a raba ki nax'e.

21 A naxa bira a baba xa kira fɔxɔ ra fe birin kui, a naxa kuyee batu a baba naxee batu, a suyidi e b'e.

22 A naxa m'ee a benbae Marigi Alatala ra, a mu bira a xa kira fɔxɔ ra.

23 A xa kuntigie naxa a yanfa, e a faxa a yet'e banxi kui.

24 Kɔnɔ jaama naxa na yanfantee faxa, e a xa di Yosiya ti mang'e ra a jaaxɔ'e ra.

25 Amon xa taruxui dɔnxɔ'e, a fe naxee birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

26 E naxa a ragata a xa gaburi kui, mang'e banxi xanbi ra, mang'e Usa ragata dennax'e. A xa di Yosiya naxa ti mang'e ra a jaaxɔ'e ra.

22

Yudaya mang'e Yosiya (Yudaya Mang'ee II 34:1-2)

1 Yosiya j'e solomasaxan nan nu a ra, a findi mang'e ra t'emui nax'e. A naxa mang'eya j'e tongo saxan nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili n'e Yedida, Adaya naxan bari Bɔsikati b'e.

2 A naxa fe raba naxan nagan Alatala ma, a a j'ere a benba Dawuda xa kira xɔn ma. A mu ba na kira ma fefe ma.

Serexedube kuntigi saate kitaabui tofe

(Yudaya Mang'ee II 34:8-18)

3 Yosiya xa mang'eya j'e fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di, Mesulama fan xa mamadi Safan sebeliti x'e Alatala xa banxi, yi yaamari ra:

4 «Siga serexedube xungbe Xilikiya yire, a xa kɔbiri konti jaama faxi naxan na Alatala xa banxi naade kant'e xɔn ma.

5 A xa so walike xunyie yi ra, naxee jaaxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xɔn ma. E xa a so walikee yi ra naxee na yire bulaxie yailanfe banxi xale ma,

6 nun xabuie, banxitie yi ra. A man xa findi wuri nun g'e sare ra, walikee hayi na naxan ma Alatala xa banxi xa fe ra.

⁷ Kɔnɔ e naxa na kɔbiri rawali ki maxɔrin e ma de, barima mixi tinxinxie nan e ra.»

⁸ Na temui serexedube xungbe Xilikiya naxa a fala Safan sebeliti be, «N bara won ma seriye kitaabui to Alatala xa banxi kui!» Xilikiya naxa a so Safan yi ra, Safan naxa a xaran fɔlɔ a xui itexi ra.

⁹ Na dangi xanbi, a naxa siga mange yire, a dentegɛ sa mange be a falafe ra, «Kɔbiri naxan nu na Alatala xa banxi kui, i xa walikɛɛ bara na so walikɛ xunyie yi ra naxee ɲɔxɔ saxi Alatala xa banxi yailanfe xɔn ma.»

¹⁰ A naxa yi masenyi fan sa na fari, a naxɛ, «Serexedube Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa a xaran mange be a xui itexi ra.

¹¹ Mange to seriye kitaabui xa masenyi mɛ, a naxa a xa sosee ibɔɔ sunnunyi kui.

¹² A naxa serexedube Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Akibori, Safan sebeliti, nun mange rasima Asaya yamari,

¹³ «Wo siga Alatala maxɔrin n tan nun Yudaya nama be yi kitaabui xa masenyi wama naxan falafe won be, won naxan toxi. Alatala xa xɔnɛ bara gbo. A xɔnɔxi won ma, barima won babae mu tin birade yi kitaabui xui fɔxɔ ra, e mu ɲere kira xɔn ma, naxan sebexi na kitaabui kui.»

¹⁴ Serexedube Xilikiya, Axikama, Akibori, Safan, nun Asaya naxa siga namipɔnmɛ gine Xulida yire, Salumu xa gine, Tikifa xa di, Xaraxasi xa mamadi. Na gine nu sabatixi Darisalamu taa nɛnɛ nan kui, a nu mɛɛnima mange xa sosee ma. Xɛrae to dentegɛ sa na gine be,

¹⁵ a naxa e yaabi, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <Wo a fala wo xɛɛma be,

¹⁶ a Alatala naxɛ a n gbaloe ragoroma nɛ yi bɔxi nun a xa mixie ma, alɔ Yudaya mange a xaranxi yi kitaabui kui ki naxɛ.

¹⁷ E to bara n nabolo, e nu surayi gan ala gbɛtɛɛ be e naxee yailanxi e yetɛ bɛlɛxɛ ra, n bɔɲɛ bara te yi

yire xili ma. A luxi alɔ tɛ naxan mu xubenma muku!»

¹⁸ Kɔnɔ wo a fala Yudaya mange be, naxan wo xɛɛxi be Alatala maxɔrinde, wo naxɛ, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁹ I tan Yosiya to gaaxu n ya ra i i yetɛ magoro n tan Alatala be n ma masenyi xa fe ra yi bɔxi nun a xa mixie xili ma, n bara i xa maxandi suxu. I to i xa sosee ibɔɔ sunnunyi kui, i fa wa n ya i, n bara i xui mɛ. Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁰ Na xa fe ra, i ragatama nɛ i benbae fɛ ma bɔɲɛsa kui. I yae mu fama gbaloe birin tode, n naxee ragoroma yi yire ma.» Na dangi xanbi, na xɛrae naxa na masenyi dentegɛ mange be.

23

Yosiya nama ragbilenfe Ala ma (Yudaya Mang'ee II 34:3-7,29-33)

¹ Mange naxa Yudaya nun Darisalamu forie birin xili.

² A naxa te Alatala xa banxi, nama birin biraxi a fɔxɔ ra: Yudayakae, Darisalamukae, serexedubɛɛ, namipɔnmɛ nun nama birin, kelifɛ dimɛdie ma han a sa forie li. A naxa saate kitaabui xaran e be, naxan to Alatala xa banxi kui.

³ Mange nu tixi buntunyi nan na, a laayidi tongo birafe ra Alatala fɔxɔ ra, a xa a xa yaamarie, a xa seriye, nun a xa masenyi birin nabatu a bɔɲɛ nun a nii birin na, alako na saate kitaabui xa masenyi xa kamali. Nama fan naxa na saate tongo.

⁴ Mange naxa yamari fi serexedube kuntigi Xilikiya ma, nun a xa serexedubɛɛ ma, nun Alatala xa banxi naade kantɛɛ ma, a e xa see birin namini Alatala xa banxi kui, naxee nu yailanxi Bali, Asera, nun kooremasee be. A naxa sa e gan Darisalamu taa fari ma Sediron gulunba kui, e xube fa xanin Beteli.

⁵ A naxa kuyee xa serexedubɛɛ ba, Yudaya mang'ee naxee ti surayi ganfe ra kuyee be geyae fari Yudaya taae kui nun Darisalamu taa fari ma.

E nu sɛrɛxɛɛ bama Bali kuyee, soɓe, kike, nun tunbuie bɛ.

⁶ A naxa Asera kuye masolixi ramini Alatala xa banxi kui, a a xanin Darisalamu fari ma Sediron gulunba kui, a a gan han a findi tɛ xube ra. A naxa na xube wɔli gaburie fari.

⁷ A naxa konkoe rabira Ala xa banxi kui, yɛnɛlae nu yɛnɛ rabama dɛnnaxɛ e xa kuyee xa fe ra. Ginɛ fan nu sosee yailanma Asera kuye bɛ naa.

⁸ Yosiya naxa Yudaya sɛrɛxɛdubɛɛ birin xili, e xa kuye batudee kana geyae fari, mixie nu surayi ganma sɛrɛxɛɛ ra dɛnnaxɛ, kelifɛ Geba ma han Beriseeba. A naxa kuye batudee kana, naxee nu na taa mangɛ Yosuwe xa naadɛ sode dɛ ra, nun taa naadɛ sode dɛ kɔɔla ma.

⁹ Sɛrɛxɛdubɛ naxee nu sɛrɛxɛ bama kuyee bɛ geyae fari, nee nu nu sigama Alatala xa sɛrɛxɛbadee yire Darisalamu, kɔnɔ e nu sunbuma e ngaxakerenyi Alatala xa sɛrɛxɛdubɛɛ ra, e nu taami lɛbinitare don nee ya ma.

¹⁰ Mangɛ Yosiya naxa sɛrɛxɛbadee nde kana naxan nu xili Tofeti, alako mixi yo naxa a xa di ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra Mɔlɔkɔ kuye bɛ sɔnɔn. Na sɛrɛxɛbadee nu na Ben Hinoma xa gulunba nan kui.

¹¹ A naxa kuyee kana Alatala xa banxi sode dɛ ra, naxee nu masolixi soe daaxie nun gise daaxie ra. Yudaya mangɛɛ nan nee ti naa soɓe batufe ra. Nee nu na Natan Meleki xa konkoe nan fɛ ma Alatala xa banxi tɛtɛ kui.

¹² Mangɛ naxa sɛrɛxɛbadee ndee kana, naxee nu na Axasi xa konkoe fɛ ma koore ra, Yudaya mangɛɛ nun Manasi naxee ti Alatala xa banxi tɛtɛ kui. A to gɛ e kanade, a naxa e gan, a e xube wɔli Sediron gulunba kui.

¹³ Mangɛ naxa kuye batudee ndee kana, naxee nu na Darisalamu yatagi, Kasare geya yirefanyi biri ra, Isirayila mangɛ Sulemani naxan ti Asitarate bɛ, Sidɔnkae xa kuye naaxi. A man naxa sɛrɛxɛbadee kana naxee nu tixi Kemosi bɛ,

Mowabakae xa kuye naaxi, a nun Mɔlɔkɔ bɛ, Amonikae xa kuye naaxi.

¹⁴ A naxa na gɛmɛ masolixie ibutuxun, a naxa na wuri masolixie gan, a fa mixi faxaxi xɔrie rayensen na yire sɛniyɛntaree ma.

¹⁵ Yowasi naxa na mɔɔli raba Beteli sɛrɛxɛbadee fan na, Nebati xa di Yerobowami naxan ti alako Isirayilakae xa yunubi raba. A naxa na sɛrɛxɛbadee kana na yire itexi fari, a fa menni nun na Asera kuye masolixi gan, a na birin findi tɛ xube ra.

¹⁶ Yosiya to gaburi ndee to geya mabiri, a naxa mixi faxaxi xɔrie tongo naa, a e gan na sɛrɛxɛbadee fari, alako a xa findi yire sɛniyɛntaree ra, Alatala xa masenyi xa kamali alo namijɔnme a fala ki naxɛ.

¹⁷ Na tɛmɛi Yosiya naxa nama maxɔrin, a naxɛ, «Munse na yi gɛmɛ tɔnxuma ra naxan tixi be?» Mɛnnikae naxa a yaabi, «Ala xa mixi nde xa gaburi nan a ra naxan keli Yudaya bɔxi ma, a wɔyɛn Beteli sɛrɛxɛbadee xili ma, a fee fala i naxee rabaxi yi ki.»

¹⁸ A naxa a fala e bɛ, «Wo yi gaburi lu na, mixi yo naxa yi Yudaya namijɔnme xɔrie tongo, a nun namijɔnme xɔrie naxan keli Samari, nee tan xɔrie xa ragata e xa gaburie kui.»

¹⁹ Yosiya man naxa kuye banxie birin kana, Isirayila mangɛ naxee ti Samari taae kui, e nu Alatala matandima naxee kui. Yosiya naxa na birin kana, alo a a raba ki naxɛ Beteli.

²⁰ A naxa na kuye xa sɛrɛxɛdubɛɛ faxesa, a e xɔrie gan e xa sɛrɛxɛbadee fari. A to gɛ na rabade, a naxa gbilen Darisalamu.

²¹ Mangɛ naxa yi yaamari fi nama ma, «Wo Saya Malekɛ Dangi sali raba wo Marigi Alatala xa binyɛ bun ma, alo a sɛbɛxi saate kitaabui kui ki naxɛ.»

²² Isirayila bɔnsɔɛ mu nu Saya Malekɛ Dangi sali raba na ki kafi kiitisae nu bɔxi yamarima tɛmɛi

naxɛ. Na sali mu nu rabama Isirayila mang'ee nun Yudaya mang'ee xa waxati.

²³ Na rabaxi Yosiya xa mang'eya jɛ fu nun solomasaxan nde gbansan nɛ. A naxa na sali raba Alatala xa binye bun ma Darisalamu.

²⁴ Yosiya man naxa manduru-lae, naxee wɔyɛnma mixi faxaxie ra, sematoee, denbaya kuyee, kuye gbetɛɛ, nun se jaaxie, a naxa na birin jɔn Yudaya nun Isirayila bɔxi ma, alako Alatala xa sɛriyɛ xa rabatu naxan sɛbɛxi saate kitaabui kui, sɛrɛxɛdubɛ Xilikiya naxan to Alatala xa banxi kui.

²⁵ Isirayila mang'e yo mu nu na naxan luxi alo Yosiya, naxan gbilenxi Alatala ma a bɔjɛ, a nii, nun a sɛnbɛ birin na, alo Annabi Munsa xa sɛriyɛ a masenxi ki naxɛ. Kabi a waxati han a dangi xanbi, a maniyɛ yo mu sɔtɔ.

²⁶ Hali na birin to raba, Alatala xa xɔnɛ mu gbilen Yudaya fɔxɔ ra, Manasi xa fe rabaxie saabui ra, a a matandi naxee kui.

²⁷ Alatala naxa a masen, «N Yudaya fan makuyama nɛ n ya tode ra, alo n a rabaxi Isirayila ra ki naxɛ. N ma taa sugandixi Darisalamu raboloma nɛ, a nun n ma banxi, n a masen dennaxɛ xa fe ra, <N xili luma be nɛ.»

²⁸ Yosiya xa taruxui dɔnxɔɛ, a fe fanyi naxan birin naba, na sɛbɛxi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

²⁹ Na temui Misira mang'e Firawuna, naxan xili Neko, naxa siga Asiriya mang'e gere de Efirati xure mabiri. Yosiya to mini a gere ki ma, Firawuna naxa a faxa Megido.

³⁰ Yudayakae naxa a fure baki soori ragise nde kui, e a xanin keli Megido sigafe ra Darisalamu, e sa a ragata a xa gaburi kui. Nama naxa a xa di Yehowaxasi tongo, e ture surusuru a xunyi ma, e a ti mang'e ra a baba jɔnxɔɛ ra.

*Yudaya mang'e Yehowaxasi
(Yudaya Mang'ee II 36:2-4)*

³¹ Yehowaxasi jɛ mɔxɔjɛn nun saxan nan nu a ra, a ti mang'e ra

temui naxɛ. A naxa kike saxan mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Xamutali, Yeremi xa di naxan keli Libina.

³² A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a benbae a raba ki naxɛ.

³³ Firawuna naxan xili Neko, na naxa nɔ a ra, a a xiri yɔlɔnxɔnyi ra Ribila, Xamata bɔxi ma. Neko naxa duuti fife ti Yudaya ma, naxan findi gbeti kilo wulu saxan nun xɛɛma kilo tongo saxan na.

³⁴ A naxa Yosiya xa di Eliyakimi ti mang'e ra a baba Yosiya jɔnxɔɛ ra. A naxa a xili masara Yehoyakimi ra. A naxa Yehowaxasi suxu geelimani ra, a a xanin Misira bɔxi ma. Yehowaxasi naxa faxa naa.

³⁵ Yehoyakimi naxa Yudayakae yamari e xa duuti fi e xa naafuli xasabi ma, alako a xa gbeti nun xɛɛma fi Firawuna Neko ma, a a yamarixi naxan na.

*Yudaya mang'e Yehoyakimi
(Yudaya Mang'ee II 36:5-8)*

³⁶ Yehoyakimi jɛ mɔxɔjɛn nun suuli nan nu a ra, a findi mang'e ra temui naxɛ. A naxa mang'eya jɛ fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Sebida, Pɛdaya xa di naxan keli Ruma.

³⁷ A naxa fe raba naxan mu rafan Ala ma, alo a benbae a raba ki naxɛ.

24

Yudaya mang'e Yehoyakimi

¹ Yehoyakimi xa mang'eya waxati, Babilɔn mang'e Nebukadansari naxa gere rakeli a ma. Yehoyakimi naxa lu a xa nɔɛ bun ma jɛ saxan, kɔnɔ na dangi xanbi a naxa a matandi.

² Alatala naxa Kalidikae, Aramikae, Mowabakae, nun Amonikae rakeli, e xa fa a gere. A nee xɛɛ nɛ e xa fa Yudaya sɔntɔ, alo a masenxi ki naxɛ a xa konyi namijɔnmɛɛ saabui ra.

³ Na raba Alatala xa yaamari nan ma, barima a nu wama Yudakae makuyafe a ra e xa yunubie xa fe ra, e naxee matinkan Manasi fɔxɔ ra.

⁴ A man nu wama e jaxankatafe Manasi xa tɔjɛgɛ xa fe ra, naxan a

niya a xa Darisalamuka gbege faxes. Alatala mu wa dijefe na fe ma.

⁵ Yehoyakimi xa taruxui δονχδε, a fe naxan birin naba, na sebexi Yudaya mang'ee xa taruxui kui.

⁶ Yehoyakimi naxa ragata a benbae fe ma. A xa di Yehoyakini naxa ti mang'ee ra a joxde ra.

⁷ Misira mang'ee mu mini a xa boxi kui sonon, barima Babilon mang'ee nu bara a xa boxi birin ba a yi ra, kelife ra Misira susude ma, han a sa Efirati xure li.

*Yudaya mang'ee Yehoyakini
(Yudaya Mang'ee II 36:9-10)*

⁸ Yehoyakini je fu nun solo-masaxan nan nu a ra, a findi mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'eya kike saxan naba Darisalamu. A nga nu xili Nexuseta, Elinatan xa di, naxan keli Darisalamu.

⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo a baba a raba ki naxe.

¹⁰ Na waxati Babilon mang'ee Nebukadansari xa soorie naxa siga Darisalamu gere. E naxa na taa rabilin, alako mixi yo naxa so, mixi yo naxa mini.

¹¹ Babilon mang'ee Nebukadansari naxa fa, a ti taa yatagi a xa soorie nu taa rabilinfe temui naxe.

¹² Na temui Yudaya mang'ee Yehoyakini naxa a yete so Babilon mang'ee yi ra, a tan, a nga, a rasimae, a xa kungie, nun a xa banxi meenimae. Babilon mang'ee naxa a findi geel-imani ra a xa mang'eya je solo-masaxan nde ra.

¹³ A naxa naafuli birin tongo naxan nu ragataxi Alatala xa banxi nun mang'ee xa banxi kui. A naxa yirabase xema daaxie ibolon a xuntunye ra, mang'ee Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi xa fe ra, alo Alatala a yamari ki naxe.

¹⁴ A naxa Darisalamukae birin xanin. Kungie, soori fanyie, walikee, nun xabuie birin. E birin nalanxi mixi wulu fu. A setaree nan gbansan lu naa.

¹⁵ A naxa Yehoyakini xanin Babilon, a tan, a nga, a xa ginnee, a xa kungie, nun a xa boxi senbemaee,

¹⁶ soori wulu solofere, nun xabui wulu keren. Mixi naxee birin nu noma gere sode nu na na pama ya ma. Babilon mang'ee naxa e birin xanin Babilon boxi ma.

¹⁷ A naxa Yehoyakini soxo Mataniya naxa ti mang'ee ra a joxde ra. A naxa a xili masara Sedekiya.

*Yudaya mang'ee Sedekiya
(Yudaya Mang'ee II 36:11-16,
Annabi Yereimi 39:1-7, 52:1-11)*

¹⁸ Sedekiya je moxonen nun keren nan nu a ra, a ti mang'ee ra temui naxe. A naxa mang'eya je fu nun keren naba Darisalamu. A nga nu xili ne Xamutali, Yereimi xa di naxan keli Libina.

¹⁹ A naxa fe raba naxan mu rafan Alatala ma, alo Yehoyakimi a raba ki naxe.

²⁰ Alatala nu bara yi fe birin nagiri Darisalamu nun Yudaya ma a xa xone kui. A e makuya a ra na nan ma. Na dangi xanbi, Sedekiya naxa Babilon mang'ee matandi.

25

Nebukadansari Darisalamu suxufe

*(Yudaya Mang'ee II 36:17-21,
Annabi Yereimi 52:3-30)*

¹ Babilon mang'ee Nebukadansari xa mang'eya je solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, a naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari.

² Taa naxa lu suxui kui han mang'ee Sedekiya xa mang'eya je fu nun keren nde ra.

³ Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame to bara nu senbe soto taa kui, donse yo mu nu na pama yi ra sonon,

⁴ taakae naxa yale ti taa tete ma koe ra, soori senbemaee fa mini naade ra naxan na tete firinyie tagi, mang'ee xa malabude fe ma, e fa

siga Araba fiili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

⁵ Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mange foxo ra, e fa a suxu Yeriko fiili ma. Mange xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

⁶ Kalidikae naxa mange suxu, e a xanin Babilon mange xon ma Ribila. Menni e naxa a makiiti.

⁷ E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana. Na dangi xanbi, Babilon mange naxa a xiri wure gbeeli yolonxonyi ra, a a xanin Babilon.

Nebukadansari Darisalamu kanafe

⁸ Kike suuli nde xi solofere nde ra, Nebukadansari xa mangeya je fu nun solomanaani nde nan nu a ra Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

⁹ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁰ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹¹ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu jama donxoe xanin Babilon, naxee nu luxi taa kui, nun naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹² Konon a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹³ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁴ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finee, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁵ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

¹⁶ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode naxee nu na a bun ma, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be,

na birin findixi wure gbeeli gbege nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

¹⁷ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solo-masaxan lima. Na kinki xunyie nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya saxan lima.

¹⁸ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Sefaniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

¹⁹ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima suuli, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na kuntigi xa mixi tongo senni.

²⁰ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila.

²¹ Babilon mange naxa e faxesa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae rakelixi e xa boxi ma na ki ne.

Yudaya mange Gedalaya (Annabi Yerehi 40:7-9, 41:1-3)

²² Nebukadansari jama donxoe naxan lu Yudaya, a naxa Axikama xa di, Safan xa mamadi Gedalaya, findi e xa mange ra.

²³ Isirayila soori mangee to a kolon a Babilon mange bara Gedalaya ti mange ra, e birin naxa siga a xebude Misipa nun e xa soorie ra. Na soori mangee xilie nan ya: Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa di Yoxanan, Tanxumeti xa di Seraya Netofaka, nun Maakaka xa di Yaasaniya.

²⁴ Gedalaya naxa laayidi tongo e tan nun e xa soorie be, a naxe, «Wo naxa gaaxu Kalidikae ya ra. Wo lu yi boxi ma Babilon mange xa yaamari bun ma, na kui wo xa fe sooneyama ne.»

²⁵ Konon a kike solofere nde ra, Netaniya xa di Sumayila, naxan tanun findi Elisama ra mange bonsoe ya ma, naxa fa a nun mixi fu ra, e fa Gedalaya faxesa, a Yudakae nun

Kalidikae faxa, naxee nu na a seeti ma Misipa.

²⁶ Na kui nama birin, forie, dimedie nun soori mangée naxa e gi e siga Misira boxi ma, barima e nu gaaxuxi Kalidikae ya ra.

Efli Merodaki hinnefe Yehoyakini ra
(*Annabi Yeremi 52:31-34*)

²⁷ Yudaya mangé Yehoyakini xa sigen tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxonen nun solofere nde ra, Babilon mangé Efli Merodaki naxa Yudaya mangé Yehoyakini ramini geeli.

²⁸ A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mangé gbetee ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma.

²⁹ A naxa a xa geelimani sosee masara, a nu fa lu a dege ra mangé xa teebili ra temui birin.

³⁰ Babilon mangé naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra a xa simaya birin kui.

Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui Sɛniyenxi singɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui nɔma lɔnni belebele fide to mixie ma, barima na kui won nɔma a kolonde a lanma Ala xa konyie xa jɛrɛ ki naxɛ. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mangɛɛ xa Taruxui,» yi boore firinyie xili «Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui.» A singɛ, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, kɔnɔ sɛti keren to kuye batu fɔlɔ, a naxa findi Isirayila pama ra, boore sɛti naxa findi Yudaya pama ra. Mangɛɛ birin xa taruxui sɛbɛxi «Isirayila Mangɛɛ xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui» firinyi, Yudaya mangɛɛ xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui» kitaabui singɛ fɔlɔma sora solo manaani nan ma, naxɛe mixi xilie masenma naxɛe bara lu dunija ke-life baba Adama xa waxati han mangɛ Sɔlu xa waxati. Sɔlu findixi Isirayila mangɛ singɛ nan na. Ala naxa a sugandi, kɔnɔ a mu bu Ala xa kira xɔn ma. Na na a ra, Ala naxa Dawuda ti a jɔxɔɛ ra. Dawuda findixi Isirayila mangɛ xungbe nan na, naxan fata pama rapɛrɛde, a man fata birade Ala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra. Ala naxa barakɛ sa a xa fe ma han a xili xungbe sɔtɔ dunija birin ma. Ala naxa saatɛ tongo Dawuda nun a bɔnsɔɛ bɛ, a xa di nde xa Ala xa pama rapɛrɛ abadan. Na taruxui birin sɛbɛxi yi kitaabui singɛ nan kui.

«Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui» kitaabui firin nde fɔlɔma Dawuda xa di Sulemani xa mangɛya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jɛrɛ ki fɔxɔ ra. A naxa pama yamari lɔnni ra, a man naxa Ala batu sɔɔbɛ

ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa hɔrɔmɔbanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a jɔxɔɛ ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmaɛ xa marasi ra naxɛe bara a niya Isirayilakɛ bɔjɛ xa rapaaxu e ma. Isirayila bɔnsɔɛ fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mangɛ ra. Robowami xa mangɛya xili nɛ Yudaya, Yerobowami xa mangɛya xili nɛ Isirayila.

Mangɛ naxɛe tixi Robowami dangi xanbi, ndɛɛ findixi mangɛ fanyie nan na naxɛe bira Ala xa sɛriyɛ fɔxɔ ra. Kɔnɔ ndɛɛ mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tɔɔrɔ. Na kui Ala naxa e jaxankata si gbɛtɛɛ saabui ra naxɛe fa e gereɛde. Yudayakɛ to na tɔɔrɛ to, e naxa gbilen Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali nɔde e yaxuie ra. Mangɛ fanyie nun mangɛ jaaxie nu fa masara e boore tagi. Na mɔoli naxa bu jɛ kɛmɛ saxan jɛ tongo solofere nun firin. A rapɔnyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa nɔ e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilɔn bɔxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won bɛ mixi naxan na hɛɛri kui, e nɔma Ala rabolode, na fa findi konyiya xɔrɔxɔɛ ra e bɛ. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won bɛ. Xa won luma Ala xa kira xɔn ma, won ma dunijɛigiri fanma nɛ, kɔnɔ xa won tondima na ra, won tɔɔrɛ gbansan nan sɔtɔma. Ala xa na lɔnni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mangɛɛ xa Taruxui Sɛniyenxi singɛ

Benba Adama han Annabi Ibrahim

(*Fe Fɔlɔ Fɔlɛ 5:1-32, 10:1-32, 11:10-32*)

¹ Adama naxa Seti sɔtɔ. Seti naxa Enosi sɔtɔ. Enosi naxa Kenan sɔtɔ.

² Kenan naxa Mahalaleli sɔtɔ. Mahalaleli naxa Yeredi sɔtɔ.

³ Yeredi naxa Enoki soto. Enoki naxa Metusela soto. Metusela naxa Lemeki soto.

⁴ Lemeki naxa Nuha soto. Nuha naxa di xeme saxan soto: Semi, Hami, nun Yefeti.

⁵ Yefeti xa die nan ya: Gomeri, Magogo, Madayi, Yawani, Tubali, Meseki, nun Tirasi.

⁶ Gomeri xa die nan ya: Asikenasi, Rifati, nun Togarama.

⁷ Yawani xa die nan ya: Elisaha, Tarasisi, Kitimi, nun Rodanimi.

⁸ Hami xa die nan ya: Kusi, Misirayimi, Puti, nun Kanaan.

⁹ Kusi xa die nan ya: Seba, Xawila, Sabata, Raama, nun Sabiteka. Raama xa die nan ya: Seeba nun Dedan.

¹⁰ Kusi naxa Nimirodi bari, naxan findi geresoe singe ra adamadie tagi.

¹¹ Misirayimi naxa die soto, naxee findixi Ludukae, Anamikae, Lehabakae, Nafatukae,

¹² Patirusukae, Kasaluxukae, nun Kafatorokae ra. Filisitakae benba na Kafatoro nan na.

¹³ Kanaan naxa die soto, naxee findixi Sidonkae, Xitikae,

¹⁴ Yebusukae, Amorikae, Girigasakae,

¹⁵ Hiwikae, Arakakae, Sinikae,

¹⁶ Arawadakae, Semarakae, nun Xamatakae ra.

¹⁷ Semi xa die nan ya: Elama, Asuri, Arafaxadi, Ludu, nun Arami. Arami xa die nan ya: Usu, Xulu, Geteri, nun Meseki.

¹⁸ Arafaxadi naxa Sela soto. Sela naxa Eberi soto.

¹⁹ Eberi naxa di xeme firin soto. Keren xili Pelegi barima boxi itaxunxi a xa waxati. A firin nde xili Yokatan.

²⁰ Yokatan xa die nan ya: Aلودادي, Selefa, Xasaramawete, Yera,

²¹ Hadorami, Usali, Dikila,

²² Obala, Abimaye, Seeba, Ofiri, Xawila, nun Yobabo.

²³ Yokatan xa die nan na ki.

²⁴ Semi naxa Arafaxadi soto. Arafaxadi naxa Sela soto.

²⁵ Sela naxa Eberi soto. Eberi naxa Pelegi soto. Pelegi naxa Rewu soto.

²⁶ Rewu naxa Serugu soto. Serugu naxa Naxori soto. Naxori naxa Tera soto.

²⁷ Tera naxa Iburama soto naxan findi Iburahima ra.

*Annabi Iburahima xa die
(Fe Folo Fole 25:1-4, 12-16)*

²⁸ Iburahima xa die nan ya: Isiyaga nun Sumayila.

²⁹ Sumayila xa die nan ya: Sumayila xa di singe Nebayoti, Kedari, Adabeeli, Mibisami,

³⁰ Misema, Duma, Masa, Hadada, Tema,

³¹ Yeturi, Nafisi, nun Kedema. Sumayila xa die nan na ki.

³² Iburahima xa konyi gine Ketura xa die nan ya a naxee bari Iburahima be: Simiran, Yokosan, Medan, Madiyan, Yisebaki, nun Suuwa. Yokosan naxa Seeba nun Dedan soto.

³³ Madiyan naxa Efa, Efere, Xanoki, Abida, nun Elidaa soto. Yi die birin fatanxi Ketura nan na.

³⁴ Iburahima naxa Isiyaga soto. Isiyaga xa die nan ya: Esayu nun Isirayila.

³⁵ Esayu xa die nan ya: Elifasi, Reyuweli, Yeyusu, Yalami, nun Kora.

³⁶ Elifasi xa die nan ya: Teman, Omaru, Sefi, Gatami, Kenasi, Timina, nun Amaleki.

³⁷ Reyuweli xa die nan ya: Naxati, Sera, Saama, nun Misa.

³⁸ Seyiri xa die nan ya: Lotan, Sobali, Sibeyon, Ana, Dison, Eseri, nun Disan.

³⁹ Lotan xa die nan ya: Xori nun Homami. Lotan maagine xili Timina.

⁴⁰ Sobali xa die nan ya: Aliban, Manaxati, Ebali, Sefi, nun Onan. Sibeyon xa die nan ya: Aya nun Ana.

⁴¹ Ana xa di xili Dison. Dison xa die nan ya: Xemedan, Eseban, Yitiran, nun Keran.

⁴² Eseri xa die nan ya: Bilihan, Saawan, Yaakan. Disan xa die nan ya: Usu nun Aran.

⁴³ Mang'ee nan ya naxee bara Edon boxi yamari beenu Isirayilakae xa mang'ee nde soto: Beyori xa di Bela, naxan kelixi Dinhaba taa.

⁴⁴ Bela to faxa, Sera xa di Yobabo, naxan kelixi Bosara, naxa bɔxi yamari.

⁴⁵ Yobabo to faxa, Xusama, naxan kelixi Teman, naxa bɔxi yamari.

⁴⁶ Xusama to faxa, Bedada xa di Hadada, naxan nu bara Madiyankae bɔnbɔ Mowaba bɔxi ma, naxa bɔxi yamari. A kelixi Abiti taa nɛ.

⁴⁷ Hadada to faxa, Masareka Samala naxa bɔxi yamari.

⁴⁸ Samala to faxa, Sawulu naxan kelixi Rehoboti, taa naxan na xure dɛ ra, naxa bɔxi yamari.

⁴⁹ Sawulu to faxa, Akibori xa di Bali Xanan naxa bɔxi yamari.

⁵⁰ Bali Xanan to faxa, Hadada, naxan kelixi Pawu, naxa bɔxi yamari. A xa ginɛ xili Mehetabeli. Na nga xili Matiredi, a mama xili Mesahabi.

⁵¹ Hadada fan naxa faxa.

Edon mang'ee nan ya: Timina, Aliba, Yeteti,

⁵² Oholibama, Ela, Pinon,

⁵³ Kenasi, Teman, Mibisari,

⁵⁴ Magadiyeli, nun Irami. Edon mang'ee nan na ki.

2

Isirayila xa die

¹ Isirayila xa die nan ya: Ruben, Simeyon, Lewi, Yuda, Isakari, Sabulon,

² Dana, Yusufu, Bunyamin, Nafatali, Gadi, nun Aseri.

³ Yuda xa die nan ya: Eri, Onan, Sela. Suwa xa di ginɛ Kanaanka nan e barixi. Yuda xa di singe Eri naxa fe jaaxi raba Alatala ya i. A a faxa na nan ma.

⁴ Yuda xa mamadi Tamari naxa Peresi nun Sera bari a bɛ. Yuda di suuli soto na ki nɛ.

⁵ Peresi xa die nan ya: Xesiron nun Xamuli.

⁶ Sera xa di suulie nan ya: Simiri, Etani, Heman, Kalikoli, nun Darada.

⁷ Karimi naxa Akan soto, naxan bara fe jaaxi raba Isirayila ra a to se ratonxi tongo.

⁸ Etani naxa Asaraya soto.

⁹ Xesiron xa die nan ya: Yerameeli, Rami, nun Kalebi.

¹⁰ Rami naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Naxason soto, naxan findi Yudayakae xa mange ra.

¹¹ Naxason naxa Salimon soto. Salimon naxa Boosu soto.

¹² Boosu naxa Obedo soto. Obedo naxa Yisayi soto.

¹³ Yisayi xa die nan ya: Eliyabi, a xa di singe, Abinadabo, a xa di firin nde, Simeya, a xa di saxan nde,

¹⁴ Netaneeli, a xa di naani nde, Radayi, a xa di suuli nde,

¹⁵ Osemi, a xa di senni nde, nun Dawuda, a xa di solofere nde.

¹⁶ Yisayi xa di ginɛ nan ya: Seruya nun Abigayili. Seruya naxa di xeme saxan soto: Abisayi, Yowaba, nun Asaheli.

¹⁷ Abigayili naxa Amasa soto Yeteri bɛ, naxan fatanxi Sumayila bɔnsɔɛ ra.

¹⁸ Xesiron xa di Kalebi naxa die soto a xa ginɛ Asuba ra. E xili Yesere, Sobabo, nun Aradon. A xa ginɛ Yeriyoti fan naxa di nde soto a bɛ.

¹⁹ Asuba to faxa, Kalebi naxa Efarata dɔxɔ, naxan Xuru bari a bɛ.

²⁰ Xuru naxa Uri soto. Uri naxa Besaleli soto.

²¹ Xesiron to jɛ tongo senni soto, a naxa Galadi baba Makiri xa di ginɛ dɔxɔ. E naxa Segubu soto.

²² Segubu naxa Yayiri soto, naxan taa mɔxɔjɛn nun saxan yaamari Galadi bɔxi ma.

²³ Gesurikae nun Siriyakae naxa Yayiri xa taae soto a nun Kenata nun taa tongo senni naxee na a rabilinyi. Yi mixi birin kelixi Makiri bɔnsɔɛ nɛ, Galadi baba.

²⁴ Xesiron to faxa Kalebi Efarata, a xa ginɛ Abiya naxa Asexuri bari a bɛ, naxan findi Tekowa baba ra.

²⁵ Xesiron xa di singe Yerameeli xa die nan ya: Rami, a xa di singe, Buna, Oreni, Osemi, nun Ahiya.

²⁶ Yerameeli xa ginɛ boore Atara naxa Onan soto.

²⁷ Yerameeli xa di singe Rami xa die nan ya: Maasa, Yamin, nun Ekeri.

²⁸ Onan ma die nan ya: Samayi nun Yada. Samayi xa die nan ya: Nadabo nun Abisuri.

29 Abisuri xa ginɛ Abixayili naxa Axaban nun Molidi soto.

30 Nadabo xa die nan ya: Seleda nun Apayimi. Seleda naxa faxa a ditare ra.

31 Apayimi naxa Yiseyi soto. Yiseyi naxa Sesaan soto. Sesaan naxa Axalayi soto.

32 Samayi xunya Yada xa di nan ya: Yeteri nun Yonatan. Yeteri naxa faxa a ditare ra.

33 Yonatan xa die nan ya: Peleta nun Sasa. Yerameeli xa die nan na ki.

34 Sesaan mu di xeme yo soto fo di ginɛ. A xa konyi Misiraka xili Yara.

35 Sesaan naxa a xa di ginɛ fi a xa konyi Yara ma. A naxa Atayi bari.

36 Atayi naxa Natan soto. Natan naxa Sabadi soto.

37 Sabadi naxa Efilali soto. Efilali naxa Obedo soto.

38 Obedo naxa Yehu soto. Yehu naxa Asaraya soto.

39 Asaraya naxa Xelesi soto. Xelesi naxa Eleyasa soto.

40 Eleyasa naxa Sisimayi soto. Sisimayi naxa Salumu soto.

41 Salumu naxa Yekamiya soto. Yekamiya naxa Elisama soto.

42 Yerameeli xunya Kalebi xa di singe xili Mesa. Mesa naxa Sifi nun Maresa soto, naxan findi Xebiron baba ra.

43 Xebiron xa die nan ya: Kora, Tapuwa, Rekemi, nun Sema.

44 Sema naxa Raxami soto. Raxami naxa Yoreyami soto. Rekemi naxa Samayi soto.

45 Samayi naxa Mayon soto. Mayon naxa Beti Suru soto.

46 Kalebi xa konyi ginɛ Efa xa die nan ya: Xarani, Mosa, nun Gasesi. Xarani naxa Gasesi soto.

47 Yadayi xa die nan ya: Regemi, Yotami, Gesana, Peleti, Efa, nun Saafi.

48 Kalebi xa konyi ginɛ Maaka xa die nan ya: Seberi nun Tirana.

49 A man naxa Madamanna baba Saafi nun Makabena nun Gibiya baba Sewa bari. Kalebi xa di ginɛ xili Akasa.

50 Kalebi xa die nan ya: Sobali, Xuru xa di, a xa ginɛ Efarata xa di singe, Kiriya Yeyarimi baba,

51 Salima, Beteleemu baba, nun Xarefa, Beti Gaderi baba.

52 Kiriya Yeyarimi baba Sobali xa die nan ya: Harowe, Menuhoti bonsɔɛ tagi.

53 Kiriya Yeyarimi xabileɛ nan ya: Itirikaɛ, Putikaɛ, Suumaka, nun Miserayikaɛ. Soreyatakaɛ nun Esetayolikaɛ fatanxi e tan nan na.

54 Salima xa die nan ya: Beteleemu, Netofakaɛ, Atiroti Beti Yowaba, Menuhoti bonsɔɛ tagi, Sorahakaɛ,

55 sebelitie xabile naxee sabatixi Yabesi, Tiratikaɛ, Simeyatakaɛ, nun Sukatikaɛ. Kenikaɛ nan na ki, naxee fatanxi Xamata, Rekabu baba ra.

3

Mangɛ Dawuda xa die

1 Dawuda xa di naxee barixi Xebiron, nee nan ya: A xa di singe Aminon, naxan nga findi Axinowama ra Yisireelika, a xa di firin nde Daniyeli, naxan nga findi Abigayili ra Karemeleka,

2 a xa di saxan nde Abisalomi, naxan nga findi Gesuri mangɛ Talamayi xa di ginɛ Maaka ra, a xa di naani nde Adoniya, naxan nga findi Xagiti ra,

3 a xa di suuli nde Sefataya, naxan nga findi Abitali ra, a xa di senni nde Yitireyami, naxan nga findi Egela ra.

4 Yi di senni barixi Xebiron nɛ. Dawuda naxa mangɛya raba Xebiron nɛ solofere, kike senni, a naxa mangɛya raba Darisalamu nɛ tongo saxan nun saxan.

5 Di naani nan ya a naxee soto Darisalamu Amiyeli xa di ginɛ Batiseba ra: Simeya, Sobabo, Natan, Sulemani.

6 Dawuda xa di solomanaanie nan ya: Yibixari, Elisuwa, Elifeleti,

7 Noga, Nefegi, Yafiya,

8 Elisama, Eliyada, nun Elifeleti.

9 Dawuda xa die, a naxee soto konyi ginɛɛ saabui ra mu na yi die

ya ma. Tamari findi e maagine nan na.

Yudaya Mang'ee

¹⁰ Sulemani naxa Robowami soto. Robowami naxa Abiya soto. Abiya naxa Asa soto. Asa naxa Yehosafati soto.

¹¹ Yehosafati naxa Yorami soto. Yorami naxa Axasiya soto. Axasiya naxa Yowasi soto.

¹² Yowasi naxa Amasiya soto. Amasiya naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yotami soto.

¹³ Yotami naxa Axasi soto. Axasi naxa Xesekiya soto. Xesekiya naxa Manasi soto.

¹⁴ Manasi naxa Amon soto. Amon naxa Yosiya soto.

¹⁵ Yosiya xa di singe naxa findi Yoxanan na, a xa di firin nde, Yehoyakimi, a xa di saxan nde, Sidekiya, nun a xa di naani nde, Salumu.

¹⁶ Yehoyakimi naxa Yekoniya nun Sidekiya soto.

Yudaya Mang'ee xoreya soto xanbi

¹⁷ Mang'e Yekoniya naxan nu na konyiya kui, a xa die nan ya: Salatiyeli,

¹⁸ Malakirami, Pedaya, Seenasari, Yekamiya, Hosama, nun Nedabiya.

¹⁹ Pedaya xa die nan ya: Sorobabeli nun Simeyi. Sorobabeli xa die nan ya: Mesulama nun Xananiya. Selomiti naxa findi e maagine ra.

²⁰ Pedaya xa di suuli booree nan ya: Xasuba, Oheli, Berekiya, Xasadiya, nun Yusabi Xeseda.

²¹ Xananiya xa die nan ya: Pelataya, Yesaya, Refaya xa die, Aranan xa die, Abadiyasi xa die, Sekanaya xa die.

²² Sekanaya xa di findi Semaya nan na. Semaya xa die nan ya: Xatusi, Yigali, Bariya, Neyaraya, nun Safati, e birin nalanxi mixi senni.

²³ Neyaraya xa die nan ya: Eliyowenayi, Xisikiya, nun Asirikama, e birin nalanxi mixi saxan.

²⁴ Eliyowenayi xa die nan ya: Hodafiya, Eliyasibu, Pelaya, Akubu, Yoxanan, Delaya, nun Anani, e birin nalanxi mixi solofere.

4

Yuda xabilee

¹ Yuda xa die nan ya: Peresi, Xesiron, Karimi, Xuru nun Sobali.

² Sobali xa di Reyaya naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Axumayi nun Lahadi soto. Soreyatakae xabilee fatanxi nee nan na.

³ Etami xa die nan ya: Yisireeli, Yisema, nun Yidibasi. E maagine xili Haseleliponi.

⁴ Penuweli findi Gedori baba nan na. Eseri naxa findi Xusa baba ra. Yi mixie fatanxi Xuru nan na, Efarata xa di singe, Beteleemu baba.

⁵ Tekowa baba Asexuri naxa gine firin doxo, Xela nun Nayara.

⁶ Nayara naxa Axusami, Xeferi, Temeni, nun Axasetari bari Asexuri be.

⁷ Xela naxa Sereti, Soxara, Etenani, nun Kosi bari a be.

⁸ Kosi naxa Anubi nun Sobeba soto, a nun Harumi xa di Axaraxeli xabilee.

⁹ Yabesi naxa binye soto dangife a ngaxakerenyie birin na. A nga naxa a xili sa Yabesi barima a a soto toore nan kui.

¹⁰ Yabesi naxa Isirayila Marigi Ala maxandi, «I xa barake sa n ma, i xa n ma boxi xun masa, i xa n mali i senbe ra, i xa n natanga toore ma.» Ala naxa a xa dube suxu.

¹¹ Suuxa ngaxakerenyi Kelubu naxa Mexiri soto. Mexiri naxa Eseton soto.

¹² Eseton naxa Beti Rafa, Paseya, nun Texinna soto. Texinna naxa Iri Naxasa soto. Yi mixie findixi Rekae nan na.

¹³ Kenasi xa die nan ya: Otiniyeli nun Seraya. Otiniyeli xa die nan ya: Xatati nun Meyonotayi.

¹⁴ Meyonotayi naxa Ofara soto. Seraya naxa Yowaba soto, naxan findi xabuie baba ra naxee nu na Xabuie xa gulunba.

¹⁵ Yefune xa di Kalebi xa die nan ya: Iru, Ela, nun Naami. Ela naxa Kenasi soto.

¹⁶ Yehaleleli xa die nan ya: Sifi, Sifa, Tiriya, nun Asareeli.

¹⁷ Esira xa die nan ya: Yeteri, Meredi, Efere, nun Yalon. Meredi

xa ginɛ nde naxa Mariyama, Samayi, nun Yiseba bari. Yiseba naxa findi Esitemowa baba ra.

¹⁸ Meredi xa ginɛ Yudayaka xa die nan ya: Gedori baba Yeredi, Soko baba Xeberi, Sanowa baba Yekutiyele. Firawuna xa di Bitiya, naxan nu bara dɔxɔ Meredi xɔn ma, na nan na die bari.

¹⁹ Hodiya xa ginɛ, Naxami maaginɛ, naxa Keyila baba Garimika sɔɔ, a nun Esitemowa Maakaka.

²⁰ Simon xa die nan ya: Aminon, Rinna, Ben Xanan, nun Tilon. Yiseyi naxa Soxeti nun Ben Soxeti sɔɔ.

²¹ Yuda xa di Sela xa die nan ya: Leka baba Eri, Maresa baba Laada, Asibeya xabile naxee dugi yailanma,

²² Yokimi, Kosebake, Yowasi, nun Sarafi, naxan Mowaba nun Yasubi Lexemi yaamari kabi temui xɔnnakuye.

²³ E tan nan nu feɲɛ yailanma mangɛ bɛ Netayimi nun Gedera taae kui e nu sabatixi dennaxe.

Simeyɔn xa die

²⁴ Simeyɔn xa die nan ya: Nemuweli, Yamin, Yaribu, Sera, nun Sawulu.

²⁵ Sawulu naxa Salumu sɔɔ. Salumu naxa Mibisami sɔɔ. Mibisami naxa Misema sɔɔ.

²⁶ Misema naxa Xamuweli sɔɔ. Xamuweli naxa Sakuru sɔɔ. Sakuru naxa Simeyi sɔɔ.

²⁷ Simeyi naxa di xeme fu nun senni nun di ginɛ senni sɔɔ. A ngaxakerenyie mu di gbege sɔɔ. E xabile mu wuya alɔ Yuda bɔnsɔɛ.

²⁸ E sabatixi Beriseeba, Molada, Xasari Suwali,

²⁹ Bila, Esemi, Toladi,

³⁰ Betuweli, Horoma, Sikilaga,

³¹ Beti Marakaboti, Xasari Susimi, Beti Biri, nun Saarayimi. E naxa lu na taae kui han Dawuda xa mangeya temui.

³² E man nu na Etami, Ayin, Rimɔn, Token, nun Asan, na taa suuli

³³ nun e rabilinyi han Baalati. E xa bɔxie nun e benbae nan na ki.

³⁴ Simeyɔn bɔnsɔɛ xunyie nan ya: Mesobabo, Yameleki, Amasiya xa di Yosa,

³⁵ Yoweli, Yosibiya xa di Yehu, Asiyeli xa di Seraya,

³⁶ Eliyowenayi, Yaakoba, Yesohaya, Asaya, Adiyeli, Yesimiyeli, Benaya,

³⁷ nun Sisa, Sifeyi xa di, Alon xa di, Yɛdaya xa di, Simiri xa di, Semaya xa di.

³⁸ Xabilɛ mangɛ nan na ki. E xa denbayae naxa wuya ki fanyi ra.

³⁹ E naxa siga han Gedori gulunba sogetede ɲooge yire fende e xa xurusee bɛ.

⁴⁰ E naxa fili fanyie to naa. A belebele, mixi yo mu nu na. Singe Hami bɔnsɔɛ nan nu na menni.

⁴¹ Yudaya mangɛ Xesekiya xa waxati kui, yi mixi naxee xili sɛbɛxi, e naxa siga naa, e banxie birin kana, e mennikae ratɔn alako e xa sabati na, ɲooge fanyi nu na dennaxe e xa xurusee bɛ.

⁴² Simeyɔn bɔnsɔɛ mixi keme suuli naxa siga Seyiri geyae yire. E xa yareratie findi Yiseyi xa die nan na, Pelataya, Neyaraya, Refaya, nun Yusiyeli.

⁴³ E to gɛ Amalekikae bɔnbɔde, naxee nu luxi naa, e naxa sabati menni. Han to e bɔnsɔɛe na naa.

5

Ruben xa die

¹ Isirayila xa di singe findi Ruben nan na, kɔnɔ di singe tide naxa ba a yi ra, a so Isirayila xa di Yusufu xa die yi ra, barima Ruben nu bara a baba xa ginɛ kolon ginɛ ra.

² Yuda naxa senbe sɔɔ a ngaxakerenyie tagi han mangeya naxa lu a bɔnsɔɛ yi, kɔnɔ di singe tide tan naxa lu Yusufu xa die yi.

³ Isirayila xa di singe Ruben xa die nan ya: Xanɔki, Palu, Xesiron, nun Karimi.

⁴ Yoweli bɔnsɔɛ nan ya: Semaya naxa Gogo sɔɔ. Gogo naxa Simeyi sɔɔ.

⁵ Simeyi naxa Mike soto. Mike naxa Reyaya soto. Reyaya naxa Bali soto.

⁶ Bali naxa Bɛera soto. Asiriya mangɛ Tigilati Pileseri naxa Ruben bɔnsɔɛ mangɛdi Bɛera xanin konyiya kui.

⁷ Bɛera ngaxakerenyie nan ya, e xabile ki ma: Yeyiyeli, Sakari,

⁸ nun Bela, Asasi xa di, Sema xa di, Yoweli xa di. E naxa sabati bɔxi ma fɔlɔfe Aroweri sa dɔxɔ Nebo nun Bali Meyoni ra.

⁹ E nu sabatixi gbengberenyi fɔle ma, han Efirati xure ra. Xuruse gbegebe nu na e yi ra Galadi bɔxi ma.

¹⁰ Mangɛ Solu xa waxati kui, Ruben bɔnsɔɛ naxa Hagarikae gere, naxee nu na Galadi naaninyi sogetede biri.

Gadi xa die

¹¹ Gadi bɔnsɔɛ nun Ruben bɔnsɔɛ sabatixi e boore nan ya i Basan bɔxi kui, han Salaka.

¹² E xilie nan ya: Yoweli, mixi singe, Safami, a firin nde, Yaanayi, nun Safati naxee nu na Basan bɔxi ma.

¹³ E xunya solofere nan ya: Mikayeli, Mesulama, Seeba, Yorayi, Yakan, Siya, nun Eberi.

¹⁴ Abixayili xa die nan na ki, Xuri xa di, Yarowa xa di, Galadi xa di, Mikayeli xa di, Yesisayi xa di, Yado xa di, Busi xa di.

¹⁵ Abidiyeli xa di Axi, Guni xa mamadi, e naxa findi e xabilee xunyi ra.

¹⁶ E sabatixi Galadi, Basan, na rabilinyi, han Sarɔn naaninyie ra.

¹⁷ Yudaya mangɛ Yotami nun Isirayila mangɛ Yerobowami naxa e xilie sɛbe.

¹⁸ Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ sɛeti keren, e xa sɔɔri xasabi sigama han mixi wulu tongo naani nun naani, mixi kɛmɛ solofere tongo senni. E birin fata gere sode. Makantase, santidegema, nun xali nu na e yi ra.

¹⁹ E naxa Hagarikae, Yeturikae, Nafisikae, nun Nodabokae gere.

²⁰ Ala naxa xun nakeli fi e ma Hagarikae xun ma, barima e nu bara

Ala maxandi gere kui. Ala naxa e xa duba suxu barima e laxi a ra.

²¹ E naxa e yaxuie xa xurusee ba e yi: ɲɔxɔmɛ wulu tongo suuli, yɛxɛɛ nun si wulu kɛmɛ firin tongo suuli, nun sofale wulu firin. E naxa mixi wulu kɛmɛ fan suxu.

²² E e yaxui gbegebe faxa nɛ barima na gere kelixi Ala yati nan ma. E naxa sabati naa han e siga konyiya kui temui naxɛ.

Manasi bɔnsɔɛ sɛeti keren

²³ Manasi bɔnsɔɛ sɛeti keren sabatixi bɔxi nan ma naxan fɔlɔxi Basan han Bali Xerimon, sa dɔxɔ Seniri, nun Xerimon geya ra. E wuya.

²⁴ E xa denbaya mangɛe nan ya: Efere, Yiseyi, Eliyeli, Asiriyeli, Yeremi, Hodafiya, nun Yaxadiyeli. Yi denbaya mangɛe sɛnbe gbo, naafuli gbegebe na e yi.

²⁵ Kɔnɔ e naxa e babae Marigi Ala yanfa, e mennikae xa kuyee batu, Ala nɔ naxee ra a singe.

²⁶ Na kui Ala naxa a niya, Asiriya Mangɛe Pulu nun Tigilati Pileseri bɔɲɛ xa te, e fa Ruben bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ tagi xanin Xala, Xaboro, nun Hara, han Gosan xure e na dennaxɛ han to.

²⁷ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

²⁸ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele.

²⁹ Amarama di xɛmɛ firin nan soto, Haruna nun Munsa, a nun di ginɛ keren, Mariyama. Haruna xa die nan ya: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

³⁰ Eleyasari naxa Finexasi soto. Finexasi naxa Abisuwa soto.

³¹ Abisuwa naxa Buuki soto. Buuki naxa Usi soto.

³² Usi naxa Seraxaya soto. Seraxaya naxa Merayoti soto.

³³ Merayoti naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto.

³⁴ Axituba naxa Sadɔki soto. Sadɔki naxa Aximaasi soto.

³⁵ Aximaasi naxa Asaraya soto. Asaraya naxa Yoxanan soto.

³⁶ Yoxanan naxa Asaraya soto, naxan findi serexedube ra Ala xa hōromōbanxi kui Sulemani naxan tixi Darisalamu.

³⁷ Asaraya naxa Amaraya soto. Amaraya naxa Axituba soto.

³⁸ Axituba naxa Sadoki soto. Sadoki naxa Salumu soto.

³⁹ Salumu naxa Xilikiya soto. Xilikiya naxa Asaraya soto.

⁴⁰ Asaraya naxa Seraya soto. Seraya naxa Yehosadaki soto.

⁴¹ Alatala to Yudaya nun Darisalamu xanin konyiya kui, Nebukadansari naxa Yehosadaki xanin a xun ma.

6

Lewi xa die

¹ Lewi xa die nan ya: Gerison, Kehati, nun Merari.

² Gerison ma die nan ya: Libini nun Simeyi.

³ Kehati xa die nan ya: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyeli.

⁴ Merari xa die nan ya: Maxali nun Musi.

⁵ Lewi bōnsōe babae nan ya: Gerison naxa Libini soto. Libini naxa Yaxati soto. Yaxati naxa Sima soto.

⁶ Sima naxa Yowa soto. Yowa naxa Ido soto. Ido naxa Sera soto. Sera naxa Yeyaterayi soto.

⁷ Kehati xa die nan ya: Kehati naxa Aminadabo soto. Aminadabo naxa Kora soto. Kora naxa Asiri soto.

⁸ Asiri naxa Elekana soto. Elekana naxa Ebiyasafi soto. Ebiyasafi naxa Asiri soto.

⁹ Asiri naxa Taxati soto. Taxati naxa Uriyeli soto. Uriyeli naxa Yusiya soto. Yusiya naxa Sawulu soto.

¹⁰ Elekana xa die nan ya: Amasayi nun Aximoti.

¹¹ Elekana naxa Sofayi soto. Sofayi naxa Naxati soto.

¹² Naxati naxa Eliyabi soto. Eliyabi naxa Yeroxama soto. Yeroxama naxa Elekana soto.

¹³ Elekana naxa Samuweli soto. Samuweli xa die nan ya: Yoweli, a xa di singe, nun Abiya.

¹⁴ Merari xa die nan ya: Merari naxa Maxali soto. Maxali naxa

Libini soto. Libini naxa Simeyi soto. Simeyi naxa Usa soto.

¹⁵ Usa naxa Simeya soto. Simeya naxa Xagiya soto. Xagiya naxa Asaya soto.

Bēetibae Dawuda xa waxati

¹⁶ Saate kankira to dōxo Alatala xa hōromōlingira kui, Dawuda naxa bēetibae sugandi naxee bēeti bama.

¹⁷ Singe e nu bēeti bama Alatala xa hōromōlingira nan ya ra, Kiri Banxi Naralande. E naxa na wali raba menni han mange Sulemani Alatala xa hōromōbanxi tixi Darisalamu temui naxe.

¹⁸ Bēetibae xilie nan ya a nun e xa die: Kehati xabile ya ma, Heman bēetiba, Yoweli xa di, Samuweli xa di,

¹⁹ Elekana xa di, Yeroxama xa di, Eliyeli xa di, Towa xa di,

²⁰ Sufu xa di, Elekana xa di, Maxati xa di, Amasayi xa di,

²¹ Elekana xa di, Yoweli xa di, Asaraya xa di, Sefaniya xa di,

²² Taxati xa di, Asiri xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di,

²³ Yisehari xa di, Kehati xa di, Lewi xa di, Isirayila xa di.

²⁴ Heman malima, naxan nu tixi a yirefanyi ma, na findi Asafi nan na, Berekiya xa di, Simeya xa di,

²⁵ Mikayeli xa di, Baaseya xa di, Malakiya xa di,

²⁶ Etini xa di, Sera xa di, Adaya xa di,

²⁷ Etani xa di, Sima xa di, Simeyi xa di,

²⁸ Yaxati xa di, Gerison ma di, Lewi xa di.

²⁹ Naxee kelixi Merari xabile ya ma, nee nu tima koola nan ma. E xunyi findi Etani nan na, Kisi xa di, Abidi xa di, Maluku xa di,

³⁰ Xasabiya xa di, Amasiya xa di, Xilikiya xa di,

³¹ Amasi xa di, Bani xa di, Semeri xa di,

³² Maxali xa di, Musi xa di, Merari xa di, Lewi xa di.

³³ E ngaxakerenyie Lewi bōnsōe ya ma, nu na Alatala xa hōromōlingira wali kui.

³⁴ Haruna nun a xa die naxa serexɛ gan daaxi ba serexɛbade fari, e man surayi gan serexɛ ra surayi serexɛbade fari. E na wali birin naba yire seniyeŋxi fisamante nan kui naxan findi Isirayila xunsare ra, ala Ala xa konyi Munsa a masenxi ki naxe.

³⁵ Haruna xa die nan ya: Eleyasari, a xa di Finexasi, a xa di Abisuwa,

³⁶ a xa di Buuki, a xa di Usi, a xa di Seraxaya,

³⁷ a xa di Merayoti, a xa di Amaraaya, a xa di Axituba,

³⁸ a xa di Sadoki, a xa di Aximaasi.

Lewi bɔnsɔɛ xa taae
(Yosuwe 21:1-42)

³⁹ E xa taae nan ya e sabatixi dennaxe: Haruna xa die, naxee kelixi Kehati xabile ya ma, nee nan singe bɔxi soto Ala xa maragiri kui.

⁴⁰ Xebiron nun a rabilinyie naxa findi e gbe ra, Yudaya bɔxi ma,

⁴¹ kɔnɔ Xebiron daaxa nun taa naxee nu na na rabilinyi, nee naxa findi Yefune xa di Kalebi gbe ra.

⁴² Haruna xa die naxa Xebiron soto, naxan findixi mixi ratanga taa ra, e naxa Libina nun a rabilinyi, Yatiri, Esitemowa nun a rabilinyi soto,

⁴³ e naxa Xilen nun a rabilinyi, Debiri nun a rabilinyi,

⁴⁴ Asan nun a rabilinyi, Beti Semesi nun a rabilinyi fan soto.

⁴⁵ E taa naxee soto Bunyamin bɔxi ma nee nan ya: Gabayon, Geba, a rabilinyi, Alemeti, a rabilinyi, Anatoti, nun a rabilinyi. E naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma.

⁴⁶ Kehati xa di booree naxa taa fu soto Ala xa maragiri kui Efirami bɔnsɔɛ, Dana bɔnsɔɛ seeti keren, nun Manasi bɔnsɔɛ seeti keren xa bɔxie ma.

⁴⁷ Gerison ma die naxa taa fu nun saxan soto e xabile ki ma Isakari bɔnsɔɛ, Aseri bɔnsɔɛ, Nafatali bɔnsɔɛ, nun Manasi bɔnsɔɛ seeti keren xa bɔxie ma naxee nu na Basan bɔxi ma.

⁴⁸ Merari xa die naxa taa fu nun firin soto Ala xa maragiri kui Ruben

bɔnsɔɛ, Gadi bɔnsɔɛ, nun Sabulon bɔnsɔɛ xa bɔxie ma.

⁴⁹ Isirayilakae taee nun e rabilinyie fi Lewi bɔnsɔɛ ma na ki ne.

⁵⁰ E naxa na taee fi e ma Ala xa maragiri kui, taa naxee nu na Yuda, Simeyon, nun Bunyamin bɔnsɔɛɛ xa bɔxie ma.

⁵¹ Kehati xabile booree naxa taee soto Efirami bɔnsɔɛ xa bɔxi ma.

⁵² E naxa mixi ratanga taa Sikemi nun a rabilinyi fi e ma Efirami geya ma, a nun Geseri, a rabilinyi,

⁵³ Yokineyami, a rabilinyi, Beti Xoron, a rabilinyi,

⁵⁴ Ayalon, a rabilinyi, Gati Rimɔn, nun a rabilinyi.

⁵⁵ E naxa Aneri, a rabilinyi, Bileyami, nun a rabilinyi soto Manasi bɔnsɔɛ tagi xa bɔxi ma. Kehati xabile booree xa taee nan na ki.

⁵⁶ Gerison ma die xa taee nan ya: Golan, a rabilinyi, naxan na Basan bɔxi ma, Asataroti, a rabilinyi, naxee na Manasi bɔnsɔɛ tagi xa bɔxi ma,

⁵⁷ Kadesi, a rabilinyi, Daberati, a rabilinyi,

⁵⁸ Ramoti, a rabilinyi, Anemi, a rabilinyi, naxee na Isakari bɔnsɔɛ xa bɔxi ma.

⁵⁹ E xa taa naxee na Aseri bɔnsɔɛ xa bɔxi ma nee nan ya: Masala, a rabilinyi, Abadon, a rabilinyi,

⁶⁰ Hukoki, a rabilinyi, Rexobo, nun a rabilinyi.

⁶¹ E xa taa naxee na Nafatali bɔnsɔɛ xa bɔxi ma, nee nan ya: Kadesi naxan na Galile bɔxi ma, Xamɔn, a rabilinyi, Kiriyatayimi nun a rabilinyi.

⁶² Merari xa die xa taee nan ya: Rimono, a rabilinyi, Taboro, a rabilinyi, naxee na Sabulon bɔnsɔɛ xa bɔxi ma.

⁶³ E xa taa naxee na Ruben bɔnsɔɛ xa bɔxi ma Yuruden naakiri ma Yeriko ya ra, nee nan ya: Beteseri naxan na gbengberenyi ma, a rabilinyi, Yahasa, a rabilinyi,

⁶⁴ Kedemoti, a rabilinyi, Mefaati, a rabilinyi.

⁶⁵ E xa taa naxee na Gadi bɔnsɔɛ xa bɔxi ma, nee nan ya: Ramoti

naxan na Galadi boxi ma, a rabilinyi, Maxanayimi, a rabilinyi,

⁶⁶ Xesibon, a rabilinyi, Yaaseri, nun a rabilinyi.

7

Isakari xa die

¹ Isakari xa di naani nan ya: Tola, Puwa, Yasubu, nun Simiron.

² Tola xa die nan ya: Usi, Refaya, Yeryeli, Yamayi, Yibisami, nun Samuweli. Yi mixie nan findixi e xabile mang'ee ra. Mang'ee Dawuda xa waxati kui, Tola xa di mixi wulu moxoxon nun firin, keme senni findi soorie nan na.

³ Usi xa di xili Yisiraxiya. Yisiraxiya xa die nan ya: Mikayeli, Abadiyasi, Yoweli, nun Yisiya. Yi mixi suuli nan findi e xabile mang'ee ra.

⁴ Usi xa mixi wulu tongo saxan nun senni findi soorie nan na, barima e xa gin'ee nun e xa die wuya.

⁵ Isakari xabil'ee birin ya ma, xeme mixi wulu tongo solomasaxan nun solofere findi soori gbangbalanyie nan na.

Bunyamin xa die

⁶ Bunyamin xa die nan ya: Bela, Bekeru, nun Yediyayeli.

⁷ Bela xa di suuli nan ya: Esibon, Usi, Yusiyeli, Yerimoti, nun Yiri. Yi mixie nan findi e xabile mang'ee ra. Soori gbangbalanyi mixi wulu moxoxon nun firin, tongo saxan nun naani nu na e ya ma.

⁸ Bekeru xa die nan ya: Semira, Yowasi, Eliyeseri, Eliyowenayi, Omeri, Yeremoti, Abiya, Anatoti, nun Alemeti. Yee birin Bekeru xa die nan e ra.

⁹ E xabil'ee xunyie xilie sebexi, e soori mixi wulu moxoxon keme firin nu na.

¹⁰ Yediyayeli xa di xili Bilihan. Bilihan xa die nan ya: Yeyusu, Bunyamin, Exudu, Kenaana, Setani, Tarasisi, nun Axisaxari.

¹¹ Yediyayeli xa die birin findi e xabil'ee xunyie nan na. Soori mixi

wulu fu nun solofere keme firin nu na e ya ma.

¹² Iri xa die nan ya: Supimi nun Xupimi. Axeri xa di xili Xusimi.

Nafatali xa die

¹³ Nafatali xa die nan ya: Yaxaseeli, Guni, Yeseri, nun Salumu, Bila xa di.

Manasi xa die

¹⁴ Manasi xa die nan ya: A xa konyi gin'ee naxan kelixi Siriya boxi ma naxa Asireli nun Makiri bari a be. Makiri naxa Galadi soto.

¹⁵ Makiri naxa gin'ee fen Xupimi nun Supimi be. Makiri maagin'ee xili Maaka. Makiri xa di firin nde xili Selofexadi. Selofexadi mu di xeme yo soto, fo di gin'ee.

¹⁶ Makiri xa gin'ee Maaka naxa di bari, a xili sa Peresi xun ma. A xunya xili Seresi. Peresi xa die nan ya: Ulami nun Rakemi.

¹⁷ Ulami xa di xili Bedan. Galadi xa die nan na ki, Makiri xa di, Manasi xa di.

¹⁸ Galadi maagin'ee Hamoleketi xa die nan ya: Isihodi, Abiyeseri, nun Maxala.

¹⁹ Semida xa die nan ya: Axiyani, Sikemi, Likixi, nun Aniyama.

Eframi xa die

²⁰ Eframi xa die nan ya: Eframi naxa Sutela soto. Sutela naxa Bereda soto. Bereda naxa Taxati soto. Taxati naxa Eleyada soto. Eleyada naxa Taxati soto.

²¹ Taxati naxa Sabadi soto. Sabadi naxa Sutela soto. Gatikae naxa Eseri nun Eleyadi faxesee to siga e xa xurusee muxade. Eseri nun Eleyadi bari menni ne.

²² E baba Eframi naxa sunnun temui xonkuye. E ngaxakerenyie naxa a madundu.

²³ Na dangi xanbi a xa gin'ee naxa teeg'e. A to di bari, a naxa a xili sa Beriya barima toore nu bara gbo a xonyi.

²⁴ A naxa di gin'ee soto naxan xili Seera. Na naxa Beti Xoron Labe nun Beti Xoron Fuge ti, a nun taa gbete naxan xili Useni Seera.

²⁵ Efirami naxa Refa soto. Refa naxa Resefa soto. Resefa naxa Tela soto. Tela naxa Taxani soto.

²⁶ Taxani naxa Ladana soto. Ladana naxa Amixudi soto. Amixudi naxa Elisama soto.

²⁷ Elisama naxa Nunu soto. Nunu naxa Yosuwe soto.

²⁸ E naxa sabati Beteli nun a rabilinyi, Naarani, a sogetede, Geseri nun a rabilinyi, a sogegorode, Sikemi nun a rabilinyi, han Aya nun a rabilinyi.

²⁹ Manasi bõnsõe xa taae nan ya: Beti Saan, a rabilinyi, Taanaki, a rabilinyi, Megido, a rabilinyi, Doro, nun a rabilinyi. Isirayila xa di Yusufu bõnsõe sabatixi yi taae nan kui.

Aseri xa die

³⁰ Aseri xa die nan ya: Yimina, Yisiwa, Yisiwi, nun Beriya. E maagine xili Sera.

³¹ Beriya xa die nan ya: Xeberi nun Malakiyeli, naxan findi Birisafiti baba ra.

³² Xeberi xa die nan ya: Yefeleti, Someri, nun Xotama. E maagine xili Suwa.

³³ Yefeleti xa die nan ya: Pasaki, Bimali, nun Asefati. Yefeleti xa die nan na ki.

³⁴ Someri xa die nan ya: Axi, Roga, Xuba, nun Arami.

³⁵ Someri xunya Helemi xa die nan ya: Sofaxa, Yimena, Selesi, nun Amali.

³⁶ Sofaxa xa die nan ya: Suwa, Xaraneferi, Suwali, Beri, Yimira,

³⁷ Beteseri, Hodo, Saama, Silesa, Yitiran, nun Beera.

³⁸ Yeteri xa die nan ya: Yefune, Pisepa, nun Ara.

³⁹ Ula xa die nan ya: Ara, Xaniyeli, nun Risiya.

⁴⁰ Aseri xa die nan na ki, mang'ee, mixi xungbee, soorie gbangbalanyie, mang'edie nan nu e ra e xabile ya ma, naxee konti siga han mixi wulu moxõpen nun senni.

8

Bunjamin xa die

¹ Bunjamin xa die nan ya: Bela, a xa di singe, Asibeli, a xa di firin nde, Axara, a xa di saxan nde,

² Noxa, a xa di naani nde, nun Rafa, a xa di suuli nde.

³ Bela xa die nan ya: Adari, Gera, Abihudi,

⁴ Abisuwa, Naaman, Axowa,

⁵ Gera, Sefufani, nun Xurami.

⁶ Exudu xa die nan ya, naxee findi xabile mang'ee ra:

⁷ Naaman, Ahiya, nun Gera. Singe e nu na Geba, kono Gera naxa e xanin Manaxati. Gera naxa Usa nun Axixudi soto.

⁸ Saxarayimi to mee a xa ginee Xusimi nun Baara ra, a naxa die soto Mowaba boxi ma.

⁹ A xa gine Xodesi xa die nan ya: Yobabo, Sibiya, Mesa, Malakama, Yeyusi, Sakiya, nun Mirima.

¹⁰ A xa die nan na ki naxee findi xabile mang'ee ra.

¹¹ A xa gine Xusimi xa die nan ya: Abitubu nun Elipaali.

¹² Elipaali xa die nan ya: Eberi, Misami, nun Semedi, naxan Ono, Lodi, nun e rabilinyi tixi.

¹³ Beriya nun Sema, naxee findi Ayalon xabile mang'ee ra, naxa Gatikae kerri.

¹⁴ Beriya xa mixie nan ya: Axiyo, Sasaki, Yeremoti,

¹⁵ Sebadaya, Aradi, Ederi,

¹⁶ Mikayeli, Yisepa, nun Yoxa.

¹⁷ Elipaali xa die nan ya: Sebadaya, Mesulama, Xisiki, Xeberi,

¹⁸ Yisemerayi, Yisiliya, nun Yobabo.

¹⁹ Simeyi xa die nan ya: Yakimi, Sikiri, Sabidi,

²⁰ Eliyenayi, Siletayi, Eliyeli,

²¹ Adaya, Beraya, nun Simirati.

²² Sasaki xa die nan ya: Yisepan, Eberi, Eliyeli,

²³ Abadon, Sikiri, Xanan,

²⁴ Xananiya, Elama, Antotiya,

²⁵ Yifideya, nun Penuweli.

²⁶ Yeroxama xa die nan ya: Sameerayi, Sexaraya, Atalaya,

²⁷ Yaaresiya, Eliya, nun Sikiri.

²⁸ Darisalamu xabile mang'ee nan na ki.

29 Gabayon baba Yeyiyeli sabati Gabayon ne. A xa gine xili Maaka.

30 A xa die nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

31 Gedori, Axiyo, Sekeri,

32 nun Mikiloti, naxan findi Simeyami baba ra. E fan sabati Darisalamu ne e bari mixie ya ma.

33 Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali.

34 Yonatan xa di xili Meribaali. Meribaali naxa Mike soto.

35 Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

36 Axasi naxa Yehowada soto. Yehowada xa die nan ya: Alemeti, Asamafeti, nun Simiri.

37 Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto. Bineya naxa Rafa soto. Rafa naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

38 Aseli xa die nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

39 Aseli xunya Eseka xa die nan ya: Ulami, a xa di singe, Yeyusu, a xa di firin nde, nun Elifeleti a xa di saxan nde.

40 Ulami xa die soori gbangbalanyie nan nu e ra. E fata xali ra. E xa die nun mamadie wuya e konti sigama han mixi keme tongo suuli. Bunyamin bonsoe nan e birin na.

9

Darisalamukae

1 Isirayilakae xilie birin sebexi Isirayila mang'ee xa buki nde kui.

2 Yuda bonsoe nu bara siga konyiya kui Babilon boxi ma e xa yanfanteya xa fe ra. Naxee singe gbilen sabatide e xonyi Isirayila boxi ma, e findi Isirayila serexedubee, Lewikae, nun mixie nan na, naxee walima Ala xa hromobanxi kui.

3 Yuda bonsoe, Bunyamin bonsoe, Eframi bonsoe, nun Manasi bonsoe mixi ndee naxa sabati Darisalamu.

4 Yuda bonsoe xa mixi, naxee sabati Darisalamu, findi Utayi nan

na, Amixudi xa di, Omeri xa di, Imiri xa di, Bani xa di, Peresi xa di, Yuda xa di.

5 Siloka naxee sabati naa, nee findi Asaya nan na, di singe, nun a xa die.

6 Sera xa di naxee sabati naa, nee findi Yuweli, nun a ngaxakerenyie nan na, mixi keme senni, mixi tongo solomanaani.

7 Bunyamin xa di naxee sabati naa, nee nan ya: Mesulama xa di Salu, Hasenuwa xa di, Hodafiya xa di,

8 a nun Yeroxama xa di Yibineya, a nun Usi xa di Ela, Mikiri xa di, a nun Sefataya xa di Mesulama, Reyuweli xa di, Yibiniya xa di,

9 a nun e ngaxakerenyie e xabile ki ma, mixi keme solomanaani, mixi tongo suuli nun senni.

10 Serexedube naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Yedaya, Yehoyaribu, Yakin,

11 Xilikiya xa di Asaraya, Mesulama xa di, Sadoki xa di, Merayoti xa di, Axituba xa di, naxan findi Ala xa hromobanxi wali xunyi ra,

12 Yeroxama xa di Adaya, Pasura xa di, Malakiya xa di, Masayi xa di, Adiyeli xa di, Yasera xa di, Mesulama xa di, Mesilemiti xa di, Imeri xa di,

13 a nun e ngaxakerenyie, e denbaya xunye, mixi wulu keren, keme solofere tongo senni. E birin findi kuntigie nan na, naxee walima Ala xa hromobanxi kui.

14 Lewi bonsoe mixi naxee sabatixi Darisalamu, nee nan ya: Xasubu xa di Semaya, Asirikama xa di, Xasabiya xa di, Merarika,

15 a nun Bakibakari, Xeresi, Galali, Mataniya, Mika xa di, Sikiri xa di, Asafi xa di,

16 a nun Semaya xa di Abadiyasi, Galali xa di, Yedutun xa di, a nun Asa xa di Berekiya, Elekana xa di, naxan sabatixi Netofakae xa tae kui.

17 Ala xa hromobanxi naade makantee nan ya: Salumu, naxan findi e xunyi ra, Akubu, Talamon, Aximan, a nun e ngaxakerenyie.

18 Salumu bənsəe nan naade makanta wali rabafe han to hərəməbanxi sogetede biri ra. Naade naxan xili «Mange naade.» E benbae findi nē naade makantē ra Lewikae bē.

19 Salumu, Kore xa di, Ebiyasafi xa di, Kora xa di, a nun a ngaxakerenyi naxee findi naade makantē ra, naxa Alatala xa hərəməlingira kanta alo e babae singe a raba ki naxē.

20 Finexasi, Eleyasari xa di, nu findixi naade makantē xunyi nan na. Alatala nu na a sēeti ma.

21 Meselemiya xa di Sakari nu bara findi Kiri Banxi Naralande naade makantē ra.

22 Mixi keme firin, fu nun firin nu bara sugandi na wali rabade. E xili birin sebexi a nun taa xilie e sabatixi dennaxē. Dawuda nun Annabi Samuweli nu bara na wali so e yi ra.

23 E tan nun e xa die naxa Alatala xa hərəməlingira naade kanta.

24 Naade makantē ndee nu tixi sogetede, sogegorode, koola, nun yirefanyi ma.

25 E ngaxakerenyi naxee nu na taae kui, e nu fama e malide xi solofere bun ma.

26 Naade makantē kuntigie Lewikae, naxa yiree kanta Ala xa hərəməbanxi kui naafuli nu ragataxi dennaxē.

27 E nu xima Ala xa hərəməbanxi rabilinyi nē alako e xa menni makanta, a nun e xa naade rabi gēesegē.

28 Lewika ndee nu yirabasee ragatama, e nu e ramini ləxo yo ləxo, e man nu e kənti.

29 Booree nu yirabasee ragata, naxee nu na yire seniyanxi, a nun farin, weni, ture, surayi, nun se noxunmēe.

30 Serexedubēe xa die nu labundēe masunbu.

31 Salumu xa di Matitiya Lewika, naxan keli Kora xabile ya ma, nu taami ganma naxan nu bama serexē ra.

32 E ngaxakerenyi ndee, Kehati bənsəe ya ma, nu taami dəxo ma teebili ra malabui ləxəe birin.

33 Bēetiba naxee findi Lewi xabile xunyi ra, nu sabatixi Ala xa hərəməbanxi yigiyadee kui. Wali gbete yo mu nu na e yi ra, barima e findi wali birin xunyi nan na. E nu walima kəe nun yanyi.

34 Lewi xabile xunyi nan na ki, naxee sabatixi Darisalamu.

Solu bənsəe (Isirayila Mang'ee I 8:29-38)

35 Gabayon baba Yeyiyeli nu sabatixi Gabayon taa nan kui. A xa gine xili Maaka.

36 A xa di nan ya: Abadon, a xa di singe, Suru, Kisu, Bali, Neri, Nadabo,

37 Gedori, Axiyo, Sakari, nun Mikiloti.

38 Mikiloti naxa Simeyami soto. E nu sabatixi e ngaxakerenyie fe ma Darisalamu.

39 Neri naxa Kisu soto. Kisu naxa Solu soto. Solu xa die nan ya: Yonatan, Malakisuwa, Abinadabo, nun Esibaali.

40 Yonatan naxa Meribaali soto. Meribaali naxa Mike soto.

41 Mike xa die nan ya: Piton, Meleki, Tareya, nun Axasi.

42 Axasi naxa Yara soto. Yara xa die nan ya: Aleteti, Asamafeti, nun Simiri. Simiri naxa Mosa soto. Mosa naxa Bineya soto.

43 Bineya naxa Refaya soto. Refaya naxa Eleyasa soto. Eleyasa naxa Aseli soto.

44 Aseli xa di senni nan ya: Asirikama, Bokeru, Sumayila, Seyaraya, Abadiyasi, nun Xanan. Aseli xa die nan na ki.

10

Mang'ee Solu xa faxe (Samuweli I 31:1-13)

1 Filisitakae naxa Isirayilakae gere. Isirayilakae naxa e gi, a gbege naxa faxes Gilibowa geya fari.

2 Filisitakae naxa bira Solu nun a xa die foxo ra, han e Yonatan, Abinadabo, nun Malakisuwa faxes.

3 Gere naxa xoxoxo. Tanbe nde naxa Solu soto a jaaxi ra.

⁴ A naxa a fala a xa geresose maxaninyi bɛ, «N faxa i xa santidɛgɛma ra, alako yi gaantaree naxa n nayaagi.» Kɔnɔ na xɛmɛ mu suusa na rabade. Na na a ra, Solu naxa a yetɛ faxa a xa santidɛgɛma ra.

⁵ A xa geresose maxaninyi to na to, a fan naxa a yetɛ faxa.

⁶ Solu nun a xa di saxanyi faxa na ki nɛ. A xa denbaya birin naxa laaxira tɛmui keren.

⁷ Isirayilakae, naxee nu sabatixi geya lanbanyi, e to a kolon a sɔorie na e gife, Solu nun a xa die bara faxa, e fan naxa e gi. Filisitakae e xa taae birin sɔto na ki nɛ.

⁸ Na kuye iba, Filisitakae naxa gbilen gere yire, e xa sɔori faxaxie harige tongo. E naxa Solu nun a xa die to Gilibowa geya fari.

⁹ E to gɛ e xa harige tongode, e naxa Solu xunyi nun a xa geresosee xanin sɔorie yire. E naxa na xibaarui masen Filisitakae birin bɛ, a nun e xa kuyee bɛ.

¹⁰ E naxa Solu xa geresosee lu e xa ala xa banxi kui, e a xunyi gbaku e xa ala Dagɔn xa banxi kui.

¹¹ Yabesikae, naxee na Galadi, e to a mɛ Filisitakae naxan nabaxi Solu ra,

¹² e naxa siga e sa Solu nun a xa die furee tongo, e fa e ragata Yabesi terebinti wuri bun ma Galadi. Yabesikae naxa sunyi suxu xi solofere.

¹³ Solu faxa a xa yanfanteya nan ma fe ra a naxan niya Alatala ra. A mu Alatala xa wɔyɛnyi suxu, a naxa marasi fen mixie ra naxee wɔyɛnma mixi faxaxie ra.

¹⁴ A mu marasi fen Alatala ra, na na a ra Alatala naxa a faxa, a Solu xa mangɛya fi Yisayi xa di Dawuda ma.

11

Dawuda findife Isirayila mangɛ ra (Samuweli II 5:1-10)

¹ Isirayilakae birin naxa a masen Dawuda bɛ Xebiron, «Won wuli keren, fase keren.

² Hali Mangɛ Solu xa waxati i tan nan nu Isirayila rapɛrɛma. I Marigi Alatala naxa a masen i bɛ, «I xa n ma jama Isirayila rapɛrɛ, i xa findi e xa yarerati ra.»

³ Isirayila forie birin naxa siga a fɔxɔ ra Xebiron. Dawuda naxa saate xiri e tagi Alatala ya i. E naxa ture sa a xunyi ma Isirayila mangɛ ki ma, alɔ Alatala nu bara a masen Annabi Samuweli bɛ ki naxɛ.

⁴ Mangɛ Dawuda nun Isirayilakae naxa siga Darisalamu, naxan man nu xili Yebusu, barima Yebusu bɔnsɔɛ nu sabatixi naa.

⁵ E naxa a fala Dawuda bɛ, «I mu soma be feo.» Kɔnɔ Dawuda naxa nɔ Siyon yire makantaxi masɔtode. Na kui e menni xili fala Dawuda xa taa.

⁶ Dawuda nu bara a fala, «Naxan singe na Yebusu gere, n na kanyi findima nɛ mangɛ ra.» Seruya xa di Yowaba singe nan gere so, a fa findi sɔorie xa mangɛ ra.

⁷ Dawuda naxa sabati na yire makantaxi kui, na na a ra naa xili naxa fala Dawuda xa taa.

⁸ Dawuda naxa menni nun a rabilinyi yailan. Yowaba fan naxa wali gbɛtɛ raba Darisalamu alako naa xa fan.

⁹ Dawuda sɛnbɛ nu luma gbo ra, barima a nun Mangɛ Alatala nan nu a ra.

¹⁰ Dawuda xa sɔori xunyi, naxee bara a mali Isirayila mangɛya sɔtode, alɔ Alatala nu bara a masen ki naxɛ,

¹¹ na sɔori gbangbalanyie xilie nan ya: Xakimoni xa di Yasobeyami, naxan findi e xunyi ra. A nu bara mixi kɛmɛ saxan faxa tanbɛ ra gere keren kui.

¹² A firin nde findi Dodayi xa di Eleyasari nan na, Axowaka. A nu na Dawuda xa sɛnbɛma saxanyie ya ma.

¹³ A nu bara Dawuda mali Filisitakae gere de Pasi Damimi. A xa sɔorie naxa e gi Filisitakae ma, mengi xɛ nu dennaxɛ.

¹⁴ Kɔnɔ Eleyasari naxa lu naa han a Filisitakae bɔnbɔ Alatala xa mali ra.

15 Yarerati saxan, Dawuda xa yarerati tongo saxanyie ya ma, naxa siga Dawuda yire Adulama fonme ra. Filisitakae nu tixi Refa gulunba kui.

16 Na waxati Dawuda nu sabatixi yire makantaxi, Filisitakae nu sabatixi Beteleemu mabiri.

17 Dawuda naxa a sago nde fala, «A xoli n ma n xa Beteleemu kolonyi ye min.»

18 Na soori yarerati saxanyie naxa Filisitakae xa naaninyi igiri, e sa ye ba kolonyi ra naxan na Beteleemu naade ra. E to fa na ye ra Dawuda be, a naxa tondi a minde. A naxa a ifli boxi ma serexe ra Alatala be.

19 A naxa a fala, «Ala xa n natanga na ma. N mu noma yi ye minde, n ma xeme naxan sotoxi n be e nii sare ra. Na luma alo e nii tide mu gbo n be.» Na kui a naxa tondi na ye minde a xa senbema saxanyie naxan soto a be.

20 Yowaba ngaxakerenyi Abisayi nan nu findixi na senbema saxanyie xunyi ra. A nu bara xeme keme saxan faxa a xa tanbe ra. A naxa xili xungbe soto na xeme saxanyie ya ma.

21 E naxa a binya, e a findi e xa mange ra, konɔ a mu lu e ya ma.

22 Yehoyada xa di Benaya Kabaseelika nu findixi soori magaaxuxi nan na. A nu bara fe xungbe gbegbe raba, alo Ariyeli Mowabaka firinyi faxafe. A man naxa yete nde faxa kolonyi kui balabalanyi temui.

23 Loxoe nde a naxa Misiraka gbangbalanyi nde faxa, naxan xa maiteya kanke ya firin lima. Tanbe belebele nu na na Misiraka yi ra, naxan gbo alo dugi soxo wuri. Benaya naxa na ba a yi ra, a a faxa a yete xa tanbe ra.

24 Yehoyada xa di Benaya xa fe xungbe nan na ki. A xili gbo na senbema saxanyi ya ma.

25 A naxa binye soto dangi na xeme tongo saxan na, konɔ a senbe mu nu gbo na senbema saxanyie be. Dawuda xa gundo soori nan nu a ra.

26 Senbema gbete nan ya: Yowaba xunya Asaheli, Dodo xa di Elexanan Beteleemuka,

27 Samoti Harorika, Xelezi Pelonka,

28 Ikesi xa di Ira Tekowaka, Abiyeleri Anatotika,

29 Sibekayi Xusaka, Ilayi Axowaka,

30 Maharayi Netofaka, Baanna xa di Xeleda Netofaka,

31 Ribayi xa di Itayi, naxan keli Gibiya Bunyamin bonsoe xa boxi ma, Benaya Piratonka,

32 Xurayi naxan keli Gaasi gulunba yire, Abiyeli Arabaka,

33 Asamafeti Baxurimika, Eliyaba Saalabonka,

34 Hasemi xa die Gisonkae, Saage xa di Yonatan Hararaka,

35 Sakara xa di Axiyama Hararaka, Uru xa di Elifala,

36 Xeferi Mekeraka, Ahiya Pelonka,

37 Xesero Karemeleka, Esibayi xa di Naarayi,

38 Natan ngaxakerenyi Yoweli, Hagarari xa di Mibixari,

39 Seleki Amonika, Naxarayi Berotika, Seruya xa di Yowaba xa geresose xaninma,

40 Ira nun Garebe Yatirikae,

41 Uriya Xitika, Axalayi xa di Sabadi,

42 Siisa xa di Adina Rubenkae xa mange nun a xa mixi tongo saxan,

43 Maaka xa di Xanan, Yosafati Mitinika,

44 Usiya Asatarotika, Xotama xa die Saama nun Yeyiyeli Arowerikae,

45 Simiri xa die Yediyayeli, Yoxa xunya Tisika,

46 Eliyeli Maxawika, Eliyeli xa die Yeribayi nun Yosawiya, Itima Mowabaka,

47 Eliyeli, Obedo, nun Yaasiyeli Mesobaka.

12

Soori gbete birafe Dawuda foxo ra

1 Soorie nan ya naxee siga Dawuda yire Sikilaga, alako e xa a mali gere

sode. Na waxati Dawuda mu nu na Kisu xa di Solu fe ma.

² Bunyamin bɔnsɔɛ nan nu e ra, Solu ngaxakerenyie. E nu fata tanbe nun gemɛe wolide e yirefanyi nun e kɔɔla belexe ra.

³ E xilie nan ya: Mangɛ Axiyese-ri, Semaa xa die Yowasi Gibiyaka, Asamafeti xa die Yesiyeli nun Peleti, Beraka nun Yehu Anatotika,

⁴ Yisemaya Gabayonka, naxan findi sɔɔri xungbe ra na sɔɔri tongo saxan ya ma, a fan findi e xa mangɛ nan na,

⁵ Yeremi, Yaxasiyeli, Yoxanan, nun Yosabadi Gederaka,

⁶ Elusayi, Yerimoti, Beyalaya, Semaraya, Sefataya Xarufuka,

⁷ Elekana Koraka, Yisiya Koraka, Asareli Koraka, Yoweseri Koraka, Yasobeyami Koraka,

⁸ nun Yeroxama Gedorika xa die Yowela nun Sebadaya.

⁹ Sɔɔri gbangbalanyi Gadika ndee naxa siga Dawuda yire wula i. Nee fata gere ra, geresose nu na e yi ra alo kanke makantase nun tanbe. E senbe nu gbo alo yetee, e xulun alo xeli naxee e gima geyae fari.

¹⁰ E xilie nan ya: Eseri, e xunyi, Abadiyasi, a firin nde, Eliyabi, a saxan nde,

¹¹ Misemanna, a naani nde, Yeremi, a suuli nde,

¹² Atayi, a senni nde, Eliyeli, a solofere nde,

¹³ Yoxanan, a solomasaxan nde, Elesabada, a solomanaani nde,

¹⁴ Yeremi, a fu nde, a nun Makabanayi, a fu nun keren nde.

¹⁵ Gadikae nan yi ki naxee findi sɔɔri xungbee ra. Naxan xurun e ya ma, a senbe gbo mixi keme be. Naxan xungbo e ya ma, a senbe gbo mixi wulu be.

¹⁶ Nee naxa Yuruden xure giri a rafexi temui naxe, kike singe, e fa geya lanbanyi mixie keru sogetede nun sogedorode mabiri.

¹⁷ Bunyaminka nun Yudayaka ndee naxa siga Dawuda xa yire makantaxi.

¹⁸ Dawuda naxa e ralan, a a fala e be, «Xa wo faxi bɔɔsa nan kui alako

wo xa n mali, won bɔɔse findima keren nan na. Kɔɔɔ xa a sa a li wo faxi n yanfade n yaxuie nan be, n tan naxan mu fe ɔaaxi yo rabaxi, won benbae Marigi Ala kiiti sama ne.»

¹⁹ Na temui Alatala Xaxili Seniyenxi naxa goro Amasayi ma, naxan findi sɔɔri tongo saxan xunyi ra. A naxa a fala,

Ala xa Yisayi xa di Dawuda mali,

Ala xa bɔɔsa fi a ma,

Ala xa bɔɔsa fi Dawuda malima ma,

barima Ala nan Dawuda malixi.

Na kui Dawuda naxa e rasene, e xa lu a xa sɔɔri mangɛe ya ma.

²⁰ Manasi sɔɔri ndee nu bara e sa Dawuda de ra a nu wama kafufe Filisitakae ma temui naxe Solu gere. E nun Dawuda mu no Filisitakae malide barima Filisita mangɛe ndee nu bara gaaxu, e fa a fala, «Dawuda fama ne won yanfade, a kafu a marigi Solu ma, e won gere.»

²¹ E to na fala, Dawuda naxa gbilen Sikilaga. Manasika naxee nu biraxi a foxo ra, e xilie nan ya: Adena, Yosabadi, Yediyayeli, Mikayeli, Yosabadi, Elihu, nun Siletayi. Sɔɔri wulu keren mangɛe nan nu na e birin na.

²² E nu Dawuda malima a xa sɔɔrie rapere, barima e birin fata sɔɔriɔa rabade. Singe, e nu Isirayila sɔɔrie nan rapere.

²³ Loxo yo loxo Dawuda malimae xun nu masama han a xa sɔɔri gali naxa lu alo Ala gbe.

²⁴ Sɔɔri xasabi nan ya naxee fa Xebiron Dawuda yire, alako e xa Dawuda mali, Solu xa mangɛya xa radangi a ma alo Alatala nu bara a masen ki naxe:

²⁵ Yudayakae, sɔɔri wulu senni keme solomasaxan. Geresose nu na e birin yi ra.

²⁶ Simeyonkae, sɔɔri gbangbalanyie wulu solofere sɔɔri keme.

²⁷ Lewikae, sɔɔri wulu naani keme senni.

²⁸ Yehoyada, naxan findi yarerati ra Haruna ɔoxo ra, a nun a xa sɔɔri wulu saxan keme solofere.

²⁹ Sadoki, segetala soori gbangbalanyi, nun a xabile kuntigie, mixi mɔxɔɔn nun firin.

³⁰ Bunyaminkae, Solu bɔnsɔɔ, soori wulu saxan. E mu nu gbo barima a gbegbe nu na Solu nan ma seeti.

³¹ Eframikae, soori wulu mɔxɔɔn keme solomasaxan. E birin soori gbangbalanyi naxee benbae xili nu gbo.

³² Manasikae, soori wulu fu nun solomasaxan. E tan nan nu sugandixi mang'eya radangife ra Dawuda ma.

³³ Isakarikae, kuntigi keme firin nun e xa mixi naxee nu na e xa yaamari bun ma. E fan nu bara a kolon Isirayila lan a xa naxan naba na waxati.

³⁴ Sabulonkae, soori wulu tongo suuli. E redixi gere xili ma, geresose nu na e yi ra.

³⁵ Nafatalikae, soori xunyi wulu keren, a nun soori wulu tongo saxan nun solofere. Wure lefa nun tanbe nu na e birin yi ra.

³⁶ Danakae, soori wulu mɔxɔɔn nun solomasaxan keme senni. Geresose na e birin yi ra.

³⁷ Aserikae, soori wulu tongo naani. E birin redixi.

³⁸ Soori naxee keli Yuruden naakiri ma sogetede biri, nee findi Rubenkae, Gadikae, nun Manasikae nan na, e lan mixi wulu keme mɔxɔɔn nan ma. Geresosee na e birin yi ra.

³⁹ Yi soorie fa ne Xebiron alako e xa Dawuda dɔxɔ mang'ee ra Isirayila xun na. Na panige nan nu na e be. Isirayilakae birin nu bara na nate tongo.

⁴⁰ E naxa lu menni Dawuda yire xi saxan e e degema, e e minma. E ngaxakerenyie nan nu na donse rafalama e be.

⁴¹ E dɔxɔbooree fan naxa fa donse ra kelife ra Isakari bɔxi, Sabulon bɔxi, nun Nafatali bɔxi ma. E naxa fa na ra sofalee, jɔxɔmɛe, soee, nun ningee fari. E naxa fa kote mɔoli birin na alo donse, farin, xɔre xaraxi, weni bogi xaraxi, weni, ture,

xuruse lanma nun a xungbe. E naxa fa a gbegbe ra barima Isirayilaka birin nu seewaxi.

13

Dawuda saate kankira xaninfe Darisalamu.

(Samuweli II 6:1-11)

¹ Dawuda naxa soori wulu xunyi, soori keme xunyi, nun kuntigi birin xili, e xa malan.

² Dawuda naxa a fala Isirayila nama birin be, «Xa a findixi fe fanyi nan na, xa a kelixi won Marigi Alatala nan ma, won xa xerae xee won ngaxakerenyie ma, naxee na Isirayila bɔxie ma. Won xa serexedubee nun Lewikae fan xili, naxee na Isirayila taae kui, alako won birin xa lu yire keren.

³ Won xa won Marigi xa saate kankira ragbilen won yire, barima Solu xa mang'eya waxati, won mu siga a fɔxɔ ra.»

⁴ Nama birin naxa tin na fe fanyi ra.

⁵ Dawuda naxa Isirayila birin malan, keli Sixori xure ma Misira bɔxi, sa dɔxɔ Xamata ra, alako e xa Ala xa saate kankira tongo Kiriyati Yeyarimi.

⁶ Dawuda nun Isirayila birin naxa te Baala Yudaya bɔxi ma, dennaxe xili Kiriyati Yeyarimi. E nu wama Ala xa saate kankira tongofe. Alatala xa kibanyi nu na maleke sawure firin tagi na kankira fari, Alatala maxandima dennaxe.

⁷ E naxa Ala xa saate kankira tongo Abinadabo xɔnyi, e a dɔxɔ kote xanin se neene kui. Usa nun Axiyo naxa a ragi.

⁸ Dawuda nun Isirayilakae naxa seewa ki fanyi Ala ya xɔri. E naxa beeti ba korae, maxasee, nun sarae xui ra.

⁹ E to lɔnyi li e dennaxe ma Kidon, ninge naxee nu kote xanin se mabendunma, naxa salaxun e wa birafe. Usa naxa saate kankira suxu a belexe ra alako a naxa bira.

¹⁰ Alatala naxa xɔnɔ Usa ma, a a faxa keren na, barima a mu nu lan

a xa a belexe din saate kankira ra. Usa faxesa na ki ne Ala ya xori.

¹¹ Dawuda naxa xon Usa faxafe ma. Menni xili naxa sa «Usa gbaloe.» Han ya na xili saxi naa xun.

¹² Dawuda naxa gaaxu Ala ya ra na loxe. A naxa a yete maxorin, «N Ala xa saate kankira rasoma n xonyi di?»

¹³ Na loxe Dawuda mu saate kankira xanin a xonyi Darisalamu. A naxa a raso Obedo Edon xa banxi kui, naxan na Gati.

¹⁴ Ala xa saate kankira naxa lu Obedo Edon xa denbaya yire kike saxan. Alatala naxa barake sa e ma na xa fe ra.

14

Dawuda xa denbaya (Samuweli II 5:11-16)

¹ Tire mang'e Xirami naxa mixie xee Dawuda xon ma alako e xa banxi belebele ti a tan Dawuda be. E naxa sediri wuri xanin e xun ma, a nun walike naxee a rawalima.

² Dawuda naxa a kolon a Alatala yati nan a findixi Isirayila mang'e ra. A a kolon Ala luma a xa mang'eya ite ra a xa pama xa fe ra.

³ Dawuda naxa gine gbetee doxo Darisalamu. E naxa di ginee nun di xemee bari a be.

⁴ A xa di naxee barixi Darisalamu, e xilie nan ya: Samuwa, Sobabo, Natan, Sulemani,

⁵ Yibixari, Elisuwa, Elifeleti,

⁶ Noga, Nefegi, Yafiya,

⁷ Elisama, Beeliyada, nun Elifeleti.

Filisitakae Dawuda gerefe (Samuweli II 5:17-25)

⁸ Filisitakae to a me Dawuda bara findi Isirayila mang'e ra, e naxa siga a gere. Dawuda fan naxa mini e ya ra.

⁹ Filisitakae naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba.

¹⁰ Dawuda naxa Ala maxorin, «N xa siga Filisitakae gere? I e sama n sagoe?» Alatala naxa a masen a be, «Siga, n fama ne e sade i sagoe.»

¹¹ Dawuda nun a xa soorie naxa te Bali Perasimi, e fa Filisitakae bonbo. Na kui Dawuda naxa a fala, «Ala

bara n yaxuie kana, alo ye gbege bogoni booma a ra ki naxe.» Na fe nan a toxi, Bali Perasimi xili falaxi yi yire xun.

¹² Filisitakae nu bara e xa kuyee lu gere yire. Dawuda naxa yaamari fi e xa gan.

¹³ Filisitakae man naxa gere ti Isirayilakae be naxee nu na Refa gulunba.

¹⁴ Dawuda man naxa Ala maxorin xa a lanma a xa e gere. Ala naxa a yaabi, «I naxa bira e foxo ra de. I xa e mabilin han wondi yire. I xa mame ti menni

¹⁵ han i xa xui nde me wuri bilie kon na. Na temui i fa mini wondi kui e gere. N tan nan minima i ya ra, nee bonbo i be.»

¹⁶ Dawuda naxa a raba alo Ala a masenxi a be ki naxe. E naxa Filisitakae bonbo kelifa Gabayon, sa doxo Geseri ra.

¹⁷ Na kui Dawuda xili naxa xungbo yire birin. Alatala naxa a niya si birin xa gaaxu Dawuda ya ra.

15

Ala xa saate kankira sigafe Darisalamu

¹ Dawuda naxa banxie ti Darisalamu taa kui, dennaxe nu xili Dawuda xa taa. Menni a naxa kiri banxi ti Ala xa saate kankira luma dennaxe.

² Dawuda naxa yaamari fi a mixi yo mu Ala xa saate kankira maxaninma fo Lewikae, barima Alatala e tan nan sugandixi na ma. Na bara findi e xa wali ra temui birin.

³ Dawuda naxa Isirayila birin xunlan Darisalamu Alatala xa saate kankira rasofe ra banxi kui naxan nu yailanxi na xa fe ra.

⁴ Dawuda naxa Haruna xa die nun Lewikae malan:

⁵ Kehati xa die, mixi keme mixi moxon.

E xunyi na Uriyeli nan na.

⁶ Merari xa die, mixi keme firin mixi moxon.

E xunyi na Asaya nan na.

⁷ Gerison xa die, mixi keme mixi tongo saxan.

E xunyi na Yoweli nan na.

⁸ Elisafan xa die, mixi keme firin.
E xunyi na Semaya nan na.

⁹ Xebiron xa die, mixi tongo solo-
masaxan.

E xunyi na Eliyeli nan na.

¹⁰ Yusiyeli xa die, mixi keme mixi fu
nun firin.

E xunyi na Aminadabo nan na.

¹¹ Dawuda naxa serexedubee
Sadoki nun Abiyatari, a nun
Lewikae Uriyeli, Asaya, Yoweli,
Semaya, Eliyeli nun Aminadabo xili.

¹² A naxa a fala e be, «Wo tan nan
na Lewi xa denbayae xunyie ra. Wo
wo yete raseniyen, wo tan nun wo
xa mixie. Wo xa te wo Marigi Alatala
xa saate kankira ra. Wo xa a xanin
yire n dennaxe yailanxi a be.

¹³ Temui dangixi won Marigi
Alatala nu bara xono won ma,
barima Lewikae nan nu lan e xa na
xanin a seriye ki ma.»

¹⁴ Serexedubee nun Lewikae naxa
e yete raseniyen beenu e xa te Isir-
ayila Marigi Alatala xa saate kankira
ra.

¹⁵ Lewikae naxa Alatala xa saate
kankira suxu wurie ma a xaninma
naxee ra, e e sa e tunkie fari alo
Alatala Annabi Munsa yamari ki
naxe.

¹⁶ Dawuda naxa a fala Lewikae
xunyie be e xa beetiba ndee sugandi
e xa mixie ya ma naxee beeti bama
koraе nun maxasee xui ra jalexinyi
kui.

¹⁷ Lewikae naxa Yoweli xa di He-
man sugandi, a nun Berekiya xa di
Asafi, nun Kusaya xa di Etani, naxan
nu na Merari xa die ya ma.

¹⁸ Lewikae gbetee nan nu na
naade kantee ra: Sakari, Ben,
Yasiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Unni,
Eliyabi, Benaya, Maaseya, Matitiya,
Elifelehu, Mikineyahu, Obedo Edon,
nun Yeyiyeli.

¹⁹ Lewika gbetee nan nu na
beetibae ra: Heman, Asafi, nun
Etani. E nu maxasee raberema
jalexinyi kui.

²⁰ Sakari, Asiyeli, Semiramoti,
Yexiyeli, Unni, Eliyabi, Maaseya,
nun Benaya nu koraе raberema.

²¹ Matitiya, Elifelehu, Mikineyahu,
Obedo Edon, Yeyiyeli, nun Asasiya

nu koraе luuti solomasaxan daaxi
raberema.

²² Lewika Kenaniya naxa findi
xunyi ra naxan Ala xa saate kankira
xaninma. A nu na wali kolon.

²³ Berekiya nun Elekana nu a mal-
ima na wali kui.

²⁴ Serexedubee Sebanaya, Yosafati,
Netaneeli, Amasayi, Sakari, Benaya,
nun Eliyeseri nan nu sarae fema Ala
xa saate kankira ya ra. Obedo Edon
nun Yexiya nan nu saate kankira
xaninyie ra.

²⁵ Dawuda, Isirayila forie, nun
soori wulu xunyie naxa ti kira xon
alako e xa sa Alatala xa saate
kankira mati jalexinyi kui kelifa ra
Obedo Edon xonyi.

²⁶ Ala naxa Lewikae mali a xa
saate kankira xaninde. Na kui e
nu bara tuura solofere nun yexee
kontonyi solofere ba serexe ra.

²⁷ Dawuda, Lewika naxee saate
kankira xaninma, beetibae, nun Ke-
naniya, beetibae xa mange, e birin
nu maxirixi donma tofanyie kui.
Dawuda naxa serexedube donma
fan nagoro a ma.

²⁸ Isirayilakae birin naxa te
Alatala xa saate kankira ra jalexinyi
kui. Ndee naxa ferie nun sarae
fe, ndee naxa maxasee nun koraе
rabere.

²⁹ Solu xa di gine Mikala naxa Isir-
ayilakae to Alatala xa saate kankira
raso ra Dawuda xa taa kui. A
to mange Dawuda to fare boron
na jalexinyi kui, a naxa mange
Dawuda rapaaxu.

16

Dawuda Ala tantufe

¹ E to so Darisalamu, e naxa Ala xa
saate kankira doxo horomolingira
kui, Dawuda naxan yailanxi a lude
ra. E naxa serexe gan daaxi nun
xanunteya serexe ba.

² Dawuda to ge na serexee bade, a
naxa duba Isirayila pama be Alatala
xili ra.

³ Na xanbi a naxa taami, sube, nun
donse joxunme so Isirayilakae birin
yi ra.

⁴ A Lewika naxee sugandi dubafe ra jama be, e Isirayila Marigi Alatala matoxo, e a tantu a xa saate kankira ya ra. Nee xilie nan ya:

⁵ Asafi, naxan findi e xunyi ra, Sakari, naxan na na xanbi ra, Yeyiyeli, Semiramoti, Yexiyeli, Matitiya, Eliyabi, Benaya, Obedo Edon, nun Yeyiyeli. Korae nu na e yi ra, maxasee nu na Asafi yi ra.

⁶ Serexedube Benaya nun Yaxasiyeli nu sarae fema Ala xa saate kankira ya ra.

⁷ Na loxoe Dawuda naxa yi beeti so Asafi nun a xa mixie yi ra alako e xa Alatala tantu.

⁸ Wo Alatala matoxo, wo a maxandi. Wo a masen sie be a fe xungbe naxee rabaxi.

⁹ Wo beeti ba a be, wo a tantu binye kui.

Wo wo mapoxun a xa fe fanyi birin ma.

¹⁰ Wo a xili seniye nxi matoxo.

Wo tan naxee na Alatala fenfe, seewe xa lu wo bojpe kui.

¹¹ Wo xa bira Alatala nun a senbe foxo ra.

Wo wo ya rafindi a ma.

¹² Wo wo ratu a xa kaabanakoe ma, a xa fe fanyie ma a naxee rabaxi, a nun a xa marasi.

¹³ Wo tan Isirayila bara findi a xa konyie ra.

Yaxuba xa die, Alatala bara wo sugandi.

¹⁴ Alatala nan na won Marigi Ala ra, A tan nan kiiti sama boxi birin ma.

¹⁵ Wo wo ratu a xa saate ma temui birin,

a xa woyenyi ma abadan.

¹⁶ A na saate naxan tongo Iburahima be,

a a kali Isiyaga be.

¹⁷ A na nan xirixi e nun Yaxuba tagi,

a findi saate ra Isirayila be naxan mu kanama abadan.

¹⁸ Na saate nan ya:

«N Kanaan boxi fima ne wo ma, a findi wo ke ra.»

¹⁹ Wo mu nu gbo,

xone nan nu wo ra na boxi kui.

²⁰ Wo to siga paman e gbetee ma,

wo naxa lu e xa mangeya bun ma,

²¹ Ala mu tin mixi yo xa wo jaxankata.

A naxa mang'ee rakorosi wo xa fe ra,

²² «Wo naxa wo belexe din n ma mixi sugandixie ra,

wo naxa n ma namijonmee toro.»

²³ Dunija birin xa beeti ba Alatala be.

Loxoe birin wo xa a xa kisi xa fe masen.

²⁴ Wo xa a xa fe fanyie tagi raba si gbetee be,

wo xa a xa kaabanakoe masen dunija birin be.

²⁵ Alatala senbe gbo, a lanma won xa a matoxo.

A magaaxu alae birin be.

²⁶ Wule nan na si gbetee xa alae ra, kono Alatala nan koore daaxi.

²⁷ Nore xungbe na a yi ra,

senbe nun seewe gbo a xonyi.

²⁸ Si birin, wo xa Alatala matoxo, wo xa a senbe kolon.

²⁹ Wo xa a xili matoxo,

wo xa serexee ba a be a xa horomolingira kui,

wo xa a batu seniye nyi kui.

³⁰ Adama birin xa seren a ya ra.

Ala mu tinma dunija xun xa rakana.

³¹ Koore nun dunija xa seewa, birin xa a kolon Alatala nan mange ra.

³² Baa nun yexee xa Ala senbe masen,

boxi nun subee xa Ala xa fanyie masen.

³³ Wondi wuri xa Alatala xili masen, naxan fafe dunija makiitide.

³⁴ Wo xa Alatala tantu barima a fan, a xa xanunteya mu kanama abadan.

³⁵ Wo xa a masen Ala be,

«Ala, muxu rakisi,

muxu ratanga si gbetee ma,

alako muxu xa i xili matoxo,

na xa findi fe fanyi ra muxu be.

³⁶ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be temui birin.»

Nama naxa a ratin, «Tantui na Alatala be.»

³⁷ Dawuda naxa Asafi nun a xun- yae yamari e xa meeni Alatala xa saate kankira ma temui birin.

³⁸ A naxa Yedutun xa di Obedo Edon, nun Xosa, a nun a xa mixi tongo senni nun solomasaxan yamari e xa hɔrɔmɔlingira naade kanta.

³⁹ Sɛrɛxɛdubɛ Sadɔki nun a xa mixie naxa lu Alatala xa hɔrɔmɔlingira naxan nu na Gabayon geya fari.

⁴⁰ A nu lan nɛ e xa sɛrɛxɛ gan daaxi ba gɛɛsɛgɛ nun nunmare temui Alatala bɛ alɔ a sɛbɛxi Isirayilakae bɛ kitaabui kui ki naxɛ.

⁴¹ Heman, Yedutun, nun boore naxee nu sugandixi fan nu na alako e xa Alatala tantu, barima a xa fonisireya mu jɔnma abadan.

⁴² Heman nun Yedutun nu sarae fema, e nu maxasee raberema alako e xa bɛɛti ba Alatala bɛ. Yedutun xa die nan nu na naade kantɛe ra.

⁴³ Na dangi xanbi, pama birin naxa siga e xɔnyi. Dawuda fan naxa gbilen a xɔnyi, a xa duba a xa denbaya bɛ.

17

Ala xa saatɛ Dawuda bɛ (Samuweli II 7:1-17)

¹ Dawuda to gɛ sabatide a xa banxi nɛɛnɛ kui, a naxa a fala Annabi Natan bɛ, «I bara a to, n na banxi tofanyi nan kui naxan yailanxi sediri wuri ra, kɔnɔ Alatala xa saatɛ kankira tan na kiri banxi nan kui.»

² Annabi Natan naxa Dawuda yaabi, «I xa i waxɔnfe raba, barima wo nun Ala na a ra.»

³ Na kɔɛ ra, Ala naxa a masen Annabi Natan bɛ,

⁴ «Sa a fala n ma konyi Dawuda bɛ Alatala xa masenyi nan ya, «I tan mu banxi tima n bɛ n luma dɛnnaxɛ.

⁵ Kabi n Isirayila ramini Misira bɔxi kui han to, n na kiri banxi nan kui. Banxi gbɛtɛ yo mu nu na n yi ra.

⁶ Muxu nun Isirayila xa jɛrɛ kui, n mu a fala n ma pama xa yarerati yo bɛ, n naxee sugandi e xa mɛɛni n ma pama ma, e xa banxi sediri wuri daaxi ti n bɛ.»

⁷ Yakɔsi i xa a masen n ma konyi Dawuda bɛ, «Mangɛ Alatala xa

masenyi nan ya: I nu na gɔɔrɛ nɛ xuruse kantade, n naxa i findi n ma pama Isirayila xa mangɛ ra.

⁸ I nu sigama dɛnnaxɛ birin won birin nan nu a ra, n naxa i yaxuie halaki i ya ra, n naxa i xili rate alɔ mixi binye naxee na bɔxi fari.

⁹ N bara yire nde sugandi n ma pama Isirayila bɛ e sabatima dɛnnaxɛ, alako e naxa gaaxu sɔnɔn, tinxintaree xa e lu naa.

¹⁰ N e malima nɛ alɔ n a raba ki naxɛ n to kiitisae dɔxɔ n ma pama Isirayila xun ma. N man na rabama i tan fan bɛ, i xa ti i yaxuie fari. N tan Alatala fama nɛ sɛnbɛ fide i ma a nun i xabile birin.

¹¹ I xa dunijɛigiri na kamali temui naxɛ, i naxa gbilen i benbae yire, n mɛɛnima nɛ i xa die ma. N keren sugandima nɛ, a xa findi mangɛ ra i jɔxɔɛ ra.

¹² Na kanyi nan fama hɔrɔmɔbanxi tide n bɛ. N a rasabatima mangɛya kui, alako a xa bu abadan.

¹³ N findima a baba nan na, a tan fan findima n ma di nan na. N ma fonisireya mu bama a yi ra alɔ n a ba ki naxɛ mangɛ singe yi ra.

¹⁴ N a findima n ma pama xa mangɛ nan na, a xa mangɛya mu kanama abadan.»

¹⁵ Annabi Natan naxa Ala xa masenyi ti Dawuda bɛ alɔ Ala a masenxi a bɛ ki naxɛ.

¹⁶ Na xanbi mangɛ Dawuda naxa siga, a sa a yetɛ dentɛgɛ Marigi Alatala bɛ, a a fala, «N Marigi Alatala, nde na n tan na a nun n ma denbaya ra naxan a niyama i xa yi nate mɔoli tongo muxu bɛ?

¹⁷ N Marigi Ala, i naxan falaxi i xa konyi xa denbaya xa fe ra, fe xuri mu a ra de! N Marigi Alatala i bara hinne n na alɔ mixi xungbe.

¹⁸ N tan Dawuda, n nɔma munse falade i bɛ yi xunnakeli xa fe ra i naxan fixi i xa konyi ma? I i xa konyi kolon.

¹⁹ Marigi Alatala, i bara yi nate tongo n bɛ i xa xanunteya xa fe ra alako dunija xa i sɛnbɛ kolon.»

²⁰ «Alatala, i maniye mu na, ala gbɛtɛ mu na ba i tan na. Muxu bara

na kolon.

²¹ Si gbete na dunija naxan luma alo Isirayila naxan Marigi a raminixi konyiya kui, a a findi a xa pama ra? I bara kaabanakoe raba, fe magaxuxie. I bara sie keru i xa pama ya ra, i naxan naminixi Misira boxi ra, alako i xili xa kolon.

²² Marigi Alatala, i bara a ragiri Isirayila xa findi i xa pama ra, i fan bara findi e Marigi Ala ra. Na mu kanama abadan.»

²³ «Marigi Alatala, i xa masenyi i xa konyi nun a xa denbaya xa fe ra, na xa kamali. I naxan fala, yandi i xa na ragiri.

²⁴ I xa na ragiri alako i xili xa gbo temui birin. Dunija xa a fala, <Mangɛ Alatala, Isirayila Marigi Alana a ra.> I xa konyi Dawuda, nun a xa denbaya, i xa mɛɛni e ma abadan.

²⁵ N Marigi Ala, i bara i janige masen i xa konyi be a falafe ra i xa a xa denbaya xun nakeli. Na na a ra i xa konyi bara limaniya i maxandife ra.

²⁶ Alatala, i tan nan na Ala ra. I bara yi masenyi fanyi ti i xa konyi be.

²⁷ I bara wa i xa konyi xa denbaya barakafe, alako a xa balo i ya i abadan. Alatala barake sama naxan ma, na barake mu bama a yi ra abadan.»

18

Dawuda nɔla sɔtɔfe (Samuweli II 8:1-18)

¹ Na to dangi, Dawuda naxa Filisitakae bonbo, a e rayaagi. A naxa Gati nun a rabilinyie ba e yi ra.

² A naxa Mowabakae fan bonbo, e fa lu a xa yaamari bun ma, e duuti ba.

³ Dawuda naxa Soba mangɛ Hadadeseri fan bonbo Xamata mabiri, barima a nu wama Efirati xure xa lu a xa yaamari bun ma.

⁴ Dawuda naxa soori ragise wulu keren, soe ragi wulu solofere, nun soori wulu moxɔɔɔn ba e yi ra. A naxa soe birin tore bolon fo soe

keme jɔndɔn a naxee ragata a yete be.

⁵ Siriyaka naxee na Damasi naxa fa Soba mangɛ Hadadeseri malide, kɔɔ Dawuda naxa soori wulu moxɔɔɔn nun firin bonbo e ra.

⁶ Dawuda naxa a xa soorie doxo Siriya boxi ma Damasi taa kui. Siriyakae naxa lu Dawuda xa yaamari bun, e duuti ba a be. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

⁷ Dawuda naxa Hadadeseri xa soorie xa wure lefa xanin Darisalamu xɛɛma masoxi naxee ma.

⁸ A naxa Hadadeseri xa yoxui gbege tongo Tibati nun Kunu. Sulemani naxa na yailan maxase xungbe ra, salide kontigibae, a nun serexebade walisee ra naxee nu rawalima hɔɔmɔbanxi kui.

⁹ Xamata mangɛ Tohu naxa a me a Dawuda bara Soba mangɛ Hadadeseri xa soorie birin bonbo.

¹⁰ A naxa a xa di Hadorami xɛɛ mangɛ Dawuda xɔn, a xa a xɛɛbu a be, a man xa a matoxo a xa gere xa fe ra Hadadeseri mabiri ra. A man naxa xɛɛma, gbeti, nun yoxui fi Dawuda ma, barima gere nu na Tohu nun Hadadeseri tagi.

¹¹ Mangɛ Dawuda naxa na birin fi Alatala ma, a nun gbeti nun xɛɛma a naxan nasuxu sie birin yi ra alo Edon, Mowaba, Amoni, Filisita, nun Amaleki.

¹² Seruya xa di Abisayi naxa Edonka wulu fu nun solomasaxan bonbo gulunba kui fɔxɔɔɔ yire.

¹³ A naxa soorie lu Edon alako naa birin xa lu Dawuda xa yaamari bun ma. Dawuda siga dede, Alatala nu xunnakeli fima ne a ma.

¹⁴ Dawuda naxa a xa pama Isirayila yamari seriye nun tinxinyi ra.

¹⁵ Seruya xa di Yowaba nan nu na soorie xa mangɛ ra. Axiludu xa di Yehosafati nan nu na mangɛ xa xui madangi ra.

¹⁶ Axituba xa di Sadoki nun Abiyatari xa di Abimeleki nan nu na serexedubee ra. Sawesa nan nu na mangɛ xa sebeliti ra.

¹⁷ Yehoyada xa di Benaya nan nu na Keretikae nun Peletakae xunyi ra. Mangɛ Dawuda xa die nan nu na a xanbi ra.

19

Dawuda nun Amonikae xa gere (Samuweli II 10:1-19)

¹ Na to dangi, naxan naba na nan yi ki. Amonikae xa mangɛ Naxasa naxa faxa, a xa di naxa ti a jɔxɔe ra.

² Dawuda naxa a maɲɔxun, «N fe fanyi rabama nɛ Naxasa xa di Xanun bɛ, barima a baba fe fanyi raba nɛ n bɛ.» Dawuda naxa xɛɛrae xɛɛ Xanun xɔn e xa sa a nu tɔɔɔ a nu sɛgɛ sa a baba jɔnfe ma. Dawuda xa xɛɛrae naxa so Amonikae xa bɔxi ma Xanun yire, e xa a nu tɔɔɔ sa.

³ Kɔnɔ Amonikae xa kuntigie naxa a fala Xanun bɛ, «I jɔxɔ a ma Dawuda yee xɛɛxi i nu tɔɔɔ sade i baba jɔnfe nan ma? E faxi nɛ e xa fa be kolon, e xa be ya iso, e xa yi bɔxi tegerenya raba. A xa xɛɛrae faxi be na nan ma.»

⁴ Na kui Xanun naxa Dawuda xa xɛɛrae suxu, a naxa e dɛ xabe maxaba, a naxa e xa donmae raxaba e xɔɛ yailanyi, a fa e rabɛɲin.

⁵ Mixi nde to na fe dentɛgɛ Dawuda bɛ, a naxa mixie xɛɛ a xa xɛɛrae yire a falafe ra, «Wo lu Yeriko han wo dɛ xabee xa mini. Na tɛmɛui wo xa gbilen be.» Dawuda xa xɛɛrae xaxili nu bara ifu ki fanyi ra.

⁶ Xanun nun Amonikae to a kolon a e bara xɔnnanteya raso e nun Dawuda tagi, e naxa gbeti kilo wulu tongo saxan nun naani fi Siriyakae ma, naxee nu na Mesopotamiya, Maaka nun Soba, alako e xa fa sɔɔri ragisee nun soe ragie ra e bɛ.

⁷ Na kui Maaka mangɛ nun a xa pama naxa fa sɔɔri ragise wulu tongo saxan nun firin na, e fa malan Medeba. Amonikae fan naxa mini e xa taae kui, alako e xa Dawuda gere.

⁸ Dawuda fɛfɛ na kolon, a naxa sɔɔri mangɛ Yowaba nun a xa sɔɔri gbangbalanyi birin xɛɛ e yire.

⁹ Amonikae naxa mini, e ti gere ki ma taa sode dɛ ra. Mangɛ naxee fa e malide, e nu tixi e xati ma daaxa i.

¹⁰ Yowaba naxa a kolon gere na a ya ra, a man na a xanbi ra. A naxa Isirayila sɔɔri fanyie mayegeti, a e ti Siriyakae ya ra.

¹¹ A naxa sɔɔri dɔnxɔɛ lu a xunya Abisayi xa yaamari bun ma, e xa ti Amonikae ya ra.

¹² Yowaba naxa a fala a xunya bɛ, «Xa Siriyakae sɛnbɛ gbo n bɛ, i xa fa n malide. Xa Amonikae fan sɛnbɛ gbo i bɛ, n fan sigama i malide.

¹³ I xa limaniya, won xa won sɛnbɛ so won bɔnsɔɛ xa fe ra nun won Marigi Ala xa taae xa fe ra. Alatala xa a waxɔnfe raba.»

¹⁴ Yowaba nun a xa sɔɔrie naxa Siriyakae gere. Nee naxa e gi Yowaba ma.

¹⁵ Amonikae to a to, Siriyakae bara e gi, e fan naxa e gi Abisayi ma. Yowaba xunya naxa so taae kui, Yowaba naxa gbilen Darisalamu.

¹⁶ Siriyakae to a kolon Isirayila bara e bɔnbɔ, e naxa xɛɛrae xɛɛ Siriyakae ma naxee nu na xure naakiri ma. Hadadeseri xa sɔɔri mangɛ Sofaki nan nu na e xunyi ra.

¹⁷ Dawuda to na kolon, a naxa Isirayilakae birin malan, e naxa fa e Yurudɛn igiri, e siga Siriyakae gere. Siriyakae man naxa e gi Isirayilakae ya ra.

¹⁸ Dawuda naxa sɔɔri nun e ragise dɔxɔ wulu solofere faxa, a nun sɔɔri wulu tongo naani gbetɛ. A naxa sɔɔri mangɛ Sofaki fan faxa.

¹⁹ Hadadeseri malimae to a kolon a Isirayilakae bara e bɔnbɔ, e naxa lanyie xiri e nun Dawuda tagi, e naxa lu a xa yaamari bun. Kabi na waxati, Siriyakae mu tinma Amonikae malide sɔnɔn.

20

Dawuda Amonikae nun Filisitakae gerefe

(Samuweli II 11:1, 12:26-31)

¹ Na jɛ igbilenyi, gere tɛmɛui to a li, Yowaba nun a xa sɔɔri gbangbalanyie naxa siga Amonikae gere.

Yowaba naxa taa nde suxu naxan xili Raba, a fa menni kana. Dawuda tan naxa lu Darisalamu.

² Dawuda naxa mang'e tɔnxuma xεema daaxi ba Amonikae xa mang'e xunyi ma, naxan xa binye dangi kilo tongo saxan na. Gεme tofanyi diyaman daaxi fan nu na a ma. Na mang'e tɔnxuma naxa dɔxo Dawuda xun ma, a fa se gbegbe xanin a xun ma a naxan soto gere kui.

³ Nama naxan nu na naa, Dawuda naxa e xanin a xun ma, a e findi konyie ra naxee wuri, gεme, nun wure xabama. A Amonikae xa taa birin xa fe raba na ki ne. Na xanbi, Dawuda nun a xa soorie naxa gbilen Darisalamu.

⁴ Na to dangi, Isirayilakae nun Filisitakae naxa gere Geseri. Na gere kui, Sibekayi Xusaka naxa Sipayi faxes. Sipayi findi Refa bɔnsɔe nan na. Filisitakae naxa yaagi na fe ma.

⁵ Isirayilakae nun Filisitakae man naxa gere. Yi biyaasi Yayiri xa di Elexanan naxa Goliyati xunya Laxami Gatika faxes. A senbe nu gbo, a xa tanbe xa xungboe nu luxi alo dugi sɔxo wuri.

⁶ Gere gbete naxa mini Gati. Xeme kuye nde nu na, sole senni nan nu na a salonse birin ma, nee malanxi mɔxɔnen nun naani. Na fan Rafa bɔnsɔe nan nu a ra.

⁷ A to Isirayila konbi, Dawuda xunya Simeya xa di Yonatan naxa a faxes.

⁸ Yi xeme birin fatanxi Rafa bɔnsɔe nan ma naxan nu sabatixi Gati. Dawuda nun a xa soorie naxa e birin soto.

21

Isirayila nama kontife (Samuweli II 24:1-9)

¹ Sentane to wa Isirayila ratantafne, a naxa Dawuda bɔne rate a xa Isirayilakae konti.

² Dawuda naxa a fala Yowaba nun kuntigie be, «Wo siga, wo xa sa Isirayilakae konti, keli Beriseeba ma, sa dɔxo Dana ra. Wo xa na xasabi dentege n be.»

³ Yowaba naxa a yaabi, «Alatala xa Isirayila nama rawuya dɔxo keme. Mang'e, n marigi, i xa konyie xa mu nee birin na? I yi mɔoli maxɔrinxi munfe ra? Munfe ra i wama Isirayila xa yi yunubi soto?»

⁴ Kɔno mang'e xui mu matandima, na na a ra Yowaba naxa mini, a naxa Isirayila birin inere, a fa gbilen Darisalamu.

⁵ A naxa nama xasabi fala Dawuda be. Isirayilakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi miliyon keren, wulu keme. Yudayakae xa konti nan ya: xeme santidegema kanyi wulu keme naani, tongo solofere.

⁶ Yowaba mu Lewi nun Bunyamin bɔnsɔe konti, barima mang'e xa yaamari mu nu rafanxi a ma.

⁷ Yi yaamari naxa rapaaxu Ala ma. A naxa Isirayila xa tantanyi seri ba.

⁸ Dawuda naxa a fala Ala be, «N to yi rabaxi, n bara yunubi belebele raba. Yakosi n bara i mayandi i xa dije i xa konyi xa yunubi ma. Na bara findi n ma daxuna ra.»

⁹ Alatala naxa a masen Gadi be, naxan findi namijonme ra mang'e be Dawuda xa waxati,

¹⁰ «I xa a fala Dawuda be, Alatala yi nan masenxi i be, «N bara fe saxan masen i be, i xa keren sugandi i wama n xa naxan naba i ra.»

¹¹ Gadi naxa siga Dawuda yire, a a fala a be, «Alatala yi nan masenxi i be,

¹² «I bara tin paxankate mundun na: kaame xa sin bɔxi je saxan, xa na mu i yaxuie xa no wo ra e xa santidegema ra kike saxan, xa na mu Alatala xa a xa maleke xee a xa Isirayila nama halaki, a xa bɔxi birin kana a xa santidegema ra nun fure jaaxi ra xi saxan. Yakosi i xa a mato n lan n xa naxan fala n xεema be.»

¹³ Dawuda naxa Gadi yaabi, «N bɔne bara mapaaxu a xɔrɔxɔe ra. A lan n xa n sa Alatala belexe i naxan xa kinikini gbo. Na fisa adamadie belexe be.»

¹⁴ Alatala naxa fure jaaxi radin Isirayila ma han xeme wulu tongo solofere naxa faxes Isirayila bɔxi ma.

15 Ala naxa maleke xɛɛ Darisalamu, a xa sa naa kana. A nu naa kanafe temui naxe, Alatala naxa e xa tɔɔre mato, a fa nimisa. A naxa a masen maleke be naxan nu na naa kanafe, «Na lan. E lu naa sinden.» Alatala xa maleke nu tixi Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

16 Dawuda to a ya rate, a naxa Alatala xa maleke to, a tixi koore ma, a xa santidegema baxi a tee i, a ya rafindixi Darisalamu ma. Dawuda nun forie naxa sunnun donma ragoro e ma, e e yatagi rafelen boxi.

17 Dawuda naxa a fala Ala be, «N tan xa mu yaamari ti e xa Isirayila nama konti? N tan nan yunubi rabaxi, n tan nan yi fe kobi niyaxi. Nama tan munse rabaxi? N Marigi Alatala, i xa n tan nun ma denbaya halaki, i xa i xa nama lu naa.»

18 Alatala xa maleke naxa a masen Gadi be a xa a fala Dawuda be, a xa te serexebade yailande Alatala be Oronan Yebusuka xa lonyi ma.

19 Dawuda naxa te naa alo Gadi a fala a be Alatala xili ra ki naxe.

20 Oronan to nu naa lonyi ma, a mengi bonbofe, a naxa a mafindi, a fa maleke to. A tan nun a xa di naanie naxa e noxun.

21 Na waxati, Dawuda fan nu sigafe Oronan yire. Oronan to a to, a naxa keli lonyi ma, a sa a felen boxi ma Dawuda bun ma.

22 Dawuda naxa a fala Oronan be, «N wama yi lonyi sarafe i ma, alako n xa serexebade ti Alatala be. A mati n ma a sare ra, alako fure jaaxi xa non nama ma.»

23 Oronan naxa Dawuda yaabi, «Mange, a tongo. N marigi xa a waxonfe raba a ra. N bara yi ningee fan so i yi ra, e xa findi serexe gan daaxi ra. Yi saretie noma gande yege ra, yi mengi fan xa findi serexe ra. N bara yi birin fi i ma.»

24 Kono mange Dawuda naxa a fala Oronan be, «Ade, n wama a sarafe ne kobiri ra naxan lanma seriye ki ma. N mu se bama serexe ra Alatala be, naxan findima i tan harige ra. N mu noma serexe gan daaxi bade n mu naxan sare baxi.»

25 Na kui Dawuda naxa xema kilo solofere fi Oronan ma na lonyi xa fe ra.

26 Dawuda naxa serexebade ti menni Alatala be, a fa serexe gan daaxi nun xanunteya serexe ba. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a yaabi te ra naxan sinxi serexebade ma keli koore ma.

27 Na temui Alatala naxa woyen maleke be, a fa santidegema raso a tee i.

28 Dawuda nu serexe bama Oronan Yebusuka xa lonyi nan ma sonon, barima a nu bara a kolon a Alatala a yaabima menni ne.

29 Alatala xa hromolingira, Annabi Munsa naxan yailan gbengberenyi ma, a nun serexebade serexe gan daaxi bama dennaxe, nee nu na yire itexi nde ne Gabayon na waxati.

30 Kono Dawuda mu nu noma sode naa, a xa woyen Ala ra, barima a nu henmexi Alatala xa maleke xa santidegema ra.

22

Ala xa hromobanxi folofe

1 Dawuda naxa a masen, «Won Marigi Alatala xa banxi xa ti be, a nun serexebade, serexe gan daaxi bama dennaxe.»

2 Dawuda naxa yaamari fi, xone konyi birin naxee sabatixi Isirayila boxi ma, e xa malan. A naxa e findi geme xabamae ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra.

3 Dawuda naxa wure gbegbe fen, naxan findima lantumae nun naade gbaku see ra. A naxa yoxui gbegbe fan fen naxan mu nu noma maniyade a gboe xa fe ra.

4 Sidonkae nun Tirekae naxa Dawuda mali, a naxa wuri fanyi gbegbe soto. Na wuri mooli xili ne sediri.

5 Dawuda nu fa a fala, «N ma di Sulemani dimedi na a ra, a mu wali kolon sinden. Hromobanxi naxan tima Alatala be, na lanma a xa tofan, a xa rayabu, a xili xa gbo si birin ya ma.» Na kui, Dawuda se gbegbe malan ne na banxi tima naxan na beenu a xa faxa

⁶ Dawuda naxa a xa di Sulemani xili, a a fala a bɛ a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala bɛ.

⁷ A naxɛ, «N ma di, natɛ nu na n bɛ n xa banxi ti n Marigi Alatala bɛ,

⁸ kɔnɔ Alatala bara yi masen n bɛ yi ki, <I bara wuli ifili a gbe ra n ya i i xa yihadi gereɛ kui, i mixie gbegebe faxa. Na nan a ra, i tan nu lan i xa banxi ti n bɛ.

⁹ Kɔnɔ i fama di nde sɔtɔde, naxan findima bɔɲɛsa mixi ra, n malabui fima naxan ma a yaxuie xa fe ra. A xili fama falade Sulemani. Isirayila luma bɔɲɛsa nun maraxarɛ kui a xa simaya birin kui.

¹⁰ A tan nan fama banxi tide n bɛ, a fa findi n ma di ra, n fan findi a baba ra. A xa mangɛya kibanyi buma abadan Isirayila.»

¹¹ «Yakɔsi, n ma di, Alatala xa lu i sɛɛti ma, alako i xa i Marigi Alatala xa banxi ti sɔɔnɛya ra alo a a falaxi i xa fe ra ki naxɛ.

¹² Alatala xa lɔnni nun xaxili fanyi fi i ma a i tima mangɛ ra tɛmɛi naxɛ Isirayila bɔxi ma, alako i xa i Marigi Alatala xa seriye rabatu.

¹³ Fe birin fama nɛ sɔɔnɛyade i bɛ xa i Alatala xa seriye nun a xa yaamarie rabatuma, a naxee soxi Annabi Munsa yi ra Isirayila bɛ. I xa i sɛnbɛ so, i xa limaniya. I naxa gaaxu fefe ya ra, i bɔɲɛ naxa mini.»

¹⁴ «N ma katɛ kui, n bara xɛɛma kilo miliyɔn saxan, kilo wulu kɛmɛ naani malan Alatala xa banxi xa fe ra. N man bara gbeti kilo miliyɔn tongo saxan nun naani malan. Yɔxui nun wure bara gbo han na kɔnti mu nɔma kolonde. N bara wuri nun gɛmɛ fan fen. I man fama nde sade na xun.

¹⁵ Walikɛ gbegebe na i yi ra naxee fata gɛmɛ xabade, naxee fata gɛmɛ nun wuri masolide. E wali mɔoli birin kolon.

¹⁶ Xɛɛma, gbeti, yɔxui, nun wure na i yi ra han a bara dangi a i. Keli, i xa wali suxu keren na! Alatala xa i mali.»

¹⁷ Dawuda naxa a fala Isirayila kuntigi birin bɛ, e xa fa a xa di Sulemani mali. A naxa a fala e bɛ,

¹⁸ «Wo Marigi Alatala mu na wo fɔxɔ ra? A mu bɔɲɛsa fixi wo ma wo yaxui birin ya ra? A bara bekae sa n bɛlɛxɛ i. Yi bɔxi bara findi Alatala nun a xa pama gbe ra.

¹⁹ Wo xa wo Marigi Alatala fen wo bɔɲɛ nun wo nii birin na. Wo keli, wo xa hɔrɔmɔbanxi sɛniyenxi ti wo Marigi Alatala bɛ, alako wo xa fa Alatala xa saatɛ kankira nun a xa se sɛniyenxie raso Ala xa banxi kui.»

23

Lewi bɔnsɔɛ xa kɔnti

¹ Dawuda to bara gɛ foride, a naxa a xa di Sulemani sugandi Isirayila mangɛ ra.

² A naxa Isirayila kuntigie, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewikae malan.

³ E naxa Lewikae konti, naxee nu bara ɲɛ tongo saxan sɔtɔ. E konti naxa siga xɛmɛ wulu tongo saxan nun solomasaxan.

⁴ Dawuda naxa a fala, «N bara mixi wulu mɔxɔɲɛn nun naani ba, e xa e ɲɛngi sa Alatala xa banxi wali rabafe xɔn. Mixi wulu senni xa findi kiitisee ra. Mixi wulu naani xa findi naade kantɛɛ ra.

⁵ Mixi wulu naani xa Alatala matɔxɔ maxasee xui ra, n naxee yailanxi a matɔxɔ se ra.»

⁶ Dawuda naxa Lewikae itaxun xunde ma, e benba Lewi xa die ki ma: Gerison, Kehati, nun Merari.

⁷ Gerison xa die: Ladana nun Simeyi.

⁸ Ladana xa die: Yɛxiyɛli, di singe, Setama nun Yoweli, e mixi saxan.

⁹ Simeyi xa die: Selomoti, Xasiyɛli, nun Xarani, e mixi saxan. Ladana xa denbaya kuntigie nan na ki.

¹⁰ Simeyi xa die: Yaxati, Sisa, Yeyusu nun Beriya. Simeyi xa di naani nan na ki.

¹¹ Yaxati, di singe, Sisa, di firin nde. Yeyusu nun Beriya mu di gbegebe sɔtɔ. E naxa findi denbaya keren na.

¹² Kehati xa die: Amarama, Yisehari, Xebiron, nun Yusiyele, e mixi naani.

¹³ Amarama xa die: Haruna nun Munsa. Haruna naxa findi Ala xa mixi sɛniyenxi ra, a nun a bɔnsɔɛ

abadan, alako e xa surayi ba serexe ra Alatala be, e xa a xa wali gbete raba, e man xa duba mixi be Ala xili ra temui birin.

¹⁴ Munsa findi Ala xa mixi nan na. A xa die naxa lu Lewi bonsore ya ma.

¹⁵ Munsa xa die: Gerisomi nun Eliyeseri.

¹⁶ Gerisomi xa die: Sebuweli, di singe.

¹⁷ Eliyeseri xa die: Rexabiya, di singe. Eliyeseri mu di gbete soto, kono Rexabiya naxa di gbegbe bari.

¹⁸ Yisehari xa die: Selomiti, di singe.

¹⁹ Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, nun Yekameyami, di naani nde.

²⁰ Yusiyeli xa die: Mike, di singe, nun Yisiya, di firin nde.

²¹ Merari xa die: Maxali nun Musi. Maxali xa die: Eleyasari nun Kisi.

²² Eleyasari faxes ne, a mu di xeme yo lu, kono a di ginxe tan lu ne. Kisi xa die naxa e doko ginxe ra, barima e dexoe nan nu e ra.

²³ Musi xa die: Maxali, Ederi nun Yerimoti, e di saxan.

²⁴ Yee nan findi Lewi bonsore ra denbaya xunyie ki ma. E birin kontixi keren kerenyi ra. E nu walima Alatala xa banxi kui kabi e na ne moxonen.

²⁵ Dawuda nu bara a fala, «Isir-ayila Marigi Alatala bara bonesa fi a xa pama ma. E xa lu Darisalamu abadan.

²⁶ Lewikae mu fama Ala xa horomolingira nun a yirabasee xaninde sonon.»

²⁷ Dawuda xa nate donxoe nan na ki, Lewikae kontife naxee bara je moxonen soto.

²⁸ E nu Haruna xa die malima Alatala xa banxi wali ra, alo meenife tete nun konkoe ma, se rasenyenfe, wali xunxuri rabafe Ala xa banxi kui,

²⁹ taami yailanfe naxan bama serexe ra Ala be, farin dinfe naxan findima serexe ra, taami lebinitare yailanfe, nun donse mooli birin nafalafe.

³⁰ E nu lanma e xa Alatala matoko gesege nun nunmare birin.

³¹ E man nu serexe gan daaxie bama Alatala be malabui loxoe ma, Kike Neene Sali, nun sali xungbe waxati. E nu lanma e xa Alatala rabatu a seriyee ki ma.

³² E tan nan nu Kiri Banxi Nara-landee nun yire seniyenxi kantama. E man nu e ngaxakerenyi Haruna xa die xa yaamari rabatuma Alatala xa banxi wali rabafe ma.

24

Serexedubee itaxunfe

¹ Haruna nu bara di naani soto: Nadabo, Abihu, Eleyasari, nun Itamari.

² Nadabo nun Abihu singe naxa faxes e baba be. E mu di yo bari. Eleyasari nun Itamari nan nu na serexedubee ra.

³ Sadoki, Eleyasari xa di, nun Aximeleki, Itamari xa die, naxa Dawuda mali Haruna xa die itaxunfe ra e wali ki ma.

⁴ Mang'ee nu wuya Eleyasari xa die nan ya ma, dangi Itamari xa die ra. Na nan a to e naxa Eleyasari xa die findi denbaya fu nun senni ra. Itamari xa die naxa findi denbaya solomasaxan na.

⁵ E naxa e sugandi Ala xa mali ra, barima Eleyasari xa die nun Itamari xa die birin findixi Ala xa waliknee nan na.

⁶ Netaneeli xa di Semaya Lewika nan nu e xilie sebema mang'e, kuntigie, serexedubee Sadoki, Abiyatari xa di Aximeleki, nun serexedubee xa denbaya xunyie, nun Lewikae ya xori. E naxa denbaya keren sugandi Eleyasari xa die ya ma, e man naxa keren sugandi Itamari xa die ya ma.

⁷ Ala naxa a ragiri denbayee xa sugandi yi ki: a singe Yehoyaribu, a firin nde Yedaya,

⁸ a saxan nde Xarima, a naani nde Seyorimi,

⁹ a suuli nde Malakiya, a senni nde Miyamin,

¹⁰ a solofere nde Hakosi, a solomasaxan nde Abiya,

11 a solomanaani nde Yosuwe, a fu nde Sekanaya,

12 a fu nun keren nde Eliyasibu, a fu nun firin nde Yakimi,

13 a fu nun saxan nde Xupa, a fu nun naani nde Yesebeyabi,

14 a fu nun suuli nde Biliga, a fu nun senni nde Imeri,

15 a fu nun solofere nde Xesiri, a fu nun solomasaxan nde Hapisesi,

16 a fu nun solomanaani nde Petaxiya, a mɔxɔɲen nde Yesekiyeli,

17 a mɔxɔɲen nun keren nde Yakin, a mɔxɔɲen nun firin nde Gamulu,

18 a mɔxɔɲen nun saxan nde Delaya, a mɔxɔɲen nun naani nde Maasiya.

19 A nu lan e xa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi xa wali suxu na ki ne, alɔ e benba Haruna a fala e be ki naxe. Isirayila Marigi Alatala nu bara na yaamari so Haruna yi ra.

20 Lewi bɔnsɔe gbete nan ya. Amarama xa die: Subayeli. Subayeli xa die: Yexedeya.

21 Rexabiya xa die: Yisiya, di singe.

22 Yisehari xa die: Selomoti. Selomoti xa die: Yaxati.

23 Xebiron xa die: Yeriya, di singe, Amaraya, di firin nde, Yaxasiyeli, di saxan nde, Yekameyami, a xa di naani nde.

24 Yusiyeeli xa die: Mike. Mike xa die: Samiri.

25 Mike xunya: Yisiya. Yisiya xa die: Sakari.

26 Merari xa die: Maxali nun Musi a nun a xa mamadi Yaasiyahu.

27 Merari xa mamadie: Yaasiyahu, Sohama, Sakuru, nun Ibiri.

28 Maxali xa die: Eleyasari. Eleyasari mu di yo soto.

29 Kisi xa die: Yerameeli.

30 Musi xa die: Maxali, Ederi, nun Yerimoti. Lewi xa die nan ya a denbaya ki ma.

31 E fan sugandixi Ala xa mali nan na alɔ e ngaxakerenyie Haruna xa die. Na raba mange Dawuda, Sadoki, Aximeleki, serexedubee xa denbaya xunye, nun Lewikae ya xori. Na kui Eleyasari nun Itamari xa denbaye birin lan.

25

Bɛɛtibae

1 Dawuda nun sɔori mang'ee naxa Asafi, Heman, nun Yedutun bɔnsɔe sugandi e xa namijɔnme masenyi ti bɛɛti daaxi, kɔrae nun maxasee xui ra. Xeme xilie nan ya naxee nu na wali rabama:

2 Asafi xa die: Sakuru, Yusufu, Netaniya, nun Asareela. Asafi xa die, naxee nu na a xa yaamari bun ma, naxee nu namijɔnme masenyi tima mange be:

3 Yedutun xa die: Gedalaya, Seri, Yesaya, Simeyi, Xasabiya, nun Matitiya. Na mixi senni naxa lu e baba Yedutun xa yaamari bun ma. Yedutun nu namijɔnme masenyi tima kora xui ra, alako a xa Alatala matɔxɔ, a xa a tantu.

4 Heman xa die: Buukiya, Mataniya, Yusiyeeli, Sebuweli, Yerimoti, Xananiya, Xanani, Eliyata, Gidaliti, Romanti Eseri, Yosobekasa, Maloti, Hotiri, Maxasiyoti.

5 Yi mixi birin findixi Heman xa die nan na, naxan nu Ala xui madangima mange be. Ala naxa senbe fi a ma, a xa di fu nun naani soto, a nun di gine saxan.

6 Nee birin nu na e baba xa yaamari bun ma, e xa bɛɛti ba kɔrae xui ra Alatala xa banxi kui. Asafi, Yedutun, nun Heman nu na mange xa yaamari nan bun ma.

7 Yi karamɔxɔ naxee fata bɛɛti bade Alatala be, e findi mixi keme firin mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan nan na.

8 E birin sugandixi Ala xa mali nan na e xa wali kepa ma, tagi rasa yo mu nu na a lanmadi, a xungbe, a karamɔxɔe, nun a xarandi tagi.

9 Ala naxa a ragiri e xa sugandi yi ki: A singe, Asafi xa di Yusufu. A firin nde, Gedalaya, a xunye, nun a xa die, e mixi fu nun firin.

10 A saxan nde, Sakuru, a xa die, nun a xunye, e mixi fu nun firin.

11 A naani nde, Yisiri, a xa die, nun a xunye, e mixi fu nun firin.

12 A suuli nde, Netaniya, a xa die, nun a xunye, e mixi fu nun firin.

¹³ A senni nde, Buukiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁴ A solofere nde, Yesarela, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁵ A solomasaxan nde, Yesaya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁶ A solomanaani nde, Mataniya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁷ A fu nde, Simeyi, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁸ A fu nun keren nde, Asareli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

¹⁹ A fu nun firin nde, Xasabiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁰ A fu nun saxan nde, Subayeli, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²¹ A fu nun naani nde, Matitiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²² A fu nun suuli nde, Yerimoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²³ A fu nun senni nde, Xananiya, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁴ A fu nun solofere nde, Yosobekasa, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁵ A fu nun solomasaxan nde, Xanani, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁶ A fu nun solomanaani nde, Maloti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁷ A məxəpən nde, Eliyata, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁸ A məxəpən nun keren nde, Hotiri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

²⁹ A məxəpən nun firin nde, Gidaliti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³⁰ A məxəpən nun saxan nde, Maxasiyoti, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

³¹ A məxəpən nun naani nde, Romanti Eseri, a xa die, nun a xunya, e mixi fu nun firin.

26

Horomobanxi naade kantee

¹ Naade kantee nan ya: Kore xa die naxan baba findi Asafi ra: Meselemiya.

² Meselemiya xa die: Sakari nan na di singe ra, Yediyayeli, nan na a firin nde ra, Sebadaya nan na a saxan nde ra,

³ Yataniyeli nan na a naani nde ra, Elama nan na a suuli nde ra, Yehoxanan nan na a senni nde ra, Eliyehowenayi nan na a solofere nde ra.

⁴ Obedo Edon xa die: Semaya, di singe, Yehosabadi di firin nde, Yowa di saxan nde, Sakara di naani nde, Netaneeli, di suuli nde,

⁵ Amiyeli, di senni nde, Isakari, di solofere nde, Pewuletayi, di solomasaxan nde. Ala nu bara baraka sa Obedo Edon xa fe.

⁶ A xa di singe Semaya naxa di xeme bari naxee findixi kuntigie ra e xa denbayae xun ma barima e senbe nu gbo.

⁷ Semaya xa die: Otini, Refayeli, Obedo, Elesabada, nun e xunya Elihu nun Semakiya, xeme gbangbalanyie.

⁸ Yi mixi tongo senni nun firin birin baba nu lanxi Obedo Edon nan ma. E senbe nu gbo ki fanyi Ala xa wali kui.

⁹ Meselemiya xa die nun a xunya findixi mixi fu nun solomasaxan nan na. E senbe fan nu gbo.

¹⁰ Merari xa di Xosa naxa di xeme bari: Simiri, a baba naxan findi xunyi ra hali di singe to mu nu a ra.

¹¹ Xilikiya, a firin nde, Tebaliya, a saxan nde, Sakari, a naani nde. Xosa xa die nun a xunya nu lanxi mixi fu nun saxan nan ma.

¹² Yi mixi birin nun e xunya findixi naade kantee nan na Alatala xa banxi kui.

¹³ E nu luma mixi sugandi ra Ala xa mali ra alako e xa a kolon nde lan a xa naade mundun kanta. Denbaya birin, mixi xuri nun mixi xungbe, e birin nu na na konti kui.

¹⁴ Ala naxa a ragiri sogetede naade xa ilan Selemiya ra. Koola naade

naxa ilan a xa di Sakari ra, naxan findixi lonna ra.

¹⁵ Yirefanyi naade naxa ilan Obedo Edon na. A xa die fan naxa lan banxi ma see ragatama dennaxe.

¹⁶ Sogedorode naade naxa ilan Supimi nun Xosa ra Alatala xa maragiri saabui ra. E naxa Saaleketi naade fan kanta, naxan nu na kira ma naxan tema. Xunde firin nu na menni, e ya rafindixi e boore ma.

¹⁷ Lewika senni nu na sogetede biri, mixi naani koola biri, mixi naani yirefanyi biri, mixi naani see ragatama banxi naxan kui, yire firin,

¹⁸ sogedorode biri, mixi naani nu na kira de ra, mixi firin banxi sode de ra.

¹⁹ Naade kantee nan na ki naxee kelixi Kore nun Merari xa die ya ma.

²⁰ Lewikae nan ya naxee nu e jengi sama naafuli nun se seniye xon ma naxee ragataxi Ala xa horomobanxi kui.

²¹ Ladana xa di naxee fatanxi Gerison bomsae ra Ladana saabui ra, e xa denbaya xunyie nu lanxi Yexiyeli nan ma.

²² Yexiyeli xa die fan, Setama nun a xunya Yoweli, nu e jengi saxi naafuli xon ma naxan nagataxi Alatala xa horomobanxi kui.

²³ Amaramakae, Yiseharikae, Xebironkae, nun Yusiyelikae

²⁴ naxa Gerisomi xa di Sebuweli, Munsa xa mamadi, sugandi a xa meeni naafuli ma,

²⁵ e nun a bari boore naxee fatanxi Eliyeseri xabile ra. E findi Eliyeseri xa di Rexabiya nan na, na fan xa di Yesaya, na fan xa di Yorami, na fan xa di Sikiri, nun na fan xa di Selomiti.

²⁶ Selomiti nun a bari boore nan nu e jengi sama naafuli nun se seniye xon ma, mange Dawuda naxee radaxa xabile mixi wulu yarerati, mixi keme yarerati, nun soori xunyie nan nee fixi Ala ma.

²⁷ E nu bara e harige ba Alatala xa banxi be e naxan soto gere kui.

²⁸ Selomiti nun a xunya man nu e jengi sama naafuli fan xon ma,

Annabi Samuweli, Kisi xa di Solu, Neri xa di Abeneri, nun Seruya xa di Yowaba naxan fixi Ala ma.

²⁹ Kenaniya nun a xunya, naxee findi Yisehari bomsae ra, nan nu e jengi saxi kiiti safe xon ma Darisalamu fari ma Isirayila.

³⁰ Xasabiya nun a xunya, naxee nu na Xebiron, xeme gbangbalanyie, e mixi wulu keren keme solofere, e nu e jengi sama Isirayila boxi xon ma naxan nu na Yuruden naakiri ma sogedorode mabiri. E nu e jengi sama Alatala nun mange xa wali xon ma menni biri.

³¹ Yeriya findi Xebiron mange nan na a xabile ki ma. Dawuda xa mangeya je tongo naani nde, mixi ndee naxa taruxuie mato, e fa a kolon xeme gbangbalanyie na Yaaseri, Galadi boxi ma.

³² A ngaxakerenyi gbangbalanyie nu lanxi mixi wulu firin keme solofere nan ma, e birin xabile xunyie. Mange Dawuda naxa e findi Ruben, Gadi, nun Manasi bomsae seti keren xunyie ra.

27

Isirayila soorie

¹ Isirayila soorie xunyie nan ya naxee findi denbaya xunyie ra. E tan nan nu findixi mange xa soori gali xunyie ra, soori wulu nun soori keme ki ma. Kike yo kike xeme wulu moxonen nun naani nu soori wali rabama.

² Sabadiyeli xa di Yasobeyami findi xunde singe xa mange nan na, je kike singe. Xeme wulu moxonen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

³ Sabadiyeli findi Peresi xa di nde nan na. A findi soori birin xa mange nan na je kike singe.

⁴ Dodayi Axowaka findi xunde firin nde mange nan na je kike firin nde. Mikiloti naxa findi a xa soorie xunyi ra. Xeme wulu moxonen nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁵ Serexedube Yehoyada xa di Benaya findi xunde saxan nde mange nan na je kike saxan nde.

Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁶ Benaya nan nu na Dawuda xa sɔɔri tongo saxanyie xunyi ra. A xa di Amisabadi nu na a baba xa yaamari bun ma.

⁷ Yowaba xunya Asaheli findi xunde naani nde mange nan na je kike naani nde. A xa di Sebadaya naxa findi a jɔxɔɔ ra. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁸ Samehuti Yisiraka findi xunde suuli nde mange nan na je kike suuli nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

⁹ Ikesi xa di Ira Tekowaka findixi xunde senni nde mange nan na je kike senni nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁰ Xeleli Pelonka naxan fatan Efirami bɔnsɔɔ ra findi xunde solofere nde mange nan na je kike solofere nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹¹ Sibekayi Xusaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde solomasaxan nde mange nan na je kike solomasaxan nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹² Abiyeseri Anatotika naxan fatan Bunyamin bɔnsɔɔ ra findi xunde solomanaani nde mange nan na je kike solomanaani nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹³ Maharayi Netofaka naxan fatan Sera xabile ra findi xunde fu nde mange nan na je kike fu nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁴ Benaya Piratonka naxan fatan Efirami bɔnsɔɔ ra findi xunde fu nun keren nde mange nan na je kike fu nun keren nde. Xeme wulu mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁵ Xeledayi Netofaka naxan fatan Otiniyeli xabile ra findi xunde fu nun firin nde mange nan na je kike fu nun firin nde. Xeme wulu

mɔxɔɔnɛn nun naani nu na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ Isirayila bɔnsɔɔɛ xa sɔɔrie xa mangee nan ya: Ruben bɔnsɔɔ xun ma, Sikiri xa di Eliyeseri. Simeyɔn bɔnsɔɔ xun ma, Maaka xa di Sefataya,

¹⁷ Lewi bɔnsɔɔ xun ma, Kemuweli xa di Xasabiya. Serexedube Sadoki nan nu na Haruna xabile xun ma.

¹⁸ Yudaya bɔnsɔɔ xun ma, Dawuda taara Elihu. Isakari bɔnsɔɔ xun ma, Mikayeli xa di Omeri.

¹⁹ Sabulon bɔnsɔɔ xun ma, Abadiyasi xa di Yisemaya. Nafatali bɔnsɔɔ xun ma, Asiriyeli xa di Yerimoti.

²⁰ Efirami bɔnsɔɔ xun ma, Asasiya xa di Hoseya. Manasi bɔnsɔɔ sɛeti keren xun ma, Pɛdaya xa di Yoweli.

²¹ Manasi bɔnsɔɔ sɛeti boore xun ma sogetede biri, Sakari xa di Ido. Bunyamin bɔnsɔɔ xun ma, Abeneri xa di Yaasiyeli.

²² Dana bɔnsɔɔ xun ma, Yeroxama xa di Asareli. Isirayila bɔnsɔɔɛ xa sɔɔrie xa mangee nan na ki.

²³ Dawuda mu mixie konti, naxee nu bara ge je mɔxɔɔnɛn sɔtɔde, barima Alatala nu bara a masen a Isirayilakae wuyama ne alo tunbuie.

²⁴ Seruya xa di Yowaba nu bara Isirayilakae konti folo, kɔnɔ a mu a rapɔn Alatala xa xɔne xa fe ra Isirayila ma. Na konti mu sebexi Dawuda xa taruxui buki kui.

²⁵ Adiyeli xa di Asamafeti findi mange xa naafuli ragate nan na. Yusiya xa di Yonatan fan findi mange xa naafuli ragate nan na Darisalamu fari ma, daaxa nun taa gbetee kui.

²⁶ Kelubu xa di Esiri findi mange xa xe sae xunyi nan na.

²⁷ Simeyi Ramatika nan nu a jɔxɔ sama mange xa weni bilie xɔn ma. Sabidi Sefamika nan fan nu a jɔxɔ sama mange xa weni ragatadee xɔn ma.

²⁸ Bali Xanan Gederika nan nu mɛenima mange xa oliwi nun sikomororo xee ma Sefela bɔxi ma. Yowasi nan fan nu mɛenima mange xa ture ragatadee ma.

29 Sitirayi Sarónka nan nu mēenima mangē xa xuruse xungbee ma Sarón bōxi ma. Adalayi xa di Safati nan fan nu mēenima mangē xa xuruse xungbee ma gulunba kui.

30 Sumayila xa di Obili nan nu mēenima mangē xa jōxōmēe ma. Yexedeya Meronotika nan fan nu mēenima mangē xa sofalee ma.

31 Yasisi Hagarika nan nu mēenima mangē xa xuruse lanmae ma. Yi mixie birin nu e jēngi sama mangē Dawuda harige nan xōn ma.

32 Mangē Dawuda baba xunya Yonatan findi mixi rasi, lōnnila, nun sēbeliti nan na. Xakimoni xa di Yexiyeli nan nu mēenima mangē xa die ma.

33 Axitofeli fan findi mangē rasima nan na. Arakika Xusayi findi mangē defanboore nan na.

34 Benaya nun Abiyatari xa di Yehoyada naxa findi Axitofeli jōxōe ra. Yowaba naxa findi sōorie xa mangē xungbe ra.

28

Dawuda waxōnfe Ala xa hōrōmōbanxi xa fe ra

1 Dawuda naxa Isirayila xunyie birin malan Darisalamu, bōnsōe xunyie, sōori xundēe xunyie, mixi wulu nun mixi kēme xunyie, mangē xa naafuli mēenimae, mangē xa xurusee mēenimae, mangē xa die mēenimae, mangē xa denbaya mēenimae, xēme gbangbalanyie, nun kuntigi birin.

2 Mangē Dawuda naxa ti, a a masen e bē, «N ngaxakerenyie nun n ma pama, wo wo tuli mati n na. Nate nu na n bē, n xa banxi ti Alatala xa saate kankira dōxōma dennaxē, naxan nōma findide won Marigi Ala lude ra. Na kui, n bara na wali folō.»

3 «Kōnō Ala naxa a masen n bē <I mu banxi tima n bē n luma dennaxē, barima yihadila nan i ra. I bara adamadie faxes.»

4 Isirayila Marigi Alatala n tan nan sugandixi n baba xa mixi birin tagi, n xa findi Isirayila mangē ra abadan, barima a Yuda nan sugandixi a xa

findi xunyi ra, a n baba xa denbaya sugandi Yuda bōnsōe birin tagi. N baba xa die birin ya ma, a n tan nan sugandixi, n xa findi Isirayila mangē ra.

5 N ma di xēme wuyaxie tagi, Ala naxee fixi n ma, a n ma di Sulemani nan sugandixi Isirayila mangē ra, Alatala xa mangēya bun ma.»

6 «Ala naxa a masen n bē <I xa di Sulemani nan n ma hōrōmōbanxi nun a tete tima, barima n bara a sugandi n ma di ra, n tan yete yati nan findima a baba ra.

7 N fama a xa mangēya rasabatide abadan, xa a n ma yaamarie nun n ma sēriyēe rabatuma alo a na rabafe ki naxē to.»»

8 «To lōxōe, n bara a fala won Marigi Ala ya xōri Isirayilaka birin bē, Alatala xa pama, wo xa wo Marigi Alatala xa sēriyē birin nabatu. Wo xa na nate tongo Ala ya xōri naxan wo xui birin namēma. Wo xa na raba alako wo xa yi bōxi fanyi masōto, a xa findi kē ra wo xa die bē naxee fama wo xanbi ra abadan.

9 N ma di Sulemani, i xa i baba Marigi Alatala kolon, a naxan batuma. I fan xa a batu i bōje nun i janige birin na, barima Alatala a kolon naxan na sondonyi birin kui. A adama janige birin kolon. Xa i Alatala fen, a tinma nē i xa a to. Kōnō xa i a rabējin, a fan i rabējinma nē kerenyi ra.

10 I xa a mato, Alatala bara i sugandi, alako i xa a xa hōrōmōbanxi ti. I xa limaniya, i xa na wali suxu.»

11 Dawuda naxa hōrōmōbanxi ti ki tagi raba Sulemani bē, a tete, a rabilinyi banxie, naafuli yire, konkoe itexie, konkoe gbētēe, nun saate kankira dōxōde.

12 Dawuda naxa fe birin masen a xa di bē naxan nu na a xaxili ma Alatala xa hōrōmōbanxi tife ra, alo tete, konkoe, naafuli yire, nun se seniyenxie yire.

13 A man naxa a tagi raba a bē sērexedubēe nun Lewikae itaxunma ki naxē, a nun e walima ki naxē Alatala xa banxi kui. A naxa se birin

masen a bɛ naxan nawalima Alatala xa banxi kui.

¹⁴ A naxa wali se xɛɛma daaxie nun gbeti daaxie xa binyɛ xasabi masen a bɛ.

¹⁵ A naxa lanpui dɔxɔsee nun lanpuie xa binyɛ xasabi masen a bɛ, naxee yailanma xɛɛma ra a nun naxee yailanma gbeti ra.

¹⁶ A naxa xɛɛma nun gbeti binyɛ xasabi masen a bɛ naxan yailanma teebilie ra sɛrɛxɛ taami sama naxee fari.

¹⁷ A naxa yirabase xɛɛma nun gbeti daaxi mɔoli birin xa binyɛ xasabi masen a bɛ.

¹⁸ A naxa surayi sɛrɛxɛbade xɛɛma daaxi xa binyɛ xasabi masen a bɛ, a nun na yailan ki. A naxa a masen a bɛ na mangɛ ragise nun na malekɛ sawurɛ xɛɛma daaxie, naxee gabutenyie italaxi Alatala xa saate kankira xun ma, nee yailanma ki naxɛ.

¹⁹ Dawuda naxa a fala a bɛ, «Alatala nan yi birin sɛbɛxi. N naxan masenxi i bɛ a fatanxi a xaxili nan na.»

²⁰ Dawuda naxa a fala a xa di Sulemani bɛ, «I senbɛ so, i xa limaniya. Wali suxu. I naxa gaaxu fefe ma, barima n Marigi Alatala na i sɛɛti ma. A mu i rabɛɓinma. A mu i raboloma han i gɛ a xa hɔrɔmɔbanxi wali birin na.

²¹ Sɛrɛxɛdubɛ nun Lewika xundɛ birin na i xanbi ra Ala xa banxi xa wali xa fe ra. Walikɛ mɔoli birin na naa naxee fata wali ra. Kuntigie nun pama fan e tuli matima i xa yaamari birin na.»

29

Dawuda xa masenyi Isirayila bɛ

¹ Mangɛ Dawuda naxa a fala pama birin bɛ, «N ma di Sulemani, Ala naxan sugandixi, a mu gɛxi mɔde, a senbɛ mu gbo sinden. Wali naxan na be, a gbo, barima banxi xa mu a ra naxan tima mixi bɛ. A tima Alatala nan bɛ.

² N bara n senbɛ birin sa n Marigi Ala sagoe a xa banxi tife ra. N bara xɛɛma, gbeti, yɔxui, wure, wuri, gɛmɛ tofanyie, diyaman mɔoli birin,

nun gɛmɛ fiixɛ gbegbe malan, alako e xa rawali e rawali ki ma.

³ Dangi na ra, n bara n harige birin, xɛɛma nun gbeti, fi n Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi xa fe ra, barima yi wali tide gbo n bɛ.

⁴ N harige nan ya: xɛɛma Ofiri daaxi kilo wulu kɛmɛ wulu firin, gbeti fanyie kilo wulu kɛmɛ firin tongo saxan nun solomasaxan. Na findima banxi yiree maso se nan na.

⁵ Xɛɛma nun gbeti birin xa rawali a rawali ki ma, alako walikɛ xa wali xa sɔɔneya. Yakɔsi, nde bara panige nde tongo Alatala bɛ to?»

⁶ Denbaya xunyie, Isirayila bɔnsɔɛ kuntigie, mixi wulu nun mixi kɛmɛ xunyie, nun mangɛ xa wali xunyie naxa panige tongo yi wali xa fe ra.

⁷ E naxa yi harige xasabi fi Ala xa banxi xa fe ra: xɛɛma, kilo wulu kɛmɛ tongo solofere, gbeti kilo wulu kɛmɛ saxan tongo naani, yɔxui kilo wulu kɛmɛ senni fu nun firin, a nun wure kilo miliyɔn saxan wulu kɛmɛ naani.

⁸ Birin naxa gɛmɛ tofanyie so Yɛxiyeli Gerisonka yi ra, naxan nu naafuli ragatama Alatala xa banxi xa fe ra.

⁹ Nama naxa sɛɛwa e panige xa fe ra, barima e na rabaxi e bɔɓɛ birin nan na Alatala bɛ. Mangɛ Dawuda fan naxa sɛɛwa na xa fe ra.

¹⁰ Dawuda naxa Alatala tantu pama birin ya xɔri. A naxa a fala, «Muxu benba Isirayila Marigi Alatala,

tantui na i bɛ abadan.

¹¹ Alatala, binyɛ, senbɛ, nun matɔxɔɛ birin na i bɛ.

Se naxan birin na koore nun bɔxi ma,

i tan nan gbe a ra.

Dunipa birin na i tan nan xa mangɛya bun ma.

¹² Bannaya nun xunnakeli fatanxi i tan nan na.

I se birin yamarima,

senbɛ birin na i yi ra.

I keren nan nɔma mixi gbode,

i keren nan nɔma a rasabatide.»

13 «Muxu Marigi Ala, to, muxu bara i tantu, muxu bara i xili makaabaxi matɔxɔ.

14 N tan nun n ma pama senbe mu nɔma yi harige mɔoli sɔtɔde. A birin kelima i tan nan ma. Muxu tan mu sese fima, i tan singe mu naxan fixi muxu ma.

15 Muxu luma alo xɔpɛe i ya i, alo muxu benbae. Muxu xa simaya luxi ne yi bendɛ fupɛ fari alo niini naxan minima a mu bu a lɔɛ. Xaxili tide yo mu na muxu be.

16 Muxu Marigi Alatala, yi harige fanyi birin kelima i tan nan ma, muxu naxan xunlanxi alako muxu xa banxi ti i xili seniyenxi be. I tan nan gbe na a birin na.»

17 «N Marigi Ala, n a kolon i bɔpɛ birin kolon, tinxinyi man rafan i ma. N yi serexe panigexi i be n bɔpɛ tinxinxi nan na. N man bara a to, i xa pama fan serexe fixi i ma a tan panige kerenyi nan kui e seɛwaxi ra.

18 Muxu babae Iburahima, Isiyaga, Isirayila Marigi Alatala, i xa yi xaxili rasabati i xa pama bɔpɛ kui, alako e naxa i yanfa.

19 N ma di Sulemani mali alako a fan xa bira i xa yaamari, i xa xaranyi, nun i xa seriye fɔxɔ ra a bɔpɛ birin na. A man xa yi banxi ti n naxan foloxi yi ki.»

20 Dawuda naxa a fala pama birin be, «Wo wo Marigi Alatala tantu.» Nama naxa e babae Marigi Alatala tantu, e fa e igoro, e e felen Alatala be mange ya xɔri.

21 Na lɔxɔɛ kuye iba, Isirayila naxa serexe nun serexe gan daaxi gbege ba Alatala be: tuura wulu keren, yexɛɛ kontonyi wulu keren, yexɛɛ lanma wulu keren, weni serexe, a nun serexe gbeteɛ.

22 E naxa e dege na lɔxɔɛ, e e min Alatala ya i pɛlexinyi belebele kui. E man naxa Dawuda xa di Sulemani ti mange ra a sanmaya firin nde. E naxa ture sa a xunyi ma Alatala ya i, a xa findi e xa yarerati ra. E naxa Sadɔki fan ti serexedube ra.

23 Sulemani naxa dɔxɔ Alatala xa mange kibanyi kui, a findi mange ra

a baba Dawuda pɔxɔɛ ra. A naxa xunnakeli sɔtɔ, Isirayila birin naxa a xa yaamari rabatu.

24 Kuntigie, sɔorie, nun mange Dawuda xa die birin naxa tin lude mange Sulemani xa yaamari bun ma.

25 Alatala naxa Sulemani xa fe ite Isirayilaka birin ya xɔri. A naxa a xa mangeya ite dangi Isirayila mange singee birin na.

Dawuda xa laaxira

26 Yisayi xa di Dawuda naxa mangeya raba Isirayila birin xun na.

27 A pɛ tongo naani mangeya nan naba. A pɛ solofere raba Xebiron, a pɛ tongo saxan nun saxan naba Darisalamu.

28 A naxa simaya fanyi kamalixi sɔtɔ, a laaxiraya foriɲa fanyi nun seɛwe kui. Harige kanyi nan nu a ra, a xili fan nu gbo. A xa di Sulemani nan ti mange ra a pɔxɔɛ ra.

29 Mange Dawuda naxan nabaxi, a folɛ nun a rapɔnyi, na birin sebɛxi Annabi Samuweli, Annabi Natan, nun Annabi Gadi xa kitaabuie kui.

30 Yi kitaabuie a xa mangeya fanyi xa fe falama, naxan dangixi a xa waxati Isirayila bɔxi ma nun bɔxi gbeteɛ ma.

Yudaya Mangɛ xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila findixi Ala xa pama nan na. E xa taruxui noma lonni belebele fide to mixie ma, barima na kui won noma a kolonde a lan Ala xa konyie xa e jere ki naxe. Na taruxui toma kitaabui naani kui. Firin xili «Isirayila Mangɛ xa Taruxui,» yi boore fan firin xili «Yudaya Mangɛ xa Taruxui.» Singe, Isirayila nu lanxi si keren nan ma, konɔ seeti keren naxa so kuye batufe, e naxa findi Isirayila pama ra, boore seeti naxa findi Yudaya pama ra. Mangɛ birin xa taruxui sebexi «Isirayila Mangɛ xa Taruxui» firinyi kui. «Yudaya Mangɛ xa Taruxui» firinyi Yudaya mangɛ xa fe nan gbansan masenma.

«Yudaya Mangɛ xa Taruxui» kitaabui firin nde foloma Dawuda xa di Sulemani xa mangeya xa taruxui nan ma. Sulemani naxa bira a baba jere ki foxo ra. A naxa pama yamari lonni ra, a man naxa Ala batu soobe ra. Ala naxa tin Sulemani xa a xa horomobanxi ti Darisalamu.

Sulemani to faxa, a xa di Robowami naxa ti a joxoe ra. Robowami naxa a tuli mati a lanfanmae xa marasi ra naxee bara a niya Isirayilakae boje xa rapaaxu e ma. Isirayila bonsoe fu naxa mini Robowami xa yaamari bun ma, e Yerobowami ti e xa mangɛ ra. Robowami xa mangeya xili ne Yudaya, Yerobowami xa mangeya xili ne Isirayila.

Mangɛ naxee tixi Robowami dangi xanbi, ndee findixi mangɛ fanyie nan na, naxee bira Ala xa seriyɛ foxo ra. Konɔ ndee mu tin Ala xa kira ra, e fa kuye batu, e mixi tooro. Na kui Ala naxa e paxankata si gbeteɛ saabui ra naxee fa e gereɛde. Yudayakae to na toore to, e naxa gbilen

Ala ma, Ala fan naxa e tongo, a e mali node e yaxuie ra. Mangɛ fanyie nun mangɛ jaaxie nu fa masara e boore tagi. Na mooli naxa bu je keme saxan je tongo solofere nun firin. A raponyi Ala naxa a lu Isirayila nun Yudaya yaxuie xa no e ra, e e xanin konyiya kui Asiriya nun Babilon boxi ma.

Yi taruxui makinikini, barima a a masenma won be mixi naxan na hɛeri kui, e noma Ala rabolode, na fa findi konyiya xoxoxe ra e be. Ala xa won natanga na ma. Isirayila pama xa findi misaali ra won be. Xa won luma Ala xa kira xon ma, won ma dunjeigiri fanma ne, konɔ xa won tondima na ra, won toore gbansan nan sotoma. Ala xa na lonni raso won xaxili kui. Amina.

Yudaya Mangɛ xa Taruxui Sɛniyenxi firin nde

*Sulemani xa mangeya folɛ
(Isirayila Mangɛ I 3:1-15)*

¹ Dawuda xa di Sulemani xa mangeya nu mabanbanxi a fanyi ra, barima a Marigi Alatala nu na a seeti ma, a nu a xa fe mate.

² Na temui Sulemani naxa Isirayila pama birin xili, mixi wulu xunyie, mixi keme xunyie, kiitise, Isirayila yareratie, a nun denbaya xunyi birin.

³ Sulemani nun pama naxa siga Gabayon, yire itexi Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, Alatala xa konyi Munsa nu bara naxan yailan gbengberenyi ma.

⁴ Dawuda nu bara Alatala xa saate kankira tan xanin Darisalamu, a a doxo kiri banxi nde kui a nu bara naxan ti. Singe, na kankira nu na Kiriyaati Yeyarimi ne.

⁵ Serexebade yoxui daaxi, Uri xa di Besaleli, Xuru xa mamadi, nu bara naxan yailan, na nu na Alatala xa horomolingira ya ra. Sulemani nun pama naxa siga Alatala waxonfe fende menni.

⁶ Sulemani naxa te na serexebade yoxui daaxi fe ma, Alatala ya xori,

Kiri Banxi Naralande na dennaxe, a fa serexe gan daaxi wulu keren ba.

⁷ Na koe ra, Ala naxa mini Sulemani ma, a a masen a be, «I wama se naxan xon, a fala n be, n xa a fi i ma.»

⁸ Sulemani naxa Ala yaabi, «I bara hinne n baba Dawuda ra, i bara n ti mange ra a joxoe ra.

⁹ Yakosi, n Marigi Alatala, i naxan masen n baba Dawuda be, i xa a rakamali, barima i bara n ti pama xun ma naxan gbo alo xube.

¹⁰ N bara i maxandi yakosi, i xa lonni nun fe kolonyi fi n ma, alako n xa no yi pama raperede. Xa na mu a ra nde noma yi pama gbegbe raperede?»

¹¹ Ala naxa a masen Sulemani be, «Yi nan faxi i sondonyi ma. I mu bannaya maxandi, xa na mu a ra naafuli, xa na mu a ra binye. I mu n maxandi n xa i xonnantee faha. I mu n maxandi n xa i xa simaya xon nakuya. I lonni nun fe kolonyi nan maxandixi, alako i xa n ma pama rapere, n i tixi naxee xun ma.

¹² Na na a ra n bara i xa maxandi suxu. N lonni nun fe kolonyi fima ne i ma, n man bannaya, naafuli, nun binye sama na fari dangife mange birin na naxee singe ti a nun naxee tima i dangi xanbi.»

¹³ Na kui, Sulemani naxa keli Gabayon yire itexi, Kiri Banxi Naralande nu na dennaxe, a gbilen Darisalamu, a Isirayila rapere.

¹⁴ Sulemani naxa soori ragisee nun soe ragie malan. Soori ragise wulu keren keme naani, nun soe ragi wulu fu nun firin nan nu na mangataa ra Darisalamu nun taa makantaxi gbetee kui.

¹⁵ Mange naxa a niya gbeti nun xema xa wuya Darisalamu dangife geme xori ra. Wuri fanyi naxan xili sediri, na naxa wuya dangife sikomoro wuri ra naxee na Sefela boxi ma.

¹⁶ Sulemani nu soe sarama Misira nun Kowa boxi nan ma. Mange xa yulee nan nu sigama e sarade a be.

¹⁷ E soori ragise sara gbeti kilo solofere ra, e soe sara gbeti kilo keren nun a tagi ra. E na mooli sara Xiti nun Siriya mang'ee fan be.

¹⁸ Sulemani naxa yaamari fi a horomobanxi xa ti Alatala be, mange banxi xa ti a tan fan be.

2

Ala xa horomobanxi tife (Isirayila Mang'ee I 5:1-12)

¹ Sulemani naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan tongo geme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra.

² Sulemani naxa xera xee Tire mange Xirami xon, a xa sa a fala a be, «Temui dangixi i bara sediri wuri rasanba n baba Dawuda ma alako a xa a xa banxi ti.

³ Yakosi n fafe horomobanxi tide n Marigi Alatala be, serexee bama dennaxe. Menni surayi fama gande serexe ra, taami serexe sama teebili ma Ala be, serexe gan daaxi bama geesege nun nunmare birin, sali rabama malabui loxoe ra, kike neenee ra, nun sali xungbee ra. Yi seriye mu kanama Isirayila boxi ma abadan.

⁴ N horomobanxi naxan tima, a lan a xa findi banxi xungbe nan na, barima muxu Marigi Ala dangi alae birin na.

⁵ Nde noma banxi tide Ala be, naxan xa gboe dangima koore xa gboe ra? N tan naxan ya, n mu noma horomobanxi tide a be. N noma naxan gbansan na, n yire nde yailanma serexe gan daaxi bama a be dennaxe.»

⁶ «Yakosi, mixi fanyi nde rasanba n ma, naxan fata xema, gbeti, yoxui, nun wure rawalide. A xa fata gese gbeeli nun a foore rawalide, a man xa fata se masolide. A xa fa Yudaya nun Darisalamu, a xa kafu n ma walike fanyie ma, n baba Dawuda naxee sugandixi.

⁷ I xa Liban wuri bilie rasanba n ma alo sediri, sipire, nun santali. N

a kolon i xa walik'ee fata Liban wuri bolonde. N ma walik'ee fan sigama ne e malide.

⁸ E wuri g'begbe fenma ne n be, barima n ho'romobanxi naxan tima, a lanma a xa xungbo, a xa tofan.

⁹ N sare naxan fima i xa wuri bolonyie ma na nan ya: mengi maniy'e busali wulu tongo solomasaxan, fundenyi maniy'e busali wulu tongo solomasaxan, weni fifa wulu suuli, nun ture fifa wulu suuli.»

¹⁰ Tire mang'e Xirami naxa Sulemani yaabi bataaxe ra, «Alatala nan i tixi mang'e ra a xa xanunteya xa fe ra a xa pama be.»

¹¹ A man naxa a fala, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala be, naxan koore nun bo'xi daaxi. A bara di xeme fi Dawuda ma naxan xa lonni nun xaxili g'bo, naxan noma banxi tide Alatala be a nun mang'e banxi a yete kan be.

¹² Yakosi, n bara Xuramabi xee i yire. A fata walide ki fanyi ra.

¹³ A nga kelixi Dana bonso'e ne, Tireka nan na a baba ra. A fata xee'ma, g'beti, yoxui, wure, g'eme, nun wuri rawalide, a nun gese g'beeli nun a fo'ore rawalide. A dugie kolon. A fata se birin masolide i wama naxee xon. A kafuma i xa walik'ee ma wali kui, a nun n marigi i baba Dawuda xa walik'ee ma.

¹⁴ I naxan fala mengi maniy'e, fundenyi maniy'e, ture, nun weni xa fe ra, i xa na raba.

¹⁵ I wama Liban wuri xasabi naxan xon ma, muxu na segema ne, muxu man e maxaninma ne kunkui'e kui baa ma han Yafa. Menni i noma e ratede Darisalamu.»

¹⁶ Sulemani naxa mixie konti naxee nu na Isirayila bo'xi ma, kon'o e mu findi Isirayilakae ra. A baba Dawuda fan nu bara na mo'oli raba. Na mixi xasabi nu lanxi mixi wulu keme tongo suuli nun saxan keme senni nan ma.

¹⁷ Yi mixie ya ma a naxa xeme wulu tongo solofere yamari e xa findi kote xaninyie ra. A man naxa xeme wulu tongo solomasaxan

tongo g'eme masolie ra, naxee walima geya ma. A man naxa xeme wulu saxan keme senni soto wali xunyie ra naxee mixie rawalima.

3

H'romobanxi wali folofe (Isirayila Mang'ee I 6:1-38)

¹ Sulemani naxa Alatala xa banxi ti folo Darisalamu, Moriya geya fari, a baba Dawuda dennaxe sugandi, Yebusuka Oronan xa lonyi fari.

² A naxa wali folo a xa mangeya je naani, kike firin, xi firin nde lo'xo'e ma.

³ Sulemani Ala xa banxi ti yi xasabi nan na: A xa kuye nongon ya tongo senni, a xa g'boe nongon ya mo'xon'en.

⁴ A yatagi buntunyi xa g'boe nongon ya mo'xon'en, alo banxi xa g'boe na ki naxe. A xa maite fan findi nongon ya keme mo'xon'en nan na. Sulemani naxa a kui birin yailan xee'ma tinse ra.

⁵ A naxa banxi kui banban sipire wuri ra, a fa e raxunma xee'ma tinse ra, tugi fense denbexi masolixi e ma.

⁶ A man naxa e raxunma g'eme tofanyie ra, a nun xee'ma ra naxan keli Parawayimi bo'xi ma.

⁷ A naxa banxi birin maso xee'ma ra, a a maso banxi kinkie ma, naade ma, naade gbanyie ma, nun a seetie ma. A man naxa maleke misaali yailan banxi kankee ma.

⁸ A naxa a yire seniye'nxi fisamante ti. A xa kuye nongon ya mo'xon'en, alo ho'romobanxi fan xa g'boe to findixi nongon ya mo'xon'en na. A naxa a maso xee'ma tinse fanyi ra naxan xasabi nu lanxi kilo keme firin kilo naani ma.

⁹ A naxa xee'ma kilo senni findi lantuma ra. A man naxa konkoe fan naxunma xee'ma ra naxee na koore.

¹⁰ A naxa maleke firin yailan yire seniye'nxi fisamante kui bafata raxunuxi ra, a fa a maso xee'ma ra.

¹¹ Malekee gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya mo'xon'en nan ma. Maleke singe koola gabutenyie xa kuye nongon ya suuli, a yire seniye'nxi seeti lixi. A yirefanyi

gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi. Na gabutenyi fan lanxi nongon ya suuli nan ma.

¹² Maleke firin nde yirefanyi gabutenyi xa kuye nongon ya suuli, a yire seniye nxi seeti lixi. A koola gabutenyi boore maleke gabutenyi lixi.

¹³ Na maleke firinyi gabutenyie xa kuye nu lanxi nongon ya moxon nan ma. E tixi e sanyie xun na, e yatagi rafindixi banxi ma.

¹⁴ A naxa dugi tofanyi gbaku na, naxan nagbeelixa nun a rafoxoxi, maleke pirintie masoxoxi a ma.

¹⁵ A naxa gema firin ti banxi yatagi, e xa maite nongon ya tongo saxan nun suuli. E xuntagi masolixi, na masoli xa kuye nongon ya suuli.

¹⁶ Na gema xuntagi masolixie maniya luuti denbexie ra, kobe bogi maniye keme rafalaxi gbakuxi e ra.

¹⁷ A naxa na gema firinyi ti banxi yatagi, keren na koola ma, boore na yirefanyi ma. Naxan na yirefanyi ma na xili Yakin, naxan na koola ma na xili Boosu.

4

Horomobanxi se seniye nxi (Isirayila Mang'ee I 7:23-51)

¹ A naxa yoxui serexebade yailan, naxan xa kuye nongon ya moxon lima, a igboe nongon ya moxon, a ite nongon ya fu.

² A naxa ye sase xungbe digilixi yailan yoxui ra. A de xa maigboe nongon ya fu, a ite nongon ya suuli, a xa maradigilinyi nongon ya tongo saxan.

³ Na ye sase de rabilinyi bunyi masolixi maniya ningee ra, naxee doxoxi e boore ra. Ningee fu na nongon ya keren ma, suuli a fari, suuli a bun. Ningee yo, ye sase yo, na birin yailanxi a boore nan na kerenyi ra.

⁴ Na ye sase nu doxoxi ningee gbete fu nun firin fari. Saxan ya rafindixi koola ma, saxan ya rafindixi

sogorode ma, saxan ya rafindixi yirefanyi ma, saxan ya rafindixi sogetede ma. Na ye sase naxan nu xili «Baa» nu doxoxi na ningee fari, e ya rafindixi tande ma.

⁵ Na ye sase xa de rabinye suxu keren. A de kiri masolixi maniya sansi fuge tofanyi ra. Ye fifa keme solofere fifa tongo suuli nu noma sade a kui.

⁶ A man naxa ye sase fu gbete yailan alako e xa xuruse serexe gan daaxie maxa menni. Suuli nu doxoxi horomobanxi yirefanyi ma, suuli nu doxoxi a koola ma. Serexedubee tan nu e maxama ye nan na, naxan nu na na ye sase xungbe kui, naxan nu xili «Baa.»

⁷ A naxa lanpui doxose fu yailan xema ra, alo a nu sebexi ki naxe. A naxa e doxo horomobanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli koola ma.

⁸ A naxa teebili fu fan yailan, a e doxo horomobanxi kui, suuli yirefanyi ma, suuli koola ma. A naxa pooti tofanyi keme yailan xema ra.

⁹ A naxa serexedubee xa tete yailan, a nun tete xungbe gbete nun a naadee. A naxa naadee maso yoxui ra.

¹⁰ Na ye sase digilixi xungbe naxan xili «Baa,» a doxoxi horomobanxi yirefanyi sogetede biri.

¹¹ Xurami naxa tundee, suxumee, nun pootie fan yailan. Na kui, Xurami naxa ge mangee Sulemani xa walie ra Ala xa horomobanxi xa fe ra. Na walie nan ya:

¹² gema tofanyi tixi firin, e xuntagi masolixi alo luuti denbexie,

¹³ kobe bogi maniye keme naani gbakuxi e ra, safe firin na kankan xuntagi a luttie ma,

¹⁴ ye sasee nun e doxosee,

¹⁵ ye sase xungbe naxan xili «Baa,» ningee fu nun firin naxee na ye sase xungbe bun ma,

¹⁶ tundee, nun suxumee. Yi see birin, Xuramabi naxee yailan mangee Sulemani be, Alatala xa banxi xa fe ra, e birin yailanxi yoxui fanyi nan na.

¹⁷ Mangɛ nu na yoxui raxunuma Yuruden mɛrɛ nan ma, Sukoti nun Saratan tagi.

¹⁸ Sulemani yoxui naxan nawalixi naa, a binyɛ xasabi mu noma kolonde.

¹⁹ Sulemani nu bara se birin yailan Ala xa banxi bɛ: sɛrɛxɛbade xɛɛma daaxi, teebilie taami sɛrɛxɛ sama dennaxɛ,

²⁰ lanpui nun e doxoɔse xɛɛma daaxie naxee dɛxɛma yire seniyeŋxi kui seriye ki ma,

²¹ fugee, lanpuie, suxumɛ xɛɛma tinse daaxie,

²² finɛ, pɔɔti tofanyie, piletie, kolopɔɔti xɛɛma fanyi daaxie, naadɛɛ xɛɛma daaxi naxee nu na yire seniyeŋxi fisamante sode dɛ ra, nun hɔrɔmɔbanxi sode dɛ ra.

5

Hɔrɔmɔbanxi rabife (Isirayila Mangɛ I 8:1-13)

¹ Sulemani to gɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tide, a naxa se birin naso a kui a baba Dawuda naxee fixi Ala ma, gbeti, xɛɛma, a nun se mooli birin. A naxa e sa naafuli ragatade Ala xa banxi kui.

² Na tɛmɛi, Sulemani naxa Isirayila forie, bɔnsɔɛ xunyie, nun Isirayila denbaya xunyie, maxili alako e xa te Alatala xa saate kankira ra kelife Siyon, Dawuda xa taa.

³ Isirayilaka birin naxa e malan mangɛ yire alako e xa kike solofere nde sali raba.

⁴ Isirayila forie birin to menni li, Lewikae naxa saate kankira tongo,

⁵ e a xanin a nun Ala xa Kiri Banxi Naralande, a nun se seniyeŋxi naxee nu na a kui. Lewi sɛrɛxɛdubɛɛ nan na wali rabaxi.

⁶ Mangɛ Sulemani nun Isirayila pama, naxee birin nu maxilixi, naxa ti saate kankira ya ra. E naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegbe ba sɛrɛxɛ ra, naxan kɔnti mu noma kolonde.

⁷ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa Alatala xa saate kankira doxo a doxoɔde, Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui, yire seniyeŋxi

fisamante. E a doxo malekɛɛ gabutenyie bun ma.

⁸ Malekɛɛ gabutenyie nu italaxi saate kankira nun a maxanin see xun ma.

⁹ Saate kankira maxanin see findixi wuri kuyee nan na, naxee nu minima yire seniyeŋxi fisamante kui, kɔnɔ e mu nu noma tode hɔrɔmɔbanxi tande ma. Han to saate kankira na menni.

¹⁰ Sese mu nu na na saate kankira kui, fo na walaxɛ firinyi Annabi Munsa naxee sa a kui. A na raba Xorebe geya yire, nɛ Alatala saate xiri loxoɛ, Isirayilakae mini tɛmɛi Misira.

¹¹ Na tɛmɛi sɛrɛxɛdubɛɛ naxa mini yire seniyeŋxi kui. Sɛrɛxɛdubɛɛ naxee nu na na xunde kui, e birin nu bara seniyeŋ.

¹² Lewika bɛɛtibae, Asafi, Heman Yedutun, e xa die, nun e ngaxakerenyie, e birin maxirixi dugi fanyi gɛsɛ futi daaxi ra. E nu na sɛrɛxɛbade sogetede biri, maxasee nun kɔrae nu na e yi ra. Sɛrɛxɛdubɛɛ mixi kɛmɛ moxoɔnɛn fan nu na e sɛɛti ma, e sarae fema.

¹³ Sara fee nun bɛɛtibae naxa kafu e boore ma Alatala matxoɔde e xa sarae, maxasee, nun kɔrae xui ra. E naxa Alatala tantu yi masenyi ra, «Ala xa hinne gbo, a xa fonisireya mu jonma abadan!» Na tɛmɛi, nuxui naxa Alatala xa banxi rafe.

¹⁴ Sɛrɛxɛdubɛɛ mu no lude naa e xa wali rabade na nuxui xa fe ra. Alatala xa noɛ nu bara a xa banxi rafe.

6

Sulemani xa masenyi (Isirayila Mangɛ I 8:14-21)

¹ Na tɛmɛi Sulemani naxa a masen, «Alatala, a fala nɛ a a luma nuxui magaaxuxi kui.

² N tan bara lingira ti Ala bɛ, a luma dennaxɛ abadan.»

³ Mangɛ naxa a ya rafindi, a duba Isirayila pama birin bɛ. E birin nu tixi.

⁴ A naxa a masen, «Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ, naxan woɛn n baba Dawuda bɛ a kɛrɛ ra.

A fe naxan birin fala a be, a na birin nakamalixi ne.

⁵ «Kafi n nan n ma pama ramini Misira boxi ra, n mu nu taa sugandixi Isirayila bonsoe tagi n banxi tima dennaxe. N man mu xeme sugandixi naxan findima n ma Isirayila pama xa yarerati ra.

⁶ Kono n Darisalamu nan sugandixi, alako n xili xa lu naa. N man Dawuda nan sugandixi alako a xa findi n ma Isirayila pama xunyi ra.»

⁷ «N baba Dawuda naxa nate tongo a boje kui, fo a xa banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

⁸ Alatala naxa a fala n baba Dawuda be, «I to nate tongo i boje kui n ma banxi xa fe ra, na bara findi janige fanyi ra.

⁹ Kono i tan xa mu na banxi tima. I xa di nan tan na tima. I naxan barixi, na nan n ma banxi tima.»

¹⁰ Alatala bara a xa masenyi rakamali. N tan bara ti n baba Dawuda joxoe ra Isirayila mange kibanyi kui, alo Alatala a masen ki naxe. N man bara banxi ti Isirayila Marigi Alatala be.

¹¹ N bara Alatala xa saate kankira doko naa, a xa saate walaxe na na kui. A na saate xiri a nun Isirayilakae nan tagi.»

¹² Sulemani naxa ti Alatala xa serexebade ya ra, Isirayila pama birin ya xori, a fa a belexe itala.

¹³ Sulemani nu bara tide yailan yoxui ra tete tagi, a kuya nongon ya suuli, a igbo nongon ya suuli, a ite nongon ya saxan. A naxa a xinbi sin naa Isirayila pama ya xori, a a belexe itala, a fa a fala,

¹⁴ «Isirayila Marigi Alatala, i maniy'e mu na koore nun boxi ma. I dugutegexi i xa saate nun i xa hinne xa fe ra i xa konyie mabiri, naxee jere ma i ya tode ra e boje fiixe ra.

¹⁵ Na na a ra, to loxoe i bara i xa laayidi rakamali i xa konyi n baba Dawuda be.

¹⁶ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i laayidi naxan tongoxi i xa konyi n baba Dawuda be, i xa na rakamali. I bara a masen a be, «Xa i bonsoe fenten e jere ki ma alo i a rabaxi ki

naxe, e naxa n ma seriye binya, mixi nde luma ne e ya ma naxan luma Isirayila kibanyi kui abadan.»

¹⁷ Yakosi, Isirayila Marigi Alatala, i xa i xa masenyi rakamali, i naxan fala i xa konyi Dawuda be.»

¹⁸ «Kono Ala tan noma sabatide dunija bende fuji fari adamadie tagi? Koore nun a xa gboe xurun i be. N banxi naxan tixi i be a xurun koore be. I luma menni di?

¹⁹ N Marigi Alatala, i xa i xa konyi xa dube suxu, i xa a xa maxandi tongo, i xa i tuli mati i xa konyi wa xui ra.

²⁰ I xa i jengi sa yi banxi xon ma koe nun yanyi, barima i naxe a i i yete masenma be ne. I xa i xa konyi xa maxandi suxu yi banxi kui.

²¹ I xa i tuli mati i xa konyi nun i xa pama wa xui ra, e i maxandima be temui naxe. Kelif'e koore ma i dokoxi dennaxe, i xa i tuli mati muxu ra, i man xa dije.»

²² «Xa mixi nde sa yunubi raba a boore ra, e fa a fala a be a xa marakali nde raba i xa serexebade yire yi banxi kui,

²³ i xa na fe mato kelif'e koore ma, i xa kiiti sa tinxinyi ra alako yunubitoe nun tinxintoe birin xa e sare soto.»

²⁴ «Xa i xa pama Isirayila sa yunubi raba i ra, e yaxuie fa no e ra na xa fe ra, xa e tin e yete ragbilende i ma, e i xili matoxo, e i maxandi yi horomobanxi kui,

²⁵ i xa na fe mato kelif'e koore ma, i xa i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i fa e ragbilen boxi ma, i dennaxe fixi e tan nun e babae ma.»

²⁶ «Xa koore sa balan, tune yo mu fa, barima e bara yunubi raba i ra, xa e fa i maxandide be, e i xili matoxo, e gbilen e xa yunubi foxo ra i e rayaagixi naxan ma,

²⁷ i xa na fe mato kelif'e koore ma, i xa i xa konyie, i xa pama Isirayila xa yunubie xafari, i xa i xa seriye fanyi masen e be alako e xa na rapere ki kolon, i fa tune ragoro i xa boxi ma, i naxan findi e gbe ra.»

28 «Xa kaame sa sin yi bɔxi ma, xa na mu fure, xa na mu baloe kanɛ, xa na mu gere, xa na mu gbaloe gbete,

29 xa mixi nde sa i maxandi, xa i xa nama Isirayila e mawa i be, barima e bara e xa tɔɔre saabui kolon e fa e ya rafindi yi banxi ma e i maxandi,

30 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa dije, i xa mixi birin sare fi a xa wali ra, i tan naxan adama birin bɔne ma fe kolon. I keren peti nan ibunadama birin sondon ma fe kolon.

31 Na kui e fama gaaxude i ya ra, e e nɛre i xa kira xɔn e xa simaya birin kui yi bɔxi ma, i naxan fixi muxu babae ma.»

32 «Xa xɔne nde sa fa kelife pamane gbete ma, naxan mu findi i xa nama Isirayila mixi nde ra, a fa i xili xungbe nun i senbe xa fe ra, a i maxandi yi banxi kui,

33 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa a xa maxandi suxu alako si birin xa gaaxu i xili ya ra dunija, alo i xa nama Isirayila. E xa a kolon i tan nan xili maxandima yi banxi kui n naxan tixi.»

34 «Xa i xa nama sa mini a yaxuie gere de alo i a fala e be ki naxe, xa e i maxandi yi taa mabiri ra i dennaxe sugandixi, xa e i maxandi yi banxi mabiri n naxan tixi i xili ra,

35 i xa na fe mato, i xa e xa dube suxu, i xa kiiti tinxixi sa e be.»

36 «Xa e sa yunubi raba i ra, alo adamadi birin darixi naxan na, xa i bɔne te e ma, i fa e sa e yaxuie sagoe, e findi geelimanie ra yire makuye, xa na mu a ra yire makɔrexi,

37 xa e sa xaxili sɔto na konyiya kui, e fa i maxandi e xa geeli kui, <Muxu bara yunubi raba, muxu bara fe naaxi raba, muxu bara kobi,>

38 xa e man e yete ragbilen i ma e bɔne fiixe ra, e nii birin na, e fa i maxandi pamane ma konyiya kui, e e ya rafindi yi bɔxi mabiri, i naxan fixi e babae ma, a nun yi taa mabiri, i naxan sugandixi, a nun yi banxi mabiri, n naxan tixi i be,

39 i xa na fe mato kelife koore ma i magoroxi dennaxe, i xa i tuli mati e xa maxandi nun e wa xui ra, i xa kiiti tinxixi sa e be, i xa dije i xa nama ma naxan yunubi rabaxi i ra.

40 Yakosi, n Marigi Ala, i xa muxu xa maxandi mato, i xa a rame, muxu naxan nabaxi yi banxi kui.»

41 «Yakosi n Marigi Alatala, keli, i fa i xa malabude, i tan nun i senbe xa lu saate kankira fɔxo ra, alako kisi xa lu i xa serexedubee be, alako i xa danxaniyatɔee xa lu heeri kui, n Marigi Alatala.

42 N Marigi Alatala i naxa i xa mixi sugandixi rabɛnin, i xa ratu i xa konyi Dawuda xa dugutegepa ma.»

7

*Ala xa nɔre gorofe a xa hɔrɔmɔbanxi kui
(Isirayila Mangee I 8:62-66)*

1 Sulemani to ge salide, te naxa goro keli koore ma, a serexe gan daaxi nun serexe gbete birin gan. Alatala xa nɔre fan naxa hɔrɔmɔbanxi rafe.

2 Serexedubee mu no sode Alatala xa banxi kui, barima Alatala xa nɔre nu bara a xa banxi rafe.

3 Isirayilakae birin to te nun Alatala xa nɔre to hɔrɔmɔbanxi kui, e naxa e yatagie rafelen bɔxi ma, e fa Alatala matɔxo yi masenyi ra, «Ala fan, a xa fonisireya mu nɔnma abadan.»

4 Mange nun nama birin naxa serexe ba Alatala be.

5 Mange Sulemani naxa ninge wulu mɔxɔnen nun firin ba serexe ra, a nun yexee wulu keme mɔxɔnen. Na dangi xanbi, mange nun nama naxa Ala xa banxi rabi.

6 Serexedubee nun Lewikae naxa ti e tide e boore ya ra. Beetibasee, mange Dawuda nu bara naxee yailan Alatala matɔxofe ra, nu na Lewi beetibae yi ra. E naxa Alatala matɔxo yi masenyi ra, «Ala xa fonisireya mu nɔnma abadan.» Serexedubee tan naxa sarae fe, Isirayilakae birin fa keli, e ti.

⁷ Sulemani naxa tete yire raseniyeɛ seɛɛ ra Alatala xa hoɛmɔbanxi ya ra. A naxa seɛɛ gan daaxie gan naa, a nun xanunteya seɛɛ naxee findi a ture yiree ra, barima yoxui seɛɛbade, Sulemani naxan yailanxi, a xurun na seɛɛ birin be.

⁸ Sulemani nun Isirayilakae birin sali raba ne xi solofere bun ma. Nama gbege fa ne kelife Xamata han Misira xure.

⁹ A xi solomasaxan nde, e naxa sali xungbe raba. E nu bara seɛɛbade raseniyeɛ xi solofere bun ma. Na dangi xanbi, e man naxa sali xi solofere gbete bun ma.

¹⁰ Kike solofere nde, xi moxoɛen nun saxan loxoɛ, Sulemani naxa jama ragbilen e xonyi. E birin nu bara seewa e boɛe kui fe fanyi ra, Alatala naxan nabaxi Dawuda, Sulemani, nun a xa jama Isirayila be.

¹¹ Sulemani to ge Alatala xa banxi nun a xa mange banxi wali ra, a to a waxoɛfe birin nakamali na wali firinyi xa fe ra,

¹² Alatala naxa mini Sulemani ma koɛ ra, a a masen a be, «N bara i xa duɛe suxu. Yi banxi bara findi seɛɛbade ra. N bara na nate tongo.

¹³ N na koore balan temui naxe, tunde mu fa, xa na mu a ra n na katoe yamari temui naxe, e xa sa boxi tuxunsan, xa na mu a ra n na fa fure jaaxi ra n ma jama ma,

¹⁴ xa n ma jama, n xili falaxi naxan xun, naxa e magoro, e n maxandi, e fa gbilen e xa wali kobie foxo ra, n nan n tuli matima ne e ra koore ma, n fa e xa yunubie xafari, n e xa boxi rayalan.

¹⁵ Yakosi n nan n yae tima ne yi yire ra. N nan n tuli matima ne maxandie ra naxee rabama be.

¹⁶ N bara nate tongo n xili xa fala be abadan. N yae nun n boɛe mu kelima be.»

¹⁷ «I tan fan, xa i jere n ma kira xon ma alo i baba Dawuda, i fa n ma yaamarie, n ma seriye, nun n ma xaranyi suxu a fanyi ra,

¹⁸ n i xa mange kibanyi mabanbanma ne, alo n a rasaataxi i baba Dawuda be ki naxe. N a masen ne a be, «Isirayila mang'eya mu bama i bonsoɛ yi ra.»

¹⁹ Kono xa wo wo kobe so n na, wo fa gbilen n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra, xa wo sa tuubi Ala gbete be,

²⁰ n wo talama ne n ma boxi ma, n naxan fixi wo ma, n yi banxi rakasan ye i, n naxan findixi n xili falade ra. Na temui sie birin fama ne yeleda Isirayila xa fe ma, e yo wo ma.

²¹ Mixie ne dangima yi banxi itexi ra, e de ixarama ne, e a fala, «Alatala yi boxi nun yi banxi xa fe raloxi yi mooli ra munfe ra?»

²² E e yaabima ne, «Ala yi birin niyaxi e ra ne barima e bara gbilen e babae Marigi Alatala foxo ra, naxan e ramini Misira boxi ra. E bara e tagi ixiri ala gbete batufe ra, e tuubi e be. E yi toore soxi na nan ma.»»

8

Sulemani xa wali gbete (Isirayila Mang'ee I 9:10-28)

¹ Ne moxoɛen bun ma, Sulemani naxa Alatala xa banxi nun a yete banxi ti.

² A naxa taae yailan, Xirami naxee so a yi ra, a fa Isirayilakae rasabati naa.

³ Sulemani naxa Xamata Soba gere, a no a ra.

⁴ A naxa Tadimoro ti gbengberenyi ma, a nun taa gbete Xamata boxi ma mange harige ragatama dennaxe.

⁵ A naxa Beti Xoron Fuge nun Beti Xoron Labe ti, a na taae makanta tete fanyie nun naade xungbee ra.

⁶ A naxa Baalati ti a nun taa gbete mange harige ragatama dennaxe, alo soori ragisee nun soee. Sulemani naxa yire gbege ti a yete be Darisalamu, Liban, nun a xa boxi birin a naxan yamarima.

⁷ Xitikae, Amorikae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae naxee lu

Isirayila bɔxi ma, naxee mu findi Isirayilakae ra,

⁸ Isirayilakae mu naxee faxa, Sulemani naxa e findi konyie ra. Han to e na na ki nɛ.

⁹ Sulemani mu tin Isirayilaka yo xa findi konyi ra a xa walie xa fe ra, barima geresoe nun sɔɔri xun-
yie nan nu lanxi e tan ma, e nu mɛɛnima a xa sɔɔri ragisee nun a xa soee ma.

¹⁰ Mange Sulemani naxa mixi kɛmɛ firin mixi tongo suuli ti xunyie ra pama xun.

¹¹ Sulemani naxa Firawuna xa di ginɛ tongo Dawuda xa taa kui, a a ratunu banxi gbɛtɛ kui, a naxan tixi a bɛ. A naxa a fala, «N ma ginɛ mu luma Isirayila mange Dawuda xa banxi kui, Alatala xa saate kankira na dennaxɛ. Naa findixi yire seniye nxi nan na.»

¹² Sulemani nu sɛrɛxɛ gan daaxie bama Alatala bɛ, a xa sɛrɛxɛbade fari naxan nu tixi hɔrɔmɔbanxi ya ra.

¹³ A sɛrɛxɛ ba nɛ alɔ Annabi Munsa a yamari ki naxɛ lɔxɔ yo lɔxɔ, malabui lɔxɔɛ ra, kike nɛɛnɛ ra, nun sali xungbe saxanyie ra jɛ yo jɛ. Nee findi Taami Lebinitare Sali, Lɔxunye Sali, nun Bage Ti Sali nan na.

¹⁴ Sulemani naxa a baba Dawuda xa natɛ rakamali sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae xa fe ra. Kankan nu a gbe wali rabama. Lewikae nu Ala matɔxɔma, e man nu fa sɛrɛxɛdubɛɛ mali. Naade kantɛ fan naxa e gbe wali raba, kankan naxa ti a tide alɔ Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxɛ.

¹⁵ Sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae mu mange xa yaamari yo matandi, hali a naxan fala naafuli xa fe ra.

¹⁶ Sulemani xa wali birin kamali na ki nɛ, kelife Alatala xa banxi kɔɔrin lɔxɔɛ ma, a sa dɔxɔ a rapɔnyi ra. Alatala xa banxi wali birin raba nɛ, a kamali a fanyie ra.

¹⁷ Na to dangi Sulemani naxa siga Esiyon Geberi nun Elata baa dɛ ra Edon bɔxi ma.

¹⁸ Mange Xirami naxa kunkuie nun e rapɛrɛma fanyie rasanba Sulemani ma. Nee naxa sa a gbee

xun ma Ofiri bɔxi ma, alako e xa xɛɛma kilo wulu fu nun suuli kilo kɛmɛ saxan tongo mange Sulemani bɛ. E nun mange Sulemani xa walikɛɛ naxa siga na ra Sulemani xɔn ma.

9

Seeba mange ginɛ sigafe Darisalamu (Isirayila Mangɛɛ I 10:1-13)

¹ Seeba mange ginɛ to Sulemani xili xa gboe mɛ, a naxa siga Darisalamu maxɔrinyi xɔrɔxɔɛ tide a ma, alako a xa a xa lɔnni mato. A xa kuntigie naxa a mati naa, e naxa labunde, xɛɛma gbegebe, nun gɛmɛ tofanyie xanin jɔxɔmɛɛ fari sanbasee ra. A naxa maxɔrinyi gbegebe ti Sulemani ma.

² Sulemani naxa a xa maxɔrinyi birin yaabi, na sese mu nu xɔrɔxɔ a bɛ.

³ Seeba mange ginɛ to gɛ Sulemani xa lɔnni tɔde, a nun a xa banxi a naxan tixi,

⁴ a xa baloe naxan saxi a xa teebili ma, a xa walikɛɛ nun e xa dugi tofanyie, a nun a xa sɛrɛxɛɛ a naxee bama Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, a dɛ naxa ixara na fe birin ma. A naxa a fala mange bɛ,

⁵ «N fe naxee birin mɛxi n ma bɔxi ma i xa masenyie nun i xa lɔnni xa fe ra, na birin bara findi nɔndi ra.

⁶ Beenun n xa be to n yetɛ ra, n mu nu laxi e xa masenyi ra. Kɔnɔ yakɔsi n bara a kolon i xa lɔnni gbo dangife e naxan masenxi n bɛ. E fe naxan birin tagi rabaxi n bɛ i xa fe ra, i xili dangi na birin na.

⁷ Nɛlɛxinyi na i xa mixie bɛ, jɛlɛxinyi na i xa konyie bɛ, barima e na i sɛti ma temui birin i xa lɔnni ramefe ra.

⁸ Tantui na i Marigi Alatala bɛ, naxan hinnɛxi i ra, a fa i dɔxɔ a xa mange kibanyi kui, i xa mangeya raba alɔ a wama a xɔn ma ki naxɛ. I Marigi Ala na raba nɛ barima Isirayila rafaɛn a ma, a man wama Isirayila xa bu temui birin. A i findi nɛ e xa mange ra, alako i xa e yamari tinxinyi nun nɔndi ra.»

⁹ A naxa xɛɛma kilo wulu naani fi mangɛ ma, a nun labundɛ gbege nun gɛmɛ tofanyie. Kabi na temui, na labundɛ mɔɔli mu toma Isirayila, Seeba mangɛ ginɛ naxan fixi mangɛ Sulemani ma.

¹⁰ Xirami nun Sulemani xa walikɛ naxee fa xɛɛma ra kelife Ofiri bɔxi ma, nee man naxa fa wuri nun gɛmɛ tofanyie ra a bɛ.

¹¹ Mangɛ naxa na wuri rawali Alatala xa hɔrɔmɔbanxi sode dɛɛ ra, a nun mangɛ xa banxi sode dɛɛ ra. A man naxa na wuri rawali kɔrae yailanfe ra bɛɛtibae bɛ. Na fe mɔɔli mu nu toxi Yudaya sinden.

¹² Mangɛ Sulemani naxa Seeba mangɛ ginɛ waxɔnse birin so a yi ra dangife a tan naxan sanbaxi a ra. Na xanbi, a naxa gbilen a xa bɔxi ma, a tan nun a xa konyie.

*Sulemani xa bannaya
(Isirayila Mangɛ I 10:14-29)*

¹³ Nɛ yo jɛ Sulemani nu xɛɛma kilo wulu mɔxɔɔɛn nun firin, kilo kɛmɛ senni tongo naani nun naani sɔtɔma,

¹⁴ bafe a nu naxan sɔtɔma yulɛɛ yi duuti ra. A man nu xɛɛma nun gbeti sɔtɔma mangɛɛ nun gominae ra Arabu bɔxi ma.

¹⁵ Mangɛ Sulemani naxa wure lefa kɛmɛ firin maso xɛɛma ra, kankan nafalaxi xɛɛma kilo solofere nan na.

¹⁶ A man naxa wure lefa xunxuri kɛmɛ saxan maso xɛɛma ra, kankan masoxi xɛɛma kilo saxan nan na. A naxa e gbaku banxi kui, naxan xili falama Liban fɔtɔn banxi.

¹⁷ Mangɛ naxa kibanyi xungbe yailan sili jinyi ra, a fa a maso xɛɛma tinse ra.

¹⁸ Na kibanyi te see findixi xɛɛma nan na, kibanyi nu na yetɛ masolixi firin tagi.

¹⁹ Yetɛ fu nun firin fan masolixi nu na te see sɛɛtie ma, senni na yirefanyi ma, sennie na kɔɔla ma. Na kibanyi maniyɛ mu nu na mangataa yo kui sinden.

²⁰ Mangɛ Sulemani xa pɔɔti birin nun Liban fɔtɔn banxi xa pileti birin

findixi xɛɛma nan na. A mu nu gbeti rawalima fefe ma.

²¹ Kunkuie nu na mangɛ yi ra naxee nu luma siga ra Tarasisi jɛ saxan yo jɛ saxan xɛɛma, gbeti, sili jinyi, kule, nun xɔni tofanyi tongode. Xirami xa walikɛɛ nu a malima na wali kui.

²² Mangɛ Sulemani xa bannaya nun a xa lɔnni naxa gbo yɛ dangi bɔxi mangɛ birin na.

²³ Bɔxi mangɛ birin nu wama Sulemani xa lɔnni ramɛfe Ala naxan fixi a ma.

²⁴ Nee birin nu mangɛ sanbama gbeti, xɛɛma, dugie, geresosee, labundɛɛ, soe, nun sofalee ra jɛ yo jɛ.

²⁵ Soe nun sɔɔri ragise ragatade wulu naani nu na Sulemani yi ra. Sɔɔri soe ragi wulu fu nun firin fan nu na a yi ra taa makantaxie nun Darisalamu kui, mangɛ xɔnyi.

²⁶ Mangɛ birin, kelife xure xungbe ma, sa dɔxɔ Filisita bɔxi ra, han a sa dɔxɔ Misira naaninyi ra, e birin nu na a xa yaamari bun ma.

²⁷ Mangɛ nan a niya gbeti xa wuya Darisalamu alɔ gɛmɛ xɔri. Sɛdiri wuri fan naxa wuya alɔ sikomoro wuri na Sefela bɔxi ma ki naxɛ.

²⁸ Sulemani xa soe nu kelima Misira nɛ nun bɔxi gbɛtɛɛ ma.

*Sulemani xa faxɛ
(Isirayila Mangɛ I 11:41-43)*

²⁹ Sulemani xa taruxui dɔnxɔɛ, a fɔlɛ nun a rapɔnyi, sɛbɛxi Annabi Natan xa taruxui sɛbɛxi kui, a na Annabi Ahiya Siloka xa namijɔnme masenyi sɛbɛxi kui, nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sɛbɛxi kui Nebati xa di Yerobowami xa fe ra.

³⁰ Sulemani xa mangɛya naxa bu jɛ tongo naani Darisalamu nun Isirayila xun ma.

³¹ Na xanbi, Sulemani naxa laaxira. E naxa a ragata a babae sɛɛti ma a baba Dawuda xa taa kui. A xa di Robowami naxa ti a jɔxɔɛ ra.

10

Isirayila Robowami matandife (Isirayila Mangɛ I 12:1-20)

¹ Robowami naxa siga Sikemi, barima Isirayilakae birin nu malanxi naa nɛ, e xa a ti mangɛ ra.

² Nebati xa di Yerobowami to na fɛ mɛ Misira bɔxi ma, a a gi dennaxɛ Sulemani ma, a naxa gbilen Isirayila.

³ A to Isirayila li, mixi ndee naxa a xili. A nun Isirayilakae birin naxa siga Robowami yire, e a fala a bɛ,

⁴ «I baba muxu suxu nɛ alɔ konyie. Yakɔsi tan, xa i nde bama muxu xa kote ra i baba naxan dɔxɔ muxu fari, muxu fama i xa yaamari rabatude.»

⁵ A naxa e yaabi, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.» Na kui, pama naxa siga.

⁶ Mangɛ Robowami naxa marasi maxɔrin forie ma, naxee nu na a baba Sulemani fɛ ma a xa simaya kui. A naxa e maxɔrin, «Wo marasi mundun fima n ma n pama yaabima naxan na?»

⁷ E naxa a yaabi, «Xa i fe fanyi rabama pama bɛ, xa i tin e waxɔnfe ra, xa i wɔyɛn fanyi fala e bɛ, e luma nɛ i xa yaamari bun ma temui birin.»

⁸ Kɔnɔ Robowami mu tin forie xa marasi ra. A naxa a lanfanmae maxɔrin a lanma a xa naxan naba.

⁹ A naxɛ e bɛ, «Wo marasi mundun fima n ma, n pama yaabima naxan na, pama naxan n mayandixi n xa nde ba e xa kote ra n baba naxan dɔxɔ e fari.»

¹⁰ A lanfanmae naxa a yaabi, «I xa yi pama yaabi yi ki nɛ, naxee i mayandixi i xa nde ba e xa kote ra i baba naxan dɔxɔ e fari. I xa a fala e bɛ, «N bɛlɛxɛ sole lanmadi xungbo n baba tagi bɛ.

¹¹ Yakɔsi, n baba xa kote xɔrɔxɔ a naxan dɔxɔxi wo ma, n na a xunmasama nɛ. N baba wo bɔnbɔ luxusinyie nan na, kɔnɔ n tan fama wo bɔnbɔde talie nan na.»

¹² Xi saxan to dangi, Yerobowami nun pama naxa siga Robowami yire, naxan nu bara a fala e bɛ, «Xi saxan na dangi, wo xa fa.»

¹³ Mangɛ Robowami naxa e yaabi a xɔrɔxɔɛ ra. A mu forie xa marasi tongo fefe ma.

¹⁴ A naxa e yaabi a lanfanmae xa marasi ra, «N baba kote xɔrɔxɔɛ naxan dɔxɔ wo xun ma, n na xunmasama nɛ. N baba wo bɔnbɔ luxusinyie nan na, kɔnɔ n tan fama wo bɔnbɔde talie nan na.»

¹⁵ Na kui, mangɛ mu tin a tuli matide pama ra. Marigi Alatala nu bara na ragiri alako a xa a xa masenyi rakamali a naxan fala Nebati xa di Yerobowami bɛ Annabi Ahiya Siloka saabui ra.

¹⁶ Isirayilakae to a kolon mangɛ mu tin a tuli matide e ra, e naxa a yaabi,

«Muxu gbe se mundun na Dawuda yi?»

Kɛ mu na muxu bɛ Yisayi xa die tagi. Isirayila xa gbilen e xɔnyi.

Yakɔsi Dawuda, i xa mɛɛni i xa banxi ma i yetɛ ra.»

¹⁷ Isirayila birin naxa gbilen e xɔnyi. Isirayilaka naxee nu sabatixi Yudaya taaɛ kui, e naxa lu Robowami xa yaamari bun ma.

¹⁸ Na dangi xanbi, mangɛ Robowami naxa Hadorami xɛɛ, naxan ɲɛngi nu saxi wali xɔrɔxɔɛ rabafe xɔn ma, kɔnɔ Isirayilakae naxa a magɔnɔ han a faxa. Na kui, mangɛ Robowami naxa a gi keren na sigafe ra Darisalamu a xa sɔɔri ragise kui.

¹⁹ Isirayila Dawuda bɔnsɔɛ matandi na ki nɛ. Han to e mu lanxi.

11

Robowami xa mangɛya (Isirayila Mangɛ I 12:21-24)

¹ Robowami to so Darisalamu, a naxa Yuda nun Bunyamin bɔnsɔɛ sɔɔrie malan, geresoe fanyi wulu kemɛ tongo solomasaxan, alako e xa Isirayila gere, Isirayila xa gbilen Robowami xa mangɛya bun ma.

² Kɔnɔ Alatala naxa a masen a xa mixi Semaya bɛ,

³ «A fala Sulemani xa di Robowami bɛ, Yudaya mangɛ, a nun

Isirayilakae birin naxee na Yudaya nun Bunyamin bɔxi ma,

⁴ <Alatala xa masenyi nan yi ki: Wo naxa te de, sigafe ra wo ngaxakerenyie gereɗe. Wo birin xa gbilen wo xɔnyi, barima n tan nan yi fe ragirixi.>» E naxa Alatala xa wɔyenyi rabatu, e gbilen, e mu siga Yerobowami gereɗe sɔnɔn.

⁵ Robowami naxa sabati Darisalamu, a taa makantaxie ti Yudaya,

⁶ alɔ Betɛlɛɛmu, Etami, Tekowa,

⁷ Beti Suru, Soko, Adulama,

⁸ Gati, Maresa, Sifi,

⁹ Adorayimi, Lakisi, Aseka,

¹⁰ Soraha, Ayalon, nun Hebiron. Robowami yi taa makantaxie ti Yudaya nun Bunyamin bɔxi nan ma.

¹¹ A nee yailan a fanyi ra gere ki ma. A sɔɔri xunyie lu naa, a baloe, ture, nun weni so e yi ra.

¹² Wure lefa nun tanbɛɛ nu na e yi ra, e sɛnbɛ nu gbo. Yuda nun Bunyamin bɔnsɔɛɛ lu nɛ a xa yaamari bun ma na ki nɛ.

¹³ Sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae naxa keli e xɔnyi Isirayila bɔxi birin ma, e xa fa Yudaya, e kafu Robowami ma.

¹⁴ Lewikae nu bara mɛɛ e xa banxie nun e harige ra sigafe ra Yudaya nun Darisalamu, barima Yerobowami nun a xa die mu tin e xa sɛrɛxɛdubɛɛ wali raba Alatala bɛ.

¹⁵ Yerobowami nu bara sɛrɛxɛdubɛɛ ti kuye batudee ra geyae fari, yɛxɛɛ kontonyi nun ninge masolixie tixi dennaxe kuye ra.

¹⁶ Isirayilaka naxee nu wama e Marigi Alatala batufe, kelifɛ bɔnsɔɛ birin, nee naxa bira Lewikae fɔxɔ ra sigafe ra Darisalamu, alako e xa sɛrɛxɛ ba e babae Marigi Alatala bɛ.

¹⁷ Na kui e naxa Sulemani xa di Robowami xa mangɛya mabanban Yudaya jɛ saxan bun ma. Na waxati kui, e naxa jɛrɛ Dawuda nun Sulemani xa kira xɔn ma.

¹⁸ Robowami naxa Yerimoti xa di ginɛ Mahalata dɔxɔ. Na ginɛ findi Dawuda xa di xɛmɛ Yerimoti, nun a xa ginɛ Abixayili, xa di ginɛ nan

na. Abixayili findi Yisayi xa di xɛmɛ Eliyabi xa di ginɛ nan na.

¹⁹ Mahalata naxa die bari a bɛ: Yeyusu, Sɛmaraya, nun Sahami.

²⁰ Robowami naxa Abisalomi xa di ginɛ Maaka fan dɔxɔ. Maaka naxa Abiya, Atayi, Sisa, nun Selomiti bari a bɛ.

²¹ Abisalomi xa di ginɛ Maaka nu rafan Robowami ma, dangife a xa ginɛɛ nun a xa konyi ginɛɛ birin na. Ginɛ fu nun solomasaxan nun konyi ginɛɛ tongo senni nu na a yi ra. A naxa di xɛmɛ mɔxɔjɛn nun solomasaxan nun di ginɛ tongo senni sɔtɔ na ginɛɛ ra.

²² Robowami naxa Maaka xa di Abiya findi a xa di fisamante ra. A nu wama na nan xa findi mange ra.

²³ A naxa xaxilimaya raba, a a xa di booree birin nasabati Yudaya nun Bunyamin taa makantaxie kui, a fa baloe nun ginɛ gbegbe fen e bɛ.

12

Robowami xa mangɛya kanafe (Isirayila Mangɛ I 14:25-28)

¹ Robowami xa mangɛya to mabanban, a tan nun Isirayilakae birin naxa Alatala xa sɛriyɛ rabolo.

² Na bara a niya Misira mangɛ Sisaki xa Darisalamu gere Robowami xa mangɛya jɛ suuli nde ra.

³ Sɔɔri ragise wulu keren kɛmɛ firin nun soe ragi wulu tongo senni nan nu na a yi ra. A naxa keli Misira bɔxi ma e nun jama gbegbe ra, naxee findixi Libiyakae, Sukikae, nun Etiyopikae ra.

⁴ A naxa nɔ Yudaya taa makantaxie ra, a so Darisalamu.

⁵ Na tɛmɛi, Annabi Semaya naxa siga Robowami yire. Yudaya yarɛratie fan nu na naa, barima e fa Darisalamu Sisaki xa fe nan na. A naxa a fala e bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya: <Wo bara n nabɛpin, n fan wo rabɛpinma Sisaki sagoe.>»

⁶ Isirayila mangɛ nun yarɛratie naxa e magoro Alatala bɛ, e fa a fala, «Alatala tinxin.»

⁷ Alatala to a to e bara e magoro a bɛ, a naxa a masen Semaya bɛ, «E to bara e yetɛ magoro n bɛ, n mu fama e halakide. A gbe mu luxi n xa e rakisi. N ma xɔnɛ mu fama lude Darisalamu ma Sisaki saabui ra.

⁸ Kɔnɔ e xa lu Sisaki xa nɔɛ bun ma sinden, han e xa a kolon, si gbetɛe xa mangɛya rabatufe nun Ala xa mangɛya rabatufe, naxan fan.»

⁹ Misira mangɛ Sisaki naxa te Darisalamu gereɗe. A naxa naafuli birin tongo naxan nu na Alatala xa banxi nun mangɛ xa banxi kui. A naxa wure lefae fan tongo, Sulemani nu bara naxee maso xɛɛma ra.

¹⁰ Mangɛ Robowami naxa e jɔxɔɛ yailan yɔxui ra, a e taxu sɔɔri mangɛ ra naxee mangɛ xa banxi naadeɛ makantama.

¹¹ Mangɛ nu sigama Ala xa banxi kui temui naxɛ, sɔɔrie nu na wure lefae xaninma a mati ra. E na gɛ na ra, e man nu fa e ragbilen sɔɔri banxi kui.

¹² Robowami to bara a magoro Alatala bɛ, a mu gbaloe soto Alatala xa xɔnɛ saabui ra. Na waxati Ala yaragaaxui fanyɛ nde nu na Yudaya.

¹³ Mangɛ Robowami mangɛya sotoxi temui naxɛ, a nu bara jɛ tongo naani nun keren soto simaya ra. A naxa Isirayila yaamari jɛ fu nun solofere Darisalamu kui, Alatala taa naxan sugandi Isirayila bɔnsɔɛ birin ya ma, alako a xili xa matɔxɔ naa. Robowami nga Amonika nan nu a ra, a xili nɛ Naama.

¹⁴ Robowami fe jaaxi raba nɛ, barima a mu Alatala fen a bɔjɛ birin na.

¹⁵ Robowami xa taruxui, a fɔle nun a rapɔnyi birin sɛbɛxi Annabi Semaya xa taruxui kui, a nun Annabi Ido xa laamatunyi masenyi sɛbɛxi kui, alako mixi xa a kolon.

¹⁶ Robowami to laaxira, e naxa a ragata a babae sɛeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Abiya naxa ti a jɔxɔɛ ra.

Abiya xa mangɛya (Isirayila Mangɛɛ I 15:1-8)

¹ Yerobowami xa mangɛya jɛ fu nun solomasaxan nde ra, Abiya naxa ti mangɛ ra Yudaya.

² A xa mangɛya bu nɛ jɛ saxan Darisalamu. A nga nu xili nɛ Mikayahu, Uriyeli Gibeyaka xa di ginɛ. Gere naxa sin Abiya nun Yerobowami tagi.

³ Abiya naxa gere rakeli, a tan nun sɔɔri fanyɛ xɛmɛ wulu kɛmɛ naani, kɔnɔ Yerobowami naxa sɔɔri fanyɛ xɛmɛ wulu kɛmɛ solomasaxan ti a ya ra.

⁴ Abiya naxa te Sɛmarayima geya fari, Eframi geyae ma, a fa a fala, «Yerobowami nun Isirayilakae, wo wo tuli mati n na.

⁵ Wo mu a kolon Isirayila Marigi Alatala bara Isirayila mangɛya fi Dawuda nun a xa die ma abadan? Na saate mu nɔma kanade.

⁶ Kɔnɔ Yerobowami, naxan findixi Dawuda xa di Sulemani xa walikɛ Nebati xa di ra naxa keli, a a marigi matandi.

⁷ Mixi rabɛpinxi ndee naxa a rabilin, e nɔɛ dɛrɛn Robowami ma, Sulemani xa di naxan mu nu gɛxi mɔde, naxan xa mapɔxunyi xɔn mu nu kuyaxi. Na kui Robowami mu nɔ e ra.»

⁸ «Yakɔsi, wo tixi a xa mangɛya nan kanke, Alatala naxan taxuxi Dawuda bɔnsɔɛ ra. Sɔɔri gbegbe na wo yi ra. Ninge masolixie fan na wo yi ra, Yerobowami naxee yailanxi wo bɛ xɛɛma ra. E bara findi wo xa alae ra.

⁹ Na kui wo bara Haruna xa die rabolo, Alatala naxee tixi sɛrɛxɛdubɛe ra. Wo bara wo yetɛ findi sɛrɛxɛdubɛe ra, alo si gbetɛe a rabama ki naxɛ. Mixi yo naxan fama tuura lanma nun yɛxɛɛ kontonyi solofere ra, alako a xa na wali raba, wo na tima sɛrɛxɛdubɛe ra ala nde bɛ naxan mu findixi Ala ra.»

¹⁰ «Alatala nan na muxu tan Marigi Ala ra. Muxu mu a raboloxi, muxu man bara tin Haruna xa die xa findi Alatala xa sɛrɛxɛdubɛe ra, Lewikae fan xa e xa wali raba.

11 Γεεσεγε yo γεεσεγε, nunmare yo nunmare, muxu serexe gan daaxie bama Alatala be, muxu surayi ganma serexe ra, muxu taami serexe sama Ala xa teebili seniye nxi fari, muxu lanpui xema daaxi radexema nunmare yo nunmare, barima muxu tan birama muxu Marigi Alatala xa seriyɛ nan foxo ra. Kono wo tan, wo bara a rabolo.

12 Ala nun a xa serexedubee nan na muxu xunye ra. Sarae na muxu yi ra naxee noma xui xungbe raminide alako gere xa ramaxa wo xili ma. Isirayila xa die, wo naxa wo babae Marigi Alatala gere. Wo mu xunnakeli sɔtoma na kui.»

13 Yerobowami xa soorie naxa Yudayakae bilin. Ndee nu na e ya ra, ndee nu na e xanbi ra.

14 Yudayakae to a to gere na e ya ra, a man na e xanbi ra, e naxa Alatala xili e xui itexi ra, serexedubee fa sarae fe.

15 Yudayakae to e xui ite, Alatala naxa Yerobowami nun Isirayilakae bonbo Abiya nun Yudayakae ya xori.

16 Isirayilakae naxa e gi Yudayakae ma, Ala naxa e sa Yudaya sagoe.

17 Abiya nun a xa nama naxa Isirayila xa soori fanyi wulu keme suuli faxa na gere kui.

18 Na findi ne yaagi ra Isirayilakae be. Yudayakae tan xun nakeli ne, barima e babae Marigi Alatala nu bara e mali.

19 Abiya naxa bira Yerobowami foxo ra, a fa taee rasuxu a yi ra, alo Beteli, Yesana, Eferon, nun e rabilinyie.

20 Yerobowami mu senbe soto Abiya xa waxati. Alatala nan a bonbo, a naxa faxa.

21 Kono Abiya xa mangeya mabanban ne a fanyi ra. Gine fu nun naani nu na a yi ra. E di xeme moxonen nun firin bari, nun di gine fu nun senni.

22 Abiya xa taruxui gbete, a naxan nabaxi nun a naxan falaxi, a sebexi Annabi Ido xa taruxui sebexi kui.

23 Abiya to laaxira, e naxa a ragata a babae seeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Asa naxa ti a joxoe ra.

14

Asa xa mangeya

1 Asa naxa fe fanyi raba tinxinyi kui a Marigi Alatala ya xori.

2 A naxa serexebadee kana yire itexie kuye nu batuma dennaxe. A man naxa kuye gemee nun Aseri wuri masolixie kana.

3 A naxa a fala Yuda bonsoe be a e xa e babae Marigi Alatala fen, e xa a xa seriyɛ nun a xa yaamarie rabatu.

4 Asa naxa kuye batude birin kana Yudaya boxi ma, a nun serexebadee surayi nu ganma dennaxe kuyee be. A xa mangeya lu ne bonesa kui a xa waxati.

5 A naxa taa makantaxie ti Yudaya, bonesa nu na boxi birin ma. Gere yo mu nu na naa na jee bun ma Alatala saabui ra.

6 Asa naxa a fala Yudayakae be, «Won xa yi taee yailan alako e xa senbe soto. Won xa tetee nun wure naade ti. Han ya yi boxi findixi won gbe nan na, barima won bara won Marigi Alatala fen. Na bara a niya won xa lu bonesa kui yi waxati.» Na kui e naxa bonbo wali ra, na birin naxa sooneya.

7 Yudaya soori xeme wulu keme saxan nu na Asa yi ra. Wure lefa xungbee nun tanbee nu na e yi ra. Bunyamin soori xeme wulu keme firin tongo solomasaxan fan nu na. Wure lefa lanmadie nun xalie nu na e yi ra. E birin findi gereso palamae ra.

8 Sera Kusika naxa mini e gerede soori gali ra. Soori ragise keme saxan nu na e yi ra. E naxa siga han Maresa.

9 Asa fan naxa siga naa e gerede. E birin naxa ti gere ki ma Sefata gulunba Maresa mabiri.

10 Asa naxa a Marigi Alatala maxandi, «Alatala, i maniye mu na naxan noma senbetare malide senbemaie ya i. Muxu Marigi Alatala, i xa muxu mali. Muxu bara muxu

xaxili ti i ra yi gere xungbe xa fe ra. Alatala i tan nan na muxu Marigi Alatala. I naxa tin mixi yo xa nɔ i ra.»

¹¹ Alatala naxa Kusikae bɔnbɔ Asa nun Yudayakae ya xɔri, e naxa e gi.

¹² Asa nun a xa sɔɔri gali naxa bira e fɔxɔ ra han Gerara. Kusika gbegbe naxa faxa. E mu nɔ e yete sɔtɔde sɔnɔn, barima Alatala nun a xa sɛnbɛmae nu bara gɛ e xun nakanade. Yudayakae naxa harige gbegbe xanin.

¹³ E naxa taae birin kana Gerara rabilinyie, barima mennikae mu suusa Alatala ya ra. E naxa harige gbegbe ba e yi ra barima bannaya nu na menni ki fanyi ra.

¹⁴ E naxa xuruse kanyie fan suxu, e xurusee nun jɔxɔmɛe ba e yi ra, e gbilen Darisalamu.

15

Asa kuyee kanafe

¹ Ala Xaxili to goro Odedi xa di Asaraya ma,

² a naxa siga Asa yire, a a masen a bɛ, «Asa, Yudayakae, nun Bunyaminkae, wo wo tuli mati n na. Xa wo bira Alatala fɔxɔ ra, a fan na wo fɔxɔ ra. Xa wo a fen, wo a toma nɛ. Kɔnɔ xa wo a rabolo, a fan wo raboloma nɛ.

³ Nɛ wuyaxi Isirayila mu Ala jipe fen. Sɛrɛxɛdubɛ mu nu na naxan e xaranma. Sɛriye mu nu na bɔxi ma.

⁴ Kɔnɔ e xa tɔɔrɛ kui, e naxa gbilen Isirayila Marigi Alatala ma. E to a fen, a naxa tin e xa a to.

⁵ Na waxati mixi mu nu jɛrɛma bɔjɛsa kui, barima fe xɔrɔxɔe nu na bɔxi birin ma.

⁶ Sie nu e boore gerema, taae nu e boore gerema. Ala nan na tɔɔrɛ mɔɔli birin niyaxi e ra.

⁷ Kɔnɔ wo tan, wo wo sɛnbɛ so, wo wo tun nabɛxi, barima wo xa wali sare fama nɛ ragbilende wo ma.»

⁸ Mangɛ Asa to Annabi Odedi xa namijɔnmɛ masenyi mɛ, a naxa limaniya, a fa kuye birin kana Yudaya nun Bunyamin bɔxi ma, a nun a taa naxee masɔtɔ Efirami geya yire. A man naxa Alatala xa sɛrɛxɛbade

yailan, naxan nu na hɔrɔmɔbanxi ya ra.

⁹ A naxa Yudayakae nun Bunyaminkae birin malan, a nun xɔjɛ naxee kelixi Efirami, Manasi, nun Simeyɔn bɔnsɔɛe xa bɔxie ma. Kabi e naxa a to Marigi Alatala nu na nee sɛɛti ma, xɔjɛ gbegbe naxa kafu e ma kelife Isirayila bɔxi ma.

¹⁰ Na malanyi raba Darisalamu nɛ kike saxan nde Asa xa mangɛya jɛ fu nun suuli nde ra.

¹¹ Na lɔxɔe e naxa xuruse xungbe kɛmɛ solofere nun xuruse lanma wulu solofere ba sɛrɛxɛ ra Alatala bɛ. E nee sɔtɔ na gere nan kui.

¹² E naxa nate tongo e xa e babae Marigi Alatala fen e bɔjɛ nun e nii birin na.

¹³ Mixi yo tondi Isirayila Marigi Alatala fende, na kanyi lan nɛ a xa faxa, dimɛdi yo, fori yo, xɛmɛ yo, xa na mu ginɛ.

¹⁴ E naxa e rakali Alatala ra e xui itexi ra, e fa sarae nun feri fe.

¹⁵ Yudayakae birin naxa sɛɛwa yi marakali ra, barima e a rabaxi e bɔjɛ birin nan na. E nu bara Alatala fen sɔɔbɛ ra, a tan nan bara tin e xa a to. Alatala naxa bɔjɛsa lu e xa bɔxi birin ma.

¹⁶ Mangɛ Asa man naxa a mama Maaka tide magoro, barima a nu bara Asera kuye yailan. Asa naxa a xa kuye yensen, a fa a gan Sediron gulunba kui.

¹⁷ Kɔnɔ hali Asa to nu bara a yete fi Alatala ma a xa simaya birin kui, a mu gɛ kuye batudee birin kanade Isirayila geyae fari.

¹⁸ A naxa gbeti, xɛɛma, nun se gbɛtɛe raso Ala xa banxi kui, a tan nun a baba naxee fixi Ala ma.

¹⁹ Gere yo mu lu Isirayila bɔxi ma, han Asa xa mangɛya jɛ tongo saxan nun suuli nde.

16

Asa xa mangɛya rajɔnyi (Isirayila Mangɛ I 15:16-22)

¹ Asa xa mangɛya jɛ tongo saxan nun senni nde, Isirayila mangɛ Baasa naxa te Yudaya gere. A

naxa Rama yailan, alako Yudaya mangɛ Asa nun a xa mixie naxa fɛɛɛ soto sofe ra mɛnni e xa e kerɪ.

² Asa naxa gbeti nun xɛɛma tongo Alatala xa banxi nun mangɛ xa banxi kui, a fa xɛɛrae xɛɛ Siriya mangɛ Ben Hadada yire Damasi yi masenyi ra,

³ «Won xa saate xiri won tagi alo n baba nun i baba a raba ki naxɛ. Sanba se nan ya, xɛɛma nun gbeti, saate kana naxan ma i nun Baasa tagi, alako a xa makuya n na.»

⁴ Ben Hadada naxa tin mangɛ Asa xa masenyi ra. A naxa a xa sɔɔri xunye xɛɛ Isirayila taae suxude. E naxa Iyono, Dana, nun Abeli Mayimi suxu, a nun taa gbete baloe nu ragatama dennaxɛ Nafatali bɔxi ma.

⁵ Baasa to na fe mɛ, a naxa Rama taa tife wali iti.

⁶ Na wali to iti, mangɛ Asa naxa fa Yudayakae ra, e fa gemɛe nun wurie xanin, Baasa nu naxee rawalima Rama. E naxa na birin nawali Geba nun Misipa tife ra.

⁷ Na temui Annabi Xanani naxa siga Yudaya mangɛ Asa xɔn, a a fala a bɛ, «I to i xaxili ti Siriya mangɛ ra i Marigi Alatala jɔxɔɛ ra, Siriya xa sɔɔrie bara gɛ e yete sɔtode i ya ra.

⁸ Kusikae nun Libiyakae xa sɔɔri gali gbo, sɔɔri ragise nun soe na e yi ra. Kɔnɔ Alatala mu e sa i sago xɛ i i xaxili ti a ra temui naxɛ?

⁹ Alatala adamadi birin matoma nɛ alako a xa a kolon naxee e bɔjɛ fixi a ma. I bara lu alo xaxilitare yi fe kui. Yakosi gere luma nɛ i xa bɔxi ma temui birin.»

¹⁰ Asa naxa xɔnɔ na namipɔnme ma, a fa a raso geeli kui, a nun mixi gbete naxee mu rafanxi a ma.

¹¹ Asa xa taruxui, a folɛ nun a rapɔnyi, a sebexi Yudaya nun Isirayila mangɛ xa taruxui kui.

¹² A xa mangeya jɛ tongo saxan nun solomanaani nde, fure jaaxi naxa Asa suxu a sanyie ma. Na kui a mu Alatala fen, a seribae gbansan nan fen na fure xa fe ra.

¹³ A xa mangeya jɛ tongo naani nun keren nde, Asa naxa laaxiraya.

¹⁴ E naxa a ragata a xa gaburi gexi kui Dawuda xa taa. E naxa a bɛɛ sade nde ma, labunde fanyi nu saxi dennaxɛ ma. Surayi gbegbe fan naxa gan a fure bɛ.

17

Yehosafati xa mangeya

¹ Asa xa di Yehosafati naxa ti mangɛ ra a baba jɔxɔɛ ra. A naxa a senbɛ so Isirayila xili ma.

² A naxa sɔɔrie lu Yudaya taa makantaxie birin kui. A man naxa e lu taae kui, a baba nu bara naxee soto Yudaya nun Efirami bɔxi ma.

³ Alatala naxa Yehosafati mali, barima a nu jɛɛma a baba Dawuda xa kira singe nan xɔn, a mu Bali kuye batu.

⁴ A nu a baba Marigi Ala nan batuma, a bira a xa yaamarie fɔxɔ ra, Isirayila mu nu tinma naxee ra.

⁵ Alatala naxa Yehosafati xa mangeya mabanban, Yudayakae birin nu fama bupae ra a xɔn. A xa naafuli nun a xili fanyi naxa gbo.

⁶ A bɔjɛ naxa bira Alatala fɔxɔ ra. A naxa kuye batudee kana Yudaya geyae fari, a man naxa Aseri kuye wuri daaxie kana na.

⁷ A xa mangeya jɛ saxan nde, a naxa a xa kuntigie Ben Xayili, Abadiyasi, Sakari, Netaneeli, nun Mike xɛɛ mixie xarande Yudaya taae kui.

⁸ Lewikae xilie nan ya, naxee siga e matide: Semaya, Netaniya, Sebadaya, Asaheli, Semiramoti, Yonatan, Adoniya, Tobiya, Tobo Adoniya. Sɛɛxɛdubɛe xilie nan ya, naxee siga e matide: Elisama nun Yehorami.

⁹ E naxa Alatala xa kitaabui xanin e xɔn ma, e xa Tawureta Munsa xaran mixie bɛ Yudaya taa birin kui.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui naxa lu si gbete yi ra Yudaya rabilinyi, e mu Yehosafati gere sɔnɔn.

¹¹ Filisitakae naxa fa bupae nun duuti ra Yehosafati xɔn. Arabue fan naxa fa yɛxɛɛ kontonyi wulu solofere kɛmɛ solofere ra, a nun sikote wulu solofere kɛmɛ solofere.

¹² Yehosafati xa fe nu tema a fanyi ra. A naxa yire makantaxie ti Yudaya, a nun taa gbɛtɛ baloe ragatama dennaxɛ.

¹³ Baloe gbegbe nu na a yi ra Yudaya taaɛ kui. A xa sɔɔrie fan nu wuya Darisalamu.

¹⁴ Na sɔɔrie xasabi nan ya e denbaya ki ma: fatanfe Yuda bɔnsɔɛ ra, sɔɔri wulu wulu mangɛ Adina, a nun a xa sɔɔri jalama mixi wulu kɛmɛ saxan.

¹⁵ Mangɛ Yehoxanan nu na a sɛɛti ma, a nun xɛmɛ wulu kɛmɛ firin xɛmɛ wulu tongo solomasaxan.

¹⁶ Sikiri xa di Amasiya fan nu na a sɛɛti ma, a nun a xa sɔɔri jalama wulu kɛmɛ firin. Amasiya nu bara a yetɛ fi Alatala ma.

¹⁷ Fatanfe Bunyamin bɔnsɔɛ ra, sɔɔri jalama Eliyada, a nun a xa sɔɔri wulu kɛmɛ firin nu na. Xalie nun wure lefae nu na e yi ra.

¹⁸ Yehosabadi nu na a sɛɛti ma, a nun a xa sɔɔri wulu kɛmɛ wulu tongo solomasaxan. Geresose fan nu na e yi ra.

¹⁹ Sɔɔrie nan na ki naxee nu na mangɛ bun ma, bafe naxee nu na Yudaya taa makantaxie kui.

18

Yehosafati nun Axabi (Isirayila Mangɛ I 22:1-28)

¹ Yehosafati naxa bannaya nun binyɛ gbegbe sɔtɔ. A naxa saate xiri e nun Isirayila mangɛ Axabi tagi futi nde saabui ra.

² Nɛ ndee to dangi, a naxa siga Axabi yire Samari. Axabi naxa xuruse lanmae nun a xungbe gbegbe ba sɛrɛxɛ ra a bɛ nun a xa mixie bɛ. A naxa a maxandi a xa bira a fɔxɔ ra sigafe ra Ramoti gereɛde Galadi bɔxi ma.

³ Isirayila mangɛ Axabi naxa a fala Yudaya mangɛ Yehosafati bɛ, «Won birin na a ra sigafe ra Ramoti Galadi bɔxi ma?» Yehosafati naxa a yaabi, «Iyo, i tan yo n tan yo, won birin keren. Won ma jamae fan birin keren. Won birin nan sigama gere sode.»

⁴ Yehosafati naxa a fala Isirayila mangɛ bɛ, «Yakɔsi n bara i maxandi, won xa Alatala sagoe fen yi fe kui.»

⁵ Isirayila mangɛ naxa namijɔnmɛ kɛmɛ naani malan, a e maxɔrin, «A a lanma ka a mu lanma won xa siga Ramoti gereɛde Galadi bɔxi ma?» E naxa a yaabi, «Wo te, Ala fama e sade i sagoe mangɛ.»

⁶ Kɔnɔ Yehosafati naxa mangɛ maxɔrin, «Alatala xa namijɔnmɛ nde mu na be, won nɔma naxan maxɔrinde?»

⁷ Isirayila mangɛ naxa Yehosafati yaabi, «Xɛmɛ keren peti nan be, won nɔma Alatala maxɔrinde naxan saabui ra, kɔnɔ a mu rafan n ma, barima a gbaloe fe nan gbansan falama n ma fe ra. A mu xun nakeli fe yo falama n bɛ. A xili Mike. Yimila xa di na a ra.» Yehosafati naxa a fala, «A mu lanma mangɛ xa yi wɔyɛn mɔoli fala.»

⁸ Na kui, Isirayila mangɛ naxa a xa batula keren xili, a a fala a bɛ, «Fa Yimila xa di Mike ra n bɛ keren na.»

⁹ Isirayila mangɛ nun Yudaya mangɛ Yehosafati nu dɔxɔxi e xa kibanyie kui, mangɛ donmae ragoroxi e ma. E nu na lonyi ma, Samari taa sode dɛ ra. Namijɔnmɛ e nu na e xa masenyie tife e bɛ.

¹⁰ Kenaana xa di sedekiya nu bara feru wure daaxie yailan, a fa a fala mangɛ bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo Siriyakae bɔnbɔma yi ferie nan na han e sɔntɔ.»

¹¹ Namijɔnmɛ birin nu na masenyi mɔoli nan falama e bɛ. E naxa a fala, «Wo te Ramoti Galadi bɔxi ma. Wo xun nakeli nan sɔtɔma, Alatala fama e sade mangɛ sagoe.»

¹² Xɛɛra naxan siga Mike xilide, na naxa a fala a bɛ, «I bara a to, namijɔnmɛ birin bara lan e xa fe fanyi fala mangɛ bɛ. I fan xa kata, wo xui xa lu keren, i xa fe fanyi fala a bɛ.»

¹³ Mike naxa a fala, «Alatala jipe na a ra. N Marigi Alatala na naxan yo masen, n na nan falama.»

¹⁴ A to mangɛ yire li, mangɛ naxa a fala a bɛ, «Mike, a lanma ka a

mu lanma muxu xa siga gere sode Ramoti Galadi boxi ma?» Mike naxa a yaabi, «Wo te, wo xun nakeli nan sotoma. Alatala fama e sade wo sagoe.»

¹⁵ Kono mange naxa gbilen a fala ra a be, «N jan bara a fala i be sanya wuyaxi, i xa i kali nondi yati nan falafe ra n be Alatala xili ra.»

¹⁶ Mike naxa a yaabi, «N bara Isirayila birin to yensenxi geyae fari, alo xuruse rabepinxie. Alatala xa masenyi nan ya: Marigi mu na yi nama be. Kankan xa gbilen a xonyi bojesa kui.»

¹⁷ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N mu a fala xe i be, a mu noma fe fanyi masende n ma fe ra, fo a paaxi tun?»

¹⁸ Na temui Mike naxa a fala, «Yakosi, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra. N bara Alatala to a xa kibanyi kui, a xa maleke gali nu tixi a yirefanyi nun a koola ma.

¹⁹ Alatala naxa a fala, «Nde wama sigafe xaxili kobi rasode Isirayila mange Axabi xunyi, a xa sa Ramoti gere Galadi boxi ma alako a xa faxes?» Nde naxa a yaabi xaxili nde ra, nde fan naxa a yaabi xaxili gbete ra.

²⁰ Na kui pinne nde naxa mini, a ti Alatala ya i, a a fala, «N tan noma ne a ra.» Alatala naxa a maxarin, «Di?»

²¹ A naxa a yaabi, «N sigama ne, n fa wule fala mange be a xa namijonmee saabui ra.» Alatala naxa a fala a be, «A madaxu ki nan na ki. Siga, i xa sa na raba.»

²² Yakosi, Alatala bara wule sa i xa namijonmee dei. Ala bara nate paaxi tongo i xa fe ra.»

²³ Na temui, Kenaana xa di sedekiya naxa a maso, a Mike de ragarin, a fa a fala, «Alatala Xaxili minixi kira mundun na n ma n xa woyen i be?»

²⁴ Mike naxa a yaabi, «I fama a tode a fanyi ra, i na so i noxunfe banxie kui temui naxe.»

²⁵ Isirayila mange naxa a fala, «Wo Mike tongo, wo sa a taxu taa xunyi Amon, nun mange xa di Yowasi ra.

²⁶ Wo xa a fala, «Mange naxe wo xa yi xeme sa geeli. Wo naxa donse yo so a yi ra fo taami xuntunyie nun ye han n gbilenma temui naxe xaxilisa kui.»

²⁷ Mike naxa a fala, «Xa i gbilen xaxilisa kui, Alatala mu masenyi yo tixi n be.» A man naxa a fala, «Namae, wo n xui suxu.»

²⁸ Isirayila mange nun Yudaya mange Yehosafati naxa te Ramoti Galadi boxi gere.

²⁹ Isirayila mange naxa a fala Yehosafati be, «N na so gere kui, n donma gbete ragoroma ne n ma, kono i tan xa mange donmae ragoro i ma.» Isirayila mange naxa donma gbete ragoro a ma, e fa siga gere sode.

³⁰ Siriya mange nu bara soori ragise xunyiye yaamari, «Wo naxa soori lanma nun a xungbe yo gere bafe Isirayila mange ra.»

³¹ Soori ragise xunyiye to Yehosafati to, e naxa a fala, «Isirayila mange nan na ki.» E naxa a rabilin a gere ki ma. Yehosafati naxa Ala maxandi, Alatala fa a demen. Ala naxa e makuya a ra.

³² Soori ragise xunyiye to a to Isirayila mange mu a ra, e naxa gbilen a foxo ra.

³³ Na temui soori nde naxa xali woli, na xali naxa sa a ilan Isirayila mange Axabi ra, a a soxo a kanke gbuli ma a xa wure donma de firinyie tagi. Mange naxa soori ragise rapere ma yaamari, «Gbilen xanbi, won xa mini yi gere kui. N bara maxono.»

³⁴ Gere naxa xoxoxo na loxoe birin. Isirayila mange naxa a kilon a xa soori ragise ra Siriyakae ya i han nunmare. A naxa faxes soqe dula temui.

19

Yehosafati na Ala xa mangeya bun ma

¹ Yudaya mang'ee Yehosafati naxa gbilen a xonyi Darisalamu boj'esa kui.

² Annabi Xanani xa di Yehu naxa siga Yehosafati yire, a a fala a be, «I mixi kobi malixi munfe ra? Alatala yaxui noma rafande i ma? Alatala bara xono i ma na fe ma.

³ Kono i fan bara fe fanyi ndee raba alo Aseri wuri masolixie kanafe boxi ma, i man bara Ala fen i boje birin na.»

⁴ Yehosafati naxa lu Darisalamu, kono a man naxa boxi ipere keli Beri Seeba, sa dxo Efirami geya ra, a fa mixie rabilen e babae Marigi Alatala ma.

⁵ A naxa kiitisee dxo Yudaya taa makantaxi birin kui.

⁶ A naxa a fala kiitisee be, «Wo xa wo pengi sa wo xa wali xon ma a fanyi ra, barima wo mu kiiti sama mixie xa fe xa ra, wo na rabama Alatala nan be. Na kui Ala luma ne a xa seriye masen na wo be.

⁷ Yakosi, Alatala xa yaragaaxui xa lu wo be. Wo xa wo xa wali raba soobe ra, barima won Marigi Alatala mu wama mupe xon, a mu tinma wo xa mixi rafisa a boore be, a fan mu wama wo xa tinxintareya raba kobiri xa fe ra.»

⁸ Yehosafati to gbilen Darisalamu, a naxa Lewikae, serexedubee, nun Isirayila denbaya xunyie ti kiitisee ra Darisalamu, alako Alatala xa seriye xa gere ranon jama tagi.

⁹ A naxa e yaamari, «Wo xa wali dugutegepa nun boje fiixe ra Alatala xa yaragaaxui kui.

¹⁰ Wo wo ngaxakerenyie makiitima temui naxe e xonyi faxeti fe ra, xa na mu a ra yaamari nde matandi fe ra, wo xa na birin tagi raba e be a fanyi ra alako e naxa yunubi soto Alatala mabiri, a fa xono wo nun wo ngaxakerenyie ma. Xa wo na rabama a raba ki ma, wo mu yunubi sotoma.

¹¹ Serexedube Amaraya nan na wo birin xun Alatala xa seriye xa fe ra. Sumayila xa di Sebadaya nan na wo birin xun boxi mang'ee xa seriye xa fe ra. Yudaya gomina nan na a ra.

Lewikae nan findi wo xa kiitisee ra. Wo wo senbe so, wo xa wali a fanyi ra. Alatala xa fe fanyi rabae mali.»

20

Yehosafati Mowabakae gerefe

¹ Na to dangi, Mowabakae, Amonikae, nun Mewuni naxa siga Yehosafati gerefe.

² Mixi nde naxa siga, a sa a fala Yehosafati be, «Nama xungbe na fafe i gerefe kelife baa naakiri ma, Siriya boxi ma. E na Xasason Tamari, e dennaxe ma En Gedi.»

³ Yehosafati naxa gaaxu, a fa nate tongo a xa Alatala maxandi. A Yudayakae yaamari e xa sunyi suxu na xa fe ra.

⁴ Yudayakae naxa e malan, e xa Alatala maxandi. Mixie fa na nan ma kelife Yudaya taa birin.

⁵ Yehosafati naxa ti Yudaya nun Darisalamu jama tagi, Alatala xa banxi kui tete neene ya ra.

⁶ A naxa a masen, «Muxu babae Marigi Alatala, i tan xa mu na Ala ra koore ma? I tan xa mu na si birin ma mang'ee ra? Senbe birin kanyi mu i tan xa ra? I noma fe birin na.

⁷ I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi mixie kerixi i xa jama Isirayila ya xori? I tan xa mu na muxu Marigi Ala ra, naxan yi boxi fixi i xanuntenyi Iburahima bonsoe ma, a xa lu e yi ra abadan?

⁸ E naxa sabati be, e naxa i xa horomobanxi fan ti be. E bara a fala,

⁹ «Xa fe xoxoxoe muxu li, alo gere naxan fatanxi Ala xa kiiti ra, fure jaaxi, xa na mu a ra kaame, muxu fama tide yi banxi ya i i ya xori, barima i xili nan falama be. Muxu i xilima ne alako i xa muxu demen muxu xa toore kui, i xa i tuli mati muxu ra, i xa muxu rakisi.»

¹⁰ Yakosi Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie, i mu tin muxu benbae xa so naxee xonyi e mini Misira boxi ma temui naxe, e tan, muxu benbae mu naxee sontoxi,

¹¹ nee bara na sare ragbilen muxu ma, e xa muxu keri bɔxi ma i dennaxe fixi muxu ma.

¹² Muxu Marigi Ala, i mu e maki-itima xɛ? Muxu senbe bara ɲɔn yi gali ya i naxan wama muxu gerefe. Muxu ma kolon muxu fefe naxan nabama, kɔnɔ muxu xaxili tixi i tan nan na.»

¹³ Yudayaka birin naxa ti Alatala ya i. E xa mamadie, e xa die, nun e xa ginɛ birin nu na naa.

¹⁴ Na temui Alatala xaxili naxa goro Yaxasiyeli ma, Sakari xa di, Benaya xa di, Yeyiyeli xa di, Mataniya xa di. Lewika nan nu a ra naxan kelixi Asafi xa die ya ma.

¹⁵ Yehosafati naxa a fala, «Yudayakae, Darisalamukae, i tan mange Yehosafati, wo wo tuli mati n na. Alatala xa masenyi nan ya: <Wo naxa gaaxu, wo naxa kɔntɔfili yi ɲama xungbe ya ra, barima wo gbe gere mu ya. Ala nan ma gere a ra.

¹⁶ Tina wo xa goro yi gere xili ma. E tema Sisi mabiri, wo fama e lide gulunba rapɔnyi Yeruweli gbengberenyi ma.

¹⁷ Hali wo mu e gere, wo xa ti na, e ya ra, wo fama a tode Alatala wo rakisima ki naxe. Yudaya nun Darisalamu, gaaxui nun kɔntɔfili naxa lu wo yi ra tina. Wo xa mini tun, wo nun Alatala na a ra.»

¹⁸ Yehosafati, Yudayakae, nun Darisalamukae birin naxa e igoro, e e yatagie rafelen bɔxi ma Alatala ya i.

¹⁹ Lewikae, Kehati xa die nun Kore xa die ya ma naxa keli, e Isirayila Marigi Alatala matɔxɔ e xui itexi ra.

²⁰ Nama naxa keli subaxe ma, e naxa siga Tekowa gbengberenyi mabiri. E nu minima temui naxe, Yehosafati naxa ti e ya ra, a fa a fala, «Yudayakae nun Darisalamukae, Wo wo tuli mati n na.

Wo xa limaniya wo Marigi Alatala saabui ra,
alako wo xa senbe sɔtɔ.

Wo xa limaniya Ala xa namijɔnmɛɛ saabui ra,
alako wo xa xun nakeli sɔtɔ.»

²¹ Na xanbi, a naxa wɔyɛn ɲama be, e xa Alatala xa beɛtiba ndee sugandi naxee Alatala xa mangɛya seniyɛnxi matɔxɔma, sɔorie minima taa kui temui naxe. E naxa yi tantui rasiga Ala ma, «Wo Alatala matɔxɔ, barima a xa hinne buma ne abadan.»

²² E to na matɔxɔɛ fɔlɔ, Alatala naxa Amonikae, Mowabakae, nun Seyiri geya mixie ya iso naxee nu faxi Yudaya gere xili ma. E nu fa e boore bɔnbɔ.

²³ Amonikae nun Mowabakae naxa din Seyiri geya mixie ra, alako e xa e ratɔn, e xa e sɔntɔ. E to gɛ na ra, e naxa e boore fan faxa fɔlɔ.

²⁴ Yudayakae to so gbengberenyi fɔlɔde, e naxa gali xungbe to, kɔnɔ e birin nu faxaxi. Binbie gbansan nan nu mɛnni. Mixi keren mu nu kisixi e ya ma.

²⁵ Yehosafati nun a xa ɲama naxa xi saxan naba sɔori faxaxie harige xaninfe ra. E naxa naafuli gbegbe to na, han e mu nɔ na birin xaninde.

²⁶ A xi naani lɔxɔɛ, e naxa sa e malan Beraka gulunba kui Alatala tantude. Han to e na yire xili falama Beraka na nan ma.

²⁷ Yudaya nun Darisalamu sɔorie naxa gbilen Darisalamu ɲɛlexinyi kui Yehosafati xa mangɛya bun ma. Alatala nu bara e raseɛwa e yaxuie sɔntɔfe saabui ra.

²⁸ E to so Darisalamu, e naxa siga han Alatala xa banxi kui, kɔrae nun sarae nu raberema dennaxe.

²⁹ Si birin to a mɛ a Alatala bara Isirayila yaxuie gere, Alatala xa yaragaaxui naxa lu e yi ra.

³⁰ Yehosafati xa mangɛya naxa lu bɔɲesa kui a Marigi Ala saabui ra.

*Yehosafati xa mangɛya rapɔnyi
(Isirayila Mangɛɛ I 22:41-51)*

³¹ Yehosafati mangɛya sɔtɔ Yudaya a ɲɛ tongo saxan nun suuli nan ma, a fa ɲɛ mɔxɔɲɛn nun suuli mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Asuba, Silixi xa di gine.

³² Yehosafati nu ɲɛrema a baba Asa xa kira xɔn a xa simaya birin kui, a lu Alatala xa tinxinyi kui.

³³ Kɔnɔ kuye batudee mu nu gɛxi kanade bɔxi kui geyae fari. Nama mu nu e bɔpɛe xirixi e babae Marigi Ala ra sinden.

³⁴ Yehosafati xa taruxui dɔnxɔɛ, a fɔle nun a rapɔnyi birin sɛbɛxi Xanani xa di Yehu xa taruxui kui, naxan toma Isirayila mangɛɛ xa taruxui kui.

³⁵ Na to dangi Yudaya mangɛ Yehosafati naxa saate xiri a nun Isirayila mangɛ Axasiya tagi, naxan nɛɛ ki naaxu.

³⁶ E naxa kunkuie yailan naxee sigama Tarasisi. E naxa ndee yailan Esiyon Geberi.

³⁷ Na kui, Dodawahu Maresa xa di Annabi Eliyeseri naxa namijɔnmɛ masenyi ti Yehosafati bɛ, «I to saate xirixi i nun Axasiya tagi, Alatala i xa wali kanama nɛ.» Na na a to, a xa kunkuie naxa gan, e mu siga Tarasisi.

21

Yehorami xa mangɛya (Isirayila Mangɛɛ II 8:16-24)

¹ Yehosafati naxa laaxiraya, e naxa a ragata a babae sɛeti ma Dawuda xa taa kui. A xa di Yorami naxa ti a jɔxɔɛ ra.

² Yorami xunyaɛ nan ya, Isirayila mangɛ Yehosafati xa die: Asaraya, Yɛxiyeli, Sakari, Asariyahu, Mikayeli, nun Sɛfataya.

³ E baba nu bara harige gbege fi e ma, gbeti, xɛema, nun bɔxie alɔ taa makantaxie Yudaya bɔxi ma. Kɔnɔ a naxa mangɛya lu Yorami yi, barima a tan nan na di singe ra.

⁴ Yehorami to ti a baba jɔxɔɛ ra, a fa a xa mangɛya mabanban, a naxa a xunyaɛ birin nun Isirayila kuntigi ndee faxa santidɛgɛma ra.

⁵ Yehorami mangɛya soto a xa simaya jɛ tongo saxan nun firin nan ma, a fa jɛ solomasaxan mangɛya raba Darisalamu.

⁶ A naxa jɛɛ alɔ Isirayila mangɛɛ darixi a ra ki naxɛ. A naxa bira Axabi xa misaali fɔxɔ ra, barima a nu bara Axabi xa di gine dɔxɔ.

A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma.

⁷ Kɔnɔ Alatala mu tin Dawuda bɔnsɔɛ bade mangɛya ra saate xa fe ra, a naxan tongo Dawuda bɛ, a falafe ra mangɛya mu bama a tan nun a xa die yi ra abadan.

⁸ A xa mangɛya kui, Edon naxa Yudaya xa mangɛya matandi, e fa e yɛtɛ xa mangɛ dɔxɔ.

⁹ Yehorami nun a xa soori xunye naxa siga soori ragisee kui Edonkae gereɛ. Edonkae naxa e mabilin kɔɛ ra, kɔnɔ Yorami nun a xa soori ragisee xunye naxa nɔ e ra.

¹⁰ Han to Edon mu tinxi lude Yudaya xa yaamari bun ma. Libina fan naxa a xa mangɛya matandi. Na birin Yorami lixi nɛ barima a nu bara a babae Marigi Alatala rabolo.

¹¹ Yorami naxa kuye batudee yailan Yudaya geyae fari. A naxa Darisalamukae nun Yudayakae ratantan na yanfanteya ra.

¹² Annabi Eli naxa kɛɛdi rasanba a ma naxan a falaxi, «I baba Dawuda Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I to mu i jɛɛxi i baba Yehosafati nun Yudaya mangɛ Asa xa kira xɔn ma,

¹³ i i jɛɛxi Isirayila mangɛɛ nan ma kira xɔn, i Yudayakae nun Darisalamukae ratantan Ala rabolofe ra alɔ Axabi bɔnsɔɛ a rabaxi ki naxɛ, i jan man fa i xunya fafaxakerenyie faxa naxee nu fisa i tan bɛ,

¹⁴ Alatala fama nɛ fure jaaxi ra i xa jaama ma, a nun i xa die, i xa gineɛ, i xa xurusee,

¹⁵ a nun i tan ma. Na fure jaaxi xunmasama nɛ lɔxɔ yo lɔxɔ i furi kui han a bula.»

¹⁶ Filisitakae nun Arabue naxee nu sabatixi Kusikae fɛ ma, Alatala naxa nee rakeli Yehorami gere xili ma.

¹⁷ E naxa siga Yudaya, e fa mangɛ harige birin tongo, a xa die nun a xa gineɛ. E naxa a xa di lanma Yehowaxasi gbansan lu na.

¹⁸ Na gere dangi xanbi, Alatala naxa Yorami fura a furi ma, fure ra, naxan mu yalanma.

¹⁹ Na tɔɔɛ xun nu fa masa lɔxɔ yo lɔxɔ jɛ firin bun ma, han Yorami

furi naxa bula, a faxa tɔɔre ɲaaxi kui. A xa ɲama mu surayi gan a be binye daaxi ra alo e a rabaxi a babae be ki naxe.

²⁰ A mangɛya sɔɔ a ɲe tongo saxan nun firin nan ma, a fa ɲe solo-masaxan mangɛya raba Darisalamu. A to faxa, mixi yo mu kinikini a ma. E naxa a ragata Dawuda xa taa kui, kɔɔ e mu tin a sade mangɛɛ xa gaburie yire.

22

Axasiya xa mangɛya

(Isirayila Mangɛɛ II 8:25-29, 9:27-29)

¹ Darisalamukae naxa Yorami xa di lanma Axasiya ti Yehorami ɲɔɔɔ ra. Arabue nu bara a xa di booree faxa. Yorami xa di Axasiya findi Yudaya mange ra na ki ne.

² Axasiya mangɛya sɔɔ a ɲe tongo naani nun firin nan ma. A mangɛya raba Darisalamu ɲe keren. A nga nu xili ne Atalaya, Omiri xa di gine nan nu a ra.

³ Axasiya fan naxa a ɲere Axabi bɔnsɔɔ xa misaali ma, barima a nga nu marasi ɲaaxi nan fima a ma.

⁴ A naxa fee raba naxee mu rafan Alatala ma, alo Axabi bɔnsɔɔ a raba ki naxe. A baba faxa xanbi, Axabi rasimae nu luma a ratantan na.

⁵ Na bara a niya Axasiya xa bira Isirayila mange Axabi xa di Yehorami fɔɔ ra, e xa siga Siriya mange Xasayeli gerede Ramoti Galadi bɔxi ma. Siriyakae naxa Yorami maxɔɔ na gere kui.

⁶ Siriyakae to a maxɔɔ Rama, Yorami naxa gbilen Yisireeli a dandande. Gere to ɲɔɔ Isirayila nun Siriya mange Xasayeli tagi, Yudaya mange Yorami xa di Asaraya naxa goro Yisireeli Axabi xa di Yorami xɛɛbude, barima a nu maxɔɔxi a ɲaaxi ra.

⁷ Ala xa maragiri kui, Axasiya to fa Yorami yire, na nan findi Axasiya be bɔnsɔɔ ra. A to so na, a tan nun Yehorami naxa mini sigafe ra Nimisi xa di Yehu yire. Alatala nu bara

Yehu sugandi a xa Axabi bɔnsɔɔ sɔɔɔ.

⁸ Yehu nun Axabi bɔnsɔɔ xa gere kui, Yehu naxa Yudaya kuntigie nun Axasiya xa mamadie li naa, a naxa e faxa. Axasiya xa mamadie nu na Axasiya xa yaamari nan bun ma.

⁹ E naxa Axasiya fen, e naxa a suxu Samari a nu ɲɔɔxunxi dennaxe. E naxa fa a ra Yehu yire, e fa a faxa. Na xanbi, e naxa a ragata, barima e nu a falama ne, «Yehosafati xa di na a ra, naxan nu Alatala fenma a bɔɲe birin na.» Axasiya xa mixi yo mu nu na naxan nɔma findide mange ra.

Mange gine Atalaya xa mangɛya

(Isirayila Mangɛɛ II 11:1-3)

¹⁰ Axasiya nga Atalaya to a to a xa di bara faxa, a naxa keli, a mange xa die birin faxa Yudaya.

¹¹ Kɔɔ mange xa di gine Yehoseeba, naxa Axasiya xa di Yowasi tongo gundo ra mange xa die ya ma Atalaya nu wama naxee faxafe, a fa a xanin gine di maxurui nde xɔɔ, a diyɔɔre nun na di maxurui ɲɔɔxun hɔɔɔmɔɔbanxi konkoe nde kui. Mange Yehorami xa di gine Yehoseeba, sɛɛɛɛdube Yehoyada xa gine, Axasiya xunya ginema, Yowasi ɲɔɔxun na ki ne Atalaya ma, a mu no a faxade.

¹² E Yowasi nun a xuru mixie ɲɔɔxun ne, Alatala xa hɔɔɔmɔɔbanxi kui ɲe senni bun ma. Na waxati, Atalaya nan nu bɔxi yamarima.

23

Yowasi xa mangɛya

(Isirayila Mangɛɛ II 11:4-20)

¹ ɲe solofere nde ra, Yehoyada naxa limaniya xɔɔɔɔɔ tongo, a saate xiri a nun mixi keme xun-yie tagi: Yeroxama xa di Asaraya, Yehoxanan xa di Sumayila, Obedo xa di Asaraya, Adaya xa di Maaseya, nun Sikiri xa di Elisafati.

² A naxa Yudaya ɲere, a naxa Lewikae nun denbaya xunye xanin Darisalamu, naxee nu na Yudaya taae kui.

³ Na pama naxa saate tongo mange be Ala xa banxi kui. Yehoyada naxa a masen, «Mange xa di nan ya. A tan nan fama mangeya sotode alo Alatala a masenxi ki naxe Dawuda bonsoe xa fe ra.

⁴ Wo naxan nabama, serexedubee nun Lewikae naxee walima malabui loxo, a xunde singe xa horomobanxi sode dee kanta.

⁵ Xunde firin nde xa lu mange banxi kui. Xunde saxan nde xa lu Yesodi xa naade ra. Nama tan fama lude Alatala xa banxi tete nan kui.

⁶ Mixi yo naxa so Alatala xa banxi kui, fo serexedubee nun Lewikae naxee walima naa. Nee nan noma sode, barima seniyantose nan e ra, kono pama tan mu noma sode naa kui.

⁷ Lewikae xa mange bilin, santidegema suxuxi e yi ra. Mixi yo naxan katama a xa so na banxi kui, wo a faxes. Wo xa lu mange seeti ma a so temui nun a mini temui.»

⁸ Lewikae nun Yudayakae birin naxa bira serexedube Yehoyada xa yaamari foxo ra. Kankan naxa bira a xa xunde foxo ra, naxan soma banxi kui malabui loxo nun naxan minima na loxo. Serexedube Yehoyada mu tin xunde yo xa ba na wali kui.

⁹ Serexedube Yehoyada naxa tanbee nun wure lefa xungbee nun a lanmae so mixi keme xunyie yi ra. Na tanbee nun makanta see nu findixi mange Dawuda nan gbe ra, naxee nu ragataxi Ala xa banxi kui.

¹⁰ A naxa pama birin ti a yire, e xa geresose na e yi ra, kelife banxi yirefanyi ma, sa doko banxi koola ra, kelife serexebade ma, sa doko banxi kanke ra, alako e xa mange bilin.

¹¹ E naxa mange xa di ramini kene ma, e mange tonxuma sa a xun ma, e Ala xa saate sebexi so a yi ra, e ture surusuru a xunyi ma, e fa a masen e xui itexi ra, «Simaya xa lu mange be!»

¹² Atalaya to pama xui me mange matoko ra a itexi ra,

¹³ a naxa pama sagata Ala xa horomobanxi. Menni, a naxa mange to, a tixi horomobanxi sanyie seeti

ma sode de ra, yareratie nun sara fee tixi a seeti ma, Yudaya pama seewaxi, sarae nu fema, beetibae nu beeti bama korae xue ra. Atalaya naxa a xa donma iboo xone kui, a fa a fala, «Yanfanteya, yanfanteya!»

¹⁴ Na temui, serexedube Yehoyada naxa soori keme xunyie ramini, a fa e yaamari, «Wo xa a ramini be kui, wo xa a faxes santidegema ra. Naxan yo birama a foxo ra, wo na kanyi fan faxes.» Serexedube nu bara a fala, «Wo naxa a faxes Alatala xa banxi kui de.»

¹⁵ E naxa a suxu mange xa banxi naade ra naxan xili «Soe naade,» e fa a faxes menni.

¹⁶ Yehoyada naxa saate tongo, a tan yo, pama yo, mange yo, e birin xa findi Alatala xa pama ra.

¹⁷ Nama birin naxa so Bali kuye xa banxi kui, e fa na kuyee nun serexebadee kana. E naxa Bali xa serexedube Matan suxu, e a faxes serexebade yire.

¹⁸ Yehoyada naxa serexedubee nun Lewikae yaamari e xa Alatala xa banxi wali suxu alo Dawuda nu bara a fala e be ki naxe. E birin nu itaxunxi xunde kima, e xa serexe gan daaxi ba Alatala be alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe. Dawuda nu bara a fala na birin xa raba tantui nun beeti ra.

¹⁹ Yehoyada naxa yire kantee ti horomobanxi naade ra alako mixi seniyantare yo naxa so menni.

²⁰ A naxa soori keme xunyie, kuntigie, yareratie, nun pama birin maxili e xa mange mati kelife Alatala xa horomobanxi, han mange xa banxi. E naxa mange raso naade xungbe ra, e fa a doko mange kibanyi kui.

²¹ Nama birin naxa seewa, taa naxa lu bonesa kui, Atalaya faxes xanbi santidegema ra.

24

*Yehowasa Ala xa horomobanxi yailanfe
(Isirayila Mangʻee II 12:1-17)*

1 Yehowasa mangɛya sɔtɔ a xa simaya ɲɛ solofere nan ma, a fa ɲɛ tongo naani mangɛya raba Darisalamu. A nga xili Sibiya, Beriseebaka nan nu a ra.

2 Sɛrɛxɛdubɛ Yehoyada xa waxati, Yehowasa naxa lu tinxinyi kui Alatala ya i.

3 Yehoyada naxa gine firin fen Yowasi bɛ. A di xɛmɛɛ nun di gineɛ sɔtɔ na kui.

4 Na to dangi, Yowasi naxa a ɲanige a xa Alatala xa banxi yailan.

5 A naxa sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae malan, a a fala e bɛ, «Wo siga Yudaya taaɛ kui nun Isirayila bɔxi ma ɲɛ yo ɲɛ kɔbiri malande, alako wo xa wo Marigi Ala xa banxi yailan. Wo xa gbata yi wali ra.» Kɔnɔ Lewikae mu a suxu sɔɔbɛ ra.

6 Mangɛ naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigi Yehoyada xili, a a maxɔrin, «Munfe ra i mu Lewikae karaxanxi e xa duuti maxili Yudaya nun Darisalamu, alɔ Alatala xa konyi Munsa a yamari ki naxɛ, nun Isirayila ɲama fan tin a ra ki naxɛ Ala xa hɔrɔmɔlingira xa fe ra, seedeɲɔxɔya na dennaxɛ?»

7 Atalaya, mangɛ gine ɲaaxi nun a xa die nu bara se seniyeɲxie birin ba Alatala xa banxi kui, e xa nee rawali Bali kuyee bɛ.

8 Na kui, mangɛ naxa a fala a kankira xa yailan, a xa dɔxɔ Alatala xa banxi naadɛ ra tande.

9 Marakolonyi naxa ti Yudaya nun Darisalamu, a kankan lan a xa fa kɔbiri ra Alatala bɛ, alɔ Alatala xa konyi Munsa nu bara Isirayila yaamari a ra ki naxɛ gbengberenyi ma.

10 Kuntigie nun ɲama birin naxa tin na ra, e naxa fa kɔbiri ra, e a sa kankira kui han a a rafe.

11 Kankira to rafe kɔbiri ra, e naxa a xanin Lewikae xɔnma alako nee xa a kui ife kolon mangɛ xili ra. Mangɛ xa sebeli ti nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigi fɛ mati naxa kankira iba. E to gɛ, e man naxa kankira dɔxɔ a dɔxɔde. E nu na rabama nɛ lɔxɔ yo lɔxɔ. Kɔbiri gbegbe naxa sɔtɔ na kui.

12 Mangɛ nun Yehoyada nu na kɔbiri soma walikɛ xunyie nan yi ra, e xa nu walikɛɛ sare fi a ra. Walikɛɛ nu na naxee gɛmɛ masolima, naxee kamudɛri wali rabama, naxee wure nun yɔxui rawalima Alatala xa banxi yailanfe ra.

13 Wali naxa sɔɔnɛya walikɛɛ wakili saabui ra. Ala xa hɔrɔmɔbanxi naxa gbilen a xa tofanyi singe ma, nde naxa sa a sɛnbɛ xun ma.

14 E to gɛ na wali ra, e naxa kɔbiri dɔnxɔɛ ragbilen mangɛ nun Yehoyada ma. Mangɛ naxa se gbɛtɛɛ yailan na kɔbiri ra, naxee nu rawalima Alatala xa banxi kui, alɔ gbɛti pɔɔti nun xɛɛma pɔɔti, a nun yirabaseɛ naxee nu rawalima sɛrɛxɛ gan daaxi bafe ra. Sɛrɛxɛ gan daaxie nu bama Alatala xa banxi kui Yehoyada xa simaya birin kui.

15 Yehoyada xa simaya to kamali a fanyi ra, a naxa laaxiraya. A xa simaya nu bara siga han ɲɛ kɛmɛ ɲɛ tongo saxan.

16 E naxa a ragata Dawuda xa taa kui bɔxi mangɛɛ fɛ ma, barima a nu bara fe fanyi raba Isirayila bɔxi ma Ala nun a xa banxi bɛ.

17 Yehoyada to faxa, Yudaya kuntigie naxa fa mangɛ yire, e fa e felen bɔxi ma a bun ma. Na kui, mangɛ naxa a tuli mati e xa marasi ra.

18 E naxa e babae Marigi Alatala xa banxi rabɛɲin, e fa tuubi Aseri kuyee bɛ. Alatala naxa xɔnɔ Yudaya nun Darisalamu ma e xa yunubie xa fe ra.

19 Alatala naxa namipɔnmɛɛ xɛɛ e xɔn a xa sɛriye ra, kɔnɔ e mu tin e tuli matide na masenyi ra.

20 Ala Xaxili naxa lu sɛrɛxɛdubɛ Yehoyada xa di Sakari ma, a fa a masen ɲama bɛ, «Ala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na n tan Alatala xa sɛriye matandife? Wo xa fe yo mu sɔɔnɛyama, barima wo bara n tan Alatala rabɛɲin. N fan fama wo rabɛɲinde na nan ma.»

21 Na kui, ɲama naxa natɛ tongo e xa Sakari yanfa. Na naxa a niya mangɛ xa yaamari fi e xa Sakari

magɔɔ gɛmɛ ra Alatala xa banxi tɛtɛ kui han a xa faxa.

²² Mangɛ Yowasi nu bara nɛɛmu Sakari baba Yehoyada xa hinne ma, a naxan naba a bɛ. A Sakari faxa. Beenu Sakari xa faxa a yi nan masen, «Alatala xa i fɔxi to, a xa i sare ragbilen i ma.»

²³ Nɛ keren to dangi, Siriya sɔɔri gali naxa Yowasi gere. E naxa so Yudaya nun Darisalamu, e naxa kuntigi birin faxa, e fa e harige xanin Damasi mange xɔn ma.

²⁴ Siriya sɔɔrie mu nu wuya, kɔɔ Alatala nan Yudaya sɔɔri gali xungbe sa e sagoe, barima Yudayakae nu bara e babae Marigi Alatala rabɛnin. Ala Siriyakae rawali nɛ alako Yowasi xa paxankata.

²⁵ Siriyakae nu bara Yowasi maxɔɔ gere kui. E naxa gbilen e xɔnyi, Yowasi tan nu tɔɔɔfe na temui a xa sade ma. A xa walikɛe naxa nate tongo e xa a faxa, barima a nu bara sɛrɛxɛdubɛ Yehoyada xa di faxa. E naxa a faxa a xa sade ma. Nama naxa Yowasi ragata Dawuda xa taa kui, kɔɔ e mu tin a ragatade mangɛ xa gaburie yire.

²⁶ Mixie xilie nan ya naxee Yowasi yanfa: Amonika Simeyata xa di Sabadi, nun Mowabaka Simiriti xa di Yosabadi.

²⁷ Fɔlo a xa die xilie ma, namipɔnmɛ masenyi wuyaxie naxee ti a xa fe ra, a sa dɔxɔ Ala xa banxi wuli ra a naxan naba, na birin sɛbɛxi mangɛ xa taruxui kui. A xa di Amasiya naxa ti a jɔxɔɛ ra.

25

Amasiya xa mangɛya (Isirayila Mangɛ II 14:1-20)

¹ Amasiya mangɛya sɔto a xa simaya jɛ mɔxɔɔnɛn nun suuli nan ma, a fa jɛ mɔxɔɔnɛn nun solo-manaani mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Yehowadin. Darisalamuka nan nu a ra.

² Amasiya naxa jɛrɛ Alatala xa tinxinyi ra, kɔɔ a mu a raba a bɔjɛ birin na.

³ A xa mangɛya to mabanban, a naxa walikɛe faxa naxee a baba faxa a xa mangɛya kui.

⁴ Kɔɔ a mu na walikɛe xa die tan faxa, barima Alatala xa yaamari sɛbɛxi Tawureta Munsa kui, «Baba mu lan a xa faxa a xa di xa yunubi xa fe ra. Di fan mu lan a xa faxa a baba xa yunubi xa fe ra. Kankan lan a xa faxa a yetɛ nan ma yunubi xa fe ra.»

⁵ Amasiya naxa Yudayakae malan, a fa e ti e xabilɛ ki ma. A naxa mixi wulu xunyie nun mixi kɛmɛ xunyie sugandi Yuda nun Bunyamin bɔnsɔɛ bɛ. A to xɛmɛ kɔnti naxee nu bara gɛ jɛ mɔxɔɔnɛn sɔtɔde, a naxa xɛmɛ wulu kɛmɛ saxan sɔto naxee fata tanbɛ nun wure lefa ra gere kui.

⁶ A man naxa kɔbiri fi Isirayila sɔɔri jalama mixi wulu kɛmɛ ma alako nee xa sa e xun.

⁷ Ala xa mixi nde naxa fa, a fa a fala a bɛ, «Mangɛ, i naxa Isirayila sɔɔri gali xanin, barima Alatala mu Isirayila nun Efirami bɔnsɔɛ bɛ.

⁸ Xa i e xanin gere sode, hali i gere so a mɔoli birin na, Ala fama nɛ i lude i yaxuie sagoe. Sɛnbɛ na Ala nan yi ra mixi malife ra xa na mu a ra mixi ralɔɔsife ra.»

⁹ Amasiya naxa a fala Ala xa mixi bɛ, «N jɛn bara gbete kilo wulu saxan kilo kɛmɛ naani so e yi ra.» Ala xa mixi naxa a yaabi, «Alatala nɔma i kide dangife na ra.»

¹⁰ Na kui, Amasiya naxa Efirami sɔɔrie ragbilen e xɔnyi. E naxa gbilen e xɔnyi, kɔɔ e bɔjɛ nu texi Yudaya xili ma.

¹¹ Amasiya naxa a sɛnbɛ so, a fa a xa sɔɔri gali rapɛrɛ gere kui. E naxa Seyirika wulu fu faxa gulunba kui fɔxɔɛ jɛnma dennaxɛ.

¹² Yudaya sɔɔrie naxa Seyirika wulu fu gbete suxu, e naxa e xanin gelenyi fari, e fa e radin yɛ, e faxa.

¹³ Eframikae, Amasiya naxee ragbilen e xɔnyi, nee naxa bagan Yudaya taaɛ ma kelife Samari ma, sa dɔxɔ Beti Xoron na. E naxa mixi wulu saxan faxa, e fa mennikae harige xanin e xun ma.

14 Amasiya to gɛ Edonkae bɔnbɔde, a naxa fa e benba Seyiri xa kuyee ra, a e findi a xa alae ra. A naxa e batu, a surayi gan e bɛ sɛrɛxɛ ra.

15 Na kui Alatala naxa xɔnɔ Amasiya ma, a fa namijɔnmɛ xɛɛ a yire a falafe ra, «Munfe ra i yi sie xa kuyee batuxi, naxee mu nu nɔma e xa pama ratangade i ma?»

16 A to na wɔyɛnyi fala a bɛ, Amasiya naxa a maxɔrin, «Muxu bara i ti mangɛ rasima ra? Yi masenyi lu na, xa i mu wama gbaloe xɔn.» Namijɔnmɛ naxa a xa masenyi rapɔn, «N bara a kolon Ala bara nate tongo a xa i sɔntɔ, barima i bara kuyee batu, i man bara tondi n ma marasi ramɛde.»

17 Amasiya to gɛ marasi fende mixi gbɛtɛɛ ra, a naxa xɛɛrae xɛɛ Isirayila mangɛ Yowasi ma, Yehowaxasi xa di, «Fa, won xa fa gere.»

18 Isirayila mangɛ Yowasi naxa a yaabi, «Liban tunbe di naxa xɛɛra xɛɛ Liban sɛdiri wuri xungbe ma a falafe ra, <I xa di ginɛ fi n ma di ma.> Na dangi xanbi Liban wulai sube nde naxa tunbe maboron.

19 I naxɛ i bara nɔ Edon na. I bara i yɛtɛ igbo na fe ma. I naxan nabama, i xa lu i xɔnyi. Munfe ra i wama naxankatɛ fenfe? I fama birade, i tan nun Yuda bɔnsɔɛ!»

20 Ala naxa a niya Amasiya xa tondi na wɔyɛnyi ra, barima a nu wama a lufe a yaxuie sagoe a xa Edon kuye batui xa fe ra.

21 Isirayila mangɛ Yowasi naxa te Yudaya mangɛ Amasiya gere. Na gere naxa raba Beti Semesi Yudaya bɔxi ma.

22 Isirayila naxa nɔ Yudaya ra, Yudayakae birin naxa e gi e so e xɔnyi.

23 Isirayila mangɛ Yowasi naxa Yudaya mangɛ Amasiya findi geeli-man i ra Beti Semesi. A naxa a xanin Darisalamu, a menni tɛtɛ kanke ya kɛmɛ rabira kelife Efirami naade ma, sa dɔxɔ Tuxui naade ra.

24 A naxa xɛɛma, gbɛti, nun yirabase birin tongo Ala xa banxi

kui, Obedo Edon jɛngi nu saxi naxee xɔn ma. A man naxa mangɛ xa naafuli tongo a xa banxi kui. A naxa mixi ndee fan tongo, a gbilen Samari.

25 Isirayila mangɛ Yowasi, Yehowaxasi xa di to faxa, Yudaya mangɛ, Yowasi xa di Amasiya xa mangɛya xɔn man naxa kuya jɛ fu nun suuli.

26 Amasiya xa taruxui, a fɔlɛ nun a rapɔnyi birin sɛbɛxi Yudaya nun Isirayila mangɛ xa taruxui kui.

27 Alatala to Amasiya rabɛpin, yanfɛ naxa a suxu Darisalamu. A naxa a gi a siga Lakisi, kɔnɔ mixi ndee naxa siga a fɔxɔ ra, e a faxa menni.

28 E naxa a fure xanin soee fari, e a ragata a babae fɛ ma Yudaya mangataa.

26

Osiyasi xa mangɛya (Isirayila Mangɛ II 14:21-22, 15:1-7)

1 Yudayakae naxa Osiyasi ti mangɛ ra a baba Amasiya jɔxɔɛ ra. A nu bara jɛ fu nun senni sɔtɔ na waxati.

2 A baba to taa masara, Osiyasi naxa Elata taa raso Yudaya xa mangɛya bun ma.

3 Osiyasi mangɛya sɔtɔ a jɛ fu nun senni nan ma, a fa jɛ tongo suuli nun firin mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Yekoliya. Darisalamuka nan nu a ra.

4 A jɛrɛ nɛ Alatala xa tinxinyi kui alo a baba Amasiya.

5 Osiyasi naxa Ala yaragaaxuiya matinkan Annabi Sakari saabui ra. Alatala nu luma xaxili fanyi fi ra Sakari ma laamatunyie kui. Osiyasi xa fe birin naxa sɔnɛya, barima a nu Alatala waxɔnfe fenma.

6 A to siga Filisitakae gere, a naxa Gati, Yabine, nun Asidodi tɛtɛ rabira. A naxa taaɛ ti Asidodi bɔxi ma Filisitakae ya ma.

7 Ala naxa a mali Filisitakae gere, a nun Arabue naxee nu sabatixi Guru Bali, a nun Mayonkae.

⁸ Mayonkae naxa duuti ba Osiyasi be, naxan senbe xa gboe nu bara kolon han Misira boxi ma.

⁹ A naxa koore banxi senbema ti Darisalamu Tuxui naade nun Gulunba naade xun ma.

¹⁰ A naxa yire makantadee ti daaxa. A naxa kolonyie fan ge na, barima xuruse gbegbe nu na a yi ra. A xa walik'ee nu walima naa mere fanyie ma, ndee fan nu m'eenima naa w'eni bilie ma Karemele geyae fari. Boxi rawalife nu rafan a ma.

¹¹ Soori gali nu na Osiyasi yi ra, naxee nu na mang'e xa mixi Xananiya xa yaamari bun ma. Seb'eliti Yeyiyeli nun yarerati Maaseya nu bara na gali itaxun a xunde ki ma.

¹² Denbaya kanyi mixi wulu firin keme senni nan nu yi soori jalamae ranerema.

¹³ Soori jalama wulu keme saxan nun solofere keme suuli nu na naa, naxee nu mang'e malima a yaxuie gere.

¹⁴ Osiyasi naxa wure lefae, tanbee, tunde leber'ee, tabe makoto see, xalie, nun laatie so e yi ra.

¹⁵ Xaxilima ndee naxa a mali xalie nun gem'e xungbe woli see yailande Darisalamu. E naxa e doxo yire itexie fari. Na bara a niya a xa xili gbe soto han yire makuye. Ala nu a malima na birin kui alako a xa senbe soto.

¹⁶ Kono a xa mang'eya to ge mabanbande, a naxa a yete igbo. A naxa a Marigi Alatala xa seriye rabejin, a so Alatala xa horomobanxi kui surayi gande serexebade fari.

¹⁷ Serexedube, Asaraya naxa bira a foxo ra, a nun Alatala xa serexedube tongo solomasaxan.

¹⁸ Yi xeme gbangbalanyie naxa yi woyenyi xoroxoe fala Osiyasi be, «Surayi ganfe serexe ra na mu findi i tan Osiyasi xa wali ra. Serexedube nan ma wali na ra. Haruna xa die sugandixi ne Ala be e xa na wali raba. I tan xa mini horomobanxi kui, barima i bara Ala xa seriye matandi. Na fe mu findima xun

nakeli ra i be Marigi Alatala ya i.»

¹⁹ Osiyasi boje naxa te serexedube xili ma. Surayi sa se nu na a belexe i. Kune naxa mini a tigi ma keren na serexedube ya xori, Alatala xa horomobanxi kui, surayi ganma serexebade naxan ma.

²⁰ Serexedube Asaraya nun a booree to na kune to a tigi ma, e naxa a ramini tande mafuren. A tan fan yete yati naxa gbata minife ra, barima Alatala nu bara a bonbo.

²¹ Mang'e Osiyasi naxa findi kune kanyi ra, han a faxa temui. A naxa lu banxi nde kui a kerenyi ma, barima kune kanyi mu lan a xa so Alatala xa banxi kui. A xa di Yotami naxa mang'eya soto, a fa lu mang'e banxi kui, a nama yaamari.

²² Osiyasi xa taruxui donxoe, a fole nun a ranonyi, a birin sebexi Amosu xa di Annabi Esayi xa kitaabui kui.

²³ Osiyasi to laaxiraya, e naxa a ragata gaburi kui mang'ee xa boxi nde ma, barima e nu a falama ne, «Kune kanyi na a ra.» A xa di Yotami naxa ti mang'e ra a joxoe ra.

27

Yotami xa mang'eya (Isirayila Mang'ee II 15:32-38)

¹ Yotami mang'eya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mang'eya raba Darisalamu. A nga nu xili Yerusa, Sadoki xa di gine.

² A jere ne Alatala xa tinxinyi kui. A bira ne a baba Osiyasi xa misaali foxo ra, kono a tan mu so Alatala xa horomobanxi kui serexe dubama dennaxe. Na waxati nama tan mu nu a xa wali jaaxi luma.

³ Yotami naxa Alatala xa horomobanxi naade nde yailan, naxan nu na fuge ra. A man naxa banxi gbegbe ti Ofeli tete kui.

⁴ A naxa taae ti Yudaya geyae yire, a nun koore banxie wondie kui.

⁵ A naxa Amoni mang'e gere, a no a ra. Amonikae naxa yi duuti fi je saxan bun ma: gbeti kilo wulu saxan keme naani, mengi maniy'e busali

wulu tongo naani, fundenyi maniye busali wulu tongo naani.

⁶ Yotami naxa senbe soto a fanyi ra, barima a bara jere a Marigi Alatala xa kira xon ma.

⁷ Yotami xa taruxui donxoe, a xa geree nun a xa walie, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mangʻee xa taruxui kui.

⁸ A mangʻeya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun senni mangʻeya raba Darisalamu.

⁹ Yotami to laaxiraya, e naxa a ragata Dawuda xa taa kui. A xa di Axasi naxa ti a joxoe ra.

28

Axasi xa mangʻeya (Isirayila Mangʻee II 16:1-9)

¹ Axasi mangʻeya soto a je moxonen nan ma, a fa je fu nun senni mangʻeya raba Darisalamu. A mu lu Alatala xa tinxinyi kui, alo a baba a raba ki naxe.

² A naxa jere Isirayila mangʻee foxi, a Bali kuyee yailan yoxui ra.

³ A naxa surayi gan serexe ra Hinoma xa die xa gulunba kui. A man naxa a xa die gan te ra, e xa findi serexe ra. Alatala sie naxee kerixi Isirayila, e nu na fe raharamuxi moolie nan nabama.

⁴ Axasi naxa surayi gan, a man naxa serexe ba kuye batudee geyae fari, nun wuri bili xindee bun ma.

⁵ A Marigi Alatala naxa a sa Siriya mange belexe i, naxan Isirayila xun nakana, a e findi geelimanie ra, a e xanin Damasi. Na kui Isirayila mange lu ne a xa noe bun, a tooro han.

⁶ Remalياهو xa di Peka naxa Yudaya soori palama wulu keme moxonen faxes loxe keren kui, barima e nu bara e babae Alatala rabepin.

⁷ Eframi soori palama Sikiri naxa mange xa di Maaseya, mange xa gomina Asirikama, nun mange xa soori yarerati Elekana birin faxes.

⁸ Isirayilakae naxa mixi wulu keme firin suxu geelimanie ra e ngaxakerenyie ya ma, ginxe, di

xemxe, nun di ginxe. E man naxa harige gbegbe fan tongo, e a xanin Samari.

⁹ Alatala xa namiponme nde nu na menni naxan xili Odedi. A naxa mini soorie ya ra naxee nu na gbilenfe Samari. A naxa a masen e be, «Wo babae Marigi Alatala nu xonoxi ne Yudayakae ma, na nan a toxi wo e masotoxi. Konjo wo bara naxan naba e ra, na bara gbo ye han a bara koore li.

¹⁰ Yakosi wo wama Yuda xa die nun Darisalamu xa die xa findi wo xa konyie ra. Konjo wo tan go? Wo mu a kolon wo fan bara yunubi soto wo Marigi Alatala ra?

¹¹ Yakosi wo wo tuli mati n na. Wo xa yi geelimanie ragbilen e xonyi, wo ngaxakerenyie, barima Alatala bara xonjo wo ma.»

¹² Eframi kuntigi ndee Yehoxanan xa di Asaraya, Mesilemoti xa di Berekiya, Salumu xa di Yexisikiya, nun Xadalayi xa di Amasa, naxa keli soori gali xunyie xili ma.

¹³ E naxa a fala e be, «Wo naxa yi geelimanie raso be kui, barima na fama ne a niyade won xa yunubi soto Alatala ra. Wo wama ne won ma yunubie xun xa masa? Alatala jan xonoxi Isirayila ma.»

¹⁴ Na kui soorie naxa geelimanie nun harige bepın, e naxan soto gere kui. E na birin naba kuntigie nun jama nan ya xori.

¹⁵ Na kuntigi naxee xilie sebexi, nee naxa na harige ya ma to, dugi nun sankiri naxan nu na, e naxa nee findi geelimani magelie xa sosee ra. E naxa baloe nun minse so e yi ra, e seri sa e xa fie ra. Na temui e naxa e raso Yeriko, tugi taa, e ngaxakerenyie yire. Naxee mu no e jerede, e naxa nee tan xanin sofalee fari. E to ge na ra, e naxa gbilen Samari.

¹⁶ Na waxati, mange Axasi naxa Siriya mange maxandi a xa a mali.

¹⁷ Edonkae nu bara fa Yudayakae gere, e mixi ndee suxu, e e xanin.

¹⁸ Filisitakae fan nu bara taae gere naxee nu na Sefela nun Negewi

biri Yudaya bɔxi ma. E naxa Beti Semesi, Ayalon, Gederoti, Soko, Timina, Gimiso, nun e rabilinyie suxu.

¹⁹ Alatala nan wa Yudaya rayaagife, barima Isirayila mangɛ Axasi nu bara Yudaya ya iso a xa yanfanteya ra Alatala bɛ.

²⁰ Asiri mangɛ Tigilati Pileseri to fa Yudaya, a mu tin a malide, a naxa a gere.

²¹ Axasi naxa naafuli sɛɛti tongo Alatala xa banxi, mangɛ xa banxi, nun kuntigie xa banxi kui, a na fi Asiri mangɛ ma, kɔnɔ na mu a niya Tigilati Pileseri xa a mali.

²² Hali a xa tɔɔrɛ kui, Axasi mu gbilen Alatala ma.

²³ A nu sɛrɛxɛ bama Damasikae xa alae bɛ, naxee nu bara nɔ a ra. A naxa a fala, «Siriya mangɛ xa alae nan Siriya malixi, n fan sɛrɛxɛ bama nɛ e bɛ, alako e xa n fan mali.» Na birin findi tantanyi nan na Axasi nun Isirayila bɛ.

²⁴ Axasi naxa Ala xa banxi se seniyenxie birin kana, a Alatala xa banxi naadɛɛ balan. A naxa sɛrɛxɛbadeɛ yailan Darisalamu yire birin,

²⁵ a man naxa yire itexie yailan Yudaya taa birin kui, alako e xa surayi gan sɛrɛxɛ ra ala gbɛtɛɛ bɛ. A a babae Marigi Alatala raxɔnɔ na ki nɛ a jaaxi ra.

²⁶ A xa taruxui dɔnxɔɛ nun a xa wali birin, a fɔlɛ nun a ranɔnyi birin sɛbɛxi Yudaya nun Isirayila mangɛɛ xa taruxui kui.

²⁷ Axasi to laaxiraya, e naxa a ragata Darisalamu taa kui, kɔnɔ e mu a ragata Isirayila mangɛɛ xa gaburi yire. A xa di Xesekiya naxa ti a jɔxɔɛ ra.

29

Xesekiya xa mangɛya (Isirayila Mangɛɛ II 18:1-4)

¹ Xesekiya mangɛya sɔtɔ a jɛ mɔxɔɓɛn nun suuli nan ma, a fa jɛ mɔxɔɓɛn nun solomanaani mangɛya raba Darisalamu. A nga nu xili nɛ Abiya, Sakari xa di ginɛ.

² A a jɛrɛ nɛ Alatala xa tinxinyi kui, alɔ a baba Dawuda a raba ki naxɛ.

³ A xa mangɛya jɛ singe kike singe kui, a naxa Alatala xa banxi naadɛɛ rabi, a e yailan.

⁴ A naxa sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae maxili, a e malan tɛtɛ kui sogegorode.

⁵ A naxa a masen e bɛ, «Lewikae, wo wo tuli mati n na. Wo xa wo raseniyɛn, wo xa wo babae Marigi Alatala xa banxi raseniyɛn, wo xa se seniyɛntare birin ramini Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

⁶ Won babae nu bara Alatala rabɛɓin, e fe kobi raba e Marigi Alatala ra. E nu bara e kobe ti Alatala ra, nun a xa hɔrɔmɔbanxi ra.

⁷ E naxa hɔrɔmɔbanxi naadɛɛ yati balan. E naxa lanpuie raxuben, e mu surayi nun sɛrɛxɛ gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala bɛ yire seniyɛnxi kui.

⁸ Na kui, Alatala naxa xɔnɔ Darisalamu nun Yudaya ma, a naa findi gbaloe yire ra. Si gbɛtɛɛ yoma won ma alɔ wo a toxi ki naxɛ.

⁹ Na bara a niya won babae xa faxa santidegema ra, won ma ginɛɛ, nun won ma di xɛmɛɛ nun ginɛɛ bara findi geelimanie ra.

¹⁰ Yakɔsi n bara a janige n bɔɓɛ kui won xa saate tongo Isirayila Marigi Alatala bɛ, alako a xa xɔnɛ xa gbilen won fɔxɔ ra.

¹¹ Yakɔsi n ma die, wo xa wo tunnabɛxi, barima Alatala nan wo sugandixi, alako wo xa findi a xa konyie ra, wo xa surayi gan sɛrɛxɛ ra a bɛ.»

¹² Na kui yi Lewikae naxa keli: Amasayi xa di Maxati, Asaraya xa di Yoweli, Kehati xa di ndee, Merari xa di ndee, Abidi xa di Kisi, Yehaleleli xa di Asaraya, Gerison xa di ndee, Sima xa di Yowa, Yowa xa di Eden,

¹³ Elisafan ma die Simiri nun Yeyiyeli, Asafi xa die Sakari nun Mataniya,

¹⁴ Heman xa die Yɛxiyeli nun Simeyi, nun Yedutun xa die Semaya nun Yusiyeli.

15 E to gɛ e yetɛ raseniyende, e naxa e ngaxakerenyie malan, e xa Alatala xa banxi fan raseniyen Alatala xa seriye ki ma. Mangɛ nu bara na yaamari fi.

16 Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa so Alatala xa banxi kui alako e xa naa raseniyen. E se seniyyentare naxee birin li Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, nun a tɛtɛ kui, Lewikae naxa na birin tongo, e a wɔlɛ i Sediron gulunba kui.

17 E na wali fɔlɔ kike xi singe nɛ. A xi solomasaxan nde, e nu bara gɛ mɛnni birin naseniyende han buntunyi ra. E man wali nɛ xi solomasaxan hɔrɔmɔbanxi fan yati raseniyende. Kike singe xi fu nun senni nde, e naxa gɛ na wali birin na.

18 Na dangi xanbi, e naxa siga mangɛ Xesekiya yire, e dentɛgɛ sa a bɛ, «Muxu bara Alatala xa banxi birin naseniyen, sɛrɛxɛbade, sɛrɛxɛ gan daaxi bade nun a yirabasee, teebili, taami sɛrɛxɛ sama dennaxɛ, nun a yirabasee.

19 Muxu bara se birin yailan, muxu bara se birin naseniyen, mangɛ Axasi naxan kɔsɛ a xa tinx-intareya kui a xa mangɛya waxati. Na birin na Alatala xa sɛrɛxɛbade ya ra.»

20 Kuye to iba, mangɛ Xesekiya naxa taa kuntigie malan, e te Alatala xa hɔrɔmɔbanxi.

21 Mangɛ naxa yaamari fi Haruna xa di sɛrɛxɛdubɛɛ ma, e xa tuura solofere, yɛxɛɛ kontonyi solofere, yɛxɛɛyɔrɛ xɛmɛma solofere, nun sikɔtɛ solofere ba yunubi xafari sɛrɛxɛ ra Alatala xa sɛrɛxɛbade fari.

22 Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa tuurɛ kɔn naxaba, e e wuli kasan sɛrɛxɛbade ma. E naxa yɛxɛɛ kontonyie kɔn naxaba, e e wuli kasan sɛrɛxɛbade ma. E naxa yɛxɛɛyɔrɛ kɔn naxaba, e e wuli kasan sɛrɛxɛbade ma.

23 Na dangi xanbi, e naxa fa sikɔtɛɛ ra naxee findima yunubi xafari sɛrɛxɛ ra. Mangɛ nun pama naxa e belɛxɛ sa e ma.

24 Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa e kɔn naxaba, e e wuli ifili sɛrɛxɛbade ma

yunubi xafari sɛrɛxɛ ra Isirayila birin bɛ. Mangɛ nu bara a fala a na sɛrɛxɛ gan daaxi nun na yunubi xafari sɛrɛxɛ xa raba Isirayila birin bɛ.

25 Mangɛ naxa Lewikae ti Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, bɛɛtibasee alo maxasee nun kɔrae nu na e yi ra, alo Dawuda, Annabi Gadi, nun Annabi Natan nu bara a yamari ki naxɛ. Alatala xa yaamari nan nu a ra, a naxan masenxi a xa namijɔnmɛɛ saabui ra.

26 Lewikae naxa ti naa, Dawuda xa bɛɛtibasee suxuxi e yi ra, sɛrɛxɛdubɛɛ fan naxa ti naa, sarɛe nu na e tan fan yi ra.

27 Xesekiya naxa yaamari fi e xa sɛrɛxɛ gan daaxi ba sɛrɛxɛbade. E to na fɔlɔ, bɛɛtibae fan naxa bɛɛti ba fɔlɔ Alatala bɛ sarɛe xui nun Isirayila mangɛ Dawuda xa bɛɛtibasee ra.

28 Nama birin naxa e felen bɔxi, bɛɛtibae naxa bɛɛti ba sarɛe xui han na sɛrɛxɛ gan daaxi gɛ bade.

29 E to gɛ sɛrɛxɛ gan daaxi bade, mangɛ nun pama naxan bira a fɔxɔ ra, e birin naxa e tuubi, e Ala batu.

30 Na dangi xanbi, mangɛ Xesekiya nun a xa kuntigie naxa Lewikae yaamari a e xa Alatala matɔxɔ Dawuda nun Annabi Asafi xa bɛɛtie ra. E naxa Ala matɔxɔ sɛɛwɛ ra, e fa e xin bi sin, e e felen bɔxi e Ala batu.

31 Na tɛmɛi Xesekiya naxa a masen, «Yakɔsi, wo to nu fama, se nu na wo belɛxɛ i Alatala bɛ, wo wo maso, wo nun wo xa sɛrɛxɛɛ nun wo xa tantui sɛrɛxɛɛ ra Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ra.» Nama naxa fa e xa sɛrɛxɛɛ ra, a nun e xa tantui sɛrɛxɛɛ ra. Naxee fan a panige e bɔjɛ fanyie kui, nee fan naxa fa sɛrɛxɛ gan daaxie ra.

32 Sɛrɛxɛ gan daaxie nan ya pama naxee fi: ninge tongo solofere, yɛxɛɛ kontonyi kɛmɛ, nun yɛxɛɛyɔrɛ kɛmɛ firin. Na birin findi sɛrɛxɛ gan daaxie nan na Alatala bɛ.

33 E man naxa ninge kɛmɛ senni nun xuruse lanma wulu saxan ba sɛrɛxɛ ra.

34 Kɔnɔ sɛrɛxɛdubɛɛ to mu nu wuya, e mu nɔ sɛrɛxɛ gan daaxie

birin bade. Na kui, e ngaxakerenyi Lewikae naxa e mali na wali ranɔnde, beemanun serexedube booree xa ge e yete raseniyende. Lewikae nu bara a janige e boɔɔe kui a e xa e yete raseniyen mafuren, dangi serexedubee waxɔnyi ra.

³⁵ Serexe gan daaxi gbege nu na, a nun ture naxan bama xanunteya serexe ra, a nun serexe yeerama naxan nu sama serexe gan daaxi xun ma. Na kui, jama man naxa Alatala batu folo a xa banxi kui.

³⁶ Xesekiya nun jama birin naxa seewa, barima Alatala bara na wali birin nagiri sooneya ra.

30

Xesekiya Sayamaleke Dangi Sali rabafe

¹ Xesekiya naxa xerae xee Isirayila nun Yudaya birin kui. A man naxa bataaxe sebe Eframikae nun Manasikae ma, alako e xa fa Alatala xa banxi Darisalamu Sayamaleke Dangi Sali rabade Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma.

² Mange, kuntigie, nun jama birin nu bara nate tongo Darisalamu e xa Sayamaleke Dangi Sali raba kike firin nde.

³ E mu no na rabade a waxati, barima serexedube birin mu nu gexi e yete raseniyende. Nama fan mu nu malanxi Darisalamu.

⁴ Mange nun jama naxa tin na nate ra.

⁵ E naxa Isirayila birin maxili, kelife Bere Seeba ma, sa doxo Dana na, alako e xa fa Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu Isirayila Marigi Alatala xa binye bun ma. A nu bara bu jama mu na sali raba alo a sebexi ki naxe.

⁶ Xerae naxa mange nun kuntigie xa bataaxe xanin Isirayila nun Yudaya birin. E naxa mange xa yaamari masen, «Isirayilakae, wo gbilen Alatala ma, Iburahima, Isiyaga, nun Isirayila Marigi Ala, alako a fan xa gbilen wo ma, a wo tan naxee ratangaxi Asiriya mangee belexe i.

⁷ Wo naxa lu alo wo babae nun wo ngaxakerenyie, naxee nu bara e babae Marigi Alatala rabejin. Ala bara gbaloe ragiri e ma, alo wo a toxi ki naxe.

⁸ Yakosi, wo naxa wo kobe ti Ala ra alo wo babae a rabaxi ki naxe. Wo wo belexe so Alatala yi ra, wo xa fa a xa horomobanxi, a naxan naseniyen waxati birin bun ma. Wo xa wo Marigi Alatala rabatu, alako a xa xone xa gbilen won foxo ra.

⁹ Xa wo gbilen Alatala ma, wo ngaxakerenyie nun wo xa die hinne sotoma ne mixie ra, naxee e xanin konyiya kui. Xa wo gbilen wo Marigi Alatala ma, a fama ne hinnede wo ra, a mu nɛɛmuma wo ma.»

¹⁰ Xerae naxa siga taae birin Eframi nun Manasi boxi ma, han Sabulon. Kono na mixie mu tin e xa masenyi ra, e man fa yo xerae ma.

¹¹ Aserikae, Manasikae, nun Sabulonkae ndee naxa e yete magoro, e siga Darisalamu.

¹² Ala naxa a niya Yudayakae birin xa kafu e boore ma mange nun kuntigie xa yaamari rabafe ra alo Alatala a fala ki naxe.

¹³ Nama gbege naxa e malan Darisalamu, alako e xa Taami Lebinitare Sali raba kike firin nde.

¹⁴ E naxa keli, e kuye serexebade birin kana Darisalamu, a nun surayi gandee, e fa na birin wole i Sediron fole kui.

¹⁵ Kike firin nde, xi fu nun naani nde ra, e naxa Sayamaleke Dangi Sali xa serexe ba. Serexedubee nun Lewikae nu bara yaagi e xa seniyentarepa xa fe ra, e fa e yete raseniyen. E naxa serexe gan daaxie ba Alatala xa banxi kui.

¹⁶ Serexedubee naxa ti e yire alo Ala xa mixi Munsa a yamarixi ki naxe Tawureta Munsa kui. Lewikae to wuli so e yi ra, e naxa a kasan serexebade ma.

¹⁷ Mixi seniyentaree to nu wuyaxi jama ya ma, Lewikae naxa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e be, alako e xa a fi Alatala ma.

¹⁸ Mixi seniyentare wuyaxie nu na jama ya ma kelife Eframi, Manasi,

nun Sabulon. E bara Sayamaleks Dangi Sali serexe don, kɔnɔ na mu radaxaxi Ala xa masenyi kui. Na nan a to, Xesekiya naxa Alatala maxandi e be, «Alatala naxan fan, diɲe

¹⁹ seniyentaree birin ma naxee na e babae Marigi Ala fenfe e boɲe kui.»

²⁰ Alatala naxa Xesekiya xa dube suxu, a diɲe nama ma.

²¹ Isirayilakae naxee nu malanxi Darisalamu naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma ɲelɛxinyi kui. Lɔxɔe birin ma, Lewikae nun serexedubee nu Alatala matɔxoma e xa beɛtibasee ra Ala xa binye bun ma e senbe birin na.

²² Xesekiya naxa Lewikae rali-maniya, barima e nu bara Alatala xa wali raba a raba ki ma. E naxa serexee don xi solofere bun ma. E man naxa xanunteya serexee ba e babae Marigi Alatala be.

²³ Nama birin naxa lan a ma, e xa xi solofere gbete sa na sali xun ma. E naxa na raba seewe kui.

²⁴ Yudaya mange Xesekiya naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu solofere ba serexe ra. Kuntigie fan naxa tuura wulu keren nun xuruse lanma wulu fu ba serexe ra. Serexedube gbege naxa e yete raseniyen.

²⁵ Yudaya nama, serexedubee, Lewikae, Isirayilakae, nun xɔɲee kelife Isirayila boxi ma, e birin naxa seewa.

²⁶ ɲelɛxinyi gbege naxa lu Darisalamu. Na fe moɔli nu bara ba tofe Darisalamu kabi Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani xa waxati.

²⁷ Serexedubee nun Lewikae naxa keli, e duba nama be. Alatala naxa na dube suxu a xa yire seniyenxi kui koore ma.

31

Xesekiya Ala xa seriye mabanbanfe

(Isirayila Mangɛ II 18:4)

¹ Sali to ɲɔn, Isirayilakae naxa siga Yudaya taae kui, e kuye gemɛ

masolixie kana, e Asera kuye wuri daaxie sege, e serexebade birin kana naxee nu na geyae fari Yudaya, Bunyamin, Efirami, nun Manasi boxi ma. Na dangi xanbi, Isirayilakae naxa gbilen e xɔnyi.

² Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae ti kankan xa wali ra: serexe gan daaxie bafe, xanunteya serexee bafe, hoɔmɔbanxi wali rabafe, matɔxɔe nun tantui beɛti bafe Alatala be, nun Alatala xa hoɔmɔbanxi naade makantafe.

³ Mange naxa nde ba a harige ra a a fi serexe gan daaxie ra naxee bama geesege, nunmare, malabui lɔxɔe, kike neene, sali xungbee alo a sebexi Alatala xa seriye kui ki naxe.

⁴ Xesekiya naxa a masen nama nun Darisalamukae be, e xa serexedubee nun Lewikae mali e xa harige soto, alako e xa senbe soto Alatala xa seriye kui.

⁵ E to na masenyi me, Isirayilakae naxa farile ba e xa sansie bogi singee ra, mengi, weni neene, ture, kumi, nun daxamui gbete. E naxan fixi, na nu gbo.

⁶ Isirayilakae nun Yudayakae, naxee nu sabatixi Yudaya taae kui naxa farile ba e xa xuruse xungbee nun e xa xuruse lanmae ra, e man naxa farile ba se seniyenxie ra e naxee fixi e Marigi Alatala ma. Na naxa findi kote gbege ra.

⁷ E naxa na kote malan folo kike saxan nde ra, e ge kike solofere nde ra.

⁸ Xesekiya nun kuntigie to na kote to, e naxa Alatala nun a xa nama tantu.

⁹ Xesekiya naxa serexedubee nun Lewikae maxɔrin na kote xa fe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigi Asaraya, naxan kelixi Sadoki xabile naxa a yaabi, «Kabi won yi hadiya fe folo Alatala xa banxi kui, baloe bara gbo muxu yi ra han muxu mu noma na birin donde. Naxan luxi na nan ya. A gbo barima Alatala bara barake sa a xa nama ma.»

¹¹ Xesekiya naxa yaamari fi e xa konkoe yailan Alatala xa banxi kui. E naxa na raba.

¹² Mixie naxa fa hadiyae, farilɛɛ, nun se seniyeɛnie ra, e a sa na konkoe kui. Lewika Konaniyahu nun a xunya Simeyi naxa mɛɛni na birin ma.

¹³ Mange Xesekiya nun Ala xa banxi yarerati Asaraya naxa mixie sugandi naxee luma Konaniyahu nun a xunya Simeyi xa yaamari bun ma. Na mixie xilie nan ya: Yexiyeli, Asaraya, Naxati, Asaheli, Yerimoti, Yosabadi, Eliyeli, Yisi-makiya, Maxati, nun Benaya.

¹⁴ Yimina xa di Lewika Kore, naxan nu sogetede naade makan-tama, a tan nan nu a jɛngi saxi see xɔn ma, mixie naxee janigexi Ala bɛ. A nu na se seniyeɛnie itaxunma.

¹⁵ Eden, Minyamin, Yosuwe, Semaya, Amaraya, nun Sekanaya nu Kore malima see itaxunde e ngaxakerenyie ma sɛrɛxɛdubɛɛ xa taaɛ kui. Mixi xungbee nun mixi lanmae bara e gbe sɔto e xundɛ ki ma.

¹⁶ E naxa see itaxun xɛmɛ dimɛdi birin ma naxee nu bara gɛ jɛ saxan sɔtoɛ, naxee xilie nu sɛbɛxi taruxui kui, naxee nu lanma e xa sɛrɛxɛdubɛɛ wali raba Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui e xundɛ ki ma.

¹⁷ E naxa see itaxun sɛrɛxɛdubɛɛ ma, naxee xilie nu sɛbɛxi taruxui kui e xa denbaya ki ma. E naxa see itaxun Lewikae ma e xa wali nun e xundɛ ki ma, naxee nu bara gɛ jɛ mɔxɔɛn sɔtoɛ.

¹⁸ E man naxa see itaxun Ala xa hɔrɔmɔbanxi walikɛ birin ma, naxee xilie nu sɛbɛxi taruxui kui, e naxa a i taxun e xa mamadie, e xa ginɛɛ, e xa di xɛmɛɛ nun e xa di ginɛɛ ma.

¹⁹ Haruna xa di sɛrɛxɛdubɛɛ, naxee nu na daaxa, taa fari ma, taaka ndee nu bara sugandi naxee see itaxunma yi sɛrɛxɛdubɛɛ nun yi Lewikae ma, naxee xilie nu sɛbɛxi taruxui kui.

²⁰ Xesekiya na nan naba Yudaya bɔxi ma. A wali nɛ hinne, tinxinyi, nun nɔndi kui a Marigi Alatala bɛ.

²¹ A xa wali birin a naxan naba Ala batufe xa fe ra, a nun Ala xa seriye nun yaamari xa fe ra, na birin

sɔɔnɛyaxi nɛ a bɛ. A na birin naba a bɔɛ birin nan na alako a xa a Marigi Alatala sagoe raba.

32

*Xesekiya xa mangɛya rapɔnyɪ
(Isirayila Mangɛ II 18:13-37,
Annabi Esayi 36:1-22)*

¹ Yi fe tinxinxie dangi xanbi, Asiri mangɛ Senaxeribi naxa so Yudaya bɔxi ma, a naxa taa makantaxie mabilin a xa e sɔto.

² Xesekiya to a kolon a Senaxeribi wama Darisalamu gerefe nɛ,

³ a naxa kuntigie nun sɔɔri jalamae maxili. E naxa nate tongo e xa ye badee dɛɛ naxee na taa fari ma.

⁴ Mixi gbege naxa na wali suxu, e naxa kolonyie dɛɛ, e ye kirae dɛɛ naxee nu kelima bɔxi bun ma. E naxa a fala, «Munfe ra won a luma Asiri mangɛɛ xa ye sɔto be?»

⁵ Xesekiya naxa wali suxu sɛnbɛ ra. A naxa tete yailan dɛnnaxɛ nu kanaxi, a naxa nde sa a xa maite xun ma, han a sa sɔɔrie xa yire makantaxi li, a naxa tete gbete ti tete singe fari ma, a naxa Milo yailan Dawuda xa taa kui, a naxa geresosee nun wure lefa gbege malan.

⁶ A naxa sɔɔri xunyie ti jama xun, a fa jama malan taa sode dɛ ra. A naxa a masen e bɛ,

⁷ «Wo limaniya, wo wo sɛnbɛ so. Gaaxui yo naxa lu wo yi ra, wo naxa kɔntɔfili Asiri mangɛ xa fe ra, a nun a xa sɔɔri gali. Naxan na won sɛɛti ma na gbo dangife se bɛ naxan na a tan sɛɛti ma.

⁸ Adama sɛnbɛ gbansan nan na a yi ra, kɔnɔ won Marigi Alatala nan na won malima ra yi gere kui.» Nama naxa e xaxili ti Yudaya mangɛ Xesekiya xa masenyi ra.

⁹ Na to dangi, Asiri mangɛ Senaxeribi naxa xɛrae xɛɛ Darisalamu. Na temui a tan nu na Lakisi gerefe nun a xa sɔɔri birin na. A naxa yi xɛɛraya rasiga Yudaya mangɛ Xesekiya ma, a nun Yudaya mixie ma naxee nu sabatixi Darisalamu.

¹⁰ «Senaxeribi xa masenyi nan ya: Wo xaxili tixi munse ra naxan a niyama wo xa dɔxɔ tɔɔre kui Darisalamu?»

¹¹ Xesekiya na wo madaxufe nɛ a falafe ra, «Won Marigi Alatala fama won natangade Asiri mangɛ bɛlɛxɛ ma.» A wama nɛ wo xa faxa kaame nun ye xɔli ma.

¹² Xesekiya yati bara ala batudee nun sɛrɛxɛbadee kana, a fa a fala Yudaya nun Darisalamu bɛ wo xa wo tuubi sɛrɛxɛbadee keren nan gbansan bɛ, wo xa surayi gan mɛnni.

¹³ Wo mu a kolon xɛ muxu naxan naba si gbɛtɛɛ ra, n tan nun n babae? Na sie xa alae bara nɔ e ratangade n bɛlɛxɛ ma?

¹⁴ Ala mundun na sie ya ma, n babae naxee raton, naxee bara nɔ a xa pama ratangade n bɛlɛxɛ ma? Munfe ra wo a maɲɔxunxi a wo xa ala nɔma wo ratangade n ma?

¹⁵ Wo naxa a lu Xesekiya xa wo madaxu na ki de. Wo naxa la a ra, barima si xa ala yo mu nɔ a xa pama ratangade n bɛlɛxɛ ma nun n babae bɛlɛxɛ ma. Mangɛya yo mu nɔ muxu ra. Wo xa alae fan mu fama wo ratangade n bɛlɛxɛ ma.»

¹⁶ Senaxeribi xa xɛrae naxa na wɔyenyi mɔɔli xun masa Alatala nun a xa konyi Xesekiya xili ma.

¹⁷ Senaxeribi nu bara bataaxe sɛbe naxan Isirayila Marigi Alatala konbima yi wɔyenyi ra, «Si gbɛtɛɛ xa alae to mu nɔ e ratangade n bɛlɛxɛ ma, Xesekiya xa ala fan mu nɔma a xa pama ratangade n bɛlɛxɛ ma.»

¹⁸ E naxa wɔyɛn Eburu xui ra Darisalamukae bɛ naxee nu na tɛtɛ kɔn na alako gaaxui xa lu e yi ra, e xa taa masɔɔ.

¹⁹ E naxa Darisalamu Marigi Ala maniya si gbɛtɛɛ xa alae ra, naxee findixi kuye yailanxie ra.

²⁰ Mangɛ Xesekiya nun Amosi xa di Annabi Esayi naxa Ala maxandi fɔlɔ mali ra.

²¹ Na kui Alatala naxa malekɛ nde xɛɛ Asiri mangɛ xa sɔɔri jalamae xili ma, a e birin sɔntɔ a nun e xa yareratɛ. Mangɛ to na to, a naxa gbilen a xɔnyi yaagi kui. A naxa so

a xa ala xa banxi kui, a yetɛ xa die naxa a faxa mɛnni santidɛgema ra.

²² Alatala Xesekiya nun Darisalamukae ratanga Asiriya mangɛ Senaxeribi bɛlɛxɛ ma na ki nɛ. Ala naxa e ratanga e dɔxɔboore birin ma.

²³ Mixi gbegbe naxa fa bupa fanyie ra Darisalamu Alatala nun Yudaya mangɛ Xesekiya bɛ. Keli na tɛmui ma Xesekiya xili naxa te si birin ya ma.

²⁴ Na waxati Xesekiya naxa fura, a gbe mu lu a xa laaxiraya. A to Alatala maxandi, Alatala naxa a xa dube suxu, a kaabanako raba.

²⁵ Kɔnɔ Xesekiya mu na kaabanako kolon Alatala bɛ, a a yetɛ igbo. Na na a ra Alatala naxa xɔnɔ a tan nun Yudaya nun Darisalamu ma.

²⁶ Xesekiya naxa tuubi a xa yetɛ igboe xa fe ra. Darisalamukae fan naxa tuubi. Na kui Alatala xa xɔnɛ naxa gbilen e fɔxɔ ra Xesekiya xa mangɛya bun ma.

²⁷ Xesekiya xa naafuli nun a xa binyɛ nu bara gbo. Gbeti, xɛɛma, gɛmɛ tofanyie, surayi, wure lefae, nun se fanyi gbɛtɛɛ nu na a yi ra.

²⁸ Banxie fan nu na a yi ra, a nu mengi, weni nɛɛnɛ, ture, nun xurusee ragatama dennaxe.

²⁹ A naxa taaɛ ti, a naxa xurusee xungbee nun a lanmae gbegbe soto Ala saabui ra.

³⁰ Xesekiya man naxa Gixon dulonyi dɛsɛ fuge ra, alako na ye xa dangi Dawuda xa taa sogegorode mabiri. A xa wali birin sɔɔnɛya nɛ.

³¹ Kɔnɔ Babilon kuntigi ndee to fa Xesekiya yire kaabanako xa fe ra naxan naba a xa bɔxi ma, Ala naxa a rabolo a yetɛ xa na ya iba, alako a xa a bɔnɛ ma fe kolon.

³² Xesekiya xa taruxui dɔnxɔɛ nun a xa dugutɛgɛɲa wali, na birin sɛbɛxi Amosi xa di Annabi Esayi xa laamatunyi kui, a nun Isirayila nun Yudaya mangɛ xa taruxui kui.

³³ Xesekiya naxa laaxiraya, e a ragata binyɛ yire Dawuda xa die xa gaburie ya ma. Yudayakae nun

Darisalamukae birin naxa a binya a laaxiraya temui. A xa di Manasi naxa ti a ɲɔxɔɛ ra.

33

Manasi xa mangɛya (Isirayila Mangɛɛ II 21:1-18)

¹ Manasi mangɛya sɔtɔ a ɲɛ fu nun firin nan ma, a fa ɲɛ tongo suuli nun suuli mangɛya raba Darisalamu.

² A naxa bira fe ɲaaxie fɔxɔ ra alo sie Alatala naxee kerɪ Isirayilakae ya ra.

³ A naxa kuye batudee yailan geyae fari, a baba Xesekiya naxee kana. A Bali kuyee xa sɛrɛxɛbadee yailan, a Aseri kuye wuri daaxie ti, a man tuubi tunbuie bɛ naxee na koore ma.

⁴ A naxa yi sɛrɛxɛbade mɔɔlie ti Alatala xa banxi kui, Alatala a fala dɛnnaxɛ ma, n xili fama falade be nɛ Darisalamu temui birin.

⁵ A naxa sɛrɛxɛbadee ti tunbuie bɛ Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ firinyi kui.

⁶ A naxa a xa die gan sɛrɛxɛ ra Hinoma gulunba kui. A naxa du-ureya nun mandurɲa mɔɔli birin naba, a sematɔe nun mixie maxɔrin naxee fata mixi faxie rawɔyɛnde. A xa fe ɲaaxie xun naxa masa Alatala ya xɔri han a xɔnɔ a ma.

⁷ A naxa kuye gɛmɛ masolixi ti Ala xa banxi kui Ala a fala dɛnnaxɛ ma Dawuda nun a xa di Sulemani bɛ, «N bara yi banxi sugandi, n bara Darisalamu sugandi Isirayila bɔnsɔɛ birin ya ma, n xili xa matɔxɔ be abadan.

⁸ N mu Isirayila kerima yi bɔxi ma n naxan fixi wo babae ma xa wo n ma sɛriyɛ, n ma yaamarie, nun n ma xaranyie rabatuma wo naxan sɔtɔ Annabi Munsa saabui ra.»

⁹ Kɔnɔ Manasi naxa Yudaya nun Darisalamu ralɔɛ, e xa ɲaaxu dangife sie ra Alatala naxee sɔntɔ e ya ra.

¹⁰ Alatala naxa wɔyɛn Manasi nun a xa ɲama bɛ, kɔnɔ e mu e tuli mati a ra.

¹¹ Na na a ra, Alatala naxa a niya Asiriya sɔɔri xunyie xa fa e gerede.

E naxa Manasi suxu, e yɔlɔnxɔnyɪ sa a ma, e kɔnyɪ gbaku a banganyi ra, e a xanin Babilɔn bɔxi ma.

¹² A to lu na ɲaxankate kui, a naxa a Marigi Alatala maxandi, a a yetɛ magoro a babae Marigi Ala bɛ.

¹³ A to a maxandi, Alatala naxa a xa dubɛ suxu, a a ragbilɛn a xa mangɛya Darisalamu. Na kui Manasi naxa a kolon Alatala nan Ala ra.

¹⁴ Na dangi xanbi, Manasi naxa tɛtɛ ti Dawuda xa taa fari ma, kelife Gixon sogegorode mabiri gulunba kui, a sa dɔxɔ taa naadɛ ra naxan xili «Yɛxɛ naadɛ.» A naxa Ofeli geya mabilin. A naxa nde sa tɛtɛ xa maite xun ma. A man naxa sɔɔri xunyie lu Yudaya taa makantaxie kui.

¹⁵ Na temui a naxa kuye birin ba Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui, a sɛrɛxɛbadee kana a nu bara naxee ti hɔrɔmɔbanxi tentenyi fari nun Darisalamu taa kui. A naxa e birin wɔlɛ i taa fari ma.

¹⁶ A to gɛ na ra, a naxa Alatala xa sɛrɛxɛbade yailan, a fa xanunteya sɛrɛxɛ nun tantui sɛrɛxɛ ba naa. A naxa a masen Yudayakae bɛ e xa Isirayila Marigi Alatala rabatu.

¹⁷ Nama tan mu gbilɛn kuye batudee fɔxɔ ra geyae fari, kɔnɔ e nu e Marigi Alatala nan gbansan batuma mennie.

¹⁸ Manasi xa taruxui dɔnxɔɛ, a xa Ala maxandi nun namɪɲɔnmɛɛ xa masenyie Isirayila Marigi Alatala xili ra, na birin sɛbɛxi Isirayila mangɛɛ xa taruxui kui.

¹⁹ A xa Ala maxandi nun Ala na suxu ki naxɛ, na sɛbɛxi Hosayi xa sɛbeli kui. Manasi naxan nabaxi beenu a xa a yetɛ magoro Ala bɛ, a xa yunubie, a xa yanfanteya, a xa kuye batudee geyae fari, a xa Aseri kuye wuri daaxie, nun a xa gɛmɛ masolixie, na birin masenxi na sɛbeli kui.

²⁰ Manasi naxa laaxiraya, e a ra-gata a xɔnyɪ. A xa di Amon naxa ti a ɲɔxɔɛ ra.

Amon xa mangɛya (Isirayila Mangɛɛ II 21:19-26)

²¹ Amon mangɛya soto a jɛ mɔxɔɲɛn nun firin nan ma, a fa jɛ firin mangɛya raba Darisalamu.

²² A naxa bira fe jaaxie fɔxɔ ra alo a baba Manasi, a sɛrɛxɛɛ ba kuyee bɛ a baba nu bara naxee yailan batu se ra.

²³ A mu a magoro Alatala bɛ alo a baba Manasi a raba ki naxɛ. Amon xa yunubie naxa dangi a baba gbe ra.

²⁴ A xa soori xunyie naxa nate tongo, e fa a faxa a xa mangɛ banxi kui.

²⁵ Kɔnɔ jama tan mu tin na yanfantee ra, e naxa e fan faxa. Nama naxa Amon xa di Yosiya ti a jɔxɔɛ ra.

34

Yosiya xa mangɛya

(Isirayila Mangɛɛ II 22:1-20, 23:1-20)

¹ Yosiya mangɛya soto a jɛ solomasaxan nan ma, a fa jɛ tongo saxan nun keren mangɛya raba Darisalamu.

² A Alatala waxɔnfe tinxinxi raba nɛ, a jɛrɛ a baba Dawuda fɔxi. A mu siga yirefanyi ma, a mu siga koola ma.

³ A xa mangɛya jɛ solomasaxan nde, a naxa a baba Dawuda Marigi Ala fen folo. Fonike nan nu a ra na temui. A xa mangɛya jɛ fu nun firin nde, a naxa Yudaya nun Darisalamu raseniyeɲ folo. A naxa kuye batudee ba geyae fari, a Aseri kuye wuri daaxie kana, a kuye yoxui daaxie ba naa.

⁴ A naxa yaamari fi Bali kuye xa sɛrɛxɛbadɛɛ xa kana, surayi ganma dennaxɛ kuye bɛ xa ba naa, Aseri kuye wuri daaxie xa sɛgɛ, kuye naxee yailanxi yoxui ra xa iluntun. A naxa na kuye iluntunxi fuɲi funfun e xa sɛrɛxɛbae xa gaburie fari.

⁵ A naxa kuyee xa sɛrɛxɛdubɛɛ xorie gan kuye sɛrɛxɛbadɛɛ fari, alako Yudaya nun Darisalamu xa seniyeɲ.

⁶ A naxa siga Manasi, Eframi, Simeyɔn, nun Nafatali taaɛ kui, nun e xa yire kanaxie kui,

⁷ a fa sɛrɛxɛbadɛɛ nun Aseri kuye wuri daaxie kana. A naxa kuyee iluntun, a surayi sɛrɛxɛbadɛɛ sɛgɛ Isirayila boxi birin ma. Na temui a naxa gbilen Darisalamu.

⁸ Yosiya xa mangɛya jɛ fu nun solomasaxan nde ra, a naxa Asaliya xa di Safan, nun taa gomina Maaseya, nun Yowaxasa xa di Yowa sɛbeliti xɛɛ a Marigi Alatala xa banxi yailande. A nu wama boxi nun hoɔmɔbanxi raseniyeɲfe.

⁹ E naxa siga sɛrɛxɛdubɛɛ kuntigi Xilikiya yire, e fa kobiri so a yi ra naxan nu bara fi Ala xa hoɔmɔbanxi xa fe ra. Lewikae naxee findixi naadɛ kantɛɛ ra nu bara na kobiri maxili jama ma, jama naxan kelixi Manasi, Eframi, Isirayila, Yudaya, Bunyamin boxi ma, nun Darisalamu.

¹⁰ E naxa na kobiri taxu Alatala xa banxi wali xunyie ra. Alako nee xa no kamudɛrie, banxitie nun walike mooli birin sare fide.

¹¹ E man xa no gɛmɛ nun wuri sarade, e xa banxi gbɛtɛɛ rakeli Yudaya mangɛɛ nu bara naxee lu e xa kana.

¹² Yi mixie wali nɛ soobe ra Lewika ndee xa yaamari bun ma. Nee xilie nan ya: Merari xa die Yaxati nun Abadiyasi, nun Kehati xa die Sakari nun Mesulama.

¹³ Yi Lewikae nan nu na bɛɛtiba fanyie ra. E naxa wali birin mato. Lewika gbɛtɛɛ naxa e jɔxɔ sa sɛbeli tife nun naadɛ makantafe xɔnma.

¹⁴ E to nu kobiri raminife, naxan nu bara xanin Alatala xa banxi kui, sɛrɛxɛdubɛɛ Xilikiya naxa seriye kitaabui to Alatala naxan fixi Annabi Munsa saabui ra.

¹⁵ Xilikiya naxa a fala sɛbeliti Safan bɛ, «N bara Tawureta Munsa to Alatala xa banxi kui.» Xilikiya naxa na kitaabui so Safan yi ra.

¹⁶ Safan naxa kitaabui xanin mangɛ xɔn, a fa a dentɛgɛ, «I yaamari naxan fi, i xa walikɛɛ bara na birin naba.

¹⁷ E bara fa kobiri ra naxan nu na Alatala xa banxi kui, e na so wali

xunyie yi ra a nun mixi yi ra naxee na na wali rabafe.»

¹⁸ Sebeliti Safan man naxa a dentɛge mangɛ bɛ, «Serɛxɛdubɛ Xilikiya bara kitaabui nde so n yi ra.» Safan naxa na radangi mangɛ ma.

¹⁹ Mangɛ to na kitaabui xa masenyi mɛ, a naxa a yetɛ xa dugie iboo sunnunyi ma.

²⁰ Mangɛ naxa yi yaamari so Xilikiya, Safan xa di Axikama, Mike xa di Abadon, sebeliti Safan, nun mangɛ rasi Asaya yi ra,

²¹ «Wo siga, wo sa Alatala maxɔrin n bɛ, a nun Isirayilakae nun Yudayakae bɛ, yi masenyi xa fe ra naxan sebɛxi yi kitaabui kui wo naxan toxi. Alatala xa xɔnɛ gbo won xili ma, barima won babae mu Alatala xa seriye rabatu alo a sebɛxi yi kitaabui kui ki naxɛ.»

²² Xilikiya nun mangɛ xa xɛɛra booree naxa siga Xulida xɔn ma, Salumu xa ginɛ. Salumu Tokehatai xa di, Xasira xa mamadi nan nu a ɲɔɔ saxi hɔrɔmɔbanxi dugi seniyeɲɛxi xɔnma. Xulida, namipɔnmɛ ginɛ nan nu a ra. A nu sabatixi Darisalamu, taa nɛɛnɛ kui. E naxa de masara alo mangɛ a fala ki naxɛ.

²³ Xulida naxa a fala e bɛ, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: <A fala mangɛ bɛ naxan wo xɛɛxi,

²⁴ a Alatala xa masenyi nan ya: N fama ɲaxankate ra yi taa nun a xa mixie bɛ, n danke ragoroma nɛ naxee xaranxi Yudaya mangɛ bɛ yi kitaabui kui,

²⁵ barima e bara n nabolɔ, e bara surayi gan serɛxɛ ra alae gbɛtɛɛ bɛ. Na bara a niya n xa xɔnɔ e xa wali ma. N ma xɔnɛ bara lu yi taa xun ma, a mu kelima naa.>

²⁶ Kɔnɔ wo xa a fala mangɛ bɛ naxan wo xɛɛxi alako a xa Alatala xa nate kolon, Isirayila Marigi Alatala naxan masenxi,

²⁷ <I bɔɲɛ to bara yi fe suxu, i fa i magoro n bɛ, i i tuli mati n wɔyenyi ra n naxan falaxi yi taa nun a xa mixie xili ma, i fa i xa dugie iboo yetɛ

magore kui, i i mawa n bɛ, na birin kui, n tan Alatala fan bara i xui mɛ.

²⁸ N i xaninma nɛ i benbae yire bɔɲɛsa kui. E fama i ragatade, i yae mu yi taa nun a xa mixie xa ɲaxankate toma.» E naxa na dentɛge mangɛ bɛ.

²⁹ Mangɛ naxa Yudaya nun Darisalamu forie xili.

³⁰ A naxa te Alatala xa banxi yire, Yudayakae, Darisalamukae, serɛxɛdubɛɛ, Lewikae, nun ɲama birin, kelife mixi mɔxie ma sa dɔxɔ dimɛɛ ra, birin naxa bira a fɔxɔ ra. Mangɛ naxa kitaabui xaran e bɛ Ala xa saatɛ fe sebɛxi naxan kui, e nu bara naxan to Alatala xa banxi kui.

³¹ Mangɛ naxa ti a tide, a saatɛ tongo Alatala bɛ a xa bira Alatala xa seriye, a xa yaamari, nun a xa xaranyi birin fɔxɔ ra a bɔɲɛ nun a nii birin na.

³² A naxa yaamari fi Darisalamukae, Bunyaminkae, nun mixi birin ma naxee nu na Darisalamu na waxati, e fan xa saatɛ tongo e babae Marigi Ala bɛ.

³³ Yosiya naxa kuye batui birin dan si gbɛtɛɛ nun Isirayila nu naxan nabama. A naxa Isirayilakae birin yaamari e xa e Marigi Alatala rabatu. Mangɛ xa simaya birin kui, ɲama mu tin e babae Marigi Alatala rabolode.

35

Yosiya Sayamalekɛ Dangi Sali rabafe

(Isirayila Mangɛ II 23:21-23)

¹ Yosiya naxa Sayamalekɛ Dangi Sali raba Darisalamu Alatala xa binyɛ bun ma. E naxa na serɛxɛ ba kike singe xi fu nun naani lɔxɔɛ.

² A naxa serɛxɛdubɛɛ ti e xa wali ra Alatala xa banxi kui. A naxa e ralimaniya.

³ A naxa a fala Lewikae bɛ, naxee nu Isirayila birin xaranma, naxee nu bara seniyeɲɛ Alatala xa wali xa fe ra, «Wo saatɛ kankira seniyeɲɛxi dɔxɔ salide kui Dawuda xa di Sulemani, Isirayila mangɛ, naxan tixi. Wo mu a xaninma wo tunki fari

sonon. Wo xa wali wo Marigi Alatala nun a xa pama Isirayila bɛ.

⁴ Wo xa sali fe doxo a denbaya nun a xundɛ ki ma, alo Isirayila mangɛ Dawuda a sebɛxi ki naxɛ, alo a xa di Sulemani a yamarixi ki naxɛ.

⁵ Lewikae, xundɛ yo xundɛ a denbaya kima xa ti yire seniyenxi kui wo ngaxakerenyi booree ti kima e xabilɛ ki ma.

⁶ Wo lan nɛ wo xa Sayamalekɛ Dangi Sali sɛrɛxɛ ba, wo wo yetɛ raseniyen, wo na rafala wo ngaxakerenyie bɛ Alatala xa seriye ki ma, Annabi Munsa naxan fixi wo ma.»

⁷ Yosiya naxa yɛxɛɛɛ, yɛxɛɛyɔrɛɛ, nun sie ba sɛrɛxɛ ra pama bɛ Sayamalekɛ Dangi Sali xa fe ra. A man naxa ninge wulu saxan ba a harige ra na mixi wulu tongo saxan bɛ.

⁸ A xa kuntigie fan naxa xurusee ba sɛrɛxɛ ra pama, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewikae bɛ. Xilikiya, Sakari, nun Yɛxiyɛli, Ala xa banxi yareratie naxa xuruse lanma wulu firin kɛmɛ senni nun ninge kɛmɛ saxan ba sɛrɛxɛ ra sɛrɛxɛdubɛɛ bɛ na sali temui.

⁹ Lewika xunyie, Konaniyahu a ngaxakerenyie, Semaya Netaneeli, Xasabiya, Yeyiyeli nun Yosabadi naxa xuruse lanma wulu suuli nun ninge kɛmɛ suuli ba Lewikae bɛ na sali temui.

¹⁰ Wali raba yi ki nɛ: Sɛrɛxɛdubɛɛ nun Lewikae naxa ti e sanyi ra e xundɛ ki ma alo mangɛ a yamarixi ki naxɛ.

¹¹ Sayamalekɛ Dangi Sali sɛrɛxɛ kon to raxaba, Lewikae nu a wuli soma sɛrɛxɛdubɛɛ yi ra, nee nu fa na wuli kasan sɛrɛxɛbade ma. Lewikae na gɛ sɛrɛxɛ burade,

¹² e nu na sube itaxunma pama ma e xabilɛ ki ma. Naxan findima sɛrɛxɛ gan daaxi ra Alatala bɛ, e nu na sama a xati ma alo a sebɛxi Tawureta Munsa kui ki naxɛ. Ninge fan naba na ki nɛ.

¹³ E naxa Sayamalekɛ Dangi Sali sɛrɛxɛ gan tɛ ra a seriye ki ma, e man donse seniyenxi gbɛtɛɛ jin tundee kui, e na itaxun pama ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, e naxa e gbe nun sɛrɛxɛdubɛɛ gbe jin. E nu a rabama na ki nɛ, barima Haruna xa di sɛrɛxɛdubɛɛ nu sɛrɛxɛ gan daaxie nun ture bama sɛrɛxɛ ra han kɔɛ ra. Lewikae nan nu na birin nafalama Haruna xa di sɛrɛxɛdubɛɛ bɛ.

¹⁵ Asafi xa di bɛɛtibae naxa ti e tide alo Dawuda, Asafi, Heman, nun mangɛ rasi Yedutun a yamari ki naxɛ. Naadɛ kantɛɛ fan nu na e tide. E mu nu kelima e walidee, barima e ngaxakerenyi Lewikae nu e gbe donse rafalama.

¹⁶ Na loxoɛ Alatala xa wali birin naba Sayamalekɛ Dangi Sali seriye ki nan ma, alako sɛrɛxɛ gan daaxi xa ba Alatala xa sɛrɛxɛbade fari alo Yosiya a yamari ki naxɛ.

¹⁷ Isirayilaka naxee nu na, nee naxa Sayamalekɛ Dangi Sali nun Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma.

¹⁸ Sayamalekɛ Dangi Sali yo mu nu raba na ki Isirayila boxi ma kabi Annabi Samuweli xa waxati. Isirayila mangɛ yo mu nu lu na naxan nu bara a raba alo Yosiya, sɛrɛxɛdubɛɛ, Lewikae, Yudayakae, Isirayilakae, nun Darisalamukae a rabaxi ki naxɛ.

¹⁹ Na Sayamalekɛ Dangi Sali raba Yosiya xa mangɛya jɛ fu nun solo-masaxan nde nɛ.

²⁰ Na dangi xanbi, Yosiya to gɛ Alatala xa banxi yailande, Misira mangɛ Neko naxa te Karakemisi gereɛde, Efirati xure fɛ ma. Yosiya naxa wa gere tife Neko bɛ.

²¹ Neko naxa xɛrae xɛɛ a yire a falafe ra, «Yudaya mangɛ, i wama n gerefe munfe ra? N mu minixi i tan xa gereɛde. N minixi n yaxui nde nan gereɛde, alo Ala a fala n bɛ ki naxɛ. I naxa ti Ala kanke xa na mu a ra i xun nakanama nɛ. Muxu nun Ala na a ra.»

²² Kɔno Yosiya mu gbilen a xa nate foxo ra, a naxa tondi a tuli matide Ala xa masenyi ra Neko naxan falaxi. A naxa siga Megido gulunba gere sode.

²³ Menni soorie naxa mangɛ Yosiya soxo tanbɛɛ ra. A naxa a fala

a xa mixie be, «Wo n xanin, barima n maxonoxi a jaaxi ra.»

²⁴ Yi gere yire, a xa mixie naxa a ramini na ra a xa soori ragise kui. E naxa a radangi a xa soori ragise firin nde kui, e fa a xanin Darisalamu. A naxa laaxiraya menni, e fa a ragata a babae xa gaburie fe ma. Yudaya nun Darisalamu birin naxa lu sunnunyi kui Yosiya xa faxe xa fe ra.

²⁵ Annabi Yeremi naxa jonfe beeti nde sebe Yosiya xa binye bun ma. Han to beetibae na bama Isirayila boxi ma, na fan sebexi jonfe beeti buki kui.

²⁶ Yosiya xa taruxui donxose nun a xa dugutegepa Alatala xa seriye ma,

²⁷ a folo nun a raponyi birin sebexi Isirayila nun Yudaya mangʻee xa taruxui kui.

36

Yehowaxasi xa mangeya (*Isirayila Mangʻee II 23:30-35*)

¹ Nama naxa Yosiya xa di Yehowaxasi ti mangʻe ra Darisalamu a baba joxoe ra.

² Yehowaxasi mangeya soto a je moxonen nun saxan nan ma, a kike saxan mangeya raba Darisalamu.

³ Misira mangʻe naxa a ba mangeya ra Darisalamu, a fa gbeti kilo wulu saxan nun xema kilo tongo saxan maxili e ma duuti ra.

⁴ Misira mangʻe naxa Yehowaxasi ngaxakerenyi Eliyakimi ti mangʻe ra Yudaya nun Darisalamu xun ma. A naxa Eliyakimi xili masara Yehoyakimi ra. Neko naxa a ngaxakerenyi Yehowaxasi xanin Misira boxi ma.

Eliyakimi xa mangeya (*Isirayila Mangʻee II 23:36-24:7*)

⁵ Eliyakimi mangeya soto a je moxonen nun suuli nan ma, a fa je fu nun firin mangeya raba Darisalamu. A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xori.

⁶ Babilon mangʻe Nebukadansari naxa a gere, a fa yolonxonyi yoxui daaxi sa a ma, a a xanin Babilon boxi ma.

⁷ Nebukadansari naxa see ba Alatala xa horomobanxi kui, a fa e xanin a xonyi Babilon.

⁸ Yehoyakimi xa taruxui donxose, a xa fe jaaxie nun a xa yunubie a naxee rabaxi, nee birin sebexi Isirayila nun Yudaya mangʻee xa taruxui kui. Yehoyakini naxa ti mangʻe ra a joxoe ra.

Yehoyakini xa mangeya (*Isirayila Mangʻee II 24:8-17*)

⁹ Yehoyakini mangeya soto a je solomasaxan nan ma, a fa kike saxan xi fu mangeya raba Darisalamu. A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xori.

¹⁰ Naaraba folo, mangʻe Nebukadansari naxa a xanin Babilon, a nun harige naxan nu na Alatala xa banxi kui. A naxa Yehoyakimi ngaxakerenyi sedekiya ti mangʻe ra Yudaya nun Darisalamu xun ma.

Sedekiya xa mangeya (*Isirayila Mangʻee II 24:18-25:21, Annabi Yeremi 39:1-10, 52:1-27*)

¹¹ Sedekiya mangeya soto a je moxonen nun keren nan ma, a fa je fu nun keren mangeya raba Darisalamu.

¹² A naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xori. A mu a yete magoro Annabi Yeremi be, naxan nu woyenma Alatala xili ra.

¹³ A naxa mangʻe Nebukadansari fan matandi, naxan nu bara a rakali Ala xili ra. A naxa a kobe ti Alatala ra, a naxa a boje balan gbilenfe ra Isirayila Marigi Alatala ma.

¹⁴ Serexedube kuntigie nun pama naxa Alatala rabolo, e fe jaaxi raba si gbete darixi naxan na. E naxa seniarentarepa raba Alatala xa banxi kui, a nu bara naxan nasenyen.

¹⁵ E babae Marigi Alatala nu xerae xema temui birin, barima a nu wama a xa pama nun a xa horomobanxi rakisife.

¹⁶ Kono e naxa yo Ala xa xerae nun e xa masenyi ma. E mu tin Ala xa namijonmee xa woyenyi ra fefe ma. Na na a ra Alatala naxa xono a xa pama ma, han na xone seri mu na sonon.

17 Na kui Alatala naxa Kalidi mangɛ xɛɛ e xili ma, a fa e xa sɛgetalae faxa salide kui. Ala naxa nama birin so a yi ra, ginɛ nun xɛmɛɛ, fonikee nun mixi mɔxie.

18 Nebukadansari naxa se birin ba Ala xa banxi kui, a lanmae nun a xungbee. A naxa naafuli tongo Alatala nun mangɛ nun a xa kuntigie xa banxie kui.

19 A naxa Ala xa banxi gan, a Darisalamu tɛtɛ rabira. A banxi fanyie nun se fanyi birin gan taa kui.

20 Naxee mu faxa gere kui, Nebukadansari naxa nee xanin Babilɔn konyiya kui a tan nun a xa die bɛ, nee lu naa nɛ han Perise mangɛya waxati.

21 Alatala xa masenyi, a naxan masenxi Annabi Yereɓi saabui ra, a kamalixi na ki nɛ. Na masenyi nan ya:

«Boxi fama a malabude jɛ tongo solofere,
han a xa malabui waxati kamali
a mu naxee raba gbaloe waxati.»

Sirusi xa yaamari
(Annabi Esidirasi 1:1-4)

22 Perise mangɛ Sirusi xa mangɛya jɛ singe, Alatala naxa a sa Sirusi xaxili ma alako a xa nate tongo yaamari nde xa fe ra, a man xa na masen, a xa na sɛbɛ a xa mangɛya birin kui. Alatala nu bara na birin masen Annabi Yereɓi saabui ra. Na yaamari nan ya:

23 «Perise mangɛ Sirusi xa masenyi nan ya: Alatala naxan na koore ma, naxan bara si birin sa n ma yaamari bun ma, na bara a masen n bɛ n xa a xa hɔrɔmɔbanxi ti Darisalamu Yudaya boxi ma. Naxee kelixi a xa nama ya ma, e xa te Darisalamu. E Marigi Alatala xa lu a sɛɛti ma.»

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be. Alatala to Isirayila sugandi a xa pama ra, e jere ki a nun Ala e meeni ki naxe, na misaali xungbe masenma. Isirayila nu luxi ne alo di lœxi naxan gbilenma a baba xa kira singe ma jaxankate saabui ra.

Isirayila bõnsœ fu nun firin to e Marigi xa kira bejin, Ala naxa a niya si gbete xa nõ Isirayila ra, e e keri e xa bõxi ma, e e findi konyie ra. Na naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na koola ma, a man naxa raba Isirayila seeti ra naxan nu na yirefanyi ma. Namijõnme nu na birin kolonma ne, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala na a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa bõxi ma jε tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Esidirasi xa waxati, na jε tongo solofere nu bara kamali. Alatala naxa a niya Perise mange Sirusi xa nate tongo Isirayila konyie ragbilenfe e xõnyi Darisalamu, alako e xa Ala xa hõrõmbanxi ti. Sirusi nu wama a xõn e xa serexœ ba a be, kõnõ Ala nu na birin nabama ne alako a xa a xa laayidi rakamali. A nu na meenife a xa jama ma.

Isirayila bõnsœe to gbilen e xõnyi, e yaxuie naxa fe birin naba alako e naxa Ala xa hõrõmbanxi ti. E naxa kalamui sa Perise mange be Isirayila xa fe ra, kõnõ a rapõnyi Isirayila naxa nõ wali rabade. Ala xa namijõnme Hagi nun Sakari naxa e ralimaniya na wali kui. Na limaniya luma Ala xa mixie yi ra han to. Xa mixi luma Ala seeti ma, e fama tõrœ sõtõde Ala yaxuie saabui ra, kõnõ a rapõnyi e xa fe sõneyama ne

Alatala fõrõme ra. Ala xa won mali lufe a xa sõneya kira xõn. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Esidirasi be

Isirayilakae gbilenfe Darisalamu

¹ Perise mange Sirusi xa mangeya fõlõ jε naxan na, Alatala naxa wa fe rakamalife a naxan masen Annabi Yeremi be. Alatala naxa a sa Sirusi bõje ma, a xa yi masenyi fala, a man xa a sebe mixie be naxee na a xa yaamari bun ma. Na masenyi nan yi ki:

² «N tan Perise mange Sirusi xui nan ya. Marigi Alatala naxan na koore ma naxan dunija mangeya birin fixi n ma, a bara n yaamari, n xa hõrõmbanxi ti a be Darisalamu, Yudaya bõxi ma.

³ Naxee birin findixi Ala xa jama ra wo ya ma, e birin xa gbilen Darisalamu, Yudaya bõxi ma, alako e xa hõrõmbanxi ti Isirayila Marigi Alatala be, naxan na Ala ra Darisalamu.

⁴ Perisekae xa e dõxõboore Isirayila mixie ki gbeti, xœma, se fanyie, nun xurusee ra naxee bama serexœ janyigexie ra Ala xa hõrõmbanxi kui Darisalamu.»

⁵ Yuda nun Bunyamin bõnsœ kuntigie, Lewi bõnsœ mixie nun serexœdube naxee nu na e ya ma, a nun Ala naxee birin bõje rate sigafe ra, e birin naxa siga Ala xa hõrõmbanxi tide Darisalamu.

⁶ E dõxõbooree naxa e ki gbeti, xœma, se fanyie, xurusee, nun harige ra, a nun serexœ janyigexie.

⁷ Mange Nebukadansari nu bara se gbegbe ramini Darisalamu hõrõmbanxi kui a xa waxati, a fa e raso a xa ala xa banxi kui. Perise mange Sirusi naxa na birin namini,

⁸ a e taxu kõbiri ragatama Mitere-dati ra, a xa a rasanba Yudaya mange Sesebasari ma.

⁹ Na see kõnti nan yi ki: paani xœma daaxi tongo saxan, paani gbeti daaxi wulu keren, fine mõxõjen nun solomanaani,

¹⁰ pileti xεεma daaxi tongo saxan, pileti gbeti daaxi kεmε naani, pileti fu, a nun yirabase gbεtε wulu keren.

¹¹ Na se xεεma daaxi nun gbeti daaxi birin konti naxa lan yirabase wulu suuli kεmε naani ma. Isirayila geelimanie to keli Babilon gbilenfe ra Darisalamu, Sεsεbasari naxa na naafuli birin xanin a xun ma.

2

Mixi naxee gbilen Yudaya

¹ Mixie nan yi ki mange Nebukadansari fa naxee ra Babilon boxi ma, naxee nu wama gbilenfe e xonyi Darisalamu nun Yudaya.

² Sorobabeli, Yesuwa, Nehemi, Seraya, Reelaya, Morodekayi, Bile-san, Mispari, Begifayi, Rexumi, nun Baanna naxa findi e xa yareratie ra. Na Isirayila xεmεε konti nan yi ki:

³ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi kεmε, mixi tongo solofere nun firin.

⁴ Sefataya xa die, mixi kεmε saxan, mixi tongo solofere nun firin.

⁵ Ara xa die, mixi kεmε solofere, mixi tongo solofere nun suuli.

⁶ Mowaba Paxati xa die, mixi wulu firin, mixi kεmε solomasaxan nun mixi fu nun firin.

Mowaba Paxati kelixi Yesuwa nun Yowaba xabilε nε.

⁷ Elama xa die, mixi wulu keren, mixi kεmε firin, mixi tongo suuli nun naani.

⁸ Satu xa die, mixi kεmε solomanaani, mixi tongo naani nun suuli.

⁹ Sakayi xa die, mixi kεmε solofere nun mixi tongo senni.

¹⁰ Bani xa die, mixi kεmε senni, mixi tongo naani nun firin.

¹¹ Bibayi xa die, mixi kεmε senni, mixi mεxεnεn nun saxan.

¹² Asigadi xa die, mixi wulu keren, mixi kεmε firin, nun mixi mεxεnεn nun firin.

¹³ Adonikama xa die mixi kεmε senni, mixi tongo senni nun senni.

¹⁴ Begifayi xa die mixi wulu firin, mixi tongo suuli nun senni.

¹⁵ Adin xa die, mixi kεmε naani, mixi tongo suuli nun naani.

¹⁶ Ateri xa die, Xεsekiya xabilε, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.

¹⁷ Beseyi xa die, mixi kεmε saxan mixi mεxεnεn nun saxan.

¹⁸ Yora xa die, mixi kεmε, mixi fu nun firin.

¹⁹ Xasuma xa die, mixi kεmε firin, mixi mεxεnεn nun saxan.

²⁰ Gibari xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.

²¹ Bεtelεεmu xεmεε, mixi kεmε, mixi mεxεnεn, a nun saxan.

²² Mixi naxee keli Netofa, mixi tongo suuli nun senni.

²³ Mixi naxee keli Anatoti, mixi kεmε mixi mεxεnεn nun solomasaxan.

²⁴ Mixi naxee keli Asamafeti, mixi tongo naani nun firin.

²⁵ Mixi naxee keli Kiriyaati Yeyarimi, Kefira, nun Beroti, mixi kεmε solofere, mixi tongo naani nun saxan.

²⁶ Mixi naxee keli Rama nun Geba, mixi kεmε senni, mixi mεxεnεn nun keren.

²⁷ Mixi naxee keli Mikimasi, mixi kεmε, mixi mεxεnεn nun firin.

²⁸ Mixi naxee keli Beteli nun Ayi, mixi kεmε firin, mixi mεxεnεn nun saxan.

²⁹ Mixi naxee keli Nebo, mixi tongo suuli nun firin.

³⁰ Magibisa xa die, mixi kεmε, mixi tongo suuli nun senni.

³¹ Elama gbεtε xa die, mixi wulu keren, mixi kεmε firin, mixi tongo suuli nun naani.

³² Xarima xa die, mixi kεmε saxan, mixi mεxεnεn.

³³ Mixi naxee keli Lodi nun Xadidi, mixi kεmε solofere, mixi mεxεnεn nun suuli.

³⁴ Mixi naxee keli Yeriko, mixi kεmε saxan, mixi tongo naani nun suuli.

³⁵ Mixi naxee keli Senaa, mixi wulu saxan, mixi kεmε senni, mixi tongo saxan.

36 Serexedubee konti nan yi ki:
 Yedaya xa di naxee kelixi Yesuwa xa-
 bile, mixi keme solomanaani,
 mixi tongo solofere nun
 saxan.

37 Imeri xa die, mixi wulu keren,
 mixi tongo suuli nun firin.

38 Pasura xa die, mixi wulu keren,
 mixi keme firin, mixi tongo
 naani, nun solofere.

39 Xarima xa die, mixi wulu keren,
 mixi fu nun solofere.

40 Lewi bõnsæ konti nan yi ki:
 Yesuwa nun Kadamiyeli xa die, mixi
 tongo solofere nun naani.

41 Beetibae konti nan yi ki:
 Asafi xa die, mixi keme, mixi
 mæxõnen nun solomasaxan.

42 Hõrõmõbanxi makantæ konti nan
 yi ki:
 Salumu, Ateri, Talamõn, Akubu,
 Xatita, nun Sobayi xa die,
 mixi keme, mixi tongo saxan nun
 solomanaani.

43 Hõrõmõbanxi walikæe nan yi ki:
 Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti
 xa die,

44 Kerosi xa die, Siyaha xa die, Padon
 xa die,

45 Lebana xa die, Hagabaha xa die,
 Akubu xa die,

46 Xagabi xa die, Salamayi xa die,
 Hanan xa die,

47 Gideli xa die, Gaxari xa die,
 Reyaya xa die,

48 Resin xa die, Nekoda xa die,
 Gasama xa die,

49 Usa xa die, Paseya xa die, Bisayi
 xa die,

50 Asana xa die, Mewunima xa die,
 Nefusima xa die,

51 Bakibuki xa die, Xakufa xa die,
 Xarixuri xa die,

52 Basiluti xa die, Mexida xa die,
 Xarasa xa die,

53 Barakosi xa die, Sisera xa die,
 Tema xa die,

54 Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.

55 Mange Sulemani xa walikæe xa die
 nan yi ki:
 Sotayi xa die, Sofereti xa die, Peruda
 xa die,

56 Yaala xa die, Darakõn xa die,
 Gideli xa die,

57 Sefataya xa die, Xatili xa die,
 Pokereti Hasebayimi xa die, nun
 Ami xa die.

58 Hõrõmõbanxi walikæe nun Sule-
 mani xa walikæe xa die birin findixi
 mixi keme saxan, mixi tongo solo-
 manaani, nun firin nan na.

59 Mixie nan yi ki naxee keli Mela,
 Xarasa, Kerubu Adan, nun Imeri. E
 mu nõ a masende a e xabile findixi
 Isirayilakæe nan na.

60 Delaya xa die, Tobiya xa die, nun
 Nekoda xa die,
 e findixi mixi keme senni mixi tongo
 suuli nun firin nan na.

61 Serexedubee xa die fan nu na e ya
 ma:
 Xabaya xa die, Hakõsi xa die, nun
 Barasilayi xa die.
 Barasilayi xa die benba nu bara
 Barasilayi Galadika xa di ginæ
 dõxõ,
 a man naxa na xili tongo.

62 E xilie to mu to taruxui kui, e mu
 nõxi serexedube wali rabade.

63 Mange naxa a fala e bæ, a
 e naxa donse seniyenxi don han
 serexedube nde nõma e xa fe
 rafiixede Ala xa tønsumæe Urimi
 nun Tumimi saabui ra temui naxæ.

64 Nama naxan gbilen Yudaya, a
 birin findi mixi wulu tongo naani
 nun firin, mixi keme saxan mixi
 tongo senni nan na.

65 Konyi ginæe nun xemæe mu nu
 na na konti ya ma. E fan lanxi
 mixi wulu solofere, mixi keme saxan
 tongo saxan nun solofere nan ma.
 Beetibae fan findi mixi keme firin
 nan na.

66 Yi daalise xasabi nu na e yi ra:
 soe keme solofere, tongo saxan nun
 senni, soe banaxi keme firin, tongo
 naani nun suuli,

67 jõxõmæ keme naani, tongo
 saxan nun suuli, a nun sofale wulu
 senni, keme solofere mæxõnen.

⁶⁸ Xabile kuntigie to Ala xa banxi li Darisalamu, e naxa serexe janigexi ba Ala xa banxi xa fe ra, alako a man xa ti menni.

⁶⁹ E naxa kobiri ba yi wali xa fe ra. Na kobiri findi kobiri kole wulu tongo senni nun keren nan na xema daaxi, a nun kobiri kole wulu suuli gbeti daaxi. E man naxa serexedube dugi keme ba yi wali xa fe ra.

⁷⁰ Na nan na ki serexedubee, Lewi bonsoe mixie, beetibae, horomobanxi kantae, nun horomobanxi walikae, e birin naxa sabati e gbe tae kui, a nun Isirayilakae birin.

3

Ala xa serexebade nun horomobanxi tife

¹ Kike solofere to kamali, Isirayilaka naxee nu na na tae kui, nee birin naxa e malan Darisalamu.

² Yosadaki xa di Yesuwa nun a booree serexedubee, a nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun a booree, e naxa kafu e boore ma, e serexebade ti Isirayila Marigi Ala be, alako e xa serexe gan daaxie ba alo Annabi Munsa a masen seriye kui ki naxe.

³ E naxa na serexebade ti a yire fori, e man naxa serexe ba folo geesege nun nunmare. E nu na birin nabafe gaaxui nan kui si gbetee xa fe ra, naxee nu na e rabilinyi.

⁴ E naxa Bage Ti Sali raba alo a sebexi kitaabui kui ki naxe, e man nu serexe bama lxo yo lxo seriye ki ma.

⁵ E nu serexe gan daaxi bama Kike Neene Sali nun sali xungbee waxati, a nun temui gbete mixi nde na a janige temui naxe.

⁶ Na kike solofere nde lxoce singe, e naxa serexe ba folo Ala be, konu Alatala xa horomobanxi mu nu korinxi sinden.

⁷ Na temui e naxa kobiri ba alako Sidon nun Tire geme masolie nun banxitie xa fa e malide. E naxa sansi xorie, weni, nun ture fan ba e be, alako e xa fa wuri ra ye kira ra kelife Liban han Yafa, alo Perise mange Sirusi a yamari ki naxe.

⁸ Na je igbilenyi, kike firin nde, Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yosadaki xa di Yesuwa, e ngaxakerenyie, serexedubee, Lewi bonsoe mixie, nun jama naxan keli konyiya kui Perise boxi ma, e birin naxa wali folo. Alatala xa banxi wali naxa taxu Lewi bonsoe mixie ra, naxee nu bara je mxoxen nun a xanbi soto.

⁹ Yesuwa naxa a xa die, nun a ngaxakerenyi Kadamiyeli, nun a xa die ti horomobanxi walikae xunye ra, a nun Xenadadi, a xa die, nun ngaxakerenyi naxee kelixi Lewi bonsoe.

¹⁰ Walikae to ge Alatala xa horomobanxi korinde, serexedubee nun Asafi xa di Lewi bonsoe mixie naxa Alatala matxo sarae nun maxasee xui ra, Isirayila mange Dawuda xa seriye ki ma.

¹¹ E nu Alatala tantu, e a matxo yi beeti ra,

«Alatala nan fan,
a hinnema Isirayila ra abadan.»
Nama birin naxa Alatala matxo e xui itexi ra, Alatala xa banxi korinfe xa fe ra.

¹² Fori naxee nu bara Ala xa horomobanxi singe to, e findi serexedubee ra, e findi kuntigie ra, e naxa wa e xui itexi ra. Booree naxa e xui rate seewe kui.

¹³ Nama mu no jalexinyi xui nun wa xui tagi rasade, barima jama xui xa gboe nu sigama han yire makuye.

4

Isirayila yaxuie xa kate

¹ Yuda bonsoe nun Bunyamin bonsoe yaxuie naxa a kolon, mixi naxee nu na konyiya kui Perise boxi ma, e bara Isirayila Marigi Alatala xa horomobanxi ti folo.

² E naxa siga, e a fala Sorobabeli nun Isirayila kuntigie be, «Muxu wama a xon ma ne, won birin xa kafu won bore ma Ala xa horomobanxi tife ra. Muxu wo Marigi Ala nan batuma, muxu fan nu serexe bama ne a be kabi Asiriya mange Esarixadoni temui, naxan fa muxu ra be.»

³ Kɔnɔ Sorobabeli, Yesuwa, nun Isirayila kuntigie naxa e yaabi, «A mu lanma won birin xa yi wali raba. Muxu gbansan nan Ala xa hɔrɔmɔbanxi tima Isirayila Marigi Alatala bɛ, alɔ Perise mangɛ Sirusi a yamari ki naxɛ.»

⁴ Na kui, mennikae naxa kata limaniya bade Yudayakae yi ra. E naxa fe birin naba alako e xa na salide tife lu na.

⁵ E naxa kɔbiri fi Yudaya marasima ndee ma alako na wali xa kana. Kelifɛ Perise mangɛ Sirusi xa temui, sa dɔxɔ Perise mangɛ Dariyusi xa temui ra, e naxa fe birin naba na wali xun nakanafe ra.

⁶ Asuyerusu to mangɛya sɔtɔ Perise bɔxi ma, Yudayakae yaxuie naxa kalamui kɛɛdi nde sɛbɛ a ma Yudayakae nun Darisalamukae xa fe ra.

⁷ Perise mangɛ Atasakasi xa waxati fan, Bikilamu, Miteredati, Tabeeli nun e boore dɔnxɔɛɛ naxa bataaxɛ sɛbɛ mangɛ ma Arami xui ra.

⁸ Gomina Rexumi xa sɛbeliti Simesayi naxa yi bataaxɛ sɛbɛ mangɛ Atasakasi ma a rakolonfe ra Darisalamu xa fe ma. A yi nan sɛbɛ:

⁹ «Yi bataaxɛ fatanxi Gomina Rexumi nan ma, nun a xa sɛbeliti Simesayi, a xa kuntigi naxee findixi kiitisaɛ, sɛbelitie Erekiakɛ, Babilɔnkɛ, nun Susaka naxee kelixi Elama bɔxi ma,

¹⁰ a nun si gbɛtɛ mixie, mangɛ xungbe Usinapari naxee rasiga Efirati naakiri ma, e xa sabati Samari taaɛ kui.

¹¹ Mangɛ Atasakasi, yi bataaxɛ fatanxi i xa konyie nan na, naxee na xure naakiri ma.

¹² Mangɛ, i xa a kolon Yuwifɛ naxee keli i xa bɔxi ma, e bara fa muxu mabiri, e fa sabati Darisalamu. E na na taa rakelifɛ, naxan kolonxi matandilae xa taa ra. E bara a tɛtɛ yailan fɔlɔ.

¹³ Mangɛ, i xa a kolon, xa e na tɛtɛ yailan, e naxa na taa ti, mennikae mu duuti yo fima i ma sɔnɔn. Na findima fe xɔrɔxɔɛ nan na mangasanyi bɛ.

¹⁴ Na na a ra, muxu tan naxan tixi i xanbi ra, muxu mu nɔma na fe binyɛtarepa tode, a fa lu muxu mu i rakolon.

¹⁵ I na i babae xa taruxuie xaran, i fama a tode na taaka matandilae mu mangɛ yo binyama. Kabi temui xɔnkuye e luma mangɛ matandi ra. E xa taa nu bara kana na nan ma.

¹⁶ Mangɛ, muxu xa a fala i bɛ, xa yi taa nun a tɛtɛ rakeli, i fama ne gande i xa bɔxi ra naxan na bebiri Efirati xure naakiri ma.»

¹⁷ Mangɛ naxa e yaabi yi sɛbeli ra, «I tan gomina Rexumi, nun i xa sɛbeliti Simesayi, nun I xa kuntigi naxee na Samari nun yire gbɛtɛ Efirati xure naakiri ma, n bara wo xɛɛbu.

¹⁸ N ma mixie bara wo xa bataaxɛ madangi n ma xui ra, e a xaran n bɛ.

¹⁹ N bara e yamari e xa na taa taruxui fen. Na kui n bara a kolon, na taa luma mangasanyi matandi ra kabi temui xɔnkuye.

²⁰ Mangɛ gbangbalanyi ndee nu na Darisalamu, naxee nu jamanɛ birin yamarima naxee nu na Efirati xure naakiri ma. Birin nu duuti fima e ma.

²¹ Na kui, wo xa a fala na mixie bɛ a e xa wali iti han n yaamari fima temui naxɛ.

²² Wo xa na mato a fanyi ra alako mangasanyi xun naxa rakana na fe ma.»

²³ Gomina Rexumi, nun a xa sɛbeliti Simesayi, nun mangɛ gbɛtɛɛ to mangɛ Atasakasi xa bataaxɛ xaran, e naxa siga keren na Darisalamu Yuwifɛ yire, e xa na wali iti sɛnɛ ra.

²⁴ Na kui Ala xa banxi tife Darisalamu naxa iti han Perise mangɛ Dariyusi xa mangɛya jɛ firin nde.

5

Gbilɛnfe hɔrɔmɔbanxi tife ma

¹ Na temui Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari naxa Isirayila Marigi Ala xa masenyi ti Yuwifɛ bɛ, naxee nu na Yudaya nun Darisalamu.

² Na dangi xanbi, Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yosadaki xa di Yesuwa, naxa gbilen Ala xa hōromōbanxi ti ra Darisalamu. Ala xa namijōnmēe naxa kafu e ma na wali kui.

³ Na waxati, Tatenayi, naxan findi gomina ra Samari bōxi ma, a nun Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa fa, e e maxōrin, «Nde wo yamarixi wo xa yi banxi nun yi tete ti?»

⁴ Ndee na yi wali kui? Wo xa na kanyie xilie fala muxu bē.»

⁵ Kōnō Ala nu a jengi saxi Yuwifi kuntigie xōn ma. Yuwifie yaxuie mu nō wali itide, beenun e xa bataaxe sebe mange Dariyusi ma, e man xa a yaabi soto yi wali xa fe ra.

⁶ Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa yi bataaxe sebe mange Dariyusi ma:

⁷ «Mange Dariyusi, muxu bara i xēebu.

⁸ Mange, muxu xa i rakolon muxu bara siga Yudaya bōxi ma, e na Ala Xungbe xa hōromōbanxi tife dennaxe. Yuwifie na a tife gēme xungbee ra, wurie saxi a kōn na. E xa wali na sōneyafe a fanyi ra.

⁹ Muxu bara e xa forie maxōrin, «Nde wo yamarixi wo xa yi salide nun yi tete ti?»

¹⁰ Muxu man bara e xa yareratie xilie maxōrin, alako muxu xa nee fala i bē.»

¹¹ «Kōnō e muxu yaabixi yi masenyi nan na: «Ala xa konyie nan muxu ra, naxan koore nun bōxi daaxi. Muxu wama a xa hōromōbanxi nan tife, Isirayila mange xungbe nde nu bara naxan singe ti temui xōnkuye.

¹² Kōnō kabi muxu benbae Ala Koore Daa Mange raxōnō, a naxa e findi Babilōn mange Nebukadansari xa konyie ra. Na Kalidika naxa yi salide kana, a man fa bekae xanin Babilōn.

¹³ Na waxati dangi xanbi, Sirusi naxa findi Babilōn mange ra, a fa yaamari fi a xa mangeya jē singe ra, Ala xa hōromōbanxi man xa ti.

¹⁴ Mange Sirusi naxa xēema nun gbeti ba Babilōn salide kui, Babilōn mange Nebukadansari naxan tongoxi Darisalamu salide kui, a na birin so Sesebasari yi ra, a naxan ti Yudaya gomina ra.

¹⁵ A naxa a fala a bē, «Yi se birin xanin Darisalamu, e xa raso Ala xa hōromōbanxi kui. Wo xa Ala xa banxi ti a yire fori.»

¹⁶ Sesebasari to fa Darisalamu, a naxa Ala xa hōromōbanxi kōorin. Sa keli na lōxōe ma fa dōxō to ra, muxu na na wali nan fari, kōnō a mu jōnxi sinden.»

¹⁷ «Mange, na kui xa i bara tin a ra, i xa mange taruxui forie mato, alako i xa a kolon xa mange Sirusi yaamari fi nē Ala xa hōromōbanxi xa ti Darisalamu. Na temui, i xa i sago masen muxu bē na fe ma.»

6

Hōromōlingira rabife

¹ Mange Dariyusi naxa mixie yamari e xa na taruxui forie fen Babilōn naafuli ragataxi dennaxe.

² E naxa sebeli nde to Axameta taa kui Mediya bōxi ma naxan yi masenxi:

³ «Mange Sirusi xa mangeya jē singe, a naxa a yamari a Ala xa hōromōbanxi, naxan nu na Darisalamu, a man xa gbilen ti ra, alako serexēe xa ba menni. A xa ti gēme xungbee fari. A xa ite nun a xa gboe xa lan nōngōn ya tongo senni ma.

⁴ Gēme masolixi xa findi safe saxan na, wuri nēene fan xa findi safe keren na. Na wali sare xa keli mangasanyi xa naafuli kui.

⁵ Mange Nebukadansari se naxee tongo Darisalamu hōromōbanxi kui, yirabase xēema nun gbeti daaxie, nee birin xa ragbilen, e xa raso Ala xa hōromōbanxi kui naxan tima Darisalamu.»

⁶ «Na nan a ra, Samari gomina Tatenayi, Setara Bosenayi, nun wo xa kuntigie, wo gbilen yi fe foxō ra.

⁷ Wo xa a lu Yuwifi gomina nun e xa forie xa Ala xa hōromōbanxi ti a yire fori.

⁸ N bara wo yamari na Yuwifie xa wali xa fe ra, wo xa wo xa duutie fi e tan nan ma, a xa findi na wali sare ra, alako Ala xa banxi tife xa sooneya.

⁹ E hayi na fe naxan birin ma, a xa findi Koore Ala xa serexe gan daaxi ra, wo xa na fi e xa serexedubee ma, alo tuura yore, yexee kontonyi, yexee, mengi, foxoe, weni, nun ture. Wo xa na fi e ma loxo yo loxo alo e wama a xon ma ki naxe. Wo naxa na wali lu na de,

¹⁰ alako e xa serexe fanyi ba Koore Ala be, e man xa duba mange nun a xa die be.

¹¹ N bara yi yaamari sa na fari: Mixi yo naxan tondi n ma seriye ratinmede, wo xa wuri keren ba na kanyi xa banxi ma, wo xa a gbaku na wuri ma. A xa banxi xa kana a xa matandi xa fe ra.

¹² Mange nun mixi naxan birin katama e xa Ala xa horomobanxi rabira, naxan tixi Darisalamu, Ala xa na kanyie fan nabira. N tan Dariyusi, n ma yamari nan na ki. Fo wo xa na raba ne teku.»

¹³ Na kui, Samari mange Tatenayi, Setara Bosenayi, nun e xa kuntigie naxa na yaamari rabatu alo mange Dariyusi a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Yuwifi xa wali naxa sooneya a fanyi ra alo e xa forie nu wama a xon ma ki naxe. Annabi Xagayi nun Ido xa di Annabi Sakari fan naxa lu Ala xa masenyi kawandi ra. Ala xa horomobanxi naxa ti alo Isirayila Marigi Ala a yamarixi ki naxe, Perise mangee Sirusi, Dariyusi, nun Atasakasi sago bun ma.

¹⁵ Na horomobanxi naxa ge tide Adari kike, xi saxan nde, Dariyusi xa mangeya je senni nde kui.

¹⁶ Isirayila serexedubee, Lewi bonsoe, nun pama birin naxan kelixi konyiya kui Perise boxi ma, e naxa Ala xa horomobanxi rabi seewe ra.

¹⁷ Na loxo e naxa tuura keme, yexee kontonyi keme firin, nun yexee keme naani ba serexe ra. E man naxa si kontonyi fu nun firin ba yunubi xafari serexe ra Isirayila

bonsoe fu nun firin xa yunubie xa fe ra.

¹⁸ E naxa serexedubee nun Lewi bonsoe mixie birin ti kankan xa wali ra horomobanxi kui Darisalamu, alo a sebexi Tawureta Munsa kui ki naxe.

¹⁹ Yuwifi naxee kelixi konyiya kui Perise boxi ma, nee naxa Sayamaleke Dangi Sali raba kike singe xi fu nun naani nde ma.

²⁰ Serexedubee nun Lewi bonsoe mixie birin nu bara e yete raseniye, alako e xa Sayamaleke Dangi Sali serexe ba e ngaxakerenyie, serexedubee, nun pama birin be, naxee kelixi konyiya kui Perise boxi ma.

²¹ Isirayilaka naxee keli konyiya kui nun e doxo boore naxee gbilen na boxi xa naamunyi foxo ra, e birin naxa malan yire keren Isirayila Marigi Alatala xa fe fenfe ra.

²² E naxa Taami Lebinitare Sali raba xi solofere bun ma seewe kui, barima Alatala nu bara Asiriya mange boje mafindi e be, alako e xa Isirayila Marigi Ala xa horomobanxi ti.

7

Annabi Esidirasi xa wali

¹ Na waxati to dangi, Perise mange Atasakasi xa mangeya bun ma, Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu.

Esidirasi findi Seraya xa di nan na.

Seraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Xilikiya xa di nan na.

² Xilikiya findi Salumu xa di nan na.

Salumu findi Sadoki xa di nan na.

Sadoki findi Axituba xa di nan na.

³ Axituba findi Amaraya xa di nan na.

Amaraya findi Asaraya xa di nan na.

Asaraya findi Merayoti xa di nan na.

⁴ Merayoti findi Seraxaya xa di nan na.

Seraxaya findi Yusiyeli xa di nan na.

Yusiyeli findi Buuki xa di nan na.

⁵ Buuki findi Abisuwa xa di nan na.

Abisuwa findi Finexasi xa di nan na.

Finexasi findi Eleyasari xa di nan na.

Eleyasari findi Haruna serexedube kuntigi xa di nan na.

6 Annabi Esidirasi naxa fa Darisalamu kelife Babilon boxi ma. Karamoxo belebele nan nu a ra, a Tawureta Munsa kolon a fanyi ra, Isirayila Marigi Alatala seriye naxan so Annabi Munsa yi ra. Perise mange naxa Annabi Esidirasi waxonfe birin naba a be, barima mixi na a ra a Marigi Alatala jengi saxi naxan xon ma.

7 Isirayilaka ndee, serexedubee, Lewikae, beetibae, salide naade kantae, a nun walikae, e birin naxa te Darisalamu, mange Atasakasi xa mangeya je solofere nde ra.

8 Annabi Esidirasi soxi Darisalamu, mange xa mangeya je solofere kike suuli nde nan ma.

9 A keli Babilon kike singe xi singe ne, a naxa so Darisalamu kike suuli nde a xi singe nde ma, Ala xa hinne saabui ra.

10 Annabi Esidirasi nu bara a tunnabexi xaranyi ma nun Alatala xa seriye rabafe ma. A nu Ala xa seriye tinxixi masenma ne Isirayilakae be.

11 Mange Atasakasi yi bataaxe nan sebe Annabi Esidirasi ma, naxan findi serexedube nun karamoxo ra, naxan Ala xa seriye birin kolon Isirayila xa fe ra.

12 «Yi bataaxe kelixi n tan Atasakasi nan ma, mangee xa mange, katarabi Annabi Esidirasi ma, naxan mixi xaranma Koore Marigi Ala xa seriye ra.

13 N bara yaamari fi alako i tan xa no Isirayilakae, serexedubee, nun Lewi bonsoe mixie birin xaninde Darisalamu, naxee na be Perise boxi ma kon e wama sigafe naa.

14 N tan mange nun n ma santigi solofere nan i xexi, i xa sa a mato Yudayakae nun Darisalamukae na Ala xa seriye rabatufe ki naxe. Na kitaabui na i yi ra.

15 I man xa gbeti nun xema xanin, n tan nun n ma santigie naxan janigexi Isirayila Marigi Ala be naxan na Darisalamu.

16 I man xa gbeti nun xema xanin, Babilonkae naxan soma i yi ra, a nun Isirayilakae nun e xa

serexedubee naxan janigema e Marigi Ala xa horomobanxi be naxan na Darisalamu.

17 I xa tuurae, yexee kontonyie, yexeee, mengi, nun weni sara na naafuli ra, e xa ba serexe ra wo Marigi Ala xa serexebade ma Darisalamu.

18 I tan nun i ngaxakerenyie na wa fe naxan nabafe yi gbeti nun xema donxoe ra, wo xa a raba alo Ala wama a xon ma ki naxe.

19 I xa siga yirabasee birin na, muxu bara naxee so i yi ra, naxee lan e xa rawali wo Marigi Ala xa banxi kui. I xa na dentegae Ala be Darisalamu.

20 Xa i hayi na kobiri gbete ma, i xa a tongo mange xa naafuli yire alako i Marigi Ala xa banxi wali xa sooneya.»

21 «N tan mange Atasakasi bara yaamari fi n ma kobiri yire xunye ma naxan na xure naakiri ma, xa a sa a li Annabi Esidirasi, Ala xa serexedube naxan mixi xaranma Koore Ala xa seriye ra, xa a hayi na kobiri nde ma, wo xa a so a yi ra,

22 han gbeti kilo wulu saxan, kilo kememe naani, mengi xori busali wulu keren, weni litiri wulu firin, litiri kememe firin, ture litiri wulu firin, litiri kememe firin, a nun foxoe a na wa naxan xasabi xon.

23 Wo xa Koore Ala xa yaamari birin naba a fanyi ra a xa horomobanxi xa fe ra, alako a naxa xono won ma mangeya ma a nun n ma die ma.

24 Wo naxa duuti yo rasuxu yi mixie yi ra, hali boxi igiri sare. Wo naxa sese ba yi serexedubee yi ra, a nun Lewi bonsoe mixie, beetibae, salide naade kantae, walikae, a nun naxee birin walima Ala xa banxi kui.»

25 «I tan Annabi Esidirasi, i xa mangee nun kiitise ti pama be naxee na xure naakiri ma alo Ala a masenma i be ki naxe lonni ki ma. E xa Ala xa pama yamari tinxinyi ra. I xa Ala xa seriye masen mixie be naxee mu a kolon.

26 Mixi yo naxan mu i Marigi Ala xa seriye rabatu, a nun mange xa

seriyee, na kanyi xa faxa, xa na mu a xa keru boxi ma, xa na mu a xa kobiri ba, xa na mu a xa sa geeli.»

²⁷ Tantui na Alatala be, won benbae Marigi Ala, naxan mange boje rafalaxi a xa wali birin ma Alatala xa horomobanxi tife ra Darisalamu.

²⁸ Marigi bara hinne n na mange nun a xa santigie nun a xa batulae ya xori. N Marigi Alatala to na senbe fi n ma, n naxa Isirayila kuntigie malan alako muxu birin xa te.

8

Annabi Esidirasi xa biyaasi

¹ Denbaya kanyie xili nan ya, naxee n mati kelife Babilon sigafe ra Darisalamu mange Atasakasi xa waxati:

² Gerisomi, naxan keli Finexasi xabile.

Daniyeli, naxan keli Itamari xabile. Xatusi, naxan keli Dawuda xabile.

³ Sekanaya xa di nde.

Sakari nun xeme keme tongo suuli, naxee keli Paroso xabile.

⁴ Eliyehowenayi, naxan keli Mowaba Paxati xabile.

Seraxaya xa di nde nun mixi keme firin.

⁵ Sekanaya xa di ndee.

Yaxasiyeli xa di nde nun mixi keme saxan.

⁶ Ebedi, naxan keli Adin xabile.

Yonatan xa di nun mixi tongo suuli.

⁷ Yesaya, naxan keli Elama xabile.

Atalaya xa di, nun mixi tongo solofere.

⁸ Sebadaya, naxan keli Sefataya xabile.

Mikayeli xa di nde nun mixi tongo solomasaxan.

⁹ Abadiyasi, naxan keli Yowaba xabile.

Yexiyeli xa di nun mixi keme firin mixi fu nun solomasaxan.

¹⁰ Selomiti xa di ndee.

Yosifiya xa di nun mixi keme mixi tongo senni.

¹¹ Sakari, naxan keli Bibayi xabile, a nun mixi moxonen nun solomasaxan.

¹² Yoxanan, naxan keli Asigadi xabile, a nun mixi keme mixi fu.

¹³ Elifeleti, Yuweli, nun Semaya, naxee keli Adonikama xabile, nun mixi tongo senni.

¹⁴ Utayi nun Sabudu, naxee keli Begifayi xabile, nun mixi tongo solofere.

¹⁵ N naxa yi mixie malan xure de ra, xure naxan goroma Ahawa. Muxu naxa lu menni xi saxan. N to pama mato, n naxa a rakorosi a serexedubee nu na, konon Lewi bonsoe mixie mu nu na pama ya ma.

¹⁶ N naxa yi kuntigie xili: Eliyeheri, Ariyeli, Semaya, Elinatan, Yaribu, Elinatan, Natan, Sakari, nun Mesulama. N naxa karamoxo Yoyaribu nun Elinatan fan xili.

¹⁷ N naxa e xee Kasifiya, mange Ido xonyi. N naxa a fala e be e xa Ido nun a ngaxakerenyie mayandi e xa mixi ndee so muxu yi ra naxee noma walide won Marigi Alatala xa horomobanxi kui.

¹⁸ Won Marigi Ala naxa muxu mali na fe kui, e fa Maxali xa di Serebiya xee, naxan keli Lewi bonsoe ma. Xaxilima nan nu a ra. A naxa fa, a nun a xa die, nun a xunyae. E birin nalanxi mixi fu nun solomasaxan.

¹⁹ Xasabiya nun Yesaya, naxan keli Merari bonsoe, nun e xunyae nun e xa die, e fan naxa fa. E lan mixi moxonen nan ma.

²⁰ E naxa fa horomobanxi walike keme firin nun moxonen na, alo mange Dawuda nun boxi kuntigie nu bara nate tongo ki naxe. Nee xa lu Lewi bonsoe mixie xa yaamari bun ma. E xilie birin nu sebexi.

²¹ Na temui, n naxa a fala mixi birin be Ahawa xure de ra, muxu xa sunyi suxu, muxu xa muxu magoro muxu Marigi Ala be, alako muxu xa a maxandi a xa muxu xa biyaasi sooneya muxu tan nun muxu xa die be. A xa muxu harige birin kanta.

²² N yaagixi mange maxorinde a xa soorie xa sa muxu mati alako e xa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma. N nu bara a fala mange be, «Muxu Marigi Ala meenima a foxirabiree ma, konon a xonoma senbe ra mixi birin ma naxan a raboloma.»

²³ Na nan a toxi muxu naxa sunyi suxu, muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi. A naxa na duba suxu.

²⁴ N naxa mixi fu nun firin sugandi serexedube kuntigie ya ma. Nee findixi Serebiya, Xasabiya, nun e xunya fu nan na.

²⁵ N naxa gbeti, xεema, nun yirabase maniya e be, mange, a xa santigie, a xa mangēdie, nun Isirayilakae naxee soxi muxu yi ra muxu Marigi Ala xa hōrōmōbanxi be.

²⁶ N naxan soxi e yi ra na nan ya: gbeti kilo wulu fu nun firin, kilo keme, yirabase gbeti daaxi kilo wulu saxan kilo keme naani, xεema kilo wulu saxan kilo keme naani,

²⁷ pōōti xεema daaxi mōxōpen, naxan sare kōbiri kole xεema daaxi wulu keren lima, nun yirabase firin naxan yailanxi yōxui ra. Na sare gbo alo xεema sare.

²⁸ N naxa a fala e be, «Wo bara findi wo benbae Marigi Alatala gbe ra, wo tan nun yi naafuli birin. Wo birin bara findi serexe janigexi ra a be.

²⁹ Wo xa wo jengi sa yi birin xon ma han wo xa sa a dentegε serexedube kuntigie be, Lewi bōnsōε mixie nun Isirayila xabile kuntigie be Darisalamu, Alatala xa hōrōmōbanxi xa naafuli ragatama dennaxe.»

³⁰ Na nan na ki serexedube nun Lewi bōnsōε mixie naxa xεema, gbeti, nun yirabase maniyaxie soto, e naxan xaninma Darisalamu muxu Marigi Ala xa banxi kui.

³¹ Muxu naxa keli Ahawa xure de ra sigafe ra Darisalamu, kike singe xi fu nun firin nde ra. Ala naxa muxu ratanga muxu yaxuie ma kira xon ma.

³² Muxu to so Darisalamu, muxu naxa muxu malabu xi saxan.

³³ A xi naani nde, muxu naxa xεema, gbeti, nun yirabase maniya Ala xa hōrōmōbanxi kui. Muxu naxa na so serexedube Meremoti, Uriya xa di yi ra, Finexasi xa di Eliyese-ri, nun Yesuwa xa di Yosabadi, nun Binuwi xa di Nowadiya ya xori.

E birin findixi Lewi bōnsōε mixie nan na.

³⁴ E to ge na birin kontide nun a maniyade, e naxa na xasabi sebe.

³⁵ Nama naxan keli konyiya Perise bōxi ma, nee naxa serexe gan daaxi ba Isirayila Marigi Ala be. Na findi tuura fu nun firin nan na Isirayila bōnsōε birin be, nun yexεε kontonyi tongo solomanaani nun senni, yexεε tongo solofere nun solofere, nun sikote fu nun firin. Na findi yunubi xafari serexe nan na a gan daaxi.

³⁶ E naxa mange xa yaamari so a rasimae nun a xa gominae yi ra, naxee nu na naakiri ma, alako e xa Isirayilakae mali Ala xa banxi tide.

9

Si gbete ginεe dōxofe

¹ Na fe birin to ba a ra, kuntigie naxa fa n yire, e naxa a fala n be, e naxe, «I xa a kolon a Isirayilakae, serexedube, nun Lewi bōnsōε mu gbilenxi si gbeteε xa naamunyi jaaxie fōxo ra. E bara bira Kanaankae, Xitikae, Perisikae, Yebusukae, Amonikae, Mowabakae, Misirakae, nun Amorikae xa wali kobie fōxo ra.

² E bara na sie xa di ginεe dōxo, e man bara e fen futi ra e xa die be. E bara won ma si seniye nxi masunbu si gbeteε ra. Forie nun kuntigie nan singe na fe rafolo.»

³ N to na me, n naxa n ma donmae iboo, n naxa n xunsexe nun de xabe matala, n fa dōxo yigitege kui.

⁴ Mixi naxee findi Ala yaragaaxuie ra, nee birin naxa fa n yire na mixie xa wali kobi xa fe ra. N naxa lu naa han nunmare serexe temui.

⁵ Nunmare serexe temui, n naxa siga, n naxa n xinbi sin, n nan n belexe ti n Marigi Alatala be n ma donma ibooxie ra n ma.

⁶ N naxa a fala, «N Marigi, n bara kontofili, n bara yaagi i xon ma, barima muxu xa yunubie i mabiri bara gbo han a bara dangi a i.

⁷ Kelife muxu benbae xa temui ma, fa dōxo to ra, muxu na na wali kobie nan fari. Na na a ra, i bara

muxu nun muxu xa mangɛe nun muxu xa sɛrɛxɛdubɛɛ ɲaxankata. I bara muxu lu si gbɛtɛɛ yi ra, e xa muxu faxa santidɛgɛma ra, e xa muxu xanin, e xa muxu harige birin suxu. Han to muxu na na kɔntɔfli nan kui.

⁸ Kɔnɔ yakɔsi, yi waxati di kui, i tan muxu Marigi Alatala bara hinne muxu ra, i bara nde rakisi, i bara muxu raso i xa yire seniyɛnxi, alako muxu xa limaniya, muxu xa hɛɛri nde sɔtɔ muxu xa konyiya kui.

⁹ Muxu nu na konyiya kui, kɔnɔ muxu Marigi Ala mu muxu rabolo. A naxa hinne muxu ra Perise mangɛe ya xɔri. A naxa muxu rakisi alako muxu xa muxu Marigi Ala xa hɔrɔmɔbanxi ti a nu na dennaxe, muxu man xa kantari sɔtɔ Yudaya bɔxi ma Darisalamu kui.»

¹⁰ «Yakɔsi, muxu Marigi Ala, muxu xa munse fala sɔnɔn?»

¹¹ Muxu bara i xa sɛriyɛ matandi, i sɛriyɛ naxan so muxu yi ra i xa konyi di namipɔnmɛɛ saabui ra. E a fala nɛ, «Wo fama sode bɔxi naxan ma, wo lan wo xa dɔxɔ dennaxe, naakae xa yunubie bara gbo han a bara dangi a i. Menni birin bara findi yire seniyɛntare ra.

¹² Wo naxa tin wo xa die fide naakae ma. Wo man naxa na di ginɛɛ fan tongo wo xa die bɛ. Wo naxa saate yo tongo e bɛ, wo man naxa bira e harige fɔxɔ ra. Xa wo mu bira na fe ɲaaxi mɔɔlie fɔxɔ ra, wo fama nɛ sɛnbɛ sɔtɔde, wo na bɔxi daxamui donma nɛ, wo xa die fan fama na bɔxi sɔtɔde kɛ ra.»

¹³ «Muxu Marigi, i bara muxu ɲaxankata muxu xa yunubie xa fe ra, kɔnɔ na ɲaxankatɛ mu gbo alɔ muxu xa yunubi gboxi ki naxe. I bara tin muxu rakiside, muxu tan naxee na be yi ki.

¹⁴ Munse nɔma a niyade muxu man xa gbilen i xui matandi ra, han muxu nun yi si gbɛtɛɛ xa lu yire keren? Xa na na a ra, i fama xɔnɔde muxu ma han i muxu birin halaki. Mixi keren mu kisima.

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala, i bara tin i xa muxu rakisi. Muxu tixi i ya

tode ra, muxu tan yunubitɔɛɛ, hali mixi seniyɛntare yo mu daxa a xa ti i ya tode ra.»

10

Mɛɛfe si gbɛtɛ ginɛɛ ra

¹ Annabi Esidirasi to nu wafe Ala xa banxi dɛ ra yunubi xafari maxandife ra, Isirayilaka gbegebe naxa fa a sɛɛti ma, xɛmɛɛ, ginɛɛ, a nun dimɛɛ. E fan naxa wa fɔlɔ ki fanyi ra.

² Awa, Yɛxiyɛli xa di Sɛkanaya, naxan kelixi Elama bɔnsɔɛ, a naxa a fala Annabi Esidirasi bɛ, «Muxu bara wali kobi raba naxan mu rafan muxu Marigi Ala ma si gbɛtɛ di ginɛɛ dɔxɔfe ra. Kɔnɔ hali won to bara na raba, Ala tan nɔma won nakiside.

³ Won xa saate tongo won Marigi Ala bɛ mɛɛfe si gbɛtɛ ginɛɛ ra, alɔ i tan nun Ala yaragaaxuie wama a xɔn ma ki naxe. Won xa Ala xa sɛriyɛ rabatu.

⁴ Yandi, i xa muxu mali, muxu xaxili tixi i tan nan na. Muxu na i xanbi ra. I i sɛnbɛ so, i fe raba naxan lanma a xa raba.»

⁵ Na temui Annabi Esidirasi naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, Lewi bɔnsɔɛ mixie, nun Isirayilaka birin nakali na masenyi ra. E to gɛ e rakalide,

⁶ Annabi Esidirasi naxa keli Ala xa banxi naade ra, a siga Eliyasibu xa di Yehoxanan xɔnyi. A nu na naa temui naxe, a mu sese don, a man mu ye min ɲama xa wali kobi xa fe ra.

⁷ Masenyi naxa rayensen Yudaya nun Darisalamu kui, a mixi naxan birin keli konyiya kui, e xa e malan Darisalamu.

⁸ Kuntigie nun forie man naxa a fala a mixi yo naxan tondima na ra beenun xi saxan bun, na kanyi harige birin bama nɛ a yi ra, a man fa keri Isirayilakae ya ma naxee kelixi konyiya kui.

⁹ Xi saxan kamalixi lɔxɔɛ naxe, Yudayakae nun Bunyaminkae naxa e malan Darisalamu. Na naxa sa lan kike solomanaani xi mɔxɔɲɛn nde ma. Nama nu tixi Ala xa banxi dɛ ra. E birin nu sɛrɛnma na lɔxɔɛ nate

tongoxi xa fe ra, nun tunε belebele fan nu na fafe.

¹⁰ Serexedube Esidirasi naxa keli, a a masen e be, «Wo bara wali naaxi raba si gbete ginε dɔxɔfe ra. Na bara findi yunubi xungbe ra Isirayila be.

¹¹ Wo xa wo xa yunubi masen wo babae Marigi Alatala be. Wo man xa a sago raba. Wo xa gbilen yi si gbete mixie nun e xa ginε fɔxɔ ra.»

¹² Nama birin naxa a yaabi e xui itexi ra, «Awa, muxu bara tin na ra, alɔ i a falaxi ki naxe.

¹³ Kɔnɔ nama gbo, tunε fan na fafe yi temui. Won mu nɔma yi fe ya ibade tande ma. Xi keren xa na mu a ra xi firin fe mu yi ki, barima mixi gbege bara yunubi fe raba won ya ma.

¹⁴ Kuntigie xa lu be nama xili ra. Naxee birin si gbete di ginε dɔxɔxi won ma taae kui, e xa fa keren keren yi ra waxati ma naxan tongoxi e be. Taa yo taa xa forie nun kiitisae xa nee xa fe mato han Ala dipema won ma temui naxe.»

¹⁵ Asaheli xa di Yonatan nun Tikifa xa di Yaxaseya naxa kafu Mesulama nun Sabetayi Lewi bɔnsɔε mixi ma, e gbansan mu tin na xaxili ra.

¹⁶ Kɔnɔ e boore naxee kelixi konyiya kui, nee naxa tin na nate tongoxi ra. Annabi Esidirasi serexedube naxa kuntigi keren sugandi xabile keren keren birin ya ma. E naxa na fe mato folɔ kike fu nde, xi singe ra.

¹⁷ Kike singe xi singe nde ra, e naxa gε na xεmεε xa fe ya ibade naxee ginε gbeteε dɔxɔ.

¹⁸ A naxa a li, serexedubεε fan xa di ndee nu bara si gbete ginε dɔxɔ, alɔ Yesuwa xa di ndee, Yosadaki xa di, nun a xunyaε, Maaseya, Eliyeseri, Yaribu, nun Gedalaya.

¹⁹ E naxa laayidi tongo e xa e xa ginε bepin, e man xa yεxεε kontonyi ba serεxε ra e xa yunubi xa fe ra.

²⁰ Nee xilie nan ya:

Fatanfe Imeri xabile ra: Xanani nun Sebadaya.

²¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Maaseya, Eliya, Semaya, Yexiyeli, nun Yusiya.

²² Fatanfe Pasura xabile ra: Eliyowenayi, Maaseya, Sumayila, Netaneeli, Yosabadi, e nun Elaasa.

²³ Fatanfe Lewi bɔnsɔε ra: Yosabadi, Simeyi, Kelaya, naxan man xili Kelita, Petaxiya, Yudaya, nun Eliyeseri.

²⁴ Kelife beεtibae ya ma: Eliyasibu. Kelife Ala xa hɔrɔmɔbanxi naade makantamae ya ma: Salumu, Telemi, nun Uri.

²⁵ Boore Isirayilakae xilie nan ya naxee na mɔɔli rabaxi:

Fatanfe Paroso xabile ra: Ramiya, Yesaya, Malakiya, Miyamin, Eliyeseri, Malakiya, nun Benaya.

²⁶ Fatanfe Elama xabile ra: Mataniya, Sakari, Yexiyeli, Abidi, Yeremoti, nun Eliya.

²⁷ Fatanfe Satu xabile ra: Eliyowenayi, Eliyasibu, Mataniya, Yeremoti, Sabadi, nun Asisa.

²⁸ Fatanfe Bibayi xabile ra Yehoxanan, Xananiya, Sabayi, nun Atelayi.

²⁹ Fatanfe Bani xabile ra: Mesulama, Maluku, Adaya, Yasubu, Seyala, nun Yeremoti.

³⁰ Fatanfe Mowaba Paxati xabile ra: Adina, Kelali, Benaya, Maaseya, Mataniya, Besaleli, Binuwi, nun Manasi.

³¹ Fatanfe Xarima xabile ra: Eliyeseri, Yisiya, Malakiya, Semaya, Simeyɔn,

³² Bunyamin, Maluku, nun Semaraya.

³³ Fatanfe Xasuma xabile ra: Matenayi, Matata, Sabadi, Elifeleti, Yeremayi, Manasi, nun Simeyi.

³⁴ Fatanfe Bani xabile ra: Maadayi, Amarama, Yuweli,

³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhayi,

³⁶ Faniya, Meremoti, Eliyasibu,

³⁷ Mataniya, Matenayi, nun Yaasu.

³⁸ Fatanfe Binuwi xabile ra: Simeyi,

- 39 Selemiya, Natan, Adaya,
40 Makinadebayi, Sasayi, Sarayi,
41 Asareli, Selemiya, Semaraya,
42 Salumu, Amaraya, nun Yusufu.
43 Fatanfe Nebo xabile ra: Yeyiyeli,
Matitiya, Sabadi, Sebina, Yido,
Yoweli, nun Benaya.
44 Yi mixi birin nu bara si gbete ginεε
dɔxɔ, nde nu bara die bari.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila bonsoe fu nun firin to e Marigi xa kira bejin, Ala naxa a niya si gbete xa no Isirayila ra, e e keri e xa boxi ma, e e findi konyie ra. Namiponme nu na birin kolonma, e fa a fala kene ma, beenun a xa raba. E xa masenyi kui, e nu a falama a Alatala a niyama e xa xanin konyiya kui e xa yunubie xa fe ra, e man nu a falama a Alatala e ragbilenma ne e xa boxi ma je tongo solofere dangi xanbi.

Annabi Nehemi xa waxati, na je tongo solofere nu bara kamali. Annabi Esidirasi nu bara wali folo Darisalamu tife ra, konso wali nu bara rati. Nehemi to na fe kolon, a naxa lu sunnunyi kui. Mange xungbe naxa na sunnunyi rakorosi, a fa a maxorin a sunnunxi fe naxan ma. Nehemi to ge na tagi rabade, a naxa mange mayandi a xa tin a xa siga walide Darisalamu. Mange naxa tin, a fa a mali na biyaasi kui.

Annabi Nehemi to Darisalamu li, a naxa tete tife wali mato a fanyi ra. A naxa a fala jama be, e birin xa kafu e boore ma na wali rabafe ra. Na wali to sooneya folo, Isirayila yaxuie naxa fe birin naba alako wali xa kana. Konso e mu no Nehemi nun Isirayila jama ra. Wali naxa kamali, jama fa sali xungbe raba Alatala tantufe ra.

Isirayila xa taruxui findixi masenyi belebele nan na Ala xa mixie be temui birin. Alatala to Isirayila sugandi a xa jama ra, a naxa e yamari e xa lu a xa kira xon ma, xa na mu a ra, a naxe e fama jaxankate jaaxi sotode. Na to ge kamalide yati yati, Ala naxa hinne e ra, a fa e ragbilen a xa kira ma alako e xa lu hერი kui. Alatala na nan nabama a xa mixie birin be han

won ma waxati. Ala xa won ya rabi na nondi ma. Amina.

Ala xa Masenyi Annabi Nehemi be

Nehemi xa Ala maxandi

¹ Annabi Nehemi, Xakalaya xa di, xa masenyi nan ya. Atasakasi xa mangeya je maxoren nde, Kisilewi kike ra, n tan Nehemi nu sabatixi Suse taa senbema nan kui.

² Ngaxakerenyi Xanani nun xeme ndee naxa fa, keli Yudaya boxi ma. N naxa e maxorin Yuwifie xa fe ma, naxee keli konyiya kui, e fa sabati Yudaya. N man naxa e maxorin Darisalamu taa xa fe ma.

³ E naxa n yaabi, «Naxee kelixi konyiya kui, e siga Yudaya, e na toore nun yaagi nan kui. Darisalamu tete yire nde kanaxi, a naadse ganxi.»

⁴ N to na masenyi me, n naxa wa, n naxa sun, n naxa Koore Mange maxandi. N naxe,

⁵ «Alatala, Ala naxan na koore ma, Ala xungbe naxan magaaxu, naxan saate mabanbanxi mixie be naxee a xanuxi, e fa bira a xa yaamarie foxo ra,

⁶ i xa i tuli mati i xa konyi xa maxandi ra. I xa n to. Koe nun yanyi ra n i maxandima i xa konyi Isirayilakae be. Muxu bara yunubi raba i ra, n tan, n ma denbaya, nun Isirayilakae birin.

⁷ Muxu bara fe jaaxi raba i ra. Muxu bara i xa masenyi, i xa seriye, nun i xa yaamarie matandi, i naxee fi i xa konyi Annabi Munsa ma.

⁸ I a fala ne i xa konyi Annabi Munsa be, <Xa wo mu luma tinxinyi kui, n fama ne wo rayensende jamanee kui.

⁹ Konso xa wo sa wo yete ragbilen n ma, wo man bira n ma seriye foxo ra, n sa wo tongoma ne yire makuye, n fa wo ra yire n dennaxe sugandixi n xili matoxofe ra.>

¹⁰ Muxu tan nan na i xa konyie ra, i xa jama, i naxee ramixi konyiya kui i senbe ra.

11 Marigi, n bara i maxandi, i xa tin i tuli matide i xa konyie xa maxandi ra, naxee gaaxuma i xili ra. I xa sooneya raba n be to. N sigama mange naxan xon, i xa a niya a xa hinne n na.»

Na temui n tan nan nu na mange xa minse radangima ra.

2

Annabi Nehemi sigafe Darisalamu

1 Mange Atasakasi xa mangeya je moxoren nde Nisan kike ra, mange nu na degefe temui naxe, n naxa weni so a yi ra sunnunyi kui. N to mu nu darixi na mooli ra,

2 mange naxa n maxorin, «I sunnunxi munfe ra? I mu furaxi, konon i boje tan mu rafanxi i ma.» N naxa gaaxu a xa woyenyi ra.

3 N naxa a yaabi, «Ala xa simaya gbegbe fi i ma! N sunnunxi ne barima n benbae ragataxi taa naxan kui, a birin bara kana, a naade fan bara gan.»

4 Mange naxa a masen n be, «I wama munse xon ma?» N naxa Koore Ala maxandi n boje ma,

5 n fa mange yaabi, «Mange, xa i panige fanyi rabama n tan i xa konyi be, a lu n xa siga Yudaya boxi ma, alako n xa taa rakeli n benbae ragataxi dennaxe.»

6 Mange naxa n maxorin, a xa gine nu doxoxi a seeti ma, a naxe, «I xa biyaasi buma han mun temui?» N to xi konti fala a be n gbilenma naxan ma, mange naxa tin n xa siga.

7 N man naxa mange maxandi, «Mange, xa i bara tin, a xoli n ma i xa keedi sebe n naxan soma naakiri gominai yi ra, alako e xa a lu n xa dangi e xa boxi ma han n Yudaya li.

8 I xa keedi gbete sebe mange xa foton makante Asafi ma, alako a xa wurie so n yi ra n naxee yailanma Ala xa horomobanxi tete naade ra, a nun n naxee rawalima tete nun n ma banxi wali kui.» Mange naxa na birin naba n be, barima n Marigi Ala pengi saxi n ma fe xon ma.

9 N to xure xungbe igiri, n naxa na keedie so naakiri mange yi ra, mange Atasakasi naxee sebe e ma. Soori mange nun soe ragie nu bara n mati naa.

10 Sanbalati Xoronka nun a xa malima Tobiya Amonika to n ma fe me, e boje naxa rapaaxu e ma, barima e mu nu tinma mixi xa Isirayilakae mali.

11 N to so Darisalamu, n naxa xi saxan naba menni.

12 N mu fefe fala mixi yo be Ala naxan masenxi n be n boje kui n xa a raba Darisalamu. Na temui n nun xeme ndee naxa mini kee ra. N ma soe gbansan nu na muxu yi ra.

13 Muxu naxa mini taa kui Gulunba naade ra, muxu fa siga Daragon dula biri ra Xuruse Gbi naade yire. N to Darisalamu tete birin nabilin, n naxa a to yire nde kanaxi, naade fan ganxi.

14 N naxa siga Dula naade biri mange xa ye yire na dennaxe, konon n ma soe mu dangide soto.

15 Na kui n naxa tete mato kelifo fole ra, han n so taa kui Gulunba naade ra.

16 Taa mange mu nu a kolonxi n nu na wali naxan kui. N mu nu sese tagi rabaxi Yuwifie, serexedubee, forie, kiitisae, nun kuntigie be.

17 Na temui n naxa a masen e be, «Wo won ma toore toxi! Darisalamu bara ge kanade. Te bara a naade gan. Wo fa, won xa Darisalamu tete yailan. Na nan a toma won mu luma yaagi kui sonon.»

18 N naxa a yaxaran e be n Marigi Ala pengi saxi n xon ma ki naxe. N man naxa mange xungbe xa woyenyi masen e be. E to na birin me, e naxa n yaabi, «Won keli, won xa a yailan.» E naxa limaniya na nate xa fe ra.

19 Sanbalati Xoronka, a malima Tobiya Amonika, nun Gesemi Arabuka to yi fe me, e naxa yo folo muxu ma, e nu fa a fala muxu be, «Wo na munse rabafe be? Wo wama mangasanyi matandife ne?»

20 N naxa e yaabi, «Ala naxan na koore ma, na nan fama xunnakeli

fide muxu ma. A xa konyie nan muxu ra. Muxu fama kelide, muxu xa be yailan. Kɔnɔ wo tan, sese mu be naxan findima wo gbe ra. Darisalamu, wo xɔnyi mu a ra.»

3

Darisalamu tete yailanfe

¹ Eliyasibu serexedube kuntigi nun a ngaxakerenyi serexedube naxa keli, e tete naade nde yailan naxan xili Yexee naade. E to ge, e naxa wali masen pama be, e Ala maxandi a xa fe ra. E tete ranon na ki ne folofe Meya yire makantaxi ma, sa dɔxɔ Xananeli yire makantaxi ra.

² Yeriko xemee naxa tete yire nde yailan e seeti ma.

Imiri xa di Sabudu naxa tete yire nde yailan nee seeti ma.

³ Haseneya xa die naxa tete naade yailan naxan xili Yexe naade. E naxa naade see birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁴ Uri xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yire nde yailan Haseneya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama, naxan findixi Mesesabeli xa mamadi ra, naxa wali Meremoti xa wali seeti ma.

Baanna xa di Sadoki naxa wali Mesulama xa wali seeti ma.

⁵ Tekowa naxa tete yire nde yailan Sadoki xa wali seeti ma, kɔnɔ e xa kuntigie mu tin lude wali yareratie xa yaamari bun ma.

⁶ Paseya xa di Yoyada nun Besodeya xa di Mesulama naxa Yesana naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a man xa balan a fanyi ra.

⁷ Melataya Gabayonka, Yadon Meronotika, Gabayonkae, nun Misipakae, naxee keli gomina taa naakiri ma, nee naxa wali Yoyada nun Mesulama xa wali seeti ma.

⁸ Xarihaya xa di Yusiyeli, naxan fata xee ma rawalide, naxa tete yire

nde yailan Melataya xa wali seeti ma.

Xananiya, naxan labunde rafalama, naxa tete yire nde yailan Yusiyeli xa wali seeti ma. E naxa Darisalamu tete yailan han a igbode.

⁹ Xuru xa di Refaya, naxan na Darisalamu seeti mange ra, naxa wali Xarihaya nun Xananiya xa walie seeti ma.

¹⁰ Xarumafi xa di Yedaya naxa wali Refaya xa wali seeti ma, a xa banxi ya ra.

Xasabeneya xa di Xatusi naxa wali Yedaya xa wali seeti ma.

¹¹ Xarima xa di Malakiya nun Mowaba Paxati xa di Xasubu, naxa tete yire nde yailan nun yire makantaxi naxan xili Taami Gande.

¹² Haloxesi xa di Salumu, naxan na Darisalamu seeti xunyi ra, naxa wali suxu Malakiya nun Xasubu seeti ma.

¹³ Xanun nun Sanowakae naxa Gulunba naade yailan. E naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. E man naxa tete yailan han Xuruse Nape naade ra. Na xa kuye nongon ya wulu keren.

¹⁴ Rekabu xa di Malakiya, naxan na Beti Hakeremi mange ra, naxa Nape naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra.

¹⁵ Kolixose xa di Salumu, naxan na Misipa mange ra, naxa Dulonyi naade yailan. A naxa naade isee birin yailan alako a xa senbe soto, a xa balan a fanyi ra. A man naxa tete yailan folofe Xera Ye yire ma, mange xa laakoe fe ma, sa dɔxɔ Dawuda xa taa gorode ra.

¹⁶ Asibuki xa di Nehemi, naxan na Beti Suru seeti mange ra, naxa tete yailan han mange Dawuda xa gaburi, han ye ragata yire, han soori jalamae xa banxi.

¹⁷ Bani xa di Rexumi, naxan keli Lewi bonsoe ma, naxa wali Nehemi xa wali seeti ma.

Xasabiya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali Rexumi xa wali seeti ma.

¹⁸ Xenadadi xa di Bafaya, naxan na Keyila seeti mange ra, naxa wali a ngaxakerenyi Xasabiya xa wali seeti ma.

¹⁹ Yesuwa xa di Eseri, naxan na Misipa taa mange ra, naxa tete yailan geresosee banxi ya ra, han tete tuxui ra.

²⁰ Sabayi xa di Baruki, naxa tete yailan folofe na tuxui ra, sa doxo Serexedube Xungbe Eliyasibu xa banxi ra.

²¹ Uriya xa di Meremoti, naxan findixi Hakosi xa mamadi ra, naxa tete yailan folofe Eliyasibu xa banxi naade ra, han a xa banxi danxi dennaxe.

²² Serexedube naxee keli Darisalamu rabilinyi ra, nee naxa tete yailan Meremoti xa wali seeti ma.

²³ Bunyamin nun Xasubu naxa tete yailan naxan nu na e xa banxi ya ra.

Maaseya xa di Asaraya, naxan findixi Ananaya xa mamadi ra, a naxa tete yailan a xa banxi fe ma.

²⁴ Xenadadi xa di Binuwi naxa tete yailan folofe Asaraya xa banxi, han tete tuxui ra.

²⁵ Yusayi xa di Pelali naxa tete yailan na tuxui ya ra, yire makantaxi na dennaxe, folofe mange xa banxi, han geeli yire.

Paroso xa di Pedaya naxa tete yailan Yusayi xa wali seeti ma.

²⁶ Horomobanxi walike naxee nu na Ofeli geya fari Darisalamu taa kui, nee naxa tete yailan han Ye naade, naxan nu na sogetede mabiri, yire makantaxi fe ma.

²⁷ Tekowa naxa tete yailan folofe yire makantaxi, han tete Ofeli geya lima dennaxe.

²⁸ Serexedube naxa tete yailan han Soee xa naade. Kankan nu walima a yete xa banxi ya ra.

²⁹ Imeri xa di Sadoki fan naxa tete yailan a xa banxi ya ra.

Sekanaya xa di Semaya, naxan Sogetede naade makantama, naxa

tete yailan serexedube xa wali seeti ma.

³⁰ Selemiya xa di Xananiya nun Salafi xa di senni nde Xanun naxa tete yailan Semaya xa wali seeti ma.

Berekiya xa di Mesulama naxa tete yailan Selemiya nun Xanun xa wali seeti ma, a xa konkoe ya ra.

³¹ Malakiya, naxan xema walima, naxa tete yailan Mesulama xa wali seeti ma, folofe horomobanxi walike xa banxi nun yulee xa banxi, sa doxo Mifikade naade han konkoe itexi tuxui ra.

³² Mixi naxee xema walima, a nun yulee, nee naxa tete yailan konkoe itexi tuxui ra nun Yexee naade lan tagi.

³³ Sanbalati to a kolon e na tete yailanfe, a naxa xono ki fanyi ra.

³⁴ A naxa yo Yuwifie ma. A naxa a fala a ngaxakerenyie nun soori Samarikae ya xori, «Yi Yuwifi kobilae na munse rabafe? E xa wali sooneyama ne? E fama serexee bade naa? E noma na wali ra? E noma na geme ganxie rakelide sonon?»

³⁵ Tobiya Amonika, naxan nu na a fe ma, na naxa a fala, «E na tete tima ki naxe, hali xulumase noma na rabirade.»

³⁶ Na kui Annabi Nehemi naxa Ala maxandi, a naxe, «Muxu Marigi Ala, yandi, i xa i tuli mati muxu ra barima e na yofe muxu ma. I xa na sare ragbilen e ma, e xa findi konyie ra e yaxuie xa boxi ma.

³⁷ I naxa dije e ma. I naxa e xa yunubie xafari, barima e bara muxu konbi, muxu tan naxee na Darisalamu tete yailanfe.»

³⁸ Muxu naxa na tete yailan han a tagi, barima pama nu bara a panige e xa na wali suxu senbe ra.

4

Tete wali kanafe

¹ Sanbalati, Tobiya, Arabukae, Amonikae, nun Asidodikae to a me a Darisalamu tete bara yailan folo, e naxa xono ki fanyi ra.

² E birin naxa lan e xa siga gere sode Darisalamu, na wali xa kana.

³ Na kui muxu naxa muxu Marigi Ala maxandi, a xa muxu kanta. Muxu man naxa yire makantɛ ti kɔɛ nun yanyi ra muxu yaxuie xa fe ra.

⁴ Kɔnɔ Yudayakae nu a falama, «Muxu bara tagan. Tɛtɛ xa kanɛ gbo han won jan mu nɔma tɛtɛ nɛɛnɛ rakelide kɔɛ.»

⁵ Muxu yaxuie nu a falama, «E mu fama won tode han won so e tagi, won fa e faxa. Na kui e xa wali fama dande.»

⁶ Yuwifi naxee nu sabatixi e yaxuie sɛɛti ma, nee naxa fa a fala muxu bɛ han dɔxɔ fu, «Wo fa muxu xɔnyi.»

⁷ N naxa sɔɔrie ti xabilɛ ki ma xare ra, tɛtɛ dɛnnaxɛ mu ite, e xa mɛnni kanta santidɛgema, xali, nun tanbɛ ra.

⁸ N to gɛ na birin matode, n naxa a fala kuntigie nun kiitisae bɛ pama ya xɔri, «Wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Magaaxuxi ma. Wo xa gere so won ngaxakerenyie bɛ, wo xa di xɛmɛe nun wo xa di ginɛe, wo xa ginɛe nun wo xa banxie xa fe ra.»

⁹ Yaxuie to a mɛ muxu bara e janige kolon, Ala naxa e xa natɛ kana. Muxu birin man naxa gbilen tɛtɛ yire, kankan naxa a xa wali suxu.

¹⁰ Keli na lɔxɔɛ ma n ma mixie sɛɛti keren nu walima tɛtɛ yire, boore sɛɛti nu mixie makantama tanbɛe, kanke makantasee, nun xalie ra. Kuntigie tixi Yudayakae sɛɛti ma.

¹¹ Walikɛ naxee nu tɛtɛ yailanma, nun naxee nu kote maxaninma, e nu walima geresose suxuxi e bɛlɛxɛ,

¹² santidɛgema xirixi e tagi. E nu wali na ki nɛ. Naxan feri fema alako mixi xa a kolon e yaxuie na fafe, a nu tixi n tan sɛɛti ma.

¹³ N naxa a fala kuntigie nun kiitisae bɛ, pama ya xɔri, «Wali gbo, walikɛ tagi ikuya e boore ra. Won birin nayensenxi tɛtɛ ra.

¹⁴ Wo naxan nabama, wo nɛfɛ feri xui mɛ tɛmɛi naxɛ, wo birin xa wo malan muxu sɛɛti ma. Won Marigi Ala nan gere soma won bɛ.»

¹⁵ Muxu nu walima na lahalɛ nan na. Tanbɛe na pama sɛɛti keren bɛlɛxɛ i, kelife subaxɛ han tunbuie mini tɛmɛi.

¹⁶ Na tɛmɛi yati n man naxa a fala pama bɛ, «Birin nun a xa konyi xa xi Darisalamu kui alako won xa taa kanta kɔɛ ra, won man xa wali yanyi ra.»

¹⁷ N tan, n ngaxakerenyie, n ma konyie, n ma kantamixi naxee nu biraxi n fɔxɔ ra, hali muxu xa dugie, muxu mu e rate muxu ma. Kankan keren kerenma xa geresose nan nu suxuxi a yi ra, hali a sigama ye bade tɛmɛi.

5

Konyiya nun doni

¹ Lɔxɔɛ nde Yudaya pama, xɛmɛe nun ginɛe, naxa kalamui sa e ngaxakerenyi ndee xa fe ra.

² Ndee naxa a fala, «Muxu xa di xɛmɛe nun di ginɛe bara wuya. Muxu wama mengi xɔn ma alako muxu xa balo.»

³ Mixi gbɛtɛɛ naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xɛe, weni bilie, nun banxie dɔxɔ sɛɛkɛ, alako muxu xa baloe sɔtɔ kaamɛ tɛmɛi.»

⁴ Mixi gbɛtɛɛ fan naxa a fala, «Muxu bara muxu xa xɛe nun muxu xa weni bilie dɔxɔ sɛɛkɛ ra, alako muxu xa duuti fi mangɛ ma.

⁵ Na kui, hali won birin findixi wuli keren fase keren nan na, muxu xa die bara findi muxu ngaxakerenyie xa konyie ra. Muxu xa di ginɛ gbegbe findixi konyie ra, muxu mu nɔma sese ra. Muxu xa kɔbiri bara jɔn, muxu xa xɛe nun weni bilie bara findi mixi gbɛtɛɛ gbe ra.»

⁶ N to e xa kalamui mɛ, n bɔjɛ naxa te a jaaxi ra.

⁷ N naxa natɛ tongo n xa kalamui sa kuntigie nun kiitisae ma. N naxa e maxɔrin, «Munfe ra wo wo ngaxakerenyie donima kɔbiri alako wo xa geenɛ sɔtɔ?» N naxa malanyi belebele xili na xa fe ra.

⁸ N naxa a fala e bɛ, «Won bara won ngaxakerenyi Yuwifie xun sara kaafirɛ ma. Yakosi wo wo ngaxakerenyie yati nan matima wo bore

ma?» E mu nɔ sese yaabide, e birin naxa dundu.

⁹ N man naxa a fala e bɛ, «Wo naxan nabaxi a mu fan feo! Wo mu gaaxuma Ala ya ra alako kaafirie naxa won nayaagi?»

¹⁰ N tan, n ngaxakerenyie, nun n ma walikɛɛ, muxu fan bara e doni kɔbiri nun mɛngi, kɔnɔ a mu lanma won xa geeni fen na kui.

¹¹ Wo xa e xa xɛɛ ragbilen e ma, e xa weni bilie, e xa oliwi bilie, a nun e xa banxie. Wo man xa wo xa geeni ragbilen e ma, naxan findixi kɔbiri, mɛngi, weni, nun ture ra.»

¹² E naxa n yaabi, «Muxu na birin nagbilenma nɛ e ma. Muxu mu sese bama e yi ra. I naxan falaxi, muxu na nan nabama.» Na xanbi kɔrɛ n naxa sɛrɛxɛdubɛɛ xili. N naxa donitie rakali e xa wɔyɛnyi ma sɛrɛxɛdubɛɛ ya xɔri.

¹³ N man naxa n ma donma yuba fito, n naxa a ikuyukuyu, n fa a fala, «Ala xa yi mɔɔli raba mixi ra naxan mu a xa laayidi rakamalima. Ala xa na kanyi xa banxi nun a harige birin ba a yi ra, a xa lu setareja kui.» Mixi malanxie naxa a ratin, «Amina.» E naxa Alatala matɔxɔ. Na dangi xanbi, jama naxa na laayidi rakamali.

¹⁴ Kabi n naxa findi gomina ra Yudaya, folo Atasakasi xa mangɛya jɛ mɔxɔnɛn nde ma han a jɛ tongo saxan nun firin nde ma, n tan nun n ngaxakerenyie mu balo duuti ra, naxan findi gomina sare ra.

¹⁵ Singe mangɛɛ nu jama tɔɔrɔma a jaaxi ra. E nu taami, weni, nun gbeti kilo tagi bama e yi duuti ra. E xa walikɛɛ fan nu mixie tɔɔrɔma. Kɔnɔ n mu na fe mɔɔli raba, barima n gaaxuma Ala ya ra.

¹⁶ N bara n yetɛ fi na tɛtɛ wali ma, n tan nun n ma mixi birin. Muxu mu bɔxi yo soto na kui.

¹⁷ Yuwifie nun kuntigie, mixi kemɛ mixi tongo suuli, nun xɔjɛ naxee keli jamane ma, e birin nu e dɛgema n xɔnyi nɛ.

¹⁸ Lɔxɔɛ birin ninge keren, yɛxɛɛ senni, nun xɔnie nu rafalama donse

ra. Xi fu yo xi fu, weni fan nafalama. Na birin kui n mu tin gomina sare rasuxude, barima jama nu tɔɔrɔfe tɛtɛ wali xa fe ra.

¹⁹ «N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali xa fe ra, n naxan nabaxi yi jama bɛ.»

6

Isirayila yaxuie katafe wali kanade

¹ Sanbalati, Tobiya, Gesemi Arabuka, nun muxu yaxui birin to a mɛ a muxu bara gɛ tɛtɛ yailande, yale yo mu nu na a ma sɔnɔn, naade gbakufe gbansan nan nu fa luxi,

² Sanbalati nun Gesemi naxa xɛɛra xɛɛ n xɔn ma, a falafe, «Fa, won xa won bore to Kefirimi daaxa, Ono gulunba kui.» E nu wama fe jaaxi nan nabafe n na.

³ Kɔnɔ n naxa xɛɛrae xɛɛ yi yaabi ra, «Wali gbegebe na n yi ra, n mu nɔma gorode wo yire, xa na mu a ra wali kanama nɛ.»

⁴ E naxa xɛɛra xɛɛ n yire sanmaya naani, kɔnɔ n na yaabi kerenyi nan fi e ma.

⁵ A sanmaya suuli nde, Sanbalati naxa a xa konyi xɛɛ n yire, bataaxe nde na a yi ra, naxan sɛbɛxi mixi birin ma.

⁶ Yi nan nu sɛbɛxi, «Si birin bara fe nde mɛ wo xa fe ra. Gesemi fan naxe a nɔndi na a ra. E naxe a i tan nun Yuwifie wama mangasanyi matandife, na nan a toxi wo na tɛtɛ yailanfe. E man naxe a i tan yati wama findife Isirayila mangɛ ra.

⁷ I bara namijɔnmɛɛ sugandi naxee fama a falade Darisalamukae xa lu i xa mangɛya bun ma, i xa findi Yudaya mangɛ ra. Mangɛ xungbe fama na wɔyɛnyi birin mɛde. Awa, i xa fa, won xa won bore to.»

⁸ N naxa a yaabi, «I naxan birin falaxi yi ki, nɔndi keren mu na a kui. I tan nan yi wule falaxi.»

⁹ Yi mixi birin nu wama muxu bɔjɛ nan naminife tun. E e mapɔxun nɛ limaniya bama muxu yi ra, muxu fa wali dan. «N Marigi, sɛnbɛ fi n ma.»

¹⁰ Λοχῶε nde n naxa siga Semaya xῶnyi, Delaya xa di, Mehetabeli xa mamadi. A nu a yete balanxi banxi kui. A naxa a fala n βε, «Won xεε Ala xa hῶrῶmῶbanxi kui, won xa naadεε mabalan won ma, barima e fama kῶε ra i faxade.»

¹¹ N naxa a yaabi, «N xa n gi? Xεmε mu na n tan na? N nῶma sode Ala xa hῶrῶmῶbanxi kui, n man xa balo? Adama birin xa mu soma menni. N tan mu soma naa feo.»

¹² N naxa a kolon Ala xa mu a xεexi. Tobiya nun Sanbalati nu bara a sare fi alako a xa na wῶyenyi mῶoli fala n βε.

¹³ E bara wa n xa gaaxu, n xa bira e xa wῶyenyi fῶxῶ ra, n xa yunubi sῶtῶ na kui, alako e xa n xili kana, e xa n nayaagi.

¹⁴ «N Marigi Ala, i xa ratu Tobiya, Sanbalati, Nowadiya, nun namijῶnmεε wule falee xa fe jaaxi ma, e naxan nabaxi n na alako e xa n bῶpe ramini a i.»

¹⁵ Tεtε naxa γε yailande Elulu kike, xi mῶxῶpen nun suuli. Muxu naxa na wali raba xi tongo suuli nun firin bun ma.

¹⁶ Muxu yaxuie to yi fe mε, e naxa gaaxu ki fanyi ra. Si birin naxa yaagi muxu rabilinyi, e fan naxa a kolon muxu nῶxi na birin nabade muxu Marigi Ala nan saabui ra.

¹⁷ Na saxanyi bun ma, Yudaya kuntigi gbegbe nu bataaxεε rasanbama Tobiya ma, e fan a xa bataaxεε masῶtῶma.

¹⁸ Yudayaka gbegbe nu bara saate tongo a βε marakali ra, barima a bitanyi nan nu na Sekanaya ra, Ara xa di. Yehoxanan nu bara Berekiya xa di Mesulama dῶxῶ.

¹⁹ Temui birin e nu a xa fe fanyi ifalama n ya xῶri, e man n ma wῶyenyie radangima a ma. Tobiya nu bataaxεε rasanbama n ma alako n xa gaaxu.

7

Taa makanta ki

¹ Tεtε nun naadεε to γε yailande, naadε makantεε, βεεtibae,

nun Lewikae birin naxa e xa wali suxu.

² N naxa n ma yaamarie so n xunya Xanani yi ra, a nun Xananiya naxan nu na sῶorie xun ma Darisalamu. Na nu bara findi mixi hagige ra, a nu tinxin, a man nu gaaxuma Ala ya ra.

³ N naxa a fala e βε, «Wo naxa taa naadεε rabi han soge xῶnῶ temui, e man xa balan saabi ra wo ya xῶri. Darisalamukae fan yire makantama nε, kankan xa lu a xa banxi naade ra.»

⁴ Darisalamu nu xungbo, kῶnῶ na temui mixi mu nu wuya, banxie fan mu nu gexi tide.

⁵ N Marigi Ala naxa a raso n xaxili kui, n xa kuntigie, kiitisae, nun jama malan, n xa kῶnti ti. N naxa taruxui buki to. Mixi naxee singe te, e xilie nu sebexi na kui. A sebexi,

⁶ «Babilῶn mangε Nebukadansari naxa fa yi mixie ra kelife Darisalamu. E naxa lu konyiya kui, han e gbilenxi Darisalamu nun Yudaya temui naxε. Kankan naxa siga a xῶnyi.

⁷ Sorobabeli, Yosuwe, Nehemi, Asaraya, Raamiya, Naxamani, Morodekayi, Bilesan, Misipereti, Begifayi, Nexuma, nun Baanna naxa e mati. Isirayilakae xilie nun e kῶnti nan yi ki:

⁸ Paroso xa die, mixi wulu firin, mixi kεmε, mixi tongo solofere nun firin.

⁹ Sefataya xa die, mixi kεmε saxan, mixi tongo solofere nun firin.

¹⁰ Ara xa die, mixi kεmε senni, mixi tongo suuli nun firin.

¹¹ Mowaba Paxati xa die, naxee fatanxi Yesuwa nun Yowaba ma, mixi wulu firin, mixi kεmε solomasaxan, mixi fu nun solomasaxan.

¹² Elama xa die, mixi wulu keren, mixi kεmε firin, mixi tongo suuli nun naani.

¹³ Satu xa die, mixi kεmε solomasaxan, mixi tongo naani nun suuli.

- 14 Sakayi xa die, mixi keme solofere, mixi tongo senni.
- 15 Binuwi xa die, mixi keme senni, mixi tongo naani nun solomasaxan.
- 16 Bibayi xa die, mixi keme senni, mixi moxonen nun solomasaxan.
- 17 Asigadi xa die, mixi wulu firin, mixi keme saxon, mixi moxonen nun firin.
- 18 Adonikama xa die, mixi keme senni, mixi tongo senni nun solofere.
- 19 Begifayi xa die, mixi wulu firin, mixi tongo senni nun solofere.
- 20 Adin xa die, mixi keme senni, mixi tongo suuli nun suuli.
- 21 Ateri xa die, naxee fatanxi Xesekiya ra, mixi tongo solomanaani nun solomasaxan.
- 22 Xasuma xa die, mixi keme saxon, nun mixi moxonen nun solomasaxan.
- 23 Beseyi xa die, mixi keme saxon, mixi moxonen nun naani.
- 24 Xarifi xa die, mixi keme, mixi fu nun firin.
- 25 Gabayon xa die, mixi tongo solomanaani nun suuli.
- 26 Betelemukae nun Netofakae, mixi keme, mixi tongo solomasaxan nun solomasaxan.
- 27 Anatotikae, mixi keme, mixi moxonen nun solomasaxan.
- 28 Beti Asamafetikae, mixi tongo naani nun firin.
- 29 Kiriayati Yeyarimi, Kefirakae, nun Berotikae, mixi keme solofere, mixi tongo naani nun saxon.
- 30 Ramakae nun Gebakae, mixi keme senni, mixi moxonen nun keren.
- 31 Mikimasikae, mixi keme, mixi moxonen nun firin.
- 32 Betelikae nun Ayikae, mixi keme, mixi moxonen nun saxon.
- 33 Neboka ndee, mixi tongo suuli nun firin.
- 34 Elamaka ndee, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo suuli nun naani.
- 35 Xarima xa die, mixi keme saxon, mixi moxonen.
- 36 Yeriko xa die, mixi keme saxon, mixi tongo naani nun suuli.
- 37 Lodi xa die, Xadidi xa die, nun Ono xa die, mixi keme solofere, mixi moxonen nun keren.
- 38 Senaa xa die, mixi wulu saxon, mixi keme solomanaani, nun mixi tongo saxon.»
- 39 «Serexedubee konti nan yi ki: Yedaya xa die, naxee fatanxi Yesuwa xa denbaya ra, mixi keme solomanaani, mixi tongo solofere nun saxon.
- 40 Imeri xa die, mixi wulu keren, mixi tongo suuli nun mixi firin.
- 41 Pasura xa die, mixi wulu keren, mixi keme firin, mixi tongo naani nun solofere.
- 42 Xarima xa die, mixi wulu keren, mixi fu nun solofere.»
- 43 «Lewikae konti nan yi ki: Yesuwa, Kadamiyeli, nun Hodafiya xa die, mixi tongo solofere nun naani.»
- 44 «Beeti bae konti nan yi ki: Asafi xa die, mixi keme, mixi tongo naani nun solomasaxan.»
- 45 «Naade makantee konti nan yi ki: Salumu xa die, Ateri xa die, Talamon xa die, Akubu xa die, Xatita xa die, nun Sobayi xa die, mixi keme, mixi tongo saxon nun solomasaxan.»
- 46 «Horomolingira walikae konti nan yi ki: Sixa xa die, Xasufa xa die, Tabayoti xa die,
- 47 Kerosi xa die, Saya xa die, Padon xa die,
- 48 Lebana xa die, Xagaba xa die, Salamayi xa die,
- 49 Hanan xa die, Gideli xa die, Gaxari xa die,
- 50 Reyaya xa die, Resin xa die, Nekoda xa die,
- 51 Gasama xa die, Usa xa die, Paseya xa die,
- 52 Bisayi xa die, Mewunima xa die, Nefusima xa die,

53 Bakibuki xa die, Xakufa xa die,
Xarixuri xa die,

54 Basiluti xa die, Mexida xa die,
Xarasa xa die,

55 Barakosi xa die, Sisera xa die,
Tema xa die,

56 Nesiya xa die, nun Xatifa xa die.»

57 «Sulemani xa walikée xa die
konti nan yi ki:

Sotayi xa die, Sofereti xa die, Per-
dida xa die,

58 Yaala xa die, Darakon xa die,
Gideli xa die,

59 Sefataya xa die, Xatili xa die,

Pokereti Hasebayimi xa die, nun
Amon xa die.»

60 «Hōromōbanxi walikée nun
Sulemani xa walikée, mixi keme
saxan, mixi tongo solomanaani, nun
firin.»

61 «Mixie nan yi ki naxee keli Teli
Mela, Teli Xarasa, Kerubu, Adan,
nun Imeri, kōnō e mu nō a masende
a Isirayila die yati yati nan e ra:

62 Delaya xa die, Tobiya xa die,
nun Nekoda xa die, mixi keme
senni, mixi tongo naani nun
firin.»

63 «Yi mixie nu na serexedubēe ya
ma: Xabaya xa die, Hakosi xa die,
nun Barasilayi xa die, naxan nu bara
Barasilayi Galadika xa di ginē nde
dōxō, e fa na xili sa a xun ma.

64 E naxa e ramini serexedubēe wali
kui barima e mu nō e xilie tode
taruxui kui.

65 Gomina naxa e yaamari, e
naxa serexedubēe donse seniyenxi
don han serexedubēe nde xa Ala
sagoe maxōrin Urimi nun Tumimi
ma.»

66 «Nama birin konti lanxi mixi
wulu tongo naani nun firin, mixi
keme saxan tongo senni nan ma.

67 E xa konyie konti lanxi mixi
wulu solofere, mixi keme saxan
tongo saxan nun solofere nan ma.
Beetiba keme firin tongo suuli nun
suuli fan nu na e ya ma. Nama
nu bara xuruse gbege xanin naa:
soe keme solofere, tongo saxan,
nun senni, sofale keme firin, tongo
naani, nun suuli,

68 ᵹōxōmē keme naani, tongo
saxan, nun suuli, sofale mōoli
nde wulu senni, keme solofere
mōxōᵹen.»

69 «Denbaya kanyie naxa see fi
alako wali xa raba. Gomina naxa
xēema kole wulu keren, pōoti fanyi
tongo suuli, nun serexedubēe dugi
keme suuli, tongo saxan fi wali xa
fe ra.

70 Denbaya kanyie naxa xēema
kole wulu mōxōᵹen, nun gbeti kole
wulu firin nun keme firin fi wali xa
fe ra.

71 Nama naxan luxi naa naxa
xēema kole wulu mōxōᵹen,
nun gbeti kole wulu firin, nun
serexedubēe dugi tongo senni nun
solofere fi wali xa fe ra.»

72 «Serexedubēe, Lewikae,
hōromōbanxi naadē makantēe,
beetibae, nun hōromōbanxi walikée,
nun Isirayilaka birin naxa sabati e
xōnyi.»

8

Ala xa seriye xaranfe

1 Kike solofere nde, Isirayilakae nu
bara sabati e xa taae kui. Na temui
e birin naxa e malan Darisalamu
taa kui naadē ya ra, naadē naxan
xili «Ye naadē.» E naxa a fala
seriye karamōxō Esidirasi bē a xa
fa Tawureta Munsa ra Alatala naxan
fixi Isirayila ma.

2 Esidirasi naxa fa a ra pama
yire: xēmēe, ginēe, nun mixi naxee
birin nōma masenyi fahaamude. Yi
malanyi ti kike solofere nde xi singe
loxōe nē.

3 Keli geesege ma a sa dōxō
yanyi tagi ra, Esidirasi nu ki-
taabui xaranma pama bē naxan nu
malanxi «Ye naadē» ya ra. Xēmēe,
ginēe, nun mixi naxee birin nōma
masenyi fahaamude, e naxa e tuli
mati a fanyi ra na xaranyi ra.

4 Seriye karamōxō Esidirasi nu tixi
se nde fari naxan yailanxi wuri ra
alako mixi xa a to. Matitiya, Sema,
Anaya, Uriya, Xilikiya, nun Maaseya
nu tixi a yirefanyi ma. Pedaya,

Mikayeli, Malakiya, Xasuma, Xasabadana, Sakari, nun Mesulama nu tixi a koola ma.

⁵ Esidirasi naxa kitaabui rabi nama ya xori. A nu na dennaxe nama birin a toxi. A to kitaabui rabi, birin naxa ti.

⁶ Esidirasi naxa Marigi Xungbe Alatala tantu. Nama naxa a ratin, «Amina. Amina.» E naxa e belexe itala, e e mafelen boxi ma Alatala ya i.

⁷ Lewika Yesuwa, Bani, Serebiya, Yamin, Akubu, Sabetayi, Hodiya, Maaseya, Kelita, Asaraya, Yosabadi, Hanan, nun Pelaya naxa yi seriye tagi raba nama be naxan tixi.

⁸ E naxa Tawureta Munsa, Ala xa seriye, xaran nama be a fanyi ra, e man a fasari alako birin xa a fahaamu.

⁹ Nama to na seriye me, e naxa sunnun, e wa folo. Na nan a toxi gomina Nehemi, serexedube nun seriye karamoxo Esidirasi, nun Lewika naxee nu nama xaranma, nee naxa a fala birin be, «To xa findi sali loxo ra won Marigi Alatala be. Wo naxa sunnun, wo naxa wa.»

¹⁰ Esidirasi man naxa a fala e be, «Wo siga, wo xa donse fanyi don, wo xa wo min a fanyi ra, wo man xa nde so setaree yi ra, barima to bara findi sali loxo ra won Marigi be. Wo naxa sunnun, barima Alatala xa seewe senbe fima ne wo ma.»

¹¹ Lewikae fan naxa nama masabari, e nu fa a fala, «Wo wo sabari, barima to bara findi sali loxo ra Ala be. Wo naxa sunnun.»

¹² E birin naxa gbilen e xonyi, e xa sa e dege, e man xa e min. E naxa donse rasanba e booree ma nelaxinyi kui, alo a fala e be ki naxe.

Bage Ti Sali

¹³ Na kuye iba, denbaya kanyie Isirayilakae ya ma, serexedubee, nun Lewikae naxa e malan seriye karamoxo Esidirasi yire alako e xa Tawureta Munsa rame.

¹⁴ Yi seriye kui, Alatala naxan so Annabi Munsa yi ra, a sebexi Isirayilakae xa bagee ti, e xa lu e kui kike solofere nde sali temui.

¹⁵ Yi sali loxo ma, a lan ne e xa a fala Isirayilakae birin be, a nun naxee na Darisalamu, «Wo xa mini wula i oliwi salonyi, miriti salonyi, tugi fense, nun tufu salonyi fende, alako wo xa bagee ti alo a sebexi ki naxe.»

¹⁶ Na kui Isirayilakae naxa mini wuri salonyie segede. E naxa bagee ti e xa banxie fari, tandu ma, horomobanxi tete kui, nun Ye Naade nun Efirami xa Naade ya ra.

¹⁷ Nama, naxee birin keli konyiya kui, e naxa bagee ti e luma naxee kui. Na naxa findi seewe belebele ra. Kabi Nunu xa di Yosuwe temui, e mu nu na mooli raba.

¹⁸ Loxo yo loxo, e nu fa Tawureta Munsa xaran, kelife sali folo loxo han a ranon loxo. E naxa na raba xi solofere bun ma. A solomasaxan nde, e birin naxa e malan, e fa sali belebele raba alo a sebexi ki naxe.

9

Nama xa sunyi

¹ Na kike xi moxoren nun naani loxo, Isirayilakae naxa e malan e xa sunyi suxu. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e bende maso e fate ma.

² Isirayila bonsoe naxa lu yire keren, xore yo mu nu na e ya ma. E naxa e xa yunubi nun e babae xa yunubi masen Ala be.

³ Kuye to iba, e naxa ti, e e tuli mati Tawureta Munsa xaranyi ra, e Marigi Alatala naxan soxi e yi ra. Soge to xono folo, e naxa e xa yunubi masen e Marigi Alatala be, e man naxa tuubi a be han soge naxa te a fanyi ra.

⁴ Lewika Yesuwa, Bani, Kadamiyeli, Sebanaya, Buni, Serebiya, Bani, nun Kenani naxa ti wuri yailanxi ma, e fa e Marigi Alatala xili e xui itexi ra.

⁵ Lewika Yesuwa, Kadamiyeli, Bani, Xasabeneya, Serebiya, Hodiya, Sebanaya, nun Petaxiya naxa a masen nama be, «Wo keli, wo xa wo Marigi Alatala tantu, danyi mu na naxan ma.»

«Muxu bara i xili xungbe matoxo, naxan dangi tantui nun matoxoe birin na.

⁶ I tan nan na muxu Marigi Alatala ra, i keren, naxan koore nun tunbuie daa, naxan boxi nun a isee birin daa, naxan baa nun yexe birin daa. I bara na nimase birin daa. Hali tunbui naxee na koore ma, e fan bara tuubi i be.

⁷ I tan nan na Marigi Alatala ra naxan Annabi Iburama sugandixi, a a ramini Uru Kalidi boxi kui, a Iburahima xili sa a xun ma.

⁸ I naxa a to a boje tinxin i ya i. I naxa saate tongo a be, i xa Kanaan boxi fi a bonsoe ma, Kanaankae, Xitikae, Amorigae, Perisikae, Yebusukae, nun Girigasakae nu na dennaxe. I bara na saate rakamali, barima i tinxin.»

⁹ «I naxa muxu benbae xa sununyi to Misira boxi ma, i man naxa e xui me Xulunyumi Baa ma.

¹⁰ I naxa kaabanakoe nun tonxumae raba Firawuna, a xa walikae, nun a xa jama birin xili ma, barima i bara a kolon e bara e yete igbo muxu benbae ma. Na kui i bara xili magaaxuxi soto, naxan na i yi ra han to.

¹¹ I naxa baa bolon e ya xori alako e xa giri. E naxa giri e xaraxi ra baa tagi, kononaxee nu biraxi e foxo ra, i naxa ye radin nee xun ma, i e radula alo gemε goroma ye botini ma ki naxe.

¹² Yanyi ra, i naxa nuxui findi e rapere se ra. Koe ra, i naxa te ti e be naxan kira iyalanma, e e jere ma naxan na.»

¹³ «I naxa goro Turusinina geya fari, i fa woyen e be keli koore ma. I naxa seriye tinxinxi, nondi, marasi nun yaamari fanyie masen e be.

¹⁴ I xa walike Munsa saabui ra, i naxa i xa malabui loxoe seniyenxi xa fe masen e be, i xa yaamari, i xa marasi, nun i xa seriye.

¹⁵ Kaame to e suxu, i naxa taami ragoro e ma keli koore. Ye xoli nu na e ma temui naxe, i naxa ye ramini gemε longori ra. I naxa e xee boxi

tongode i i rakali naxan na sofe ra e yi ra.»

¹⁶ «Konon muxu benbae naxa finsiriwaliya raba e xa yete igboja kui. E mu e tuli mati i xa yaamari ra.

¹⁷ E mu tin i xui ratinmede. E mu ratu i xa kaabanakoe ma, i naxee raba e be. E naxa e kobe ti i ra, e man naxa nate tongo gbilenfe ra konyiya kui. E mangε nde sugandi na nan ma. Konon i tan mu e rabepin, barima Ala nan lanxi i ma naxan dipema, naxan kinikinima, naxan hinnema. I xa xone mu mafura. I xa xanunteya gbo.

¹⁸ I mu e rabepin hali e to ninge kuye yailan yoxui ra, e fa a fala, <Muxu xa ala nan yi ki naxan muxu ramini Misira boxi ma.> E to fe jaxi fala i xa fe ra, i mu e rabepin fefe ma.

¹⁹ I xa fonisireya kui i mu e rabepin gbengberenyi ma. I mu nuxui ba e ya ra, naxan nu e rapere ma yanyi ra. I mu te ba naa, naxan nu kira iyalanma e be koe ra.

²⁰ I naxa i Xaxili Fanyi so e yi ra alako e xaxili xa fan. I naxa mana taami nun ye so e yi ra alako e xa balo.

²¹ Ne tongo naani bun ma, i jengi saxi e xa fe xon ma gbengberenyi ma. E hayi nu na se naxan birin ma, i naxa na so e yi ra. E xa dugie mu kana, e sanyie mu funtu.»

²² «I naxa mangeyae nun si gbete so e yi ra, boxi naxee nu na e xa boxi naaninyi ra. E naxa mangε Sixon xa boxi Xesibon tongo, e man naxa mangε Ogo xa boxi Basan tongo.

²³ I naxa e xa die rawuya dangife tunbuie ra naxee na koore ma. I naxa na boxi so e yi ra i naxan laayidi e babae be.

²⁴ E xa die naxa na boxi soto. I naxa Kanaankae nun e xa mangε ragoro e ya i, i naxa e sa e belexe i, alako e xa e waxonfe raba e ra.

²⁵ E naxa taae nun boxi fanyie soto, a nun banxi naxee rafexi harige ra, kolonyie, weni bilie, oliwi bilie, nun sansi gbegebe naxee bogima a fanyi ra. E naxa e dege,

e naxa luga baloe fanyi ra, e naxan soto i xa hinne saabui ra.»

²⁶ «Kono e mu lu i xa yaamari bun ma. E naxa i matandi, e naxa e kobe ti i xa seriye ra. E naxa i xa namijonmæ faxa, naxee nu bara kawandi ti e be e xa gbilen i ma. E naxa fe jaaxi gbegbe raba i ra.

²⁷ Na kui i naxa e sa e yaxuie belexe i, naxee bara e jaxankata. Kono e to i xili e xa toore kui, i naxa e xa maxandi suxu koore ma. I naxa marakisimæ xee e xon ma, naxee bara e ba e yaxuie belexe i.

²⁸ E to malabui soto, e man naxa fe jaaxi raba folo i ra. Na kui, i naxa e rabepin e yaxuie yi ra, naxee barano e ra. Kono e to gbilen i xili ra, i man naxa e xa maxandi suxu koore ma i xa fonisireya saabui ra. I bara e ratanga sanmaya wuyaxi.

²⁹ I naxa fe birin naba, alako e xa bira i xa seriye foxo ra, kono e naxa e yete igbo, e mu e tuli mati i xa yaamari ra. E naxa tondi i xa seriye rabatude, naxan noma a rabatumaæ rakiside. E naxa e kobe ti i ra, e mu i xui rabatu fefe ma.»

³⁰ «I naxa lu e seeti ma kabi temui xonkuye. I nu e ralimaniyama i Xaxili ra i xa namijonmæ saabui ra, kono e mu e tuli mati i ra. Na kui i naxa e sa si gbetee belexe i.

³¹ Kono hali i to na raba, i tondi ne e sontode i xa fonisireya xa fe ra. I mu e rabepin kerenyi ra, barima Alanan na i ra naxan hinnema mixie ra, naxan kinikinima e ma.»

³² «Yakosi, i tan muxu Marigi Ala Xungbe, i senbe gbo, i mag-aaxu, i i xa saate rakamalima, i hinnema mixi ra. Yandi, i xa i jengi sa muxu xa toore xon ma, muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, muxu xa namijonmæ, muxu babae, nun muxu xa jama birin. Kabi Asiriya mangee xa temui, han to muxu na toore nan kui.

³³ I bara fe tinxixi raba muxu be. I tan bara dugutegepa raba, kono muxu tan bara fe jaaxi raba i ra.

³⁴ Muxu xa mangee, muxu xa kuntigie, muxu xa serexedubee, nun

muxu babae mu bira i xa seriye foxo ra. E mu e tuli matixi i xa yaamari nun i xa masenyi ra.

³⁵ Hali i to harige nun boxi fanyi sa e xa mangeya bun ma temui naxe, e mu i xui rabatu, e mu gbilen e xa wali jaaxie foxo ra.

³⁶ To loxoe muxu na konyiya nan kui. Muxu bara findi konyie ra boxi ma i dennaxe fixi muxu benbae ma, alako e xa balo na boxi fanyi saabui ra.

³⁷ Kono na boxi bogi fanyi birin luma mange gbetee nan be, muxu na naxee bun ma muxu xa yunubie xa fe ra. E e waxonfe rabama muxu fatee nun muxu xa xurusee ra. Muxu na toore belebele nan kui.»

10

Nama xa nate tongoxi

¹ Na birin kui, muxu bara yi nate sebexi tongo, muxu xa mangee, Lewikae, nun muxu xa serexedubee xa tonxuma doxoxi a ma.

² E xilie nan yi ki:

Gomina Nehemi Xakalaya xa di, Sedekiya,

³ Seraya, Asaraya, Yeremi,

⁴ Pasura, Amaraya, Malakiya,

⁵ Xatusi, Sebanaya, Maluku,

⁶ Xarima, Meremoti, Abadiyasi,

⁷ Daniyeli, Gineton, Baruki,

⁸ Mesulama, Abiya, Miyamin,

⁹ Maasiya, Biligayi, nun Semaya.

Serexedubee nan na ki.

¹⁰ Lewikae nan yi ki:

Asanaya xa di Yesuwa, Xenadadi xa di Binuwi, Kadamiyeli,

¹¹ nun e ngaxakerenyie,

Sebanaya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan,

¹² Mika, Rexobo, Xasabiya,

¹³ Sabudu, Serebiya, Sebanaya,

¹⁴ Hodiya, Bani, nun Beninu.

¹⁵ Kuntigie nan yi ki:

Paroso, Mowaba Paxati, Elama, Satu, Bani,

¹⁶ Buni, Asigadi, Bibayi,

¹⁷ Adoniya, Begifayi, Adin,

¹⁸ Ateri, Xesekiya, Asuru,

¹⁹ Hodiya, Xasuma, Beseyi,

20 Xarifi, Anatoti, Nebayi,
 21 Magapiyasi, Mesulama, Xesiri,
 22 Mesesabeli, Sadoki, Yaduwa,
 23 Pelataya, Hanan, Anaya,
 24 Hoseya, Xananiya, Xasubu,
 25 Haloxesi, Pilixa, Sobeki,
 26 Rexumi, Xasabana, Maaseya,
 27 Ahaya, Hanan, Anan,
 28 Maluku, Xarima, nun Baanna.

29 «Nama donxoe birin, serexedubee Lewikae, naade makantee, beetibae, horomobanxi walikae, nun mixi naxee birin mini si gbetee ya ma e bira Ala xa seriye foxo ra, e xa ginnee, e xa di xemee, e xa di ginnee, nun mixi naxee birin fe fahaamuma,

30 nee birin naxa kafu e ngaxakerenyi kuntigie ma. E naxa e rakali e xa bira Ala xa seriye foxo ra, Ala xa konyi Munsa naxan fixi e ma, e xa e Marigi Alatala xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye birin nabatu.»

31 «Muxu naxa nate tongo muxu xa tondi muxu xa die fide yi boxi mixie ma. Muxu fan xa tondi e xa di ginnee fende muxu xa di xemee be.

32 Muxu mu sese sarama malabui loxoe nun sali loxoe, yi boxi mixie fama naxee ra alo mengi, xa na mu a ra se gbete. Ne solofere nde birin na, muxu mu boxi rawalima, muxu man dipema ne donie birin ma.

33 Ne yo ne muxu xa gbeti nde ba, a xa rawali muxu Marigi Ala xa horomobanxi kui,

34 alo serexe taami, sansi xori naxee bama serexe ra loxo yo loxo, serexe gan daaxi naxee bama loxo yo loxo, naxee bama malabui loxoe, naxee bama kike neene ti loxoe, naxee bama sali loxoe, naxee bama seniyenyi xa fe ra, naxee bama Isirayila xa yunubi xafarife ra, a nun wali naxan birin nabama muxu Marigi Ala xa banxi kui.»

35 «Serexedubee, Lewikae, nun nama birin naxa nate tongo Ala xa mali ra, xabilae naxee fama yege ra a waxati ki ma, naxan ganma Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.

36 Muxu naxa nate tongo ne yo ne muxu xa muxu xa boxi daxamui singee nun muxu xa sansi bogi singee xanin Alatala xa banxi.

37 Muxu man xa muxu xa di xemee singee nun muxu xa xuruse di singee xanin serexedubee xon ma, muxu Marigi Ala xa banxi kui, alo a sebexi kitaabui kui ki naxe.»

38 «Muxu naxa nate tongo, muxu xa muxu xa farin xun singee, sansi bogi singee, weni neene, nun ture neene xanin muxu Marigi Ala xa horomobanxi bilie kui serexedubee be. Muxu man xa farile fi Lewikae ma. E luma siga ra na farile foxo ra muxu walima dennaxe.

39 E xa na raba Haruna bonsoe serexedube nde ya xori. E xa farile ba na farile nan kui, e fa na tan xanin horomobanxi bilie kui, daxamui ragatama dennaxe.

40 Isirayilakae nun Lewikae xa na mengi, weni neene, nun ture neene xanin na bilie kui horomobanxi xa see saxi dennaxe. Serexedubee, naade kantae, nun beetibae fan na menni ne. Muxu mu muxu Marigi Ala xa horomobanxi raboloma!»

11

Yuwifi naxee fa Darisalamu

1 Nama kuntigie naxa sabati Darisalamu taa seniyenxi, a nun mixi gbetee naxee sugandixi Ala xa mali ra. Mixi fu yo mixi fu, keren naxa sugandi doxofe ra Darisalamu. Mixi donxoe naxee luxi, nee naxa sabati taa gbete.

2 Nama naxa duba mixie be, naxee bara tin lude Darisalamu.

3 Isirayilakae, serexedubee, Lewikae, horomobanxi walikae, nun Sulemani xa konyie xa die, naxee mu nu na Darisalamu, nee naxa sabati e xonyi, e xa taee kui Yudaya boxi ma.

4 Boxi mange naxee sabati Darisalamu, ndee keli Yuda bonsoe nun Bunyamin bonsoe ne. Naxee kelixi Yuda bonsoe, nee xilie nan yi ki: Atayaya nun Maaseya. Atayaya baba xili Yusiya. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Amaraya.

Na fan baba xili Sefataya. Na fan baba xili Mahalaleli. Na fan baba xili Peresi.

⁵ Maaseya baba xili Baruki. Na fan baba xili Kolixose. Na fan baba xili Xasaya. Na fan baba xili Adaya. Na fan baba xili Yoyaribu. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Selaha.

⁶ Na kui, Peresi xabile naxee sabati Darisalamu, e findixi mixi keme naani, mixi tongo senni nun solomasaxan nan na.

⁷ Naxee kelixi Bunyamin bɔnsɔɛ, nee xilie nan yi ki: Salu, nun a fɔxirabirɛ Gabayi nun Salayi. Salu baba xili Mesulama. Na fan baba xili Yowedi. Na fan baba xili Pɛdaya. Na fan baba xili Kolaya. Na fan baba xili Maaseya. Na fan baba xili Itiyeli. Na fan baba xili Yesaya.

⁸ Nee xa mixie malanxi mixi keme solomanaani, mixi mɔxɔɲɛn nun solomasaxan.

⁹ Sikiri xa di Yoweli nan findixi e xa mange singe ra. E xa mange firin nde lanxi Hasenuwa xa di Yuda nan ma.

¹⁰ Naxee findixi sɛrɛxɛdubɛɛ ra, nee xilie nan yi ki: Yoyaribu xa di Yɛdaya, Yakin,

¹¹ Seraya, nun e wali booree. Seraya baba xili Xilikiya. Na fan baba xili Mesulama. Na fan baba xili Sadoki. Na fan baba xili Merayoti. Na fan baba xili Axituba, Ala xa banxi yarerati.

¹² Nee birin malanxi mixi keme solomasaxan, mixi mɔxɔɲɛn nun firin. Adaya fan nu na, a nun a wali boore naxee findi denbaya kanyie ra. Adaya baba xili Yeroxama. Na fan baba xili Pelalaya. Na fan baba xili Amasi. Na fan baba xili Sakari. Na fan baba xili Pasura. Na fan baba xili Malakiya.

¹³ Nee birin malanxi mixi keme firin, mixi tongo naani nun firin. Amasayi fan nu na, a nun a wali boore naxee findi kuntigie ra. A baba xili Asareli. Na fan baba xili Axesayi. Na fan baba xili Mesilemoti. Na fan baba xili Imeri.

¹⁴ Nee birin malanxi mixi keme, mixi mɔxɔɲɛn nun solomasaxan.

Hagidoli xa di Sabadiyeli nan findi e xa yarerati ra.

¹⁵ Naxee findixi Lewikae ra, nee xilie nan yi ki: Semaya, naxan baba xili Xasubu. Na fan baba xili Asirikama. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Buni.

¹⁶ Sabɛtayi nun Yosabadi, Lewikae xa mange naxee nu Ala xa banxi yailanma.

¹⁷ Mataniya, naxan baba xili Mika. Na fan baba xili Sabadi. Na fan baba xili Asafi, mange naxan Ala matɔxɔɛ nun Ala maxandi rabama. Bakibukiya nan findi na mange firin nde ra. Abeda, naxan baba xili Samuwa. Na fan baba xili Galali. Na fan baba xili Yedutun.

¹⁸ Lewika naxee nu sabatixi Darisalamu, Ala xa taa seniyeɲxi, e malanxi mixi keme firin, mixi tongo solomasaxan nun naani.

¹⁹ Naxee nu hɔrɔmɔbanxi naadɛ makantama, nee xilie nan yi ki: Akubu, Talamɔn, nun e ngaxakerenyie naxee nu naadɛ makan-tama. Nee malanxi mixi keme, mixi tongo solofere nun firin.

²⁰ Isirayilakae, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun Lewika naxee luxi, e tan sabatixi Yudaya tae nan kui e xɔnyi.

²¹ Hɔrɔmɔbanxi walikɛ sabatixi Ofeli geya nan fari. Sixa nun Gisepa nan findi e xa mange ra.

²² Lewika naxee sabatixi Darisalamu, e xa mange findixi Yusayi nan na. A baba xili Bani. Na fan baba xili Xasabiya. Na fan baba xili Mataniya. Na fan baba xili Mika. Na fan baba xili Asafi, naxan findixi bɛɛtibae xa mange ra Ala xa banxi kui.

²³ Bɛɛtiba birin nu na mange xungbe xa yaamari nan bun ma lɔxɔɛ birin.

²⁴ Petaxiya findixi mange xa marasima nan na pama bɛ. A baba xili Mesesabeli. Na fan baba xili Sera. Na fan baba xili Yuda.

²⁵ Yuda bɔnsɔɛ mixie sabatixi Kiriyati Araba, Dibon, Yekabeseeli,

²⁶ Yesuwa, Molada, Peleti,

²⁷ Xasari, Beriseeba,

²⁸ Sikilaga, Mekona,

²⁹ Rimɔn, Soraha, Yaramuti,

30 Sanowa, Adulama, Lakisi, Aseka, e nun e rabilinyie. E naxa sabati folofe Beriseeba ma sa doxo Hinoma gulunba ra.

31 Bunyamin bonsœ mixie sabatixi Geba, Mikimasi, Aya, Beteli, nun e rabilinyie nε.

32 E man sabatixi Anatoti, Noba, Ananaya,

33 Xasori, Rama, Gitayimi,

34 Xadidi, Seboyima, Nebalati,

35 Lodi, Ono, nun se yailanmae xa gulunba fan kui.

36 Lewika ndee naxee kelixi Yudaya, nee naxa sabati Bunyamin boxi ma.

12

Serexedubεe nun Lewikae

1 Serexedubεe nun Lewikae nan yi ki, naxee gbilen Darisalamu e nun Salatiyeli xa di Sorobabeli nun Yesuwa ra:

Seraya, Yeremi, Esidirasi,

2 Amaraya, Maluku, Xatusi,

3 Sekanaya, Rexumi, Meremoti,

4 Ido, Gineton, Abiya,

5 Miyamin, Mowadiya, Biliga,

6 Semaya, Yoyaribu, Yedaya,

7 Salu, Emoki, Xilikiya, nun Yedaya.

Serexedubεe kuntigie nan na ki, nun e ngaxakerenyi naxee nu na Yesuwa xa waxati.

8 Lewikae nan yi ki:

Yesuwa, Binuwi, Kadamiyeli,

Serebiya, Yudaya, nun Mataniya.

E nu findixi bεetiba mangεe nan na.

9 E ngaxakerenyie Bakibukiya nun Unni nu tima e ya ra na wali kui.

10 Yesuwa findi nε Yoyakima baba ra. Yoyakima findi nε Eliyasibu baba ra. Eliyasibu findi nε Yoyada baba ra.

11 Yoyada findi nε Yonatan baba ra. Yonatan findi nε Yaduwa baba ra.

12 Yoyakima xa waxati, serexedubεe xabilεe nun e xunyi nan ya:

Meraya nan findi Seraya xabile xunyi ra.

Xananiya nan findi Yeremi xabile xunyi ra.

13 Mesulama nan findi Esidirasi xabile xunyi ra.

Yehoxanan nan findi Amaraya xabile xunyi ra.

14 Yonatan nan findi Maluku xabile xunyi ra.

Yusufu nan findi Sebanaya xabile xunyi ra.

15 Adina nan findi Xarima xabile xunyi ra.

Xelekayi nan findi Merayoti xabile xunyi ra.

16 Sakari nan findi Ido xabile xunyi ra.

Mesulama nan findi Gineton xabile xunyi ra.

17 Sikiri nan findi Abiya xabile xunyi ra.

Pilitayi nan findi Minyamin nun Mowadiya xabile xunyi ra.

18 Samuwa nan findi Biliga xabile xunyi ra.

Yehonatan nan findi Semaya xabile xunyi ra.

19 Matenayi nan findi Yoyaribu xabile xunyi ra.

Yusayi nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

20 Kalayi nan findi Salayi xabile xunyi ra.

Eberi nan findi Emeki xabile xunyi ra.

21 Xasabiya nan findi Xilikiya xabile xunyi ra.

Netaneeli nan findi Yedaya xabile xunyi ra.

22 Serexedubεe xilie nun Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi Eliyasibu, Yoyada, Yonatan, nun Yaduwa xa waxati, Perise mange Dariyusi xa mangεya bun ma.

23 Lewika denbaya kanyie xilie nu sebexi taruxui buki kui han Eliyasibu xa mamadi Yonatan xa waxati.

24 Lewikae xa mangεe Xasabiya, Serebiya, Kadamiyeli xa di Yosuwe, nu Alatala matoxoma temui naxε, e ngaxakerenyie nu tixi e ya i, alo Ala xa mixi Dawuda a yamari ki naxε.

25 Mataniya, Bakibukiya, Abadiyasi, Mesulama, Talamon, nun Akubu nu hoxomobanxi naadεe kantama,

26 Yosuwe xa di Yoyakima xa waxati kui, Yosadaki xa mamadi. Na

waxati Nehemi nan nu na gomina ra, Esidirasi nan nu na serexedube nun seriye karamoxo ra.

Darisalamu tete rabi

²⁷ Darisalamu tete rabi, e xerae xee ne Lewikae birin ma Yudaya boxi ma, alako e xa fa Darisalamu jalexin xulunyi tide beetie ra, naxee bama maxa see nun kora mooli ndee xui ra.

²⁸ Beetibae naxa fa kelife Darisalamu fari ma, a nun Netofa foxoe ra,

²⁹ Beti Giligali, Geba, nun Asamafeti.

³⁰ Serexedubee nun Lewikae naxa e yete raseniye, e man naxa pama, nun taa naade nun taa tete fan naseniye.

³¹ N naxa Yudaya mangee rate tete kon na. N man naxa beetiba pama firin sugandi. Nama singe xa jere tete kon na yirefanyi ma, Xuruse naade mabiri.

³² Hosaya nun Yudaya mangee seeti naxa bira yi pama foxo ra,

³³ e nun Asaraya, Esidirasi, Mesulama,

³⁴ Yuda, Bunyamin, Seraya, Yeremi,

³⁵ serexedube naxee feri fema, Yonatan xa di Sakari, naxan benbae findixi Semaya, Mataniya, Mike, Sabudu, nun Asafi ra.

³⁶ Sakari ngaxakerenyie Semaya, Asareli, Milalayi, Gilalayi, Maayi, Netaeeli, Yuda, nun Xanani naxa bira e foxo ra. Dawuda xa beetibasee nu na e yi ra. Seriyee karamoxo Esidirasi nan nu na e xa yarerati ra.

³⁷ E to Dulonyi naade li, e naxa te Dawuda xa taa kui tete kon na. E naxa dangi Dawuda xa banxi ra han e sa Ye naade li sogetede biri.

³⁸ Na pama firin nde naxa siga koola ma. N naxa bira e foxo ra tete kon na, muxu nun pama donxoe. Muxu naxa mini yire makantaxi ra naxan xili Taami Gande, muxu naxa siga han tete igbode.

³⁹ Muxu naxa mini Efirami naade ra, Naade Fori, Yexe naade, Xananeli

yire makantaxi, Meya yire makantaxi, han muxu Yexeeyore naade li. Muxu naxa ti Geeli naade ya ra.

⁴⁰ Na pama firinyi naxa ti Ala xa banxi kui. N tan nun kiitisee nu na, nun

⁴¹ serexedubee Eliyakin, Maaseya, Minyamin, Mike, Eliyowenayi, Sakari, nun Xananiya. Ferie fan nu na e yi ra.

⁴² Serexedubee Maaseya, Semaya, Eleyasari, Usi, Yehoxanan, Malakiya, Elama, nun Eseri fan nu na. Yisiraxaya nan nu na beetibae xa mange ra.

⁴³ Nama naxa serexe gbegbe ba seewe kui barima e Marigi Ala nu bara e raseewa. Ginee nun dimee fan nu seewaxi. Na jalexinyi xui naxa siga yire makuye.

⁴⁴ Na loxoe muxu naxa xeme sugandi naxee bilie kantama, serexe bogise singee nun farile ragatama dennaxe. Yi xeme lan ne e xa sansi bogi singee xun lan, naxee fixi serexedubee nun Lewikae ma, kelife xee ma alo a sebexi kitaabui kui ki naxe. Yudayakae nu bara jalexin serexedubee nun Lewikae xa wali ra.

⁴⁵ E naxa e Marigi Ala xa wali raba a fan yi ra. E tan, beetibae, nun naade makantee nu e raseniye ma alo Dawuda nun a xa di Sulemani a masenxi ki naxe.

⁴⁶ Dawuda nun Asafi xa waxati, beetiba mangee nu na naxee nu Ala matoxoma suukie nun tantuie ra.

⁴⁷ Sorobabeli nun Nehemi xa waxati, Isirayila birin nu baloe soma beetibae, naade makantee, Lewikae, serexedubee, nun Haruna xa die yi ra loxoe birin.

13

Nehemi xa wali donxoe

¹ E nu na Tawureta Munsa xaranfe pama be temui naxe, e naxa yi sebeli to, «Amonika nun Mowabaka mu daxa e xa so Ala xa mixie ya ma,

² barima e mu fa taami nun ye ra Isirayilakae ralande e xa biyaasi kui, e kobiri fi Balami nan ma, a xa fa Isirayilakae danka. Konu muxu

Marigi Ala naxa na danke mafindi barake ra.»

³ E to na me, e naxa si gbete mixi birin keru Isirayilakae ya ma.

⁴ Beenu na xa raba, serexedube Eliyasibu nan nu na bilie xunyi ra muxu Marigi Ala xa banxi kui. A bariboore nde nan nu lanxi Tobiya ma.

⁵ A nu bara bili belebele so a yi ra yi se birin nagatama dennaxe: mengi, surayi, horomobanxi isee, mengi farile, weni neene, nun ture, naxee fima Lewikae, beetibae, nun naade makante ma.

⁶ Na birin naba temui naxe, n mu nu na Darisalamu, barima n nu bara gbilen Babilon mange Atasakasi yire, a xa mangeya je tongo saxan nun firin nde ra. Na je to jon, mange naxa tin

⁷ n bepinde, n xa gbilen Darisalamu. N to naa li, n naxa Eliyasibu xa wali kobi to bili sofe ra Tobiya yi ra, Ala xa banxi kui.

⁸ Na fe naxa n bone rapaaxu n ma. N naxa Tobiya xa se birin woli tande.

⁹ N naxa e yaamari e xa na bilie raseniye, n fa Ala xa banxi see raso naa, alo serexee nun surayi.

¹⁰ N naxa a me fan, se naxee lan e xa fi Lewikae ma, e mu nu na fixi e ma. Lewikae nun beetibae, naxee nu lanxi e xa Ala xa wali raba, nee nu bara siga e xa xee rawalide.

¹¹ N naxa sonxoe rate kiitisea ma, n fa e maxarin, «Wo Ala xa banxi rabepinxi munfe ra?» N naxa Lewikae nun beetibae malan, n fa e ragbilen e xa wali ra.

¹² Na temui kore Yudayaka birin naxa fa mengi farile, weni neene, nun ture ra, a xa malan bilie kui.

¹³ N naxa Selemiya serexedube ti, a xa na bilie makanta, a nun seriye karamoxo Sadoki, Lewika Pedaya, Sabudu xa di Hanan, Mataniya xa mamadi. N na mixie sugandixi ne barima tinxin mixie nan nu na e ra. A nu lan ne e xa na see itaxun e ngaxakerenyie ma.

¹⁴ N Marigi Ala, i naxa neemu n ma na xa fe ra. I xa ratu n ma,

n wali tinxinxi naxan naba i xa horomobanxi nun sali xa fe ra.

¹⁵ Na temui n naxa Yudayaka ndee to wali kui malabui loxoe. E sansi bogi bunduma, e mengi xabama, e a bakima sofale fari, e man weni bogi, weni, xore, nun kote gbete bakima, e a xanin Darisalamu malabui loxoe, e xa a mati. N naxa na tonyi doxo e ma senbe ra.

¹⁶ Tireka naxee sabatixi Darisalamu, e fan nu fama ne yexee nun kote mooli birin na Darisalamu, e xa a mati malabui loxoe Yudayakae ma.

¹⁷ N naxa sonxoe rate Yudaya kuntigie ma yi ki, «Wo na munse rabafe? Wo na binye nan bafe malabui loxoe ma?»

¹⁸ Wo babae fan nu na nan nabama. Na nan a niyaxi won Marigi Ala naxa won jaxankata, a yi taa kana. Wo na a xa xone xun masafe, barima wo mu malabui loxoe binyaxi.»

¹⁹ Na temui n naxa yaamari fi, koe so temui, beenu malabui loxoe xa a li, Darisalamu naadee xa balan han malabui loxoe xa ba a ra. N man naxa n ma walike segetala ndee doxo naadee ra, e naxa tin kote yo xa so malabui loxoe.

²⁰ A bara sanya keren, xa na mu a ra firin li, yulee makiti sama Darisalamu fari ma, tete seeti ma.

²¹ N naxa na tonyi fan doxo e ma yi woyenyi ra, «Wo koe radangima tete seeti ma munfe ra? Xa wo na raba kore, n belexe wo lima ne.» Kafi na dangi, e mu fa malabui loxoe sonon.

²² N naxa a fala Lewikae be, e xa e yete raseniye, e xa fa naadee makantade, alako mixie xa malabui loxoe binya.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma wali ma, i man xa n kanta i xa fonisireya kui.

²³ Na waxati, n naxa Yuwif ndee to naxee bara ginne doxo naxee keli Asidodi, Amoni, nun Mowaba boxi ma.

²⁴ E xa di ndee nu Asidodi xui falama, xa na mu a ra si gbete xui, e mu Yudaya xui falama.

²⁵ N naxa na fan tonyi doxo e ma, n fa e danka. N naxa mixi ndee bonbo,

n e xunsexe matala. N naxa fa e rakali Ala xili ra, «Wo naxa wo xa di ginse fi e xa di xemee ma, wo fan naxa e xa di ginse doxo wo yete be, xa na mu a ra wo xa die be.

²⁶ Na fe xa mu a niyaxi Isirayila mange Sulemani findixi yunubitoe ra? A maniyee yo mu nu na dunija sie ya ma. Ala naxa a xanu, a man a findi Isirayila mange ra. Kono si gbete ginse naxa a raso yunubi fe kui.

²⁷ Wo fan wama na yunubi mooli nan nabafe? Wo wama findife tinxintaree nan na won Marigi Ala be, ginse futife ra si gbete ya ma?»

²⁸ Eliyasibu serexedube kuntigi xa di Yoyada nan nu na Sanbalati Xoronka bitanyi ra. N naxa a rabolo.

²⁹ N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma, barima e bara serexedube wali manoxo, e man bara serexedubee nun Lewikae xa saate kana.

³⁰ N naxa si gbete mixi birin kerri serexedubee nun Lewikae ya ma, n naxa e ti e xa wali ra.

³¹ N man naxa yege fi serexedubee ma sali temui nun boxi daxamui singe serexe ba temui.

N Marigi Ala, i xa ratu n ma fe ma i xa fonisireya kui.

Esita xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala nu bara Isirayila bonsoe sa e yaxui Babilonkae sagoe e xa yunubie xa fe ra. E naxa bu naa konyiya kui ne wuyaxie bun ma. A raponyi si gbetee fan naxa no Yuwifi yaxui singee ra, Yuwifie fa lu nee xa mangeya bun ma. Yi kitaabui fe falama naxan dangi Perise boxi ma Yuwifi ndee xa fe ra, naxee nu xili Morodekayi nun Esita.

Yuwifie xa diine nu seriye nde masenma, naxan mu nu rafanxi kaafiri senbema nde ma Perise boxi ma, naxan nu xili Haman. A nu wama mixi birin xa a xinbi sin boxi ma a binyafe ra, konoo Morodekayi mu nu wama na rabafe, barima a nu na mooli rabama Alatala gbansan nan be. Na kui Yuwifie xa fe mu nu rafanxi a ma, a fa nate tongo a xa e tooro.

Konoo Ala meenima a xa nama ma, a e mali e xa toore kui. Morodekayi taara xa di ginema Esita nu bara findi Perise mange gine ra a xa tofanyi nun a xa tinxinyi xa fe ra. Na fe naxa a niya a xa no mange xungbe mayandide a xa a mali yi fe kui. Haman waxonfe naaxi mu sooneya, barima Ala nu bara a xa mixi Esita lu Perise mange seeti ma Ala waxon waxati ma. Ala xa mangeya gbo mangeya birin be. Amina.

Esita xa Taruxui

Mange gine Fasati tondife mange Asuyerusu be

¹ Mange nde nu na naxan nu xili Asuyerusu. A xa mangeya folo Inidiya boxi nan ma, han a sa doxo Etiyopi boxi ra. Boxi keme moxonen nun solofere nan nu na a xa noe bun ma.

² Na waxati, a nu doxoxi Suse ne, a xa mangataa.

³ A xa mangeya ne saxan nde, a naxa xulunyi ti a xa mangedie nun

a xa waliksee be. Perise nun Mediya soori mangee, kuntigie, nun boxi gominae naxa fa.

⁴ Mange Asuyerusu naxa a xa naafuli, nun a xa dariye masen e be xi keme tongo solomasaxan bun ma.

⁵ Na to dangi, mange naxa xulunyi ti Suseka birin be a xa tete kui. Xi solofere bun ma, banna nun setare birin naxa fa na xulunyi.

⁶ Mange banxi naxa rafe ki fanyi ra. Dugi fiixee nun dugi foorree nu gbakuxi luuti fiixee nun luuti gbeelie ra. Dugie gbakuxi luutie ma gbeti xurundee ra. Na birin nu xirixi geme doxoxi tofanyie ra. Xema kibanyi nun gbeti kibanyi tofanyie nu na. Boxi gbaata nu yailanxi geme tofanyi mooli moolie ra.

⁷ Mange naxa weni gbegbe itaxun mixie ma, e xa na min xema pooti mooli wuyaxie kui.

⁸ Weni xasabi naxan e kenen, e naxa na min, barima mange nu bara a xa waliksee yamari, e xa mixie waxonfe raba.

⁹ Mange gine Fasati fan naxa xulunyi ti ginsee be mange Asuyerusu xa banxi kui.

¹⁰ Xulunyi xi solofere nde, mange Asuyerusu to siisi weni ra, a naxa a xa batula solofere xili. Yi xeme solofere nu xili Mehuman, Bisita, Xarabona, Bigita, Abagita, Setari, nun Karakasi.

¹¹ Mange naxa a fala e be, e xa fa mange gine Fasati ra a xon ma. A xa a maxiri a fanyi ra, mange gine tonxuma xa doxo a xun ma, alako nama nun mangedi birin xa a xa tofanyi to. Gine tofanyi nan nu na Fasati ra.

¹² Konoo mange gine Fasati naxa tondi mange xa yaamari ra, xerae naxan masen a be. Na naxa mange xono ki fanyi.

¹³ Awa, mange naxa a xa lonnila solofere xili naxee nu seriye nun naamunyi kolon a fanyi ra.

¹⁴ Yi mangedi solofere nan ya: Kasena, Setara, Adamata, Tarasisi, Meresi, Marasena, nun Memukan. Yi Mediyakae nun Perisekae tide nu

gbo birin be, barima e tan nan nu na mange seeti ma.

¹⁵ Mange naxa e maxorin, «N tan mange Asuyerusu bara xerae rasiga mange gine Fasati ma a xa fa, konɔ a bara tondi n ma yaamari suxude. Seriyɛ ki ma, a lanma n xa munse raba a ra?»

¹⁶ Memukan naxa a masen mange nun mangɛdie be, «Mange gine Fasati mu fe jaaxi rabaxi i tan mange gbansan xa ra, a man bara fe jaaxi raba mangɛdie nun jamae ra naxee na i xa mangɛya bun ma.

¹⁷ Ginee na a me temui naxe, mange gine bara a xa mori matandi, boxi ginee birin fan luma ne e xa morie matandi ra. Ginee a falama ne, «Mange Asuyerusu xera rasiga ne mange gine Fasati ma a xa fa, konɔ a mu tin.»

¹⁸ Perise nun Mediya mangɛdie xa ginee na yi fe me temui naxe, e fan tondima ne e xa morie binyade. Na na raba marapaaxui nun binyatarepa mu jonma.

¹⁹ Mange, xa i bara tin, a lanma i xa mange gine Fasati yamari a naxa fa i yire sonon. Gine gbete tongo naxan fisa a be, na xa findi mange gine ra. Na yaamari xa sebe Perisekae nun Mediyakae xa seriyɛ kui, naxan mu noma masarade.

²⁰ Gine birin na yi yaamari xungbe me i xa mangɛya bun ma, e fama ne e xa morie binyade ki fanyi ra, kelifɛ gine xuri ma, han gine xungbe.»

²¹ Na marasi naxa rafan mange nun mangɛdie ma. Asuyerusu naxa a raba alo Memukan a fala ki naxe.

²² A naxa bataaxee rasanba a xa boxi birin ma e gbe sebɛli ra nun e yete bari xui ra. Na keedi naxe a xeme birin xa findi denbaya xunyi ra, a nun a xa denbaya mixi birin xa a bari xui fala.

2

Esita findife mange gine ra

¹ Na dangi xanbi, mange bope naxa goro. A naxa ratu mange gine Fasati xa fe rabaxi ma, a nun a yete nate naxan tongoxi a xa fe ra.

² Mange xa batulae naxa a fala a be, «Ginedimedi tofanyi ndee xa fen i be.

³ Yaamari fi i xa boxi birin ma, e xa fa ginedimedi tofanyie birin na i xa mangataa Suse. E xa lu i xa ginee xa banxi kui. Hege, i xa walike banaxi naxan menima i xa ginee ma, na xa a jengi sa e xon ma, alako nde xa sa e xa tofanyi xun ma.

⁴ Gine naxan na rafan i ma e ya ma, na xa findi mange gine Fasati jonɔɔ ra.» Yi woyenyi naxa mange kenen, a naxa na raba.

⁵ Yuwifi nde nu na Suse naxan nu xili Morodekayi. A findi Yayiri xa di nan na, Simeyi xa mamadi, Kisu tolobite kelifɛ Bunyamin bonsoe ma.

⁶ Babilon mange Nebukadansari nan fa a ra konyiya kui, a nun Yudaya mange Yekoniya nun Isiray-ilaka gbete.

⁷ Morodekayi baba xunya xa di gine Hadasa, e nu naxan ma Esita, a nu na Morodekayi nan yi ra, kabi a baba nun a nga faxa temui. A naxa a xuru, a a findi a xa di ra. Ginedimedi tofanyi nan nu a ra.

⁸ Mange xa yaamari to masen a xa boxi mixie be, e naxa fa di gine wuyaxi ra Hege xon ma Suse. Esita nu na e ya ma.

⁹ A to rafan Hege ma, Hege naxa fate ratofan ture, donse fanyi, nun konyi gine solofere so a yi ra. A naxa e yigiya mange xa ginee xa banxi kui dennaxe fan yire birin be.

¹⁰ Esita nu fatanxi bonsoe nun si naxan na, a mu na masen mixi yo be, barima Morodekayi nu bara na tonyi doxo a ma.

¹¹ Loxoe birin Morodekayi nu a makorema mange xa ginee xa banxi ra, a xa Esita xa fe xibaarui kolon.

¹² Na ginee birin naxa kike fu nun firin naba mange xa ginee xa banxi kui. Kike senni bun ma, ture nun labunde mooli ndee nu masoma e ma. Na dangi xanbi, ture nun labunde mooli gbete nu masoma e ma. Na je keren to kamali, ginee naxa no e yete masende mange be.

¹³ Ginεε ne sigama mange xon ma, e wa sese xaninfe e xun ma, e nu na soma ne e yi ra.

¹⁴ Ginεe nu soma mange xonyi nunmare temui ne, e fa gbilen mange xa ginεe xa banxi firin nde kui. Menni mange xa konyi banaxi Saasagasi nu meenima e ma. Na xanbi e mu gbilenma mange xonyi, fo naxan na a kenεn e ya ma, a na xili.

¹⁵ Abixayili xa di Esita, Morodekayi naxan xuruxi, na xa temui to a li sigafe ra mange xonyi, a mu sese xanin a xun ma fo mange xa walike Hege naxan fala a be. Esita nu rafan mixi birin ma.

¹⁶ E naxa Esita raso mange Asuyerusu xun ma a xa mangeya je solofere nde ra, Tebeti kike fu nde ra.

¹⁷ Esita naxa rafan mange ma dangi ginεe birin na. A xa xanunteya to lu mange boje kui dangi ginεdimεdie birin na, a naxa a findi mange ginε Fasati noxoε ra.

¹⁸ Mange naxa xulunyi belebele ti Esita be, a a xa kuntigie nun a xa walikee birin xili. A na loxoε findi malabui loxoε ra a xa nama be, a e birin buja mange ki ma.

Morodekayi mange ratangafe

¹⁹ Ginεdimεdie to malan sanya firin nde ra, Morodekayi nu doxoxi mange xa banxi naade ra.

²⁰ Esita mu nu a bonsoε nun a xa mixie xa fe falaxi mixi yo be, alo Morodekayi nu bara a yamari ki naxe. Esita nu luma a xui suxu ra, alo a darixi a ra ki naxe kabi a dimedi temui.

²¹ Loxoε nde Morodekayi nu doxoxi mange xa banxi naade seeti ma. Bigitana nun Teresi, naxee nu na mange xa banxi sode de makantafe, e naxa xono mange Asuyerusu ma, e fa nate tongo e xa a faxes.

²² Morodekayi to na me, a naxa a fala mange ginε Esita be, alako a xa na masen mange be a xili ra.

²³ Mange to na fe xon nafen, a naxa a kolon nondi na a ra. A

naxa na xeme firinyie gbaku wuri ma e faxafe ra. Na birin naxa sebe taruxui buki kui mange ya xori.

3

Haman wama Yuwifie faxafe

¹ Na dangi xanbi, mange Asuyerusu naxa Hamadata Agagaka xa di Haman binya, a a ti mangēdie birin xun ma.

² Mange xa mixie birin nu e xinbi sinma Haman bun ma, alo mange e yamari ki naxe. Kono Morodekayi tan nu tondima ne a xinbi sinde a bun ma, a man mu a felenma a be boxi ma.

³ Mange xa mixie naxa Morodekayi maxorin, «I mange xa yamari matandima munfe ra?»

⁴ E nu luma Morodekayi maxorin na na fe ma, kono a mu a tuli matima e ra. Sa na fari, a nu bara a fala e be a Yuwifie na a ra. Na temui, e naxa na dentεge Haman be, e xa a mato a naxan nabama.

⁵ Haman to a to Morodekayi mu tinma a xinbi sinde a bun ma, a naxa xono ki fanyi.

⁶ A to a kolon, Yuwifie nan Morodekayi ra, a mu tin a tan gbansan xa tooro de fa. A nu wama a xa mixi birin nan nahalakife fa, Yuwifie naxee birin nu na Asuyerusu xa mangeya bun ma.

⁷ Awa, mange Asuyerusu xa mangeya je fu nun firin nde, kike singe, naxan xili Nisan, Haman naxa sematoe maxorin, a xa a kolon a lanma a xa Yuwifie faxes kike nun loxoε naxan ma. Sematoe naxa a to na lanxi kike fu nun firin nde nan ma, naxan xili Adari.

⁸ Na temui Haman naxa a masen mange Asuyerusu be, «Si nde na i xa nama ya ma, naxan yensenxi i xa mangeya yire birin. E xa seriye mu luxi alo si gbeteε xa seriye, barima e tondima i xa yaamarie yati suxude. A mu lanma e xa sabati i xa boxi ma.

⁹ Mange, xa i tinxi, yaamari fi e xa halaki. N tan yati bara tin kobiri gbeti kole wulu fu fide i xa mixie ma naxee yi wali rakamalima.»

¹⁰ Mange naxa a xa tɔnxuma ba a belexesole ra, a naxa a so Hamadata xa di Haman yi ra, na Agagaka naxan nu findixi Yuwifie yaxui ra.

¹¹ Mange naxa a fala a be, «I xa i xa kɔbiri ragata. I man xa i waxɔnfe raba yi mixie ra.»

¹² Na kike singe, xi fu nun saxan nde, Haman naxa mange xa sebelitie malan, e xa a xa yaamari sebe mange rasimae, bɔxi gominae, nun si birin mangedie ma. Bataaxee naxa sebe si birin xa sebeli ki ma nun si birin bari xui ra. E naxa nee sebe mange Asuyerusu xili ra. E man naxa mange xa tɔnxuma fɔxi sa na keedie ma.

¹³ Xeeerae naxa siga na keedie ra mangataa yire birin ma. A nu sebechi keedie kui, kike fu nun firin nde, kike naxan xili Adari, na xi fu nun saxan nde, Yuwifi birin xa faxesa, dimedi yo, fori yo, diyɔre yo, gine yo. E sɔtɔse birin xa lu mixi gbete be. Yi birin xa raba na lɔxɔe ne.

¹⁴ A nu lan ne yi yaamari xa fi mixi birin ma, alako e xa nɔ na rabade na lɔxɔe.

¹⁵ Mange xa xeeerae naxa siga e gi ra alo mange a fala ki naxe. Asuyerusu nun Haman naxa lu yire keren e xa weni min, kɔnɔ mixi naxee nu na Suse mangataa, e birin bɔne naxa mini a i.

4

Morodekayi Esita mayandife

¹ Morodekayi to yi fe birin me, a naxa a xa dugi iboo a ma, a sunnun donma ragoro a ma, a te xube maso a fate ma, a mini taa kui a wama a xui itexi ra.

² A naxa siga han mange xɔnyi, kɔnɔ a mu nɔ sode, barima sunnun donma kanyi mu daxa sofe naa.

³ Mange xa yaamari to so taa birin kui, Yuwifie naxa wa e xui itexi ra sunnunyi kui. E naxa sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e fate ma. E naxa na birin naba sunyi kui.

⁴ Esita xa konyi ginee nun xeme banaxi naxee nu meenima a ma,

e to Morodekayi xa fe fala Esita be, sunnunyi naxa a bɔne suxu a naaxi ra. A naxa dugi nde rasanba Morodekayi ma, kɔnɔ a mu tin a xa sunnun donma ratede a ma.

⁵ Esita naxa Hataki xili, xeme banaxi mange naxan yamari a xa meeni Esita ma. A naxa a xee Morodekayi xon ma, alako a xa a kolon a sunnunxi fe naxan ma.

⁶ Hataki naxa sa Morodekayi li taa kui mange xa banxi sode de ra.

⁷ Haman naxan naba, a nun a kɔbiri xasabi naxan laayidi mange be Yuwifie faxafe ra, Morodekayi naxa na birin dentege Hataki be.

⁸ A naxa na bataaxee masen a be naxan xaranxi Suse taa kui Yuwifie faxafe xa fe ra. Morodekayi naxa a fala a be a xa na keedi so Esita yi ra, a man xa dentege sa a be. A nu wama ne Esita xa mange mayandi Yuwifie be, alako a bɔnsɔe naxa tɔrɔ.

⁹ Hataki naxa gbilen Esita yire, a naxa Morodekayi xa masenyi birin tagi raba a be.

¹⁰ Esita to na me, a man naxa Hataki xee Morodekayi xon ma, a xa sa yi fala a be,

¹¹ «Mange xa walikee nun a xa mixi birin a kolon gine yo, xeme yo naxan sigama mange yire beenu mange xa a xili, na kanyi lanma seriye ki ma a xa faxesa. Xa mange sa tin, a a xa sawuri xema daaxi itala a be, a noma dipede na kanyi ma. Kɔnɔ a xi tongo saxan nan ya, mange mu n xili!»

¹² Hataki to na fala Morodekayi be,

¹³ Morodekayi naxa Esita yaabi, a naxe, «Esita, hali i to na mange nan xɔnyi, i naxa a mapɔxun de a i keren noma kiside Yuwifie ya ma.

¹⁴ Xa i dundu yi fe ma, saabui gbete minima ne Yuwifie be, kɔnɔ i tan nun i xabile halakima ne. Nde a kolon xa i findixi mange gine ra yi lɔxɔe yati yati nan ma fe ra?»

¹⁵ Na kui Esita naxa Morodekayi yaabi yi wɔyenyi ra,

¹⁶ «Siga, i sa Suse Yuwifie birin malan, wo xa sunyi suxu n be. Wo

naxa ye min, wo naxa wo dege yanyi saxan nun kɔɛ saxan bun ma. N tan nun n ma konyie fan sunyi suxuma na ki nɛ. Na dangi xanbi, n sigama nɛ mange yire, hali tɔnyi to dɔxɔxi na ma. Xa e n faxa, awa yire.»

¹⁷ Na temui Morodekayi naxa Esita waxɔnfe raba, alo a fala a be ki naxe.

5

Esita sigafe mange Asuyerusu xɔn ma

¹ Sunyi xi saxan nde, Esita naxa a maxiri mange ginɛ dugie ra, a sa siga mange yire. Mange nu dɔxɔxi a xa kibanyi kui, a ya tixi naade ra.

² A to mange ginɛ Esita to, a tixi naa, a xa fe naxa rafan a ma. Mange naxa a xa sawuri xɛɛma daaxi itala a be, Esita naxa a belexe din na sawuri xunyi ra.

³ Mange naxa a maxɔrin, «Mange ginɛ Esita, munse niyaxi? I wama munse xɔn ma? N mu tondima, hali i wama n ma mangeya tagi nan xɔn ma.»

⁴ Esita naxa a yaabi, «Mange, xa a sa i kenɛn, n wama a xɔn ma wo nun Haman xa fa n xɔnyi to, won birin xa won dege a fanyi ra i xa binye bun ma.»

⁵ Mange naxa xɛɛra rasiga Haman ma keren na, alako e xa sa Esita waxɔnfe raba.

⁶ Mange nun Haman naxa siga Esita xɔnyi, e e dege yire keren. E nu na weni minfe temui naxe, mange naxa Esita maxɔrin, «Esita, i wama naxan xɔn ma, a fala n be. N mu tondima. I waxɔnfe na munse ra? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xɔn ma, n a soma nɛ i yi ra.»

⁷ Esita naxa mange yaabi, a naxe, «N wama naxan xɔn ma,

⁸ xa i bara tin a ra, a xɔli n ma wo nun Haman man xa fa n xɔnyi tina. Na temui, won na ge won degede, n na n waxɔnfe falama i be.»

⁹ Na lɔxɔɛ Haman nu sɛɛwaxi ki fanyi, kɔnɔ a to Morodekayi to mange xa banxi sode de ra, a bɔɛ naxa te a jaaxi ra, barima Morodekayi tondixi a binyade, a mu gaaxuxi a ya ra fefe ma.

¹⁰ Na kui Haman naxa a sabari, a gbilen a xɔnyi. Menni a naxa a booree nun a xa ginɛ Serɛsi xili.

¹¹ A naxa a yete igbo folo a xa naafuli xa fe ra, a xa di wuyaxi xa fe ra, nun a tide xa fe ra, mange naxan fixi a ma kuntigie nun mangɛdie tagi.

¹² Haman naxa a fala e be, «Safe na birin xun ma, mange ginɛ Esita n tan keren nan xili, a muxu nun mange xa sa muxu dege a xɔnyi to. Tina fan, muxu man sigama nɛ naa.

¹³ Kɔnɔ na birin mu findima sɛɛwe ra n be, danmi n na Yuwifi Morodekayi toma mange xa banxi sode de ra.»

¹⁴ A xa ginɛ Serɛsi nun a booree naxa a fala a be, «I naxan nabama, tina gɛɛsɛge, i xa wuri kuye nɔngɔn ya tongo suuli ti, i fa mange mayandi Morodekayi xa gbaku na kɔn na. Na kui wo nun mange sigama nɛ Esita xɔnyi sɛɛwe kui.» Na fe naxa rafan Haman ma ki fanyi ra, a fa na wuri ti naa.

6

Mange Morodekayi binyafe

¹ Na kɔɛ ra mange mu nɔ xide. A naxa xɛɛra rasiga bukie tongode naxee nu findixi mangeya xa taruxui ra. Na naxa xaran mange be.

² E naxa fe nde xaran Morodekayi xa fe ra. A nu bara a kolon mange banxi kantamae Bigitana nun Terɛsi nu wama mange Asuyerusu faxafe nɛ.

³ Na kui mange naxa a xa batulae maxɔrin, «Won Morodekayi binya di na fe ma?» Mange xa batulae naxa a yaabi, «Fefe mu nu raba a be sinden.»

⁴ Mange man naxa e maxɔrin, «Nde baxi sode n ma banxi kui yakɔsi?» Haman nu bara so mange xɔnyi, alako a xa a mayandi Morodekayi xa gbaku wuri ma, naxan nu bara ge tide naa.

⁵ Na na a ra mange xa batulae naxa mange yaabi, «Haman nan

be.» Mange naxa a fala e be, «A xa fa n yire.»

⁶ Haman to so, mange naxa a maxorin, «Mixi nde na n wama naxan binyafe ki fanyi. N lan n xa munse raba na kanyi be?» Haman naxa a mapoxun a bope ma, «Mixi gbete mu na mange wama naxan binyafe bafe n tan na.»

⁷ Na kui Haman naxa mange yaabi, «Mange, i wama mixi naxan binyafe,

⁸ a lanma mange dugi, mange bara naxan nagoro a ma, a xa na ragoro na mixi ma. E man xa fa soe nde ra i bara doxo naxan fari, mange tonxuma saxi naxan ma.

⁹ I xa mixi xungbe nde xa na dugi ragoro na mixi ma, i wama naxan binyafe. A na te soe fari, boore xa a rapere taa kui, a xa siga masenyi ti ra, «Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»»

¹⁰ Awa, mange naxa a fala Haman be, «I xulun, i sa dugi nun soe tongo, i fa i xa woyenyi birin nakamali Morodekayi be, na Yuwifi naxan doxoma mange xa banxi sode de ra. I naxa neme i fala xui sese ma.»

¹¹ Na temui Haman naxa sa dugi nun soe tongo. A naxa mange dugi ragoro Morodekayi ma. Morodekayi to te soe fari, Haman naxa soe rapere taa kui a masenfe ra nama be, ««Wo a mato mange naxan nabama mixi be, a wama naxan binyafe.»»

¹² E to ge na rabade, Morodekayi naxa gbilen mange xa banxi sode de ra, Haman tan naxa a xulun sigafe ra a xonyi, a yatagi ixonxi.

¹³ Haman to na birin fala a xa gine Seresi nun a defanbooree be, e naxa a yaabi, «Xa yi Morodekayi, Yuwifi bonsoe na a ra, i mu noma tide a kanke. I fama ne i yete xun nakanade tun!»

¹⁴ Na temui yati mange xa mixi ndee naxa fa a xilide, a xa siga mange gine Esita xonyi a degede.

7

Esita xa mayandi

¹ Mange nun Haman naxa siga mange gine Esita xonyi e degede.

² Na sigе firin nde kui, mange nu weni minma temui naxe, a man naxa gbilen Esita maxorin na, «Esita, i wama naxan xon ma, a fala n be alako n xa na raba. Munse xoli i ma? Hali i wama n ma mangeya tagi nan xon ma, n a fima ne i ma.»

³ Mange gine Esita naxa a yaabi, «Mange, xa i sa tin, n wama fe naxan xon ma, i xa n tan nun n bonsoe rakisi.

⁴ N tan nun n ma mixie bara mati, alako muxu xa halaki, muxu xa faxes, muxu xa jon feo. Xa e muxu mati konyie gbansan nan na nu, n mu fefe falama i be nu, n dunduma ne tun, barima na fe mu xoxoxo nu han n xa mange tooro.»

⁵ Mange Asuyerusu naxa mange gine Esita maxorin keren na, «Nde suusaxi yi fe moli mapoxunde? Na kanyi na minden?»

⁶ Esita naxa a yaabi, «Muxu yaxui xungbe, naxan wama muxu toorofe, na findixi yi Haman mixi kobi nan na.» Haman to na woyenyi me, gaaxui naxa a suxu a jaaxi ra.

⁷ Mange bope naxa te, a mini tande ma. Haman to a kolon mange jan bara nate tongo a xa fe ra, a naxa lu mange gine Esita fe ma, a xa a mayandi a xa a rakisi.

⁸ Haman to a felen mange gine Esita bun ma, mange so temui nan na ki kelife tande ma. Mange naxa sonxoe rate, «Yi xeme na munse rabafe yi ki? A man wama dutunfe mange gine Esita nan ma n ya xori n ma banxi kui?» Mange fefe na woyenyi fala, mixie naxa Haman yatagi makoto, e a xanin.

⁹ Xarabona, mange xa mixi nde, naxa a fala mange be, «Haman jan bara wuri ti a xonyi, a nu wama Morodekayi gbakufe dennaxe, Morodekayi naxan nu bara mange rakisi. Na wuri ite nongon ya tongo

suuli.» Awa, mange naxa a yamari, «Haman xa gbaku menni ne.»

¹⁰ Na na a ra Haman naxa gbaku na wuri ma, naxan nu tixi Morodekayi xili ma a faxafe ra. Na dangi xanbi, mange bope naxa goro.

8

Yuwifie xunnakeli sotofe

¹ Na loxoε mange Asuyerusu naxa Yuwifie yaxui Haman xa se birin fi mange gine Esita ma. Morodekayi naxa a yete masen mange be, barima Esita nu bara a fala mange be a Morodekayi findixi a taara nan na.

² Mange naxa a xa tonxuma ba a yete belexe ra, a naxan nasuxu Haman yi, a a so Morodekayi yi ra. Esita naxa Haman harige birin taxu Morodekayi ra.

³ Na temui Esita naxa a mafelen mange bun ma, a a mayandi a naxa Haman Agagaka waxonfe kobi raba Yuwifie ra.

⁴ Mange naxa a xa mangeya sawuri xema daaxi itala Esita mabiri. Na nan a niya Esita naxa keli a ti a ya i.

⁵ A naxa a masen a be, «Mange, xa i tin, xa n ma fe rafan i ma, xa i bara nate tongo, xa i n xanuxi yandi i xa keedi sebe naxan Hamadata xa di Agagaka Haman xa yaamari kanama, yaamari naxan fi Yuwifie faxafe ra i xa mangeya birin kui.

⁶ N tan mu noma n ya tide n ma mixie ra toore nun gbaloe xa e soto.»

⁷ Awa, mange Asuyerusu naxa a masen mange gine Esita nun Yuwifie Morodekayi be, «N bara Haman faxa, barima a nu wama Yuwifie halakife ne. N man bara Haman harige fi Esita ma.

⁸ Yakosi wo naxan nabama, wo xa keedi sebe n xili ra, naxan noma Yuwifie xa fe fande. Wo xa n ma mange tonxuma sa a ma, barima xa n ma tonxuma na a ma, na yaamari mu noma masarade.»

⁹ Na loxoε yati, e naxa sebelitie maxili. Morodekayi naxa yaamari fi e ma naxan nabama Yuwifie xa fe

ra. E naxa na bataaxe sebe mange rasimae, gominae, nun mangedie birin ma naxee nu na boxi keme moxonen nun solofere xun ma, ke-life Inidya ma, han Etiyopi. Kankan gbe nu sebexi a xa sebeli ki ma nun a bari xui ra. Yuwifie fan naxa e gbe soto e xa sebeli ki ma nun e bari xui ra. Na raba kike saxan nde ne, kike naxan xili «Sifan,» na xi moxonen nun saxan nde loxoε.

¹⁰ Na bataaxe naxa sebe mange xili ra, a xa tonxuma naxa sa e ma. Xera naxee nu lan e xa bataaxe rasanba, nee naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari.

¹¹ Mange xa keedi a masen ne, Yuwifie noma e malande e xa e yete xun magere. Xa mixi yo wama e gerefe, mange bara tin Yuwifie xa e faxa, e nun e xa gine nun e xa die. E man noma e harige birin tongode.

¹² Yi yaamari nu lanxi a xa raba mange Asuyerusu xa mangeya birin kui, Ada kike, je kike fu nun firin nde, a xi fu nun saxan nde ma.

¹³ Na yaamari nu sebexi keedie ma, boxi yo boxi xa e gbe soto alako birin xa a kolon, Yuwifie fan xa redi e gberoxode e yaxuie ma.

¹⁴ Mange to yaamari fi, xerae naxa siga e gi ra mange xa soe fanyie fari. Yi yaamari naxa xaran Suse mangataa kui.

¹⁵ Morodekayi naxa mini mange xa banxi kui, mange dugi foore nun a fiixe ragoroxi a ma, mange tonxuma xema daaxi doxoxi a xun ma, nun donma xungbe gbeeli ragoroxi a ma. Susekae birin naxa seewa, e e xui rate jalexinyi kui.

¹⁶ Yuwifie naxa seewa ki fanyi ra e xa xunnakeli xa fe ra.

¹⁷ Yire birin nun taa birin mange xa yaamari xaranxi dennaxe, Yuwifie naxa xulunyi ti seewe kui. Mixi wuyaxi naxee kelixi si gbete ya ma, e naxa e yete findi Yuwifie ra, barima e nu bara gaaxu e ya ra.

9

Yuwifie yaxuie faxafe

¹ Ada kike fu nun firin nde, xi fu nun saxan nde to a li, mange xa yaamari nu lanma a xa raba. Na loxoε ma Yuwifie yaxuie nu wama e masotofe, kono fee naxa masara, Yuwifie naxa no e ra.

² Mange Asuyerusu xa mangeya yire birin, Yuwifie naxa e malan e yaxuie gere. Mixi yo mu no tide e ya ra, sie birin naxa gaaxu.

³ Boxi birin mangēdie, mange rasi-mae, gominae, nun mange xa mixie naxa Yuwifie mali, barima e nu gaaxuxi Morodekayi ya ra.

⁴ Morodekayi nu bara findi mixi xungbe ra mange banxi kui. A xili fanyi naxa yire birin li, a tide xun nu masama tun.

⁵ Na na a ra Yuwifie naxa e yaxuie bonbo santidegema ra, e e faxa. E naxa e waxonfe birin naba e yaxuie ra.

⁶ Yuwifie naxa mixi keme suuli faxa Suse mangataa.

⁷ E man naxa Parasandata, Dalifon, Asipata,

⁸ Porata, Adaliya, Aridata,

⁹ Paramasata, Arisayi, Aridayi, e nun Fayesata birin faxa.

¹⁰ Na mixi fu findi Hamedata xa di Haman xa die nan na, Yuwifie yaxui. E naxa na mixie faxa, kono e mu mixi yo harige tongo.

¹¹ Na loxoε yati, mange naxa a kolon mixi naxan xasabi faxaxi Suse mangataa.

¹² Mange naxa a fala mange gine Esita be, «Yuwifie bara mixi keme suuli faxa Suse mangataa, a nun Haman xa di fu. Xa e bara na mooli raba yi taa kui, e munse rabaxi yire gbetee n ma mangeya kui? Kono i wama naxan xon, n na rabama ne i be. I waxonfe na munse ra di? Na birin nabama ne i be.»

¹³ Esita naxa a yaabi, «Xa i bara tin, Yuwifi naxee na Suse, e man xa no e gbeponxode tina. Haman xa di fu xa gbaku wuri ma.»

¹⁴ Mange naxa yaamari fi a xa raba alo Esita a falaxi ki naxe. Na yaamari naxa xaran Susekae be. Haman xa di fu fan naxa gbaku wuri ma.

¹⁵ Ada kike xi fu nun naani nde ra, Yuwifie man naxa e malan, e xeme keme saxan faxa taa kui, kono e mu e harige yo tongo.

¹⁶ Yuwifi naxee nu na boxi gbetee ma, nee fan naxa e malan, e yete xun magerede e yaxuie ma. E naxa e yaxui mixi wulu tongo solofere a nun suuli faxa, kono e fan mu nee harige yo tongo.

¹⁷ Na birin naba Ada kike xi fu nun saxan nde ne. A xi fu nun naani nde ra, Yuwifie naxa e malabu seewe kui, e xulunyi ti.

¹⁸ Yuwifi naxee nu na Suse, nee naxa e yaxuie gere na xi fu nun saxan nde nun fu nun naani nde ma. E naxa e malabu seewe kui a xi fu nun suuli nde loxoε, e xulunyi fan ti.

¹⁹ Na nan a toxi Yuwifi naxee na daaxae, nee xulunyi tima Ada kike xi fu nun naani nde ma seewe kui, kankan a doxoboore bunama na temui.

²⁰ Morodekayi naxa na fe birin sebe bataaxee kui Yuwifie ma, naxee nu yire makuyee nun yire makoroxie Asuyerusu xa mangeya kui.

²¹ A naxa a sebe, Yuwifie xa Ada kike xi fu nun naani nde nun a xi fu nun suuli nde findi sali loxoεe ra ne yo ne,

²² barima e e yete soto e yaxuie yi ra na temui ne, e xa toore findi nelexinyi nan na, e xa sunnunyi findi seewe nan na. Na loxoεe a lan ne e xa e doxobooree buna, e man xa setaree ki.

²³ Yuwifie naxa Morodekayi xa yaamari suxu, na naxa findi naamunyi ra e be ne yo ne.

²⁴ E na birin naba ne barima Hamedata Agagaka xa di Haman, Yuwifie yaxui, nu bara wa Yuwifie birin halakife. A nu bara jeli bonbo, naxan xili Puri, alako a xa e halaki, a xa e sonto.

²⁵ Kono Esita nu bara siga mange yire. Mange naxa keedi sebe yi ki, «Haman nu wama fe paaxi naxan nabafe Yuwifie ra, na xa gbilen a ma. A xa die fan xa gbaku wuri ma.»

²⁶ Na nan a toxi yi loxoee xili falama «Purie,» barima e bari xui ra e jeli xili falama, «Puri.» Bataaxe sebeli to kamali na ki,

²⁷ Yuwifie naxa na loxoee firinyie findi sali loxoee ra. Na naxa findi naamunyi ra e tan nun e bonsoe be, nun mixie be naxee soma e xa diine kui. E xa yi loxoee firinyie binya je yo je, e xa fe birin naba alo Morodekayi a yamari ki naxe.

²⁸ Ne naxee sa fama, Yuwifie xa denbayae naxee na yire birin, e xa yi Puri loxoee binya, alako e tan nun e bonsoe naxa neemu yi fe dangixi ma.

²⁹ Awa, Abixayili xa di Esita, naxan findixi mange gine ra, a nun Morodekayi, e naxa yi bataaxe mange daaxi firin nde sebe Puri Sali xa fe ra.

³⁰ E naxa bataaxee rasiga Yuwifie birin ma, naxee nu na mange Asuyerusu xa boxi keme moxojen nun solofere birin kui, alako mixie xa jere bonesa nun tinxinyi kui.

³¹ E man naxa a masen Yuwifie be, e xa Puri Sali loxoee raba a waxati yati ma, alo Morodekayi nun mange gine Esita e yamarixi ki naxe. E tan nun e bonsoe birin xa sunyi suxu, e xa Ala maxandi.

³² Mange gine Esita xa yaamarie Puri salie xa fe ra, na naxa findi seriye ra, e fa sebe yi kitaabui kui.

10

Morodekayi nun mange Asuyerusu senbe

¹ Mange Asuyerusu naxa duuti maxili mixi birin ma, kelifa xare ma han surie ma.

² Mange senbe nun a xa limaniya birin sebexi Perise nun Mediya mange xa taruxui kui. Morodekayi tide gbo ki, na fan sebexi na kui.

³ Morodekayi Yuwifi naxa findi mange Asuyerusu xa mixi xungbe ra, a man naxa findi mixi kende ra Yuwifie be. E naxa a xanu ki fanyi, barima a nu wali fanyi rabama e be alako Yuwifie xa fe xa siga yare ma.

Ayuba xa Taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi Ayuba xa taruxui nan na naxan masenyi hagige masenma adamadie birin be. Kabi won benba Adama nun nene Mahawa to yunubi raba, mixi birin na dunija igirife na tɔɔre nan kui. Na tɔɔre nɔma a niyade mixie xa xɔɔ Ala ma, e fa a maxɔrin munfe ra a e luma e xa tɔɔɔ. Xa mixie ɔɔɔ a ma a e bara e jere tinxinyi kui Ala ya i, na yaabi fife xɔɔɔ.

Ayuba xa fe nu na na ki ne. A booree naxa a fala a be a tɔɔre ɔɔɔ a sɔɔ a xa yunubie nan ma fe ra. Ayuba mu tin na yaabi ra, a fa a fala na mu a ra. Na kui a nu wama Ala xa kiiti xɔn alako a xa a kolon a ɔɔɔkaxi fe naxan ma. A ɔɔɔni Ala naxa a masen Ayuba be a a mu nɔma Alatala xa fe raba ki fahaamude. Ayuba to so na fe kui a ɔɔɔ birin na, a xaxili naxa sa.

Kɔɔ bafe na masenyi ra, seriye gbete toma yi taruxui kui naxan tide gbo. Ala to barake sa Ayuba xa fe ma a xa tinxinyi xa fe ra, Sentane naxa Ayuba tɔɔɔge a falafe ra Ala be a Ayuba nu birama Ala waxɔnfe ɔɔɔ ra alako a xa barake sɔɔ tun. Ala nu wama a masenfe Sentane be a a xa tinxintɔe Ayuba nu na Ala xa seriye ratinmefe fe gbete nan ma. Ala naxa tin tɔɔre xa dɔɔ Ayuba ma, alako Sentane xa a to na tɔɔre mu nu nɔma a niyade Ayuba xa Ala xa seriye bejin.

Na kui won birin nɔma a kolonde a mu lanma won xa bira Alatala ɔɔɔ ra alako won xa barake tun sɔɔ. A lanma won xa Ala xui suxu barima won Daa Marigi nan na Alatala ra. Xa won barake sɔɔ, xa won mu a sɔɔ, a lanma won xa won Marigi Alatala batu won ma fe birin kui. Ala xa won mali na rabade. Amina.

Ayuba xa Taruxui

Alatala nun Sentane xa de masare singe

¹ Xeme nde nu na Usu ɔɔɔ ma naxan nu xili Ayuba. Mixi hagige nan nu lanxi a ma, a matinxin. A nu gaaxuma Ala ya ra, a mu nu birama fe ɔɔɔ ra.

² Di xeme solofere nun di gine saxan nu na a yi ra.

³ A xa ɔɔɔ nu lanxi yexee wulu solofere, ɔɔɔ wulu saxan, ninge wulu keren, a nun sofale keme suuli nan ma. Walike gbege saxi na nan fari. Binye nu saxi yi xeme ma dangi mixi birin na na sogetede biri ra.

⁴ A xa die nu xulunyi tima ne e boore xonyie, e nu e maaginee xili alako e birin xa nu e dege yire keren.

⁵ Xulunye na ba a ra, Ayuba nu serexe gan daaxie bama ne a xa di birin be e rasenyenfe ra. A nu a ɔɔɔnma ne a temunde e bara yunubi nde sɔɔ, xa na mu a ra e bara Ala danka e ɔɔɔ kui. Na kui Ayuba nu luma serexe ba ra e be temui birin.

⁶ Lɔɔɔ nde Ala xa malekee naxa fa Alatala yire. Sentane fan nu na e ya ma.

⁷ Alatala naxa Sentane maxɔrin, «I kelixi minden?» Sentane naxa a yaabi, «N kelixi dunija ijerede.»

⁸ Alatala man naxa a maxɔrin, «I bara n ma konyi Ayuba rakɔɔsi? A maniye yo mu na dunija ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe ɔɔɔ mu rafan a ma.»

⁹ Sentane naxa a yaabi, «Ayuba xa gaaxui i ya ra tun mu a ra?»

¹⁰ I mu a kantaxi xe, a tan, a xa denbaya, nun a harige birin? I bara barake sa a suxufe birin ma, alako a xa ɔɔɔ xa gbo tun.

¹¹ Kɔɔ xa a sa li i naxa din a harige ra, n xa a fala i be, a fama ne i dankade keren na.»

¹² Alatala naxa a fala Sentane be, «Awa yire, n bara a harige birin sa i sagoe, kɔɔ i naxa a gundi tɔɔɔ de.» Na temui Sentane naxa keli Alatala yire.

¹³ Lɔɔɔ nde Ayuba xa die nu na xulunyi tife e taara xonyi.

14 Xɛɛra nde naxa fa Ayuba yire, a a fala a bɛ, «I xa walikɛɛ nu na ningee rawalife xɛ ma, sofalee fan nu na e dɛ madonfe na longori.

15 Sebaka ndee naxa din i xa walikɛɛ ra, e e faxa santidɛgɛma ra. E man ningee fan xanin. N keren peti nan nɔ n yɛtɛ bade e yi. N faxi na fe nan dɛntɛgɛde i bɛ.»

16 Na mu gɛ na masenyi ra, xɛɛra gbɛtɛ naxa fa, a a fala Ayuba bɛ, «Ala bara a ragiri galanyi xa goro i xa yɛxɛɛ nun e makantamae ma. A bara e birin faxa. N keren peti nan nɔ n yɛtɛ bade e yi. N faxi na fe nan dɛntɛgɛde i bɛ.»

17 Na fan mu gɛ a xa masenyi ra, xɛɛra gbɛtɛ naxa fa, a a fala Ayuba bɛ, «Kalidika, gaali dɔxɔ saxan bara bagan i xa jɔxɔmɛɛ ma, e e makantamae faxa santidɛgɛma ra, e jɔxɔmɛɛ xanin. N keren peti nan nɔ n bade e yi. N faxi na fe nan dɛntɛgɛde i bɛ.»

18 Na fan mu gɛ a xa masenyi ra, xɛɛra gbɛtɛ naxa fa, a a fala Ayuba bɛ, «I xa die to nu na xulunyi tife e taara xɔnyi.

19 Foye belebele faxi na tɛmɛi nɛ keli gbengberenyi ma, a banxi rabira i xa die ma. E birin bara faxa. N keren peti nan kisixi. N faxi na nan dɛntɛgɛde i bɛ.»

20 Na kui Ayuba naxa keli, a a xa donma ibɔɔ a ma, a a xunyi bi sunnunyi ma, a fa a rafelen bɔxi ma.

21 A naxa a fala,
«N faxi dunija n mageli nan na n bari tɛmɛi,
n man gbilenma n mageli nan na n siga tɛmɛi.

Alatala bara n ki harige ra,
Alatala man bara na harige ba n yi.
Tantui na Ala bɛ.»

22 Na birin kui, Ayuba mu yunubi yo raba, a mu fe kobi yo fala Ala bɛ.

2

Alatala nun Sentanɛ xa dɛ masarɛ firin nde

1 Lɔxɔɛ nde Alatala xa malekɛɛ man naxa fa a yire, Sentanɛ man nu na e tagi.

2 Alatala naxa Sentanɛ maxɔrin, «I kelixi minden?» Sentanɛ naxa a yaabi, «N kelixi dunija ijɛɛde.»

3 Alatala man naxa a maxɔrin, «I bara n ma konyi Ayuba rakɔɔsi? A maniye yo mu na dunija ma. A fan, a tinxin. Ala yaragaaxui nan a ra, fe jɔaxi mu rafan a ma. Han ya a xa tinxinyi mu masara, hali i to waxi n xa a halaki tun.»

4 Sentanɛ naxa a yaabi, «Adama fe birin nabama a fate xa tɔɔrɛ matangafe nan na. A nɔma a harige birin masarade yalanyi ra.

5 Xa i a fate yati tɔɔrɔma, a i dankama nɛ keren na.»

6 Alatala naxa a fala Sentanɛ bɛ, «Awa yire, n bara a fate sa i sagoe, kɔnɔ i naxa a faxa de.»

7 Na tɛmɛi Sentanɛ naxa keli Alatala yire. A naxa suurie ikonkon Ayuba fate birin ma, keli a sanyi kui ma han a xuntagi.

8 Ayuba naxa dɔxɔ tɛ xube xɔɔra sunnunyi kui, a nu a fate xɔɔlin fɛjɛ kebele ra.

9 A xa ginɛ naxa a fala a bɛ, «Han ya i na i xa tinxinyi kui? Ala rasɔto sɔnɔn, i xa faxa.»

10 Kɔnɔ Ayuba naxa a yaabi, «I wɔyɛnfe nɛ na ki alɔ xaxilitare. Xa won tinma Ala xa heri ra, a mu lanma won xa tin a xa xɔɔxɔɔ fan na?» Na kui Ayuba mu yunubi yo sɔto a xa wɔyɛnyie kui.

Ayuba nun a boore saxanyie

11 Ayuba boore saxanyie to a xa tɔɔrɛ xa fe mɛ, e naxa keli e xɔnyi sigafe ra Ayuba yire. E xili: Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun Sofara Naamaka. E naxa lu yire keren, e lan fe keren ma, e xa sa Ayuba kunfa ba, e xa a madundu.

12 E to sa a to keli yire makuye, e naxa san a ma, e bɔnbɔ gbelegbelefe ra. E naxa e xa donmae ibɔɔ e ma, e xube maso e ma sunnunyi kui.

13 E naxa dɔxɔ Ayuba sɛɛti ma bɔxi, han xi solofere. Mixi yo mu

wɔyɛn keren fala a bɛ, barima e a to nɛ, a xa tɔɔrɛ nu gbo ki fanyi ra.

3

Ayuba xa masenyi

«Ayuba nimisafe a xa bari ra»

¹ Na birin to dangi, Ayuba naxa a bari lɔxɔɛ danka

² yi masenyi ra:

³ «N bari lɔxɔɛ xa nɛɛmu duniya ra. Na kɔɛ ra e naxɛ, <Di xɛmɛ na a ra.>

⁴ Ala xa na lɔxɔɛ findi dimi ra, na lɔxɔɛ xa nɛɛmu a ra, a xa tɔnyi dɔxɔ soge yanbafɛ ra na lɔxɔɛ kui.

⁵ Ala xa na lɔxɔɛ findi dimi ra, a xa nuxui ifɔɔrɛ dusu a xun na, a xa lu dimi magaaxuxi kui.

⁶ Ala xa na kɔɛ ifɔɔrɔ, a xa na ba kɔnti ra jɛ kui, a xa na ba kɔnti ra kike kui.

⁷ Ala xa na kɔɛ kuma di ra, sɛɛwɛ xui yo naxa ite.

⁸ A xa findi danke ti se ra manduru-lae bɛ, naxɛɛ ninginangɛ xilima.

⁹ Na lɔxɔɛ subaxɛ tunbuie naxa yanba,

kuye naxa iba, naiyalanyi yo naxa mini,

¹⁰ barima a mu sese raba naxan nu nɔma n barife dande, naxan nu nɔma n nɔxunde n ma tɔɔrɛ ma.

¹¹ Munfe ra n nga furi mu bira nu? Munfe ra n mu faxa nu beenu n xa bari?

¹² Munfe ra n nga n nasɛnɛxi a san ma, a xijɛ fi n ma?

¹³ Xa na mu a ra, yi temui n belexi bɔjɛsa kui nu

¹⁴ mangɛɛ nun rasimae fɛ ma, naxɛɛ xa banxie bara gɛ kanade,

¹⁵ naxɛɛ nu bara xɛɛma nun gbeti gbegbe sɔtɔ.

¹⁶ Munfe ra e mu n nagata, alɔ diyɔrɛ naxan mu waxi, naxan mu mini kɛnɛ ma?

¹⁷ Gaburi tan kui, mixi jaaxie mu nɔma sese ra, mixi taganxie e malabuma nɛ.

¹⁸ Konyie bɔjɛsa sɔtɔma nɛ,

e mu e kanyi xui mɛma gaburi kui. ¹⁹ Dimɛdie nun forie na mɛnni, konyie e yetɛ sɔtɔma naa.

²⁰ Munfe ra Ala a niyama adamadie xa mini kɛnɛ ma, naxɛɛ findi tɔɔrɔmixie ra,

naxɛɛ nimisaxi e xa duniɛigiri kui, ²¹ naxɛɛ faxɛ xɔli mawama, kɔnɔ e mu faxa,

naxɛɛ faxɛ fenma dangi naafuli ra, ²² naxɛɛ jɛlexinma gaburi life ra?

²³ Munfe ra mixi barima, Ala kira balanxi naxan ya ra, Ala naxan naxɛtenma yire birin?

²⁴ N ma donse findixi n ma tɔɔrɛ nan na, n ma minse findixi n yaye nan na.

²⁵ N na gaaxu fe naxan na, na nan n lima.

Fe naxan na n nasɛrɛn, n na nan sɔtɔma.

²⁶ Bɔjɛsa mu na n bɛ, n mu nɔma n sabaride. Malabui mu na n bɛ, fo tɔɔrɛ.»

4

Elifasi Temanka xa masenyi singe

«Tinxintɔɛ mu tɔɔrɔma»

¹ Elifasi Temanka naxa a fala,

² «Ayuba, i haakɛ to n bɛ n xa wɔyɛn.

N mu nɔma dundude.

³ I bara mixi gbegbe xaran, i bara e ralimaniya.

⁴ I xa masenyie bara mixie mali, i xa wɔyɛnyie bara e sɛnbɛ so.

⁵ Yakɔsi i tan nan to fa na tɔɔrɔfɛ, limaniya bara ba i tan yi.

⁶ I mu i xaxili ti i xa danxaniya ra Ala ma?

I mu lama i xa tinxinyi ra?

⁷ I bara mixi fanyi to halakixi tɔɔrɛ ma?

Tinxintɔɛ nɔma bɔnɔde?

⁸ N naxan nakɔrɔsixi, fe jaaxi rabae nan tɔɔrɔma.

⁹ Ala e xun nakanama a xa xɔnɛ kui.

¹⁰ Yetɛ xa yirindinyi nun barate xa jarandanyi magaaxu, kɔnɔ e jinyie fama nɛ magirade.

¹¹ Yetɛ yati faxama kaamɛ ra, a xa die yensen yɛ.»

27 Muxu bara yi nɔndi kolon,
i fan xa a ramɛ, i xa a fahaamu.»

6

Ayuba xa masenyi singe

«N ma tɔɔre gbo n ma fe jaaxie
be.»

- 1 Ayuba naxa a yaabi,
2 «Xa n ma tɔɔre sa maniyama nu,
xa a sa sama sikeeli ma nu,
3 a binye dangima ne baa meyenye
ra.
Na nan a toxi yusi yo mu na n ma
woyenye ma.
4 Ala Senbe Kanyi xa tanbe bara n
sɔɔɔ,
na xone bara te n xaxili ra.
Ala na n gerefe a jaaxi ra.
5 Nooge fanxi dennaxe, sofale wama
menni?
Ninge wa xui mema a xa donse ya
i?
6 Bande donma foxe xanbi?
Tɔɔle pintare joxun?
7 N mu nu wama naxan xon,
na bara findi n baloe ra hali na fa
kanaxi.
8 Ala xa n ma dube suxu n be,
a xa n waxonfe rakamali.
9 Ala xa n xun nakana, a xa n faxa.
10 Na kui, n madundui sɔɔma ne,
hali n to yi tɔɔre birin kolonxi,
n seewa n to mu gbilen Ala
Seniyentɔe xa yaamari foxo
ra.
11 N nan n xaxili tima senbe mundun
na fa?
N ma dije munse fanma n ma
sɔɔɔn?
12 N senbe gbo alo fanye?
N fate xɔɔɔ alo wure?
13 Nde nɔma n malide?
Senbe mundun luxi n ma?»
14 «Tɔɔromixi hayi na a dugutɛge xa
mali ma,
hali na mu sa gaaxuma Ala Senbe
Kanyi ya ra.
15 N ngaxakerenyie bara n yanfa,
alo xure naxan xɔɔima.
16 Neme temui, ye banbaran ye, a
radunda,
17 kɔɔɔ sogofure ra, ye birin xɔɔi.
18 Biyaasilae kira bama a ma ye
fenfe ra,

e fa lɔe gbengberen yire.

- 19 Tema Biyaasilae e xun tima ye yire
ra.
Seebakae fan e xaxili tima na xure
ra,
20 kɔɔɔ e na menni li, e xure xɔɔixi
nan toma.
Na kui limaniya bama ne e yi ra.
21 Wo luxi na ki ne n be.
Wo bara gaaxu n ma tɔɔre ya ra.
22 N xoro nu, n nu wo makula ne,
wo xa n xun sara wo xa naafuli nde
ra?
23 N wo makula ne,
wo xa n xun sara n yaxui gbeeli nde
ma?
24 Wo n xaran.
Wo n ma tantanyi masen n be,
alako n xa n sabari.
25 Nɔndi tan mu mixi yo tɔɔroma.
Kɔɔɔ wo xa masenyie tan fala xun?
26 Wo bara kiiti sa,
wo mu wo tuli matixi tɔɔromixi tan
xa woyenyi ra.
27 Wo fata kiiti jaaxi sade kiridie
ma.
Wo mu yanfanteya ba wo boore yete
yati ra.
28 Kɔɔsi fa yandi, wo wo ya ti n na.
N mu wule falama wo be.
29 Wo xa kiiti tinxinxi sa,
alako n xili fanyi naxa kana.
30 Wo fe fale jaaxi mema n na?
N mu fata fe fanyi nun fe jaaxi tagi
rasade?»

7

Ayuba xa masenyi singe de idɔɔɔe

«A a mawafe Ala be»

- 1 «Mixi xa fe mu luxi xe dunipa ma
alo sɔɔri?
A xa dunipeigiri mu luxi xe alo
walike?
2 Konyi gbatama kɔe xa so,
walike gbatama a sare ra.
3 N tan fan, n ke bara findi tɔɔre ra,
n ma wali sare bara findi xone ra.
4 N ne n sama, n lu ra a mane, <N
kelima temui mundun?»
Xixoli mu n tan be,
tɔɔre nan tun a ra kɔe birin kui.
5 Kuli dinfe n fate ra,
n kiri na bɔɔfe, yalee tife a ma.
6 N ma simaya xulun mabɔe xa
mabɔe wuri be.

7 Ala, i xa ratu a ma n ma simaya
 jengi nan tun a ra,
 n yae mu fe fanyi toma kore.
 8 Ya naxan tixi n na,
 na mu n toma sonon,
 a gbe mu luxi n xa loe i ma.
 9 Kunda na te, a man loe.
 Adamadi fan na siga aligiyama, a
 mu gbilenma fa ra.
 10 A mu gbilenma a xonyi sonon,
 a xa foxoe mu ratuma a xa fe ma
 sonon.
 11 Na nan a toxi n mu n de suxuma,
 n nan n ma toore ifalama ne,
 n nan n mawa n ma xorore kui.
 12 N findixi i be baa nan na,
 xa na mu a ra, daalise xun solofere
 kanyi,
 i to fa biraxi n ma fe foxo ra yi mooli
 ra?
 13 N na a fala, <N xa n sa, n xa
 xi, alako n xa n ma toore
 mayanfa,>
 14 i n magaaxu xiye nun laamatunyi
 naaxie ra.
 15 Faxe nan tun xoli fa n ma to,
 dangi yi xorie ra naxee luxi n be yi
 ki.
 16 N ma simaya bara rapaaxu n ma,
 n mu wama bufe dunija ma sonon.
 N bepin, n nii tide mu na sonon.
 17 Munse na adama ra naxan a
 niyama i xa i joxo sa a xon
 ma,
 18 i nu a mato temui birin?
 19 I i yae bama n na temui mundun?
 I n luma n yete ra mun loxoe?
 20 Xa n bara yunubi raba i ra,
 na fala n be,
 i tan naxan adamadi matoma.
 N tan yegetixi i yi ra munfe ra matoe
 ra?
 21 Munfe ra i mu dije n ma fe kobi
 ma?
 Munfe ra i mu n ma yunubi xafari?
 A gbe mu luxi n xa findi bende ra.
 Na temui i mu n toma sonon.»

8

*Bilidada Suuxaka xa masenyi
 singe*

«Haake mu sigama Aligiyama.»

1 Bilidada Suuxaka naxa a masen,

2 «I yi woyenyi mooli falama han
 temui mundun?
 I xa woyenyi luxi ne alo foye.
 3 Ala noma nondi mafindide wule
 ra?
 Ala Senbe Kanyi noma tinxinyi
 ifude?
 4 Xa i xa die yunubi nan nabaxi a ra,
 a e jaxankataxi na nan ma.
 5 Xa i tan Ala fenma,
 xa i Ala Senbe Kanyi makulama,
 6 xa yunubi mu na i ma, xa i tinxin,
 Ala a jengi sama ne i xon ma,
 a i rasabati i xa tinxinyi kui.
 7 I harige donxoe fama dangide na
 singe ra.»
 8 «Fahaamui fen won babae ra,
 i xa xaxili soto nee benbae fan na.
 9 Won tan mu buxi dunija ma,
 xaxili xonkuye mu na won be.
 10 E mu fahaamui fima xe i ma?
 E e xaxili xa masenyie tima i be yi
 ki:
 11 Wofiri bulama xare ma?
 Xure i baare findima a ra ye mu
 dennaxe?
 12 Hali a na a bili ma, a mu xabaxi,
 a lisima mafuren dangi jooge birin
 na.
 13 Na nan fama rabade mixie ra,
 naxee neemuma Ala ma.
 Tinxintare xaxili tide jonma na ki
 ne.
 14 A xaxili tide bara kana, alo mixi
 naxan a kilonma sayele tee ra.
 15 A na a kilon na ra, a kanama ne,
 a kanyi bira.
 16 A luma alo sansi, ye naxan kui
 rafexi,
 a a salonyi iyan soge linlinyi ya ma
 laakoe xun ma,
 17 a a sankee soti game malanxi
 longori ra.
 18 Xa i na sansi tala naa, a lisima ne,
 19 a mu fanma menni sonon.
 Sansi gbete man fa bula a nu na
 dennaxe.
 20 Ala mu tinxintoe rawolema, a mu
 tinxintare senbe soma.
 21 A gbe mu luxi a xa i raseewa,
 i xa matoxoe fale ra i fama naxan
 tide.
 22 I xonmixie fama lude yaagi kui, e
 xonyie fa bira.»

9

Ayuba xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti xɔɔxɔ»

- 1 Ayuba naxa a yaabi,
- 2 «N na birin kolonxi nɔndi ra. Ala nɔma nɔndi fide adama ma di?
- 3 Xa Ala na kiiti safe, adama tan mu nɔma a de tongode a kanke ra.
- 4 A tan nan gbe na lonni nun senbe ra, nde nɔma tide a kanke?
- 5 Ala nɔma geyae talade e tide, a e mafindi a xa xɔne kui.
- 6 A nɔma bɔxi bunyi raserende, a a bɔɔ a ra.
- 7 A nɔma soge nun tunbuie ifɔɔrɔde.
- 8 A tan nan koore itala, a a jere baa mɔrɔnyie fari.
- 9 A tan nan tunbui birin sa, kankan na a yire.
- 10 A bara fe xungbee raba won mu nɔma naxee fahaamude. A xa kaabanakoe mu nɔma kɔntide.
- 11 A nɔma dangide n seeti ma, n mu a to. A lɔe, n mu nɔ a tode.
- 12 Nde nɔma a xa se tongoxi ragbilende? Nde nɔma a falade a be, <I na munse rabafe?>
- 13 Ala mu gbilenma a xa xɔne fɔxɔ ra. Yete igboe xaxili tide birin birama a ya i.
- 14 N tan, n a yaabima di? N wɔyen mɔoli mundun falama a be?
- 15 Hali nɔndi sa na n be, n mu nɔma tide a kanke. N ma kiitisa madɔnefe nan tun luma n yi.
- 16 Xa n sa a xili, a naxa n yaabi, n mu lama a ra a bara a tuli mati n na,
- 17 barima a bara n tɔɔɔ a gbe ra, a bara n paxankata na ki tun.
- 18 A mu n luma n xa malabu, a bara n ma xɔne xun masa a jaaxi ra
- 19 N mu nɔma a ra, barima a senbe gbo n be. Muxu nun Ala mu nɔma makiitide, barima kiitisa mu na muxu tagi.
- 20 Hali n sa tinxin nu, n de mu nɔndi fima n ma.

- Hali yunubi mu na n ma nu, n de kiiti rakanama ne n na.
- 21 Yunubi na n ma? N mu a kolon N nimisaxi n ma dunɔneigiri nan tun na.
 - 22 N tan be, a birin keren, barima Ala tinxintɔe nun tinxintare birin paxankatama.
 - 23 Gbaloe na tinxintɔe li, Ala mu na tɔɔɔ toma.
 - 24 Tinxintare na bɔxi nde sɔto tinxintareya kui, Ala a niyama kiitisee xa tin na ra. Xa Ala mu a ra, nde a ra fa?
 - 25 N ma simaya xulun gila be, A jɔnma beenun n xa heeri sɔto.
 - 26 N ma simaya dangima alɔ kunkui, alɔ sege naxan goroma tɔxeyɔɔe ma.
 - 27 N na a fala, <N xa neemu n ma mawa ma, n xa ba sunnunxi, n xa n senbe so,>
 - 28 n ma tɔɔɔ nan birin luma n magaaxu ra. N a kolon i mu nɔndi fima n ma.
 - 29 N to bara yunubi sɔto, n nɔndi fenma n yete be munfe ra?
 - 30 Hali n sa n maxa ne ye tinsexi ra, hali n sa n belexee maxa xɔsi ba se ra,
 - 31 i n nagoroma ne boora, n xa rapaaxu n ma dugie ma.
 - 32 Ala mu luxi alɔ adamadi, n nɔma naxan xilide kiiti ma, alako n xa n gbe fala, kiitisa xa kiiti sa muxu tagi.
 - 33 Kiitisa yo mu na naxan nɔma kiiti sade n nun Ala tagi.
 - 34 Ala xa a xa wuri bɔnbɔ ti se ba n xun ma, a xa a xa fe magaaxuxi ba n yi ra,
 - 35 alako n xa nɔ wɔyende a ra gaaxutareja kui. Kɔnɔ n ma fe to mu na ki xe, n xa lu n keren.»

10

Ayuba xa masenyi firin nde de idɔxɔe

«Ayuba maxɔrinyi tife Ala ma»

- 1 «N ma dunɔneigiri bara rapaaxu n nii ma. Na kui n xa n gbe fala.

Xɔnɛ naxan na n furi kui, n xa na makenɛn.
² N bara a fala Ala bɛ, I naxa n suxu. I xa n nakolon i n suxuxi fe naxan ma.
³ N tɔɔrɔfe rafan i ma, n tan naxan findixi i xa daalise ra? Tinxintare waxɔnfe rafan i ma?
⁴ I fe to ki mu makuya adamadi fe to ki ra?
⁵ I xa simaya maniya adamadi gbe ra?
⁶ I n tɔɔrɔfe munfe ra? I na n ma yunubie fenfe munfe ra?
⁷ I jan n ma tinxinyi kolon, i jan a kolon mixi yo mu n natangama i bɛlɛɛ i.
⁸ I tan nan n daaxi, i tan nan n sɔntɔma.
⁹ I xa ratu a ma a i n daaxi bɛndɛ nan na. I man wama n nagbilenfe menni nɛ?
¹⁰ I bara n yailan alɔ mixi naxan xipɛ yailanma donse fanyi ra.
¹¹ I bara n fate birin yailan, kiri, sube, xɔri, nun fase.
¹² I bara n ma simaya xɔn kuya, i bara hinne n na, i bara i jɛngi sa n nii xɔn ma.»
¹³ «Kɔnɔ yakɔsi n bara a kolon naxan nu na i xaxili ma n ma fe ra.
¹⁴ I bara wa n ma yunubi tofe, alako i xa tondi dijɛde n ma.
¹⁵ Xa yunubi na n ma, jaxankatɛ na n bɛ. Xa yunubi mu na n ma, n na yaagi kui, n mu nɔma n xunyi yati rakelide.
¹⁶ Xa n sa n xunyi rakeli, i n bɔnbɔma i sɛnbɛ magaaxuxi ra, alɔ yetɛ sɛnbɛma a rabama ki naxɛ.
¹⁷ I xa xɔnɛ na xun masafe n ma fe ra, i xa jaxankatɛ bara gbo yɛ.
¹⁸ I n naminixi n nga tɛɛgɛ i munfe ra? Xa n sa faxa naa nɛ nu, mixi yo mu nu n toma,
¹⁹ n mu baloma nu, n nu tongoma nɛ n nga tɛɛgɛ, n nagoro gaburi kui keren na.
²⁰ Naxan luxi n ma simaya ra, a mu gbo sɔnɔn. Yandi, i xa gbilen n fɔxɔ ra fa,

sɛwɛ dondoronti xa lu n bɛ
²¹ beenu n xa siga aligiyama, dimi na dɛnnaxɛ.
 N mu gbilenma dunjɛna ma sɔnɔn.
²² Dimi xungbe na aligiyama. Adama xaxili ifuma naa. Menni naiyalanyi yati nan findima dimi ra.»

11

Sofara xa masenyi singe

«Ayuba, i xa tuubi Ala ma»

¹ Sofara Naamaka naxa a fala,
² «A mu lan mixi xa i xa yi masenyi gbege yaabi? Masenyi ratofanxi mu nɔndi fima masenyi ma.
³ I jɔxɔ a ma a mixi dunduma i xa wɔyɛnyie ma, i xa yo Ala ma, mixi yo mu i rayaagi?
⁴ I naxɛ, <Sese mu luxi n ma lɔnni ra, n bara sɛniyɛn Ala ya i.>
⁵ Xa Ala sa wɔyɛn i bɛ nu,
⁶ a a xa lɔnni gundo masenma nɛ i bɛ, naxan dangima adamadi xa fe to ki ra.
⁷ I nɔma Ala xa tilinyi kolonde? I nɔma Ala Sɛnbɛ Kanyi xaxili birin fahaamude?
⁸ Na lɔnni ite koore xa maite bɛ, a tilin aligiyama bɛ. I nɔma sode na kui?
⁹ A kuya bɔxi bɛ, a xa gboe dangi baa ra.
¹⁰ Xa Ala sa mixi suxu, a fa a makiiti, nɔndi luma na kanyi bɛ?
¹¹ Ala mixi jaaxie kolonma, a tinxintaree toma.
¹² Xaxilitare mu nɔma findide lɔnnila ra, alɔ sofale fan to mu nɔma findide adamadi ra.
¹³ Xa i tan i yetɛ ragbilen Ala ma, xa i i bɛlɛɛ itala a bɛ,
¹⁴ xa i gbilen tinxintareya fɔxɔ ra, xa i a matanga i xa denbaya kui,
¹⁵ na kui i xunnakeli sɔtɔma nɛ, i sɛnbɛ sɔtɔ, i limaniya a fanyi ra.
¹⁶ Na tɛmui i nɛemuma nɛ i xa tɔɔrɛ ma, alɔ xure naxan bara dangi a rakuya.
¹⁷ I xa dunjɛigiri yanbama nɛ alɔ soge,

i xa dimi bama ne,
a lu alo kuye na iba.

18 I boɲe a raxarama ne, xaxili tide
lu i be,
fe ɲaaxi a makuyama ne i ra, i xi xoli
fanyi raba.

19 I na i sa, mixi yo mu i xa xi xoli
kanama i ma.

Mixie fama ne i xa hinne e ra.

20 Kɔnɔ tinxintaree xa fe xun
nakanama ne,
e mu kisima, faxe nan e mamexi.»

12

Ayuba xa masenyi saxan nde

«Daalise birin na Ala xɔnye i.»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «Dunɲa xui nan na wo kɔn na.

A luxi ne yi ki alo lonni birin na wo
tan gbansan yi ra.

3 Kɔnɔ n tan fan, xaxili na n be alo
wo tan.

Wo mu fisa n be de.

Wo naxan falaxi, nde mu nɔma na
kolonde?

4 N na Ala maxandi,
alako n xa yaabi nde sɔto a ra,
tinxintɔe findi a booree be mayele se
ra.

5 Mixie naxee mu na tɔɔre kui, e
yoma tɔɔromixi xa tɔɔre ma.

E a falama e nun na tɔɔre nan lan.

6 Kɔntɔfili yo mu na muɲɛtie xɔnyi.
Kuye batuie Ala xili maberema,
kɔnɔ e boɲe saxi.

7 Maxɔrinyi ti subee ma wula i, e xa
i ralɔnni.

Xɔnie fan xa na masen i be.

8 Bɔxi mato, na fan xa findi lonni ra
i be.

Yeɲee maxɔrin baa ma, nee fan xa
na masen i be.

9 E birin a kolon Alatala fɔxi nan na
ki.

10 Daalise birin nii na a xɔnye i,
adamadi birin ɲengi fatanxi a tan
nan na.

11 Adama xa a ɲɔxɔ sa yi masenyie
xɔn ma,
alo a de a ɲɔxɔ sama donse xɔn ma
ki naxe.

12 Lonni na forie yi ra,
simaya xɔnkuye nan xaxili fima
mixi ma.

13 Lonni nun senbe na Ala nan yi ra,

marasi nun xaxili fanyi na a tan nan
be.

14 Xa Ala se kana, a mu nɔma
rafalade sɔnɔn.

Xa a tan nan mixi balanxi, na kanyi
mu minima.

15 Xa Ala kankan tune ma, se birin
xarama ne.

Xa a a beɲin, a banbaran ye bɔxi ma.

16 Senbe nun nɔndi na a tan nan yi
ra.

Mixi naxan madaxuxi nun mixi
madaxui, e birin a gbe.

17 A nɔma marasimae suxude,
a nɔma kiitisae xaxili ifude.

18 Mange yɔlɔnxɔnyi naxan saxi
mixie ma,

Ala na bama ne e ma, a a sa mange
tan ma.

19 Ala serexedubee xaninma konyiya
kui,

a mangasanyi rabira.

20 A masenyi bama marasimae yi, a
forie xa lonni mafindima.

21 A kuntigie rayaagima, a senbema
igoroma.

22 A gundoe makenenma, a dimi
findi naiyalanyi ra.

23 A ɲamanee xun nakelima, a man
e xun nakana.

A e rasiga, a man e rafa.

24 A xaxili bama ɲamanee mangee yi
ra,

a e ralɔe gbengberenyi ma.

25 E luma alo donxuie naxee mu
naiyalanyi toma,

e luma alo siisilae kira ifuma naxee
ma.»

13

Ayuba xa masenyi saxan nde de idɔxɔe

«Daalise birin na Ala xɔnye i»

1 «Iyo, n ya bara na birin to, n tuli
bara na me.

2 Wo naxan kolon, n tan fan na
kolon. Wo mu fisa n be.

3 N tan wama ne gbansan,
n xa wɔyen Ala Senbe Kanyi ra,
n wama n yete nan xun mafalafe a
be.

4 Wo tan bara n tɔɔɲege.

Wo mu faxi seri yo ra n be.

5 Xa wo wo sabarixi ne nu, na nan
fisa.

Na nu noma findide ne lonni ra.
 6 Wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra,
 wo xa n xunmafala woyenyie rame.
 7 Wo tan wama woyen tinxintaree nan falafe Ala xili ra?
 Wo wama wule nan falafe wo Marigi xili ra?
 8 Wo wama Ala malife ne?
 Wo wama Ala nan xun mafalafe?
 9 Wo munse rabama xa a sa wo sondonyie mato?
 Wo noma Ala madaxude alo wo mixi madaxuma ki naxe?
 10 N a kolon, a wo rakorosima ne xa wo tantanma wo xa gundoe kui.
 11 Wo mu gaaxuma a senbe ya ra?
 Wo mu gaaxuma a xa xone ya ra?
 12 Wo xa masenyie luma alo te xube, wo makanta see senbe mu na.
 13 Wo wo sabari, wo a lu n xa woyen. Fe naxan n lima, na n lima ne.
 14 N suusaxi n yete raminide kene ma munfe ra,
 hali na to noma findide ne faxe ra n be?
 15 Hali Ala n faxesa,
 n nan n xaxili tima a tan nan na.
 N nan n yete xun mafalama a tan nan ya i.
 16 Na yati noma findide kisi ra n be, barima tinxintare mu suusama tide a ya i.
 17 Wo n ma masenyie rame,
 wo wo tuli mati e ra.»
 18 «Wo a lu n xa n gbe fala,
 n a kolon nondi luma ne n be.
 19 Nde noma n ma yunubi masende n be?
 Xa na raba, n dunduma ne, n tin faxafe ra.»
 20 «Ala, fe firin gbansan naba n be, alako n naxa noxun i ma sonon.
 21 I xonye ba n ma,
 i man xa ba n magaaxufe.
 22 Na temui n xili fa, n i yaabima ne, xa na mu a ra n noma ne woyende, i n yaabi.
 23 N ma yunubi nun n ma fe jaaxi xasabi lanxi munse ma?
 N ma yunubi nun n ma fe jaaxi masen n be.
 24 I meexi n na munfe ra?

I n findixi i yaxui ra munfe ra?
 25 I wama senbe xuri kanyi nan naserenfe?
 I wama birafe mixi xurudi nan foxo ra?
 26 I bara n jaxankata a jaaxi ra n ma yunubie xa fe ra n naxee rabaxi n fonike temui ra.
 27 I yoloxonyi nan saxi n sanyie ma, alako i xa n jere ki birin kolon, i xa naaninyi sa n ma jere ma.
 28 N fate na borofe ne yi ki, alo dugi xiye naxan xinxi.»

14

Ayuba xa masenyi naani nde

«Adama xa dunipeigiri xoxoxo»

1 «Adama, gine bari di,
 a xa simaya dunke, kontofili gbo a ma.
 2 A luxi ne alo fuge naxan minima, a fa xaba.
 A luxi ne alo niini naxan mu buma.
 3 I wama n maniyafe na nan na, i xa n makiiti?
 4 Nde noma seniyenyi raminide seniyentareja kui?
 Mixi yo!
 5 Xa i tan nan mixi xa simaya konti ragirixi,
 xa i tan nan nate tongoxi a xa simaya konti dande ma,
 6 i xa gbilen a foxo ra,
 alako a xa a malabu alo walike a malabuma ki naxe wali raponyi.»
 7 «Xa wuri bili na a ra nu,
 a na xaba, a xuntunyi man gbilenma ne jingi ra,
 a salonyie man fan.
 8 Xa a sanke sa bu boxi bun ma,
 a xuntunyi tan naxa faxesa bende kui,
 9 tune birse, a man noma findide a ra alo a singe.
 10 Konso adamadi tan,
 xa a faxesa, a senbe birin jonma ne,
 a mu baloxi sonon.
 11 Baa nun xure noma xoride,
 12 konso adamadi laaxiraxi mu kelima,
 fo koore xa jon, a fa xunu.

13 A xoli n ma i xa n noxun
aligiya,
han i xa xone dangima temui naxe,
i fa ratu n ma.
14 Kono Adama na faxa, a man
gbilenma balo ra?
N mame tima ne n ma wali kui,
han n noxoe fa temui.
15 I na n xili, n fama i xa xili ratinde,
barima i wama ne i xa daali xon.
16 Yakosi i n sanyi tongo ki birin
igbema.
I mu n ma yunubie toma.
17 N ma fe jaaxie noxun beki kui, n
ma yunubie xafari!»

18 «Kono geya birama a yensen ye,
fanye tala a yire,
19 ye kira raboo gemee xon ma,
a boxi bende xanin a xun.
I fan adamadi xaxili tide rabama na
ki ne.
20 I noma adama ra, a fa faxa.
I na ge a tooode, i a xanin
aligiya.
21 Xa a xa die binye sotoma, a mu na
kolon.
Xa binye bama e ma, a mu na toma.
22 Adama xa tooe gbo dunija bende
fupi fari,
a boje luma sunnunyi kui.»

15

*Elifasi Temanka xa masenyi firin
nde*

«Ayuba xa woyenyi mu fan»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,
2 «Lonna xa yaabi noma maniyade
foye ra?
A yete igboma na nan na?
3 A noma a xun mafalade woyenyi
fufafu ra?
A noma masenyi falade naxan tide
mu na?
4 I na binye bafe Ala ma,
i na limaniya bafe mixie yi ra Ala
batufe ra.
5 I xa fe jaaxi nan a niyafe i xa
woyen na ki.
I wama mixie madaxufe i de ra.
6 I de yati nan findixi seede ra i xa
fe jaaxie ma. N tan mu a ra.»

7 «Adama singe i tan nan na?
I singe daa geyae be?
8 I Ala xa gundo rame ne,
alako i xa lonni soto i yete kan be?
9 I munse kolon muxu tan mu naxan
kolon?
I fahaamui mundun sotoxi muxu tan
mu naxan sotoxi?
10 Forie na muxu ya ma naxee fori i
baba be.
11 I mu limaniya soto Ala xa
masenyie kui,
muxu naxee fala i be marafanyi ra?»

12 «I boje texi munfe ra, han i ya
bara gbeeli a i,
13 i de nu fa woyenyie fala xone kui
Ala be?
14 Adamadi seniyen? Gine bari di
tinxi?
15 Xa Ala mu lama a xa seniyentoe
ra,
xa koore yati mu seniyen Ala ya i,
16 adamadi go, naxan bara kana,
naxan fe jaaxi rabama temui
birin?»

17 «I tuli mati n na, n xa na tagi raba
i be.
N fe naxan toxi,
n xa na fala i be,
18 lonnilae naxan masenxi, e naxan
soto e babae ra e mu a noxun.
19 Ala boxi fixi e tan nan ma, xoje
gbete yo mu nu na sinden.
20 Mixi jaaxi toooma ne a xa
simaya birin kui,
konti saxi a xa simaya ma.
21 A halaki fe mema, mujetie
baganma a ma, e a xa bojesa
kana.
22 A a kolon a mu kisima, san-
tidegema na a mamefe.
23 A a lintanma balo fende, a a kolon
a mu ratangama dimi ma.
24 Tooere nun kontofili bara a maga-
axu,
e gere tima alo mange nun a xa
soorie,
25 barima a bara a yete igbo Ala ma,
a bara suusa Ala Senbe Kanyi ra.
26 A bara suusa Ala gerede a xa wure
lefae bun ma.»

27 A bara xungbo han a furi xale
bara doxo,
28 kono a fama sabbatide taa kanaxie
nan kui,
naxee na birafe, mixie mu na
dennaxe.
29 A xa naafuli nonna ne,
a xa bannaya kana.
Barake mu luma a xa se sotse ma
sonon.
30 A mu noma kelide dimi kui.
A bonsse fama gande,
a sonto Ala kere foye ra.»

31 «Xa a xaxili tima fe fufafu ra, a fe
fufafu nan sotoma.
32 Beenun a xa simaya xa kamali,
a fama naxankate sotode.
33 A luma alo sansi bogi naxee bama
e xinde ra,
alo sansi fuge naxee birama.
34 Tinxintare xa denbaya mu gboma,
mixi naxee kobiri rasuxuma tinx-
intareya kui,
e xa banxie ganma ne te ra.
35 Fe paaxi mapoxunfe findima toore
nan na.
Na mapoxunyi fama a kanyi yan-
fade.»

16

Ayuba xa masenyi suuli nde

«Ayuba xa seede na koore ma»

1 Ayuba naxa a yaabi,
2 «N bara wo xa masenyi maniyegbe
gbegbe me.
Wo mu fata mixi madundude.
3 Wo xa masenyie maniya foye ra.
E nonna temui mundun?
N ma yaabie bara wo raxono?
4 Xa wo tan nan nu na toorofe,
n tan fan nu noma woyende ne alo
wo tan,
n wo toorege, n yo wo ma.
5 Kono n tan mu nu na rabama,
n wo senbe soma n ma woyenyie
nan na nu, n de wo rali-
maniya.»

6 «N ma woyenyi mu n ma toore
bama,
n ma sabari fan mu a makuyama n
na.
7 Yakosi fa, n bara tagan.

Ala, i bara n ma denbaya birin
halaki.

8 I bara n fate birin ba n ma,
na bara findi seede ra n xili ma.
9 Ala xa xone bara dutun n ma,
a bara n tooro a paaxi ra,
alo n yaxui noma a rabade ki naxe.
10 N yaxuie fe paaxi falama n ma fe
ra,
e n nayaagima, e n bonboma.
E birin e malanma n xili ma.
11 Ala mu n natanga fonike karinxie
ma,
a n so mixi paaxie yi ra.
12 N nu bonesa nan kui,
kono a naxa n suxu,
a n imaxa, a n xun nakana.
N bara lu alo se a luma naxan bonbo
ra.
13 A xa tanbee n nabilinxi yire birin,
e bara n bone soxo kinikinitareya
kui,
e n furingee ramini kene ma.
14 A n gerema alo geresoe xaape.
15 N bara sunnun donma ragoro n
fate ma,
n bara n xun sin boxi ma.
16 Wa bara n yae gbeeli,
saya bara makore n na.
17 Kono n mu fe paaxi yo rabaxi.
N nu Ala maxandima seniyenyi nan
kui.
18 Bende, i naxa dusu n wuli xun na,
a lu n wa xui xa makenen yire
birin.»

19 «Kelifa yakosi ma fa, n ma seede
na koore ma,
n xunmafalama na yire itexi.
20 N boore na yofe n ma,
kono n nan n mawama Ala nan be.
21 N seede xa n xun mafala Ala xon
ma,
alo mixi a boore xun mafalama ki
naxe,
22 a xa n xun mafala barima a gbe
mu luxi n xa siga,
n mu gbilenma sigenaxan kui.»

17

Ayuba xa masenyi suuli nde de idoxe

«N xaxili tixi gaburi nan na»

1 «N na n nii magagafe,

a gbe mu luxi n ma simaya ra,
gaburi a de rabixi n ya ra.
2 Mixie na yofe n ma, n mu noma
xide.
3 Ala, yandi, taani n be,
mixi gbete yo mu tinma na rabade,
4 barima i bara n booree xaxili
balan.
I naxa a lu e xa no n na.
5 E luma alo xeme naxan donse fima
mixi gbete ma,
a xa di kaamexi ya xori.
6 Mixi birin n mayelema,
e e de ye boxunma n yatagi.
7 N ya mu fa sese toma marajaxui
xa fe ra,
n fate birin bara ba n ma.
8 Tinxintoe kaabama n ma,
e fa xono tinxintaree ma.
9 Tinxintoe luma a xa kira xon,
seniyentoe senbe xun masama.
10 Wo tan birin noma fade,
kono n mu laxi a ra xa n lonnila
keren toma wo ya ma.
11 N ma simaya konti bara non,
n mu gexi n ma walie ra,
n waxonfe mu sooneyaxi n be.
12 Yi tinxintaree fe mafindima,
a falafe ra a dimi nan na naiyalanyi
ra.
E naxe a naiyalanyi bara makore,
kono e na falama dimi nan kui.
13 N xaxili tixi aligiyama nan na fa,
n xa sa bele dimi kui,
14 gaburi xa findi n baba ra,
kuli xa findi nga nun n maagine ra.
15 N xaxili tixi munse ra sonon?
N xaxili tide yo mu na fa.
16 N xaxili tide na aligiyama nan na,
n goroma dennaxe bende xora.»

18

*Bilidada Suuxaka xa masenyi firin
nde*

«*Mixi jaaxie xa xunnakanε*»

1 Bilidada Suuxaka naxa a fala,
2 «Wo yi masenyi mooli danma
temui mundun?
Wo xa xaxili soto alako won xa
woyen a fanyi ra.
3 Wo muxu maroxunxi subee ra
munfe ra?
Munfe ra muxu findixi wo be xaxil-
itare ra?»

4 Ayuba, i tan naxan xonoxi, dunija
xa dan i xa fe ra?
Geya xa tala i be a tide?»

5 «N xa a fala wo be,
mixi jaaxi xa fe nonma ne,
alo te xubenma ki naxe, a ba
naiyalanyi raminife.

6 A xa denbaya xa fe nonma ne,
a yete xa fe danma ne.

7 A mu a jere ma senbe ra sonon,
a waxonfe fama ne a xun nakanade.

8 A bara suxu ye ra,
a mu minima naxan kui sonon.

9 Gantanyi bara a sanyi suxu,
a mu a bama naxan yi sonon.

10 Gantanyi luuti nu noxunxi bende
bun ma,

gantanyi nu texi sankira xon ma.

11 Gaaxui bara a suxu a xa fe birin
kui.

12 Kaame bara a suxu, a bara lu toore
kui.

13 A fate bara ba a ma,
a salonse na borofe saya kira xon
ma.

14 A bara keli a xonyi a nu laxi
dennaxe ra,
a na sigafe mange magaaxuxi yire.

15 I noma lude a xa banxi kui,
a gbe mu luxi sonon.

Aligiyama bara findi a xonyi ra.

16 A sankee bara xara,
a salonyie bara lisi.

17 Dunija mixie bara neemu a ma,
e mu ratuma a xili ma sonon.

18 A bara keli naiyalanyi kui,
a so dimi kui dunija fari ma.

19 Di mu a be, i fa a i ne mamadi.
A nu sabatixi dennaxe,

bonsoe yo mu a be menni sonon.

20 Bonsoe naxee sa fama, keli soget-
ede nun sogegode,

nee fama ne kaabade a xa xun-
nakanε ma, gaaxui fa e suxu.

21 Tinxintare xa marajonyi luma na
ki ne,

Ala kolontare xa fe rabama na ki
ne.»

19

Ayuba xa masenyi senni nde

«*N nakisima na fafe*»

1 Ayuba naxa a yaabi,

2 «Wo fama n tɔɔɔde han temui mundun?
Wo n bɔɔɔ halakima wo xa masenyi ra han temui mundun?
3 A dɔɔɔ fu nan yi ki wo n konbima, n tɔɔɔfe mu wo yaagima?
4 Xa nɔɔɔdi na a ra, n na yunubi kui, awa, na yunubi luma n tan nan ma.
5 Xa wo wama a masenfe n bɛ a wo fisa n bɛ,
xa wo wama n ma tɔɔɔɔ findife n ma yunubi ra,
6 wo xa a kolon xɔɔɔ naxan na n ma, na fatanxi Ala nan na,
a tan nan n suxuxi a xa yeɛ ra.
7 Xa n sa gbelegbele n ma xɔɔɔ xa fe ra,
n mu yaabi yo sɔɔɔma.
Xa n sa wa kiiti xa sa,
kiiti tinxinxɔɔ yo mu sama.
8 Ala bara kira ibolon n ya ra,
n mu nɔɔma dangide,
a bara n ma kira ifɔɔɔɔ n ma.
9 A bara n xun nakana,
a bara binyɛ birin ba n ma.
10 A bara n ma fe birin nabira.
A bara n xaxili tide tala alɔ sansi bili talama ki naxɛ.
11 A bara xɔɔɔ n ma a jaaxi ra,
n bara findi a yaxui ra.
12 A xa geresoe bara n nabilin,
e na n gerefe,
n mu nɔɔma n gide e ma.
13 A bara n ngaxakerenyie makuya n na,
n kolonmae bara yensen ye.
14 N dɔɔɔbooree bara n nabɛɔɔn,
n dɛfanbooree bara n nabolɔ.
15 N ma xɔɔɔɔ nun n ma konyie,
nee mu n kolon sɔɔɔɔn.
16 N na n ma konyi xili, hali n a mayandi,
a mu n ma xili ratinma.
17 N dɛ xiri bara rapaaxu n ma ginɛ ma,
n ma fe mu rafan n ngaxakerenyie ma.
18 Dimɛɛ yati yoma n ma.
19 N gundo xiri boore bara n xɔɔɔn,
n xanuntenyie bara n yanfa.
20 N fate birin bara ba n ma, n xɔɔɔie mini kenɛ ma.
Sese mu luxɔɔ sɔɔɔɔn.
21 N booree, wo kinikini n ma, yandi,
wo kinikini n ma,

barima Ala nan n bɔɔɔbɔɔxi.
22 Munfe ra wo n tɔɔɔɔma alɔ Ala a rabaxi ki naxɛ?
Wo mu nu wasa sinden?»
23 «Xa n ma wɔɔɔenyie sɛbɛxi buki kui nu,
24 xa e masolixi gɛmɛ ma wure ra nu,
na temui e buma nɛ nu abadan.
25 Kɔɔɔɔ n tan a kolon n nakisima njɛɛ na a ra.
A fama wɔɔɔenyi dɔɔɔɔɔɔ falade duniɔa ma.
26 N fate na gɛ bɔɔɔde, n tan yati fama nɛ Ala tode.
27 N tan nan yati fama a tode n yae ra, a mu mataalima n bɛ.
Na kui n bɔɔɔ sɛɛwama nɛ a fanyi ra.
28 Wo tan naxee maxɔɔrinyi tima,
«Won a tɔɔɔfe munfe ra?»
Wo fama n ma nɔɔɔdi kolonde.
29 Wo xa gaaxu santidɛgema ya ra,
barima jaaxankatɛ wo sɔɔɔma nɛ wo xa fe jaaxie ma.
Na kui wo fama a kolonde a kiitisa nde na.»

20

Sofara xa masenyi firin nde

«Tɔɔɔɔ nan na tinxintare ke ra»

1 Sofara Naamaka naxa a fala,
2 «I xa masenyi bara n tɔɔɔɔ,
fo n xa i yaabi.
3 N bara marakɔɔɔsi nde mɛ naxan bara n xaxili ifu.
N i yaabima n ma lonni ra na nan ma.
4 I mu a kolon kabi adama naxa daa,
a lu duniɔa ma,
5 mixi jaaxie xa xunnakeli mu buma?
E xa jɛɛɛxinyi dunke?
6 Hali a xa fe gbo ye,
hali a xunyi koore li,
7 a fama sɔɔɔɔde a lu alɔ se naxan tide mu na,
a kolonmae nu fa maxɔɔrinyi ti, «A na minden?»
8 A dangima nɛ alɔ xiye.
9 A kolonmae mu a toma sɔɔɔɔn,
a lɔɛma nɛ a xa mixie ma.
10 A xa die setaree kima see ra,
e baba naxee muja.

E baba xa naafuli gbilenma ne na mixie ma.
 11 Senbe naxan nu na a yi ra a fonike ra,
 na birin kanama ne, a findi bende ra.
 12 Fe naaxi na rafan mixi ma,
 a fa na ragata a furi kui,
 13 a mu a bejin,
 a mu gbilen na foxo ra,
 14 a xa donse findima pɔsɔne nan na a furi kui.
 15 A naafuli naxan donxi, a fama na boxunde.
 Ala yati na bama ne a furi kui.
 16 A boximase xa xone nan besuma,
 biida nan a faxama.
 17 A harige naxan sotoxi,
 naxan bara gbo ye alo xure,
 18 a na birin nagbilenma ne,
 a mu noma na sese donde.
 Na mu findima jalexinyi ra a be,
 19 barima a bara se ba tɔɔromixie yi ra.
 A bara e xa banxie ba e yi ra, a mu naxee tixi.
 20 Wasabali nan to nu a ra a xa mile kui,
 a harige keren mu ratangama.
 21 A to nu se birin mapoxunxi a yete nan be,
 a xa heeri mu buma.
 22 A ne na a xa fanyi tagi,
 tɔɔro sin temui nan na ki a ma.
 23 A dege temui, Ala fama a tɔɔrode a xa xone ra,
 na tɔɔre fa findi a xa donse ra.
 24 Xa geresose lanmadi mu a tɔɔro,
 geresose xungbe nan nawalima a xili ma.
 25 Hali a tanbe tala e a sɔxoxi naxan na,
 fe magaaxuxi gbete fama ne a lide.
 26 A xa naafuli birin luma dimi nan kui,
 te fa na birin gan a xonyi.
 27 Ala a xa yunubi makenen ma,
 adamadie na sare ragbilen a ma.
 28 A xa naafuli birin sigama ne
 Ala xa xone loxo.
 29 Ala na nan fima mixi naaxi ma ke ra.
 Na bara findi Ala janige ra na mixi mooli be.»

21

Ayuba xa masenyi solofere nde

«Munfe ra tinxintaree mu tɔɔroma?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «Wo wo tuli mati n ma masenyi ra.
 Wo xa na raba n be.
 3 Wo dije n be, n xa woyen.
 N na ge, wo fa yo n ma.
 4 N nan n xun mawaxi mixi nan xili ma?
 Folo yi temui ma, n dijema munfe ra fa?
 5 Wo wo ya ti n na, wo xa n fate igbe.
 Wo mu kaabaxi xe n fate ma?
 6 N nan n mapoxun a ma,
 gaaxui nan n suxuma,
 n fate birin nu seren n ma.»
 7 «Munfe ra mixi naaxie buma duniya ma?
 Munfe ra e findima xemoxi senbema ra?
 8 E xa die xun nakelima,
 e bonsoe fan fe fanyi sɔtoma e ya jije ra.
 9 E xa denbayae luma bonesa kui,
 gaaxui yo mu e ma,
 Ala fan mu e tɔɔroma.
 10 E xa tuurae senbe gbo,
 e tema e xa ninge ginne ma,
 nee die barima, e furi mu birama.
 11 Na mixi naaxie xa die fare boronma,
 12 e sigi sama maxasee, kora, nun xule xui ra.
 13 E xa simaya kamalima heeri kui,
 e man fa faxa faxe sɔneyaxi ra.»
 14 «A nun, e nu a falama ne Ala be e xa simaya kui,
 <I makuya muxu ra, muxu mu wama i xa seriye kolonfe.
 15 Muxu Ala Senbe Kanyi rabatuma munfe ra?
 A maxandife findima geeni mundun na muxu be?»
 16 N a kolon e harige mu nu fatanxi e yete xa ra,
 n nan n makuyama mixi naaxie xa marasi ra na nan ma.
 17 Kono halaki mixi naaxie lima temui birin ne?»

Ala gbaloe gbegbe ragirima e ma a
 xa xone kui?
 18 E xa fe kanama a gbe ra,
 alo maale lagi foye
 naxan na fanafananma?
 19 Ala naxankate ragatama e xa die
 be?
 Munfe ra a mu e tan yati
 naxankatama?
 20 A lanma e tan yati xa e xa toore to
 e ya ra,
 e tan yati xa Ala Senbe Kanyi xa
 xone kolon.
 21 Xa mixi naaxi ge faxade,
 a mu a xa denbaya xa toore
 kolonma.
 22 Adamadi noma lonni nde fide Ala
 ma,
 mangeya birin na
 naxan ma yaamari bun ma?
 23 Mixi nde faxama bopesa kui,
 a senbe gbo,
 kontofili yo mu lu a ma,
 24 a fate fan, a xorie xoxoxo gben.
 25 Konon mixi gbete tan faxama toore
 kui,
 a mu heeri yo nemunnemun.
 26 Na mixi firinyi birin sama bende
 ne,
 kuli fa e don.
 27 N wo xa mapoxunyie kolon a fanyi
 ra,
 wo wama nondi rakanafe n na
 naxee xafe ra.
 28 Wo naxe, <Kuntigi xa banxi na
 minden?
 Mixi naaxi xonyi na di?>
 29 Konon wo mu maxorinyi tixi
 biyaasilae ma?
 Wo mu wo tuli matixi e xa dentege
 ra?
 30 Mixi naaxi mu gbaloe sotoma
 gbaloe loxoe,
 a ratangama ne na xone ma.
 31 Nde tima a ya i a a makiiti?
 Nde a xa wali kobi sare ragbilenma
 a ma?
 32 Mixie a xaninma gaburi,
 e man fa binye sa a ma menni.
 33 Gaburi bende mu a tooroma,
 a binye soto nama gbegbe ra.
 34 Na kui, wo n madunduma madun-
 dui fuyan na di?
 Madaxui masenyie nan tun na wo xa
 lonni masenyie kui.»

22

*Elifasi Temanka xa masenyi saxan
 nde*

«Ayuba xa gbilen Ala ma»

1 Elifasi Temanka naxa a fala,
 2 «Adama tide na Ala be?
 Ade, adama lonnixi noma a yete
 gbansan nan malide.
 3 I xa tinxinyi findima geeni mundun
 na Ala Senbe Kanyi be?
 I lufe nondi kui, na Ala malima di?
 4 Ala na i naxankatafe i xa tinxinyi
 nan xa fe ra?
 A na kiiti naaxi safe i ma na nan ma?
 5 I xa fe naaxi mu gboxi xe?
 I xa yunubie mu wuyaxi xe han a
 dangi a i?
 6 I bara see rasuxu seeke ra i ngax-
 akerenyie yi ra.
 I bara e xa sosee yati ba e ma,
 i e mageli ti.
 7 I mu nu mixi kima ye ra, ye xoli nu
 naxan ma,
 i mu nu kaameto kima donse ra.
 8 I nu boxi soma senbema nan yi ra,
 naa findi yete igboe sabatide ra.
 9 I nu kaape ginse nun kiridie keri
 ne e belexe igeli ra.
 10 Na nan a toxi i rabilinxi gantanyie
 ra,
 fe magaaxuxie i sotoxi.
 11 I mu na dimi naaxi tofe?
 I mu na ye tofe i madulafe naxan
 xora?»
 12 «Ala mu na koore ma?
 Tunbuie mato, e itexi ki naxe.
 13 I fa a falama munfe ra,
 <Ala munse kolon?
 Ala naxan na nuxuie fari ma,
 na noma kiiti sade be?
 14 Nuxuie na Ala nun adamae nan
 tagi.
 Ala a jere ma koore ma,
 konon a mu noma adamae tode.>
 15 I wama lufe na kira fori nan xon
 ma,
 tinxintaree na dennaxe kabi temui
 xonnakuye?
 16 E faxa ne e xa simaya konti mu
 kamali,
 alo ye banbaranxi se xaninma ki
 naxe.
 17 E a fala ne Ala be,

<Gbilen muxu fɔxɔ ra.
 Ala Senbe Kanyi nɔma munse
 rabade muxu be?>
 18 Kɔnɔ Ala nan harige gbegbe fi e
 ma.
 Na nan a toma n mu n tuli matima
 mixi jaaxie xa marasi ra.
 19 Tinxintɔɛ mixi jaaxie xa halaki
 toma nɛ,
 a findi e be jɛlexinyi ra.
 Mixi fanyie yoma nɛ e ma, e a fala,
 20 <Muxu yaxuie bara sɔntɔ,
 tɛ bara e xa naafuli gan.>
 21 Na kui, i tan xa i xa fe yailan i tan
 nun Ala tagi,
 alako i xa bɔnɛsa sɔtɔ, i man xa
 hɛeri kolon.
 22 I xa tin a xa marasi ra,
 i xa a xa masenyi masɔtɔ i bɔnɛ kui.
 23 Xa i man gbilenma Ala Senbe
 Kanyi ma,
 a fama i xun nakelide.
 I xa fe jaaxi makuya i xɔnyi ra,
 24 i xa xɛema woli xure ma,
 na xɛema naxan kelixi Ofiri bɔxi ma.
 25 Na tɛmui Ala Senbe Kanyi nan
 findima i harige ra,
 a findi i xa xɛema nun gbeti jɔxɔɛ
 ra.
 26 Ala Senbe Kanyi nan fama rafande
 i ma
 dangife fe birin na.
 I fama i xaxili tide a tan nan na.
 27 I na a maxandi, a i xa dube
 suxuma nɛ.
 Na tɛmui i xa i gbe laayidi rakamali
 a mabiri.
 28 A i xa natɛ sɔɔneyama nɛ,
 a tɛ yanbama i be i xa kirae birin
 xɔn ma.
 29 Ala a niyama nɛ i xa mixi
 magoroxi rakeli,
 barima a luma na mixi mɔɔli mali
 ra.
 30 A nɔma yunubitɔɛ yati rakiside,
 i xa seniyenyi saabui ra.»

23

*Ayuba xa masenyi solomasaxan
nde*

«Ala na minden?»

1 Ayuba naxa a yaabi,
 2 «To fan n ma yaxaseri masa
 xɔrɔxɔ,
 a xa kote gbo n xun,

n senbe bara jɔn.
 3 Xa a sa li n nu nɔma Ala tode nu,
 xa a sa li n nu nɔma sigade a xɔnyi
 nu,
 4 n nan n xaxili kui ifee birin falama
 nɛ a be nu.
 5 Na kui n nu nɔma nɛ a xa yaabi
 kolonde,
 alako n xa fahaamui sɔtɔ na kui.
 6 A fama a senbe birin naminide n
 ma kiitife ra?
 Ade, a a yae nan tima n na tun.
 7 Na tɛmui a n ma tinxinyi toma nɛ,
 a fa nɔndi fi n ma.»
 8 «Kɔnɔ Ala mu toma sogetede,
 a mu toma sogegorode.
 9 N a fenma kɔɔla ma, n a fenma
 yirefanyi ma,
 kɔnɔ a mu toma.
 10 Kɔnɔ a tan n toma a fanyi ra.
 A na gɛ n tode, a nɔndi fima n ma.
 11 N biraxi nɛ a fɔxɔ ra,
 n a xa seriye birin nabatu.
 12 N mu a xa yaamarie bejinxi.
 A waxɔnfe findixi nɛ n waxɔnfe ra.»
 13 «Nde nɔma a xa natɛ tongoxi
 masarade?
 A wama naxan xɔn, a na nan
 nabama.
 14 A naxan janigexi n ma fe ra,
 a fama na nan nagiride n ma.
 A fama fe gbetɛ fan sade na fari.
 15 Na nan a toma n gaaxuma a ya ra.
 N na a xa fe maɔxun, n mu su-
 usama.
 16 Ala bara limaniya ba n yi,
 Ala Senbe Kanyi bara n magaaxu,
 17 kɔnɔ n mu dunduma na dimi xa
 fe ra,
 na dimi mu nɔma n na.»

24

*Ayuba xa masenyi solomasaxan
nde de idɔxɔɛ*

«Ala kiiti sama tɛmui mundun?»

1 «Munfe ra Ala Senbe Kanyi mu
 lɔxɔɛ ragataxi kiiti safe ma?
 Munfe ra a xa mixie mu na lɔxɔɛ
 kolonxi?
 2 Mixie naaninyie tɔnxuma
 masigama,

e xurusee mupama, e e ragbengben
yire gbete.

³ Kiridie xa sofale mupama e ma,
kaape gine xa ninge rasuxuma a yi
ra seeke ra.

⁴ E setaree xa kira balanma e ya ra,
e tooomixie karaxanma e xa e
noxun.

⁵ Tooomixie minima subaxe ma
baloe fende e xa die be,
e walima alo sofale gbengberenyi
ma,

e mu donse yo sotoma.

⁶ E xe xabama tinxintaree be,
e e xa sansi bogie bama e be.

⁷ E kee radangima xinbeli ra,
dugi yo mu e yi ra e naxan felenma
e ma.

⁸ Tunde e bundama naxan kelima
geyae kon na,

bage to mu e be,
e e xide fenma gemee longori ra.

⁹ Kiridi nga xijee bama e de i,
seeke rasuxuma setaree yi ra.

¹⁰ Nee mageli nan sigama.

E kote xaninma kaame ra e ma.

¹¹ E sansi xorie wuruma, e ture ba a
i,

e weni bogi boronma, e weni ba a i.
E na birin nabama ye xoli ra e ma.

¹² Mixie e mawama taa kui.

Mixi maxonoxie xili tima,
kon Ala gbe fe yo mu na na fee.»

¹³ «Mixi paaxie, nee mu naiyalanyi
kolon,

e mu na kirae kolon,
e mu e jereema nee xon ma.

¹⁴ Faxeti kelima subaxe ma,
a tooomixi nun setare faxesa,
a mune ti kee ra.

¹⁵ Kuye na ifooro, yenela a falama,
<Mixi yo mu n toma,>
a fa mini dugi dusuxi a yatagi xun
na.

¹⁶ Kee ra mupetie naadde kanama,
yanyi ra e e yete mabalan banxie
kui.

Naiyalanyi mu rafan e ma hali.

¹⁷ E tan, kee findixi e be e xa yanyi
nan na,
dimi nan e malima.»

¹⁸ «Banbaranyi fama tinxintare
xaninde,

a dankaxi nan a ra duniya ma.

A mu weni bilie toma sonon.

¹⁹ Aligiyama yunubitoe xa fe danma
ne,

alo soge linlinyi balabalanyi ye
xorima ki naxe.

²⁰ Gine naxan xijee fixi yunubitoe
ma,

na neemuma ne a ma,
kulie tan fa a don.

Mixi yo mu ratuma a ma sonon.

Na kui a xa tinxintareya bara tala
alo sansi talama ki naxe.

²¹ A fe paaxi rabama gine dibaritare
ra,

a mu kinikinima kaape gine ma.

²² Kon Ala naxan fata na tuuraa
suxude senbe ra,

e nii rapaaxu e ma,

²³ a nee luma e xa bojesa kui,

a fa bira mixi gbete tan ma fe foxo
ra.

²⁴ Mixi minima waxati nde nan
nabade,

kon na waxati na kamali,

a xa fe xuben a jon.

Adamadi luxi ne alo maale na mo xe
xun ma,

maale xabee fa a xaba.»

²⁵ «Nde noma n ma masenyi matan-
dide?

Nde noma a falade nondi mu a ra?»

25

*Bilidada Suuxaka xa masenyi
saxan nde*

«Mangeya na Ala nan yi»

¹ Bilidada Suuxaka naxa a fala,

² «Mangeya na Ala nan yi,

fo won xa gaaxu a ya ra.

A tan nan bojesa ragirima koore
ma.

³ A xa gali konti noma kolonde?

Nde na a xa soge yanbe mu naxan
lima?

⁴ Adama tinxinma di Ala ya i?

Gine bari di seniyenma di?

⁵ Xa kike xa yanbe yete yati mu gbo
Ala be,

xa tunbuie mu seniyen a ya i,

⁶ adamadi go,

naxan xurun alo kuli,

naxan findixi kuli yore di gbansan
na?»

26

Ayuba xa masenyi solomanaani nde

«Nde noma Ala senbe fahaamude?»

- 1 Ayuba naxa a yaabi,
- 2 «I fata senbetare malide. I fata mixi ralimaniyade.
- 3 I fata lonnitare raside. I xaxili fanyi masenma,
- 4 kono i na masenma nde be? Nde na xaxili fixi i ma?»
- 5 «Mixi faxaxie serenma baa nun boxi bun ma.
- 6 Aligiyama naade rabixi Ala ya tode ra, a naa igbexi.
- 7 Ala nan koore daaxi, a a singan kuye ma, a boxi singan a yete ma.
- 8 A tunc ye ragatama nuxuie kui, ye xa binye man mu no e boode.
- 9 A a xa kibanyi ya makotoxi nuxuie nan na.
- 10 A naaninyi saxi naiyalanyi nun dimi tagi.
- 11 Koore serenma, a kaabama Ala xaape xui mefe ra.
- 12 A senbe baa imaxama, a baa yexee magaaxuxi iboma a xaxili fanyi ra.
- 13 A kere foye koore raseniyenma, a belexe boximase gixi soxoma.
- 14 Xa yee findixi a xa wali xurie nan na, won mu noma naxee fahaamude a fanyi ra, nde noma a senbe magaaxuxi tan fahaamude?»

27

Ayuba xa masenyi solomanaani nde de idoxe

«Fo n xa nondi fala»

- 1 Ayuba man naxa masenyi ti:
- 2 «N bara n kali Ala Senbe Kanyi ra, naxan mu nondi fima n ma, naxan bara n nafe xone ra,
- 3 danmi n pengima, danmi n pengi naxan fatanxi Ala ra na nan n fate i,
- 4 tinxintareya mu minima n de i,

N mu wule falama.

- 5 Han n faxa, n mu nondi fima wo ma, n mu n yete topegeama.
- 6 N tan a kolon n tinxin, sese man mu n bama menni. N mu n ma fe jaaxi yo kolon.»
- 7 «N yaxui xa suxu alo mixi jaaxi, n gerefa xa suxu alo tinxintare.
- 8 Ala na nate tongo a xa na mixi moolie faxa, xaxili tide yo mu luma e be,
- 9 Ala nee maxandi xui tongoma e tooro temui?
- 10 Ala rafan na mixi mooli ma? A Ala maxandima temui birin?»
- 11 «N xa Ala senbe masen wo be, n mu Ala Senbe Kanyi waxonfe noxunma wo ma.
- 12 Wo birin bara yi to a fanyi ra, wo fa woyenyi fufafu falama munfe ra?»
- 13 «Ala naxan nagirima mixi jaaxi ma, Ala Senbe Kanyi naxan soma a yi ra ke ra, na nan yi ki:
- 14 A xa die na wuya, e faxama santidegeama nan na, a xa mamadie faxa kaame ra.
- 15 A xa mixi ndee na lu, nee fa faxa a xanbi, e xa kaape ginde mu wama e xa fe ra.
- 16 A xa naafuli na gbo ye alo meyenyi, a xa dugi na wuya alo bende gbegbe malanxi,
- 17 a tan nan na malanxi, kono tinxintoe nan na dugi ragoroma a ma, seniyentoe nan na naafuli sotoma.
- 18 A xa banxi luma alo turunturunyi, alo xoni keri xa bage di.
- 19 A bannaxi nan a sama, kono a ragatama a tooroxi nan na. A na a ya rabi, sese mu na a yi ra sonon.
- 20 Gaaxui a suxuma terenna ra, alo banbaranyi, alo turunnaade koe kui.
- 21 Foye xungbe a xaninma, a a tala a sabatide.

22 Tanbɛe wolima a ma, a mu bama
a ra,
fo a xa a gi nɛ.
23 Mixie jɛlexinma nɛ a xa xun-
nakanɛ ra,
e yo a ma.»

28

*Ayuba xa masenyi solomanaani
nde de idɔxɔɛ man*

«Lɔnni na minden?»
1 «Yire na na gbeti bama bɔxi ma
dennaxɛ,
xɛɛma raxunude fan na na.
2 Yire na na wure bama bɔxi ma
dennaxɛ,
gɛmɛ raxunuxi fan wure gbeeli
raminima.
3 Mixi yili gema bɔxi bun dimi kui
na see fenfe ra.
4 E yili gema wula i,
dennaxɛ makuya mixi sabatide ra.
Menni mixi goroma luuti ma bɔxi
bun ma.
5 Baloe minima bɔxi fari,
kɔnɔ a bunyi tan luma alo tɛ nan
yiriyirima.
6 Menni e gɛmɛ tofanyie toma,
e xɛɛma fuji raminima.
7 Xɔni xaɗɗɛ mu menni kira kolon,
sɛgɛ mu menni toma.
8 Sube magaaxuxi mu e jɛrɛma
menni,
yɛtɛ mu dangima naa.
9 Kɔnɔ adama tan gɛmɛ xɔrɔxɔɛ
gema,
han a geya bunyi li.
10 A yili gema gɛmɛ kui,
alako a xa naafuli to.
11 A ye kira balanma,
a tɛ xaninma naa alako a xa se
nɔxunxi to.»
12 «Kɔnɔ lɔnni tan toma minden?
Xaxili fanyi lude na minden na?
13 Adama mu lɔnni tide kolon.
Lɔnni mu toma dunija mixi baloxie
tagi.
14 A mu toma dabonyi xungbe kui,
a mu toma baa ma.
15 A mu sarama xɛɛma ra, a mu
sɔtɔma gbeti ra.
16 A mu sama sikeeli ma xɛɛma sɛti
ma,

xa na mu a ra gɛmɛ tofanyie sɛeti
ma.

17 A maniyɛ mu na.
A maniyɛ mu findi xɛɛma ra,
a mu findi gɛmɛ tinsexi ra,
a mu findi xɛɛma pɔɔti tofanyi ra.
18 Lɔnni tide gbo diyaman bɛ,
a sɔtɔfe tide gbo gɛmɛ tofanyi bɛ
naxan toma baa ma.
19 Lɔnni maniyɛ mu findi gɛmɛ to-
fanyi ra,
naxan kelixi yire makuye.
A mu maniyama sikeeli ra alo
xɛɛma.»

20 «Na kui, lɔnni kelixi minden?
Xaxili fanyi lude na minden na?
21 A nɔxunxi nimasee ma naxee na
bɔxi ma,
a nɔxunxi xɔnie ma naxee na koore
ma.
22 Aligiyama bara a xa fe nde mɛ,
kɔnɔ a mu a kolon.
23 Ala nan lɔnni kira kolon,
a tan nan a lingira toma,
24 barima a tan nan dunija nun
koore igbɛma han e dande.
25 A to gɛ foye nun ye itaxunde,
26 a to gɛ tunɛ, seyamakɔnyi, nun
galanyi yamaride,
27 awa, a naxa lɔnni ramini, a a mato
a fanyi ra.
28 Na kui a naxa a fala adamadie bɛ,
Ala xa yaragaaxui findixi lɔnni nan
na,
fe jaaxi bɛninfe findixi xaxili fanyi
nan na.»

29

Ayuba xa masenyi dɔnxɔɛ

«N ma tɛmui fanyi dangixi»

1 Ayuba naxa yi masenyi ti:
2 «Xa n ma tɛmui dangixie nan a ra
yi ki nu,
Ala nu mɛɛnima n ma tɛmui naxɛ.
3 A xa naiyalanyi to nu na n xun ma,
a to nu tɛ tima n bɛ kira xɔn ma dimi
kui.
4 N sɛnbɛ nu gbo na tɛmui,
n nun Ala dɛ nu fan.
5 Na tɛmui Ala Sɛnbɛ Kanyi nu na n
sɛeti ma,
n ma die fan nu na n nabilinyi.
6 N ma fe birin nu sɔɔneyaxi,

xipe nun ture nu gbo n yi ra.»

7 «N to nu sigama taa sode de ra,
pama nu na dennaxe,
8 fonikee nu kira ibama ne n be,
forie nu keli e ti n binyafe ma.
9 Kuntigie nu e sabarima ne n ya ra,
10 mangee nu woyenyi so n yi, e tan
dundu,
11 barima naxan na n xui me, a fe
fanyi fala n ma fe ra.
Naxee nu n toma, n nu rafanma e
ma.
12 N nu tooromixie malima,
n nu kiridie kima, booree nu
neemuma naxee ma.
13 Mixi naxan nu na saya kira xon
ma,
na nu dubama ne n be.
N nu kaape gine bope raseewama.
14 N nu n jereama tinxinyi kui,
nondi nu findixi n yuge nan na.
15 N nu findixi saabui fanyi nan na
donxui nun mabenyi be.
16 N nu findixi babe nan na setaree
be,
n xope mali e xa toore kui.
17 N nu tinxintaree xa fe xun
nakanama,
n misikiine ratanga e xa fe kobie ma.
18 N nu a mapoxunma saya n lima
heeri nan kui,
n ma simaya fa kamali alo baa de ra
meyenyi.
19 N nu a mapoxunma n ma
dunipeigiri sooneyama ne,
alo sansi naxan sanke bara ye li, a
salonyi xini soto.
20 N nu a mapoxunma n xun nake-
lima ne temui birin,
n tanbe woli senbe ra.»
21 «Mixie nu e tuli matima ne n na,
e e sabari n ma marasi ramefe ra.
22 N ma masenyie nu rafanma e ma,
e mu nu e matandima.
23 E nu n mamema alo mixi tune
mamema ki naxe,
e n ma woyenyi birin suxu seewe
kui.
24 E na n yatagi to,
e birin nu e xaxili tima n na.
25 N nu e rapereama,
n nu luxi ne e be alo e xa mange,
naxan doxoxi kibanyi kui e tagi,

a nu tooromixie madundu.»

30

Ayuba xa masenyi donxoe de idoxoe

*«Ayuba xa seewe bara findi sun-
nunyi ra»*

1 «Konon yakosi tan, fonikee n
mayelema,
naxee babae nu findixi n be fuyan-
tee ra,
n nu yoma naxee ma.
2 E yusi mu nu na n be,
barima senbe yo mu nu e be.
3 Kaameto nan nu e ra,
naxee nu sigama gbengberen yire
baloe fende.
4 E nu joogee matalama fotonyie
kui,
wuri sankee gbansan nan nu find-
ima e xa donyi ra.
5 Mixie nu e kerima pama ya ma,
alo mupeti kerima ki naxe.
6 E nu yigiyama game longorie nan
na geyae kon na,
7 xa na mu a ra kunsie bun ma.
8 Fuyantee nan nu e ra,
naxee nu bara keridoxi kui.»
9 «Konon yakosi fa, nee nan n
mayelema
e xa sigie nun e xa masenyie ra yi ki.
10 N ma fe mu rafan e ma.
E de ye boxunma n yatagi ma,
e nu fa e makuya n na.
11 Kabi Ala n nabolo n ma toore kui,
e xa mayele mu jonma.
12 Yi mixi ya mapoxunxie kelima n
xili ma,
e nu gantanyi jaaxie te n be.
13 E n ma kira ibolonma n ya ra.
14 E luma alo soori jaaxie, naxee
soma taa kui tete yale ra.
15 Gaaxui bara n suxu,
n ma fe xun bara rakana,
n ma kisi bara dangi n na alo nuxui
dangima ki naxe.»
16 «Yakosi, a gbe mu luxi n ma
simaya xa jon,
n ma toore bara kamali.
17 N ma toore bara gbo ye,
n mu xima kee ra sonon.

18 A luma alo dugi nde nan xirixi n
kɔnyi ma,
a xa n faxa.
19 Ala bara n nagoro han
n bara lu alo boora, xa na mu a ra te
xube.»

20 «Ala, n bara i xili, kɔnɔ i mu a
ratinxi.
N bara ti i ya i, alako i xa n to.
21 I bara tɔɔre ɲaaxi dɔxɔ n ma,
i senbe bara nɔ n na.
22 A luxi alo turunnaade bara n nate
koore ma.
23 N a kolon i na n xaninfe aligiyama
ne,
dunɲa mixi birin sigama dennaxe.»

24 «Kɔnɔ mixi naxan na saya kira
xɔn ma,
na mu Ala maxandima xe?
Mixi naxan na tɔɔre kui,
na mu Ala makulama xe?
25 N mu n ya ye ramini tɔɔromixi be
nu?
N mu kinikini setare ma nu?
26 N wa heeri nan xɔn ma,
kɔnɔ ɲaxankate nan n lixi.
N wa lufe naiyalanyi nan kui,
kɔnɔ dimi nan dusuxi n xun na.
27 N bɔɲe na tɔɔrofe lɔxɔe birin.
28 N na dimi kui,
naiyalanyi yo mu na.
N tixi ɲama tagi, n nu fa wa n xui
itexi ra.
29 N bara lu alo wula i baree nun
burunyi xɔni ɲaaxie.
30 N kiri bara fɔɔro n ma,
n fate birin kui na iganfe.
31 N ma kɔra sunnunyi xui tima,
n ma xule ɲɔn fe wa xui raminima.»

31

Ayuba xa masenyi donxɔe rapɔnyi

«Yunubi sare nan ya»

1 «N nate tongo ne,
n naxa yabu ginɛdimɛdi ra.
2 Ala munse ɲanigema n be koore
ma?
Ala Senbe Kanyi ke mundun fima n
ma kelife ra a ma?
3 Setareɲa mu ragataxi mixi ɲaaxi xa
be?
Naxankate mu tinxintare xa lima?

4 Ala mu nu n fɔxi birin matoma xe?
A mu nu n ma santongoe birin
kɔntima xe?»

5 «Xa n bara n ɲere wule kui, xa n
bara mixi madaxu,

6 Ala xa n maniya sikeeli tinxinxɪ ra.
A n ma tinxinyi toma ne.

7 Xa n bara kira tinxinxɪ beɲin,
xa n bɔɲe bara bira n ya waxɔnfe
fɔxɔ ra,

xa n bara n manɔxɔ fe ɲaaxi ra,
8 mixi gbeteɛ xa n ma sansi sixie bogi
don,

n ma sansi sixie birin xa matala bɔxi
ma.

9 Xa gine xɔli bara n suxu,
xa n bara bira n dɔxɔboore xa gine
fɔxɔ ra,

10 n ma gine xa bande ɲin xeme
gbete be,

a tan nun na xa kafu,
11 barima yene findixi fe ɲaaxi nan
na,

kiitisee naxan makiitima a xɔrɔxɔe
ra.

12 Yene, te nan a ra naxan sigama
ganyi ti ra han yahannama,
a mixi harige birin xun nakana.»

13 «Xa n mu findi mixi tinxinxɪ ra nu
n ma konyie mabiri,

muxu to nu galanbuma,

14 n Ala yaabima di nu?

N nan n yete xun mafalama di nu?

15 Ala keren xa mu muxu birin daaxi
muxu nga teege i?

Ala keren xa mu muxu birin na-
baloxi muxu nga xɲe ra?»

16 «Xa n mu setaree ki nu,
xa n mu kaape gine mali nu,

17 xa n keren bara n ma donse don,
n mu kiridi ki,

18 n naxan xuru, n findi a be babe ra
kabi a yɔre ra,

naxan nga kaape gine bara lu n
xɔnyi kabi a teegeɛxi a ma,

19 xa n mu tɔɔromixi ki dugi ra nu,

20 na kanyi lu a mu duba n be

na dugi xa fe ra naxan kelixi n ma
yexexe xabe ma,

21 xa n bara kiridi nde tɔɔro,

n to a kolonxi kiitisae nɔndi fima n ma,
 22 n belexe xa bolon n tunki ma,
 n xorie xa magira,
 23 barima n gaaxu Ala xa paxankate
 ya ra a gbe ra,
 n mu noma sese ra a senbe ya i.»

24 «Xa n bara n xaxili ti n ma xεema
 ra,
 xa n bara la n ma naafuli ra,
 25 xa n bara jεlexin n harige xa gboe
 ra,
 n naxan soto n ma dunijeigiri kui,
 26 xa n bara n ya ti soge nun kike xa
 yanbe ra,
 27 n fa nee batu n boje kui gundo ra,
 n nan n belexe sunbu e xa binye bun
 ma,
 28 Ala xa n paxankata,
 barima na fe mooli mu fan,
 n bara findi yanfante ra Ala mabiri.»

29 «N bara jεlexin n xonma xa toore
 ra,
 n seewa a xa paxankate ra,
 30 n tan naxan mu nu tinma a
 dankade n de ra,
 n xa na yunubi mooli raba?
 31 N ma xone birin mu nu a falama
 xe:
 <A n de wasaxi sube ra>?
 32 N nu biyaasilae yigiyama ne alako
 e naxa xi tande.
 33 N bara n ma fe jaaxie nonun n
 boje kui alo
 adamadie darixi a ra ki naxe? Ade.
 34 N bara gaaxu jama xa woyenyi ra,
 xa na mu a ra n xabile xa woyenyi
 ra,
 n fa lu n xonyi nonunyi kui n mu
 nondi fala? Ade.»

35 «Xa mixi na naxan tinma a tuli
 matide n na,
 n ma masenyi donxoe nan na ki.
 Ala xa n yaabi.
 A naxan toma n ma, a xa na sebe,
 36 n xa na doxo n xun ma, n xa a
 gbaku n kon ma.
 37 N dentege sama ne a be,
 alo mixi dentege sama mange be ki
 naxe.
 38 Xa n ma boxi nde bara xono n xili
 ma,

xa mixi nde ya ye bara silon na,
 39 xa n bara donse nde don n mu a
 rawalima sare fi,
 xa n bara a kanyi tooro,
 40 mengi naxan na n ma boxi ma, na
 xa findi tunbe ra,
 n ma fundenyi xa findi jooge jaaxi
 ra.»

Ayuba xa masenyi donxoe nan na ki.

32

Elihu xa masenyi singe

«Ala nan lonni fima mixi ma»

1 Yi xeme saxanyie naxa ba Ayuba
 xa woyenyi yaabife, barima a nu a
 yete findixi nondi fale nan na.

2 Na kui Elihu, Barakeeli Buusika
 xa di, naxan fatan Rama xabile ra, a
 boje naxa te Ayuba xili ma, barima
 na nu a yete findixi nondi fale nan
 na Ala ya i.

3 A boje naxa te a boore saxanyie
 xili ma, barima e mu nu noma
 Ayuba yaabide hali e to a kolonxi
 nondi mu nu a be.

4 Na mixi saxanyie to nu moxi a be,
 Elihu mame ti na nan ma woyenfe ra
 Ayuba be.

5 Elihu nu bara a to, yaabi yo mu
 nu na yi mixi saxanyie yi ra fa. Na
 kui a boje naxa te.

6 Elihu, Barakeeli Buusika xa di,
 naxa a fala,
 «Fonike nan n na, forie nan wo tan
 na.

N gaaxu n ma marakolonyi sade wo
 ya i na nan ma.

7 N naxe, <Fori nan fata woyende, a
 xa simaya xonkuye xa fe ra.>

8 Kono Ala Senbe Kanyi nan xaxili
 fima adama ma.

9 Simaya xonkuye gbansan xa mu
 xaxilimaya fima mixi ma,
 forie gbansan xa mu findixi nondi
 kanyie ra.

10 Na kui n bara wo maxandi,
 wo xa wo tuli mati n ma
 marakolonyi ra.»

11 «N bara wo xa masenyi ranonyi
 mame,

n bara n tuli mati wo xa masenyi
birin na,
wo naxan falaxi Ayuba xa fe ra.

12 N bara wo xa masenyie rame,
kɔnɔ wo mu nɔxi Ayuba
yaabide,
wo mu nɔxi nɔndi makenende a be.

13 Wo naxa a fala de,
<Won tan bara ge lonni sotode.
Won xa lu Ala xa yi xeme rafa-
haamu,
adamadi mu noma na rabade.>

14 Ayuba mu a xa masenyi tixi n tan
xa xili ma.
N fan man mu a yaabima wo xa
masenyie ra.»

15 «Limaniya bara ba wo yi ra.
Yaabi yo mu na sonon wo naxan
tima.

16 N bara wo xa masenyi dande to,
yaabi yo mu minima wo de kui fa.

17 Yakosi n xa n gbe fala,
n tan fan xa n ma lonni masen kore,
18 barima fe gbege na n furi kui.

N xaxili na n tutunfe,
19 alo weni neene naxan xufuxufufe,
a wama a sase bulafe.

20 N xa woyen alako n boje xa goro.
N de xa yaabi ti.

21 N mu mixi yo rafisama a boore be,
n mu taamixiya rabama mixi yo be.

22 N mu fata taamixiya ra,
n na na raba, Ala n naboloma ne.»

33

Elihu xa masenyi singe de idoxe

«Xunmafalama xa lu Adama be.»

1 «Yakosi Ayuba, i i tuli mati n ma
masenyi ra,
i xa n ma woyenyi rame.

2 N bara n de rabi,
n nenyi bara keli.

3 N ma masenyi kelixi n boje fiixe
nan kui,
nondi nan minima n de i.

4 Ala Xaxili bara n daa,
Ala Senbe kanyi pengi bara n findi
mixi nje ra.

5 Xa i noma n yaabide,
i xa na raba.

6 Won firin birin lan Ala ya i.
N fan yailanxi bende nan na.

7 Na kui i naxa gaaxu n ya ra.

8 Kɔnɔ i bara woyenyi nde fala,
n naxan mexi n tuli ra.

9 I bara a fala, <N seniyen, n mu
yunubi rabaxi,

10 kɔnɔ Ala man na fe nde tofe n na,
n findixi a yaxui ra naxan ma.

11 A bara n sanyi mabalan
yolonxonyi kui,
a nu fa n foxi birin igbe.>

12 Kɔnɔ n xa a fala i be,
nondi mu i be na fe kui,
barima Ala gbo mixi be.

13 I wama Ala rakiitife munfe ra?
A mu yaabi fima a xa fe rabaxi birin
ma.

14 Ala fe masenma won be ki nde ra,
kɔnɔ won mu won joxo sama na
xon ma.

15 A noma woyende xiye ra koe ra,
mixi xima temui naxe e xa sade ma.

16 A noma adamadie tuli rabide na
temui,
a e rakolon fee ra naxee kelixi a tan
ma,

17 alako e xa kira jaaxi bejin,
a man xa e ratanga e yete kan igbofe
ma.

18 Na kui, a e ratangama ne gaburi
gbaloe ma,
a e ratanga santidegema ma.

19 Ala man noma masenyi tide
adamadi be a xa toore nde ra,
naxan xone soma han a xorie kui a
xa fure dagi tagi.

20 Donse yati fa rapaaxu a ma, a mu
no a degede.

21 A fate ba a ma, a xorie birin sa
kene ma.

22 A makore aligiyama ra, Saya-
maleke fa a foxo ra.»

23 «Kɔnɔ xa xera xunmafalama nde
sa lu a be
maleke galie ya ma,
naxan fama tinxin ki masende na
kanyi be,

24 Na kui, xera xunmafalama find-
ima saabui fanyi ra a be,
Ala hinne a ra, a a masen Ala be,
<A rakisi faxe ma, n bara a xunsare
ba.>

25 Na kui, a fate man gbilenma
dimedija,

a man fonike senbe soto.
²⁶ Adamadi na Ala hinnente
 maxandi,
 a Ala yatagi toma ne seewe kui,
 Ala fa tinxinyi fi a ma.
²⁷ Na kanyi beeti bama ne mixie ya
 i, a a fala,
 <N yunubi rabaxi ne,
 n tinxinyi madalin,
 kono na sare mu ragbilenxi n ma a
 ki ma.
²⁸ Ala bara n xoreya,
 n tan naxan xun nu tixi aligiyama
 ra.
 A man bara gbilen naiyalanyi masen
 na n be.>
²⁹ Ala nan na rabama adama be,
 keren, firin, han saxan,
³⁰ alako a xa a ba faxe yi,
 a xa a lu naiyalanyi kui.»

³¹ «Ayuba, i tuli mati n na,
 i xa i sabari, i xa n ma masenyi rame.
³² Xa yaabi nde na i be, i xa na fala,
 barima n wama nondi fife i ma.
³³ Kono xa na mu a ra, i tuli mati n
 na,
 i xa i sabari alako i xa xaxili soto n
 na.»

34

Elihu xa masenyi firin nde

«Ala xa kiiti tinxin»
¹ Elihu naxa a masen,
² «Lonnillae, wo wo tuli mati.
 Xaxilimae, wo n ma masenyi rame,
³ barima tuli woyenyi sensima,
 alo nenyi donse sensima ki naxe.
⁴ Won xa tinxinyi sugandi,
 won xa bira fe fanyi foxo ra.»
⁵ «Ayuba naxe, <N tinxin, kono Ala
 mu nondi fixi n ma.
⁶ Hali n to tinxinxi, a bara n lu alo
 wule fale.
 N mu yunubi yo rabaxi, kono n na
 toore jaaxi kui.>
⁷ Nde yaagi sotoxi dangi Ayuba ra?
⁸ A bara a jere tinxintareya kui,
 a bara lu fe jaaxi rabae ya ma.
⁹ A bara a fala,
 <Geeni mu na adamadi be
 naxan birama Ala waxonfe foxo ra.>
¹⁰ Xaxilimae, wo wo tuli mati n na.

Ala nun fe jaaxi tagi ikuya,
 Ala Senbe Kanyi mu tinxintareya
 kolon.
¹¹ A mixie xa fe rabaxi sare rag-
 bilenma e ma,
 a kote doxoma e xun ma e nun
 naxan lan.
¹² Ala mu noma fe jaaxi rabade.
 Ala Senbe Kanyi mu noma tinxinyi
 kanade.
¹³ Nde a ti a xa dunija yamari?
 Nde dunija taxuxi a ra?
¹⁴ Xa Ala mu a jengi saxi adamadie
 xon ma nu,
 a fa a xaxili nun a jengi ba e yi,
¹⁵ adamadi birin faxama kerenyi
 nan na nu, e findi bende ra.
¹⁶ Xa xaxili fanyi na i yi ra,
 i xa i tuli mati n ma masenyi ra.
¹⁷ Tinxintare noma dunija ya-
 maride?
 I Tinxintoe Senbema nan kala-
 muma?
¹⁸ I noma a falade mange be,
 <Mixi xuri di nan i ra?>
 I noma a falade kuntigie be,
 <Wo jaaxu?>
¹⁹ Ala mu mange rafisa mixie be,
 a mu bannae rafisa setaree be,
 barima a tan nan birin daaxi.
²⁰ Faxe man e birin terennama ne.
 Namae e xunyi ikelima, koe kui e
 birin soto.
 Senbema yati faxama ne
 foyogonton.
²¹ Ala adamadie xa kira birin
 matoma,
 a e foxi igbe.
²² Dimi mu na naxan noma tinxinta-
 ree noxunde.
²³ Ala hayi mu na temui xonkuye ma
 mixi makiitife ra.
²⁴ A noma senbema xun nakanade
 mafurenyi ra,
 a fa mixi gbete doxo e joxoe ra.
²⁵ A na e xa fe jaaxi to,
 a noma e bade dunija ma kerenyi
 ra koe kui.
²⁶ A noma e bonbode alo mixi kobi
 nama ya xori,
²⁷ barima e mæxi a xa seriye nan na,
 e a xa kira bepin.
²⁸ E bara a niya setare wa xui xa Ala
 li.
 Ala tooromixi malima.

29 Xa Ala a sabari, nde noma a kalamude?
Xa Ala a nɔxun, nde noma a tode?
Adamadi mu noma na ra,
ɲamanɛe yati mu noma na ra.
30 Ala mu tinxintare luma mangɛya
kui,
alako a xa gantanyi te ɲama bɛ.
31 Na mixi mɔɔli mu a falama Ala bɛ,
<N bara gbilen fe ɲaaxi fɔxɔ ra n ma
ɲaxankatɛ xa fe ra.
32 N fe ɲaaxi naxan nabaxi,
na masen n bɛ, n mu na rabama
sɔnɔn?>
33 Ala lanma a xa a sare fi?
I tan nan a matandife, n tan mu a ra,
i tan nan yaabi tima.
34 Xaxilimae nun lɔnnilae naxee e
tuli matixi n na,
muxu birin bara lan yi ma:
35 Ayuba wɔyɛnfe xaxilitareɲa nan
kui,
lɔnni mu a yi.
36 Ayuba xa ɲaxankata han a dande,
barima a xa masenyie mu tinxin.
37 A xa yunubi xun nan tun masafe.
A wɔyɛnma muxu bɛ yɛtɛ igboɲa ra,
A a xa Ala matandi xun masama a
xa wɔyɛnyi ra.»

35

Elihu xa masenyi saxan nde

«Ala i xa fe kolon»

1 Elihu naxa a fala,
2 «I ɲɔxɔ a ma nɔndi na i bɛ i na a
fala,
<N ma tinxinyi fatanxi Ala nan na?>
3 I bara a maxɔrin,
<Geeni mundun na n bɛ xa n mu
yunubi rabama?>
4 N tan nan i yaabima na ra, i tan
nun i booree.
5 Koore mato. Nuxui mu na i xun ma
xɛ?
6 Xa i yunubi raba, na findima tɔɔrɛ
ra Ala nan bɛ?
Xa i a matandi, na findima kote
mundun na a bɛ?
7 Xa i tinxin, na findima geeni
mundun na a tan bɛ?
8 I xa fe ɲaaxi noma adamadi nan
gbansan tɔɔrɔde,
adamadi naxan luxi alɔ i tan.

I xa tinxinyi fan noma findide geeni
ra adamadi nan gbansan bɛ.
9 Mixie e wa xui mɛma barima fe
ɲaaxi rabae wuya.
Mixie xili tima na kobɲa xa fe ra.
10 Kɔnɔ mixi yo mu a falama,
<N Daa Mangɛ Ala na minden,
n bɛɛti bama naxan bɛ kɔɛ ra,
11 naxan lɔnni fima adamadie ma
dangife subee ra naxee na dunɲa
ma,
dangife xɔnie ra naxee na kuye ma?>
12 Mixie xili tima, kɔnɔ a mu e
yaabima
fe ɲaaxi rabae xa yɛtɛ igboɲa xa fe
ra.
13 E xili tima fufafu,
barima Ala mu a tuli matima e ra,
Ala Sɛnbɛ Kanyi mu e xui ramɛma.
14 Kɔnɔ i tan nan a falaxi a i mu Ala
toxi,
i xa fe saxi a ya i, i na a mamefe tun.
15 A mu nu xɔnɔ i xa matandi
wɔyɛnyie ma sinden.
16 Ayuba, i bara i dɛ rabi fufafu
xaxilitareɲa falafe ra.»

36

Elihu xa masenyi naani nde

«Ala adama rasima»

1 Elihu man naxa a fala,
2 «I xa mame ti, n fama n ma lɔnni
masende i bɛ Ala xa fe kui.
3 N ma lɔnni kelima yire makuye nɛ.
N nɔndi fima nɛ n Daa Mangɛ ma.
4 Wule yo mu na n ma masenyi kui.
I nun naxan a ra yi ki,
tinxintɔɛ nan a ra naxan xa lɔnni
kamalixi.»
5 «Ala sɛnbɛ gbo,
a mu yoma mixi yo ma.
A sɛnbɛ gbo, a ɲanige fan.
6 A mu a luma mixi ɲaaxie xa bu,
a mɛɛnima tɔɔrɔmixie ma.
7 A mɛɛnima nɛ tinxintɔɛ ma,
a e rasabati mangɛɛ sɛɛti ma
kibanyi,
a e xa fe ite e xa bu abadan.
8 Kɔnɔ xa e suxuxi tɔɔrɛ nan kui,
9 a e xa fe ɲaaxie masen e bɛ,
e naxee rabaxi e xa yɛtɛ igboɲa kui.
10 A marasi fanyi fi e ma,
a a fala e bɛ e xa tinxintareya bɛɲin.

11 Xa e e tuli matima a ra, e na seriye rabatu,
e xa simaya xon kuyama ne heeri kui, e xa fe birin sooneya.

12 Kono xa e mu e tuli matima a ra, e faxama ne santidegema ra lonnitarepa kui.

13 Tinxintaree xonoma, e mu Ala maxandima a na e suxu temui naxe.

14 E faxama e fonike nan na langoe ya ma.

15 Kono Ala tooromixie rakisima ne e xa toore saabui ra. Toore nan marasi fima e ma.»

16 «A wama i tan fan nakisife i xa toore kui,
alako toore naxa i raxeten,
alako donse fanyi xa lu i yi ra.

17 Kono i na a raba alo mixi naaxie, naxankate naxan lan a xa doro mixi naaxie ma,
na kiiti tinxinxu nan doroma i fan ma.

18 I naxa yo Ala ma i xa xone kui, i naxa gbilen Ala foro ra se nde xa fe ra.

19 I wa xui noma i raminide i xa toore kui?
I noma na rabade i yete senbe ra?

20 Koe naxa findi i be mixi tooro se ra,
21 i naxa bira fe naaxi foro ra i xa toore xa fe ra.

22 Fisamante nan Ala ra a senbe xa fe ra.
Nde noma a raside?
23 Nde noma a yamaride?
Nde noma a falade, <I bara tantan?>

24 I xa a xa kewali matoro,
alo mixie luma a ba ra beeti ra ki naxe.

25 Adamadi birin bara a xa wali to, dunipa birin a toma kelife yire makuye.

26 Ala senbe gbo, won mu noma na birin kolonde.
Won mu noma a xa abadan konti kolonde.

27 A ye tonbie mafindima tune ra,
a fa a ragoro boxi ma.

28 Nuxuie nan tune ye rayensenma adamadi birin xun ma.

29 Nde noma nuxui xa wali fahaamude?

Nde noma galanyi xa fe kolonde?
30 A seyamakonyi ragoroma baa ma, a naiyalanyi xungbe ramini.

31 A pamanε makiitima nee nan na. A baloe fima e ma a fanyi ra.

32 A seyamakonyi wolima a waxonde.

33 Galanyi xui mixie rakolonma ne tune xa fa ma,
hali xuruse goore fan nakolonma ne,
e nu fa gbata e makorede e lingira ra.»

37

Elihu xa masenyi suuli nde

«Ala xa kewali senbe gbo»

1 «N bope serema na nan ma.
2 Wo wo tuli mati Ala xui ra,
na xui gbe naxan minima a kere i.

3 A xa seyamakonyi koore birin nafema ne, a dunipa naaninyi birin li.

4 Na dangi xanbi galanyi bula. A luma alo Ala wama a xui xungbe xa me yire birin.

5 Ala xui findixi kaabanakoe nan na. A fe xungbe rabama won mu naxan fahaamuma.

6 A a falama balabalanyi be, <Goro boxi ma.>
A tune ye fan nagoro a gbegbe ra.

7 A adamadi xa wali birin danma ne kerenyi ra,
alako e xa a kolon a tan nan na birin nagirima.

8 Sube xaape fan soma e lingira na temui ne.

9 Turunnaade foye kelima a yire,
a sa findi foye xinbeli ra kola ma.

10 Ala a jengi foye findima balabalanyi ra
a baa ye fari birin naxoro gben,
11 a nuxuie raxinbeli, a a xa seyamakonyi lu e ma.

12 A xa yamari nan na birin na,
a tan nan nee birin naperema dunipa bendε fupi fari,
a waxonfe rabafe ra.

13 Na birin luma alo luxusinyi a boxi isee xunsinma naxan na,
xa na mu a ra, alo fe fanyi a hinnema e ra naxan na.»

14 «Ayuba, i xa i tuli mati n ma masenyi ra.
I xa Ala xa kaabanakoe mato.
15 I na birin naba ki kolon Ala yi ra?
A seyamakonyi raminima nuxui kui ki naxe, i na kolon?
16 Nuxui luma koore ma ki naxe, i na fan kolon?
Na birin findixi Ala xa lonni xungbe nan na naxan maniyε mu na.
17 Foye fure nefε mini, kuye ifurama i tan naxan ma,
18 i fan noma koore walaxe nde yailande alo Ala?
19 Muxu naxan masenma Ala be na fala muxu be ba.
Na lonni mooli mu muxu yi.
20 N na woyen, fo mixi gbete xa na radangi ne a ma?
Fo fe nde xa fala a be a fa kolon soto na ma?
21 Yakosi soge mu toma nuxuie xanbi ra,
fo foye e ba a ya ma.»

22 «Yanbe tofanyi nde na kelife koola ma,
naxan findixi Ala xa nore xungbe ra.
23 Adama mu noma Ala Senbe Kanyi lide.
A senbe gbo,
a tinxin.
A mu noma tinxintoe toorode.
24 Adama lan a xa gaaxu Ala ya ra na nan ma.
Yetε igboe mu rafan a ma.»

38

Ala xa masenyi singe Ayuba be

«Ayuba, n yaabi xa i noma»

1 Ala naxa Ayuba yaabi turunnaade foye kui, a naxe,
2 «Nde na n ma walie ya isofe a xa xaxilitare woyenyie ra?
3 I i tagi ixiri gben alo gbangbalanyi, n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n yaabi.
4 I nu na minden n to nu dunija daama?
Na fala ba xa lonni kanyi na i ra.
5 I a kolon nde dunija maniyaxi?
Nde a maniyε luutie italaxi?
6 Dunija bunyi na minden?

Nde gεme tixi dunija na naxan fari?
7 Nde na raba tunbuie to nu e seewe xui itema,
maleke beetibae fan to nu n xili matoxoma?»

8 «Nde baa naadεe balan, n to a ramini boxi ma?
9 N tan nan nuxui ragoro a ma, n dimi dusu a xun na,
10 n a naaninyi sa alako a naxa dangi menni ra.
11 N tan nan dande sa moronyie be, alako e naxa te, e a radangi a i.»

12 «I bara yaamari fi loxoe keren i xa simaya kui subaxe xa mini,
13 a xa mixi jaaxie raterenna, a e makenen?
14 Dunija birin makenenma ne subaxe naiyalanyi kui,
a lu alo bendε bunda tonxuma saxi naxan ma.
A yire birin toma ne alo dugi mapingixi.
15 Konε mixi jaaxie tan bara kuma naiyalanyi ra, e senbe bara kana.»

16 «I baa ye kelide kolon?
I bara baa bunyi li?
17 I bara aligiyama sode de to?
I bara saya naade igbe?
18 I dunija igbona kolon?
A fala n be xa i na fe birin kolon.»

19 «Naiyalanyi kelima minden?
Dimi xonyi na minden?
20 I na yiree kolon?
I naa siga kira kolon?
21 Xa i na birin kolon, awa i jan nu bara bari,
i xa simaya gbo.
22 I balabalanyi ragatade kolon?
I bara na yire to?
23 N na balabalanyi ragataxi toore temui nan ya ra,
gere ti loxoe ya ra.
24 Seyamakonyi kelima minden a yensen ye?
Foye naxan kelima sogetede, na a perema dunija ma di?
25 Nde tune kira rabooma,

a seyamakɔnyi nun galanyi yamari
e xa mini?

26 Nde a niyaxi tunε xa bira bɔxi ma
mixi mu na dennaxε alɔ gbengberen
yire?

27 Nde a niyaxi ɲooge xa bula wula
i?

28 Nde findixi tunε baba ra?
Nde xini raminima?

29 Nde balabalanyi daaxi naxan ke-
lima koore ma?

30 Nde a niyama baa ye xa xinbeli a
xɔɔxɔ,
a findi balabalanyi ra,
a dusu baa xun na a xɔɔxɔ alɔ
gεmεe?»

31 «I tan nan tunbuie sa koore ma,
kankan xa lu a yire a tofan ki ma?

32 I tan nan tunbuie raminixi e
waxati
alako adamadie xa nɔ sube
tɔnxumae tode e ya ma?

33 I koore yamari ki kolon?
I bara so bɔxi yailan ki kui?»

34 «I fata nuxuie yamaride alako ye
xa banbaran ye?

35 I fata seyamakɔnyi yamaride
alako e xa i xa wali raba?
E luma i xa yaamari bun ma, a falafe
ra,

<Muxu na be?»

36 Nde lɔnni rasoxi adamadi bɔɲε
kui,
a a xaxili daa?

37 Xaxilima mundun nɔma nuxui
birin kɔntide?

Nde nɔma ye ragorode keli koore
ma,

38 alako bɔxi xa bunda, xube xa findi
boora ra?»

39 «Yεtεε nε saxi kaamε ra e ma,

40 i tan nan sube fima e ma e xa
kaamε ba?

41 Xaxae go, e xa die nε wama koore
ma,

i tan nan e baloma?»

39

Ala xa masenyi firin nde Ayuba be

«Nde mεɛnima subee ma?»

1 «I wula i si di bari temui kolon
geyae fari?

I bara xeli to di bari ra?

2 I e xa furi maxanin kike kɔnti kolon
beenu e di bari waxati xa a li?

3 E na e sa, e di barima,
alako e xa fulun e furi xa xɔnε ma.

4 E xa die na mɔ,
e keli e nga xun ma, e mu fa sɔnɔn.»

5 «Nde luuti baxi sofale ma,
a a rabɛɲin wula i?

6 N tan nan wula findixi a xɔnyi ra
n a lu yire, fɔxε sunbuxi bende ra
dennaxε.

7 Taa xa wundui mu rafan a ma,
a mu tinma mixie xa a rapεε.

8 A wula isama ɲooge fende a balose
ra.»

9 «I nɔma sexε ninge rawalide?
A kɔε radangima i xa gɔɔrε kui?

10 I nɔma a xiride sari ra,
a xa bɔxi buxa i be?

11 I i yigi suxuma a senbe gbe ra?
I nɔma i xa wali xungbee taxude a
ra?

12 I nɔma a xεede xε xabe, a xa i mali
i xa baloe rasode?»

13 «Xɔni mɔɔli nde na na naxan
gabutenyi dunkee ibɔnbɔma sεεwe
kui,

kɔnɔ e mu tofan gbongboe
gabutenyie be.

14 A a xεlεε sama bɔxi ma,
a e lu mεyεnyi bun ma alako
wuyenyi xa lu e ma,

15 a mu a maɲɔxun sube nde nɔma
tide e fari, e bula.

16 A mu mεɛnima a xa die ma,
a luma alɔ a gbe mu e ra.

17 A na mɔɔli rabama
barima Ala mu lɔnni nun xaxili
fanyi fixi a ma.

18 Kɔnɔ a na a gi fɔlɔ,
a soe ragie nun soe luma nε a xanbi
ra.»

19 «I tan nan soe senbe fima a ma?
I tan nan a kɔnyi xabee rakuyama?

20 I tan nan a niyama a xa nɔ
tugande alɔ katoe,

a birin magaaxu a xui ra?

21 A bɔxi iboronma a sanyi ra, a
ɲεlεxinxi a senbe ra.

22 A mu gaaxuma sese ya ra,

a mu a magbilenma santidegema ya
i.
23 Tanbee nun e sase gbakuxi a ma,
24 a gbataxi tunganma, a xulun a gide
gere yire.
25 Gere sara na fe,
a tan kelima ne fa keren na a gereso
ki ma.»
26 «I xa lonni bara a niya
sege xa a jere koore ma sigafe ra
yirefanyi ma?
27 I tan nan yaamari fima a ma a xa
a tee sa yire itexi?
28 Koe ra, a yigiyama geme longori
ra geyae fari.
Menni nan findixi a be a makantade
nan na.
29 A subee toma na yire makuye ne,
a baloma naxee ra.
30 Sube xinde joxun a xa diyoree be.
Binbi lu dede a na menni.»

40

*Ala xa masenyi saxan nde Ayuba
be*

«*Nde mu lama Ala ra?*»
1 Alatala man naxa a masen Ayuba
be,
2 «I tan naxan Ala Senbe Kanyi
kalamuma,
i suusama a rakiitide?
Xa lonnila na i tan na,
yaabi nde ti yi birin ma ba.»
3 Ayuba naxa Alatala yaabi,
4 «Mixi xuri di nan n na.
N tan i yaabima munse ra?
N bara n de suxu n belexe ra, n
dundu yen.
5 N woyen ne keren, n naxa woyen
frin.
Na xanbi, n mu sese sama na fari
sonon.»
6 Ala man naxa a masen Ayuba be
turunnaade foye kui,
7 «I i tagi xiri gben alo gbangbalanyi,
n xa maxorinyi ndee ti i ma, i xa n
yaabi.
8 I mu laxi a ra n ma kiiti tinxin?
I wama nondi bafe n yi ra ne, a xa
lu i tan be?
9 I senbe gbo Ala gbe be?
I xui magaaxu alo a gbe?

10 Na kui, i i maxiri nore nun xun-
nakeli ra ba,
i xa tofan, i xa i senbe masen.
11 I xa i xa xone magaaxuxi ramini
ba,
i yete igboee xun nakana.
12 E birin kuntan,
mixi jaaxie igbantu e yire.
13 Bende radin e birin xun na,
e balan gaburi kui.
14 Na temui n fan yete yati i
matoxoma ne,
barima i yete senbe bara i rakisi.»
15 «Mali mato ba a fanyi ra,
na sube magaaxuxi n naxan daaxi
alo n i fan daaxi ki naxe.
A jooge donma alo ninge.
16 A senbe gbe na a gungui ne,
senbe malanxi a furi kiri bun.
17 A xuli senbe gbo alo konde bili,
a sanyi fasae wuya, e gadara.
18 A xorie luxi alo yoxui, xa na mu a
ra wure.
19 Ala xa daalise fisamante nan a ra,
konon a gaaxuma Ala xa santidegema
ya ra.
20 A a baloe fenma geyae kon sube
xaane ya ma.
21 A xima niini bun ma,
a a noxun dabonyie kui.
22 A a malabuma wuri bilie niini bun
ma,
naxee na dabon de ra.
23 Dabonyi ye xa gboe mu a magaax-
uma.
Yuruden xure na banbaran ye, a mu
a toxoma.
24 A ya rabixi noma suxude?
A noma suxude gantanyi ra, a joe
xa tunba?»
25 «I noma soje suxude konyi ra?
I noma a de xiride, i a ba ye xora?
26 I noma a joe, xa na mu a ra a de
tunbade,
i luuti sa a ma?
27 A i mayandima i xa a fulun?
A hayi na woyenyi joxunme ma a
falafe ra i be?
28 Wo saate xirima?
A findima i xa konyi ra a xa simaya
kui?
29 I noma berede a ra alo xoni di?
I noma a xiride, a findi i xa die xa
bere se ra?

30 I noma a matide?
Yulɛ a itaxunma e bore ma?
31 I noma a kiri masɔxɔde tanbɛe ra?
I noma a xunyi sɔxɔde sɔxɔse nde
ra?
32 Gere ti a bɛ,
na mu nɛmuma i ra.
I mu na ifirinma sɔnɔn.»

41

*Ala xa masenyi naani nde Ayuba
bɛ*

«*Ala xa daalise sɛnbɛma*»
1 «Mixi mu noma a ra,
a xa toe gbansan findima gaaxui nan
na.
2 Xa mixi mu suusama a ya ra,
nde fa noma suusade n tan ya ra?
3 Nde n donixi se nde ra n naxan
nagbilenma a ma?
Dunɔna birin findixi n gbe nan na.
4 N mu noma dundude na sɔpɛ xa fe
ma,
a salonsee sɛnbɛ gbo, a man tofan.
5 A bura fɛɛɛ na nde bɛ?
Nde mu gaaxuma a jinyie ya ra?
6 Nde noma a dɛ rabide?
A jinyi magaaxuxie a dɛ kui rafexi.
7 Xalee fatuxi a kiri ma alo sɔori xa
wure lefa,
8 e xɛtenxi e bore ra,
foye sode yati mu na e tagi
9 e fatuxi e bore ma a fanyi ra.
10 A na jɛngi sɛnbɛ ra,
yanbɛ nan luma mini ra,
a yae fan luxi alo gɛɛsɛgɛ soge.
11 Tɛ yiriyiri minima a dɛ i,
e fulefulee nu fa yensen yɛ kuye ma.
12 Tuuri nde minima a jɔɛ,
na luxi nɛ alo fifa naxan dɔxɔxi tɛ
ma, a satunfe.
13 A jɛngi findima tɛ ra,
tɛ yiriyiri nu fa mini a dɛ i.
14 Sɛnbɛ xutunxi a kɔnyi ra,
birin gaaxuma a ya ra.
15 A kiri xɔrɔxɔ, a sɛnbɛ gbo.
16 A kanke luxi alo gɛmɛ xungbe.
17 A na ti, limaniya bama nɛ
sɛnbɛmae yi ra,
e sɛrɛn, e e gi.
18 Santidegema na din a ra,
a mu a xabama.
Tanbɛ mɔoli yo mu na naxan noma
a sɔxɔde.

19 Wure luxi nɛ a bɛ alo sɛxɛ,
yɔxui lu a bɛ alo wuri bɔrɔxi.
20 A mu gaaxuma tanbɛe ya ra,
laati kuni luma a bɛ alo maale lagi.
21 Gbendegela luma a bɛ alo sɛxɛ,
tanbɛ xungbe mayele a bɛ.
22 Bɛlɛ xɛpɛnxi nde nun tunbee na a
furi bunyi,
nee luma boora tirindin na nɛ alo
sari to yire buxama.
23 A baa ixufuxufuma alo ye nɛ
satunma,
a dabonyi lu alo ture nɛ satunma.
24 A na a jɛɛɛ ye xɔɔra,
mɔrɔnyi fiixɛ nan luma tɛ ra a xanbi
ra.
25 Mange yo mu a bɛ dunɔna,
a daaxi nɛ, gaaxui yo mu a yi.
26 A a ya ragoroma nɛ daalise yɛtɛ
igboe ma,
a findixi subee birin ma mange nan
na.»

42

*Ayuba xa yaabi firin nde nun Ala
xa masenyi dɔnxɔɛ*

1 Ayuba naxa Alatala yaabi,
2 «N bara a kolon i noma fe birin na,
sese mu noma i janige kanade.
3 I a masen nɛ i xa masenyi kui,
<Nde na n ma walie ya isofe a xa
xaxilitare wɔyenyie ra?»
I nɔndi, n bara wɔyɛn a xaxilitare
daaxi,
n mu nu i xa kaabanakoe fahaa-
muxi.
I xa fe rabaxie gbo n xunyi bɛ.
4 I man a masen nɛ,
<I tuli mati n na, n xa wɔyɛn.
N xa maxɔrinyi ndee ti i ma, i xa n
yaabi.>
5 A singe n nu i xa fe ifalɛ nan mɛma,
kɔnɔ yakɔsi, n bara so na fe kui.
6 N a kolonxi na nan ma n naxan
nabaxi a mu fan.
N bara tuubi,
n bara n magoro bɛndɛ,
n tɛ xube maso n ma sunnunyi kui.»
7 Alatala to gɛ a xa masenyi tide
Ayuba bɛ, a naxa a masen Elifasi
Temanka bɛ, «N bara xɔnɔ i tan nun
i boore firinyie ma, barima wo mu

nɔndi falaxi n ma fe ra, alɔ n ma konyi Ayuba a rabaxi ki naxe.

⁸ Na kui wo ninge nun yexex kontonyi solofere ba serexex gan daaxi ra wo yete be. Wo sa Ayuba fen, a xa duba wo be. Wo mu nɔndi falaxi n ma fe ra alɔ Ayuba a rabaxi ki naxe, kɔnɔ n mu wo naxankatama wo xa daxupa ma Ayuba xa fe ra.»

⁹ Elifasi Temanka, Bilidada Suuxaka, nun Sofara Naamaka naxa fe birin naba alɔ Alatala a yamari e ra ki naxe. Alatala naxa Ayuba xa dube suxu.

¹⁰ Ayuba to ge dubade a booree be, Alatala naxa a harige birin nagbilen a ma. A man naxa na harige xun masa dɔxɔ firin dangife a singe ra.

¹¹ Ayuba xunyaee nun a taarae nun a kolonma birin naxa fa a xeebude a xɔnyi, e e dege yire keren. E naxa a nu tɔɔɔ sa, e a kunfa ba tɔɔɔe xa fe ra Alatala nu bara naxan dɔxɔ a ma. Kankan naxa kobiri kole keren nun xurunde xema daaxi keren fi a ma.

¹² Alatala naxa barake sa Ayuba dangife a singe ra. A naxa yexex wulu fu nun naani sɔtɔ, jɔxɔme wulu senni, ninge wulu keren, nun sofale wulu keren.

¹³ A naxa di xeme solofere nun di gine saxan sɔtɔ.

¹⁴ A xa di gine singe nu xili ne Yemima, a firin nde Kesiya, a saxan nde Kerenapuku.

¹⁵ Gine yo mu nu na na bɔxi ma naxan nu tofan Ayuba xa die be. E baba naxa ke fi e fan ma, alɔ a rabaxi ki naxe e maaxeme be.

¹⁶ Na dangi xanbi, je keme je tongo naani naxa sa Ayuba xa simaya xun ma. A naxa a xa die to, a xa mamadie, a tolobitee, nun a tolontolonyie.

¹⁷ Ayuba xa simaya kamalixi ne a fanyi ra, a fa laaxira.

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatsee be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namihonme gbetee naxee sebe alo Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beetie bama Ala xa hohomobanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatsee fan noma yi beetie bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beetie findixi misaali xungbe nan na danxaniyatsee be kabi temui xonkuye. Mixi noma rakoroside yi beetie kui a Ala wama ne mixie xa e bohe xa fe masen a be. Xa kontofili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e noma na fan masende Ala be, a findi Ala matoxoe ra. Adamadi lanma a xa na fe mooli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mooli xon ma a tan nun danxaniyatsee tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

1

Kira firinyi

Ala xa seriye

¹ Nelexinyi na adama nan be,
naxan mu birama mixi jaaxi xa
marasi foxo ra,
naxan mu a jere ma yunubitoe foxo
ra,
naxan mu a makorema mixie ra,
naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be,
Alatala xa seriye rafan naxan ma,

naxan a joxo sama Alatala xa seriye
xon ma koe nun yanyi.

³ Na adama maniyee
wuri bili ra naxan tixi xure de.
A bogima a waxati.

A burexe mu lisima.
Na adama, fefe suxuma, a
sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi jaaxie tan
be.

E tan maniyee maale lagi ra foye
naxan xaninma.

⁵ Mixi jaaxie bonoma ne kiiti
waxati,

e mu luma tinxin mixie ya ma.
Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintoe ma a
xa kira xon ma,
kono mixi jaaxi tan xa kira findima
gbaloe kira nan na.

2

Ala xa Mixi Sugandixi

Ala xa seriye

¹ Munfe ra sie bohe texi fufafu?

² Dunija mangee bara keli,
xunmatie bara ti Alatala
nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na dunija mangee naxe,
«Won xa won ba e yi ra,
Won xa mini e xa noe bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma,
na na yelefe e ma.

⁵ A xonoma e ma,
a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya,
«N tan nan mange sugandi,
n a doko Siyoni geya fari, n ma yire
seniyenxi.»

⁷ Na mange sugandixi xa masenyi
nan ya,

«N xa Alatala xa nate masen wo be.
Ala bara a masen n be, «To, i bara
findi n ma di ra.

N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma,
e xa findi ke ra i be.
Dunija birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra,
i e kanama alo wure feje booma ki
naxe,

a kebelae yensen ye.»»

10 Yakɔsi wo tan mangɛe, wo xaxili
sɔtɔ.

Kuntigie, wo bira nɔndi fɔxɔ ra.

11 Wo Alatala batu gaaxui ra,
wo sɛɛwa a xa fe ra,
wo gaaxu a ya ra.

12 Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi
bɛ.

Xa na mu a ra, a wo halakima nɛ wo
xa dunjɛigiri kui.

Ala xa xɔnɛ dɛxɛma alɔ tɛ nu so fili
ra.

Ɔlɛxinyi na adama nan bɛ,
naxan kantari fenma Ala ra.

3

Dawuda nun a xa di Abisalomi

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti a nu a gima a xa
di Abisalomi ma tɛmɛi naxɛ.

2 Alatala, n yaxuie bara wuya.
N gerefɛe bara gbo.

3 Mixi wuyaxi a falama,
Ala mu nɔma n nakiside.

Nengi rate.

4 Kɔnɔ i tan Alatala, i findixi n
kantama nan na.

N ma binyɛ nun n ma xunnakeli
fatanxi i tan nan na.

5 N nan n xui rate Ala ma,
a n yaabima keli a xa geya sɛniyenxi
fari.

Nengi rate.

6 N nan n sama, n xa xi,
n man xunuma xaxili sa kui,
barima Alatala nan na n dɛmɛnma
ra.

7 N mu gaaxuma yi pama dunjɛa ya
ra,

naxɛe mu wama n ma fe xɔn ma.

8 Alatala yandi, n nakisi, n Marigi
Ala.

I n yaxuie dɛ ragarinma nɛ,
i mixi jaaxi jinyie magirama nɛ.

9 Marakisima nan na Alatala ra.
I xa barakɛ sa i xa pama xa fe.

Nengi rate.

4

*Alatala keren nan nɔma n kan-
tade*

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa
mangɛ bɛ. A xa ba kɔra xui ra.

2 N Marigi Ala tinxinxi, n na n xui
rate i ma, yandi a ratin n bɛ.

N ma tɔɔrɛ kui, i n bɔjɛ sama.
Hinne n na, n ma dubɛ suxu.

3 Adamadie, wo n ma binyɛ
masarama yaagi ra han mun
tɛmɛi?

Wo birama fe fufafu nun wule fɔxɔ
ra han mun tɛmɛi?

4 Wo xa a kolon Alatala bara tinx-
intɔɛ sugandi.

N nan n xui rate Alatala ma, a a
ramɛma nɛ.

5 Wo fan xa gaaxu, wo gbilen yunubi
fe fɔxɔ ra.

Wo wo yetɛ rasi kɔɛ ra, wo xa wo
raxara.

6 Wo xa sɛrɛxɛ ba tinxinyi kui,
wo xa wo yetɛ taxu Alatala ra.

7 Mixi gbege a falama,
«Nde nɔma hɛɛri masende won
bɛ?»

Alatala, i xa nɔrɛ masen muxu bɛ.

8 I bara n bɔjɛ rafe sɛɛwɛ ra
dangife xɛ xaba tɛmɛi ra.

9 N na n sa, n xima bɔjɛsa kui,
barima i tan Alatala, i keren nan
nɔma n kantade.

5

N soma Ala xɔnyi

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa
mangɛ bɛ xule xui ra

2 Alatala, i tuli mati n ma maxandi
ra,

i xa n ma tɔɔrɛ kolon.

3 N Marigi Ala, i tuli mati n ma
maxandi ra,

n na i tan nan maxandife.

4 Alatala, kuye nɛ ibama, i n xui
ramɛma.

Gɛɛsɛgɛ, n nan n yetɛ ragbilenma i
ma, n i mɛmɛ.

5 I mu jɛlɛxinma fe kobi ra.

Fe jaaxi mu nɔma makɔrɛde i yire
ra.

6 Yetɛ igboe mu tima i ya i.

I tinxintaree birin xɔnxi.

7 I wule fale rahalakima.

I faxatie nun yanfantee xɔnma.

⁸ Kɔnɔ n tan soma i xa banxi kui i xa fonisireya saabui nan na.

N nan n igoroma i xa hɔrɔmɔbanxi seniyeŋxi kui gaaxui ra.

⁹ Alatala, n yaxuie xa fe ra, n xun ti i xa tinxinyi ra, i xa kira yailan n ya ra.

¹⁰ Nɔndi mu na n yaxuie xa masenyi sese kui.

E yuge mu fan.

E xa wɔyenyi mixi rafilima ne, barima e de ipɔxun.

¹¹ Ala, e naxankata.

E xa yanfe xa gbilen e ma.

E keru e xa fe kobi ma, barima e bara i matandi.

¹² Kɔnɔ mixi naxan birin a yete taxuma i ra,

e birin xa seewa, e xa jɛlexinyi naxa jɔn abadan.

I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,

e xa seewa i xa fe ra,

¹³ barima i tan Alatala, i barake sama mixi tinxinxi xa fe.

I xa hinne naxan e rabilinxi, a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kɔra luuti solomasaxan xui ra.

² Alatala, i naxa n naxankata i xa xɔne kui,

i naxa n tɔrɔ i xa bɔɔe te kui.

³ Alatala, hinne n na, n bara halaki. Alatala, n nayalan, n xɔrie na serenfe ne yi ki.

⁴ N nii birin na serenfe tɔɔre ra. Alatala, han temui mundun fa?

⁵ Alatala, fa n nii rakisi.

N natanga i xa fonisireya xa fe ra.

⁶ Mixi mu nɔma ratude i ma gaburi kui.

Nde nɔma i tantude aligiyama?

⁷ N bara tɔrɔ han n senbe birin bara jɔn.

Kɔe yo kɔe n wama, han n ma sade birin bunda n ya ye ra.

⁸ Sunnunyi bara n ya mafɔrɔ.

N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.

⁹ Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree, barima n wa xui bara Alatala li.

¹⁰ Alatala bara n ma maxandi me. Alatala bara n ma dube suxu.

¹¹ N yaxuie birin yaagima ne, han e e gi.

7

Kiitisa fanyi nan na Ala ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti mɔoli nde Alatala be Kusi Bunyaminka xa fe ra.

² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama ra.

N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,

³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki naxe.

A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala,

xa n bara kɔbiri ramuruta,

⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra, muxu nun naxan dɔxɔxi bɔɔesa kui, xa n bara n gerefa muja tɔɔɔge kui,

⁶ n yaxuie xa n keru, e xa n masɔɔ, e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,

i bɔɔe xa te n yaxuie ma.

N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa nɔe xa lu pamae xun, e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, pamae makiiti.

Alatala, n ma nɔndi makenen e be n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.

Senbe fi mixi tinxinxie ma

i tan, Ala naxan tinxin,

naxan birin sondon ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na, naxan mixi tinxinxi rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra,

naxan xɔnɔma tinxintaree ma temui birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxɔ ra,

Ala a xa santidegema raluganma ne,

a a xa xali maxiri.
 14 Ala na faxatise yailanma mixi
 naaxie nan xili ma,
 a a xa tanbee de findi te ra.

15 Mixi naaxi luma fe naaxi nan tun
 naba ra.
 A a naaxo sa a xon ma han a findi a
 ra.

16 A yili gema han a tilin,
 a fa bira a yete xa yili gexi kui.

17 A xa fe naaxi nun a xa gegeriri
 bara gbilen a ma.

18 N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi
 xa fe ra.
 N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala
 xili xungbe kanyi.

8

*Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala
 ma*

Ala matoxoxe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
 mange be. A xa ba maxase luuti
 daaxi xui ra.

2 Muxu Marigi Alatala!
 Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma
 dunija bende fupi fari,
 i tan naxan ma nore na koore ma.

3 Dimee nun diyoree i senbe
 matoxoma,
 i i yaxuie nun i gerefae de balanma
 na matoxoxe ra.

4 N na koore mato,
 i naxan yailanxi i belexe ra, kike a
 nun tunbuie,

5 n nan n yete maxorinma ne,
 «Munse lanxi adama ma
 i to i mafoxunma a xa fe ma?
 Munse lanxi adamadi ma
 i to i pengi sama a xa fe xon ma?»

6 I a daaxi ki naxe,
 a gbe mu luxi a xa findi maleke ra.
 I bara binye nun fisamanteya fi a
 ma.

7 I bara yaamari so a yi ra i xa
 daalisee birin xun ma.
 I bara dunija findi a sanyi bun ma
 se ra:

8 yexese, ningee, wulai subee,

9 xoni naxee perema koore ma,
 yexe naxee birin perema baa ma.

10 Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma
 dunija bende fupi fari!»

9

*Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan
 ma*

Ala matoxoxe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
 mange be. A xa ba alo beeti naxan
 xili «Di xa faxe.»

2 Alatala, n i tantuma n sondonyi
 birin na,
 n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin
 be.

3 N seewama ne i xa fe ra,
 i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,
 n i matoxo beeti ra.

4 N yaxuie gbilenma ne e kelide.
 Xa e bara ti i ya i,

e sanyie mu xanma boxi,
 e nii mu xanma dunija,
 5 barima i xa tinxinyi kui,
 i tan mange bara kiiti so n yi.

6 I bara si gbete kalamu,
 i fe kobi rabae rahalakima,
 i e xili raloma ne han dunija jon.

7 I bara e xa taee sonto,
 na taa sontoxie luma ne na ki han,
 e xa fe neemu mixie ra!

8 Alatala xa mangeya tixi,
 danyi mu na a ma.
 A xa kibanyi doxoxi kiiti safe nan
 ma.

9 A dunija makiitima tinxinyi kui,
 a doxoxi sie xun ma tinxinyi kui.

10 Tooromixie kantama nan na
 Alatala ra,
 e ratangama na a tan nan na e xa
 kontofilie kui.

11 Alatala, i kolonma laxi i ra,
 barima i singe mu nu i fenma
 rabolo.

12 Alatala doxoxi a xa geya seniye nxi
 xun,
 won xa a tantu beetie ra.

A bara fe naxee raba,
 won xa nee masen si birin be.

13 Ala ratuxi wuli filixi ma,
 a fan na naaxoma ne.
 A tooromixie wa xui danxunxi.

14 Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n toorofe ki
 naxe.

I tan naxan n nakisima saya kira ma,
 15 alako n xa i tantu Siyoni pama
 tagi,
 n xa seewa i xa kisi ra.

16 Sie nu gantanyi naxan texi e
 yaxuie be,
 e bara e yete sanyie suxu a ra.

17 Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan
 ma.

Tinxintaree suxuma e yete belexe
 foxi nan saabui ra.

18 Matandila naxee neemuma Ala
 ma,
 e birin narɔnma aligiyama ne.

19 Ala fama ratude tɔɔromixi ma,
 a mu neemuma e ma abadan.

20 Alatala, keli, i naxa a lu adama xa
 no i ra.

A makiiti.

21 Alatala, i xa e magaaxu.

E xa a kolon ibunadama gbansan
 nan e ra.

10

I naxa neemu setare ma

Ala maxandi

1 Alatala, i i makuyaxi n na munfe
 ra?

I i noxunxi muxu ma muxu xa tɔɔre
 kui munfe ra?

2 Yete igboe setaree tɔɔroma,
 a xa mapɔxunyi kobi noma e ra.

3 A a yete igboma a xa wali jaaxi xa
 fe ra.

Alatala xɔnoma a xa naafuli soto ki
 ma.

4 Mixi jaaxi yete igboe naxe,
 «Ala mu na! A mu noma sese rabade
 n na!»

A xa mapɔxunyi birin nan ya.

5 A xa wali birin sooneyama ne.

A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.

A yoma a yaxuie ma.

6 A mapɔxunma a boje ma,

«Sese mu a niyama n bira.

Tɔɔre man mu n suxuma.»

7 A de mixi dankama, a wule fala.

A fe jaaxi tinxintare nan tun
 falama.

8 A mixi melenma taa fari ma, a xa
 mixi fanyi faha.

A mu taganma fe jaaxi rabafe ra
 mixi fanyi ra.

9 A setaree melenma alo yete.

A e suxu a xa gantanyi ra.

10 Na setaree luma a xa noe bun ma.

11 A a falama a boje kui,

«Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

12 Alatala keli! I naxa neemu setare
 ma.

13 Munfe ra mixi jaaxi yoma Ala
 ma?

Munfe ra a a falama a yete be,

«Ala mu n jaxankatama?»

14 Kɔno Ala, i tɔɔre nun nimise toma.

I tɔɔromixie malima.

Naxan mu noma a yete kantade,

a a yete taxuma i tan na na.

I tan nan na kiridi malima ra.

15 Mixi jaaxi senbe kana!

E jaxankata e xa fe jaaxi xa fe ra!

E raloe yi dunija ma!

16 Mange nan Alatala ra.

Na mu kanama abadan.

Kuye batui mu luma a xa boxi ma.

17 Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie
 ra.

I limaniya fima e ma.

I e xa maxandi suxuma.

18 I tɔɔromixi nun kiridi kantama,
 alako adamadi naxan findixi bende
 ra, a naxa e magaaxu.

11

Tinxinyi rafan Ala ma

Ala matɔxɔe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
 mange be

N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a
 falama n be di,

«I i gi alo xoni naxan tunganma sigafe
 ra geya ma,

2 barima mixi jaaxie bara e xa xalie
 tongo, e xa mixi boje fanyie
 faha.»

3 Xa seriye mu na mixie tagi sɔnon,
 tinxintoe fa munse rabama?

4 Alatala na a xa horomobanxi
 seniye nxi kui.

A xa kibanyi na ariyanna.

A adamadie matoma a fanyi ra,

a xa a kolon naxan na e sondonyi
 kui.

5 Alatala tinxintoe nun tinxintare
 matoma.

Gbaloe rafan naxee ma, a nee
raƚaaxu.

⁶ A tinxintare luma tɔɔre mɔoli birin
kui.

Na luma ne alɔ te wolenxi nun foye
ƚaaxi.

⁷ Alatala tinxin. Tinxinyi rafan a ma.
Tinxintɔe fama a yatagi tode.

12

Naaxuƚa bara gbo ye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be. A xa ba kɔra luuti
solomasaxan xui ra.

² Alatala, muxu rakisi!

Lanlanteya mu na sɔnɔn,
nɔndi false bara ƚɔn adamadie tagi.

³ Kankan a boore tɔɔregeɓa,
a a yanfama wɔyen ƚɔxunme ra.
Filankafui nan e ra.

⁴ Alatala xa e de balan. E de igbo.

⁵ E naxe, «Muxu senbe gbo, muxu
fata wɔyende.

Nde nɔma muxu ra?»

⁶ Alatala a masenma,
«N kelima tɔɔrɔmixi nun setare xa
fe ra ya.

N e ratangama mixie ma naxee e
ƚaxankatama.»

⁷ Alatala xa masenyi seniyeɓ.

A luma alɔ gbeti
mixi naxan naxunuma sanya
solofere
alako a gbi xa ba.

⁸ Alatala, i tɔɔrɔmixi kantama,
i muxu ratangama yi mixi mɔoli ma
temui birin.

⁹ Na mixi ƚaaxie e marereɓa yire
birin,
ƚaaxuƚa bara gbo ye adamadie ya
ma.

13

Han mun temui?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

² Alatala, i neemuma n ma han mun
temui?

I i nɔxunma n ma han mun temui?

³ N boje tɔɔrɔma han mun temui?

N sondonyi ƚaxankatama han mun
temui?

N luma n yaxuie bun ma han mun
temui?

⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n
yaabi.

Ti n fanga ra, xa na mu n faxama ne,

⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara nɔ a ra.»

N yaxuie ƚelexinma ne n ma bire ra.

⁶ Kɔnɔ n tan bara la i xa hinne ra,
n boje bara ƚelexin i xa kisi xa fe
ra.

N beeti bama Alatala be a xa hinne
nan ma.

14

Naaxuƚa

Ala matɔxɔe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

Xaxilitare a falama a boje kui, «Ala
mu na.»

A boje bara kana, a ƚaaxuƚa nan
tun nabama.

Fe fanyi rabae mu na sɔnɔn.

² Alatala a ya ragorofe adamadie ma
keli ariyanna,

a xa a to xa lonnila nde na na naxan
Ala fenma.

³ Kɔnɔ birin bara kira bejin, e
ƚaaxu.

Hali fe fanyi rabama keren mu na
sɔnɔn.

⁴ Marɔxunyi fanyi mu na fe kobi
rabae be?

E na n ma pama xa geeni nan tun
donfe.

E mu Alatala xilima fefe ma.

⁵ Kɔnɔ e fama serende Ala ya ra,
naxan na tinxintɔe ya ma.

⁶ Wo bara wa setaree waxɔnfe
kanafe,

kɔnɔ e Kanta Marigi Alatala na na.

⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife
Siyon?

Alatala nan fama a xa pama
raminide konyiya kui.

Yaxuba bɔnsɔe seewama ne, Isiray-
ila ƚelexinma ne!

15

Sali mixi

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa beeti

Alatala, nde noma lude i xa salide
kui?
Nde noma sabatide i xa geya
seniyenxi fari?
2 Mixi naxan jerema tinxinyi kira
xon ma,
naxan fe fanyi rabama,
naxan nondi falama a bope fiixe ra.
3 A mu mixi mafalama,
a mu fe naaxi rabama a boore ra,
a man mu a rayaagima.
4 A a makuyama mixi ra naxan mu
rafan Ala ma,
konon a mixi binyama naxan gaax-
uma Ala ya ra.
Hali a toroma, a mu a xa marakali
masarama.
5 A mu mixi donima kobiri ra alako
a xa geeni soto.
A mu kobiri rasuxuma a xa wule sa
mixi xun ma.
Yi mixi molli mu dinkonma abadan.

16

Ala xanuntenyi

Ala matoxoe

1 Dawuda xa suuki
Ala, i xa n kanta!
N ma kantari na i yi ra.
2 Alatala, n Marigi nan i ra.
N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.
3 Yi boxi seniyentose rafan n ma.
Mixi xungbe nan e ra.
4 Kuye batuie xa tore gboma ne.
Konon n tan mu serexe wuli daaxi
bama kuyee be.
N de mu e xili falama.
5 Sese mu na n yi ra, fo Alatala.
N waxonfe birin, Ala nan a ra.
N ma dunipeigiri birin na Ala yi ra.
6 Ala naxan soxi n yi ra na fan n be,
n bara nelixin a ra.
7 N bara Alatala tantu, a marasi fima
n ma.
Hali koe ra, n xaxili sotoma ne.
8 Loxo yo loxo n xaxili tixi Alatala ra.
Xa a na n seeti ma,
n mu birama.
9 N bope nelixinma ne,
n xaxili seewama ne,
n fate fan malabuma ne bopea kui,
10 barima i mu n nii rabepinma
aligiya ma.
I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.

11 I simaya kira masenma n be.
Nelixinyi gbegbe na i yire.
Fe fanyi mu nonma i yire fanyi ma
abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

1 Dawuda xa Ala maxandi
Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi
xa fe ra.
I tuli mati n wa xui ra.
I tuli mati n ma maxandi xui ra wule
mu na naxan kui.
2 I xa n ma kiiti bolon,
barima naxan tinxin, i na kolon.
3 I na n bope mato koe ra,
i na n ma dunipeigiri mato yanyi ra,
i mu tantanyi yo toma n na.
N mu tinma woyen naaxi xa mini n
de i.
4 Mixi gbetee fe naaxi rabama,
konon n tan bara i xa yaamari suxu.
N mu birama suutee xa kirae foxo
ra.
5 N birama i tan nan foxo ra,
n mu na kira bepinma.
6 Ala, n i xilima ne, barima i yaabi
fima mixi ma.
Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi
ra.
7 I xa hinne muxu ra,
i tan naxan mixie rakisima e yaxuie
ma,
naxee yigiya fenma i ra.
8 Meeni n ma alo i ya firinyie.
N noxun alo toxeyore
naxan a noxunma a nga gabutenyie
bun ma.
9 Na na a toma, mixi naaxi naxee n
nabilinxi,
e mu noma n na.
10 Yetee igboe nan e ra, e de igbo.
11 E bara fa n foxo ra yakosi,
e n nabilin, e alako e xa n faxes.
12 E luxi alo yetee naxan sube fenma,
alo yetee kaamexie naxee gbataxi
sube faxade.
13 Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa
no e ra.
N natanga mixi naaxie ma i xa
santidegema ra.
14 N natanga na dunipa mixi molle
ma,

naxee e masundi sotoma yi
dunijeigiri gbansan kui.
E raluga na masundi ra, i naxan
nagataxi e be.
E xa die fan xa wasa na ra,
a donxoe xa lu e xa mamadie be!
¹⁵ Konon n tan fama ne i yatagi tode
tinxinyi saabui ra.
N na xunu, n wasama ne i yatagi ra.

18

Ala senbe magaaxuxi

Ala matoxoe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti
beetibae xa mange be. A yi beeti nan
ba Alatala be a to a ratanga Solu nun
a yaxui birin ma.
² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi
nan i ra.
³ N nakisima Alatala luma alo fanye,
a findi n be tete ra.
N Marigi Ala luma alo geme xungbe,
n yigiyama dennaxe.
Senbema nan a ra naxan n
nakisima,
naxan n makantama.
⁴ N xa a fala n xui itexi ra:
Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie
ma.
⁵ Saya nu bara n nabilin,
faxe nu bara gbaku n xun ma.
⁶ Laaxira nu bara makore n na,
gaburi nu bara a de rabi n ya ra.
⁷ N Alatala maxandima n ma toore
kui,
n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi
ra.
A n xui mema a xa horomobanxi kui,
a a tuli matima n wa xui ra.
⁸ Boxi naxa seren,
geya naxa ramaxa Ala xa xone xa fe
ra.
⁹ A xa xone naxa lu alo tuuri naxan
tema,
alo te naxan minima a de i,
alo te wole dexexi.
¹⁰ Ala naxa kuye iboo firin na, a
goro,
a sanyie tixi nuxui ifooroxi fari.
¹¹ A ti maleke xun ma,
a jere koore ma foye fari.
¹² A a noxun dimi kui,
tune nun nuxui ifooroxie tagi.

¹³ Seyamakonyi naxa mini a ya ra
nuxuie kui.

Balabalanyi nun te naxa goro.

¹⁴ Alatala xui naxa lu alo galanyi
kelife koore,

Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui
ramini,

balabalanyi nun te fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbee woli,
a a yaxuie rayensen seyamakonyi ya
ra.

¹⁶ Baa nun boxi naxa rabi Alatala xa
xone ya ra.

¹⁷ Alatala naxa n suxu kelife koore
ma, a n ba ye xora.

¹⁸ A naxa n natanga n yaxui
senbema ma,
n xonmixi naxee senbe gbo n be.

¹⁹ E naxa n gere n ma toore kui,

konon Alatala naxa n natanga.

²⁰ A naxa n namini gbaloe kui a xa
xanunteya saabui ra.

²¹ Alatala bara n ma tinxinyi sare
ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniyenxi
xa fe ra.

²² N bara lu Alatala xa kira xon,
n mu n Marigi Ala bepin kobina ra.

²³ N bara a xa seriye birin suxu,
n mu tondixi a xa yaamarie ra-
batude.

²⁴ N bara tinxin a ya ra,
n mu tin birade yunubi foxo ra.

²⁵ Alatala bara n ma tinxinyi sare
ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniyenxi
xa fe ra.

²⁶ I dugutegepa masenma dugutegepa
kanyi be.

I tinxinyi masenma tinxintoe be.

²⁷ I seniyenxi masenma seniyentoe
be,

konon i koota nde rabama mixi jaaxi
ra.

²⁸ I yete magoroe rakisima ne,
konon i yete igboe tan magoroma ne.

²⁹ Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n
be.

N Marigi Ala, n ba dimi kui.

³⁰ Xa won birin na a ra,
n mu gaaxuma gali xungbe gere.

N noma gere xaraxae ra Ala xa mali
saabui ra.

31 Ala xa kira fan.

Alatala xa masenyi tinxin.

A mixie kantama naxee yigiya
fenma a ra.

32 Ala gbete mu na, fo Alatala.

Senbema mu na, fo won Marigi Ala.

33 Ala nan senbe fima n ma,
a n nanere seniyenyi kui.

34 A n malima n xa lu alo xeli,
naxan fata jereede yire xaraxae.

35 A bara n nafala gere kui,
a n malima xali fanyi rawalide.

36 I bara n xun nakeli,
i bara n tongo i xonye i,
i bara i jengi sa n xon ma.

Na nan a niyaxi n dariye sotoxi,

37 n senbe sotoxi, alako n naxa bira.

38 N birama n yaxuie foxo ra han n
e suxu.

N mu gbilenma e foxo ra fo n no e
ra.

39 N nee rabirama ne han e mu no
kelide sonon,
e fa lu n sanyi bun.

40 I senbe soma n yi ra n ma gere kui.

I n yaxuie ragoroma n bun ma,

41 i a niya n xa no e ra.

N xonmixie mu woyenma sonon.

42 E mixie xilima e xa fa e mali,
konon mixi yo mu e rakisima.

E Alatala xilima, konon a fan mu e
yaabima.

43 N e luxutama ne e fa lu alo xube,
foye naxan xaninma.

N e boronma alo bendee.

44 I bara n natanga nama murutaxi
ma,

i fa n findi sie xunyi ra.

N mu naxan kolon na bara lu n bun
ma.

45 E n xui rabatuma,
xone woyen joxunme falama n be.

46 E mu suusama n ya ra.

E minima e xa tete makantaxi kui
gaaxui ra.

47 Alatala senbe mu jonma abadan.

Tantui na n ma Kantama be.

Tantui na n Marigi Ala Marakisima
be.

48 Ala nan n gberoxoma.

Ala nan sie rabirama n ma noe bun
ma.

49 Ala nan n natangama n yaxuie ma.

I tan nan n itema n yaxuie xun ma.

I tan nan n natangama suutee ma.

50 Alatala, n i tantuma sie tagi na
birin nan ma,

n beeti bama ne i be.

51 A xunnakeli nun hinne fima ne a
xa mixi sugandixi ma,

naxan findi mange Dawuda nun a xa
die ra abadan.

19

Ala xa noere nun seriye

Ala matoxe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

2 Koore Ala xa noere masenma.

Koore walaxe Ala xa wali masenma.

3 Yanyi lonni masenma loxo yo loxo.
Dimi xaxili masenma kee yo kee.

4 Xui yati yati mu a ra,

woyenyi fan mu a ra.

Tuli mu noma e xui mede.

5 E foxi toma dunija birin ma.

E foxi yire makuye birin lima,
han soge sa sama kankira naxan kui.

6 Soge minima ne alo xeme naxan
baxi gine doxode,

a fa mini a xa konkoe kui,

alo mixi xungbe naxan jereema a
yete xa kira xon.

7 A jere foloma sogetede, a sa jon
sogegorode.

Sese mu noma a wuyenyi bade.

8 Alatala xa seriye, seriye fanyi na a
ra.

A senbe fima mixi ma.

Alatala xa nondi, nondi yati na a ra.

A lonnitare findima lonnila ra.

9 Alatala xa noe, noe tinxixi na a ra.
A mixi bone rapelxinma ne.

Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi
na a ra.

A mixi xaxili ya rabima ne.

10 Alatala xa yaragaaxui, fe
seniyenxi na a ra.

A mu jonma abadan.

Alatala xa yaamari, yaamari fanyi
na a ra.

A birin tinxin.

11 Ala xa yaamari, a fan xema be,

a fan dangi xεεma fanyi birin na.
Ala xa yaamari, a ρoxun kumi be,
a ρoxun dangi kumi fanyi birin na.

¹² I xa konyi xaxili sotoma ne i xa
seriyε kui.

A geeni gbegbe toma ne naa.

¹³ Nde noma a yete kan yuge ρaaxie
birin kolonde?

I xa n ma yunubi noxunxi xafari n
mu naxan kolon.

¹⁴ I xa n ma yunubi makenenxi
makuya n na.

A naxa n suxu senbe ra.

Na temui n fama findide mixi tinx-
inxi ra,

naxan mu yunubi ρaaxi rabama.

¹⁵ Woyenyi naxan kelima n de i,
a nun woyenyi naxan kelima n boje
ma,

Ala xa na tongo n be ρelxinyi ra.

Alatala, n kantama nan i ra, i bara n
xunsara.

20

Ala xa mange mali

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

² Alatala xa i yaabi i xa toore kui.

Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.

³ Ala xa i mali kelife a xa yire
seniyenxi,

a xa i mali kelife Siyon geya fari.

⁴ Ala xa i xa serexe birin suxu,
a xa ρelxin i xa serexe gan daaxie
ra.

Nengi rate.

⁵ Ala xa i waxonfe fi i ma,
a xa i xa wali sooneya i be.

⁶ Won won xui itema ρelxinyi kui.

Won won ma tonxuma itema won
Marigi Ala xili ra.

Alatala xa i xa maxandi birin na-
suxu.

⁷ N a kolon a Alatala a xa mixi
sugandixi rakisima ne.

A a yaabima ne a senbe ra kelife ra
a xa yire seniyenxi.

⁸ Nde lama a xa soori ragise ra,

nde lama a xa soee ra,
konon won tan laxi won Marigi
Alatala xili nan na.

⁹ Soee tan birama ne,
konon won tan tixi tun.

¹⁰ Alatala xa mange rakisi,
a xa won ma maxandi suxu.

21

Mange barakatε

Ala matoxε

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

² Alatala, mange bara seewa i senbe
ra.

A xa ρelxinyi gbo barima i bara a
rakisi.

³ I bara a waxonfe raba,
i bara a xa dube suxu.

Nengi rate.

⁴ I fama barake ra a be,
i tonxuma mange daaxi doxoma a
xun ma,

a yailanxi xεεma ra.

⁵ A bara i maxandi a xa simaya xa fe
ra.

I bara na maxandi suxu,
a xa simaya xon naxa kuya han.

⁶ I to a rakisi, a xa binye naxa gbo.

I naxa xunnakeli nun binye fi a ma.

⁷ I naxa a findi barakatε xungbe ra.

I naxa a raseewa i ya i.

⁸ Mange lama Alatala nan na.

A mu birama Ala Xili Xungbe xa
hinne saabui ra.

⁹ I fama i yaxui birin suxude.

I fama node i xonmixie ra.

¹⁰ I na fa, i e nonna ne,
alo te belebele wuri ganma ki naxe.

Alatala xonoma e ma han te e gan.

¹¹ I bonsoee bama ne duniya ma, i
adamadie rapon.

¹² E bara wa fe ρaaxi rabafe i ra.

E bara kata han,
konon na mu findixi sooneya yo ra e
be,

¹³ barima i tan nan fama e ragide i
xa xali ra.

¹⁴ Alatala, i xa i senbe masen e be.

Muxu wama beeti bafe i ya xori,
muxu xa i matoxo i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Subaxe xeli.»

2 Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?

I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?

3 N Marigi Ala, ke nun yanyi, n i xilima,

konon i mu n ma xili ratinma.

4 Konon i tan Seniyentoe,

i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui ra.

5 Muxu benbae bara danxaniya i ma. I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.

6 E to i xili, i naxa e xoreya.

E bara danxaniya i ma.

I mu e lu yaagi kui.

7 Konon n tan bara findi mixi xuri ra alo dondoli,

alo mixi mu na n tan na.

Adamadie n nayaagima, mixie n mayelema.

8 Mixi naxan birin n toma, e yoma n ma.

E de petesima n ma,

e e belexesole tima n ma a jaaxi ra.

9 E naxe, «I ya ti Alatala ra.

A i rakisima, a i ratangama, barima i rafan a ma!»

10 Ee Ala, i bara n namini n nga teege,

i bara n sa a kanke ma.

11 N xaxili tixi i ra kafi n bari temui. I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye tode.

12 I naxa i makuya n na, barima kontofili bara wuya n xun. Malila yo mu na n fe ma.

13 Senbemaie bara n nabilin alo Basan tuurae.

14 E de rabixi alo yete xaapee.

15 N nii na bafe n fate, n xorie na bafe e radoxodee.

N bope mu sama, limaniya bara ba n yi.

16 N senbe doloxi alo boora.

N nenyi bara kankan n kon na.

I na n mafindife bende ra.

17 Mixi jaaxi gali bara n nabilin alo baree.

E bara n belexe nun n sanyi tunba.

18 N xori birin saxi keke ma.

E ya banbanxi n na.

19 E n ma dugie itaxunma e bore ma,

E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa lu naxan be.

20 Alatala, i naxa i makuya n na!

N ma senbema nan i ra.

I xa i xulun n malide.

21 I xa n nii rakisi santidegema ma.

I xa n natanga na baree ma.

22 I xa n nakisi na yete ma.

I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

23 N i xili masenma ne n ma mixie be,

n i matoxoma ne jama tagi.

24 Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,

wo xa a tantu.

Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba bonsoe,

wo xa a matoxo.

Wo tan naxan kelima Isirayila bonsoe,

wo xa gaaxu a ya ra.

25 Ala mu yoma misikiine xa toore ma.

A mu a yete noxunma a ma xe,

a a xa maxandi suxuma ne.

26 Ala, n i matoxoma jama xungbe ya ma.

N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,

naxee gaaxuma Ala ya ra.

27 Mixi magoroxie fama e degede, han e wasa.

Naxee Alatala fenma, e fama a matoxode.

Ala xa simaya fi wo ma.

28 Dunija birin fama ratude Alatala xa fe ma,

e man birin e ya rafindima a ma.

Si birin fama e magorode a be,

29 barima birin na Alatala xa mangeya nan bun.

A si birin yamarima.

30 Dunija senbemaie na ge e degede, e birin fama e magorode Ala be.

Naxee birin findima bende ra,

e fama e xun sinde Ala be.

E mu noma e yete nii ratangade.

31 Adamadie birin fama Ala batude.

E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende mixi birin be naxee fama baride. Ala bara na ragiri.

23

Alatala n mɛɛnima

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa beɛti

¹ Alatala n mɛɛnima
alɔ xuruse kante a xa xuruse
mɛɛnima ki naxe.

Se birin na n yi ra n hayi na naxan
ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma,
alɔ xuruse kante xurusee xaninma
ɲooɛ fanyi ma ki naxe,
alɔ a e xun tima ye raxaraxi ra ki
naxe.

³ A senbe fima n ma.
A n tima kira tinxinxi xɔn, barima
Alatala nan a ra.

⁴ Hali n ɲere dimi kui, n mu gaax-
uma,

barima i na n seɛti ma.
I n kantama, i n xun tima yire fanyi
ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya
xɔri.

I se xiri ɲoxunme sama n ma.
I n ma ɲoɔti rafema minse ra a fanyi
ra.

⁶ Heeri nun hinnenteya birama n
foxo ra n ma dunijeigiri kui.
N luma ne Ala xa hoɔmɔlingira kui
loxo yo loxo,
han n ma dunijeigiri ɲon.

24

*Nde soma Ala xa hoɔmɔbanxi
kui?*

Ala xa seriye

Dawuda xa beɛti

¹ Alatala nan gbe na boxi nun a isee
birin na,
dunija nun adamadi birin.

² A tan nan boxi doxoxi baee nun
xuree tagi.

³ Nde noɲa tede Alatala xa geya
fari?

Nde noɲa sode a xa hoɔmɔbanxi
kui?

⁴ Naxan xa wali fan,
naxan boɲe seniyeɲ,
naxan mu birama fe fufafu foxo ra,
naxan mu wule falama,

na kanyi nan soma Ala xa
hoɔmɔbanxi kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,
a rakisima Ala a sare ragbilenma a
ma.

⁶ Yi mixi mooli nan Ala fenma.
Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.
Nengi rate.

⁷ Tete naadee xa rabi, hoɔmɔbanxi
naade forie fan xa rabi.
Noɲe Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Noɲe Kanyi ra?
Alatala senbema nan a ra, Alatala,
naxan senbe gbo gere kui.

⁹ Tete naadee xa rabi, hoɔmɔbanxi
naade forie fan xa rabi.
Noɲe Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Noɲe Kanyi ra?
Mange Alatala nan Noɲe Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.
² N Marigi Ala, n bara n yete taxu i
ra

alako yaagi naxa n soto,
alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi
sotoma,
konɔ yanfante tan, yaagi sotoma ne
a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n be,
n xaran i xa kira ra.

⁵ N naɲere i xa nonɲi kira xɔn,
i man xa n matinkan i xa kira ra,
barima i tan Ala nan n nakisima.
N xaxili tixi i ra loxoɛ birin.

⁶ Alatala, i maɲoxun i xa marafanyi
nun i xa fonisireya ma,
barima e na na kabi dunija foɛ.

⁷ I naxa i maɲoxun n ma yunubi ma,
n naxan nabaxi n ma segetalaya kui,
n i raxɔnɔxi temui naxe.

Alatala, i maɲoxun n ma i xa fon-
isireya kui,
barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.
Na nan a toxi a kira masenma
yunubitɔɛ be.

9 A tan nan mixi magoroxi rapere ma
tinxinyi kui.
A e matinkanma a xa kira ra.
10 Alatala xa fonisireya nun tinxinyi
na mixie be,
naxee a xa saate nun a xa yaamari
mabanbanma.
11 Alatala, n ma yunubie xafari i xili
xa fe ra,
barima e mu xurun.
12 Nde gaaxuma Alatala ya ra?
Alatala kira masenma na kanyi be
a lanma a xa jere naxan ma.
13 A aligiyama lima ne seewe kui.
A bomswe fan fama sabatide yi boxi
ma.
14 Alatala a xa gundo masenma
mixie be,
naxee gaaxu a ya ra.
A a xa saate masenma ne e be.
15 N xaxili tixi Alatala ra laxe birin
barima a tan nan n natangama fe
jaaxi ma.

16 Alatala, yandi, hinne n na,
barima toromixi nan n na,
n malima fan mu na.
17 N boje bara toro. N namini na
toore kui.
18 I ya rasiga n ma sunnunyi nun n
ma jaxankate ma,
i xa dije n ma yunubi birin ma.
19 I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki
naxe.
E n xonxi a jaaxi ra.
20 N nii makanta, i xa n natanga,
alako yaagi naxa n soto i xa niini
bun ma.
21 Seriyen nun tinxinyi xa n kanta
barima n xaxili tixi i tan na.
22 Ala, Isirayila xunsara a xa toore
birin ma.

26

Tinxintwe jere ki

Ala maxandi

Dawuda gbe
1 Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n
jere ki tinxin.
N bara n yete taxu i ra, n mu birama.
2 Alatala, n boje mato, n sondonyi
makiiti,
3 barima n laxi i xa hinne ra,
n man n jere ma i xa seriyen ma.

4 N mu luma wule falee ya ma,
n mu jere ma filankafuie tagi.
5 Fe kobi rabae mu rafan n ma,
n tan nun mixi jaaxie mu luma yire
keren.
6 Alatala, n nan n jere ki raseniye,
n man luma ne i xa serexebade.
7 N tantui beeti bama,
n i xa kaabanakoe masenma.
8 Alatala, i xa horomobanxi rafan n
ma, i xa noe na dennaxe.
9 I naxa n nii ba alo yunubitwe nun
faxatie.
10 E fe jaaxie rabama, e kobiri
rasuxuma tinxintareya ra.
11 Konon n tan luma tinxinyi kui.
N xun sara, i xa dije.
12 N jere ki tinxin.
N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe
1 Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.
N nakisima na a ra.
N lan n xa gaaxu nde ya ra?
N ma dunijeigiri na Alatala nan ma
niini bun ma.
N lan n xa gaaxu nde ya ra?
2 N gerefae nun n yaxui naxee fe
jaaxi rabama,
e na fa n nahalakide,
e tan nan birama.
3 Hali soori gaali n nabilin,
n boje mu serenma.
Hali soori gaali fa n gere de,
n boje suusama ne.
4 N fe keren nan maxarin Alatala
ma,
n na na nan fenfe.
N wama lufe Alatala xa horomobanxi
nan kui
n ma dunijeigiri birin,
alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi
ra,
n man xa no a xa horomobanxi
matode.
5 A n natangama ne toore ma
horomobanxi kui.
A n noxunma ne na niini bun ma.
A n natema ne geya fari.

6 A n xun nakelima ne n yaxuie ya xori naxee n nabilinxi.
N serexe bama ne a xa horomobanxi kui jalexinyi ra.
N suuki ba, n beeti ba Alatala be.

7 Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i maxandife.

Hinne n na, i man xa n yaabi.

8 N boje wama i fenfe.

Alatala, n i fenma ne.

9 I naxa i kobe ti n na.

I naxa mee i xa konyi ra xone kui.

I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolo,

i naxa n nabepin.

10 Xa n nga nun n ba n nabolo, Alatala tan a makorema ne n na.

11 Alatala, i xa kira masen n be.

N xun ti kira tinxinxi ra, alako n yaxuie naxa n suxu.

12 I naxa n nabolo n yaxuie xa e sago raba n na, barima e bara findi tojengelae ra n be.

Fe kobi rabae nan lanxi e ma.

13 N laxi a ra n Alatala xa fe fanyi toma ne yi dunija bende fupi fari.

14 I xaxili ti Alatala ra.

I senbe xun xa masa, i xa limaniya.

I xaxili ti Alatala ra.

28

Ala jengi dɔxɔxi a xa mixie xɔn ma

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala, n bara i xili.

I xa senbe luma n be alo fanye.

I tuli mati n na, xa na mu a ra n luma alo faxa mixi.

2 N na n belexe ite i be i xa yire seniye nxi mabiri,

i xa n ma maxandi xui rame.

3 I naxa n lu alo mixi jaaxie nun tinxintaree.

E e boore yanfama, e boje mu fan.

4 E xa wali kobi sare ragbilen e ma.

E naxan nabaxi mixie ra,

i xa na raba e fan na.

A lanma e xa na mooli soto,

5 barima e mu Alatala xa wali kolon. A fama e rabirade, e mu keli sonon.

6 Alatala tantu, a bara n ma dube suxu.

7 Alatala nan na n senbe nun n kantama ra.

N xaxili tixi a tan nan na naxan n malima.

N boje seewama ne, n fa beeti ba a be.

8 Alatala nan a xa jama senbe ra, a findi a xa mixi sugandixi kantama ra.

9 I xa jama rakisi, i xa barake ragoro e ma.

Meeni e ma alo xuruse demadonyi meenima a xa goore ma ki naxe.

I jengi dɔxɔ e xɔn ma abadan.

29

Alatala xui magaaxuxi

Ala matɔxɔe

Dawuda xa beeti

1 Malekee, wo Alatala matɔxɔ, a xa binye nun a senbe xa fe ra.

2 Wo xa Alatala matɔxɔ, wo xa a batu a nore seniye nxi kui.

3 Alatala xui mema baa ma, Ala Binye Kanyi xui luma alo galanyi,

a a xui rasigama baa xungbee ma.

4 Alatala xui senbe gbo, a magaaxu.

5 Alatala xui wuri bili xungbee igi-rama,

alo naxee na Liban boxi ma.

6 Alatala Liban wuri bilie ituganma alo ninge di,

a Siriyon geya ituganma alo sexe i ninge.

7 Alatala xui te rayensenma alo seya-makonyi.

8 Alatala xui Kadesi gbengberenyi raserenma.

9 Alatala xui a niyama xelie nun sie xa bari.

Nama birin e xui itema a xa horomobanxi kui,

a a fala,

«Matɔxɔe na Ala be!»

10 Alatala nu na a xa kibanyi kui dunija banbaran ye temui naxe.

A xa mangeya mu jonma abadan.

11 Alatala nan senbe fima a xa nama
ma,
a barake nun bojesa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxoe

- 1 Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala
xa hromobanxi xa fe ra
2 N bara i matoxo Alatala,
barima i bara n nakeli.
I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto
n xun ma.
3 N Marigi Alatala, n to i xili,
i naxa n nayalan.
4 Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma,
i mu tin n xa goro gaburi kui.
5 Danxaniyatose, wo xa beeti ba
Alatala be,
wo xa a xili matoxo.
6 A xa xone mu buma,
kono a hinnema i ra i xa simaya
birin kui.
Nunmare, mixie wama, kono
geesege e fa nelixin.
7 N bojesa soto temui naxe n naxa a
fala,
«N mu noma birade.»
8 Alatala, temui dangixi i naxa n
senbe lu alo geya,
kono yakosi i bara i noxun n ma.
N boje bara ifu.
9 Alatala, n naxa i xili, n naxa i
maxandi.
10 N naxa a fala i be,
«N ma faxe findima geeni mundun
na i be?
Xa n bara goro gaburi kui,
na noma findide matoxoe ra i be?
Na noma i xa lanlanteya masende
dunija be?»
11 Alatala, i tuli mati n na, i xa
kinikini n ma.
Alatala, n mali.
12 I bara n ma nimise masara seewe
ra.
I bara n ma sunnun donma masara
nelixin donma ra.
13 N Marigi Alatala, na na a ra n mu
dunduma,
n tantui beeti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matoxoe

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be
2 Alatala, n bara n xaxili ti i ra.
I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti
fanyi sa n ma.
3 I xa i tuli mati n na, n nakisi.
I xa lu n be alo fanye,
alo yire makantaxi alako n xa kisi.
4 N ma senbema nun n ma kantama
nan i ra.
I xa n xun ti kira fanyi xon i xili fanyi
xa fe ra.
5 N yaxuie bara yele itala n ya ra,
kono i fama n natangade na
ma.
6 N bara n xaxili ti i ra.
Alatala Nondi Marigi, i bara n nakisi.
7 Kuye batui mu rafan n ma,
n tan, nan n taxuma Alatala nan na.
8 N seewama ne i xa hinne xa fe ra,
barima i bara n ma toore to,
n sondonyi na paxankata, i na kolon.
9 I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n
xoreya.
10 Alatala, hinne n na,
barima n na toorefe.
N fate birin bara ba n ma.
11 N ma simaya na jonfe toore kui.
N ma dunijeigiri xorocho.
N senbe bara jon n ma yunubi xa fe
ra.
N fate bara kana
12 n yaxuie xa fe ra.
N bara yaagi n doxo booree xon ma.
N booree, xa na mu a ra naxee n
toma taa kui,
e e gima ne n ma.
13 E birin bara neemu n ma alo n jan
bara faxa.
N luxi alo se loxi.
14 N bara n yaxuie xui me.
Gbaloe na n nabilinyi.
E bara lan a ma e xa n faxa.
15 Kono n tan bara n taxu i ra, i tan
n Marigi Alatala.
16 N na i sagoe.
N natanga n yaxuie ma naxee wama
n paxankatafe.

17 I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.
 18 Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.
 Ala xa mixi jaaxie rayaagi,
 Ala xa e rasabari faxe ra.
 19 Ala xa e xui radundu,
 barima yi wule falee e yete igboma,
 e yo tinxintose ma.

20 I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie be,
 naxee i xa kantari fenma.
 21 I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.
 I bara e ratanga wule falee ma.
 22 Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma toore kui.
 23 N ma gaaxui kui, n nu bara a fala, «I bara i noxun n ma,»
 kono i bara n ma maxandi suxu.

24 Danxaniyatose, wo xa Alatala xanu.
 Alatala togondiyatose rakisima ne,
 kono a yete igboe naxankatama ne.
 25 Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra,
 wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafarife

Ala matoxe

Dawuda xa lonni beeti
 1 Nelexinyi na adama be
 naxan xa yunubi bara ba,
 naxan xa fe kobi bara xafari.
 2 Nelexinyi na adama be
 Alatala bara dije naxan ma fe kobi ma,
 a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.
 3 Danmi n dunduxi, n mu noma minide toore kui.
 N nu tooroma ne yanyi birin na.
 4 Koe nun yanyi i xa toore na n fari.
 N senbe bara kana, a bara lu alo gbengberen yire.

5 N bara n ma yunubi masen i be,
 n mu n ma yunubi noxunxi fa.
 N bara a fala,
 «Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala be.»

I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

6 Mixi tinxinxi birin xa i maxandi a waxati.
 Xa toore gbo alo banbaranyi,
 a mu sese niyama a ra.
 7 N ma kantari lanxi i tan nan ma.
 I man sunnunyi bama n ma.
 N i tantuma ne i xa maratange xa fe ra.

8 N wo xaranma ne kira ra
 wo lan wo xa bira naxan foxo ra.
 N wo rasima ne,
 n nan n pengi sama ne wo xa fe xon ma.

9 Wo naxa lu alo soe,
 xa na mu a ra sofale xaxilitare,
 naxan mu ranerema fo karafoe ra.

10 Fe xone gbege ragataxi mixi jaaxi be,
 kono naxan a xaxili tixi Alatala ra,
 Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma ne.
 11 Mixi tinxinxie, wo ssewa Alatala ra,
 wo man xa nelexin.
 Wo Ala tantu nelexinyi kui wo xui itexi ra,
 wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na woyen, a fe ragirima ne

Ala matoxe

1 Tinxintose, wo xa Alatala matoxo wo xui itexi ra.
 Tinxintose lan e xa Ala matoxo.
 2 Wo xa Alatala tantu kora ra,
 wo xa beeti ba kora ra luuti fu daaxi.
 3 Wo xa beeti neene ba a be,
 wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.
 4 Alatala xa masenyi tinxin,
 a a xa wali birin nabama soobe ra.
 5 Tinxinyi nun seriye rafaan a ma,
 dunja birin nafexi Alatala xa hinne ra.
 6 Alatala naxa koore daa a xa woyenyi ra.
 A to woyen keren fala, tunbuie naxa mini keren na.
 7 A naxa baa fan malan yire keren,
 a xa ye ragata.
 8 Boxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.

Duniya mixi birin xa a binya.
⁹ A na woyen, a fe ragirima ne.
 A na yaamari fi, a rabama ne.
¹⁰ Alatala sie xa natsee kanama ne.
 A mu e xa wali sooneyama.
¹¹ Kono Alatala xa fe ragirixie buma
 abadan.
 A waxonfe sooneyama ne waxati
 birin.
¹² Nalexinyi na si be naxan marigi
 findixi Alatala ra.
 Nalexinyi na bonsoe be Alatala
 naxan sugandixi.
¹³ Alatala a ya ragoroma duniya ma
 kelife ariyanna,
 a mixi birin mato.
¹⁴ Kelife a xonyi, a duniya mixi birin
 matoma ne.
¹⁵ Naxan adamadie boje daaxi,
 a a jengi sama e xa walie xon.
¹⁶ Mange yo mu kisima a xa soorie
 saabui ra.
 Soori fan mu kisima a yete senbe ra.
¹⁷ Soori joxo a ma a xa soe noma a
 rakiside,
 kono na tan mu findima kisi ra a be.
¹⁸ Alatala nan meenima mixie ma
 naxee gaaxuma a ya ra,
 naxee e xaxili tima a xa hinne ra,
¹⁹ alako e nii naxa laaxira,
 alako e xa balo kaame waxati.
²⁰ Won xaxili tixi Alatala nan na.
 A tan nan won malima ra,
 a tan nan won kantama ra.
²¹ Won bojee seewaxi a tan nan ma
 fe ra,
 barima won bara la a xili seniyeuxi
 ra.
²² Alatala, i xa hinne muxu ra,
 barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matoxoe

¹ Dawuda to a yete findi daxui ra
 Abimeleki ya i alako a xa a bepin,
 a naxa yi beeti sebe.
² N Alatala tantuma waxati birin.
 A xa matoxoe mu bama n de i.
³ N Alatala matoxoma n boje kui.
 Tooromixie fama ne na mede, e fa
 seewa.
⁴ Won birin xa Alatala binya,
 won xa a xili matoxo.

⁵ N to Alatala maxandi, a naxa n
 yaabi,
 a n ma gaaxui birin ba n yi.
⁶ Naxan na a ya ti Ala ra,
 a seewama ne, a mu yaagima.
⁷ Xa tooromixi a xui ramini,
 Alatala a mema ne, a fa a rakisi a xa
 toore kui.
⁸ Alatala xa maleke Ala yaragaaxuie
 rabilinma ne, a e kanta.
⁹ Wo a mato, Alatala fan de!
 Nalexinyi na adama be naxan xaxili
 tixi a ra.
¹⁰ Seniyeuxoe, wo xa gaaxu Alatala
 ya ra,
 alako wo hayi birin xa fan.
¹¹ Kaame yete suxuma ne,
 kono Alatala fenmae hayi birin
 fanma ne.
¹² N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli
 mati n na.
 N xa Alatala yaragaaxui masen wo
 be.
¹³ Nde wama simaya xonkuye xon?
 Nde wama lufe seewe kui temui
 birin?
¹⁴ Xa wo wama na xon,
 woyen jaaxie naxa mini wo de i,
 wo naxa wule yo fala.
¹⁵ Wo xa fe jaaxi lu na, wo xa fe
 fanyi raba.
 Wo xa wo tun nabexi bojesa fenfe
 ra.
¹⁶ Alatala tinxintoe toma ne, a a tuli
 matima e wa xui ra.
¹⁷ Alatala a kobe soma fe kobi rabae
 ra,
 alako e xili xa neemu duniya ra.
¹⁸ Tinxintoe na e mawa Alatala be,
 a a tuli matima ne e ra,
 a e ba e xa toore kui.
¹⁹ Alatala luma mixi fe ma naxan
 sunnunxi a boje ma,
 a mixi rakisima naxan xaxili bara
 ifu.
²⁰ Toore gbege tinxintoe lima ne,
 kono Alatala a rakisima na birin ma.
²¹ Alatala meenima ne a ma,
 sese mu a toma.
²² Fe jaaxi nan mixi jaaxi faxama.
 Tinxintoe yaxuie fama paxankatade.

23 Alatala a xa konyie xun sarama
nε.
Naxan a xaxili tima Ala ra,
na mu kiiti jaaxi sotoma.

35

Mixi jaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala, i xa mixi tōōō naxan
wama n tōōōfe.

Naxan wama n gerefe, na kanyi
gere.

2 Keli, i xa n mali i xa geresose ra.

3 I xa xali nun tanbe xa ite n yaxuie
xili ma.

A fala n be, a i tan nan n ma
marakisima ra.

4 Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e
xaxili ifu,

naxee wama n faxafe.

Naxee fe jaaxie maxirima n xun ma,
Ala xa e rayaagi, a xa e keru.

5 E xa lu alo maale lagi foye naxan
nayensenma.

Alatala xa maleke xa e keru.

6 Ala xa e lu dimi kui,

Ala xa e xa kira masalaxun.

Alatala xa maleke xa e keru.

7 E bara yele itala n ya ra,

e bara yili ge n birama dennaxe,

alako e xa n faha hali n mu fe jaaxi
yo rabaxi e ra.

8 Ala xa na sare ragbilen e ma.

Ala xa e suxu yele kui, Ala xa e
rabira yili kui.

9 Na temui n boje jlexinma ne
Alatala ra.

N seewama ne a xa marakisi xa fe
ra.

10 N boje a falama ne,

«Alatala, i maniyε mu na.

Nde noma tōōōmixi ratangade
senbema ma?

Nde noma setare ratangade mujetie
ma?»

11 Wule faleε n tōōōegema,

e nu fe fala e mu naxan kolon.

12 E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe
jaaxie ra.

Mixi birin bara n nabolo.

13 Kōōō e tan nu furaxi temui naxe,
n nu luma sunnun na e be,
n nu fa sunyi suxu,

n Ala maxandi e be temui birin.

14 N sunnunxi e be alo n sunnunma
n boore be ki naxe,

xa na mu a ra n ngaxakerenyi be.

N kinikinixi e be alo n kinikinima n
nga be ki naxe.

15 Kōōō tōōōre to n tan li, e birin naxa
jlexin.

E naxa kafu e bore ma n xili ma,
e xa n jaxankata, e xa n nahalaki.

16 Mixi jaaxie nun konbitie,
e birin n ma fe xōōōxi, e nu ye.

17 N Marigi, munfe ra i tinma na
mōōōli xa raba?

N nii ratanga e xa gere ma, n nii
rakisi yi yetεe ma.

18 Na kui n i tantuma ne malanyi
xungbe kui,

N i matōōōma jama gbegbe tagi.

19 Ala xa n natanga n yaxuie ma,
naxee wama yofe n ma.

Ala xa n natanga n xōōōmixie

naxee wama n konbife hali n mu fe
yo rabaxi e ra.

20 E mu wōōōen fanyi yo falama,
e mixi fanyi madaxuma tun.

21 E n tōōōegema a falafe ra, «Muxu
bara a to.»

22 Alatala, i bara na birin to. I naxa
dundu de.

N Marigi, i naxa i makuya n na.

23 N Marigi Ala, keli,

i xa n xun magere so,

i xa n xun mafala.

24 N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa
i xa tinxinyi ra,

alako n yaxuie naxa n mayele.

25 I naxa tin e xa a fala,

«Muxu bara nō a ra, muxu bara a
masoto.»

26 Ala xa n xōōōmixie rayaagi, n
yaxuie xaxili xa ifu.

27 Ala xa n xanuntenyie raseewa,
naxee a falama e xui itexi ra,

«Tantui na Alatala be naxan a xa
konyi luma bojesa kui.»

28 N i xa tinxinyi masenma ne,

n i tantuma ne temui birin.

36

*Adama xa jaaxija nun Ala xa
hinne*

Ala matɔxɔɛ

- 1 Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 2 N bara mixi jaaxi xa matandi maɔɔxun n boɔe kui.
 A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya ra.
 3 A a yete igboma han a mu nɔma a xa yunubi tode,
 a mu nɔma a jere ki xɔnde.
 4 A xa woyenyi jaaxu, a nu mixi madaxu tun.
 A mu fe fanyi yo kolon.
 5 A fe jaaxi maɔɔxunma kɔe ra, a fa kira jaaxi suxu,
 barima a mu tondima fe kobi lude.
- 6 Alatala, i xa hinne koore lima,
 i xa dugutegeɔna sigama han nuxui.
 7 I xa tinxinyi gbo alo geyae.
 I xa kiiti tilin alo baa.
 I tan nan adamadie nun subee rakisima.
 8 Ala, i xa hinne fan.
 Adamadie birin yigiya sɔtɔma ne i yi ra,
 alo tɔxɔe yɔre luma e nga gabutenyie bun ma ki naxe.
 9 E wasama i xa neme nan na,
 i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.
 10 I tan nan gbansan nɔma adama rabalode.
 I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.
 11 I xa hinne i kolonmae ra,
 i xa i xa tinxinyi masen tinxintɔe be.
 12 I xa n natanga yete igboee ma,
 i naxa a lu mixi jaaxie xa n kerɔ.
 13 Tinxintaree birama ne, e mu nɔma kelide sonɔn.

37*Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi**Ala xa seriye*

- Dawuda gbe
 1 I naxa kontofili mixi jaaxie ra.
 I naxa tin lude alo e tan.
 2 E lisima ne mafuren alo pooge,
 e faxama ne alo sansie.
 3 I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.

- I xa lu yi boxi ma, nɔndi xa findi i xa baloe ra.
 4 Alatala xa findi i waxɔnfe ra.
 Na kui a i waxɔnfe ragirima ne.
 5 I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.
 A tan nan fe ragirima.
 6 Ala fama i xa nɔndi makenende alo a soge raminima ki naxe geesege.
 A i xa xunnakeli makenenma alo soge naxan yanbama yanyi ra.
 7 I boɔe raxara Alatala ya i,
 i xa mame ti, Ala na na.
 I naxa mixi jaaxi tɔɔne hali a xa fe birin sɔɔneyaxi.
 8 I naxa xɔɔɔ, i i boɔe magoro.
 Na tɔɔne lu na, a mu fee sɔɔneyama i be.
- 9 Ala fama mixi jaaxie rapɔnde,
 kɔɔɔ naxee e xaxili tixi Ala ra,
 e fama yi boxi sɔtɔde ke ra.
 10 A mu buma mixi jaaxie xa loe dunɔna ma.
 E mu toma dede.
 11 Naxee boɔee magoroxi,
 e tan nan fama yi boxi sɔtɔde ke ra,
 e lu boɔesa kui.
 12 Tinxintare tinxintɔe yanfama, a xɔɔɔ a ma.
 13 Kɔɔɔ Marigi yelemma na mixi jaaxi ma,
 barima a a kolon a fama naxan sɔtɔde.
 14 Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,
 e xali fan suxu,
 alako e xa misikiine nun setare tɔɔɔɔ,
 e xa tinxintɔe kɔn naxaba.
 15 Kɔɔɔ e tan nan fama faxade e yete xa santidegema saabui ra.
 E xa xalie fama girade.
 16 Se xuri naxan na tinxintɔe yi ra,
 a fisa mixi jaaxie xa bannaya be,
 17 barima Alatala e senbe kanama ne,
 a fa tinxintɔe mali.
 18 Alatala jengi saxi mixi fanyi xɔn.
 E ke buma ne abadan.
 19 E mu yaagima tɔɔre temui, e lugama ne kaame waxati.
 20 Kɔɔɔ mixi jaaxie faxama ne.
 Alatala yaxuie luma ne alo fiili,
 naxan sexe lisima, a fa gan.

21 Mixi jaaxi doni tongoma ne, kono e mu a fima. Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya kui.

22 Alatala xa barakatosee yi boxi sotoma ne ke ra, kono Ala naxan dankama, na kanyi fama halakide.

23 Naxan jere ki rafa Alatala ma, a na kanyi malima ne a xa dunijeigiri kui.

24 Hali a sa dinkon, a mu birama, barima a belexe na Alatala yi ra.

25 Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra, n mu tinxintoe keren toxi Ala naxan nabepinxi, naxan xa die taami makulama.

26 Tinxintoe ki tima, a mixie donima. A xa die barake sotoma ne.

27 I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba. Na kui i simaya xonkuye sotoma ne.

28 Seriyef rafa Alatala ma. A mu a xa hinnentee rabepinma. A e kantama ne abadan. Kono mixi jaaxie bonsoe fama ne halakide.

29 Tinxintosee fama ne yi boxi sotode ke ra, e lu be abadan.

30 Tinxintoe lonni nan masenma, seriyef nan minima a de kui.

31 A Marigi Ala xa seriyef na a boje kui, a mu birama kira xon.

32 Mixi jaaxi tinxintoe yanfama, a xa a faxa.

33 Kono Alatala mu tinxintoe luma a yaxuie sagoe. A mu tinma e xa a tojege kiiti temui.

34 I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu, alako a xa i rakeli, i xa yi boxi soto ke ra. Na temui i mixi jaaxie toma ne e halakixi.

35 Temui dangixi n bara senbema jaaxi nde to. A xungbo alo wuri tofanyi.

36 Kono n to dangi a yire a firin nde, n naxa a li a xa fe xuben.

N naxa a fen, kono n mu a to.

37 I xa mixi fanyi nan mato, tinxintoe nan igbe. Na mixi moli findima barakatoe nan na.

38 Kono yunubitosee tan fama ne sontode, e bonsoe birin fa halaki.

39 Alatala tinxintosee rakisima ne, a findi e xa makantama ra e xa toore kui.

40 A e malima ne, a e ratanga. A e ratanga mixi jaaxie ma, a e rakisi, barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N senbe bara kana

Ala maxandi

1 Dawuda xa maxandi beeti

2 Alatala, i naxa n jaxankata i xa xone kui, i naxa n halaki i xa boje te kui.

3 I bara n maxono i xa tanbe ra, i bara n nabira.

4 Yalanyi yo mu na n be i xa xone kui. N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tooro.

5 N ma yunubie bara gbo n xun ma. Na kote bara binya, n mu a noma sonon.

6 N ma fie bara gbo, e xiri bara jaaxu. Na birin fatanxi n ma xaxilitareja nan na.

7 N boje bara kana, xunnakeli mu na n be. N luma fejenen na sunnunyi nan kui.

8 N fate birin wolenxi, yalanyi yo mu na sonon.

9 N senbe bara kana, n fate birin bara ba n ma. N boje tooro xi tun.

10 N Marigi, i n waxonfe kolon, n ma toore mu noxunxi i ma.

11 N boje mu saxi, n senbe bara jon. N ya mu naiyalanyi toma sonon.

12 N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun ma n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e makuya n na.

13 Naxee wama n faxafe, e bara yeleta n ya ra.

Naxee wama n tɔɔɔfe, e bara n konbi,
e n tɔɔɔegema temui birin.

14 Kɔnɔ n mu n tuli mati na wɔyenyie ra,

n mu n de rabi n xa e yaabi.

15 N luma alo tuli xɔri, n luma alo boboe.

16 Alatala, n xaxili tixi i tan nan na.
N Marigi Ala, i tan nan gbansan nɔma n yaabide.

17 N naxe, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma,
e xa jɛlexin n ma tɔɔɔe xa fe ra.»

18 A gbe mu luxi n xa bira,
n na tɔɔɔfe temui birin.

19 N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra,
n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kɔntɔfili.

20 N yaxuie tan kende, e senbe gbo.
N xɔnmixie bara wuya, hali nɔndi mu na e be.

21 Naxee fe fanyi masarama fe jaaxi ra, e n tɔɔɔoma,
barima n tan birama fe fanyi nan fɔxɔ ra.

22 Alatala, i naxa n nabɛpin.
N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.

23 N Marigi, i xa fa mafuren n malide.

N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alo foye

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

2 N bara a fala, «N fe birin nabama,
alako n naxa yunubi raba n de ra.

N fe birin nabama,
alako n naxa na wɔyenyi mɔoli fala mixi jaaxie ya xɔri.»

3 N ma tɔɔɔe xungbe kui,
n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari tun.

4 N boje nu satunma, n ma tɔɔɔe naxa lu alo te dexexi.

Na bara a niya n xa yi wɔyenyi fala,

5 «Alatala, a masen n be n faxama temui mundun,

n ma simaya sigama han minden,
alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.

6 I bara n ma simaya radunke, a xɔn mu kuya sɔnɔn.

Adama luma alo foye naxan dangima.»

Nengi rate.

7 Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa dangi.

A naafuli malanma, kɔnɔ naxan fama a sɔtɔde,
a mu na kolon.

8 N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?
I tan nan gbansan nɔma n malide.

9 N nakisi n ma yunubie birin ma.
I naxa n nayaagi daxuie ya xɔri.

10 N bara dundu, n mu sese falama,
barima i tan nan na walife.

11 I xa fure ba n ma, beenu i xa n naɔnɔn tɔɔɔe kui.

12 I mixi jaxankatama a xa yunubi xa fe ra.

Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.

Na fe luma ne alo kuli naxan bogise fanyi xun nakanama

beenu mixi xa a matongo.

Adamadi misaalixi foye nan na naxan dangima.

Nengi rate.

13 Alatala, n ma dube suxu,
i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

I xa n wa xui me, barima i xa xɔje nan n na.

N luma alo n benbae,
n mu buma yi duniɔna bende fupi fari.

14 I xa i xa jaxankate ragbilen n fɔxɔ ra sinden,

xa na mu a ra n faxama ne.

40

N mu nɔma dundude

Ala maxandi nun Ala matɔxɔe

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 N bara n xaxili ti Alatala ra,
a bara a tuli mati n na.

3 A bara n ba boora xɔra,
a n sanyi radiki fanye ra.

4 A bara beeti neene sa n boje ma naxan findixi tantui ra Ala be.

Mixi gbegbe na na me, e gaaxuma ne Ala ya ra,

e e yete taxu Alatala ra.

5 Nelexinyi na adama nan be
 naxan a xaxili tixi Alatala ra,
 naxan mu a kobe ratoxi yete igboe
 ma,
 naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe
 ma.
 6 N Marigi Alatala,
 i bara i xa fe fanyi gbegbe masen
 muxu be.
 I maniyε mu na.
 N wama na birin tagi rabafe mixie
 be,
 kono i xa fe fanyi wuya han a bara
 dangi a i.
 7 I mu wama serexe tun xa xon ma.
 I bara n tuli rabi.
 I mu wama serexe gan daaxi xon
 ma,
 i mu wama serexe yunubi xafari
 daaxi fan xon ma.
 8 N bara fa kitaabui makuntanxi ra
 naxan sebexi n be.
 9 N Marigi Ala, n bara tin i waxonfe
 ma.
 I xa seriye na n sondonyi kui.
 10 N tinxinyi masenma jama be.
 I xa a kolon Alatala, n mu fama
 dundude i xa fe ma.
 11 N mu noma dundude i xa nondi
 ma.
 N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe
 falama ne.
 N mu i xa fonisireya nun i xa nondi
 noxunma jama ma.
 12 I tan Alatala, i mu fama tondide n
 be i xa marafanyi ma.
 I xa fonisireya nun i xa nondi n
 kantama ne temui birin.
 13 Tore gbegbe bara n nabilin.
 N ma yunubi fan bara gbo han a
 bara dangi a i.
 E bara wuya dangife n xunsexee ra.
 Limaniya bara ba n yi ra.
 14 Alatala, yandi, n natanga.
 Alatala, yandi, n mali.
 15 Naxee wama n nii bafe, naxee
 wama n ma fe jaaxi xon ma,
 e birin xa makuya n na yaagi kui.
 16 Naxee n mayelema, yaagi xa e de
 ixara.
 17 Naxee birin biraxi i foxo ra,
 e xa seewa, e xa jalexin i xa fe ra.
 Naxee wama i xa kisi xon ma,

e xa a fala temui birin, «Tantui na
 Alatala be.»
 18 Setare nun misikiine nan na n na,
 kono Marigi bara ratu n ma fe ma.
 I tan nan na n ma malima ra a nun
 n nakisima.
 N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
 mange be
 2 Nelexinyi na mixi be naxan
 hinnema toromixi ra.
 Alatala a ratangama ne a xa tore
 ma.
 3 Alatala a ratangama ne, a a rabalo.
 A jalexinma ne dunipa.
 I mu a luma a yaxuie sagoe.
 4 Alatala a malima ne a fura temui,
 a a rayalan.
 5 N a falama a be,
 «Alatala, hinne n na.
 N nayalan barima n bara yunubi
 raba i ra.»
 6 N yaxuie woyen jaaxie falama, e
 naxe,
 «A faxama mun temui?
 A xili loema mun loxe?»
 7 Naxan fama n xebude a filankafui
 woyenyi falama.
 Fe jaaxi gbo a bore kui.
 A na keli n xun ma, a na moli
 falama.
 8 N xonmixie n ma fe makolikolima
 e boore be,
 e xa n toro.
 9 E naxe, «Fure jaaxi bara a suxu,
 a bara tagan, a mu kelima sonon.»
 10 Hali n defanboore, n nu laxi
 naxan na,
 muxu nun naxan nu muxu degema
 yire keren,
 na bara a kobe ti n na.
 11 Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
 alako n xa n yaxuie sare ragbilen e
 ma.
 12 N a kolon n nafan i ma,
 barima i mu n luma n yaxuie sagoe.
 13 I n malima ne barima n tinxin.
 I bara tin n xa lu i seti ma abadan.

14 Tantui na Isirayila Marigi Alatala
be abadan.
Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

1 Kora xa die xa lonni beeti beetibae
xa mange be

2 Ala, n wama lufe i yire.

N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.

3 N hayi na Ala piye ma.

N a yire lima mun temui?

4 Yakosi n wama koe ra,

n wama yanyi ra.

Mixi n maxorinma,

«I Marigi Ala na minden?»

5 N na ratu yi fe ma, n boje seewama
ne.

Singe n nu pama raperema Ala xa
horomobanxi nan kui,

e nu beeti bafe jalexinyi kui,

e tantui rasiga Ala ma.

6 Munfe ra n sondonyi nimisaxi?

Munfe ra n boje sunnunxi?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

7 N Marigi Ala, n boje nimisaxi n
yete kan ma fe ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma
Yuruden,

n na dennaxe yi temui,

Xerimon nun Misari geyae na
dennaxe.

8 N ma toore xun nan tun masafe.

A luma alo susui ye naxan sinma
xure ye xun.

9 Alatala hinnema n na yanyi ra,

n fan beeti bama a be koe ra.

N Ala maxandima naxan n na-
baloma.

10 N bara a fala Ala be,

naxan senbe gbo alo fanye,

«I nesemuxi n ma munfe ra?

I n luxi toore kui

n yaxuie xa noe bun ma munfe ra?»

11 N yaxuie n tooroma konbi ra loxo
yo loxo.

E n maxorinma, «I Marigi Ala na
minden?»

12 N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N boje sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

N Marigi nan na n ma marakisima
ra.

43

N boje sunnunxi munfe ra?

Ala maxandi

1 Ala, i xa n ma kiiti sa.

I xa n xun mafala pama danxaniy-
atare xon ma.

I xa n natanga yanfantee nun wule
false ma.

2 Ala n ma kantama na i tan nan na,
i n nabepinxi munfe ra?

I n luxi toore kui n yaxuie xa noe
bun ma munfe ra?

3 I xa n ma kira iyalan i xa nondi ra,
i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya
seniyenxi fari.

4 N nan n makorema ne Ala xa
serexebade ra,

Ala naxan findixi n ma seewe nun n
ma jalexinyi ra.

N beeti bama n Marigi Ala be kora
ra.

5 N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N boje sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

1 Kora xa die xa lonni beeti beetibae
xa mange be

2 Ala, muxu bara a me muxu benbae
saabui ra,

i wali naxan nabaxi temui dangixi.

3 I bara sie keru be

alako muxu benbae xa sabati yi boxi
ma.

4 E mu be soto e xa santidegema xa
ra,

e mu kisi soto e yete senbe xa ra.

I tan nan senbe bara e rakisi,

i tan nan xa hinne bara findi na
saabui ra.

5 Ala, i tan nan findi n ma mange ra.
Yandi, i xa Yaxuba bonsoe rakisi.

6 Muxu fama muxu yaxuie rag-
bilende i tan nan saabui ra,

muxu fama e ragorode i xili ra.

7 N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
n ma santidegema mu noma n naki-
side.

8 Kɔnɔ i tan nan muxu ratangama
muxu yaxuie ma,
i tan nan muxu xɔnmixie rayaag-
ima.
9 Muxu Ala nan matɔxɔma temui
birin,
muxu i tan nan xili tantuma abadan.
Nengi rate.

10 Kɔnɔ yakɔsi i bara muxu rabɛɓin,
i bara muxu rayaagi.
I mu muxu xa sɔɔrie malima sɔnɔn.
11 I bara muxu ragi muxu yaxuie ya
ra,
naxee muxu xɔnxi,
nee bara muxu harige birin ba
muxu yi ra.
12 I bara muxu rabɛɓin alako e xa
muxu faxa alɔ xurusee,
i bara muxu rayensen jamane
gbetee ma.
13 I bara i xa nama mati sare xuri ra,
naxan mu findima geeni ra i be.
14 I bara muxu rayaagi muxu
dɔxɔbooree xɔn ma.
Muxu rabilinyie yoma muxu ma.
15 I bara a niya si gbetee xa muxu
mayele,
e nu e xunyie lintan muxu ma.
16 N xaxili ifuxi temui birin, n bara
yaagi.
17 Naxee n xɔnxi, nee n mayelema,
e n konbima.
E wama e gberɔxɔfe.

18 Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
muxu mu neemuxi i ma,
muxu mu i xa saatɛ kanaxi.
19 Muxu bɔɓɛ mu gbilenxi i fɔxɔ ra,
muxu mu muxu makuyaxi i xa kira
ra,
20 naxan a niyama i xa muxu lu
wulabaree tagi,
muxu xa faxa.
21 Xa muxu sa neemu muxu Marigi
Ala xili ma,
xa na mu a ra muxu naxa ala gbetee
batu,
22 Ala mu a kolonma xe?
A mu mixi gundo birin kolon?
23 Kɔnɔ mixie na muxu faxafe alɔ
xurusee.
E na rabama temui birin i tan nan
ma fe ra.

24 N Marigi, xunu. I xife munfe ra?
Keli, i naxa mee muxu ra temui
birin.
25 I yatagi nɔxunma muxu ma
munfe ra?
I neemuxi muxu xa toore nun yaagi
ma munfe ra?
26 Muxu bira ne bɔxi, muxu mu
nɔma kelide sɔnɔn.
27 Yandi, keli, fa muxu mali.
I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe
ra.

45

Mange xa futi

Ala matɔxɔɛ

1 Kora xa die xa lonni beeti beetibae
xa mange be. A xa ba alɔ beeti
naxan xili «Fuge tofanyie.» Xa-
nunteya sigi.
2 Woyen fanyie bara n bɔɓɛ rafe.
N xa yi wali raba mange be.
N nenyi luma ne alɔ sebeliti fanyi xa
kale.

3 I tofan adamadi birin be, i fata
woyen nɔxunme tide,
barima Ala barake sama i xa fe ma
temui birin.
4 I xa i xa santidegema xiri i tagi,
alako i xa xunnakeli nun i xa binye
xa kolon.
Sɔɔri senbema nan i ra.
5 I senbe gbo.
Te i xa sɔɔri ragise fari, nɔndi,
magoroe, nun tinxinyi xa fe
ra.
I xa fe xungbe raba.
6 I xa tanbee magaaxu.
E fama i yaxuie sondonyi sɔxɔde,
sie birama ne i sanyie bun.

7 «Ala, i xa mange kibanyi buma ne
abadan.
Tinxinyi nan findixi i xa mangeya
tonxuma ra.»

8 Tinxinyi nan nafan i ma.
Naaxuipa mu rafaan i ma fefe ma.
Na nan a toxi i Marigi Ala bara i
sugandi seewe kui.
Fisamante nan i ra dangife i booree
ra.
9 Labunde nun se xiri nɔxunme na i
xa dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi to-
fanyi kui.

Korae ñelexinyi xui raminima i be.

¹⁰ Mangē xa di ginē luma i sēti
ma,

i xa ginē fan na i fē ma, a maxirixi
xēma tofanyi ra.

¹¹ N ma di ginē, i tuli mati n na.

I naxa kankan i bōnsōe ma,
xa na mu a ra i xa denbaya nun i
baba ma.

¹² I xa i igoro mangē be
naxan findixi i marigi ra.

I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,
naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mangē xa di ginē soma banxi kui,
a maxirixi dugi tofanyi ra, xēma na
a ma.

¹⁵ A xa konyi ginēe a matima mangē
xon.

Mangē fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Ginē so temui, mixi birin
ñelexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,
e findi mangēe ra boxi birin xun ma.

¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na
abadan.

Bōnsōe birin i matōxōma nē waxati
yo waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matōxōe

¹ Kora xa die xa beēti beētibae xa
mangē be ginēdimēdi xui daaxi

² Ala, won kantama nan a ra.
Won ma kantari na a yi ra.

A won malima won ma tōōre birin
kui.

³ Xa boxi sa serēn, won mu gaax-
uma.

Xa geya sa bira baa ma, won mu
gaaxuma.

⁴ Xa mōronyie sa xaape, won mu
gaaxuma.

Xa geya sa a imaxa, a serēn, won mu
gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala
xa taa rasēwama.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa
hōrōmōlingira seniyeñxi na
menni nē.

⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a
ramaxama,
a a malima subaxē nēfē a li.

⁷ Sie sōnxōe ratema, mangēyae bi-
rama nē.

Ala nēfē a xui ramini, dunija birin
xununma nē.

⁸ Mangē Alatala na won sēti ma.

Won ma kantari na Yaxuba Marigi
Ala yi ra.

⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi boxi ma.

¹⁰ A tan nan gere ñonma dunija
birin ma.

A xali girama nē.

A tanbe kanama nē,

a makantase gan.

¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala
na n tan nan na.

N si birin yamarima.

N ma yaamari na dunija birin ma.»

¹² Alatala na won sēti ma,

Won ma kantari na Yaxuba Marigi
Ala yi ra.

47

Ala fisamante mangē

Ala matōxōe

¹ Kora xa die xa beēti beētibae xa
mangē be

² Wo tan sie birin, wo wo belexe
bonbo,

wo sōnxō, wo xui ite ñelexinyi kui
Ala be!

³ Alatala Xili Xungbe Kanyi maga-
axu.

Mangē xungbe nan a ra dunija birin
xun ma.

⁴ A bara sie ragoro won bun ma,
e xa lu won sagoe.

⁵ A bara boxi fi won ma ke ra,
naxan findixi Yaxuba bōnsōe xa
xunnakeli ra.

A won xanu.

Nengi rate.

⁶ Ala tema ñelexin xui nan tagi,
a fama sarae fe xui ma.

⁷ Wo beēti ba Ala be, wo beēti ba!

Wo beeti ba won ma mange be, wo
beeti ba!

⁸ Ala nan mange ra dunjina birin xun
ma,

wo xa lonni beeti ba.

⁹ Ala magoroxi mange kibanyi
seniyenxi kui,

si birin mange nan a ra.

¹⁰ Sie xa mangee kafuma Iburahima
Marigi Ala xa pama ma,

barima Ala nan a ragiri mangee xa
dunjina kanta.

Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matoxoe

¹ Kora xa die xa beeti. Sigi seniyenxi.

² Alatala gbo.

A lanma won xa a matoxo
a xa taa kui a xa geya seniyenxi fari.

³ Ala xa geya Siyon tofan,

a rafan dunjina birin ma.

Na findi Mange Xungbe xa taa nan
na.

⁴ Ala a jengi sama a xa taa makan-
taxi xon,

a bara a yete findi a kantama ra.

⁵ Mangee to e malan Siyon gere xili
ma,

⁶ e naxa kaaba na tofe ra.

E naxa gaaxu, e fa e gi.

⁷ E to gaaxu na ya ra,

e naxa seren alo ginε naxan na di
barife,

⁸ xa na mara alo Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.

⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan
nabaxi a xa taa kui,

won bara na me, won bara na to.

Mange Alatala na taa rakisima temui
birin.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, muxu na so i xa
Horomolingira kui,

muxu ratuma i xa hinne nan ma.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,

i xili tantuma ne dunjina yire birin.

I xa mangeya tinxin.

¹² Nama jalexinma ne Siyon geya
fari,

Yudakae seewama ne i xa kiiti xa fe
ra.

¹³ Wo xa Siyon mabilin,

wo xa a xa soori tidee konti.

¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makan-
taxie mato,

alako wo xa na fala wo xa die be.

¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra
abadan.

A won naperema han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa seriyε

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa
mange be

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan pama
birin.

Dunjina pama birin, wo wo tuli mati
n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi,
setare a nun se kanyi, wo birin xa
wo tuli mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade
wo be,

n boje xaxili fanyi naxan
majoxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra,
n fama na tagi rabade wo be kora
xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe
loxoe ya ra,

n yaxuie xa fe kobi n nabilinma
temui naxe?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na,
e nu fa e yete matoxo e harige xa
gboe ra.

⁸ E mu noma e bore xunsarade,
E mu noma e xunsare fide Ala ma.

⁹ E nii xunsare xoxoxo,
e mu noma a fide abadan.

¹⁰ E tan mu faxama? E mu sigama
aligiyama?

¹¹ Won a toma, lonnilae faxama,
lonnitaree fan faxama ne.

E fa e harige lu mixi gbeteε yi ra.

¹² Mixi naxee e xilie saxi boxie xun
ma,

e majoxunxi ne e xa banxie luma ne
naa abadan,

e xonyi mu kanama keli lanfanmae
ma,

a sa doxo lanfanma gbeteε ra.

¹³ Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alo subee.

14 Mixi naxee laxi e yeɛ ra, e xa kira nan ya.
E xui rafan naxee ma, nee birama ne e fɔxɔ ra.
15 E aligiyama lima ne.
Faxɛ e ralɔɛma ne.
Mixi tinxinxi e maboronma ne.
E xa tofanyi kanama ne.
Aligiyama findima ne e xɔnyi ra.

16 Kɔnɔ Ala n nii xunsarama ne aligiyama,
a n xanin.

Nengi rate.

17 Mixi na findi banna ra, a harige na gbo,
i naxa gaaxu,
18 barima a mu sese xaninma aligiyama.
A harige mu birama a fɔxɔ ra.
19 A jɛlexinma ne a harige ra a xa dunɛigiri kui,
barima birin a matɔxɔma na xa fe ra,
20 kɔnɔ a fa siga aligiyama
a a benbae li na,
naxee mu dunɛja toma sɔnɔn.
21 Xa banna mixi xaxili mu na,
a luxi ne alɔ sube naxee faxama.

50

Sereɛe naxan nafan Ala ma

Ala xa seriye

Asafi xa beɛti
1 Alatala na wɔyɛnfe.
A na dunɛja birin xilife,
keli sogetede han sogegorode.
2 Kelife Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.
3 Won Marigi Ala na fafe,
a mu dunduxi.
Tɛ belebele na a ya ra,
foye xungbe fan na a rabilinyi.
4 A xui tema koore ma,
a xui goroma bɔxi
kiiti sade a xa mixie be.
5 «N batulae, naxee laayidi tongoxi
n be sereɛe ra,
wo xa wo malan.»
6 Ala xa masenyi tinxinxi kelima
koore nan ma,
barima kiitisa nan na Ala ra.

7 «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa wɔyɛn.
Isirayila, n bara wo kalamu.
Ala nan n na, wo Marigi Ala.
8 N mu xɔnɔxi wo xa sereɛe xa fe ra.
Wo sereɛe gan daaxie bama n be temui birin.
9 N mu tuura tongoma wo xɔnyi.
N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.
10 N gbe nan na sube birin na wula i.
N gbe nan na sube birin na geyae ma.
11 N gbe nan na xɔni birin na koore ma.
N gbe nan na sube birin na fiili ma.
12 Xa kaame n suxuma nu, n ma falama wo tan be.
N gbe nan na dunɛja birin na.
13 N tan tuura sube donma? Ade.
N tan si kontonyi wuli minma? Ade.
14 A lanma wo xa tantui rasiga n ma,
na xa findi wo xa sereɛe ra.
Wo xa wo xa laayidie rakamali n be,
n tan Ala Xili Xungbe Kanyi.
15 Wo xa n xili wo xa tɔɔre kui.
N fama wo ratangade,
wo fan fama n matɔxɔde.»

16 Ala xa masenyi nan ya, mixi jaaxie be,
«wo na n ma yaamari nun n ma saatɛ durusife munfe ra?
17 N ma seriye mu rafan wo ma.
Wo mu n ma wɔyɛnyi danxunma.
18 Wo nun muɛtie na a ra.
Wo nun yeɛ rabae na a ra.
19 Fe jaaxi nan tun minima wo de i,
wo wule nan tun falama.
20 Wo nun naxan nga keren a ra,
wo na tɔɔjɛgema.
21 Wo naxan nabaxi, na nan ya.
Han yakɔsi n bara n sabari.
Wo jɔxɔ a ma a n na wo seɛti ma,
kɔnɔ n fama xaapɛde wo ma,
n fama a birin ya bade wo be.
22 Wo xa yi fe me,
wo tan naxee neɛmuxi Ala ma,
xa na mara n wo xa fe kanama ne.
Mixi yo mu wo ratangama.
23 Naxan tantui sereɛe bama n be,
na mixi bara n matɔxɔ.

Mixi naxan a jere ki matoma a fanyi
ra,
n fama n tan Ala xa marakisi
masende a be.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be.
2 Annabi Natan woyenfe Dawuda be
a yunubi raba Batiseba ra temui
naxe.
3 Ala, hinne n na alo i darixi a ra ki
naxe.
Dije n ma fe jaaxi ma i xa boje
fanyi saabui ra.
4 I xa n naseniyen n ma fe kobi birin
ma.
I xa n ma yunubi xafari.
5 N bara n ma yunubi kolon.
N mu noma neemude na ma.
6 N na fe jaaxi rabaxi i keren nan
na.
N naxan nabaxi a mu rafan i ma.
I na n makiiti,
nondi luma ne i be.
7 N barixi yunubi fe nan kui,
kabi nga furi ba neene ra.
8 Kono nondi na lu mixi boje kui,
na nan nafan i ma.
Na lonni masen n be.
9 N seniyen hisopi burexe ra,
alako n xa fiixe.
N seniyen,
alako n xa fiixe foen alo xipe.
10 Nelexinyi nun seewe fi n ma,
alako n boje xa sa.
11 I kobe ti n ma yunubi ra,
i xa n ma fe kobi birin ba n ma.
12 N Marigi Ala, n boje mafindi boje
seniyenxi ra,
xaxili fanyi fi n ma.
13 I naxa n makuya i ya tode ra.
I naxa i Xaxili Seniyenxi ba n yi ra.
14 Kisi seewe nun limaniya fi n ma
naxan n malima.
15 N i xa kira masenma ne i matandi-
lae be,
alako e man xa bira i foxo ra.
16 N nakisima Ala,
n bara mixi faxes.
Yandi, n xunsara,
alako n xa i xa fe fanyi masen.

17 N Marigi, na niya n be,
n xa i tantu.

18 Serexe mu rafan i ma,
xa na mu a ra n na bama ne i be nu.
I mu wama serexe gan daaxi xon.

19 Serexe fanyi findixi yete magoroe
nan na.
Ala wama yi serexe mooli nan xon
ma.

20 I xa hinne Siyoni ra,
i xa Darisalamu tete rakeli.

21 Na temui i nelexinma ne serexe
tinxinxi
nun serexe gan daaxi ra.
Na temui tuurae nan bama serexe ra
i xa serexebade.

52

De jaaxi

Ala xa seriyε

1 Dawuda xa lonni beeti beetibae xa
mange be.

2 Masenyi nan ya Dowege Edonka xa
fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda
na Aximeleki xonyi.

3 I i yete igboma fe kobi rabafe ra
munfe ra?
Ala xa hinne buma ne abadan.

4 I de luma alo fine naxan fe jaaxi
rabama.

Yanfante nan i ra.

5 Fe jaaxi rafan i ma dangife fe fanyi
ra.

Wule rafan i ma dangife nondi ra.
Nengi rate.

6 I woyen xui xaape, i de mu fan.

7 Na kui Ala fama i rahalakide temui
birin.

A i suxuma ne, a i keri i xa banxi kui,
a i keri dunija ma.

Nengi rate.

8 Tinxintoe naxee findima seedee ra
e fama yeleda na kanyi ma yi ki ne,

9 «Wo na mixi mato,
naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.
A naxa la a xa naafuli ra,
a a yete kanta a xa yanfanteya ra.

10 Kono, n tan naxan laxi Ala xa
hinne ra,

n ma fe birin na sooneyafe
alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala
xonyi.»

11 N i tantuma ne abadan i xa wali
xa fe ra.

N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa
danxaniyatɔɔe tagi,
barima i fan.

53

Xaxilitare xa masenyi

Ala xa seriyɛ

¹ Dawuda xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa
mange bɛ. A xa ba xule xui ra.

² Xaxilitare a falama a bɔɲɛ kui,
«Ala mu na.»

E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.
Mixi yo mu na naxan fe fanyi
rabama.

³ Ala a ya ragoroma adamadie ma
kelife ariyanna,
a xa e mato xa xaxilima nde na na
naxan Ala fenma.

⁴ Kɔnɔ birin bara makuya Ala ra, e
nu fe jaaxi raba.

Hali mixi keren mu na naxan fe
fanyi rabama.

⁵ Tinxintaree xaxili mu na?
E nu n ma pama tɔɔrɔ tun.

E mu Ala xilima feo.

⁶ E fama serende gaaxui ra na nan
ma,
barima Ala fama na mixi mɔɔlie
rayensende, naxee wama wo
tɔɔrɔfe.

⁷ Nde kelima Siyon a xa Isirayila
rakisi?

Ala na a xa pama ramini konyiya
kui,

Yaxuba bɔnsɔɛ sɛɛwama nɛ, Isiray-
ila nɛlexinma nɛ.

54

N Marigi tima n bun ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa
mange bɛ. A xa ba kɔra xui ra.

² Sifikae to a fala Solu bɛ a Dawuda
a nɔxunxi e xɔnyi, Dawuda naxa yi
bɛɛti ba.

³ Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa
i senbɛ ra.

⁴ Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n
ma wɔyenyi ra.

⁵ Xɔɲɛ ndee bara keli n xili ma,
mixi kobi naxee wama n faxafe.

E mu Ala kolon fefe ma.

Nengi rate.

⁶ Ala n malima, n Marigi tima n bun
ma.

⁷ A n yaxuie xa kobija sare rag-
bilenma e ma.

I xa e halaki i xa dugutɛgɛɲa kui.

⁸ N bara a janige n xa serɛɛ ba i bɛ.
Alatala, n i xili tantuma nɛ barima i
fan,

⁹ i man n nakisima n ma tɔɔrɛ kui,
n fa nɔ n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa
mange bɛ. A xa ba kɔra xui ra.

² Ala, n ma dube suxu,
i naxa i nɔxun n ma maxandi ma.

³ I tuli mati n na, i xa n yaabi.

Xanmeri nun gaaxui bara gɛ n sux-
ude

⁴ n yaxuie xa wɔyenyi xa fe ra,
a nun mixi jaaxie xa wali kobi xa fe
ra.

E wama n tɔɔrɔfe, e n tɔɔɲɛgema
xɔnɛ kui.

⁵ N bɔɲɛ bara serɛn, n sondonyi bara
gaaxu faxɛ ya ra.

⁶ Gaaxui nun serenyi bara n suxu a
jaaxi ra.

Na bara n natagan.

⁷ Xa gabutenyi nan nu na n bɛ nu alo
ganbɛ,

n nu bara siga yigiya fende nu,

⁸ n nu n gima nɛ, n siga yire makuye,
n sigama wula i nɛ nu.

Nengi rate.

⁹ N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.

¹⁰ N Marigi, fe kobi rabae rayensen
yɛ.

I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,
barima kobija nun gere bara gbo
taa kui.

¹¹ Kɔɛ nun yanyi ra fe kobi rabae taa
rabilinma,

e xa fe jaaxi nun tinxintareya raba
taa kui.

¹² E bara fe birin kana.

Gbesenxɔnnɛya nun maifui bara
gbo taa kui.

¹³ Xa yaxui nan tun n konbima nu, n
dijɛma.

Xa n xɔnmixi nan tun kelima n xili
ma nu,

n nan n nɔxunma ne a ma nu.

¹⁴ Kɔnɔ i tan n lanfanma nan i ra, n xanuntenyi, n defanboore.

¹⁵ Won de fan, won birin sigama Ala xa hɔrɔmɔbanxi.

¹⁶ E xa e tɛrenna faxɛ ra, e xa goro gaburi kui e piɲɛ ra, barima e e ɲɛrɛma fe ɲaaxie nan tun kui.

¹⁷ Kɔnɔ n bara Ala xili.

Alatala n nakisima ne.

¹⁸ N gbelegbelema kɔɛ a nun yanyi ra. A bara n xui mɛ.

¹⁹ N yaxuie to wuya, a bara n natanga na gere ma.

²⁰ Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a fɔle,

a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabira,

Nengi rate

barima e tondixi tuubide.

E mu gaaxu Ala ya ra.

²¹ Yi mixie bara e bore gere, e saate kana.

²² E de ɲɔxun alɔ xijɛ, kɔnɔ gere na e bɔɲɛ kui.

E xa wɔyɛnyi salaxun alɔ ture, kɔnɔ e mixi tɔɔrɔma alɔ san-tidegɛma naxan baxi a tɛɛ i.

²³ I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima ne.

A mu tinma tinxintɔɛ xa bira.

²⁴ Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin aligiyama.

I naxa e xa simaya kɔnti rakamali.

Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma sɔnɔn

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa suuki beɛtibae xa mange be. A xa ba alɔ beɛti naxan xili, «Ganbe na wuri makuye fari.»

A a ba Filisitakae a suxu temui naxe Gati.

² Ala, hinne n na barima mixie na n gerefe.

E gere tima n be temui birin.

³ N yaxuie feɲɛnma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefae bara wuya.

⁴ N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili tima i tan nan na.

⁵ N Ala xa masenyi matɔxɔma.

N mu gaaxuma sɔnɔn, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan nɔma munse rabade n na?

⁶ Temui birin n yaxuie wama n tɔɔrɔfe e xa wɔyɛnyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

⁷ E lanxi n ma ɲaxankate ma, e bira n fɔxɔ ra yire birin alako e xa n faxa.

⁸ I naxa tin e xa ratanga e xa fe ɲaaxie ma.

Ala, i xa xɔne xa e rabira.

⁹ I n ma dunijeigiri kolon, i n yaye toxi.

N ma tɔɔre birin sebexi i yi ra.

¹⁰ N na i xili temui naxe, n yaxuie gbilenma ne n fɔxɔ ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

¹¹ N Ala xa wɔyɛnyi matɔxɔma, n Alatala xa masenyi matɔxɔma.

¹² N mu gaaxuma sɔnɔn, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan nɔma munse rabade n na?

¹³ Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n ma tantui serexɛɛ ra,

¹⁴ barima i bara n natanga faxɛ ma. I mu tin n xa bira,

alako n xa ɲere i xa kira xɔn ma yi bende fuɲi fari.

57

N bara limaniya sɔto

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beɛtibae xa mange be. A xa ba alɔ beɛti naxan xili «I naxa halaki ti.» Dawuda naxa yi ba a to a gi Solu ma, a sa so fɔnme kui.

² Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire alɔ tɔxeyɔre a fenma a nga gabutenyi bun ma ki naxe han fe xɔrɔxɔɛ xa dangi.

³ N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi

naxan n ma fe birin sɔɔneyama.

4 N xɔnmixie n naxankatama temui naxe,
Ala n nakisima ne kelife ariyanna,
Nengi rate
a hinne nun nondi ragoroma n ma.
5 Yete bara n nabilin,
n saxi e tagi, e tan naxee adamadie faxama.
E pinyie luxi alo tanbee,
e nenyie luxi alo santidegema naxan baxi a tee i.
6 Ala, i xa i xa binye masen koore ma,
i xa a masen boxi ma.
7 E bara ye te ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa so a ra.
E bara yili ge n ya ra, kono e tan nan biraxi a kui.
Nengi rate.
8 Ala, n boje bara limaniya, n bara limaniya soto.
N beeti bama ne, n i tantuma ne.
9 N boje bara keli n na,
n xa n ma korae tongo, n xa beeti ba han subaxe.
10 Marigi, n i tantuma ne sie tagi.
N beeti bama ne i be bonsode tagi.
11 I xa hinne koore lima ne,
i xa tinxinyi tema ne han nuxuie.
12 Ala, i xa i xa binye masen koore ma,
i xa a masen boxi ma.

58

Adamadie sare

Ala xa seriyee

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti».
2 Wo xa woyenyi mu tinxin.
Adamadie, wo noma kiiti sade nondi ra?
3 Ade, wo fe jaaxi rabama wo boje kui,
wo fe jaaxi rabama yi boxi ma,
wo mixi ratantanma dunija ma.
4 Kafi e bari temui,
e findixi mixi jaaxi nan na.
Wule false bara loe kabi e bari loxo.
5 E xa xone luxi ne alo boximase xone,
alo boximase naxan mu boximase suxui xui ramema.
6 Hali boximase suxui fanyi, a mu noma a suxude.

7 Ala, i xa e pinyi kana e de i, barima e luxi ne alo yete.
Alatala, i xa e de wanwan.
8 E jonna ne alo ye naxan ifilima boxi.
E xa tanbe mu jere ma senbe ra.
9 A luma alo boe naxan fate loema lingi kui.
A luma alo di naxan baxi a nga fate i, a mu foye to.
10 Beenun tunde xa fura yege malinsinxi ra,
xa na mu a ra yege xare ra,
Ala e koma ne, a e wole a i.
11 Mixi tinxinxi fama jexinde barima a fama gberoxoe sode.
A fama a sanyi maxade mixi jaaxi wuli ra.
12 Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi tinxinxi sare fima.
Iyo, Ala kiiti sama ne dunija ma.»

59

Bare xaape

Ala maxandi

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa a ba Solu to soorie xee e xa Dawuda faha a xa banxi kui.
2 N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma.
N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.
3 N natanga tinxintaree ma.
N nakisi faxetie ma,
4 barima e wama n faxafe.
Senbema na e malanfe n xili ma,
hali n mu findi fe kobi raba ra,
hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.
5 Hali n mu na fe jaaxi rabafe,
e e gima n foxo ra, e xa n gere.
Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.
6 Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,
i xa si danxaniyataree raton.
I naxa dije yi yanfante tinxintaree ma.
Nengi rate.
7 E fama koe ra alo bare xaape e fa taa rabilin.
8 E de luma alo bare de xunfe minima naxan kui.

E xa woyenyi mixi tōōroma alo san-tidegema.

E naxe, «Nde noma won ma woyenyi mede?»

⁹ Kōno Alatala, i tan nan yeleva e ma.

I si danxaniyataree birin mayelema.

¹⁰ N nan n yete ratangama e senbe ma i tan nan saabui ra.

Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,

i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxa keren na.

I xa e rabira alako n ma nama naxa neemu i senbe ma.

¹³ E yunubi rabama e xa woyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igboja kui.

E dankee nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e rajon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,

alako e xa a kolon Ala nan Mange ra Yaxuba bonsoe nun dunija birin xun ma.

Nengi rate.

¹⁵ E fama koe ra alo bare xaape e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin koe ra,

kono e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,

barima n ma kantama nan i ra,

i n kantama n ma toore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,

n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60

Ala fama xunnakeli ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyi alo Ala xa saate.»

² Isirayila to Sirenikae gere, e yi beeti ba na temui ne. E nu kelixi Mesopotamiya nun Soba boxi ma. Yowaba naxa Edonka wulu fu nun firin faxa fole kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe, i bara nde ba muxu xa gali ra,

i bara xono muxu ma, kono yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,

i bara a iboo.

I xa na yailan muxu be

barima boxi wama kanafe.

⁵ I bara fe xoxoxoe doxo i xa mixie ma,

han e bara lu alo siisila.

⁶ Kono naxee gaaxuxi i ya ra,

i bara tonxuma so e yi ra,

e xa no e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,

i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,

a naxan falaxi hoxomobanxi seniyenxi kui,

«N Sikemi taa fima ne wo ma xun-nakeli kui,

n Sukoti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi boxi, n gbe. Manasi boxi, n gbe.

Eframikae nan findima n ma gere-soe ra.

N mange doxoma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan na.

Edon findi n ma boxi ra.

N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde noma n xaninde na taa makantaxi kui?

Nde noma n xaninde han Edon boxi ma?

¹² I tan gbansan, i tan naxan muxu raloe,

i tan naxan mu nu na muxu xa soorie seeti ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gere.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ kono Ala xa mali tan fama muxu yaxui birin halakide.

61

Kelife yire makuye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.

N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelife ra boxi makuye.

N boje mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife
n na.

4 I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

5 N wama lufe i xonyi temui birin.
N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi
bun ma ki naxe.

6 N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma
maxandi ra.

I bara ke fi n ma,
nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i
xili ya ra.

7 Mange xa simaya xunmasa,
alako a xa bu a gbegbe ra.

8 A xa mangeya xa bu i ya i temui
birin,

I xa hinne a ra, i xa findi a dugutege
ra.

9 Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i
xili binye be,

barima i n ma maxandi yaabima
temui birin.

62

Ala xa bojesa

Ala xa seriyε

1 Dawuda xa beeti beetibae xa
mange Yedutun be

2 N boje saxi Ala nan saabui ra,
n ma kisi fatanxi a tan nan na.

3 A luxi n be alo fanye,
n ma marakisima nun n makantama
nan a ra.

N mu noma birade sonon.

4 Wo dutunma mixie ma han mun
temui,
wo xa e rabira, alo banxi nun tete
fori?

5 E wule falama alako e xa mixie ba
yire fanyi e nu dennaxe.

E dube tima e de ra, konon e danke
tan tima e boje ra.

Nengi rate.

6 N bojesa sotoma Ala nan na,
barima n xaxili tixi a tan nan na.

7 A luxi alo fanye na a ra n be,
n ma marakisima nun n ma makan-
tama nan a ra.

N mu noma birade sonon.

8 N ma kisi nun n ma binye na Ala
nan yi.

Ala n makantama nan a ra,
n yigi tide nan a ra.

9 Nama, wo xa wo taxu a ra,
wo xa wo xa kontofli masen a be.

A tan nan noma won malide.
Nengi rate.

10 Adamadie luma alo foye naxan
dangima.

Mixi xungbe findima mixi xuri ra,
Xa e xa fe bara maniya,
a yelevu alo foye.

11 Wo naxa harige fen fe kobi ra,
wo naxa a fen muje ra.

Xa wo xa naafuli sa gbo,
wo naxa wo xaxili ti na ra.

12 Ala bara fe firin fala n naxee mexi.
Keren, senbe na Ala be.

13 A firin nde, n Marigi nan hinnente
ra,

barima a mixie sare ragbilenma e
ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxo

1 Dawuda xa beeti, a naxan ba
Yudaya, a to nu gbengberenyi ma
temui naxe

2 Ala nan n Marigi ra.

Ala n i fenma, barima n hayi na i ma,
alo fate hayi to na ye ma gbeng-
berenyi ma.

3 N luma i xa horomobanxi kui
alako n xa i senbe nun i xa binye to.

4 I xa hinne fan simaya be.

N bara i matoxo.

5 N i tantuma n ma simaya birin kui,
n nan n belexe itema i mabiri.

6 N bonsoe wasama ne i tantufe ra
seewe kui.

7 N na n sa n i xa fe mapoxunma ke
birin,

8 barima i tan nan n malima.

N seewama ne i niini bun ma.

9 N nii bara fatu i ma, i belexe luma
ne n bun ma.

10 Naxee katama n faxade, e tan nan
faxama.

11 Santidegema fama ne e soxode,
wulai baree fa e iboode.

12 Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama
ne a matoxode.

Konon wule falee dee balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
 - 2 Ala, i tuli mati n wa xui ra, N natanga n yaxuie ma.
 - 3 N noxun mixi jaaxie ma naxee wama n toorofe tinxintareya kui.
 - 4 E de xaape alo santidegema, e xa woyen jaaxie luma alo tanbee.
 - 5 E mu gaaxuma tinxintoe ya ra, e luma a paxankata ra tun.
 - 6 E de kobi, e yele italama mixi ya ra. E naxe, «Nde na kolonma?»
 - 7 E yanfanteya yailanma, e a fala, «Won xa keli a yanfa xili ma. A sooneyama ne.»
- Adama xa mapoxunyi tilin.
- 8 Kono Ala na tanbee woli, e e lima ne keren na.
 - 9 E bara wule fala. Naxee e toma, e e gima ne.
 - 10 Na gaaxui adama birin suxuma ne.
- E Ala xa wali masenma, e a xa wali kolonma ne.
- 11 Tinxintoe seewama ne Alatala ra, a fa lu a niini bun ma. Sondon fanyi kanyi jalexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matoxoe

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
- 2 Matoxoe na i tan Ala be Siyoni geya fari. Muxu laayidi naxan tongoxi i be, muxu na birin nakamalima ne.
- 3 Ala, i muxu xa maxandi birin mema ne. Dunija birin fama ne birade i foxo ra.
- 4 Tantanyi to no muxu ra, i bara muxu xa yunubi xafari.
- 5 I naxan sugandima a xa makore i xa salide ra, na jalexinma ne barima a buma ne i xonyi. Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,

fe seniye naxan kelixi i xa horomolingira.

- 6 I muxu xa maxandi yaabima kaabanako nun tinxinyi ra. Ala, i bara findi muxu rakisima ra. Dunija yire birin xaxili tixi i ra.
- 7 I bara geya daa i senbe ra barima senbema nan i ra.
- 8 I bara baa xui radundu, moronyi xui mu na. I bara nama fan masabari.
- 9 Dunija birin gaaxuma ne i xa kaabanakoe ya ra. Kelife sogetede han sogegode, e birin e jalexin xui raminima ne i xa fe ra.
- 10 I boxi meeni, a a rafe fe fanyi ra. I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe soto.
- 11 I tune ye sama boxi ma alako boxi xa boroxo sansi be. I barake sama xe ma, a xa fan.
- 12 Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne. I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.
- 13 Gbengberenyi filie nun geyae fanma ne.
- 14 Xurusee yiriwama ne fili ma. Sansi yiriwama ne geya bunyie. Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma won be seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matoxoe

- Beeti nun suuki beetibae xa mange be
- 1 Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala be.
 - 2 Wo xa a xili binya beeti ra, wo xa a binya matoxoe ra.
 - 3 Wo xa a fala Ala be, «I xa kaabanakoe magaaxu. I senbe gbo han. Hali i yaxuie serenma i ya ra.
 - 4 Dunija birin i batuma, e i binya beeti ra, e i xili matoxo.» Nengi rate.
 - 5 Wo fa Ala xa wali matode. A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.
 - 6 A baa findi xare ra,

a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.

Na kui, won ꞑelexinma ne a ra.

⁷ A dunija yamarima senbe ra abadan.

A ya tixi sie ra, matandilae mu noma kelide sonon.

Nengi rate.

⁸ Sie, wo xa won Marigi Ala tantu, wo xa wo xui ramini a matoxofe ra.

⁹ A bara simaya fi won ma,

a mu tin won xa bira,

¹⁰ barima Ala won boꞑe kolon.

A bara won mato alo mixi gbeti matoma ki naxe

a a raxunu alako a gbi xa ba.

¹¹ I bara muxu xun ti yeꞑe kui ra,

i man bara kote doxo muxu xun ma.

¹² I bara a lu mixie xa no muxu ra, muxu xa tooro ye nun te xora.

Kono a raponyi, i bara muxu xun ti daxamui yire ra.

¹³ N fama serexe gan daaxi ra i xa banxi kui,

n nan n ma laayidi rakamalima ne,

¹⁴ n naxee fala n de ra n nu toore kui temui naxe.

¹⁵ N xuruse turaxie bama ne serexe gan daaxi ra,

alo yexee kontonyie, tuurae, nun si donbie.

Nengi rate.

¹⁶ Wo fa, wo xa wo tuli mati, wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.

N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.

¹⁷ N bara a xili, n bara a matoxo.

¹⁸ Xa yanfanteya nu na n boꞑe kui nu,

n Marigi mu nu a tuli matima n na.

¹⁹ Kono Ala bara n xui rame, a n ma dube suxu.

²⁰ Tantui na Ala be naxan bara n ma maxandi xui me,

a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matoxe

¹ Beeti nun suuki beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala xa hinne won na,

Ala xa barake ragoro won ma,

Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma, Nengi rate

³ alako a xa kirae xa kolon dunija ma,

alako si birin xa a xa marakisi kolon.

⁴ Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

⁵ E xa beeti ba ꞑelexinyi kui,

barima i sie makiitima nondi ra, i tan nan e raperema yi dunija

bende fuji fari.

Nengi rate.

⁶ Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

⁷ Boxi bara daxamui ramini won be, tantui na won Marigi Ala be.

⁸ Ala xa barake sa won ma, dunija birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan dunija mange ra

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.

Naxee a xonma, e xa e gi a ya ra.

³ I i yaxuie raloma ne

alo foye te tuuri raloma ki naxe.

Kaafiri loma ne Ala ya i,

alo ture xunuma te i ki naxe.

⁴ Kono mixi tinxinxi ꞑelexinma ne,

e e seewe xui itema ne Ala ya i.

E tan luma na ꞑelexinyi nan kui.

⁵ Won xa beeti ba Ala be, won xa a xili matoxo beeti ra.

Naxan perema nuxui fari, won xa a rasene.

A xili Alatala.

Won xa won seewe xui rate a ma.

⁶ Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaape makante nan a ra.

Ala xonyi seniye.

⁷ Ala denbaya fima denbayatare ma, Ala xoreya fima geelimanie ma, e

ꞑelexinma ne.

Kono Ala matandie luma ne gbengberenyi ma.

⁸ Ala, i nu na i xa pama ya ra wula i temui naxe,

⁹ boxi birin nu serenma ne.

Tune ye nu goroma Ala ya i,

Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

¹⁰ Ala nu tune ye ragoroma boxi ma, a xa senbe fi a xa boxi taganxi ma.

11 I bara i xa pama rasabati naa.
 I bara t̄ōrōmixi mali naa.
 I na birin nabaxi n̄e barima i fan.
 12 Marigi masenyi fanyi soma a xa
 x̄εrae yi ra.
 Gali belebele nan e ra. E nax̄ε,
 13 «Geresoe manḡε na e gife,
 e na e gife wo ya ra.
 Wo xa gin̄ε nax̄ee luxi banxi,
 e fama yi gere naafuli itaxunde.
 14 Wo fama wo malabude wo xa
 xurusee f̄ε ma.
 Ala m̄εnima n̄ε a xa pama ma
 al̄o a m̄εnima ganb̄ee ma ki nax̄ε.
 E gabutenyi luma al̄o gbeti nun
 x̄εma nan na e ma.»
 15 Ala Xili Xungbe Kanyi bara
 manḡε rayensen
 Salamon geya ma balabalanyi
 saabui ra.
 16 Basan geya, Ala naxan daaxi,
 konde wuyaxi naxan b̄ε,
 17 wo na Ala xa geya sugandixi
 matofe t̄ōn̄ε ra munf̄e ra,
 a bara a xa h̄ōrōm̄olingira ti
 dennax̄ε?
 Ala luma n̄ε m̄enni t̄emui birin.
 18 Alatala xa geresoe xa gisee wuya
 dangi wulu fu ra.
 A xa geresoe fan dangi wulu wulue
 ra.
 Ala na e ya ma.
 Sinayi geya na yire s̄eniȳenxi kui.
 19 N Marigi Alatala, i bara te koore
 ma.
 I bara geelimanie xanin.
 Adamadie bara i būna,
 matandilae fan bara wa sofe i x̄ōnyi.
 20 Tantui na i b̄ε l̄ōx̄ōe birin,
 a won ma kote xaninf̄e l̄ōx̄ō yo l̄ōx̄ō.
 Won ma marakisima na Ala nan na.
 21 Won Marigi Alatala won nakelima
 n̄ε fax̄ε ma.
 Won ma marakisima na Ala nan na.
 22 Ala a yaxuie xunyi kanama n̄ε.
 Nax̄ee j̄ere kira j̄aaxi x̄ōn ma,
 a nee fan xun x̄ōri b̄ōoma n̄ε.
 23 Marigi nax̄ε, «N fama n̄ε e ra
 kelife Basan,
 n fa e ra kelife baa ma,
 24 alako wo xa fa e wuli to wo
 sanlaabe ra.
 Wo xa baree fan e donma n̄ε.»
 25 Ala, muxu bara i to fa ra pama ya
 ma.

Ala nun a xa manḡε sugandixi na
 sofe h̄ōrōm̄olingira kui.
 26 B̄εetibae na yare, k̄ōra b̄ōnb̄ōεe na
 e f̄ōx̄ō ra,
 gin̄ε na maxase ramaxafe e ra-
 bilinyi.
 27 Wo xa Ala tantu malanyie,
 Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.
 28 Bunyamin nan ya,
 naxan barixi d̄ōnx̄ōe ra.
 A tan nan findixi e xa manḡε ra.
 Yudaya manḡε nan ya, e nun e xa
 mixie.
 Sabulon manḡε nan ya,
 Nafatali manḡε nan ya.
 29 Ala, i xa masenyi ti senb̄e ra.
 I xa i senb̄e masen al̄o t̄emui dangixi.
 30 I xa banxi na Darisalamu.
 Manḡε fama i būnade naa.
 31 I xa xaap̄ε Misira ma,
 naxan maniye mali xungbe ra naxan
 na ye x̄ōra.
 A luma al̄o tuura gali,
 ninge ȳōr̄ee biraxi nax̄ee f̄ōx̄ō ra.
 Na ninge ȳōr̄ee luma al̄o si gb̄et̄ee
 nax̄ee duuti fima Misira ma.
 Si gb̄et̄ee nax̄ee wama gere x̄ōn, i
 xa e rayensen ȳε.
 32 Misira x̄εrae, a nun Kusi x̄εrae,
 xa fa duuti ra Ala b̄ε.
 33 Manḡε nax̄ee birin na dunija, nun
 a rabilinyi,
 wo xa b̄εeti ba Ala b̄ε, wo xa Alatala
 tantu,
 34 naxan j̄er̄ema nuxui fari koore
 ma kabi a rakuya,
 naxan galanyi xui raminima senb̄e
 ra.
 35 Wo xa a kolon, Ala senb̄e gbo.
 A Isirayila yamarima a senb̄e ra,
 senb̄e naxan kelima koore ma.
 36 Ala, i na i xa h̄ōrōm̄olingira kui.
 Ala, i magaaxu.
 Isirayila Marigi Ala senb̄e fima n̄ε a
 xa pama ma.
 Ala tantu!

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo beeti naxan xili, «Fuge tofanyie.»

2 Ala, n nakisi!

Ye bara te han n konyi.

3 N na birife boora tilinxi kui, n sanyi mu tide yo sotofe.

N na madulafe ye xora.

4 N bara i xili han n bara tagan, n xui yo mu na sonon, n ya bara n xono i fenfe ra.

5 N xonmixie bara wuya dangi n xunsexe ra.

Senbemaee nan e ra naxee wama n faxafe.

E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi e ra.

N mu fe jaaxi yo rabaxi e ra, kono e wama n xa sare nde fi.

6 Ala, i n ma tantanyi kolon, n ma yunubie mu noxunxi i ma.

7 Mange Alatala, i naxa a lu danxaniyatose xa yaagi n ma fe ra. Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu i fenmae xa ifu n ma fe ra.

8 E n konbima i tan nan ma fe ra. N bara yaagi han.

9 N xunyae mu n kolon sonon, n bara lu n taarae be alo xone nde.

10 N wama i waxonfe rabafe. I konbimaee bara findi n yaxuie ra.

11 N wama, n sunma.

Na birin man kui, mixie n konbima.

12 N sunnun donma ragoroma n ma, e n mayelema.

13 Naxee doxoxi taa sode de ra, nee n mafalama, siisilae n mayelema sigi ra.

14 Kono Alatala, n bara i maxandi. Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.

15 N nakisi alako n naxa biri boora xora, n natanga n xonmixie ma.

16 I naxa tin n xa madula, ye naxa n naloe, n naxa goro aligiyama.

17 Alatala, n xui ratin, i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo. I xa kinikini n ma, i xa n mali.

18 I naxa i noxun i xa konyi ma.

N na toore kui, yandi n mali.

19 I xa i makore n na, i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.

20 I bara n ma toore nun n ma yaagi kolon, n yaxuie birin na i ya i.

21 Konbi bara n boje kana han n bara fura.

N hayi na kinikini ma, kono a mu na. N hayi na mixi madundumae ma, kono e mu toma.

22 E posone sama n ma donse, e minse xone soma n yi ra, ye noxo ra.

23 E xa teebili xa findi gantanyi ra e be,

e xa naafuli xa findi ye ra naxan e suxuma.

24 E ya xa iforo, e xa donxu.

E tagi xa e xono han e xa bira.

25 I xa xono e ma, e xa na te kolon.

26 E xa goore xa jon, adamadie naxa lu e xonyi sonon,

27 barima e toromixie xa toore xun masama,

i naxee naxankata.

E mixie mayelema, i naxee halaki.

28 I xa e xa yunubi birin to, alako e naxa i xa kisi soto sonon.

29 E xilie xa ba simaya sebeli kui, e naxa lu tinxintose ya ma.

30 N tan na toorofe yi temui, Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.

31 N fama Ala xili matoxode beeti ra, n fama tantui rasigade a ma.

32 Na rafan Alatala ma dangife serexe ra,

hali ninge kamalixi na a ra,

hali tuura feri kanyi na a ra,

toree na naxan be.

33 Toromixie seewama ne na tofe ra.

Naxee Ala fenma, e simaya xonkuye sotoma ne.

34 Alatala a tuli matima setaree ra, a mu neemuma a xa mixie ma e xa toore kui.

35 Koore nun boxi xa a matoxo, baa nun yexeee xa a binya.

36 Ala fama Siyoni rakiside, a Yuda taee tima ne.

A man pama sabati naa,

naa xa findi e gbe ra.

³⁷ Na findima a xa konyie xa ma-
madie ke nan na.
Ala xanuntenyie fama ne lude naa.

70

Ala fenmae xa seewa

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi beeti beetibae
xa mange be

² Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali
mafuren.

³ Ala xa mixie rayaagi naxee wama
n faxafe.

Ala xa e keru, Ala xa e ya ifu, naxee
wama n toorofo.

⁴ Ala xa e keru yaagi kui, naxee a
falama n be, «I xa tooro!»

⁵ I fenmae xa seewa.

Naxee wama i xa kisi xon, e xa Ala
matoxo temui birin.

⁶ Ala, n findixi misikiine nun
tooromixi nan na,
fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

¹ Alatala, n kantama na i tan nan na,
i naxa tin n xa lu yaagi kui.

² I xa n nakisi, i xa n mali i xa
tinxinyi kui.

I tuli mati n na, i n nakisi.

³ I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini
bun ma temui birin,

alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

⁴ N Marigi Ala, n natanga mixi
naaxie senbe ma,

n natanga xonnante tinxintaree ma.

⁵ N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan
nan na

kabi n dimedi temui,

⁶ kabi n nu na n nga teege i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matoxoma temui birin.

⁷ N findixi misaali nan na mixi
wuyaxi be,

barima n kantama senbema na i tan
nan na.

⁸ N i matoxoma temui birin.

⁹ I naxa mee n na n ma forija kui,
i naxa n nabepin n ma senbetareya
kui.

¹⁰ N yaxuie n mafalama,
e woyenma e bora ra alako e xa n
fafa.

¹¹ E naxe, «Ala bara a rabolo,
won xa bira a foxo ra, won xa a
suxu.

Mixi yo mu noma a ratangade.»

¹² Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

¹³ Ala xa e rayaagi, a xa e rajon,
naxee n tooregema.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee
wama n toorofo.

¹⁴ N xaxili tixi i ra kude i.

N luma i matoxo ra temui birin.

¹⁵ N i xa tinxinyi nun i xa kisi
tantuma loxo birin,

barima e wuya han n jan mu noma
e birin kolonde.

¹⁶ N i xa kaabanako rabaxie
matoxoma ne.

N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi
gbansan masende.

¹⁷ Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi
temui.

Han ya n i xa kaabanakoe
matoxoma.

¹⁸ Ala, i naxa n nabepin yakosi,
n bara fori, n xunsexefan bara fuga.

I naxa n nabepin

alako n xa i senbe masen to nun tina
mixie be.

¹⁹ Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.

I xa kaabanako wuya.

I maniyef na minden?

²⁰ Hali i to bara a niya muxu xa
tooro, muxu xa halaki,

i fama muxu rakiside,

i fama muxu rakelide gaburi tilinxi
kui.

²¹ I xa n xun nakeli, i xa n madundu.

²² N Marigi Ala, na kui n i tantuma
ne kora ra

i xa dugutegepa xa fe ra.

Isirayila xa Seniyentoe, n beeti bama
i be kora ra.

²³ N beeti bama ne i be, n i matoxo,
barima i bara n xun sara.

²⁴ N i xa tinxinyi matoxoma ne temui
birin,

barima naxee nu wama n toorofo,
e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

¹ Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxi sa.

I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.

² Na kui a xa i xa nama makiiti nondi ra,

a xa tinxin tɔɔromixie be.

³ Masenyi xa ti geyae fari, nama boje saxi ra,

xibaarui xa yensen boxi ma, tinxinyi nan nama yamarima.

⁴ Mange xa seriyɛ raba tɔɔromixie be,

a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae rayensen.

⁵ Mixie xa gaaxu i ya ra abadan, danmi soge nun kike yanbama.

⁶ Mange xa lu alo tunde naxan birama xee ma, naxan boxi rafaɲma.

⁷ Tinxintɔɛ xa fe fanma na waxati ne,

danmi kike yanbama, bojesa gboma ne.

⁸ A xa mangɛya gboma ne, sa folo sogetede han a sa doxo soge-gorode ra,

a folo Efirati xure ma han sa doxo boxi danyi ra.

⁹ Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne a bun ma,

a yaxuie lu a sanyi bun ma.

¹⁰ Tarasisi mangɛe nun Suri mangɛe fama ne buɲae ra.

Seeba nun Seba mangɛe fan duuti fima ne a ma.

¹¹ Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma,

sie birin lu a xa yaamari bun ma.

¹² Na kui setaree fama ne a xilide marakisima.

A misikiine senbetare malima ne.

¹³ A kinikinima ne senbetaree nun setaree ma,

a tɔɔromixie rakisi.

¹⁴ A e xoreyama ne maifui nun fe kobie ma,

barima e findixi a xanuntenyie nan na.

¹⁵ A xa mangɛya xa bu!

A Seeba boxi xa xeeɲa soɲoma ne.

Mixie xa Ala maxandi a be temui birin,

e naxa tagan dubade a be.

¹⁶ Ala donse yiriwama ne boxi kui.

Geyae rafema ne sansie ra, e bogie lu alo sansi bogi naxee na Liban.

Mixie gboma ne taa kui alo boxi sexe.

¹⁷ Mange Ala xili gbo abadan!

Dan mu na a xili ma soge bun ma. Si birin barake soɲoma ne a saabui

ra, e fa a matoxo.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala tantu.

A keren nan kaabanakoe rabama.

¹⁹ A xili xungbe xa tantu abadan.

Dunipa birin xa a xa binye kolon.

Amina! Amina!

²⁰ Yisayi xa di Dawuda xa maxandie rapɔnyi nan na ki.

73

Naaxuɲa sare

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti Nondi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be,

a fan mixie be naxee sonduɲi seniyeɲxi.

² A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira ma,

n sanyie xa bira kira gbete foxo ra.

³ N nu yete igboe toonema, n to a to mixi ɲaaxie findixi naafuli kanyie ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe, e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa toore kolon, e mu ɲaxankataxi alo booree.

⁶ Yete igboɲa findixi xunmase nan na e be,

e mixi tɔɔroma loxo yo loxo.

⁷ E e ya tima se birin na, e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma, e fe ɲaaxi ɲanigema yete igboɲa kui.

9 E Ala fe maberema, e de mu dikima
sese falafe ra dunija ma.

10 Na nan a ra, Ala xa pama a xun
tima e ra,
e la e xa woyenyie ra.

11 E naxe, «Ala tan won jere ki
kolonma di?

Fahaamui mundun na a be?»

12 Mixi paaxie na na ki ne.

E boje saxi naafuli yiriwafe kui.

13 N joxo a ma, «N nan n boje
rasenyenxi ne fu.

N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu
fanxi n be.

14 N jaxankataxi temui birin,
loxoxo yo loxoxo nde sama n ma kote
xun.»

15 Xa n sa na mooli fala nu,
n bara yanfanteya raba i xa die ra
nu.

16 Awa, n naxa fahaamui fen yi fe
ma.

Na nu xoxoxo n be,

17 han n so loxoxe Ala xa
horomolingira kui,

n fa a mapoxun fe naxan fe kobi
rabae lima.

18 I e tima kira salaxunxi nan xon
ma,
i fa e xun nakana.

19 E xa fe jonma kerenyi nan na, fe
magaaxuxi e xaninma ne.

20 Marigi, alo xiye dangima ki naxe
mixi xunu temui,
i na keli, e fan xa fe bama i ya i na
ki ne.

21 N boje to nu mapaaxuma,
a nu luxi ne n be alo tanbe nan n
soxoma.

22 Daxui nan nu n na, n mu nu sese
fahaamuxi.

N nu luxi ne alo xuruse xaxilitare i
ya i.

23 Konon han ya n na i seeti ma,
n yirefanyi belexe suxuxi i yi ra.

24 I n naperema i xa marasi ra,
i man n nasenema ne i xa nore kui.

25 Nde gbete na n yi ra koore ma?

Ba i tan na, sese gbete xoli mu n ma
yi dunija ma.

26 N fate nun n xaxili taganma ne,

konon Ala n boje sama ne abadan.

27 Naxee e makuyama i ra, bonon mixi
nan e ra.

I mixie de balanma, naxee birin i
finsiriwalima.

28 Konon n ma heeri findixi n masofe
nan na Ala ra.

N bara Marigi Alatala sugandi n xun
taxude ra,

alako n xa i xa wali fanyie birin
masen dunija be.

74

Ala xa horomolingira kanaxi xa fe

Ala maxandi

Asafi xa lonni beeti

1 Ala, munfe ra i muxu rabejinxi
kerenyi ra?

Munfe ra i xa xone turuma i xa
pama xili ma i naxan na-
balofe?

2 I xa ratu i xa pama ma i naxan xun
saraxi,

i ke fima naxan ma,

i sabatixi naxan ya ma Siyon geya
ma.

3 I xa a yire mato a yaxuie naxan
kanaxi,

i xa i xa horomobanxi to e naxan
kasaraxi.

4 I yaxuie bara e xui ite i xa naralan
banxi kui,

e bara e xa felekie rate naa.

5 E nu luxi alo beera kanyi naxee
fotonyi segema.

6 E bara horomolingira xunmasee
kana beera nun deremae ra,

7 e naa gan te ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi
dennaxe.

8 E nu a falama ne e boje ma, «Won
xa e sonto!»

E bara Ala xa batudee birin gan.

9 I xa kaabanakoe mu toma,
namijonmee fan mu na muxu ya
ma kore.

Muxu mu a kolon yi fe buma han
temui mundun.

10 Ee Ala, yaxui mayele tima han
temui mundun?

Danyi mu na e xa konbie ma?

11 Munfe ra i mu i senbe magaaxuxi
masen e be?

I xa keli, i xa e sonto!

12 Kabi temui xonkuye, Ala nan na n ma mange ra, a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunija ma.

13 I tan nan baa iboo i senbe ra, i daalise magaaxuxie xunyiye ibutuxun naa.

14 I tan nan e xunyiye ibutuxun, i e fi donse ra wulai subee ma.

15 I tan nan dulonyie nun xuree raboo,

i tan nan dabonyie raxori, naxee mu darixi xori ra.

16 Yanyi nun koe findixi i gbe nan na, kike nun soqe, i tan nan e daaxi.

17 I tan nan boxie naaninyie birin saxi.

I tan nan sogofure nun jeme daa.

18 I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala nan maberefe, jama xaxilitare na i xili bexufe!

19 Yandi, i naxa i xa jama xanuxi rabolo

alo ganbe di raboloma sege yi ra ki naxe.

I naxa neemu i xa misikiinee ma.

20 I xa i joxo sa i xa saate ma, barima fe kobie bara gbo yi boxi ma han a bara dangi a i.

21 I naxa tcoromixie lu e xa yaagi kui.

Misikiinee nun setaree xa i xili matoxo.

22 Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra. I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

23 I naxa neemu i yaxuie xa woyenyie ma,

i naxa neemu i gerefae xa sonxoe ma naxan mu jonma.

75

Ala xa kiiti

Ala matoxoe

1 Asafi xa beeti beetibae mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti.»

2 Muxu Marigi Ala, muxu bara i matoxo.

Matoxoe na i be, i tan naxan na muxu seeti ma,

i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

3 I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li,

n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

4 Dunija nun a xa mixie fama xunude,

konon tan nan a kinkie senbe soma.

5 N a falama yete igboe nun mixi kobie be,

<Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

6 Wo naxa wo xunyi ite koore ma, wo ba yete igbona woyenyi falafe ra.>»

7 Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede,

a mu kelima sogedorode, a mu kelima gbengberenyi ma.

8 Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

9 Tonbili nde na Alatala xonye, weni xaape rafalaxi na naxan kui.

A na soma dunija mixi jaaxie nan yi, e a min han a jon.

10 N na masenyi tima temui birin, n Yaxuba Marigi Ala matoxoma beeti ra.

11 «N mixi jaaxie xa yete igbona xun nakanama ne,

n tinxintoe xun nakeli.»

76

Ala xa xunnakeli

Ala matoxoe

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

2 Ala kolonxi Yudaya boxi ma, a xili gbo Isirayila.

3 A xonyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

4 A geresosee alo xalie, wure lefae, nun santidegemae kana menni ne.

5 I xa nore gbo alo koyinma, naxan gbilen kelifa geyae ma, subee wuya dennaxe.

6 I bara no senbema ra, naxee mu xunuma sonon, naxee mu no gere tide i kanke.

7 I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma,

e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.
 8 I magaaxu! I xa xone kui, nde suusama i ya ra?
 9 I to kiiti sa koore ma, dunija naxa sabari gaaxui kui.
 10 I xa kiiti naxa tɔɔɔmixie rakisi.
 11 I xa xone ibunadama mabiri findixi i matɔɔɔe nan na.
 I xa bojete luxi ne alo beleti i i tagi ixirima naxan na gere kui.

12 Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi Alatala be,
 wo xa fa serexee ra a xon ma,
 wo tan naxee birin a rabilinxi.
 13 A tan nan pengi bama senbemaefate i,
 a magaaxu dunija mangee be.

77

Ala xa maratange mu masarama

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange Yedutun be
 2 N nan n xui ratefe Ala nan ma.
 A a tuli matima ne n xui ra.
 3 Lɔɔɔ xɔɔɔɔe na fa n ma, n nan n Marigi xilima ne.
 Kɔe ra, n nan n belexe itala a be,
 kɔɔɔ n mu madundui sɔɔma.
 4 N nan n natu Ala ma, n wa n boje ma.
 N nan n mapɔɔxun a ma, limaniya ba n yi.

5 I mu tinma n xa xi.
 N xaxili ifuxi, jan n mu nɔma woyende.
 6 N nan n mapɔɔxunma waxati dangixie ma.
 7 N nan n natuma nee ma n ma beetie saabui ra.
 N nan n yete maxɔrin,
 8 «N Marigi meema ne ibunadama ra abadan?
 A mu hinnema mixie ra sɔɔnɔn?
 9 Danyi na a xa fanyi ma?
 A tondima a xa laayidie kamalide?
 10 A bara neemu a xa hinne ma?
 A xa xone bara nɔ a xa kinikini ra?
 11 N ma tɔɔɔe kui a luma n be alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

12 A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma,
 a xa kaabanakoe a naxee rabaxi temui dangixi.

13 N nan n xaxili rasigama ne i xa kewali birin ma,
 n nan n mapɔɔxunma ne i xa walie ma.

14 Ala, i xa kira seniye n.

Ala gbete mu na, i maniye mu na!

15 I tan Ala nan kaabanakoe rabama, i fe magaaxuxie masen jamanee tagi.

16 I i xa pama xun saraxi i senbe nan na,
 Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

17 Ala, baa xungbe to i to,
 a dulonyi naxa seren.

18 Nuxuie naxa ye gbegbe ragoro,
 galanyi naxa bula koore ma,
 seyamakonyie naxa lu alo tanbe wolixie.

19 I xa sarinyi xui naxa bula,
 seyamakonyi naxa dunija iyalan,
 boxi naxa a imaxa, a seren.

20 I naxa kira raboo baa ma,
 i dangi ye xungbe tagi, kɔɔɔ i foxi mu to.

21 I naxa i xa pama rapere alo xuruse gɔɔɔe
 Annabi Munsa nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matɔɔɔe

1 Asafi xa lonni beeti
 N ma pama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
 wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.
 2 N misaali nde falama wo be,
 n fe dangixie madɔɔɔ,
 3 muxu fe naxee me, muxu fe naxee kolon,
 muxu babae saabui ra.
 4 Muxu mu nee nɔxunma e bɔnsɔee ma,
 muxu Alatala xa matɔɔɔe falama ne e xanbiratie be,
 muxu a senbe nun a xa kaabanakoe masenma ne e be.

5 Ala bara yaamarie masen Yaxuba be,

a sɛriyɛ sa Isirayila bɔxi kui,
 a won benbae yamari e xa na masen
 e xa die bɛ,
⁶ alako di naxee fama tina, nee xa nɔ
 a kolonde,
 e fan xa a masen e gbe die bɛ e fama
 naxee baride.
⁷ Na kui e fama e xa lanlanteya sade
 Ala ma,
 e mu nɛɛmuma a xa wali xungbee
 ma,
 e e ɲɔxɔ sama nɛ a xa yaamarie xɔn
 ma.
⁸ E mu luma alɔ e benbae,
 naxee tuli xɔrɔxɔ,
 naxee findi matandilae ra,
 naxee tun mu rabexi,
 naxee xaxili mu tixi Ala keren na.
⁹ Eframikae xali kanyie naxa e kobe
 so gere ra,
¹⁰ e mu Ala xa saate rakamali,
 e mu bira a xa sɛriyɛ fɔxɔ ra.
¹¹ E naxa nɛɛmu a xa wali magaax-
 uxie ra,
 a nun a xa kaabanakoe ra a naxee
 masen e bɛ.
¹² A kaabanako raba nɛ e benbae ya
 xɔri Misira, Sowan fili ma.
¹³ A naxa baa ibɔɔ, a e ragiri,
 a ye rati alɔ bilixi.
¹⁴ A naxa e rapɛrɛ nuxui saabui ra
 yanyi ra,
 a naxa e rapɛrɛ tɛ yanbɛ ra kɔɛ ra.
¹⁵ A naxa fanye ibɔɔ gbengberenyi
 ma,
 a ye gbegbe ramini na kui alɔ
 dabonyi.
¹⁶ A naxa ye ramini gɛmɛ longori ra,
 a lu alɔ xure.
¹⁷ Kɔnɔ e mu gbilen e xa yunubi
 rabafe fɔxɔ ra,
 e fa Ala matandi gbengberenyi ma.
¹⁸ E naxa Ala mato donsee
 maxɔrinfe ra.
¹⁹ E naxa Ala mabere a falafe ra,
 «Ala nɔma won nabalode yi gbeng-
 berenyi kui?
²⁰ A bara ye ramini fanye kui,
 kɔnɔ a nɔma taami fan fide e ma?»
²¹ Ala to na mɛ, a naxa xɔnɔ ki fanyi
 ra,

a fa tɛ radɛxɛ Yaxuba xa ɲama xili
 ma,
 a fa xɔnɔ Isirayila ɲama ma,
²² barima e mu nu laxi Ala ra,
 e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.
²³ Na kui Ala naxa yaamari fi koore
 naadɛɛ xa rabi,
²⁴ «mana» xa goro e ma baloe ra,
 naxan findi koore taami ra.
²⁵ Birin naxa na sɛnbɛmae xa taami
 don, e fa wasa na ra.
²⁶ Ala naxa foye rafa keli sogetede
 biri,
 a foye rafa a sɛnbɛ ra keli yirefanyi
 ma,
²⁷ naxan a niya xɔnie xa goro e ma
 a gbegbe ra alɔ xube nun baa dɛ
 mɛyɛnyi.
²⁸ A naxa e gbegbe rayolon e
 yonkinde tagi,
 e xa kiri banxie rabilinyi ma.
²⁹ E naxa na don han e wasa.
 Ala nu bara e hayi li.
³⁰ Kɔnɔ hali e to nu bara donse sɔtɔ,
 a mu bu
³¹ Ala xa xɔnɛ man naxa goro e ma,
 a Isirayila sɛnbɛmae nun e fonike
 faxa.
³² Hali na birin to raba, ɲama mu tin
 gbilende e xa yunubie fɔxɔ ra.
 E mu la Ala xa kaabanakoe ra.
³³ Na kui a naxa e lu e xa fuyante
 kui,
 han e xa fe naxa rapɔn gaaxui kui.
³⁴ Fo faxɛ na dutun e ma,
 e fa so Ala fenfe,
 e e yɛtɛ ragbilen a ma,
³⁵ e e ratu a Ala nan e sɛnbɛ ra,
 a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rak-
 isima ra.
³⁶ Kɔnɔ e nu wama a madaxufe e xa
 wɔyɛnyie nan na,
 e wule fala a bɛ e dɛ ra.
³⁷ A xa fe mu nu na e bɔɲɛ ma,
 e mu nu birama a xa saate fɔxɔ ra.
³⁸ Kɔnɔ Ala to findi hinnente ra,
 a naxa e xa yunubie xafari, a e
 ɲaxankatafe lu naa.
 A naxa diɲɛ e ma sanya wuyaxi,
 a mu tin a xa xɔnɛ birin xa mini.
³⁹ A nu a kolon a bende nan tun lanxi
 e ma,
 e ɲɛngi na dan, a mu gbilen sɔnɔn.

40 Sanmaya yeri e murutama a ma
gbengberenyi ma,
sanmaya yeri e a raxɔnɔma na yire
maxare ma?
41 E nu luma Ala mato ra,
e nu ti Isirayila xa Seniyentɔe kanke.
42 E mu e ratu a senbe ma.
E nɛemu a ma a e rakisi e gerefae
ma temui naxe.
43 E nɛemu a xa tɔnxumae ma a
naxee masen Misira bɔxi ma.
E nɛemu a xa kaabanakoe ma a
naxee raba Sowan fili ma.
44 A naxa e xa Nili xure nun a
salonyie findi wuli ra
han e mu nɔ na ye minde.
45 A naxa xɛerie radin e ma e halak-
ife ra.
A naxa lanxansarimae malan menni
e kasarafe ra.
46 A naxa tugumie radin e xa xɛe ma,
katoe naxa xɛ bogi don gbiki.
47 A naxa e xa wɛni sansie kana
balabalanyi ra,
a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan
tunɛ xinbeli ra.
48 Balabalanyi naxa e xa xurusee
faxa,
galanyi naxa e xa gɔɔrɛ sɔntɔ.
49 A naxa a xa xɔnɛ xɔrɔxɔɛ ramini
e ma,
a bɔnɛ naxa te e ma,
han a naxa maleke kasaratie ragoro
e xili ma.
50 A naxa a xa xɔnɛ fulun e ma,
a mu e nii ratanga faxɛ ma, a fe
xɔrɔxɔɛ radin e ma.
51 A naxa Misira di singe birin faxa,
e Hami bɔnsɔɛ fonike birin faxa.
52 Na nan a ra a naxa a xa pama
ramini alo yɛxɛɛ gɔɔrɛ,
a naxa e rapɛrɛ alo xurusee gbeng-
berenyi ma.
53 A naxa e xanin bɔnɛsa kui gaaxui
yo mu e sɔtɔ,
kɔnɔ a naxa e yaxuie madula baa
ma.
54 Na ki, a naxa e xanin a xa bɔxi
seniyenxi ma,
a xa geya a naxan sɔtɔ a senbe ra.
55 A naxa bɔnsɔɛ keri e ya ra,
a fa na bɔxie itaxun Isirayila
bɔnsɔɛ ma ke ra,
a menni findi e sabatide ra.

56 Kɔnɔ e man naxa gɛgɛgiri Ala Xili
Xungbe Kanyi ma,
e tondi a xa yaamarie rabatude.
57 E naxa e makuya Ala ra,
e findi yanfante ra alo e benbae a
rabaxi ki naxe,
e lu alo xali kanaxi.
58 E naxa a raxɔnɔ e xa kuye batudee
ra,
e a ratɔnɛ e xa wuri masolixie ra.
59 Ala to na fe mɛ, a naxa xɔnɔ ki
fanyi, a Isirayila rabolo.
60 A naxa a xa lingira rabɛnin Silo, a
nu naxan tixi mixie tagi.
61 A naxa a xa saate kankira lu yaxui
sagoe,
e kankan a xa nɔrɛ xa tɔnxuma ma.
62 A to xɔnɔ a xa pama Isirayila ma,
a naxa a niya e xa sɔntɔ santidegema
ra.
63 E xa fonikee naxa gan tɛ ra,
e xa ginɛdimɛdie mu matɔxɔɛ sɔtɔ,
64 e xa sɛrɛxɛdubɛɛ naxa faxa san-
tidegema ra,
e xa kaarɛ ginɛɛ fan mu wa.
65 Marigi naxa keli
alo mixi naxan kelixi xi xoli ma,
alo sɔori naxan nɔma a xa siisi ra.
66 A naxa a yaxuie bɔnbɔ,
a e lu yaagi kui naxan mu pɔnma.
67 A naxa Yusufu bɔnsɔɛ rabɛnin,
a tondi Efirami bɔnsɔɛ sugandide.
68 A naxa Yuda bɔnsɔɛ sugandi,
a nun Siyon geya naxan nu rafanxi
a ma.
69 A naxa a xa hɔrɔmɔlingira ti alo
yire itexi,
alo a dunɪna tixi ki naxe, a xa bu
xɔnkuye ra.
70 A naxa a xa konyi Dawuda
sugandi, a a tongo gɔɔrɛ ya
ma,
71 a nu mɛɛnife yɛxɛɛ ma dɛnnaxe,
alako a xa mɛɛni Ala xa pama ma,
naxan findixi Yaxuba bɔnsɔɛ Isiray-
ila ra.
72 Dawuda naxa mɛɛni e ma a bɔnɛ
fixɛ ra,
a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gbɛnɔxɔfe

Ala maxandi

- 1 Asafi xa beeti
Ala, sie bara so i xa boxi kui,
e i xa hōromolingira findi yire
seniyentare ra,
e Darisalamu kana.
- 2 E bara i xa konyie furee findi xōnie
xa baloe ra,
e bara i xanuntenyie so wulai sube
yi ra.
- 3 E bara e sōnto Darisalamu ra-
bilinyi, e mu ragata.
- 4 Si naxee na muxu rabilinyi e muxu
konbima,
e yoma muxu ma.
- 5 Alatala, i xōnoma ne muxu ma
abadan?
I xa tōne danma mun temui?
- 6 I xa xōno pamanee ma naxee mu i
kolon,
i xa xōno mangeyae ma naxee mu i
batuma,
- 7 barima e bara Isirayila xun
nakana,
e bara a xa lingira rabira.
- 8 I naxa ratu muxu xa yunubi dan-
gixie ma.
I xa hinne muxu ra mafuren,
barima senbe yo mu na muxu be
sōnon.
- 9 Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala,
i xili xa nore xa fe ra.
I xa muxu rakisi,
i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa
fe ra.
- 10 Munfe ra pamanee a falama,
«E Marigi Ala na minden?»
E xa a kolon i fama i xa konyie wuli
gbenxode muxu ya xori.
- 11 I xa i tuli mati geelimanie wa xui
ra,
i senbe xa nee rakisi naxee xa kiiti-
sae wama e faxafe.
- 12 N Marigi, i xa sare dōxo solofere
ragbilen na sie ma,
naxee bara i bexu.
- 13 Na kui, muxu tan i xa pama fan
fama ne i batude,
muxu tan i xa xurusee fama ne
i xa matōxe masende muxu
bōnsōe be abadan.

80*Ala mēnife a xa sansie ma**Ala maxandi*

- 1 Asafi xa beeti beetibae xa mange
be. A xa ba alo beeti naxan xili
«Fuge tofanyie alo Ala xa saatē.»
- 2 Isirayila kantama, i i tuli mati n na,
i tan naxan Yusufu bōnsōe raperema
alo xuruse gōore.
- I xa i xa nore masen,
i tan naxan magoroxi maleke ma-
solixie tagi.
- 3 I senbe ramini Eframi, Bunyamin,
nun Manasi bōnsōe ya i,
i xa muxu rakisi.
- 4 Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa
kisi soto.
- 5 Mange Ala, i tondima i xa pama xa
maxandi suxude
i xa xōne xa fe ra han mun temui?
- 6 I e rabaloma e yaye ra,
i e yaye fima e ma minse ra han mun
temui?
- 7 I bara lantareya raso muxu nun
muxu dōxōbooree tagi,
e yoma muxu ma.
- 8 Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa
kisi soto.
- 9 I weni bili nde tala ne Misira naxan
findixi i xa pama ra.
I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a
tan si naa.
- 10 I to na yire yailan a be,
a naxa a sankee masōron, a boxi
rafe.
- 11 Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri
wurie.
- 12 A salonyie nu kuya ra han e baa
nun xure de li.
- 13 Kōno i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.
- 14 Wulai xōsee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie
ra. Munfe ra?
- 15 Mange Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili
ma,
- 16 i naxan si i yete be i belexe ra.
- 17 Yakōsi a bara gan, a sege i xa xōne
saabui ra.

18 I belexe xa lu Adama xa Di ma,
naxan na i yirefanyi ma,
i naxan xun nakelixi.
19 Muxu mu muxu makuyama i ra
sonon.
I xa kisi fi muxu ma alako muxu
man xa i batu.
20 Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa
kisi soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange
be. A xa ba maxase luuti daaxi xui
ra.
2 Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.
Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala
ma.
3 Wo xa beeti ba maxase nun kora
xui ra.
4 Wo xa feri fe kike neene te temui,
won ma sali loxo na a ra.
5 Na findixi Ala xa seriye nan na
Isirayila be,
Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a
ra.
6 Yaamari na a ra Ala naxan so
Yusufu bonsoe yi ra,
a to mini Misira boxi xili ma.

N naxa xui nde me n mu naxan
kolon, a naxe,
7 «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexe.
8 Wo to n xili wo xa paxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi
kelife sesarinyi yire,
n naxa wo mato Meriba ye yire.
9 N ma pama Isirayila, wo wo tuli
mati n ma marasi ra.
10 Wo naxa Ala gbete batu,
wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.
11 N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira boxi ra.
Wo wo de rabi a belebele ra, n a
rafema ne.»

12 «Kono n ma pama mu a tuli matixi
n na,
Isirayila mu n xui ratinme.
13 Na kui n naxa e lu e xa boje
xoroxoya kui,
e xa jere e yete xaxili ma.

14 Xa a sa li nu n ma pama naxa a
tuli mati n na,
xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,
15 n fama ne a yaxui birin nayaagide
keren na,
n e ragoro temui birin.
16 Alatala yaxuie fama gaaxude a ya
ra, e halaki abadan.
17 Kono n wo tan baloma ne donse
fanyi ra,
n kumi raminima ne geme kui wo
be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbema be

Ala matoxe

1 Asafi xa beeti
Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbema ya ma.
2 «Wo kiiti sama kobina ra han mun
temui?
Wo nondi fima mixi jaaxie ma
munfe ra?
3 Wo xa misikiine nun kiridie xa
kiiti sa seriye ki ma.
Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga
kiiti jaaxi ma.
4 Wo xa setaree nun toromixie rak-
isi.
Wo xa e ba mixi kobie belexe i.»
5 Kono e mu fahaamui soto na fefe
ma.
E e jere ma dimi nan kui tun.
Dunija sanbunyi birin serema.
6 N a fala ne, «Koore senbema nan
wo ra,
Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo
birin na,
7 kono wo faxama ne alo adamadie,
wo birama ne alo dunija mangee.»
8 I tan Ala, keli, i xa dunija makiiti,
barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

Isirayila yaxuie

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti
2 Ee Ala, i naxa i sabari!
Ala, i naxa lu dundui kui,
3 barima i yaxuie mu e raxaraxi,
i xonmae bara e xunyi ikeli.

4 E na yanfe x̄ox̄ox̄e maxirife i xa
nama xili ma,
e na e boore b̄j̄e ratefe i xanun-
tenyie xili ma.

5 E naxe, «Won xa e xili j̄on sie ya
ma,
alako birin xa n̄emu Isirayila xili
ma.»

6 E bara lan e boore ma i xili ma.

7 Edonkae, Sumayila b̄ons̄e,
Mowabakae, Hagarikae,
8 Gebalakae, Amonikae, Amalekikae,
Filisitakae, Tirekae,
9 nun Asiriyakae birin bara kafu Loti
b̄ons̄e ma.

10 I xa e b̄onb̄o al̄o i a raba
Madiyankae ra ki naxe.
I xa e b̄onb̄o al̄o i a raba mange
Yabini na ki naxe,
a nun a xa s̄ori mange Sisera ra ki
naxe Kison xure yire.

11 E s̄ont̄o n̄e Endori,
e fure naxa lu b̄oxi ma, e mu ragata.

12 I xa fe x̄ox̄ox̄e raba e xa kuntigie
ra,
al̄o i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.
E xa yareratie xa lu al̄o S̄eba nun
Salamuna, naxee a fala,

13 «Won xa Ala xa nama xa b̄oxi findi
won gbe ra.»

14 N Marigi Ala, i xa na mixie lu al̄o
s̄exe, foye naxan xaninma.

15 I xa e xun nakana al̄o t̄e f̄ot̄onyi
ganma ki naxe geyae fari.

16 I xa bira e f̄ox̄o ra x̄one kui al̄o
turunnaade magaaxuxi.

17 Marigi, i xa e rayaagi alako e xa
gbilen i ma.

18 Yaagi nun gaaxui xa lu e b̄j̄e ma,
i xa e b̄ons̄e rap̄on abadan.

19 E xa a kolon a i tan nan xili
Alatala,
a Ala Xili Xungbe Kanyi na i tan nan
na dunija xun na.

84

Sigafe ra salide xungbe

Ala mat̄ox̄e

1 Kora xa die xa b̄eti b̄etibae xa
mange b̄e. A xa ba maxase luuti
daaxi xui ra.

2 Mange Alatala, i xa lingira tofan!

3 N wama sofe i xa t̄ete kui n b̄j̄e
birin na.
Na wax̄onyi minima n d̄e i i tan Ala
nan b̄e, i tan naxan j̄j̄e a ra.

4 Hali x̄oni xunxurie al̄o turunna
nun debelinyi
e t̄e sama i xa s̄er̄ex̄ebade s̄eti ma
e xa die luma d̄ennaxe.
I tan Alatala Senbema, n ma Mange
nun n Marigi,

5 s̄ēwe na mixie b̄e, naxee sabatixi
i xa banxi kui.
E luma i mat̄ox̄o ra d̄ennaxe abadan.
N̄engi rate.

6 S̄ēwe na mixie b̄e naxee senbe
lanxi i tan Ala ma,
naxee kira suxuxi sigafe ra salide
xungbe.

7 E Baka gulunba igirima temui
naxe,
e ye dulonyie to n̄e, t̄un̄e ye gbege
bara naa rafe.

8 E keli yire fanyi nde, e siga yire
fanyi gbete.
E na birin to n̄e kira x̄on sigafe ra
Ala yire
e e yete masen a b̄e d̄ennaxe.

9 N Marigi Alatala Senbema, n ma
d̄ube suxu!
Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi
rame.
N̄engi rate.

10 Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra
naxan findixi muxu xa wure lefa ra.

11 Xi keren nadangife i xa banxi kui,
na j̄oxun dangife xi wulu wulu ra
yire gbete.
N lufe i xa banxi d̄e ra, na fan lufe
ra tinxintaree x̄onyi,

12 barima Ala Xungbe findixi won
ma kantari nan na,
a hinne nun binye fima n̄e won ma.
A mu tondima tinxintaree kide h̄eri
ra.

13 Marigi Senbema, h̄eri na mixi b̄e
naxan a yete taxuma i ra.

85

Ala xa hinne

Ala maxandi

1 Kora xa die xa b̄eti b̄etibae xa
mange b̄e

Ala matoxoe

- 1 Kora xa die xa beeti
Alatala xa taa tixi geya seniyenxie
fari.
2 Siyoni naadse rafan Marigi ma,
dangi Yaxuba xa lingira birin na.
3 Mixie Ala xa taa matoxoma a fanyi
ra
Nengi rate.
4 «N xa a fala Raxabi nun Babilon n
kolonma,
a nun Filisita, Tire, nun Kusi.
5 A falaxi Siyonikae xa fe ra,
<E to barixi naa, Marigi Ala e makan-
tama ne.>»
6 Alatala bara a sebe sie xa buki kui,
«Yi tan barixi naa.»
Nengi rate.
7 Beetibae a falama e xui itexi ra,
«N ma saabui birin na i tan ne.»

88*Saya kira**Ala maxandi*

- 1 Kora xa die xa beeti beetibae xa
mange be. A xa ba xule ra. Heman
Esiraka xa lonni beeti.
2 Marigi, n nakisima Ala,
n i xilima yanyi nun koe ra.
3 I xa n ma maxandi suxu,
i xa n ma dube tongo.
4 N bara tooro n ma dunipeigiri kui,
yakosi n bara makore saya ra.
5 N na mixie ya ma naxee na saya
kira xon ma.
N senbe yo mu na sonon.
6 A luxi ne alo n jan saxi furee tagi
gaburi kui,
i mu ratuxi naxee xa fe ma sonon,
naxee bara makuya i xa hinne ra.
7 I bara n na so yili tilinxi kui dimi
xora.
8 I xa xone bara dutun n ma,
a n makoto alo baa moronyi mixi
makotoma ki naxe.
Nengi rate.
9 I bara n defanbooree makuya n na,
i bara e bonse rapaaxu e ma.
N luma banxi kui,
n mu minima fefe ma.
10 N Marigi, n i xilima loxo yo loxo
yaye ra,
n na n belaxee tixi i be.

- 11 I kaabanakoe rabama mixi fax-
axie nan be?
E noma kelide, e i matoxo?
12 I xa dugutegepa xa fe falama
gaburi kui?
I xa xanunteya masenma naa?
13 I xa kaabanako toma aligiyama?
I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe
xa fe bara neemu mixi ra?
14 N Marigi, n tan i xilima,
geesege yo geesege n i maxandima.
15 Marigi, i tondima n be munfe ra?
I i kobe soma n na munfe ra?
16 N na toore kui kabi n dimedi
temui.
N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n
yi ra.
17 I xa xone senbe bara dangi a i,
i xa fe magaaxuxie bara no n na.
18 E n nabilinxi alo banbaranyi,
e dusu n xun na.
19 I bara n xanuntenyie birin
makuya n na,
n doxoore bara keli n xun ma.

89*Ala xa saate**Ala matoxoe*

- 1 Etani Esiraka xa lonni beeti
2 N beeti bama n Marigi xa
dugutegepa xa fe ra.
N na masenma ne bonsoe birin be, a
falafe ra,
3 «I xa dugutegepa mabanbanxi
koore ma abadan.
I xa hinne mu kanama.»
4 «N bara saate xiri n nun n ma mixi
sugandixi ra,
n bara yi kere tongo n ma konyi di
Dawuda be.
5 «N i bonsoe rasabatima ne abadan,
n i xa kibanyi ti temui birin.»
Nengi rate.
6 N Marigi, naxee na koore ma e i
matoxoma,
malekee i tantuma i xa dugutegepa
xa fe ra.
7 Nde na koore ma naxan maniyama
Marigi Ala ra?
Nde luxi alo Marigi Ala malekee ya
ma?

- 8 Ala magaaxu a xa seniyeŋtɔɛ xa malanyi,
e birin e magoro a be.
- 9 Marigi Ala, nde senbe gbo alo i tan
Mange Ala?
I xa dugutegeɗa na yire birin.
- 10 I tan nan baa yamarima,
i a mɔrɔnyie raxara.
- 11 I tan nan nɔ Misira ra, i a sɔntɔ.
I i yaxuie rayensen i senbe ra.
- 12 I tan nan gbe koore ra, i tan nan
gbe boxi ra.
I tan nan dunija birin daa.
- 13 Se naxan na kɔɔla ma, se naxan
na yirefanyi ma,
i tan nan a birin daaxi.
Taboro nun Xerimon geyae i xili
matɔxɔma.
- 14 I senbe gbo.
- 15 Tinxinyi nun nɔndi nan na i xa
kibanyi sanbunyi ra,
xanunteya nun dugutegeɗa fan tixi
i ya ra.
- 16 Marigi, seewe na jama be naxan
i xili matɔxɔma,
e e jereɗa i xa naiyalanyi nan ma.
- 17 E seewama i xili xa fe ra, e xun
nakelima i xa tinxinyi saabui
ra.
- 18 I tan nan findixi e xa naiyalanyi
nun e senbe ra.
Muxu senbe gbo i xa hinne xa fe ra.
- 19 Muxu Marigi nan na muxu kan-
tama nun muxu xa mange ra,
Isirayila xa Seniyeŋtɔɛ na a ra.
- 20 I wɔyen ne i xa jama be laa-
matunyi ra, a falafe ra,
«N bara senbe fi geresoe nde ma, n
naxan xun nakelixa jama tagi.
- 21 N bara n ma konyi Dawuda to,
n ture seniyeŋxi surusuru a xunyi
ma sugandi ra.
- 22 N na n belexe rasoma a bun ma,
n senbe fima ne a ma a fanyi ra.
- 23 A yaxui mu a terennama,
tinxintare mu a tɔɔrɔma.
- 24 N a yaxuie ibutuxunma ne,
n a xɔnmae bɔnbɔma ne.
- 25 N xanunteya nun n ma
dugutegeɗa luma ne a ma,
a senbe gboma n xili nan saabui ra.
- 26 Baae nun xuree birin sama ne a
xa mangeya bun ma.
- 27 A a falama ne n be,
«N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma
marakisima.»
- 28 N a findima ne n ma di singe ra,
naxan xungbo dunija mangɛe birin
be.
- 29 N na n ma dugutegeɗa maban-
banma ne a be,
muxu saate naxan xirixi, a mu
kanama abadan.
- 30 N a bɔnsɔɛ rasabatima ne,
n a xa mange kibanyi mabanbanma
ne fanni koore na.
- 31 A xa die na n ma seriye rabolo,
e mu e jere n ma yaamari bun ma,
- 32 e n xui matandi, e mu n waxɔnfe
suxu,
- 33 n e bɔnbɔma luxusinyi nan na,
n e jaxankatama fure jaaxie ra.
- 34 Kɔnɔ n mu n ma dugutegeɗa
bama a ma.
N mu n xui yanfama,
35 n mu n ma saate kanama,
n man mu n xui masarama.
- 36 N na n kalixi n ma seniyeŋyi ra,
n mu Annabi Dawuda yanfama.
- 37 A bɔnsɔɛ kisima ne abadan,
a xa kibanyi luma ne n ya i alo soge,
38 a rasabatima ne alo kike,
naxan findima seedejɔxɔya ra
abadan.»
- Nengi rate.
- 39 Kɔnɔ i tan bara i xa mixi sugandixi
makuya i ra,
i bara mee a ra, i xɔnɔ a ma.
- 40 I bara i xa saate kana i xa konyi
be,
i a ba a xa kibanyi kui.
- 41 I bara a xa tete bɔɔ, i bara a
makantade kana.
- 42 Mixi naxee dangima, e harige
bama naa.
A dɔxɔbooree yoma a ma.
- 43 I bara a yaxuie senbe so, han e
bara seewa.
- 44 I mu a xa santidegeɗa wali
rasɔɔneya,
i mu a malixi gere kui.
- 45 I bara a xa fe raxuben,
i bara a xa kibanyi woli boxi.
- 46 I bara nde ba a xa fonikeya ra,
i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.
 47 Alatala, i i noxunma n ma han
 mun temui?
 I xa xone dexema alo te han mun
 loxoε?
 48 I xa ratu a ma n ma simaya dunke
 ki naxe.
 I ibunadama daaxi fuyan nan na?
 49 Nde baloxi naxan mu faxama?
 Nde noma a yete bade saya kira xon
 ma?
 50 N Marigi, i xa dugutegeɓa singe na
 minden,
 i i kali naxan na Dawuda be i xa
 tinxinyi kui?
 51 N Marigi, i xa i noxo sa i xa konyie
 xa yaagi xon ma.
 I xa na kote to mixi wuyaxie naxan
 doxo n xun ma.
 52 N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie
 n maberema ki naxe,
 n tan i xa mixi sugandixi.
 53 Tantui na Marigi be abadan. Am-
 ina. Amina.

90

Adama birin faxama ne

Ala maxandi

1 Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi
 N Marigi, i tan findixi muxu kan-
 tama nan na abadan.
 2 Beenun geyae nun duniya xa daa,
 i tan nan nu na Ala ra abadan.
 3 I ibunadama ragbilenma bende i.
 I na nan fala, «Adamadi xa gbilen
 bende.»
 4 Ne wulu keren luxi ne i be
 alo loxo keren naxan bara dangi,
 alo waxati keren naxan bara dangi
 koe kui.
 5 I a niya adamadi mu keli a xa xixoli
 ma.
 A luxi alo pooge naxan minima a
 yete ra.
 6 A keli subaxe ma, a fuga,
 nummare temui a jan bara lisi, a
 xara.
 7 I xa xone muxu nonna ne, a muxu
 magaaxu.
 8 I muxu xa yunubi birin kolon,
 hali muxu xa fe paaxi naxee findixi
 gundo ra.

9 Muxu xa simaya birin luma i xa
 xone bun ma.
 Muxu xa duniyeigiri xa bui birin,
 nengi rate keren.
 10 Muxu xa simaya buma ne tongo
 solofere,
 ne tongo solomasaxan xa a sooneya,
 kono na birin findixi toore nun
 jaxankate nan na.
 Simaya dangima ne mafuren ma-
 furen, a muxu lu dimi kui.
 11 Nde i xa xone senbe kolon?
 Nde gaaxuma na ya ra?
 12 A muxu ratu simaya ranonyi ma,
 alako muxu xa xaxili soto muxu xa
 duniyeigiri kui.
 13 N Marigi, i xa i ya rafindi muxu
 ma
 I xa xone buma han mun temui?
 Kinikini i xa konyi die ma.
 14 Kuye na iba, i xa muxu rawasa i
 xa dugutegeɓa ra,
 alako muxu xa seewa muxu xa
 simaya birin kui.
 15 I toore xasabi naxan doxo muxu
 ma,
 i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,
 i man xa muxu rasewa na xasabi
 ra.
 16 I xa i xa kaabanakoe masen muxu
 be, i xa konyie.
 I xa noore xa mini muxu xa die ma.
 17 Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu
 muxu ya i.
 A xa muxu xa wali sooneya, a xa
 baraka sa muxu xa wali ma!

91

Gaaxutarepa

Ala matoxe

1 Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi
 xa kantari bun ma,
 a a malabuma ne Ala xa kante kui.
 2 N na a masenma Alatala be,
 «I tan nan na n ma kantari nun n
 makantade ra,
 i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»
 3 A tan nan i ratangama gantanyie
 ma naxee tema i be,
 a i ratanga wuganyi ma.
 4 A i makantama ne
 alo toxoε a xa die makantama ki
 naxe a gabutenyi bun ma.

A xa dugutegeɓa luma ne alo soori
xa wure lefa.
5 I mu gaaxuma gbaloe ra koe ra,
i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,
6 i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,
i mu gaaxuma fure jaaxi ra soge
bun ma.
7 Mixi wulu noma ne birade i koola
ma,
mixi wulu fu noma birade i yire-
fanyi ma, konɔ sese mu i
toma.
8 I na birin toma ne i ya i,
i findi seede ra tinxintare xa
jaxankate ma,
9 barima i bara la i Marigi ra, a bara
findi i xa kantari ra.
Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa
makantade nan na.
10 Sese mu i lima,
wuganyi yo mu soma i xonyi,
11 barima a a xa malekee yamarima
e xa i makanta yire birin.
12 E i tongoma ne e belexee kui,
alako i naxa i sanyi radin geme ra.
13 I noma yetee nun boximasee ra,
i senbe dangi barattee nun biidae ra.
14 Alatala xa masenyi nan ya:
«A to laxi n na, n a rakisima ne.
N a makantama ne barima a n xili
kolon.
15 A na n xili, n a yaabima ne.
Tore na a li, n luma ne a seeti ma.
N a rakisima ne, n a xun nakeli.
16 N simaya xonkuye fima ne a ma,
n na n ma kisi masen a be.»

92

Simaya kamalixi

Ala matɔxɔe

1 Beeti naxan bama malabui loxo
2 Marigi batufe fe fanyi na a ra.
Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili
xa matɔxo beeti ra.
3 Kuye iba, a lanma i xa xanunteya
xa matɔxo,
koe kui, muxu xa i tantu i xa
dugutegeɓa xa fe ra.
4 Matɔxɔe xa ba kora luuti fu daaxi
xui ra nun adamadi xui ra.
5 Marigi, n jalexinma i xa kaa-
banakoe ra,

n nan n seewe xui itema i xa wali xa
fe ra.
6 Marigi, i naxan nabama, a
makaaba, i xaxili tilin.
7 Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
a mu fahaamui soɔma i xa fe ma.
8 Ala kolontaree luma alo sansi
naxan bulama filima, a fuga,
konɔ na dangi xanbi, a jon abadan.
9 Konɔ i tan Marigi, matɔxɔe na i be
temui birin.
10 N Marigi, i yaxuie halakima ne,
i fe kobi rabae birin nayensen ye.
11 I senbe fima ne n ma alo sexe
ninge,
i ture fanyi sa n ma.
12 N yae a toma n gerefae xun
goroma ki naxe,
n tuli e gi xui me.
13 Tinxintɔee xa fe fanma ne alo tugi
bili,
e xa fe te alo sediri wuri bili naxee
na Liban.
14 E sabatixi Alatala xa horomobanxi
tete kui,
e xa fe fanma ne won Marigi Ala ya
i.
15 Hali e forixi e xunsexe fiixexi,
senbe na e be fe fanyi rabafe ra,
16 alako e xa a masen,
«Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan
fari,
tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mange Ala

Ala matɔxɔe

1 Marigi Alatala nan na mange ra.
Xunnakeli na a yi, a senbe gbo.
A xa dunija xanxi, a mu serenma.
2 I xa mangeya foɓe mu na, a dan mu
na.
I tan nan na Ala ra abadan.
3 Marigi, baa moronyi rawunduma
alo galanyi,
galanyi naxan goroma, a bula.
4 I senbe gbo na xui be,
i xa xunnakeli dangi baa moronyie
ra.
Marigi senbe gbo koore ma.
5 I xa seriye xanxi, seniyentoe nan
lanxi i ma abadan.

94

Ala xa jaxankate

Ala xa seriye

- 1 N Marigi Ala naxan a gbejoxoma,
i xa i makenen i xa nore kui.
- 2 I tan naxan dunija kiiti sama, i xa
keli,
i xa yete igboe xa walie ragbilen e
ma.
- 3 N Marigi, a lanma mixi kobie xun
xa rakeli han mun temui?
- 4 A lanma mixi jaaxie xa e yete
matoxo tun e xa yete igboja
kui?
- 5 Alatala, e i xa jama toroma, e i xa
mixie halakima.
- 6 E kaape ginne nun xone faxama, e
kiridie nii bama.
- 7 E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee
toma,
Yaxuba Marigi Ala mu yi
rakorosima.»
- 8 Wo tan xaxilitaree, naxee luma
jama tagi,
wo xaxili sotoma mun temui?
- 9 Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe
me?
Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?
- 10 Naxan jamanee xuruma, na mu e
jaxankatama?
A tan nan xaxili fima ibunadama
ma.
- 11 Alatala a kolon a adamadie xa
majoxunyie na ne fufafu.
- 12 Alatala, Seewe na mixi be i naxan
matinxinma,
i naxan matinxinma i xa seriye ra,
- 13 alako a xaxili xa sa toore loxoe,
han mixi jaaxie e gbe jaxankate
sotoma temui naxe.
- 14 Alatala mu a xa jama raboloma,
a mu a xa mixie rabepinma.
- 15 Kiiti tinxixi fama ne sade,
tinxintoe bone birama ne na foxo
ra.
- 16 Nde n xun mafalama mixi jaaxie
xon ma?
Nde tima n be mixi kobie xili ma?
- 17 Xa n Marigi mu findi n malima ra
nu,
n ma fe danma ne gaburi kui nu.
- 18 N Marigi, n na majoxun

a n sanyi mu tima sonon,
i xa dugutegeja n demenma.

19 N ma kontofilie na wuya,
i e bama n ma, i fa n nasewa.

20 I noma tinde mangeya tinxintare
ra,
naxan yaamari tima fe kobi ra?

21 E kafuma e bore ma tinxintoe
faxafe ra,
e mixi tojenge kiiti kui.

22 Kono Marigi nan na n kantama ra,
a luma alo fanye n sabatima naxan
fari.

23 A e xa wali kobie ragbilenma ne e
ma,
a e xun nakana e xa jaaxuna ra.
Muxu Marigi Ala e sontoma ne.

95

Mange Ala matofe

Ala matoxoe

1 Won xa beeti ba Marigi be seewe
ra,
won xa won xui ite won nakisima
senbema be.

2 Won xa a matoxo,
won xa a matoxoe ba a be beetie ra,
3 barima Alatala, Ala xungbe na a ra,
naxan findixi mange xungbe ra
senbema birin xun ma.

4 Yire tilinxi na a belexe.
Geya xuntage findixi a gbe nan na,
5 alo baa nun boxi a naxee daaxi a
belexe ra.

6 Wo fa, won xa suyidi, won xa won
igoro,

won xa won xinbi sin Alatala ya i
naxan won daa,

7 barima a tan nan won Marigi Ala
ra.

Won findixi a xa jama nan na a
naxan demadonma,
alo xuruse demadonyi meenima
gore ma ki naxe.

Wo xa a xui me to.

8 Wo naxa wo bone raxoxo alo
naxan nabaxi Meriba,
alo naxan nabaxi Masa gbeng-
berenyi ma temui dangixi.

9 Wo benbae n mato ne na loxoe,
hali e to nu bara n wali foxi to.

10 Na bɔnsɔɛ xa fe naxa rapaaxu n ma ɲɛ tongo naani bun ma. N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki, naxan mu n waxɔnfe kolon.»

11 Na kui n naxa n kali n ma xɔnɛ kui, «E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matɔxɔɛ

1 Wo beeti neene nde ba Alatala be! Dunija birin xa beeti ba Alatala be!

2 Wo beeti ba Marigi be, wo a xili matɔxɔ. Wo xa a xa kisi masen mixie be temui birin.

3 Wo xa a xa nɔre fala si birin be, wo a xa kaabanakoe masen jama birin tagi.

4 Marigi Ala gbo, a lanma won xa a matɔxɔ, naxan dangi senbema birin na.

5 Sie birama ala naxee fɔxɔ ra, e findixi kuyee fufafu gbansan nan na, kɔnɔ Alatala nan koore daa.

6 Nɔre nun naiyalanyi kelima a tan nan ma, senbe nun naiyalanyi luma ne a xa hɔrɔmɔbanxi kui.

7 Bɔnsɔɛ birin, wo xa tantui rasiga Alatala ma, wo Alatala matɔxɔ a xunnakeli nun a xa senbe xa fe ra.

8 Wo xa a xili binya alɔ a lanma wo xa a raba ki naxɛ. Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa hɔrɔmɔbanxi tete kui.

9 Wo xa suyidi Marigi be a xa nɔre ya i.

Dunija birin xa seren a ya ra.

10 Wo xa a fala si birin be, «Alatala nan na Mange ra.

Dunija xanxi, a mu a imaxama. Ala pamae makiitima tinxinyi ra.

11 Koore xa seewa, bɔxi xa ɲɛlexin. Baa nun a kui isee xa wundu seewe ra.

12 Xee nun e xa bogi see xui xa ite, wondi wuri bilie xa e seewa xui ite

13 Alatala ya ra naxan fafe.

A fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na, a ɲamae makiiti nɔndi ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matɔxɔɛ

1 Alatala nan na mange ra.

Dunija xa ɲɛlexin, surie xa seewa.

2 Nuxui nun kuye ifɔɔrɔxi a rabilinma.

A xa kibanyi dɔxɔxi tinxinyi nun nɔndi fari.

3 Te tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a rabilinyi.

4 A dunija iyalanma a xa seya-makɔnyie ra,

dunija mixie na a to, e serenma ne.

5 Geyae xunuma dunija Marigi Alatala ya ra alɔ kumi dole.

6 Koore a xa tinxinyi masenma, si birin a xa nɔre toma.

7 Kuye batue fama ne yaagide a ya ra,

senbema e felenma ne a bun ma.

8 Siyonikae na a xui me, e seewama ne,

Yudayakae ɲɛlexinma ne i tan Alatala xa kiiti ra,

9 barima i tan Marigi xun nakelixa senbema birin be.

10 Alatala xanuntenyi xa fe ɲaaxi xɔn.

Alatala a batulae makantama ne, a e ba mixi kobie belexe.

11 Naiyalanyi na tinxintɔɛ nan be, seewe na mixie be naxee bɔɲɛ fiixe.

12 Tinxintɔɛ, wo seewa Marigi ra, wo xa tantui rasiga a xili seniyanxi ma.

98

Beeti neene bama Alatala be

Ala matɔxɔɛ

1 Beeti

Wo beeti neene ba Alatala be, barima a bara kaabanakoe raba, a belexe senbema bara xunnakeli soto a be.

2 Marigi bara a xa kisi masen, a bara a xa tinxinyi sa kene ma ɲamanee ya i.

3 A mu nɛɛmu a xa dugutegeɓa nun
a xa xanunteya ma Isirayila
bonsɔɛ mabiri.
Duniɓa birin bara won Marigi Ala xa
kisi to.

4 Duniɓa birin xa Alatala matɔɔɔ,
e xa beɛti ba sɛɛwe kui.
5 Wo xa Alatala matɔɔɔ kɔra xui nun
beɛti ra,
6 wo xa sarae fe sɛɛwe ra wo Mange
Alatala ya i.

7 Baa nun duniɓa xa e xui ramini,
8 xuree xa e belexee bɔnbɔ,
geyae xa e xui ite sɛɛwe ra
9 Alatala ya ra,
barima a fafe duniɓa makiitide.
A duniɓa makiitima tinxinyi nan na,
a ɓamae makiitima nɔndi ra.

99

Mange Alatala seniyeɓen

Ala matɔɔɔɛ

1 Ala dɔɔɔxi a xa kibanyi kui keru-
bimi malekee tagi.
A xa ɓama tixi gaaxui kui, bɔxi na
serɛnfe.
2 Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin
xun ma.
3 E xa i xili xungbe magaaxuxi
matɔɔɔ a xa seniyeɓenyi xa fe
ra.
4 Mange senbe xa matɔɔɔ,
tinxinyi rafan a ma,
a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi
ma.
5 Wo Marigi Alatala matɔɔɔ,
wo wo magoro a bun ma a xa
seniyeɓenyi xa fe ra.
6 Munsa nun Haruna nu na a xa
serɛxedubee ya ma,
Annabi Samuweli nu na mixie ya ma
naxee a maxandima.
E to a xili, a naxa e yaabi.
7 A to seriye nun yaamari masen e
be nuxui kui,
e naxa a xui suxu.
8 Muxu Marigi Alatala, i bara e xa
maxandi suxu.

I to Isirayila ɓaxankata e xa yunubi
xa fe ra,
i man bara diɓe e ma.

9 Wo xa wo Marigi Alatala matɔɔɔ,
wo xa wo xinbi sin a xa geya
seniyeɓenxi fari,
barima won Marigi Alatala seniyeɓen!

100

Tantui beɛti

Ala matɔɔɔɛ

1 Tantui beɛti
Duniɓa birin xa Alatala matɔɔɔ!
2 Wo xa Alatala batu sɛɛwe kui.
Wo xa fa a ya i wo sɛɛwe xui itexi
ra.
3 Wo xa a kolon Alatala nan wo
Marigi Ala ra.
A tan nan won daaxi, won findixi a
gbe nan na.
Won findixi a xa ɓama nan na,
naxan luxi alɔ a xa xuruse goore a
naxan demadonma.
4 Wo so a xa naadee ra a tantufe ra,
wo so a xa hoɔmɔbanxi tete kui a
matɔɔɔfe ra!
Wo tantui rasiga a ma, wo a xili
matɔɔɔ,
5 barima Alatala fan, a xa xanunteya
buma ne abadan,
a xa dugutegeɓa mu ɓonma duniɓa
bende fuɓi fari ma.

101

Dawuda xa natɛe

Ala matɔɔɔɛ

1 Dawuda xa beɛti
N dugutegeɓa nun tinxinyi
matɔɔɔma ne.
N beɛti bama i tan nan be Alatala.
2 N fe birin nabama lufe ra tinxintɔɔ
xa kira xɔn.
I fama n yire mun temui?
N na n ɓerema ne n boɓe fiixexi ra
n ma mixie tagi.
3 N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,
n nun e tan mu lanma fe yo ma.
4 N tan nun mixi ɓaaxi tagi kuya,
n mu wama yunubi xɔn.

5 N mixi de balanma ne naxan a boore mafalama.
N mu tinma yete matoxoe nun yete igboja ra.
6 N na n joxo sama ne yi boxi dugutegee xon ma,
alako e xa lu n seeti ma.
N wama tinxintoe nan xon ma, e xa n mali.
7 Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
wule false mu tima n ya i.
8 Geesege birin n mixi kobie sontoma ne,
alako na mixi mooli naxa lu Alatala xa taa kui.

102

Furema xa maxandi

Ala maxandi nun Ala matoxoe

1 Tooromixi naxan Alatala maxandife a xa toore kui.
2 Alatala, i xa n ma maxandi suxu, i xa i tuli mati n wa xui ra.
3 I naxa i kobe so n na n ma toore kui.
I xa n ma maxandi suxu mafuren.
4 N ma simaya na loefe alo tuuri loema kuye ma ki naxe,
n xorie na jonfe alo yege ganma te ra ki naxe,
5 n boje na lisife alo sexe naxan na fili ma.
N mu donse donma sonon.
6 N na wa n xui itexi ra, n xorie birin makenenma ne.
7 N bara lu alo xundi naxan toma wula i,
alo koofole naxan na banxi tonbolonyi kui.
8 N mu noma xide.
N kiroxi alo xoni naxan na kerenyi ma banxi fari.
9 N yaxuie yoma n ma loxoe birin,
e n xili rawalima danke woyenyi ra.
10 N de rafexi texube ra alo donse,
n yaye silonma n ma minse xun ma
11 i xa bojete nun i xa xone xa fe ra.
I bara n keru pon!
12 N ma simaya bara lu alo niini naxan loema dimi kui,
alo sexe naxan lisima fili ma.
13 Konon i tan Alatala luma ne i xa kibanyi kui abadan,

i xili mu loema dunija ma.
14 I fama ne kelide i xa kinikini Siyoni ma,
barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati sugandixi ma.
15 A gemee nun a boxi rafan i xa konyi die ma.
16 Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya ra,
mangee birin fama e xinbi sinde i xa noje ya ra.
17 Alatala man fama ne Siyoni tide,
a a yete masen a xa noje kui.
18 A a ya rafindima ne misikiine xa maxandi ma,
a mu yo a xa dube ma.
19 Na xa sebe bonsoe be naxee fama,
alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa Alatala matoxo,
20 barima a a ya ragoroma won ma kelife a xa yire seniye nxi itexi.
Alatala boxi matoma kelife koore ma,
21 alako a xa geelimanie wa xui rame,
a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira ma,
22 alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa kui,
e xa a matoxo beeti ra Darisalamu,
23 sie na e malan temui naxe Alatala batufe ra.
24 A bara n ma senbe ba n yi ra n ma dunijeigiri kui,
a bara n ma simaya radunke.
25 N naxa a fala a be, «N Marigi Ala, i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,
i tan naxan buma abadan,
26 I tan nan dunija daa,
i tan nan koore itala i xonye ra.
27 E tan jonma ne, konon i tan buma ne abadan,
e birin forima ne alo sose, konon i tan e masarama ne alo donma.
I e masarama ne, alo donma naxan nagoroma, a wole.
28 Konon i tan mu masarama, i mu jonma abadan.
29 I xa konye xa die fama ne sabatide be,
e bonsoe fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103

Ala xa marafanyi

Ala matɔxɔɛ

- 1 Dawuda xa bɛɛti
N xa Alatala tantu n nii birin na,
n xa a xili seniye nxi matɔxɔ.
- 2 N xa Alatala tantu n nii birin na,
n naxa nɛɛmu a xa hinne ma.
- 3 A tan nan dijɛma i xa yunubie ma,
a i xa furee rayalan,
- 4 a i ratanga faxɛ ma,
a i rabilin a xa xanunteya nun a xa
kinikinɪ ra.
- 5 A hinnɛma i ra i xa dunijɛigiri kui,
alako i man xa senbɛ sɔtɔ i xa forɪɲa
kui alɔ sɛgɛ.
- 6 Alatala jɛrɛma tinxinyi kui,
a kiiti tinxixi sama tɔɔrɔmixie bɛ.
- 7 A bara a xa kira masen Annabi
Munsa bɛ,
a a xa kaabanakooe masen Isirayi-
lakae bɛ.
- 8 Alatala kinikinima mixie ma, a
hinne e ra,
a mu xɔnɔma e ma mafuren ma-
furen,
a xa xanunteya gbo.
- 9 A mu mixie tɔɔrɔma tɛmɛi birin,
a xa xɔnnanteya mu buma.
- 10 A mu won jaxankatama won ma
yunubi rabaxi ki ma,
a mu won ma yunubi sare rag-
bilenma won ma.
- 11 Koore itexi bɔxi xun ma ki naxɛ,
a xa xanunteya fan gboxi na ki nɛ a
yaragaaxuie bɛ.
- 12 Sogetede makuyaxi sogegorode ra
ki naxɛ,
a won ma yunubie fan makuyaxi
won na na ki nɛ.
- 13 Babae kinikinima e xa die ma ki
naxɛ,
Alatala fan kinikinima a yara-
gaaxuie ma na ki nɛ,
- 14 barima a a kolon won yailanxi se
naxan na,
a ratuxi a ma a bɛndɛ nan won na.
- 15 Adamadie xa simaya maniya sansi
ra naxan fugama fili ma,
- 16 kɔnɔ foye na bɔnbɔ a ra, a xarama
nɛ, a lɔɛ.
- 17 Kɔnɔ Alatala a yaragaaxuie
xanuma nɛ abadan,

a xa tinxinyi birama nɛ e bɔnsɔɛ
fɔxɔ ra,

18 naxee a xa saatɛ binyama,
e a xa sɛriyɛ rabatu.

19 Alatala bara a xa kibanyi dɔxɔ
koore ma,
a dunɪɲa birin yamari.

20 Wo tan malekɛɛ, wo xa Alatala
tantu,
wo tan naxee senbɛ gbo, wo tan
naxee a rabatuma.

21 Wo tan senbɛma naxee na koore
ma,

wo xa Alatala tantu,
wo tan naxee a waxɔnfɛ rabama.

22 Wo tan birin naxee daaxi,
wo xa Alatala tantu yire birin a xa
mangɛya bun ma.

N xa Alatala tantu n nii birin na.

104

Alatala xa daalisee

Ala matɔxɔɛ

1 N xa Alatala tantu n nii birin na.

N Marigi Alatala, i senbɛ gbo, nɔrɛ
nun yanbɛ na i ma,

2 a luxi alɔ naiyalanyi yati findixi i
xa guba nan na.

I koore italaxi alɔ dugi xungbe i
sabatixi naxan bun ma,

3 i xa konkoe tixi nuxuie fari ye
ragataxi dɛnnaxɛ.

I nuxuie findi i xa jɛrɛ se ra,
i i jɛrɛ foye fari.

4 I foye xɛɛma i xa masenyi ra,
i tɛ rasanbama i xa wali rabafe ra.

5 Ala dunɪɲa tixi nɛ alɔ banxi tixi ki
naxɛ,

a mu a mamaxama feo.

6 A baa dusu nɛ a xun ma alɔ dugi,
a geyae xuntagi makoto.

7 I to xaajɛ ye ma, a a gi i xa galanyi
xui ma,

8 geyae nun gulunbae fa lu yire i nu
wa dɛnnaxɛ xɔn.

9 I naaninyi saxi ye bɛ a mu tunganma
naxan xun ma,
alako a naxa gbilen din na xare ma.

10 I dulonyie findi xuree ra,
naxee susuma geya longorie ra,

11 a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
a ye xoli ba wulai sofalee ma.
12 Xonie sabatixi nee fe ma,
e e xui raminima wuri salonyie kon na burexe longori ra.
13 I geyae bundama ye ra keli koore ma,
boxi wasama i xa wali ra.
14 I nooge raminima xurusee be,
i sansie rabulama adamadie be,
e baloe sotoma naxee ra.
15 I weni fima mixie ma, naxan e boje rafanma e ma,
i ture raminima e be, naxan e kiri ratofanma,
i e baloma donse ra, naxan senbe fima e ma.
16 Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
e bara ye soto a fanyi ra,
17 xonie e tee sama e kon na.
Gbongboe e tee sama sipire wuri bilie kon na,
18 wulai sie xima geyae fari,
sagalee luma geme longorie ra.
19 I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan na.
Soge a dula temui kolon.
20 I dimi rafama ke ra, burun subee jere ma temui naxe.
21 Yetee na e xui ramini donse fenfe ra, Ala e kima baloe ra.
22 Soge nefee mini, e gbilen e xa fonmee ra.
23 Mixie tan mini, e sa feeren walide.
24 Alatala, i xa daalisee wuya.
I e birin daaxi xaxilimaya nan na.
Boxi rafexi i xa daalisee ra,
25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.
26 Kunkui xungbee jere ma menni fari,
peremui jere ma baa bun ma jalexinyi ra.
27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na e baloe xa fe ra.
28 I na e ki, e a sotoma ne i saabui ra,
e wasa.
29 I na e kuma, e gaaxuma ne.
I na e pengi ba, e faxama ne, e gbilen bendee.

30 I na i pengi raso e fate, e man balo, boxi man fa fan.

31 Alatala xa nore xa bu abadan!
Alatala xa seewa a xa daalie ra!

32 A na boxi mato, a serenma ne,
a na din geyae ra, e ganma ne.

33 N Alatala matoxoma ne fanni n baloxi,
n beeti bama ne n Marigi Ala be fanni n na dunija ma.

34 N ma dube xa rafan a ma.
N seewama ne Alatala xa fe ra.

35 Kon yunubitoe tan xa loe dunija ma.

Mixi paaxie naxa lu naa sonon!
N bara Alatala matoxo n nii birin na.
Wo Alatala tantu!

105

Isirayila xa xoreya

Ala matoxoe

1 Wo Alatala xili matoxo,
wo a xa kaabanakoe masen pamae tagi.

2 Wo beeti ba a be a xa kaabanakoe xa fe ra.

3 Wo xa seewa a xili seniyenxi xa fe ra,
mixi naxee Alatala fenma, e xa jalexin.

4 Wo xa Alatala xa senbe fen,
wo xa kata lude a ya i temui birin.

5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,
wo naxa neemu a xa kiiti ma,

6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bonsoe,
wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.

7 A tan nan won Marigi Alatala ra,
a kiiti sama dunija birin ma.

8 Alatala a ratuma a xa saate ma temui birin,
a mu neemuma a xa laayidi ma abadan,

9 a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga be marakali ra.

10 A bara na nate tongo Yaxuba be,
a bara na saate xiri Isirayila ra,

11 a masenfe ra, «N bara Kanaan boxi fi wo ma ke ra.»

12 Beenu e xa wuya menni,

13 e nu na lintanfe tun,
 14 Ala mu tin mixi yo xa nɔ e ra.
 A naxa a xɔrɔxɔ pamanɛ mangɛɛ bɛ
 a falafe ra,
 15 «Wo naxa n ma pama sugandixi
 tɔrɔ de,
 wo naxa fe jaaxi raba n ma
 namijɔnmɛɛ ra.»
 16 Beenu Ala xa kaamɛ ragoro
 dunja ma, a baloe ba dunja
 yi ra,
 17 a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga
 e yara konyiya kui.
 18 A sanyie nun a konyi nu balanxi
 yɔlɔnxɔnyi ra,
 19 han Ala xa laayidi naxa kamali, a
 nɔndi fi a ma temui naxɛ.
 20 Na temui mangɛ xungbe naxa
 yaamari fi a xa mini geeli kui,
 a xa fulun.
 21 Mangɛ naxa Yusufu findi a xa
 banxi xunyi ra,
 a a gbe se birin sa a nɔɛ bun ma,
 22 alako mangɛ xa mixie xa lu a
 waxɔn ki,
 bɔxi forie xa xaxili sɔtɔ a saabui ra.
 23 Na dangi xanbi, Isirayila pama
 Yaxuba bɔnsɔɛ naxa fa Misira,
 e sabati Hami xa bɔxi ma.
 24 Ala naxa a xa pama wuya dangife
 e yaxuie ra.
 25 A naxa Misirakae bɔjɛ masara,
 han e fa a xa pama xɔn,
 e natɛ jaaxi tongo e xa fe ra.
 26 Na temui a naxa a xa konyi di
 Munsa xɛɛ,
 a nun a xa mixi sugandixi Haruna.
 27 E naxa Ala xa tɔnxumae
 makaabaxie raba,
 Hami xa bɔxi xa mixie tagi.
 28 E to Ala xa masenyi ti Misirakae
 bɛ,
 Ala naxa dimi rasin bɔxi ma, kuye
 naxa ifɔrɔ.
 29 A naxa menni ye mafindi wuli ra,
 yɛxɛɛ fa faxa.
 30 E xa bɔxi naxa rafe lanxansarimae
 ra,
 e so han mangɛ xa banxi kui.

31 A naxa yaamari fi xɛɛrie nun
 saasie xa din bɔxi birin na.
 32 A naxa balabalanyi nun tune
 ragoro bɔxi ma,
 seyamakɔnyi naxa din menni ra.
 33 A naxa e xa weni bilie nun e xa
 xɔrɛ bilie kana,
 a nun wuri bilie birin naxee nu na e
 xa bɔxi ma.
 34 A naxa yaamari fi katoe xa wuya
 han,
 35 e fa sansie birin kana Misira bɔxi
 ma,
 e bɔxi daxamui birin don.
 36 A rapɔnyi a naxa di singe birin
 faxa e xa bɔxi kui,
 e naxee bari e sɛnbɛ ra.
 37 Ala naxa a xa pama ramini kɔbiri
 nun xɛɛma ra,
 mixi yo mu faxa e ya ma.
 38 Misirakae naxa sɛɛwa e xa mini
 ra,
 barima e nu bara gaaxu Isirayilakae
 ya ra.
 39 Ala naxa nuxui itala e xun ma
 yanyi ra,
 a tɛ ti koore ma kɔɛ ra naiyalanyi ra.
 40 E to a maxandi, a naxa fa kɔnkɔlɛɛ
 ra e bɛ,
 naxan findixi koore baloe ra e bɛ.
 41 A naxa fanye rabi,
 a ye ramini e bɛ,
 alɔ xure naxan jɛrɛma gbengberɛn
 yire tagi.
 42 Ala to ratu a xa laayidi seniyɛnxi
 ma,
 a naxan tongo a xa konyi di Ibu-
 rahima bɛ,
 43 a naxa a xa pama ramini sɛɛwe
 kui,
 a a ragiri a xa mixi sugandixie xa
 jɛlɛxin bɛɛti ba.
 44 A naxa si gbɛtɛɛ xa bɔxi fi e ma,
 pamanɛɛ xa naafuli naxa findi e gbe
 ra,
 45 alako e xa Ala xui suxu,
 e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

106

*Nɛɛmufe Ala xa xanunteya ma
 Ala matɔxɔɛ*

1 Wo xa Alatala matoxo.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

2 Nde Alatala xa wali xungbe
masenma,

nde a xa matoxoe bama?

3 Seewe na tinxintoe be,
naxee birama tinxinyi foxo ra loxoe
birin.

4 Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i
xa pama ra temui naxe,

i na e rakisi, i xa n fan mali,

5 alako n xa i xa mixi sugandixie xa
heri soto,

n xa seewa i xa pama ra,

n xa plexin i ke tongomae ya ma.

6 Muxu bara yunubi raba alo muxu
benbae,

muxu bara fe kobie raba jaaxupa
kui.

7 Muxu benbae to nu na Misira boxi
ma,

e mu e joxo sa i xa kaabanakoe xon
ma,

e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi
baa fe ma.

8 Kono a naxa e rakisi a xili xa fe ra,
alako a xa a senbe masen.

9 A to xaape Xulunyumi baa ma, a
naxa xori,

e naxa a igiri a xaraxi ra.

10 A naxa e rakisi e xonmixie belexe
i,

a e xunsara e yaxuie belexe.

11 Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.

12 Na kui e naxa la a xa masenyi ra,
e a matoxo beeti ra.

13 Kono a mu bu, e man naxa neemu
a xa walie ma,

e tondi a waxonfe rabade.

14 E naxa bira e yete waxonfe foxo
ra gbengberenyi ma,

e Alatala mato.

15 A naxa e waxonse so e yi ra,
kono na dangi xanbi, a naxa e rapon.

16 Ala xa pama naxa Munsu nun
Haruna tone,

naxee findixi Alatala xa konyi
seniyenxie ra.

17 Boxi naxa a rabi,

a Datan nun Abirami xa mixie
ragoro a kui.

18 Te naxa e foxirabire jaaxie gan.

19 E naxa ninge misaali yailan wure
ra,

e a batu kuye ra.

20 Ninge naxan sexe donma,

e naxa na misaali findi e Marigi
Alatala joxoe ra.

21 E naxa neemu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,

22 naxan kaabanakoe raba Hami
boxi ma,

naxan fe magaaxuxie raba Xulun-
yumi baa ma.

23 Ala nu wama e sontofe,

kono a xa mixi sugandixi Munsu
naxa a maxandi,

a xa a xa xone xoxoe lu na.

24 E naxa tondi a xa boxi fanyi
suxude, e mu la a xa laayidi
ra.

25 E naxa ti Alatala kanke e xa kiri
banxie kui, e mu a xui suxu.

26 Na kui a naxa laayidi tongo e be,
a xa e faxa gbengberenyi ma,

27 a xa e bonsoe faxa pamanee tagi,
a xa e rayensen dunipa ma.

28 E naxa Bali Peyori batu,

e serexe sube don naxan baxi mixi
faxaxie be.

29 E naxa Ala raxono e xa fe kobie ra,
han a naxa fure jaaxi nde ragoro e
ma.

30 Finexasi to keli, a naxa Ala
maxandi e be,

fure jaaxi naxa ba e ra.

31 Mixi naxa na tinxinyi kolon a be
abadan.

32 Alatala xa pama naxa a raxono
Meriba xure fe ma.

Annabi Munsu naxa toro e xa fe ra,

33 a to woyen xoxoe fala e xa Ala
matandi xa fe ra.

34 E mu Kanaan sie sonto alo Alatala
e yamari ki naxe.

35 E naxa sabati e ya ma, e bira e
naamunyie foxo ra.

36 E naxa nee xa kuyee batu, na fa
findi gantanyi ra e be.

37 E naxa e xa di xemee nun e xa di
gine ba serexe ra jinnee be.

38 E to e xa die faxa serexe ra Kanaan
xa kuyee be,

e naxa bɔxi findi bɔxi seniyantare ra.

39 E e yɛtɛ findi mixi seniyantare ra na ki nɛ,
e e Marigi yanfa.

40 Na kui Alatala naxa xɔnɔ a xa nama ma,
a kɛ tongomae mu rafanxi a ma sɔnɔn.

41 A naxa e rabolo si gbɛtɛe yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.

42 E yaxuie naxa nɔ e ra,
e fa lu e senbɛ bun ma.

43 Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kɔnɔ e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa lɔe e xa yunubie xa fe ra.

44 Kɔnɔ Ala naxa e tɔɔrɛ to,
a naxa e wa xui mɛ.

45 A naxa ratu a xa saatɛ ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa fe ra.

46 A naxa a niya mixie xa kinikini e ma konyiya kui.

47 Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.
I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyanxi tantu,
muxu xa sɛɛwa i matɔxɔfe ra.

48 Tantui na Isirayila Marigi Alatala bɛ abadan!

Nama birin xa a fala: «Amina!»

Wo xa Ala matɔxɔ!

107

Tantui sɛrɛxɛ kisi xa fe ra

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!

2 Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,

3 a naxee ramini sie tagi sogetede
nun sogegorode mabiri,
a naxee faxi kelife kɔɔla nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.

4 Ndee lɔxi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.

5 Kaame nun ye xɔli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.

6 E to e dɛ rawa Alatala bɛ e xa tɔɔrɛ kui,

a naxa e fulun e xa ɲaxankatɛ ma.

7 A naxa e rapɛrɛ kira tinxinxi nde xɔn ma,

alako e xa yire fanyi to e sabatima dɛnnaxɛ.

8 E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe ra,

nun a xa kaabanakooe xa fe ra a naxan nabaxi adamadie bɛ,

9 barima a ye xɔli bama mixie ma,
a kaamɛtɔɛ rawasama donse fanyie ra.

10 Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxɛ xa nɔɛ bun ma,
geeli xɔrɔxɔɛ kui, yɔlɔnxɔnyi mabal-anxi e ma.

11 Barima e muruta nɛ Ala xa masenyi xili ma,

e Ala xa marasi xɔn.

12 A naxa e bɔɲɛ mafixɛ tɔɔrɛ ra.

E naxa dagalan yɛ, mixi yo mu e mali.

13 E naxa Marigi maxandi nimise kui,

a naxa e rakisi e xa ɲaxankatɛ ma.

14 A naxa e ramini dimi kui nun faxɛ xa nɔɛ bunma,

a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.

15 E xa Marigi batu a xa dugutɛgɛɲa xa fe ra,

nun a xa wali makaabaxie xa fe ra adamadie bɛ.

16 Barima a bara wure naadɛe wuru,
a kondonyie kana.

17 Xaxilitaree nu bara e yɛtɛ suxu e xa murutɛ nun e xa fe ɲaxie ra, e lu nimise kui.

18 Donse birin bara nu rapaaxu e ma,

e nu fa na faxɛ nan dɛi.

19 E xa na xɔrɔrɔɛ kui, e naxa e xui rate Alatala ma,

a naxa e rakisi e xa xɔrɔrɔɛ ma.

20 A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e rayalan,

a e ba e xa ɲaxankatɛ kui.

21 E xa Marigi tantu a xa dugutɛgɛɲa nun a xa wali makaabaxie xa fe ra adamadie bɛ.

22 E xa sɛrɛxɛ ba a xa wali fanyie kolon fe ra a bɛ.

E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi ra sɛɛwɛ kui!
 23 Naxee nu biyaasima kunkui xungbee kui baa ma,
 e man nu yuleya raba yee xun ma,
 24 nee bara Marigi wali fɔxie nun a xa wali makaabaxie to baa ma.
 25 A naxa masenyi ti, turunnaadɛ foye naxa keli
 a mɔrɔnyie ramaxa,
 26 a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
 e nu na paxankatɛ kui.
 27 E xun naxa magi a ra e naxa lu alo siisilae.
 E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.
 28 E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui itexi ra,
 a naxa e ratanga na gbaloe ma.
 29 A naxa turunnaadɛ foye iti, a a masabari,
 mɔrɔnyie naxa e raxara.
 30 E naxa sɛɛwa nee xa maraxarɛ ra, a naxa e xunti e waxɔnde ra.
 31 E xa Marigi tantu a xa dugutɛgɛna nun a wali makaabaxie xa fe ra adamadie bɛ!
 32 E xa a xa fe gbo nama bɛ,
 e xa a matɔxɔ Forie xa malanyi!
 33 A xure xungbee masarama gbengberenyi ra,
 a dulonyi findi bɔxi maxare ra.
 34 A bɔxi fanyi findima fɔxɔɛ yire ra, na bɔxikae xa fe paaxi xa fe ra.
 35 A gbengberenyi findima xure ra a yire maxare findi xure guli ra,
 36 a kaamɛtɔɛ rasabati naa,
 e taa ti naa e sabatide.
 37 E xɛ sama, e wuri bilie sima naxee bogi barakama.
 38 A dubama e bɛ, e wuya,
 a mu sese bama e xa xuruse kɔnti ra.
 39 Ndee gbee xurunma,
 tɔɔrɛ nun paxankatɛ ra.
 40 A marapaaxui dusuma forie xun na,
 a e ralɔɛ gbengberenyi ma kirae mu dennaxɛ ma,
 41 A misikiinee bama tɔɔrɛ kui,
 a e xa denbayae rawuya alo xurusee.

42 Mixi tinxinxie na toma e jɛlɛxinma a ra,
 Kɔnɔ tinxintaree birin dɛ balanma nɛ.
 43 Xaxilima naxan na, a xa a jɔxɔ sa yi fe birin xɔnma,
 a xa Marigi xa dugutɛgɛna fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti
 2 Ala, n bara nate tongo n bɔjɛ kui.
 N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui raminima nɛ bɛɛtie ra.
 3 N n ma kɔrae nun n ma maxasee berema nɛ subaxɛ ma.
 4 N Marigi, n i batuma nɛ sie tagi,
 n i matɔxɔma nɛ bɛɛti ra jamanɛ ya ma,
 5 barima i xa dugutɛgɛna gbo dangi koore ra,
 i xa xanunteya ite alo nuxuie.
 6 Ala, i xunyi rakeli koore ma,
 i xa nɔrɛ xa lu bɔxi birin xun ma,
 7 alako i xanuntenyie xa kisi i senbe saabui ra.
 Yandi, n ma duba suxu.
 8 Ala bara wɔyɛn a xa lingira seniyenxi kui,
 «N n xun nakelima nɛ,
 n Sikemi bɔxi itaxun,
 n Sukɔti gulunba sɔtɔma nɛ.
 9 N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi ra.
 Efirami bɔxi tan luma nɛ alo n xun makantase,
 Yudaya findi n ma munyaati ra.
 10 N n sanyi maxama Mowaba bɔxi ma,
 n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa findi n gbe ra.
 N gere ti xui mɛma nɛ Filisita bɔxi ma.»
 11 «Nde n xun tima taa makantaxi ra?
 Nde n xaninma Edon bɔxi ma?
 12 Ala mu a ra, naxan muxu rabɛjinxi gere kui?
 13 I xa fa muxu malide, i xa muxu ba muxu yaxuie yi ra.
 Adamadie xa mali fufafu na a ra.

han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

² Alatala i senbe ragboma ne kelife
Siyoni,
han i i yaxuie yamari.

³ I xa soorie luma ne i foxo ra gere
kui.
Na kuye na iba subaxe ma,
i senbe gboma ne seniyenyi kui alo i
fonike waxati.

⁴ Alatala bara a kali yi laayidi ra,
naxan mu kanama:
«N bara i findi serexedube ra
abadan,
a Melekisedeki daaxi.»

⁵ Marigi luma i yifanyi ma,
a mangee kanama ne a xa xone
loxoe.

⁶ A a xa kiiti rapere ma ne pamanee
fari,
a e sonto, a mange xungbe nde xun
nakana.

⁷ Mange xure ye minma kira i.
A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matoxoma fe naxee ma

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

N Alatala batuma ne n boje birin na,
tinxintoe nun pama ya ma.

² Marigi xa walie makaaba.
E rafan mixie ma naxee tinma e
matode.

³ A xa walie noroxi,
a xa tinxinyi buma ne abadan.

⁴ A a niya birin xa ratu a xa kaa-
banakoe ma.
Alatala hinnema adamadie ra, a
kinikini e ma.

⁵ A baloe fima mixi ma naxan gaax-
uma a ya ra,
a ratu a xa saate ma abadan.

⁶ A bara a xa wali senbe masen a xa
pama be,
pamanee gbete ke sofe ra e yi.

⁷ A walima nondi nun tinxinyi nan
fari.

A xa yaamarie findima seriye fanyi
nan na,

⁸ naxee mu kanama abadan,

adamadie lanma e xa naxee raka-
mali.

⁹ A bara a xa pama xun sara,
a bara a xa saate mabanban abadan.
A xili seniye, a magaaxu.

¹⁰ Xaxilimaya foloma Alatala yara-
gaaxui nan ma.

Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a
xaxili fanyi sotoma ne.

Adamadie lanma e xa a matoxo
abadan.

112

Tinxintoe sare

Ala matoxoe

¹ Wo Marigi Ala matoxo!

Heeri na mixi be naxan gaaxuma
Marigi ya ra,
naxan tinma a xa yaamarie ra-
batude.

² A bomsae senbe gboma ne boxi ma.
Barake luma tinxintoe nan ma.

³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
a xa tinxinyi xanxi abadan.

⁴ Yanbe minima dimi kui tinxintoe
be,

naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnema adamadie ra,
naxan luma pere ra tinxinyi kui.

⁵ Barake luma mixi be naxan mixie
kima,

naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.

⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu neemuma a xa tinxinyi
ma.

⁷ A mu gaaxuma xibaaru paaxi ya
ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a boje
xanxi.

⁸ A boje raxara, gaaxui yo mu a ma.
A raponyi, a noma ne a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a perema tinxinyi kui temui birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi paaxi tooroma na tofe ra,
a a jinyi maxinma, a xa fe xun
nakanama.

Mixi paaxie xa nate mu kamalima
fefe ma.

113*Alatala maniye mu na**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Wo Alatala matɔxɔ!
Alatala xa konyi die, wo xa a
matɔxɔ.
Wo Alatala xili matɔxɔ.
2 Tantui na Alatala be abadan.
3 Tantui na Alatala be yire birin,
kelife sogetede mabiri, han soge-
gorode.

- 4 Alatala xa nɔɛ na pamanɛe xun ma,
a xa nɔɛ na koore ma.
5 Nde maniye won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui
koore ma,
6 naxan a ya ragoroma koore nun
boxi ma.
7 A misikiine xun nakelima,
a tɔɔɔmixi bama a xa setareja kui.
8 A a tima a xa kuntigie seeti ma.
9 A di gbegbe fima gine dibaritare
ma,
alako a xa seewa soto a xa die ya ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

114*Isirayila boxi Ala xa jama
rasenefe**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Yaxuba bɔnsɔɛ naxan findixi Isir-
ayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,
2 e sabati Yudaya Ala xa
hɔɔmɔlingira luxi dennaxe.
Isirayila boxi naxa findi Ala xa
mangeya ra.
3 Xulunyumi baa to Isirayila jama
to,
a naxa rabi mafuren.
Yuruden xure to e to fa ra, a man
naxa kira fi e ma.
4 Isirayila geyae to e to, e naxa tungan
tungan jɛlexinyi ra,
alo yexɛɛ kontonyie nun yexɛɛ yɔɔɛ
tunganma ki naxe.
5 Munse a niyaxi na baa xa rabi
mafuren?

Munse a niyaxi Yuruden xure kira
fixi e ma?

- 6 Munse a niyaxi Isirayila geyae xa
jɛlexin
alo yexɛɛ kontonyie nun yexɛɛ
yɔɔɛ?
7 Dunija birin xa serɛn Marigi ya ra,
naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,
8 naxan ye dulonyi ramini fanye
xɔɔxɔɛ kui.

115*Alatala gbo kuyee be**Ala matɔxɔɛ*

- 1 Matɔxɔɛ mu lanma muxu tan be,
matɔxɔɛ lanma Alatala nan be,
a xa hinne nun dugutegeɛna xa fe ra.
2 Munfe ra pamanɛe a falama,
«E xa Ala na minden?»
3 Muxu Marigi Ala na koore ma,
a a waxɔnfe birin nabama.
4 Kɔnɔ e xa kuyee yailanxi xɛɛma
nun gbeti nan na,
e yɛɛ belexɛɛ saabui ra.
5 De na e be, kɔnɔ e mu wɔyɛnma,
ya na e be, kɔnɔ e mu se toma,
6 tuli na e be, kɔnɔ e mu xui mɛma,
jɔɛ na e be, kɔnɔ e mu se xiri mɛma.
7 Belexɛ na e be, kɔnɔ e mu se
masuxuma,
sanyi na e be, kɔnɔ e mu e jɛɛɛma.
Xui yo mu minima e kɔn na!
8 E yailanmae fama nɛ lude alo e tan.
Mixi naxee e xaxili tima e ra
e findima senbetaree nan na.
9 Isirayila bɔnsɔɛ, i xaxili ti Alatala
ra,
naxan findi i xa demeri nun i kan-
tama ra.
10 Haruna bɔnsɔɛ, i xaxili ti Alatala
ra,
naxan findi i xa demeri nun i kan-
tama ra.
11 Wo tan naxee findixi Ala yara-
gaaxuie ra,
wo wo xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kan-
tama ra.
12 Marigi a jɔxɔ saxi won xɔn ma.
A won barakama nɛ.

Isirayila bɔnsɔɛ yo, Haruna bɔnsɔɛ
yo,

13 nun Ala yaragaaxuie birin yo,
e barake sɔtɔma nɛ.

14 Alatala xa wo tan nun wo xa die
yiriwa.

15 Alatala naxan koore nun bɔxi daa,
a xa barake fi wo ma.

16 Alatala nan gbe koore ra,
kɔnɔ a naxa dunija tan fi adamadie
ma.

17 Mixi faxaxie xa mu Alatala
matɔxɔma,
mixi naxee sigama aligiyama e mu
nɔma matɔxɔɛ rabade,

18 kɔnɔ won tan naxee na dunija,
a lanma won xa tantui rasiga Alatala
ma,
fɔlɔ yi temui ma han dan mu naxan
ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

116

Ala xa kisi faxe ma

Ala matɔxɔɛ

1 N Alatala xanuma barima a n xui
mɛma.

A naxa kinikini n wa xui ma.

2 A to a tuli mati n na,
n a maxandima nɛ n ma simaya
birin kui.

3 Faxɛ luuti nu bara n xiri,
aligiyama tɔɔrɛ nu bara n li,
nimisɛ nun kɔntɔfili nu bara nɔ n
na,

4 kɔnɔ na temui n naxa Alatala
maxandi,
«Alatala, yandi, n nakisi!»

5 Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.
Won Marigi Ala kinikinima won ma.

6 A mixi magoroxi kantama.
N senbɛ to ɲɔn, a naxa n nakisi.

7 N xa n nii raxara,
barima Alatala bara fe fanyi raba n
bɛ.

8 Alatala, i bara n nii ratanga faxɛ
ma,
i yaye ba n ya ra,

i n sanyi senbɛ so,

9 alako n xa ɲɛrɛ i tan Alatala ya ra
mixi baloxi ya ma.

10 N to nu n xaxili tima i ra,
n naxa a fala i bɛ,

«N na tɔɔrɔfe.»

11 Limaniya to ba n yi ra,
n naxa a fala, «Wule fale nan mixi
birin na.»

12 Alatala, n i sare fima di, i xa hinne
xa fe ra?

13 N i xa maratange masenma nɛ
ɲama bɛ,

Alatala xili matɔxɔfe ra.

14 N na n ma laayidie rakamalima nɛ
Alatala bɛ,
a xa ɲama birin ya xɔri.

15 Alatala a ɲɔxɔ sama nɛ a batulae
xa simaya xɔn ma.

16 I tan Alatala xa konyi di nan n na,
i xa konyi gine xa di,
i naxan nafulunxi saya luuti ra.

17 N tantui serɛxɛ bama nɛ i bɛ, n i
xili matɔxɔma nɛ.

18 N na n ma laayidie rakamalima nɛ
Alatala bɛ,

a xa ɲama birin ya xɔri,

19 Alatala xa banxi tɛtɛ kui,
Darisalamu ɲama ya xɔri.

Wo Marigi matɔxɔ!

117

Ala xa xanunteya

Ala matɔxɔɛ

1 Si birin xa Alatala matɔxɔ,
bɔnsɔɛ birin xa a tantu,

2 barima a xa xanunteya gbo won
mabiri,
a xa dugutɛgɛɲa mu ɲɔnma abadan.

Wo Alatala matɔxɔ!

118

Xaxili tife Alatala ra

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala tantu barima a fan,
a xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.

2 Isirayila xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma
abadan!»

3 Haruna bɔnsɔɛ xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma
abadan!»

4 Ala yaragaaxuie xa a fala,
«A xa xanunteya mu jɔnma
abadan!»

5 N ma tɔɔrɛ kui, n naxa Alatala
maxandi.

A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.

6 Alatala na n sɛɛti ma,
n mu gaaxuma fefe ma.

Adamadi nɔma munse niyade n na?

7 Alatala na n fɔxɔ ra, a n malima.
N fama nɛ nɔde n yaxuie ra.

8 Xaxili tife Alatala ra, na nan fan
beenun xaxili tife adamadi ra.

9 Yɛtɛ taxufe Alatala ra dangi yɛtɛ
taxufe dunjɔna mangɛɛ ra.

10 Si birin nu n nabilinxi n gere xili
ma,
kɔnɔ Alatala naxa a niya n xa nɔ e
ra.

11 E nu n nabilinxi a jaaxi ra,
kɔnɔ n naxa nɔ e ra Alatala xili ra.

12 E naxa din n na alɔ kumi tɔnsɔɛ,
kɔnɔ e naxa jɔn alɔ sɛxɛ xaraxi
ganma ki naxe.

Alatala nan a niya n xa nɔ e ra.

13 E nu n matutunma sɛnbɛ ra,
a gbe mu nu luxi n xa bira,
kɔnɔ Alatala naxa n mali.

14 Alatala nan na n sɛnbɛ nun n ma
sɛɛwɛ ra,
A bara n nakisi!

15 Sɛɛwɛ nun xunnakeli xui naxa
mini tinxintɔɛɛ xɔnyi a falafe
ra,

16 «Alatala naxa wali sɛnbɛ ra!
A naxa a mangɛya masen,
a kaabanakoe raba.»

17 N mu faxa, n naxa kisi,
alako n xa Alatala xa kaabanakoe
masen jama bɛ.

18 Alatala bara n jaxankata,
kɔnɔ a mu n luxi n xa faxa.

19 Wo tinxinyi naadɛɛ rabi n bɛ,

n soma mɛnni Alatala tantufe ra.

20 Alatala xa naadɛ nan yi ki,
tinxintɔɛɛ soma naxan kui.

21 N i tantuma nɛ, barima i bara n
ma duba suxu,
i bara findi n nakisima ra.

22 Banxitie mɛɛ gɛmɛ naxan na,
na bara findi banxi sangantimɛ ra.

23 Na kelixi Marigi nan ma.

Kaabanakoe na a ra won tan bɛ.

24 Lɔxɔɛ nan yi ki Alatala naxan
janigexi,
won xa jɛlɛxin, won xa sɛɛwa a xa
fe ra.

25 Yandi Alatala, muxu rakisi!
Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

26 Baraka na mixi ma naxan fafe
Marigi xili ra.

Muxu Alatala matɔxɔma a xa banxi
kui.

27 Marigi nan na Alatala ra,
naxan xa nɔrɛ bara yanba won ma.
Wo xa sɛrɛxɛ xiri sɛrɛxɛbade sɛɛti
ma.

28 N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma
nɛ,
n Marigi Ala nan i ra, n i matɔxɔma
nɛ.

29 Wo Alatala tantu barima a fan.
A xa xanunteya mu jɔnma abadan.

119

Ala xa seriye kerenyi

Ala xa seriye

1 Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee jɛrɛ ki
tinxin,
naxee biraxi Alatala xa seriye fɔxɔ
ra.

2 Sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee Ala xa
masenyi mɛma,
naxee a fenma e bɔjɛ birin na.

3 Nee mu tinxintareya rabama fefe
ma,
e birama Ala xa kira nan fɔxɔ ra.

4 I bara i sago masen muxu bɛ,
alako muxu xa muxu jɔxɔ sa a xɔn
ma a fanyi ra.

5 N wama fe birin nabafe
alako n xa i xa yaamarie rabatu.

6 Na kui n mu fama yaagide i
waxɔnfe xa fe ra.

7 N na i xa yaamarie kolon,

n i batuma ne n boje fiixe ra.

⁸ N i xa yaamarie ratinmeta ne,
i naxa me n na kerenyi ra.

⁹ Fonike jere ma seniyenyi kui di?
A bira i xa masenyi foxo ra.

¹⁰ N i fenma n boje birin nan na.
I naxa n lu n xa makuya i xa
yaamarie ra.

¹¹ N i xa masenyi ragatama ne n
boje ma,

alako n naxa yunubi raba i ra.

¹² Matoxoe na i be Alatala.
I xa yaamarie masen n be.

¹³ N i xa seriye durusima ne,
i naxan masenxi i kere ra.

¹⁴ N seewaxi birafe ra i xa masenyi
foxo ra,

alo n na findi banna belebele ra.

¹⁵ N n joxo saxi i sago xon ma, n i
xa kira matoma ne.

¹⁶ I xa yaamarie rafan n ma,
n mu neemuma i xa masenyi ma.

¹⁷ Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di
be,

alako n xa kisi, n xa i xa masenyi
ratinme.

¹⁸ N ya rabi alako n xa i xa seriye
fanyi igbe.

¹⁹ Xoje nan lanxi n ma yi dunja
ma,

i naxa i xa yaamarie noxun n ma.

²⁰ N hayi na i xa tinxinyi ma.

²¹ I i xui ratema yete igboe xili ma,
mixi dankaxi naxee i xa yaamarie
rabepinma.

²² I xa n natanga yaagi nun
marajaxui ma,

barima n i xa masenyi suxuxi.

²³ Hali mangee n tojogema,
i xa konyi di a joxo sama ne i xa
yaamarie nan xon ma.

²⁴ I xa masenyi rafan n ma,
e n nasima a fanyi ra.

²⁵ N na toje xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

²⁶ N to n ma jere ki masen i be, i n
yaabi ne.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n be.

²⁷ N mali i sago fahaamufe ra,

alako n xa n joxo sa i xa kaabanakoe
xon ma.

²⁸ N na wafe nimise ma.

N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxe.

²⁹ Wule falafe makuya n na.

Hinne n na i xa seriye saabui ra.

³⁰ N bara dugutegeja kira sugandi,
n boje birama i xa seriye nan foxo
ra.

³¹ Alatala, n xirixi i xa seriye nan na,
i naxa n lu yaagi kui.

³² N na n jerefe i xa yaamarie xa
kira nan xon ma,
barima i bara a niya i waxonfe xa lu
n boje ma.

³³ Alatala, n matinxin i xa yaamarie
ra,

alako n xa lu i xa kira xon ma n ma
simaya birin kui.

³⁴ Xaxili fanyi fi n ma,

alako n xa n joxo sa i xa seriye xon
ma,

n man xa a rabatu n boje birin na

³⁵ N najere i xa yaamarie xa kira
xon ma,

barima e rafan n ma

³⁶ N boje rafindi i xa masenyi ma,

i naxa a rafindi bannaya tinx-
intareya ma.

³⁷ N yae ba see ra naxee jonma,

n nakisi i xa kira xon ma.

³⁸ I xa laayidi rakamali i xa konyi di
be,

i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.

³⁹ N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya
ra,

barima i xa seriye fan.

⁴⁰ N wama birafe i xa masenyi foxo
ra a fanyi ra.

N nakisi i xa tinxinyi kui.

⁴¹ Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa
kisi ra n be,

alo i a laayidi ki naxe.

⁴² Na temui, n noma ne n maberema
yaabide,

barima n tan laxi i xa masenyi ra.

⁴³ I naxa nondi masenyi ba n de i,

barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.

⁴⁴ N i xa seriye rabatuma ne abadan.

⁴⁵ N luma xoreya nan kui,

barima n na i sago nan fenfe.

46 N i xa masenyi falama ne mangee be,
n mu fama lude yaagi kui.

47 Birafe i xa yaamarie foxo ra, na rafan n ma.

48 N na n belexee itema tantui ra i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.

N wama n joxo safe i xa seriyee xon ma.

49 I xa ratu i xa masenyi ma, i naxan masen i xa konyi di be, naxan xaxili sa fima n ma yare.

50 N madunduma n ma toore kui i xa laayidi nan saabui ra.

51 Yete igboe n mayelema ne, kono n mu i xa seriyee kira bepinma.

52 Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie ma i naxan saxi temui dangixi, n boje limaniyama ne.

53 N boje texi a jaaxi ra tinxintaree xili ma naxee i xa seriyee raboloma.

54 N sabati dede, n beeti bama ne i xa yaamarie xa fe ra.

55 Koe ra n na n natuma ne i xili ma. Alatala, n fama ne i xa seriyee rat-inmede.

56 N darixi i sago rabatufe nan na.

57 Alatala, i tide gbo n be. N bara laayidi tongo i xa masenyi rabatufe ra.

58 N wama lufe i seeti ma n boje birin na.

Hinne n na alo i a masen ki naxe.

59 N to n jere ki mato, n bara gbilen i xa masenyi ma.

60 N gbatama ne, n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe ra.

61 Hali mixi jaaxie kankan n ma, n mu neemuma i xa seriyee ma.

62 Koe tagi, n kelima ne, n i matoxo i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

63 I yaragaaxui birin findixi n jereboore nan na, nun naxee i sago rabatuma.

64 Alatala i xa xanunteya na dunipa birin ma, n xaran i xa yaamarie ra.

65 Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa konyi be, alo i a laayidixi ki naxe.

66 N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi ra, barima n laxi i xa yaamarie ra.

67 N nu bara loe beemanu i xa n ma fe magoro, kono yakosi fa n na i xa masenyi nan nabatufe.

68 I fan, i fe fanyi rabama, n xaran i xa yaamarie ra.

69 Hali yete igboe wule sama n xun, n i xa yaamarie rabatuma ne n boje birin na.

70 E boje xoxoxo alo geme, kono i xa seriyee joxun n be.

71 N ma toore bara n mali i xa yaamarie kolonfe ra.

72 I xa masenyi fan n be xema nun gbeti ra.

73 I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi i xonye ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe ra.

74 I yaragaaxuie xa seewa n tofe ra, barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

75 Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxi ra, n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya nan ma.

76 Yandi, i xa xanunteya xa n madundu, alo i a laayidi n tan, i xa konyi be ki naxe.

77 I xa kinikini n ma alako n xa kisi, barima i xa seriyee rafan n ma.

78 Yete igboe xa yaagi soto, barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tooroma naxan ma.

N tan joxo sama i sago nan xon ma.

79 I yaragaaxuie xa gbilen n ma, a nun naxee i xa masenyi kolon.

80 N boje xa i xa yaamarie suxu, alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

81 A xoli n ma n xa i xa kisi soto, kono n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

82 N i xa laayidi rakamalixi mamefe. N a falama n boje kui, «I n madunduma mun temui?»

- 83 N luxi alo kundi naxan na raxarafe,
kɔnɔ n mu nɛɛmuma i xa yaamarie ra.
- 84 N xa mame ti han mun temui, beenun i xa n yaxuie paxankata?
- 85 Yetɛ igboe gantanyi tima n ya ra. Seriyɛ mu na ki.
- 86 I xa yaamari birin tinxin. N natanga tɔɔɔɛɛ ma.
- 87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana, kɔnɔ n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.
- 88 N nakisi i xa xanunteya ra, alako n xa i xa masenyi suxu.
- 89 Alatala, i xa masenyi na koore ma abadan.
- 90 I xa xanunteya buma nɛ kelife to bɔnsɔɛ ma han bɔnsɔɛ naxee sa fama. I dunija xanxi nan daa.
- 91 I xa seriyɛ buma han to, birin na i xa mangɛya nan bun ma.
- 92 Xa n mu sɛɛwa i xa seriyɛ ra nu, n bara bɔnɔ n ma tɔɔɔɛ kui nu.
- 93 N mu nɛɛmuma i xa masenyi ra feo, barima i n kisixi e tan nan saabui ra.
- 94 N bara n yetɛ fi i ma, n nakisi. N tinma i sago suxufe ra.
- 95 Mixi paaxie wama n faxafe, kɔnɔ n tan ɲɔɔ saxi i xa masenyi xɔn ma.
- 96 N a kolon dunija fe birin ɲɔnma nɛ, kɔnɔ i xa seriyɛ mu kanama abadan.
- 97 I xa seriyɛ rafan n ma. N na n ɲɔɔ saxi a xɔn ma kude.
- 98 I xa yaamarie n findima fahaamula nan na dangi n yaxuie ra, barima e na n bɔɲɛ kui temui birin.
- 99 N xaxili fan n karamɔɔɔɔ xaxili bɛ, barima n na n ɲɔɔ saxi i xa masenyi nan xɔn ma.
- 100 N fe kolon dangife forie ra, barima n i sago rabatuxi.
- 101 N bara n sanyi ba kira paaxie xɔn ma, n xa bira i xa masenyi fɔxɔ ra.
- 102 N mu i xa seriyɛ bɛɲin, barima i tan nan yati n xaran na ra.
- 103 I xa masenyi ɲɔxun n dɛ kui dangi kumi ra.
- 104 N xaxili fanyi sɔtɔ i sago nan na. Na kui n bara kira paaxie tan xɔn.
- 105 I xa masenyi findixi lanpui nan na n san tide, a findi naiyalanyi ra n ma kira xɔn ma.
- 106 N bara laayidi tongo naxan mu kanama, n fama nɛ birade i xa seriyɛ tinxinxi fɔxɔ ra.
- 107 N bara tɔɔɔ a gbe ra. Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.
- 108 Alatala, n bara i maxandi, i xa n ma matɔxɔɔ suxu sɛɛɛɛ ra, i xa n xaran i sago ra.
- 109 N nii na faxɛ ya i temui birin, kɔnɔ n mu nɛɛmuma i xa seriyɛ ma.
- 110 Mixi paaxie gantanyi tema n bɛ, kɔnɔ n mu n makuyama i sago ra.
- 111 I xa masenyi findixi n kɛ nan na abadan, a n bɔɲɛ rasɛɛwama nɛ.
- 112 N bɔɲɛ birama nɛ i xa yaamarie fɔxɔ ra abadan.
- 113 N filankafui xɔnma, kɔnɔ i xa seriyɛ rafan n ma.
- 114 N kantari nun n makantama na i tan nan na, n xaxili tixi i xa masenyi ra.
- 115 Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie, alako n xa Ala xa yaamarie ratinmɛ.
- 116 N demen alo i a laayidi ki naxɛ, alako n xa kisi. I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.
- 117 I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi. N ya tixi i xa yaamarie ra.
- 118 I xa tondi mixie ra naxee e makuyama i xa seriyɛ ra, barima madaxuna nun wule na e xa fe birin kui.
- 119 I mixi kobie ɲɔnma nɛ yi dunija ma, alo xabui gbeti gbi bama ki naxɛ. Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.
- 120 N fate sɛɛnma i xa magaaxui ra, n hanmɛxi i xa kiiti ra.
- 121 N walima nɔndi nun tinxinyi nan na.

I naxa n lu n yaxuie yi ra.

122 I xa n ma fe sooneya i senbe ra,
I naxa lu yete igboe xa no n na.

123 N ya tixi i xa kisi ra temui birin,
a nun i xa masenyi tinxinxi.

124 Hinne i xa konyi ra i xa xanunteya kui.

N xaran i xa yaamarie ra.

125 Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma,
alako n xa i xa masenyi kui kolon.

126 Mixie na i xa seriye matandife.
Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakosi.

127 I xa yaamarie rafanxi n ma dangife xema fanyi ra,

128 n to a mapoxun i sago tinxin,
n kira birin xonma ne naxan mu findi nondi ra.

129 I xa masenyi n de ixarama,
n a rabatuma na nan ma.

130 I xa masenyi kui matofe,
a xaxili fima ne xaxilitaree ma.

131 A na n nii ra n xa i sago kolon.

132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,
alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie be.

133 I xa n ti i xa masenyi fari,
i naxa lu fe jaaxi yo xa no n na.

134 N ba adamadie xa noe bun ma,
alako n xa i xa yaamarie ratinme.

135 I yatagi noe rayanba i xa konyi ma,
i xa n xaran i xa yaamarie ra.

136 N luma wa ra a gbe ra,
barima n a kolon mixie mu i xa seriye ratinmema.

137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.

138 I xa masenyi tinxin, a man findixi nondi yati nan na.

139 N boje rapaaxuma ne n ma,
barima n yaxuie mu e tuli matima i xa masenyi ra.

140 I xa masenyi bara a yete xa nondi masen,
a rafan n tan i xa konyi ma.

141 Hali n xurun, mixie yoma n ma,
n mu neemuma i sago ma.

142 I xa tinxinyi buma abadan.
I xa seriye nondi na a ra.

143 Sunnunyi nun toere n suxuxi,
konon i xa yaamarie noxun n be.

144 I xa seriye tinxin abadan.
Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.

145 Alatala, n na n de rawafe i be n boje birin na.

N yaabi, alako n xa no i xa yaamarie ratinmede.

146 N na n de rawafe i be.
N nakisi, alako n xa no i sago rabade.

147 N kelima beemanu subaxe xa a li,
n i maxandi i xa n demen.
N xaxili tixi i xa masenyi nan na.

148 N mu xima koere ra,
n na n mapoxunma i xa masenyi nan tun ma.

149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa fe ra.

Alatala, n nakisi i xa kiiti bere ra.

150 Mixie bara maso n na,
naxee wama fe jaaxie xon.

E makuya i xa seriye ra.

151 Konon i tan Alatala, i makore n na,
i xa yaamarie findixi nondi nan na.

152 N a kolon kabi a rakuya,
i bara i xa masenyi mabanban alako a xa bu abadan.

153 N ma toere mato, i xa n nakisi,
barima n mu neemuxi i xa seriye ma.

154 I xa n xun mafala, i xa n xun sara.
N nakisi alo i a laayidi ki naxe.

155 Kisi makuya mixi jaaxie ra,
barima e mu birama i xa yaamarie foxo ra.

156 Alatala, i xa kinikini gbo.

N nakisi i xa kiiti bere ra.

157 N gerefae wuya,
konon n mu gbilen i sago foxo ra.

158 I yanfamae tofe rapaaxu n ma,
barima e mu i xa masenyi suxuma.

159 A mato, i xa yaamarie rafan n ma.
Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.

160 I xa masenyi nondi na a ra,
i xa kiiti tinxinxi buma ne abadan.

161 Mangee n toeroma hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra,

konon n gaaxuma i xa masenyi ya ra n boje birin na.

162 N seewaxi i xa laayidi ra,
alo mixi naxan geeni xungbe sotoxi.

163 N wule xonxi, a rapaaxu n ma,

kɔnɔ i xa sɛriye n xanuntenyi na a
ra.

164 N i matɔxɔma sanmaya solofere
lɔxɔ yo lɔxɔ

i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

165 Bɔɲɛsa gbegebe nan na mixie bɛ,
i xa sɛriye rafanxi naxee ma.

Fefe mu e rabirama.

166 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra,
n birama nɛ i xa yaamarie fɔxɔ ra.

167 N i xa masenyi suxuma nɛ,
barima e rafan n ma ki fanyi ra.

168 N birama nɛ i sago nun i xa
masenyi fɔxɔ ra.

I n ɲɛɛ ki birin kolon.

169 Alatala, i xa n ma duba suxu.

Fahaamui fi n ma i xa masenyi
saabui ra.

170 N ma maxandi xa i li.

N nakisi alɔ i a laayidi ki naxɛ.

171 I matɔxɔɛ xa mini n dɛ i,
barima i n xaranfe i xa yaamarie
nan na.

172 N dɛ xa bɛɛti nde ba i xa masenyi
xa fe ra,

barima i xa yaamarie birin tinxin.

173 I xa fa n dɛmɛn,

barima n i sago nan sugandixi.

174 Alatala, n nii na i xa kisi ma,

i xa sɛriye n nasɛwama nɛ.

175 I xa n nakisi alako n xa nɔ i
matɔxɔde.

I xa kiitie xa n dɛmɛn.

176 N nabɛɲinxi nɛ alɔ yɛɛ lɔɛxi.

I xa n tan i xa konyi fen,

barima n mu nɛɛmuxi i xa yaamarie
ma.

120

Ratangafe gere ma

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa bɛɛti nde

N na Alatala maxandi n ma tɔɔɛ
kui,

a n yaabima nɛ.

2 Alatala, n natanga wule faleɛ dɛ
ma,

naxee mixie madaxuma.

3 Mixi madaxui, a fama munse
rabade?

4 A fama sɔxɔɛ nan tide tanbɛ ralu-
ganxie ra,
a fama ganyi tide tɛ wolee ra.

5 A xɔɔxɔ n bɛ lufe ra Meseki bɔxi
ma,

a xɔɔxɔ n bɛ lufe ra Kedari bɔnsɔɛ
ya ma.

6 N bara bu yi mixie ya ma,

naxee bɔɲɛsa xɔnxi.

7 N tan na bɔɲɛsa nan bɛ,

kɔnɔ n nɛfɛ wɔyɛn,

e tan wama gere nan xɔn ma.

121

Dɛmɛri kelima Ala ma

Ala matɔxɔɛ

1 Biyaasilae xa bɛɛti nde

N na n ya ratema geyae mabiri.

N ma dɛmɛri kelima minden?

2 N ma dɛmɛri fatanma Alatala nan
na,

naxan koore nun bɔxi daaxi.

3 A mu tinma i xa bira.

A i kantama, a mu kinsɔnma.

4 Isirayila kantama mu kinsɔnma, a
mu xima.

5 Alatala nan i kantama.

A findixi niini nan na i bɛ,

6 alako soge naxa i tɔɔɔ yanyi ra,

kike naxa i tɔɔɔ kɔɛ ra.

7 Alatala i ratangama nɛ tɔɔɛ birin
ma, a i nii makantama.

8 I na mini, Alatala luma nɛ i sɛɛti
ma.

I na so, Alatala birama nɛ i fɔxɔ ra.

A na i sɛɛti ma yakɔsi, a na i sɛɛti
ma abadan.

122

Bɔɲɛsa xa lu Darisalamu

Ala matɔxɔɛ

1 Biyaasilae xa bɛɛti nde Dawuda
naxan sɛbɛ

N bara sɛɛwa n biyaasi booree xa
wɔyɛnyi ma, a falafe ra,

«Won xɛɛ Alatala xa banxi!»

2 «Yakɔsi muxu sanyie tixi i tan
Darisalamu sode dɛ ra.»

3 Darisalamu taa na a ra naxan tixi
lanyi kui.

4 Alatala xa mixie tema nɛ naa e
bɔnsɔɛ ki ma

alako e xa Alatala xili matɔxɔ alɔ a
yamarixi ki naxɛ.

5 Kiitisa xa kibanyie dɔxɔxi menni
ne,
Dawuda bɔnsɔe xa mange kibanyie.

6 Wo bɔnesa maxandi Darisalamu
be!

«Ala xa i xanuntenyie ratanga fe
xɔrɔxɔe ma.

7 Ala xa a niya bɔnesa xa lu i xa tete
kui.

Ala xa i ratanga gere ma.»

8 N ngaxakerenyie nun n xanun-
tenyie xa fe ra,

n a falama ne, «Bɔnesa xa lu wo be!

9 N i xa heeri fenma ne won Marigi
Alatala xa hɔrɔmɔlingira xa fe
ra.»

123

Ala xa konyie

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema i tan nan na,
i tan naxan ma kibanyi na koore ma.

2 Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala
nan na a xa kinikini xa fe ra,
alɔ konyie yae tixi e marigi ra ki
naxe.

3 Alatala, kinikini muxu ma, barima
nama bara yo muxu ma,

4 yete igboe bara muxu mabere.

124

Ala xa maratange

Ala matɔxɔe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda
naxan sebe

Isirayila nama xa a fala:

Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,

2 xa Alatala mu won mali gere kui
nu,

3 na gerefæe bara won xun nakana e
xa xɔne ra nu,

4 alɔ banbaranyi dinma xure ma ki
naxe,

5 a fa mixie madula ye xɔra senbe
ra.

6 Tantui na Alatala be,

naxan mu tin e xa nɔ won na.

7 Won bara kisi alɔ xɔni naxan kisixi
gantanyi ra.

Gantanyi bara kana,

yele bara bɔɔ a ra,

won bara e lu naa.

8 Won ma demeri na Alatala xili nan
na,

naxan koore nun bɔxi daaxi.

125

Alatala a xa nama rabilinfe

Ala xa seriyɛ

1 Biyaasilae xa beeti nde

Naxee e xaxili tima Alatala ra,
e senbe sɔtɔma ne alɔ Siyoni geya
naxan mu serɛnma, a bu abadan.

2 Darisalamu rabilinxi geyæe ra ki
naxe,

Alatala a xa nama fan nabilinxi na
ki ne abadan.

3 Mangasanyi jaaxi mu tinxintɔe xa
bɔxi yamarima,

alako tinxintɔe belexe naxa lan fe
jaaxi.

4 Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee
bɔne fiixe,

5 kɔnɔ i tan Alatala, i xa tinxintaree
keri e yuge ma.

Ala xa bɔnesa lu Isirayila bɔxi ma.

126

Ala mixi xɔreyafe

Ala matɔxɔe

1 Biyaasilae xa beeti nde

Alatala to geelimanie ragbilen Siy-
oni,

a lu ne muxu be alɔ xiye.

2 Muxu naxa ye,

muxu naxa beeti ba seewe ra.

Sie nu a falama ne e bore be,

«Alatala bara kaabanakoe raba yie
be.»

3 Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba
muxu be,

muxu seewaxi ki fanyi ra.

4 Alatala, muxu harige ragbilen
muxu ma

alɔ ye ragbilenma Negewi bɔxi xure
xɔrixie ra ki naxe.

5 Mixi naxee xe sama yaye ra, e fama
ne a xabade seewe kui.

⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe,
na mixi gbilenma ne baloe ra, a seewaxi.

127

Ala nan banxi tife

Ala matoxoe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Sulemani naxan ba
Xa Alatala xa mu banxi ti,
a timae walima ne fufafu.
Xa Alatala xa mu taa makantama,
a kantamae walima ne fufafu.

² Wo kelima subaxe ma,
wo walima han koe ra baloe sotofe ra.

Na kui wo walima tun.
Kono Ala a xanuntenyie man kima e sa temui.

³ Die findima ne ke ra mixi be Alatala naxan kima,
fe fanyi sare nan e ra,
naxee kelima a tan ma.

⁴ Die naxee sotoxi fonike temui,
nee tide luma ne alo soorie xa xalie.

⁵ Barake na mixi be naxan xa xali sase rafexi.
A yaxuie mu noma a rayaagide nama ya i.

128

Di findixi baraka nan na

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde Seewe na Alatala xa yaragaaxui nan be,

naxan perema a xa kira xon ma.

² I xa wali geeni luma i tan nan be,
a findi seewe nun harige ra i be.

³ I xa gine luma ne alo wuri bogila i xa banxi kui,

i xa die luma ne alo wuri neenee i xa teebili seeti ma.

⁴ A na na ki ne Alatala xa yaragaaxui be,
a barakaxi.

⁵ Alatala xa i baraka kelifa Siyoni.

I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin kui.

⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa boresa lu Isirayila boxi ma.

129

Ala xunnakeli fife tooromixi ma

Ala matoxoe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Isirayila xa a fala:

N gerefae bara n tooro kabi n fonike temui.

² E bara n tooro a jaaxi ra kabi a fole,

kono e mu no n na.

³ E bara n fari iboo alo xe sae boxi booma ki naxe.

⁴ Kono Alatala tinxin.
A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.

⁵ Ala xa Siyoni xonmixie rayaagi.

⁶ Ala xa e lu alo banxi fari nooge,
naxan xarama beenun a xa tala,

⁷ naxan mu findima baloe ra xe sae be.

⁸ Dangi mixie naxa duba wo be, a falafe ra,

«Ala xa wo baraka.
Muxu bara duba wo be Alatala xili ra.»

130

Alatala Marakisima

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde Alatala, n i xilima n ma toore tilinxi nan kui.

² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,
i xa n ma maxandi rame kinikini kui.

³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie ma,
nde noma tide i ya ra sonon?

⁴ Kono i tan yunubie xafarima ne.
Na kui mixi gaaxuma ne i ya ra.

⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,

n ya tixi a xa masenyi nan na.

⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,
na dangi taa makante xa mame ti ra kuye iba ra.

A gbo na be.

⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,

barima i xa xanunteya na a boꝛe
kui,
a i xunsare birin fima ne.
8 A tan nan Isirayila xun sarama a
xa yunubie birin ma.

131

Danxaniyatɔe xa maraxare

Ala matɔxɔe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda
naxan ba
Alatala, yete igboe mu n na,
n mu la n yete ra.
N mu soma fee ya ma naxee senbe
gbo n be,
naxee dangi n ma fahaamui ra.
2 N naxan nabaxi, n na n sabarixi ne,
n na n nii raxara alo di de baxi.
3 Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra
temui birin.

132

Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu be

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde
Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun
a xa toore birin ma.
2 A naxa a rakali Alatala be,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala
Senbema be,
3 «N mu soma n xonyi, n mu n sama,
4 n mu n ya maxima,
n mu n ya magirama,
5 han n sa lingira sotoma Yaxuba
Marigi Ala Senbema be temui
naxe.»
6 Won nu bara a xa fe me Efarata
boxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xe ma.
7 «Won xee a xa horomolingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.
8 Alatala, keli i xa talu i sabatide, i
tan nun i xa saate kankira.
9 I xa serexedubee xa lu xunnakeli
kui,
i dugutegeee xa e seewe xui rate.»
10 I xa konyi Dawuda xa fe ra,
i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

11 Alatala a kali ne Dawuda be,
marakali naxan mu kanama,
a naxe, «N i bonsoe nde nan doxoma
i xa kibanyi ma.

12 Xa i xa die sa n ma saate binya,
e n ma yaamarie rabatu,
e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma
abadan.»

13 Barima Alatala bara Siyoni
sugandi,
menni nan nafanxi a ma a sabatide
ra.

14 A naxe, «N sabatide nan be ra
abadan.
N doxoma be n ma kibanyi kui
barima be rafanxi n ma.

15 N barake sama ne Siyonikae ma,
n baloe fi e xa misikiinee ma.
16 N kisi fima ne e xa serexedubee
ma,
e dugutegeee beeti bama ne seewe
kui.»

17 «Be n Dawuda senbe rakelima ne,
n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi
Sugandixi be.

18 N yaagi dusuma ne a yaxuie xun
na,
kono n noore dusuma a tan nan xun
na.»

133

Ala xa nama xa lanyi

Ala matɔxɔe

1 Biyaasilae xa beeti nde Dawuda
naxan ba
Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi
kui.
Fe fanyi yati yati nan na ki.
2 Na fan alo ture naxan surusuruma
Haruna xunyi ma,
a fa goro a dexabe ma,
han a dugi li.
3 Na luma ne alo xini naxan goroma
Xerimon nun Siyoni geyae
ma,
barima Alatala barake nun kisi
ragoroma naa abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matɔxɔe

1 Biyaasilae xa beeti nde

Wo tan Alatala xa konyie,
wo xa Alatala matɔxɔ,
wo tan naxee walima kɔe ra Alatala
xa hɔrɔmɔbanxi kui.

² Wo xa wo bɛlɛxɛ ite hɔrɔmɔbanxi
kui Alatala matɔxɔfe ra.

³ Alatala naxan koore nun bɔxi daa,
a xa barake sa wo ma kelife Siyoni.

135

Isirayila xa matɔxɔe

Alatala matɔxɔe

¹ Wo Marigi Alatala matɔxɔ, wo a xili
matɔxɔ.

Alatala xa konyie, wo xa a matɔxɔ,

² wo tan naxee walima Alatala xa
hɔrɔmɔbanxi kui,
won tan naxee walima Ala xa banxi
tɛtɛ kui.

³ Wo xa Alatala matɔxɔ, barima a
fan.

Wo xa bɛɛti ba a xili matɔxɔfe ra,
barima a rafan a ma.

⁴ Alatala bara Yaxuba sugandi a yetɛ
bɛ,
alako Isirayila xa findi a xa pama
fanyi ra.

⁵ N tan a kolon a Alatala gbo,
won Marigi dangi alae birin na.

⁶ Alatala a waxɔnfe rabama nɛ koore
nun bɔxi ma,
a a rabama nɛ baa tilinxie ma.

⁷ A nuxuie ratema keli dunipa tunx-
unyi naani ma,
a tunɛ rafa nun seyamakɔnyi, a foye
xungbe ramini a ragatade kui.

⁸ A Misira di singee birin faxa,
keli mixie ma han a sa xurusee li.

⁹ A naxa tonxumae nun kaabanakoe
raba Misira,
Firawuna nun a xa walikɛe birin xili
ma.

¹⁰ A naxa sie wuyaxi bɔnbɔ, a mange
senbɛma gbegbe faxa.

¹¹ A naxa Amorikae xa mange Sixɔn,
Basan mange Ogo, nun Kanaan
mange birin xa bɔxi tongo,

¹² a naxa a fi a xa pama Isirayila ma
ke ra.

¹³ Alatala, i xili mu lɔɛma abadan, i
xili ifalama nɛ tɛmui birin,

¹⁴ barima Alatala fama nɛ a xa pama
gbɛnɔxɔde,
a fa kinikini a xa konyie ma.

¹⁵ Si naxee mu Ala kolon,
e kuyee yailanma xɛɛma nun gbeti
nan na e bɛlɛxɛe ra.

¹⁶ Dɛ na na kuyee bɛ, kɔnɔ e mu
wɔyɛnma.

Yae na e bɛ, kɔnɔ e mu se toma.

¹⁷ Tulie na e bɛ, kɔnɔ e mu fe mɛma.
Nɛngi yo mu e fate i.

¹⁸ E rafalamae xa lu alɔ e tan, a nun
naxee birin lama e ra.

¹⁹ Isirayilakae, wo tan xa Alatala
tantu.

Haruna bɔnsɔe, wo xa Alatala tantu.

²⁰ Lewi bɔnsɔe, wo xa Alatala tantu.
Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa
Alatala tantu.

²¹ Tantui na Alatala bɛ kelife Siyoni.
Tantui na Alatala bɛ naxan sabatixi
Darisalamu.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

136

Tantui na Ala bɛ a xa xanunteya xa fe ra

Ala matɔxɔe

¹ Wo Alatala tantu, barima a fan,
dan mu na a xa xanunteya ma.

² Wo Alatala tantu naxan dangi alae
birin na,
barima dan mu na a xa xa-
nunteya ma.

³ Wo marigie xa Marigi tantu,
barima dan mu na a xa xa-
nunteya ma.

⁴ Wo xa a tan tantu,
a tan naxan keren kaabanakoe
rabama,
barima dan mu na a xa xa-
nunteya ma,

⁵ a tan naxan koore daaxi a xa
fahaamui ra,
barima dan mu na a xa xa-
nunteya ma,

⁶ a tan naxan bɔxi itala yee fari,
barima dan mu na a xa xa-
nunteya ma,

- 7 a tan naxan yanba se xungbee daaxi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
8 soqe, alako a xa yanyi iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
9 kike nun tunbuie, alako e xa kœ iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 10 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan Misirakae xa di singee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 11-12 a tan naxan Isirayila ramini Misira bœxi ma a senbe nun a xa nœ ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 13 a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 14 a tan naxan Isirayilakae radangi baa tagi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 15 a tan naxan Firawuna nun a xa nama rasin Xulunyumi baa xœra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 16 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan a xa nama radangi gbengberenyi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 17 a tan naxan mange xungbee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 18 a tan naxan mange senbemaefaxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 19 alo Amori mange Sixœn,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 20 alo Basan mange Ogo,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,

- 21-22 a tan naxan e xa bœxi fi a xa konyi Isirayila ma ke ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 23 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 24 a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 25 a tan naxan neme fima a xa daali birin ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 26 Wo Ala tantu naxan na koore ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilœn bœxi ma

Ala matœxœ

- 1 Muxu nu dœxœxi Babilœn xuree de ra Siyoni xa fe ratufe ra.
- 2 Muxu nu bara muxu xa kœrae gbaku wuri bilie kœn na.
- 3 Muxu yaxuie nu Siyoni beœtie maxœrin muxu ma,
e nu wama beœti seewaxi nde xœn.
E naxe, «Siyoni beœti nde ba muxu be.»
- 4 Muxu nœma beœti bade Alatala be yi konyiya kui di?
- 5 Darisalamu, xa n neœmu i ma,
n belexe naxa nœ kœra raberede sœnœn,
- 6 n nœnyi xa kankan n de kui.
Na xa raba n na xa a sa li n naxa neœmu Darisalamu ma,
xa a xa fe mu findi n ma seewœ ra.
- 7 Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma Darisalamu xa nimise lœxœ.
E tan nan nu a falama,
«Won xa a kana han won sa a ba a bunyi ra.»
- 8 Babilœn, wo xa xunnagore bara ge panigede,

sεεwε na a bε naxan i sare rag-
bilenma i ma,
i fe jaaxi naxan nabaxi muxu ra.
9 Sεεwε na mixi bε
naxan i xa die suxuma,
a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe bɔɔɛ birin na

Dawuda xa bεeti
1 N i batuma nε n bɔɔɛ birin na,
n i matɔxɔ alae ya i.
2 N na n xinbi sinma nε i xa
hɔrɔmɔlingira mabiri,
n i xili matɔxɔ i xa xanunteya nun
dugutegeɔa xa fe ra,
barima i bara i xili nun i xa masenyi
rate fe birin xun na.
3 N to i xili, i naxa n yaabi,
i naxa n nalimaniya i senbε ra.
4 Mange naxee birin na yi dunija
ma,
e na i xa masenyi rame,
e xa i matɔxɔ.
5 E xa Alatala xa kira matɔxɔ,
barima Alatala xa nɔre gbo.
6 Hali Alatala na koore ma,
a mεenima nε mixi magoroxie ma,
kɔnɔ a makuyama nε yεte igboee ra.
7 N na lu tɔɔre kui,
i n nakisima nε,
i n yaxuie xa xɔne xun nakanama
nε,
i fa n nakisi i senbε ra.
8 Alatala n ma fee rakamalima nε.
Alatala, dan mu na i xa xanunteya
ma.
I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matɔxɔε

1 Dawuda xa bεeti bεetibae xa
mange bε
Alatala, i n bɔɔɛ birin kolon.
2 I n dɔxɔ temui kolon, i n keli temui
kolon,
i n ma maɔɔxunyie birin kolon
beenun n xa e maɔɔxun.
3 I n pεre temui kolon, i n sa temui
kolon,
i n ma kirae birin kolon.

4 Beenun wɔyenyi xa mini n dε i,
i tan jaan bara a birin kolon.
5 I n nabilinma nε i xɔnyεe ra.
6 Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan
bε,
a dangi n ma fahaamui ra.

7 N sigama minden, n xa n makuya i
Xaxili ra?
N na n gima minden, n xa n nɔxun
i ma?
8 Xa n sa te koore nε, i na menni.
Xa n sa goro aligiyama nε, n i lima
nε naa.
9 Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,
10 i belexe n naperema nε, i senbε n
malima nε.
11 Xa a sa li n fa a fala,
«N nɔma n nɔxunde dimi kui
naiyalanyi mu na dennaxe,»
12 i n toma nε na dimi kui alo n na
soge nan bun ma.

13 I tan nan n nii daaxi,
i tan nan n nafalaxi n nga tεεge.
14 N i matɔxɔma nε barima n daa ki
makaaba.
I xa wali maniye mu na.
N na kolonxi a fanyi ra.
15 N fate ki mu nu nɔxunxi i ma
a to yailanxi gundo kui.
16 I yae naxa n to beenun n xa findi
a ra.
N ma lɔxɔεe birin nu seβexi i xa buki
kui beenun n xa daali.
17 Ala, i xa maɔɔxunyie gbo, e tilin.
18 Xa n sa e kɔntima nε nu, e wuya
meyenyi xɔri bε.
Na birin kui, n luma i yi.

19 Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa,
i xa faxetie makuya n na.
20 I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra,
e i xili kanama.
21 Alatala, a mu lanma n xa i
xɔnmixie xɔn?
A mu lanma i matandilae xa
rapaaxu n ma?
22 N e xɔnma nε.
E bara findi n yaxuie ra.
23 Ala i xa n bɔɔɛ kui mato,
i xa n ma kɔntɔfli kolon.
24 A mato xa n na kira kobi nde nan
xɔn ma,

i naxan xɔnxi.
Xa a na na ki ne, i xa n ti kisi kira
nan xɔn ma.

140

Mixi kobi alo bɔximase

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa
mange be

² Alatala, n natanga mixi jaaxie yi
ra,

naxee wama n tɔɔɔfe,

³ naxee nate tongoma e bɔɔe ma
gere masofe ra lɔxɔ yo lɔxɔ.

⁴ E xa wɔyenyi xɔnɔ alo bɔximase xa
xɔne.

Nengi rate.

⁵ Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie
belexe i.

I xa n natanga mixi kobie ma naxee
wama n nabirafe.

⁶ I xa n natanga yete igboe xa gan-
tanyi nun luutie ma,

naxee yelae italama n ma kirae ra n
suxufe ra.

⁷ Alatala, n Marigi Ala nan i ra.

I xa i tuli mati n wa xui ra.

⁸ Alatala, n nakisima senbema,
naxan n natangama n gere lɔxɔe,

⁹ i naxa tin mixi kobie waxɔnfe ra,
i naxa na sɔɔneya e be alako e xun
naxa fa rakeli.

Nengi rate.

¹⁰ N gerefae xa fe jaaxi maxirixie xa
gbilen e ma.

¹¹ Te wole xa dɔxɔ e xun na,
e xa radin te xɔɔra, e naxa fa mini
na kui sɔnɔn.

¹² Fe jaaxi rabae naxa sabati yi bɔxi
ma,

tɔɔre nan tun xa ragiri e ma.

¹³ N a kolon Alatala kiiti fanyi sama
ne misikiinee be,

a nɔndi fima setaree ma.

¹⁴ Tinxintɔe i xili matɔxɔma ne,
nɔndilae kisima ne i ya i.

141

Mixi jaaxie xa gantanyi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

Alatala, n bara i maxandi, i xulun n
malife ra,

i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

² N ma duba xa te i mabiri alo surayi
xiri,

n ma belexe ti xa lu alo nunmare
serexe.

³ Alatala, n de makanta

alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.

⁴ I naxa tin n bɔɔe xa siga fe jaaxi
ma,

n naxa lan wali kobi rabae ma n ma
geeni xa fe ra.

⁵ Xa tinxintɔe n bɔnɔ, a fan n be,

a xa xurui fan alo labunde naxan
sama n fate ma.

N mu tondima na fe ra.

Kɔnɔ n Ala maxandima a xa mixi
jaaxi waxɔnfe kana.

⁶ E xa kiitisae xa radin gelenyi ra.

Mixi jaaxie xa a kolon n ma
masenyi fan.

⁷ E xa a fala, «Muxu xɔrie bara
yensen aligiyama,

alo xe sa bɔxi buxama ki naxe.»

⁸ Kɔnɔ n Marigi Alatala, n ya tixi i
tan na.

N kantari toma i seeti ma, i naxa n
nii rabolo.

⁹ N natanga gantanyie ma e naxee
tema n be,

n natanga mixi jaaxie xa yelae ma.

¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.

142

Danxaniyatɔe xa kantari

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na
fonme ra

² N na n xui ratema Alatala nan ma
kinikini xa fe ra.

³ N na n ma kɔntɔfli dentegema a
tan nan be,

n na n ma nimise ya ba a be.

⁴ Limaniya na ba n yi ra,

i tan n sigade kolon.

E bara gantanyi te n be n ma kira ra.

⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n
be,

kantari mu na n be, meenima yo mu
na n be.

6 Alatala, i tan nan keren peti na n be sɔnɔn.
I keren nan findixi n kantama ra yi duniya bende fuɲi fari.
7 I xa n wa xui me, barima n senbe birin bara ɲɔn.
N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo n be.
8 N namini geeli kui, alako n xa i xili matɔxɔ.
Na kui tinxintɔee fama ne e malande n yire i xa hinne xa fe ra.

143

Ala xa maxandi hagige

Ala maxandi

Dawuda xa beeti
1 Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa kinikini n wa xui ma.
I xa n ma duba suxu i xa dugutegeɲa nun i xa tinxinyi xa fe ra.
2 I naxa i xa konyi makiiti, barima daali yo mu tinxin i ya i.
3 N yaxui birama ne n foxɔ ra,
a n boronma ne boxi ma,
a n luma ne faxe niini bun ma alo faxamixie.
4 Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara ba n yi.
5 N natuma ne loxoɔ dangixie ma,
n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma,
n na n ɲoxɔ rasiga i xa daalie ma.
6 N na n belexe italama ne i be,
n nii i fenma ne alo gbengberenyi ye fenma ki naxe.
Nengi rate.
7 Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra. Limaniya bara ge bade n yi ra.
I naxa i kobe raso n na,
xa na mu n luma ne alo faxamixie.
8 Kuye na iba, i xa i xa dugutegeɲa masen n be,
barima n xaxili tixi i tan nan na.
N ɲere kira masen n be,
barima n xaxili tixi i tan nan na.
9 Alatala, n natanga n yaxuie ma,
barima n kantari sɔtɔma i niini nan bun ma.
10 N xaran i waxɔnfe rabafe ra,

barima i tan nan na n Marigi Ala ra.
I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xɔn ma.

11 Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,
i xa n ba toore kui i xa tinxinyi xa fe ra,

12 i xa n yaxuie de balan i xa dugutegeɲa xa fe ra,
i xa n gerefae xun nakana,
barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala be?

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti
Tantui na Alatala be, naxan findixi n ma fanye ra,
naxan n belexe rawalima a xa gere kui,
2 naxan findixi n xanuntenyi senbema ra,
naxan findixi n kantama nun n nakisima ra,
naxan noma n yaxuie ra alako n xa kantari sɔtɔ.
3 Alatala, munse na adama ra i to fa meenixi a ma?
Munse na adama xa di ra i to fa i ɲoxɔ saxi a xɔn ma?
4 Adamadi luxi ne alo ɲengi foye,
a xa simaya dangima ne alo niini dangima ki naxe.

5 Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra,
i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

6 I xa seyamakonyi rabula yaxuie rayensenfe ra.

Xalie woli alako e xa siga.

7 I xa i belexe itala kelife koore ma,
alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma

alo mixi ratangama mɔronyie ma ki naxe.

8 N nakisi wule faleɛ ma naxee wama n madaxufe.

9 Ala, n beeti neene bama ne i be n ma kora luuti fu daaxi xui ra.

10 N i matɔxɔma ne, i tan naxan mangee xun nakelima,
naxan i xa konyi Dawuda ratangama santidegema ɲaaxi ma.

11 N nakisi, n natanga n yaxuie ma,
naxan wule falama mixi madaxufe
ra.
12 Na temui muxu xa di xemee
fanma ne alo wuri bilie,
muxu xa di ginse tofanma ne alo
kontigiba,
naxee masolixi mange banxi kui.
13 Muxu xa banxie rafema ne daxa-
mui mooli birin na,
muxu xa goore wuyama ne a wulu
wulu ma,
14 Muxu xa ningee xungboma ne,
lanyuru yo mu luma e ma,
e furi mu birama,
sonxoe mu mema muxu malandee.
15 Seewe na pama be Ala fama yi fe
mooli rabade naxan na.
Seewe na pama be Alatala findixi
naxan Marigi Ala ra.

145

*Ala xa kaabanakoe nun xa-
nunteya*

Ala matoxoe

Dawuda xa Ala matoxoe
1 N ma Mange Ala, n i matoxoma ne,
n i xili tantuma ne abadan.
2 Loxo yo loxo n i matoxoma ne, n i
xili tantuma ne abadan.
3 Alatala senbe gbo, matoxoe birin
na a tan nan be,
adamadi mu noma sode na birin kui.
4 Yi waxati mixie fama ne i xa kaa-
banakoe falade boore waxati
mixie be.
5 E fama ne i xa noore tofanyi
masende.
N luma ne i xa kaabanakoe
manoxun na.
6 E fama ne i senbe magaaxuxi xa fe
falade.
N luma ne i xa kaabanakoe masen
na.
7 E fama ne jalexinde i xa hinne
xungbe ra,
e i xa tinxinyi masenma ne beeti
seewaxi ra.
8 Alatala hinne mixi ra, a kinikini,
a dijexi, a xa xanunteya gbo.
9 Alatala fe fanyi rabama mixi birin
be,

a kinikini a xa daali birin ma.
10 Alatala, i xa daalie birin i
matoxoma ne,
i xa seniyeentoe i tantuma ne.
11 E i xa mangeya xungbe xa fe
masenma ne,
e i senbe xa fe falama ne,
12 alako mixie xa i xa kaabanakoe
kolon, a nun i xa mangeya
noroxi.
13 I xa mangeya mu nonna ne, i xa
noe buma ne abadan.
14 Alatala bira mixi malima,
a mixi magoroxi xun nakelima ne.
15 Dunija birin a xaxili tixi i ra,
i tan nan e baloma a waxati.
16 I tan nan i belexe rabima,
i birin nawasa e hayi na naxan ma.
17 Alatala tinxin a xa fe birin kui,
a dugutegexi a xa daalie ma.
18 Alatala makore a maxandilae ra,
naxee a maxandima e boje fiixe ra.
19 A a yaragaaxuie waxonfe rabama
ne,
a e xa duba suxuma ne, a e rakisi.
20 Alatala a xanuntenyie makantama
ne,
konon a mixi paaxie birin sontoma
ne.
21 N de Alatala matoxoma ne.
Daali xa a xili seniyeenxi matoxo
temui birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali be

Ala matoxoe

1 Wo Alatala matoxo!
N nii xa Alatala matoxo,
2 n xa a matoxo n ma simaya birin
na.
N n Marigi Alatala matoxoma ne
beeti ra, fanni n na n nii ra.
3 Wo naxa wo yete taxu mixi xung-
bee ra,
barima adamadie na e ra,
naxee mu noma mixi rakiside.
4 E nii bama ne e fate i, e gbilen
bende.
Na loxoe yati, e naxan janigexi, na
birin nonna ne.

5 Σεewe na mixi be, Yaxuba Marigi
Ala naxan malima.
Σεewe na mixi be, naxan a xaxili
tima a Marigi Alatala ra,
6 Ala naxan koore nun boxi daa,
Ala naxan baa nun a kui see birin
daa,
dugutegeɓa na Ala naxan be
abadan.
7 Alatala tɔɔɓegetɔɔe xun mafalama,
a donse fima kaametɔɔe ma,
a geelimanie raminima geeli kui,
8 a donxuie ya rabɔɔma,
a mixi magoroxie xun nakelima,
a tinxintɔɔe xanuma,
9 a meɓnima xɔɓe ma,
a kiridie nun kaɓɓe ginɓe bun tima,
kɔɔ a mixi jaaxie tan xun
nakanama ne.
10 Siyoni, wo Marigi Alatala xa
mangeya mu ɓɔnma abadan.
Wo xa Alatala matɔɔɔ!

147

Ala senbe maniyɛ mu na

Ala matɔɔɔ

1 Wo Alatala matɔɔɔ.
A lanma Alatala xa matɔɔɔ beɓti ra.
Fe fanyi na a ra.
2 Alatala na gbilenfe Darisalamu ti
ra,
a Isirayila xa mixi rafama ne kelife
konyiya kui,
3 a tɔɔɓmixie ralimaniyama, a e
rayalanma e xa fure kui.
4 Alatala tunbuie kɔnti kolon,
a e birin xilima e xili ra.
5 Won Marigi Alatala senbe gbo,
dan mu na a xa fahaamui ma.
6 Alatala mixi magoroxi bun tima,
kɔɔ a yete igboe xa fe kanama.
7 Wo xa beɓti ba Alatala be tantui ra,
wo xa beɓti ba Ala be kɔrae xui ra.
8 A tan nan nuxui raminima koore
ma,
a tune rafa boxi ma,
a sansie rasoli geyae fari.
9 A xurusee rabaloma,
a donse fima xaxa yɔɓe ma, e na e
xui ramini temui naxe.

10 Soe senbe mu findixi fefe ra Ala
be.
Xeɓe xa senbe mu findixi fefe ra Ala
be.
11 Ala yaragaaxuiya nan nafanma a
ma.
Ala wama mixi xɔn naxan xaxili tixi
a xa xanunteya ra.
12 Darisalamu, i xa Alatala matɔɔɔ.
Siyoni, i xa Ala tantu,
13 barima a tan nan i xa naade
makantama,
a tan nan barake sama i xa jama
ma.
14 A bɔɓɓesa fima i xa boxi ma,
a donse fanyi fima i ma.
15 Alatala dunija yamarima,
a a waxɔnfe rayensenma mafuren
mafuren.
16 A balabalanyi ragoroma ne alo
geɓe fute,
a na rayensen alo te xube.
17 A ragoro boxi ma, nde nɔma tide
na xinbeli ya ra?
18 A na a xui ramini e ma, e xunuma
ne,
a na foye rafa, balabalanyi man
findima ne ye ra.
19 Alatala bara Annabi Yaxuba
rakolon a xa masenyi ra,
a bara a xa seriyɛ nun a xa yaamarie
masen Isirayila be.
20 A mu na mɔɔli ragirixi si gbete yo
be.
Nee luma Ala xa seriyɛ kolontareya
nan kui.

Wo xa Alatala matɔɔɔ!

148

Dunija xa Ala matɔɔɔ

Ala matɔɔɔ

1 Wo Alatala matɔɔɔ!
Wo Alatala matɔɔɔ kelife koore ma.
Wo a matɔɔɔ yire itexi kui.
2 Alatala xa malekɛe xa a matɔɔɔ,
a xa galie xa a matɔɔɔ koore ma.
3 Soge nun kike xa a matɔɔɔ,
tunbui dexexie fan xa a matɔɔɔ.
4 Koore xa a matɔɔɔ,
a nun ye naxan toma naa.

⁵ E birin xa Alatala xili matoxo,
barima a yamari nan fi, e naxa daa.

⁶ A naxa e ti e tide, e xa lu naa
abadan.

A naxa na seriye sa, naxan mu
kanama.

⁷ Wo Alatala matoxo kelife boxi ma.
Baa nun nimase birin naxee na baa
tilinyi kui,

⁸ seyamakonyi, balabalanyi, kunda,
nuxuie,

nun foye xungbe naxan a xa yaa-
mari ratinmema,

⁹ geyae nun tentenyie, wuri bogilae
nun sediri bilie,

¹⁰ wulai subee nun xurusee,
bubusee nun xonie,

¹¹ dunija mangee nun sie,
mangedie nun dunija kuntigie,

¹² fonikee nun ginemedie, dimee
nun forie,

¹³ e birin xa Alatala xili matoxo,
barima a xili gbansan nan itexi,
a nore dangi koore nun boxi ra.

¹⁴ A bara mange senbema rakeli a xa
pama xun na,
a xa seniyentoe naxan matoxoma,
seniyentoe naxan findixi Isirayila a
xa pama xanuxi ra.

Wo Alatala matoxo!

149

Beeti neene

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo beeti neene ba a be,
wo matoxoe raba a batulae tagi.

² Isirayila xa seewa a daali Marigi ra.
Siyoni pama xa seewa e xa Mange
ra.

³ E xa a xili matoxo fare boron yi ra,
e xa beetie ba maxase nun kora xui
ra,

⁴ barima Alatala seewaxi a xa pama
ra,
a kisi fima ne yete magoroe ma.

⁵ A xa seniyentoe xa seewa yi binye
ra,

e xa e seewe xui ite
hali e xa sadee ma.

⁶ Ala matoxoe xa lu e de i.

Na luxi alo santidegema xaaxexi e
belexe kui,

⁷ e naxan nawalima e gbe joxofe ra,
si jaaxie jaxankatafe ra.

⁸ E e yaxuie xa mangee sama ne
yolonxonyie ra,

e e xa yareratie xirima ne a xoxoxoe
ra,

⁹ na fa findi e xa kobija sare ra.
Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa
seniyentoe be.

Wo xa Alatala matoxo!

150

Birin Ala matoxofe

Ala matoxoe

¹ Wo Alatala matoxo!

Wo xa Ala matoxo a xa horomobanxi
kui.

Wo xa a matoxo koore ma.

² Wo xa a matoxo a xa kaabanakoe
xa fe ra.

Wo xa a matoxo a senbe xungbe xa
fe ra.

³ Wo xa a matoxo feri xui nun kora
xui ra,

⁴ wo xa a matoxo maxase nun fare
boron yi ra,

wo xa a matoxo kora maniyee nun
xule xui ra,

⁵ wo xa a matoxo maxase xui itexi
ra.

⁶ Nimase birin xa Alatala matoxo.

Wo Alatala matoxo!

Ala xa Taalie Masenyi Fole

Isirayila mange Dawuda to faxes, Alatala naxa a xa di Sulemani sugandi a xa findi Isirayila mange ra. Na kui Sulemani naxa Ala maxandi a xa a mali Isirayila yamaride. A nu wama lonni nan xon alako a xa no na wali rabade a raba ki ma. Na maxandi naxa Alatala makenen, a fa na duba suxu. Sulemani to findi lonnila belebele ra Ala saabui ra, dunija birin naxa na kolon a ma, e nu fa siga a xa marasi fende.

Na temui Annabi Sulemani naxa a xa fe kolonyi findi sebeli ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. A xa kitaabui sebexi ki naxe, a findi taali woyenyie nan na. Na sebe ki tofan, a man lonni belebele masenma to danxaniyatose be.

Yi taalie masenyi havigee masenma mixi be alo:

Woyen fanyi tide nan gbo adamadie tagi.

Langoena findima toore nan na mixi be.

Ala xa seriye mixi malima dunijeigiri kui.

Tunnaxoneya findima ne setarepa ra, tunnabexiya findima harige ra.

Yete igbona mu fan, yete magore nan fan.

Lanyi xa lu denbaya kui.

Die xa xuru Ala xa seriye ra.

Wule nun xone woyenyi mu fan nama be.

Adamadie lanma e xa gaaxu Ala ya ra.

Ala xa a xa masenyi raso won bone kui, alako won xa a sago kolon, won man xa a rabatu won ma dunijeigiri kui. Na birin findima marasi fanyi nan na won be dunija nun aligiyama. Amina.

Ala xa Taalie

Yi kitaabui sebexi fe naxan ma

¹ Isirayila mange Dawuda xa di Sulemani, xa taalie nan ya:

² E sebexi ne mixie be alako e xa lonni, e xa rasi, xaxili fanyi xa lu e be,

³ xurui fanyi xa lu e yi, e xa bira tinxinyi, nondi, nun fe fanyi foxo ra.

⁴ Xaxili fanyi mu naxee yi, nee xa na soto, mapoxunyi fanyi xa lu fonikee be, e xa fe fanyie kolon, e lan e xa naxee raba.

⁵ Lonnila xa a tuli mati alako a xa fe kolonyi xun xa masa.

Xaxilima xa a tuli mati, alako a xa nere ki fanyi kolon, ⁶ taali kui fixefe xa sooneya e be, e xa fahaamui soto lonnilae xa masenyie nun taalie ma.

⁷ Alatala xa yaragaaxui findixi lonni fole nan na.

Xaxilitaree nan yoma lonni nun marasi ma.

⁸ N ma di, i i tuli mati i baba xa marasi ra,

i naxa tondi i nga xa xurui ra,

⁹ barima xunmase tofanyi nan findima a ra i xunyi ma,

kon magore nan a ra i konyi ma.

¹⁰ N ma di, i naxa tin yunubitose xa i ratantan.

¹¹ Xa e a fala, «Bira muxu foxo ra, won xa sa kira madoxo mixie be, won xa e faxes,

won xa gantanyi te mixie be naxee mu fefe rabaxi won na,

¹² Won xa e xun nakana, alo gaburi a rabama ki naxe mixie ra

naxee sigama aligiyama.

¹³ Won fama naafuli sotode na kui, won ma banxie rafema ne se fanyie ra.

¹⁴ Lu muxu ya ma alako i xa nde soto,

won ma kobiri malande xa findi keren na.»

¹⁵ N ma di, i naxa bira na mixi mooli foxo ra,

i naxa lu na kira xon ma,

16 barima e fe jaaxi nan tun nabama,
e gbataxi mixi nii bade.

17 Gantanyi mu tema xoni ya xori,

18 kono e tan gantanyi tema e yete kan suxuse nan na.

E e yete nan nii bafe e yete ra.

19 Birafe geeni tinxintare foxo ra, nun mixi nii bafe, na kira mooli findima gantanyi nan na.

20 Xaxilimaya xili tima kira xunyiye ra,

a a xui raminima taa malandee.

21 A xili tima pama tagi, a woyenma taa sode dee ra.

22 A naxe, «I tan xaxilitare, i birama xaxilitarena foxo ra han mun temui?

Mixi mayelee yoma mixi ma han mun temui?

Xaxilitaree fe kolonyi xonma han mun temui?

23 Wo gbilen fa ra n ma marasie ma. N na n xaxili luma ne wo ma, n fahaamui fima ne wo ma n ma masenyi xa fe ra.

24 N bara wo xili, kono wo mu n ma xili ratinxi.

N bara n belexe itala wo be, kono wo bara tondi.

25 Wo to bara tondi n ma marasie birin na,

wo to mu tinxi n ma seriye ra,

26 n fan fama ne yeledede wo ma wo xa toore kui.

Gaaxui na wo boje ramini a i, n mu wo malima fefe ma.

27 Gaaxui fama ne wo lide alo turunnaade foye,

toore fama ne wo suxude alo foye xungbe.

Na toore nun kontofili na wo li temui naxe,

28 wo n xilima ne, kono n mu wo xa xili ratinma.

Wo n fenma ne, kono wo mu n toma,

29 barima wo bara xaxilimaya xon, wo bara tondi Alatala xa yaragaaxui ra.

30 E mu nu wama n ma marasie xon, e mu nu wama n ma seriye suxufe.

31 Na kui e fama e xa wali sare sotode,

e fama e jere ki rajonyi tode.

32 Xaxilitarena nan fama xaxilitaree gande.

Lonnitarena nan fama lonnitaree gande.

33 Kono naxan tan a tuli matima n na,

na kanyi luma ne kantari kui a xonyi,

a lu bojesa kui, a mu gaaxuma toore ya ra.»

2

Xaxilimaya fan adamadie be

1 N ma di, xa i n ma masenyie suxu, xa i n ma seriye rabatu,

2 xa i i tuli mati lonni ra, xa nondi rafan i boje ma,

3 xa i xaxili fanyi fen, xa i nondi maxili,

4 xa i a fen alo gbeti, xa i a fen a fanyi ra

alo bannaya fenma ki naxe,

5 na kui, i Alatala xa yaragaaxui kolonma ne,

i Ala xa fe fahaamuma ne,

6 barima Alatala nan lonni fima, xaxili fanyi nun nondi minima a kere i.

7 A fe fanyi gbegebe ragatama tinxintoe be.

A nondi fale makantama.

8 A mixi tinxinxi makantama, a a xanuntenyie ratangama kira xon ma.

9 Na kui, i nondi nun tinxinyi kolonma ne,

kira tinxinxi naxee mixi tima fe fanyi ma.

10 Lonni fama i boje nan ma, fe kolonyi joxunma i be,

11 xaxili fanyi i ratangama,

nondi i makantama,

12 a i ratangama kira jaaxi ma,

a i ratangama woyen kobi fale ma,

13 naxee gbilenma tinxinyi kira foxo ra,

naxee jere ma dimi kui,

14 fe jaaxi rafanxi naxee ma,

naxee jelixinxi kobina ra,

15 naxee xa kira mu tinxin,

naxee jere ki mu fan.

16 Lɔnni i ratangama ne gine jaaxi ma,
langoe gine xa de ipɔxunyi ma,
17 naxan a xa xeme singe finsiriwal-
ima,
naxan neemuma a Marigi Ala xa
saate ma.
18 A xa wali kobi a rabirama ne,
a jere ki a xanin aligiyama.
19 Mixi naxee birama a foxo ra,
e mu gbilenma sonon, e mu kisi
sotoma.
20 A lanma i xa i jere mixi fanyie
nan ma kira ra,
i xa tinxintose xa kira suxu.
21 Mixi tinxinxie luma ne yi boxi ma,
mixi hagigee mu kelima be,
22 konɔ mixi jaaxie tan jonma ne yi
boxi ma,
tinxintaree kerima ne.

3

Ala xa seriye fan

1 N ma di, i naxa neemu n ma
marasie ma,
i boje xa n ma seriye rabatu,
2 barima e fama i xa simaya xon
nakuyade bojesa kui.
3 I naxa dugutegepa nun nondi
rabenin,
i xa e xiri i kon ma, i xa e sebe i
sondonyi ma.
4 I fama hinne nun xaxili fanyie
sotode na ki ne,
Ala nun adamadie ya i.
5 I yete taxu Alatala ra i boje birin
na, i naxa la i yete ra.
6 I xa Ala kolon i xa kira birin xon,
a tan nan fama jere ki fanyie
masende i be.
7 I naxa i xaxili ti i yete ra,
i xa gaaxu Alatala ya ra,
i xa gbilen fe jaaxi foxo ra.
8 Na findima yalanyi nan na i fate be,
a senbe fi i xorie ma.
9 Alatala binya i harige ra,
i xa daxamui singe fi a ma.
10 Na nan a niyama baloe nun minse
gbo i yi ra,
i xa sagae birin nafe.
11 N ma di, i naxa tondi Alatala xa
matinxinyi ra,
i xa a xa marasie suxu,

12 barima Alatala marasi fima ne a
xanuntenyie ma,
alo babae e xa di matinxinma
marafanyi kui ki naxe.
13 Seewe na mixi be naxan xaxili-
maya sotoxi,
seewe na adama be naxan fahaamui
soto.
14 Xaxilimaya xa geeni gbo gbeti be,
a tide dangi xema ra.
15 A fan geme tofanyi be,
a tide dangi i waxonse birin na.
16 Xaxilimaya findima simaya
xonkuye nan na,
a findi bannaya nun xunnakeli ra.
17 Xaxilimaya kira fan,
a bojesa fima adamadie ma.
18 A findixi simaya wuri nan na a
suxumae be.
Mixi naxee kankanma lonni ma, nee
seewama ne.
19 Alatala boxi yailanxi lonni nan na,
a koore yailanxi xaxili fanyie nan na.
20 A xa lonni nan ye raminixi boxi
ma,
a xa xaxili fanyie nan ye ragataxi
nuxuie kui.
21 N ma di, seriye nun nondi ragata
i boje kui,
e naxa makuya i ra.
22 E simaya nun hinne fima ne i ma,
23 i xa dunijeigiri sooneyama ne, i
mu dinkonma.
24 I na i sa, i mu gaaxuma, i xima ne
a fanyie ra.
25 I naxa gaaxu gbaloe ya ra,
i naxa gaaxu mixi jaaxie xa gere ya
ra,
26 barima Alatala nan na i xa xaxilisa
ra.
A i ratangama ne gantanyi birin ma.
27 I naxa tondi mixi malide
i noma naxan na.
28 I naxa a fala i boore be, «Siga, tina
i fa,»
xa a mali xa feere na i be to.
29 I naxa i defanboore yanfa.
30 I naxa mixi tojege, naxan mu fe
jaaxi yo rabaxi i ra.
31 I naxa geresoe tone, i naxa bira
a jere ki foxo ra.

32 Alatala mixi jaaxi xɔnma,
kɔnɔ tinxintɔɛ tan nafan a ma.

33 Alatala mixi jaaxi xa banxi
dankama nɛ,
kɔnɔ a barakɛ sama nɛ tinxintɔɛ
sabatide ma.

34 Ala yɛtɛ igboe igoroma nɛ,
kɔnɔ a hinnɛma mixi magoroxi tan
na.

35 Xaxilimae nɔrɔma nɛ,
kɔnɔ xaxilitaree tan yaagi nan
sɔtɔma.

4

A baba xa masenyi

1 N ma die, wo wo tuli mati wo baba
xa marasi ra,
wo wo jɛngi sa na xɔn ma alako wo
xa xaxili sɔtɔ,

2 barima n na lɔnni fanyi nan fife wo
ma yi ki.

Wo naxa tondi n ma masenyi ra.

3 Di fanyi nan nu n na n baba bɛ.
Di kerenyi nan nu n na n nga bɛ.

4 N baba nu n nasima yi wɔyenyi
nan na, a naxɛ,
«I xa n ma masenyi ragata i bɔjɛ
kui,
i xa n ma seriye suxu alako i xa
simaya sɔtɔ.

5 I xa lɔnni fen, xaxili fanyi xa lu i
bɛ.

I naxa nɛɛmu n ma masenyi ma,
i naxa nɛɛmu n ma seriye ma.

6 I naxa e rabɛjin, e i makantama
nɛ.

N ma seriye xa rafan i ma, a i
ratangama nɛ.»

7 Lɔnni folɛ nan yi ki:

I xa lɔnni fen, i xa fe birin naba
alako i xa xaxili sɔtɔ.

8 Xa i xaxilimaya binya, a i itema nɛ.
Xa i a suxu, a i xunnakelima nɛ.

9 A findima xunmase tofanyi nan na
i xunyi ma,
a findi diyaman xa yanbɛ ra i bɛ.

10 N ma di, xa i i tuli mati n ma
masenyi ra,

i xa simaya xɔn kuyama nɛ.

11 N bara xaxilimaya kira masen i bɛ,
n bara i ti kira tinxinxi xɔn ma.

12 Xa i i jɛrɛma na kira nan ma, i mu
tɔɔrɔma.

Xa i i gima na kira nan xɔn ma, i mu
dinkonma.

13 Lɔnni suxu, i naxa a rabolo, i naxa
a rabɛjin,
barima a findima simaya nan na i
bɛ.

14 I naxa bira mixi jaaxi fɔxɔ ra,
i naxa mixi kobi xa kira suxu.

15 I naxa jɛrɛ na xɔn, i naxa i
makɔrɛ na ra.

I kobe so na ra, i dangi.

16 Mixi jaaxie mu nɔma xide e mu
fe jaaxi raba.

Xi xɔli mu nɔma e suxude e mu mixi
ratantan.

17 Fe jaaxi findixi e xa donse nun
minse nan na.

18 Tinxintɔɛ xa kira nɔrɔma nɛ,
a yanbɛ naiyalanyi raminima nɛ alo
soge.

19 Kɔnɔ mixi jaaxie xa kira luxi nɛ
alo dimi,
e mu fe kolon naxan fama e rabi-
rade.

20 N ma di, i i jɛngi sa n ma masenyi
xɔn ma,
i i tuli mati n ma marasi ra.

21 E mato temui birin, i e ragata i
sondonyi kui,

22 barima e findima simaya nan na
mixie bɛ,

naxee e fahaamuma.

E findima yalanyi nan na e fate bɛ.

23 I bɔjɛ kanta dangife se birin na,
barima simaya kelima a tan nan ma.

24 Wule naxa mini i dɛ i,
i naxa mixi madaxu i xa wɔyenyi ra.

25 I nɛ wɔyɛnma mixi bɛ, i i ya ti a
ra,

i naxa i ya rasiga yire gbɛtɛ.

26 I jɛngi sa i jɛrɛ ki xɔn ma,
i lu kira fanyi xɔn ma.

27 I naxa binya yirefanyi ma,
i naxa binya kɔɔla ma.

I naxa i sanyi ti kira jaaxi xɔn ma.

5

Yɛnɛ xa kanari

1 N ma di, mɛɛni n ma lɔnni ma,
i i tuli mati n ma xaxili fanyi ra,

2 alako i xa fahaamui sɔtɔ,
i dɛ xa wɔyenyi xɔri fala.

3 Langoe xa woyenyie joxun alo
 kumi,
 a masalaxun alo sulopi,
 4 kono a rajonyi xono alo meli,
 a xenen alo santidegema de firinyi.
 5 A sanyie a xun tima gbaloe ra,
 a xa kira mixi xaninma aligiyama
 ne.
 6 A mu luma simaya kira xon ma.
 A loxi, kono a mu a kolon.
 7 Yakosi, n ma di, i i tuli mati n na,
 i naxa i makuya n ma masenyi ra.
 8 I makuya langoe xa kira ra,
 i naxa i makore a xa banxi naade ra,
 9 alako binye naxa ba i ma,
 xeme ya ixaraxi naxa fa i xa
 dunipeigiri kana.
 10 Xa na mu a ra mixi gbetee nan
 lugama i harige ra,
 i xa wali tone lu booree be,
 11 i i xa simaya rajon toore kui,
 i fate birin ba i ma a paaxi ra.
 12 I a falama ne kore,
 «N na marasi xon munfe ra?
 N bore tondi na seriye ra munfe ra?»
 13 Munfe ra n mu n tuli mati n
 karamoxoe ra,
 n mu n tuli mati n nasimae ra?
 14 N fa na toore birin donxoe nan kui
 yi ki pama ya xori.»
 15 Ye min, naxan minima i yete xa
 kolonyi ra.
 16 I naxa tin i xa kolonyi ye xa goro
 mixie bun ma,
 i naxa tin i xa ye xa makana taa kui.
 17 Na ye xa findi i keren nan gbe ra,
 i tan nun xopee naxa na itaxun.
 18 Barake xa lu i xa kolonyi ma,
 i xa seewa i xa gine ra i
 naxan futi i fonike ra.
 19 I xa gine tofan alo bole, a fan alo
 xeli.
 A xa marafanyi xa lu i bore kui,
 i xa a maxanu temui birin.
 20 N ma di, i birama mixi gbetee xa
 gine foxo ra munfe ra?
 Munfe ra i gine xipe sunbuma
 i gbe mu naxan na?
 21 Alatala adama jere ki birin kolon.
 A adama xa kira birin toma.
 22 Mixi paaxi xa wali paaxie nan a
 suxuxi,

a xa yangoe nan findixi gantanyi ra
 a be.
 23 A xa xurutarepa nan a niyama a
 faxa,
 a xa daxupa nan a niyama a bono.

6

Tunnaxone nun langoeja

1 N ma di, xa i i yete taanixi i boore
 nde be,
 i findixi hamilu ra a be e nun mixi
 gbete tagi,
 2 xa i i yete raxetenxi i xa woyenyi
 nde ra,
 xa i i yete xirixi na laayidi mooli ra,
 3 n ma di, i xa fe birin naba i yete
 raminide a kui,
 xa na mu a ra i luma ne i boore
 sagoe.
 Siga, i i felen i boore be, i xa a
 mayandi.
 4 I naxa xi de, na raba keren na.
 5 I i yete ratanga yi fe mooli ma,
 alo xeli a yete ratangama koyinma
 belexe ma ki naxe,
 alo xoni fan a yete ratangama gan-
 tanyi ma ki naxe.
 6 Tunnaxone, siga dondoli yire.
 Marasi fen a ra, alako i xa findi
 xaxilima ra.
 7 Mange mu na dondoli be,
 kuntigi nun yarerati fan mu a be,
 8 kono a walima sogofure temui,
 alako a xa baloe soto a naxan donma
 jeme ra.
 9 I tan tunnaxone, i i sama han mun
 temui?
 I kelima xixoli ma temui mundun?
 10 Xixoli na i suxu, i na kinson, i na i
 sa,
 11 setarepa fan fama ne i suxude
 terenna ra,
 alo mupeti mixi terennama ki naxe.
 Kaame i suxuma ne, alo soori mixi
 suxuma ki naxe.
 12 Fuyante mu tinxin, a wule
 raperema a de i ne.
 13 A luma a ya magira ra,
 a nu mixi makebentin a sanyie nun
 a belexee ra wule tonxuma ra.
 14 Fe paaxi na a xaxili kui,
 a gere masoma temui birin.
 15 Na kui kasare fama ne a suxude,

a a xun nakana kerenyi ra.

16 Fe senni na Alatala naxee xonxi,
a mu tinma nee ra fefe ma:

17 yete igboe xa mixi mato ki,
wule minima de naxan kui,
belexe naxan nii bama fufafu ra,

18 boje naxan fe tinxintare
manoxunma,
sanyi naxee e gima sigafe ra fe kobi
rabade,

19 seede naxan wule falama,
a nun mixi naxan ngaxakerenmae
tagi isoma.

20 N ma di, i baba xa seriye ragata,
i naxa tondi i nga xa marasi ra.

21 E xa lu i boje kui temui birin, e
xiri i kon ma.

22 E i raperema ne i xa dunijeigiri
kui,
e i makanta i xa sade ma, e i rasi i
keli temui.

23 Na seriye findixi lanpui nan na,
na xaranyi kira masenma ne i be,
na marasi i xun tima simaya kira
nan xon ma.

24 E i ratangama gine kobi ma,
nun xoje gine de inoxunxi ma.

25 I naxa wa na gine xon ma a xa
tofanyi ma,
i naxa tin a xa no i ra a yae ra.

26 Langoe gine naxan mu na xeme
taa, a mixi findima setare nan
na,

konon gine yenela naxan doxoxi xeme
nde xon, a mixi faxama ne.

27 Mixi nde noma te tongode, a a sa
a yuba kui,
a fa lu a xa donma mu gan?

28 Mixi nde noma a jerede te wole
tagi,
a fa lu a sanyi mu gan?

29 Na maniyama ne alo xeme naxan
yabuma gine xeme taa idoxoe
ra.

Xeme yo din na gine ra, a fama
naxankate nan sotode.

30 Mixi mu yoma mujeti ma,
naxan muje tixi a xa kaame ma,

31 konon a na suxu fo a xa mujafe
sare fi,
hali na findi a xa naafuli birin na.

32 Konon xaxilitare nan tun yene
rabama gine ra.

A a xun nakana na fe mooli ra.

33 A fe xoxoxoe sotoma ne yaagi kui,
naxan mu gbilenma a foxo ra sonon,

34 barima toone xeme boje ratema
ne a naaxi ra.

Gine kanyi mu kinikinima a gbe
noxoe loxoe.

35 A boje mu goroma kobiri ra.

Hali i a gbegbe fi a ma, a mu a
rasuxuma.

7

Yenela xa gantanyi

1 N ma di, n ma woyenyi ragata i
boje kui,

n ma seriye xa lu i sondonyi ma.

2 N ma seriye suxu alako i xa simaya
soto,

n ma xaranyi xa rafan i ma alo i ya
firinyie.

3 N ma seriye xiri i belexesolee ra, a
sebe i sondonyi ma.

4 Lonni xa findi i maagine ra,
xaxili fanyi xa findi i bari mixi ra.

5 N ma seriye i ratangama ne langoe
ma,

e i ratangama ne yenela xeme taa
idoxoe ma.

6 Loxoe nde, n nu na n ma banxi kui,
n tande matoma wunderi ra.

7 N naxa xaxilitare nde to,
segetala naxan xa fahaamui mu gbo.

8 A naxa kira suxu naxan dangima
langoe gine xa banxi de ra.

A nu bara a xun ti menni ra.

9 Nunmare temui nan nu a ra,
koe nu bara so, kuye nu bara ifooro.

10 Gine nde naxa sa a ralan,
a maxirixi langoe gine ki,
a nu wama na xeme madaxufe ne.

11 Gine murutaxi nan a ra,
naxan woyen xui ite, a mixi
matandi.

12 A jereema taa kui xeme fenfe ra.

13 A naxa na xeme suxu,
a a masunbu, a a fala a be yete
igbopa ra,

14 «N laayidi tongo ne Ala be,
n bara na rakamali serexe ra to.

15 N minixi i fende na nan ma.

Yakɔsi n bara i to.

16 Misira sade dugi maɲingixi na n sade ma,

17 a nun labunde xiri fanyi mɔɔli birin na.

18 Fa be, won xa yeɛ raba han geɛsege,

won xa won waxɔnyi birin naba,

19 barima n ma xeme mu na banxi, a sigaxi biyaasi xɔnkuye.

20 A bara kɔbiri gbegbe xanin a xun ma,

a mu fama fo yi kike ɲɔn.»

21 A naxa nɔ na xeme ra a xa kɔɔta saabui ra,

a naxa nɔ a ra a xa de iɲɔxunyi ra.

22-23 Xeme naxa bira a fɔxɔ ra keren na,

alɔ ninge naxan sigafe ninge faxade, alɔ xeli naxan a sanyi rasofe yeɛ kui,

alɔ xɔni naxan tife gantanyi ma, han tanbe fa a bɔɲe sɔxɔ, a faxa, a mu a kolon a xa simaya danma menni ne.

24 Yakɔsi n ma die, wo wo tuli mati n na,

wo n ma masenyi rame.

25 I bɔɲe naxa i madaxu i xa bira na gine mɔɔli fɔxɔ ra,

i naxa i ɲere a xa kira ra,

26 barima a bara mixi gbegbe faxa, a bara senbemaɛ yati rabira.

27 A xa banxi findixi faxe kira nan na,

mixi goroma aligiyama dennaxe ra.

8

Lɔnni naxan fatanma Ala ra

1 Lɔnni mu mixi xilima xe?

Xaxili fanyi mu a yete masenma xe?

2 A xa masenyi tima yire itexi fari, a wɔyenma kira de ra nun kira ralandee.

3 A a xui itema taa sode de ra mixi dangima dennaxe.

A naxe,

4 «Adamadie, n na wo tan nan maxilife, masenyi na n yi ra ibunadama birin be.

5 Xaxilitare xa xaxili sɔtɔ, lɔnnitare xa lɔnni fen.

6 Wo wo tuli mati n ma masenyi hagige ra,

masenyi tinxinxi naxan minima n de i.

7 N na nɔndi nan falafe wo be yi ki. Tinxintareya mu rafan n ma fefe ma.

8 N ma wɔyenyi birin tinxin, wule nun seniyentarepa yo mu na e ya ma.

9 Nee fixe xaxilima be, e tinxin lɔnnilae be.

10 Wo xa n ma lɔnni fen dangi gbeti ra,

wo xa a kolon xaxili fanyi tide gbo xema fanyi be,

11 fahaamui tide dangi gemɛ tofanyi ra.

Sese mu na naxan tide dangima nee ra.»

12 «N tan lɔnni, n soma fe kui, n a tagi raba.

13 Xa Alatala xa yaragaaxui na i be, i fe ɲaaxi nan xɔnma.

Yeɛ igbɔpa, fe ɲaaxie, nun wɔyen kobie,

n nee nan xɔnma.

14 N gbe nan na marasi nun nɔndi ra,

xaxili fanyi nun senbe kanyi nan n na.

15 N tan nan mangɛ rapɛrema, mangɛ naxee yaamari tima tinxinyi ra.

16 N tan nan bɔxi yareratɛ rapɛrema,

n kuntigie tima adamadie ya ma.

17 N mixi nan xanuma, naxan n xanu.

Naxee n fenma, nee n toma ne.

18 Bannaya nun binye na n tan nan yi ra,

harige naxan mu kanama.

19 N naxan fima mixi ma a fan xema fanyi be,

a xa geeni dangi gbeti ra.

20 N nan n ɲereɛma nɔndi kira nan xɔn ma,

tinxinyi na dennaxe,

21 alako n xanuntenyi xa harige soto ke ra,

fe fanyi xa lu e yi ra duniɲeigiri kui.»

22 «Alatala naxa n daa a xa wali birin folɛ ra.

23 N nu na kabi fɔɛ, beenun bɔxi xa daa.
 24 N bari temui baa mu nu na, dulonyi mu nu na.
 25 N bari ne beenun geyae xa mini,
 26 beenun bɔxi nun fɔtonyi xa daa.
 27 A to nu koore daafe, n nu na.
 A to nu koore walaxe italafe, n nu na.
 28 A to nu nuxui tife koore ma, n nu na.
 A to nu ye raminife senbe ra bɔxi bun, n nu na.
 29 A to nu naaninyi safe baa be alako ye naxa fa banbaran pe, n nu na.
 A to nu dunija bunyi dɔxɔfe, n nu na.
 30 N fan nu na a fe ma a malife ra, lɔxɔ yo lɔxɔ n findi a be seewe nan na,
 n fa n jɛlexin a ya i temui birin.
 31 N jɛlexinxi a xa dunija daaxi nan na,
 a findixi n be seewe ra lufe ra adamadie tagi.»
 32 «Yakɔsi n ma die, wo wo tuli mati n na,
 seewe na mixi be naxan birama n ma kira fɔxɔ ra.
 33 Wo wo tuli mati n ma xaranyi ra, wo xa findi lonnilae ra.
 Wo naxa a rabolo de.
 34 Seewe na mixi be naxan a tuli matima n na,
 naxan luma n seeti ma temui birin, naxan n mamema naade ra.
 35 N kolonma bara kisi, Alatala bara hinne na kanyi ra.
 36 Kɔnɔ n gerefata tan bara a yete bɔnɔ,
 n xɔnmixi na faxe fenfe na ki ne.»

9

Xaxilimaya nun lonnitareja

1 Lonni bara a xa banxi ti fanye solofere fari.
 2 A bara xuruse nde faxesa, a weni yailan,
 a xa dɔxɔ teebili ra a degede.
 3 A bara xerae xee taa kui mixi xilife ra,
 4 «Wo tan xaxilitaree nun fahaamutare,
 wo fa be.

5 Wo xa fa n ma taami don,
 wo xa fa n ma weni fanyi min.
 6 Wo xa gbilen fe jaaxie fɔxɔ ra,
 wo xa bira xaxilima xa kira fɔxɔ ra.»
 7 Mixi yo naxan katama yete igboe matinxinde,
 a marajaaxui nan sɔtɔma.
 Mixi yo naxan katama mixi jaaxi raside,
 a konbi nan sɔtɔma.
 8 Xa i xurutare rasi, a i xɔnma ne.
 Xa i xaxilima rasi, a i xanuma ne.
 9 I naxan falama lonnila be,
 a nde nan sama a xa lonni xun.
 I naxan masenma tinxintɔe be,
 a nde nan sama a xa tinxinyi xun.
 10 Lonni foloma Alatala xa yargaaxui nan ma.
 Fahaamui sɔtɔma Ala Seniyentɔe kolonfe nan ma.
 11 I xa dunijeigiri xɔn kuyama ne lonni ra,
 i xa simaya pe konti xun masama ne fahaamui ra.
 12 Xaxilima lonni sare nan sɔtɔma,
 kɔnɔ mixi naxan yoma a boore ma,
 na tɔɔre nan tun sɔtɔma.
 13 Xaxilitareja luxi ne alo gine naxan de wuya,
 a mu xuru, a mu fe kolon.
 14 A dɔxɔma a xa banxi sode de nan na
 dɔxɔse ma naxan na yire itexi,
 15 alako a xa dangi mixie xili a xui itexi ra,
 naxee na e jerefe kira tinxinxie xɔn ma.
 16 A a falama mixie be naxee mu fahaamui sotoxi,
 «Wo tan xaxilitaree, wo fa be.
 17 Minse mupaxi jɔxun,
 taami donxi dunxui ra, na fan jɔxun.»

18 E mu a kolon faxe dimi nan menni ra.
 Mixi naxee a xa xili ratinma,
 nee xun tixi aligiyama nan na.

10

Taali wɔyenyie

1 Sulemani xa taalie
 Di xaxilima, a baba raseewama ne,

kɔnɔ di lɔnnitare findima nimise
nan na a nga bɛ.

2 Harige sɔtɔ ki jaaxi mu sese
gasama mixi ma,

kɔnɔ tinxinyi nan simaya fima mixi
ma.

3 Alatala mu mixi tinxinxi luma
kaame ra,

kɔnɔ a tondima nɛ mixi jaaxi
waxɔnfe ra.

4 Belexɛ walitare setarepa nan
bendunma mixi ma,

belexɛ wakilixi bannaya nan fima
mixi ma.

5 Di naxan wakilima xɛ xaba tɛmɔi
a findixi xaxilima nan na,

kɔnɔ di naxan xima xɛ xaba tɛmɔi
a findixi yaagi nan na a baba
bɛ.

6 Barakɛ na mixi tinxinxi fɔxɔ ra,
gbaloe bira nɛ tinxintaree fɔxɔ ra.

7 Tinxintɔɛ xili findima duba nan na,
kɔnɔ mixi jaaxi xili lɔɛma nɛ.

8 Lɔnnila tinma lude seriye bun ma,
kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyɛnyi a xun
nakanama nɛ.

9 Mixi naxan jɛrɛma nɔndi ra,
a jɛrɛma kantari nan kui,
kɔnɔ mixi naxan mu a jɛrɛma
tinxinyi ra,

na tan fama rayarabide nɛ.

10 Mixi naxan nɔndi nɔxunma a
booree ma, a e tɔɔrɔfe nɛ.

Dɛ kanyi xaxilitare a xun nakanama
nɛ.

11 Wɔyɛnyi tinxinxi tinxintɔɛ xa
simaya xɔn kuyama nɛ,

kɔnɔ mixi jaaxi tan dɛ gbaloe
raminima nɛ.

12 Gbɛsɛnxɔnnɛya gere rakelima nɛ,
kɔnɔ marafanyi dipɛma nɛ fe kanaxi
birin ma.

13 Lɔnni nan na xaxilima nɛnyi bun
ma,

kɔnɔ gbendegela nan sinma xaxil-
itare fari ma.

14 Fe kolonyi ragataxi lɔnnilae yi ra,
kɔnɔ lɔnnitare xa wɔyɛnyi fe nan
tun kanama.

15 Banna mixi harige findixi a kanta
se nan na,

kɔnɔ setarepa nan misikiine xun
nakanama.

16 Tinxintɔɛ xa geeni findixi simaya
nan na,

mixi jaaxi sare findixi jaxankate
nan na.

17 Mixi naxan xurui fahaamuma, a
tixi simaya kira nan xɔn,

kɔnɔ naxan mɛɛma na marasi ra, a
bɔnɔma nɛ.

18 Wule fale gbɛsɛnxɔnnɛya ra-
gatama nɛ,

xaxilitare nan mixi tɔɔrɛgɛma.

19 Wɔyɛnyi rawuyafe nɔma mixi fin-
dide yunubitɔɛ ra,

kɔnɔ xaxilima tan a dɛ suxuma nɛ.

20 Tinxintɔɛ xa wɔyɛnyi tide gbo
gbeti bɛ,

kɔnɔ mixi jaaxi bɔjɛ tide xurun.

21 Tinxintɔɛ xa marasi mixi
rapɛrɛma nɛ,

kɔnɔ xaxilitare faxama lɔnnitarepa
nan kui.

22 Alatala xa barakɛ nan mixi ban-
nama,

mixi sɛnbɛ mu sese sama na fari.

23 Fe jaaxi rafan mixi kobi ma,

kɔnɔ lɔnni rafan xaxilima ma.

24 Mixi jaaxi hɛnmɛma fe naxan na,
na nan a lima.

Mixi tinxinxi waxɔnfe, Ala nan na
nabama a bɛ.

25 Fe xɔrɔxɔɛ na fa, mixi jaaxi yo
mu tima,

kɔnɔ tinxintɔɛ tan tima nɛ abadan.

26 Muluxunyi fe naxan niyama mixi
jinyi ra,

tuuri fe naxan niyama mixi ya ra,
tunnaxɔnɛ fan na nan niyama a
xɛɛma ra.

27 Alatala xa yaragaaxui simaya nan
fima mixi ma,

kɔnɔ mixi jaaxie xa simaya xɔn mu
kuya.

28 Mixi tinxinxie xa tina findima e bɛ
sɛɛwɛ nan na,

kɔnɔ mixi jaaxie xa tina findima e
bɛ tɔɔrɛ nan na.

29 Alatala xa kira findixi kantari nan
na mixi tinxinxie bɛ,

kɔnɔ a findixi halaki nan na tinx-
intaree bɛ.

30 Tinxintɔɛ mu birama fefe ma,

kɔnɔ mixi jaaxi mu luma bɔxi ma.

31 Mixi tinxinxi dɛ lɔnni nan
masenma,

kɔnɔ wule fale nɛnyi bolonma nɛ.

32 Tinxintɔɛ dɛ fe fanyi nan falama,

kɔnɔ mixi jaaxi fe jaaxi nan
falama.

11

Sikeeli kamalitare

- 1 Alatala sikeeli kamalitare nan xonxi,
 kono sikeeli kamalixi rafan a ma.
 2 Yete igboja findima yaagi nan na,
 kono yete magore findima lonni nan na.
 3 Tinxinyi tinxintoe rapere ma ne,
 kono tinxintareya yanfante halakima ne.
 4 Naafuli mu mixi malima Ala xa kiiti loxo,
 tinxinyi gbansan nan mixi ratangama na faxe ma.
 5 Tinxinyi tinxintoe rapere ma ne kira fanyi xon,
 kono naaxupa mixi naaxi halakima ne.
 6 Tinxinyi tinxintoe rakisima ne,
 yanfante tan luma mile gantanyi nan kui.
 7 Mixi naaxi na faha, sese mu sooneyama a be sonon.
 A xa naafuli mu senbe yo fima a ma na temui.
 8 Tinxintoe ratangama ne paxankate ma,
 mixi naaxi tan luma na paxankate nan kui.
 9 Mixi kobi a boore xun nakanama a xa woyenyie nan na,
 kono tinxintoe ratangama ne a xa lonni saabui ra.
 10 Tinxintoe na hერი soto, taa nelexinma ne.
 Mixi naaxi na faha, birin bara geeni.
 11 Tinxintoe munafanyi rafama ne a xa taa ma,
 mixi naaxie tan taa xun nakanama e xa woyenyie nan na.
 12 Lonnitare yoma ne a boore ma,
 lonnila tan luma sabari nan kui.
 13 Naafixi gundo makenenma ne,
 dugutege tan a suturama ne.
 14 Marasitarepa pama rabirama ne,
 kono marasima wuyaxi tan findima kisi nan na e be.
 15 Mixi yo taani mixi be fe nde ma, a fama ne nimisade.
 Tondife na rabade, na nan fisa.
 16 Gine fanyie binye sotoma ne,
 kono xeme naaxi naafuli nan tun sotoma.
 17 Xeme fanyie jere ki a malima ne,

- kono xeme naaxi toore nan bendunma a yete ma.
 18 Mixi naaxi xa geeni fama ne a madaxude.
 Tinxintoe tan xa geeni findima sare fanyi nan na a be.
 19 Tinxintoe kisima ne,
 kono tinxintare faxe nan sotoma.
 20 Boje naaxi mu rafan Alatala ma,
 a wama tinxinyi nan xon.
 21 Mixi naaxi fama ne fe naaxi sotode,
 kono tinxintoe tan kisima ne.
 22 Gine tofanyi xaxilitare luma ne alo xurunde xema daaxi xose je ra.
 23 Tinxintoe fama ne fe fanyi sotode,
 kono xone nan luma mixi naaxi tan be.
 24 Mixi naxan belexe yelefu ki tide, a bannaya sotoma ne,
 kono mixi kumaxi tan findima setare nan na.
 25 Mixi naxan a harige itaxunma, a fama ne harige sotode.
 Ye xoli mu luma mixi ma naxan a boore kima ye ra.
 26 Nama mixi dankama ne naxan tondima baloe matide,
 e dubama ne mixi be naxan tinma nama xa nde soto.
 27 Fe fanyi rabae, fe fanyi sotoma ne,
 kono fe naaxi rabae, fe naaxi nan sotoma.
 28 Mixi naxan a xaxili tima a xa naafuli ra,
 a fama ne birade,
 tinxintoe tan luma ne alo burexe naxan mu lisima.
 29 Mixi naxan toore bendunma a xa denbaya ma,
 fe fufafu nan fama findide a ke ra.
 Lonnitare fama lude ne lonnila xa yaamari bun ma.
 30 Tinxintoe kisima ne,
 lonnilae mixie masotoma ne.
 31 Xa tinxintoe a sare soto dunija ma,
 mixi naaxi nun yunubitoe fan a sotoma ne.

12

Marasi tide

- 1 Mixi yo tinma marasi ra, na wama lonni nan xon,
 naxan tan mu tinma na ra, daxui nan a ra.

2 Alatala hinnema ne mixi fanyi ra,
a mixi kobi tan naxankata.

3 Naaxuna mu xili xungbe fima mixi
ma,
kono sese mu a niyama tinxintoe
sankee xa tala.

4 Gine fanyi findima a xa mōri xa
xunnakeli nan na,
gine jaaxi tan luma ne alo kuli
naxan na jinyi kui.

5 Mixi tinxinxie xa mapoxunyi fan,
kono mixi jaaxi xa marasi mixi
madaxuma ne.

6 Mixi jaaxi xa woyenyi mixi
faxama ne,
kono tinxintoe tan xa woyenyi mixi
rakisima ne.

7 Mixi jaaxie xa fe fama ne kanade,
kono sese mu mixi tinxinxie xa den-
bayae toma.

8 Nama lonnilae matoxoma ne,
kono boje jaaxi kanyie, e yoma ne
nee ma.

9 Yete magore, malima keren peti na
naxan be,
a fisa yete igboe be, baloe mu na
naxan yi ra.

10 Tinxintoe meenima ne a xa xuruse
ma,
kono mixi jaaxi tan ya ixara.

11 Boxi rawali baloe sotoma ne,
kono lonnitare birama fe fufafu nan
foxo ra.

12 Mixi jaaxi harige fenma tinx-
intareya ra,
kono tinxintoe sankee tan sigama
boxi suxu ra ne.

13 Fe jaaxi findima gantanyi nan na
mixi jaaxi be,
kono tinxintoe a yete ratangama ne
na toore ma.

14 Woyen fanyi findima xunnakeli
nan na mixi be,
alo mixi to a xa wali sare sotoma.

15 Lonnitare a mapoxunxi a a xaxili
fan,
lonnila tan marasi nan fenma.

16 Lonnitare boje te rafura,
lonnila tan mu konbi yaabima.

17 Tinxintoe nondi nan falama a
boore xun,
kono seede ba jaaxi wule nan tun
madoxoma.

18 Mixi de wuyaxi xa woyenyi
mixi maxonoma ne alo san-
tidegema,
kono lonnila tan xa woyenyi mixi
nan nayalanma.

19 Nondi fale xa masenyi mu
masarama,
kono wule fale xa masenyi luma ne
masara ra.

20 Maifui nan na mixi jaaxi boje
kui,
seewe na mixi be, naxan gere rax-
ubenma.

21 Fe jaaxi yo mu tinxintoe lima,
kono mixi jaaxie na nan tun
sotoma.

22 Alatala wule falee xonma ne,
a hinnema ne nondi falee ra.

23 Lonnila a xa lonni masen temui
kolon,
lonnitare tan a xa daxuna nan
ifalama a xui itexi ra.

24 Tunnabexilae findima mangee
nan na,
kono tunnaxonee findima konyie ra.

25 Kontofili luma ne mixi lahale
masara ra,
woyen fanyi tan a boje raseewama
ne.

26 Tinxintoe kira tinxinxi masenma
ne a boore be,
mixi jaaxi tan a boore raloe ma ne.

27 Koyinma tunnaxone mu a xa
tooke ganma,
kono tunnabexila meenima ne a
sotosee ma.

28 Simaya na kira tinxinxi nan xon
ma.
Faxe mu fulama na kira ra.

13

Xurutare tondima marasi suxufe

1 Di lonnila a tuli matima a baba xa
marasi nan na,
kono xurutare mu a tuli matima
marasi ra.

2 Mixi fanyi xa woyenyie fe fanyi
nan naminima,
kono yanfante tan wama gere nan
xon.

3 Mixi naxan a de suxuma, a xun
nakelima ne,
naxan de wuyaxi, na tan a xun
nakanama ne.

4 Tunnaxone xa fefe mu sooneyama,
kono tunnabexi harige gbege
sotoma ne.

5 Wule mu rafan tinxintɔe ma,
kɔnɔ mixi jaaxi tan a yete rayaag-
ima ne.

6 Tinxinyi tinxintɔe makantama ne,
fe jaaxi yunubitɔe tan nahalakima
ne.

7 Mixi nde a yete findima banna nan
na,
kɔnɔ sese mu a yi ra.

Boore tan a yete findima setare nan
na,

kɔnɔ harige gbegbe na a yi ra.

8 Banna xa kɔbiri a xun sarama mixi
kobie ma,

kɔnɔ mixi kobie mu sese fenma
setare ra.

9 Tinxintɔe luxi ne alo lanpui dexexi,
mixi jaaxi tan xa lanpui xubenma
ne.

10 Yete igboɔa gere nan nabulama,
kɔnɔ marasi ramefe findima lonni
nan na.

11 Harige naxan sɔtɔma tinxintareya
kui, a sigama xurun na ne,

kɔnɔ harige naxan sɔtɔma dɔyi dɔyi
tinxinyi kui, na sigama gbo ra
ne.

12 Xa mixi mu a waxɔnfe sɔtɔma, a
tɔɔɔma ne,

kɔnɔ xa a sɔtɔ, a sɛɛwama ne
dunijeigiri kui.

13 Mixi naxan yoma marasi ma, a na
sare sɔtɔma ne,

naxan tan marasi binyama, na fama
ne sare fanyi sɔtɔde.

14 Xaxilima xa marasi findima
simaya nan na,

a mixi ratangama gantanyi jaaxi
ma.

15 Fahaamui findima hinne nan na
mixi be,

kɔnɔ mixi jaaxi tan xa kira xɔɔxɔ.

16 Xaxilima a xa lonni rawalima,
kɔnɔ xaxilitare daxupa nan tun fun-
funma.

17 Xɛera tinxintare findima tɔɔre
nan saabui ra,

xɛera tinxinxi tan fama yalanyi nan
na.

18 Mixi naxan tondima marasi ra, a
setareɔa nun yaagi sɔtɔma ne,

kɔnɔ naxan marasi ramema, a binye
nan sɔtɔma.

19 A jɔxun, mixi waxɔnfe na raba a
be,

kɔnɔ xaxilitare mu tinma gbilende a
waxɔnfe jaaxi fɔxɔ ra.

20 Mixi na lu xaxilima fɔxɔ ra, a fan
xaxili sɔtɔma ne,

kɔnɔ lonnitaree xa malan booreɔa,
findima tɔɔre nan tun na.

21 Yunubitɔe sare findima fe jaaxi
nan na,

tinxintɔe tan sare findima hɛeri nan
na.

22 Mixi fanyi ke luma a xa mamadie
nan be,

yunubitɔe tan ke luma tinxintɔe
nan be.

23 Baloe gbegbe minima ne setare xa
xe ma,

kɔnɔ tinxintareya luma ne kasara
ra.

24 Babe naxan mu a xa di xuruma
luxusinyi ra,

na di mu rafan a ma.

Babe naxan a xa di xuruma,

na di rafan a ma.

25 Tinxintɔe wasama ne baloe ra,

kɔnɔ tinxintare tan luma kaame ra
ne.

14

Gine lonnila

1 Gine lonnila senbe fima ne a xa
denbaya ma,

kɔnɔ gine lonnitare a xa denbaya
xun nakanama ne.

2 Mixi naxan a jereɔa a tinxinxi ra,
a gaaxuma ne Ala ya ra,

kɔnɔ naxan a jereɔa tinxintareya
ra, na nan yoma Ala ma.

3 Yete igboe xa wɔyenyi findima
bonbɔe nan na a be,

lonnila tan xa wɔyenyi a makan-
tama ne.

4 Xa ninge mu bɔxi buxama, saga mu
rafema.

Ninge xa wali a niyama ne mixi xa
baloe gbegbe sɔtɔ.

5 Seede fanyi mu wule falama,
seede jaaxi tan wule nan tun fun-
funma.

6 Mixi mayele lonni fenma ne, kɔnɔ
a mu a sɔtɔma.

Lonni kolonfe mu xɔɔxɔ xaxilima
be.

7 I xa i makuya xaxilitaree ra,
barima i mu lonni yo sɔtɔma e ra.

8 Lonnila a jɔxɔ sama ne a jere ki
xɔn ma,

lonnitare tan a yete madaxuma ne.

9 Xaxilitare yoma yunubi tongofe ma,
 kɔnɔ tinxintɔe Ala xa hinne nan fenma.
 10 Mixi a yete xa tɔɔre kolon a bɔɔe kui,
 a mu a xa sɛɛwe masenma mixi gbete be.
 11 Mixi jaaxie xa denbaya halakima ne,
 tinxintɔe tan xa denbaya fanma ne.
 12 Mixi jɔxɔ a ma a a jere ki fan,
 a fa li kɔre a na gbaloe kira nan xɔn ma.
 13 Mixi nɔma yeleda a de ra, a tɔɔrɔxi a bɔɔe kui.
 Sɛɛwe nɔma mafindide tɔɔre ra.
 14 Mixi jaaxi yo, mixi fanyi yo,
 e birin e xa wali sare sɔtɔma ne.
 15 Xaxilitare lama ne mixi birin xa masenyi ra,
 kɔnɔ xaxilima kira matoma ne beenu a xa bira na fɔxɔ ra.
 16 Xaxilima gaaxuma ne Ala ya ra, a fa gbilen fe jaaxi fɔxɔ ra,
 kɔnɔ xaxilitare tan soma ne na fe jaaxi kui mafuren.
 17 Mixi naxan bɔɔe tema mafuren, a daxupa nan nabama.
 Mixi madaxui mu rafan mixi yo ma.
 18 Daxupa findima ne xaxilitare ke ra,
 xaxilimae tan lonni nan sɔtɔma.
 19 Mixi jaaxie fama ne e xinbi sinde tinxintɔe bun ma,
 e kantari nan fenma tinxintɔe xɔnyi.
 20 Setare rapaaxu birin ma, hali a dɔxɔboore,
 kɔnɔ banna rafan mixi gbege ma.
 21 Mixi naxan yoma a ngaxakerenyi ma, a bara yunubi sɔtɔ,
 kɔnɔ naxan kinikini tɔɔrɔmixi ma, na bara sɛɛwe sɔtɔ.
 22 Mixi naxee fe jaaxi maɔɔxunma, nee bɔnɔma ne.
 Kɔnɔ naxee fe fanyi maɔɔxunma, na kanyie marafanyi nun nɔndi nan toma.
 23 Geeni na wali birin kui,
 kɔnɔ wɔyenyi gbansan findima setarepa nan na.
 24 Bannaya nan na lonnila sare ra,
 daxupa nan tun luma lonnitare tan yi ra.

25 Seede nɔndi fale mixi nii ratangama ne,
 kɔnɔ wule fale mixi madaxuma tun.
 26 Mixi naxan gaaxu Alatala ya ra,
 a tan nun a xa die luma ne kantari kui.
 27 Alatala xa yaragaaxui simaya fima ne mixi ma,
 alako e xa ratanga gantanyi ma naxan findima faxe ra.
 28 Nama xa gboe findima mange xa xunnakeli nan na,
 kɔnɔ pama xa xurunyi findima mange xa xunnagore nan na.
 29 Xaxilima bɔɔe te xɔnɔ,
 kɔnɔ xaxilitare a xa daxupa masenma ne a xa bɔɔe te saabui ra.
 30 Bɔɔesa findima simaya nan na,
 kɔnɔ mile tan findima fure nan na.
 31 Naxan setare tɔɔrɔma, na bara yo setare Daa Mange ma,
 kɔnɔ naxan kinikini setare ma, na bara a Daa Mange matɔxɔ.
 32 Mixi jaaxi xa jaaxupa a xun nakanama ne,
 kɔnɔ tinxintɔe kantari sɔtɔma ne hali faxe ya i.
 33 Lonni na xaxilima bɔɔe kui,
 xaxilitare yati nɔma na tode.
 34 Tinxinyi bɔxi rasigama ne yare,
 yunubi tan pama rayaagima ne.
 35 Walike lonnila rafan mange ma,
 kɔnɔ a walike yaagitare tan xɔnma ne.

15

Yaabi bɔrɔxɔxi

1 Yaabi bɔrɔxɔxi mixi bɔɔe ragoroma ne,
 kɔnɔ wɔyɛn xɔne tan mixi bɔɔe ratema ne.
 2 Xaxilima xa wɔyenyi a niyama ne xaxili fanyi xa rafan mixie ma,
 kɔnɔ xaxilitare xa wɔyenyi daxupa nan tun masenma.
 3 Alatala mixi birin matoma,
 mixi jaaxi nun mixi fanyi.
 4 Wɔyɛn fanyi mixi rayalanma,
 kɔnɔ wɔyɛn xɔne mixi xaxili tɔɔrɔma ne.
 5 Xaxilitare yoma ne a baba xa marasi ma,
 xaxilima tan na marasi nan suxuma.

6 Harige fanyi na tinxintɔɛ xɔnyi,
kɔnɔ tɔɔrɛ gbansan nan findima
tinxintare sare ra.
7 Lɔnnilae xa wɔyenyie xaxili fima
nɛ mixi ma,
kɔnɔ fe fanyi yo mu na lɔnnitaree
bɔɛ kui.
8 Alatala mixi jaaxi xa sɛrɛɛ
xɔnma,
kɔnɔ a tinxintɔɛ xa duba suxuma nɛ.
9 Alatala mixi jaaxi xa kira xɔnma,
kɔnɔ mixi naxan birama tinxinyi
fɔxɔ ra a rafan a ma.
10 Kira fanyi bɛɲinfe findima
jaxankate nan na.
Xurutareɲa mixi xun tima faxɛ kira
nan ma.
11 Alatala to fe birin kolon,
hali naxan nabama aligiyama nun
yahannama,
a ibunadama bɔɛ fan kolon.
12 Yɛtɛ igboe mu wama marasi xɔn
ma,
a mu sigama lɔnnila yire.
13 Bɔɛ sɛɛwaxi mixi lahalɛ fanma,
kɔnɔ bɔɛ tɔɔrɔxi mixi lahalɛ
kanama nɛ.
14 Xaxilima lɔnni nan fenma,
kɔnɔ xaxilitare daxu wɔyenyi nan
tun falama.
15 Hali misikiine tɔɔrɔ a xa simaya
kui,
xa a bɔɛ sɛɛwaxi, na findima nɛ
baloe ra a bɛ.
16 Setare Ala yaragaaxui,
fan banna xaxili ifuxi bɛ.
17 Bande ɲɲɛ donfe xanunteya kui,
na fan sube donfe bɛ gbɛsɛnxɔnneya
kui.
18 Bɔɛ rate gere xɔrɛ isoɔɔma nɛ,
bɔɛ ragore sɔnxɔɛ raxinbelima nɛ.
19 Tunnaɔnɛ xa kira mabalanxi
tunbee nan na,
kɔnɔ tinxintɔɛ xa kira ɲɛrɛ ɲɔxun.
20 Di lɔnnixi findima sɛɛwɛ nan na a
baba bɛ,
kɔnɔ di lɔnnitare yoma nɛ a nga ma.
21 Xaxilitareɲa rafan lɔnnitare ma,
kɔnɔ xaxilima xa kira tinxin.
22 Marasitareɲa wali kanama nɛ,
kɔnɔ marasi gbegbe wali nan
sɔɔneyama.
23 Sɛɛwɛ na mixi bɛ naxan fata a
boore yaabide.

Wɔyenyi tide gbo naxan falaxi a fala
ki ma nun a fala tɛmɛi ma.
24 Xaxilima xa kira a ratema nɛ
koore ma,
a a mali a xa aligiyama kira
matanga.
25 Alatala yɛtɛ igboe xa banxi rabi-
rama nɛ,
kɔnɔ a kaarɛ ginɛ xa bɔxi makan-
tama nɛ.
26 Marɔxun kobi rapaaxu Alatala
ma,
kɔnɔ wɔyɛn fanyi tan sɛniyen.
27 Milante findima nɛ tɔɔrɛ ra a xa
denbaya bɛ,
kɔnɔ naxan mu wama geeni tinx-
intare xɔn,
na kanyi kisi nan sɔtɔma.
28 Tinxintɔɛ fe matoma nɛ a fanyi ra
beenu a xa yaabi nde fi,
kɔnɔ fe jaaxi mafura minide mixi
jaaxi dɛ i.
29 Alatala makuya mixi jaaxie ra,
kɔnɔ a a tuli matima tinxintɔɛɛ xa
maxandi ra.
30 Xɛɛra ya iyalanxi mixi bɔɛ
raseɛwama nɛ,
xɛɛraya fanyi sɛnbɛ nan fima mixi
ma.
31 Mixi naxan a tuli matima kisi
marasi ra,
na kanyi luma nɛ lɔnnilae ya ma.
32 Naxan tondima marasi ramɛde,
na yoxi a yɛtɛ nan ma,
kɔnɔ naxan tinma marasi ramɛde,
na kanyi xa lɔnni nan xun masama.
33 Ala xa yaragaaxui findima lɔnni
nan na mixi bɛ.
Yɛtɛ magore fama binyɛ nan na.

16

Ala xa maragiri

1 Adamadi nate tongoma a bɔɛ kui,
kɔnɔ maragiri na Ala nan belexɛ.
2 Adama tan bɛ, a xa kira birin fan,
kɔnɔ kiiti sa mangɛ Ala a bɔɛ
kolon.
3 Wali birin taxu Alatala ra, alako a
xa sɔɔneya.
4 Alatala fe birin yailanxi fe nde nan
ma.
Hali mixi jaaxi daaxi gbaloe lɔxɔɛ
nan ma fe ra.
5 Alatala yɛtɛ igboe xɔnxi.
Naxankate nan a mamɛfe.

6 Yunubi xafarima hinne nun dugutegeya nan saabui ra. Alatala xa yaragaaxui mixi ratangama fe jaaxi nan ma.

7 Mixi jere ki na rafan Alatala ma, a a niyama ne gere xa jon na kanyi nun a yaxuie tagi.

8 Se dondoronti sotoxi tinxinyi ra na nan fisa se gbegbe sotoxi be tinxintareya kui.

9 Mixi nate tongoma a xa fe rabaxi ma, konɔ na fee ragiri mange na Alatala nan na.

10 Mange xa masenyi tide gbo, a xa kiiti xa tinxin.

11 Alatala na sikeeli tinxinxi nan be, a xa wali nan na se maniyase kamalixi ra.

12 Fe jaaxi mu rafan mangee ma, barima tinxinyi nan mange kibanyi mabanbanma.

13 Mangee xa hinne na tinxintoe be, nondi fale rafan e ma.

14 Mange xa bojete mixi faxama ne, konɔ lonnila fata mange boje ragorode.

15 Mange xa jalexinyi findima simaya nan na, a xa hinne luma ne alo nuxui naxee tune ye raminima.

16 Lonni sotoe fan xee ma sotoe be, xaxili fanyi sotoe fan gbeti sotoe be.

17 Tinxintoe xa kira mu sigama fe jaaxi ma. Mixi naxan a jengi saxi a jere ki xon ma, na kisima ne.

18 Yete igbona mixi nan xun nakanama, yete iteya mixi nan naloma.

19 Lufe yete magoree ya ma, na fan naafuli itaxunfe be yete igboee ya ma.

20 Heeri na mixi be naxan a jengi sama fe raba kie xon ma. Seewe na mixi be naxan a xaxili tima Alatala ra.

21 Mixi sabarixi findima xaxilima nan na. Woyen joxunme xaxili fima ne mixi ma.

22 Xaxili fanyi simaya nan fima xaxilima ma, xaxilitarepa findima jaxankate nan na xaxilitare be.

23 Xaxilima a jengi sama a xa masenyi ma, alako lonni fanyi xa mini a de kui.

24 Woyen fanyi findixi kumi nan na, naxan xaxili nun fate rayalanma.

25 Adama a mapoxun ne a xa kira fanxi, konɔ a raponyi a xun tima faxe nan na.

26 Walike xa kaame nan a tutunma wali ma.

27 Fuyante fe jaaxi mapoxunma ne, a xa masenyi mixi gan.

28 Mixi kobi gere xore isoxoma ne, naafixi defanmae tagi isoma.

29 Mixi kobi a boore ratantanma ne, a na ti kira jaaxi xon ma.

30 Mixi naxan tonxuma masenma a ya nun a de ra, a wama fe jaaxi nde nan nabafe.

31 Xunsexe fixe findima binye nan na, naxan sotoma kira tinxinxi xon ma.

32 Dije mixi fan geresoe be, yete suxui tide dangi taa suxufe ra.

33 Mixi kanda bunma fe nde ma, konɔ fe birin nagiri mange na Alatala nan na.

17

Lantareya

1 Taami xuntunyi sotofe bojesa kui na nan fisa sube gbegbe sotofe be lantareya na dennaxe.

2 Walike xaxilima senbe gbo dangife wali kanyi xa di ra, naxan fe mayaagixi rabama. Na walike mooli tan ke sotoma ne na denbaya kui.

3 Xee ma nun gbeti matose na te nan na, konɔ Alatala nan adama boje matoma.

4 Fe kobi raba woyen tinxintare ramema, a a tuli matima wule fale ra.

5 Mixi naxan yoma setaree ma, na bara setare Daa Marigi yelevu. Mixi naxan yelevu a boore xa toore ma, na jaxankate nan sotoma.

6 Mamadie findixi forie xa seewe nan na, babae fan findixi e xa die xa seewe nan na.

7 Mange xa woyenyi mu lan xaxilitare de i,
wule mu lan mange de i.
8 Ki tife naadæe rabima ne, a fe birin sooneyama ne.
9 Dijefe konbi ma a marafanyi nan na gboma,
konon na ifalafe a xanuntenmae tagi isoma.
10 Tantanyi masenfe lonnila be a fahaamui fima ne a ma,
dangife lonnitare bonbofe luxusinyi ya keme ra.
11 Mixi jaaxi naxan mange matandima tun,
soori kinikinitare nan xema a xili ma.
12 Naralanfe sube xaape ra, naxan xa die baxi a yi,
na fisa naralanfe xaxilitare ra,
naxan jere ma a xa xaxilitareja kui.
13 Mixi naxan fe fanyi joxoma fe jaaxi ra,
fe jaaxi mu makuyama na xa banxi ra.
14 Gere folofe luxi ne alo bogoni ibofofe.
Na kui beenun sonxoe xa mini, keli naa.
15 Mixi naxan nondi fima fe kobi rabama,
nun mixi naxan tinxintoe tojenge ma,
e mu rafa Alatala ma.
16 Hali kobiri lu lonnitare yi ra,
a mu na rawalima lonni sotofe ra.
17 Mixi a defanboore xanuma temui birin,
a a ngaxakerenyi malima a tooro temui.
18 Lonnitare naxan xaxili mu na,
na nan gbansan taanima a boore be.
19 Gere rafa mixi yo ma,
yunubi fan nafa na kanyi ma.
Mixi naxan a yete igboma,
xunnakane nan a lima.
20 Mixi yo madaxui tima, na mu heeri sotoma,
Mixi yo woyen kobi falama, na tooroma ne.
21 Mixi yo di lonnitare bari, na fama ne toorode.
Mixi yo di xaxilitare soto, na mu seewama.
22 Boje seewaxi, seri fanyi na a ra,

xaxili sunnunxi tan xorie nan xun nakanama.
23 Mixi jaaxi see rasuxuma gundo ra,
alako kiiti tinxinxi xa mafindi.
24 Lonni makore xaxilima ra,
konon xaxilitare ya tixi fe makuyaxi nan na.
25 Di xaxilitare findima toore nan na a baba be,
a findi xone ra a nga be.
26 A mu lan kobiri xa ba tinxintoe yi ra,
a mu lan kuntigi xa bonbo a xa tinxinyi xa fe ra.
27 Xaxilima a de nan suxuma, a boje mu tema.
28 Xaxilitare noma a mapoxunde lonnila ra xa a dunduxi,
a noma a mapoxunde fahaamula ra xa a sabarixi.

18

Booretare

1 Booretare a waxonfe gbansan nan fenma,
a yo marasi birin ma.
2 Xaxilitare mu wama xaxili fanyi xon,
a wama a yete xa mapoxunyi nan tun masenfe.
3 Mixi jaaxie yoma mixie ma,
e yoma e ma han e sa yaagi.
4 Adama xa woyenyi tilin alo baa,
a lonni raminima naxan luxi alo dulonyi ye fanyi.
5 Nondi fife mixi jaaxi ma, a mu fan.
A mu lanma tinxintoe xa tojenge.
6 Lonnitare sonxoe xore isoxoma,
a bonboe sotoma a de saabui ra.
7 Xaxilitare de a xun nakanama ne,
a nyeni findixi gantanyi nan na a nii be.
8 Naafixi xa masenyi luxi ne alo donse joxunme,
naxan goroma mixi furi kui.
9 Tunnaxone nun kasare raba,
nee nga keren, e baba keren.
10 Alatala findixi kantari senbema nan na,
tinxintoe luma naxan niini bun ma.
11 Naafuli findixi banna xa kantari nan na,
a joxo a ma tete na a ra naxan mu noma kanade.
12 Gbaloe na yete igboja xanbi ra,

kɔnɔ nɔrɛ na yetɛ magore fɔxɔ ra.
¹³ Mixi naxan yaabi fima beenu a xa
 mixi xui rame,
 a daxupa masenma nɛ, a a yetɛ
 rayaagi.
¹⁴ Xaxili limaniyaxi mixi malima nɛ
 a xa fure kui,
 kɔnɔ limaniya baxi naxan yi,
 na mu kelima sɔnɔn.
¹⁵ Lɔnnila katama se kolonde,
 a a tuli matima masenyi fanyi ra.
¹⁶ Kira rabixi mixi bɛ naxan ki tima,
 mangɛ yati tofe sɔnɛyama nɛ na
 kanyi bɛ.
¹⁷ Mixi naxan singe a yetɛ xun
 mafalama fe kui,
 a luma nɛ alɔ nɔndi na a tan nan bɛ,
 kɔnɔ a kalamuti maxɔrinyi xɔrɔxɔɛ
 tima nɛ a ma.
¹⁸ Fe lufe Ala ma a sɔnxɔɛ nɔnma nɛ,
 a gere nɔn sɛnbɛmae tagi.
¹⁹ Mixi konbixi xa bɔnɛ xɔrɔxɔɛ
 luma nɛ alɔ taa makantaxi.
 Na sɔnxɔɛ mɔɔli xɔrɔxɔ dangife
 geeli kondonyi ra.
²⁰ Adama xa masenyi nɔma a baloe
 fide a ma,
 a hayi fanma nɛ a xa wɔyenyi saabui
 ra.
²¹ Faxɛ nun simaya fatanma mixi xa
 wɔyenyi nan na.
 Wɔyenla a sare sɔtɔma nɛ.
²² Gine sɔtɔfe findixi hɛeri nan na,
 naxan fatanxi Alatala ra.
²³ Setare mayandi tima,
 kɔnɔ se kanyi a yaabima a xɔrɔxɔɛ
 nan na.
²⁴ Xa mixi booree wuya, na nɔma
 findide tɔrɛ ra a bɛ,
 kɔnɔ boore nde na na naxan fan a
 ngaxakerenyi bɛ.

19

Setare tinxinxi

¹ Setare tinxinxi fan xaxilitare wule
 fale bɛ.
² Gbatafe ra i mu naxan kolon, a
 mixi ratantanma nɛ.
³ Adamadi a yetɛ xun nakanama nɛ
 a xa daxupa ra,
 kɔnɔ a fa a bɔnɛ rate Alatala tan ma
 na xunnakanɛ xa fe ra.
⁴ Bannaya a niyama nɛ mixi xa
 boore gbegbe sɔtɔ,

kɔnɔ setarepa defanboorepa
 kanama nɛ.
⁵ Tɔɔnɛgeti fama nɛ naxankate
 sɔtɔde,
 wule fale mu kisima.
⁶ Mixi gbegbe katama e yetɛ rafande
 kinikinintee ma,
 birin birama nɛ mixi fɔxɔ ra naxan
 ki tima.
⁷ Setare mu rafa a ngaxakerenyie
 yati ma,
 a mu rafa a boore fan ma.
 A na e maxandi, e mu e tuli matima
 a ra.
⁸ Mixi naxan xaxili fenma, a fe fanyi
 rabama nɛ a yetɛ bɛ.
 Mixi naxan fahaamui fenma, a xa fe
 sɔnɛyama nɛ.
⁹ Tɔɔnɛgeti fama nɛ naxankate
 sɔtɔde,
 halaki birama nɛ wule fale fɔxɔ ra.
¹⁰ Naafuli mu lan xaxilitare yi ra,
 alɔ a to mu lan konyi fan xa kuntigie
 yaamari.
¹¹ Lɔnnila bɔnɛ te xɔnɔ, a mu konbi
 ragbilenma.
 Na kui a binyɛ sɔtɔma nɛ.
¹² Mangɛ xa xɔnɛ maniya yetɛ xaɔnɛ
 ra,
 a xa hinne fan maniya xini ra
 burexe xinde ma.
¹³ Di xaxilitare kontofili nan
 bendunma a baba ma,
 gine xa sɔnxɔɛ xunxuri luxi nɛ alɔ
 ye
 naxan luma mini ra feɛnɛ yale di kui,
 a mu a itima.
¹⁴ Mixi banxi nun harige sɔtɔma e
 baba ke ra,
 kɔnɔ Ala nan gine xaxilima fima
 xeme ma.
¹⁵ Tunnaxɔnɛ mixi luma nɛ xixɔli
 kui,
 a kaame nan tun sɔtɔma.
¹⁶ Mixi naxan Ala xa seriye raba-
 tuma,
 a a yetɛ ratangama nɛ faxɛ ma,
 kɔnɔ naxan mu a nɛngi sama a nɛrɛ
 ki xɔn ma,
 a faxama nɛ.
¹⁷ Setare kife na maniyaxi Alatala
 donife nan na.
 Ala fama nɛ na doni ragbilende a
 ma.
¹⁸ I xa fe birin naba i xa di xurufe ra
 alako a xa kisi,

xa na mu a ra, a faxama ne.
 19 Mixi naxan luma xonɔ ra, a na sare fima ne.
 Xa i a mali keren, a man gbilenma ne na ma.
 20 I xa i tuli mati marasi ra, i xa tin e xa i xaran, alako i xa findi xaxilima ra.
 21 Manɔxun gbegbe na mixi boje kui, konɔ Alatala waxonfe nan kamalima.
 22 Adamadi wama a boore xa dugutegepa a ma. Setare fisa wule fale be.
 23 Alatala xa yaragaaxui mixi rakisima ne. Na mixi na a sa koɛ ra, a mu hanmema toore yo ra.
 24 Tunnaxone a donse tongoma ne a belexe, konɔ a mu wakilima a rasofe ra a de i.
 25 Mixi mayele bonbo, alako xaxilitare xa xaxili soto. Xaxilima na rasi, alako a xaxili xun xa masa.
 26 Di naxan a baba kasarama, a a nga kerɪ, mixi rayaagixi na a ra.
 27 N ma di, xa i mu marasi ramema, i bara i yete makuya fe kolonyi ra.
 28 Seede wule fale yoma seriye nan ma, tinxintareya nan minima mixi paaxi de i.
 29 Mixi mayele paxankatama ne, lonnitare bonboma ne.

20

Siisila xa xaxilitarepa

1 Weni mixi rayaagima, beere mixi madaxuma ne. Siisila mu noma findide xaxilima ra.
 2 Mange boje texi maniya yete xaape ra. Mixi naxan mange raxonoma, na bara a yete tooro.
 3 Mixi binyaxi mu tinma gere ra, konɔ xaxilitare birama sonxoe nan foxo ra.
 4 Mixi tunnaxonoxi mu yire buxama a waxati. Xe xaba temui a baloe fenma ne, konɔ a mu sese toma.

5 Marasi tilin alo ye naxan na baa ma. Fahaamui kanyi na birin matoma ne.
 6 Mixi gbegbe dugutegepa falama e yete xun ma, konɔ dugutege yati yati toma dunija ma?
 7 Tinxintoe perema tinxinyi nan na, seewe na a xa die be.
 8 Mange kiitisa fata mixi boje paaxi tode.
 9 Nde noma a falade, «Fe paaxi yo mu n boje ma, n seniye nxi, yunubi yo mu na n ma?»
 10 Sikeeli tinxintare mu rafan Alatala ma.
 11 Fonike xa jere ki tinxixi a boje ki masenma ne.
 12 Tuli naxan fe mema, ya naxan se toma, Alatala nan na birin daaxi.
 13 Xixoli naxa rafan i ma de, xa na mu a ra i findima setare nan na. I ya lanma a xa rasege, alako i xa baloe soto a fanyi ra.
 14 Sareso nan a falama yule be, «Na sare mu fan n be feo,» konɔ a fa keli na xun ma a yete matoxofe ra.
 15 Xema nun geme tofanyi gbegbe na dunija, konɔ lonnila xa woyenyi tide gbo e birin be.
 16 Mixi xa seke se rasuxu a naxan taani xope be, xa na mu a ra a naxan taani langoe be.
 17 Donse naxan soto wule ra, a fole a joxun, konɔ a raponyi a luxi ne alo geme xori i de i.
 18 Marasi fanyi nan wali sooneyama. Nama naxa gere so marasi xanbi.
 19 Naafixi lanlanteya kanama ne. I naxa la mixi ra naxan de wuya.
 20 Mixi na yo a nga nun a baba ma, a dunija igirima dimi nan kui.
 21 Harige naxan sotoma mafurenyi ra, na mu buma.
 22 I naxa a fala, «N nan n gberoxoma ne.» I xaxili ti Alatala nan na, a i rakisima ne.

23 Alatala mu wama maniya se tinxintare xon ma.
Sikeeli tinxintare mu fan.
24 Alatala nan adamadi xun tima kira nde ra.
Ibunadama tan mu noma na fahaamude.
25 Laayidi tongofe Ala be mafuren mafuren mapoxunyi gbegbe xanbi,
na findixi gantanyi nan na adamadi be.
26 Mange lonnila fata mixi jaaxie mayegetide,
a ti e fari a xoxoxe ra.
27 Alatala xaxili fima adamadi ma, a findi a be lanpui ra,
alako a xa a yete boje mato a fanyi ra.
28 Xanunteya nun dugutegeja mange kantama ne.
Mange kibanyi sabatima ne mange xa xanunteya saabui ra.
29 Fonike senbe findixi a xa xunakeli nan na.
Xemoxi xunsexe fiixe findixi a xa binye nan na.
30 Bonboe findixi kobipa seri nan na, luxusinyi adama xaxili matinxinma ne.

21

Alatala mange raperefe

1 Alatala nan mange boje raperefe, alo a xure raperefe ki naxe a waxonki ra.
2 Adamadi joxo a ma a xa kira birin tinxin,
konoo Alatala nan mixi boje matoma sikeeli ra.
3 Wo xa bira nondi nun tinxinyi foxo ra.
Na rafa Alatala ma dangife serexe ra.
4 Yeti igbona nun fe jaaxi rabafe, na birin findixi yunubi nan na.
5 Wakilila harige xun masama ne,
konoo gbata gbegbe findima toore nan na.
6 Harige naxan sotoxi wule ra, a mu buma, a mixi xaninma ne aligiyama.
7 Mixi jaaxie xun nakanama ne, barima e mu tinxinyi rabatuma.
8 Mixi kobi mu tinxin,

konoo mixi fanyi a jerefe kira tinxinxi xon ma.
9 Lufe ra banxi fari ma,
a fisa lufe ra gine geresoe seeti ma banxi kui.
10 Mixi jaaxi wama fe jaaxi nan tun xon ma.
A mu kinikinima mixi yo ma, hali dodoxoore.
11 Xaxilitare na a to e mixi mayele jaxankatama,
a xaxili di sotoma ne,
konoo xaxilima tan fahaamui sotoma lonni nan kui.
12 Ala naxan tinxin, a mixi jaaxi matoma ne,
a e xun nakana.
13 Mixi naxan tondima a tuli matide setare wa xui ra,
a fan fama ne wade, mixi mu a tuli matima a ra.
14 Bojete kife gundo ra, a boje ragoroma ne.
Mixi kife suture ra, a xa xone magoroma ne.
15 Nerefe tinxinyi kui, na findixi seewe nan na tinxintoe be,
konoo na jere ki mooli mu rafa mixi jaaxi ma.
16 Mixi naxan gbilenma kira fanyi foxo ra,
na fama ne lude mixi faxaxie ya ma.
17 Mixi naxan birama a waxonfe gbansan foxo ra,
na luma ne setareja kui.
Mixi naxan weni nun donse fanyi tun fenma,
na mu bannama.
18 Mixi jaaxi findima tinxintoe xunsare nan na,
yanfante findi mixi fanyi xunsare ra.
19 Lufe ra gbengberenyi ma,
a fisa lufe ra gine fitinetoe seeti ma.
20 Harige fanyi nun ture gbegbe na lonnila xonyi,
konoo lonnitare bara a gbe birin don.
21 Mixi naxan birama tinxinyi nun hinne foxo ra,
a simaya, kiiti fanyi, nun binye sotoma ne.
22 Lonnila noma ne node taa makan-taxi ra,
a e xa tete rabira e xaxili nu tixi naxan na.
23 Mixi naxan fata a de suxude, na mu tooro ma.

24 Yete igboe yoma ne mixie ma,
a fe birin suxuma na xaxili nan na.
25 Mixi tunnaxɔnɔxi waxɔnfe a
faxama ne,
barima a mu tinma walide.
26 Lɔxɔe birin mixi tunnaxɔnɔxi mil-
ama ne a waxɔnse ma.
Tinxintɔe tan mixi kima a gbe se
birin nan na.
27 Mixi jaaxi xa serexe mu rafan Ala
ma.
Xa a sa a ba maɔxunyi kobi ra,
Alatala xa xɔne xun masama
ne.
28 Seede wule fale halakima ne,
kɔnɔ seede nɔndi fale xa simaya nan
buma.
29 Mixi jaaxi a yatagi ifɔɔroma,
kɔnɔ tinxintɔe fe tinxixi nan
nabama.
30 Lɔnni yo mu na, fahaamui yo mu
na, marasi yo mu na,
naxan senbe gbo Alatala be.
31 Soe maxirima gere so lɔxɔe ne,
kɔnɔ xunnakeli fatanma Alatala nan
na.

22

Xili fanyi

1 Xili fanyi fan naafuli be,
binye tide dangi xee ma nun gbeti
tide ra.
2 Banna nun setare birin lan,
barima Alatala nan e birin daa.
3 Xaxilima na fe xɔrɔxɔe to, a a yete
nan natangama a ma.
Xaxilitare tan na fe xɔrɔxɔe to, a
soma a kui ne keren na,
a fa naxankate sɔɔ.
4 Yete magore naxan gaaxuma
Alatala ya ra,
a bannaya, binye, nun simaya
sɔɔma ne.
5 Tunbee nun gantanyie na tinx-
intare xa kira xɔn ma,
kɔnɔ mixi naxan meenima a yete
ma, a a makuyama ne menni
ra.
6 Fonike matinxin kira fanyi ra,
alako a naxa gbilen na fɔxɔ ra a mo
temui.
7 Banna setare yamarima ne,
doni tongoe fan findi donifa xa
konyi ra.
8 Mixi jaaxi tɔɔre nan sɔɔma a sare
ra,

a senbe fama ne kanade.
9 Hinnente barakama ne,
barima a tɔɔromixie kima a xa
donse ra.
10 Mixi mayoe keri, alako
ɔɔxɔnsɔsɔe xa ɔn.
Na temui gbeseɔnɔnɔya nun kon-
bie danma ne.
11 Bɔɔe xa seniyenyi rafan mixi
naxan ma,
wɔyen fanyie nan minima na de i,
a fa findi mange defanboore ra.
12 Alatala nɔndi nan makantama,
kɔnɔ a yanfante xa wɔyenyi xun
nakanama ne.
13 Mixi tunnaxɔnɔxi nan a falama,
«Yete xaɔnɔxi na tande, n na mini
kene ma, a n faxama ne.»
14 Gantanyi nan na langoe gine xa
wɔyenyi ra.
Alatala xɔnɔxi mixi naxan ma, na
suxuma na gantanyi kui.
15 Xaxilitareɔa naxan na dimedi
bɔɔe kui,
a bama xuru luxusinyi nan saabui
ra.
16 Mixi naxan setare tɔɔroma geeni
nde xa fe ra,
nun mixi naxan banna kima,
na firinyi findima fuxarila nan na.

Lɔnnila xa taalie

17 I i tuli mati lɔnnilae xa marasi ra,
i bɔɔe rabi n ma masenyie be.
18 A lan i xa e ragata i sondonyi kui,
e naxa makuya i de ra.
19 N wama i rasife ne to lɔxɔe,
alako i xa i yete taxu Alatala ra.
20 N bara taali tongo saxan sebe i ma,
naxee findixi marasi nun lɔnni ra i
be,
21 alako i xa nɔndi xɔri yati kolon,
i fan xa sa na iba i xee ma be.
22 I naxa setare rahalaki i xa kɔbiri
sɔɔ,
i naxa tɔɔromixi tɔɔrege,
23 barima Alatala tan e xun
mafalama ne,
a fa tɔɔromixie yaxuie tɔɔɔ.
24 I naxa bira mixi bɔɔe gbe fɔxɔ ra,
naxan xɔnɔxi temui birin,
25 xa na mu a ra i fan darima ne na
mɔɔli ra,
na fa findi gantanyi ra

i suxuma naxan na.

26 I naxa lu mixie ya ma naxee taanima e booree be,
naxee se doxoma seeke ra mixie be,
27 xa na mu a ra e i xa sade raminima ne i bun ma,
a fa li kobiri mu na i yi ra i xa a fi.

28 I naxa i babae xa naaninyi matonxuma saxi ba e yire de.

29 Walike naxan fata a xa wali ra,
mangee nan hayi luma a ma.
A mu walima setaree be.

23

Naafuli xa gantanyi

1 Wo nun kuntigi na doxo wo degede,
i xa i jengi sa i raba ki xon ma de.

2 Xa kaame na i ma, i naxa a gbegbe don.

3 I naxa mile na donse fanyi ma,
barima a noma i madaxude.

4 I naxa i yete ratagan naafuli fenfe ma.
Kobiri xoli naxa findi i xaxili waxonfe birin na.

5 Xa i i ya ti bannaya ra,
a loema i ma alo sege
naxan tema kuye ma ki naxe, a siga.

6 I naxa mixi naaxi xa taami don,
i naxa mila a xa donse fanyi ma.

7 Na mixi mooli wama i madaxufe ne.

A a falama i be, «I dege, i min,»
konon marafanyi yo mu na a boje kui i be.

8 I fama ne na donse boxunde,
i xa woyen fanyi findi woyen fufafu ra.

9 I naxa masenyi ti xaxilitare be,
barima a yoma ne i xa woyen fanyi birin ma.

10 I naxa naaninyi tonxuma fori tala.
I naxa so kiridie xa xe ra,

11 barima e xunmafalama senbe gbo,
a e gberoxoma ne.

12 I boje rabi xaranyi be,

i i tuli mati marasi fanyi ra.

13 I naxa tagan fonike matinxinde,
xuru luxusinyi mu a faxama.

14 Xa i a xuru luxusinyi ra,
i bara a nii makanta.

15 N ma di, xa lonni fanyi lu i boje kui,

seewe bara lu n tan fan boje kui.

16 N boje jalexinma ne i xa woyen tinxinie ra.

17 I naxa yunubitoe toone,

i xa gaaxu Alatala nan ya ra,

18 alako i xa xunnakeli soto yare.

19 N ma di, i tuli mati a fanyi ra,

i xa xaxili soto,

i boje xa lu kira tinxixi fari.

20 I naxa lu siisilae ya ma,

xa na mu a ra naxee xa donse xoli dangi a i.

21 Na mixi moolie findima ne setaree ra,

e xa tunnaxoneya a niyama ne dunkobi gbansan nagoro e ma.

22 I i tuli mati i baba ra naxan i barixi,

i naxa yo i nga ma a na fori.

23 Nondi, lonni, xaranyi, nun xaxili fanyi fen,

i naxa mee e ra.

24 Tinxintoe baba seewama ne,
xaxilima baba jalexinma ne.

25 I xa fe birin naba alako i baba nun i nga xa seewa,

i bari mixie xa lu jalexinyi kui.

26 N ma di, i i boje rabi n be,

i xa i ya ti n jere ki misaali ra.

27 Langoe gine findixi gantanyi nan na,

gine yenexi i rabirama ne.

28 Na gine mooli i yanfama ne alo mupeti,

a a niyama ne xeme gbegbe xa findi yanfantee ra.

29 Nde toore nun nimise sotoma?

Nde luma gere nun kalamui ya ma?

Nde bonboe fufafu sotoma?

Nde ya gbeelima ne soe?

³⁰ Siisilae nan luma na mooli sotofe ra,

beere mooli birin joxunxi naxee be.

³¹ I naxa i ya ti weni gbeeli ra,

naxan min mu xono.

³² A mixi xinma ne alo boximase, a i bun alo tali.

³³ I yae see toma naxee mu na dunija,

i xaxili ifuma ne.

³⁴ I luma ne fa alo xeme naxan saxi kunkui kui baa mawonyie fari.

³⁵ Siisila nan a falama, «E bara n bonbo,

kono sese mu n toxi.

N xunuma mun temui?

N man wama beere nde xon.»

24

Milafe mixi jaaxie ma

¹ I naxa mila mixi jaaxie ma,

i naxa tin lufe e ya ma.

² E bone kobi, e xa woyenyi xoxoxo.

³ Lonni banxi tima ne, xaxili fanyi denbaya rasabati a kui.

⁴ Fe kolonyi a niyama ne e xa harige soto,

harige hagige naxan maniye mu na.

⁵ Lonnila senbe gbo, xaxilima senbe xun masama ne.

⁶ I hayi na marasima alako fe xa sooneya,

xunnakeli sotoma marasimae nan saabui ra.

⁷ Lonni xoxoxo xaxilitare be, woyenyi yo mu na a naxan falama malanyi kui.

⁸ Mixi naxan fe jaaxi xabuma, a xili ne koota jaaxi xabui.

⁹ Xaxilitarepa findixi yunubi nan na. Adamadie mixi mayele xonma.

¹⁰ Xa limaniya bama i yi ra toore kui, i senbe mu gbo.

¹¹ Mixie ratanga naxee na saya kira xon ma, e ba mixie yi ra naxee wama e faxafe.

¹² Xa i a falama, «Muxu mu nu a kolon,»

naxan bone ma fe kolon, a mu na toma?

Naxan jengi saxi i xa simaya xon ma,

na mu i furi ife kolon?

A mu kankan sare ragbilenma a ma xe?

¹³ N ma di, kumi nde don, barima se joxunme nan a ra, a fan i fate be.

¹⁴ Kono i xa a kolon xaxili luma ne alo kumi.

Xa i a soto, i xunnakeli lima ne yare, i xaxili tima naxan na, na mu kanama.

¹⁵ I naxa gantanyi itala tinxintoe be, i naxa a xonyi kana.

¹⁶ Tinxintoe noma birade sanmaya solofere, a man keli.

Kono mixi jaaxi birama ne toore kui kerenyi ra.

¹⁷ I naxa jalexin i yaxui xa bire ra, i bone naxa rafan i ma i na a to tooro ra,

¹⁸ xa na mu a ra Alatala i xa mapoxunyi kobi toma ne, a fa a xa xone ragbilen i yaxui foxo ra.

¹⁹ I naxa xono fe jaaxi rabae ma, i naxa e toone.

²⁰ Mixi jaaxi mu fe fanyi lima yare, e xa lanpui fama ne xubende.

²¹ N ma di, i xa gaaxu Alatala ya ra, i xa mangee binya,

i naxa lu matandilae ya ma, ²² barima halaki nan fama e raterennade.

Nde a kolon Ala halaki naxan dusuma e xun na?

²³ Lonnila gbetee xa taalie nan ya: Wo naxa mixi rafisa a boore be kiiti kui.

²⁴ Mixi naxan a falama mixi jaaxi be, «I tinxin,»

jama birin fama ne na kanyi dankade,

si birin xonoma ne a ma.

²⁵ Kono mixi naxan mixi jaaxi kalama muma nondi kui,

na kanyi bara fe fanyi raba, a fama
ne barake sɔtode.

26 Yaabi tinxixi ɲɔxun ne alo xa-
nuntenyi xa xεεbui.

27 Fɛntɛn i xa wali ma, i fe raba baloe
sɔtɔfe ra,
na tɛmui i fa denbaya rasabati.

28 I naxa i dɔxɔboore tɔɲɛge.
Wule naxa mini i de kui.

29 I naxa a fala,
«A naxan nabaxi n na, fo n fan na
raba a ra,
n a xa wali kobi sare ragbilenma ne
a ma.»

30 N bara dangi tunnaxɔne nde xa xε
ra,
a nun xaxilitare nde xa sansi yire ra.

31 N tunbee nun ɲooge ɲaaxie nan
tun to naa.

Tɛtɛ fan nu biraxi.

32 N naxa na fe maɲɔxun han a naxa
findi xaxili ra n be:

33 Xixɔli na i suxu, i kinsɔn fɔlo, i i
belexεe findigilin i ma,

34 setareɲa fa dutun i ma alo muɲɛti
ɲaaxi.

25

Fe nɔxunxi

1 Sulemani xa taali ndee nan ya,
Yuda Mange Xesekiya naxee sεbe:

2 Ala fee nɔxunma, mangεe katama
e fahaamude.

3 Koore xa maiteya nun bɔxi xa
tilinyi mu kolonma.

Mange sondon ma fe fan mu nɔma
kolonde.

4 Xa gbeti gbi ba, a nɔma findide se
tofanyi ra.

5 Xa mixi ɲaaxi ba mangεe rabilinyi,
a xa mangεya sabatima ne tinxinyi
saabui ra.

6 I naxa i yetε igbo mangε ya xɔri,
i naxa i yetε findi mixi xungbe ra.

7 A fisa kuntigi nan xa i xili i xa dɔxɔ
yire nde,
dine a xa i rakeli mixi xungbe nde
be.

8 I na fe nde to, i naxa gbata sigafe
ra kiiti banxi,
barima xa fe gbete minima i mu
naxan kolon,
na nɔma i rayaagide i dɔxɔboore ya
xɔri.

9 Fe na so wo nun i dɔxɔboore tagi,
i naxa mixi gbete xa gundo
makenen,

10 xa na mu a ra mixi nde na na
kolon,

a i rayaagima ne,
i fa xili kanε soto abadan.

11 Wɔyɛnyi falaxi a ki ma,
a tofan alo xεema nun gbeti.

12 Xaxilima xa marasi tide gbo xaxili
fenyi be,

alo xurunde naxan yailanxi xεema
fanyi ra.

13 Dugutεge xεera ɲɔxun a xεema be,
alo foye fanyi naxan fama walikee
ma xe xaba tɛmui.

14 Mixi naxan a falama a setaree
kima, kɔnɔ a mu a rabama,
na kanyi luxi ne alo nuxui nun foye
naxan mu fama ye ra.

15 Tunnabexiya a niyama ne mange
xa natε masara,
wɔyɛn ɲɔxunmε senbe gbo han a
nɔma xɔri ragirade.

16 I na kumi to, naxan i ralima, na
nan kɔn.

Xa a radangi ye, i a bɔxunma ne.

17 I naxa i dɔxɔboore xɔnyi sigafe
radigan,

xa na mu a ra i xa fe fama ne
raɲaaxude a ma.

18 I dɔxɔboore tɔɲɛgefε xɔnɔ
alo santidegema xaapexi, alo tanbe
rameluxi.

19 I xaxili tife yanfante ra, na luxi ne
alo ɲinyi kanaxi, alo sanyi mabenxi.

20 Mixi naxan sigi sama mixi sun-
nunxi ya xɔri,
na maniya mixi ra

naxan xinbeli dugi bama furema ma
xinbeli temui.

A xa sunnunyi xun nan tun masama
alo mixi na gbengbe sa fi ya i.

21 Xa kaame na i yaxui ma, donse so
a yi ra.

Xa ye xoli na a ma, ye so a yi ra, a
xa a min.

22 Xa i na wali mooli raba a be,
na luxi ne alo i bara te wole dɔxɔ a
xun ma.

Alatala nan i gberɔxɔma.

23 Foye naxan kelima koola ma,
na fama ne tune ra.

Nenyi naxan naafixiya falama,
na mixi yatagi i xɔnɔma ne.

24 Lufe ra banxi fari ma,
na fisa lufe ra gine fitinetɔe sɛeti ma
banxi kui.

25 Xibaaru fanyi naxan kelixi yire
makuye,
a maniya ye xinbeli ra mixi taganxi
be.

26 Tinxintɔe naxan nate tongoma,
a xa bira mixi jaaxi fɔxɔ ra,
na maniyaxi ye dulonyi nan na
naxan bara dunda,
a ye mu fan sɔnɔn.

27 Kumi donfe a radangi a i, na mu
fan.

Binye fenfe i yete ra, na fan mu fan.

28 Mixi naxan mu nɔma a yete
raxande a na xɔnɔ,
na luxi ne alo taa kanaxi naxan tete
bara bira.

26

Lɔnnitare nun binye

1 Kuye mu xinbelima sogofure ra,
tune mu fama maale xaba temui,
na ki a mu lan lɔnnitare xa binye
sɔtɔ.

2 Danke mu mixi fanyi suxuma.
Na fe luma ne alo xɔni naxan mu
dɔxɔma, koyinma xa a gɔnɔ.

3 Soe bonbɔma ne alako a xa a gi,
karafoe raɔoma ne sofale de i alako
mixi xa a rapere,
xaxilitare fan xuruma ne wuri ra
alako a xa matinxin.

4 I naxa xaxilitare yaabi a maɔɔxun
ki ra,

xa na mu a ra wo birin lan.

5 I xa xaxilitare yaabi a maɔɔxun ki
ma,

xa na mu a ra a a yete findima
xaxilima nan na.

6 Mixi naxan xaxilitare xɛema
masenyi nde tide,

na bara a yete tɔɔɔ.

7 Taali wɔyenyi naxan minima xax-
ilitare de i,

na luxi ne alo mabenyi sanyi

naxan senbe mu na.

8 Xaxilitare binyafe luxi ne alo geme
safe laati kui.

9 Taali wɔyenyi naxan minima xax-
ilitare de i,

na luxi ne alo luxusinyi

naxan na siisila belexe i.

10 Mixi naxan wali soma xaxilitare
yi ra,

xa na mu a ra mixi yi ra a mu naxan
kolon,

na luxi ne alo sɔɔri naxan tanbe
wolima jama mabiri.

11 Xaxilitare naxan gbilenma a xa
daxupa ma,

na luxi ne alo bare naxan gbilenma
a xa bɔxunyi don na.

12 Xaxilitare fan fisa mixi be naxan
a yete findixi lɔnnila ra.

Fe sɔɔneyama ne na xaxilitare be
dangife na yete igboe ra.

13 Mixi tunnaxɔnɔxi nan a falama,
«Yete na kira ra, yete na taa kui.»

14 Naade rabima, a man nagalima,
alo tunnaxɔne naxan a ya rabima a
xa sade ma, a man xi.

15 Mixi tunnaxɔnɔxi a donse suxuma
a belexe ra,

kɔnɔ a mu a rasoma a de i tun-
naxɔnɔya saabui ra.

16 Mixi tunnaxɔnɔxi a yete rafisa
xaxilima solofere be
naxee yaabi fima xaxilimaya ra.

17 Dangii mixi naxan a yete rasoma
gere kui naxan mu a matoxi,
na maniya mixi ra naxan bare sux-
uma a tulie ma.

18-19 Mixi naxan a boore madaxu, a
fa a fala, «Bere nan nu a ra,»

na maniya daxui ra naxan te maxir-
ima tanbe ma, a a woli.

20 Xa yege mu na, te xubenma ne.
Xa mixi keren a sabari, sonxoe
danma ne.

21 Tige findima ne te wole ra, yege
findi te ra.

Sonxola fan gere rabirama na ki ne.

22 Naafixi xa masenyi luxi ne alo
donse joxunme,
naxan goroma mixi furi kui.

23 Mixi jaaxi naxan woyen
joxunme falama,
na luxi ne alo biriki to jaaxie se fixe
masoma naxee ma.

24 Mixi jaaxi a boore madaxuma
woyen joxunme ra,
konon yanfanteya na a boje kui.

25 Hali a woyenyi joxun, i naxa la a
ra de,
barima kobija na a sondonyi kui.

26 A xa xonnanteya noxunxi a xa
mayendenyi saabui ra,
konon a xa kobija fama ne minide
kene ma mixie tagi.

27 Mixi naxan yili gema gantanyi ra,
a tan nan fama birade a kui.

Mixi naxan geme wolima,
na geme gbilenma a tan nan ma.

28 Wule fale tojonegetoe nan xonma,
Mixi naxan a boore matoxoma wule
ra,
na kasare nan tun nabama.

27

Tina xa fe

1 I naxa i yete matoxo tina xa fe ra,
barima i mu a kolon naxan fama
rabade.

2 I naxa i yete matoxo, a lu mixi gbete
nan xa i matoxo.
Mixi gbete xa matoxoe fisa i yete xa
matoxoe be.

3 Kote nan geme ra, meyenyi fan
binya,
konon xaxilitare xa gbesenxonneya
xoroxo a birin be.

4 Boje xa te xoroxo, xone fan maga-
axu,
konon nde noma tide toone tan ya ra?

5 Marakorosi raminife kene ma mixi
xa tantanyi xa fe ra,

na fisa marakorosi noxunfe
marafanyi xa fe ra.

6 I xanuntenyi xa marakorosi xono,
konon la na ra.

I yaxui tan i madaxuma ne woyenyi
joxunme ra.

7 Mixi lugaxi mu wama hali kumi
xon,

konon kaametoe tan, hali se xone nan
a ra,
a joxun a be.

8 Xeme naxan a makuyama a xonyi
ra,

na maniya xoni ra naxan a
makuyama a tee ra.

9 Labunde nun surayi boje
raseewama ne,

alo i xanuntenyi xa marasi fanyi.

10 I naxa i defanboore rabolo,
i naxa i baba defanboore rabolo.

I naxa i bariboore xili i xa toore ma.
I doxoboore makorexi fisa i ngaxak-
erenyi makuyaxi be.

11 N ma di, bira lonni foxo ra alako
n boje xa rafan n ma.

Na kui n noma ne mixi yaabide
naxan wama n nayaagife.

12 Xaxilima a yete ratangama fe
xoroxoe ma,

konon xaxilitare tan soma ne na kui,
a fa jaxankate soto.

13 Mixi xa seeke se rasuxu a naxan
taani xone be,

xa na mu a ra a naxan taani langoe
be.

14 I na i doxoboore xeebu i xui itexi
ra geesege gbe ra,

i bara a boje rapaaxu a ma i tan
mabiri.

15 Gine fitinetoe luxi ne alo tune di
naxan fejenma fa ra.

16 Na gine mooli raxanfe, na
maniyama foye raxanfe ra,
a suxufe xoroxo alo ture suxufe i
belexe ra.

- 17 Wure nan wure raluganma.
Mixi a boore rakamalima ne.
- 18 Mixi naxan meenima xore bili ma,
a a bogi donma ne.
Mixi naxan meenima a karamoxo
ma, a binye sotoma ne.
- 19 Adama yatagi na ki naxe, na nan
minima ye xora.
Adama yati na ki naxe, na toma ne
a boje kui.
- 20 Aligiyama mu wasama mixi fax-
axie ra,
adama fan mu wasama a waxonse
ra.
- 21 Xesema nun gbeti matoma te ra,
konon mixi makiitima a xili nan ma.
22 I na maale din, a lagi bama ne a
ma,
konon xaxilitarena mu bama xaxil-
itare boje kui.
- 23 I xa i xa xuruse birin kolon a fanyi
ra, i xa meeni e ma,
24 barima bannaya mu buma temui
birin,
xunnakeli fan mu buma abadan.
25 Xurusee na ge e balode nooge ra
naxan toma fili ma nun geya
fari,
26 yexese xabe yailan dugi ra i be,
si kontonyi findi kobiri ra i xe
sarama naxan na,
27 si xije findi i xa denbaya nun i xa
konyie balo se ra.

28

Mixi jaaxi xa gaaxui

- 1 Mixi jaaxie luma ne gaaxui kui,
e e gima ne hali mixi mu e foxo ra.
Tinxintose tan mu gaaxuma,
e suusa alo yete.
- 2 Mange die wuya pama matandila
ya ma,
konon mange xaxilima fata pama
raxande.
- 3 Setare naxan a boore setaree
tooroma,
na maniya tune wunde ra naxan xe
kanama.

- 4 Seriyе matandi mixi jaaxi
matoxoma ne,
seriyе rabatui tan xonoma ne mixi
kobi ma.
- 5 Mixi jaaxie mu seriyе kolon,
konon Alatala fenmae a fahaamuma
ne a fanyi ra.
- 6 Setare tinxinxi fisa banna tinx-
intare be.
- 7 Seriyе batula findixi di xaxili fanyi
nan na,
konon wasatare tan a baba rayaagima
ne.
- 8 Mixi naxan a xa naafuli xun
masama riba ra,
a xa bannaya gbilenma ne kinikin-
inte ma.
- 9 Mixi naxan tondima a tuli matide
seriyе ra,
Ala mu a xa duba suxuma feo.
- 10 Mixi naxan tinxintose ratanta-
nma,
a birama a yete kan xa gantanyi nan
kui,
tinxintose tan fa ke fanyi sotide.
- 11 Banna mixi joxo a ma a xa lonni
gbo,
konon setare xaxilima noma ne na
kanyi ra.
- 12 Tinxintose xun na rakeli, pama
jalexinma ne,
konon tinxintare xun na rakeli, pama
a noxunma ne.
- 13 Mixi naxan a xa yunubie
noxunma, a xa fe mu
sooneyama,
konon mixi naxan a tima a xa
yunubie ra, a gbilen e foxo ra,
Ala kinikinima a ma.
- 14 Sese na mixi be naxan gaaxuma
Ala ya ra,
konon boje xoxoxe kanyi luma toore
nan kui.
- 15 Mixi jaaxi naxan pama setare
yamarima,
a luxi ne alo yete magaaxuxi nun
wulai sube xaaje.
- 16 Mange xaxilitare mixi tooroma ne,
konon mange naxan naafuli tinx-
intare xonma,
na simaya xonkuye sotoma ne.

17 Mixi naxan a kolon a bɔɛe kui a faxe tixi,
na luma a gi ra ne han aligiyama.
Mixi yo naxa na kanyi mali.

18 Mixi naxan jɛrema tinxinyi ra, na kisima ne,
kɔnɔ flankafui tan birama ne kerenyi ra.

19 Mixi naxan a xa bɔxi rawalima, na baloe sɔtɔma ne,
kɔnɔ naxan birama fe fufafu fɔxɔ ra, na setareɲa nan sɔtɔma.

20 Mixi dugutegeɲi barake sɔtɔma ne,
kɔnɔ naxan gbatama bannaya ra, a jaxankatama ne.

21 A mu lan mixi xa mixi rafisa a boore be,
kɔnɔ mixi nde fe jaaxi rabama taami xuntunyi xa fe ra.

22 Milante gbatama bannaya ra,
kɔnɔ a mu a kolon a tɔɔre nan tun sɔtɔma.

23 Mixi naxan marasi xɔɔxɔe fima mixi nde ma,
na hinne nan sɔtɔma dangife mixi ra
naxan luma wɔyen jɔxunme gbansan fala ra mixie be.

24 Mixi naxan a baba nun a nga muɲama,
a fa a fala «A mu jaaxu,»
na bara findi kasarati ra.

25 Mixi naxan milama harige ma,
na findima geresoe nan na,
kɔnɔ naxan bara a yete taxu Alatala ra,
na nan bara hɛeri gbegbe sɔtɔ.

26 Mixi naxan laxi a yete kan xaxili ra,
na bara findi xaxilitare ra,
kɔnɔ mixi naxan jɛrema xaxili fanyi ra,
na kanyi kisima ne.

27 Mixi naxan setare kima, na mu tɔɔrɔma,
kɔnɔ naxan setare kumama, na danke nan sɔtɔma.

28 Mixi jaaxie xun na rakeli, jama a nɔxunma ne,
kɔnɔ mixi jaaxie na halaki, tinxintɔe tan xun nakelima ne.

29

Marakɔɔsi tide

1 Mixi naxan tondima marakɔɔsi ra,
na kanyi jaxankatama ne kerenyi ra.

2 Tinxintɔe na senbe sɔtɔ, jama sɛɛwama ne,
kɔnɔ tinxintare na findi mange ra, jama tɔɔrɔma ne.

3 Lonni rafan mixi naxan ma, na a baba rasɛɛwama ne,
kɔnɔ naxan birama langoɛra fɔxɔ ra, na ganma ne a harige ra.

4 Mange bɔxi rasabatima tinxinyi nan na,
kɔnɔ mange naxan kɔbiri fenma a yete be,
na bɔxi xun nakanama ne.

5 Mixi naxan a boore tamixiyama,
a na yeɛ italafe a boore nan be.

6 Mixi jaaxi xa yunubi findixi gantanyi nan na a be,
kɔnɔ tinxintɔe xun nakelima ne sɛɛwe kui.

7 Tinxintɔe katama ne tinxinyi xa raba setaree be,
kɔnɔ mixi jaaxi mu mɛɛnima setaree ma fefe ma.

8 Mixi mayelee a niyama ne taakae xa xɔnɔ,
kɔnɔ xaxilimae tan jama bɔɛe ragoroma ne.

9 Xa kiiti lu xaxilima nun xaxilitare tagi,
na xaxilitare sɔnxɔe ratema ne tun, bɔɲesa xa kana.

10 Faxetie tinxintɔe xɔnma,
kɔnɔ mixi tinxinxie e boore makan-tama ne.

11 Xaxilitare bɔɛe xa te mafura,
kɔnɔ xaxilima tan a yete suxuma ne.

12 Mange na bira wule fɔxɔ ra, a xa mixi birin findima ne mixi jaaxie ra.

13 Fe keren na setare nun mixi kobi tagi: Alatala nan e birin daa.

14 Mange naxan setare makiitima nɔndi ra,

na xa kibanyi mabanbanma ne abadan.

15 Di xurufe luxusinyi ra, na a niyama ne a xaxili soto, kono di lufe a yete yi ra, na findima yaagi nan na a nga be.

16 Mixi jaaxie na senbe soto, yunubie gboma ne, kono tinxintoe fama ne e xun-nagore tode.

17 I xa di matinxin alako i xa lu bojesa kui, a jere ki xa i raseewa.

18 Xa nama mu Ala xa fe toma, e birama e yete waxonfe nan tun foxo ra. Seewe na mixi be naxan Ala xa seriye rabatuma.

19 Woyenyi xa mu konyi matinxinma. Hali a na me, a mu a rabatuma.

20 Xaxilitare fisa mixi be, naxan jengi mu sama a xa woyenyi xon ma.

21 Konyi naxan kanyi bara a kana kabi a dimedi temui, na findima toore nan na a kanyi be.

22 Bojete nan gere raminima, a findi yunubie ra.

23 Yete igbona mixi rayaagima ne, kono yete magore mixi xun nake-lima ne.

24 Mixi naxan kafuma mujeti ma, na bara a yete gan.

A a kolon danke na seede tinxintare be,

kono a nondi noxunma ne. 25 Gaaxufe mixi ya ra, na findima gantanyi nan na,

kono naxan a yete taxuma Alatala ra, a kisima ne.

26 Mixi gbegbe mange xa hinne fenma,

kono Alatala nan mixi birin maki-itima nondi ra.

27 Mixi jaaxie rapaaxu tinxintoe ma, tinxintoe rapaaxu mixi jaaxie ma.

30

Aguru xa masenyi

1 Yake xa di Aguru xa masenyi nan ya a naxan masenxi Itiyeli nun Ukala be:

2 N ma lonni mu gbo alo booree, n mu gexi fahaamui gbegbe soto.

3 N mu findixi lonnila ra, n mu lonni sotoxi Ala xa Seniyentoe xa fe ra.

4 Nde texi koore, a man naxa goro? Nde foye malanxi a belexe kui?

Nde ye ragataxi a xa sosee kui?

Nde dunija naaninyie saxi?

A xili di? A xa di xili di?

I na kolon?

5 Ala xa masenyi birin findixi nondi nan na,

a findi kantari ra mixi be naxan lama a ra.

6 I naxa se sa na masenyi xun ma, alako Ala naxa i suxu, a fa i xa wule to.

7 N wama fe firin maxorinfe i ma beenun n xa faxa.

I naxa tondi.

8 Madaxuja nun wule makuya n na. I naxa n findi setare ra, i naxa n findi banna ra.

Baloe gbansan fi n ma, naxan n wasama.

9 Xa n sa se gbegbe soto, n gaaxuma ne n naxa neemu i ma,

n fa a fala, «Nde na Alatala ra?»

Xa n sa lu setareja fan kui,

n gaaxuma ne n naxa mujete ti,

n fa i tan n Marigi Ala xili kana.

10 I naxa konyi xili kana a kanyi be, alako a naxa i danka, na haake lu i ma.

11 Mixi ndee e baba dankama, e e nga finsiriwali.

12 Mixi ndee e yete findima seniyentoe ra,

kono e mu noma seniyentareja bade e ma.

13 Mixi ndee e yete itema, e a mapoxun e dangi mixi birin na.

14 Mixi ndee na naxee luxi alo sube xaape

naxee wama setaree faxafe, e xa e ba dunija.

15 Di firin na nisi be naxee a falama,
«N ki, n ki.»

Se saxan na na, xa na mu a ra, se
naani,
naxee mu wasama, naxee mu a
falama, «Na lan.»

16 E tan nan ya: aligiyama, gine
dibaritare,
gbengberenyi, nun te.
Nee sese mu a falama, «Na lan.»

17 Mixi naxan yoma a baba ma,
naxan mu a nga xui rabatuma,
xaaxae kelima ne gulunba yire e a
yae sakun,
sege yoree fa a donde.

18 Se saxan na na, xa na mu a ra, se
naani,
n mu naxee fahaamuma e xa tilinyi
xa fe ra.

19 E tan nan ya: Sege xa kira koore
ma,
boximase xa kira fanye fari,
kunkui xa kira baa ma,
xeme xa kira ginemedi xonyi.

20 Gine yenela xa wali nan ya:
A na ge a degede, a a de raxa, a fa a
fala,
«N mu fe jaaxi yo rabaxi.»

21 Se saxan na na, xa na mu a ra, se
naani,
naxee mu noma lude dunija fari.

22 E tan nan ya: Konyi findife mange
ra,

xaxilitare findife banna ra,
23 gine maxanutare dexe xeme taa,
konyi gine naxan findife a kanyi ke
tongoe ra.

24 Sube naani na naxee xurun
dunija subee birin be,
kono e xa lonni dangi a birin na.

25 E tan nan ya: Dondoli naxan
senbe mu gbo,

kono e baloe fenma a fen waxati.

26 Yere maniyende naxan senbe mu
gbo,
kono a yili gema game longori yigiya
sode.

27 Mange mu na katoe be,
kono e e jere ma xunlande ki ma.

28 Kasa naxan noma tongode belexe
ra,
kono a toma mange xa banxi kui.

29 Se saxan na na, xa na mu a ra, se
naani,
naxee jere ki tofan.

30 E tan nan ya: Yete naxan senbe
gbo, a suusa sube birin be,

31 konkore naxan jere ma a xun
nakelixa ra,
si kontonyi, nun mange, soorie na
naxan foxo ra.

32 Xa i bara i yete igbo xaxilitare ja
kui,

xa i bara wa fe jaaxi nde rabafe,
i xa gbilen na foxo ra,

33 barima xije na bonbo, a binyama
ne,
joe na din, wuli minima ne,
xone xun na masa, a findima ne gere
ra.

31

Mange Lemuweli xa marasi

1 Mange Lemuweli xa masenyi nan
ya a nga naxan fi a ma marasi ra:

2 N ma di, i tuli mati n na,
n ma di fanyi, n naxan barixi,
n naxan soto Ala saabui ra.

3 I naxa i senbe fi gine jaaxie ma,
naxee fata mangee ralode.
I naxa bira na gine mooli foxo ra.

4 Mange Lemuweli, a mu lanma
mangee xa weni min.

Beere xoli mu lanma a xa mange
suxu,

5 xa na mu a ra e neemuma ne e yete
xa seriye ma,
e fa toromixi yanfa.

6 Na minse mooli xa so mixie nan yi,
naxee na saya kira xon ma,
alako e xa neemu e xa fe xoxoxe
birin ma.

7 Naxan weni minxi a neemuma ne
a xa setareja ma,
a mu ratuma a xa toere ma sonon.

8 I xa detare xunmafala,
i xa misikiine mali.

9 I xui ramini, kiiti sa nondi ra.

I xa toromixi nun setare xun-
mafala.

Gine fanyi

- 10 Nde noma gine fanyi sotode?
A tide gbo diyaman be.
- 11 A xa mōri laxi a ra,
a findixi harige fanyi nan na a be
temui birin.
- 12 A fe fanyi rabama a xa mōri be,
a mu fe jaaxi yo rabama a ra a xa
dunijeigiri kui.
- 13 A yexee xabe nun gese fute fenma,
a nee rafalama sosee ra.
Na wali rafan a ma.
- 14 A luma alo yule xa kunkui,
a sa baloe fenma yire makuye a fa a
ra.
- 15 A kurunma ne alako a xa kuri so
a xa denbaya be,
a man wali so a xa walike ginse yi
ra.
- 16 A boxi matoma ne, a fa na sara.
A geen naxan sotoma a na sarama
sansu nan na, a a si.
- 17 A tunnabexi, a walima senbe ra.
- 18 A a kolon a xa wali sooneyama ne.
A lanpui radexema ne, a wali ke fan
na.
- 19 A yexee xabe findima ne gese ra,
a gese findima sose ra.
- 20 A setare kima, a misikiine malima.
- 21 A mu gaaxuma jeme ya ra,
barima a xinbeli donma fanyie
yailanxi a xa denbaya be.
- 22 A sade dugi yailanma,
a dugi tofanyi degema a yete be.
- 23 Taa kuntigi nan a xa mōri ra,
a doxoxi forie ya ma.
- 24 A sosee degema, a e mati.
A beletie fan yailanma,
yulsee nee wafuma a ma.
- 25 A senbe gbo, mixie a binyama.
A mu gaaxuma fefe ma.
- 26 A lonni masenma mixie be,
a man e xaran a fanyi ra.
- 27 A a jengi sama a xa denbaya xon
ma,
a mu walitarepa kolon.
- 28 A xa die a matoxoma,
a xa mōri a tantuma yi woyenyi ra:
- 29 «Gine fanyie na na de,
konɔ i maniyɛ mu na e ya ma.»
- 30 Fate xa tofanyi mixi madaxuma
ne, a mu buma.

Tantui na gine nan be naxan gaax-
uma Alatala ya ra.

- 31 Wo xa na gine xa wali fanyi sare
fi a ma,
wo xa na gine mooli matoxo taa kui.

Kawandila xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani yi kitaabui nan seɓɓeɓi a xa bannaya, a xa nɔɓe, nun a xa lonni belebele nan xa fe ra. Na birin findixi masenyi hagige nan na a be Alatala xa maragiri kui. A naxa a fahaamu na birin findixi «fe fufafu» nan na. Birafe na fe mooli foxo ra, na luxi alo mixi «naxan birama foye foxo ra.» Foye na na, konɔ a sigama ne, a mu buma. A suxufe mu sooneyama. A na na ki ne won ma dunijeigiri kui.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo barima to mixie mu taganma birade fe wuyaxi foxo ra naxan mu findixi Alatala xa seriye ra. E birin katama ne naafuli soode. E lonni fenma alako na tan fan xa findi kobiri ra. Na kira xon ma e fe mooli birin nabama naxee noma rafande e fate ma. Na jere ki kui adamadi luma yunubi raba ra.

Alatala naxan masenma won be Annabi Sulemani saabui ra a findixi yi nan na: A lanma adamadi xa bira Alatala xa seriye foxo ra yi dunija bende fupni fari. Ala dunija naxan daaxi a fan adama be, konɔ a mu lanma a xa findi a xa ala ra. Alatala jalexinyi fima mixi ma, konɔ a wama ne e xa a kolon a tan nan findixi e Marigi ra. A lanma adama xa dunija igiri, a ya tixi Ala nan na. A xa a kolon dunija see mu buma, e luxi ne alo «foye» naxan loema yen.

Yi kitaabui a masenma ne won be a lanma won Marigi xa findi Alatala Daali Mange nan na, a naxa findi daali se nde ra. Ala xa won mali na kolonfe ra won boje kui. Amina.

Kawandila xa Kitaabui

Dunija fu na a ra!

1 Dawuda xa di Darisalamu mange xa kawandi nan ya:

2 Dunija findixi fe fufafu nan na.

Dunija fee tide yo mu na,
na birin findixi fuyan nan na.
N tan kawandila xa masenyi nan
nan ki.

3 Adamadi geeni mundun sotoma a
xa wali ma soge bun ma?

4 Ndee faxama, ndee barima, dunija
fan na keɓa keren loxoɓe birin.

5 Soge tema, a goroma, a man gbilen
a texi dennaxe.

6 Foye fan minima, a sigama yire-
fanyi ma, a a mafindima koola
ma.

A na ge mafindide, a man gbilen a
kelide.

7 Xure birin xun tixi baa nan na,
konɔ baa mu rafema.

Xuree kelima dennaxe, e man
gbilenma menni ne.

8 Fe birin jereɓa, a mu taganma, a
mu masarama.

Adama ya mu wasama fe matode,
a tuli fan mu lugama fe ramede.

9 Naxan bara dangi nu,
na nan man gbilenma a ra.

Naxan bara raba nu, na nan man
nabama.

Fe neene mu rabama dunija ma
naxan jondon mu nu raba.

10 Fe neene yo mu na naxan a
niyama mixi xa a fala,

«Yi mato, fe neene na a ra!»

N xa a fala wo be, na fe mooli jan nu
na beenun won tan xa bari.

11 Nama mu ratuma fe dangixi ma,
fe naxan sa fama rabade, jama
neemuma ne na fan na.

12 N tan Kawandila, n bara
findi mange ra Isirayila boxi ma
Darisalamu.

13 N nate tongoxi ne, fe naxee birin
nabafe yi dunija ma, n xa e mato a
fanyi ra. Na kui n a to ne a Ala kote
xoroxoɓe nan saxi adamadie fari.

14 N bara wali birin mato naxan
nabama yi dunija ma. Fufafu na a
birin na! Birafe na wali foxo ra, a
luxi ne alo mixi na birafe foye nan
foxo ra.

15 Naxan kuntinxi, na mu noma
matinxinde,

naxan luxi, na mu noma kamalide.

16 N naxa a mapoxun n yete
ma, a n tan bara lonni fen dangi

Darisalamu mange birin na, naxee singe fa n tan yara. N bara lonni nun fe kolonyi gbegbe soto dunija xa fe ma.

¹⁷ N naxa nate tongo n xa xaxilimaya nun xaxilitareja fan mato. Kono n bara a to na fan luxi alo birafe foye nan foxo ra.

¹⁸ Xaxilimaya nun kontofili nan jere ma kira keren xon ma.

Fe kolonyi gboma ki naxe, toore fan gboma na ki ne.

2

Adamadi waxonfe

¹ N a fala ne n yete be, «N xa jalexinyi mato, n xa a kolon naxan fan.» N naxa a to a jalexinyi fan mu buma.

² N naxa n yete maxarin, «Yelete tun mu findixi fe kamalixi ra. Jalexinyi tide na munse ra?»

³ N naxa nate tongo n ma lonni fenfe kui, n xa jalexinyi fen weni ra. N nu wama a kolonfe munse munafanyi gbo adamadie be e xa dunijeigiri kui.

⁴ N naxa wali xungbe ndee suxu alo banxi tife nun xe safe.

⁵ N naxa yire tofanyie yailan naafuli kanyi e malabuma dennaxe sansi tofanyie ya ma.

⁶ N naxa ye yire ge naxee a niyama ye xa sa n ma sansie ma.

⁷ N naxa konyie sara, naxee bara die soto naxee findixi n gbe ra, e fa lu n xonyi. N naxa xuruse gbegbe soto, dangi Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari.

⁸ N naxa gbeti, xema, nun naafuli mooli birin soto. N naxa yelibae soto, a nun gine gali adama waxonfe xa fe ra.

⁹ N naxa findi mixi xungbe ra dangife Darisalamukae birin na naxee nu na beenu n xa bari. N naxa na birin naba lonni fenfe ra.

¹⁰ N naxa n waxonfe mooli birin fen, n mu tondi sese ra naxan nu rafanxi n ma.

N ma wali yati nu rafanxi n ma, na nan findixi n ma geeni ra.

¹¹ Kono n to n ma wali birin mato,

n naxan nabaxi toore kui, n naxa a to na birin fufafu.

A nu luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra a mu sese suxu.

¹² Na temui n naxa n joxo sa xaxilimaya nun xaxilitareja xon ma.

Naxan tima mange ra n joxoe ra, na fama munse rabade?

¹³ N naxa a to xaxilimaya fan dangi xaxilitareja ra, alo naiyalanyi fan to fanxi dimi be.

¹⁴ Xaxilima se toma a ya ra, xaxilitare tan a jere ma dimi nan kui.

Kono e firin birin faxama ne.

¹⁵ Na nan a ra n naxa a manoxun, xa n tan nun xaxilitare birin faxama ne, n ma xaxilimaya tide fa na munse ra?

N naxa a fala n yete be, «Xaxilimaya fan fe fufafu nan a ra.»

¹⁶ Xaxilima nun xaxilitare xa fe mu ratuma mixie ra, e neemuma ne e firin birin ma, e firin birin faxama ne.

¹⁷ Na kui dunijeigiri naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon n ma wali mu buma. A luxi ne alo mixi naxan birama foye foxo ra, e mu a suxu.

¹⁸ N ma wali naxa rapaaxu n ma, barima n bara a kolon fo n xa na birin lu mixi gbete yi ra.

¹⁹ Na mixi findima xaxilima nan na, ka xaxilitare ra? Nde noma na kolonde? Kono a tan yati noe sotoma ne n ma wali birin xun ma! Fe fufafu nan na ki.

²⁰ Na kui n naxa nimisa wali birin xa fe ra n naxan naba yi dunija ma.

²¹ Mixi naxan walixi lonni nun fate ra, a fa na wali lu mixi nde yi ra naxan mu sese raba na wali kui, na findixi fe fufafu nan na naxan xoxoxo ki fanyi ra.

²² Mixi geeni mundun sotoma a xa wali nun a xa kate kui a naxan nabaxi yi dunija ma?

²³ A xa wali findixi toore xoxoxoe nan na a be. Hali koe ra a boje mu malabuma. Fe fufafu nan na ki.

²⁴ A lanma mixi xa a dege, a xa a min, a xa a xa wali raba seewa kui. N bara a kolon na birin kelixi Ala nan ma.

²⁵ Mixi mu noma a degede, a fe fanyi kolon xa Ala mu a mali?

²⁶ Mixi naxan nafan Ala ma, Ala a kima xaxili fanyi, fahaamui, nun seewa nan na. Kono xaxilitare tan, Ala a niyama ne a xa a harige birin so mixi gbete yi ra naxan nafan Ala ma. Yi fan findixi fe fufafu nan na, alo mixi naxan birama foye foxo ra.

3

Temui na fe birin ma

¹ Temui na fe birin ma, fe birin dunja ma, a xa waxati na na.

² Waxati nde na di barife ma, waxati nde na faxafe ma. Waxati nde na sansi sife ma, waxati nde na sansi xabafe ma.

³ Waxati nde na faxe tife ma, waxati nde na dandan tife ma. Waxati nde na se kanafe ma, waxati nde na se yailanfe ma.

⁴ Waxati nde na wafe ma, waxati nde na yelefe ma.

Waxati nde na yaye raminife ma, waxati nde na fare boronfe ma.

⁵ Waxati nde na gemee rayensenfe ma, waxati nde na gemee malanfe ma.

Waxati nde na sunbu tife ma, waxati nde na a titareya ma.

⁶ Waxati nde na se fenfe ma, waxati nde na a lufe ma. Waxati nde na se ragatafe ma, waxati nde na a wolufe ma.

⁷ Waxati nde na se iboofe ma, waxati nde na a degefe ma.

Waxati nde na woyenfe ma, waxati nde na dundufe ma.

⁸ Waxati nde na xanu tife ma, waxati nde na xon tife ma.

Waxati nde na geresofe ma, waxati nde na saatafe ma.

⁹ Walike geeni mundun sotoma a xa kate kui?

¹⁰ N bara kote to Ala naxan doxoxi adamadie xun.

¹¹ A bara se birin natofan a waxati ma. A bara a niya adamadi xaxili xa siga abadan fe ma, hali a mu no Ala

xa walie kolonde keli a fole ma han a raponyi.

¹² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi be, fo a seewa, a fe fanyi raba a xa dunijeigiri kui.

¹³ Mixi a degefe, a a min, a seewa a xa wali kui, na nan findixi Ala xa ki ra adamadi be.

¹⁴ N a kolon Ala xa wali birin buma ne abadan. Sese mu sama a xun ma, sese mu bama a ra. Ala fe rabama ne alako adamadi xa gaaxu a ya ra.

¹⁵ Naxan na na, na jan nu na nu.

Naxan fama rabade, na jan nu na nu.

Adamadi naxan nabaxi, Ala fama ne na makiitide.

¹⁶ N bara fe gbete fan to yi dunja ma:

Nondi mafindima wule ra, tinxinyi mafindima tinxintareya ra.

¹⁷ N naxa a maroxun n xaxili kui, Ala tinxintoe nun tinxintare makiitima ne,

barima fe birin a waxati na na.

¹⁸ N man naxa a maroxun n xaxili kui, Ala na mixie matofe ne, alako e xa a kolon daalise nan lanxi e ma alo wulai subee.

¹⁹ E firin birin fama ne raponde yire keren, e firin birin faxama ne. E firin birin pengima ki keren, adama yo sube yo, e birin lan. Fe fufafu na na birin na.

²⁰ E birin sigade keren. E kelixi bende ne, e man gbilenma bende ne.

²¹ Nde a kolon xa mixi faxaxi xaxili tema koore ne, xa sube faxaxi xaxili goroma boxi ne?

²² N a kolon fefe mu na naxan fan adamadi be, fo a seewa a xa wali kui. Na nan findixi Ala xa maragiri ra adamadi be. Nde noma a masende a be naxan fama rabade a dangi xanbi?

4

Faxafe nun balofe

¹ N man bara n xaxili rasiga jaxankate birin ma, naxan na rabafe yi dunja ma.

Mixi jaxankataxi na wafe, e madunduma yo mu na.

Nɔɛ na mixie bɛ naxee na e
naxankatafe.

E madunduma yo mu na.

² N bara a maɲɔxun, mixi faxaxi nan
sɛɛwaxi dangife mixi baloxi
ra.

³ Mixi naxan mu barixi sinden,
nee xa hɛɛri dangi mixi faxaxi nun
mixi baloxi ra,

barima e mu naxankate kolon
naxan na rabafe yi dunija
ma.

⁴ N bara a to, mixi walima e
xunnakeli fenma mile kui. Yi fan
findixi fe fufafu nan na, alo birafe
foye fɔxɔ ra.

⁵ Xaxilitare a bɛlɛxɛ findigilinxi a
ma, a mu walima,
han a xun nakana.

⁶ Bɔɲɛsa dondoronti fisa kate gbege
bɛ.

Na kate luxi nɛ alo mixi naxan
birama foye fɔxɔ ra.

⁷ N bara fe fufafu gbete fan to yi
dunija ma.

⁸ Xɛmɛ nde nu na naxan nu na a
kerenyi ma,

mixi yo mu nu na a bɛ.

A nu walima temui birin, kɔnɔ a mu
wasa a xa naafuli ra.

A naxa a yete maxɔrin,

«N na walife tɔɔrɛ kui nde bɛ?»

Yi mɔoli fan findixi fe fufafu nan na.

⁹ Mixi firin malanxi sɔɔnɛya dangife
mixi ra naxan luma a keren.

Na firinyie xa wali dangi na mixi
kerenyi gbe ra.

¹⁰ Xa a sa li keren bira, a boore a
rakelima nɛ.

Kɔnɔ mixi naxan birama, a malima
mu na,

na tɔɔrɔma nɛ a jaaxi ra.

¹¹ Na maniyaxi mixi firin nan na,
naxee saxi e boore fɛ ma xinbeli
temui,

e nu wuyenyi soto e boore saabui ra.

Kɔnɔ mixi naxan na a kerenyi ma,
na xinbeli bama di?

¹² Mixi jaaxi noma nɛ mixi keren
na,

kɔnɔ mixi firin tan tima nɛ a kanke.
Luuti xɔri saxan malanxi mu
bolonma mafuren.

¹³ Misikiine xa di naxan xaxili fan,
a senbɛ gbo mangɛ bɛ naxan mu

fata marasi fanyi nun a jaaxi tagi
rasade.

¹⁴ Na mixi mɔoli noma minide
geeli kui, a findi mangɛ ra. A barixi
setareja nan kui, a fa mangeya soto.

¹⁵ Dunija mixi birin saxanyi nan
nabama, i na dangi mixi gbete fa ti i
ɲɔxɔɛ ra.

¹⁶ Mixi wuyaxi dangixi nɛ beenun
na kanyi xa bari. Mixi naxee fama a
xanbi ra, a xa fe mu fama rafande e
ma. Na fan findixi fe fufafu nan na,
alo mixi naxan birafe foye fɔxɔ ra.

¹⁷ I na siga salide Ala xa banxi, i
xa i yete mato a fanyi ra. I na siga, i
xa i tuli mati masenyi ra naxan tima
naa. Na tide gbo dangife sɛrɛxɛ bafe
ra naxan nabama xaxilitareja kui,
barima xaxilitaree mu a kolon, a e
na fe kobi nan xun ma na ki.

5

Laayidi tongofe Ala bɛ

¹ I naxa gbata i dɛ rabide wɔyenyi
xili ma,

i naxa gbata laayidi tongode Ala bɛ,
barima Ala tan na koore nɛ, kɔnɔ i
tan na bɔxi nan ma.

Awa, i xa wɔyenyi naxa wuya.

² Alo xiye to kelima maɲɔxunyi
gbege ma,

xaxilitareja fan kelima dɛ wuya nan
ma.

³ Xa i bara laayidi tongo Ala bɛ, i
naxa dugundi a rakamalide. Xaxil-
itareja mu rafan Ala ma. A lanma i
xa i xa laayidi rakamali.

⁴ Laayidi tongotareja fisa laayidi
rakamalitareja bɛ.

⁵ I naxa tin i xa wɔyenyi xa findi
yunubi ra. I naxa a fala Ala xa xɛera
bɛ, «N mu nu wama laayidi yati
tongofe.» Na fe mɔoli Ala raxɔnoma
nɛ, a a niya i xa wali xun xa rakana.

⁶ Xiye wuyaxi safe nun wɔyenyi
tife findixi fe fufafu nan na. Na kui
a lanma i xa gaaxu Ala ya ra.

⁷ I naxa tɛrenna xa a sa li i mixie
toma taa kui naxee fuma misikiinee
ma, e sɛriyɛ kana, e kiiti jaaxi
sa tinxintɔɛɛ ma. Mangɛ a boore
mangɛ nan malima, han a mangeya
xungbe soto.

8 E birin geenima xe samae nan saabui ra, hali mange xungbe.

9 Kɔbiri rafan mixi naxan ma, a mu wasama.

Bannaya rafan naxan ma, a naafuli mu a ralima.
Fe fufafu nan na ki.

10 Harige gboma ki naxe, a donmae fan gboma na ki ne.

Na kui munafanyi mundun na harige kanyi be,
ba a ya tife ra a harige ra?

11 Walike luga ba, a mu luga ba, a xixoli fanyi rabama ne.

Kɔnɔ banna xa naafuli a niyama ne a mu xixoli fanyi raba.

12 N fe magaaxuxi nde rakɔɔsixi yi dunija ma:

Kankanfe bannaya ma han a banna tɔɔɔ,

13 xa na mu a ra, bannaya loefe tɔɔɔe nde saabui ra,
a fa li banna xa di mu ke soto.

14 Adamadi mini ki naxe a nga tege, a man gbilenma bendɛ a mageli ra na ki ne.

A mu sese xaninma a xun ma a naxan soto a xa wali kui.

15 Yi fe xɔɔɔɔ.
Adamadi fa ki naxe yi dunija ma, a man sigama na ki ne.

A xa kate findixi fe fufafu nan na.

16 A dunija igirima dimi nan kui, kɔntɔfili, tɔɔɔe, nun bɔɔɔe maɔaaxui kui.

17 Na kui n naxa a fahaamu a fan adama be xa a a dege, a a min, a seewa a xa wali ra, a naxan nabama dunija ma a xa simaya kui, Ala naxan nagirixi a ma na nan findixi a xa geen ra.

18 Xa Ala a ragiri mixi ma a xa harige soto, a fa seewa na ra han a wasa, na bara findi Ala xa ki nan na.

19 Na kui, a mu kɔntɔfilima a xa simaya xa dunke xa fe ra, barima Ala bara a niya a bɔɔɔe xa lu seewe kui tun.

6

Bannaya nun seewe

1 N fe xɔɔɔɔe gbete nan to yi dunija ma:

2 Ala bannaya nun binye ragirixi mixi nde ma han a wasa na birin na, kɔnɔ Ala fa a niya a mu xan a yi, a fa a lu mixi gbete yi ra. Fe fufafu nan na ki naxan xɔɔɔɔ a gbe ra.

3 Hali mixi di keme soto, a naxa simaya xɔn kuye soto, xa a mu noma seewade a harige ra, pama mu fa a ragata gaburi kui a ragata ki ma, diyɔɔe naxan baxi a nga furi, na fisa na kanyi be.

4 Na diyɔɔe mu findima a ra, a kelima dimi nan kui, a xili yati mu falama.

5 A mu soge xa naiyalanyi toxi, a mu sese kolonxi, kɔnɔ a xa fe fisa na naafuli kanyi be,

6 hali naafuli kanyi fa lu dunija ma je wulu firin seewetareɔa kui. E birin mu sigama aligiyama xe?

7 Mixi xa kate birin nabama furi fe nan ma fe ra,
kɔnɔ a mu wasama feo.

8 Munse luma xaxilima yi ra naxan mu na xaxilitare yi ra?
Munse luma misikiine be xa a jere ki fan a boore ya xori?

9 Se toxi fisa maɔɔxunyi be?
Fe fufafu nan na ki naxan luxi alo mixi naxan birafe foye fɔɔɔ ra.

10 Daalise birin jan bara xili soto, adama naxan nu na, a jan bara kolon.

Adama mu noma mixi ra naxan senbe gbo a be.

11 Wɔyenyi na gbo, fe fufafu fan gboma ne.

A mu mixi yo malima.

12 Nde a kolon fe naxan fan adamadi be a xa dunijeigiri kui, naxan dangima mafuren mafuren alo niini? Nde noma a falade a be fe naxan nabama a faxa xanbi?

7

Xaxili fanyi

1 Xili fanyi fan dangi labunde fanyi ra.

I faxa loxɔe fan dangi i bari loxɔe ra.

- 2 Sofe kaape banxi fisa sofe xulun
banxi be,
barima faxe ragirixi adama birin be.
A lanma mixi baloxi xa ratu na ma.
3 Sunnunyi fisa yele be,
barima mixi bope fanyi sotoma ne
sunnunyi kui.
- 4 Xaxilima a joxo rasigama ne faxe
ma,
xaxilitare tan na yelege nan tui.
- 5 Xaxilima xa xurui fisa xaxilitare xa
matoxoe be.
- 6 Xaxilitare xa yele luxi ne
alo bole naxee mabulama tunde
bun ma.
Fe fufafu nan na ki.
- 7 Kobiri tinxintare a niyama ne xax-
ilima xa findi xaxilitare ra,
ye doxoe a bope mafindima ne.
- 8 Fe raponyi fisa a fole be.
Mixi sabarixi fisa yete igboe be.
- 9 I bope naxa gbata tede,
barima xaxilitaree bope nan tema.
- 10 I naxa lu a fala ra,
«Singe dangi yakosi ra.»
Xaxilimaya woyenyi mu na na ra.
- 11 Xaxilimaya luxi ne alo ke,
a munafanyi na dunjia mixi birin
be.
- 12 Xaxilimaya findixi mixi xa kantari
nan na,
kobiri fan findixi mixi xa kantari
nan na,
kono xaxilimaya nan fisa,
barima a xaxilima rakisima.
- 13 Ala xa wali mato.
A naxan madalin, nde noma na
matinxinde?
- 14 I xa seewa heeri temui.
Toore temui na a li, i xa ratu a ma,
a Ala nan na firinyi birin daaxi.
Na kui adamadi mu noma a xa tina
kolonde.
- 15 N ma simaya fufafu kui,
n a toxi ne tinxintoe nde faxa simaya
dunke kui hali a to tinxixi,
tinxintare nde bu dunjia hali a to
mu tinxin.
- 16 I naxa i yete findi tinxintoe ra,
i naxa i yete findi lonnila ra,
xa na mu a ra i i yete kanama ne.
- 17 I naxa findi tinxintare ra,
xa na mu a ra i faxama ne beenu i
xa waxati xa a li.
- 18 A lanma i xa i joxo sa na marasi
firinyi xon ma.
Ala xa yaragaaxui xa fe sooneyama
ne na birin kui.
- 19 Xaxilima xa xaxilimaya a senbe
gboma ne dangi taa mange fu
ra.
- 20 Tinxintoe mu na yi dunjia ma,
naxan fe fanyi tun nabama, a mu
yunubi yo raba.
- 21 I naxa i tuli mati mixi xa woyenyi
birin na,
xa na mu a ra i fama i xa konyi xui
mede a i dankama,
- 22 alo i tan yati bara a raba sanya
wuyaxi mixie ra.
- 23 N na birin igbexi ne xaxilimaya ra.
N naxa a fala, «N xa findi xaxilima
ra,» kono n mu no.
- 24 Xaxilimaya tan tilin, a makuya
won na,
nde noma a fahaamude?
- 25 Na kui n naxa kata na kolonde,
n xa so xaxilimaya kui, n xa fahaam-
mui soto,
n xa a kolon tinxintareya findixi
xaxilitareja nan na,
xaxilitareja fan findixi daxupa nan
na.
- 26 N bara fe nde to naxan xono dangi
faxe ra.
Gine na a ra naxan findixi yege ra,
naxan bope findixi gantanyi ra,
naxan belexee luxi alo luuti balanxi.
Mixi naxan nafan Ala ma,
a kelima ne na gine xun ma,
kono na gine yunubitoe nan
masotoma.
- 27 N tan kawandila yi nan to n ma fe
matoxi birin kui:
- 28 N naxa xeme tinxixi keren to
xeme wulu ya ma,
n naxa a fen han,
kono n mu gine yo to jama ya ma
naxan tinxin.
- 29 N yi nan gbansan to kore:
Ala adamadie daaxi ne e tinxixi,
kono e tan naxa e yete madaxu.

8

Xaxilimaya nun mangeya

- ¹ Xaxilima maniye mu na.
Nde fata fe tilinxi fatanfaside?
Xaxilima yatagi nɔrɔma a xa xaxilimaya saabui nan na,
a lahalɛ masarama nɛ.
- ² N xa a fala wo bɛ, a lanma wo xa mangɛ xa yaamari rabatu, barima wo bara wo rakali Ala ya xɔri.
- ³ I naxa gbata kelide mangɛ ya xɔri. I naxa ti fefe xanbi ra naxan mu fan. Mangɛ a waxɔnfe nan nabama.
- ⁴ A lu ki yo ki, nɔɛ na mangɛ nan yi. Nde nɔma a matandide?
- ⁵ Mixi naxan mangɛ xa yamari rabatuma,
fe jaaxi yo mu a sɔtɔma.
Xaxilima a jɛrɛ ki nun jɛrɛ waxati kolon.
- ⁶ Fe birin lanma a xa raba a waxati nun a kɛja ma,
hali na fa findima fe xɔrɔxɔɛ ra mixi bɛ.
- ⁷ Mixi to mu a kolon fe naxee fama rabade,
nde nɔma nee tagi rabade a bɛ?
- ⁸ Mixi yo mu nɔma a jɛngi yamaride,
mixi yo mu nɔma a faxa lɔxɔɛ sugandide.
Mixi mu nɔma kelide gere xun ma,
tinxintareya mu fe kobi rabae bɛpinma.
- ⁹ N bara yi birin rakɔrɔsi dunija ma. N naxa mixi to a na a boore yamarife, a fa a yɛtɛ tɔɔrɔ na kui.
- ¹⁰ N naxa mixi jaaxie to naxee ragatama binyɛ kui, mixie nu naxee matɔxɔma hɔrɔmɔlingira yire taa kui. Fe fufafu nan na ki.
- ¹¹ Xa fe kobi rabae mu jaxankatsɔtɔ a tɛmui, jama fan fama nɛ birade e waxɔnfe jaaxie fɔxɔ ra.
- ¹² N a kolon hali fe kobi rabae gbilen fe jaaxi rabafe ra han sanmaya kɛmɛ, sɔɔneya tan nabama nɛ mixi bɛ naxan gaaxuma Ala ya ra, naxan luma a batu ra.
- ¹³ Kɔnɔ fe mu sɔɔneyama mixi jaaxie bɛ naxee mu gaaxuma Ala ya

ra, e xa simaya xɔn mu kuyama alo mixi niini.

¹⁴ Fe fufafu gbete na na yi dunija ma: Fe xɔrɔxɔɛ naxan lan a xa dɔxɔ mixi jaaxi ma, na nan dɔxɔma tinxintɔɛ ma. Fe fanyi naxan lan a xa raba tinxintɔɛ bɛ, na nan nabama mixi jaaxi bɛ. N xa a fala wo bɛ, na fe mɔɔli findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui a lanma adama xa sɛɛwa a xa dunijeigiri kui. Fe yo mu na naxan fisa yi bɛ: Mixi lanma e xa e dɛge, e xa e min, e xa sɛɛwa. Na ki a sɛɛwama nɛ a xa wali ra a xa dunijeigiri kui, Ala naxan fixi a ma dunija bende fupɛ fari.

¹⁶ N to nate tongo n xa fahaamui sɔtɔ adamadi xa wali xa fe ra, a naxan nabama kɔɛ nun yanyi,

¹⁷ n naxa Ala xa wali mato. Mixi yo mu nɔma sode fe birin kui naxan nabama dunija ma. Hali a kata han, a mu a kolonma feo. Hali xaxilima naxan a falama a bara ge na kolonde, a mu nɔma na kolonde yati yati.

9

Adamadi mu yare kolon

¹ N to n marɔxun na fe birin ma, n a toxi nɛ tinxintɔɛɛ, xaxilimae, nun e xa katɛ birin kelima Ala nan ma. Adamadi mu a kolon a fama naxan lide a yara, xanunteya xa na mu a ra xɔnnanteya. Na birin na Ala nan yi.

² Adamadi birin sigama nɛ aligiyama. Tinxintɔɛ ba, tinxintare ba, seniyeɔtɔɛ ba, seniyeɔtare ba, sɛrɛxɛba ba, sɛrɛxɛbatare ba.

Mixi fanyi ba, mixi jaaxi ba e birin sigama nɛ aligiyama. Mixi naxan laayidi tongoma ba, mixi naxan mu suusama na tongode ba,

e birin sigama nɛ aligiyama.

³ Fe xɔrɔxɔɛ nan yi ki fe birin ya ma dunija ma: marajɔn ki keren nan na nee birin bɛ. Adamadi bɔjɛ rafexi fe jaaxi nan na, e walima xaxilitareja nan na e xa dunijeigiri kui. Na dangi xanbi, e faxamixie lima nɛ aligiyama.

4 Mixi baloxi gbansan noma a xaxili tide fe nde ma. Bare njipe fisa yete faxaxi be.

5 Naxee baloxi, nee a kolon a e faxama ne,
konon mixi faxaxie tan mu fefe kolon. Sare fi yo mu na e be sonon,
e xa fe yati bara neemu mixie ra.

6 E xa xanunteya, e xa xonnanteya, e waxonfe, nee birin bara jon.
E tan gbe yo mu na yi dunija fee tan ya ma sonon.

7 Siga, i i dege seewe kui, i i xa weni min boje fanyi kui. Ala wama na nan xon i be.

8 I xa sose fiixe ragoro i ma, i xa labunde fanyi sa i fate ma.

9 I xa dunija igiri seewe kui wo nun i xanuntenyi gine. Ala bara yi simaya nan fi i ma. Hali a to dangima alo foye, hali a xoxoxo, Ala xa maragiri na a ra i be.

10 I noma wali naxan na, i xa na raba i senbe birin na, barima i naxan nabama dunija ma, alo walife, fe matofe, fe fahaamufe, nun fe kolonfe, na sese mu na aligiyama i sigafe dennaxe.

11 N man bara fe gbete to yi dunija ma:

Naxan xulun dangi a boore ra, a mu gbata geenima temui birin xe,
naxan senbe gbo dangi a boore ra, a mu gere geenima temui birin xe,

naxan xaxili fan a boore be, a mu donse sotoma temui birin xe,
naxan ma lonni dangi a boore ra, a mu naafuli sotoma temui birin xe,

naxan xa fahaamui gbo a boore be, a mu hinne sotoma temui birin xe.

Ala xa maragiri tan fe birin nabama a waxati ne.

12 Mixi yo mu a kolon fe fama a lide temui naxe:

Yexe suxuma ne yeje xoxoxo kui,
xonni suxuma ne gantanyi ra.

Na ki fe xoxoxo adamadi terennama ne kerenyi ra.

13 N man bara yi xaxilimaya misaali to dunija ma naxan tide gbo.

14 Taa xuri nde nu na, mixi mu nu gbo dennaxe. Mange senbema nde naxa na taa gere, a fa tede yailan na taa tete bunyi.

15 Na taaka nde nu na, naxan findixi setare xaxilima ra. A naxa na taa rakisi a xa xaxilimaya saabui ra, konon na dangi xanbi mixi yo mu ratu a xa fe ma.

16 Na kui naxe,
Xaxilimaya fisa palamaya be,
konon setare xa xaxilimaya maberema ne,
mixi mu a xa masenyi suxuma.

17 Xaxilima xa masenyi raxaraxi ramefe,
na fisa mange xa sonxoe rate be xaxilitaree tagi.

18 Xaxilimaya fisa geresosee be,
konon yunubitoe keren gbansan noma fe fanyi gbegbe xun nakanade.

10

Taali woyenyi

1 Tugitugi na faxa labunde xun ma, labunde xiri kanama ne. Xaxilitarena nan xui mema dangife xaxilimaya xui ra.

2 Xaxilima boje matinse, xaxilitare boje paaxu.

3 Xaxilitare a xa xaxilitarena masenma ne birin be a xa jere kui.

4 Xa i xa mange xonon i ma, i naxa keli i xa wali xun ma, i xa sabari fe xoxoxo raboroxoma.

5 N fe xoxoxo nde fan toxi yi dunija ma naxan kelixi mange ma:

6 A noe fima ne xaxilitare nde ma, banna nde tan mu noe yo soto.

7 N bara konyi nde to a soe ragima, mange nde fa a jere a sanyi ra.

8 Yili ge noma birade a xa yili gexi kui,

mixi naxan yale tima tete ma, boximase noma na fan xinde.

9 Mixi naxan geme masolima, a noma a maxonode gema ra.

Mixi naxan yege booma, a noma a maxonode yege ra.

¹⁰ Xa beera kole torixi, a mu ralu-gan, na a niyama ne wali xa xoxoxo.

Xaxilimaya xunnakeli fima mixi ma na ki ne.

¹¹ Xa boximase mixi xin beenun boximase suxuma xa a suxu, mixi naxan boximase suxuma, a mu geenima.

¹² Hinne gbegebe na xaxilima xa masenyi kui, konon xaxilitare tan xa woyenyi a yete bonoma ne.

¹³ A xa masenyi foloma lonnitarepa ra, a rapon daxupa ra.

¹⁴ Xaxilitare xa woyenyi wuya.

Adamadi mu a kolon fe naxan fama fade.

Nde a rakolonma fe ra naxan fama a lide?

¹⁵ Xaxilitare a yete rataganma, hali taa kira, a mu a kolon.

¹⁶ Naxankate na taa be naxan xa mange findixi fonike yore ra, naxan xa kuntigie kurunma xulunyi tife ra.

¹⁷ Nelexinyi na taa be naxan xa mange fatanxi mange bonsore ra, naxan xa kuntigie e degema a waxati ma senbe sotofe ra, e mu siisi.

¹⁸ Xa banxi kanyi tunnaxono, banxi xunyi birama ne, xa a mu a findi tunnabexi ra, a xa banxi fama ne minide.

¹⁹ Mixi donse rafalama ne alako a xa nelexin, a weni minma ne alako a xa seewa, a kobiri sotoma ne alako a hayi birin xa fan.

²⁰ I naxa mange danka hali i xa manoxunyi kui, i naxa banna danka hali i xa konkoe kui,

barima xoni nde i xui xaninma ne, a na fala mixi nde be.

11

Wakilife

¹ Taali ndee nan yi ki:

Xa i taami woli ye ma, i fama ne a masotode loxoe nde.

² I xa i xa sotose taxu mixi solofere ra,

xa na mu a ra, mixi solomasaxan, barima i mu a kolon naxankate naxan fama dunipa lide.

³ Xa nuxui rafexi ye ra,

tune fama ne birade boxi ma.

Xa wuri bira yire fanyi ma, xa a bira koola ma,

a luma naa ne.

⁴ Mixi yo bonbo foye rabenfe ra, na mu sansi sima.

Mixi yo bonbo nuxui matofe ra, na mu fama sansi xabade.

⁵ I mu pengi nun xorie rafala ki kolon furi gine furi kui,

i man mu Ala Daali Mange xa wali fan kolon.

⁶ I xa wakili kelife geesege han nunnare sansi sife ra,

barima i mu a kolon i xa wali mundun fama sooneyade.

⁷ Naiyalanyi tofe joxun.

⁸ A lanma mixi xa seewa a xa simaya ra,

konon a naxa nesumu dimi ma naxan nu na a xa simaya kui.

Fe naxan birin fama, fe fufafu na a ra.

⁹ Fonike, i xa nelexin i xa fonikeya kui,

i sondonyi xa seewa i xa fonikeya waxati kui.

I xa bira i bope nun i waxonfe foxo ra,

konon i xa a kolon a Ala i makiitima ne na birin ma.

¹⁰ Na kui kontofili makuya i ra, toore keru i foxo ra.

Fonikeya findixi fe fufafu nan na.

12

Faxe makore

1 I xa ratu i Daali Marigi ma i xa fonikeya kui,

beenun i nimisa ɔxɔɛ xa fa,
beenun tɔɔrɛ waxati xa i li, i fa a fala,

«Sɛɛwɛ yo mu na n bɛ sɔnɔn.»

2 I xa ratu a ma beenun soge xa dimi,
beenun kike nun tunbuie xa ifɔɔrɔ,
beenun nuxui xa siga tune bira xanbi.

3 Na tɛmui banxi kantɛɛ sɛrɛnma nɛ,
xɛmɛ palamae e felenma nɛ,
maale dinmae xurunma nɛ,
mixi naxee se igbɛma e luma nɛ dimi kui,

4 banxi naadɛɛ balanma nɛ,
maale din xui danma nɛ,
xɔni xui dunduma nɛ naxan nu mixie raxunuma,

5 xɛmɛ fama nɛ gaaxude yire itexi ra,
e fama nɛ gaaxude fe xɔrɔxɔɛ ra kira xɔn ma,

xɛmɔxi xunsexɛ fama nɛ fiixɛde,
katɔe bama nɛ kasarɛ tife,
seri mu dandanyi tima sɔnɔn.

Na tɛmui mixi sigama nɛ a xa lingira dɔnxɔɛ,

wa xui minima nɛ kirae xɔn ma.

6 Na rabama nɛ beenun gbeti xa bolon,

beenun xɛɛma tɔnbili xa kana,
beenun fɛrɛ xa ibɔɔ dulonyi ma,
beenun ye bɛndun se xa kana kolonyi yire,

7 beenun adamadi xa gbilen bɛndɛ a daaxi naxɛ,

a nii fan xa gbilen Ala ma naxan a raso a fate i.

8 N tan Kawandila xa a fala wo bɛ,
«Fe fufafu nan na na birin na. A birin luxi nɛ alɔ foye!»

9 Wo xa a kolon yi Kawandila findixi xaxilima nan na, naxan bara nama xaran. A bara taalie mato, a e yailan.

10 Yi Kawandila kata nɛ a xa masenyi fanyie nun sɛbeli tinxinxie sɔtɔ naxee nɔndi masenma.

11 Xaxilimae xa masenyie luxi nɛ alɔ wuri rameluxi naxee xurusee rapɛrɛma. Na masenyie malanxi

luxi nɛ alɔ lantuma naxee maban-banxi wuri ma. Na birin fatanxi Xuruse demadonyi keren nan na.

12 N ma di, naxan dangi na masenyie ra, i xa i yetɛ ratanga na ma. Danyi mu na sɛbeli yailanfe ma. Xaranyi gbegbe mixi rataganma nɛ.

13 A birin xundusuxi yi masenyi nan na:

Won xa gaaxu Ala ya ra, won xa a xa yaamarie rabatu,

barima adamadi xa wali lanma a xa findi na nan na.

14 Won xa gaaxu Ala ya ra barima a tan nan mixi xa wali birin makiitima,

hali fe naxan birin nɔxunxi,
a findi a fanyi ra ba, a findi a jaaxi ra ba.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sulemani, naxan nu findixi Isirayila mangε ra a baba Dawuda dangi xanbi, a nu bara kitaabui ndee seβε Ala xa lonni xa fe ra. Alatala nu bara fe gbegebe masen a be a xa mangeya kui, naxee bara findi lonni xungbe ra dunija birin be.

Yi kitaabui kui, Ala bara lonni mooli gbetε masen Sulemani be, naxan findixi xanunteya ra xeme nun gine tagi. Tawureta Munsa a masenma won be, Alatala to xeme daa, a naxa a to a hayi nu na gine ma. A naxa e firin daa alako e xa kafu e booree ra, e xa wuya. Na kui won a kolonma xanunteya naxan na xeme nun gine tagi, a findixi Ala sago nan na. Xa a sa li xeme, xa na mu a ra gine, a wama na fe mooli xon futi mu na naxan na, na temui a bara findi yunubi ra. Yene mu rafan Ala ma, konon futi xirife xeme nun gine tagi, Alatala yati nan na yamarixi.

«Sulemani xa suuki fisamante» a na birin masenma taali woyenyi ra. Xeme wama gine xon, gine fan wama xeme xon. E bara e boore xanu han e wama lufe yire keren tun. Na xanunteya mooli mu jaaxu. Ala wama na xon mixie be naxee bara nate tongo e xa futi xiri. Ala fe naxan daaxi, na mu nomma findide yunubi ra xa a rawalima a rawali ki ma.

Ala xa na seriye masen won be, alako won xa lu seniyenyi kui alo Alatala wama a xon ma ki naxe. Amina.

Annabi Sulemani xa suuki fisamante

Gine xanuxi xa jalexinyi

¹ Annabi Sulemani xa suuki fisamante nan ya:

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

² «I xa n masunbu.

I xa xanunteya joxun weni be.

³ I xiri joxunme luxi ne alo labunde, naxan xiri fanyi minima.

Na nan a ra i rafan ginedime birin ma.

⁴ I xa n tongo,

won xa siga.

Mange xa n xanin a xonyi.

Ginedime xa masenyi gine be

I xa fe na a niyama won xa lu seewe kui.

I xa xanunteya joxun weni be.

Nondi na mixi be i rafanxi naxan ma.»

Gine xa masenyi ginedime be

⁵ «Darisalamu ginedime, n kiri fooro,

konon tofan alo Kedari xa kiri banxie,

alo dugi naxee gbakuxi Annabi Sulemani xonyi.

⁶ Wo naxa n kiri fooroxi mato, soge nan n fooroxi.

N nga xa di xeme nu xonoxi n ma, e nu n xema e xa weni bilie rawalide.

N mu non jengi sade n gbe xon ma.»

Gine xa masenyi a xanuntenyi be

⁷ «N xanuntenyi, i xa a fala n be i xurusee de madonna dennaxe, alako n naxa lu i fen na malabui temui

i booree xa xuruse gooree ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

⁸ «Gine tofanyi fisamante,

xa i mu na yire kolon,

i xa n ma yexee foxi fen,

i xa i gbee de madon n ma goore longori ra.

⁹ N xanuntenyi,

i tofan alo Misira mange xa soe,

naxan a ragise bendunma.

¹⁰ I xa tulirasoee bara i xeree ratofan,

i konyi rayabu konmagore kui.

¹¹ Won xa maratofan se gbetee fen, naxee yailanxi xema nun gbeti ra.»

Gine xa masenyi a xa xeme xa fe ra

¹² «N ma labunde xiri nu mema, mange xa xulunyi yire.

13 N xanuntenyi maniyaxi se sase nan na,
naxan gbakuxi n xijɛɛ tagi,
se xiri fanyi saxi a kui.

14 A xiri luxi nɛ alɔ sansi fuge xiri,
naxee kelixi wɛni bilie ya ma En
Gedi boxi ma.»

Xɛmɛ xa masenyi ginɛ bɛ

15 «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alɔ ganbɛ.»

Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ

16 «N xanuntenyi,

i tofan, i tofan.

Won na dennaxɛ,

nooge fanyi bara findi won ma sade
ra,

17 sɛdiri wuri salonyie bara findi
won ma banxi xunyi ra,

sipirɛ wuri bara findi won ma banxi
kanke ra.»

2

Xanuntenyie xa tofanyi

Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ

1 «N tan luma nɛ alɔ sansi fuge
tofanyi,

naxan mooli toma Sarɔn gulunba
yire.»

Xɛmɛ xa masenyi ginɛ bɛ

2 «I tan luxi nɛ alɔ sansi fuge tofanyi
tunbee ya ma.

I tofan ginɛdimɛɛ birin bɛ.»

Ginɛ xa masenyi a xa xɛmɛ xa fe ra

3 «N xanuntenyi luxi nɛ alɔ mangoe
bili wondi kui.

A fan sɛgetalɛ birin bɛ.

N bara wa lufe a xa niini bun ma,

a xa fe rafan n ma

alɔ mangoe rafanma mixi ma ki
naxɛ.

4 A bara n xanin a xɔnyi,

a xa xanunteya bara findi jɛlɛxinyi
ra n bɛ.»

Ginɛ xa masenyi a xa xɛmɛ bɛ

5 «Donse jɔxunmɛ so n yi, n ki
mangoe,

barima xanunteya naxan na n bojɛ
kui,

a bara n sɛnbɛ ba n yi ra.

6 N xunyi na n xanuntenyi bɛlɛxɛ,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.»

Ginɛ xa masenyi ginɛdimɛɛ bɛ

7 «Darisalamu ginɛdimɛɛ, n bara wo
mayandi,

tookɛ nun xeli xili ra naxee na wula
i,

wo naxa xanunteya raxunu, wo
naxa a rakeli,

beenu a wama a xɔn ma tɛmui
naxɛ.»

Ginɛ xa masenyi a xa xɛmɛ xa fe ra

8 «N xanuntenyi xui na a ra,

a na fafe a gi ra geyae fari.

9 A gima alɔ tookɛ,

a tunganma alɔ xeli.

A na be won ma tɛtɛ xanbi ra,

a na be matofe wundɛri ra.

10 A naxa a fala n bɛ,

«N xanuntenyi tofanyi, keli, i xa fa,

11 barima jɛmɛ tɛmui bara dangi,

tunɛ mu birama sɔnɔn.

12 Sansi na bogife daaxa,

jɛlɛxin waxati bara a li,

xɔnie na e xui raminife won ma boxi
ma.

13 Xɔrɛ bili na bogife,

weni bili na fugafe, a xiri fan.

N xanuntenyi, keli, i xa fa.

14 N ma ginɛ, i naxa i nɔxun

alɔ ganbɛ a nɔxunma gɛmɛɛ longori
ra ki naxɛ.

Mini, n wama i xui jɔxunmɛ mɛfɛ,

n wama i yatagi tofanyi tofɛ.»

Xɛmɛ xa masenyi a xa mixie bɛ

15 «Wo xulumasee suxu,

naxee wama muxu xa weni bili
fugaxie kanafe.»

Ginɛ xa masenyi xɛmɛ bɛ

16 «N xanuntenyi findixi n gbe nan
na,

n fan findixi a gbe nan na.

A a xa xuruseɛ dɛ madonma sansi
fugaxie ya ma.

17 N xanuntenyi, beenu kuye xa iba,

i xa gbilen, i xa i gi alɔ tookɛ,

i xa i gi geyae fari alɔ xeli.»

3

Ginɛ a xanuntenyi fenfe

Ginɛ xa masenyi xɛmɛ xa fe ra

1 «Kɔɛ ra n bara n xanuntenyi fen n
ma sade ma,

kɔnɔ n mu a toxi.

2 N naxa keli, n naxa mini taa kui,

n xa n xanuntenyi to, kɔnɔ n mu a
toxi.

3 N to taa kantamae li, n naxa e
maxorin,

<Wo bara n xanuntenyi to?>

4 N to dangi e ra,
n naxa n xanuntenyi li yire nde,
n naxa a suxu, n mu a lu,
n naxa a xanin n nga xonyi,
a xa konkoe kui n barixi dennaxe.»

Gine xa masenyi ginedimæ be

5 «Darisalamu ginedimæ, n bara wo
mayandi,
tooke nun xeli xili ra naxee na wula
i,
wo naxa xanunteya raxunu, wo
naxa a rakeli,
beenu a wama a xon ma temui
naxe.»

6 «Nde na fafe kelife gbengberen
yire?

A na xube ratefe alo tuuri.
Na tuuri luxi ne alo surayi tuuri
naxan xiri fan.

7 Sulemani ragise na a ra,
Isirayila xa soori gbangbalanyi
tongo senni na a matife,

8 santidegema na e birin yi ra,
e fata gere ra, e fata mixi makantade
koe ra.

9 Mange Sulemani ragise na a ra,
a yailanxi wuri fanyi ra naxan kelixi
Liban.

10 A raxunmaxi xema, gbeti, nun
dugi gbeeli ra.

Darisalamu gine nu bara dugi degæ
Sulemani ragise raxunmafe
ra,

mange xa marafanyi xa fe ra.

11 Siyon ginedimæ, wo xa mange
Sulemani mato,
mange tonxuma na a xun ma,
a nga naxan soxi a yi ra a xa futi xiri
loxoe.

Na loxoe a nu seewaxi ki fanyi ra.»

4

*Gine maniyaxi sansi yire nan na
Xeme xa masenyi gine be*

1 «N xanuntenyi, i tofan, i tofan.

I yae rayabu alo ganbe,
e noxunxi mafelenyi kui.

I xunsexe gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma
Galadi geya fari.

2 I jinyi fiixe alo yexee goore naxan
xabe maxabaxi,

e kelixi maxade.

I jinyi keren mu baxi,
e birin na e boore seeti ma.

3 I de tofan,
i de kiri luxi ne alo luuti gbeeli.

I xere tofan alo mangoe naxan ix-
abaxi a tagi.

E makotoxi i xa mafelenyi kui.

4 I konyi filinxi,
a luxi alo Dawuda xa yire makantaxi
itexi.

I xa konmagore maniyaxi soorie xa
makantasee nan na,
naxee gbakuxi soori banxi kanke.

5 I xipe firinyi luxi ne alo bole xa
gulie,
naxee e de madonma sansie tofanyi
tagi.

6 Soge na goro, koe naxa so,
n tema ne labunde nun surayi na
dennaxe.

7 N xanuntenyi, i tofan,
sese mu luxi i xa tofanyi ra.

8 N ma gine, won xa keli Liban,
won xa keli Liban Amana geya fari,
Seniri nun Xerimon geyae fari,
yete nun baratæ na dennaxe.

9 N ma gine, i n sondonyi
raseewama.

N xunya, i na i ya ti n na, n boje
jlexinma ne.

I xa konmagore tofe rafan n ma.

10 N ma gine, i xa xanunteya noxun
n be,

dangife weni ra.

A xiri fan dangife labunde ra.

11 N ma gine, i de kiri noxun kumi
be,

i nenyi noxun dangi kumi nun xipe
ra.

I xa dugi xiri luxi ne alo Liban xiri
fanyi.»

12 «N ma gine, i findixi n gbe nan na,
alo sansi yire tete rabilinxi naxan
na.

N xunya, i luxi ne alo n ma kolonyi,
naxan balanxi, mixi gbete mu noma
ye bade naa.

13 I fan alo sansi yire sansi mooli
birin na dennaxe,
alo mangoe, laali, sansi xiri fanyi,

14 sansi fuge nerefunyi, wuri bili
naxan fuɲi ɲoxun,
wuri bili naxan xiri fan, surayi mooli
birin kelixi naxee ma.

15 I luxi ne alo ye naxan minima boxi
ma,
naxan a niyama Liban sansi birin xa
fan.»

Gine xa masenyi xeme be

16 «Foye fanyi xa fa kelife koola ma,
kelife yire fanyi ma,
alako n ma sansi xiri xa te.
N xanuntenyi xa fa n yire,
a xa sansi bogi fanyi don naxee
findixi a gbe ra.»

5

Xeme xa tofanyi

Xeme xa masenyi gine be

1 «N xanuntenyi, n bara so n ma
sansi yire.

N xunya, n bara n ma surayi malan,
n bara kumi don,
n bara weni nun xijne min.

N bara a fala n booree be e fan xa e
min,

e xa xanunteya kolon.»

Gine xa masenyi xeme xa fe ra

2 «N nu na xife, kono n bojne mu xixi,
a n xanuntenyi xui mexi,
naxan nu bara naade konkon.»

Xeme xa masenyi gine be

«N maagine, n doxoquine, naade rabi
n be.

N ma tooke gine, naxan xa tofanyi
maniyne mu na.

Xini bara n xunyi xinbeli,
a bara n xunxexe bunda.»

Gine xa masenyi xeme be

3 «N jan nu bara n ma dugi ba,
fo n man xa a ragoro n ma?

N jan nu bara n sanyi maxa,
fo n man xa ti boxi ma?

4 N xanuntenyi naxa a belexe raso
naade longori ra,

alako a xa a rabi.
N bojne naxa seewa a xa fe ra.

5 N naxa keli alako n xa naade rabi
n xanuntenyi be.

Labunde nu na n belexe ma,
ture nu na n belexesolee ma.

Na birin naxa lu naade rabi se ma.

6 N naxa naade rabi n xanuntenyi be,
kono a jan nu bara siga.

N bojne naxa sunnun.

N naxa a fen, kono n mu a toxi.

N naxa a xili, kono a mu n ma xili
ratinxi.

7 Taa kantamae to n to,
e naxa n suxu, e n bonbo,
e n ma xinbeli dugi muɲa.»

Gine xa masenyi ginedimee be

8 «Darisalamu ginedimee,
n bara wo mayandi,
xa wo bara n xanuntenyi to,
wo xa a fala a be a xoli bara n suxu
xanunteya xa fe ra.»

Ginedimee xa masenyi gine be

9 «Gine tofanyi fisamante,
i xanuntenyi fan a birin be?

I bara muxu mayandi

barima a fan a birin be?»

Gine xa masenyi ginedimee be

10 «N xanuntenyi kiri fiixe, a rag-
beeli.

A kolon ɲoxun na xeme wulu fu ya
ma.

11 A xunyi luxi ne alo xema fanyi,
a xunxexe ifooroxi alo xaxa foore
xabe.

12 A yae rayabu alo ganbe naxee tixi
xure de ra,

e fiixe alo xijne, e yanbama alo
diyaman.

13 A xeree luxi ne alo labunde yai-
lande,

a de kiri maniyaxi sansi fuge tofanyi
nan na,

a xiri ɲoxun.

14 A belexe tofan alo belexesolerasoe
xema daaxi,

diyaman na naxan ma.

A fate luxi ne alo sili jinyi fiixe,
geme tofanyi mooli nde, yee masoxi
naxan ma.

15 A sanyi senbe gbo alo fanye fiixe,
naxan tixi xema fari.

A tofan alo Liban,
a ite alo sediri wuri bilie.

16 A de ipoxun, a xa fe birin fan.

Darisalamu ginedimee, n xanun-
tenyi na na ki ne,

n de fan boore nan a ra.»

6

Gine xa tofanyi

Ginedimee xa masenyi gine be

1 «Gine tofanyi fisamante, i xanun-
tenyi sigaxi minden?

A siga minden mabiri alako won
birin xa a fen?»

Gine xa masenyi ginedimεe be

2 «N xanuntenyi bara siga a xa sansi
yire,

se xiri fanyi na dennaxe,

alako a xa a mapere,

a xa sansi fuge tofanyi nde ba.

3 N findixi n xanuntenyi gbe nan na,
a fan findixi n gbe nan na.

A luma a mapere ra sansi fuge
tofanyie ya ma.»

Xeme xa masenyi gine be

4 «N de fan boore, i tofan alo Tirisa,
i rayabu alo Darisalamu,
i senbe gbo alo Isirayila xa soorie.

5 I naxa i ya ti n na,

xa na mu a ra n xaxili ifuma ne.

I xunsexee gbo.

E luxi ne alo si goore naxan goroma
Galadi geya fari.

6 I jinyi fiixe alo yexee goore naxan
xabe maxabaxi,
e kelixi naxee maxade.

I jinyi keren mu baxi,

e birin depxi.

7 I xere tofan alo mangoe naxan
ixabaxi a tagi.

E noxunxi i xa mafelenyi bun ma.

8 Mange gine tongo senni noma lude
naa,

mange xa konyi gine tongo solo-
masaxan fan lu naa,

a nun a xa ginedimεe tofanyi gbege
naxan konti mu kolon.

9 Konɔ gine keren peti nan n yi
naxan dangi e birin na.

A keren nan na a nga be,

naxan nafanxi a ma dangife e birin
na.

Ginedimεe, mange gine, nun
mange xa gine,

e birin a matoxoma yi woyenyi ra,

10 «Nde na yi gine ra,

naxan yanbama alo subaxe
naiyalanyi,

naxan tofan alo kike,

naxan fate yanbama alo soge,

naxan mamirin alo tunbui gaali?»

Gine xa masenyi a xa futi xa fe ra

11 «N wama gorofe sansi yire,

alako n xa sansi neene to gulunba
kui,

alako n xa a kolon xa weni bili bara
bogi,

xa mangoe bara fuga.

12 N mu nu a kolon

xa n yete fama tede n ma pama xa
mange ragise kui.»

7

Gine nun xeme xa xanunteya

Ginedimεe xa masenyi gine be

1 «Sulamika, i xa gbilen, i xa gbilen,
alako muxu xa i mato.»

Xeme xa masenyi gine be

«Munfe ra wo Sulamika matoma
a fare boronfe ki naxe pama ya ma?»

Xeme xa masenyi gine be

2 «Mange xa di, i sanyi tofan sankiri
kui.

I tagi bilinyi rayabu alo xunmase
mixi naxan yailanxi.

3 I furi digilin, a rafexi fe fanyi ra,

i tagi luxi alo mengi malanxi,

a rabilinxi sansi fuge tofanyie ra.

4 I xije firinyi luxi alo xeli xa gulie.

5 I konyi filinxi, a luxi alo yire
makantaxi itexi,

naxan yailanxi sili jinyi ra.

I yae luxi alo ye ragatadee Xesibon,

Bati Rabimi naade seeti ma.

I noe luxi alo Liban xa yire makan-
taxi,

naxan ya rafindixi Damasi ma.

6 I xunyi luxi alo Karemele geya,

i xunsexee luxi alo dugi gbeeli.

Mange mu noma a ya bade naxan
na.

7 N xanuntenyi, i tofan,

n xanuntenyi fanyi, i rafan n ma.

8 I kuya alo tugi bili,

i xije misaalixi naxan bogie ra.

9 N bara a fala n yete be,

«N xa te na tugi kon na, n xa na bogi
suxu.»

I xije misaalixi weni bili bogi nan
na,

i de xiri noxun alo mangoe,

10 i de rafan n ma dangife weni ra.»

Gine xa masenyi xeme be

«Iyo, a maniyaxi weni nan na,

naxan findixi n xanuntenyi gbe ra,

won firin naxan minma.

11 N bara findi n xanuntenyi gbe ra,
a xoli na n tan nan ma.
12 N xanuntenyi, won xa mini daaxa,
won xa koe radangi taa xunxurie
kui.
13 Won kurunma ne sigafe ra weni
bogi bili matode,
won xa a to xa e fugaxi,
won xa a mato xa mangoe fan fuge
bara mini.
Menni n n ma xanunteya masenma
ne i be.
14 Xanunteya joxun alo sansi bogi.
N na fe fanyi fori nun a neene
ragataxi i tan nan be.»

8

Xanunteya senbe gbo

Gine xa masenyi xeme be

1 «Xa i findixi n taara xemema nan
na nu,
n nga xipe fixi naxan ma,
n nu noma i masunbude mixi ya xori
n mu yaagima na ra.
2 N nu noma i xaninde n nga yire,
i xa findi n karamoxo ra,
n fa weni fanyi nun mangoe ye so i
yi ra.»

Gine xa masenyi ginedimae be

3 «N xunyi na n xanuntenyi belexe,
a na n mafurukufe a yirefanyi ra.
4 Darisalamu ginedimae, n bara wo
mayandi,
wo naxa xanunteya raxunu, wo
naxa a rakeli,
beenu a wama a xon ma temui
naxe.»

Ginedimae xa masenyi gine xa fe ra

5 «Nde na yi gine ra naxan kelixi
gbengberen yire,
a a xanuntenyi belexe suxuxi?»

Gine xa masenyi xeme be

«N bara i raxunu mangoe bili bun
ma,
i nga tooxi i baride dennaxe.
6 N xa findi i keren gbe ra,
alo i xa tonxuma naxan gbakuxi i
kon ma,
xa na mu a ra naxan nasoxi i
belexesole ra,
barima xanunteya senbe gbo dan-
gife faxe ra.

N wama i xon n yete be,
alo aligiyama wama mixie xon ma ki
naxe.

Xanunteya senbe gbo alo te,
Alatala naxan nadexexi, a mu
xubenma.

7 Baa ye mu noma xanunteya rax-
ubende,
xure ye mu noma a bade.

Mixi naxan wama a harige birin
masarafe xanunteya ra,
mixi na kanyi mayelema ne.»

Gine taara xemema xa masenyi

8 «Xunya ginema na muxu yi ra,
a mu moxi sinden, a xipe xurun.
Muxu fama munse rabade a be
mixi na a fen temui naxe?»

9 Xa a luxi alo tete naxan balanxi,
muxu a yensema ne gbeti ra,
konon xa a luxi alo naade naxan
nabixi,
muxu a balanma ne.»

Gine xa masenyi xeme be

10 «N tan luxi ne alo tete naxan mu
rabima,
n xipe findixi yire makantaxie nan
na.
Na kui n bara findi n xanuntenyi xa
bonesa ra.

11 Weni sansi bili yire nu na Sule-
mani yi ra Bali Hamon.

A naxa a taxu a xa walikae ra,
naxee nu lanma e xa gbeti kobiri
kole wulu fi na xa fe ra.

12 N tan nan n ma weni bilie yire
makantama.

I bara gbeti kole wulu soto,
i xa walikae bara gbeti kole keme
firin soto.»

Xeme xa masenyi gine be

13 «I tan naxan na sansi yire,
i booree wama i xui ramefe,
konon n tan nan na ramema.»

Gine xa masenyi xeme be

14 «N xanuntenyi,
i xa i gi alo xeli,
i xa i gi alo tooke tefe ra geyae fari,
surayi joxunme na dennaxe.»

Ala xa masenyi Annabi Esayi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esayi xa kitaabui findixi masenyi belebele nan na dunija birin be. Alatala a xilixi ne, a xa Yudaya mangee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mali a sago kolonde. Mange ndee nu birama kuyee foxo ra, ndee nu e yete taxuma mange booree ra naxee senbe gbo e be. Na birin kui Annabi Esayi naxa a masen e be, a Alatala gbansan nan noma mixi malide. Kuye tan findixi wuri senbetare nan na. Dunija mangee fan findixi ibunadama gbansan nan na, naxee mu noma sese ra Ala xa maragiri ya ra. Alatala nan findixi dunija mange seniyenxi ra.

Isirayila bomsae fu nun firinyi nu fatanxi mangeya firin nan na. Naxan nu na koola mabiri, a xili Isirayila. Naxan nu na yirefanyi mabiri, a xili Yudaya. Annabi Esayi xa kitaabui a masenma e firin birin Ala matandixi ki naxe, e fa xanin konyiya kui jamane ma na xa fe ra. Beenun na xa raba Yudaya, Alatala naxa yi masenyi fi a xa namijonme ma alako a xa pama xa ratanga na birin ma, kono pama mu tin e tuli matide Ala ra. Mange nde alo Xesekiya naxa kata birade Ala foxo ra, kono booree tan mu tin na ra fefe ma.

Na kui Ala xa paxankate naxa bira e birin foxo ra, e fa xanin konyiya kui Babilon boxi ma. Namijonme xa kawandi findixi marasi nan na won birin be. Mixi naxan tondima a tuli matide Alatala ra, a xa fe fama ne xun nakanade. Kono Annabi Esayi xa masenyi luma ne alo boore namijonme xa masenyi. E birin a falama a ibunadama xa yunubie a niyama ne e xa paxankate soto, kono e man Ala xa hinne masenma naxan a niyama mixie xa tuubi, e gbilen e xa yunubie foxo ra, Ala fa e rakisi.

Ala xa kisi joxun. A foloma dunija nan ma, a fa aligiyama li. Mixi naxee birama Ala waxonfe foxo ra, e hseri toma ne na jere kui. Dunijeigiri xoxoxo, kono naxan luma Ala xa fe kui, a xunnakeli toma ne. Annabi Esayi man a masenma, yi dunija na jon, Ala fama ne a xa pama rasode a xonyi, bomsa nun baraka luma dennaxe. Na kisi fan. Ala xa won mali na sode a xa hinne saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esayi be

Isirayila xa serexe kanaxie a xa yunubie xa fe ra

¹ Masenyi naxee goro Amosu xa di Esayi ma, Yudaya nun Darisalamu xa fe ra, Yudaya mangee Osiyasi, Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati.

² Alatala nan masenyi tife, koore nun boxi birin xa e tuli mati a ra.

Alatala naxe,

«N bara die xuru, n e ramo, kono e bara muruta n ma.

³ Ninge yati a kanyi kolon, sofale fan a kolon a kanyi donse sama a be dennaxe.

Kono Isirayila tan mu sese kolon, n ma pama mu sese fahaamuxi.»

⁴ Naxankate na yi pama yunubitoe be,

naxan yunubi kote xaninma, naxan findixi fe paaxi rabae ra, naxan findixi di murutaxie ra.

E bara me Alatala ra, e Isirayila xa Seniyentoe mabere, e e kobe raso a ra.

⁵ Wo na paxankate fenfe munfe ra? Wo tondixi gbilende Alatala ma munse ma?

Wo bara fura wo xunyi ma, wo tooxi wo boje ma.

⁶ Kelife wo sanyi ma han wo xunyi, wo xa fefe mu lanxi.

Wo xa fie ya mu ixaxi, e mu maxirixi, ture yo mu saxi e ma.

7 Wo xa b̄oxi bara kana, wo xa taae bara gan.

Si gbete na wo xa daxamui donfe wo ya x̄ori,
e na a birin tongofe e yete be.

8 Siyoni taa na a kerenyi ma alo bage di xe tagi,

alo leele naxan tixi mere ma,
alo taa naxan nabilinxi yaxuie ra.

9 Xa Alatala Senbema mu mixi ndee rakisi won be nu,
won bara lu nu alo Sodoma nun Gomora taae.

10 Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,
wo tan naxee maniyaxi Sodoma kuntigie ra.

Wo xa won Marigi Alatala xa seriye rame,
wo tan naxee luxi alo Gomora pama.

11 Alatala naxe,
«N munse rabama wo xa serexe wuyaxie ra?

N bara luga yexe kontonyi serexee ra,
n bara luga xuruse boregexie ture ra.

Tuurae, yexee nun si kontonyie wuli mu rafan n ma.

12 Nde wo xilixi fafe ra n ma horomobanxi tete kui, tife ra n ya i?

13 Wo ba fafe hadiya fufafu ra.
Surayi xiri mu rafan n ma fefe ma.
Wo xa kike neene salie, wo xa malabui loxoe, wo xa malanyie,
nun wo xa salie xungbee,

e sese mu rafanxi n ma.
14 N wo xa kike neene salie xonxi,
wo xa sali birin bara n b̄one rapaaxu n ma.

15 Wo na wo belexee itala sali kui temui naxe,
n na n ya ragalima ne alako n naxa fa a to.

Hali wo maxandie bira e boore foxo ra,
n mu e ramema, barima faxetie nan wo ra.

16 Wo lu fe fiixe kui, wo wo yete rasenyen,
wo ba yunubie rabafe n ya i.

17 Wo wo matinkan fe fanyi rabade,
wo lu tinxinyi kui,
wo mixi kobie makiiti,

wo kiridie nun kaape ginxe xun mafala.»

18 Alatala naxe, «Wo fa, won xa woyen.

Hali wo xa yunubie to bara wo manoxo,
wo noma fiixede fon.

Hali e sa xosi ne alo gare gbeeli,
e noma ne fiixede alo xuruse fiixe fate maxabe.

19 Xa wo tin wo tuli matide n na,
wo yi b̄oxi daxamui donma ne,
20 konoxa wo sa tondi n natinmede,
santidegema nan wo sontoma.»
Alatala xui nan na ki.

21 Yi taa luxi ne alo ginxe naxan nu dugutegexi a xa m̄ori ma a fa me a ra, a findi langoe ginxe ra.
A singe a nu tinxin a fanyi ra,
konoxa yakosi a bara findi faxati ra?

22 I xa gbeti bara findi se kanaxi ra,
i xa weni bara sunbu ye ra.

23 I xa mangee bara muruta, e findi mujetie ra,
buna tinxintare rafan naxee ma.
Na kui e mu kiridie malima,
e mu kiiti fanyi sama kaape ginxe xa toore xa fe ra.

24 Alatala Senbema xui nan ya, na xa fe ra.
Isirayila Marigi Ala Senbema naxe,
«N naxankate doxoma ne n gerefae ma,
n na n gbe joxo n yaxuie ma.

25 N gbilenma ne n yi sa ra i ma a xoxoxe ra,
n i rasenyen alo gbeti gbi bama ki naxe te ra,
alako i xa ba tinxintareya ma.

26 N kiitisa tinxinxie tima ne wo xun alo singe,
n marasima fanyie luma ne wo tagi alo temui dangixi.

Na dangi xanbi, i xili fama ne falade
«Taa tinxinxi naxan dugutegexi.»

27 Siyoni xun sarama ne tinxinyi ra,
tuubi mixie kisima ne tinxinyi saabui ra.

28 Konoxa gbaloe goroma ne murutelae nun yunubitoe ma,
halaki lu mixie foxo ra, naxee e kobe soma Alatala ra.

29 Wo fama ne yaagide fotonyi ra wo nu kuye batuma dennaxe.
Wo yaagi belebele sotoma ne na yiree xa fe ra.
30 Wo fama ne lude alo wuri bili lisixi,
ye mu na naxan ma.
31 Senbema senbe nonna ne,
a tan nun a xa wali birin gan,
a rakisima yo mu lu na.

2

Ala xa xunnakeli nun a xa xone

1 Amosu xa di Annabi Esayi xa masenyi nan ya Yuda nun Darisalamu xa fe ra.
2 Waxati donxoe Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
na fama ne lude geyae birin xun ma.
Si birin e xun tima ne na yire itexi ra.
3 Bonsoe wuyaxi sigama ne naa, e a fala,
«Wo fa, won xa te Alatala xa geya fari,
Yaxuba Marigi Ala xa banxi na dennaxe.
A won xaranma ne a xa seriyee ra,
alako won xa bira a xa kira foxo ra.»
Alatala xa seriyee minima Siyoni geya ma,
a xa masenyi foloma Darisalamu taa kui.
4 Alatala nan kiiti sama pamanee tagi,
a findi si wuyaxi tagi ibama ra.
E fama e xa santidegemae xabude kerie nan na,
e e xa tanbee findi worotee ra.
Gere nonna ne sie tagi,
soorjina mu matinkanma sonon.
5 Yaxuba bonsoe, wo fa,
won xa won jere Alatala xa naiyalanyi ma.
6 Alatala, i bara i xa pama rabolo,
barima e birama naamunyiie foxo ra,
naxee kelixi sogetede mabiri.
Se matoe bara wuya naxee walima alo Filisitakae.
I xa pama nun si Ala kolontaree bara lanyi xiri.
7 I xa pama bara xee ma nun gbeti gbegbe soto,

e xa naafuli mu nonna.
E xa boxi bara rafe soori xa soee nun e ragisee ra.
8 Kuyee toma ne yire birin.
Kankan a xinbi sinma kuyee be, e naxee masolixi e belexe ra.
9 E felenma ne e be, e e magoro e batufe ra.
Na kui, i naxa dije e ma feo.
10 Wo wo noxun fanyee tagi boxi ma,
alako wo xa wo makuya Alatala xa xone ra,
naxan fama a xa noore makaabaxi kui.
11 Adamadi xa yete igboya magoroma ne,
mixie xa yete iteya kuntin.
Alatala keren nan a yete itema na loxoe.
12 Alatala Senbema xa kiiti loxoe fama yete igboe be.
Naxee bara e yete ite, Ala fama ne e ragorode.
13 A Liban sediri bili nun Basan xa wuri bili itexi birin nagoroma ne.
14 A geya itexi fan bama ne.
15 A mixie xa banxi makantaxie kanama ne,
a e xa tete rabira.
16 A e xa kunkui xungbee radulama ne.
17 Alatala fama ne Adamadi xa yete igboya ragorode,
a mixie xa yete iteya kuntin.
Alatala keren nan a yete itema na loxoe.
18 Kuye fe birin kanama ne.
19 Mixie e noxunma ne fonmee tagi gemee longori ra,
e yili gema ne boxi kui, e fa e noxun Alatala xa xone ma,
naxan fama a xa noore makaabaxi kui,
a na keli boxi raserende temui naxe.
20 Na loxoe, mixie fama ne e xa kuye wolode bale nun tuuke ma,
e nu naxee yailanxi xee ma nun gbeti ra e batufe ra.
21 E e noxunma ne yilie nun fonmee kui fanye longori ra,
e xa e makuya Alatala xa xone ra,
naxan fama a xa noore makaabaxi kui,

a na keli boxi raserende temui naxe.

²² Wo ba wo yete taxufe adamadi ra,
nengi keren peti na naxan be.
Tide mundun na a ma?

3

Naxasi birafe Yudaya kui

¹ Marigi Alatala Senbema bara
nate tongo

Darisalamu nun Yudaya xun
nakanafe ra.

A xa baloe nun ye ba e yi ra,

² a xa e xa palamae nun e xa soorie
ragoro,

a xa e xa kiitisee nun namijonmee
rasabari,

a xa e xa sematoe nun e xa forie
makuya e boore ra,

³ a xa e xa soori mangee, e xa marasi-
mae, e xa walike fanyie,
nun e xa mixi kootaxi birin ba e yi
ra.

⁴ N fama fonikee nan tide mangeya
ra e xun ma,

dimee nan fama doxode e fari.

⁵ Kankan fuma ne a boore ma,
fonikee tima ne xemoxie kanke,
fuyantee fan bagan mixi binye ma.

⁶ Na kui, mixi nde a falama ne a bari
boore nde be,

«Donma fanyi to na i tan yi ra,
i xa findi muxu xa yarerati ra,
i xa mangeya tongo yi naxasi kui.»

⁷ Kono a ngaxakerenyi a yaabima ne,
«Seriba mu na n na,
donma nun donse yo mu na n ma
banxi kui.

Wo naxa n findi pama xa mangere ra.»

⁸ Darisalamu na birafe, Yudaya xun
na kanafe,

barima e Alatala matandima e xa
woyenyi nun e xa wali ra,

e bara muruta Alatala xa mangeya
ma.

⁹ E xa kaarinyi findi seede naaxi nan
na e xili ma.

E yunubi rabama kene nan ma,
alo Sodomaka naxee mu e xa yunubi
noxun.

Naxankate na e be,

e na gbaloe nan bendunfe e yete ma
na ki.

¹⁰ Wo a fala tinxintoe be, a na kira
fanyi xon ma,

a fama ne a xa tinxinyi sare sotode.

¹¹ Naxankate na mixi naaxi tan be,
gbaloe fama ne a lide a naaxi ra,

a fama ne a xa tinxintareya sare
sotode.

¹² Dimee nan na n ma pama
naxankatafe,

ginnee nan noe doxoxi a ma,

mangee na a raloe kira naaxi xon
ma.

¹³ Kono Alatala bara a ikeli kiitisa
yire,

a xa kalamui tinxinxi masen, a xa
kiiti sa nondi ra.

¹⁴ Alatala na a xa pama kuntigie
nun a mangee makiitife yi
woyenyi ra,

«Wo bara n ma pama xun nakana.
Wo bara misikiinee mupa.

¹⁵ Won n ma pama halakima munfe
ra?

Wo setaree tooroma munfe ra?»

Marigi Alatala Senbema xui nan na
ki.

¹⁶ Alatala naxe, «Siyoni ginnee findixi
yete igboe nan na,

naxee e perema e xunyi rakelixi,

e e pere meremere ra e sankonyi
xunmasee nu e xui ramini.

¹⁷ Alatala fama ne suuri raminide e
xunyi ma,

a e xunsexe birin ba e ma.»

¹⁸ Na loxoe, Alatala e xa xunmase
birin bama ne e yi ra: e xa sankonyi
xunmase tofanyie, e xa konmagore,
e xa xunmase naxee misaalixi kike
ra,

¹⁹ e xa tulirasoe, e xa belexerasoe,
e xa mafelenyie,

²⁰ e xa xun maxirisee, e xa
sankonyi xunmasee, e xa beletie, e
xa labunde sasee, e xa makantasee,

²¹ e xa belexesole xurundee, e xa
joe xurundee,

²² e xa xulun dugie, e xa donma
kuyee, e xa donma fari igoroe, e xa
gbonfoee,

²³ e xa dugie, e xa donma bun-
magore, e xa xunmaxirie, nun e xa

mafelenyie. Alatala na birin bama ne e yi ra.

²⁴ Se boroxi nan findima e xa labunde ra.

Luuti nan findima e xa beleti ra.

E xunyi denbexi bima ne.

Beki nan findima e xa dugi ra.

E fate kiri tofanyi ganma ne.

²⁵ Santidegema e xa morie faxama ne,

e xa palamae faxama gere nan kui.

²⁶ Siyoni nama wa xui minima ne sunnunyi kui,

alo kaane gine naxan doxo boxi ma, a wa.

4

Naxankate rajonyi

¹ Na loxoe gine solofere a falama ne xeme keren be,

«Muxu xa baloe nun muxu xa maxirisee xa findi muxu xa kote ra,

kono i tan xa muxu doxo, i xili xa lu muxu xun,

alako yaagi xa ba muxu ma.»

² Na loxoe Alatala xa salonyi tofanyi minima ne a xa nore kui,

Isirayila boxi xa daxamui fanyi xa lu a xa mixie be naxee kisixi.

³ Mixi naxee fama lude Siyoni nun Darisalamu,

e findima ne seniyeentoe ra naxee xili sebexi kisi mixie ya ma.

⁴ Marigi fama ne Siyoni ginnee xa seniyeentarepa maxade,

a Darisalamukae raseniyeen e xa faxe tife ma kiiti tinxixi saabui ra,

a fa e sare ragbilen e ma.

⁵ Na temui Alatala fama Siyoni geya makotode nuxui nun tuuri nan na yanyi ra,

a te xungbe ramini e xun ma koe ra.

A xa nore nan luma se birin xun ma,

⁶ alo bage xungbe naxan niini mixi makantama soge ma,

a findi yire kantaxi ra tune goro temui.

5

Alatala xa sansi yire

¹ N xa beeti ba n xanuntenyi be,

n xanuntenyi naxan bara weni xe sa. Weni xe nu na n xanuntenyi yi ra boxi turaxi ma.

² A naxa boxi buxa, a gemee matongo, a sansi fanyie si a ma.

A naxa tide itexi ti naa tagi, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe.

A joxo nu a ma a sansi fama ne weni bogi ramini,

kono a bogi kanaxi nan naminixi.

³ Darisalamukae nun Yudayakae, wo kiiti n tan nun n ma weni xe ma.

⁴ Munse man luxi, n mu naxan nabaxi n ma xe be?

Munfe ra n xaxili to nu tixi bogi fanyi ra, a fa bogi kanaxi ramini n be?

⁵ N xa a fala wo be n naxan nabama n ma xe ra.

N sansanyi talama ne alako xurusee xa a maxin.

N tete bama ne alako a xa maboron.

⁶ N a raboloma ne alako tunbe nun nooge xa bula sansi fanyi joxo ra.

N nuxuie yamarima, e naxa tune yo rayolon a ma.

⁷ Na weni xe misaali Alatala Senbema xa nama Isirayila nan na,

a man misaali Yudaya nama fan na.

Alatala nu wama tinxinyi nan xon, kono a faxe tife nan tun to naa.

A nu wama fe fanyi nan xon, kono a wa xui nan tun me naa.

⁸ Naxankate na mixie be, naxee banxie tima e fari idoxo,

naxee xee doxoma e bore ra, han e boxi birin tongo,

e tan keren gbansan lu naa.

⁹ Alatala Senbema a masen ne n be,

«Na banxi galie fama ne tuxunsande,

mixi mu sabatima na banxi tofanyie kui fa.

¹⁰ Weni xe xungbe, bogi dondoronti ramini ne.

Sansi xori gbegbe, findima maale dondoronti nan na.»

11 Naxankate na mixie be naxee kelima subaxe ma sigafe ra beere fende,
e fa na min han e ya gbeeli koe ra.

12 E koraе, maxasee, nun sarae raberema e xa xulunye kui, kono e mu Alatala xa wali tan kolonma, e mu a belexe foxi toma.

13 Na fahaamutarepa nan a niyama e xa xanin konyiya kui pamanе ma.

E xa palamae faxama ne kaame ra, e xa mixie tooroma ne ye xoli ma.

14 Aligiyama naade rabima ne e be, Siyoni kuntigie nun e xa pama xa so naa,

a nun taa xurutaree nun mixi naaxie.

15 Adama xa fe xun nakanama ne, yete igboe xa fe goroma ne.

16 Kono Alatala Senbema tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

Ala Seniyentoe a yete masenma a xa fe fanyie nan saabui ra.

17 Na temui yexeee e de madonma ne na yire kanaxie ma alo e na e xonyi ne,

xonee fan baloe toma naa.

18 Naxankate na mixie be, naxee yunubie bendunma e yete ma wule ra,

naxee e e yete xirima fe naaxie ra alo kote naxan xirima sofale fari.

19 Na mixie nu fa a fala e de ra, «Alatala xa a xulun a xa wali raba ra, alako muxu xa a to.

Isirayila Marigi Ala sago seniyenxi xa raba, alako muxu xa a kolon.»

20 Naxankate na mixie be, naxee fe naaxi findima fe fanyi ra,

e fe fanyi findi fe naaxi ra.

E dimi xili naiyalanyi,

e naiyalanyi xili dimi.

Fe xone luxi ne a be alo fe noxunme, fe noxunme lu e be alo fe xone.

21 Naxankate na mixie be, naxee e yete mapoxunxi fe kolonyie ra,

e e yete findi xaxilimae ra.

22 Naxankate na mixie be, naxee xili xungbe sotoma beere minfe kui,

e fisa e boore be siisi fe kui.

23 E nondi fi funmala ma kobiri xa fe ra,

e nondi ba nondi kanyi yi ra.

24 Na mixie xa fe xun nakanama ne alo sexe xaraxi ganma ki naxe.

E luma ne alo sansi naxee sankee boroma, e fugee yensen alo xube,

barima e bara me Alatala Senbema xa seriye ra,

e Isirayila xa Seniyentoe xa masenyi mabere.

25 Na nan a ra Alatala bope texi a xa pama xili ma,

a belexe italaxi, a xa e bonbo.

Geyae bara seren, binbie bara yensen taa kui.

Hali na birin to rabaxi, a xa xone mu nonxi,

a belexe man italaxi e xili ma.

26 Alatala bara tonxuma masen pamanе ma,

a e xili e xa fa kelife yire makuye.

27 Mixi taganxi yo mu na e ya ma,

mixi yo sanyie mu binyaxi a bun ma,

mixi yo mu kinsone a xa xi,

mixi yo xa beleti mu fulunxi a tagi,

mixi yo xa sankiri luuti mu bolonxi.

28 Na mixie xa xalie noe raxapenxi, e xa tanbe woli see birin italaxi a fanyi ra,

e xa soe toree xoxoxo alo geme,

e xa soori ragise sanyie xui gbo alo turunnaade.

29 E parandan alo yete naxan sube suxuma,

a a xanin yire makuye.

30 Na loxoe e parandanyi mema ne alo baa moronyie,

toore nan tun toma boxi ma,

naiyalanyi findima dimi nan na,

nuxui ifoxoxie lu koore ma.

6

Esayi findife Ala xa xera ra

1 Mange Osiyasi faxesa ne naxan na, n naxa n Marigi Ala to a xa

kibanyi itexi kui. A xa nɔrɛ nu gbo, a xa donma xungbe nu italaxi a xa hɔrɔmɔlingira kui.

² Malekɛɛ nu na a xun ma. Gabutenyi senni nu na kankan bɛ: gabutenyi firin nu e yatagi makotoxi, firin nu e sanyie makotoxi, firin nan nu a niyama e xa ɲɛrɛ koore ma.

³ E nu fa a fala e boore bɛ e xui itexi ra,

Alatala Sɛnbɛma sɛniyen han!

A xa nɔrɛ dunija birin lima nɛ!

⁴ E xui nu hɔrɔmɔbanxi naadɛ raserɛnma, banxi fa rafe tuuri ra.

⁵ Na kui n naxa gbelegbele, «Naxankatɛ na n bɛ, barima n findixi adamadi sɛniyantare nan na, naxan sabatixi pama sɛniyantare ya ma. N yae na n Marigi Ala Sɛnbɛma to, n faxama nɛ!»

⁶ Na tɛmɛi na malekɛ keren naxa tugan, a fa n yire, tɛ wole keren na a yi ra a nu bara naxan tongo sɛrɛxɛbade kui.

⁷ A naxa a dɔxɔ n dɛ ra a fa a fala, «Yi to bara din i dɛ ra, i xa tinxintareya bara ba, i xa yunubi bara xafari.»

⁸ N naxa n Marigi xui mɛ a masen na, «N na n nde xɛɛma? Nde sigama xɛɛra ibade muxu bɛ?» N naxa a yaabi, «N tan nan ya. I xa n tan xɛɛ.»

⁹ Awa, a naxa a fala n bɛ, «Sa a fala yi pama bɛ, <Wo wo tuli matima n na, kɔnɔ wo mu fahaamui sɔtɔ? Wo fe matoma, kɔnɔ wo mu a kui kolon?»

¹⁰ I xa yi pama xaxili raxɔrɔxɔ, i xa e tuli dɛsɛ, i xa e ya ragali.

E ya nu nɔma to tide, e tuli nu nɔma fe mɛde, e xaxili nu nɔma fahaamui sɔtɔde, e fa tuubi, e kisi.»

¹¹ N naxa a maxɔrin, «N marigi, na buma han tɛmɛi mundun?» A naxa n yaabi,

«Han e xa taae na gɛ kanade, mixie xa ɲɔn naa, e xa banxi xa bira, e xa xɛɛ xa gan.

¹² Han Alatala na gɛ pama xaninde yire makuye, e xa bɔxi fa rabɛpin.

¹³ Hali mixi ndee fa kisi naa,

gbaloe man fama nɛ dinde naa ra.»

«Kɔnɔ wuri bili xungbe na sɛgɛ, a sanke sɛniyenxi luma nɛ bɔxi bun ma.»

7

Alatala xa masenyi mange Axasi bɛ

¹ Yudaya mange Axasi xa waxati, naxan findixi Yotami xa di nun Osiyasi xa mamadi ra, Arami mange Resin nun Isirayila mange Peka, Remalياهو xa di, e naxa siga Darisalamu gere, kɔnɔ e mu nɔ a ra.

² Dawuda bɔnsɔɛ mixie to a kolon a Aramikae bara lanyi xiri Eframi bɔnsɔɛ ra, Mange Axasi nun a xa pama naxa sɛrɛn gaaxui kui, alo foye wuri bilie ramaxama ki naxɛ.

³ Na tɛmɛi Alatala naxa a masen Annabi Esayi bɛ, «I tan nun i xa di Seyara Yasubu, wo xa siga mange Axasi naralande ye ragatade xungbe xanbi ra, kira naxan sigama dugi xama dennaxɛ.

⁴ A fala a bɛ, «I naxa kɔntɔfili. I xa limaniya. Hali i mu gaaxu yi mixi firinyi ra, naxee luma alo tɛ xubenxi naxan tuuri tun raminiima. I naxa gaaxu Arami mange Resin nun Remalياهو bɔnsɔɛ ya ra.

⁵ Aramikae, nun Remalياهو xa mixie Eframikae bara yanfanteya nan xiri i xun ma na ki, a falafe ra,

⁶ «Won xa Yudaya gere, won xa a ya iso, won xa nɔ a ra, Tabeeli xa findi e xa mange ra.»»

⁷ Kɔnɔ Alatala xa masenyi nan ya na xa fe ra, «Na mu sɔnɛyama, n mu na rabama feo,

⁸ barima Damasi mange Resin nan Arami yamarima.

Nɛ tongo senni nun suuli gbansan nan luxi,

Eframi bɔnsɔɛ xa yensen.

⁹ Samari mange Remalياهو nan Eframi yamarima.

Xa wo mu wo yetɛ taxu wo Marigi Ala ra, wo mu kisima.»

¹⁰ Alatala naxa yi masenyi fan ti Axasi be, a naxe,

¹¹ «I xa n tan i Marigi Alatala maxandi tonxuma ma n ma masenyi xa fe ra.»

¹² Axasi naxa a yaabi, «N mu sese maxandima i ma, barima n mu wama i tan Alatala matofe siike kui.»

¹³ Na kui Annabi Esayi naxa a fala, «Dawuda bonsoe, wo luma mixie ratagan na, konso yakosi wo wama Alatala nan fan nataganfe?»

¹⁴ Alatala yete yati fama ne tonxuma nde fide wo ma: Gine dimedi nde fama tegede, a di bari, a na di xili sa Emanuweli, naxan fasarixi, «Ala na won ya ma.»

¹⁵ A xipe fene nun kumi nan donma han a mo, a no fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonde.

¹⁶ Konso beenun a xa na simaya soto, na mange firinyi i gaaxuxi naxee ra, nee xa boxie fama ne kanade.

¹⁷ Na temui Alatala fama ne gbaloe nde ra wo xun ma naxan mu kolonxi wo nun wo babae xa waxati kafi Efirami a makuyaxi Yudaya ra temui naxe. Alatala Asiriya mange nan xema wo yire.»

¹⁸ Na loxo, Alatala xerie rafama ne kelife Misira xuree ma, a nun kumie kelife Asiriya boxi ma.

¹⁹ E fama ne lude folee kui, geme longorie ra, kunsie fari, nun ye yiree.

²⁰ Na loxo Marigi fama ne Asiriya mange ra kelife xure xungbe naakiri ma, a xa wo rayaagi a jaaxi ra, alo mixi naxan fate maxabe birin mabima.

²¹ Na loxo, mixi fama ninge keren nun si firin nan gbansan sode,

²² e xipe fene sotoma naxan na. E luma na nun kumi gbansan nan don na.

²³ Na loxo, weni bili wulu keren nu na xe naxan ma, naxan sare nu gbeti kole wulu keren lima, naa findima ne tunbe nun baagi yire ra,

²⁴ koyinmae xalie wolima dennaxe.

²⁵ Xee nu sama geya naxee fari, tunbe nun baagi dinma ne naa ra,

mixi yo mu suusa sigade naa sonon. Naa findima xurusee madonde nan gbansan na.

8

Annabi Esayi xa di xili safe

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «I xa keedi tongo, a sebe kale ra, «Maheri Salali Hasi Basi,» naxan fasarixi «Kasare ti, se birin xaninma mafuren mafuren.»

² I xa serexedube Uri nun Yeberekiya xa di Sakari xili seedee ra n be.»

³ Na temui, n naxa n maso n ma gine ra, a naxa tege a di bari. Alatala naxa a masen n be, «A xili sa, «Maheri Salali Hasi Basi.»

⁴ Beenun na di xa mo, a fa no a falade, «N nga, n ba,» Asiriya mange fama ne naafuli xaninde a naxan toma Damasi taa kui nun Samari boxi ma.»

⁵ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

⁶ «Yi nama to bara Silowa xure xa baraka bejin, Ala naxan fixi e ma, e fa bira Resin nun Remaliyahu xa di xa fe foxo ra,

⁷ n tan Alatala fama ne banbaranyi xungbe ra e xili ma, naxan findi Asiriya mange yete igboe ra.

A senbe luma ne alo banbaranyi naxan kelima xure, a fa dangi boxi birin ma,

⁸ a din Yudaya ra, a te han a gbe mu nu luxi mennikae fan xa madula.

Emanuweli, na fama ne wo xa boxi birin xun nakanade.»

⁹ «Wo tan paman naxee na dunipa, wo gere xui rate, konso wo xun nakanama ne.

Wo wo yete yailan gere xili ma, konso wo faxama ne.

Wo xa ti gere ki ma, konso wo birama ne.

¹⁰ Wo natse tongo, konso a mu sooneyama.

Wo lanyi xiri wo boore tagi, konso wo mu tima ne, barima Ala na muxu ya ma.»

11 Alatala naxa n nasi senbe ra, a falafe ra n be, a n naxa bira yi jama jere ki kobi foxo ra. A naxe,

12 «I naxa yanfanteya xili fala fe ma, yi jama a falama fe naxan ma yanfanteya.

I naxa gaaxu fe ya ra, yi jama gaaxuma fe naxan ya ra.

13 I xa Mange Alatala nan kolon seniyentoe ra,

i xa xanme a tan nan xa fe ra,

i xa gaaxu a tan nan ya ra.

14 Na kui a findima ne wo be yire seniyenxi ra.

Kono Isirayila bonsoe firinyie be,

a findima ne geme ra e dinma naxan na, e fa bira,

a findima ne gantanyi ra Darisalamukae be.

15 Mixi gbegbe e sanyi radinma ne a ra,

e bira, e e maxono, e xanin konyiya kui.»

16 Yi seedenoxoya naxan sebexi, wo xa tonxuma sa a ma, wo xa a ragata n ma foxirabiree yire.

17 N tan xaxili tixi Alatala ra, naxan a kobe soxi Yaxuba bonsoe ra sinden. N bara n ma lanlanteya sa a ma.

18 N tan nun n ma die, Alatala naxee fixi n ma, muxu findixi tonxumae nan na Isirayila boxi ma Mange Alatala be, naxan sabatixi Siyoni geya fari.

19 Mixi ndee a falama wo be, wo xa siga karamoxoe yire, naxee mixi faxaxie rawoyenma makoyikoyi ra, wo xa gundo kolon. Kono a mu lanma mixie xa e xa maxorinyie ti e Marigi Ala tan ma? A lanma mixi baloxi xa maxorinyi ti mixi faxaxi ma?

20 Won xa won tuli mati Ala xa seriye ra a seedenoxoya fixi naxan ma. Xa na mu a ra, jama luma dimi nan tun kui,

21 E boxi igirima kaame nun kontofili nan na. Kaame na xoxoxo e ma temui naxe, e e ya ratema ne koore ma, e e xa mange nun e Marigi Ala danka.

22 E na ge na rabade, e fa e ya ragoro dunipa ma, e mu sese toma fo toore, dimi, nun bonjesatareya.

23 Kono na dimi mu luma boxi ma abadan, toore mu noma na jama ra. Sabulon nun Nafatali boxi halaki ne temui dangixi, kono na boxi naxan xili falama «jamanε xa Galile,» na fama ne norode kelifε baa de ra, han Yuruden naakiri ma.

9

Di naxan findima mange ra

1 Nama naxan nu na a jerefe dimi kui,

e bara naiyalanyi xungbe to.

Toore xa noe nu na naxee fari, naiyalanyi xungbe bara yanba e ma.

2 Alatala, i bara na jama xun nakeli, i bara seewe xungbe fi e ma.

E seewaxi i ya ra

alo mixie seewama sansi xaba temui ki naxe,

alo mixie seewama harige sotofe ra ki naxe.

3 E seewaxi barima kote binye naxan nu detenxi e ma,

i bara na ba naa,

luxusinyi naxan nu e bonboma e fari ma,

i bara na kana alo i Madiyankae rabira temui naxe.

4 E yaxuie xa sankiri naxee nu e maboronma,

e donma naxee noxoxi wuli ra,

nee birin bara wole te xora, e gan feo.

5 Barima Ala bara a niya won xa di nde soto,

a mangeya fixi naxan ma.

Na di fama xilide yi ki ne:

Marasima fisamante, Ala Senbema, Baba naxan buma abadan, Bonesa Mange.

6 A xa mangeya nun a xa bonesa mu jonma.

A doxoma ne Dawuda xa kibanyi kui abadan.

A na mangeya rabama tinxinyi nun nondi nan na,

kelifε yakosi ma han dan mu naxan ma.

Mange Alatala fama na nan nabade,

barima a mu wama a firin nde xɔn.

7 Marigi nu bara kiiti jaaxi sa Yax-
uba bɔnsɔɛ ma,
a naxan dɔxɔ Isirayila ma.

8 Eframikae nun Samarikae nu bara
na kolon,
kɔnɔ e naxa a fala e xa yete igboya
kui,

9 «Biriki banxi bara bira,
kɔnɔ muxu fama a tide gɛmɛ ma-
solixie nan na.

Sikomoro bilie bara sege,
kɔnɔ muxu fama sɛdiri bilie side e
ɲɔxɔɛ ra.»

10 Na wɔyenyi ma Alatala fama nɛ
Resin yaxuie rageenide e xili
ma,

11 A fama nɛ Aramikae ra kelife
sogetede,

A fa Filisitakae fan na keli soge-
gorode,
alako e xa Isirayilakae sɔntɔ a jaaxi
ra.

Hali na birin to raba,
Alatala xa xɔnɛ mu gbilenxi e fɔxɔ
ra,

a belexe man itexi e xili ma,

12 barima pama tan tondi nɛ a yete
ragbilende a bɔnbɔma ma,
e mu Mange Alatala fen.

13 Na kui Alatala Isirayila xunyi nun
a xuli bolonma nɛ,
a tugi bili nun kale xunxuri rabi-
rama nɛ.

14 Isirayila xunyi na a xa yareratie
nan na,
a xuli na a xa namipɔnmɛ wule faleɛ
nan na.

15 Na yareratie bara pama ralɔɛ,
e bara e ifu.

16 Na nan a ra, Alatala mu pɛlexinma
e xa fonikee ra,
a mu kinikinima e xa kiridie nun
kaape ginɛe ma,
barima e birin yunubi jaaxie
rabama,
wɔyɛn kobie nan tun minima e dɛ i.

17 Gbaloe na fafe e ma alɔ tɛ naxan
na fili ma,
a fa ɲooge jaaxi nun tunbe birin
gan,
tuuri fa te koore ma.

18 Mange Alatala xa xɔnɛ bara
dunija raserɛn,

adamadie bara lu alɔ tɛ naxee e
boore gan, mixi yo mu kisi.

19 E bara e boore muɲa naxan nu na
e yirefanyi ma,

kɔnɔ e naxa lu kaame kui.

E bara nde muɲa naxan nu na e
kɔɔla ma,

kɔnɔ e mu wasa, kankan naxa din a
boore ra.

20 Manasikae bara Eframikae tɔɔrɔ,
Eframikae bara Manasikae tɔɔrɔ,
e firin bara din Yudaya ra.

Hali na birin to raba,

Alatala xa xɔnɛ mu gbilenxi e fɔxɔ
ra,

a belexe man itexi e xili ma.

10

Alatala xɔnɔfe yarerati jaaxie ma

1 Naxankate na yareratie be,
naxee yaamari jaaxie seɓema,
naxee tɔɲeɲe tima,

2 alako e xa misikiine tɔɔrɔ kiiti
jaaxi ra,

e tinxintareya raba setaree ra naxan
baloe bama kaape ginɛe nun
kiridie yi ra.

3 Wo munse rabama dentɛge sa
lɔxɔɛ Alatala ya i?

Wo wo xaxili tima nde ra alako wo
xa ratanga?

4 Wo birama nɛ geelimanie bun ma,
wo bɔnɔ mixi faxaxie ya ma.

Hali na birin to rabama,
Alatala xa xɔnɛ mu gbilenma wo
fɔxɔ ra,

a belexe man itema nɛ wo xili ma.

Asiriya xa naxankate

5 Naxankate na Asiriya be,
naxan findixi n ma wuri bɔnbɔ ti se
ra n ma xɔnɛ kui.

N ma gbendegela na a ra.

6 N e tan nan xɛɛma pamanɛ muru-
taxi xili ma,

n e tan nan nasigama pama xili ma,
naxan n naxɔnɔxi,

alako e xa naafuli ba na pama yi ra,
e fa e maboron taa kui alɔ boora.

7 Kɔnɔ Asiriyakae xa nate tan nu na
fe gbete nan ma.

E nu bara nate tongo e xa e xun nakana kerenyi ra, alo e luma a raba ra dunija ma ki naxe.

8 E xa mange naxe, «N ma soori yareratie birin mu findixi mangee xa ra?»

9 Kalano taa mu sonto xe alo Karakemisi?

Xamata fan mu faxa xe alo Arapadi? Samari mu kana xe alo Damasi?

10 Xa n bara no na boxie ra a nun e xa kuyee,

kuye naxee senbe gbo Darisalamu nun Samari gbee be,

11 n mu na mooli rabama xe Darisalamu fan nun a xa kuyee ra?

N naxan nabaxi Samari nun a xa kuye ra,

n mu noma xe na fan nabade Darisalamu ra xe?»

12 «Kono n tan Alatala na ge n ma wali birin nakamalide Siyoni geya fari nun Darisalamu, n fama ne n ya rafindide Asiriya mange ma, n a xa yete igboya sare ragbilen a ma,

13 barima a luma a fala ra, <N bara yi birin naba n yete senbe ra,

n ma fahaamui nan a niya dunija boxi birin xa lu n yi ra,

n bara sie xa naafuli tongo n yete be, n bara no mange birin na, n findixi mange senbema nan na.

14 N bara n belexe itala sie xa bannaya tagi,

n fa naafuli tongo alo mixi xoni xelae bama a tee kui ki naxe.

Mixi yo mu no tonyi doxode n ma.»

15 «Bera kole a yete matoxoma a rawalima be?

Sera a yete matoxoma kamuderi be? Bonbo wuri noma mixi belexe rat-e?

Luxusinyi noma mixi bonbode?

16 Na kui Alatala Senbema fama ne a xa soori xungbee xoside,

a fa e gan te xoxoxe ra.

17 Isirayila Marigi Alatala luma ne alo te seniye nxi,

naxan e xa tunbe nun baagi birin ganma loxo keren.

18 Isirayila xa fotonyi nun a xa xee xun fama ne kanade alo furema naxan na xosife.

19 Dimedi yati noma a xa wuri bili donxose kontide naxee luma a xa fotonyie kui.»

Isirayila mixi donxose

20 Na loxoe Isirayila mixi donxose mu e xaxili tima mixie ra sonton,

naxee nu bara no e ra.

Yaxuba bonsoe e xaxili tima Alatala nan na, naxan findixi Isirayila xa Seniye nte ra.

21 Yaxuba bonsoe mixi donxose fama ne gbilende Ala Senbema ma.

22 Isirayila, hali i xa nama sa gbo ne alo meye nyi naxan na baa de ra, dondoronti nan tun gbilenma e xonyi.

Alatala bara nate tongo tinxinyi kui Isirayilakae sontofe ra.

23 Alatala Senbema fama ne na nate rakamalide boxi birin kanafe ra.

24 Na kui Alatala Senbema bara yi masenyi ti, a naxe,

«Wo tan, n ma nama naxan sabatixi Siyoni,

hali wo mu gaaxu Asiriyakae ya ra, naxee na wo bonbofe luxusinyi nun wuri ra,

alo Misirakae nu a rabama ki naxe.

25 A gbe mu luxi n ma xone xa gbilen wo foxo ra,

a fa e tan xun nakana.»

26 Alatala Senbema fama ne a xa luxusinyi itede e xili ma,

alo a naxan naba Madiyankae xa mange Orebi ra.

A fama ne a xa yisuxuwuri itede baa xun ma,

alo a raba Misira boxi ma ki naxe.

27 Na loxoe Ala wo xa kote binye bama ne wo tunki ma e naxan saxi wo xun ma.

Wo xun nakelima ne han na kote birin ba wo xun ma.

28 Wo yaxuie soma ne Ayata, e dangi Migiron ra, e kote nde lu Miki-masi.

29 E dangima menni ne, e yonkin Gebali.

Gaaxui Ramakae suxuma ne, mixie e gima ne Solu xa boxi ma Gibeya.

30 Bati Galimukae na wafe. «Layisakae, wo xa wo tuli mati. Anatotikae, wo makinikini.»

31 Madamenakae na yesenfe, Gebimikae na e noxunfe.

32 Na loxoe na yaxuie danma Nobo ne, e e belexe ramaxa Siyoni geya xili ma Darisalamu.

33 Marigi Alatala Senbema mato, a na wuri bili salonyi bolonfe senbe ra.

A na wuri bili itexi rabirafe boxi ma.

34 A fama ne Liban fotonyi belebele fonde a xa bera ra.

11

Al Masihu xa mangeya

1 Salonyi nde bulama ne Yisayi bonsoe ma, a sanke a niyama ne a xa bogi fanyi ramini.

2 Alatala Xaxili goroma ne a ma, a findi fahaamui, kolonyi, marasi, senbe, nun Ala yaragaaxui ra.

3 A seewama ne Alatala xa yaragaaxui kui.

A mu kiiti sama fe toxi xa na mu a ra fe mexi tun xa ma.

4 A misikiinee makiitima ne tinxinyi ra, a nate fanyi tongo setaree be.

A dunija makiitima ne a xoroxoe ra, a yaamari fi mixi naaxie xa sonto.

5 A fe birin nabama tinxinyi nan na, a xa laayidi mu kanama feo.

6 Na loxoe, wulai bare nun yexee luma ne yire keren, xulumase nun si, ninge yore nun yete,

e birin luma ne yire keren, dimedi nde fa e de madon.

7 Ninge nun barate e de madonma ne yire keren, e xa die sa yire keren.

Yete nun ninge birin fama sexe nan donde.

8 Na loxoe diyore berema ne tanbalunbe ra,

dimedi a belexe raso sagale yili kui.

9 Fe xoroxoe yo mu sotoma n tan Alatala xa geya seniyenxi fari, dunija birin n kolonma ne alo yexee baa kolonma ki naxe.

10 Na loxoe, Yisayi bonsoe findima tonxuma nan na si birin be, e fa e xun ti a ra binye kui.

11 Na loxoe, Alatala man a xonye italama ne

a xa pama donxoe rakisife ra, naxee nu luma Asiriya, Misira, Patirosi, Kusi, Elama, Sinara, Xamata, nun baa surie ma.

12 A tonxuma masenma ne si birin be.

A Isirayila nun Yudaya mixie malanma ne, naxee nu rayensenxi dunija tunxun naani ma.

13 Efirami bonsoe xa tone jonma ne, Yuda bonsoe xa gere masofe fan jonma ne.

Efirami bone xinbelima ne Yudaya mabiri,

Yudaya fan gere luma ne.

14 E lanma ne Filisitakae gerefe ma sogetede mabiri,

e e yaxuie fan gere naxee na sogegorode mabiri.

E noma ne Edonkae nun Mowabakae ra, Amonikae fan lu e sagoe.

15 Alatala baa itaxun ne a xa pama be e to keli Misira boxi ma.

A Efirati xure fan itaxunma ne a xa foye magaaxuxi ra,

a fa findi kira ra, pama naxee igirima e xaraxi ra.

16 Alatala kira fima ne a xa pama donxoe ma,

alako e xa keli Asiriya, alo e benbae Isirayilakae mini Misira boxi ra ki naxe.

12

Marakisi Mange xa matoxoe

1 Na loxoe wo fama ne a falade, «Muxu bara i tan Alatala matoxo.

I nu bara xɔnɔ muxu ma,
 kɔnɔ i xa xɔnɛ bara gbilen muxu
 fɔxɔ ra,
 i fa muxu madundu.
² Muxu Rakisima nan na Ala ra.
 Muxu bara la i ra, sese mu muxu
 magaaxuma sɔnɔn,
 barima i tan Alatala nan na muxu
 senbe ra,
 i tan nan na muxu xa kisi ra.
 Na bara a niya muxu xa beeti ba i
 matɔxɔfe ra.»

³ Wo fama nɛ ye bade kisi dulonyi
 kui sɛɛwɛ ra.
⁴ Na lɔxɔɛ, wo fama nɛ a falade,
 «Wo xa Alatala matɔxɔ,
 wo xa a xili masen dunija be,
 wo xa a xa wali fanyie fala pamanɛ
 ma.
⁵ Wo xa Alatala matɔxɔ beeti ra a
 xa kaabanakɔe xa fe ra.
 Wo xa dunija birin nakolon a xa
 nɔre ra.
⁶ Wo tan Siyonikae, wo xa wo xui
 ramini sɛɛwɛ ra,
 barima Isirayila xa Seniyentɔe senbe
 gbo wo tagi!»

13

Babilɔn xa fe rajɔnyi

¹ Alatala xa masenyi Amosi xa di
 Annabi Esayi be Babilɔn xili ma.
² Wo tɔnxuma raba geya fari,
 wo wo xui rate e yamarife ra,
 e xa kuntigie xa naadee igbusan.
³ N bara yaamari fi n ma mixi
 sugandixie ma,
 n bara n ma jalamae xili n ma xɔnɛ
 masende xunnakeli kui.
⁴ Nama xui wunduma geyae fari,
 namae na e malanfe naa.
 Mange Alatala na a xa sɔorie xilife
 gere ma,
⁵ e kelixi yire makuye koore baanyi.
 Alatala nun a xa mixie fama nɛ yi
 boxi naxankatade a xa xɔnɛ
 kui.
⁶ Wo xa gbelegbele tɔore kui,
 barima Alatala xa lɔxɔɛ bara
 makore,
 a na fafe alɔ gbaloe naxan kelixi Ala
 Senbema ma.

⁷ Mixie senbe jɔnma nɛ,
 limaniya ba e boje ma.
⁸ Gaaxui nun tɔore nɔma nɛ e ra,
 e e kutun xɔnɛ be alɔ ginɛ di furi na
 keli a ra.
 Gaaxui belebele toma nɛ e yatagie
 ma.
⁹ Alatala xa lɔxɔɛ xɔrɔxɔɛ na fafe,
 a fama nɛ a xa xɔnɛ ra naxan boxi
 xun nakanama,
 naxan yunubitɔe sɔntɔma.
¹⁰ Tunbuie xa yanbe jɔnma nɛ,
 soge ifɔɔrɔma nɛ, kike mu yanbama
 sɔnɔn.
¹¹ N dunija ratɔnma nɛ a xa fe jaaxi
 xa fe ra,
 n yunubitɔe naxankata e xa yunubie
 xa fe ra.
 N yete igboe xun nakanama nɛ,
 n funmalae xa nɔe rabira.
¹² N adamadie xurunma nɛ,
 alɔ xɛema fanyi xurunma ki naxe.
¹³ N tan Mange Alatala,
 n koore nun boxi raserɛnma nɛ n ma
 xɔnɛ kui.
¹⁴ Mixie luma nɛ e gi ra alɔ bole
 naxan na wula i,
 e lu alɔ xuruse kantama mu naxan
 fɔxɔ ra.
 E gbilenma nɛ e xɔnyi e kelixi
 dennaxe.
¹⁵ E naxee suxuma kira ra, e fama nɛ
 e sɔxɔde tanbe ra,
 e fa faxade santidɛgema ra.
¹⁶ E xa die sɔntɔma nɛ a jaaxi ra e
 ya xɔri,
 e xa banxie kasara, e xa ginɛ masa
 e ya xɔri.
¹⁷ N na birin nabama Medekae nan
 saabui ra,
 gbeti nun xɛema mu naxee madax-
 uma.
¹⁸ E xa xalie fonikee rabirama nɛ,
 e mu kinikinima diyɔree ma,
 e mu kinikinima dimɛdie ma.
¹⁹ Alatala nan Babilɔn xa fe xun
 nakanama,
 alɔ a rabaxi Sodoma nun Gomora ra
 ki naxe.
 Babilɔn, naxan xa nɔre gbo dunija
 ma,
 a birama nɛ a xa yete igboja kui.
²⁰ Mixi yo mu sabatima menni
 sɔnɔn.

Hali biyaasilae nun xuruse demadonyie mu yonkinma naa.

²¹ Wulai subee gbansan nan luma naa.

Wulai baree nun xundie nan xima naa banxi kanaxie kui.

Wulai sie toma ne naa tunganfe ra.

Sikote toma ne naa e tunganma.

²² Xulumasee nan luma e xui ramini ra mange banxie kui,

wulai baree e jere na longori birin.

Babilon paxankata temui bara a li, a gbe mu luxi sonon.

14

Babilon xa paxankate

¹ Alatala kinikinima ne Yaxuba bonsoe ma, a fa e rasabati e xonyi Isirayila boxi ma. Xorse fan kafuma ne e ma, e lu lanyi kui Yaxuba bonsoe ya ma.

² Sie e malima ne sabatide e xonyi, na sie fa findi Isirayila xa konyie ra. Mixi naxee nu bara e suxu, e tan yati bara findi Isirayila xa konyie ra.

³ Alatala na malabui fi wo ma wo xa toore nun fe xoxoxe xa fe ra temui naxe, a fa wo ramini wo xa konyina wali xoxoxe kui naxan nu bara doxo wo ma,

⁴ wo fama ne yi masenyi tide Babilon mange be,
«Munse paxankate kanyi raloxi?
A toore naxan doxoxi mixie ma, na nonxi di?»

⁵ Alatala bara mixi jaaxi xa wuri bonbo ti se ibolon, a bara mange kobi xa munyaati igira,

⁶ naxan nu pamae bonboma a xa boje te ra, naxan mu danma naxan nu noe doxoma pamanee ma a xa xone kui.»

⁷ «Yakosi dunja na malabui nun xaxilisa nan kui fa, birin na e xui itefe seewe kui.

⁸ Hali wuri bili naxee na Liban, e na jalexinfe i xa fe danyi ra, e nu fa a fala,

«Kafi i bira, mixi yo mu muxu fonma sonon.»

⁹ Aligiyama na a yailanfe i fafe ra.

Kuntigie furee rakelima ne i ya ra aligiyama dimi kui,

si mangee birin nakelima ne e xa kibanyie kui,

¹⁰ i rasenefe yi woyenyi ra,

«I fan senbe bara kana alo muxu tan, won birin bara lu yire keren.

¹¹ I xa yete igboya bara ragoro gaburi kui,

i xa sigie bara dundu, kulie bara lu i xa sade ma.»

¹² «I bara bira kelife koore ma, i tan naxan nu yanbama alo subaxe looloe.

E bara i rabira boxi, i tan naxan nu noxi pamanee ra.

¹³ I nu a fala ne i boje kui,

«N tan tema ne han ariyanna, n findi naa mange ra, n doxo n ma kibanyi kui

malanyi ya ma naxan nabama na geya seniyenxi fari.

¹⁴ N tema ne nuxui fari, n lu alo Ala Senbema.»

¹⁵ «Kono i xa nate bara kana, e bara i ragoro kelife koore ma han gaburi kui,

i xa lu yili tilinxi kui aligiyama.

¹⁶ Faxe mixi naxee i toma naa, nee e ya banbanma ne i ra, e fa a mapoxun,

«Yi nan findixi na mixi ra naxan nu dunja imaxama,

naxan nu mangeya kanama,

¹⁷ naxan nu dunja findima gbengerenyi ra a xa taee kanafe ra, naxan nu tondima a xa geelimanie bejinde?»

¹⁸ «Namanee mangee birin nagataxi e xa gaburi binye nan kui,

¹⁹ kono i tan mu ragataxi i xa gaburi kui,

alo salonyi naxan segema wuri ma, alo soori naxan faxaxi santidegema ra a lu a booree furee ya ma, e birin fa goro aligiyama yili kui.

²⁰ Binye yo mu luma i xa non fe kui alo e tan,

barima i bara i xa boxi tuxunsan, i bara i xa pama sonto.»

«Mixi jaaxi xa die xili neemuma ne dunija ra.

21 E xa die kon xa raxaba e babae xa yunubie xa fe ra, e naxa e ikeli fa, e boxi soto e taee tima dennaxe.

22 N tan Alatala Senbema kelima ne e xili ma, n Babilon xili nun a bonsoe donxoe rajonma ne, e xa di yo mu luma naa.

23 N e xonyi findima xundi yire nan na ye jaaxi luma dennaxe. N nee xun nakanama feo.» Alatala Senbema xa masenyi nan na ki.

Asiriya xa jaxankate

24 Mange Alatala bara a kali yi masenyi ra, «N nate naxan tongoxi a fama kamalide, n waxonfe mu kanama.

25 N Asiriya butuxunma ne n ma boxi kui, n e boronma ne n ma geyae fari. E xa noe bama ne n ma jama fari, n e xa kote bama ne n ma mixie xun.»

26 Nate nan na ki naxan tongoxi dunija birin xili ma. Alatala Senbema belexe nan na ki, a naxan italaxi jamanee birin xili ma.

27 Alatala bara na nate tongo. Nde na kanama? Alatala nan belexe italaxi. Nde na isoma?

Filisita xa jaxankate

28 Mange Axasi faxa je naxan na, Ala yi masenyi nan ti,

29 «Filisitakae, wo naxa seewa wo yaxuie birafe ra.

Kelife boximase nde ma, boximase gbeti nan barima, naxan xulun, a xono na singe be.

30 Na kui, misikiinee fama ne balode, toromixie malabuma ne xaxilisa kui,

konon wo tan Filisitakae, n wo faxama ne kaame ra, n wo bonsoe donxoe sontoma ne.

31 Wa xui xa mini wo ya ma, limaniya xa ba wo yi!

Tuuri foore na tefe koola biri ra, soori yo mu baxi e ra.»

32 Yaabi mundun fima sie xa xerae ma?

E a falama ne, «Alatala nan Siyoni xa fe mabanbanxi, a a xa jama tooroxi kanta.»

15

Mowaba xa jaxankate

1 Masenyi nan ya Mowaba xa fe ra: A xa taa Ari xun bara rakana koe keren kui.

A xa taa Kiri xun bara rakana koe keren kui.

2 Dibonkae sigama ne wade e xa kuyee yire.

Mowabakae na wafe e xa taee Nebo nun Medeba xa fe ra, e e xunyi bii, e e de xabee maxaba sunnunyi kui.

3 E jonyi dugie ragoroma e ma kira ra.

E birin wama ne e xui itexi ra e xa banxie kon na nun e xa taa malandee kui.

4 Xesibonkae nun Eleyalekae na gbelegbelefe, e wa xui sa mema han Yahasi taa kui.

Mowaba soorie na gbelegbelefe na nan ma, limaniya bara ba e yi ra.

5 N bone fan na wafe Mowabakae xa fe ra.

E xa mixie e gima ne han Sowari taa, han Egelati Selisiya taa.

E tema ne wa ra Luxiti, e wa Xoronayimi kira ra,

6 barima Nimirin xure bara xori, filie bara xara, sansie bara kana, burexe xinde yo mu na sonon.

7 Na bara a niya e xa e xa se donxoe xanin konde yire xure fe ma.

8 Mowaba wa xui mema ne naaninyie ra,

han Egelayimi, han Beera Elimi.

9 Dimon xuree ragbeelixi wuli ra, konon n mu gexi sinden.

Gbaloe dinma ne Mowabakae birin na,

naxee e gima, nun naxee luma e xa boxi ma.

16

Mowabakae demeri fenfe Darisalamu

- ¹ Wo xa yexee kontonyi nde rasanba boxi mange xon ma, kelife Sela naxan na Mowaba wula i, han Siyoni geya tofanyi.
- ² Mowaba ginnee e gima ne Arinon xure igiridee, konon e luma ne alo xoni naxee kerixi e tee kui.
- ³ Mowabakae naxee, «Darisalamukae, wo xa wo bore to, wo xa nate nde tongo muxu xa fe ra. Wo xa muxu noxun wo xonyi, wo naxa muxu yanfa won yaxuie ma.
- ⁴ Wo xa Mowabakae ratanga kasarati ma, naxee kantari fenma wo xonyi, wo xa e makanta.»

Kasarati fama sigade, a xa nate mu kamalima boxi kanafe ra.

⁵ Mange kibanyi fama ne mabanbande dugutegeya ra. Tinxintoe nde naxan fatanxi Dawuda bonsoe ra, naxan kiiti sama nondi ra tinxintoe be, a fama ne a magorode a xa kibanyi kui.

- ⁶ Muxu bara Mowabakae xa yete igbona kolon. A noxo a ma a fisa mixi birin be. A a yete matoxoma temui birin, konon nondi yo mu na na matoxoe kui.
- ⁷ Yakosi Mowabakae na wafe e xa boxi xa fe ra, e na sunnunyi kui Kire Xareseti xa daxamui kanee xa fe ra.
- ⁸ Xesibon nun Sibima weni bilie bara kana. Namane mangee bara nee birin kana, naxee nu sigama Yaaseri taa mabiri, han gbengberenyi ma, han baa de ra.
- ⁹ Na kui n fan wama ne Yaaseri seeti ma Sibima weni xe xa fe ra. N yaye Xesibon nun Eleyale lima ne,

barima wo mu seewe xui raminima sonon wo xa xee nun wo xa weni bogie xa fe ra.

- ¹⁰ Seewe xui bara non wo xa sansi yiree. Nelexin xui mu mema wo xa weni xee yire sonon. Weni yailanmae mu weni bogi bunduma sonon, e mu nelexin sigi sama na wali xa fe ra.
- ¹¹ N boje na toorofo Mowaba xa fe ra, n sondonyi na wafe Kiri Xareseti xa fe ra.
- ¹² Mowabakae bara mini sigafe ra e xa kuyee yire, e xa sa e xa alae makula, konon na fan findima fe fufafu nan na.

¹³ Alatala xa masenyi nan na ki Mowaba xa fe ra, naxan masenxi temui dangixi.

¹⁴ Konon yakosi Alatala naxee, «Bee-nun je saxan xa kamali, alo a kamalima walike be a xa lanyi kui ki naxee, Mowabakae xa xunnakeli nonma ne, a xa nama mabere. Mixi dondoronti nan natangama gbaloe ma.»

17

Damasi xa naxankate

- ¹ Masenyi nan ya Damasi xa fe ra: Damasi taa xun nakanama ne.
- ² Aroweri taae rabejinma ne, e findi fili ra xuruse de madonma dennaxee. Mixi yo mu luma naa naxan xurusee tooroma.
- ³ Eframi taa makantaxi xun nakanama ne. Damasi mu findima mangataa ra sonon. Arami mixi donxoe luma ne alo Isirayilakae.
- ⁴ «Na loxoe Yaxuba xa dariye xurunma ne, a fate xosima ne.
- ⁵ A luma ne alo xee xaba temui Refa gulunba kui. Sansie tixi, e xabamae fa e xaba.
- ⁶ Bogi keren keren nan luma a sansi kon na,

alɔ Oliwi bogi keren keren luma a
bili kɔn na ki naxɛ,
firin xa na mu a ra saxan lu a kɔn
na,
naani xa na mu a ra suuli to salonyi
keren ma.»
Isirayila Marigi Alatala xa masenyi
nan na ki.

⁷ Na lɔxɔɛ mixie fama nɛ Daali
Marigi tode, naxan findixi Isirayila
xa Seniyentɔɛ ra.

⁸ E mu e ya rafindima kuyee ma
sɔnɔn, e belexɛ naxee yailanxi. E
mu sigama surayi gande e xa wuri
masolixie yire, e belexɛ sole naxee
rafalaxi.

⁹ Na lɔxɔɛ e xa taa senbɛmae
rabɛninma nɛ, e findi fɔtonyi ra geya
fari, alɔ Amori xa taae rabɛnin ki
naxɛ Isirayilakae ya ra. A birin
kanama nɛ.

¹⁰ Wo bara nɛɛmu wo Rakisima Ala
ma,
naxan findixi wo kantama ra.
Wo bara sansi fanyɪ si naxan kelixi
yire makuye.

¹¹ Wo to e si, e naxa bula wo ya xɔri
na kuye iba gɛɛsɛgɛ.
E naxa fuga keren na, kɔnɔ a xaba
tɛmui wo mu bogi yo toma
naa.

Wo luma tɔɔrɛ nan tun kui.

¹² Naxankatɛ xungbe nan na ki.
Nama gbegbe na wundufe alɔ baa
mɔrɔnyi,

e na sɔnxɔɛ ratefe alɔ susui belebele.

¹³ Kɔnɔ hali e wundu,
e e gima nɛ Alatala xa xaapɛ ya ra,
e siga yire makuye alɔ foye maale
lagi xaninma ki naxɛ,
alɔ foye sɛxɛ xaninma ki naxɛ geyae
fari,
alɔ turunnaadɛ xube rakelima ki
naxɛ.

¹⁴ E fama gere ra nunmare tɛmui nɛ,
kɔnɔ beenun kuye xa iba, sese mu
luma naa sɔnɔn.

Naxee dusuma won xun na, e fu
won ma,

nee xa fe rabama na ki nɛ.
Naxee baganma won ma, e won
ma naafuli tongo, e xa fe
rapɔnma na ki nɛ.

18

Kusi xa naxankatɛ

¹ Wo tan naxee na Kusi xuree
naakiri ma,
xɔni gabutenyi xui mɛma dɛnnaxɛ,
² naxee xɛɛrae xɛɛma kunkui kui
baa ma.

N tan bara xɛɛrae xulunxie xɛɛ na si
ma,
si bɔnsɔɛ kuye rayabuxi,
naxan magaaxu kabi e folɛ gere xa
fe ra,
naxan sabatixi bɔxi ma xure wuyaxi
na dɛnnaxɛ.

³ Wo tan dunija mixi birin, naxee
sabatixi wo xa bɔxi ma,
wo na tɔnxuma to geya fari, wo wo
ya ti na ra.

Wo na sare xui mɛ, wo wo tuli mati
na ra,

⁴ barima Alatala yi nan masenxi n
bɛ, a naxɛ,

«N magoroxi n xɔnyi xaxilisa kui,
alɔ wuyenyi luxi sansi ma sogofure
tɛmui ki naxɛ,
alɔ nuxui na ti xɛ xun ma nɛmɛ ra.»

⁵ Beenun sansi xaba tɛmui xa a li,
sansi na gɛ fugade, kɔnɔ a bogi mu
minixi sinden,

Alatala fama nɛ sansi fuge bolonde
finɛ ra,

a fa salonyie yati masegɛ.

⁶ A bogi nan luma xɔnie nun wulai
sube bɛ,

e naxan donma sogofure nun nɛmɛ
ra.

⁷ Na tɛmui si senbɛma nde fama nɛ
hadiya ra Mangɛ Alatala bɛ,
si bɔnsɔɛ kuye, rayabuxi,
naxan magaaxu yire birin,
naxan xa xui fala xɔnɔ.

E fama na hadiya ra Siyoni geya nan
fari,

Alatala Senbɛma xili matɔxoma
dɛnnaxɛ.

19

Misira xa naxankatɛ nun e xa kisi

¹ Naxankatɛ na Misira bɛ.
Alatala na fafe Misirakae xili ma
nuxui fari.

E xa kuyee na sɛrɛnfe a ya ra,

gaaxui bara lu e boɓɓe ma.

² N Misirakae radinma ne e boore ra, kankan nu fa a ngaxakerenyi nun a de fan boore gere taa nun mangeya xa fe ra.

³ Limaniya bama ne Misirakae yi ra, n e xa nate birin kana ne e ra. E marasi fenma ne e xa alae ra, e e benba faxaxie maxandi sematooe nun duuree saabui ra.

⁴ N Misirakae soma ne mangee yi ra naxee xa fe maxoɓoɓo, naxee xa yaamari findi toore ra nama be. Alatala Senbema xa masenyi nan ya.

⁵ Baa nun xuree ye xarima ne.

⁶ Ye naxan luma xureguli, a boɓɓoma ne, a xiri jaaxi fa te.

Sansi birin naxee na xure de ra e lisima ne.

⁷ Hali naxee na Nili xure xungbe de ra, a soma baa ma dennaxe, e fan lisima ne.

Xe naxee na xure de ra, e xarama ne, foye fa a birin xanin.

⁸ Yexe suxui birin wama ne, naxee konyi nun yeɓe wolima xure ma.

⁹ Naxee gese rawalima, e fan luma ne toore kui, limaniya ba e yi ra.

¹⁰ Naxee dugie rawalima, e xun nakanama ne, e boɓɓe rapaaxu e ma.

¹¹ Sowan mangee mu sese fahaamuma,

Firawuna xa marasie mu xaxili fanyi yo sotoxi yi fe kui.

Mixi a falama di Firawuna be, «Muxu tan findixi lonnilae nan na, mangee forie xa die nan muxu ra?»

¹² Wo xa lonnilae na minden?

E xa wo rakolon Mange Alatala fama naxan nabade Misira ra.

¹³ Sowan mangee findixi xaxilitare nan na,

Nofa mangee mu gexi fahaamui sotoɓe.

Misira bonsoe yareratie na Misirakae raloe fe ne.

¹⁴ Marigi bara e xaxili ya iso, alako e xa Misirakae raloe e xa fe birin kui,

e fa lu alo siisila naxan birama a xa boɓɓunyi ma.

¹⁵ Misirakae mu noma sese ra e xa mangee nun e xa kuntigie saabui ra.

¹⁶ Na loxoɓe Misirakae na Mange Alatala xa senbe to, e serenma ne gaaxui kui alo ginnee.

¹⁷ Yudaya xili nan fama Misirakae magaaxude a jaaxi ra, fe ma Alatala Senbema naxan natexi e xili ma.

¹⁸ Na loxoɓe taa suuli nan luma Misira boxi ma, naxee Kanaan xui falama, e man lu Alatala Senbema yi ra. Na taa nde fama ne xilide Heresi.

¹⁹ Na loxoɓe serexebade keren luma ne Alatala be Misira boxi tagi, tonxuma geme fan tima ne a be Misira naaninyi ra.

²⁰ Na findima Alatala Senbema xa tonxuma nun seedeɓoɓoɓa nan na Misira be. E na e xui rate Alatala ma, a marakisima xema ne e ratangade e xa jaxankatamae ma.

²¹ Na loxoɓe Alatala a yete masenma ne Misirakae be, e fa a kolon Ala ra. E fama a batude serexe nun sansi xori hadiya nan na, e kere tongo a be e naxan nakamalima.

²² Alatala gbaloe ragoroma ne Misirakae ma, konɓ e na e yete ragbilen a ma, Alatala man kinikinima ne e ma a xa hinne ra.

²³ Na loxoɓe kira luma ne Misira nun Asiriya tagi. Asiriyakae sigama ne Misira, Misirakae fan siga Asiriya. E malanma ne yire keren Alatala batufe ra.

²⁴ Na loxoɓe Isirayila, Misira, nun Asiriya, barake luma ne e saxanyi birin ma dunija.

²⁵ Alatala Senbema dubama ne e be, a a masen, «Barake xa lu n ma nama Misira ma, barake xa lu n ma daalise Asiriya be, barake xa lu n ke tongoma Isirayila be.»

20

Tonxuma Misira nun Kusi xa fe ra

¹ Asiriya mangee Saragon to a xa soori mangee xe Asidodi taa gereɓe, a fa no a ra, a a suxu,

² Alatala naxa yaamari nde fi Amosu xa di Annabi Esayi ma. A

naxe, «I xa i xa sunnunyi dugi nun i xa sankiri ba, i lu na ki fa.» Esayi naxa a rabatu, a fa a jere a mageli ra.

³ Ne saxan to dangi, Alatala naxa a masen, «N ma konyi Esayi a jere a mageli nan na yi je saxan bun ma tɔnxuma ki ma Misira nun Kusi xa fe ra.

⁴ Asiriya mange fama Misiraka nun Kusika mixi suxuxie xaninde na ki ne. Dimedie nun forie birin sigama e mageli nan na yaagi kui.

⁵ Mixi naxee xaxili nu tixi Misira nun Kusi ra, e luma gaaxui nun yaagi nan kui.

⁶ Na loxo naxee nu sabatixi baa de ra e a falama ne, «Fe mato naxan nabaxi Misirakae nun Kusikae ra. Muxu xaxili nu tixi e tan nan na e xa muxu ratanga Asiriya ma. Yakosi muxu fa ratangama di fa?»»

21

Babilon xa jaxankate

¹ Naxankate masenyi nan ya gbengberenyi be naxan na baa de ra. Mixi magaaxuxie na fafe alo turunnaade kelife Negewi gbengberenyi ma fe xoxoxe kelima dennaxe.

² N bara laamatunyi magaaxuxi to. «Yanfante na yanfe tife, kasarati na kasare tife. Elama, gere ti a be. Mediya, a rabilin. N fama toore dande Babilon findixi naxan saabui ra.»

³ «Na kui n fate yati na toorofe alo gine di furi na keli a ra. N naxan to, n naxan me, na bara n kaaba.

⁴ N boje na toorofe, n na serenfe gaaxui kui. N nu na bojesa mamefe alako n xa malabui soto, kono yakosi na bara findi fe magaaxuxi ra n be.»

⁵ «Donse yailan, won xa won dege yire keren. Soori yareratie wo wo xa kanta see yailan.»

⁶ Alatala a masen ne n be, a naxe, «Yire makante ti, alako a fe naxan toma a xa na masen wo be.

⁷ A fama ne soorie tode firin firin na, soee, sofalee, nun joxomee fari. A xa e mato a fanyi ra.»

⁸ A mu bu, yire makante naxa a xui ramini alo yete xaape, a falafe ra, «Lxo yo lxo n tima naa fe matode, koe yo koe n mame tima naa.

⁹ N soori ragie toma fa ra firin firin na. E naxe, «Babilon bara bira, e xa kuyee birin saxi boxi ma xuntun xuntunyi ra.»

¹⁰ Wo tan n ma jama naxan bara bonbo alo maale naxan na lonyi ma, Isirayila Marigi Alatala Senbema xa masenyi nan yi ki.»

Duma xa jaxankate

¹¹ Naxankate na Dumakae be. Mixi nde n xilima kelife Seyiri, a naxe, «Yire kantama, munse rabaxi yi koe ra? Munse dangixi naa?»

¹² Yire kantama fa a yaabi, «Kuye na ibafe, kono koe man soma ne. Xa wo wama na kolonfe, wo man xa fa n maxorin. Iyo, wo man xa fa.»

Arabu xa jaxankate

¹³ Naxankate na Arabue be. Wo tan Dedanka naxee yonkinma koe ra Arabu wula i,

¹⁴ wo xa fa ye ra mixie be ye xoli na naxee ma.

Temakae wo xa fa taami ra mixi be
¹⁵ naxee na e gife santidegema ya ra naxan wama e faxafe, naxee na e gife xali ya ra naxan wama e sontofe.

¹⁶ Alatala yi nan masenxi n be, «Ne keren nan tun luxi Kedari xa fe xa dan, alo walike je kontima ki naxe.

¹⁷ Kedari xa soorie xa xalie xurunma ne.» Alatala nan xui a ra, Isirayila Marigi Ala.

22

Darisalamu xa jaxankate

- ¹ Naxankate na gulunba be toe tima dennaxe.
Munse a niyaxi wo birin texi wo xa banxie fari?
- ² Singe wo nu xulunyi rabama, wo nu wo xui ite jalexinyi kui, kono yakosi wo xa fe na di?
Wo xa mixie mu faxa santidegema ra,
e mu faxa gere kui.
- ³ Wo xa mangɛ nan tun e gixi e siga yire makuye.
Mixi naxee luxi, nee bara suxu gere yo mu so.
- ⁴ Na kui n naxa a fala, «Wo n lu na, n xa wa a xoxoxe ra.
Wo naxa kata n madundufe ra n ma nama xa kasare ma.»
- ⁵ Alatala Senbema xa loxoe ya isoxi nan nu a ra,
kasare nun toore nu gboxi temui naxe gulunba kui toe tima dennaxe.
Tete nu birama, sonxoe nu tema geya fari.
- ⁶ Elamakae e xa xali sase gbakuma e ma,
e nu sigama soori ragisee kui nun soe fari.
Kirikae e xa wure lefae mabama.
- ⁷ Soori nu bara wuya wo xa gulunba fanyie kui,
e nu wuya wo xa taa naade ra.
- ⁸ Sese mu luxi wo nun wo yaxuie tagi sonon.
Na loxoe wo naxa geresosee tongo naxan nu nu mangɛ xa banxi kui.
- ⁹ Wo naxa a to yale gbegbe nu bara ti Dawuda xa taa tete ma.
Wo naxa ye ragata yire nde lanbanyi.
- ¹⁰ Wo naxa Darisalamu banxie mato, wo fa nde rabira alako wo xa tete senbe so.
- ¹¹ Wo naxa ye ragatade yailan tete firinyie tagi,
ye sama naxan kui kelife ye ragatade fori.
Kono wo mu wo ya rafindixi Ala ma naxan nu bara na fori yailan.

Wo mu la a yailanma ra naxan nu bara nate tongo na wali xa fe ra kafi a rakuya.

¹² N Marigi Alatala nu bara xili ti na loxoe jama xa wa sunnunyi kui,

wo xa wo xunyie bi, wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

¹³ Kono wo mu tin na ra, wo naxa xulunyi ti jalexinyi kui,

wo ninge nun yexee faxa wo naxee donma,

wo weni min a falafe ra,

«Won xa won dege, won xa wo min, barima tina won faxama ne.»

¹⁴ Alatala Senbema bara a masen n be, a naxe,

«Wo xa yi yunubi tan mu xafarima han wo faxa loxoe.»

Mangɛ Alatala xui nan yi ki.

¹⁵ N Mangɛ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

«Siga mangɛ banxi xunyi Sebina yire, a fala a be,

¹⁶ «I gbe na munse ra be?

Nde na i be be naxan a niyama i xa gaburi tofanyi ge yi geya fari?

¹⁷ A gbe mu luxi, Alatala xa i suxu, a xa i woli yire makuye.

A i maxirima ne alo kote,

¹⁸ a i woli boxi belebele nde ma.

I tan nun i xa soori ragise fanyie xa fe nonma menni ne,

i tan naxan i xa mangɛ bonsoe rayaagi.

¹⁹ N i kerima ne i xa walide,

n i tide bama ne i yi ra.»

²⁰ «Na loxoe n Xilikiya xa di Eliyakimi xilima ne, a xa n ma wali raba.

²¹ N i xa mangɛ guba ragoroma ne a ma, n i xa beleti xiri a tagi, n fa i xa mangeya fi a ma. A findima Darisalamukae nun Yudayakae baba nan na.

²² N Dawuda xa mangeya saabi soma ne a yi ra. A na naade nde rabi, mixi yo mu a balanma. A na naade nde balan, mixi yo mu a rabima.

²³ A fama ne binye ra a baba bonsoe be. N a tima ne alo wuri di

naxan banbanxi a fanyi ra banxi bili ma,

²⁴ a baba bɔnsɔɛ xa fe birin gbakuma naxan na, fe xunxurie nun fe xungbee.»

²⁵ Mange Alatala man naxa a masen, «Kɔnɔ lɔxɔɛ nde na wuri di naxan nu banbanxi a fanyi ra banxi bili ma, a fama nɛ bolonde, a bira a nun fe naxan birin nu gbakuxi a ra.» Alatala xui nan na ki.

23

Tire xa naxankate

¹ Naxankate na Tirekae bɛ.

«Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite, barima Tire bɔxi xun bara rakana. Banxi mu luma naa sɔnɔn, wafu birin bara kana.» Sipirika ndee xa masenyi nan na ki.

² Wo wo sabari, wo tan naxee sabatixi baa dɛ ra, wo tan naxee findixi yulɛ ra Sidɔn taa kui, wo tan naxee bara naafuli sɔtɔ yuleya ra wafu dɛ saabui ra.

³ Baa bara a niya wo xa sansi xɔri sɔtɔ kelife Sixori. Daxamui naxan mini Nili xure dɛ ra, na nan findixi bannaya ra wo bɛ. Namanɛ xa makiti xungbe raba nɛ wo xɔnyi.

⁴ Sidɔnkae, wo yaagi, wo tan naxee xa nɔɛ nu na baa xun ma. Xui nde minima kelife baa ma, a naxɛ, «N luxi nɛ alo di baritare, naxan mu di bari xɔnɛ kolon, naxan mu di yo barima, naxan mu di yo ramɔma, xɛmɛ xa na mu a ra ginɛ.»

⁵ Misirakae na na xibaaru mɛ Tire xa fe ra, e fama nɛ gaaxude.

⁶ Wo xa siga Tarasisi. Wo tan naxee na baa dɛ ra, wo xa wo wa xui ite.

⁷ Singe wo xa taa nu na jɛlɛxinyi nan kui,

kɔnɔ yakɔsi nde wo xa mixie xan-inxi yire makuye?

⁸ Nde yi nate tongoxi Tire xili ma, a tan naxan nu mangɛ tima, a tan naxan xa yulɛ nu findixi kuntigie ra, a tan naxan xa yulɛ nu binyaxi dunija birin ma?

⁹ Alatala Senbema nan yi nate tongoxi, alako yetɛ igboya xa kana, xili xungbe kanyie xa magoro.

¹⁰ Tarasisikae, wo xa bɔxi rawali alo a rabama Nili xure dɛ ra ki naxɛ, barima Sidɔn nun Tire xa wafue mu na sɔnɔn.

¹¹ Alatala bara a bɛlɛxɛ itala baa xun ma, a bara mangɛyae raserɛn. A bara yaamari fi Fenisiya xa yire makantaxie xa kana.

¹² A naxɛ, «I tan Sidɔn taa tofanyi, i mu luma bere ra sɔnɔn, e fama nɛ i xun nakanade feo. Hali wo wo gi Sipiri suri ma, wo mu bɔnɛsa sɔtɔma.

¹³ Kalide bɔxi mato ba. E xun bara rakana. Asiriyakae bara sa wulai subee sago.

E bara e xa yire makantaxie rabilin, e fa e gere han sese mu luxi sɔnɔn.»

¹⁴ «Tarasisi kunkui kanyie, wo xa wo wa xui ite, barima wo xa wafu makantaxi xun bara rakana.»

¹⁵ Tire luma nɛɛmɛi nan kui han jɛ tongo solofere, mangɛ keren xa bui xasabi. Nɛ tongo solofere rapɔnyi, fe fama rabade Tire bɛ alo a falaxi sigi kui langoe ginɛ xa fe ra ki naxɛ,

¹⁶ «I tan langoe ginɛ, birin nɛɛmuxi naxan ma, i xa kɔra bɔnbɔ a fanyi ra taa kui, i xa sigi sa alako mixie xa ratu i xa fe ma.»

¹⁷ Nɛ tongo solofere rapɔnyi, Marigi a ya rafindima nɛ Tire ma. A gbilenma nɛ a xa langoeɓa fori ma, a a yetɛ sa dunija mangɛyae birin sago kɔbiri xa fe ra.

¹⁸ Kɔnɔ a xa geeni fama rawalide Alatala xa fe nan kui. A mu nɔma na ragatade a yete be, a luma mixie nan be naxee birama Alatala fɔxɔ ra, alako e xa donma fanyie nun baloe gbegbe soto.

24

Duniya xa jaxankate

¹ Alatala fama ne duniya kanade, sese mu lu boxi ma sonon, adamadie yensenma ne.
² Mixi birin luma toore nan kui: serexedube nun nama, kuntigi nun konyi, gine banxi kanyi nun konyi gine, yule nun saresoe, yefu ti nun setare, doni tongoe nun doni kanyi.
³ Duniya fama ne kanade, a isee birin jonma ne a ma. Alatala xui nan na ki.
⁴ Duniya tuxunsanma ne, a ixarama ne, kuntigie yati halakima ne.
⁵ Duniya mixie bara duniya kosɔ, e bara e kobe so seriyɛ ra, e Ala xa yaamarie matandi, e a xa saate kana.
⁶ Na nan a ra Alatala duniya halakima, na kote dusu adamadie xun na, duniya mixie mu gbo sonon.
⁷ Xe xaba temui sansie xurunma ne, xe xabae nimisa.
⁸ Sanbanyi nun kora xui danma ne, xulunyi yensen.
⁹ Mixie mu e seewama sigi xui ra, donse yati mu rafaɲma e ma.
¹⁰ Taa kanaxi luma na ki ne tun, a banxie birin balan.
¹¹ Sonxɔɛ tema ne taa kui minse nun donse xa fe ra. Seewe bara jon, jalexinyi bara siga.
¹² Sontɔɛ nan tun luma taa kui fa, taa naade kana feo.
¹³ Na jaxankate na jon duniya bende fupi fari pamanee tagi, na luma ne alo oliwi bili naxan imaxama alako a bogie xa ba,

na luma ne alo sansi tonsɔɛ keren keren naxee luma xe ma xe xabae dangi xanbi.

¹⁴ Kɔnɔ naxee na sogegorode biri, nee e xui itema ne seewe ra, e beeti ba Alatala matoxɔfe ra.
¹⁵ Naxee na sogetede biri, nee Alatala matoxoma ne, e Isirayila Marigi Alatala xili matoxo baa surie ma.
¹⁶ Kelife duniya tunxun naanie ra, won beeti mema ne naxan a falama, «Nore kanyi nan Tinxintɔɛ ra.»
 Kɔnɔ n tan naxa e yaabi, «N xun nakanafe, n fate na bafe n ma. Naxankate na n be. Tinxintaree bara n yanfa a jaaxi ra.»
¹⁷ Gbaloe nan wo lima, wo tan duniya mixie.
¹⁸ Naxan na a gi na gbaloe ya ra, a birama yili nan kui. Naxan na te na yili kui, yeɛ nan dusuma a xun na. Koore walaxe birama ne, boxi fan seren.
¹⁹ Duniya kanama ne, a iboo, a seren.
²⁰ A dagalanma ne alo siisila, a imaxa alo bage turunnaade mini temui, barima a xa yunubie bara gbo. A birama ne, a mu kelima sonon.
²¹ Na loxɔɛ Alatala koore daalie nun duniya mangɛ jaxankatama ne e xa walie ma.
²² E fama ne malande yire keren alo geelimanie naxee na geeli kui. E buma ne naa han e fa kiiti.
²³ Kike nun soge loema ne, Mangɛ Alatala yaamari tima ne Siyoni geya fari Darisalamu forie ya i a nore fanyie bun ma.

25

Tɔɔromixi xa kantari na Ala nan na
¹ Alatala, n Marigi na i tan nan na. N i xili matoxoma ne i xa fe makaabaxie xa fe ra,

i naxee natexi kabi temui xonkuye
dugutegepa kui.

² I bara muxu yaxuie xa taa makan-
taxi rabira,

a findi gemε yensenxie ra naxan mu
tima sonon.

³ Na nan a ra pama senbemaε i
matoxoma ne,
si paaxie fa i binyade.

⁴ I findixi misikiine xa kantari nan
na,
yire makantaxi tcoromixi luma
dennaxe.

I luxi alo banxi fanyi turunnaade
kui,

alo bage naxan tixi soqe ya ma.

Si paaxi maniyaxi turunnaade nan
na naxan bonboma banxi ra,

⁵ a lu alo wuyenyi naxan na gbeng-
berenyi ma.

I pamanε xa sonxoe raxinbelima ne,
alo nuxui niini nde bama soqe xa
wuyenyi ra ki naxe.

Na pama paaxi xa sigi sa danma na
ki ne.

⁶ Yi geya fari, Alatala Senbema fama
ne xulunyi belebele tide,
pama birin xa minse nun donse
noxunmεe li naa.

⁷ Yi geya fari, Alatala fama ne mafe-
lenyi bade bonsoe birin ma,

⁸ a saya xa fe kanama ne abadan.

Won Marigi Alatala yaye mafu-
rukuma ne yatagi birin ma,
a a xa pama xa yaagi birin ba
dunija ya xori.

Alatala xui nan na ki.

⁹ Na loxoe e a falama ne,
«Won Marigi Ala nan yi ki won won
xaxili tixi naxan na.

A bara won nakisi.

Alatala nan yi ki won won xaxili tixi
naxan na.

Won xa seewa a xa kisi ra.»

¹⁰ Alatala xonye luma ne yi geya fari,
konon Mowabakae maboronma ne
alo sexe.

¹¹ E katama ne e xa e ba a yi ra,
konon Alatala e xa yete igboya
ragoroma ne,

a e senbe birin non.

¹² A e xa yire makantaxie rabirama
ne,

a na birin butuxun han a findi xube
ra.

A e xa yete igboya ragoroma ne feo.

26

Taa senbema xa beeti

¹ Na loxoe e yi beeti nan bama
Yudaya boxi ma:

Ala bara taa senbema fi won ma,
naxan xa tete findima kisi ra won be.

² Naade xa rabi, pama tinxinxi xa so,
pama naxan mu lanlanteya kana.

³ Mixi naxan janige fan,
a findima bonesa kanyi nan na,
barima a laxi i ra.

⁴ Wo wo yete taxu Alatala ra temui
birin,

barima Alatala nan na Ala ra naxan
na abadan,

naxan senbe gbo alo fanye.

⁵ A bara yete igboe ragoro,
a e xa taa itexi igoro, a findi xube ra,

⁶ misikiineε nun setaree naxan
iboronma.

⁷ I tan Alatala tinxinxi, i tinxintoe xa
fe sooneyama ne.

⁸ Muxu jereama i xa seriye nan ma,
muxu xaxili tixi i ra.

Muxu i xili matoxoma muxu bone
birin na.

⁹ Muxu nii yati hayi na i ma koe ra,
a i fenma geesege.

I na i xa kiiti sa dunija ma,
na nan dunija mixie matinkanma
tinxinyi ra.

¹⁰ Konon mixi paaxie tan, hali e
kinikini e ma,

e mu birama tinxinyi foxo ra.

Hali pama birin birama tinxinyi
foxo ra,

e tan tondima ne gbilende fe paaxi
foxo ra,

e mu gaaxuma Alatala xa mangeya
ya ra.

¹¹ Alatala, i senbe gbo, konon e mu na
toma.

I xanunteya naxan saxi i xa pama
ma, a niya e xa na to,
na xa findi e be yaagi ra, i xa te fa e
gan.

¹² Alatala, i bara bonesa fi muxu ma,

barima i tan nan muxu xa wali birin
nakamalima muxu be.

13 Muxu Marigi Alatala, marigi
gbete bara noe doxo muxu
ma bafe ra i tan na,

kono muxu i tan nan keren batuma.

14 Na marigie bara faha, e mu
baloma sonon, e nii mu ke-
lima abadan.

I bara keli e xili ma, i e sonto.

I bara e xa fe birin naloe.

15 Alatala, i bara i xa pamane ragbo
ye,

i bara e xa boxi naaninyie masara,
boxi xa gbo.

I bara matoxoe soto na fe kui.

16 Alatala, e nu na i fenfe i xa
paxankate kui,

e fa i maxandi.

17 E nu e xui itema i ma alo gine
naxan na di barife toore kui.

18 Muxu bara tooro na di barife kui,
kono na fe findixi fufafu nan na.

Muxu mu wali yo rabaxi naxan
findixi kisi ra dunija be,
e mu kisi soto muxu saabui ra.

19 Kono i tan nan faha mixie rake-
lima faxe ma.

«Wo tan naxee saxi bende bun ma,
wo xa keli, wo xa seewa.

Wo luxi ne alo xini soge naxan
raloema.

Wo fan naloe ma na ki ne.»

20 N ma jama, wo xa gbilen wo
xonyi,

wo xa naade balan saabi ra.

Wo xa wo noxon dondoronti han yi
xone xa dangi sinden.

21 Alatala fama ne kelife a xonyi,
a fa dunija mixie raton e xa yunubie
xa fe ra.

Boxi wuli dentegema ne a naxan
minxi,

a mu mixi faxaxie ragatama sonon.

27

Isirayila xa kisi

1 Na loxoe, Alatala ninginange mag-
aaxuxi paxankatama ne a xa
santidegema xungbe ra.

Na xili Lewitan, a sabatixi baa nan
ma.

A suxufe xoxoxo, barima a salaxun
a gbe ra,

kono Alatala a sontoma ne.

2 Na loxoe, wo xa beesti ba n ma weni
bili fanyie xa fe ra.

3 N tan Alatala nan na a kantama ra.
N ye sama ne a ma temui birin.

N a kantama ne koe nun yanyi ra
alako mixi yo naxa a tooro.

4 N xono xono, kono xa n sa tunbee
li naa,

n e gerema ne, n te din e ra.

5 Xa a sa li e naxa fa n yire lanyi
xiride,

n tinma ne a ra a fanyi ra.

6 Loxoe na fafe, Yaxuba bonsoe a
sanke soronma ne,

Isirayila bonsoe a salonyie nun a
fugee ramini,

a dunija rafe a bogie ra.

7 Alatala Yaxuba bonsoe bonbo ne,
alo a e yaxuie bonbo ki naxe?

A e faha ne, alo a e faha ki naxe?

8 A xa xone naxa din e ra, a e xanin
alo foye xungbe.

9 Yaxuba bonsoe xa yunubie xafari
na ki ne.

Na kui, e naxa kuye serexebadee
kana,

e naxa Asera wuri masolixie ba e xa
boxi ma,

e naxa kuye xa surayi gansee kana.

10 Taa senbema bara kiro,
e findi ne yire rabepinxi ra alo
gbengberenyi.

Ningee nu luma naa e demadonde,

e e sa, e menni wuri burexe birin
don.

11 Wuri salonyie na xara, ginne nu e
gan te ra.

Nama xaxilitare nan nu a ra.

E daali mange mu kinikinixi e ma na
nan ma.

Naxan e daaxi, na mu hinnexi e ra.

12 Na loxoe, Alatala wuri bilie
imaxama ne, keli Efirati xure de ra
han Misira xure de ra. A wo tan
Isirayila xa die birin matongoma ne
keren keren.

13 Na loxoe, feru xungbe fema ne,
alako mixi naxee nu loxi Asiriya
boxi ma, a nun naxee nu yensenxi

Misira bɔxi ma, e birin gbilenma ne,
e fa suyidi Alatala be geya seniye nxi
fari Darisalamu.

28

Naxankate na Samari be

- 1 Naxankate na Efirami taa yete
igboe siisilae be,
naxan tixi gulunba koore ra,
kɔnɔ a xa tofanyi luxi ne alo sansi
fuge lisixi.
- 2 Senbema nan fafe yi ki Marigi xili
ra,
naxan luxi alo turunnaade foye
xungbe,
alo balabalan tune naxan senbe
Samari xun nagoroma.
- 3 Efirami taa yete igboe siisilae bi-
rama ne, e maboron.
- 4 Na sansi fuge lisixi naxan tixi
gulunba koore ra,
a luxi ne alo xɔre bogi mɔxi naxan
donma kerenyi ra.
- 5 Na lɔxɔe, Alatala Senbema luma
ne alo mange katanyi tofanyi
a xa pama donxɔee be.
- 6 A xaxili tinxinxi fima ne kiitisea
ma,
a senbe fi soorie ma naxee na gere
kui.
- 7 Kɔnɔ wo xa serexedubee nun
naminonmee bara lɔe.
Beere e dagalanma ne,
e daxu laamatunyi to temui,
e mu fata fe tagi rabade.
- 8 E tixi e yete xa bɔxunyi tagi, e birin
nɔxɔxi a jaaxi ra.
- 9 «Ala wama e xaranfe?
A fahaamui fima e ma?
E luxi alo diyore naxee de baxi e nga
xipe ra.
- 10 Fo a xa woyen e be diyore daaxi.»
- 11 Alatala fama a masende yi pama
be xɔne saabui ra,
- 12 «Malabude nan yi ki, wo xa wo
malabu.
Yire raxaraxi na a ra.»
Kɔnɔ e mu tin e tuli matide a ra.

13 Na kui Alatala fama ne masenyi
tide e be diyore daaxi,
alako e xun xa rakana, yaxuie xa e
suxu, e e xanin.

14 Awa, wo tan mixi mayelee,
wo tan naxee Darisalamu ya-
marima,
wo wo tuli mati Alatala xa masenyi
ra.

15 Wo naxe, «Muxu nun saya bara
saata,
muxu nun gaburi bara lanyi xiri.
Gbaloe yo mu muxu lima won ma
kantari kui.»

Kɔnɔ e na e nɔxunfe wule xanbi ra.

16 Alatala e yaabima ne,
«N bara geme hagige dɔxɔ Siyoni,
geme fanyi naxan mu kanama.
Limaniya mu bama mixi yi ra naxan
a taxuma na geme ra.

17 N bara tinxinyi ti seriye ra, n bara
nɔndi sa kiiti ki ra.

Wo xa wule naxee findixi wo xa
kantari ra,
banbaranyi fama ne e xaninde.

18 Wo xa saate, wo nun saya ra, a
kanama ne,
wo xa lanyi, wo nun gaburi ra, a
fulunma ne.

Gbaloe noma ne wo ra a fanyi ra.

19 Fe xɔrɔxɔe na wo li, a wo xun
nakanama ne,
geesege yo geesege, feɛɛɛn yo
feɛɛɛn, kɔe yo kɔe.

Wo na so yi fe kui, wo ifuma ne
gaaxui ra.»

20 «Wo xa sade xurun, wo mu noma
wo sade a ma.

Wo xa xinbeli dugi xurun, a mu wo
kantama xinbeli ra.

21 Alatala kelima ne alo a keli
Perasimi geya fari ki naxe,
a xɔnoma ne alo a xɔnɔ Gabayon
gulunba kui ki naxe,

alako a xa a xa wali makaabaxi raba.

22 Na kui wo ba mayele tife,
alako a naxa fa gbilen wo xiri ra,
barima Ala bara a xa nate masen n
be bɔxi kanafe ra.»

23 «Wo wo tuli mati n xui ra,
wo wo tuli mati n ma masenyi ra.

24 Xe sa xe buxama temui birin?

A bendε ramaxama lɔxɔε birin?
²⁵ A na gε bɔxi buxade, a mu sansi garansanma?
 A mu sansi xɔri birin wolima a ki ma?
²⁶ A Marigi Ala a xaran a si ki ra.
²⁷ Sansi mɔɔli nde mu bɔnbɔma wure ra,
 a bɔnbɔma wuri nan na.
²⁸ Sansi mɔɔli gbete nɔma bɔnbode wure ra,
 kɔnɔ a mu radangima a i.
²⁹ Na wali ki birin fatanxi Alatala Senbema nan ma.
 A xa walie makaaba, a xa fe fanyie gbo.»

29

Naxankate na Darisalamu be

¹ Naxankate na Ariyeli taa be,
 mangε Dawuda nu sabatixi dennaxe.
 Wo xa nu wo xa salie raba ra jε yo jε alɔ wo darixi a ra ki naxe,
² kɔnɔ n fama nε Ariyeli xa tete rabilinde,
 a fa tɔɔrɔ gere kui, a xa lu alɔ sεrεxεbade naxan dεxexi.
³ N fama nε wo rabilinde n ma sɔorie ra,
 muxu xa wali raba wo xa tete kanade.
⁴ Wo xa fe fama nε magorode han a lu alɔ wo xui na minife bɔxi nan bun ma.
 Wo xa wɔyenyi makɔlikɔlima nε kelife gaburi kui.
⁵ Wo yaxuie wuyama nε alɔ xubutanyi,
 e xa sɔorie luma nε alɔ maale lagi foye ma.
 Kɔnɔ na temui ya magire keren kui,
⁶ Alatala Senbema fama nε sesarinyi nun galanyi ra,
 bɔxi sεrenma nε, turunnaade goroma nε, tε minima nε.
⁷ Na temui Ariyeli yaxuie lɔema nε keren na,
 e fa lu alɔ xiye jaaxi mixi raxunuma temui naxe.
 Na sɔorie nun e xa gereso wali birin jɔnma nε feo.
⁸ A luma nε alɔ kaamεtɔε naxan xiye sa a na a dεgefe,

kɔnɔ a fa xunu kaame ra a ma.
 A luma nε alɔ mixi naxan xiye sa a na ye minfe,
 kɔnɔ a fa xunu ye xɔli ra a ma.
 A luma na ki nε na sɔori gali xa fe ra naxan na Siyoni mixie gerefe.

⁹ A xa findi wo be tεrenna ra, wo de xa ixara.
 Wo wo yae raxi, wo xa findi dɔnxuie ra.
 Wo na dagalanfe siisi daaxi, kɔnɔ beere mu a ra.
¹⁰ Alatala nan wo raxixi,
 a bara wo xa namijɔnmεe yae balan,
 a bara wo xa sematɔe xunyi makoto.

¹¹ Yi laamatunyi luxi nε alɔ sebeli matɔnxumaxi. Na soma mixi nan yi naxan fata a xarande alako a xa a xaran, kɔnɔ a fa a yaabi, «N mu nɔma a xarande wo be, barima a balanxi tɔnxuma ra.»

¹² Xa na mu a ra, a luxi alɔ sebeli naxan soma mixi xarantare yi ra alako a xa a xaran, kɔnɔ a fa a yaabi, «N tan mu fata a xarande.»

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Yi pama bara fa, e xa n matɔxɔ e de ra, kɔnɔ e bɔjε tan makuya n na.

E xa batui findixi adamadie xa yaa-mari ratinmefe nan tun na.

¹⁴ Na nan a toxi n man yi pama de ixarama nε kaabanakoe ra.
 Lɔnnilae xa lɔnni mu gema na kolonde,

fe kolonyie mu soma na fe kui.

¹⁵ Naxankate na mixie be naxee e nɔxunma Alatala ma nate kobi rabafe ra.

E to e xa walie rabama dimi nan kui,
 e mapɔxun, «Nde muxu toxi? Nde a kolon muxu naxan nabama?»

¹⁶ Wo xa daxupa senbe gbo.
 Bendε nɔma lude alɔ a yailanma?
 Se yailanxi nɔma a falade a yailanma be, a mu n yailanxi?
 Fεjε nɔma a falade a yailanma be, a xaxili mu fan?»

¹⁷ A gbe mu luxi Liban wondi xa masara xε ra,
 xε fan xa masara wondi ra.

18 Na ɓɔɓɔ, tuli xɔrie kitaabui xaran-
mae xui mema ne,
donxuie fan minima ne dimi xɔra,
e se to.
19 Yetɛ magoroe sɛɛwama ne Alatala
ra,
misikiinɛ sɛɛwama ne Isirayila xa
Seniyentɔɛ ra.
20 Funmala mu luma naa sɔnɔn,
mixi mayele ɓɛma ne.
Fe kobi rabae ɓɛma ne.
21 E mixi tɔɔɓɛgɛma wule ra, e gan-
tanyi italama tinxintɔɛɛ bɛ.
22 Yaxuba bɔnsɔɛ Marigi xa masenyi
nan ya naxan Iburahima xun
saraxi:
«To dangi xanbi, Yaxuba bɔnsɔɛ mu
yaagima sɔnɔn,
a bɔɓɛ mu rapaaxuma a ma.
23 A xa die na n ma walie to e tagi,
e n xili binyama ne,
e e magoroma ne Yaxuba xa
Seniyentɔɛ bɛ,
e gaaxuma ne Isirayila Marigi Ala ya
ra.
24 Mixi ifuxi fahaamui sɔtɔma ne,
sɔnxɔɛ ratee tinma ne ɓɔnni ra.»

30

Naxankate bɔnsɔɛ murutela bɛ

1 Alatala xa masenyi nan ya,
«Naxankate na bɔnsɔɛ murutela bɛ.
E natɛɛ tongoma, naxee mu kelixi n
tan ma.
E saatɛɛ xirima, n Xaxili mu e ya-
marixi naxee ra.
Na kui e yunubi xun masama tun.
2 E sigama Misira, e e yetɛ taxu
menni mange ra.
E wama lufe a xa kante bun ma.
E na birin naba n tan xanbi.
3 Misira mange xa kante findima
yaagi nan na wo bɛ,
lufe a xa niini bun ma na wo
tɔɔrɔma ne tun.
4 Hali wo kuntigie xɛɛ Sowan nun
Xanɛsi Misira bɔxi ma,
5 e birin fama lude yaagi nan kui
na jama xa fe ra naxan mu
e malima.
E mu wo demɛnma, e wo rayaagima
tun.»

6 Naxankate na Negewi gbeng-
berenyi subee bɛ.
E bɔxi xɔrɔxɔɛ nan igirima yetɛɛ
nun bɔximasee na dennaxe,
e xa bannaya xaninfe ra sofalee nun
ɓɔxɔmɛɛ fari jama xɔn ma,
naxan mu fata e malide fefe ma.
7 Misira xa mali findima fe fufafu
nan tun na!
Na nan a ra, n naxa yi xili sa a xun
ma: Turunnaade taganxi.

8 Yi fe sɛbɛ walaxe ma e bɛ,
a sɛbɛ buki ma alako a xa findi seede
ra abadan.
9 Nama murutela nan a ra, naxan a
booree madaxuma,
naxan mu wama a tuli matife
Alatala xa seriye ra.
10 E a falama sematɔɛ bɛ, «Wo naxa
laamatunyie to.»
E a falama namijɔnmɛɛ bɛ, «Wo
naxa masenyi tinxinxi ti.»
E naxe, «Wo xa masenyi ɓɔxunmɛɛ
ti,
wo xa wɔyɛn fanyi fala, hali nɔndi
mu a ra.
11 Wo xa keli yi kira xɔn ma,
wo xa Isirayila xa Seniyentɔɛ
masenyi lu naa.»

12 Isirayila xa Seniyentɔɛ xa yaabi
nan ya,
«Wo to tondi yi masenyi ra,
wo fa la tɔɔrɛ nun madaxui ra,
13 yi yunubi luma ne wo bɛ alɔ tɛtɛ
kanaxi,
naxan birama tɛrɛnna ra.
14 A kanama ne alɔ fɛɓɛ kanaxi,
hali tɛ kɔ se, xa na mu a ra ye base
mu mini a kui.»

15 Marigi Ala naxan findixi Isirayila
Seniyentɔɛ ra, a xa masenyi
nan ya:
«Xa wo gbilen n ma, wo fa wo
raxara,
n wo rakisima ne.
Xa wo dɔxɔ, wo fa wo taxu n na,
n sɛnbɛ fima ne wo ma.
Kɔnɔ wo mu tin na ra.
16 Wo naxe, «Ade, muxu tan muxu
gima soee nan fari.»
Awa yire, wo fama gide.

Wo naxe, «Muxu tan muxu gima soe xulunxie nan fari.»

Awa yire, kɔnɔ wo kerimae xulun wo be.

17 Wo wulu keren, wo gima ne wo yaxui keren ya ra.

Xa yaxui suuli na a ra, wo birin wo gima ne,

wo fa lu alo geya wuri keren gbansan tixi naxan fari.»

18 Kɔnɔ na kui Alatala na mame tife alako a xa hinne wo ra.

A fama ne kelide, a kinikini wo ma, barima Alatala tinxin.

Sɛɛwe na mixi be, naxan a xaxili tixi a ra.

19 Siyonikae, wo tan naxee sabatixi Darisalamu,

wo mu yaye raminima sɔnɔn.

Wo na a xili, a hinnema ne wo ra,

a na wo xui me, a wo yaabima ne keren na.

20 Hali wo Marigi a niya wo xa lu fe xɔrɔxɔe kui,

wo karamɔxɔe mu e nɔxunma wo ma sɔnɔn,

wo fama ne e tode wo yae ra.

21 Wo na siga yirefanyi ma, wo na siga kɔɔla ma,

wo fama ne masenyi mede wo xanbi ra naxan a falama wo be,

«Kira fanyi nan ya, wo xa wo jere a xɔn ma.»

22 Na kui wo xa kuye naxee yailanxi gbeti nun xɛɛma ra,

wo fama ne nee wolide alo se seniyɛntaree,

wo fa a fala, «Wo keli be!»

23 Na temui Alatala tunc rafama ne wo xa sansie ma,

wo xa bɔxi daxamui gboma ne.

Na temui wo xa xurusee sigama ne e demadonde fili xungbee ma.

24 Ninge nun sofale naxee xe buxama,

e fama se fanyi nan donde naxan nafalaxi e be.

25 Xuree wuyama ne wo xa geyae fari.

Na temui faxe xungbe nan tima, yire senbema itexie rabirama ne.

26 Alatala fama ne a xa pama xa maxɔne nun fie rayalande.

Na lɔxɔe kike yanbama ne alo soge, soge xa yanbe fan xun masama ne dɔxɔ solofere.

27 Alatala na fafe kelife yire makuye, a xɔnɔxi a xɔrɔxɔe ra, a fama ne tuuri belebele kui.

Tɛ minima ne a kere kui xone xa fe ra.

28 A jengi luxi ne alo banbaranyi naxan tema han mixi konyi.

A pamanee suxuma ne,

a karafoe sa e ma, a se nde raso e banganyie ra,

a e xanin yire e mu wama sigafe dennaxe.

29 Kɔnɔ wo tan beeti bama ne na lɔxɔe alo sali temui,

wo bɔjɛe sɛɛwama ne alo mixi naxee xule fema sigafe ra

Alatala xa geya fari,

Alatala naxan luxi alo fanye Isirayila be.

30 Alatala a xui xaape raminima ne, a a senbe masenma ne xone belebele nun tɛ kasare ra.

A fama ne sesarinyi, galanyi, tunc xungbe, turunnaade, nun balabalanyi ra.

31 Alatala xui fama ne Asiriyakae butuxunde,

a e rabira a xa mangeya ra.

32 A na e bonbo wuri xɔrɔxɔe ra temui naxe,

a xa pama beeti bama ne maxasee nun korae xui ra.

33 Tɛ yire bara yailan mange xili ma a rakuya.

A tilin, a igbo.

Yege gbegbe malanxi na tɛ belebele xa fe ra.

Alatala jengi luxi ne alo tɛ jaaxi naxan ganma a fanyi ra.

31

Misira xa mali

1 Naxankate na wo be,

wo tan naxee wo yete taxuma Misira ra,

wo tan naxee lama e xa soori ragise wuyaxie ra,

wo tan naxee e xa soe ragimae matoma.

Wo mu Isirayila xa Seniyentɔe
fenma,

wo mu wama Alatala xa mali xɔn
ma.

² Kɔnɔ Ala xaxili nan gbo,
a fata paxankatɛ ragorode mixie ma.
A xui mu kanama.

A kelima jama jaaxi xili ma,
naxee mixi kobie malima.

³ Misirakae mu findixi Ala ra,
adamadie nan tun na e ra.
E xa soee mu findixi xaxili xa ra,
sube nan tun na e ra.

Alatala na keli tɛmɔi naxɛ mixie xili
ma,

naxan mali tima yo, naxan mali
fenma yo,

a e birin halakima nɛ.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Yɛtɛ na yirindin a xa sube suxuxi
xun ma,

hali xuruse demadonyi gbegebe
katama nɛ a keride,

a mu gaaxuma e xa sɔnxɔɛ rate ya
ra,

a mu kelima na sube xun ma fefe
ma.

Alatala Senbɛma fan goroma nɛ gere
sode Siyoni geya fari na ki nɛ.

⁵ Alatala Senbɛma Darisalamu
makantama nɛ,

alɔ xɔni a gabutenyie italama a
yɔrɛɛ xun ma ki naxɛ,

a e kanta, a e rakisi, a a ti e xun ma.»

⁶ Isirayilakae, wo xa gbilen Ala ma
wo bara wo makuya naxan na.

⁷ Na lɔxɔɛ wo fama nɛ wo xa
kuyee rabɛɛɛnde wo naxee yailanxi
gbeti nun xɛɛma ra yunubi xa fe ra.

⁸ «Asiriyakae fama nɛ sɔntɔde san-
tidɛgɛma ra,

naxan mu fatanxi jɛngi kanyi ra.

E e gima nɛ na ya ra, e xa fonikee
xaninma nɛ konyiya kui.

⁹ E xa yire makantaxi birama nɛ
gaaxui kui,

limaniya bama nɛ e xa sɔɔri mangɛɛ
yi ra gere fa tɛmɔi.»

Alatala xa masenyi nan na ki,

naxan na gere tɛ radɛxɛma Siyoni
geya ma Darisalamu kui.

32

Mangɛya tinxinxi

¹ Mangɛ fama nɛ mangɛya rapɛrɛde
tinxinyi ra,

a xa kuntigie kiiti sama nɛ sɛriyɛ ki
ma.

² Kankan luma nɛ alɔ banxi fanyi
turunnaade dinma naxan na,
alɔ xure naxee ye xaninma gbeng-
berɛn yire,

alɔ gɛmɛ niini bɔxi ixaraxi ma.

³ Na tɛmɔi ya naxee se fenma, nee
se igbɛma nɛ.

Tuli naxee e matima, nee fe mema
nɛ.

⁴ Xaxilitaree fama nɛ fahaamui
sɔtɔde,

boboe nɛnyi fama nɛ kelide, nee fa
wɔyɛn a fanyi ra.

⁵ Mixi kobi mu xilima kuntigi,
mixi tinxintare mu binyɛ sɔtoma
sɔnɔn,

⁶ barima e mu nɔndi falama, e mu
fe fanyi mapɔxunma.

A fe seniyɛnxi bɔtɛ rabama, a wule
falama Alatala xa fe ra,
a kaamɛtɔɛ luma a xa kaamɛ kui,
a tondi ye ma mixi bɛ, ye xɔli na
naxan ma.

⁷ Mixi jaaxi wali ki mu fan,
a a mato a misikiinɛ xun nakanama
tɔɔrɛgɛ ra ki naxɛ.

⁸ Kɔnɔ mixi fanyi tan a matoma nɛ
a fe fanyi rabama ki naxɛ,
a xun nakeli a xa wali fanyi saabui
ra,

⁹ Banna ginɛɛ, wo xa wo tuli mati n
xui ra.

Wo tan naxee laxi wo yɛtɛ ra, wo xa
n ma masenyi ramɛ.

¹⁰ Beenun jɛ keren xa dangi, wo
sɛrɛnma nɛ gaaxui ra,

wo tan naxee laxi wo yɛtɛ ra,
barima weni bogie kanama nɛ,

xɛ xabɛ fan mu fanma.

¹¹ Banna ginɛɛ, wo xa wo magoro,
wo tan naxee laxi wo yɛtɛ ra, wo xa
gaaxu.

Wo xa wo xa dugi fanyi masara
kaajɛ dugi ra.

¹² Wo xa wa wo xa weni bogi nun xɛ
kanaxie xa fe ra.

13 Wo xa wa n ma pama xa boxi xa fe ra,
naxan bara findi jooge nun tunbe yire ra.
Wo xa wa wo xa taae xa fe ra
pelexinyi nonxi dennaxe.
14 Wo xa yire makantaxi raboloma ne,
wo xa taa fanyi findima ne wula ra,
sofale nun xurusee de madonma dennaxe.
15 A luma na ki ne han Ala a Xaxili
Seniyenxi ragoroma won ma temui naxe keli koore ma.
Na temui na gbengberenyi findima ne sansi yire ra,
a gbo ye alo fotonyi.
16 Seriyε rapεrema ne gbengberenyi ma,
tinxinyi fan sabatima ne sansi yire.
17 Tinxinyi xa wali findima bojesa nan na,
a findi xaxilisa nun kantari ra waxati birin.
18 N ma pama luma ne naa bojesa kui, maraxare kui.
19 Hali fotonyi kana, taa bira,
20 heeri nan luma wo be,
wo tan naxee sansi sima xure de ra,
wo tan naxee tinma wo xa ningee nun wo xa sofalee xa e de madon.

33

Gbaloe nun kisi

1 Naxankate na i be, i tan naxan gbaloe rabama.
Naxankate na i be, i tan naxan yanfe tima.
I na ge na rabade, i xun fa rakana, yanfe gbilen i ma.
2 Alatala hinne muxu ra, muxu xaxili tixi i tan nan na.
I xa muxu senbe xun masa, i xa muxu ratanga fe xoxoxe ma.
3 Sie e gima ne i xui ya ra,
pamanee yensenma ne i xa gere xui ra.
4 Wo tan sie, mixie fama ne wo xa naafuli suxude,
alo katoe dinma xe ra ki naxe.

5 Wo tan Siyonikae, Alatala gbo, a sabatixi koore nan ma.
A tinxinyi nun nondi fima ne wo ma.
6 A wo bun ti.
A kisi, xaxili fanyi, nun fahaamui ragatama ne wo be,
wo tan naxee gaaxuma a ya ra.
7 Wo a mato, palamae nun xerae na wafe tande.
8 Mixi yo mu toma kirae ma sonon.
Saate bara kana, saate seedee bara yaagi, binye yo mu na sonon.
9 Boxi na sunnunyi nun halaki nan kui.
Liban xa mere bara maxara,
Basan nun Karemele fotonyi burexee na yolonfe.
10 Alatala naxe, «Yakosi n kelima ne fa, wo fa n matoxo.
11 Wo to nate fufafu tongo, wo man fe fufafu nan sotoma.
Wo pengi luxi ne alo te naxan fama wo gande.
12 Te dinma ne sie ra, e gan alo tunbe masegexi, sese mu lu.»
13 Wo tan naxee makuya n na, wo xa wo tuli mati n ma fe rabaxie ra.
Wo tan naxee makore n na, wo xa la n senbe ra.
14 Yunubitoe naxee na Siyoni, e bara gaaxu.
Alatala yaxuie bara seren folo.
«Nde noma lude te kasarati seeti ma?
Nde ratangama te xubentare ma won ya ma?»
15 Mixi nan a ra naxan perema tinxinyi ra,
naxan nondi falama, naxan tondima geeni soto ki jaaxi ra,
naxan mu a belexe italama buja kobi be,
naxan mu a tuli matima mixi faxafe nate tongoe ra,
naxan mu a xaxili tima fe jaaxi ra.
16 Na mixi mooli tan sabatima ne geya fari yire makantaxi kui,
a baloe nun ye soto a fanyi ra.
17 Wo yae mange toma ne a xa tofanyi kui,

wo man fa bɔxi to naxan xa gboe mu
ɲɔnma.

18 Wo ratuma ne wo gaaxu ki ma, a
falafe ra,

«Na mangɛ na minden? Duuti
maxili go? Yire makantaxi
xunmato go?»

19 Wo mu fama na bɔnsɔɛ yetɛ igboe
tode sɔnɔn,
naxee xa xui fahaamufe xɔrɔxɔ.

20 Siyoni mato, won ma sali rabama
dennaxɛ.

Menni wo Darisalamu toma ne,
taa naxan naxaraxi, pama naxan
mu talama e xɔnyi sɔnɔn.

21 Won Marigi Senbema luma ne naa
won ya ma xuree sɛɛti ma.

Won yaxuie mu nɔma tide na xuree
ma e xa kunkuie kui,

22 barima Alatala nan na won ma
kiitisa ra,

a sɛriyɛ yati nan fima won ma.
Alatala nan na won ma Mangɛ ra,
a won natangama fe ɲaaxi nan ma.

23 Wo tan sie, wo xa luutie bara
yɔntɔn,

wo xa kunkui wuri mu tixi,
wo xa bela mu gɛxi italade.

Na kui wo xa naafuli fama ne
xaninde,
hali mabɛnyie nɔma na rabade.

24 Siyonika yo mu a falama, «N mu
yalanxi.»

E xa yunubie fama ne xafaride.

34

Edon xa kiiti

1 Wo wo maso, wo tan pamanɛɛ,
alako wo xa wo tuli mati.

Sie, wo xa wo tuli mati n na a fanyi
ra.

Dunipa pama birin xa e tuli mati n
ma masenyi ra,

2 barima Alatala xɔnɔxi pamanɛ nun
e xa sɔɔri gaali birin ma.

A fama ne dinde e ra, a e ratɔn.

3 E xa mixi faxaxie mu ragatama.

E binbie bɔrɔma ne, e xiri fa te koore
ma.

E wuli ifilima ne geyae ma.

4 Hali tunbui naxee na koore ma, e
birama ne,

alɔ burexɛɛ nun xɔrɛɛ birama ki
naxɛ.

Koore walaxɛ makuntanma ne alɔ
dagi.

5 Alatala naxɛ, «N ma santidɛgema
na gɛ na wali ra,

a goroma ne Edon pama xili ma,
n fa e sɔntɔ kiiti xa fe ra.»

6 Wuli na Alatala xa santidɛgema
ma.

A bara gɛ sɛrɛxɛ kɔn naxabade a ra,
xurusee wuli nun ture na a ma.

Alatala na sɛrɛxɛ nde kɔn naxabafe
Bosara,

a na faxɛ tife a ɲaaxi ra Edon bɔxi
ma.

7 ɲama sɔntɔma ne, sɛxɛ ningee nun
tuurae fan faxa,

han bɔxi yati bara nɔxɔ na wuli
birin na.

8 Alatala xa nate nan na ki,
alako Siyoni gbe xa ɲɔxɔ Edon xa
yaxuya xa fe ra.

9 Edon xa xuree nun bɔxi luma ne
alɔ dole, a fa lu gan na.

10 A mu xubenma kɔɛ nun yanyi ra,
a tuuri luma ne te ra tun.

Menni findima gbengberenyi yire
nan na abadan,
mixi yo mu dangima naa sɔnɔn.

11 Xɔni nun wulai sube mɔɔli birin
luma ne naa.

Alatala bara nate tongo menni xa
findi gbengberen yire ra.

12 Menni mangɛ mu sese toma naa e
yamarima rabama naxan xun
na,

e xa kuntigie yensenma ne feo.

13 Menni xa yire makantaxie findi-
ima tunbee yire,

e xa taaɛ luma ne alɔ wulai, wule ba-
ree nun xɔnie luma dennaxɛ.

14 Wulai subee mɔɔli birin sabatima
naa,

15 Bɔximase a xalɛ sama ne naa,
a fa e rasegɛ, a e kanta.

Hali yubɛɛ sabatima menni ne, e fa
die rasegɛ.

16 Alatala xa sɛbeli mato a fanyi ra.

Yi sube birin fama ne lude naa, e fa
wuya.

Alatala bara na nate tongo, a Xaxili
yati fama ne na rakamalide.

17 A tan nan yati e xa fe matoma, a na boxi itaxun e ra, a fa findi e gbe ra abadan.

35

Ala xa kira

1 Nɛlɛxinyi xa lu gbengberen yire, sɛɛwɛ xa lu wulai alo sansi fugaxie yire.

2 Sansi tofanyie xa lu naa, sɛɛwɛ xui xa ite.

A xa lu alo Liban fɔtɔnyi, a xa tofan alo Karemele geya nun Sarɔn yire.

Won Marigi Alatala xa nɔrɛ toma nɛ naa a fanyi ra.

3 Wo tan naxee bara gaaxu han wo bɛlɛxɛ mu se suxuma, wo xinbi fa serɛn,

wo sɛnbɛ xa so.

4 Wo a fala mixie bɛ naxee bara gaaxu,

«Wo xa limaniya, hali wo mu gaaxu! Wo Marigi Ala bara fa wo gbe nɔxɔde.

A fama wo rakiside a sɛnbɛ ra.»

5 Na temui, dɔnxuie ya rabɔɔma nɛ, tulixɔrie fe mɛma nɛ.

6 Mabɛnyie tunganma nɛ alo xeli, boboe fan sɛɛwɛ xui raminima nɛ,

barima xuree minima nɛ gbengberenyi ma.

7 Bɔxi maxaraxi mafindima nɛ baa ra,

dulonyi minima nɛ gbengberen yire.

Wulai baree xɔnyi bara findi ye yire ra.

8 Kira mabama naa naxan xili falama, «Kira Seniyenxi.»

Mixi seniyentare mu dangima menni, fo naxan lanma a xa dangi na.

Xaxilitaree mu tima na kira xɔn ma.

9 Yɛtɛɛ nun burunyi sube mu toma naa, fo lasiri mixi.

10 Alatala naxee xɔrɛyaxi, nee nan gbilenma e xɔnyi na kira xɔn ma.

E soma nɛ Siyoni sɛɛwɛ ra naxan mu nɔnma.

E nɛlɛxinma nɛ tun.

Sunnunyi nun tɔɔrɛ bama nɛ e ma abadan.

36

Asiriya mange xa masenyi

1 Mange Xesekiya xa mangeya nɛ fu nun naani nde ra, Asiriya mange Senaxeribi naxa nɔ Yudaya taa sɛnbɛmae ra.

2 A to gɛ na rabade, Asiriya mange naxa a xa sɔɔri mange xɛɛ Darisalamu mange xɔn ma, kelife ra Lakisi, a tan nun a xa sɔɔri sɛnbɛmae. E naxa ti ye yire xungbe fe ma, mixie nu gare soma dennaxɛ.

3 Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, mange xa sɛbɛliti Sebena, nun Asafi xa di Yowa, naxan findixi mange xa kɛɛdi ragatɛ ra, nee naxa mini Asiriyakae ralande.

4 Asiriya mange rasima singe naxa yi masenyi ti e bɛ, «Wo a fala Xesekiya bɛ, Asiriya mange xungbe yi nan masenxi, <I xaxili tixi munse ra?»

5 I wɔyɛn fufafu nan tun falaxi! I nɔxɔ a ma i bara fɛrɛɛ nun sɛnbɛ sɔtɔ n gerefe ra? I laxi nde ra, naxan a niyama i xa n matandi?

6 I i xa lanlanteya saxi Misirakae nan ma fa? E luxi alo wuri ponpoe naxan girama, a fa i sɔxɔ i kilɔnma a ra temui naxɛ. Misira mange Firawuna na na ki nɛ mixi birin bɛ, naxɛe e xaxili tixi a ra.

7 Temunde wo n yaabima nɛ, «Muxu xaxili tixi muxu Marigi Alatala nan na.» Kɔnɔ n xa a fala wo bɛ Xesekiya bara gɛ sɛrɛxɛbadee kanade geyae fari, a fa a fala Yudayakae nun Darisalamukae bɛ, «Wo Alatala batu Darisalamu xa sɛrɛxɛbade gbansan nɛ.»»

8 «Xa i sa nɔma soe ragi wulu firin sɔtɔde i xa nɔma ya ma, n marigi Asiriya mange soe fima nɛ i ma, e naxɛe ragima.

9 Hali i i xaxili ti Misirakae ra, soe ragie nun gisee xa fe ra, i sɛnbɛ xurun n ma mange xa mixi xuri di nde nɔfe ra.

10 Bafe na ra, wo Marigi Alatala xa mu waxi n xa be gere? Alatala nan a falaxi n bɛ, <Siga, i na bɔxi kana.»»

11 Na temui Eliyakimi, Sebena, nun Yowa naxa a fala Asiriya mange rasima be, «Yandi, i xa woyen muxu be Arami xui ra, muxu tan i xa konyie na xui fahaamuma. I naxa woyen muxu be Yuda xui ra jama ya xori naxan na tete fari ma.»

12 Konɔ Asiriya mange rasima naxa e yaabi, «N marigi n xexi yi masenyi falade i xa mange nun i tan nan gbansan be? N mu woyenfe yi mixie fan xa be, naxee doxoxi tete fari yi ki, naxee fama e yete xa gbi fuxi donde nun e yete xoli minde nun wo tan na?»

13 Mange rasima naxa keli, a a fala a xui itexi ra Yudaya xui ra, a naxe, «Wo wo tuli mati Asiriya mange xungbe xa masenyi ra,

14 «Wo naxa tin Xesekiya xa wo madaxu, barima a mu fata wo ratangade n belexe i!

15 Wo naxa tin a xa wo madaxu wo xaxili tife Alatala ra, a falafe ra, «Alatala muxu rakisima ne, yi taa mu luma Asiriyakae xa mange sagoe.»

16 Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra de! Asiriya mange yi nan falaxi, «Xa wo tin lude n ma yaamari bun ma, kankan fama ne a xa xee bogisee donde, kankan a xa kolonyi ye min,

17 han n sa fama wo xaninde boxi nde ma temui naxe, naxan luxi alo wo xa boxi, mengi nun weni fanyi, taami nun weni xee na dennaxe.»

18 Wo naxa wo tuli mati Xesekiya ra, naxan wama wo madaxufe a falafe ra, «Marigi Alatala won nakisima ne.» Si gbete xa alae no ne e xa mixie bade Asiriya mange belexe i?

19 Xamata nun Arapadi xa alae go? Sefarawayimi, Hena nun Iwa xa alae go? Nee bara Samari ba n belexe i?

20 Namanee birin xa alae ya ma, ala mundun a xa mixie rakisixi n belexe i? Alatala tan noma Darisalamu ratangade n ma?»

21 Nama naxa dundu, e mu a yaabi, barima mange a fala ne, «Wo naxa a yaabi de.»

22 Xilikiya xa di Eliyakimi, mange xa banxi xunyi, Sebena sebeliti, nun Asafi xa di Yowa keedi ragate, nee naxa siga mange Xesekiya yire e xa sosee iboxi ra e ma sunnunyi kui, e fa Asiriya mange rasima xa masenyi dentege a be.

37

Mange Xesekiya marasi fenfe Annabi Esayi ra

1 Mange Xesekiya to na fe me, a naxa a xa donma iboo a ma, a beki dugi ragoro a ma sunnunyi kui, a fa siga Alatala xa banxi kui.

2 A naxa a xa banxi xunyi Eliyakimi, a xa sebeliti Sebena, nun serexedube forie xee Amosu xa di Annabi Esayi xon, beki dugi ragoroxi e ma.

3 E naxa a fala a be, Xesekiya yi nan falaxi, «To findixi sunnunyi, jaxankate, nun bope mapaaxu loxoe nan na. A luxi alo die bari temui bara a li, konɔ senbe mu na sonon e xa bari.

4 I Marigi Alatala na Asiriya mange xa xera xa masenyi me Ala pipe rasotofe ra, temunde a a jaxankatama ne a xa na woyenyie ma. I xa Ala maxandi alako won ma mixi donxoe naxa faxa.»

5 Mange Xesekiya xa mixie naxa siga Annabi Esayi yire.

6 Esayi naxa a masen e be, «Wo a fala wo xa mange be, Alatala yi masenyi nan tixi, «I naxa gaaxu Asiriya mange xa xerae xa marasotoe xa fe ra, a naxee falaxi n be.

7 N fama a xaxili mafindide xibaarui nde ra, a fa gbilen a xonyi. N a faxama santidegema ra menni ne.»

8 Mange xa xera to gbilen Asiriya mange yire, a naxa a li a xa mange nu bara keli Lakisi, a nu na Libina gerefe.

9 Na temui Asiriya mange naxa a kolon a Kusi mange Tirihaka na fafe a gerefe. Na kui a man naxa xerae xee Xesekiya ma, a falafe ra,

10 «Wo a fala Yudaya mange Xesekiya be, «I xa ala, i laxi naxan na, na naxa i madaxu de a falafe ra, «Darisalamu mu luma Asiriya mange belexe i.»

11 I a kolon a fanyi ra Asiriya mange naxan nabaxi pamanee birin na. E e sonto ne a jaaxi ra. I tan fa fama i bade n yi ra di?

12 N benbae si naxee bonbo, e xa alae e ratanga ne, alo Gosan, Xarani, Resefa, nun Eden bonsoe naxee na Teli Asari?

13 Xamata mange, Arapadi mange, Sefarawayimi mange, Hena mange, nun Iwa mange na minden?»

14 Xesekiya naxa bataaxe rasuxu xerae yi ra, a naxa a xaran. Na dangi xanbi, a naxa te Alatala xa banxi, a a itala Alatala ya i.

15 Xesekiya naxa Alatala maxandi, a naxe,

16 «Isirayila Marigi Alatala, naxan magoroxi malekee tagi, i tan nan na dunija birin Marigi ra, i tan nan koore nun boxi daaxi.

17 Alatala, i i tuli mati a fanyi ra, i xa Senaxeribi xa masenyi rame, naxan a xa mixi xeexi Ala Nije rasotode.

18 Alatala, nondi na a ra, Asiriya mange bara si birin sonto, a e xa fe xun nakana.

19 E naxa nee xa alae woli te i, e e kana. A nondi ki ma, na kuyee mu findixi Ala ra, barima ibunadama nan nee yailanxi wuri nun geme ra.

20 Yandi, muxu Marigi Alatala, i xa muxu ratanga Senaxeribi ma, alako dunija birin xa a kolon, a i tan nan keren na Ala ra.»

21 Awa, Amosu xa di Annabi Esayi naxa xera xee mange Xesekiya ma, a naxe, «Isirayila Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi suxu i naxan tixi Asiriya mange Senaxeribi xa fe ra.

22 Alatala xa masenyi nan ya a xili ma,

Siyoni taa fama ne yode i ma, Darisalamu tofanyi fa i maberede.

23 I nde konbixi, i nde maberexi? I sonxoxi nde ma?

I bara i yete igbo Isirayila Seniyentoe ma.

24 I xa xerae bara Marigi rasoto.

I bara a fala, «N tan bara te han Liban geyae fari n ma gisee kui.

N sediri wuri itexie fon, n sipire wuri tofanyie sege fotonyi dexexi kui.

25 N tigie ge pamanee ma, n e ye min. N Nili xure senkinnee birin xorima ne n sanyie ra.»»

26 Alatala naxe, «I mu a mexi ba, n bara yi fee nate nu a rakuya, kafi n i daa temui?

N fa na e rabafe ne.

I tan findixi taa senbemaee sontoma nan tun na,

27 na taa mixie senbe mu na e xa ti wo kanke.

Gaaxui nun yaagi nan tun e sotoma.

E luma ne alo jooge xare, alo sexe naxan na banxi kon na,

alo mengi bili naxan xarama beenun a xa bogi.

28 Kono n i doxo temui, i mini temui sigafe ra gere sode, i fa temui, n na birin kolon.

I man na n matandi, n na fan kolon.

29 I to bara n matandi na ki, i i yete igbo n ma,

n na n ma xurunde gbakuma ne i joe ra,

n na n ma karafoe soti i de kui,

n i ragbilen i kelide.»

30 Alatala naxe, «Xesekiya, tonxuma nan ya i be:

Toofare wo sansi xori yolonxi nan donma.

Tamuna wo sansi bali nan donma.

Kono tamuna boore, wo sansie nan donma wo naxee sima wo e xaba,

wo weni min naxan kelima weni bilie ma, wo naxee sima.

31 Yuda bonsoe naxee kisima,

nee luma ne alo wuri bili

naxan sanke na boxi bun ma,

a fa a bogi ramini.

32 Barima mixi ndee ratangama ne faxe ma Darisalamu,

Siyoni mixi ndee kisima ne.

Alatala Senbema a mafurama ne na birin nabade.»

³³ Na kui, Alatala yi masenyi nan tixi Asiriya mange xa fe ra, «A mu soma yi taa kui, a mu xali yo wolima be, a mu tima wo kanke a xa wure lefa ra, a mu bende matema tunganfe ra wo xa tete ra.»

³⁴ A gbilenma a fa kira nan na, a mu soma yi taa kui! Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁵ N yi taa makantama ne, n a rakisima ne n xili nun n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

³⁶ Na koe ra Alatala xa maleke naxa mini, a sa Asiriyaka wulu keme tongo solomasaxan nun suuli faxa. A donxoe to keli geesege, e naxa na furee to e ya ma.

³⁷ Na kui, Asiriya mange Senaxeribi naxa gbilen a xonyi Ninewe.

³⁸ Loxoe nde, a to nu na salife a xa ala Nisiri xa banxi kui, Adarameleki nun Sareseri naxa a faxa santidegema ra, e e gi Ararati boxi ma. Esarixadoni naxa ti mange ra a baba Senaxeribi boxoe ra.

38

Xesekiya xa yalanyi

¹ Na loxoe mange Xesekiya naxa fura a paaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa. Amosu xa di Annabi Esayi naxa siga a yire, a a fala a be, Alatala yi nan masenxi, «I xa yaamarie fi i xa mixie ma, barima i na faxafe ne yi ki, i mu kisima yi fure ma.»

² Xesekiya naxa a yatagi mafindi banxi xale ma, a Alatala maxandi, a naxe,

³ «Alatala, yandi hinne n na, i a kolon n nan jerexi ne kira tinxinxi nan xon ma n ma dunijeigiri kui n boje fiixe ra. N mu i matandi, n mu gbilen i waxonfe foxo ra.» Xesekiya naxa wa ki fanyi ra.

⁴ Annabi Esayi mu nu gexi minide mange banxi tete kui, Alatala man naxa a masen a be, a naxe,

⁵ «Gbilen i xa sa a fala n ma jama yarerati Xesekiya be, i

benba Dawuda Marigi Alatala yi nan masenxi, «N bara i xa maxandi me, n bara i yaye to. N i yalanma ne, a xi saxan nde. N je fu nun suuli sama ne i xa simaya xun ma.

⁶ N i tan nun yi taa ratangama ne Asiriya mange ma. N yi taa makantama ne n ma konyi Dawuda xa fe ra.»

⁷ Annabi Esayi naxa a yaabi, «Yi nan findima Alatala xa tonxuma ra i be, alako i xa a kolon a Alatala a xa masenyi rakamalima ne.

⁸ Ala naxe, «N a niyama ne soge niini xa gbilen a xanbi xanbi ma doxo fu Axasi tede ma.» Na temui, soge niini naxa magbilen a xanbi xanbi ma doxo fu a goroxi ki naxe.

⁹ Yudaya mange Xesekiya xa beeti nan ya, a naxan sebexi a to yalan a xa fure ma:

¹⁰ N nu a fala ne nu, «A lanma n xa laaxira yi waxati fanyi n ma dunijeigiri kui? N ma simaya xa dunke na ki?»

¹¹ N man nu a fala ne nu, «N mu Alatala toma yi duniya ma sonon, n man mu ibunadama yo toma fa naxan sabatixi yi bende fupi fari.

¹² N ma lingira bara tongo n xun, alo xuruse kante xa leele italama ki naxe. N ma simaya na mafilinfe alo maboe xa gese.

Maboe na ge gese soxode, a donxoe naxan luxi, a na xaba.

Alatala, i tan fan, beenun nunmare xa so, i bara n ma simaya rajon.

¹³ N naxa mame ti han geesege, konon i bara n xorie igira alo yete a rabama ki naxe.

Beenun koe xa so, i bara dan ti n ma simaya ma.

¹⁴ N nu n xui xurudi raminima ne alo debelin xoni, n nu wama ne alo ganbe sunnunxi. N nu n ya rate koore ma, n nu fa a fala,

«N Marigi n na toofofe, i xa n mali.»

¹⁵ «N noma na tagi rabade di?

A tan yati bara n yaabi, a fa n ma duba suxu.

Na kui n fama n j̄er̄ede yet̄e magore nan kui n ma simaya birin na.

¹⁶ N Marigi, ibunadama kisima na ki n̄e.

N j̄engife to na nan ma.»

«I tan bara n ma yalanyi ragbilen n ma, n xa kisi.

¹⁷ I bara n mali na t̄ore kui.

I xa xanunteya bara n natanga faxe ma,

i bara n ma yunubie birin woli i kobe ra.

¹⁸ I a kolon a n ma gaburi mu findima mat̄ox̄oe ra i b̄e,

saya mu i mat̄ox̄oma,

faxa mixie fan mu i tantuma b̄esti ra.

Naxee goroma gaburi kui,

nee xaxili mu tixi i xa hinne ra s̄on̄on̄.

¹⁹ Mixi j̄ip̄e nan i mat̄ox̄oma, al̄o n na i mat̄ox̄ofe ki naxe to l̄ox̄oe.

Babae masenyi tima e xa die b̄e i xa hinne xa fe ra.»

²⁰ Alatala bara n nakisi.

Won xa b̄esti ba a b̄e k̄or̄ae ra a xa h̄or̄om̄obanxi kui.

Won xa lu na raba ra won ma simaya birin na.

²¹ Annabi Esayi nu bara a fala, a e xa fa x̄ore bogi yailan, e a fatu mange Xesekiya xa fi ma, alako a xa yalan.

²² Xesekiya nu bara a yaabi, «T̄onxuma mundun a niyama n xa a kolon n man n̄oma tede Alatala xa h̄or̄om̄obanxi?»

39

Xesekiya Babilon mange xa x̄er̄ae ras̄enefe

¹ Na temui Babilon mange Mero-daki Baladan naxa bataaxe nun bupa rasanba Xesekiya ma, barima a nu bara Xesekiya furafe nun a yalanfe m̄e.

² Xesekiya naxa na x̄er̄ae ras̄ene, a a xa naafuli birin masen e b̄e, al̄o gbeti, x̄ema, surayi, labunde nun ture xiri j̄ox̄unm̄e, a xa geresose

ragatade nun a xa bannaya birin na dennaxe. Sese mu lu, Xesekiya mu naxan masen e b̄e a xa banxi nun a xa b̄oxi kui.

³ Na dangi xanbi, Annabi Esayi naxa fa Xesekiya yire, a a max̄orin, «Na mixie munse falaxi i b̄e? E kelixi minden?» Xesekiya naxa a yaabi, «E kelixi b̄oxi makuye nde n̄e, dennaxe xili Babilon.»

⁴ Esayi man naxa a max̄orin, «E munse matoxi i xa banxi kui?» Xesekiya naxa a yaabi, «Se naxan birin na n ma banxi kui. Sese mu luxi n x̄onyi n mu naxan masenxi e b̄e.»

⁵ Na kui, Annabi Esayi naxa a fala Xesekiya b̄e, «I tuli mati Alatala xa masenyi ra,

⁶ «L̄ox̄oe na fafe, yi mixie fama n̄e i harige birin xaninde Babilon, i benbae naxan luxi i yi ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁷ E fama n̄e i xa die suxude, i naxee barixi, e e bana Babilon manḡe b̄e.»

⁸ Xesekiya naxa a fala Esayi b̄e, «Alatala xa masenyi i naxan tixi, a fan.» A na fala n̄e barima a naxe, «B̄on̄esa nun kantari tan luma n̄e be, n ma simaya birin kui.»

40

Ala a xa j̄ama xunsarafe

¹ Ala xa masenyi nan ya:

«Wo xa n ma j̄ama madundu e xa t̄ore kui.

² Wo xa a fala Darisalamu b̄e a a xa j̄axankate bara j̄on̄, a xa yunubie sare bara ḡe fide, a Alatala bara na ragbilen a ma han d̄ox̄o firin.»

³ Mixi nde na a xui raminife gbeng-beren yire a falafe ra, «Wo xa kira yailan Alatala b̄e, wo sankira matinxin wo Marigi ya ra.

⁴ Gulunba xa ite, geya xa igoro, kira j̄aaxi xa yailan a fanyi ra.

⁵ Alatala xa n̄ore maken̄enma n̄e daali birin ya x̄ori.» Alatala xa masenyi yati nan na ki.

- 6 Mixi nde bara a fala n ɓɛ, «I xui rate.»
N bara a yaabi, «N xa munse fala?»
A naxɛ, «Adama xa nɔrɛ luxi nɛ alɔ sansie.
- 7 E lisima nɛ, Alatala xa foye e fuge kana.
Adamadie maniyaxi sansie nan na.
- 8 Sansie xarama nɛ, e fuge kana,
kɔnɔ Alatala tan xa masenyi mu kanama abadan.»
- 9 Siyoni, i xa te geya itexi nde fari.
Darisalamu, i xa i xui ite senɓɛ ra limaniya kui.
A fala Yudaya taaɛ ɓɛ, «Wo Marigi Ala na ɓɛ.»
- 10 Marigi Alatala na fafe senɓɛ ra,
nɔɛ xanxi a ɓɛɓɛɛ i.
Xunnakeli na a ɓɛ.
- 11 A mɛɛnima nɛ a xa xurusee ma,
a a xa yɛɛɛ yɔrɛɛ tongoma nɛ, a e sa a kanke ma,
a e ngae ragɓengɓen.
- 12 Nde baa ye maniyaxi a ɓɛɓɛɛɛ kui?
Nde koore walaxɛ maniyaxi?
Nde dunija ɓɛndɛ maniyaxi?
Nde geyae dɔxɔxi sikeeli ra?
- 13 Nde Alatala Xaxili kolon?
Nde nɔma marasi fide a ma?
- 14 Nde a yamarima? Nde a matinkanma?
Nde fe kolonyi masenma a ɓɛ?
Nde a masenma a ɓɛ se yailanma ki naxɛ?
- 15 Namanɛɛ luxi nɛ a ɓɛ alɔ se xunxurie.
A e rakelima nɛ a fanyi ra.
- 16 Liban sube birin nalanxi mu sɛrɛɛɛ gan daaxi lima naxan daxa a ɓɛ,
Liban fɔtɔnyi belebele mu yege lima a xa sɛrɛɛɛ ganfe ra.
- 17 Sese mu pamanɛɛ ra a ya i, e findixi a ɓɛ fe fufafu nan na.
- 18 Wo wama Ala maniyafe nde ra?
Wo a misaalima munse ra?
- 19 Yirawali kuye nan masolima,
xabui xɛɛma radin a ma,
a fa gbeti yolonxɔnyie yailan a kuye gbakuma naxan na.
- 20 Setaree wuri nde nan fenma naxan mu kanama mafuren mafuren,
a mixi fen naxan fata a masolide alako a naxa bira.
- 21 Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi kabi tɛmɔi xɔnkuye?
Wo mu na fahaamuxi kabi dunija daa tɛmɔi?
- 22 A tan nan sabatixi dunija birin xun ma.
Dunija mixie luxi nɛ a ɓɛ alɔ katooɛ.
A tan koore walaxɛ italaxi nɛ alɔ dugi naxan sama leele ma.
- 23 A tan nan mangɛɛ xun nakanama,
a mixi xungbee xa fe magoro.
- 24 E luxi nɛ alɔ sansi naxan si to,
kɔnɔ beenu e xa mɔ, a fa wuyenyi radin e ma naxan e xarama gben.
Na tɛmɔi foye xungbe e xaninma nɛ alɔ sɛɛɛ xare.
- 25 Ala Seniyentɔɛ xa masenyi nan ya:
«Wo n tan Ala maniyama nde ra?
N misaalixi nde ɓɛ?»
- 26 Wo wo yae rakeli koore ma.
Nde na se yanbaxie daaxi?
Ala nan e yamarima, a e xilie kolon.
A senɓɛ xa saabui ra, sese mu luxi e ma.»
- 27 «Na kui, wo tan n ma pama,
naxan fatanxi Yaxuba ra, naxan findixi Isirayila ra,
munfe ra wo a falama,
<Alatala mu fe toxi naxan dɔxɔxi muxu ma.
Muxu Marigi Alatala mu wama muxu gbe pɔxɔfe.>
- 28 Wo mu a kolon? Wo mu na fe mexi?
Alatala findixi Ala nan na kabi abadan,
a dunija yati nan daaxi a fɔɓɛ ra.
A mu taganma, danyi mu na a xaxili ma.
- 29 A senɓɛ fima nɛ mixi taganxi ma,
a limaniya fi senɓɛtaree ma.
- 30 Hali dimɛdie e taganma, sɛgetalae birama,
- 31 kɔnɔ naxɛɛ e xaxili tima Alatala ra,
nee senɓɛ nɛɛɛ sɔtɔma nɛ, e fa tungan alɔ sɛgeɛ.

E e Ɩεεε, e e gi, e mu taganma fefe ma.»

41

Ala nan na Isirayila xa mali ra

¹ «Namanεε, wo wo sabari.
Si yensenxie, wo limaniya,
wo xa wo maso n ma kiiti yire ra.»

² «Nde mixi tixi kira xɔn ma keli sogetede,
wo xa kiiti sama naxan xili ra?
Nde namanεε saxi a sagoe, a mangεε
xa fe igoro a bε?

A xa santidegema e xun nakanama
nε, a xa xali e rayensen ye.

³ A e kerima nε senbe ra, a man siga
yire gbete na rabade.

⁴ Nde na fee ragirixi a xa yaamari ra
kabi dunija fole?

N tan Alatala, naxan na fe fole nun
fe rapɔnyi ra,
n tan bara na mɔɔli birin nagiri.»

⁵ «Namanεε gaaxuma nε na birin ya
ra,
sie serεn gaaxui ra dunija birin.

⁶ E limaniya fima e bore ma, a falafe
ra, «Wo wo senbe so!»

⁷ Yirawalie e bore malima alako
xεema xa sa kuye ma.

E naxe, «A fan na ki nε.»

E kuye banbanma lantumae ra alako
a naxa fa bira.»

⁸ «Kɔnɔ wo tan Isirayila findixi n ma
konyi nan na.

N wo tan Yaxuba bɔnsɔε nan
sugandixi,
naxan fatanxi n xanuntenyi Ibu-
rahima bɔnsɔε.

⁹ N wo tongoxi dunija tunxunyi
nan na, a falafe ra,

«N ma konyi sugandixie nan wo ra,
n mu mεma naxee ra.»

¹⁰ Wo naxa gaaxu, barima n na wo
fɔxɔ ra.

Wo naxa kɔntɔfili, barima n tan nan
na wo Marigi Ala ra.

N senbe fima wo ma n belexe tinx-
inxi nan na.»

¹¹ «Naxee birin wo maberefe, e
fama yaagi nan tun sɔtode.

Naxee wo fenfe gere ra, e halakima
nε, e Ɩɔn.

¹² Wo na wo yaxuie fen, wo mu fama
e tode, barima e lɔema nε.

Naxee wo fenma gere ra, nee Ɩɔnma
nε.

¹³ Na rabama nε barima n tan nan
na wo Marigi Alatala ra,

naxan wo belexe rasuxu,
a a fala, «Wo naxa gaaxu, n fafe wo
malide.»

¹⁴ Yaxuba bɔnsɔε, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo wo senbe so.

Hali wo findixi mixi xunxurie nan
na alo kuli di,

n tan naxan lanxi wo Rakisima
ma, naxan findixi wo xa
Seniyentɔε ra,

n tan yete yati fama nε wo malide.

N xui nan na ki.»

¹⁵ «N a niyama nε wo xa senbe
magaaxuxi sɔtɔ wo yaxuie ya
ra.

Wo luma nε alo wure wali se naxan
geyae rabɔɔma, a e findi xube
ra.

¹⁶ Wo yaxuie rayensenma nε

alo xε sa naxee maale bɔnbɔ, foye fa
maale lagi xanin.

Wo seewama nε Alatala ra,
wo Isirayila xa Seniyentɔε tantuma
nε.»

¹⁷ «Misikiinεε nun setaree ye fenma,
kɔnɔ e mu a toma.

E nenyi xarama ye xɔli ra.

Kɔnɔ n tan Alatala, n e xa maxandi
tongoma nε.

N tan Isirayila Marigi Ala, n mu
nεemuma e ma.

¹⁸ N xuree rabɔɔma nε geya
maxaraxie ma,

n dulonyi raminima ma gulunbae
kui.

N gbengberenyi mafindima nε ye
yire ra.

¹⁹ N sediri, kasiya, miriti, nun oliwi
wuri bilie sima nε gbeng-
berenyi ma.

N sipire, orimi, nun buyisi sansi bilie
si wula i,

²⁰ alako pama xa na to, e fa fahaa-
mui sɔtɔ,

a na birin findixi Isirayila xa
Seniyentɔe Alatala senbe wali
nan na.»

21 Alatala naxe, «Wo fa, wo wo xa
marakɔrɔsi masen n be.

Wo xa na birin tagi raba a fanyi ra
Yaxuba Marigi be.

22 Wo xa fa wo xa kuyee ra alako e xa
a fala muxu be fe naxee fama
rabade.

Fe naxee singe rabaxi, e xa e raba ki
fala muxu be,

alako muxu xa xaxili sɔtɔ na kui.

E xa a fala muxu be fe naxan fama
rabade,

23 alako muxu xa a kolon a e findixi
alae nan na.

E xa fe nde raba, a na findi fefe yo
ra,

naxan nɔma muxu de ixarade,
muxu xa gaaxu e ya ra.

24 Wo tan kuyee, «Wo mu nɔma na
sese ra, wo tide yo mu na.

Mixi naxan wo batuma, na mixi
findixi mixi xɔnxi nan na.»

25 «N bara mixi nde rakeli kɔɔla
mabiri,

a fama n xili ra kelife sogetede
mabiri.

A mangɛe iboronma ne alo feɲe
rafale bende iboronma ki
naxe.

26 Nde na fe masenxi kabi a folɛ,
alako muxu xa na kolon bee-
nun a xa raba?

Nde na falaxi, alako muxu xa a
kolon nondi fale nan a ra?

Kuye yo mu na fe masen.

Kuye yo mu na xibaarui fi.

Kuye yo mu e xui ite.

27 N tan nan na singe masen Siyoni
be,

«Yi nan fama rabade.»

N tan xɛera nan xɛe Darisalamu.

28 N naxan toma yi kuyee tagi,
keren mu na naxan nɔma masenyi
nde tide,

naxan nɔma n ma maxɔrinyie
yaabide.

29 Wo xa e mato: Kuye fufafu nan e
ra!

E wali foxi yo mu na!

Sese mu na yi kuyee ra!»

42

Alatala xa Konyi Sugandixi

1 N ma Konyi Sugandixi nan yi ki, n
ɲɔxɔ saxi naxan xɔn ma,

n naxan xanuma n nii birin na.

N bara n Xaxili ragoro a ma.

A tinxinyi masenma ne pamanɛe be,

2 kɔnɔ a mu xaapɛma e ma, a mu
sɔnxɔe ratema e ma,

a mu a yete igboma.

3 A mu kale kuntinxi igirama, a mu
lanpui dexe xuri raxubenma.

A kiiti sama a seriye ki nan ma.

4 A mu dagalanma, a mu birama,

han a ge tinxinyi rasabatide dunija
ma.

Namanɛe xaxili tima a xa yaamari
tinxinxi nan na.

5 Alatala Nɔndi Kanyi xa masenyi
nan ya,

Ala naxan koore daa, a a walaxe
itala,

naxan bɔxi daa, a nun se birin
naxan toma naa,

naxan ɲengi fixi dunija mixie ma,
alako e xa dunija igiri.

6 «N tan Alatala nan na,

naxan i xɛɛxi, naxan i makantaxi,
naxan a niya i xa findi saate saabui

ra ibunadama be,

naxan a niya i xa findi naiyalanyi ra
pamanɛe be,

7 alako i xa dɔnxuie ya rabɔɔ, i xa
geelimanie ramini geeli,

i xa mixie xɔreya naxee na dimi
kui.»

8 «Alatala nan n na, n xili nan na ki.
N mu wama n firin nde xɔn,

n mu tinma n ma matɔxɔe xa fi
kuyee ma.

9 N ma masenyi singee bara raka-
mali,

n man fe nɛɛɛ masenma ne wo be
naxan fama rakamalide.

N nee xa fe rakolon wo ra beenu e
xa raba.»

10 «Wo xa beeti nɛɛɛ ba Alatala be,
wo a matɔxɔ sa keli dunija baanyi
ra,

wo tan naxee biyaasima baa xun
ma,

wo tan naxee baloma baa kui,

wo tan naxee sabatixi jamanɛe kui.

11 Gbengberenyi nun taae xa e xui ite,

Kedarikae sabatixi dennaxe.
Selakae xa e sɛɛwɛ xui ite geyae fari.

12 E xa Alatala matɔɔ alɔ a lan a xa matɔɔ ki naxe.

Namane birin xa a matɔɔ.

13 Alatala minima nɛ alɔ jalama,
a bɔɲɛ te gere xa fe ra, a gereso xui ramini senbe ra.»

14 «Kabi a rakuya n sabarixi, n dunduxi, n nan n yetɛ suxuxi.

Kɔnɔ yakɔsi n nan n xui raminama alɔ gine naxan di barife.

15 N sansie ralisima nɛ geyae fari,
geya findi gbengberenyi ra.

N xuree mafindima nɛ xare ra,
n ye yiree xɔri.

16 N dɔnxuie rapɛrema nɛ kira nde ra, e mu naxan kolon,

n dimi findi e be naiyalanyi ra,
n bɔxi magexi findi bɔxi saxi ra e

ɲɛrema dennaxe.

N na nan yati rabama e be, n mu e rabɛpinma.

17 Naxee e xaxili tixi kuyee ra,
e gbilenma nɛ yaagi kui.

Na kuyee yailanxi wure raxunuxi nan tun na,

kɔnɔ na mixie a falama e be, «Wo findixi won ma alae nan na.»»

18 «Tulixɔrie, wo wo tuli mati.

Dɔnxuie, wo wo ya ti n na.

19 Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi xa mu a ra?

Nde tuli xɔrixɔ, xa n n ma xɛɛra xa mu a ra?

Nde dɔnxuxi, xa n ma konyi bɔɲɛ saxi xa mu a ra?

20 Wo bara fe gbege to, kɔnɔ wo mu wo ɲɔɔ saxi e xɔn ma.

E bara e tuli mati, kɔnɔ e mu fefe fahaamuxi.

21 Tinxinyi to rafan Alatala ma,
a bara wa a xa sɛriye binyafe, jama xa a kolon.

22 Kɔnɔ yi jama xun bara rakana,
e suxuxi yili nun geeli nan kui.

E yaxuie bara e xanin, mixi yo mu na naxan e rakisima,

mixi yo mu na naxan maxandi tima e be e xa gbilen.»

23 Nde a tuli matima na fee ra wo ya ma?

Nde a ɲɔɔ sama na fee xɔn ma temui naxan sa fama?

24 Nde Yaxuba soxi muɲɛti yi ra?

Nde Isirayila soxi kasaratie yi ra?

Alatala xa mu a ra, won yunubi rabaxi naxan na?

E mu waxi ɲɛrefe a xa kira xa xɔn ma,

e man mu e tuli matixi a xa sɛriye xa ra.

25 Na kui a naxa a xa xɔnɛ dusu Isirayila xun na,

a niya gere xa e xun nakana.

Na tɛ bara dɛxɛ e rabilinyi,

kɔnɔ e mu e ɲɔɔ saxi na xɔn ma.

43

Isirayila Rakisima kerenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya,
naxan Yaxuba daaxi,
naxan Isirayila yailanxi bendɛ ra:

«Hali wo mu gaaxu, barima n bara wo xun sara,

n bara wo xili wo xili ra, barima n gbe nan wo ra.

2 Wo na baa igiri, won birin nan a ra.

Wo na xure igiri, a mu wo xaninma.
Wo na dangi tɛ xɔɔra, a mu wo ganma, a mu wo tɔɔroma,

3 barima n tan Alatala nan na wo Marigi Ala ra,

Isirayila xa Seniyentɔɛ, wo Rakisima.

N Misira nan fixi i xunsare ra,
n Etiyopi nun Seba fixi wo ɲɔɔɛ nan na.

4 Wo tide to gbo n be n ma xanunteya xa fe ra,

n mixie nan bama wo ɲɔɔɛ ra, n jama fi wo nii rakisife ra.

5 Wo naxa gaaxu, n na wo foxɔ ra.
N fama nɛ wo bɔnsɔɛ ra, kelife sogetede nun sogegorode mabiri,

6 n fama wo xilide kelife yirefanyɔ nun kɔɔla ma.

«Wo fa n ma die ra, kelife yire makuye,

7 e birin naxee xilixi n xili ra,

n naxan daaxi n ma nɔrɛ xa fe ra.»
⁸ Namae xa fa naxee ya na kɔnɔ e mu se toma,
 e tuli na kɔnɔ e mu fe mema.
⁹ Namae nun sie xa e malan.
 Nde na e ya ma naxan nu bara yi fe masen won bɛ beenu a xa raba?
 E xa seedee ramini, naxee nɔma a fe rafixede,
 alako booree xa a kolon a nɔndi na a ra.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya,
 «Wo tan nan na n ma seedee ra, n ma konyi sugandixi,
 alako wo xa n kolon, wo xa la n na. Ala yo mu nu na n ya ra, Ala yo mu fama n xanbi ra.
¹¹ N tan keren nan na Alatala ra. Mixi rakisima yo mu na bafe n tan na.
¹² N tan nan nɔndi masenxi, n tan nan wo rakisixi,
 n tan nan fe nɛnɛ masenma wo bɛ. Ala xɔnɛ nde xa mu n na wo tagi. Wo tan nan na n ma seedee ra a n keren nan na Ala ra.
¹³ Kabi fɔlɔ fɔlɛ n tan nan Ala ra. Mixi yo mu nɔma mixi bade n belɛɛ,
 mixi yo mu nɔma n ma fe rabaxi masarade.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya,
 Ala naxan wo xun sara,
 Ala naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔɛ ra.
 A naxɛ, «N yaamari fima nɛ Babilɔn geelimanie xa fa e xa kunkuie kui,
 e nu laxi naxee ra.
¹⁵ Alatala na n tan nan na, wo xa Seniyentɔɛ,
 naxan Isirayila daa, naxan findixi wo xa mangɛ ra.»

¹⁶ Alatala xa masenyi nan ya, Ala naxan kira bɔɔ baa tagi,
 naxan dangide ramini mɔrɔnyie xɔɔra,
¹⁷ naxan a niya sɔɔri ragi see nun soe ragie xa kata dangide mɛnni,
 e fa lu baa xɔɔra abadan, e mu te.

Na sɔɔri gali xubenxi nɛ alɔ lanpui xubenma ki naxɛ.
¹⁸ «Wo naxa wo maɔɔxun fe singee ma,
 wo fe forie lu na.
¹⁹ Wo mu a toxi, n na fe nɛnɛ rabafe?
 Wo mu gexi na kolonde?
 N na kira nde bɔɔfe gbengberenyi ma,
 n na xuree ramini yire maxaraxi ma.
²⁰ Burunyi daalise n matoɔɔma,
 alɔ wulai bare nun xundi, barima n ye ramini gbengberenyi ma,
 n xuree xungbee rabɔɔ yire maxaraxi ma,
 alako n ma pama sugandixi xa ye min,
²¹ alako n pama naxan daaxi a xa n matoɔɔ.»

²² «Yaxuba, wo mu maxandi tima n xili ra.
 Isirayila, wo mu fefe rabafe birafe ra n fɔɔ ra.
²³ Wo mu tin yɛɛɛ bade sɛɛɛ ra n bɛ,
 wo mu tin n binyade sɛɛɛ ra.
 N mu kote dɔɔxi wo xun ma sansi sɛɛɛ ra,
 n mu wo karaxan surayi ganfe ra.
²⁴ Wo mu labunde fanyi sara n bɛ,
 wo mu ninge ture gbegbe ba sɛɛɛ ra.
 Wo naxan nabaxi, wo bara n natagan wo xa yunubie ra,
 wo bara n naxɔnɔ wo xa paaxuna ra.»

²⁵ «N tan nan a ra, naxan i xa yunubie xafarima n xili xa fe ra,
 n fa nɛmu i xa yunubie ma feo.
²⁶ I xa i xa fe dangixi masen n bɛ,
 won xa a mato kiiti na ki naxɛ.
²⁷ I benba singe yunubi raba nɛ.
 I xa yarerati muruta nɛ n xili ma.
²⁸ Na nan a ra, n fama i xa sɛɛɛdubɛɛ rayaagide,
 naxee walima n ma hɔrɔmɔlingira kui.
 N a niyama nɛ Yaxuba bɔnsɔɛ xun xa rakana,
 Isirayila bɔnsɔɛ xa yaagi.»

44

Kuye yailanma xa wali

1 «N ma konyi Yaxuba bɔnsɔɛ, wo xa
wo tuli mati,
n ma pama sugandixi Isirayila, wo
xa n xui ramɛ.
2 Alatala xa masenyi nan ya,
naxan wo daaxi wo nga tɛɛgɛ i,
naxan wo bun tima.
N ma konyi Yaxuba, hali i mu
hanmɛ,
wo tan Yesurun n naxan sugandixi,
3 barima n ye ragoroma nɛ wo xa
bɔxi maxaraxi ma,
n xure raminima nɛ gbengberen
yire ma.
N nan n Xaxili ragoroma nɛ wo
bɔnsɔɛ ma,
n barakɛ sama nɛ wo xa die ma.
4 E fanma nɛ alɔ ɲooɛ naxan toma
fili tagi,
alɔ wuri naxee sixi xure dɛ i.
5 Nde a falama nɛ, «Alatala gbe nan
n na,»
a Yaxuba xili sa a xun ma.
Nde a seɓema nɛ a bɛlɛxɛ ma,
«Alatala gbe,»
a Isirayila xili sa a xun ma.»

6 «Alatala xa masenyi nan ya,
Alatala Sɛnbɛma naxan findixi Isir-
ayila mangɛ nun a rakisima
ra.
N tan nan na fe fɔlɛ ra, n tan nan na
fe rapɔnyɪ ra.
Ala gbɛtɛ yo mu na bafe n tan na.
7 Nde maniyaxi n tan na? A xa na
fala.
Na kanyi xa wɔyɛn ba, a xa fe dan-
gixi masen kabi n ma pama
daa tɛmɪ.
A xa fe masen naxan fama rabade,
iyo a xa na fala kɛnɛ ma.
8 Wo naxa gaaxu, wo naxa sɛrɛn.
N mu na masenxi wo bɛ xɛ, beenu
na fee xa raba?
N ma seedee nan wo ra.
Ala gbɛtɛ na na, ba n tan na?
Ade, fanye gbɛtɛ mu na hali keren.»

9 Fuyantee nan kuye yailanmae ra.
E xa wali tide yo mu na.
E xa seedee ya mu na, e xaxili ifuxi.
E fama lude na yaagi nan kui.

10 Nde kuye yailanma, naxan mu
nɔma a malide fefe ra?
11 Na kanyie yaagima nɛ.
Adamadi nan tun na e ra.
E birin xa e malan, e xa ti n ya ra.
N e birin nagoroma nɛ gaaxui nun
ɲaxankatɛ ra.

12 Kuye yailanma wure xabuma tɛ
xɔɔra,
a kuyee yailan dɛrɛma ra, a a rawali
a yɛtɛ sɛnbɛ ra.
Kaamɛ nun ye xɔli luma nɛ a suxu
ra, a fa tagan.

13 Kamuderi luuti italama nɛ a
maniyafe ra, a a kɔɔrin.
A wali fɔlɔ wali see ra,
a a yailan han a lu alɔ mixi tofanyi
naxan tima a xa banxi kui.
14 A nu wuri ndee si fɔtonyi yire,
a mamɛ ti han tunɛ ye a ramɔ, a fa
a sege.

15 A nde findi yege ra, alako xinbeli
naxa a suxu,
a nde rawali taami ganfe ra.
Kɔnɔ naxan luxi, a na findi ala ra a
naxan batuma,
a kuye rafala, a suyidi a bɛ.
16 A sɛɛti findi yege ra,
a sube ganma naxan na,
a fa a dɛge, a a fala, «Yi tɛ fan.
Xinbeli mu n suxuma be.»

17 A wuri dɔnɔxɔɛ nan findima a xa
kuye ala ra,
a suyidi naxan bɛ a batufe ra.
A maxandi ti a bɛ, a falafe ra,
«N nakisi, barima i tan nan n ma ala
ra.»

18 Kɔnɔ na mixi mu gɛxi fahaamui
sɔtɔde.
A luxi alɔ dɔnɔxui naxan mu se toma,
a xaxili mu fata fee tagi rabade.
19 Sese mu a a bɔɲɛ ratima sɔnɔn, a
xa a mapɔxun,
«N bara wuri sɛɛti sa tɛ i,
alako n xa taami nun sube gan a tɛ
wole ra n naxan donma.
A lanma n xa na wuri dɔnɔxɔɛ rafala
kuye ra Ala naxan xɔnma?
N xa n suyidi wuri xuntunyi bɛ?»

20 Na kuye yailanma birama se nan
fɔxɔ ra naxan findima tɛ xube
ra.
A bɔɲɛ bara a yɛtɛ yanfa.
A mu fata a yɛtɛ rakiside,

a man mu xaxili soto a falafe ra, «N naxan tixi n belexe ra wule ala nan a ra.»

21 «Yaxuba bɔnsɔɛ, wo xa ratu yi fee ma,
wo tan Isirayila jama naxan findixi n ma konyi ra.

N wo daa ne, alako wo xa findi n ma konyi ra.

Isirayila, n mu neemuma wo ma.

22 N bara wo xa yunubie xafari, wo naxan soto wo xa murute kui, n bara nee ba naa alo nuxui bama koore ma ki naxe.

Wo xa gbilen n ma, barima n bara wo xun sara.»

23 Koore xa seewa Alatala xa wali xa fe ra.

Boxi bunyi xa a xui ramini.

Geyae xa e xui ite alo wuri naxee na fotonyi kui,

barima Alatala bara Yaxuba xun sara,

a bara a nore masen Isirayila ya ma.

24 Wo Rakisima Alatala xa masenyi nan ya naxan wo rafalaxi wo nga tegege,

«N tan, Alatala nan n na, naxan fe birin daaxi,

naxan koore itala,

naxan boxi rafala a belexe ra,

25 naxan namijonme wule false xa tonxumae kana,

naxan sematooe rayaagi,

naxan lonnilae xa marasi mafindi lonnitarepa ra,

26 naxan a xa namijonme konyie xa masenyie rakamali,

naxan a xa xerae xui findi nondi ra, naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <Nama fama sabatide naa,>

naxan a masenma Yudaya taae xa fe ra, <E man fama ne tide,>

27 naxan a falama baa be, <Xara, n i xa ye raxorima ne,>

28 naxan mange Sirusi xeeema a sago rabade, alo xuruse madonyi a rabama ki naxe,

naxan a masenma Darisalamu xa fe ra, <A man xa ti,>

naxan a masenma horomobanxi xa fe ra, <A man xa ti!>»

45

Ala xa wali nun Sirusi

1 Alatala xa masenyi nan ya a xa mixi sugandixi Sirusi be,

a naxan xexi jamanee xun nakanafe ra, e xa lu a xa yaamari bun ma,

a naade rabixi naxan be alako a xa wali xa sooneya.

2 «N tima ne i ya ra, n tentenyi magoro i be,

n wure gbeeli naadse kana, n wure naadse yensen ye i ya ra.

3 N naafuli noxunxi fima ne i ma, alako i xa a kolon n tan nan Isirayila Marigi Alatala ra,

naxan i xilixi i xili yati ra.

4 N ma konyi Yaxuba xa fe ra,

n ma jama sugandixi Isirayila,

n i xilixi i xili nan na, n binye fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.

5 N tan nan na Alatala ra,

Ala gbete yo mu na bafe n tan na.

N senbe fima ne i ma hali i to mu n kolonxi sinden.

6 Na kui mixi birin fama ne a kolonde a Ala kerenyi nan n na,

kelife sogetede han sogegorode,

Ala gbete yo mu na.

7 N tan nan koore iyalanma, n dimi rasin,

n tan nan heri raminima, n gbaloe raba.

N tan Alatala na n na fee birin nabama.»

8 «Tune ye xa goro kelife koore ma, nuxui xa rabi ye raminife ra.

Boxi fan xa rabi na ye sotofe ra.

Kisi xa soto alo sansi bulama ki naxe, tinxinyi xa lu na.

N tan Alatala nan na birin daaxi.»

9 Naxankate na mixi be, naxan a yailanma matandima,

naxan findixi feje xuntunyi tun na.

Bende doloxi a falama feje yailanma be,

«I n yailanfe munse ra? I xa wali mu fan!»

10 Naxankate na mixi be, naxan a falama a baba nun a nga be,

«Wo munse barixi?»

11 Alatala xa masenyi nan ya,
Isirayila xa Seniyentɔɛ naxan wo
daaxi,

«Wo wama n maxɔrinfe tina fe nan
ma n naxan nabama n ma die
ra?

Wo wama n yamarife n ma wali xa
fe nan na?

12 N tan nan bɔxi yailanxi, n fa mixi
daa a fari.

N tan nan koore itala n belexe ra, n
tunbuie yamari.

13 N tan nan man Sirusi xɛema n ma
tinxinyi xa fe ra.

N kira rabɔɔma ne a be alako a xa n
ma taa ti,
a xa n ma jama xɔɔya xunsare
xanbi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Alatala xa masenyi nan ya,
«Misira nun Etiyopi xa naafuli luma
ne i yi ra,

Sebakae findima ne i xa konyie ra,
e bira i fɔxɔ ra yɔlɔnxɔnyi kui, e
suyidi i be, e a fala i be,

«Ala na i fɔxɔ ra, a maniyɛ mu na,
Ala gbete mu na.»»

15 Isirayila Marigi Ala, a Rakisima,
Ala nan i ra, naxan mu a yete
masenma kene ma.

16 Kuye yailanmae fama ne lude
yaagi kui, e e birin xanin,

17 kɔnɔ Alatala Isirayila tan rakisima
ne abadan,
a mu fama yaagide feo.

18 Alatala naxan koore daaxi, naxan
firin nde mu na,
naxan dunija daaxi a ki nun a kepa
nan ma,

a fa adamadie rasabati a ma,
a fa a fala, «Alatala nan na, Ala
gbete yo mu na.

19 N mu wɔyɛnxi dunxui xa ra de.
N mu a fala Yaxuba bɔnsɔɛ be e xa
n fen na ki tun.

N tan Alatala nɔndi nan falama, n
tinxinyi nan masenma.»

20 «Wo wo malan, wo fa, wo wo
maso, wo tan mixi gixie kelife
pamanɛe ma,

Kuye batuie mu sese kolon,
e kuye maxandima naxee mu nɔma
mixi rakiside.

21 Wo wo xui ramini, wo xa
marakolonyi ti e be.

E xa e bore rasi.
Nde yi masenyi tixi kabi temui
xɔnkuye? N tan xa mu a ra?

Ala gbete yo mu na bafe n tan na,
Ala naxan tinxin, naxan mixi rak-
isima.

22 Wo xa gbilen n ma, wo tan naxee
kelima dunija tunxunye ma,
alako wo xa kisi sɔɔ,
barima Ala gbete yo mu na bafe n
tan na.

23 N bara n kali n yete ra nɔndi ki
ma,

n ma masenyi mu kanama fefe ma.
Xinbi birin sinma ne n bun ma,
kali birin nabama n tan nan xili ra.

24 Nama a falama ne n be,
«Tinxinyi nun senbe toma i tan
Alatala nan gbansan yi.»»

Mixi naxee nu murutaxi a ma,
e fama ne a yire yaagi kui.

25 Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔɛ gbe jɔxɔma
ne Alatala saabui ra,
e fa xunnakeli sɔɔ.

46

Babilɔn xa alae

1 Babilɔn xa kuye Beli a xinbi sinma.
A xa kuye Nebo fan a felenma bɔxi
ma.

Sofalee e bendunma xanin se fari.
Na kote binya, a sofalee rataganma
ne.

2 E mu nɔ na kuyee ratangade.
E birin xa siga konyiya kui.

3 «Yaxuba bɔnsɔɛ, wo wo tuli mati n
na.
Isirayilaka naxee luxi, wo wo tuli
mati n na.

Kabi wo barixi temui naxe, n bara
wo xanin n belexe, n bara wo
bun ti.

4 N nu na raba ne han wo fori
waxati.

Wo xunsɛɛ to nu fiixema, n tan nan
man nu wo bun tima.

N to wo daa, n man nu wo malima
ne, n wo xanin, n wo rakisi.

5 Wo n ma maniye toma minden?
Wo n firin nde kolon?

6 Naafuli kanyi xεema nun gbeti
raminima, a a sa sikeeli fari,
alako xabui xa kuye nde yailan a be,
a a xinbi sinma naxan be a batufe
ra.

7 E na tongo, e a dɔxo e tunki fari, e a
xanin yire, e a tima dennaxe.
Menni a tixi tun, a mu sigama dede.
Hali mixi nde a mawa a be, a mu a
yaabima,
a mu mixi ratangama a xa tɔɔre
ma.»

8 «Wo tan murutela, wo xa ratu na
fee ma, alako wo xa nɔ kisode.

9 Wo xa ratu n naxan nabaxi temui
dangixi.

Ala gbete yo mu na bafe n tan na, n
firin nde mu na.

10 Ala gbete mu na naxan fe
masenma beenun a xa raba,
naxan nɔma a falade,
«N waxɔnfe fama ne rakamalide. N
tan nan a ragirima.»

11 N tan nan xɔni nde xilima kelife
sogetede mabiri,
naxan n waxɔnfe rabama n be.
Iyo, n naxan falaxi, n a rabama ne,
n naxan natexi, n a rakamalima ne.

12 Wo wo tuli mati n na, wo tan
naxee xaxili xɔɔxo,
wo tan naxee makuyaxi tinxinyi ra.

13 N ma kiiti tinxinxi bara makɔre, a
mu makuya feo.

N fama n ma kisi fan na, a mu buma.
N Siyon rakisima ne,
N nan n ma nɔre ragoroma ne Isir-
ayila ma.»

47

Babilɔn birafe

1 «Babilɔn taa, keli i xa kibanyi kui,
i dɔxo bɔxi ma.

I xa tofanyi nun i xa bannaya bama
ne i yi.

2 Wali see tongo kuri sofe ra.
I xa mafelenyi bama ne i ma, i xa
dugi mate, i xure igiri i mageli
ra.

3 I jaibɔma ne yaagi kui,
n fama ne n gbe jɔxɔde kinikini
xanbi.»

4 Alatala Senbema nan findi muxu
xunsarama ra, Isirayila xa
Seniyentɔe.

5 «Babilɔn pama, wo dɔxo, wo wo de
balan.

Wo xa mangeya bara jɔn.

6 N nu xɔnɔxi n ma pama ma, n fa e
ke tongomae xun nakana.

N naxa e lu wo sagoe, kɔnɔ wo mu
kinikini e ma fefe ma.

Hali forie, wo bara e jaxankata a
jaaxi ra.

7 Wo nu a falama ne, «N ma mangeya
mu jɔnma abadan!»

Kɔnɔ wo mu wo jɔxɔ saxi fe xɔn ma
naxan nɔma wo lide.»

8 «Yakɔsi wo wo tuli mati n na,
wo tan banna naxee a mapɔxunxi a
fefe mu nɔma wo tɔɔɔde,
naxee a falama, «N keren nan tide
gbo dunija,

n mu findima kaape ra, n ma die mu
bama n yi.»

9 Kɔnɔ n xa a fala wo be, na fe
firinyie wo lima ne fεεɔn
keren kui.

Wo ganma ne wo xa die ra, wo findi
kaape ra

hali wo duureya nun karamɔxo wali
rawuya.

10 Wo nu laxi wo xa jaaxuna nan na,
wo jɔxɔ a ma na mu toma.

Wo xa fe kolonyi bara wo madaxu.

Wo bara a fala wo bɔne ma, «N keren
nan be, n tan nan gbansan
tide gbo.»

11 Gbaloe fama ne wo lide, wo
mu nɔma wo yete ratangade
naxan ma wo xa naafuli ra,
gbaloe naxan wo terennama.»

12 «Wo to laxi na fe mɔoli nan na, wo
xa lu wo xa duureya,

nun wo xa manduruya kui wo darixi
naxan na.

Wo a mapɔxun a na sɔɔneyama ne
wo be, wo fa geeni wo yaxui
xun ma,

13 kɔnɔ na birin fama ne wo rata-
gande.

Wo xa se matoe xili, naxee koore
matoma,

e fe fala naxan fama wo lide.
 14 Nee tan fan luma ne alo sexe naxan ganma te ra.
 E mu noma e yete rakiside te xora.
 Sese mu luma e yi ra, hali te xunxuri e dɔxoma naxan seeti ma xinbeli temui.
 15 E mu noma fefe rabade wo be, hali wo to bara wo xaxili ti e ra kabi wo dimedi temui.
 E sigama ne yare e xa kira naaxi xon ma.
 Mixi yo mu noma wo rakiside.»

48

Isirayila nun Ala xa lanyi

1 «Yaxuba bɔnsɔe naxan xili Isirayila, naxan fatanxi Yudaya ra, wo wo tuli mati n na.
 Wo tan naxee wo kalima Alatala xili ra,
 wo tan naxee Isirayila Marigi Ala maxandima tinxintareya kui,
 2 wo tan naxee wo yete xilima Taa Seniyenxi Kanyie,
 wo tan naxee wo xaxili tima Isirayila Marigi Alatala ra,
 3 n naxan masenxi wo be temui dangixi, n bara ge na ragiride.
 4 N to a kolon wo xaxili xɔrɔxɔ alo wure,
 5 n naxa wo rakolon na fe ra beenun a xa raba,
 alako wo naxa fa a fala,
 <Muxu xa kuye wuri daaxie nun wure daaxie nan na fe natexi.>
 6 Wo bara na me? Wo bara so na fe kui?»

«Yakosi n fe neene masenma ne wo be,
 naxee nu bara noxun wo ma.
 7 Nee minixi yi waxati ne,
 wo mu nu naxee kolon.
 Na kui wo mu noma a falade, <Iyo, muxu nu nee kolon.>
 8 Wo mu na fee fahaamuxi temui dangixi barima wo tuli xɔrɔxɔ.
 Yanfantee nan wo ra kabi wo bari temui.
 9 N xili xa fe ra, n mu n ma xone ramini wo ma kerenyi ra.
 N ma matɔxɔe xa fe ra, n mu wo rabolo.

10 N bara wo mato,
 kɔnɔ n mu a rabaxi alo xabui a rabama ki naxe gbeti ra.
 N wo matoma toore nan saabui ra.
 11 N yi rabama n yete be alako n xili naxa kana,
 alako n ma matɔxɔe naxa fi n firin nde ma.»

12 «Yaxuba bɔnsɔe, wo wo tuli mati n na.
 Isirayila n naxan xilixi, wo wo tuli mati n na.
 N tan nan na a singe ra, n tan nan na a dɔnxɔe ra.
 13 N belexe nan dunija bunyi saxi, n senbe nan koore italaxi.
 N na e xili, e tima ne keren na.»

14 «Wo xa wo malan, wo xa wo tuli mati n na.
 Kuye mundun bara yi fe masen wo be beenun a xa raba?
 Alatala bara mixi nde sugandi naxan a sagoe rabama Babilon na,
 naxan e xili xun nakanama.
 15 Iyo, n tan yati bara n ma masenyi ti,
 n bara a xili, a xa na wali rakamali.»

16 «Wo wo maso n na, wo xa wo tuli mati.
 Kabi a folɛ, n mu woyen dunxui ra.
 Na fe rabama n ya xori.»

Yakosi, n Marigi Alatala na n xeeffe, a a Xaxili ragoroxi n ma.

17 Wo Rakisima Alatala, Isirayila xa Seniyentɔe, a xa masenyi nan ya,
 «N tan findixi wo Marigi Alatala nan na,
 naxan wo xa fe sooneya ki masenma,
 naxan wo rapereɛma jere ki fanyi ra.
 18 Xa wo wo noxɔ sa n ma seriye xon ma nu,
 bɔnesa nun kisi nu gboma ne wo yi ra alo ye naxan na baa ma.
 19 Wo bɔnsɔe nu wuyama ne alo meyenxi naxan na baa de ra,
 wo xa die xilie mu nu bama n ya i.
 20 Wo xa keli Babilon seewe xui ra.
 Wo xa na masen dunija birin be.

Wo xa a fala, «Alatala bara a konyi
Yaxuba xun sara.»

²¹ Ye xoli mu luma e ma gbeng-
berenyi ma,

a fanye ibooma, a ye ramini a kui.

²² Mixi naaxi xa fe mu sooneyama.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

49

Alatala xa konyi

¹ Si yensenxie, wo xa wo tuli mati n
na.

Yire makuyee, wo xa wo joxo sa n
woyen xui xon ma.

Alatala n xili ne kabi n nga tēge,
a naxa n xili fala beenun n xa mini
foye ra.

² A naxa n de lu alo santidegema
xepenxi a belexe,

a naxa n findi xali joxe rameluxi ra,
a naxa n sa a xa xali gbōnfōe kui.

³ A naxa a fala n be, «Isirayila, n ma
konyi nan i ra,
n na n ma nore masenma naxan
saabui ra.»

⁴ Kōno n naxa a yaabi, «N ma wali
mu sooneyaxi,
n bara kata, kōno fufafu na a ra.
N ma wali sare na n Marigi Alatala
nan yi.»

⁵ Na kui Alatala naxa masenyi nde ti,
naxan n daa n nga tēge i, n xa findi
a xa konyi ra,

alako n xa Yaxuba bōnsōe ragbilen a
ma,

Isirayila jama man xa malan a fe
ma.

Alatala bara binye xungbe fi n ma,
a tan naxan findixi n senbe ra.

⁶ A naxe, «Yaxuba bōnsōe Isirayila
ragbilenfe n ma,

wali na a ra naxan xurun i be n ma
konyi.

N man i findima ne naiyalanyi ra si
gbetee be,

alako n ma kisi xa masen dunipa
yire birin.»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya,
Alatala naxan findixi Isirayila
Xunsarama ra, Isirayila xa
Seniyentōe,

won bōnsōe naxan xonxi,
naxan walixi mangēe be,

«Mangēe na wo to, e tima ne,
kuntigie na wo to, e e xinbi sinma ne

wo bun ma,

barima dugutēge Alatala naxan Isir-
ayila xa Seniyentōe ra,
na nan wo sugandixi.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya,
«N wo yaabima yaabi temui ne,
n wo rakisima kisi loxōe ne.

N wo makantama ne,
n wo tima ne alo jama n saate tongo

naxan be,

alako wo xa boxi xa fan, naxan
kanaxi a xa yailan.

⁹ Geelimanie minima ne,
mixi naxee na dimi xōra, nee
xōreya sōtōma ne.

¹⁰ E luma ne alo xurusee naxee e
demadonma filie ma,

kaame nun ye xoli mu e suxuma,
kuyefure nun soge xōne mu e
tōrōma.

E rahinnema nan luma e rapere ra,
a e xun ti dulon yire ra.

¹¹ Tentenyi ragoroma ne, yili rafe,
alako e xa kira xa fan.

¹² E fama ne kelife yire makuye,
kelife kōla nun sogegorode ma,
kelife Asuwan boxi ma.»

¹³ «Naxee na koore ma, e xa e seewe
xui ite,

naxee na boxi ma, e xa pelexin,
naxee na geyae fari, e xa beeti ba,

barima Alatala a xa jama madun-
duma ne,

a kinikini tōro mixie ma.»

¹⁴ Kōno Siyonkae nu a falama ne,

«Alatala bara muxu rabolo,
Muxu Marigi bara neemu muxu
ma.»

¹⁵ «Dinge nōma neemude a xa
diyōre ma?

A mu kinikinima xe a xa di ma?

Hali a tan neemu,

n tan mu neemuma wo ma.

¹⁶ Wo xilie korinxi n belexe kui,
n yae tixi ne i xa banxi ra temui
birin.

¹⁷ Wo xa die na gbilenfe wo xonyi.

Naxee wo tɔɔrɔxi, nee na kelife wo
xun ma.

18 Wo wo ya ite. Wo xa die bara e
malan, e na fafe.

N tan Alatala bara n kali n yete ra,
wo xa mixie fama ne lude wo seeti
ma,

alo dugi tofanyie luma gine ma ki
naxe a xa futi xiri loxo.

19 «Hali wo yaxuie to wo xɔnyi
kanaxi, e wo xa jama
rayensen ye,

yakɔsi wo fama ne wuyade han wo
gbo wo xa boxi be.

Mixi naxee kasare tixi wo xɔnyi, e
bara siga.

20 Wo xa di naxee barixi yi tɔɔrɔ
waxati,

e fama ne a falade, «Be xurun won
be.

Won xa yire neene ti won luma
dennaxe.»

21 Na temui wo fama ne a falade,
«Nde yi die barixi n be?

Mixi rabejinxixi nan nu na n na.

Ala nu bara n naboloo, a mee n na.

Nde yi die ramoxi?

N keren peti nan nu a ra.

Yi die kelixi minden?»

22 Won Marigi Alatala xa masenyi
nan ya,

«N nan n belexe itema ne pamanee
be,

n tonxuma masen e be,

alako e xa fa wo xa di xemee ra e
belexe,

e xa fa wo xa di ginee ra e tunki ma.

23 Mangee meenima ne wo xa die
ma,

mange ginee e ramoo.

Na mixi xungbee e xinbi sinma ne
wo bun ma,

e wo sanyie masunbuma ne.

Na kui wo fama ne a kolonde a
Alatala na n tan nan na.

Mixi naxee e xaxili tima n na, na
kanyi mu yaagima.»

24 Soori xa se tongoxi noma rasux-
ude a yi ra?

Senbema xa mixi suxuxi noma bade
a yi ra?

25 Alatala wo yaabima yi ki ne:

«Iyo, n soori xa se tongoxi rasuxuma
ne a yi ra,

n senbema xa mixi suxuxi bama ne
a yi ra.

N wo gerefae gerema ne, n wo xa die
rakisi.

26 Naxee wo jaxankatama, e fama
ne e yete sube donde,

e siisima ne e yete wuli ra.

Na kui ibunadama birin a kolonma
ne,

a n tan nan Alatala ra, wo Rak-
isima, wo Xunsarama, Yaxuba
xa Senbema.»

50

Yunubi sare

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«N keedi mundun sebexi n xa mee
wo nga ra?

N sare mundun sooxi wo matife ra?
Wo matixi wo yete xa yunubie nan
ma fe ra.

N meexi wo nga ra a xa matandi nan
ma.

2 Munfe ra wo mu n yaabima?

Munfe ra wo mu tima n ya ra?

Wo a manoxunxi ne n belexe mu
fata wo fulunde?

Wo a manoxunxi ne n senbe mu
noma wo rakiside?

N ma woyen keren noma baa xa-
rade.

N noma xure findide gbengberenyi
ra, yexee xa faxa, e xa booo.

3 N fata koore rafoorode,

alo mixi na kaape dugi ragoroxi a
ma.»

4 N Marigi Alatala bara masenyi so n
yi ra

naxan noma mixi taganxi malide.

A n na naxunuma geesege birin, a n
tuli ibama,

alako n xa n tuli mati a ra alo
xarandi fanyi.

5 N Marigi Alatala bara n tuli rabi,

n tan mu tondima birade a foxo ra.

6 N nan n fari tima ne n yaxuie xa n
bonbo.

N na n xere fan tima ne e xa n de
xabe matala.

N mu n ya tagi noxon e xa konbie
ma,

n mu tondi e xa e de ye boxun n ma.

7 N Marigi Alatala to n mali,
n mu yaagi, n mu n gi.
N luma ne alo fanye, barima n a
kolon n mu luma yaagi kui.
8 Naxan n gbe ꞓoxoma a na n seeti
ma.
Nde wama n sonxofe? Won xa
woyen.
Nde wama n kalamufe? Kiiti xa sa.
9 N Marigi Alatala nan n malife.
Nde noma a ra?
E xa kalamui kanama ne alo dugi
fori teese naxan donma.
10 Nde gaaxuma Alatala ya ra wo ya
ma,
a Ala xa konyi xui suxu?
Naxan birin na jerefe dimi xora
naiyalanyi xanbi,
a xa a xaxili ti Alatala xili ra, a la a
ra.
11 N xa a fala wo be,
wo tan naxee te radexema,
wo fa tanbe raxarɛnma gere xili ma,
N fama ne wo tɔɔɔde a xoxoxe ra.

51

Isirayila fatanxi dennaxe ra

1 «Wo wo tuli mati n na, wo tan
naxee tinxinyi nun Alatala
fenfe.
Wo xa wo ya ti fanye ra Alatala wo
raminixi dennaxe.
2 Wo xa wo ya ti wo baba Iburahima
nun wo nga Sara ra naxee wo
barixi.
N to a xili a keren nan nu a ra,
konɔ n to ge dubade a be,
a findi ne bonsɔe wuyaxi benba ra.
3 Alatala Siyon madunduma ne,
a kinikini a xa kasare birin ma.
Alatala a xa gbengberenyi findima
ne yire fanyi ra alo Eden boxi,
a a xa boxi ratofanma ne alo a darixi
a ra ki naxe.
Seewe nun jalexinyi lu naa,
suuki nun beeti ba temui birin.»
4 «N ma jama, wo wo tuli mati n na.
N ma si, wo xa n xui rame.
Seriye fatanxi n tan nan na,
n ma kiiti tinxinxi findima ne
naiyalanyi ra sie be.
5 N ma kiiti tinxinxi bara makore,
n ma kisi na fafe,

sie fama ne e xaxili tide n senbe ra.
6 Wo wo ya rate koore ma.
Menni loema ne alo foye tuuri
raloema ki naxe.
Wo wo ya ti boxi ra.
Menni jonma ne alo dugi fori.
Mennikae faxama ne alo tugitugi.
Konɔ n ma kisi tan abadan nan a ra,
n ma tinxinyi mu kanama.»
7 «Wo xa wo tuli mati n xui ra, wo
naxan kolon tinxinyi ra.
N ma seriye sabatixi wo boje kui.
Wo naxa gaaxu mixie xa mabere ya
ra,
wo naxa wo gi e xa sonxoe ya ra.
8 Nimase xunxurie e donma ne alo
dugi,
teese e rapon alo gese fute.
Konɔ n ma tinxinyi buma ne
abadan,
n ma kisi luma ne bonsɔe ya ma
temui birin.»

9 Alatala, i xa keli senbe ra.
I xa keli alo singe ra.
I tan xa mu Misirakae bonbo alo
wulai sube magaaxuxi?
10 I tan xa mu baa xungbe raxori,
i fa kira iboo baa tagi i xa mixi
rakisixie dangima dennaxe?
11 Alatala xa mixi xoreyaxie
gbilenma ne,
e fa so Siyon kui beeti ra, seewe nan
luma e be abadan.
E boje raxanxi e ma, jalexinyi luma
ne e sondonyi kui.
Nimise nun yaye makuyama ne e ra.
12 «N tan nan wo boje madunduma.
Nde noma gaaxude adamadi ya ra,
naxan faxama, naxan jonma alo
sexe?
13 Munfe ra wo fa neemuxi wo daal-
ima Alatala ma,
naxan koore italaxi, a boxi bunyi sa?
Munfe ra wo luma gaaxui kui temui
birin wo yaxuie ya ra naxee
wama wo tɔɔɔfe?
Wo gaaxuma e ya ra munfe ra?
14 A gbe mu luxi, wo xa geelimanie
fama ne xoreya sɔɔde,
e mu faxama geeli kui,
e mu faxama kaame ra.

15 N tan nan na wo Marigi Alatala ra, naxan baa imaxama, a mōronyie ramini.

N xili nē Alatala Senbema.

16 N nan n ma masenyi saxi nē i de i,
n na n bēlexe ti i xun ma,
n tan naxan koore itala, n bōxi bunyi sa,
naxan Siyonkae xilima, <N ma jama.>»

17 «Darisalamukae, wo keli keren na,
wo tan naxee Alatala xa minse xōrōxōe minxi,
wo tan naxee a xa xōne kolonxi,
a to din wo ra, a fa a lu wo xa bira alo siisilae.

18 A xa di yo mu nu na naxan a malima a xa jere kui,
naxan lu a seeti ma a suxufe ra.

19 Na gbaloe xōrōxōe bara wo soto, kasare nun sontoe, kaame nun gere, nde noma wo madundude?

20 Wo xa die bara bira, e saxi kira xunyi ra,
alo xeli naxan suxuxi yele ra.
Alatala xa xōne bara din e ra,
a bara e jaxankata a jaaxi ra.»

21 Na kui wo tan tōrōmixie, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra
wo tan naxee luxi alo siisilae beere xanbi.

22 Wo Marigi Alatala naxan a xa jama makantama,
a xa masenyi nan ya,
«Awa, n mu xōnōxi wo ma sōnōn,
na xōne mu wo lima sōnōn.

23 N ma xōne sigama wo yaxuie nan ma naxee bara wo tōrō,
e fa a fala <Wo wo felen bōxi ma, muxu xa ti wo fari.>
E bara wo tōrō na ki, e fa jere wo fari alo bōxi.»

52

Xibaaru fanyi Darisalamu be

1 Siyonikae, wo xa keli senbe ra,
wo xa dugi tofanyi ragoro wo ma,
wo tan taa seniyenxi.
Sunnataree nun seniyentaree mu soma wo xōnyi sōnōn.

2 Darisalamukae, wo xa keli, wo xube ba wo ma, wo dōxo kibanyi kui.

Yōlōnxōnyi xa ba wo kōnyi ma.

3 Alatala xa masenyi nan ya,
«E wo matixi nē fufafu, wo xun mu sarama kōbiri ra.»

4 Alatala Senbema xa masenyi nan ya,
«Singe n ma jama nu na Misira bōxi nan ma konyiya kui.

Na dangi xanbi, Asiriyakae naxa e jaxankata, e e xanin.

5 Yakōsi na findixi munse ra n be?
E bara n ma jama xanin fufafu, e fa yo e ma e xa yaamari kui.»

Alatala xa masenyi nan ya,
«Temui birin n xili na kanafe.

6 Na kui n bara nate tongo a n ma jama fama nē n xili kolonde,
e fa a kolon a n tan nan yi masenyi tixi, a n tan nan na e seeti ma.»

7 Xera tofe fa ra geya fari, fe fanyi na a ra.

A fama nē xibaaru fanyi ra naxan bōnesa fima mixi ma,
naxan findima kisi ra,
naxan a masenma Siyoni be, «Wo Marigi Ala nan mange ra!»

8 Wo wo tuli mati wo kantamae ra,
e bara e xui ite seewe ra.
Alatala na gbilen Siyoni, e fama nē a tode e yae ra.

9 Darisalamukae, wo birin xa wo xui ite seewe ra,
barima Alatala na a xa jama may-otofe,
a na Darisalamu xun sarafe.

10 Alatala na a senbe seniyenxi masenfe jamanē ma.
Dunija birin fama nē Alatala xa kisi tode.

11 Wo siga, wo siga.

Wo naxa wo maso se seniyentare yo ra.

Wo xa mini na kui seniyenyi kui,
wo tan naxee hōrōmōlingira see xaninma Alatala be.

12 Kōntōfili naxa a niya wo xa gbata,
gaaxui naxa a niya wo xa wo gi,
barima Alatala nan tixi wo ya ra,

Isirayila Marigi Ala nan tixi wo xanbi ra.

¹³ «N ma konyi xa fe sɔɔneyama ne, a xa fe te, a xun nakeli, a tide xungbe sɔɔɔ.

¹⁴ A xa fe magore findima tɛrenna nan na mixi gbegbe be, a lahalɛ mafindi, a mu lu adama ki ma sɔɔɔn,

¹⁵ a man mangɛɛ dɛ ixarama ne marasenyenyi ra, a naxan fima bɔnsɔɛ gbegbe ma. E findima ne seedee ra fe nde ma, e mu naxan singe toxi, e fahaamui sɔɔɔma ne fe nde xa fe ra, e mu naxan singe mexi.»

53

Ala xa konyi findife sɛrɛxɛ ra

¹ Nde laxi won ma masenyi ra?

Nde Alatala sɛnbɛ toxi?

² A xa konyi lu ne alɔ sansi xuri, naxan tixi bɔxi xare ma. A to ki mu nu rayabu, a xa tofanyi mu gbo.

³ Mixi rapaaxuxi nan nu a ra jama mu tinxi naxan na.

Tɔɔɔɔmixi nan nu a ra, naxan darixi jaxankate ra.

Mixie mu tinxi e ya tide a be.

E nu yo a ma, e mu tide yo fixi a ma.

⁴ A bara won ma tɔɔɛ findi a gbe ra, a bara won ma kɔntɔfili findi a gbe ra.

Won tan bara a mapɔxun a Ala nan a dankaxi, a a xa tɔɔɛ fatanxi Ala nan na.

⁵ Kɔɔɔ a sɔxɔ ne won ma yunubie xa fe ra,

a butuxun won ma jaaxuna xa fe ra. A jaxankate sɔɔɔ ne alako won xa yalanyi sɔɔɔ,

a xa fie findixi kisi nan na won be.

⁶ Won birin nu lɔxi ne alɔ xuruse naxee yensenma wula i,

kankan naxa siga a xa kira xɔn ma. Kɔɔɔ Alatala bara won ma yunubie kote dɔxɔ a xun.

⁷ Tɔɔɛ nun fe xɔɔɔɔɔ to a li, a mu a dɛ rabi hali keren.

A lu ne alɔ yɛxɛɛ naxan xaninfe a faxade.

A a sabari ne tɔɔɛ kui, alɔ yɛxɛɛ xabe maxaba temui.

⁸ A to gɛ kiiti tinxintare sɔɔɔde, a naxa faxa.

Nde nɔ a bade dunija mixie yi ra?

A jaxankataxi n ma jama xa yunubie nan ma fe ra.

⁹ E nu wama a fure ragatafe mixi jaaxie nan ya ma,

kɔɔɔ a rapɔnyi a ragata mixi banaxie nan ya ma,

barima a mu mixi tɔɔɔɔ, a mu mixi madaxu.

¹⁰ Alatala bara nate tongo a xa a jaxankata tɔɔɛ ra,

kɔɔɔ sɛrɛxɛ na ba yunubie xa fe ra, a fama ne a bɔnsɔɛ tode, a bu abadan.

Alatala waxɔnfe rakamalima a tan nan saabui ra.

¹¹ A na gɛ a xa wali rabade, a fama ne sɛɛwade.

«N ma konyi tinxinxi jama findima ne tinxintɔɔɛ ra,

a e xun sara e xa yunubie xa fe ra.

¹² N tide xungbe soma ne a yi ra,

a xunnakeli sare sɔɔɔ sɛnbɛ ra,

a to faxa matandilae yi ra,

a nu bara a yɛɛ fi sɛrɛxɛ ra mixi gbegbe xa yunubie xa fe ra.»

54

Siyoni xa xunnakeli

¹ «Dibaritɛre, naxee mu nɔma di baride, wo xa sɛɛwa, wo xa beɛti ba, wo tan naxee mu di sɔɔɔxi sinden.

Wo fama ne di wuyaxi sɔɔɔde dangife ginɛ gbɛtɛ ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «Wo xa wo xɔnyi raxungbo, wo xa nde sa wo xa banxie xa gboe xun,

wo xa na birin yailan a fanyi ra,

³ barima wo yiriwama ne yirefanyi nun kɔɔla ma wo xa bɔxi kui.

Wo xa mixie jamanɛ nde mixie kerima ne,

e fa sabati e xa taaɛ kui.

4 Hali wo mu hanme, wo mu yaagi
yo sɔtɔma.

Wo naxa gaaxu na ya ra, wo xa fe
mu ragoroma ne.

Wo fama ne neemude na yaagi xa
fe ra wo naxan sɔtɔ wo fonike
temui,

wo mu lu ra marɔxun na wo xa
kaare fe ra,

5 barima wo Daali Mange meenima
wo ma

alɔ xeme meenima a xa gine ma ki
naxe,

naxan xili falama wo Marigi Alatala
Senbema,

naxan findixi Isirayila xa Seniyentɔ
ra,

naxan wo Rakisima,
naxan xili Ala dunija kanyi.

6 Alatala fama ne wo ragbilende a
ma,

alɔ gine naxan nu bara rabolo, a fa
lu tɔɔre kui,

alɔ sungbutunyi naxan xa mɔri bara
mee a ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

7 «Ala naxe, <N i rabolo ne temui
dunke di,

kɔnɔ n man i masoma ne n na n ma
xanunteya xungbe kui.

8 N i keri bɔɔɔɔɔɔ xungbe nan kui
temui dunke di,

kɔnɔ n man kinikinima ne i ma
marafanyi kui abadan.>

N tan Alatala wo kantama xa
masenyi nan na ki.»

9 «A luma ne n be alɔ Nuha xa temui,
n to n kali a banbaranyi mu dunija
kanama sɔnɔn.

N bara n kali a n mu xɔnɔma wo ma,
n mu wo sɔntɔma sɔnɔn.

10 Hali geyae sa serɛnfe ne, tentenyie
naxa gira a ra,

n ma xanunteya mu nɔma xurunde
wo be,

n mu ma bɔɔɔsa saate kanama n
naxan tongoxi won be.

Alatala xa masenyi nan na ki naxan
kinikinima wo ma.»

11 «Wo tan bɔnsɔɔɔɔɔɔ paxankataxi,
naxee bara tɔɔɔɔ kinikinitarepa kui,
n man wo xa taa tima ne geme fanyi
fari,

n wo raxunma diyaman na,

12 N wo xa yire itexi yailanma geme
tofanyie nan na,

n wo xa naadɛe raxunma geme
rayabuxie ra,

n wo xa tɛtɛ ti geme yanbaxie ra.

13 Wo xa die birin birama ne Alatala
fɔxɔ ra,

e xa fe birin sɔnɔɔɔɔɔɔ.

n wo raxunma diyaman na,

12 N wo xa yire itexi yailanma geme
tofanyie nan na,

n wo xa naadɛe raxunma geme
rayabuxie ra,

n wo xa tɛtɛ ti geme yanbaxie ra.

13 Wo xa die birin birama ne Alatala
fɔxɔ ra,

e xa fe birin sɔnɔɔɔɔɔɔ.

14 N to wo gbe ɔɔɔɔɔɔ,

wo man fama ne tide senbe ra.

Wo yaxuie mu wo tɔɔɔɔɔɔ sɔnɔn,

wo mu luma gaaxui kui.

Wo mu gaaxuma fefe ya ra sɔnɔn.

15 Xa gere sa bula wo xili ma,

na mu kelixi n tan xa ma.

N xa a fala wo be, wo gerefæe xa fe
kanama ne.

16 N tan nan xabui daa,

naxan wure raxunuma tɛ ra, a fa
geresose yailan.

Na kui n man fa sɔɔri daa, naxan a
yaxuie xa fe kanama.

17 Kɔnɔ geresose naxan birin
yailanxi wo tan xili ma,

n a niyama ne e mu wo li fefe ma.

Naxan yo wo tɔɔɔɔɔɔ, kiiti nan
kanama na kanyi ra.

Alatala a xa konyie gbe ɔɔɔɔɔɔ ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

55

Ala xa kisi ibunadama be

1 «Ye xɔli na wo tan naxee ma,
wo fa ye yire, wo xa fa ye min.

Hali kɔbiri mu na wo yi ra,

wo fa, wo xa fa donse sɔtɔ, wo xa wo
dege.

Wo fa, wo xa weni nun xije min hali
wo mu a sare fi.

2 Munfe ra wo kɔbiri bama see xa fe
ra naxee mu findi baloe ra?

Munfe ra wo wali rabama naxan
tide mu na wo be?

Wo wo tuli mati n na,

wo xa wo balo fe fanyi ra naxan
sɛɛwɛ fima wo ma.

3 Wo wo tuli mati n na,

wo xa fa n yire alako wo xa baloe
sɔtɔ.

Na kui n fama xanunteya saate
xiride won tagi naxan mu
kanama.

Na luma ne alo n saate naxan xiri
Annabi Dawuda nun n tan
tagi a seriye ki ma,

⁴ n naxan tixi seede ra sie be,
a findi mange xungbe ra e be.

⁵ Wo fama ne sie xilide wo mu naxee
kolon,
sie fama ne wo yire naxee mu nu wo
kolon,
barima wo Marigi Alatala, Isirayila
xa Seniyentoe fama ne binye
fide wo ma.

⁶ Wo xa gbilen Alatala ma, a to noma
tode.

Wo xa a xili, a to na yire makorexi.

⁷ Mixi jaaxi xa gbilen a xa kira kobi
foxo ra,

yunubitoe xa a xa nate lu naa.

A xa gbilen won Marigi Alatala ma,
alako a xa kinikini a ma,
a xa a xa yunubie xafari.

⁸ N ma mapoxunyie nun wo tan xa
mapoxunyie, e keren mu a ra.

N ma kirae nun wo xa kirae fan, e
keren mu a ra.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Kooore makuyaxi boxi ra ki naxe,
n ma kira makuyaxi wo gbee ra na
ki ne.

N ma mapoxunyie makuya wo gbee
ra pon.

¹⁰ TUNE na goro boxi ma,
a mu gbilenma fo a boxi bunda, a
sansie rafan, naxee adamadie
birin nabaloma.

¹¹ N ma masenyi fan na na ki ne
naxan minima n de i.

A mu gbilenma n ma fo a n sagoe
rakamali,
a n waxonfe raba, n a xeexi naxan
ma.

¹² Wo minima seewe nun bojesa
nan kui,

geyae yati jalexinyi sigi sama ne wo
ya ra,

daaxa sansie e belexe bonboma ne
wo be.

¹³ Sipire wuri bulama ne tunbe sansi
nu na dennaxe,

wuri gbete bulama ne pooge jaaxi
nu na dennaxe.

Na birin findima tonxuma nan na
Alatala xa fe ra,

tonxuma naxan mu kanama
abadan.»

56

Bonsae gbete kisi sotofe

¹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo bira nondi nun tinxinyi foxo ra,
barima n ma kisi na fafe,
a gbe mu luxi n ma tinxinyi xa to.

² Baraka na mixi be naxan walima
na ki,

naxan na seriye suxuma a fanyi ra,
naxan a joxo sama malabu loxoe xa
fe xon ma,

a mu a mabere, a mu a belexe ti wali
jaaxi ma.»

³ «Xone naxan a xaxili ti Alatala ra,
na naxa a fala,

«Alatala n bama ne a xa jama ya ma
n ma xonye ya xa fe ra.»

Mixi banaxi naxa a fala,

«N luxi ne Ala be alo wuri xaraxi
naxan tide mu gbo.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Mixi banaxi naxee e joxo sama
malabui loxoe xa fe xon ma,

naxee n waxonfe rabama,
naxee n ma saate mabanbanma,

⁵ n tonxuma nde tima ne nee be n
ma banxi kui,

naxan tide dangi di barife ra.

N e xili xungboma ne abadan,
na binye mu bama e ma fefe ma.

⁶ Xone naxee e xaxili tima Alatala ra,
e bira a xili foxo ra xanunteya kui,

e a batu,

e e joxo sa a xa malabui loxoe xa fe
xon ma,

e mu a mabere,

naxee n ma saate mabanbanma,

⁷ n e xaninma ne n ma geya
seniyenxi ma,

e xa seewa n ma banxi kui mixi n
maxandima dennaxe.

N e xa serexe gan daaxi nun e xa
serexe gbete suxuma ne n ma
serexebade fari,

barima n ma banxi xili falama ne
«Salide banxi si birin be.»

⁸ Alatala xa masenyi nan ya, Ala
naxan Isirayila di rayensenxie
malanma,

a naxe, «N man e malanma ne n yire.»»

⁹ Wo tan sube naxee na burunyi, wo fa wo de madon.

¹⁰ E kantamae luxi ne alo donxui, e mu gexi fahaamui sotode.

E luxi ne alo bare naxee mu noma wonwonde, e saxi temui birin, xi xoli nan tun joxun e be.

¹¹ E luxi ne alo bare naxee mu lugama e xa donse ra.

E luxi ne alo xuruse kantee naxee mu gexi fahaamui sotode, kankan biraxi a yete xa kira nan foxo ra geeni xa fe ra.

¹² E a falama e booree be, «Wo fa, won xa beere fen, won xa sisi.

Tina fan won xa gbilen na raba ra. Temunde tina fama ne fisade to be.»

57

Bɔɓɛsa kanyi

¹ Tinxintoe na saya kira xon ma, konɔ mixi yo mu a joxo sa na hinneto xa fe xon ma.

Mixie mu a kolon a Ala nan tinxintoe bama toore kui.

² Naxan luma tinxinyi xa kira xon ma, a malabui fanyi sotoma ne yare.

³ «Konɔ wo tan sematoe bɔnsɔe, naxee fatanxi yene nun langoepa ra, wo fa be.

⁴ Wo nde mayelefe? Wo nde maberefe wo de ra? Matandilae nan wo ra naxee fatanxi wule false ra.

⁵ Wo yene rabama wurie bun ma mixi kuyee batuma dennaxe. Wo die faxama serexe ra fole kui na kuyee be.

⁶ Na kuyee findixi wo xa alae nan na wo birama naxee foxo ra.

Wo minse serexe bama e be, wo sansi xori fima e ma.

A mu lanma n xa n gbe joxo na fe ma?»

⁷ «Wo bara sade yailan geya fari wo serexe bama dennaxe.

⁸ Wo wo xa kuye tonxumae tima wo xa naade seeti ma.

Wo bara gbilen n tan foxo ra, wo fa kuyee xili e xa sa wo fe ma sade ma.

Wo to ge saate xiride wo bore tagi, wo naxa sade fe raba.

⁹ Wo bara ture nun labunde xanin wo xa mange xon, wo bara xerae xee han aligiyama.

¹⁰ Na birin findixi taganyi nan na wo be,

konɔ wo man tondixi gbilende na foxo ra.

Wo wo senbe nan tun sofe, lufe ra na kira xon ma.»

¹¹ «Pe, wo kontofilixi nde xa fe ra, naxan a niyama wo xa nɛemu n ma?

Wo gaaxuxi nde ya ra, naxan a niyama wo mu n ma fe mato sonon?

Munse a niyaxi wo xa n yanfa?

N to dunduxi a xonkuye ra, na nan a niyaxi wo mu gaaxuxi n ya ra sonon?

¹² N wo makiitima ne wo xa wali ma, wo naxan xilima wali fanyi.

Na mu fanma wo be fefe ma.

¹³ Wo xa wo xa kuyee xili.

Won xa a mato xa e noma wo malide.

Foye e xaninma ne!

Konɔ naxan yo na a xaxili ti n tan na,

a yi boxi sotoma ne ke ra, a te n ma geya seniye nxi nan fari.»

¹⁴ Alatala a falama ne,

«Wo wakili, wo xa kira yailan,

wo xa se jaaxi birin ba n ma pama ya ra!»

¹⁵ Marigi Ala, naxan ma fe mu kanama abadan,

naxan xili seniye n, a xa masenyi nan ya,

«N sabatixi koore nan na seniye nyi kui.

N mixi xilima ne n seeti ma naxan bɔɓe tooroxi,

naxan bara a yete magoro.

N wama e ralimaniyafe,

n wama e xun nakelife.

16 N mu wama n ma xone xa bu e
foxo ra,

xa na mu n na n xaxili fixi mixi
naxee ma, nee taganma ne.

17 Isirayila to mila yunubi rabafe ma,
n naxa e paxankata, n e rabolo,
kono e xa murute nan tun xun nu
masama.

18 N bara e wali ki yati to,
kono n e dandanma ne, n e mali, n
e bone doko,

19 alako e man xa beesti ba n be.

N tan Alatala naxe,

<Bonea xa lu yire makuyekae be!

N e rayalanma ne.>

20 Kono mixi paaxie tan luma ne alo
baa moronyie,
naxee mu raxara, naxee nokoe tun
natema.

21 N tan Alatala naxe,

<Bonea yo mu na mixi paaxie tan
be.>>

58

Sunyi fanyi

1 «I xa i xui ite alo sara fe xui,
a falafe ra n ma pama be e bara
muruta,

Yaxuba bonsoe bara yunubi soto.

2 Loko yo loko e ya rafindixi n ma.

A luxi ne alo e wama n waxonyi nan
kolonfe,

alo pama naxan wama tinxinyi xon,
naxan mu gbilenxi Ala xa yaamari
foxo ra.

E n maxandima kiiti tinxixi safe ra,
a luxi ne alo e na wa Ala xa makore
e ra.»

3 «Kono e a falama, <Munfe ra muxu
sunma,

kono i mu a suxuma?

Munfe ra muxu muxu suyidima i be,
kono i mu a toma?>

N xa a fala wo be wo xa sunyi kui
wo wo yete waxonfe nan tun
nabama,

wo kote xoroxoe doko wo xa walikoe
xun ma.

4 Wo sunxi temui naxe, wo wo bore
gerema,

wo sonxoe ratema, wo wo bore
bonbo mixi kobipa kui.

N mu na sunyi mooli suxuma feo!

5 N wama sunyi naxan xon, na find-
ima mixi xa suyidi nan tun
na?

Mixi a tigi tife boxi, alo maale moxi
foye naxan ramaxama,

na keren findima sunyi ra?

Sunnunyi dugi ragorofe mixi ma,
xube tefe mixi xunyi ra,

na xili falama sunyi fanyi naxan
nafan Alatala ma?>

6 «N wama sunyi mooli naxan xon,
wo xa gbilen tinxintareya foxo ra,
wo xa kote xoroxoe ba mixi
xun ma.

Geelimani xa xoreya, kote xoroxoe
xa ba mixi xun ma.

7 Wo xa donse fi kaametoe ma,

wo xa xide fi mixi ma a mu naxan
yi,

wo xa dugi ragoro mixi ma a mu
naxan yi,

wo naxa a lu wo ngaxakerenyi xa
siga a belexe igeli ra.

8 Na kui wo yanbama ne alo subaxe
looloe,

wo yalanma mafuren mafuren,
wo xa tinxinyi kolonma ne wo ya ra,
Alatala xa noxe wo kantama ne wo
xanbi ra.

9 Na temui wo Alatala maxandima
ne, a fa na suxu.

Wo na a xili a xa wo mali, a wo xa
xili ratinma ne, <N na be.>>

«Xa wo mu mixi tooroama,

xa wo mu mixi tooregema,

10 xa wo kaametoe malima,

xa wo tooromixi kima,

na kui wo yanbama ne dimi kui, wo
fa dimi kana alo soge yanyi
tagi.

11 Alatala wo rapereama ne temui
birin,

a wo hayi fanma ne wo be hali temui
xoroxoe kui.

A senbe fima ne wo ma,

wo fa lu alo laakoe ye mu xorima
naxan ma.

12 Wo xa pama fama ne wo xa yire
kanaxie tide alo a singe.

E fama ne wo xili falade, <Taa bilitie,
banxitie, nun taa yalanmae.>>

13 «Xa wo malabui loxoɛ seriyɛ raba batu,
 xa wo mu wo waxɔnfe raba n ma loxoɛ seniyeɛnxi kui,
 xa wo sɛɛwa na loxoɛ xa fe ra,
 wo a binya wo xa jɛrɛ ki fanyi ra,
 wo mu tin wɔyɛnyi fufafu ra,
 14 na kui wo fama nɛ sɛɛwade Alatala xa fe kui,
 n fa wo xa fe ite wo xa boxi fanyi ma,
 wo xa jɛlɛxinyi na wo benba Yaxuba kɛ nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

59

Tinxintareya rajɔnyi

1 Alatala fata wo rakiside,
 a fata wo xa duba ramede,
 2 kɔnɔ wo xa wali jaaxi nan wo makuyaxi wo Marigi Ala ra,
 wo xa yunubie nan a yatagi noxunxi wo ma.
 Na nan a ra, a mu wo xa maxandi suxuma.
 3 Wuli na wo belexɛɛ ma, yunubi na wo ma.
 Wo wule falama, fe jaaxi na wo de kui.
 4 Mixi yo mu birama kiiti tinxinxi foxo ra,
 nonɗi tide mu na wo xa kiitife kui.
 Wo birama wɔyɛnyi fufafu nan foxo ra,
 wo wulee falama naxee toore nun fe jaaxi raminima.
 5 Wo luxi nɛ alɔ boximase xele.
 Naxan na donma, a kanyi faxama nɛ.
 Na xale na bula, boximase nan minima.
 Wo luxi nɛ alɔ sayele.
 6 A gese mu findima dugi ra.
 A naxan yailanma na mu noma a makotode.
 Fe jaaxi na a ra, naxan mu tinxinfeo.
 7 E xulun fe jaaxi rabade,
 e gbata mixi tooregedɛ, e a faxa.
 E xa maroxunyi kobi, e fe xun nakanama nan tun.
 8 E mu wama bojesa xon ma,
 tinxinyi yo mu na e xa kira xon ma.
 E kira madalinxie nan yailanxi,

naxan mixi xun tima tinxintareya xon.

9 Na nan a ra, won makuyaxi tinxinyi ra,
 a mu noma won lide.

Won naiyalanyi nan fenma,
 kɔnɔ dimi nan tun sinma won ma.
 Won kuye iba nan mamefe, kɔnɔ won luma kɔɛ tan nan kui.

10 Won na won santide fenfe alɔ donxui naxan jɛrema a yire masuxu ma.

Won birama yanyi ra, alɔ won na jɛrefe dimi nan kui.

Won luxi nɛ alɔ mixi faxaxi senbɛmaɛ tagi.

11 Won xurundunma alɔ burun subee,

won wa xui raminima alɔ ganbe.

Won gbe joxoɛ nan fenfe, kɔnɔ won mu a sotoma.

Won xaxili tixi kisi nan na, kɔnɔ a makuya won na.

12 Muxu na na ki nɛ, barima muxu xa yunubie wuya,

e findixi seede nan na muxu xilima.
 Muxu xa yunubie toma nɛ muxu ya ma,

muxu bara e kolon, muxu bara muxu ti e ra.

13 Muxu bara i matandi, muxu bara i yanfa.

Muxu bara gbilen muxu Marigi Ala foxo ra.

Muxu bara fe xoxoxoɛ doxo muxu ngaxakerenyie ma,

muxu bara wule fala naxee fatanxi muxu boje kui.

14 Muxu nun tinxinyi tagi ikuya.

Nonɗi mu toma won ya ma sonon.
 Yanfanteya gbo.

15 Nonɗi to xonɔ, tinxintɔɛ nan tun tooroma.

Alatala to a to, a tinxinyi mu na sonon, na mu rafan a ma.

16 A a toxi nɛ mixi yo mu nimisaxi,
 a a de rawa Alatala xon ma na fe ma.
 Na kui a bara na kisi wali suxu a yete ra a xa tinxinyi xa fe ma.

17 A xa tinxinyi luxi nɛ alɔ kanke makantase,
 a xa kisi lu alɔ a xunyi makantase.

Gberɔɔɔ luxi nɛ a bɛ alɔ donma a naxan nagoroma a ma,
a xa wakili lu a bɛ alɔ xinbeli donma.

18 Ala kankan sare fima nɛ a xa wali ra,
a xɔɔɔ a yaxuie ma yire makuye, a e sare fi.

19 Ibunadama gaaxuma nɛ Alatala xili ya ra,
e a xa nɔrɛ binya kelife sogetede ma han sogedorode,
barima Alatala sɛnbɛ e lima nɛ alɔ ye naxan diki bɔɔma a ra.

20 «Xunsarama na fafe Siyon,
Yaxuba bɔnsɔɔ bɛ naxee tuubima e xa yunubie xa fe ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

21 Alatala naxɛ, «N ma saatɛ nan ya e bɛ:
‹N Xaxili naxan goroxi i ma,
na n ma masenyi naxan saxi i dɛ i,
nee mu kelima wo xun ma,
nee mu kelima wo xa die xun ma,
nee mu kelima e fan xa die xun ma abadan.›
Alatala xa masenyi nan na ki.»

60

Darisalamu xa dariye

1 «Wo keli, wo xa naiyalanyi bara fa,
Alatala xa nɔrɛ bara ti wo ma.

2 Dimi bara dusu bɔxi birin xun na,
kuye bara ifɔɔɔ na pamae ma,
kɔɔɔ Alatala bara ti wo xun ma,
a xa nɔrɛ bara lu wo ya ma.

3 Namanɛɛ fama nɛ wo xa nɔrɛ ma,
mangɛɛ bendunma nɛ wo xa looloe xa yanbɛ ma.»

4 «Wo wo ya rage wo rabilinyi.
E birin malanxi wo yire,
wo xa die fafe kelife yire makuye,
wo xa di ginɛ dɔxɔxi mixie tunki fari.

5 Wo na na to, wo sɛɛwama nɛ hɛri ra,
wo bɔɔɛ pɛlɛxin.
Bannaya naxan na baa naakiri ma a findima nɛ wo gbe ra,
pamanɛɛ xa bannaya fa lu wo xɔnyi.

6 Nɔxɔmɛ gali wuyama nɛ wo xa bɔxi ma,
fafe ra kelife Madiyan nun Efa bɔxi ma.

Naxee fama kelife Seeba,
e fama xɛɛma nun surayi nan na,
e nu Alatala matɔxɔ.

7 Kedari xa xurusee malanma nɛ wo xɔnyi,

Nebayoti yɛxɛɛ kontonyie lu wo sa-goe,

ndee ba sɛrɛxɛ gan daaxi ra n ma sɛrɛxɛbade fari.

N ma hɔrɔmɔbanxi yanbama nɛ n ma nɔrɛ ra.»

8 «Laaba fiixɛɛ pɛrɛma koore ma alɔ ganbɛ naxee gbilenma e xɔnyi.

9 Namanɛɛ xaxili tixi n na,
Tarasisi kunkuie na yare fafe ra wo xa die ra kelife yire makuye.

E fama nɛ gbeti nun xɛɛma ra wo Marigi Alatala binyafe ra,
Isirayila xa Seniyentɔɔ naxan bara wo xun nakeli.»

10 «Xɔɔɔɛ yati fama nɛ wo xa tɛtɛ rakelide,

pamanɛɛ mangɛɛ walima nɛ wo bɛ.
Hali n to wo paxankata n ma xɔnɛ kui,

n fama nɛ hinnɛde wo ra n ma kinikini xa fe ra.

11 Hali wo mu wo xa taa naadɛɛ balan,

barima mixie fama nɛ naafuli ra kelife pamanɛɛ ma,
e xa mangɛɛ tixi yare.

12 Si yo naxan tondima walide wo bɛ,
a xun nakanama nɛ.»

13 «Liban xa wuri fanyie xaninma nɛ wo xɔnyi,

alako n ma hɔrɔmɔbanxi xa rakeli,
nɔrɛ xa lu n sanyi tide.

14 Wo gerefɛɛ xa die fama nɛ e yɛtɛ magorode wo bɛ,

wo yaxuie e xinbi sin wo bun ma.

E fama nɛ wo xili falade, ‹Siy-
oni, Isirayila Marigi Seniyenxi Alatala xa taa.›»

15 «Hali n wo rabolo nɛ nu,
mixi yo mu lu wo xa bɔxi ma,

n fama ne wo findide si xungbe ra,
 naxan luma xunnakeli kui abadan.
¹⁶ Namanee xa mangee xijee fima ne
 wo ma.
 Na kui wo a kolonma ne a n tan nan
 na Alatala ra,
 wo Rakisima, wo Xunsarama, Yax-
 uba Marigi Senbema.
¹⁷ N xeeema fima ne wo ma wure
 gbeeli joxoe ra,
 n gbeti fi wo ma wure joxoe ra,
 n wure gbeeli fi wo ma wuri joxoe
 ra,
 n wure fi wo ma gemee joxoe ra.
 Bomesa nun tinxinyi nan findima wo
 xa mangee ra.
¹⁸ Fe kobi mu toma wo xa boxi ma,
 gbaloe mu wo xonyi lima.
 Wo xa tete xili falama ne <Kisi,>
 wo xa taa naade xili fala <Matoxoe.>
¹⁹ Soge xa mu yire iyalanma wo be
 yanyi ra sonon,
 kike xa mu yire iyalanma wo be koe
 ra sonon.
 A kelima Alatala yati nan ma,
 a a xa noore fima ne wo ma abadan.
²⁰ Soge nun kike mu dulama sonon,
 Alatala nan findima wo xa
 naiyalanyi ra temui birin.
 Wo xa sunnunyi temui jonma ne.
²¹ Wo xa pama luma tinxinyi nan
 kui,
 wo xa boxi lu wo be abadan.
 Wo luxi ne alo sansi solie n naxee
 sixi n belexe ra,
 alako n xa n ma noore masen dunija
 be.
²² Hali wo xurun, wo senbe luma ne
 alo gali belebele.
 Alatala nan n na.
 N yi wali rabama ne mafuren ma-
 furen.»

61

Ala xa xeeera kisixi

¹ N Marigi Alatala Xaxili na n ma,
 barima a bara n sugandi xibaaru
 fanyi kawandide tooromixie
 be,
 n xa e boje nimisaxi rayalan.
 A bara n xee geelimanie xoreyade,
 n xa mixie ramini e xa dimi kui.
² N xa mixie rakolon a Alatala xa
 hinne temui bara fa,
 a e gbe joxoma ne.

A fama ne e madundude,
³ a xa hinne ra a naxan fima Siy-
 onikae ma, naxee na sun-
 nunyi kui.
 A dariye fima ne e ma e xa toore
 joxoe ra,
 a e wa xui madunduma seewe nan
 na.
 E xa nimise findima matoxoe nan
 na.
 E xili falama ne «Konde fanyi
 Alatala naxan sixi,»
 alako a xa a noore masen dunija ma.
⁴ E e xa taa kanaxi yailanma ne,
 e e xa tete biraxi rakeli,
 e xa yire kanaxi fori findi yire fanyi
 ra.
⁵ Xoree fama ne wo xa xurusee de
 madonde,
 e wo xa xee rawalima ne.
⁶ Wo tan xili falama ne «Alatala xa
 serexedube,
 naxee Ala xa wali rabama.»
⁷ «N ma pama xa yaagi masarama
 heeri gbegbe nan na,
 e ke belebele nan sotoma e xa yaagi
 joxo ra.
 E yire belebele sotoma ne e xa boxi
 singe tagi,
 e fa seewa abadan.»
⁸ «Tinxinyi nan nafan n tan Alatala
 ma,
 konoo funmaya rapaaxu n ma ki
 fanyi.
 N mixi sare fima n xui bere nan na,
 n mu n ma saate kanama abadan.
⁹ E bonsoe kolonma ne sie tagi,
 e bonsoe luma ne bonsoe gbete ya
 ma.
 Mixi naxee e toma,
 e a kolon Alatala xa pama barakaxi
 nan e ra.»

¹⁰ N bara seewa Alatala ra ki fanyi,
 n jexexinxi n Marigi Ala xa fe ra,
 barima a bara n nakisi,
 a bara n matinxin,
 alo guba ragoroma mixi ma ki naxee.
 A luxi ne alo tonxuma naxan tima
 serexedube xun ma,
 alo konmagore naxan gbakuma kon
 ma.
¹¹ Alatala tinxinyi nun matoxoe
 raminima ne dunija ya ma,

alɔ sansi xɔrie findima solie ra ki
naxe laakɔɛ tagi.

62

Siyoni xa futi

- ¹ «N mu dunduma Siyoni xa fe ra,
n mu taganma Darisalamu xa fe ra,
han e gbe ɲɔxɔma tɛmɔi naxe,
han e kisi sɔtɔ.
² Na tɛmɔi ɲamanɛ wo xa tinxinyi
toma nɛ,
e xa mangɛɛ kaabama nɛ wo xa
dariyɛ ma.
Alatala xili nɛɛnɛ fima nɛ wo ma.
³ Wo findima nɛ pama tofanyi ra
Alatala bɛlɛxɛ kui,
wo xa mangɛya yanba a yi.
⁴ E mu wo xili falama sɔnɔn <Boxi
raboloxi,>
xa na mu a ra <Boxi kanaxi.>
E wo xili falama nɛ <N ma baate,>
e wo xa boxi xili fala <Ginɛ dɔxɔɛ.>
E wo xilima na ki nɛ barima Ala wo
xanuxi,
a bara wo xa boxi tongo a yetɛ bɛ
alɔ xɛmɛ ginɛ tongoma ki naxe.
⁵ Wo fan wo xa boxi tongoma wo
yetɛ bɛ na ki nɛ,
Ala fan ɲɛlexin wo ra.
⁶ N kantamae tima nɛ Darisalamu
tɛtɛ fari,
naxee luma Ala maxandi ra wo bɛ
yanyi nun kɔɛ ra.
Wo tan naxee Alatala xilima,
wo naxa tagan na raba ra,
⁷ wo naxa wo sabari
han a xa Darisalamu rasabati,
a fa findi tantui ra duniɲa birin ma.»
- ⁸ Alatala a kalixi nɛ a sɛnbɛ ra,
«N mu i xa donse sama i yaxuie
bɛlɛxɛ sɔnɔn,
e mu wo xa weni nɛɛnɛ minma
wo naxan nawalixi.
⁹ Naxee xɛ sama, nee nan a donma
tantui ra Alatala bɛ.
Naxee weni bogi bunduma, nee nan
a minma n ma hɔrɔmɔbanxi
buntunyi ra.»
- ¹⁰ «Wo mini taa kui naadɛɛ ra,
wo sa n ma ɲama xa kira rafala!
Wo a yailan, wo gemɛɛ ba kirae ra!
Wo xa tɔnxuma ti sie bɛ.

- ¹¹ Alatala xa masenyi nan yi ki
duniɲa bɛ,
<Wo a fala Siyonikae bɛ,
Wo Rakisima na fafe.
A fama wo sare ra.>
¹² E xili falama nɛ <Nama Sɛniyenxi,>
Alatala naxan xun saraxi.
Wo xili falama nɛ <Nama fenxi,>
<Nama naxan mu raboloxi.>»

63

Gbɛɲɔxɔɛ lɔxɔɛ

- ¹ Nde na fafe kelifɛ Edon boxi ma,
dugi gbɛɛli ragoroxi naxan ma,
dugi naxan yailanxi Bosara taa kui?
A sɛnbɛ gbo, a tofan.
A fa a fala, «N xa a fala wo bɛ nɔndi
ki ma,
n faxi wo rakiside nɛ!»
- ² «Munfe ra i xa dugi gbɛɛlixi alɔ
mixi naxan weni bogi bun-
duma?»
- ³ «N tan keren bara wali alɔ mixi
naxan weni bunduma.
Si yo mu n malixi na wali kui.
N bara e boron n ma xɔnɛ kui,
e wuli fa kasan n ma dugi ma han a
gbɛɛli soe.
- ⁴ N bɔɲɛ nu wama gbe ɲɔxɔɛ nan
xɔn.
Xunsare tɛmɔi bara a li.
⁵ N mu mixi to naxan n malima,
na kui n bara kisi wali suxu n yetɛ
ra,
n ma xɔnɛ fa n tutun yare.
- ⁶ N bara sie boron n ma xɔnɛ kui,
e fa lu alɔ siisilae, e wuli lu boxi ma.»
- ⁷ N Alatala xa hinne fe falama nɛ wo
bɛ.
Won xa a tantu a xa fe rabaxie xa fe
ra,
a naxan nabaxi won bɛ.
A bara fe fanyi wuyaxi raba Isirayila
bɔnsɔɛ bɛ,
a xa hinne nun kinikini saabui ra.
- ⁸ A a fala nɛ, «N laxi a ra n ma ɲama
nan yi ki,
maifuya mu na naxee ya ma!»
Na kui a naxa findi e rakisima ra.
⁹ E xa tɔɔrɛ xa fe nu a tɔɔrɔma,
kɔnɔ a fafe bara findi e xunsare ra.
A bara e tongo,

a e xanin a xa xanunteya nun
kinikini kui kabi temui xon
kuye.

¹⁰ Kono e naxa muruta a ma,
e fa a Xaxili Seniyenxi tōoro.
Na kui a naxa e bepin,
a findi e yaxui ra e gerefa.

¹¹ Nama bara a maṅoxun fe singee
ma,
naxan nabaxi Annabi Munsa xa
waxati.

E bara e yete maxorin,
«Ala naxan Isirayilakae ragiri Xu-
lunyumi baa ma,
na na minden?

Ala naxan a xa nama tongo alo
xuruse demadonyi,

na na minden?
Ala naxan a Xaxili Seniyenxi ragoro
a xa nama ma,
na na minden?

¹² Ala naxan Munsa mali a senbe
karalanke ra,
naxan baa iboo e ya ra e ragirife ra,
alako a xili xa binya abadan,

¹³ na na minden?»
Na kui e mu bira.
E senbe nu gbo alo soe naxan a gima.

¹⁴ Alatala Xaxili nu malabui fima e
ma,
e fa lu alo ninge naxan pooge donma
fili ma.

I bara i xa nama rapere na ki.
I bara xili fanyi soto na ma.

¹⁵ I xa i ya ragoro keli koore ma,
kelife i xa kibanyi seniyenxi kui,
naxan itexi, naxan luma nore kui,
i fa a mato i xa xanunteya nun senbe
na e yete masenfe di?

I xa hinne nun kinikini makuya
muxu ra.

¹⁶ Kono hali Iburahima nun Isirayila
neemu muxu ma,
i tan nan na muxu Baba ra.
Alatala nan muxu Baba ra,
muxu Xunsarama kabi temui
xonkuye.

¹⁷ Munfe ra i a niyama, muxu xa i xa
kira rabeṅin?

Munfe ra i muxu boṅe xoroṅoma
han muxu xa susa i ra?

Muxu Marigi, i xa muxu ragbilen i
xa yaragaaxui kui.

¹⁸ I xa hōromobanxi nu na muxu
belexe,
kono yakosi muxu yaxuie bara
menni boron.

¹⁹ I gbe nan muxu ra kabi temui
xonkuye,
kono e tan mu tinxi i xa yaamari ra,
e mu i xili falama.

Xa i sa koore rabi ne nu gorofe ra
dunija,
geyae serenma ne i ya ra nu.

64

Isirayila xa maxorinyi

¹ Dunija rakolon i xili senbema ra,
alako sie xa seren gaaxui kui i ya ra.
A xa lu alo yege naxan dexema,
a fa ye satun a xoroṅoe ra.

² I bara kaabanakoe raba naxee bara
muxu terenna,
i bara goro, geyae fa seren i ya ra.

³ Yi fe mooli mu kolonxi sinden.
I keren nan bara na fe mooli kolon,
i tan naxan mixi malima naxee laxi
i ra.

⁴ I fa ne mixi malide naxee tinma
tinxinyi ra,
naxee wama birafe i xa kira foxo ra.

Kono muxu tan bara yunubi raba,
i fa xono muxu ma.

Muxu noma kiside sonon?

⁵ Muxu birin bara findi mixi
seniyentare ra.

Muxu naxan nabama i be a noxoxi
alo dunkobi.

Muxu xa fe luxi ne alo burexe lisixi.
Muxu xa yunubie na muxu xaninfe
alo foye burexe xaninma ki
naxe.

⁶ Kono mixi yo mu na muxu ya ma
naxan i xilima,
e mu i xa fe suxuma,
barima i bara i yete makuya muxu
ra,

i bara muxu tōoro muxu xa yunubi
xa fe ra.

⁷ Kono yakosi, Muxu Marigi, Muxu
Baba,

muxu bara lu alo bende doloxi i yi
ra,

i naxan nawalima a xa findi feṅe
tofanyi ra.

Muxu tan nan i belexe wali foxi masenma.

8 I naxa xonɔ muxu ma Marigi.

I naxa ratu muxu xa yunubie ma.

I ya ti muxu ra, i xa pama.

9 I xa taa seniyeɲxie bara findi gbengberen yire ra,

Siyoni bara findi yire maxaraxi ra,

Darisalamu bara kana,

10 i xa hɔrɔmɔbanxi muxu nu seewaxi naxan na, na bara gan.

Muxu harige fanyi birin bara kana.

11 Na birin kui, i tondixi muxu malide?

I i sabarima han mun temui?

I muxu paxankatama nan tui?

65

Kiiti nun kisi

1 «N bara n yete masen mixie be naxee mu nu n xilixi, mixie bara n to naxee mu nu n fenma.

N bara a fala, <N tan nan ya,> si nde be naxan mu nu xilima.

2 N na n belexe ti ne loxoɛ birin pama tuli xɔrɔxoɛ be, naxan jereɲa kira jaaxi xɔn e yete waxɔnyi fenfe ra.

3 Na pama katama temui birin n naxɔɲfe ra.

E serexee bama sansi yire, e surayi fan gan serexɛ ra e xa alae be.

4 E doxoɲa gaburi seeti ma kɔe ra, e xɔse sube don, a nun se seniyeɲtare gbeteɛ.

5 E a falama mixie be, <Wo naxa wo maso n na de,

barima n seniyeɲxi dangife wo ra.>

Na mixi mɔoli xa fe xɔrɔxo alɔ tuuri naxan tema te yire, a siga mixi ma.»

6 «Yi nan sebexi n ya i, N mu dunduma na ma feo.

N na sare birin fima ne e ma.

7 N tan wo Marigi naxe,

<N wo xa yunubi sare fima ne,

wo tan nun wo benbae ma,

barima wo nu serexee bama geyae nan fari,

wo nu fe jaaxi raba n na menni.

Na kui n wo xa yunubi sare fima ne wo ma,

wo xa fe jaaxie xa fe ra.»»

8 Alatala xa masenyi nan ya,

«Mixi na bogi nde bundufe temui naxe,

e fa wa na bogi wɔlefe,

mixi gbete a falama ne e be,

<I naxa na wɔle. Ye nde man luxi a kui.>

N fan na mɔoli rabama ne n foxirabirɛe ra.

N mu e birin paxankatama.

9 N Yaxuba xa di ndee rakelima ne,

n Yuda xa di ndee ki n ma geyae ra.

N na n ma geyae fima ne n ma pama sugandixi ma,

e xa sabati naa, a fa findi e ke ra.

10 Sarɔn fili fima ne e ma e xurusee madonma dennaxe,

Akori gulunba findima malabude nan na e xa goore be.

N na birin nabama ne n ma pama be naxan n fenma.»

11 «Kɔnɔ wo tan naxee wo kobe soxi n tan Alatala ra,

wo fa neemu n ma geya seniyeɲxi ma,

wo fa serexɛ ba wo xa alae be,

naxan xilima Gadi <Xunnafanyi kanyi>

xa na mu a ra, naxan xilima Meni <Maragiri kanyi,>

12 n bara nate tongo wo tan paxankatama santidegema nan na,

wo birin fa faxa.

N bara wo xili, kɔnɔ wo mu fa.

N bara wɔyen, kɔnɔ wo mu wo tuli mati.

Wo bara fe jaaxi raba naxan mu rafan n ma feo.»

13 Na kui wo Marigi Ala yi nan fala,

«N ma konyie e degema ne,

kɔnɔ n wo tan luma kaame nan kui.

N ma konyie e minma,

kɔnɔ ye xɔli luma ne wo tan ma.

N ma konyie seewama ne,

kɔnɔ yaagi dusuma ne wo tan xun na.

14 N ma konyie beeti bama seewe nan kui,

kɔnɔ wo tan wama nɛ tɔɔrɛ kui, wo
bɔɲɛ fa rapaaxu wo ma.

15 Wo xili findima nɛ danke ra n ma
nama tagi.

Alatala Senbema wo faxama nɛ,
kɔnɔ a xili nɛnɛ fima nɛ a xa konyie
ma.

16 Mixi naxan dubɛ rabama yi bɔxi
ma,
a na rabama Nɔndi nan kui Ala xili
ra.

Mixi naxan kali tima yi bɔxi ma,
a na rabama Nɔndi nan kui Ala xili
ra.

Tɔɔrɛ dangixi nɛemuma nɛ n na, a
ba n ya i.»

17 «Wo xa a kolon n fama nɛ koore
nun bɔxi nɛnɛ daade.

Mixi mu ratuma fe forie ma sɔnɔn.

18 Kɔnɔ n ma daali, wo xa sɛɛwa
abadan,

barima n Darisalamu daama nɛ a xa
wo rasɛɛwa han.

19 N sɛɛwama nɛ Darisalamu tagi,
n fe fanyi raba n ma mixie bɛ,
wa xui mu mema sɔnɔn.

20 Di yo mu faxama a yɔrɛ ra sɔnɔn,
mixi mɔxi yo fan mu faxama fo a xa
simaya kamali.

Mixi naxan jɛ kemɛ simaya sɔtɔma,
a fa faxa,

a luma nɛ alɔ a na faxa a dimɛdi
temui,

a findi mixi dankaxi ra.

21 E banxie tima nɛ, e sabati e kui.

E wuri bilie sima nɛ, e e bogi don.

22 E mu banxie tima sɔnɔn, mixi
gbetɛɛ fa sabati nee kui.

E mu sansi sima sɔnɔn, mixi gbetɛɛ
fa na bogi don.

N ma nama buma nɛ, alɔ wuri
xungbee.

N ma mixi sugandixie sɛɛwama nɛ e
xa wali ra.

23 E mu walima fu ra,
e xa die mu gbaloe sɔtɔma.

E findima Ala bɔnsɔɛ barakaxi nan
na,

e tan nun e xa die luma na ki nɛ
abadan.

24 Beenu e xa n maxandi, a lima nɛ
n jan bara e xui suxu.

Beenu e xa gɛ fe nde falade, n jan
bara na mɛ.

25 Xulumase nun si luma nɛ kule
keren.

Yɛtɛ nun ninge joooge donma nɛ yire
keren.

Kɔnɔ bɔximase luma a balo ra xubu-
tanyi nan na.

E mu fe yo kanama n ma geya
seniyɛnxi fari.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

66

Kiiti nun kisi

1 Marigi xa masenyi nan ya,
«Koore nan na n ma kibanyi ra,
dunija nan na n san tide ra.

Banxi mɔoli mundun nɔma tide n
tan bɛ?

Yire mundun nɔma findide n mal-
abude ra?

2 N belexɛ nan see birin nafalaxi
naxee na dunija.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

«Mixi naxan nafan n ma,
a findixi yɛtɛ magore nan na,
a gaaxu n ya ra, a n xui suxu.

3 Kɔnɔ mixi naxan ninge bama
sɛrɛxɛ ra gbansan,
na tan luma nɛ alɔ faxeti.

Mixi naxan yɛxɛɛ bama sɛrɛxɛ ra
gbansan,

na tan luma nɛ alɔ mixi naxan bare
kɔnyi girama.

Mixi naxan sansi xɔri bama sɛrɛxɛ
ra gbansan,

na tan luma nɛ alɔ mixi naxan xɔsɛ
wuli bama sɛrɛxɛ ra.

Mixi naxan surayi ganma sɛrɛxɛ ra
gbansan,

na tan luma nɛ alɔ kuye batui.

E bara e xa kira sugandi,

kira naxan findixi seniyɛntareɲa
xɔnxi ra.

4 Na kui n fan e paxankatama nɛ,
n fe magaaxuxi ragoroma nɛ e ma,
barima n to e xili, e mu n ma xili
ratinxi,

n to wɔyɛn, e mu e tuli mati n na.

E bara fe paaxi raba n ya xɔri,
e bara kira sugandi, naxan mu rafan
n ma.»

5 Wo xa wo tuli mati Alatala xui ra,
wo tan naxee gaaxuxi a ya ra,
«Wo ngaxakerenyi naxee wo xɔnma,

e wo keru n xili xa fe ra, e naxe,
 <Wo xa Alatala tantu alako muxu xa
 wo xa seewe to.>

Koɔ e fama ne yaagide.

⁶ Wo bara na soɔɔe me kelife taa
 kui,

kelife Ala xa hoɔɔoɔbanxi kui?

Alatala na a yaxuie sare fife.

Na findixi na xui nan na wo naxan
 mema.»

⁷ Beenu di bari xone xa a li,

a pan ge di baride.

Beenu toore xa fa,

a pan bara di xeme soɔ.

⁸ Nde singe bara yi fe mooli me?

Nde singe bara yi fe mooli to?

Namane noɔa findide a ra loxo
 keren kui?

Bonsoe noɔa senbe soɔde temui
 keren kui?

Koɔ Siyoni bara foye to keren na.

⁹ Wo Marigi Alatala naxe,

«N mixi malima han e di bari temui,
 n fa e rabolo na kui?

Gine furi na mo, n mu fama na di
 bari sooneyade xe?»

¹⁰ Wo tan Darisalamu rafan naxee
 ma,

wo xa seewa a xa fe ra.

Wo tan naxee wama a be,

wo xa jalexin a xa fe ra.

¹¹ Wo fama ne a xipe minde han wo
 luga,

wo boɔesa soɔa a saabui ra,

a wo hayi birin fan.

¹² Alatala xa masenyi nan ya,

«N boɔesa fima ne a ma alo xure
 xungbe,

n pamanee naafuli xaninma ne a xon
 ma alo banbaranyi.

A fama ne meenide wo ma alo dinge
 meenima a xa di ma ki naxe.

¹³ N wo xa toore bama ne wo ma alo
 dinge a xa di xa toore bama ki
 naxe.

Na birin toma ne Darisalamu.»

¹⁴ Wo na na to, wo boɔe seewama
 ne,

wo xa fe sooneya alo jooge naxan
 toma fili ma.

Alatala a senbe masenma ne a xa
 konyie be,

a yaxui fama ne a xa xone kolonde.

¹⁵ Alatala nan na ki, a na fafe te
 xora,

a jereɔa foye xungbe fari.

A a xa xone ragoroma ne senbe ra,

a jaxankate ti te ra.

¹⁶ Alatala a xa kiiti sama ne te nun
 santidegema ra,

a fa mixi gbegbe soɔtode.

¹⁷ Alatala naxe, «Mixi naxee
 serexe bama wondi kui, e fa xose
 nun bale sube don, a nun donse
 seniyentare gbete Alatala naxee
 xonxi, e xa fe fama ne raponde
 kerenyi ra.»

¹⁸ «N fama ne si birin malande, si
 naxee xui wuyaxi falama, n fa n ma
 noɔe masen e be e xa fe rabaxie nun
 e xa mapoxunyie xa fe ra.

¹⁹ N tonxuma nde luma ne e tagi,
 n fa e xa mixi kisixie xee bonsoe
 tagi, alo Tarasisi, Pulu, Ludu xali
 wolie, Tubali, Yawani, nun si gbete
 naxee na yire makuyee, naxee mu n
 xili kolon, naxee mu n ma noɔe toxi
 sinden. N ma xerae fama ne n ma
 noɔe masende e be.

²⁰ E man fama ne wo ngaxak-
 erenyie ra naxee toma na pamanee
 tagi. E fama ne e ra n ma geya
 seniyenxi fari alo serexe fama ki
 naxe. E fama ne e ra soe nun
 joome fari, e tixi saretie kui. E
 fama ne na birin na alo Isirayi-
 lakae fama e xa hadiyae ra sesase
 seniyenxie kui ki naxe Alatala xa
 hoɔɔoɔbanxi kui.

²¹ N serexedube ndee sugandima
 ne e fan ya ma, e xa lu Lewi bonsoe
 seeti ma.»

²² «N tan Alatala, n xa a fala wo be,
 a n fama ne koore neene nun boxi
 neene yailande wo be. Na buma ki
 naxe, wo xili nun wo bonsoe buma
 na ki ne abadan.

²³ Keli kike neene serexe ma han
 kike neene serexe gbete, keli malabu
 loxo ma han malabu loxo gbete,
 ibunadama birin fama ne suyidide
 n ya i.

²⁴ E mixi faxaxie toma ne naxee
 murutaxi n ma. Nimasee e furee
 donma ne, te fan e sube gan, e fa
 findi fe magaaxuxi ra adamadie be.»

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Isirayila nu bara itaxun doxo firin. Sæti naxan nu na koola ma a nu xili Isirayila, sæti naxan nu na labe ra a nu xili Yudaya. Alatala nu bara a niya Isirayila xa xanin konyiya kui Asiriya boxi ma a xa yunubie xa fe ra. Yudaya nu bara ratanga na ma barima mange ndee nu na naxee nu wama birafe Alatala xa seriye foxo ra, e mu kuye batu. Kono a donxoe ra, Yudaya fan bara suxu Sentane xa gantanyi ra, e fa kuye batu folo. Annabi Yeremi nu findixi Ala xa namijonme nan na na temui.

Annabi Yeremi naxa Ala xa seriye masen Yudayakae be a fanyi ra, alako e xa a kolon e xa kuye batui findima fe jaaxi nan na e be Alatala mabiri. A naxa e kawandi han, kono e mu tin gbilende Ala ma. Na kui Annabi Yeremi xa masenyi bara xoxoxo. A naxa Ala xa nate tagi raba e be a falafe ra e yaxuie Babilonkae fama ne e bonbode na yunubi xa fe ra. Hali Yudaya to findixi Ala xa nama ra, Ala nu bara nate tongo e xa paxankate jaaxi soto Babilonkae saabui ra. Annabi Yeremi to na fala Yudaya mange be, a naxa xono a ma, a a sa geeli kui.

Yudayakae mu laxi a ra a e findi Babilon xa konyie nan na e xa yunubi xa fe ra. E naxa a mapoxun e noma e ratangade na paxankate ma Misirakae saabui ra. Annabi Yeremi naxa a masen e xa mapoxunyi findixi wule nan na naxan mu rafanxi Ala ma. A nu lanma e xa tin Alatala xa paxankate ra, e xa a kolon e na sotoxi fe naxan ma.

Annabi Yeremi xa kitaabui na kawandi nun na taruxui birin masenma won be. Alatala xa masenyi a naxan fixi a xa namijonme ma, na birin bara kamali. Adamadi birin xa a kolon

yunubi mu fan, a findixi paxankate nan na e be. Na nan a ra, fo e xa gbilen yunubi foxo ra, e xa bira Alatala xui foxo ra. Na gbansan nan noma findide sooneya ra adama be a xa dunijeigiri kui. Ala xa won mali na kira xon ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yeremi be

Annabi Yeremi xa wali

¹ Annabi Yeremi xa masenyi nan ya. A baba xili Xilikiya, serexedube naxan keli Anatoti, Bunyamin boxi ma.

² Yudaya mange Yosiya naxan nu findixi Amon xa di ra, a xa mangeya je fu nun saxan nde, Alatala naxa woyen Annabi Yeremi be.

³ Annabi Yeremi man nu kawandi tima Yudaya mange Yehoyakimi xa waxati, han Yudaya mange Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde, kike suuli nde, Darisalamukae nu xaninma konyiya kui temui naxe. Yehoyakimi nun Sedekiya nan nu na Yosiya xa die ra.

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n be yi ki,

⁵ «Beenu n xa i nono i nga tæge,
n tan nu i kolon.
Beenu i nga xa i soto,
n nu bara xeraya ragiri i ma,
i xa findi namijonme ra sie birin
xun ma.»

⁶ N naxa a yaabi,
«N Marigi Alatala, n mu fata
masenyi tide,
barima fonike nan n na.»

⁷ Alatala naxa a masen n be,
«I naxa a fala a fonike nan i ra,
barima i tan nan sigama mixie xon
ma,
n i xema dennaxe.
I xa n ma yaamari birin masen e be.

⁸ I naxa gaaxu e ya ra,
barima won birin nan a ra.
N i makantama ne.»
Alatala xa masenyi nan ya.

⁹ Na temui Alatala naxa a xonye itala n de ma, a fa a masen n be, «I

bara a to, n bara n ma masenyi sa i xaxili ma.

¹⁰ To n bara i sugandi i xa findi n ma xεera ra duniya sie tagi. I xunnakanε xa fe falama nε mangeya ndee bε, e fa bira, e kana. I xunnakeli xa fe falama nε mangeya gbeteε bε, e fa e sanke sɔrɔn, e sabati a fanyi ra.»

¹¹ Alatala naxa yi wɔyenyi masen n bε yi ki, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N wuri nan toxi naxan bogima sinnanyi ma.»

¹² Alatala naxa a masen n bε, «I bara a to a fanyi ra, n ma masenyi rakamalife mu kanama.»

¹³ Alatala man naxa yi wɔyenyi masen n bε yi ki, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N tunde satunxi nan toxi kɔɔla biri.»

¹⁴ Alatala naxa a masen n bε, «Naxankate birin kelima kɔɔla nan ma, a fa bɔxi pama birin halaki.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya. N fama nε pama birin xilide kelife kɔɔla ma, e xa e xa mange kibanyie dɔxɔ Darisalamu sode dε ra, e yi tete birin nabilin, e Yudaya taaε birin suxu.

¹⁶ N e makiitima nε e xa fe kobi rabaxie ma, barima e bara n finsiriwali, e surayi gan sεrεxε ra kuyee bε, e tuubi e bε e naxee yailanxi e belexε ra.

¹⁷ I tan xa i tagi ixiri, i xa keli, i xa n ma masenyi birin tagi raba e bε. I naxa gaaxu e ya ra, xa na mu a ra n fe nde masenma nε i bε naxan dangi nee ra pon.

¹⁸ To n bara i findi xεera ra Yudaya mange, kuntigie, sεrεxεdubεe, nun pama birin xun ma. I luma nε alɔ tete belebele wure daaxi, alɔ yire makantaxi.

¹⁹ E i gerema nε, kɔnɔ e mu xutu sɔtɔma i ma, barima n na i fɔxɔ ra i makantafe nan na.» Alatala xa masenyi nan ya.

2

Isirayilakae xa yanfa

¹ Alatala naxa yi wɔyenyi masen n bε yi ki,

² «I xa sa a fala Darisalamukae bε, Alatala bara a masen, «N bara ratu wo xa xanunteya ma, a nu na ki naxε singe ra wo fonike temui.

Wo nu bara bira n fɔxɔ ra gbengberen yire,

xεε mu nu saxi dennaxε.

Wo na raba marafanyi nan kui.

³ Isirayila nu findixi Alatala nan gbe ra,

alɔ sansi bogi singe.

Naxee e tɔrɔ, nee fan fama nε tɔrɔde.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁴ Yaxuba bɔnsɔε, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

Isirayila xabile birin, wo xa wo tuli mati.

⁵ Alatala bara a masen,

«Wo babae n ma fe kobi mundun toxi

naxan a niyaxi e xa gbilen n fɔxɔ ra?

Wo bara bira fe fufafu fɔxɔ ra, awa wo tan fan findima mixi fufafu nan na.

⁶ E mu a falaxi wo bε,

«Alatala na minden,

naxan won naminixi Misira bɔxi ra, naxan won xanin gbengberen yire?

Folee nun bɔxi maxare gbansan nan na menni.

Adamadie mu nɔma balode na bɔxi ma.»

⁷ N bara wo xanin bɔxi fanyi ma,

alako wo xa baloe fanyi sɔtɔ.

Kɔnɔ wo to fa, wo bara n ma bɔxi findi yire seniyentare ra,

wo bara fe xɔnxi raba naa n dennaxε fixi wo ma kε ra.

⁸ Sεrεxεdubεe mu Alatala fenxi.

Karamɔxɔε mu n kolon.

Yareratie bara n yanfa.

Namijɔnmεε bara Bala kuye masenyi ti.

E bara bira se fɔxɔ ra naxan mu nɔma e malide.

⁹ Na nan a toxi n wo paxankatama.» Alatala xa masenyi nan na ki.

«N wo xa mamadie fan makiiti.

¹⁰ Wo sa Kitimi suuri mato,

wo xa mixie xεε Kedari,

wo na birin mato a fanyi ra.

Wo mu yi kuye batufe mɔɔli toma naa.

11 Si nde na na naxan Ala beɓnin,
e fa kuye findi e xa ala ra?
N ma pama bara e xa xunnakeli
masara,
e fa e xaxili ti kuye ra naxan mu
nɔma e malide.
12 Koore bara findi seede ra na fe ma.
Na bara findi kinikini nun kaa-
banako ra.
A lanma na xa wo xaxili ifu,
a xa wo de ixara.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «N ma pama bara fe jaaxi firin
naba:
E bara n beɓnin,
n tan naxan nu luxi alo ye fanyi e
be,
ye naxan mu jɔnma.
E bara feɓɓe yailan, ye ragatama
denname,
kɔnɔ e ibɔɔxi, ye birin bara mini a
ra.»

14 «Konyi nan na Isirayila ra,
ka a findixi di lasiri nan na?
Munfe ra a jaxankataxi?
15 A luxi ne alo yete xaape nan na
xaapefe e ma.
E xa boxi bara findi gbaloe yire ra.
Mixi yo mu na sɔnɔn e xa taa ganxie
kui.
16 Misiraka naxee na Nofi nun
Tapanxesi,
e fama ne wo xun nakanade.
17 Na fatanxi fe naxan ma,
wo gbilenxi wo Marigi Alatala xa
kira fanyi foxo ra.
18 Yakosi munfe ra wo na Misira kira
xon?
Wo wama Nili xure ye nan minfe?
Munfe ra wo na Asiri kira xon?
Wo wama Efirati xure ye nan minfe?
19 Ala xa wo xa kobina ragbilen wo
ma.
Ala xa wo xa finsiriwaliya sare fi wo
ma,
alako wo xa a kolon gbilenfe wo
Marigi Alatala foxo ra,
a findixi fe jaaxi nun fe xone nan
na.
Wo jaxankataxi ne barima wo bara
tondi gaaxude n ya ra.»
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

20 «Kabi temui xonnakuye n bara wo
lu wo yete yi.
Wo bara a fala a yanfante ya mu na
wo boɓe kui,
kɔnɔ wo bara siga kuye batude
geyae fari wuri bun ma.
Na bara findi langoeɓa ra wo be.
21 Wo nu luxi ne alo weni bili fanyi
n naxan sixi.
Munse a niyaxi wo xa n nabolo?
Yakosi wo luxi ne alo weni bili jaaxi
naxan mu bogi fanyi raminima.
22 Hali wo wo maxa soda saafunyi
ra,
wo xa yunubi mu noma bade.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

23 «Wo noma a falade di,
<N mu noxoxi. N mu biraxi Bali kuye
foxo ra?>
Wo wo foxi mato gulunba yire.
Wo xa wo joxo ti wo xa fe rabaxie
ra.
Wo bara lu alo joxome gine
rabepinxi,
24 alo wulai sofale
naxan sofale xeme fenma a xiri ma
gbengberen yire.
Nde noma a bade na ma?
Mixi naxan katama a suxude, a
taganma ne.
A mu masotoma fo na waxati dangi.
25 Wo naxa gbata birade kuye foxo
ra.
Wo wo gima naa wo sanyi igeli ra,
hali ye xoli na wo ma.
Kɔnɔ wo bara n yaabi,
<Ade, muxu mu noma gbilende
kuyee foxo ra.
E rafan muxu ma, muxu wama
kafufe e ra.>»

26 «Isirayilakae fama ne lude yaagi
kui
alo mupeti naxan suxuxi.
Mangee, kuntigie, serexedubee, nun
namijonmee,
e birin luma ne yaagi kui,
27 naxee a falama wuri masolixi be,
<N baba,>
naxee a falama geme masolixi be, <N
daa mange.>
Na mixi mooli bara e kobe ti n na,
e bara tondi e ya rafindide n ma.

Kɔnɔ e xa tɔɔre kui,
e man a falama n be, <Keli, i xa muxu
rakisi.>

28 Wo xa kuyee na minden, wo naxee
yailanxi,
naxee bara wuya Yudaya taae kui?
E tan xa keli, e xa wo ratanga wo xa
tɔɔre ma,
xa e fata na rabade.

29 Munfe ra wo tan matandilae
wama n makiitife?>
Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «N bara wo xa die bonbo alako e
xa matinxin,
kɔnɔ e mu matinxinxi.
Wo bara wo xa namijɔnmee faxes
wo xa santidegema ra,
alo yete xaarɛxi.

31 To mixie, wo xa la Ala xa masenyi
ra.
N Isirayila luxi gbengberen yire ne,
xa na mu a ra dimi kui?
Munfe ra n ma pama a falama,
<Muxu wama lufe muxu yete ra,
muxu mu birama i fɔxɔ ra sɔnɔn?>

32 Gine dimedi noma neemude a xa
konmagore ma,
xa na mu a xa demui?
N ma pama bara neemu n tan ma
kabi temui xonnakuye.

33 Wo bara wo maxiri alako wo xa
xanuntenyi nde fen.
Wo bara dangi mixi birin na na wali
kobi mɔoli kui.

34 Wo bara setaree faxes, naxee mu
fe jaaxi yo rabaxi.
Wo xa dugie nɔxɔxi e wuli ra.

35 Kɔnɔ wo a falama,
<Muxu mu fe kobi rabaxi.
Ala xa xone xa gbilen muxu fɔxɔ ra.>
N tan nan wo makiitima nɔndi ra,
barima wo bara a fala,
<Muxu mu yunubi rabaxi.>

36 Wo kira masaraxi munfe ra,
wo fa wo xaxili ti Misira ra?
Wo fama ne yaagide e xɔn ma,
alo wo yaagixi Asiriya xɔn ma ki
naxe.

37 Wo minima ne e xɔnyi wo belexe
igeli ra,
barima wo taxuxi naxee ra, Alatala
bara nee rabɛnin.
Wo mu xunnakeli yo sɔtoma e
saabui ra.»

3

Isirayila xa danxaniyatareja

1 «Xa xeme mee a xa gine ra,
na gine naxa sa dɔxɔ xeme gbete
xɔn,

a xa xeme singe man noma gbilende
a ma sɔnɔn?

Yi boxi bara lu seniyentareja kui.
Wo tan naxee bara langoeja raba
wo xanuntenyi kuyee ra,
yakɔsi wo man fa wama gbilenfe n
ma ne?>

Alatala xa masenyi nan na ki.

2 «Wo wo ya rate, wo xa a mato,
xa yire nde na wo mu langoeja
rabaxi dennaxe.

Wo nu na wo xanuntenyi alae
memefe kira xɔn ma,
alo mujɛtie naxee e nɔxunma kira
de e xa dutun mixie ma.

Wo bara yi boxi nɔxɔ wo jere ki
seniyentare ra.

3 Na nan a ra n mu tune rafaxi,
n mu jeme tune ragoro wo be.
Kɔnɔ wo ya xɔrɔxɔ alo langoe gine,
wo mu yaagixi fefe ma.

4 Han ya wo a falama n be,
<Muxu baba, naxan meenixi muxu
ma muxu fonike temui,

5 han to i xɔnɔxi muxu ma?
I mu dijɛma sɔnɔn?>

Iyo, wo na nan falaxi,
kɔnɔ wo mu wo baxi na kira jaaxi
xɔn fefe ma.»

6 Alatala naxa a masen n be mange
Yosiya xa waxati, «I bara Isirayila
xa yanfanteya to? A bara yene
raba geya birin fari, a nun wuri bili
tofanyi birin bun ma.

7 N bara a mapɔxun, na dangi
xanbi a man fama ne gbilende n ma,
kɔnɔ a mu fa. A maagine tinxintare
Yudaya fan a toxi.

8 N to mee Isirayila ra, n to fatan
keedi so a yi ra a xa yene xa fe
ra, a maagine Yudaya tinxintare mu
gaaxu n ya ra feo. A fan bara siga
yene rabade.

9 Isirayila xa kuye batufe, geme
nun wuri daaxi, na bara boxi findi
yire seniyentare ra.

10 Na birin kui Yudaya tinxintare, Isirayila maagine, a mu janige tongoxi a boje kui a xa a yete ragbilen n ma. A na fala a de gbansan nan na.» Alatala xa masenyi nan na ki.

11 Na temui Alatala naxa a masen n be,
«Isirayila tinxintare fisa Yudaya seniyentare be.

12 I xa sa masenyi ti koola biri ra,
«Isirayila seniyentare, i yete ragbilen n ma.

N mu xonoxi wo ma sonon.
Hinnente nan n na,
n boje mu luma xono ra temui birin.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Wo xa wo ti wo xa wali kobi ra.
Wo bara wo Marigi Alatala matandi,
wo bara bira ala gbete foxo ra wuri bilie bun ma.

Wo mu tin wo tuli matide n xui ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

14 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan kalabantee,
wo gbilen n ma.
N tan nan na wo Marigi ra.
N fama ne wo mayegetide taa nun xabile kui,
n fa wo ragbilen Siyon.

15 N yareratie tima ne wo be, naxee rafan n ma.
E lonni nun xaxili fanyi masenma ne wo be.»

16 Alatala xa masenyi nan ya.
«Wo na wuya wo xa boxi kui,
wo fama ne neemude Alatala xa saate kankira ma.

Wo mu a xa fe falama,
wo xa mapoxunyi mu sigama a ma.
Wo mu a kolonma a bara le,
wo mu gbete fenma.

17 Kono na temui Darisalamu xili fama ne falade
«Alatala xa kibanyi.»

Si birin sigama naa Alatala xili ra.
E gbilenma ne e xa mapoxunyi jaaxi foxo ra.

18 Na waxati Yudayakae fama ne kafude Isirayilakae ma.

E birin kelima boxi nan ma naxan na koola ma,
e fa gbilen boxi ma n dennaxe fixi wo babae ma ke ra.

19 N tan nu bara a fala,
«N wama ne wo xa lu alo n ma die,
n xa boxi fi wo ma ke ra,
naxan tofan boxi birin be.»
N bara a mapoxun a wo n xili falama ne «N Baba.»

N bara a mapoxun wo mu gbilenma n foxo ra.

20 Kono wo tan Isirayila, wo bara n yanfa
alo gine naxan a xa mori yanfa a yene raba.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

21 Isirayilakae e xui itema geya fari,
e wama, e Ala maxandima,
barima e bara kira jaaxi suxu,
e bara neemu e Marigi Alatala ma.

22 Alatala naxe, «Wo tan matandilae,
wo gbilen,
n noma wo rakiside wo xa yanfanteya ma.»

Isirayilakae naxa a yaabi,
«Awa, muxu gbilenma ne i ma,
barima i tan nan na muxu Marigi Alatala ra.

23 Iyo, xui naxan kelima geya fari,
wule na a ra.

Iyo, muxu Marigi Alatala nan na Isirayila rakisima ra.

24 Kabi muxu dimedi temui,
kuye ratonxie bara muxu babae xa harige xun nakana,
e xa xurusee nun e xa die.

25 Na yaagi bara muxu soto,
binye birin bara ba muxu ma,
barima muxu bara yunubi raba won Marigi Alatala ra,

muxu tan nun won babae,
kabi muxu dimedi temui han to.
Muxu mu muxu tuli matixi muxu Marigi Alatala xui ra.»

4

Yudaya xa gbaloe

1 Alatala xa masenyi nan ya,
«Isirayila, xa wo wo yete ragbilen n ma,
xa wo fe ratonxi ba n ya tode ra,

xa wo mu lintan wo xa kewali ra,
² xa wo wo kali Alatala xili ra
 tinxinyi nun nɔndi ra,
 sie fama ne baraka nun binye sotode
 Alatala saabui ra.»

³ Alatala xa masenyi nan ya xeme
 be
 naxee na Yudaya nun Darisalamu:
 «Wo xa xe neene masege,
 wo naxa sansi xori si kungsi tunbe
 xora.»

⁴ Xeme naxee na Yudaya nun
 Darisalamu,
 wo xa wo bope seniye Alatala be.
 Wo xa fe paaxi ba wo sondonyi kui,
 alo fe paaxi bama wo ma ki naxe wo
 sunna temui.

Wo xa na raba alako n bope naxa te
 wo ma,
 n ma xone fa wo gan alo te
 naxan mu noma xubende wo xa fe
 kobi rabaxie xa fe ra.

⁵ Wo xa yi masenyi ti Yudayakae be,
 wo man xa a fala Darisalamukae be.
 Wo xa feri fe Isirayila yire birin,
 wo xa a fala wo xui itexi ra,
 <Wo xa so taa makantaxie kui.>

⁶ Wo xa a matonxuma Siyonkae be e
 xa e gi,
 e naxa ti kira xon ma,
 barima n na fafe toore nun
 paxankate ra kelife koola ma.

⁷ Sie kanama bara kira suxu, alo yete
 naxan minima sube fende.
 A bara keli a xonyi alako a xa wo xa
 boxi kana.
 Wo xa taee birin fama ne kanade,
 mixi yo mu luma naa.

⁸ Na nan a ra wo lanma wo xa
 sunnun donma ragoro wo ma,
 wo xa sunnun, wo xa jonfe raba,
 barima Alatala xa xone mu
 gbilenma wo foxo ra.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Na loxe limaniya bama ne mange
 nun kuntigie yi ra.
 Serexedubee nun namiponmee dse
 ixarama ne.»

¹⁰ N bara Ala yaabi,
 «N Marigi Alatala,
 munfe ra i bara a fala i xa pama nun
 Darisalamu be,
 <Wo fama bope sa sotode,>

kono santidegema bara ge e fax-
 ade?»

¹¹ Na temui a fama ne a falade pama
 nun Darisalamu be,
 «Foye bara keli gbengberen yire.
 A mu fama fe fanyi ra,
 a fama n ma pama nan toorde.
¹² A findixi foye magaaxuxi nan na,
 naxan kelixi n yire.
 Yakosi n e paxankatama ne.»

¹³ Yaxuie na fafe alo foye belebele
 naxan kelife koore ma.
 E xa soori ragisee luma ne alo turun-
 naade.
 E xa soe xulun alo sege.

Gbaloe bara won li, won bara halaki.
¹⁴ Darisalamu, wo wo bope
 raseniyen, alako wo xa kisi.
 Kewali kobi luma wo bope ma han
 temui mundun?

¹⁵ Danakae bara na gbaloe masenyi
 ti,
 Eframikae fan bara na fala.
¹⁶ Wo xa sie rasi, wo xa Darisalamu
 fan nasi,
 yaxuie na kelife yire makuye ne, e
 na fafe Yudaya taee kui.

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
 «E bara Darisalamu rabilin
 alo xe kantamae xe rabilinma ki
 naxe.

Na fama ne Darisalamu lide
 barima e bara n matandi.
¹⁸ Na findixi wo xa wali kobi sare
 nan na.
 Wo naxan nabaxi,
 na bara gbilen wo ma a paaxi ra,
 han a wo sondonyi foxo.»

¹⁹ N bope fan na toorofe.
 N bara sunnun.
 N mu noma madundude,
 barima n bara sarae nun gere xui
 me fa ra.

²⁰ E a falama gbaloe na fafe,
 boxi birin bara kana.
 N ma kiri banxie bara bira keren na,
 lingira yo mu na n yi ra.

²¹ Gere tonxuma a itima han mun
 temui?
 Gere xui minima han mun loxe?

²² Alatala naxe, «N ma pama xaxili
 mu na,

e mu n kolon,
e luxi ne alo di lonnitaree.
E fe jaaxi nan gbansan kolon,
konɔ e mu fata fe fanyi rabade.»

²³ N bara laamatunyi to yi boxi xa fe
ra.

Sese mu luma yi boxi ma,
hali koore mu yanbama a ma.

²⁴ N bara laamatunyi to geyae xa fe
ra.

Geyae fama ne serende, tentenyie
ramaxa.

²⁵ N bara laamatunyi to nimase xa fe
ra.

Mixi mu luma yi boxi ma sonon,
xonie fan bara e gi.

²⁶ N bara laamatunyi to yi yire xa fe
ra.

Karemele geya findima ne gbeng-
berenyi ra,
taa birin fama gande Alatala nun a
xa xone xa fe nan na.

²⁷ Alatala bara a masen,
«Yi boxi birin paxankatama ne,
konɔ n mu a birin xun nakanama.

²⁸ Na nan a ra yi boxi na sunnunyi
kui, koore bara ifooro.

N tan nan a ragirixi,
n mu gbilenma n ma nate foxo ra.

²⁹ Geresoe na fa soe fari, mixi birin
e gima ne.

Geresoe na fa tanbee ra, mixi yo mu
luma taa kui.

Ndee e gima ne wondi yire, ndee e
gi geyae fari.

Mixi birin kelima ne taa kui.

³⁰ I tan naxan xun nakanaxi, i na
munse rabafe?

I wama i maxirife dugi fanyi ra,
i wama konmagore xema daaxi
ragorofe i ma,

i wama tofan se safe i ya kiri ma?

I na na birin nabafe i xanuntenyie
be fufafu,

barima i mu rafan e ma sonon.

E wama i faxafe tun.

³¹ N bara wa xui nde me.

Na wa xui luxi ne alo furi gine naxan
na a xa di singe barife.

Darisalamu na saya kira xon ma, a
na a falafe,

«A gbe mu luxi sonon, faxetie xa n
nii ba.»»

5

Ala xa gberoxo

*Annabi Yeremi xa masenyi Darisala-
mukae be*

¹ «Wo xa yire birin mato
Darisalamu,

wo xa maxorinyi ti taa kui, alako wo
xa tinxintoe nde to,

naxan jereema kira fanyi xon ma,
naxan birama nondi foxo ra.

Xa wo sa na mixi mooli to,
n dipema ne Darisalamu ma.

² E e kalima ne Alatala xili ra,

konɔ na birin findixi wule nan na.

³ Alatala, n a kolon i wama tinxinyi
nan xon ma.

I bara Isirayilakae paxankata,
konɔ e mu fahaamui yo sotoxi na
kui.

I bara e tooro, konɔ e mu lonni
sotoxi na kui.

E boje bara xoxoxo alo geme,
e tondi danxaniyade.

⁴ N bara a fala, setaree gbansan nan
yi nama ra.

Na nan a ra e mu Alatala xa kira
kolon,

e mu e Marigi Ala xa seriye faha-
muma.

⁵ A lanma n xa yi masenyi ti kuntigie
nan be,

barima e tan Alatala xa kira kolon,
e e Marigi Ala xa seriye fahaamuma.

Konɔ e birin lan, e sese mu tin
birade Ala foxo ra.

E birin bara a matandi.

⁶ Na nan a ra burunyi yete e faxama,
wulai bare e iboo.

Barate e melenma e xa taa sode dee
ra, a xa e faxa,

barima e xa kewali kobi bara gbo,
han a bara dangi a i.»

*Alatala xa masenyi Darisalamukae
be*

⁷ «Darisalamu, a lanma n xa dije i
ma?

I xa die bara n nabolo,
e e kalima kuye nan xili ra.

N nu bara e balo,

konɔ e bara n yanfa, e bira langoe
foxo ra.

⁸ E maniyaxi soe xememae nan na,
kankan fa bira a doxoore xa gine
foxo ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

A mu lanma n xa yi mixi mooli
naxankata?

A mu lanma n xa n gberoxo yi si
mooli ma?

10 Wo te e xa tetee fari, wo xa e
rabira,

kono wo naxa nama birin xun
nakana.

Wo xa e tooro,
barima e mu tinxi birade Alatala
foxo ra.

11 Alatala xa masenyi nan ya:
Isirayila nun Yudaya birin bara n
yanfa.

12 E bara Alatala rabolo,
e fa a fala, <Ala mu na.

Won mu fama gbaloe sotode san-
tidegema nun kaame ra.>

13 E xa namijonme mu n xui xa
masenma.

E fe naaxi naxan masenma,
na xa gbilen e ma.»

14 Na nan a ra Mange Alatala bara a
masen,

«Wo to na mooli fala,
n bara n ma masenyi lu i de kui.
N ma masenyi luxi ne alo te
naxan fama yi nama gande alo te
yege ganma ki naxe.»

15 Alatala xa masenyi nan ya:
«N xa a fala wo be Isirayila,
n fama ne nama nde ra wo xili ma.
Nama senbema nan a ra naxan

kelima yire makuye,
naxan bara bu dunipa,
i mu naxan xui kolon,
i mu noma naxan fahaamude.

16 E xa tanbe naaxu, e mixi faxama
ne.

Geresoe gbangbalanxi nan e ra.

17 E wo xa baloe donma ne,
e wo xa di birin tongoma ne,
e wo xa xuruse birin mupama ne,
e wo xa sansi sixi birin kanama ne,
e wo xa taa makantaxie rabirama ne
e xa santidegema ra,

wo nu laxi taa naxee ra.»

18 Alatala xa masenyi nan ya:

«Kono n mu wo birin sontoma.

19 Xa a sa li wo a fala,
<Munfe ra muxu Marigi Ala bara yi
fe mooli raba muxu ra?>

Ala wo yaabima ne,
<Wo to n naboloo alako wo xa kuyee

batu wo xonyi,
naxee kelixi pamanee gbete ma,
wo tan findima na pamanee xa
konyie nan na e tan xonyi.>

20 Wo xa yi masen Yaxuba xa die be,
wo xa a fala Yudayakae be,

21 <Wo wo tuli mati,
wo tan nama xaxilitare, nama
kinikinitare,

naxan ya mu se toma,
naxan tuli mu fe mema.

22 Alatala xa masenyi nan ya:
Wo mu gaaxuma n ya ra?

Wo mu serenma n tofe ra,
n tan naxan baa naaninyi saxi
meyenyi ra,

alako baa naxa dangi yire nde?
Baa moronyi kelima ne,

kono e mu noma dangide naaninyi
ra naxan saxi.>

23 Yi nama sondonyi xorocho.
E bara Ala matandi,

e bara gbilen a foxo ra.

24 E mu a falama e boje kui,
<Won xa gaaxu won Marigi Alatala
ya ra,

naxan tune ye ragoroma jeme
temui,

a folo nun a raponyi,
alako xe xa xaba a waxati.>

25 Wo xa kewali kobi bara na birin
kana,

wo xa yunubie bara a niya baloe xa
ba wo yi ra.

26 Mixi naaxi ndee masunbuxi n ma
nama ra,

naxee gantanyi italama mixi be alo
xoni suxui.

27 E e xa banxi rafema se mupaxie
ra,

alo toxoe kule naxan nafexi toxoe
ra.

E bannaxi na naafuli mooli nan na.

28 Fe naaxie bara e xungbo han a
bara dangi a i.

E mu fe fanyi rabama kiridie be,
e mu tinxin setaree mabiri.

E naafuli nan tun fenma.

29 Alatala xa masenyi nan ya:
A mu lanma n xa yi mixi mooli
naxankata?

A mu lanma n xa n gberoxo yi si
mooli ma?

30 Fe ratonxi naxee mu daxa,
nee bara so yi boxi kui.

31 Namijonmee na wule falafe,
serexedubee na mupe tife,
na birin bara rafan n ma pama ma.
Wo munse rabama wo xa boxi mu-
nafanyi xa fe ra?»

6

Darisalamu xa jaxankate

1 «Bunyaminkae, wo wo gi, wo keli
Darisalamu.

Sara fe Tekowa, gere tonxuma rate
Beti Hakeremi,
barima jaxankate na fafe kelife
koola ma,
a gbe mu luxi gbaloe xa wo li.

2 Siyon, taa tofanyi, n wo xun
nakanama ne.

3 Xuruse demadonyie fama ne e xa
kiri banxie tide yire,
wo xa taa nu na dennaxe,
e fa e xa xurusee makanta menni.»

4 «Siyon yaxuie, wo keli, wo gere so
na taa xili ma.
Wo xa siga yanyi ra.

Soge na goro, wo naxa kontofili,

5 wo man xa siga koe ra,
banxi makantaxie kanade.»

6 Mänge Alatala bara a masen Siyon
yaxuie be,

«Wo sa wuri bilie xaba,
wo te se yailan alako wo xa so
Darisalamu tete kui.

Taa na a ra naxan lanxi a xa raton,
barima e luma e boore tooro ra
temui birin.

7 Fe jaaxi minima yi taa kui temui
birin,

alo ye minima kolonyi kui ki naxe.
Kobija nun fe jaaxi gbansan nan na
e tagi.

Na birin luxi ne alo fure n naxan
toma temui birin.»

8 «Darisalamu, i xa i tuli mati n ma
marasi ra,

alako n naxa n makuya i ra,
i fa lu alo gbengberenyi, mixi mu
sabatixi dennaxe.»

9 Mänge Alatala bara a masen,

«Isirayilaka naxee luxi,
e birin bama ne boxi ma,
alo sansi bogi gbilenma ba ra ki
naxe.»

10 «Nde n ma masenyi ramema?

Nde findima na seede ra?
Wo tuli xoxoxo, wo mu fe mema.
Wo yoma Alatala xa masenyi ma,
wo mu wama a xa marasi xon.

11 Alatala xa xone gbo n bope kui,
n xa na fala wo be.»

«Ala xa xone Isirayilakae birin lima
ne,

dimedi naxee berema kira ra,
fonike naxee malanma,
xeme nun gine naxee moxi a fanyi
ra.

12 N nan n belexe tima e ma temui
naxe,

mixi gbetee fama ne e xa banxie
tongode,

e xa xee, a nun e xa ginee.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

13 «Kelifedi ma, doxofe xemoxi
ra,

e birin na e yete xa geeni nan fenfe.
Namijonme nun serexedube fan na
mixi madaxufe.

14 E mu fe gbegebe rabama n ma
pama malife ra.

E a falama, «Wo naxa kontofili, wo
bope xa sa.»

Kono bope sa yo mu na.

15 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie
ra,

kono e mu yaagima.

Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti
waxati.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

16 Alatala bara a masen,

«Wo xa kira fanyi fen,
wo xa a kolon kira forie nu na ki
naxe.

Kira tinxinxi na minden?
Wo xa lu na kira fari alako wo xa
bope sa soto.»

Kono pama bara a yaabi,

«Muxu mu wama lufe na kira xon
ma.»

17 Ala bara a masen, «N bara wo xa
soorie ti wo xa tete fari,
naxee meenima wo ma.
Wo xa e xui rame.»

Kɔnɔ pama bara a yaabi,
«Muxu mu wama e xui ramefe.»

18 Ala bara a masen, «Namane birin,
wo wo tuli mati,

wo xa a mato naxan fama rabade be.
19 Dunija birin, wo wo tuli mati.

N tan nan fama yi pama
naxankatade,

n tan nan fama e maroxunyi sare
ragbilende e ma,

barima e mu tin e tuli matide n ma
masenyi ra,

e bara yo n ma seriye ma.

20 N hayi na e xa surayi serexe ma,
naxan kelixi Seeba?

N hayi na e xa labunde serexe ma,
naxan kelixi yire makuye?

Wo xa serexe gan daaxie mu rafan n
ma,

n mu tinma wo xa serexe sese rasux-
ude.

21 Na nan a ra Alatala bara a masen,
N fama ne gemε doxode yi pama ya
ra,

e fama e sanyi radinde naxan na.

Babae nun e xa die,
doxobooree nun defanbooree,

e birin sontoma ne.»

22 Alatala bara a masen,
«Nama nde na fafe kelife koola ma,
pama gbegebe naxan na dunija yire
birin.

23 Xali nun tanbe na e yi ra.

E paaxu, e mu kinikini kolon.

E xui gbo alo maronyi.

Soe kanyie nan e ra.

E birin malanxi alako e xa Siyon
gere.»

24 Isirayila na woyenfe e bore tagi,
«Won bara e xibaaru me,

limaniya bara ba won yi ra,

kontofili bara won suxu.

Won na toorofe alo gine naxan na di
barife.

25 Wo naxa mini daaxa de,

wo naxa jere kira xon ma,

barima won yaxuie won nabilinxi,

santidegema na e yi ra.»

26 N bara e yaabi, «N ma pama, wo
sunnun donma ragoro wo ma,
wo xa sunnun alo mixi naxan xa di
kerenyi bara faxa.

Wo xa sunnunyi xa gbo,

barima won yaxuie na fafe keren
na.»

27 Alatala bara a masen n be, «N i
findixi mixi nan na

naxan n ma pama matoma.

I xa e mato alako i xa a kolon xa e
jere ki fan.

I luxi ne alo mixi naxan wure nun
gbeti raxunuma, a e gbi ba.

28 E birin findixi matandilae nan na
naxee yoma Ala ma.

E luxi alo wure nun yoxui, naxan gbi
mu baxi.

E mu fan.

29 Xabui te radexema a fanyi ra

alako a xa wure nun yoxui raxunu,
e gbi xa ba.

Kɔnɔ fe paaxi mu jonma n ma pama
tagi.

E luxi ne alo sunbui naxan mu bama
wure kui.

30 E xili falama <gbeti kanaxi>,
barima Alatala bara e rabejin.»

7

Isirayila xa gbaloe

1 Alatala naxa yi masenyi ti
Annabi Yeremi be,

2 «I xa ti Alatala xa horomobanxi
naade ra,

i fa yi woyenyi masen naa,

<Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi
ra,

wo tan Yudayaka naxee birin soma
yi naade ra fafe tuubide

Alatala be.

3 Isirayila Mange Alatala naxe, xa wo
kira masara,

wo naxa fe fanyi suxu,

n wo luma ne yi boxi ma.

4 Wo naxa la yi wule masenyi ra, wo
nu fa a fala:

Alatala xa horomobanxi nan yi ki,

Alatala xa horomobanxi, Alatala xa
horomobanxi.

5 Xa wo kira masara,

xa wo fe fanyi suxu,

xa wo tinxin wo booree tagi,
 6 xa wo mu xɔɛ, kiridi, nun kaape
 gine tɔɔɔ,
 xa wo mu mixi faxa tɔɔɛge ra yi
 bɔxi ma,
 xa wo mu bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra,
 naxee findima tɔɔɛ ra wo be,
 7 na temui n wo luma ne yi bɔxi ma
 abadan,
 n naxan fixi wo babae ma.
 8 Kɔnɔ wo bara bira wule fɔxɔ ra,
 naxan mu sese fanma wo ma.
 9 Munfe ra wo wama faxe nun yene
 rabafe,
 wo wo kali wule ra,
 wo surayi gan serexe ra Bala kuye
 be,
 wo bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra,
 wo mu naxee kolon?
 10 Na xanbi wo fa fa tide n ya i,
 n ma banxi kui, n xili matɔxɔma
 dennaxe.
 Wo naxe wo bara kisi,
 kɔnɔ wo fe xɔnxi rabama.
 11 Wo yi banxi findixi mixi jaaxi
 banxi nan na,
 n xili falama dennaxe?
 N tan Alatala bara a birin to.
 12 Wo xa ratu Silo ma,
 n ma yire seniye nxi singe nu na
 dennaxe.
 N bara menni fan paxankata,
 n ma Isirayila jama xa jaaxuna xa
 fe ra.»

13 Alatala xa masenyi nan ya.
 «Yakɔsi, wo to bara yi fe birin naba,
 wo to tondi n ma masenyi suxude,
 n naxan falaxi wo be temui birin,
 wo to tondi n ma xili ratinde,
 14 n fama ne fe rabade yi
 hɔɔmɔbanxi ra,
 alo n naxan nabaxi Silo ra.
 N na mɔɔli rabama ne yi banxi ra,
 n naxan fixi wo nun wo babae ma,
 wo laxi naxan na.
 15 N wo makuyama ne n yire ra,
 alo n wo ngaxakerenyie Efirami
 bɔnsɔɛ makuyaxi n na ki
 naxe.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereimi be

16 «I tan, hali i mu Ala maxandi yi
 jama be,
 hali i mu i xui ite salide,
 hali i mu n makula,

barima n mu i danxunma.
 17 I mu a toxi fe naxan nabama
 Yudaya taee nun Darisalamu
 kui?
 18 E xa die yege matongoma,
 babae te radexema,
 ginɛ fan taami xinde ramulanma, e
 a ramɔndɔ kuye be,
 wo naxan xilima kooɛ mange ginɛ.
 E man minse bama serexe ra.
 Na kui e bara n naxɔnɔ,
 19 n tan fan fama ne e tɔɔɔde.»

Alatala xa masenyi nan ya:
 «E bara e yete tɔɔɔ,
 e bara e yete kan nayaagi.
 20 Na nan a toxi n tan Marigi Alatala
 naxe,
 <N ma paxankate na yi bɔxi ma,
 mixie nun subee nun bogisee ma.
 E birin fama ne gande te ra,
 naxan mu xubenma.»

21 Isirayila Mange Alatala naxa a
 masen,
 «Wo xa wo xa serexe gan daaxi fan
 don.

22 N mu serexe fe gbansan xa fala wo
 babae be,
 n to e ramini Misira bɔxi ra.

23 Kɔnɔ n e yaamari yi nan na,
 <Wo bira n xui fɔxɔ ra,
 alako n xa findi wo Marigi Ala ra,
 wo fan xa findi n ma jama ra.
 Wo xa jere n ma kira xɔn ma,
 n naxan masenxi wo be,
 alako wo xa heeri sɔɔɔ.>

24 Kɔnɔ e mu e tuli mati n na,
 e bara bira e xa mapɔxun kobi fɔxɔ
 ra,
 e bara e kobe ti n na,
 e mu biraxi n fɔxɔ ra.

25 Kabi wo babae naxa mini Misira
 bɔxi ra han to,
 n na n ma konyi namijɔnmee xeeɛ
 wo ma.

26 Kɔnɔ wo mu wo tuli matixi n na.
 Wo xaxili xɔɔxɔxi,
 wo bara kobi dangife wo babae ra.»

27 «I na yi wɔyenyi birin fala e be,
 e mu i danxunma.

I na e xili, e mu a ratinma.

28 Na temui i xa a fala e be,
 <Si nan ya naxan mu e tuli matima
 e Marigi Alatala xa masenyi ra.

E mu marasi mema.
Seriye yo mu na e yi ra.»
29 I xunsexe maxaba,
i naxan naluxi i xa kali xa fe ra.
Alatala bara xonɔ, a bara yi pama
rabepin.
30 Yudayakae bara fe raba n mu
wama naxan tofe.
E bara fe xonxi dɔxɔ n ma banxi kui,
n xili falama dennaxe.
E bara na findi yire seniyentare ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

31 «E bara kuye batude yailan geya
fari Tofeti
nun Hinoma gulunba kui,
alako e xa e xa die gan serexe ra.
N tan mu e yamarixi na fe mooli ra,
a makuya n ma mapoxunyi ra pon.»

32 Alatala xa masenyi nan ya.
«Lɔxɔe fama fade Tofeti xili
masarama ne.
Hinoma gulunba fama ne xilide
Faxɛ Tide.
Tofeti findima ne gaburi yire ra.
33 Xonie nun subee fama ne na pama
binbie donde.
Mixi yo mu luma naa naxan e ker-
ima.
34 Xulunyi jonma ne Yudaya nun
Darisalamu boxi kui.
Sigi mu sama, yeliba mu woyenma.
Fuuti mu xirima na gbaloe xa fe ra.»

8

*Isirayila nun Annabi Yeremi xa
tɔɔɛ
Alatala xa masenyi*

1 Alatala xa masenyi nan ya: «Na
waxati Yudaya mangɛe, kuntigie,
serexedubee, namiponmee, nun
Darisalamukae, e xorie ratema ne
gaburi kui,

2 e sa rayensen kene ma sogɛ, kike,
nun tunbuie bun ma, e naxee xanu,
e naxee batu, e bira naxee foxɔ ra, e
naxee fen, e tuubi naxee be. Na nan
a ra, e xorie mu sama gaburi kui, e
xa rayensen boxi ma.

3 Mixi naxee mu faxa na pama
paaxi ya ma, n fama ne e
rayensende pamanɛ ma, faxɛ xoli

e suxuma dennaxe.» Alatala xa
masenyi nan na ki.

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

4 I xa a fala e be,
«Alatala bara a masen,
«Mixi noma birade, e mu keli?
Mixi noma e mafindide, e mu
gbilen?»

5 Munfe ra Darisalamu pama n
matandima?

Munfe ra e gbilenxi kira fanyi foxɔ
ra, e bira kira paaxi foxɔ ra?

Yi mixie luma ne e xa yanfe kui,
e tondi gbilende n ma.

6 N nan n tuli matima ne e xui ra,
konɔ e xa woyenyi mu lanma.

Mixi yo mu gbilenma a xa kobija
foxɔ ra.

A mu a falama, «N na munse
rabafe?»

Kankan birama a yete waxonfe nan
foxɔ ra,

alo soe naxan gbataxi sigafe gere
sode.

7 Hali gbongboe naxan na koore ma,
a gbilen waxati kolon.

Ganbe, turunna, nun yedonme birin
e e gbilen waxati kolon.

Konɔ n ma pama mu Alatala xa
seriye kolon.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

8 «Wo a falama, «Lonnilae nan muxu
ra,

muxu Alatala xa seriye kolon.»

Konɔ wo na falama di?

Wo xa diine sebelitie bara Ala xa
seriye masara wule ra.

9 Wo xa lonnilae bara yaagi, e xaxili
bara ifu,

barima e bara xanin konyiya kui.

E bara na soto barima e yoxi Alatala
xa masenyi ma.

E findixi lonnila mooli mundun na?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

10 «Na nan a ra n fama e xa ginɛ
fide xeme gbeteɛ ma.

Mixi gbeteɛ fama e xa xɛe bade e yi
ra,

barima e birin na e yete xa geeni
gbansan nan fenfe.

A folofe e xa namiponmee ma, a sa
dɔxɔ e xa serexedubee ra,
e birin na wule falafe.

11 E mu fe gbege rabama n ma
nama malife ra.

E a falama, <Wo naxa kontofili, wo
boɲe xa sa.>

Kɔnɔ boɲesa yo mu na.

12 A lanma e xa yaagi e xa fe kobie
ra,

kɔnɔ e mu yaagima.

Yaagitare nan lanxi e ma.

Na nan a ra, n fama e rabirade kiiti
waxati.»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo n xa e rabolo.

N mu weni bogi fima e ma,

n mu xɔre bogi raminima e xa xɔre
bilie kɔn na.

E burexe lisima ne,
mixi gbete fa e bogi bade.»

Isirayila xa masenyi e boore be

14 «Won na munse rabafe be?

Won xa malan, won xa won gi taa
makantaxie kui,

won xa faxa naa,

barima won Marigi Alatala bara
nate tongo

a xa won sontɔ, a xa xɔne dɔxɔ won
ma won ma yunubie xa fe ra.

15 Won bara wa boɲesa xɔn, kɔnɔ
boɲesa yo mu na.

Won bara wa yalanyi xɔn, kɔnɔ gere
bara keli.

16 Won yaxuie xa soe xui mema
Dana boxi mabiri,

boxi birin na serenfe na xui ma.

E fama ne boxi birin xun nakanade,
e fa mixi birin sontode.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

17 Alatala xa masenyi nan ya:

«N na be. N bara boximase jaaxie
rasanba wo ma.

Mixi yo mu noma e ra, e wo xinma
ne.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be

18 «Fɛɛɛ yo mu na, n boɲe bara
tɔɔɔ.

19 I tuli mati n boɲsɔe wa xui ra
naxan kelife yire makuye.

E a falama, <Alatala mu na Siyon?

Siyon mange mu na sɔnɔn?>

Ala e yaabima ne,

<Munfe ra e wama n naxɔnɔfe e xa
kuyee ra

naxee tide yo mu na, naxee kelixi
yire makuye?>

20 Xe xaba temui bara dangi,
sogofure fan bara dangi.

Han ya won mu kisi sɔto.

21 N boɲsɔe xa tɔɔre bara findi kote
ra n be.

N bara kinikini, limaniya bara ba n
yi ra.

22 Seri yo mu na Galadi boxi ma?

Seriba yo mu naa?

Munfe ra n boɲsɔe mu noma ya-
lande?

23 Ye yo mu na n fate kui sɔnɔn

naxan findima ya ye ra.

N bara wa kɔe nun yanyi ra n boɲsɔe
be naxan tɔɔɔxi.»

9

Wule falafe

Alatala xa masenyi

1 «Xa a sa li n mixi nde sɔto naxee
na biyaasi kui,

n kafuma nee nan ma, n na n ma
nama rabeɲin.

N wama n makuyafe ne e ra,

barima yenelae nun yanfantee nan
e ra.

2 E de wule falama alo sɔori naxan
tanbe wolima.

Wule senbe gbo e ya ma, e mu nɔndi
kolon.

E luma yunubi raba ra, e mu n
kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3 «Wo naxa la wo boore ra,

wo naxa la wo ngaxakerenyi ra,

barima birin luma ne e boore
madaxu ra,

e birin bira tɔɔɲege fɔxɔ ra.

4 Kankan wule falama e boore be,

yanfanteya gbo e ya ma.

E de bara wule matinkan,

e luma na yunubi kira nan xɔn ma.

5 Yanfantee nan e ra,

e mu wama n tan kolonfe.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

6 Mange Alatala bara a masen,

«N fama ne e matode,

alo xabui naxan wure raxunuma
alako a gbi xa ba.

N fama ne fe nde rabade e xa
naaxuna xa fe ra.

7 Wule fale nan e ra, yanfanteya
rafan e ma.

E fe fanyi falama e boore be e de nan
kui,

kono yanfanteya na e boje ma.

8 A mu lanma n xa e naxankata na
fe ma?

A mu lanma xe e sare xa fi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

9 «N ya ye raminima geyae nun
gbengberenyie xa fe ra.

Na birin ganxi, mixi mu na, xuruse
mu na.

10 N gemee malanma ne yire
Darisalamu nu na dennaxe,
menni xa findi wulai baree xonyi ra.
N Yudaya taae findima ne gbaloe
yire ra, mixi yo mu lu naa.»

Isirayila xa masenyi

11 «Adamadi mundun noma na fe
fahaamude?

Xa Ala bara na tagi raba mixi nde be,
a xa a masen muxu be.

Be boxi findixi gbaloe boxi nan na,
a birin ganxi, mixi mu na.»

Alatala xa masenyi

12 Alatala bara a masen, «Na
gbaloe e lixi ne barima e bara n ma
seriye rabolo n naxan fixi e ma. E
mu e tuli matixi n ma masenyi ra, e
mu n ma yaamarie rabatuxi.

13 E bara bira e yete waxonfe foxo
ra, e nu Bali kuyee batu e babae
naxee masenxi e be.

14 Na nan a ra n tan Isirayila
Marigi Alatala bara nate tongo yi
nama xa posone gerun.

15 N e rayensenma ne paman
ma, e tan nun e babae mu dennaxe
kolon, n e sontoma ne santidegema
ra.»

Alatala xa masenyi

16 Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo wo tuli mati.

Wo mixie xili naxee fata wade,
e xa e wa xui ramini.

17 E xa e xulun e wa xui raminide.

Won tan fan xa wa,

ya ye xa mini.»

Isirayila xa masenyi

18 Wa xui minima Siyon taa kui:

«Won bara gbaloe soto,

won bara lu yaagi kui.

Won bara keli won ma boxi ma,
won ma banxie bara kana.»

Annabi Yereimi xa masenyi

19 «Wo tan ginne, wo wo tuli mati
Alatala xa masenyi ra,

wo wo tuli mati a xa woyenyi ra.

Wo wo xa die nun wo booree
matinkan wa ra,

20 barima faxe bara so won xonyi.

Won ma die bara faxes kira ra,
won ma fonikee bara faxes taa kui.»

Alatala xa masenyi

21 Alatala xa masenyi nan ya:

«A fala nama be mixie na faxafe,

e luxi boxi ma alo maale xiri naxee
xabaxi,

kono mixi mu na naxan e
malanma.»

22 Alatala xa masenyi nan ya:

«Lonna naxa a yete matoxo a xa
lonni xa fe ra.

Senbema naxa a yete matoxo a
senbe xa fe ra.

Banna mixi naxa a yete matoxo a xa
bannaya xa fe ra.

23 Xa mixi wama a yete matoxofe fe
nde ma,

a xa a yete matoxo a xa danxaniya
nan ma fe ra.

Alatala nan n na,

hinnente naxan tinxinyi nun seriye
rawalima dunja ma.

Na fe mooli rafan n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«Luxe fama fade, n mixi halakima
ne,

naxan sunnaxi kono a boje mu
seniyen,

25 alo Misirakae, Yudayakae,
Edonkae,

Amonikae, Mowabakae,

naxee birin e xunxexe maxabama
naxan na e xunyi setie ma.

Yi si birin naxee na gbengberenyi
ma,

e sunnaxi, kono e mu sunna wali
rabama.

Hali Isirayilakae mu sunna wali
rabama,

e boje mu seniyen.»

10

*Kuyee**Alatala xa masenyi*

¹ Isirayila bɔnsɔɛ, wo wo tuli mati
Alatala xa masenyi ra.

² Alatala xa masenyi nan ya:
«Wo naxa bira si gbɛtɛɛ jɛrɛ ki fɔxɔ
ra.
Wo naxa gaaxu tɔnxumae ya ra
naxee na koore ma.
Si gbɛtɛɛ gaaxuma na fe mɔɔli nan
ya ra.

³ E xa diine mu findixi nɔndi ra.
E wuri sɛgɛma wula i,
mixi nde a masoli beera ra.

⁴ E a raxunma gbeti nun xɛɛma ra,
e lantuma mabanban dɛrɛma ra
alako a naxa bira.

⁵ Na kuyee mu nɔma wɔyɛnde.
A luxi nɛ alɔ wuri naxan tixi laakɔɛ
yire xɔnie magaaxu se.
A mu nɔma jɛrɛde, fo mixi a xanin.
Wo naxa gaaxu na kuye mɔɔli ya ra,
barima a mu nɔma fe jaaxi xa na
mu a fanyi rabade.

⁶ Alatala, i maniyɛ mu na.
I sɛnbɛ gbo, i xili magaaxu.

⁷ Dunija mangɛ, nde na naxan mu
gaaxuma i ya ra?
A lanma dunija birin xa gaaxu i ya
ra,
barima i maniyɛ yo mu na dunija
lɔnnilae tagi,
xa na mu a ra dunija mangɛɛ ya ma.

⁸ Dunija mixi findixi lɔnnitare nun
xaxilitare nan na.
Na kolonma e xa wuri batui nan kui.

⁹ Kuyee findixi gbeti nan na Tarasisi
daaxi,
a findixi xɛɛma ra Ufasi daaxi.
Xabui nan a yailanma.
Dugi gbeeli ragoroxi a ma.
Walikɛɛ nan kuye yailanma.

¹⁰ Kɔnɔ Alatala nan findixi Ala ra
nɔndi ki ma.
Ala jipɛ nan Mangɛ ra abadan.
Dunija sɛrɛnma a xa xɔnɛ nan ya
ra,
sie mu nɔma tide a ya ra.

¹¹ Wo xa a masen e bɛ,
«Yi kuyee xa mu dunija nun koore
daaxi,
e mu nɔma bude dunija bɛnde fupi
fari.»»

¹² Alatala nan bɔxi daa a sɛnbɛ ra,
a dunija ti a xa lɔnni ra,
a koore walaxɛ itala a xaxili ra.

¹³ A na yaamari fi, ye xa malan koore
ma, a malanma nɛ,
a findi nuxui ra dunija xun ma,
ye nun foye na mini, galanyi fan a
xui ramini.

¹⁴ Adamadi xaxili mu na.
Kuye yailanma fama nɛ yaagide a xa
wali xa fe ra,
barima kuyee findixi wule nan na,
e mu jɛngima fefe ma.

¹⁵ Se fufafu nan e ra,
e findixi mixi xa wali nan na naxee
tide yo mu na,
naxee dangima dunija jaxankatama
lɔxɔɛ naxɛ.

¹⁶ Yaxuba Marigi mu maniyama
kuye ra.
Yaxuba Marigi nan birin daaxi,
a Isirayila sugandi a xa jama ra.
A xili falama nɛ Mangɛ Alatala.

¹⁷ Wo wo harige malan,
wo tan naxee na taa suxuxi kui,
¹⁸ barima Alatala bara a masen,
«N bekae kerima nɛ
alɔ mixi naxan gɛmɛ wolima laati
ra.
N e halakima nɛ, e mu kisima.»

Isirayila xa masenyi

¹⁹ «Jaxankatɛ birin na n bɛ, n ma
tɔɔrɛ gbo.
Kɔnɔ n a falama nɛ n yetɛ bɛ,
tɔɔrɛ nan a ra n naxan sɔtɔ,
n xa tin na ra.

²⁰ N ma kiri banxi bara bira,
a luutie bara bolon.
N ma die bara keli n xun ma,
mixi yo mu na naxan n malima
banxi tide.

²¹ Isirayila yareratie xaxili mu na,
e mu Alatala fenxi.
E xaxilitarena toma na kui.
E foxirabirɛɛ yensenxi na nan ma.

²² Won xui magaaxuxi mɛma nɛ
naxan kelixi kɔɔla ma,
naxan fama Yudaya xa taaɛ kanade,
e xa findi wulai baree xɔnyi ra.

²³ Alatala, n a kolon adamadi mu
fefe ragirima,
a mu a yetɛ rapɛrɛma dunijɛigiri
kui.

²⁴ Alatala, n matinxin i xa sɛriyɛ ra,
kɔnɔ i naxa xɔnɔ n ma,

xa na mu a ra n faxama ne.
²⁵ I xa xɔnɔ si gbeteɛ nan ma naxee
 mu i kolon,
 i xa xɔnɔ pamae nan ma naxee mu
 i xili falama,
 barima e wama Yaxuba bɔnsɔɛ nan
 faxafe,
 e wama e xun nakanafe ne, e xa e
 sɔntɔ,
 e wa e xɔnyi xa findi gbaloe yire ra.»

11

Alatala xa saate kanafe

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
 Yereimi be,
² «A fala Yudayakae nun Darisala-
 mukae be,
 <Wo wo tuli mati yi saate ra.
³ Isirayila Marigi Ala bara a masen,
 danke na tuli xɔri be naxan mu yi
 saate ramema,
⁴ saate n naxan masenxi wo babae
 be
 e mini lɔxɔɛ kelife ra Misira bɔxi ma.
 E to keli naa fe xɔrɔxɔɛ kui,
 n naxa a fala e be,
 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo xa n ma yaamari rabatu.
 Na kui wo findima ne n ma pama ra,
 n fan findi wo Marigi Ala ra.
⁵ N na n kali wo babae be naxan na,
 bɔxi fanyi fife ra wo ma xipe nun
 kumi na dennaxe,
 n bara na rakamali to lɔxɔɛ.
 Wo na na bɔxi nan ma to.»»

Annabi Yereimi xa masenyi

N naxa a yaabi, «Amina Marigi
 Alatala.»

Alatala xa masenyi

⁶ Alatala naxa a masen n be,
 «Yi masenyi ti i xui itexi ra Yudaya
 taae kui,
 a nun Darisalamu kirae xɔn ma.
 A fala, <Wo wo tuli mati yi saate ra,
 wo xa a rabatu.
⁷ Kabi n naxa wo babae ramini
 Misira bɔxi ra,
 n bara e yaamari, e xa e tuli mati n
 na.>
⁸ Kɔnɔ e mu tin n xui ramede.
 Kankan bara bira a bɔɔɛ paxaxi fɔxɔ
 ra.
 Na nan a ra n fama n ma saate
 rakamalide,

n e yamarixi naxan na, e naxan
 matandixi.»

⁹ Alatala bara a masen n be,
 «Yudayakae nun Darisalamukae
 wama n yanfafe.

¹⁰ E bara e babae xa pɛɛ ki paxaxa
 tongo,

e tondi n ma masenyi ra,
 e fa bira ala gbeteɛ fɔxɔ ra, e e batu.
 Isirayila bɔnsɔɛ nun Yuda bɔnsɔɛ
 bara n ma saate matandi,
 n naxan tongo e babae be.

¹¹ Na kui Alatala xa masenyi nan ya:
 <N fama ne e paxankatade han e mu
 nɔ minide.

E fama ne e mawade n be, kɔnɔ n
 mu e xui suxuma.

¹² Yudaya xa taae nun Darisala-
 mukae fama ne ala gbete
 maxandide,

e surayi ba sɛɛɛɛ ra naxee be.
 Kɔnɔ na kuyee mu fama e rakiside e
 xa tɔɔɛ kui.

¹³ Yudayakae, wo kuyee batuma wo
 xa taae kui.

Na sɛɛɛɛɛɛɛ findixi yaagi nan na
 wo be.

Darisalamukae, kuye sɛɛɛɛɛɛɛ na
 wo xa kira birin xɔn ma,
 wo surayi bama sɛɛɛɛɛɛɛ ra Bali kuye
 be dennaxe.>

¹⁴ I naxa duba yi pama be,
 i naxa i mawa n tan Ala be, i naxa n
 maxandi,

barima n mu e wa xui suxuma.»

¹⁵ «Munfe ra n xanuntenyi fama n
 ma banxi kui,

a lu fe kobi raba ra temui birin?
 Wo a maɔɔɔɔɔɔɔ ne wo xa sɛɛɛɛɛɛɛ
 nɔma wo rakiside,

hali fe paxaxi to fa rafan wo ma?

¹⁶ Alatala nu bara wo xili
 <Oliwi wuri xinde, naxan bogi to-
 fan.>

Kɔnɔ yakɔsi wo fama ne gbeleg-
 belede

barima te sama ne wo salonyie ma.

¹⁷ Mange Alatala naxan wo tixi,
 a bara yaamari fi wo xa paxankata
 Isirayila bɔnsɔɛ nun Yudaya bɔnsɔɛ
 xa yunubi xa fe ra.

E bara n naxɔnɔ e xa sɛɛɛɛɛɛɛ ra,

e naxee baxi Bali kuye be.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁸ «Alatala bara e waxonfe masen n be.

N bara a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

¹⁹ N nu luxi ne alo yexeyore e naxan xaninma a faxade.

N mu nu a kolon e nu wama naxan nabafe n na.

E nu bara a fala n ma fe ra,

«Won xa yi wuri bili nun a bogi kana.

Won xa a nii ba dunija bendε fupi fari,

alako mixi yo naxa ratu a xili ma.»

²⁰ Kono Mange Alatala findixi kiitisa tinxinxi nan na,

naxan mixi boje nun a sondonyi ma fe kolon.

N na n gbenoxofe luxi i tan nan ma, barima n xaxili tixi i tan nan na.

²¹ Na nan a ra Alatala bara nate tongo Anatotikae xa fe ra,

naxee wama n faxafe, naxee n ya-mari,

«I naxa namijonme masenyi ti Alatala xili ra,

xa na mu a ra muxu i faxama ne.»

²² Mange Alatala bara a masen,

«N e paxankatama ne.

E xa fonikee fama ne faxade santidegema ra,

e xa die faxa kaame ra.

²³ E xa mixi yo mu luma dunija ma, barima n fa temui n Anatotikae halakima ne.»

12

Ala xa natee mixi jaaxie xa fe ra Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹ «Alatala, i tinxin,

kono n wama i maxorinfe i xa nate nde xa fe ra.

Munfe ra mixi jaaxie xa fe luma sooneya ra?

Munfe ra bojesa na yanfantee be?

² I tan nan e daaxi, i tan nan e baloxi. E sigama yare, e fe rabama e xa dunijeigiri kui.

E i xili falama e de ra,

kono i xa fe mu na e boje kui.

³ Alatala, i n sondonyi ma fe kolon.

I xa nate tongo mixi jaaxie faxafe ra,

alo yexee naxee xaninma e kon naxaba yire.

⁴ Boxi luma sunnunyi kui han mun loxoe?

Tune tondima fade han mun temui? Subee nun xonie na faxafe mixi xa jaaxura saabui ra,

barima e naxe, «Ala mu muxu toma.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

⁵ «Xa i tagan i gide adamadie ya ma, i fa i gima di soe ya ma?

Xa i bira taa kui, i jere ma Yuruden wula kui di?

⁶ I ngaxakerenyi naxee kelixi i baba xonyi,

e fama ne i yanfade, e sonxoe rate i ma.

I naxa la e xa woyen joxunme ra.

⁷ N nan n ma banxi bejinma ne,

n nan n ma pama raboloma ne,

n xanuntenyie fi e yaxuie ma.

⁸ N na rabama ne barima n ma pama bara lu

alo yete xaaje wulai.

N bara e kon.

⁹ N ma pama bara lu

alo xoni maxonoxi segee birama naxan foxo ra.

«Wulai subee, wo xa fa n ma pama sontode.»

¹⁰ Xuruse demadonyie bara n ma laakoe kana,

e n ma xe fanyi maboron, a findi yire xaraxi ra.

¹¹ N ma boxi bara findi gbaloe yire ra.

A na sunnunyi kui n ya xori,

sese mu fanma menni, mixi yo mu kinikinima a ma.

¹² Soori jaaxie na fafe kelife gbengberen yire,

barima Alatala bara a ragiri santidegema xa boxi birin li,

mixi yo naxa lu bojesa kui.

¹³ E bara sansi xori si,

kono e tunbe gbansan nan sotoma.

E e yete rataganma ne fufafu.

Alatala bara kono wo ma,

na birin xa findi yaagi ra wo be.»

Alatala xa masenyi Isirayila yaxuie be

¹⁴ Alatala bara a masen,

«Si naxee sabatixi Isirayila rabilinyi,

si naxee n ma Isirayila jama xa boxi
 xun nakanama,
 n naxan fixi e ma,
 wo xa a kolon n fama ne wo fan
 keride wo xonyi,
 n fa n ma jama ba wo yi ra.
 15 N na ge e bade wo yi ra,
 n man kinikinima ne e ma,
 n fa e ragbilen e xa boxi ma naxan
 findixi e ke ra.
 16 Xa na sie n ma jama xa seriye
 matinkan,
 e fa e rakali n xili ra, <Alatala jije,>
 n e rasoma ne n ma jama ya ma.
 E nu bara n ma jama matinkan e
 kalide Bali xili ra,
 n ma jama fan noma ne e
 matinkande kali ra n xili ra.
 17 Konon xa a sa li na sie mu e tuli
 mati n ma masenyi ra,
 n e xun nakanama ne, n fa e sonton.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

13

Annabi Yeremi xa beleti

1 Alatala naxa a masen n be, «Sa
 beleti dugi daaxi sara, i tagi xiri. I
 naxa a bunda ye ra.»

2 N naxa siga beleti sarade alo
 Alatala a fala n be ki naxe. N naxa
 n tagi xiri.

3 Na dangi xanbi, Alatala man
 naxa a masen n be,

4 «Beleti tongo i naxan saraxi, i
 naxan xirixi i tagi. Keli, i siga Efirati
 xure mabiri. Menni i xa na beleti
 noxun gemε longori ra.»

5 N naxa siga, n naxa beleti noxun
 Efirati mabiri alo Alatala a masenxi
 n be ki naxe.

6 Kike wuyaxi dangi xanbi, Alatala
 man naxa a masen n be, «Keli, i
 siga Efirati i beleti tongo i naxan
 noxunxi.»

7 N naxa siga Efirati xure beleti
 noxunxi tongode. N naxa a to a
 bara nu boron, n mu noma a rawalide
 sonton.

Alatala xa masenyi

8 Alatala naxa yi masenyi ti n be,

9 «Alatala bara a masen,
 a na na ki ne Yudaya nun
 Darisalamu xa yete igboja xa
 fe ra.

10 Nama jaaxi nan e ra naxan tondi
 n ma masenyi suxude,
 naxan boron xoronon,
 E birama ala gbete nan fonon ra, e
 tuubi e be.
 E fama ne lude alo na beleti
 naxan kanaxi, naxan mu fanxi
 sonton.»

11 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N nu bara Isirayila nun Yudaya
 bonson xiri n tagi,
 alo mixi beleti xirima a tagi ki naxe.
 N nu wama ne e xa findi n ma jama
 ra,
 e xa fe xa findi binye nun matonon
 ra n be,
 konon e mu tin n ma masenyi ra.»

12 «Na kui i xa a fala e be,
 Isirayila Marigi Alatala bara a
 masen,
 <Weni feje birin nafe weni ra.>
 E fama ne i yaabide,
 <Muxu a kolon a lanma weni feje xa
 rafe weni ra.>

13 I man xa e yaabi,
 Alatala bara a masen,
 <Mange birin naxee na Dawuda xa
 kibanyi kui,
 a nun serexedubee, nun namiponmee,
 nun Darisalamukae,
 n fama ne e birin lude alo siisilae.»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne gere sode jama ya ma,
 n die nun e babae tagi iso.
 N mu kinikinima, n mu dipema.
 N fama ne e birin xun nakanade.
 15 Wo xa wo tuli mati n na,
 wo naxa wo yete igbo,
 barima Alatala xa masenyi nan na
 ki.

16 Wo xa wo Marigi Alatala matonon,
 beenu a xa dimi rasin boxi ma,
 beenu wo xa bira geyae fari konon ra.
 Wo wama naiyalanyi xon ma,
 konon Alatala dimi jaaxi nan
 nagoroma wo ma.

A luxi ne alo nuxui naxan fononon
 a findi faxe ra wo be.

17 Xa wo mu wo tuli matima yi
 masenyi ra,
 n fama ne wade n kerenyi ma wo xa
 yete igboja xa fe ra.

Ya ye fama ne minide n yae ra,
barima Alatala xa jama bara xanin
konyiya kui.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

18 «A fala mange nun a xa gine be,
wo goro boxi ma,
barima mangeya bara ba wo yi ra.
Mange tonxuma mu luma wo xun
ma sonon.

19 Negewi xa taee balanxi,
mixi yo mu noma e naadee rabide.
Yudaya bonsoe birin bara xanin
namane ma.

20 Wo a mato, jama nde na fafe
kelife kola ma.
Nama na minden, n naxan taxuxi i
ra,
naxee luxi alo i xa xurusee gali i
jalexinxi naxee ra?

21 Wo munse falama
wo defanbooree tima wo xun ma
temui naxe yanfanteya ra?
Na toore mu luma xe alo di bari xa
toore?

22 Xa wo wo yete maxorin,
munfe ra yi bara muxu li,
wo xa a kolon wo yaagi nun fe jaaxi
sotoma ne
wo xa yunubi wuyaxi xa fe ra.

23 Mixi toore kiri noma fiixede?
Barate xa makatunyi noma masarade?
Wo tan go, wo tan naxee darixi fe
jaaxi ra?

Wo noma lude kira fanyi xon ma?

24 N fama ne wo rayensende
alo maale lagi naxan loema gbeng-
berenyi foye kui.»

25 Alatala xa masenyi nan ya:
«N bara na paxankate mooli nate wo
be,
barima wo bara neemu n ma,
wo bara la wule ra.

26 N fama ne wo rayaagide a jaaxi
ra.

27 N bara wo xa yene nun wo xa
langoepa to,
wo birama naxan foxo ra geyae fari
nun daaxae kui.

N bara wo xa fe jaaxie to.
Naxankate na wo be Darisalamuka
seniyentaree.

Wo luma na kira xon ma han mun
temui?»

14

*Kaame ragorofe Isirayila boxi ma
Alatala xa masenyi*

1 Alatala xa masenyi nan ya
a naxan tixi Annabi Yeremi be,
kaame to sin Isirayila boxi ma.

2 «Yudaya na sunnunyi kui,
a xa taa kanaxie na gbelegbelefe
boxi ma.

3 Denbaya kanyie e xa walikee
xeema ye fende,
konon ye mu na kolonyie kui,
e fa gbilen feje igelixa ra.
E sunnun donma ragoroma e ma
yaagi xa fe ra.

4 Boxi bara iboo folo,
barima tune yo mu faxi a ma.
Walikee fan luxi na yaagi nan kui,
e fa sunnun donma ragoro e ma.

5 Tooke a xa di raboloma wula i,
barima jooge mu na e naxan
donma.

6 Sofale tixi geyae fari,
e foye mamema alo wulai baree.
E jooge fenma
konon e mu sese toma.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

7 «Alatala, hali muxu xa yunubi gbo,
i xa muxu rakisi i xili xa fe ra.
Muxu bara fe jaaxi gbege raba,
muxu bara yunubi raba i ra.

8 Isirayila xaxili tixi i tan nan na,
i findixi muxu rakisima nan na
muxu xa toore kui.
Munfe ra i bara lu alo xore muxu
xonyi?

Munfe ra i bara lu alo biyaasila
naxan na dangife tun?

9 Munfe ra i bara lu alo soori
senbetare
naxan mu noma muxu rakiside?
Alatala, i na muxu ya ma,
i xili na muxu xun ma.
I naxa muxu rabolo.»

Alatala xa masenyi Isirayila be

10 Alatala bara a masen yi jama be,
«Neretie nan lanxi wo ma,
wo mu noma wo yete suxude.»

Annabi Yeremi xa masenyi

«E mu rafan Alatala ma.
A e xa yunubie kolon,

a fama e paxankatade na nan ma.»
Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be,

¹¹ Alatala bara a masen n be,
 «I naxa Ala maxandi fe fanyi ra yi
 pama be.

¹² Xa e sunyi suxu, n ma tongoma.
 Xa e serexee ba, n mu e suxuma,
 barima n wama e xun nakanafe ne
 santidegema, kaame, nun fure jaaxi
 ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be

¹³ N bara Ala yaabi,
 «N Marigi Alatala, namijonmee
 bara a fala e be,

«Wo mu santidegema toma,
 wo mu kaame kolonma.
 Wo bojesa nan tun sotoma be.»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹⁴ Alatala bara a masen n be,
 «Na namijonmee na wule nan
 falafe n xili ra.

N tan mu e xexxi,
 n tan mu yaamari fixi e ma,
 n tan mu woyenxi e be.

E xa wule masenyi fatanxi laa-
 matunyie nan na

naxee mu findixi nondi ra,
 a fatanxi se matoe nun kuyee xa
 wali nan ma,
 a fatanxi e yete xaxili madaxuxi nan
 na.

¹⁵ Na nan a ra, Alatala bara a masen,
 «Namijonme naxan masenyi tima n
 xili ra

n mu naxan fixi a ma,
 a fa a fala «Santidegema nun kaame
 mu yi boxi lima,»

na namijonme mooli sontoma ne
 santidegema nun kaame ra.

¹⁶ A masenyi tima pama naxan be,
 e fama ne faxade Darisalamu ki-
 rae xon ma santidegema nun
 kaame ra.

Mixi yo mu luma naa naxee e ra-
 gatama,

mixi yo mu na naxee e xa ginne nun
 e xa die ragatama.

N fa e xa fe jaaxi sare ragbilende e
 ma.»

¹⁷ I xa a fala e be,
 «Ya ye minima n ya ra kee nun yanyi
 temui birin,

barima n ma pama seniye nxi bara
 toore belebele soto,

gbaloe bara e li.

¹⁸ Xeme na daaxa naxee faxaxi san-
 tiddegema ra.

Furema kaamexie na taa kui.
 Namijonmee nun serexedubee fan
 boxi iperema,

konon e xaxili mu na sonon.»

Isirayila xa masenyi Alatala be

¹⁹ «Alatala, i bara Yudaya rabolo
 kerenyi ra?

Siyon mu rafanxi i boje ma sonon?
 Munfe ra i muxu paxankatama,

i tondi muxu rayalande?

Muxu bara wa bojesa xon, konon
 muxu mu a sotoxi.

Muxu bara wa yalanyi xon, konon wa
 xui gbansan nan minixi.

²⁰ Alatala, muxu bara muxu xa
 jaaxuna kolon,

muxu bara muxu babae xa yunubie
 to.

Muxu bara yunubi raba i ra.

²¹ Konon i naxa konon i xili xa fe ra.

I naxa a lu nde xa ba i xa binye nun
 i xa yaragaaxui ra.

I xa ratu saate ma naxan na won
 tagi.

²² Wule kuye nde na dunija naxan
 tune ragoroma? Ade.

Koore noma tune rafade? Ade.

Muxu xaxili tixi i tan nan na,
 barima i tan nan gbansan noma na
 fe mooli rabade.»

15

Ala xa nate

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

¹ Alatala bara a masen n be,

«Hali Annabi Munsa nun Annabi
 Samuweli

n maxandi ne yi pama xa fe ra,

n boje mu tin na duba suxude.

E xa e makuya n na, e xa siga.

² Xa yi pama i maxarin, «Muxu xa
 siga minden»,

i xa e yaabi, «Alatala nan a masenxi,
 naxan lanma a xa faxa, na kanyi xa

faxa,

naxan lanma a xa faxa santidegema
 ra,

na kanyi xa faxa santidegema ra,

naxan lanma a xa faxa kaame ra,

na kanyi xa faxa kaame ra,

naxan lanma a xa xanin konyiya kui,

na kanyi xa xanin konyiya kui.>

³ Alatala xa masenyi nan ya:

<N fama ne e jaxankatade tɔɔre
naani ra.

Santidegema fama ne ndee faxade.
Baree fa ndee ibɔɔde.

Xɔni naxee na koore ma nun wulai
sube naxee na bɔxi,
e fama ne ndee sontɔde, e e don.

⁴ Dunija mangeya birin na na fe to,
e luma gaaxui nan kui.

E fama ne a kolonde Yudaya mangɛ
Xesekiya xa di Manasi,
a fe jaaxi naxan nabaxi Darisalamu,
na bara a niya Alatala xa e
jaxankata.

⁵ Darisalamu, nde kinikinima i ma?
Nde nɔma dipede i xa fe ra?

Nde i xa fe maxɔrinma?>

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

<Wo bara n nabo,lo,
wo bara gbilen n fɔxɔ ra.

Na fe na a ra n fama wo suxude, n
mu kinikini wo ma.

⁷ N fama ne e rayensende alo maale
lagi,

n fa e xa die bade e yi ra,
n fa n ma jama xun nakanade
barima e mu gbilenxi e xa wali kobi
fɔxɔ ra.

⁸ E xa kaape ginɛe wuyama ne
alo meyenyi naxan na baa de ra.
Kasara ti fama ne dingɛe ma yanyi
ra,

a fa fe magaaxuxi raba e ra.

⁹ Nga naxan bara di solofere bari,

a fama ne tagande,

a faxesa yaagi kui a xa waxati mu a
lixi.

Isirayila yaxuie fama ne e sontɔde
santidegema ra.>

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Annabi Yereṃi xa masenyi

¹⁰ «N nga, jaxankate na n be.

I bara n naso dunija

kɔnɔ n ma fe mu rafanxi beka yo
ma.

N mu doni tongoma, n mu doni fima,
kɔnɔ mixi birin luma n dankara.»

Alatala xa masenyi

¹¹ Alatala bara a masen,

«N mu wo rakisixi xe?

N mu yaxuie bɔnbɔ xe wo xa fe ra
wo tɔɔrɔ temui?

¹² Wure nun yɔxui bolonma? Ade.
Mixi naxan kelima kɔɔla ma go?

¹³ N bara wo xa harige nun wo xa
naafuli birin fi mixi ma
wo xa yunubie xa fe ra wo naxee
rabaxi yi bɔxi ma.

¹⁴ N wo sama ne wo yaxuie sagoe,
e xa wo xanin bɔxi ma wo mu
dennaxe kolon,
barima n bara xɔnɔ wo ma a jaaxi
ra.»

Annabi Yereṃi xa masenyi Alatala be

¹⁵ «Alatala, i bara a birin kolon.

I xa ratu n ma, n mali, n gbejɔxɔ n
yaxuie ma.

I naxa n faxesa, i tan kinikininte,
barima n na tɔɔrɔfe i xili xa fe ra.

¹⁶ N to i xa masenyi me, n bara a
suxu.

I xa seriye rafan n ma,
barima n findixi i gbe nan na, i tan
Mangɛ Alatala.

¹⁷ N mu lu mixi ya ma naxee nu
yoma i ma,

barima i xa fe nu na n bɔje kui.

N nu bara lu n keren,
n nu xɔnɔxi yi jama ma alo i tan.

¹⁸ Munfe ra n luma tɔɔre kui?

Munfe ra n mu yalanyi sɔtoma?

I naxa i xa laayidi kana
alo kolɔnyi naxan mu ye raminima
sɔnɔn.»

Alatala xa masenyi Annabi Yereṃi be

¹⁹ Na nan a ra Alatala bara a masen,

«Xa i gbilen n ma,

n i ragbilenma ne i walide.

Xa i ba wɔyen jaaxi falafe,

n man i findima ne n ma xɛera ra.

Nama xa bira i fɔxɔ ra,

i tan naxa bira e fɔxɔ ra de.

²⁰ Yi jama fama ne i gereɔde,

kɔnɔ e mu nɔma i ra,

barima n i luma ne alo tete xɔrɔxɔe
e ya ra.

N na i seeti ma, alako n xa i rakisi, n
xa i ratanga.

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ N i bama ne mixi jaaxi belexe,

n i ratanga mangɛ senbema ma.»

16

Gbaloe Isirayila bɔxi ma

Alatala xa masenyi Annabi Yereṃi be

¹ Alatala bara yi masenyi ti n be,

2 «I naxa gine dɔxɔ, i naxa die sɔtɔ,
 3 barima Alatala bara a masen die xa
 fe ra
 naxee fama baride yi bɔxi ma,
 a nun e nga naxee e barixi,
 a nun e baba naxee e sɔtɔxi,
 4 e fama ne faxade fure ma,
 kɔnɔ jɔnfe mu rabama e be, e mu
 ragatama bɔxi ma.
 E findima jape nan na bendɛ fuji
 fari.
 E na faxesantidɛgema nun kaame
 ra,
 xɔnie nun wulai subee fa e binbie
 donde.»

5 Alatala bara a masen n be,
 «I naxa so banxi kui mixi na sun-
 nunyi kui dennaxe,
 i naxa siga jɔn yire, i naxa mixi
 kunfa ba,
 barima n bara bɔnesa ba n ma jama
 yi ra,
 n bara tondi hinne nun kinikini ma
 e be.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

6 «Mixi xungbee nun mixi lanmae
 faxama ne yi bɔxi ma.
 E mu ragatama, e jɔnfe mu rabama.
 E xa mixie mu e yete maxabama
 sunnunyi kui,
 e mu e xunyi bima faxes mixie be.
 7 E mu taami dɔxɔma sunnun mixie
 be alako e xa madundu.
 E mu minse dɔxɔma sunnun mixie
 be,
 naxee baba xa na mu a ra e nga bara
 faxes.

8 I naxa jɔn fe bande don,
 i naxa lu sunnun mixie fe ma e
 madundufe ra,

9 barima Isirayila Mange Alatala
 bara a masen,
 «N bara fa yi waxati wo tagi
 alako jɛlexinyi sigie xa dan,
 xulunye xa jɔn futi xirimae tagi.»

Annabi Yeremi xa masenyi Alatala be
 10 «N na ge yi masenyi tide jama be,
 e fama ne n maxorinde,
 «Munfe ra Alatala bara a masen a xa
 muxu jaxankata?
 Munse findixi muxu xa yunubi ra?»

Muxu fe jaaxi mundun nabaxi
 muxu Marigi Alatala ra?»

Alatala xa masenyi Annabi Yeremi be

11 «I xa e yaabi,
 «Alatala xa masenyi nan ya:
 Wo babae bara n nabolo,
 e bara bira ala gbete foxo ra,
 e bara e batu, e bara tuubi e be.
 E bara n tan nabɛpin, e mu n ma
 seriye suxu.

12 Wo tan bara fe jaaxi raba dangife
 wo babae ra.
 Wo bara bira wo sondonyi jaaxi
 waxɔnfe foxo ra,
 wo mu wo tuli mati n na.

13 N xa wo keriyi bɔxi ma,
 wo xa siga yire nde wo nun wo
 babae mu dennaxe kolon.
 Menni wo noma ne ala gbete
 batude kɔe nun yanyi ra,
 barima n mu kinikinima wo ma
 sɔnɔn.»

14 Alatala xa masenyi nan ya:
 «Lɔxɔe fama fade, mixi mu a falama
 sɔnɔn,
 «Alatala jipe bara Isirayilakae
 ramini Misira bɔxi ra.»

15 Mixie fama ne a falade,
 «Alatala jipe bara Isirayilakae
 ramini kɔɔla bɔxi ma,
 a nun bɔxi birin ma e rayensenxi
 dennaxe.
 N fama ne e ragbilende e xa bɔxi ma,
 n naxan fi e babae ma.»

16 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N fama ne mixi suxue xede e yire,
 e xa e suxu.
 N fama ne koyinmae xede e yire,
 e xa e fen geyae fari gemɛ
 longori ra,

17 barima n bara e jere ki to.
 E rabafe mu nɔxunxi n ma,
 n e xa yunubie birin toma.

18 N fama ne e xa yunubi sare
 ragbilende e ma dɔxɔ firin,
 barima e bara n ma bɔxi findi bɔxi
 seniyentare ra,
 n naxan fixi e ma ke ra.
 E bara na bɔxi rafe fe jaaxi nun fe
 ratonxi ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

19 «Alatala findixi n senbe nan na,
 a findixi n kantama nan na,

a findixi n ma kantari nan na n ma
 tɔɔɛ kui.
 Sie fama nɛ fade i yire kelife dunija
 tuxui birin.
 E fama nɛ a falade, <Muxu babae
 biraxi wule nan fɔxɔ ra,
 wule naxan mu findixi munafanyi
 ra e bɛ.>

²⁰ Adamadi nɔma alae yailande?
 E naxan yailanma, Ala mu a ra.»

Alatala xa masenyi

²¹ «Na nan a ra,
 yi biyaasi n fama nɛ n sɛnbɛ maga-
 axuxi masende e bɛ,
 alako e xa a kolon Alatala nan n na.»

17

Sondonyi seniyentare

Alatala xa masenyi

¹ «Yudaya xa yunubi sɛbɛxi wure
 sɛbeli ti se xɔɔxɔɛ nan na.

A sɛbɛxi e sondonyi ma,
 a sɛbɛxi e xa sɛrɛxɛbade ferie ma,
 alɔ sɛbeli tima walaxɛ ma ki naxɛ.

² E xa die fan natuma e xa
 sɛrɛxɛbadee ma na ki nɛ,
 a nun e xa Aseri wuri masolixie ma
 naxee luxi sansi bun ma geyae fari.

³ N ma geya naxan na wo xa bɔxi
 ma,
 a nun wo harige, nun wo xa naafuli
 birin,

nun wo xa kuye batude naxee na
 geyae fari,
 n na birin soma nɛ wo yaxuie yi ra
 wo xa yunubi xa fe ra,
 wo naxan nabaxi wo xa bɔxi birin
 ma.

⁴ Wo yetɛ yati fama nɛ wo kɛ
 bɛpinde,
 n naxan fixi wo ma.

N wo findima nɛ wo yaxui xa konyie
 ra bɔxi nde ma,
 wo mu naxan kolon,
 barima wo bara n naxɔnɔ a jaaxi
 ra,
 n ma xɔnɛ luxi nɛ alɔ tɛ xubentare.»

⁵ Alatala bara a masen,
 «Danke na mixi bɛ naxan xaxili tixi
 adamadi ra,
 naxan a yetɛ taxuma mixi nde ra,
 naxan bɔnɛ bara Alatala bɛpin.

⁶ A luma nɛ alɔ kɔnsi naxan tixi
 gbengberenyi ma.

A xa fe mu sɔɔneyama na bɔxi xare
 ma,

mixi mu sabatixi dennaxɛ.

⁷ Nɛlexinyi na mixi bɛ naxan xaxili
 tixi Alatala ra,

naxan a yetɛ taxuma Ala ra.

⁸ A tan luxi nɛ alɔ sansi naxan sixi
 xure fɛ ma,

naxan sanke ye sɔtɔma a fanyi ra.

Wuyenyi mu a lima menni,

a burexɛ fanma nɛ tun.

Hali sogofure tɛmui, a burexɛ mu
 lisima,

a bogima nɛ tɛmui birin.»

⁹ «Adama xa tinxintareya kɔbi fe
 birin bɛ.

A mu nɔma matinxinde.

Nde na fahaamuma?

¹⁰ N tan Alatala, n mixi bɔnɛ nan
 matoma,

n adama sondonyi kui nan fenma,
 alako n xa kankan xa fe rabaxi sare
 ragbilen a ma.

¹¹ Naafuli tinxintare kanyi luxi nɛ
 alɔ dɔnɛ naxan xɛlɛ rasegema a
 gbe mu na naxee ra.

A xa naafuli lɔɛma a xa dunijɛigiri
 nan kui,

a faxa tɛmui a fa kolonde a lɔnnitare
 nan a ra.»

Annabi Yerehi xa masenyi

¹² «Won Marigi Alatala xa kibanyi na
 nɔɛ kui,

a xa hɔrɔmɔlingira itexi na na kabi
 folɛ.

¹³ Alatala, Isirayila xaxili tixi i tan
 nan na.

Mixi naxan i bɛpinma, e luma yaagi
 nan kui.»

Alatala xa masenyi

«Mixi naxan n bɛpinma, e lɔɛma nɛ
 bɛndɛ fupi fari,

barima e bara tondi Alatala ra,
 naxan maniyaxi ye ra mixi baloma
 naxan na.»

Annabi Yerehi xa masenyi Alatala bɛ

¹⁴ «Alatala, n nayalan, n nakisi.

N lama nɛ i ra, tantui na i bɛ.

¹⁵ Alatala a falama n bɛ,

<Alatala xa masenyi mu kamalima
 xɛ? A xa kamali.>

¹⁶ N mu tondima findide jama
 yarerati ra.

I a kolon n mu wama gbaloe xa
muxu li.

I n ma masenyi birin kolon.

¹⁷ I naxa n magaaxu,
barima n ma kantari nan i ra gbaloe
kui.

¹⁸ I xa n yaxuie rayaagi,
kɔnɔ i naxa n tan lu yaagi kui.

I xa n yaxuie raserɛn,
kɔnɔ i naxa n lu gaaxui kui.

I xa gbaloe rasanba e ma,
i xa e halaki a jaaxi ra.»

¹⁹ Alatala bara a masen n be,
«Siga, i sa ti naade seeti ma naxan
xili falama, <Nama xa naade,> Yu-
daya mangɛe soma dennaxe, e min-
ima dennaxe ra. I man xa siga
Darisalamu sode de birin na,

²⁰ a fala pama be, <Yudaya mange,
Yudayakae, nun Darisalamukae, wo
tan naxee birin soma yi naade ra,
wo wo tuli mati Alatala xa masenyi
ra.»»

²¹ Alatala bara a masen,
«Wo xa a mato a fanyi ra,
wo naxa kote xanin malabui lɔxɔe,
wo naxa kote raso Darisalamu taa
kui.

²² Wo naxa kote ramini wo xa banxi
kui malabui lɔxɔe,
wo naxa wali yo raba na lɔxɔe.

Wo xa malabui lɔxɔe binya
alo n wo babae yamarixi ki naxe.

²³ E mu n xui ramexi, e mu e tuli
matixi n na.

E e kobe rasoxi n na, e tondi n ma
seriyɛ ra.»

²⁴ Alatala xa masenyi nan ya,

«Xa wo wo tuli mati n na,
xa wo mu kote yo raso taa kui
malabui lɔxɔe,

xa wo malabui lɔxɔe binya,
xa wo mu wali yo raba na lɔxɔe,

²⁵ mangɛe nun mangɛdie soma nɛ
taa sode de kui soe nun soori
ragisee fari,

e fa dɔxɔ Dawuda xa kibanyi kui.

Yudayakae nun Darisalamukae fan
soma nɛ taa kui,

Darisalamu fa sabati abadan.

²⁶ Mixi fama nɛ kelife Yudaya taa
kui,

kelife Darisalamu rabilinyi,

kelife Bunyamin bɔxi ma,

kelife Sefela bɔxi ma,

kelife geyae nun Negewi gbeng-
berenyi ma.

E fama nɛ alako e xa serɛɛ
mɔoli birin ba Alatala xa
hɔrɔmɔbanxi kui,

alo serɛɛ gan daaxi, xanunteya
serɛɛ,

surayi serɛɛ, nun tantui serɛɛ.

²⁷ Kɔnɔ xa wo mu wo tuli mati n na,
xa wo tondi malabui lɔxɔe binyade,
xa wo kote xanin na lɔxɔe,

wo e raso Darisalamu taa kui mal-
abui lɔxɔe,

n wo xa taa sode de ganma nɛ tɛ ra
naxan mu xubenma,

a fa Darisalamu yire makantaxi
birin kana.»

18

Fɛɛɛ yailanyi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi
Yereimi be,

² «Keli, i xa siga fɛɛɛ yailanyi xɔnyi.
Menni i fama nɛ n ma masenyi
mede.»

Annabi Yereimi xa masenyi

³ «Awa, n naxa siga fɛɛɛ yailanyi
xɔnyi.

A nu na fɛɛɛ yailanfe,

⁴ kɔnɔ na fɛɛɛ to bɔɔ yire nde,

a man naxa gbilen a yailan na,

alako a xa lu alo a nu wama a xɔn
ma ki naxe.»

⁵ «Alatala naxa a masen n be,

⁶ <Alatala xa masenyi nan ya:

Isirayila bɔnsɔe, n tan fan fe rabama
nɛ wo ra,

naxan maniyaxi yi fɛɛɛ yailanyi xa
wali ra.

Isirayila bɔnsɔe, wo na n belexe kui
alo boora na fɛɛɛ yailanyi belexe ki
naxe.

⁷ Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, rabirafe ra,

n xa e halaki, n xa e xun nakana,

⁸ kɔnɔ e fa gbilen e xa fe jaaxi fɔxo
ra,

na temui n fan gbilenma nɛ n ma
nate fɔxo ra,

n mu e paxankatama sɔnɔn.

9 Xa n nate tongo si, xa na mu a ra
mangeya, tife ra,
10 kɔnɔ e fa fe jaaxi raba n na,
e gbilen n xui fɔxɔ ra,
na temui n fan gbilenma ne fe fanyi
fɔxɔ ra
n nu wama naxan nabafe e be.»

11 «A fala Yudayakae nun Darisala-
mukae be,
Alatala bara a masen,
«N bara nate tongo wo xili ma,
n xa wo paxankata.
Wo xa gbilen wo xa kira jaaxi fɔxɔ
ra,
wo xa wo jere ki masara.»

12 Kɔnɔ e naxa a yaabi,
«Na mu fama sooneyade,
barima muxu tan birama muxu xax-
ili nan fɔxɔ ra.
Muxu tan birama muxu waxɔnfe
nan fɔxɔ ra,
hali a jaaxu.»

13 «Alatala man bara e yaabi,
«Wo xa a mato xa yi mooli nu bara
raba sie tagi.
Nde bara na fe mooli me sinden?
Isirayila seniyanxi bara fe xɔnxi
raba.

14 Xinbeli noma kelide Liban geya
fari?
Xure xunxuri naxee ye goroma naa,
e noma xɔride?»

15 Kɔnɔ n ma pama tan bara neemu
n ma fe ra,
e surayi gan serexe ra kuyee be,
e bira kira gbete yailantaree fɔxɔ ra,
e kira fori lu na.

16 E bara a niya e xa boxi xa gbaloe
sɔtɔ.
Dangi mixie na na to, e de ixarama
ne, e fa e mabere.

17 N fama ne e rayensende e yaxuie
ya ra,
alo foye naxan kelima sogetede.
N nan n kobe rasoma e ra gbaloe
loxɔe.»

Annabi Yereimi yaxuie xa masenyi

18 Mixi ndee bara a fala,
«Won xa Annabi Yereimi xa fe
mabere barima
serexedubee mu jonma naxee Ala
xa seriye masenma,

lonnilae mu jonma naxee mixi
rasima,
namijonmee mu jonma naxee
masenyi tima.

Won xa wule sa a xun ma, won tondi
a xa masenyi ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi Alatala be
19 «Alatala, n mali, i tuli mati n
yaxuie woyen xui ra.

20 E lanma e xa fe fanyi masara fe
jaaxi ra?

E wama n faxafe ne.
I xa ratu a ma n findixi i xa xera
nan na,

alako e xa ratanga i xa xone ma.

21 Na kui i xa e xa die faxa kaame ra,
i xa e faxa santidegema ra.

E xa ginsee xa findi dibaritaree ra,
xa na mu a ra kaape ginsee.

I xa a lu e xa morie xa faxa,
e xa fonikee xa bira santidegema ra.

22 I na e yaxuie xee e yire,
wa xui xa mini e xa banxie kui,
barima e bara wa n nabirafe yili kui,
e bara wa n suxufe gantanyi ra.

23 I tan Alatala, i e xa mapoxunyi
kobi birin kolon,

e wama naxan nabafe n na.

I naxa e xa yunubi xafari.

I naxa dije e xa yunubi ma.

I xa e rabira i ya tode ra, i xa xonɔ e
ma a jaaxi ra.»

19

Tofeti xa gbaloe
Alatala xa masenyi

1 Alatala naxa a masen, «Siga, i sa
feje sara feje yailanyi xonyi. Nama
forie nun serexedube forie xa i mati.

2 I na ge na sarade, wo xa mini
Beti Hinoma biri ra, «Feje naade» na
dennaxe biri. Menni i xa yi masenyi
ti,

3 «Yudaya mange nun Darisala-
mukae, wo wo tuli mati Alatala xa
masenyi ra.»

«Isirayila Mange Alatala bara a
masen,

«N fama ne bekae paxankatade a
jaaxi ra.

N naxan nabama e ra, mixi yo mu
na fe mooli mexi sinden.

4 N na rabama ne barima e bara n nabejin,
 e bara yi boxi findi yire seniyyentare ra,
 surayi ganma serexe ra kuyee be dennaxe.
 A singe e mu nu darixi na mooli ra.
 E babae nun Yudaya mangee mu nu na mooli rabama,
 konɔ yakɔsi e bara mixie nii ba,
 naxee mu fe paaxi yo rabaxi.
 5 E bara batudee ti Bali kuye be geyae fari,
 e e xa die bama serexe gan daaxi ra dennaxe.
 N tan mu e yamarixi na mooli ra,
 n mu na mooli falaxi,
 na mooli mu luxi n ma manɔxunyi ya ma.»

6 «Alatala xa masenyi nan ya:
 Na nan a ra loxe fama a lide yi boxi xili mu falama Tofeti nun Ben Hinoma sonon,
 a fama falade ne <Gbaloe gulunba.>
 7 Be n Yudaya nun Darisalamu waxonfe kanama ne,
 n e rabira e yaxuie xa santidegema ra,
 naxee wama e sontofe.
 N e binbie luma xonie nun wulai subee nan be.
 8 N yi taa kanama ne,
 a fa findi yaagi ra bekae be.
 Dangi mixie na yi taa kanaxi to,
 e de ixarama ne, e fa yo wo ma.
 9 E yaxui naxee wama e sontofe,
 e fama ne e toorode taa kui han bekae e yete xa die nun e doxooree don.»
 10 «I na ge na masenyi tide, i xa feje iboo forie ya xori naxee i matixi. I xa a fala e be,
 11 <Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 N yi pama nun e xa taa xun nakanama na ki ne,
 alo feje ibooxi ki naxe.
 Na feje mu yailanma sonon.
 Tofeti findima mixi faxaxie ragatade nan na.»

12 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N yi yire nun a xa mixie luma ne alo Tofeti.

13 Darisalamu banxie nun Yudaya mange xa banxie,
 e birin findima yire seniyyentare nan na alo Tofeti.
 Singe ra, mixie bara surayi gan serexe ra banxie fari,
 e bara tunbuie batu,
 e bara minse ba serexe ra ala gbete be.»

14 Annabi Yereimi naxa fa kelife Tofeti, Alatala masenyi soxi a yi ra dennaxe. A naxa ti Alatala xa banxi naade ra, a a fala pama be,

15 «Isirayila Mange Alatala bara a masen, <N yi taa nun a rabilinyi naxankatama ne. N fama ne gbaloe ra e be barima e bara e kobe raso n na, e tondi n ma seriyee ra.»

20

Annabi Yereimi xa toore

1 Serexedube Pasura, Imeri xa di, naxan findixi horomobanxi yarerati ra, a to Annabi Yereimi xa kawandi me,

2 a naxa a suxu, a a bonbo, a a sa kutunyi ra horomobanxi seeti ma Bunyamin sode de ra.

3 Kuye to iba, Pasura naxa a ramini, konɔ Annabi Yereimi naxa a yaabi, «Alatala bara i xili masara. A mu falama sonon Pasura, a falama ne fa <Magori Misabiba,> <Naxankate yire.>

4 Alatala naxa a masen, <N gaaxui luma ne i tan nun i booree boje ma. I yaxuie i booree faxama ne santidegema ra i ya xori. N Yudaya boxi fan sama ne Babilon mange belexe, a e bonbo santidegema ra, a fa e xanin Babilon.

5 Harige nun naafuli naxan birin na yi taa kui, a nun naxan na Yudaya mangee yi ra, n na birin soma ne wo yaxuie yi ra yi gere kui, e xa a xanin Babilon.

6 I tan Pasura, nun i xa mixie, wo fan sigama ne konyiya kui Babilon boxi ma. I faxama menni ne, i ragata naa, i tan nun i booree i naxee kawandixi wule ra.»

Annabi Yereimi xa masenyi

7 «Alatala, i bara n natantan,
 n fan bara n yete lu na tantanyi kui.

I bara n suxu, i bara nɔ n na.
 ԼՉԾԷ yo ԼՉԾԷ e n maberema, e
 birin yoma n ma.

8 N ma masenyi birin findima
 յախանկատե nun gbaloe nan na.
 N na Alatala xa masenyi ti, jama
 birin yo n ma.

9 Xa n na a fala,
 <N mu a xa fe kawandima sɔnɔn,
 n mu wɔyɛnma a xili ra sɔnɔn,>
 Alatala xa masenyi luma nɛ alɔ tɛ n
 bɔjɛ kui.

N mu nɔma na tɛ raxubende,
 fo n xa Alatala xa masenyi ti.

10 N bara tɔjɛgɛ gbegbe mɛ.
 Xa n a fala, <Gbaloe na fafe,>
 mixi ndee a fala, <Won xa a masen
 mangasanyi bɛ.>

N booree birin na n matofe,
 alako e xa n suxu tantanyi kui.
 E a falama, <Tɛmunde won nɔma nɛ
 a suxude gantanyi ra,
 won xa nɔ a ra, won xa won gbejɔxɔ
 a ma.>

11 Kɔnɔ Alatala Sɛnbɛma na n sɛti
 ma.
 N yaxuie fama nɛ birade, e mu nɔma
 n na.
 Na findima nɛ yaagi ra e bɛ, e xaxili
 ifu.

12 Mange Alatala tinxintɔɛ kolon,
 a e bɔjɛ nun e sondonyi matoma.
 N a kolon Alatala fama nɛ n
 gbejɔxɔde e ma,
 n xaxili tixi a tan nan na.

13 Wo Alatala matɔxɔ, wo bɛeti ba a
 bɛ,
 barima a setaree rakisima nɛ e
 yaxuie bɛlɛxɛ.

14 N bari ԼՉԾԷ dankaxi.
 N nga n barixi ԼՉԾԷ naxɛ, ԼՉԾԷ
 fanyi mu a ra.

15 Xɛera naxan n bari fe fala n baba
 bɛ,
 mixi dankaxi nan nu a ra.

N baba nu bara sɛwa na xibaaru ra,
 16 kɔnɔ na xɛera xa lu alɔ yi taaɛ,
 Alatala naxee halakixi kinikinitareja
 kui.

A xa e gbelegbele xui mɛ gɛɛsɛgɛ
 nun yanyi ra.

17 A nu lan nɛ a xa n faxa n nga tɛgɛ,
 n xa ragata menni abadan.

18 Munfe ra n fa minixi dunija ma,
 n xa yi tɔɔrɛ nun yi fe xɔnɛ sɔtɔ,

n ma dunijɛigiri xa findi yaagi ra n
 bɛ?»

21

Darisalamu xa gbaloe masenyi

1 Alatala naxa yi masenyi ti
 Annabi Yeremi bɛ, mange Sedekiya
 to Malakiya xa di Pasura nun
 Maaseya xa di Sefaniya sɛrɛxɛdubɛ
 xɛɛ a yire. E naxa a fala a bɛ,

2 «I xa Alatala maxandi
 muxu bɛ barima Babilɔn mange
 Nebukadansari na won gerefe.
 Tɛmunde Alatala nɔma kaa-
 banako nde rabade won bɛ alako
 Nebukadansari xa makuya won na.»

3 Annabi Yeremi naxa e yaabi,
 «Wo xa a fala Sedekiya bɛ,

4 Isirayila Marigi Alatala bara a
 masen, <Wo Babilɔn mange nun a
 xa sɔɔrie gere geresose naxan na,
 n a niyama nɛ e xa findi wo xun
 nakanama ra. Naxee na wo gerefe
 taa fari ma, e fama nɛ sode taa kui.

5 N tan yati gere tima nɛ wo bɛ
 sɛnbɛ ra, barima n xɔnɔxi wo ma a
 jaaxi ra. N bɔjɛ bara te.

6 N fama nɛ yi taakae bɔnbɔde,
 xɛmɛɛ nun xurusee, alako e xa faxa
 fure jaaxi ma.

7 Na dangi xanbi, Yudaya mange
 Sedekiya, a xa mixie, nun jama
 naxan mu fama faxade fure, san-
 tidɛgɛma, nun kaamɛ ra yi taa kui,
 n fama nɛ e sode e yaxui Babilɔn
 mange Nebukadansari yi ra, naxan
 wama e nii bafe. A fama nɛ
 e bɔnbɔde santidɛgɛma ra, a mu
 kinikinima e ma fefe ma. Alatala xa
 masenyi nan na ki.»

8 «I xa a fala jama bɛ, Alatala bara
 a masen, <N wo tima nɛ kira firin
 xɔn ma. Keren findi kisi kira ra,
 boore findi faxɛ kira ra.

9 Naxan luma yi taa kui, a fama
 nɛ faxade santidɛgɛma, kaamɛ, nun
 fure ra, kɔnɔ naxan a yetɛ fima
 Babilɔnkae ma naxee bara wo xa taa
 rabilin, na kanyi kisima nɛ.

10 N bara natɛ tongo n xa fe jaaxi
 raba yi taa ra. N mu hinnɛma a ra.
 N a soma nɛ Babilɔn mange yi ra, a

fa a gan te ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

11 «I xa a fala Yudaya mange bɔnsɔɛ be,

Wo wo tuli mati Alatala ra.

12 Dawuda bɔnsɔɛ, Alatala bara a masen,

wo xa kiiti tinxinxi sa gɛɛsɛgɛ yo gɛɛsɛgɛ,

wo xa tɔɔrɔmixi ratanga mixi kobi ma,

alako n naxa xɔnɔ wo ma,

a fa lu alo te naxan mu xubenma wo xa kobijna xa fe ra.

13 N bara xɔnɔ wo ma,

wo tan naxee sabatixi yi gulunba yire,

wo tan naxee luxi alo gemɛɛ fili ma,

wo tan naxee a falama,

«Nde nɔma won na? Nde nɔma sode won xɔnyi?»»

Alatala xa masenyi nan na ki.

14 «N fama nɛ wo naxankatade wo xa yunubie xa fe ra,

n te so wo xɔnyi ra naxan wo birin ganma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

22

Yudaya mange xa gbaloe

1 Alatala bara a masen, «Siga Yudaya mange xɔnyi yi masenyi ra.

2 I xa a fala a be, «Yudaya mange, i tan naxan na Dawuda xa kibanyi kui, i tan, i xa mixie, nun i xa pama naxan soma yi naade ra, wo wo tuli mati Alatala ra.

3 Alatala bara a masen, wo xa tinxin, wo xa seriye rabatu. Wo xa tɔɔrɔmixi ratanga mixi kobi ma. Wo naxa xɔnɛ, kiridi, nun kaape gine tɔɔrɔ. Wo naxa fe jaaxi raba, wo naxa kobi, wo naxa mixi nii ba yi bɔxi ma.

4 Xa a sa li wo naxa bira yi seriye fɔxɔ ra, mange naxee dɔxɔma Dawuda xa kibanyi kui, e fama nɛ sode taa kui soe nun sɔori ragisee fari, e tan nun e xa mixie, nun e xa pama.

5 Kɔnɔ xa wo mu yi seriye rabatu, n bara n kali n yete ra, yi bɔnsɔɛ xun

nakanama nɛ. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

Alatala xa masenyi

6 Alatala bara a masen Yudaya mange be a bɔnsɔɛ xa fe ra,

«I bara lu alo Galadi n be, i bara lu alo Liban geya,

kɔnɔ n bekae kerima nɛ, n be findi gbengberenyi ra.

7 N sɔorie xɛɛma nɛ geresosee ra,

e xa sɛdiri wurie xaba, e xa e gan.

8 Si gbegbe dangima nɛ naa, e fa a fala e boore be,

«Munfe ra Alatala yi mɔoli rabaxi yi taa xungbe ra?»

9 Nde e yaabima nɛ, «E Marigi Alatala na rabaxi nɛ

barima e bara a xa saate rabɛnin,

e fa ala gbɛtɛɛ batu, e tuubi e be.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

10 «Wo naxa jɔnfe raba mixi faxaxie be,

wo naxa sunnun.

Wo xa wa mixie be naxee xaninma pamanɛ ma,

barima e mu gbilenma e xɔnyi abadan.

11 Alatala bara a masen Yosiya xa di Salumu xa fe ra,

naxan nu bara ti mange ra a baba jɔxɔɛ ra,

«A mu gbilenma abadan.

12 A faxama pamanɛ nan ma e a xaninma dennaxe.

A mu yi bɔxi toma sɔnɔn.»»

Alatala xa masenyi

13 «Naxankate na mixi be

naxan banxi tima tinxintareya kui,

naxan a fari idɔxɔma muɛɛ saabui ra,

naxan mixi rawalima tɔɔre kui,

a tondi sare sode a xa walike yi ra.

14 Naxankate na mixi be naxan a falama,

«N xa banxi belebele ti n yete be,

naxan kui gbo, wunderi wuya naxan ma,

naxan xunmasaxi sɛdiri wuri ra,

naxan masoxi se gbeeli ra.»

15 I findixi mange ra sɛdiri wuri nan ma fe ra?

I baba mu baloe nun minse sɔtɔxi xe?

Kɔnɔ a naxa tinxinyi nun fe fanyi
raba,

na nan findixi sɔnɛya ra a bɛ.

16 A naxa setare nun tɔrɔmixi
ratanga,

na nan findixi sɔnɛya ra a bɛ.

Na birin a masenxi nɛ a bara n
kolon.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

17 «Kɔnɔ i tan birama i yetɛ xa geeni
nan tun fɔxɔ ra,

hali na fa findi faxɛ tife ra,

hali na fa findi mixi tɔrɔfe ra.

18 Na nan a toxi Alatala masenyi tixi
Yosiya xa di Yehoyakimi xa fe ra,

Yudaya mange,

«E mu nɔma a binyade nɔnfe ra,

e mu a falama, N taara, N marigi.»

19 E mu a ragatama,

a luma nɛ alɔ sofale faxaxi naxan
wɔlɛma Darisalamu fari ma.»

20 «Wo xa te Liban,

wo xa wo xui ite Basan bɔxi ma,

wo xa gbelegbele Abarimi,

barima wo defanboore birin bara
bira.

21 Beenun tɔrɛ xa wo suxu,

n nu bara masenyi ti wo bɛ,

kɔnɔ wo mu tin na ramede.

Wo na na ki nɛ kabi wo dimɛdi
tɛmui,

wo mu wama n ma seriye rabatufe.

22 Wo xa yareratie bara lɔɛ alɔ foye,

wo mɛɛnimae bara siga konyiya kui.

Wo tan bara yaagi, wo xaxili bara ifu
wo xa kobina xa fe ra.

23 Wo tan naxee na Liban,

naxee luxi alɔ xɔnie e tɛɛ kui sɛdiri
wuri kɔn na,

wo fama nɛ tɔrɔde a jaaxi ra
gbalɔɛ xa fe ra.

Wo fama nɛ lude tɔrɛ kui alɔ gine
naxan na di barife.»

24 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali,

hali Yehoyakimi xa di Yekoyakini,
Yudaya mange,

sa fatu n ma alɔ n ma xurunde fanyi,
n mu tondima na bade n bɛlɛɛ ra.

25 N i soma i yaxuie nan yi ra naxee
wama i sɔntɔfe,

i gaaxuma naxee ya ra,

Nebukadansari, Babilɔn mange, nun
Babilɔnkae.

26 N wo kerima nɛ jamane ma, i tan
nun i nga,

wo mu barixi dennaxe.

Wo faxama naa nɛ.

27 Wo mu gbilenma wo xɔnyi sɔnɔn,
wo wama lufe dennaxe.

Wo mu gbilenma naa abadan.»

28 «Yehoyakini bara lu alɔ feje
ibɔxi,

mixi mu wama naxan xɔn?

Munfe ra e a tan nun a xa die kerima
jamane ma, e mu dennaxe
kolon?

29 N ma pama naxan sabbatixi n ma
bɔxi ma,

wo xa wo tuli mati Alatala ra.

30 Alatala bara a masen,

«Wo xa sɛbeli ti yi mixi xa fe ra,

a mu di sɔtɔma,

a xa dunijeigiri mu sɔnɛyama,

a xa di yo mu luma Dawuda xa
kibanyi kui,

a xa di yo mu Yudaya yamarima
sɔnɔn.»»

23

Alatala xa xɛɛra tinxinxi

Alatala xa masenyi

1 Alatala xa masenyi nan ya:

«Naxankate na n ma pama
yareratie bɛ

naxee bara n ma pama ralɔɛ, e bara
e rayensen.

2 Isirayila Marigi Alatala bara a
masen a xa pama yareratie xa
fe ra,

wo bara n ma pama rayensen nɛ, wo
bara e kerɪ.

Wo mu mɛɛnixi e ma.

N fama wo jaxankatade wo xa
kobina nan ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3 «N fama nɛ n ma pama birin na,

n nu bara naxan xanin jamane ma.

N fama nɛ e ragbilende e xɔnyi

alako e man xa wuya, e xa fe man
xa sɔnɛya.

4 N yareratie tima nɛ e bɛ naxee
mɛɛnima e ma.

E mu gaaxuma sɔnɔn, e mu
serɛnma.

N e hayi birin fanma ne e be.»
Alatala bara na masen.

⁵ Alatala xa masenyi nan ya:
«Lɔxɔɛ fama ne fade n Dawuda xa di
tinxinxi rakelima lɔxɔɛ naxe.
Aɲama yamarima ne lonni, tinxinyi,
nun seriyɛ ra bɔxi kui.

⁶ Na waxati Yudaya kisima ne,
Isirayila bɔɲesa sɔtɔ,
mixie a fala, «Alatala findixi won ma
tinxinyi nan na.»»

⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
«Lɔxɔɛ fama fade mixi mu a falama,
«Alatala ɲiɲɛ naxan Isirayilakae
raminixi Misira bɔxi ra.»

⁸ E a falama ne, «Won bara won kali
Alatala xili ra,
naxan Isirayila bɔnsɔɛ rakelixi,
a e ramini ɲamane ra naxan na
kɔɔla ma
a nun yire birin a e kerixi dennaxe.
E man fama ne e xa bɔxi
rasabatide.»»

Annabi Yeremi xa masenyi

⁹ «Masenyie nan ya namijɔnmɛe xa
fe ra:
N bɔɲɛ bara kinikini.
N xɔri birin na serɛnfe,
n luxi ne alɔ siisila barima Alatala xa
masenyi seniyenxi xɔrɔxɔ.»

Alatala xa masenyi

¹⁰ «Yi bɔxi rafexi yenɛlae nan na.
Bɔxi yati yati na danke kui na nan
ma,
fili bara xara,
ɲooɛ bara ɲɔn.
Mixi mafura tinxintareya rabade.
E suusama na ra a fanyi ra.

¹¹ Namijɔnmɛe nun serɛxɛdubɛ mu
tinxin.
N bara kobɲa to n ma banxi kui.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² «Na nan a ra e xa kira xɔrɔxɔ.
Dimi bara sin e xun ma.
E luma ne bira ra,
barima n bara nate tongo n xa e
ɲaxankata.
Na waxati na fafe.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

¹³ «N bara fe ɲaaxie to namijɔnmɛe
Samarikae ya ma.

E na masenyi tife Bali xili ra,
e bara n ma ɲama Isirayila ralɔɛ.

¹⁴ N man bara fe ratonxie to
namijɔnmɛe Darisalamukae
ya ma.

E findixi yenɛlae nan na, e ɲɛɛma
wule ra,
e tinxintaree malima alako e naxa
gbilen e xa wali kobi fɔxɔ ra.
E bara lu n be alɔ Sodomakae,
e xa mixie maniyaxi Gomorakae nan
na.»

¹⁵ Na nan a ra Mange Alatala a
masenxi namijɔnmɛe xa fe
ra,
«N fe xɔnɛ soma ne i yi ra baloe ra,
n ye ɲaaxi so i yi ra minse ra,
barima Darisalamu namijɔnmɛe
bara a niya
n ma bɔxi birin xa findi bɔxi
seniyentare ra.»

¹⁶ Alatala bara a masen,
«Wo naxa wo tuli mati namijɔnmɛe
xa masenyi ra.

E naxan masenma wo be a findixi
wule nan na.
E laamatunyie xa fe falama wo be
naxee fatanxi e yetɛ xaxili ma.
Alatala xa mu a masenxi.

¹⁷ E bara suusa a falade n matandi-
lae be,
«Alatala naxe wo bɔɲesa sɔtɔma ne.»
E man nu a fala mixie be,
naxee birama e yetɛ waxɔnfe fɔxɔ
ra,
«Fe ɲaaxi yo mu wo sɔtɔma.»

¹⁸ Nde bara ti Alatala sɛɛti ma, a xa
a xa masenyi rame?
Nde bara a tuli mati a xa masenyi
ra?

Nde bara na mɛ?
¹⁹ Alatala bara xɔnɔ mixi ɲaaxi ma.
Na luxi ne alɔ foye xungbe naxan
dangima e xun ma.

²⁰ Alatala xa xɔnɛ mu gbilenma,
fo a xa kamali,
fo a xa nate birin xa raba.
Na birin na ɲɔn, wo xaxili sɔtɔma
ne.

²¹ N tan xa mu yi namijɔnmɛe xɛɛxi,
e e yetɛ xaxili nan nawalife.
N mu masenyi tixi e be, e masenyi
tixi e yetɛ nan na.

22 Xa a sa a li e nu na n tan nan seeti ma,
e n ma masenyi nan masenma n ma pama be,
alako e xa gbilen e xa kira paaxi foxo ra,
e xa kobija lu na.»

23 Alatala xa masenyi nan ya:
«Ala nan n na naxan makore wo ra,
n mu na yire makuye.

24 Adamadi noma a noxunde n ma?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

«N mu na koore nun boxi birin ma xe?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

25 «N bara na namijonmee xui me.
E wule nan falama,
e naxe, «N bara laamatunyi to, n bara laamatunyi to.»»

26 «Namijonmee luma wule fala ra han mun temui?

E e yete madaxuma han mun temui?

27 E maroxunxi ne a pama noma neemude n xili ra
e xa laamatunyiye saabui ra, e naxan falama e boore be,
alo e babae neemuxi n xili ma ki naxe e fa Bali batu.

28 Naxan bara xiye sa, a xa na nan fala.

Naxan bara n ma masenyi soto, a xa na fala nondi ra.

Munse na maale xori nun maale lagi tagi?»

Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «N ma masenyi mu luxi xe alo te?»
Alatala xa masenyi nan na ki.

«N ma masenyi mu luxi xe alo derema naxan geme ibooma?»

30 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E masenyi mujama e boore ma,
e fa a fala Ala xa masenyi na a ra.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma.
E a falama, «Ala xa masenyi nan ya,»
konc e de nan tun wuyaxi.»

32 Alatala xa masenyi nan ya:

«Yi namijonmee mu rafanxi n ma,
naxee laamatunyi wule falama,

naxee n ma pama raloma e xa wule fufafue ra.

N mu e xexi, n mu yaamari yo fixi e ma,

pama hayi mu na e ma feo.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

33 «Xa pama i maxorin,

xa na mu a ra namijonme, xa na mu a ra serexedube,

«Munse findixi Alatala xa nate ra,»

i xa yi nate fala e be,

«Alatala bara wo rabejin.»

34 Xa namijonme, xa na mu a ra serexedube,

xa na mu a ra mixi nde a fala pama be,

«Alatala xa masenyi nan ya,»

n fama ne na kanyi nun a bonsae paxankatade.

35 Wo wo boore maxorinma,

«Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?»

36 Konc a mu lanma wo xa a fala,

«Alatala xa masenyi nan ya,»

barima na findixi wo yete xa masenyi nan na.

Wo wama Mange Alatala xa masenyi nan masarafe.

37 Wo namijonme maxorinma,

«Alatala munse yaabixi? Alatala munse masenxi?»

38 Xa wo man a falama,

«Alatala xa masenyi nan ya,»

n to a fala wo be a wo naxa na mooli fala,

39 n wo rabejinma ne kerenyi ra,

n wo makuya n na,

wo tan nun wo xa taa n naxan fixi wo nun wo babae ma.

40 N wo rayaagima ne abadan.

Na yaagi mu bama wo ma, mixi mu neemuma a ra.»

24

Xore paani firin

1 Babilon mange Nebukadansari to ge Yudaya mange Yehoyakini, Yehoyakimi xa di, a xa kuntigie, Yudaya kamuderie nun xabuie xaninde konyiya kui Babilon boxi ma, Alatala naxa laamatunyi nde masen n be. Paani firin nu na

Alatala xa hōrōmōbanxi ya ra. E nu rafexi xōrēe ra.

² Xōrē bogi fanyie, naxee luxi alo xōrē bogi ba singee, e nu saxi paani keren kui. Xōrē bogi jaaxie, naxee kanaxi, nee fan nu saxi paani boore kui.

³ Alatala naxa a masen n bē, «Annabi Yeremi, i munse toxi?» N naxa a yaabi, «N xōrēe nan toxi. Ndee fan han, ndee fan kanaxi. Xōrē naxee kanaxi, e mu nōma donde.»

⁴ Alatala naxa yi masenyi ti n bē,

⁵ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: I xōrē bogi fanyie toxi ki naxē, n tan fan Isirayilakae toxi na ki nē, naxee xaninxi konyiya kui Babilōn bōxi ma.

⁶ N nan n jēngi sama nē e xōn ma a fanyi ra. N e ragbilenma nē yi bōxi ma, n e xa fe sōōneyama nē. N mu e halakima sōōn.

⁷ N xaxili fanyi fima nē e ma alako e xa a kolōn n tan nan na Alatala ra. Xa e yetē ragbilen n ma e bōjē birin na, e tan nan findima n ma jama ra, n tan fan findi e Marigi Ala ra.»

⁸ Alatala naxa a masen, «Yi xōrē bogi jaaxi naxee mu donma, e misaalixi Yudaya mangē Sedekiya nun a xa kuntigie nan na, a nun Darisalamukae naxee birin luxi yi bōxi ma, nun naxee sabbatixi Misira bōxi ma.

⁹ N e findima jama xōnxi nan na duniya birin. E luma yaagi kui. Mixi yoma nē e ma, e e danka yire birin n e xaninma dēnnaxē.

¹⁰ N e rajōnma nē santidēgema, kaame, nun fure jaaxi ra. E mu luma yi bōxi ma, n dēnnaxē fixi e nun e babae ma.»

25

Isirayila xa konyiya

¹ Alatala naxa masenyi nde ti Annabi Yeremi bē, Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya jē naani nde kui Yudaya bōxi ma. Na nu findixi Nebukadansari xa mangeya jē singe nan na Babilōn bōxi ma.

² Annabi Yeremi naxa yi masenyi ti Yudayakae nun Darisalamukae bē,

³ «Kabi Amon xa di Yosiya xa mangeya jē fu nun saxan nde Yudaya bōxi ma, han to, na jē mōxōjēn nun saxan nan ya. Na waxati Alatala nu bara masenyi nde ti n bē. N bara na fala wo bē temui birin, kōnō wo mu tinxi wo tuli matide n na.

⁴ Alatala bara a xa konyi namijōnmēe xēe wo ma waxati birin, kōnō wo mu e xui ramexi, wo mu e xa masenyi suxuxi.

⁵ E naxa a masen wo bē wo xa gbilen wo xa jēre ki jaaxi fōxō ra, alako wo xa bu yi bōxi ma, Alatala naxan fixi wo nun wo babae ma, a xa findi wo gbe ra abadan.»

⁶ «Wo naxa bira ala gbētēe fōxō ra, wo naxa e batu, wo naxa tuubi e bē. Wo naxa n naxōnō, alako n naxa wo jaxankata.

⁷ Kōnō wo mu n xui suxuxi. Wo jēre ki bara n naxōnō, n xa wo jaxankata. Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁸ Na nan a ra Mangē Alatala naxa a masen, «Wo to tondi n ma masenyi ra,

⁹ n gali fenma nē kōōla ma, naxan na n ma konyi Babilōn mangē Nebukadansari xa yaamari bun ma. N e xēema nē wo nun wo dōxōboore sōntōde. Mixi dē ixarama nē wo xa fe ra, e fa yo wo ma. Wo luma naa xunnakanē nan kui abadan.

¹⁰ Sigi mu sama wo xōnyi sōōn, xulunyi mu rabama. Mixi mu maale din xui mēma, e mu lanpui xa naiyalanyi toma.

¹¹ Gbaloe yi bōxi lima nē, se birin kana. Wo nun wo dōxōbooree luma konyiya nan kui Babilōn mangē xa nōē bun ma jē tongo solofere.»

¹² «Alatala xa masenyi nan ya: Kōnō na jē tongo solofere na kamali, n Babilōn mangē nun a xa jama jaxankatama nē e xa fe jaaxi xa fe ra. N e xa bōxi xun nakanama nē abadan.

¹³ N fe naxan birin falaxi yi jamae xili ma yi kitaabui kui Annabi Yeremi saabui ra, n fama nē na birin nakamalide.

14 Babilonkae fama ne lude si senbema wuyaxie xa yaamari bun ma. N e xa wali sare ragbilenma ne e ma.»

Alatala xa masenyi

15 Isirayila Marigi Ala bara a masen n be,

«N ma xone xa fe fala si birin be n i xema dennaxe.

16 E na n ma xone to, e luma ne alo siisilae santidegema ya ra.»

Annabi Yeremi xa masenyi

17 «N bara Alatala xa xone masen si birin be,

a n xexi dennaxe.

18 N bara a masen Darisalamu nun Yudaya taee kui,

e xa mangee nun kuntigie be.

Mixie de fama ne ixarade e xa gbaloe sotoxie xa fe ra,

e fa yo e ma, e e danka alo a rabafe ki naxe to loxo.

19 N bara a masen Misira mangee firawuna be,

a xa konyie, a xa kuntigie, nun a xa nama birin be.

20 N bara a masen sie be naxee na sogegorode mabiri.

N bara a masen Usi mangee be, a nun Filisita mangee be,

naxee na Asikalon, Gasa, Ekiron, nun Asidodi.

21 N bara a masen Edon, Mowaba, nun Amoni mangee be.

22 N bara a masen Tire nun Sidon mangee be,

naxee na baa de ra.

23 N bara a masen Dedan, Tema, nun Busi mangee be,

naxee na yire makuye.

24 N bara a masen Arabu mangee be, naxee na gbengberen yire.

25 N bara a masen Sabidi, Elama, nun Mediya mangee be,

26 a nun mangee birin naxee na koola ma,

naxee makore nun naxee makuya dunija yire birin.

Nee birin dangi xanbi,

n man bara a masen Seesaki mangee be.»

Alatala xa masenyi

27 «I xa a masen e be,

«Isirayila Mangee Alatala bara a masen,

wo xa a xa xone kolon, wo xa lu na xone kui han santidegema xa ge wo sontode

n naxan xema wo tagi.»

28 Xa e tondi n ma xone kolonde, a fala e be,

Alatala bara nate xoxoxe tongo, e xa n ma xone kolon.»

29 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara nate tongo

n xa n ma taa sugandixi paxankata, n xili falama naxan xun ma.

Wo naxe a wo mu fe jaaxi yo rabaxi konon wo bara fe jaaxi raba.

Na nan a ra n bara nate tongo,

wo xa sonto santidegema ra.»

Mangee Alatala xa masenyi nan na ki.

30 «I xa yi birin fala e be.

I xa a fala e be Alatala xui magaaxuxi bara mini

a xa horomolingira kui koore ma a xa boxi xili ma.

A bara a xui ramini a jaaxi ra dunija xili ma.

31 Na xui bara dunija birin li.

Alatala na kiiti safe si birin ma naxee na dunija.

Naxan jaaxu, a sontoma ne santidegema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

32 Alatala bara a masen,

«Alatala xa xone bara keli alo foye xungbe naxan sigama si

birin ma dunija bende fupi fari.

33 Alatala naxee sontoma dunija ma na loxo,

jon fe mu rabama e be, e mu gaburi sotoma,

e findima jape nan na bende fupi fari.

34 Nama yareratie, wo xa gbelegbele, wo xa wo wa xui ramini,

barima gbaloe loxo bara wo li.

Wo fama ne yensende, wo bira,

alo se xunxuri naxan tide mu na.

35 Wo xa yareratie mu kisima sonon, wo mu yigiya sotoma.

36 Wo wo xa yareratie wa xui mema ne,

wo e gbelegbele xui me,
barima Alatala na e xa bɔxi kanafe.
37 Alatala xa xɔne magaaxuxi bara a
niya
xui yo mu minima sɔnɔn e xa bɔxi
ma.
38 Alatala bara lu alo yete naxan
bara a yire masara.
A bara bɔxi kana a xa xɔne xa fe ra.»

26

Annabi Yeremi makiitife

1 Yosiya xa di Yehoyakimi xa
mangeya fɔle Yudaya kui, Alatala
naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi
be, a naxe,

2 «I xa ti n ma hɔrɔmɔbanxi tete
kui, i sa wɔyen pama be naxan
kelixi Yudaya taae kui fafe ra Alatala
batude a xa hɔrɔmɔbanxi kui. I xa
fe birin masen e be n naxan falama
i be. I naxa sese lu.

3 Temunde e e tuli matima ne na
ra, e gbilen e xa wali kobie fɔxo ra.
Na temui n fan gbilen n ma nate fɔxo
ra e xa fe paaxi xa fe ra.

4 I xa a fala e be, «Alatala bara a
masen, xa wo mu wo tuli mati n ma
seriye ra n wo yamarixi naxan na,

5 xa wo mu wo tuli mati n ma
konyi namipɔnmee ra, n naxee
xexi wo ma, wo tondixi naxee xa
masenyi ra,

6 na temui n fe rabama ne wo ra
alo n naxan nabaxi Silo ra. Yi taa
findima ne taa dankaxi ra dunija si
birin tagi.»

7 Serexedubee, namipɔnmee, nun
pama birin naxa Annabi Yeremi xa
masenyi me Alatala xa banxi kui.

8 Annabi Yeremi to ge Alatala xa
masenyi tide pama be, serexedubee,
namipɔnmee, nun pama birin naxa
a suxu, e fa a fala, «Won xa a faxes,
won xa a faxes!»

9 E naxa a maxarin, «Munfe ra i
a masenxi Alatala xili ra a falafe, yi
banxi fama ne lude alo banxi naxan
na Silo, yi taa fan fa kana, mixi
yo mu lu a kui?» Gali birin nu
bara Annabi Yeremi rabilin Alatala
xa banxi kui.

10 Yudaya kuntigie to na fe me, e
naxa keli mange xonyi, e siga Alatala

xa banxi, e sa dɔxo Naade Neene
seeti ma Marigi xa banxi sode de ra.

11 Serexedubee nun namipɔnmee
naxa a fala kuntigie nun pama be,
«A lanma yi xeme xa faxes, barima a
bara yi taa xa fe paaxi fala. Wo bara
na me wo yete ra.»

12 Annabi Yeremi naxa a fala
kuntigie nun pama be, «Alatala nan
n xexi yi masenyi tide yi banxi nun
yi taa xa fe ra.

13 Yakosi wo tan xa wo jere ki
masara, wo xa wo tuli mati wo
Marigi Alatala xui ra, alako a xa
gbilen a xa nate fɔxo ra wo xa fe ra.

14 N na wo sagoe. Wo xa wo
waxɔnfe raba n na.

15 Kɔno wo xa a kolon, xa wo
n faxes, wo tan nun Darisalamukae
bara yunubi soto n ma faxes xa
fe ra, barima n tan mu fe paaxi
yo rabaxi. Alatala nan n xexi yi
masenyi falade wo be.»

16 Kuntigie nun pama naxa a fala
serexedubee nun xerae be, «Wo
mu noma yi xeme faxade, barima a
wɔyenxi won be Alatala nan xili ra.»

17 Fori ndee naxa keli, e fa a fala
pama be,

18 «Mika Moresetika fan nu
namipɔnmee masenyi tima ne Yu-
daya mange Xesekiya xa waxati. A
nu bara a fala,

«Mange Alatala bara a masen,
Siyon fama ne lude alo xe naxan
buxaxi,

Darisalamu findi geme malanxie ra,
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi findi
fɔtonyi ra.»

19 «Yudaya mange Xesekiya bara
faxes? A mu Alatala maxandixi xe?
Na temui Alatala naxa gbilen a xa
nate fɔxo ra. Yakosi, won naxa won
yete yo tɔɔɔ.»

20 Mixi gbete fan nu na, naxan nu
bara yi masenyi mooli ti Alatala xili
ra Darisalamu nun Yudaya xili ma,
alo Annabi Yeremi a rabaxi ki naxe.
A nu xili Uriya Semaya xa di Kiriyati
Yeyarimi.

21 Mange Yehoyakimi nun a xa
kuntigie nun a xa soorie to na
masenyi me, e naxa kata a faxade,

kɔnɔ Uriya to a mɛ, a naxa gaaxu, a gi sigafe ra Misira bɔxi ma.

²² Mange Yehoyakimi naxa Aki-bori xa di Elinatan nun mixi ndee xɛɛ a fɔxɔ ra Misira.

²³ E naxa fa Uriya ra kelife Misira, e a xanin mange Yehoyakimi yire. Yehoyakimi naxa a faxa santidegema ra, a fa a ragata setaree xa gaburi yire.

²⁴ Na kui Safan xa di Axikama naxa Annabi Yeremi mali, alako jama naxa a faxa.

27

Annabi Yeremi xa karafoe

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya fɔle Yudaya kui, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi bɛ, a naxɛ,

² «I xa karafoe ragoro i kɔn ma.

³ I xa xɛɛra xɛɛ Edon, Mowaba, Amon, Tire, nun Sidɔn mangɛɛ xɔn e xa mixie saabui ra, naxee faxi Darisalamu, Yudaya mange Sedekiya yire.

⁴ E xa a fala mangɛɛ bɛ, «Isirayila Mange Alatala bara yi masenyi ti mangɛɛ bɛ,

⁵ n tan nan bɔxi, adamadie, nun daalise birin daaxi naxan na dunija bendɛ fupi fari. N e daaxi n senbɛ magaaxuxi nan na. N a birin fima mixi nan ma n wama naxan xɔn.»

⁶ «Yakɔsi n bara yi bɔxi birin so Babilɔn mange Nebukadansari yi ra. A tan nan findixi n ma konyi ra. N bara wulai subee fan lu a sagoe.

⁷ Namane birin fama lude a tan nan ma yaamari bun ma. E man luma nɛ a xa di nun a xa mamadi fan ma yaamari bun ma, beenun a xa waxati xa kamali. Na temui pamane senbɛmae nun mange xungbee fama nɛ dusude a xun na.»

⁸ «Xa pamane mange nde tondi Babilɔn mange Nebukadansari rabatude, n tan nan fama santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra na kanyi ma, han a xa pamane jɔn Nebukadansari saabui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.

⁹ Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmɛɛ, wo xa sematɔe, wo xa duuree, nun wo xa mandurulae ra, naxee a falama wo bɛ, «Wo mu luma Babilɔn mange sagoe.»

¹⁰ E na wule nan falafe wo bɛ, alako wo xa makuya wo xa bɔxi ra, wo xa lu konyiya kui, han wo xa jɔn.

¹¹ Kɔnɔ jama naxan na a yetɛ magoro Babilɔn mange bɛ, a a rabatu, n na jama xun nafanma nɛ a xa bɔxi ma, a xa wali menni, a sabati naa. Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² N naxa yi masenyi ti Yudaya mange Sedekiya bɛ, «Wo xa lu Babilɔn mange xa yaamari bun ma, wo xa wo magoro a tan nun a xa jama bɛ alako wo xa kisi.

¹³ Munfe ra i nun i xa jama wama faxafe santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra, alɔ Alatala a masenxi ki naxɛ jama birin bɛ naxan mu tin a magorode Babilɔn mange bɛ?

¹⁴ Wo naxa wo tuli mati namijɔnmɛɛ ra naxee a falama, «Wo mu luma Babilɔn mange xa yaamari bun ma.» E wule nan tun falafe.

¹⁵ Alatala xa masenyi nan ya: «N tan xa mu e xɛɛxi. E wule nan tun falafe wo bɛ n xili ra, alako n xa wo keri, n man xa wo xun nakana, wo tan nun namijɔnmɛ naxee wɔyɛnfe wo bɛ.»

¹⁶ N bara yi masenyi ti sɛrɛxɛdubɛɛ nun jama bɛ, «Alatala naxa a masen, «Wo naxa wo tuli mati wo xa namijɔnmɛɛ ra naxee a falama wo bɛ a Alatala xa banxi yirabasee fama nɛ ragbilende wo yire kelife ra Babilɔn bɔxi ma. E na wule nan tun falafe.

¹⁷ Wo naxa wo tuli mati e ra, wo wo magoro Babilɔn mange bɛ, alako wo xa kisi. Munfe ra wo wama yi taa xa kana?

¹⁸ Xa namijɔnmɛɛ nan e ra, xa e na Alatala xa masenyi nan tife, e xa Mange Alatala maxandi alako yirabase naxee luxi Alatala xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui,

nun Darisalamu kui, e naxa e xanin Babilon boxi ma.

¹⁹ Mange Alatala bara fe nde fala a xa banxi sanyie xa fe ra, na ye ragatade xungbe, nun na ye ragatade xunxurie, nun se gbete xa fe ra naxee na taa kui,

²⁰ Babilon mange Nebukadansari mu naxee xanin, a to nu Yehoyakimi xa di Yudaya mange Yehoyakini, Yudaya kuntigie, nun Darisalamukae xaninfe a xonyi.

²¹ Isirayila mange Alatala naxa masenyi ti yirabasee xa fe ra naxee nu luxi a xa banxi kui, Yudaya mange xa banxi kui, nun Darisalamu kui,

²² e birin xaninma ne Babilon boxi ma. E luma ne naa han a nate tongoma temui naxe, a man xa e ragbilen Darisalamu.»»

28

Annabi Xananiya xa masenyi

¹ Yudaya mange Sedekiya xa mangeya ne naani, kike suuli nde ra, Asuru xa di Annabi Xananiya Gabayonka naxa woyen Alatala xa horomobanxi kui serexedubee nun pama ya xori.

² A naxe, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N fama ne Babilon mange xa yaamari kanade.

³ Beenun ne firin xa kamali, n man fama ne Alatala xa horomolingira xunmase birin nagbilende be, Babilon mange Nebukadansari naxan tongo, a e xanin Babilon boxi ma.

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, n man fama ne Yehoyakimi xa di, Yudaya mange Yehoyakini ragbilende, a nun mixi birin naxee nu xaninxi Babilon. N Babilon mange xa yaamari kanama ne.»»

⁵ Annabi Yereimi naxa Annabi Xananiya yaabi serexedubee nun pama ya xori Alatala xa horomobanxi kui.

⁶ Annabi Yereimi naxa a fala, «Amina, Alatala xa a raba na ki. Alatala xa i xa masenyi rakamali. A xa a xa horomobanxi xunmasee ragbilen be kelifa Babilon boxi ma, a nun

Isirayila pama naxee na konyiya kui menni.

⁷ Konon xa a fala i be, a nun pama birin be, wo xa wo tuli mati n na.

⁸ Kabi temui xonnakuye beenun won ma waxati, namijonmee bara masenyi ti pamanee nun mangeyae xili ma, a falafe ra e xa gere soto, toore, nun fure paaxi.

⁹ Konon xa a sa li namijonmee nde masenyi ti borasa xa fe ra, fo na masenyi xa kamali ne beenun mixie xa a kolon Alatala nan na namijonmee xexxi.»

¹⁰ Annabi Xananiya naxa karafoe ba Annabi Yereimi kon ma, a naxa a igira.

¹¹ Na kui a naxa a fala pama be, «Alatala xa masenyi nan ya. Beenun ne firin, n fama ne Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bade pamanee birin ma.» Annabi Yereimi naxa siga.

¹² Annabi Xananiya to ge Annabi Yereimi xa karafoe igirade, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yereimi be,

¹³ «Siga, i sa a fala Xananiya be, <Alatala bara a masen i be, i bara karafoe wuri daaxi igira, konon fama karafoe wure daaxi nan nagorode i kon ma.»

¹⁴ Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya, <N fama karafoe wure daaxi nan sade pamanee birin kon ma, alako e xa lu Babilon mange Nebukadansari xa yaamari bun ma. N man bara wulai sube birin sa a sagoe.»»

¹⁵ Annabi Yereimi naxa a fala Xananiya be, «I tuli mati Xananiya. Alatala xa mu i xexxi. I xaxilisa woyenyi naxan falafe pama be, a findixi wule nan na.

¹⁶ Alatala naxa a masen, <N xa a fala i be, n i kerima ne yi boxi ma, i fa faxes toofare, barima i bara Alatala xa masenyi matandi.»»

¹⁷ Annabi Xananiya naxa faxes na ne kui, kike solofere nde.

29

Annabi Yereimi xa bataaxe

1 Bataaxe nan ya, Annabi Yeremi naxan nasanba kelife Darisalamu, sigafe Babilon. A a sebe forie, serexedubee, namiponmee, nun Isirayila nama birin nan ma, Nebukadansari nu bara naxee xanin Babilon kelife Darisalamu.

2 Singe nu, mange Yehoyakini, a nga, mange batulae, Yudaya nun Darisalamu kuntigie, nun walike fanyie nu bara keli Darisalamu sigafe ra Babilon.

3 Annabi Yeremi naxa yi bataaxe taxu Safan xa di Elaasa ra, a nun Xilikiya xa di Gemaraya ra. Yudaya mange Sedekiya nu bara Xilikiya singe xee mange Nebukadansari xon Babilon boxi ma.

4 Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, katarabi mixi ma naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma:

5 «Wo xa banxie ti, wo xa sabati naa. Wo xa laakoe sa, wo xa balo a bogi xun na.

6 Wo xa ginxe doxo, wo xa die soto. Wo xa ginxe fen wo xa die be, wo xa wo xa di ginxe fi xemee ma futi ra, alako nee fan xa die soto. Wo xa wuya naa, wo naxa xurun.

7 Wo xa xunnafanyi fen na taa be n wo xaninxi dennaxe. Wo man xa Alatala maxandi e be, barima wo xa heeri fatanxi e xa heeri nan na.»

8 Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Wo naxa tin wo xa namiponmee xa wo madaxu. Wo naxa wo tuli mati se matoe ra, wo naxa la wo yete xa xiye ra.

9 Wo xa namiponmee xa masenyi findixi wule nan na. E woyenma n xili nan na, konon n tan xa mu e xexi. Alatala xa masenyi nan na ki.»

10 Alatala tan naxan masenxi na nan ya, «Wo na ge ne tongo solofere rabade Babilon, n nan n ma laayidi rakamalima ne wo ragbilenfe ra be.

11 N a kolon n fe naxan janigexi wo be, fe fanyi na a ra, toore mu na naxan kui. N a ragirima ne wo ma alako wo xa heeri soto yare. Alatala xa masenyi nan na ki.

12 Wo na n xili, n fama ne wo ragbilenfe. Wo na n maxandi, n fama ne wo xa duba suxude.

13 Wo na n fen, wo fama ne n tode, barima wo n fenma wo boje birin nan na.

14 N mu tinma n noxunde wo ma. N fama ne wo xa mixie raminide konyiya kui, n fa e ragbilenfe be kelife pamanne birin ma, n e xanin dennaxe. Alatala xa masenyi nan na ki.»

15 Wo a falama, «Ala bara namiponme ndee ramini won ya ma Babilon boxi ma.»

16 Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi mange be naxan doxoxi Dawuda xa kibanyi kui, a nun nama naxan sabatixi yi taa kui, wo ngaxakerenyi naxee mu xaninxi konyiya kui.

17 Mange Alatala xa masenyi nan ya: «N fama ne santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra e xili ma. N e luma ne alo xore kanaxi naxan mu noma donde.

18 N birama ne e foxo ra santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra. N e findima ne mixi dankaxie ra dunina birin ma. Mixie de ixarama ne e xa fe ra, e yo e ma. E yaagima ne si birin tagi n nee rayensenxi dennaxe.

19 Alatala xa masenyi nan ya. N na birin nabaxi ne barima e mu n ma masenyi suxuxi. N bara n ma konyi namiponmee xee e yire kabi fole, konon e mu e tuli matixi e xui ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

20 «Konon wo tan, n naxee xexi Babilon, kelife Darisalamu, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

21 Isirayila Mange Alatala xa masenyi nan ya Kolaya xa di Akabu, a nun Maaseya xa di Sedekiya xa fe ra, naxee namiponme masenyi wule daaxi falaxi wo be n xili ra. N e sama ne Babilon mange Nebukadansari sagoe, a e faxa wo ya xori.

22 Yudayakae naxee xaninxi konyiya kui Babilon boxi ma, e fama danke tide yi ki ne: «Alatala xa i xa fe raba alo a Sedekiya nun Akabu xa fe raba ki naxe.» Babilon mange naxa e gan te ra,

²³ barima e nu bara fe jaaxi raba Isirayila bɔxi ma. E nu yeɛ raba e dɔxɔbooree xa ginɛ ra, e man nu wule fala n xili ra, hali n mu yaamari naxan soxi e yi.» Alatala xa masenyi nan na ki.

²⁴ I xa a masen Semaya Nexelamika be,

²⁵ «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, ‹I bara bataaxe rasanba i xili ra Darisalamu pama birin ma, a nun serexedube Maaseya xa di Sefaniya, nun serexedube birin ma. Yi nan sebexi e kui:

²⁶ «Alatala bara i findi serexedube ra Yehoyada jɔxɔe ra, alako i xa mixie mato Alatala xa banxi kui naxee wama e yete findife namijonme ra. A lanma na kanyie xa xiri wuri ma, xa na mu a ra yolonxonnyi xa sa e ma.

²⁷ Munfe ra i mu Annabi Yeremi Anatotika tan suxu, naxan bara a yete findi namijonme ra wo tagi,

²⁸ naxan bara bataaxe rasanba won ma Babilon a falafe ra won buma ne, a lanma won xa banxie ti, won xa sabati be, won xa laakɔe sa, won xa e bogi don.»»

²⁹ Serexedube Sefaniya naxa na bataaxe xaran Annabi Yeremi ya xɔri.

³⁰ Alatala naxa yi masenyi so Annabi Yeremi yi ra:

³¹ «A masen Isirayilakae birin be naxee na konyiya kui Babilon bɔxi ma, ‹Alatala xa masenyi Semaya Nexelamika xa fe ra, na nan ya: Semaya to bara a yete findi namijonme ra, hali n tan xa mu a xexi, a nu fa wo madaxu wule ra,

³² n tan Alatala bara nate tongo n xa Semaya Nexelamika nun a bɔnsɔe jaxankata. N e birin bama ne yi pama ya ma. A mu fama n ma fe fanyi tode n naxan nabama yi pama be, barima a xa masenyi bara a niya mixie xa n matandi. Alatala xa masenyi nan na ki.»»

30

Ala xa laayidi Isirayila be

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan masenxi Annabi Yeremi be.

² Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: «N ma masenyi seɛbe kitaabui.

³ Alatala xa masenyi nan ya: N xa a fala wo be, lɔxɔe fama a lide n nan n ma pama raminima konyiya kui temui naxe. N Isirayila nun Yudaya ragbilenma ne bɔxi ma n dennaxe fixi e benbae ma. Na bɔxi man xa findi e gbe ra.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya Isirayila nun Yudaya xa fe ra:

⁵ Alatala bara a masen, «Won bara sɔnxɔe xɔrɔxɔe me, a magaaxu, bɔjesa yo mu na.

⁶ Wo a kolon xeme mu di barima, kɔnɔ yi waxati xeme e furi suxuma e belexe ra alo gine e furi suxuma ki naxe e di bari temui.

Munfe ra e yatagi masaraxi?

⁷ Gbaloe lɔxɔe na a ra naxan dangima a birin na.

A xɔrɔxɔ Yaxuba bɔnsɔe be, kɔnɔ e kisima ne.»

⁸ Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Na waxati na li, n fama ne Babilon xa nɔe bade wo fari.

N wo xa yolonxonnyi bolonma ne, wo mu luma pamanɛ gbete sagoe sɔnon.

⁹ Wo fama ne wo Marigi Alatala batude, a nun wo xa mange Dawuda n naxan nakelima.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya: «N ma konyi Yaxuba, wo naxa gaaxu.

Isirayila, wo naxa seren.

N fama ne wo xɔreyade, n wo bɔnsɔe ramini konyiya kui yire makuye,

Yaxuba fa sabati bɔjesa kui yi bɔxi ma.

Mixi yo mu i tɔɔrɔma sɔnon,

¹¹ barima won birin na a ra.

N wo tan nakisima ne, kɔnɔ n si gbete tan jaxankata, n wo rayensen ye dennaxe.

N wo jaxankatama ne tinxinyi kui,

alɔ a lan a xa raba ki naxe,
kɔnɔ n mu fama wo sɔntode.

¹² Alatala naxa a masen:
Wo xa gbaloe mu kanama, fo wo xa
tɔɔɔ.

¹³ Mixi mu na naxan wo malima,
naxan wo xa tɔɔɔ dandanma.
Seri mu na wo bɛ.

¹⁴ Wo xanuntenyie bara nɛɛmu wo
ma,
e mu wo fenma sɔnɔn,
barima n tan bara wo bɔnbɔ a jaaxi
ra,
n bara naxankate xɔɔxɔɔ dɔxɔ wo
ma,
wo xa yunubi wuyaxie nun wo xa
kobina xa fe ra.

¹⁵ Munfe ra wo na wafe na gbaloe xa
fe ra?
Munfe ra wo mu tinma na
naxankate ra?

N na birin nabaxi wo xa kobina nun
wo xa yunubi wuyaxie nan
ma fe ra.

¹⁶ Na nan a ra, mixi naxee bara wo
tɔɔɔ,
e fan tɔɔɔ nan sɔtɔma.
Wo yaxui birin sigama nɛ konyiya
kui.
Mixi naxee bara wo harige ba wo yi,
e fan harige bama nɛ e yi ra.
Mixi naxee bara wo xa taee kana,
n a niyama nɛ e tan fan xa taee xa
kana.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama nɛ wo rakelide, n fa wo
rayalande.

E bara wo xili Siyon rabɛɛpinxi,
¹⁸ kɔnɔ Alatala bara a masen,
n Yaxuba harige ragbilenma nɛ a
bɔnsɔɔ ma,
n e xa lingirae rakelima nɛ,
n e xa taee tima nɛ taa fori kanaxi
fari,
n e xa mange banxi yailan a yire
fori.

¹⁹ E fama nɛ n matɔxɔde e xui itexi
sɛɛwɛ kui.
N e rawuyama nɛ, e mu xurunma.
N e binyama nɛ, alako e naxa lu
yaagi kui sɔnɔn.

²⁰ Yaxuba xa die man luma nɛ alɔ a
singe,
a bɔnsɔɔ senbɛ sɔtɔ n ya xɔri.
N e yaxuie gerema nɛ.

²¹ Mange minima nɛ Yaxuba bɔnsɔɔ,
e xa mange fama findide e xa mixi
nde nan na.

N tan na a raminita, a xa a makɔɔɔ
n na,
xa na mu a ra mixi yo mu nɔma na
rabade a yɛɛ ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo findima nɛ n ma jama ra,
n fan findi wo Marigi Ala ra.

²³ Alatala xa xɔnɛ nan ya,
a bɔɔɔɔ tema nɛ alɔ foye belebele,
a fa mixi jaaxi xun nakana.

²⁴ Alatala xa xɔnɛ mu bama
han a gɛ wali birin nabade a wama
naxan xɔn.
Wo fama nɛ na birin fahaamude a
waxati.»

31

Isirayila xa kisi

Alatala xa masenyi

¹ Alatala xa masenyi nan ya,
«Waxati nde fama, n findima nɛ
Isirayila bɔnsɔɔ birin Marigi
Ala ra.
E tan fan findima nɛ n ma jama ra.»

² Alatala bara a masen,
«Alatala bara hinne Isirayila ra
a naxan natangaxi santidɛgema ra
gbengberen yire.
Isirayila fama nɛ malabui sɔtode.»

³ Alatala bara a masen n bɛ kelife
yire makuye,

«N i xanuma nɛ abadan.
N ma hinne mu jɔnma i bɛ.

⁴ Isirayila, n i rakelima nɛ, n i yailan.
I man bɛɛti bama nɛ sɛɛwɛ kui
maxasee xui nun fare ra.

⁵ I man sansi sima nɛ Samari geyae
fari.

Bɔxi rawalimae sansi sima nɛ,
e man a bogi ba.

⁶ Lɔxɔɔ fama a lide,
kantamae xili tima nɛ Efirami geya
fari,

<Wo keli, won xa te Siyon geya fari
won Marigi Ala na dennaxe.»

⁷ Alatala bara a masen,
«Wo xa sɛɛwa Yaxuba xa fe ra,

wo xa si birin xun ti Ala matoxoe ra.
 Wo wo xui ramini, wo xa Alatala tantu,
 naxan bara Isirayila rakisi, a xa nama naxan luxi.

⁸ N e ragbilenma ne kelife koola ma, kelife dunjina yire birin.

Donxui nun mabolonyie na e tagi.
 Furi ginεe nun ginε naxee na di barife na e ya ma.

Nama gbege gbilenma ne be.

⁹ E fama ne wa ra, e Ala maxandi.
 N e ragbilenma ne ye yire kira fanyi xon ma.

E mu birama barima n tan nan findixi Isirayila baba ra,
 Efirami bonsoe n ma di singe na a ra.

¹⁰ Si birin, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra,

wo sa a masen dunjina birin be.

Wo xa a fala,
 <Naxan Isirayila rayensenxi,
 a fama ne e malande, a fa e kanta alo xuruse demadonyi a xa goore makantama ki naxe.>

¹¹ Wo xa na fala, barima Alatala fama Yaxuba xoreyade,
 a e xun sara mixi ma naxan senbe gbo e be.

¹² E gbilenma ne, e xunnakeli soto Siyon fari.

E barake sotoma ne Alatala belexe,
 alo mengi, weni neene, ture, yexee,
 nun ningee.

E luma ne alo laakoe yire ye na dennaxe,
 e mu tooroma sonon.

¹³ Gine dimedie luma ne fare boron na,
 segetalae nun xemoxie fan xulunyi raba.

E xa sunnunyi findima ne jalexinyi ra.

N e madunduma ne e xa toore kui, e xa seewa.

¹⁴ N sube turaxi fima ne serexedubee ma,
 n ma jama fa luga n harige ra.>

¹⁵ Alatala bara a masen,
 «Wa xui minima ne Rama sunnunyi na dennaxe.

Raxele wama ne a xa die xa fe ra,
 a mu noma dundude barima a xa die mu na.»

¹⁶ Alatala bara a masen,
 «I sabari, i naxa wa sonon.
 N i xa wali sare ragbilenma ne i ma,
 i xa die man gbilenma ne kelife e yaxuie yire.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁷ «Yigi na i be yare,
 i xa die gbilenma ne e xonyi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁸ «N bara Efirami wa xui me a a falama,

<I bara n jaxankata, i bara n tooro,
 alo ninge naxan mu xuruxi.

Yakosi, n mali n xa gbilen,
 barima i tan nan n Marigi Alatala ra.

¹⁹ Singe n nu bara gbilen i foxo ra,
 kono na dangi xanbi, n bara tuubi.

N to n jere ki mato fa, n bara xono n yete ma.

N bara yaagi, n xaxili bara ifu,
 barima kabi n dimedi temui n jere ki mu fan.>

²⁰ Efirami n ma di, fisamante xa mu a ra, n naxan xanuxi?

N mu noma dundude a xa fe ma,
 a xa fe luma ne n boje kui, n kinikinima ne a ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

²¹ «Isirayila seniyanxi, i xa tonxuma ti kira xon ma,

i xa sebeli ti kira de ra naxan i ragbilenma i xa taee kui.

Isirayila, i xa gbilen i xonyi.

²² N ma di xurutare, i n matandima han mun temui?

Alatala wama fe neene raminife dunjina ma,

fe neene, gine nan fa xeme tan fenma.»

²³ Isirayila Mange Alatala bara a masen,

«N na Yudayakae ragbilen e xonyi kelife konyiya kui,
 mixi fama ne a falade Yudaya xa fe ra,

<Marigi xa hinne i ra yire tinxixi,
 geya seniyanxi fari.>

²⁴ Yudayakae fama ne sabatide e xa boxi ma e xa taee kui,
 e xa walikεe nun e xa xuruse makantamae.

²⁵ N fama ne mixi taganxie malide,
 n toore ba e ma.»

Annabi Yereimi xa masenyi

26 Na temui n naxa xunu. N nu bara xi a fanyi ra.

Alatala xa masenyi

27 Alatala xa masenyi nan ya:
«Lɔxɔɛ fama fade n a niyama nɛ Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ xa wuya,
e xa xurusee xa gbo.

28 Temui dangixi n bara bira e fɔxɔ ra
alako n xa e rapɔn, n xa e tɔɔrɔ, n xa e xun nakana,
n xa e keri, n xa e naxankata.
Kɔnɔ yakɔsi n birama nɛ e fɔxɔ ra alako n xa e ti, n xa e xun nafan.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

29 «Na temui yi taali mu falama sɔnɔn,
<Babae na bogi se yɔxɔɛ don,
e xa die dɛ barabarama nɛ.>

30 Kankan faxama nɛ a yetɛ kan ma yunubi xa fe ra.
Mixi yo naxan na bogi se yɔxɔɛ don,
na kanyi nan dɛ barabarama.»

31 Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama a lide, n saate nɛnɛ tongoma nɛ Isirayila nun Yudaya bɔnsɔɛ bɛ.

32 A mu luma alɔ saate naxan nu tongoxi e babae bɛ,
n to e suxu, n e ramini Misira bɔxi ra.
E naxa na saate kana hali n to findixi e Marigi ra.

33 Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bɔnsɔɛ bɛ:

Na waxati na dangi,
n na n ma sɛriye luma nɛ e bɔɲɛ ma,
n a sɛbɛ e sonɔnyi ma.

N findima nɛ e Marigi Ala ra,
e fan findi n gbe nɔma ra.

34 Na waxati, mixi mu a boore xaranma sɔnɔn,
mixi mu a falama a ngaxakerenyie bɛ,
<Wo xa Alatala fen,>

barima a birin n kolonma nɛ,
kelife dimɛdi ma a sa dɔxɔ fori ra.
N e xa yunubie xafarima nɛ,
n mu ratuma e xa wali kobi ma sɔnɔn.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

35 Alatala bara a masen,
«Mange Alatala nan a niyama soge xa yanba yanyi ra,
kike nun tunbuie xa yanba kɔɛ ra.
A mɔrɔnyi rakelima, a mɔrɔnyi ramaxama.»

36 Alatala xa masenyi nan ya,
«Xa a sa li na mɔɔli mu rabama sɔnɔn,
na waxati, Isirayila bɔnsɔɛ fan mu findima si ra n ya ra.»

37 Alatala bara a masen,
«Xa a sa li koore nɔma maniyade, xa a sa li bɔxi dɔxɔ ki nɔma kolonde,
na waxati n bara mɛɛ Isirayila bɔnsɔɛ ra e xa wali kobi xa fe ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

38 Alatala xa masenyi nan ya:
«Waxati fama fade yi taa man tima nɛ Alatala bɛ,
kelife Xananɛli xa yire itexi ma han taa sode dɛ tuxui yire.

39 Luuti man italama nɛ a tinxixi ra han Garebe geya fari,
han Gowa mabiri ra.

40 Gulunba, binbi nun tɛ xube wɔlɛma dɛnnaxɛ,
a nun xɛ naxee baxi Sediron gulunba ra,
han taa sode dɛ naxan xili falama Soe naade,
naxan na tɛtɛ tuxui fuge ra,
na yire birin findima nɛ Alatala gbe ra.

A mu kanama sɔnɔn.»

32

Annabi Yerehi xe sarafe

¹ Alatala naxa masenyi ti Annabi Yerehi bɛ Yudaya mange Sedekiya xa mangeya nɛ fu. Nebukadansari xa mangeya nu bara nɛ fu nun solomasaxan li.

² Babilɔn mange xa sɔɔrie nu bara Darisalamu suxu. Annabi Yerehi nu saxi geeli kui Yudaya mange Sedekiya xɔnyi

³ a xa namijɔnmɛ masenyi xa fe ra. Sedekiya nu bara a maxɔrin,
«Munfe ra i a masenma a Alatala yi taa luma nɛ Babilɔn mange sago?»

⁴ I man a fala a Alatala naxe, n tan Yudaya mange Sedekiya mu fama fotigolide Kalidikae yi, n fama lude Babilon mange nan sagoe, n xa n dentegε a ya xori.

⁵ Munfe ra i a falama a Alatala a masenxi, <Babilon mange Sedekiya xaninma nε Babilon boxi ma. A luma nε naa han n fa temui. Xa wo so Kalidikae gerefe, na mu findima wo be xunnakeli ra.>

⁶ Annabi Yeremi naxa a fala, «Alatala xa masenyi nan ya:

⁷ I soxo Salumu xa di Xanameli fama nε i yire, a fa a fala i be, <N ma xe sara naxan na Anatoti, barima i tan nan noma a xun sarade ke seriye ki ma.>

⁸ N soxo xa di Xanameli naxa fa n yire alo Alatala a masenxi n be ki naxe. A naxa n li geeli tete kui, a a fala n be, «N ma xe sara naxan na Anatoti, Bunyamin bonsoe xa boxi, barima i tan noma a xun sarade ke seriye ki ma. A xun sara.» N naxa a kolon Alatala xa masenyi kamalixi nan nu a ra.

⁹ N naxa n soxo xa di Xanameli xa xe sara, naxan nu na Anatoti. N naxa gbeti kilo firin maniya a be.

¹⁰ N naxa keedi sebe, n nan n ma tonxuma doxo a ma, n fa gbeti maniya sikeeli ra seede ya xori.

¹¹ N naxa na keedi matonxumaxi tongo, seriye sebexi naxan kui, a nun keedi gbete naxan maniyaxi na singe ra.

¹² N naxa na keedi so Baruki yi ra, Neriya xa di, Maxaseya xa mamadi. N bara na raba n soxo xa di Xanameli nun seede ya xori, naxee nu bara e belexe foxi sa keedi ma naxan xe sarafe, na xa fe sebexi keedi naxan ma. Yuwifi naxee nu na geeli tete kui, e birin na toxi.

¹³ N naxa a fala Baruki be,

¹⁴ «Isirayila Marigi Mange Alatala xa masenyi nan ya: Yi keedi firin tongo, xe sara fe sebexi naxee kui, tonxuma doxoxi naxan ma, a nun boore tonxumatare, i xa e sa fepe di kui alako e naxa kana, e xa bu.»

¹⁵ Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, «Waxati fama fade, banxie,

xe, nun weni sansie man matima ne yi boxi ma.»

¹⁶ N to na xe sara keedi so Neriya xa di Baruki yi ra, n naxa Alatala maxandi yi ki,

¹⁷ «N Marigi Alatala, naxan bara koore nun boxi daa i xa senbe magaaxui ra, i tan noma fe birin na.

¹⁸ I hinnema mixie ra han e bonsoe wulu nde,

kono i man noma die paxankatade e babae xa yunubie ma.

I tan nan Ala kalanke ra naxan senbe gbo,

naxan xili Mange Alatala.

¹⁹ I xa lonni gbo, i fe rabama senbe ra.

I yae tixi ibunadama die ra kira birin xon,

alako i xa e birin sare fi e xa wali ra.

²⁰ I bara laamatunyie ramini,

i bara kaabanakoe raba Misira boxi ma han to.

I man bara na raba Isirayila nun dunija birin ma,

han i bara xili xungbe soto yi waxati.

²¹ I bara i xa nama Isirayila ramini Misira laamatunyie nun kaabanakoe ra.

I senbe magaaxuxi bara e birin naseren.

²² I bara yi boxi fi e ma,

i i kalixi naxan na e benbae be, xipe nun kumi gboxi dennaxe.

²³ E to fa, e bara boxi soto,

kono e mu i xui rabatuxi,

e mu biraxi i xa seriye foxo ra,

e mu i xa yaamarie suxuxi.

Na nan a niyaxi i bara e lu yi gbaloe kui.

²⁴ Kalidikae bara bendε malan alako e xa te tete fari.

Yi taa fama nε lude e sagoe.

A fama nε kanade santidegema, kaame, nun fure paaxi ra.

I naxan masenxi a bara kamali i ya xori.

²⁵ Hali na birin to rabaxi,

i tan Marigi Alatala naxa a masen n be,

n xa xe sara gbeti ra seede ya xori.

N na birin nabaxi Kalidikae gere temui nε.»

26 Alatala man naxa yi masenyi fi Annabi Yeremi ma:
 27 «N tan nan daalise birin Marigi Alatala ra.
 Fe nde na na n mu noma naxan na?
 28 Na nan a ra Alatala yi masenyi tima:
 N fama ne yi taa sode Kalidikae yi ra.
 Babilon mange Nebukadansari fama ne a suxude.
 29 Kalidikae naxee soma yi taa kui, e fama ne a birin gande te ra.
 Wo surayi ganxi serexe ra Bali kuye be dennaxe,
 e na kanama ne.
 Wo minse serexe baxi ala gbete be dennaxe,
 e na fan kanama ne.
 Wo xa kuye batui bara n naxono.
 30 Kabi Isirayilakae nun Yudayakae dimedi temui,
 e bara fe raba naxan mu rafan n ma. E bara n naxono e xa wali kobi ra.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.
 31 «Kabi e naxa yi taa ti han to, e fe rabama naxan n naxonoma.
 Na nan na ki n bara n kobe raso e ra,
 32 Isirayilakae, Yudayakae, Darisalamukae,
 e xa mangee, e xa kuntigie,
 e xa serexedubee, nun e xa namijonmee,
 e birin xa kewali kobie xa fe ra.
 33 E bara e kobe raso n na.
 N nu bara e matinkan temui birin, kono e mu n ma seriyee suxu.
 34 E bara kuyee doko n ma banxi kui, n xili falama dennaxe.
 E bara n ma banxi manoko na fe mooli ra.
 35 E bara salidee ti Bali kuyee be Ben Hinoma gulunba kui.
 Menni e bara e xa die ba serexe ra Molo ko be.
 N mu naxan fala e be,
 naxan mu noma findide n ma manoxunyi ra,
 e bara na fe xonxi mooli birin naba, a fa findi yunubi ra Yudaya be.»
 36 «Wo a falama a yi taa fama lude Babilon mange nan sagoe,

santidegema, kaame, nun fure jaaxi saabui ra.
 Kono Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
 37 «N fama ne Isirayilakae raminide jamanee ma,
 n e rayensenxi dennaxe n ma xone xungbe kui.
 N boje nu bara te e ma,
 kono n man fama ne e rasode yi taa kui bojesa ra.
 38 E man findima ne n ma jama ra, n man findi e Marigi Ala ra.
 39 N fama ne e lude xaxili keren nun kira keren xon,
 alako e xa gaaxu n ya ra,
 e tan nun e bonsoe xa lu heeri kui abadan.
 40 N fama ne saate tongode e be naxan mu kanama abadan.
 N mu gbilenma e foxo ra.
 N fe fanyi rabama ne e be.
 N nan n ma yaragaaxui luma ne e boje ma,
 alako e naxa e makuya n na.
 41 N seewama ne fe fanyi rabafe ra e be.
 N e rasabatima ne yi boxi kui n boje nun n nii birin na.»
 42 Alatala xa masenyi nan ya:
 «N yi fe fanyi birin nabama ne e be, alo n paxankate rabaxi e ra ki naxe.
 Na sese mu kanama.
 43 Mixi man fama ne xe sarade yi boxi ma,
 wo a falama naxan na,
 be bara findi gbaloe yire ra adama nun sube be.
 Birin bara lu Kalidikae sago.»
 44 Kono Alatala xa masenyi nan ya:
 «Wo man fama ne xee sarade gbeti ra yi boxi ma.
 Xe sara keedi man yailanma,
 tonxuma doko e ma seede ya xori
 Bunyamin bonsoe xa boxi ma,
 Darisalamu rabilinyi, Yudaya xa taae kui,
 geya taae kui, Sefela boxi kui, nun Negewi gbengberen yire.
 N e xa mixi ragbilenma ne kelife konyiya kui.»

33

Darisalamu xa kisi

¹ Alatala man naxa masenyi nde ti Annabi Yereimi be geeli tete kui:

² «Alatala xa masenyi nan ya, naxan fe birin nabama, naxan fe birin nagirima, naxan xili Alatala.

³ N maxandi alako n xa i yaabi.

N fe xungbee masenma ne i be, fe noxunxie i mu naxee kolon.

⁴ Isirayila Marigi Alatala bara a masen yi taa banxie xa fe ra, a nun Yudaya mange xa banxie xa fe ra,

e birin fama ne birade alako mixie xa e yete ratanga yaxuie ma, naxee tema taa tete fari santidegema ra.

⁵ Gere na mini Kalidikae xonyi, na banxie fama ne rafede binbie ra, Alatala naxee faxama a xa xone kui. N na n ya noxunma ne yi taa ma e xa wali kobi xa fe ra.

⁶ Kono n fama ne yalanyi fide a ma, alako e xa lu bojesa nun heeri kui.

⁷ N Yudayakae nun Isirayilakae raminima ne konyiya kui, e man xa sabati be alo singe.

⁸ N e rasenyenma ne e xa kewali kobi birin ma, e naxan nabaxi n na. N e xa yunubie xafarima ne, e naxan nabaxi n na e xa matandi kui.

⁹ N seewama ne yi taa xa fe ra. Si birin fama ne n matoxode, e n binya heeri xa fe ra, n fama naxan nabade Isirayilakae be.

Dunija na a to n naxan nabama bekae be, e de ixarama ne, e kaaba.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya: «Wo a falama a be bara findi gbaloe yire ra,

adamadi mu na, sube mu na. Kono mixi xui man fama ne ramede Yudaya taae kui,

a nun Darisalamu xa kirae xon ma.

¹¹ Nelexin sigi sama ne, gine doxo xulunyi raba, tantui fan rasiga Mange Alatala ma,

barima Alatala fan, a xa hinne mu kanama abadan.

Mixi beeti bama ne naxee tantui serexee xaninma Alatala xa hromobanxi kui.

N Isirayilakae raminima ne konyiya kui,

e xa sabati be alo singe.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹² Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Yakosi adamadi nun sube yo mu na yi taa kanaxi kui,

kono n man fama ne a niyade goore xa wuya be,

xuruse makantamae xa lu e fe ma.

¹³ Taa naxee na geyae fari,

naxee na Sefela boxi ma nun Negewi gbengberenyi ma,

naxee na Bunyamin bonsoe xa boxi ma nun Darisalamu rabilinyi,

naxee na Yudaya boxi ma, xurusee man xa lu e birin yi ra e

kantamae fe ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Waxati fama ne a lide n ma masenyi fanyi kamalima temui naxe,

n naxan tongo Isirayila nun Yudaya bonsoe be.

¹⁵ Na loxo n Dawuda xa di nde raminima ne,

naxan tinxinyi nun seriye wali rabama yi boxi kui.

¹⁶ Na loxo Yudaya kisima ne,

Darisalamu fa lu bojesa kui.

Na di xili falama ne:

Alatala nan won ma tinxinyi ra.»

¹⁷ Alatala bara a masen,

«Dawuda xa di nde luma ne Isirayila xa kibanyi kui temui birin.

¹⁸ N ya mu bama Lewika serexedubee ra,

alako e xa serexe gan daaxie ba,

e xa surayi gan serexe ra,

e xa serexe nde fan ba loxo yo loxo.»

¹⁹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yereimi be:

²⁰ «Alatala bara a masen,

lɔxɔ yo lɔxɔ n yanyi nun kɔɛ raminima.

Xa a sa li nu, na yanyi nun kɔɛ raminife kanama,

21 na temui n ma saate n naxan tongo n ma konyi Dawuda be, na fan kanama ne,

a lima Dawuda xa di nde mu luma a xa kibanyi kui,

Lewika serexedubee fan mu luma n ma wali raba ra.

22 N a ragirima ne n ma konyi Dawuda xa die nun Lewika serexedubee ma,

e wuya alo tunbui naxee na koore ma,

alo meyeniyi naxan na baa de ra.»

23 Alatala bara yi masenyi ti Annabi Yeremi be:

24 «I mu a mexi mixie naxan falama? E naxe a Alatala bara a xa pama sugandixi firinyi rabejin.

E bara yo n ma pama ma na woyenyi ra,

e mapoxunxi ne a n ma pama mu findixi si ra sonon.»

25 Alatala bara a masen, «Alo n saate tongoxi yanyi nun kɔɛ raminife ra ki naxe,

alo n saate tongoxi koore nun boxi raperefe ra ki naxe,

26 n man saate tongoxi na ki ne meenife ra Yaxuba bɔnsɔe ma.

Na mu kanama feo.

N ma konyi Dawuda xa di nde luma ne Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba bɔnsɔe xun na abadan.

N e raminima ne konyiya kui, n kinikinima ne e ma.»

34

Darisalamukae xa kewali

1 Babilon mange Nebukadansari, a xa soorie nun pamanɛ birin naxee nu na a xa yaamari bun ma, e to gere so Darisalamu nun a rabilinyi, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

2 «Isirayila Marigi Alatala bara a masen i be i xa siga Sedekiya yire. I xa a fala a be, <Yudaya mange

Alatala xa masenyi nan ya: N yi taa sama ne Babilon mange sagoe, a fa a gan te ra.

3 I tan mu i bama a yi ra. Mixi i suxuma ne a jaaxi ra, e i ti Babilon mange ya i, wo fa de masara. Na dangi xanbi a i xaninma ne Babilon boxi ma.

4 Kɔnɔ Yudaya mange Sedekiya, i tuli mati Alatala xa masenyi ra. Alatala bara a masen i mu faxama santidegema ra.

5 I faxama bojesa nan kui. I ragatama ne alo i benbae mangee naxee singe faxa. Surayi ganma ne i be, e i jonfe binya. N ma masenyi nan na ki.»

6 Annabi Yeremi yi masenyi nan ti Yudaya mange Sedekiya be Darisalamu.

7 Babilon soori gali nu na Darisalamu gerefe, nun Yudaya taa gbeteɛ, alo Lakisi nun Aseka naxee nu findixi taa senbemaɛ ra Yudaya boxi ma.

8 Mange Sedekiya to saate tongo Darisalamukae be e xa xoreya fi e xa konyie ma, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be.

9 Sedekiya nu bara e yamari e xa e xa konyie Eburu xoreya, alako Eburu yo naxa lu konyiya kui.

10 Kuntigi nun pama birin naxee nu bara lan na ma, e naxa yaamari rabatu, e naxa e xa konyie xoreya.

11 Kɔnɔ a donxɔe ra, e naxa gbilen na nate ma, e man naxa e xa konyie rasuxu, e nu bara naxee xoreya.

12 Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

13 «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, <N naxa saate tongo wo babae be n e ramini konyiya kui temui naxe Misira boxi ma. N nu bara a masen e be,

14 je solofere yo je solofere wo xa wo ngaxakerenyi Eburu xoreya naxan nu bara a yete findi konyi ra wo be. A noma walide i be je senni bun ma, kɔnɔ a solofere nde wo xa a ragbilen a xonyi. Kɔnɔ wo babae mu n xui suxu, e mu e tuli mati n na.

¹⁵ To wo tan bara n ma yaamari rabatu a seriye ki ma, wo bara wo xa konyie xoreya. Na kui wo bara saate tongo n be n ma banxi kui n xili matoxoma dennaxe.

¹⁶ Kono wo man bara gbilen na nate foxo ra, wo fa wo xa konyie makankan alako e man xa lu wo xa yaamari bun ma. Na kui wo bara yo n xili ma.»

¹⁷ Na nan a ra Alatala bara a masen wo be, «Wo mu n xui rabatu xoreya fife ra wo xa konyie ma. Alatala xa masenyi nan ya: N fan bara nate tongo wo xa lu santidegema, fure naaxi, nun kaame sago e alako si birin naxee na duniya xa wo xa naxankate to.

¹⁸ Mixi naxee bara n ma saate kana, e mu a rabaxi a seriye ki ma, n e luma ne alo na ninge e naxan ixaba a tagi, e fa dangi a xuntunyi firinyi tagi.

¹⁹ Yudaya kuntigie, Darisalamu kuntigie, mange xa mixie, serexedubee, nun jama birin naxee bara dangi ninge xuntunyi tagi saate xirife ra,

²⁰ n e sama ne e yaxuie sago naxee wama e faxafe, e binbie fa findi xonie nun subee xa donse ra.

²¹ N Yudaya mange Sedekiya nun a xa kuntigie sama ne e yaxuie sago, naxee wama e faxafe. N e luma ne Babilon mange xa soorie yi ra, naxee nan bara keli wo xun ma.

²² Alatala xa masenyi nan ya: N yaamari fima ne alako e man xa fa yi taa xili ma, e xa a gere, e a suxu, e a gan te ra. N Yudaya xa taa findima ne gbaloe yire ra, mixi yo mu lu naa.»

35

Rekabu bonsoe

¹ Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mange xa waxati.

² «I xa siga Rekabu bonsoe xilide, e xa fa Alatala xa hoxomobanxi. E na menni li, i xa e raso konkoe nde kui, i xa weni so e yi ra.»

³ N naxa siga Yeremi xa di Yaasaniya tongode, Xabasaniya xa mamadi, a nun a xunya xememae nun a xa di xememae. Nee findixi Rekabu bonsoe nan na.

⁴ N naxa e xanin Alatala xa banxi, Yigidaliya xa di Hanan xa konkoe kui. Hanan findixi Ala xa konyi nan na. A xa konkoe nu na kuntigie xa konkoe nan seti ma. Na konkoe nu doxoxi Salamu xa di Maaseya xa konkoe nan fari, naxan findixi naade kantama ra.

⁵ N naxa weni so Rekabu bonsoe xa mixie yi ra, n fa a fala e be e xa a min.

⁶ Kono e naxa n yaabi, «Muxu tan mu weni minma, barima muxu baba Yonadabo, muxu benba Rekabu xa di, a bara muxu yamari, «Wo naxa weni min, wo tan nun wo xa die.

⁷ Wo naxa banxi ti, wo naxa sansi si, wo naxa weni bili si. Na sese naxa lu wo yi ra. A lanma wo xa lu kiri banxie nan kui wo xa duniyegiri birin kui, alako wo xa bu yi boxi ma wo faxi dennaxe.»

⁸ Muxu bara bira Rekabu xa di Yonadabo xui birin foxo ra, naxan findixi muxu baba ra. Muxu tan mu weni minma muxu xa duniyegiri kui, muxu nun muxu xa ginse nun muxu xa die.

⁹ Banxi yo, weni bili yo, xe yo, daaxae yo, na sese mu na muxu yi ra.

¹⁰ Muxu tan luma kiri banxie nan bun ma, alo muxu baba Yonadabo muxu yamarixi ki naxe.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari to gere so Isirayila, muxu naxa a fala, «Won xee Darisalamu, won xa won makuya Kalidikae nun Siriyakae xa soorie ra.» Na nan a ra muxu naxa fa sabati Darisalamu.»

¹² Na temui Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

¹³ «Isirayila Marigi Alatala naxa a masen, siga, a fala Yudayakae nun Darisalamukae be, «Wo mu fahaamui soto yi masenyi kui? Wo mu n ma seriye rabatuma? Alatala xa masenyi nan na ki.

¹⁴ Rekabu xa di Yonadabo to a xa die yamari e naxa weni min, e mu

a minxi han to, e bara e baba xa yaamari rabatu. N tan bara woyen wo be sanya wuyaxi, konɔ wo mu n xui suxu.

¹⁵ N bara n ma konyi namijonmɛɛ xɛɛ wo yire sanya wuyaxi a falafe ra wo be, wo xa gbilen wo xa kira jaaxi foxo ra, wo xa tuubi, wo naxa ala gbeteɛ batu, alako wo xa no lude yi boxi kui n naxan fixi wo ma nun wo babae ma. Konɔ wo mu wo tuli matixi n na, wo mu n xui rabatuxi.

¹⁶ Rekabu xa di Yonadabo xa die biraxi e baba xa seriye nan foxo ra, konɔ yi pama bara n tan matandi.

¹⁷ Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n fama ne gbaloe ra Yudaya nun Darisalamuka birin ma alo n a masenxi ki naxe, barima n nu bara woyen, konɔ e mu n xui suxu, n nu bara e xili, konɔ e mu n ma xili ratin.»

¹⁸ Annabi Yeremi naxa a masen Rekabu bonsoe be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo to wo baba Yonadabo xa yaamari suxu, wo to bira a xa seriye birin foxo ra,

¹⁹ Rekabu xa di Yonadabo xa die mu ganma a ra abadan. Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.»

36

Mange Yehoyakimi xa kitaabui ganyi

¹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne naani nde Yudaya boxi ma, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,

² «N naxan fala Isirayila nun Yudaya xa fe ra kabi Yosiya xa waxati han to, i xa na birin sebe keedi makuntanxi kui.

³ Temunde Yudayakae fama ne gaaxude n ma masenyi ya ra, a nun n ma fe jaaxi n naxan nabama e ra, han e gbilenma e xa kira kobi foxo ra temui naxe. Na nan noma a niyade n xa dije e xa yunubi ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa Neriya xa di Baruki xili, alako Alatala naxan masen Annabi Yeremi be, Baruki xa na birin sebe keedi makuntanxi ma.

⁵ E to ge na wali ra, Annabi Yeremi naxa yi yaamari fi Baruki ma, «E bara n makankan be, n mu noma sigade Alatala xa banxi kui.

⁶ I tan xa siga Alatala xa banxi kui sunyi loxoɛ, i xa yi sebeli birin xaran pama be, a nun Yudayakae naxee kelixi taa gbeteɛ, alako e xa Alatala xa masenyi kolon, n naxan fala i be, i naxan sebe keedi makuntanxi kui.

⁷ Alatala bara xonɔ e ma a jaaxi ra, konɔ temunde xa e gbilen e xa kira kobi foxo ra, Alatala noma ne e xa maxandi suxude.»

⁸ Neriya xa di Baruki naxa Alatala xa masenyi xaran Alatala xa banxi kui, alo Annabi Yeremi a yamarixi ki naxe.

⁹ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangeya ne suuli, kike solomanaani nde Yudaya boxi ma, a naxa Darisalamukae nun Yudayakae maxili e xa sunyi raba Alatala be Darisalamu.

¹⁰ Na loxoɛ Baruki naxa Annabi Yeremi xa woyenyi birin xaran Alatala xa banxi kui pama ya xori. A nu na mange xa sebeliti Gemaraya xa konkoe nan kui, Alatala xa banxi koore ra, sode neene de ra. Safan xa di Gemaraya nan nu a ra.

¹¹ Gemaraya xa di Mike to Alatala xa masenyi me naxan seboxi kitaabui kui,

¹² a naxa goro, a siga mange xa sebeliti xa konkoe mange xa banxi kui, kuntigi birin nu e malanma dennaxe. Mange xa sebeliti Elisama, Semaya xa di Delaya, Akibori xa di Elinatan, Safan xa di Gemaraya, Xananiya xa di Sedekiya, a nun kuntigi gbeteɛ nu na na.

¹³ Mike naxa Baruki xa masenyi birin tagi raba e be, a naxan xaranxi kitaabui kui pama ya xori.

¹⁴ Na temui kuntigie naxa Netaniya xa di Yehudi xee, Selemiya xa mamadi, Kuusi bonsoe, a xa sa a fala Baruki be, «Kitaabui tongo i naxan xaranxi pama birin tagi, i fa a ra.» Neriya xa di Baruki naxa kitaabui tongo, a naxa siga e yire.

¹⁵ E naxa a fala a be, «Doxo, i xa yi sebeli xaran muxu be.» Baruki naxa a xaran.

¹⁶ E to ge na masenyi ramede, e naxa kontofili, e fa a fala Baruki be, «Muxu xa yi birin tagi raba mange be.»

¹⁷ E naxa Baruki maxorin, «A tagi raba muxu be i yi sebexi ki naxe? Yeremi nan na falaxi i be?»

¹⁸ Baruki naxa e yaabi, «Annabi Yeremi nan yi woyenyi birin fala n be a xui itexi ra. N naxa a sebe kitaabui kui dube ra.»

¹⁹ Kuntigie naxa a fala Baruki be, «Wo nun Yeremi, wo sa wo noxun. Mixi yo naxa a kolon wo na dennaxe.»

²⁰ Kuntigie naxa siga mange yire a xa tete kui, e fa Yeremi xa masenyi birin tagi raba a be. E nu bara kitaabui lu mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui.

²¹ Mange naxa Yehudi xee a xa sa fa kitaabui ra. Yehudi naxa a tongo mange xa sebeliti Elisama xa konkoe kui, a fa a xaran mange nun a xa kuntigie be.

²² Na waxati mange nu na a xa jeme banxi kui, a magoroxi kolopooti fe ma te ra a kui. Na temui kike solomanaani nde nan nu a ra.

²³ Yehudi to ge yire ndee xarande, mange naxa menni xaba a xa sebeliti xa fine ra, a a wole te i. A lu na nan naba ra han kitaabui birin naxa ge gande.

²⁴ Na kui mange nun a xa mixi naxee na masenyi me, e mu gaaxu, e mu e xa donmae iboo sunnunyi kui.

²⁵ Kono Elinatan, Delaya, nun Gemaraya nu bara mange mayandi alako a naxa na kitaabui gan, kono a mu e xui rame.

²⁶ Mange naxa a fala a xa di Yerameeli be, a nun Asiriyeli xa di Seraya nun Abedeeli xa di Selemiya be, e xa sebeliti Baruki nun Annabi Yeremi suxu, kono Alatala nu bara e noxun e ma.

²⁷ Mange to bara ge kitaabui gande, Annabi Yeremi naxan sebexi Baruki saabui ra, Alatala naxa a masen Annabi Yeremi be,

²⁸ «I man xa keedi makuntanxi tongo, i xa woyenyi birin sebe a ma naxan nu na boore kitaabui kui, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi.

²⁹ I xa a fala Yudaya mange Yehoyakimi be, «Alatala xa masenyi nan ya: I tan nan kitaabui ganxi, i nu fa a fala munfe ra a sebexi Babilon mange fama ne yi boxi birin kanade, adamadie nun subee birin sonto?»

³⁰ Na nan a toxi, Alatala yi masenxi Yudaya mange Yehoyakimi xa fe ra: «A xa mixi yo mu fama doxode Dawuda xa mange kibanyi kui. A fure fama rabepinde soge nan ma, a fa lu xinbeli kui koe ra.

³¹ N fama ne a paxankatade, e nun a bonsoe nun a xa walikoe, e xa wali kobi xa fe ra. N man fama ne paxankate doxode Darisalamukae nun Yudayakae ma alo n a masenxi ki naxe, barima e mu n xui suxuxi.»

³² Annabi Yeremi naxa keedi makuntanxi gbete tongo, a a so sebeliti Neriya xa di Baruki yi ra. Annabi Yeremi naxa gbilen masenyi ti ra Baruki be, Yudaya mange Yehoyakimi naxan ganxi. A man naxa woyen gbete sa na fari.

37

Sedekiya nun Annabi Yeremi

¹ Babilon mange Nebukadansari naxa Yosiya xa di Sedekiya ti Yudaya mange ra Yehoyakimi xa di Yehoyakini noxoe ra.

² Sedekiya, a xa kuntigie, nun boxi pama mu e tuli mati Alatala xa masenyi ra Annabi Yeremi naxan masenxi.

³ Sedekiya naxa Selemiya xa di Yehukala nun Maaseya xa di Sefaniya xee Annabi Yeremi yire a falafe ra, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu be.»

⁴ Annabi Yeremi mu nu saxi geeli kui sinden, a nu noma perede pama ya ma alo a nu wama a xon ma ki naxe.

⁵ Misira mange xa soorie to mini Misira boxi ra, Kalidikae naxa na

xibaarui me, e naxa keli Darisalamu e nu na gerefe dennaxe.

⁶ Na waxati Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Yeremi be,

⁷ «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo a masen Yuda-mange be, naxan wo xexxi n yire alako n xa Alatala maxandi wo be, Misira mange xa soori naxee minixi wo malide, e fama ne gbilende e xonyi Misira.

⁸ Na temui Kalidikae man gbilenma ne be, e fa yi taa suxu, e a gan te ra.

⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Wo naxa wo yete madaxu, wo naxa a manoxun Kalidikae bara makuya wo ra. E mu fama wo lude.

¹⁰ Hali wo Kalidikae xa soorie bonbo, naxee na wo gerefe, e xa soori maxonoxi ndee fama ne kelide alako e xa yi taa gan te ra.»

¹¹ Kalidikae xa soorie to keli Darisalamu Misira mange xa soorie xa fe ra,

¹² Annabi Yeremi naxa wa kelife Darisalamu, a xa siga Bunyamin bonsoe xa boxi ma alako a xa a ke nde tongo naa.

¹³ A to Bunyamin naade li kelife Darisalamu, Selemiya xa di Yiriya, Xananiya xa mamadi naxa a suxu, a a fala a be, «I na sigafe Kalidikae nan yire.»

¹⁴ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «I wule. N mu sigafe Kalidikae xa yire.» Kono Yiriya mu la a ra, a naxa Annabi Yeremi suxu, a a xanin kuntigie xon ma.

¹⁵ Kuntigie naxa xono Annabi Yeremi ma, e a bonbo, e a sa geeli kui, dennaxe findixi Yonatan sebeliti xa banxi ra.

¹⁶ E naxa Annabi Yeremi raso yire paaxi nde kui menni, a luxi dennaxe temui xonnakuye.

¹⁷ Mange Sedekiya naxa Annabi Yeremi xili, a fa a maxarin gundo ra, «Alatala bara masenyi nde fi i ma?» Annabi Yeremi naxa a yaabi, «Iyo. Babilon mange fama ne i suxude.»

¹⁸ Annabi Yeremi man naxa a fala mange Sedekiya be, «N haake

mundun nabaxi i ra, xa na mu i xa kuntigie ra, xa na mu pama ra, wo n saxi geeli kui naxan ma?

¹⁹ Wo xa namiponmee na minden, naxee a falama Babilon mange mu fama wo tan nun yi boxi suxude?

²⁰ Yakosi i xa i tuli mati n na. Mange, n bara i mayandi, i xa n ma woyenyi suxu. I naxa n naso Yonatan sebeliti xonyi soton, alako n naxa faxes!»

²¹ Mange Sedekiya naxa yaamari fi e xa Annabi Yeremi lu geeli tete kui, e man xa taami xuntunyi so a yi ra loxo yo loxo kelife taami gande. E xa na raba han taami ponma taa kui temui naxe. Na nan a toxi Annabi Yeremi naxa lu geeli tete kui.

38

Annabi Yeremi wolife kolonyi kui

¹ Matan xa di Sefataya, Pasura xa di Gedalaya, Selemiya xa di Yehukala, Malakiya xa di Pasura, e naxa Annabi Yeremi xa masenyi me a naxan masenxi pama be a falafe ra,

² «Alatala bara a masen, mixi yo naxan luma yi taa kui, na kanyi faxama santidegema, kaame, xa na mu a ra fure paaxi nan na. Kono naxan a yete dentegema Kalidikae be, na kanyi tan kisima ne.

³ Alatala bara a masen, yi taa fama ne lude Babilon mange xa soorie sagoe.»

⁴ Kuntigie naxa a fala mange be, «A lanma yi mixi xa faxes, barima a taa geresoe senbe nan bama. A xa masenyi na limaniya bafe pama ma. A mu wama taa xa xunnafanyi xon, a wama a xa toore nan xon.»

⁵ Mange Sedekiya naxa e yaabi, «Awa yire, n bara a lu wo yi ra.»

⁶ Na kui e naxa Annabi Yeremi suxu, e a ragoro luuti ra mange xa di Malakiya xa kolonyi kui soorie xa tete tagi. Ye nu bara pon naa, kono Annabi Yeremi naxa biri boora kui.

⁷ Mange batula Ebedi Meleki Etiyopika naxa a me e nu bara Annabi Yeremi ragoro kolonyi kui. Mange nu doxoxi Bunyamin sode de ra.

⁸ Ebedi Meleki naxa mini mange xa banxi, a sa a fala mange be,

⁹ «N ma mange, yi mixie bara fe jaaxi raba Annabi Yeremi ra, e a ragoroxi kolonyi nan kui. A faxama ne kaame ra menni, barima taami bara non taa kui.»

¹⁰ Mange naxa Ebedi Meleki Etiyopika yamari, «I xa mixi tongo saxan tongo, wo sa Annabi Yeremi rate kolonyi kui beenu a xa faxesa.»

¹¹ Ebedi Meleki naxa na mixie tongo, e naxa siga mange xa banxi kui, naafuli ragata yire bun ma. E to dugi fori ndee tongo, e naxa e ragoro Annabi Yeremi ma kolonyi kui luuti ra.

¹² Ebedi Meleki Etiyopika naxa a fala Annabi Yeremi be, «Yi dugi fori sa luuti fari i belexe bun ma.» Annabi Yeremi naxa na raba.

¹³ E naxa Annabi Yeremi rate luuti ra, han a naxa te naa ra. Na temui a naxa lu soorie xa tete kui.

¹⁴ Mange Sedekiya naxa xera ti Annabi Yeremi ma, e xa naralan Alatala xa horomolingira naade saxan nde. Mange naxa a fala Annabi Yeremi be, «N wama i maxorinfe fe nde ma, konɔ i naxa sese noxun n ma.»

¹⁵ Annabi Yeremi naxa Sedekiya yaabi, «Xa n sa i yaabi nondi ra, i mu n faxama xe? I tondima ne n ma marasi suxude.»

¹⁶ Na temui Sedekiya naxa a kali gundo ra Annabi Yeremi be, «N bara n kali Alatala jipe ra naxan won nakisima, n mu i faxama, n man mu i soma mixie yi ra naxee wama i faxafe.»

¹⁷ Na kui Annabi Yeremi naxa a fala Sedekiya be, «Isirayila Marigi Alatala bara a masen, xa i yete dentegede Babilon mange xa kuntigie be, i tan nun i xa denbaya kisima ne, yi taa fan mu ganma te ra sonon.»

¹⁸ Konɔ xa i tondi i yete dentegede Babilon mange xa kuntigie be, yi taa fama ne lude Kalidikae sagoe, e fa a gan te ra, i fan lu e yi ra.»

¹⁹ Mange Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «N gaaxuxi Yuwifie nan ya ra naxee na Kalidikae yi

ra, barima xa e sa n so nee yi ra, e n tooroma ne a jaaxi ra.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa a yaabi, «E mu na rabama. A lanma i xa Alatala xa yaamari suxu n naxan falaxi i be. Na kui fe birin sooneyama ne i be, i kisima ne.»

²¹ Konɔ xa i tondi i yete sode e yi ra, i fama ne yi jaxankate sotode Alatala naxan masenxi n be.

²² Gine naxee na Yudaya mange xa banxi kui, e xaninma ne Babilon mange xa kuntigie yire. Na ginee fama ne a falade,

«Wo xanuntenyie bara wo madaxu, wo bara biri boora kui, wo defanboore bara wo yanfa.»

²³ I xa ginee nun i xa di birin fama ne xaninde Kalidikae xon ma. Wo mu ratangama e ma. Babilon mange fama ne wo suxude, a yi taa gan te ra.»

²⁴ Sedekiya naxa a fala Annabi Yeremi be, «Won ma de masare xa findi gundo ra, alako i naxa faxesa.»

²⁵ Xa a sa li kuntigie naxa a kolon won bara de masara, e fa i maxorin, «Wo nun mange munse falaxi wo boore be? Na fe birin fala muxu be alako i naxa faxesa.»

²⁶ i xa e yaabi, «N nu bara mange mayandi a xa n namini Yonatan xa banxi kui, alako n naxa faxesa.»

²⁷ Kuntigie naxa fa Annabi Yeremi yire, e naxa maxorinyi ndee ti a ma. Annabi Yeremi naxa e yaabi alo mange a yamarixi ki naxe. E naxa gbilen dundui kui.

²⁸ Annabi Yeremi naxa lu soorie xa tete kui han Darisalamu suxu temui naxe.

39

Darisalamu suxufe

¹ Darisalamu suxu yi ki ne: Sedekiya Yudaya mange xa mangeya ne solomanaani nde kike fu nde kui, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soori gali naxa Darisalamu rabilin.

² Sedekiya xa mangeya ne fu nun keren kike naani xi solomanaani nde kui, Babilonkae naxa taa tete yire nde kana.

³ Na kui Babilon kuntigie naxa so, e doxo taa naade xungbe ra, Nerigali Sareseri, Sangari Nebo, Saresekimi soori yareratie xa mange, a nun Babilon kuntigi gbete.

⁴ Yudaya mange Sedekiya nun a xa soorie to e to, e naxa e gi. E naxa mini taa kui koe ra mange xa laakoe yire, naade ra naxan na tete firin tagi, Araba kira xon ma.

⁵ Kalidi soorie naxa bira e foxo ra, e naxa Sedekiya li Yeriko gulunba yire. E to a suxu, e naxa a xanin Babilon mange Nebukadansari xon ma Ribila Xamata boxi ma. Nebukadansari naxa yaamari nde fi a xa fe ra.

⁶ Babilon mange naxa Sedekiya xa die nun Yudaya kuntigi birin kon naxaba Ribila, Sedekiya ya xori.

⁷ Na dangi xanbi a naxa Sedekiya tan yae soxo, a fa yolonxonyi sa a ma a xaninfe ra Babilon.

⁸ Kalidikae naxa te sa mange nun pama xa banxie ma, e fa Darisalamu tete birin nabira.

⁹ Soori mange Nebusaradan naxa mixi donxoe xanin Babilon, naxee nu bara e yete ragbilen a ma a nun naxee nu bara lu taa kui.

¹⁰ Konso a naxa setaree lu Yudaya boxi ma, alako e xa meeni weni bilie nun daaxae ma.

¹¹ Babilon mange Nebukadansari nu bara yaamari fi soori mange Nebusaradan ma Annabi Yeremi xa fe ra,

¹² «I xa meeni Yeremi ma, i naxa fe paaxi yo raba a ra. I xa a waxonfe birin naba a be.»

¹³ Soori mange Nebusaradan, kuntigi Nebusasiban, mandurulae xa mange Nerigali Sareseri, nun Babilon mange xa kuntigie,

¹⁴ e naxa Yeremi tongo geeli tete kui, e a so Axikama xa di Gedalaya yi ra, Safan xa mamadi, alako e xa a xanin a xonyi. Na ki Annabi Yeremi naxa lu a xa mixie ya ma.

¹⁵ Annabi Yeremi nu na geeli tete kui temui naxe, Alatala naxa a masen a be,

¹⁶ «Sa a fala Ebedi Meleki Etiyopika be, <Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fama ne gbaloe ra yi taa xili ma alo n a masenxi ki naxe. Na findima fe paaxi nan na wo be, fe fanyi mu a ra. Na birin nabama i ya xori ne.»

¹⁷ Alatala xa masenyi nan ya: Na loxoe n i ratangama ne i yaxuie ma.

¹⁸ N i rakisima ne, alako i naxa faxa santidegema ra. Alatala xa masenyi nan na ki.»

40

Annabi Yeremi xoreyafe

¹ Soori mange Nebusaradan to Annabi Yeremi ramini Rama, Alatala naxa masenyi ti a be. A a tongo Rama temui naxe, Yeremi nu xirixi yolonxonyi ra Darisalamukae nun Yudayakae tagi naxee nu na xaninfe Babilon boxi ma.

² Soori xunyi naxa Annabi Yeremi xili, a a fala a be, «I Marigi Alatala nu bara yi paaxankate xa fe fala yi taa xili ma.»

³ Alatala bara a xa masenyi raka-mali barima wo bara yunubi raba a ra. Wo yi birin soxoxi ne barima wo bara tondi a xui suxude.

⁴ N bara i xoreya yi yolonxonyi ma naxee na i belexe ma. Xa i wama fafe Babilon, n meenima i ma. Xa i mu wama na xon, i xa lu be, i xa siga i wama dennaxe xon.»

⁵ A to bu a yaabide, soori xunyi naxa a fala a be, «Gbilen Axikama xa di Gedalaya xon, Safan xa mamadi, Babilon mange naxan tixi mange ra Yudaya taae xun. I noma lude pama ya ma, xa na mu a ra i noma sigade i wama dennaxe xon.» Soori xunyi naxa baloe nun bunse fi a ma, a naxa a lu a xa siga.

⁶ Annabi Yeremi naxa siga Axikama xa di Gedalaya xon Misipa, a naxa lu pama ya ma naxan nu bara lu boxi ma.

⁷ Soori mangee nun soori naxee nu na boxi ma, e naxa a kolon Babilon mange nu bara Axikama xa di Gedalaya ti mange ra boxi fari,

a man bara tin setare ndee, xεmεε, ginεε, nun die, e xa lu bɔxi ma.

⁸ Netaniya xa di Sumayila, Kareya xa die Yoxanan nun Yonatan, Tanxumeti xa di Seraya, Efayi Netofaka, nun Makatika xa di Yaasaniya, a nun e xa mixie, e birin naxa siga Gedalaya xɔn Misipa.

⁹ Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi, naxa a kali e tan nun e xa mixie bε, «Wo naxa siike Kalidikae rabatufe ra. Wo xa lu be, wo xa Babilɔn mange rabatu alako fe birin xa sɔɔneya wo bε.

¹⁰ N tan xa lu be Misipa, n xa Kalidikae rabatu naxee n lima be. Wo tan xa nu weni bogie ba, sogofure bogi see, nun ture. Wo xa sabati wo xa taae kui.»

¹¹ Yuwifii naxee nu na Mowaba, Amoni, Edon, nun yire gbete, e naxa a kolon a Babilɔn mange nu bara nama dɔnxɔε lu Yudaya Axikama xa di Gedalaya, Safan xa mamadi xa yaamari bun ma.

¹² E naxa gbilen Yudaya Gedalaya xɔnyi Misipa, kelife bɔxie ma e nu bara yensen ye dennaxe. E naxa weni bogi gbege ba, a nun sogofure bogi se wuyaxie.

¹³ Kareya xa die Yoxanan nun sɔɔri yareratie naxee nu nɔxunxi wula i, e naxa siga Gedalaya xɔn Misipa,

¹⁴ e fa a fala a bε, «I bara a kolon a Amoni mange Baali bara Netaniya xa di Sumayila xεε i yire alako a xa i faxes?» Axikama xa di Gedalaya mu la e ra.

¹⁵ Kareya xa die Yoxanan naxa a fala Gedalaya bε gundo ra Misipa, «I xa tin n xa Netaniya xa di Sumayila faxes. Mixi yo mu a kolonma. Munfe ra i a luma a xa i faxes? Munfe ra a a luxi Yudayakae naxee na i seeti ma e xa yensen ye?»

¹⁶ Axikama xa di Gedalaya naxa Kareya xa di Yoxanan yaabi, «I naxa na raba. I naxan falafe Sumayila xun ma na ki, wule na a ra.»

41

Gedalaya faxes ki

¹ Kike solofere nde, Netaniya xa di Sumayila, Elisama xa mamadi, mange xa kuntigi nde naxan fatanxi mange bɔnsɔε ra, a naxa siga Axikama xa di Gedalaya yire Misipa, a nun kuntigi fu. E to gε e dεgede yire keren,

² Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi fu, e naxa Axikama xa di Gedalaya faxes santidεgema ra. Safan xa mamadi Gedalaya, Babilɔn mange nu bara naxan dɔxɔ mange ra, a faxes na ki nε.

³ Sumayila naxa Yuwifii nun Kalidi sɔɔrie birin faxes naxee nu na Gedalaya fe ma.

⁴ Na waxati mixi yo mu a kolon Gedalaya nu bara faxes. Na kuye iba,

⁵ mixi tongo solomasaxan naxa fa kelife Sikemi, Silo, nun Samari. E dε xabe nu bixi, e xa dugie ibɔxi, e fate nu maxabaxi. E fa sεrεxεe nun surayi nan na Alatala xa banxi yire.

⁶ Netaniya xa di Sumayila naxa mini Misipa e ralande. E nu na wafe. A naxa a fala e bε, «Wo fa Axikama xa di Gedalaya yire.»

⁷ E to taa tagi li, Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixie naxa e kɔn naxaba, e fa e woli kɔlonyi kui.

⁸ Kɔnɔ mixi fu naxa Sumayila mayandi, «I naxa muxu faxes, barima donse gbege na muxu yi ra, a ragataxi wula i, alɔ fundenyi maniye, ture, nun kumi.» Na kui a mu tin e nun e ngaxakerenyie faxade.

⁹ Sumayila Gedalaya xa mixie furee ragoro kɔlonyi naxan kui, mange Asa nu bara na ge Isirayila mange Baasa xa fe ra.

¹⁰ Sumayila naxa nama dɔnxɔε suxu Misipa, mange xa di ginεe nun mixi gbete, Babilɔn sɔɔri mange Nebusaradan nu bara naxee taxu Axikama xa di Gedalaya ra. Sumayila naxa e xanin Amonikae xɔn.

¹¹ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔri yareratie naxee nu na a fe ma, e naxa Netaniya xa di Sumayila xa kewali paaxi kolon.

¹² E naxa mixie malan alako e xa Netaniya xa di Sumayila gere. E

naxa a li Gabayon xure xungbe yire.

¹³ Sumayila nu mixi naxee suxuxi Misipa, e to Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie to, e naxa seewa,

¹⁴ e naxa keli Sumayila xun ma, e bira Kareya xa di Yoxanan foxo ra.

¹⁵ Netaniya xa di Sumayila nun a xa mixi solomasaxan naxa e gi Yoxanan ya ra, e siga Amonikae yire.

¹⁶ Kareya xa di Yoxanan nun soori yareratie naxa Misipa pama donxoe xanin Gabayon, Netaniya xa di Sumayila nu bara naxee suxu. Geresoe, ginεe, nun mangε xa mixie nu na e ya ma. Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa.

¹⁷ E naxa jεre han Kimehami Betεεemu seeti ma. E nu na sigafe Misira boxi ma,

¹⁸ alako e xa e makuya Kalidikae ra. E nu bara gaaxu e ya ra, barima Netaniya xa di Sumayila nu bara Axikama xa di Gedalaya faxa, Babilon mangε nu bara naxan ti mangε ra.

42

Annabi Yeremi xa marasi

¹ Soori yareratie, Kareya xa di Yoxanan, Hosaya xa di Yesaniya, nun pama birin keli dimedie ma, sa doxo forie ra, e naxa siga

² Annabi Yeremi yire, e a fala a be, «Yandi, i xa i Marigi Alatala maxandi muxu be, yi pama donxoe xa fe ra naxan luxi. Singe muxu nu wuya, konε yakosi muxu bara xurun alo i a toxi ki naxe.

³ I Marigi Alatala, a xa kira masen muxu be muxu jεrema naxan ma.»

⁴ Annabi Yeremi naxa e yaabi, «N bara a me. N wo Marigi Alatala maxandima wo be alo wo a fala ki naxe. N nondi birin masenma ne wo be Alatala wo yaabima naxan na.»

⁵ E naxa a fala a be, «Alatala bara findi muxu xa seede fanyi ra, naxan mu seriye kanama. Muxu birama i Marigi Alatala xa masenyi nan foxo ra a naxan falama muxu be.

⁶ Xa a findi fe joxunxi ra, xa a findi fe xoxoxoe ra, muxu fama ne muxu Marigi Alatala xui rabatude

muxu naxan fenxi i saabui ra. Fe birin sooneyama ne muxu be xa muxu bira muxu Marigi Alatala waxonfe foxo ra.»

⁷ Xi fu to dangi, Alatala naxa masenyi ti Annabi Yeremi be.

⁸ Annabi Yeremi naxa Kareya xa di Yoxanan xili, soori yareratie, nun pama birin kelife dimedie ma, sa doxo forie ra.

⁹ A naxa a fala e be, «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya, wo n xexxi naxan foxo ra.

¹⁰ Xa wo lu yi boxi ma, n wo xun nakelima ne, n mu wo xun nakanama. Wo luma ne alo sansi n naxan sixi, naxan mu talama sonon, barima n naxan nabaxi wo ra, a bara findi nimise ra n be.

¹¹ Wo naxa gaaxu Babilon mangε ya ra, naxan wo raserenxi. Wo naxa gaaxu a ya ra, barima won birin na a ra, n mu wo sama a sagoe. Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² N kinikinima ne wo ma, a fan fa kinikinide wo ma. A fama ne wo ragbilende wo xa boxi ma.»

¹³ «Konε xa wo a fala, «Muxu tan mu luma be,» xa wo mu wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra,

¹⁴ xa wo a fala, «Ade, muxu sigama ne Misira, gere mu na dennaxe, gere feri fe xui mu mema dennaxe, kaame mu muxu suxuma dennaxe. Muxu xa sabati menni,»

¹⁵ awa na kui Isirayila Marigi Alatala bara a masen Yudaya bonsoe donxoe be, «Xa wo nate tongo sigafe ra Misira, xa wo sa sabati na boxi ma,

¹⁶ santidegema wo lima ne naa, wo gaaxuma naxan ya ra. Kaame wo suxuma, wo kontofilixi naxan na. Wo faxama ne Misira boxi ma.

¹⁷ Naxan birin nate tongoma sabatife ra Misira, e birin faxama ne santidegema, kaame, xa na mu a ra fure jaaxi ra. Mixi yo mu kisima, mixi yo mu ratangama na jaxankate ma n fama naxan doxode e ma.

¹⁸ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Xa wo sigama Misira, n xonoma ne wo ma alo n

xɔnɔxi Darisalamukae ma ki naxe. Wo gbaloe nan sɔtɔma, wo xili findi konbi wɔyenyi ra, wo yaagi, wo mu yi bɔxi to sɔnɔn.»

¹⁹ Alatala bara a masen wo tan Yudayaka dɔnxɔɛɛ bɛ, «Wo naxa siga Misira de! Wo xa n ma masenyi fahaamu a fanyi ra.»»

²⁰ «Wo to n xɛɛ wo Marigi Alatala maxandide, wo bara tantan. Wo bara a fala n bɛ, «Muxu Marigi Alatala maxandi muxu bɛ. Muxu Marigi Alatala naxan masenma muxu bɛ, i xa nu na fala muxu bɛ, muxu mu tondima na rabade.»

²¹ To n bara na masenyi ti wo bɛ, kɔnɔ wo mu wama wo tuli matife Alatala xui ra. A naxan masenxi n bɛ wo xa fe ra, wo mu wama na ramɛfe.

²² Wo xa a kolon a wo na sabati Misira bɔxi ma, wo faxama nɛ santidegema, kaamɛ, xa na mu a ra fure naaxi ra.»

43

Annabi Yeremi xaninfe Misira

¹ Annabi Yeremi to gɛ Marigi Alatala xa masenyi tide pama bɛ, alɔ Alatala a yamarixi ki naxe,

² Hosaya xa di Asaraya, Kareya xa di Yoxanan, nun yetɛ igboe gbɛtɛɛ, e naxa a fala Annabi Yeremi bɛ, «I wule! Muxu Marigi Alatala mu i xɛɛxi a falafe ra wo naxa sabati Misira.

³ Neriya xa di Baruki tan na i tutunfe alako i xa muxu lu Kalidikae sagoe, e xa muxu faxa, xa na mu a ra e xa muxu xanin Babilɔn.»

⁴ Kareya xa di Yoxanan, sɔɔri yareratie, nun pama, e naxa tondi Marigi xa yaamari ra lufe Yudaya bɔxi ma.

⁵ Kareya xa di Yoxanan nun sɔɔrie yareratie naxa Yudaya pama dɔnxɔɛ xanin Misira, naxee nu bara gbilen Yudaya kelife pamanɛɛ ma e nu yensenxi dennaxe.

⁶ E naxa xɛmɛɛ, ginɛɛ, dimɛdie, mangɛ xa di ginɛɛ, nun mixi birin xanin, sɔɔri mangɛ Nebusaradan naxee taxuxi Axikama xa di Gedalaya ra, Safan xa mamadi.

Annabi Yeremi nun Neriya xa di Baruki fan nu na e ya ma.

⁷ E to tondi e tuli matide Alatala ra, e naxa pama birin xanin Misira bɔxi ma Tapanxɛsi.

⁸ Alatala naxa a masen Annabi Yeremi bɛ Tapanxɛsi,

⁹ «Gɛmɛ xungbe ndee sa Misira mangɛ xa buntunyi tima dennaxe Tapanxɛsi. I xa na raba Yudayakae ya xɔri,

¹⁰ i fa yi masenyi ti e bɛ: «N tan Isirayila Marigi Alatala a niyama nɛ n ma konyi Babilɔn mangɛ Nebukadansari xa a xa kibanyi ti be yi gɛmɛ nɔxunxie fari,

¹¹ a fama Misira gerede tɛmui naxe. Na kui naxee lan e xa faxa, nee faxama nɛ. Naxee lan e xa suxu, nee suxuma nɛ. Naxee lan e xa sɔxɔ santidegema ra, nee sɔxɔma nɛ.

¹² N tɛ sama nɛ Misira xa kuyee xa banxie. Nebukadansari e ganma nɛ, a kuyee xaninma nɛ. A nɔ Misira ra alɔ xuruse demadonyi nɔma a xa dugi ra ki naxe, a fa keli bɔpɛsa kui.

¹³ A kuye batudee kanama nɛ Beti Semesi Misira bɔxi ma, a Misira kuyee xa banxie ganma nɛ tɛ ra.»»

44

Misira xa xunnakans

¹ Masenyi naxan tixi Annabi Yeremi bɛ Yuwifie xa fe ra, naxee bara sabati Misira bɔxi ma, Migidoli, Tapanxɛsi, Nofi, nun Patiroso taa kui:

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo bara a to n paxankatɛ naxan dɔxɔ Darisalamu nun Yudaya taa birin ma. To menni birin kanaxi, mixi yo mu na.

³ Na rakelixi e xa fe naaxie nan ma, e n naxɔnɔ naxan na, alɔ surayi bafe sɛrɛxɛ ra kuyee bɛ, a nun kuyee batufe, wo tan nun wo babae mu naxee kolon.

⁴ N bara n ma konyi namipɔnmɛɛ xɛɛ wo yire tɛmui birin a falafe ra wo naxa yi kɛwali raba n naxan xɔnxi.

⁵ Kɔnɔ e mu na ramɛxi, e mu e tuli matixi na masenyi ra. E mu gbilenxi

e xa fe jaaxi foxo ra, e mu baxi surayi ganfe e xa kuyee be.

⁶ N ma xone bara yensen Yudaya taae nun Darisalamu xa kirae ma, dennaxe findixi gbaloe ra alo wo a toma ki naxe to.»

⁷ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Munfe ra wo na yi fe jaaxi rabafe wo yete ra? Wo na a niyafe xemee, ginnee, dimedie, nun diyore keren mu luma Yudaya boxi ma.

⁸ Wo na n naxonefe wo xa surayi serexe ra wo naxan bama kuyee be Misira boxi ma, wo wo gi dennaxe. Na kui wo fama ne yaagi sotoe si birin tagi naxee na dunja.

⁹ Wo bara nsemu wo babae xa fe jaaxie ra, Yudaya mangee xa kewali kobie ra, e xa ginnee xa fe jaaxie ra, wo xa fe jaaxie nun wo xa ginnee xa fe jaaxie ra, e naxan nabaxi Yudaya boxi ma nun Darisalamu kirae xon?

¹⁰ Han to e mu e yete ragbilenxi n ma, e mu gaaxuxi n ya ra, e mu biraxi n ma seriye nun n ma yaamarie foxo ra n naxan fixi wo nun wo babae ma.»

¹¹ «Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala bara a masen, n bara nate tongo fe jaaxi rabafe ra wo ra, n xa Yudaya birin soto.

¹² Yudayaka donxoe naxee bara nate tongo sabatife ra Misira boxi ma, e birin faxama ne naa santidegema nun kaame ra, kelife dimedie ma, a sa doxo forie ra. Santidegema nun kaame a niyama ne e xili xa findi konbi woyenyi ra, e xa gbaloe nun yaagi soto.

¹³ N fe rabama ne mixie ra naxee sabatixi Misira boxi ma, alo n naxan nabaxi Darisalamu santidegema, kaame, nun fure jaaxi ra.

¹⁴ Mixi naxee e gixi Misira kelife Yudaya, keren mu kisima. E nu wama gbilenfe Yudaya boxi nan ma, konoe e mu gbilenma sonon, fo mixi keren keren.»

¹⁵ Xeme birin naxee nu a kolon e xa ginnee nu surayi bama serexe ra ala gbete be, nun ginnee naxee nu na na malanyi kui, nun pama naxan nu

sabatixi Misira boxi ma Patiroosi taa kui, e naxa Annabi Yeremi yaabi,

¹⁶ «Muxu mu wama muxu tuli matife yi masenyi ra i naxan masenxi Alatala xili ra.

¹⁷ Muxu wama birafe muxu xa masenyi nan foxo ra. Muxu wama surayi bafe serexe ra Koore Mange Gine nan be, muxu wama minse fan bafe serexe ra a tan nan be, alo muxu nun muxu babae, a nun muxu xa mangee nun kuntigie a rabaxi ki naxe Yudaya xa taae nun Darisalamu kui. Na waxati baloe nu na muxu yi ra a fanyi ra, muxu nu seewaxi, toore yo mu nu na.

¹⁸ Konoe kabi muxu naxa ba surayi nun minse bafe serexe ra Koore Mange Gine be, se birin naxa jon muxu yi ra bafe gere nun kaame ra.»

¹⁹ Ginnee man naxa a fala, «Muxu to nu surayi nun minse bama serexe ra Koore Mange Gine be, muxu xa morie nu tinma muxu xa taami yailan Mange Gine misaali ra, muxu xa minse ba serexe ra a be.»

²⁰ Annabi Yeremi naxa pama birin yaabi, xemee nun ginnee,

²¹ «Wo surayi naxan ganxi Yudaya taae kui nun Darisalamu, wo tan nun wo babae, wo xa mangee nun wo xa kuntigie, nun pama birin, Alatala mu kolon soto xe na ma? Na fe mu luxi xe a boje kui?

²² Alatala mu nu noma tinde wo xa fe jaaxie nun wo xa fe xonxie ra wo nu luma naxan naba ra. Na kui wo xa boxi bara kana, a findi gbaloe yire ra. Wo bara yaagi soto, wo xa mixie bara faxa alo wo a toma ki naxe to.

²³ Na birin nabaxi ne barima wo bara surayi gan serexe ra, na findi yunubi ra Alatala mabiri. Wo mu tin Alatala xui suxude, wo mu tin jerede a xa seriye, a xa yaamari, nun a xa marasi foxo ra. To loxoe wo yi toore sotoxi na nan ma.»

²⁴ Annabi Yeremi man naxa a fala pama nun ginnee be, «Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee faxi Misira boxi ma.

²⁵ Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan nun wo xa ginnee bara nate tongo wo xa

wo yeɛ waxɔnfe raba. Wo bara a fala, <Muxu wama muxu xa laayidi rakamalife, muxu xa surayi nun minse ba sɛrɛɛ ra Koore Mangɛ Gine bɛ.> Awa, yakɔsi wo fama na birin nabade alɔ wo a fala ki naxɛ.

²⁶ Na kui, wo xa wo tuli mati Alatala xa masenyi ra, wo tan Yudayaka naxee sabatixi Misira bɔxi ma. <N bara n kali n xili binyɛ ra, n tan Alatala, Yudayaka yo naxan sabatixi Misira, a mu n xili falama sɔnɔn, a mu a falama Alatala piɛ.>

²⁷ N jɔxɔ sama nɛ e xɔn ma alako e xa jaxankata, e naxa hɛeri yo sɔtɔ. Xɛmɛ Yudayaka naxee birin na Misira, e fama nɛ faxade gere nun kaame ra.

²⁸ Keren keren naxee mu faxama naa, nee kelima nɛ Misira gbilenfe ra Yudaya. Kɔnɔ naxee birin kelixi Yudaya alako e xa sabati Misira bɔxi ma, e fama nɛ a kolonde masenyi naxan kamalima, n gbe, xa na mu a ra e gbe.>

²⁹ Alatala xa masenyi nan na ki. Tɔnxuma nan ya alako wo xa a kolon n wo jaxankatama nɛ, n ma masenyi birin kamalima nɛ.

³⁰ Alatala xa masenyi nan ya: N Misira mangɛ Hofora luma nɛ a yaxuie sagoe, naxee wama a faxafe. N a rabama nɛ alɔ n Yudaya mangɛ Sedekiya luxi Babilɔn mangɛ Nebukadansari sago ki naxɛ, naxan bara wa a faxafe.>

45

Annabi Yereimi xa masenyi Baruki bɛ

¹ Yudaya mangɛ Yosiya xa di Yehoyakimi xa mangɛya jɛ naani nde, Neriya xa di Baruki to Annabi xa masenyi sɛbɛ kitaabui kui, Annabi Yereimi naxa a fala Baruki bɛ,

² «Isirayila Marigi Alatala xa masenyi nan ya i tan Baruki bɛ,

³ I bara a fala, <Tɔɔrɛ na n bɛ, barima Alatala bara fe xɔrɔxɔɛ dɔxɔ n xun ma. N bara tagan a mayandide, malabui yo mu na n bɛ.>»

⁴ «Alatala naxa a masen n bɛ n xa yi wɔyɛnyi fala i bɛ, <I bara a to, n naxan birin yailanxi, n na birin kanama nɛ. N naxan birin sixi, n na birin talama nɛ. N na birin nabama nɛ yi bɔxi ra.

⁵ Awa, i tan i wama munse xɔn? I naxa fe tofanyi fen, barima n fama nɛ dunipa birin jaxankatade. N naxan nabama i bɛ, na nan ya: I sigama dɛdɛ, n i luma nɛ simaya kui. Alatala xa masenyi nan na ki.>»

46

Masenyi Misira bɛ

¹ Alatala xa masenyi nan ya sie xa fe ra:

² «Masenyi nan ya Misira xa fe ra. Masenyi nan ya Misira mangɛ Neko xa sɔorie xa fe ra, naxee nu na Efirati xure sɛɛti ma Karakemisi,

Babilɔn mangɛ Nebukadansari e bɔnbɔ temui naxɛ,

Yosiya xa di Yehoyakimi, Yudaya mangɛ xa mangɛya jɛ naani nde.>»

³ «Wo sɔori makantase lanmadie nun a xungbee tongo.

Wo xa wo maso gere xili ma.

⁴ Wo xa soe dɔxɔ see yailan.

Soe ragimae, wo xa te soe fari.

Xunyi makantase xa lu wo yi ra,

wo xa tanbɛɛ suxu wo yi ra,

wo xa sanyi makantase sa wo sanyie ma.>»

⁵ «Munse dangife?

E na sɛrɛnfe gaaxui ra, e na gbilenfe xanbi.

E xa senbɛmae bara bira, e na gbilenfe e gi ra gaaxui kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.

⁶ Senbɛmae mu kisima, suusa mixie mu e ratangama.

E birin birama nɛ kɔɔla ma Efirati xure dɛ ra.>»

⁷ Nde tema alɔ Nili xure, naxan ye banbaran xɛ?

⁸ Misira nan tefe alɔ Nili xure naxan ye banbaran xɛ.

A bara a fala,

«N tema ne dunija birin ma,
n xa taa birin kana, n xa jamae
sonto.

9 Soe ragimae, wo te!

Soori ragisee, wo xa gere ti senbe ra!
Etiyopikae nun Putikae gbangbal-
anyie,

wo xa mini wo xa soori makantasee
ra!

Lidikae, wo xa mini xalie ra!

10 Mange Alatala xa gbeɲɔxɔe lɔxɔe
nan ya.

Marigi a gbeɲɔxɔma ne a yaxuie ma
santidegema ra.

E wuli raminima ne,
a findi serexe ra Mange Alatala be
pamane ma naxan na koola
ma Efirati mabiri.

11 Misiraka dimedie, wo xa te Galadi
mabiri seri fende,

kɔnɔ na mu noma wo rayalande.

12 Dunija birin bara wo xa yaagi to,
e bara wo xui me,
barima wo xa soorie na e ya isofe e
bore ra,
e birin bara bira.

13 Alatala xa masenyi nan na ki
Babilon mange Nebukadansari xa
gere Misira xili ma.»

14 «Wo xa na masenyi ti Misira boxi
ma.

Migidoli xa na me, Nofi nun
Tapanxesi xa na me.

Wo xa a fala, <Wo keli, wo xa gere-
sose rafala,
barima santidegema kanyie bara wo
rabilin!>

15 Munfe ra wo xa soorie mu noma
e yaxuie ra?

E mu noma barima Alatala nan e
rabirafe.

16 Soori wuyaxie bara bira.

E bara gbilen a fala ra,
<Won xa gbilen won xonyi,
won ma mixie na dennaxe,
alako won xa won makuya gere
naaxi ra.>

17 Menni e fama ne a falade,
<Misira mange senbe mu na,
a woyenma ne tun, kɔnɔ a mu fata
gere sode.>»

18 «Mange Alatala xa masenyi nan
ya,

N jije.

Naxan senbe gbo alo Taboro geya,
naxan senbe gbo alo Karemele geya
baa seeti ma,
a na fafe.

19 Misirakae, wo xa kote yailan
sigafe ra konyiya kui.

Nofi findima ne gbaloe yire ra,
a ganma ne, a xa mixi yo mu kisima.

20 Misira maniya ninge tofanyi ra,
kɔnɔ tugitugi naaxi na fafe kelife
koola ma a xili ma.

21 Misira xa soori xɔne,
naxee gere soma kobiri xa fe ra,
e fan gbilenma ne Misira foxo ra e
siga e gi ra.

Na gbaloe gbo e be,
e mu noma na naxankate ra.

22 Misira a gima ne alo boximase a
yaxuie ya ra,
naxee fama senbe ra,
alo beera kanyi naxee fama wondi
segede.

23 Alatala xa masenyi nan ya:
E fama ne na wondi segede, hali a
senbe gbo.

E noma ne na ra barima e wuya alo
tugumie.

24 Misira bara yaagi,
e bara lu pamane sagoe naxan na
koola ma.»

25 Isirayila Mange Alatala bara a
masen,

«N fama ne Amon Tebeseka
naxankatade.

N fama ne Misira mange,
a xa alae nun a xa kuntigie halakide.
N mixi birin tooroma ne naxee xaxili
tixi Misira mange ra.

26 N nee luma ne e yaxuie sagoe,
naxee wama e faxafe,
alo Babilon mange Nebukadansari
nun a xa mixie.

Na dangi xanbi, mixi man sabatima
ne Misira boxi ma.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa
gaaxu.

Isirayila, i naxa seren,
barima n i rakisima ne pamane
makuye ma.

N i bɔnsɔɛ ramini ma nɛ e xa konyiya
kui.

Yaxuba bɔnsɔɛ gbilenma nɛ,
e fa lu bɔnɛsa kui e yaxuie xanbi.

²⁸ Alatala xa masenyi nan ya:

I tan, n ma konyi Yaxuba, i naxa
gaaxu,

barima n si birin sɔntɔma nɛ n wo
rayensen yɛ dɛnnaxɛ.

Kɔnɔ n mu i tan sɔntɔma.

N i yaxankatama a seriye ki nan
gbansan ma,

barima n mu nɔma nɔndi kiiti lude
na.»

47

Masenyi Filisitakae bɛ

¹ Alatala bara yi masenyi ti Annabi
Yeremi bɛ

Filisitakae xa fe ra beenu Misira
mange xa Gasa gere.

² «Alatala xa masenyi nan ya:

Mixi fama nɛ kelife kɔɔla ma
naxee luxi alɔ ye xungbe xure kui,
naxan banbaranma, a fa taae kana.
Taakae birin e wa xui ramini ma nɛ.

³ Soe nun sɔɔri ragisee xui na taa li,
babae mu e xa die malima,
senbɛmae mu senbetaree malima.

⁴ Filisitakae gbaloe lɔxɔɛ bara a li.

Tire nun Sidɔn mu Filisitakae xa
mali sɔtɔma sɔnɔn,

barima Alatala bara e sɔntɔ a nun
Kafatorokae.

⁵ Gasa bara kana, Asikalɔn bara a
sabari.»

«Mixi naxee luxi fili ma,
wo wo yetɛ maxabama sunnunyi kui
han mun temui?

⁶ Wo a falama, «Alatala xa san-
tidɛgema walima han mun
temui?

A raso a tɛɛ kui, i bɔnɛ magoro!»

⁷ N xa a fala wo bɛ, a santidɛgema
malabuma di?

Alatala nan a yamarixi,
a xa siga han Asikalɔn baa dɛ ra.

A xa wali nan na ki.»

48

Masenyi Mowabakae bɛ

¹ Isirayila Mange Alatala xa masenyi
nan ya:

«Naxankate na Nebo bɛ, na taa bara
kana.

Yaagi na Kiriyatayimi bɛ, na taa bara
suxu,

a xa yire makantaxi bara findi
gbaloe magaaxuxi ra.

² Matɔxɔɛ mu na Mowaba bɛ sɔnɔn.
Xesibɔnkae luma sunnunyi nan kui.
Ndee naxɛ, «Won xa a rapɔn dunija
mixie tagi.»

Wo tan xaxilitaree, wo fan ma fe
ɔnɔma nɛ,

santidɛgema na wo fɔxɔ ra.

³ Xoronayimi gbelegbelema nɛ,
a birin bara bira, a birin bara kana.

⁴ Mowaba bara kana, a xa die e wa
xui ramini ma.

⁵ E tema nɛ Luxiti geya fari wa ra.

Wa xui mɛma nɛ Xoronayimi kira
xɔn gbaloe xa fe ra.

⁶ Wo wo gi, wo xa wo nii ratanga,
wo xa wo nɔxun wula i.

⁷ Wo tan naxee wo xaxili tixi wo xa
naafuli ra,

wo fan suxuma nɛ.

Kemosi soma nɛ konyiya kui,
a nun a xa serɛxɛdubɛɛ nun a xa
kuntigie.

⁸ Taa yo taa fama nɛ kanade, keren
mu kisima.

E xa daaxae fan kanama nɛ Alatala
xa yaamari saabui ra.

⁹ Mowaba xa a gi alɔ xɔni naxan
ɔrɛma koore ma.

A xa taae fama nɛ kanade, mixi yo
mu luma naa.

¹⁰ Danke na mixi bɛ naxan mu
Alatala xa wali rabama.

Danke na mixi bɛ naxan mu a xa
santidɛgema rawalima.»

¹¹ «Kabi a dimɛdi temui, Mowaba
bara lu bɔnɛsa kui,

mixi yo mu a tɔɔrɔ,

mixi yo mu a rasoxi konyiya kui.

Kabi temui xɔnnakuye a naxa lu a
yɛtɛ ra.

¹² Alatala xa masenyi nan ya:

Kɔnɔ lɔxɔɛ na fafe, mixie a tɔɔrɔma
nɛ, e a xun nakana.

¹³ Mowaba yaagima nɛ Kemosi xɔn
ma,

alɔ Isirayila yaagixi Beteli xɔn ma ki
naxɛ.

Singe Isirayila xaxili nu tixi Beteli ra.

14 Wo noma a falade di,
 <Gbangbalanyi nan muxu ra,
 soori gali na muxu yi ra?>
 15 Mowaba bara kana, a xa taae na
 ganfe,
 a xa segetalae bara faxesa.
 Mange xa masenyi nan na ki,
 naxan findixi Mange Alatala ra.»

16 «Mowaba xa gbaloe na fafe,
 a gbe mu luxi a xa tooo a jaaxi ra.
 17 Mowaba doxo booree, wo yo a ma.
 Wo tan naxee a kolon, wo xa
 maxorinyi ti,
 <Munse a niyaxi Mowaba xa
 mangeya magaaxuxi xa
 kana?>
 18 Dibon, wo wo magoro, wo xa lu
 boxi ma,
 barima naxan Mowaba kana,
 a fama ne wo xa yire makantaxie
 fan foxo ra.
 19 Arowerikae, wo mame ti kira de
 ra,
 wo xa gi mixi maxorin, <Munse
 niyaxi?>
 20 Mowaba bara yaagi a jaaxi ra.
 Wo xa gbelegbele,
 wo xa a fala Arinon xure de ra,
 a Mowaba bara kana.»

21 «Kiiti bara jamanε li naxan na
 Xolon, Yaseri, Mefaati,
 22 Dibon, Nebo, Beti Dibilatayima,
 23 Kiriyaatayimi, Beti Gamulu, Beti
 Meyoni,
 24 Keriyoti, Bosara, nun Mowaba taa
 birin,
 naxee makore, naxee makuya.
 25 Mowaba senbe bara kana,
 Mowaba bara bira.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»

26 «Mowaba bara a yete igbo Alatala
 ma.
 Na nan na ki fo a xa bira
 alo mixi siisixi naxan na boxunfe.
 A xa lu na yaagi kui.
 27 Wo mu yoxi xe Isirayila ma?
 Wo bara a to mune ti ra?
 Munfe ra wo yoma a ma?
 28 Mowabakae, wo xa wo gi,
 kelife wo xa taae kui sigafe ra geyae
 fari.

Wo xa lu alo ganbe naxan a tee sama
 geme longori ra.
 29 Muxu bara Mowaba xa yete
 igbona kolon.
 A boje gbo, a laxi a yete ra,
 a mu wama marasi xon, a sonduonyi
 mu fan.
 30 Alatala xa masenyi nan na ki.»

«N a xa yete igbona kolon,
 konon a mu findima a ra.
 A xa woyen xungbe mu kamalima.
 31 Na nan a ra Mowaba mu rafanxi
 n ma.
 N mu noma woyen fanyi falade a xa
 fe ra,
 n ma woyenyi xoxoxo Kire Xare-
 setikae xa fe ra.
 32 N bara kinikini sansi bilie ma
 naxee na Sibima,
 sigafe Yaaseri ma.
 Wo xa sansie bara Yaaseri baa li, e
 bara dangi na ra,
 konon mixi ndee bara na birin kana.
 Wo mu na weni bogi toma sonon.
 33 Nelexinyi nun seewe mu luma wo
 xa daaxae sonon.
 Seewe bara jon Mowaba boxi ma.
 Weni mu yailanma jalexinyi ra
 sonon.
 Gere sonxoe gbansan nan luma naa.
 34 Xesibon xa sonxoe Eleyale lima ne,
 Yahasikae na me.
 Kelife Sowari ma, sa doxo Xoronay-
 imi ra han Egelati Selisiya, e
 birin
 na wa xui mema ne, barima Nimirin
 xa xuree bara xori.
 35 Alatala xa masenyi nan ya:
 N wama Mowaba raponfe ne
 a nun mixi naxan birin tema kuyee
 batude yire itexie fari.
 36 N boje toooma ne Mowaba be,
 n boje tooo Kiriya Xaresetikae be,
 barima e harige bara kana.
 37 E bara e xunyi bi, e bara e de xabe
 maxaba,
 e bara e fate yati maxaba,
 e bara sunnun donma ragoro e ma
 sunnunyi kui.
 38 Mowaba banxi birin bara findi
 jon yire ra,
 barima n bara e kana alo feje fori.
 Alatala xa masenyi nan na ki.

39 Wo xa wo xui ite, Mowaba bara gaaxu,
e bara lu yaagi kui, e doxooboore
birin bara yo e ma.»

40 Alatala bara a masen,
«A nerema ne koore ma alo sege, a
fa goro Mowaba xun ma.

41 Keriyoti bara suxu,
a xa yire makantaxie bara kana.
Mowaba senbemaebone bara lu
alo gine naxan na di barife.

42 Mowaba kanama ne, a mu find-
ima si ra sonon,
barima a bara a yete igbo Alatala
ma.

43 Gaaxui luma ne Mowaba be,
a bira yili kui, a suxu gantanyi ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

44 «Naxan a gima gaaxui ra, a bi-
rama ne yili kui.
Naxan nate yili ra, a suxuma ne
gantanyi ra,
barima Mowaba naxankata waxati
bara a li.

45 Gi mixie tima ne Xesibon fari,
barima e senbe bara non.
Te bara so Xesibon, a Mowabaka
mixi jaaxie xun nakanama
ne.

46 Gbaloe na Mowaba be.
Kemosikae bara loe,
e xa die bara siga konyiya kui.

47 Konon n Mowabakae ragbilenma
ne waxati ranonyi.
N bara na nate tongo Mowaba xa fe
ra.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

49

Masenyi Amonikae, Edonkae,

*Damasikae, Kedarikae, nun Ela-
makae be*

1 Alatala bara a masen Amonikae xa
fe ra:
«Di mu na Isirayilakae be?
Ke tongomae mu na e be?
Munfe ra Amoni mange Gadi boxi
sotoxi,
a xa mixie fa lu na taa kui?»

2 Alatala xa masenyi nan ya:
«Loxo fama a lide,

n fama ne Raaba gerede Amoni boxi
ma.

A findima gbaloe yire nan na,
taa naxee na a rabilinyi e birin gan.
Na waxati Isirayila man boxi
masotoma ne
naxan nu bara ba a yi ra.

3 Xesibon, wo xa wa Ayi be naxan
bara kana.

Raabakae, wo xa wa, wo xa sunnun
donma ragoro wo ma,
non fe bara a li.

Wo xa wo gi tete fari,
barima wo xa mange bara
xanin konyiya kui, a nun
serexedubee nun kuntigie.

4 Munfe ra wo xaxili tixi wo xa
laakoe wali ra?

Munfe ra wo laxi wo yete xa naafuli
ra, matandilae?

Wo a falama, «Nde noma won na?»
Konon wo senbe fama ne kanade.

5 Mange Alatala xa masenyi nan ya:
N fama ne wo magaaxude
a nun wo rabilinyi.

Wo birin xaninma ne, mixi keren
mu kisima.

6 Na dangi xanbi, n man Amonikae
xun nakelima ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

7 Masenyi nan ya Edonkae be:

Mange Alatala bara a masen,
«Lonni mu na Teman sonon?
Marasi bara non a xa die ya ma?
Fahaamui bara kana?

8 Wo wo gi, wo xa wo kobe raso.

Dedankae, wo xa wo noxun geyae
fari,
barima n fama ne Esayu xa gbaloe
ra.

A naxankata waxati bara a li.

9 Naxee fama wo xa bogise bade, e
mu sese luma naa.

Naxee fama wo mupade,
e se birin kanama ne alo e wama a
xon ma ki naxe.

10 N fama ne se birin bade Esayu yi
ra.

A mu noma a noxunde, barima n na
yire birin kolon.

A bonsoe, a ngaxakerenyie, nun a
doxooboore,
e birin xun nakanama ne, e birin loe.

11 Wo xa kiridie lu na, n tan nan fama e balode.

Wo xa kaape ginsee xa e xaxili ti n tan nan na.

12 Alatala bara a masen:

Hali naxan mu fe jaaxi rabaxi, a fama ne tɔɔɔde.

Wo tan naxee fe jaaxi rabaxi, a mu lanma xe wo fan xa tɔɔɔ?

Wo tɔɔɔma ne.»

13 Alatala xa masenyi nan ya:

«N bara n kali n yete ra,

Bosara kanama ne, a yaagi soto.

Bosara nun a rabilinyi danke nan sotoma,

naa fa findi gbaloe yire ra.»

14 Alatala bara xibaaru fi n ma,

a bara xerae xee si birin ma:

«Wo xa fa, wo xa wo malan, wo xa gere ti.»

15 A naxe Edonkae be, «N bara wo xurun sie ya ma,

wo bara yaagi soto adamadie tagi.

16 Wo xa yete igbona, wo xa bojete bara wo yanfa.

Wo tan naxee sabbatixi geyae fari,

wo tan naxee xa banxie na yire itexi alo sege tee,

n wo rabirama ne.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

17 «Edon findima ne gbaloe yire ra.

Dangi mixie de ixarama ne,

e kaaba na naxankate tofe ra.

18 Alatala bara a masen wo be,

wo xun nakanama ne

alo Sodoma nun Gomora xun nakanaxi ki naxe.

Mixi yo mu luma naa sonon.

19 N luma ne alo yete naxan kelima Yuruden xure fe ma,

a siga sube fende yire gbete.

N Edon kerima ne a xonyi, n fa mange sugandixi ti naa.

Nde maniya n na? Nde n nasima?

20 Na kui wo xa a rame

a Alatala nate naxan tongoxi Edon nun Temankae xili ma.

A e xaninma ne alo xurusee, a fa e xonyi kana.

21 Dunija birin fama ne e xa bire kolonde,

na xibaarui rayensen ye han Xulun-yumi baa yire.

22 Na loxoe e yaxuie maniyama sege nan na

naxan jere ma koore ma e matofe ra, e fa dusu Bosara xun na.

Na loxoe Edon senbema luma ne alo gine naxee na di barife.»

23 Masenyi, naxan masenxi Damasi be, na nan ya:

«Xamata nun Arapadi bara yaagi,

barima e bara xibaaru jaaxi me.

E boje bara ramaxa alo moronyi naxan na baa ma,

naxan mu noma a raxarade.

24 Damasi senbe bara jon, a wama a gife gaaxui kui.

Kontofili nun tore bara a suxu alo gine naxan na di barife.

25 Na taa tofanyi n nu jalexinxi naxan na,

na bara findi taa rabepinxi ra?

26 Na loxoe, naa fonikee birama ne taa kui,

naa soorie fan dundu.

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

27 N te sama ne Damasi tete ma,

Ben Hadada xa yire makantaxi gan.»

28 Masenyi nan ya Kedari nun Xasori xa mangeya xa fe ra,

Babilon mange Nebukadansari naxan gerexi:

Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa Kedari gere.

Wo xa pamane kana naxan na fuge ra.

29 Wo xa e xa kiri banxie, e xa xurusee,

e xa kote birin, nun e xa joxomee suxu.

Wo xa a fala e be,

«Fe xoxoxoe na wo life yire birin.»

30 Alatala xa masenyi nan ya:

Xasorikae, wo xa wo gi,

wo xa yili ge wo wo noxunma dennaxe,

barima Babilon mange Nebukadansari

bara nate tongo wo xa fe ra,

a bara a janige a xa wo gere.»

31 Alatala bara a masen,

«Wo keli, wo xa si nde gere naxan boje saxi.

A xa naadɛe mu balanxi, a yiree mu
makantaxi.

A na a kerenyi nan ma.

³² Wo fama nɛ e xa ɲɔxɔmɛe nun e
xa xuruse wuyaxie sɔtɔde.

Yi mixi naxee e dɛ xabe sɛɛti bima,
n e ralɔɛma nɛ foye kui, e xa tɔɔɔ
yire birin.

³³ Xasori findima nɛ wulai bare yire
ra, gbaloe na dennaxɛ.

Mixi yo mu sabatima menni sɔnɔn.»

³⁴ Alatala nan yi masenyi tixi Annabi
Yeremi bɛ Elama xa fe ra
Yudaya mangɛ Sedekiya xa
mangɛya fɔlɛ temui:

³⁵ Mangɛ Alatala bara a masen,
«N Elama xa xali kanama nɛ, naxan
findixi a sɛnbɛ ra.

³⁶ N gere tima nɛ a bɛ yire birin,
n xa a ralɔɛ foye kui.

Na gere dangi xanbi, si birin fama nɛ
gi mixi nde sɔtɔde kelife Edon.

³⁷ N fama nɛ Elamakaɛ raserɛnde e
yaxuie ya ra
naxee wama e faxafe.

N e paxankatama nɛ n ma xɔnɛ kui,
n ma santidɛgɛma fa e birin sɔntɔde.
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁸ N ma kibanyi luma nɛ Elama,
n e xa mangɛ nun e xa kuntigie faxa.
Alatala xa masenyi nan na ki.

³⁹ Kɔnɔ waxati dɔnxɔɛ ra,
n man Edonkaɛ ragbilenma nɛ kelife
konyiya kui.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

50

Masenyi Babilɔn bɛ

¹ Alatala xa masenyi a naxan
fixi Annabi Yeremi ma Ba-
bilɔnkaɛ xa fe ra,
naxee na Kalidi bɔxi ma.

² «Wo xa a fala si birin bɛ, wo xa e
rakolon a ra,
wo xa tɔnxuma ti na xa fe ra, wo
naxa a nɔxun.

Wo xa a fala, «Babilɔn bara suxu,
a xa ala kuye Beli nun Merodaki
bara yaagi, e bara gaaxu,

³ barima si nde kelife kɔɔla ma, na
tefe e xili ma.

Si nan a ra naxan findixi gbaloe raba
ra,

mixi yo, sube yo, sese mu luxi sɔnɔn,
e birin bara e gi.»»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na waxati Isirayilakaɛ nun Yu-
dayakaɛ gbilenma nɛ.

E fama nɛ wa ra, e e Marigi Alatala
fen.

⁵ E maxɔrinyi tima nɛ Siyon xa fe ra,
e e xunti naa ra.

«Won xɛɛ, won xa saate xiri won
nun Alatala tagi,
saate naxan mu nɛɛmuma won na
sɔnɔn.»

⁶ N ma ɲama nu luxi nɛ alɔ xuruse
lɔɛxie.

E kantamaɛ bara e ralɔɛ geyae fari.
E nu te, e nu goro, e mu a kolon e na
dɛdɛ.

⁷ Naxee na e to, e e tɔɔɔ.

E yaxuie bara a fala, «Muxu fɔxi mu
a ra.

E yi sɔtɔxi nɛ barima e bara yunubi
raba Alatala ra,

naxan nu bara tinxinyi masen e bɛ,
e babae xaxili nu tixi naxan na.»»

Alatala xa masenyi Isirayilakaɛ bɛ

⁸ «Wo wo gi, wo xa mini Babilɔn,
wo mini Kalidi bɔxi ra.

Wo xa lu alɔ sikɔte naxan tixi xu-
rusee ya ra.

⁹ N tan yati sie rakelima nɛ Babilɔn
xili ma, kelife kɔɔla ma.

E fama nɛ gere xɔɔxɔɛ tide e bɛ.

E xa tanbɛɛ sɛnbɛ gbo, e xa gere
sɔnɛyama nɛ.

¹⁰ Kalidi bɔxi fama nɛ kanade,
e yaxuie fa e waxɔnse tongode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilɔn bɛ

¹¹ «Iyo, wo xa sɛɛwa, wo xa ɲɛlɛxin,
wo tan naxee bara n kɛ xun nakana.
Iyo, wo xa tujan alɔ ningee,
wo xa wo xui ramini alɔ soee.

¹² Wo nga bara yaagi,
naxan wo barixi a bara lu yaagi kui.
A bara findi si dɔnxɔɛ ra,
a xa bɔxi bara findi gbengberenyi ra,
yire maxaraxi ra.

¹³ Alatala bara xɔnɔ a ma,
a xa bɔxi mu rasabatima sɔnɔn.
A bara findi gbaloe yire ra.

Mixi naxan nɛ dangima naa,
na kanyi dɛ ixarama nɛ,

e kaaba na gbaloe ma.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

14 «Wo xa ti Babilon ya ra gere ki ma. Xali kanyie, wo xa tanbee woli e ma. Wo xa gere ti senbe ra, barima a bara yunubi raba Alatala ra.

15 Wo xa sonxoe rate a ma. A wama a yete nan fife wo ma, a xa banxie bara kana, a xa tete bara bira Alatala gbejoxoe saabui ra.

Wo fan xa wo gbejoxo.

Wo xa a raba a ra alo a a rabaxi wo ra ki naxe.

16 Wo xa xee sae nun xee xabamae faxa Babilon.

Santidegema xa a niya e birin xa e gi e xonyi ma.

17 Isirayila luxi ne alo xuruse loxi, yete bara naxee keru.

Asiri mange nan singe a tooro, Babilon mange fan fa a halaki a donxoe ra.»

18 Na nan a ra Isirayila Marigi Alatala a masenxi,

«N Babilon mange nun a xa jama naxankatama ne alo n a rabaxi Asiriya mange ra ki naxe.

19 N Isirayila ragbilenma ne a xonyi, a xa goore man xa lu Karemele nun Basan, a xa wasa fe fanyi ra Efirami nun Galadi geyae fari.

20 Alatala xa masenyi nan ya:

Na waxati n dipema ne Isirayila xa yunubie ma, n dipa Yudaya xa yunubie fan ma, barima n bara mixi donxoe xa yunubie xafari.»

Alatala xa masenyi Babilon yaxuie be

21 «Wo te Meratayimi boxi ma Pekodikae xili ma.

Wo xa e raton, wo xa n ma yaamari birin nakamali.

22 Gere sonxoe na e xa boxi ma, gbaloe na a ra.

23 Babilon senbema bara kana, naxan nu luxi alo derema dunipa birin kui.

Yakosi a bara findi gbaloe yire ra.

24 N bara Babilon suxu gantanyi ra a mu naxan toxi.

N bara i to, n bara i masoto barima Ala matandi nan nu i ra.

25 Alatala nan gere soxi Babilon a xa xone kui.

Mange Alatala na walife Kalidi boxi ma.

26 Dunipa birin xa fa Babilon, wo xa e xa banxie rabi e sansi bogie ragatama dennaxe.

Na birin xa raton, sese naxa lu.

27 Wo xa e xa tuurae birin kon naxaba xuruse kon naxabama dennaxe.

Naxankate na e be, e xa kiiti waxati bara a li.

28 Mixi naxee kelixi Babilon konyiya kui,

e na masenyi tife Siyon, <Muxu Marigi Alatala bara a gbejoxo,

a bara a xa horomolingira gbejoxo.>

29 Xali kanyie xa fa Babilon xili ma, naxee fata tanbe wolide.

Wo xa Babilon nabilin, mixi yo naxa mini.

Wo xa a xa kewali sare ragbilen a ma,

wo xa a raba a ra alo a rabaxi mixi gbete ra ki naxe.

A bara a yete igbo Alatala ma, Isirayila seniyentoe.

30 Na nan a ra a xa fonikee fama birade taa kui,

a xa soorie dundu na temui. Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi Babilon be

31 «I tan yete igboe,

n xa i naxankata.

I xa kiiti loxoe bara a li.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Alatala xa masenyi

32 «Na yete igboe birama ne, mixi yo mu a rakelima.

N a xa taee ganma ne, n a rabilinyi birin kana.

33 Mange Alatala bara a masen, Isirayilakae nun Yudayakae na naxankate kui.

Mixi naxee e rasoxi konyiya kui e tondima ne e rabepinde.

34 Konoe e xunsarama senbe gbo, a xili Mange Alatala.

A e xun mafalama ne alako e xa bonesa soto,

Babilonkae xun xa rakana.

35 Santidegema xa Kalidikae faxa,
a xa Babilonkae, e xa kuntigie, nun
e xa karamoxoe sonto.
36 Santidegema xa e xa namijonme
wule falee faxa.
Xaxilitaree nan e ra.
Santidegema xa e xa soorie faxa.
E xa lu gaaxui kui.
37 Santidegema xa e xa soee faxa,
a xa e xa soori ragisee kana.
Santidegema xa e xa soori saraxie
faxa.
E xa lu alo ginsee.
Santidegema xa e xa naafuli kana, e
xa xanin.
38 E xa xuree xa xori.
Kuye boxi na a ra.
Kuyee nan mixi madaxuma.
39 Na nan a ra wulai subee luma naa,
wulai baree, baratée, nun xoni
naaxie.
Mixi yo mu sabatima naa sonon.
40 A luma ne alo Sodoma nun
Gomora Ala naxan kana.
Mixi mu toma naa, adamadi yo mu
sabatima naa.
Alatala xa masenyi nan na ki.»
41 «Nama na fafe kelife koola ma.
Si senbema na a ra, naxan xa
mangee na dunija yire birin.
42 Xali nun tanbe na e yi ra.
E naaxu, e mu kinikini kolon.
E xui gbo alo moronyi xui.
E jereema soe nan fari, e fata gere ra.
E na fafe Babilon nan foxo ra.
43 Babilon mange to na me,
a senbe naxa kana, a boje naxa
gaaxu,
alo gine naxan na di barife.
44 N luma ne alo yete naxan kelima
Yuruden xure fe ma,
a siga sube fende yire gbete.
N Babilon kerima ne a xonyi, n fa
mange sugandixi ti a xun.
Nde maniya n na? Nde n nasima?
Nde noma n natondide?
45 Na kui wo xa wo tuli mati Alatala
xa nate ra,
a naxan tongoxi Babilon xili ma,
a naxan panigexi Kalidi xa boxi xa
fe ra.
A e xaninma ne alo xurusee, a fa e
xonyi kana.

46 Dunija na a kolon a Babilon bara
suxu,
e serenma ne, e fa lu gaaxui kui.»

51

Babilon raponyi Alatala xa masenyi

1 Alatala bara a masen,
«N turunnaade xema ne Babilon
xili ma,
2 turunnaade naxan findixi a yaxuie
ra.
E fama ne a rayensende foye kui,
e a harige birin ba a yi ra,
e ti a kanke a yire birin.
3 Xali woli xa a kanke makantase
tongo.
A naxa kinikini Babilon segetalae
ma, a xa e sonto.
4 Kalidika faxaxie toma ne e xa boxi
ma yire birin,
e rabiraxi kirae ma, e soxoxi a naaxi
ra.»
5 «Mange Alatala mu Isirayila nun
Yudaya raboloma,
hali e xa yunubie to bara gbo e ma
e xonyi Isirayila seniyentoe ya
xori.
6 Wo xa keli Babilon boxi ma.
Kankan xa a yete rakisi,
barima Alatala fama ne a gbe
joxode,
a e sare ragbilen e ma.
7 Singe, Alatala nan nu findixi saabui
ra Babilon be,
dunija birin xa naxankata,
e xa madaxu alo siisilae.
8 Konso yakosi a gbe mu luxi a xa
bira, a xun xa rakana.
Wo xa a kunfa ba,
wo xa kata seri sotode a be alako a
xa yalan.»
Isirayilakae xa masenyi
9 «Won bara kata Babilon rayalande,
konso a mu sooneyaxi.
Won xa a lu naa, won xa siga won
xonyi,
barima a xa yunubie bara gbo ye.
10 Alatala bara won nakisi tinxinyi
ra.
Won xa won Marigi Alatala xa kaa-
banakoe dentegge Siyon.
11 Tanbee yailan, xali sase rafe.

Alatala bara a niya Mede mange
bɔɛ xa te,

a xa Babilɔn ɲaxankata a Marigi be.
Alatala gbepɔxɔe nan na ki a xa
hɔrɔmɔbanxi xa fe ra.

12 Wo xa tɔnxuma rate Babilɔn xa
tɛtɛ xili ma,
wo xa sɔɔrie xa wuya, e xa e yetɛ
yailan gere xili ma.

Alatala fama nɛ a sago rabade,
a a xa natɛ rakamali Babilɔnkae xili
ma.»

Namihɔnmɛ xa masenyi

13 Wo tan Babilɔnka naafuli kanyi
naxee sabatixi xure dɛ ra,
wo ɲɔn waxati bara a li.

14 Mange Alatala bara a kali a yetɛ
xili ra,
«N fama nɛ sɔɔrie ra wo xili ma,
e wuya alo tugumi gali, e fa sɔnxɔe
belebele rate.»

15 Alatala dunija daaxi a senbe nan
na,

a xare sa a xa lonni ra,
a koore itala a xa fe kolonyi ra.

16 A na galanyi rabula, tunɛ ye ke-
lima nɛ koore ma,
nuxui te bɔxi xun ma.
A seyamakonyi ramini tunɛ,
a foye ramini a kelide.

17 Adamadi findixi xaxilitare nan na
naxan mu fahaamui sɔɔ,
xɛɛma xabui yaagi sɔɔma nɛ a xa
kuyee saabui ra,
naxee findixi kuye wule ɲengitaree
ra.

18 Se fufafu nan na e ra, lonnila
yoma naxan ma.

E fama nɛ ɲɔnde e xa kiiti waxati.

19 Annabi Yaxuba Marigi tan mu na
ki xɛ,
barima Daali mange na a ra naxan
xili Alatala Senbema,
naxan a xa ɲama daa a yetɛ be.

Alatala xa masenyi Isirayila be

20 «I tan findixi n ma geresose nan
na,
n sie rayensenma naxan na,
n mangɛya xun nakanama naxan
saabui ra,

21 n soe nun a ragima xa fe danma
naxan na,
n sɔɔri ragise kanama naxan saabui
ra,

22 n xɛmɛ nun gine sɔntɔma naxan
na,

n segetala nun ginɛdimɛdi faxama
naxan saabui ra,

23 n xurusee nun a demadonyie
rayensenma naxan na,
n xɛ sae nun e xa ninge rayensenma
naxan saabui ra,
n mange nun kuntigie rayensenma
naxan na.

24 N sare ragbilenma nɛ Babilɔn bɔxi
nun Babilɔnkae ma,
e xa fe ɲaaxie xa fe ra e naxan
nabaxi Siyon na.

Alatala xa masenyi nan na ki.

25 N tixi i kanke, i tan mangɛya
xungbe naxan dunija xun
nakana.

Alatala xa masenyi nan na ki.
N na n xɔnyɛ italama nɛ i xili ma,
n i radin tentenyi ra,
n i findi geya ra naxan kui igeli.

26 Tide yo mu luma i ma sɔnɔn, sese
mu tima i xɔnyi.

I mu findima a ra abadan.
Alatala xa masenyi nan na ki.»

27 «Wo xa tɔnxuma rate dunija ma.
Wo xa gere sara xui ramini sie tagi.
Wo xa keli, gere xa ti Babilɔn xili ma.
Mangɛya birin xa fa kelife Ararati,
Mini, nun Asikenasi.

Sɔɔri mange xa sugandi wo ya ma,
wo xa soe xa wuya alo tugumi gali.

28 Sie xa fa gere xili ma,
Mede xa mangɛe nun a xa kuntigie,
a nun e yamarima ɲamanɛ naxee
ma.

29 Babilɔn bɔxi serɛnma nɛ tɔɔre kui,
barima Alatala xa natɛ mu
kanama.

Na bɔxi fama nɛ xun nakanade,
miki yo mu sabatima menni sɔnɔn.

30 Babilɔn xa sɔɔrie mu gere tima
sɔnɔn,
e luma e xa yire kantaxie nan kui
tun.

E senbe bara ɲɔn, e fa luxi nɛ alo
ginɛe.

E xa banxie birin ganxi, e xa tɛtɛ
naadɛ kanaxi.

31 Xɛɛrae lu ra nɛ fa ra mange xɔnyi,
e a fala a be a yaxuie bara dennaxe
suxu.

32 E bara xure igiridee suxu,

e bara te so xee ra,
 Babilon soorie bara lu gaaxui kui.
 33 N tan Isirayila Marigi Alatala xa
 masenyi nan ya,
 Babilon taa luxi ne alo lonyi sansi
 xori boronma dennaxe.
 A xa xe xaba temui na fafe.»
Isirayilakae xa masenyi
 34 «Babilon Mangε Nebukadansari
 bara won tɔɔɔɔ,
 a bara won xaxili ifu,
 a bara won lu alo beki igeli.
 A luxi ne alo sube magaaxuxi naxan
 bara won don,
 naxan luga won na, a won boxun.
 35 A fe jaaxi naxan nabaxi won tan
 Siyonkae ra,
 na xa gbilen Babilon ma.
 A nii naxee baxi Darisalamu,
 na sare xa gbilen Babilonkae ma.»
Alatala xa masenyi
 36 Na kui Alatala naxe,
 «Wo xa a mato, n fama ne wo xun
 mafalade,
 n fa wo gbe joxode.
 N Babilon baa xorima ne, n a xa
 dulonyie xarama ne.
 37 Babilon findima ne yire kanaxi ra
 wulai baree luma dennaxe.
 Mixie mu tinma lude na yire maga-
 axuxi.
 38 A xa nama xaarɛxi alo yetee,
 e e xui raminiima alo yete yore,
 39 konɔ e na keli, n e findima siisilae
 nan na,
 naxee yeleva han, konɔ e na xi, e
 mu xunuma sonon.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
 40 «N e ragoroma ne alo yexee naxee
 kon naxabama,
 alo yexee nun si kontonyie.
 41 Babilon xungbe, dunija birin
 naxan matoxoma,
 na biraxi di?
 Munse a niyaxi a xa findi gbaloe ra
 sie tagi?
 42 Baa fama ne a makotode,
 moronyie din a ra.
 43 A xa taae bepinma ne, e findi
 gbengberenyi ra,
 mixi mu sabatima dennaxe.
 Hali biyaasilae mu luma naa.
 44 N e xa kuye Beli jaxankatama ne,

n fa a niya a xa mixie bepin a naxee
 soto.
 Mixie mu kelima jamanse ma fafe
 a batude sonon.
 Babilon xa tete birama ne kerenyi
 ra.»
 45 «N ma pama, wo xa keli naa.
 Wo xa wo gi, barima Alatala xa xone
 bulama menni ne.
 46 Limaniya naxa ba wo yi ra,
 wo naxa gaaxu woyenyi ra naxee
 fama mede naa.
 Woyenyi luma fala ra ne senbema
 xa fe ra nun gere xa fe ra.
 47 Waxati fama a lide n Babilon
 xa kuyee jaxankatama temui
 naxe.
 A xa boxi birin luma yaagi kui na
 temui ne,
 a xa mixie fa sontode.
 48 Na kui koore nun boxi fama ne
 jalexinde a xa bire xa fe ra,
 a yaxuie sago ma, yaxui naxee kelixi
 kola ma.
 Alatala xa masenyi nan na ki.»
Namijonme xa masenyi
 49 «Babilon xa bira Isirayilaka mixi
 faxaxie xa fe ra,
 alo mixi gbegbe faxaxi dunija ma ki
 naxe Babilon belexe foxi ra.
 50 Wo tan naxee bara wo yete
 ratanga santidegema ma,
 wo naxa dugundi, wo xa siga.
 Hali wo na yire makuye,
 wo xa ratu Alatala ma, wo joxo xa
 sa Darisalamu xon.»
Isirayila xa masenyi
 51 «Won bara yaagi soto, won bara
 konbi,
 won mu noma won xun nakelide
 sonon,
 barima si gbete bara so yire
 seniyenxie kui Alatala xa
 horomobanxi yire.»
Alatala xa masenyi
 52 Alatala xa masenyi nan ya,
 «N na ge Babilon xa kuyee
 jaxankatade,
 a xa nama luma wa ra ne boxi birin
 ma.
 53 Hali Babilon xa fe fama sooneyade
 nu,
 a xa xunnakeli soto,

n fama ne a niyade a xa fe birin xa kana.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

54 «Xui xoxoxoe minima Babilon boxi ma a xa kanari nan xa fe ra.

55 Alatala fama ne Babilon xun nakanade,

a e xa sonxoe dan.

E yaxuie dinma ne e ra alo baa moronyie,

e xui xaape a jaaxi ra.

56 Kanaritie birama ne Babilonkae foxo ra,

e e xa soorie suxu, e e xa xalie igira, barima Alatala gbejoxoe tima ne, a e sare birin nagbilen e ma.

57 N e xa mangee, kuntigie, lonnilae nun soorie findima siisilae nan na,

naxee luma xi ra abadan,

e mu xunuma fefe ma.

Mange xa masenyi nan na ki,

naxan xili Alatala Senbema.»

58 «Alatala xa masenyi nan ya, Babilon xa tete xungbe birama ne, a xa naade itexie gan,

a xa jama a yete ratagan fe fufafu ma,

a wali naxan nabaxi, na birin gan te ra.»

59 Annabi Yerehi to Yudaya mange Sedekiya mati Babilon a xa mangeya je naani nde ra, a naxa yi masenyi so Neriya xa di Seraya yi ra, naxan findixi Maxaseya xa mamadi ra.

60 A nu bara Babilon xa gbaloe xa fe birin sebe keedi nde ma, a nu lanma e xa naxee soto.

61 A naxa a fala Seraya be, «I na Babilon boxi li, i xa yi masenyi birin xaran i xui itexi ra.

62 Na temui, i xa a fala, «Alatala, i bara a masen a yi yire birin fama ne kanade, mixie nun xuruse mu toma be sonon, yi boxi fa findi gbengberenyi ra.»

63 I na ge yi sebeli xarande, i xa a xiri geme nde ra, i fa na geme woli Efirati xure xora.

64 Na temui i xa a fala, «Babilon fan dulama na ki ne, a mu tema

sonon gbaloe xa fe ra Alatala naxan nagirixi a ma. A xa jama xun mu rakelima sonon.»

Annabi Yerehi xa masenyi danxi be ne.

52

Darisalamu birafe

1 Sedekiya mangeya soto a je moxonen nun keren nan ma, a fa je fu nun keren mangeya raba Darisalamu. A nga nu findixi Yerehi xa di Xamutali naxan keli Libina ma.

2 Sedekiya naxa fe jaaxi raba a Marigi Alatala ya xori alo Yehoyakimi nu bara a raba ki naxe.

3 Darisalamu nun Yudaya nu bara fe xoxoxoe soto Alatala xa xone xa fe ra. A raponyi Alatala naxa a gbilen e foxo ra.

Na temui Sedekiya naxa mange Nebukadansari matandi.

4 Na kui a xa mangeya je solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Babilon mange Nebukadansari naxa fa a nun a xa soori gali ra Darisalamu gere xili ma. E naxa yonkin taa rabilinyi ra, e se nde ti alako e xa no tede tete fari.

5 Taa naxa lu suxui kui han mange Sedekiya xa mangeya je fu nun keren nde ra.

6 Kike naani nde xi solomanaani nde ra, kaame nu bara senbe soto taa kui, donse yo mu nu na jama yi ra sonon.

7 Taa tete to kana, soorie naxa e gi naade ra naxan na tete firinyie tagi, mange xa malabude fe ma, e fa siga Araba fili ma. Kalidikae nu yonkinxi taa rabilinyi.

8 Kalidikae to taa soorie to e gi ra, e naxa bira e xa mange foxo ra, e fa a suxu Yeriko fili ma. Mange xa soorie naxa e gi a xun ma, e yensen ye.

9 Kalidikae naxa mange suxu, e a xanin Babilon mange xon ma Ribila a makiitife ra.

10 E naxa Sedekiya xa die kon naxaba a ya xori, e fa a tan yae kana.

11 Na dangi xanbi, Babilon mange naxa a xiri wure gbeeli yolonxonyi

ra, a a xanin Babilon. Menni a naxa lu geeli kui han a faxa temui naxe.

¹² Kike suuli nde xi fu nde ra, Nebukadansari xa mangeya je fu nun solomanaani nde Babilon xun ma, Nebusaradan Babilon mange xa soori xunyi naxa siga Darisalamu.

¹³ A naxa Alatala xa banxi, mange xa banxi, nun Darisalamu banxi xungbe birin gan.

¹⁴ Kalidikae xa soori naxee nu na a foxo ra, e naxa tete rabira naxan nu Darisalamu rabilinxi.

¹⁵ Nebusaradan, Babilon soori mange naxa Darisalamu jama donxoe xanin Babilon, alo setaree, walikae, nun mixi naxee e yete so Babilon mange yi ra.

¹⁶ Kono a naxa tin setare ndee tan xa lu naa, e xa nu boxi rawali, e nu weni bilie si.

¹⁷ Kalidikae naxa see tongo naxee yailanxi wure gbeeli ra, e e raxunu alako e xa na wure gbeeli xanin Babilon. Na kui, e naxa kinki firin, ye sase xungbe, nun a doxodee kana.

¹⁸ E naxa Alatala xa banxi tundee, pelie, finae, tonbilie, nun yirabase birin tongo, naxee nu yailanxi wure gbeeli ra.

¹⁹ A naxa yirabasee nun pootie fan birin tongo naxee nu yailanxi xema nun gbeti ra.

²⁰ Banxi kinki firinyie, ye sase xungbe naxan xili «baa,» a doxode fu nun firinyi naxee nu na a bun ma, e masolixi tuurae ra, Sulemani naxee yailan Alatala xa banxi be, na birin findixi wure gbeeli gbege nan na, naxan xasabi mu nu noma kolonde.

²¹ Na banxi kinki firinyie xa maiteya nu nongon ya fu nun solomasaxan lima, e rabilinyi nu nongon ya fu nun firin lima. Nee nu yailanxi wure gbeeli nan na naxan tilinyi suxui tagi lima, e kui igelixi.

²² Na kinki xunyi nu yailanxi wure gbeeli nan na, e masoli koobe bogi maniyee ra. Nee xa maiteya nu nongon ya suuli lima.

²³ Koobe bogi maniyee tongo solomanaani nun senni nu na tande

mabiri, naani nu na banxi kui mabiri, naxee birin nalanxi lan keme ma.

²⁴ Babilon soori mange naxa serexedube kuntigi Seraya, serexedube firin nde Sefaniya, nun horomobanxi naade makante saxanyie xanin a xun ma.

²⁵ A naxa yi mixi xungbee fan xanin: soori mange, mange rasima solofere naxee toxi taa kui, kuntigi nde naxan nu soorie sugandima, nun na taakae mixi tongo senni.

²⁶ Babilon soori mange Nebusaradan naxa na mixi birin xanin Babilon mange xon ma Ribila.

²⁷ Babilon mange naxa e faxa Ribila, Xamata boxi ma. Yudayakae tongoxi e xa boxi ma na ki ne.

²⁸ Mixi xasabi nan ya Nebukadansari naxan xanin konyiya kui Babilon boxi ma:

A xa mangeya je solofere nde, Yudayaka mixi wulu saxan mixi moxonon nun saxan.

²⁹ A xa mangeya je fu nun solomasaxan nde, Darisalamuka mixi keme solomasaxan, mixi tongo saxan nun firin.

³⁰ A xa mangeya je moxonon nun saxan nde, Yudayaka mixi keme solofere, mixi tongo naani nun suuli.

Na birin lanxi mixi wulu naani, mixi keme senni nan ma.

³¹ Yudaya mange Yehoyakini xa sige je tongo saxan nun solofere nde ra Babilon boxi ma, a kike fu nun firin nde, xi moxonon nun suuli nde ra, Efil Merodaki naxa findi Babilon mange ra, a fa Yudaya mange Yehoyakini ramini geeli.

³² A naxa hinne a ra, a a xa kibanyi radangi mange gbetee ra, a tan nun naxee nu a ra Babilon boxi ma.

³³ Yehoyakini naxa a xa geelimanii sosee masara, a nu fa a dege mange xa teebili ra temui birin.

³⁴ Babilon mange naxa a joxo sa a xa fe xon ma a fanyi ra, a naxa a ki a xa simaya birin kui.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi bɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yeremi naxa kitaabui firin seɓɛ. Keren xili “Ala xa masenyi Annabi Yeremi bɛ.” Boore xili, “Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi bɛ.” E xa masenyi maniya. E seɓɛ waxati, Isirayila yaxuie nu na nofe Yudaya nun a xa mangɛ taa Darisalamu ra. Alatala yati nu bara na ragiri e xa yunubie xa fe ra. Na jaxankate nu xɔɔxɔ a gbe ra barima a nu fatanxi Ala xa xɔnɛ nan na.

Na kui won nɔma seriye saxan tode. A singe, yunubi mu rafan Ala ma. Ala to seniyeɓxi, a mu nɔma lande seniyeɓtareɓa ma. Fo adama xa a fahaamu a yunubi rapaaxu Ala ma, barima a mu findixi a yuge seniyeɓxi ra.

A firin nde, Ala yunubi sare rag-bilenma nɛ yunubitɔɛ ma. Ala to tinxixi, a mu nɔma a lude yunubitɔɛ mu a xa fe jaaxi sare sɔɔ. Alatala xa tinxinyi a niyama nɛ mixi xa e yunubi sare sɔɔ. Ala mu nɔma gbilende na tinxinyi fɔxɔ ra.

A saxan nde, Ala wama yunubitɔɛ rakisife. Ala to mixi xanuxi, a fe birin nabama nɛ alako a xa adama matinxin, a xa a yunubie xafari, a xa a rakisi a xa xanunteya saabui ra. Yi masenyi, naxan toma Annabi Yeremi xa seɓeli tagi (Sora 3:21-32), a senbe gbo.

Ala xa won mali na seriye birin fahaamude. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Yeremi bɛ

*Darisalamu xa jɔnyɩ beɛti
Annabi Yeremi xa masenyi*

¹ Munse Darisalamu sɔɔxi?

Singe mixi nu wuya,
kɔnɔ yakɔsi e mu wuya.

A bara lu alɔ kaape gine.
Singe a xili nu xungbo pamanɛɛ tagi,
a findi mangɛ taa nan na e ya ma,
kɔnɔ yakɔsi a na konyiya kui.

² Kɔɛ birin a wafe,
a yaye nu a xereɛ maxa.

A xanuntenyie mu na sɔnɔn naxee a
madunduma.

A boore birin bara a yanfa, e findi
a yaxuie ra.

³ E bara Yuda bɔnsɔɛ xanin konyiya
kui,
e a rayaagi.

Yakɔsi a dɔxɔxi sie tagi, malabui yo
mu na a bɛ.

A yaxuie a tɔɔɔma.

⁴ Mixi yo mu na Siyon kirae xɔn ma
sɔnɔn, sigafe salide.

Siyon xa naadeɛ birin bara kana,
a xa serɛɛdubɛɛ tɔɔɔfe,
a xa ginedimeɓie sunnunfe.

Siyon na fe xɔnɛ nan kui.

⁵ A yaxuie bara nɔ a ra, e fa lu
bɔɓesa kui.

Alatala na ragirixi, Siyon xa fe
jaaxie nan ma fe ra.

A gerefae bara a xa die xanin
konyiya kui.

⁶ Siyon senbe birin bara kana.

A xa kuntigie bara lu alɔ xeli,
naxee mu jooɓe toma,
naxee bara tagan koyinma ya ra.

⁷ Darisalamu xa yaagi nun a xa kui
ifui kui,

a bara a maɔxun a xa se fanyie
birin xa fe,

naxee nu na a yi ra temui dangixi.

A xa jama to sa a gerefae belexe,
a malima yo mu nu na.

A yaxuie naxa yele a xa kasare ma.

⁸ Darisalamu xa yunubi bara gbo,
a bara findi seniyeɓtare ra.

Naxee birin nu a matɔxɔma,
e na yofe a ma yakɔsi.

A bara lu alɔ mixi mageli,
a yaagi, a fa a yete nɔxun.

⁹ Nɔxɔɛ nu na a xa dugi ma,

kɔnɔ a mu a maɔxun a xa fe
rapɔnyɩ ma.

Kasare naxan a masɔɔ, a magaaxu.

Mixi yo mu na, naxan a madunduma.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma marayaagi mato, barima n yaxuie bara xunnakeli soto.»

Annabi Yeremi xa masenyi

¹⁰ A yaxuie bara a xa se fanyi birin tongo.

A si gbete to ne so ra a xa salide kui, naxee mu daxa e xa so naa.

¹¹ A xa jama birin bara kontofili baloe fende.

E bara e xa naafuli birin masara donse ra, alako e xa balo.

Siyon xa masenyi

«Alatala, n ma yaagi mato.

¹² Ala xa dangi mixi ratanga na fe mooli ma.

Wo a mato xa n ma toore maniyè na fe ra,

Alatala naxan doxoxi n ma a xa xone kui.

¹³ A bara te ragoro kelife koore, naxan bara n fate gan.

A bara gantanyi ti n be, a yele itala n santide.

A bara n nabira boxi, a n halakixi lu naa.

¹⁴ A bara n ma yunubie sare sa n kon ma alo karafoe.

A bara n senbe xun nakana.

Alatala bara n sa n yaxuie belexe, naxee senbe gbo n be.

¹⁵ A bara n ma geresoe birin matutun, naxee nu na n be.

A bara n yaxuie maxili, alako e xa n ma fonikee senbe kana. Alatala bara Yuda bonsoe xa di halaki a jaaxi ra.

¹⁶ N na wafe yi toore nan ma, n yaye raminima e be.

Naxan n madunduma, a gbilen li maniya fi ra n ma.

Na bara makuya n na.

N ma die bara halaki, barima yaxui senbe nu gbo n be.

¹⁷ Siyon bara a belexe itala, kon mixi yo mu na naxan a madunduma.

Alatala bara yaamari fi Yaxuba doxobooree xa findi a grefae ra.

Darisalamu bara findi seniyentare ra e tagi.

¹⁸ Alatala xa maragiri tinxin, barima n bara a xa yaamarie matandi.

Wo tan si birin, wo wo tuli mati, wo xa n ma toore mato.

N ma ginedimèdie nun n ma fonike xeme birin bara xanin konyiya kui.

¹⁹ N bara n xanuntenyie xili, kon e bara n yanfa.

N ma serexedubee nun n ma forie bara faxa taa kui.

E faxi donse fende naxan noma senbe di fide e ma.

²⁰ Alatala, n ma toore mato.

N boje mu rafanxi n ma, barima n a kolon n mee ne i xa seriyè ra,

n findi matandila yati nan na.

Santidegema mixi sonto taa fari ma, fure jaaxi mixi faxama taa kui.

²¹ Mixie bara n wa xui me, kon mixi yo mu na naxan n madunduma.

N yaxuie birin bara n ma toore xa fe me,

e bara jalexin i belexe foxi ra.

I bara fa loxoe ra, i loxoe naxan ma fe fala.

A niya n yaxuie fan xa lu alo n tan.

²² I xa e xa jaaxura birin mato.

I xa a niya e fan na alo i a niyaxi n na ki naxe,

n ma fe kobi rabaxi ma.

N ma kontofili wuya, n boje tooroxi a gbe ra.»

2

Hormobanxi xa kanè

Annabi Yeremi xa masenyi

¹ Alatala xa xone bara a niya kuye xa iforo Darisalamu xun ma.

A bara barake ba Isirayila ma.

A to xono, a naxa Isirayila rabolo, a nu jere ma jama naxan ya ma.

² Marigi mu kinikini e ma.

A bara Yaxuba xa banxi birin kana, a bara Yudaya taa makantaxie rabira,

a e xa mangeya masara yaagi ra a xa xone kui.

³ A to xono e ma, a bara Isirayila senbe birin kana.

E yaxuie to nu e ixetenfe,

Ala bara tondi Isirayila malide.

Na xunnakanε bara lu alɔ tε soxi,
a Yaxuba xa bɔxi birin gan.
4 A bara a xa xali suxu won xili ma
alɔ won yaxui a rabama ki naxe.
A bara won bɔnbɔ sɛnbε ra
alɔ a findi won gerefa nan na.
A bara won ma mixi birin faxa,
won nu jɛlɛxinma naxee ra.
A xa xɔnε bara lu alɔ tε
naxan bara so Darisalamu
hɔrɔmɔbanxi kui.
5 Alatala bara lu alɔ won yaxui.
A bara Isirayila nun a xa banxi
fanyie birin kana.
A bara a xa yire makantaxie rabira.
A bara Yudaya xa kinikini nun sun-
nunyi xunmasa.
6 A bara a sɛnbε ramini na ma,
a a xa mixie malande kana.
Alatala bara a niya
sali xungbe nun malabui lɔxɔε sali
xa nεemu Siyon na.
A bara mange nun sɛrɛxɛdubε
rayaagi a xa xɔnε kui.
7 Alatala bara makuya a xa
sɛrɛxɛbade ra,
a mεε a xa yire sɛniyenxi ra.
A bara Siyon banxi fanyie sa won
yaxui bɛlɛxε.
Won yaxuie bara gere sɔnxɔε rate
Alatala xa banxi kui.
Na xui nu gbo alɔ xui naxan itema
sali lɔxɔε.
8 Alatala nan a janige a xa Siyon tɛtε
rabira.
A mu siike a rabafe ma.
A bara tɛtε fari nun a bunyi birin
nabira.
9 A bara taa naadεε rabira bɔxi,
e balandee birin bara kana.
Mangεε nun kuntigie bara xanin
namanε gbɛtε ma.
Seriye rabatufe mu na,
xεɛraya fan mu na namipɔnmεε bε.
10 Siyon forie dɔxɔxi bɔxi, e dε bara
bobo,
e bara xube maso e xunyiye ma
sunnunyi xa fe ra,
e bara sunnun donmae ragoro e ma.
Darisalamu ginɛdimɛdie bara e xun
sin bɔxi.
11 N yaye bara mini han, n bɔjε bara
n tɔrɔ,

n sondonyi bara sunnun n ma jama
xa gbaloe xa fe ra.
Dimεε nun diyɔrεε na faxafe taa kui.
12 Dimεε a falama e ngae bε,
«Donse nun minse sɔtɔma min-
den?»
E nu siga tuxunsan na alɔ mixi
maxɔnɔxie,
e bira taa kui kirae ra,
e jɛngi bolon e ngae bɛlɛxε.
13 N fa munse falama i bε kɔrε?
Siyon, i maniyε mu na n bε.
N i madunduma di?
I xa jaxankatε bara gbo dangi baa
ra.
Nde noma i rayalande?
14 I xa namipɔnmεε bara wule laa-
matunyiye masen,
e mu i xa yunubi fiixε i bε,
alako i naxa fa lu konyiya kui.
E bara wo madaxu wule laamatun-
yie ra.
15 Dangi mixi birin e bɛlɛxε
bɔnbɔma i ma,
e kolinma, e e xunyiye malintanma
Darisalamu xa fe ra.
E a falama, «Singe yi taa tofanyi
maniyε mu nu na dunija,
kɔnɔ yakɔsi go?»
16 I yaxuie birin na wo mafalafe,
e kolinma, e e jinyie maxinma wo
xa fe ra,
e nu a fala, «Won bara e xun nakana
alɔ won nu wama a xɔn ma ki naxe.
Na bara sɔɔneya won bε.»
17 Alatala naxan janige, a na nan
nabaxi.
A bara a xa wɔyenyi rakamali,
a naxan masen tɛmui xɔnnakuye.
A bara kanari raba, a mu kinikini.
A bara a niya i yaxuie xa i mayele.
A bara i gerefae sɛnbε ragbo ye.
18 Mixie na wafe Marigi ra e bɔjε
birin na.
Siyon jama, yaye ramini alɔ xure.
I naxa i malabu, i xa wa tun.
19 Keli, sɔnxɔε rate kɔε ra.
I bɔjε rayensen ye alɔ ye, Marigi ya
tode ra.
I bɛlɛxε ti a bε i xa die xa simaya xa
fe ra,
barima e na halakife kaame ra tunx-
unyiye birin na.

20 Alatala, i ya ti i bara yi niya naxee ra.
 A lan ginɛe xa e xa die don, e naxee bari?
 A lan serɛɛdubɛe nun namijonmɛe xa faxa Marigi xa hɔrɔmɔbanxi kui?
 21 Fonikee nun xɛmɔxie, e birin lantanxi bɔxi ma taa tunxunye ra.
 N ma ginɛdimɛdie nun n ma sɛgetalae, santidɛgema bara e birin faxa.
 I bara faxe ti i xɔnɔ lɔxɔɛ.
 I bara e kɔn naxaba, I mu kinikini.
 22 I bara n yaxuie malan n xili ma, alɔ mixie malanma ki naxe sali lɔxɔɛ.
 Alatala xɔnɔ lɔxɔɛ, mixi yo mu lu, mixi fan mu a imini.
 N naxee xanu, n naxee ramɔ, n yaxuie bara e birin faxa.

3

*Tɔɔre nun Ala xa marafanyi
 Annabi Yereji xa masenyi*

1 Mixi nan n na, naxan bara tɔɔre kolon Ala xa xɔne saabui ra.
 2 A bara n tongo kuye iyalanxi, a n nɔɔɛɛ dimi kui.
 3 A n tɔɔrɔma lɔxɔɛ birin.
 Danyi yo mu na n ma tɔɔre ma
 4 A bara n naxɔsi kelife n xunyi ma sa dɔxɔfe n sanyie ra.
 A bara n xɔrie birin magira.
 5 A bara n tɔɔrɔ, a n nabilin naxankate ra.
 6 A bara n lu dimi kui alɔ singe ra mixi faxaxie.
 7 A bara n nabilin sansanyi ra, a yɔlɔnxɔnyi sa n ma, alako n naxa fa mini.
 8 N bara gbelegbele, n bara xili ti demeri ra, kɔnɔ a bara naade balan n ma maxandi ma.
 9 A bara kira balan n ya ra gɛmɛ belebelee ra, a n ti tɔɔre kira xɔn ma.
 10 A bara lu alɔ sube xaɔɛ naxan n mamefe burunyi, alɔ yete naxan a nɔxunxi n ya ra.
 11 A bara dunipa ixutu n ma, a bara n kana.

12 A bara a xa xali itala a a xa tanbɛe ti n na.
 13 A to a xa tanbɛe bɛjin, e naxa n bɔɔɛ sɔxɔ.
 14 N bara findi n ma mixi birin ma mayele se ra, lɔxɔɛ birin, e n findima e xa sigie ra.
 15 A bara n naluga ɔooge xɔne ra, a bara xɔne findi n ma donse ra.
 16 A bara a niya n xa gɛmɛ xɔrie maxin, han n pinyie birin bara magira.
 A bara n maboron xube xɔra.
 17 A bara bɔɔesa makuya n na han fe fanyi mɔɔli birin bara nɛemu n na.
 18 Na nan a toxi n bara a fala, «N ma fe bara kana.
 Alatala bara n kuma se birin na n xaxili nu tixi naxee ra.»
 19 N bara n maɔɔxun n ma marayaagi ma, n bara n maɔɔxun n ma simaya naxasixi ma.
 20 N mu nɔma nɛemude n ma tɔɔre ma.
 A xun bara masa han a bara ge n kuntinde.
 21 Kɔnɔ na birin kui, n nan n xaxili tima fe naxan na, a tan nan ya:
 22 Alatala xa hinne mu ɔonma, danyi yo mu na a xa xanunteya ma.
 23 A gbilenma a ra gɛɛɛge yo gɛɛɛge.
 «Alatala, i mu mɛema i xa mixie ra abadan!»
 24 N a kolon n bɔɔɛ kui, Alatala nan na n harige ra.
 N xaxili tixi a tan nan na.
 25 Alatala fe fanyi rabama a fenma bɛ, naxan xaxili tixi a ra.
 26 Mixi lan a xa sabari Alatala ya i naxan fama a rakiside.
 27 A lanma adama xa tɔɔre kolon a fonike temui.
 28 A xa dundu, a xa dɔxɔ a xati ma, barima Alatala nan a ragirixi a ma.
 29 A xa a xun sin bɔxi, temunde Ala fama nɛ a xa dube suxude.
 30 A xa a xere ti mixi bɛ, naxan a ragarinma, a xa tin na yaagi ra.

31 Marigi mu mixi ratutunma abadan.

32 A na mixi nde tóoró, a man fama ne hinnede a ra a xa fonisireya kui.

33 A waxonfe xa mu a ra, a xa mixi rayaagi, a xa ibunadama tóoró.

34 Mixi na geelimanie tóoró a jaaxi ra boxi kui,

35 e na tinxintareya raba mixi ra Ala Xungbe ya i,

36 e na mixi tóorége a makiiti temui, Alatala mu a birin toma xe?

37 Nde noma fe ra, xa Ala xa mu a ragirixi?

38 Fe fanyi nun fe jaaxi, a birin mu kelima Ala Xungbe xui xa ma?

39 Munfe ra ibunadama a mawama, xa a tóore soto a yete xa yunubi saabui ra?

40 Won xa won jere ki mato, won xa a igbe, won xa gbilen Alatala ma.

41 Won xa Ala maxandi won boje birin na, won xa won belexe ite Ala be naxan na koore ma.

Nama xa Ala maxandi

42 «Muxu xa yunubi nun matandi bara gbo, i fan mu dipexi muxu ma.

43 I xa boje xone bara lu muxu foxo ra, i bara faxe ti, i mu kinikini.

44 I bara nuxui ti won tagi, alako muxu xa maxandi naxa i li.

45 I bara muxu findi suuti ra namanse tagi.

46 Muxu yaxuie birin bara e de ibi muxu xili ma.

47 Gaaxui nun boje mini bara no muxu ra, muxu xa fe findixi kanari nun gbaloe nan tun na.

48 N ya suusama yaye ra, n ma mixie xa gbaloe xa fe ra.

49 Danyi yo mu na n wafe ma, malabui yo mu na n be,

50 han beenun Alatala xa a ya ragoro won ma.

51 N bara kinikini ginédimedie xa tóore ma.»

Annabi Yeremi xa Ala maxandi

52 Mixie bara n keru alo xoni, hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

53 E bara n nagoro kolonyi kui, e nu fa gemee ragoro n ma.

54 Ye to din n xun na, n naxa a fala, «N bara loe!»

55 N naxa i tan Alatala xili kolonyi gbaata ma.

56 I fan naxa n xui me n to a fala, «I naxa tondi n xui ramede. Yandi, n mali.»

57 N to i maxandi, i naxa i maso n na, i a fala n be, «I naxa gaaxu.»

58 Alatala, i bara n ma fe suxu, i bara n nii rakisi.

59 Alatala, i a toxi e fe naxee niyaxi n na. I xa n ma nondi makenen.

60 I bara a to e konkoxi n ma ki naxe, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

61 Alatala, i bara e xui me konbi ti ra, e yanfanteya naxan birin xirima n xun ma.

62 N gerefae xa woyenyi nun e xa mapoxunyi na n tan nan foxo ra loxoe birin.

63 A mato, xa e dioxoxi, xa e tixi, e n tan nan findixi e xa sigie ra.

64 Alatala, i xa n gbepoxo e ma. E naxan niyaxi n na, i xa na ragbilen e ma.

65 I xa e xaxili donxu, i e danka, barakatareja xa bira e foxo ra.

66 Alatala, i xa boje xone xa lu e foxo ra, i xa e ba dunija bende fupi fari.

4

Darisalamu nama xa naxankate

1 Xeeema mu yilenma sonon, a mu seniyeen. Geme tofanyie bara ralantan ye taa tunxunyie birin na.

2 Siyon die tide nu gbo alo xeeema, konso yakosi e tide bara xurun alo feje naxee yailanxi bende ra.

3 Hali wulabare gine xije fima a xa die ma,

kɔnɔ n ma ɲama bara lu alɔ dinge
naxee mu mixiɲa rakamalixi.

E kobi alɔ sege.

⁴ Kaame bara a niya, diyɔre nenyi
bara kankan a naxare.

Dimɛe taami maxɔrinma, kɔnɔ mixi
yo mu e kima.

⁵ Naxee nu donse fanyi donma,
kaame bara e rabira taa kui.

Naxee ramɔxi fe fanyi kui,
e fa na ɲooge nan yegelenfe e
belexe ra.

⁶ N ma ɲama xa ɲaxankate bara gbo
dangife Sodomakae gbe ra,

naxee halaki ya magire keren kui,
mixi keren belexe mu din e ra.

⁷ E xa mangɛdie nu tofan dangi
xeema ra,

e nu fiixe dangi xipe ra.

E fate rayabu alɔ ye xɔɔra sinbonyi,
e yatagi nu luxi ne alɔ diyaman.

⁸ Kɔnɔ yakɔsi e fate bara fɔɔrɔ dangi
tige ra,

e mu kolonma taa kui sɔnɔn.

E kiri fatuxi e xɔrie ma, a bara xara
alɔ bole.

⁹ Naxee faxa santidegema ra,

e tan nan xun nu rafan dangi
mixi birin na kaame naxee
ɲaxankatafe.

Kaamɛtɔɛe bara xɔsi, e taganxi,

e mu donse yo sɔtoma kɔre.

¹⁰ Dingee, marafanyi nu na naxee be,

e bara e yete xa die jin, e e don,
alako e xa balo alibalawi kui.

¹¹ Alatala xa xɔne bara kamali.

A bara a ralantan ye, a te xuru Siyon,
naxan bara yire tixie birin gan.

¹² Bɔxi mangɛe mu la a ra,

duniɲa mixie sese fan mu la a ra,
xa yaxuie nɔma sode Darisalamu
naadɛe ra.

¹³ Yi gbaloe kelixi a xa namijonmɛe
xa yunubie nan ma,

a nun a xa sɛrɛxɛdubɛe xa fe kobi
rabaxie ma,

e tan naxee tinxintɔɛe nii baxi.

¹⁴ Kɔnɔ yakɔsi e ɲerema taa kui alɔ
donxuie,

mixi yo mu a belexe dinma e ra

barima wuli naxan goroma e ma,

a bara e findi seniyentaree ra.

¹⁵ Mixie luma gbelegbele ra,

«Wo keli be! Wo tan mixi
seniyentaree!

Wo keli be, wo keli be! Wo wo
makuya muxu ra!»

Na kui e naxa e gi sigafe ra ɲamanɛe
ma.

Naakae fan bara a fala,

«E mu luma muxu xɔnyi kɔre!»

¹⁶ Alatala yete yati nan e rayensen
ye,

a mu fa a ɲɔxɔ saxi e xɔn ma sɔnɔn.

A bara binye ba sɛrɛxɛdubɛe yi,
xunnakeli mu na forie be sɔnɔn.

¹⁷ Muxu bara mali nde mame,

kɔnɔ mixi yo mu fa.

Muxu bara muxu ya ti kira ra han
muxu ya bara rafɔɔrɔ,

kɔnɔ si yo mu fa muxu ratangade.

¹⁸ Muxu yaxuie nu muxu ɲere ki
birin toxi,

alako muxu naxa fa mini taa kui.

Muxu xa fe danyi nu bara makɔre,

lɔxɔɛ gbege mu nu luxi muxu be
sɔnɔn,

barima muxu xa fe danyi nu bara ge
a lide.

¹⁹ Muxu kerimae nu xulun dangi
sege ra,

naxee na koore ma.

E naxa muxu kerri han geyae fari,

e e nɔxun muxu ya ra, e muxu
mame burunyi.

²⁰ E naxa muxu rakisima fan suxu,
Ala xa Mixi Sugandixi.

Won nu bara a fala a xa fe ra,

«Muxu yiriwama ne a niini bun ma
ɲamanɛe tagi.»

²¹ I tan Edon ɲama naxan sabatixi
Usu bɔxi ma ɲelɛxin yire,

yakɔsi i na sɛɛwe kui,

kɔnɔ i fan xa kiiti waxati na fafe.

I fama ne ɲaxankate nun yaagi
sɔtɔde.

²² Siyon ɲama, a gbe mu luxi i xa
ɲaxankate xa dan.

Ala mu i xa konyiya rabuma,

kɔnɔ i tan Edon ɲama,

Alatala fama ne i makiitide i xa
yunubie ma,

a xa i ɲaxankata nee xa fe ra.

5

Nama naxankataxi xa sali

Nama xa Ala maxandi

¹ Alatala, muxu xa tɔɔɛ mato, muxu xa yaagi igbɛ!

² Xɔɔɛ bara muxu ke tongo.
Mixie bara sabati muxu xa banxie kui,
muxu kolonmae mu naxee ra.

³ Muxu bara findi misikiine babataree ra,
muxu ngae bara lu alo kaape ginɛe.

⁴ Muxu mu noma muxu xa ye minde,
fo muxu xa a sara kobiri ra.

Muxu mu noma muxu xa yege fan gande,
fo muxu xa a sara.

⁵ Muxu naxankatamae dɔxɔxi muxu fari.

Muxu bara tagan, malabui yo mu na.

⁶ Muxu bara muxu bɛɛɛ itala
Misira nun Asiriya biri ra,

alako e xa muxu ki taami ra.

⁷ Muxu babae bara yunubi raba,
kɔnɔ e mu na dunɔpa sɔnɔn.

Muxu tan nan fa e xa fe kobie tɔɔɔɛ xanife.

⁸ Konyie nan fa tixi muxu xun ma,
mixi yo mu na naxan muxu bama e yi ra.

⁹ Muxu baloe fenma wula i gaaxui kui,
barima santidegema kanyie na yire birin.

¹⁰ Kaame bara muxu suxu.

¹¹ Muxu yaxuie bara e waxɔnfe raba
Siyon nun Yudaya ginedimedie ra.

¹² E bara kuntigie gbaku wurie ma,
e binyɛ ba forie yi.

¹³ Fonikee mengi dinma,
e yege maxanin han yege kote bara bira e ma.

¹⁴ Forie bara ba e malanfe,
fonikee fan bara ba naxanaxafe.

¹⁵ Muxu bɔɔɛ bara ba sɛɛwafe,
muxu xa xulunyi bara masara sunnunyi ra.

¹⁶ Xunnakeli bara ba muxu yi,
muxu bara makinikini muxu xa yunubie xa fe ra.

¹⁷ Na nan a toxi, muxu bɔɔɛ tɔɔɔxi,
muxu ya fan bara rafɔɔɔ.

¹⁸ Siyon geya bara findi gbengberenyi ra,
a bara findi xulumasee mapɛɛde ra.

¹⁹ Kɔnɔ i tan, Marigi Alatala, i tan nan mangɛ ra temui birin.

Danyi mu na i xa mangɛya ma,
keli lanfanmae ma, sa dɔxɔ lanfanmae birin na.

²⁰ Munfe ra, i fa nɛɛmuxi muxu ma yi mɔɔli ra,
ka i muxu rabɛɛninma nɛ muxu xa simaya birin kui?

²¹ Alatala, muxu ragbilen i ma,
muxu xa fa i ma alo a singe.

²² I mɛɛxi nɛ muxu ra kerenyi ra?
I xɔnoma nɛ muxu ma abadan?

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Esekiyeli findixi Ala xa namipɔnmɛ nan na Yudaya bɔxi ma. Ala nu bara nate tongo Yudayakae birin xa xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma, alo a naxan naba Isirayilakae ra naxee nu sabatixi kɔɔla mabiri. Na birin fatanxi e xa yunubie nan ma.

Ala mu na rabaxi temui keren xa ra. A naxa a ragiri Babilɔnkae xa jama saxan xanin je fu nun solofere bun ma, beenun e xa Darisalamu kana kerenyi ra. Annabi Esekiyeli nu na jama firin nde ya ma, naxan sabati Babilɔn.

Na jama a maɔɔxun ne a e mu buma konyiya kui. E xa diine mixie nu a falama ne e be, a e gbilenma ne e xɔnyi heeri kui. Kɔnɔ Ala naxa a masen e be Annabi Esekiyeli saabui ra, a e mu gbilenma mafuren mafuren e xa yunubie xa fe ra. E xa kuye batui nan a niyaxi e xa xanin Babilɔn bɔxi ma, e xa Ala xa naxankate xungbe soto konyiya kui.

Kɔnɔ Ala xa namipɔnmɛ xa masenyi mu danma menni xe. Annabi Esekiyeli naxa a masen e be a Ala fama ne kaabanakoe rabade e ragbilenfe ra Darisalamu. A naxe Alatala Xaxili Seniyenxi fama ne gorode e ma, a a niya e xa tuubi, e man xa Ala xa marafanyi kolon e bɔje kui. A ngaxakerenyie gbege mu nu laxi na masenyi ra, kɔnɔ ndee naxa e xaxili ti na xibaaru fanyi ra, e e tun nabexi na kui.

Annabi Esekiyeli naxa a masen e be, Ala fama a xa hɔrɔmɔbanxi tide a firin nde ra ki naxe. Na tide nu gbo Isirayilakae be. Babilɔnkae to e xa salide xungbe kana, e naxa a maɔɔxun Ala nu bara a rabolo. Yi kitaabui nu a masenma ne e be a Ala nu bara e rabolo e xa yunubie xa fe ra, kɔnɔ a mu tondima

e raminide na naxankate kui, a e rakisi. Ala tantu, mixi naxan Ala xa heeri fenma, a a toma ne. Ala sago nan na ki.

Ala xa won mali birade a xa kira foxo ra, kira naxan won xaninma ariyanna. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Esekiyeli be

Ala a yete masenfe Annabi Esekiyeli be

¹ Ne tongo saxan nde, a kike naani nde, xi suuli nde ra, n nu na Isirayilaka suxuxie ya ma Kebara xure fe ma. Koore naxa rabi, n naxa Ala xa laamatunyi to.

² Na je nu findixi Yudaya Mange Yehoyakini xa je suuli nde nan na konyiya kui. Na xi suuli nde

³ Alatala naxa masenyi ti n tan serexedube Esekiyeli be, Busi xa di. N nu na Kalidi bɔxi nan ma Kebara xure fe ma. Alatala xonye nu na n ma.

⁴ N naxa turunnaade to kelife kɔɔla mabiri, nuxui xungbe yanbama naxan nabilinxi naiyalanyi magaaxuxi ra. A xori nu luxi ne alo wure raxunuxi.

⁵ Daalise naani nu na na te xɔɔra. E nu maniyaxi xemee nan na,

⁶ kɔnɔ yatagi naani nun gabutenyi naani nan nu na kankan ma.

⁷ E sanwurie nu tinxin, e sanbɔnbɔlae nu maniyaxi ninge toree nan na naxee yanbaxi alo wure gbeeli.

⁸ Mixi belexee nu na e be e gabutenyie bun ma e seeti naanie ma. Yatagie nun gabutenyie nu na e naani birin ma,

⁹ e gabutenyie nu dɔxoxi e bore ra. Na ki e mu nu e ya ragbilenma sigafe ra, e nu siga yare tun.

¹⁰ E yatagie nu na yi ki ne: yatagi adama daaxi, yatagi yete daaxi, yatagi ninge daaxi, nun yatagi sege daaxi nan nu na kankan be.

¹¹ E yatagie nu na na ki ne. Gabutenyi naani nu na kankan ma. Firin na seeti keren ma, naxee nu

italaxi e bore fe ma. Gabutenyi firin nan fan nu e fatee makotoxi.

¹² Kankan nu biraxi Ala Xaxili nan foxo ra. Na kui, e mu nu e ya ragbilenma, e nu fa siga yare tun.

¹³ Na daalisee lahale nu luxi ne alo te wolee nun te fulefulee. Na te yanbaxi nu a lintanma na daalisee longori ra alo seyamakonyie.

¹⁴ Na daalisee nu siga e gi ra, e xulun alo seyamakonyi.

¹⁵ N to nu yi daalisee matofe, n naxa sanyi radigilinxi keren to boxi ma kankan seeti ma.

¹⁶ Nee nu yanbama alo diyaman, e birin nu maniya. E rafala ki nu luxi ne alo sanyi radigilinxi nu na sanyi radigilinxi gbete kui.

¹⁷ E ne sigama, e nu e jere ma e seeti naani nan ma, e mu nu e mafindima e xa jere kui.

¹⁸ E nu ite, e tofan, e luxi alo yae nu na e be.

¹⁹ Daalisee na e jere, e sanyie fan e jere. E na te koore ma, e sanyie fan te.

²⁰ Ala Xaxili nu siga dede, e fan nu birama ne a foxo ra, a nun e sanyie, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

²¹ Na daalisee na siga, e sanyie fan siga. Daalisee na ti, e sanyie fan ti. Daalisee na te koore ma, e sanyie fan te, barima na daalisee xaxili nu na e sanyie nan kui.

²² Koore walaxe tofanyi alo diyaman nu italaxi e xun ma.

²³ Na daalisee gabutenyi firin nu italaxi e bore seeti ma, gabutenyi firin nu e fate makotoxi.

²⁴ E e jere temui naxe, xui nde nu minima alo baa mawonyi xui, alo Ala Senbema xui, alo soori gaali xui. Daalisee na ti, e nu fa e gabutenyie iso.

²⁵ Na temui xui nde naxa mini koore walaxe fari naxan nu na daalisee xun ma, e gabutenyie isoxi.

²⁶ Se nde nu na na koore walaxe fari naxan nu luxi alo kibanyi naxan yailanxi diyaman na. Se nde nu na kibanyi kui naxan nu maniyaxi adamadi nde ra.

²⁷ A kanke nu yanbama alo wure raxunuxi, a sanyie fan nu yanba alo te. Naiyalanyi magaaxuxi nu na a rabilinyi birin ma.

²⁸ A yanbe nu luxi ne alo senkui naxan minima koore ma tune furu temui. N to na to, n naxa bira n na n yatagi rafelen boxi ma, n naxa xui nde me.

2

Alatala Annabi Esekiyeli xee fe

¹ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, keli, n xa masenyi ti i be.»

² A fefe na woyenyi fala n be, Xaxili Seniyenxi naxa goro n ma, a n ti n sanyie xun ma. N naxa a xui me a falafe ra n be,

³ «I tan adamadi, n tan nan i xee fe Isirayilakae ma, naxee bara muruta n ma, kelife e benbae xa temui ma han yi waxati.

⁴ N i xema naxee xon, e tuli xoroxo. I xa a fala e be, «Alatala yi masenyi nan tixi.»

⁵ Bonsoe murutaxi nan e ra, konso e fama ne a kolonde namijonme nde bara lu e ya ma, hali e tondi i xui suxude.

⁶ I tan adamadi, i naxa gaaxu e ya ra, i naxa kontofili e xa woyenyi xa fe ra, hali na birin fa findi toore ra i be, e fa lu alo talie. I naxa gaaxu na bonsoe murutaxi ya ra.

⁷ Fo i xa n ma masenyi ti e be, hali e tondi e tuli matide i ra e xa matandi kui.

⁸ Konso i tan adamadi, i xa i tuli mati n xui ra, i naxa muruta alo yi bonsoe a rabama ki naxe. I xa i de rabi, i xa donse don n naxan soma i yi ra.»

⁹ Na temui n naxa belexe italaxi nde to n ya i, keedi mafilinxi nu na a kui.

¹⁰ A naxa a itala n ya i, sebeli nu tixi a kui nun a fari naxan toore xoroxoe xa fe masenma.

3

Annabi Esekiyeli xa xeraya

¹ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi don, i sa masenyi tife Isirayila bɔnsɔe be.»

² Awa, n naxa n de rabi, a naxa na keedi raso n de kui.

³ A man naxa a masen n be, «Adamadi, i xa yi keedi birin don n naxan soxi i yi ra.» N to a don, a nu ɔoxun n de i alo kumi.

⁴ Na temui Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, siga Isirayila bɔnsɔe yire, i sa n ma masenyi ti e be.

⁵ N mu na i xeefe pama xa ma, i mu naxan xa xui xɔrxɔe mema. N bara i xee Isirayila bɔnsɔe nan ma.

⁶ N mu na i xeefe bɔnsɔe wuyaxi xa ma, i mu naxee xa xui falama, i mu naxee xa xui mema. Xa a sa li n i xee ne nee fan ma nu, e i xui suxuma ne keren na.

⁷ Kɔnɔ Isirayila tan mu wama a tuli matife i ra, barima e mu tinma n ma masenyi ra. E xaxili xɔrxɔ, matandi bara e bɔɔe suxu.

⁸ Kɔnɔ n i ya xɔrxɔma ne dangife e tan na, n i xa limaniya xun masama ne.

⁹ N a niyama ne i xa i tunnabexi alo fanye, i xa senbe sɔto naxan xɔrxɔ alo gemɛ. I naxa gaaxu e ya ra, i naxa ifu e ya i de, hali e to findixi bɔnsɔe murutaxi ra.»

¹⁰ Alatala naxa a masen n be, «Adamadi, I tuli mati n ma masenyi ra n naxan masenfe i be. I xa e ragata i bɔɔe ma.

¹¹ Yakɔsi i xa siga i xa pama yire, naxan na konyiya kui, i sa wɔyen e ra. I xa a fala e be, «Ala xa masenyi nan ya.» Xa e sa e tuli mati ba, xa e mu e tuli mati ba, i tan xa n ma masenyi ti.»

¹² Na temui Alatala Xaxili naxa n tongo, n naxa xui nde me n xanbi ra a falafe ra, «Matɔxɔe na Alatala nɔre kanyi be a sabatixi dennaxe!»

¹³ N naxa na daalisee gabutenyie xui me e garinfe e bore ra, a nun e sanyi digilinxie xui. Na senbe gbo.

¹⁴ Ala xaxili naxa n nate koore ma, a n xanin. Xɔne nu bara n bɔɔe rate, kɔnɔ Ala xɔnye naxa nɔ n na.

¹⁵ Na kui n naxa n ma pama li naxan nu na konyiya kui Teli Abibi

taa kui Kebara xure fe ma. N naxa xi solofere raba e tagi, n nakorixi kɔfu.

¹⁶ Xi solofere to dangi, Alatala naxa yi masenyi ti n be, a naxe,

¹⁷ «Adamadi, n bara i findi Isirayila bɔnsɔe kantama ra. I na n ma masenyi me, i xa na fala e be.

¹⁸ N na a masen mixi ɔaaxi be, «I faxama ne,» xa i mu a rasi a xa gbilen fe ɔaaxi fɔxɔ ra alako a xa kisi, n a faxama ne a xa yunubi xa fe ra. Na kui n a nii sare maxɔrinma i tan nan ma.

¹⁹ Kɔnɔ xa i bara a rasi, a fa lu a mu a yete ragbilen n ma, a faxama ne a xa yunubi kui, kɔnɔ a lima ne i tan nii bara rakisi.»

²⁰ «Xa tinxintɔe nde sa gbilen tinxinyi fɔxɔ ra, a kira gbete suxu, n a tɔɔroma ne na kira xɔn, alako a naxa fa faha. Xa i mu a rasi, a faxama ne a xa yunubi kui. A xa wali fanyie birin luma ne fu. Na kui n a nii sare maxɔrinma i tan nan ma.

²¹ Kɔnɔ xa i bara a rasi alako a naxa yunubi raba, a fa a tuli mati i ra, a kisima i tan nan saabui ra. Na kui i bara i yete fan nakisi.»

²² Alatala xɔnye nu na n ma menni, a fa a masen n be, «Keli, mini fili ma. N sa wɔyenma i be menni ne.»

²³ N naxa keli, n siga fili ma. Menni n naxa Alatala xa nɔre to, alo n a toxi Kebara xure de ra ki naxe. N naxa n yatagi rafelen bɔxi ma.

²⁴ Alatala Xaxili naxa so n bɔɔe kui, a naxa n nakeli. A naxa a masen n be, «Siga i xɔnyi, i so banxi, i naade balan i yete xun na.

²⁵ I tan Adamadi, e i xirima ne luuti ra alako i naxa so pama ya ma.

²⁶ N i nenyi xirima ne, alako i naxa nɔ sese falade na bɔnsɔe murutaxi be.

²⁷ Kɔnɔ n ne wɔyenma i be, n i nenyi fulunma ne, alako i xa a fala e be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be.» Xa a naxan kenɛn, a xa na rame. Xa a mu naxan kenɛn, a xa na lu na. Bɔnsɔe murutaxi nan e ra.»

4

Darisalamu suxuxi

¹ «I tan adamadi, i xa walaxe bendε daaxi tongo, i fa pirinti korin a ma naxan misaalixi Darisalamu taa ra.

² I xa se ndee yailan na walaxe rabilinyi ma naxan misaalixi gere ra Darisalamu xili ma. Bendε nde malan misaali ra yaxuie fama tede tete ra naxan fari. Wuri die tongo naxee misaalixi wurie ra yaxuie naxee rawalima naade kanafe ra. Yonkindee yailan misaali ra yaxuie luma dennaxe.

³ Wure nde ti i tan nun na walaxe tagi. Na xa findi misaali ra Darisalamu suxuma ki naxe. A xa findi tɔnxuma ra Isirayila bɔnsɔε bε.»

⁴ «I xa i sa i kɔɔla sɛeti ma na walaxe ya i. Na misaalima Isirayila xa yunubie nan na, naxee luma i ma i xa xi xasabi.

⁵ I xa xi xasabi lanma e xa yunubi raba jε xasabi nan ma. Na findixi xi keme saxan xi tongo solomanaani nan na. Isirayilakae xa yunubi kote dɔxɔma i xun ma na ki nε.»

⁶ «I na gε na rabade, i man xa i sa i yirefanyi sɛeti ma. Na kui i xa Yuda bɔnsɔε xa yunubi kote tongo xi tongo naani bun ma, naxan a masenma e lu yunubi raba ra na jε nan na.

⁷ I xa i ya ti na walaxe ra, i i belexe itala, i wɔyɛn Darisalamu bε n xili ra.

⁸ N i xirima nε luutie ra alako i naxa fa i mafindi i sɛeti nde ma, han i gε na waxati rakamalide.»

⁹ «Mɛngi xɔrie, toge, tenge, nun na maniye tongo, i e sa se sase kui taami yailanfe ra i bε na waxati. I fama nε na donde i saxi i sɛeti ma na xi keme saxan xi tongo solomanaani bun ma.

¹⁰ I xa na donse maniya giramu keme firin, keme firin ma, i naxan donma lɔxɔ yo lɔxɔ a waxati ma.

¹¹ I xa ye fan litiri tagi maniya, i naxan minma lɔxɔ yo lɔxɔ a waxati.

¹² I xa taami yailan na mɛngi ra nama ya xɔri. I na gan mixi gbi ra.»

¹³ Na temui Alatala naxa a masen, «Na kui Isirayilakae fama nε taami seniyyentare donde jamanε gbeteε tagi, n e rayensenma dennaxe.»

¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala astɔfulahi! N tan luma seniyyenyi nan kui. Kabi n dimedi temui n mu sese raharamuxi don, alɔ sube naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube naxan ibɔɔxi sube xaape nde saabui ra.»

¹⁵ Na nan a ra, a naxa a fala n bε, «Awa yire, i i xa taami ganma ninge jape nan fari, n bara mixi gbi fe lu na.»

¹⁶ Na temui a naxa a fala n bε, «Adamadi, n mu tinma baloe xa Darisalamu li. Taakae fama donse nun ye sɔtɔde a xuri xuri nan na, e fa lu tɔɔre nun kɔntɔfili kui.

¹⁷ Baloe nun ye xurunma nε e yi, e fate jɔn e gaaxu e bore tofe ra. Na birin e lima e xa yunubi nan xa fe ra.»

5

Isirayila xa jaxankate

¹ «I tan adamadi, i xa i xunyi nun i dexabe bi. I na gε na rabade, i xa na xunsexε nun na dexabe itaxun dɔxɔ saxan na.

² Darisalamu xa suxui xi kɔnti na gε kamalide, i xunsexε nun dexabe dɔxɔ keren gan taa pirinti ma. I xa dɔxɔ keren maxaba santidegema ra pirinti rabilinyi ma. I xa dɔxɔ keren woli koore ma, foye xa a rayensen. Na birin a masenma nε n fama i keride santidegema ra ki naxe.

³ Kɔnɔ i xa xunsexε dondoronti tongo, i nee nɔxun i xa dugi kui.

⁴ I man xa xunsexε nde woli te xɔra, naxan a masenma yi jaxankate fama nε dinde Isirayila bɔnsɔε birin na.»

⁵ «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Darisalamu nan ya n naxan dɔxɔ sie tagi. Namanε nan na a rabilinyi birin ma.

⁶ Kɔnɔ a bara muruta n ma seriye nun n ma yaamarie ma a xa jaaxupa kui. A bara a kobe raso n na, a gbilen n fɔxɔ ra.»

7 «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: Wo bara jaaxu dangife wo dɔxɔbooree birin na. Wo to mu tinxi birade n ma kira fɔxɔ ra, wo mu n ma seriye suxu. Hali wo dɔxɔbooree xa seriye, wo mu a binyama.»

8 «N tan Marigi Alatala nan yi masenxi: N tan bara ti wo kanke Darisalamukae. N fama ne wo paxankatade sie ya xɔri.

9 Wo to bira kuye xɔnxie batufe ra, n fe rabama ne wo ra n mu naxan singe rabaxi, n mu naxan nabama yare.

10 Wo babae fama ne e xa die donde, wo xa die fama ne e babae donde. N wo paxankatama na ki ne, naxee luxi n fa e rayensen pamanee ma.»

11 «N tan Marigi Alatala n bara n kali: Wo to n ma hɔrɔmɔbanxi rafe kuye jaaxie ra, wo fa batui raba n naxan xɔnxi, n na n ma hinne bama ne wo yi ra, n mu kinikinima wo ma, n mu wo rakisima fefe ma.

12 Wo xa pama dɔxɔ keren faxama ne wuganyi nun kaame ra. A dɔxɔ firin nde faxama santidegema nan na taa fari ma. A dɔxɔ saxan nde rayensen ye pamanee ma, n e keri santidegema ra.»

13 «Na temui, n ma xɔne danma ne. N gbe fama ne jɔxɔde na kui. N na xɔnɔ e ma na ki, e fama ne a kolonde n tan Alatala bɔne na ki naxe.

14 N i findima yire kanaxi nan na, si gbete na naa to, e fa wo mabere.

15 N na ge wo paxankatade n ma xɔne kui, e fe jaaxi falama ne wo xun ma, e wo konbi. Wo findima masenyi magaaxuxi nan na sie be naxee na wo rabilinyi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

16 «N na n ma xali faxatise wolima ne wo ma, naxan lanxi kaame ma. Nee wolima ne alako n xa wo sɔntɔ. N luma ne wo xa kaame xun masa ra, wo xa baloe xa jɔn feo.

17 N kaame radinma ne wo ma, n sube xaapee xee ma ne wo yire. Na birin wo xa die sɔntoma ne. Wuganyi, faxe, nun gere mu jɔnma wo tagi. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

6

Naxankate geyae fari

1 Alatala naxa yi masenyi ti n be,

2 «Adamadi, i ya rafindi Isirayila geyae ma, i xa n xui radangi e ma.

3 I xa a fala, «Isirayilakae, wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xa masenyi ra. N naxe wo tan naxee na geyae fari nun gulunbae kui, n fama ne wo sɔntɔde santidegema ra, n wo xa kuye batudee kana.

4 Wo xa serexebadee kanama ne, wo xa surayi serexebadee yensen, wo faha wo xa kuyee ya xɔri.

5 N wo tan Isirayilakae binbie luma ne na serexebadee rabilinyi, wo xɔrie rayensenma ne naa.

6 Wo sabati dede, wo xa taae nun wo xa batudee kanama ne. Wo xa serexebadee nun wo xa kuyee butuxunma ne, wo xa surayi serexebadee rabira. Wo xa wali birin xun nakanama ne.

7 Mixi gbege na faha wo ya ma, wo fama a kolonde a Alatala na n tan nan na.»

8 «Kɔnɔ n wo dɔnxɔee ratangama ne santidegema ma, n fa wo lu pamanee ma.

9 Na temui wo xa mixi naxee xan-inxi konyiya kui, e fama ne ratude n ma. E fa e xa yanfanteya kolon n mabiri, e xa bire kuyee fɔxɔ ra, na birin bara n bɔne tɔɔɔ. E na fahaamui sɔtɔ e xa jaaxupa ma, e bɔne fan tɔɔɔma ne.

10 Na temui e a kolonma ne a Alatala na n tan nan na. N mu woyenxi fufafu ra n to yi gbaloe fe fala e be.»

11 «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo wo belexe bonbo, wo wo sanyi ramaxa, a falafe ra, «Isirayila bɔnsɔe xa jaaxupa birin bara a niya e xa faha gere, kaame, nun wuganyi ra.

12 Naxee makuya, wuganyi nan nee faxama. Naxee makore, nee faxama gere nan kui. Naxee na ratanga na gbaloe ma, kaame nan nee fan faxama. N na n ma xɔne fulunma ne e xili ma.

13 E na e xa mixi binbie to e xa kuyee seeti ma na serexebadee yire

geyae fari wurie bun ma e nu surayi fanyi ganma dennaxe serexe ra e xa kuyee be, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹⁴ N fama ne n belexe italade e xili ma, e xa boxi fa kana kelife gbengberenyi ma han Dibila. Na kui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7

Isirayila xa fe raponyi

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «I tan adamadi, wo Marigi Alatala xui nan yi ki Isirayila bonsoe be, <Wo xa fe raponyi bara wo xa boxi tunxun naani birin li!

³ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma, wo xa wo xa wali jaaxi sare soto, wo xa fe xa jon.

⁴ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

⁵ «Wo Marigi Alatala xui nan yi ki, wo xa gbaloe magaaxuxi bara wo li.

⁶ Wo xa fe raponyi bara fa, a bara wo yire li, a bara keli wo xili ma!

⁷ Fe xoxoxoe bara wo li, wo tan naxee sabatixi Isirayila boxi ma. N ma kiiti loxoe bara fa. Sesewa bara masara kontofili ra wo xa geyae fari.

⁸ A gbe mu luxi n xa n ma xone radin wo ma a jaaxi ra. N wo makiitima ne wo xa wali jaaxi xa fe ra, n wo xa yunubie sare ragbilen wo ma.

⁹ N mu kinikinima wo ma fefe ma. N wo xa wali kobi birin nagbilenma ne wo ma. Na kui wo fama ne a kolonde n tan nan na Alatala ra.»

¹⁰ «Na loxoe nan yi ki! Gbaloe bara ramini alo fuge minima sansi wuri ma ki naxe. Wo xa yete igboja bara dange.

¹¹ Wo xa fe kobi bara findi luxu-sinyi ra n belexe kui. Nama yo mu luma wo xonyi, e harige birin jonma ne.

¹² Kiiti waxati bara fa, na loxoe bara a li. Saresoe naxa sesewa, saremati naxa sunnun, barima Alatala xa xone na tefe jama birin xili ma.

¹³ Saresoe mu sese fima sarematie ma e xa dunijeigiri kui, barima Ala xa nate mu masarama. E birin faxama ne e xa yunubie xa fe ra.

¹⁴ Hali e sara fe, e gere fe yailan, mixi yo mu sigama gere sode barima n ma xone bara din e birin na sinnanyi ma.»

¹⁵ «Gere na taa fari ma, wuganyi nun kaame na taa kui. Naxan na daaxa na faxama gere nan kui, naxan na taa kui na kanyi faxa kaame nun wuganyi ra.

¹⁶ Naxee na ratanga na ma, nee sa e noxunma geyae nan fari. E wama ne alo kolokonde e xa yunubie xa fe ra.

¹⁷ E senbe jonma ne, e xinbie rakori.

¹⁸ E sunnunyi dugi nan nagoroma e ma, e e xunyi nun e dexabe bi yaagi kui.

¹⁹ E gbeti nun xesema wolima ne tande alo se seniyentare, konon na sese mu findima kisi ra e be Ala xa xone loxoe. Na naafuli mu findima donse ra e be, barima a findi ne e ratantanse ra.

²⁰ E nu bara jalexin e xa xunmase fanyie ra, e naxee rawalixi kuye jaaxie yailanfe ra. Na kui n nee findima ne se seniyentaree ra,

²¹ n nee so e yaxui jaaxie yi ra naxee e rawalima fe kobi ra jamanema.

²² N na n kobe soma ne e ra. E fama ne sode n ma hoxomobanxi kui, e fe seniyentare raba naa, e n ma see muja.»

²³ «Yolonxonyie xa yailan, barima wo xa boxi rafexi suute nun faxetie nan na.

²⁴ N mixi jaaxie nan nafama kelife jamanee ma, alako e xa wo xa banxie tongo, e xa wo rayaagi, e xa wo xa batudee mabere.

²⁵ Fe xoxoxoe na wo li, wo bonesa fenma ne, konon wo mu na toma fefe ma.

²⁶ Gbaloe luma fa ra ne a bore foxo ra. Wo luma ne fe xoxoxoe me ra. Wo xibaaru fanyi fenma ne namijonme ra, konon marasi yo mu luma serexedubee nun forie yi ra.

²⁷ Mange luma ne sunnun na, a xa kuntigie nimisa, a xa pama birin seren gaaxui kui. N e makiitima e jere ki nan ma, alo e darixi a ra ki naxe. Na temui e a kolonma ne n tan nan na Alatala ra.»

8

Kuye batufe Ala xa horomobanxi kui

¹ A je senni nde, kike senni, xi suuli nde ra, n nu dɔxɔxi n ma banxi nan kui, Yuda forie fan nu na n seeti ma. Na temui Muxu Marigi Alatala naxa a senbe masen n be.

² N naxa laamatunyi to naxan lanxi xeme nde ma naxan sanyie nu luxi alo te, a kanke nu yanbama alo bafata raxunuxi.

³ A naxa a belexe itala, a n xunsexe suxu. Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a n ite koore nun boxi tagi, a fa laamatunyi masen n be. N naxa Ala xa horomobanxi to Darisalamu. N to na sode de li naxan nu na koola ma, n naxa kuye nde to naa naxan Ala raxonoma.

⁴ Isirayila Marigi Ala xa nore fan nu na menni, alo n a to ki naxe a singe ra fili ma.

⁵ Ala naxa a masen n be, «I tan Adamadi, i ya ti koola biri ra.» N to n ya rasiga naa, n naxa na kuye to horomobanxi sode de koola biri ra, naxan Alatala raxonoma.

⁶ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsɔe xa wali paaxi to, wali naxan a niyama n xa n makuya n ma horomobanxi ra? I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

⁷ Ala naxa n xanin horomobanxi sode de gbete ra. Menni n naxa yale nde to tete ma.

⁸ A naxa a masen n be, «Adamadi, i xa na yale raxungbo.» N to na raba, n naxa naade nde to.

⁹ A naxa a masen n be, «I xa so naa pama xa wali paaxi matode.»

¹⁰ N to so menni kui, n naxa bubusee, sube raharamuxie, nun Isirayila bonsɔe xa kuye birin xa pirinti to na banxi xale rabilinyi ma.

¹¹ Isirayila fori tongo solofere nun Safan xa di Yaasaniya nu na menni, surayi ganse suxuxi kankan yi ra, tuuri nu fa te a fa menni rafe.

¹² Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara Isirayila bonsɔe forie xa wali to, e naxan nabafe dimi kui e xa kuyee ra? E naxe, «Alatala mu won toxi feo. A bara won ma boxi rabolo.»»

¹³ Ala man naxa a masen n be, «I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

¹⁴ Na temui a naxa n xanin Alatala xa horomobanxi sode de ra koola mabiri. N naxa gine ndee li menni, e dɔxɔxi, e jonfe rabafe kuye nde be naxan xili Tamusu.

¹⁵ A naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? I fama ne fe gbete tode naxee paaxu na be.»

¹⁶ A naxa n naso Alatala xa horomobanxi xa tete kui. N naxa mixi mɔxɔnen nun suuli to horomobanxi sode de ra, gbutunyi nun serexebade tagi, e kobe soxi Alatala xa banxi ra, e ya rafindixi sogetede ma e nu suyidi soge be.

¹⁷ Ala naxa a masen n be, «Adamadi, i bara a to? Fe xuri di nan yi ra Yudayakae na naxee rabafe be? E man na fe paaxi nan nabama boxi birin kui, fe naxan n naxonoma han. A mato e na kuye salonsee sunbufe ki naxe.

¹⁸ Na kui n na n gbe joxoma n ma xone kui. N mu kinikinima e ma, n mu gbilenma na paxankate foxo ra. Hali e n maxandi e xui itexi ra, n mu n tuli matima e ra fefe ma.»

9

Kuye batuiie xa faxe

¹ Na temui n naxa Ala xui itexi me, a naxe, «Taa kantamae, wo xa fa wo xa geresosee ra!»

² Xeme senni naxa mini naade fuge biri ra, naade naxan ya rafindixi koola ma, birin nun a xa geresose ra a belexe i. Xeme gbete nu na e ya ma, dugi fiixe ragoroxi a ma, sebeli ti se nu na a belexe i. E naxa fa, e ti serexebade fe ma, naxan yailanxi wure gbeeli ra.

³ Isirayila Marigi Ala xa nɔre naxa keli malekee sawuree xun, a nu magoroxi naxee fari, a a xun ti banxi sode de ra. Alatala naxa na xeme xili dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se nu na naxan belexe,

⁴ a a masen a be, «I xa i jere Darisalamu taa kui tonxuma safe ra xeme birin tigi ra, naxee na toorofe, naxee na wafe yi fe jaaxie xa fe ra naxee rabama Darisalamu.»

⁵ A man naxa a masen a booree be n ya xori, «Wo bira yi xeme foxo ra, wo xa faxe ti kinikinitareja kui!

⁶ Wo xa mixi birin faxa, forie, segetalae, sungbutunyie, ginse nun dimedie. Kono tonxuma na naxee tigi ma, wo nee lu na! Wo xa yi wali folo n ma horomobanxi seniyenxi yire.» Na kui e naxa na forie faxa naxee nu tixi horomobanxi ya ra.

⁷ A man naxa a masen e be, «Hali a findixi fe seniyentare nan na, wo xa n ma horomobanxi xa tete rafe binbie ra! Yakosi, wo siga!» Na kui e naxa mini, e faxe belebele ti taa kui.

⁸ E nu faxe tima temui naxe, n naxa n felen boxi ma n keren. N nu n mawafe Ala be a falafe ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila bonsoe birin sontofe ne i xa xone kui naxan na tefe Darisalamu taa kui?»

⁹ A naxa n yaabi, «Isirayila nun Yuda bonsoe xa yunubi gbo! E luma faxe ti ra temui birin, e fe tinxintaree raba boxi birin kui. E naxe, «Alatala bara yi boxi rabolo, a mu won ma fe toma sonon.»

¹⁰ Na kui n mu kinikinima e ma fefe ma. N e xa wali jaaxi sare ragbilenma ne e ma a xoroxoe ra.»

¹¹ Na temui na xeme dugi fiixe ragoroxi naxan ma, sebeli ti se suxuxi naxan yi ra, a naxa gbilen, a dentege sa a xema be, «N bara ge i xa yaamari rabade.»

10

Ala xa nore xa keli a xa horomobanxi xun

¹ Na laamatunyi kui n naxa kibanyi nde to malekee xun ma naxan nu luxi alo diyaman maniye.

² Alatala naxa a masen xeme be dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, «I xa so malekee bun ma, sanyi radigilinxie na dennaxe, i xa te wolee tongo, i e rayensen taa ma.» A naxa na raba n ya xori.

³ Na malekee nu tixi horomobanxi yirefanyi ma na xeme so temui naxe. Kunda nu na horomobanxi tete kui.

⁴ Alatala xa nore naxa keli na malekee xun ma, a siga horomobanxi sode de ra. Kunda naxa horomobanxi rafe, Alatala xa nore xa yanbe fanyi nu na tete birin kui.

⁵ Na malekee gabutenyie xui nu mema boore tete kui, a nu gbo alo Ala Senbema woyen xui.

⁶ Alatala to xeme yamari, dugi fiixe nu ragoroxi naxan ma, a xa te wolee tongo se digilinxie tagi malekee bun ma, a naxa so, a sa ti naa.

⁷ Na maleke keren naxa te wole ndee ko, a a sa na xeme belexe i. Na naxa a rasuxu, a mini.

⁸ Mixi belexe maniye nan nu minima na malekee gabutenyie bun ma.

⁹ N naxa sanyi radigilinxi naani to malekee fe ma, keren keren nu na kankan bun ma. E nu mayanbama alo diyaman maniye.

¹⁰ Na sanyi radigilinxi naani birin nu maniya, kankan luxi alo a nu na sanyi radigilinxi gbete nan kui.

¹¹ E ne sigama, maleke yatagi nu tixi dennaxe ra e nu e jere ma menni biri ne, hali na sanyi to nu a mafindima.

¹² Yae nu na na maleke naanie birin fatee ma, a nun e farie ma, e belexee ma, e gabutenyie ma, nun e sanyi radigilinxi naanie ma

¹³ N naxa a me, e na sanyi radigilinxie xilima «sanyi firi firi.»

¹⁴ Yatagi naani nan nu na na malekee birin be. Keren nu luxi ne alo maleke yatagi, a firin nde nu luxi ne alo mixi yatagi, a saxan nde nu luxi ne alo yete yatagi, a naani nde nu luxi ne alo sege yatagi.

¹⁵ Na temui na malekee naxa keli. E nu maniyaxi na daalisee nan na n nu bara naxee to Kebara xure de ra.

16 Na malekɛɛ nɛ e jɛrɛma, e nun na sanyi radigilinxiɛ nan a ra. E na e gabutenyiɛ itala e xa keli, e nun na sanyie nan a ra.

17 E na ti, e nun e sanyie nan a ra, e na te, e nun e sanyie nan a ra, barima na daalisee nii nu na e sanyi radigilinxiɛ nan kui.

18 Na tɛmɛi Alatala xa nɔrɛ naxa keli hɔrɔmɔbanxi sode dɛ ra, a sa a magoro na malekɛɛ xun ma.

19 E naxa e gabutenyiɛ itala, e keli bɔxi ma n ya xɔri e nun e sanyi radigilinxiɛ ra. E naxa e sa ti Alatala xa hɔrɔmɔbanxi dɛ ra sogetede biri ra. Isirayila Marigi Ala xa nɔrɛ nu na e xun ma.

20 A rapɔnyɛ n naxa a kolon n na daalise naani n naxee toxi Kebara xure dɛ ra, e nu maniyaxi malekɛɛ nan na.

21 Yatagi naani nun gabutenyi naani nu na e birin ma. Bɛlɛxɛɛ fan nu na e gabutenyiɛ bun ma.

22 E yatagie nu maniyaxi yatagie nan na n naxee to Kebara xure dɛ ra. E birin nu sigama yare nan tun.

11

Darisalamu xa jaxankatɛ nun Isirayila xa bɔjɛ masarɛ

1 Na tɛmɛi Ala Xaxili Seniyɛnxi naxa n tongo mɛnni, a n xanin Alatala xa hɔrɔmɔbanxi naadɛ ra, naxan na sogetede biri ra. Xɛmɛ mɔxɔjɛn nun suuli nu na mɛnni. Nama kuntigie Asuru xa di Yaasaniya nun Bɛnaya xa di Pelataya fan nu na e ya ma.

2 Alatala naxa a masen n bɛ, «Adamadi, yi mixie na fe jaaxi kui. E wama jama ratantanfe e xa marasi ra.

3 E naxɛ, «Hali won mu banxi ti, barima yi taa luxi nɛ alɔ tunde won jinma naxan kui.»

4 Na kui i tan adamadi, i xa n ma wɔyɛnyɛ radangi e ma.»

5 Na tɛmɛi Alatala Xaxili Seniyɛnxi naxa goro n ma, a yi masenyi ti n bɛ n xa a radangi e ma, «Alatala xa masenyi nan ya: Wo tan Isirayila bɔnsɔɛ, n wo xa mapɔxunyi kolon.

6 Wo bara mixi gbegbe faxa yi taa kui, wo bara e binbie lu kira ra.

7 Na kui n tan, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo binbie naxee wolixi kira ra, e findixi subee nan na naxan fama gande yi tunde kui, kɔnɔ n wo tan kerima nɛ.

8 Wo to gaaxuxi gere ya ra, n gere rafama nɛ wo ma! N tan Alatala xui nan ya.

9 N wo raminima nɛ taa kui, n wo sa si gbɛtɛ sagoe. Na nan findima wo xa jaxankatɛ ra.

10 Wo faxama gere nan kui Isirayila naaninyi ra. Na kui wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

11 Yi taa mu findima wo bɛ tunde ra, wo tan mu findima sube ra naxan ganma be taa kui. N wo tan makiitima Isirayila naaninyi nan na.

12 Wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra, wo tondi birade naxan xa yaamarie fɔxɔ ra. Wo bara n ma seriye rabolo, wo bira si gbɛtɛɛ xa seriye fɔxɔ ra.»

13 N to gɛ na masenyi falade, Bɛnaya xa di Pelataya naxa faxa. N naxa n yatagi rafelen bɔxi ma keren na, n fa a fala n xui itexi ra, «N Marigi Alatala, i wama Isirayila mixi dɔnxɔɛ birin sɔntɔfe nɛ?»

14 Alatala naxa n yaabi,

15 «Adamadi, Darisalamukae na a falafe i baribooree nun Isirayila bɔnsɔɛ birin bɛ e xa e makuya Alatala ra, barima e naxɛ yi bɔxi findixi e gbe nan na.

16 Na kui i xa a fala e bɛ, «Alatala xa masenyi nan ya. Hali n e makuya, n e xanin jamanɛɛ ma, n luma nɛ e sɛɛti ma mɛnni fan.»

17 «I xa yi masenyi ti: «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya. N wo malanma nɛ kelife jamanɛɛ tagi wo yensenxi dennaxɛ, n man Isirayila bɔxi so wo yi ra.»»

18 «E gbilenma nɛ e xa bɔxi ma, e fa kuye jaaxie birin ba naa.

19 N e bɔjɛ findima bɔjɛ keren nan na. N xaxili nɛɛnɛ so e yi ra. N e xa bɔjɛ xɔrɔxɔɛ bama nɛ, n bɔjɛ fanyɛ so e yi ra,

²⁰ alako e xa bira n ma yaamarie fɔxɔ ra, e xa n ma seriye binya. E findima n ma pama nan na fa, n tan findi e Marigi Ala ra.

²¹ Kɔnɔ mixi naxee birama e xa kuye batufe fɔxɔ ra, n e xa wali paaxi sare ragbilenma ne e ma. Alatala xui nan na ki.»

²² Na temui na malekee naxa e gabutenyie itala nun e sanyi radig-
ilixie, Isirayila Marigi Alatala xa nɔre nu na e xun ma.

²³ Alatala xa nɔre naxa keli taa kui, a sa a magoro geya fari naxan nu na sogetede.

²⁴ Na laamatunyi kui, Ala Xaxili Seniyenxi naxa n tongo menni, a n xanin Isirayila bɔnsɔe yire naxan nu na konyiya kui Kalide bɔxi ma. Laamatunyi to pɔn,

²⁵ n naxa Alatala xa masenyi birin nadangi e ma, a naxee masen n be.

12

Taali konyiya xa fe ra

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i na bɔnsɔe murutaxi nan tagi yi ki. E ya na na, kɔnɔ e mu se toma. E tuli na na, kɔnɔ e mu fe mema, barima bɔnsɔe murutela nan e ra.

³ Adamadi, i naxan nabama, i xa kote yailan alo i na sigafe konyiya nan kui. I xa mini e ya xɔri yanyi xare ra alo mixi suxuxi naxan xan-
infe pamanɛ ma. Na kui, hali e findixi bɔnsɔe murutaxi nan na, e fama ne fahaamui sɔtode i xa taali kui.

⁴ I xa i xa kote yailan yanyi ra e ya xɔri. Nunmare temui i xa mini taa kui e ya xɔri alo i na sigafe konyiya nan kui pamanɛ ma.

⁵ I xa yale ti taa tete ma e ya xɔri, i fa mini na kui a nun i xa kote.

⁶ I xa i xa kote dɔxɔ i tunki ma e ya xɔri, i mini nunmare temui. I xa i yatagi makoto alako i naxa nɔ bɔxi tode. Na birin bara findi tonxuma ra Isirayila bɔnsɔe be.»

⁷ N naxa na raba alo Ala a masen n be ki naxe. N naxa n ma kote yailan yanyi xare ra. Nunmare ra, n naxa

yale ti taa tete ma n belexe ra, n fa mini n ma kote ra e ya xɔri.

⁸ Na kuye iba, Alatala naxa n maxɔrin,

⁹ «Adamadi, yi bɔnsɔe murutaxi mu i maxɔrin nu, i na fe naxan nabafe?

¹⁰ A fala e be, «Alatala yi nan masenxi: Yi kiiti saxi Darisalamu mangɛe nun Isirayila bɔnsɔe nan birin ma naxee sabatixi be.»

¹¹ A fala e be, «N tan findixi wo be tonxuma nan na. N naxan nabaxi na ki, na nan fama rabade wo fan na. E wo suxuma ne, e wo xanin konyiya kui pamanɛ ma.»»

¹² «Mangɛ naxan na e xun ma, a a xa kote dɔxɔma a tunki nan ma nunmare temui, a a gi. E yale tima ne taa tete ma alako a xa mini na ra. A a yatagi makotoma ne alako a naxa bɔxi to.

¹³ N na n ma yeɛ italama ne a xun ma, n ma gantanyi a suxu. N a xaninma ne Babilon, Kalidi bɔnsɔe xa bɔxi ma, kɔnɔ a mu menni toma a ya ra. A faxama naa.

¹⁴ N fama ne a xa mixi birin nayensende, a xa kuntigie nun a xa sɔɔrie. N e birin nakerima ne santidegema ra.»

¹⁵ «N na e keru pamanɛe ma dunija yire birin, e a kolonma ne na kui a n tan nan na Alatala ra.

¹⁶ Kɔnɔ n mixi ndee ratangama ne e ya ma gere kui, n e ratanga kaame nun wuganyi ma, alako e xa nɔ e xa wali kobie mataalide si gbeteɛ be e na lu dennaxe. E a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, i ne i degema temui naxe, i xa seren gaaxui ra. I ne ye minma temui naxe, i imaxa kontɔfli ra.

¹⁹ A fala pama be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Darisalamukae nun Isirayilakae xa fe ra. A naxe e e degema gaaxui nan kui, e ye min kontɔfli ra, barima gbaloe paaxi a niyama ne harige birin ba e xa bɔxi ma.

20 Taae kanama ne, boxi xara. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

21 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

22 «Adamadi, munse na yi taali woyenyi ra, naxan na falafe wo tagi Isirayila boxi ma? Na taali naxe, <Loxose na e ikuyafe de, kono Alatala xa laamatunyi mu kamalixi fefe ma.»

23 A fala e be, <Alatala yi nan masenxi: N fama ne na taali woyenyi ifale dande. Mixi yo mu na falama sonon Isirayila boxi ma.> A fala e be, <A gbe mu luxi laamatunyi birin xa kamali.

24 Wule laamatunyi nun wule masenyi nonma ne sematoe yi ra Isirayila bonsoe ya ma.

25 Kono n tan Alatala na naxan masen, na kamalima ne a waxati ma. N fama n ma masenyi rakamalide wo tan murutela na be. Alatala xui nan na ki.»

26 Alatala naxa a masen be, a naxe,

27 «Adamadi, Isirayila bonsoe luma ne a fala ra i xa laamatunyi fe masen naxan buma a fa raba. A naxe namiponme xa masenyi mu kamalima fo ne wuyaxi na dangi.

28 Na kui, a fala e be, <Alatala yi nan masenxi: N mu dugundima n ma masenyi rakamalide sonon. N naxan masenxi, na fama ne rabade. Alatala xui nan na ki.»

13

Sematoe wule false

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila namiponme be. A fala e be, naxee masenyi tima e yete bope ma fe ma, i naxe, <Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra!

3 Alatala xa masenyi nan ya: Naxankate na namiponme wule false be, naxee birama e yete xaxili foxo ra, e mu laamatunyi yo toxi.

4 Isirayila, wo xa namiponme wule false luma ne alo xulumasee banxi kanaxi kui.

5 Wo mu Isirayila xa tete yailanxi alako a xa ti gere kui Alatala xa loxose.

6 E xa laamatunyiie findixi wule nan na. E xa masenyi mu findixi nondi ra fefe ma. E naxe, Alatala xui nan na ki, a fa li Alatala xa mu e xexxi. E wama na xa kamali tun.

7 Fu xa mu na wo xa laamatunyi nun wo xa masenyi ra? Wo a falama, Ala xui nan na ki, a fa li n tan Ala xa xui mu a ra!»

8 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo xa fe ra, a naxe: <N bara keli wo xili ma wo xa wule masenyi nun wo xa wule laamatunyiie xa fe ra. Alatala xui nan na ki.

9 N na n belexe italama ne namiponme wule false be, naxee wule laamatunyiie nun wule masenyi xa fe falama. E mu luma n ma pama kuntigie ya ma, e xili bama ne Isirayila xa taruxui kui, e mu soma Isirayila boxi ma sonon. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

10 «E to fa na n ma pama ralofe ne na ki a falafe ra, <Wo bope xa sa,> kono a fa li gbaloe na na. E tete kobi nan ti, e fa a penti a fixe ra.

11 A fala e be na tete birama ne. Turunnaade nun tune xungbe na fa, balabalanyi goroma ne.

12 Na tete na bira, a mu falama xe wo be, <Wo mu a pentixi xe? Munse fa niyaxi?»

13 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <N turunnaade xungbe radinma ne wo ma n ma xone kui, tune belebele nun balabalanyi sinma ne wo ma senbe ra, a kasare ti.

14 N tete rabirama ne, wo naxan pentixi, n a sanbunyi maba. A na bira wo ma, wo faxa a bun ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

15 N na n ma xone birin naminima ne na tete ma, nun mixi naxee a pentixi. N a falama ne wo be, Tete mu na sonon, naxee fan a pentixi, nee fan mu na sonon.

16 Nee findixi na namiponme wule false nan na, naxee nu woyenma Darisalamu xa fe ra, a bope xa fe

fala e be, a fa li gbaloe nan tun nu na fafe e ma. Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ «Yakosi adamadi, i ya rafindi i xa pama xa ginε dimedie ma, naxee namipɔnme masenyi tima e yete bɔje ma fe ma. I xa masenyi ti e xili ma,

¹⁸ a falafe ra, «Alatala yi nan masenxi e be, «Naxankate na ginε be naxee belexekonnasoe yailanma karafili ra, xa na mu a ra e mafelenyie yailan mixi ratantanfe ra. Wo a mapɔxunxi ne a wo na n ma mixie ratantan, wo mu tɔɔre sotoma na kui?

¹⁹ Wo bara n mabere donse di xa fe ra. Wo to wule fala n ma pama be naxan a tuli matima wule ra, wo bara mixi faxa naxan mu nu lanma a xa faxa, wo bara mixi lu naa naxan mu nu lanma a xa lu naa.»»

²⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Wo xa karafilie mu rafan n ma, wo mixi ratantanma naxan na alo gantanyi sama xɔnie be ki naxe. N na karafilie bama ne wo belexe ra, n xɔreya fima ne mixi ma wo naxan suxu gantanyi kui alo xɔnie.

²¹ N wo xa mafelenyie bama ne wo ma, n na n ma pama ba wo xa nɔe bun ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

²² Wo bara limaniya ba tinxintɔe yi ra wo xa wulee ra, n nu wama naxan malife. Wo bara tinxintare rasi e xa lu e xa fe paaxie kui, n nu wama naxan nakisife.

²³ Wo to na mɔoli raba, wo mu wule masenyi tife sɔnɔn, wo mu luma sematoe xa wali kui. N fama ne n ma pama ratangade wo belexe. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

14

Ala xa kate Isirayila bɔje rag-bilenfe a ma

¹ Isirayila fori ndee naxa fa n xɔnyi. E to dɔxɔ,

² Alatala naxa a masen n be,

³ «Adamadi, yi mixie bara kuyee fe tongo e a sa e nii ra, e fe paaxie suxu naxee e rabirama. A lanma n xa tin e xa n maxandi?

⁴ A fala e be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Isirayilaka naxan yo kuye fe sa a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, a na siga namipɔnme yire Ala maxandide, n a xa duba mafindima a xa yunubi raba xasabi nan ma.

⁵ N yi rabama ne alako n xa Isirayila bɔnsɔe bɔje rafindi n ma, hali e to bara e makuya n na e xa kuye batufe ra.»

⁶ «A fala Isirayila bɔnsɔe be, «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo tuubi, wo gbilen wo xa kuye batufe fɔxɔ ra, wo wo kobe so wo xa fe paaxie ra!

⁷ Isirayilakae birin, xa na mu a ra wo xa xɔje, mixi yo naxan kuye fe sama a nii ra, a fe paaxi suxu naxan a rabirama, na kanyi na siga namipɔnme yire n maxandife ra, n tan Alatala yati fama na kanyi yaabide.

⁸ N tima ne a kanke, n a findima misaali nan na pama be, a xili findi konbi ra e ya ma. N a kerima ne n ma pama ya ma. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁹ «Xa na namipɔnme fa tin masenyi falade n xili ra, n tan yati bara a madaxu a xa na raba. Na kui n na n belexe itala a xili ma, n a xa fe xun nakana n ma pama Isirayila ya ma.

¹⁰ E bara yunubi sɔto na kui, namipɔnme yo, nun mixi yo naxan maxandi tima a saabui ra.

¹¹ Na temui Isirayila bɔnsɔe mu luma e makuya ra n na, e seniyyentarepa bepinma ne. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra. Alatala xui nan na ki.»

¹² Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹³ «Adamadi, xa pama nde n bepin e xa yunubie xa fe ra, n fama ne n belexe italade e xili ma, n e xa baloe pɔn, n kaame radin e ma, n e xa mixie nun e xa xurusee faxa.

¹⁴ Hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba nu na e ya ma nu, pama nɔma kiside e

xa tinxinyi gbansan nan saabui ra. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Xa n sube xaapɛe radin na bɔxi ma e xa dimɛe faxa, mixi birin xa keli naa na subee xa fe ra,

¹⁶ hali na namijɔnmɛ saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Na namijɔnmɛe gbansan nan kisima, bɔxikae tan lɔɛ.»

¹⁷ «Xa n gere rabula na bɔxi ma, n fa a fala <Santidɛgɛma xa be kana,> n fa a niya na bɔxikae nun e xa xurusee birin xa sɔntɔ,

¹⁸ hali na namijɔnmɛ saxan sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Na namijɔnmɛe gbansan nan kisima.»

¹⁹ «Xa n wuganyi radin na bɔxi ma e xa mixi birin nun e xa xurusee faxa fe ra n ma xɔnɛ xa fe ma,

²⁰ hali Annabi Nuha, Annabi Daniyeli, nun Annabi Ayuba sa lu naa, n tan wo Marigi Alatala bara n kali, pama mu nɔma e xa die rakiside. Nama nɔma kiside e xa tinxinyi gbansan nan saabui ra.»

²¹ «Wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: Wo xa fe xɔrɔxɔma nɛ dangife na tan na n na n ma kasare naani ti wo bɛ, naxee findixi gere, kaame, sube xaapɛe, nun wuganyi ra. Na birin wo xa mixie nun wo xa xurusee sɔntɔma nɛ.

²² Kɔnɔ wo xa di ndee fama nɛ ratangade na ma. E fama nɛ wo yire, wo fa sɛɛwa e jɛrɛ ki matofe ra, wo fa madundu gbaloe xa fe ra n naxan nagirixi Darisalamu ma.

²³ Wo madundui sɔtɔma nɛ e jɛrɛ ki matofe ra, barima wo fama nɛ a kolonde a n na birin naba fe nde nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

15

Darisalamu xa paxankats

¹ Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ:

² «Adamadi, weni bili fan fɔtɔnyi wuri salonyi bɛ?

³ Weni bili wuri rawalima a xa findi se gbaku se ra, xa na mu a ra se gbete naxan tide na na?

⁴ Na wuri mɔoli na gan, keli a xunyi ma han a sa dɔxɔ a xɔrɛ ra, a nɔma rawalide se nde ra fa?

⁵ Xa a mu nu nɔma rawalide se nde ra a to nu sixi, a na gan, tide yo mu luma a ma sɔnɔn.»

⁶ «Na kui, wo Marigi Alatala xa masenyi nan ya: N fe rabama nɛ Darisalamukae ra, alɔ n fe naxan naba na weni bili wuri ra n naxan ganxi.

⁷ N tima nɛ e kanke. Hali e mini tɛ i, na tɛ fanma e donde. N na ti e kanke ma, wo a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

⁸ N e xa bɔxi xun nakanama nɛ, barima e bara n yanfa. Alatala xui nan na ki.»

16

Isirayila xa yɛnɛ Ala mabiri

¹ Alatala naxa yi masenyi ti n bɛ, a naxɛ:

² «Adamadi, Darisalamu rakolon a xa fe kobie ra.

³ A fala a bɛ, <I Marigi Alatala yi nan masenxi: I barixi Kanaan bɔxi nan ma, Amorika nan nu na i baba ra, i nga findixi Xitika nan na.

⁴ I barixi lɔxɔɛ naxɛ, mixi yo mu wo furixuli xaba, e mu i maxa ye nun fɔxɛ ra alako i xa seniyeɛn, e mu i mafilin dugi kui.

⁵ Mixi yo mu kinikini i ma na fe mɔoli rabafe ra. E i wɔli burunyi, barima i nu mapaaxin birin bɛ.»

⁶ «N nu na dangife i yire temui naxɛ, n naxa i to i na i nii magagafe i saxi wuli xɔɔra. N naxa a fala i bɛ, <I xa kisi.>

⁷ N naxa i ramɔ alɔ sansi mɔma ki naxɛ. I bara findi ginɛdimɛdi tofanyi ra. I fate bara mɔ, i xunsexɛ bara kuya, kɔnɔ han na temui dugi mu nu ragoroxi i ma. I mageli nan nu a ra.»

⁸ «Temui nde to dangi, n naxa a to i findixi sungbutunyi ra. Na kui n naxa n ma dugi sanbunyi felen i ma i suturafe ra, a findi saate ra won

tagi. Na kui i findixi n tan nan gbe ra, i Marigi Alatala.»

⁹ «N naxa i maxa ye ra, n wuli ba i ma, n fa ture xiri fanyi so i ma.

¹⁰ N naxa dugi fanyi dege i be, n na ragoro i ma. N naxan sankiri fanyi so i sanyi.

¹¹ N naxa i raxunma belexe rasoe nun konmagore ra.

¹² N naxa xurunde sa i jwe ra, n tulirasoe sa i tulie ra, n mange tonxuma dusu i xun na.

¹³ I nu raxunmaxi xema nun gbeti nan na, i nu maxirixi dugi tofanyie nan na, i nu donse fanyi donma naxan findi kumi nun ture ra. I xa tofanyi xun nu fa masa tun, mangeya naxa radaxa i be.

¹⁴ I xili naxa din pamanee ra i xa tofanyi xa fe ra, barima tofanyi kamalixi nan nu a ra i xa nore saabui ra n naxan fixi i ma. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «Kon na temui i naxa la folo i xa tofanyi nun i xili fanyi ra, i fa so langoeja rabafe. I nu i yete soma mixi birin yi ra, i lu e sagoe.

¹⁶ I naxa i xa dugi tofanyie itala geya fari i langoeja raba dennaxe. Na fe mooli mu lanma feo. Na rabafe mu fan.

¹⁷ I naxa i xa xunmase xema nun gbeti daaxie tongo, n naxee fixi i ma, i e yailan kuye xeme ra, i fa langoeja raba nee ra.

¹⁸ I naxa i xa dugi tofanyie ragoro e ma, i fa n ma ture nun n ma surayi ba serexe ra e be.

¹⁹ N donse naxan so i yi ra, i bara na taami fanyi, na ture, nun na kumi birin ba serexe gan daaxi ra e be. I na nan nabaxi. Alatala xui nan na ki.»

²⁰ «I naxa i xa die tongo, n naxee fixi i ma, i e fan ba serexe ra na kuyee be. I xa langoeja mu nu i wasama nu?

²¹ I bara n ma die kon naxaba, i e ba serexe ra kuyee be!

²² I xa fe kobie nun i xa langoeja birin kui, i mu ratu a ma n naxan nabaxi i be i mageli to nu a ra, i nu i nii magagafe i wuli xora temui naxe?»

²³ «Naxankate na i be! Alatala xui nan na ki. Safe i xa wali jaaxi xun ma, i bara fe gbete fan naba.

²⁴ I bara yiree ti taa tagi kira de ra,

²⁵ i fa i fate xa tofanyi masen nama be kene ma, alo langoe naxan wama xeme mabendunfe a ma.

²⁶ I bara langoeja raba Misirakae ra, i doroore naxee xa gine fe xoro. I xa langoeja radangixi bara n naxo.

²⁷ Na kui n bara n belexe itala i xili ma, n fa nde ba i xa boxi ra, n a sa i yaxuie Filisitakae sagoe, i xa wali kobie xa fe ra naxee bara e raterenna.

²⁸ I bara langoeja raba Asiriyakae fan na, barima sese mu i wasama.

²⁹ Na dangi xanbi i bara langoeja raba Babilon yulee ra, kon nee fan mu i wasa.»

³⁰ «I boje kobi! Alatala xui nan na ki. I yi langoeja mooli rabama di?

³¹ I to i xa langoe yiree ti taa kui kira de ra, i mu nu luxi alo langoe yati barima i nu langoeja rabafe ne tun kobiri xanbi!»

³² «Yene gine, xone rafan i ma dangife i xa mori ra.

³³ Langoe birin wama langoe sare xon, kon i tan nan luma i jengee ki ra, alako i xa e mabendun i ma a mooli birin na.

³⁴ I mu luxi alo langoe gbete. Mixi yo mu i mayandima i xa wali ra. I tan nan e mayandima, i fa e sare fi, i mu se soto.»

³⁵ «I tan langoe gine, i tuli mati Alatala xa masenyi ra!

³⁶ I Marigi Alatala yi nan masenxi: I to i xa naafuli ba alako i xa langoeja raba i jengee ra, i to kuyee mooli birin ti, i fa i xa die wuli ba serexe ra e be,

³⁷ n fama ne i jengee birin malande, naxee nu rafan i ma nun naxee mu nu rafan i ma, n i paiboe masen e be a kene ma, i xa yaagi.

³⁸ N i makiitima ne alo gine yanela nun faxeti makiitima ki naxe. N nan n gbe joxoma ne i ma n ma xone nun n ma tone xoro.

³⁹ Na temui n i sama ne i jengee sagoe, e i xa langoe yiree kana, e i xa

dugie nun i xa xunmasee ba i ma, e fa i lu i mageli ra fœn.

⁴⁰ E e malanma nε i xili ma, e i magoŋo gēmee ra, e i masoχo e xa santidēgemaē ra.

⁴¹ E i xa banxie ganma nε, e i naxankata ginε gbegebe ya xœri. N i xa langoeŋa danma nε, i mu i jengēe kima sœnœn.

⁴² N na gε na rabade i ra, n ma xœnε goroma nε i xa yanfanteya xa fe ra.»

⁴³ «N fama nε i xa wali sare birin nagbilende i ma, barima i mu i ratu i fonike tœmui ma. I Marigi Alatala xui nan na ki. I mu langoeŋa xa sa i xa fe kobi gbeteē fari?»

⁴⁴ «Taali false fama yi taali falade i xun ma, <Nga lu ki yo ki, a xa di ginε fan luma na ki nε!>

⁴⁵ I nga xa di yati nan i ra, naxan mε a xa mœri nun a xa die ra. I taara ginemaē fan mε nε e xa mœrie ra, nun e xa die ra. I nga findixi Xitika nan na, i baba findixi Amorika nan na.

⁴⁶ Samari findixi i taara ginema nan na naxan sabatixi i kœola ma, a nun a xa taa gbeteē kui. Sodoma nan findixi i xunya ginema ra naxan sabatixi i yirefanyi ma, a nun a xa taa gbeteē ra.

⁴⁷ I bara bira e xa wali jaaxi fœxo ra, i man bara jaaxu dangife e tan na.

⁴⁸ N bara n kali, Sodoma nun a xa taaē mu i xa jaaxupa lixi. Alatala xui nan na ki.»

⁴⁹ «I xunya Sodoma xa yunubie findixi yi nan na: yete igboŋa, ban-naya, nun kinikinitareŋa tœœromixie mabiri.

⁵⁰ E dε igbo, e fe jaaxie rabama n ya xœri. Na kui, n naxa e xa fe jœn!

⁵¹ Samari mu yunubi raba alo i tan. I xa fe kobi raba gbo dangi a gbe ra pon! Na taa jaaxi tinxin i bε.

⁵² I xa yaagi tun! I xa jaaxupa kui, a luxi nε alo i xunyae na fisa i bε. I xa na kote xanin.»

⁵³ «Kœno a rapœnyi, n fama nε Sodoma nun a xa taaē nun Samari nun a xa taaē xa fe xun nakelide. I fan luma nε na xunnakeli kui.

⁵⁴ I bara yaagi sœto i xa wali kobi xa fe ra. Na bara a niya Sodoma nun Samari xili xa fan dondoronti.

⁵⁵ I xunya Sodoma nun a xa taaē nun i taara Samari nun a xa taaē xun nakelima nε alo singe. I fan nun i xa taaē luma na xunnakeli nan kui.

⁵⁶ I nu i yete igboma tœmui naxε, i mu tin fe fanyi falade i xunya Sodoma xa fe ra,

⁵⁷ beenun i xa jaaxupa xa sa kene ma. Yakœsi Edon nun a xa taaē nun Filisita nun a xa taaē, e birin i maberema.

⁵⁸ Na langoeŋa nun fe kobie yaagi luma nε i ma. Alatala xui nan na ki.»

⁵⁹ «I Marigi Alatala yi nan masenxi: N i sare ragbilenma nε i ma seriyε ki ma, barima i bara n ma kali mabere n ma saate kanafe ra.

⁶⁰ Kœno n tan mu nœmuma won ma saate ma, won naxan tongo i fonike tœmui. N fama nε saate tongode i bε naxan mu jœnma abadan.

⁶¹ Na kui, i taara nun i xunya na gbilen i ma, i ratuma nε i xa kira jaaxi ma yaagi ra. N e fima nε i ma, kœno na fe mu na won ma saate singe kui.

⁶² N saate tongoma nε i bε, i a kolonma nε a n tan nan na Alatala ra.

⁶³ N na gε i xun sarade i xa yunubie xa fe ra, i fama nε ratude fe dangixie ma yaagi kui, i fa i dε ragali i xa yaagi xa fe ra. Alatala xui nan na ki.»

17

Taali wœyenyi Isirayila bε

¹ Alatala naxa a masen n bε, a naxε,

² «Adamadi, i xa yi taali fala Isirayila bœnsœ bε.

³ A fala e bε, <Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Sεgε xungbe, gabutenyi senbemaē, xabe kuye tofanxie, naxa fa Liban, a sœdiri bili salonyi bolon a kœn na.

⁴ A naxa na xanin yule bœxi ma, a a si e xa taa kui.»

⁵ «A naxa sansi xœri nde tongo Isirayila bœxi ma, a sa na si bœxi fanyi ma, ye gboxi dœnnaxε.

⁶ Na sansi x̄ori naxa bula, a findi weni sansi dunke ra naxan salonyie nu kuyama a gbe ra. A salonyie nu fa e ramaxa koore ma, a sanke nu goro ye fenfe ra. Na sansie naxa fan, a salonyie naxa wuya a burex̄e naxa fan.»

⁷ «S̄eḡe xungbe gb̄ete naxa mini naa ra, a gabutenyie xungbo, a xabee wuya. Weni bili naxa a sankee nun a salonyie rap̄ere kelife b̄oxi ma a nu sixi dennax̄e, sigafe ra s̄eḡe mabiri ye s̄otofe ra.

⁸ A nu sixi b̄oxi fanyi nan ma, ye gbeḡbe nu na dennax̄e, alako a xa findi a ra, a weni bogi fanyi ramini.»

⁹ «A fala e b̄e, <Won Marigi Alatala yi nan masenxi: Na weni bili fanma? A mu fama a italade, a bogi bira, a xara? A salonyie nun a burex̄e kanama n̄e. A italafe mu x̄or̄ox̄o.

¹⁰ Hali a itala, a si yire gb̄ete, foye naxan kelima sogetede mabiri a mu a xarama x̄e gbiki?»

¹¹ Alatala naxa a masen n b̄e, a nax̄e,

¹² «A fala yi b̄ons̄ōe murutaxi b̄e, <Wo mu na taali fahaamuxi? Babilon mange bara siga Darisalamu, a naa mange nun a kuntigie suxu, a e xanin Babilon.

¹³ A bara mixi keren sugandi mange b̄ons̄ōe ya ma, a saate xiri a nun na tagi, a a ti mangeya ra kali ra. A man bara b̄oxi kuntigie tan xanin,

¹⁴ alako b̄oxi senbe xa xurun, han a mu n̄o a ikelide s̄on̄on, fo a nu saate rabatu tun.»

¹⁵ «K̄on̄o na mange sugandixi fan naxa muruta, a x̄erae rasiga Misira mange ma soee nun s̄orie fende. Na fe m̄oli s̄on̄eyama? Naxan matandi tima na ki, a mu t̄or̄oma yare?

¹⁶ N bara n kali, n tan Alatala nan xui a ra, a faxama Babilon b̄oxi nan ma, mange f̄e ma naxan mangeya soxi a yi ra, a naxan xa saate maberexi, a a kana.

¹⁷ Misira mange mu n̄oma a malide gere kui, a yaxuie see yailanma taa t̄ete kanafe ra t̄emui nax̄e.

¹⁸ A to a xa kali mabere saate kanafe ra, a fama n̄e na sare s̄otode.»

¹⁹ Na xa fe ra, Alatala yi nan masenxi, a nax̄e, «N bara n kali n yete ra, a to n ma kali mabere, a to n ma saate kana, n na sare ragbilenma n̄e a ma.

²⁰ N na n ma yete italama n̄e a ya ra, n a suxu n ma gantanyi ra. N a xaninma n̄e Babilon b̄oxi ma, n fa a jaxankata a xa yanfanteya xa fe ra menni, a naxan nabaxi n na.

²¹ A xa s̄orie sontoma n̄e sand̄egema ra, mixi don̄x̄ōe yensenma n̄e. Wo a kolonma n̄e na kui a n tan Alatala nan na nate tongoxi.»

²² Won Marigi Alatala yi nan masenxi, a nax̄e, «N s̄ediri salonyi bama n̄e a k̄on na, salonyi fanyi naxan na koore ma, n fa a si geya itexi fari.

²³ N a sima n̄e Isirayila geya ma, a salonyie fan, e bogi gbeḡbe ramini. A findima n̄e s̄ediri wuri bili tofanyi ra. X̄oni m̄oli birin fama n̄e e malabude, a salonyie niini bun ma a k̄on na.

²⁴ Na kui wuri bili birin a kolonma n̄e, a n tan Alatala nan wuri bili itexi igoroma, n wuri bili igoroxi ite. N wuri xinde xara, n wuri xare rafan. N tan Alatala xui nan na ki. N fama n̄e na rakamalide.»

18

Yunubit̄e sare

¹ Alatala naxa a masen n b̄e, a nax̄e,

² «Wo yi taali w̄oyenyi falama n̄e Isirayila b̄oxi ma. Wo nax̄e, <Forie na mangoe ȳox̄ōe don, e xa die nan jinyie muluxunma.> Wo na falama munfe ra?

³ N bara n kali n yete ra, a mu lanma wo xa yi taali fala Isirayila b̄oxi ma s̄on̄on.

⁴ N tan nan gbe na nii birin na, babe ba, di ba. N tan nan gbe e birin na. Nii naxan na yunubi raba, na nii nan b̄on̄oma.»

⁵ «Mixi naxan tinxin, naxan fe fanyi rabama,

⁶ naxan mu s̄er̄ex̄e donma kuye be geyae fari,

naxan mu a ya tima Isirayila xa
kuyee ra,

naxan mu yene rabama a dɔxoboore
gine ra,

naxan mu gine masama a xa kike
wali kui,

⁷ naxan mu mixi rawalima a yete xa
geeni xa fe ra,

naxan donifa xa seke ragbilenma a
ma,

naxan mu muje tima,
konɔ a fa setare ki, a dugi fi
misikiine ma,

⁸ naxan mu geeni mooli yo fenma
doni kui,

naxan a yete suxuma fe jaaxi rabafe
ra,

naxan kiiti tinxinxi sama mixie tagi,

⁹ naxan n ma yaamarie rabama, a n
ma seriye rabatu,

na kanyi findixi tinxintɔe nan na.

Na kisima ne.

Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ Konɔ xa a sa li a xa di nde na na,
naxan mixi bonboma, a faxe tima, a
fe jaaxi gbete raba

¹¹ a baba mu darixi naxan na, a xa
fe na di?

A serexe donma kuye be geya fari,
a yene raba a dɔxoboore xa gine ra,

¹² a setare nun misikiine tɔɔroma,
a muje tima,

a tondi seke ragbilende,

a a yae tima kuyee ra,

a fe jaaxie rabama,

¹³ a geeni fenma doni kui.

Na mixi mooli kisima? Ade, a a
yete nii sare fima ne faxe ra a xa fe
jaaxie ma!

¹⁴ «Konɔ xa na di jaaxi di nde
soto, naxan bara a baba xa yunubie
to, a fa lu a mu tin na wali mooli
rabade, a xa fe luma di?

¹⁵ A mu serexe donma kuye be geya
fari.

A mu a ya tima Isirayila kuyee ra.

A mu yene rabama a dɔxoboore gine
ra.

¹⁶ A mu mixi rawalima a yete xa
geeni xa fe ra.

A mu seke maxorinma.

A mu muje tima,

konɔ a setare kima, a dugi fima
misikiine ma,

¹⁷ a a yete suxuma fe jaaxi rabafe
ra,

a mu geeni mooli yo fenma doni kui.
Na di mu bonoma a baba xa fe jaaxi
xa fe ra. A kisima ne.

¹⁸ Konɔ a baba tan, naxan findi
funmala ra, naxan a boore muja,
naxan fe jaaxie raba a xa mixie tagi,
a tan nan bonoma a xa yunubie xa
fe ra.»

¹⁹ «Konɔ wo n maxorinma, <Mun-
fera na di mu a baba xa yunubi kote
tongoma?> N xa a fala wo be, na
di tinxintɔe, naxan bara n ma seriye
rabatu, a kisima ne.

²⁰ Naxan na yunubi raba, na nan
bonoma. Di mu a baba xa yunubi
kote xaninma. Baba fan mu a xa
di xa yunubi kote xaninma. Tinx-
intɔe fama ne tinxinyi sare sɔtode.
Yunubitɔe tan fama yunubi sare
sɔtode.»

²¹ «Konɔ xa yunubitɔe gbilen a xa
yunubie foxo ra, a bira Ala xa seriye
foxo ra tinxinyi kui, a kisima ne, a
mu bonoma.

²² A fe kobi naxee birin naba, na
birin bama ne a ma, a fa kisi a xa
tinxinyi saabui ra.

²³ N tan wo Marigi Alatala
jalexinma yunubitɔe xa jaxankate
ra? A xa gbilen a xa yunubi foxo ra,
a xa kisi, na nan nafan n ma.»

²⁴ «Konɔ xa tinxintɔe gbilen a xa
tinxinyi foxo ra, a fa fe jaaxi raba
alo yunubitɔe a rabama ki naxe, a
kisima? A fe fanyi naxee birin naba,
na birin bama ne a ma, a yunubi
soto, a fa bono a xa fe jaaxie saabui
ra.»

²⁵ «Wo naxe, <Marigi xa kira mu
tinxin.> Isirayila bonsɔe, wo wo tuli
mati n na. N ma kira mu tinxinxi xe,
ka wo tan nan xa kira mu tinxin?

²⁶ Xa tinxintɔe a kobe so fe fanyi
rabafe ra, a bonoma a xa yunubie
nan ma fe ra.

²⁷ Konɔ xa tinxintare a kobe so fe
jaaxi rabafe ra, a bira tinxinyi foxo
ra, a kisima ne.

²⁸ A to a xa wali kobie birin mato,
a nate tongo a xa gbilen nee foxo ra,
na nan a ra a kisima, a mu bonoma.

²⁹ Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔɛ naxɛ, <Ala xa kira mu tinxin.> N tan nan ma kira mu tinxin ba, ka wo tan nan xa kira mu tinxin?»

³⁰ «Na kui Isirayila bɔnsɔɛ, n wo kankan makiitima a xa fe rabaxi bɛɛ nan ma. Wo xa tuubi! Wo gbilen wo xa yunubie rabafe fɔxɔ ra, alako nee naxa wo bɔnɔ.

³¹ Wo xa wo makuya wo xa yunubie ra wo naxee rabaxi, wo wo bɔɛ masara, wo xaxili nɛɛnɛ tongo. Isirayila bɔnsɔɛ, wo tima bɔnɔɛ kira ra munfe ra?

³² N mu wama mixi yo xa bɔnɔ. Wo tuubi alako wo xa kisi! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

19

Isirayila mangɛɛ

¹ Wo xa kinikini Isirayila mangɛɛ suukibae ma yi ki:

² «Wo nga findi yetɛ gine fanyi nan na yetɛɛ tagi.

A saxi a xa die tagi, a e xuru.

³ A naxa a xa di nde ramɔ, a findi senbema ra.

Na di naxa fata a baloe fende, a mixie yati faxa.

⁴ Namanɛɛ to a xa fe mɛ, e naxa a suxu e xa gantanyi ra, e a xanin Misira wure ra a jɔɛ kui.»

⁵ «Na yetɛ gine to a to, a xa fe mu sɔnɛyaxi,

a naxa a xa di gbɛtɛ tongo, a a findi yetɛ senbema ra.

⁶ Na di nu a jɛɛɛma yetɛɛ tagi a senbɛ ma.

A naxa fata a baloe fende, a mixie faxa.

⁷ A naxa nee xa tɛtɛɛ kana, a taakae faxa.

Nama birin nu bara gaaxu a xa yirindinyi yara.

⁸ Namanɛɛ man naxa keli a rabilinyi,

e naxa e xa yɛlɛɛ itala, e a suxu gantanyi ra.

⁹ E naxa a raso kulɛ kui wuree ra, e a xanin Babilɔn mangɛɛ xɔn ma.

Menni e naxa a raso geeli kui.

A yirindin xui mu mɛ Isirayila geyae fari sɔnɔn.»

¹⁰ «Wo nga nu luxi nɛ alo weni bili naxan sixi xure dɛ ra.

A nu bogima, a salonyie nu wuya, barima ye nu gbo a yire.

¹¹ Salon fanyie nu na a bɛ, naxee fan mangɛ sawuri ra.

A nu tixi sansie birin xun ma a xa maite nun a salon wuyaxie xa fe ra.

¹² Kɔnɔ a bara tala xɔnɛ kui, a rabira bɔxi ma.

Sogetede foye naxa a xara, a bogie kana.

A salon fanyie naxa lisi, tɛ naxa e gan.

¹³ Yakɔsi a sixi gbengberenyi nan ma,

bɔxi xɔrɔxɔɛ, ye mu na dennaxɛ.

¹⁴ Tɛ bara mini a salonyi nde kui, a a bogie gan.

Salon fanyi yo mu na a bɛ sɔnɔn, naxan findima mangɛ sawuri ra.»

Kinikini suuki nan na ki naxan bama nimisɛ kui.

20

Isirayila bɔnsɔɛ xa matandi

¹ A jɛ solofere nde, kike suuli, xi fu nde ra, Isirayila fori ndee naxa fa n yire, e xa Alatala xa marasi fen.

² Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

³ «Adamadi, Isirayila forie maxɔrin munfe ra e faxi n ma marasi fende, n to a fala e bɛ n mu tin e xa n maxandi na ki. Alatala xui nan na ki.»

⁴ «Adamadi, i xa e makiiti e xa fe jaaxie nun e benbae xa fe jaaxie xa fe ra.

⁵ A fala e bɛ, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayila sugandi temui naxɛ, n na n kali nɛ n bɛlɛɛ itexi ra Yaxuba bɔnsɔɛ bɛ a n tan nan na e Marigi Alatala ra. N na n yetɛ masen e bɛ Misira bɔxi ma,

⁶ n fa n kali e bɛ a n e raminima nɛ menni sigafe ra bɔxi fanyi ma, n dennaxɛ sugandixi e bɛ, kumi nun xipɛ xɛlɛma bɔxi naxan ma.

⁷ N a masen e bɛ, e xa Misira kuyee wɔlɛ, alako e naxa fa e yetɛ findi

seniyentaree ra. N tan nan na e Marigi Alatala ra.»

⁸ «Kɔnɔ e naxa n xui matandi. E mu Misira kuyee wɔɛ, e mu gbilen nee fɔxɔ ra. Na kui n naxa a masen e be a n fama ne n ma xɔne radinde e ma Misira bɔxi ma.

⁹ Na dangi xanbi, n naxa nate tongo n xa e ramini naa, alako n xili naxa fa mabere pamanee tagi e nu dennaxe.

¹⁰ N naxa e ramini Misira bɔxi ra, n fa e xun ti gbengberenyi ra.

¹¹ Menni n naxa n ma yaamarie so e yi ra, n e rakolon n ma seriye ra. Mixi naxee birama nee fɔxɔ ra, e kisima ne.

¹² N naxa malabui lɔxɔe xa yaamari fan fi e ma tɔnxuma ra n tan nun e tan tagi, alako e xa a kolon n tan Alatala nan e raseniye ma.»

¹³ «Kɔnɔ Isirayila bɔnsɔe naxa e kobe raso n na gbengberenyi ma. E n ma malabui lɔxɔe xa yaamari mabere. E mu bira n ma yaamarie fɔxɔ ra, e mu n ma seriye suxu, naxee nu noma e rakiside. Na kui n naxa a nate, n xa n ma xɔne birin namini e ma, n xa e sɔntɔ gbengberen yire.

¹⁴ Hali n mu na raba, alako n xili naxa fa mabere pamanee tagi, n e ramini naxee ya xɔri Misira bɔxi ra,

¹⁵ n naxa n kali n belexe itexi ra gbengberenyi ma, a n mu e xaninma na bɔxi fanyu ma sɔnɔn, n nu bara naxan fi e ma, xipe nun kumi xeɛma dennaxe.

¹⁶ N na nate tongo ne, barima e nu n ma yaamarie nun n ma seriye nan maberema, e tondi n ma malabui lɔxɔe xa yaamari suxude a ki ma. E xa kuye fe nan nu na e bɔne ma.

¹⁷ Kɔnɔ n naxa kinikini e ma, n mu e sɔntɔ gbengberenyi ma.

¹⁸ N naxa a masen e xa die be menni, n naxe, «Wo naxa bira wo benbae xa yaamarie nun e xa seriye fɔxɔ ra de. Wo naxa wo yete findi seniyentaree ra e xa kuyee batufe ra.

¹⁹ N tan nan na wo Marigi Alatala ra. Wo xa bira n tan nan ma yaamarie fɔxɔ ra, wo xa n ma seriye suxu.

²⁰ Wo xa n ma malabui lɔxɔe raseniye, alako na xa findi tɔnxuma ra won tagi. Na kui wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

²¹ «Kɔnɔ Isirayila die naxa muruta n ma, e mu n ma yaamarie rabatu, e mu e jɔxɔ sa n ma seriye xɔn ma naxan mixi rakisima, e fa n ma malabui lɔxɔe xa yaamari mabere. Na kui n naxa a masen, n xa n ma xɔne birin namini e ma gbengberen yire.

²² Kɔnɔ n mu na raba, alako n xili naxa fa mabere pamanee tagi, n e ramini naxee ya xɔri Misira bɔxi ra.

²³ Kɔnɔ n na n kali n belexe itexi nan na gbengberenyi ma, n xa e rayensen ye pamanee tagi,

²⁴ barima e mu n ma seriye rabatu, e n ma yaamarie matandi, e n ma malabui lɔxɔe xa yaamari mabere, e man fa e ya rafindi e benbae xa kuyee ma.

²⁵ N naxa e lu e xa bira e yete xa yaamari paaxie fɔxɔ ra, seriye mooli nde naxan mu noma sooneyade.

²⁶ N naxa a lu e xa findi seniyentaree ra serexe mooli nde xa fe ra, mixi xa di singe faxama serexe naxan ma fe ra. N nu wama ne e xa na fɔxi magaaxuxi to, alako e xa a kolon a n tan nan na Alatala ra.»

²⁷ «Adamadi, i xa a fala Isirayila bɔnsɔe be, i naxe, «Wo marigi Alatala yi nan masenxi: Wo benbae bara n finsiriwali, e bara n yanfa.

²⁸ N to bara e raso bɔxi ma, n na n kali naxan na fife ra e ma, e naxa serexee ba folo kuyee be geyae fari nun wurie bun ma. E nu surayi ganma e be, e minse fan ba serexe ra. Na birin naxa na xɔnɔ ki fanyu ra,

²⁹ n fa e maxɔrin, Munse na yi yire itexi ra wo sigafe dennaxe? Han ya na batudee xili falama Yire itexie.»

³⁰ «Na nan a ra, a fala Isirayila bɔnsɔe be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo wama findife seniyentaree ra alo wo benbae, wo fa bira e xa kuye paaxie fɔxɔ ra?»

³¹ Wo na wo xa die ba serexe ra te xora, wo na wo xa seniyenyi nan kanafe na ki. A lanma n xa tin wo xa n maxandi? N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n mu wo luma wo xa n maxandi.»

³² «Wo naxe wo wama ne lufe alo dunija pamanee, naxee wuri nun gema batuma.

³³ N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali a n na n ma mangeya raperema ne wo xun ma senbe ra, n na n ma xone birin namini wo ma.

³⁴ N wo raminima ne pamanee ya ma senbe ra, n wo malan yire keren n ma xone kui.

³⁵ N wo xaninma ne gbengberenyi ma pamanee tagi, n wo paxankata menni.

³⁶ N naxan nabaxi wo benbae ra Misira gbengberenyi ma, n na fan nabama ne wo fan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³⁷ N wo radangima ne n ma yisuxuwuri bun ma, n fa wo rapere n ma saate ra.

³⁸ N murutelae nun matandilae bama ne wo ya ma, naxee na n gerefe. N e raminima ne boxi ra e sabatixi dennaxe konyiya kui, kono n mu e xaninma Isirayila boxi ma. Na kui wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

³⁹ «Wo tan Isirayila bonsoe, wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo be: «Xa wo wama sigafe wo xa kuyee batude, awa yire, kono xa a sa li wo wo tuli matima n xili seniyenxi nan na, wo naxa n mabere sonon wo xa kuye batui ra.

⁴⁰ Wo Marigi Alatala xui nan yi ki: Isirayila bonsoe fama ne n batude yi geya itexi seniyenxi fari. N e rasenema ne a fanyi ra, n e xa serexe seniyenxie tongo a nun e xa hadiya birin.

⁴¹ N na wo ramini pamanee tagi wo rayensenxi dennaxe, n wo rasenema ne a fanyi ra, alo surayi xiri fanyi. N na n ma seniyenyi masenma ne pamanee be wo saabui ra.

⁴² N na wo ragbilen wo xa boxi ma Isirayila, n na n kalixi naxan

fife ra wo benbae ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.

⁴³ Menni, wo wo ratuma ne wo xa fe paaxie birin ma, naxee wo findi mixi seniyentaree ra, wo fa lu na yaagi kui tun.

⁴⁴ N na wo rakisi n xili xa fe ra, n mu wo xa wali paaxie sare fi wo ma, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra. Isirayila bonsoe, wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

21

Naxankate Negewi boxi be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i ya rafindi i yirefanyi ma, i kawandi ti Negewi fotonyi be.

³ A fala: «Negewi fotonyi, i i tuli mati i Marigi Alatala xa masenyi ra. A xui nan ya: N te radexema ne i xonyi, naxan i xa wuri xindee nun wuri xaree birin ganma. Na te mu tuma. A foxi toma ne keli yirefanyi ma han koola ma.

⁴ Mixi birin a kolonma ne a n tan Alatala nan na te radexexi. A mu tuma.»

⁵ Na temui n naxa a fala a be, «N Marigi Alatala, pama naxe, a n taali woyenyi nan tun falama.»

⁶ Alatala naxa a masen n be,

⁷ «Adamadi, i ya rafindi Darisalamu ma, i xa kawandi ti horomolingira xa fe ra. I xa masenyi ti n xili ra Isirayila xili ma.

⁸ A fala Isirayila pama be: «Alatala yi nan masenxi: N tixi wo kanke. N na n ma santidegema bama ne a tee i, n fa wo xa tinxintoe nun wo xa tinxintaree faxa.

⁹ N to nate tongo tinxintoe nun tinxintaree xili ma, n ma santidegema bama ne a tee i yi pama birin xa fe ra, naxee na yirefanyi nun koola ma.

¹⁰ Na kui, birin a kolonma ne, a n tan nan n ma santidegema raminixi a tee i wo xilima. N mu a rasoma sonon.»

¹¹ «Adamadi, i xa i wa xui ramini i bope toroxi sunnunxi xoroxoe xa fe ra.

12 E na i maxorin i wafe fe naxan ma, i xa e yaabi, <Xibaaru xoxoxe bara n li. Limaniya bama ne mixi birin yi ra na xa fe ra. Mixi birin boje kontofilima ne, mixi birin sanyi seren gaaxui kui.> N xa a fala i be, a na fafe. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

13 Alatala naxa a masen n be,

14 «Adamadi, n ma xera iba, a falafe ra, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe:

Santidegema fanyi, santidegema xaxenxi!

15 Santidegema naxan gbaloe rabama, santidegema naxan dangima alo seyamakonyi.

Won noma jalexinde n ma di xa mange sa wuri ra?

Ade, santidegema fama ne birin xun nakanade.

16 Santidegema faxi ne a fe xa sooneya,

a xanen, a suxuxi faxeti yi ra.

17 Adamadi, i wa xui ite, barima na santidegema tima ne n ma nama kanke,

a Isirayila mange faxa, a nun n ma nama.

Na kui, i kanke madin sunnunyi kui.»

18 «Matoe nan a ra.

Munse fama rabade xa Yudaya mangeya mu fa no tide yi santidegema yara?

Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

19 «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra.

I xa i belexee bonbo keren.

Santidegema man xa bonbo firin, a xa bonbo saxan.

Santidegema nan a ra naxan gbaloe rabama,

naxan faxe tima yire birin.

20 Na kui limaniya bama ne mixie yi ra,

mixi gbege sonto.

N ma santidegema tima ne naadee birin na faxe tife ra.

A dangima ne alo seyamakonyi.

21 Santidegema xabe tima ne yire-fanyi ma,

a xabe ti koola ma,

a de ya rafindixi yire birin ma.

22 Na temui, n tan Alatala fama ne n belexee bonbode,

n ma xone fa dan.

Alatala xui nan na ki.»

23 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

24 «Adamadi, i naxan nabama, i xa kira firin naboo Babilon mange xa santidegema jereba naxee ra. E firin xa keli yire keren, tonxuma xa ti yire nde e fatanma dennaxe.

25 Kira keren xa siga Amorikae xonyi naxan xili Raaba. Kira firin nde xa siga Yudaya xa taa makan-taxi naxan xili Darisalamu.

26 Babilon mange tima ne na kira firin xunyi ra, a xa sematoe wali raba alo xalie mawolife, kuyee maxorinfe, nun sube boje matofe.

27 Na sematoe wali a masenma ne a be a xa siga Darisalamu mabiri, a xa geresosee tongo tete longori ra, a xa na naadee rabira, a fa gbaloe ti taa kui.

28 Darisalamukae to saate xiri e nun Babilon mange ra, e na sematoe wali toma wule nan na. Kono Babilon mange mu a tuli matima e ra, barima a naxe e fan bara haake soto a mabiri. Na nan a ra, a e xaninma konyiya kui.»

29 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo xa wali jaaxi bara a niya n xa ratu wo xa yunubi dangixie ma, n xa wo xanin konyiya kui.

30 I tan Isirayila mange tinxintare, i xa paxankate loxoe bara a li.

31 I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <Mange tonxuma ba i xunyi ma! Mangeya bara ba i yi ra. Mixi magoroxi xa fe itema ne, mixi matexi xa fe magoro.

32 I xa mangeya xun nakanama ne, a jon. Na mangeya mu gbilenma a ra fo mixi fa, a lan a xa so naxan yi ra. Na fima na kanyi nan ma.»

33 «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra a falafe ra, <Alatala yi nan

masenxi Amonikae xa konbie xa fe ra, a naxe:

Santidegema bara ba a tɛɛ i gbaloe xa fe ra.

A bara raxaɲen alako a xa faxe ti alo seyamakonyi.

³⁴ Wo bara la wule laamatunyie ra, wo bara wo tuli mati sematoe wule falee ra.

Na kui na santidegema tima ne tinxintaree kɔn na, naxee lanma e xa ɲaxankata e xa yunubi kamalixie xa fe ra.

³⁵ Wo xa wo xa santidegema ragbilen a tɛɛ i.

N wo makiitima ne wo xa bɔxi ma wo daaxi dennaxe.

³⁶ N na n ma xɔne xɔrɔxɔe raminima ne wo ma,

n wo so xeme ɲaaxie yi ra naxee fata gbaloe ra.

³⁷ Wo luma ne alo yege te xɔɔra, wo wuli ifili wo xa bɔxi ma,

wo xili ɲɔn feo.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

22

Darisalamu xa yunubie

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a mu lanma xe i xa yi taa faxeti makiiti, i xa a rakolon a xa wali kobie birin na?

³ A fala a be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Taa nan yi ki, naxan xun nakanama a xa faxe tife ra, naxan a findima taa seniyentare ra a xa kuye batufe ra.

⁴ Wo bara yunubi soto na faxe tife kui, wo bara seniyentareɲa soto na kuyee batufe ra, wo naxee yailanxi wo belexe ra. A gbe mu luxi wo xa simaya xa ɲɔn, si gbetee xa wo xili mabere.

⁵ Si naxee na rabilinyi nun si naxee na yire makuye, e birin wo mayelema ne wo xa yunubie xa fe ra. Wo xa fe xɔrɔxɔ!»

⁶ «Wo xa mangee faxe tima e xa nɔe saabui ra,

⁷ e mixie baba nun e nga maberema, e wo xa xɔɲe nun wo xa kiridie tɔɔɔma.

⁸ Wo n ma se seniyenxie bote baxi, wo n ma malabui loxɔe maberema.

⁹ Tɔɔɲegelaɛ na wo ya ma naxee faxe tima. Kuye batue na wo ya ma naxee serexe bama geya fari, e fa yene ɲaaxi raba naa.

¹⁰ Xemeɛ na na naxee sama e baba xa gine fe ma, e gine masama naxan mu seniyenxi a xa kike wali xa fe ra,

¹¹ e yene rabama e doxoboore xa gine ra, e yene rabama e xa di xa gine ra, e yene rabama e maagine yati ra e nun naxan baba keren.

¹² Mixie na wo ya ma naxee sare rasuxuma mixi faxafe ma. Ndee na na naxee geeni sama doni fari, e fuma e ngaxakerenyi ma. Wo bara neemu n tan ma! Alatala xui nan na ki.»

¹³ «N na n belexe bonboma ne xɔne kui wo xa naafuli tinxintare nun wo xa faxe tife xa fe ra

¹⁴ Senbe luma wo be n ma kiiti sa loxɔe? Wo suusama n na? N xa a fala wo be, n wo ɲaxankatama ne. Alatala xui nan na ki.

¹⁵ N wo rayensenma ne pamanee ma, n wo rayensen ye bɔxi birin ma. N wo xa seniyentareɲa ɲɔnma ne.

¹⁶ Wo na lu yaagi kui pamanee tagi, wo fama ne a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

¹⁷ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, Isirayila bonsoe bara lu n be alo gbeti gbi xabude. E maniyaxi na wure gbeeli nan na, yɔxui, wure, nun sunbui naxan bama gbeti raxunuxi ra.

¹⁹ Na kui, Marigi Alatala yi nan masenxi: «Wo to bara lu alo gbeti gbi, n wo malanma ne Darisalamu,

²⁰ n ma xɔne fa wo raxunu alo gbeti, wure gbeeli, wure, yɔxui, nun sunbui raxunuma ki naxe te ra.

²¹ N wo malanma ne n ma bɔɲete kui, n fa wo raxunu Darisalamu taa kui.

²² Wo na raxunu naa, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, naxan a xa xɔne radinxi wo ma.»

²³ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

24 «Adamadi, a fala Isirayila bɔxi be, i naxe: <Bɔxi nan i ra, naxan mu tunde toma n ma xɔne lɔxɔe.

25 I xa mangɛe xaxili luma ne alo yete xaape naxan sube ibɔɔma. E na na mɔoli rabafe mixie ra. Ginɛe na findife kaape ra e xa faxe tife xa fe ra. E na mupe tife alo fe.

26 I xa serexedubee n ma seriye matandima, e see seniyenxi findima se seniyentare ra. E mu se seniyenxi nun se seniyentare tagi rasama, e mu mixie fan nakolonma na tagi rasa ra. E mu n ma malabui lɔxɔe xa yaamari suxuma. Na birin kui, e n xili maberema e ya ma.

27 I xa kuntigie luxi ne alo wulai bare naxee sube ibɔɔma. E mixie faha mupe tife ma.

28 I xa namipɔnmɛe dugi felenma na birin ma e xa wule laamatunye nun e xa wule masenyie ra. E naxe, «Ala nan a masenxi,» a fa li Ala mu sese masenxi e be.

29 Bɔxikae e bore rawalima tinxintareya kui. E mupe tima, e setaree nun xɔne tɔɔɔma. E mu tinxin feo.»

30 «N bara mixi nde fen e ya ma, naxan noma tete rakelide, a fa ti naade ya ra n ya i, alako na bɔxi naxa kana. Kɔnɔ n mu na mixi soto.

31 Na nan a ra, n fama n ma xɔne ramide e ma alo te, n e sɔnto e xa wali paaxi sare ma. Marigi Alatala xui nan na ki.»

23

Di ginɛ firin

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, ginɛ firin xa taruxui nan yi ki, e birin nga keren.

3 E fonike temui, e naxa e yete findi langoe ginɛe ra Misira bɔxi ma. Na ginɛdimɛdie naxa tin xemɛe xa e xipe masuxu.

4 Ginɛ naxan fori, a nu xili Ohola, a xunya xili Oholiba. E nu na n ma jama nan ya ma, e fa die bari. Ohola misaalixi Samari nan na, Oholiba misaalixi Darisalamu nan na.»

5 «Ohola naxa a yete mati langoeja ra a nu na n ma niini bun ma temui naxe. A naxa a jenge maxanu naxee findi Asiriyakae ra, sɔori tofanyi naxee

6 gere dugi ragoroma e ma, e findi mangɛe ra, e findi soe ragie ra.

7 A naxa a yete fi e ma langoeja ra e tide to nu gbo, a man fa bira e xa kuyee fɔxɔ ra.

8 A mu a xa langoe fe lu na, a naxan fɔlɔxi Misira bɔxi ma, xemɛe xa a xipe fanyie masuxu, e e waxɔnfe raba a ra.»

9 «Na nan a to, n naxa a lu a jenge Asiriyakae sago, a naxee maxanu.

10 Nee nan a rageli ti, e naxa a xa die tongo, e a fan faha santidegema ra. A xili naxa findi konbi ra ginɛe tagi a xa jaxankate xa fe ra.»

11 «A xunya Oholiba naxa na to, kɔnɔ a tan xa jenge suxufe nu xɔxɔ a taara be, a naxa bu langoeja kui.

12 A fan nu wama sɔori Asiriyakae xɔn, naxee findi mangɛe ra, naxee findi soe ragie ra. E birin tofan e xa sɔori dugi kui.

13 N naxa a to a fan nu na seniyentareja kui alo a taara.»

14 «Kɔnɔ a tan bara fe gbete sa na fari. A to Kalidikae xa pirinti gbeeli to banxi xale nde ma,

15 beleti xirixi e tagi, xun sase dɔxɔxi e xun, naxee findi sɔori mangɛe Kalidikae ra, naxee sɔori ragise ragima,

16 a naxa xerae xee Kalidi bɔxi ma e xilide barima a nu wama e xɔn.

17 E to fa a yire, e naxa sa e bore fe ma, e e sago raba. E to na fe seniyentare raba, e xa fe naxa rapaaxu a ma, a gbilen e fɔxɔ ra.

18 A to nu na na langoeja yaagitareya kui, a naxa rapaaxu n fan ma, n fa a rabolo alo n na rabaxi a xunya ra ki naxe.

19 A to ratu a xa fonikeya seniyentareya ma Misira bɔxi ma, a naxa lu langoeja raba ra dangife a singe ra.

20 A ɲenge xa fe nu xɔɔxɔ a ma. E senbe to gboxi yene rabade alo sofalee nun soee.

21 Na nan na ki, wo xa langoeɲa wo fonike ra na xɔli bara wo suxu alo a singe ra, Misira xeme nu wo xije masuxuma temui naxe.»

22 «Oholiba, Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: <N i ɲengee boɲe ratema ne i gerefe ma, i mexi naxee ra. N e rakelima yire birin fafe ra i gerede.

23 Babilonkae Kalidikae, Pekodikae, Sowakae, Kowakae, nun Asiriyakae xa soori senbema, mangee nun soe ragie,

24 e birin fama ne i xili ma nun e xa geresosee ra, e xa soori ragisee ra, e xa kote xanin see ra, nun e xa soori gaali ra. E i rabilinma ne, wure lefae na e belexee, makantasee na e xunyi ma. N i soma ne e yi ra, alako e xa i ɲaxankata e gbe ki ma.

25 N n ma xone raminima ne i ma, e fan i gerema ne e xa xone ra. E i xa mixie ɲe nun tulie xabama ne. Naxee luxi, e e tan faxama ne santidegema ra. E i xa die xaninma ne. Naxee luxi, e e tan ganma ne.

26 E i xa sosee nun i xa xunmasee tofanyie xaninma ne.

27 N i xa langoeɲa danma ne, i naxan foloxi Misira. I mu i ɲoxo rasigama na ma sonon.»

28 «I Marigi Alatala yi nan masenxi: <A gbe mu luxi n xa i sa i yaxuie sagoe, naxee nu rapaaxu i ma a singe ra, i fa gbilen e foxo ra.

29 E i gerema ne, e i harige birin ba i yi ra. E i luma i mageli nan na i xa langoeɲa xa yaagi kui.

30 I xa wali seniyentare bara yi gbaloe fi i ma, barima si gbete xoli nu na i ma, i fa fe ɲaaxi raba e xa kuyee ra.

31 I to ipere i taara xa kira xon ma, n a xa ɲaxankate tonbili nan soma i yi ra.»

32 «Alatala yi nan masenxi:

<I i taara xa ɲaxankate tonbili xungbe tongoma ne,

i fa ɲaxankate gbege soto, naxan na a kui,

a fa findi yaagi belebele ra i be.

33 Na ɲaxankate nan a niyama i fa lu alo siisila nimisaxi.

Na findima kasare nun kanari nan na i be,

alo a nu na ki naxe i xunya Samari be.

34 I fama ne na birin sotode han a dangi a i,

i fa i yete xije iboo sunnunyi kui.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

35 «Alatala yi nan masenxi na xa fe ra: <I to bara neemu n ma, i fa i kobe raso n na, a lanma ne i xa i xa langoeɲa kote xanin.»

36 Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i Ohola nun Oholiba makiitima ne? E rakolon e xa wali ɲaaxie ra.

37 E bara yene raba, e bara faxe ti, e bara yene raba e xa kuyee ra, e bara e xa die fan gan serexe ra na kuyee be. Na die nu findixi n tan nan gbe ra.

38 E man yi nan nabaxi n na: E bara n ma hɔɔmɔbanxi findi yire seniyentare ra, e n ma malabui loxoe fan mabere.

39 E to nu e xa die bama serexe ra e xa kuyee be loxoe naxe, e man so ne n ma hɔɔmɔbanxi kui, e a findi yire seniyentare ra. E na nan nabaxi n ma banxi kui.»

40 «E naxa xerae xee yire makuye, alako mixie xa fa. E to i yire li, i naxa i maxa, i lini ti i yae ra, i i xa xunmase tofanyi gbaku i kon ma alako i xa rafan e ma.

41 I naxa e rasene sade fanyi ma, i n ma surayi nun ture doxo teebili ra.»

42 «Nama nu na i rabilinyi. Sebakae fan nu na naxee keli gbengberenyi ma. E nu belexerasoe soma i tan nun i xunya belexe ra, e fa mange nimito tofanyi dusu wo xunyi ma.

43 Na temui n naxa a fala na gine xa fe ra naxan nu bara tagan a xa langoeɲa rabafe ra, <Wo xa a tongo langoe gine ra, barima a na gbansan nan kolon.>

⁴⁴ E naxa sa na ginε fe ma langoe ki ma. E e sa Ohola nun Oholiba fe ma na ki nε.

⁴⁵ Kɔnɔ tinxintɔε e makiitima nε e xa yεnε xa fe ra, a nun e xa faxε tife xa fe ra.»

⁴⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: <Gali nde xa te e xili ma, e xa e xun nakana, e harige birin xanin.

⁴⁷ Na gali e magɔnɔma nε gεmεe ra, a e faxa e xa santidεgemaε ra. A e xa die faxa, a e xa banxie gan tε ra.»»

⁴⁸ «N langoεpa nɔnma na ki nε wo xa bɔxi kui, alako ginεe xa a kolon a mu lanma e xa nεrε wo gbe ki ma.

⁴⁹ Wo xa yεnε kote nun wo xa kuye batui kote na dɔxɔ wo xun ma, wo a kolonma nε a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»

24

Tunde taali

¹ A nε solomanaani nde, kike fu, xi fu nde ra, Alatala naxa a masen n bε, a naxε,

² «Adamadi, i xa yi nε, yi kike, nun yi lɔxɔε seβε, barima to Babilon mangε gere fɔloma nε Darisalamu.

³ I xa yi taali wɔyenyi fala yi bɔnsɔε murutaxi bε. A fala e bε: <Alatala yi nan masenxi:

Ye sa tunde kui, tunde dɔxɔ tε ma.

⁴ Sube xuti fanyie sa a kui, xutie naxee fan a birin bε alɔ tabe nun tunki sube,

⁵ naxan xabaxi xuruse fate fanyi ra. Yege sa tε han tunde xa satun, sube xa nin.»»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Gbaloe bara yi bɔxi li.

Ye bara so sube ra tunde kui. Sube xuti birin ba keren kerenyi ra.

⁷ Mixi kɔn to raxaba, a raba fanye nan fari.

Xa a sa raba bɔxi nε nu, bende nu nɔma a makotode.

⁸ N fan fama nε wo wuli rafilide n gbepɔxɔε ra fanye fari, alako a naxa makoto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

<Naxankatε na yi taa faxeti bε.

N yege gbege sama nε na tε xɔɔra.

¹⁰ Wo fan yege sa tε, a xa xungbo.

Sube nin a fanyi ra, bɔrε se sa a fari, a xɔrie xa gan feo.

¹¹ Na dangi xanbi, tunde igeli xa dɔxɔ tige wolenxi fari,

han tunde xa fura alɔ wure gbeeli naxan wama raxunufe,

alako se birin naxan luxi tunde kui a xa nɔn.

¹² Kɔnɔ na mu sɔnεyama.

Tε mu nɔma se birin xɔride naxan luma tunde kui.»»

¹³ «Wo bara findi seniyantareε ra wo xa yεnε xa fe ra. N bara kata wo raseniyannde, kɔnɔ wo mu tin. Na kui wo mu seniyaneni sɔtɔma han n gε n ma xɔnε birin naminide wo ma.

¹⁴ N tan Alatala xa a fala wo bε, na waxati bara a li. N mu kinikinima wo ma, n mu gbilenma n ma nate ma. N wo makiitima wo nεrε ki nun wo xa wali nan ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n bε, a naxε,

¹⁶ «Adamadi, a gbe mu luxi n xa a niya a naxan nafan i ma dangife i yae yati ra, n fama nε na ralɔede i ma keren na. Kɔnɔ i naxan nabama, i naxa wa xui yo ramini, i naxa ya ye keren namini.

¹⁷ I xa i sabari i xa sunnunyi kui, i naxa i xui ramini alɔ mixie darixi a raba ra faxa mixie bε ki naxε. I naxa i xunyi mageli ti, i naxa sankiri ba i sanyi, i naxa i yatagi makoto, i naxa donse don mixie darixi naxan don na nɔn fe temui.»

¹⁸ N ma ginε naxa faxa na nun-mare ra. Na kuye iba gεεεge, n naxa a raba alɔ Alatala nu bara n yamari ki naxε.

¹⁹ Nama naxa n maxɔrin, «I na yi nɔn fe rabafe ki naxε, na munse masenma muxu tan bε?»

²⁰ N naxa e yaabi, «Alatala naxa a masen n bε, a naxε,

²¹ <A fala Isirayila bɔnsɔε bε, wo Marigi Alatala naxε, a gbe mu luxi n xa a niya n ma hɔrɔmɔbanxi xa findi yire seniyantareε ra, na banxi naxan

nafan wo ma ki fanyi ra. Wo xa die man faxama ne santidegema ra.»

²² Na temui wo fama na jon fe suxude alo n a suxu ki naxe. Wo mu wo yatagi makotoma, wo mu jon fe donse donma,

²³ wo mu wo xunyi mageli tima, wo mu sankiri bama wo sanyi. Wo mu jon fe rabama wa xui ra. Wo xa yunubie nan tun wo xun nakanama.

²⁴ Ala man naxe, «Annabi Esekiyeli findima wo be misaali nan na. A naxan nabaxi, wo fan fama na nan nabade. Na fee na raba, wo a kolonma ne a n tan nan na wo Marigi Alatala ra.»»

²⁵ «Adamadi, n xa a fala i be, n e xa hɔrɔmɔbanxi, naxan nafanxi e ma ki fanyi ra, a nun e xa die, n nee bama e yi ra loxoɔ naxe,

²⁶ na loxoɔ yati mixi ratangaxi fama ne i yire, a na xibaarui fala i be.

²⁷ Na loxoɔ, i nenyi fulunma ne na mixi ratangaxi ya xɔri, i mu findima boboe ra sɔnɔn. Na birin findima misaali nan na pama be, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

25

Amon, Mowaba, Edon, nun Filisita xa paxankate

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Amonikae xili ma.

³ A fala e be, «Wo wo tuli mati wo Marigi Alatala xui ra. A yi nan masenxi: Wo to yele n ma hɔrɔmɔbanxi xa seniyenyi kanafe ra, a nun Isirayila xa boxi xa kanari, a nun Yuda bɔnsɔe sigafe ra konyiya kui,

⁴ n wo sama ne sogetedekae sagoe. E yonkinma ne wo tagi, e wo xa donse don, e wo xa xijɛ min.

⁵ N Raaba findima joxome goore nan na, n Amoni boxi findi yexee malabude ra. Wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁶ «Wo Marigi Alatala yi masenxi, a naxe, «Wo tan boje paaxie to fare boron jɛlexinyi kui n ma pama xa gbaloe xa fe ra,

⁷ n fama ne n belexe italade wo xili ma, n wo sa si gbeteɛ sagoe. N wo si jonma ne dunija ma. N na ge na rabade, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Mowaba nun Seyiri to bara a fala a Yuda bɔnsɔe luxi ne alo pamanee birin,

⁹ n fama ne a niyade a xa boxi fanyi keli Beti Yesimoti ma, Bali Meyoni, han Kiriayatayimi, birin xa lu a yaxuie sagoe.

¹⁰ N a fima ne sogetedekae ma, a nun Amoni boxi n fama naxan xili jonde dunija ma.

¹¹ N na ge Mowaba paxankatade, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

¹² «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Edon bɔnsɔe to a gbexoxo Yuda bɔnsɔe ma, e bara haake soto.

¹³ Na kui, Alatala yi nan masenxi: N Edon gerema ne santidegema ra, n mixi nun xuruse birin sonto kelife Teman ma han Dedan.

¹⁴ N na n gbexoxoma ne Edon ma n ma pama Isirayila saabui ra n ma xone bere ra. E fama ne gbexoxoe kolonde. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Filisitakae to e gbexoxo Yudaya ma e naxan xonxi kabi temui xonkuye,

¹⁶ n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Filisitakae gerema ne, n Keriti bɔnsɔe jon, n mixie sonto naxee sabatixi baa de ra.

¹⁷ N na n gbexoxoma ne e ma n ma xone kui. Na temui e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»»

26

Tire xa paxankate

¹ A je fu nun keren nde, kike xi singe ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, Tire to bara a kolon a Darisalamu na safe si gbeteɛ sagoe, a fa a mapoxun a noma naafuli sotoɔde na gbaloe raba xa fe ra,

3 wo Marigi Alatala yi nan masenxi, <Tire, n tixi wo kanke! N fama ne si gbetee ra wo yire, e din wo ra alo baa mɔrɔnyie.

4 E Tire tɛtɛ birin yensenma ne, e wo xa yire makantaxie kana, wo xɔnyi fa findi fanye mageli ra,

5 yeɣesuxuie e xa yelee raxarama dennaxe. Alatala xui nan na ki. N a xa naafuli fima ne si gbetee ma,

6 a xa mixie faxama ne sandeɣema ra. Na kui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <N fama ne Babilon mange xungbe Nebukadansari ra kelife kɔɔla ma, a xa wo tan Tirekae gere a xa soori gali nun a xa soe ragi gali ra.

8 A wo xa mixie sɔntɔma ne sandeɣema ra. A yiree mate wo xa tɛtɛ seeti ma alako a xa naa kana. Wo mu noma a tɔɔrɔde a xa wure lefae xa fe ra.

9 A dinma ne wo xa naadɛe nun wo xa yire makantaxie ra a xa geresosee ra, han e bira.

10 A xa soe gali xube ratema ne han. Wo xa tɛtɛ serɛnma ne e xa soe, e xa soori ragisee, nun e xa se xanin see xui ra, e na so wo xa tɛtɛ biraxi tagi temui naxe.

11 E wo xa kirae boronma ne, e wo xa mixie faxesa sandeɣema ra, e wo xa banxi fanyie rabira.

12 E wo xa naafuli xaninma ne, e wo harige xun nakana. E wo xa tɛtɛ rabira, e wo xa banxie kana, naxan na lu, e na wɔle baa ma.

13 N wo xa sigi sa danma ne, wo xa kɔra xui mu mema sɔnɔn.

14 N i findima fanye mabaxi nan na, yelee raxarama dennaxe. Wo xa taa mu gbilenma ti ra sɔnɔn, barima n xui nan na ki. Wo Marigi Alatala na nan masenxi.»

15 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi Tire be, a naxe, <Si gbetee naxee sabatixi baa de ra, e fama ne wo wa xui mede yi gbaloe xa fe ra.

16 E xa mangɛe goroma ne e xa kibanyie kui, e e xa dugi fanyie ba e ma, e fa sunnun dugi ragoro e ma,

alako e xa dɔxɔ wo seeti ma bɔxi ma yaragaaxui kui.

17 E sunnun suuki nde xabuma ne wo xun ma, naxan a falama, Wo xa fe xun bara rakana, wo tan taa senbema kunkui rapereɛ. Wo senbe nu gbo baa ma, birin nu gaaxuma wo ya ra.

18 Kɔnɔ yakɔsi si naxee sabatixi baa de ra, e bara gaaxu a fanyie ra wo xa gbaloe xa fe ra.»

19 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, <N na wo xa taa kana, mixi yo mu lu naa sɔnɔn, baa ye fa din na yire ma,

20 na luma ne alo mixi dangixi naxee bara siga aligiyama. N wo nɔxunma ne bɔxi bun ma, wo mu gbilen dunija ma sɔnɔn.

21 N wo rapɔnma ne yi gbaloe kui feo. Mixi naxan wo fenma, a mu wo toma sɔnɔn. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

27

Sunnun suuki Tire be

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, sunnun suuki ba Tire be.

3 I xa a fala yi bɔnsɔe be, naxan sabatixi baa de ra, naxan yuleya raba dunija birin, <Alatala yi nan masenxi:

Wo tan Tire, wo naxe wo tofan dangi birin na.

4 Wo senbe nu gbo baa ma, wo xa kunkui yailanyie nu walima a fanyie ra.

5 E nu sipire wuri rawalima kelife Seniri bɔxi ma, e nu sediri wuri rawali kelife Liban bela ra.

6 E nu konde wuri yailan laala ra naxan kelixi Basan. E nu santali wuri rawali kelife Sipiri bɔxi ma kunkui raxunmase ra,

e fa gemɛ tofanyie raso na wuri kui.

7 I xa bela yailanxi tasɔxɔe tofanyie nan na kelife Misira.

Dugi gbetee fan nu gbakuma wo xa kunkuie ra

naxee findixi gare dugi ra kelife
Elisaha boxi ma.

⁸ Sidonkae nun Arawadakaе nan nu
na wo xa laalabae ra,

Tirekae nan nu na wo xa kunkui
rapereе ra.

⁹ Gebalikaе nan nu na wo xa kunkui
yailanyie ra.

Kunkuie nu fama wo yire ke-
life dunija birin ma yuleya
rabade.»

¹⁰ «Perisekae, Lidikaе, nun Putikaе
nan nu na wo xa soori galie
ra,

e xa geresosee nun e xa makantasee
nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyie nan na wo
be.

¹¹ Arawada nun Helexi soorie nan
nu wo xa tete makantama,

Gamadikaе nan nu menima wo xa
yire makantaxie ma,

e xa geresosee nun e xa makantasee
nu gbakuma wo xonyi ne.

Na birin findixi xili fanyie nan na wo
be.»

¹² Tarasisikaе nu gbeti, wure,
yoxui, nun sunbui nan masarama
wo xa yirabasee ra.

¹³ Girekikaе, Tubalikaе, nun
Mesekikaе nu konyie nun wure
gbeeli nan masarama wo xa
yirabasee ra.

¹⁴ Togaramakaе nu soe nun sofale
mooli birin nan masarama wo xa
yirabasee ra.

¹⁵ Dedankaе nu sare soma wo
xonyi sili jinyie nun wuri fanyie nan
na.

¹⁶ Wo tan nun Aramikaе nu yuleya
rabama wo bore tagi. E nu gemе to-
fanyie, gare dugi, dugi rawalixi, dugi
masoxoxie, baa bun ma gemе, nun
gemе tofanyie gbeelie nan masarama
wo xa yirabasee ra.

¹⁷ Yudakaе nun Isirayilakaе
nu mengi nun fundenyi maniye
naxee kelixi Miniti boxi ma, donse
noxunmeе, kumi, ture, nun seri nan
masarama wo xa yirabasee ra.

¹⁸ Damasikaе nu fama weni nan
na kelife Xelebon nun yexee xabe
kelife Saxaru, e nu e masarama wo
xa yirabasee ra.

¹⁹ Danakaе nun Yawanikaе naxee
kelixi Usali, e nu wure, kasiya wuri,
nun seri nan masarama wo xa
yirabasee ra.

²⁰ Dedankaе nu fama soe maxiri
dugie nan na.

²¹ Arabikaе nun Kedari mangеe nu
yuleya rabama wo xonyi yexee, si
kontonyie, nun sie nan na.

²² Seeba nun Rama yulеe nu
se xiri noxunme, gemе tofanyie,
nun xema nan masarama wo xa
yirabasee ra.

²³ «Xaranikaе, Kannekaе,
Edenkaе, Seebakaе, Asiriyakaе,
nun Kilimadakaе birin nu yuleya
rabama wo xonyi ne.

²⁴ E nu fama dugi tofanyie, gare
dugie, dugi tasoxee, nun dugi
masoxoxie mooli birin nan na.»

²⁵ «Tarasisi kunkuie nan wo xa
yuleya see maxaninma wo be.
Wo xa kote gbo naxan jereма baa
ma.

²⁶ Wo xa laala bae wo xaninma yire
makuye baa ma,
konо foye naxan kelima sogetede
mabiri, a wo madulama ne
baa ma.

²⁷ Wo xa naafuli, wo xa yuleya see,
wo xa yirabasee,
wo xa kunkui ragie, wo xa kunkui
yailanyie, wo xa soorie, wo xa
yulee,

mixi birin naxee na wo xa kunkuie
kui,
e madulama ne na gbaloe loxoe.

²⁸ Kunkui rapereе gbelegbele xui
mema ne kelife baa de ra.

²⁹ Laala bae, kunkui rapereе birin
tima baa de ra na fe ma.

³⁰ E wama, e xa sunnunyi xui ratema
wo xa gbaloe xa fe ra,
e xube so e xunyie ma wo xa jon fe
temui.

³¹ E e xunyie bima ne sunnunyi kui,
e sunnun dugie ragoro e ma.
E wa e xui itexi ra, e boje tooroma
ne ki fanyie ra.»

³² «Na birin kui e sunnun suuki nde
bama ne wo be, a falafe ra,
<Si mundun jonma yi ki alo Tire
jonxi ki naxe?»

33 Wo xa yuleya kote to jere ma baa ma,
namanee nu jlexinma ne wo xa yirabasee ra.
Wo xa naafuli nun wo harige nan nu a niyama dunija mangee xa bannaya soto.

34 Kono yakosi baa tan bara wo xun nakana,
a bara wo xa kote nun wo xa mixie don gbiki.

35 Mixi naxee sabatixi baa de, e bara gaaxu,
hali mangee de bara ixara.

36 Yule naxee na dunija,
e birin bara kaaba wo xa gbaloe xa fe ra.
Wo xa fe bara jon kerenyi ra.»

28

Masenyi Tire mange nun Sidon be

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,
2 «Adamadi, a fala Tire mange be,
<I Marigi Alatala yi nan masenxi:
I bara la i yete ra a falafe ra, «Ala nan n tan na!
N doxoxi alae xa kibanyi nan kui baa de ra!»
Kono i mu findixi ala yo ra,
hali i to a manoxunxi a i xaxili luxi ne alo Ala gbe.
Ibunadama tun nan na i ra.
3 I joxo a ma a i xaxili fan dangi
Annabi Daniyeli gbe ra?
I gundo fe birin kolon?
4 I xa xaxilimaya bara a niya i xa bannaya soto,
xema nun gbeti gboxi i xa naafuli ya ma.
5 I fata yuleya rabade.
Na bara findi bannaya ra i be,
kono a man bara a niya i xa findi yete igboe ra.»

6 «Na fe ma, i Marigi Alatala yi nan masenxi:
I joxo a ma i xaxili luxi ne alo Ala gbe,
7 n i yaxui kobie radinma ne i ma,
alako e xa e xa santidegema ba e tee kui,

e xa wo xa tofanyi nun wo xaxilimaya ragoro,
i xa fe fanyi xun fa rakana.
8 E i madulama ne baa ma, i fa faxe xoxoxe soto, i goro aligiyama.
9 I fama ne a falade faxetie ya i, <Ala na n na>?
Mixi nan tun na i ra naxan faxama mixie belexe ra.
10 I faxama ne yaagi kui alo bilakore.
I Marigi Alatala xui nan nan ki.»
11 Alatala naxa a masen n be, a naxe,
12 «Adamadi, sunnun suuki nde ba Tire mange be, a falafe ra,
<I Marigi Alatala yi nan masenxi:
I nu kamalixi xaxilimaya nun tofanyi nan na.
13 A nu luxi ne alo i sabatixi Ala xa yire fanyi nan kui naxan xili Eden boxi.
Geme tofanyi naxee sare gbo e nu na i yi ra.
E xili nu falama: sariduwani, topasi, diyaman, kirosolite, onixi, yasape, safiri, esikaribukulu, nun emerode.
Nee nu saxi xema raxunmasee nan tagi, e findi xurunde, belexerasoe, nun konmagoree ra.
Ala na nan birin rafalaxi i be i daa temui.
14 N to i ti mange ra, n maleke senbe so i yi ra.
I nu jere ma te nan tagi n ma geya fari.
15 I nu seniyen kabi i daa loxoe,
kono tinxintareya bara i suxu.
16 I xa yuleya xa gboe bara i findi yunubitoe naaxi ra.
Na kui n naxa i keru Ala xa geya fari, n naxa maleke senbe ba i yi.
17 I xa tofanyi nan a niya i xa findi yete igboe ra.
I xa fe kolonyi nan a niya i xun xa rakana.
Na kui n naxa i xa fe magoro boxi ma alako mangee xa i to.
18 I xa yunubie nun i xa tinxintareya i xa yuleya kui,
na bara i xa salidee findi yire seniyentaree ra.

N bara te ramini i xili ma naxan i
xun nakanama,
n bara i findi xube ra pama ya xori.
19 Mange naxee nu i kolon,
e birin bara makaaba i xa gbaloe xa
fe ra.
I xa fe bara jon kerenyi ra.»»

20 Alatala naxa a masen n be, a naxe,
21 «Adamadi, i xa ti Sidon kanke, i
xa masenyi ti a be n xili ra, a
falafe ra,
22 «Wo Marigi Alatala yi nan
masenxi:
N bara keli i xili ma Sidon!
N na n ma nore masenma ne wo tagi.
N na wo paxankata, mixie a
kolonma ne a n tan nan na
Alatala ra.
Na loxe n na n ma seniyenyi
masenma ne wo ya ma.
23 N wuganyi radinma ne wo ma,
mixi gbegbe xa faxa taa kui.
N santidegema rawalima ne wo xili
ma, mixi gbegbe xa sonto yire
birin.
Na kui mixie a kolonma ne a n tan
nan na Alatala ra.»»

24 «Na temui wo mu luma alo tun-
bee Isirayila bonsoe seeti ma sonon,
e fa a kolon a n tan nan na e Marigi
Alatala ra.»

25 Alatala naxa a masen n
be, a naxe, «N na ge Isirayila
bonsoe birin tongode pamanee
tagi e rayensenxi dennaxe, n na
n ma seniyenyi masenma ne e be
pamanee ya xori. Na temui e
sabatima ne fa e xa boxi ma, n
naxan fixi n ma konyi Yaxuba ma.

26 E luma ne naa xaxilisa kui,
e banxie ti, e sansie si. E doxo
naa xaxilisa kui, n na e doxo booree
paxankatama temui naxe, naxee nu
bara e tooro ki fanyi ra. Na temui, e
a kolonma ne a n tan nan e Marigi
Alatala ra.»

29

Misira xa paxankate

1 A ne fu nde, kike fu, xi fu nun
firin nde ra, Alatala naxa a masen n
be, a naxe,

2 «Adamadi, i xa n ma masenyi ti
Misira mange nun a xa pama be.

3 A fala a be, «Alatala yi nan
masenxi:

N bara keli i xili ma, i tan Misira
Firawuna,
naxan luxi alo sope magaaxuxi xure
senkinnee ma.

I naxe, «N bara Nili xure daa n yete
be.»

4 Kono n konyi belebele sotima ne i
banganyie kui,

n a niyama ne yexee xa boni i xalee
ma,

n fa i rate xure kui, i tan nun na
yexee birin na.

5 N i luma gbengberenyi nan ma,
i tan nun na yexee birin.

Wo luma naa, mixi yo mu wo
makoma.

Wo findima donse nan na wulai
subee nun xonie be.

6 Na temui Misirakae birin a
kolonma ne a n tan nan na
Alatala ra.»»

«Wo bara lu alo kale Isirayila bonsoe
naxan suxu mali se ra,

7 kono wo fa iboo a belexe kui, wo a
tunki soxo.

E to e xaxili ti wo ra, wo e yanfa ne,
e fa lu toore kui.

8 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:
N fama ne santidegema ra wo xa
mixie nun wo xa xuruse fax-
afe ra.

9 Misira boxi na findi yire maxaraxi
ra naxan nabejinxi,

e a kolonma ne a n tan nan na
Alatala ra.»

«Wo to a fala, «N bara Nili xure daa
n yete be,»

10 n kelima ne wo xili ma nun wo xa
xuree xili ma.

N Misira boxi raxarama ne, n a
rabejin,

kelife Migidoli ma, han a sa doxo
Asuwan ra, han Kusi naaninyi
ra.

11 Mixie mu dangima naa, subee mu
dangima naa.

Mixi yo mu sabatima naa han ne
tongo naani.

12 N Misira boxi rabejinma alo yire
gbete,

n a xa taae xun nakanama ne alo taa gbetee.

N Misirakae rayensenma ne dunija yire birin.»

¹³ Kono wo Marigi Alatala man yi nan masenxi: «Ne tongo naani dangi xanbi, n man Misirakae malanma ne, kelife pamanee ma n e rayensen dennaxe.

¹⁴ N e ragbilenma ne e xonyi Patirosi mabiri kelife konyiya kui. N e luma ne e xa e yete yamari, kono e xa mangeya mu senbe gbegbe soto.

¹⁵ E mu e xunyi itema boxi gbete yo xun ma soton. N e magoroma ne, alako e naxa no pamanee ra.

¹⁶ E mu limaniya fima Isirayila ma soton. Isirayila na Misira fe manoxun, e ratuma e xa yunubie nan tun ma, e to e xaxili ti e ra. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁷ A ne moxonen nde, kike singe, xi singe ra, Alatala naxa masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, Babilon mange Nebukadansari nun a xa soorie bara kata Tire ragorode, kono e mu no a ra fefe ma. E tooro ne tun, e mu naafuli yo soto na kui.

¹⁹ Na nan a ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Misira boxi tan fima ne Babilon mange Nebukadansari ma, a xa e xa naafuli birin xanin a xa soori gali sare ra.

²⁰ N na birin fima ne a ma, barima a tan nun a xa soorie na nan nabaxi n tan be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

²¹ Na loxo, n Isirayila bonsoe senbe gboma ne, n i xee ma masenyi tide e be. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

30

Sunnun suuki Misira be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa yi masenyi ti n xili ra: <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo gbelegbele! Gbaloe loxo bara fa!

³ Alatala xa loxo bara makore, dimi bara fa gbaloe loxo ra pamanee be.

⁴ Santidegema fama ne Misira xili ma,

toore dinma ne Kusikae ra. Misirakae faxama ne, e xa naafuli xanin, e xa tete bira.»

⁵ Kusi, Puti, Ludu, Arabu, Libiya, nun Ala xa pama a saate tongoxi naxan be, e birin faxama ne santidegema ra a nun Misira.

⁶ «Alatala yi nan masenxi: <Misira malimae birama ne, a yete senbe jonma ne, a nu laxi naxan na.

Kelife Migidoli, han Asuwan, e faxama ne santidegema ra.

Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

⁷ «N Misira boxi rabejinma ne alo yire gbetee,

n a xa taae xun nakana alo taa gbetee.

⁸ N na te so Misira ra, n na no e malimae ra, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

⁹ «Na loxo, n xerae xee ma ne kunkuie kui, e xa Kusikae magaaxu, alako a xa bira n foxo ra. Kontofili dusuma ne e xun na Misirakae xa gbaloe loxo naxan fafe, a mu kanama.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

<N Misira xa pama wuyaxi sontoma ne Babilon mange Nebukadansari senbe ra.

¹¹ A tan nun a xa soori gali, naxan magaaxuxi soori gali birin be, n e fama ne na boxi xun nakanade. E Misirakae faxama ne santidegema ra,

e boxi rafema ne na binbie ra.

¹² N Nili xure xorima ne, n a boxi mati mixi paaxie ma, naxee a niya na boxi birin xun xa rakana.

Alatala xui nan na ki.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi:

N wo xa kuyee kanama ne, n wo xa kuyee rajonma ne Nofi taa kui.

Mange yo mu luma Misira bɔxi ma sɔnɔn.

N gaaxui luma nɛ na bɔxi birin ma.

¹⁴ N Patirosi xun nakanama nɛ, n tɛ din Sowan na, n Tebese paxankata.

¹⁵ N na n ma xɔnɛ raminima nɛ Sini ma, Misira senbɛ na dennaxɛ, n Tebese xa pama birin sɔntɔ.

¹⁶ N tɛ soma nɛ Misira ra, n Sini rasɛrɛn tɔɔrɛ kui, n Tebese xun nakana, n Nofi so a yaxuie yi ra.

¹⁷ Oni nun Pi Bɛseti sɔɔrie birin faxama nɛ santidɛgɛma ra, taakae xaninma nɛ konyiya kui.

¹⁸ Tapanxɛsi bira lɔxɔɛ xɔrɔxɔma nɛ Misira bɛ, barima na tɛmɛi, a senbɛ pɔnma nɛ, a senbɛ a nu laxi naxan na.

¹⁹ N Misira paxankatama nɛ, e fa a kolon a n tan nan Alatala ra.»

²⁰ A pɛ fu nun keren nde, kike singe, xi solofere nde ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

²¹ «Adamadi, n bara Misira Firawuna bɛlɛxɛ gira. A mu maxirima, seri mu sama a ma, sese mu rabama a yalanfe ra, a fa nɔ santidɛgɛma tongode.

²² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe Misira Firawuna xili ma, n xa a bɛlɛxɛ firinyie gira, a bɛlɛxɛ fanyi nun a bɛlɛxɛ kanaxi, alako a xa santidɛgɛma lu naa abadan.

²³ N Misirakae rayensenma nɛ dunjɔna birin ma.

²⁴ N na n ma santidɛgɛma soma nɛ Babilɔn mange yi, n senbɛ fi a ma, kɔnɔ n Firawuna bɛlɛxɛ girama nɛ, a nuunu a ya i alo mixi naxan na faxafe.

²⁵ N senbɛ fima nɛ Babilɔn mange ma, kɔnɔ n Firawuna tan bɛlɛxɛ igoro. N na n ma santidɛgɛma sa Babilɔn mange bɛlɛxɛ tɛmɛi naxɛ, a naxa a ite Misira xili ma, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.

²⁶ N Misirakae rayensenma nɛ dunjɔna birin ma. Na tɛmɛi, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.»

31

Taali wɔyɛnyi Misira xa fe ra

¹ A pɛ fu nun keren nde, kike saxan, xi singe ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi, a fala Misira Firawuna nun a xa pama bɛ, <Wo maniyɛ na minden?»

³ Asiriya bɔxi nu luxi nɛ alo sɛdiri wuri bili nde naxan nu na Liban wondi.

A salonyie nu tofan, a niini gbo, a ite dangi wuri birin na.

⁴ Tunɛ ye nu bara a ramɔ, ye naxan na bɔxi bun, na nu bara a rakuya.

A nu ye radinma a sankee ma, a fa ye xanin fɔtonyi birin kui.

⁵ Na nan a niya, a tan nu ite na fɔtonyi wuri bilie birin bɛ, a salonyie nu bara wuya, e nu fa kuya ra na ye saabui ra.

⁶ Xɔnie nu e xɛlɛɛ sama a salonyie ma, burunyi subee nu di barima a niini bun ma,

pamanɛɛ nu sabatixi a sɛeti ma.

⁷ A nu tofan a xa xungbe xa fe ra, a salonyie nu kuya han, a sanke nu birixi bɔxi bun ma pon ye fenfe ra.

⁸ Sɛdiri bili naxɛɛ nu na Ala xa bɔxi ma Eden mabiri, nee mu a xa kuyɛ soto.

A salonyie nu kuya Sipiri salonyie bɛ, e kuya wuri mɔoli birin bɛ.

A tofanyi maniyɛ yo mu nu na Ala xa bɔxi ma.

⁹ N tan nan a ratofan, n tan na a salonyie wuya,

dangife wuri bili birin na Ala xa bɔxi ma Eden mabiri.»

¹⁰ «Na nan a to, wo Marigi Alatala naxa yi masen: A to nu ite dangi wuri birin na, yetɛ igboɔna fa lu a bɔpɛ kui,

¹¹ n a saxi pamanɛɛ xa mangɛɛ sagoe na nan ma, e xa a paxankata a xa paxuxa bɛrɛ ra. N to a bɛpin,

¹² mange nde naxan kobi a birin bɛ, a bara a fɔn, a fa a lu naa. A salonyie bara bira geyae fari nun gulunbae kui. A salonyi giraxie nu

na bɔxi birin ma. Namanɛe naxa keli a niini bun ma.

¹³ Xɔnie nun burunyi subee gbansan nan nu luxi a salonyie tagi.

¹⁴ Na kui, a mu lanma wuri yo xa kuya na ki dangi wuri birin na. Wuri naxee ye sɔto a fanyi ra, a mu lan e xa na kuyeya li. Seriyɛ ki ma, e xa faxa alo ibunadama naxan sigama aligiyama.»

¹⁵ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: A faxa lɔxɔɛ naxɛ, n a pɔn fe raba nɛ ye birin na, ye fa xɔri. N naxa dimi rasin Liban ma a xa fe ra, fɔtɔnyi naxa xara.

¹⁶ N naxa pamanɛe ragaaxu a bira xui ma, n to a faxa alo mixi naxee faxaxi sigama aligiyama. Na tɛmui Eden wuri bilie birin, naxee fan Liban wuri bilie birin bɛ, naxee ye sɔto a fanyi ra, nee naxa raxara.

¹⁷ Mixi naxee nu sabatixi na wuri xungbe niini bun ma, e nun naxee nu saataxi, e fan naxa siga aligiyama, e fa mixie li e nu bara naxee faxa santidɛgema ra.»

¹⁸ «Eden wuri mundun maniyama wo xa tofanyi nun wo xa sɛnbɛ ra? Hali wo tan goro aligiyama, wo fa lu sunnataree ya ma naxee faxama santidɛgema ra. Na birin misaalixi Misira mangɛ Firawuna nun a xa sɔori gali nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

32

Sunnun suuki Firawuna bɛ

¹ A jɛ fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi singe ra, Alatala naxa a masen n bɛ, a naxɛ,

² «Adamadi suuki nde sa Misira mangɛ Firawuna bɛ, a falafe ra:

«I luxi nɛ alo yetɛ pamanɛe tagi, alo yɛxɛ magaaxuxi baa ma, naxan ye imaxama a beɛ ra han a dunda.

³ I Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ:

N na n ma yeɛ dusuma nɛ i xun na, gali fa i bendun n ma.

⁴ N i ratema nɛ xare ma, n i woli fili ma, xɔnie nun burunyi subee luga i ra.

⁵ N i sube sama nɛ geyae fari, i xuntunyie lu gulunbae kui,

⁶ bɔxi bunda i wuli ra han geyae fari, i sube to folee kui.

⁷ N na i xun nakana,

n koore makotoma nɛ, n tunbuie xa yanbɛ ba.

N soge makotoma nɛ nuxui ra, kike fan mu yanbama.

⁸ N yanbasee birin makotoma nɛ i xa fe ra,

n dimi rasin i xa bɔxi ma.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

⁹ «N na i xa kanari masen pamanɛe ma,

n pama gbegbe raxɔnɔma nɛ i xili ma,

i mu naxee kolon.

¹⁰ N na n ma santidɛgema ba a tɛɛ kui,

n si gbegbe raterennama nɛ i xa fe ra,

e xa mangɛ fa gaaxu.

E na i xa bire to,

e birin gaaxuma nɛ e yetɛ xa fe ra.

¹¹ E Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ:

Babilɔn mangɛ xa santidɛgema i lima nɛ.

¹² N i xa sɔori galie ragoroma nɛ jalamae xa santidɛgema ra,

jalamae naxee jaaxu sɔorie birin bɛ.

E Misirakae xa yetɛ igboja kanama nɛ,

e e xa sɔori galie sɔntɔ.

¹³ N i xa xurusee faxama nɛ Nili xure dɛ ra.

Mixi yo, xuruse yo, sese mu lu na ye dunda ra.

¹⁴ N na ye raxarama nɛ, a xeɛ alo ture.

I Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ «N na Misira bɔxi findi yire maxaraxi ra,

n na a harige birin ba naa,

n na a xa mixie birin faxa,

na tɛmui, e a kolonma nɛ a n tan nan na e Marigi Alatala ra.»

¹⁶ «Sunnun suuki nan na ki, pamanɛe fama naxan bade Misira nun a xa sɔori galie bɛ. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁷ A ƚε fu nun firin nde, kike fu nun firin, xi fu nun suuli nde ra, Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁸ «Adamadi, wa xui rate Misira xa soori galie nun pamanee xa fe ra, naxee birin sigama aligiyama.

¹⁹ A fala e be, <Wo tan xa fe dangi wo booree ra? Wo faxama ne, wo nun sunnatatee ragata yire keren.>

²⁰ Misira nun a xa soori galie faxama santidegema nan saabui ra.

²¹ E pamanee mange palamae lima ne aligiyama, naxee a falama Misira xa fe ra, <E fan bara siga aligiyama, e fa lu sunnatatee fe ma naxee man faxaxi santidegema ra.>»

²² «Asiriya nun a xa soori gali birin na menni gaburie tagi, a xa mixie birin naxee faxaxi santidegema ra.

²³ Asiriyakae ragataxi aligiyama, e xa soori galie saxi e seeti ma, e tan naxee birin gbaloe radin dunija ma e xa santidegema saabui ra.»

²⁴ «Elama nun a xa soori galie fan na e xa gaburie seeti ma. E fan faxaxi santidegema nan na, e tan naxee gbaloe radin dunija ma, e fan sama ne sunnatatee seeti ma aligiyama, yaagi na e foxo ra.

²⁵ A tan nun a xa soori galie birin saxi mixi faxaxie ya ma menni, e gaburie a rabilinxi. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na. E to gbaloe radin dunija ma, e fan sigama ne aligiyama yaagi kui, e fa lu mixi faxaxie ya ma.»

²⁶ «Meseki nun Tubali xa soori galie fan na naa gaburie kui. Na sunnatatee birin faxaxi santidegema nan na, barima e nu gbaloe radinma dunija ma.

²⁷ E mu saxi soori sunnatatee gbetee fe ma, naxee sigaxi aligiyama e xa geresosee ra, e xa santidegema saxi e xunyi bun ma? E xa yunubi sare bara gbilen e xorie ma gbaloe xa fe ra, e naxan nabaxi dunija ma.»

²⁸ «Misira mange Firawuna fan birama ne, a fa sa sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

²⁹ «Edon xa mangee nun a xa kuntigie fan na naa. Hali e senbe nu

gbo, yakosi e saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra.»

³⁰ «Mange naxee kelixi koola mabiri ra, nun Sidonkae fan na naa. Hali e senbe nu gbo, e fa gbaloe raba dunija ma, e fan saxi sunnatatee ya ma naxee faxaxi santidegema ra. Na yaagi na e xun ma aligiyama.»

³¹ «Misira xa Firawuna nun a xa soori galie nee toma ne, e fa madundu e xa soorie xa fe ra naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

³² Hali n to a lu a gbaloe raba dunija ma, Firawuna nun a xa soori galie sama ne sunnatatee fe ma naxee faxaxi santidegema ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

33

Makantama

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, <N na fa santidegema ra wo xa boxi xili ma, na a lima ne wo fan bara mixi nde sugandi taa makantama ra.

³ Xa na taa makantama yaxuie to fa ra, a lanma a xa sara fe pama rakolonfe ra.

⁴ Xa a na raba, kono mixi nde fa a bote raba na marakolonyi xui ma, a fa faxes gere kui, a bara na faxes ragiri a yete ma.

⁵ A to sara fe xui me, kono a fa a bote raba, a nii kote na a yete nan xun ma. Kono mixi naxan na marakolonyi me, a fa a suxu soobe ra, na kanyi a nii rakisima ne.

⁶ Kono xa taa makantama yaxuie to fa ra, a mu sara fe a xa mixie rakolon, na temui mixi naxan faxama na gere kui, hali e xa yunubie bara a niya e xa sonto, n e nii kote sama taa makantama nan xun ma.»

⁷ «Adamadi, n bara i sugandi taa makantama ra Isirayila bonsoe be. I xa i tuli mati n ma masenyi ra, i fa e rakolon a ra n tan xili ra.

⁸ N na a fala mixi kobe be a faxama ne, xa i mu a rakolon a xa gbilen a xa kira kobe foxo ra, na mixi paaxi

faxama ne a xa yunubi xa fe ra, kono n na nii kote sama i tan xun ma.

⁹ Kono xa i a rakolon a xa gbilen a xa kira kobi foxo ra, a fa lu a mu tin na ra, a faxama a xa yunubi xa fe nan na, kono i tan bara i nii rakisi.»

¹⁰ «Adamadi, a fala Isirayila bonsoe be, i naxe, <Wo yete a falama, wo wo xa murute nun wo xa yunubie kolon wo bope kui. Wo wama a kolonfe ne wo kisi sotoma ki naxe.

¹¹ Wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n mu wama mixi kobi xa faxes, n wama ne a xa gbilen a xa kira kobi nan foxo ra, a xa kisi. Yandi, wo xa gbilen wo xa kira kobie foxo ra. Isirayila bonsoe, wo buma faxe kira xon ma munfe ra?»»

¹² «Adamadi, a fala i ngaxakerenyie be, <Tinxintoe xa tinxinyi mu a rakisima a na muruta loxoe naxe. Mixi tinxintare xa tinxintareya mu a raloma a na gbilen a xa kira kobi foxo ra loxoe naxe. Tinxintoe mu a yete rakisima a xa tinxinyi dangixi saabui ra, xa a bira fe kobi foxo ra.

¹³ N na a masen tinxintoe nde be a kisima ne, kono a fa la a xa tinxinyi dangixi ra, a so fe kobi rabafe, a xa tinxinyi luma ne a ma fu. Yakosi a faxama ne a xa fe kobi xa fe ra.

¹⁴ N na a masen mixi kobi nde be a mu kisima, kono a fa gbilen a xa yunubi foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe,

¹⁵ alo seeke ragbilenfe donima ma, se muxaxi ragbilenfe a kanyi ma, perefe seriye kui, gbilenfe fe kobi foxo ra, na temui a kisima ne, a mu faxama.

¹⁶ A yunubi naxan birin naba temui dangixi, na birin xafarima ne. Xa a bara pere seriye nun tinxinyi ra, a kisima ne.»

¹⁷ «I ngaxakerenyie a falama, <Marigi mu tinxin.> Kono n xa a fala i be, e tan nan mu tinxin.

¹⁸ Xa tinxintoe a kobe so a xa tinxinyi ra, a so tinxintareya rabafe, a faxama ne.

¹⁹ Xa mixi tinxintare gbilen a xa fe kobie foxo ra, a so fe tinxinxie rabafe, a kisima ne na saabui ra.

²⁰ N xa a fala e be, <Isirayila bonsoe naxe n mu tinxin, kono n fama ne wo tan makiitide, kankan xa a pere ki sare fi.>»

²¹ A je fu nun firin nde ra, kike fu, xi fu nun suuli nde ra muxu xa konyiya kui, mixi nde kelife gere yire, a naxa fa, a fala n be, a e bara Darisalamu suxu.

²² Na koe ra beenun na mixi xa fa, Alatala nu bara a belexe sa n de ma, a n nenyi rafulun alako n xa no woyende, n naxa lu boboya kui sonon.

²³ Na temui Alatala naxa a masen n be, a naxe,

²⁴ «Adamadi, pama donxoe naxee sabatixi Darisalamu kanaxi tagi, nee na a falafe, <Ibrahim naxa no yi boxi sode a keren. Won tan naxan findixi pama ra, Ala tondima yi boxi fide won ma?»

²⁵ Na kui a lanma i xa a fala e be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Wo to sube donma wuli na a kui, wo to kuye batuma, wo to faxe tima, a lanma yi boxi xa findi wo gbe ra?

²⁶ Wo laxi wo xa santidegema gbansan nan na, wo fe naaxie rabama temui birin, wo yene rabama wo doxoboore xa gine ra. Hali wo to na birin nabama, wo wama ne yi boxi man xa findi wo gbe ra?»

²⁷ «A fala e be, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: N bara n kali n yete ra, naxee luxi Darisalamu kanaxi tagi, nee faxama ne santidegema ra. Mixi naxee luxi wulai, burunyi subee nee faxama ne. Mixi naxee e noxunxi geya fari gemee longori ra, nee faxama ne wuganyi ra.

²⁸ N na boxi findima ne yire maxaraxi ra, n yete igboe xa fe xun nakana, n a niyama ne si gbete mixie mu dangi Isirayila geyae ra.

²⁹ N na na boxi kana e xa fe naaxie xa fe ra, e a kolonma ne a n tan nan Alatala ra.»

³⁰ «Adamadi, i tan to a ra, i ngaxakerenyie na a makoyikoyife e xonyi a falafe ra, <Wo fa, wo fa wo tuli mati. Alatala na masenyi mundun tife yi ki?»

31 N ma pama fama ne i yire, e e tuli mati i xa masenyi ra, kono e mu a rabatuma feo. E a falama e wama n ma fe xon, kono e boje biraxi naafuli tinxintare nan foxo ra.

32 I luxi ne e be alo sigisa xui joxunme, naxan fe fanyie falama. E i xa masenyi mema, kono e mu tinma birade a foxo ra.»

33 «N ma masenyi birin na kamali nondi ki ma temui naxe, e a kolonma ne a namijonme nde nu na e ya ma.»

34

Xurusee nun a demadonyi xa taali

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Isirayila yareratie be naxee luxi alo xuruse demadonyie, a falafe ra, <Wo Marigi Ala yi nan masenxi: Naxankate na wo be, wo tan Isirayila xuruse demadonyie. Wo wo joxo sama wo yete nan tun xon ma. Xuruse demadonyi mu lanma xe a xa xurusee makanta?»

3 Wo xurusee xije minma, wo e xabe yailanma dugi ra, wo e sube donma, kono wo mu wo joxo sama e xon ma.

4 Wo mu xuruse senbetare ralimaniyama, wo mu xuruse furaxi dandanma, wo mu xuruse maxonoxi maxirima seri ra. Wo mu xuruse loexie fenma, e xa gbilen goore kui. Wo e yamarima noe xoxoxoe nan tun na.

5 E yensenxi, barima xuruse demadonyi mu nu na e foxo ra. Na kui wulai sube bara ndee iboo.

6 N ma xuruse gali bara yensen ye geya itexie ma, e loe dunipa birin ma, kono mixi yo mu mini e fende.»

7 «Xuruse demadonyie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:

8 N tan wo Marigi Alatala, n bara n kali n yete ra, wo to n ma xurusee rabepin, e findi wulai subee xa baloe ra, wo to mu wo joxo saxi e xon ma, wo meeni wo yete gbansan ma,

9 wo tan xuruse demadonyie xa wo tuli mati Alatala xa kiiti ra.

10 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fafe na xuruse demadonyie nan xili ma, e xa n sare fi goore xa fe ra. N e bama ne xuruse demadonyi wali kui, alako e naxa na raba e yete xa geeni gbansan ma. N na n ma xurusee ratangama ne e ma, alako e naxa n ma xurusee tooro.»

11 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N tan yati sigama ne n ma xurusee fende,

12 alo xuruse demadonyi a rabama a xa xuruse rayensenxie be ki naxe. N e ragbilenma ne yire birin e loexi dennaxe na loxo.

13 N e ramanima ne pamanee birin longori ra, n e xanin e xonyi. N meenima ne e ma e xa geyae fari nun e xa gulunbae kui, e xa lu e yete xa boxi ma.

14 N e de madonma ne filii fanyie ma Isirayila geyae fari. Menni e e malabuma ne yire fanyi ma, e balo Isirayila geyae fari.

15 N tan nan yati n ma xurusee de madonma, n malabui fima e ma. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

16 N xuruse loexi fenma ne, n xuruse maxonoxi dandanma ne, n xuruse senbetare ralimaniyama ne. Kono xuruse naxee bara xungbo, naxee bara no booree ra, n nee tan faxama ne kiiti tinxinxo ra.»

17 «Wo tan n ma xurusee, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N kiiti sama ne xurusee tagi, yexee kontonyie nun sikotee tagi.

18 Wo na sexe fanyi don filii ma, na mu wo wasama, fo wo xa a donxo fan iboron? Wo na ye tinsexi min, na mu wo wasama, fo wo xa a donxo dunda?

19 A lanma n ma xurusee xa sexe don wo naxan iboronxi? A lanma e xa ye min, wo naxan dundaxi?»

20 «Na kui wo Marigi Alatala yi nan masenxi nee xa fe ra: N yete yati nan fama kiiti sade xuruse xungbee nun a lanmae tagi.

21 Wo bara din n ma xuruse senbetaree ra wo ferie ra, han e bara mini goore kui.

22 N fama ne n ma xurusee raki-side, alako mixi naxa fu e ma sonon. N kiiti sama ne xurusee tagi.

23 N xuruse demadonyi nde tima ne n ma xurusee xun ma, naxan fama e de madonde a ki ma. N ma konyi Dawuda nan na ki.

24 N tan findima ne e Marigi Alara, n ma konyi Dawuda findi mange ra e tagi. N tan Alatala xui nan na ki.»

25 «N bojesa saate tongoma ne e be. N wulai sube xaapee nonna ne boxi ma, alako mixi xa no sabatide yire birin bojesa kui.

26 N baraka ragoroma ne e ma. N tune rafama ne a waxati, alako boxi xa fan n ma geya seniyanxi rabilinyi.

27 Wurie bogima ne, boxi xee fan. N ma pama sabatima ne bojesa kui a xa boxi ma. Na temui, e a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra, a n tan nan yolonxonyie bolonma, n e ratanga e yaxuie ma.

28 Namanee mu e toroma sonon, sube xaapee fan mu e donna sonon. E sabatima xaxilisa nan kui, mixi yo mu e magaaxuma.

29 N e xa sansi bilie rafanma ne pamanee ya xori. Kaame mu e suxuma sonon, e xa yaagi e xa setarepa kui.

30 Na temui, e a kolonma ne a n tan e Marigi Alatala na e foxo ra, e man a kolon a e tan Isirayila bonsoe findixi n ma pama nan na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

31 Wo tan n ma xurusee, n naxee de madonna, adamadi nan wo ra. N tan nan na wo Marigi ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

35

Naxankate na Edon be

1 Alatala naxa a masen n be, a naxe,

2 «Adamadi, i xa n ma masenyi ti n xili ra Edonkae be, naxee sabatixi Seyiri geya ma,

3 a fala e be, «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne wo tan Edonkae xili ma, n na n senbe ramini wo ma, n Seyiri geya findi yire maxaraxi ra.

4 N wo xa taae xun nakanama ne, nee xa findi yire rabejinxi ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

5 «Wo to Isirayilakae xon kabi temui xonkuye, han wo bara e yanfa, wo e sa wo yaxuie sagoe e xa jaxankate waxati,

6 n tan wo Marigi Alatala naxe, «N bara n kali n yete ra, n a niyama ne wo xa bu gere kui. Wo to gbata wuli raminide, n a ragirima ne na fe mooli xa bira wo foxo ra temui birin.

7 N Seyiri geya findima ne yire maxaraxi ra mixi mu sigama dennaxe.

8 Binbie luma ne wo xa boxi birin ma, naxee faxaxi santidegema ra wo xa geyae fari, wo xa gulunbae kui, nun wo xa folee longori ra.

9 N wo xa boxi findima ne yire maxaraxi ra, mixi yo mu sabatima wo xa taae kui. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

10 «Wo to a fala Yudaya nun Isirayila findima ne wo gbe ra, hali n nu na e foxo ra,

11 n bara n kali n yete ra, n tan wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «N fan wo gerema ne wo xa xone nun tone bere ma, naxan nu na wo boje kui e tan mabiri. N na wo makiiti temui naxe, n na n yete masenma ne e tan be.

12 Na kui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara wo xa konbie birin me, wo naxee ilanxi Isirayila xa geyae ra. Wo nu bara a fala, Mennikae xun bara rakana, alako na boxi xa findi muxu gbe ra.

13 Wo xa yete igboya kui, wo bara n mabere n ma yaragaaxuitarepa kui. N na birin me ne.»

14 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: Duniya birin na lu seewe kui, n wo xun nakanama ne a jaaxi ra.

15 Seyiri geya nun Edonkae birin, n wo xun nakanama ne feo. Na temui wo a kolonma ne, a n tan nan na Alatala ra!»

36

Masenyi Isirayila bɔxi be

¹ «Adamadi, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila xa geyae be, i naxe, <Isirayila geyae, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

² Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo yaxuie bara a fala wo xa geyae findima ne e gbe ra.

³ Na kui, i xa masenyi ti n xili ra, a falafe ra, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: E to bara wa wo xun nakanafe, e wo raxeten alako wo xa lu si gbete sagoe naxee wo maberema, e wo mafala,

⁴ n tan wo Marigi Alatala n xa a masen wo be, wo tan geyae, gulunbae, folee, taa kanaxi naxee harige birin bara xanin si gbete saabui ra,

⁵ n bara nate tongo n ma xone kui si gbete nun Edon xili ma, barima e tan bara n ma bɔxi findi e gbe ra seewe birin na e boje paaxi kui, alako e xa e xa xurusee de madon naa.»

⁶ «Na kui, i xa masenyi ti n xili ra Isirayila bɔxi be. A fala geyae, folee, nun gulunbae be, i naxe, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N na masenyi tife xone nun tone nan kui, barima si gbete bara yo wo ma.

⁷ Na xa fe ra, wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N bara n kali n belexe itexi ra, paman naxee wo rabilinxi, e xa marasotee gbilenma ne e ma.»

⁸ «Wo tan Isirayila geyae, wo fama ne wuri bilie ramide, naxee salonyie bogi fanyie fima n ma pama Isirayila ma, barima a gbe mu luxi e xa gbilen e xonyi.

⁹ N menima ne wo ma. N hinnema ne wo xa xe safe ma,

¹⁰ nun wo xa taa tife ra. N wo xa mixie rawuyama ne, Isirayila bonsoe xa sabati naa.

¹¹ N mixi nun xuruse rawuyama ne wo be, e findi di barie ra dangi a singe ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.

¹² N ma pama Isirayila a xa noe raperema ne wo fari, wo findi e ke ra, wo mu e xa die ba e yi ra sonon.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: <Mixie to a falama, a wo tan Isirayila bɔxi mixie donma, wo a niya e xa xanin konyiya kui,

¹⁴ n a niyama ne na mixi donfe mu fala wo xun sonon, nee birin faxa. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁵ N si gbete xa marasote danma ne wo mabiri, e mu yo wo ma sonon, wo mu wo sabati boore rabira sonon. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁶ Alatala man naxa a masen n be, a naxe,

¹⁷ «Adamadi, Isirayila bonsoe to nu sabatixi a xa bɔxi ma, a jere ki naxa a findi seniyentare ra n ya i, alo gine naxan na a xa kike wali tofe.

¹⁸ N naxa n ma xone dusu e xun na e xa faxe tife nun e xa kuye batufe xa fe ra.

¹⁹ N naxa e rayensen ye pamanee ma e jere ki xa fe ra.

²⁰ E siga dennaxe dunija ma, mixie bara n xili seniyenxi mabere e xa fe ra, a falafe ra, <Ala xa pama nan yi ki, naxan kelixi a xa bɔxi ma!>

²¹ N nu wama ne n xili seniyenxi matangafe, Isirayila bonsoe nu naxan maberefe pamanee tagi.»

²² «Na nan a ra, i xa a fala Isirayila bonsoe be, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N fama ne fe nde rabade, konon n mu a rabama wo tan be, n a rabama n xili seniyenxi nan xa fe ra, wo bara naxan mabere pamanee ma.

²³ N na n xili xungbe xa seniyenxi masenma ne, wo naxan maberexi. N na n ma seniyenxi masenma wo saabui ra e ya xori, dunija pamanee a kolonma ne a Alatala nan n na. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

²⁴ «N wo tongoma ne pamanee tagi, n wo ragbilen wo xa bɔxi ma.

²⁵ N ye seniyenxi kasanma ne wo ma wo raseniyenfe ra. N wo xa seniyentareja birin bama ne wo ma naxee fatanxi wo xa wali kobie nun wo xa kuye batufe ra.

²⁶ N boje neene nun xaxili neene fima ne wo ma. N wo xa boje xoxoxe masara boje fanyi ra.

27 N na n xaxili sama ne wo boje ma, n fa a niya wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa bira n ma seriye foxo ra.

28 Wo sabatima ne boxi ma, n naxan fi wo benbae ma. Wo findima ne n ma pama ra, n fan findi wo Marigi Ala ra.

29 N wo rakisima ne wo xa seniyentareja ma, n baloe rawuyama ne wo be, alako wo naxa lu kaame kui sonon.

30 N wuri bogie nun xe sansie rawuyama ne, alako kaame naxa wo rayarabi pamanee tagi sonon.

31 Na temui, wo wo ratuma ne wo jere ki jaaxie ma, wo nimisa wo xa yunubie xa fe ra.

32 Wo xa a kolon a n mu yi rabama wo tan xa fe xa ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki. Isirayila bonsoe, wo wo xun sin, wo xa yaagi wo xa fe paaxi rabaxie ra.»

33 «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: N na wo raseniye wo xa yunubie ma loxoee naxe, n wo xa taa rafema ne pama ra, n wo xa yire kanaxie yailan.

34 Xee fama ne sade boxi ma, naxan nu bara xara dangi mixie ya tode ra.

35 E man a falama ne, <Yi boxi naxan nu xaraxi, na man bara lu alo Eden sansi yire. A taa kanaxie man bara ti senbe ra, mixie bara sabati e kui.>

36 Na temui, pamanee naxee luma wo rabilinyie, nee a kolonma ne a n tan Alatala bara yire kanaxi yailan, n bara xee sa boxi ma naxan nu bara xara. N tan Alatala xui nan na ki. N naxan fala, n na nan nabama.»

37 «Wo Marigi Ala yi nan masenxi, a naxe: N man Isirayila xa maxandi suxuma ne yi fe rabafe ra e be. N e rawuyama ne alo xuruse gali

38 naxan toma Darisalamu sali loxoee. Isirayila taa kanaxie rafema ne mixi gali ra, e fa a kolonde a n tan nan na Alatala ra.»

37

Xori xaraxie

1 Alatala senbe naxa goro n ma, a Xaxili Seniyenxi naxa n tongo, a sa n ti gulunba nde tagi xorie gbegbe nu na dennaxe.

2 A naxa n naxere na xorie longori ra, e birin xaraxi gben.

3 A naxa n maxorin, a naxe, «Adamadi, yi xorie man noma balode?» N naxa a yaabi, «N Marigi Alatala, i keren nan a kolon!»

4 Na temui a naxa a masen n be, «I xa masenyi ti yi xorie be n xili ra. I xa a fala e be, <Xori xaraxie, wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra.

5 Wo Marigi Alatala yi nan masenxi wo tan xori xaraxie be, a naxe: N xa nii foye rafa wo ma, wo man xa balo.

6 N fasee yailanma ne wo be, n fate sube nun fate kiri sa wo ma, n jengi raso wo fate i, wo fa gbilen balo ra. Na temui, wo a kolonma ne a n tan nan na Alatala ra.»

7 N naxa a xa masenyi radangi alo a n yamari a ra ki naxe. N to nu woyenma a namijonme ki ma, xui nde naxa mini xorie tagi, e wundu, e fa so e masofe e bore ra.

8 N naxa fasee, sube, nun kiri to e ma, konon nii foye mu nu rasoxi e fate.

9 Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa n ma masenyi ti nii foye be a falafe ra, <I Marigi Alatala yi nan masenxi: I tan nii foye, i xa keli dunija tunxun naanie ra, i xa so yi mixi faxaxie fatee, e xa keli faxe ma, e xa balo!»

10 Awa, n naxa na masenyi radangi alo a n yamari ki naxe. N to na raba, nii foye naxa so e fate i, e naxa balo, e keli, e ti e sanyi xun na. Nama gbegbe nan nu nee ra.»

11 Na temui a naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, yi xorie misaalixi Isirayila bonsoe nan na. E naxe, <Muxu xorie bara xara, muxu xaxili tidee bara jon, muxu bara rabolo.>

12 I xa yi masenyi ti e be n xili ra, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma pama, n wo xa gaburie rabima ne, n wo rate e kui, n wo xanin Isirayila boxi ma.

¹³ N na ge na rabade, wo tan n ma pama, wo a kolonma ne a Alatala nan n na.

¹⁴ N na n Xaxili Seniyenxi ragoroma ne wo ma, wo man gbilen balo ra, n wo rasabati wo xa boxi ma. Na temui, wo a kolonma ne a n tan Alatala bara woyen, a n tan Alatala bara na rakamali. Alatala xui nan na ki.»

¹⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

¹⁶ «Adamadi, i xa wuri nde tongo, i a sebe a ma, <Yuda nun a malan boore Isirayilakae gbe.> I xa wuri gbete tongo, i a sebe na tan ma, <Yusufu xa di Efirami nun a malan boore Isirayila bonsœe gbe.>

¹⁷ Na temui i xa e suxu i belexe ra, e xa lu alo wuri keren.»

¹⁸ «I ngaxakerenyie na i maxorin na fatanfasife ra e be,

¹⁹ i xa e yaabi, <Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Yusufu xa wuri tongoma ne, naxan na Efirami nun a malan boore Isirayila bonsœe yi ra, n xa doxo Yuda xa wuri ra, e xa findi keren na n belexe kui.

²⁰ I xa na wurie itala e mabiri, sebeli tixi naxee ma,

²¹ i a fala e be, Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: N Isirayilakae tongoma ne pamanee kui, n e ragbilen e xa boxi ma.

²² N e birin findi si keren na Isirayila geyae fari. Mange keren nan e birin yamarima. E mu meema e bore ra sonon findife si firin na.

²³ E mu findima seniyentaree ra sonon, kuye batufe ra nun fe paaxi rabafe ra. N e ratangama ne na birin ma, n e raseniyen. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Alatala.»

²⁴ «N ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra, xuruse kante keren lu e birin be. E birama ne n ma yaamarie foxo ra, e n ma seriye rabatu a ki ma.

²⁵ E sabatima ne boxi ma, n naxan fi n ma konyi Yaxuba ma, wo benbae sabati dennaxe. E tan, e xa die nun e xa mamadie sabatima ne menni, n ma konyi Dawuda nan findima e xa mange ra abadan.

²⁶ N bonesa saate tongoma ne e be, naxan mu kanama abadan. N e rasabatima ne naa, n e bonsœe rawuya. N ma horomolingira luma ne e tagi abadan.

²⁷ E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Alatala ra, n ma horomolingira fa lu e ya ma.

²⁸ N ma horomolingira na sabati e tagi abadan, si gbete a kolonma ne a n tan Alatala nan Isirayila raseniyenxi.»

38

Ala xa masenyi mange Gogo be

¹ Alatala naxa a masen n be, a naxe,

² «Adamadi, i xa n ma masenyi ti Magogo boxi mange Gogo be, naxan Rosi, Meseki, nun Tubali taae yamarima.

³ A fala a be, <Marigi Alatala yi nan masenxi: Rosi, Tubali nun Meseki xa mange Gogo, n fafe i xili ma.

⁴ N wure rasoma ne i banganyie kui, n i ramini, i tan nun i xa soori galie birin: i xa soee, e ragima tofanyie, i xa soorie nun e xa wure lefa yanbaxie,

⁵ soori Perisekae, soori Kusikae, soori Putikae, e birin nun e xa wure lefae nun e xun makanta see,

⁶ Gomeri nun a xa soori gali, Togarama nun a xa soori gali kelife koola ma.»

⁷ «I xa na soori galie birin yailan a fanyi ra i xa yaamari bun ma.

⁸ Temui xonkuye na dangi, n i xilima ne gere tife ra. I fama ne sigade boxi nde ma naxan bara gere raba, e xanin konyiya kui pamanee ma, e fa gbilen e xonyi, e sabati bonesa kui Isirayila geyae fari.

⁹ I menni lima ne alo turunnaade, i tan nun i xa soori galie naxee kelixi dunija birin ma. Wo luma ne alo nuxui ifoxoxi naxan tima boxi xun na.»

¹⁰ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Na loxo, i nate paaxi tongoma ne.

¹¹ I a falama ne, <N sigama ne boxi xili ma, tete mu naxan nabilinxi.

Naakae mu yailanxi gere tife ra, e birin sabatixi bɔnɛsa kui. Tɛtɛ mu na e xa taae rabilinyi, naade balanxie mu na e xɔnyi.

¹² N e harige birin tongoma nɛ e xa taa yailanxie kui, e gbilenxi dennaxɛ kelife pamanɛ ma. Naafuli nun xuruse gbege na menni bɔxi tagi.>

¹³ Seebakae, Dedankae, Tarasisi yulɛɛ, nun e xa mixie birin i maxɔrinma nɛ, <I na sigafe naafuli nan tongode? I bara sɔɔri galie xili wo xa mupɛ belebele ti, alo xɛɛma, gbeti, xurusee, nun se fanyi gbetɛ?>»

¹⁴ «Na nan a ra, adamadi, i xa n ma masenyi ti Gogo bɛ, i naxɛ, <Marigi Alatala yi nan masenxi: N ma pama Isirayila na sabati xaxilisa kui lɔxɔɛ naxɛ, i fama na tode.

¹⁵ I kelima nɛ i xɔnyi kɔɔla mabiri, i tan nun sɔɔri gali wuyaxie kelife dunija birin ma, e birin tixi soee fari, e bira i fɔxɔ ra.

¹⁶ I fama nɛ n ma pama Isirayila xili ma, alo nuxui ifɔɔrɔxi naxan dusuma bɔxi xun na. Na tɛmɛi n i rafama nɛ n ma bɔxi xili ma, alako dunija xa n ma seniyenyi kolon i saabui ra.>»

¹⁷ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: Tɛmɛi dangixi n ma konyi namijɔnmɛ Isirayilakae nu bara i xa fe fala, n i xɛɛma e gerede ki naxɛ.

¹⁸ Yi nan fama rabade na lɔxɔɛ: Gogo na din Isirayila ra, n ma xɔnɛ tema nɛ alo tɛ.

¹⁹ Isirayila bɔxi sɛrɛnma nɛ n ma xɔnɛ xungbe kui.

²⁰ Yɛxɛɛ, xɔnie, wulai subee, bubusee, nun adamadie birin, e gaaxuma nɛ n ya ra. Geyae nun tentenyie birama nɛ, banxie xalɛ kana.

²¹ N gere ya rafindima nɛ Gogo ma n ma geyae birin fari! Marigi Alatala xui nan na ki. A xa sɔɔrie e xa santidɛgɛma ramanima nɛ e tɛɛ kui e ngaxakerenyie xili ma.

²² N Gogo xun nakanama nɛ wuganyi nun faxɛ tife ra. N tunɛ xɔrɔxɔɛ, balabalanyi, nun tɛ

ragoroma nɛ a ma, a nun a xa sɔɔri galie ma kelife dunija birin ma.

²³ Na kui, n na n ma mangɛya nun n ma seniyenyi masenma nɛ dunija si birin bɛ. Na tɛmɛi, e a kolonma nɛ a Alatala nan n na.>»

39

Mangɛ Gogo rapɔnyi

¹ «Adamadi, n ma masenyi xɔrɔxɔɛ ti mangɛ Gogo bɛ, a falafe ra, <Marigi Alatala yi nan masenxi: Meseki nun Tubali mangɛ Gogo, n bara ti i kanke!

² N i mafindima nɛ alo n wama a xɔn ki naxɛ. N i rakelima i xɔnyi kɔɔla ma, n fa i ra Isirayila geyae ma gere tife ra.

³ Menni n i xa xali nun i xa xali woli se rabirama nɛ.

⁴ I tan nun i xa sɔɔrie birin faxama nɛ na geyae longori. N wo findima yubɛɛ nun burunyi subee xa donse nan na,

⁵ wo binbie fa lu kɛnɛ ma. Marigi Alatala xui nan na ki.

⁶ N tɛ soma nɛ Magogo ra, nun yire raxaraxi baa dɛ ra. Na tɛmɛi, e a kolonma nɛ a n tan nan na Alatala ra.>»

⁷ «N na n xili seniyenxi masenma nɛ n ma pama Isirayila bɛ, n man mu tinma sɔnɔn e xa n mabere. Si gbetɛ fama nɛ a kolonde, a n tan Alatala nan na Isirayila xa Seniyentɔɛ ra.

⁸ Na fe birin fama nɛ rabade. Marigi Alatala xui nan na ki. Lɔxɔɛ na a ra, n naxan xa fe fala.>»

⁹ «Isirayilaka naxɛɛ sabatixi taaɛ kui, e minima geresosee matongode bɔxi ma, alo wure lefae, xalie, xalie woli see, tanbɛɛ, nun wuri faxɛti see, e fa e gan yege fari. Na e hayi fanma jɛ solofere nan bun ma.

¹⁰ E mu yege fenma fili nun fɔtɔnyi ma sɔnɔn, barima geresosee nan findima yege ra e bɛ. Naxɛɛ bara wa harige bafe e yi ra, e tan nan fama harige bade nee yi ra. Marigi Alatala xui nan na ki.>»

¹¹ «Na lɔxɔɛ, n a niyama nɛ Gogo xa ragata Isirayila bɔxi ma, gulunba nde kui mixie dangima dennaxɛ

sigafe ra baa de ra sogetede mabiri. Na gulunba kira ibolonma ne Gogo nun a xa soorie ragatade xa fe ra. E menni xili sama ne <Gogo xa pama xa gulunba.>»

¹² «Isirayila bonsɔe kike solofere nan nabama na mixie ragatafe ra, alako e xa boxi xa seniyen.

¹³ Nama birin luma ne na wali raba ra. N ma nɔre to loxoɔ findima fe belebele nan na e be. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁴ E mixie sugandima ne boxi raseniyende. Nee tan nun e booree luma ne boxi birin ipere ra binbie ragatafe ra. Na wali buma ne je solofere.

¹⁵ E na ge na ra, e man boxi iperema ne mixi xorie fende. E na nde to, e tonxuma nde ti naa alako gaburi gemae xa a to, e xa na xorie xanin Gogo xa pama xa gulunba yire.

¹⁶ E boxi raseniyenma na ki ne. Taa nde tima naa, naxan xilima Hamona. Xili nan na ki naxan a falama <Nama> e gbe xui ra.»

¹⁷ «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: A fala wulai xonie nun sube mooli birin be, <Wo birin xa fa be, n xa n ma serexe xungbe rafala Isirayila geyae ma. Menni wo sube nun wuli donma ne.

¹⁸ Wo senbema sube donma ne, wo boxi mangee wuli min alo xuruse naxee raturaxi Basan boxi ma.

¹⁹ Na serexe temui, wo wasama ne e sube ra, wo siisi e wuli ra.

²⁰ Wo lugama ne soe nun a ragimae sube ra, mangee nun soori mooli birin sube. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.>»

²¹ «N na n ma nɔre masenma ne dunipa birin be Gogo pama xa paxankate saabui ra.

²² Keli na loxoɔ ma, Isirayila bonsɔe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra.

²³ Si gbeteɔ a kolonma ne a Isirayila xa yunubie nan a niya e xa siga konyiya kui. E to n yanfa, n naxa n kobe raso e ra, n fa e sa e yaxuie sagoe. Na nan a ra, e naxa faxa santidegema ra.

²⁴ N e paxankataxi e xa yunubie nun e xa seniyentareɔa nan ma. Na nan a niyaxi n xa n kobe so e ra.»

²⁵ «Awa, i Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Yakosi, n Yaxuba bonsɔe ragbilenma ne kelifa konyiya kui. N kinikinima ne Isirayila bonsɔee ma, n fa a ragiri n xili xa binya.

²⁶ E na sabati e xonyi xaxilisa kui, mixi yo mu e tooro, yaagi man luma ne e ma e xa yanfanteya xa fe ra n tan mabiri.

²⁷ N na e raminiima ne pamanee kui, n fa e ra e xonyi, pamanee fa n ma seniyenyi tode na saabui ra.

²⁸ Na temui, Isirayila bonsɔe a kolonma ne a n tan nan na e Marigi Alatala ra, barima hali n to e rasiga konyiya kui pamanee tagi, n man bara e birin nagbilen, mixi yo mu lu e xanbi ra.

²⁹ N mu n kobe soma e ra soɔnɔn, barima n na n Xaxili luma ne Isirayila bonsɔe ma. I Marigi Alatala xui nan na ki.»

40

Hɔrɔmɔbanxi neene xa tete

¹ Muxu xa konyiya je moxoɔɔen nun suuli nde ra, je kike singe ra, xi fu nde ra, naxan nu ilanxi Darisalamu xa kane dangi xanbi je fu nun naani nde ma, na loxoɔ yati yati, Alatala senbe naxa goro n ma,

² a n xanin laamatunyi ki ma Isirayila geya itexi nde fari. N naxa taa nde to koola mabiri.

³ Alatala to n xanin naa, n naxa xeme nde to, naxan fate nu yanbafɔ alo wure gbeeli. A nu tixi sode de ra, luuti nun maniya se wuri suxuxi a yi ra.

⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i ya ti a fanyi ra, i tuli mati n xui ra. N fe naxan birin masenma i be, i xa i joxo sa a xon ma, barima i rafaxi ne be alako i xa na kolon, i xa na birin tagi raba Isirayila bonsɔe be.»

⁵ N naxa tete nde to naxan hɔrɔmɔbanxi rabilinxi. Wuri maniya se nu na na xeme yi ra,

naxan kuya nongon ya senni a nun suxui senni. A naxa tete xele xa maigboe nun a xa maite maniya, e firinyi birin lan na wuri maniyase ya keren nan ma.

⁶ A naxa siga sode de ra, naxan ya rafindixi sogetede ma. A naxa te na tede ra naxee nu na a ya ra, a sode de xa maite maniya, naxan lan na wuri maniyase ya keren ma.

⁷ Hɔrɔmɔlingira kantamae xa tede nu na sode de seeti ma, kankan xa maite nun maigboe lan na wuri maniyase ya keren nan ma. Xele naxan nu na e tagi, na lan nongon ya suuli nan ma. Buntunyi sode de xa maite fan lan na wuri maniyase ya keren nan ma, naxan ya nu rafindixi hɔrɔmɔbanxi ma.

⁸ A naxa buntunyi maniya,

⁹ naxan xa kuye lan nongon ya solomasaxan ma, a kinkie lan nongon ya firin ma. Na buntunyi ya nu rafindixi hɔrɔmɔbanxi nan ma tete kui.

¹⁰ Hɔrɔmɔbanxi kantamae tide senni nu na sogetede sode de seetie ma, seeti keren saxan, seeti boore fan saxan. Nee birin xa maniyase xasabi lan, e kinkie fan birin xa maniyase xasabi lan.

¹¹ A naxa sode de xa maigboe maniya, naxan lan nongon fu ma, a xa maite lan nongon fu nun saxan nan ma.

¹² Xele di nu na hɔrɔmɔbanxi kantamae xa tidee ya ra, naxan nu ite nongon ya keren. Natidee xa maigboe nun e xa maite lan nongon ya senni nan ma.

¹³ A naxa a maniya kelife kantamae singe xa tide xanbi ra, han boore kantamae xa tide xanbi ra, na fa lan nongon ya mɔxɔɔɔn nun suuli ma, kelife yire fanyi ma, han koola ma.

¹⁴ A naxa xele birin maniya na sode de longori han tete kui, na lan nongon ya tongo senni nan ma.

¹⁵ Kelife sode de ra, han tete kui buntunyi xanbi ra, na lan nongon ya tongo suuli nan ma.

¹⁶ Wunderie nu na na xalee ma sode de mabiri, alo wunderi gbete

to nu na xalee ma hɔrɔmɔbanxi mabiri. Tugi fensee nu masolixi na longori birin.

¹⁷ A to n naso tete kui, n naxa yire tongo saxan to naxee fatuxi tete ma.

¹⁸ Boxi nu yailanxi geme fanyie nan na naxan xa maite lan tete sode de ma.

¹⁹ Na xeme naxa a maniya kelife sode de fole ma, han tete gbete sode de ra naxan nu na na tete singe kui. Na lan nongon keme nan ma sogetede mabiri nun koola mabiri.

²⁰ Na temui, na xeme naxa tete sode de maniya naxan nu na koola mabiri.

²¹ Hɔrɔmɔbanxi kantamae tidee fan nu na menni alo boore sode de ra. Saxan nu na seeti keren, saxan nu na boore seeti. Na xa maite lan nongon tongo suuli nan ma, a maigboe lan nongon mɔxɔɔɔn nun suuli nan ma.

²² A xa wunderie, a xa buntunyi, a xa tugi fensee naxee masolixi a ma, nee nun sogetede sode de xa maniyase xasabi lan. Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i.

²³ Tete firin nde sode de nu na tete singe sode de nan ya ra koola nun sogetede mabiri. Nongon ya keme nu na e tagi.

²⁴ Na temui, na xeme naxa n xanin tete sode de yirefanyi mabiri. Menni xa maniyase xasabi lan boore sode de xa maniyase nan ma.

²⁵ Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi be e rabilinyi birin ma, alo boore sode de. Na sode de nu ite nongon ya tongo suuli, a nu igbo nongon ya mɔxɔɔɔn nun suuli.

²⁶ Santide solofere nan nu na a be tede ra, a xa buntunyi nu na nee nan ya i. Tugi fensee nu masolixi a kinkie seeti birin ma.

²⁷ Tete firin nde sode de fan nu na yirefanyi mabiri. Kelife na sode de ma han na tete singe sode de yirefanyi mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

²⁸ Na temui, na xeme naxa n xanin na tete firin nde kui naxan nu na boore tete kui. A naxa n naso na yirefanyi sode de ra. A naxa na

maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

²⁹ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyε xasabi lan booree xasabi nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi birin nabilinyi ra. Kelife na sode de fole ma, han tete kui lan nongon ya tongo suuli nan ma, a igboe lan nongon ya moxonen nun suuli nan ma.

³⁰ Buntunyi naxee nu na na tete firin nde kui, e xa maigboe lan nongon ya moxonen nun suuli nan ma, e xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³¹ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³² Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra naxan nu na sogetede mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³³ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyε nu lanxi booree xa maniyε nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxonen nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁴ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁵ Na temui, na xeme naxa n xanin yi tete firin nde sode de ra, naxan nu na koola mabiri. A naxa na maniya. A tan nun sode de booree birin nu lan.

³⁶ A kantamae tidee, a xa kinkie, nun a xa buntunyi xa maniyε nu lanxi booree xa maniyε nan ma. Wunderie nu na na sode de nun a xa buntunyi rabilinyi birin ma. A xa maigboe lan nongon ya moxonen nun suuli nan ma, a xa maite lan nongon ya suuli nan ma.

³⁷ Na buntunyi ya nu rafindixi tete singe nan ma. Tugi fensee nu masolixi e kinkie ma, tede solomasaxan nan nu na e be.

³⁸ Yire nde nu na kankan xa sode de ra, xuruse naxee bama serexe gan daaxi ra, nee nu maxama menni ne.

³⁹ Teebilie nu na sode de buntun firinyi kui, firin nu na seeti keren ma, firin nu na boore seeti fan ma. Xurusee kon naxabama na teebilie nan fari, naxee findi serexe gan daaxi ra, yunubi xafari serexe ra.

⁴⁰ Teebili gbete nu na sode de tede seetie ma, firin seeti keren, firin boore seeti fan ma, tete fari ma buntunyi kui.

⁴¹ Na nan a ra teebili naani nu na sode de seeti keren na, naani nu na boore seeti ra. Xurusee nu rafalama na teebilie nan fari beenun e xa ba serexe ra.

⁴² Na teebili naanie nu yailanxi gemee nan na, e nu kuya nongon ya keren nun a tagi, e nu igbo nongon ya keren. Yirabasee nu sama nee nan fari, naxee nu lanma e xa rawali xuruse rafalafe ra naxee nu findima serexe gan daaxie nun serexe mooli gbete ra.

⁴³ Wuree nu na banxi xeε ma xurusee nu gbakuma dennaxe, e sube sa teebilie fari.

⁴⁴ Tete firin nde sode de seeti firinyie ma, yire nde nu na naxan ya rafindixi yirefanyi ma, yire nde fan nu na naxan ya rafindixi koola ma.

⁴⁵ Na xeme naxa a fala n be, a naxe: «Yire naxan ya rafindixi yirefanyi ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee horomobanxi makantama.

⁴⁶ Yire naxan ya rafindixi koola ma, na findixi serexedubee gbe nan na, naxee serexebade makantama. Nee findi Sadoki xa die nan na, naxee findi Lewi bonsoe mixi ra, naxee gbansan lan e xa makore Alatala yire ra e xa wali kui.»

⁴⁷ Na xeme naxa tete maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma, a xa gboe fan lan nongon ya keme nan ma. Serexebade nu tixi horomobanxi nan yatagi.

⁴⁸ Na xeme naxa n xanin horomobanxi xa buntunyi ra. A naxa buntunyi xeε bun se maniya. Keren lan nongon ya suuli nan ma,

boore fan naxa lan nongon ya suuli ma. Sode de xa gboe lan nongon ya fu nun naani nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma lan nongon ya saxan nan ma.

⁴⁹ Na buntunyi xa maigboe lan nongon ya moxonen nan ma, a xa maite lan nongon ya fu nun firin nan ma. Tedee nu na a be. Kinki firin nu tixi buntunyi xele seetie ma.

41

Horomobanxi neene xalse nun naade

¹ Na xeme naxa n xanin horomobanxi yire seniyenxi kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya senni ma.

² Sode de xa gboe lan nongon ya fu nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya suuli nan ma. A naxa na horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya tongo naani nan ma, a xa gboe lan nongon ya moxonen nan ma.

³ Na temui, na xeme naxa so horomobanxi yire seniyenxi fisamante kui. A naxa a kinkie maniya naxee nu na naade seetie ma. Kankan xa gboe naxa lan nongon ya firin ma. A sode de lan nongon ya senni nan ma. Banxi xele naxee nu na na seeti firinyie ma, e lan nongon ya solofere nan ma.

⁴ A naxa a xa kuye nun a xa gboe maniya, kankan naxa lan nongon ya moxonen ma. A naxa a fala n be, «Yire seniyenxi fisamante nan yi ki.»

⁵ A naxa horomobanxi xele maniya. A xa marabinye naxa lan nongon ya senni ma. Yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi ma, kankan xa gboe lan nongon ya naani nan ma.

⁶ Na yiree nu duxoxi e bore nan kon na deki saxan na. Konkoe tongo saxan nan nu na na deki keren keren birin ma. Bun se nu na horomobanxi rabilinyi, konjo e mu nu rasoxi horomobanxi xele tan kui.

⁷ Dekie nu te igbo ra e bore be alako naxan na koore ma naxa igbo

dangi lanbanyi daaxi ra. Tedee nu na keli lanbanyi ma a sa duxo deki duxoxe ra.

⁸ N naxa a raben, sanbunyi nu na horomobanxi rabilinyi ma, naxan kuya nongon ya senni. Na yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi, e nu tixi na sanbunyi fari.

⁹ Na yiree xele xa marabinye lan nongon ya suuli nan ma. Kene naxan nu na horomobanxi

¹⁰ nun serexedubee xa konkoe tagi, a lan nongon ya moxonen nan ma, a rabilinyi birin na.

¹¹ Na yire naxee nu na horomobanxi rabilinyi, e sode de keren nu na kola ma, keren fan nu na yirefanyi ma. Kene nu na e rabilinyi ma, naxan lan nongon ya suuli ma.

¹² Banxi gbete nde nu na horomobanxi sogegorode mabiri, naxan xa maigboe nu lanxi nongon ya tongo solofere ma, a xa kuye nu lanxi nongon ya tongo solomanaani nan ma. A xele xa marabinye nu lanxi nongon ya suuli nan ma.

¹³ Na xeme naxa horomobanxi maniya. A xa kuye lan nongon ya keme nan ma. Kene, banxi, nun a xele, nee fan xa kuye lan nongon ya keme nan ma.

¹⁴ Kene naxan nu na horomobanxi sogetede mabiri, a lan nongon ya keme nan ma.

¹⁵ Na xeme naxa banxi maniya, naxan nu na horomobanxi xanbi ra, nun dangide naxee nu na a seeti firinyi ma, na lan nongon ya keme nan ma.

Horomobanxi, a xa buntunyi,

¹⁶ a sode dee, nun a wunderie, na birin nu ratofanxi wuri fanyi nan na, kelife lanbanyi ma han koore.

¹⁷ Sode de xun ma nun banxi xele birin nabilinyi, a kui nun a fari,

¹⁸ malekee nun tugi fensee nan nu masolixi a ma a raxunmase ra. Tugi fense keren nan nu masolixi maleke firin tagi. Yatagi firin nan nu na na maleke birin be,

¹⁹ a mixi daaxi nun a yete daaxi. Na mixi yatagi nu rafindixi tugi fense nan ma, na yete yatagi nu

rafindixi tugi fensee nan ma boore seeti mabiri.

²⁰ Malekee nun tugi fensee nu masolixi kelife horomobanxi lanbanyi ma han koore.

²¹ Sode de nu na horomobanxi xa yire seniyanxi ma, a maniye fan nu na a xa yire seniyanxi fisamante ma.

²² Serexebade nde nu na menni, naxan nu rafalaxi wuri ra, a xa maite lan nongon ya saxan nan ma, a xa kuye lan nongon ya firin nan ma, a xa maigboe nu lanxi nongon ya firin nan ma. A tunxunye, a de kirie, nun a seetie birin nu yailanxi wuri nan na. Na xeme naxa a fala n be, «Yi teebili nan na Alatala ya i.»

²³ Naade firin nan nu na horomobanxi yire seniyanxi sode de ra, naade firin nan nu na horomobanxi yire seniyanxi fisamante sode de ra.

²⁴ Naade bela firin nan nu na na sode de firinyi, naxee nu ragalima sode de ma.

²⁵ Malekee nun tugi fensee nu masolixi horomobanxi naade ma, alo a nu masolixi a xele ma ki naxe. Wurie fan nu na buntunyi ma koore ma.

²⁶ Wunderie nu na buntunyi xele ma a seetie ma, tugi fensee nu masolixi wunderie seetie ma. Wurie fan nu na na yiree xun na, naxee nu tixi horomobanxi rabilinyi.

42

Serexedubee xa banxi

¹ Na dangi xanbi, na xeme naxa n namini na tete singe kui koola ma. A naxa n xanin banxi yire, naxan nu na tete singe xele koola mabiri nun horomobanxi tagi.

² Na banxi xa sode de ya nu rafindixi koola nan ma. Na banxi nu kuya nongon ya keme, a nu igbo nongon ya tongo suuli.

³ Seeti naxan nu kuya tete mabiri nongon ya moxonen, a nun seeti naxan nu na horomobanxi mabiri, konkoe yire deki saxan nde nu tixi na yire firinyi ma.

⁴ Nerede nu na na seeti firinyi ma naxee nu igbo nongon ya fu, e

nu kuya nongon ya keme alo banxi. Konkoe sode de nu rafindixi koola nan ma.

⁵ Konkoe naxee nu na koore deki saxan nde ma, nee nu ixutu dangife boore ra lanbanyi.

⁶ Kinki yo mu nu na na deki saxan nde be, e ixutuxi na nan ma.

⁷ Xele nu tixi konkoe nun tete singe tagi, a nu kuya nongon ya tongo suuli.

⁸ Boore seeti horomobanxi mabiri a nu kuya nongon ya keme.

⁹ Konkoe naxee nu na lanbanyi, e sode de nu na sogetede mabiri.

¹⁰ Konkoe gbete nu na yirefanyi mabiri tete singe xele longori ra horomobanxi ya i.

¹¹ Nerede nde nu na e ya ra. Na konkoe nu maniyaxi konkoe nan na naxee nu na koola mabiri. E firin nafala ki, e xa kuye nun e xa gboe, na birin lan.

¹² E xa sode de nu na yirefanyi nan ma. Naade xungbe nde nu na sogetede mabiri.

¹³ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Konkoe naxee na yirefanyi nun koola ma tete ya i, nee findixi yire seniyanxie nan na, Alatala xa serexedubee serexe sube donma dennaxe. E serexe seniyanxie ragatama menni ne naxee findixi sansi xori serexee, yunubi xafari serexee ra. Yire seniyanxi nan menni ra.

¹⁴ Serexedubee na so yire seniyanxie, a mu lanma e xa mini jama ya ma tete kui, fo e xa e xa dugi seniyanxie ba.»

¹⁵ Na xeme to ge horomobanxi yire maniyade, a naxa n namini sogetede sode de ra, a fa na tete rabilinyi birin maniya.

¹⁶ A naxa a folo sogetede mabiri. Na seeti xa kuye lan nongon ya keme suuli nan ma.

¹⁷ Na temui, a naxa koola seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁸ Na temui, a naxa yirefanyi seeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

¹⁹ A raṅonyi, a naxa sogegode sēeti maniya, naxan xa kuye fan lan a ya keme suuli ma.

²⁰ A naxa tete rabilinyi birin maniya a xa wuri maniyase ra. Tete sēeti naanie birin lan wuri ya keme suuli nan ma. Na tete nu tixi yire seniyeṅxi nun yire seniyeṅtare nan tagi.

43

Alatala xa nore gbilenfe horomobanxi kui

¹ Na temui, na xeme naxa n xanin sogetede sode de ra.

² N naxa Isirayila Marigi Ala xa nore to fafe ra kelife sogetede mabiri. A nu xui naxan naminima, na nu luxi ne alo baa xungbe moronyie, boxi fan nu iyalanma a yanbe ra.

³ N laamatunyi naxan to, na nu luxi ne alo n naxan to Marigi fa loxoe Darisalamu kanade. A nu luxi ne alo n naxan to Kebara xure de ra. N to a to, n naxa n yatagi rafelen boxi ma.

⁴ Alatala xa nore naxa so horomobanxi kui sogetede sode de ra.

⁵ Na temui, Ala Xaxili Seniyeṅxi naxa n tongo, a n xanin horomobanxi tete firin nde kui, Alatala xa nore nu bara gbo dennaxe.

⁶ N nu na na xeme sēeti ma, konon naxa xui nde me woyenfe n na kelife horomobanxi kui.

⁷ Na xui naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, n ma kibanyi yire nan ya, n sanyi tima dennaxe. N sabatima ne be Isirayilakae ya ma abadan. Isirayila bonsoe nun a xa mangee mu n xili seniyeṅxi maberema sonon e xa langoeṅa ra, nun e xa gaburi tife ra e xa salide itexie ma.

⁸ Mangee na e xa banxi sode dee nun e xa banxi xalse ti n gbee sēeti ma, e n xili seniyeṅxi maberexi na ki ne e xa wali kobi ra. N e sontoxi n ma xone kui na nan ma.

⁹ Yakosi fa, e xa e xa kuye batui nun e xa mangee furee makuya n na, alako n xa lu e ya ma abadan.»

¹⁰ «Adamadi, i xa yi horomobanxi xa fe masen Isirayilakae be, alako e xa yaagi e xa yunubie ra. E xa yi banxi ti ki mato.

¹¹ Xa e bara yaagi e xa wali kobie ra, yi banxi xa fe rakolon e ra, a tixi mooli naxan na, a sode dee nun a minide dee na ki naxe, nun a xa fe raba keṅa, alako e xa bira na yaamarie foxo ra.»

¹² «Horomobanxi xa seriye nan ya: Boxi naxan birin na yi geya fari, na birin seniyeṅxi. Horomobanxi xa seriye nan na ki.»

¹³ «Serexebade xa maniye xasabi nan yi ki, naxan maniyaxi maniyase ra singe maniyase nu dangi naxan na belexe suxu keren. Fole naxan gexi serexebade rabilinyi, a tilin nongon ya keren, a igbo nongon ya keren. A de kiri igboe lanxi nongon tagi nan ma. Serexebade xa maite

¹⁴ kelife na fole ma han serexebade bunyi, a lanxi nongon ya firin nan ma. A igboe lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade xa maite kelife a bunyi ma han a koore, na lanxi nongon ya naani nan ma, a igboe lanxi nongon ya keren nan ma.

¹⁵ Serexebade xa te sade tilinyi lanxi nongon ya naani nan ma. Feri naani tixi serexebade tunxunye ma.

¹⁶ Na te sade xa kuye lanxi nongon ya fu nun firin nan ma. A igboe fan lanxi nongon ya fu nun firin nan ma.

¹⁷ A de rabilinyi xa kuye lanxi nongon ya fu nun naani nan ma, a igboe fan lanxi nongon ya fu nun naani nan ma. Na de rabilinyi de kiri lanxi nongon tagi nan ma, a dennaxe kui igexi a lanxi nongon ya keren nan ma. Serexebade santidee ya nu rafindixi sogetede nan ma.»

¹⁸ Na temui, na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Adamadi, i Marigi Alatala yi nan masenxi: «Seriye nan yi ki serexe gan daaxi xa fe ra nun wuli kasanfe xa fe ra yi serexebade be a ti temui.

¹⁹ A lanma i xa tuura keren so Lewi serexedubee Sadoki bonsoe yi ra, naxee na bama yunubi xafari

serexe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

²⁰ E xa na wuli di sa serexebade ferie ma, a tunxun naani birin ma lanbanyi, nun a de rabilinyi birin ma. Serexebade raseniyenma na ki ne, a findi xunsare ra a be.

²¹ E xa na tuura tongo, naxan bama yunubi xafari serexe ra, a xagan hōromōbanxi tete kui a lanma a xa gan dennaxe seriye ki ma.»

²² «Na lōxōe kuye iba, e xa sikote keren tongo, lanyuru yo mu na naxan ma, e xa a ba yunubi xafari serexe ra serexebade raseniyenfe ra, alō e a raba ki naxe tuura ra.

²³ E na ge serexebade raseniyende na ki, e man xa tuura keren nun yexee kontonyi keren tongo, lanyuru yo mu naxee ma,

²⁴ e xa nee ba Alatala be serexe gan daaxi ra. Serexedubee lanma e xa foxe kasan na birin ma.»

²⁵ «Lōxō yo lōxō han xi solofere, e xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra, a nun tuura nun yexee kontonyi, lanyuru yo mu na naxee ma.

²⁶ Han xi solofere bun ma, yi serexebade raseniyenma na ki ne, a xa findi wo xa serexebade ra.

²⁷ Na lōxōee na ba a ra, keli a xi solomasaxan nde ma, serexedubee luma wo xa serexe gan daaxie nun wo xa serexe janigexie ba ra ne menni fa. Na kui, n wo rasenema ne. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

44

Naade balanxi

¹ Na xeme naxa n xanin hōromōbanxi tete sode de ra, naxan nu na sogetede mabiri. Na naade nu balanxi.

² Alatala naxa a masen n be, «Na naade balanxi, a mu rabima. Ibunadama yo mu soma naa, barima, n tan Isirayila Marigi Alatala nan soxi menni ra.

³ Kōnō Isirayila mange nan gbansan nōma dōxōde na sode de ra a serexe don n ya i. A soma buntunyi sode de nan na, a man mini menni ra.»

⁴ Na dangi xanbi, na xeme naxa n xanin hōromōbanxi tete sode de kōola biri ra hōromōbanxi ya i. Menni n naxa Alatala xa nore to so ra a xa hōromōbanxi kui, n fa n yatagi rafelen bōxi ma.

⁵ Alatala naxa a masen n be, a naxe, «Adamadi, i xa i tuli mati n ma masenyi ra a gbengbenyi, n tan Alatala naxan masenma i be n ma hōromōbanxi xa fe ra. I xa i jōxō sa na sode dee nun a minidee xōn ma.

⁶ I xa a fala Isirayila matandilae be, «N tan Marigi Alatala yi nan masenxi: Na lan. Wo xa fe jaaxie bara dangi a i!

⁷ Wo man bara a xunmasa, sunnataree rasofe n ma hōromōbanxi seniyenxi kui, naxee bōje makuya n na. Na kui wo bara fe raharamuxi raba n ma banxi ra, hali wo to nu donse, ture, nun wuli bafe serexe ra a kui. Wo bara n ma seriye kana na mōoli ra.

⁸ Wo bara tondi n ma wali seniyenxi rabade, wo fa na wali so mixi gbete yi ra.

⁹ Marigi Alatala yi nan masenxi: Sunnataree yo naxa so n ma hōromōbanxi kui, naxan bōje makuya n na, hali e sabatixi Isirayilakae ya ma.»

¹⁰ «Lewi bōnsōe to e makuya n na, e bira e xa kuyee foxō ra, a nun Isirayila jama, n nee sare ragbilenma ne e ma.

¹¹ N e luma ne e xa wali kui n ma hōromōbanxi yire, e xa na sode dee kanta, e xa serexe gan daaxi nun serexe gbete ba jama be.

¹² Kōnō e to n ma wali raba e xa kuyee ya i, e a niya Isirayila bōnsōe fan xa bira yunubi foxō ra, n bara n kali n belexe itexi ra, e fama ne na sare sotode. Wo Marigi Alatala xui nan nan ki.

¹³ Yakosi n mu tinma e xa e maso n na serexe bade, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxie ra, n mu tinma e xa e maso n ma se seniyenxi fisamantee ra. A lanma e xa yaagi soto e xa fe jaaxie xa fe ra.

¹⁴ Kōnō n e luma ne e xa wali nde raba n ma hōromōbanxi yire, e xa e jōxō sa naa xōn ma.»

15 «Isirayilakae to nu e makuyama n na, Lewi bõnsõe serexedubee tan, Sadoki xa mixie, e nu bara e tun nabexi n ma hõromõbanxi xa wali kui. Na nan a ra, n naxa a lu nee peti xa e maso n na, e xa ture nun wuli ba serexe ra n be. Marigi Alatala xui nan na ki.

16 Nee nan gbansan soma n ma yire seniye nxi kui, e fa n ma wali raba n ma teebili ya i.»

17 «E na so n ma hõromõbanxi xa tete kui naxan na na tete singe kui, a lanma e xa suwa dugi ragoro e ma. E naxa dugi binye ragoro e ma e ne walima hõromõbanxi tete sode dee yire temui naxe, xa na mu a ra hõromõbanxi kui.

18 A lanma e xa suwa dugi nan xiri e xunyi e raxunmase ra, e man xa suwa dugi xiri e tagi. E naxa sese ragoro e ma, naxan kuyefure raminima e fate ma.

19 Beenu e xa mini boore tete kui pama tixi dennaxe, e xa e xa sose seniye nxi ba e ma, e xa e lu e xa konkoe kui hõromõbanxi yire. Na ki e mu mixi raseniye nma e xa dugie ra.»

20 «A mu lanma e xa e xunyi bi, a mu lanma e xa e xunsexe rakuya. E xa a maxaba a seriye ki ma.

21 A mu lanma serexedubee xa bere yo min, e na so hõromõbanxi tete kui temui naxe.

22 Serexedubee mu lan e xa kaape gine dõxo, a mu lan e xa gine dõxo, xeme nde mexi naxan na. E xa Isirayila gine dimedi gbansan nan dõxo, xa na mu serexedube nde xa kaape gine.

23 E xa n ma pama xaran se radaxaxi nun se raharamuxi tagi raba kolonde. E xa a masen e be naxan findi se seniye nxi nun se seniye nxi ra.»

24 «Nõxõnsõsõe na mini pama tagi, serexedubee nan kiiti sama n ma seriye ki ma. E xa n ma yaamarie suxu, e xa n ma salie raba, e xa n ma malabui lõxõe binya.»

25 «Serexedube naxa a maso fure ra, xa na mu a ra a findima ne seniye nxi ra. Kõno xa a baba, a

nga, a xa di xemema, xa na mu a ra ginema sa faxa, na temui a noma a masode nee tan fure ra.

26 Na dangi xanbi, a xa a yete raseniye n, a fa mame ti xi solofere bun ma.

27 A na so hõromõbanxi tete kui a xa wali seniye nxi rabade, a xa folo yunubi xafari serexe ma a yete be. Marigi Alatala xui nan na ki.»

28 «N tan nan findixi serexedubee ke ra. Wo naxa bõxi fi e ma Isirayila bõxi ma, barima n tan nan findixi e ke ra.

29 E baloma serexee nan na, alo sansi xõri serexe, yunubi xafari serexe, yunubi sõtõe serexe, nun se birin naxee fixi Ala ma Isirayila bõxi ma.

30 E gbe nan sansi bogi singe ra, a nun hadiya birin naxee fima wo ya ma. A man lanma wo xa taami fi e ma serexe ra, alako wo xa denbaya xa baraka sõtõ.

31 Serexedubee mu lanma e xa xõni nun xuruse sube yo don naxan faxa a yete ma, xa na mu a ra, wulai sube naxan ibõxi.»

45

Bõxi seniye nxi

1 «Wo na Isirayila bõxi itaxun Isirayila bõnsõe ma temui naxe, wo xa yire nde ragata a xati ma Alatala be, a xa findi a xa yire seniye nxi ra. Na yire xa kuye lanma nõngõn ya wulu mõxõnen nun suuli nan ma, a xa gboe lan nõngõn ya wulu fu ma.

2 Na kui, yire gbete xa maniye hõromõbanxi tima dennaxe. Na xa kuye lanma nõngõn ya keme suuli nan ma, a xa gboe fan lan nõngõn ya keme suuli ma, nun yire nde naxan xa tilinyi nõngõn ya tongo suuli lima, na xa lu na rabilinyi.

3 Wo xa Alatala xa hõromõbanxi seniye nxi ti na yire kui, naxan xa kuye nõngõn ya wulu mõxõnen nun suuli lima, a igboe nõngõn ya wulu fu.

4 Yire seniye nxi na a ra, naxan bama Isirayila bõxi ra serexedubee be, naxee tima Alatala ya i a xa wali rabafe ra a xa hõromõbanxi kui. E

xa banxie fan tima naa ne Alatala xa yire seniye nxi seeti ma.

⁵ Na boxi naxan xa kuye nongon ya wulu moxon nun suuli lima, naxan xa gboe nongon ya wulu fu lima, na findima Lewi bonsoe gbe nan na, naxee walima horomobanxi kui. E sabatide nan na ki.»

⁶ «Wo xa yire gbetae maniya yire seniye nxi fe ma, naxan findima taa gbe ra. A xa kuya nongon ya wulu moxon nun suuli, a igboe nongon ya wulu suuli. Isirayila bonsoe birin gbe nan na ki.»

⁷ «Isirayila mange xa boxi luma na yire seniye nxi nun taa xa boxi seetie nan ma sogetede nun sogegorode mabiri, han Isirayila bonsoe naaninyie ra.

⁸ Na boxi findima a gbe nan na. A hayi mu na sonon Isirayila bonsoe toorofo ma e xa boxi xa fe ra. Isirayila bonsoe birin xa e gbe soto.»

⁹ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi: «Isirayila mangee, na xa wo wasa! Wo naxa n ma jama tooro, wo naxa fe xorochoe raba e ra! Wo xa bira seriye nun tinxinyi foxo ra! Wo xa ba n ma jama ke mupafe! Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

¹⁰ «Wo xa maniyasee xa kamali. Wo xa busali xa findi busali yati nan na. Wo xa fifa xa findi fifa yati nan na.

¹¹ Na firinyie xa lan, hali keren to rawalima sansi xori maniyafe nan na, boore rawali ture maniyafe ra. Na busali nun na fifa, e birin xa maniyase nde ya fu li a seriye ki ma.

¹² Kobiri kole naxan xili «sikili,» na xa lan maniyase nde ya moxon ma, naxan xili «gera.» Sikili tongo senni lanxi maniyase nde nan ma, naxan xili «mina.»

¹³ «Wo xa hadiyae xa findi yi see nan na: mengi maniyae xori konbo ya moxon kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra, fundenyi maniyae xori konbo ya moxon kui, wo xa konbo ya saxan ba a ra,

¹⁴ ture fifa keren kui, wo xa litiri firin ba a ra (fifa keren findi litiri keme firin litiri moxon nan na),

¹⁵ yexee keme firin ya ma, wo xa yexee keren ba a ra Isirayila boxi fanyi birin ma. Yie nan bama sansi xori serexee ra, serexe gan daaxie ra, xanunteya serexee ra jama xunsare xa fe ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.

¹⁶ Isirayila jama birin xa lu na fe kui e xa mange malife ra.

¹⁷ Mange lanma a xa serexe gan daaxie nun sansi xori nun minse serexee ba kike salie nun malabui lochoe sali temui. A man xa yunubi xafari serexee, sansi xori hadiyae, serexe gan daaxie, nun xanunteya serexee ba Isirayila bonsoe xunsare xa fe ra.»

¹⁸ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe, «Kike singe, xi singe, wo xa tuura keren ba serexe ra, lanyuru yo mu na naxan ma, horomobanxi raseniye nfe ra.

¹⁹ Serexedube nde xa xuruse wuli tongo, naxan baxi yunubi xafari xa fe ra, a a maso horomobanxi sode de seetie ra, serexebade tunxui naani ra, a nun horomobanxi tete sode de seetie ra.

²⁰ Wo man xa na raba na kike xi solofere nde ra, barima xa mixi nde bara yunubi raba a mu naxan kolon, na serexe horomobanxi raseniye nma ne.»

²¹ «Kike singe, xi fu nun naani nde ra, wo xa Sayamaleke Dangi Sali raba xi solofere bun ma. Wo naxa taami lebinitare yo don na temui.

²² Na sali lochoe, mange xa tuura keren ba yunubi xafari serexe ra a yete be a nun jama be.

²³ Na sali xi solofere bun ma loxo yo loxo, mange xa tuura solofere ba serexe gan daaxi ra, a nun yexee kontonyi solofere lanyuru yo mu na naxee ma. A man xa sikote keren ba yunubi xafari serexe ra loxo yo loxo na xi solofere bun ma.

²⁴ A man xa sansi xori konbo ya saxan nun ture litiri ya naani ba serexe ra na tuurae nun na yexee kontonyie birin seeti ma.»

²⁵ «Na sali waxati, na xi solofere bun ma, a man xa na mooli ba serexe ra yunubi xafari serexee seeti

ma, a nun serexɛ gan daaxie seeti ma, a nun sansi xɔri nun ture hadiyae seeti ma. Na sali fɔlɔma kike solofere, xi fu nun suuli nde nan na.»

46

Serexɛɛ

¹ Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: «Sode dɛ xa naadɛ, naxan na hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui sogetede biri ra, na balanma nɛ xi senni bun ma, kɔnɔ a rabima malabu lɔxɔɛ nun kike nɛnɛ sali tɛmɛi nɛ.

² Mange a maso naa buntunyi sode dɛ ra, a ti mɛnni. Serexɛdubɛ a xa serexɛ gan daaxi nun a xa xanunteya serexɛɛ bama tɛmɛi naxɛ, a xa a xinbi sin. A na gɛ na rabade, a xa mini. Sode dɛ naadɛ mu balanma, fo nunmare.

³ Nama e xinbi sinma nɛ naa Alatala ya i malabui lɔxɔɛ nun kike nɛnɛ sali lɔxɔɛ ra.

⁴ Mange tan xa yɛxɛɛ xɛmɛ senni nun yɛxɛɛ kontonyi keren ba serexɛ ra malabui lɔxɔɛ. Lanyuru yo naxa lu e ma.

⁵ Sansi xɔri busali keren xa ba hadiya ra yɛxɛɛ kontonyi seeti ma. A man xa sansi xɔri nde ba hadiya ra yɛxɛɛ booree seeti ma, a wama xasabi naxan xɔn, a nun ture litiri naani sansi xɔri busali keren bɛ.

⁶ Kike nɛnɛ xi singe, a xa tuura keren, yɛxɛɛ xɛmɛ senni, nun yɛxɛɛ kontonyi keren nan ba serexɛ ra, lanyuru yo mu na naxɛe ma.

⁷ A xa sansi xɔri busali keren ba tuura bɛ, a xa keren ba yɛxɛɛ kontonyi bɛ, a nun a wama naxan xɔn yɛxɛɛ xɛmɛ booree fan bɛ. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

⁸ Mange xa so buntunyi sode dɛ ra, a man xa mini mɛnni nan na.»

⁹ «Nama na fa tɛmɛi naxɛ Alatala batude sali lɔxɔɛ ma, naxan na so kɔla sode dɛ ra, a xa mini yirefanyi sode dɛ ra. Naxan na so yirefanyi sode dɛ ra, a xa mini kɔla sode dɛ ra. Mixi yo naxa mini a soxi dennaxɛ ra. A xa mini naadɛ gbɛtɛ ra.

¹⁰ Mange fan xa lu e ya ma, e so tɛmɛi nun e mini tɛmɛi.»

¹¹ «Sali lɔxɔɛɛ nun lɔxɔɛ sugandixie, mangɛ xa sansi xɔri busali keren ba tuura bɛ, a xa keren ba yɛxɛɛ kontonyi bɛ, a nun a wama naxan xasabi xɔn yɛxɛɛ xɛmɛ booree bɛ. A xa ture litiri naani sa busali keren keren seeti ma.

¹² Mange na wa serexɛɛ janigexi bafe Alatala bɛ, naxan findixi serexɛ gan daaxi, xa na mu a ra, xanunteya serexɛɛ, a lanma sogetede naadɛ xa rabi a bɛ. A xa a xa serexɛɛ ba alɔ a a bama ki naxɛ malabui lɔxɔɛ. A na gɛ na ra, a xa mini, naadɛ fa balan.»

¹³ «Gɛɛsɛgɛ birin wo xa yɛxɛɛ jɛ keren daaxi ba serexɛ ra, lanyuru mu na naxan ma.

¹⁴ Wo xa sansi xɔri konbo ya saxan nun ture litiri keren ba na yɛxɛɛ seeti ma gɛɛsɛgɛ birin. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.

¹⁵ Na kui gɛɛsɛgɛ birin, yɛxɛɛ, sansi xɔri, nun ture xa ba serexɛ gan daaxi ra.»

¹⁶ «Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxɛ: Xa mangɛ bɔxi nde fima a xa di nde ma, na findima a xa di bɛ ke nan na, a fa lu a xa di xa die bɛ.

¹⁷ Kɔnɔ xa a bɔxi nde fi a xa konyi nde ma, na luma nɛ na yi ra han xɔrɛya jɛ waxati. Na tɛmɛi, na bɔxi man gbilenma mangɛ nan ma. Mange xa bɔxi findima a xa die ke nan gbansan na.

¹⁸ Mange mu lanma a xa mixi yo kɛ ba a yi ra jama ya ma, a a kerɛ a xɔnyi. A xa a yetɛ kɛ fi a xa die ma, alako n ma jama naxa fa makuya e xa bɔxi ra.»

¹⁹ Na tɛmɛi, na xɛmɛ naxa n xanin hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ sode dɛ ra, naxan na kɔla biri ra, a serexɛdubɛɛ xɔnyi masen n bɛ. A naxa yire nde masen n bɛ mɛnni soggorode mabiri,

²⁰ a a fala n bɛ: «Serexɛdubɛɛ xa xuruse subɛ jɛnma bɛ nɛ, naxan bama yunubi xafari serexɛɛ ra, nun yunubi sɔtɔɛ serexɛ ra. E man sansi xɔri serexɛ ganma bɛ nɛ, alako na se seniyɛnxie naxa jama tan naseniyɛn.»

²¹ Na xeme naxa n namini tete xungbe kui, a a tunxun naanie birin masen n be. Tete gbete nu na na tunxun naani birin na,

²² naxee xa kuye nongon ya tongo naani lima, e igboe nongon ya tongo saxan. Na tete naani birin nu lan.

²³ Teebili geme daaxie nu fatuxi na tete xele ma. Yiree nu na na teebilie bun ma te nu xuruma dennaxe.

²⁴ Na xeme naxa a fala n be, a naxe, «Kuri nan ya, serexedubee nama xa serexe jinma dennaxe.»

47

Xure naxan minima hɔrɔmɔbanxi yire

¹ Na xeme naxa n nagbilen hɔrɔmɔbanxi sode de ra sogetede mabiri, banxi ya nu rafindixi dennaxe ma. Menni n naxa ye to mini ra. Na ye nu kelima serexebade koola mabiri ne.

² Na xeme naxa n namini koola sode de ra, muxu tete mabilin tande biri ra, han tete sode de ra sogetede mabiri. Ye nu xalema sode de yirefanyi biri ra.

³ Na xeme to mini sogetede biri ra, luuti nu na a yi ra, a naxa nongon ya wulu keren maniya menni. A fa n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n san konyi.

⁴ A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n xinbi. A man naxa nongon ya wulu keren maniya, a n nagiri ye ma, naxan nu bara te han n tagi.

⁵ A to nongon ya wulu keren gbete maniya, na ye nu bara findi xure ra mixi mu nu noma naxan igiride, fo a xa ye masa.

⁶ Na temui a naxa n maxorin, «Adamadi, i bara yi fe to a fanyi ra? A naxa n xanin xure de ra.

⁷ Menni n naxa wuri bili gbege to, e tixi xure de firin na.»

⁸ Na xeme naxa a fala n be, «Yi xure xun tixi sogetede nan na, a sa goro Yuruden fare ma, a sa sin baa ma, naxan ye mu fanxi. Xure ye na

baa li dennaxe, baa ye fanma ne a fanyi ra,

⁹ yexee fa balo. Yexe wuyama ne menni na xure ye xa fe ra, naxan baa ye fanma. Na xure ye na lu dennaxe, nimasee baloma ne a fanyi ra.

¹⁰ Keli En Gedi ma, han a sa doxo Egelayimi ra, yexesuxuie dinma ne menni birin na, e e xa yele sa. Yexe mooli birin nan suxuma naa, alo naxee toma Baa Xungbe ma.

¹¹ Ye yire ndee mu fanma, alako foxoe xa lu naa.

¹² Wuri bili mooli birin nan bulama na xure de firinyi ma. E burexe mu lisima, e bogi fan. Kike yo kike e bogima ne a fanyi ra na xure ye xa fe ra naxan kelima hɔrɔmɔbanxi kui. E bogi findima baloe nan na, e burexe findi seri ra.»

¹³ «Wo Marigi Alatala yi nan masenxi, a naxe: Wo xa yi boxi itaxun Isirayila bonsoe fu nun firinyie ma, a xa findi e ke ra. N xa na naaninyie masen wo be. Yusufu bonsoe boxi itaxunxi firin nan sotoma,

¹⁴ naxee birin lan. Isirayila boxi findima wo birin ke nan na, alo n na n kali wo benbae be ki naxe.»

¹⁵ Boxi naaninyie nan ya: A koola seeti foloma Baa Xungbe nan ma, a siga Xetelon kira ra, a dangi Lebo Xamata ra, Tisedadi,

¹⁶ Berota, Sibirayima, naxan na Damasi nun Xamata tagi, han a sa doxo Xaseri Tikoni ra, naxan na Xawuran naaninyi ra.

¹⁷ Na kui, na naaninyi kelima baa xungbe nan ma, a siga han Xasari Enan, naxan na Damasi koola mabiri. Tisafoni boxi na koola nan ma. Isirayila naaninyi nan na ki koola mabiri.

¹⁸ Isirayila boxi naaninyi sogetede mabiri kelima Damasi ne, a siga Xawuran. Yuruden xure findixi naaninyi nan na Galadi boxi nun Isirayila boxi tagi, a sa baa li sogetede biri ra. Isirayila naaninyi nan na ki sogetede mabiri.

¹⁹ Isirayila boxi naaninyi yirefanyi mabiri kelima Tamari, a siga han

Meriba Kadesi, han Misira xure nun baa xungbe ma. Isirayila naaninyi nan na ki yirefanyi mabiri.

²⁰ Isirayila bɔxi naaninyi sogegorde mabiri kelima baa xungbe nan ma, han Lebo Xamata longori. Isirayila naaninyi nan na ki sogegorde mabiri.

²¹ «Wo xa yi bɔxi itaxun wo bore ma Isirayila bɔnsɔɛe ki nan ma.

²² A xa findi wo ke ra, a nun mixie ke ra naxee sabatixi wo xɔnyi a nun e xa die. Wo xa e tongo alo Isirayila lasiri, naxee ke sɔtɔma Isirayila bɔxi ma wo ya ma.

²³ Na xɔɔɛ sabatixi bɔnsɔɛ naxan ya ma, e xa e ke soto menni nɛ. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

48

Isirayila bɔnsɔɛe naaninyie

¹ «Bɔnsɔɛe xilie nan ya: Dana bɔnsɔɛ xa bɔxi na kɔɔla mabiri nɛ Xetelon kira ra, kelife Lebo Xamata, a sa dɔxɔ Xasari Enan ra, naxan na Damasi nun Xamata naaninyi ra kɔɔla mabiri. A keli naaninyi ra naxan na sogetede mabiri han baa xungbe.»

² «Aseri bɔnsɔɛe xa bɔxi na Dana bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede naaninyi ma han sogegorde naaninyi.»

³ «Nafatali bɔnsɔɛe xa bɔxi na Aseri bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde.»

⁴ «Manasi bɔnsɔɛe xa bɔxi na Nafatali bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde.»

⁵ «Efirami bɔnsɔɛe xa bɔxi na Manasi bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde.»

⁶ «Ruben bɔnsɔɛe xa bɔxi na Efirami bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde.»

⁷ «Yuda bɔnsɔɛe xa bɔxi na Ruben bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde.»

⁸ «Yire seniyeɔxi na Yuda bɔnsɔɛe xa bɔxi naaninyi sɛeti nan na, kelife sogetede han sogegorde. Na bɔxi xa gboe nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli, a kuya kelife sogetede naaninyi han sogegorde naaninyi. Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tixi a tagi.»

⁹ «Na yire seniyeɔxi naxan sama a xati ma Alatala bɛ, a xa kuye lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli nan ma, a xa gboe lanma nɔngɔn ya wulu fu nan ma.

¹⁰ Serexedubɛe luma na yire seniyeɔxi nan kui, naxan xa kuye lanma nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli ma kɔɔla biri ra, a xa gboe nɔngɔn ya wulu fu sogegorde biri ra, a xa gboe sogetede biri ra nɔngɔn ya wulu fu, a xa kuye yirefanyi biri ra nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli. Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tima na yire seniyeɔxi nan tagi.

¹¹ Menni findima serexedubɛe nan gbe ra, naxee sugandixi Sadɔki bɔnsɔɛe ya ma. E nu n nabatuma a fanyi ra, e mu n yanfa alo Lewi bɔnsɔɛe mixi gbete naxee e makuya n na Isirayilakae muruta temui.

¹² Na yire seniyeɔxi saxi a xati ma e tan nan bɛ Lewi bɔnsɔɛe xa yire sɛeti ma.»

¹³ «Na yire xa kuye nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli, a xa gboe nɔngɔn ya wulu fu, serexedubɛe xa bɔxi.

¹⁴ A mu lanma e xa na bɔxi mati, a mu lanma e xa na masara bɔxi gbete ra, a mu lanma e xa na fi mixi yo ma, barima bɔxi hagige na a ra naxan seniyeɔxi Alatala bɛ.»

¹⁵ «Bɔxi naxan luxi, naxan xa gboe lanma nɔngɔn ya wulu suuli ma, a xa kuye nɔngɔn ya wulu mɔxɔɔɔn nun suuli, na findima taa gbe nan na banxie nun mere luma dennaxe. Taa yati luma nɛ na bɔxi tagi.

¹⁶ Na bɔxi sɛeti naanie birin lan nɔngɔn ya wulu naani ya keme suuli nan ma, a kɔɔla sɛeti, a yirefanyi sɛeti, a sogetede sɛeti, nun a sogegorde sɛeti.

¹⁷ Na bɔxi naxan luma taa sɛeti ra, na bɔxi sɛeti naanie fan birin lan

nongon ya keme firin ya tongo suuli nan ma, a koola seeti, a yirefanyi seeti, a sogetede seeti, nun a sogegorode seeti.

¹⁸ Bɔxi dɔnxɔe naxan luma bɔxi seniyeŋxi xa kuye seeti firinyi ra, naxan nongon ya wulu fu lima a sogetede nun a sogegorode, na findima mere nan na taa walikɛe bɛ,

¹⁹ naxee kelima Isirayila bɔnsɔe birin ma.

²⁰ Na bɔxi birin xa kuye lanma nongon ya wulu mɔxɔŋen ya wulu suuli nan ma, a xa gboe fan lanma nongon ya wulu mɔxɔŋen ya wulu suuli nan ma. Na birin saxi a xati nan ma taa nun hɔrɔmɔbanxi xa fe ra.»

²¹ «Bɔxi naxan na yire seniyeŋxi nun taa seeti ra, na findima mange nan gbe ra. A kelima bɔxi seniyeŋxi nɛ, naxan kuya nongon ya wulu mɔxɔŋen nun suuli sogetede mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. A man kelima bɔxi seniyeŋxi nɛ naxan kuya nongon ya wulu mɔxɔŋen nun suuli sogegorode mabiri, a siga han Isirayila naaninyi sogetede mabiri. Na bɔxi luma Isirayila bɔnsɔe xa bɔxi seeti nan na. Yire seniyeŋxi nun hɔrɔmɔbanxi luma na bɔxi nan tagi.

²² Na kui, taa yire nun Lewi bɔnsɔe xa bɔxi luma mange xa bɔxi nan tagi, naxan na Yuda bɔnsɔe nun Bunyamin bɔnsɔe xa naaninyie seeti ra.»

²³ «Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi na Yuda bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁴ «Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi na Bunyamin bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁵ «Isakari bɔnsɔe xa bɔxi na Simeyɔn bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁶ «Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi na Isakari bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁷ «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi na Sabulon bɔnsɔe xa bɔxi naaninyi seeti nan na, kelife sogetede han sogegorode.»

²⁸ «Gadi bɔnsɔe xa bɔxi xa naaninyi yirefanyi mabiri, a kelima Tamari nɛ han Meriba Kadesi xa ye yire, Misira xure goroma baa xungbe ma dennaxe.»

²⁹ «Bɔxi nan yi ki, wo fama naxan itaxunde Isirayila bɔnsɔe ma, a xa findi e ke ra. Wo Marigi Alatala xui nan na ki.»

³⁰ «Taa sode dɛe xilie nan yi ki: Naade naxee na taa koola seeti, naxan kuya nongon ya wulu naani keme suuli,

³¹ Isirayila bɔnsɔe Ruben, Yuda, nun Lewi xilie nan sama e xun ma.»

³² «Naade naxee na taa sogetede seeti, naxan kuya nongon ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Yusufu, Bunyamin, nun Dana xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³³ «Naade naxee na taa yirefanyi seeti, naxan kuya nongon ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Simeyɔn, Isakari, nun Sabulon xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁴ «Naade naxee na taa sogegorode seeti, naxan kuya nongon ya wulu naani keme suuli, Isirayila bɔnsɔe Gadi, Aseri, nun Nafatali xilie nan sama na naade saxanyi xun ma.»

³⁵ «Taa rabilinyi lanma nongon ya wulu fu nun solomasaxan nan ma. Fɔlofe na loxɔe ma, na taa xili falama nɛ, «Alatala na menni.»»

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Daniyeli xa Kitaabui fee masenma naxee dangixi Babilon boxi ma. Ala nu bara a niya Babilon mange xa Isirayilakae xanin, e xa lu konyiya kui e xa yunubie xa fe ra. Na mange naxa segetala xaranxi ndee tongo, e xa findi a xa walike xungbee ra a xa banxi kui. Annabi Daniyeli nu na na mixie ya ma.

Alatala naxa a masen Babilonkae be Daniyeli saabui ra, senbe luma ne mixi yi ra naxan Ala xa seriye rabatuma temui birin. Daniyeli to tondi se raharamuxi donde, Ala naxa yalanyi fi a ma dangife a booree ra. A to tondi kuyee batude, Ala naxa a ratanga faxe naaxi ma. A to tondi sali rabejinde, Ala naxa a rakisi yete xaaxexie ma. Ala naxa kaabanakoe gbegebe raba Daniyeli saabui ra a xa danxaniya xa fe ra.

Bafe na fe mooli ra, yi kitaabui fe gbegebe masenma ne mixie be dunija jere ki xa fe ra. Alatala findixi dunija mange birin xa mange xungbe nan na. Na kui a dunija si mangeyae rapere ma ne alo a wama a xon ma ki naxe. Na fe toma yi kitaabui kui, a fa findi fahaamui ra won be Ala xa mangeya xa fe ra. Won noma ne limaniya sotode na marakolonyi kui.

Ala xa won mali alako won xa fahaamui nun limaniya soto yi kitaabui saabui ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Daniyeli be

Annabi Daniyeli sigafe Babilon boxi ma

¹ Yudaya mange Yehoyakimi xa mangeya je saxan nde ra, Babilon mange Nebukadansari naxa siga

Darisalamu gerede, a xa soorie fa menni rabilin gere ki ma.

² Marigi naxa Yudaya mange Yehoyakimi sa e belexe, a nun Ala xa horomobanxi yirabase seniyenxi ndee. Mange Nebukadansari naxa nee xanin Babilon boxi ma a xa ala xa banxi kui, naafuli ragatama dennaxe.

³ Mange naxa a fala Asipenasi be, a xa walikee xa mange, a xa Isirayila fonike ndee sugandi mange xabile ya ma, xa na mu kuntigi denbaye ya ma.

⁴ A xa xaxilima xaranxie sugandi naxee fate yalanxi, naxee tofan, alako e xa no walide mange xa banxi kui, e man xa Babilon xui nun a sebeli xori xaran.

⁵ Mange naxa donse nun weni itaxun e ma, e baloma naxan na je saxan bun ma. Na dangi xanbi, e xa so walife mange be.

⁶ Yudayaka naxee nu na e ya ma, nee nan ya: Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya.

⁷ Mange xa walikee xunyi naxa xili neene sa e xun ma. A naxa Daniyeli xili sa «Beletesasari.» A naxa Xananiya xili sa «Sadiraki.» A naxa Mikayeli xili sa «Mesaki.» A naxa Asaraya xili sa «Abedinego.»

⁸ Daniyeli naxa nate tongo a xa a yete ratanga mange xa donse raharamuxie nun a xa weni ma. A naxa walikee xa mange mayandi a xa tin na ra.

⁹ Ala to nu bara a ragiri Daniyeli xa rafan a ma, walikee xa mange naxa dije a ma.

¹⁰ A naxa a fala a be, «N bara gaaxu n ma mange ya ra, naxan bara donse nun minse itaxun wo ma. Xa a sa wo to, wo fate baxi wo ma, wo fate mu fan alo booree, mange fama ne n xunyi bade n de i.»

¹¹ Daniyeli naxa a kantama yaabi, walikee xa mange nu bara naxan ti Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya xun ma,

¹² «I xa muxu mato xi fu bun ma. Sansi bogie nun ye gbansan so muxu yi ra.

¹³ Na dangi xanbi, i xa muxu lahalɛ nun booree lahalɛ mato, naxee mangɛ xa donse donma. Na tɛmɛi, i xa natɛ tongo i rabafe ma.»

¹⁴ E kantama naxa tin na ra, a xa e mato xi fu bun ma.

¹⁵ Xi fu to dangi, e lahalɛ nu fan dangi booree ra, naxee nu mangɛ xa donse donma.

¹⁶ Na nan a toxi, e kantama naxa sansi bogie so e yi ra mangɛ xa donse nun wɛni ɲɔxɔɛ ra.

¹⁷ Ala naxa fe kolonyi, lɔnni, nun fahaamui fi yi fonike naani ma. Daniyeli naxa nɔ laamatunye nun xiye fasaride.

¹⁸ Waxati to ɲɔn, mangɛ nu bara naxan fala, walikɛe xa mangɛ naxa e mati Nebukadansari yire.

¹⁹ Mangɛ xungbe to gɛ wɔyɛnde e ra, a naxa a kolon e maniyɛ mu nu na boore fonikee ya ma. Mixi yo mu a kɛnɛn alɔ Daniyeli, Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya. Na kui, e naxa so walife mangɛ bɛ.

²⁰ Mangɛ to e maxɔrin fe kolonyi, lɔnni, nun fahaamui ma, a naxa a kolon e xa yaabie fan Babilɔn karamɔxɔɛe nun sematoe gbe bɛ dɔxɔ fu.

²¹ Daniyeli naxa lu na wali kui han Sirusi xa mangɛya ɲɛ singe ra.

2

Mangɛ xa xiye

¹ Nebukadansari xa mangɛya ɲɛ firin nde ra, a naxa xiye nde sa. A xaxili naxa ifu han a mu nɔ xide.

² A naxa karamɔxɔɛe, sematoe, mandurulae, nun Babilɔn sɛrɛxɛdubɛɛ xili alako e xa a xa xiye tagiraba a bɛ. E naxa fa, e ti a ya i.

³ Mangɛ naxa a masen e bɛ, «N xiye nde nan saxi, naxan bara n xaxili ifu. A xɔli n ma n xa na xiye kui ife kolon.»

⁴ Babilɔn sɛrɛxɛdubɛɛ naxa mangɛ yaabi Arami xui ra, «Muxu xa Mangɛ, Ala xa simaya fi i ma. I xa xiye yaba i xa konyie bɛ, alako muxu xa na tagiraba i bɛ.»

⁵ Mangɛ naxa a fala sɛrɛxɛdubɛɛ bɛ, «N ma nate tongoxi nan ya: Xa

wo mu n ma xiye nun a kui ife tagiraba n bɛ, n wo ibolonma nɛ a xuntun xuntunye ra, n wo xa banxie fan kana.

⁶ Kɔnɔ xa wo nɔ n ma xiye nun a kui ife tagirabade n bɛ, n harige nun binyɛ gbegbe fima nɛ wo ma. Awa, wo n ma xiye nun a kui ife tagiraba n bɛ keren na.»

⁷ E naxa mangɛ yaabi, «Mangɛ, i xa na xiye masen muxu bɛ alako muxu xa a tagiraba i bɛ.»

⁸ Mangɛ naxa a fala e bɛ, «N a kolon wo wama waxati tongofe a fe ma, barima wo a kolon n mu n ma nate tongoxi kanama!

⁹ Kɔnɔ xa wo mu n ma xiye tagiraba n bɛ, wo birin fama nɛ na ɲaxankatɛ sɔtɔde. Wo wama n madaxufe wule nan na han n xa n ma nate masara. Wo n ma xiye tagirabama n bɛ na nan ma keren na, alako n xa a kolon wo fata na rabade.»

¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛɛ naxa mangɛ yaabi, «Mangɛ, mixi yo mu na yi duniɲa bende fupɛ fari naxan nɔma yi yaamari rabade. Na nan a toxi mangɛ yo mu na naxan yi fe mɔoli maxɔrinma a xa karamɔxɔɛe, sematoe, nun sɛrɛxɛdubɛɛ ma, hali a sɛnbɛ to gboxi.

¹¹ I naxan maxɔrinxi, na xɔrɔxɔ. Mixi yo mu nɔma na yaabi sode i yi ra fo alae, kɔnɔ nee mu dɔxɔxi adamadie tagi.»

¹² Na kui, mangɛ naxa xɔnɔ e ma, a bɔɲɛ naxa te han a yamari fi Babilɔn lɔnnilae birin xa faxa.

¹³ Mangɛ to yaamari fi lɔnnilae birin xa faxa, xɛɛrae naxa siga Daniyeli nun a booree fende alako e xa e fan faxa.

¹⁴ Mangɛ kantamae xunyi Ariyoki to mini Babilɔn lɔnnilae faxade,

¹⁵ Daniyeli naxa a maxɔrin mayandi ra, «Munfe ra mangɛ yi yaamari xɔrɔxɔɛ mɔoli fixi?» Ariyoki naxa na tagi raba Daniyeli bɛ.

¹⁶ Na tɛmɛi Daniyeli naxa siga mangɛ yire, a fa a mayandi a xa

temui nde fi a ma alako a xa nɔ na xiye nun a kui ife fasaride a bɛ.

¹⁷ Daniyeli naxa siga a xɔnyi, a yi fe birin masen a boore Xananiya, Mikayeli, nun Asaraya bɛ.

¹⁸ A naxa a fala e bɛ, e xa Koore Ala makula a xa kinikini e ma, a xa yi gundo masen e bɛ, alako Daniyeli, a booree, nun Babilɔn lɔnnilae birin naxa faxa.

¹⁹ Na kɔɛ ra, Ala naxa na xiye xa gundo masen Daniyeli bɛ laamatunyi ra. Daniyeli naxa Koore Ala tantu

²⁰ yi masenyi ra,

«Ala xili xa tantu temui birin,
dan mu na naxan ma,

²¹ barima a tan nan gbe na fe kolonyi nun senbɛ ra.

A tan nan waxati nun a kepa masarama.

A tan nan mangɛɛ bama,
a tan nan mangɛɛ rasabatima.

A lɔnni fima lɔnnilae ma,
a xaxili fanyi fima xaxilimae ma.

²² A gundo tilinxi makenɛnma,
a fe nɔxunxi raminima naiyalanyi ra.

²³ N benbae Marigi Ala,
n i matɔxɔma, n i tantuma,
lɔnni nun senbɛ xa fe ra i naxan fixi n ma.

I bara n nakolon fe ma, muxu naxan maxɔrinxi i ma,
i bara muxu rakolon mangɛ xa xiye ra.»

²⁴ Na temui Daniyeli naxa siga Ariyoki yire, mangɛ yaamari fi naxan ma a xa Babilɔn lɔnnilae faxa. A naxa a fala a bɛ, «I naxa Babilɔn lɔnnilae faxa. I xa n mati mangɛ xɔnyi, n xa a xa xiye tagi raba a bɛ.»

²⁵ Ariyoki naxa Daniyeli mati mangɛ yire keren na, a fa a fala a bɛ, «Mangɛ, n bara Yudayaka nde to na mixi suxuxie ya ma, naxan nɔma i xa xiye tagi rabade.»

²⁶ Mangɛ naxa Daniyeli maxɔrin, naxan xili Beletesasari, «I tan nɔma n ma xiye nun a kui tagirabade n bɛ?»

²⁷ Daniyeli naxa mangɛ yaabi, «Mangɛ, i fe nɔxunxi naxan

maxɔrinxi lɔnnilae, sematɔɛ, karamɔxɔɛɛ, nun mandurulae ma, e mu nɔma na tagirabade.

²⁸ Kɔnɔ Ala, naxan na koore ma, a tan nan nɔma fe nɔxunxie makenɛnde. A bara Mangɛ Nebukadansari rakolon naxan fama rabade. I xa xiye nun i xa laamatunyi nan ya, i naxan toxi i xa sade ma.

²⁹ Mangɛ, i to i sa, i naxa i mapɔxun fee ma, naxee fama rabade. Na kui, naxan fe nɔxunxie makenɛnma, a bara i rakolon fee ma naxee fama rabade.

³⁰ Xa yi fe nɔxunxie bara makenɛn n bɛ, na mu rabaxi xɛ barima n ma lɔnni to gboxi boore gbe bɛ. Yi bara makenɛn n bɛ alako mangɛ xa na kui kolon a naxan mapɔxunxi a xaxili ma.»

³¹ «Mangɛ, i bara gɛmɛ masolixi belebele to i xa laamatunyi kui. A nu tixi i ya ra, a nu yanbafɛ, a nu magaaxu.

³² A xunyi nu yailanxi xɛɛma ra, a kanke nun a bɛlɛxɛ gbeti ra, a furi nun a tabe yɔxui ra,

³³ a bɛlɛnyi wure ra, a sanyi wure nun bendɛ ra.

³⁴ I nu a matofɛ temui naxɛ, gɛmɛ nde naxa ibɔɔ, kɔnɔ adama bɛlɛxɛ xa mu a bɔɔxi. Gɛmɛ ibɔɔxi naxa sin na gɛmɛ masolixi sanyi ma, naxan nu yailanxi wure nun bendɛ ra. A naxa e i wuru.

³⁵ Wure yo, bendɛ yo, yɔxui yo, gbeti yo, xɛɛma yo, na birin naxa iwuru, a lu alo sansi xɔri fenta lonyi ma, foye naxan fama sogofure ra. Kɔnɔ gɛmɛ naxan sinxi gɛmɛ masolixi ma, na naxa findi geya belebele ra, a bɔxi birin nafe.»

³⁶ «Xiye nan na ki. Yakɔsi muxu xa a tagiraba mangɛ bɛ.

³⁷ Mangɛ, mangɛɛ xa mangɛ na i tan na, barima Koore Ala nan na mangɛya fixi i ma senbɛ nun binye ra.

³⁸ A tan nan i dɔxɔxi mixi, sube, nun xɔni birin xun ma. A bara na nɔɛ fi i ma. Na nan na ki, i tan nan na xɛɛma xunyi ra.

³⁹ I na dangi, mangeya gbetε ke-
lima nε naxan senbe xurun i be.
Na dangi xanbi, mangeya saxan nde
naxan luma alo yoxui, na fan fama
nε dunija birin yamaride.

⁴⁰ Mangeya naani nde nan fan
fama, naxan xoxoxo alo wure. Wure
se birin butuxunma ki naxe, na
mangeya fan a boore butuxunma
na ki nε.

⁴¹ I bara a sanyie nun a sansolee
to. E rafalaxi wure nun bendε ma-
sunbuxi nan na. Na nan a masenxi
lanyi mu luma na mangeya kui.
Kono senbe nde tan luma nε na
mangeya kui alo na wure xoxoxo e a
masenma ki naxe.

⁴² Sansole naxee yailanxi wure
nun bendε ra, a masenma nε a na
mangeya senbe gbo, kono senbe yo
mu a ra yire ndee.

⁴³ I bara wure nun bendε masun-
buxi to, na findixi na mixie nan
na, naxee lanyi xirima e boore tagi,
kono na lanyi mu xirima a fanyi
ra, alo wure nun bendε mu a bore
suxuma a fanyi ra ki naxe.»

⁴⁴ «Na mangεe xa waxati, Koore
Ala mangeya nde raminima nε
naxan mu kanama abadan. Na
mangeya mu luma pama gbetε xa
yaamari bun ma. A fama nε na
mangeya birin iwurude. A mu
kanama abadan.

⁴⁵ Na kui i bara na gεmε to,
naxan kelixi geya ma kono mixi
belexe xa mu a boxxi. Na gεmε
bara wure, yoxui, bendε, gbeti, nun
xεema iwuru. Ala Xungbe bara
mangε rakolon yi fee ma naxee fama
rabade. Yi xiye nondi yati nan a
ra. N naxan birin tagirabaxi i be, i
lanma i xa la a ra.»

⁴⁶ Na temui Mangε Nebukadansari
naxa a yatagi rafelen boxi ma
Daniyeli bun ma. A naxa yaamari
fi a serexe nun surayi xa ba a be.

⁴⁷ Mangε naxa a masen Daniyeli
be, «Wo Marigi Ala xungbo alae
birin be, a tan nan na mangεe birin
Marigi ra. A gundoe makenenma,
alo a yi gundo makenenxi i be ki
naxe.»

⁴⁸ Mangε naxa Daniyeli binya, a
naafuli gbege fi a ma. A naxa
a findi xunyi ra Babilon boxi nun
lonnilae birin xun ma.

⁴⁹ Daniyeli naxa mangε maxandi
a xa a lu Sadiraki, Mesaki, nun
Abedinego fan xa mangε wali raba
Babilon boxi ma. Daniyeli naxa findi
mangε Nebukadansari rasima ra.

3

Nebukadansari xa kuye

¹ Mangε Nebukadansari naxa
kuye nde yailan xεema ra. A xa
kuye nongon ya tongo senni, a xa
gboe fan nongon ya senni. A naxa a
ti Dura geya bunyi Babilon boxi ma.

² Mangε Nebukadansari naxa
a rasimae, kuntigie, gominae,
seriyesae, naafuli ragatae, sebelitie,
kiitisae, nun boxi mangεdie birin
maxili alako e xa fa mangε xa kuye
mato.

³ Awa, mangε rasimae, kuntigie,
gominae, seriyesae, naafuli ra-
gatae, sebelitie, kiitisae, nun boxi
mangεdie birin naxa e malan mangε
xa kuye matode. E naxa ti kuye
ya i, Mangε Nebukadansari nu bara
naxan ti.

⁴ Mangε xa xui madangi naxa a
fala a xui itexi ra, «Si birin, bonsε
birin, xui birin falae, mangε xa
yaamari nan ya:

⁵ Wo na sarae, xulee, korae, nun
maxase mooli birin xui mε temui
naxe, wo xa wo felen boxi, wo kuye
batu, Mangε Nebukadansari naxan
yailanxi xεema ra.

⁶ Naxan yo mu bira a bun ma, a a
batu, na kanyi wolima nε tε belebele
xoxra keren na.»

⁷ Na nan a to, si nun bonsε
birin to sarae, xulee, korae, nun
maxase mooli birin xui mε, e naxa
e felen kuye be, e a batu, Mangε
Nebukadansari naxan yailanxi
xεema ra, a a ti naa.

⁸ Na waxati yati kui, serexedube
ndee naxa fa Yuwifie kalamude.

⁹ E naxa a fala Mangε
Nebukadansari be, «Mangε, simaya
xa lu i be!

10 I bara yaamari fi mixi birin xa e felen kuye be, e a batu, e na sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui me temui naxe.

11 I man yaamari fixi ne a mixi naxan yo mu a felen boxi ma, a na kuye batu, na kanyi wolima ne te belebele xora.

12 Kono Yuwifi ndee na, i bara naxee ti mangedie ra Babilon boxi ma, naxee xili Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nee bara tondi i xa yaamari rabatude. Mange, e mu i xa alae batufe. Hali yi kuye i naxan yailanxi xema ra, i a ti be, e mu tinxi a batude!»

13 Nebukadansari bone naxa te, a xono a paaxi ra. A naxa yaamari fi e xa fa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego ra. Xerae naxa fa na xeme ra mange xon.

14 Nebukadansari naxa a fala e be, «Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego, nondi na a ra, wo mu n ma alae batufe, wo man mu yi kuye fan batufe n naxan yailanxi xema ra, n a ti be?»

15 Yakosi, wo na fa sarae, xulee, korae, nun maxase mooli birin xui mede, wo xa wo felen boxi ma yi kuye be. N kuye naxan yailanxi, wo xa a batu, xa na mu a ra n wo wolima ne te belebele xora keren na. Ala mundun noma wo ratangade n belexe i?»

16 Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa Mange Nebukadansari yaabi, «Hali muxu mu muxu yete xun mafala.

17 Xa wo muxu woli te belebele xora, muxu Marigi Ala, muxu naxan batuma, na noma muxu ratangade i belexe i.

18 Hali a mu sa a raba, mange, i xa a kolon muxu mu noma i xa alae batufe, muxu mu noma muxu felende yi kuye be, i naxan yailanxi xema ra.»

19 Nebukadansari naxa xono e ma a paaxi ra, a yatagi naxa masara Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xili ma. Nebukadansari naxa yaamari fi e xa te xa wolenyi xun masa doro solofere dangi a forima ki ra.

20 A naxa a xa sori gbangbalanyi ndee yamari, e xa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xiri, e xa e woli te belebele xora.

21 E naxa na xeme saxanyi xiri, nun e xa sosee ra, e xa donma xungbee ragoroxi e ma, e e woli te belebele xora.

22 Mange to bara a fala te xa wolenyi xun xa masa, sori naxee Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego woli te xora, e tan yati naxa gan, e faza te xa wolenyi ma.

23 Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa bira te belebele xora, e xirixi.

24 Na temui gaaxui naxa mange Nebukadansari suxu, a keli keren na. A a fala a rasimae be, «Won mu mixi xirixi saxan xa woli te xora?» E naxa mange yaabi, «Iyo mange!»

25 A naxa a fala e be, «Kono n mixi naani nan tofe yi ki, e mu xirixi, e na e perefe te xora, e mu torofe hali. Na naani nde tan pan maniye maleke ra.»

26 Nebukadansari naxa a makore te belebele ra, a e xili a xui itexi ra, «Sadiraki, Mesaki, Abedinego, Ala Xungbe xa konyie, wo mini, wo fa be.» Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego naxa mini te xora.

27 Mange rasimae, kuntigie, gominae, nun mange xa lonnilae naxa e maso e ra. E naxa a to, te mu sese rabaxi e fate ra. E xunxexe nun e xa sosee sese mu ganxi. Te xiri yati mu nu na e ma.

28 Nebukadansari naxa a masen, «Tantui na Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be. A tan nan a xa maleke xexi a xa konyie ratangade. E nu bara la a ra han e naxa tin faxafe ra, alako e naxa mange xa yaamari rabatu, naxan findi ala gbete batufe ra bafe e Marigi Ala ra.

29 N ma yaamari neene nan ya: mixi yo fe nde kobi fala Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego Marigi Ala be, na kanyi faxama ne, a ibolon a xuntun xuntunyie ra, a xa banxi fan kana, barima ala yo mu na bafe Ala ra naxan noma mixi ratangade yi mooli ra.»

³⁰ Na temui mange naxa Sadiraki, Mesaki, nun Abedinego xa fe mate Babilon boxi ma.

Nebukadansari xa xiye firin nde

³¹ «Mange Nebukadansari nan yi masenyi tife si birin be, bɔnsɔe birin be, xui birin falae be: Bɔɔesa xa lu wo be a fanyi ra.

³² A lanma n xa tɔnxumae nun kaabanakoe masen wo be, Ala xungbe naxee rabaxi n be.

³³ A xa tɔnxumae wuya, a xa kaabanakoe senbe gbo. A xa mangeya mu ɔɔnma abadan, danyi mu na a xa bui ma.»

4

¹ «N tan Nebukadansari, n nu na n ma mange banxi kui, n bɔɔe saxi, n seewaxi ki fanyi.

² N naxa xiye magaaxuxi nde sa. N naxan maɔɔxunxi, a nun n laamatunyi naxan toxi n ma sade ma, nee bara n nagaaxu ki fanyi.

³ N yaamari fi Babilon lonnilae ma na nan ma e xa fa n yire, alako e xa n ma xiye tagiraba n be.»

⁴ «Karamɔɔe, sematɔe, Babilon serexedubee, nun mandurulae naxa fa. N naxa n ma xiye yaba e be, kɔɔe mu nɔ na tagirabade.

⁵ Daniyeli naxa fa n yire a dɔɔɔe ra, n ma kuye Beletesasari xili saxi naxan xun ma. Ala seniye xaxili na a be. N naxa n ma xiye madɔɔa a be.»

⁶ «Beletesasari, karamɔɔe xunyi, n a kolon ala seniye xaxili na i be. Gundo mu na naxan kolonfe xɔɔɔma i be. Awa, i xa n ma laamatunyi tagiraba n be, n naxee toxi xiye kui.

⁷ N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyi to:

Wuri bili itexi nu tixi boxi ma,

⁸ a belebele, a senbe gbo.

A xunyi nu na koore ma, dunɔɔa mixi birin nu nɔma a tode.

⁹ A burexe nu tofan, a bogi nu wuya, a nu mixi birin baloma.

Wula subee nu e malabuma a niini bun ma,

xɔɔie nu e tee yailanma a salonyie ma.

Daalise birin nu baloe sɔɔma a ra.»

¹⁰ «N nu na n ma sade ma temui naxe, n xaxili naxa yi laamatunyi to:

Seniyentɔe nde naxa keli koore ma,

¹¹ a fa a fala a xui itexi ra,

«Wo yi wuri rabira,

wo xa a salonyie sege,

wo xa a burexe ba a ma,

wo xa a bogie rayensen.

Sube naxee na a bun, e xa e gi,

xɔɔni naxee na a salonyie ma, e xa keli naa.

¹² Kɔɔ wo xa a bili xuntunyi nun a sankee lu boxi,

e xirixi yɔɔɔɔɔnyi wure daaxi nun yɔɔxui daaxi ra.

A xa lu xe ma ɔɔoge xɔɔra,

xini xa a bunda,

a xa a balo ɔɔoge ra alo subee.

¹³ Adama xaxili naxan na a be, na masarama ne, sube xaxili lu a be. A luma na ki ne je solofere bun ma.

¹⁴ Seniyentɔe naxee mixi kantama, nee nan yi nate masenxi, alako adama birin xa a kolon a Ala Xungbe nan mangeyae yamarima.

A mangeya soma mixi yi ra a wama naxan xɔɔn ma,

hali na mixi xurun birin be.»

¹⁵ «N tan, Mange Nebukadansari, n ma xiye nan ya. I tan Beletesasari, i xa na tagiraba n be, barima lonnila yo mu na n ma boxi ma naxan nɔma na rabade. I tan nan gbansan nɔma na rabade, barima ala seniye xaxili na i be.»

¹⁶ Na temui Daniyeli, naxan xili Beletesasari, a naxa kaaba, a man naxa gaaxu. Mange naxa a fala a be, «Beletesasari, hali i mu gaaxu yi xiye nun a kui ife ya ra.» Beletesasari naxa a yaabi, «N marigi, hali yi xiye nun a kui ife findi i yaxuie gbe ra nu!

¹⁷ Na wuri bili i naxan toxi, naxan xungbo, a senbe gbo, a xunyi koore lima, a toma dunɔɔa yire birin ma,

¹⁸ a burexɛɛ tofan, a bogie wuya, a birin rabaloma, subee na naxan bun ma, xɔnie na naxan salonyie kɔn na,

¹⁹ i tan nan misaalixi na wuri ra. I bara senbe gbege sɔtɔ, i xa nɔɛ bara gbo han a bara koore li, i xa mangɛya fan bara dunija yire birin li.

²⁰ I tan mangɛ, i bara seniyentɔɛ to, a kelima koore ma, a a falama, <Wo yi wuri rabira, wo xa a kana, kɔnɔ wo a bili xuntunyi nun a sankee lu bɔxi. Wo a xiri yɔlɔnxɔnyi wure daaxi nun yɔxui daaxi ra. A xa lu xɛ ma ɲooɛ xɔɔra. Xini xa a bunda. A xa ɲooɛ don alɔ subee ɲɛ solofere bun ma.>»

²¹ «Mangɛ, n xa na tagiraba i bɛ. Ala Xungbe bara yi natɛ tongo i xa fe ra.

²² I kerima nɛ adamadie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I ɲooɛ maxin alɔ ningee, xini i bunda. I luma na ki nɛ ɲɛ solofere bun ma, han i xa a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangɛyae yamarima. A mangɛya fima a kenen mixi nan ma.

²³ Wuri bili xuntunyi nun a sankee lufe bɔxi ma, na a masenxi nɛ i bɛ, a i xa mangɛya ragbilenma nɛ i ma. Kɔnɔ na mu rabama han i a kolon a Koore Kanyi nan fe birin yamarima.

²⁴ Na nan a ra mangɛ, i xa tin n ma marasi ra. I xa ba yunubi rabafe. I xa tinxin. I xa kinikini misikiinɛ ma, alako i xa bu bɔɲɛsa kui.»

²⁵ Na fe birin naxa kamali Mange Nebukadansari bɛ.

²⁶ Kike fu nun firin to dangi, mangɛ nu na a maɲɛrefe a xa banxi kui Babilɔn,

²⁷ a naxa a fala, «Babilɔn senbe gbo de! N tan nan a tixi mangɛ yigiyade ra n yetɛ senbe xungbe ra, alako n ma binyɛ nun n ma nɔɛɛ xa gbo.»

²⁸ A fɛfɛ na wɔyɛnyi fala, xui nde naxa keli koore, «Mange Nebukadansari, n xa a fala i bɛ, to n bara i xa mangɛya ba i yi ra.

²⁹ I kerima nɛ mixie tagi, i sa lu wulai subee ya ma. I fama ɲooɛ nan donde alɔ ningee ɲɛ

solofere bun ma han i a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangɛyae yamarima. A mangɛya soma mixie nan yi ra a wama naxee xɔn.»

³⁰ Na wɔyɛnyi naxa kamali Mange Nebukadansari ma keren na. A naxa keri mixie ya ma, a ɲooɛ don alɔ ningee. Xini naxa a fate bunda, a xunɛɛɛ naxa kuya alɔ sɛgɛ xabee, a sanxalee fan naxa kuya alɔ xɔni sanxalee.

³¹ «Na waxati to ɲɔn, n tan Nebukadansari, n naxa n ya rate koore ma, n xaxili naxa gbilen n ma. N naxa tantui rasiga Ala Xungbe ma, n naxa a matɔxɔ, n naxa a binya, barima Ala na na tɛmɛi birin, a xa mangɛya mu ɲɔnma abadan, a xa yaamari buma nɛ waxati birin.

³² Ala a yetɛ waxɔnfe rabama nɛ dunija ma hali adama mu tin na ra. A wama naxan xɔn, a na nan nabama adama nun malekɛɛ ra. Mixi yo mu nɔma a matandide, a fa a fala, <I na munse rabafe?>

³³ N xaxili to gbilen n ma, n ma mangɛya binyɛ nun nɔɛɛ fan naxa gbilen n ma. N nasimae nun n ma mixi xungbee naxa n xili, e n dɔxɔ n ma mangɛ kibanyi kui. N senbe naxa gbo dangi a singe ra.

³⁴ Yakɔsi, n tan Nebukadansari, n Koore Mange tantuma nɛ, n a matɔxɔ, n a binya. A xa kewali birin tinxin, a xa kirae birin findixi nɔndi nan na. A tan nan mixi xa fe magoroma, naxan a yetɛ igboma.»

5

Sebeli magaaxuxi

¹ Lɔxɔɛ nde, mangɛ Belisasari naxa xulunyi belebele ti a xa kuntigi wulu bɛ. A naxa weni min han

² a siisi folo e ya xɔri. Na tɛmɛi Belisasari naxa yaamari fi e xa fa xɛɛma nun gbeti pɔotie ra, a baba Nebukadansari naxee tongoxi Ala xa hɔɔmɔbanxi kui Darisalamu. Mange bara wa a yetɛ, a xa ginɛɛ, a xa konyi ginɛɛ, nun a xa kuntigi birin xa na see rawali xulunyi kui.

³ E to fa xɛɛma pɔotie ra, naxee tongo Ala xa hɔɔmɔbanxi kui

Darisalamu, mange yo, a xa kuntigie yo, a xa ginɛe yo, nun a xa konyi ginɛe, e birin naxa weni min nee ra,

⁴ e man fa e xa kuyee batu, naxee yailanxi gbeti, yoxui, wure, wuri, nun gɛmɛ ra.

⁵ E nu na na rabafe tɛmɛi naxɛ, mixi bɛlɛxɛsolee naxa mini, a nu sɛbɛli ti banxi kanke, lanpui yatagi. Mange to bɛlɛxɛ to sɛbɛli ti ra,

⁶ a yatagi naxa masara. A naxa gaaxu han a xinbie nu bɔnbɔ e boore ra.

⁷ A naxa sematoe, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun mandurulae xili a xui itexi ra. A naxa a fala Babilɔn lɔnnilae bɛ, «Naxan na yi sɛbɛli xaran, a a fasari n bɛ, n na kanyi maxirima nɛ mange dugi ra, n xɛɛma kɔnmagore ragoro a kɔn ma, n fa sɛnbɛ so a yi ra n ma mangɛya kui a findi mange saxan nde ra n tan nun n femati xanbi ra.»

⁸ Mange xa lɔnnilae birin naxa so, kɔnɔ e mu nɔ na sɛbɛli xarande, e mu nɔ sese fasaride mange bɛ.

⁹ Na kui mange Belisasari naxa gaaxu han a yatagi naxa masara, a xa kuntigie fan naxa ifu.

¹⁰ Mange xa ginɛ to mange nun a xa kuntigie xui mɛ, a naxa so banxi kui xulunyi nu tife dɛnnaxɛ. A naxa a fala, «Mange, i xa simaya xɔn xa kuya. Hali i mu gaaxu, i yatagi naxa masara.

¹¹ Mixi nde na i xa bɔxi ma, ala sɛniyenxie xaxili na naxan bɛ. I baba xa waxati, muxu bara a to fahaamula nan na kanyi ra, a xaxili fan, a xa lɔnni luxi nɛ alɔ alae gbe. Na nan a ra, i baba Mange Nebukadansari nu bara a findi karamɔxɔɛɛ, sematoe, sɛrɛxɛdubɛɛ, nun mandurulae xunyi ra. I baba, naxan nu mange ra, a tan

¹² a to nɛ a Daniyeli, Beletesasari xili saxi naxan xun, a xaxili, a xa fe kolonyi, nun a xa fahaamui fan boore birin bɛ. A nɔma xiye tagirabade, a taali wɔyenyi fatanfasi, a maxɔrinyi xɔrɔxɔɛ yaabi. I xa Daniyeli xili, a fama nɛ yi fe birin tagirabade i bɛ.»

¹³ Na tɛmɛi e naxa fa Daniyeli ra mange yire. Mange naxa a maxɔrin, «I tan nan na Daniyeli ra, n baba faxi naxan na kelife Yudaya?

¹⁴ N bara a mɛ a alae xaxili na i bɛ, naxan lɔnni nun fahaamui belebele fima i ma.

¹⁵ E bara fa lɔnnilae nun karamɔxɔɛɛ ra, e xa yi sɛbɛli xaran, e xa a fasari n bɛ, kɔnɔ e mu nɔ na rabade.

¹⁶ N bara a mɛ a i nɔma fee tagi rabade, a nun maxɔrinyi xɔrɔxɔɛ yaabide. Yakɔsi, xa i nɔma yi sɛbɛli xarande, i a fasari n bɛ, n i maxirima mange dugi ra, n xɛɛma kɔnmagore ragoroma i kɔn ma, n fa i findi mange ra naxan dangima birin na, fo n tan nun mange gbete, n femati.»

¹⁷ Daniyeli naxa mange yaabi, «I xa naafuli ragata i yetɛ bɛ, i xa buɔnae fi mixi gbete ma. N yi sɛbɛli xaranma nɛ mange bɛ, n man a fasari a bɛ.

¹⁸ Mange, Ala Xungbe nan mangɛya, sɛnbɛ, binyɛ, nun nɔrɛ fixi i baba Nebukadansari ma.

¹⁹ Na nan a ra, si nun bɔnsɔɛ birin nu sɛrɛnma gaaxui ra i baba ya ra. A na wa naxan faxafe nu, a nu na faxama nɛ. A na wa naxan natangafe nu, a nu na ratangama nɛ. A na wa naxan natefe nu, a nu na ratema nɛ. A na wa naxan nagorofe nu, a nu na ragoroma nɛ.

²⁰ Kɔnɔ a to a yetɛ igbo a naxa dangi a i, Ala naxa a xa mangɛya nun a nɔrɛ ba a yi ra.

²¹ A naxa a kerɛi adamadie ya ma. A adamadi xaxili naxa masara, a findi sube xaxili ra. A naxa lu wula i sofalee fɔxɔ ra, a sɛxɛ don alɔ ningee. Xini nu a fate bunda, han a a kolon a Ala Xungbe nan adamadie xa mangɛyae yamarima, a tan nan mangɛya soma mixi yi ra a wama naxan xɔn.»

²² «I tan, a xa di Belisasari, i bara na birin kolon, kɔnɔ i mu i yetɛ magoro feo.

²³ I bara i yetɛ ite Koore Marigi xili ma. I bara a xa hɔrɔmɔbanxi pɔotie rawali. I tan, i xa kuntigie, i xa ginɛe, i xa konyi ginɛe, wo birin bara weni

min na pootie ra. I bara kuyee batu naxee yailanxi gbeti, xεεma, yoxui, wure, wuri, nun gεmε ra. E mu see toma, e mu fee mεma, e mu sese kolon, kɔnɔ i bara e batu. I xa dunijeigiri birin na Ala belexe i, kɔnɔ i tan mu a tantuma.

²⁴ Na nan a toxi, Ala naxa yi belexe nun yi sebeli masen i be.»

²⁵ «Yi sebeli nan tixi: <Mene, mene, tekele, parisin.>

²⁶ Na wama naxan masenfe na nan ya: <Mene>, na nan na ki <konti>. Ala bara i xa mangeya loxoεε konti, a bara danyi sa e ma.

²⁷ <Tekele>, na nan na ki <maniyε>. Ala bara i maniyε, i yelevu.

²⁸ <Parisin> na nan na ki <maitaxunyi>. Ala bara i xa mangeya itaxun Medekae nun Perisekae ma.»

²⁹ Belisari naxa yaamari fi keren na, a Daniyeli xa maxiri mange dugi ra, a nun xεεma konmagore ra, a man xa findi mange saxan nde ra boxi birin xun ma.

³⁰ Na kεε kerenyi kui mixi nde naxa Babilon mange Belisari faxa.

6

Ala Daniyeli ratangafe yetεε ma

¹ Dariyusi Medeka naxa findi mange ra a jεε tongo senni nun firin ma.

² A naxa marasi ti e xa mixi kemε mixi moxonen sugandi e xa a xa boxi yamari.

³ A man naxa mixi saxan ti e xun na, marasitie e dentegema naxee be alako mange xa fe birin xa sooneya. Daniyeli nu na na mixi saxanyie nan ya ma.

⁴ Xaxili fanyi mooli naxan nu Daniyeli be, na nu dangi marasimae nun e xa mangεε gbe birin na. Maroxunyi naxa lu mange be a Daniyeli xa a xa boxi birin yamari.

⁵ Na xa fe ra, boore yareratie nun marasimae naxa kata e xa Daniyeli kalamu a xa mange wali kui, kɔnɔ e mu tantanyi yo to a ra. A nu tinxin, e dugutege na a ra, a fata walide.

⁶ Na temui e naxa a fala, «Won mu kalamui yo toma Daniyeli mabiri, fo a Marigi Ala xa seriye kui.»

⁷ Na kui marasimae nun e xunye naxa siga keren na mange yire, e fa a fala a be, «Mange Dariyusi, simaya xa lu i be.

⁸ I xa boxi mangεε, mange rasie, gominae, nun kuntigie birin a maroxunxi a a lanma yi tonyi xa doxo: <Mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan mange ra xi tongo saxan bun ma, na kanyi xa raso yetεε tagi.>

⁹ Yakosi mange, i xa tin yi tonyi ra, i xa i belexe foxi sa a ma alako a xa findi yaamari ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxε.»

¹⁰ Mange Dariyusi naxa a belexe foxi sa keedi ma yaamari sebexi a ma, a a findi tonyi ra.

¹¹ Daniyeli to a kolon a mange nu bara a belexe foxi sa na yaamari keedi ma, a naxa te a xonyi. A xa wunderi nu rabixi Darisalamu mabiri. Sanmaya saxan loxo yo loxo a nu a xinbi sinma, a a Marigi Ala maxandi, a a matoxo alo a nu darixi a ra ki naxε.

¹² Yi mixie naxa siga a xonyi keren na, e fa li a na a tuubife a Marigi Ala be maxandi kui.

¹³ E naxa siga mange yire keren na, e fa a maxorin a xa yaamari ma, «Mange i mu tonyi doxo xe a mixi yo naxan tuubima ala nde be, xa na mu a ra mixi nde be, bafe i tan na xi tongo saxan bun ma, a na kanyi xa raso yetεε tagi.» Mange naxa e yaabi, «Iyo. Yaamari na a ra naxan mu masarama alo Medekae nun Perisekae darixi a ra ki naxε.»

¹⁴ E naxa fa a fala mange be, «Mange, Daniyeli naxan kelixi Yudeya a mu i xui binyaxi, a mu i xa yaamari suxuxi. A Ala maxandima sanya saxan loxo yo loxo.»

¹⁵ Na woyenyi naxa mange tooro ki fanyi ra. A nu wama Daniyeli ratangafe seriye ma. A naxa fe birin naba beenun kεε xa so alako Daniyeli xa kisi.

16 Kɔnɔ na xɛmɛ man naxa siga mange yire, e fa a fala a bɛ, «Mange, i xa ratu Medekae nun Perisekæ xa sɛriyɛ ma. Mange xa sɛriyɛ mu nɔma masarade.»

17 Na kui Mange naxa yaamari fi e xa Daniyeli woli yetɛɛ tagi. Mange naxa a fala Daniyeli bɛ, «I Marigi Ala, i birama naxan fɔxɔ ra tunnabɛxiya kui, a xa i rakisi.»

18 E naxa gɛmɛ xungbe sa yetɛɛ yire naadɛ ra, mange fan naxa a xa tɔnxuma sa naadɛ ma a xa xurundɛ ra, alako sese naxa masara Daniyeli xa fe ra. Kuntigie fan naxa na raba.

19 Mange naxa gbilen a xɔnyi. A mu a dɛge, a mu tin fefe rabade, na kɔɛ birin a mu xi feo.

20 Kuye to iba, a naxa kurun, a siga yetɛɛ yire.

21 A to menni li, a naxa Daniyeli xili a xui makinikinixi ra, «Daniyeli, Ala jɛnɛ xa kɔnyi. I Marigi Ala, i birama naxan fɔxɔ ra tunnabɛxiya kui, a bara nɔ i ratangade yetɛɛ ma?»

22 Daniyeli naxa mange yaabi, «Mange, i xa simaya xɔn xa kuya.

23 N Marigi Ala bara a xa malekɛ xɛɛ yetɛɛ dɛɛ balande. E mu n tɔɔɔ fefe ma, barima Ala a kolon a n mu fe jaaxi yo rabaxi. Hali i tan mabiri mange, n mu fe kɔbi yo rabaxi.»

24 Mange naxa sɛɛwa ki fanyi, a fa yaamari fi e xa Daniyeli rate naa kui. E to na raba, e naxa a to a fate mu maxɔnɔxi, barima a nu bara la a Marigi Ala ra.

25 Mange naxa yaamari fi, a na xɛmɛ naxɛɛ Daniyeli kalamu, e xa woli yetɛɛ tagi, e nun e xa ginɛɛ nun e xa die ra. Beenu e xa yili bɔtini li, yetɛɛ nu bara gɛ e faxade, e e xɔri birin magira.

26 Na dangi xanbi, Mange Dariyusi naxa yaamari sɛbɛ sie nun bɔnsɔɛɛ birin ma, a nun xui birin falæ naxɛɛ na dunja ma, «Bɔnɛsa fanyi xa lu wo bɛ.

27 N bara n ma mangɛya birin yaamari, wo xa gaaxu Daniyeli Marigi Ala ya ra, wo xa a binya.»

«Ala jɛnɛ na a ra. A na na tɛmɛi birin.

A xa mangɛya mu kanama abadan. A xa yaamari buma nɛ han dunja jɔn.»

28 A tan nan mixi rakisima, a e ratanga.

A tɔnxumæ nun kaabanakœ rabama koore nun bɔxi ma.

A tan nan Daniyeli ratangaxi yetɛɛ ma.»

29 Daniyeli xa munafanyi xun naxa masa Dariyusi nun Sirusi Periseka xa mangɛyæ bun ma.

7

Daniyeli xa laamatunyi: Sube naani

1 Belisari xa mangɛya jɛ singe ra Babilɔn, Daniyeli naxa xiye sa, laamatunyi naxa ragoro a ma a saxi tɛmɛi naxɛ. Na dangi xanbi, a naxa na xiye kui ife sɛbɛ.

2 Daniyeli naxa a fala, «N bara laamatunyi to xiye kui kɔɛ ra, foye kelixi koore ma dunja tunxun naanie ra, a din baa ra, a a i maxa.»

3 «Sube magaaxuxi naani naxa mini baa ma, e sese keren mu a ra.

4 A singe nu luxi nɛ alɔ yetɛ, sɛge gabutenyie na naxan ma. N a to nɛ, e a gabutenyie italama, e a ti bɔxi ma alɔ mixi, e adama sondonyi raso a fate.»

5 «Sube firin nde nu luxi nɛ alɔ wulai bare xungbe. A saxi a sɛɛti ma, ganyanxɔri saxan na a dɛ i, a e xinma. E naxa a fala a bɛ, «Keli, i xa sube gbege don.»»

6 «Na dangi xanbi, n naxa sube nde to naxan luxi alɔ baratɛ, kɔnɔ xɔni gabutenyi naani na a bɛ, xunyi naani fan na a bɛ. A naxa nɔɛ soto.

7 Na dangi xanbi, n naxa sube naani nde to xiye kui kɔɛ ra. Na fan nu magaaxu ki fanyi, a gbangbalan han. A nu sube donma a wure jɛnyi gbangbalanyie nan na, sube dɔnxɔɛ naxan lu, a naxa na maboron a sanyi ra. A tan mu nu luxi alɔ sube booree. Feri fu nu na a xunyi ma.

8 N to n ya rasiga n xa a ferie igbɛ, feri lanmadi naxa mini booree tagi. Feri saxanyie naxa tala na feri

lanmadi ya ra. Ya nu na na feru be naxee nu luxi alo adamadi yae. De fan nu na na feru be, naxan nu na yete igboe woyenyie falafe.»

⁹ «N naxa a to, kibanyie doxoxi, Ala, folo mu na naxan be, a naxa a magoro.

A xa dugi birin fiixe alo xije, a xunsexe luxi alo gese fute, a xa kibanyi luxi ne alo te, sanyi digilinxie nu na a xa kibanyi ma.

¹⁰ Xure te nu goroma a ya ra. Mixi wulu wulu nu na a batufe. Mixi wulu wulu nu tixi a ya ra. Kiitise naxa e magoro, e bukie rabi.

¹¹ N naxa a to, na feru lanmadi nu na yete igboe woyenyie falafe.

N naxa a to, e sube naani nde faxaxi n ya xori,

e fa a binbi wole te xora, a xa gan.

¹² Senbe naxa ba sube booree yi ra, konko waxati nde naxa sa e xa simaya tan xun ma.

¹³ N naxa a to xiye kui koe ra, Adamadi maniyee kelima nuxui fari, a a masoma Ala ra, folo mu na naxan be.

¹⁴ Ala naxa senbe, binye, nun mangeya so a yi, alako sie birin, bonsoe birin, nun xui birin false

xa lu a xa yaamari bun ma.

A xa yaamari mu jonma abadan, a xa mangeya buma ne temui birin, danyi yo mu na a ma.»

¹⁵ «N tan Daniyeli, n xaxili naxa ifu, n ma xiye naxa n magaaxu.

¹⁶ N naxa n maso mixi nde ra naxan nu na menni n ma xiye kui, n naxa a maxarin, a xa na fe fiixe n be.

¹⁷ A naxa na tagi raba n be, <Yi sube magaaxuxi naanie, dunija mange naani nan na e ra naxee fama bulade boxi ma.

¹⁸ Konko Ala Xungbe xa seniyentoe fama ne mangeya sode, a mu bama e yi ra abadan.»

¹⁹ «Na dangi xanbi, n naxa wa na sube naani nde xa fe fahaamufe. A mu nu luxi alo sube booree. A magaaxu, wure jinyie nun yoxui sanxalee nan nu na a be. A na

ge sube donde, a naxan luma, a na maboronma ne.

²⁰ N man naxa wa na feru xa fe kolonfe. Feru fu nu na a xunyi ma, konko feru gbete to mini, feru saxan naxa bira na feru booree ya ra. Ya nu na feru be, a de fan nu na yete igboe woyenyie falafe. A nu gbo boore feru birin be.»

²¹ «N naxa na feru to seniyentoe gere ra, a naxa no e ra,

²² han Ala Xungbe, folo mu na naxan be, na fa kiiti sade e tagi temui naxe, a fa nondi fi a xa seniyentoe ma, alako e xa mangeya soto.»

²³ «A naxa na fasari n be yi ki, <Na sube naani nde findixi dunija mangeya nde nan na, naxan mu luxi alo boore mangeyae. A fama ne dunija birin sode, a a halaki, a a maboron.

²⁴ Na feru fu findixi mange fu nan na, naxee fama tide na mangeya xun ma. E na dangi, mange gbete tima ne. A mu luma alo e tan, a fama mange saxan nagorode.

²⁵ A woyenma ne Ala Xungbe xili ra, a seniyentoe jaxankata, a wa waxatie nun seriyee masarafe. Seniyentoe fama ne lude a belexe waxati saxan nun a tagi bun ma.

²⁶ Na dangi xanbi, kiiti sama ne, mangeya bama ne a yi ra, a halaki kerenyi ra.

²⁷ Mangeya, yaamari, nun binye naxan birin na dunija, na fama ne fide Ala Xungbe xa seniyentoe ma. Ala xa mangeya mu jonma abadan. Senbe kanyi birin fama ne a xa yaamari suxude, e a rabatu.»

²⁸ «Masenyi danyi nan yi ki. N tan Daniyeli, n naxa gaaxu n ma mapoxunyi ra han n yatagi naxa masara. N naxa yi masenyi birin nagata n boje ma.»

8

Daniyeli xa laamatunyi: yexee kontonyi nun sikote

¹ Mangɛ Belisasari xa mangɛya ɲɛ saxan nde ra, n tan Daniyeli naxa xiye gbete sa.

² N nu na Suse nɛ, Elama bɔxi mangɛ taa, xure nde dɛ ra naxan xili «Ulayi xure.»

³ N to n ya rakeli, n yɛxɛɛ kontonyi nan to, a tixi xure dɛ ra. Feri kuye firin nu na a xunyi. Naxan bula a dɔnxɔɛ ra, na nu kuya boore bɛ.

⁴ N naxa yɛxɛɛ kontonyi to, a kuye bɔtima a ferie ma sogegorode biri, kɔɔla biri, nun yirefanyi biri. Sube yo mu nu nɔma tide a kanke, birin nu na a xa nɔɛ nan bun ma. A nu a waxɔnfe birin nabama, a senbɛ fan nu gboma nan tui.

⁵ N nu na n maɲɔxunfe na ma tɛmui naxɛ, sikɔtɛ nde naxa fa keli sogegorode. A naxa bɔxi birin iɲɛɛ, kɔɔ a sanyi mu din bɔxi ra. Feri magaaxuxi nde nu na a yae tagi.

⁶ A naxa fa han yɛxɛɛ kontonyi ferie firin kanyi yire, n naxan to xure dɛ ra. A naxa a gi, a bɔnbɔ a ra a senbɛ birin na.

⁷ N naxa a to a yɛxɛɛ kontonyi gerema, a naxa a ferie firinyi kana. Kontonyi mu nɔ a ra. Sikɔtɛ naxa a rabira bɔxi, a a maboron, mixi yo mu nɔ e tagi ibade.

⁸ Sikɔtɛ naxa xungbo a fanyi ra, kɔɔ a senbɛ to gbo, a ferie magaaxuxi naxa gira. Feri magaaxuxi naani gbete naxa bula a ɲɔxɔɛ ra. E ya nu rafindixi dunɲa tunxun naanie biri ra.

⁹ Feri lanmadi naxa mini ferie nde ma, a kuya folo yirefanyi biri, sogetede biri, nun bɔxi nde mabiri ra naxan tofan bɔxi birin bɛ.

¹⁰ A naxa kuya han a te koore malekɛ galie xili ma. A naxa na malekɛ ndee nun tunbui ndee rabira bɔxi ma, a e maboron.

¹¹ A naxa a yetɛ ite han koore malekɛ galie xa mangɛ fan xili ma, a fa na mangɛ xa sɛrɛxɛ ba a yi ra, naxan nu bama lɔxɔ yo lɔxɔ. A man naxa a xa yire seniyenxi fan mabere.

¹² Koore malekɛ galie naxa lu sikɔtɛ xa nɔɛ bun. Sɛrɛxɛ naxan nu bama lɔxɔ yo lɔxɔ, na fan naxa kana

matandi saabui ra. Feri naxa nɔndi wɔlɛ. A xa fe naxa sɔɔneya.

¹³ N naxa seniyentɔɛ nde xui mɛ, a wɔyɛnfe a boore seniyentɔɛ bɛ, «Yi laamatunyi naxan findixi sɛrɛxɛ kanafe ra, tinxintareya xa gbaloe, yire seniyenxi maberefe, nun koore malekɛ galie lufe na nɔɛ bun, e maboron, na birin buma xi yire?»

¹⁴ A naxa n yaabi, «Xi wulu keren xi kɛmɛ xi tongo suuli, na dangi xanbi, na yire seniyenxi man naseniyenma nɛ.»

¹⁵ N tan Daniyeli, n to nu na laamatunyi xa fe maɲɔxunma, alako n xa a fahaamu, daali nde naxa ti n ya i naxan nun mixi maniyɛ.

¹⁶ N naxa mixi nde xui mɛ keli xure ra naxan xili «Ulayi xure,» a a falama a xui itexi ra, «Yibirila, laamatunyi tagiraba a bɛ.»

¹⁷ A naxa a maso n na. N naxa gaaxu a ya ra ki fanyi, n nan n felen bɔxi ma. A naxa a fala n bɛ, «Adamadi, i xa a kolon yi laamatunyi waxati dɔnxɔɛ nan ma fe masenma.»

¹⁸ A nu wɔyɛnfe n bɛ tɛmui naxɛ, n naxa matu a ra, n nan n yatagi rafelen bɔxi ma, kɔɔ a naxa a belexɛ din n na, a n nakeli.

¹⁹ A man naxa a fala n bɛ, «N xa i rakolon fe ma naxan fama rabade xɔnɛ ɲɔn tɛmui, barima waxati bara sugandi na ɲɔnfe ma.

²⁰ I yɛxɛɛ kontonyi ferie firinyie naxee toxi, nee misaalixi Mede nun Perise mangɛ nan na.

²¹ Sikɔtɛ xabe kanyi tan misaalixi Gireki bɔxi mangɛ nan na. Feri belebele naxan na a yatagi, na misaalixi mangɛ singe nan na.

²² Feri singe to gira, ferie naani naxa mini a ɲɔxɔɛ ra. Nee misaalixi na bɔxi mangɛya naanie nan na, kɔɔ e senbɛ mu gbo alo na singe.»

²³ «Na mangɛyae na ɲɔn, yunubitɔɛɛ xa fe kobie na kamali, mangɛ gbete kelima nɛ, a a yetɛ igbo, a mixie madaxu.

²⁴ A senbɛ fama nɛ gbode, kɔɔ na mu kelima a tan xa ma. A gbaloe magaaxuxie rabama nɛ, a waxɔnfe

birin sooneyama ne, a senbemaē nun seniyeŋtoē halakima ne.

²⁵ A a yete igboma ne a xa naafuli nun a xa yanfanteya xa fe ra. A mixi gbege faxama ne, naxee boje nu saxi. A kelima ne mangēe xa mangē xili ma. Kono na birin dangi xanbi, a fama ne halakide, halaki naxan mu kelixi adama ma.

²⁶ Na laamatunyi naxan xi xasabi xa fe falaxi, na mu kanama, kono i xa a ragata gundo ra, barima a temui xonnakuye nan ma fe masenma.»

²⁷ «N tan Daniyeli, n senbe birin naxa jon, n man fa fura xi wuyaxi bun ma. N to yalan, n naxa keli, n fa mangēe xa walie suxu. Na laamatunyi naxa n ifu, n mu no a fahaamude.»

9

Daniyeli Ala maxandife

¹ Dariyusi, Asuyerusu xa di naxan keli Mede bonsōe, a naxa findi Kalidi mangē ra.

² A xa mangēya je singe, n tan Daniyeli, n naxa a kolon kitaabui saabui ra a Alatala nu bara a fala Annabi Yeremi be, a Darisalamu xa kasare buma ne je tongo solofere.

³ Na na a to, n naxa sunyi suxu, n sunnun donma ragoro n ma, n te xube maso n xunyi ma, n naxa n ya rafindi n Marigi Ala ma, n a maxandi.

⁴ N naxa n Marigi Alatala maxandi yi ki, «N Marigi Ala, naxan senbe gbo, naxan magaaxu, naxan a xa saate rakamalima, naxan hinnema a xanuntenyie ra nun a foxirabiree ra,

⁵ muxu bara yunubi raba, muxu bara tantan, muxu bara findi mixi paaxi nun matandilae ra, muxu bara gbilen i xa seriye nun i xa yaamarie foxo ra.

⁶ Muxu mu i xa konyie xui suxu, i xa namijonme naxee woyen i xili ra muxu xa mangēe be, a nun muxu xa mangēdie, muxu babae, nun muxu xa pama birin be.»

⁷ «I tan Marigi, i tinxin, kono muxu nu bara i yanfa. To loxoe

muxu birin yaagixi na nan ma, Yudayakae, Darisalamukae, Isirayilakae, naxee na be, naxee na yire makuye, naxee na pamae birin i muxu rayensenxi dennaxe.

⁸ Alatala, muxu birin yaagixi, muxu xa mangēe, muxu xa mangēdie, nun muxu babae. Muxu yaagixi barima muxu bara yunubi raba i ra.

⁹ Kono i tan muxu Marigi Ala, i bara hinne muxu ra, i bara dije muxu ma, hali muxu to i matandi.

¹⁰ Muxu mu muxu Marigi Alatala xui suxu. Muxu mu bira a xa seriye foxo ra, a naxan masenxi a xa konyi namijonme saabui ra.

¹¹ Isirayila pama birin bara i xa seriye matandi, muxu bara muxu makuya i ra, muxu mu i xui suxu.»

«Na nan a ra, danke naxee sebexi Tawureta Munsa kui a bara goro muxu ma. Muxu bara Ala xa konyi Munsa xa seriye kana, na bara findi yunubi ra muxu be Ala mabiri.

¹² I naxan fala muxu xa fe ra, a nun muxu xa mangēe xa fe ra, naxee nu muxu yamarima, i bara na woyenyi rakamali. I bara muxu paxankata a paaxi ra. I naxan nabaxi Darisalamu ra, pama yo mu nu na paxankate mooli singe soto.

¹³ Na toore birin bara muxu li alo Tawureta Munsa a masenxi ki naxe. Kono muxu mu muxu Marigi Alatala maxandi, muxu mu gbilen muxu xa fe paaxie foxo ra, muxu mu i xa nondi suxu.

¹⁴ Na nan a ra, Alatala bara yi toore ragoro muxu ma, barima muxu Marigi Alatala xa kewali tinxin, kono muxu mu a xui suxu.»

¹⁵ «Muxu Marigi Ala, i bara i xa pama ramini Misira boxi ma i belexe senbema ra. Han to i xili itexi falama na xa fe ra. Kono muxu tan bara yunubi raba, muxu bara yunubi soto.

¹⁶ Marigi, i to darixi fe tinxinxie raba ra, i xa dije Darisalamu nun i xa geya seniyeŋxi ma. I boje xa xinbeli, i naxa xono. Muxu xa yunubie nun muxu babae xa yunubie bara

Darisalamuka birin nayaagi muxu dɔxɔbooree xɔn ma.»

¹⁷ «Yakɔsi, muxu Marigi Ala, yandi, i xa i xa konyi xa dubɛ suxu, i xa tin yi maxandi ra i xili fanyi xa fe ra. I xa i xa nɔrɛ ragoro i xa hɔrɔmɔbanxi ma, naxan birin kanaxi.

¹⁸ N Marigi Ala, i tuli mati n na. I xa muxu xa taa kanaxi mato, i xili saxi naxan xun ma. Muxu mu i maxandima muxu xa kɛwali tinxinxie xa saabui ra. Muxu i maxandima i xa kinikini xungbe nan saabui ra.

¹⁹ Marigi, i xa muxu xa dubɛ suxu. Marigi, i xa dijɛ. Marigi, i xa i jɛngi sa muxu xɔn ma. N Marigi Ala, i naxa dugundi, fe nde raba i xili fanyi xa fe ra, barima i xili saxi yi taa nun yi jama nan xun ma.»

²⁰ N naxa wɔyɛn n Marigi Alatala bɛ, n naxa n ma yunubie nun Isirayila jama xa yunubie masen a bɛ. N man naxa n Marigi Alatala maxandi a xa geya sɛniyenxi bɛ.

²¹ N to nu na Ala maxandife, Yibirila, n maleke naxan to n ma xiye singe kui naxa fa a gi ra keli koore ma nunmare sɛrɛxɛ ba tɛmui.

²² A naxa n xaran yi wɔyɛnyi ra, «Daniyeli n bara fa yakɔsi alako i xa fahaamui sɔtɔ.

²³ I to Ala maxandi fɔlɔ tun, Ala naxa n xɛɛ alako n xa masenyi ti i bɛ, barima Ala xanuntenyi nan na i ra. I xa yi wɔyɛnyi ramɛ, i xa yi laamatunyi fahaamu.»

²⁴ «Ala bara nate tongo i xa jama nun i xa taa sɛniyenxi xa lu konyiya kui lɔxɔxun tongo solofere bun ma, alako e xa fe jaaxie nun e xa yunubie xa dan.

Na waxati bun ma e e xa yunubi sare fima nɛ, e Ala xa tinxinyi sɔtɔ naxan mu jɔnma abadan.

Na kui, laamatunyi nun namijɔnme xa wɔyɛnyi kamalima nɛ, Ala man gbilen a xa yire sɛniyenxi.

²⁵ I xa a kolon, i xa a fahaamu. Darisalamu tife yaamari ma tɛmui naxɛ,

han mange sugandixi fa tɛmui, lɔxɔxun solofere nan dangima. Beenun lɔxɔxun tongo senni nun firin xa dangi,

taa nun a tɛtɛ fama nɛ tide, hali na fa rabama tɔɔrɛ nan na.

²⁶ Na lɔxɔxun tongo senni nun firin dangi xanbi,

e Ala xa mixi sugandixi faxama nɛ, mixi yo mu a xun mafalama.

Na dangi xanbi, mange nde xa jama fama nɛ,

a na taa nun na yire sɛniyenxi kana. Na gbaloe mixie tɛrɛnnama nɛ,

alɔ banbaranyi mixie tɛrɛnnama ki naxɛ.

Gere jaaxi mu jɔnma han a jɔn waxati naxan natexi.

²⁷ Na mange fama nɛ saate xiride a tan nun mixi gbegbe tagi lɔxɔxun keren bun ma.

Na lɔxɔxun tagi, a tɔnyi dɔxɔma nɛ sɛrɛxɛ bafe ma.

A xa kanɛ kamalima fe raharamuxi jaaxi ndee nan na.

A luma nɛ na fe birin kui han a faxa tɛmui, alɔ a natexi ki naxɛ.»

10

Daniyeli xa xiye saxan nde

¹ Perise mange Sirusi xa mangɛya jɛ saxan nde ra, Ala naxa masenyi nde so Daniyeli yi ra, naxan xili Beletesasari. Masenyi hagige nan nu na ra, a gere belebele nan ma fe masenma. Daniyeli naxa na mɛ, a na xiye fahaamu.

² Na tɛmui, n tan Daniyeli, n naxa lɔxɔxun saxan naba sunnunyi kui.

³ N mu donse fanyi yo don, n mu sube don, n mu weni min, n mu ture xiri jɔxunmɛ yo maso n ma, han na lɔxɔxun saxan kamali tɛmui naxɛ.

⁴ Kike singe xi mɔxɔjɛn nun naani nde ra, n nu na Tigiri xure dɛ ra.

⁵ N to n ya rakeli, n naxa mixi nde to, dugi fiixe fanyi ragoroxi a ma, a tagi ixirixi beleti xɛɛma daaxi ra naxan keli Ufasi.

⁶ A fate nu yanbama alɔ diyaman gɛmɛ, a yatagi alɔ seyamakɔnyi, a yae alɔ tɛ, a bɛlɛxɛ nun a sanyie

alo yoxui fanyi. A xui nu luxi ne alo galanyi.

⁷ N tan, Daniyeli, n keren nan na laamatunyi toxi. Mixi naxee nu na n seeti ma, e mu laamatunyi to, kono gaaxui naxa e suxu, e naxa e gi, e sa e noxun.

⁸ N naxa lu naa n keren. N to na laamatunyi fanyi to, n naxa matu a ra, n yatagi fan naxa masara.

⁹ N to na mixi woyen xui me, n naxa n felen boxi ma, n de naxa ixara.

¹⁰ Belexe nde to din n na, n naxa n felen, n xinbi nun n belexee xun na, kono n fate birin nu serenfe n ma.

¹¹ A naxa a masen n be, «Daniyeli, mixi xanuxi, i xa n ma masenyi fahaamu. Keli, i ti, barima n xexi i tan nan ma.» A to na fala n be, n naxa keli n serenfe ra.

¹² A naxa a masen n be, «Daniyeli i naxa gaaxu, barima i to wa fahaamu fenfe yete magoroe kui Ala ya i, Ala bara i xa maxandi suxu. N faxi be na nan ma.

¹³ Kono Sentane xa maleke naxan na Perise boxi ma, a naxa ti n ya ra xi moxoren nun keren, han Mikayeli, Ala xa malekee xa mange xungbe nde, naxa fa n malide. Na kui n bara bu Perise mange yire,

¹⁴ kono yakosi n bara fa i rakolonde fe ma naxan fama rabade i xa nama ra temui naxan sa fama, barima laamatunyi keren luxi na waxati xa fe ra.»

¹⁵ A to nu na woyenfe n be, n naxa n yatagi rafelen boxi ma, n dundu yen.

¹⁶ Na xanbi, adamadi maniye nde naxa fa, a a belexe din n de kiri ra. N naxa n de rabi, n fa a fala na be, «N marigi, na laamatunyi bara n yatagi masara, a n matu a ra.

¹⁷ N tan i xa konyi di woyenma n marigi ra di? N senbe birin bara non, pengife yati bara xoxoxo n be.»

¹⁸ Na temui na adamadi maniye naxa a belexe din n na a firin nde ra, n fa senbe soto.

¹⁹ A naxa a masen n be, «Ala Xanuntenyi, i naxa gaaxu, i boje xa sa. Limaniya ghen, i i senbe so.» A to na fala n be, n naxa senbe soto keren

na. N naxa a fala a be, «N marigi, i xa i xa masenyi ti n be, barima n bara senbe soto i saabui ra.»

²⁰ A naxa a masen n be, «N faxi i yire fe naxan ma i a kolon? Yakosi n xa gbilen, n xa sa Perise mange gere. N na siga, Gireki mange fama ne.

²¹ Wo xa mange Mikayeli gbansan na n malife na gere kui. Kono beenu n xa siga, n xa nondi buki masenyi masen i be.»

11

Maleke xa masenyi Daniyeli be

¹ «N to nu na Mede mange Dariyusi malife a xa mangeya je singe ra.

² Yakosi n xa nondi fala i be. Mange saxan fama ne Perise yamaride. Mange naani nde fama ne naafuli gbege sotope dangife booree ra. A na senbe soto temui naxe a naafuli ki ma, a kelima ne Gireki mangeya xili ma.»

³ «Kono mange senbema nde fama ne kelide, a boxi yamari senbe belebele ra. Naxan yo a kenen, a na rabama ne.

⁴ Kono na dangi xanbi, a xa mangeya fama ne kanade, a rayensen dunija birin ma. A mu luma a bonsoe be, a mu findima mangeya senbema ra alo a singe. A xa mangeya bama ne a yi ra, a lu mixi gbetee be.»

⁵ «Mange naxan na yirefanyi ma, na findima ne senbema ra, kono a xa mangedi nde fa senbe sotope dangife a tan na, a boxi yamari noe xungbe ra.»

⁶ «Ne ndee na dangi, mange naxan na yirefanyi ma, a fama ne a xa di gine fide mange ma naxan na koola ma, alako saate xa lu e tagi. Kono na gine senbe mu a ikuyama. A tan yo, a xa mori yo, a baba yo, nun a xa mixi birin bonoma ne.

⁷ Na gine xa di nde fama ne kelide, a fa findi a baba noxoe ra. A fama ne node na mange ra naxan na koola ma, a findi senbema ra.

⁸ A e xa kuyee nun e xa xema nun gbeti birin xaninma ne Misira boxi

ma. A makuyama ne koola mange ra ne ndee bun ma.

⁹ Mange naxan na koola ma, na yirefanyi mange gerema ne, a fa gbilenma a xonyi.»

¹⁰ «Na mange naxan na koola ma, na xa die soori gbegebe malanma ne, e xa gere ti a ifure ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. E fama ne gere ti ra han e tan nun e yaxuie xa naaninyi ra. Na dangi xanbi, e man gbilenma ne e xonyi.

¹¹ Mange naxan na yirefanyi ma, na fama ne xonode, a mini koola mange xili ma, soori gbegebe na naxan yi ra. A na no na soori gali ra temui naxe,

¹² a e xaninma ne konyiya kui. A a yete igboma ne na xa fe ra. A soori wulu wulu faxama ne, konso a mu xunnakeli yo sotoma.»

¹³ «Mange naxan na koola ma, a soori gbegebe malanma ne dangife a naxan singe malan na. Ne ndee na dangi, a man gere tima ne soori nun naafuli gbegebe ra.

¹⁴ Mixi gbegebe fama ne kelide yirefanyi mange xili ma. I xa mixi kalabante ndee kelima ne alako laamatunyi xa kamali, konso a mu sooneyama e be.

¹⁵ Mange naxan kelima koola ma, a bende malanma ne tete sesti ma alako a xa no taa makantaxi masotode. Boore xa soori fanyie mu noma e yete makantade, e fama lude e yaxuie nan belexe.

¹⁶ Mange naxan kelima koola ma, na fama ne a waxonfe birin nabade a yaxuie ra. A na ti na boxi tofanyi ma, a wama naxan yo rabafe, a noma ne na ra.»

¹⁷ «A nate tongoma ne a xa na boxi yamari a senbe birin na, a lanyi xiri a nun na mange. A a xa di gine nde soma ne a yi ra, alako a xa no na mangeya sotode, konso na mu sooneyama.

¹⁸ Na dangi xanbi, a katama ne boxie sotode naxee na baa de ra. A ndee sotoma ne, konso soori mange nde a xa yete igbona kanama ne, a a rayaagi.

¹⁹ Na nan a niyama, a gbilen a xonyi, a xa taa makantaxie na dennaxe. Na kui a senbe kanama ne, a bira, a mu kelima sonon.»

²⁰ «Mange naxan tima na xanbi ra, na duuti maxili paaxi nde xeema ne boxi yire nde ma, dennaxe tofan a birin be. A mu buma, na mange fan birama ne, konso a xa bire mu fatanma gere xa ra, xa na mu a ra xonnanteya.»

²¹ «Mixi paaxi nde tima ne a paxoe ra, naxan mu fatanxi mange xabile ra. A soma ne boxi ra bonesa temui, a mangeya masoto yanfanteya ra.

²² Soori gali katama ne node a ra, konso a e birin faxama ne, e tan nun mange saate na e nun naxan tagi.

²³ A tan nun naxee yo saata, a fama ne nee yanfade. Na kui, hali a xa gali mu gbo, a senbe sotoma ne.

²⁴ A man soma ne boxi fanyie kui, a naafuli birin ba bannae yi ra, a a so a xa mixie yi ra. A fe rabama ne a babae nun a benbae singe mu nu naxan naba. A na birin nabama yanfanteya nan na waxati nde bun ma.»

²⁵ «A soori gali belebele rakelima ne, e xa a senbe masen yirefanyi mange be. Soori gali belebele luma ne na mange fan yi ra, konso e mu tima koola mange ya ra yanfanteya saabui ra.

²⁶ Mange naxan kelima yire fanyi ma, a xa mixie nan yati fama a yanfade. A yaxuie geenima ne, e a xa soori gbegebe faxa.

²⁷ Na mange firinyi fama ne lude yire keren, e xa e boore tooro. E wule falama ne e boore be, konso e bore faxafe mu sooneyama han waxati sugandixi xa a li.

²⁸ Koola mange gbilenma ne a xonyi a nun naafuli belebele ra. A kelima ne saate seniyanxi xili ma, a fa gbilen.»

²⁹ «Waxati na kamali, a man sigama ne yirefanyi ma gere sode. Konso yi biyaasi mu luma alo a singe.

³⁰ Mixie fama ne kunkuie kui a gereke kelife sogegorode. E na no a ra, a man gbilen a xonyi. A xa xone

kui, a fe jaaxi rabama ne mixie ra naxee na saate seniye nxi kui, kono naxee na saate seniye nxi rabepin, a fe fanyi rabama ne nee tan be.»

31 «A soorie yamarima ne, e xa horomobanxi kana. Na kui serexe mu bama loxo birin alo a nu darixi raba ra ki naxe. Yaxuie fama ne fe haramuxi rabade menni.

32 A saate kanee sotoma ne wule matoxoe ra, kono naxee tan e Marigi Ala kolon, nee tondima ne.

33 Lonnilae pama xaranma ne, kono e yaxuie fa e faxade sandegema nun te ra, xa na mu a ra e e xanin konyiya kui, e e xa se birin ba e yi ra.

34 Ndee fama ne lonnilae malide, kono a gbegbe e yanfama ne.

35 Lonnila ndee birama ne, alako e xa seniye nxi toore saabui ra beenun waxati xa kamali.»

36 «Na mange fama ne a waxonfe rabade. A a yete itema ne, a a yete igbo dangife alae birin na, a woyenyi magaaxuxi fala Ala xili ma, naxan gbo alae birin be. A na fe mooli birin nabama ne han Ala xa xone xa waxati xa kamali.

37 A mu ala yo binyama, hali a babae gbee nun a xa ginnee gbee. A mu ala yo binyama barima a a yete igboma ne dangife e birin na.

38 A xa taa makantaxie findima ne a xa alae ra, a fa e batu xema, gbeti, gemme tofanyie, nun naafuli mooli birin na. A babae mu nu darixi na fe mooli ra.

39 A gere tima bonsoe nde xa ala nan xa mali ra. A mixi binyama ne naxan a yete magoroma a be, a a niya mixi gbegbe xa lu e fan bun ma. A boxie itaxunma ne mixie ma naxee kobiri soma a yi ra.»

40 «Waxati donxo na a li, yirefanyi mange kelima ne koola mange xili ma. Mange fama ne kelide koola ma, a din boore ra alo banbaranyi dinma boxi ra ki naxe. Soori ragisee, soe ragie, nun kunkui gbegbe na a yi ra.

41 A fama ne boxi ma dennaxe tofan dangi boxi birin na, mixi wuyaxi

halaki, kono Edon, Mowaba, nun Amoni kuntigie e yete sotoma ne.

42 Boxi gbegbe luma ne a xa noe bun ma, hali Misira, a mu noma a yete sode a yi.

43 A Misira xema, gbeti, nun naafuli birin tongoma ne. Libiyakae nun Etiyopikae fan birama ne a foxo ra.

44 Kono xibaaru naxan kelima sogetede nun koola biri ra, na fama ne a magaaxude han a siga a bope texi ra, a xa pama wuyaxi halaki.

45 A a xa mange leele tima baae nan longori ra, geya seniye nxi mabiri naxan tofan geya birin be. Faxa a terennama menni ne, mixi yo mu fa a malide.»

12

Maleke xa masenyi raponyi

1 «Na waxati, maleke mange Mikayeli kelima ne, maleke naxan i xa pama makan-tama.

Na findima waxati xoxoe nan na, naxan maniyee singe mu nu to, kabi pamanee fole han yakosi.

Na waxati, naxee xilie sebexi buki kui,

e kisi sotoma ne.

2 Mixi gbegbe naxee faxaxi e na gaburi kui,

e kelima ne.

Ndee sigama ne ariyanna,

ndee siga yahannama yaagi kui.

3 Lonnilae yanbama ne alo koore xori,

karamoxo tinxinxi naxee pama rafama tinxinyi ma,

nee yanbama ne alo tunbuie,

naxee mu xubenma abadan.»

4 «Daniyeli, i xa yi masenyi findi gundo ra. Yi buki ragali han waxati raponyi. Na temui mixi gbegbe a xaranma ne, e xa fahaamui xun masa.»

5 N tan Daniyeli, n naxa xeme gbete firin to xiye kui. Keren tixi xure de ra be biri, boore tixi naakiri ma.

6 Keren naxa xeme maxorin naxan nu na xure xun ma, dugi fiixe

ragoroxi naxan ma, «Na fe magaax-uxie jɔnma temui mundun?»

⁷ Dugi fixe kanyi, naxan nu tixi xure xun ma, na naxa a belexe firinyie ite koore ma, a fa a fala, «N bara n kali Ala xili ra naxan na abadan, yi fe xa bui, waxati saxan nun a tagi nan a ra. A fama kamalide jama seniyeŋxi senbe na jɔn temui naxe.»

⁸ N na me ne, kɔnɔ n mu a fahaamu. N naxa a maxɔrin, «N marigi, yi fe jɔnma di?»

⁹ A naxa n yaabi, «Daniyeli, siga, barima yi masenyi gundo na a ra, a nɔxunxi han waxati raɔnyɔni.

¹⁰ Mixi wuyaxi seniyeŋma ne, e fixe, nɔxɔe birin ba e ma. Kɔnɔ mixi jaaxie mu sese fahaamuma, e luma ne fe jaaxi raba ra. Lɔnnilae tan fahaamui sɔtoma ne.»

¹¹ «Lɔxɔ yo lɔxɔ serexe dan temui ma, han fe raharamuxi dɔnxɔe raba temui, xi wulu keren, xi keme firin tongo solomanaani nan na e tagi.

¹² Seewe na mixi be naxan a tun nabexima han xi wulu keren, xi keme saxan, xi tongo saxan a nun suuli xa kamali.

¹³ I tan Daniyeli, i xa i tun nabexi han a jɔnma temui naxe. Na temui i fama ne i malabude, i man gbilen keli ra alako i xa i ke sɔtɔ saamin ti lɔxɔe.»

Ala xa masenyi Annabi Hose bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Alatala naxa masenyi xɔɔxɔe ti Isirayilakae bε Annabi Hose saabui ra. Ala nu bara Isirayila sugandi a xa findi a xa ɲama ra, a xa lu a xa niini bun ma, a xa lu a xa yaamari bun ma. Kɔɔ Isirayila mu tin na ra. E naxa bira ala gbeteε fɔxɔ ra, e findi kuye batui ra. Ala naxa xɔɔ e ma a ɲaaxi ra, han a nate tongo a xa e lu kaafiri sagoe, e xa lu konyiya kui.

Annabi Hose na masen nε Isirayila bε misaali nde ra naxan nɔma findide terenna ra won bε. A naxa Isirayila xa wali maniya langoeɲa ra, a naxan nabama a xa mɔri ra naxan nu bara a dɔxɔ seriyε ki ma. A naxε langoe gine naxan mεema a xa mɔri fanyi ra, naxan bara fe fanyi mɔoli birin naba a bε alako futi xa sabati, na gine mɔoli bara finsiriwaliya ɲaaxi raba. Isirayila a na mɔoli raba nε Ala ra. Ala to e sugandi, a nu lan nε e xa lu a sagoe, kɔɔ e mu tin na ra. E birafe kuye fɔxɔ ra, na bara lu alo yanfanteya langoe naxan nabama a xa mɔri fanyi ra.

Na birin kui, Ala nu nɔma xɔɔde a xa ɲama ma a ɲaaxi ra, a fa e birin sɔntɔ e xa yunubi xa fe ra. Kɔɔ yi kitaabui wama a masenfe nε, Ala xa xanunteya gbo adama bε hali na findi yunubitɔe ra. Ala mu taganma kira fanyi masenfe yunubitɔe bε alako a man xa gbilen Ala xa niini bun ma. A fe birin nabama nε alako adama xa kisi, a xa lu kira fanyi xɔn ma.

Ala laayidi naxan tongo Isirayila bε, a xa e ragbilen e xa wali kobi fɔxɔ ra, a na laayidi tongoma nε won fan bε. Ala wama won naminife Sentanε xa yaamari bun ma, a wama nε won xa lu a xa denbaya

kui kisi nun hεeri na dennaxe. Ala xa won mali tinfe na ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Hose bε

Annabi Hose xa denbaya

¹ Alatala naxa masenyi ti Beeri xa di Hose bε, Yusiya, Yotami, Axasi, nun Xesekiya mange xa waxatie kui Yudaya. Yerobowami nan nu na Isirayila mange ra.

² Alatala xa masenyi nan ya Annabi Hose bε: Alatala naxa a fala Annabi Hose bε, «Siga, i sa langoe gine nde tongo, a man xa die bari i bε, barima bekae langoeɲa nan nabama Alatala rabεpinfe kui!»

³ Hose naxa siga, a sa Gomeri tongo, Dibilayimi xa di gine. Na naxa tεεge, a di bari a bε.

⁴ Alatala naxa a masen Hose bε, «I xa a xili sa Yisireeli, a gbe mu luxi n xa Yehu xa denbaya ɲaxankata, barima e faxε ti nε Yisireeli. N Isirayila xa mangeya ɲɔnma na ki nε.

⁵ Na lɔxɔe n Isirayila xa geresoe senbe kanama nε Yisireeli taa kui.»

⁶ Gomeri man naxa tεεge, a di gine bari. Alatala naxa a masen Hose bε, «A xili sa <Mixi xɔnxi,> barima n mu kinikinima Isirayila ma, n mu a xa yunubi xafarima sɔnɔn.

⁷ Kɔɔ n kinikinima nε Yudaya tan ma, n fa a rakisi a Marigi Alatala senbe ra. N mu e rakisima tanbe ra, xa na mu a ra santidegema ra, gere ra, soee ra, nun soe ragie ra.»

⁸ Gomeri to «Mixi xɔnxi» dε ba, a man naxa tεεge, a di bari a xa mɔri Hose bε.

⁹ Alatala naxa a masen, «I xa a xili sa <N gbe mu a ra,> barima n ma ɲama mu wo ra sɔnɔn, wo Marigi mu n na sɔnɔn.»

2

Isirayila gbilenfe Ala ma

¹ Isirayilakae fama nε wuyade alo baa dε ra meyenyi, naxan mu nɔma maniyade, naxan mu nɔma kontide. Singe ra, a nu a falama e bε dennaxe,

«N ma ꝓama mu wo ra,»
 a a falama ne e be,
 «Ala Nije xa die.»
 2 Yuda bonsoe nun Isirayila
 bonsoe malanma ne,
 e mange keren sugandi e birin be.
 Na loxe xungbe Ala e raminima ne
 konyiya kui,
 a e rasabati e xonyi.

3 «Wo xa a fala wo taarae xa fe ra,
 <Ala xa ꝓama.>
 Wo xa a fala wo xunyae xa fe ra, <Ala
 xanuntenyie.>

4 Wo xa wo nga Isirayila kalamu,
 barima n ma gine mu a ra,
 a xa mōri mu n fan na!
 A xa a xa langoeꝓa maxiri see ba a
 yatagi ma,
 a a xa ꝓengeya maxiri see ba a xipe
 tagi.

5 Xa na mu a ra, n Isirayila luma a
 rageli nan na,
 alo a nu ki naxe a bari loxe.
 N e xa boxi mafindima ne gbeng-
 berenyi ra,

6 a findima yire maxare nan na.
 N e faxama ye xoli nan na.
 N mu kinikinima a xa die ma,
 barima langoe di nan e ra.

7 E nga e soto langoeꝓa nan kui.
 Na bara findi yaagi ra e be.
 A naxa a fala, <N birama ne n ꝓengee
 foxo ra,
 naxee donse nun ye soma n yi,
 naxee dugi fima n ma,
 naxee n kima ture nun minse ra.>

8 N i xa kira findima tunbe kungsi ra
 na nan ma,
 n i rabilin tete ra, alako i naxa kira
 to.

9 A sigama a ꝓengee foxo ra,
 kono a mu e masotoma.
 A e fenma, kono a mu e toma.
 A a falama ne, <N xa gbilen n ma
 mōri xon,
 barima ꝓelaxinyi nu na n be menni
 dangi yakosi ra.>

10 A mu a kolon fa fala n tan nan nu
 baloe soma a yi,
 mengi, ture, nun minse.
 N tan nan nu gbeti nun xema fan
 soma a yi,

kono a naxa na birin nawali Bali
 kuye be.

11 Na nan a to n ma mengi na mo, n
 a bama a yi.
 Weni bogi bundu temui, n na fan
 bama a yi.
 Xuruse xabe xaba temui, n mu
 tinma e xa se soto,
 naxan noma findide e xa dugie ra.

12 Yakosi n xa a rayaagi a ꝓengee ya
 xori,
 alako mixi yo naxa a ba n yi ra.

13 N ꝓelaxinyi birin bama ne e yi,
 alo e xa malabui loxe sali,
 e xa kike neene sali,
 a nun e xa sali birin.

14 N xa e xa weni bilie, nun e xa xore
 bilie kana.
 E naxe a na findixi e xa langoeꝓa
 sare nan na.
 N na sansi birin kanama ne,
 a xa findi wula ra subee sabatima
 dennaxe.

15 N Isirayila ꝓaxankatama ne,
 barima a serexe bama Bali kuye be,
 a lu alo langoe naxan a yete maxir-
 ima dugi fanyi ra,
 a bira a ꝓengee foxo ra.
 Na kui a naxa neemu n tan ma.»
 Alatala xa masenyi nan na ki.

16 «N a xaninma gbengberenyi ma
 na nan ma,
 n fa woyenyi ꝓoxunme fala a be.

17 A na keli menni, n man wuri
 bogilae fi a ma.
 Akori gulunba findima ne xaxilisa ra
 a be,
 a fa sigi sa alo a fonike temui
 alo a mini loxe Misira boxi ra.»

18 Alatala xa masenyi nan ya,
 «Na loxe i n xilima ne <N ma mōri.>
 I mu n xilima <N kanyi> sonon.

19 N Bali kuye xilie bama ne i de i,
 alako i xa neemu e ma.

20 Na loxe n saate tongoma ne e be,
 nun wulai subee, xonie, a nun
 bubusee ra.
 N xali, santidegema, nun gere bama
 ne e xa boxi ma,
 alako e xa sabati naa boꝓesa kui.

21 N i findima n ma gine nan na
 tinxinyi, dugutegema, nun hinne kui.
 N mu meema i ra abadan.

22 Lanlanteya luma ne won tagi,
i fa Alatala kolon.»

23 Alatala xa masenyi nan ya.

«Na loxoε, n i xa dube suxuma ne.

24 Koore tune ye ragoroma ne boxi
ma.

Boxi baloe raminima ne wo be.

Sansie weni nun ture fima ne wo
ma.

Yisireeli hayi birin fanma ne.

25 N Isirayila rasabatima ne na boxi
ma n yete be.

N nu naxan ma <Mixi xonxi,>

n kinikinima ne a ma.

N nu naxan ma, <N ma jama mu a
ra,>

n a xilima ne, <N ma jama.>

E fan fama n tan nan xilide, <N
Marigi Ala.>»

3

Ala xa xanunteya Isirayila be

1 Alatala naxa a masen n be, «I
man xa i xa gine xanu, hali a to
yene rabama a nun a jengεε ra. Na
luma ne alo Alatala xa xanunteya
Isirayilakae be, e tan naxee birama
ala gbeteε foxo ra, e nu serexe ba e
be.»

2 N naxa gbilen na gine xa kote
doko ra gbete kole fu nun suuli ra,
nun mengi busali keren nun a tagi.

3 N naxa a fala a be, «I xa i
raxara n xonyi. I naxa langoεna
raba sonon, i naxa xeme gbete yo
kolon fa. N fan luma i be na ki ne.»

4 Waxati xonnakuye kui, Isiray-
ila fama ne lude mange mu na,
yareratie, serexeε, kuyee, nun Ala
maxorin se xanbi.

5 Na dangi xanbi, Isirayilakae
gbilenma ne, e fa e Marigi Alatala
fen, a nun e xa mange Dawuda. Na
temui, e fama ne gaaxude Alatala
ya ra, e man lu a xa hinne bun ma
temui birin.

4

Isirayila xa tinxintareya

1 Isirayilakae, wo Alatala xa woyenyi
rame,
barima kiiti na wo nun Alatala tagi.

«Nondi nun hinne bara jon wo ya
ma.

Wo mu n kolonxi Ala ra wo xonyi
sonon.

2 Danke matife, wule, faxe ti, mure,
langoεna

nan gbansan gboxi wo yi ra.

Faxe tima temui birin.

3 Wo xa boxi fama lude sunnunyi kui
na nan ma.

Naxee birin sabatixi a ma,

e faxama ne e nun subee, xonie, nun
yexεε ra.

E birin faxama ne.»

4 «Kono mixi yo naxa kalamui ti,
mixi yo naxa jama rakiiti.

Wo xa jama nan wo tan
serexedubεε kalamuma.

5 Wo birama ne yanyi ra, wo bira koε
ra.

Hali namijonmεε, e tantanma.

N fama wo nga Isirayila faxade na
nan ma.

6 N ma jama na faxafe, a
kolontareya ma.

Wo to bara wo makuya n kolonfe ra,
n fan bara wo makuya n ma
serexedubεna ra.

Wo to bara wo Marigi Ala xa seriye
rabejin,

n fan bara wo xa die rabejin.

7 Serexedubεε wuyaxi ki naxε,

e xa yunubie fan wuyaxi na ki ne.

N e xa binyε masarama yaagi ra na
nan ma.

8 E baloma n ma jama xa serexeε ra.

Na kui, e man nee radin ye yunubi
rabafe ma

e tan yete naxan nabama,

alako e man xa serexeε gbeteε soto.

9 Nama yo, serexedubεε yo,

n e birin jaxankatama ne e xa
yunubie xa fe ra,

n e sare ragbilenma ne e ma.»

10 «E e degema ne, kono e mu fama
lugade.

E kuyee batuma ne, kono nee mu e
rageenima,

barima e bara Alatala rabejin.

11 E langoεna rabama,

e beere mooli birin minma.

Na nan e xaxili kanaxi.

12 N ma ꝓama maxorinyi tima kuye ma.

E yaabi nde sotoma na wuri xuntunyi ra.

Langoeꝓa rabafe bara lu e boꝓe kui. Na bara e raloe, na bara e makuya Ala ra.

13 E serexe bama geyae fari, menni e surayi fan ganma serexe ra. E na rabama wuri xungbee bun ma, niini gbo dennaxe.

Na kui wo xa di ginsee langoeꝓa rabama, wo xa mamadie fan bara findi yene rabae ra.»

14 «N mu fama wo xa di ginsee nun wo xa mamadie ꝓaxankatade e xa langoeꝓa xa fe ra,

barima wo tan fan ꝓengee suxuma. Wo birin serexe bama kuyee be.

Nama xaxilitare luma na gantanyi kui.

15 Xa Isirayila bara bira langoeꝓa foxo ra, wo tan Yudayakae, wo naxa na mooli raba.

Wo naxa siga Giligali, wo naxa te Beti Aweni.

Wo naxa wo kali Alatala xili ra menni.

16 Xa Isirayila luma alo ninge kalabante,

Alatala mu noma e rabalode alo yexee fanyie, e naxee de madonma fili xungbee ma.

17 Eframikae bara kankan kuye ma. Wo xa e lu na.

18 E xa beere na ꝓon, e xa langoeꝓa fan tongo.

E xa mangee waxi yaagi nan tun xon ma.

19 Foye fama e ra fanafanande na nan ma.

E fama ne yaagide e xa serexe xa fe ra.»

5

Ala Isirayila makiitife

1 «Serexedubee, wo yi rame.

Isirayilakae, wo a mato.

Mange xa denbaya, wo wo tuli mati.

Kiiti na won tagi,

barima wo bara findi gantanyi ra Misipa, wo bara findi yele ra Taboro geya fari.

2 Wo na mixi nan tun mafaxafe yi ki, n xa n yaxaseri masa wo be.»

3 «N Eframi kolon, Isirayila mu noxunxi n ma.

Eframi na langoeꝓa rabafe, Isirayila fan bara so seniyantareꝓa kui.

4 E xa fe kobie bara e makuya e Marigi Ala ra.

Langoeꝓa xaxili bara lu e ya ma.

E mu Alatala kolon.

5 Isirayila xa yete igboya nan a niyama

e xa bira, e nun Eframi.

Yudaya fan birama ne e xa yunubi saabui ra.

6 E xurusee xaninma serexe ra, e xa Alatala fen,

konon e mu a toma barima a makuya e ra.

7 E bara Alatala yanfa, e ꝓenge die bari.

Beenun kike keren, e xa boxi fama ne kanade, e fa halaki.»

8 «Wo sara fe Gibiya. Wo xa a fe Rama.

Wo gere sonxoe ite Beti Aweni.

Bunyaminkae, yaxuie na wo xanbi ra.

9 Eframi ꝓaxankatama ne na loxoe. Isirayila bonsoe, n xa nondi masen wo be.»

10 «Yudaya kuntigie fama ne n ma xone kolonde,

barima e ifu boxi naaninyie ma.

11 Eframikae fan fama ne ꝓaxankatade,

barima e biraxi e yete waxonfe nan foxo ra.

12 N findima suuri nan na Eframi bonsoe be,

N lu Yuda bonsoe be alo fi ꝓaaxi.

13 Eframi nun Yudaya a kolon e furaxi.

Eframi sigama Asiriya,

a xerae xema naa mange xungbee xon ma,

konon a mu noma wo rayalande,

a mu noma wo xa fie baride.

14 N luma ne alo yete Efirami be,
alo yete yore Yudaya be.

N nee iboma ne, n siga e ra,
mixi yo mu e bama n yi.

15 N xa gbilen n xonyi,
han e xa e xa yunubi kolon, e fa n
fen.

E fama ne n fende e xa toore kui.»

6

Alatala waxonfe

1 Wo fa be, won xa gbilen Alatala
ma!

A bara won tooro, konɔ yakɔsi a won
nayanma ne.

A bara won bonbo, konɔ yakɔsi a
won ma fie maxirima ne.

2 Xi firin na dangi, a fama ne won
nayalande,

a xi saxan nde a won nakeli, won fa
lu a seeti ma.

3 Won xa Alatala fen, won xa a kolon.
Ala fafe mu kanama.

Lɔxɔ yo lɔxɔ kuye ibama, jeme
birin tune fama.

Ala fan mu tondima fade won yire.

4 «N munse rabama i tan na, Efi-
rami?

N munse rabama i ra, Yudaya?

I xa hinne n mabiri, luxi ne alo xini
naxan goroma geesege,

konɔ beenun soge xa xonɔ, a jon.

5 N wo gerema namijonmɛe xa
masenyie ra na nan ma,

n wo faxama ne n ma masenyie ra.

N ma kiitie fiixe alo naiyalanyi.

6 Hinne rafan n ma dangife serexe
ra,

Ala kolonfe dangi serexe gan daaxie
ra.

7 E bara n ma saate kana,
alo adamadie darixi a ra ki naxe.
E bara n yanfa.

8 Mixi jaaxi wuya Galadi, faxetie
bara gbo naa.

9 Serexedubɛe baganma mixi ma
Sikemi kira xon ma alo
mupɛtie.

Na faxe tife, fe jaaxi na a ra.

10 N bara fe jaaxie to Isirayilakae
tagi:

Efirami bara langoepa raba, Isiray-
ila bara noxo.

11 Yudaya, n na ge n ma jama
ragbilende konyiya kui,
n wo fan jaxankatama ne.»

7

Efirami xa yunubie

1 «N to wa Isirayila rayalanfe,
Efirami xa yunubi man naxa
makenɛn.

Samari xa fe jaaxi naxa mini kene
ma.

Na yanfantee mupɛ tima, e yensen
ye yire birin.

2 E e maroxun n mu ratuxi e xa
kobina ma,

konɔ n e xa wali birin toma ne.

3 Yi mixi kobie rafan mange ma,
kuntigie tinma e xa wali ra.

4 E xa langoepa gbo alo te xungbe,
taami ganyi naxan nadexema,

a fa wolen han a ge farin nafalade.

5 Kuntigie siisima ne mange xa xu-
lunyi,

mange fan tinxi na fe mooli ra.

6 E boje bara te alo te xungbe,
e e maso mange ra, e xa a yanfa.

E na fe birin xirima kɔe nan na
alako geesege e xa wali jaaxi xa
kamali.

7 E boje naxa te han e kiitise birin
nabira,

e e xa mangɛe birin faxa.

Na mixi mooli mu n ma kiiti
mamɛma fefe ma.

8 Efirami wama lufe ne alo si gbɛtɛe,
konɔ a luxi ne alo taami naxan ganxi
a jaaxi ra.

9 Si gbɛtɛe a senbe kanama, konɔ a
mu a kolon.

A forixi, konɔ a mu na rakorɔsi.

10 Isirayila a yete igboma, a mu
gbilen a Marigi Alatala ma,

a mu bira a xa seriyɛ foxo ra.

11 Efirami luxi ne alo ganbe xaxil-
itare.

A Misirakae xilima, a saate tongoma
Asiriyakae be.

12 E na siga naa, n fama ne n ma yeɛ
wolide e ma,

e xa bira alo xoni.

N e jaxankatama ne, alo a masenxi
e be e xa malanyi kui ki naxe.

13 Naxankatε na e bε, barima e bara e gi n xun ma.
 Gbaloe na e bε, barima e bara n matandi.
 N nu waxi nε e xun sarafe, kɔnɔ e wulee sama n xun ma.
 14 E yaye raminima e xa sade ma, kɔnɔ e mu sunnunxi e bɔpε ma.
 E e malanma alako e xa donse nun weni fen,
 kɔnɔ e e makuyama n tan na.
 15 N tan nan e xuru, n tan nan sɛnbε fi e ma,
 kɔnɔ e finsiriwaliya rabama n na.
 16 E mu e ya tima koore ra, e yanfε tima alɔ yanfε yili.
 Na nan a ra, e kuntigie faxama santidεgεma ra,
 e yaagi Misira bɔxi ma e xa wɔyenyi xa fe ra.»

8

Isirayila xa kuye batui

1 «Wo xa gere sara fe!
 Yaxui goroma nε Alatala xa banxi ma alɔ sεgε,
 barima jama bara n ma laayidi kana,
 e naxa muruta n ma sɛriyε ma.
 2 E n xilima,
 <Muxu Marigi Ala, muxu i kolon, muxu tan, Isirayila.>
 3 Isirayila to bara fe fanyi bεnin, yaxui birama nε a fɔxɔ ra.
 4 E bara mangεε ti n ma yaamari mu naxan na,
 e bara kuntigie ti e mu n maxɔrin.

E bara kuyee rafala e xa gbeti nun xεεma ra.
 Nee halakima na nan ma.
 5 Samarikae, wo wo xa ninge kuye wɔlε.
 N bara xɔnɔ wo ma a jaaxi ra.
 Wo wo yεtε manɔxɔma yi fe mɔoli ra han mun tɛmui?
 6 Yi kuye fatanxi wo tan Isirayila nan na.
 Mixi nde nan a rafalaxi, Ala mu a ra!
 Samari xa ninge kuye fama nε butuxunde.
 7 Naxan jεrεma fe jaaxi kui,
 gbaloe fama nε a lide.

Hali mɛngi tɔnsɔε keren, e mu a sɔtɔma xε ma.
 Sansi naxan bulama, a mu findima baloe ra.
 Hali nde findi a ra, si gbεtε nan a donma.

8 E bara Isirayila xun nakana, e e xanin jamanε konyiya kui.
 9 Isirayilakae bara siga Asiriya bɔxi ma,
 alɔ sofale naxan luma a keren.
 10 Hali e mixi naxee saraxi sie tagi e kantafe ma,
 n e birin malanma nε,
 alako e xa tɔɔɔ mangεε xa kote bun ma.

11 Eframi bara sɛrεxεbadee rawuya alako e xa yunubie xa xafari,
 kɔnɔ na sɛrεxεbadee bara a niya e xa yunubie sɔtɔ.

12 N bara n ma sɛriyεε birin sɛbε, e xa na kolon,
 kɔnɔ e mu tide toxi a ma.

13 E sɛrεxεε bama n bε, e na sube don,
 kɔnɔ na mu rafan Alatala ma.
 Yakɔsi, Alatala fama nε e jaxankatade e xa yunubie xa fe ra,
 e xa gbilen Misira bɔxi ma.

14 Isirayila bara nεemu Ala ma, naxan e daaxi.
 E na mangεε banxie tife.
 Yudaya fan na taaε tife, naxee sɛnbε gbo,
 kɔnɔ n na birin ganma nε tε ra.»

9

Isirayila xa jaxankatε

1 Isirayila, i naxa jεlεxin, i naxa sεεwa alɔ si gbεtεε.
 I to i Marigi Ala bεnin, i bara findi langoe ra.
 Langoe masundi bara rafan i ma, i naxan sɔtɔma lonyi yire.
 2 Wo mu baloe sɔtɔma lonyi yire, wo mu weni sɔtɔma weni bogi bundu se kui.
 3 E mu luma Alatala xa bɔxi ma, Eframi gbilenma nε Misira, e fama donse haramuxie donde Asiriya bɔxi ma.

4 E mu serexɛ ye daaxie bama Alatala bɛ.

E xa serexɛ mu rafanma a ma, e luma alo ɲon yire taami.

Naxee nee donma e findima seniyentaree nan na.

Na findima donse nan na e bɛ, kɔnɔ a mu findima serexɛ ra Alatala bɛ a xa hɔrɔmɔbanxi kui.

5 Wo munse rabama sali lɔxɔɛ Alatala ya i?

6 Hali e sa e ratanga gbaloe ma, Misirakae fama nɛ e faxade, e e ragata Nofi.

E xa harige birin lɔɛma nɛ, e xɔnyi findima nɛ wula ra.

7 Naxankatɛ lɔxɔɛ na fafe, yunubi sare ragbilenma temui naxɛ. Isirayila xa na kolon.

Isirayila xa yunubi gbo, na na a ra e namipɔnmɛe xɔnma, e daxui xili sa e xun ma.

8 Ala nun namipɔnmɛe Efirami kantama, kɔnɔ mixie tan gantanyi tema namipɔnmɛe bɛ.

E mu rafan mixie ma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui.

9 Efiramikae bara so yanfanteya kui, alo naxan nabaxi Gibiya.

Ala mu nɛɛmuxi e xa yunubi ma, a fama e naxankatade na nan ma.

10 «N to Isirayila to, a nu fan alo bogi se naxan toma wula i.

Wo benbae nu luxi nɛ alo xɔrɛ bogi singee,

kɔnɔ e naxa bira kuye xɔnxi fɔxɔ ra naxan nu na Peyori.

11 Efirami xa binyɛ sigama nɛ alo xɔni naxan tunganma.

Di bari mu na, tɛɛɛ mu na.

12 Xa a sa a li e naxa die xuru, n e birin bama nɛ e yi.

E fe ɲaaxi sɔtɔma nɛ n na e rabolo temui naxɛ.

13 N bara Efirami to a sabatixi yire fanyɪ, alo Tire na ki naxɛ,

kɔnɔ Efirami xa die soma nɛ faxetie yi ra.»

14 Alatala, a lanma i xa munse raba e bɛ?

I xa ginɛ furuxie furi kana, i xa e xijɛ xara.

15 E ɲaaxui birin masenxi nɛ Giligali. Menni n bara e xɔn fɔlɔ e xa fe ɲaaxie xa fe ra.

E mu rafanma n ma sɔnɔn.

E xa kuntigie findixi matandilae nan na.

16 «N bara Efirami bɔnbɔ.

A luxi nɛ alo sansi naxan sanke bara xara,

a mu bogima sɔnɔn.

Xa Efiramikae fa die bari, n e halakima nɛ.»

17 N Marigi Ala fama nɛ e rabɛɲinde, barima e mu e tuli matixi a ra.

E findima nɛ biyaasilae ra sie tagi.

10

Isirayila xa makiiti

1 Isirayila luxi nɛ alo sansi bili fanyɪ naxan bogima a fanyɪ ra.

Kɔnɔ a xa bogi to wuya, a naxa serexɛbade fan rawuya.

A xa bɔxi to tofan, a naxa tɔnxuma gɛmɛ ti kuye bɛ.

2 E bɔɲɛ mu na Alatala gbansan xa ra,

na na a ra e bara yunubi sɔtɔ.

Alatala e xa serexɛbadee rabirama nɛ,

a e xa tɔnxuma gɛmɛe kana.

3 Yakɔsi e a falama, «Mangɛ mu na muxu xun ma, barima muxu mu gaaxuma Alatala ya ra sɔnɔn.

Mangɛ nɔma munse rabade muxu bɛ?»

4 E wɔyɛnma, e e kalima, e saate tongoma,

kɔnɔ na birin fufafu.

Kiiti fanyɪ mu luma e yi,

alo ɲooɛ ɲaaxi naxan bulama xɛ ma.

5 Samarikae fama nɛ kɔntɔfilide e xa ninge kuyee xa fe ra

naxee na Beti Aweni.

Ʋama wa tima, serexɛdubɛe fan sunnunma,

barima e ɲɛlexinxi naxan na, na fama nɛ bade e yi ra.

6 Na kuyee xaninma ne Asiriya boxi ma,
a fa lu Mange xungbe ma.
Efirami yaagima ne,
birin fama ne yode Isirayila xa kewali ma.

7 Samari nun a mange xaninma ne,
alo wuri xuntunyi ye naxan xaninma.

8 Kuye batudee naxee na Beti Aweni,
e kanama ne.
Na serexebadee, Isirayilakae yunubi raba dennaxe,
e findima tunbe yiree nan na.
E fama ne a falade geyae be,
«Muxu makoto, muxu ragata!»

9 «Isirayila, kabi wo naxa na yunubi jaaxi raba Gibiya,
wo na yunubi sotofe tun.
Naxankate fama e lide Gibiya na nan ma.

10 A bara n kenen n xa e halaki.
Sie fama ne e gerede, e e suxu e xa yunubi gbege xa fe ra.

11 Efirami luxi ne alo ninge xuruxi,
wali rafa naxan ma.
N fama ne luuti xiride a xunyi ma, a xa wali raba n be.
Yudaya fan xa wali, Yaxuba bonsoe xa kote xanin.

12 Wo xa wali tinxinxi raba,
alako wo xa fe fanyi soto.
Wo xa wakili neene tongo,
wo xa Alatala fen han a fa temui wo yire,
a tinxinyi lu wo boje kui.

13 Konso wo tan mu tin na wali tinxinxi ra.
Wo bara fe jaaxi raba.
Yanfante ya nun yete igbopa bara gbo wo yi ra.
Wo bara la wo xa soorie senbe ra,

14 konso e ya fama isode,
e xa yire kantaxie fama ne kanade,
alo na gere loxe Salaman xutu soto Beti Arabeli xun ma temui naxe.
Na loxe ginne nun e xa di birin faxa ne.

15 Na mooli fama ne Beteli lide a xa yunubie xa fe ra.
Subaxe na a li, Isirayila mange faxama ne.»

11

Ala xa kinikini

1 «N Isirayila xanu ne a dimedi temui.
N naxa n ma di xili a xa keli Misira boxi ma.

2 Konso n to nu e xilima, e naxa e makuya n na,
e serexe ba Bali kuyee be, e surayi gan geme masolixie be.

3 N tan nan nu Efirami malife a xa jere kui,
konso e mu a kolonxi a n tan nan nu meenife e ma.

4 N nu na e mabendunfe marafanyi nun xanunteya ra.
N tan nan e ramini konyiya kui,
alako e xa balo a fanyi ra.

5 Yakosi, hali e mu fa sa gbilen Misira boxi ma,
Asiriya nan noe sotoma e xun na,
barima e bara tondi gbilende n ma.

6 Na nan a ra santidegema fama e xa taee lide,
a fa e xonyi birin kana.
E waxonfe mu sooneyama sonon.

7 N ma jama bara gbilen n foxo ra.
Hali e birin n xili, n mu e xun nakelima.»

8 «Konso Efirami, n xa i rabepin di?
N xa Isirayila rabolo di?
N mu noma fe rabade i ra
alo n naxan nabaxi Adamaha.
N xa i lu alo Seboyimi?
Tore bara n boje suxu.
N bara kinikini wo ma.

9 N bara n ma nate masara,
n boje bara xinbeli.
N bara dije Efirami ma, barima Ala nan n na.
Adama mu na n tan na.
Seniyentoe nan n na wo tagi.
N bara n ma xone lu na.

10 E fama ne birade Alatala foxo ra.
Ala na a xui ramini senbe ra alo yete magaaxuxi,
e fama ne lude a xanbi ra kelife sogegorode mabiri.

11 E kelima ne Misira boxi ma alo xonie,
e kelima ne Asiriya boxi ma alo ganbee.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

12

Isirayila xa yanfanteya

- 1 «Eframi wama n madaxufe.
Isirayila wama n yanfafe.
Yudaya tan birama ne Ala foxo ra,
a mu lanlanteya kana Ala seniyeñxi
mabiri.
2 Eframi fe fufafu fenma,
a birama mixie foxo ra naxee na
fuge ra.
A xa wulee nun fe jaaxie gbo.
A saatε tongoma Asiriya be,
a oliwi ture fima ne Misira mange
ma.
3 Ala Yudayakae makiitima ne,
a Yaxuba bonsoε jaxankatama ne,
a fa a xa kewali sare ragbilen a ma.»
- 4 E na e nga furi kui,
Yaxuba naxa a taara tingilinyi suxu.
A to fori, e nun Ala naxa gere so.
5 E nun maleke naxa gere so, a xutu
soto a ma.
A naxa wa, a a mayandi a xa hinne
a ra.
Yaxuba a to ne Beteli.
E nun Ala woyen menni ne.
6 Alatala nan Mange ra.
Xili xungbe kanyi nan Alatala ra.
7 I tan xa fa i Marigi Ala ma,
i naxa dugutεgepa kana,
i xa seriye tinxixi suxu.
I xaxili ti i Marigi Ala ra temui birin.
- 8 Yule sikeeli wule rawalima, a mixi
toro.
9 Eframi bara a fala,
«N bara banna han!
N bara naafuli soto n yetε senbe ra.
N mu yunubi yo rabaxi.»
- 10 «N tan nan i Marigi Alatala ra,
naxan i ramixi Misira boxi ma.
N man i radoxoma ne kiri banxie
kui,
alo won ma sali temui dangixie.
11 N nu woyenma namiponmee be,
n laamatunyie wuyaxi so e yi ra.
N nu taalie masenma wo be
namiponmee saabui ra.
12 Galadikae luma ne fe jaaxi raba
ra.
Na fe na a niyama n fama e xun
nakanade.
E ningee bama serexe ra Giligali,

kono n fama ne e xa serexebadee
kanade,
e xa lu alo geme malanxie xεe ma.»

- 13 Yaxuba naxa a gi Arami boxi ma.
Isirayila naxa findi xurusee
demadonyi ra,
alako a xa gine nde soto.
14 Alatala naxa Isirayila ramini
Misira boxi ma
namiponme nde saabui ra.
Alatala naxa meeni Isirayila ma a xa
xεeraε saabui ra.
15 Eframi bara Alatala raxono a
jaaxi ra.
E Marigi fama ne e jaxankatade e
xa faxε tixie xa fe ra,
a fa e rayaagi.

13

Ala xa xone

- 1 Nama nu gaaxuma ne Eframi xa
woyenyi ya ra,
barima mixi binye nan nu a ra,
kono a naxa yunubi soto Bali kuye
batufe ra, a fa faxa.
2 Yakosi e man yunubie nan nabama,
e kuye rafalama gbeti ra.
E kuye yailanma,
kono xabui wali gbansan nan a ra.
E adamadie bama serexe ra,
e ninge kuye sunbuma.
3 Na na a niyama e fama ponde alo
kunda naxan goroma geesege,
alo xini naxan yolonma geesege,
alo maale lagi foye naxan xaninma
foye ra,
alo tuuri naxan minima kuri kui.
- 4 «N tan nan i Marigi Alatala ra,
naxan i ramixi Misira boxi ma.
I naxa ala gbete kolon fo n tan.
Marakisima mu na i be ba n tan na.
5 N jengi saxi i xon gbengberen yire.
6 E to baloe soto, e naxa luga.
E to luga, e naxa findi yetε igboe ra.
Na nan a ra e neemuxi n ma.
7 N luma ne e be alo yetε,
naxan a noxonma kira xon han a
sube soto.
8 N e suxuma ne alo sube xaape,
naxan ma die baxi a yi.

N e ibooma ne alo yete, naxan wulai
 sube faxama.
 Wula subee man e ibooma ne.
⁹ Isirayila, i bara i yete kana,
 barima i bara i malima yanfa, naxan
 findi n tan na.
¹⁰ I xa mange na minden,
 naxan nu lanma a xa wo rakisi?
 I xa kiitisae na minden,
 i nu wama naxee xon alako i xa
 mange nun mangedie soto?
¹¹ N to xono wo ma, n bara mange
 so wo yi ra.
 Yakosi n a bama ne wo yi ra n ma
 xone kui.
¹² Efirmi xa fe naaxi birin sebexi,
 Ala mu neemuma a xa yunubie ma.
¹³ Tore fama ne a lide, alo gine
 naxan di barima.
 Kono di xaxilitare na a ra.
 A bari temui na a li, a mu tinma
 minide a nga tege.»

¹⁴ «N xa e xun sara aligiyama senbe
 yi?
 N xa e rakisi saya ma?
 Saya, i xa xone na minden?
 Aligiyama, i xa senbe na minden?
 N mu kinikinima wo ma feo!
¹⁵ Hali a senbe gbo a ngaxakerenyie
 tagi,
 Alatala foye xare rafama ne
 keli gbengberenyi sogetede mabiri,
 a fa xuree nun kolonyie xoride.
 Harige birin bama ne a yi ra.»

14

Isirayilakae xa tuubi Alatala ma

¹ Samarikae bara yunubi soto e Ma-
 rigi Alatala matandife ra.
 Na nan a ra e faxama santidegema
 ra,
 e xa diyore wolima ne boxi ma,
 e xa gine furuxie furi rabooma ne.
² Isirayila, gbilen i Marigi Alatala
 ma,
 barima i xa wali kobi bara i rabira.
³ Wo tuubi Alatala ma, wo fa yi
 woyen fanyi fala a be,
 «I xa dije muxu xa yunubie ma,
 i xa hinne muxu ra.
 Muxu xa tantui ba serexe ra, tuurae
 xa lu na.
⁴ Asiriya mu noma muxu rakiside,

muxu mu tema soee fari gere xili
 ma.
 Muxu mu kuyee xilima <Muxu Ma-
 rigi Ala>
 naxee yailanxi mixi belexe ra.
 I tan nan gbansan kinikinima kiridie
 ma.»

⁵ «N e xa yanfanteya yailanma ne.
 N e xanuma ne fonisireya ra,
 barima n ma xone bara gbilen e foxo
 ra.

⁶ N luma ne Isirayila be alo xini,
 e tofanma ne alo sansi fugaxi.
 E sabatima ne alo wuri bili fanyi
 naxan na Liban.

⁷ A salonyi kuyama ne.
 A tofanma ne alo oliwi wuri,
 a xiri fanyi raminima ne alo wondi
 naxan na Liban.

⁸ Nama man sabatima ne Isirayila
 boxi ma Ala xa niini bun ma.
 E xa mengi fanma ne.

E xa fe joxunma ne alo weni bogi,
 e fa xili fanyi soto alo Liban xa weni.

⁹ Efirmi bonsoe, munse na n nun
 kuyee tagi?

N tan nan wo xa dube suxuma,
 n nan n pengi sama ne wo xon.
 N luma ne wo be alo wuri xinde
 fanyi.

Wo baloe sotoma n tan nan saabui
 ra.»

¹⁰ Lonna yi woyenyi kolonma ne.
 Xaxilima yi masenyi fahaamuma ne.
 Alatala xa kirae tinxin,
 tinxintoe perema nee nan xon,
 kono matandilae dinkonma nee nan
 na.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui Ala masenyi nde tima Isirayila jama be Annabi Yoweli saabui ra. A naxe Isirayilakae xa yunubie bara a niya Ala xa jaxankate jaaxi doxo e ma. Yi jaxankate misaalixi soori gali mag-aaxui nan na, kono a findixi kaame xungbe nan na Alatala naxan nad-inxi Isirayila boxi ra. Katoe to xe birin kana, Isirayila naxa lu kaame kui, Ala fa a masen e be na fatanxi e xa yunubie nan ma.

Kono Alatala to mu tin a xa jama xun nakanade tun e xa yunubie xa fe ra, a man naxa laayidi tongo e be a fama e malide. A na raba a Xaxili Seniyenxi nan saabui ra a naxan nagoroma mixi mooli birin ma naxan wama birafe a foxo ra. Kisi nan na ki Ala nu wama naxan fife a xa jama ma.

Na masenyi dangi xanbi, Ala woyenyi mooli gbete nan masenma dunija sie be naxee nu bara Isirayila tooro a jaaxi ra. A naxe a fama e makiitide e xa yunubie xa fe ra, e fa jaxankate xoxoxe sotode.

Yi masenyi saxanyi findima nondi hagige nan na ibunadama birin be. Alatala bara a xa seriye ragoro dunija ma a xa namiponmee saabui ra. Xa mixi tondi birade Ala waxonfe foxo ra, na findima fe xoxoxe nan na e be. Kono xa e gbilenma Ala ma, a mu tondima e kide, a e xa yunubi xafari. Na kisi findixi kaabanakoe belebele nan na Ala naxan nabama mixie be naxee boje wama makorefe Ala ra. Ala xa won mali na kisi sotofe! Amina.

Ala xa masenyi Annabi Yoweli be

Isirayila xa boxi xa kanari

¹ Masenyi nan yi ki Alatala naxan masen Petuweli xa di Yoweli be:

² Forie, wo yi fe rame,
boxikae, wo wo tuli mati.
Yi fe mooli bara raba nu wo xa waxati,
xa na mu wo benbae xa waxati?

³ Wo yi ya maxaran wo xa die be,
wo xa die fan xa a ya maxaran e gbe die be,
e gbe die fan xa a ya maxaran e gbe die be e fama naxee baride.

⁴ Kulie naxan lu, katoe xunxurie bara na don.
Katoe xunxurie naxan lu, katoe xungbee bara na don.
Katoe xungbee naxan lu, katoe mooli gbete fan bara na don.

⁵ Wo tan siisilae, wo xunu, wo xa wa. Beere minyie, wo xa wo xui ite, barima wo mu fama weni neene sotode sonon.

⁶ Namanen senbema nde naxan xa mixi konti mu kolon,
na bara din n ma boxi ra.
A pinyie luxi ne alo yete pinyi,
a banganyie luxi ne alo yete gine banganyie.

⁷ A bara n ma weni xee kana,
a n ma xore bilie ibolon.
A bara e kobole ba han e salonyi bara fiixe fon.

⁸ Wo xa wa alo sungbutunyi naxan xa xeme bara faxe.

⁹ Alatala xa serexedubee sunnunxi, barima hadiya donse mu na Alatala xa banxi kui sonon.

¹⁰ Xee bara kana, boxi fan na sunnunyi kui,
barima donse xun bara rakana,
weni nun ture mu na.

¹¹ Xe sae wama ne, weni sansi sie sunnunma ne,
barima naxan birin bogixi xee ma,
na birin bara kasara.

¹² Weni bilie bara xara, xore bilie bara loxosin.
Weni bilie, tugi bilie, mangoe bilie,
nee birin bara xara.
Mixie xa jalexinyi bara jon.

¹³ Na kui a lanma wo tan serexedubee,
wo xa sunnunyi dugi ragoro wo ma.

Wo tan naxee serexe ganma
serexebade fari, wo xa wa.

Wo xa koe radangi nimise kui, wo
tan naxee walima n Marigi
Ala be,

barima hadiya donse bara non Ala
xa banxi kui.

14 Wo xa sunyi suxu, wo xa sali raba.

Wo xa forie nun nama malan wo
Marigi Alatala xa banxi kui,
wo fa a maxandi wo boje birin na.

15 Alatala xa loxe xoxoxe bara
makore.

A fama ne kanari belebele tide Ala
Senbema xili ra.

16 Wo mu a toxi won ma donse bara
non,

seewe nun jalexinyi mu na Ala xa
banxi yire sonon?

17 Sansi xorie bara xara bende bun
ma.

Sansi xorie ragatadee bara bira,
donse bara non.

18 Xurusee wama donse fe ra.

Yexee tooroma barima nooge mu na.

19 Alatala, n i tan nan maxandima,
barima te bara filie nun bu-
runyi gan.

20 Hali burunyi subee ya tixi i ra,
barima xuree bara xori, te bara filie
gan.

2

Marigi xa loxe bara makore

1 Wo sarae fe n ma geya seniye nxi
Siyoni fari!

Boxikae birin xa seren gaaxui ra,
barima Alatala xa loxe na fafe, a
bara makore.

2 Dimi nun kuye ifore loxe nan a
ra.

A luxi ne alo kunda nun nuxui ifore
naxan dinma geya ra,
alo subaxe naiyalanyi yensenma ki
naxe.

Nama senbema belebele fama ne,
naxan maniyee mu toxi temui dan-
gixi,

a man mu toma temui naxan sa
fama.

3 Te saxi e ya ra, te saxi e xanbi ra.

Boxi naxan na e ya ra,

a tofan alo sansi yire Ala naxan
daaxi Adama be,

konon e na dangi, na boxi fa findi
gbengberenyi magaaxuxi yire
ra.

E a birin kana!

4 E luxi alo soe galie, soorie doxoxi
naxee fari.

5 E tunganma ne alo soori ragisee
naxee goroma geyae tagi.

E xui maniya te wundui xui ra
naxan sexe ganma.

E maniya soori gali senbema ra
naxan tixi gere ki ma.

6 Mixie na e to, gaaxui luma ne e
suxu ra, e yatagie birin ifore.

7 E e gima ne alo jalamae,
e tema taa tete ma alo korogbae.

Kankan siga a xa kira ra, e mu e
bama kira ma feo.

8 E mu dinma e boore ra,
kankan biraxi a xa kira nan foxo ra.
Hali e gerefae ti e ya ra, e soma ne
nee ra e xa safe mu kana.

9 E dinma ne taa ra, e e gima ne tete
fari.

E tema ne banxie fari, e so wunderie
ra alo mujetie.

10 Boxi serenma ne e ya ra, koore a
imaxa.

Soge nun kike ifore ma ne, tunbuie
mu yanbama sonon.

11 Alatala a xui ramini ma ne a xa
geresoe ya ra.

E wuya, e a xa yaamari suxu senbe
ra.

Alatala xa loxe xungbe magaaxu.
Nde noma na loxe raxande?

12 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo xa wo yete ragbilen n ma
yakosi.

Wo xa na raba wo panige fixe ra,
sunyi ra, wa ra, nun mayandi ra!

13 Wo naxa wo xa dugie iboo sun-
nunyi kui,

wo xa wo boje nan masara.

Wo xa wo yete ragbilen wo Marigi
Alatala ma,

barima a hinnema ne wo ra, a
kinikini wo ma,

a mu xonoma mafuren, a xa mixi
xanui gbo,

a gbilenma a xa gbaloe ƒoxo ra.
¹⁴ Nde a kolon xa a mu a xa nate masarama, xa a mu dijema, a fe fanyi raba wo be?
 Na temui wo fama ne donse nun minse hadiya ra wo Marigi Alatala be.
¹⁵ Wo xa sarae fe Siyoni!
 Wo xa sunyi suxu, wo sali xungbe raba.
¹⁶ Wo xa jama malan seniyenyi kui. Wo xa forie, dimee, nun diyoree xili. Xeme naxan bara gine dɔxo, a tan nun a xa gine xa lu na malanyi kui.
¹⁷ Serexedubee, wo tan naxee walima Alatala be, wo xa wo mawa Ala be serexebade nun hɔromɔbanxi tagi, a falafe ra, <Alatala, i xa i xa jama ratanga. I naxa i ke tongomae rayaagi, e xa findi mayele se ra jamanee be, mixi fa a fala, E Marigi Ala na minden?>»
¹⁸ Alatala wama a xa jama xa lu a yi ra.
 A kinikinima e ma.
¹⁹ Alatala bara a xa jama yaabi, a bara a masen a xa jama be:
 «N donse, weni, nun ture fima ne wo ma han wo wasa.
 N mu luma sie xa wo rayaagi sɔnɔn.
²⁰ N wo yaxuie makuyama ne wo ra, naxee kelima koola ma, n e radin gbengberen yire dennaxe kanaxi.
 E xa geresoe naxee tima yare, n nee madulama sogetede baa nan xora,
 naxee tima xanbi,
 n nee tan madulama sogedorode baa nan xora.
 E boro xiri mini, a din yire birin na.»
 Alatala bara kaabanakoe raba!
²¹ Isirayila boxi, hali i mu gaaxu!
 I xa jalexin, i xa lu seewe kui, barima Alatala fe xungbee rabama.
²² Burunyi subee, hali wo mu gaaxu, barima pooge man gbilenma ne fili ma,
 sansi bilie man bogima ne,

xore bilie nun weni bilie fan daxamui raminima ne.
²³ Wo tan Siyoni jama, wo xa seewa, wo xa jalexin wo Marigi Alatala xili ra,
 barima a tune fanyi rafama ne wo be,
 a tune gbegbe ragoroma ne wo be a waxati ma,
 alo a nu a rabama ki naxe a singe.
²⁴ Lonyie rafema ne sansi xori ra, fifae rafema ne weni neene nun ture ra.
²⁵ N wo xa daxamui joxoe fima ne, n ma geresoe senbema naxan kana, n ma geresoe naxee lanxi kulie, katoe, nun katoe maniyee ma, n naxee rasanba wo xili ma.
²⁶ Wo fama ne wo degede han wo luga.
 Wo n matoxoma ne, n tan wo Marigi Ala,
 naxan bara kaabanakoe raba wo be. N ma jama mu rayarabima sɔnɔn.
²⁷ Na kui wo a kolonma ne a n na Isirayila ƒoxo ra,
 a n tan nan na wo Marigi Alatala ra, a Ala gbete mu na.
 N ma jama mu rayarabima sɔnɔn.

3

Alatala Xaxili ragorofe dunija ma

¹ Na dangi xanbi, n na n Xaxili ragoroma ne mixi birin ma.
 Wo xa di xeme nun di ginee namijonmeja rabama ne,
 wo xa forie xiye sama ne,
 laamatunyie goroma ne wo xa fonikee ma.
² N na n Xaxili ragoroma ne konyi xeme nun konyi ginee ma.
³ N tonxumae raminima ne koore nun boxi ma,
 naxee findima wuli, te, nun tuuri ra.
⁴ Soge dimima ne, kike masarama ne a findi wuli ra,
 beenun Marigi xa loxo xungbe ma-gaaxuxi xa a li.
⁵ Na kui, naxan yo na Alatala xili, na kanyi kisima ne.
 Mixi kisixie luma ne Siyoni nun Darisalamu,
 alo Alatala a masenxi ki naxe.

Alatala kisi ragirixi naxee ma, nee
luma ne kisi mixie donxoe ya
ma.

4

Ala sie makiitima ne

1 Na temui, n na Yuda nun
Darisalamu ragbilen e xonyi,

2 n si birin malanma ne Yehosafati
gulunba kui.

Menni n e makiitima ne n ma pama
Isirayila xa fe ra,

naxee findixi n ke tongomae ra.

Duniya si naxee rayensen ye
pamanee ma,

e n ma boxi itaxun e boore ma,

3 e n ma pama raba e sago ra.

E xeme dimee mati langoepa sare ra,

e gine dimee mati beere sare ra
alako e xa siisi.

4 «Wo tan Tirekae, Sidonkae, nun
Filisitakae, wo wama munse xon ma
n be? Wo wama wo gbe nan joxofe
n ma? Xa na na a ra, n wo sare fima
ne wo xa wali ra mafuren mafuren.

5 Wo bara n ma xema nun n ma
gbeti tongo n ma horomobanxi kui,
wo fa a raso wo xa kuye banxie kui.

6 Wo bara Yudakae nun Darisala-
mukae mati Girekikae ma, alako e
xa makuya e xonyi ra.»

7 «N e ramaxama ne alako e xa keli
yire wo e matixi dennaxe, n fa wo
sare fi wo xa wali paaxi ra.

8 N wo xa di xeme nun di gine
matima ne Yudakae ma, alako e fan
xa e mati Sebakae ma naxee makuya
wo ra.» Alatala xa masenyi nan na
ki.

9 «Wo yi fala duniya sie be:

<Wo xa fe yailan gere xili ma,

wo xa wo xa soorie malan.

Geresoe birin xa e maso, e xa gere
rakeli!

10 Wo xa wo xa kerie yailan san-
tidegemae ra,

wo xa wo xa worotee fan yailan
tanbee ra.

Senbetare xa a fala, «N senbe gbo!»

11 Wo xa fa be,

wo tan si naxee na muxu rabilinyi.»

Alatala, i xa soorie ragoro menni fa!

12 Sie xa keli, e xa malan Yehosafati
gulunba kui,

barima n e birin makiitima ne.

13 Wo xa worotee tongo, barima xe
bara mo!

Wo xa weni bogi bundu, barima e
bara gbo ye,

mixie xa paaxura xa fe ra.

14 Namae, wo xa goro kiitisa gu-
lunba kui,

barima Alatala xa loxoe bara
makoe naa.

15 Soge nun kike dimima ne,

tunbuie mu yanbama sonon.

16 Alatala fama ne a xaape xui
raminide kelife Siyoni,

a xui magaaxuxi minima ne kelife
Darisalamu.

Koore nun boxi serenma ne,

konon Alatala findixi kantari nan na
a xa pama be,

a findi yire makantaxi ra Isirayila
be.

17 Na kui, wo a kolonma a n tan nan
wo Marigi Alatala ra,

naxan yigiyaxi n ma geya seniyenxi
Siyoni fari.

Darisalamu findima yire seniyenxi
nan na,

si gbete mu menni gerema sonon.

18 Na loxoe, weni neene nun xipe
gboma ne geyae ma.

Ye toma ne Yudaya birin ma,

ye dulonyi bulama ne Alatala xa
banxi kui,

a goro Kasiya gulunba kui.

19 Konon Misira boxi luma ne kana ra,
Edon findi gbengberenyi ra gbaloe

xa fe ra,

e naxan doko Yudakae ma e faxafe
ra fufafu.

20 Konon pama sabatima ne Yudaya
nun Darisalamu waxati birin.

21 N e xa yunubi xafarima ne e nu
bara naxan naba.

N tan Alatala, n yigiyama Siyoni ne.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Amosi namipɔnme nan nu a ra naxan kawandi ti Yudaya Mange Yusiya xa waxati. Na temui Isirayila bɔxi, Ala naxan fixi a xa pama ma kabi Annabi Munsa xa temui, a nu bara taxun dɔxɔ firin. A yirefanyi seeti xili Yudaya, a kɔɔla seeti xili Isirayila. Mange Yerobowami nu na Isirayila bɔxi ma. A mu tin birade Ala xa seriye fɔxɔ ra, a xa pama fan mu lu kira fanyi xɔn ma.

Annabi Amosi naxa kawandi ti Isirayilakae be, alako e xa gbilen e xa yunubie fɔxɔ ra. A naxa tɔnyi dɔxɔ kuyee batufe ra. E mu Alatala batufe rabɛnin, kɔnɔ e nu bara kuye batui fan sa na fari. Na nan a ra Ala naxa a masen e be Annabi Amosi saabui ra, a e xa sali birin bara findi sali fufafu ra. Ala mu wama a firin nde xɔn ma.

Na waxati Isirayilaka wuyaxie nu bara naafuli gbegbe sɔɔ. E naxa a maɔxun a na birin findixi Ala xa barake nan na e tan mabiri. Annabi Amosi naxa a masen e be a na naafuli mu nu kelixi Ala xa ma, a kelixi e xa fe kobie nan ma e naxee rabaxi setaree ra.

Annabi Amosi to ge e kalamude na fe ma, a naxa a fala e be a Alatala fama ne e paxankatade a jaaxi ra e xa yunubie xa fe ra. Isirayilakae nu a maɔxunxi ne a fe xɔrɔxɔe yo mu nɔma e lide, kɔnɔ Amosi naxa e mayandi e xa gbilen Ala xa seriye ma, xa na mu a ra e birin fama ne halakide.

Alatala naxa Isirayilakae paxankata alo Annabi Amosi a fala e be ki naxe. E yaxuie naxa e gere a jaaxi ra. Isirayilaka naxee mu faxa santidegema ra, e naxa lu konyiya kui pamane ma. Alatala xa masenyi birin naxa kamali.

Yi kitaabui xa masenyi tide gbo to mixie be. A lanma won xa won tuli mati yi kawandi ra alako won xa danxaniya Ala ma alo a wama a xɔn ma ki naxe. Xa na mu a ra won fan fama ne paxankate sɔɔɔde alo Isirayilakae. Ala xa won natanga na ma. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Amosi be

Annabi Amosi xa masenyi

¹ Annabi Amosi, Tekowaka xuruse kanyi, naxa laamatunyi to Isirayila xa fe ra Yudaya mange Yusiya nun Isirayila mange Yerobowami, Yowasi xa di xa waxati, je firin beenun bɔxi xa seren.

Annabi Amosi xa masenyi nan ya:

² «Alatala a xaape xui raminima
Siyoni ma alo yete,
a a xui itexi raminima keli
Darisalamu.
Sexe mu na filie ma xurusee naxan
donma,
Karemele geya fan bara xara.»

Damasi xa yunubi sare

³ Alatala naxa a masen,
«Damasi xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra.
E bara Galadi kana a jaaxi ra,
alo bɔxi buxama ki naxe.

⁴ N te dinma Xasayeli xa banxi ra na
nan ma.

Na te nan fama Ben Hadada xa yire
makantaxie gande.

⁵ N Damasi xa naade balan se girama
ne.

N Awenikae halakima ne gulunba
kui,

a nun mange naxan na Beti Eden.
Siriya pama xaninma ne Kiriya
konyiya kui.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

Gasa xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,
«Gasa xa yunubi rabaxi saxanyi,
xa na mu a ra naani xa fe ra,
n mu gbilenma n ma nate fɔxɔ ra.
E bara taa ndee xa pama birin xanin
Edon konyiya kui.

⁷ N tɛ dinma Gasa tɛtɛ ra na nan ma.
Na fama nɛ a yire makantaxie gande.

⁸ N Asidodikae halakima nɛ, a nun mange naxan na Asikalɔn.
N Ekiron jaxankatama nɛ, Filisitakae birin faxama nɛ.»
Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

Tire xa yunubi sare

⁹ Alatala naxa a masen,
«Tire xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E bara taa ndee xa jama birin xanin Edon konyiya kui, e saatɛ kana e naxan tongo e nun e ngaxakerenyi Isirayilakae tagi.

¹⁰ N tɛ dinma Tire tɛtɛ ra na nan ma.
Na tɛ fama nɛ a yire makantaxie gande.»

Edon xa yunubi sare

¹¹ Alatala naxa a masen,
«Edon xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E bara e ngaxakerenyie gere santidɛgema ra. E mu kinikini e ma, e xa xɔnɛ xun nan tun masama.

¹² N tɛ dinma nɛ Teman na.
Na tɛ nan fama Bosara yire makantaxie gande.»

Amoni xa yunubi sare

¹³ Alatala naxa a masen,
«Amonikae xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E bara Galadi gine furuxie furie rabɔɔ santidɛgema ra, alako e xa bɔxi xun xa masa.

¹⁴ N tɛ radɛxema Raaba tɛtɛ ra na nan ma.
Na tɛ nan fama a yire makantaxie gande.

¹⁵ E xa mange nun a xa kuntigie fama nɛ xaninde konyiya kui, gere sɔnxɔɛ rate gere so lɔxɔɛ, turunnaade foye mini xui lɔxɔɛ.»
Ala xa masenyi nan na ki.

2

Mowaba xa yunubi sare

¹ Alatala naxa a masen,
«Mowaba xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E bara Edon mange xɔrie gan han e bara findi xube ra.

² N tɛ dinma Mowaba ra na nan ma.
Na tɛ fama nɛ Keriyoti yire makantaxie gande.

Mowaba xa fe jɔnma gere sɔnxɔɛ nan kui,
gere feri fe xui kui.

³ N e xa kiitisa xungbe halakima nɛ nun a xa kuntigie ra.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

Yudaya xa yunubi sare

⁴ Alatala naxa a masen,
«Yudaya xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E bara n ma seriye matandi, e mu n ma yaamarie suxu, barima e bara e yetɛ ralɔɛ lafe ra ala wule daaxie ra, e babae la naxee ra.

⁵ N tɛ dinma Yudaya ra na nan ma.
Na tɛ nan fama Darisalamu yire makantaxie gande.»

Isirayila xa yunubi sare

⁶ Alatala naxa a masen,
«Isirayila xa yunubi rabaxi saxanyi, xa na mu a ra naani xa fe ra, n mu gbilenma n ma natɛ fɔxɔ ra. E tinxintɔɛ matima kɔbiri ra, e misikiine matima sankiri sare xa fe ra.

⁷ E tɔɔrɔmixie xa fe mayo,
e tondi setare xa kiiti sade.
Babe nun a xa di, ginɛdimedi keren masama.

Na kui e bara n xili seniyenxi rasɔtɔ.

⁸ E dugi italama e naxan nasuxuxi sɛɛke ra,
e e sa na ma sɛrɛɛbade fɛ ma.
E weni sɔtɔma tinxintareya ra,
e na min e xa alae xa banxie kui.»

⁹ «E na finsiriwaliya birin nabama n ya i,
n tan naxan Amorikae halaki e bɛ,

Amorikae naxee xungbo e senbe gbo
alo konde bili.

N naxa Amorikae foxi birin ba naa,
alako e naxa no senbe sotode sonon.

¹⁰ N man naxa wo ramini Misira
boxi ra,

n fa wo rapere je tongo naani bun
ma gbengberenyi ma,

alako wo xa Amori boxi soto.

¹¹ N naxa namijonmee rakeli wo ya
ma,

a nun Nasari segetalae naxee bara fi
n ma.

Isirayilakae, a mu na na ki xe?»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

¹² «Konon wo tan bara beere so
Nasari mixie yi ra.

Wo bara tonyi dxoxo namijonmee ra
a e naxa Ala xa masenyi masen.»

¹³ «N fama wo butuxunde na nan
ma,

alo kote binye a maxanin se butux-
unma ki naxe.

¹⁴ Mixi xulunxi mu noma a gide.

Senbema senbe bama ne a yi ra.

Geresoe faxama ne gere kui.

¹⁵ Tanbe woli mu tima.

Naxan xulun a gide na sanyi mu a
bama e i.

Soe rafi mu kisima.

¹⁶ Na loxoe geresoe suusaxi a gima a
mageli nan na.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

3

Ala naxan janigexi Isirayila be

¹ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
Alatala naxan masenma Isirayilakae
be,

a xabile naxan namini Misira boxi
ra.

² «N wo tan nan gbansan sugandi
dunija xabilee birin ya ma.

Na nan a ra, n a janigexi wo xa
jaxankate soto wo xa yunubie
xa fe ra.»

³ Mixi firin noma jere ralande
xa e mu lanxi na ma?

⁴ Yete a xui raminima wula i
xa a mu sube nde sotoxi?

⁵ Xoni goroma yele kui
xa donse mu na yele ra?

Gantanyi noma fulade

xa xoni mu suxuxi a ra?

⁶ Feri fema taa nde kui jama kui mu
ifu?

Gbaloe taa nde lima, xa Alatala xa
mu a ragiri?

⁷ Marigi Alatala mu fefe rabama,
a mu a xa gundo masen a xa konyi
namijonmee be.

⁸ Yete na a xui ramini, nde mu
gaaxuma?

Marigi Alatala na woyen, nde
tondima na masende?

⁹ Wo xa yi fala Asidodi yire makan-
taxie kui,

wo man xa yi fala Misira yire
makantaxie kui,

«Wo xa wo malan Samari geyae fari,
wo xa a mato mennikae kontofilixi
ki naxe,

a nun e e boore tooroma ki naxe.»

¹⁰ Alatala xa masenyi nan ya:

«E mu tinxinyi yo kolon,

e xa fe jaaxi nun muje xun nan tun
masafe.

E naxan sotoma, e na malanma e xa
yire makantaxie nan kui.»

¹¹ Marigi Alatala naxan masen, na
nan yi ki.

«Wo wo ya rabi, wo yaxui na fafe wo
xa boxi kanade.

E fama ne wo xun nakanade,

e fa wo xa yire makantaxie kana.»

¹² Alatala naxa a masen,

«Yete na yexee iboo,

xuruse demadonyi noma yexee
sanyi firin,

xa na mu a ra a tuli xuntunyi raki-
side yete ma.

Isirayilakae fan kisima na ki ne.

Samarika naxee e malabuma sade
ma,

naxee e magoroma Damasi magoro
see kui,

wo tan mu kisima.»

¹³ Mange Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo tuli mati n na,

wo na masen Yaxuba bonsoe be.

¹⁴ N na Isirayila jaxankata

a xa yunubie xa fe ra temui naxe,

n man e jaxankatama ne e xa
serexebadee xa fe ra naxee na
Beteli.

Na serexebadee suxusee birama ne
boxi.

15 N man e xa banxi tofanyie rabi-
rama ne,
jeme nun sogofure banxi birin,
naxee ratofanxi sili jinyi ra.
N na birin kanama ne.»
Alatala xa masenyi nan na ki.

4

*Ala naxan nabaxi alako Isirayila
xa gbilen a ma*

1 Wo wo tuli mati yi masenyi ra,
wo tan gine naxee luxi alo ningee,
ninge tofanyie naxee na Basan boxi
ma.

Wo tan naxee sabatixi Samari geya
fari,

wo tan naxee misikiine tōroma,
wo tan naxee tima setaree fari.

Wo nu fa a falama wo xa mōrie be,
«Wo fa beere ra, won naxan
minma.»

2 Marigi Alatala bara a kali a xa
seniyenyi ra,
«Kiiti loxoe na fafe.

E fama ne wo suxude wure
konkoronxie ra, e wo nun wo
xa die xanin.

3 Wo minima ne wo xa tete kanaxi
kui,

kankan tixi a boore xanbi ra.
E wo xaninma ne yire makantaxi.»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

4 «Wo siga Beteli, alako wo xa
yunubi raba naa.

Wo siga Giligali, alako wo man xa
yunubi soto.

Wo xa serexe ba geesege birin,
wo man xa farile ba je saxan yo je
saxan.

5 Wo lebini taami ba tantui serexe ra.
Wo wo xa janige serexe masen birin
be,

barima na fe moolie rafan wo ma,
wo tan Isirayilakae.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

6 «N nu bara kaame raso wo xa tae
kui.

Taami yo mu lu wo xonyi.

Kono hali n to na birin naba, wo mu
tuubi n be.»

Alatala xa woyenyi nan na ki.

7 «Kike saxan to nu luxi xe xa xaba,
n tondi ne tune ragorode wo ma.

N bara a niya taa ndee xa tune soto,
taa ndee naxa a soto.

N bara a ragiri ndee xa tune soto,
xe ndee naxa tune soto.

8 Mixie bara keli taa ndee,
e siga ye fende taa gbete kui,
kono ye xoli mu ba e ma.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi
n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

9 «N bara fure ragoro wo xa sansie
ma,

n bara e xara foye ra.

Katoee bara wo xa laakoe kana,
a nun wo xa weni sansie, wo xa
xore sansie, nun wo xa oliwi
sansie.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi
n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

10 «N bara fure jaaxie ragoro wo
ma,

alo n a rabaxi Misira boxi ma ki
naxe.

N bara wo xa segetalae faxe san-
tidegema ra,

e borō xiri naxa te wo ra.

Wo yaxuie bara e xa soee tongo.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi
n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

11 «N bara wo jaxankata,
alo n Sodoma nun Gomora
jaxankataxi ki naxe.

Wo luxi ne alo wuri naxan naminixi
te.

Hali n to na birin naba, wo mu tuubi
n be.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

12 «N fama i tan Isirayila
jaxankatade na nan ma.

N na yi raba i ra, i fama ne i Marigi
Ala kolonde.»

13 Naxan geyae nun foye daaxi,
naxan adama xa mapoxunyi birin
kolon,

naxan subaxe findima kœe ra,
naxan ñerema yire itexi fari,
a xili Mangɛ Alatala.

5

Ala wama naxan xɔn

- 1 Wo wo tuli mati yi masenyi ra.
N bara yi beeti ba Isirayila bɔnsœe
ñon fe ma.
- 2 «Isirayila seniyeñtœe bara faxa, a
mu kelima sɔnɔn,
a bara bira, mixi yo mu a rakelima.»
- 3 Marigi Alatala naxa a masen,
«Isirayila bɔnsœe,
Taa naxan xeme wulu keren xema
gere sode,
a xeme keme nan gbansan toma
gbilen na.
Taa naxan xeme keme xema gere
sode,
a xeme fu nan gbansan toma gbilen
na.»
- 4 Alatala naxa a masen Isirayila
bɔnsœe be,
«Wo fa n fen alako wo xa kisi.
5 Wo naxa n fen Beteli, wo naxa siga
Giligali,
xa na mu a ra Beriseeba,
barima Giligalika birin sigama ne
konyiya kui,
Beteli fan halakima ne.»
- 6 Wo Alatala fen alako wo xa kisi.
Xa na mu a ra, Yusufu bɔnsœe,
Alatala wo sɔntɔma ne te ra.
Betelika yo mu na naxan na te
raxubenma.
- 7 Wo tan bara tinxinyi mafindi n
naxɔnfe ra,
wo bara yo seriye ma.
- 8 Alatala nan tunbuie sa koore ma,
a dimi iyalan subaxe ma,
a soge radula, kœe xa so,
a ye tongo baa ma,
a na findi tune ra, a goro bɔxi ma.
Naxan na birin nabama, a xili ne
Alatala.
- 9 Alatala mixi xungbee halakima ne,
a e xa yire makantaxie kana.

- 10 E mixi xɔnma naxan kiiti sama
seriye ra,
nɔndi fale mu rafan e ma.
- 11 Wo misikiine tɔɔrɔma,
wo baloe bama e yi ra duuti ra.
Wo bara banxi tofanyie ti gemœe ra,
kɔnɔ wo mu fama sabatide nee kui.
Wo bara weni sansi fanyie si,
kɔnɔ wo mu fama na weni minde.
- 12 N a kolon wo xa haake nun wo xa
yunubi gbo.
Wo tinxintœe tɔɔrɔma,
wo seriye bepinma kɔbiri xa fe ra,
wo mu setaree makiitima nɔndi ra.
- 13 Na nan a toxi xaxilima dunduma,
barima yi waxati mu fan.
- 14 Wo fe fanyi fen, wo wo yi ba fe
ñaaxi ra,
alako wo xa kisi, Mangɛ Alatala xa
lu wo seeti ma,
alɔ wo a falama ki naxe.
- 15 Wo xa fe ñaaxi xɔn.
Fe fanyi xa rafan wo ma.
Wo xa kiiti xa tinxin.
Xa wo na raba, temunde,
Mangɛ Alatala kinikinima ne wo tan
Yusufu bɔnsœe dɔnxœe ma.
- 16 Na nan a toxi won Marigi Alatala,
Dunipa Daa Mangɛ naxa a masen,
«E e wa xui itema ne taa kui,
e e wa xui itema ne kira xɔn ma.
E xe sa xilima ne e xa e wa xui ite
ñon fe ma,
e beeti bae xilima ne e xa faxe beeti
ba.
- 17 N ne dangima xe ra temui naxe,
n wa xui nan tun mema.»
Alatala xa masenyi nan na ki.
- Naxankate diinelaɛ be*
- 18 Naxankate na mixi be
naxan wama Alatala xa kiiti lɔxœe xa
fa.
Wo wama munse xɔn ma na lɔxœe?
Na findima dimi nan na wo be,
Na mu findima naiyalanyi xa ra.
- 19 Na luma ne alɔ mixi naxan a gima
yete ya ra,
a fa sɔne li.
A na so banxi kui, a a kilɔn banxi ra,
bɔximase fa a xin.
- 20 Alatala xa kiiti lɔxœe mu findixi
dimi xa ra?
- Naiyalanyi yo mu na wo be na lɔxœe.
- 21 «N bara wo xa sali xɔn,

e mu rafan n ma fefe ma.
 N mu wama e xɔn feo.
 22 Wo xa sɛrɛxɛ gan daaxi yo,
 wo xa farilɛ sɛrɛxɛ yo,
 wo xa xanunteya sɛrɛxɛ yo,
 e sese mu rafan n ma.
 N mu tinma e rasuxude, hali keren.
 23 Wo bɛɛti xui makuya n na.
 N mu wama wo xa kɔra bɛɛti xui
 ramɛfe.
 24 N wama naxan xɔn,
 tinxintɔɛɛ xa gbo wo ya ma alɔ ye
 naxan na baa ma.
 Wo xa fe fanyi xa lu alɔ xure naxan
 mu xɔrima.
 25 Wo to nu na gbengberɛn yire jɛ
 tongo naani bun ma,
 wo sɛrɛxɛɛ ba nɛ? Ade.
 26 Wo kuye maxanin nɛ,
 alɔ wo xa mangɛ ala, naxan xili
 Sikoti,
 xa na mu a ra wo xa tunbui ala,
 naxan xili Kiyun,
 wo naxee yailanxi wo yɛtɛ ra? Ade.
 27 N fama nɛ wo xaninde konyiya kui
 Damasi xanbi ra.»
 Mangɛ Alatala xa masenyi nan na ki.

6

Naxankatɛ banna mixie bɛ

1 Naxankatɛ na wo bɛ,
 wo tan naxee laxi wo yɛtɛ ra Siyoni
 nun Samari geyae fari,
 Isirayila bɔnsɔɛ a xaxili tima wo tan
 naxee ra.
 2 Wo sa Kalene mato, a nun Xamata,
 na taa xungbee.
 Wo man xa goro Filisita bɔxi ma Gati
 matode.
 Nee fisa wo bɛ?
 E xa bɔxi gbo wo gbe bɛ?
 3 Wo a mapɔxunxi nɛ a paxankatɛ
 lɔxɔɛ mu wo lima,
 kɔnɔ wo a niyama nɛ fe jaaxi xa wo
 sɔtɔ.
 4 Wo wo malabuma sade tofanyi ma,
 wo yɛxɛɛ nun ninge fanyi donma,
 5 wo sigi sa kɔra ra.
 Wo jɔxɔ a ma a wo fata na rabade
 alɔ Annabi Dawuda.
 6 Wo weni gbegbe minma, wo ture
 fanyi maso wo fate ma.
 Na kui, wo mu kɔntɔfilima Yusufu
 bɔnsɔɛ xa paxankatɛ xa fe ra.

7 Na nan a toxi, wo singe sigama
 konyiya kui.
 Wo xa xulunyie danma nɛ.

8 Marigi Alatala bara a kali a yɛtɛ ra.
 Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya:
 «N Yaxuba bɔnsɔɛ xa yɛtɛ igboja
 xɔnxi.
 E xa yire makantaxie mu rafan n
 ma.
 N fama nɛ e birin halakide.»

9 Xa xɛmɛ fu na banxi nde kui,
 e birin fama nɛ faxade.
 10 E barenxi na so na banxi kui e
 furee tongode, a xa e gan,
 a fama nɛ mixi maxɔrinde naxan
 nɔxunxi banxi kui,
 «Mixi gbɛtɛ na be bafe i tan na?»
 A a yaabima nɛ, «Ade.»
 A man gbilenma nɛ a fala ra, «I
 sabari,
 a mu lanma Alatala xili xa fala,
 11 barima Alatala nan yaamari fima
 a banxi xungbe yo, banxi lanma yo,
 e birin xa rabira, e xa kana.»

12 Soee nɔma e gide gɛmɛ yire?
 Ningee nɔma mɛnni buxade?
 Awa, munfe ra wo tinxinyi mafind-
 ima tinxintareya ra,
 wo sɛriyɛ mafindi fe jaaxi ra?
 13 Wo sɛɛwama fe fufafu ra.
 Wo naxɛ a wo xa fe bara sɔnɛya wo
 yɛtɛ sɛnbɛ ra.
 14 Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya:
 «Na nan a toxi, n fama kelide wo xili
 ma, Isirayila bɔnsɔɛ.
 Wo tan naxee na Xamata han Araba
 xure,
 si nde fama nɛ wo tɔɔrɔde.»

7

Ala xa laamatunyi singe Annabi Amosi bɛ

1 Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
 masen n bɛ:
 Xɛ to xaba, mangɛ xa sansi nɛɛnɛ
 fan nu na minife,
 Alatala naxa katɔe ramini.
 2 E to gɛ sansi birin donde bɔxi ma,
 n naxa a fala,
 «Marigi Alatala, n bara i mayandi,
 i xa e xa yunubi xafari,

xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔɛ fa
baloma di?

A senbɛ mu gbo.»

³ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a
masen,

«Awa, yi mu rabama kɔrɛ.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

*Ala xa laamatunyi firin nde
Annabi Amosi bɛ*

⁴ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n bɛ:

Marigi Alatala naxa a janige tɛ xa
dexɛ.

Tɛ naxa bɔxi birin gan, bɔxi ye birin
naxa xara.

⁵ N naxa a fala,

«Marigi Alatala, n bara i mayandi,
dan menni,

xa na mu a ra Yaxuba bɔnsɔɛ fa
baloma di?

A senbɛ mu gbo.»

⁶ Alatala naxa kinikini e ma, a fa a
fala,

«Awa, yi mu rabama kɔrɛ.»

Marigi Alatala xa masenyi nan na ki.

*Ala xa laamatunyi saxan nde
Annabi Amosi bɛ*

⁷ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n bɛ:

Marigi nu tixi bilixi tinxinxi fari,
biriki matinxin se nu suxuxi a yi ra.

⁸ Alatala naxa n maxɔrin,

«Amosi, i munse toxi?»

N naxa a yaabi,

«Biriki matinxin se.»

Marigi naxa a masen,

«N wama n ma pama xa matinxin.

N mu dipɛma sɔnɔn.

⁹ Kuye batudee kanama nɛ Isiyaga
xa bɔxi ma.

Isirayila xa salidee rabirama nɛ.

N kelima nɛ Yerobowami bɔnsɔɛ xili
ma santidegɛma ra.»

Amosi nun Amasiya

¹⁰ Beteli sɛrɛxɛdubɛ Amasiya,
naxa a masen Isirayila mange
Yerobowami bɛ, «Amosi na i yanfafe
Isirayila bɔnsɔɛ ya ma. A naxan
falama a mu fan bɔxi bɛ.

¹¹ Amosi naxɛ, «Yerobowami fama
nɛ faxade santidegɛma ra. Isiray-
ila sigama nɛ konyiya kui pamane
ma.»»

¹² Amasiya naxa a fala Amosi bɛ,
«I tan naxan laamatunyi toma, keli
be i siga Yudaya. I xa sa i baloe fen
menni namijɔnmɛ wali kui,

¹³ kɔnɔ i naxa namijɔnmɛ
masenyi ti Beteli de, barima mange
xa salide na menni nɛ, a xa
mangataa nan naa ra.»

¹⁴ Amosi naxa Amasiya yaabi,
«Namijɔnmɛ mu na n na. N baba
fan namijɔnmɛ mu a ra. Xuruse
kanyi nan n na. N sikomoro sansi
fan nawalima.

¹⁵ Alatala naxa n xili xurusee tagi,
a fa a masen n bɛ, «Siga, i sa
namijɔnmɛ masenyi ti n ma pama
Isirayila bɛ.»

¹⁶ Yakɔsi, i tuli mati Alatala xa
masenyi ra, i tan naxan a falama
n bɛ, «I naxa namijɔnmɛ masenyi
ti Isirayila bɛ, i naxa wɔyɛn Isiyaga
bɔnsɔɛ bɛ.»

¹⁷ Na wɔyɛnyi ma, Alatala naxɛ, «I
xa ginɛ findima nɛ langoe ra taa kui.
I xa die faxama nɛ santidegɛma ra.
I xa bɔxi bama nɛ i yi ra, a itaxun
misi gbetɛɛ ma. I tan, i faxama nɛ
bɔxi sɛniyɛntare ma. Isirayila fan
xaninma nɛ yire, naxan makuya a
xa bɔxi ra.»»

8

*Ala xa laamatunyi naani nde
Annabi Amosi bɛ*

¹ Marigi Alatala naxa yi laamatunyi
masen n bɛ:

Debe nan nu a ra naxan nafexi sansi
bogi mɔxi ra.

² A naxa n maxɔrin,

«Amosi, i munse toxi be?»

N naxa a yaabi,

«Debe rafexi sansi bogi mɔxi ra.»

Alatala naxa a masen n bɛ,

«N ma pama Isirayila fan bara mɔ.

N mu dipɛma sɔnɔn.»

³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Na lɔxɔɛɛ sigi naxan sama mange
xa banxi kui,

na masarama nɛ wa xui ra.

Furee ralantanma nɛ yire birin,

birin dunduma nɛ na lɔxɔɛ.»

⁴ Wo wo tuli mati yi masenyi ra,

wo tan naxee setare tɔɔrɔma,
wo tan naxee tɔɔrɔmixi ɲaxankatama.

5 Wo naxɛ, «Kike nɛɛnɛ sali ɲɔnma
mun tɛmɔi,
alako won xa sare mati?
Malabui lɔxɔɛ ɲɔnma mun tɛmɔi,
alako won xa maale mati?
Won xa nde ba won ma se maniya
see ra,
won xa nde sa won ma saresoe xun
ma.

Won xa sikeeli kamalitare yailan.

6 Won xa misikiinɛ mati kɔbiri ra,
won setare mati sankiri sare ra.
Won xa maale xɔri mati a lagi ra a
xun ma.»

7 Alatala naxa a kali a yetɛ ra,
Yaxuba bɔnsɔɛ a yetɛ igboma Ala
naxan na:
«N mu nɛɛmuma e raba fee ma,
han dunɪɲa ɲɔn.

8 Yi bɔxi fama kanade na nan ma.
Bekae birin luma sunnunyi nan kui.
Bɔxi sɛrɛnma nɛ alɔ Misira xure,
naxan banbaranma, a man gbilen.»

9 Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
«N fama nɛ a ragiride na lɔxɔɛ,
soge goro a goro tɛmɔi mu a lixi,
dimi sin bɔxi ma yanyi ra.

10 Wo xa salie masarama ɲɔn soe
nan na,
wo xa sigie masarama wa xui nan
na.
N sunnun donma ragoroma nɛ wo
ma,
n wo xunyi bi sunnun fe ma.
N fama nɛ sunnunyi xungbe
ragorode bɔxi ma,
alɔ di kerenyi na faxa.
Na xɔnɛ mu bama wo ma abadan.»

11 Marigi Alatala xa masenyi nan ya:
«Na lɔxɔɛɛ kaamɛ sinma nɛ bɔxi
ma,
kɔnɔ donyi kaamɛ mu a ra, ye xɔli
fan mu a ra.
Wo kaamɛma Alatala xa masenyi
nan ma fe ra.

12 Wo bɔxi birin igirima nɛ, kelife
kɔɔla ma han sogetede,
Alatala xa masenyi fende,
kɔnɔ wo mu a toma.

13 Na lɔxɔɛ wo xa ginɛdimɛdie nun
wo xa sɛgetalae faxama nɛ na
kaamɛ ma.

14 Singe, e nu e kalima Samari xa ala
wule daaxi nan na.

E nu a fala, «N bara n kali Dana xa
ala ra.»
«N bara n kali Beriseeba xa ala ra.»
Kɔnɔ e fama nɛ birade, e mu kelima
abadan.»

9

*Ala xa laamatunyi dɔnxɔɛ Annabi
Amosi bɛ*

1 N naxa laamatunyi nde to,
Marigi nu na sɛrɛxɛbade fari.

A naxa a yamari,
«Salide xunyi rabira,
salide sanyi itala.

A birin xa bira mixie xun ma.
N e xa die halakima nɛ santidɛgɛma
ra.

Mixi keren mu kisima.
Mixi keren mu a nɔxunma n ma.

2 Hali e goro aligiyama, n nee sux-
uma nɛ.

Xa e te koore ma, n nee ragoroma
nɛ.

3 Xa e e nɔxun n ma Karemele geya
fari,

n e fenma nɛ, n e suxu.

Xa e e nɔxun n ma baa bun ma,
n bɔximasee yamarima nɛ a xa e
xin.

4 Xa e yaxuie e xanin konyiya kui,
n yaamari fima nɛ e xa e faxa
santidɛgɛma ra.

N nan n ya tima nɛ e ra,

kɔnɔ na mu findima munafanyi ra e
bɛ,

a findima ɲaxankatɛ nan na e bɛ.»

5 Marigi Alatala, naxan na Mange ra,
xa a a ɲanige a xa din bɔxi ra,
bɔxi sɛrɛnma nɛ,
mixi birin lu sunnunyi kui,
a itema nɛ, a man a igoro alɔ Misira
xure Nili na banbaran ɲɛ.

6 A bara a xa lingira ti koore ma.
A bara koore walaxɛ lu bɔxi xun ma.
A ye rakelima baa ma, a radin bɔxi
ma.

A xili nɛ Alatala.

7 Alatala xa masenyi nan ya:

«Isirayilakae, wo tide mu gbo n be
alo Etiyopikae?

N mu wo ramini xe Misira boxi ra,
alo n Filisitakae ramini Kafatoro ki
naxe?

N mu wo ramini xe Misira boxi ra,
alo n Siriyakae ramini Kiro ki naxe?

⁸ Wo wo yae rabi:

Marigi Alatala bara yunubitoe xa
mangeya to,
a fama ne na halakide yi dunije
bende fupi fari.»

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

«Kono n mu Yaxuba bonsoe birin
halakima.

N yaamari fima ne alako Isirayila
bonsoe xa mayegeti.

N a ifema ne alo maale ifema ki
naxe,

alako xori fanyi keren naxa bira.

¹⁰ Kono yunubitoe naxee birin na n
ma pama ya ma,

n e faxama ne santidegema ra,

e tan naxee a falama,

«I mu fama muxu paxankatade,
na paxankate mu muxu lima.»»

Isirayila xa kisi

¹¹ «Na loxoe n Dawuda xa mangeya
kanaxi itema ne.

N fama ne na yailande,
n fama ne a rakelide alo a singe.

¹² E man Edon masotoma ne,
a nun si birin n xili saxi naxee xun
ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki,
a fama ne na birin nakamalide.

¹³ Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo yae rabi:

Loxoe fama a lide,
xe sae nun xe xabae walima waxati
keren ne.

Weni bae nun xe sae, fan walima
waxati keren ne.

Weni gboma ne geyae fari,
han geyae birin bunda.

¹⁴ N nan n ma pama ragbilenma ne
a xonyi kelifa ra konyiya kui.

E fama ne taa kanaxie tide, e saba-
tima dennaxe.

E weni bilie sima ne, e a weni min.

E laakoe sama ne, e a bogi don.

¹⁵ N man e rasabatima ne e xa boxi
ma.

E mu kelima boxi ma sonon

n dennaxe fixi e ma.»

Wo Marigi Alatala xa masenyi nan
na ki.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui kui, Annabi Abadiyasi a Ala xa kalamui masenma Edon bɔnsɔε xa fe ra. A nɔndi naxan fala a findi nɔndi hagige nan na ibunadama birin bε. A masenyi fanyi tima ngaxakerenya xa fe ra. A lanma won xa won tuli mati na seriye ra.

Edon benba singe findixi Esayu nan na, Isiyaga xa di singe Rebeka naxan barixi a bε. A guli boore findixi Yaxuba nan na. Na di firinyie to nu na e nga tεεge, Ala naxa a masen Rebeka bε a e findima si firin nan na naxee fama e bore gerede (Fe Fɔlɔ Fɔle 25:23). A naxe na di singe luma a xanbiratoe xa nɔε bun ma. Na kui Ala naxa barake sa Isiyaga xa di Yaxuba ma, a findi benba ra a xa pama Isirayila bε. Esayu tan findi Edonkae benba singe nan na. E xa bɔxi nu na Isirayila nun Yudaya bɔxi nan fuge ra.

Ne wuyaxi dangi xanbi, Isirayila nun Yudaya naxa e kobe raso Alatala ra, a fa e xanin konyiya kui Babilɔn bɔxi ma. Ala xa pama nu na na tɔɔre kui temui naxe, e ngaxakerenya naxee findixi Edonkae ra, e mu tin e malide fefe ma, e jan naxa nde sa e xa tɔɔre xun. Hali Ala to nu wama Yudaya paxankatafe e xa yunubie xa fe ra, na marapaaxui xa fe ra Edonkae naxan naminixi Ala xa pama ma, na mu a kenεn. Ngaxakerenya fanyi mu nu na na ra.

Yi masenyi xɔrɔxɔε Esayu bɔnsɔε bε a fatanxi na yunubi mɔɔli nan na. Ala xa won mali ngaxakerenya binyade alɔ Ala wama a xɔn ma ki naxe. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Abadiyasi bε

Alatala xa masenyi Edon pama be

1 Annabi Abadiyasi xa laamatunyi nan ya.

Marigi Alatala xa masenyi Edon pama xa fe ra.

Muxu bara xibaaru nde mε kelife Alatala ma.

Mixi nde xεεxi pamanεe ma yi yaamari ra:

«Wo keli! Won xa siga Edon gerede!»

2 «N i magoroma ne sie tagi, i fa lu yaagi kui.

3 I xa yetε igboya bara i madaxu, i tan naxan sabatixi fɔnmεe ra geyae kɔn na.

I a falama, «Nde nɔma n nagorode lanbanyi?»

4 Hali i te koore ma alɔ sεge, i sa i tεε sa tunbuie ya ma, n tan i ragoroma ne han bɔxi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

5 «Xa mupetie soma i xɔnyi kɔε ra, e mu e waxɔnse tongoma xε e hayi na naxan ma?

Xa sansi xabεe fama i xɔnyi, e mu tɔnsɔε ndee luma xε naa?

6 Kɔnɔ Esayu bɔnsɔε tan, e harige birin bama ne e yi,

e xa naafuli nɔxunxi tongoma ne.

7 Wo saata tongo booree wo kerima ne wo xa bɔxi ma.

Wo mali booree wo yanfama ne, wo nun naxee nu wo dεgema lenge keren kui,

nee gantanyi tema ne wo ya ra.»

8 Alatala xa masenyi nan ya:

«N lɔnnilae sɔntɔma ne Edon bɔxi ma na lɔxɔε,

n xaxilimae faxama ne Edon benba Esayu xa geyae fari.

9 E benba Teman xa sɔɔrie gaaxuma ne,

e birin fa sɔntɔ Esayu xa geya longori.

10 Wo na gbaloe sɔtɔma ne wo xa fe paxaxi ma

wo naxan nabaxi wo ngaxakerenya Yaxuba bɔnsɔε ra.

Yaagi dusuma ne wo xun na, wo fa pɔn abadan.

11 Na ԼՈՒՅԷ e yaxuie to e xa bannaya xanin,

e na raba nԷ wo ya x՝ori.

E to so e xa taa kui, e xa Darisalamu findi e gbe ra,

wo nu saxi e yaxuie dԷ ra.

12 Wo mu lan wo xa յԷլԷxin wo ngaxakerenyie xa t՛օրԷ ra.

Wo mu lan wo xa sԷԷwa Yuda b՛օns՛օԷ xa gbaloe ra.

Wo mu lan wo xa wo yetԷ igbo e xa t՛օրԷ kui.

13 Wo mu lan wo xa so n ma յama xa taa kui a kasare ԼՈՒՅԷ.

Wo mu lan wo xa yo e ma e kasare ԼՈՒՅԷ.

Wo mu lan wo xa e harige ba e yi e kasare ԼՈՒՅԷ.

14 Wo mu lan wo xa wo n՛օxun kira dԷ ra e xa mixie faxafe ra naxee e gixi gere ma.

Wo mu lan wo xa e sa e yaxuie sagoe e xa kasare ԼՈՒՅԷ.»

15 «Alatala xa kiiti ԼՈՒՅԷ na fafe si birin bԷ.

I naxan naba, na nan nabama i fan na.

I xa wali sare gbilenma nԷ i ma.

16 Wo n ma x՛օnԷ naxan s՛օt՛օxi n ma geya sԷniyenxi fari,

sie fan fama nԷ na m՛օoli s՛օt՛օde han e b՛օns՛օԷ յ՛օn.

17 K՛օn՛օ mixi fama kisi s՛օt՛օde Siyoni geya fari.

Menni findima yire sԷniyenxi nan na.

Yaxuba b՛օns՛օԷ fama nԷ a ke mas՛օt՛օde.

18 Yaxuba b՛օns՛օԷ nun Yusufu b՛օns՛օԷ luma nԷ ալօ tԷ,

naxan Esayu b՛օns՛օԷ ganma ալօ sԷxԷ.

Mixi yo mu kisima Esayu b՛օns՛օԷ ya ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

19 «Negewikae Esayu xa geyae suxuma nԷ,

Sefelakae Filisitakae xa b՛օxi ton-goma nԷ,

a nun Efirami nun Samari b՛օxie.

Bunyamin b՛օns՛օԷ fan Galadi b՛օxi s՛օt՛օma nԷ.

20 Yi Isirayilaka naxee gbilen e fama nԷ n՛օde Kanaan b՛օxi ra han Sarepeta.

Darisalamukae naxee gbilen Se-farada,

nee fama nԷ Negewi taae suxude.

21 Mixi naxee geenima nu fama nԷ tede Siyoni geya fari,

e xa Esayu xa geyae yamari.

Mangeya luma Alatala nan bԷ.»

Annabi Yunusa xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yunusa xa taruxui findixi masenyi belebele nan na ibunadama be. Alatala bara si wuyaxi daa, a e rasabati yire keren dunija ma. E to findi a xa daalisee ra, a wama ne e xa fe birin xa sooneya, e xa lu bojesa kui, e man xa a xa nondi kolon. Ala mu tinma si yo xa fisa boore be. E birin lan a ya i.

Kono adamadie luma tantan na menni ne, e fa a manoxun e fisa e boore be, e man Ala kolon dangife booree ra. Na yete igbona findixi fe naaxi nan na Ala mabiri. A wama ne a xa xibaarui xa yensen dunija birin ma, kono ndee mu tinma na ra. Annabi Yunusa findixi na misaali nan na.

Alatala to Annabi Yunusa xee Asiriya boxi ma a xa nondi kawandi e be, Annabi Yunusa mu tin na rabade xonnanteya xa fe ra. Asiriyakae nu findixi Isirayilakae yaxuie nan na. Na nan a toxi, Annabi Yunusa naxa nate tongo a xa a gi, alako a naxa Ala xa xeraya raba. Tondife Ala waxonfe ra, na findi ne fe xoxoxe ra Annabi Yunusa be, a fa a kolon a nu lan ne a xa bira Ala xa yaamari nan foxo ra.

Annabi Yunusa to na raba, kaabanakoe belebele naxa raba. Asiriya nama naxa fa bora Alatala foxo ra, e fa a batu. Annabi Yunusa fan naxa a kolon a boje kui a Ala xa xanunteya gbo si birin be. E rafan a ma, a man wama e rakisife e xa yunubie ma.

A lanma won tan fan xa na masenyi hagige fahaamu, a xa so won sondonyi kui. Xonnanteya gbo sie tagi to loxe. Na mu findima fe fanyi ra ibunadama be. Ala mu wama na xon, barima a kolon na gere nan tun naminima naxan findima toxe xungbe ra. Xanunteya

nan fan. Won si birin lan Alatala ya i. Won birin xa won xinbi sin a bun ma. Ala xa a niya won xa kafu won boore ma xanunteya kui. Amina.

Annabi Yunusa xa taruxui

Annabi Yunusa a gife Ala xa xeraya ma

¹ Alatala naxa a masen Amitayi xa di Yunusa be,

² «Keli, i siga taa xungbe naxan xili Ninewe, i xa n ma nate xoxoxe masen e be naxan fatanxi e xa fe naaxie ra n naxee toxi n na dennaxe.»

³ Kono Annabi Yunusa to wa a gife Ala xa xeraya ma, a naxa nate tongo a xa siga Tarasisi. A naxa goro Yafa wafu ra, a kunkui to naxan nu sigafe Tarasisi. A naxa kunkui masundi fi, a baki kunkui kui mixie xun ma sigafe ra Tarasisi, alako a xa a makuya Alatala ra.

⁴ Na kui Alatala naxa foye xungbe ramini baa ma, a findi turunnaade ra, a kunkui imaxa han a wa a kanafe.

⁵ Kunkuimae naxa gaaxu, kankan naxa a de rawa a xa ala be. E naxa nde ba kunkui xa kote ra, e a woli baa ma alako nde xa ba a binye ra. Yunusa naxa goro kunkui botini ma, a a sa menni, a xi paxi.

⁶ Kunkui kepini naxa siga a yire, a a fala a be, «I tan na xife ne? Keli, i xa i xa ala maxandi. Temunde a noma ne kinikinide won ma, a won natanga yi gbaloe ma.»

⁷ Kunkuimae naxa a fala e booree be, «Won xa kanda bun alako won xa a kolon, naxan yi gbaloe bendunxi won ma.» E to na raba, a naxa ilan Yunusa ra.

⁸ E naxa a maxarin, «Nde yi gbaloe bendunxi muxu ma? I munse wali rabama? I kelixi minden? Si mundun na i ra?»

⁹ Annabi Yunusa naxa e yaabi, «Eburu nan n na. N Alatala nan batuma, Ala naxan na koore ma, naxan baa nun boxi daa.»

¹⁰ Na kui kunkuimae naxa gaaxu ki fanyi ra, e a fala a be, «I yi rabaxi

munfe ra?» A naxa a fala e be a nu a gife Alatala nan ma.

¹¹ Baa xa xaape to nu gboma nan tun, e naxa a maxarin, «Muxu xa munse raba i ra, alako baa xa a raxara muxu be?»

¹² Annabi Yunusa naxa e yaabi, «N a kolon a yi turunnaade xungbe xun tixi wo ra n tan nan ma fe ra. Wo xa n woli baa ma. Na kui a raxarama ne.»

¹³ Kunkuimae naxa kata laala bade e xa xare masoto, konɔ na mu sooneya. Baa nu sigama xaape ra nan tun e xili ma.

¹⁴ Na temui e naxa Alatala maxandi, «Alatala, muxu bara i maxandi i xa muxu ratanga yi xeme xa faxe ma. Mixi fanyi nii bafe kote naxa doxo muxu xun ma, barima i tan Alatala na i waxonfe nan tun nabafe yi ki.»

¹⁵ Na fala xanbi, e naxa Yunusa tongo fa, e a woli baa ma. Baa xa xaape naxa dan.

¹⁶ Na fe naxa na mixie ragaaxu Alatala ya ra ki fanyi ra. E naxa serexe ba Alatala be, e kere tongo a be.

2

Annabi Yunusa xa Ala maxandi

¹ Alatala naxa yexe xungbe nde yamari baa ma a xa Yunusa gerun. Yunusa naxa lu yexe furi kui feɛɛɛn saxan, keɛ saxan.

² A naxa a Marigi Alatala maxandi yexe furi kui yi ki:

³ «Alatala, n to n xui rate i ma n ma boɲe mini kui, i bara n yaabi.

N to i xili kelife aligiyama, i bara n xui me.

⁴ I to n woli baa botini ma, ye bara n makoto, i nu fa i xa mɔronyie radin n ma.

⁵ N naxa a mapɔxun i bara n kerɪ, konɔ n a kolon n man fama ne i xa banxi seniyeɛnxi tode.

⁶ N naxa madula ye xɔɔra, baa naxa no n na.

Baa jooge naxa filin filin n konyi ma.

⁷ N goro ne baa botini ma han geyae folode.

N nu na geeli aligiyama, konɔ i tan Marigi Alatala, i naxa n namini na yili tilinxi kui n jipe ra.

⁸ N nii to nu na bafe n fate i, n naxa n mapɔxun Alatala ma. N ma maxandi naxa siga han a sa i li, i xa horomobanxi seniyeɛnxi.

⁹ Mixi naxee e nii taxu kuye senbetare ra, nee e yete raganma hinne fanyi nan na.

¹⁰ Konɔ n tan tantui beeti nan bama i be serexe ra, n na n ma kere tongoxi rakamalima ne.

Kisi fatanxi Alatala nan na.»

¹¹ Na dangi xanbi, Alatala naxa yexe yamari, a xa sa Annabi Yunusa boxun xare ma.

3

Annabi Yunusa Alatala xui rabatufe

¹ Alatala naxa gbilen masenyi ti ra Yunusa be, a naxe,

² «Keli, i siga yi taa xungbe naxan xili Ninewe. I xa sa n ma xera iba e be, n i tixi naxan na.»

³ Annabi Yunusa naxa keli a siga Ninewe, alo Alatala a masen a be ki naxe. Taa nan nu Ninewe ra naxan xungbo ki fanyi ra xi saxan jere rabama dennaxe.

⁴ Annabi Yunusa to feɛɛɛn keren jere raba taa kui, a naxa yi masenyi ti folo, «Xi tongo naani nan luxi, Ninewe taa xa kana.»

⁵ Ninewekae naxa la Ala ra, e birin fa sunyi suxu, e sunnunyi dugi ragoro e ma tuubi fe ra, keli bannae ma han misikiineɛ.

⁶ Yi xibaarui to Ninewe mange li, a fan naxa keli a xa kibanyi kui, a a xa mange donma rate a ma, a a sunnun dugi ragoro a ma, a fa sa doxo te xube xɔɔra tuubi fe ra.

⁷ Na kui a naxa yi masenyi ti Ninewe be, «Mange nun a xa kungtie xili ra, sunyi bara maxandi mixie nun xurusee birin ma.

⁸ Mixie nun xurusee birin xa sun-nun dugi ragoro e ma, e xa Alatala xili senbe ra, birin xa gbilen a xa kira jaaxi nun e xa kobija foxo ra.

⁹ Nde a kolon xa Ala mu a xa nate tongoxi masarama, a won natanga a xa xone gbe ma, a fa won nakisi faxe ma?»

¹⁰ Ala to a to Ninewekae bara tuubi, e bara e kobe so e xa kira jaaxi ra, a naxa kinikini e ma, a mu gbaloe ragoro e ma sonon, alo a nu bara a janige ki naxe.

4

Annabi Yunusa xonofe

¹ Na fe mu nu rafxixi Annabi Yunusa ma fefe ma, a fa xono.

² A naxa a fala Alatala be, «Alatala, n mu nu yi fe xa falama n to nu na n xonyi temui naxe? N na n gi yi nan ma sigafe ra Tarasisi, barima n nu a kolon Ala nan i ra, naxan hinne nun kinikini masenma mixie be, naxan mu xonoma mafuren, naxan xa xanunteya gbo, naxan gbilenma a xa nate tongoxi foxo ra, a gbaloe lu na a nu wama naxan nabafe.

³ Yakosi Alatala, n nii tongo, barima n faxaxi nan fisa n baloxi be.»

⁴ Alatala naxa a maxarin, «A lanma i xa xono yi fe ma yi ki ne?»

⁵ Annabi Yunusa naxa mini taa fari ma, a sa doko taa sogetede mabiri leele bun ma, a naxan yailan a yete be. A nu wama a tofe ne fe naxan fama rabade Ninewe ra.

⁶ Alatala naxa wuri bili nde rabula a a ti Yunusa xun ma, alako a niini xa ti a xun, a naxa soge xa xone kolon. Yunusa naxa jalexin ki fanyi ra na wuri bili niini xa fe ra.

⁷ Kono na loxoe kuye iba, Ala naxa a niya kuli nde xa sa na wuri bili don, a xa xara.

⁸ Soge to mini, Ala naxa foye fure ramini kelife sogetede, a soge xoxoxoe ti Yunusa ma. Na naxa a niya Yunusa ya naxa iforo, a fa wa faxafe. A naxa Ala maxandi, «N faxaxi fisa n baloxi be to.»

⁹ Ala naxa Annabi Yunusa maxarin, «A lanma i xa xono yi wuri

bili xa fe ma yi ki?» Yunusa naxa a yaabi, «Iyo. N xonoxi han n jan wama ne n xa faxa!»

¹⁰ Alatala naxa a masen a be, «I tan menixi yi wuri bili nan ma, i mu naxan sixi, i mu naxan namoxi. A bulaxi koe keren nan na, na kuye iba, a man naxa faxa.

¹¹ A mu lanma xe n tan xa kinikini Ninewe ma, yi taa xungbe, mixi wulu keme moxonen nun a xanbi na dennaxe, naxee mu fe fanyi nun fe jaaxi tagi raba kolon, xurusee gbege fan na dennaxe?»

Ala xa masenyi Annabi Mika be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Mika xa kitaabui nondi hagige masenma to mixie be. Ala mu wama fe naaxi xon, a yunubi birin xonma a boje birin na. Na kui ibunadama na keli Ala xa kira xon ma, Ala xa tinxinyi a niyama ne a xa na mixie paxankata e xa fe rabaxi ma. E na findi a xa pama ra, e na findi pama ra naxan mu a kolon, e birin halakima ne na yunubie xa fe ra.

Na fahaamufe mu xoxoxo adamadie be, barima e fan na fe naaxi nde to, e boje tema ne han. E na a to e xa mangee na setaree toorofo alako nde xa sa e yete xa naafuli xon ma, e xonoma ne. Na xone maniya Ala xa xone tinxinxi ra. Fe naxan mu rafan Ala ma, fe fanyi mu a ra. A mixi tooroma ne!

Kono Ala xa xone fatanxi a xa boje fanyi nan na. A to wa ibunadama xa fe xa sooneya, a na Sentane xa kasare wali to, a xonoma ne, a man gere ti na xili ma. Yunubi raba paxankatafe kelixi na nan ma. Kono na boje fanyi man a niyama ne Alatala xa kate birin naba alako a xa ibunadama ragbilen a xa kira fanyi ma. A mu wama e paxankatafe tun. A wama ne e xa gbilen a ma, e xa kisi soto kira fanyi xon ma.

Annabi Mika nu Ala xa masenyi tife Isirayila nun e yaxuie be, kono a tide gbo to mixie fan be. Won fan xa fahaamui soto yi masenyi kui: a yunubi mu rafan Ala ma, a fama yunubitoe paxankatade, a nun a wama mixi rakisife e xa yunubie ma alako e xa jere a waxonfe fanyi kui. Ala xa won mali na kisi tinxinxi sotofo ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Mika be

*Ala xa xone Isirayila nun Yudaya
be*

¹ Alatala xa masenyi nan ya a naxan ti Annabi Mika Moresetika be Samari nun Darisalamu xa fe ra. A ti a be Yudaya mange Yotami, Axasi, nun Xesekiya xa waxati ne.

² Dunija si birin, wo xa wo tuli mati n na.

Ibunadama birin naxee na yi bende fuji fari,

wo xa n ma masenyi rame,

won Marigi Alatala fama wo kala-
mude naxan na,

kelife a xa horomobanxi seniyenxi
kui.

³ Wo xa a mato, Alatala na fafe kelife
a xa lingira,

a na gorofe geyae fari, a a jere.

⁴ Geyae na xunufe a sanyi bun ma,
alo kumi dole naxan sama te fe ma,
alo ye naxan susufe kelife yire itexi.
Geyae na ibofo, e findi gulunbae ra.

⁵ Na birin kelixi Yaxuba bonsoe xa
murute nan ma,
a fatanxi Isirayila pama xa yunubie
nan ma.

Nde Yaxuba bonsoe ramurutaxi?

Samari xa mu a ra?

Nde kuye batude tixi yire itexi fari
Yudaya?

Darisalamu xa mu a ra?

⁶ Na kui n fama Samari findide geme
malanxie nan na,

n a findi weni sansi side ra.

N a xa geme bilie rabira, n e radin
gulunbae kui,

han a xa banxie bunyi lu kene ma.

⁷ N a xa kuyee butuxunma ne, n a xa
batu see ganma ne te ra,

n a xa ala masolixie xun nakanama
ne.

Nee foloxi bafata nan na naxan
nawalixi langoe sare ra,

nee man findima bafata nan na
langoe sare fima naxan na.

⁸ N fama sunnunde na nan ma, n na
n kui iwa.

N na n jere ma ne n sanyi nun n fate
mageli ra,

n na n gbelegbele xui itema ne alo
wulai bare,

n na n kui iwa alo xundi.

⁹ Samari xa fure jaaxi mu noma dandande, a man bara din Yudaya boxi ra, han a bara Darisalamu masoto n ma nama sabatixi dennaxe.

¹⁰ Wo naxa na fe rakolon Gatikae ra de wo wa xui ra. N dɔxɔxi xube xɔɔra sunnunyi kui Beti Leyafera.

¹¹ Safirikae, wo xa dangi wo mageli ra yaagi kui.

Saanan jama mu suusama minide. Wo mu noma wo xaxili tide Beti Eseli ra, e fan na wafe.

¹² Marotikae bara lu kontɔfli kui, barima gbaloe bara goro kelife e Marigi Alatala ma, a Darisalamu naade li.

¹³ Lakisikae, wo xa soori ragisee yailan.

Wo bara a niya Siyonikae xa muruta Ala ma, Isirayila bara bira wo xa yunubie foxɔ ra.

¹⁴ I tan nun Moreseti Gatikae fan-tanma na nan ma, Akisibukae fama ne Isirayila mange yanfade.

¹⁵ Maresakae, n gerefa gbete xεema ne a xa wo gere.

Isirayila mange jalama sigama ne Adulama.

¹⁶ Wo wo xunye bi alo yube, sunnunyi xa fe ra, barima wo xa di xanuxie fama xaninde konyiya kui pamanε ma.

2

Naxankate nun kisi

¹ Naxankate na mixie be, naxee e maɔxunma maifuya nun fe jaaxi rabafe ma e sa temui, kuye nefε iba, e fa fe kobie raba, barima na nε na e yi ra.

² E na mile xεe ma, e nee ba e kanyie yi ra.

E na mile banxie ma, e nee tongo e senbe ra.

E fu mixi ma, e a xa banxi mupa.

E fu mixi ma, e a ke rasuxu a yi.

³ Na xa fe ra, Marigi Alatala naxe,

«N jaxankate dɔxɔma ne na mixi mɔoli ma, wo mu noma wo ratangade naxan ma.

N fama wo xun gorode na jaxankate temui.

⁴ E wo xa fe ifalama taali daaxi ne na loxɔε,

e wo masigi a mayele ki ma,

e nu fa a fala,

«Muxu xa fe bara kana feo.

Muxu xa boxie bara ba muxu yi ra.

A bara e ba muxu yi, a e so muxu yaxuie yi ra.»

⁵ Na nan a ra, wo mu mixi yo sotoma Alatala xa jama ya ma,

naxan noma boxi itaxunde wo be Ala xa tɔnxumae saabui ra.

⁶ E xa namijɔnmεe a falama,

«Ba yi masenyi mɔoli tife,

namijɔnmε mu lanma a xa na fala.

Won mu fama lude yaagi yo kui.

⁷ Yaxuba bɔnsɔε, a lanma a xa fala,

Alatala xɔnoma a bɔne ma?

A darixi na wali mɔoli raba ra?»

Alatala naxa e yaabi,

«N ma masenyie mu fanxi xε tinx-intɔεe be?

⁸ Yi waxati n ma jama bara lu alo n yaxui.

Wo donma fanyi bama dangi mixie ma,

naxee fafe bɔnεsa kui kelife gere sode.

⁹ Wo n ma jama xa ginεe kerima e xa banxi fanyie kui,

wo e xa die xa xunnakeli bama e yi ra n naxan fi e ma.

¹⁰ Wo keli, wo siga,

n bara yi boxi ba wo yi ra sabatide ra,

barima a mu seniye, a bara kana kerenyi ra.

¹¹ Xa wule fale nun mixi madaxui fa a fala wo be,

«Wo fama beere nun weni sotode»,

na mixi mɔoli nan nafan wo ma namijɔnmε ra.»

¹² «Yaxuba bɔnsɔε, n wo birin malanma ne.

Isirayila mixi dɔnxɔεe, n wo xun lanma ne.

N wo malanma ne, alɔ yexese naxee
malanma goore kui,
alɔ xurusee naxee na fili ma e de
madonde.
Nama gbege sabatima ne naa.
13 E xa mange fama ne taa tete
ibode,
a fa ti nama ya ra,
a e birin naminima ne naa.
Alatala nan findi e xunyi ra.»

3

Isirayila yareratie xa yunubie

1 N naxee, «Yaxuba bɔnsɔe mangee,
Isirayila yareratie, wo xa wo tuli
mati.
Wo tan xa mu daxa wo xa seriye
kolon?
2 Kɔnɔ wo fe fanyie xɔnma, fe jaaxie
nan nafan wo ma.
Wo mixie tɔɔɔma han,
a luxi ne alɔ wo e xa kiri nun sube
bama e fatee ma,
3 wo na ibolon a xuntunyie ra,
wo a jin tunde kui, wo fa a don.»
4 Na mixi mooli fama ne Alatala
xilide,
kɔnɔ a mu e yaabima.
Na lɔxɔe a a kobe soma ne e ra,
barima e jere ki mu fan.
5 Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo tan namijɔnmɛ naxee n ma
nama ratantanma,
naxee bɔjɛsa masenma mixie be
naxee wo kima,
kɔnɔ wo mixie tan gere naxee wo
kuma.
6 Na xa fe ra, kɔe soma ne wo xun,
wo mu toe tima, wo mu laamatunyie
sɔɔma, wo luma dimi nan kui
tun.
Soge dulama ne na namijɔnmɛ
xun,
yanyi fan ifɔɔɔ e be.
7 Se matoe yaagima ne, naxee yare
toma, e xun sinma ne,
e e yatagi nɔxun,
barima n tan Ala mu e yaabima.»
8 Kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi bara
senbe fi n ma,
tinxinyi nun limaniya bara lu n yi
ra,

alako n xa Yaxuba bɔnsɔe rakolon
e xa murute ra,
n xa Isirayila xa yunubie masen a
be.

9 Wo tan Yaxuba bɔnsɔe yareratie,
wo tan Isirayila nama xa mangee,
wo xa wo tuli mati n na.
Wo na tinxinyi xɔnfe,
wo a mafindi.

10 Wo na mixie nii bafe Siyoni tife ra,
wo na Darisalamu tife tinxintareya
kui.

11 E xa mangee kiiti sama kobiri
sɔtofe nan ma.

E xa serexedubee xaranyi tima naa-
fuli xa fe nan na.

E xa namijɔnmɛ masenyie tima e
xa geeni nan ma.

Kɔnɔ e birin e ya tima Alatala ra,
e nu a fala mixie be,

«Alatala mu na xe won ya ma?
Naxankate yo mu won lima.»

12 Wo xa fe nan yati a niyama Siyoni
fama buxade alɔ xe,
Darisalamu findima ne geme
malanxie ra,
fotoɔnyi fa bula hoɔmɔbanxi ra-
bilinyi ma.

4

Alatala xa xunnakeli

1 Temui fama a lide,
Alatala xa banxi tixi geya naxan fari,
na fama ne tide geya birin xun ma.
A itema ne tentenyi birin be,
pamae luma ne siga ra menni.

2 Si gbege e xun tima ne naa ra, e a
fala,

«Won xa siga Alatala xa geya fari,
Yaxuba Marigi Ala xa banxi.

A won xaranma ne a xa seriye ra,
alako won xa won jere a xa kira xɔn
ma.»

Seriye fatanma Siyoni nan na,
Alatala xa masenyi kelima
Darisalamu nan kui.

3 A findima ne kiitisa ra si gbege
tagi,

a fa si senbema e xa gere rapɔnde
duniya birin kui.

E e xa santidegema e xabuma sari xa
kerie nan na,
e e xa wɔɔɔtee yailan tanbee ra.

Si yo mu a xa santidegema itema si
gbete xili ma sonon.

Na waxati, mixie mu gere mooli yo
matinkanma.

⁴ E tima e xa weni sansi nan seeti
ma,

e doxo e xa xore bili niini bun ma.
Mixi yo mu fama e boje raminide,
barima Alatala Senbema bara
woyen.

⁵ Si birin noma jerede e xa alae
waxon ki ne,

konon won tan won jereama Alatala
nan waxon ki abadan.

⁶ Alatala naxa a masen,

«Loxoe nde fama, n lanyurutoe
malanma ne.

N mixie xunlanma ne, n naxee
rayensenxi toore kui.

⁷ N lanyurutoe findima ne mixi
kisixi donxoe ra,

n mixi rayensenxie findima ne si
senbema ra.

Alatala nan tima e xun ma Siyoni
geya fari abadan.

⁸ I tan Siyoni, naxan a joxo sama
nama xon ma,

naxan findixi taa makanta xi ra,
noe fisamante gbilenma i tan nan
ma,

mangeya fa lu Darisalamu yi ra.»

⁹ Wo fa gbelegbelema munfe ra?

Mange mu na wo xonyi sonon?

Wo rasima bara faxa?

Na bara a niya wo xa tooro alo gine
naxan na ditinyi ra?

¹⁰ Siyonikae, wo furie xa wo matolin
alo furi gine,

barima e wo raminima ne taa kui,
wo fa xi burunyi.

E wo xaninma Babilon konyiya kui,
konon menni wo fama ne fulunde.

Alatala wo bama ne wo yaxuie
belexe i.

¹¹ Konon yakosi si gbegbe tixi wo xili
ma,

a falafe ra, «Siyoni xa yaagi won ya
xori!»

¹² Nee mu Alatala xa mapoxunyi
kolonxi, e mu a xa wali fahaamuxi.

Alatala bara e malan lonyi ma maale
bonboma dennaxe.

¹³ Siyonikae, wo keli wo xa e bonbo.
N wo senbe gboma ne alo tuura,

naxan ferie yailanxi wure ra, naxan
tore findixi wure gbeeli ra.

Na kui wo jamane wuyaxi butuxu-
nma ne,

wo e xa naafuli findima n tan
Duniya Marigi Alatala nan
gbe ra.

¹⁴ Yakosi wo xa wo fatee maboo
sunnunyi ma,

barima e na won ma taa suxufe,
e na Isirayila jama xa mange

bonbofe a yatagi ma wuri ra.

5

Isirayila Nakisima

¹ «I tan, Beteleemu Efarata, naxan
xurun Yuda xabilee ya ma,

mixi nde minima ne i ya ma naxan
Isirayila yamarima n be.

A xa fe foloxi temui dangixi ne
naxan makuya pon.»

² Na na a toma, Alatala Isirayila
raboloma,

han furi gine fa a xa di baride.

Na temui, na di ngaxakerenyie
donxoe fama ne gbilende
Isirayila.

³ A kelima ne, a ti a xa xurusee ya
ra,

a e de madon a Marigi Alatala Xili
Xungbe Kanyi senbe ra.

E sabatima ne a fanyi ra,
barima a xa xunnakeli duniya birin

lima ne.

⁴ A tan nan findima won ma bonesa
ra.

Asiriyakae na fa won ma boxi ma,
e so won ma yire makantaxie kui,

won kantama solofere nun mange
solomasaxan nan kelima e xili

ma.

⁵ E Asiriya boxi yamarima ne san-
tidegema ra,

e doxo Nimirodi xa boxi xun ma
tanbe ra.

Won ma mange won bama ne
Asiriyakae yi ra,

e na tungan won ma naaninyi xun ma, e so won ma boxi kui.

⁶ Yaxuba bɔnsɔɛ dɔnxɔɛɛ luma nɛ dunija sie ya ma, alɔ xini naxan kelima Alatala ma, alɔ tunɛ ye naxan dɔxɔma burexɛ ra.

E mu e xaxili tima ibunadama ra, e mu e yetɛ taxuma mixi yo ra.

⁷ Yaxuba bɔnsɔɛ dɔnxɔɛɛ luma nɛ dunija si gbegbe ya ma, alɔ yetɛ naxan tima wulai subee tagi, alɔ yetɛ yɔrɛ naxan jɛrɛma xurusee ya ma,

a fa dutun ndee ma, a e ibɔɔ, mixi yo mu nɔma e bade a yi ra.

⁸ I xun nakelima nɛ i yaxuie ya i, e birin sɔntɔ.

⁹ Alatala naxa a masen, «Lɔxɔ nde fama a lide, n wo xa soee nun wo xa sɔɔri ragisee xa fe kanama nɛ.

¹⁰ N wo xa boxi xa taae kanama nɛ, n wo xa yire makantaxie rabira.

¹¹ N wo xa duureya kanama nɛ, n wo xa se matoe rayensen ye.

¹² N wo xa kuyee nun wo xa gɛmɛ masolixi birin kanama nɛ. Na tɛmui, wo mu suydima se yailanxie bɛ sɔnɔn.

¹³ N wo xa Aseri wuri masolixie talama nɛ wo tagi, n wo xa taae kanama nɛ,

¹⁴ n n gberɔxɔma xɔnɛ nan kui, sie ma naxee mu tin n xui suxude.»

6

Alatala xa kalamui

¹ Wo wo tuli mati Alatala xa masenyi ra:

«Keli, wo xa wo xa kalamui ti geyae ya xɔri, dunija birin xa i xui mɛ.

² Geya naxee na dunija ma kabi a fɔlɛ, wo xa n tan Alatala xa kalamui mɛ, n naxan tima n ma jama Isirayila xili ma.»

³ «N ma jama, n munse rabaxi wo ra? N kote mundun dɔxɔxi wo xun ma?

Wo xa n yaabi.

⁴ N wo raminixi nɛ Misira boxi ra, n wo xun sara konyiya kui.

N naxa Munsa, Haruna, nun Mariyama xɛɛ wo raminide.

⁵ N ma jama, wo xa wo ratu a ma, Mowaba mange Balaki nu wama naxan nabafe wo ra,

a nun Beyori xa di Balami xa yaabi.

Wo xa wo ratu wo xa biyaasi ma kelife Sitimi han Giligali,

Alatala xa fe tinxinjie a naxee rabaxi wo bɛ.»

⁶ N fama munse ra Alatala bɛ n xa Mange Ala batu?

A lanma n xa fa sɛrɛxɛ nan na a bɛ, sɛrɛxɛ gan daaxi alɔ ninge naxee bara jɛ keren sɔtɔ?

⁷ Alatala wama yɛxɛɛ kontonyi gali nan xɔn ma,

xa na mu a ra, ture gbegbe naxan mu jɔnma?

A lanma n xa n ma di singe ba sɛrɛxɛ ra n ma yunubi sare ra?

N di naxan sɔtɔ, na nɔma findide na xafari se ra?

⁸ Ala bara adamadi rakolon fe ra naxan fan,

a wama i xa naxan naba?

A wama nɛ i xa tinxin, dugutɛgɛya xa rafan i ma,

i man xa bira Alatala fɔxɔ ra yetɛ magore kui.

⁹ Alatala na taakae xilife.

Xaxilima fama na tode, a fa gaaxu Ala ya ra.

«Wo wo tuli mati a xa kiiti ra, wo naxa wo kobe so na kiitisa ra.

¹⁰ Naafuli na wo xɔnyi wo naxan sɔtɔ tinxintareya kui?

Maniya se kamalitaree na wo xɔnyi n naxee xɔnxi?

¹¹ N nɔma dijɛde maniya se tinxintaree kanyi ma?

¹² Taa bannae findixi fe kobi rabae nan na,

taakae wule nan tun falama, e mixie madaxu.»

¹³ «Na kui n bara wo tɔɔrɔ fɔlɔ, n xa wo halaki wo xa yunubie xa fe ra.

14 Wo wo degema ne, kono wo mu fama lugade, wo donse ragatama ne, kono a mu luma naa.
Na bama ne wo yi ra santidegema ra.
15 Wo xe sama ne, kono wo mu a xabama, wo oliwi bogi bunduma ne, kono wo mu a ture donma, wo weni bogi dunduma ne, kono wo mu a minma.
16 Wo bira ne Omiri xa yaamarie foxo ra, wo Akabu xa naamunye findi wo gbe ra.
N wo sontoma na nan ma, n wo xa jama findima ne mayele se ra dunjia ya xori, n wo luma ne yaagi kui sie tagi.»

7

Ala xa jaxankate nun a xa kisi

1 N na toorofo yi ki!
N luxi ne alo mixi naxan sigama sansi bogi bade a ba temui, kono a mu weni bogi toma naa, a mu xore fanyi lima wuri kon na alo a wama a xon ma ki naxe.
2 Ala xanuntenye bara jon boxi ma, tinxintoe keren mu luma naa. E birin na e boore toorofo a jaaxi ra, kankan gantanyi tema a ngaxakere nyi be.
3 E birin fata fe jaaxi rabade. Mangee, nee wama buna tinxintare xon ma. Kiitiseae, nee kiiti sama kobiri nan tun ma fe ra. Kuntigie, nee fan e xa wasabaliya masenma. E birin na fe keren ne.
4 Naxan na fisamante ra wo ya ma, na tan luma ne alo tunbe xone.

Ala xa kiiti loxo bara a li, alo jama makante a fala ki naxe. Nama boje mini temui bara fa.
5 Wo naxa la wo de fan boore ra, wo naxa la wo xanuntenyi ra, hali wo xa gine naxan a sama wo fe ma, wo naxa wo xa gundo birin masen a be.

6 Na waxati di xeme a baba maberema ne, di gine ti a nga kanke i, mamadi nun a xa mori nga konpema ne.
Kankan yaxui findima a bari boore yati nan na.
7 Kono n tan, n ya tima Alatala nan na, n na n xaxili tima n nakisima Alatala nan na, barima n Marigi n xui suxuma ne.

8 I tan Isirayila yaxui, i naxa jalexin n ma toore ra. Hali n bira ne, n man kelima ne. Hali n lu ne dimi xora, Alatala nan na n ma yanbe ra.
9 N to yunubi raba Alatala ra, n fama ne a xa xone sotode han a kamali, a fa n xun mafalade, a a xa tinxinyi masen n be.
10 N yaxuie na na to, e yaagima ne. Singe e nu a falama, «I Marigi Alatala na minden?»
Kono na temui n tan nan e xa bire toma, e maboron sanyi ra alo boora naxan na kira ra.

11 I tan Isirayila, wo xa tete rakeli loxo fama ne, wo xa naaninyie igboma ne.
12 Na loxo mixie fama ne wo yire, kelife Asiriya nun Misira taae kui, kelife Misira boxi han Efirati xure, kelife baa nde ma a sa doxo baa gbete ra, kelife geya nde ma a sa doxo geya gbete ra.
13 Dunjia boxi fama ne kanade mixie xa wali jaaxie xa fe ra.

14 Meeni i xa jama ma, barima e findixi i ke nan na, naxee sabatixi e kerenyi ma fotonyi kui filli fanyi seeti ma. E xa e de madon a fanyi ra, alo e nu a rabaxi Basan nun Galadi boxi ma temui dangixi ki naxe.
15 N kaabanakoe masenma ne e be, alo e mini Misira boxi ra loxo naxe.

- 16 Sie na wo senbe to, e yaagima ne
e xa senbetareya kui.
- 17 E xube donma ne alo boximase,
e luma gaaxui nan kui won Marigi
Alatala ya ra, e fa seren.
- 18 Ala mundun na naxan maniya i
ra,
naxan yunubi xafarima,
naxan dijema a xa ke tongomae
donxose ma?
I mu xone ragatama abadan,
barima dugutegeya masenfe muxu
be a rafan i ma.
- 19 I man kinikinima ne muxu ma,
i fama ne muxu xa yunubie lude
naa,
i fa e woli baa botini ma.
- 20 I i xui rakamalima ne Yaxuba
bonsoe be,
i hinnema ne Iburahima bonsoe ra,
alo i i kali a ra muxu benbae be ki
naxe temui dangixi.

**Ala xa masenyi
Annabi Naxumu be
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Asiriya xa mangɛya nu bara senbe sɔtɔ nɛ kɛmɛ solomasaxan beenu Annabi Isa xa bari Isirayila bɔxi ma temui naxe. Na waxati pamane birin nu na a xa yaamari xɔrɔxɔe bun ma. Ninewe nu findixi a xa mangataa nan na. Asiriyakae mu nu birama Alatala xa seriye fɔxɔ ra fefe ma.

Na kui Annabi Naxumu Isirayilaka naxa yi masenyi ti e xa fe ra. Masenyi na a ra naxan xɔrɔxɔ, barima e xa fe mu nu rafanxi Ala ma. Annabi Naxumu to gɛ Ala xa senbe magaaxuxi masende Asiriyakae be, a naxa a fala e be e fama gbaloe jaaxi sɔtɔde e xa yunubie xa fe ra. Na kiiti nu fatanxi Ala nan na. Ala naxa Babilɔnkae xɛɛ Ninewe kanade nɛ kɛmɛ senni beenu Annabi Isa xa waxati.

Na masenyi nu xɔrɔxɔ Asiriyakae be, kɔnɔ a nu findixi fe fanyi nan na Isirayilakae be, naxee nu tɔɔrɔma e yaxuie xa yaamari bun ma. Annabi Naxumu naxa a masen e be a yunubitɔɛɛ fama e xa kobija sare sɔtɔde Alatala yi ra. Ala xa kiiti xɔrɔxɔe Asiriyakae be, a nu limaniya fima Isirayilakae ma.

Hali to, Ala xa jama nɔma sɛɛwade na xa fe ra. E xa a kolon Alatala fama mixi jaaxie makiitide, a fa e sare ragbilen e ma. Won birin a kolon tinxinyi fan, kɔnɔ a nɔma lude won be alɔ tinxintareya na sɔɔneyafe yi dunija kui, barima fe jaaxi gbo, tinxintɔɛɛ fan na tɔɔrɔfe. Yi kitaabui a masenma won be tinxintare mu geenima, Alatala xa tinxinyi nan mixi geenima dunija bendɛ fupɛ fari nun aligiyama. Ala xa mixi birin makiiti a xa seriye ra. Amina.

Ala xa masenyi

Annabi Naxumu be

Ala xa xɔnɛ Ninewe xili ma

¹ Masenyi xɔrɔxɔe nan ya Ninewe xa fe ra, Ala naxan masen Annabi Naxumu Elekosika be.

Alatala magaaxu, a gberɔxɔfe mu kanama.

² Alatala a gberɔxɔma nɛ, a xa xɔnɛ senbe gbo a yaxuie mabiri, a mu dijɛma e ma mafuren mafuren.

³ Kɔnɔ Alatala mu xɔnɔma mafuren mafuren, a senbe gbo han.

Alatala mixi jaaxi sare ragbilenma nɛ fe jaaxi rabae ma.

A xa jɛrɛ luma nɛ alɔ turunnaade naxan xube ratema,

a tixi nuxuie fari.

⁴ A na xaajɛ baa ma, a xɔrima nɛ, a xure birin naxara,

a Basan nun Karemele findi gbengberenyi ra,

a Liban sansie lisima nɛ.

⁵ A geyae raserɛnma nɛ, e xunu alɔ kumi ture.

Bɔxi sɛrɛnma nɛ a ya i, dunija mixie bɔjɛ minima nɛ.

⁶ Nde nɔma tide a xa xɔnɛ ya ra?

Nde nɔma tide a xa bɔjɛte ya i?

A xa xɔnɛ luma nɛ alɔ tɛ, naxan gɛmɛɛ bulama.

⁷ Alatala fan, a kantari fima nɛ tɔɔrɔmixie ma,

a mɛɛnima nɛ mixie ma naxee e yetɛ taxuma a ra.

⁸ Kɔnɔ a Ninewe xun nakanama nɛ, a a yaxuie kerima dimi nan kui.

⁹ Ninewe, wo fɛɛrɛ mundun fenfe Alatala xili ma?

A tan nan sɔntɔɛ tima kerenyi ra.

¹⁰ E fama nɛ lude alɔ e kankanxi tunbe kunsie nan na,

alɔ e siisixi beere nan na,

alɔ sɛxɛ xaraxi naxan ganxi feo.

¹¹ Nineweka nde bara fe jaaxi raba Alatala ra,

a mixie rasixi fe kobi nan ma.

¹² Ala xa masenyi nan ya e xa fe ra:

«Hali wo yaxuie wuya, e xun fama nɛ rakanade, e jɔn.

N bara wo tan Yudayakae tɔɔɔ,
kɔɔɔ n mu na rabama sɔɔɔ.

¹³ Yakɔsi n wo bama nɛ wo yaxuie
xa nɔɛ bun ma,
n luutie bolon wo xirixi naxee ra.»

¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya wo tan
Ninewekae xa fe ra:
«Wo bɔnsɔɛ fama nɛ ɲɔnde.
N wo xa kuye masolixie nun wo xa
kuye naxee yailanxi wure ra,
naxee na wo xa alae xa banxie kui,
n nee birin kanama nɛ.
N wo sɔntɔma nɛ, barima wo
ɲaaxu.»

2

Ninewe xa ɲaxankate

¹ Xɛɛra na fafe geyae fari,
a fafe xibaarui fanyi ra wo bɛ,
a bɔɲesa masenyi nan tima wo bɛ.
Yudayakae, wo xa wo xa salie raba,
wo xa wo xa laayidie rakamali Ala
bɛ,
barima mixi ɲaaxie mu fama wo
sɔntɔde sɔɔɔ.

² Ninewekae, wo yaxuie na fafe wo
xili ma.
Wo wo xa tɛtɛ makanta,
wo mɛɛni wo xa kira ma,
wo wo tagi ixiri,
wo xa limaniya, wo xa sɛnbɛ sɔto,
³ barima Alatala fama nɛ Yaxuba
xun nakelide,
a fama nɛ Isirayila itede,
hali kasarɛ to ti e xa bɔxi ma, e xa
sansie naxa tuxunsan.

⁴ Wo yaxuie xa sɔɔrie na wure lefae
gbeelixi xaninfe,
donma gbeeli ragoroxi e ma.
E xa sɔɔri ragisee yanbama a fanyi
ra,
e xa tanbɛɛ xaɲɲɛxi gere xili ma.
⁵ Na gisee e gima kirae ra,
e gbataxi sofe ra gere kui.
E luxi alo seyamakɔnyi naxan dan-
gima koore ra.

⁶ Sɔɔri sugandixie xɛɛma naa,
e xulun sigafe ra taa tɛtɛ yire, e sa
gere so.

⁷ E mange xa banxi naade rabi, e
birin so na kui.

⁸ Yaamari fixi taakae xa xanin
konyiya kui.

A xa ginɛ sigama nɛ wa ra sun-
nunyi kui.

⁹ Ninewe bara lu alo ye ragatade
ibɔɔxi,
a ye fa mini bɔxi ma.

Nde a falama, «Wo ba na rabafe, wo
keli naa.»

Kɔɔɔ mixi yo mu gbilenma na fɔxo
ra.

¹⁰ Booree a falama, «Wo gbeti nun
xɛɛma tongo.

Naafuli gbegebe na e yi ra.»

¹¹ Kasarɛ, tuxunsanyi, nun gbaloe!

Limaniya bara ba e yi ra,
e sanyie mu xanfe e bun ma,
e bɔɲɛ na tɔɔɔɔfe,
e lahalɛ bara masara.

¹² Taa sɛnbɛma naxan nu luxi alo
yɛtɛ lude,
yɛtɛ yɔrɛɛ nun e nga nu malabuxi
xaxilisa kui dennaxɛ,
na taa munse sɔtɔxi yi ki?

¹³ Na yɛtɛ sɛnbɛma nu sube faxama
a xa gine nun a xa die bɛ,
a nu a xɔnyi rafema sube ibɔɔxi ra.

¹⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya:
«N kelima nɛ wo xili ma,
n wo xa sɔɔri ragisee ganma nɛ,
n wo xa yɛtɛ yɔrɛɛ faxama nɛ san-
tidɛgema ra,
n sube birin bama nɛ wo yi ra
dunija.

Wo xa xɛɛrae xui mu mɛma sɔɔɔ.»

3

Ninewe xa ɲɔnyi

¹ ɲaxankate na yi taa faxeti bɛ,
naxan nafexi yanfanteya, se
mupaxie, nun tɔɔɔmixie ra.

² Luxusinyi xui minima naa,
sɔɔri ragise sanyie xui minima,
soee e gima, sɔɔri ragise e imaxama.

³ Soe ragie geresoma,
santidɛgema lintanma alo tɛ luutie,
tanbɛ wolima alo seyamakɔnyie,
mixi faxaxie ralantanxi yire birin
ma,

fure saxie mu jɔnma,
 mixie e sanyi radinma furee ra.
 4 Na birin fatanxi a xa seniyantarepa
 nan ma.
 A sie mabɛndunma a xa langoeɓa ra,
 a pamanɛe madaxuma a duureya ra.

5 Mange Alatala xa masenyi nan ya:
 «N kelima nɛ wo xili ma,
 n wo rayaagima nɛ si birin ya xɔri,
 n wo mageli ti pamanɛe birin ya i.
 6 N wo makotoma nɛ nɔxɔɛ ra, n wo
 rayaagi.
 7 Na kui, mixi yo na wo to, a a gima
 nɛ wo ma,
 a fa a fala, «Ninewe bara kana.
 Nde kinikinima a ma?
 Nde a madunduma?»»

8 Ninewe, wo fisa Tebese bɛ,
 taa naxan dɔxɔxi Nili xure salonyie
 tagi,
 ye gbo dɛnnaxɛ?
 Baa nu findixi a xa tɛtɛ makantaxi
 nan na.
 9 Kusi nun Misira nu sɛnbɛ fima nɛ
 a ma,
 Puti nun Libiya nu a malima.
 10 Kɔnɔ Tebese fan bara xanin
 konyiya kui pamanɛ ma,
 a xa die bara faxa kira xunye ra,
 a xa kuntigie bara mayegeti sigafe ra
 konyiya kui.
 11 Wo tan dagalanma nɛ alɔ siisilae,
 wo wo nɔxunma nɛ wo yaxuie ya ra.

12 Wo xa banxi makantaxie luxi nɛ
 alɔ xɔrɛ bilie,
 foye naxee bogi rayolonma mixie xa
 debe kui naxee wama e donfe.
 13 Ginɛ doro nan fa luxi wo xa bɔxi
 ma,
 sɔɔrie mu na sɔnɔn naxee wo
 makantama,
 wo xa naadɛe rabixi wo yaxuie ya
 ra, tɛ bara na balansee gan.

14 Wo ye ba, barima gere na fafe,
 wo nde sa wo xa tɛtɛ fari.
 Wo boora rafala, wo biriki bɔnbɔ.
 15 Menni, tɛ fama nɛ wo xa taa gande
 alɔ tugumie,
 santidɛgɛma fama nɛ wo sɔntɔde.
 Wo wo malan alɔ tugumie,
 wo wo malan alɔ katɔe.

16 Wo bara yulɛ rawuya wo xɔnyi
 dangife tunbuie ra koore ma.
 Wo bara lu alɔ tugumie naxee tu-
 ganma, e siga.
 17 Wo xa sɔɔrie luxi nɛ alɔ tugumi
 naxee na tɛtɛ fari gɛɛsɛgɛ,
 kɔnɔ soge na te, e tukan,
 e siga yire mixi mu dɛnnaxɛ kolon.

18 Asiriya mange, i xa yareratɛ na
 xife,
 i xa kuntigie saxi,
 i xa pama bara yensen yɛ geyae fari,
 mixi yo mu nɔma e xunlande.
 19 I xa gbalɔe gbo, i xa fi mu
 yalanma.
 Mixi naxee birin i xa tɔɔrɛ xa fe
 mɛma,
 e e bɛlɛxɛ bɔnbɔma nɛ jɛlɛxinyi ma,
 barima mixi yo mu na wo mu
 kobija rabaxi naxan na.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku bε Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Habakuku xa kitaabui fɔloma maxɔrinyi nan ma a naxan ti Alatala ma: «Munfera i xa pama na tɔɔre kui?» Alatala naxa a yaabi a xɔɔxɔe ra, a falafe ra e xa tɔɔre fama ne a xun masade. Ala nu bara nate tongo a xa kaafiri rawali na paxankate dɔxɔfe ra a xa pama ma.

Kɔnɔ na kelixi munse ma? Annabi Habakuku xa kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. Ala naxa a masen namijɔnme saabui ra, na tɔɔre birin fatanxi Isirayilakae xa wali jaaxi nan na, alɔ muɛ tife, yene rabafe, siisife, nun kuye batufe. E to nu na mɔoli rabama, na bara a niya Alatala xa nate xɔɔxɔe tongo e xili ma.

Alatala xa yaragaaxui naxa lu Annabi Habakuku bɔɛ ma. A naxa a maxandi a xa diɛ a xa pama xa yunubie ma. Alatala senbe gbo, a magaaxu, kɔnɔ a xa xanunteya gbo na birin be. Na nan a ra, Annabi Habakuku naxa a xaxili ti Ala ra. A naxa nate tongo a xa lu Ala sagoe hali na findi paxankate xɔɔxɔe ra a be.

Ala xa won mali alako na xaxili xa lu won birin yi ra. Amina.

Ala xa masenyi Annabi Habakuku bε

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa singe

¹ Annabi Habakuku xa masenyi nan ya, Alatala naxan masen a be:

² «Alatala, n xa i maxandi han temui mundun?

Munfe ra i mu n ma dube suxuxi? N bara n mawa i be gere xa fe ra, kɔnɔ han ya i mu nu muxu ratanga.

³ Munfe ra i tinxi n ya xa kobina to? I tinxi yi tɔɔre mɔoli ra munfe ra?

Gbaloe nun gere na n ya ra temui birin.

Lantareya nun kalamui bara gbo ye.
⁴ Mixie bara gbilen i xa seriye fɔxo ra.

E bara i xa yaamari lu na.
Tinxintare fuma tinxintɔe ma.
Seriye mu na sɔnɔn.»

Alatala xa yaabi singe

⁵ «Wo wo ya ti pamanse ra, wo e mato.

Wo kaabama ne, wo de ixara, barima fe nde na rabafe wo xa waxati kui

wo mu lama naxan na, hali na sa fala wo be.

⁶ N na Kalidikae xun nakelife.

Si kinikinitare nan e ra.

E pamanse gbetee isama

alako e xa bɔxie rasuxu, e gbe mu naxan na.

⁷ E magaaxu, e mu fan.

E yaamari tima yete igboja nan na.

⁸ E xa soee xulun baratse be.

E xaape wulai baree be naxee min-ima kɔe ra.

E xa soee fama senbe ra kelife yire makuye.

E mafura alɔ sege, naxan goroma tɔxɔe yɔre fɔxo ra.

⁹ Yi pama fama kanari nan xili ma, e yae banbanxi e sigade ra.

E mixi suxuxie malanma alɔ meyenyi.

¹⁰ E yoma mangee ma, e kuntigie mayelema.

E mu gaaxuma yire makantaxi ya ra. E bende matema tete ra, alako e xa so naa kui.

¹¹ E dangima alɔ foye belebele.

E gbataxi fe jaaxi rabade.

E bara e senbe findi e xa ala ra.»

Annabi Habakuku xa yaxaseri masa firin nde

¹² N Marigi Seniyentɔe, n Marigi Alatala,

i na na kabi fe fɔlɔ fɔle.

E mu fama muxu faxade.

Alatala, i fama e tan nan makiitide.

N Kanta Geme na i tan nan na,

i e paxankatama ne.

¹³ I yae seniye, i mu wama kobina tofe,

i fe jaaxi xɔnxi.

Awa, munfe ra i mu yanfantee ha-
lakima?
Munfe ra i mu sese niyama tinxinta-
ree ra
e tinxintɔɛ tɔɔrɔma tɛmui naxɛ?
14 I bara adamadie lu alɔ yɛxɛ naxee
na baa ma,
alɔ subee mangɛ mu na naxee bɛ.
15 Muxu yaxuie muxu suxuma kɔnyi
ra,
e muxu suxuma yɛlɛ ra.
E na gɛ muxu malande bɛki kui, e
nɛlɛxin.
16 Na tɛmui e sɛrɛxɛ mɔɔli birin
bama a xa yɛlɛ bɛ,
barima na nan bara a niya e xa fɛɛrɛ
gbegbe sɔɔ.
E donse fanyi donma a tan nan
saabui ra.
17 A lanma e xa yɛlɛ xa nu siga yɛxɛɛ
suxu ra,
e xa nu bɔnsɔɛɛ rahalaki
kinikinitarepa kui?

2

Alatala xa yaabi firin nde

1 «N fa tima tɛtɛ nan fari. N xa
mame ti.
N xa a kolon a naxan masenma n bɛ,
a n ma yaxaseri masa yaabima ki
naxɛ.»
2 Alatala naxa n yaabi yi masenyi
ra:
«I xa n ma masenyi sɛbɛ,
i xa a sɛbɛ a fanyi ra walaxɛɛ ma,
alako naxee a xaranma,
e xa nɔ birade a fɔxɔ ra sɛnbɛ ra.
3 Yi masenyi kamali waxati fafe,
a mu kanama, wule mu a ra.
Xa i a to a taaxirima kamalide,
i xa mame ti.
A kamalife mu buma.»
4 «Yɛtɛ igboe mato. A waxɔnfe mu
tinxin,
kɔnɔ tinxintɔɛ tan kisima a xa danx-
aniya nan saabui ra.
5 Beere mixi mayanfama.
Yɛtɛ igboe mu raxaraxi.
A mu wasama, alɔ aligiyama mu
wasama ki naxɛ.
A namane birin findima a gbe nan
na,
a si birin sa a xa nɔɛ bun ma.
6 Na sie mu yoma a ma xɛ?

E mu a mayelema xɛ, e a findi dɛi
sigi ra?»

Dankari singe

«E fama nɛ a falade,
<Naxankatɛ na mixi bɛ
naxan se malanma a gbe mu naxan
na.
A xa doni xun nan tun luma masa
ra.
Yi fe mɔɔli buma han mun tɛmui?
7 Naxee xa doni na i ma, nee mu
kelima xɛ,
e i raxunu, e i suxu, e e gbe jɔxɔ i
ma?
8 I to bara si gbegbe xun nakana,
naxee luxi fa, nee nan fama i fan
xun nakanade.
E na rabama nɛ i to bara mixi wuli
ifili,
i to bara bɔxie nun taae kana, i
naakae fan faxa.»

Dankari firin nde

9 «Naxankatɛ na mixi bɛ
naxan geenima tinxintareya kui
alako a xa banxi fanyi ti a yɛtɛ bɛ
tɔɔrɛ yo mu na dennaxɛ.
10 I naxan nabaxi a findima yaagi
nan na i xa mixie bɛ.
I naxankatɛ naxan saxi jamae ma,
a fama gbilende nɛ i ma.
11 I xa banxi tixi gɛmɛ naxan na,
wuri naxan banbanxi a fari,
e fama nɛ seedejɔxɔya bade i xili
ma.»

Dankari saxan nde

12 «Naxankatɛ na mixi bɛ
naxan taa tima faxɛ ti saabui ra,
naxan a xa taa ragboma fe kobi
saabui ra.
13 Mange Alatala bara a niya,
jamae xa wali birin xa gan,
e xa wakili findima fe fufafui nan
na.
14 Dunipa birin fama nɛ Alatala xa
nɔrɛ kolonde,
alɔ banbaranyi gboma ki naxɛ baa
ma.»

Dankari naani nde

15 «Naxankatɛ na mixi bɛ
naxan a boore rasiisima
alako sade fe xa lu e tagi.
16 I xa xunnakeli findima nɛ yaagi ra.
I fan xa beere min, i xa sade fe kolon.
Alatala xa xɔnɛ fafe i ma,

a i xa xunnakeli mafindima yaagi
nan na.

17 I fe kobi naxan nabaxi Liban,
na sare fama ne gbilende i ma.
I bara xurusee kasara,
i bara mixie faxesa,
i bara boxi nun taae kana, a nun e
xa mixie.
Na jaxankate birin fama ne
gbilende i ma.»

Dankari suuli nde

18 «Kuye munse fanxi mixi ma?
Mixi xa mu a yailanma?
A wule nan tun masenma.
A yailanma man fa a yete taxu a ra.
A bara ala boboe yailan.
19 Jaxankate na mixi be
naxan a falama wuri masolixi be,
<Keli,>
naxan woyenma geme boboxi be,
<Xunu.>
Kuye munse masenma i be?
Hali xema nun gbeti lu a ma,
xaxili tan yo mu na a be.
20 Konɔ Alatala na a xa hɔrɔmɔbanxi
kui.
Duniya birin xa a sabari a ya i.»

3

Annabi Habakuku xa Ala maxandi

1 Annabi Habakuku xa Ala
maxandi nan ya, naxan bama beeti
ki ma.
2 Alatala, n bara i xa masenyi me,
n bara kaaba i xa wali ma.
I xa a ragiri yi waxati ma,
i xa a rakamali mixie ya xori.
Konɔ i naxa nɛmu i xa kinikini ma
i xa xone kui.
3 N bara Ala Seniyenxi to fa ra kelife
Temamabiri,
kelife Paran geya ma.
Kooore naxa rafe a xa nore ra,
duniya naxa rafe a xa matoxoe ra.
4 Ala xa yanbe senbe gbo.
Naiyalanyi nu kelima a belexe kui,
a senbe noxunxi dennaxe.
5 Wugan fure nu a jereama a ya ra,
jaxankate fan na a foxo ra.
6 A naxa ti, a duniya raseren.
A nefe a mato, bonsoe bara halaki.
Geya naxee ti duniya fole ra,

nee naxa seren,
e e igoro Alatala ya ra.
Fole mu na Alatala be.
7 N naxa Kusankae to jaxankata ra,
n naxa Madiyankae to seren na.

8 Alatala, i nu xonoxi ne xuree ma?
I to ti i xa geresoe ya ra,
e nun e xa soee nun e xa gisee,
i nu xonoxi ne baa ma?
9 I naxa i xa xali ramini,
i naxa tanbe wuyaxi suxu.
I naxa xuree raboo boxi ma.
10 Geyae to i to,
e naxa seren.
Tune xungbe naxa fa.
Baa naxa a xui ramini,
moronyie naxa te.
11 Soge nun kike naxa e xa wali iti
e to i xa tanbee to yanba ra kooore alo
seyamakonyi.
12 I naxa ti boxi fari, i fa jamanee
raboron je i xa xone kui.
13 I naxa i xa pama rakisi,
i man fa i xa Mixi Sugandixi ratanga.
I naxa bonsoe kobie xa mange bu-
tuxun,
i a xa see birin findi xube ra.
14 A xa soorie naxa mini muxu xili
ma,
e xa tooromixie halaki jalexinyi kui
gundo ra,
konɔ i tan naxa e xa mange soxo a
yete xa tanbe ra.
15 I naxa kira raboo i xa soee be,
e xa dangi baa tagi.
16 N to i xa masenyi me,
n boje naxa mini a i, n de naxa
ixara,
n xorie naxa tagan, n sanyie naxa
seren.
N na loxoe mamefe i muxu yaxuie
jaxankatama loxoe naxe.
17 Hali fuge mu na xore bili ma,
hali weni bogi mu na a firi ma,
hali bogi yo mu bama wuri bilie kon
na,
hali sansie mu fanma xe ma,
hali xurusee mu na kule kui,
hali ninge keren mu lu goore,
18 na birin kui, n Alatala matoxoma
ne,
n seewa Ala ra, n ma Marakisima.

19 N senbe na n Marigi Alatala nan
na.
A n ma jere sooneyama ne fe
xoroxoe kui,
alo xeli xa jere sooneyama geyae
fari ki naxe.

Yi sebexi beetiba mange nan be. A
xa a ba kora xui ra.

Annabi Sofoni xa kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Sofoni naxa kawandi ti mange Yosiya xa waxati Yudaya bɔxi ma. Isirayilakae nu bara so fe jaaxi kui na waxati, han Alatala nu wama e jaaxankatafe. Beenu a xa na raba, a naxa Annabi Sofoni xee alako a xa na tagi raba e be, a xa kata Isirayilakae ragbilende e waxonfe jaaxi foxo ra.

Na masenyi maniyaxi Isirayila namijonme gbege xa masenyi nan na. Na kui e mixie xa yunubie masenma e be a fiixe ra, alako e xa a kolon e na fe nan kui na ki naxan mu rafanxi Ala ma. Isirayilakae nu birama kuyee nan foxo ra, e naxee lixi Kanaan bɔxi ma e mini Misira bɔxi ra temui naxe. Na fe naxa Ala raxono, barima a mu wama a firin nde xon ma. Isirayilakae man nu fe jaaxi raba ra e booree ra. Mixi naxan nu bara senbe soto mangeya kui, xa na mu a ra naafuli fe kui, a nu setaree tooro ma. Na fe mooli mu rafan Ala ma, barima a a jengi saxi adamadi xa fe xon ma, a mu tinma a xa tooro.

Annabi Sofoni to ge na yunubi masende Isirayilakae be, a naxa a fala a Alatala fama ne e jaaxankatade na xa fe ra. Na kiiti magaaxu. Ala xa xone senbe gbo. Ala xa jaaxankate mu noma mixi nde rafisade a boore be. Na kui Isirayilakae nun si gbete birin na na kiiti bun ma. Adama birin naxan Alatala matandima, e fama ne a xa xone kolonde kiiti waxati.

Kono masenyi gbete fan nu saxi na woyenyi xoxoe fari. Annabi Sofoni naxa a fala a Alatala wama mixi rakisife. A wama e malife alako e xa gbilen fe jaaxi foxo ra, e xa lu Ala xa kira xon ma naxan noma findide bɔnesa ra e be. Ala xonoma ne mixi jaaxie ma barima e xa yunubie mu rafanxi a ma, kono a man e xanuma ne a bɔje birin na.

Na nan a toxi Annabi Sofoni bara kisi masenyi sa jaaxankate masenyi fari. Won xa a kolon Ala yunubie xonxi, kono a yunubitoe xanuma ne, a wama e ragbilenfe e xa fe jaaxie foxo ra. Ala xa na lonni raso won sondonyi kui. Amina.

Annabi Sofoni xa kitaabui

Alatala xa xone Yudaya be

¹ Alatala xa masenyi nan ya, a naxan tixi Annabi Sofoni be. Sofoni findi Kuusi xa di nan na, Gedalaya xa mamadi, Amaraya tolobite, Xesekiya bɔnsɔe. A masenyi ti ne Yudaya mange Yosiya xa waxati, naxan findixi Amon xa di ra.

² «Alatala xa masenyi nan ya: N birin jonma ne dunija bende fupi fari.

³ N adama nun sube jonma ne, n xoni ba koore ma, n yexe ba baa ma.

N maratantanyi nun mixi jaaxi jonma ne, n adamadie ba dunija bende fupi fari.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁴ «N nan n belexe italama ne Yudaya nun Darisalamukae xili ma. N Bali kuye bama ne, naxee luxi bɔxi ma.

N e xa batui yareratie nun serexedubee sontoma ne.

⁵ N mixie halakima ne, naxee tunbuie batuma e xa banxi fari.

N filankafuie jaaxankatama ne, naxee e kali Alatala xili ra, e man e kali Molo ko kuye xili ra.

⁶ N mixie rabepinma ne naxee bara gbilen Alatala foxo ra, naxee mu Alatala fenma, naxee mu birama a xa marasi foxo ra.»

⁷ «Wo sabari Marigi Alatala be, barima a xa loxoe xungbe na fafe. Alatala tan serexe nan bama. A mixi ndee sugandixi na nan ma.

⁸ Alatala xa serexe loxoe,

n mange xa die nun kungtie ha-
lakima ne,
a nun mixi naxee si gbetse xa dugie
ragoroma e ma.

⁹ N mixie halakima ne naxee tu-
ganma sode de ra,
naxee e marigi xa banxi rafema gere
nun yanfanteya ra.»

¹⁰ «Alatala xa masenyi nan ya:
Na loxe mixi gbelegbelema ne,
kelife taa naade ma naxan xili Yexe
Naade,

han taa neene,
kelife taa fari geyae ma,

¹¹ han makiti yire,
barima yulee xa fe bara kana,
n bara e birin faxa.

¹² Na waxati n Darisalamu yire birin
matoma ne a fanyi ra,
alako n xa mixi sonto,
naxee doxoxi e xa naafuli
makantafe ra,
e a falafe e boje kui,
<Fe fanyi yo, fe jaaxi yo,
Ala mu fama fefe rabade n na.>

¹³ E xa naafuli loema ne,
e xa banxie kana.
E bara banxi ti, kono e mu sabatima
na kui.

E bara weni bogi si, kono e mu na
weni minma sonton.»

¹⁴ Alatala xa loxe xungbe bara
makore,
a gbe mu luxi a xa fa.
Senbema fama ne gbelegbelede
Alatala xa loxe magaaxuxi ma.

¹⁵ Xone loxe na a ra, toore loxe na
a ra,
gbaloe loxe na a ra, dimi loxe na
a ra,
nuxui ifooroxi loxe na a ra.

¹⁶ Gere xui minima ne na loxe taa
senbema xili ma,
e xa yire makantaxie xili ma.

¹⁷ Alatala naxe,
«N adamadie tooroma ne na loxe,
e fa jere alo donxue,
barima e bara yunubi raba Alatala
ra.

Na kui e sontoma ne a jaaxi ra,
e wuli ramini boxi ma a gbegebe ra,
e binbie wole jooge xora.

¹⁸ E xa xema nun gbeti mu noma e
ratangade

Alatala xa xone loxe ma.
Dunipa birin ganma ne na loxe a
jaaxi ra

Alatala xa xone xa fe ra,
barima a xa pama bara bira ala
gbetse foxo ra.

Na kui dunipa mixi birin sontoma
ne.»

2

*Alatala xa xone Yudaya nun si
gbetse ma*

¹ «Si yaagitare, wo xa wo yete mato,

² beenu waxati xa kamali,
beenu Alatala xa xone xa wo li,
beenu Alatala xa loxe xoxoxe xa fa
wo ma.

Na loxe dangima ne alo maale lagi
foye naxan tutunma.

³ Wo tan mixi magoroxi naxee na
Isirayila,

wo xa Alatala fen, wo xa a xa seriye
rabatu,

wo xa tinxinyi, nun yete magore fen.
Temunde na kui wo noma ne ratan-
gade

Alatala xa xone loxe ma.»

⁴ «Gasa rabejinma ne, Asikalon
kana,

Asidodi keri pama ya xori, Ekiron
tala.

⁵ Naxankate na wo be,
wo tan naxee sabatixi baa de ra,
wo tan naxee kelixi Kireti.

Alatala bara nate tongo wo xa fe ra,
Kanaanka naxee na Filisita boxi ma,
n wo xun nakanama ne han mixi
birin jon wo yi.

⁶ Xurusee fama ne lude wo xa boxi
ma,

wo xonyi findi goore ra xuruse
demadonyie be.

⁷ Na boxi findima Yudayaka mixi
donxose nan gbe ra,

e fa e xa xurusee de madonde naa.
Nunmare temui e e malabuma ne
Asikalon xa banxie kui,

barima e Marigi Alatala fama ne e
malide,

a e xa mixi suxuxie ragbilen e
xonyi.»

8 «N bara Mowabakae xa konbie me,
Amonikae xa woyen bexuxie bara n
li.

E bara n ma nama rayaagi,
e bara dangi naaninyi ra.»

9 «N tan Isirayila Marigi Alatala, Xili
Xungbe Kanyi,
n bara n kali Mowaba luma ne alo
Sodoma,

Amonikae lu alo Gomorakae,
e xa boxi kana, jooge jaaxi nun
foxu lu naa.

10 E na sotoma e xa yete igbona nan
ma.

E bara Alatala Xili Xungbe Kanyi xa
nama rayaagi,
e bara te a xa nama xili ma.

11 Alatala magaaxu, a e jaxankatama
ne a jaaxi ra.

A kuye birin kanama ne dunija ma,
si birin fa Alatala batu e xonyi.»

12 «Wo tan Kusikae,
wo fan soxoma ne n ma santidegema
ra.»

13 «Ala a senbe raminima ne koola
ma,
a fa Asiriya sonto.

A Ninewe xun nakanama ne, a na
findi gbengberen yire ra.

14 Xurusee luma ne e de madon na
na taa kui,
a nun wulai sube mooli birin.
Yube nun xundi koe radangima ne
na banxi kanaxie fari.

Naade nun wonderi birin kanaxi, e
xa wuri bara boru.

15 Yi taa xungbe naxan nu luma
nelixin na,

naxan boje nu saxi,
naxan nu bara a fala a yete be,
<N keren nan tide gbo,>

a xun bara rakana han a bara findi
wulai subee xonyi ra.

Dangi mixi birin yoma ne a ma
sonon,

a findi dei sigi ra e be.»

3

Alatala xa xanunteya

1 «Naxankate na i be, taa matandila
seniyentare,

naxan luma mixi toro ra.

2 A mu n xui suxuma, a mu n ma
marasi rabatuma,
a mu a xaxili tima Alatala ra, a mu
makorexi a Marigi Ala ra.

3 A xa kuntigie luma ne alo yete
naxee e xui raminima nama tagi,
a xa kiitisamae luxi alo wulai bare
naxee sube donma keren na.

4 A xa namijonmee findixi yete ig-
boee nun yanfantee nan na,
a xa serexedubee bara fe seniyenxi
noro,

a bara Ala xa seriye matandi.

5 Koro Ala nan tinxin na mixie ya
ma.

A mu mixi madaxuma, loru yo loru
a xa nondi yanbama.

A tan mu lanlanteya kanama,
koro tinxintare mu yaagi kolon.»

6 «N bara sie jaxankata,
n bara e xa yire makantaxie rabira,
n bara e xa kirae kana.

Mixi yo mu na e xa taae kui sonon,
e birin xun nakanaxi.

7 N nu bara a fala e be,

<Xa wo gaaxu n ya ra,
xa wo n ma marasi suxu,
wo xun mu rakanama.>

Koro e gbata fe jaaxi rabade.

Na nan a toxi n bara e jaxankata.

8 Alatala xa masenyi nan ya:

Wo xa mame ti, loru fama a lide
n ma nate kamalima temui naxe.

N bara a fala wo be,

na loru n sie jaxankatama ne n ma
xone jaaxi ra,

dunija birin xa kana.»

9 «N fama sie raseniyende,

alako e xa Alatala xili fala,
e birin xa a rabatu lanyi kui.

10 Kelifie yire makuye dangife Kusi
xuree ra,

n batulae fama ne serexe ra n be.

11 Na loru wo mu yaagima sonon
wo xa fe rabaxie ra,

wo fe jaaxi naxee rabaxi n na,
barima n yete igboee bama ne wo ya
ma,

alako yete igbona xa non n ma geya
seniyenxi yire.

12 N toromixie nun mixi magoroxie
luma ne wo ya ma,

naxee xaxili tima Alatala ra.

¹³ Isirayila dɔnɔɔe mu fe jaaxi
rabama sɔnɔn,
e mu wule falama, e mu mixi
madaxuma.

E luma ne e malabu ra bojesa kui,
mixi yo mu e tooroma sɔnɔn.»

¹⁴ Siyon mixie, wo xa Ala matɔɔɔ.

Isirayila, wo xa seewa.

Darisalamu, wo xa jɛlexin wo boje
birin na.

¹⁵ Alatala xa xɔne bara gbilen wo
foxo ra,

a bara wo yaxuie ragbilen e xɔnyi.

Isirayila Mange Alatala bara lu wo
tagi.

Wo naxa gaaxu, wo mu tooroma
sɔnɔn.

¹⁶ Na loxoɔe a a falama ne Darisalamu
be,

«Siyon mixie, wo naxa gaaxu,
limaniya naxa ba wo yi ra.»

¹⁷ Wo Marigi Alatala wo Rakisima na
wo ya ma.

A seewama ne wo xa fe ra,
a wo madundu a xa xanunteya ra,
a jɛlexin wo ra a xui itexi ra.

¹⁸ Alatala naxe, «N sunnunyi bama
ne wo xa salie kui,

n wo ba wo xa yaagi xɔrɔxoɔe kui.

¹⁹ Na loxoɔe n wo yaxuie
jaxankatama ne,

n tooromixie rakisi,

n mixi kerixie ragbilen e xɔnyi.

N e xa yaagi jɔxɔma ne matɔɔɔe
nun binye ra yire birin.

²⁰ Na loxoɔe n wo ragbilenma ne wo
xɔnyi.

N wo malanma ne alako wo xa
matɔɔɔe nun binye soto,

dunija pamane birin kui.

N wo ragbilenma ne, wo fa na tode.

Alatala xa masenyi nan na ki.»

Ala xa masenyi Annabi Hage be Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Hage xee Darisalamu Perise mange Dariyusi xa waxati (ne keme suuli beenu Isa xa bari). Isirayilakae nu bara ne tongo solofere raba konyiya kui Perise boxi ma e xa kuye batui xa fe ra, konɔ Ala naxa a niya Dariyusi xa e beɲin gbilenfe ra Isirayila boxi ma. E to menni li, e xa taae nun Ala xa horomobanxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, konɔ e yaxuie naxa e tɔɔɔ. Na kui Ala naxa Annabi Sofoni nun Annabi Hage xee Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Hage to woyen Isirayila kuntigie ra, a naxa a to e mu gexi nate tongode sinden e xa Ala xa horomobanxi ti. Ala naxa a masen e be namionme saabui ra, a nu lan e xa senbe so Ala xa banxi tife nan ma, dangi e gbe banxie tife ra. Na nu bara a niya boxi xa lu tɔɔɔe kui sansi bogi xa fe ra. Baloe nu bara xurun na wakilitareɲa xa fe ra.

Annabi Hage to kuntigie rali-
maniya, e naxa Ala xa wali suxu a fanyi ra. A naxa a fala e be Ala xa horomobanxi firin nde fama tofande dangife na singe ra. Alatala naxa laayidi tongo e be a xa baraka ragoro e ma na xa fe ra.

Yi namionme masenyi findima lonni belebele nan na to mixie be. Xa won tondi Ala xa wali suxude, a fan tondima ne won malide. Konɔ xa won bara nate tongo Ala be, won xa a sago raba, a niyama ne won ma dunjeigiri birin xa soɔɔya. Ala wama na nan xon ma won be, konɔ fo won xa danxaniya a ma. Ala xa na nate raso won boɲe kui. Amina.

Annabi Hage xa Kitaabui

Dunjeigiri soɔɔyatareɲa fa- tanxi fe naxan na

¹ Mange Dariyusi xa mangeya ne firin nde, kike senni nde, xi singe ra, Alatala naxa yi masenyi ti Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, Annabi Hage saabui ra. A man naxa yi masenyi ti serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe be.

² Alatala xa masenyi nan ya, «Yi pama a falama, <A mu lan won xa Alatala xa banxi yailan sinden.>»

³ Na kui, Alatala naxa yi masenyi ti e be Annabi Hage saabui ra,

⁴ «A lanma wo tan xa lu banxi raxunmaxi kui, n tan ma horomobanxi kanaxi?»

⁵ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo xa wali mato.

⁶ Wo sansi xori gbegebe sima, konɔ wo naxan sotoma, na xurun. Wo wo degema, konɔ wo mu lugama.

Wo wo minma, konɔ a mu wo ralima.

Wo xinbeli donma ragoroma wo ma, konɔ xinbeli mu bama wo ma. Wo wo xa wali sare sotoma, konɔ yale na wo xa yubae ma.»

⁷ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo xa wali mato.

⁸ Wo te geya fari wuri fende, wo xa n ma banxi ti alako n xa binye soto naxan nafanxi n ma.»

Alatala xa masenyi nan a ra.

⁹ «Wo bara wa harige gbegebe xon ma, konɔ wo dondoronti gbansan nan sotoxi.

Wo bara na xanin wo xonyie,

n bara na fan nayensen ne.

Na kelixi munse ma?

Na kelixi n ma banxi xa kanɔ nan ma fe ra.

A fa li, kankan singanxi wakili ma a gbe wali tan na,

konɔ wo mu sese rabama n gbe wali tan xa fe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁰ «Na fe bara a niya tune ye mu goroma,

bɔxi mu daxamui raminima.

¹¹ N bara a niya bɔxi nun geyae xa xara,
wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture,
wo xa sansie, wo xa mixie, wo xa xurusee,
nun wo xa wali birin xa naxasi.»

¹² Salatiyeli xa di Sorobabeli, serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe, nun pama donxoe birin naxa e Marigi Alatala xui suxu, a naxan fixi Annabi Hage ma. Nama naxa gaaxu Alatala ya ra.

¹³ Alatala xa xera Annabi Hage naxa Alatala xa yi masenyi fala pama be, «Won birin nan a ra.» Alatala xa masenyi nan a ra.

¹⁴ Alatala naxa Salatiyeli xa di Sorobabeli, Yudaya gomina boje rawutun. A man naxa serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe nun pama donxoe boje rawutun. Na naxa a niya e xa e Marigi Alatala xa banxi ti wali suxu,

¹⁵ Dariyusi xa mangeya je firin nde, kike senni nde, xi mɔxɔɔn nun naani nde ra.

2

Ala xa hɔɔmɔbanxi neene xa nɔɔe

¹ A kike solofere nde, xi mɔxɔɔn nun keren nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage saabui ra,

² «A fala Salatiyeli xa di Sorobabeli be, Yudaya gomina, nun serexedube kuntigi Yosadaki xa di Yosuwe, nun pama donxoe be,

³ «Nde na wo ya ma naxan bara yi banxi to nu a forima ki a xa nɔɔe kui? Yakɔsi tan go, wo a toma di? Tide yo mu na a ma wo be sonon, ka?»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya, «Sorobabeli, i i senbe so. Serexedube kuntigi Yosadaki xa di, i i senbe so. Nama birin, wo wo senbe so.»

Alatala xa masenyi nan ya,
«Wo wali suxu,

won birin na a ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
⁵ «N to wo ramini Misira bɔxi ma, n nu bara yi saatɔ tongo wo be. N xaxili na wo tagi, wo naxa gaaxu fefe ma.»

⁶ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «A gbe mu luxi n xa koore nun bɔxi raseren, n xa baa nun xare ramaxa.

⁷ N si birin naserenma ne, e fama ne harige gbegebe ra n be naxee fan a birin be.

Yi banxi kui rafema ne nɔɔe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
⁸ «N tan nan gbe na gbeti ra, n tan nan gbe na xema ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.
⁹ «Nɔɔe naxan fama lude n ma banxi ma,

na dangima ne a singe ra.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
«N yi banxi findima bojesa yire nan na mixie be.»

Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
¹⁰ Dariyusi xa mangeya je firin nde, kike solomanaani, xi mɔxɔɔn nun naani nde ra, Alatala naxa yi masenyi ti Annabi Hage be,

¹¹ «Alatala xa masenyi nan ya. Serexedubee maxɔrin, ¹² «Xa mixi nde sube seniye nxi sa a xa sose kui, a fa na sose din taami, weni, ture, xa na mu a ra donse gbete ra naxan mu seniye nxi, na seniye nma na sube seniye nxi saabui ra?» Serexedubee i yaabima ne, «Ade.»»

¹³ Annabi Hage naxa e maxɔrin, «Xa mixi nde din fure ra, a fa findi seniye nta ra, a din sese ra, na fan findima ne se seniye nta ra?» Serexedubee naxa a yaabi, «Iyo, na fan findima ne se seniye nta ra.»

¹⁴ Na kui, Annabi Hage man naxa a masen, «Yi pama na na ki ne. Si naxan na n ya tode ra, e na na ki ne.»

Alatala xa masenyi nan na ki.
«E belexe foxi mu seniye n, e naxan bama serexe ra se seniye nta nan a ra.»

15 «Yakɔsi, wo fe mato a fanyi ra N bara i sugandi.»
 naxan fama rabade keli to ma Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
 han yare.

Beenun wo xa gɛmɛ dɔxɔ a boore
 fari

Alatala xa hɔrɔmɔbanxi wali kui,
 wo xa ratu yi ma:

16 Wo to nu busali mɔxɔɔɛn fenma,
 wo nu fu gbansan nan sɔtɔma.

Wo to nu ture litiri tongo suuli
 fenma,

wo nu litiri mɔxɔɔɛn gbansan nan
 sɔtɔma.

17 N bara wo xa wali birin kana fure
 nun balabalanyi ra,

kɔnɔ wo mu tin gbilende n ma.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

18 «Yakɔsi, wo a mato a fanyi ra,
 fe naxan fama rabade keli to ma han
 yare,

keli yi kike solomanaani xi mɔxɔɔɛn
 nun naani ma,

keli Alatala xa hɔrɔmɔbanxi xa
 gɛmɛ singe dɔxɔ lɔxɔɛ ma.

Wo xa wo ɲɔxɔ sa na xɔn ma a fanyi
 ra.

19 Mengi ragataxi mu na wo xa
 sentie kui, ka?

Weni bili, xɔɛ bili, kɔɔɛ bili, nun
 oliwi bili,

nee fan mu bogife hali keren.

Kɔnɔ, fɔlɔ to ma, n fama nɛ barakɛ
 sade wo ma.»

20 Alatala man naxa masenyi firin
 nde ti Annabi Hage bɛ, xi mɔxɔɔɛn
 nun naani nde ra.

21 «A fala Sorobabeli bɛ Yudaya gom-
 ina,

<N koore nun bɔxi raserɛnma nɛ.

22 N mangɛɛ ragoroma nɛ e xa
 kibanyi kui.

N si gbɛtɛɛ sɛnɛ kanama nɛ.

N sɔɔri ragisee nun e ragimae rabi-
 rama nɛ.

N soe nun soe ragie faxama nɛ

e ngaxakerenyi xa santidɛgɛma ra.»»

23 Alatala xa masenyi nan ya,

«Na lɔxɔɛ, Sorobabeli Salatiyeli xa
 di

n i findima nɛ n ma konyi ra,

i luma nɛ alɔ n ma xurundɛ
 tɔnxuma.

Annabi Sakari xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Ala naxa Annabi Sakari xεε Darisalamu Perise mangε Dariyusi xa waxati. Isirayilakae nu bara jε tongo solofere raba konyiya kui Perise bɔxi ma e xa kuye batui xa fe ra, kɔnɔ Ala naxa a niya Dariyusi xa e bεpin gbilenfe ra Isirayila bɔxi ma. E to mɛnni li e xa taεe nun Ala xa hɔrɔmɔlingira banxi birin nu bara kana. E naxa wali suxu nee yailanfe ra, kɔnɔ e yaxuie naxa e tɔɔɔ. Na kui Ala naxa Annabi Sakari nun Annabi Hage xεε Darisalamu alako e xa Isirayilakae ralimaniya.

Annabi Sakari xa masenyi fɔlɔma laamatunyi solomasaxan nan ma, naxee a masenma a Ala fama nε Isirayilakae malide e xa wali kui. A man a masenma a Ala fama nε sie paxankatade naxee na a xa jama tɔɔɔfe. Ala limaniya fima nε a xa mixie ma Annabi Sakari xa masenyi saabui ra.

Isirayila xa xunnakeli mu findima fe fanyi ra e tan gbansan bε. Dunija na a to Ala mεenima Isirayila ma ki naxε, e fan danxaniyama nε Ala ma, e bira Isirayilakae fɔxɔ ra. Ala Isirayilaka nde rakelima naxan misaalima sεrεxεdubε kuntigi ra. Na xεmε findima Isirayila mangε xungbe nan na, Ala xa Mixi Sugandixi, naxan e xun tima Ala xa kira ma.

Yi saate Ala naxan tongoxi Isirayila bε a findima nε lɔnni belebele ra to mixie bε. Ala wama nε dunija birin xa bira a xa sεriyε fɔxɔ ra, e xa la Ala xa xanunteya ra alako e xa kisi sɔtɔ. Xa a sa li adamadie tondima Ala xa mali ra, e sare jaaxi sɔtɔma nε e jεrε ki xa fe ra. Ala wama mixi rakisife. Na nan a ra a naxa Marakisima xεε won ma alako lanyi xa lu Alatala nun adama tagi.

Ala xa na sɔɔneya won birin bε, won fan xa tin na ra. Amina.

Annabi Sakari xa Kitaabui

Laamatunyi singe: Gbilenfe Ala ma

¹ Dariyusi xa mangεya jε firin nde kike solomasaxan nde kui, Alatala naxa a masen Annabi Sakari bε, Berekaya xa di, Ido xa mamadi fanyi, a naxε,

² «Alatala bara xɔnɔ wo benbae ma.

³ Kɔnɔ, i xa a fala, Mangε Alatala xa masenyi nan ya: «N tan Mangε Alatala bara a fala wo bε, wo xa gbilen n ma. Na tɛmɛi n fan gbilenma nε wo ma.

⁴ Wo naxa lu alɔ wo benbae. Singe namijɔnmεe nu bara a masen e bε, «Mangε Alatala xa masenyi nan ya, wo gbilen wo xa fe jaaxie nun wo xa kɛwali jaaxie fɔxɔ ra.» Kɔnɔ e mu e tuli mati n ma masenyi ra, e mu n xui suxu. N tan Alatala xa masenyi nan na ki.

⁵ Wo benbae na minden? Namijɔnmεe go? E mu faxama xε?

⁶ N ma masenyi nun n ma sεriyε, a mu wo benbae lixi?»

A to ge na masenyi ra, jama naxa tuubi, e fa a fala e boore bε, «Mangε Alatala bara won ma fe rabaxie sare ragbilen won ma.»

⁷ Kike fu nun keren nde xi mɔxɔjɛn nun naani nde, Sebati kike, Dariyusi xa mangεya jε firin nde, Alatala naxa a masen Annabi Sakari bε, Berekaya xa di, Ido xa mamadi,

⁸ «To kɔε ra n bara yi laamatunyi to. Xεmε nde nu na soe gbeeli fari, a nu tixi miriti wurie tagi fole kui. Soe gbeelie, soe fɔɔrεe, nun soe fiixεe nu na a xanbi ra.

⁹ N naxa a maxɔrin, «N Marigi, munse na yee tan na?» Malekε naxan nu wɔyɛnma n na, a naxa a fala, «N a masenma nε i bε.»

¹⁰ Mixi naxan nu tixi miriti wurie tagi, a naxa a fala, «Alatala xa xεεrae nan e ra naxee dunija ijεrεma.»

11 E naxa dentɛge sa Alatala xa maleke be naxan nu tixi miriti wurie tagi, <Muxu bara dunija birin ipere, dunija mixi birin raxaraxi, e na boɲesa kui.>

12 Alatala xa maleke naxa a fala, <Mange Alatala, i fama kinikinide Darisalamu nun Yudaya xa taae ma mun temui? I xonoxi e ma kabi je tongo solofere.>

13 Alatala naxa na maleke ralimaniya, a a madundu, maleke naxan nu woyenma n na.»

14 «Na maleke naxa a fala n be, <I xa a fala, Mange Alatala xa masenyi nan ya: Darisalamu nun Siyon rafan n ma. N mu tinma e xa bira xanuntenyi gbete foxo ra.>

15 N bara xono si gbete ma naxee joxo a ma toore yo mu noma e lide. Singe n nu xonoxi dondoronti n ma pama ma, kono sie tan bara nde sa n ma pama xa toore xun ma.»

16 «Na nan a ra, Alatala naxa a masen, <N man kinikinima ne Darisalamu ma, n man n ma banxi tima ne. Luuti ibendunma ne Darisalamu taa xun ma alako na xa maniya, na taa man xa gbilen ti ra.> Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

17 I man xa a fala, <Mange Alatala xa masenyi nan ya: Harige man luma n ma taae kui, n man Siyon madundu ma ne, n man Darisalamu sugandima ne.>»

2

Laamatunyi firin nde: Ferie nun xabuie

1 N naxa yi laamatunyi to: N bara ferinaani to.

2 N bara maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «Munse na yee ra?» A naxa n yaabi, «Senbemaen nan yee ra naxee Yudaya, Isirayila, nun Darisalamu rayensenxi.»

3 Na temui, Alatala naxa xabuinaani masen n be.

4 N naxa maxorinyi ti, «Yee faxi munse rabade be?» A naxa n yaabi, «Yi ferinaani misaalixi senbemaen nan na naxee Yudaya rayensenxi mixi yo mu no a xunyi rakelide. Kono yi xabuie faxi e magaaxude ne,

e si gbete senbemaen rabira, naxee kelixi Yudaya boxi xili ma alako e xa Yudayakae rayensen.»

Laamatunyi saxan nde: Maniya luuti

5 N naxa yi laamatunyi to: Xeme nde nu na, maniya luuti nu suxuxi a yi ra.

6 N naxa a maxorin, «I siga minden?» A naxa n yaabi, «N Darisalamu nan maniyafe, alako n xa a gboe nun a kuyeya kolon.»

7 Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa siga yare, maleke gbete naxa fa a ralande.

8 A naxa a fala a be, «I gi, sa a fala yi segetala be, a Darisalamukae nun xurusee fama ne wuyade han tete mu no e rabilinde sonon.»

9 Alatala xa masenyi nan ya: «N tan yati e makantama ne. N luma ne e be alo tete te daaxi, n ma nore fa lu e tagi.»

10 Alatala xa masenyi nan ya:

«Wo wo gi, wo wo gi!

Wo xa keli pamanen ma

naxan na koola ma.»

Alatala xa masenyi nan ya:

«Singe n nu bara wo rayensen ye dunija ma.

11 Siyon mixie, wo wo gi.

Wo tan naxee na Babilon,

wo xa keli naa.»

12 Mange Alatala naxa a masen n be, a naxan xexi binye kui, fe falafe yi sie xa fe ra naxee wo tooroxi:

«Naxan a belexe dinma wo ra, a luxi ne alo na kanyi bara a belexe din Ala ra.»

13 N na keli e xili ma,

e findi e xa konyie xa konyie ra.

Na kui wo a kolonma ne

a Mange Alatala nan n xexi.

14 «Darisalamukae, wo wo xui ite seewe kui,

barima n fama ne lude wo tagi.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

15 Si wuyaxi fama ne Alatala ma na loxoe,

e fa findi n ma pama ra.

N luma ne wo tagi,

wo fa a kolon
a Mange Alatala nan n xεεxi wo ma.
16 Yudaya man findima Alatala gbe
nan na
a xa bɔxi seniyeŋxi kui.
A man fama ne Darisalamu sugan-
dide.
17 Adamadi birin xa a sabari Alatala
be,
a na kelife a xa yire seniyeŋxi.

3

Laamatunyi naani nde: Serexedube kuntigi

1 A naxa serexedube kuntigi
Yosuwe masen n be, a nu tixi Alatala
xa maleke ya i. Sentane nu tixi a
yirefanyi ma a xa a toɔɔgeɛ.

2 Alatala naxa a fala Sentane be,
«N tan, Alatala naxan Darisalamu
sugandixi, n bara a fala i be Sentane,
i sabari! Yege xuntunyi xa mu na yi
xeme ra naxan baxi te de i?»

3 Yosuwe nu tixi maleke ya i, dugi
noxoɔxi nan nu ragoroɔxi a ma.

4 Maleke naxa a fala a booree be
naxee nu tixi Yosuwe seeti ma, «Wo
dugi noxoɔxie ba a ma.» A man naxa
a fala Yosuwe be, «A mato, n bara i
xa yunubi ba, n bara dugi tofanyie
ragoro i ma.»

5 N naxa a fala, «Wo xa xunyi rato-
fan se seniyeŋxi doxo a xunyi ma.»
E naxa xunyi ratofan se seniyeŋxi
doxo a xunyi ma, e naxa dugie
ragoro a ma. Alatala xa maleke nu
tixi naa.

6 Alatala xa maleke naxa yi
masenyi ti Yosuwe be,

7 «Mange Alatala xa masenyi nan
ya: Xa i ɔere n ma kirae xɔn, xa i
n ma yaamarie suxu, i fama ne n
ma banxi rapereɛde, i fa n ma tete
makantade. Na temui i yire soɔoma
ne be yee tagi.

8 Serexedube kuntigi Yosuwe, i tan
nun naxee doxoɔxi i ya i, wo wo tuli
mati. Wo bara findi misaali ra. N
fama n ma konyi xeeɛde, naxan xili
<Salonyi.>

9 Wo xa geme mato n naxan
doxoɔxi Yosuwe ya i. Ya solofere na
na geme kerenyi ma. N sebeli tima

ne a ma, n man fa yi bɔxi xa yunubi
ba loxoɛ keren kui.» Mange Alatala
xa masenyi nan na ki.

10 «Na loxoɛ, wo wo boore xilima
ne, wo xa lu yire keren wo xa weni
bili nun xore bili bun ma.» Mange
Alatala xa masenyi nan na ki.

4

Laamatunyi suuli nde: Lanpui doxo se

1 Maleke naxan nu woɔyenma n na,
a naxa fa n naxunude, alo e mixi
raxunuma ki naxe xixɔli ma.

2 A naxa n maxɔrin, «I munse
toxi?» N naxa a yaabi, «N lan-
pui doxo se xema daaxi nan toxi,
bitire na a xuntagi, ture ra a kui.
Lanpui solofere gbakuxi a ma, ture
gorode solofere, ture rasoma na lan-
pui soloferee kui.

3 Oliwi wuri bili firin tixi ture
bitire seeti firinyie ma, keren a yire-
fanyi ma, keren a kɔɔla ma.»

4 N naxa maleke maxɔrin, naxan
nu woɔyenma n na, «N marigi,
munse na yee ra?»

5 A naxa a fala n be, «I mu a
kolon?» N naxa a yaabi: «N marigi,
n mu a kolon.»

6 Na temui a naxa a masen n be,
«Alatala xa masenyi nan ya, a naxan
tixi Sorobabeli be, <Wo senbe mu
noɔma sese ra. N tan nan Xaxili
noɔma a rabade.> Mange Alatala xa
masenyi nan ya.»

7 «Geya xungbe naxan na Soroba-
beli ya ra, n na findima ne fili ra. A
fama ne geme fanyi raminide banxi
ti se ra, jama fa a fala e xui itexi ra,
<Ala xa hinne a ra, Ala xa hinne a
ra!>»

8 Alatala naxa yi masenyi ti n be,

9 «Sorobabeli bara yi banxi ti foɔ,
a man a rapɔnma ne.» Na kui wo a
kolonma ne a Mange Alatala nan n
xεεxi wo yire.

10 Nde yoma fe foɔle xuri ma?
Nama na wali se to Sorobabeli
belexe, e ɔlexinma ne.

Maleke naxa a fala n be, «Na
lanpui solofere findixi Alatala yae
nan na naxee dunija ipereɛma.»

¹¹ N naxa a maxorin a ma, «Munse na na oliwi wuri bili firinyi ra, naxee na lanpui doxo se yirefanyi ma nun a koola ma?»

¹² N man naxa a maxorin a ma, «Munse na na oliwi salonyi firinyie ra, naxee na ture gorode xema daaxi firinyie seeti ma, oliwi ture dangima naxee kui?»

¹³ A naxa a fala n be, «I mu a kolon e naxee misaali?» N naxa a yaabi, «N marigi, n mu a kolon.»

¹⁴ A naxa a fala n be, «Mixi firin nan e ra Ala naxee sugandixi, a ture ifili e xunye ma, e xa wali dunija birin Marigi be.»

5

Laamatunyi senni nde: Danke keedi

¹ N man naxa laamatunyi to naxan findixi keedi makuntanxi ra koore ma.

² Maleke naxa n maxorin, «I munse toxi?» N naxa a yaabi, «N keedi makuntanxi nan toxi koore ma, a kuya nongon ya maxoren, a igbo nongon ya fu.»

³ A naxa a fala n be, «Danke sebexi na keedi ma naxan masenxi boxi yire birin. A sebexi mupeti nun mixie nan be, naxee e kalima wule ra, e birin fama ne keride yi boxi ma.

⁴ Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N yi danke rasoma ne mupetie xa banxie kui, a nun mixi naxee e kalima n xili ra konjo e fa wule fala. Na danke luma ne e xa banxie kui han a birin kana.»

Laamatunyi solofere nde: Gine na busali kui

⁵ Maleke naxan nu woyenma n na, a naxa makore n na, a fa a fala n be, «A mato naxan na minife yakosi.»

⁶ N naxa a maxorin, «Munse a ra?» A naxa n yaabi, «Busali nan a ra, nama xa fe paaxie na naxan kui.»

⁷ Derakote binye to ba a de ra, a naxa a to gine nde doxoxi a kui.

⁸ Maleke naxa a fala n be, «Fe paaxi misaali nan yi gine ra.» A man naxa gine radin busali kui, a fa a de rakoto derakote binye ra.

⁹ N to n ya rakeli, n naxa gine firin to. Gabutenyi gbongboe daaxie nu na e ma, e nu na perefe koore ma. E naxa na busali tongo, e a xanin koore ma.

¹⁰ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «E na busali xaninfe minden?»

¹¹ A naxa n yaabi, «E na a xaninfe Babilon boxi nan ma, e banxi tima a be dennaxe, a xa lu naa.»

6

Laamatunyi solomasaxan nde: Soori ragise naani

¹ N man naxa laamatunyi to. Soori ragise naani nu na minife geya firinyie longori ra. Na geyae nu yailanxi yoxui nan na.

² Soe gbeelie nan nu na soori ragise singe bendunfe, soe foorre nan nu na soori ragise firin nde bendunfe,

³ soe fiixee nan nu na soori ragise saxan nde bendunfe, soe makatunxie nan nu na soori ragise naani nde bendunfe.

⁴ N naxa maleke maxorin, naxan nu woyenma n na, «N marigi, munse yee ra?»

⁵ Maleke naxa n yaabi, «Foye naani nan e ra, Dunija Marigi na naxee raminife.

⁶ Soe foorre sigama pamane koola nan ma, soe fiixee sigama pamane sogegorode nan ma, soe makatunxie sigama pamane yirefanyi nan ma.»

⁷ Yi soe senbema to nu wama sigafe dunija iperede, maleke nde naxa a fala e be, «Wo siga boxi iperede.» E naxa keli keren na.

⁸ Ala naxa a fala n be a xui itexi ra, «I bara a mato, naxee sigaxi pamane koola ma, e bara n waxonfe raba naa.»

Yosuwe xa mangeya

⁹ Alatala xa masenyi nan ya:

¹⁰ «Xeledayi, Tobiya, nun Yedaya na fa kelife konyiya kui Babilon boxi ma, i xa e xa fangadamae rasuxu. Na loxoe i xa siga Sofoni xa di Yosiya yire

¹¹ na gbeti nun na xεεma ra. I xa mangeya tɔnxuma rafala na ra, i fa a dɔxɔ sεrεxεdubε kuntigi Yosuwe xun ma, Yehosadaki xa di.

¹² I xa a fala a bε, «Mangε Alatala xa masenyi nan ya: Yi mixi naxan xili «Salonyi.» Na salonyi bulama nε, a fa Alatala xa hɔrɔmɔbanxi ti.

¹³ A tan nan Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tima, mangeya tɔnxuma luma nε a yi, a dɔxɔ a xa kibanyi kui, a jama yamari. Sεrεxεdubε nde fan dɔxɔma nε a xa kibanyi kui. Bɔjεsa lu e firinyi tagi.»

¹⁴ Mangeya tɔnxuma luma nε Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui Helemi, Tobiya, Yεdaya, nun Sofoni xa di Heni yi ra.»

¹⁵ «Mixi naxee makuya, nee fama nε Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tide. Na kui wo a kolonma nε a Mangε Alatala nan n xεεxi wo ma. Na birin fama nε rabade xa wo wo Marigi Alatala xui suxu a fanyi ra.»

7

Sunyi

¹ Dariyusi xa mangeya jε naani nde, Kisilewi kike solomanaani nde, xi naani nde lɔxɔε, Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari bε.

² Betelikae nu bara Sareseri nun Regemi Meleki nun e xa mixie xεε Alatala maxandide.

³ E man xa Mangε Alatala xa sεrεxεdubεε, naxee nu na hɔrɔmɔbanxi kui, a nun namijɔnmεε maxɔrin, «Muxu lan muxu xa muxu wa xui ramini kike suuli nde ra, muxu xa sunyi suxu alɔ muxu a rabaxi jε wuyaxie ra ki naxε?»

⁴ Mangε Alatala naxa masenyi ti n bε yi ki,

⁵ «Nama nun sεrεxεdubεε maxɔrin n bε, «Wo to nu sunyi suxuma sunnunyi kui na kike suuli ndee nun na kike solofere ndee jε tongo solofere bun ma, wo nu sunma n tan nan bε?»

⁶ Wo to nu wo dεgema nun wo wo minma, wo mu a rabaxi wo yetε xa bε?»

⁷ Alatala mu na masenyi mɔɔli ti a xa namijɔnmε singee saabui xa ra, Darisalamu nun a rabilinyi nu sabatixi bɔjεsa kui temui naxε? Na temui, mixie nu na Negewi nun Sefela bɔxi ma.»

⁸ Alatala naxa masenyi ti Annabi Sakari bε yi ki,

⁹ «Mangε Alatala xa masenyi nan ya: «Wo xa kiiti sa tinxinyi kui. Wo xa hinne wo boore ra kinikini kui.

¹⁰ Wo naxa kaajε ginεε, kiridie, bɔxi xɔjεε, nun setaree tɔɔrɔ. Wo naxa nate jaaxi tongo wo bɔjε kui wo booree xa fe ra.»

¹¹ Kɔnɔ e mu tin na masenyi ra, e naxa e kobe so, e mu e tuli mati na ra.

¹² E bɔjεε naxa xɔrɔxɔ alɔ diya-man, e naxa tondi Mangε Alatala xa sεriyε suxude, a Xaxili Seniyenxi nu bara naxan nasamba namijɔnmε singee ma. Na nan a ra Mangε Alatala naxa xɔnɔ e ma a belebele ra.

¹³ A to e xili, e naxa tondi a xui suxude. Yakɔsi, xa e tan bara a xili, a mu e xa maxandi suxuma de.» Mangε Alatala xa masenyi nan ya,

¹⁴ «N e rayensen nε sie birin ya ma e mu naxee kolon. E to keli e xa bɔxi ma, dennaxε nu bara rabεjin, mixi yo mu dangima dennaxε, mixi yo mu sigama dennaxε. Bɔxi fanyi findi gbaloe bɔxi ra e tan nan saabui ra.»

8

Ala xa laayidi Darisalamu xa fe ra

¹ Mangε Alatala xa masenyi nan ya:

² Mangε Alatala naxa a masen, «N mu wama n firin nde xɔn Siyon. N ma jama xa fe xɔrɔxɔ n ma ki fanyi.»

³ Alatala naxa a masen, «N man fama nε Siyon, n xa lu wo tagi Darisalamu. Darisalamu fama nε xilide «Taa nɔndila.» Mangε Alatala xa geya fama nε xilide «Geya Seniyenxi.»»

4 Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Xemoxie nun jalexeforie man luma ne Darisalamu malan yire, yisuxuwuri suxu e yi e xa simaya xonnakuye xa fe ra.

5 Dimedie fan luma ne bere ra taa malandee.»

6 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Hali a fa findi terenna ra yi waxati pama donxoe be, Mange Alatala mu noma kaabade na fe ma.»

7 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «N nan n ma pama rakisima ne pamanee ma naxee kelima sogetede nun sogegorode.

8 N e ragbilenma ne Darisalamu. E findima ne n ma pama ra, n fan findi e Marigi Ala ra nondi nun tinxinyi kui.»

9 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo wo senbe so, wo tan naxee nu bara yi masenyi me namijonmee saabui ra Mange Alatala xa banxi korin temui naxe. Wo wo senbe so alako yi banxi xa jon.

10 Beenu na wali xa folo, wali sare yo mu nu na walikoe be. Hali ningee mu donse soto e xa wali kui. Wali birin mu nu noma soneyade, barima n nu bara yaxuija ramini mixie tagi.

11 Konɔ yakosi n mu yi pama donxoe toroma alo singe.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

12 «Bonesa luma ne boxi ma. Weni bilie bogima ne, boxi daxamui raminima ne, tune ye fama ne. N na birin soma ne yi pama donxoe yi ra e ke ra.

13 Singe Yudaya bonsoe nun Isirayila bonsoe findi ne danke ra sie tagi, konɔ yakosi, n to wo rakisi, wo findima ne e be saabui ra e barake soto. Wo naxa gaaxu, wo wo senbe so.»

14 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Wo benbae to n naxonɔ, n naxa nate tongo n xa wo naxankata. N mu tin gbilende na nate foxo ra.

15 Konɔ yakosi n bara nate tongo, n xa fe fanyiraba wo be, Darisalamu

nun Yudaya bonsoe. Wo naxa gaaxu.

16 Wo xa yi masenyi rabatu: Wo xa nondi fala wo boore be, wo xa kiiti sa nondi nun tinxinyi kui.

17 Naaxuija naxa lu wo bone kui wo booree mabiri. Wo naxa wo kali wule kui, barima na fe mooli mu rafa n ma.» Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

18 Mange Alatala xa masenyi nan ya,

19 «Mange Alatala naxa a masen wo sunyi naxee suxuma kike naani nde, kike suuli nde, kike solofere nde, nun kike fu nde ra, nee xa findi sali seewe daaxie ra. Nondi nun bonesa xa rafa wo ma.»

20 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Mixi gbege fama ne fade kelife pamanee gbete ma.

21 Mixie luma siga ra yire gbete e sa a fala mennikae be, <Won xee Mange Alatala maxandide, won birin na a ra.>

22 Senbema wuyaxie kelife pamanee gbete ma, e fama ne Mange Alatala fende Darisalamu, e a maxandi.»

23 Mange Alatala xa masenyi nan ya, «Na loxoe pamanee gbete mixi fu fama ne kankande Yuwifin keren ma, e fa a fala a be, <Won birin na a ra, barima muxu bara a kolon Ala na wo fe ma.>»

9

Si gbete xa kiiti

1 Alatala bara masenyi xoroxoe ti Xadaraki xa boxi xa fe ra. Na masenyi bara Damasi taa fan li. Alatala gbe nan adamadi birin na, Isirayila bonsoe fan a gbe.

2 Na masenyi bara Xamata taa li, naxan na Damasi naaninyi mabiri. A bara Tire nun Sidon fan li, hali lonnilae nan to e ra.

3 Tire bara taa makantaxi ti, a xa gbeti bara gbo alo meyeniyi, a xa xema bara gbo alo boora.

4 Konɔ Marigi na birin bama ne a yi, a a xa tete radin baa ma, a fa taa gan.

5 Asikalon na na to, a fan luma ne gaaxui kui.

Gasa nun Ekiron fan gaaxuma ne,
e serenma ne barima e xa xunnakeli
bara findi yaagi ra.

Gasa mange faxama ne,
mixi yo mu luma Asikalon sonon.

⁶ Si masunbuxi fama ne sabbatide
Asidodi.

«N Filisitakae xa yete igboja
ragoroma ne.

⁷ N faxe tife nonma ne menni.»

Nama donxoe fama ne birade muxu
Marigi Ala foxo ra.

E sabbatima ne Yudaya xabilsee ya ma.
Ekiron luma ne alo Yebusu.

⁸ «N na n ma banxi kanta ma ne,
alako soori gali yo naxa a kana.

Naxan fama, naxan dangima,
e mu noma sese ra,
barima yakosi n jengi saxi a xon
ma.»

⁹ Siyonkae, wo xa jexin.

Darisalamukae, wo xa wo xui ite
seeuwe kui.

Wo xa mange na fafe wo yire.

A tinxin. A kisixi.

A mu a yete igboma,
a soma taa kui sofale nan fari,
sofale xemema, sofale ginema xa di.

¹⁰ «N soori ragise bama ne Efirami
boxi ma,

n soee bama ne Darisalamu.

Gereso xalie mu luma naa.»

A bonesa nan masenma sie be.

A xa mangeya xungboma ne yire
birin,

kelife baa xungbe ma, a sa doxo xure
xungbe ra.

¹¹ «N bara wo xa mixi suxuxie xun
sara

won ma saate xa fe ra

naxan xirixi serexe wuli daaxi ra.

E nu na fe xoxoxe kui,
alo mixi naxee ragoroxi kolonyi nde
kui, ye mu na naxan kui.

¹² Wo xa gbilen taa makantaxi kui,
wo tan geelamani naxee xaxili tixi n
na.

To n xa a fala wo be,
n wo harige ragbilenma ne wo ma,
n man fa a xunmasa.

¹³ Yudaya findima ne n ma xali ra.

Efirami luma ne alo n ma tanbee.
Siyonikae findima ne n ma soorie ra
Girekikae xili ma.

N ma santidegema nan i ra.»

¹⁴ Alatala a yete makenenma ne e be,
a xa tanbe lu alo seyamakonyi.

Marigi Alatala sara fema ne,
a lu alo turunnaade.

¹⁵ Mange Alatala e makantama ne.

E xa geresosee kanari rabama ne,

e wuli ifili alo serexedubee

naxan xuruse kon naxabama,

e fa na wuli kasan serexebade ma.

¹⁶ E Marigi Alatala e rakisima ne na
loxoe,

alo xuruse demadonyi a xa xurusee
kantama ki naxe.

Ala xa pama luma ne alo diyaman
naxan yanbama boxi ma.

¹⁷ E tofanma ne, e rayabu.

Baloe fanyi segetalae xungboma ne,
minse fanyie sungbutunyie rayabu.

10

Ala xa hinne

¹ Wo xa Alatala maxandi jeme
temui.

Alatala fama ne tune belebele ra wo
be,

alako wo xa xee xa fan.

² Kuyee wule falama,
sematoee mu nondi toma,

e xiye fasarima wule ra,

e xa madundui fufafu na a ra.

Na birin bara a niya pama xa loe alo
xurusee.

E na toore kui barima xuruse
demadonyi mu na e be.

³ N bara xono na xuruse demadonyie
ma.

N e xa yareratie paxankatama ne.

Yudaya luma ne alo Mange Alatala
xa xurusee,

a meenima ne e ma.

E fama ne binye sotode,

alo soori mange xa soe.

⁴ Mixi nde kelima ne Yudaya

naxan misaalima geme ra banxi tixi
naxan fari,

naxan misaalima wuri ra kiri banxi
xirixi naxan na,

naxan misaalima xali geresose ra.

Mange birin fatanxi Yudaya bonsoe
nan na.

⁵ Yudayakae findima ne senbema
ra,

naxee e yaxuie maboronma gere
kui,

barima Alatala na e fe ma.

E yaxuie xa soe ragimae luma ne
yaagi kui.

⁶ «N Yudaya bɔnsɔɛ xun nakelima
ne,
n Yusufu bɔnsɔɛ rakisi,
n e xa taaɛ yailan,
barima n bara kinikini e ma.
E fama ne lude alɔ n mu e rabɛpin.
E Marigi Alatala nan n na,
n e xa duba suxuma ne.

⁷ Efirami bɔnsɔɛ fan findima ne
senbɛmae ra.
E sɛɛwama ne dangife siisilae ra.
E xa die na birin toma ne, e fan
ɲɛlexin.

E birin bɔɲɛ sɛɛwama ne Alatala xa
fe ra.

⁸ N nan n ma pama maxilima ne, n
xa e xun sara,
e xa wuya dangife singe ra.

⁹ Hali n to e rayensenxi sie ya ma,
e e ratuma ne n ma fe ma yire
makuye.

E tan nun e xa die kisima ne,
e man fa gbilen e xɔnyi.

¹⁰ N e rafama ne kelife Misira bɔxi
ma,
n e malan kelife Asiriya bɔxi ma.
N man Galadi nun Liban bɔxi fima
ne e ma,

kɔnɔ e kɔnti dangima ne na birin na.

¹¹ E xa tɔɔɛɛ bara lu alɔ baa
mɔrɔnyie,

kɔnɔ Ala na mɔrɔnyie ragoroma ne.
Nili xure bara a niya e xa lu konyiya
kui,

kɔnɔ na xure bara xɔri.
Asiriya xa yete igboɲa goroma ne,
Misira xa mangɛya ɲɔn.

¹² N tan nan e senbɛ soma,
e fama ne ɲɛɛɛde n xili ra.»

Alatala xa masenyi nan na ki.

11

Xuruse demadonyie

¹ Liban bɔxi, i xa wuri birin fama ne
gande.

² Wo fama ne wade wo xui itexi ra,
barima sipire, sɛdiri, nun konde
bilie fama ne birade.

Basan wondi belebele bara kana.

³ Xuruse demadonyie wama ne,
barima fili bara kana.

Yetɛɛ xaɲɛma ne,
barima Yurudɛn fɔtɔnyi bara kana.

⁴ N Marigi Alatala a masen ne,
«Wo xa xuruseɛ dɛ madon,
naxee fama faxade.

⁵ Mixi naxee e sarama
e fama ne e kɔn naxabade
kinikinitareɲa kui.

Naxee e matima e a falama ne,
«Ala tantu.

N bara banna.»

Xuruse demadonyie mu kinikinima
e ma.»

⁶ Alatala xa masenyi nan ya:

«N fan mu kinikinima yi pama ma.

N bara e birin lu e boore yi ra,

e xa mangɛ yi ra,

alako pama xa ɲaxankata.

N mu mixi yo ratangama na ma.»

⁷ Na kui n naxa xuruseɛ tɔɔɔxi
dɛ madon, naxee nu lanxi e xa faxa.
N naxa yisuxuwuri firin tongo. N
naxa keren xili sa «Hinne,» boore
«Lanyi.» N naxa xuruseɛ dɛ madon.

⁸ N naxa xuruse demadonyi saxan
keri kike keren bun, barima e mu
rafanxi n ma sɔnɔn, n fan mu
rafanxi e ma.

⁹ N naxa a fala xuruseɛ bɛ, «N mu
wo dɛ madonma sɔnɔn. Naxan lan
a xa faxa, a xa faxa. Naxan lan a xa
siga, a xa siga. Naxan lan a xa lu be,
a xa a boore faxa.»

¹⁰ N naxa n ma yisuxuwuri tongo
naxan xili «Hinne,» n naxa a igira.
Na misaalixi saateɛ nan na naxan
xirixi n tan nun sie birin tagi. Na
saateɛ bara kana.

¹¹ N to na kana xuruseɛ tɔɔɔxi
ya xɔri, e naxa a kolon n nu bara
Alatala xa masenyi fala.

¹² N naxa a fala e bɛ, «Xa a wo
kenɛn, wo n ma wali sare fi n ma,
xa na mu a ra wo a lu na.» E naxa
kɔbiri kole tongo saxan fi n ma wali
sare ra.

¹³ Alatala naxa a fala n bɛ, «Xa e
n ma wali tide toma na ki ne, a sare
mu gbo, a wɔɛ. Fɛɲɛ yailanma xa
na tongo.» N naxa na kɔbiri kole
tongo saxan tongo, n naxa e wɔɛ
Alatala xa banxi kui mixi nde bɛ
naxan fɛɲɛɛ yailanma.

¹⁴ Na dangi xanbi, n naxa n
ma yisuxuwuri igira naxan nu xili

«Lanyi,» barima lanyi mu na Yuda nun Isirayila tagi sɔnɔn.

¹⁵ Alatala naxa a fala n bɛ, «I man xa xuruse demadonyi xaxilitare xa walisee tongo.

¹⁶ N xuruse demadonyi rakelima nɛ yi bɔxi ma naxan mu a jɛngi sama xurusee xɔn ma. Xa xuruse keren bara lɔɛ, a mu sigama a fende. Xa keren bara maxɔnɔ, a mu a dandanma. Xa keren bara xungbo fɔlɔ, a a sube birin donma nɛ han a a tore li.»

¹⁷ «Naxankatɛ na xuruse demadonyi naaxi bɛ, naxan xurusee rabɛpinma. Santidɛgɛma xa a bɛlɛxɛ sɛgɛ, a xa a ya sɔxɔ. A bɛlɛxɛ naxa nɔ fefe ra, a ya naxa fe yo to.»

12

Yudaya xa xunnakeli

¹ Alatala bara masenyi xɔrɔxɔɛ ti Isirayila xa fe ra.

Alatala xa masenyi nan ya, naxan koore nun bɔxi daaxi, naxan xaxili so adamadi yi ra:

² «N fe xungbe rabama nɛ Darisalamu bɛ, dunija sie tagi.

Mixi na fa Darisalamu gereɛ, n kaabanako rabama nɛ Yudaya bɛ.

³ Na lɔxɔɛ, n Darisalamu findima nɛ gɛmɛ binye ra si birin bɛ.

Naxan katama na itefe ra, na kanyi maxɔnɔma nɛ.

Dunija si birin malanma nɛ a xili ma.»

⁴ Alatala xa masenyi nan ya: «Na lɔxɔɛ, n sɔɔri nun a xa soe radaxuma nɛ.

N nee findi dɔnxui ra.

N Yudaya bɔnsɔɛ matoma nɛ, n nan n jɛngi sa e xɔn ma.

⁵ Yudaya mangɛ a falama nɛ e bɔjɛ kui,

«Darisalamukae sɛnbɛ gboxi e Marigi Alatala nan saabui ra.»

⁶ Na lɔxɔɛ, n Yudaya mangɛ luma nɛ alɔ tɛ wolenxi yege xɔɔra, xa na mu alɔ tɛ na din sɛxɛ ra.

E fama nɛ si birin halakide naxan na e rabilinyi.

Darisalamu mu kanama.

⁷ Alatala Yudaya taaɛ nan singe rakisima,

alako Dawuda xabile nun Darisalamukae

xa binyɛ naxa dangi Yudaya mixie ra.

⁸ Na lɔxɔɛ, Alatala Darisalamukae makantama nɛ.

Ala a niyama nɛ mixi taganxi xa Dawuda sɛnbɛ sɔtɔ.

Dawuda xabile sɛnbɛ gboma nɛ Ala saabui ra.

Alatala xa malekɛ a jɛrɛma nɛ e ya ra.

⁹ Na lɔxɔɛ, n si birin halakima nɛ naxɛɛ Darisalamu gerema.

¹⁰ N hinne nun kinikini luma nɛ Dawuda xabile nun Darisalamukae xaxili ma.

E fama nɛ e ya rafindide n ma, e n tan naxan sɔxɔxi.

E sunnunma nɛ n ma fe ra, alɔ mixi naxan xa di singe bara faxa.

E e wa xui raminima na ki nɛ.

¹¹ Na lɔxɔɛ, sunnunyi gboma nɛ Darisalamu,

alɔ Hadada Rimɔn sunnunxi Megido gulunba kui ki naxɛ.

¹² Nama birin sunnunma nɛ xabile ki ma.

Dawuda xabile luma nɛ a xati ma. Natan xabile fan luma nɛ a xati ma. Xɛmɛɛ nun ginɛɛ mu sunnunma yire keren.

¹³ Lewi xabile luma nɛ a xati ma.

Simeyi xabile luma nɛ a xati ma.

Xɛmɛɛ nun ginɛɛ mu sunnunma yire keren.

¹⁴ Xabile birin luma nɛ a xati ma.»

13

Nama sɛniyenxi

¹ Na lɔxɔɛ, dulonyi minima nɛ naxan nɔma Dawuda xabile nun Darisalamukae yunubi bade.

² Mangɛ Alatala xa masenyi nan ya: «Na lɔxɔɛ, n kuyɛɛ xili bama nɛ wo dɛ kui,

wo nɛɛmu e ma.

N e xa namijɔnmɛɛ nun e xa sɛniyantɛrɛja kerima nɛ.

³ Xa mixi nde suusama namijonme masenyi tide,
 a nga nun a baba naxan a barixi e a falama a be,
 <I xa faxa, barima i bara wule fala Alatala xili ra.>
 A nga nun a baba naxan a barixi, e a soxoma ne na masenyi xa fe ra.
⁴ Na loxe, namijonmee birin yaagima ne e xa masenyie xa fe ra.
 E mu namijonme dugi ragoroma e ma sonon alako e xa mixi madaxu.
⁵ E birin a falama ne, <Namijonme mu n na. Kabi n dimedi temui n xe nan tun safe.>
⁶ Konon e a maxorinma ne, <Munse na yi nari ra i belexee ma?> A e yaabima ne: <N xanuntenyi nan n maxonoxi.>
⁷ «Santidegema, keli n ma xuruse demadonyi xili ma, keli mixi xili ma naxan na n seeti ma.»
 Mange Alatala xa masenyi nan ya: «Santidegema, xuruse demadonyi faxa, yexeee rayensen ye. N fama ne yexeyoree naxankatade.»
⁸ Alatala xa masenyi nan ya: «Nama doxo firin faxama ne, konon a doxo saxan nde baloma ne.
⁹ N na doxo saxan nde sama ne te i, n e raxunu alo gbeti. N xa e mato alo xesema. A na n maxandi, n a xa duba suxuma ne. N fama ne a masende, <N ma pama nan ya,> a fan a masen, <Alatala nan muxu Marigi Ala ra.>»

14

Alatala fa loxe

¹ Alatala xa loxe fafe. Wo yaxuie wo harige itaxunma ne e boore ma wo ya xori.
² N si birin malanma ne Darisalamu gere xili ma. E soma ne taa kui, e banxi kana, e dutun ginne ma.

E pama seeti xaninma ne konyiya kui,
 e boore seeti lu taa kui.

³ Alatala kelima ne a sa na sie gere a gere ki ma.

⁴ Na loxe Ala tima ne Oliwi geya fari, naxan na Darisalamu ya ra sogetede mabiri.

Oliwi geya iboma ne a tagi, kelifa sogetede han sogegorode. Gulunba luma ne geya firin tagi, keren na kola ma, keren na yirefanyi ma.

⁵ Na temui wo wo gima ne gulunba kui

n ma geyae tagi han Aseli.

Wo wo gima ne alo wo wo gixi boxi xa serenyi ya ra ki naxe,

Yudaya mange Yusiya xa waxati. Na temui n Marigi Alatala fama ne, a nun a xa seniyentee ra.

⁶ Na loxe, naiyalanyi mu luma dunjina ma, yanbasee xunuma ne.

⁷ Yanyi nun ke mu na na loxe. Alatala nan na loxe molli kolon. Konon nunmare temui naiyalanma ne.

⁸ Na loxe, kisi ye minima ne Darisalamu, seeti te sogetede baa mabiri, seeti goro sogegorode baa mabiri. A minima ne soge fure nun jeme temui.

⁹ Alatala nan findima dunjina birin mange ra.

Na loxe, Alatala nan keren fama batude, a xili nan gbansan falama.

¹⁰ Darisalamu boxi rabilinyi birin findima ne mere ra, kelifa Geba, sa doxo Rimon na, Darisalamu yirefanyi ma. Darisalamu xa fe itema ne, a xa noe fa yensen ye

kelifa Bunyamin naade ma, sa doxo naade singe ra, han tunxui naade, han Xananeli koore banxi, han mange xa weni yailande.

11 Mixie sabatima ne taa kui,
e mu halakima sɔnɔn.
Darisalamu luma ne bɔɔsa kui.

12 Alatala fama ne fure jaaxi sinde
sie ma
naxee Darisalamu gerexi.
E fate kiri birin bɔrɔma ne beenu e
xa faha.
E yae bɔrɔma ne e ya yili kui,
e nenyi bɔrɔma ne e de kui.

13 Na loxoɛ, Alatala mixie ya isoma
ne,
e e boore suxu, e e boore bɔnbɔ.

14 Yudayakae gere tima ne
Darisalamu.
E naafuli bama ne sie yi ra naxee na
e rabilinyi,
xɛɛma, gbeti, nun dugi gbegbe.

15 Na fure jaaxi mooli nde fan sinma
ne xuruse birin ma:
soee, sofalee, noxoɛɛ.

16 Darisalamu yaxui naxee mu fax-
axi na kui,
nee luma ne te ra je birin Mange
Alatala batude,
e xa Bage Ti Sali raba na.

17 Xa dunipa xabile nde tondi sigade
Darisalamu
Mange Alatala batude,
tune mu sinma e xa boxi ma.

18 Xa Misira xabile nde tondi sigade,
tune mu goroma menni.
Alatala xa fure jaaxi nan na ki,
a naxan nagoro sie ma,
naxee tondixi sigade Bage Ti Sali
rabade.

19 Alatala Misira nun si birin
naxankatama na ki ne,
naxee tondi sigade Bage Ti Sali
rabade.

20 Na loxoɛ, birin findima Alatala
gbe nan na.
A fama ne sebede tolonyie ma naxee
gbakuxi soee ra,
«Alatala gbe.»

Tunde naxee sube gbansan pinma
Alatala xa hɔrɔmɔbanxi kui,
nee seniyeɛma ne alo yirabasee
naxee rawalima seɛɛɛbade seeti
ma.

21 Tunde birin naxee na Darisalamu
nun Yudaya,

nee birin seniyeɛma ne,
nee birin findima ne Mange Alatala
gbe ra.

Mixi birin naxee fama seɛɛɛ bade,
nee fama ne tunde ndee ra alako e
xa kuri so.

Na loxoɛ, Kanaan kaafiri yo mu
soma
Mange Alatala xa banxi kui.

Annabi Malaki xa Kitaabui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Malaki yi kitaabui nan sebexi Isirayilakae ma temui dangixi. E to gbilen Isirayila boxi ma, kelifa yire makuye Ala e naxankataxi dennaxe e xa yunubie xa fe ra, namijonmæe naxa kawandi ti e be. E naxa limaniya, e naxa Darisalamu ti a nun e xa horomobanxi.

Na xanbi, e man bara bira yunubi fe foxo ra. Alatala naxa e yaabi Annabi Malaki xa kitaabui saabui ra. A naxa ratu e ma alo a e xanuxi ki naxe dangife si birin na, konon e mu na kolon a be. Ala naxa e xa yunubi masen e be keren keren yi ra. E nu darixi serexe jaaxi ba ra Ala be. E mu nu wama farile fife Ala ma. E nu setaree toro, e man nu fa yene raba. Awa, na birin kui Alatala naxa a xa nate tongoxi masen e be. A naxe e fama ne naxankate sotode xa e mu gbilen yunubi rabafe foxo ra. A man naxe, mixi naxan gaaxuma a ya ra, na fama ne ratangade Ala xa xera saabui ra naxan nu na fafe.

Yi kitaabui xaxili belebele masenma to mixie be. Yunubi mu rafan Ala ma feo. Xa mixi birama kira jaaxi foxo ra, e Ala xa naxankate sotoma ne. Konon xa mixi gaaxuma Ala ya ra, Alatala yete yati nan e rakisima. Amina.

Annabi Malaki xa Kitaabui

Alatala xa woyenyi xoroxoe

¹ Alatala xa woyenyi xoroxoe Isirayilakae be Annabi Malaki saabui ra:

² Alatala xa masenyi nan ya, «N bara wo xanu, konon wo maxorinyi tima n ma, «Ala, muxu xa marafanyi na minden?»» Ala naxe, «Yaxuba taara xa mu lanxi Esayu ma? Yaxuba tan a rafan n tan Ala ma,

³ konon n bara Esayu tan napaaxu. N bara a xa boxi geya yire mafindi gbengberen yire ra. N bara a ke so wulai baree yi ra naxee na gbengberenyi ma.

⁴ Xa Edonkae, naxee kelixi Esayu bonsoe, a fala, «Won bara gbaloe soto, konon won na yailanma,» Mange Alatala e yaabima ne, «Xa wo banxi ti, n na rabirama ne.» E xili fama ne falade, «Naaxuna boxi.» E a falama ne jama na a ra Alatala xonoxi naxan ma temui birin.

⁵ Wo yae fama ne a tode. Wo yete yati a falama ne, «Alatala xa mangeya senbe gbo dunija birin, hali Isirayila boxi fari ma.»»

Marigi batui naxan xonxi

⁶ «Di tan a baba binyama ne, konyi fan a marigi binya. Xa n tan nan na wo baba ra, n ma binye na minden? Xa n tan nan na wo marigi ra, n ma binye na minden? N tan wo xa Mange Alatala, n xa a fala wo be, wo na n xili yelebufe. Konon wo n maxorinfe, «Muxu i xili yelebuxi di?»

⁷ Wo na n xili yelebufe wo xa serexe seniyentaree nan na wo naxee sama n ma serexebade fari. Wo man n maxorinma, «Muxu faxi serexe seniyentare mundun na?» N xa a fala wo be, wo bara n ma serexebade xa fe yelebu.

⁸ Wo na xuruse donxui ba serexe ra, na fan? Wo na fa xuruse mabenxi ra, xa na mu xuruse furaxi ra, na fan? Xa wo bara na serexe mooli so wo xa mange yi ra, a jalexinma ne wo ra? A wo rasenema ne a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁹ «Xa wo Ala makula na serexe mooli ra, a hinnema wo ra, a wo rasenema a fanyi ra? Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹⁰ «A lanma mixi nde wo ya ma a xa n ma horomobanxi naade balan, alako wo naxa te radexe n ma serexebade fari fufafu. Wo xa fe mu rafan n ma. N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be a n mu wama wo xa serexe xon, n mu a tongoma! Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

11 «Kelife sogetede, sigafe han so-gegorode n xili xungbo si birin tagi. Yire birin, e fama ne surayi gande n xili ra, e fa serexe seniyenxi ra n ma binye xa fe ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

12 «Kono wo tan n xili yelebuma. Wo nu fa a fala, <Marigi xa serexebade mu seniyenxi, serexe naxan bama menni a mu fan.>

13 Wo wo xunyi suxuma, wo nu fa sonxo, <Taganyi mundun yi ki!> N tan Mange Alatala, n xa a fala wo be, n mu fama wo xa xuruse maxonxi, wo xa xuruse mabenxi, nun wo xa xuruse furaxi tongode n ma serexebade sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

14 «Danke na mixi korintexi be yexee kontonyi na naxan xa goore ya ma, kono a fa xuruse maxonxi tan ba serexe ra a xa marakali rakamalife ra. Mange xungbe na n na, naxan xili magaaxu si birin tagi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

2

Serexedubee rakorosife

1 «Yakosi, serexedubee, wo xa wo tuli mati.

2 Xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo mu janige tongo n xili binyafe ma, n tan Mange Alatala wo dankama ne. N wo xa dube mafindima ne danke ra. N bara wo xa duba kana barima n ma binye mu na wo janige ma. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

3 «Wo a toma ne! N wo bonsoe paxankatama ne. Wo xuruse naxee bama serexe ra, n e gbi kasanma ne wo yatagi. Wo nun na yaagi nan sigama.

4 N tan Mange Alatala bara yi woyenyi xoroxoe fala wo be alako n ma saate, n naxan tongoxi wo benba Lewi be, a naxa kana sonon. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

5 «N naxa saate tongo a be. N naxa simaya nun boresa fi a ma, alako a xa gaaxu n ya ra. Na temui a bara gaaxu n ya ra, a bara seren n xili ra.

6 N ma seriye yati nu na a de kui, maifui yo mu nu na a boje kui. A bira ne n foxo ra boresa nun tinxinyi kui, a mixie ragbilen kira naaxi foxo ra.

7 Serexedube de lonni nan nagatama. Ala xa seriye minima ne a de i, barima Mange Alatala xa xera nan na a ra.»

8 «Kono wo tan, wo bara gbilen Ala xa kira foxo ra. Wo bara mixi wuyaxi ramini na kira ra wo xa xaranyi ra. N tan Mange Alatala naxe wo bara Lewi xa saate kana. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

9 N wo rayaagima ne, n wo xa fe magoro pama ya xori, barima wo mu n ma kira kolon. Wo bara mixi rafisa e boore be wo xa kiiti kui.»

Seriye tongoxi futi xa fe ra

10 Annabi Malaki naxe, won birin baba keren xa mu a ra? Ala keren xa mu won birin daaxi? Munfe ra won won boore yanfama? Munfe ra won bara won benba xa saate kana?

11 Yudayakae naxa Ala yanfa, barima fe naaxi bara raba Isirayila nun Darisalamu boxi ma. Yudaya bara Alatala batude yelebu naxan nafan a ma. A bara kuye batui xa di gine doko.

12 Alatala na xeme mooli, nun a xa die, a nun a xa denbaya birin kerima ne Yaxuba xa kiri banxi kui. A na xeme mooli kerima ne, a nun a serexe naxan bama Mange Alatala be.

13 Na xanbi, wo tan wo ya ye gbegbe raminima Alatala xa serexebade, barima wo naxe a mu wo xa serexe tongoma, a mu wama a xon sonon.

14 Wo n maxorinma «Munfe ra?» N a falama wo be. Wo gine naxan sugandi wo fonike temui, wo naxan xa futi xiri Alatala xa seederoxoya kui, wo bara na gine yanfa.

15 Alatala xa mu adama daaxi, a a nii raso a fate? Adama mu die fenma xe Ala naxee ragirima a ma? Wo menni wo nii ma, wo naxa wo xa gine yanfa, wo naxan soto wo fonike temui.

16 Isirayila Marigi Alatala naxe, meefe i xa gine ra, nun gere tife, fee

nan e ra n naxee xɔnxi. Wo mɛeni wo nii ma, wo naxa findi yanfante mixie ra.

Alatala xa kiiti

¹⁷ Wo bara Alatala ratagan wo xa wɔyenyi ra, kɔnɔ wo fa maxɔrinyi tife, «Muxu a rataganxi di?» N xa wo yaabi. Wo a rataganxi a falafe ra, «Fe kobi rabama nan nafan Alatala ma, a na mixi mɔoli nan fenma.» Wo man a rataganxi a falafe ra, «Ala kiitisa na minden?»

3

Ala xa kiiti

¹ «Wo wo ya ti, n fama nɛ n ma xɛera xɛede naxan kira yailanma n bɛ. Wo Marigi, wo naxan fenfe, a fama nɛ sode a xa hɔrɔmɔbanxi kui keren na. Saate xɛera, wo wama naxan xɔn, a na fafe. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

² «A na fa, nde nɔma suusade a ra? Nde nɔma tide a ya i? Barima a luma nɛ alɔ xabure tɛ naxan se raxunuma. A luma nɛ alɔ xɔsi base dugi xae naxan nawalima.

³ A fama nɛ gbeti raxunude, a a gbi ba. A Lewi xa die raseniyenma nɛ. A e raxunuma nɛ alɔ xɛema a nun gbeti, a e gbi ba. E xa findi sɛrɛxɛdubɛe ra Alatala bɛ naxee sɛrɛxɛ bama tinxinyi kui.»

⁴ «Na temui, Yudaya nun Darisalamu xa sɛrɛxɛ rafanma nɛ Alatala ma alɔ temui dangixi, alɔ waxati fori.

⁵ N fama nɛ wo xa kiiti sade. N kiiti sama nɛ keren na mandurulae, yenɛlae, wule falee, nun mixi kobie ma naxee walike sare donma, naxee kaape ginɛe, kiridie, nun xɔpɛe tɔɔrɔma. N kiiti sama nɛ mixie ma naxee mu gaaxuma n ya ra. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

⁶ «N to findixi Alatala nan na, naxan mu a xui masarama, wo tan Yaxuba xa die tan mu faxa.

⁷ Kabi wo benbae xa temui, wo bara n ma seriye kana, wo bara a matandi. Yakɔsi, wo xa gbilen n ma, n fan gbilenma nɛ wo yire. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

«Kɔnɔ wo na n maxɔrinfe, <Muxu xa gbilen i ma di?»

⁸ N fan xa wo maxɔrin. Adamadi nɔma a Marigi Ala mupade? Kɔnɔ wo tan yati bara n mupa. Wo nu fa n maxɔrin, <Muxu bara munse mupa i ma?» N xa wo yaabi. Wo bara n ma farilɛe nun n ma sɛrɛxɛe mupa.

⁹ N bara wo bɔnsɔɛ birin danka na mupɛ xa fe ra.

¹⁰ Wo xa fa farilɛ birin na Ala xa banxi, farilɛ ragatade, alako baloe xa lu n ma banxi kui. Wo xa n tan Mange Alatala mato, xa n mu fama barake gbegbe ragorode wo ma kelife koore naxan dangi wo xa se ragatadee ra.

¹¹ N nimasee faxama nɛ naxee wo xa xɛe nun wo xa weni bilie kanama. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.

¹² Na temui si birin fama nɛ wo xa bɔxi xili falade jɛlexin bɔxi, barima barake na wo xɔnyi. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

¹³ Alatala naxɛ, «Wo bara wɔyenyi xɔrɔxɔɛ fala n bɛ, kɔnɔ wo n maxɔrinfe, <Muxu bara wɔyenyi xɔrɔxɔɛ mundun fala i bɛ?»

¹⁴ N xa wo yaabi. Wo naxɛ, <Geeni yo mu na Ala xa batui kui. Muxu bara a xa seriye suxu, muxu bara tɔɔrɔ a xa fe ra, kɔnɔ muxu geeni mundun sotoxi Mange Alatala ra?»

¹⁵ Muxu tan bɛ, mixi naxan a yetɛ itema, a jɛlexinma nɛ, mixi kobi nan geenima, Ala matandila mu naxankatama.»

¹⁶ Na wɔyenyi xanbi, mixi naxan nu gaaxuma Ala ya ra, e bara lu yire keren, e wɔyɛn e boore ra. Alatala bara e xui mɛ a fanyi ra. Na Ala yaragaaxuie xili bara sɛbɛ sɛbeli nde ra Ala ya i, barima e nu bara Alatala xili binya.

¹⁷ Mange Alatala naxɛ, «Nee findixi n ma jama yati yati nan na. N e ratangama nɛ kiiti sa lɔxɔɛ alɔ baba naxan kinikinima a xa di fanyi ma.

¹⁸ Na kui wo man fama nɛ mixi kobi nun mixi fanyi tagi rasa kolonde, Ala batulae nun Ala matandilae.»

¹⁹ «Na lɔxɔɛ fama nɛ. Ala fama nɛ tɛ belebele ra yetɛ igboe nun mixi

kobie be. A e ganma ne alo sexe.
Mange Alatala xa masenyi nan na ki.
E xa fe sese mu luma naa.

²⁰ Kono wo tan naxee gaaxuma n xili ya ra, n yalanyi rafama wo ma alo soge yalanyi naxan naminima geesege. Wo birama ne Ala foxo ra jexinyi kui alo ninge yore naxan birama nooge neene foxo ra.

²¹ Wo mixi naaxuie maboronma ne alo xube naxan luma wo sanyi bun ma. N na na loxe rafalafe wo be. Mange Alatala xa masenyi nan na ki.»

²² «Wo xa ratu n ma konyi Munsa xa seriyema, n yaamarie naxee fixi a ma Xorebe geya fari Isirayilakae birin be.

²³ N fama ne Annabi Eliya xede wo ma, beenu Alatala xa loxe belebele magaaxuxi xa fa.

²⁴ A babae nun e xa die de rafanma ne, xa na mu a ra, n fa wo xa boxi halakide.»

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
sebexi
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijɔnme naani nan taruxuie sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra naxee lanxi Inyila Isa nan ma. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Isa keli xanbi dunija, Annabi Matiyu naxa yi Kitaabui sebe, a xa Isa xa dunijeigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a sebe Gireki xui ne, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui alako Sosoe fan xa nɔ a fahaamude.

Isa xa kaabanako gbegbe sebexi yi Kitaabui kui alako mixie xa a senbe kolon, Ala senbe naxan fixi a ma. A furemae rayalan ne, a jinne ragbilen mixie fɔxɔ ra. Annabi Matiyu bara wa mixie xa Isa xa kawandie fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nondi yati yati nan masenma. A dɔnxɔe ra, yi Kitaabui Isa faxa ki nan dentegɛ sama nun a keli ki faxe ma.

Na birin nɔma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. Won lɔnni naxan sɔtɔma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide won ma dunijeigiri kui, a man nɔma won malide aligiyama. Ala xa a lu won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Matiyu naxan
sebexi

Isa benbae
(Luki 3:23-38)

¹ Isa, Ala xa Mixi Sugandixi naxan fatan Dawuda nun Iburahima bɔnsɔe ra, a benbae xilie nan yi ki:

² Iburahima naxa Isiyaga sɔtɔ.
 Isiyaga naxa Yaxuba sɔtɔ.

Yaxuba naxa Yuda nun a taarae nun a xunyae sɔtɔ.

³ Yuda naxa Peresi nun Sera sɔtɔ, Tamari xa die.

Peresi naxa Xesiron sɔtɔ.

Xesiron naxa Arami sɔtɔ.

⁴ Arami naxa Aminadabo sɔtɔ.

Aminadabo naxa Naxason sɔtɔ.

Naxason naxa Salimon sɔtɔ.

⁵ Salimon naxa Boosu sɔtɔ, Raxabi xa di.

Boosu naxa Obedo sɔtɔ, Ruti xa di.

⁶ Obedo naxa Yisayi sɔtɔ.

Yisayi naxa Dawuda sɔtɔ.

Mange Dawuda naxa Sulemani sɔtɔ
 Uriya xa gine saabui ra.

⁷ Sulemani naxa Robowami sɔtɔ.

Robowami naxa Abiya sɔtɔ.

Abiya naxa Asa sɔtɔ.

⁸ Asa naxa Yehosafati sɔtɔ.

Yehosafati naxa Yehorami sɔtɔ.

Yehorami naxa Yusiya sɔtɔ.

⁹ Yusiya naxa Yotami sɔtɔ.

Yotami naxa Axasi sɔtɔ.

Axasi naxa Xesekiya sɔtɔ.

¹⁰ Xesekiya naxa Manasi sɔtɔ.

Manasi naxa Amon sɔtɔ.

Amon naxa Yosiya sɔtɔ.

¹¹ Yosiya naxa Yekoniya nun a xun-
 yae sɔtɔ,

Isirayilakae xaninxi Babilon temui
 naxe.

¹² E to siga Babilon, Yekoniya naxa
 Salatiyeli sɔtɔ.

Salatiyeli naxa Sorobabeli sɔtɔ.

¹³ Sorobabeli naxa Abiyudi sɔtɔ.

Abiyudi naxa Eliyakimi sɔtɔ.

Eliyakimi naxa Asoro sɔtɔ.

¹⁴ Asoro naxa Sadɔki sɔtɔ.

Sadɔki naxa Aximi sɔtɔ.

Aximi naxa Eliyudi sɔtɔ.

¹⁵ Eliyudi naxa Eleyasari sɔtɔ.

Eleyasari naxa Matan sɔtɔ.

Matan naxa Yaxuba sɔtɔ.

¹⁶ Yaxuba naxa Yusufu sɔtɔ.

Yusufu naxa Mariyama dɔxɔ.

Mariyama nan findi Isa nga ra,
 naxan xili Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁷ A birin nalanxi benba dɔxɔ fu
 nun naani, keli Iburahima ma sa
 dɔxɔ Dawuda ra. A birin nalanxi
 benba dɔxɔ fu nun naani, keli
 Dawuda ma, han Isirayilakae siga

temui naxe Babilon. A birin nalanxi benba doxo fu nun naani, keli Isir-ayilakae siga temui ma Babilon, han a sa doxo Ala xa Mixi Sugandixi xa waxati ra.

Isa bari ki naxe
(Luki 1:26-38, 2:1-7)

¹⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa bari raba yi ki ne: Yusufu nu bara Isa nga Mariyama xa kote doxo, konon beenun e xa kafu, Mariyama naxa teege Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako saabui ra.

¹⁹ A xa mori Yusufu to findixi tinx-intoe ra, a mu nu waxi Mariyama xili kanafe. A naxa nate tongo e xa fatan gundoroxona kui.

²⁰ A nu a mapoxunma na fe ma temui naxe, Marigi xa maleke nde naxa mini a ma xiye kui, a a masen a be, «Yusufu, i tan naxan kelixi Dawuda bonsoe, i naxa gaaxu i xa gine Mariyama futife ra, barima a teegexi di naxan ma, a fatanxi Ala Xaxili Seniyenxi xa kaabanako nan na.

²¹ Mariyama fama di xeme nan baride. I xa a xili sa Isa, barima a tan nan fama a xa pama rakiside e xa yunubie ma.»

²² Na birin naba ne alako Marigi naxan masen namiponme saabui ra, a xa kamali alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

²³ «Ginedimedi teegema ne, a di xeme bari.

E a xili falama ne Emanuweli.»
Na nan na ki, «Ala na won ya ma.»

²⁴ Yusufu to xunu, a naxa Marigi xa maleke xa yaamari rabatu, a a xa gine xa futi xiri.

²⁵ Konon a mu a kolon gine ra han Mariyama xa di xeme bari xanbi. A naxa na di xili sa Isa.

2

Karamoxoe Isa binyafe

¹ Isa bari Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, mange Herode xa pamane. Na waxati, karamoxo ndee naxa fa Darisalamu keli sogetede biri ra,

² e naxa maxorinyi ti, e naxe, «Yuwifie xa mange naxan baxi baride, a na minden? Muxu faxi ne muxu xa fa suyidi a be, barima muxu bara a xa tunbui to sogetede biri.»

³ Mange Herode to na fe me, a tan nun Darisalamuka birin naxa kontofli.

⁴ A naxa serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe malan, a xa e maxorin Ala xa Mixi Sugandixi barima dennaxe.

⁵ E naxa a yaabi, «A barima Beteleemu taa nan kui, Yudaya boxi ma, barima namiponme a sebexi,

⁶ «I tan Beteleemu, naxan na Yudaya boxi ma,

i tide mu xurun Yudaya taa xungbee ya ma,

barima mange fama kelide i tan Beteleemu ne,

naxan n ma Isirayila pama raperema,

alo xuruse demadonyi xurusee raperema ki naxe.»

⁷ Na kui, Herode naxa na karamoxoe xili gundo ra, a e maxorin tunbui minixi waxati naxan ma.

⁸ Na dangi xanbi, a naxa e xee Beteleemu yi xeraya ra, «Wo siga, wo xa sa wakili yi diyore fenfe ra. Wo na a to, wo xa fa n nakolon alako n fan xa sa suyidi a be.»

⁹ Karamoxoe to ge mange xui ramede, e naxa siga. E man naxa tunbui to, e sa naxan to sogetede biri ra. Tunbui naxa jere e ya ra han a naxa ti diyore yire xun ma.

¹⁰ E to tunbui to, e naxa seewa ki fanyi ra.

¹¹ E naxa so banxi kui, e naxa diyore to a nga Mariyama yi ra. E naxa e magoro boxi, e suyidi diyore be. Na temui, e naxa sanbasee ramini e xa kote kui, e xema, surayi fanyi, nun miri labunde fi diyore ma.

¹² Na dangi xanbi, Ala to nu bara e rakolon xiye kui a a mu lanma e xa gbilen Herode yire, e naxa gbilen e xa boxi ma kira gbete ra.

Isa xaninfe Misira

¹³ Karamoxœ siga xanbi, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui, a a masen a be, «Keli. Diyore nun a nga xanin Misira boxi ma. Wo xa lu menni han n woyenma i be temui naxe, barima Herode diyore fenma ne alako a xa a faxes.»

¹⁴ Yusufu naxa keli kœ ra, a diyore nun a nga xanin Misira.

¹⁵ E naxa lu menni han Herode naxa faxes, alako Marigi naxan masen namiponme saabui ra, a xa kamali,
«N bara n ma di xili,
a xa keli Misira.»

Herode diyore faxafe

¹⁶ Herode to a kolon a karamoxœ bara a madaxu, a boje naxa te a jaaxi ra. A naxa yaamari fi, di xeme birin xa faxes Betelœmu nun a rabilinyi birin, naxee mu nu je saxan soto sinden. A na nate tongo na karamoxœ xa tunbui to temui nan ma.

¹⁷ Na kui, Annabi Yeremi xa masenyi naxa kamali,

¹⁸ «Xui nde bara me Rama,
wa xui nun sunnunyi gbege na a ra.

Raxele wama a xa die nan ma fe ra,
a mu tinxi mixi yo xa a madundu
barima die mu a be sonon dunije.»

Isa nun a barimixie gbilenfe

¹⁹ Herode to faxes, Marigi xa maleke naxa mini Yusufu ma xiye kui Misira boxi ma.

²⁰ A naxa a masen a be, «Keli, diyore nun a nga tongo, i xa gbilen e ra Isirayila boxi ma, barima naxee nu waxi diyore faxafe, e bara faxes.»

²¹ Yusufu naxa keli, a naxa diyore nun a nga tongo, e gbilen Isirayila boxi ma.

²² Konõ Yusufu to a me a Araxelusi nan findixi Yudaya mange ra a baba Herode joxœ ra, a naxa gaaxu sode naa. Ala to woyen a ra xiye kui, a naxa siga Galile boxi ma,

²³ a sa sabati Nasareti. Na raba ne alako namiponme xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xili falama ne, <Nasaretika.»»

3*Annabi Yaya kawandi tife
(Maraki 1:2-11, Luki 3:1-22, Yaya 1:19-34)*

¹ Na waxati Annabi Yaya Xunxa naxa kawandi ti folo Yudaya gbengberen yire.

² A nu a masen, «Wo tuubi, barima Ala xa mangeya niini bara makœ.»

³ Annabi Esayi nu Annabi Yaya nan ma fe falafe, a to a masen,
«Mixi nde a xui itema gbengberen yire,

<Wo kira yailan Marigi be,
wo kirae matinxin a ya ra.»»

⁴ Joxœme xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoe nun wula kumi nan na.

⁵ Darisalamukae, Yudayakae, nun mixi naxee birin nu sabatixi Yuruden xure rabilinyi, e nu sigama a yire.

⁶ E nu e xa yunubie masenma kene ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xœra Ala xa fe ra.

⁷ Konõ Annabi Yaya to Farisenie nun Saduseni gbege to fa ra e xa e xunxa ye xœra, a naxa a masen e be,
«Wo tan boximase bonsoe! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xœne ma naxan na fafe?»

⁸ Wo xa fe fanyi nan naba naxan a masenma a wo bara tuubi.

⁹ Wo naxa a fala wo yete ma,
<Ibrahimana nan na muxu benba ra,>
barima Ala nœma yi gemœ mafindide Ibrahimana xa die ra.

¹⁰ Beera jan na wurie sanke ma a xa e bilie sege. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a segema ne, a woli te i.

¹¹ N tan wo xunxama ye nan xœra wo xa tuubi xa fe ra, konõ naxan fama fade n xanbi ra, na senbe gbo n tan be. Na binye mu na n tan yi ra hali a xa sankiri maxaninfe ra. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama te ra.

¹² A xa segerenyi suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na loniyi ma. A maale rasoma a xa

bili kui, kɔnɔ a lagi tan ganma tɛ ra naxan mu xubenma.»

Isa xunxafe

(Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22, Yaya 1:32-34)

¹³ Na tɛmɔi Isa naxa keli Galile, fafe ra Yaya yire Yuruden xure, alako Yaya xa a xunxa ye xɔɔra.

¹⁴ Kɔnɔ Yaya mu nu tinxi na fe ra. A naxa a fala, «N tan nan hayi a ma i tan xa n xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ i tan nan fa faxi n tan xa i xunxa ye xɔɔra?»

¹⁵ Isa naxa a yaabi, «Yakɔsi, a xa raba yi ki, barima a lanma won xa fe birin naba a seriyɛ ki ma.» Na kui, Yaya naxa tin a ra.

¹⁶ Isa xun to xa, a naxa te ye xɔɔra, koore naxa rabi, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra a ma alɔ ganbe.

¹⁷ Xui nde naxa mɛ keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kɛnenxi ki fanyi ra.»

4

Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan
(Maraki 1:12-13, Luki 4:1-13)

¹ Ala Xaxili naxa Isa xun ti gbengberenyi ma alako Ibulisa xa sa kata a xa a ratantan.

² Isa to nu bara sun xi tongo naani, kɔɛ nun yanyi, kaame nu na a ma.

³ Maratantanma to maso a ra, a naxa a fala a bɛ, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi gemɛɛ xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sɛbɛxi Kitaabui kui, <Mixi mu baloma taami gbansan xa ra. Ala xa masenyi birin findixi baloe nan na adama bɛ.»»

⁵ Ibulisa naxa a xanin Darisalamu, taa seniyenxi, a a ti Ala xa hɔrɔmɔbanxi fari, yire itexi.

⁶ A naxa a fala a bɛ, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tugan, barima a sɛbɛxi,

<Ala yaamari fima nɛ a xa malekɛɛ ma i xa fe ra,>

<e e bɛlɛxɛɛ rasoma nɛ i bun ma, e i ralaxun alako i sanyi naxa din gemɛ ra.»»

⁷ Isa naxa a yaabi, «Iyo, kɔnɔ a man sɛbɛxi Kitaabui kui, <I naxa i Marigi Ala mato.»»

⁸ Ibulisa man naxa a xanin geya itexi fari, a fa dunɔpa mangɛya birin masen a bɛ, e nun e xa dariyɛ.

⁹ A naxa a fala a bɛ, «N yi birin fima nɛ i ma xa i suyidi n bɛ, i n batu.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Sentanɛ, keli be! A sɛbɛxi Kitaabui kui, <I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan bɛ.»»

¹¹ Na wɔyɛnyi dangi xanbi, Ibulisa naxa keli a xun. Malekɛɛ naxa e maso Isa ra, e a sɛnbɛ so.

Isa a xa wali fɔlɔfe Galile bɔxi ma
(Maraki 1:14-20, Luki 4:14-15)

¹² Isa to a mɛ a Yaya bara sa geeli, a naxa gbilen Galile bɔxi ma.

¹³ A naxa keli Nasarɛti taa kui, a sa sabati Kapɛrɛnamu, taa nde naxan nu na baa dɛ ra, Sabulon nun Nafatali bɔxi ma.

¹⁴ Na naxa raba alako Annabi Esayi xa masenyi xa kamali,

¹⁵ «Sabulon nun Nafatali bɔxi, naxee na kira ra sigafe baa dɛ ra Yuruden naakiri, wo findixi Galile bɔxi nan na naxan na si gbɛtɛɛ bɛlɛxɛɛ.

¹⁶ Namanɛ naxan dɔxɔxi dimi kui, e bara naiyalanyi belebele to.

Naxee dɔxɔxi faxɛ xa dimi kui, naiyalanyi bara mini e bɛ.»

¹⁷ Keli na tɛmɔi ma, Isa naxa kawandi ti fɔlɔ, a nu a fala, «Wo tuubi, barima Ala xa mangɛya niini bara makɔrɛ.»

Isa a fɔxirabirɛ singee xilife
(Maraki 1:16-20, Luki 5:1-11)

¹⁸ Isa to nu pɛrefe Galile baa dɛ ra, a naxa xɛmɛ firin to e na yɛlɛ wolife. Yɛxɛsuxuie nan nu e ra, Simɔn, naxan xili Piyeri, a nun a xunya Andire.

¹⁹ Isa naxa a fala e bɛ, «Wo bira n fɔxɔ ra. Tɛmɔi dangixi wo nu yɛxɛ nan suxuma, kɔnɔ yakɔsi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n bɛ.»

²⁰ E naxa e xa yɛlɛ lu na keren na, e bira Isa fɔxɔ ra.

21 E to siga, e naxa xeme firin gbete to, Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya. E nu na yele madegefe kunkui kui e baba Sebede fe ma. Isa naxa e xili,

22 e fan naxa kunkui nun e baba lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

Isa mixie kawandife nun furemae rayalanfe

(Luki 6:17-19)

23 Na xanbi Isa naxa Galile boxi birin isa folo. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mooli birin nayalan nama ya ma.

24 A xili naxa te Siriya boxi birin ma. Mixie naxa fa furema mooli birin na a xon ma. E nu fama mixie ra naxee nu na toofofe a paaxi ra, pinne nu naxee foxo ra, bira fure nu na naxee ma, a nun namatse. Isa nu e birin nayalanma.

25 Nama gbegbe naxa bira a foxo ra kelife Galile boxi ma, Taa Fu boxi, Darisalamu, Yudaya, nun boxi naxan na Yuruden naakiri ma.

5

Isa xa kawandi geya fari

(Maraki 3:13, Luki 6:12-13)

1 Isa to pama to, a naxa te geya fari, a a magoro. A foxirabiree naxa e makore a ra.

2 A naxa masenyi ti folo e be.

Ala seewe fima naxee ma

(Luki 6:20-26)

3 «Seewe na mixie be naxee e yete magoroma, barima e fama ne sode Ala xa mangeya niini bun ma.

4 Seewe na mixie be naxee wama, barima e fama ne madundude.

5 Seewe na mixie be naxee dipema, boxi findima e tan nan ke ra.

6 Seewe na mixie be naxee wama tinxinyi xon, alo kaametse wama donse xon ma ki naxe, barima e a sotoma ne.

7 Seewe na mixie be naxee kinikinima e booree ma, barima Ala kinikinima ne e fan ma.

8 Seewe na mixie be naxee boje fiixe, barima e Ala toma ne a xa fonisireya kui.

9 Seewe na mixie be naxee lany fenma e nun mixie tagi, barima e xili falama ne Ala xa die.

10 Seewe na mixie be naxee paxankataxi tinxinyi xa fe ra, barima e soma ne Ala xa mangeya niini bun ma.»

11 «Seewe na wo be e na wo konbi, e na wo paxankata, e na wule nun fe kobi mooli birin fala wo xun ma n ma fe ra.

12 Wo xa pelixin, wo xa seewa, barima wo baraayi gboma ne ariyanna. Beenun wo xa bari, e namijonmese fan paxankata na ki ne.»

Foxe nun naiyalanyi

(Maraki 9:50, 4:21, Luki 14:34-35, 8:16, 11:33)

13 «Wo maniyaxi foxe nan na yi duniya adamadie ya ma, konso xa foxe mexemexenyi bara ba, a fa mexemexenma di? A tide yo mu na kore, fo a woli tande, mixie jere a fari.

14 Wo maniyaxi naiyalanyi nan na yi duniya adamadie ya ma. Taa naxan doxoxi geya fari, na mu noma noxunde.

15 Lanpui mu radexema a xa doxo debe bun ma. A doxoma lanpui doxose nan fari alako a xa banxi kui iyalan birin be.

16 Wo xa naiyalanyi fan xa yanba na ki adamadie ya ma, alako e xa wo xa kewali fanyie to, e wo Baba matoxo naxan na ariyanna.»

Annabi Munsa nun namijonmese xa seriye

17 «Wo naxa a mapoxun a n faxi ne n xa Tawureta Munsa nun namijonmese xa seriye ba a i. N mu faxi e bade xe, n faxi ne alako n xa e rakamali.

18 N xa nondi fala wo be, danmi koore nun boxi na na, hali sigire keren mu bama Ala xa seriye ra, fo a birin kamali.

19 Na kui, mixi yo Ala xa yaamari keren matandi, na yaamari xurun

kiyoki, a man fa mixi gbetee ratantan na kui, a kanyi fan xili xurunma ne birin be Ala xa mangeya niini bun ma. Kono mixi yo Ala xa seriye rabatu, a mixi gbetee xaran na ra, na kanyi xunnakeli nan soto ma Ala xa mangeya niini bun ma.

²⁰ N xa a fala wo be, xa wo xa tinxinyi mu dangi seriye karamoxoe nun Farisenie gbe ra, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma abadan.»

Faxe tife, xone, nun lany
(Maraki 11:25, Luki 12:57-59)

²¹ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa faxe ti. Faxeti makiitima ne.>

²² Kono n tan xa a fala wo be, naxan yo boje na te a ngaxakerenyi xili ma, na kanyi makiitima ne. Naxan na a fala ngaxakerenyi be, <I tan dugula>, na kanyi makiitima ne kiitisa xungbee ya i. Naxan na a fala a be, <I tan xaxilitare!>, na kanyi wolima ne yahannama te xora.»

²³ «Na kui, xa wo bara siga serexe bade, wo fa ratu a wo ngaxakerenyi xoxi wo ma fe nde ma,

²⁴ wo xa wo xa serexe lu serexebade fe ma sinden, wo siga wo ngaxakerenyi yire. Wo xa lany xiri wo nun wo ngaxakerenyi tagi, wo fa gbilen wo xa serexe bade.»

²⁵ «I xa kata wo nun i kalamuma xa lan sinnanyi ma, wo na kira xon ma temui naxe. Xa na mu a ra a i xaninma kiitisa yire, kiitisa fan i so kosibili yi ra, na fan i sa geeli.

²⁶ N xa nondi fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoe.»

Yene nun mixi ratantanse
(Matiyu 18:8-9, Maraki 9:43, 9:47-48)

²⁷ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa yene raba.>

²⁸ Kono n tan xa a fala wo be, naxan yo a ya ti gine nde ra mile kui, na kanyi bara ge yene rabade a boje kui.

²⁹ Xa i yirefan ya findima i ratantanse ra, a ba na, a wole. Fate yire

nde bafe na, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.

³⁰ Xa i yirefan belexe findima i ratantanse ra, a bolon, a wole. Fate salonse nde bolonfe, na fisa dine i fate gundi birin wolife yahannama.»

Xeme nun gine fatanfe
(Matiyu 19:7-9, Maraki 10:4-5, 10:10-12, Luki 16:18)

³¹ «A man masenxi ne, <Naxan wama meefe a xa gine ra, a xa fatan keedi so a yi ra.>

³² Kono n tan xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, na kanyi bara a niya na gine xa findi yenela ra a na doxo xeme gbete xon ma temui naxe. Xeme naxan fan na gine doxoma emexi naxan na, a fan bara findi yenela ra.»

Marakali

³³ «Wo a kolon wo benbae yamari naxan na, <Wo naxa wo xa marakali kana, wo xa a rakamali ne Marigi be.>

³⁴ Kono n tan xa a fala wo be, wo naxa wo kali feo! Wo naxa wo kali koore ra, barima Ala xa kibanyi nan a ra.

³⁵ Wo naxa wo kali boxi ra, barima Ala sanyi tide na a ra. Wo naxa wo kali Darisalamu ra, barima Mange Xungbe xa taa nan a ra.

³⁶ Wo naxa wo kali wo yete xunyi ra, barima wo mu noma xunxere keren nafugade, wo mu noma a fode.

³⁷ Wo xa nondi fala. Xa iyo nan a ra, wo xa a fala <iyo>. Xa ade nan a ra, wo xa a fala <ade>. Sese sa na xun ma, a fatanxi Sentane nan ma.»

Gberoxoe
(Luki 6:29-30)

³⁸ «Wo a kolon wo yamari naxan na, <Wo xa ya joxo ya ra, wo xa jinyi joxo jinyi ra.>

³⁹ Kono n tan xa a fala wo be, wo naxa mixi kobi gere. Xa mixi nde wo xere garin, wo xa boore seeti fan ti a be.

⁴⁰ Xa mixi nde wama wo xaninfe kiiti banxi, alako a xa donma ba wo yi ra, wo xa wo xa guba fan lu a yi.

⁴¹ Xa mixi nde wo karaxan wo xa a mati pɛrɛ kui kilo keren, wo xa a mati kilo firin.

⁴² Naxan na i makula, i xa a ki. Naxan wama se nde yofufe i ma, i naxa tondi a bɛ.»

Yaxuie xanufe

(Luki 6:27-28, 6:32-36)

⁴³ «Wo a kolon wo yamarixi naxan na, <Wo xa wo boore xanu, wo xa wo yaxui xɔn.>

⁴⁴ Kɔnɔ n tan xa a fala wo bɛ, wo xa wo yaxuie xanu, wo xa Ala maxandi mixie bɛ naxee wo naxankatama.

⁴⁵ Na kui, wo findima wo Baba xa die ra naxan na ariyanna, naxan kuye ibama tinxintɔɛɛ nun tinxintaree bɛ, naxan tunɛ ragoroma mixi fanyie nun mixi kobie bɛ.

⁴⁶ Xa wo sa mixie gbansan nan xanuma, naxee wo fan xanuxi, wo baraayi mundun sɔtɔma na kui? Hali duuti maxili kobie na mɔɔli rabama.

⁴⁷ Xa wo sa wo ngaxakerenyie gbansan nan xɛɛbɔma, wo munfe rabafe naxan findi fe nɛɛnɛ ra na kui? Hali kaafirie na mɔɔli rabama.

⁴⁸ Na kui, wo xa tinxinyi nun marafanyi xa kamali, alɔ wo naxan toxi wo Baba ra naxan na ariyanna.»

6

Mixi kife

¹ «Wo naxa fe fanyi raba mixie ya tode ra e xa wo xa tinxinyi to, xa na mu a ra wo mu baraayi yo sɔtɔma wo Baba ra, naxan na ariyanna.

² Na kui, i nɛ mixi kima, i naxa a sigi sa dunija birin bɛ alɔ filankafuie a rabama ki naxɛ salide nun taa ma, alako mixie xa e matɔxɔ. N xa nɔndi fala wo bɛ, e bara gɛ e xa wali sare birin sɔtɔde.

³ I nɛ mixi kima i yirefanyi ra, kɔɔla naxa a kolon.

⁴ I xa mixi ki suture nan na. Na kui, i Baba Ala naxan gundo birin kolon, a fama nɛ na sare ragbilende i ma.»

Ala maxandife

(Luki 11:2-4)

⁵ «Wo nɛ salima, wo naxa lu alɔ filankafuie naxee salima, e tixi salidee kui nun kira dɛ ra alako mixie xa e to. N xa nɔndi fala wo bɛ, e bara gɛ e xa wali sare birin sɔtɔde.

⁶ Kɔnɔ i tan nɛ salima, siga i xa banxi yire nde nɔxunyi kui, i naade ragali, i Ala maxandi naxan mu toma. Na kui, i Baba Ala naxan gundo fe birin toxi, a fama nɛ i sare fide.»

⁷ «Wo nɛ Ala maxandima, wo naxa wo xa wɔyenyi rawuya fufafu, alɔ kaafiri naxee laxi a ra a e xa duba suxuma e xa wɔyenyi radiganxie nan saabui ra.

⁸ Wo naxa lu alɔ e tan, barima wo Baba Ala wo hayi kolon beenun wo xa a maxandi.»

⁹ «Wo lan wo xa sali yi ki nɛ: <Muxu Baba naxan na ariyanna, dunija birin xa i xili seniye nxi kolon.

¹⁰ I xa mangɛya xa fa.

I sago xa raba dunija ma, alɔ a rabama ariyanna ki naxɛ.

¹¹ Baloe fi muxu ma to lɔxɔɛ, muxu hayi na naxan ma.

¹² Diɲɛ muxu xa yunubie ma, alɔ muxu fan diɲexi mixie haakee ma ki naxɛ, naxee bara fe kobi niya muxu ra.

¹³ I naxa muxu ti maratantanyi kira xɔn,

i xa muxu ratanga Sentanɛ ma.

I tan nan gbe na mangɛya, senbɛ, nun binyɛ ra abadan.

Amina.»»

¹⁴ «Xa wo diɲɛ mixie haakee ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan diɲɛma nɛ wo ma,

¹⁵ kɔnɔ xa wo mu diɲɛ mixie ma, wo Baba naxan na ariyanna, a fan mu diɲɛma wo xa yunubie ma.»

Sunyi suxufe

¹⁶ «Wo nɛ sunyi suxuma, wo naxa wo yatagi ixɔnɔ alɔ filankafuie e yatagi ixɔnɔma ki naxɛ, mixie xa a kolon a e na sunyi. N xa nɔndi fala wo bɛ, e bara gɛ e xa wali sare birin sɔtɔde.

¹⁷ Kɔnɔ i tan nɛ sunyi suxuma, i xa ture sa i xunyi ma, i i yatagi maxa,

18 alako mixie naxa a kolon a i na sunyi. Na kui, i Baba Ala naxan mu toma, naxan man gundo fe birin toxi, a fama ne i sare fide.»

Harige

(Luki 11:33-36, 16:13)

19 «Wo naxa wo harige malan duniya ma, nimasee nun xarixori a xun nakanama dennaxe, xa na mu a ra muɓɓetie noma a muɓɓade banxi kui dennaxe.

20 Wo xa wo harige malan ariyanna ne, nimasee nun xarixori mu kanari sama dennaxe, muɓɓetie fan mu muɓɓe tima dennaxe.

21 Wo harige na dennaxe, wo boɓɓe fan luma naa ne.»

22 «Ya nan na fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne,

23 koɓo xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui. Na kui, xa i xa naiyalanyi bara findi dimi ra, na dimi ifoɓo de!»

24 «Mixi yo mu noma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xonde, a boore maxanu. A xirima keren na, a boore rabolo. Wo mu noma Ala nun naafuli batude temui keren.»

Kontofili

(Luki 12:22-32)

25 «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo naxa kontofili baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi duniɓɓigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma. Wo xa duniɓɓigiri tide mu gbo donse be? Wo fate tide mu gbo dugie be?

26 Wo xonie mato koore ma. E mu sansi sima, e mu xe xabama, e mu donse ragatama bilie kui, koɓo wo Baba naxan na ariyanna, a e baloma. Wo tan mu dangi na xonie ra?

27 Nde noma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kontofili saabui ra?

28 Munfe ra wo kontofilima wo xa sosee xa fe ra? Wo sansi fuge tofanyie mato, e minima wula sansie ma ki naxe. E mu walima, e mu woligese yailanma,

29 koɓo n xa a fala wo be, hali mange Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

30 Xa Ala sansi meenima yi ki ne, sansi naxan na na to, tina a gan, a mu meenima wo fan ma? Wo xa danxaniya xurun!»

31 «Na kui, wo naxa kontofili a falafe ra, <Muxu munse donma? Muxu munse minma? Muxu munse ragoroma muxu ma?»

32 Kaafirie birama na fe mooli nan tun foxo ra. Anun, wo Baba naxan na ariyanna, a a kolon wo hayi na na se birin ma.

33 Na kui, wo xa Ala xa mangeya niini nun a xa tinxinyi nan singe fen, a na se donxoe birin fan fima ne wo ma.

34 Wo naxa kontofili tina xa fe ra, barima tina a joxo sama a yete xon. Loxoe birin nun a xa toore nan a ra.»

7

Wuri fuɓi nun xebenyi

(Luki 6:37-42)

1 «Wo naxa wo yete findi wo boore adama kewalie makiitima ra, alako kiiti naxa kana wo fan na Ala yi.

2 Wo mixi makiitima ki naxe, wo fan makiitima na ki ne. Wo maniyase naxan nawalima boore be, na nan nawalima wo fan be.

3 Munfe ra i wuri fuɓi toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebenyi toxi naxan na i tan yete ya ma?

4 I noma a falade i ngaxakerenyi be di, <A lu n xa wuri fuɓi ba i ya ma,> xa a sa li xebenyi nan na i tan yete ya ma?

5 I tan filankafui, xebenyi nan singe ba i yete ya ma. Na ba xanbi, i noma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fuɓi ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

Se seniyeɓi sofe baree yi ra

6 «Wo naxa se seniyeɓi so baree yi ra, xa na mu a ra e e ya rafindima ne wo ma, e wo maxin. Wo naxa gemɛ tofanyie woli xosee bun ma, xa na mu a ra e e maboronma nan tui.»

Baba Ala maxandife
(Luki 11:9-13)

7 «Wo maxandi ti, wo a sɔtɔma nɛ.
Wo fenyi ti, wo a toma nɛ.
Wo naade kɔnkɔn, a rabima nɛ wo
bɛ.
8 Mixi naxan birin maxandi tima, a
a sɔtɔma nɛ.
Mixi naxan fenyi tima, a a toma nɛ.
Mixi naxan naade kɔnkɔnma, a ra-
bima nɛ a bɛ.»

9 «Babe mundun na wo ya ma naxan
xa di taami maxɔrinma a ma, a sa
gɛmɛ so a yi ra?

10 Xa na mu a ra, a bɔximase so a yi,
a xa di na a maxɔrin yɛɛɛ ma?

11 Xa wo tan mixi kobie fata se
fanyie fide wo xa die ma, wo Baba
Ala naxan na ariyanna, a dangi wo
ra pon! A fe fanyie fima nɛ a
maxandimae ma.»

*Mixi lanma a xa naxan naba a
boore adama bɛ*
(Luki 6:31)

12 «Wo wama mixie xa naxan
birin naba wo bɛ, wo fan xa na
nan naba e bɛ. Tawureta Munsa
nun namipɔnmɛe xa Kitaabuie birin
nalanxi nan na ki.»

Naade ixutuxi nun a igbe
(Luki 13:23-24)

13 «Wo xa so naade ixutuxi nan na,
barima naade igbe mixi rasigama
gbalɔe nan ma. Kira naxan mixi
xaninma gbalɔe ma, a jɛrɛ mu
xɔnɔ. Mixi gbegbe soma naade igbe
nan na, mixi gbegbe gbalɔe kira nan
suxuma.

14 Kɔnɔ naade ixutuxi rabima kisi
nan ma. Kira naxan mixi xaninma
kisi ma, a jɛrɛ xɔnɔ. Mixi mu gbo
naxee na naade nun na kira toma.»

Wuri bili kolonma a bogi nan ma
(Luki 6:43-44)

15 «Wo wo yete ratanga wule
falɛe ma naxee e yete findixi
namipɔnmɛe ra. E fama wɔyenyi
jɔxunmɛe ra wo ma, kɔnɔ e janige
mu fan feo!

16 Wo e kolonma e xa kɛwali nan
ma. Kusu bama baagi bili kɔn na?
Xɔrɛ bama tunbe bili ma?

17 Sansi fanyi bogi fanyi nan
naminima, sansi kobi fan bogi kobi
nan naminima.

18 Sansi fanyi mu nɔma bogi kobi
raminide, sansi kobi fan mu nɔma
bogi fanyi raminide.

19 Sansi naxan mu bogi fanyi
raminima, a sɛgɛma nɛ, a woli tɛ i.

20 Na kui, wo na mixie kolonma e
xa kɛwali nan ma.»

Naxee mu Ala sago rabama
(Luki 6:46, 13:25-27)

21 «Mixi naxee a falama n bɛ, <N
Marigi, n Marigi,> e birin xa mu
soma Ala xa mangɛya niini bun ma,
fo naxee n Baba sago rabama naxan
na ariyanna.

22 Na lɔxɔɛ mixi gbegbe a falama
nɛ n bɛ, <Muxu Marigi, muxu Marigi,
muxu mu wɔyɛn xɛ i xili ra? Muxu
mu jinnɛe kerɛ xɛ i xili ra? Muxu
mu kaabanako gbegbe raba xɛ i xili
ra?>

23 Na tɛmui n nee yaabima nɛ, <N
mu wo kolon feo! Wo tan fe kobi
rabae, wo keli n ya i.»

Banxiti firin xa taali
(Luki 6:47-49)

24 «Na kui, mixi naxan na n ma
masenyi ramɛ, a fa a rabatu, na
kanyi maniya xaxilima ra naxan a
xa banxi bili ti fanye ma.

25 Tunɛ naxa fa, xuree naxa ban-
baran yɛ, foye naxa mini a nu
banxi mabɔnbɔ, kɔnɔ banxi mu
bira, barima a nu tixi fanye nan fari.

26 Kɔnɔ mixi naxan n ma masenyi
ramɛ, a mu a rabatu, na kanyi
maniya mixi xaxilitare ra naxan a
xa banxi tixi meyeniyi fari.

27 Tunɛ naxa fa, xuree naxa ban-
baran yɛ, foye naxa mini a nu banxi
mabɔnbɔ, banxi fan naxa bira, a
kana a jaaxi ra.»

28 Isa to gɛ yi fe birin masende,
jama naxa kaaba a xa xaranyi ma,

29 barima a mu nu luxi alɔ e
xa sɛriye karamɔxɔɛ. A tan nu
wɔyɛnma mangɛ sɛnbɛ nan na.

8

*Isa kune kanyi rayalanfe**(Maraki 1:40-45, Luki 5:12-14)*

¹ Isa to goro geya fari, jama gbegbe naxa bira a fɔxɔ ra.

² Kune kanyi nde naxa a maso Isa ra, a suyidi a be, a a fala a be, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

³ Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa ba a ma keren na.

⁴ Isa man naxa a masen a be, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yete dentegɛ serexedube be, i serexe ba alɔ Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedeɲɔxɔya nan na e be.»

*Sɔɔri xunmati xa danxaniya**(Luki 7:1-10)*

⁵ Isa to so Kaperenam, sɔɔri mixi keme xunmati naxa fa a yire, a a maxandi,

⁶ «Marigi, n ma walike saxi banxi, a bara namata, a jaxankataxi ki fanyi ra.»

⁷ Isa naxa a fala a be, «N xa siga, n xa sa a rayalan.»

⁸ Sɔɔri mixi keme xunmati naxa a yaabi, «Marigi, na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi yalanma ne.

⁹ N a kolon barima n fan na mangle ndee nan xa yaamari bun ma, sɔɔri ndee man na n fan yi, naxee na n ma yaamari bun ma. N na a fala sɔɔri nde be, «Siga,» a sigama ne. N na a fala, «Fa,» a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, «Yi fe raba,» a a rabama ne.»

¹⁰ Isa to na sɔɔri xa masenyi me, a naxa kaaba, a fa a fala a fɔxirabiree be, «N xa nɔndi fala wo be, n mu yi danxaniya mɔɔli toxi Isirayila bɔxi dede.

¹¹ N xa a fala wo be, mixi gbegbe fama ne keli sogetede nun sogegorode biri, e e dege e nun Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba Ala xa mangeya niini bun ma.

¹² Kɔnɔ mangle xa die tan wolima ne tande dimi kui, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.»

¹³ Na temui Isa naxa a fala sɔɔri mixi keme xunmati be, «Siga, a xa raba i be alɔ i laxi a ra ki naxe.» Na waxati kerenyi yati, sɔɔri xa konyi naxa yalan.

*Isa mixi gbegbe rayalanfe**(Maraki 1:21-34, Luki 4:31-41)*

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa naxa siga Piyeri xonyi. A naxa Piyeri bitanyi ginema to, a saxi, a fate wolenxi ki fanyi.

¹⁵ Isa to a belexe suxu, fure naxa a bepin keren na. A naxa keli, a fa kuri so e be.

¹⁶ Nunmare temui, e naxa fa mixi gbegbe ra Isa xɔn ma jinne nu naxee fɔxɔ ra. A naxa jinne keri a xa woyenyi ra, a furemae birin nayalan.

¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, naxan sebeɲi, «A naxa won ma toore ba won ma, a won ma furee dɔxɔ a xun.»

*Birafe Isa fɔxɔ ra**(Luki 9:57-62)*

¹⁸ Isa to jama gbegbe to a rabilinyi, a naxa a fɔxirabiree yamari e xa baa igiri.

¹⁹ Seriyɛ karamɔxɔ nde naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamɔxɔ, i siga dede, n na i fɔxɔ ra.»

²⁰ Isa naxa a yaabi, «Xulumase xima a yili kui.

Xɔni xima a tee kui. Kɔnɔ dede mu na Adama xa Di be a a xunyi sama dennaxe.»

²¹ A fɔxirabiree nde fan naxa a fala a be, «Marigi, a lu n xa siga n baba ragatade sinden.»

²² Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Bira n fɔxɔ ra. A lu faxamixie xa e xa faxamixie ragata.»

*Isa foye belebele raxarafe**(Maraki 4:35-41, Luki 8:22-25)*

²³ Isa naxa baki kunkui kui, a fɔxirabiree naxa bira a fɔxɔ ra.

²⁴ Foye belebele naxa keli baa ma, mɔrɔnyi nu fa sa kunkui kui. Kɔnɔ Isa tan nu na xife.

²⁵ A fɔxirabirɛɛ naxa fa a raxunu, e a fala a bɛ, «Marigi, won nakisi, won faxafe nɛ yi ki!»

²⁶ A naxa e yaabi, «Wo gaaxuxi munfe ra? Wo xa danxaniya xurun!» A naxa keli, a foye nun baa yamari, baa naxa xinbeli yen!

²⁷ A fɔxirabirɛɛ naxa kaaba, e e bore maxɔrin, «Mixi mɔɔli mundun lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

Ninne kanyi rayalanfe
(Maraki 5:1-20, Luki 8:26-39)

²⁸ E to naakiri li Gadara bɔxi ma, mixi firin naxa mini gaburi longori ra jinnɛɛ nu naxee fɔxɔ ra, e sa Isa ralan. E nu magaaxu ki fanyi, mixi yo pan mu nu nɔma dangide na biri.

²⁹ E naxa sɔnxɔ, «Ala xa Di, i waxi munse xɔn ma muxu bɛ? I faxi be muxu jaxankatade nɛ beenun a lɔxɔɛ xa a li?»

³⁰ Xɔsɛ gali nu na e demadonfe na longori.

³¹ Ninneɛ naxa Isa mayandi, «Xa i sa muxu keri, muxu raso yi xɔsɛ gali.»

³² Isa naxa a fala e bɛ, «Wo siga.» E naxa mini na xɛmɛ firinyie, e so na xɔsɛɛ i. Xɔsɛ gali birin naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sa sin baa ma, e madula.

³³ Naxee nu na xɔsɛɛ demadonfe, e naxa e gi. E to so taa kui, e naxa dentɛgɛ sa fe ma naxan dangixi, e a fala taakae bɛ jinnɛɛ gbilenxi na xɛmɛ firin fɔxɔ ra ki naxɛ.

³⁴ Na temui taa birin naxa mini Isa ralande. E to a to, e naxa a mayandi a xa keli e xa bɔxi ma.

9

Namate rayalanfe
(Maraki 2:1-12, Luki 5:17-26)

¹ Isa to baki kunkui kui, a naxa baa igiri, a so a xɔnyi taa kui.

² Mixi ndee naxa fa namate nde ra Isa xɔn ma, a saxi dagi ma. Isa to e xa danxaniya to, a naxa a

fala namate bɛ, «N ma di, limaniya tongo, i xa yunubie bara xafari.»

³ Na kui, seriye karamɔxɔ ndee naxa a fala e bɔjɛ ma, «Yi xɛmɛ na Ala rasɔtofe nɛ yi ki.»

⁴ Kɔnɔ Isa to nu e xa maɔxunyi kolon, a naxa a masen e bɛ, «Munfe ra maɔxunyi kobie na wo bɔjɛ ma?»

⁵ Wɔyɛnyi mundun sɔɔneya, a falafe <I xa yunubie bara xafari,> ka a falafe <Keli, i xa i jɛrɛ?»

⁶ N xa a masen wo bɛ a Adama xa Di nɔma yunubi xafaride dunija ma.» Isa naxa a masen namate bɛ, «Keli, i xa i xa dagi tongo, i xa siga i xɔnyi.»

⁷ Namate naxa keli, a siga a xɔnyi.

⁸ Nama to na to, e naxa gaaxu, e nu fa Ala matɔxɔ, naxan na senbe mɔɔli fixi adamadie ma.

Matiyu birafe Isa fɔxɔ ra
(Maraki 2:13-17, Luki 5:27-32)

⁹ Isa to keli na, a naxa xɛmɛ nde to naxan xili Matiye, a dɔxɔxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a bɛ, «Bira n fɔxɔ ra.» Matiye naxa keli, a bira a fɔxɔ ra.

¹⁰ Lɔxɔ nde Isa nun a fɔxirabirɛɛ nu na e degefe Matiye xɔnyi. Duuti maxilie nun yunubitɔɛ gbege naxa fa, e birin naxa e dege folo yire keren.

¹¹ Farisenie to na to, e naxa Isa fɔxirabirɛɛ maxɔrin, «Munfe ra wo karamɔxɔ nun duuti maxilie nun yunubitɔɛɛ e degema yire keren?»

¹² Isa to na mɛ, a naxa a fala, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na seriba ma.

¹³ Wo siga, wo sa fahaamui soto yi masenyi ma, <Hinne rafan n ma dangife serɛxɛ ra.> N mu faxi tinxintɔɛɛ xa xilide. N faxi yunubitɔɛɛ nan xilide.»

Isa maxɔrinfe sunyi ma
(Maraki 2:18-22, Luki 5:33-39)

¹⁴ Na temui Annabi Yaya fɔxirabirɛɛ naxa fa Isa yire, e a maxɔrin, «Munfe ra muxu tan nun Farisenie sunyi suxuma, kɔnɔ i fɔxirabirɛɛ tan mu sunma?»

¹⁵ Isa naxa e yaabi, «Ginɛfenyi xa futixiri xulunyi, a booree nɔma

sunnunde a na e fe ma temui naxe? Loxoe fama, ginɛfenyi bama ne e yi ra. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.

¹⁶ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi nan dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

¹⁷ Mixi man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne, weni fili, a sase fan kana. Weni neene sama lebe neene nan kui, alako weni yo, weni sase yo, e birin xa ragata a fanyi ra.»

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe (Maraki 5:21-43, Luki 8:40-56)

¹⁸ Isa to nu na na fee masenfe e be, mange nde naxa fa, a suyidi Isa be, a a fala a be, «N ma di gine baxi faxade ya, kono xa i siga, i naxa i belexe sa a ma, a man kelima ne.»

¹⁹ Isa naxa keli, e nun a foxirabiree naxa bira na mange foxo ra.

²⁰ Na temui, gine nde naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma, a naxa fa Isa xanbi ra, a a belexe din a xa donma sanbunyi ra,

²¹ barima a nu a falafe a yete ma, «Xa n no n belexe dinde Isa xa donma gbansan na, n yalanma ne.»

²² Isa to a mafindi, a gine to, a naxa a fala a be, «N ma di, limaniya, i xa danxaniya bara i rayalan.» Keren na, gine naxa yalan.

²³ Isa to so mange xonyi, a naxa pama li naa, e sonxofe, xule femae fan bara fa jon yire. A naxa a fala e be,

²⁴ «Wo siga, barima yi ginedimedi mu faxaxi. A na xife ne.» E naxa yo a ma, e a mayele.

²⁵ A to pama ramini tande, a naxa so banxi kui. A naxa ginedimedi belexe suxu, ginedimedi naxa keli.

²⁶ Na xibaaru naxa yensen na yire birin na.

Isa donxui firin nayalanfe

²⁷ Isa to keli menni, donxui firin naxa bira a foxo ra, e nu e xui ite a be, «Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

²⁸ Isa to so banxi, donxui naxa e maso a ra. A naxa e maxorin, «Wo laxi a ra a n noma wo rayalande?» E naxa a yaabi, «Iyo, Marigi.»

²⁹ Isa naxa a belexe sa e ya ma, a a fala e be, «Wo waxonfe xa raba wo be alo wo laxi a ra ki naxe.»

³⁰ E yae naxa rabi keren na. Isa naxa a matintin e ra a xoroxoe ra, «Mixi yo naxa yi fe kolon.»

³¹ Kono e to mini, e naxa siga Isa xa fe fala ra na boxi yire birin.

Boboe rayalanfe (Luki 11:14-15)

³² Isa nun a foxirabiree to nu kelife naa, mixi nde naxa fa xeme nde ra a xon ma pinne nu bara naxan findi boboe ra.

³³ Isa to na pinne keri, boboe naxa woyen. Nama naxa kaaba, e a fala, «Yi fe mooli singe mu nu to Isirayila boxi ma.»

³⁴ Kono Farisenie tan naxa a fala, «A pinnee kerima pinne mange nan saabui ra.»

Isa kinikinife pama ma (Maraki 6:6, 6:34, Luki 8:1)

³⁵ Isa naxa taae birin ipere, a xungbe nun a xuri. A nu mixie xaranma e xa salidee kui, a nu e kawandi Ala xa mangeya xa xibaaru fanyi ra, a nu furema mooli birin nayalan.

³⁶ A nu pama toma temui naxe, a nu kinikinima e ma, barima senbe nun limaniya birin nu baxi e yi. E nu luxi ne alo yexee naxee makan-tama mu na.

³⁷ Na kui, a naxa a fala a foxirabiree be, «Xe xaba wali belebele nan na, kono walikoe tan xurun.»

³⁸ Wo xe kanyi maxandi alako a xa walikoe rasanba a xa xe xabade.»

10

Isa xa xera fu nun firinyie (Maraki 3:13-19, Luki 6:12-16)

¹ Isa naxa a foxirabiree fu nun firinyie xili, a noe so e yi ra alako

e xa nɔ pinnɛ keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔoli birin nayalande.

² Na xɛɛra fu nun firinyi xilie nan ya: a singe, Simɔn, naxan man xili Piyeri, nun a xunya Andire, Sebede xa di Yaki, nun a xunya Yaya,

³ Filipu nun Barotolome, Tomasi nun Matiyu duuti maxili, Alifa xa di Yaki nun Tadayo,

⁴ Simɔn naxan xili Seloti, nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa.

Isa a xa xɛɛra fu nun firinyie xɛɛfe (Maraki 6:7-13, Luki 9:1-6)

⁵ Isa naxa yi xɛmɛ fu nun firinyie xɛɛ yi yaamari ra: «Wo naxa siga mixie yire Yuwifie mu naxee ra, wo naxa so Samarikae xa taaɛ kui.

⁶ Wo xa siga Isirayilakae nan xɔn, naxee luxi alɔ yɛxɛɛ lɔɛxie.

⁷ Wo xa kawandi ti kira xɔn a Ala xa mangɛya niini bara makɔrɛ.

⁸ Wo xa furemae rayalan, wo xa faxamixie rakeli, wo xa kunɛ kanyie rasɛniyɛn, wo xa pinnɛ keride. Wo kixi nɛ, wo mu sese fi. Wo fan xa mixi ki na ki.

⁹ Wo naxa xɛɛma, gbeti, xa na mu a ra kɔbiri xanin wo xun ma.

¹⁰ Wo man naxa gbɔnfɔɛ, donma firin nde, sankiri, xa na mu a ra xuli xanin wo xun ma. A lanma baloe xa fi walike ma.»

¹¹ «Wo na so taa naxan kui, wo xa mixi fanyi nde fen naxan wo yigiyama, wo lu naa han wo siga taa gbetɛ.

¹² Wo na so mixie xɔnyi, wo xa e xɛɛbu.

¹³ Xa na fɔxɔɛ mixie fan, Ala xa wo xa duba suxu e xa fe ra. Kɔnɔ xa naakae mu fan, Ala naxa na duba suxu.

¹⁴ Xa mixie mu tin wo rasɛnɛde, xa na mu a ra e tondi e tuli matide wo xa masɛnyi ra, wo nɛ kelima na banxi xa na mu a ra na taa kui, wo xa menni bɛndɛ rakɔnkɔn wo sanyie ra.

¹⁵ N xa nɔndi fala wo bɛ, kiiti sa lɔxɔɛ, kiiti fanma Sodoma nun Gomora taakae ra dangife na taa mixie ra.»

Isa fɔxirabirɛɛ fama paxankatade (Maraki 13:9-13, Luki 12:11-12, 21:12-19)

¹⁶ «Wo wo tuli mati, n na wo xɛɛfe nɛ alɔ yɛxɛɛ naxee soma wula baree tagi. Na kui, wo xa kɔɔta alɔ yere, wo yuge xa fan alɔ turunna xɔni.

¹⁷ Wo xa wo yɛtɛ matanga mixie ma, barima e wo soma nɛ kiitisaɛ yi ra, e wo bɔnbɔma nɛ sɛbɛrɛ ra e xa salideɛ kui,

¹⁸ e wo xaninma nɛ gominaɛ nun mangɛɛ yire n ma fe ra. Na kui, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan bɛ, a nun si gbɛtɛɛ bɛ.

¹⁹ E na wo so nee yi ra, wo naxa kɔntɔfili wo xa masɛnyi xa fe ra, wo naxan falama nun wo a falama ki naxɛ, barima na birin fima nɛ wo ma na waxati yati.

²⁰ Wo tan xa mu wɔyɛnma, wo Baba Ala Xaxili nan wɔyɛnma wo saabui ra.»

²¹ «Mixi fama a ngaxakerɛnyi yanfade, a a sa mixie bɛlɛxɛ, e xa a faxa. Babɛ fan na mɔoli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimae xili ma, e xa e faxa.

²² Mixi birin fama wo xɔnde n xili xa fe ra, kɔnɔ naxan na wakili han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.

²³ Xa e wo paxankata yire nde, wo xa wo gi, wo siga taa gbetɛ. N xa nɔndi fala wo bɛ, wo mu gema Isirayila taa birin ipɛrɛde a fa lu Adama xa Di mu fa.»

²⁴ «Taalibi mu dangima a karamɔxɔ ra, konyi fan mu dangima a marigi ra.

²⁵ A lanma taalibi xa lu alɔ a karamɔxɔ, konyi fan xa lu alɔ a marigi. Xa fɔxɔɛ xunyi xili fala pinne Bɛlɛsɛbulu, e naxan falama a xa fɔxɔɛ mixie xun ma, a jan dangima na ra.»

Gaaxufe Ala ya ra

(Maraki 8:38, Luki 9:26, 12:2-9)

²⁶ «Wo naxa gaaxu mixie ya ra, barima fefe nɔxunxi mu na naxan mu fama makenɛnde, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

²⁷ N naxan falama wo bɛ kɔɛ ra, wo xa na masɛn yanyi ra. Wo naxan

mema makoyikoyi ra, wo xa dunija birin nakolon a ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee noma mixi fate bende nan tun faxade, a fa li e mu noma wo nii tan masotode. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, naxan noma fate bende nun nii sontode yahannama.

²⁹ Turunna firin xa mu sarama batanka keren na? Kono hali xoni di keren mu birama boxi ma xa wo Baba Ala sago mu a ra.

³⁰ Wo xunsexe yati kontixi.

³¹ Na kui, wo naxa gaaxu, barima wo tide gbo dangi turunna xoni gali ra.»

³² «Mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya xori, n fan na kanyi kolonma n Baba ya xori ariyanna.

³³ Kono naxan na tondi n kolonde a Marigi ra adamadie ya ma, n fan tondima ne na kanyi rakolonde n Baba ra naxan na ariyanna.»

Isa foxirabirɛɛ nun tɔɔɛ

(Luki 12:51-53, 14:26-27, 9:23-24, Maraki 8:34-35)

³⁴ «Wo naxa a mapoxun a n faxi bɔɔɛsa nan na dunija. N mu faxi bɔɔɛsa xa ra, n faxi santidegema nan na.

³⁵ N faxi fatanyi nan na di xeme nun a baba tagi, di gine nun a nga tagi, mamadi nun a mama tagi.

³⁶ Mixi ngaxakerenyie nan findima a yaxuie ra.

³⁷ Mixi naxan a baba nun a nga xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma. Mixi naxan a xa di xanuma dangife n tan na, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁸ Xa mixi naxan mu tin tɔɔɛɛ nun faxe ra, a mu bira n foxo ra, na kanyi mu daxa a xa lu n seeti ma.

³⁹ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete ralɔema n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.»

Isa foxirabirɛɛ rasɛɛɛfe

(Maraki 9:37,41, Luki 9:48, 10:16, Yaya 13:20)

⁴⁰ «Mixi naxan na wo rasene, a n tan nan nasenexi. Mixi naxan na n nasene, a n xema nan nasenexi.

⁴¹ Mixi naxan na namijonme rasene a xa namijonmeɛɛ ma, a baraayi sotoma ne alo namijonme. Mixi naxan na tinxintɔɛ rasene a xa tinxinyi ma, a baraayi sotoma ne alo tinxintɔɛ.

⁴² Mixi naxan na hali ye xinbeli pooti ya keren fi yi mixi xuri keren ma a to findixi n foxirabire ra, n xa nondi fala wo be, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

11

Annabi Yaya xa maxorinyi

(Luki 7:18-35)

¹ Isa to ge yi yaamarie fide a foxirabire fu nun firinyie ma, a naxa keli menni, a siga Yuwifie xa tae alako a xa mixie xaran, a e kawandi.

² Annabi Yaya to Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe me geeli kui, a naxa a foxirabire ndee xee Isa ma.

³ E naxa a maxorin, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentegɛ sa Yaya be.

⁵ Donxuie se toma, namatee nerema, kune kanyie yalanma, tulixorie fe mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

⁶ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

⁷ Annabi Yaya foxirabire to siga, Isa naxa pama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Kale, foye naxan namaxama?

⁸ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Dugi tofanyi kanyie toma mange banxie nan kui.

⁹ Wo fa siga munse matode? Namijonme? Iyo, n xa a fala wo be, a pan dangi namijonme ra.

¹⁰ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

11 N xa nɔndi fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya Xunxa ra. Kɔnɔ n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.

12 Kabi Yaya Xunxa xa waxati han to, Ala xa mangeya senbe nan tun sɔtɔma. Senbema nan luma a niini bun ma.

13 Namijɔnmɛ birin nun Tawureta Munsa bara Ala xa mangeya niini xa fe fala han Annabi Yaya waxati.

14 Xa wo tinma nɔndi ra, wo xa a kolon Kitaabui to a fala a Annabi Eliya gbilenma fa ra, a nu Yaya nan ma fe falafe.

15 Xa wo tuli fe mema, wo xa wo tuli mati yi masenyi ra.»

16 «N nɔma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi dimedie nan na naxee dɔxɔxi taa kui, e nu a fala e booree be,

17 «Muxu bara xule fe wo be, kɔnɔ wo mu fare boronxi. Muxu bara ɔn beeti ba, kɔnɔ wo mu sunnunxi.»

18 «Annabi Yaya to nu sunma, e naxa a fala a xa fe ra, «Ninne na a fɔxɔ ra.»

19 Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, e bara a fala, «Furi jaaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitɔe nan a ra!» Kɔnɔ xaxili-maya kolonma a kewali nan ma.»

Taa danxaniyatarae xa gbaloe (Matiyu 10:15, Luki 10:12-15)

20 Na temui Isa naxa xɔnɔ mixie ma naxee nu sabatixi taae kui a kaabanako gbege rabaxi dennaxe, barima e mu tuubi.

21 «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidɔn ne nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e sunnun donma ragoro e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tɔnxuma ra.

22 Na nan a ra n xa a fala wo be, kiiti sa lɔxɔe xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidɔnkae ra.

23 I tan Kapere namu go, i ɔxɔ a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma ne han yahannama, barima kaabanako naxee raba i tagi, xa nee sa raba Sodoma ne nu, a a lima na taa mu sɔntɔma nu.

24 Na nan a ra, n xa a fala wo be, kiitisa lɔxɔe xɔrɔxɔma wo tan ma dangi Sodomakae ra.»

Fafe Isa ma (Luki 10:21-22)

25 Na temui Isa naxa a fala, «Baba Ala, koore nun bɔxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee nɔxunxi lɔnnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be.

26 Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenɛn fe nan ya.»

27 «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Di nu tin a masende naxan be.

28 Wo fa n ma, wo tan naxee taganxi, kote binye naxee xun, n xa malabui fi wo ma.

29 Wo xa n ma karafoe nan nagoro wo kɔn ma, wo xa findi n ma taalibie ra, barima n bɔje beexi, a mu tema. Na kui, wo bɔje malabui sɔtɔma ne,

30 barima n karafoe naxan nagoroma wo kɔn, a mu xɔrɔxɔ, n kote naxan dɔxɔma wo xun, a mu binya.»

12

Malabu lɔxɔe xa seriye (Maraki 2:23-28, Luki 6:1-11)

1 Na waxati, malabu lɔxɔe ma, Isa nu jerefe xee tagi. Kaame to nu a fɔxirabiree suxuxi, e naxa mengi tɔnsɔe ndee ba, e xa e don.

2 Farisenie to na to, e naxa wɔyen Isa be, «A mato, i fɔxirabiree na malabu lɔxɔe seriye matandife.»

3 A naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a fɔxɔ ra?»

4 A so ne Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, hali a to mu daxa a tan nun a fɔxirabiree xa na don, fo serexedubee.

⁵ Wo man mu nu a xaran Tawureta Munsa kui, a serexedubee walima malabu loxoee hooomobanxi kui, kono e mu yunubi sotoma na kui?

⁶ N xa a fala wo be, naxan na wo yire be, a tide gbo hooomobanxi be.

⁷ Xa wo fahaamui sotoxi sebeli ma nu, naxan a masenxi, <Hinne rafan n ma dangife serexe ra,> wo mu tinxintosee toonegema nu.

⁸ Adama xa Di nan na malabu loxoee marigi ra.»

⁹ Isa to keli menni, a naxa so e xa salide kui.

¹⁰ A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma. E naxa Isa maxorin, «A daxa mixi xa furema rayalan malabu loxoee?» E nu katafe ne e xa no Isa kalamude.

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Xa wo xa yexee nde sin yili kui malabu loxoee ma, nde na wo ya ma naxan tondima a ratede?

¹² Adama tide gbo dangi yexee ra pon! Na nan a ra, fe fanyi rabafe daxa malabu loxoee ma.»

¹³ Na kui, a naxa a fala belexe tuuxi kanyi be, «I belexe itala.» A naxa a itala, a naxa yalan alo a belexe boore.

¹⁴ Kono Farisenie to mini, e naxa e malan, e xa sa kira fen Isa faxafe ma.

Isa, Ala xa walike sugandixi

¹⁵ Isa to na kolon, a naxa keli naa. Mixi gbegbe naxa bira a foxo ra. A naxa furema birin nayalan,

¹⁶ a naxa e raton e naxa a xa fe fala mixie be.

¹⁷ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi naxa kamali, a to a masen,

¹⁸ «N ma walike sugandixi nan ya, n xanuntenyi naxan nafanxi n boje ma.

N nan n Xaxili ragoroma ne a ma, a fan tinxinyi masen sie be.

¹⁹ A mu sonxoee ratema, a mu gbelegbelema, mixi yo mu a xui itexi mema taa kui.

²⁰ A mu kale konkoronxi girama, a mu lanpui dexee xuri raxubenma, han a tinxinyi xunnakelima temui naxe.

²¹ Si birin e xaxili tima ne a xili ra.»

Xaxili Seniyenxi matandife

(Maraki 3:20-27, 7:16-17, Luki 11:14-23, 6:44-45)

²² Mixi nde naxa fa xeme nde ra Isa xon pinne nu bara naxan findi donxui nun boboe ra. Isa naxa a rayalan, a ya naxa se to, a tuli naxa fe me.

²³ Nama birin naxa kaaba, e nu e bore maxorin, «Dawuda xa Di xa mu yi ra?»

²⁴ Farisenie to e xui me, e naxa a fala, «Yi xeme pinne kerima pinne mange Belesebulu nan saabui ra.»

²⁵ Isa to e xaxili ma fe kolon, a naxa a masen e be, «Namane yo a yete gere lantareya kui, na pamane xun nakanama ne feo! Taa fan, xa na mu a ra denbaya, xa e e yete gere lantareya kui, e mu xanma.

²⁶ Xa Sentane Sentane keru, a na a yete nan gerefe. A xa mangeya fa xanma di?

²⁷ Xa n tan pinnee kerima Belesebulu nan saabui ra, wo tan xa mixie e kerima nde saabui ra? Na kui e tan nan yati wo makiitima.

²⁸ Kono xa n tan pinnee kerima Ala Xaxili nan saabui ra, na nan na ki Ala xa mangeya niini yati nan bara wo li.

²⁹ Mixi noma sode senbema xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden? Kono xa mixi banxi kanyi xiri, a noma ne a harige birin mupade.»

³⁰ «Mixi naxan mu birama n foxo ra, a tixi n kanke ne. Naxan mu n malima mixi malande, a na mixie rayensenfe ne.

³¹ Na nan a toxi, n xa a fala wo be, adamadie xa yunubie nun marasotoee birin noma ne xafaride, kono Ala Xaxili rasotofe tan mu xafarima mixi be muku.

³² Mixi na Adama xa Di rasoto, na yunubi noma ne xafaride a kanyi be. Kono mixi na Ala Xaxili Seniyenxi rasoto, na yunubi mu noma xafaride na kanyi be dunipa, a mu noma xafaride aligiyama.»

³³ «Xa sansi findi a fanyi nan na, a bogi fanyi nan naminima. Xa sansi findi a kobi nan na, a bogi kobi nan

naminima. Sansi kolonma a bogi nan ma.

³⁴ Wo tan bɔximase bɔnsɔɛ, wo mu nɔma wɔyɛn fanyi falade, barima wo bɔɛ kobi. Mixi bɔɛ rafexi naxan na, na nan minima a dɛ i.

³⁵ Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi bɔɛ kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi bɔɛ kui, a fe kobi nan naminima.

³⁶ N xa a fala wo bɛ, kiitisa lɔxɔɛ, adamadie dɛntɛgɛ sama nɛ wɔyɛn kobi birin ma naxee mini e dɛ i.

³⁷ I wɔyɛnyi naxan falama dunɪɛigiri kui, na nan kiiti fanma i ra, na nan kiiti kanama i ra.»

Annabi Yunusa xa tɔnxuma
(Matiyu 16:1-4, Maraki 8:11-12,
Luki 11:29-32)

³⁸ Na xanbi, sɛriyɛ karamɔxɔɛ nun Farisenie naxa wɔyɛnyi tongo, e a fala Isa bɛ, «Karamɔxɔ, muxu wama i xa kaabanako nde tofe, a xa findi tɔnxuma ra muxu bɛ.»

³⁹ Isa naxa e yaabi, «To mixie kobi, e bara gbilen Ala fɔxɔ ra. E wama tɔnxuma makaabaxi tofe, kɔnɔ tɔnxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tɔnxuma ra.

⁴⁰ Annabi Yunusa xi saxan, kɔɛ saxan nadangi yɛxɛ xungbe furi kui ki naxɛ, Adama xa Di fan xi saxan, kɔɛ saxan nadangima na ki nɛ bɔxi bun ma.

⁴¹ Kiiti lɔxɔɛ, Ninewekae tima nɛ e nun to mixie, e seedɛɔxɔya ba wo xili ma, barima e tan tuubi nɛ Annabi Yunusa xa kawandi saabui ra, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Annabi Yunusa bɛ.

⁴² Kiiti lɔxɔɛ, Seeba mangɛ ginɛ fan tima nɛ e nun to mixie, a seedɛɔxɔya ba wo xili ma, barima a tan fa nɛ kelife yire makuye Sulemani xa lɔnni ramɛde, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani bɛ.»

Ninne gbilenfe a lingira fori
(Luki 11:24-26)

⁴³ «Ninne na gbilen mixi fɔxɔ ra, a sigama yire maxare nɛ lingira gbɛtɛ fende, kɔnɔ a mu a toma.

⁴⁴ Na tɛmui a a falama a yɛtɛ bɛ, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dɛnnaxɛ.» A na gbilen mɛnni a a lima nɛ na banxi makɔxi, a raxunmaxi a fanyi ra, jinne gbɛtɛ yo mu na.

⁴⁵ Na tɛmui, a sigama nɛ a sa fa jinne solofere gbɛtɛ ra naxee jaaxu a bɛ, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma nɛ dangife a singe ra. Na nan mɔɔli rabama to mixi kobie bɛ.»

Isa nga nun a xunyaɛ
(Maraki 3:31-35, Luki 8:19-21)

⁴⁶ Beenun Isa xa gɛ wɔyɛnde jama bɛ, a nga nun a xunya xɛmɛmae naxa fa, e ti tande, e nun Isa xa dɛ masara.

⁴⁷ Mixi nde naxa a fala a bɛ, «I nga nun i xunyaɛ na tande, e wama wo xa dɛ masara.»

⁴⁸ Kɔnɔ Isa naxa na kanyi yaabi, «Nde findixi nga ra? Nde findixi n xunyaɛ ra?»

⁴⁹ Na tɛmui Isa naxa a bɛlɛxɛ ti a fɔxirabirɛɛ ma, a a masen, «A mato, n nga nun n xunyaɛ nan ya.

⁵⁰ Mixi yo naxan n Baba sago rabama naxan na ariyanna, na kanyi nan findixi n xunya xɛmɛma, n maagine, nun n nga ra.»

13

Xɛ rawali xa taali
(Maraki 4:1-20, Luki 8:4-15)

¹ Na lɔxɔɛ, Isa naxa mini banxi, a sa dɔxɔ baa dɛ ra.

² Nama gbegbe to malan a yire, a naxa sa dɔxɔ kunkui kui, jama naxa lu baa dɛ ra.

³ A naxa fe wuyaxi masen e bɛ taalie ra.

A naxa a masen, «Wo wo tuli mati. Xɛ rawali nde nan mini sansi xɔri garansande.

⁴ A to nu sansi xɔri garansanma, xɔri ndee naxa bira sankira xɔn, xɔnie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xɔri ndee fan naxa bira geme yire, bɛndɛ mu gbo dɛnnaxɛ. Nee naxa bula mafuren na, barima na bɛndɛ mu tilin.

⁶ Kɔnɔ soge to xɔnɔ, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e be.

⁷ Sansi xɔri ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana.

⁸ Sansi xɔri ndee fan naxa bira bende fanyi ma. Na xorie tan, e keren keren birin naxa sansi tonsɔɔ ramini, ndee naxa xɔri keme ramini, ndee xɔri tongo senni, ndee xɔri tongo saxan.

⁹ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa fɔxirabirɛe naxa e maso a ra, e a maxɔrin, «Munfe ra i wɔyɛnma pama be taali ra?»

¹¹ Isa naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kɔnɔ na fahaamui mu fixi mixi gbete tan ma.

¹² Mixi fahaamuxi xa fahaamui xun masama, kɔnɔ mixi fahaamutare, hali a naxan mapɔxun a gbe ra, na fama bade a yi ra.

¹³ Na nan a toxi n wɔyɛnma mixie be taali wɔyɛnyi ra, barima e ya se toma, kɔnɔ e mu a igbema, e tuli fe mema, kɔnɔ e mu a fahaamuma.

¹⁴ Na kui, Annabi Esayi xa masenyi bara rakamali e xa fe ra, naxan a masenxi,
 <Wo fe mema,
 kɔnɔ wo mu a fahaamuma.
 Wo fe toma,
 kɔnɔ wo mu a igbema.

¹⁵ Yi pama bɔɛnɛ bara xɔrɔxɔ. E bara e tuli dɛsɛ, e bara e ya raxi, alako e ya naxa fa fe igbe, e tuli naxa fa fe me,
 e bɔɛnɛ naxa fa fe kolon,
 e naxa fa e ya rafindi n ma n xa e rayalan.»

¹⁶ «Kɔnɔ jɛlexinyi na wo tan be, barima wo yae se igbema, wo tulie fe mema.

¹⁷ N xa nɔndi fala wo be, namipɔnmɛ nun tinxintɔɔ gbege bara wa e xa fee to wo naxee tofe, kɔnɔ e mu e to. E bara wa e xa fee me wo naxee mefe, kɔnɔ e mu e me.»

¹⁸ «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto xesa xa taali ma.

¹⁹ Mixi na Ala xa mangeya niini xa masenyi me, a mu a fahaamu, Sentane fama ne na masenyi bade a bɔɛnɛ ma. Na kanyi misaalixi sansi xɔri nan na naxan biraxi kira xɔn ma.

²⁰ Sansi xɔri naxee bira gɛmɛ yire, nee misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a suxu mafuren sɛsɛwe ra.

²¹ Kɔnɔ sanke to mu na a be, a xa danxaniya mu buma. Tɔɔre nun jaxankate na a li Ala xa masenyi xa fe ra, a gbilenma Ala xa fe fɔxɔ ra keren na.

²² Sansi xɔri naxan bira tunbe kunsie tagi, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, kɔnɔ yi dunipa kɔntɔfili nun naafuli xɔli a suxu han a Ala xa masenyi bɛpin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma a bɔɛnɛ masarade.

²³ Sansi xɔri naxan bira bende fanyi tan ma, na misaalixi mixi nan na naxan Ala xa masenyi mema, a a fahaamu, a a bɔɛnɛ masara. Na sansi xɔri a bogi raminima ne, nde xɔri keme ramini, nde tongo senni, nde tongo saxan.»

Nooge jaaxi xa taali

²⁴ Isa naxa taali gbete masen e be, «Ala xa mangeya luxi ne alo xeme naxan a xa xe garansan sansi xɔri fanyi ra.

²⁵ Kɔnɔ mixie nu xife temui naxe, a yaxui naxa fa, a nooge jaaxi xɔri garansan sansi fanyi xɔri longori ra, a siga.

²⁶ Sansie to bula, e te han e den-denyei bara mini folo, walikɛe naxa nooge jaaxi fan to sansie longori ra.

²⁷ E naxa xe kanyi maxɔrin, «Marigi, i mu sansi xɔri fanyi xa garansan i xa xe ma? Na nooge jaaxi fa kelixi minden?»

²⁸ A naxa e yaabi, «N yaxui nde nan na rabaxi.» Walikɛe naxa a maxɔrin, «I wama muxu xa sa a tala?»

²⁹ A naxa a fala, «Ade, xa na mu a ra sansi fanyi fan talama ne nooge jaaxi fɔxɔ ra.

³⁰ Wo xa a lu e birin xa mɔ han xe xaba ɔxɔɛ. Na temui n a falama ne xe xabae be, wo nooge jaaxi nan singe tala, wo a raxiri alako a xa gan. Konɔ wo sansi fanyi tan xaba, wo a xori ragata n ma bili kui.»»

*Konde xori nun lebini xa taalie
(Maraki 4:30-32, Luki 13:18-21)*

³¹ Isa naxa taali gbetɛ masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi konde xori nan na, mixi naxan si a xa daaxa.

³² A xori xurun sansi xori birin be, konɔ a na mɔ, a bili xungbo boxi sansi birin be. A findima wuri bili nan na, xonie fama e tɛɛɛ sade naxan salonyie kon na.»

³³ Isa naxa taali gbetɛ masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi lebini nan na, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

*Isa nun taali woyenyie
(Maraki 4:33-34)*

³⁴ Isa naxa na fe birin masen pama be taalie ra. A jan mu nu masenyi yo tima e be a mu a fala taali daaxi.

³⁵ Na kui, namijɔnmɛ xa masenyi naxa kamali, «Taali woyenyie nan minima n de i. N fee masenma ne naxee nu noxunxi kabi dunija daa temui.»

Isa nooge jaaxi xa taali tagi rabafe

³⁶ Na temui, Isa naxa keli pama xun ma, a so banxi. A foxirabirɛɛ naxa e makɔre a ra, e a fala a be, «Nooge jaaxi xa taali tagi raba muxu be.»

³⁷ A naxa e yaabi, «Naxan sansi fanyi garansanma, na misaalixi Adama xa Di nan na.

³⁸ Xe misaalixi dunija nan na. Sansi fanyi misaalixi mixie nan na, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma. Nooge jaaxi misaalixi Sentane xa die nan na.

³⁹ Yaxui naxan nooge xori garansan, a misaalixi Ibulisa nan na. Xe xabe misaalixi dunija rapɔnyi nan na. Xe xabae misaalixi malekee nan na.

⁴⁰ Na nooge jaaxi talama ki naxe, a woli te i, dunija rapɔnyi fan luma na ki ne.

⁴¹ Adama xa Di fama a xa malekee xɛɛde, e mixi ratantanyie nun mixi kobie ba mixi gbetɛɛ ya ma, naxee na Ala xa mangeya niini bun ma.

⁴² E e wolima ne te mankanɛ xɔɔra, wa nun jin maxinyi na dennaxe.

⁴³ Na temui tinxintɔɛɛ tan yanbama ne alo soge e Baba xa mangeya niini bun ma. Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

Harige xungbe xa taalie

⁴⁴ «Ala xa mangeya man luxi ne alo naafuli xungbe naxan nu noxunxi xe ma. Mixi nde to mini a ma, a naxa gbilen a noxun na, a siga jɛlexinyi kui. A naxa a sɔtɔse birin mati a fa na xe sara.»

⁴⁵ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yule naxan diyaman tofanyi fenfe.

⁴⁶ A to diyaman hagige keren to, a naxa sa a sɔtɔse birin mati, a fa na diyaman sara.»

Yeɛɛ xa taali

⁴⁷ «Ala xa mangeya man luxi ne alo yeɛɛ naxan bara sa baa ma, a yeɛɛ mɔoli birin suxu.

⁴⁸ Yeɛɛ to rafe, mixie naxa a mabendun baa de ra. E naxa dɔxɔ, e yeɛɛɛ mayegeti, e a fanyie sa paanie kui, e a jaaxie wɔɛ.

⁴⁹ Dunija rapɔnyi luma na ki ne. Malekee fama mixi kobie nun mixi tinxinxie mayegetide,

⁵⁰ e mixi kobie woli te mankanɛ xɔɔra, wa nun jin maxinyie na dennaxe.»

Lɔnni fori nun a neɛɛɛ

⁵¹ Isa naxa e maxɔrin, «Wo bara na birin fahaamu?» E naxa a yaabi, «Iyo.»

⁵² A naxa a masen e be, «Na nan a toxi, seriyɛ karamɔxɔ naxan bara fahaamui sɔtɔ Ala xa mangeya niini xa fe ma, a luxi alo banxi kanyi naxan se neɛɛɛ nun se forie raminima a harige ya ma.»

*Nasaretikae tondife lade Isa ra
(Maraki 6:1-6, Luki 4:16-30)*

⁵³ Isa to γε na taalie masende, a naxa siga,

⁵⁴ a sa so a xɔnyi, a mɔxi dennaxe. A to na mixie xaran e xa salide kui, e de naxa ixara. E naxa e bore maxɔrin, «Yi xeme yi lonni sɔtɔxi minden? A nɔxi yi kaabanako fee rabade di?»

⁵⁵ Kamuderi xa di xa mu yi ki? A nga xa mu xili Mariyama? A xunya xa mu findi Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simɔn na?

⁵⁶ A xunya ginɛmae fan mu na won ya ma be? A fa yi birin sɔtɔxi minden?»

⁵⁷ Na kui, e naxa xɔnɔ a ma, e tondi lade a ra.

Isa naxa a masen e be, «Namijɔnmɛ binyaxi yire birin fo a xɔnyi, a ngaxakerenyie tagi.»

⁵⁸ A mu kaabanako gbegbe raba naa e xa danxaniyatarepa xa fe ra.

14

*Annabi Yaya xa faxe
(Maraki 6:14-29, Luki 9:7-9)*

¹ Na waxati, Galile mange Herode naxa Isa xa fe mɛ. A naxa a fala a xa mixie be,

² «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi nɔɛ na a yi a xa kaabanakoe raba.»

³ A na fala nɛ, barima a tan Herode nu bara yaamari fi Yaya xa suxu, yɔlonxɔnyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine.

⁴ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxa i xa yi gine tongo.»

⁵ Herode nu wama Yaya faxafe nɛ, kɔnɔ a nu gaaxuxi pama ya ra, barima e nu laxi a ra a namijɔnmɛ nan nu Yaya ra.

⁶ Na tɛmui, e to nu Herode bari jɛ xungbilenyi xulunyi tife, Herodiyasi xa di gine naxa fare boron mixie be. A naxa rafan Herode ma

⁷ han a naxa a kali a a na sese maxɔrin a ma, a a fima nɛ a ma.

⁸ Herodiyasi xa marasi ma, a xa di naxa a fala Herode be, «Yaya Xunxa xunyi so n yi ra pileti ma.»

⁹ Mange naxa nimisa, kɔnɔ a xa marakali nun a xa xɔjɛɛ xa fe ra, a naxa yaamari fi e xa Yaya xunyi so na ginɛdimɛdi yi ra.

¹⁰ A naxa mixie xɛɛ geeli, e xa Yaya xunyi bolon a de i.

¹¹ E naxa fa a xunyi ra pileti ma, e a so ginɛdimɛdi yi ra. Ginɛdimɛdi fan naxa a xanin a nga xɔn ma.

¹² Yaya fɔxirabirɛɛ naxa sa a fure tongo, e sa a ragata, e naxa sa na dentɛge sa Isa be.

*Isa donse fife xeme mixi wulu
suuli ma*

(Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹³ Isa to na fe mɛ, a naxa keli menni kunkui kui, a siga a kerenyi ma wula i. Nama to a kolon, e fan naxa keli e xa taae, e siga a fɔxɔ ra e sanyi ra.

¹⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa pama gbegbe to naa. A naxa kinikini e ma, a e xa furemae rayalan.

¹⁵ Nunmare to so folo, Isa fɔxirabirɛɛ naxa e maso a ra, e a fala a be, «Won na wula nɛ yi ki, kɔɛ fan bara so. Nama rayensen alako e xa siga donse sara taae kui.»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «Hali e mu siga. Wo tan nan xa donse fi e ma.»

¹⁷ Kɔnɔ e naxa a fala a be, «Taami gundi suuli nun yexe firin gbansan nan na muxu yi ra.»

¹⁸ A naxa a fala e be, «Wo fa nee ra n xɔn ma be.»

¹⁹ Isa naxa pama yamari e xa e magoro na jooge xinde ma. A naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a fɔxirabirɛɛ yi ra, e xa e itaxun pama ma.

²⁰ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse dɔnxɔɛ xuntunyie to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

²¹ Mixi naxee e dege, xeme wulu suuli jɔndɔn nan nu e ra, bafe gineɛ nun dimɛɛ ra.

*Isa jerefe ye fari**(Maraki 6:45-52, Yaya 6:15-21)*

²² Na xanbi Isa naxa a fala a foxirabiree be, a e xa baki kunkui kui, e xa siga a ya ra naakiri ma, a tan xa nu pama ragbilen.

²³ Isa to ge pama ragbilende, a naxa te geya fari a kerenyi ma, alako a xa Ala maxandi. Koe naxa a li naa, a keren.

²⁴ A a lixi kunkui nu bara makuya xare ra, moronyie nu na a mabonbofe ki fanyi ra barima foye ya nu rafindixi a ma.

²⁵ Subaxe ma, Isa jerefe baa fari.

²⁶ A foxirabiree to a to jere ra ye fari, e naxa gaaxu ki fanyi. E naxa gbelegbele, e a fala, «Tubari nan a ra!»

²⁷ Konon Isa naxa a masen e be keren na, «Wo naxa kontofili, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²⁸ Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa i tan nan a ra, yaamari fi n xa siga i yire ye fari.»

²⁹ Isa naxa a fala a be, «Fa.» Piyeri to goro kunkui kui, a naxa jere ye fari sigafe ra Isa yire.

³⁰ Konon a to foye belebele mato, a naxa gaaxu, a madula folo. A naxa gbelegbele, «N Marigi, n nakisi!»

³¹ Isa naxa a belexe itala keren na, a Piyeri suxu. A naxa a masen a be, «I xa danxaniya xurun. I siikexi munfe ra?»

³² E to baki kunkui kui, foye naxa raxara.

³³ Isa foxirabiree naxee nu na kunkui kui, e naxa suyidi Isa be, e a fala, «Ala xa Di yati nan lanxi i ma.»

*Isa Genesareti furema birin nayalanfe**(Maraki 6:53-56)*

³⁴ E to ge baa igiride, e naxa so Genesareti.

³⁵ Naakae to a kolon Isa nan a ra, e naxa na rabilinyi mixi birin nakolon. Mixie naxa fa furemae birin na Isa xon.

³⁶ E nu a mayandima furemae xa e belexe din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

15*Ala xa seriye nun adama xa naamunyi**(Maraki 7:1-23)*

¹ Fariseni nun seriye karamoxo ndee naxa fa Isa yire kelife Darisalamu. E naxa a maxarin,

² «Munfe ra i foxirabiree luma forie xa naamunyi matandi ra? E mu e belexe raxama beenun e xa e dege alo forie xa naamunyi a masenxi ki naxe.»

³ Isa naxa e yaabi, «Munfe ra wo tan Ala xa seriye matandima wo xa naamunyi xa fe ra?»

⁴ Ala bara a masen, «Wo xa wo baba nun wo nga binya.» A man bara a masen, «Mixi yo naxan na a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxa.»

⁵ Konon wo tan naxe, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, «I nu lanma i xa naxan soto n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,»

⁶ hali na kanyi mu fefe raba a baba be. Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunyi saabui ra.

⁷ Wo tan filankafuie! Annabi Esayi nondi yati nan masen wo xa fe ra,

⁸ «Yi pama n binyama e de ne, konon e boje makuya n na pon!»

⁹ E xa sali fufafu nan a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa mapoxunyiie nan na alo na mapoxunyiie findixi n tan ma seriye nan na.»

¹⁰ Isa naxa pama xili, a a masen e be, «Wo wo tuli mati, wo xa fahaamui soto.

¹¹ Se naxan soma mixi de kui, na xa mu a findima mixi seniyentare ra. Naxan minima a de kui, na nan a findima mixi seniyentare ra.»

¹² Na temui Isa foxirabiree naxa e maso a ra, e a fala a be, «I mu a kolon i xa masenyi bara Farisenie raxon?»

¹³ Isa naxa e yaabi, «N Baba naxan na ariyanna, a sansi birin talama ne a tan mu naxan sixi.

¹⁴ Wo e lu na. Donxui nan na e ra naxee donxuiie rapere ma. Xa donxui

dɔnxui rapere, e firin birin birama ne yili kui.»

¹⁵ Piyeri naxa a fala a be, «Yi taali tagi raba muxu be.»

¹⁶ Isa naxa a yaabi, «Han ya wo fan mu fahaamui soto?»

¹⁷ Wo mu a kolon a se naxan birin soma mixi de kui, a goroma furi nan kui, a fa mini fate i?»

¹⁸ Konɔ masenyi naxan minima mixi de kui, a kelima a boɓe nan ma. Na nan noma a findide mixi seniyyentare ra.

¹⁹ Barima marɔxun kobie, faxe tife, yene, langoɓa, muɓe, toɓrege, mixi xili kanafe, nee birin fatanma mixi boɓe nan na.

²⁰ Nee nan mixi findima mixi seniyyentare ra, konɔ mixi a degefe a belexe raxatare ra, na xa mu a findima mixi seniyyentare ra.»

*Kanaan giɓe xa danxaniya
(Maraki 7:24-30)*

²¹ Isa naxa keli mɛnni, a siga Tire nun Sidon boɓi ma.

²² Kanaan giɓe nde naxan kelixi na longori, a naxa fa Isa yire a a xui ite, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini n ma. Ninne bara n ma di giɓe naxankata feo!»

²³ Konɔ Isa mu sese fala a be. A foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Yi giɓe keri, a na gbelegbelefe won foxo ra.»

²⁴ Isa naxa a masen, «N xexxi Isirayila bonsoe gbansan nan ma, naxee luxi alo yexxe loexie.»

²⁵ Konɔ giɓe naxa fa a suyidi a be, a a fala, «Marigi, i xa n mali!»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «A mu lan taami xa ba dimedie yi ra, a sa baree bun ma.»

²⁷ Giɓe naxa a fala, «Marigi, i nɔndi, konɔ hali baree, e donse xuntunyi nde sotoma naxan birama e kanyi xa teebili ra.»

²⁸ Na kui, Isa naxa a masen a be, «Giɓe, i xa danxaniya gbo! I waxonfe bara raba i be.» A xa di giɓe naxa yalan keren na.

*Isa neme fife xeme mixi wulu naani ma
(Maraki 8:1-10)*

²⁹ Isa to keli mɛnni, a naxa jere Galile baa de ra han a naxa geya li. A naxa te geya fari, a doxo.

³⁰ Nama gbege naxa fa a yire naa, e fa namatee ra, a nun donxuie, mabenye, boboe, nun furema gbete gbege ra. E naxa furemae sa Isa bun ma, a fan naxa e rayalan.

³¹ Nama to a to boboe woyenna, mabenye yalanma, namatee jereɓa, donxuie se toma, e naxa kaaba. E naxa Isirayila Marigi Ala matoxo.

³² Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be, «N bara kinikini yi pama ma, barima xi saxan nan yi ki, e na n yire be, konɔ donse mu na e naxan donma. N mu wama e xa gbilen e xonyi kaame ra e ma, xa na mu a ra e toɓroma ne kira xon ma.»

³³ A foxirabiree naxa a maxarin, «Won donse sotoma yi pama gbege be minden? Won na wula ne yi ki.»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a fala, «Solofere, a nun yexxe xunxuri ndee.»

³⁵ Isa naxa a fala pama be e xa doxo boɓi.

³⁶ A naxa na taami gundi solofere nun na yexxe tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma.

³⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse donxoe fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

³⁸ Xeme mixi wulu naani nan e dege, bafe giɓe nun dimee ra.

³⁹ Isa to ge pama ragbilende, a naxa baki kunkui kui, a siga Magadan boɓi ma.

16

*Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatereɓa
(Maraki 8:11-21)*

¹ Farisenie nun seriye karamoxoe naxa fa Isa yire. E to nu wama gantanyi safe a be, e naxa a maxarin a xa tonxuma makaabaxi nde masen e be kelife koore ma.

² Isa naxa e yaabi, «Nunmare na a li wo naxe, <Kuye fanma tina, barima koore igbeelixi.>

³ Kuye ne iba wo naxe, <Tune nun foye minima ne to, barima koore igbeelixi, nuxuie ifofo.> Wo fata koore jingi tagi rabade, konɔ wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade.

⁴ To mixie kobi, e bara gbilen Ala foxo ra. E wama tonxuma makaabaxi tofe, konɔ tonxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tonxuma ra.»

Na xanbi Isa naxa keli e xun ma, a siga.

⁵ Isa foxirabiree naxa giri naakiri ma, e neemu taami ma.

⁶ Isa naxa a masen e be, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.»

⁷ Isa foxirabiree naxa na fe mato, e fa a fala e bore be, «A na falaxi ne barima won mu faxi taami ra.»

⁸ Isa to nu e xa mapoxunyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Wo xa danxaniya xurun.

⁹ Han ya wo mu xaxili soto? Ka wo neemuxi ne taami gundi suuli to xeme wulu suuli wasa? Wo to na taami donxoe matongo, wo debbee yeri rafe?

¹⁰ Ka wo man neemuxi ne taami gundi solofere to xeme wulu naani wasa? Wo to na fan donxoe matongo, wo debbee yeri rafe?

¹¹ Munse a toxi wo mu a kolon a n mu taami fe xa falafe wo be? Wo xa wo yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa lebini ma.»

¹² Na kui, e naxa a fahaamu a Isa mu a falaxi xe e be a e xa e yete ratanga taami lebini daaxi ma. A nu a falafe ne e xa e yete ratanga Farisenie nun Sadusenie xa xaranyi ma.

Isa findixi nde ra?

(Maraki 8:27-30, Luki 9:18-21)

¹³ Isa to Sesareya Filipi boxi li, a naxa a foxirabiree maxorin, «Mixie munse falama Adama xa Di xa fe ra? Nde lanxi a ma?»

¹⁴ E naxa a yaabi, «Ndee a falama Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama

Annabi Eliya. Ndee a falama Annabi Yeremi, xa na mu a ra namijonme gbete.»

¹⁵ Isa naxa e maxorin, «Konɔ wo tan naxe a di? Nde n na?»

¹⁶ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra, Abadan Ala xa Di.»

¹⁷ Isa naxa a fala a be, «Seewe na i be, i tan Yunusa xa di Simon, barima ibunadama xa mu na masenxi i be. N Baba naxan na ariyanna, na nan a masenxi i be.

¹⁸ N xa a fala i be, i findixi Piyeri nan na, naxan falaxi <game.> N nan n ma danxaniyatoe jama tima na game nan fari. Hali faxe, a mu noma n ma jama ra.

¹⁹ N Ala xa mangeya saabi soma ne i yi ra. I na tonyi doxo fe naxan ma dunja, Ala naxan na ariyanna, a fan tonyi doxoma ne na fe ra. I na tin fe naxan na dunja, Ala naxan na ariyanna, a fan tinma ne na fe ra.»

²⁰ Na temui a naxa a matintin a foxirabiree ra, a e naxa a fala mixi yo be, a a tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Maraki 8:31-33, Luki 9:22)

²¹ Keli na temui ma, Isa naxa a tagi raba folo a foxirabiree be, a fo a xa siga Darisalamu, a xa toore gbege soto Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe ra, e a faha, konɔ a man xa keli faxe ma a xi saxan nde ma.

²² Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so woyenfe Isa ra, a a fala a be, «Ala xa i tanga na ma, n Marigi! Na fe mooli mu i sotoma feo!»

²³ Isa naxa a ya rafindi Piyeri ma, a a fala, «Keli n ya i, i tan Sentane! I katafe ne i xa n natantan, barima i xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

Birafe Isa foxo ra

(Maraki 8:34-9:1, Luki 9:23-27)

²⁴ Na temui Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa a yete waxonfe gere,

a xa tondi a yete ma, a tin toore nun faxe ra, a bira n foxo ra.

²⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.

²⁶ Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama? Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na?

²⁷ Adama xa Di fama fade a Baba xa noere kui, e nun a xa maleke. Na temui a mixi birin sare fima ne, kankan nun a kewali.

²⁸ N xa nondi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Adama xa Di to fa ra a xa mangeya kui.»

17

Isa nofofe

(Maraki 9:1-13, Luki 9:28-36)

¹ Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaki xunya Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari.

² Menni Isa naxa masara, a nooro e ya xori. A yatagi naxa yanba alo soqe, a xa sosee naxa fiixe alo naiyalanyi.

³ Na temui, Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini foxirabiree ya xori, e naxa e to e nun Isa woyenfe.

⁴ Piyeri naxa a fala Isa be, «Marigi, fe fanyi nan a ra muxu to na be yi ki. Xa i wa, n lingira saxan yailanma be, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁵ A nu woyenfe temui naxee, nuxui yanbaxi naxa goro e xun na, xui nde fan naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki naxan n kenengi ki fanyi ra. Wo wo tuli mati a ra.»

⁶ Foxirabiree to na xui me, e naxa gaaxu ki fanyi, e e yatagi rafelen boxi ma.

⁷ Kono Isa naxa a maso e ra, a a belexe sa e ma, a a fala, «Wo keli. Wo naxa gaaxu.»

⁸ E to e ya rakeli, e mu mixi yo to fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, «Wo fe naxan toxi, wo naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa a maxarin, «Munfe ra seriyee karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Nondi nan a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan.

¹² Kono n xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, kono e mu a kolonxi, e bara e waxonfe birin niya a ra. E man fafe Adama xa Di tooroode na ki ne.»

¹³ Na kui, Isa foxirabiree naxa a kolon a a nu na Yaya Xunxa nan ma fe falafe e be.

Ninne kerife naxan nu dimedi foxo ra

(Maraki 9:14-32, Luki 9:37-45)

¹⁴ E to pama yire li, xeme nde naxa fa Isa xon, a a xinbi sin a bun ma,

¹⁵ a a fala, «Marigi, kinikini n ma di ma, xaxili fure a paxankataxi ki fanyi. A luma bira ra te xora, a nun ye xora. A na rabama han.

¹⁶ N bara fa a ra i foxirabiree xon, kono e mu noxi a rayalande.»

¹⁷ Isa naxa e yaabi, «Wo tan bonsoe danxaniyatara, wo kobi! N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.»

¹⁸ Isa naxa pinne yamari, pinne naxa gbilen dimedi foxo ra, dimedi naxa yalan keren na.

¹⁹ Isa foxirabiree naxa e maso Isa ra, e a maxarin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na pinne keride?»

²⁰ Isa naxa e yaabi, «Wo xa danxaniya nan xurun. N xa nondi fala wo be, xa danxaniya na wo be, hali a xurun alo konde xori, wo na a fala yi geya be, «Keli be, i i masiga menni,» a masigama ne. Fefe mu na wo mu noma naxan nabade.

21 Kɔnɔ yi pinne mɔoli tan mu kerima fo Ala maxandi nun sunyi saabui ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde
(Maraki 9:30-32, Luki 9:43-46)

22 Isa fɔxirabiree to malan Galile, Isa naxa a fala e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe,

23 e a faxa. A xa faxe xi saxan nde ma, a man kelima ne faxe ma.» A xa woyenyi naxa a fɔxirabiree nimisa ki fanyi.

Isa nun Piyeri hɔrɔmɔbanxi duuti fife

24 Isa nun a fɔxirabiree to so Kaperenamu, hɔrɔmɔbanxi duuti maxilie naxa Piyeri maxorin, «Pe, i karamoxo mu hɔrɔmɔbanxi duuti fima?»

25 Piyeri naxa e yaabi, «Iyo, a a fima.» Piyeri to so banxi, Isa nan singe woyen a be, «Piyeri, i a toxi di? Dunipa mangɛe duuti maxilima nde ma, e xa die ka mixi gbete?»

26 Piyeri naxa a yaabi, «Mixi gbete.» Isa fan naxa a masen, «Na kui, mangɛe xa die tan mu duuti fima.

27 Kɔnɔ alako won naxa yi mixie raxɔnɔ, i xa siga baa de ra, i kɔnyi woli. I na yexe naxan singe suxu, a rate, i a de rabi. I kɔbiri kole toma ne a de kui. I xa na so duuti maxilie yi ra, a xa findi won firin ma duuti ra.»

18

Mixi naxan tide gbo
(Maraki 9:33-37, Luki 9:46-48)

1 Na temui Isa fɔxirabiree naxa e maso Isa ra, e a maxorin, «Nde binyaxi dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma?»

2 Isa naxa dimedi nde xili, a a ti e tagi,

3 a a masen e be, «N xa nondi fala wo be, xa wo mu wo yete magoro, wo lu alo dimedie, wo mu soma Ala xa mangeya niini bun ma.

4 Na kui, mixi yo naxan a yete magoroma alo dimedi, na nan findixi mixi xungbe ra dangi birin na Ala xa mangeya niini bun ma.

5 Mixi yo naxan yi dimedi mɔoli rasenema n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasene.»

Mixi ratantan saabui
(Maraki 9:42-48, Luki 17:1-2)

6 «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi be geme binye xa xiri a kɔn ma, a rasin baa ma.

7 Gbaloe na dunipa mixie be e xa maratantanyi xa fe ra. A feere mu na tan, fo maratantanyi xa mini, kɔnɔ gbaloe na mixi be naxan findima na saabui ra.

8 Xa i belexe, xa na mu i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon, i a wole. I sofe ariyanna i belexe, xa na mu i sanyi bolonxi, na fisa i be dine i belexe firin nun i sanyi firin luxi na, kɔnɔ i woli yahannama, te mu xubenma dennaxe.

9 Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na, i a wole. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i be dine i ya firin lu na, kɔnɔ i woli yahannama.»

Yexee loxi xa taali
(Luki 15:3-7)

10-11 «Wo naxa yo yi mixi xuri sese ma, barima n xa a fala wo be, e xa malekee n Baba yatagi toma temui birin, naxan na ariyanna.»

12 «Wo a toxi di? Xa yexee keme na mixi nde yi ra, keren fa loe e ya ma, a mu na yexee tongo solomanaani nun solomanaani luma xe geya fari, a siga na kerenyi fende?

13 N xa nondi fala wo be, xa a sa a to, a jalexinma ne na yexee kerenyi xa fe ra, dangife yexee tongo solomanaani nun solomanaani boore ra, naxee mu loe.

14 A na na ki ne fan, wo Baba naxan na ariyanna, a mu tinma yi mixi xuri sese xa loe.»

Haake bafe

15 «Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, siga, wo firin xa sa lu yire keren, i xa a masen a be a tantanxi ki naxe. Xa a sa i xui me, i ngaxakerenyi bara ragbilen i ma.

16 Kɔnɔ xa a tondi i xui mede, i xa mixi keren xa na mu mixi firin fen,

wo birin xa siga a yire alako kiiti xa sa seede firin, xa na mu seede saxan xui ma.

¹⁷ Xa a tondi nee fan xui mēde, na fe masen danxaniyatōe n̄ama bē. Xa a tondi danxaniyatōe n̄ama xui fan mēde, a xa lu wo bē alō kaafiri, xa na mu a ra, duuti maxili.

¹⁸ N xa a fala wo bē a n̄ondi ki ma, wo na naxan xiri dunīpa, a xirima nē koore fan ma. Wo na naxan fulun dunīpa, a fulunma nē koore fan ma.

¹⁹ N man xa a fala wo bē, xa mixi firin lan fefe ma wo ya ma yi dunīpa ma, e Ala maxandi, n Baba naxan na ariyanna, a na fe rabama nē e bē.

²⁰ Mixi firin, xa na mu a ra mixi saxan nu malan n xili ra dēde, n na e ya ma.»

Dijefē ngaxakerenyi ma nun dijētarepa xa taali

²¹ Na temui, Piyeri naxa a maso Isa ra, a a fala a bē, «N Marigi, n lanma n xa dijē n ngaxakerenyi xa haake ma sanmaya yeri? Han sanmaya solofere?» Isa naxa a yaabi,

²² «N xa a fala i bē, sanmaya solofere xa mu a ra de! I xa dijē a ma sanmaya solofere dōxō tongo solofere.»

²³ «Ala xa mangēya maniyaxi mangē nde nan na, naxan nu wama a xa kōbiri fe ya ibafe a tan nun a xa walikēe tagi.

²⁴ A to a fōlō, e naxa fa a xa walikē nde ra a xōn, mangē xa doni nu naxan ma han gbeti kilo wulu kēme saxan, kilo wulu tongo naani.

²⁵ Konyi to mu nu nōma a xa doni fide, a xa mangē naxa yaamari fi, a tan yo, a xa ginē yo, a xa die yo, e nun a harige birin xa mati alako na doni xa fi.

²⁶ Na walikē naxa a igoro bōxi, a suyidi mangē bē, a a maxandi, «Yandi, dijē n ma. N fama i xa doni birin fide.»

²⁷ Na kui, mangē naxa kinikini a xa walikē ma, a dijē na doni birin ma, a a xa walikē rabēpin.»

²⁸ «Kōnō a tan walikē to mini, a naxa a boore walikē nde to a xa gbeti kilo tagi doni nu na naxan ma.

A naxa bagan a ma, a a kōnyi dekun, a sōnxō a ra, «N ma doni fi!»

²⁹ A boore naxa suyidi a bē, a a maxandi, «Yandi, dijē n ma. N i xa doni fima.»

³⁰ Kōnō a naxa tondi. A naxa a raso geeli kui, a xa lu mēnni han a xa gē doni fide.»

³¹ «A boore walikēe to na to, e naxa kinikini. E naxa na birin dēntēgē sa mangē bē naxan nu e birin xun ma.

³² Na kui, mangē naxa na walikē singe xili, a a fala a bē, «I tan walikē kōbi! I to n mayandi, n tan dijē nē i xa doni birin ma.

³³ A di, a mu lanma xē nu i fan xa kinikini i boore ma, alō n kinikinixi i tan ma ki naxē?»

³⁴ A xa mangē to xōnō a ma, a naxa a so kōsibilie yi, e xa a sa geeli, e xa a naxankata han a xa gē doni birin fide.»

³⁵ «N Baba naxan na ariyanna, a na nan niyama wo fan na, xa wo mu dijē wo ngaxakerenyi ma wo bōjē birin na.»

19

Futi nun fatanyi (Maraki 10:1-12)

¹ Isa to gē yi fe birin masende, a naxa keli Galile bōxi ma, a siga Yudaya bōxi nde ma naxan nu na Yuruden naakiri ma.

² Nama gbegbe naxa bira a fōxō ra naa, a fan naxa furemae rayalan.

³ Farisenie naxa fa a yire alako e xa gantanyi te a bē. E naxa a maxōrin, «A daxa xēme xa mēe a xa ginē ra fe birin ma?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Kitaabui naxan masenxi wo mu nu a xaran? Fe fōlō fōlē ra, Daali Mangē naxa xēme nun ginē daa,

⁵ a fa a masen, «Na kui, xēme kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa ginē xa futi xiri, e firin findi keren na.»

⁶ Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sōnōn, e firin bara findi keren na. Ala bara naxee xiri e boore ra, adama naxa nee rafatan.»

⁷ E man naxa Isa maxorin, «Munfe ra fa Annabi Munsa a yamarixi, xeme naxan wama meefe a xa gine ra, a lan a xa fatan keedi so a yi ra, a mee a ra?»

⁸ Isa naxa e yaabi, «Wo boje nan xoro, na nan a niyaxi Annabi Munsa naxa feere fi wo ma, wo xa no meede wo xa ginee ra, kono a mu nu na na ki xe a fole ra.»

⁹ N xa a fala wo be, naxan yo mee a xa gine ra, xa a xa gine mu yene xa rabaxi, a fa gine gbete doro, na xeme bara yene raba.»

¹⁰ Isa foxirabiree naxa a fala a be, «Xa a na na ki ne xeme be a xa gine mabiri ra, hali a mu gine doro.»

¹¹ Isa naxa a masen e be, «Birin xa mu noma yi masenyi suxude, fo Ala a feere fi naxan ma.»

¹² Wo a kolon, xeme ndee bari ki nan a niyaxi e mu noma gine dorode. Ndee na na e e banaxi ne. Ndee fan na, e nate nan tongoxi e naxa gine doro Ala xa wali xa fe ra. Mixi naxan noma yi masenyi suxude, a xa a suxu.»

*Isa nun dimedi xunxurie
(Maraki 10:13-16, Luki 18:15-17)*

¹³ Na temui mixie naxa fa dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, a duba e be. Kono a foxirabiree naxa woyen na mixie ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa a masen, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doro e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan na Ala xa mangeya niini bun ma.»

¹⁵ A naxa a belexe sa e ma, a duba e be. Na xanbi, a naxa siga.

*Segetala bannaxi
(Maraki 10:17-31, Luki 18:18-30)*

¹⁶ Segetala nde naxa fa Isa xon, a a maxorin, «Karamoro, a lan n xa fe fanyi mundun naba alako n xa abadan kisi soto?»

¹⁷ Isa fan naxa a maxorin, «I n maxorinma fe fanyi ma munfe ra? Ala keren peti nan fan. Xa i wama i xa kisi, Ala xa seriye nan nabatu.» Xeme naxa a maxorin, «Ala xa seriye mundue?»

¹⁸ Isa naxa a yaabi, «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa muje ti. I naxa mixi tojege.»

¹⁹ I baba nun i nga binya. I xa i ngaxakerenyi xanu alo i yete yati.»

²⁰ Segetala naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu. Munse fa luxi?»

²¹ Isa naxa a masen a be, «Xa i wama i xa ge kamalide i xa kewalie kui, siga, sa i sotose birin mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya soto ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foro ra.»

²² Segetala to na me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbege nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a masen a foxirabiree be, «N xa nondi fala wo be, naafuli kanyi sofe Ala xa mangeya niini bun ma a xoro.»

²⁴ N man xa a fala wo be, joxome so joxun senbe yale ra, dine ban-namixi sofe Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁵ E to na me, Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e maxorinyi ti, «Nde, fa noma kisi?»

²⁶ Isa naxa e mato, a fa a masen, «Adama mu noma a yete rakisi, kono Ala tan noma fe birin na.»

²⁷ Na kui, Piyeri naxa a fala a be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foro ra. Munse fa luma muxu be?»

²⁸ Isa naxa e yaabi, «N xa nondi fala wo be, duniya fe birin na masara a neene ra, Adama xa Di naxa magoro a xa nore kibanyi kui, wo tan n foxirabiree fan magoroma ne kibanyi fu nun firin kui, wo fa Isirayila bonsoe fu nun firin makiiti.»

²⁹ Mixi yo naxan na sa keli a xa se nde xun ma n tan ma fe ra, a findi banxie ra ba, xunye ba, taarae ba, baba ba, nga ba, boxie ba, na kanyi nee joro keme keme nan soto, a man abadan kisi soto ke ra.

³⁰ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbirati fan findi yareratie ra.»

20

Wali sare xa taali

¹ «Ala xa mangeya misaalixi xe kanyi nan na, naxan mini subaxe ma alako a xa walikɛe tongo a xa xe walife ra.

² E to lan a ma fɛɛɛɛn keren xa wali sare xa findi gbeti kɔbiri kole keren na, xe kanyi naxa walikɛe xɛɛ a xa xe yire.

³ A man to mini gɛɛɛɛɛ, soge to nu bara mate, a naxa walikɛe gbetɛe li, e tixi taa kui, wali yo mu e yi.

⁴ A naxa a fala e bɛ, «Wo fan xa siga walide n ma xe ma. N wali sare tinxinxi fima nɛ wo ma.»

⁵ E fan naxa siga. Xe kanyi man naxa mini yanyi tagi, a walikɛe gbetɛe man tongo. Nunmare, a man naxa mixi gbetɛe sɔɔ.

⁶ A dɔnxɔɛ ra, lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, a naxa mini, a walikɛe gbetɛe li, e tixi. A naxa e maxɔrin, «Fɛɛɛɛn, wo tixi be, wo mu walife. Munfe ra?»

⁷ E naxa a yaabi, «Mixi yo nan mu muxu tongoxi walide.» Xe kanyi naxa a fala e bɛ, «Wo fan xa siga walide n ma xe yire.»»

⁸ «Nunmare to so, xe kanyi naxa a fala a xa walikɛe xunyi bɛ, «Walikɛe xili, i xa e sare fi. A fɔɔ dɔnxɔɛ rasoe ma, a rapɔn a singe ma.»

⁹ Naxee wali fɔɔxi lɛɛri ndee beenu kɔɛ xa so, kankan naxa gbeti kɔbiri kole keren sɔɔ.

¹⁰ Na kui, walikɛe naxee singe tongo, nee to fa e jɔxɔ a ma a e kɔbiri sɔɔma dangi booree ra, kɔnɔ e fan naxa gbeti kɔbiri kole keren sɔɔ.

¹¹ E to a rasuxu, e naxa wɔyɛn xe kanyi ma,

¹² e a fala, «Yi walikɛe dɔnxɔɛe, e waxati keren gbansan nan walixi, kɔnɔ i bara wali sare fi e ma naxan nun muxu gbe lan. Anun, muxu tan nan fɛɛɛɛnxi wali ra soge xɔnɛ bun!»

¹³ A naxa mixi keren yaabi e ya ma, «N boore, n mu fefe kɔbi niyaxi i ra. Won mu lan gbeti kɔbiri kole keren xa ma?»

¹⁴ I gbe tongo, i siga. N tan nan waxi a xɔn yi walikɛe dɔnxɔɛ xa wali sare xa lan i gbe ma.

¹⁵ N mu nɔma n waxɔnfe rabade n ma kɔbiri ra? Ka i tɔɔnɛxi nɛ n to fe fanyi rabaxi mixi gbetɛe nde bɛ?»

¹⁶ Na kui, xanbiratie fama findide yareratɛe ra, yareratɛe fan findi xanbiratie ra.»

Isa a xa faxɛ nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Maraki 10:32-34, Luki 18:31-34)

¹⁷ Isa nun a xɛɛra fu nun firinyie to nu tefe Darisalamu, Isa naxa e xun lan, a fa a masen e doro bɛ kira xɔn ma,

¹⁸ «Wo a mato, won na tefe Darisalamu nɛ yi ki. Adama xa Di sama nɛ sɛɛɛɛdube kuntigie nun seriye karamɔxɔɛ belɛɛɛ, e a makiiti a xa faxa,

¹⁹ e a so kaafirɛe yi ra. E a mayelema nɛ, e a bɔnbɔ sɛberɛ ra, e fa a mabanban wuri magalanbuxi ma, kɔnɔ a xa faxɛ xi saxan nde ma, a man kelima nɛ faxɛ ma.»

Yaki nun Yaya nga xa maxandi

(Maraki 10:35-45, Luki 22:25-27)

²⁰ Na tɛmɛi Sebede xa die nga naxa fa Isa yire, a nun a xa die. A naxa suyidi a bɛ, a xa a maxandi fe nde ma.

²¹ Isa naxa gine maxɔrin, «I wama munse xɔn?» A naxa a fala Isa bɛ, «I xa tin, i na i xa mangeya sɔɔ, n ma yi di firinyie xa dɔxɔ i sɛɛti ma, keren i yirefanyi ma, boore i kɔɔla ma.»

²² Isa naxa a masen di firinyie bɛ, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxɔrinfe. N fafe tɔɔɛ naxan tode, wo tinma na ra?» E naxa a yaabi, «Iyo, muxu tinma a ra.»

²³ Isa naxa a masen e bɛ, «Wo fan yati fama jaxankatɛ sɔɔɔde alo n tan, kɔnɔ dɔxɔfe n yirefanyi nun n kɔɔla ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan bɛ, n Baba naxee sugandixi.»

²⁴ Isa fɔxirabirɛ fu dɔnxɔɛe to na fe mɛ, e naxa xɔnɔ na ngaxakerenyi firin ma.

²⁵ Kɔnɔ Isa naxa e xili a yire, a a masen e bɛ, «Namanɛ mangɛɛe mixie yamarima a xɔɔxɔɛ ra, e e

senbe raminima mixie ma alako e xa mangeya xa kolon.

²⁶ Kono a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁷ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a xa findi wo xa konyi nan na.

²⁸ Wo xa lu ne alo Adama xa Di. A tan mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegbe xunsara a xa faxe saabui ra.»

*Dɔnxui firin nayalanfe Yeriko
(Maraki 10:46-52, Luki 18:35-43)*

²⁹ Isa nun a foxirabiree to mini Yeriko, pama gbegbe naxa bira a foxo ra.

³⁰ Dɔnxui firin nu dɔxoxi kira de ra. E to a me a Isa na dangife, e naxa e xui ramini, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³¹ Nama naxa woyen e ma, e xa e sabari, kono e jan naxa e xui ite dangi a singe ra, «Marigi, Dawuda xa Di, kinikini muxu ma!»

³² Isa naxa ti, a e xili, a e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³³ E naxa a yaabi, «Marigi, muxu wama muxu yae xa se to.»

³⁴ Isa naxa kinikini e ma, a a belexe sa e yae ma. Keren na, e yae naxa se to, e naxa bira Isa foxo ra.

21

*Isa sofe Darisalamu
(Maraki 11:1-11, Luki 19:28-40,
Yaya 12:12-16)*

¹ Isa nun a foxirabiree to makore Darisalamu ra, e naxa Betifage li, Oliwi geya mabiri. Isa naxa a foxirabiree firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefee so naa, wo sofale gine nde lima a xirixi naa, a xa di na a fe ma. Wo xa e fulun, wo fa e ra n xon ma.

³ Xa mixi nde fa wo maxorin, wo xa a fala a be, «Marigi nan hayi na e ma. A e ragbilenma ya.»

⁴ Na rabaxi ne, alako namiponme xa masenyi xa kamali, naxan a falama,

⁵ «Wo a fala Siyoni di gine be, <A mato, i xa mange na fafe i ma. A fama yete magore kui, a dɔxoxi sofale nun a yore fari.»»

⁶ Isa foxirabiree naxa siga, e sa Isa xa xeraya raba.

⁷ E to fa sofale nun sofale xa di ra, e naxa e xa donmae sa e fari, Isa fa a magoro sofale fari.

⁸ Nama gbegbe naxan nu na, e fan naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fence sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala, «Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!

Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!

Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹⁰ Isa to so Darisalamu, taakae birin naxa kaaba, e nu maxorinyi ti, «Nde yi ki?»

¹¹ Nama naxa e yaabi, «Annabi Isa nan yi ki, naxan kelixi Nasareti, Galile boxi ma.»

*Isa sigafe horomobanxi kui
(Maraki 11:15-19, Luki 19:45-48,
Yaya 2:13-22)*

¹² Isa naxa so horomobanxi kui, a sarematie nun saresoe birin kerinaxee nu na na. A naxa kobiri masaree xa teebilie a nun ganbe matie xa dɔxosee rabira,

¹³ a a masen e be, «A sebexi, <N ma banxi xili falama ne, salide banxi,> kono wo tan bara a findi mupetie dɔxode ra.»

¹⁴ Dɔnxuie nun namatee naxa fa Isa xon horomobanxi kui, a naxa nee rayalan.

¹⁵ Kono serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe tan naxa xono ki fanyi e to Isa xa kaabanakoe to, e man to dimee to e xui itema horomobanxi kui, «Tantui na won Nakisima be, Dawuda xa Di!»

¹⁶ E naxa a fala Isa be, «I mu e xui mexi?» Isa naxa e yaabi, «Iyo. Wo fan mu nu a xaran Kitaabui kui a to sebexi, <I bara a niya dimee nun diyoree xa i matoxo?»»

17 Na temui, Isa naxa keli e xun taa kui, a siga Betani, a kɔɛ radangi naa.

*Isa xɔɛ bili dankafe
(Maraki 11:12-14,20-25)*

18 Na kuye iba, Isa to nu gbilenfe taa kui, kaame naxa a suxu.

19 A to xɔɛ bili nde to kira ra, a naxa a maso a ra kɔnɔ a mu bogi yo to a kɔn na, fo a burexɛe. Isa naxa a fala xɔɛ bili bɛ, «I tan mu bogima sɔnɔn!» Xɔɛ bili naxa xara keren na.

20 Isa fɔxirabiree to na to, e naxa kaaba, e a maxɔrin, «Yi xɔɛ bili xaraxi a ikɔrexi ra di?»

21 Isa naxa e yaabi, «N xa nɔndi fala wo bɛ, xa danxaniya na wo bɛ, wo mu siike, wo nɔma nɛ yi fe mɔoli nabade n naxan nabaxi xɔɛ bili ra. Kɔnɔ dangi na ra, xa wo a fala yi geya bɛ, «Keli be, i sa sin baa ma,» a rabama nɛ.

22 Na nan a ra, xa danxaniya na wo bɛ, wo fefe maxandi Ala ma, wo a sɔtɔma nɛ.»

*Isa walima nde xa yaamari ma?
(Maraki 11:27-33, Luki 20:1-8)*

23 Isa man naxa so hɔrɔmɔbanxi kui. A to nu na mixie xaranfe, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire, e a maxɔrin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi sɛnbɛ fixi i ma?»

24 Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔrin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama nɛ wo bɛ n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

25 Yaya nu mixie xunxama ye xɔɔra nde xa yaamari ma? Ala nan a xɛxi ba, ka adama?» Na kui, e naxa so wɔyɛnfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxɛ, «Ala,» a a falama nɛ won bɛ, «Munfe ra wo mu fa la a ra?»

26 Kɔnɔ xa won na a yaabi, won naxɛ, «Adama,» won gaaxuma nɛ nama ya ra, barima birin Yaya manɔxunxi namijɔnme nan na.»

27 Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» A fan naxa a masen e bɛ, «N fan mu a falama wo bɛ n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

Di xɛmɛ firinyie xa taali

28 «Wo yi taali toxi di? Di xɛmɛ firin nu na xɛmɛ nde yi. A naxa a fala di singe bɛ, «N ma di, siga i sa wali xɛ ma to.»

29 Di naxa a yaabi, «N tondi.» Kɔnɔ na dangi xanbi, a xaxili naxa masara, a siga walide.

30 Babɛ to na yaamari fi a xa di firin nde fan ma, a naxa a yaabi, «N Baba, awa, n sigafe.» Kɔnɔ a mu siga.

31 Yi mixi firinyie ya ma, nde a baba sago rabaxi?» E naxa a yaabi, «Na di singe.» Isa man naxa a masen e bɛ, «N xa nɔndi fala wo bɛ, duuti maxilie nun langooe singe soma wo bɛ Ala xa mangɛya niini bun ma.

32 Annabi Yaya fa nɛ kira tinxinxi masende wo bɛ, wo mu fa la a ra. Kɔnɔ duuti maxilie nun langooe tan la nɛ a ra. Hali wo to na to, wo mu tin nate masarade, wo xa la a ra.»

*Bɔxi rawali kobie xa taali
(Maraki 12:1-12, Luki 20:9-19)*

33 «Wo wo tuli mati taali gbɛtɛ fan na. Xɛ kanyi nde naxa weni bilie si. A naxa tɛtɛ rabilin bɔxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxɛ. Na xanbi, a naxa na heri bɔxi rawalie ma, a fa biyaasi.

34 Weni bogi ba temui to a li, bɔxi kanyi naxa konyi ndee xɛɛ bɔxi rawalie xɔn ma, e xa a gbe weni bogi so a yi ra.

35 Kɔnɔ bɔxi rawalie naxa na konyie suxu. E naxa keren bɔnbɔ, e boore faxa, e boore magɔnɔ gemɛe ra.

36 Bɔxi kanyi man naxa konyi gbɛtɛɛ xɛɛ dangi a singe ra. Bɔxi rawalie naxan naba booree ra, e naxa na raba nee fan na.

37 A dɔnxɔɛ ra, bɔxi kanyi naxa a manɔxun, a a fala, «E n ma di tan binyama nɛ.» Na kui, a naxa a xa di xɛɛ bɔxi rawalie xɔn ma.

38 Kɔnɔ e to bɔxi kanyi xa di to, e naxa a fala e bore bɛ, «Yi nan na ke tongoma ra. Wo fa, won xa a faxa alako a ke xa findi won gbe ra.»

39 E to a suxu, e naxa sa a xanin tɛtɛ xanbi ra, e a faxa.»

40 «Na kui, bɔxi kanyi na siga e yire, a munse rabama na bɔxi rawalie ra?»

41 E naxa Isa yaabi, «A na bɔxi herie sontoma ne a jaaxi ra, a a xa bɔxi so bɔxi heri gbete yi, naxee a mabiri soma a yi ra a waxati ma.»

42 Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

«Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme havige ra.

Marigi foxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»

43 «Na nan a toxi, n xa a fala wo be, wo bama ne Ala xa mangeya niini bun ma, si gbete fa raso naa naxan birama Ala xa yaamarie foxo ra.

44 Naxan na bira yi geme ma, a kanyi magirama ne gbesexu. Yi geme na bira naxan fan ma, a kanyi butuxunma ne.»

45 Serexedube kuntigie nun Farisenie to a xa taalie me, e naxa a kolon a Isa nu na woyenfe e tan nan ma fe ra.

46 E nu katafe e xa a suxu, konɔ e nu gaaxuxi nama ya ra, barima nama nu laxi a ra, a namijonme nan na Isa ra.

22

Futixiri xulunyi xa taali (Luki 14:15-24)

1 Isa man naxa so woyenfe e be taalie ra. A naxa a masen,

2 «Ala xa mangeya misaalixi mange nan na, naxan xulunyi ti a xa di xa futi xirife ma, donse fanyi gbegbe donma dennaxe.

3 A naxa a xa konyie xee e xa mixie xili, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, konɔ na mixie mu tin fade.

4 Mange man naxa konyi gbete xee, e xa a fala na mixi maxilixie be, «Wo ya ti, donse bara ge rafalade, n bara n ma ninge borogexie faxes, fe birin bara ge yailande. Wo fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

5 Konɔ e mu xerae danxun. Ndee naxa siga e xa xe yire, ndee fan naxa siga e xa yuleya rabade.

6 Naxee lu, e naxa mange xa konyie suxu, e e jaxankata, e e faxes.»

7 «Mange naxa konɔ, a a xa soorie xee, a e xa na faxatie birin faxes, e e xa taa gan.

8 Na dangi xanbi, a naxa a fala a xa konyie be, «N ma di xa futixiri xulunyi xa fe birin bara ge yailande. Donsee birin nafalaxi, konɔ mixi naxee nu maxilixi, a mu daxes e xa na binye soto.

9 Na kui, wo xa siga taa kui, wo sa mixie xili wo naxee yo toma naa, e xa fa n ma di xa futixiri xulunyi.»

10 Konyie naxa mini kirae ma, e naxa mixi birin xili e xa fa. Mixi fanyi yo, mixi kobi yo, e birin naxa fa futixiri xulunyi, mange xonyi naxa rafe nama ra.»

11 «Mange to so na mixi maxilixie ya ma, a naxa xeme nde to xulunyi donma mu nu ragoroxi naxan ma.

12 A naxa a fala a be, «N ma di, i soxi be di, i to mu maxirixi a xulunyi ki ma?» Konɔ xeme mu no yaabi yo fide.

13 Na kui, mange naxa a fala a xa walikere be, «Wo a sanyie nun a belexee xiri, wo a woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.»

14 Mixi gbegbe maxilixi, konɔ naxee sugandixi, e xurun.»

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra (Maraki 12:13-17, Luki 20:20-26)

15 Na temui, Farisenie naxa sa e malan, e nate tongo e gantanyi tema Isa be ki naxe, e xa a masoto woyenyi kui.

16 E naxa e foxirabiree nun Herode xa mixi ndee xee Isa xon. Nee naxa a fala Isa be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mixie xaranma Ala xa kira ra a nondi ki ma. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be.

17 Na kui, a fala muxu be, i a toxi di? A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma?»

18 Isa to nu e xaxili kobi kolon, a naxa e yaabi, «Wo tan filankafuie, wo katafe n masotode munfe ra?»

¹⁹ Wo kɔbiri kole masen n bɛ duuti fima naxan na.» E naxa gbeti kole ramini a bɛ.

²⁰ Isa naxa e maxɔrin, «Nde xili nun nde misaali na yi kɔbiri kole ma yi ki?»

²¹ E naxa a yaabi, «Rɔma Mangɛ.» A fan naxa a fala e bɛ, «Wo mangɛ gbe ragbilen mangɛ ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

²² E to a xa yaabi mɛ, e naxa kaaba. E naxa keli a xun, e siga.

Sadusenie Isa maxɔrinfe faxamixie xa marakeli ma
(Maraki 12:18-27, Luki 20:27-40)

²³ Na lɔxɔɛ kerenyi, Sadusenie naxa fa Isa xɔn. E tan nan a falama a faxamixie mu kelima faxɛ ma. E naxa Isa maxɔrin,

²⁴ «Karamɔxɔ, Annabi Munsa a masen nɛ, «Xa xɛmɛ nde taara faxa, a naxa a xa ginɛ lu a mu di yo bari, a na xunya nan na ginɛ dɔxɔma, alako a xa bɔnsɔɛ fi a taara ma.»

²⁵ Na kui, xɛmɛ nde naxa di xɛmɛ solofere sɔtɔ muxu ya ma be. A xa di singe naxa ginɛ dɔxɔ, a faxa, a mu bɔnsɔɛ yo lu. A xanbiratoe naxa a xa kaapɛ ginɛ tongo,

²⁶ kɔnɔ na fan naxa faxa, a mu bɔnsɔɛ yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na mixi naani dɔnxɔɛ birin. E birin naxa faxa, e sese mu bɔnsɔɛ lu.

²⁷ A dɔnxɔɛ ra, ginɛ fan naxa faxa.

²⁸ Na kui, marakeli lɔxɔɛ, na ginɛ to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a findima nde gbe ra?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo na tantanyi kui, barima wo mu Kitaabui kolon, wo mu Ala senbɛ fan kolon.

³⁰ Mixie na keli faxɛ ma marakeli lɔxɔɛ, xɛmɛ mu ginɛ dɔxɔma, ginɛ fan mu dɔxɔma xɛmɛ xɔn. E luma nɛ alɔ malekɛɛ na ariyanna ki naxɛ.

³¹ A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxɛ ma, Ala naxan masen wo bɛ, wo mu nu a xaran?

³² A a masen nɛ, «N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.» Faxamixie xa mu Ala batuma, fo mixi pipɛ.»

³³ Nama to Isa xa yaabi mɛ, e naxa kaaba a xa fasari ma.

Yaamari naxan tide gbo a birin bɛ
(Maraki 12:28-34, Luki 10:25-37)

³⁴ Farisenie to a mɛ a Isa nu bara Sadusenie dɛ balan yaabi fanyi ra, e naxa e malan.

³⁵ Ala xa seriye lɔnnila nde nu na e ya ma. Na naxa kata Isa masɔtɔde maxɔrinyi ra, a naxɛ,

³⁶ «Karamɔxɔ, yaamari mundun tide gbo a birin bɛ Tawureta Munsa kui?»

³⁷ Isa naxa a yaabi, ««I xa i Marigi Ala xanu i bɔpɛ birin na, i nii birin na, a nun i xaxili birin na.»

³⁸ Na nan tide gbo, a findi yaamari singe nan na Ala xa seriye birin ya ma.

³⁹ A firin nde maniya na singe ra, «I xa i ngaxakerenyi xanu alɔ i i yete xanuxi ki naxɛ.»

⁴⁰ Tawureta Munsa nun namipɔnmɛɛ xa seriye birin gbakuxi yi yaamari firin nan na.»

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Maraki 12:35-37, Luki 20:41-44)

⁴¹ Farisenie to nu malanxi naa, Isa naxa e fan maxɔrin,

⁴² «Wo Ala xa Mixi Sugandixi xa fe toxi di? Nde xa di a ra?» E naxa a yaabi, «Dawuda nan xa di a ra.»

⁴³ Isa fa e maxɔrin, «Munfe ra fa, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yetɛ naxa Ala xa Mixi Sugandixi xili «N Marigi»? A tan Dawuda naxa a masen,

⁴⁴ «Marigi bara a masen n Marigi bɛ, «I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.»»

⁴⁵ «Xa Dawuda yetɛ yati naxɛ a bɛ «N Marigi», a tan Ala xa Mixi Sugandixi nɔma findide Dawuda xa di ra di?»

⁴⁶ Mixi yo mu nɔ yaabi yo fide. Fɔlɔ na lɔxɔɛ ma, mixi yo mu suusa maxɔrinyi tide Isa ma sɔnɔn.

23

Diinla kobie
(Maraki 12:38-40, Luki 11:38-52, 20:45-47)

¹ Isa naxa a masen jama nun a fɔxirabirɛɛ bɛ,

² «Sɛbelitie nun Farisenie mixie xaranma Annabi Munsa xa seriye nan na.

³ Na kui, wo xa nu e xui rabatu, wo nɛrɛ a ma. Kɔnɔ wo naxa e wali fɔxi tan naba de, barima e naxan falama, e mu na xa rabama.

⁴ E kote binyee raxirima, e e sa mixie fari, kɔnɔ e tan mu tinma e malide hali e bɛlɛxɛsole keren na.

⁵ E e xa kɛwalie birin nabama alako mixie xa e to. E e xa sɛbɛɛ rabelebelema e naxee xirima e tigi nun e bɛlɛxɛ ra. Luuti dɛnbɛxie naxee singanma donma sanbunyi ra Ala xa fe ma, e nee rakuyama han a dangi a i.

⁶ E na siga e dɛgedɛ mixi xɔnyi malanyi na dɛnnaxɛ, xa na mu e na so salide banxi, binyɛ dɔxɔde rafan e ma ki fanyi.

⁷ E na siga taa kui, a rafan e ma mixie xa e xɛɛbu binyɛ ra, e na a fala e bɛ, «Karamɔxɔ.»»

⁸ «Kɔnɔ mixie naxa a fala wo tan bɛ «Karamɔxɔ,» barima karamɔxɔ keren peti nan na wo bɛ, wo fan birin findixi ngaxakerenmae nan na.

⁹ Wo naxa yi dunija adamadi xili «N Baba,» barima Bɛɛɛ keren peti nan na wo bɛ, wo Baba naxan na ariyanna.

¹⁰ Mixie man naxa a fala wo tan bɛ «Mangɛ,» barima Mangɛ keren peti nan na wo bɛ, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹¹ Naxan na mixi xungbe ra wo ya ma, a xa findi wo xa walikɛ nan na.

¹² Naxan na a yetɛ igbo, a xa fe fama nɛ igorode. Naxan a yetɛ magoroma, a xa fe fama nɛ itede.»

¹³⁻¹⁴ «Kɔnɔ gbaloe na wo bɛ, wo tan seriye karamɔxɔɛ nun Fariseni filankafuie, barima wo naadɛ balanma mixie ya ra alako e naxa so Ala xa mangɛya niini bun ma. Na kui, wo tan yetɛ mu soma, wo man mu tinma mixi gbetɛɛ fan xa so naa naxee waxi sofe.»

¹⁵ «Gbaloe na wo bɛ, wo tan seriye karamɔxɔɛ nun Fariseni filankafuie! Wo baa igirima, wo bɔxi birin isa

alako wo xa mixi keren naso wo xa dinɛ, kɔnɔ a na so, wo a findima yahannama di nan na, naxan kobi dɔxɔ firin wo tan na.»

¹⁶ «Gbaloe na wo bɛ, wo tan yarerati dɔnxuie! Wo a falama, «Xa mixi a kali hɔrɔmɔbanxi ra, fefe mu a ra, hali a kanyi mu a xui rakamali. Kɔnɔ xa mixi a kali xɛɛma ra naxan na hɔrɔmɔbanxi kui, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.»

¹⁷ Wo tan dɔnxui xaxilitaree! Mundun tide gbo, xɛɛma, ka hɔrɔmɔbanxi naxan xɛɛma findixi se seniyenxi ra?

¹⁸ Wo man a falama, «Xa mixi nde a kali sɛrɛxɛbade ra, fefe mu a ra hali a kanyi mu a xui rakamali. Kɔnɔ xa mixi a kali sɛrɛxɛ ra naxan na sɛrɛxɛbade fari, fo a kanyi xa a xui rakamali teku.»

¹⁹ Wo tan dɔnxuie! Mundun tide gbo, sɛrɛxɛ, ka sɛrɛxɛbade naxan sɛrɛxɛ findixi se seniyenxi ra?

²⁰ Na kui, naxan yo na a kali sɛrɛxɛbade ra, a bara a kali na ra, a nun sɛrɛxɛ fan naxan birin saxi a fari.

²¹ Naxan yo na a kali hɔrɔmɔbanxi ra, a bara a kali na ra, a nun naxan fan sabatixi a kui.

²² Naxan yo na a kali ariyanna ra, a bara a kali Ala xa kibanyi ra, a nun naxan fan magoroxi a kui.»

²³ «Gbaloe na wo bɛ, wo tan seriye karamɔxɔɛ nun Fariseni filankafuie! Wo sansi xunxurie farilɛ bama, alɔ salaxui, sulɔpi, nun digiyanyi, kɔnɔ fe naxee findixi a hagigɛɛ ra Ala xa seriye kui, alɔ tinxinyi, kinikini, nun danxaniya, wo gbilenxi nee nan fɔxɔ ra. A lanma nɛ nu wo xa na seriye hagigɛɛ rabatu, wo man mu nɛɛmu na seriye xunxurie dɔnxɔɛɛ ma.

²⁴ Yarerati dɔnxuie! Wo minse rasensenma kuli di xa fe ra, wo fa jɔxɔmɛ gundi gerun!»

²⁵ «Gbaloe na wo bɛ, wo tan seriye karamɔxɔɛ nun Fariseni filankafuie! Wo pɔɔti nun pileti fari maxama, kɔnɔ e kui rafexi balose naxan na, wo a sɔtɔxi mupɛ nun wasatareya nan saabui ra.

²⁶ I tan fariseni donxui! Pooti nun pileti kui raseniyen sinden, na temui a fari fan seniyenma ne.»

²⁷ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxoe nun Fariseni filankafuie! Wo maniyaxi gaburie nan na, naxee fari ratofanxi, konoo e kui rafexi faxamixi xorie nun seniyentareja mooli birin na.

²⁸ Wo fan, mixi na wo to, e wo mapoxunma tinxintoe nan na, konoo wo boje kui rafexi filankafuina nun kobina ra.»

²⁹ «Gbaloe na wo be, wo tan seriye karamoxoe nun Fariseni filankafuie! Wo gaburi fanyie yailanma namijonmee be, wo tinxintoe xa gaburie raxunmama,

³⁰ wo a fala, «Xa muxu nu na dunija ma muxu benbae waxati, muxu mu kafuma e ma nu namijonmee faxafe ra.»

³¹ Na kui, wo bara seederoxoya ba wo yete xili ma, a falafe ra a wo findixi namijonme faxee xa die nan na.

³² Wo wo benbae xa kewalie raka-mali yire!

³³ Wo tan boximase bonsoe, wo ratangama yahannama ma di?»

³⁴ «Na kui, n xa a fala wo be, n fafe namijonmee, lonnilae, nun karamoxoe xeede wo yire, konoo wo ndee faxama ne, wo jan nee ndee mabanbanma ne wuri magalanbuxie ma. Wo ndee bonboma ne sebere ra wo xa salidee kui, e man siga taa yo kui, wo birama e foxo ra e paxankatafe ra.

³⁵ Na nan a ra, tinxintoe xa wuli naxan ifilixi dunije, a birin luma wo tan nan ma, kelife Habila ma doxo Berekiya xa di Sakari ra, wo naxan faha horomobanxi nun serexebade tagi.

³⁶ N xa nondi fala wo be, yi paxankate birin fama ne to mixie sotode.»

Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra (Luki 13:34-35)

³⁷ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijonmee faxama, naxan Ala xa xerae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe

n yire, alo toxoe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, konoo wo naxa tondi!

³⁸ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma.

³⁹ N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na mixi be naxan fafe Marigi xili ra!»»

24

Horomobanxi xa kane (Maraki 13:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa naxa mini horomobanxi kui. A nu sigafe temui naxe, a foxirabiree naxa e maso a ra, e woyen a be a xa horomobanxi mato a nun banxie naxee na a rabilinyi, e ti ki to tofanxi.

² Konoo Isa naxa a masen e be, «Wo yi birin toxi? N xa nondi fala wo be, yi geme keren mu fama lude a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Dunija raponyi tonxumae (Maraki 13:3-23, Luki 21:7-24)

³ Isa nu magoroxi Oliwi geya fari temui naxe, a foxirabiree naxa siga a yire, e a maxarin e doro ma, «Na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tonxuma mundun ma a i fa waxati nun dunija raponyi bara makore?»

⁴ Isa naxa e yaabi, «Wo menni wo yete ma, mixi yo naxa fa wo ratantan.

⁵ Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma a falafe ra, «N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra.» Na kui, e fama mixi gbegbe ratantande.»

⁶ «Wo gere fe mema ne, wo gere ndee xili me, konoo wo naxa kontofili, barima fo na fe moolie xa raba. Na xa mu findima dunija raponyi ra sinden.

⁷ Sie kelima ne e boore xili ma, jamanee e boore gere. Kaame sinma ne boxi wuyaxi ma, boxi fan seren yire gbegbe.

⁸ Na fe birin findima mantoorolie fole nan na.»

⁹ «Na temui, mixie wo soma ne mangasanyi yi, e xa wo paxankata, e wo faha. Sie birin wo xonma ne n xili xa fe ra.

¹⁰ Danxaniyatɔɛ gbegbe birama nɛ tantanyi kui na waxati, e e booree yanfa xɔnnanteya kui.

¹¹ Wule falɛ gbegbe fan e yetɛ findima nɛ namijɔnmɛɛ ra, e mixi gbegbe ratantan.

¹² Kobija gboma nɛ han mixi gbegbe xa xanunteya xinbeli,

¹³ kɔnɔ naxan na a tunnabɛxi han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.

¹⁴ Ala xa mangɛya niini xibaaru fanyi kawandima nɛ dunija birin kui, a findi seedeɔɔɔɔya ra sie birin bɛ. Na xanbi, dunija rapɔnyi fama a lide.»

¹⁵ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi jaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire seniyɛnxi kui, Annabi Daniyeli naxan ma fe fala,

¹⁶ wo tan naxee na Yudaya, wo lanma wo xa wo gi geyae fari.

¹⁷ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

¹⁸ Naxan na xɛ ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

¹⁹ Na waxati findima gbaloe nan na furuginɛɛ nun dingɛɛ bɛ!

²⁰ Wo Ala maxandi na naxa wo li jɛmɛ temui, xa na mu a ra malabu lɔxɔɛ.

²¹ Barima tɔɔrɛ a lima na waxati ma naxan maniye singe mu nu to kabi dunija daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

²² Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi kɔnti ra, adama yo mu kisima nu. Kɔnɔ a nde bama a kɔnti ra mixi sugandixie nan ma fe ra.»

²³ «Na waxati, xa mixi nde sa a fala wo bɛ, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na mɛnni>, wo naxa la a ra.

²⁴ Barima wule falɛɛ fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yetɛ xun, xa na mu e e yetɛ findi namijɔnmɛɛ ra. E fama tɔnxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa nɔma.

²⁵ Wo wo tuli ti, n bara a masen wo bɛ beenun a waxati xa a li.»

²⁶ «Na kui, xa e sa a fala wo bɛ, <A mato, a sa na wula i>, wo naxa siga de! Xa e sa a fala wo bɛ, <A mato, a na banxi kui be>, wo naxa la a ra de!

²⁷ Adama xa Di na fa, a luma nɛ alɔ seyamakɔnyi naxan yanbama koore ma kelife sogetede han sogegorode.

²⁸ <Binbi na lu dennaxɛ, yubɛɛ sa e malanma mɛnni nɛ.»

Isa xa gbilenyi nun xɔrɛ bili xa misaali

(Maraki 13:24-31, Luki 21:25-33)

²⁹ «Na jaxankatɛ waxati dangi xanbi,

<soge ifɔɔrɔma nɛ,

kike yanbɛ bama nɛ,

tunbuie birama nɛ bɔxi,

se naxan birin na koore ma e sɛrɛnma nɛ.»

³⁰ «Na temui, Adama xa Di xa tɔnxuma minima nɛ koore ma. Dunija bɔnsɔɛ birin sunnunma nɛ. E Adama xa Di toma nɛ fa ra nuxui kui senbɛ nun nɔrɛ ra.

³¹ A a xa malekɛɛ xɛɛma nɛ han dunija dande, e xa sa a xa mixi sugandixie malan sara xui ra keli dunija tunxun naani birin ma.»

³² «Wo xɔrɛ bili mato misaali ra, wo xa xaxili sɔtɔ. A salonyi na pingi, a burexɛ nɛɛnɛ mini, wo a kolonma jɛmɛ temui bara makɔrɛ.

³³ Adama xa Di fafe fan na na ki nɛ. Wo na yi fe birin to, wo xa a kolon a a bara makɔrɛ, a jan tixi naade ra.

³⁴ N xa nɔndi fala wo bɛ, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³⁵ Koore nun bɔxi dangima nɛ, kɔnɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

Dunija rapɔnyi waxati kolonfe
(Maraki 13:32-37, Luki 17:26-30, 17:34-36, 12:41-48)

³⁶ «Mixi yo mu a kolon yi fee sa rabama lɔxɔɛ nun waxati yo ma. Hali malekɛ naxee na ariyanna, e mu a kolon, Ala xa Di fan mu a kolon, fo Baba Ala keren peti.

³⁷ Adama xa Di fa lɔxɔɛ luma nɛ alɔ Annabi Nuha xa waxati.

³⁸ Beenun na banbaranyi belebele xa dunija li, mixie nu e dɛgema, e nu e minma, e nu ginɛɛ dɔxɔma,

e nu e xa die fima xεmεε ma, han Annabi Nuha so kunkui kui lɔxɔ naxε.

³⁹ E mu nu kontɔfilixi fefe ra, han banbaranyi naxa e li, a e birin xanin. Adama xa Di fafe fan nabama na ki nε.

⁴⁰ Xa xεmεε firin na xε ma na waxati, keren tongoma nε, boore lu naa.

⁴¹ Xa ginε firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma nε, boore lu naa.

⁴² Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu wo Marigi fa lɔxɔε kolon.

⁴³ Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon nε nu muƙeti fama tεmui naxε kɔε kui, a mu xima nu, alako muƙeti naxa nɔ sode a xɔnyi.

⁴⁴ Na nan a ra, wo fan xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo ƙɔxɔ mu naxan ma.»

⁴⁵ «Nde luma alɔ konyi naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi bara a ti a xa banxi walikεε birin xun ma, a xa donsee taxun e ra a waxati.

⁴⁶ Nelexinyi na na konyi bε, naxan marigi a lima na wali ra.

⁴⁷ N xa nɔndi fala wo bε, na marigi a harige birin taxuma nε na konyi ra.»

⁴⁸ «Kɔnɔ xa na konyi findi a kobi ra, a a falama nε a yetε ma, <N marigi buma nε fafe ra,>

⁴⁹ a fa a boore konyie bɔnbɔ folɔ, a nu lu a dege ra, a a min, e nun siisilae.

⁵⁰ Lɔxɔ nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a ƙɔxɔ man mu lɔxɔε naxan ma, a marigi gbilenma nε.

⁵¹ A na fa, a na konyi ƙaxankatama nε a ƙaaxi ra, konyi gbaloe sɔtɔ e nun filankafuie, a woli wa nun pin maxinyi na dennaxε.»

25

Ginɛdimɛdi fu xa taali

¹ «Na waxati, Ala xa mangeya luma nε alɔ ginɛdimɛdi mixi fu, naxee e xa lanpuie tongo sigafe ra

ginɛdɔxɔε ralande, e xa sa lan a xa futi xiri ma.

² Na ginɛdimɛdie ya ma, suuli, xaxilitaree, suuli, xaxilimae.

³ Naxee findi xaxilitaree ra, e naxa e xa lanpuie xanin, kɔnɔ e mu ture xanin e xun naxan sama lanpuie kui.

⁴ Naxee tan findi xaxilimae ra, kankan naxa ture bitire xanin a xun, a nun e xa lanpuie.»

⁵ «Ginɛdɔxɔε to bu fafe ra, xi xɔli naxa ginɛdimɛdie suxu, e naxa xi.

⁶ Kɔε tagi, sɔnxɔε xui naxa mini, <Ginɛdɔxɔε bara fa! Wo sa a ralan!>

⁷ Ginɛdimɛdie naxa keli, e e xa lanpuie yailan.

⁸ Xaxilitaree naxa a fala xaxilimae bε, <Wo muxu ki wo xa ture nde ra, barima muxu xa lanpuie na xubenfe.>

⁹ Kɔnɔ xaxilimae naxa e yaabi, <Ade, a mu won birin nalima. Wo siga ture matie xɔn wo xa sa wo gbe sara.>

¹⁰ Nee to siga ture sarade, ginɛdɔxɔε naxa fa. Ginɛdimɛdi naxee nu bara ture sa e xa lanpuie kui, nee tan naxa bira a fɔxɔ ra, e so futixiri xulunyi, naade fa balan e xanbi ra.»

¹¹ «Na dangi xanbi, ginɛdimɛdi xaxilitaree fan naxa fa, e a fala, <Marigi, marigi, naade rabi muxu bε.>

¹² Kɔnɔ a naxa e yaabi, <N xa nɔndi fala wo bε, n mu wo kolon.>»

¹³ «Na kui, wo naxa yanfa, barima wo mu na lɔxɔε nun na waxati kolon.»

Harige taxuxi xa taali (Luki 19:11-27)

¹⁴ «A luma nε alɔ xεmεε nde naxan nu fafe biyaaside. A naxa a xa konyie xili, a a harige taxu e ra.

¹⁵ A naxa xεema kilo suuli so konyi keren yi, a firin so boore yi, a keren so a saxan nde yi ra. A to kankan bere so a yi, a naxa biyaasi.»

¹⁶ «Xεema kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa siga keren na, a xa sa na harige rawali. A naxa xεema kilo suuli gbete sɔtɔ geeni ra.

17 Xεεma kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa na harige rawali, a xεεma kilo firin gbete soto geeni ra.

18 Κονο xεεma kilo keren taxu konyi naxan na, a tan naxa sa yili ge, a a marigi xa kobiri noxun na kui.»

19 «A to bu han, konyie marigi naxa gbilen e yire alako e xa dentεge sa a be.

20 Xεεma kilo suuli taxu konyi naxan na, a naxa fa a marigi harige ra, a a fala, <N marigi, i xεεma kilo suuli nan taxu n na. A mato, n bara kilo suuli man sa a xun geeni ra.>

21 A marigi naxa a fala a be, <I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbegebe nan taxuma i ra. Fa n xonyi, wo nun i marigi xa lu seewe kui.»

22 «Na xanbi, xεεma kilo firin taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, i xεεma kilo firin nan taxu n na. A mato, n bara kilo firin man sa a xun geeni ra.>

23 A marigi naxa a fala a be, <I nuwali. Konyi dugutege nan i ra, walike fanyi. N to harige dondoronti taxu i ra, i mu lanlanteya kana, n fa harige gbegebe nan taxuma i ra. Fa n xonyi, wo nun i marigi xa lu seewe kui.»

24 «A donxoe ra, xεεma kilo keren taxu konyi naxan na, a fan naxa fa, a a fala, <N marigi, n a kolon i xa fe maxorocho. I sansi xabama, i mu naxan garansan. I sansi bogi bama, i mu naxan si.

25 N gaaxu ne. N naxa sa i xa xεεma kilo keren noxun yili kui. A mato, a tan nan yi ki. I harige sese mu loxi.>

26 A marigi naxa a yaabi, <I tan konyi kobi tunnaxone! I nu a kolon a n sansi xabama, n mu naxan garansan, n man sansi bogi bama, n mu naxan si?

27 A lan ne nu i n ma kobiri so kobiri rawalie yi ra, alako n na fa i yire temui naxe, i n harige ragbilen n ma, geeni saxi a xun ma.

28 Na kui, wo xεεma kilo rasuxu a yi, wo a so konyi yi ra, xεεma kilo fu na naxan yi,

29 barima a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne, a gbo ki fanyi. Κονο a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra.

30 Wo yi konyi fufafu woli tande dimi kui, wa nun jin maxinyi na dennaxe.»

Kiiti donxoe

31 «Adama xa Di na fa a xa nore kui, a nun a xa malekee, a a magoroma ne a xa kibanyi norochi kui.

32 Si birin malanma ne a ya ra. A mixi mayegetima ne alo xuruse demadonyi yexee nun sie mayegetima ki naxe.

33 A yexee tima ne a yirefanyi ma, a sie fan ti a koola ma.»

34 «Na temui, mange a falama ne mixie be naxee na a yirefanyi ma, <Wo fa, n Baba naxee barakaxi. Wo fa mangeya soto wo ke ra, mangeya naxan yailanxi wo be kabi dunija folε.

35 Barima kaame to nu n ma, wo naxa n ki donse. Ye xoli to nu n ma, wo naxa n ki ye. Xone to nu n na, wo naxa n yigiya.

36 N mageli to nu a ra, wo naxa dugie fi n ma. N to nu furaxi, wo naxa fa meeni n ma. N to nu saxi geeli, wo naxa fa n yire matode.»

37 «Na temui, tinxintoe a maxorinma ne, <Marigi, muxu i to kaame kui mun temui, muxu fa i ki donse, xa na mu ye xoli ra, muxu fa i ki ye?

38 Muxu i to xoneya ra mun temui, muxu fa i yigiya, xa na mu i mageli ra, muxu fa dugie fi i ma?

39 Muxu i furaxi to mun temui, xa na mu i saxi geeli, muxu fa siga i yire matode?»

40 Mange e yaabima ne, <N xa nondi fala wo be, wo naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo a rabaxi n tan nan be.»

41 «Na xanbi, a a falama ne mixie be naxee na a koola ma, <Wo wo

makuya n na, wo tan mixi dankaxie, wo sa so te xɔɔra naxan yailanxi Ibulisa nun a xa malekee be, naxan mu xubenma abadan.

⁴² Barima kaame to nu n ma, wo mu n ki donse. Ye xɔli to nu n ma, wo mu n ki ye.

⁴³ Xɔɔre to nu n na, wo mu n yigiya. N mageli to nu a ra, wo mu dugie fi n ma. N furaxi to nu a ra, n man to nu saxi geeli, wo mu fa meenide n ma.»

⁴⁴ «Na temui, e fan a maxɔrinma ne, «Marigi, muxu i to mun temui kaame na i ma, xa na mu ye xɔli, xa na mu i findixi xɔɔre ra, xa na mu i mageli ra, xa na mu i furaxi, xa na mu i saxi geeli, muxu fa tondi i malide?»

⁴⁵ Mange e yaabima ne, «N xa nondi fala wo be, wo mu naxan yo raba n ngaxakerenyi mixi xuri nde be, wo tondixi a rabade n tan nan be.»

⁴⁶ Naxankate nan nagataxi na mixie be abadan, kɔɔ tinxintɔe tan abadan kisi nan sɔɔma.»

26

Yanfanteya Isa be

(Maraki 14:1-2, Luki 22:1-2, Yaya 11:45-53)

¹ Isa to ge yi fe birin masende, a naxa a fala a foxirabiree be,

² «Wo a kolon, xi firin nan luxi Sayamaleke Dangi Sali xa a li. Na temui, Adama xa Di sama ne mixie belexe e xa a banban wuri magalanbuxi ma.»

³ Na waxati, serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nu malanxi Kayafa xɔnyi, serexedube kuntigie xunyi.

⁴ E naxa lan a ma e xa Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa a faxa.

⁵ Kɔɔ e naxa a fala, «Won naxa a suxu sali loxɔe, xa na mu a ra jama a xunyi ikelima ne.»

Gine nde fe fanyi rabafe Isa be

(Maraki 14:3-9, Yaya 12:1-8)

⁶ Isa to nu na Betani, Simɔn kune kanyi xɔnyi,

⁷ gine nde naxa fa a yire. Labunde ture nu na a yi ra, naxan sare xɔɔxɔ ki fanyi. A nu saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra. Isa nu na teebili ra temui naxe, gine naxa fa, a na labunde ture ifili Isa xunyi ma.

⁸ Isa foxirabiree to na to, e naxa xɔɔ, e a fala, «Yi birin makanaxi munfe ra?»

⁹ Xa yi labunde ture sa mati nu, kɔbiri gbegbe nan sɔɔma nu a xa fe ra, na fan nɔ fide setaree ma.»

¹⁰ Isa to nu a kolon e naxan falafe e bore be, a naxa a masen e be, «Wo na yi gine tɔɔɔfe munfe ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan nabaxi n be.

¹¹ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kɔɔ n tan mu luma wo yi ra be abadan xe.

¹² Yi gine to labunde ture saxi n fate ma, a a rabaxi n fure ragatafe nan xa fe ma.

¹³ N xa nondi fala wo be, Ala xa xibaaru fanyi sa kawandima dede dunija birin kui, yi gine xa kewali xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya

(Maraki 14:10-11, Luki 22:3-6)

¹⁴ Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie xɔn ma,

¹⁵ a e maxɔrin, «Wo munse soma n yi n xa Isa sa wo belexe?» E fan naxa gbeti kole tongo saxan so a yi.

¹⁶ Keli na temui ma, a naxa so waxati fenfe a noma Isa sode e yi ra temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(Maraki 14:12-21, Luki 22:7-13, 22-23, Yaya 13:21-30)

¹⁷ Taami Lebinitare Sali to a li, a loxɔe singe ma, Isa foxirabiree naxa sa a maxɔrin, «I wama muxu xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

¹⁸ A naxa e yaabi, «Wo siga taa kui xeme nde xɔn, wo a fala a be, «Karamɔxɔ naxe a a xa waxati bara makɔre. A wama Sayamaleke

Dangi Sali rabafe i xonyi, a nun a foxirabiree.»»

¹⁹ Isa foxirabiree naxa a raba alo Isa e yamari ki naxe, e Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

²⁰ Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie nu na teebili ra.

²¹ E nu e degefe temui naxe, a naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi keren na wo ya ma naxan fama n yanfade.»

²² Na naxa e sunnun ki fanyi, kankan naxa a maxorin, «Kono n Marigi, n tan mu a ra de, ka?»

²³ A naxa e yaabi, «N nun naxan bara belexe ragoro paani keren kui, na kanyi nan n yanfama.

²⁴ Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, kono gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

²⁵ Yudasi naxan nu fafe a yanfade, a naxa Isa maxorin, «Karamoxo, n tan mu a ra de, ka?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

Marigi xa serexe tonxuma
(Maraki 14:22-26, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

²⁶ E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a masen e be, a naxe, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

²⁷ Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, a a fala e be, «Wo birin xa a min.

²⁸ Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbegbe be e xa yunubie xafarife ra.

²⁹ N xa a fala wo be, n to yi weni minma, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe n Baba xonyi ariyanna.»

³⁰ E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi गया fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma
(Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

³¹ Na temui Isa naxa a masen e be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra to koe ra, wo mee n ma fe ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexese fan yensen.»

³² Kono n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

³³ Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra.»

³⁴ Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

³⁵ Piyeri man naxa a yaabi, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabire birin naxa na woyen keren fala.

Isa Ala maxandife Getesemani
(Maraki 14:32-42, Luki 22:39-46)

³⁶ Na dangi xanbi Isa nun a foxirabiree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doxo be. N tan xa siga menni Ala maxandide.»

³⁷ A naxa Piyeri nun Sebede xa di firinyie xanin a xun ma. Sunnunyi nun kontofili to Isa boje suxu,

³⁸ a naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boje ra alo a xa n faxa. Wo lu be, kono wo naxa xi.»

³⁹ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi, «N Baba, xa a sa noma rabade, i xa n natanga yi paxankate ma. Kono n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴⁰ A to gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?»

⁴¹ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Maroxun fanyi na adama be, kono a fate bende tan senbe mu na.»

⁴² Isa man to a masiga e ra, a naxa gbilen Ala maxandi ra, «N Baba, xa yi paxankate mu noma bade n yi ra, fo n xa tin a ra, i sago nan xa raba.»

⁴³ A to gbilen a foxirabiree yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra.

44 A naxa e lu naa, a siga sanmaya saxan nde, a sa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

45 Na temui, a naxa gbilen a foxirabiree yire, a a masen e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? Wo a mato, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitose belexe.

46 Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(*Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-12*)

47 Isa jan mu nu gexi woyende, Yudas, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa e nun pama gbegbe, santidegema e nun gbengbetae suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa forie nan nu e xexi.

48 Isa yanfama nun na pama nu bara lan a ma, a a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo na suxu.»

49 Na kui, Yudas naxa a maso Isa ra keren na, a a fala, «Karamoxo, i nuwali,» a fa a sunbu.

50 Isa naxa a masen a be, «N boore, i faxi naxan nabade, a raba.» Na temui, na mixie naxa e maso Isa ra, e a suxu.

51 Isa foxirabiree nde naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

52 Isa naxa a fala a be, «Santidegema raso a tee i. Naxan yo na findi a xa geresose ra, na kanyi fan faxama santidegema nan saabui ra.

53 Ka i joxo a ma a n mu noma n Baba xilide, a malekee rasanba n ma keren na, naxee dangi maleke gali fu nun firin na?

54 Kono xa na raba, Kitaabuie xa masenyie fa kamalima di? Barima e a masenxi ne a fo a xa raba yi ki ne.»

55 Na xanbi, Isa naxa a fala pama be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na? Loxo yo loxo, n dodoxi horomobanxi kui, n kawandi tima, wo mu n suxu.

56 Kono yi birin nabaxi ne alako namijonmee naxan sebexi Kitaabui kui, a xa kamali.»

Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

Isa tife Yuwifie kuntigie ya i
(*Maraki 14:53-65, Luki 22:54-55,63-71, Yaya 18:12-24*)

57 Mixi naxee Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigi Kayafa xonyi, seriyee karamoxoe nun forie nu malanxi dennaxe.

58 Piyeri fan, a nu biraxi Isa foxo ra, kono a ndedi nu makuyaxi pama ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. A naxa dodoxi horomobanxi kantamae fe ma, alako a xa a mato Isa xa fe dangima ki naxe.

59 Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu wule seede nde nan fenfe naxan bama Isa xili ma, e sa noma a faxade naxan ma.

60 Kono e mu se to, hali tojogeti gbegbe to fa. A donxoe ra, xeme firin naxa fa,

61 e a fala, «Yi xeme a fala ne, <N tan noma Ala xa horomobanxi kanade, n man fa a ti xi saxan bun ma.»»

62 Serexedube kuntigi xunyi naxa keli, a Isa maxarin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xeme munse safe i xun ma yi ki?»

63 Kono Isa mu sese fala. Serexedube kuntigie xunyi naxa a fala a be, «N bara i yamari i xa i kali Ala Nije ra, i a fala muxu be xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, Ala xa Di.»

64 Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N man xa a fala wo be, keli yi waxati ma, wo fama Adama xa Di tode, a dodoxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a toma fa ra nuxuie kui.»

65 Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a iboo xone ra, a a fala, «A bara Ala rasoto! Won hayi na seede gbete ma yire? Wo bara a me a Ala rasotoxi ki naxe.

66 Wo kiiti toxi di?» E naxa a yaabi, «A lanma a xa faxa ne.»

⁶⁷ Na temui, e naxa dɛye bɔxun Isa yatagi, e kamui sin a ma. Ndee naxa a dɛ ragarin, e nu a fala,

⁶⁸ «I tan, Ala xa Mixi Sugandixi, namijonmeɲa raba! A fala ba, naxan i bɔnbɔxi!»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma
(Maraki 14:66-72, Luki 22:56-62, Yaya 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Piyeri nu dɔxɔxi tande, sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xa tɛtɛ kui. Konyi ginɛ nde naxa a makɔrɛ a ra, a a fala, «I tan, wo nun Isa Galileka birin nan nu a ra.»

⁷⁰ Kɔnɔ Piyeri naxa a matandi birin ya xɔri, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!»

⁷¹ Piyeri to mini folo tɛtɛ naadɛ ra, konyi ginɛ gbɛtɛ nde naxa a to, a a fala mixie bɛ naxee nu na naa, «Yi xeme naxan yi ki, e nun Isa Nasaretika nan nu a ra.»

⁷² Piyeri man naxa a matandi, a a kali, «N mu na xeme kolon!»

⁷³ A mu bu, naxee nu tixi naa, e naxa e maso Piyeri ra, e a fala a bɛ, «Nɔndi nan a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima i wɔyɛnma alɔ Galileka.»

⁷⁴ Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! N tan mu na xeme kolon feo!» Na fala xanbi, konkore naxa a rate.

⁷⁵ Piyeri naxa ratu fa Isa xa wɔyɛnyi ma, «Beemanun konkore xa a rate, i i yete rasanma nɛ n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa mini, a sa wa han.

27

Yuwifie Isa xaninfe Pilati xɔn
(Maraki 15:1, Luki 22:63-71, Yaya 18:28-32)

¹ Kuye to iba, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie birin nun Yuwifie xa forie to nu malanxi, e naxa natɛ tongo e xa Isa faxa.

² E to Isa xiri, e naxa a xanin gomina Pilati xɔn.

Yudasi xa faxe

³ Yudasi, Isa yanfama, a to a to e bara Isa makiiti a lan a xa faxa, a naxa nimisa a xa yanfanteya xa

fe ra. A naxa na gbeti kole tongo saxan nagbilen sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun forie ma,

⁴ a a fala, «N bara yunubi raba! Xeme naxan faxama yi ki, seniyentɔɛ nan a ra, a fa li n tan nan a yanfaxi!» E naxa a yaabi, «Na mu muxu tan matoxi. Na i tan nan matoxi.»

⁵ A to gbeti kolee woli hɔrɔmɔbanxi kui, Yudasi naxa siga a yete gbakude wuri kɔn na.

⁶ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie to gbeti kolee matongo, e naxa a fala, «A mu daxa muxu xa yi gbeti kolee sa hɔrɔmɔbanxi xa kɔbiri xun ma, barima nii sare nan a ra.»

⁷ E to wɔyɛn, e naxa fɛɲɛ yailanyi xa xɛ yire sara na kɔbiri ra, na xa findi gaburi yire ra xɔɲɛ bɛ.

⁸ Na nan a toxi, han to na xɛ xili falama «Wuli Bɔxi.»

⁹ Na kui, Annabi Yeremi xa masenyi naxa kamali, a to a masen, «E naxa gbeti kole tongo saxan tongo, Isirayilakae ndee sare naxan saxi a xun,

¹⁰ e fɛɲɛ yailanyi xa xɛ sara na kɔbiri ra, alɔ Marigi n yamari ki naxɛ.»

Isa tife Pilati ya i
(Maraki 15:2-15, Luki 23:2-5,13-25, Yaya 18:28-19:16)

¹¹ Isa to ti gomina Pilati ya i, gomina naxa a maxɔrin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mangɛ ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

¹² Kɔnɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun forie nu a tɔɲɛgema temui naxɛ, Isa mu yaabi yo fi.

¹³ Na temui Pilati naxa a maxɔrin, «I mu yi fee mexi e naxan birin safe i xun ma yi ki?»

¹⁴ Kɔnɔ Isa mu e xa wɔyɛnyi yo yaabi. Na naxa gomina kaaba ki fanyi.

¹⁵ Nɛ yo nɛ, sali temui, gomina darife nan nu a ra, a xa geelimani keren nabɛɲin pama bɛ, e na wa naxan yo xɔn.

¹⁶ Na waxati, geelimani nde nu na, birin nu naxan kolon a xa ɲaaxɔna ma. A nu xili Barabasi.

17 Nama to malan, Pilati naxa e maxorin, «Wo wama n xa nde rabɛnin wo bɛ, Barabasi ba, ka Isa, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?»

18 Pilati nu a kolon a sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nu Isa saxi a bɛlɛxɛ tɔnɛ nan ma.

19 Ba na ra, a to nu dɔxɔxi kiiti sade, a xa ginɛ naxa xɛɛra rasiga a ma, a a fala a bɛ, «I naxa so yi tinxintɔɛ xa fe kui fefe ma, barima n bara xiye sa a xa fe ra, xiye naxan bara n tɔɔrɔ to ki fanyi.»

20 Kɔnɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun Yuwifie xa forie naxa pama kui iso e xa Barabasi maxorin Pilati ma, Isa tan xa faxa.

21 Gomina man naxa e maxorin, «Yi mixi firin ya ma, wo wama n xa mundun nabɛnin wo bɛ?» E naxa a yaabi, «Barabasi!»

22 Pilati fan naxa e maxorin, «N xa munse raba Isa ra, naxan xili falama Ala xa Mixi Sugandixi?» Nama birin naxa a yaabi, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

23 A man naxa e maxorin, «Munfe ma? A fe paaxi mundun nabaxi?» Kɔnɔ e tan sɔnxɔɛ nan tun xun masa, «A banban wuri ma!»

24 Pilati to a to a a mu nɔxi fefe ra, pama fan nu waxi kelifɛ a ra, a naxa ye tongo, a a bɛlɛxɛ raxa e ya xɔri, a a fala e bɛ, «Yi xɛmɛ faxafe mu na n tan ma de! A luma wo tan nan ma.»

25 Nama birin naxa a yaabi, «A xa faxɛ wuli xa lu muxu nun muxu xa die xun ma!»

26 Na kui, Pilati naxa Barabasi rabɛnin e bɛ. A naxa yaamari fi sɔɔrie xa Isa bɔnbɔ sɛbɛrɛ ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Sɔɔrie Isa mayelefe
(Maraki 15:16-20, Yaya 19:2-3)

27 Rɔma sɔɔrie to Isa xanin gomina xɔnyi, e naxa e boore sɔɔrie birin xili, e gali naxa ti a rabilinyi.

28 E naxa Isa xa sose ba a ma, e mangɛ guba gbɛeli ragoro a ma.

29 E naxa tunbee mafilin, e e yailan mangɛ katanyi maniyɛ ra, e a sa a xun ma. E naxa wuri raso a

yirefanyi bɛlɛxɛ kui, e a mayele, e nu e xinbi sin a bun ma, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mangɛ.»

30 E naxa dɛye bɔxun a ma, e na wuri ba a yi, e nu a xunyi bɔnbɔ a ra.

31 E to gɛ Isa mayelede, e naxa mangɛ guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43, Yaya 19:17-27)

32 E to nu minife taa ra, e naxa Sirenika xɛmɛ nde to naxan nu xili Simɔn. Sɔɔrie naxa a yamari, a tan xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

33 E to yire li naxan xili Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire,»

34 e naxa wɛni so a yi, seri saxi naxan xun, kɔnɔ a to a nɛmunnɛmun, a mu tin a minde.

35 E to gɛ a mabanbande wuri ma, e naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

36 Na dangi xanbi, e naxa dɔxɔ a kantade.

37 E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sɛbɛli nan gbaku a xun ma, «Isa nan ya, Yuwifie xa mangɛ.»

38 Na tɛmui, e naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fɛ ma, keren a yirefanyi ma, boore a kɔɔla ma.

39 Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma,

40 e a fala, «I tan naxan hɔrɔmɔbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma, i yetɛ rakisi! Xa Ala xa Di nan i ra, goro wuri kɔn na!»

41 Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, seriye karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa forie fan nu a mayelefe, e nu a fala,

42 «A bara mixi gbɛtɛ rakisi, kɔnɔ a mu nɔma a yetɛ tan nakiside. Isirayila mangɛ xa mu a ra? A xa goro wuri kɔn na be ya, alako muxu xa la a ra.

⁴³ A bara a xaxili ti Ala ra, a man fa a fala, <N findixi Ala xa Di nan na.> Yakɔsi, xa a rafanxi Ala ma, a xa a rakisi!»

⁴⁴ Suute naxee nu banbanxi a fe ma, e fan nu Isa konbife na ki ne.

Isa xa faxe

(*Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30*)

⁴⁵ Yanyi tagi, dimi naxa sin boxi birin ma leeri saxan bun ma.

⁴⁶ Na waxati ma, Isa naxa gbelegbele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lema sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabepinxi munfe ra?»

⁴⁷ Mixi naxee nu na naa, e to a xui me, e naxa a fala, «A na Annabi Eliya nan xilife!»

⁴⁸ Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xone xora, a a so wuri de i, a fa a ti Isa be alako a xa a min.

⁴⁹ Konɔ booree naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a rakiside.»

⁵⁰ Isa man naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

⁵¹ Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi horomobanxi kui, a naxa iboo firin na, keli a fuge han a laabe. Bɔxi naxa seren, gemee naxa iboo,

⁵² gaburie fan naxa rabi. Seniyentoe laaxiraxi gbegbe naxa keli faxe ma,

⁵³ e mini gaburie kui. Isa to keli faxe ma, e so ne Darisalamu, taa seniyenxi kui, e fa mini mixi wuyaxi ma.

⁵⁴ Soori mange nun a boore soorie naxee nu Isa kantafe, e to boxi xa serenyi to, a nun naxan naba Isa faxesa temui, e naxa gaaxu ki fanyi, e a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xeme ra!»

⁵⁵ Gine wuyaxi fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi fe birin matoma. E nu bara bira Isa foxo ra kelife Galile boxi ma, e nu a mali.

⁵⁶ Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Mariyama Yaki nun Yusufu nga, a nun Sebede xa die nga.

Isa xa maragate

(*Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42*)

⁵⁷ Nunmare to so, Arimateka ban-namixi nde naxa fa naxan nu xili Yusufu. Isa foxirabire nde nan nu a fan na.

⁵⁸ A naxa siga Pilati yire, a Isa fure maxandi a ma. Pilati naxa yaamari fi e xa a so a yi ra.

⁵⁹ Yusufu naxa Isa fure tongo, a a mafilin kasange fanyi kui,

⁶⁰ a a bele gaburi neene kui, naxan nu gexi geme kui a tan Yusufu be. A to geme xungbe mapindigilin, a a doxo gaburi de ma, a naxa siga.

⁶¹ Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama nu na naa, e doxoxi gaburi ya ra.

Soorie tife Isa xa gaburi kantade

⁶² Malabu loxoe see rafala loxoe kuye iba, serexedube kuntigie nun Farisenie naxa siga Pilati yire.

⁶³ E naxa a masen a be, «Mange, muxu ratuxi a ma yi wule fale, beenun a xa faxesa, a a fala ne, <Xi saxan dangi xanbi, n kelima ne faxesa ma.>

⁶⁴ Na kui, i xa yaamari fi a xa gaburi xa makanta han a xi saxan nde, alako a foxirabiree naxa fa a fure mupa, e fa a fala pama be, <A bara keli faxesa ma.> Xa na sa raba, wule donxoe dangima ne wule singe ra.»

⁶⁵ Pilati naxa e yaabi, «Awa, n bara soorie so wo yi. Wo sa gaburi makanta alo wo wama a xon ma ki naxe.»

⁶⁶ E naxa siga, e sa tonxuma sa geme ma naxan nu na gaburi de ma, alako xa gaburi fa sa rabi, a kolonma ne. E naxa soorie lu naa, na kantafe ra.

28

Isa xa marakeli faxe ma

(*Maraki 16:1-10, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-10*)

¹ Malabu loxoe kuye iba, sande loxoe subaxe ma, Mariyama Magidalaka nun boore Mariyama, e naxa siga gaburi matode.

² Na temui, boxi naxa seren senbe ra, barima Marigi xa maleke nde nu bara goro keli koore, a gema mapindigilin, a a ba gaburi de ma, a fa doxo a fari.

³ Maleke nu yanbama alo seya-makonyi, a xa sosee nu fiixe fon.

⁴ Soori naxee nu na kantafe, e naxa gaaxu han e seren, e lu alo faxamixie.

⁵ Kono maleke naxa a masen ginxe be, «Wo naxa gaaxu, barima n a kolon wo na Isa nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma.

⁶ A mu be, a bara keli faxe ma, alo a a fala ki naxe. Wo fa, wo a mato a nu saxi dennaxe.

⁷ Wo man xa siga mafuren, wo sa a masen a foxirabiree be, «A bara keli faxe ma. A na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne.» A tan nan na ki, n bara a ragbilen wo ma.»

⁸ Ginxe naxa e xulun, e keli gaburi yire, gaaxui nun seewe gbegbe ra, e siga e gi ra na xibaaru masende Isa foxirabiree be.

⁹ Kono Isa naxa e ralan, a e xebu, «Wo mama.» E to e maso a ra, e naxa suyidi a be, e a sanyie suxu.

¹⁰ Isa naxa a masen e be, «Wo naxa gaaxu. Wo sa a fala n ngaxakerenyie be e xa siga Galile. E n toma menni ne.»

Soorie nun Yuwifi kuntigie wule xabufe

¹¹ Ginxe nu sigafe temui naxe, soori nde naxee nu gaburi kantafe, e naxa so taa kui. Fe naxan birin naba, e naxa sa a dentege serexedube kuntigie be.

¹² Nee nun forie fan to e malan yire keren, e naxa nate tongo, e kobiri gbegbe fi soorie ma

¹³ yi yaamari ra, «Wo xa yi nan fala, «Isa foxirabiree nan fa ke ra, e a fure muja muxu nu na xife temui naxe.»

¹⁴ Xa a sa li gomina naxa yi fe me, muxu sa woyenma a be alako sese naxa wo to.»

¹⁵ Na kui, soorie naxa kobiri ra-suxu, e fe birin naba alo a falaxi e be ki naxe. Na masenyi naxa yensen ye Yuwifie tagi. Han to na fe mema.

Isa xeraya fife a foxirabiree ma (Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49, Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)

¹⁶ Isa foxirabiree fu nun kerenyie naxa siga Galile boxi ma, e te geya fari Isa dennaxan masen e be.

¹⁷ E to a to, e naxa suyidi a be, kono e man nu siikexi.

¹⁸ Isa naxa a maso e ra, a a masen e be, «Senbe birin bara so n yi ra koore nun dunija ma.

¹⁹ Na kui, wo xa siga, wo sa si birin findi n foxirabiree ra. Wo xa e xunxa ye xora Baba Ala, a xa Di, nun a Xaxili Seniyenxi xili ra.

²⁰ Wo xa e tinkan n ma yaamari birin nabatude. Wo a mato, n na wo fe ma temui birin, han dunija raponyi.»

Inyila Isa
Annabi Maraki naxan
sebexi
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijɔnmɛ naani nan Inyila Isa xa taruxui sebɛ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili nɛ Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Maraki yi Kitaabui sebɛ nɛ nɛ tongo saxan jɔndɔn Isa faxa xanbi. A naxa Isa xa dunijɛigiri birin masen alako mixie xa a kolon, a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na. A a sebɛ Gireki xui nɛ, kɔnɔ muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe fan nɔma a fahaamude a fanyi ra.

Isa xa kaabanako gbegbe sebexi yi Kitaabui kui alako mixi xa a senbɛ kolon, Ala naxan fixi a ma. A furemae rayalan nɛ, a jinne rag-bilen mixie fɔxɔ ra. Annabi Maraki bara wa mixie xa Isa xa xaranyi fan kolon. Isa to mixie xaran Ala xa masenyi ra, e naxa a kolon, a a nɔndi yati yati nan kawandima. A dɔnxɔɛ ra, yi Kitaabui dentɛge sama Isa faxa ki naxɛ, a man kelixi faxɛ ma ki naxɛ.

Na birin nɔma fahaamui fide won ma, won xa a kolon nde na Isa ra. A lɔnni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a nɔma won malide won ma dunijɛigiri kui, a man nɔma won malide aligiyama. Ala xa a raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa
Annabi Maraki naxan
sebexi

Annabi Yaya kawandi tife
(Matiyu 3:1-12, Luki 3:1-22)

¹ Inyila Isa folɛ nan ya, naxan Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe masenma, naxan findixi Ala xa Di ra.

² A sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui,
 «N fama n ma xɛɛra rasanbade i ya ra,

a xa kira rabɔɔ i bɛ.

³ A a xui itema gbengberen yire,
 «Wo kira yailan Marigi bɛ,
 wo sankirae matinxin a ya ra.»

⁴ Na kui, Yaya Xunxa naxa to gbengberenyi ma. A nu kawandi tima mixie bɛ, e xa e xunxa ye xɔɔra tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁵ Yudayakae nun Darisalamuka birin nu sigama a yire. E nu e xa yunubie masenma kenɛ ma, Yaya fan nu e xunxama Yuruden xure xɔɔra.

⁶ Nɔxɔmɛ xabe donma nan nu ragoroxi Yaya ma, beleti kiri daaxi nu xirixi a tagi. A nu baloma katoo nun wula kumi nan na.

⁷ A nu kawandi tima, a nu a fala,
 «Naxan fama fade n xanbi ra, na senbɛ gbo n tan bɛ. Na binyɛ mu na n tan yi ra, n jan xa n felen a xa sankiri luuti yati fulunde.

⁸ N tan bara wo xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ a tan Ala Xaxili Seniyenxi nan nagoroma wo ma.»

Isa xunxafe
(Matiyu 3:13-17, Luki 3:21-22,
Yaya 1:32-34)

⁹ Na waxati ma, Isa naxa fa keli Nasareti, Galile boxi ma, Yaya naxa a xunxa Yuruden xure xɔɔra.

¹⁰ A fɛfɛ te ye xɔɔra temui naxɛ, a naxa koore to rabi ra, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alo ganbɛ.

¹¹ Xui nde naxa mɛ keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenexi ki fanyi ra.»

Sentane katafe a xa Isa ratantan
(Matiyu 4:1-11, Luki 4:1-13)

¹² Na xanbi Ala Xaxili naxa Isa xanin gbengberenyi ma.

¹³ Xi tongo naani bun ma, a nu na gbengberen yire, Sentane nu katafe a ratantande. Wula subee nu na naa. Malekɛ naxa a bun ti.

Isa xa wali folɛ nun a fɔxirabire
singee
(Matiyu 4:12-22, Luki 4:14-5:11)

14 Yaya sa xanbi geeli, Isa naxa siga Galile boxi ma Ala xa xibaaru fanyi kawandi ra.

15 A nu a masenma, «Waxati sugandixi bara a li, Ala xa mangeya niini bara makore. Wo tuubi, wo la Ala xa xibaaru fanyi ra.»

16 A to nu dangife Galile baa de ra, a naxa Simōn nun a xunya Andire to, e yeɛ wolife, barima yexesuxuie nan nu e ra.

17 Isa naxa a fala e be, «Wo bira n foxo ra. Temui dangixi, wo nu yeɛ nan soto ma, konɔ yakosi n a niyama wo xa nu mixie nan soto n be.»

18 E naxa e xa yeɛ lu na keren na, e bira Isa foxo ra.

19 E to dangi na ra dondoronti, a naxa Sebede xa di Yaki nun a xunya Yaya to, e nu na yeɛ madegefe e xa kunkui kui.

20 Isa naxa e xili keren na, e fan naxa e baba Sebede nun walikee lu kunkui kui, e bira Isa foxo ra.

Isa jinne kerife (Luki 4:31-37)

21 Isa nun a foxirabiree naxa so Kaperenam. Malabu loxo ma, Isa naxa so salide kui, a kawandi ti folo.

22 Mixie naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a mu nu luxi alo e xa seriye karamoxo. A tan nu woyenma mange senbe nan na.

23 Na waxati yati, xeme nde jinne nu naxan foxo ra, a naxa sonxo rate folo e xa salide banxi kui,

24 «Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentoe nan na i ra.»

25 Isa naxa woyen a ma a xoroxo ra, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.»

26 Ninne naxa xeme raketun a ra, a sonxo, a fa gbilen a foxo ra.

27 Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Munse yi ki? Xaranyi neene a nun senbe! Hali jinne, a e yamarima, e a xui rabatu.»

28 A mu bu, a xili naxa din Galile boxi yire birin na.

Isa Simōn bitanyi nun furema gbegbe rayalanfe

(Matiyu 8:14-17, Luki 4:38-41)

29 E to mini salide kui, Isa nun Yaki nun Yaya naxa siga Simōn nun Andire xonyi.

30 Simōn bitanyi ginema nu saxi, a fate wolenxi. E naxa a xa fe fala Isa be keren na.

31 Isa naxa a maso gine ra, a a beɛɛ suxu, a a rakeli. Fure naxa a beɛin, a naxa e bun ti folo.

32 Nunmare to so, soge naxa dula, mixie naxa fa furemae birin na a xon, a nun jinne biraxi naxee foxo ra.

33 Taa birin naxa e malan naade ra.

34 A naxa furema gbegbe rayalan, fure moɔli wuyaxi nu naxee ma. A naxa jinne gbegbe fan keru mixie foxo ra, konɔ a mu tin jinne xa woyen, barima e nu a kolon.

Isa kawandi tife Galile boxi ma (Matiyu 4:23, Luki 4:42-44)

35 Subaxe ma, Isa naxa keli, a naxa mini wula i Ala maxandide.

36 Simōn nun a booree ya koto naxa mo Isa fende.

37 E to a to, e naxa a fala a be, «Birin na i fenfe.»

38 Isa naxa e yaabi, «Won xee taa gbete naxee na be rabilinyi alako n xa kawandi raba menni fan, barima n faxi na nan ma.»

39 A naxa siga Galile boxi birin ma, a nu kawandi ti e xa salide banxi kui, a nu jinne fan keru mixie foxo ra.

Kune kanyi rayalanfe

(Matiyu 8:1-4, Luki 5:12-14)

40 Kune kanyi nde naxa fa Isa yire, a a xinbi sin a bun ma, a a mayandi, «Xa i tin, i noma n naseniyende.»

41 Isa naxa kinikini a ma. A naxa a beɛɛ itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. I xa seniyen.»

42 Kune fure naxa ba xeme ma keren na, a naxa seniyen.

43 Isa to a ragbilen, a naxa a matintin a ra

44 yi masenyi ra, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i yeɛ dentegɛ serexedube be, i serexe ba

i xa seniyeanyi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seedejoxoya nan na e be.»

⁴⁵ Kono xeme to siga, a naxa so yi fe tagi rabafe birin be, a nu a xibaaru rayensen ye. Na naxa a niya Isa mu no sode taa kui sonon kene ma. Fo a to nu sa luma taa fari ma mixi yo mu sabatixi dennaxe. Mixie fan nu kelima yire birin fafe ra a yire.

2

Namate rayalanfe

(Matiyu 9:1-8, Luki 5:17-26)

¹ Xi ndee to dangi, Isa man naxa gbilen Kaperenamu, mixie fa a me a na banxi.

² Nama gbege naxa fa a yire, banxi kui naxa rafe, tide naxa non tande birin ma. Isa naxa e kawandi Ala xa masenyi ra.

³ Mixi ndee naxa fa namate ra Isa xon. Xeme naani nan nu a xanife.

⁴ Kono nama to nu gbo, e mu nu noma e makorede Isa ra. Na kui, e naxa banxi fari yire nde maba Isa yailanyi. E naxa namate ragoro menni ra a xa sade fari.

⁵ Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N ma di, i xa yunubie bara xafari.»

⁶ Seriyε karamoxo ndee nu doxoxi naa, e naxa e xaxili rapere,

⁷ «Yi woyenma yi mooli ra munfe ra? A na Ala rasotofe ne yi ki! Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

⁸ Isa naxa e xa mapoxunyi kolon a xaxili ma keren na. A naxa a fala e be, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?»

⁹ Woyenyi mundun sooneya, a falafe yi namate be, «I xa yunubie bara xafari,» ka a falafe a be, «Keli, i xa sade tongo, i jere?»

¹⁰ N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunjama.» Isa naxa a masen namate be,

¹¹ «N naxe i be, keli, i i xa sade tongo, i siga i xonyi.»

¹² A naxa keli keren na, a a xa sade tongo, a mini birin ya xori. Nama

birin de naxa ixara, e nu fa Ala matoxo, «Han to muxu singe mu nu yi nondon to.»

Lewi birafe Isa foxo ra

(Matiyu 9:9-13, Luki 5:27-32)

¹³ Isa man naxa goro baa de ra. Nama birin naxa fa a yire, a nu e kawandi.

¹⁴ A to nu dangife, a naxa Alifa xa di Lewi to, a doxoxi duuti maxilide. A naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.» Lewi naxa keli, a bira a foxo ra.

¹⁵ Loxo nde Isa nun a foxirabiree nu na e degefe Lewi xonyi. Duuti maxilie nun yunubitoe gbege fan nu na, e birin nu e degefe yire keren, barima na mixi mooli wuyaxi nu bara bira Isa foxo ra.

¹⁶ Seriyε karamoxo naxee nu na Farisenie ya ma, e to Isa to a dege ra e nun duuti maxilie nun yunubitoe, e naxa a foxirabiree maxorin, «Munfe ra Isa nun duuti maxilie nun yunubitoe e degema yire keren?»

¹⁷ Isa to na me, a naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma. N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide.»

Isa maxorinfe sunyi ma

(Matiyu 9:14-17, Luki 5:33-39)

¹⁸ Annabi Yaya foxirabiree nun Farisenie to nu na sunyi, mixie naxa fa Isa maxorinde, «Munfe ra Yaya foxirabiree nun Farisenie foxirabiree sunyi suxuma, kono i gbee tan mu sunma?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Ginefenyi xa futixiri xulunyi, a booree noma sunyi suxude a na e fe ma temui naxe? Xa e nun ginefenyi na a ra, e mu noma sunde.

²⁰ Loxoe fama, ginefenyi bama ne e ya ma. Na waxati tan, e sunyi suxuma ne.

²¹ Mixi yo mu dugi fori lonpoma dugi neene ra, xa na mu a ra na dugi neene xuntunyi dugi fori ibendunma, dugi iboo dangi a singe ra.

22 Mixi yo man mu weni neene sama lebe fori kui, xa na mu a ra na weni neene na funtu, weni lebe fori bulama ne. Na kui, weni yo, lebe yo, a kanyi ganma ne e birin na. A lan ne weni neene xa sa lebe neene nan kui.»

*Malabu loxo xa seriye
(Matiyu 12:1-21, Luki 6:1-11)*

23 Malabu loxo nde, Isa nun a foxirabirɛe nu perɛfe sankira ma xɛe tagi. E to nu dangife, a foxirabirɛe naxa mengi tonsɔe nde ba folo.

24 Na kui, Farisenie naxa woyen Isa be, «Munfe ra e na malabu loxo seriye matandife?»

25 Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaame to a suxu, a tan nun naxee nu na a foxo ra?»

26 A so ne Ala xa banxi kui, Abiyatari nu findixi serɛɛdube kuntigi ra temui naxe, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a foxirabirɛe fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo serɛɛdubeɛ.»

27 Isa man naxa a masen e be, «Malabu loxo na mixi nan be, mixi xa mu daaxi malabu loxo be.»

28 Na kui, Adama xa Di findixi Marigi nan na hali malabu loxo xun ma.»

3

*Fe fanyi rabafe malabu loxo ma
(Matiyu 12:9-21, Luki 6:6-11)*

1 Isa man naxa so salide kui. A naxa xeme nde li naa, naxan belexe tuuxi a ma.

2 Farisenie nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a a rayalanma malabu loxo ma, alako e xa no a kalamude fe nde ma.

3 Isa naxa a fala xeme be naxan belexe tuuxi a ma, «Keli, i fa ti be, nama tagi.»

4 A naxa e maxorin, «A daxa fe fanyi nan xa raba malabu loxo, ka fe naaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sontofe?» Kono mixi yo mu a yaabi.

5 Isa xonoxi naxa e mato, a boje tooroxi ki fanyi barima kinikinitare nan nu e ra. A naxa a fala xeme be

naxan belexe tuuxi a ma, «I belexe itala.» A naxa a itala, a belexe naxa yalan.

6 Farisenie naxa mini keren na, e tan nun Herode foxirabirɛe naxa sa malanyi raba Isa xili ma. E naxa kira fen folo Isa faxafe ma.

*Nama malanfe Isa yire
(Matiyu 4:23-25, 12:15-16, Luki 6:17-19)*

7 Isa naxa keli naa e nun a foxirabirɛe, e naxa siga baa de ra. Nama gbege naxa bira e foxo ra kelifɛ Galile, Yudaya,

8 Darisalamu, Idumeya, Yuruden naakiri, a nun Tire nun Sidon nabilinyie. Nama nu bara a me Isa nu na fee naxee rabafe. Na nan a to e gbege naxa fa a yire.

9 Isa naxa a fala a foxirabirɛe be, e xa kunkui nde xiri a be baa de ra, alako nama naxa fa a xeten.

10 Barima a to nu bara mixi gbege rayalan, furemae birin nu katama e xa e belexe din a ra.

11 Ninneɛ nefɛ Isa to, e nu birama a bun ma, e nu gbelegbele, «Ala xa Di nan na i ra.»

12 Kono Isa naxa tonyi doxo e ma e naxa mixie rakolon a xa fe ma.

Isa foxirabire fu nun firin sugandife

(Matiyu 10:1-4, Luki 6:12-16)

13 Na xanbi, Isa naxa te geya fari. A naxa mixie xili a waxi naxee xon, e fan naxa fa a fe ma.

14 A naxa foxirabire fu nun firin sugandi, alako e xa lu a seeti ma, a man xa e xee kawandi rabade,

15 a man xa senbe fi e ma pinne kerife ra mixie foxo ra.

16 A mixi fu nun firin nan sugandi: Simon, a naxan xili sa Piyeri,

17 Yaki, Sebede xa di, nun Yaya, Yaki xunya, (a naxa yi firinyie fan xili sa Bowanerige, na nan falaxi «sesarinyi xa die»),

18 Andire, Filipu, Barotolome, Matiye, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Tadayo, Simon Kanaanka,

19 nun Yudasi Isikariyoti naxan Isa yanfa, a a sa mixi kobie belexe.

Xaxili Seniyenxi rasotofe
(*Matiyu 12:22-33, Luki 11:14-23, 12:10*)

²⁰ Na xanbi, e naxa gbilen banxi, kɔnɔ pama man naxa e malan e yire. E pan mu nɔ e dɛgede.

²¹ Isa xa mixie to a mɛ, e naxa siga a fɔxɔ ra, barima e nu a falafe, «A bara daxu.»

²² Seriyɛ karamɔxɔ naxee keli Darisalamu, nee fan nu a falafe, «A jinnɛɛ kerima jinnɛɛ mangɛ Belesɛbulu nan saabui ra.»

²³ Isa naxa e xili, a taali sa e bɛ, «Sentanɛ nɔma Sentanɛ keride?»

²⁴ Xa pamanɛ a yetɛ gere lantareya kui, na pamanɛ mu xanma.

²⁵ Xa denbaya fan a yetɛ gere lantareya kui, na denbaya mu xanma.

²⁶ Sentanɛ fan, xa a a yetɛ gere lantareya kui, a xa fe bara pɔn, a a yetɛ kanama nɛ.

²⁷ Wo xa a kolon, mixi yo mu nɔma sode senbɛma xa banxi kui, a a harige ba a yi ra, xa a mu a xiri sinden. Na temui, a nɔma nɛ a harige birin mujade.»

²⁸ «N xa nɔndi fala wo bɛ, Ala dipɛma nɛ adamadie xa yunubi nun marasotɔɛ birin ma,

²⁹ kɔnɔ mixi naxan Ala Xaxili Seniyenxi rasotoma, na yunubi tan mu nɔma xafaride na kanyi bɛ abadan.»

³⁰ Isa yi fe birin masen nɛ e bɛ, barima e nu a falafe nɛ, «Ninne kanyi na a ra.»

Isa xa denbaya
(*Matiyu 12:46-50, Luki 8:19-21*)

³¹ Isa nga nun a xunya xɛmɛmae naxa fa, e ti tande, e mixi xɛɛ Isa xilide.

³² Nama nu dɔxɔxi Isa rabilinyi. E naxa a fala a bɛ, «I nga nun i xunyaɛ na tande, e wama wo xa dɛ masara.»

³³ Isa naxa e yaabi, «Nde findixi n nga nun n xunyaɛ ra?»

³⁴ A naxa a ya rage mixie tagi naxee nu dɔxɔxi a rabilinyi, a fa a masen, «A mato, n nga nun n xunyaɛ nan ya.

³⁵ Mixi yo naxan Ala waxɔnfe rabama, na kanyi nan findixi n xunya xɛmɛma, n maagine, nun n nga ra.»

4

Xɛ rawali xa taali
(*Matiyu 13:1-23, Luki 8:4-15*)

¹ Isa man naxa kawandi ti fɔlɔ baa dɛ ra. Nama gbege to e malan, a naxa sa dɔxɔ kunkui kui, pama naxa lu baa dɛ ra.

² A naxa fe wuyaxi masen e bɛ taalie ra. A xa kawandi kui, a naxa a masen e bɛ,

³ «Wo wo tuli mati. Xɛ rawali nde nan mini sansi xɔri garansande.

⁴ A to nu sansi xɔri garansanma, xɔri ndee naxa bira sankira xɔn, xɔnie naxa fa, e e don gbiki.

⁵ Xɔri ndee fan naxa bira gɛmɛ yire, bɛndɛ mu gbo dɛnnaxɛ. Nee naxa bula mafuren na, barima na bɛndɛ mu tilin.

⁶ Kɔnɔ soge to xɔnɔ, na sansie naxa ragan, e xara gben, barima sanke mu nu na e bɛ.

⁷ Sansi xɔri ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixɛten, e e kana, e mu bogi yo ramini.

⁸ Sansi xɔri ndee fan naxa bira bɛndɛ fanyi ma. Na xɔrie tan, e keren keren birin sansie naxa tɔnsɔɛ ramini, ndee naxa xɔri tongo saxan namini, ndee xɔri tongo senni, ndee xɔri kɛmɛ.»

⁹ Na xanbi, a naxa a masen, «Xa wo tuli fe mɛma, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

¹⁰ Isa to lu a xati ma, a fɔxirabire fu nun firinyie a nun naxee nu na a rabilinyi, e naxa a maxɔrin a xa taalie ma.

¹¹ A naxa a masen e bɛ, «Ala bara fahaamuɪ fi wo ma wo xa a xa mangɛya niini gundo kolon, kɔnɔ mixi gbɛtɛɛ tan fe birin mɛma taali wɔyɛnyie nan na,

¹² alako

<E xa fe to a fanyi ra, kɔnɔ e naxa a igbɛ.

E xa fe mɛ a fanyi ra, kɔnɔ e naxa a fahaamu.

Na rabaxi ne alako e naxa fa e ya rafindi Ala ma, Ala fa dije e ma.»

¹³ A naxa e maxorin, «Wo to mu fa yi taali kui kolonxi, wo taali gbete kolonma di?

¹⁴ Xe rawali naxan sansi xori garansanma, a maniya mixi ra naxan Ala xa masenyi kawandima.

¹⁵ Mixi ndee maniyaxi na sansi xorie ra naxee bira kira xon. E nefɛ Ala xa masenyi me, Sentane a ba e xaxili ma.

¹⁶ Sansi xori naxee bira gɛme yire, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu mafuren seewe ra.

¹⁷ Konɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Tɔɔre nun naxankate na e li Ala xa masenyi xa fe ra, e gbilenma ne Ala xa fe foxo ra keren na.

¹⁸ Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema,

¹⁹ konɔ yi dunija kontofili, nun naafuli xoli, nun fe gbete xoli nan e suxuma han e Ala xa masenyi bejin. Na kui, Ala xa masenyi mu noma e boje masarade.

²⁰ Sansi xori naxee bira bendɛ fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e man a suxu, a e boje masara. Xori keren bogi tongo saxan naminima, ndee bogi tongo senni, gbete fan bogi keme.»

Lanpui xa taali

(Luki 8:16-18)

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Lanpui noma doxode debe bun ma, xa na mu sade bun ma? A mu doxoma lanpui doxose xa fari?

²² Barima se naxan birin noxunxi, fo a birin xa makenen. Se naxan birin findixi gundo ra, fo a birin xa sa kene ma.

²³ Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

²⁴ Isa man naxa a masen e be, «Wo wo noxo sa n ma masenyi xon. Wo maniyase naxan nawalima booree be, na nan nawalima wo fan be, Ala man nde sa a xun.

²⁵ Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, konɔ fahaamutare, hali a naxan di mapoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Sansi xori xa taali

²⁶ Isa man naxa a masen, «Ala xa mangeya maniyaxi xeme nan na naxan sansi xori garansanma xe ma.

²⁷ Xa a xife, xa a mu xife, koe nun yanyi, sansi bulama ne, a te, konɔ a tan mu a kolon na rabama kiyoki.

²⁸ Boxi nan sansi ramoma a yete ma. A bulama ne sinden, a te, a tonsɔe mini, a xori fa rafe.

²⁹ A nefɛ mo, a kanyi a xabama ne, barima a xaba temui bara a li.»

Konde xori xa taali

(Matiyu 13:31-35, Luki 13:18-19)

³⁰ Isa man naxa a masen, «Won noma Ala xa mangeya misaalide munse ra? Won noma a xa fe masende taali woyenyi mundun na?

³¹ A maniyaxi konde xori nan na. A ne sima boxi temui naxe, a xori xurun boxi sansi birin be,

³² konɔ xa a bara bula, a findi a ra, a bili nun a salonyie gboma dangife sansi birin na, xonie nu fa e tee sa a kon na, niini bun ma.»

³³ A nu mixie kawandima yi taali woyenyi mooli gbegebe nan na e xaxili bere ra.

³⁴ A jan mu nu masenyi yo tima e be xa taali daaxi xa ma ra. Konɔ xa e nun a foxirabiree doru bara lu a ra, a nu a birin tagi rabama ne e be.

Isa foye belebele raxarafe

(Matiyu 8:23-27, Luki 8:22-25)

³⁵ Nunmare to so na loxoɛ kerenyi, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee naakiri ma.»

³⁶ A foxirabiree naxa keli jama xun, e Isa xanin kunkui kui a nu naxan kui. E naxa kunkui gbete fan xanin.

³⁷ Foye belebele naxa keli baa ma, moronyi nu fa sa kunkui kui.

³⁸ Konɔ Isa tan nu na xife kunkui xore ra, a xunyi saxi xunsase ma. A foxirabiree naxa fa a raxunu, e a fala a be, «Karamoxo, i mu kontofilixi won faxafe ra?»

³⁹ Isa to xunu, a naxa xaape foye ma, a fa baa yamari, «Dundu! I raxara!» Foye naxa iti, baa naxa raxara yen!

⁴⁰ Isa fa e maxorin, «Wo gaaxuxi munfe ra? Han ya danxaniya mu na wo be?»

⁴¹ E fan naxa gaaxu ki fanyi, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, e a xui rabatuma.»

5

Isa jinnɛe kerife Gadaraka foxo ra
(*Matiyu 8:28-34, Luki 8:26-39*)

¹ Isa nun a foxirabirɛɛ naxa fa naakiri ma, Gadara boxi ma.

² Isa to goro kunkui kui, xeme nde naxa fa a ralande, jinne nu naxan foxo ra. A nu kelixi gaburie yire,

³ barima a nu sabatixi menni ne. Mixi yo mu nu noma a xiride sonon, hali yolonxonnyi ra.

⁴ Sanya wuyaxi, e nu bara wure balan a sanyie ma, e yolonxonnyi balan a belexee fan ma. Konɔ a nu yolonxonnyie bolonma ne, a wuree fan birin igira. Mixi yo mu nu na naa naxan noma a ra.

⁵ Ke nun yanyi a nu na gaburie yire ne, a nun geyae fari. A nu gbelegbelema, a nu a yete maxono geme ra.

⁶ A to Isa to keli yire makuye, a naxa a gi, a sa suyidi a be.

⁷ A naxa gbelegbele, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi Ala xa fe ra, i naxa n naxankata.»

⁸ Isa nu bara a yamari, «I tan jinne, gbilen yi xeme foxo ra.»

⁹ Isa man naxa a maxorin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali, barima muxu gali nan a ra.»

¹⁰ A naxa Isa mayandi ki fanyi, a a naxa e keru na boxi ma.

¹¹ Xose gali nu na e demadonfe geya nde ma.

¹² Ninnɛe naxa Isa mayandi, «Muxu raso yi xosee alako muxu xa lu e fate.»

¹³ Isa naxa tin. Ninnɛe naxa gbilen na xeme foxo ra, e so xosee. Xosee naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E wulu firin nan nu a ra. E birin naxa madula, e faxes.

¹⁴ Naxee nu na xosee demadonfe, e naxa e gi. E naxa sa na fe fala taakae nun daaxakae be, mixie fan naxa siga na fe matode.

¹⁵ E to Isa yire li, e naxa na xeme to jinne gali nu naxan foxo ra, a doxoxi, sose ragoroxi a ma, a bara xaxili soto. Na naxa e gaaxu.

¹⁶ Naxee nu bara a to Isa jinnɛe kerixi xeme foxo ra ki naxe, a nun naxan naba xosee ra, e naxa a tagi raba e birin be.

¹⁷ Na xanbi, naakae naxa so Isa mayandife alako a xa keli e xa boxi ma.

¹⁸ Isa to nu bakife kunkui kui, jinnɛe nu xeme naxan foxo ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra.

¹⁹ Konɔ Isa mu tin, a a fala a be, «Gbilen i xonyi, i xa mixie yire. Sa dentegɛ sa e be, Marigi fe naxan birin nabaxi i be, a nun a kinikinixi i ma ki naxe.»

²⁰ Xeme naxa siga, a sa na boxi isa folo, naxan xili Taa Fu. Isa naxan birin nabaxi a be, a naxa a tagi raba naakae be, birin naxa kaaba.

Ginedimedi rakelife faxe ma

nun gine gbete rayalanfe
(*Matiyu 9:18-26, Luki 8:40-56*)

²¹ Isa man to giri naakiri ma kunkui kui, nama gbegebe naxa e malan a yire baa de ra.

²² Salide yarerati nde naxa fa a xon naxan xili Yayiru. A to Isa to, a naxa suyidi a be.

²³ A naxa a mayandi ki fanyi, «N ma di gine na a nii magagafe! Yandi, fa i fa i belexe sa a ma alako a xa yalan, a xa kisi.»

²⁴ Isa naxa siga a foxo ra. Nama gbegebe fan naxa bira Isa foxo ra, e nu fa a xeten.

²⁵ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima je fu nun firin bun ma.

²⁶ A nu bara tōōō seriba wuyaxi yi, a a harige birin so e yi ra, kōōō a mu fisa. A xa fure xun nu masama nan tui.

²⁷ A to nu bara Isa xa fe mē, a naxa so pama tagi, a fa Isa xanbi ra, a a bēlēxē din a xa donma ra.

²⁸ Barima a nu bara a fala a yētē bē, «Xa n nō n bēlēxē dinde Isa xa donma ra gbansan, n yalanma nē.»

²⁹ A xa kike wali naxa dan keren na, a naxa a kolon a fate ma a a bara yalan.

³⁰ Isa naxa a kolon keren na a senbē nde bara mini a fate yi kaa-banako rabafe ra. A naxa a ya rafindi pama ma, a maxōrinyi ti, «Nde a bēlēxē dinxi n ma donma ra?»

³¹ A fōxirabirē naxa a fala a bē, «I mu pama toxi e i xētēnfe ki naxē? I man nu fa maxōrinyi ti, «Nde dinxi n na?»»

³² Kōōō Isa naxa a ya rage a xa a kanyi kolon.

³³ Ginē to a kolon fe naxan a sōtōxi, a naxa gaaxu han a sēren. A naxa suyidi Isa bē, a nōndi birin fala a bē.

³⁴ Isa naxa a fala ginē bē, «N ma di, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bōpēsā kui, i xa tōōrē bara ba i ma.»

³⁵ Isa to nu wōyēnfe, mixi ndee naxa fa kelife salide yarerati xōnyi, e a fala a bē, «I xa di ginē bara faxa. Hali i mu karamōxō tōōō sōnōn.»

³⁶ Kōōō Isa mu e xui danxun. A naxa a fala salide yarerati bē, «I naxa gaaxu. I tan xa la Ala ra tun.»

³⁷ Isa mu tin mixi yo xa bira a fōxō ra, fo Piyeri, Yaki, nun Yaya, Yaki xunya.

³⁸ E to salide yarerati xōnyi li, Isa naxa mixie li, e wafe, e gbelegbelefe.

³⁹ A to so banxi kui, a naxa e maxōrin, «Wo wafe munfe ra? Wo gbelegbelema mun ma? Yi dimēdi mu faxaxi. A na xife nē.»

⁴⁰ Kōōō e tan naxa so a mayelefe.

Isa to e birin namini, a naxa so dimēdi saxi dēnnaxē, a tan nun a fōxirabirē, a nun di baba, nun a nga.

⁴¹ Isa naxa a suxu a bēlēxē ma, a a fala a bē, «Talita kumi». Na nan

falaxi e xa xui, «Ginēdimēdi, n naxē i bē, keli!»

⁴² Ginēdimēdi naxa keli keren na, a a pērē. A pē fu nun firin nan nu a ra. Naxee nu na, e naxa kaaba ki fanyi, e birin dē naxa ixara.

⁴³ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa yi fe tagi raba mixi yo bē. A naxa a fala e bē e xa donse fi tēmedī ma.

6

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Matiyu 13:53-58, Luki 4:16-30)

¹ Isa naxa keli menni, a siga a xōnyi, a mōxi dēnnaxē. A fōxirabirē naxa bira a fōxō ra.

² Malabu lōxōē, a naxa mixie kawandi fōlō salide kui. Mixi gbege naxa a xui mē. E dē naxa ixara, e e bore maxōrin, «Nde yi masenxi yi bē? A lōnni mundun sōtōxi yi ki? A nōxi yi kaabanako fee rabade di?»

³ Kamuderi xa mu a ra, Mariyama xa di? Yaki, Yusufu, Yuda, nun Simōn taara xa mu a ra? A xunya ginēmae fan mu na won ya ma be?» Na kui, e mu la a ra, e xōōō a ma.

⁴ Isa fan naxa a masen e bē, «Namijōnme binyaxi yire birin, fo a xōnyi, a baribooree, nun a ngaxakerenyie tagi.»

⁵ Isa mu nō kaabanako yo rabade naa, fo a to a bēlēxē sa furema keren keren ma, a e rayalan.

⁶ Isa naxa kaaba e xa danxaniyatārepa ma.

Isa a fōxirabirē fu nun firinyie xēefe

(Matiyu 10:5-42, Luki 9:1-6)

⁷ Isa naxa a fōxirabirē fu nun firinyie xili, a e xēē firin firin na. A naxa nōē fi e ma e xa nō pinnēē keride mixie fōxō ra.

⁸ A naxa a fala e bē, «Wo naxa sese xanin wo xun ma, hali taami, gbōnfōē, nun kōbiri. Wo xuli gbansan nan xanin.

⁹ Wo sankirie so, kōōō wo naxa donma firin xanin wo xun.»

¹⁰ A naxa a fala e bē, «Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni

ne han wo sigama yire gbete temui naxe.

¹¹ Xa mixi ndee tondi wo rasenede, e mu e tuli mati wo ra, wo ne kelima naa, wo xa menni bende rakonkon wo sanyie ra, a xa findi seederoxoya ra e be, wo bara e rabolo.»

¹² Na kui, Isa foxirabiree naxa siga kawandi tide mixie be alako e xa tuubi.

¹³ E naxa jinnee keri mixi gbege foxo ra. E naxa ture sa furema gbege ma, e e rayalan.

Annabi Yaya xa faxe

(Matiyu 14:1-12, Luki 9:7-9)

¹⁴ Galile mange Herode naxa yi fe me, barima Isa xili nu bara te, a din yire birin na. Ndee nu a falama, «Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma. Na nan a toxi noe na a yi a xa kaabanakoe raba.»

¹⁵ Gbetee fan nu a falama, «Annabi Eliya na a ra.» Ndee fan nu a falama, «Namionme nan a ra naxan luxi alo namionme dangxie.»

¹⁶ Konoo Herode to Isa xa fe me, a naxa a fala, «N Yaya naxan xunyi bolon, na nan kelixi faxe ma.»

¹⁷ A na fala ne, barima a tan Herode yati nan mixie xee Yaya suxude, yolonxonyi xa sa a ma, a xa sa geeli Herodiyasi xa fe ra, a taara Filipu xa gine, Herode naxan doxo.

¹⁸ Yaya nu a falama Herode be, «A mu daxe i xa i taara xa gine tongo.»

¹⁹ Na naxa a niya Yaya naxa rapaaxu Herodiyasi ma, a naxa wa a xa faxe xon. Konoo a faxe fere mu nu na a be,

²⁰ barima Herode mu nu suusama Yaya ra. A nu a kolon mixi na a ra, naxan tinxin, a man seniyen. Na na a toxi, a nu a makantama. Herode nu a tuli tima Yaya ra temui naxe, a nu kontofilima a xa woyenyi ra, konoo a man nu rafan a ma a xa nu a tuli mati a ra.

²¹ Loxo nde, Herodiyasi naxa feree soto Yaya faxafe ma. Herode naxa nelixin xulunyi ti a bari loxo e igbilenyi xa fe ra. A naxa mixi binyee xili, a xa soorie xa mangee, a nun Galile boxi mixi xungbee.

²² Herodiyasi xa di gine to so menni, a fare boron mixie be, a naxa rafan Herode nun a xa xone ma. Mange naxa a fala yi ginemedi be, «I wama naxan yo xon, a fala n be n xa a fi i ma.»

²³ A naxa a kali, a a fala a be, «I na naxan yo maxorin n ma, n na soma ne i yi ra, hali a findi n ma mangeya seeti ra.»

²⁴ Ginemedi naxa mini a sa a nga maxorin, «A lan n xa munse maxorin a ma?» A nga naxa a yaabi, «Yaya xunyi.»

²⁵ Ginemedi naxa a xulun mafuren sigafe mange yire, a a fala a be, «N wama a xon ma ne, i xa Yaya xunyi so n yi ra pileti ma keren na.»

²⁶ Mange naxa nimisa na ma ki fanyi, konoo a xa marakali nun a xa xone xa fe ra, a mu no tondide a be.

²⁷ A naxa soori xee keren na, a xa sa fa Yaya xunyi ra. Soori naxa siga geeli kui, a sa Yaya xunyi bolon a de i.

²⁸ A naxa fa a xunyi ra pileti ma, a na so ginemedi yi ra. Ginemedi fan naxa a xanin a nga xon ma.

²⁹ Yaya foxirabiree to yi fe me, e naxa sa a fure tongo, e a ragata.

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Matiyu 14:13-21, Luki 9:10-17)

³⁰ Xerae man naxa naralan Isa yire. E fe naxee raba, e kawandi naxee ti, e naxa a birin dentee sa a be.

³¹ Isa naxa a fala e be, «Won xee yire madunduxi alako won doro xa lu yire keren, wo xa wo malabu.» A na fala ne, barima mixie xa fa nun sige gbo e yire. E jan mu nu no ma e yete sode, e xa e dege.

³² Na kui, e naxa baki kunkui kui, e doro xa siga wula i.

³³ Mixi wuyaxi naxa e to siga ra, e naxa e kolon. E gbege naxa keli na taae, e e gi e sanyi ra han e tan singe sa so Isa nun a foxirabiree nu sigafe dennaxe.

³⁴ Isa to goro kunkui kui, a naxa jama gbege to naa. A naxa kinikini e ma, barima e nu luxi ne alo yexee

naxee makantama mu na. A naxa e kawandi fɔlɔ fe gbegbe ra.

³⁵ Nunmare to so fɔlɔ, Isa fɔxirabirɛe naxa e maso Isa ra, e a fala a bɛ, «Won na wula nɛ yi ki, kɔɛ fan bara so.

³⁶ Nama rayensen alako e xa siga taae nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa donsee sara.»

³⁷ Kɔnɔ Isa naxa e yaabi, «Wo tan xa donse so e yi.» E tan naxa a fala a bɛ, «Xa muxu sa taami sara yi nama birin bɛ, na kɔbiri sigama han walike xa kike solomasaxan sare!»

³⁸ A naxa e maxɔrin, «Taami yeri na wo yi ra? Wo sa na mato.» E to a mato, e naxa a yaabi, «Taami suuli, a nun yɛxɛ firin.»

³⁹ A naxa yaamari fi mixi birin ma, e xa e magoro e xundɛ xundɛ ma nooge xinde fari.

⁴⁰ Na kui, mixie naxa siga dɔxɔ ra e kemɛ kemɛ nun e tongo suuli suuli ma.

⁴¹ Isa naxa na taami suuli nun na yɛxɛ firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa a so a fɔxirabirɛe yi ra, e xa e itaxun pama ma. A naxa na yɛxɛ firinyie fan itaxun birin ma.

⁴² Nama birin naxa e dɛge han e wasa.

⁴³ Taami nun yɛxɛ dɔnxɔɛ to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

⁴⁴ Mixi naxee taami don, xemɛ wulu suuli nan nu e ra.

Isa jɛrɛfe ye fari

(Matiyu 14:22-33)

⁴⁵ Na xanbi, Isa naxa a fala a fɔxirabirɛe bɛ, e xa baki kunkui kui, e giri naakiri ma. E xa siga a ya ra Betesayida, a tan xa nu pama ragbilen.

⁴⁶ A to gɛ a jungude pama ma, a naxa te Ala maxandide geya fari.

⁴⁷ Kɔɛ to so, kunkui nu na baa tagi. Isa keren nan nu na xare ma.

⁴⁸ A naxa a fɔxirabirɛe to e na tɔɔrɔfe a paxi ra laala bade, barima foye ya nu rafindixi e ma. Subaxɛ, Isa naxa fa a fɔxirabirɛe ma, a jɛrɛfe baa fari. A gbe mu nu luxi a xa dangi e ra,

⁴⁹ e fa a to jɛrɛ ra ye fari. E naxa a mapɔxun tubari ra, e sɔnxɔɛ rate,

⁵⁰ barima e birin nu Isa toxi, e birin gaaxuxi. Kɔnɔ Isa naxa a masen e bɛ keren na, «Wo naxa kɔntɔfli, n tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

⁵¹ Isa naxa te e xa kunkui kui, foye fan naxa a raxara. E birin naxa kaaba, e dɛ ixara.

⁵² E mu nu taamie xa kaabanako fe fahaamuxi, barima e xaxili mu nu rabixi.

Isa furema gbegbe rayalanfe Genesareti

(Matiyu 14:34-36)

⁵³ E to gɛ baa igiride, e naxa so Genesareti bɔxi, e kunkui xiri naa.

⁵⁴ E to goro kunkui kui, mixie naxa Isa kolon keren na,

⁵⁵ e naxa na bɔxi birin isa. E nu Isa xili mema dɛdɛ, e nu fama e gi ra furemae ra a xɔn, e saxi e xa sadee ma.

⁵⁶ Isa nu soma daaxa nun taa yo kui, mixie nu furemae sama a ya ra yire makenɛnxie, e a mayandi e xa e belɛxɛ din a xa donma sanbunyi gbansan na. Furema birin naxee na raba, e birin naxa yalan.

7

Ala xa sɛriye nun Adama xa naamunyi

(Matiyu 15:1-20)

¹ Farisenie naxa e malan Isa yire, e nun sɛriye karamɔxɔ ndee naxee nu bara fa kelife Darisalamu.

² E naxa a to, a fɔxirabirɛe ndee e dɛgema e belɛxɛ sɛniyantaree ra, e mu e raxaxi naamunyi ki ma.

³ Farisenie nun Yuwifi birin nɛ e dɛgema fo e e belɛxɛ raxa sinden e xa naamunyi ki ma naxan fatanxi e benbae ra.

⁴ Xa e keli pama yire, e mu e dɛgema sinden, fo e gɛ e maxade a diine ki ma. Naamunyi wuyaxi man na e yi ra, alɔ tɔnbili, tunde, nun paani maxa ki.

⁵ Na kui, Farisenie nun sɛriye karamɔxɔɛ naxa Isa maxɔrin, «Munfe ra i fɔxirabirɛe mu biraxi

forie xa naamunye fɔxɔ ra, e nu e dege e belexe seniyantaree ra?»

⁶ Isa naxa e yaabi, «Wo tan filanka-fuie, Annabi Esayi nɔndi yati nan masen wo xa fe ra a xa Kitaabui kui, <Yi pama n binyama e de ne, kɔnɔ e bɔɛ makuya n na pon!

⁷ E xa sali fufafu na a ra, barima e mixi xaranma adamadie xa maɔxunye nan na alo na naamunye nan findixi n tan ma seriye nan na.»

⁸ «Wo bara Ala xa seriye beɛnin, wo bira mixie xa naamunyi fɔxɔ ra.»

⁹ Isa man naxa a masen e be, «Wo fataxi de! Wo gbilenxi Ala xa seriye nan fɔxɔ ra alako wo xa bira wo gbe naamunyi fɔxɔ ra!

¹⁰ Annabi Munsa bara a masen, <Wo xa wo baba nun wo nga binya.> A man bara a masen, <Mixi yo naxan a baba nun a nga konbi, a lan ne na kanyi xa faxes.>

¹¹ Kɔnɔ wo tan naxɛ, xa mixi nde a fala a baba xa na mu a nga be, <I nu lanma i xa naxan sɔtɔ n na i malise ra, n bara a fi Ala ma,>

¹² hali na kanyi mu fefe raba a baba nun a nga be.

¹³ Na kui, wo Ala xa seriye matandima wo xa naamunye saabui ra, wo man fa nee nan masenma wo xa die be. Wo na fe mɔoli gbege nan nabama, bafe yi ra.»

¹⁴ Isa man naxa pama xili, a a masen e be, «Wo birin xa wo tuli mati n na, wo xa fahaamui sɔtɔ.

¹⁵⁻¹⁶ Donse naxan keli a fari ma, a so mixi fate i, a sese mu na naxan nɔma a kanyi findide mixi seniyantare ra. Fe kobi naxee kelima mixi bɔɛ ma, nee nan a kanyi findima mixi seniyantare ra.»

¹⁷ Isa to bara keli pama xun, a so banxi, a fɔxirabiree naxa a maxɔrin yi taali wɔyenyi ma.

¹⁸ A naxa a masen e be, «Yaxa wo fan mu fahaamui sɔtɔ? Wo mu a kolon, a donse yo keli a fari ma, a so mixi fate i, na mu nɔma a kanyi findide mixi seniyantare ra?»

¹⁹ Barima na mu soma bɔɛ xa kui, a goroma furi ne, a fa mini mixi fate i.» Na kui, Isa a masen ne, a donse birin seniyan.

²⁰ A man naxa a masen, «Fe kobi naxan kelima mixi bɔɛ ma, na nan a kanyi findima mixi seniyantare ra.

²¹ Barima xaxili kobi fatanma mixi bɔɛ nan na, alo langoɛna, muɛ, faxɛ tife,

²² yeɛ, wasatareya, jaaxui, yan-fanteya, ɲengeya, tɔɔne, konbi, yete igboe, nun daxupa.

²³ Na fe kobie birin kelima mixi bɔɛ nan ma, e a kanyi findi mixi seniyantare ra.»

Siriya Fenisiya gine xa danxaniya (Matiyu 15:21-28)

²⁴ Isa naxa keli mɛnni, a siga Tire bɔxi ma. A naxa so a yigiyade. A mu nu wama mixi yo xa a yire kolon, kɔnɔ a mu nɔ a nɔxunde.

²⁵ Gine nde nu na, ɲinne nu naxan xa di gine fɔxɔ ra. A to Isa xa fe me, a naxa fa a yire, a suyidi a be.

²⁶ Yuwifia xa mu nu yi gine ra, a nu barixi Siriya Fenisiya ne. A naxa Isa mayandi, a xa ɲinne keri a xa di gine fɔxɔ ra.

²⁷ Isa naxa a yaabi, «A lu dimɛe nan singe xa e dege, barima a mu lan taami xa ba dimɛdie yi ra, a sa baree bun.»

²⁸ Gine fan naxa a yaabi, «Marigi, i nɔndi, kɔnɔ baredi naxee na teebili bun ma, e fan dimɛe xa donse donma naxan birama bɔxi.»

²⁹ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi xa fe ra, siga, ɲinne bara gbilen i xa di gine fɔxɔ ra.»

³⁰ Gine to gbilen a xɔnyi, a naxa a xa di li a saxi sade ma, ɲinne bara gbilen a fɔxɔ ra.

Isa tulixori boboxi rayalanfe

³¹ Isa naxa keli Tire bɔxi, a dangi Sidon, a gbilen Galile baa mabiri, Taa Fu bɔxi ma.

³² E naxa fa tulixori nde ra a xɔn ma, wɔyɛnfe xɔxɔxi naxan ma, e Isa mayandi a xa a belexe sa a ma.

³³ Isa naxa tulixori tongo pama yire, e sa ti e xati ma. Isa naxa a

belexesolee raso tulixori tulie kui, a a yete kan deye sa a nenyi ma.

³⁴ A naxa a ya rate koore, a a jengi rate a belebele ra. A fa a fala tulixori be, «Efafata!» Na nan falaxi e xa xui, «I xa rabi!»

³⁵ A tulie naxa fe me keren na, a nenyi fan naxa keli, a naxa woyen folo a fanyi ra.

³⁶ Isa naxa e yamari, a e naxa yi fe fala mixi yo be. Kono hali Isa to nu tonyi donoma e ma kiyoki, e tan nu sigama a xa xibaaru fala ra nan tui.

³⁷ E nu bara kaaba ki fanyi, e nu a fala, «A fe fanyi moli birin nabama! A a niyama tulixori xa fe me, boboe fan xa woyen!»

8

Isa donse fife xeme mixi wulu naani ma

(Matiyu 15:32-39)

¹ Na saxanyi, pama gbegbe man nu bara e malan. Donse to mu nu e yi ra, Isa naxa a foxirabiree xili, a a masen e be,

² «N bara kinikini yi pama ma, barima a xi saxan nan yi ki, e na n yire. Donse yo mu e be yi ki.

³ N na a fala ya, e xa siga e xonyi kaame ra e ma, e toroma ne kira xon ki fanyi. Ndee na e ya ma, e kelide makuya.»

⁴ Isa foxirabiree naxa a yaabi, «Taami sotoma di yi wula kui naxan yi pama wasama?»

⁵ Isa naxa e maxorin, «Taami gundi yeri na wo yi?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

⁶ Isa naxa a fala pama be e xa dono boxi. A naxa na taami gundi solofere tongo, a Ala nuwali sa. A to e igira, a naxa e so a foxirabiree yi ra, e xa e itaxun pama ma. E fan naxa a raba na ki.

⁷ Yexe lanma ndee fan nu na e yi ra. Isa to Ala nuwali sa e xa fe ra, a naxa a fala, a e fan xa itaxun.

⁸ Nama naxa a dege han e wasa. Donse donxe fan naxa matongo han debe solofere naxa rafe.

⁹ Mixi wulu naani pondon nan nu na naa. Isa to e ragbilen,

¹⁰ a naxa te kunkui kui keren na, e nun a foxirabiree naxa siga Dalamanta boxi ma.

Farisenie nun Sadusenie xa danxaniyatarepa

(Matiyu 16:1-12)

¹¹ Farisenie naxa fa, e nun Isa naxa woyen folo. E to nu wama a matofe, e naxa a maxorin a xa tonxuma makaabaxi nde masen e be kelife koore ma.

¹² Na naxa Isa boje toro ki fanyi. A naxa a masen, «Munfe ra yi waxati mixie n maxorinma tonxuma makaabaxi ma? N xa nondi fala wo be, tonxuma yo mu fima yi waxati mixie ma.»

¹³ Na xanbi a naxa keli e xun ma, a man baki kunkui kui girife ra naakiri ma.

¹⁴ A foxirabiree nu bara nemu fade taami nde ra e xun. Taami gundi keren peti nan nu na e yi ra kunkui kui.

¹⁵ Isa naxa yi matintin e ra, «Wo wo yete ratanga Farisenie nun Herode xa lebini ma.»

¹⁶ E naxa so woyenfe e bore be na fe ma, a a na falaxi ne barima taami mu na e yi ra.

¹⁷ Isa to e xa woyenyi kolon, a naxa a masen e be, «Wo taami fe falama wo bore be munfe ra? Han ya wo mu xaxili soto, wo mu fe fahaamu? Wo xaxili mu rabixi?»

¹⁸ Ya na wo be, kono wo mu se toma. Tuli na wo be, kono wo mu fe mema. Wo nემuxi ne?»

¹⁹ N taami gundi suuli itaxun mixi wulu suuli ma dennaxe, wo debe yeri rafe taami donxe ra?» E naxa a yaabi, «Fu nun firin.»

²⁰ «N man to taami gundi solofere itaxun xeme wulu naani ma, wo debe yeri rafe taami donxe ra?» E naxa a yaabi, «Solofere.»

²¹ A fa e maxorin, «Han ya wo mu fahaamui soto?»

Donxui rayalanfe

²² E to so Betesayida, mixie naxa fa donxui nde ra Isa xon, e a mayandi a xa a belexe sa a ma.

²³ Isa naxa donxui belexe suxu, a mini a ra taa fari ma. A naxa a deye

sa a ya ma, a a belexe sa a ma, a fa a maxorin, «I se nde toma?»

²⁴ Dɔnxui naxa a ya rabi, a fa a fala, «N bara mixie to jere ra, kɔnɔ e luxi alo wuri bilie.»

²⁵ Isa man naxa a belexe sa a ya ma. Dɔnxui to a ya rabi sɔnɔn, a nu bara yalan, a se birin igbema a fanyi ra.

²⁶ Na temui, Isa naxa a fala a be, «Gbilen i xɔnyi keren na, hali i mu so taa kui.»

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra

(Matiyu 16:13-20, Luki 9:18-21)

²⁷ Isa nun a fɔxirabiree man naxa mini sigafe ra taa naxee na Sesareya Filipi rabilinyi. Kira xɔn, Isa naxa a fɔxirabiree maxorin, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

²⁸ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya, xa na mu a ra namijɔnmɛ gbete.»

²⁹ Isa man naxa e maxorin, «Kɔnɔ wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

³⁰ Isa naxa a matintin e ra, a e naxa a xa fe fala mixi yo be.

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:21-28, Luki 9:22)

³¹ Isa naxa a masen folo e be, a fo Adama xa Di xa tɔɔre gbegebe sɔto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamɔxɔe mu lama a ra, e a faxesa, kɔnɔ xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.

³² A naxa yi wɔyenyi birin masen e be a fiixe ra. Piyeri to a bendun, e sa ti e xati ma, a naxa so wɔyenge Isa ma, a xa ba na mɔoli falafe.

³³ Kɔnɔ Isa naxa a ya rafindi a fɔxirabiree ma, a fa a fala Piyeri be, «Keli n ya i, i tan Sentane! I xaxili mu tixi Ala fee xa ra, a tixi adama fee nan na.»

³⁴ Na xanbi, Isa naxa jama xili a nun a fɔxirabiree, a a masen e be, «Xa mixi wa birafe n fɔxɔ ra, a xa

tondi a yete ma, a tin tɔɔre nun faxe ra, a bira n fɔxɔ ra.

³⁵ Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete ralɔema n tan ma fe ra a nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, na kanyi kisima ne.

³⁶ Dunija birin sɔtɔe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

³⁷ Fe mundun na, mixi noma a xa ariyanna masarade naxan na?

³⁸ Naxan yo yaagima n tan nun n ma wɔyenyi xa fe ra yi waxati mixi kobie nun yunubitɔee tagi, n tan Adama xa Di fama n Baba xa nɔre kui temui naxe n nun maleke seniyenxie, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.»

9

¹ Isa man naxa a masen e be, «N xa nɔndi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to fa ra senbe kui.»

Isa nɔɔfe

(Matiyu 17:1-13, Luki 9:28-36)

² Xi senni dangi xanbi, Isa naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin e doro ma geya itexi nde fari. Menni Isa naxa masara, a nɔɔ e ya xori.

³ A xa sosee naxa fiixe a mɔoli nde ra naxan mu toma dunija ma.

⁴ Annabi Eliya nun Annabi Munsa naxa mini fɔxirabiree ya xori, e naxa e to naa e nun Isa wɔyenge.

⁵ Piyeri naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa gbe, keren Annabi Eliya gbe.»

⁶ Piyeri na fala ne a to mu nu sese kolon a naxan falama, barima a tan nun a booree nu bara gaaxu ki fanyi ra.

⁷ Na xanbi, nuxui naxa goro e xun ma, xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan yi ki. Wo wo tuli mati a ra.»

⁸ Na ikoroxi ra, Isa foxirabiree to e ya rage, e mu mixi yo to e yire fo Isa.

⁹ E to nu na gorofe geya fari, Isa naxa a matintin e ra, e fe naxan toxi e ya ra, e naxa a fala mixi yo be, han beemanun Adama xa Di xa keli faxe ma.

¹⁰ E naxa na ragata e xaxili ma, e nu e bore maxorin, «A to a fala a a kelima faxe ma, na munse masenxi?»

¹¹ E naxa Isa maxorin, «Munfe ra seriye karamoxoe a falama a fo Annabi Eliya nan singe xa fa?»

¹² A naxa a masen e be, «Nondi na a ra. Annabi Eliya nan singe fama yati, a fe birin yailan. A man sebexi munfe ra, a fo Adama xa Di xa toore gbegbe soto, mixie a mabere?»

¹³ Konon xa a fala wo be, Annabi Eliya jan bara fa, konon e bara e waxonfe birin niya a ra, alo a xa fe sebexi ki naxe.»

*Isa pinne kerife dimedi foxo ra
(Matiyu 17:14-23, Luki 9:37-45)*

¹⁴ Na xanbi, e naxa sa foxirabiree booree li, e nun seriye karamoxoe nu na xoroxofe e xa woyenyie kui, nama gbegbe fan nu na e rabilinyi.

¹⁵ Nama fefe Isa to, e naxa kaaba, e e gi, e xa sa a xebu.

¹⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo nun yee na woyenfe yi mooli ra munfe ma?»

¹⁷ Xeme nde naxa a yaabi nama tagi, «Karamoxo, n faxi n ma di xeme nan na i xon, barima pinne na a foxo ra naxan bara a de bobo.

¹⁸ A na keli a ra dede, a a rabirama ne boxi, a de xunfe nu fa mini, a nu a pinyi raxin, a fate birin xoroxo a ra. N bara i foxirabiree mayandi e xa yi pinne keri a foxo ra, konon e mu no.»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo tan danxaniyare bonsoe, n xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxoe? Wo fa na di ra n xon.»

²⁰ E naxa fa a ra a xon. Ninne to Isa to, a naxa di rabira keren na, a nu fa a mapindigilin boxi, a de xunfe nu mini.

²¹ Isa naxa a baba maxorin, «Yi rabama a ra kabi mun temui?» A naxa a yaabi, «Kabi a dimedi temui.

²² Sanmaya wuyaxi yi pinne a rabirama te xora, xa na mu ye, alako a xa a faxa. Konon xa i noma fe nde ra, muxu mali. Kinikini muxu ma!»

²³ Isa naxa a masen a be, «I naxe, xa n noma. Fefe mu na naxan mu noma rabade mixi be xa danxaniya na a be.»

²⁴ Di baba fan naxa a xui ite keren na Isa mayandife ra, «Danxaniya na n be, konon n mali n ma danxaniyatarena xa fe ra!»

²⁵ Isa to nama to, e fafe e gi ra, a naxa woyen pinne ra, «I tan pinne naxan bara yi di de bobo, i a tuli xori, n bara i yaamari, gbilen a foxo ra, i man naxa a tooro soton!»

²⁶ Ninne naxa sonxo, a di raketun a ra a naaxi ra, a fa gbilen a foxo ra. Di naxa lu alo a faxaxi ne. Mixi gbegbe naxa a fala, «A bara faxa.»

²⁷ Konon Isa naxa a suxu a belexe ma, a a rakeli, di fan naxa ti.

²⁸ Isa to so banxi, a foxirabiree naxa a maxorin e doro ma, «Munfe ra muxu tan mu no na pinne keride?»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «Yi pinne mooli tan kerima mixi foxo ra Ala maxandi nan tun na.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya firin nde

(Matiyu 17:22-23, Luki 9:43-46)

³⁰ E naxa keli menni, e Galile boxi igiri. Isa mu nu wama mixie xa a yire kolon,

³¹ barima a nu na a foxirabiree xaranfe ne. A naxa a masen e be, «Adama xa Di sama ne mixie belexe, e a faxa. A xa faxe xi saxan dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

³² Konon a foxirabiree mu a xa woyenyi fahaamu, e man mu suusa a maxorinde.

Mixi naxan tide gbo

(Matiyu 18:1-5, Luki 9:46-48)

³³ E naxa so Kaperenam. E man to so banxi kui, Isa naxa e maxorin, «Wo nu na woyenyi mundun kira xon?»

³⁴ Kɔnɔ e mu sese fala, barima e to nu wɔyɛnma e bore bɛ kira xɔn, e nu wama a kolonfe nɛ naxan tide gbo e ya ma.

³⁵ Na kui, Isa to a magoro, a naxa yi mixi fu nun firin xili, a a masen e bɛ, «Xa mixi yo wa findife yarerati ra, fo na kanyi xa findi birin xa xanbirati ra, a findi birin hayi fanma ra.»

³⁶ Isa naxa dimɛdi nde tongo, a a ti e tagi. A naxa dimɛdi dɔxɔ a san ma, a fa a masen a fɔxirabirɛe bɛ,

³⁷ «Mixi yo naxan yi dimɛdi mɔɔli rasɛnɛma n xili ra, na kanyi bara n tan yɛtɛ yati rasɛnɛ. Mixi yo n nasɛnɛ, na kanyi mu n tan gbansan xa rasɛnɛxi. A bara n xɛɛma fan nasɛnɛ.»

*Findife Isa fɔxirabirɛ ra
(Luki 9:49-50)*

³⁸ Yaya naxa a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, muxu bara xɛmɛ nde to a pinne kerima mixi fɔxɔ ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won fɔxɔ ra.»

³⁹ Isa naxa a masen, «Wo naxa a ratɔn, barima mixi yo kaabanako raba n xili saabui ra, na kanyi mu nɔma fe jaaxi falade n ma fe ra mafuren.

⁴⁰ Na kui, mixi naxan mu a ikelixi won xili ma, a kanyi na won bɛ nɛ.

⁴¹ Mixi yo wo ki ye n xili ra wo to biraxi Ala xa Mixi Sugandixi fɔxɔ ra, n xa nɔndi fala wo bɛ, na kanyi mu ganma a baraayi ra muku.»

*Maratantanyi saabui
(Matiyu 18:6-9, Luki 17:1-2)*

⁴² «Mixi yo yi mixi xuri keren natantan, naxan danxaniyaxi n ma, a fisa na kanyi bɛ gɛmɛ binye xa xiri a kɔnyi ra, a rasin baa ma.

⁴³⁻⁴⁴ Xa i bɛlɛxɛ findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i bɛlɛxɛ keren bolonxi, na fisa i bɛ dinɛ i bɛlɛxɛ firin luxi na, i fa siga yahan-nama, tɛ mu xubenma dennaxɛ.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xa i sanyi findi i ratantanse ra, a bolon. I sofe ariyanna i sanyi keren bolonxi, na fisa i bɛ dinɛ i

sanyi firin luxi na, i fa woli yahan-nama.

⁴⁷ Xa i ya findi i ratantanse ra, a ba na. I sofe ariyanna i ya keren kanaxi, na fisa i bɛ dinɛ i ya firin luxi na, i fa woli yahan-nama,

⁴⁸ kuli mu faxama dennaxɛ, tɛ fan mu xubenma.»

(Matiyu 5:13, Luki 14:34-35)

⁴⁹ «Tɛ sama nɛ mixi birin ma, alo fɔxɛ sama donse ma ki naxɛ.

⁵⁰ Fɔxɛ findixi fe fanyi nan na, kɔnɔ xa fɔxɛ mɛxɛmɛxɛnyi bara ba, a fa mɛxɛmɛxɛnma di? Fɔxɛ xa lu wo i, wo xa lu bɔjɛsa kui wo bore tagi.»

10

*Futi nun fatanyi
(Matiyu 19:1-9, Luki 16:18)*

¹ Isa naxa keli mɛnni, a siga Yuda-daya bɔxi a nun Yurudɛn naakiri ma. Nama gbegbe man naxa e malan a yire, a fan naxa e kawandi folo, alo a nu darixi a ra ki naxɛ.

² Farisenie naxa fa Isa yire alako e xa gantanyi tɛ a bɛ. E naxa a maxɔrin, «A daxa xɛmɛ xa mɛɛ a xa ginɛ ra?»

³ Isa naxa e yaabi, «Annabi Munsa wo yamari munse ra?»

⁴ E fan naxa a yaabi, «Annabi Munsa a fala nɛ, a xa xɛmɛ wa mɛɛfe a xa ginɛ ra, a xa fatan kɛɛdi nan nafala, a fa mɛɛ ginɛ ra.»

⁵ Isa naxa a masen e bɛ, «Annabi Munsa yi yaamari sebɛxi nɛ wo bɛ wo xaxili to xɔrɔxɔ.

⁶ Kɔnɔ dunjɛna folo folɛ ra, Ala naxa xɛmɛ nun ginɛ daa.

⁷ «Na kui, xɛmɛ kelima a baba nun a nga xun ma, a a xa ginɛ xa futi xiri,

⁸ e firin findi keren na.» Na nan a toxi, mixi firin xa mu e ra sɔnɔn, e firin bara findi keren na.

⁹ Ala bara naxɛe xiri e boore ra, adama naxa e rafatan.»

¹⁰ E to so banxi, Isa fɔxirabirɛe man naxa a maxɔrin na masenyi ma.

¹¹ Isa naxa a masen e bɛ, «Mixi yo mɛɛ a xa ginɛ ra, a sa gbɛtɛ dɔxɔ, a kanyi bara yɛnɛ raba.

¹² Xa gine fan mee a xa xeme ra, a sa dɔxo xeme gbete xon, a fan bara yene raba.»

Isa nun dimedie
(*Matiyu 19:13-15, Luki 18:15-17*)

¹³ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xon, alako a xa a belexe sa e ma, kono a foxirabiree naxa woyen na mixie ma.

¹⁴ Isa to na fe to, a naxa xono, a fa a masen a foxirabiree be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi dɔxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, nee nan soma Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁵ N xa nondi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

¹⁶ A naxa dimedie dɔxo a san ma, a a belexe sa e ma, a duba e be.

Segetala bannaxi
(*Matiyu 19:16-30, Luki 18:18-30*)

¹⁷ Isa to nu bara kira suxu, xeme nde naxa fa a gi ra a foxo ra, a a xinbi sin a bun ma. A naxa Isa maxorin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto ke ra?»

¹⁸ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

¹⁹ I seriye kolon: «I naxa faxe ti. I naxa yene raba. I naxa muje ti. I naxa mixi tojerege. I naxa fu mixi ma. I baba nun i nga binya.»»

²⁰ Xeme naxa Isa yaabi, «Karamoxo, n bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

²¹ Isa naxa xeme mato, a naxa a xanu. A naxa a masen a be, «Fe keren nan fa luxi i be. Siga, se naxan birin na i yi ra, i sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotode ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²² Xeme to na woyenyi me, a naxa siga sunnunyi kui, barima harige gbege nu na a yi ra.

²³ Isa naxa a ya rage a rabilinyi, a fa a masen a foxirabiree be, «Sofe

Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo naafuli kanyie be ki fanyi!»

²⁴ A foxirabiree naxa kaaba a xa woyenyi ma, kono Isa man naxa a masen e be, «N ma die, sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo ki fanyi!

²⁵ Noxome so joxun senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Isa foxirabiree de naxa ixara ki fanyi ra, e nu e bore maxorin, «Nde fa noma kaside fa?»

²⁷ Isa naxa e mato, a fa a masen e be, «Adama mu noma a yete rakaside, kono Ala tan noma fe birin na.»

²⁸ Piyeri naxa woyen folo Isa be, «A mato, muxu bara keli se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.»

²⁹ Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma n tan nun n ma xibaaru fanyi xa fe ra, a findi banxi ra ba, xunyae ba, taarae ba, baba ba, nga ba, die ba, boxie ba,

³⁰ na kanyi fama na birin joxoe keme keme nan sotode. Foxoe yo, xunyae yo, taarae yo, babae yo, ngae yo, boxie yo, a e sotoma yi dunja ma a nun jaxankate ra, a man fa abadan kisi soto aligiyama.

³¹ Yarerati wuyaxi fama findide xanbiratie ra, xanbiratie fan findi yareratie ra.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde
(*Matiyu 20:17-19, Luki 18:31-34*)

³² Isa nun a foxirabiree naxa kira suxu tefe Darisalamu, Isa tixi e ya ra. A foxirabiree nu kontoflaxi, naxee fan nu biraxi e foxo ra, nee fan nu gaaxuxi. Isa man naxa a foxirabiree fu nun firin xun lan, a so fe tagi rabafe e be naxan fama a tan lide.

³³ A naxa a masen, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Adama xa Di sama ne serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe belexe, e a makiiti faxe kiiti ra, e a so kaafirie yi ra.

³⁴ E a mayelema ne, e deye boxun a ma, e a bonbo sebere ra, e man fa a

faxa. Kɔnɔ a xa faxe xi saxon dangi xanbi, a man kelima ne faxe ma.»

*Sebede xa die xa maxorinyi
(Matiyu 20:20-28, Luki 22:24-47)*

³⁵ Na xanbi, Sebede xa die, Yaki nun Yaya, e naxa e maso Isa ra, e a fala a be, «Karamoxo, muxu wama a xon ma ne, muxu na fe naxan yo maxorin i ma, i xa na raba muxu be.»

³⁶ Isa naxa e maxorin, «Wo wama n xa munse raba wo be?»

³⁷ E naxa a yaabi, «Tin muxu be, keren xa dɔxo i yirefanyi ma, boore fan xa dɔxo i koola ma i xa nore kui.»

³⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo mu a kolon wo fe naxan maxorinfe. Wo noma tinde toore ra, alo n tan tinma a ra ki naxe? Wo noma tide toore ya i naxan fafe n lide?»

³⁹ E naxa a yaabi, «Muxu noma.» Isa fan naxa a fala e be, «Wo fan yati fama jaxankate sotode alo n tan. Wo fan fama tide n ma toore bun ma naxan fafe n lide.

⁴⁰ Kɔnɔ dɔxofe n yirefanyi nun n koola ma, na mu fatanma n tan xa ra. Na na mixie nan be, a ragataxi naxee be.»

⁴¹ Foxirabire fu donxoe to na fe me, e boje naxa te folo Yaki nun Yaya ma.

⁴² Isa naxa e xili a yire, a a masen e be, «Wo a kolon, naxee kolonxi pamanɛ mangɛɛ ra, e mixie yamarima a xoxoxe ra, e e senbe raminima e ma alako e xa mangɛya xa kolon.

⁴³ Kɔnɔ a naxa lu na ki wo tan tagi. Mixi naxan wama a tide xa gbo wo ya ma, a xa findi wo malima nan na.

⁴⁴ Mixi naxan wama findife wo xa yarerati ra, a kanyi xa findi birin xa konyi nan na.

⁴⁵ Hali Adama xa Di a faxi na nan ma. A mu faxi xe mixie xa wali a tan be. A faxi ne alako a tan nan xa wali mixie be, a xa mixi gbegbe xunsara a xa faxe saabui ra.»

*Isa Yeriko donxui rayalanfe
(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)*

⁴⁶ E naxa so Yeriko. Isa nun a foxirabiree man to nu kelife naa, e nun jama gbegbe, Timeyo xa di

xeme Baritimeyo nu dɔxoxi kira de ra kule matide. Donxui nan nu a ra.

⁴⁷ A to a me a Isa Nasaretika nan nu dangife naa, a naxa so a xilife a xui itexi ra, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁸ Nama naxa woyen donxui ma a a xa a sabari, kɔnɔ a jan naxa a xui ite dangi a singe ra, a nu xili ti, «Dawuda xa Di, kinikini n ma.»

⁴⁹ Isa naxa ti, a a fala, «Wo a xili.» E naxa donxui xili, e a fala a be, «Limaniya! Keli, Isa na i xilife!»

⁵⁰ Donxui naxa a xa donma binye wole keren na, a keli, a tungan, a siga Isa yire.

⁵¹ Isa naxa a maxorin, «I wama n xa munse raba i be?» Donxui naxa a yaabi, «Karamoxo, n wama ne n ya xa se to.»

⁵² Isa naxa a masen a be, «Siga, i xa danxaniya bara i rakisi.» A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa foxo ra kira xon.

11

*Isa sofe Darisalamu
(Matiyu 21:1-11, Luki 19:28-44,
Yaya 12:12-16)*

¹ E to makore Darisalamu ra, e na Betifage nun Betani yire li, Oliwi geya mabiri, Isa naxa a foxirabire mixi firin xee,

² a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefe so naa, wo sofale lanma lima a xirixi na, mixi singe mu nu dɔxo naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra n xon ma.

³ Xa mixi nde fa sa wo maxorin, «Wo a fulunfe munfe ra,» wo xa a yaabi, «Marigi nan hayi na a ma. A a ragbilenma ya.»

⁴ E to siga, e naxa a li sofale lanma xirixi naade nde seeti ma kira de ra. E to a fulun,

⁵ mixi naxee nu tixi naa, e naxa e maxorin, «Wo munse rabafe, wo to yi sofale lanma fulunxi?»

⁶ E naxa e yaabi alo Isa a masen e be ki naxe. Nee fan naxa e lu e xa siga.

⁷ E to fa sofale lanma ra Isa xon, e naxa e xa donmae sa a fari, Isa fa a magoro a ma.

⁸ Mixi gbegbe naxa e xa donmae itala kira xon ma, ndee fan naxa fense sege, e nee fan sa kira xon ma Isa binyafe ra.

⁹ Nama naxee nu jerefe Isa ya ra, a nun naxee nu jerefe a xanbi ra, e birin nu e xui itefe, e a fala, «Tantui na won Nakisima be! Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!

¹⁰ Baraka na won Baba Dawuda xa mangeya be naxan na fafe! Tantui na won Nakisima be naxan na koore ma!»

¹¹ Isa to so Darisalamu, a naxa siga horomobanxi kui. A to ge naa rabilinyi birin matode, e nun a foxirabire mixi fu nun firinyie naxa siga Betani, barima ke nu bara so.

*Isa xore bili dankafe
(Matiyu 21:18-22)*

¹² Na kuye iba, e to nu kelife Betani, kaame naxa Isa suxu.

¹³ A to xore bili nde to, a ndedi makuyaxi e ra, a burexe na a kon na, a naxa sa na mato, xa a noma a bogi nde masotode. Kon a to makore xore bili ra, a mu sese li a kon na fo a burexe, barima xore bogi temui mu nu a lixi.

¹⁴ Isa naxa a fala xore bili be, «Mixi yo naxa i tan bogi don sonon!» A foxirabire fan naxa a xui me.

Isa sarematie kerife horomobanxi kui

(Matiyu 21:12-17, Luki 19:45-48, Yaya 2:13-16)

¹⁵ E to siga Darisalamu, Isa naxa so horomobanxi kui, a sarematie nun saresoe kerifolo, naxee nu na naa. A naxa kobiri masaree xa teebilie nun ganbe matie xa doxosee rabira.

¹⁶ A man mu tin mixi yo xa dangi horomobanxi sansanyi kui, e na findi e xa kote maxanin kira ra.

¹⁷ A naxa e kawandi, a a masen, «A mu sebexi xe, <N ma banxi xili falama ne, si birin ma salide banxi>? Kon wo tan bara a findi mupetie doxode ra.»

¹⁸ Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe to yi fe me, e naxa feere fen folo e noma Isa faxade ki naxe. E nu gaaxuxi a ya ra, barima a

nu pama birin de ixarama a xa kawandi ra.

¹⁹ Nunmare to so, Isa nun a foxirabiree man naxa keli taa kui.

*Xore bili xare nun Ala maxandife
(Matiyu 21:20-22)*

²⁰ Na kuye iba, e to nu dangife, a foxirabiree naxa xore bili to a bara xara han a sanke.

²¹ Piyeri to ratu, a naxa a fala Isa be, «Karamoxo, a mato, i xore bili naxan danka, a bara xara gben.»

²² Isa naxa a masen e be, «Wo xa danxaniya Ala ma.

²³ N xa nondi fala wo be, xa wo a fala yi geya be, <Keli be, i sa sin baa ma,> xa na kanyi mu siike a boje ma, a la a ra, a naxan falaxi a rabama ne, na fe rabama ne na kanyi be.

²⁴ Na nan a ra, n xa a fala wo be, wo na Ala maxandi fefe ra, xa wo la a ra a wo bara a soto, wo a sotoma ne.

²⁵⁻²⁶ Wo na ti Ala maxandide temui naxe, xa fe nde na wo nun mixi nde tagi, wo xa dije a ma, alako wo Baba naxan na ariyanna, a fan xa dije wo xa yunubie ma.»

*Isa walima nde xa yaamari ma?
(Matiyu 21:23-27, Luki 20:1-8)*

²⁷ E man naxa so Darisalamu. Isa to nu a jerefe horomobanxi kui, serexedube kuntigie, seriye karamoxoe, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire,

²⁸ e a maxarin, «I yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi senbe fixi i ma, i xa yi fee raba?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «N fan xa wo maxarin fe keren ma. Xa wo n yaabi, n a falama ne wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.

³⁰ Yaya to nu mixie xunxama ye xora, Ala nan a xexi ba, ka adama? Wo n yaabi.»

³¹ Na kui e naxa so woyenfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, won naxe, <Ala,> a a falama ne won be, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

³² Kon won na a yaabi, <Adama,> na fan findima fe nan na won be.» E nu gaaxuxi pama nan ya ra, barima

birin Yaya mapoxunxi namijonme yati nan na.

³³ Na kui, e naxa Isa yaabi, «Muxu mu a kolon.» Isa fan naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

12

Boxi rawali jaaxie xa taali (Matiyu 21:33-46, Luki 20:9-19)

¹ Isa man naxa so taali woyenyie falafe e be, a a masen, «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa tete rabilin boxi ra, a baye ti, a yili ge weni bogi bunduma dennaxe. Na xanbi, a naxa na heri boxi rawalie ma, a fa biyaasi.»

² «Weni bogi ba temui to a li, boxi kanyi naxa konyi nde xee boxi rawalie xon ma, e xa weni bogi nde so a yi ra.

³ Konɔ, boxi rawalie naxa na konyi suxu, e a bonbo, e a ragbilen a belexe igeli ra.»

⁴ «Boxi kanyi man naxa konyi gbete xee e xon ma. E naxa na fan bonbo a xunyi ma, e a konbi a mayaagixi ra.

⁵ Boxi kanyi man to mixi gbete xee, e naxa na tan faxa. Boxi kanyi mixi wuyaxi gbete xee ne e xon ma na ki. E naxa ndee bonbo, e ndee faxa.»

⁶ «Boxi kanyi xa di xanuxi kerenyi nan nu fa luxi. A donxoe ra, a naxa na xee e xon ma, barima a nu bara a fala, «E n ma di tan binyama ne.»

⁷ Konɔ yi boxi rawalie naxa a fala e bore be, «Yi nan na ke tongoma ra, wo fa, won xa a faxa alako ke xa findi won gbe ra.»

⁸ E naxa a suxu, e a faxa, e fa a woli tete xanbi ra.»

⁹ «Na kui, boxi kanyi munse rabama fa? A sigama ne naa, a boxi rawalie faxa, a a xa boxi so mixi gbete yi.

¹⁰ Wo mu nu yi masenyi xaran Kitaabui kui?

«Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra.

¹¹ Marigi foxi nan a ra.

Fe makaabaxi nan ya won be.»

¹² A nu woyenfe naxee be, e naxa a kolon a Isa yi taali woyenyi masenxi e tan nan be. E nu katafe e xa a suxu, konɔ e nu gaaxuxi nama nan ya ra. Na kui, e naxa keli a xun, e siga.

Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra (Matiyu 22:15-22, Luki 20:20-26)

¹³ E naxa Fariseni nun Herode foxirabire ndee xee Isa xon alako e xa gantanyi te a be, e xa a masoto woyenyi kui.

¹⁴ E to siga a yire, e naxa a fala a be, «Karamoxo, muxu a kolon nondi fale nan i ra. I mu gaaxuma mixi yo xon, barima i mu mixi rafisama e booree be. I mixie xaranma Ala xa kira nan na a nondi ki ma. A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Roma mange ma? Muxu xa a fi, ka muxu naxa a fi?»

¹⁵ Isa to e xa filankafuija kolon, a naxa e yaabi, «Wo katafe n masotode munfe ra? Wo fa gbete kobiri kole keren na n xon ma, n xa a mato.»

¹⁶ E to fa keren na, a naxa e maxorin, «Nde xili nun misaali na yi kobiri kole ma yi ki?» E naxa a yaabi, «Roma Mange gbe.»

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.» E fan naxa kaaba Isa xa fe ma.

Sadusenie Isa maxorinfe faxamixie xa marakeli ma (Matiyu 22:23-33, Luki 20:27-40)

¹⁸ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxe ma, e naxa fa yi maxorinyi ra Isa xon ma,

¹⁹ «Karamoxo, Annabi Munsa yi nan sebe muxu be Kitaabui kui, «Xa xeme nde taara faxa, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dɔxoma, alako a xa bonsoe fi a taara ma.»

²⁰ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere soto. A xa di singe naxa gine dɔxo, a faxa, a mu bonsoe yo lu.

²¹ A xanbiratoe naxa na kaaje gine tongo, konɔ a fan naxa faxa, a mu bonsoe yo lu. Na nan man naba na fan xanbiratoe ra.

22 Yi mixi solofere birin, e sese mu bɔnsɔɛ lu. A dɔnxɔɛ ra, ginɛ fan naxa faxa.

23 Na kui, marakeli lɔxɔɛ, na ginɛ to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a sa findima nde gbe ra?»

24 Isa naxa a masen e bɛ, «Wo mu Ala xa Kitaabui kolon, wo mu Ala senbɛ fan kolon. Wo xa tantanyi kelide xa mu na ki?»

25 Mixie na keli faxɛ ma marakeli lɔxɔɛ, xɛmɛ mu ginɛ dɔxɔma, ginɛ fan mu dɔxɔma xɛmɛ xɔn. E luma nɛ alɔ malekɛɛ na ariyanna ki naxɛ.

26 A falafe tan, a faxamixie mu kelima faxɛ ma, wo mu nu Annabi Munsa xa Kitaabui xaran, wuri bili xa fe falaxi dɛnnaxɛ? Ala a masen nɛ a bɛ, «N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.»

27 Faxamixie xa mu Ala batuma, fo naxee baloxi. Na tan findixi wo bɛ tantanyi nan na.»

*Yaamari naxan tide gbo a birin bɛ
(Matiyu 22:34-40, Luki 10:25-37)*

28 Seriyɛ karamɔxɔ nde naxa a maso e ra, a a tuli mati e xa wɔyenyi ra. A to a to a Isa bara yaabi fanyi fi, a naxa a maxɔrin, «Seriyɛ mundun tide gbo seriyɛ birin ya ma?»

29 Isa naxa a yaabi, «A singe nan yi ki, «Isirayila, i tuli mati, won Marigi Ala, Marigi keren peti na a ra.

30 I xa i Marigi Ala xanu i bɔɛ birin na, i nii birin na, i xaxili birin na, a nun i senbɛ birin na.»

31 A firin nde nan yi ki, «I xa i ngaxakerenyi xanu alɔ i i yetɛ xanuxi ki naxɛ.» Seriyɛ gbɛtɛ yo mu na naxan dangi nee ra.»

32 Seriyɛ karamɔxɔ naxa a fala Isa bɛ, «I nɔndi, karamɔxɔ. I bara nɔndi masen a Ala keren peti nan a ra, a boore mu na, fo a keren.

33 Mixi xa a xanu a bɔɛ birin na, a xaxili birin na, a nun a senbɛ birin na. Mixi man xa a ngaxakerenyi xanu alɔ a a yetɛ xanuxi ki naxɛ. Nee rabatufe dangi sɛrɛxɛ gan daaxi nun sɛrɛxɛ birin na.»

34 Isa to a to, a a bara xaxilimaya yaabi fi, a naxa a masen a bɛ, «A

gbe mu luxi i xa so Ala xa mangɛya niini bun ma.» Na xanbi, mixi yo mu suusa Isa maxɔrinde sɔnɔn.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Matiyu 22:41-46, Luki 20:41-44)

35 Isa naxa kawandi ti fɔlɔ hɔrɔmɔbanxi kui. «Munfe ra seriyɛ karamɔxɔɛ a falama, a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?»

36 Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, Dawuda yetɛ a masen nɛ, «Marigi bara a masen n Marigi bɛ, «I magoro n yirefanyi ma, han beemanun n xa i yaxuie ragoro i sanyi bun.»»

37 «Dawuda yetɛ yati a falama a bɛ, «N Marigi». Dawuda fa nɔma findide a baba ra di?»

Nama gbegbe nu e tuli matima a ra, a xa kawandi nu rafan e ma.

Diinɛla kobie

(Matiyu 23:1-39, Luki 11:37-52, 20:45-47)

38 Isa naxa a masen e bɛ a xa kawandi kui, «Wo wo yetɛ ratanga seriyɛ karamɔxɔɛ ma. A rafan e ma e xa e maɲɛrɛ guba xungbe ragoroxi e ma, mixie xa nu e xɛɛbu taa kui binyɛ xɛɛbuie ra.

39 E wama dɔxɔfe salide safe singee, e man xa binyɛ sɔtɔ xulunyi.

40 E kaɲɛ ginɛ harige mupama. E salima a xɔnkuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e bɛ, a gbo ki fanyi.»

Kaɲɛ ginɛ xa hadiya

(Luki 21:1-4)

41 Isa naxa dɔxɔ salide kui, a ya rafindixi kɔbiri kankira ma, a nu mixie mato e kɔbiri sama a kui ki naxɛ. Bannamixi wuyaxi nu kɔbiri gbegbe safe.

42 Kaɲɛ ginɛ misikiine fan to fa, a tan naxa kɔbiri kole firin sa naxee yusi mu gbo.

43 Na kui, Isa naxa a fɔxirabiree xili, a a masen e bɛ, «N xa nɔndi fala wo bɛ, yi kaɲɛ ginɛ misikiine xa kɔbiri saxi gbo dangi birin gbe ra naxee bara kɔbiri sa kankira kui.

⁴⁴ E tan xa hadiya kelixi e xa naafuli nan kui, kɔnɔ yi kaape gine tan xa hadiya kelixi a xa baloe nan kui.»

13

Hɔrɔmɔbanxi xa misaali (Matiyu 24:1-2, Luki 21:5-6)

¹ Isa to mini hɔrɔmɔbanxi, a fɔxirabire keren naxa a fala a be, «Karamɔxɔ, yi banxie mato, e tixi gɛmɛ xungbe naxee ra, e ti ki man tofanxi ki naxe!»

² Isa naxa a yaabi, «I yi banxi bele-belee toxi? Yi gɛmɛ keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama nɛ.»

Maratantanyi, tɔɔre, nun naxankate

(Matiyu 24:3-14, Luki 21:7-19)

³ Isa to nu magoroxi Oliwi geya fari, a ya rafindixi hɔrɔmɔbanxi ma, Piyeri, Yaki, Yaya, nun Andire naxa a maxɔrin e doro ma,

⁴ «Na fe sa rabama mun tɛmɛi? A man sa kolonma tɔnxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁵ Isa naxa so wɔyɛnfe e be, «Wo wo mɛɛni.

⁶ Mixi wuyaxi fama n tan xili falade e yete xun ma a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra!> Na kui, e fama mixi gbegbe ratantande.

⁷ Wo na gere fe mɛ, wo na gere nde xili mɛ, wo naxa kɔntɔfili, barima fo na fe mɔɔlie xa raba. Na xa mu findima dunjɔna rapɔnyi ra sinden.

⁸ Sie kelima nɛ e boore xili ma, pamanɛe e boore gere. Bɔxi fama nɛ sɛrɛnde yire wuyaxi, kaamɛ fan sin bɔxi ma. Na birin findima mantɔɔrɔli fɔle nan na.»

⁹ «Wo xa mɛɛni wo yete ma, barima e wo soma nɛ kiitisea yi ra, e wo bɔnbɔ salide banxie kui. Wo tima nɛ gominae nun mangɛe ya i n tan ma fe ra, wo findima nɛ n ma seedee ra e tan be.

¹⁰ Fo xibaaru fanyi xa kawandi si birin be sinden.

¹¹ E na wo xanin wo makiitide tɛmɛi naxe, wo naxa kɔntɔfili wo xa masenyi xa fe ra beenun wo xa a ti. Ala na wɔyɛnyi naxan yo fi

wo ma na waxati ma, wo xa na nan fala, barima wo tan xa mu wɔyɛnma, Ala Xaxili Sɛniyɛnxi nan fama wɔyɛnde.»

¹² «Mixi fama a ngaxakerenyi yanfade, a a sa mixie belexe, e xa a faxa. Babe fan na mɔɔli niyama a xa di ra, die fan kelima nɛ e barimae xili ma, e xa e faxa.

¹³ Mixi birin fama wo xɔnde n tan ma fe ra, kɔnɔ naxan na a tun nabɛxi han a rapɔnyi, na kanyi kisima nɛ.»

Se haramuxi jaaxi

(Matiyu 24:15-28, Luki 21:20-24)

¹⁴ «Wo tan naxee na yi xaranfe, wo wo tuli mati de! Wo na se haramuxi jaaxi to kasare na naxan xanbi ra, a tixi yire a mu lan a xa ti dennaxe, wo tan naxee na Yudaya na tɛmɛi, wo xa wo gi geyae fari.

¹⁵ Naxan na tande, a naxa so sese tongode a xa banxi kui.

¹⁶ Naxan na xe ma, a naxa gbilen a xa xinbeli donma tongode.

¹⁷ Na waxati findima gbaloe nan na furuginɛe nun dingɛe be!

¹⁸ Wo Ala maxandi na naxa wo li jɛmɛ tɛmɛi!

¹⁹ Barima tɔɔre a lima na waxati ma, naxan maniye singe mu nu to kabi Ala naxa dunjɔna daa, a man mu gbilenma to ra abadan.

²⁰ Xa Marigi mu a ragirixi nu nde xa ba na xi kɔnti ra, adama yo mu kisima nu. Kɔnɔ a nde baxi a kɔnti ra mixi sugandixie nan xa fe ra.»

²¹ «Xa mixi nde sa a fala wo be, <A mato, Ala xa Mixi Sugandixi na be>, xa na mu a ra, <Ala xa Mixi Sugandixi na mɛɛni,> wo naxa la a ra.

²² Barima wule faleɛ fama Ala xa Mixi Sugandixi xili falade e yete xun, xa na mu e e yete findi namipɔnmɛe ra. E fama tɔnxuma makaabaxie nun kaabanakoe rabade alako e xa Ala xa mixi sugandixie ratantan, xa e sa noma.

²³ Wo mɛɛni wo yete ma. N bara fe birin masen wo be beenun a waxati xa a li.»

Adama xa Di gbilenfe

(Matiyu 24:29-31, Luki 21:25-28)

24 «Na naxankate waxati dangi xanbi,

<soge ifoꝛoma ne,
kike yanbe bama ne,

25 tunbuie birama ne boxi,
se naxan birin na koore ma a
serenma ne.»

26 «Na temui Adama xa Di toma ne
fa ra nuxui kui, senbe nun noꝛe ra.

27 A a xa malekee xema ne dunipa
tunxun naani birin na, e xa sa a xa
mixi sugandixie malan keli seeti han
seeti.»

Xoꝛe bili xa misaali
(Matiyu 24:32-35, Luki 21:29-33)

28 «Wo xoꝛe bili mato misaali ra,
wo xa xaxili soꝛo. A salonyi na pingi,
a burexe neene naxa mini, wo a
kolonma ne neme bara makore.

29 Adama xa Di fafe fan na na ki
ne. Wo na yi fe birin to raba ra,
wo xa a kolon Adama xa Di bara
makore, a nan tixi naade ra.

30 N xa nondi fala wo be, to mixie
mu dangima fo na fe birin naba.

31 Koore nun boxi dangima ne,
konon ma masenyi tan mu dangima
abadan.»

Dunipa ranonyi waxati kolonfe
(Matiyu 24:36-44)

32 «Mixi yo mu a kolon yi fee sa
rabama loxoꝛe nun waxati yo ma.
Hali maleke naxee na ariyanna, e
mu a kolon, Ala xa Di fan mu a
kolon, fo Baba Ala keren peti.

33 Wo meeni wo yete ma, wo naxa
yanfa, barima wo fan mu a kolon yi
fee sa kamalima temui naxe.»

34 «A maniyaxi xeme nan na,
naxan na sigafe biyaasi. A na keli
a xa foxoꝛe xun, a na birin taxuma a
xa konyie ra, a kankan ti a xa wali
de, a man a fala naade kante be, a a
naxa yanfa.

35 Na kui, wo naxa yanfa. Xa foxoꝛe
kanyi gbilenma nunmare nan na ba,
xa na mu koe tagi, xa na mu konkore
deya singe, xa na mu geesege, wo mu
a waxati yo kolon.

36 Xa a fa wo terenna, a naxa a li
de wo xife!

37 N naxan falama wo be, n na nan
a falama birin be: Wo naxa yanfa!»

14

Yanfanteya Isa be
(Matiyu 26:1-5, Luki 22:1-6)

1 Xi firin nan nu luxi beenun
Sayamaleke Dangi Sali xa a li, naxan
man xili falama Taami Lebinitare
Sali. Serexedube kuntigie nun seriye
karamoxoe nu na feere fenfe e xa
Isa suxu yanfanteya saabui ra, e xa
a faxa.

2 E naxa lan a ma, «Won naxa a
suxu sali loxoꝛe, xa na mu a ra pama
a xunyi kelima ne.»

Gine nde labunde ture safe Isa ma
(Matiyu 26:6-13)

3 Isa to nu na Betani, Simon kune
kanyi xonyi, a a degefe teebili ra,
gine nde naxa fa. Narada labunde
ture nu na a yi ra, naxan sare
xoroꝛo ki fanyi. A nu saxi a bitire
tofanyi kui naxan nu rafalaxi ala-
batira geme ra. Gine to bitire de
rabi, a naxa labunde ture sa Isa
xunyi.

4 Konon mixi ndee nu na naa, e
naxa konon, e a fala e bore be, «Yi
labunde ture makanaxi yi mooli ra
munfe ra?

5 Xa a sa mati ne nu, a sare noma
dangide walike xa je keren wali
sare ra, na kobiri fan no fide setaree
ma.» E boje naxa te gine xili ma.

6 Konon Isa naxa a masen, «Wo yi
gine lu na. Wo na a toorofo munfe
ra? Kewali fanyi nan yi ki, a naxan
nabaxi n be.

7 Setaree luma ne wo ya ma temui
birin. Wo na wa a xon ma temui yo,
wo noma fe fanyi rabade e be, konon
n tan mu luma wo yi ra be abadan
xe.

8 Yi gine noxi naxan na, a na nan
nabaxi. A labunde saxi n ma n ma
maragate loxoꝛe nan ma fe ra.

9 N xa nondi fala wo be, Ala xa
xibaaru fanyi sa kawandima dede
dunipa birin kui, yi gine xa kewali
xa fe fan falama ne, mixie xa e ratu
a xa fe ma.»

Yudasi xa yanfanteya
(Matiyu 26:14-16, Luki 22:1-6)

10 Na temui, Yudasi Isikariyoti, naxan nu na Isa foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa siga serexedube kuntigie yire, e xa woyen alako a xa Isa sa e belexe.

11 E to a me, e naxa jalexin ki fanyira, e kobiri laayidi tongo a be. Na kui, Yudasi naxa so waxati fenfe a noma Isa sade e belexe temui naxe.

Sayamaleke Dangi Sali

(Matiyu 26:17-25, Luki 22:7-34)

12 Taami Lebinitare Sali to a li, a loxo singe, yexeyore bama serexe ra loxo naxe, Isa foxirabiree naxa a maxarin, «I wama muxu xa sa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala i be minden?»

13 A naxa a foxirabire mixi firinxee, a a fala e be, «Wo siga taa kui. Wo naralanma xeme nde ra, ye feje doroxi a xun. Wo xa bira a foxo ra.

14 A na so dennaxe, wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.»

15 A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, se birin yailanxi naa a fanyira. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

16 A foxirabiree naxa siga, e so taa kui, e fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

17 Nunmare to so, Isa nun a foxirabire fu nun firinyie naxa fa.

18 E nu na e degefe teebili ra temui naxe, Isa naxa a masen, «N xa nondi fala wo be, wo tan naxee na wo degefe n fe ma yi ki, mixi keren na wo ya ma naxan fafe n yanfade.»

19 A foxirabiree naxa sunnun folo, kankan nu fa Isa maxarin, «N tan mu a ra?»

20 Isa naxa e yaabi, «A kanyi na wo tan mixi fu nun firinyie ya ma, n nun naxan belexe ragoroma paani keren kui.

21 Adama xa Di sigama ne alo a xa fe sebexi ki naxe, konso gbaloe nan na Adama xa Di yanfama be. A fisa na kanyi be hali a mu bari nu.»

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Luki 22:14-20, Korinti I 11:23-25)

22 E to nu e degefe, Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra, a a fala e be, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na.»

23 Na dangi xanbi, Isa naxa tonbili fan tongo. A man to tantui rasiga Ala ma, a naxa tonbili so e yi ra, e birin naxa a min.

24 Isa naxa a masen e be, «Yi findixi n wuli nan na, saate wuli naxan baxi mixi gbege be.

25 N xa nondi fala wo be, n to yi weni minfe yi ki, n mu yi minma sonon, han won birin man sa a minma loxo naxe Ala xa mangeya niini bun ma.»

26 E to ge beeti bade, e naxa te Oliwi geya fari.

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma

(Matiyu 26:31-35, Luki 22:31-34, Yaya 13:36-38)

27 Isa naxa a masen a foxirabiree be, «Wo birin gbilenma ne n foxo ra, barima a sebexi, «N xuruse demadonyi faxama ne, yexese fan yensen.»

28 Konso n na keli faxe ma, n sigama wo ya ra Galile.»

29 Piyeri naxa a fala a be, «Hali birin gbilen i foxo ra, n tan mu gbilenma i foxo ra!»

30 Isa naxa Piyeri yaabi, «N xa nondi fala i be, to koe yati, beenun konkore xa a rate deya firin, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

31 Konso Piyeri naxa a fala senbe ra, «Hali won birin nan sa faxama, n mu n yete rasanma i ma!» Isa foxirabire birin naxa gbilen na woyen keren fala ra.

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Luki 22:39-46)

32 Na dangi xanbi Isa nun a foxirabiree naxa siga yire nde, dennaxe xili Getesemani. Isa naxa a fala e be, «Wo doro be. N tan xa sa Ala maxandi.»

³³ A naxa Piyeri, Yaki, nun Yaya xanin a xun ma. Naxankate nun kontofili naxa Isa boƚe suxu.

³⁴ A naxa a masen e be, «Sunnunyi bara no n boƚe ra alo a xa n faxes. Wo lu be, konɔ wo naxa xi.»

³⁵ Isa naxa a masiga dondoronti, a a yatagi rafelen boxi ma, a Ala maxandi na waxati xa makuya a ra, xa na sa no ma rabade.

³⁶ A naxa Ala maxandi, «N Baba, i no ma fe birin na. I xa n natanga yi naxankate ma. Konɔ n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

³⁷ A to gbilen a foxirabiree yire, a naxa e li e na xife. A naxa a fala Piyeri be, «Simon, i xife ne yi ki? I mu noxi waxati keren xi xoli kanade n ma fe ra?»

³⁸ Wo naxa xi. Wo Ala maxandi ne alako wo naxa bira tantanyi kui. Manoxun fanyi na adama be, konɔ a fate bendɛ tan senbe mu na.»

³⁹ Isa man to a masiga e ra, a man naxa Ala maxandi na maxandi kerenyi ra.

⁴⁰ A to gbilen a foxirabiree yire, a man naxa e li e xife, barima xi xoli nu bara no e ra. Yaabi yo mu nu e yi Isa be.

⁴¹ Isa man to gbilen e yire a sanmaya saxan nde, a naxa a fala e be, «Wo xife ne? Wo na wo malabufe han ya? A tan nan na ki, waxati bara a li. Adama xa Di fafe sade yunubitoe belexe.

⁴² Wo keli, won xee. Wo a mato, n yanfama bara fa.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Luki 22:47-53, Yaya 18:3-11)

⁴³ Isa jan mu nu gexi woyende, Yudasi, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma, a naxa fa keren na e nun jama, santidegema nun gbengbeta suxuxi e yi ra. Serexedube kuntigie, seriye karamoxe, nun Yuwifie xa forie nan nu e xeexi.

⁴⁴ Isa yanfama nun na jama nu bara lan a ma, a xa Isa matonxuma e be. A nu bara a fala e be, «N na

mixi naxan sunbu, a tan nan na ki. Wo a suxu, wo a xanin, wo a kanta.»

⁴⁵ Yudasi fefe fa, a naxa a maso Isa ra, a a fala a be, «Karamoxo,» a fa a sunbu.

⁴⁶ Na kui, jama naxa Isa suxu.

⁴⁷ Mixi nde nu tixi naa, a naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi tuli bolon.

⁴⁸ Isa naxa a masen e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan na n na?»

⁴⁹ Loxo yo loxo, n nu na wo ya ma, n nu kawandi ti horomobanxi kui, wo mu n suxu. Konɔ naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa kamali.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa foxirabiree birin naxa e gi a xun ma.

⁵¹ Segetala nde fan nu na naxan nu biraxi Isa foxo ra, dugi nan gbansan nu felenxi a ma. E naxa a suxu,

⁵² konɔ a naxa mini a xa dugi kui, a a gi a mageli ra.

Yuwifie Isa makiitife

(Matiyu 26:57-68, Luki 22:63-65, Yaya 18:12-24)

⁵³ E naxa Isa xanin serexedube kuntigie xunyi xon. Serexedubee kuntigie, Yuwifie xa forie, nun seriye karamoxo birin nu malanxi naa.

⁵⁴ Piyeri nu bara bira Isa foxo ra, konɔ a mu nu a makorema a gbe ra. A naxa bira a foxo ra han a so serexedube kuntigie xunyi xa tete kui. E nun horomobanxi kantamae naxa doxo te ra, e nu fa e maxara.

⁵⁵ Serexedube kuntigie nun Yuwifie xa kiitisa donxoe birin, e nu seede fenfe Isa xili ma, alako e xa a faxes, konɔ e mu se to.

⁵⁶ Mixi gbege naxa fa Isa tojregede, konɔ e xa wulee mu nu lanma e boore ma.

⁵⁷ Mixi ndee to keli wule seede bade a xili ma, e naxa a fala,

⁵⁸ «Muxu a xui mexi ne, a a falama, «N yi horomobanxi rabi-rama ne, adama belexe naxan tixi, n gbete ti xi saxan bun ma, naxan mu tixi adama belexe ra.»»

⁵⁹ Kɔnɔ hali na wɔyɛnyi kui, e xa seedeɲɔxɔya mu nu lanxi a boore ma.

⁶⁰ Na kui, serexedube kuntigie xunyi naxa keli jama tagi, a Isa maxɔrin, «Pe, i mu e yaabima? Yi xɛmɛ munse safe i xun ma yi ki?»

⁶¹ Kɔnɔ Isa mu yaabi yo fi, a mu sese fala. Serexedube kuntigi xunyi man naxa a maxɔrin, «I tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Batu Mange xa Di?»

⁶² Isa naxa a masen, «N tan nan na a ra. Wo fama Adama xa Di tode, a dɔxɔxi Ala Senbema yirefanyi ma, wo a to fafe ra nuxuie kui.»

⁶³ Na kui, serexedube kuntigi naxa a yete xa donma suxu, a ibɔɔ xɔne ra, a a fala, «Won hayi na seede gbete ma yire?»

⁶⁴ Wo bara a mɛ a Ala mabɛxuxi ki naxɛ! Wo kiiti toxi di?» E birin naxa a fala a lanma a xa faxa nɛ.

⁶⁵ Ndee naxa dɛye bɔxun fɔlɔ a ma. E naxa a ya maxiri, e nu a madin, e nu fa a fala a bɛ, «Namipɔnmeɲa raba! A fala ba, naxan i bɔnbɔxi!» A to sa kɔsibilie belexe, nee fan naxa a bɔnbɔ.

*Piyeri a yete rasanfe Isa ma
(Matiyu 26:69-75, Luki 22:55-62,
Yaya 18:15-25)*

⁶⁶ Piyeri nu na tɛtɛ kui tɛmɛi naxɛ lanbanyi, serexedube kuntigie xunyi xa konyi ginɛ keren naxa fa.

⁶⁷ A to Piyeri to, a a maxarafe tɛ ra, a naxa a igbɛ, a a fala, «I tan, wo nun Isa Nasaretika birin nan nu a ra.»

⁶⁸ Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N mu a kolon i na fefe falafe!» A naxa mini tɛtɛ kui.

⁶⁹ Kɔnɔ konyi ginɛ man to a to, a man naxa wɔyɛn fɔlɔ mixie bɛ naxee nu na naa, «A xa mixi nde nan ya.»

⁷⁰ Piyeri man naxa a matandi. A mu bu, naxee nu na naa, e man naxa a fala Piyeri bɛ, «Nɔndi na a ra, a tan mixi nde nan yati i ra, barima Galileka nan i ra.»

⁷¹ Kɔnɔ Piyeri naxa so a kalife, a a fala «Ala xa n danka! Wo yi xɛmɛ naxan ma fe falafe, n tan mu a kolon feo!»

⁷² Konkore naxa a rate keren na a dɛya firin nde. Piyeri naxa ratu fa Isa xa wɔyɛnyi ma a bɛ, «Beemanun konkore xa a rate dɛya firin, i i yete rasanma nɛ n ma sanmaya saxan.» Na kui, a naxa so wafe.

15

*Isa xaninfe Pilati xɔn
(Matiyu 27:1-2,11-26, Luki 23:1-7,13-25, Yaya 18:28-19:16)*

¹ Kuye to iba, serexedube kuntigie, Yuwifie xa forie, seriye karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa kiitisa dɔnxɔɛ birin, e to nu bara gɛ e xa malanyi ra, e naxa Isa xiri, e a xanin Pilati xɔn.

² Pilati naxa Isa maxɔrin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

³ Serexedube kuntigie naxa fa Isa tɔɲɛgɛ fe gbegbe ma.

⁴ Pilati man naxa a maxɔrin, «I mu e yaabima? I mu a mɛxi e fe naxan birin safe i xun ma?»

⁵ Kɔnɔ Isa mu yaabi gbete yo fi sɔnɔn. Pilati fan naxa kaaba na ma.

⁶ Nɛ yo jɛ, sali na a li, Pilati dari fe nan nu a ra, a xa geelimani keren nabɛpin jama bɛ, e na wa naxan yo xɔn.

⁷ Na waxati, geresoe ndee nu na geeli naxee nu bara keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira, e nu bara faxɛ ti. Xɛmɛ nde nu na e ya ma naxan nu xili Barabasi.

⁸ Awa jama naxa fa Pilati xɔn, e a maxɔrin, a xa a raba e bɛ, alɔ a darixi a ra ki naxɛ.

⁹ Pilati naxa e maxɔrin, «Wo wama n xa Yuwifie xa mange bɛpin wo bɛ?»

¹⁰ Pilati nu a kolon a serexedube kuntigie nu Isa saxi a belexe tɔɔne nan ma.

¹¹ Kɔnɔ serexedube kuntigie naxa jama kui iso, alako Pilati xa Barabasi nan bɛpin e bɛ.

¹² Pilati man naxa e maxɔrin, «Wo fa wama a xɔn ma n xa munse raba yi xɛmɛ ra, wo naxan ma, a Yuwifie xa mange?»

¹³ Nama man naxa sɔnxɔ, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

14 Kɔnɔ Pilati naxa e maxɔrin, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi?» Kɔnɔ e tan sɔnxɔe nan tun xun masama, e nu a fala, «A banban wuri magalanbuxi ma!»

15 Na kui, Pilati to wa jama bɔɔɔ rafanfe e ma, a naxa Barabasi rabɛpin e bɛ. A naxa yaamari fi sɔɔrie xa Isa bɔnbɔ sebere ra. Na xanbi, a naxa Isa so e yi e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

*Sɔɔrie Isa mayelefe
(Matiyu 27:27-31, Yaya 19:2-3)*

16 Sɔɔrie naxa Isa xanin gomina xɔnyi, na tɛtɛ kui, e e boore sɔɔrie birin xili.

17 E naxa mangɛ guba gbeeli ragoro Isa ma, e fa tunbee mafilin, e e yailan mangɛ katanyi maniye ra. E naxa na sa a xun ma,

18 e nu a xɛɛbu, «I kɛna, Yuwifie xa mangɛ.»

19 E nu a xunyi bɔnbɔma wuri ra, e dɛye bɔxun a ma, e e xinbi sin, e suyidi a bɛ.

20 E to gɛ Isa mayelede, e naxa mangɛ guba rate a ma, e a gbe dugi ragoro a ma, e fa a ramini e xa sa a banban wuri magalanbuxi ma.

*Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma
(Matiyu 27:32-44, Luki 23:26-49, Yaya 19:16-24)*

21 Sirenika xɛmɛ nde nu na dangife kira ra, a kelixi daaxa. A nu xili Simɔn, Alesandire nun Rufu baba. Sɔɔrie naxa a yamari, a xa Isa xa wuri magalanbuxi xanin.

22 E naxa Isa xanin yire dennaxan xili falama Gologota, na nan falaxi e xa xui, «xunkonkota yire».

23 E naxa weni so a yi, miri seri saxi a xun, kɔnɔ a mu tin a minde.

24 E naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma, e kanda bun a xa dugi xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

25 E nu a banbanfe tɛmɛui naxe, gɛɛsege tagi nan nu a ra.

26 E to nu wama birin xa a kolon e a banbanxi fe naxan ma, e yi sebeli nan gbaku a xun ma, «Yuwifie xa mangɛ.»

27-28 E naxa suute mixi firin fan banban wuri magalanbuxie ma Isa fe ma, keren a yirefanyi ma, boore a kɔɔla ma.

29 Mixie nu dangima Isa konbi ra, e nu e xunyi lintan a ma, e a fala, «Ee, i tan naxan hɔrɔmɔbanxi rabirama, i man fa a ti xi saxan bun ma,

30 i yetɛ rakisi! Goro wuri magalanbuxi kɔn na!»

31 Serɛxɛdubɛ kuntigie nun seriye karamɔxɔe fan nu a mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi gbɛtɛe rakisi, kɔnɔ a mu nɔma a yetɛ tan nakiside.

32 Isirayila mangɛ xa mu a ra, Ala xa Mixi Sugandixi? A xa goro wuri magalanbuxi kɔn be ya, muxu xa a to, muxu xa la a ra.» Naxee nu banbanxi a fe ma, nee fan nu Isa konbife nɛ.

*Isa xa faxɛ
(Matiyu 27:45-56, Luki 23:44-49, Yaya 19:28-30)*

33 Yanyi tagi to a li, yanyi xare ra, dimi naxa sin bɔxi birin ma lɛeri saxan bun ma.

34 Na waxati ma, Isa naxa gbelegebele senbe ra, «Eloyi, Eloyi, lɛma sabaxatani?» Na nan falaxi e xa xui, «N Marigi Ala, n Marigi Ala, i n nabɛpinxi munfe ra?»

35 Mixi naxee nu na naa, e to a xui mɛ, e naxa a fala, «Wo a mato, a na Annabi Eliya nan xilife!»

36 Mixi nde naxa a gi, a sa dunkobi rasin weni xɔnɛ xɔɔra, a a so wuri dɛ i, a fa a ti Isa bɛ alako a xa a min. A naxa a fala, «Wo a lu, won xa a mato xa Annabi Eliya fama a ragorode.»

37 Isa naxa a xui ite senbe ra, a fa laaxira.

38 Na waxati, dugi xungbe naxan singanxi hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa ibɔɔ firin na, keli a fuge han a laabe.

39 Sɔɔri mangɛ naxan nu tixi Isa ya i, a to Isa laaxira ki to, a naxa a fala, «Nɔndi nan a ra yati, Ala xa Di nan nu yi xɛmɛ ra!»

40 Gine ndee fan nu na naa, e ndedi makuyaxi Isa yire ra, e yi

fe birin matoma. Mariyama Magidalaka nu na e ya ma, a nun Salome, a nun Mariyama, Yaki lanmadi nun Yusufu nga.

⁴¹ Isa nu na Galile temui naxe, yi ginnee nan nu birama a foxo ra, e nu walie raba a be. Gine gbete gbegbe fan nu na naa naxee nu bara Isa mati han Darisalamu.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-61, Luki 23:50-56, Yaya 19:38-42)

⁴² Nunmare to so, beenun malabu laxe xa folo,

⁴³ Yusufu Arimateka naxa siga Pilati xon. Yuwifie xa kiitisa binye nde nan nu a ra naxan nu Ala xa mangeya niini mamefe. Limaniya kui, a naxa sa Pilati maxandi Isa fure ma.

⁴⁴ Pilati naxa terenna a kolonfe ra a Isa jan bara faxe. A naxa soori mange xili, a a maxarin na fe ma.

⁴⁵ Soori mange fan to a rakolon a Isa bara faxe, Pilati naxa Isa fure so Yusufu yi ra.

⁴⁶ Yusufu to kasange sara, a naxa Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kon, a a kasange, a fa a bele gaburi kui, naxan nu gexi geme kui. Na xanbi, a naxa geme xungbe mapindigilin, a a dexo gaburi de ma.

⁴⁷ Mariyama Magidalaka nun Mariyama Yusufu nga, e naxa a to e Isa ragatafe dennaxe.

16

Isa kelife faxe ma

(Matiyu 28:1-15, Luki 24:1-12, Yaya 20:1-20)

¹ Malabu laxe to ba a ra, Mariyama Magidalaka, Mariyama Yaki nga, nun Salome, e naxa labunde ture sara alako e xa a sa Isa fure ma.

² Sande laxe, kuye baxi ibade, e naxa kurun gaburi yire ra.

³ Kira ra, e naxa e bore maxarin, «Nde geme bama won be gaburi de ma?»

⁴ Geme naxan nu dexo gaburi de ma, a nu xungbo ki fanyi. Kon e to

e ya rasiga, e naxa a to geme bara ba naa.

⁵ E to so gaburi kui, e naxa segetala nde to a dexo yirefanyi ma, guba fiixe ragoroxi a ma. E naxa gaaxu.

⁶ A naxa a fala e be, «Wo naxa gaaxu. Wo na Isa Nasaretika nan fenfe, e naxan banban wuri magalanbuxi ma. A mu be, a bara keli faxe ma. Wo a mato, e nu a saxi menni ne.

⁷ Kon wo siga, wo sa a fala a foxirabire be, a nun Piyeri, a Isa na sigafe wo ya ra Galile. Wo a toma menni ne alo a a masen wo be ki naxe.»

⁸ Ginee naxa mini gaburi kui, e siga e gi ra, e kaabaxi fo e serenma. E mu sese fala mixi yo be, barima e nu bara ge gaaxude.

Isa minife mixie ma a nun a xa te koore

(Matiyu 28:9-10, Yaya 20:11-18)

⁹ Isa to keli faxe ma sande laxe kuye iba, a mini Mariyama Magidalaka nan singe ma, a jinne solofere keru naxan foxo ra.

¹⁰ Mariyama naxa siga Isa xibaaru falade mixie be e nun naxee nu a ra. E birin nu sunnunxi, e man nu wafe Isa xa nonfe ma.

¹¹ E to a me a a Isa jipe to ne, e mu la a ra.

(Luki 24:13-35)

¹² Na fee dangi xanbi, Isa naxa mini kepa gbete ra a foxirabire mixi firin ma, e to nu na daaxa nde kira xon.

¹³ Nee fan naxa gbilen yi fe tagi raba ra boore be, kon e mu la nee fan xui ra.

¹⁴ Na xanbi, Isa naxa mini a foxirabire fu nun keren ma, e nu e degefe teebili ra temui naxe. Isa naxa woyen e ma e xa danxaniyatarna nun xaxili xoxoxoya xa fe ra, barima e mu nu laxi mixie ra naxee Isa to, a to nu bara keli faxe ma.

(Matiyu 28:16-20, Luki 24:44-53)

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo siga dunja birin kui, wo daali birin kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁶ Naxan na danxaniya n ma, a xunxa ye xora, na kanyi kisima ne.

Koŋo xa naxan mu danxaniya n ma,
na kanyi bonoma ne.

¹⁷ Naxee na danxaniya n ma e yi
kaabanako fee rabama ne n xili ra.
E fama ne jinnee keride mixie foxo
ra, e xui neene falama ne,

¹⁸ e boximasee suxuma ne e belexe
ra e mu e xin, e sefi minma ne se mu
e to, e e belexe sama ne furemae ma,
furemae yalan.»

¹⁹ Na kui, Marigi Isa to ge woyende
e be, a naxa te koore ma. A naxa sa
a magoro Ala yirefanyi ma.

²⁰ E tan naxa siga kawandi tide
yire birin, e nun Marigi naxa wali.
Marigi naxa feere fi e ma, e xa
tonxuma makaabaxie raba, mixie xa
la e xa kawandi ra.

Inyila Isa Annabi Luki naxan sebexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namijonme naani nan Isa xa taruxui sebe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Luki naxa yi Kitaabui sebe je tongo saxan jondon Isa xa faxe xanbi. A naxa Isa xa fe birin mato alako a xa dentege kamalixi ya xaran dunija be. A naxa a sebe Gireki xui ra. Muxu bara a madangi Soso xui ra alako Sosoe noma a kolonde a fanyi ra.

Yi Kitaabui xa masenyi singe findi Isa bari ki nan na. Ala bara Isa xee dunija ginedimedi Mariyama saabui ra. Isa xa dunijeigiri kui, a naxa xaranyi gbegbe ti mixi be. A man naxa kaabanakoe gbegbe raba. Luki na birin masenxi ne a xa Kitaabui kui. A donxoe ra, a dentege sama ne Isa xa faxe, nun a xa marakeli xa fe ra.

Na birin noma won nakolonde nde na Isa ra. A lonni naxan fixi won ma yi Kitaabui kui, a noma won malide dunijeigiri kui. Ala xa na raso won xaxili ma. Amina.

Inyila Isa Annabi Luki naxan sebexi

Annabi Luki xa masenyi fole

¹ Mixi wuyaxi bara kata e xa dentege sa fee ma naxee dangixi muxu tagi.

² E a sebexi ne alo muxu fan a mexi mixie ra ki naxe, naxee a birin to kabi a fole, e man fa findi xibaaru fanyi xa masenyi kawandilae ra.

³ Na kui, n fan to bara na fe birin mato ki fanyi naxee rabaxi kabi a fole, n bara a mapoxun fe fanyi ra, n xa a birin sebe i be, n ba Teyofilo.

⁴ N yi rabaxi ne, alako i xa a kolon, a i xaranxi naxan na, a findixi nondi nan yati ra.

Maleke xa masenyi Annabi Yaya xa fe ra

⁵ Yudaya mange Herode xa waxati, serexedube nde nu na naxan xili Sakari. A nu na Abiya xa serexedube lanxunde nan kui. A xa gine Elisabeti fan kelixi Haruna bonsoe ne.

⁶ E firin birin nu tinxin Ala ya i. E nu jere ma Ala xa seriye nun yaamari birin ma seniyenxi kui.

⁷ Di yo mu nu na e yi ra barima Elisabeti mu nu noma di baride, e firin birin man nu bara fori.

⁸ Sakari xa lanxunde wali temui to a li, a naxa serexedube walie suxu Ala ya i.

⁹ Alo serexedube nu darixi a ra ki naxe, Sakari booree nu bara a sugandi Ala xa mali ra, a tan nan xa so hromobanxi kui surayi gande Ala ya i.

¹⁰ Surayi gan temui, nama birin nu na salife tande.

¹¹ Na temui, Marigi xa maleke nde naxa mini Sakari ma surayi serexebade yirefanyi ma.

¹² Na naxa Sakari terenna, a naxa a gaaxu ki fanyi.

¹³ Kono maleke naxa a masen a be, «Sakari, i naxa gaaxu, barima Ala bara i xa duba suxu. I xa gine Elisabeti fama di xeme sotode i be. I xa a xili sa Yaya.

¹⁴ Na findima seewe nun jexinyi nan na i be, mixi gbegbe fan jexinma ne a barife ra,

¹⁵ barima a binye sotoma ne Ala ya i. A mu weni nun sese gbete minma naxan mixi siisima. Ala Xaxili Seniyenxi luma ne a ma kabi a na a nga teege temui naxe.

¹⁶ A Isirayila di gbegbe ragbilenma ne e Marigi Ala ma.

¹⁷ Senbe nun Ala Xaxili Seniyenxi fima ne a ma alo a fi Annabi Eliya ma ki naxe. Marigi a xema ne a ya ra, a xa babae boje rafindi e xa die ma, a yunubitoe ya rafindi tinxintoe xa fahaamui ma. A sigama ne

nama xɔn ma Marigi ya ra alako a xa e ya rafindi a ma.»

¹⁸ Na kui, Sakari naxa maleke maxɔrin, «N yi fe kolonma di? N tan bara fori a nun n ma ginε.»

¹⁹ Maleke naxa a yaabi, «Yibirila nan n tan na, naxan tima Ala ya i a xa yaamari rabafe ra. A n xεεxi nε yi xibaaru fanyi masende i bε.

²⁰ Na kui, a mato, i boboma nε, i mu nɔ wɔyende han yi fee sa rabama lɔxɔ naxan ma, barima i mu laxi n ma masenyi ra, naxan sa kamalima a waxati.»

²¹ Nama to nu na Sakari mamεfe tande, e naxa kɔntɔfili Sakari bufe ma hɔrɔmɔbanxi kui.

²² A to mini a mu nɔ wɔyende e bε, e naxa a kolon a a laamatunyi nan toxi hɔrɔmɔbanxi kui. A boboxi ra a nu katafe a xa masenyi ti e bε a belexεe ra.

²³ Sakari to gε a xa sεrεxεdube wali ra, a naxa siga a xɔnyi.

²⁴ Na waxati dangi xanbi, Sakari xa ginε Elisabeti naxa tεεgε. A naxa a ya manɔxun mixie ma kike suuli. A naxa a fala,

²⁵ «Marigi yi nan nabaxi n bε, a to a ya ragoroxi n ma a xa fonisireya kui! A bara yaagi ba n ma, mixie tagi.»

*Maleke xa masenyi Isa xa fe ra
(Matiyu 1:18-25)*

²⁶ Elisabeti xa tεεgε to kike senni li, Ala naxa maleke Yibirila xεε Galile bɔxi taa nde ma, naxan xili «Nasareti».

²⁷ A a xεε ginεdimedi nde nan xɔn ma, xεmε nu bara naxan xa kote dɔxɔ. Na xεmε nu fatanxi Dawuda bɔnsɔε nε, a nu xili Yusufu. Ginεdimedi fan nu xili Mariyama.

²⁸ Maleke to siga a xɔn, a naxa a masen a bε, «I kεna, i tan Marigi hinnexi naxan na. Marigi na i fe ma!»

²⁹ Mariyama naxa ifu na wɔyenyi ma. A mu nu a kolon yi findixi xεεbui mɔoli yo ra.

³⁰ Maleke naxa a masen a bε, «Mariyama, i naxa gaaxu, barima Ala bara hinne i ra.

³¹ A mato, i fama tεεgεde di xεme ma. I na a bari, i xa a xili sa Isa.

³² A binyε sɔtɔma, a xili fala Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di. Marigi Ala fama nε a benba Dawuda xa mangeya fide a ma.

³³ A findima nε Yaxuba bɔnsɔε xa mangε ra abadan, danyi yo mu luma a xa mangeya ma.»

³⁴ Mariyama naxa maleke maxɔrin, «Yi fe nɔma rabade di, n to fa findixi ginεdimedi nan na?»

³⁵ Maleke naxa a yaabi, «Ala Xaxili Seniyenxi nan fama i ma, Ala Xili Xungbe Kanyi senbε fa i xun ma. Na nan a toxi, i fama yi di naxan baride, a findima seniyentɔε ra, a xili fala Ala xa Di.

³⁶ A mato, i barenyi Elisabeti fan bara tεεgεdi xεmε ma a xa forija kui. E nu a xili falama dibaritare, kɔnɔ a furi kike senni nan a ra yi ki.

³⁷ Sese mu na Ala mu nɔma naxan nabade.»

³⁸ Mariyama naxa a yaabi, «Marigi xa konyi nan n na. A xa raba n bε alo i a falaxi ki naxε.» Na xanbi, maleke naxa keli a xun ma.

Mariyama sigafe Elisabeti xɔnyi,

nun Mariyama xa masenyi

³⁹ Na temui Mariyama naxa siga mafuren taa nde Yudaya geya yire.

⁴⁰ A to so Sakari xɔnyi, a naxa Elisabeti xεεbu.

⁴¹ Elisabeti to Mariyama xa xεεbui mε, diyɔrε naxa a ramaxa a tεεgε, Ala Xaxili Seniyenxi fa goro Elisabeti ma.

⁴² A naxa a fala a xui itexi ra, «Ala bara baraka sa i ma dangi ginε birin na, a bara baraka sa i xa di ma naxan na i tεεgε.

⁴³ N tan yi hεeri sɔtɔxi di, n Marigi nga xa fa n xɔnyi?

⁴⁴ A mato, n to i xa xεεbui mε, n ma diyɔrε bara a ramaxa n tεεgε sεεwε ra.

⁴⁵ Sεεwε na i bε, i tan naxan laxi a ra a Marigi xa masenyi kamalima nε, a naxan masen i bε.»

⁴⁶ Mariyama naxa fa a masen, «N nii birin Marigi matɔxɔma!

47 N xaxili bara seewa Ala n Nakisima ra,

48 a to a ya ragoroxi a xa konyi magoroxi ma.

Keli yi waxati ma han waxati naxan birin sa fama,

mixie n xili falama ne <seewatɔɛ>,

49 barima Senbe Kanyi bara fe xung-bee raba n be.

A xili seniye.

50 A kinikinima waxati birin mixie ma,

naxee gaaxuma a ya ra.

51 A xa walie bara a senbe masen.

A bara yete igboe rayensen.

52 A bara mangɛe ba e xa kibanyie kui,

a mixi magoroxie xa fe ite.

53 A bara kaametɔɛe rawasa se fanyi ra,

a bannamixie rasiga e yi igeli ra.

54 A bara a xa konyi Isirayila mali,

a mu neemuxi kinikinide a ma.

55 A kinikinima ne Iburahima nun a xa die ma abadan,

alo a a fala won benbae be ki naxe.»

56 Mariyama naxa lu Elisabeti yire kike saxan pondon, a fa gbilen a xonyi.

Yaya bari ki

57 Elisabeti xa di bari temui to a li, a naxa di xeme soto.

58 A doxooree nun a barenvie to a me a Marigi bara kinikini a ma ki fanyi, e nun Elisabeti naxa seewa.

59 A xi solomasaxan loxoɛ, mixie naxa fa diyore sunnade. E nu waxi di xili safe a baba Sakari xun ma,

60 kono a nga naxa a fala, «Ade, a xili sama ne Yaya.»

61 E naxa woyen a be, «Mixi yo mu na i xa mixie ya ma yi xili na naxan xun ma.»

62 E naxa tonxuma raba di baba be e xa a kolon a wama a xili xa sa ki naxe.

63 Sakari to walaxe maxorin, a naxa a sebe, «A xili Yaya.» E birin naxa kaaba.

64 Keren na, Sakari nenyi naxa keli, a woyen, a so Ala tantufe.

65 E doxooree birin naxa gaaxu na fe ma. Yudaya geya boxi birin ma, mixie nu na fee nan ifalama.

66 E to a me, birin nu e noxo saxi yi fee xon ma, e nu a fala, «Yi di findima nde ra?» E a kolon Marigi belexe nu na a xun ma.

Sakari xa masenyi

67 Ala Xaxili Seniye naxa goro a baba Sakari ma, a naxa yi masenyi ti Ala xili ra,

68 «Tantui na Ala be, Isirayila Marigi Ala!

A bara fa a xa mixie xunmatode, a e xunsara.

69 A bara Marakisima Senbema rakeli

a xa konyi Dawuda bonsɔɛ ya ma,

70 alo a nu a masenxi ki naxe temui dangixi,

a xa namionme seniye naxa saabui ra.

71 A a masen ne, a a won nakisima won yaxuie yi ra,

a won ba won xonmae birin belexe.

72 A bara kinikini won benbae ma, a bara ratu a xa saate seniye naxa ma.

73 A laayidi nan tongo won benba Iburahima be,

74 a a won bama won yaxuie belexe, alako won xa no a batude bonesa kui,

75 won xa no jerede seniye nyi nun tinxyi kui,

won jere a ya i won ma simaya loxoɛ birin.

76 I tan, n ma di,

i xili falama ne Ala Xili Xungbe Kanyi xa Namionme,

barima i sigama ne Marigi ya ra kirae yailande a be,

77 alako Marigi xa mixie xa kisi kolon,

e naxan sotoma e xa yunubie na xafari.

78 Na kisi kelima won Marigi Ala xa kinikini xungbe nan ma.

A naiyalanyi xema won ma keli ariyanna,

79 alako a xa yanba mixie be naxee na dimi kui,

naxee doxoɛ faxe xa dimi kui, alako a xa won naxere bonesa kira xon.»

80 Na kui, di naxa mo, a nu senbe nun xaxili soto. A naxa sabati wula i

han a a yete masen Isirayila be loxo naxe.

2

Isa bari ki naxe (Matiyu 1:18-25)

¹ Na temui, Roma mange xungbe Ogusutu naxa yaamari fi dunija birin xa xili sebe raba.

² Yi xili sebe singe raba temui naxe, Kirinyusi nan nu findixi Siriya gomina ra.

³ Birin naxa siga a bari taa a xili sebede.

⁴ Yusufu fan naxa keli Nasareti, taa naxan na Galile boxi ma, sigafe ra Beteleemu, mange Dawuda baride naxan na Yudaya boxi ma. Yusufu siga naa ne, barima a nu kelixi Dawuda bonsoe nun a xabile nan kui,

⁵ a siga a xa sa a xili sebe, e nun Mariyama, a nu bara naxan xa kote doxo. Mariyama teegexi nan nu a ra.

⁶ E nu na menni temui naxe, Mariyama di soto temui naxa a li,

⁷ a fa a xa di singe bari, di xeme. A naxa a mafilin dugi kui, a a sa xuruse degede kui, barima yigiya fanyi mu nu na e be.

Maleke xa masenyi xuruse demadonyie be

⁸ Menni xuruse demadonyi ndee nu na wula i, xurusee kantade koe ra.

⁹ Marigi xa maleke nde naxa mini e ma, e naxa Marigi xa noxe to yanba ra e rabilinyi. E naxa gaaxu ki fanyi ra.

¹⁰ Maleke naxa a masen e be, «Wo naxa gaaxu barima n faxi xibaaru fanyi nan masende wo be, naxan findima seewe xungbe ra nama birin be.

¹¹ To, wo Rakisima, Ala xa Mixi Sugandixi, a bara bari Dawuda xa taa kui. Wo Marigi nan a ra.

¹² Wo a kolonma yi tonxuma nan na, wo diyore lima a mafilinxi dugi kui, a man saxi xuruse degede kui.»

¹³ Maleke ge woyende tan mu a ra, maleke gali naxa fa boore fe ma. E nu Ala matoxofe, e nu a fala,

¹⁴ «Matoxoe na Ala be han koore ma! Bopesa na adamadie be dunija ma, a hinnexi naxee ra!»

¹⁵ Malekee to keli e xun ma tefe ra koore ma, xuruse demadonyie naxa a fala e bore be, «Won xee Beteleemu, won xa sa yi fe mato naxan nabaxi naa, Marigi bara naxan masen won be.»

¹⁶ E naxa siga e xulun na, e Mariyama nun Yusufu li, e nun diyore, a saxi xuruse degede kui.

¹⁷ E to na to, e naxa fe birin tagi raba, maleke naxan masen e be na di xa fe ra.

¹⁸ Mixi naxee xuruse demadonyie xui me, e birin naxa kaaba e xa woyenyi ma.

¹⁹ Mariyama fan naxa yi fe birin nagata a boje ma, a nu a joxo sa a xon.

²⁰ Xuruse demadonyie naxa gbilen Ala matoxo ra, e nu a tantu fe birin ma e bara naxee me, e man bara naxee to. E a birin lixi ne alo a masen e be ki naxe.

²¹ Xi solomasaxan to kamali, diyore naxa sunna. A xili naxa sa Isa, maleke nu bara xili naxan masen a nga be beenun a xa tege a ma.

Isa sigafe Darisalamu a yore ra

²² Marasenyenyi waxati to kamali Annabi Munsa xa seriye ki ma, Yusufu nun Mariyama naxa Isa xanin Darisalamu, a xa masen Marigi be,

²³ alo a sebexi ki naxe Marigi xa seriye kui, «Wo di xeme singe birin fima n tan nan ma.»

²⁴ E man siga ne e xa sa serexe ba alo a sebexi Marigi xa seriye kui ki naxe, «ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde lanma firin.»

²⁵ Xeme nde nu na Darisalamu, naxan xili Simeyon. Diinela tinxinxi nan nu a ra, naxan nu Isirayila Rakisima mamefe. Ala Xaxili Seniyenxi nu na a xun ma.

²⁶ Ala Xaxili Seniyenxi nu bara a masen a be, a a mu faxama fo a Marigi xa Mixi Sugandixi to.

²⁷ Ala Xaxili Seniyenxi naxa a niya a xa siga horomobanxi kui. Isa

barimae fan to so naa e xa di ra, alako e xa Ala xa seriye rabatu a xa fe ra,

²⁸ Simeyɔn naxa Isa rasuxu, a a sa a kanke ma. A naxa Ala matɔxɔ, a a masen,

²⁹ «Marigi, i bara fa i xa laayidi rakamali n be to,

i xa konyi xa taa masara bɔnɛsa kui,

³⁰ barima n ya bara i xa kisi to,

³¹ i naxan xɛxi adamadie birin ya xɔri.

³² Naiyalanyi nan a ra

naxan Ala makenenma si gbɛtɛe be, a findi nɔre ra i xa Isirayila jama be.»

³³ Isa baba nun a nga to a me naxan masenxi a xa fe ra, e naxa kaaba.

³⁴ Simeyɔn to duba e be, a naxa a fala Isa nga Mariyama be, «Ala bara janige tongo yi di xa fe ra. Isirayilakae xa fe gbegbe magoroma ne a saabui ra, ndee fan xa fe itema ne. A findima tɔnxuma nan na, kɔnɔ mixi wuyaxi fama ne a matandide.

³⁵ Na kui, mixi gbegbe bɔne ma fee fama makenende. I tan fan, sunnunyi fama i bɔne tunbade alo santidegema.»

³⁶ Namijɔnmɛ gine fori fan nu na, naxan xili Anna. A xa simaya nu bara masiga ki fanyi. Fanuweli xa di nan nu a ra kelife Aseri bɔnsɔe. A nu bara dɔxɔ xeme taa a ginɛdimɛdi ra, kɔnɔ ne solofere dangi xanbi, a xa mɔri naxa laaxira.

³⁷ Kabi na temui, a nu bara lu kaape kui han a xa simaya nu bara ne tongo solomasaxan nun naani li. A mu nu kelima hɔrɔmɔbanxi kui, a nu Ala batu naa, kɔe nun yanyi, sunyi nun sali ra.

³⁸ Na waxati kerenyi, Anna naxa fa naralan Isa nun a xa mixie ra. A naxa so Ala matɔxɔfe, a nu fa yi di xa fe fala birin be, naxee nu e ya tixi Ala ra Darisalamu xunsarafe ra.

³⁹ Yusufu nun Mariyama to ge fe birin nakamalide alo Marigi xa seriye a masenxi ki naxe, e naxa gbilen Nasareti, e xonyi Galile bɔxi ma.

⁴⁰ Di naxa mɔ, a nu senbe sɔto, a xa lonni xun nu siga masa ra ki fanyi. Ala xa hinne nu na a xun ma.

Isa sigafe Darisalamu a dimɛdi temui

⁴¹ Ne yo ne, Isa barimae nu sigama Sayamaleke Dangi Sali rabade Darisalamu.

⁴² Isa ne fu nun firin sɔto ne naxan na, e birin naxa te sali rabade Darisalamu alo e darixi a ra ki naxe.

⁴³ Sali lɔxɔee birin to dangi, Isa barimae naxa biyaasi folo gbilenfe e xonyi, kɔnɔ e xa di Isa naxa lu Darisalamu, e tan mu a kolon.

⁴⁴ E nu bara a mɔrɔxun a a na e biyaasibooree ya ma. E to ge fɛɛɛɛn keren neɛe rabade, e nu a fenfe e barennye nun e booree ya ma.

⁴⁵ Kɔnɔ e to mu a to, e naxa gbilen Darisalamu a fende.

⁴⁶ Xi saxan dangi xanbi, e naxa fa a to hɔrɔmɔbanxi kui karamɔxɔe ya ma, a a tuli matife e ra, a nu maxorinyi tife e ma.

⁴⁷ Naxan birin nu na Isa xui mɛfe, e nu kaabama a xa xaxili fanyi nun a xa yaabie ma.

⁴⁸ A barimae to a to, e fan naxa kaaba. A nga naxa a fala a be, «N ma di, i yi fe mɔoli rabaxi muxu ra munfe ra? N tan nun i baba kɔntɔfilixi nan i fenxi yi ki.»

⁴⁹ A naxa a fala e be, «Wo n fenma munfe ra? Wo mu a kolon fo n xa n Baba xa wali raba?»

⁵⁰ Kɔnɔ e mu fahaamui sɔto a xa wɔyenyi ma.

⁵¹ Na temui, Isa naxa bira e fɔxɔ ra gorofe ra Nasareti, a nu e sago raba. A nga naxa yi fe birin nagata a bɔne ma.

⁵² Isa naxa mɔ lonni nun hinne ra. A naxa rafan Ala nun mixie ma.

3

Annabi Yaya kawandi tife (Matiyu 3:1-12, Maraki 1:2-11)

¹ Rɔma mange xungbe Tiberiyo nu na a xa mangeya ne fu nun suuli nde kui. Ponsi Pilati nan nu findixi Yudaya gomina ra. Herode nan nu findixi Galile mange ra, a taara Filipu fan nu findixi Itureya nun

Tirakoniti bɔxie mange ra. Lisaniya nan nu findixi Abilen mange ra.

² Anani nun Kayafa nan nu findixi sɛrɛxɛdubɛ kuntigie ra. Na waxati, Ala xa masenyi naxa fa Sakari xa di Yaya ma, a to nu na wula i.

³ Na kui, a naxa siga kawandi rabade Yurudɛn xure longori birin. A nu kawandi tima mixie bɛ, e xa e xunxa ye xɔɔra tuubi ra, alako Ala xa e xa yunubie xafari.

⁴ A sɛbɛxi Annabi Esayi xa Ki-taabui kui,

«Mixi nde a xui itema gbengberenyi ma,

«Wo kira yailan Marigi bɛ, wo sankirae matinxin a ya ra.

⁵ Fole birin nafema nɛ.

Geya xungbe nun a lanma, a birin igoroma nɛ.

Kira madalinxi tinxinma nɛ, kira jaaxi yailanma nɛ.

⁶ Adamadi birin fama nɛ Ala xa kisi tode.»»

⁷ Na kui, pama to nu sigama Yaya xɔn ma a xa e xunxa ye xɔɔra, a naxa a fala e bɛ, «Wo tan bɔximase bɔnsɔɛ! Nde wo rakolonxi wo xa wo gi Ala xa xɔnɛ ma naxan na fafe?»

⁸ Wo kɛpa xa wali fanyi ramini alɔ wuri bili fanyi bogi fanyi raminima ki naxɛ, bogi naxan a masenma a wo bara tuubi. Wo naxa a fala wo yetɛ ma, «Ibrahimma nan na muxu benba ra,» barima fɛɛrɛ na Ala yi a xa yi gɛmɛ mafindi Ibrahimma xa die ra.

⁹ Beera jan na wurie sankee ra a xa e bilie sɛgɛ. Wuri naxan yo mu bogi fanyi raminima, a fɔnma nɛ, a woli tɛ i.»

¹⁰ Nama naxa a maxɔrin, «Muxu xa munse raba fa?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Donma firin na naxan yi ra, a kanyi xa keren fi boore ma, se mu na naxan yi. Donse na naxan yi ra, a kanyi fan xa a raba na ki.»

¹² Duuti maxilie fan naxa fa e xunxade ye xɔɔra, e a maxɔrin, «Karamɔxɔ, a lanma muxu xa munse raba?»

¹³ A naxa e yaabi, «Wo naxa duuti xun masa dangi yaamari ra.»

¹⁴ Sɔɔri ndee fan naxa a maxɔrin, «Muxu tan go? A lanma muxu fan xa munse raba?» A naxa e yaabi, «Wo naxa mixi yo muɓa, wo naxa mixi yo tɔɔrɛgɛ. Wo xa wo wasa so wo wali sare nan na.»

¹⁵ Mixie naxa e xaxili ti Yaya ra, e nu e maɓɔxun, a tɛmunde Ala xa Mixi Sugandixi na a ra.

¹⁶ Yaya naxa a fala e birin bɛ, «N tan wo xunxama ye nan xɔɔra, kɔnɔ naxan fama n xanbi ra, na sɛnbɛ gbo n tan bɛ. Na binyɛ mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun. A tan nan Ala Xaxili Seniyenxi ragoroma wo ma, a tan nan wo xunxama tɛ ra.

¹⁷ A xa segere suxuxi a yi ra, a maale nun a lagi yegetima naxan na lɔnyi ma. A maale rasoma a xa bili kui, kɔnɔ a lagi tan ganma tɛ ra naxan mu xubenma.»

¹⁸ Yaya man nu mixie rasima a mɔɔli wuyaxi ra, a nu e kawandi xibaaru fanyi ra.

¹⁹ Kɔnɔ Yaya to wɔyɛn mange Herode ma, a taara xa gine Herodiyasi xa fe ra, a nun a nu bara fe jaaxi naxan birin naba,

²⁰ Herode man naxa yi fe kobi keren sa na birin xun: A naxa Yaya sa geeli.

*Isa xunxafe ye xɔɔra
(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11,
Yaya 1:32-34)*

²¹ Nama birin to nu bara e xunxa ye xɔɔra, Isa fan naxa a xunxa ye xɔɔra. A to nu Ala maxandife, koore naxa rabi,

²² Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro a ma alɔ ganbɛ. Xui nde naxa keli koore ma, a a masen, «N ma Di maxanuxi nan na i ra. I n kenexi ki fanyi ra.»

*Isa benbae
(Matiyu 1:1-17)*

²³ Isa to jɛ tongo saxan jɔndɔn soto, a naxa a xa wali fɔlo. Mixie nu laxi a ra Yusufu xa di nan a ra.

Yusufu findixi Heli xa di nan na,

²⁴ Heli findixi Matahati xa di nan na,

Matahati findixi Lewi xa di nan na,
 Lewi findixi Meliki xa di nan na,
 Meliki findixi Yannayi xa di nan na,
 Yannayi findixi Yusufu xa di nan na,
²⁵ Yusufu findixi Matahisa xa di nan na,
 Matahisa findixi Amosi xa di nan na,
 Amosi findixi Naxumu xa di nan na,
 Naxumu findixi Esili xa di nan na,
 Esili findixi Nagayi xa di nan na,
²⁶ Nagayi findixi Maati xa di nan na,
 Maati findixi Matahisa xa di nan na,
 Matahisa findixi Semeyin xa di nan na,
 Semeyin findixi Yoseke xa di nan na,
 Yoseke findixi Yoda xa di nan na,
²⁷ Yoda findixi Yohana xa di nan na,
 Yohana findixi Resa xa di nan na,
 Resa findixi Sorobabeli xa di nan na,
 Sorobabeli findixi Salatiyeli xa di nan na,
 Salatiyeli findixi Neri xa di nan na,
²⁸ Neri findixi Meliki xa di nan na,
 Meliki findixi Adi xa di nan na,
 Adi findixi Kosan xa di nan na,
 Kosan findixi Elemadan xa di nan na,
 Elemadan findixi Eru xa di nan na,
²⁹ Eru findixi Yosuwe xa di nan na,
 Yosuwe findixi Eliyeseri xa di nan na,
 Eliyeseri findixi Yorimi xa di nan na,
 Yorimi findixi Matahati xa di nan na,
 Matahati findixi Lewi xa di nan na,
³⁰ Lewi findixi Simeyɔn xa di nan na,
 Simeyɔn findixi Yuda xa di nan na,
 Yuda findixi Yusufu xa di nan na,
 Yusufu findixi Yonan xa di nan na,
 Yonan findixi Eliyakin xa di nan na,
³¹ Eliyakin findixi Meleya xa di nan na,
 Meleya findixi Mena xa di nan na,
 Mena findixi Matata xa di nan na,
 Matata findixi Natan xa di nan na,
 Natan findixi Dawuda xa di nan na,
³² Dawuda findixi Yisayi xa di nan na,
 Yisayi findixi Obedo xa di nan na,
 Obedo findixi Boosu xa di nan na,
 Boosu findixi Salimon xa di nan na,
 Salimon findixi Naxason xa di nan na,
³³ Naxason findixi Aminadabo xa di nan na,

Aminadabo findixi Adimin xa di nan na,
 Adimin findixi Arini xa di nan na,
 Arini findixi Xesiron xa di nan na,
 Xesiron findixi Peresi xa di nan na,
 Peresi findixi Yuda xa di nan na,
³⁴ Yuda findixi Yaxuba xa di nan na,
 Yaxuba findixi Isiyaga xa di nan na,
 Isiyaga findixi Iburahima xa di nan na,
 Iburahima findixi Tera xa di nan na,
 Tera findixi Naxori xa di nan na,
³⁵ Naxori findixi Serugu xa di nan na,
 Serugu findixi Rewu xa di nan na,
 Rewu findixi Pelegi xa di nan na,
 Pelegi findixi Eberi xa di nan na,
 Eberi findixi Selaha xa di nan na,
³⁶ Selaha findixi Kayinan xa di nan na,
 Kayinan findixi Arafaxadi xa di nan na,
 Arafaxadi findixi Semi xa di nan na,
 Semi findixi Nuha xa di nan na,
 Nuha findixi Lemeki xa di nan na,
³⁷ Lemeki findixi Metusela xa di nan na,
 Metusela findixi Enoki xa di nan na,
 Enoki findixi Yeredi xa di nan na,
 Yeredi findixi Mahalaleli xa di nan na,
 Mahalaleli findixi Kenan xa di nan na,
³⁸ Kenan findixi Enosi xa di nan na,
 Enosi findixi Seti xa di nan na,
 Seti findixi Adama xa di nan na,
 Adama findixi Ala xa di nan na.

4

Sentanɛ katafe a xa Isa ratantan (Matiyu 4:1-11, Maraki 1:12-13)

¹ Isa to keli Yuruden, Ala Xaxili Seniyenxi nu goroxi a ma, a Isa xun ti gbengberenyi ra.

² Xi tongo naani bun ma, a nu na naa, Ibulisa nu katafe a ratantande. Isa mu sese don na waxati birin bun. Na xi konti to kamali, kaame nu na a ma.

³ Ibulisa naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan i ra, yaamari fi yi geme xa findi taami ra.»

⁴ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Ki-taabui kui, <Mixi mu baloma taami gbansan xa ra.>»

⁵ Ibulisa naxa fa a xanin geya fari, a dunijna mangeya birin masen a be kerenyi ra.

⁶ A naxa a fala a be, «N yi mangeya birin fima ne i ma a nun a dariye, barima a soxi n tan nan yi. N fan noma a fide, n na wa a fife naxan yo ma.»

⁷ Na kui, xa i i felen n be, i n batu, n a birin findima ne i gbe ra.»

⁸ Isa naxa a yaabi, «A sebexi Kitaabui kui, <I xa i Marigi Ala gbansan nan batu, i xa suyidi a keren nan be.»»

⁹ Ibulisa man naxa a xanin Darisalamu, a a ti Ala xa horomobanxi fari, yire itexi. A naxa a fala a be, «Xa Ala xa Di nan lanxi i ma, tugan be ra,

¹⁰ barima a sebexi, <Ala yaamari fima ne a xa malekee ma i xa fe ra, e xa i kanta.»

¹¹ A man sebexi, <E e belexee rasoma ne i bun ma, e i rate alako i sanyi naxa din geme ra.»»

¹² Isa naxa a yaabi, «Kitaabui man a masenxi, <I naxa i Marigi Ala mato.»»

¹³ Ibulisa to ge kate birin nabade a xa Isa ratantan, a naxa keli a xun ma, han beenun a xa waxati gbete xa a li.

Isa a xa wali folofe Galile boxi ma (Matiyu 4:12-25, Maraki 1:14-20)

¹⁴ Isa naxa gbilen Galile boxi ma. Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe nu na a ma. A xa fe xibaaru naxa siga rayensen na yire birin.

¹⁵ Isa nu mixie xaranma e xa salidee kui, birin nu a matoxo.

Nasaretikae tondife lade Isa ra (Matiyu 13:53-58, Maraki 6:1-6)

¹⁶ Isa naxa siga Nasareti, a xuruxi dennaxe. Malabu loxoe ma, a naxa so salidee kui alo a nu darixi a ra ki naxe, a ti, a xa Kitaabui xaran mixie be.

¹⁷ E naxa Annabi Esayi xa Kitaabui so a yi. A to a itala, a naxa yire to a sebexi dennaxe,

¹⁸ «Marigi Xaxili na n xun ma, barima a bara n sugandi, a a ragoro n ma,

n xa setaree kawandi xibaaru fanyira.

A n xexi ne

n xa xera iba mixi suxuxie be, e xoreyama ne,

n xa xera iba donxuie be, e ya se toma ne,

n xa toromixie xoreya naxee na noe bun ma,

¹⁹ n xa xera iba mixie be,

Ala xa hinne waxati bara a li.»

²⁰ A naxa fa Kitaabui makuntan, a a so taalibi yi, a doxo. Birin e ya banbanxi a ra salidee kui.

²¹ A naxa masenyi ti folo e be, «To, yi sebeli naxan xaranxi wo be yi ki, a bara kamali.»

²² Birin nu a xa fe fanyi falama, e nu kaaba woyen fanyie ma naxee nu minima a kere i. E naxa so e bore maxorinfe, «Yusufu xa di xa mu yi ki?»

²³ Isa naxa a fala e be, «N na a kolon wo yi taali sama ne n be, <Seriba, i yete dandan.> Wo man a falama ne n be, <Muxu bara fe naxan birin me i naxan nabaxi Kaperenamu, i man xa a mooli raba i xonyi be.>

²⁴ N xa nondi fala wo be, namijonme yo mu binyama a xonyi tan.

²⁵ Wo man xa wo tuli ti nondi ra. Kaape gine wuyaxi nu na Isirayila boxi ma Annabi Eliya xa waxati, kaame to sin boxi ma, tune ye mu bira je saxan kike senni.

²⁶ Kono Ala mu Annabi Eliya xee e tan Isirayilaka ginee sese ma, fo a to a xee kaape gine nde nan gbansan ma naxan nu na Sarepeta, Sidon boxi ma.

²⁷ Kune kanyi wuyaxi fan nu na Isirayila boxi ma Annabi Elise xa waxati, kono a mu e tan sese rayalan, fo Naaman Siriyaka gbansan, a na nan nayalan.»

²⁸ E to yi fee me, mixi birin naxee nu na salidee kui, e boje naxa te Isa xili ma.

²⁹ E naxa keli, e a ramini taa fari ma. E xa taa to nu tixi geya ra, e naxa a xanin yire nde e xa a radin ye gelenyi ra.

³⁰ Kɔnɔ Isa naxa mini e tagi, a a xa kira suxu.

*Isa mixi gbegbe rayalanfe
(Matiyu 8:14-17, Maraki 1:21-34)*

³¹ Isa naxa goro Kapere namu, Galile bɔxi taa nde. A to nu na mixie kawandife malabu loxoɛ,

³² e naxa kaaba a xa xaranyi ma, barima a nu wɔyenma mangɛ senbe nan na.

³³ Na salide kui, xeme nde nu na jinne nu naxan foxo ra. A naxa sonxoɛ rate folo, a gbelegbele,

³⁴ «Ee! Isa Nasaretika, i waxi munse xon ma muxu be? I faxi muxu sontode ne? N na a kolon mixi naxan lanxi i ma. Ala xa Seniyentɔ nan na i ra.»

³⁵ Isa naxa wɔyen a ma a xoroxoɛ ra, a a yamari, «I sabari. Gbilen yi xeme foxo ra.» Ninne naxa xeme rabira bɔxi nama tagi, a fa gbilen a foxo ra. Xeme mu maxono hali keren.

³⁶ Birin de naxa ixara, e nu fa e bore maxorin, «Masenyi mooli mundun yi ki? A jinne yamarima noɛ nun senbe ra, nee gbilen mixi foxo ra!»

³⁷ Na kui, Isa xa fe xibaaru naxa yensen ye na bɔxi rabilinyi yire birin.

³⁸ Isa to mini salide kui, a naxa siga Simon xonyi. Simon bitanyi mu nu yalanxi. A fate nu ganxi a ma. E naxa Isa maxandi a xa a mali.

³⁹ Isa to ti a xun ma, a naxa wɔyen na fure ma, fure naxa a bejin. A naxa keli keren na, a kuri so e be.

⁴⁰ Soge to dula, e naxa fa furema mooli birin na Isa xon ma. A naxa a belexe sa e ma keren keren, a fa e rayalan.

⁴¹ A naxa jinne fan keru mixi wuyaxi foxo ra. Ninne nu furemae bejinma, e nu gbelegbele e nu a fala, «Ala xa Di nan na i ra!» Kɔnɔ Isa naxa e yamari, a e raton wɔyenfe ra, barima e nu a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra.

⁴² Na kuye iba, a naxa mini, a siga yire madunduxi nde. Nama naxa a fen han e a to. E nu katafe ne e xa kankan a ma, a naxa fa keli e xun.

⁴³ Kɔnɔ a naxa a masen e be, «Fo n xa taa gbeteɛ fan kawandi Ala xa mangɛya niini xa xibaaru fanyi ra, barima n xexi na nan ma.»

⁴⁴ Na kui, a nu kawandi tima salidee kui Yudaya bɔxi ma.

5

*Isa foxirabire singee
(Matiyu 4:18-22, Maraki 1:16-20)*

¹ Isa nu na Genesareti baa de ra. Nama fan nu e bore xetenma alako e xa a xui me Ala xa masenyi kawandide.

² Isa naxa kunkui firin to baa de ra. Yexesuxuie nu bara goro e kui, e nu e xa yelee raxafe.

³ Isa naxa baki Simon xa kunkui kui, a a maxorin a xa kunkui ndedi mamini xare de ra. Na xanbi, Isa naxa doxo kunkui kui, a so nama kawandife.

⁴ Isa to ge masenyi tide, a naxa a fala Simon be, «Won xee dula ma. Wo yelee sa naa, wo xa sa yexe suxu.»

⁵ Simon naxa a yaabi, «Karamoxo, muxu koɛ birin nan nadangixi yakotomɔɛ nan na, muxu mu sese suxu. Kɔnɔ i tan nan to a falaxi, n man sa yelee sama.»

⁶ E to na raba, e naxa yexe gbegbe suxu yelee kui, yelee naxa boɔ folo.

⁷ E naxa e belexe magira booree be naxee nu na kunkui booree kui, e xa fa e mali. E to fa, e naxa na kunkui firinyie rafe yexe ra han e firin birin naxa wa dulafe.

⁸ Simon Piyeri to na fe to, a naxa bira Isa bun ma, a a fala, «Marigi, i xa i makuya n na, barima yunubitɔɛ nan n na!»

⁹ A na fala ne barima a tan nun a boore birin nu bara ge kaabade na yexe suxufe ra,

¹⁰ Simon walibooree, Sebede xa di firinyie Yaki nun Yaya, e fan nu bara kaaba. Na kui, Isa naxa a fala Simon be, «I naxa gaaxu. I darixi yexe nan suxu ra, kɔnɔ keli yi waxati ma, i fama mixie nan sotode n be.»

¹¹ E to kunkui rate xare ma, e naxa se birin lu naa, e bira Isa foxo ra.

*Kune kanyi rayalanfe
(Matiyu 8:1-4, Maraki 1:40-45)*

12 Isa to nu na taa nde kui, a naxa xeme nde li naa, kune dinxi a fate birin na. A to Isa to, a naxa a yatagi rafelen boxi ma, a a mayandi, «N Marigi, xa i tin, i noma n naseniyende.»

13 Isa naxa a belexe itala, a a sa kune kanyi ma, a a fala a be, «N tinxi. Findi mixi seniyenxi ra.» Kune fure naxa a bejin keren na.

14 Na xanbi, Isa naxa a yamari, «I naxa yi fe fala mixi yo be. Siga i sa i dentegε serexedube be, i serexe ba i xa seniyenyi xa fe ra, alo Annabi Munsa a yamarixi ki naxe. Na findima seederoxoya nan na e be.»

15 Kono Isa xa fe xibaaru jan naxa yensen ye dangi a singe ra. Nama gbegebe nu e malanma e xa a xui rame, a man xa e rayalan e xa furee ma.

16 Kono Isa fan nu luma siga ra yire madunduxie, a sa Ala maxandi.

*Isa Namate rayalanfe
(Matiyu 9:1-8, Maraki 2:1-12)*

17 Loxo nde, Isa nu kawandi tife. Farisenie nun seriye karamoxe nu bara fa doxo, naxee kelixi Darisalamu, a nun Galile nun Yuda taa birin. Marigi xa senbe nu na Isa ma furemae rayalanfe ra.

18 Na temui, mixi ndee naxa fa namate nde ra, a saxi sade ma. E nu katafe ne e xa fa a sa Isa bun,

19 kono jama xa fe naxa a niya e mu no sode a ra. Na kui, e naxa te banxi fari, e a fari yire nde maba, e fa namate ragoro menni ra, a saxi a xa sade fari, a goro jama tagi Isa ya i.

20 Isa to e xa danxaniya to, a naxa a fala namate be, «N boore, i xa yunubie bara xafari i be.»

21 Farisenie nun seriye karamoxe naxa so e mapoxunfe, «Pe, nde yi ra, a to Ala rasotoma yi ki? Nde noma yunubie xafaride, bafe Ala keren na?»

22 Isa to e xa mapoxunyi kolon, a naxa e maxarin, «Munfe ra yi mapoxunyi mooli na wo boje ma?

23 Woyenyi mundun sooneya, a falafe <I xa yunubie bara xafari,> ka a falafe <Keli, i jere>?

24 N xa a masen wo be a Adama xa Di noma yunubi xafaride dunija ma.» A naxa fa a fala namate be, «N naxe i be, keli, i xa sade tongo, i xa siga i xonyi.»

25 Namate naxa keli mixie ya xori keren na. A naxa se tongo a nu saxi naxan ma, a fa siga a xonyi Ala matoxo ra.

26 Nama birin de naxa ixara ki fanyi, e nu Ala matoxo. Ala xa yaragaaxui fan naxa lu e boje ma, e a fala, «To, muxu bara kaabanako fee to.»

*Lewi birafe Isa foxo ra
(Matiyu 9:9-17, Maraki 2:13-22)*

27 Na dangi xanbi, Isa naxa mini, a duuti maxili nde to naxan xili Lewi, a doxoxi duuti maxilide. Isa naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

28 Lewi naxa keli, a fe birin nabolo, a bira a foxo ra.

29 Na temui, Lewi naxa xulunyi belebele ti a xonyi Isa be. E birin nu na e degefe yire keren, duuti maxili wuyaxi nun mixi gbetee fan nu na naa.

30 Farisenie nun seriye karamoxe naxa Isa foxirabiree maxarin, «Munfe ra wo nun duuti maxilie nun yunubitoe wo degema yire keren?»

31 Isa naxa e yaabi, «Mixi yalanxi hayi mu na seriba ma. Furema nan hayi na a ma.

32 N mu faxi tinxintoe xa xilide. N faxi yunubitoe nan xilide, e xa tuubi.»

*Isa maxarinfe sunyi ma
(Matiyu 9:14-15, Maraki 2:18-20)*

33 Mixi ndee naxa fa a fala Isa be, «Annabi Yaya nun Farisenie foxirabiree sunyi nun salie rabama han, kono i gbee tan e degema tun.»

34 Isa naxa e yaabi, «Xa futixiri xulunyi a li, wo noma a falade ginfenyi booree be e xa sunyi suxu a na e fe ma temui naxe?

³⁵ Waxati fama, ginɛfenyi bama e yi ra tɛmui naxɛ. Na waxati tan, e sunyi suxuma nɛ.»

³⁶ Isa man naxa taali nde sa e bɛ, «Mixi yo mu dugi xuntunyi bama dugi nɛnɛ ra a xa dugi fori lonpo a ra. Xa na raba, dugi nɛnɛ kanama nɛ, na xuntunyi fan mu lanma dugi fori ma.

³⁷ Mixi yo man mu weni nɛnɛ sama lɛbɛ fori kui, xa na mu a ra weni nɛnɛ na funtu, na lɛbɛ fori bulama nɛ, weni fili, a sase fan kana.

³⁸ A lan nɛ weni nɛnɛ xa sa lɛbɛ nɛnɛ nan kui.

³⁹ Mixi yo man mu wama weni nɛnɛ xɔn xa a bara weni fori min, barima a a falama nɛ, «Weni fori nan fan.»»

6

Malabu lɔxɔɛ xa sɛriyɛ,

nun xɛmɛ nde bɛlɛxɛ rayalanfɛ
(*Matiyu 12:1-14, Maraki 2:23-3:6*)

¹ Malabu lɔxɔ nde, Isa nun a fɔxirabirɛɛ nu jɛrɛfɛ sankira ra xɛɛ tagi. Isa fɔxirabirɛɛ naxa mɛngi tɔnsɔɛ ndɛɛ ba, e e tuxutuxu e bɛlɛxɛ, e a xɔriɛ don.

² Fariseni ndɛɛ naxa wɔyɛn, «Munfɛ ra wo na malabu lɔxɔɛ sɛriyɛ matandifɛ?»

³ Isa naxa e yaabi, «Wo mu nu a xaran Dawuda naxan naba kaamɛ to a suxu, a tan nun naxɛɛ nu na a fɔxɔ ra?»

⁴ A so nɛ Ala xa banxi kui, a taami don naxan fixi Ala ma, a nde so a fɔxirabirɛɛ fan yi ra, hali a to mu nu daxa mixi yo xa na don, fo sɛrɛxɛdubɛɛ.»

⁵ Isa man naxa a fala e bɛ, «Adama xa Di nan findixi marigi ra malabu lɔxɔɛ xun ma.»

⁶ Malabu lɔxɔɛ gbɛtɛ ma, Isa man naxa so salide kui, a mixie kawandi. A naxa xɛmɛ nde li naa, naxan yire fan bɛlɛxɛ tuuxi a ma.

⁷ Fariseni nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ nu e ya tixi Isa ra e xa a mato xa a mixi rayalanma malabu lɔxɔɛ ma, alako e xa nɔ a kalamude fe nde ma.

⁸ Kɔnɔ Isa to nu e xa mapɔxunyi kolon, a naxa a fala xɛmɛ bɛ naxan

bɛlɛxɛ tuuxi a ma, «Keli, i fa ti bɛ jama tagi.» A naxa keli, a ti.

⁹ Isa naxa a masen e bɛ, «N xa wo maxɔrin. A daxa fe fanyi nan xa raba malabu lɔxɔɛ ma, ka fe jaaxi? Nii rakisife nan daxa ka nii sɔntɔfɛ?»

¹⁰ A to gɛ a ya rapɛrɛde mixi birin kanke ma, a naxa a fala na xɛmɛ bɛ, «I bɛlɛxɛ itala.» A naxa a itala, a bɛlɛxɛ naxa yalan.

¹¹ Kɔnɔ Fariseni tan naxa xɔnɔ ki fanyi. E naxa so wɔyɛnfɛ e bore bɛ, e xa lan fe ma, e nɔma naxan niyade Isa ra.

Isa a xa xɛɛra fu nun firinyi sugandifɛ

(*Matiyu 10:1-3, Maraki 3:13-19*)

¹² Na waxati ma, Isa naxa siga geya fari Ala maxandide, a kɔɛ birin nadangi a Ala maxandima.

¹³ Kuye to iba a naxa a fɔxirabirɛɛ xili. A naxa fu nun firin sugandi e ya ma, a e xili sa xɛɛrae. E tan nan ya:

¹⁴ Simɔn, Isa naxan xili sa Piyɛri, Piyɛri xunya Andirɛ, Yaki, Yaya, Filipu, Barotolome,

¹⁵ Matiyu, Tomasi, Alifa xa di Yaki, Simɔn naxan xili nu falama Seloti,

¹⁶ Yaki xa di Yudasi, nun Yudasi Isikariyoti naxan findi yanfante ra, a Isa sa mixi kobie bɛlɛxɛ.

Isa jama kawandifɛ

(*Matiyu 5-7*)

¹⁷ Isa nun na mixi fu nun firinyie to goro, a naxa ti kɛnɛ nde ma. A fɔxirabirɛɛ gali nu na naa, a nun jama gbegbe naxɛɛ nu kelixi Yudaya nun Darisalamu, a nun baa dɛ ra, Tire nun Sidɔn nabilinyi.

¹⁸ E birin nu faxi Isa xui ramɛde, a man xa e rayalan e xa furee ma. Ninɛ nu naxɛɛ tɔɔrɔma, a nu e rayalanma.

¹⁹ Nama birin nu katafɛ e xa din a ra, barima sɛnbɛ nu minifɛ a i, a nu e birin nayalan.

Sɛɛwɛ nun Gbalɔɛ

(*Matiyu 5:1-12*)

²⁰ Na tɛmui Isa naxa a ya ti a fɔxirabirɛɛ ra, a a masen e bɛ,

«Σεewe na wo be, wo tan setaree,
barima wo jan na Ala xa mangeya
niini bun ma.

21 Σεewe na wo be, wo tan naxee
kaamexi yakosi,
barima wo fama ne wasade.

Σεewe na wo be, wo tan naxee wama
yakosi,
barima wo fama ne yeledede.

22 Σεewe na wo be, mixie na wo xon
temui naxe,
e na wo keru, e na wo konbi, e na
wo xili kana Adama xa Di xa
fe ra.

23 Wo xa seewa na loxe, wo tujan
pelexinyi ra,
barima wo baraayi gboma ne
ariyanna.

E benbae nu namijonmee fan
toroma na ki ne.»

24 «Konon gbaloe na wo be, wo tan
bannae,
barima wo jan bara wo xa fe fanyi
soto.

25 Gbaloe na wo be, wo tan naxee
wasaxi yakosi,
barima kaame fama ne wo suxude.
Gbaloe na wo be, wo tan naxee
yelema yakosi,

barima sunnunyi nun wa fama ne
wo suxude.

26 Gbaloe na wo be, mixi birin na wo
xili fanyi fala temui naxe,
barima e benbae nu wule false fan
xunmafalama na ki ne
naxee nu e yete findixi namijonmee
ra.»

*Yaxuie xanufe
(Matiyu 5:38-48)*

27 «N xa a fala wo be, wo tan naxee
na wo tuli matife n na,
wo xa wo yaxuie xanu,

wo fe fanyi nan naba wo xonmae be,
28 wo Ala maxandi wo dankamae be,
wo Ala maxandi wo toromae be.

29 Xa mixi i xere garin,
i xa boore seeti fan ti a be.
Xa mixi i xa donma tongo,
i naxa tondi a xa i xa mafelenyi fan
tongo.

30 Naxan yo na i makula, i xa a ki.
Naxan na see ba i yi, i naxa a
maxorin a xa a ragbilen.

31 Wo wama mixie xa naxan birin
naba wo be,

wo fan xa na nan naba e be.»

32 «Xa wo sa mixi gbansan nan
xanuma, naxee wo fan xanuxi,
wo baraayi mundun sotoma na
kui? Hali yunubitoe, e mixie nan
xanuma naxee e tan fan xanuxi.

33 Xa wo sa fe fanyi rabama mixie
be, naxee fe fanyi rabama wo fan be,
wo baraayi mundun sotoma na kui?
Na tan, hali yunubitoe a rabama.

34 Xa wo sa doni tima mixi nan be,
wo laxi naxan na a wo xa doni fima,
wo baraayi mundun sotoma na kui?
Hali yunubitoe, e doni tima e boore
be, alako e man xa doni birin soto.

35 Konon wo tan xa wo yaxuie xanu.
Wo xa fe fanyi nan naba. Wo xa doni
ti, hali wo mu laxi a fife ra. Na kui,
wo baraayi gboma ne, wo findi Ala
Xili Xungbe Kanyi xa die ra, barima
a tan fe fanyi rabama finsiriwalie
nun mixi kobie be.

36 Wo fan xa kinikini mixi ma, alo
wo Baba Ala kinikinima mixi ma ki
naxe.»

*Wuri fuji nun xebenyi
(Matiyu 7:1-5)*

37 «Wo naxa wo yete findi wo
boore adama kewalie makiitima ra,
alako kiiti naxa fa kana wo fan
na Ala yi. Wo naxa mixi makiiti
kiiti xoxoxe ra, alako wo fan naxa
makiiti kiiti xoxoxe ra. Wo dije
mixi ma, alako Ala xa dije wo fan
ma.

38 Wo mixi ki, alako Ala fan xa
wo ki. Wo kima ki naxe, a luma
ne alo maale na maniya, a maniyase
rafe a fanyi ra, maale madeten, a
xe ye xe ye, nde man fa sa a xun han
a fili a ma. Na kui, wo maniyase
naxan nawalima booree be, na nan
nawalima wo fan be.»

39 Isa man naxa yi taali woyenyi
fala e be, «Donxui noma xuli suxude
donxui be yire? A di, e firin birin mu
birama xe yili kui?

40 Taalibi mu dangima a karamoxo
ra, konon taalibi naxan birin nu ge
a matinkande, a luma ne alo a
karamoxo.»

41 «Munfe ra i wuri fupɪ toma i ngaxakerenyi ya ma, a fa li i mu xebeɲyi toxi naxan na i tan yete ya ma?»

42 I nɔma a falade i ngaxakerenyi be di, «A lu n xa na wuri fupɪ ba i yete ya ma,» a fa li i tan mu xebeɲyi toxi naxan na i tan ya ma? I tan filankafui, xebeɲyi nan singe ba i ya ma! Na ba xanbi, i nɔma ne se igbede a fanyi ra, alako i xa wuri fupɪ ba i ngaxakerenyi fan ya ma.»

*Wuri bili kolonma a bogi nan ma
(Matiyu 7:16-20, 12:33-35)*

43 «Sansi fanyi mu na naxan bogi kobi raminima, sansi kobi fan mu na naxan bogi fanyi raminima.

44 Sansi birin kolonma a bogi nan ma. Xɔre mu bama tunbe bili ra, kusu fan mu bama baagi bili kon na.

45 Fe fanyi to ragataxi mixi fanyi boɲe kui, a fe fanyi nan naminima. Fe kobi to ragataxi mixi kobi boɲe kui, a fe kobi nan naminima. Naxan na gbo mixi boɲe kui, na nan donxɔe minima a de i.»

*Banxiti firinyie xa taali
(Matiyu 7:24-27)*

46 «Munfe ra wo n xilima «N Marigi, n Marigi,» konɔ wo mu n xui rabatuma?»

47 Mixi yo fa n ma, a n ma masenyi rame, a fa a rabatu, wo wo tuli mati n xa a masen wo be na kanyi maniyaxi mixi naxan na.

48 A maniyaxi banxiti nan na, naxan boxi ge han a sa fanye li, a fa a xa banxi bili ti na fanye fari. Lɔxɔ nde, xure naxa banbaran ye han a din banxi ma, konɔ a mu no sese niyade a ra, barima a nu tixi a fanyi ra.

49 Konɔ mixi yo naxan n ma masenyi rame, a fa li a mu a rabatu, na kanyi tan maniyaxi xeme nan na naxan banxi ti boxi fari ma, bili mu a be. Xure to banbaran, a din banxi ma, a naxa a rabira keren na, banxi naxa kana a jaaxi ra.»

7

*Sɔori xunmati xa danxaniya
(Matiyu 8:5-13)*

1 Isa to ge a xa masenyi birin tide jama be, a naxa so Kaperenam.

2 Sɔori mixi keme xunmati nde nu na naa, naxan ma konyi xeme nde nu furaxi, a gbe mu nu luxi a xa faxa. Konyi nan nu a ra naxan nu rafan a marigi ma ki fanyi.

3 Sɔori xunmati to Isa xa fe me, a naxa Yuwifi kuntigi ndee xee Isa xon, a xa fa a xa konyi rayalan.

4 Yuwifi kuntigie to Isa yire li, e naxa a mayandi ki fanyi, e a fala, «Mixi na a ra, a lan ne i xa yi fe raba a be,

5 barima won si rafan a ma. A tan nan salide tixi muxu be.»

6 Isa naxa bira e foxɔ ra. A to makore banxi ra, na sɔori mixi keme xunmati naxa a boore ndee xee e xa a fala a be, «Marigi, i naxa i yete toɔɔ, barima na binye mu na n yi ra i tan xa so n ma banxi kui.

7 Na nan a niya, n jan mu tin n yete xa fa i xon. I xa yaamari gbansan nan fi, n ma konyi xa yalan.

8 N a kolon barima n fan na mange ndee xa yaamari bun ma, sɔori ndee man na n yi, naxee na n fan ma yaamari bun ma. N na a fala sɔori nde be, «Siga,» a sigama ne. N na a fala, «Fa,» a fama ne. N na n ma konyi nde yamari, «Yi fe raba,» a a rabama ne.»

9 Isa to a xa woyenyi me, a naxa kaaba a xa fe ma. A naxa a ya rafindi jama ma naxan nu biraxi a foxɔ ra, a a masen e be, «N xa a fala wo be, n mu yi danxaniya mooli toxi hali Isirayila boxi ma.»

10 Xeeɔrae to gbilen sɔori xunmati xonyi, e naxa konyi li, a yalanxi.

Isa kaape gine xa di rakelife faxe ma

11 Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa nde, dennaxe xili Nayin, a foxirabiree nun jama gbege nu na a foxɔ ra.

12 A to makore taa sode de ra, Isa naxa a to mixie minife xeme nde fure ra. Kaape gine nde xa di

kerenyi nan nu faxaxi, na taa pama gbegbe fan nu perefefe kaape gine fe ma.

¹³ Marigi to kaape gine to, a naxa kinikini a ma, a a fala a be, «I naxa wa.»

¹⁴ A naxa a maso fure ra, a a belexe sa a xaninse fari, a xaninmae naxa ti. Isa naxa a masen, «I tan segetala, n naxe i be, keli!»

¹⁵ Faxamixi naxa keli, a so woyenfe. Isa naxa a ragbilen a nga ma.

¹⁶ Gaaxui naxa e birin suxu, e nu Ala matoxo, e nu a fala, «Ala namiponme xungbe nan nakelixa won tagi!» E man nu a fala, «Ala bara fa a xa mixie xunmatode!»

¹⁷ Isa xa xibaaru naxa siga rayensen na Yudaya boxi birin ma a nun naa rabilinyi.

Annabi Yaya xa maxorinyi (Matiyu 11:1-30)

¹⁸ Yaya foxirabirere naxa yi fe birin fala Yaya be.

¹⁹ A fan naxa mixi firin xili e ya ma, a e xee Isa maxorinde, «I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

²⁰ E to Isa yire li e naxa a maxorin, «Yaya Xunxa nan muxu xeexi i maxorinde. I findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na naxan lanma a xa fa, ka muxu xa mixi gbete nan mame?»

²¹ Na temui yati, Isa nu furemae, pinne kanyie, nun donxui gbegbe rayalanfe.

²² Na kui, a naxa Yaya xa xerae yaabi, «Wo fe naxan mexi nun wo fe naxan toxi, wo sa na dentege Yaya be. Donxui se toma, namatee perema, kune kanyie yalanma, tulixorie woyenyi mema, faxamixie kelima, fuxarilae kawandima xibaaru fanyi ra.

²³ Seewe na mixi be naxan mu siikema n ma fe ra.»

²⁴ Yaya xa xerae to siga, Isa naxa pama maxorin Yaya xa fe ma, «Wo siga munse matode wula i? Foye kale naxan namaxama?

²⁵ Xa na mu a ra, wo siga munse matode? Dugi tofanyi kanyi? Naxee maxirixi a fanyi ra, e xa dunipe igiri bannaya kui, nee toma mange banxie nan kui.

²⁶ Wo fa siga munse matode? Namiponme? Iyo, n xa a fala wo be, a nan dangi namiponme ra.

²⁷ A tan nan xa fe sebexi Kitaabui kui, «N fama n ma xera rasanbade i ya ra alako a xa kira yailan i be.»

²⁸ N xa a fala wo be, gine yo mu di bari naxan dangi Yaya ra. Kono n man xa a fala wo be, mixi naxan na Ala xa mangeya niini bun ma, a xurun kiyoki, a fan dangi Yaya ra.»

²⁹ «Nama nun duuti maxilie to a xui me, e la ne Ala ra, e fa lu Yaya xa e xunxa ye xora.

³⁰ Kono Farisenie nun seriye karamoxoe tan tondi ne Ala waxonfe ra e be barima e tondi ne Yaya xa e xunxa ye xora.»

³¹ «N noma to mixie misaalide munse ra? E maniyaxi nde ra?

³² E maniyaxi dimedie nan na naxee doxoxi taa kui, e nu a fala e booree be,

«Muxu bara xule fe wo be, kono wo mu fare boronxi.

Muxu bara jon beeti ba,

kono wo mu wa.»»

³³ «Yaya Xunxa to bara fa, a mu taami don, a mu weni min. Wo bara a fala, «Ninne na a foxo ra.»

³⁴ Adama xa Di to fa, a tan mu tondi sigade xulunyi yire. Na kui, wo bara a fala, «Furi paaxi siisila mato! E nun duuti maxilie nun yunubitoe nan a ra!»

³⁵ Kono xaxilimaya kolonma a kewali nan ma.»

Gine yunubitoe nde xa yunubie xafarife

³⁶ Fariseni nde naxa Isa xili e xa e dege a xonyi. Isa naxa so naa, a a magoro.

³⁷ Gine yunubitoe nde nu na taa kui, a naxa a me a Isa a degefe na Fariseni xonyi. Na kui, a naxa labunde ture suxu a yi ra, na saxi a bitire tofanyi kui naxan nu rafalaxi alabatira geme ra.

³⁸ A to so naa, a naxa ti Isa xanbi ra a sanyi yire. A to wa folo, a naxa Isa sanyie bunda a yaye ra. A naxa e mafuruku a xunsexε ra, a e sunbu, a fa labunde maso e ma.

³⁹ Fariseni naxan Isa xili a degede a xonyi, a to na fe to, a naxa a fala a yetε ma, «Xa yi xemε findixi namijonmε nan na nu, a yi ginε xa fe kolonma nε nu, a a kolonma nε nu a yunubitōε nan dinfe a ra yi ki.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a bε, «Simōn, n xa fe nde masen i bε.» Na naxa a yaabi, «Karamoxo, a masen n bε.»

⁴¹ Isa naxa yi taali sa a bε, «Kobiri kanyi nde nu bara mixi firin doni. A singe xa doni findixi gbeti kobiri kole kemε suuli nan na, a firin nde, gbeti kobiri kole tongo suuli.

⁴² Fεεε to mu nu na e sese yi ra, kobiri kanyi naxa dije e firin birin xa doni ma. Na mixi firinyi tagi, kobiri kanyi rafaanma nde ma dangi boore ra?»

⁴³ Simōn naxa a yaabi, «N laxi a ra, naxan xa doni nu gbo boore bε.» Isa naxa a fala a bε, «I nōndi.»

⁴⁴ Na temui a naxa a ya rafindi ginε ma, a fa a masen Simōn bε, «I yi ginε to? N so nε i xonyi, i mu ye fi n ma n xa n sanyie maxa, kōno a tan n sanyie maxaxi a yaye nan na, a e mafuruku a xunsexε ra.

⁴⁵ I tan mu n sunbu, kōno a tan, kabi n soxi i xonyi, a mu baxi n sanyie masunbufe.

⁴⁶ I tan mu ture maso n xunyi ma, kōno a tan labunde ture nan masoxi n sanyie ma.

⁴⁷ Na na a ra, n xa a fala i bε, a xa yunubie naxee gboxi na ki, e bara xafari a bε, barima a xa xanunteya fan gbo. Kōno naxan xa yunubi xafarixie xurun, na kanyi xa xanunteya fan xurun.»

⁴⁸ Isa naxa fa a masen ginε bε, «I xa yunubie bara xafari.»

⁴⁹ Naxee nu magoroxi e degede, nee fan naxa so a falafe e yetε ma, «Nde yi ra a to yunubi xafarima?»

⁵⁰ Isa man naxa a masen ginε bε, «I xa danxaniya bara i rakisi. Siga bojesa kui.»

8

Ginεe naxee Isa malife

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa siga taa birin isa ra, a xungbe nun a xuri, a nu mixie xaran, a nu e kawandi Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi ra. A foxirabire fu nun firinyie nu na a foxo ra,

² a nun ginε nde naxee nu bara rayalan pinnεe nun fure gbeteε ma. E xilie nan ya: Mariyama, a nu falama naxan bε Magidalaka, Isa jinne solofere kerri naxan foxo ra,

³ a nun Yohanna, naxan nu doxoxi Herode xa walikεe xunyi Kusa xon, a nun Susanna, a nun mixi gbete wuyaxi. E nu Isa nun a foxirabireε malima e yetε harige ra.

Xε rawali xa taali

(Matiyu 13:1-23, Maraki 4:1-20)

⁴ Nama gbege to malan Isa yire kelife taa wuyaxi, a naxa yi taali woyenyi masen e bε,

⁵ «Xε rawali nde nan mini sansi xori garansande. A to nu sansi xori garansanma, a xori ndee naxa bira sankira xon, mixie naxa nee maboron, xonie man fa e don gbiki.

⁶ Sansi xori nde fan naxa bira gemε yire. A to bula, a naxa ragan barima ye mu nu na a bε.

⁷ Sansi xori ndee fan naxa bira tunbe kunsie tagi. Tunbe kunsie naxa gbo, e sansie ixeten, e e kana.

⁸ Sansi xori nde fan naxa bira bendε fanyi ma. Na xori keren keren birin sansie to te, e naxa e tonsōε ramini, xori kemε kemε.» Isa to ge na woyenyi ra, a naxa a xui ite, a a fala, «Xa wo tuli fe mema, wo wo tuli mati yi masenyi ra.»

⁹ Isa foxirabireε to a maxorin a xa na taali ya iba e bε,

¹⁰ a naxa e yaabi, «Ala bara fahaamui fi wo ma wo xa a xa mangeya niini gundo kolon, kōno mixi gbeteε tan a mema taali woyenyie nan na, alako

<E xa fe to, kōno e naxa a igbε.

E xa fe mε, kōno e naxa a fahaamu.»

11 «Na taali woyenyi ya ibama yi ki ne. Sansi xori misaalixi Ala xa masenyi nan na.

12 Sansi xori naxee bira kira xon, nee misaalixi mixie nan na naxee bara Ala xa masenyi me, konɔ Ibu-lisa nan fama fa, a a ba e boɓe ma, alako e naxa fa danxaniya, e kisi.

13 Sansi xori naxee bira gemɛ yire, nee misaalixi mixi nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a suxu seewe ra. Konɔ sanke to mu na e be, e xa danxaniya mu buma. Maratantanyi waxati na a li, e mu xanma.

14 Sansi xori naxee bira tunbe kunsie tagi, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, konɔ kontofili, bannaya, nun yete rafan fee nan a niyama e mu ge e bogi ramini Ala be.

15 Sansi xori naxee bira bendɛ fanyi tan ma, nee misaalixi mixie nan na naxee Ala xa masenyi mema, e a ragata e boɓe fanyi ma tinxinyi kui, e e bogi ramini Ala be tun nabexiya kui.»

Lanpui xa taali
(Maraki 4:21-25)

16 «Mixi yo mu lanpui radexema, a man fa feɓe felen a xun na, xa na mu a ra a a raso sade bunyi. A a doxoma lanpui doxose nan fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to.

17 Fe noxunxi birin fama kolonde. Gundo birin makenenma ne.

18 Na na a ra, wo lan wo xa wo tuli mati a fanyi ra. Fahaamui kanyi xa fahaamui xun masama, konɔ fahaamutare, hali a naxan di mapoxunxi a gbe ra, na fama bade a yi ra.»

Isa nga nun a xunyae
(Matiyu 12:46-50, Maraki 3:31-35)

19 Isa nga nun a xunya xememae naxa siga a yire, konɔ e mu nu noma makorede a ra pama xa fe ra.

20 Mixi nde naxa a fala Isa be, «I nga nun i xunyae na tande, e wama i tofe.»

21 Konɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu, nee nan findixi n nga nun n xunyae ra.»

Isa foye raxarafe
(Matiyu 8:23-27, Maraki 4:35-41)

22 Loxo nde, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Won xee baa naakiri ma.» E birin naxa baki kunkui kui, e siga.

23 Na jere kui, Isa naxa xi. Foye belebele naxa keli baa ma, kunkui naxa rafe folo ye ra. Gbaloe nu bara makore e ra.

24 Na kui, a foxirabiree naxa fa Isa raxunu e a fala a be, «Karamoxo, karamoxo, won faxafe ne yi ki!» Isa to xunu, a naxa woyen foye nun moronyie ma, a e yaamari. Foye nun moronyie naxa a iti, baa naxa raxara.

25 Isa naxa fa a foxirabiree maxarin, «Wo xa danxaniya na minden?» E fan naxa gaaxu, e kaaba, e nu a fala e bore be, «Nde lanxi yi ma? Hali foye nun baa, a e yamarima, e a xui rabatu.»

Isa jinnɛ kerife Gadara xeme nde foxo ra
(Matiyu 8:28-34, Maraki 5:1-20)

26 Isa nun a foxirabiree to so Gadara boxi ma, dennaxe na Galile naakiri ma,

27 Isa to goro xare ma, a naxa jinnɛ kanyi li naa. Singe a nu sabatixi taa kui, konɔ kabi temui xonkuye a sabatixi gaburi yire a mageli ra.

28 A to Isa to, a naxa gbelegbele, a sa bira a bun ma, a a fala a xui itexi ra, «Isa, i tan Ala Xili Xungbe Kanyi xa Di, i wama munse xon ma n be? N bara i mayandi, i naxa n jaxankata.»

29 A na fala ne, barima Isa nu bara pinne yamari a xa gbilen na xeme foxo ra. Sanmaya wuyaxi, mixie nu bara yolonxonyi sa a sanyie nun a belexe ma, alako a naxa a maxono, konɔ pinne nu luma yolonxonyie bolon na, a fa a rakonkon wula ra.

30 Isa naxa a maxarin, «I xili di?» A naxa a yaabi, «N xili ne Gali.» A na fala ne barima pinne gbegebe nan nu a foxo ra.

31 Ninnɛ naxa Isa mayandi alako a naxa e rasanba yahannama.

³² Xɔsɛ gali nu na e demadonfe geya nde ma. Ninnɛe naxa Isa mayandi a xa tin e xa sa so na xɔsɛe. Isa to tin,

³³ jinnɛe naxa gbilen na xɛmɛ fɔxɔ ra, e sa so xɔsɛe. Xɔsɛe naxa goro e gi ra tentenyi ra, e sin baa ma. E birin naxa madula, e faxa.

³⁴ Xɔsɛ demadonyie to na fe to, e naxa siga e gi ra, e sa a fala taakae nun daaxakae bɛ,

³⁵ mixie fan naxa siga e xa sa a mato naxan nabaxi. E to Isa yire li, e naxa xɛmɛ fan li naa, jinnɛe nu bara keri naxan fɔxɔ ra, a dɔxɔxi Isa bun ma, sose ragoroxi a ma, a bara yalan. Na naxa e ragaaxu.

³⁶ Naxee nu bara a to Isa jinnɛe keri xɛmɛ fɔxɔ ra ki naxɛ, e naxa a tagi raba birin bɛ.

³⁷ Na tɛmɛi, Gadarakae birin naxa Isa mayandi a xa keli e xɔnyi, barima gaaxui nu bara e suxu ki fanyi. Na kui, Isa naxa baki kunkui kui, a xa gbilen.

³⁸ Ninne kerixi xɛmɛ naxan fɔxɔ ra, a naxa Isa mayandi a e birin xa lu a ra. Kɔnɔ Isa naxa a ragbilen, a a masen a bɛ,

³⁹ «Gbilen i xɔnyi. Ala fe naxan birin nabaxi i bɛ, sa na dentɛgɛ sa.» Xɛmɛ naxa siga, a sa na taa birin isa. Isa naxan nabaxi a bɛ, a naxa sa na tagi raba birin bɛ.

Di gine nde rakelife faxɛ ma

*nun gine gbɛtɛ rayalanfe
(Matiyu 9:18-26, Maraki 5:21-43)*

⁴⁰ Isa to gbilen naakiri ma, pama birin nu a mamɛfe. E naxa a ralan.

⁴¹ Salide yarerati nde naxa fa a xɔn naxan nu xili Yayiru. A naxa fa a suyidi Isa bɛ, a a mayandi a xa siga a xɔnyi,

⁴² barima a xa di gine kerenyi nu fa na faxafe nɛ. A jɛ konti nu bara jɛ fu nun firin pɔndɔn li.

Isa to nu sigafe Yayiru xɔnyi, pama gbege nu na a xɛtɛnfe.

⁴³ Gine nde nu na e ya ma naxan xa kike wali mu nu a itima jɛ fu

nun firin bun ma, mixi yo mu nɔ a dandande.

⁴⁴ Na gine naxa fa Isa xanbi ra, a a bɛlɛxɛ din a xa donma sanbunyi ra. Keren na, a xa kike wali naxa dan.

⁴⁵ Isa naxa maxɔrinyi ti, «Nde dinxi n na?» Birin to a fala a e tan mu a ra, Piyeri naxa a fala Isa bɛ, «Karamɔxɔ, pama i rabilinxi, birin nan i xɛtɛnfe!»

⁴⁶ Kɔnɔ Isa naxa a masen, «Mixi nde bara din n na, barima n a kolon sɛnbɛ nde bara mini n fate.»

⁴⁷ Gine to a kolon a a mu nu nɔma a nɔxunde, a naxa fa a sɛrɛnma, a suyidi Isa bɛ. A a bɛlɛxɛ dinxi a ra fe naxan ma, a man yalanxi a ikɔrɛxi ra ki naxɛ, a naxa na birin tagi raba pama ya xɔri.

⁴⁸ Isa naxa a masen a bɛ, «N ma di gine, i xa danxaniya bara i rayalan. Siga bɔjɛsa kui.»

⁴⁹ Isa to nu wɔyɛnfe, mixi nde naxa fa kelife salide yarerati xɔnyi, a a fala a tan Yayiru bɛ, «I xa di gine bara faxa. I naxa karamɔxɔ tɔɔrɔ sɔnɔn.»

⁵⁰ Isa to a mɛ, a naxa a masen Yayiru bɛ, «I naxa gaaxu. I xa danxaniya tun. I xa di kisima nɛ.»

⁵¹ Isa to Yayiru xɔnyi li, a mu tin mixi yo xa so banxi kui fo Piyeri, Yaya, Yaki, di gine baba nun a nga.

⁵² Isa to a to birin nu wafe di gine xa fe ra sunnunyi kui, a naxa a masen e bɛ, «Wo naxa wa. Yi di gine mu faxaxi xɛ, a na xife nɛ.»

⁵³ Nama naxa yo Isa ma, e a mayele, barima e nu a kolon a tɛmɛdi bara faxa.

⁵⁴ Kɔnɔ Isa naxa tɛmɛdi bɛlɛxɛ suxu, a a fala a bɛ a xui itexi ra, «N ma di, keli!»

⁵⁵ A nii naxa gbilen a i, a keli keren na. Isa naxa a fala e bɛ e xa donse fi a ma.

⁵⁶ Tɛmɛdi barimae dɛ nu ixaraxi, kɔnɔ Isa naxa a matintin e ra fa a fala, a fe naxan nabaxi, e naxa a fala mixi yo bɛ.

9

Isa a fɔxirabire fu nun firinyie

xεεfe

(Matiyu 10:5-42, Maraki 6:7-12)

¹ Isa to a fɔxirabire fu nun firinyie malan, a naxa senbe nun nɔe fi e ma alako e xa nɔ jinnɛe keride mixie fɔxɔ ra, e man xa nɔ furema mɔɔli birin nayalande.

² A naxa e xεε mixie kawandide Ala xa mangeya niini xa masenyi ra, e man xa furemae rayalan.

³ A naxa a masen e be, «Wo ne biyaasima, wo naxa sese xanin wo xun ma, alo xuli, gbɔnfɔe, taami, kɔbiri, xa na mu a ra donma firin nde.

⁴ Wo na so banxi naxan kui, wo xa yigiya menni ne han wo sa sigama taa gbete temui naxe.

⁵ Xa na taakae mu wo rasene, wo xa keli naa. Wo xa menni bende rakɔnkɔn wo sanyie ra, a xa findi seedepɔxɔya ra e be, wo bara e rabolo.»

⁶ Na kui, Isa fɔxirabiree naxa siga, e sa taee birin isa. E nu mixie kawandima Ala xa xibaaru fanyi ra, e nu furemae rayalan yire birin.

*Mangɛ Herode ifuxi Isa xa fe ra
(Matiyu 14:1-12, Maraki 6:14-29)*

⁷ Galile mangɛ Herode to fe birin me naxee nu rabafe a xa bɔxi ma, a naxa ifu Isa xa fe ra, barima ndee nu a falama a Yaya Xunxa nan kelixi faxe ma,

⁸ ndee a fala a Annabi Eliya nan gbilenxi, ndee a fala a namijɔnme gbete naxan nu na dunipe temui dangixi, na nan man kelixi.

⁹ Herode naxa a fala, «Yaya tan, n bara na xunyi bolon a de i. Kɔnɔ nde fa yi tan na, n naxan xa fe mema yi ki?» Na kui, a naxa so katafe a xa Isa to.

*Isa donse fife mixi wulu suuli ma
(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44)*

¹⁰ Xεerae to gbilen, e fe naxee rabaxi, e naxa a birin dentegɛ sa Isa be. A fan naxa e xanin Betesayida e xa lu e xati ma yire keren.

¹¹ Kɔnɔ pama to a kolon, e naxa bira Isa fɔxɔ ra. A fan naxa e ralan,

a wɔyen e be Ala xa mangeya niini xa fe ra, a furemae rayalan.

¹² Nunmare to so fɔlo, Isa fɔxirabire fu nun firinyie naxa e maso a ra, e a fala a be, «Nama rayensen alako e xa sa so taee nun daaxae naxee na be rabilinyi, e xa sa yigiyadee nun donsee fen, barima won na wula ne yi ki.»

¹³ Isa naxa a fala e be, «Wo tan nan xa donse fi e ma.» A fɔxirabiree naxa a yaabi, «Sese mu na muxu yi bafe taami suuli nun yexe firin na. Ka muxu tan nan xa siga donse sarade yi pama birin be?»

¹⁴ Mixie naxee nu na naa, xεmee kɔnti naxa siga han wulu suuli jɔndɔn.

Isa naxa a fala a fɔxirabiree be, «Wo a fala mixie be e xa dɔxɔ e tongo suuli suuli ma.»

¹⁵ E fan naxa a raba na ki, e mixi birin nadɔxɔ.

¹⁶ Isa naxa na taami suuli nun na yexe firin tongo, a a ya rate koore ma, a fa Ala nuwali sa. A naxa taamie igira, a fa e so a fɔxirabiree yi ra, alako e xa e itaxun pama ma.

¹⁷ Nama birin naxa e dege han e wasa. Donse dɔnxɔe xuntunyie to matongo, debe fu nun firin nan nafe.

Piyeri Isa kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi ra,

nun Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe

(Matiyu 16:13-28, Maraki 8:27-30)

¹⁸ Lɔxɔ nde Isa nu na Ala maxandife a xati ma. A fɔxirabiree fan nu na naa. A naxa e maxɔrin, a naxe, «Mixie munse falama n ma fe ra? Nde lanxi n ma?»

¹⁹ E naxa a yaabi, «Ndee a falama, Annabi Yaya Xunxa. Ndee a falama, Annabi Eliya. Ndee a falama, namijɔnme gbete naxan faxa waxati dangixi, na nan man kelixi.»

²⁰ Isa man naxa e maxɔrin, «Kɔnɔ wo tan naxe di? Nde n na?» Piyeri naxa a yaabi, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na i ra.»

21 Isa naxa a matintin e ra, a e yamari, e naxa a xa fe fala mixi yo be.

22 A man naxa a masen e be, «Fo Adama xa Di xa tɔɔre gbegbe soto. Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxo mu fama lade a ra, e a faxama ne, kono a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.»

23 Isa naxa a masen birin be, «Xa mixi wa birafe n foxo ra, a xa tondi a yete ma, a xa tin tɔɔre nun faxe ra loxo birin, a bira n foxo ra.

24 Mixi naxan wama a yete rakisife, na kanyi loema ne. Naxan a yete raloma n tan ma fe ra, na kanyi kisima ne.

25 Dunija birin sotoe munse fanma mixi ma, xa a sigama yahannama?

26 Naxan yo yaagima n tan nun n ma woyenyi xa fe ra, n tan Adama xa Di fama a nore kui temui naxe nun a Baba Ala nun a xa maleke seniye xie xa nore, n fan yaagima ne na kanyi xa fe ra.

27 N xa nɔndi fala wo be, mixi ndee tixi wo ya ma be, naxee mu faxama fo e Ala xa mangeya niini to.»

Isa nɔɔfe

(Matiyu 17:1-3, Maraki 9:1-13)

28 Yi masenyi dangi xanbi xi solo-masaxan nɔndon, Isa naxa Piyeri, Yaya, nun Yaki xanin geya fari Ala maxandide.

29 Isa to nu Ala maxandife, a yatagi naxa masara. A xa dugie fan naxa fiixe alo naiyalanyi.

30 Na temui, Annabi Munsa nun Annabi Eliya naxa mini e ma, e nun Isa naxa woyen.

31 E mini nore xungbe nan kui, e nu woyenfe Isa be a xa faxe xa fe ma, naxan nu fafe kamalide Darisalamu.

32 Xi xoli nu bara no Piyeri nun a booree ra, kono e to xunu, e naxa Isa xa nore to, a nun na xeme firin naxee nu na a fe ma.

33 Na xeme firinyie to nu kelife Isa xun, Piyeri naxa a fala a be, «Marigi, fe fanyi na a ra muxu to na be yi ki. Muxu xa lingira saxan yailan, keren i gbe, keren Annabi Munsa

gbe, keren Annabi Eliya gbe.» Piyeri mu nu a kolonxi a nu sese naxan falafe.

34 A to nu na woyenfe, nuxui naxa goro e ma. Piyeri nun a booree naxa gaaxu e to a to nuxui bara din e ma.

35 Xui nde naxa mini nuxui kui, a a masen, «N ma Di nan ya, n ma Mixi Sugandixi. Wo wo tuli mati a ra.»

36 Na xui to ge woyende, e naxa Isa to a keren. A foxirabiree fe naxan toxi e ya ra, e naxa dundu a fe ma, e mu a fala mixi yo be na waxati.

Isa jinne kerife dimedi nde foxo ra

(Matiyu 17:14-23, Maraki 9:14-32)

37 Na kuye iba, Isa nun a foxirabiree naxa goro geya fari, jama gbegbe naxa fa a ralande.

38 Na temui, xeme nde naxa a xui ite jama tagi Isa mayandife ra, «Karamoxo, yandi, fa n ma di xeme mato, barima yi di kerenyi nan na n be!

39 A mato, jinne nan na a foxo ra. A na keli a ra, a sonxoma ne, a a raketun a ra, n ma di dexunfe nu fa mini. A mu a bejinma mafuren, fo a ge a rahalakide.

40 N bara i foxirabiree mayandi e xa yi jinne keru a foxo ra, kono e mu noxi.»

41 Isa naxa e yaabi, «Wo tan bonsoe danxaniyare, wo kobi. N xa lu wo seeti ma han mun temui? N xa ti wo bun ma han mun loxo? Wo fa na di ra n xon.»

42 A jan mu nu Isa yire li sinden, jinne naxa di rabira boxi ma, a a raketun a ra. Kono Isa to jinne yamari, di naxa yalan, Isa fa a ragbilen a baba ma.

43 Nama birin naxa kaaba Ala xa senbe ma.

Isa a xa faxe xa fe masenfe a sanmaya firin nde

(Matiyu 17:22-23, Maraki 9:30-32)

Birin to nu kaabaxi Isa wali foxi birin ma, a naxa a fala a foxirabiree be,

44 «Wo tan xa yi masenyi nan name a fanyi ra: Adama xa Di sama ne mixie belexe.»

⁴⁵ Kɔnɔ e mu na wɔyenyi fa-haamu, barima a nu bara nɔxun e ma alako e naxa a kolon. E man mu suusa Isa maxɔrinde a ma.

Mixi naxan tide gbo

(Matiyu 18:1-11, Maraki 9:33-50)

⁴⁶ Isa fɔxirabirɛe naxa so wɔyenyi kui, e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

⁴⁷ Kɔnɔ Isa to nu e bɔɲɛ ma fe kolon, a naxa dimɛdi nde tongo, a a ti a fe ma.

⁴⁸ A naxa a masen e bɛ, «Mixi yo naxan yi dimɛdi mɔɔli rasenɛma n xili ra, na kanyi bara n tan yete yati rasenɛ. Mixi yo naxan n tan nasenɛ, na kanyi bara n xɛɛma fan nasenɛ. Naxan findixi mixi xuri ra wo birin ya ma, a tan nan tide gbo.»

Findife Isa fɔxirabirɛ ra

(Maraki 9:38-41)

⁴⁹ Yaya naxa a yaabi, «Karamɔxɔ, muxu bara xɛmɛ nde to a jinne kerima mixi fɔxɔ ra i xili saabui ra. Muxu bara kata a xa ba na ma, barima a mu biraxi won fɔxɔ ra.»

⁵⁰ Isa naxa e yamari, «Wo naxa a ratɔn, barima xa naxan mu kelixi wo xili ma, na tan na wo tan na bɛ.»

Samari taa nde tondife Isa rasɛnde

⁵¹ Waxati to nu bara makɔrɛ Isa xa te koore, a naxa natɛ tongo a xa Darisalamu kira suxu.

⁵² A naxa mixi ndee xɛɛ a ya ra. E to siga, e naxa so Samari taa nde e xa sa yigiya nde fen a bɛ.

⁵³ Kɔnɔ naakae mu tin a rasɛnde barima a nu sigafe Darisalamu nɛ.

⁵⁴ A fɔxirabirɛe Yaya nun Yaki to na fe to, e naxa a fala a bɛ, «Marigi, muxu xa yaamari fi tɛ xa goro keli koore, a xa e ratɔn?»

⁵⁵ Kɔnɔ Isa naxa a ya rafindi e ma, a wɔyɛn xɔrɔxɔɛ fala e bɛ.

⁵⁶ Na tɛmɛi, e naxa siga taa gbete.

Birafe Isa fɔxɔ ra

(Matiyu 8:19-22)

⁵⁷ E to nu kira xɔn ma, xɛmɛ nde naxa fa a fala Isa bɛ, «I siga dɛdɛ, n na i fɔxɔ ra.»

⁵⁸ Isa naxa a yaabi,

«Xulumase xima yili kui.

Xɔni xima a tɛɛ kui.

Kɔnɔ dɛdɛ mu na Adama xa Di bɛ a a xunyi sama dɛnnaxɛ.»

⁵⁹ Isa man naxa a masen mixi gbete nde bɛ, «Bira n fɔxɔ ra.» Kɔnɔ a kanyi naxa a yaabi, «Marigi, a lu n xa siga, n xa sa n baba ragata sinden.»

⁶⁰ Isa naxa a yaabi, «A lu faxamixie nan xa e xa faxamixie ragata. I tan xa siga, i xa sa mixie kawandi Ala xa mangɛya niini ra.»

⁶¹ Mixi gbete fan naxa a fala a bɛ, «Marigi, n birama nɛ i fɔxɔ ra, kɔnɔ a lu n xa siga n xɔnyi, n xa sa n jungu n ma mixie ma.»

⁶² Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Mixi yo naxan saari suxuma a nu fa a xanbi mato, a kanyi mu daxa a xa wali suxu Ala xa mangɛya niini bɛ.»

10

Isa a fɔxirabirɛe tongo solofere a nun firin xɛɛfe

¹ Yi fee dangi xanbi, Marigi naxa mixi gbeteɛ sugandi, mixi tongo solofere a nun firin. A naxa e xɛɛ firin firin na, e xa siga a ya ra taa birin kui a nun yire birin a tan yete nu fafe sigade dɛnnaxɛ.

² A naxa a masen e bɛ, «Xɛ xaba wali belebele nan na, kɔnɔ walikɛɛ tan xurun. Wo xɛ kanyi maxandi alako a xa walikɛɛ rasanba a xa xɛ xabade.

³ Wo siga. N na wo xɛɛfe nɛ alo yɛxɛɛyɔrɛ naxee soma wula baree tagi.

⁴ Wo naxa kɔbiri, gbɔnfɔɛ, xa na mu a ra sankiri xanin wo xun ma. Wo naxa bu mixie xɛɛbu ra kira xɔn ma.»

⁵ «Wo nu so banxi naxan kui, beenun wo xa se gbete fala wo xa a masen sinden, «Ala xa bɔɲɛsa fi yi fɔxɔɛ ma.»

⁶ Xa bɔɲɛsa mixi nde sabatixi naa, Ala wo xa duba suxuma nɛ a bɛ, kɔnɔ xa na mixi mɔɔli mu na, Ala wo xa duba ragbilenma wo tan nan ma.

⁷ Wo xa lu na banxi kerenyi nan kui. E se naxan soma wo yi ra, wo xa

a don, wo xa a min, barima a lanma walike xa a sare soto. Wo naxa keli na banxi kui wo xa sa yigiya banxi gbetε.»

⁸ «Wo nu so taa naxan yo kui e naxa wo rasenε, e na naxan so wo yi ra, wo xa na don.

⁹ Wo xa na furemae rayalan, wo a masen naakae be, «Ala xa mangeya niini bara makore wo ra.»

¹⁰ Kono wo nu so taa naxan yo kui e mu wo rasenε, wo xa siga taa tagi ne, wo a masen mixie be,

¹¹ «Hali wo xa taa xube naxan kankanxi muxu sanyie ra, muxu bara a rakonkon a xa findi seederonxoya ra naxan baxi wo xili ma. Kono wo xa a kolon ne, a Ala xa mangeya niini bara makore.»

¹² N xa a fala wo be, kiiti sa loxoε, kiiti fanma Sodoma be dangife na taa ra.»

*Taa danxaniyatarae xa gbaloe
(Matiyu 11:21-24)*

¹³ «Gbaloe na wo be, Korasinkae! Gbaloe na wo fan be, Betesayidakae! Kaabanako naxee raba wo tagi, xa nee sa raba Tire nun Sidon ne nu, a a lima e tan bara tuubi nu a rakuya, e doxo sunnun donma ragoroxi e ma, e te xube maso e ma e xa tuubi tonxuma ra.

¹⁴ Kiiti sa loxoε xoxoxoma wo tan ma dangi Tirekae nun Sidonkae ra.

¹⁵ I tan Kaperenamu go, i joxo a ma a i tema han ariyanna kui? Ade, i ragoroma ne han yahannama.»

¹⁶ Isa man naxa a fala a foxirabiree be, «Naxan na a tuli mati wo ra, a kanyi a tuli matixi n tan nan na. Naxan na tondi lade wo ra, na kanyi tondixi lade n tan nan na. Naxan na tondi lade n tan na, na kanyi tondixi lade n xema nan na.»

Isa foxirabire tongo solofere a nun firinyie gbilenfe

¹⁷ Isa foxirabire tongo solofere a nun firin naxa gbilen seewe kui, e a fala a be, «Marigi, muxu na yaamari fi i xili ra, hali pinnee, e muxu xui rabatuma.»

¹⁸ Isa naxa a masen e be, «N bara Sentane to bira ra keli koore ma alo seyamakonyi.

¹⁹ A mato, n bara noε fi wo ma wo xa jere boximase nun tali ma, n noε fi wo ma yaxui Sentane xa senbe birin xun. Na birin kui, sese mu wo toma.

²⁰ Kono wo naxa seewa xe pinnee to wo xui rabatuma. Wo xa seewa ne barima wo xili sebexi ariyanna.»

*Isa seewafe Ala sagoe ra
(Matiyu 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ Na waxati, Isa naxa seewa Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a a fala, «Baba Ala, koore nun boxi Marigi, n bara i tantu i to yi fee noxunxi lonnilae nun xaxilimae ma, i e masen dimedie be. Iyo, n Baba, n bara i tantu barima i kenεn fe nan ya.»

²² «N Baba bara fe birin taxu n na. Mixi yo mu Ala xa Di kolon, fo Baba Ala. Mixi yo mu Baba Ala kolon, fo Ala xa Di, a nun Ala xa Di nu tin a masende naxan be.»

²³ A naxa a ya rafindi foxirabiree ma, a a fala e be e xati ma, «Seewe na mixi be, naxan fee toma wo ya naxan toxi!

²⁴ N xa a fala wo be, namijonme nun mange wuyaxi bara wa e xa fee to wo na naxee tofe, kono e mu a to. E bara wa e xa fee me wo na naxee mefe, kono e mu a me.»

Yaamari naxan tide gbo a birin be,

*nun Samarika mixi fanyi nde xa taali
(Matiyu 22:34-40, Maraki 12:28-34)*

²⁵ Loxo nde, seriye lonnila nde to nu wama Isa matofe, a naxa ti, a a fala a be, «Karamoxo, a lanma n xa munse raba alako n xa abadan kisi soto?»

²⁶ Isa fan naxa a maxorin, «Munse sebexi Munsa xa seriye kui? I a fahaamuxi di?»

²⁷ Seriye lonnila naxa a yaabi, «I xa Ala xanu i boje birin na, i nii birin na, i senbe birin na, a nun i

xaxili birin na. I man xa i ngaxakerenyi xanu alo i i yete xanuxi ki naxe.»

²⁸ Isa naxa a fala a be, «I xa yaabi fan. Xa i na raba, i kisima ne.»

²⁹ Kono seriye lonnila to nu wama a tan xa kolon tinxintoe ra, a man naxa Isa maxorin, «Kono nde findixi n ngaxakerenyi ra?»

³⁰ Isa naxa woyenyi tongo, a a yaabi, «Xeme nde nu na kira xon kelife Darisalamu gorofe ra Yeriko. Mupetie naxa dutun a ma, e a xa dugie birin ba a ma, e a bonbo, e a lu alo faxamixi.

³¹ A naxa a li, serexedube nde nan nu fafe na kira xon ma. A to na xeme to saxi kira ra, a naxa dangi kira seeti boore ra.

³² Na mooli man na, Lewi di nde fan naxa fa kira xon ma. A to na li, a xeme to saxi kira ra, a fan naxa dangi kira seeti boore ra.»

³³ «Kono Samarika nde fan naxa fa a xa biyaasi kui, a na xeme li kira ra. A to a to, a naxa kinikini ki fanyi.

³⁴ A to a maso a ra, a naxa ture nun weni sa a xa fie ma, a e maxiri. A naxa a tongo, a a sa a xa sofale fari. A naxa a xanin yigiya banxi nde kui, a meeni a ma.

³⁵ Na kuye iba, a naxa gbeti kobiri kole firin so na yigiya banxi kanyi yi ra, a a fala a be, «Meeni yi xeme ma. Xa i kobiri ba a xa fe ra dangi yi ra, n man ne dangima be n na kobiri ragbilenma i ma.»»

³⁶ Isa naxa fa seriye lonnila maxorin, «Yi mixi saxanyi ya ma, nde findixi ngaxakerenyi ra na xeme be mupetie dutun naxan ma?»

³⁷ Seriye lonnila naxa a yaabi, «Naxan kinikini a ma.» Isa naxa a masen a be, «I fan xa na mooli nan naba.»

Marata nun Mariyama xonyi

³⁸ Isa nun a foxirabirsee to so taa nde kui, ginε nde naxa e yigiya naxan xili Marata.

³⁹ A xunya ginεma fan nu na naxan nu xili Mariyama. Na naxa sa doxo Marigi seeti ma, a a tuli mati a xa masenyi ra,

⁴⁰ kono Marata tan ya koto nu moxi a xa xone bun tife ra. Na kui, Marata naxa sa a fala Isa be, «Marigi, i mu n xunya toxi? A bara wali birin lu n tan keren ma. Woyen a be, a xa fa n mali.»

⁴¹ Marigi naxa a yaabi, «Marata, Marata, i kontofilixi, i man ya koto moxi fe gbege ma,

⁴² kono i hayi na fe keren peti nan ma. Mariyama tan, a tan nan fe fanyi sugandixi. Na man mu bama a yi feo!»

11

Ala maxandife

(Matiyu 6:9-13, 7:7-11)

¹ Loxo nde, Isa nu na Ala maxandife yire nde. A to ge, a foxirabire nde naxa a fala a be, «Marigi, muxu tinkan Ala maxandide alo Yaya a foxirabirsee tinkanxi ki naxe.»

² Isa naxa a masen e be, «Wo ne Ala maxandima, wo xa a fala, «Baba Ala, duniya birin xa i xili seniye nxi kolon.

I xa mangeya niini xa fa.

³ Baloe fi muxu ma loxoε birin, muxu hayi na naxan ma.

⁴ Dine muxu xa yunubie ma, barima muxu fan dinema mixie haake ma,

naxan yo bara fe kobi niya muxu ra. I naxa muxu ti maratantanyi kira xon.»»

⁵ Isa man naxa a masen e be, «Xa a sa li, wo ya ma mixi nde naxa siga a boore nde xon koe tagi, a a fala a be, «N boore, taami saxan doni n be,

⁶ barima xone nde nan faxi n be keli biyaasi, a fa li donse yo mu na n naxan soma a yi.»»

⁷ «Xa a sa li go, banxi kanyi a yaabi, «Ba n toofofe! Naade balanxi, n tan nun n ma die birin saxi. N mu noma kelide fa n xa taami so i yi!»

⁸ N xa a fala wo be, banxi kanyi mu kelima a xa a boore mali e xa doxo booreya ma. Kono a boore xa lixirinyi tan, na nan a niyama banxi kanyi xa keli, a a boore hayi birin fan.»

⁹ «N xa a fala wo be,

wo maxandi ti, wo a sɔtɔma nɛ.
Wo fenyi ti, wo a toma nɛ.

Wo naade kɔnkɔn, a rabima nɛ wo bɛ.

¹⁰ Mixi naxan birin maxandi tima, a a sɔtɔma nɛ.

Mixi naxan se fenma, a a toma nɛ.
Mixi naxan naade kɔnkɔnma, a rabima nɛ a bɛ.»

¹¹ «Baba mundun na wo ya ma naxan xa di yɛɛ maxɔrinma a ma, a sa bɔximase so a yi ra?

¹² Xa a sa tɔxɛɛ nan maxɔrin wo ma, wo nɔma tali sode a yi ra?

¹³ Xa wo tan mixi kobie fata se fanyie fide wo xa die ma, Baba Ala naxan na ariyanna, a dangi wo ra pon! A a Xaxili Seniyenxi fima nɛ a maxandimae ma.»

*Ala Xaxili Seniyenxi matandife
(Matiyu 12:22-37, Maraki 3:20-27)*

¹⁴ Isa naxa jinne nde kerɛ xeme fɔxɔ ra naxan nu bara a kanyi findi boboe ra. Isa to na jinne kerɛ, boboe naxa wɔyɛn, jama naxa kaaba.

¹⁵ Kɔnɔ mixi ndee nu na e ya ma, nee a fala, «A jinnɛe kerima jinnɛe mangle Belesɛbulu nan saabui ra.»

¹⁶ Mixi gbeteɛ naxa gantanyi sa a ya ra a maxɔrinfe ra Ala xa tɔnxuma nde ma.

¹⁷ Isa to e xa mapɔxunyi birin kolon, a naxa a masen e bɛ, «Lantareya na mangɛya naxan kui, a mu buma. Denbaya lantaree fan, e kanama nɛ.

¹⁸ Sentanɛ xa mangɛya nɔma bude xa lantareya na a kui? Wo naxɛ a n jinne kerima Belesɛbulu saabui nan na.

¹⁹ Xa n tan jinnɛe kerima Belesɛbulu nan saabui ra, wo tan xa mixie fa e kerima nde saabui ra? Na kui, e tan nan yati wo makiitima.

²⁰ Kɔnɔ xa n tan jinne kerima Ala senbe nan saabui ra, Ala xa mangɛya niini yati nan bara wo li.»

²¹ «Xa senbema a xa banxi kantama geresose ra, a harige birin na kantari nan kui.

²² Kɔnɔ xeme gbete na fa naxan senbe gbo a bɛ, a nɔma nɛ a ra, a a xa geresosee ba a yi a nu laxi

naxee ra, a a harige birin itaxun mixi gbeteɛ ra.»

²³ «Mixi naxan mu n fɔxɔ ra, a tixi n kanke nɛ. Naxan mu n malima mixi sɔtɔde, a na mixie rayensenfe nɛ.»

*Ninne gbilenfe a sabatide fori
(Matiyu 12:43-45)*

²⁴ «Ninne na gbilen mixi fɔxɔ ra, a sigama yire maxare lingira gbete fende, kɔnɔ a mu a toma. Na temui a a falama a yete bɛ, «N xa gbilen n ma banxi kui n kelixi dennaxɛ.»

²⁵ A na gbilen menni, a a lima nɛ na banxi makɔxi, a raxunmaxi a fanyi ra.

²⁶ Na temui, a sigama nɛ a sa fa jinne solofere gbeteɛ ra naxee jaaxu a bɛ, e birin so na banxi kui, e sabati naa. Na kui, na mixi xa fe jaaxuma nɛ dangife singe ra.»

Sɛɛwɛ na mixi naxee bɛ

²⁷ Isa to nu yi fee falafe, gine nde naxa a xui ite jama tagi, «Sɛɛwɛ na gine bɛ naxan i bari, a xipe fi i ma!»

²⁸ Kɔnɔ Isa naxa a yaabi, «Sɛɛwɛ na mixie nan bɛ naxee Ala xa masenyi ramema, e a rabatu.»

*Annabi Yunusa xa tɔnxuma
(Matiyu 12:38-42)*

²⁹ Nama to nu Isa xɛtenfe, Isa naxa a masen e bɛ, «To mixie kobi. E wama tɔnxuma makaabaxi tofe, kɔnɔ tɔnxuma yo mu fima e ma bafe Annabi Yunusa xa tɔnxuma ra.

³⁰ Annabi Yunusa findi tɔnxuma ra Ninewekae bɛ ki naxɛ, Adama xa Di fan findima tɔnxuma ra na ki nɛ yi waxati mixie bɛ.

³¹ Kiiti lɔxɔɛ, Seeba mange gine fan tima nɛ e nun to mixie, a seedenɔxɔya ba wo xili ma, barima a tan fa nɛ kelife yire makuye Sulemani xa lonni ramede, a fa li naxan na wo yire yi ki be, a tide gbo Sulemani bɛ.

³² Kiiti sa lɔxɔɛ, Ninewekae fan kiiti tinxinxi sama nɛ yi waxati mixie ma, barima Ninewekae tuubi Yunusa xa kawandi nan saabui ra, kɔnɔ yakɔsi mixi nde na be naxan xa fe gbo Annabi Yunusa bɛ.»

Danxaniya xa naiyalanyi
(*Matiyu 5:15, 6:22-23*)

³³ «Mixi yo mu lanpui radexema a man fa a noxon yire nde, xa na mu a ra a debe felen a xun. A a doxoma lanpui doxose nan fari alako naxee soma banxi, e xa a te dexe to.»

³⁴ «I ya nan na i fate xa lanpui ra. Xa i ya fan, i fate birin iyalanma ne, konɔ xa i ya mu fan, i fate luma dimi nan kui.»

³⁵ Na kui, i maɔoxun ki fanyi xa naiyalanyi naxan na i boɔe kui mu findixi dimi ra.

³⁶ Xa i fate birin iyalanxi, dede mu fa na dimi kui, a birin luma ne naiyalanyi kui alo lanpui dexe na ti i ma.»

Diinela kobie
(*Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40*)

³⁷ Isa to ge woyende, Fariseni nde naxa Isa maxorin e xa sa e dege. Isa to so Fariseni xonyi, a naxa a magoro.

³⁸ Fariseni naxa kaaba, a to a to Isa mu a belexe raxa Yuwifie xa naamunyi ki ma beenun a xa a dege.

³⁹ Na kui, Marigi naxa a fala a be, «Wo tan Farisenie, wo pooti nun piletie fari maxama e xa raseniyeɔ, konɔ mixi see mupafe nun seniyentareɔa nan tun na wo boɔe ma.»

⁴⁰ Wo tan xaxilitaree! Wo mu a kolon Ala naxan se fari daa, a tan nan mixi boɔe fan daa?

⁴¹ Xa wo setare ki baloe ra naxan na wo xa piletie kui, wo xa fe birin naseniyeɔna ne.»

⁴² «Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Wo sansi xunxurie birin farile bama, alo salaxui nun gbengbe, konɔ wo gbilenxi tinxinyi nun Ala xanufe foxo ra. A lanma ne nu wo xa na seriye hagigee rabatu, wo man mu neemu boore seriye xunxurie fan ma.»

⁴³ Gbaloe na wo be, wo tan Farisenie! Barima a rafanxi wo ma, wo xa doxo binye yire salide banxi kui, mixie man xa nu wo xeebu taa kui binye xeebuie ra.

⁴⁴ Gbaloe na wo be, barima wo maniyaxi gaburie nan na naxee mu

matonxumaxi, mixie jereɔa naxan fari e mu a kolon!»

⁴⁵ Seriyɛ lonnila nde naxa a fala a be, «Karamoxo, i to yi fee falama yi ki, i na muxu fan nasotofe ne.»

⁴⁶ Isa naxa a yaabi, «Gbaloe na wo fan be, wo tan seriye lonnilae! Barima wo kote doxoma mixi xun ma naxan xanin xono ki fanyi, konɔ wo tan mu tinma e malide hali wo belexesole keren na.»

⁴⁷ Gbaloe na wo be, barima wo gaburi fanyie yailanma namijonmee be, a fa li wo benbae nan e faxa!

⁴⁸ Na kui, wo bara findi wo benbae xa keɔwalie seede ra, e xa na keɔwalie man bara wo kenɛn, barima e tan bara namijonmee faxa, wo fan na namijonmee xa gaburie raxunmama.

⁴⁹ Na nan a ra, Ala xa lonni fan a masenxi ne, «N namijonmee nun xerae rasanbama ne e ma, e tan ndee faxa, e ndee jaxankata.»

⁵⁰ Na kui, namijonmee birin wuli naxan filixi kabi dunija folɛ, yi waxati mixie nan a sare fima,

⁵¹ kelife Habila wuli ma han Sakari, naxan faxa serexebade nun horomobanxi tagi. Iyo, n xa a fala wo be, to mixie nan a birin sare fima.

⁵² Gbaloe na wo be seriye karamoxo, barima wo bara saabi tongo naxan lan a xa lonni naade rabi. Konɔ wo mu soma, wo man mu tinma mixi gbete fan xa so naa.»

⁵³ Isa to keli naa, Farisenie nun seriye karamoxo naxa ti folo a kanke a xone ra. E naxa maxorinyi mooli birin ti a ma,

⁵⁴ alako e xa a suxu tantanyi nde kui.

12

Isa a foxirabiree rasife
(*Matiyu 10:26-33, 12:32, 10:19-20*)

¹ Yi fee nu dangife temui naxe, mixi wulu wulu nan nu bara e malan, han e nu e bore maboronfe. Isa woyen folo a foxirabiree nan singe be, a naxe, «Wo wo yete

ratanga Farisenie xa lebini ma, naxan findixi filankafuija ra.

² Fefe nɔxunxi mu na naxan mu fama makenende, gundo yo mu na naxan mu fama kolonde.

³ Na kui, wo naxan yo falama kɔɛ ra, a mɛma nɛ yanyi ra. Wo fefe makɔyikɔyima banxi kui, dunija birin fama rakolonde a ra kenɛ ma.»

⁴ «N booree, n xa a fala wo bɛ, wo naxa gaaxu mixie ya ra naxee nɔma mixi fate bende faxade, kɔnɔ e mu nɔma fefe ra na xanbi ra.

⁵ N xa a masen wo bɛ, a lan wo xa gaaxu naxan ya ra. Wo xa gaaxu Ala nan ya ra, barima a tan nan mixi faxama, a tan nan man nɔma mixi wolide yahannama. Iyo, n xa a fala wo bɛ, a lanma wo xa gaaxu a tan nan ya ra.»

⁶ «Turunna suuli xa mu sarama batanka firin na? Kɔnɔ Ala tan mu nɛmuma e sese ma.

⁷ Hali xunxɛɛ naxan na wo xunyi ma, Ala a birin kɔnti kolon. Wo naxa gaaxu, barima wo munafanyi gbo dangi turunna xɔni gali ra.»

⁸ «N xa a fala wo bɛ, mixi yo naxan n kolonma a Marigi ra adamadie ya ma, n tan Adama xa Di fan na kanyi kolonma nɛ Ala xa malekɛɛ ya i.

⁹ Kɔnɔ naxan na tondi n kolonde adamadie ya i, n fan tondima nɛ na kanyi kolonde Ala xa malekɛɛ ya i.»

¹⁰ «Mixi naxan birin wɔyɛn kobi falama Adama xa Di xa fe ra, na yunubi nɔma nɛ xafaride na kanyi bɛ, kɔnɔ mixi naxan Ala Xaxili Seniyɛnxi rasɔtɔma, na yunubi tan mu nɔma xafaride na kanyi bɛ.»

¹¹ «E na wo xanin salide kiitisaɛ yire, xa na mu a ra mangasanyi xɔn, wo naxa kɔntɔfili wo e yaabima ki naxɛ, xa na mu a ra wo naxan masenma e bɛ,

¹² barima Ala Xaxili Seniyɛnxi wo rakolonma nɛ na waxati yati ma, a lan wo xa naxan fala.»

Banna xaxilitare xa taali

¹³ Mixi nde naxa a fala Isa bɛ nama tagi, «Karamɔxɔ, a fala n taara bɛ a xa muxu kɛ itaxun, a n gbe so n yi.»

¹⁴ Isa naxa a yaabi, «Nde n findixi kiitisa ra wo xun ma, xa na mu a ra wo kɛ taxunma ra?»

¹⁵ A man naxa a masen e bɛ, «Wo a i ki fanyi, wo wo yetɛ ratanga xɔyife se mɔoli birin ma, barima i banna kiyoki, dunijɛigiri tide mu kelima se sɔtɔɛ xa ma.»

¹⁶ Na xanbi, Isa naxa yi taali sa e bɛ, «Xɛmɛ bannaxi nde xa xɛ naxa fan ki fanyi.

¹⁷ A naxa a maɔxun a yetɛ ma, «N munse rabama, barima yire mu n bɛ n nɔma n ma donse birin nagatade dennaxɛ?»

¹⁸ A naxa nate tongo, «N yi nan nabama. N na n ma bilie rabirama nɛ, n gbɛtɛɛ ti naxee gbo e bɛ. N na n ma donse nun n ma se birin malanma nee nan kui.

¹⁹ Na temui n na a falama nɛ n yetɛ bɛ, N bara se gbegebe ragata naxan buma jɛ wuyaxi. N xa n malabu fa, n xa n dɛge, n xa n min, n xa jɛlexin.»

²⁰ Kɔnɔ Ala naxa a masen a bɛ, «I tan xaxilitare! To kɔɛ yati ra, i nii bama nɛ i fate. I naxan birin malanxi, a fa luma nde bɛ?»

²¹ A na na ki nɛ mixi bɛ naxan se malanma a yetɛ bɛ, kɔnɔ a mu bannaxi Ala bɛ.»

Xaxili tife Ala ra

²² Na dangi xanbi Isa naxa a masen a fɔxirabireɛ bɛ, «Na nan a toxi, n xa a fala wo bɛ, wo naxa kɔntɔfili baloe xa fe ra wo hayi na naxan ma yi dunijɛigiri kui, xa na mu a ra, dugie xa fe ra wo naxee ragoroma wo fate ma.

²³ Wo xa dunijɛigiri tide gbo donse bɛ, wo fate tide gbo dugie bɛ.

²⁴ Wo wo maɔxun xaaxaɛ ma. E mu sansi sima, e mu xɛ xabama. Saga nun bili sese mu e yi, kɔnɔ Ala e rabaloma. Wo tan tide gbo xɔnie bɛ pon!

²⁵ Nde nɔma hali xi keren sade a xa simaya xun a xa kɔntɔfilife saabui ra?

²⁶ Xa wo mu nɔma na fe lanma ra, wo fa kɔntɔfilima fe gbɛtɛɛ ra munfe ra?»

27 «Wo wula sansi fuge tofanyie mato e minima ki naxe. E mu walima, e mu woliḡeṣe yailanma, kɔnɔ n xa a fala wo be, hali mangle Sulemani xa dariye birin kui, a xa sosee mu nu tofan alo na sansi fuge keren.

28 Xa Ala wula sansi meenima yi ki ne, naxan na na to, tina a gan, a meenima ne wo tan ma dangi na rapon! Wo xa danxaniya xurun.

29 Wo naxa wo xaxili birin ti donse nun minse ra. Wo naxa kontɔfli.

30 Kaafiri birin birama na fe mooli nan tun foxo ra. Kɔnɔ wo tan Baba Ala a kolon, a wo hayi na na see ma.

31 Wo xa Ala xa mangeya niini singe fen. Wo hayi na naxan birin ma, a na fan fima ne wo ma.»

*Harige malanfe ariyanna
(Matiyu 6:19-21)*

32 «Wo naxa gaaxu, wo tan naxee luxi alo n ma xuruse goore lanma, barima a bara wo Baba Ala kenen a xa mangeya niini fi wo ma.

33 Se naxan na wo yi ra, wo xa sa a mati, wo a kobiri fi setaree ma. Wo xa kobiri booto soto naxan mu kanama, wo harige soto naxan mu nonma, naxan na ariyanna, mupeti mu dennaxe lima, nimasee fan mu kanari sama dennaxe.

34 Wo harige na dennaxe, wo boje fan luma menni ne.»

*Wali suxufe Marigi ya ra
(Matiyu 24:43-51)*

35 «Wo tagi ixirixi nan xa lu a ra, wo xa lanpuie radexexi.

36 Wo xa lu ne alo mixi naxee e marigi mamefe kelife futixiri xulunyi. A na fa, a naade konkɔn, e a rabima ne a be keren na.

37 Seewe na konyie be, marigi naxee lima e mu xixi a fa temui. N xa nondi fala wo be, marigi yati fama a tagi ixiride, a fa magorode fen a xa na konyie be, a fa e bun ti.

38 Seewe na e be, marigi naxee lima e mu xixi, hali a gbilen koe tagi, xa na mu a ra a jan dangi na ra.»

39 «Wo xa a fahaamu a fanyi ra, xa banxi kanyi a kolon ne nu mupeti

fama temui naxe, a mu a luma mupeti xa so a xonyi.

40 Wo fan, wo xa wo tagi ixiri, wo naxa yanfa, barima Adama xa Di fama waxati nan ma wo foxo mu naxan ma.»

41 Piyeri naxa a maxorin, «Marigi, i yi taali saxi muxu tan nan be, ka birin be?»

42 Marigi naxa a yaabi, «Nde luma alo walike xunmati naxan findixi xaxilima dugutege ra? A marigi a tima a xa banxi walike birin xun ma, a xa donse taxun e ra a waxati.

43 Nelexinyi na na konyi be, naxan marigi a lima na wali ra.

44 N xa nondi fala wo be, na marigi a harige birin taxuma ne na konyi ra.

45 Kɔnɔ xa a sa li go, na konyi a fala a yete be, «N marigi buma ne fafe ra», a fa marigi xa konyi xeme nun konyi ginse bonbo, a xulunyi ti, a siisi?

46 Loxo nde fama, a tan konyi mu naxan kolon, a foxo mu saxi naxan ma, a marigi gbilenma ne. A na fa, a na konyi naxankatama ne a paaxi ra, konyi gbaloe soto e nun kaafirie.»

47 «Konyi naxan a marigi sago kolon, kɔnɔ a mu a tagi ixiri, a man mu a sago raba, a fama ne bonboe gbegebotode.

48 Kɔnɔ naxan mu a marigi sago kolon, xa a bara fe raba a lanma a xa bonbo naxan ma, a mu bonboe gbegebotoma. A gbegebara so naxan yi, a gbegebara man maxorinma ne a ma. A gbegebara taxu naxan na, na gbegebara man maxorinma ne a ma, nde man fa sa na xun.»

*Isa faxi fatanyi nan na
(Matiyu 10:34-36)*

49 «N faxi te nan sade boxi ma. A rafanma n ma xa a jan bara dexel!

50 Fo n xa toore belebele soto. N boje mu sama fo na kamali temui naxe.

51 Wo foxo a ma a n faxi bojesa nan na dunipa? Ade, n faxi fatanyi nan na.

52 Keli yi waxati ma, xa mixi suuli na denbaya kui, gere luma mixi saxan nun mixi firin tagi.

⁵³ Baba a xa di xeme gerema ne, di xeme fan a baba gere. Nga a xa di gine gerema ne, di gine fan a nga gere. Mama a xa mamadi gerema ne, mamadi fan a mama gere.»

*Waxati tɔnxumae kui kolonfe
(Matiyu 16:2-3)*

⁵⁴ Isa man naxa a fala pama be, «Wo na nuxui to a malan na sogegorode, wo a falama keren na, «Tune nan kelixi,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁵ Foye na keli koola ma, wo a falama, «Kuye ifurama ne,» a fa li na nan man yati rabama.

⁵⁶ Wo tan filankafuie! Wo fata boxi nun koore jingi kui kolonde, konɔ munfe ra wo mu fata yi waxati fee tan tagi rabade?»

*Lanyi xirife sinnanyi ma
(Matiyu 5:25-26)*

⁵⁷ «Munfe ra wo tan yete mu fe matoma, wo xa a kolon naxan findixi tinxinyi ra?

⁵⁸ Xa wo nun i kalamu mixi na sigafe kiitisa yire, kata wo xa lanyi xiri kira xon, xa na mu a ra a i bendunma ne han kiitisa xon, kiitisa fan i so kosibili yi ra, kosibili i sa geeli.

⁵⁹ N xa a fala i be, i mu minima menni fo i kobiri birin fi han batanka donxoe.»

13

Tuubife

¹ Na temui, mixi ndee naxa dentege sa Isa be a mange Pilati bara Galileka ndee faxesa, a e wuli masunbu e xa serexe ra.

² Isa naxa e yaabi, «Wo a manoxunxi ne a na mixie tɔɔɔxi ne na ki barima e xa yunubi dangi Galileka booree ra?

³ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Konɔ xa wo mu tuubi, wo birin halakima ne alo e tan.

⁴ Na Darisalamuka fu nun solomasaxanyi go, Silomu koore banxi bira naxee ma? Wo pɔxɔ a ma a na tɔɔre e lixi ne yunubitɔee nan to e ra dangi Darisalamuka boore birin na?

⁵ N xa a fala wo be na mu a ra feo! Konɔ xa wo mu tuubi, wo birin sɔntoma ne alo e tan.»

⁶ Isa man naxa yi taali masen e be. «Xɔre bili to nu sixi xeme nde xa boxi ma, a naxa siga a xa sa a bogi ba, konɔ a mu sese to a kon na.

⁷ Na kui, a naxa a fala a xa walike be, «A mato, a je saxan nan yi ki n fama xɔre bogi fende yi xɔre bili kon na, n mu se to. A side bara findi boxi makanaxi nan na! A sege!»

⁸ Walike naxa a yaabi, «Marigi, i man xa dipɛ toofare xa dangi, alako n xa a rabilinyi buxa, n jape sa a ma.

⁹ Xa a bogi tamuna, awa. Xa a mu bogi, i a sege.»

*Isa gine nde rayalanfe malabu
loxɔe ma*

¹⁰ Malabu loxɔe nde ma, Isa nu na kawandi tife salide nde kui.

¹¹ A naxa gine nde li naa pinne nu bara naxan kuntin a ra. Kabi je fu nun solomasaxan a mu nu noma a rakelide feo!

¹² Isa to a to, a naxa a xili, a a fala a be, «N nga, i bara fulun yi fure ma to.»

¹³ Isa to a belexe sa a ma, gine naxa a rakeli keren na, a so Ala matoxofe.

¹⁴ Konɔ Isa to a rayalanxi malabu loxɔe ne, salide xunmati naxa xonɔ a ma, a a fala pama be, «Xi senni nan na a daxa mixi xa wali naxan kui. Wo xa fa marayalanyi fende na loxɔee ne, konɔ wo naxa fa malabu loxɔe tan ma.»

¹⁵ Marigi naxa a yaabi, «Wo tan filankafuie! Malabu loxɔe ma, wo birin mu wo xa ninge xa na mu wo xa sofale fulunma xe a xiride, wo a xanin ye minde?

¹⁶ Iburahima xa di nan yi gine ra, konɔ Sentane bara a xiri kabi je fu nun solomasaxan. A mu lanma n xa a fan fulun malabu loxɔe ma?»

¹⁷ A to na fala, a yaxui birin naxa yaagi, konɔ pama tan naxa seewa a xa kaabanako fe birin na.

*Konde xori nun lebini xa taalie
(Matiyu 13:31-35, Maraki 4:30-32)*

¹⁸ Isa man naxa a masen e be, «Ala xa mangeya maniyaxi munse

ra? N noma a misaalide tali woyenyi mundun na?

¹⁹ A luxi ne alo konde xori xurudi xeme naxan si a xa boxi ma. A naxa te, a findi wuri bili ra, xonie fa e tee sa a kon na.»

²⁰ A man naxa a masen, «N xa Ala xa mangeya misaali munse ra?

²¹ A luxi ne alo lebini, gine naxan sa farin busali tagi xun ma, na fa farin birin nate.»

*Naade ixutuxi
(Matiyu 7:13-14, 21-23, 8:11-12)*

²² Isa nu sigama kawandi ti ra taae birin kui, a xungbe nun a xuri. Na birin, a nu na Darisalamu kira nan xon.

²³ Mixi nde naxa a maxorin, «Marigi, nondi nan a ra, a mixi gbegbe mu kisima?» A naxa a yaabi,

²⁴ «Wo kata wo xa so naade ixutuxi nan na, barima n xa a fala wo be, mixi wuyaxi katama ne sode naa, kon e mu noma.

²⁵ A waxati a lima banxi kanyi kelima ne a naade balan. Wo tan fama ne tide tande wo nu naade konkon na, wo a fala, «Marigi, naade rabi muxu be.» Na temui, a wo yaabima ne, «N mu wo kolon, n mu wo kelide kolon.»

²⁶ Wo man a falama ne a be, «I mixie xaranxi muxu xonyi ne, won birin nan won degexi, won birin nan won min.»

²⁷ Kon a wo yaabima ne, «N xa a fala wo be, n mu wo kolon, n mu wo kelide kolon. Wo keli n ya i, wo tan fe kobi rabae!»

²⁸ Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, nun namijonme birin, wo e toma ne Ala xonyi ariyanna, kon wo tan naminima tande, wa nun jinyi raxinyi na dennaxe.

²⁹ Mixie kelima sogetede nun so-gegorode, e keli kola nun yirefanyi biri, e e dege Ala xa mangeya niini bun ma.

³⁰ Na kui, xanbiratie findima ne yareratie ra, yareratie fan findi xanbiratie ra.»

*Isa sunnunfe Darisalamu xa fe ra
(Matiyu 23:37-39)*

³¹ Na waxati ma, Fariseni ndee naxa fa Isa xon, e a fala a be, «I xa keli be. Siga yire gbete, barima Herode wama i faxafe.»

³² A naxa e yaabi, «Wo siga, wo sa a fala na xulumase kotaxi be, n na jinnne kerife mixie foxo ra, n na mixie rayalanfe, to a nun tina. Xi saxan nde ma, n gema ne n ma wali ra.

³³ Kon fo n xa n jere to, tina nun tina bora, barima a mu lanma tan namijonme xa faxe fo Darisalamu.»

³⁴ «Darisalamu, Darisalamu, taa naxan namijonme faxama, naxan Ala xa xerae magonoma. Sanmaya wuyaxi n bara wa i xa die malanfe n yire, alo toxoe a xa die rasoma a gabutenyi bun ma ki naxe, kon wo naxa tondi!

³⁵ Na kui, Ala bara keli wo xa banxi xun ma. N xa a fala wo be, wo mu n toma sonon, han wo a falama temui naxe, «Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra!»»

14

Isa mixi rayalanfe malabu loxo ma

¹ Malabu loxo nde ma, Isa to nu a degefe Fariseni kuntigi nde xonyi, e birin nu Isa rabenfe ne.

² Xeme nde nu na naa naxan fate nu mafuntuxi.

³ Na kui, Isa naxa Farisenie nun seriye lonnilae maxorin, «A daxa ka a mu daxa furema xa rayalan malabu loxo ma?»

⁴ Kon e mu sese fala. Isa naxa a belexe sa furema ma, a a rayalan, a a ragbilen a xonyi.

⁵ Na xanbi, Isa man naxa e maxorin, «Xa a sa li go, wo xa di, xa na mu wo xa ninge bara bira gulunba ra malabu loxo ma, wo mu a ratema xe keren na?»

⁶ E mu no na yaabi yo fide.

Yete magore nun yete igboe

⁷ Isa to a rakorosi xonne nu magorode fanyie nan tongoma e yete be, a naxa yi taali woyenyi fala e be,

8 «Mixi na i xili a xa xulunyi, i naxa magorode fanyi fen, barima xa mixi fa naxan tide gbo i be,

9 i yatigi a falama ne i be, <I xa dɔxɔse so na mixi binye yi ra.> Na kui, i kelima ne yaagi ra sigafe dɔxɔse gbete fende, binye mu na dennaxe.

10 Kɔnɔ mixi na i xili a xa xulunyi, i xa magorode binyetare nan tongo. Na kui, xa i yatigi bara fa, a a falama ne i be, <N boore, sa magorode fanyi nan tongo yare.> Na findima binye nan na i be mixie birin ya ma wo nun naxee dɔxɔxi naa.

11 Naxan yo na a yete igbo, a fama ne igorode. Naxan yo na a yete magoro, a xa fe itema ne.»

12 Isa naxa a fala xulunyi kanyi be, «Xa a li i xulunyi tima, i naxa i boore, i bariboore, i barenie, nun i dɔxɔboore bannaxie gbansan xa xili, barima e noma ne i xa wali fanyi birin nagbilende i ma.

13 Donse fanyie na rafala i xonyi, a lanma i xa setaree, mabenie, namatee, nun dɔnxuie nan xili e xa fa e dege.

14 Na kui, i findima seewatɔe nan na, barima feere mu e tan be e xa i xa na fe fanyi ragbilen i ma, kɔnɔ i fama ne a sare sɔtɔde mixi tinxinxie rakelima faxe ma lɔxɔ naxe.»

*Donyi xungbe maxili xa taali
(Matiyu 22:1-14)*

15 Xeme nde Isa nun naxan nu a degefe, a to na fe me, a naxa a fala a be, «Seewe na mixi be naxan fama a degede Ala xonyi ariyanna!»

16 Isa fan naxa a masen a be, «Xeme nde naxa mixi gbege rakolon, a e xa fa a xonyi, e xa e dege a fanyi ra.

17 A temui to a li, a naxa a xa konyi xee mixie xilide, yi fe binye nu bara ragbilen naxee ma, a xa a fala, <Wo fa, fe birin bara ge yailande.>

18 Kɔnɔ e birin naxa e yete maxandi. A singe naxe, <N baxi xe nan sarade, fo n xa sa a mato. Dipe n be.>

19 Boore fan naxe, <N baxi ninge firin dɔxɔ suuli nan sarade, fo n xa sa e mato. Dipe n be.>

20 Gbete fan naxe, <N baxi gine nan dɔxɔde. N mu noma fade.>»

21 «Konyi to gbilen a marigi xonyi, a naxa na fee dentegɛ sa a be. Na kui, banxi kanyi naxa xɔnɔ, a a fala a xa konyi be, <Siga mafuren, i sa setaree, mabenie, dɔnxuie, nun namatee xili naxee na taa kui yire birin. I xa fa e ra n xonyi be.>»

22 «Konyi man to gbilen a naxa a fala, <Marigi, n bara i xa yaamari raba, kɔnɔ han ya dɔxɔde luxi i xa banxi kui.>

23 Banxi kanyi naxa a fala a xa konyi be, <I man xa mini, i sa taa fari yire birin isa. I xa fe birin naba mixie xa fa, n ma banxi xa rafe.

24 N xa a fala i be, mixi naxee singe xilixi, e tan sese mu e degema n xonyi feo!»

*Birafe Isa fɔxɔ ra
(Matiyu 10:37-39, 5:13, Maraki 9:50)*

25 Isa man to nu kira ra, pama gbege nu a fɔxɔ ra. A naxa a ya rafindi e ma, a a masen e be,

26 «Xa mixi wa birafe n fɔxɔ ra, fo a xa n xanu ne dangi a baba ra, a nga ra, a taara ra, a xunya ra, a xa gine ra, a xa die ra, nun a yete yati fan na. Xa na mu a ra, a kanyi mu noma findide n fɔxirabire ra.

27 Xa mixi mu a yete waxɔnfe gere, a fa tin n waxɔnfe ra, a mu noma findide n fɔxirabire ra.»

28 «Xa mixi nde sa wa koore banxi xungbe tife wo ya ma, fo a xa dɔxɔ ne sinden, a a mato kobiri xasabi naxan noma na banxi tide, alako a xa a kolon xa a xa feere noma na wali rapɔnde.

29 Xa na mu a ra, a kanyi na banxi korin a mu fa nɔ a rapɔnde, mixie nu na to, e a mayelema ne,

30 e a fala, <Yi xeme bara banxi ti folo, kɔnɔ a mu nɔxi a rapɔnde.>»

31 «Xa mange nde wa minife e nun mange gbete xa gere, fo a xa dɔxɔ ne sinden, a a mapɔxun xa a xa sɔori mixi wulu fu noma tide mange

boore xa soori mixi wulu mɔxɔɓen kanke.

³² Xa a bara a kolon a e mu nɔma, beemanun mangɛ boore nun a xa soorie xa makɔɓɛ, a xɛɛra nan nasigama a ma alako lanyi nan xa xiri e tagi.

³³ Na kui, xa mixi yo na wo ya ma naxan mu nɔma mɛɛde fe birin na n tan ma fe ra, a kanyi mu nɔma findide n fɔxirabire ra.»

³⁴ «Fɔxɛ fan, kɔnɔ xa fɔxɛ mɛxɛmɛxɛnyi bara ba, a fa mɛxɛmɛxɛnma di?

³⁵ A mu fan xɛ bɛ, a mu fan papɛ ra. A wɔlema nɛ tun. Xa naxan tuli fe mema, a xa a tuli mati yi masenyi ra.»

15

Yɛxɛɛ lɔxi xa taali (Matiyu 18:12-14)

¹ Lɔxɔ nde, duuti maxilie nun yunubitɔɛ birin nu e makɔɓɛfe Isa ra e xa e tuli mati a ra.

² Farisenie nun seriye karamɔxɔɛ naxa so a mafalafe, e nu a fala, «Yi xɛmɛ yunubitɔɛ rasɛnɛma, a man a dɛgema e xɔnyi.»

³ Na kui, Isa naxa yi taali wɔyenyi masen e bɛ,

⁴ «Xa mixi nde na wo ya ma, yɛxɛɛ kɛmɛ na naxan yi ra, keren fa lɔɛ e tagi, a mu yɛxɛɛ tongo solomanaani nun solomanaani luma e demadonde, a siga na kerɛnyi fende han a sa a to?

⁵ A na a to, a pɛlexinma nɛ ki fanyi, a a sa a tunkie ma.

⁶ A na so a xɔnyi, a a xanuntenyie nun a dɔxɔbooree xilima nɛ, a a fala e bɛ, «Wo fa, won birin xa sɛɛwa, barima n bara n ma yɛxɛɛ to, naxan nu bara lɔɛ!»

⁷ Na kui, n xa a fala wo bɛ, sɛɛwɛ gboma nɛ ariyanna yunubitɔɛ tuubixi keren xa fe ra, dangife tinxintɔɛ tongo solomanaani nun solomanaani ra naxee hayi mu tuubi ma.»

Gbeti kɔbiri kole lɔxi xa taali

⁸ «Xa a sa li gbeti kɔbiri kole fu na gine nde yi ra, keren fa lɔɛ a yi, a mu

lanpui radɛxɛma xɛ, a banxi makɔ, a na kɔbiri kole fen han a a to?

⁹ A na a to, a a xanuntenyie nun a dɔxɔbooree xilima nɛ, a a fala e bɛ, «Wo fa, won birin xa sɛɛwa, barima n bara n ma gbeti kɔbiri kole to naxan nu bara lɔɛ n ma!»

¹⁰ Na kui, n xa a fala wo bɛ, sɛɛwɛ na Ala xa malekɛɛ xɔnyi yunubitɔɛ keren gbansan tuubife ma.»

Di lɔxi xa taali

¹¹ Isa man naxa a masen, «Xɛmɛ nde nu na, di xɛmɛ firin nu naxan yi ra.

¹² A xa di firin nde naxa a fala a baba bɛ, «Won ma denbaya harige sɛɛti so n yi ra, naxan lanma a xa findi n gbe ra.» Na kui, babe naxa a harige itaxun a xa di xɛmɛ firinyie ma.»

¹³ «A mu bu di firin nde naxa a xa se birin malan, a fa biyaasi jamane makuye. A naxa a harige makana menni, fuyanteya kui.

¹⁴ A birin to nɔn, kaame fan naxa sin na jamane ma a xɔɔxɔɛ ra, sese mu lu na di yi ra.

¹⁵ A to siga wali fende naaka nde xɔn, na naxa a xɛɛ xɔɛɛ demadonde.

¹⁶ Wuri bogi naxan nu soma xɔɛɛ yi, a tan nu wama na nan donfe, kɔnɔ mixi yo mu tin a kide nde ra.»

¹⁷ «Na kui, a naxa xaxili sɔto fa, a a fala a yɛɛ bɛ, «N baba xa walike birin lugama a fanyi ra, e donse dɔnxɔɛ lu, a fa li n tan na faxafe kaame nan na be!

¹⁸ Fo n xa gbilen n baba xɔnyi, n xa a fala a bɛ, N baba, n bara yunubi sɔto Ala ra, n bara haake sɔto i fan na.

¹⁹ A mu daxa sɔnɔn n xa findi i xa di ra. I xa n findi i xa walike nan na.»

²⁰ A naxa keli, a siga a baba xɔn.»

«Beenun a xa naa li, a baba naxa sa a to fa ra, a makuyaxi a ra sinden. A baba naxa kinikini ki fanyi. A naxa a gi, a sa a xa di ralan, a a masunbu.

²¹ Di naxa a fala a bɛ, «N baba, n bara yunubi sɔto Ala ra, n bara

haake soto i fan na. A mu daxe sonon n xa findi i xa di ra.»

²² «Kono a baba naxa a fala a xa konyie be, <Wo wo xulun, wo fa guba fanyi ra, wo a ragoro a ma. Wo belexerasoe so a belexe ra, wo sankiri so a sanyi.

²³ Wo fa ninge turaxi ra, wo a faxes. Won xa won dege, won xa xulunyi ti,

²⁴ barima n ma yi di nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kono a nii man bara gbilen a i. A nu bara loe, kono a man bara to.> Na kui, e naxa xulunyi ti folo.»

²⁵ «Na waxati, di singe nu na xe ma. A to nu sofe, a a makore banxi ra, a naxa xulunyi xui me.

²⁶ A naxa konyi nde xili, a a maxorin, <Munse rabaxi yi ki?>

²⁷ Na naxa a yaabi, <I xunya nan faxi. I baba bara ninge turaxi faxes, barima a man bara a xa di masoto a yalanxi.>

²⁸ Di singe naxa xono, a tondi sode banxi. A baba naxa mini, a so a mayandife,

²⁹ kono a xa di naxa a fala a be, <A mato, kabi je wuyaxi n tan walima i be alo i xa konyi, n mu i xa yaamari matandi hali keren. Kono na birin kui, hali si lanma, i mu nu a fi n ma, muxu nun n booree xa xulun di ti.

³⁰ Kono i xa di tan to faxi, naxan i harige birin makanaxi e nun langoe ginxe ra, i ninge turaxi nan faxaxi a tan be!>»

³¹ «A baba naxa a fala a be, <N ma di, i tan na n fe ma temui birin. Se naxan birin na n yi, i tan nan gbe a ra.

³² Kono a lan ne won xa seewa, won xulunyi ti, barima i xunya nu bara lu alo a nu faxaxi ne, kono a nii man bara gbilen a i. A nu loxi ne, kono a man bara to.>»

16

Walike xunmati kootaxi xa taali (Matiyu 6:24)

¹ Isa man naxa a fala a foxirabirxe be, «Xeme bannaxi nde nu bara a xa fe birin taxu a xa walike xunmati ra, a xa a rapere. Loxo nde, a naxa

a me, a na walike xunmati nu na a harige makanafe.

² A naxa a xili, a a maxorin, <N nanse mexi i xa fe ra? I xa i xa wali dentegesa n be, barima n bara xunmati wali ba i yi ra.>

³ Walike xunmati naxa a fala a yete be, <N munse rabama fa? N ma mange bara n namini walide. Senbe mu n yi n xa siga yire buxade, n man yaagima ne kule matide.

⁴ N bara fa a kolon n naxan nabama, alako n ma wali na ba n yi, mixie xa nu n nasene e xonyi.>»

⁵ «A naxa a marigi xa donitie birin xili keren keren yi ra. Naxan singe fa, a naxa a maxorin, <N marigi xa yeri na i ma?>

⁶ Na naxa a yaabi, <Oliwi ture sunbui ya keme.> Walike xunmati naxa a fala a be, <I xa i xa keedi tongo mafuren, doxo, i a sebe tongo suuli.>

⁷ Na xanbi, a naxa a fala gbete be, <I tan go? Yeri na i ma?> Na naxa a yaabi, <Maale busali wulu keren.> A naxa a fala a be, <I fan xa keedi tongo, i xa a sebe keme solomasaxan.>

⁸ Na kui, na walike xunmati tinxintare xa mange naxa a matoxo, a to koota rabaxi.>

«Yi dunija mixi naxee jere ma dimi kui, e koota e booree mabiri, dangife mixie ra naxee jere ma naiyalanyi kui.

⁹ N xa a fala wo be, wo xa defanja fen yi dunija tinxintare xa naafuli saabui ra. Na naafuli na jon, wo fama rasenede banxie kui naxee mu kanama abadan.>

¹⁰ «Naxan mu lanlanteya kanama fe xurudi kui, a mu lanlanteya kanama fe xungbe fan kui. Naxan mu tinxin fe xurudi kui, a mu tinxinma fe xungbe fan kui.

¹¹ Xa wo bara lanlanteya kana yi dunija tinxintare xa naafuli fe kui, nde fa lama wo ra a xa ariyanna bannaya taxu wo ra?

¹² Xa wo bara lanlanteya kana se taxuxi xa fe kui, nde fa wo gbe soma wo yi?>»

¹³ «Konyi yo mu noma lude marigi firin xa yaamari bun ma, barima a fama marigi keren xonde, a boore maxanu. A xirima ne keren na, a boore rabolo. Wo mu noma Ala nun naafuli rabatude.»

Isa xa masenyi ndee

(Matiyu 11:12-13, 5:31-32, 5:18, Maraki 10:11-12)

¹⁴ Farisenie, kobiri nu rafanxi naxee ma, e fan naxa e tuli mati na fe birin na, e nu Isa mayele.

¹⁵ Isa naxa a masen e be, «Wo wama wo yete masenfe tinxintoe nan na adamadie ya i, kono Ala wo bope ma fe kolon. Naxan tide gbo mixie be, Ala na xonxi.»

¹⁶ «Annabi Munsa xa seriye nun namijonmee xa Kitaabuie nan kawandi han Yaya xa waxati. Keli na temui ma, Ala xa mangeya niini xa xibaaru fanyi nan kawandima fa, mixie fe birin nan nabafe, alako e xa so Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁷ Koore nun boxi loema ne be-nun sigire keren xa ba Ala xa seriye ra.»

¹⁸ «Xeme yo mee a xa gine ra, a sa gbete doxo, a kanyi bara yene raba. Naxan na gine doxo xeme bara mee naxan na, a fan bara yene raba.»

Banna xeme nun Lasaru xa taali

¹⁹ «Xeme bannaxi nde nu na, naxan nu luma a maxiri ra dugi sare xoxoxoe ra. Temui birin, a nu xulunyi nan tife. Loxo yo loxo, a nu lugama donse joxunme nan na.

²⁰ Misikiine nde nu saxi yi banna xa tete sode de ra, naxan nu xili Lasaru. Suurie nu na a fate birin ma.

²¹ A nu wama donse xuntunyi ndee nan sotofe naxee nu birama na banna xa teebili ra. A to nu saxi naa, baree nan nu fama a yire, e nu a xa suurie makon.»

²² «Loxo nde misikiine naxa laaxira, malekee naxa sa a xanin Annabi Iburahima yire. Na banna xeme fan naxa faxa, a ragata,

²³ a siga yahannama. A xa paxankate kui menni, a naxa a ya

rate a sa Annabi Iburahima to yire makuye, e nun Lasaru.

²⁴ A naxa a xui ramini, «N baba Iburahima, kinikini n ma! Yandi, Lasaru xee n yire, a xa a belexesole rasin ye xora, a n nenyi maxinbeli, barima n na yi te naxan xora, a n paxankatafe a paaxi ra!»

²⁵ «Kono Annabi Iburahima naxa a yaabi, «N ma di, i xa i ratu, i tan bara fe fanyi soto i xa dunijigiri kui, kono Lasaru tan toore nan soto. Yakosi, a tan bara madundu be, i tan na paxankatafe.

²⁶ Sa na birin xun, gulunba belebele nan saxi won tagi, alako mixi naxa no kelide be sigafe ra i yire, mixi man naxa no kelide menni girife ra muxu fan yire.»

²⁷ «Na kui, banna naxa a fala a be, «Awa n baba, n bara i mayandi, i xa Lasaru xee n baba xonyi,

²⁸ barima xunya suuli nan na n be. A xa sa e rasi, alako e naxa fa be, yi paxankate ma.»

²⁹ Kono Annabi Iburahima naxa a yaabi, «Annabi Munsa nun namijonmee xa Kitaabuie na e yi. E xa e tuli mati nee xa masenyie ra.»

³⁰ Banna naxa a fala, «N baba Iburahima, na mu sooneyama, kono xa mixi nde keli faxamixie ya ma sigafe ra e xon, e tuubima ne.»

³¹ Kono Annabi Iburahima naxa a masen a be, «Xa e mu Annabi Munsa nun namijonmee xui ramema, hali mixi keli faxe ma, e mu lama a ra.»»

17

Isa a foxirabirae rasife

(Matiyu 18:6-7, 15, 21-22, 17:20, Maraki 9:42, 11:22-23)

¹ Isa naxa a fala a foxirabirae be, «Maratantanyi fafe mu kanama, kono paxankate na mixi be naxan findima na saabui ra.

² A fisa na kanyi be geme binye xa xiri a konyi ra, a rasin baa ma, beemanun a xa yi mixi xuri keren natantan.

³ Wo meeni wo yete ma de!»

«Xa i ngaxakerenyi bara haake soto i ra, woyen a be. Xa a tuubi, i xa dije a ma.

⁴ Xa a haake soto i mabiri sanmaya solofere loxoƙe keren bun, a tuubixi man gbilen i madijede sanmaya solofere, fo i xa dije a ma.»

⁵ Xεεrae naxa a fala Marigi be, «Muxu xa danxaniya xun masa!»

⁶ Marigi naxa e yaabi, «Xa danxaniya na wo be nu, hali a xurun alo yenten xori, wo noma ne a falade yi konde bili be, <Tala be, i sa sin baa ma,> a wo xui rabatuma ne.»

⁷ «Xa a sa li konyi na mixi nde yi wo tagi, na konyi na keli yire buxade xa na mu xurusee demadonde, a kanyi noma a falade a be keren na, <Fa, i fa i magoro, i i dege?»

⁸ Ade, wo a falama a be, <N ma donse rafala. I xa i xa donma masara alako i xa fa donse nun ye ra n be. I na ge na ra, i fan noma i degede.>

⁹ Mixi mu a xa konyi tantuma yaamari rabatufe ma.

¹⁰ Wo tan fan, wo na ge fe birin nabade wo yamarixi naxan na, wo xa a fala ne, <Konyi nan tun na muxu ra. Muxu muxu xa wali gbansan nan nabaxi.>»

Isa kune kanyi fu rayalanfe

¹¹ Isa to nu Darisalamu kira xon, a naxa dangi Samari nun Galile boxi tagi.

¹² A to so taa nde kui, kune kanyi fu naxa fa a xon. E naxa sa ti e ndedi makuyaxi a ra,

¹³ e e xui ite a be, «Karamoxo Isa, kinikini muxu ma!»

¹⁴ A to e to, a naxa a fala e be, «Wo siga, wo sa wo yete masen serexedubee be.» Na kui, e nu sigafe temui naxe, e naxa yalan.

¹⁵ Na temui, mixi keren e ya ma, a to a to a yalanxi, a naxa gbilen Ala matoxo ra a xui itexi ra.

¹⁶ A naxa suyidi Isa be, a a tantu. Samarika nan nu a ra.

¹⁷ Isa naxa a fala a be, «Mixi fu xa mu rayalan? Na solomanaanie tan go?

¹⁸ Mixi yo mu gbilen Ala tantude fo yi Samarika?»

¹⁹ Isa naxa a fala a be, «Keli, i siga. I xa danxaniya bara i rakisi.»

Ala xa mangeya niini nun Isa xa gbilenyi

(Matiyu 24:23-28,37-41, Maraki 13:21-22, 15-16)

²⁰ Farisenie to Isa maxorin, a Ala xa mangeya niini fama mun temui, a naxa e yaabi, «Mixi mu Ala xa mangeya niini fa temui kolonma.

²¹ Mixie mu a falama xe de, <A mato, a tan nan ya,> xa na mu a ra, <A tan nan sa na ki,> barima Ala xa mangeya niini na wo ya ma ne.»

²² Na temui, Isa naxa a fala a foxirabirree be, «Waxati fama ne, Adama xa Di to xoli wo suxuma ne, a xa lu wo ya ma hali loxoƙe keren peti, konjo wo mu a toma.

²³ Mixie a falama ne wo be, <A mato, a tan nan sa na ki,> xa na mu a ra, <A tan nan yi ki!> Wo naxa wo gi na matode, wo naxa bira nee foxo ra.

²⁴ A fa loxoƙe, Adama xa Di luma ne alo seyamakonyi naxan minima, kuye birin yanba.

²⁵ Konjo beenun na loxoƙe xa a li, fo a xa toore gbegbe soto. To mixie mu lama a ra.

²⁶ Adama xa Di fa loxoƙe luma ne alo Annabi Nuha xa waxati.

²⁷ Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu ginsee doxoma, e nu e xa die fima xemee ma, han Annabi Nuha so kunkui kui loxoƙe naxe. Barbaranyi belebele to din boxi ma, e birin naxa sonto.

²⁸ Na nan man naba Loti xa waxati. Mixie nu e degema, e nu e minma, e nu sare matima, e nu sansi sima, e nu banxie tima.

²⁹ Konjo Loti keli Sodoma loxoƙe naxe, te nun sooda ye nu goroma ne kelife koore ma alo tune, birin naxa sonto.

³⁰ A man sa rabama na ki ne Adama xa Di na makenen loxoƙe naxe.»

³¹ «Na loxoƙe, naxan na tande, a naxa so a harige tongode banxi kui. Naxan na xe ma, a fan naxa gbilen a xonyi.

³² Wo xa ratu ne Loti xa gine ma.

³³ Mixi yo katafe a yete ratangade, na kanyi loema ne, konɔ mixi yo a yete ralɔema, na kanyi ratangama ne.

³⁴ N xa a fala wo be, na temui ma, xa mixi firin saxi sade keren ma kɔe ra, mixi keren tongoma ne, boore lu naa.

³⁵⁻³⁶ Xa gine firin na se dinfe mulunyi keren kui, keren tongoma ne, boore lu naa.»

³⁷ E naxa a maxɔrin, «Marigi, na rabama minden?» A naxa e yaabi, «Binbi na lu dennaxe, yube sa e malanma menni ne.»

18

Kaape gine nun kiitisa xa taali

¹ Na dangi xanbi, Isa naxa yi taali woyenyi masen e be e xa a kolon a fo e xa Ala maxandi temui birin tunnabexi kui.

² A naxa a masen, «Kiitisa nde nu na taa nde kui, naxan mu nu gaaxuma Ala ya ra, a gbe fe man mu nu mixi yo xa fe ma.

³ Kaape gine nde fan nu na na taa kui, naxan nu luma fa ra kiitisa xɔn, a nu a fala, «Kiiti tinxixi sa n tan nun n yaxui tagi.»

⁴ A naxa bu na ki, kiitisa mu tin a be, konɔ loxo nde a naxa a fala a yete be, «Nɔndi na a ra, n tan mu gaaxuma Ala ya ra, n gbe fe man mu mixi yo xa fe ma.

⁵ Konɔ yi kaape gine tan na n bope rapaaxufe n ma. N xa kiiti tinxixi so a yi ra, alako a xa ba fafe n xɔn, a naxa fa n tɔɔɔ.»

⁶ Na kui, Marigi naxa a masen, «Wo yi kiitisa kobi xui rame.

⁷ Ala mu kiiti tinxixi soma xe a xa mixi sugandixie yi ra, naxee a maxandima kɔe nun yanyi? A buma e malife ra?

⁸ N xa a fala wo be, a kiiti tinxixi soma e yi ra mafuren. Konɔ Adama xa Di na fa, a danxaniya lima ne dunjpa ma?»

Fariseni nun duuti maxili xa taali

⁹ Isa man naxa yi taali woyenyi masen mixi ndee be naxee nu laxi

e yete ra, a tinxintɔe nan na e tan na dangi boore ra e yoxi naxee ma.

¹⁰ A naxa a masen, «Xeme firin naxa siga Ala maxandide hɔɔmɔbanxi kui. Keren nu findixi Fariseni nan na, boore, duuti maxili.

¹¹ Fariseni naxa ti, a Ala maxandi a bope ma, a nu a i, «Ala, n bara i tantu barima n mu luxi alo mixi gbete, naxee findixi mupetie, fe kobi rabae, nun yenelae ra. N bara i tantu barima n mu luxi alo yi duuti maxili.

¹² N sunma sanmaya firin loxun keren bun ma, n man farile fima n sɔtɔe birin na.»

¹³ Konɔ duuti maxili tan naxa ti a xati ma. A jan mu nu suusama a xa a ya rate koore ma. A nu a belexe saxi a kanke ma, a nu a fala, «Ee, Ala! Kinikini n ma, barima yunubitɔe nan n na!»

¹⁴ «N xa a fala wo be, yi mixi firin to gbilen e xonyi, na duuti maxili nan nu tinxixi Ala ya i, barima mixi yo a yete igbo, a kanyi fama ne igorode. Konɔ mixi naxan a yete magoroma, a xa fe itema ne.»

Isa nun dimedie

(Matiyu 19:13-15, Maraki 10:13-16)

¹⁵ Mixie nu fafe dimedie ra Isa xɔn, alako a xa a belexe sa e ma. A foxirabiree to na to, e naxa woyen na mixie ma.

¹⁶ Konɔ Isa naxa e xili, a a masen e be, «Wo a lu dimedie xa fa n yire. Wo naxa tonyi doxo e ma, barima naxee maniyaxi e ra, e tan nan soma Ala xa mangeya niini bun ma.

¹⁷ N xa nɔndi fala wo be, mixi naxan mu tinma Ala xa mangeya niini ra alo dimedi, na kanyi mu soma Ala xa mangeya niini bun ma feo!»

Segetala bannaxi

(Matiyu 19:16-30, Maraki 10:17-31)

¹⁸ Mange nde naxa Isa maxɔrin, «Karamoxo fanyi, a lan n xa munse raba alako n xa abadan kisi sɔtɔ ke ra?»

¹⁹ Isa naxa a masen a be, «Munfe ra i n xilima karamoxo fanyi? Mixi yo mu fan. Ala keren peti nan fan.

²⁰ I seriye kolon: «I naxa yene raba. I naxa faxe ti. I naxa muje ti. I naxa mixi tojege. I baba nun i nga binya.»

²¹ Mange naxa Isa yaabi, «N bara na birin nabatu kafi n dimedi temui.»

²² Isa to na me, a naxa a fala a be, «Fe keren nan fa luxi i xa fe. Siga, se naxan birin na i yi ra, sa a mati, i a kobiri fi setaree ma. Na kui, i fama bannaya sotode ariyanna. I na na raba, fa, i bira n foxo ra.»

²³ Kono a to na me, a naxa sunnun, barima a nu bannaxi ki fanyi.

²⁴ Isa to a sunnunxi to, a naxa a masen a be, «Sofe Ala xa mangeya niini bun ma, a xoxoxo naafuli kanyie be ki fanyi!

²⁵ Noxome so noxon senbe yale ra, dine bannamixi sofe ra Ala xa mangeya niini bun ma.»

²⁶ Mixi naxee a xui me, e naxa a maxarin, «Nde fa noma kiside?»

²⁷ Isa naxa e yaabi, «Mixie mu noma naxan na, Ala tan noma na ra.»

²⁸ Piyeri naxa a fala Isa be, «A mato, muxu bara keli muxu xa se birin xun ma, muxu bira i foxo ra.»

²⁹ Isa naxa a masen e be, «N xa nondi fala wo be, mixi yo naxan na keli a xa se nde xun ma Ala xa mangeya niini xa fe ra, a findi banxi ra ba, gine ba, ngaxakerenyie ba, barimae ba, die ba,

³⁰ na kanyie a noxoxe wuyaxi sotoma ne yi dunja ma, a man fa abadan kisi soto aligiyama.»

Isa a xa faxe nun marakeli xa fe masenfe sanmaya saxan nde

(Matiyu 20:17-29, Maraki 10:32-34)

³¹ Isa naxa a xa xera fu nun firinyie xun lan, a a fala e be, «Wo a mato, won na tefe Darisalamu ne yi ki. Namiponmee fe naxee sebexi Adama xa Di xa fe ra, a birin fama ne kamalide naa.

³² A sama ne kaafirie belexe, e a mayele, e a konbi, e deye boxun a ma.

³³ E na ge a bonbode sebere ra, e a faxama ne, kono a xa faxe xi saxan nde, a man kelima ne faxe ma.»

³⁴ Kono Isa foxirabiree mu na sese fahaamu. Na masenyi bara findi woyenyi noxonxi ra e be, e mu naxan kui kolon.

Isa Yeriko donxui rayalanfe
(Matiyu 20:29-34, Luki 18:35-43)

³⁵ Isa to makore Yeriko ra, donxui nde nu doxoxi kira de ra kule matide.

³⁶ A to pama xui me kira ra, a naxa maxorinyi ti, «Munse rabaxi?»

³⁷ E naxa a fala a be, «Isa Nasaretika nan dangife.»

³⁸ Na kui, a naxa gbelegbele, «Isa, Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

³⁹ Mixi naxee nu yare, e naxa woyen a ma a xa sabari, kono a tan jan naxa so a xui itefe dangi singe ra, «Dawuda xa Di, kinikini n ma!»

⁴⁰ Isa naxa ti, a a fala mixie be e xa fa donxui ra a xon. Donxui to a maso a ra, Isa naxa a maxarin,

⁴¹ «I wama n xa munse raba i be?» A naxa a yaabi, «Marigi, n wama n ya xa se to.»

⁴² Isa naxa a masen a be, «Se to. I xa danxaniya bara i rayalan.»

⁴³ A ya naxa se to keren na, a fa bira Isa foxo ra Ala matoxo ra. Nama birin to na to, e fan naxa Ala matoxo.

19

Isa nun Sakeye

¹ Isa to so Yeriko, a nu taa iperefe.

² Xeme nde nu na naxan nu xili Sakeye. Duuti maxilie kuntigi nan nu a ra, a bannaxi.

³ A nu katafe ne a xa Isa kolon, kono a mu nu noma a tode pama xa fe ra, barima mixi dunke nan nu a ra.

⁴ Na kui, a naxa a gi yare, a sa te wuri bili kon na alako a xa Isa to dangi ra.

⁵ Isa to a yire li, a naxa a ya rate, a a fala a be, «Sakeye, goro mafuren, barima n sa yigiyama i xonyi ne to.»

⁶ Sakeye naxa a xulun gorode, a Isa rasene jalexinyi kui.

⁷ Mixie to na to, e birin naxa so Isa mafalafe, e nu a fala, «A bara sa yigiya yunubitoe xonyi.»

⁸ Kono Sakeye naxa ti, a a fala Isa be, «Marigi, n bara nate tongo, n xa n sotose tagi fima ne fuxarilae ma. Xa a sa li n bara se ba naxan yi funmaya ra, n a ragbilenma ne a kanyi ma doxo naani.»

⁹ Isa fan naxa a masen a xa fe ra, «Yi foxoe bara kisi soto to, barima Iburahima xa di nan na yi xeme fan na.»

¹⁰ Adama xa Di bara fa a xa mixi loexie fen, a xa e rakisi.»

*Mange xa kobiri taxuxi xa taali
(Matiyu 25:14-30)*

¹¹ Isa to nu bara makore Darisalamu ra, jama joxo nu a ma, a Ala xa mangeya niini fafe makenende ne keren na. Na kui, mixie to nu Isa xui ramefe, a naxa yi taali woyenyi masen e be.

¹² «Kuntigi nde naxa sa biyaasi yire makuye, alako mange xungbe naxan nu sabatixi naa, a xa a tan kuntigi xonyi mangeya so a yi, a man xa gbilen a xonyi.»

¹³ Beenun a xa siga, a naxa a xa konyi mixi fu xili, a gbeti kobiri kole keme so e birin yi ra, a fa a fala e be, «Wo yuleya raba yi kobiri ra beenun n fa temui.»»

¹⁴ «Kono a to mu nu rafanxi a xonyi mixi ndee ma, e fan naxa xerae xee mange xungbe ma, e xa a fala, «Muxu mu wama a xon yi xeme xa findi mange ra muxu xun ma.»»

¹⁵ «Na xeme to mangeya soto, a naxa gbilen a xonyi. A naxa yaamari fi na konyie xa xili, a nu bara kobiri so naxee yi, alako a xa a kolon e geeni naxan sotoxi yuleya kui.»

¹⁶ Konyi singe naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N marigi, i i xa gbeti kobiri kole keme naxan so ne n yi, a joxoe doxo fu bara sa a xun geeni ra.»

¹⁷ Mange naxa a fala a be, «I nuwali! Konyi fanyi nan i ra! I to mu

lanlanteya kana fe xuri kui, n bara mangeya so i yi taa fu xun ma.»»

¹⁸ «Konyi firin nde naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N Marigi, i i xa gbeti kobiri kole keme naxan so ne n yi, a joxoe doxo suuli bara sa a xun geeni ra.»

¹⁹ Mange naxa a fala na fan be, «N bara mangeya so i fan yi taa suuli xun ma!»»

²⁰ «Konyi gbete fan naxa fa, a dentege sa, a naxe, «N marigi, a mato, i xa gbeti kobiri kole keme nan ya. N sa a ragata dunkobi nan kui,

²¹ barima n gaaxu ne i ya ra. Xeme nan i ra, i xa fe maxoroxo. I se tongoma i gbe mu naxan na. I xe xabama i mu naxan garansan.»

²² Mange naxa a yaabi, «I tan konyi kobi, n i makiitima i yete kan xui nan yati ma! A di, i mu a fala a i nu a kolon a n ma fe maxoroxo? I naxe, a n se tongoma n gbe mu naxan na, n xe xabama n mu naxan garansan.»

²³ Munfe a to i mu n ma kobiri so kobiri rawalie yi ra, alako n na fa, i a ragbilen n ma geeni saxi a xun?»

²⁴ A naxa a fala mixie be naxee nu tixi na, «Wo na gbeti kobiri kole keme rasuxu a yi, wo a so boore yi naxan gbeti kobiri kole wulu keren sotoxi.»

²⁵ E naxa a fala mange be, «Marigi, gbeti kobiri kole wulu keren pan na a yi!»

²⁶ A naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, a na naxan yo yi ra, a gbe xun masama ne. Kono a mu na naxan yi ra, hali naxan di na a yi, na yati bama ne a yi ra.»

²⁷ Kono n yaxuie tan, naxee mu nu wama n xa findi mange ra e xun ma, wo fa e ra be, wo e faxa n ya xori.»»

*Isa sofe Darisalamu
(Matiyu 21:1-11, Maraki 11:1-10)*

²⁸ Isa to ge na masenyi ra, a naxa siga yare, sigafe ra Darisalamu.

²⁹ A to makore Betifage nun Betani taae ra, Oliwi geya fe ma, a naxa a foxirabirre mixi firin xee,

³⁰ a a fala e be, «Wo xa so taa kui naxan na yare. Wo nefee so naa, wo

sofale lanma lima a xirixi naa, mixi mu nu dɔxɔ naxan fari. Wo xa a fulun, wo fa a ra be.

³¹ Xa mixi nde fa wo maxɔrin, <Wo a fulunfe munfe ra> wo xa a yaabi, <Marigi nan hayi na a ma.>»

³² E to siga xɛɛraya rabade, e naxa fe birin li alɔ Isa a fala e be ki naxɛ.

³³ E nu na sofale lanma fulunfe tɛmui naxɛ, a kanyie naxa e maxɔrin, «Wo yi sofale fulunfe munfe ra?»

³⁴ E naxa a masen, «Marigi nan hayi na a ma.»

³⁵ E to sofale xanin Isa xɔn, e naxa e xa donmae sa a fari, e fa Isa mali a xa a magoro a ma.

³⁶ A to nu sigama, mixie nu e xa donmae italama kira xɔn ma, Isa binyafe ra.

³⁷ A to nu makɔɛfe Darisalamu ra, a gorofe Oliwi geya ra, a fɔxirabire gali birin naxa sɛɛwa, e so Ala matɔxɔfe e xui itexi ra kaabanako birin xa fe ra e nu bara naxee to.

³⁸ E nu a falafe nɛ, «Baraka na Mange be naxan fafe Marigi xili ra!

Bɔnɛsa na ariyanna, matɔxɔɛ na Ala be han koore ma!»

³⁹ Farisɛni nde naxee nu na pama tagi, e naxa a fala Isa be, «Karamɔxɔ, wɔyɛn i fɔxirabiree be!»

⁴⁰ Isa naxa e yaabi, «N xa a fala wo be, xa e tan e sabari, gɛmɛɛ yati fama nɛ e xui raminide.»

⁴¹ Isa to makɔɛ Darisalamu ra, a naxa na taa to, a naxa wa fɔlɔ naa xa fe ra,

⁴² a a masen, «I tan Darisalamu, to tan, hali i fan a kolon nɛ nu fee naxee bɔnɛsa fima! Kɔnɔ na bara nɔxun i ma.

⁴³ Tɛmui fama a lide, wo yaxuie bende malanma nɛ taa tɛtɛ fari ma alako e xa nɔ sode taa kui. E fama wo rabilinde maraxetenyi ra.

⁴⁴ E fama i tan Darisalamu rabi-rade, e i xa die sɔntɔ. I xa banxie tixi gɛmɛɛ naxee ra, keren mu luma a boore fari. Yi birin fama i tan Darisalamu lide barima Ala to faxi kisi ra i xɔn, i mu a kolonxi.»

Sarematie kerife hɔrɔmɔbanxi kui (Matiyu 21:12-17, Maraki 11:15-19)

⁴⁵ Isa to so hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa sarematie kerifɔlɔ,

⁴⁶ a a fala e be, «A sɛbɛxi, <N ma banxi xili falama nɛ, salide banxi,> kɔnɔ wo tan bara a findi mupɛtie dɔxɔde ra.»

⁴⁷ Lɔxɔ yo lɔxɔ Isa nu mixie kawandima hɔrɔmɔbanxi kui. Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, sɛriye karamɔxɔɛ, nun pama yareratie nu na fɛɛrɛ fenfe e nɔma Isa faxade ki naxɛ.

⁴⁸ Kɔnɔ e mu nu fɛɛrɛ yo kolon barima pama birin nu a tuli matixi a ra.

20

Isa walima nde xa yaamari ma? (Matiyu 21:23-27, Maraki 11:27-33)

¹ Lɔxɔ nde, Isa to nu mixie kawandife hɔrɔmɔbanxi kui, a nu Ala xa xibaaru fanyi masenfe e be, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, sɛriye karamɔxɔɛ, nun Yuwifie xa forie naxa fa a yire,

² e a maxɔrin, «A fala muxu be, i yi fee rabama nde xa yaamari ma? Nde yi sɛnbɛ fixi i ma?»

³ A naxa e yaabi, «N fan xa wo maxɔrin fe keren ma. Wo a fala n be,

⁴ Yaya to nu mixie xunxama ye xɔɔra, Ala nan a xɛɛxi ba, ka adama?»

⁵ E fan naxa so wɔyɛnfe e bore tagi, «Xa won na a yaabi, <Ala,> a a falama nɛ won be, <Munfe ra wo mu fa la a ra?»

⁶ Kɔnɔ xa won na a yaabi, <Adama,> pama birin won magɔnɔma nɛ e xa won faxa, barima e laxi a ra a namipɔnme nan nu Yaya ra.»

⁷ Na kui, e naxa a yaabi a e mu a kolon naxan yo Yaya xɛɛxi.

⁸ Isa naxa a masen e be, «N fan mu a falama wo be n yi fee rabama naxan ma yaamari ma.»

*Bɔxi rawali jaaxie xa taali
(Matiyu 21:33-46, Maraki 12:1-12)*

⁹ Na xanbi, Isa naxa so yi taali wɔyenyi masenfe pama be. «Xeme nde naxa weni bilie si. A naxa na heri bɔxi rawalie ma, a fa biyaasi xɔnkuye ramini.

¹⁰ Weni bogi ba temui to a li, bɔxi kanyi naxa konyi nde xee bɔxi rawalie xɔn ma, e xa weni bogi nde so a yi ra. Kɔnɔ bɔxi rawalie naxa na konyi bɔnbɔ, e a ragbilen a belexe igeli ra.

¹¹ Bɔxi kanyi man naxa konyi gbete xee. E naxa na fan bɔnbɔ, e a konbi a mayaagixi ra, e a ragbilen a belexe igeli ra.

¹² Bɔxi kanyi naxa a saxan nde man xee. E naxa na fan maxɔnɔ, e a kerɩ.»

¹³ «Na kui, bɔxi kanyi naxa a fala, <N munse rabama fa? N xa n ma di maxanuxi nan xee. Temunde, e fama na tan binyade.>

¹⁴ Kɔnɔ bɔxi rawalie to a to, e naxa a fala e bore be, <Yi nan na ke tongoma ra. Won na a faxes alako ke xa findi won gbe ra.>

¹⁵ Bɔxi rawalie naxa a ramini bɔxi ra, e sa a faxes.»

«Na bɔxi kanyi munse rabama fa?

¹⁶ A sigama ne naa, a na bɔxi rawalie faxes, a a xa bɔxi so mixi gbete yi.» Nama to na masenyi me, e naxa a fala, «Astɔfulahi!»

¹⁷ Kɔnɔ Isa naxa a ya ti e ra, a e maxɔrin, «Yi naxan sebexi Kitaabui kui, a fa faxesima di?

<Banxitie mee geme naxan na, a bara findi tuxui geme hagige ra.>»

¹⁸ «Naxan birama na geme ma, a igirama ne. Na geme birama naxan ma, na fan butuxunma ne.»

¹⁹ Seriyɛ karamɔxɔe nun serexedube kuntigie naxa a kolon a Isa yi taali wɔyenyi masenxi e tan nan be. E naxa kata e xa a suxu keren na, kɔnɔ e gaaxu nama nan ya ra.

*Gantanyi tefe Isa be duuti xa fe ra
(Matiyu 22:15-22, Maraki 12:13-17)*

²⁰ E nu wama ne e xa a sa gomina belexe, a xa lu a tan nan xa nɔe bun

ma. Na kui, e naxa Isa raben, e mixi ndee xee a yire e xa e yete findi tinxintɔe ra, e xa sa Isa masɔto a xa wɔyenyi kui.

²¹ Na kui, e naxa Isa maxɔrin yi masenyi ma, «Karamɔxɔ, muxu a kolon i xa masenyi tinxin. I mu mixi e rafisama e bore be, i Ala xa kira masenma a nɔndi ki ma.

²² A lanma ka a mu lanma muxu xa duuti fi Rɔma mange ma?»

²³ Kɔnɔ Isa to nu e xa kɔɔta kolon, a naxa e yaabi,

²⁴ «Wo gbete kɔbiri kole masen n be. Nde xili nun misaali na a ma?» E naxa a yaabi, «Rɔma Mange.»

²⁵ A naxa a masen e be, «Wo mange gbe ragbilen mange ma, wo Ala fan gbe ragbilen Ala ma.»

²⁶ Nee fan mu nɔ a masɔtode a xa wɔyenyi kui, pama birin ya xɔri. Fo e to kaaba a xa yaabi ma, e sabari.

Sadusenie Isa maxɔrinfe faxamixie xa marakeli ma

(Matiyu 22:23-33, Maraki 12:18-27)

²⁷ Sadusenie, naxee a falama a faxamixie mu kelima faxes ma, e naxa fa yi maxɔrinyi ra Isa xɔn ma,

²⁸ «Karamɔxɔ, Annabi Munsa yi nan sebexi muxu be Kitaabui kui, <Xa xeme nde taara faxes, a naxa a xa gine lu a mu di yo bari, a na xunya nan na gine dɔxɔma, alako a xa bɔnsɔe fi a taara ma.>

²⁹ Na kui, xeme nde naxa di xeme solofere sɔto. A xa di singe naxa gine dɔxɔ, a faxes, a mu bɔnsɔe yo lu.

³⁰ A xanbiratoe naxa na kaape gine tongo, kɔnɔ a fan naxa faxes.

³¹ Na nan man naba na fan xanbiratoe ra, a nun na di solofere birin na. E birin naxa faxes, e sese mu bɔnsɔe lu.

³² A dɔnxɔe ra, gine fan naxa faxes.

³³ Na kui, marakeli lɔxɔe, na gine to dɔxɔxi yi mixi solofere birin xɔn ma, a sa findima nde gbe ra?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «Yi dunijeigiri kui, xeme gine dɔxɔma, gine fan dɔxɔma xeme xɔn.

³⁵ Kɔnɔ mixi naxee binye sɔtoma e xa keli faxes ma, e xa sa so waxati

kui naxan sa fama, e tan xemee mu ginnee dɔxɔma, ginnee fan mu dɔxɔma xemee xɔn.

³⁶ E mu faxama sɔnɔn, barima e luma ne alo malekee. E to bara keli faxe ma, e findima Ala xa die nan na.»

³⁷ «Kɔnɔ a falafe tan, a faxamixie kelima faxe ma, Annabi Munsa yati na masen ne Kitaabui kui wuri bili xa fe falaxi dennaxe, a to Marigi xili fala, <N tan nan na Marigi Alatala ra, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba naxan batuma.>

³⁸ Faxamixie xa mu Ala batuma, fo a mixi jipe. Mixi yo findi Ala batui ra, na kanyi jipe nan a ra.»

³⁹ Seriyee karamɔxɔ ndee naxa a fala a be, «Karamɔxɔ, i xa masenyi fan.»

⁴⁰ barima Sadusenie mu suusa maxorinyi yo tide a ma sɔnɔn.

Dawuda nun Ala xa Mixi Sugandixi

(Matiyu 22:41-46, Maraki 12:35-37)

⁴¹ Isa naxa e maxorin, «Munfe ra e a falama a Ala xa Mixi Sugandixi findixi Dawuda xa di nan na?»

⁴² Dawuda yete a masen ne Yabura Kitaabui kui,

<Marigi bara a masen n Marigi be, "I magoro n yirefanyi ma,

⁴³ han beemanun n xa i yaxuie findi i sanyi kilonse ra.">»

⁴⁴ «Xa Dawuda a xili <N Marigi>, Dawuda fa noma findide a baba ra di?»

Yete ratangafe diinla kobie ma
(Matiyu 23:1-39, Maraki 12:38-40)

⁴⁵ Nama birin to nu e tuli tixi a ra, Isa naxa a masen a foxirabiree be,

⁴⁶ «Wo wo yete ratanga seriyee karamɔxɔe ma. A rafan e ma e xa e manere guba xungbe ragoroxi e ma, mixi xa nu e xeebu taa kui binye xeebui ra. E wama dɔxɔfe salide safe singee, e man xa binye soto xulunyi.

⁴⁷ E kaape ginnee harige bama e yi. E salima a xonnakuye ra, alako mixie xa e to. Gbaloe naxan nagataxi e tan be, a gbo ki fanyi.»

21

Kaape ginne xa hadiya
(Maraki 12:41-44)

¹ Isa to a ya rasiga, a naxa ban-namixie to, e e xa hadiya sama hadiya a sase kui.

² A naxa kaape ginne misikiine nde fan to, naxan a gbe hadiya sa, wure gbeeli kobiri kole firin gbansan.

³ A naxa a masen, «N xa nɔndi fala wo be, yi kaape ginne misikiine xa hadiya gbo dangi na boore birin gbe ra,

⁴ barima e tan xa hadiya kelima e xa naafuli nan kui, kɔnɔ yi kaape ginne xa hadiya kelima a xa baloe nan kui.»

Hɔrɔmɔbanxi xa kan
(Matiyu 24:1-2, Maraki 13:1-2)

⁵ Mixi ndee nu woyenfe hɔrɔmɔbanxi xa fe ra, a to nu ratofanxi geme sare xɔrɔxɔee ra, a nun se gbete, mixi naxee baxi serexe ra. Na kui, Isa naxa a masen,

⁶ «Wo yi se naxee birin toxi yi ki, lɔxɔe fama a lide, geme keren mu luma a boore fari be, a birin nabirama ne.»

Maratantanyi, tɔɔre, nun jaxankate

(Matiyu 24:3-14, Maraki 13:3-24)

⁷ E naxa a maxorin, «Karamɔxɔ, na fe sa rabama mun temui? A man sa kolonma tɔnxuma mundun ma a a fafe rabade?»

⁸ Isa naxa yi yaabi ti, «Wo wo yete ratanga alako mixi yo naxa fa wo ratantan. Mixi wuyaxi fama n xili falade e yete xun ma, a falafe ra, <N tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra. Waxati bara makore.> Wo naxa bira e foxɔ ra.

⁹ Wo na geree nun jaxasie xa fe me, wo naxa gaaxu, barima fo na fe moolie xa raba sinden. Kɔnɔ na waxati ma, dunipa rapɔnyi mu a lima keren na.»

¹⁰ Na xanbi, a naxa a masen e be, «Sie kelima ne e boore xili ma, jamanee e boore gere.

¹¹ Bɔxi fama ne serende a xungbe ra, kaame nun fure sin yire wuyaxi. Fe magaaxuxie nun

tɔnxuma makaabaxie fama minide kuye ma.»

¹² «Κὼνὸ beemanun na birin xa raba, e fama nɛ wo suxude, e wo naxankata. E wo sama nɛ salide kuntigie bɛlɛxɛ, e man wo sama nɛ geeli. E wo xaninma nɛ mange nun gominae yire n xili xa fe ra.

¹³ Κὼνὸ na birin kui, wo findima n ma seedee nan na.

¹⁴ Wo naxa kɔntɔfli wo yetɛ xun-mafalafe ra,

¹⁵ barima n masenyi nun xaxili-maya fima wo ma, alako wo yaxuie naxa nɔ wo ra, e naxa nɔ wo matandide.

¹⁶ Wo barimae, wo ngaxakeren-mae, wo baribooree, nun wo defanbooree, e fama nɛ wo yanfade, e wo sa mixie bɛlɛxɛ. Nee tan mixi ndee faxama nɛ wo ya ma.

¹⁷ Birin fama nɛ wo xɔnde n tan ma fe ra,

¹⁸ κὼνὸ wo ratangama nɛ. Hali wo xunxɛxɛ keren, a mu lɔɛma.

¹⁹ Wo xa tunnabɛxiya kui, wo kisima nɛ.»

²⁰ «Wo na Darisalamu to, sɔɔri gali bara a rabilin, wo xa a kolon nɛ a a xa kasare bara makɔrɛ.

²¹ Na temui, mixi naxee na Yuda, e xa e gi geyae fari. Naxee na Darisalamu taa kui, e xa keli naa. Naxee fan na daaxae, e naxa so taa kui,

²² barima na lɔxɔɛ findima gbɛnɔxɔ waxati nan na, alako naxan sɛbɛxi Kitaabui kui a birin xa kamali.

²³ Na waxati findima gbaloe nan na furuginɛ nun dingɛɛ bɛ! Barima tɔɔrɛ gboma nɛ bɔxi ma, Ala xa xɔnɛ makenɛma yi pama xili ma.

²⁴ Ndee faxama nɛ santidegɛma ra, ndee xaninma nɛ, e sa findi konyie ra pamanɛ birin kui. Si gbɛtɛɛ fama nɛ Darisalamu maboronde, han e xa waxati kamalima temui naxɛ.»

Isa xa gbilenyi nun xɔrɛ bili xa taali

(Matiyu 24:29-35, Maraki 13:24-31)

²⁵ «Na temui, tɔnxumae minima nɛ soge, kike, nun tunbuie ma. Si

birin gaaxuma nɛ, e kɔntɔfli baa wundu xui nun a mɔrɔnyie xa fe ra.

²⁶ Mixie na a kolon fe naxan fama rabade bɔxi ma, e birama nɛ gaaxui saabui ra, barima koore fama nɛ imaxade.

²⁷ Na temui, Adama xa Di toma nɛ fa ra nuxui kui, sɛnbɛ nun nɔrɛ ra.

²⁸ Na fee na raba fɔlɔ, wo ti, wo wo xun nakeli, barima wo xa kisi bara makɔrɛ.»

²⁹ Isa naxa taali wɔyenyi masen e bɛ, «Wo xɔrɛ bili mato, a tan nun wuri bili birin.

³⁰ Wo na a to, e bara e burexɛ nɛnɛ ramini, wo a kolonma jɛmɛ temui jan bara makɔrɛ.

³¹ Adama xa Di fafe fan na na ki nɛ. Wo na yi fe birin to raba ra, wo xa a kolon a Ala xa mangɛya niini bara makɔrɛ.

³² N xa nɔndi fala wo bɛ, to mixie mu dangima fo na fe birin naba.

³³ Koore nun bɔxi dangima nɛ, kɔnɔ n ma masenyi tan mu dangima abadan, a mu kanama muku.»

«Wo naxa yanfa!»

³⁴ «Κὼνὸ wo mɛɛni wo yetɛ ma! Wo naxa yanfa xurutarepa nun si-isife ma, wo man naxa yanfa yi dunijɛigiri xa kɔntɔfli ma, alako na lɔxɔɛ naxa fa wo tɛrɛnna,

³⁵ alɔ gantanyi xɔni suxuma ki naxɛ. Barima na lɔxɔɛ tan fama dunija mixi birin lide.

³⁶ Wo naxa yanfa! Wo xa Ala maxandi nɛ temui birin alako wo xa sɛnbɛ sɔtɔ, wo xa nɔ ratangade fe birin ma naxee fama a lide, wo man xa nɔ tide Adama xa Di ya i.»

³⁷ Isa nu mixie kawandima hɔrɔmɔbanxi kui yanyi ra, a nu sa kɔɛ radangi Oliwi geya fari.

³⁸ Nama birin nu kurunma sigafe ra a xɔn ma, e xa sa a xui rame hɔrɔmɔbanxi kui.

22

Yudasi nun kuntigie xa lanyɛ

(Matiyu 26:1-5, 14-16, Maraki 14:1-2, 10-11)

¹ Taami Lebinitare Sali naxa makɔrɛ, naxan man xili falama Sayamalekɛ Dangi Sali.

² Serexedube kuntigie nun seriye karamoxoe nu na fere fenfe e xa Isa suxu, e xa a faxa, konɔ e nu gaaxuxi nama nan ya ra.

³ Na temui Sentane naxa bira Isa foxirabire Yudasi Isikariyoti foxo ra, naxan nu na Isa xa xera fu nun firinyie ya ma.

⁴ A tan Yudasi naxa siga serexedube kuntigie nun kosibili mangee xon, e naxa woyen, a sa noma Isa sade e belexe ki naxe.

⁵ E fan naxa jalexin ki fanyi ra, e kobiri laayidi tongo a be.

⁶ Yudasi naxa tin na ra, a so waxati fenfe a Isa sama e belexe temui naxe nama xanbi.

Sayamaleke Dangi Sali

(Matiyu 26:17-35, Maraki 14:12-31)

⁷ Taami Lebinitare Sali naxa a li, yexee lanma faxama loxo naxe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra.

⁸ Isa naxa Piyeri nun Yaya yamari a falafe ra, «Wo xa siga Sayamaleke Dangi Sali yire rafala won be, alako won birin xa Sayamaleke Dangi Sali donyi don.»

⁹ E naxa a maxorin, «I wama muxu xa sa a rafala minden?»

¹⁰ A naxa a masen e be, «Wo nu so taa kui, wo nun xeme nde naralanma, ye fere doxoxi a xun ma. Wo xa bira a foxo ra han a sa soma banxi naxan kui.

¹¹ Wo xa a fala na banxi kanyi be, «Karamoxo wama a kolonfe a noma Sayamaleke Dangi Sali donyi donde dennaxe, a tan nun a foxirabiree.»

¹² A fama banxi kui xungbe masende wo be koore ra, na se birin yailanxi a fanyi ra. Wo xa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala menni.»

¹³ E naxa siga, e sa fe birin li alo Isa a masen e be ki naxe. E naxa Sayamaleke Dangi Sali donyi rafala.

Marigi xa serexe tonxuma

(Matiyu 26:26-30, Maraki 14:22-26, Korinti I 11:23-25)

¹⁴ Waxati to a li, Isa naxa a magoro a xa a dege e nun a xa xera fu nun firinyie.

¹⁵ A naxa a masen e be, «Kabi temui dangixi, a xoli n ma ki fanyi won xa yi Sayamaleke Dangi Sali donyi don yire keren beenun n xa jaxankate soto.

¹⁶ Barima n xa a fala wo be, yi na dangi, n mu a donma sonon fo a kamali Ala xonyi ariyanna.»

¹⁷ A to tonbili nde tongo, a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa a masen, «Wo xa yi tonbili tongo, wo birin xa a min.

¹⁸ N xa a fala wo be, n mu yi weni minma fo Ala xa mangeya niini na fa temui naxe.»

¹⁹ Na dangi xanbi Isa naxa taami tongo. A to tantui rasiga Ala ma, a naxa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma fe ma yi saabui ra.»

²⁰ Na mooli man na, e to ge e degede, Isa naxa tonbili fan tongo, a a masen, «N wuli nan ya, saate neene wuli naxan baxi mixi gbege be.

²¹ Konɔ n xa a fala wo be, yanfante naxan n sama mixie belexe, a magoroxi yi teebili ra.

²² Adama xa Di sigama alo Ala a ragirixi ki naxe, konɔ gbaloe na xeme be naxan Adama xa Di yanfama.»

²³ E fan naxa so e bore maxorinfe, «Nde noma na mooli rabade won ya ma?»

Naxan tide gbo Isa foxirabiree ya ma

(Matiyu 18:1, 20:24-28, 19:28, Maraki 9:34, 10:41-45)

²⁴ Woyenyi naxa mini Isa foxirabiree tagi e xa a kolon naxan tide gbo e ya ma.

²⁵ Isa naxa a masen e be, «Naman mangee mixie yamarima a xoxoxe ra. E tan naxee e senbe raminima mixie ma, e «fe fanyi rabae» xili nan natema e yete xun.

²⁶ Konɔ wo tan naxa lu na ki. Naxan tide gbo wo ya ma, a xa lu alo wo birin xunya. Yarerati man xa lu alo birin ma walike.

²⁷ Nde tide gbo, naxan a magoroxi a xa a dɛge, ka naxan donyi radangima a ma? Naxan magoroxi a dɛgede, na nan tide gbo, kɔnɔ n tan na wo ya ma alɔ mixi naxan walima wo bɛ.»

²⁸ «Wo tan nan findixi n fɔxirabirɛɛ ra naxee mu nu keli n xun n ma tɔɔrɛ kui.

²⁹ N fan bara mangeya fi wo ma, alɔ n Baba Ala a fixi n ma ki naxɛ.

³⁰ Na kui, won birin won dɛgema nɛ n xɔnyi n ma mangeya kui, wo man wo magoroma nɛ kibanyie ma, wo Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firin makiiti.»

Isa a falafe Piyeri bɛ a a yetɛ rasanma nɛ a ma

(Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Yaya 13:36-38)

³¹ «Simɔn, Simɔn, a kolon Sentanɛ bara Ala maxɔrin wo tan xa sa a bɛlɛɛ, a xa wo ife alɔ maale ifema ki naxɛ.

³² Kɔnɔ n bara Ala maxandi i bɛ, alako danxaniya naxa gɛ bade i yi. I na gbilen n ma, i xa i ngaxakerenyie ralimaniya.»

³³ Piyeri naxa a fala a bɛ, «Xa won birin nan a ra, n tinxi, hali a findi geeli ra, hali a findi faxɛ ra!»

³⁴ Isa naxa a masen, «Piyeri, n xa a fala i bɛ, beenun konkore xa a rate, i a falama nɛ dɔxɔ saxan, a i mu n kolon.»

Isa a fɔxirabirɛɛ rasife

³⁵ Isa man naxa a masen a fɔxirabirɛɛ bɛ, «N to wo xɛɛ kɔbiri, gbɔnfɔɛ, nun sankiri mu wo xun, wo tɔɔrɔ nɛ?» E naxa a yaabi, «Ade.»

³⁶ A man naxa a masen e bɛ, «Kɔnɔ yakɔsi tan, xa kɔbiri nun gbɔnfɔɛ na naxan yi, a xa e tongo. Xa santidɛgema mu na naxan yi ra, a xa a xa xinbeli donma mati, a santidɛgema sara,

³⁷ barima n xa a fala wo bɛ, yi masenyi naxan sebexi Kitaabui kui, fo a xa n li, <A paxankatɛ nan sɔtɔma fe kobi rabae ya ma.> Naxan nagirixi n ma, na n lima nɛ. Naxan sebexi, na fama nɛ kamalide.»

³⁸ A fɔxirabirɛɛ naxa a masen, «Marigi, a mato, santidɛgema firin

nan ya.» A naxa e yaabi, «Na bara wasakɛ.»

Isa Ala maxandife Getesemani

(Matiyu 26:36-46, Maraki 14:32-42)

³⁹ Isa to mini, a naxa siga Oliwi geya ma alɔ a nu darixi a ra ki naxɛ, a fɔxirabirɛɛ fan naxa a mati.

⁴⁰ E to mɛnni li, Isa naxa a fala e bɛ, «Wo Ala maxandi nɛ, wo naxa fa bira tantanyi kui.»

⁴¹ A naxa a ndedi masiga e ra, a a xinbi sin, a Ala maxandi,

⁴² «N Baba, xa i sago na a ra, i xa n natanga yi paxankatɛ ma. Kɔnɔ n sago naxa raba, i tan nan sago xa raba.»

⁴³ Na tɛmui malekɛ nde naxa mini a ma keli koore, a a senbɛ so.

⁴⁴ Isa bɔɔrɛ to nu paxankatafe, a naxa a xa Ala maxandife senbɛ xun masa. A yilɛnfure naxa silɔn bɔxi alɔ wuli.

⁴⁵ A to keli Ala maxandide, a naxa gbilen a fɔxirabirɛɛ yire, a naxa e li e na xife nimisɛ xa fe ra.

⁴⁶ A naxa e maxɔrin, «Wo xife munfe ra? Wo keli, wo Ala maxandi, alako wo naxa bira tantanyi kui.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Yaya 18:3-11)

⁴⁷ Isa pan mu nu gɛxi wɔyɛnde, mixi gali naxa a yire li. Yudasi, naxan nu na Isa fɔxirabirɛɛ fu nun firinyie ya ma, a tan nan nu tixi e ya ra. A naxa a maso Isa ra, a xa a sunbu.

⁴⁸ Isa naxa a masen a bɛ, «Yudasi, i Adama xa Di yanfama sunbui nan na?»

⁴⁹ Naxee nu na Isa fɔxɔ ra, e to a to naxan fafe rabade, e naxa a maxɔrin, «Marigi, muxu xa gere so santidɛgema ra?»

⁵⁰ A fɔxirabirɛɛ nde naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xa konyi yirefanyi tuli bolon.

⁵¹ Kɔnɔ Isa naxa a fala, «Wo a lu!» A naxa fa a bɛlɛɛ sa na xɛmɛ tuli ma, a a rayalan.

⁵² Na tɛmui, Isa naxa wɔyɛn sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, hɔrɔmɔlingira kɔsibili mangɛɛ, nun forie bɛ naxee

nu faxi a xili ma. A naxa a fala e be, «Wo to minixi n xili ma santidegema nun gbengbeta suxuxi wo yi ra, suute nan n na?»

⁵³ Λοχο yo λοχο n nu na wo ya ma horomobanxi kui, wo mu n suxu. Kono yi waxati tan findixi wo gbe nun dimi noe kanyi gbe nan na.»

Piyeri a yete rasanfe Isa ma
(*Matiyu 26:57-58,69-75, Maraki 14:53-54,66-72, Yaya 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ E to Isa suxu, e naxa a xanin serexedube kuntigie xunyi xonyi. Piyeri fan naxa bira e foxo ra, kono a mu nu a makorema a gbe ra.

⁵⁵ E to so, e naxa te xuru tande, e birin doxo menni, serexedube kuntigi xa tete kui. Piyeri fan nu doxoxi e ya ma.

⁵⁶ Konyi gine nde to Piyeri to te fe ma, a naxa a ya ti a ra, a fa a fala, «Isa nun yi xeme nan nu a ra.»

⁵⁷ Kono Piyeri naxa a matandi, a a fala, «N tan mu na xeme kolon feo!»

⁵⁸ A mu bu, mixi gbete fan naxa Piyeri to, a a fala a be, «I fan findixi a xa mixi nde nan na.» Piyeri naxa a yaabi, «Ade, n tan mu na ki!»

⁵⁹ Waxati keren to dangi, mixi gbete naxa a maxoroxo, a a fala, «Yi mixi nun Isa nan nu a ra, barima Galileka nan a ra.»

⁶⁰ Piyeri naxa a yaabi, «N tan mu a kolon i na fefe falafe!» A pan mu nu gexi woyende, konkore naxa a rate keren na.

⁶¹ Na temui, Marigi naxa a mafindi, a a ya ti Piyeri ra. Piyeri fan naxa ratu Marigi xa masenyi ma, a to a fala a be, «Beemanun konkore xa a rate to, i i yete rasanma ne n ma doxo saxan.»

⁶² Piyeri naxa mini, a wa a xoroxoe ra sunnunyi kui.

Isa tife Yuwif kiitisae ya ra
(*Matiyu 26:57-68, Maraki 14:53-65, Yaya 18:12-24*)

⁶³ Xeme naxee nu Isa suxuxi, e naxa a rasoto, e naxa a bonbo.

⁶⁴ E naxa a ya maxiri, e nu fa a fala, «Namiponmeja raba! A fala ba, naxan i bonboxi!»

⁶⁵ E man naxa konbi mooli birin sa a fari.

⁶⁶ Kuye to iba, Yuwifie xa forie, serexedube kuntigie, nun seriye karamoxoe naxa Sanederen malanyi raba Isa makiitife ra. E to fa Isa ra,

⁶⁷ e naxa a maxorin, «Xa i findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na, a fala muxu be.» Isa naxa a masen e be, «N na a fala wo be, wo mu lama a ra.

⁶⁸ Xa n maxorinyi ti, wo mu n yaabima.

⁶⁹ Kono keli yi waxati ma, Adama xa Di doxoma Ala Senbe Kanyi yirefanyi ma.»

⁷⁰ E birin naxa fa a maxorin, «Na kui, i findixi Ala xa Di nan na?» A naxa e yaabi, «Wo tan nan yati a falaxi na ki, a n findixi Ala xa Di nan na.»

⁷¹ E fan naxa a fala, «Won hayi mundun na seede gbete ma sonon? Won bara a tan yete yati woyen xui me.»

23

Yuwifie Isa xaninfe Pilati xon
(*Matiyu 27:1-2,11-31, Maraki 15:1-5, Yaya 18:28-19:16*)

¹ Na temui jama birin naxa keli, e Isa xanin mange Pilati xon.

² E naxa so a kalamufe, e nu a fala, «Muxu bara yi xeme li a na muxu xa jama ramurutafe. A bara a fala e be a e naxa duuti fi Roma mange xungbe ma. A man naxe, a a tan yete findixi mange nan na, Ala xa Mixi Sugandixi.»

³ Pilati naxa Isa maxorin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi.»

⁴ Pilati naxa fa a fala serexedube kuntigie nun jama be, «N mu fe kobi yo toxi yi xeme xa fe.»

⁵ Kono jama man naxa a karaxan, e nu a fala, «A bara mixie kui iso a xa xaranyi ra Yudaya boxi birin ma, kelife Galile boxi ma, han be.»

⁶ Pilati to Galile xili me, a naxa maxorinyi ti xa Isa Galileka nan a ra.

⁷ A to a kolon a Isa nu na Galile mange Herode xa yaamari nan bun ma, a naxa a rasanba Herode ma,

naxan fan nu na Darisalamu taa kui na waxati.

Isa xaninfe Herode xɔn

⁸ Herode naxa sɛɛwa Isa tofe ra, barima kafi tɛmɔi xɔnkuye a nu wama a tofe. A to nu bara a xa fe mɛ, a xɔli nu a ma Isa xa tɔnxuma makaabaxi nde raba a ya xɔri.

⁹ Na kui, Herode naxa maxɔrinyi gɛgɛbe ti Isa ma, kɔnɔ Isa mu yaabi keren fi.

¹⁰ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun sɛriyɛ karamɔxɔɛ nu tixi naa, e nu Isa kalamu a jaaxi ra.

¹¹ Herode nun a xa sɔɔrie fan naxa a konbi a mayaagixi ra, e nu a mayele. E to guba tofanyi ragoro a ma mayele se ra, Herode naxa a ragbilen Pilati ma.

¹² Singe, Pilati nun Herode dɛ mu nu fan, kɔnɔ na lɔxɔɛ booreɲa naxa lu e tagi.

Isa tife Pilati ya i

(Matiyu 27:11-31, Maraki 15:1-20)

¹³ Pilati naxa sɛrɛxɛdubɛ kuntigie, mangɛɛ, nun jama malan,

¹⁴ a a masen e bɛ, «Wo bara fa yi xɛmɛ ra n xɔn a kalamufe ra a a na mixie bɔɲɛ ratefe. Muxu bara dɛ masara wo ya xɔri, kɔnɔ n mu fe kobi yo toxi a ra, wo a kalamuxi naxan ma.

¹⁵ Herode fan mu se toxi, barima a bara a ragbilen won ma. A mato, yi xɛmɛ mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma.

¹⁶⁻¹⁷ Na kui, n yaamari fima nɛ a xa bɔnbɔ, n fa a rabɛɲin.»

¹⁸ Kɔnɔ birin naxa sɔnxɔɛ rate, e a fala, «Yi xɛmɛ faxa! Barabasi rabɛɲin muxu bɛ.»

¹⁹ Geresoe nde nan nu Barabasi ra naxan nu bara sa geeli a to keli mangasanyi xili ma. Naxasi to bira taa kui, a naxa faxɛ ti.

²⁰ Pilati to nu wama Isa rabɛɲinfe, a man naxa wɔyɛn jama bɛ,

²¹ kɔnɔ e nu sɔnxɔfe nan tui, «A banban! A banban wuri magalanbuxi ma!»

²² Pilati man naxa wɔyɛn e bɛ a sanmaya saxan nde, «Munfe ma? A fe jaaxi mundun nabaxi? N mu sese

rakɔrɔsixi a xa fe, a lanma a xa faxa naxan ma. Na kui, n yaamari fima nɛ a xa bɔnbɔ, n fa a rabɛɲin.»

²³ Kɔnɔ jama nu sɔnxɔɛ ratefe nan tui, e Pilati karaxan, Isa xa banban wuri magalanbuxi ma. Na kui, e xui naxa nɔ mangɛ ra.

²⁴ Pilati naxa nate tongo, e waxɔnfe xa raba.

²⁵ A naxa Barabasi rabɛɲin, naxan nu na geeli kui gere sofe nun faxɛ tife ma, a fa Isa sa jama sagoe.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-56, Maraki 15:21-42, Yaya 19:16-30)

²⁶ E to nu Isa xaninfe, e naxa Simɔn Sirenika li, a sofe taa kui keli daaxa. E naxa a suxu, e wuri magalanbuxi sa a fari, a tan xa a xanin Isa bɛ a xanbi ra.

²⁷ Nama gɛgɛbe nu biraxi Isa fɔxɔ ra. Gine ndee fan nu na e ya ma, naxee nu wafe a gɛgɛbe ra.

²⁸ Isa naxa a ya rafindi e ma, a a masen e bɛ, «Darisalamu di ginɛɛ, wo naxa wa n tan ma fe ra. Wo wa wo yetɛ nun wo xa die nan ma fe ra,

²⁹ barima waxati fafe, mixie a falama nɛ, «Sɛɛwɛ na dibaritaree bɛ, naxee mu xipe fi diyɔrɛ ma.»»

³⁰ «E man fama nɛ a falade geyae bɛ, <Wo bira muxu ma!»

E a fala tentenyie bɛ, <Wo muxu makoto, muxu xa ragata!»

³¹ «Xa yi fe mɔoli nan nabama wuri xinde ra, wuri xare tan fa luma di?»

³² E naxa suute firin fan xanin, e xa e faxa e nun Isa.

³³ E to yire nde li, dennaxɛ xili xunkonkota yire, e naxa Isa banban wuri magalanbuxi ma. E naxa na geelimanɔ firin fan mabanban, e keren ti Isa yirefanyi ma, e boore ti Isa kɔola ma.

³⁴ Isa naxa a masen, «N Baba, diɲɛ yi mixie ma, barima e mu a kolon e fefe naxan nabafe.» E naxa kanda bun a xa dugie xa fe ra, alako e xa a kolon kankan naxan sɔtɔma.

³⁵ Nama naxa ti naa, e nu e ya ti na fe birin na. Kuntigie fan nu na Isa mayelefe, e nu a fala, «A bara mixi

gbetɛe rakisi. A xa a yete fan nakisi, xa a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na!»

³⁶ Soorie fan naxa a mayele, e fa, e weni muluxunxi ti a be,

³⁷ e a fala, «Xa i findixi Yuwifie xa mange nan na, i yete rakisi!»

³⁸ Yi sebeli nan nu gbakuxi a xun ma, «Yuwifie xa mange nan ya.»

³⁹ Suute keren naxan nu banbanxi a fe ma, a nu Isa makonbife, a nu a fala, «I mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ra? I yete rakisi, i muxu fan nakisi!»

⁴⁰ Kɔnɔ a boore suute naxa woyen a ma, a a maxarin, «Won birin to gbaloe nan sɔtɔxi yi ki, i mu gaaxuma Ala ya ra?»

⁴¹ A lanxi tan won firin xa yi fe sɔtɔ, barima a findixi won ma kewali kobie sare nan na. Kɔnɔ yi tan mu fefe kobi rabaxi.»

⁴² A to ge na falade a boore be, a naxa a fala Isa be, «Isa, i xa ratu n ma i soma i xa mangeya kui temui naxe.»

⁴³ Isa naxa a yaabi, «N xa nɔndi fala i be, to yati, i soma ne n fɔxɔ ra ariyanna.»

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Yaya 19:28-30)

⁴⁴ Yanyi tagi nɔndɔn to a li, dimi naxa sin bɔxi birin ma, lɛeri saxan bun ma.

⁴⁵ Soge naxa ifɔɔrɔ. Dugi xungbe naxan singanxi hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa ibɔɔ firin na.

⁴⁶ Na temui Isa man naxa a xui rate senbe ra, a a fala, «N Baba, n bara n nii sa i belexe.» A to na fala, a naxa laaxira.

⁴⁷ Soori keme xunmati naxan nu na naa, a to a to naxan nabaxi, a naxa Ala matɔxɔ yi masenyi ra, «Nɔndi na a ra yati, tinxintɔe nan nu yi xeme ra!»

⁴⁸ Nama naxan birin nu malanxi na faxe matode, e fan to fe birin to naxee rabaxi, e nu gbilenfe sununyi nan kui, e belexe saxi e xunyi.

⁴⁹ Kɔnɔ Isa kolonmae birin nun ginɛ naxee bira a fɔxɔ ra keli Galile,

e tan nu tixi, e na fe birin matoma, e ndedi nu makuyaxi naa ra.

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Yaya 19:38-42)

⁵⁰ Xeme fanyi tinxintɔe nde nu na, naxan nu xili Yusufu. Yuwifie xa kiitisa nde nan nu a ra,

⁵¹ kɔnɔ a tan mu tin a boore kiitisee xa natɛ kobi ra, e fe naxan niya Isa ra. A nu kelixi Arimate ne, Yudaya bɔxi ma. A nu na Ala xa mangeya niini mamefe.

⁵² A tan yi xeme naxa siga Pilati yire, a sa Isa fure maxandi a ma.

⁵³ Na temui, a to Isa fure ragoro wuri magalanbuxi kɔn na, a naxa a kasange, a a bele gaburi, naxan nu gexi geme kui, fure yo mu nu ragata dennaxe.

⁵⁴ Yi fe birin nabaxi malabu lɔxɔe nan ya ra.

⁵⁵ Ginɛ naxee nu bara bira Isa fɔxɔ ra keli Galile, e naxa siga Yusufu xanbi ra, e sa gaburi to, e man a to Isa fure ragata ki naxe.

⁵⁶ Na dangi xanbi, e naxa gbilen se xiri nɔxunme nun labunde rafalade. Malabu lɔxɔe e naxa e malabu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe.

24

Isa xa marakeli faxe ma

(Matiyu 28:1-15, Maraki 16:1-8, Yaya 20:1-20)

¹ Sande lɔxɔe subaxe ma, ginɛ naxa kurun siga ra gaburi yire, e labunde ture xanin, e nu bara naxan nafala.

² Kɔnɔ e naxa a li, geme naxan nu dɔxɔxi gaburi de ma, a nu bara ba naa.

³ E to so gaburi kui, e mu Marigi Isa fure to.

⁴ E kɔntofilixi to nu tixi, xeme firin naxa mini e ma, e xa sosee mayilenma.

⁵ Ginɛ naxa gaaxu, e e xun sin bɔxi. Na xeme firin naxa a fala e be, «Munfe ra wo mixi nɔne fenma faxamixie ya ma?»

⁶ Isa mu na be, a bara keli faxe ma. Wo xa wo ratu a naxan masenxi wo be Galile.

⁷ A a masen ne, a fo Adama xa Di xa sa yunubitsee belexe, a banban wuri magalanbuxi ma, a man fa keli faxe ma a xi saxan nde ma.»

⁸ Na kui, e naxa ratu Isa xa woyenyie ma.

⁹ E to gbilen kelife gaburi yire, e naxa na fe birin masen Isa foxirabire fu nu kerenyie be, a nun a foxirabire boore birin be.

¹⁰ Mariyama Magidalaka, Yohanna, Yaki nga Mariyama, a nun gine gbetee naxee nu na e foxo ra, e tan nan na fe birin fala Isa xa xerae be.

¹¹ Konɔ nee mu la e ra, barima na masenyi naxa lu e be alo daxu woyenyi.

¹² Konɔ Piyeri tan naxa keli, a a gi han gaburi yire. A naxa a felen na kui matofe ra, konɔ a mu sese to fo kasange, a saxi a kui igeli. A naxa gbilen a xonyi, a kaabaxi na fe ma naxan bara raba.

Isa nun a foxirabire firinyi ndee (Maraki 16:12-14)

¹³ Na loxe kerenyi, Isa foxirabire mixi firin ndee nu na kira ra sigafe Emayusi, taa lanma naxan makuya Darisalamu ra kilometiri fu nun keren jondon.

¹⁴ E nu na woyenfe e bore be yi fe birin ma naxee nu bara raba.

¹⁵ E nu woyenfe temui naxe, Isa naxa a maso e ra, e birin naxa siga kira keren xon,

¹⁶ konɔ e mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁷ Isa naxa e maxorin, «Wo nu na munse falafe kira xon?» Na maxorinyi ma, e naxa ti kira ra, e sunnunxi.

¹⁸ Kelopa naxa a yaabi, «I keren nan mu a kolonxi fe naxan dangixi yi waxati Darisalamu?»

¹⁹ Isa naxa a maxorin, «Munse niyaxi?» E naxa dentege sa a be fe naxan Isa Nasaretika lixi. E naxa a fala a be, «Namijonme xungbe nan nu a ra a kewali ki ma nun a xa masenyi ki ma Ala nun nama be.

²⁰ Serexedube kuntigie nun muxu xa mangee bara a sa mixie belexe, e xa a makiiti faxe kiiti ra, e a banban wuri magalanbuxi ma.

²¹ Konɔ muxu tan nan nu laxi a ra, a a tan nan nu fama Isirayila xoreyade. Sa na birin xun ma, a xa faxe xi saxan nde nan to,

²² konɔ gine ndee na muxu ya ma, e bara muxu rakaaba e xa dentege ra. E to kurun siga ra gaburi yire,

²³ e mu a fure li naa. E naxa fa a fala muxu be, a maleke ndee nan mini e ma, e a fala e be a Isa jine na a ra.

²⁴ Mixi gbetee muxu ya ma, e fan naxa siga gaburi yire, e a birin li alo ginee a masenxi ki naxe, konɔ e mu a tan Isa to.»

²⁵ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Ee, wo xaxili xoxoxo! Namijonme naxan birin masenxi, wo boje mu lama a ra mafuren!

²⁶ Wo mu a kolon a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa na toore soto, a fa so a xa nore kui?»

²⁷ A naxa fa a folo Annabi Munsa ma, doxo namijonme birin na, a Kitaabuie yire birin fasari e be, a tan yete xa fe masenxi dennaxe.

²⁸ E to makore na taa lanma ra e nu sigafe dennaxe, Isa naxa lu alo a nu wama dangife ne,

²⁹ konɔ e naxa a mayandi, e a fala a be, «Lu muxu xonyi ne. Nunmare na a ra yi ki, keje pan bara so.» Na kui, a naxa so e xonyi a xa lu naa.

³⁰ E birin to doxo e degede, Isa naxa taami tongo, a tantui rasiga Ala ma, a a igira, a a itaxun e ma.

³¹ A naxa makenen e xaxili be keren na, e a kolon a Isa na a ra, konɔ a man naxa loe e ma yen!

³² E naxa a fala e bore be, «A to nu Kitaabui kui fasarima won be kira xon, a mu nu luxi xe alo a te nan xuruxi won boje kui?»

³³ E naxa keli keren na, e gbilen Darisalamu. E naxa sa Isa foxirabire fu nun kerenyie li, a nun naxee nu na e foxo ra, e birin malanxi yire keren.

³⁴ Nee naxa a fala e be, «Marigi bara keli faxe ma yati! A bara mini Simōn ma!»

³⁵ E fan naxa dentegge sa nee be fe birin ma naxee dangixi kira xon, a nun Isa makenen e be ki naxe a to taami igira.

Isa nun a foxirabire fu nun kerenyi (Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Yaya 20:19-23, Taruxui 1:6-8)

³⁶ E to nu woyenfe na fe birin ma, Isa yete naxa mini e ma, a tixi e tagi. A naxa e xeebu, «Ala xa wo boje sa.»

³⁷ E boje naxa mini, e gaaxu, barima e nu a mapoxunxi tubari nan na.

³⁸ Kono Isa naxa a masen e be, «Munfe ra wo kontofilixi, wo boje man siikexi?»

³⁹ Wo n belexee nun n sanyie mato, wo xa a kolon n tan nan yati a ra. Wo xa n masuxu, wo xa n mato, barima sube nun xori mu na tubari be, alo wo naxan toma n ma yi ki.»

⁴⁰ A to na fala e be, a naxa a belexee nun a sanyie masen e be,

⁴¹ kono na fe seewe nun kaabe nu gbo e be. E to mu nu gexi lade a ra, Isa naxa e maxarin, «Donse na wo yi ra be?»

⁴² E to yexe ganxi nde so a yi,

⁴³ a naxa a tongo, a a don e ya xori.

Isa tefe kooe

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:15-20)

⁴⁴ Na temui, a naxa a masen e be, «N nu na wo tagi temui naxe, n yi fe birin masen ne wo be. N a masen ne wo be, fa fala naxan birin sebexi n tan ma fe ra Annabi Munsa xa seriyee kui, a nun namiponmee xa Kitaabuie kui, a nun Yabura Dawuda kui, fo na birin xa kamali ne.»

⁴⁵ Na temui, a naxa e xaxili rabi alako e xa Kitaabuie fahaamu.

⁴⁶ A naxa a masen e be, «A sebexi ne, a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa toro, fo a man xa keli faxe ma a xi saxan nde.

⁴⁷ A tan xili ra, fo si birin xa kawandi ne tuubi fe nun yunubi xafarife ra, folofe Darisalamu ma.

⁴⁸ Wo tan bara findi yi fee seedee ra.

⁴⁹ N Baba naxan laayidixi, n na rasanbama ne wo ma. Wo tan xa lu be taa kui, han senbe xa keli kooe gorofe wo ma.»

⁵⁰ Na xanbi, Isa naxa e xanin han Betani biri ra. A naxa a belexe ite, a duba e be.

⁵¹ A nu dubama e be temui naxe, a naxa keli e xun, a rate kooe.

⁵² E to ge a suyidide, e naxa gbilen Darisalamu seewe xungbe kui.

⁵³ E nu na horomobanxi kui temui birin Ala tantude.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a dɔxɔ naani na a ra. Namijɔnme naani nan Inyila Isa xa taruxui sebɛ Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili nɛ Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Matiyu, Annabi Maraki, nun Annabi Luki, e Inyila Isa naxan sebɛ, e maniya e boore ra. Na saxanyi findixi taruxui nan na, naxan Isa bari ki, a jɛrɛ ki, nun a faxa ki masenma won bɛ. Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebɛ, na fan Isa xa taruxui masenma, kɔnɔ kawandi nan gbo a kui. A Isa nan xa fe tagi rabama, alako mixie xa a kolon a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi yati yati nan na.

Annabi Yaya a masenma dunija birin bɛ a a lanma won xa la Isa ra, won xa danxaniya a ma. Na findima kisi nan na ibunadama bɛ, kisi naxan mu kanama abadan. Annabi Yaya mixi ralimaniyama yi Kitaabui kui alako e naxa siike Ala xa laayidi xa fe ma. Isa findixi sɛrɛxɛ xungbe nan na naxan dunija xunsarama. Won xa na kolon, won xa la a ra.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi, a wama Isa tide nan masenfe won bɛ. A tali wɔyenyi gbegbe rawalima na falafe ra. A a falama a Isa findixi «ibunadama xa naiyalanyi ra.» A a masenma a Isa luxi nɛ alɔ «xurusee demadonyi» danxaniyatɔɛ bɛ. A Isa misaalima «naadɛ» nun «kira» ra. Isa luxi alɔ «ye» nun «baloe» mixie bɛ. Isa munafanyi gbo adama bɛ.

Ala xa won mali na kolonfe ra alako Isa xa fe xa lu won bɔjɛ kui. Amina.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan sebexi

Ala Xui findife ibunadama ra

¹ A fɔlɔ fɔlɛ, Ala Xui nu na,
Ala Xui nu na e nun Ala,
Ala Xui nu findixi Ala yetɛ kan nan na.

² Kabi a fɔlɛ, Ala nun a Xui nan nu a ra.

³ Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra,
sese mu na naxan mu daaxi a tan saabui ra.

⁴ Marakisi sɔtɔma a tan nan na,
kisi naxan findixi naiyalanyi ra adamadie bɛ.

⁵ Na naiyalanyi yanbama dimi kui,
dimi fan mu tin a ra.

⁶ Ala naxa xɛmɛ nde xɛɛ, naxan nu xili Yaya.

⁷ Seede nan nu a ra, naxan fa seedejɔxɔya bade na naiyalanyi xa fe ra,
alako birin xa danxaniya a saabui ra.

⁸ A tan xa mu findixi na naiyalanyi ra,
kɔnɔ a tan fa nɛ a xa seede ba na naiyalanyi xa fe ra.

⁹ Naxan findixi naiyalanyi ra,
naiyalanyi yati na a ra,
naxan fama dunija ma, a xa adamadie birin iyalan.

¹⁰ Ala Xui naxa sabati dunija ma.
Dunija daa a tan nan saabui ra,
kɔnɔ dunija tondi nɛ a kolonde.

¹¹ A fa nɛ a xɔnyi,
kɔnɔ a xa mixie mu a rasɛnɛ.

¹² Kɔnɔ naxan tan birin a rasɛnɛ, e danxaniya a ma,
a naxa nɔɛ fi nee tan ma, e xa findi Ala xa die ra.

¹³ Na mu keli e bɔnsɔɛ xa ma,
xa na mu fate bende waxɔnyi ma,
xa na mu mixi nde waxɔnyi ma.
Ala yetɛ nan a niya e xa bari a nɛnɛ ra, e findi a xa die ra.

¹⁴ Ala Xui naxa findi ibunadama ra,
a sabati muxu ya ma.
Muxu bara a xa nɔrɛ to,
a Baba nɔrɛ naxan fixi a xa Di kerenyi ma,
hinnenteya nun nɔndi kamalixi naxan yi.

15 Yaya naxa a xui ite, a seedeḡoxɔya ba a xa fe ma,
«N yi nan ma fe masen wo be, n to a fala,
«Naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be,
barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»»

16 Won birin bara hinne soto a saabui ra.

A xa hinne bara gbo ye won yi ra.

17 Ala seriye Kitaabui fi won ma Annabi Munsa nan saabui ra.
A xa hinne nun nondi tan faxi won ma
a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

18 Adama yo mu na naxan bara Ala to,
kono Ala xa Di kerenyi, naxan na a Baba Ala fe ma,
a tan bara a masen.

*Annabi Yaya xa seedeḡoxɔya
(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:1-8, Luki 3:1-18)*

19 Yaya xa seedeḡoxɔya nan ya. Darisalamu Yuwifii kungie naxa serexedubee nun Lewi di ndee xee Yaya xon ma, e xa a maxorin, «Nde i tan na?»

20 Yaya mu tondi e yaabide, a naxa a masen e be a fiixe ra, «Ala xa Mixi Sugandixi mu n tan xa ra.»

21 E man naxa a maxorin, «I fa findixi nde ra? Annabi Eliya nan na i ra?» Yaya naxa e yaabi, «Ade, Eliya mu n na.» E naxa a maxorin, «Namijonme nan i ra muxu naxan mamefe a xa fa?» Yaya naxa e yaabi, «Ade.»

22 Na kui, e naxa gbilen a maxorin na, «Nde i ra? I i yete mapoxunxi nde ra? A yaba muxu be, muxu xa sa dentegge sa muxu xee ma e be.»

23 Yaya naxa a masen e be alo a sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui ki naxe, «N tan findixi mixi nan na naxan a xui itema gbengberenyi ma, «Wo kira matinxin Marigi be!»»

24 Fariseni nde naxee nu bara xee Yaya xon,

25 e naxa a maxorin, «Xa i mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra,

i mu findixi Eliya ra, i mu findixi namijonme ra muxu naxan mamefe, i fa mixie xunxama ye xora munfe ra?»

26 Yaya naxa e yaabi, «N tan mixie xunxama ye nan xora, kono mixi keren na wo ya ma, wo mu naxan kolon.

27 Na nan fama n xanbi ra. Na binye mu na n tan yi ra, n jan xa a xa sankiri luuti yati fulun.»

28 Na fe birin dangi Betani ne, Yuruden xure naakiri ma, Yaya nu mixie xunxama ye xora dennaxe.

*Isa nan na Ala xa serexe ra
(Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22)*

29 Na kuye iba, Yaya naxa Isa to fa ra a yire, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki, dunija xa yunubi xafarima naxan na.

30 N nu yi nan ma fe masenfe wo be n to a fala, n naxe, «Xeme naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»

31 N tan yati mu nu na kanyi kolon, kono n fa mixie xunxade ye xora ne alako a tan xa makenen Isirayilakae be.»

32 Yaya naxa seedeḡoxɔya ba, a a masen, «N bara Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra kelife koore ma alo ganbe, a doro a ma.

33 N tan yati mu nu a kolon, kono Ala naxan n xee mixie xunxade ye xora, a nu bara a masen n be, «I n Xaxili Seniyenxi toma goro ra naxan ma, a lu a ma, na kanyi nan n Xaxili Seniyenxi ragoroma mixie ma.»

34 N tan bara a to. N bara findi seede ra a Ala xa Di nan a ra.»

Isa foxirabire singee

35 Na kuye iba, Yaya man nu na naa, a nun a foxirabire mixi firin.

36 Yaya to Isa to dangi ra, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki!»

37 A foxirabire firinyie to a xui me, e naxa bira Isa foxo ra.

38 Isa to a kobe rato, a naxa e to a foxo ra, a naxa e maxorin, «Wo munse fenfe?» E fan naxa a yaabi, «Rabuni, i yigiyaxi minden?» E to a

xili «Rabuni», na nan falaxi e xa xui «Karamoxo».

³⁹ A naxa a fala e be, «Won xee, wo xa sa na kolon.» Nunmare temui nan nu a ra. E naxa siga na yire kolonde, e fa lu Isa fe ma.

⁴⁰ Simon Piyeri xunya Andire nu na na mixi firinyie ya ma, naxee Yaya xa masenyi me, e fa bira Isa foxo ra.

⁴¹ A naxa siga a taara yire keren na, a a fala a be, «Muxu bara Al Masihu to!» Na nan falaxi e xa xui, «Ala xa Mixi Sugandixi».

⁴² Andire naxa Piyeri xanin Isa yire. Isa to a to, a naxa a fala a be, «Yunusa xa di Simon nan i ra, konon i xili fama falade Kefasi, na nan na ki <Piyeri,> naxan wama a falafe <fanye>».

⁴³ Na kuye iba, Isa naxa nate tongo a xa siga Galile. A to Filipu to, a naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

⁴⁴ Filipu, Andire, nun Piyeri birin findi Betesayidakae nan na.

⁴⁵ Filipu naxa siga Natanayeli yire, a a fala a be, «Mixi naxan ma fe falaxi Munsa nun namiponmee xa Kitaabuie kui, muxu bara a to. Isa Nasaretika nan a ra, Yusufu xa di!»

⁴⁶ Natanayeli naxa a maxarin, «Fe fanyi nde noma minide Nasareti?» Filipu naxa a yaabi, «Fa, i yete yati xa a to.»

⁴⁷ Isa to Natanayeli to fa ra, a naxa a fala a xa fe ra, «Isirayilaka yati nan yi ki, maifuya yo mu na naxan bonne ma!»

⁴⁸ Natanayeli naxa a maxarin, «I n kolonxi di?» Isa naxa a yaabi, «Beenun Filipu xa i xili, i to nu xore bili bun ma, n tan i to ne.»

⁴⁹ Natanayeli naxa a fala a be, «Karamoxo, i tan findixi Ala xa Di yati nan na! Isirayila Mange nan i ra!»

⁵⁰ Isa naxa a fala a be, «N to a falaxi, a n i to ne xore bili bun ma, i laxi n na na fe nan ma? I fe gbete toma ne naxee dangi na ra.»

⁵¹ A man naxa a masen a be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo fama ne koore tode, a rabixi, Ala xa

malekee nu te e nu goro Adama xa Di ma.»

2

Futixiri xulunyi

¹ Na xi saxan nde ma, futixiri xulunyi nde naxa raba Kaana, naxan na Galile boxi ma. Isa nga nu na na xulun mixie ya ma.

² Isa fan nu xilixi naa, a nun a foxirabirree.

³ Weni to pon, Isa nga naxa a fala a be, «Weni bara pon yi mixie yi ra.»

⁴ Isa naxa a maxarin, «N nga, i wama munse xon ma n na? N ma waxati mu nu a li sinden.»

⁵ A nga naxa a fala banxi konyie be, «A na naxan yo fala wo be, wo a raba.»

⁶ Fepe senni geme daaxi nu na menni, naxee rafema ye ra Yuwifie e yete raseniye naxan na. Litiri tongo solomasaxan han litiri keme moxonen nu noma sade fepe keren kui.

⁷ Isa naxa a fala konyie be, «Wo yi fepe rafe ye ra.» E naxa e birin nafe tapu.

⁸ A man naxa a fala e be, «Yakosi, wo a nde ba, wo a xanin xulun xunyi xon ma.» E naxa na fan naba.

⁹ Xulun xunyi to na ye min Isa nu bara naxan mafindi weni ra, a mu nu a kelide kolon, konon konyi naxee ye baxi, nee tan a kolon. A to a min, a naxa ginefenyi xili,

¹⁰ a a fala a be, «Xulun kanyi birin weni fanyi nan singe ramini, mixie na siisi, e fa weni gbete ramini. Konon i tan bara weni fanyi ragata han yi temui!»

¹¹ Na naxa findi Isa xa tonxuma singe ra. A a raba Kaana ne, Galile boxi ma. Na fe kui, a a xa nore nan makenen, a foxirabirree naxa la a ra.

¹² Na xanbi, a naxa sa goro Kaperenamu, a nun a nga, a xunye, nun a foxirabirree. E naxa sa xi ndee radangi naa.

Isa yulxe kerife hoxomobanxi kui (Matiyu 21:12-13, Maraki 11:15-17, Luki 19:45-46)

13 Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to makore, Isa naxa te Darisalamu.

14 A naxa sa li, ninge, yexee, nun ganbe matie nu na horomobanxi yire, kobiri masaree fan nu dɔxɔxi naa.

15 Isa naxa luuti ndee yailan luxusinyi ra, a yulɛe birin kerɪ horomobanxi kui, a nun e xa ningee nun yexeee. A naxa kobiri masaree xa kobiri rayensen bɔxi, a e xa teebilie rabira.

16 A naxa a fala ganbe matie fan be, «Wo yee tongo be! Wo ba n Baba xa banxi findife makiti ra!»

17 A foxirabiree naxa ratu na Kitaabui sebeli ma naxan a falama, «Xanunteya bara gbo ye n bɔɔe kui i xa banxi xa fe ra.»

18 Na kui, Yuwifi kuntigie naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama naxan a masenma muxu be a a lan i xa yi mooli raba?»

19 Isa naxa e yaabi, «Wo yi horomobanxi rabira. Xi saxan bun ma n tan a rakelima.»

20 Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Yi horomobanxi naxan tixi je tongo naani nun senni bun ma, i tan na rakelima ne xi saxan bun ma?»

21 Konɔ Isa to horomobanxi xa fe fala, taali woyenyi nan nu a ra. A nu a fate nan ma fe falafe.

22 A to keli faxe ma, a foxirabiree naxa ratu a xa woyenyi ma. Na kui, e naxa la Kitaabui xui ra, e naxa la Isa xui ra.

23 Isa to nu na Darisalamu, Sayamaleke Dangi Sali waxati, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma e to tonxuma makaabaxie to, a nu naxee rabama.

24 Konɔ Isa mu nu lama e ra, barima a nu adamadi birin kolon.

25 A hayi yo mu nu a ma, mixi yo xa ibunadama xa fe fala a be, barima a tan nu adamadi bɔɔe kolon.

3

Isa nun Nikodemu xa sumunyi

1 Yuwifi kuntigi nde nu na Farisenie ya ma, naxan xili Nikodemu.

2 A naxa siga Isa xɔn ma kɔe ra, a a fala a be, «Karamɔxɔ, muxu a kolon karamɔxɔ nan i ra Ala naxan xexxi. I tonxuma makaabaxi naxee rabafe, mixi yo mu nɔma e rabade xa a kanyi nun Ala xa mu a ra.»

3 Isa naxa a masen a be, «N xa nɔndi yati fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, a mu nɔma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

4 Nikodemu naxa a maxorin, «Mixi mɔxi nɔma gbilende a nga tege, a man gbilen bari ra?»

5 Isa naxa a yaabi, «A nɔndi i ma n xa a fala i be, xa mixi mu bari a neene ra, ye nun Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu nɔma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

6 «Fate bende nan mixi fate bende barima. Konɔ mixi xaxili tan barima Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra.

7 N to a falaxi i be a fo wo xa bari a neene ra, na naxa i terenna.

8 Foye minima a na wa minife dede biri ra. I a xui nan mema, konɔ i mu a kelide kolon, i mu a sigade fan kolon. Mixi na bari a neene ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a luma na ki ne.»

9 Nikodemu naxa a maxorin, «Na rabama di?»

10 Isa naxa a yaabi, «I tan naxan findixi Isirayila karamɔxɔ xungbe ra, i mu na kolon?»

11 N xa nɔndi yati fala i be, muxu fee nan falama muxu naxee kolon. Muxu man fee nan seede bama muxu naxee toxi, konɔ wo bara tondi muxu xa seederɔxɔya ra.

12 Xa wo mu la n xui ra, n to yi duniɔna fee falafe wo be, xa n sa ariyanna fee nan fala wo be, wo lama a ra di?

13 Mixi yo mu nu te ariyanna, fo Adama xa Di naxan kelixi ariyanna.»

14 «Annabi Munsa to nu na gbengerenyi ma, a naxa bɔximase misaali nde yailan wure gbeeli ra, a a ite wuri kuye ma. Adama xa Di fan lanma a xa ite wuri kon na na ki ne,

15 alako naxan yo danxaniya a ma, na kanyi xa kisi soto naxan mu jonma abadan.

¹⁶ Ala dunija xanu ne han a naxa a xa Di kerenyi fi, alako mixi yo naxan na danxaniya a ma, a naxa loe, a xa kisi ne abadan.

¹⁷ Ala mu a xa Di xee dunija xa ratonde, a a xee ne a xa fa dunija rakisi.

¹⁸ Naxan yo na danxaniya a ma, kiiti mu kanama na kanyi ra, kono naxan yo mu danxaniya a ma, kiiti jan bara ge kanade na kanyi ra, barima a mu danxaniyaxi Ala xa Di kerenyi ma.

¹⁹ Kiiti nan ya: Ala xa naiyalanyi bara fa dunija, kono dimi rafan adamadie ma dangi na naiyalanyi ra, barima e kewali mu fan.

²⁰ Naiyalanyi mu rafan fe kobi raba yo ma. E mu minima naiyalanyi ma, e xa wali kobie naxa fa sa kene ma.

²¹ Kono naxan yo jere ma Ala xa nondi ma, a tan minima naiyalanyi ma, alako Ala waxonfe e naxan nabafe, na xa sa kene ma.»

Annabi Yaya seede bafe Isa xa fe ra

²² Na xanbi, Isa nun a foxirabiree naxa keli Darisalamu e so Yudaya boxi ma. Isa naxa waxati nde raba menni a nun a foxirabiree, e nu mixie xunxama ye xora.

²³ Yaya fan nu mixie xunxama ye xora Enon ne, Salimon fe ma, barima ye gbege nu na naa. Mixie nu sigama a xon, a tan nu e xunxa ye xora.

²⁴ A a lixi na temui, a mu nu saxi geeli sinden.

²⁵ Loxo nde, woyenyi naxa mini Yaya foxirabiree nun Yuwifi nde tagi maraseniyenyi xa fe ra.

²⁶ E naxa siga Yaya yire, e a fala a be, «Karamoxo, wo nun xeme naxan nu a ra Yuruden naakiri ma, i bara naxan ma fe seede ba, a na mixie xunxafe ye xora. Birin na sigafe a yire.»

²⁷ Yaya naxa e yaabi, «Mixi mu fefe sotoma, fo Ala na naxan fi a ma.

²⁸ Wo tan yati bara findi n ma seede ra, a n a masen ne, «N tan

xa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. N xee xi a ya ra ne.»

²⁹ Xeme naxan gine fenxi, a tan nan findima gine kanyi ra. A defanboore tan luma a fe ma ne, a a tuli mati a ra jexexinyi kui. N tan luma na ki ne Isa be. N ma seewe bara kamali.

³⁰ Fo Isa xa fe xa ite ne, n gbe xa igoro.»

³¹ «Naxan kelixi koore, a tan dangi birin na. Naxan kelixi dunija ma, dunija mixi nan a ra naxan woyenma a dunija ki ma, kono naxan tan kelixi ariyanna, a tan dangi birin na.

³² A tan fe nan seede bama, a bara naxan to, a man bara naxan me, kono mixi yo mu lama a xa seedejoxoya ra.

³³ Mixi naxan lama na seedejoxoya ra, a bara a kolon a Ala nondi nan falama.

³⁴ Ala xa Xera Ala xa masenyi nan tima, barima a kamalixi Ala Xaxili Seniyenxi ra.

³⁵ Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a fe birin sa a belexe.

³⁶ Naxan na danxaniya Ala xa Di ma, a bara abadan kisi soto. Kono naxan na Ala xa Di xui matandi, na kanyi tan mu kisima. Ala xa xone nan birama a foxo ra.»

4

Samari gine nde nun Samarikae danxaniyafe Isa ma

¹ Isa naxa a kolon a Farisenie bara a me, a foxirabiree na wuyafe, a man na mixie xunxafe ye xora dangi Yaya ra.

² Kono a fa li Isa yeste xa mu nu mixie xunxama ye xora, a foxirabiree nan nu a rabama.

³ Isa to rakolon na fe ma, a naxa keli Yudaya, a gbilen Galile boxi ma.

⁴ Na biyaasi kui, a nu lan a xa Samari boxi igiri sigafe ra Galile.

⁵ A naxa Samari taa nde li naxan xili Sukaru, dennaxe makore xe ra, Yuwifie benba Yaxuba naxan fi a xa di Yusufu ma.

⁶ Yaxuba xa kolonyi na menni ne. Isa to nu bara tagan a xa biyaasi

kui, a naxa a magoro na kolon de ra. Yanyi tagi nan nu a ra.

⁷ Samari gine nde to fa ye bade, Isa naxa a fala a be, «N ki ye, n xa a min.»

⁸ A a lixi Isa foxirabirɛe nu bara siga donse sarade taa kui.

⁹ Gine naxa a fala Isa be, «I tan Yuwifii, n tan Samari gine. I n maxorinma ye min daaxi ma munfe ra?» Gine na fala ne barima Yuwifii nun Samarikae mu sese masarama e bore tagi.

¹⁰ Isa naxa a fala, «Xa i sa a kolon nu, Ala wama i kife naxan na, i tan nan a makulama kisi ye ra nu, a fa na fi i ma. Xa i sa a kolon nu mixi naxan a falafe i be yi ki, <n ki ye ra,> i tan fan a makulama ne ye ra nu naxan i rakisima.»

¹¹ Gine naxa a maxorin, «N ba, ye base yo mu i yi ra, yi kolonyi fan tilin. I fa na kisi ye sotoma minden?»

¹² Ka i tan dangi muxu benba Yaxuba ra? A tan nan yi kolonyi fi muxu ma. A tan yete bara a ye min, a nun a xa die, a nun a xa goore.»

¹³ Isa naxa a yaabi, «Naxan yo yi kolon ye min, ye xoli man gbilenma a suxu ra.

¹⁴ Konɔ naxan ye minma n naxan fima a ma, ye xoli mu a suxuma sonon. Na ye findima dulonyi nan na a boɛ ma, a gbo a i, a findi abadan kisi ra.»

¹⁵ Gine naxa a fala a be, «N ba, na ye fi n ma, alako ye xoli naxa n suxu, n naxa fa ye bade sonon.»

¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Siga i sa i xa mɔri xili, wo fa be.»

¹⁷ Gine naxa a yaabi, «N mu doxoxi xeme xon.» Isa naxa a fala, «I nondi nan falaxi, a i mu doxoxi xeme xon.

¹⁸ I bara doxo xeme suuli birin xon ma, i man nun xeme naxan a ra yi temui, futi mu wo tagi. Na tan, i nondi nan falaxi.»

¹⁹ Gine naxa a fala Isa be, «Awa, n bara a kolon fa, a namijonme nan na i ra.

²⁰ Muxu benbae Ala batu yi geya nan fari, konɔ wo tan Yuwifii a

falama a fo Ala xa batu Darisalamu ne.»

²¹ Isa naxa a fala a be, «N ma di, i xa la n na, waxati na fafe Baba Ala mu batuma yi geya ma, a mu batuma Darisalamu fan.

²² Wo tan Samarikae, wo salima, konɔ wo mu Ala kolon. Muxu tan Yuwifii, muxu salima, muxu man Ala kolon, barima Ala xa kisi fanma Yuwifii nan na.

²³ Konɔ waxati na fafe, a pan bara a li, Baba Ala batulae a batuma a nondi ki ma e xaxili fiixe nan na. Baba Ala wama na batula moolie nan xon ma.

²⁴ Ala findixi Xaxili nan na. A batulae lan ne e xa a batu e xaxili fiixe nan na a nondi ki ma.»

²⁵ Gine naxa a fala a be, «N a kolon a Al Masiihu fafe, Ala xa Mixi Sugandixi. A tan na fa, a fe birin tagi rabama ne won be.»

²⁶ Isa naxa a fala a be, «N tan nan na ra, n tan Ala xa Mixi Sugandixi nan woyenfe i be yi ki.»

²⁷ Isa foxirabirɛe to Isa li, a na woyenfe na gine ra, e de naxa ixara, konɔ e mu a maxorin, «I wama munse xon» xa na mu a ra «Wo na munse falafe?»

²⁸ Gine naxa a xa feɛne lu naa, a siga taa kui, a sa a fala mixie be,

²⁹ «Wo fa. Wo xa xeme nde mato naxan bara n ma kewali birin fala n be, a mu n kolon. Ala xa Mixi Sugandixi na a ra ba, ka?»

³⁰ Na kui, taakae naxa mini sigafe ra Isa yire.

³¹ Na waxati bun ma, Isa foxirabirɛe nu woyenfe a be, e a fala, «Karamoxo, i dege.»

³² Konɔ Isa naxa a masen e be, «Baloe na n tan yi ra, wo tan mu naxan kolon.»

³³ A foxirabirɛe naxa e bore maxorin, «Pe, mixi nde nan faxi donse ra a xon ma ba?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «N tan ma baloe findixi n Xema waxonfe rabafe nan na, n xa a xa wali raka-mali a bara naxan so n yi.

³⁵ Wo tan mu a falama xe, <Kike naani nan luxi beenun xe xabe xa a li>? N xa a fala wo be, wo wo ya

rasiga, wo xεe mato, e ragbeelixi ki naxe. Xe xaba temui bara a li.

³⁶ Xe xabe jan bara a xa wali sare soto folo. A xa wali a niyama ne mixi xa kisi soto abadan. Na kui, naxan xe bima nun naxan xe xabama, e birin luma seewe keren ne.

³⁷ Yi masenyi findixi nondi nan na, <Mixi nde xe garansanma, gbete a xabama.>

³⁸ N tan wo xexi xe xabade ne, wo mu naxan nawalixi. Mixi gbete nan walixi, konɔ wo tan nan e xa wali ranonyi toma.»

³⁹ Samarika naxee nu sabatixi na taa kui, e gbege naxa danxaniya Isa ma na gine xa seedeɔxɔya xa fe ra, a to a fala, «N bara kewali naxan birin naba, a bara a birin tagi raba n be.»

⁴⁰ Na kui, Samarikae to fa Isa yire, e naxa a mayandi a xa lu e xonyi. Isa naxa xi firin naba naa.

⁴¹ Mixi gbege man naxa danxaniya a xa masenyi saabui ra.

⁴² E naxa a fala na gine be, «Singe muxu nu danxaniyaxi i tan nan xa woyenyi xa fe ra, konɔ yakosi muxu tan yete bara a xui me. Muxu bara a kolon fa, a yi findixi dunija rakisima nan yati ra.»

Isa xeme nde xa di rayalanfe

⁴³ Na xi firin dangi xanbi, Isa naxa keli naa, a siga Galile,

⁴⁴ barima a tan yati a a masen ne a namiponme sese yo mu binyama a xonyi.

⁴⁵ A to so Galile, naakae naxa a rasene a fanyi ra, barima e fan nu bara Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu, e a xa kaabanakoe to, a naxee raba naa.

⁴⁶ Na kui, Isa man naxa so Kaana, Galile boxi ma, a ye mafindi weni ra dennaxe. Mange xa walike xungbe nde nu na naa, naxan xa di nu furaxi Kaperenamu.

⁴⁷ A to a me a Isa bara fa Galile kelife Yudaya, a naxa siga a yire, a a maxandi a xa fa a xa di xeme rayalan naxan nu saxi saya fure ma.

⁴⁸ Isa naxa a fala a be, «Wo tan mu danxaniyama feo, fo wo tonxumae nun kaabanakoe to!»

⁴⁹ Mange xa walike naxa a mayandi, «Marigi, talu n xonyi beenun n ma di xa faxes!»

⁵⁰ Isa naxa a yaabi, «Siga, i xa di bara kisi.» Na walike naxa la Isa xa masenyi ra, a naxa siga.

⁵¹ A nu na gbilenfe temui naxe, a xa konyie naxa a ralan, e a fala a be, «I xa di bara kisi!»

⁵² A fan naxa e maxorin, «A fisa mun temui?» E naxa a yaabi, «A fate xinbelixi xoro yanyi tagi pondon.»

⁵³ Na di baba naxa a kolon a xa di yalan folo kabi Isa a fala a be temui naxe, «I xa di bara kisi.» Na nan a ra, na xeme nun a xa denbaya birin naxa danxaniya Isa ma.

⁵⁴ Na naxa findi Isa xa tonxuma makaabaxi firin nde ra. A a raba Galile ne, a to gbilen kelife Yudaya.

5

Isa namate rayalanfe

¹ Na dangi xanbi, Yuwifie xa sali nde to a li, Isa naxa te Darisalamu.

² Ye yire nde nu na Darisalamu, naxan xili Betesda Eburu xui. A nu na taa naade xungbe nan fe ma, naxan xili Xurusee Naade. Leele suuli nan nu na na ye yire.

³⁻⁴ Furema wuyaxi nu saxi na leele bun ma, alo donxue, namate, nun naxee salonyie birin tuuxi a ma.

⁵ Xeme nde nu na naa, naxan nu namataxi kabi je tongo saxan nun solomasaxan.

⁶ Isa to nu a kolon a yi xeme nu bara bu a namataxi ra, a to a saxi to, a naxa a maxorin, «I wama a xon i xa yalan?»

⁷ Namate naxa a yaabi, «Marigi, ye na imaxa, mixi yo mu na naxan n nagoroma a xora. Beenun n tan xa ye yire li, mixi gbete bara goro a xora.»

⁸ Isa naxa a fala a be, «Keli, i i xa dagi tongo, i i jere.»

⁹ A naxa yalan keren na. A naxa a xa dagi tongo, a a jere.

Na loxo to nu findixi malabu loxo nan na,

¹⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala na xeme rayalanxi be, «Malabu loxo nan to, a mu lanma i xa i xa dagi xanin i xun.»

¹¹ Kono a tan naxa e yaabi, «Xeme naxan n nayalanxi, na nan a fala n be, «I i xa dagi tongo, i i jere.»»

¹² E naxa a maxarin, «Nde na falaxi i be?»

¹³ Kono xeme mu nu a kolon naxan a rayalanxi, barima Isa nu bara loe a ma pama ya ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa man naxa na xeme li hromobanxi, a naxa a fala a be, «Yakosi i bara yalan, kono a lanma i xa gbilen yunubi foxo ra alako fe gbete naxa i soto naxan dangi na fure singe ra.»

¹⁵ Xeme naxa siga a sa a fala Yuwifi kuntigie be, a Isa nan a rayalanxi.

¹⁶ Isa to na fe raba malabu loxo ne, Yuwifi kuntigie naxa so Isa gerefe.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Han to n Baba na walife, n fan na walife.»

¹⁸ Na temui, Yuwifie naxa fe birin naba alako e xa a faha, barima a nu malabu loxo seriye kanama, a man nu a falama a Ala nan a Baba ra. Na na a ra e birin tide lanxi.

Ala xa Di walima a Baba nan xa yaamari ma

¹⁹ Na kui, Isa naxa a masen e be, «N xa nondi yati fala wo be, Ala xa Di mu noma fefe rabade a yete ra, fo a na naxan to a Baba Ala ra. Ala xa Di, a Baba Ala nan foxi rabama.

²⁰ Barima Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a man fe naxan birin nabama, a a masenma a xa Di be. A jan fama fee masende a be naxee makaaba dangi yee ra, alako wo de xa ixara.

²¹ Baba Ala mixie rakelima faxe ma ki naxe, a e rakisi, Ala xa Di fan kisi fima a na wa a fife naxee ma.

²² Baba Ala jan mu mixi yo makiitima, a mixi makiitife birin luxi a xa Di nan ma,

²³ alako birin xa Ala xa Di binya alo e Baba Ala binyama ki naxe. Naxan yo mu Ala xa Di binya, a mu

Baba Ala fan binyaxi naxan a xa Di xexi dunija.»

²⁴ «N xa nondi fala wo be, naxan a tuli matima n na, a fa la n Xema ra, na kanyi bara kisi abadan. Na kanyi mu kiiti xoxoxe sotoma, a bara ge ratangade yahannama ma, a bara kisi soto.

²⁵ N xa a fala wo be a nondi ki ma, waxati fafe a lide, a jan bara a li, faxamixie Ala xa Di xui mema ne. Naxee na a xui me, nee kisima ne.

²⁶ Baba Ala to findixi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na, a bara a xa Di fan findi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na.

²⁷ A man bara noe so a yi ra adamadie makiitife ma, barima Adama xa Di nan a ra.

²⁸ Wo naxa kaaba yi fe ma, barima waxati fafe a lide, naxee na gaburi kui, e birin a xui mema ne,

²⁹ e mini e xa gaburie kui. Naxee findi fe fanyi rabae ra, nee na keli, e kisi nan sotoma. Kono naxee findi fe kobi rabae ra, nee tan na keli, e gbaloe nan sotoma.»

³⁰ «N tan mu noma fefe rabade n yete ra. N a mema Baba Ala ra ki naxe, n tan kiiti sama na ki ne. Na kui, n ma kiiti tinxin, barima n mu birama n yete waxonfe xa foxo ra, n biraxi n Xema nan waxonfe foxo ra.»

³¹ «Xa n sa seede ba n yete be, a mu lanma.

³² Baba Ala nan seede bama n be. N fan a kolon a tan seederoxoya naxan bama n ma fe ra, a findixi nondi nan na.

³³ Wo tan yati bara mixie xee Yaya xon, a fan naxa seederoxoya ba nondi xa fe ra.

³⁴ N hayi mu na adama tan xa seederoxoya ma, kono n yi fee masenxi ne wo be alako wo xa kisi.

³⁵ Yaya nu luxi ne alo lanpui radexexi naxan yanbama. Wo bara seewa na naiyalanyi ra waxati nde bun ma.»

³⁶ «Kono seederoxoya nde na n be naxan dangi Yaya gbe ra. N fee naxee rabama, Baba Ala bara naxee so n yi n xa e raba, nee nan findixi

seedepoxoya ra n ma fe ra, a Baba Ala nan n xexxi.

³⁷ Baba Ala naxan n xexxi, a fan yati bara seede ba n ma fe ra. Wo singe mu nu a xui me, wo mu nu a yatagi to,

³⁸ a xa masenyi man mu sabatixi wo bope ma, barima wo mu laxi a xa xera ra.

³⁹ Wo luma Kitaabuie mato ra, barima wo poxo a ma, a wo abadan kisi soto ma e tan nan saabui ra. A fa li, na Kitaabuie yati nan n ma fe seede bama,

⁴⁰ konon wo tondixi fade n ma wo xa kisi soto.»

⁴¹ «N mu wama adamadie xa matoxoe xon.

⁴² N wo kolon. Ala xa xanunteya mu na wo bope kui.

⁴³ N faxi n Baba nan xili ra, konon wo mu n nasenexi. Xa mixi gbete sa fa a yete kan nan xili ra, wo mu tondima na tan nasenede.

⁴⁴ Wo to wama wo xa matoxoe soto wo bore ra, konon wo mu matoxoe fenma naxan fatanxi Ala Kerenyi tan na, wo fa danxaniyama di?»

⁴⁵ «Wo naxa a mapoxun de a n tan nan wo kalamuma Baba Ala xon. Annabi Munsa, wo xaxili tixi naxan na, na nan wo kalamuma.

⁴⁶ Xa wo sa laxi Munsa ra nu, wo lama ne n fan na nu, barima Munsa n tan nan ma fe sebe.

⁴⁷ Konon xa wo mu laxi a xa Kitaabui ra, wo fa lama n tan ma masenyi ra di?»

6

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹ Na xanbi, Isa naxa giri Galile Baa naakiri ma, e naxan xili falama Tiberiyasi Baa.

² Nama gbegbe nu biraxi a foxo ra, barima e nu a xa tonxuma makaabaxie toxi, a nu naxee rabama furemae be.

³ Isa naxa te geya fari, a sa doxo naa a nun a foxirabiree.

⁴ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali nu bara makore.

⁵ Isa to a ya rasiga, a naxa pama gbegbe to fa ra a yire, a naxa Filipu maxorin, «Won sa noma taami sarade minden alako yi mixi birin xa e dege?»

⁶ A na fala ne alako a xa Filipu mato, barima Isa jan nu a kolon a fafe naxan nabade.

⁷ Filipu naxa a yaabi, «Hali won taami sara xi keme firin wali sare nan na, na mu a niyama yi pama mixi birin xa no taami xuntundi soto de.»

⁸ Isa foxirabire Andire, Simon Piyeri xunya, a naxa a fala,

⁹ «Mengi taami suuli na yi xeme dimedi yi ra, a nun yexe firin, konon na findixi munse ra yi pama be?»

¹⁰ Isa naxa a masen, «Wo a fala pama be e xa e magoro.» Nooge xinde gbegbe to nu na naa, mixie naxa doxo boxi, e xeme mixi wulu suuli pondon.

¹¹ Na temui, Isa naxa na taami suuli tongo, a Ala tantu, a e itaxun pama magoroxi ma, a a raba na ki ne yexe fan na. Birin naxa a soto, han e birin naxa wasa.

¹² Nama to luga, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo donse donxoe xuntunyie malan, alako sese naxa makana.»

¹³ Na kui, e naxa mixie xa donse donxoe xuntunyie malan han debe fu nun firin naxa rafe. Na birin fatan mengi taami gundi suuli nan na.

¹⁴ Nama to Isa xa tonxuma makaabaxi to, e naxa a fala, «Muxu bara namiponme naxan mame a xa fa dunija ma, a tan nan yati yi ki!»

¹⁵ Isa to a kolon a e nu fafe a suxude ne e xa a findi mange ra, a naxa keli e xun ma, a sa lu a kerenyi ma geya fari.

Isa nerefefe ye fari

¹⁶ Nunmare to so, Isa foxirabiree naxa goro baa de ra,

¹⁷ e baki kunkui kui, e xa baa igiri sigafe ra Kaperenam. Dimi nu bara sin, konon Isa mu nu gbilen e yire sinden.

¹⁸ Foye belebele naxa mini, baa naxa xaape.

¹⁹ E to laala ba kilo suuli xa na mu senni jɔndɔn, e naxa Isa to jɛrɛ ra ye fari, a fafe e mabiri kunkui yire. E naxa gaaxu.

²⁰ Kɔnɔ Isa naxa a fala e bɛ, «N tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²¹ E to nu wama a xa te kunkui kui, kunkui naxa e sigade li keren na.

Kisi taami naxan fatanxi Ala ra

²² Kuye naxa iba jama ra baa dɛ, Isa fɔxirabirɛe kunkui tongo dennaxɛ. E nu a kolon a na kunkui kerɛnyi nan nu na naa, a fa li Isa mu baki a kui, fo a fɔxirabirɛe doro.

²³ Kunkui gbɛtɛ naxee keli Tiberiyasi, nee naxa e li mɛnni, e taami don dennaxɛ, Marigi naxan so e yi a to gɛ Ala tantude.

²⁴ Mixie to a kolon a Isa mu nu na mɛnni sɔnɔn, a fɔxirabirɛe fan mu na, e fan naxa baki kunkui kui, e giri Kapɛrɛnamu, Isa fende.

²⁵ E to Isa li baa naakiri ma, e naxa a maxɔrin, «Karamɔxɔ, i faxi be mun tɛmui?»

²⁶ Isa naxa e yaabi, «A nɔndi ki ma n xa a fala wo bɛ, wo mu n fenfe xɛ n to tɔnxuma makaabaxi raba wo ya xɔri. Wo n fenfe nɛ wo to lugaxi taami ra.

²⁷ Wo naxa wali dunija baloe xa fe ra, naxan bɔrɔma. Wo xa wali baloe nan ma fe ra naxan buma, a abadan kisi fi wo ma. Adama xa Di nan na baloe fima wo ma, barima Baba Ala bara a tan nan matɔnxuma a xa Mixi Sugandixi ra.»

²⁸ Na kui, jama naxa Isa maxɔrin, «Muxu lanma muxu xa munse raba alako muxu xa nu kɛwalie raba Ala wama naxee xɔn?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Ala wama kɛwali naxan xɔn, a findixi yi nan na: Wo xa danxaniya a xa xɛɛra ma.»

³⁰ E man naxa a maxɔrin, «I tɔnxuma makaabaxi mundun nabama muxu ya xɔri alako muxu xa la i ra? I fa kɛwali mundun nabama?»

³¹ Muxu benbae taami nde don nɛ gbɛngberɛnyi ma naxan goro kelife koore ma. A sɛbɛxi Kitaabui kui, «Ala naxa taami fi e ma baloe ra, naxan keli koore ma.»»

³² Isa man naxa a masen e bɛ, «N xa a masen wo bɛ a nɔndi ki ma, Annabi Munsa mu koore taami fi wo ma. N Baba nan koore taami yati fima wo ma.

³³ Barima taami naxan fatanxi Ala ra, a tan nan goroma keli koore, a kisi fi dunija ma.»

³⁴ Na kui, e naxa a fala a bɛ, «Marigi, muxu ki na taami ra tɛmui birin.»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «N tan nan na kisi taami ra. Naxan na fa n tan ma, a mu kaame kolonma abadan. Naxan na danxaniya n tan ma, a mu ye xɔli kolonma sɔnɔn.

³⁶ Kɔnɔ alɔ n a falaxi wo bɛ ki naxɛ, hali wo to bara n to, wo mu laxi n na.

³⁷ Baba Ala mixi naxan birin fima n ma, a fama nɛ n ma, n mu mɛɛma e ra abadan,

³⁸ barima n kelixi koore ma n Xɛɛma waxɔnfe nan nabade. N mu faxi n yetɛ waxɔnfe xa rabade.

³⁹ N Xɛɛma wama nɛ n xa a xa mixi birin nakeli faxɛ ma lɔxɔ dɔnxɔɛ. A mixi naxee fixi n ma, hali keren naxa lɔɛ.

⁴⁰ Na nan findixi n Baba sagoe ra, a naxan yo na danxaniya a xa Di ma, na kanyi xa abadan kisi sɔtɔ, n man xa a rakeli faxɛ ma lɔxɔ dɔnxɔɛ ma.»

⁴¹ Na kui, Yuwifie naxa so a mafalafe, barima a nu bara a fala, «N tan nan na taami ra naxan goro keli koore.»

⁴² E nu a falama nɛ, e naxɛ, «Isa xa mu yi ki, Yusufu xa di? Won mu a nga nun a baba kolon? A fa a falama di, a a goroxi nɛ keli koore?»

⁴³ Isa naxa e yaabi, «Wo ba wɔyɛnfe wo bore tagi na mɔoli ra.

⁴⁴ Mixi yo mu nɔma fade n ma, xa Baba Ala, naxan n xɛɛxi, mu a kanyi mabɛndun n ma. N fan fama a kanyi rakelide faxɛ ma lɔxɔ dɔnxɔɛ.

⁴⁵ A sɛbɛxi namijɔnmɛɛ xa Kitaabui kui, «Ala fama nɛ e birin xarande.» Naxan yo na Baba Ala xui rame, a a xa masɛnyi suxu, na kanyi tan fama nɛ n ma.

⁴⁶ Mixi yo mu na naxan bara Baba Ala to, bafe mixi ra naxan fatanxi

Ala ra. Na keren nan bara Baba Ala to.»

⁴⁷ «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, naxan na danxaniya n ma, a bara abadan kisi soto.»

⁴⁸ N tan nan na kisi taami ra.

⁴⁹ Wo benbae taami don ne gbengberenyi ma, kɔnɔ e birin naxa faxe.

⁵⁰ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. Naxan yo na yi tan don, na kanyi mu faxama.

⁵¹ N tan nan na na kisi taami ra naxan goroxi keli koore. Naxan yo na yi taami tan don, a kisima ne abadan. Yi taami findixi n fate nan na, n naxan fima serexe ra alako dunɔna xa kisi soto.»

⁵² Na kui, sɔnxɔe naxa mini Yuwifie tagi, e nu a fala, «Pe, yi xeme nɔma a fate sube sode won yi ra di, won xa a don?»

⁵³ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, xa wo mu Adama xa Di fate sube don, xa wo mu a wuli min, kisi mu wo be.»

⁵⁴ Naxan n sube donma, a n wuli min, na kanyi kisima ne abadan, n a rakelima ne faxe ma lɔxɔ dɔnxɔe.

⁵⁵ N fate nan findixi baloe yati ra. N wuli nan findixi minse yati ra.

⁵⁶ Naxan n sube donma, a n wuli min, n bara sabati na kanyi i, a fan bara sabati n fan i.

⁵⁷ Baba Ala to n xeeɔi, kisi fatanma naxan na, kisi na n fan yi a tan saabui ra. Na mɔɔli man na, naxan baloma n tan ma, na kanyi kisima n saabui ra.

⁵⁸ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. A mu luxi alo wo benbae taami naxan don. E tan faxe ne. Naxan yi taami tan donma, na kanyi kisima ne abadan.»

⁵⁹ Isa yi masenyi ti ne a nu mixie kawandima temui naxe Kaperenamu salide kui.

Isa fɔxirabire gbegbe janige masarafe

⁶⁰ E to a xa masenyi me, a fɔxirabire wuyaxi naxa a fala, «Yi masenyi tan xɔrɔxɔ de! Nde nɔma tinde a ra?»

⁶¹ Isa to a kolon a a fɔxirabiree na yi woyenyi falafe e bore tagi, a naxa

e maxɔrin, «N ma masenyi bara wo raxɔnɔ?»

⁶² Xa a sa li go, wo sa Adama xa Di to te ra koore ma, a kelixi dennaxe?»

⁶³ Ala Xaxili Seniyenxi nan kisi fima mixi ma. Fate bende tan mu nɔma sese ra. N masenyi naxan tixi wo be, a Ala Xaxili Seniyenxi nun kisi soto ki nan masenma.

⁶⁴ Kɔnɔ mixi ndee na wo ya ma, naxee mu danxaniyaxi.» Isa na fala ne barima kabi a folɔ, a nu a kolon naxee mu danxaniyaxi, a nun naxan fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

⁶⁵ A man naxa a masen, «Na nan a ra, n a falaxi ne wo be, a mixi yo mu nɔma fade n xɔn ma, xa Baba Ala mu na danxaniya fi a ma.»

⁶⁶ Na xanbi, a fɔxirabire gbegbe naxa janige masara, e gbilen a fɔxɔ ra.

⁶⁷ Na kui, Isa naxa a fɔxirabire fu nun firinyie maxɔrin, «Wo tan go? Wo fan wama kelife n xun ma?»

⁶⁸ Simɔn Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa muxu gbilen i fɔxɔ ra, muxu fa sigama nde xɔn ma? Abadan kisi masenyi na i tan nan yi.

⁶⁹ Muxu bara la a ra, muxu man bara ge a kolonde, a i tan nan na Ala xa Seniyentɔe ra.»

⁷⁰ Isa naxa e yaabi, «N tan xa mu wo sugandi, wo tan mixi fu nun firinyie? Kɔnɔ mixi keren na wo ya ma, adama sentane nan a ra.»

⁷¹ A nu Simɔn Isikariyoti xa di Yudasi nan ma, naxan nu na a fɔxirabire fu nun firinyie ya ma. A tan nan nu fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

7

Isa xunyae xa danxaniyatareja

¹ Na xanbi, Isa naxa Galile boxi isa folɔ. A mu nu Yudaya tan iperema, barima Yuwifie kuntigie nu katafe ne e xa a faxe.

² Yuwifie xa Bage Ti Sali to nu bara makɔre,

³ Isa xunyae naxa a fala a be, «A lan ne i xa keli yi boxi ma, i siga Yudaya, alako i fɔxirabiree naxee sa

na naa, e fan xa i xa walie to, i naxee rabama.

⁴ Mixi mu a xa wali nɔxunma xa a wama dunɔna xa a kolon. I to yi tɔnxumae rabama, a lanma i xa e raba kenɛ ma.»

⁵ E na fala nɛ, barima hali e to findixi a xunyaɛ ra, e mu nu laxi a ra.

⁶ Isa naxa a masen e bɛ, «N ma waxati mu nu a li sinden, kɔnɔ waxati yo mu na wo tan xa fe ma.

⁷ Dunɔna mu nɔma wo tan xɔnde, kɔnɔ e n tan xɔnma, barima n seedeɔnɔxɔya bama e xa fe ra, a e xa walie kobi.

⁸ Wo tan xa te Darisalamu, wo sa sali raba naa. N tan mu sigama, barima n ma waxati mu gɛxi a lide sinden.»

⁹ A na fala xanbi, a naxa lu Galile.

Isa kawandi tife Darisalamu

¹⁰ A xunyaɛ to te sali rabade Darisalamu, Isa fan naxa siga, kɔnɔ a gundo ki ma.

¹¹ Sali to nu rabafe, Yuwifi kuntigie nu a fenfe Darisalamu, e nu maxɔrinyi ti, «A na minden?»

¹² Mixie nu wɔyɛn gbege makɔyikɔyima e bore tuli Isa xa fe ra. Ndee a falama a mixi fanyi nan a ra, ndee a falama a a na pama ratantanfe nan tui.

¹³ Kɔnɔ e to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra, mixi yo mu nu susama a xa fe falade kenɛ ma.

¹⁴ Yuwifie nu sali naxan nabafe, lɔxun keren na a ra. Na to nu bara siga han a tagi, Isa naxa te hɔrɔmɔbanxi kui, a kawandi ti fɔlɔ.

¹⁵ Yuwifi kuntigie naxa kaaba, e nu a fala, «Yi xɛmɛ lɔnnixi yi mɔoli ra di, a to mu xaranxi?»

¹⁶ Isa naxa e yaabi, «N kawandi naxan tima, a mu kelixi n tan xa ma. A kelixi n Xɛema nan ma.

¹⁷ Mixi naxan wama Ala waxɔnfe rabafe, a nɔma nɛ a kolonde xa yi xaranyi fatanxi Ala nan na. Xa n gbe gbansan na a ra, mixie a kolonma nɛ nu.

¹⁸ Mixi naxan wɔyɛnma a yetɛ xaxili ma, a matɔxɔɛ fenfe a yetɛ nan bɛ. Kɔnɔ naxan matɔxɔɛ fenfe a Xɛema bɛ, nɔndi fale nan na kanyi

ra, tinxintareya yo mu naxan bɔjɛ ma.

¹⁹ Annabi Munsa yati nan Ala xa sɛriye soxi wo yi ra, kɔnɔ wo mu a ratinmɛxi. Munfe ra wo wama n faxafe?»

²⁰ Nama naxa a fala, «Ninne nan na i fɔxɔ ra! Nde katafe i faxade?»

²¹ Isa naxa e yaabi, «N kaabanako keren nan naba, a fa wo birin de ixara.

²² Munsa a benbae xa sɛriye falaxi nɛ wo bɛ a wo xa wo xa di xɛmɛ sunna. Wo na rabama hali malabu lɔxɔɛ.

²³ Xa xɛmɛ sunnama malabu lɔxɔɛ alako Annabi Munsa xa sɛriye naxa fa kana, wo xɔnɔma n tan ma munfe ra, n to furema fate birin nayalan malabu lɔxɔɛ ma?

²⁴ Wo xa fee kui mato a fanyi ra beenun wo xa kiiti sa. Kiiti xa tinxin.»

²⁵ Darisalamuka ndee nu a falafe, «Kuntigie mu na katafe yi xa faxade?»

²⁶ A mato, a tan nan wɔyɛnfe kenɛ ma yi ki, kɔnɔ e mu sese falama a bɛ! Ka e bara la a ra, a Ala xa Mixi Sugandixi na a ra?

²⁷ Kɔnɔ won birin Isa baride kolon. Ala xa Mixi Sugandixi tan na fa, a baride mu kolonma.»

²⁸ Na kui, Isa naxa kawandi ti a xui itexi ra hɔrɔmɔbanxi kui, «Wo n kolon, wo n kelide fan kolon? Kɔnɔ n tan mu faxi n yetɛ kan panige xa ma. Nɔndi Kanyi nan n xɛɛxi, kɔnɔ wo tan mu a kolon.

²⁹ N tan a kolon, barima n fatanxi a tan nan na. A tan nan n xɛɛxi.»

³⁰ Na kui, e naxa kata a suxude, kɔnɔ e mu nɔ, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

³¹ Kɔnɔ pama ya ma mixi gbege naxa danxaniya Isa ma, e nu a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi na fa, a tɔnxuma makaabaxie rabama dangi yi xɛmɛ ra?»

³² Farisenie to a mɛ, pama nu naxan makɔyikɔyife Isa xa fe ra, e tan nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigie naxa hɔrɔmɔbanxi kɔsibilie xɛɛ, e xa sa Isa suxu.

³³ Isa naxa a masen, «N na wo ya ma sinden dondoronti, n fa siga n Xεema yire.

³⁴ Wo fama nε n fende, kɔnɔ wo mu n toma. N sa luma dennaxε, wo mu nɔma naa lide.»

³⁵ Yuwifi kuntigie naxa e bore maxɔrin, «Yi wama sigafe minden, won mu sa nɔma a tode dennaxε? Ka a waxi nε a xa sa sabati pamane gbete alo muxu xa mixi ndee, alako a xa sa si gbete xaran?

³⁶ A to a masenxi a muxu fama a fende kɔnɔ muxu mu a toma, a a sa luma dennaxε, muxu mu nɔma naa lide, a waxi munse falafe?»

Kisi ye

³⁷ Na sali waxati lɔxɔ donxɔe ma, naxan tide gbo boore birin be, Isa naxa keli, a a masen a xui itexi ra, «Ye xoli na naxan yo ma, a xa fa n xɔn, a xa a min.

³⁸ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, naxan yo na danxaniya n ma, kisi ye bulama nε a bɔpe kui, alo xure naxan susuma.»

³⁹ A nu na Ala Xaxili nan ma fe masenfe, a xa danxaniyatɔe nu fama naxan sotode. Na waxati, Ala Xaxili mu nu faxi sinden, barima Isa xa xunnakeli mu nu makenenxi sinden.

⁴⁰ Nama to a xa masenxi me, ndee naxa a fala, «Muxu nu namipɔnme naxan mamexi a xa fa, a tan nan yati yi ki!»

⁴¹ Gbete fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na yi ra!» Kɔnɔ ndee fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi findima Galileka ra?

⁴² Kitaabui mu a masenxi xe, a Ala xa Mixi Sugandixi kelima Dawuda bɔnsɔe nε, a keli Beteleemu, Dawuda xɔnyi?»

⁴³ Na kui, pama mu nu lanxi Isa xa fe ma.

⁴⁴ Ndee nu wama a suxufe, kɔnɔ mixi yo mu nɔ.

⁴⁵ Na kui, kɔsibilie naxa gbilen serexedube kuntigie nun Farisenie yire. Na kuntigie naxa e maxɔrin, «Munfe ra wo mu faxi a ra be?»

⁴⁶ Kɔsibilie naxa e yaabi, «A xa masenxi dangi adamadie xa masenxi birin na.»

⁴⁷ Farisenie fan naxa e yaabi, «Pe, a bara wo fan madaxu?

⁴⁸ Mixi keren na kuntigie xa na mu Farisenie ya ma naxan laxi a ra?

⁴⁹ Yi pama tan mu seriye Kitaabui kolon. Mixi dankaxie nan e ra.»

⁵⁰ Kɔnɔ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire, a naxa a fala a boore kuntigie be,

⁵¹ «Won ma seriye ki ma, mixi nε makiitima, a mu maxɔrinma xe alako a xa kolon sinden a fe naxan nabaxi?»

⁵² E naxa a yaabi, «Galileka nan na i fan na? A mato Kitaabui kui, namipɔnme yo mu kelima Galile bɔxi!»

⁵³ Na xanbi, kankan naxa siga a xɔnyi.

8

Gine yεnla makiitife

¹ Isa naxa siga Oliwi geya ma.

² Kuye to iba, a naxa siga hɔrɔmɔbanxi. Nama to fa a yire, a naxa dɔxɔ, a so e kawandife.

³ Seriye karamɔxɔe nun Farisenie fan naxa fa gine nde ra, e naxan suxuxi a na yεne rabafe. E naxa a ti mixi birin ya i,

⁴ e a fala Isa be, «Karamɔxɔ, muxu yi gine suxuxi yεne nan xun.

⁵ Seriye ki ma, Annabi Munsa muxu yamarixi nε muxu xa yi gine mɔoli magɔnɔ gemε ra han a faxa. I tan a toxi di?»

⁶ E nu na gantanyi nan tefe a be na maxɔrinyi ra, a xa fe nde fala, e nɔma a kalamude naxan ma. Isa naxa a igoro, a nu fa sebeli ti bɔxi ma a belexesole ra.

⁷ E to dɔxɔ a ra, a naxa keli, a a fala e be, «Yunubi mu na naxan ma wo ya ma, na singe xa yi gine gɔnɔ.»

⁸ A man naxa a igoro, a nu fa sebeli ti bɔxi ma.

⁹ E to a xa wɔyenyi me, e birin naxa siga keren keren, folofe forie ma. Gine gbansan to lu Isa ya i,

10 Isa naxa keli, a ginε maxɔrin, «Naxee fa i ra, e na minden? Mixi yo mu lu naxan i makiitima?»

11 Ginε naxa a yaabi, «N marigi, mixi yo mu lu.» Isa naxa a fala a be, «Awa, n fan mu i makiitima. Siga, i naxa yunubi raba sɔnɔn.»

Isa nan na duniya naiyalanyi ra

12 Isa man naxa wɔyenyi tongo, a a masen pama be, «N tan nan na duniya naiyalanyi ra. Naxan na bira n fɔxɔ ra, a mu pɛrema dimi kui muku. Kisi naiyalanyi nan yanbama na kanyi be.»

13 Na kui, Farisenie naxa a fala a be, «I na i yete kan nan seede bafe. I xa seedeɔxɔya mu findixi nɔndi ra.»

14 Isa naxa e yaabi, «Hali n seede ba n yete be, n ma seedeɔxɔya findixi nɔndi nan na, barima n a kolon n kelixi dennaxe, n man a kolon n sigafe dennaxe. Kɔnɔ wo tan mu n kelide kolon, wo mu n sigade fan kolon.

15 Wo tan mixi makiitima adama xaxili nan na. N tan mu mixi yo makiitima.

16 Kɔnɔ xa n sa mixi makiitima, n ma kiiti findima nɔndi nan na, barima n keren xa mu a ra. N tan nun Baba Ala nan a ra, a tan naxan n xεεxi.

17 A seβexi wo xa sɛriye Kitaabui kui, a xa mixi firin xa seedeɔxɔya baxi lan e bore ma, na xa suxu nɔndi ra.

18 N tan nan na n yete seede ra. Baba Ala fan, a tan naxan n xεεxi, a fan seedeɔxɔya bama n ma fe ra.»

19 E naxa Isa maxɔrin, «I baba na minden?» A naxa e yaabi, «Wo mu n kolon, wo mu n Baba fan kolon. Xa wo n kolon ne nu, wo n Baba fan kolonma ne nu.»

20 Isa yi masenyi ti hɔrɔmɔbanxi, hadiya sase yire ne, kɔnɔ mixi yo mu a suxu, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

Isa findixi Ala xa Xεera nan na

21 Isa man naxa a masen e be, «N fama ne sigade. Wo n fenma ne, kɔnɔ wo lɔema ne wo xa yunubie xa

fe ra. N sigama dennaxe, wo tan mu nɔma sigade naa.»

22 Yuwifia kuntigie naxa a fala e bore tagi, «Pe, a to a falama, a a sigama dennaxe, won tan mu nɔma sigade naa, a waxi a yete nan faxafe ba?»

23 Isa naxa a masen e be, «Duniya mixie nan na wo ra. Kɔnɔ n tan kelixi koore ne. Wo xɔnyi findixi yi duniya nan na, kɔnɔ n tan xɔnyi mu a ra.

24 N a falaxi wo be na nan ma, a wo lɔema ne wo xa yunubie xa fe ra. Xa wo mu la a ra, a n tan nan na naxan na abadan, wo faxama ne wo xa yunubie na wo ma.»

25 E naxa a maxɔrin, «I findixi nde ra?» Isa naxa e yaabi, «Kabi a fɔle, n na falama wo be.

26 Marakɔrɔsi gbege nan n yi ra wo tan mabiri, naxan findima kiiti xɔrɔxɔe ra wo be. Nɔndi fale nan n Xεema ra. N naxan mexi a ra, n na nan falama duniya be.»

27 E mu a fahaamu a Isa nu wɔyenge e be Baba Ala nan ma fe ra.

28 Na kui, Isa naxa a masen e be, «Wo na Adama xa Di rate wuri kɔn na temui naxe, wo a kolonma ne, a n tan nan na naxan na abadan, n man mu fefe rabama n yete ra, n mu fefe falama fo n Baba na naxan masen n be.

29 N tan nun n Xεema nan a ra. A mu n nabepinxi, barima n a waxɔnfe nan nabama temui birin.»

30 Isa to nu yi fee masenma, mixi gbege naxa danxaniya a ma.

Ibrahimia xa die nun Ibulisa xa die

31 Na kui, Isa naxa a masen Yuwifia be naxee nu bara danxaniya a ma, «Xa wo lu n xui rabatu ra, wo findixi n fɔxirabirɛe yati nan na.

32 Wo na nɔndi kolon, a wo xɔreyama ne.»

33 E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia bɔnsɔe nan na muxu ra. Han to, muxu tan mu nu findi mixi yo xa konyie ra! Munfe ra i a falaxi a muxu xɔreyama ne?»

34 Isa naxa a fala e be, «N xa nɔndi fala wo be, mixi naxan yunubi

rabama a bara lu yunubi xa konyiya kui.

³⁵ Mixi xa konyi mu luma fɔxɔɛ ra abadan. Kɔnɔ mixi xa di tan, a xɔnyi nan na fɔxɔɛ ra abadan.

³⁶ Na kui, xa Ala xa Di wo xɔɣeya, a lima wo xɔɣeya nan yati sɔtɔxi.»

³⁷ «N a kolon tan, a Iburahima bɔnsɔɛ nan na wo ra, kɔnɔ wo katafe n faxade nɛ wo to tondixi n ma masenyi ra.

³⁸ N tan bara naxan to Baba Ala ra, n na nan falama. Wo fan bara naxan mɛ wo baba ra, wo na nan nabama.»

³⁹ E naxa a yaabi, «Annabi Iburahima nan na muxu baba ra.» Isa naxa a masen e bɛ, «Xa Iburahima xa die nan yati wo ra nu, wo luma Iburahima fɔxi nan naba ra nu.

⁴⁰ Kɔnɔ wo tan na katafe n faxade, n tan naxan nɔndi falama wo bɛ n naxan mexi Ala ra. Iburahima wali ki mu lanxi na ma.

⁴¹ Wo na wo baba nan fɔxi rabafe.» E naxa a fala a bɛ, «Yɛnɛ die xa mu na muxu tan na de! Ala keren nan na muxu Baba ra.»

⁴² Isa naxa a masen e bɛ, «Xa Ala nan wo Baba ra nu, wo n xanuma nɛ nu, barima n to na wo ya ma be, n kelixi Ala nan ma. N mu faxi n yete xa ra, a tan nan n xɛɛxi.

⁴³ Munfe ra wo mu n xui fahaamuma? Wo mu nɔxi n ma masenyi ramede.

⁴⁴ Wo tan baba findixi Ibulisa nan na, a xɔli man wo ma wo xa a tan nan sago raba. Kabi a fɔlɛ, faxeti nan a ra. A mu tinma nɔndi ra, barima nɔndi yo mu na a xa fe kui. A to wule falama, a a yete xui nan yati falafe, barima wule fale nan a ra naxan findixi wule birin baba ra.

⁴⁵ Kɔnɔ n tan to nɔndi nan falama, wo mu lama n na.

⁴⁶ Nde nɔma n kalamude yunubi ma? Xa n nɔndi nan falama, munfe ra wo mu laxi n na?

⁴⁷ Mixi naxan kelixi Ala ma, na Ala xui mɛma. Na kui, wo tan mu a mɛma barima wo mu kelixi Ala ma.»

⁴⁸ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Nɔndi na muxu bɛ. Samarika jinne kanyi nan i tan na.»

⁴⁹ Isa naxa e yaabi, «Ninne mu n tan fɔxɔ ra. N tan n Baba nan

binyama, kɔnɔ wo tan n yelebuma.

⁵⁰ N mu n yete igboma. Ala nan n ma fe itema. Kiiti birin na a tan nan yi ra.

⁵¹ N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, xa naxan yo n xui suxu, na kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵² Yuwifie naxa a fala a bɛ, «Muxu bara gɛ a kolonde fa a jinne nan na i fɔxɔ ra. Iburahima nun namijɔnmɛɛ birin laaxira nɛ, kɔnɔ i tan naxɛ, «Xa naxan yo n xui suxu, a kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵³ Pe, muxu benba Iburahima to fa laaxira nɛ, i tan dangi a ra? Namijɔnmɛɛ fan laaxira nɛ. I tan fa i yete findixi nde ra?»

⁵⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa n tan nan n yete matɔxɔma, matɔxɔɛ fufafu nan na ki. N Baba nan n ma fe itexi, wo naxan ma, a wo Marigi Ala!

⁵⁵ Wo mu a tan Ala kolon, kɔnɔ n tan a kolon. Xa n a fala, a n mu a kolon, n bara findi wule fale ra, alɔ wo tan. N tan Ala kolon, n man a xa masenyi rabatuma.

⁵⁶ Wo benba Iburahima sɛɛwa nɛ n fa lɔxɔɛ tofe ra. A a to nɛ yati, a jɛlexin.»

⁵⁷ Yuwifi kuntigie naxa a yaabi, «Hali jɛ tongo suuli, i mu nu a soto sinden. Munse a niyaxi i xa a fala a i tan bara Iburahima to?»

⁵⁸ Isa naxa a masen e bɛ, «N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, beenun Iburahima xa bari, n tan na.»

⁵⁹ E naxa gɛmɛɛ tongo keren na, e xa a magɔnɔ na masenyi xa fe ra, kɔnɔ Isa naxa a nɔxun, a mini hɔrɔmɔbanxi kui.

9

Isa dɔnxui ya rabɔɔfe

¹ Isa to nu kira xɔn, a naxa dɔnxui nde to naxan barixi dɔnxuya kui.

² A fɔxirabirɛɛ naxa a maxɔrin, «Karamɔxɔ, nde xa yunubi a niyaxi yi xɛmɛ xa bari a dɔnxuxi, a tan ka a barimixie?»

³ Isa naxa e yaabi, «A xa yunubi mu a ra, a barimixie fan gbe mu a ra. A rabaxi nɛ alako Ala xa wali xa makenen a xa fe kui.

4 Fanni kuye ibaxi, fo won xa n Xεεma xa wali raba, barima kɔε na fafe. A na so, mixi mu nɔma walide sɔnɔn.

5 N to na dunija ma yi ki, n tan nan na dunija naiyalanyi ra.»

6 A na fala xanbi, Isa naxa dɛye bɔxun bɔxi, a bende yogon a ra. A naxa na maso dɔnxui ya ma,

7 a fa a fala a bε, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na Silomu xili nan falaxi e xa xui, «Xεεra». Na kui, dɔnxui naxa sa a ya raxa, a gbilen, a ya se toma.

8 A dɔxɔbooree nun naxee nu darixi a to ra kule matide, e naxa a fala, «Yi xεmε xa mu nu dɔxɔma be, a nu kule mati?»

9 Ndee naxε, «Iyo, a tan nan a ra.» Gbetεε naxε, «Ade, e maniyaxi nε.» Kɔnɔ a tan xεmε naxa wɔyεn e bε, a a fala, «N tan nan yati a ra!»

10 Na kui, e naxa a maxɔrin, «I ya fa rabɔɔxi di?»

11 A naxa e yaabi, «Xεmε naxan xili falama Isa, na nan bende yogon dɛye ra, a a sa n ya ma, a fa a fala n bε, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na kui, n to sa n ya raxa, n naxa se to.»

12 E naxa fa a maxɔrin, «Yi xεmε na minden?» A naxa e yaabi, «N mu a kolon.»

13 E naxa dɔnxui rayalanxi xanin Farisenie yire.

14 Isa dɛye masunbuxi bende ra lɔxɔ naxε, a dɔnxui ya rabɔɔ, malabu lɔxɔε nan nu a ra.

15 Na kui, Farisenie fan naxa so a maxɔrinfe, a ya rabɔɔxi ki naxε. A naxa e yaabi, «A bende yogonxi nan sa n ya ma, n e raxa, e se to.»

16 Fariseni ndee naxa a fala, «Yi xεmε Isa, a mu kelixi Ala xa ma, barima a mu malabu lɔxɔε seriye rabatuma.» Kɔnɔ gbetεε nu a falama, «Yunubitɔε nɔma yi kaabanako mɔolie rabade?» Na kui, Farisenie mu nu lanxi e bore ma.

17 E man naxa dɔnxui rayalanxi maxɔrin, «A to i tan nan ya rabɔɔxi, I tan a xa fe toxi di?» A naxa e yaabi, «Namijɔnme nan a ra.»

18 Yuwifɛ kuntigie nu siikexi na dɔnxui xa fe ra. E mu nu a kolon

xa dɔnxui yati yati nan nu a ra. Na kui, e naxa a barimixie xili,

19 e e maxɔrin, «Wo xa di nan ya, wo naxan ma a a dɔnxuxi nan barixi? A ya fa rabɔɔxi di?»

20 A barimixie naxa e yaabi, «Muxu a kolon, a muxu xa di nan a ra. Muxu man a kolon, a a barixi dɔnxuya nan kui.

21 Kɔnɔ a ya fa rabɔɔxi ki naxε, muxu mu na tan kolon. Muxu man mu a kolon mixi yo na rabaxi a bε. Wo a tan nan maxɔrin. Dimedi xa mu a ra, a yetε a xa dentege sama.»

22 A xa mixie na yaabi ti nε, barima e nu gaaxuxi Yuwifɛ kuntigie ya ra. Nee nu bara lan a ma a mixi yo naxan na a fala Isa Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, e xa tɔnyi dɔxɔ na kanyi ma a naxa so salide kui.

23 Na nan a niya a barimixie naxa a fala, «Dimedi xa mu a ra, wo a tan nan maxɔrin.»

24 Na kui, Farisenie naxa na dɔnxui rayalanxi xili a firin nde, e a fala a bε, «I i kali Ala ra, i nɔndi fala. Muxu tan a kolon a yunubitɔε nan na na xεmε ra.»

25 A naxa e yaabi, «Xa yunubitɔε nan a ra, n tan mu a kolon. Kɔnɔ n fe keren tan kolon: N nu dɔnxuxi nε, kɔnɔ n ya bara fa se to.»

26 E man naxa a maxɔrin, «A munse raba i ra? A i ya rabɔɔxi di?»

27 A naxa e yaabi, «N jan bara na fala wo bε, kɔnɔ wo mu tin n xui ramede. Wo man fa wama n xa gbilen a ma munfe ra? Ka wo fan waxi findife a fɔxirabirεε nan na?»

28 E naxa a konbi, e a fala a bε, «I tan nan findixi a fɔxirabirεε ra! Annabi Munsa fɔxirabirεε nan na muxu tan na!

29 Muxu a kolon tan, a Ala wɔyεn nε Annabi Munsa bε, kɔnɔ yi xεmε Isa tan, muxu mu a kelide kolon.»

30 Xεmε naxa e yaabi, «Fe makaabaxi nan ya! A bara n ya rabɔɔ, kɔnɔ wo tan mu a kelide kolon!

31 Won a kolon tan, a Ala mu yunubitɔε xa duba tongoma. Naxan gaaxuma a ya ra, a a sago raba, a na nan xa maxandi suxuma.

³² Dunija birin a kolon mixi mu noma donxui ya rabode naxan barixi donxuya kui.

³³ Xa yi xeme mu kelixi Ala xa ma nu, a mu noma fefe rabade.»

³⁴ E naxa a yaabi, «I tan naxan barixi yunubi kui, i waxi findife muxu karamoxo ra?» E naxa fa a keru salide.

³⁵ Isa to a me, a e bara a keru salide, a naxa sa a fen, a a maxarin, «I danxaniyaxi Adama xa Di ma?»

³⁶ A naxa a yaabi, «Marigi, a fala n be mixi naxan a ra, alako n xa danxaniya a ma.»

³⁷ Isa naxa a fala a be, «I jan bara a to. A tan nan man woyenfe i be yi ki.»

³⁸ A naxa a fala Isa be, «Marigi, n bara danxaniya.» A fa a suyidi a be.

³⁹ Isa naxa a masen, «N faxi yi dunija ma mixie makiitife nan ma, alako donxui xa se to, ya kanyi xa donxu.»

⁴⁰ Fariseni naxee nu na naa, e naxa a xui me, e a maxarin, «Pe, donxui nan na muxu fan na?»

⁴¹ Isa naxa a masen e be, «Xa donxui nan na wo ra nu, yunubi mu luma wo ma. Konu wo to a falama, a wo ya fan, wo xa yunubi bara lu wo ma.»

10

Xuruse demadonyi xa taalie

¹ «N xa nondi fala wo be, mujeti nun suute mu soma goore naade ra. E tunganma ne sansanyi xun ma.

² Naxan soma goore naade ra, na nan findixi xuruse demadonyi ra.

³ Naade kantama nan naade rabima a be. A na woyen xurusee ra, e birin bira a foxo ra. A kankan xili a xili ra, e birin mini tande.

⁴ A na a gbe birin namini, a sa tima e ya ra ne, e fan bira a foxo ra, barima e a xui kolon.

⁵ Xa mixi gbete na a ra e mu naxan kolon, e mu birama a foxo ra muku. E e gima ne na tan ya ra, barima e mu a xui kolon.»

⁶ Isa naxa na taali woyenyi fala e be, konu e mu a xa masenyi fahaamu.

⁷ Na kui, Isa man naxa a masen, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, n tan nan na yexee xa naade ra.

⁸ Naxee singe fa n be, mujeti nun suutee nan na e birin na. Yexee mu e tan xui rame.

⁹ N tan nan na goore naade ra. Naxan yo na so n saabui ra, a kanyi kisima ne, a nu so, a nu mini, a nu baloe soto.

¹⁰ Mujeti tan mu fama fefe ma bafe mujete tide, faxe tide, nun kasare sade. N tan faxi ne, alako mixie xa kisi soto, e xa dunijeigiri xa fan a fanyi ra.»

¹¹ «N misaalixi xuruse kantama fanyi nan na, naxan mu tondima faxade a xa xuruse kante kui.

¹² Walike nan a gima wula bare ya ra, barima xurusee mu findixi a gbe ra, a boje mu na e kantafe ra. A xurusee rabepinma ne, wula bare ndee faha, a ndee rayensen ye.

¹³ Walike mu a jengi sama xurusee xa fe xon.

¹⁴ N tan misaalixi xuruse kante fanyi nan na. Xurusee kante nun a xa xurusee, e e bore kolon,

¹⁵ alo n tan nun Baba Ala muxu muxu bore kolonxi ki naxe. N fan bara tin faxade n ma xurusee be.»

¹⁶ «Yexee gbete fan na n be naxee mu na yi goore kui. Fo n xa fa ne nee fan na. E fan n xui ramema ne, yexee birin findi goore keren na, xuruse demadonyi keren be.

¹⁷ Na nan a toxi Baba Ala n xanuxi, barima n nan n nii fima, alako n man xa a rasuxu.

¹⁸ Mixi xa mu n tan nii bama de, n tan yete yati a fima. Noe na n be, n xa n nii fi. Noe man na n be, n xa gbilen a rasuxu ra. N Baba n yamarixi na nan na.»

¹⁹ Yuwifie man mu nu lanxi e bore ma na masenyi xa fe ra.

²⁰ Mixi gbege nu a falafe ne, «Ninne nan na yi foxo ra. A bara daxu. Wo wo tuli matima a ra munfe ra?»

²¹ Konu booree nu e yaabima, «Ninne na mixi naxan foxo ra, a mu woyenma yi mooli ra de! Ka pinne noma donxui ya rabode?»

Yuwifie xa danxaniyatareja

22 Xinbeli temui to nu a ra, Darisalamukae nu na Hōromōbanxi Rabi Sali nan nabafe.

23 Isa nu jerefe hōromōbanxi yire nde, dennaxe xili «Mange Sulemani xa buntunyi.»

24 Yuwifie naxa Isa rabilin menni, e a fala a be, «I siike bama muxu ma mun temui? Xa i tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, a fala muxu be a fixe ra.»

25 Isa naxa e yaabi, «N jan bara a fala wo be, kono wo mu laxi n na. N fe naxee rabama n Baba xili ra, nee nan findixi seederōxoya ra n ma fe ra.»

26 Kono wo mu danxaniyaxi, barima n ma yexeee xa mu wo ra.

27 N gbe yexeee tan n xui mema, n e kolon, e birama n foxo ra.

28 N tan abadan kisi nan fima e ma. E mu loema abadan, sese man mu e bama n yi ra.

29 N Baba, a tan naxan e so n yi ra, a dangi birin na. Sese mu noma e bade a tan Baba Ala yi ra.

30 N tan nun Baba Ala, muxu birin keren.»

31 Yuwifie man naxa gemee tongo, e xa Isa magono a faxa xili ma,

32 kono a naxa a fala e be, «N bara wali fanyi gbegbe raba wo ya xori, naxee fatanxi Baba Ala ma. Wo a fala n be ba, wo fa waxi n faxafe n ma wali fanyi mundun ma?»

33 E naxa a yaabi, «Muxu mu i magonofe xe i xa wali fanyi nde xa ma. Muxu i magonoma i to Ala rasotofe. I tan ibunadama waxi i yete findife Ala ra!»

34 Isa naxa e yaabi, «A mu sebexi xe wo xa seriye Kitaabui kui, a Ala a masen ne, «N tan Ala bara a fala, alae nan wo ra?»

35 Kitaabui xui tan mu kanama. A xa masenyi faxi naxee ma, Ala bara e xili fala, «alae».

36 N bara a fala Ala xa Di nan n na, kono a mu lanma wo xa a fala n bara Ala rasoto, barima Baba Ala n tan nan sugandixi, a n xee dunija ma.

37 Xa n mu n Baba xa walie xa rabama, wo naxa la n na.

38 Kono xa n a raba, wo xa la na wali ra, hali wo mu la n tan na. Wo xa la n ma wali ra, alako wo xa a kolon a Baba Ala na n i, n fan na Baba Ala i.»

39 Isa to na fala, mixie man naxa kata a suxude, kono a naxa mini e belexe.

40 Isa naxa gbilen Yuruden naakiri ma, a lu menni, Yaya mixie xunxa ye xora folo dennaxe.

41 Mixi gbegbe naxa siga a yire, e nu a fala e bore be, «Annabi Yaya tan mu tonxuma makaabaxi yo raba, kono a naxan birin masen yi xeme xa fe ra, a birin findixi nondi nan na.»

42 Mennika gbegbe naxa danxaniya Isa ma.

11*Lasaru rakelife faxe ma*

1 Xeme nde nu furaxi Betani naxan xili Lasaru. A maaginee fan nu sabatixi naa, Mariyama nun Marata.

2 Mariyama nan labunde ture sa Marigi sanyie ma, a fa e mafuruku a xunxexe ra. A tan nan maaxeme findi Lasaru ra, naxan nu furaxi.

3 Na kui, Lasaru maaginee naxa xera xee Isa ma, a xa sa a fala a be, «Marigi, i xanuntenyi furaxi.»

4 Isa to a me, a naxa a masen, «Yi fure mu sa raponma faxe xa ma, a fama Ala xa nore nan makenende, alako Ala xa Di fan xa matoxoe soto a saabui ra.»

5 Isa nu Marata nun Mariyama nun e maaxeme Lasaru xanuxi ki fanyi.

6 A to Lasaru furafe me, a mu siga dede, a naxa lu naa xi firin man.

7 Na xanbi, a naxa a fala a foxirabiree be, «Won xa gbilen Yudeya boxi ma.»

8 A foxirabiree naxa a fala, «Karamoxo, Yuwifie kataxi i faxade dennaxe ya, i tan gbilenfe menni ne?»

9 Isa naxa e yaabi, «Waxati fu nun firin xa mu na fexen keren kui? Xa naxan yo a jere ma yanyi ra, a mu

a sanyi radinma barima yi duniya naiyalanyi yanbama a be.

¹⁰ Kɔnɔ xa naxan yo a jɛrɛma kɔɛ ra, a a sanyi radinma nɛ, barima naiyalanyi yo mu a be.»

¹¹ A na fala xanbi, Isa man naxa a masen, «Won xanuntenyi Lasaru bara xi, kɔnɔ n sigafe a raxunude.»

¹² A fɔxirabirɛe naxa a fala a be, «Marigi, xa a na xife, a yalanma nɛ.»

¹³ Isa to Lasaru xife fala, a nu a faxafe nan ma, kɔnɔ a fɔxirabirɛe tan jɔxɔ a ma, a a nu malabui xi xɔli nan ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa wɔyɛn e be a fiixe ra, «Lasaru bara laaxira

¹⁵ kɔnɔ na rabafe n xanbi, a bara findi sɛɛwɛ ra n be, barima a xɔli n ma wo xa danxaniya sɔtɔ yi fe kui. Yakɔsi, won xa siga a yire.»

¹⁶ Na tɛmui Tomasi, a nu falama naxan be «Guli», a naxa a fala Isa fɔxirabirɛ booree be, «Won birin xɛɛ, won nun karamɔxɔ birin xa faxa!»

¹⁷ Isa to so naa, a naxa a li Lasaru fure bara xi naani raba gaburi kui.

¹⁸ Kilo saxan jɔndɔn nan nu na Betani nun Darisalamu tagi. E to makɔrɛ,

¹⁹ Yuwifi gbegbe nu bara fa Marata nun Mariyama xɔnyi, e maaxɛmɛ jɔnfe kunfa bade.

²⁰ Marata to Isa fafe mɛ, a naxa sa a ralan, kɔnɔ Mariyama tan dɔxɔxi naxa lu banxi.

²¹ Marata naxa a fala Isa be, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxɛmɛ mu faxama nu.

²² Kɔnɔ hali yakɔsi, n a kolon a i na fefe maxɔrin Ala ma, a a rabama nɛ i be.»

²³ Isa naxa a fala a be, «I xunya kelima nɛ faxɛ ma.»

²⁴ Marata naxa a yaabi, «N a kolon tan, a kelima nɛ faxɛ ma duniya rapɔnyi, faxamixie kelima tɛmui naxɛ.»

²⁵ Isa naxa a masen a be, «N tan nan na marakeli nun kisi ra. Naxan na danxaniya n ma, a kisima nɛ, hali a faxa.

²⁶ Naxan yo baloxi, a danxaniyaxi n ma, na kanyi mu lɔɛma abadan. I laxi na ra?»

²⁷ A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi! N laxi a ra a i tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di, naxan lan a xa fa duniya ma.»

²⁸ Marata na fala xanbi, a naxa siga a xunya Mariyama fɔxɔ ra, a a fala a be e doro ma, «Karamɔxɔ bara fa, a na i xilife.»

²⁹ Mariyama to a mɛ, a naxa keli keren na, a siga Isa ralande.

³⁰ Na tɛmui, Isa mu nu soxi taa kui. Marata a li dɛnnaxɛ, a nu na menni nɛ sinden.

³¹ Yuwifi naxee faxi kunfa bade, naxee nu na Mariyama fɛ ma banxi kui, e to a to keli ra mafuren na, e naxa bira a fɔxɔ ra tande. E jɔxɔ a ma a a na sigafe gaburi yire nɛ, a xa sa wa naa.

³² Mariyama to Isa yire li, a fɛfɛ a to, a naxa suyidi a be, a a fala, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxɛmɛ mu faxama nu!»

³³ Isa to Mariyama to, a na wafe, Yuwifi naxee nu na a fɔxɔ ra, nee fan wafe, a naxa sunnun, a bɔjɛ naxa rapaaxu a ma.

³⁴ A naxa maxɔrinyi ti, «Wo a ragataxi minden?» E naxa a yaabi, «Marigi, fa, muxu xa na masen i be.»

³⁵ Isa naxa wa.

³⁶ Na kui, Yuwifie naxa a fala, «A mato, Lasaru nu rafanxi a ma ki naxɛ!»

³⁷ Kɔnɔ ndee e ya ma, e naxa a fala, «Pe, yi naxan dɔnxui ya rabɔɔ, a mu nu nɔma Lasaru ratangade faxɛ ma xɛ?»

³⁸ Isa bɔjɛ man naxa rapaaxu a ma. A naxa siga gaburi yire. Fɔnme nde nan nu a ra, gɛmɛ belebele dɔxɔxi na dɛ ra.

³⁹ Isa naxa a fala, «Wo gɛmɛ ba naa.» Marata, faxamixi maagine, a naxa a fala, «Marigi, a xa maragate xi naani nan to! A a lima a fure xiri bara mini yi waxati ma.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «N mu a fala xɛ i be, a xa i danxaniya, i Ala senbe makaabaxi toma nɛ?»

⁴¹ Na kui, e naxa gεmε ba fɔnmε gaburi dε ma. Isa naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, n bara i tantu i to n xui ramexi.

⁴² N tan jan a kolon, i n xui ramema tεmui birin, kɔnɔ n na falaxi pama nan ma fe ra naxee tixi be, e xa la a ra a i tan nan n xεexi.»

⁴³ A na fala xanbi, Isa naxa a xui ite senbε ra, a a fala, «Lasaru, mini!»

⁴⁴ A tan faxamixi naxa mini a sanyie nun a belexεε maxirixi kasange kui, a yatagi man makunfukunfuxi dugi gbεtε fan na. Isa naxa a fala mixie bε, «Wo kasange ba a ma, wo a mafulun, a xa nɔ a nεrede.»

Yuwifi kuntigie nate tongofe Isa faxafe ra

(Matiyu 26:1-5, Maraki 14:1-2, Luki 22:1)

⁴⁵ Yuwifi naxee nu bara fa Mariyama yire, e Isa xa kaabanako to, e gbege naxa danxaniya a ma.

⁴⁶ Kɔnɔ ndee naxa sa dentεge sa Farisenie bε, Isa fe naxan nabaxi.

⁴⁷ Na kui, sεrεxεdubε kuntigie nun Farisenie naxa Yuwifie xa kiitisa xungbee malan. E naxa a fala, «Won munse rabama? Yi xεmε na kaabanako gbege nan nabafe.

⁴⁸ Xa won a lu a yetε yi, birin danxaniyama nε a ma, Rɔmakae fan fama won ma hɔrɔmɔbanxi kanade, e won si sɔntɔ!»

⁴⁹ E xa sεrεxεdubε kuntigi Kayafa, naxan nu na e xunyi ra na waxati, a naxa a fala e bε, «Wo tan mu sese kolon yi fe kui.

⁵⁰ Ka wo mu a fahaamuxi a mixi keren faxafe pama bε, na nan fan wo bε, dine won si birin xa sɔntɔ?»

⁵¹ Kayafa xa na wɔyenyi mu fatan a tan yetε xa ra. A to nu findixi na waxati sεrεxεdubε kuntigie xunyi ra, Ala nan na masenyi fi a ma, a Isa nu fafe faxade Isirayila pama bε.

⁵² Kɔnɔ na man mu raba Isirayilakae gbansan xa bε. Isa nu fafe faxade nε alako Ala xa a xa die fan malan, naxee rayensenxi yire birin, a xa e birin findi pama keren na.

⁵³ Na kui, kabi na malanyi lɔxɔε, Yuwifi kuntigie naxa nate tongo Isa faxafe ra.

⁵⁴ Na nan a ra Isa mu nɔ minide kenε ma sɔnɔn. A tan nun a fɔxirabirεε naxa keli naa, e siga Efirami taa kui gbengberenyi fe ma.

⁵⁵ Yuwifie xa Sayamalekε Dangi Sali to nu bara makɔrε, mixi gbege naxa keli daaxae tefe ra Darisalamu, e xa e yetε rasenyen beenun sali xa a li.

⁵⁶ E nu na Isa fenfe. E naxa e bore maxɔrin hɔrɔmɔbanxi tεtε kui, «Wo xa mapɔxunyi ma, Isa fama salide, ka a mu fama?»

⁵⁷ Sεrεxεdubε kuntigie nun Farisenie nu bara yaamari fi, a mixi yo naxan na Isa to, na kanyi xa a fala e bε alako e xa a suxu.

12

Mariyama labunde ture masofe Isa sanyi ma

¹ Xi senni beenun Sayamalekε Dangi Sali xa a li, Isa naxa siga Betani, Lasaru xɔnyi, a nu bara naxan nakeli faxε ma.

² E naxa donse fanyi yailan, e fa pama xili, e xa e dege yire keren Isa xa binyε bun ma. Marata nu donse itaxunma mixie ma, Lasaru nun Isa naxa lu teebili ra.

³ Mariyama naxa sa narada labunde ture litiri tagi tongo. Narada tinsexi nan nu a ra, naxan sare xɔrɔxɔ ki fanyi. A naxa a maso Isa sanyie ma, a e mafuruku a xunsexε ra. Labunde ture xiri naxa din banxi birin na.

⁴ Yudası Isikariyoti, Isa fɔxirabirε naxan nu fama a yanfade, a naxa a fala,

⁵ «A nu lanma yi labunde xa mati kɔbiri kole kεmε saxan na, a fi setaree ma.»

⁶ A yi fala nε barima a tan nan nu Isa fɔxirabirεε xa kɔbiri ragatama, a nu fa nde muɔa. Setaree xa fe mu nu na a bɔnε kui feo!

⁷ Na kui, Isa naxa a fala, «Gbilen Mariyama fɔxɔ ra. Yi nu ragatami a yi ra nε, n ma maragate nan ma fe ra.

⁸ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, kono n tan mu luma wo ya ma abadan xe.»

⁹ E to a me a Isa bara fa Betani, Yuwifie pama gbegbe fan naxa siga. E mu siga Isa xa fe gbansan xa ma. E nu wama Lasaru fan tofe, Isa naxan nakeli faxe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigie naxa nate tongo e xa Lasaru fan faxes,

¹¹ barima Yuwifi gbegbe nu gbilenfe e foxo ra a tan nan ma fe ra, e nu fa danxaniya Isa ma.

Isa sofe Darisalamu

¹² Na kuye iba, pama gbegbe naxan nu faxi Sayamaleke Dangi Sali rabade, e naxa a me a Isa na fafe Darisalamu.

¹³ E naxa tugi fensee tongo, e siga a ralande e xui ite ra,

«Tantui na won Nakisima be!
Baraka na a be naxan fafe Marigi xili ra,

Isirayila mange!»

¹⁴ Isa naxa sofale lanma nde soto, a doko a fari, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

¹⁵ «Siyonikae, wo naxa gaaxu.

Wo xa mange na fafe,

a dokoxi sofale fari.»

¹⁶ Na waxati Isa foxirabiree mu fahaamui soto na fe ma, kono Isa to keli faxe ma, e naxa ratu Kitaabui sebeli ma naxan nu bara kamali na fe kui.

¹⁷ Nama naxan Lasaru to keli ra faxe ma, e naxa seede ba Isa be.

¹⁸ Na nan a niya, pama naxa siga a ralande, barima e nu bara na tonxuma makaabaxi xa fe me.

¹⁹ Na kui, Farisenie naxa a fala e bore be, «Wo bara a to, won mu noma sese ra. Dunija birin bara bira a foxo ra!»

Isa a xa faxe xa fe masenfe

²⁰ Gireki mixi ndee fan nu bara te sali rabade Darisalamu, e xa sa Ala batu.

²¹ E naxa fa Filipu xon, naxan keli Betesayida, Galile boxi ma, e a fala a be, «N ba, muxu wama Isa tofe.»

²² Filipu naxa sa a fala Andire be, e firin birin naxa siga e sa a fala Isa be.

²³ Isa naxa e yaabi, «Waxati bara a li Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen.

²⁴ N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa maale xori mu si, a mu dije a yete ma boxi bun, a luma na ki, a keren gbansan. Kono xa a sa dije a yete ma boxi bun, a a bogi gbegbe nan naminima.

²⁵ Naxan gbakuma a yete xa dunija fe ra, a loema ne. Naxan mu kankanma a yete xa fe ma yi dunijeigiri kui, a abadan kisi nan sotoma.

²⁶ Xa naxan yo wama n ma wali suxufe, a xa bira n foxo ra ne, n tan na lu dede, n ma walike fan na naa. Xa naxan yo n ma wali suxu, Baba Ala a kanyi binyama ne.»

²⁷ «N boje toroxi ne yi ki, kono n fa munse falama? N xa a fala Baba Ala be a xa n natanga yi jaxankate waxati ma? Ade, yi jaxankate naxan fafe n lide, n faxi na nan yati ma.

²⁸ N Baba Ala, a niya i xili xa ite.» Isa to na fala, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «N bara a ite, n man gbilenma ne a ite ra.»

²⁹ Nama naxee nu tixi naa, e to a me, ndee naxa a fala a galanyi nan xui a ra, kono gbete naxa a fala, «Maleke nan woyenxi a be!»

³⁰ Isa naxa a masen e be, «Na xui mu minixi n tan n ma fe xa ma, a minixi wo tan nan ma fe ma.

³¹ Yi dunija makiiti waxati bara a li. Mangeya fafe bade yi dunija nola yi ra.

³² Mixie na n nate wuri magalanbuxi kon na n faxafe ra, n mixi birin nafama ne n ma.»

³³ Isa a faxes ki masen na ki ne.

³⁴ Na kui, pama naxa a fala Isa be, «Muxu tan bara a me seriye Kitaabui kui, a Ala xa Mixi Sugandixi buma abadan. Munfe ra i tan a falama a fo Adama xa Di xa rate? Nde findixi yi Adama xa Di ra?»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «Ala xa naiyalanyi man luma ne wo ya ma dondoronti. Wo xa jere na

naiyalanyi kui, alako dimi naxa wo terenna. Naxan jere ma dimi kui a mu a sigade toma.

³⁶ Naiyalanyi to yanbama wo be yi ki, wo xa la a ra ne, alako wo xa findi naiyalanyi xa die nan na.»

Nama danxaniyatare

Isa to ge na falade, a naxa siga, a sa a noxun e ma.

³⁷ A nu bara tonxuma makaabaxi gbegebe raba e ya xori, konon na birin kui, e mu danxaniya a ma.

³⁸ Na raba ne alako Annabi Esayi xui xa kamali, a to a masen, «Marigi, nde laxi masenyi ra, e bara naxan me muxu ra?

Ala senbe bara makenen nde be?»

³⁹ Na kui, e mu no danxaniyade Isa ma, barima Esayi a masen ne,

⁴⁰ «Ala bara e ya donxu, a e xaxili balan, alako e ya naxa fa se igbe, e xaxili naxa fa fe kolon, e naxa fa e boje rafindi n ma, n xa e rayalan.»

⁴¹ Annabi Esayi na fala ne a to nu bara Isa xa nore to. Na kui, a nu Isa xa fe nan falafe.

⁴² Konon na birin kui, hali kungie ya ma, e gbegebe naxa la Isa ra. Konon e mu nu suusama a falade kene ma barima e nu gaaxuxi Farisenie ya ra, nee naxa fa tonyi donxo e ma, sofe ra salide kui.

⁴³ Adamadie xa matoxoe sotofe nan nu rafan e ma dangi Ala xa matoxoe ra.

Isa xa masenyi donxo nama be

⁴⁴ Isa naxa a xui ite, a a fala, «Naxan na danxaniya n ma, a mu danxaniyaxi n tan xa ma, a danxaniyaxi n Xema nan ma.

⁴⁵ Naxan na n tan to, a bara n Xema to.

⁴⁶ N to faxi dunja, naiyalanyi nan n na, alako naxan yo na danxaniya n ma, na kanyi naxa lu dimi kui sonon.

⁴⁷ Xa naxan yo n xui me, konon a mu a rabatu, n tan mu na kanyi makiitima, barima n mu faxi dunja makiitide xe. N faxi dunja rakiside ne.

⁴⁸ Naxan na tondi n na, a mu tin n ma masenyi ra, na kanyi makiitima

na na. N masenyi naxan tima, na nan findima a makiitima ra loxo donxo.

⁴⁹ Barima n ma masenyi mu fatanxi n tan xa ra. A fatanxi Baba Alanan na, naxan n xexi yaamari ra, a lanma n xa naxan fala, n xa naxan masen.

⁵⁰ N a kolon a xa seriye findima kisi nan na, naxan mu jonma abadan. Na nan a ra, n fe masenma wo be alo Baba Ala a masenxi ki naxe.»

13

Isa a foxirabiree sanyi maxafe

¹ Beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa a kolon a gbe mu nu luxi a xa keli dunja ma gbilenfe ra Baba Ala ma. A foxirabiree a naxee soto dunja ma, nee nu rafan a ma. Han a faha temui naxe, e xa xanunteya nu na a be.

² Nunmare, e birin nu e degefe. Ibulisa jan nu bara so Simon Isikariyoti xa di Yudasaxaxili kui, a xa Isa yanfa.

³ Isa to nu a kolon a Baba Ala bara fe birin sa a sagoe, a man to a kolon a a kelixi Alanan ma, a man gbilenfe a tan nan ma,

⁴ a naxa keli e degede, a a xa donma fari igoroe ba a ma, a fa dugi nde xiri a tagi.

⁵ A naxa ye sa paani kui, a fa so a foxirabiree sanyie maxafe, a nu e mafuruku na dugi ra.

⁶ A to Simon Piyeri li, na naxa a fala a be, «Marigi, i waxi ne i xa n tan sanyie maxa?»

⁷ Isa naxa a yaabi, «N naxan nabafe yi ki, i mu a fahaamuma yi waxati tan ma, konon i fama ne a kui kolonde yare.»

⁸ Piyeri naxa a fala a be, «Ade, i tan mu n sanyi maxama feo!» Isa naxa a yaabi, «Xa n mu i sanyie maxa, won mu luma fe keren sonon.»

⁹ Simon Piyeri naxa a fala a be, «N Marigi, xa a na na ki ne, i naxa n sanyie gbansan xa maxa. I xa n belexee nun n xunyi birin maxa.»

10 Isa naxa a yaabi, «Mixi naxan bara a maxa, a hayi mu na a fate maxafe ma bafe a sanyi ra. A jan bara seniyeñ feo! Wo seniyeñxi, kɔnɔ wo birin mu a ra.»

11 A a fala nɛ a e birin mu seniyeñxi, barima a a fɔxirabire kolon naxan fama a yanfade.

12 Isa to gɛ e sanyie maxade, a man naxa a xa donma fari igoroe ragoro a ma, a man a magoro e dɛgede, a a fala e bɛ, «N naxan nabaxi wo bɛ yi ki, wo a fahaamuxi?»

13 Wo to a falama n bɛ <Karamɔxɔ>, xa na mu a ra <Marigi>, wo nɔndi nan a ra, barima na nan yati n na.

14 Na kui, n tan naxan findixi wo Marigi nun wo Karamɔxɔ ra, xa n tan bara wo sanyie maxa, wo fan lan nɛ wo xa wo bore sanyie maxa.

15 N naxan nabaxi wo bɛ, a xa findi misaali nan na, alako wo fan xa na mooli nan naba wo bore tagi.

16 N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, konyi mu dangi a marigi ra, xɛɛra fan mu dangi a xɛɛma ra.

17 Wo to bara fahaamui sɔtɔ yi fee ma, hɛɛri na wo bɛ xa wo e raba.»

18 «N mu wo birin xa ma. N tan naxan wo sugandixi, n wo kolon. Kɔnɔ naxan na Kitaabui kui, fo a xa kamali nɛ, a to seɓexi, <Muxu nun naxan bɛlexɛ na lenge keren kui, na bara a kobe so n na.>

19 N na fe falaxi nɛ wo bɛ beenun a xa raba, alako a raba tɛmɛi wo xa a kolon a n tan nan na naxan na abadan.

20 N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, naxan yo na n ma xɛɛra rasɛnɛ, a n tan nan nasɛnɛxi. Naxan yo na n fan nasɛnɛ, na kanyi n Xɛɛma nan nasɛnɛxi.»

Yudasi xa yanfanteya
(*Matiyu 26:20-25, Maraki 14:17-21, Luki 22:21-23*)

21 A na fala xanbi, Isa boɓɛ naxa sunnun, a fa a fala, «N xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, mixi keren na wo ya ma, a n yanfama nɛ, a n sa kuntigie bɛlexɛ.»

22 A fɔxirabiree naxa e bore mato, e mu a kolon Isa nu mixi yo xa fe falafe.

23 Isa fɔxirabire, a naxan xanuxi, a nu na a fɛ ma teebili ra.

24 Na kui, Simɔn Piyeri naxa a bɛlexɛ magira na bɛ, a xa Isa maxɔrin a kanyi ma, Isa nu baxi naxan ma fe falade.

25 Na fɔxirabire naxa a maso Isa ra, a a maxɔrin, «Marigi, nde a ra?»

26 Isa naxa a yaabi, «N nu taami ragoro bore xɔɔra, n a so mixi naxan yi ra, a tan nan na ki.» Isa to gɛ na falade, a naxa taami rasin bore xɔɔra, a a so Simɔn Isikariyoti xa di Yudasi yi ra.

27 Yudasi to na taami rasuxu, Sentanɛ naxa a boɓɛ masara keren na. Isa naxa a fala a bɛ, «I wama naxan nabafe, a raba mafuren mafuren.»

28 Naxee nu magoroxi e dɛgede, e sese mu a kolon Isa na falafe a bɛ fe naxan ma.

29 Yudasi to findi e xa kobiri ragate ra, ndee naxa a maɓɔxun a Isa nu a xɛɛfe sare nde sode sali xa fe ra, xa na mu a ra a xa sa misikiinɛ ki.

30 Yudasi to na taami xuntunyi rasuxu, a naxa mini keren na. Kɔɛ nu bara so.

Yaamari nɛɛnɛ

31 Yudasi to mini, Isa naxa a masen, «Waxati bara a li fa, Adama xa Di xa xunnakeli xa makenɛn, Ala fan xa nɔrɛ xa makenɛn a saabui ra.

32 Ala xa nɔrɛ to makenɛnma a saabui ra, Ala yetɛ fan Adama xa Di xa xunnakeli makenɛnma nɛ. A fafe na nan nabade yakɔsi.

33 N ma die, a gbe mu luxi n xa keli wo xun ma. Wo n fenma nɛ, kɔnɔ n naxan fala Yuwifi kuntigie bɛ, n fa na nan falama wo fan bɛ, <N sigama dennaxɛ, wo tan mu nɔma sigade naa.>»

34 «N xa yaamari nɛɛnɛ fi wo ma: Wo xa wo bore xanu nɛ. N tan wo xanuxi ki naxɛ, wo fan xa wo bore xanu na ki.

35 Dunija birin wo kolonma n fɔxirabiree ra na fe nan ma, xa wo wo bore xanu.»

Isa a falafe Piyeri be a a yete rasanma ne a ma
(*Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34*)

³⁶ Simɔn Piyeri naxa a maxɔrin, «Marigi, i sigama minden?» Isa naxa a yaabi, «N sigafe dennaxe, i mu noma birade n fɔxɔ ra sinden, kɔnɔ i fan fama birade n fɔxɔ ra han naa.»

³⁷ Simɔn Piyeri man naxa a maxɔrin, «Marigi, munfe ra n mu noma birade i fɔxɔ ra yakosi? N tinxi n xa faxa i xa fe ra!»

³⁸ Isa naxa a yaabi, «I tinxi i xa faxa n ma fe ra? N xa nɔndi yati nan fala i be, beenun konkore xa a rate, i i yete rasanma ne n ma sanmaya saxan.»

14

Isa nan na kira, nɔndi, nun kisi ra

¹ Isa naxa a fala a fɔxirabiree be, «Wo naxa kɔntɔfili. Wo wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n fan na.

² Lingira gbegbe nan na n Baba xɔnyi, xa na mu a ra n mu a falama wo be nu, a n sigafe yigiya yailande wo be.

³ Xa n siga, n naxa sa na yailan wo be, n man fama ne wo fɔxɔ ra, alako won birin xa sa lu yire keren.

⁴ N sigafe dennaxe, wo na kira kolon.»

⁵ Tomasi naxa a fala a be, «Marigi, muxu mu i sigade kolon. Muxu fa na kira kolonma di?»

⁶ Isa naxa a yaabi, «N tan nan na kira ra, nɔndi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu soma Baba Ala xɔnyi xa n tan saabui xa mu a ra.

⁷ Xa wo bara n tan kolon, wo n Baba fan kolonma ne. Keli yi waxati ma, wo bara a kolon, wo man bara a to.»

⁸ Filipu naxa a fala a be, «Marigi, Baba Ala masen muxu be. A lima na bara muxu wasa.»

⁹ Isa naxa a fala a be, «Filipu, n bara bu wo tagi ki fanyi, kɔnɔ han ya i mu n kolon? Naxan na n tan to, a bara Baba Ala to. I tan fa a falama di, a n xa Baba Ala masen wo be?»

¹⁰ I mu laxi a ra a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala

nan a ra? N tan masenyi naxee tima wo be, e mu fatan n tan yete xa ra. E fatanma Baba Ala nan na. N tan nun Baba Ala naxan a ra temui birin, a tan nan yete na a xa wali rabafe.

¹¹ Wo xa la n na, a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra. Xa wo siikexi na ma, wo xa la a ra n ma walie tan xa fe ra.»

¹² «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, n tan wali naxee rabama, xa naxan danxaniya n ma, na kanyi fan na wali moolie rabama ne. A jan a rabama ne naxee dangi n tan gbe ra, barima n tan sigafe Baba Ala nan yire.

¹³ Wo naxan birin maxandima n xili ra, n a rabama ne wo be alako Baba Ala xa matɔxɔe sɔtɔ a xa Di saabui ra.

¹⁴ Xa wo n maxandi fefe naxan ma n xili ra, n a rabama ne.»

Ala Xaxili Seniyenxi

¹⁵ «Xa wo n xanu, wo n ma yaamarie rabatuma ne.

¹⁶ N tan fan, n Baba Ala maxandima ne a xa Saabui Fanyi gbete xee wo ma, naxan luma wo fe ma abadan.

¹⁷ Na nan findixi Ala Xaxili ra, naxan nɔndi makenenma. Dunija tan mu noma a sɔtɔde, barima e mu a toma, e man mu a kolon. Kɔnɔ wo tan a kolon, barima a sabatima wo i.»

¹⁸ «N mu wo raboloma xe de, wo xa lu alɔ kiridie. N man fama ne wo yire.

¹⁹ A gbe mu luxi n xa lɔe dunija ma, kɔnɔ wo tan fama ne n tode. N tan to baloxi, wo fan baloma ne.

²⁰ Wo a kolonma ne na lɔxɔe, a n tan nun n Baba nan a ra, wo fan nun n tan nan a ra, n fan nun wo tan nan a ra.

²¹ Naxan n ma yaamarie suxuxi, a e rabatu, na kanyi nan n xanuxi. Anun, naxan na n tan xanuxi, n Baba a kanyi xanuma ne, n fan a xanu, n nan n yete makenen a be.»

²² Yudasi, naxan mu findi Isikariyoti ra, a naxa Isa maxɔrin, «Marigi, munfe rabaxi i to fafe i yete makenende muxu tan be, i mu i yete makenen dunija tan be?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa naxan yo n xanu, a n xui suxuma ne. N Baba a kanyi xanuma ne, muxu nun n Baba fa a yire, muxu sabati a i.

²⁴ Naxan mu n xanuxi, a mu n xui suxuma. Wo masenyi naxan mefe n na, n gbe xa mu a ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xexxi.»

²⁵ «N to wo ya ma, n bara na birin masen wo be,

²⁶ konɔ Baba Ala fama ne Saabui Fanyi xeede wo yire n xili ra. Na saabui lanxi Ala Xaxili Seniyenxi nan ma. Na nan fama wo ratude n ma masenyi birin na, a fa wo xaran na ra.»

²⁷ «N bojesa fima wo ma naxan fatanxi n tan na, naxan mu kelixi dunja ma. Wo naxa kontofili, wo naxa gaaxu.

²⁸ Wo bara n xui me, «N na sigafe, konɔ n man fama wo yire». Xa wo n xanu, a lanma wo xa seewa n ma sigɛ ra Baba Ala yire, barima a dangi n tan na.

²⁹ N a falaxi ne wo be, beenun a xa raba, alako a na raba, wo xa danxaniya n ma.»

³⁰ «N mu woyen gbegbe falama wo be sonon, barima yi dunja na nola naxan yi, a na fafe. A mu noma n tan na a mooli yo ra,

³¹ konɔ alako dunja xa a kolon a n tan Baba Ala xanuxi ne, Baba Ala n yamarixi naxan na, n a rabama ne. Wo keli, won xee.»

15

Sansi bili nun a salonyie

¹ «N misaalixi wuri bili nan na, n Baba Ala nan findixi a mɛenima ra.

² Wuri bili salonyi naxee mu bogi raminima n be, Ala e segema ne. Salonyi naxee bogima, Ala xa e magbaran, alako e bogi xa gbo.

³ Wo tan naxee findixi na salonyie ra, wo jan bara raseniyen n ma masenyi saabui ra.

⁴ Wo lu n ma fe ne, alo n fan luma wo xa fe ki naxe. Sansi salonyi mu noma bogide a yete ra xa a mu fatuxi sansi bili xa ma. Wo fan luma na ki ne, xa wo mu lu n ma fe.

⁵ N tan nan na Ala xa sansi bili ra, wo fan findixi na sansi salonyie nan na. Naxan na lu n ma fe, n fan lu a xa fe, a lu ne alo sansi salonyi naxan a bogi gbegbe raminima. Xa wo nun n tan xa mu a ra, wo tan mu noma fefe ra.

⁶ Xa naxan mu lu n ma fe, a luma ne alo sansi salonyi masegexi naxan wolema, a xara. Walikɛ nee malanma ne, e e wole te xora, e gan.

⁷ Xa wo lu n ma fe, n ma masenyie fan lu wo boje ma, wo na wa fefe xon, wo a maxandi. A rabama ne wo be.

⁸ N Baba matoxɔe sotoma, wo tan na lu alo sansi salonyi naxee bogima a fanyi ra, wo a masen na wali fanyie kui, a wo findixi n foxirabiree nan na.

⁹ N Baba Ala n tan xanuxi ki naxe, n fan wo xanuxi na ki ne. Wo lu n ma xanunteya kui.

¹⁰ Xa wo n ma yaamarie rabatu, wo luma n ma xanunteya kui, alo n fan luxi n Baba xa xanunteya kui ki naxe, n to a xa yaamarie rabatuxi.»

¹¹ «N yi fee masenxi ne wo be, alako n ma seewe xa lu wo be, wo xa seewe xa kamali.»

¹² «N ma yaamari findixi yi nan na: Wo wo bore xanu alo n wo xanuxi ki naxe.

¹³ Xa mixi a nii fi a xanuntenyie xa fe ra, xanunteya yo mu na naxan dangi na tan na.

¹⁴ Wo tan findixi n xanuntenyie nan na, xa wo n ma yaamarie rabatu.

¹⁵ N mu fa noma a falade wo be «konyie», barima konyi mu a kolon a marigi naxan yo rabafe. N tan bara a fala wo be «n xanuntenyie», barima n naxan birin mexi n Baba ra, n bara wo rakolon a birin na.

¹⁶ Wo tan xa mu n sugandi. N tan nan wo sugandi, n wo findi n ma xerae ra, wo xa sa lu alo sansi salonyie naxee bogima, wo sa wali fanyie raba naxee mu kanama. Na kui, wo na fefe maxorin Baba Ala ma n tan xili ra, a a soma ne wo yi.

¹⁷ N wo yamarixi ne yi fee ma, alako wo xa wo bore xanu.»

Duniya Isa fɔxirabirɛɛ xɔnfe

¹⁸ «Xa duniya wo xɔn, wo xa a kolon a n tan nan singe xɔn.

¹⁹ Xa wo findi duniya mixie nan na nu, wo rafaɲma nɛ duniya ma nu, alɔ a gbe mixie. Kɔnɔ duniya mixie mu wo ra, barima n tan bara wo sugandi e ya ma. Na nan a toxi, duniya wo xɔnxi.

²⁰ Wo xa ratu wɔyɛnyi ma n naxan masen wo bɛ, «Konyi mu dangima a marigi ra.» Xa e bara n tan naxankata, e wo fan naxankatama nɛ. Xa e n tan xui suxu, e wo fan gbe suxuma.

²¹ E yi fe birin niyama nɛ wo ra n tan xili xa fe ra, barima e mu n Xɛɛma kolon.

²² Xa n mu sa fa wɔyɛnde e bɛ nu, e mu yunubi sɔtɔma nu. Kɔnɔ yakɔsi, e mu fa nɔma sese falade naxan kiiti fanma e ra.

²³ Naxan na n tan xɔn, a bara n Baba fan xɔn.

²⁴ Xa n mu kaabanakoe raba e tagi nu naxee singe mu nu raba, e mu yunubi sɔtɔma nu. Kɔnɔ yakɔsi, e bara na birin to, e man fa n tan nun n Baba xɔn.

²⁵ Kɔnɔ naxan sɛbɛxi e xa sɛriyɛ Kitaabui kui, fo a xa kamali, a to a masenxi, «E n xɔnxi nɛ tun.»»

²⁶ «N Saabui Fanyi naxan xɛɛma wo ma kelifɛ Baba Ala yire, naxan findixi Baba Ala Xaxili ra, naxan nɔndi makenɛnma, a tan na fa, a seede bama nɛ n ma fe ra.

²⁷ Wo fan seede bama nɛ, barima wo na n fɔxɔ ra kabi a fɔlɛ.»

16

¹ «N yi fe birin masenxi nɛ wo bɛ, alako wo naxa fa bira tantanyi kui.

² E fama nɛ tɔnyi dɔxɔde wo ma, sofe ra salidee kui. Waxati ɲan fafe, naxan na wo faxa, a na faxɛ maɲoxunma kɛwali fanyi nan na Ala bɛ.

³ E na fee rabama nɛ, barima e mu Baba Ala kolon, e mu n fan kolon.

⁴ Kɔnɔ n yi fee birin masenxi nɛ wo bɛ, alako e waxati na a li, wo xa ratu, a n e xa fe fala nɛ wo bɛ.»

Ala Xaxili Seniyenxi xa wali

«N mu yi fe birin masen wo bɛ a fɔlɛ ra, barima n nu na wo fɛ ma.

⁵ Kɔnɔ yakɔsi, n fa sigafe n Xɛɛma yire, wo mu n maxɔrinma, «I na sigafe minden?»

⁶ N to yi fee masenxi wo bɛ, na nan wo bɔɲɛ sunnunxi.

⁷ Kɔnɔ n xa a fala wo bɛ a nɔndi ki ma, n ma sigɛ nan munafanyi gbo wo bɛ, barima xa n mu siga, Saabui Fanyi mu fama wo ma. Kɔnɔ xa n siga, n a xɛɛma nɛ wo ma.

⁸ A na fa, a mixie rakolonma nɛ yunubi xa fe ra, tinxinyi xa fe ra, nun kiiti xa fe ra.

⁹ A e rakolonma nɛ yunubi xa fe ra, barima e mu danxaniyaxi n ma.

¹⁰ A e rakolonma nɛ tinxinyi xa fe ra, barima n na sigafe Baba Ala yire, wo mu n toma fa.

¹¹ A e rakolonma nɛ kiiti xa fe ra, barima yi duniya na nɔla kobi naxan yi ra, a ɲan bara makiiti.»

¹² «Masenxi gbɛtɛɛ man na, kɔnɔ wo mu nɔma e birin fahaamude yakɔsi.

¹³ Ala Xaxili na fa wo ma, a na nɔndi birin ya mabɔɔma wo bɛ. A xa masenxi mu fatanxi a yetɛ kan na. A naxan mɛma n Baba ra, a na nan masenma wo bɛ. Fe naxee fama rabade, a nee nan masenma wo bɛ.

¹⁴ A fama n ma xunnakeli makenɛnde, barima a naxan sɔtɔma n tan na, a na nan kawandima wo bɛ.

¹⁵ Naxan birin na Baba Ala yi, a findixi n fan gbe nan na. N a fala na nan ma, «A naxan sɔtɔma n tan na, a na nan kawandima wo bɛ.»»

Sunnunyi masarama nɛ sɛwɛ ra

¹⁶ Isa man naxa a fala e bɛ, «Waxati di nan luxi beenun n xa lɔɛ wo ma, kɔnɔ waxati di man na dangi, wo man n toma nɛ.»

¹⁷ A fɔxirabirɛɛ naxa e bore maxɔrin, «Isa wama munse falafe yi ki, «A gbe mu luxi n xa lɔɛ wo ma dondoronti, kɔnɔ wo man fama n tode.» A xa wɔyɛnyi na di a to a falaxi, «N na sigafe Baba Ala yire?»»

¹⁸ E man nu e bore maxɔrinfe, «A munse ma, a «waxati di»? Won tan mu a kolon a sese falafe yi ki.»

¹⁹ Isa to a kolon a e nu wama a maxorinfe, a naxa a masen e be, «N to a falaxi, «Waxati di nan luxi beenun n xa lɔɛ wo ma, kɔnɔ waxati di man na dangi, wo man n toma nɛ,» wo wo bore maxorinfe na nan ma?

²⁰ N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, wo wama nɛ, wo gbelegbele, kɔnɔ dunija tan jɛlexinma nɛ. Wo sunnunma nɛ na fe ma, kɔnɔ wo xa sunnunyi fama masarade sɛwɛ ra.

²¹ Gine naxan na ditinyi ra, a tɔɔroma nɛ ki fanyi a xa waxati to bara a li. Kɔnɔ xa a gɛ di baride, a jan mu ratuma na tɔɔre ma, a tɔ sɛɛwaxi di nɛnɛ barife ra dunija.

²² Na kui, wo fan na sunnunyi nan kui yi waxati ma. Kɔnɔ n gbilenma nɛ wo to ra, wo bɔjɛ sɛɛwa, mixi yo mu na sɛwɛ bama wo yi.

²³ Na lɔxɔɛ na a li, wo mu n maxorinma sese ma sɔnɔn. N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, wo na Baba Ala maxandi fefe ma n xili ra, a a soma nɛ wo yi.

²⁴ Han ya, wo singe mu nu Ala maxandi fefe ma n tan xili ra. Wo maxandi ti. Wo a sɔtɔma nɛ, alako wo xa sɛɛwa a kamalixi ra.»

Isa xa xunnakeli makenɛnfe

²⁵ «N yi fe birin masenxi wo be taali wɔyenyi nan na, kɔnɔ waxati na fafe, n mu wɔyɛnma wo be taali wɔyenyi ra sɔnɔn, n Baba Ala xa fe masen wo be a fiixe ra.

²⁶ Na waxati ma, wo Baba Ala maxandima n xili nan na. N mu a falafe xɛ de, a n tan nan Baba Ala maxandima wo be,

²⁷ barima Baba Ala yɛtɛ yati wo xanuxi nɛ. A wo xanuxi nɛ n to rafan wo ma, wo man to laxi a ra a n kelixi a tan Ala nan ma.

²⁸ N kelixi Baba Ala nan ma, n fa dunija ma. N man fa kelife nɛ dunija ma, sigafe ra Baba Ala yire.»

²⁹ Isa fɔxirabirɛ naxa a fala a be, «A mato, i mu wɔyɛnfe taali wɔyenyi xa ra sɔnɔn, i fa na wɔyɛnfe a fiixe nan na!

³⁰ Muxu bara a kolon fa, a i fe birin kolon, hali mixi yo mu i maxorin. Na kui, muxu laxi a ra a i kelixi Ala nan ma.»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Wo bara danxaniya yakɔsi?

³² Waxati na fafe, a jan bara a li, wo yensenma nɛ, wo fa n naboloma. Kɔnɔ Baba Ala tan mu n naboloma. A luma nɛ n sɛɛti ma.

³³ N yi fe birin masenxi nɛ wo be, alako bɔjɛsa xa lu wo yi ra n saabui ra. Wo mantɔɔrɔli sɔtɔma nɛ dunija ma, kɔnɔ wo xa limaniya, n tan bara nɔ dunija ra.»

17

Isa Ala maxandife

¹ Isa to gɛ na fee falade, a naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, waxati bara a li. I xa i xa Di xa xunnakeli makenɛn, alako i xa Di fan xa i xa nɔre makenɛn.

² I bara mangeya fi a ma dunija mixie birin xun na, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxee fixi a ma.

³ Abadan kisi findixi yi nan na: E xa i kolon, i tan keren naxan findixi Ala yɛtɛ ra, e man xa i xa Mixi Sugandixi Isa kolon i xa xɛɛra ra.

⁴ N bara i xa nɔre makenɛn dunija ma, n gɛ wali ra i n ti naxan na.

⁵ N Baba Ala, yakɔsi, n nɔrɔ i fe ma, alɔ n nu nɔrɔxi i fe ma ki naxɛ, beenun dunija xa daa.»

⁶ «N bara i xa fe masen mixie be, i naxee fixi n ma dunija. I xa mixie nan e ra i naxee taxuxi n na. E bara i xui ratinmɛ.

⁷ E bara a kolon fa, a i naxan birin soxi n yi ra, a fatanxi i tan nan na,

⁸ barima n bara i xui radangi e ma, e fan bara la a ra. E bara a kolon yati, a n kelixi i tan nan ma, e la a ra, a i tan nan n xɛɛxi.

⁹ N mu dubama dunija be. N dubama i xa mixie nan be, i naxee taxuxi n na.

¹⁰ Naxee birin findixi n gbe ra, i gbe na e ra. Naxee birin findixi i gbe ra, n gbe na e ra. N ma fe itema nɛ e tan saabui ra.

¹¹ N mu fa luma dunija sɔnɔn. N fafe i yire nɛ yi ki, kɔnɔ e tan luma be nɛ. N Baba Seniyɛnxi, e makanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma,

alako e fan xa findi keren na alo won tan findixi keren na ki naxe.

¹² N to nu e ya ma, n bara e kanta i xili senbe ra, i naxan fixi n ma. N to e makanta, mixi keren mu loe e ya ma fo gbaloe ragataxi naxan keren be, alako Kitaabui seбели xa kamali.

¹³ Kono n to fafe i yire ne yi ki, n yi fee falama dunija ma, alako n ma seewe xa lu e be, a xa lu e boje ma a kamalixi ra.

¹⁴ N to i xa masenyi fala e be, dunija bara e xon, barima e tondixi birade dunija fe foxo ra alo n fan to mu tinxi birade dunija fe foxo ra.

¹⁵ N mu i maxandima xe i xa e tongo dunija ma. N i maxandife ne i xa e ratanga Sentane ma.

¹⁶ E mu birama dunija fe foxo ra, alo n fan to mu luma na fe mooli kui.

¹⁷ I xa e sa i yete nan sagoe nondi kui. I xui nan findixi nondi ra.

¹⁸ N bara e xee dunija, alo i fan n xee ki naxe.

¹⁹ N bara n yete sa i sagoe e be, alako e tan fan, e xa sa i sagoe nondi kui.»

²⁰ «N mu dubama na mixie gbansan xa be. N man dubama mixie be naxee fama danxaniyade n ma e saabui ra.

²¹ N dubama ne e be alako e xa findi keren na, alo n nun i tan n Baba Ala findixi keren na ki naxe. N man dubama e be alako e xa findi keren na won foxo ra, won birin xa findi keren na. Na kui, dunija noma a kolonde a i tan nan n xeexi.

²² I bara xunnakeli naxan fi n ma, n fan bara a fi e ma, alako e fan xa findi keren na, alo won tan findixi keren na ki naxe.

²³ N tan na e i, i fan na n i, alako e xa kerenna xa kamali. Na kui, dunija a kolonma ne a i tan nan n xeexi, a i man e tan xanuxi alo i n fan xanuxi ki naxe.»

²⁴ «N Baba Ala, beenun dunija xa daa, i nu bara nore fi n ma i xa xanunteya xa fe ra. A xoli n ma n ma mixie, i naxee fixi n ma, nee fan xa lu n seeti ma ariyanna, e xa n ma nore to.

²⁵ N Baba, i tinxin. N i kolon. Dunija tan mu i kolon, kono e a kolon a i tan nan n xeexi.

²⁶ N bara e rakolon i xa fe ra, n man nde sama ne a fari, alako xanunteya xa lu e boje ma i n xanuxi naxan na, alo n fan na e boje i ki naxe.»

18

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53)

¹ Isa to ge Ala maxandide, a tan nun a foxirabiree naxa siga Sediron xure naakiri ma sansi yire.

² Yudasi, naxan findi Isa yanfama ra, a fan nu na kolon, barima Isa nun a foxirabiree nu darixi e malan na menni ne.

³ Yudasi naxa Romakae, serexedube kuntigie, nun Farisenie xa soori gali xanin naa, lanpuie nun geresosee na e yi ra. E man naxa sexe maxiri wuri ma, e a radexe alako e xa kira to.

⁴ Isa to nu fe birin kolon naxan nu fafe a lide, a naxa e ralan, a e maxorin, «Wo nde fenfe?»

⁵ E naxa a yaabi, «Muxu Isa Nasaretika nan fenfe.» Isa naxa a fala, «N tan nan na a ra.» Yudasi, naxan findi a yanfama ra, a fan nu tixi na gali ya ma.

⁶ Isa to a fala e be, «N tan nan na a ra», e naxa gbilen xanbi, e bira boxi.

⁷ Isa man naxa e maxorin, «Wo nde fenfe?» E man naxa a yaabi, «Isa Nasaretika.»

⁸ Isa naxa e yaabi, «N bara a fala wo be, n tan nan a ra. Xa wo n tan nan fenfe, wo a lu yi booree tan xa siga.»

⁹ Na kui, Isa xa masenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a fala, «I mixi naxee fi n ma, keren mu loe e ya ma.»

¹⁰ Simon Piyeri naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi Maliku yirefanyi tuli bolon.

¹¹ Isa naxa a fala Simon Piyeri be, «Santidegema raso a tee i. Fo n xa tin toore ra Baba Ala naxan nagiri n ma.»

Isa xaninfe Anani nun Kayafa yire

Piyeri a yete rasanfe Isa ma

12 Rōma sōori mangē nun a xa sōorie, a nun Yuwifie xa sōorie naxa Isa suxu, e a xiri,

13 e a xanin Anani xōn ma. Anani xa di ginē nan dōxō Kayafa xōn. Kayafa nu bara findi sērexēdubē kuntigi ra na jē ra.

14 Kayafa nan nu bara Yuwifi kuntigie rasi, a a fan e bē, mixi keren nan xa faxa nama bē.

15 Simōn Piyeri naxa bira Isa fōxō ra, a nun Isa fōxirabirē gbete nde. Na fōxirabirē to nu findixi sērexēdubē kuntigi kolon mixi ra, a naxa nō sode sērexēdubē kuntigi xa tete kui, e Isa xanin dēnnaxē.

16 Piyeri naxa lu tande naade dē ra, han a boore, sērexēdubē kuntigi kolonma, a naxa wōyēn naade kantama ra a xa tin Piyeri fan xa so.

17 Konyi ginē naxan nu naade kantafe, a naxa Piyeri maxōrin, «Na xēmē Isa fōxirabirē nde xa mu i fan na?» A naxa a yaabi, «Ade, n tan mu a ra!»

18 Xinbeli to mini, konyie nun kōsibilie naxa tē xuru, e fa lu na fē ma. Piyeri fan naxa a maso e ra.

19 Sērexēdubē kuntigi naxa Isa maxōrin a fōxirabirēe xa fe ma, a nun a xa kawandie.

20 Isa naxa a yaabi, «N tan masenyie tixi kēnē nan ma, dunija birin bē. N nan n ma kawandi birin tixi salidee nan kui, xa na mu hōrōmōbanxi kui, Yuwifie birin e luma malan na dēnnaxē. N mu sese fala dūnxui ra.

21 I n tan maxōrinma munfe ra? Naxee n xui ramē, nee nan maxōrin. E tan nan a kolon n bara fee naxee fala.»

22 Isa to na fala, kōsibili nde naxan nu tixi naa, a naxa a dē ragarin, a a fala, «Pe, I sērexēdubē kuntigi yaabima na ki nē?»

23 Isa naxa a yaabi, «Xa n wōyēn kōbi nan falaxi, a masen. Kōnō xa n mu wōyēn kōbi xa falaxi, i n dē ragarinxi munfe ra?»

24 Na tēmui, Anani naxa a xirixi rasanba Kayafa ma, sērexēdubē kuntigie xunyi.

25 Simōn Piyeri nu dōxōxi tē ra, a na a maxarafe. Na tēmui e naxa a maxōrin, «Isa fōxirabirē xa mu i fan na?» Piyeri naxa e yaabi, «Ade, a fōxirabirē mu na n tan na.»

26 Sērexēdubē kuntigi xa konyi nde nu na naa, Piyeri nu bara naxan barenyi tuli bolon. A naxa Piyeri maxōrin, «N mu i to xē na sansi yire, wo nun Isa?»

27 Piyeri man naxa na matandi, konkore fan naxa a rate keren na.

Isa tife gomina Pilati ya i (Matiyu 27:1-2, 11-14, Maraki 15:1-5, Luki 23:1-5)

28 Na tēmui, e naxa Isa tongo Kayafa xōnyi, e a xanin gomina xōnyi. Kuye nu baxi ibade. Yuwifi kuntigie tan mu tin sode gomina xōnyi, alako e xa sēniyenyi naxa fa kana, e mu fa nō Sayamalekē Dangi Sali donyi donde.

29 Na kui, gomina Pilati naxa mini e yire tande, a e maxōrin, «Wo yi xēmē kalamufe munse ma?»

30 E naxa a yaabi, «Xa yi xēmē mu findi fe kōbi raba xa ra, muxu mu fama a ra i xōn ma nu.»

31 Pilati naxa a fala e bē, «Wo a xanin, wo xa sa a makiiti wo xa seriye ki ma.» Yuwifie naxa a fala, «Wo xa seriye mu tinma muxu xa mixi faxa muxu yete ra.»

32 Na kui, Isa xa wōyēnyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a yete faxa ki masen.

33 Pilati man naxa so a xōnyi, a Isa xili, a a maxōrin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mangē ra?»

34 Isa naxa a yaabi, «I wōyēnfe i yete xaxili nan ma ba, ka mixie nan n ma fe fala i bē?»

35 Pilati naxa a yaabi, «Pe, Yuwifi nan na n fan na? I boore Yuwifie nun sērexēdubē kuntigie nan i saxi n bēlexē. I munse rabaxi?»

36 Isa naxa a yaabi, «N ma mangeya mu findixi dunija daaxi xa ra, xa na mu a ra n ma mixie gere soma nē nu, e tondi n xa lu Yuwifie sago. N ma mangeya mu findixi dunija daaxi ra.»

³⁷ Na kui, Pilati naxa a maxorin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N barixi ne dunjina bende fupni fari, alako n xa nondi masen a birin be. Mixi naxan wama nondi xon, a n xui suxuma ne.»

³⁸ Pilati man naxa a maxorin, «Nondi na di?» Pilati to na fala, a naxa mini tande Yuwifie yire, a a fala e be, «N mu fe jaaxi yo toxi yi xeme lan a xa jaxankata naxan ma.»

³⁹ Wo to darixi a ra n xa geeliman keran bejin wo be Sayamaleke Dangi Sali lɔxɔe, wo wama n xa Yuwifie xa mange bejin wo be?»

⁴⁰ E naxa sɔnxɔe rate, «Ade, na mu a ra! Barabasi nan xa rabolo.» Suute nan nu Barabasi ra.

19

Isa faxafe nate tongo ki

¹ Na temui Pilati naxa yaamari fi a soorie xa Isa bulan sebere ra.

² Soorie naxa mange katanyi maniyɛ yailan tunbee ra, e a sa a xun ma, e fa mange donma gbeeli ragoro a ma.

³ E nu e masoma a ra, e nu a fala, «I kena, Yuwifie xa mange,» e nu fa a madin.

⁴ Pilati man naxa mini tande, a a fala Yuwifi jama be, «N bara yi xeme masen wo be, alako wo xa a kolon a n mu fefe toxi a ma a jaxankatama naxan ma.»

⁵ Na kui, soorie naxa Isa ramini tande, na tunbe mange katanyi saxi a xun ma, burumusi gbeeli ragoroxi a ma. Pilati naxa a fala e be, «A tan nan yi ki!»

⁶ Serexedube kuntigie nun horomobanxi kosibilie to a to, e naxa sɔnxɔ, «A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala e be, «Wo a tongo, wo tan nan xa sa a banban wuri magalanbuxi ma, barima n tan mu fefe toxi a lan a xa faxa naxan ma.»

⁷ Yuwifie naxa a yaabi, «Seriye na muxu fan yi. Na seriye ki ma, a lan a xa faxa, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra.»

⁸ Pilati to na me, a naxa gaaxu ki fanyi ra.

⁹ A man naxa so a xonyi, a Isa maxorin, «I tan, i kelixi minden?» Kono Isa mu yaabi yo fi.

¹⁰ Pilati naxa fa a fala a be, «I tondixi n tan nan yaabide? I mu a kolon a noe naxan na n tan be, n noma i rabolode, n man noma i faxade wuri magalanbuxi ma?»

¹¹ Isa naxa a yaabi, «Noe yo mu i be n tan xun ma fo Ala naxan fixi i ma. Na nan a ra, naxan n saxi i belexe, na nan xa yunubi gbo.»

¹² Pilati to na me, a naxa so katafe a xa Isa rabepin, kono Yuwifie naxa sɔnxɔ, «Xa i yi xeme bejin, i bara gere giri Roma mange xungbe ma. Naxan yo a yete findi mange ra, a bara ti Roma mange xungbe kanke.»

¹³ Na kui, Pilati to e xui me, a naxa Isa ramini tande. Pilati naxa dɔxɔ buntunyi ra, kiitisa kibanyi kui, dennaxe xili falama Eburu xui «Gabata».

¹⁴ Na lɔxɔe Yuwifie nu na fee yailanfe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. Yanyi tagi Pilati naxa a fala Yuwifie be, «Wo xa mange nan ya!»

¹⁵ E man naxa sɔnxɔ, «A faxa! A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala, «N xa wo xa mange faxa wuri magalanbuxi ma?» Serexedube kuntigie naxa a yaabi, «Mange yo mu na muxu tan be bafe Roma mange xungbe ra!»

¹⁶ Na temui a naxa Isa sa e sagoe, a yaamari fi Isa xa banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(*Matiyu 27:32-44, Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43*)

Soorie to Isa suxu,

¹⁷ e naxa a ramini taa kui sigafe ra «xun konkota yire,» naxan xili falama Eburu xui «Gologota.» Isa naxa siga naa, a wuri magalanbuxi ratexi a ma.

¹⁸ E Isa banban wuri magalanbuxi ma menni ne. E naxa mixi firin

gbete fan banban, e keren ti yirefanyi ma, e boore ti koola ma, e Isa ti e tagi.

¹⁹ Pilati naxa yaamari fi a yi sebeli xa gbaku Isa xun ma wuri magalanbuxi ma, «Isa Nasaretika, Yuwifie xa mange».

²⁰ Yuwifi gbegbe naxa na sebeli xaran, barima Isa nu banbanxi dennaxe, na makore taa ra. Na sebeli fan nu sebexi Eburu xui, Lateni xui, a nun Gireki xui.

²¹ Na kui, serexedube kuntigie naxa a fala Pilati be, «I naxa a sebe <Yuwifie xa mange>. I xa a sebe ne, <Yi xeme a fala ne, a Yuwifie xa mange nan a ra.>»

²² Pilati naxa e yaabi, «N naxan sebexi, n bara ge na sebede.»

²³ Soorie to ge Isa banbande, e naxa a xa dugie tongo, e e itaxun na soori naani ma. E naxa a xa donma fari igoroe fan tongo. Na donma to mu nu degexi,

²⁴ e naxa a fala e bore be, «Won naxa a iboo. Won xa a tongoma sugandi bere nde ra.» Na birin naba ne, alako naxan sebexi Kitaabui kui, na xa rakamali:

«E bara n ma dugie itaxun e bore ma,
e n ma donma tongoma sugandi bere ra.»

Soorie a raba na ki ne.

²⁵ Isa nga fan nu na a xa wuri magalanbuxi fe ma, a nun a nga xunya. Kolopa xa gine Mariyama, nun Mariyama Magidalaka fan nu na menni.

²⁶ Isa to a nga to a foxirabire maxanuxi fe ma, a naxa a fala a nga be, «N nga, yi bara findi i xa di ra.»

²⁷ A naxa fa a fala a foxirabire fan be, «A mato, i nga nan ya.» Keli na waxati ma, na foxirabire naxa Isa nga xanin a xonyi.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49)

²⁸ Na xanbi, Isa to nu a kolon a fe birin bara kamali, a naxa a fala, «Ye xoli na n ma.» A na fala ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali.

²⁹ Se sase nde nu na menni, naxan nu rafexi weni muluxunxi ra. E naxa se nde rasin na weni i, e a xiri hisopi wuri kuye ra, e a maso Isa de ra.

³⁰ A to nde min, a naxa a fala, «A birin bara kamali!» A naxa a xun sin, a fa laaxira.

³¹ Na loxoe Yuwifie nu see rafalama Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. E mu tin furee xa lu wuri magalanbuxi ma na malabu loxoe, barima sali xungbe nan nu a ra. Na kui, e naxa Pilati mayandi a xa na mixi banbanxie sanyie gira, alako e xa faxe mafuren, e xa ba na.

³² Soorie naxa fa, e fa na mixi firinyi sanyie gira, naxee nu banbanxi Isa yirefanyi ma, a nun a koola ma.

³³ Kono e to Isa li, e naxa a to a jan bara faxe. Na kui, e mu a tan sanyie gira,

³⁴ kono soori nde naxa a seti soxo tanbe ra, ye nun wuli naxa mini keren na.

³⁵ Naxan na fe toxi, a bara na fe seede ba. A xa seedejoxoya findixi nondi nan na. A tan yete a kolon, a a na nondi nan falafe wo be, alako wo fan xa danxaniya.

³⁶ Na fee raba ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xori keren mu girama.»

³⁷ A man sebexi yire gbete, «E e ya tima ne mixi ra, e bara naxan soxo.»

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56)

³⁸ Na fe birin xanbi, Yusufu Arimateka naxa sa Isa fure maxandi Pilati ma. Isa foxirabire nde nan nu a ra, kono a mu nu a masenma kene ma, a to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Pilati to tin, Yusufu naxa sa Isa fure tongo.

³⁹ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire gundo kui ke ra temui dangixi, na fan naxa labunde kilo tongo saxan miri nun alowe daaxi xanin Isa fure yire.

⁴⁰ E naxa Isa fure mafilin dugie ra, e labunde sa a ma, alu Yuwifie darixi a ra ki naxe.

⁴¹ Bɔxi nde nu makɔre Isa faxade ra, gaburi nɛɛɛ nu bara yailan dennaxe. Fure yo mu nu ragataxi a kui sinden.

⁴² E naxa Isa ragata na yire makɔrexi, barima e gbataxi Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A nu lan nɛ Yuwifie xa gɛ fe birin yailande beenun kɔɛ xa so na lɔxɔɛ.

20

Isa xa marakeli
(*Matiyu 28:1-8, Maraki 16:1-8, Luki 24:1-12*)

¹ Sande lɔxɔɛ Mariyama Magidalaka naxa siga gaburi yire subaxe ma beenun kuye xa mayalan. A to menni li, a naxa a to na gɛmɛ xungbe nu bara ba gaburi dɛ ma.

² Na kui, a naxa siga a gi ra Simɔn Piyeri nun Isa fɔxirabire boore yire, Isa nu naxan xanuxi, a a fala e bɛ, «E bara Marigi fure tongo gaburi kui, muxu fan mu a kolon e a saxi dɛdɛ.»

³ Na kui, Piyeri nun Isa na fɔxirabire boore fan naxa mini sigafe ra gaburi yire.

⁴ E firinyi naxa siga e gi ra, kɔnɔ Isa fɔxirabire maxanuxi naxa gaburi li beenun Piyeri singe xa naa li.

⁵ A to a felen alako a xa gaburi kui mato, a naxa kasange dugie to, kɔnɔ a mu so na kui.

⁶ Simɔn Piyeri to menni li, a naxa so fɔnmɛ kui keren na, a fa dugi bentenyi to naxan nu saxi Isa fure ma,

⁷ a nun dugi naxan nu makunfukunfuxi Isa yatagi ma. Na dugi nu saxi a xati ma, a sa ki yailanxi a fanyi ra.

⁸ Na temui, Isa fɔxirabire boore, naxan singe gaburi yire li, a fan naxa so na kui. A naxa a birin to, a danxaniya.

⁹ E mu nu fahaamui sɔtɔxi Kittaabui xa masenyi ma sinden, fa fala a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa keli faxɛ ma.

¹⁰ Na dangi xanbi na fɔxirabire firinyie naxa gbilen e xɔnyi.

Isa minife Mariyama Magidalaka ma
(*Maraki 16:9-11*)

¹¹ Mariyama to nu tixi gaburi sode dɛ ra, a nu na wafe. A to a felen a xa gaburi kui mato,

¹² a naxa maleke firin to. E maxirixi dugi fiixe ra, e dɔxɔxi Isa fure nu saxi dennaxe. Keren nu na a xunsade ra, boore nu na a sanlaabe ra.

¹³ E naxa Mariyama maxɔrin, «N ma di, i wafe munfe ma?» A naxa e yaabi, «E bara n Marigi fure tongo, n mu a kolon e a saxi dɛdɛ.»

¹⁴ A to gɛ na falade, a naxa a kobe rato, a fa mixi nde to, a tixi naa. A mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁵ Isa naxa a maxɔrin, «N ma di, i wama munfe ra? I na nde fenfe?» Mariyama jɔxɔ a ma, sansi mɛɛnima nan nu a ra. Na kui, a naxa a yaabi, «N ba, xa i tan nan na fure tongoxi, i xa na yire masen n bɛ alako n xa siga a tongode.»

¹⁶ Isa naxa a fala a bɛ, «Mariyama.» Mariyama to a mafindi, a naxa a ratin, «Rabuni!» Na nan falaxi Eburu xui, «Karamɔxɔ».

¹⁷ Isa naxa a fala a bɛ, «I naxa i belexɛ din n na, barima n mu nu te Baba Ala yire sinden. Siga n ngaxakerenyie yire, i a fala e bɛ, a n fafe tede n Baba xɔnyi, n Marigi Ala naxan findixi wo fan Baba ra, wo fan Marigi Ala.»

¹⁸ Mariyama Magidalaka naxa siga xibaaru ra Isa fɔxirabiree yire, a a fala e bɛ, «N bara Marigi to!» A man naxa Isa xa xɛɛra iba e bɛ.

Isa minife a fɔxirabiree ma
(*Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49*)

¹⁹ Na sande lɔxɔɛ kerenyi, Isa fɔxirabiree nu malanxi banxi kui nunmare ra, naade birin mabalanxi Yuwifi kuntigie xa yaragaaxui ma. Isa naxa mini e ma, a ti e tagi, a a fala, «Ala xa wo bɔjɛ sa.»

²⁰ A to na fala e bɛ, a naxa a belexɛɛ nun a sɛɛti masen e bɛ. E naxa sɛɛwa Marigi tofe ra.

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Bɔɔɛsa xa lu wo be. N bara wo xee alo Baba Ala n xeeɛi ki naxe.»

²² A to ge na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala, «Wo xa lu Ala Xaxili Seniyenxi xa goro wo ma.

²³ Xa wo diɛe mixi haake ma, na haake bara ɲɔn, kɔnɔ xa wo mu diɛe, na haake luma a ma.»

Tomasi Isa tofe

²⁴ Isa mini a xa xeeɛra fu nun firinyie ma temui naxe, Tomasi, e naxan xilima «guli», a mu nu na e ya ma menni.

²⁵ Na kui, booree naxa a fala a be, «Muxu bara Marigi to!» Kɔnɔ a tan naxa e yaabi, «Xa n tan mu lantuma foxi to a belexe kui, n nan n belexesole raso naa, xa n man mu n belexe sa a seeti ma e dennaxe soxo, n tan mu lama a ra feo!»

²⁶ Xi solomasaxan dangi xanbi, Isa foxirabiree man to nu malanxi banxi kui, Tomasi nu na e ya ma. Hali naade birin to nu mabalanxi, Isa naxa mini e ma menni, a ti e tagi, a e xeebu, «Bɔɔɛsa xa lu wo be.»

²⁷ Na temui, Isa naxa a fala a be, «N belexe mato. I xa i belexesole sa n seeti ma e dennaxe soxo. I naxa tege n i. I xa danxaniya.»

²⁸ Tomasi naxa a fala a be, «N Marigi Ala!»

²⁹ Isa naxa a masen a be, «I danxaniyaxi ne, i to bara n to? Heeri na mixie be naxee bara danxaniya, hali e mu n toxi.»

Yi Kitaabui sebe fe naxan ma

³⁰ Isa kaabanako gbege raba ne a foxirabiree ya xori, naxee mu sebexi yi Kitaabui kui.

³¹ Kɔnɔ naxee xa fe tan sebexi yi ki, e sebexi ne alako wo xa la a ra, a Isa nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di. Na kui, wo na danxaniya a ma, wo kisi sotoma ne a saabui ra.

21

Isa minife a foxirabiree ndee ma

¹ Na fee dangi xanbi, Isa man naxa mini a foxirabiree ma Tiberiyasi baa de ra. A a yete makenen e be yi ki ne.

² Simɔn Piyeri, Tomasi e naxan xilima «guli,» Natanayeli naxan keli Kaana taa Galile boxi ma, Sebede xa die, nun Isa foxirabiree firin gbete, nee birin nu na yire keren.

³ Simɔn Piyeri naxa a fala e be, «N tan sigafe yexe suxude.» E naxa a fala a be, «Won birin na a ra.» Na kui, e naxa mini, e baki kunkui kui, kɔnɔ na kɔe birin na, e mu sese suxu.

⁴ Kuye to nu ibafe, Isa nu tixi baa de ra, kɔnɔ a foxirabiree mu nu a kolon a a tan nan a ra.

⁵ Isa naxa e maxorin, «N ma die, wo bara yexe nde soto?» E naxa a yaabi, «Ade, muxu mu sese suxuxi.»

⁶ A naxa a fala e be, «Wo yelee woli kunkui yirefanyi ma, wo a nde sotoma ne.» E to a woli, e mu nu noma yelee ratede, barima yexe gbo a kui.

⁷ Na kui, Isa foxirabiree, a naxan xanuxi, a naxa a fala Piyeri be, «Won Marigi na a ra.» Simɔn Piyeri to na me, a naxa donma ragoro a ma, a bagan ye ma sigafe ra Isa yire.

⁸ Booree fan naxa a li kunkui kui, yelee naxan nafexi yexee ra, a xirixi kunkui ra. E mu nu makuya xare de ra, fo nongon keme firin pondon.

⁹ E to te xare de ra, e naxa te xuruxi to, yexe saxi a te wole ra, taami fan na na.

¹⁰ Isa naxa a fala e be, «Wo fa yexe nde ra wo baxi naxan suxude.»

¹¹ Na kui Simɔn Piyeri naxa te kunkui kui, a yelee bendun xare ma. A nu rafexi yexe xungbee nan na, a gundi keme tongo suuli nun saxan. Kɔnɔ hali yexe to nu gboxi yelee kui na ki, yelee mu iboo.

¹² Isa naxa a fala e be, «Wo fa wo dege.» A foxirabiree mu suusa a maxorinde nde a ra, barima birin nu a kolon Marigi nan a ra.

¹³ Isa naxa fa taami tongo, a a itaxun e ma, a man naxa yexe so e yi ra.

¹⁴ A saxan nde nan nu na ki, Isa a yete masenma a foxirabiree be, kabi a keli faxe ma.

Isa nun Piyeri

¹⁵ E to γε e δε ibade, Isa naxa Simōn Piyeri maxōrin, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi dangi yee birin na?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mēeni n ma yexee yoree ma.»

¹⁶ A man naxa gbilen a maxōrin na a firin nde, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mēeni n ma yexeee ma.»

¹⁷ A man naxa gbilen a maxōrin na a saxan nde, «Simōn, Yaya xa di, i n xanuxi?» Piyeri naxa sunnun Isa to a maxōrin sanmaya saxan nde, «I n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Marigi, i tan fe birin kolon. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Mēeni n ma yexeee ma.»

¹⁸ N xa nōndi yati nan fala i be, i fonike temui, i tan nan nu i yete tagi ixirima, i wa sigafe dede, i siga. Kōnō i na fori, i i belexe italama ne, mixi gbete i tagi xiri, a i xanin yire i mu wama sigafe dennaxe.»

¹⁹ Isa na fala ne alako a xa Piyeri faha ki nan masen, Piyeri fama Ala matōxode naxan saabui ra. A na fala xanbi, a naxa a fala Piyeri be, «Bira n fōxō ra.»

Isa nun a fōxirabire maxanuxi

²⁰ Piyeri to a kobe rato, a naxa Isa fōxirabire to e fōxō ra, Isa nu naxan maxanuxi. Sayamaleke Dangi Sali, a tan nan a maso Isa ra e dege temui, a a maxōrin, «Marigi, nde fama i yanfade?»

²¹ Piyeri to a to, a naxa Isa maxōrin, «Marigi, na tan go?»

²² Isa naxa a yaabi, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma? I tan xa bira n fōxō ra.»

²³ Na kui, danxaniyatōe ndee jōxō naxa lu a ma a na fōxirabire tan mu faxama, kōnō Isa mu na fala. A a fala ne, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma?»

Sebeli dōnxōe

²⁴ Na fōxirabire yati nan yi fe birin sebe, a findi seede fanyi ra. Muxu a kolon a xa seedejōxōya findixi nōndi nan na.

²⁵ Isa fe gbege raba ne naxee mu sebexi yi Kitaabui kui. Xa na birin sebe ne nu, n laxi a ra a na Kitaabuie birin sade mu sōtōma duniya ma nu.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Luki naxan Inyila Isa sɛbɛ, a naxa Kitaabui firin nde sɛbɛ naxan xili «Isa xa xɛɛrae xa taruxui». Inyila Isa a masenma won bɛ Isa fe naxan nabaxi a xa simaya kui. Yi Kitaabui firin nde foloxi boore Kitaabui danxi dennaxe, a fan a masenma won bɛ Isa foxirabirɛɛ nun a xa xɛɛrae naxan naba alako Isa xa masenyi xa yensen dunija birin na.

Beenun Isa xa a xa xɛɛrae xɛɛ e xa a xa masenyi kawandi dunija birin bɛ, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi ragoro e ma alako e xa senbɛ soto a xa wali rabafe ma. E to na soto, e naxa kawandi ti folo Darisalamu. Mixi gbegebe naxa la e xa masenyi ra, e findi Isa foxirabirɛɛ ra. Kaabanako gbegebe naxa raba alako mixi xa la Isa xa xɛɛrae xa masenyi ra.

Na kawandi nu senbɛ sotofe Darisalamu temui naxe, Isa yaxuie naxa danxaniyatɔɛɛ tɔɔɔ folo. Na kui, Isa foxirabirɛɛ naxa yensen Darisalamu fari ma. E naxa siga kawandi ti ra Yudaya nun Samari boxi ma. Sora singe han sora fu nun firin nde, na wali nan masenxi won bɛ. Piyeri tide gbo na taruxui kui.

Na xanbi Ala naxa xɛɛra gbete xili naxan findixi Polu ra. Beenun Ala xa a xili, Polu nu Isa foxirabirɛɛ paxankatama Isirayila xa diine xili ra. Kɔnɔ Isa naxa a yete masen Polu bɛ, a fa a xɛɛ jamanɛ gbete ma. Na kui, Isa xa xibaaru bara dangi Isirayila naaninyi ra sigafe ra boxie ma si gbete nu na dennaxe.

Polu naxa na wali raba yire wuyaxi, keli Darisalamu han Roma. Yuwifie naxa a paxankata ki fanyi, kɔnɔ e mu no a ra. A nu kawandi tima Yuwifie xa salidee nan kui, a man nu a ti si gbete xa salidee kui. A na raba ne alako dunija birin xa a kolon Isa bara naxan naba e bɛ.

Na birin kui, to danxaniyatɔɛɛ noma a kolonde Isa foxirabirɛɛ singe dunija igirixi ki naxe. E xa wali xa findi misaali ra won bɛ. Ala xa won mali xaxili sotofe ra yi Kitaabui saabui ra. Amina.

Isa xa xɛɛrae xa taruxui

Isa tefe koore ma

¹ Teyofilo, n bara a masen n ma Kitaabui singe kui Isa naxan birin falaxi nun a naxan nabaxi kabi a folo

² han a te loxoɛ koore ma. Beenun a xa te koore ma, a naxa yaamari fi a xa xɛɛra sugandixie ma, Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

³ A xa paxankate xanbi, a naxa mini e ma xi tongo naani bun ma, a a yete masenma e bɛ kiraya wuyaxi a a jipe na a ra. A nu fa Ala xa mangeya niini fe fala e bɛ.

⁴ A nu e ya ma temui naxe, a naxa a fala e bɛ, «Wo naxa wo makuya Darisalamu ra. Wo xa lu be han Baba Ala a xa laayidi rakamalima temui naxe, alo n na masenxi wo be ki naxe.

⁵ Yaya wo xunxa ye nan xɔɔra, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi nan fama gorode wo ma yi saxanyi.»

⁶ Awa, xɛɛrae to e malan, e naxa Isa maxɔrin, «Marigi, i Isirayila mangeya ragbilenma a ra yi temui ne?»

⁷ Isa naxa e yaabi, «Na waxati kolonfe mu na wo tan xa ma. Na nate na Baba Ala keren peti nan yi ra.

⁸ Kɔnɔ, wo senbɛ soto ma Ala Xaxili Seniyenxi na fa wo ma temui naxe. Wo findima n ma seedee nan na Darisalamu nun Yudaya birin, Samari, han dunija dande.»

⁹ A to ge na masenyi tide, Ala naxa a rate koore ma e ya xori, nuxui fa a noxun e ya tode ra.

¹⁰ E to nu a matoma a tefe koore ma, xeme firin naxa mini e ma, sose fiixe ragoroxi e ma.

¹¹ E naxa a masen Isa foxirabirɛɛ bɛ, «Wo tan Galilekae, munfe ra wo tixi be wo nu fa koore mato? Yi

Isa naxan tongoxi wo tagi tefe koore ma, a man fama nε alo wo a toxi siga ra ki naxe.»

Yudasi joxoxe

¹² Na xanbi e naxa gbilen Darisalamu, kelife geya ma naxan xili Oliwi geya. Kelife na geya ma han Darisalamu, yaamilε keren na a ra.

¹³ E naxa so koore banxi kui, e nu darixi e malan na dennaxe. Naxee nu na na: Piyeri, Yaya, Yaki, Andire, Filipu, Tomasi, Barotolome, Matiyu, Yaki Alifa xa di, Simon naxan findi Seloti ra, nun Yudasi, Yaki xa di.

¹⁴ E birin nu Ala maxandima janige keren na, e nun ginεe, a nun Mariyama, Isa nga, a nun Isa xunyae.

¹⁵ Loxoxo nde Piyeri naxa keli, a ti a ngaxakerenyie tagi. Mixi kemε mixi moxoxon jondon nu malanxi naa. A naxa a fala e be,

¹⁶ «N ngaxakerenyie, Ala Xaxili Seniyenxi naxan masenxi Kitaabui kui Dawuda saabui ra, Yudasi xa fe ra, naxan ti mixie ya ra Isa suxufe ma, na birin bara kamali.

¹⁷ A nu na muxu tan xεεraε nan ya ma. Muxu birin nan nu xεεra wali rabama.

¹⁸ E naxa boxi sara yi xεmε xa fe kobi rabaxi sare ra. Yudasi naxa faxa menni, a bira, a furi bula, a furingεe naxa mini a ra.

¹⁹ Darisalamukae birin naxa yi fe kolon. E naxa na boxi xili fala Akeledama, na nan falaxi e xa xui <Wuli Boxi>.»

²⁰ «A sebexi Yabura Dawuda kui, <A xa banxi xa balan, mixi yo naxa sabati naa.> A man sebexi, <Xεεra gbete xa ti a joxoxe ra.>

²¹⁻²² Awa na kui, a lanma xεmε keren xa sugandi naxan noma muxu malide seedeya rabade Isa xa marakeli xa fe ra. A lanma won xa mixi sugandi naxan nu na won ya ma, won nun Marigi Isa to nu a ra, kelife Yaya Isa xunxa ye xoxora temui naxe, han Isa te koore ma temui naxe.»

²³ E naxa mixi firin masen: Yusufu naxan nu xili Barasaba, e man nu

naxan xili falama Yusutu, a nun Matiyasi.

²⁴ Na xanbi e naxa Ala maxandi, «Marigi, i tan naxan birin boxe ma fe kolon, a masen muxu be i mixi naxan sugandixi yi firinyie tagi.

²⁵ Na xa findi Yudasi joxoxe ra xεεraya nun wali rabafe ra, barima Yudasi bara siga a sigade.»

²⁶ E naxa Matiyasi sugandi Ala xa mali ra. A naxa sa yi xεεra fu nun kerenyie xun ma.

2

Ala Xaxili Seniyenxi gorofe danxaniyatoxe ma

¹ Xε Xabe Sali to a li, Isa foxirabireε birin nu malanxi yire keren.

² Xui nde naxa mini koore ma keren na alo foye xungbe xui. A naxa banxi kui birin nafe e nu doxoxi dennaxe.

³ E naxa se ndee to naxee maniya nenyie ra, te na e ma. Na see naxa itaxun, keren keren naxa doxoxo kankan xunyi ma.

⁴ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro foxirabireε birin ma, e naxa so xui gbeteε falafe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

⁵ Yuwifi diinεlae kelife jamane birin ma, e nu malanxi Darisalamu na saxanyi.

⁶ Nama to yi xui mε, e naxa fa e gi ra. E naxa kaaba barima kankan nu Isa foxirabireε xui mema e bari xui yati nan na.

⁷ E de naxa ixara, e fa a fala, «Pe, yi mixie naxee woyenma yi ki, Galilekae xa mu e birin na?

⁸ Won fa won bari xui mεfe e ra di?

⁹ Paratokae, Medekae, Elamakaε, naxee sabatixi Mesopotamiya, Yudeya, Kapadose, Pontu, Asi,

¹⁰ Firigiya, Panfiliya, Misira, Libiya, Sireni boxi fe ma, a nun naxee keli Roma, Yuwifie a nun mixi naxee soxi e xa diine ya ma, Kiretikae a nun Arabue,

¹¹ won birin na e xui mεfe won bari xui yati nan na. E na Ala xa

kaabanako fee falafe won ma xuie. Na rabaxi di?»

¹² E birin de naxa ixara, e naxa ifu. E nu a fala e bore be, «Munfe yi ki?»

¹³ Kɔnɔ ndee naxa e mayele, e nu fa a fala, «E siisixi ne yi ki.»

Piyeri xa kawandi

¹⁴ Na xanbi Piyeri nun yi xɛɛra fu nun kerenyie naxa keli. Piyeri naxa a masen pama be a xui itexi ra, «Yuwifie, a nun wo tan naxan birin na Darisalamu, wo xa wo tuli mati n na. Wo xa a kolon,

¹⁵ yi mixie mu siisixi xe de alo wo a marɔxunxi ki naxe, barima geesege na a ra yi ki.»

¹⁶ «Annabi Yoweli yi masenyi nan ti.

¹⁷ «Ala naxe, n fama n Xaxili taxunde mixi birin na loxoɛ donxoɛɛ.

Wo xa di xemee nun wo xa di ginɛe wɔyenma ne n tan Ala xili ra.

Wo xa segetalae to tima ne fee ra, wo xa forie fan xiye sa.

¹⁸ Na waxati, n fama n Xaxili ragorode n ma konyi xemee nun n ma konyi ginɛe ma.

E wɔyenma ne n tan Ala xili ra.

¹⁹ N kaabanakoeɛ rabama ne koore ma,

n tonxumae masenma ne boxi fari, naxee findima wuli, te, nun tuuri ra.

²⁰ Soge dimima ne, kike gbeelima ne alo wuli beenun Marigi xa loxoɛ xa a li, na dariye loxoɛ xungbe.

²¹ Mixi yo naxan Marigi xili maxandima, na kanyi kisima ne.»»

²² «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi masenyi ra. Isa Nasaretika Ala xa Mixi Sugandixi nan nu a ra. Ala naxa na masen kaabanakoeɛ, fe magaaxuxie, nun tonxumae ra, Isa naxan nabaxi wo tagi. Wo birin na fee kolon.

²³ Ala bara a ragiri kaafirie xa kafu wo ma, alako wo xa yi xeme faxes, wo a banban wuri magalanbuxi ma, alo Ala nu a panigexi ki naxe.

²⁴ Kɔnɔ na xanbi, Ala bara a rakeli, a faxe luuti ba a ma, barima faxe mu nu noma kankande a ma.»

²⁵ «Dawuda nu Isa xa fe nan falafe yi masenyi ra.

«N Marigi toma temui birin n ya i. A to na n seeti ma, n mu noma birade.

²⁶ Na nan a toxi n boje na seewe kui, n de fan a xa fe masenma jalexinyi ra.

N fate fan malabuma ne bojesa kui, ²⁷ barima i mu n nii bejinma aligiyama,

i mu i xa seniyentɔɛ luma gaburi kui, a xa borɔ.

²⁸ I bara a niya n xa kisi kira kolon. I seewe fima ne n ma i yire.»»

²⁹ Piyeri man naxa a fala, «N ngaxakerenyie, wo a lu n xa won benba Dawuda xa fe fala wo be. A faxes ne, a naxa ragata, a xa gaburi man na won tagi be han to.

³⁰ Namijonme to nu a ra, a nu a kolon Ala bara laayidi tongo a be. Ala naxa a kali a Dawuda xa mamadi nde doxoɛma ne a xa mange kibanyi.

³¹ Na kui, Dawuda nu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi fama ne kelide faxe ma. Ala mu neemuma a ma aligiyama, a fate mu borɔma gaburi kui.

³² Ala nan Isa rakelixi faxe ma. Won birin findixi seede ra na fe ma.

³³ A to rate Ala yirefanyi ma, a naxa Ala Xaxili Seniyenxi soto Baba Ala ra, alo Ala laayidi tongoxi ki naxe. A man bara Ala Xaxili Seniyenxi ragoro won ma. Wo na nan tofe, wo na nan mefe yi ki.»

³⁴ «Dawuda mu texi koore ma, kɔnɔ a tan nan a fala, «Marigi naxa a fala n Marigi be, Doxoɛ n yirefanyi ma,

³⁵ han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»»

³⁶ «Na kui, Isirayilaka birin xa la a ra, Ala bara Isa findi Marigi ra, nun a xa Mixi Sugandixi ra. Kɔnɔ wo bara a banban wuri magalanbuxi ma.»

³⁷ Yi masenyi naxa pama boje tooro ki fanyi ra. E naxa a fala Piyeri

nun xɛɛra booree bɛ, «N ngaxak-erenyie, a lanma muxu xa munse raba fa?»

³⁸ Piyeri naxa a fala e bɛ, «Wo xa tuubi, wo birin xa wo xunxa ye xɔɔra Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, alako wo xa yunubie xa xafari, wo man xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔɔ.

³⁹ Ala bara yi laayidi tongo wo bɛ, wo xa die bɛ, nun mixi birin bɛ a naxee xilima, hali naxee na yire makuye.»

⁴⁰ Piyeri man naxa e rasi, a naxa e ralimaniya masenyi wuyaxi ra. A naxa e maxandi, «Wo wo mɛɛni yi waxati mixi tinxintaree ma.»

⁴¹ Naxee tin a xa masenyi ra, e naxa e xunxa ye xɔɔra. Na lɔxɔɛ mixi wulu saxan jɔndɔn naxa sa Isa fɔxirabirɛɛ xun ma.

⁴² E nu e tun nabɛxima xɛɛrae xa xaranyi ma. E naxa lu ngaxak-erenya kui. E man naxa e tun nabɛxi taami itaxunfe nun Ala maxandife ma.

⁴³ Gaaxui naxa e birin suxu. Xɛɛrae naxa kaabanako nun tɔnxuma gbege raba.

⁴⁴ Danxaniyatɔɛ birin nu malanxi yire keren. Xa mixi keren se sɔɔ, na bara findi e birin gbe ra.

⁴⁵ E e xa see matima, e nu e harige itaxun e bore ma, kankan nu a hayi fan na kui.

⁴⁶ Lɔxɔ yo lɔxɔ e nu e malanma hɔrɔmɔbanxi kui, e nu donse don e xɔnyɛ sɛɛwɛ nun bɔjɛsa kui.

⁴⁷ E nu Ala matɔxɔma. E naxa rafan birin ma. Lɔxɔ yo lɔxɔ Marigi nu nde sama danxaniyatɔɛ jama kɔnti xun ma.

3

Namate rayalanfe

¹ Lɔxɔ nde Piyeri nun Yaya nu tefe hɔrɔmɔbanxi kui, sali temui gɛɛsɛgɛ.

² Hɔrɔmɔbanxi naade ra naxan xili «Naade Tofanyi», xɛmɛ nde nu na naxan nu namataxi kabi a bari lɔxɔɛ. E nu a dɔxɔma na lɔxɔɛ birin alako a xa nu kɔbiri makula mixie ma naxee soma hɔrɔmɔbanxi kui.

³ A to Piyeri nun Yaya to so ra hɔrɔmɔbanxi kui, a naxa kɔbiri makula e ma.

⁴ Piyeri nun Yaya naxa e ya ti a ra. Piyeri naxa a fala a bɛ, «Muxu mato.»

⁵ Xɛmɛ naxa e mato, a jɔxɔ naxa lu a ma e na kɔbiri nan fife a ma.

⁶ Piyeri fa a fala a bɛ, «Gbeti mu na n yi, xɛɛma mu na n yi, kɔnɔ naxan na n yi ra, n a fima i ma. N bara i yaamari Isa Nasaretika xili ra, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, keli, i i jɛrɛ!»

⁷ A naxa a suxu a yirefanyi bɛlɛɛ ma, a a rakeli. A sanyie nun a sankɔnyie naxa sɛnbɛ sɔɔ keren na.

⁸ Na ikɔrɛxi ra, a naxa keli, a naxa so a jɛrɛfe. A naxa so Piyeri nun Yaya fɔxɔ ra hɔrɔmɔbanxi kui. A jɛrɛma, a tunganma, a Ala tantuma.

⁹ Birin naxa a to, a a jɛrɛma, a Ala matɔxɔma.

¹⁰ E naxa a kolon a tan nan nu dɔxɔma hɔrɔmɔbanxi «Naade Tofanyi» de ra kule matide. Birin naxa kaaba, e tɛrɛnna yi fe ra naxan bara raba a bɛ.

¹¹ A fan naxa bira Piyeri nun Yaya fɔxɔ ra. Nama birin naxa kaaba, e naxa e gi sigafe ra e yire Sulemani xa buntunyi ra.

¹² Piyeri to na to, a naxa jama maxɔrin, «Wo tan Isirayilakae, munfe ra wo kaabama yi fe ma? Munfe ra wo wo yae banbanxi muxu ra alɔ muxu yi xɛmɛ rajɛrɛxi muxu yetɛ sɛnbɛ nan na, xa na mu a ra muxu xa tinxinyi ra?»

¹³ Annabi Iburahima, Annabi Isiyaga, nun Annabi Yaxuba Marigi Ala, won benbae Marigi Ala, a bara a xa dariyɛ fi a xa konyi Isa ma, wo naxan yanfa, wo fa mɛɛ a ra Pilati ya i, naxan nu wama a rabɛpinfe.

¹⁴ Wo bara Ala xa seniyentɔɛ nun a xa tinxintɔɛ yanfa. Wo man fa maxandi ti Pilati xa faxeti nde rabɛpin wo bɛ.

¹⁵ Wo bara Marakisima faxesa, Ala naxa a rakeli faxesa ma. Muxu na na fe seede ra.

¹⁶ Yi xɛmɛ naxan yi ki, wo naxan kolon, wo naxan toxi, a bara sɛnbɛ

soto danxaniya kui Isa xili saabui ra. A xa danxaniya Isa ma, na nan a yalanxi wo birin ya xori.»

¹⁷ «Yakosi, n ngaxakerenyie, n a kolon wo naxan nabaxi Isa ra, wo bara a raba a kolontareya ma, wo nun wo xa mangæe.

¹⁸ Kono Ala nan yi birin nagirixi, alako a xa woyenyi xa rakamali, a nu bara naxan masen waxati dangixi a xa namijonmæe de ra, a falafe a a xa Mixi Sugandixi fama ne toorode.

¹⁹ Awa, wo tuubi, wo gbilen Ala ma, alako wo xa yunubie xa xafari,

²⁰ alako Marigi xa fa bojesa waxati ra, a man xa Isa xee, a bara naxan sugandi wo be.

²¹ Kono Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa lu koore ma sinden, han beenun fe birin xa yailan, alo Ala a masen ki naxe a xa namijonme seniye xie kere ra kafi a xonnakuye ra.»

²² «Annabi Munsa naxa a fala, <Wo Marigi Ala namijonme nde xema ne wo ma alo n tan. Won ngaxakerenyi nan lanxi a ma. A naxan birin falama wo be, wo xa a suxu.

²³ Naxan yo mu na namijonme xui suxu, na kanyi bama ne Ala xa pama ya ma, a faxa.»

²⁴ «Namijonme naxee birin bara woyen kabi Annabi Samuweli xa temui, e birin bara yi loxoe xa fe fala.

²⁵ Saate die nun namijonme die nan na wo ra. Ala bara saate tongo won babae be. A a fala ne Iburahima be, <Duniya birin fama heeri sotode i bonsoe nan saabui ra.>

²⁶ Ala to bara a xa konyi rakeli faxe ma, a a xee wo tan nan singe ma, a xa duba wo be, a xa kankan nagbilen fe kobie foxo ra.»

4

Piyeri nun Yaya makiitife

¹ Yaya nun Piyeri to nu woyenma mixie be, serexedubee, horomobanxi soori yarerati, nun Sadusenie naxa fa.

² E boje naxa te barima Piyeri nun Yaya nu pama xaranfe, a falafe

mixi faxaxie fama ne rakelide alo Isa rakelixi ki naxe.

³ E naxa e suxu, e e sa geeli han na kuye iba, barima koe nu bara so.

⁴ Kono mixi wuyaxi naxee na woyenyi me, e naxa a suxu. Danxaniyatoe xun naxa masa, han xemee konti naxa wulu suuli jondon li.

⁵ Na kuye iba, Yuwif yareratie, forie, nun seriye karamoxoe naxa e malan Darisalamu,

⁶ a nun Anani serexedube kuntigi, nun Kayafa, Yaya, Alesandire, a nun naxee birin na serexedube kuntigi bonsoe.

⁷ E naxa Piyeri nun Yaya ti e tagi, e naxa e maxorin, «Wo noxi yi rayalande di? Wo a rayalanxi saabui mundun na?»

⁸ Piyeri naxa a masen e be muxu a rayalanxi Ala Xaxili Seniye xie nan saabui ra,

⁹ «Isirayila forie nun kuntigie, wo bara muxu maxorin yi namate xa fe fanyi sotoe ma, a yalanxi ki naxe.

¹⁰ Wo tan nun Isirayilakae birin xa a kolon yi xeme yalanxi Isa Nasaretika, Ala xa Mixi Sugandixi, xili saabui nan na. Wo Isa naxan banban wuri magalanbuxi ma, Ala naxan nakeli faxe ma, a tan nan xili yi namate rayalanxi.

¹¹ Isa maniyaxi <game nan na naxan tide gbo dangi game birin na, kono wo tan banxite bara mee na game ra.>

¹² Kisi mu soto ma ndende ra fo a tan, barima xili gbete yo mu na duniya, won kisima naxan saabui ra.»

¹³ E naxa kaaba Piyeri nun Yaya xa limaniya ma, barima xarantaree nan nu e ra. E naxa a kolon e nu bara bira Isa foxo ra a nu na duniya ma temui naxe.

¹⁴ Kono xeme to nu tixi e seeti ma, a yalanxi, e mu no sese falade.

¹⁵ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xeme yaamari e xa mini Yuwif ki itisae ya ma. E nu fa woyen e bore tagi.

¹⁶ E naxa e bore maxɔrin, «Won xa munse raba yi mixie ra? Darisala-mukae birin bara a kolon e kaabanako xungbe nan nabaxi. Won fan mu nɔma na matandide.

¹⁷ Kɔnɔ alako yi fe naxa yensen ye mixie ra, won xa e ratɔn a xɔrɔxɔe ra, e naxa wɔyɛn Isa xili ra sɔnɔn.»

¹⁸ E naxa Piyeri, Yaya, nun na xeme xili. E naxa wɔyɛn e be a xɔrɔxɔe ra, a e naxa masenyi yo ti, e naxa mixi yo xaran Isa xili ra sɔnɔn.

¹⁹ Piyeri nun Yaya naxa e yaabi, «Wo a mato, a lanma muxu xa bira wo tan nan fɔxɔ ra ba, ka Ala?

²⁰ Muxu mu nɔma dundude fe ma muxu bara naxan to, muxu bara naxan me.»

²¹ E man naxa xaape e ma, kɔnɔ pama birin to nu Ala matɔxɔma fe ma naxan bara raba, e mu nɔ lande a ma a lanma e xa e paxankata ki naxe. E naxa e rabɛpin.

²² Yi xeme naxan nayalanxi, a xa simaya nu bara dangi je tongo naani ra.

Togondiyatɔe Ala maxandife

²³ E to e bɛpin, Piyeri nun Yaya naxa siga e booree yire. E naxa fe birin yaba e be serɛxɛdube kuntigie nun forie naxan fala e be.

²⁴ E to na me, e birin naxa e xui ite Ala ma janige keren fari. E naxa a maxandi, «Marigi, i tan naxan koore daa, a nun bɔxi, a nun baa, a nun se naxan birin na dunja,

²⁵ i tan nan a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, i xa konyi Dawuda de ra, muxu baba,

«Munfe ra sie bɔne texi fufafu? Munfe ra pamae matandi tife?

²⁶ Dunja mangɛe bara keli, xunmatie bara ti Marigi nun a xa Mixi Sugandixi kanke.»

²⁷ «Nɔndi na a ra, Herode, Ponsi Pilati, xɔne, a nun Isirayila bɔnsɔe bara ti i xa konyi seniyenxi Isa kanke, i naxan sugandixi,

²⁸ alako e xa fe birin naba i singe nu bara nate tongo a nu lan naxan xa raba.

²⁹ Yakɔsi, Marigi, i xa a mato e xaape ki naxe. Senbe fi i xa konye ma, alako e xa nɔ i xa wɔyɛnyi masende limaniya ra.

³⁰ I belexe itala, alako mixi xa rayalan, kaabanakoe nun tɔnxumae xa raba i xa konyi seniyenxi Isa xili ra.»

³¹ E to ge Ala maxandide, e nu malanxi dennaxe, na naxa serɛn. Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e birin ma. E naxa so Ala xa wɔyɛnyi masenfe limaniya ra.

Togondiyatɔe xa lanyi

³² Danxaniyatɔe pama birin bɔne ma fe naxa lu keren. Mixi yo mu a falama a keren gbe nan na se nde ra, kɔnɔ se birin naxa findi birin gbe ra.

³³ Xɛɛrae naxa Marigi Isa xa marakeli masen mixie be senbe ra. Ala naxa hinne e ra a fanyi ra.

³⁴ Setare yo mu nu na e ya ma, barima xee nun banxie nu na naxee birin yi ra, e nu e matima ne,

³⁵ e nu a sare dentɛge xɛɛrae be. Nee nu fa a itaxun kankan hayi bere ma.

³⁶ Mixi nde nu na naxan xili Yusufu, Lewi di naxan barixi Sipiri. Xɛɛrae nu a xili falama ne Baranabasi, na nan falaxi «mixi rali-maniya».

³⁷ A naxa xe mati naxan nu na a yi, a naxa fa a kɔbiri ra, a a dentɛge xɛɛrae be.

5

Ananiyasi nun Safira

¹ Xeme nde naxan xili Ananiyasi, a nun a xa gine Safira, nee fan naxa e xa xe mati.

² Ananiyasi nun a xa gine naxa lan a ma e xa xe sare nde ragata e yete be. Ananiyasi naxa kɔbiri dɔnxɔe xanin, a a dentɛge xɛɛrae be.

³ Piyeri naxa a fala a be, «Ananiyasi, munfe ra Sentane i madaxuxi han i bara wule fala Ala Xaxili Seniyenxi be yi xe sare nde nɔxunfe ra?

⁴ Beenun i xa yi xe mati, i gbe xa mu nu na xe ra? I kɔbiri naxan sɔtoxi, i gbe xa mu nu na fan na?

Munfe ra i yi fe mɔɔli rabaxi? I mu wule falaxi mixie xa bɛ, i wule falaxi Ala nan bɛ.»

⁵ Ananiyasi to na wɔyɛnyi mɛ, a naxa bira keren na, a faxa. Naxee birin na fe mɛ, e naxa gaaxu.

⁶ Sɛgetalae to keli, e naxa a kasange, e a xanin, e sa a ragata.

⁷ Waxati saxan to dangi, a xa gine naxa so, a mu nu a kolon fe naxan nabaxi.

⁸ Piyeri naxa a fala a bɛ, «A fala n bɛ, xa wo xɛ matixi yi xasabi nan na, wo naxan dɛntɛgɛxi yi ki?» A naxa a yaabi, «Iyo, muxu a matixi yi kɔbiri nan na.»

⁹ Awa, Piyeri naxa a fala a bɛ, «Munfe ra wo lanxi a ma wo xa Ala Xaxili madaxu? Naxee i xa mɔri ragataxi, e tan nan tixi naadɛ ra yi ki, e i fan xaninma ya.»

¹⁰ A naxa bira xɛɛra bun ma keren na, a faxa. Sɛgetalae to so, e naxa a li a fan bara faxa. E naxa a xanin, e sa a fan nagata a xa mɔri fɛ ma.

¹¹ Gaaxui xungbe naxa danxaniyatɔɛ pama birin suxu, a nun naxee birin yi fe mɛ.

Tɔnxumae nun kaabanakooe

¹² Kaabanako wuyaxi nun tɔnxumae nu rabama pama tagi xɛɛrae saabui ra. Togondiyatɔɛ birin nu e malanma Sulemani xa buntunyi ra.

¹³ Mixi gbɛtɛ yo mu nu suusama sunbude e ra, kɔnɔ mixie nu e binyama a fanyira.

¹⁴ Naxee nu danxaniyaxi Marigi ma, xɛmɛɛ nun gineɛ, e kɔnti xun nu masama tɛmɛi birin.

¹⁵ Na fee ma, mixie nu fama nɛ furemae ra sade nun dagie ma kira xɔn, alako Piyeri nɛ dangima tɛmɛi naxɛ, a niini xa ti e ma.

¹⁶ Nama nu kelima Darisalamu rabilinyi, e nu fa furemae ra nun pinne fure kanyie. E birin naxa yalan.

Xɛɛrae makankanfe

¹⁷ Na tɛmɛi sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, a nun naxee nu na a fɔxɔ ra, naxee findixi Sadusenie ra, e naxa natɛ tongo tɔɔnɛ ma.

¹⁸ E naxa xɛɛrae suxu, e e woli geeli.

¹⁹ Kɔnɔ Marigi xa malekɛ naxa fa kɔɛ ra, a naxa geeli naadɛ rabi, a fa e ramini. A naxa a fala e bɛ,

²⁰ «Wo siga, wo sa ti hɔrɔmɔbanxi kui, wo Ala xa kira nɛɛnɛ xa fe birin tagi raba pama bɛ.»

²¹ E to na mɛ, e naxa so hɔrɔmɔbanxi kui subaxɛ ma, e kawandi ti fɔlɔ.

Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi nun naxee nu na a fɔxɔ ra, e to fa, e naxa Yuwifi ki-itisae nun Isirayila fori birin malan. E naxa mixie rasiga xɛɛrae tongode geeli kui.

²² Sɔrie to siga, e mu e li geeli kui. E naxa gbilen, e sa dɛntɛgɛ sa.

²³ E naxɛ, «Muxu bara geeli li a balanxi a fanyira, geeli kantamae tixi naadɛ ra, kɔnɔ muxu to a rabi, muxu mu mixi yo lixi a kui.»

²⁴ Hɔrɔmɔbanxi sɔorie xa mange nun sɛrɛxɛdubɛ kuntigie to na fe mɛ, e dɛ naxa ixara. E nu fa e bore maxɔrin, «Munfe yi ra?»

²⁵ Mixi nde naxa fa a fala e bɛ, «Wo fa a mato, wo xɛmɛ naxee sa geeli, e na hɔrɔmɔbanxi kui e mixie xaranfe.»

²⁶ Awa, sɔori xunmati nun a xa sɔorie naxa siga, e sa fa xɛɛrae ra. Kɔnɔ e mu e sɛnbɛ ramini e ma, barima e nu gaaxuxi pama fa e magɔnɔfɛ gɛmɛ ra.

²⁷ E to bara e xanin Yuwifi kiitisae yire, sɛrɛxɛdubɛ kuntigi naxa e maxɔrin,

²⁸ «Muxu bara wo ratɔn a xɔrɔxɔɛ ra, wo naxa xaranyi raba yi xɛmɛ xili ra, kɔnɔ wo bara wo xa xaranyi ralantan Darisalamu birin na. Wo wama a xa faxɛ safe muxu tan nan xun!»

²⁹ Piyeri nun xɛɛrae naxa e yaabi, «A lanma muxu xa Ala xui nan nabatu dangife mixie xui ra.

³⁰ Won babae Marigi Ala bara Isa rakeli, wo naxan faxa, wo naxan banban wuri ma.

³¹ Ala bara a rate a yirefanyira ma a xa findi Mange nun Marakisima ra, alako Isirayila xa nɔ tuubide, e xa yunubi xa xafari.

³² Muxu nun Ala Xaxili Seniyenxi na yi fe seedee ra. Ala Xaxili Seniyenxi fima mixi nan ma, naxan na a xui rabatu.»

³³ E to yi masenyi mɛ, e naxa xɔɔ han e naxa wa xɛɛrae faxafe.

³⁴ Kɔɔɔ Fariseni nde naxan xili Gamaliyeli, seriyɛ karamɔxɔ kuntigi naxan nu rafan pama birin ma, na naxa keli Yuwifi kiitisae tagi. A naxa yaamari fi e xa xɛɛrae ramini sinden.

³⁵ Awa, a naxa a fala kiitisae bɛ, «Isirayilakae, wo mɛɛni fe ma wo naxan nabama yi mixie ra.

³⁶ Waxati dangixi xɛmɛ nde naxan xili Tudasi naxa a yetɛ igbo. Mixi kɛmɛ naani nan nu biraxi a fɔxɔ ra, kɔɔɔ a to faxa e birin naxa yensen yɛ. A xa fe mu findi fefe ra.»

³⁷ «Na to dangi, Yudasi Galileka naxa mini xili sɛbɛ tɛmɛ. A naxa mixi wuyaxi bendun a ma, kɔɔɔ a fan naxa faxa, a fɔxirabirɛɛ birin naxa yensen yɛ.

³⁸ Yakɔsi n a falama wo bɛ, wo naxa fefe raba yi mixie ra. Wo gbilen e fɔxɔ ra. Xa yi fe birin fatanxi mixie nan na, a mu sɔɔɛyama.

³⁹ Kɔɔɔ, xa a fatanxi Ala nan na, wo mu nɔma a xun nakanade. Wo wo jɛrɛ ki mato a fanyi ra, wo nun Ala naxa fa gere.»

⁴⁰ E to lan fe keren ma, e naxa xɛɛrae xili, e e bɔɔbɔ. E naxa e ratɔn wɔyɛnfe ra Isa xili ra, e fa e rabɛpin.

⁴¹ Xɛɛrae to mini Yuwifi kiitisae tagi, e naxa jɛlexin barima Ala e tan nan sugandixi, e xa tɔɔɔɔ Isa xili xa fe ra.

⁴² Lɔxɔ yo lɔxɔ, e nu kawandi tima hɔrɔmɔbanxi kui, e man mixie xaranma e xɔnyi. E nu Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi masenma nɛ tɛmɛ birin.

6

Xɛɛra malima solofere

¹ Na tɛmɛ, Isa fɔxirabirɛɛ kɔnti xun to nu masama, Yuwifie naxee Gireki xui falama, e naxa e mawa Yuwifie xɔn naxee Eburu xui falama, barima lɔxɔ yo lɔxɔ

donse itaxunma tɛmɛ naxɛ, e nu nɛɛmuma nɛ kaɔpɛ ginɛɛ ma naxee Gireki xui falama.

² Xɛɛra fu nun firinyi naxa Isa fɔxirabirɛɛ malan, e naxa a fala e bɛ, «A mu lan muxu xa Ala xa masenyi kawandife rabolo donse itaxun fe ra.

³ Na nan a ra, n ngaxakerenyie, wo xɛmɛ solofere sugandi wo ya ma, mixi binyee, xaxilimaya nun Ala Xaxili Seniyenxi na naxee bɛ. Muxu xa yi donse itaxunfe so e yi ra,

⁴ alako muxu tan xa nu lu Ala maxandi ra nun Ala xui kawandi ra.»

⁵ Na masenyi naxa rafan birin ma. E naxa Etiyɛn sugandi, xɛmɛ naxan xa danxaniya nu gbo, Ala Xaxili Seniyenxi man nu goroxi naxan ma. E man naxa Filipu, Pirokoru, Nikanoro, Timon, nun Paramenasi sugandi, a nun Nikolasi Antiyɔkika naxan soxi Yuwifie xa diinɛ ya ma.

⁶ E naxa e dentɛgɛ xɛɛrae bɛ. Xɛɛrae naxa e belexɛ sa e xunyie ma, e naxa Ala maxandi e bɛ.

⁷ Ala xa masenyi naxa yensen yɛ. Isa fɔxirabirɛɛ xun nu masama a gbegbe ra Darisalamu. Serɛxɛdube wuyaxi fan nu danxaniyafe.

Etiyɛn suxufe

⁸ Ala naxa a xa hinne nun sɛnbɛ fi Etiyɛn ma. A nu tɔnxumae nun kaabanako xungbee rabama pama tagi.

⁹ Sirenikaɛ nun Alesandireka naxee nu salima salide kui, naxan xili «xɔrɛya mixi xa salide», a nun Yuwifie naxee kelixi Silisi nun Asi, e naxa sɔnxɔ Etiyɛn ma.

¹⁰ Kɔɔɔ e mu nɔ Etiyɛn xa wɔyɛnyi ra, barima Ala Xaxili Seniyenxi nan nu xaxilimaya fima a ma.

¹¹ Awa, e naxa xɛmɛ ndee sare fi, e xa a fala, «Muxu bara a xui mɛ a wɔyɛnyi falama naxan mu daxa Annabi Munsa nun Ala mabiri.»

¹² E naxa pama, forie, nun seriyɛ karamɔxɔɛ kui iso. E naxa bagan a ma, e a suxu, e a xanin Yuwifi kiitisae yire.

¹³ E naxa tɔɔjɛgɛlaɛ ramini, naxee a fala, «Yi xɛmɛ mu bama wɔyɛnyi

naaxie falafe hōrōmōbanxi nun Ala xa seriye xa fe ra.

¹⁴ Muxu bara a xui mē, a a falama Isa Nasaretika fama yi hōrōmōbanxi kanade, a man naa-munye masarama Annabi Munsa naxee fixi won ma.»

¹⁵ Yuwifi kiitisae birin naxa e ya banban Etiyen na, a yatagi naxa lu e be alo maleke.

7

Etiyen xa masenyi

¹ Serexedube kuntigi naxa Etiyen maxōrin, «Naxan falaxi i xun ma, nōndi na a ra?»

² Etiyen naxa e yaabi, «N ngaxakerenyie nun n babae, wo wo tuli mati n na. Ala dariye kanyi mini ne won baba Iburahima ma a nu na Mesopotamiya bōxi ma temui naxe, beenun a xa sabati Xarani.

³ Ala naxa a fala a be, «Keli i xa bōxi nun i xabile xun, siga bōxi ma n dennaxe masenma i be.»

⁴ Awa, a naxa mini Kalidi bōxi ra, a sa sabati Xarani. Menni, a baba faxesanbi, Ala naxa a radangi yi bōxi ma wo sabatixi dennaxe yi ki to.

⁵ A mu lingira yo fi a ma yi bōxi kui hali santide. Kōnō a naxa laayidi tongo a be, a fama yi bōxi fide a tan nun a bōnsōe nan ma, hali a faxesanbi. Na waxati di yo mu nu na a be sinden.»

⁶ «Ala naxa a fala a be, «I bōnsōe sabatima bōxi gbete nan ma. Menni e findima ne konyie ra. E e jaxankata je kemē naani bun.»

⁷ Ala man naxa a fala, «N fama na si makiitide naxan e rasoma konyiya kui. Na dangi xanbi, e kelima ne naa, e fa n batu be.»»

⁸ «Awa, Ala naxa sunna saate fi Iburahima ma. Iburahima to Isiyaga bari, a naxa a sunna a xi solo-masaxan nde ma. Isiyaga to Yaxuba bari, a naxa a fan sunna. Yaxuba fan naxa won benba fu nun firinyie sunna.»

⁹ «Won benbae naxa Yusufu tōnō, e naxa a mati, a naxa findi konyi ra Misira bōxi ma.

¹⁰ Kōnō Ala naxa lu a fōxō ra. A naxa a ramini a xa kōntōfili birin kui. A naxa hinne nun xaxilimaya fi a ma, alako a xa rafan Misira mange ma, naxan a findi Misira gomina nun a xa banxi birin xunmati ra.»

¹¹ «Kaame xungbe naxa so Misira bōxi ma a nun Kanaan bōxi. Won babae mu nu baloe sōtōma, tōre naxa gbo.

¹² Yaxuba naxa a mē a mengi na Misira bōxi ma. A naxa won babae xee naa a singe.

¹³ E xa sigē firin nde, Yusufu naxa a yete masen a fafaxakerenyie be, Misira mange fan naxa Yusufu xabile rakolon.

¹⁴ Awa, Yusufu naxa e xee a baba Yaxuba tongode nun a xa denbaya birin. E kōnti nu sigaxi han mixi tongo solofere a nun suuli.

¹⁵ Yaxuba naxa goro Misira, a faxesan naxa a nun won babae.

¹⁶ E furee naxa ragbilen Sikemi, e e ragata gaburi nan kui, Iburahima naxan sara kōbiri ra Xamori xa die ma.»

¹⁷ «Ala xa laayidi rakamali waxati to makōre, laayidi naxan tongoxi Iburahima be, won ma jama xun naxa masa Misira bōxi ma.

¹⁸ Kōnō na xanbi mange gbete naxa ti naxan mu nu Yusufu xa fe kolon.

¹⁹ Na mange naxa won ma jama yanfa. A naxa won benbae jaxankata, han a naxa e yaamari e xa e xa diyōre wōle, alako e xa faxesan.

²⁰ Na temui Annabi Munsa naxa bari, Ala hinne naxan na. Kike saxan a rabalofe a baba xa banxi kui.

²¹ Na xanbi a naxa a belexe ba a ma. Misira mange xa di ginē fa a tongo, a naxa a ramō alo a xa di.

²² Annabi Munsa naxa kolon sōtō Misira xa fe birin ma. A wōyen ki nun a jere ki naxa senbe sōtō.»

²³ «A to je tongo naani sōtō, a naxa wa a ngaxakerenyie kolonfe. A naxa siga a boore Isirayilakae yire matode.

²⁴ A to Misiraka to a fe jaxaxi niyafe Isirayilaka nde ra, Annabi

Munsa naxa a ngaxakerenyi xa gere so, a naxa Misiraka faxa.

²⁵ A naxa a maᵑoxun a a ngaxakerenyie a kolonma ne Ala xoreya fima e ma a saabui nan na, kono e mu kolon soto na ma.

²⁶ Na kuye iba, Annabi Munsa naxa Isirayilaka firin to, e na gerefe. A naxa kata e xa lan e bore ma, a naxa a fala e be, <Ngaxakerenmae nan na wo ra. Munfe ra wo fe jaaxi niyama wo bore ra?>

²⁷ Kono naxan nu fe jaaxi rabafe a ngaxakerenyi ra, a naxa Annabi Munsa radin ye, a a fala a be, <Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma?>

²⁸ I waxi n faxafe ne alo i Misiraka faxaxi ki naxe xoro?>

²⁹ Annabi Munsa to na woyenyi me, a naxa a gi. A naxa sabati Madiyan boxi ma, a naxa di firin bari menni.»

³⁰ «Ne tongo naani dangi xanbi, maleke naxa mini a ma te xora naxan nu sansi bili ganfe gbengberenyi ma, Sinayi geya fari.

³¹ Annabi Munsa to na fe to, a naxa kaaba. A to a maso a ra, a xa a igbe, a naxa Marigi xui me.

³² <I babae Marigi Ala nan n na, Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba Marigi Ala.> Annabi Munsa naxa seren, a naxa gaaxu a igbefe ma.

³³ Marigi naxa a fala a be, <Sankiri ba i sanyi, barima i tixi dennaxe, boxi seniyanxi na a ra.

³⁴ N bara n ma jama xa toore to Misira, n bara e kutun xui me. N bara goro n xa xoreya fi e ma. Yakosi, n xa i xee Misira.>

³⁵ Ala Annabi Munsa xee ne, e a fala naxan be, <Nde i tixi mange nun kiitisa ra muxu xun ma.> Maleke naxan minixi a ma te xora a naxa a masen a be a xa findi mange nun marakisima ra.»

³⁶ «Annabi Munsa nan Isirayilakae ramini Misira boxi ra. Ne tongo naani bun ma, a naxa tonxumae nun kaabanakoe raba Misira, Xulunyumi Baa, nun gbengberenyi ma.

³⁷ Annabi Munsa tan naxa a fala Isirayila be, <Ala namijonme raminima wo ngaxakerenyie nan ya ma naxan luma alo n tan.>

³⁸ Won benbae jama e to nu malanxi gbengberenyi ma, maleke naxa woyen Annabi Munsa be Sinayi geya fari. A seriye naxan mexi, a naxa na radangi won ma.»

³⁹ «Kono won benbae mu tin a xa yaamari suxude. E naxa a matandi, e e boje ti Misira ra.

⁴⁰ E naxa a fala Haruna be, <Alae yailan won be, naxee jere ma won ya ra, barima yi Munsa naxan won naminixi Misira, won mu a kolon se naxan a sotoxi.>

⁴¹ E naxa kuye yailan ninge misaali ra, e fa serexe ba a be. E naxa jalexin na ra, e naxan yailanxi e belexe ra.»

⁴² «Awa, Ala naxa a kobe so e ra, a naxa e rabolo, e xa tunbuie batu, alo a sebexi namijonme xa Kitaabui kui ki naxe.

<Isirayila bonsoe, wo serexe ba n tan nan be je tongo naani bun ma gbengberenyi ma?>

⁴³ Wo bara Moloko kuye batu, wo bara Remefan tunbui kuye batu, wo kuye naxee yailanxi wo belexe ra.

Na nan a toxi n fan wo xaninma Babilon xanbi ra.»>

⁴⁴ «Ala xa horomolingira, a xa seederoxoya sebexi na dennaxe, na nu na won benbae tagi gbengberenyi ma. Ala nu bara a misaali masen Annabi Munsa be, a naxa a yaamari a xa a yailan na ki.

⁴⁵ Won benbae to horomolingira soto, e naxa a xanin boxi ma Ala si gbete keri dennaxe, Yosuwe xa yaamari bun ma. A naxa lu naa han Dawuda xa waxati.»

⁴⁶ «Dawuda naxan naxanxi Ala ma, na naxa a maxarin a xa lingira ti a tan Yaxuba Marigi Ala be.

⁴⁷ Kono Sulemani nan fa na lingira ti Ala be.

⁴⁸ Kono Ala Xili Xungbe Kanyi mu sabatima adama xa banxi tixi kui. Namijonme na nan masenxi,

⁴⁹ <Wo Marigi naxe,

koore, n ma kibanyi,
 bɔxi, n santide.
 Wo banxi mundun tima n be?
 Wo yire mundun findima n ma mal-
 abude ra?

⁵⁰ N tan xa mu na birin yailanxi?»

⁵¹ «Wo xaxili nun wo tuli xɔɔxɔ, wo sondonyi mu fan. Wo Ala Xaxili Seniyenxi matandima temui birin alo wo benbae a raba ki naxe.

⁵² Wo benbae namijɔnmɛɛ birin naxankata nɛ. E namijɔnmɛɛ faxa nɛ, naxee nu Ala xa Tinxintɔɛ xa fafe falama. Yakɔsi wo bara na fan faxa.

⁵³ Wo tan naxee bara Ala xa seriye sɔtɔ malekɛɛ saabui ra, wo mu a rabatuxi!»

Etiyen xa faxe

⁵⁴ E to yi masenyi mɛ, e naxa xɔɔ han e nu e pinyie raxin.

⁵⁵ Kɔɔ Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro Etiyen ma. Etiyen to a ya banban koore ma, a naxa Ala xa dariye to, a man naxa Isa to a tixi Ala yirefanyi ma.

⁵⁶ A naxa a masen, «N bara koore rabixi to, Adama xa Di tixi Ala yirefanyi ma.»

⁵⁷ Nama naxa sɔnxɔɛ rate, e naxa e tuli dɛɛ. E birin naxa bagan a ma.

⁵⁸ E naxa mini a bubu ra sigafe ra taa fari ma, e a magɔɔ han a naxa faxa. Seede naxa e xa donmae sa segetala nde san ma, naxan xili Solu.

⁵⁹ E nu na a magɔɔfe temui naxe, Etiyen naxa Ala maxandi, «N Marigi Isa, n nii rasene.»

⁶⁰ Na xanbi a naxa a xinbi sin, a naxa a xui ite, «N Marigi, i naxa e suxu yi yunubi ma!» A gɛ na falade tan mu a ra, a naxa taa masara. Solu fan nu na Etiyen faxafe kui.

8

Danxaniyatɔɛ xa tɔɔɔ

¹ Na lɔxɔɛ, naxankate xungbe naxa Darisalamu danxaniyatɔɛ nama suxu. E birin naxa yensen Samari nun Yudaya bɔxi ma fo xɛɛrae, nee nan gbansan lu naa.

² Xɛmɛ tinxinxie naxa Etiyen nagata. E naxa wa a xa faxe ma.

³ Kɔɔ Solu tan naxa danxaniyatɔɛ nama tɔɔɔ. A nu soma banxie kui, a nu danxaniyatɔɛ xɛmɛ nun ginɛ ramini, a nu fa e sa geeli.

⁴ Danxaniyatɔɛ to yensen ye, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti yire birin.

Xibaaru fanyi kawandife Samari

⁵ Filipu to goro Samari taa nde kui, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masen naakae be.

⁶ Nama to Filipu xa kaabanakoe to, e naxa e tuli mati a ra a fanyi ra.

⁷ Ninnɛ naxa gbilen furemae fɔxɔ ra, e nu fa gbelegbele. Mabenyi nun namate wuyaxi naxa yalan.

⁸ Naakae naxa sɛɛwa a fanyi ra.

⁹ Xɛmɛ nde nu na na taa kui naxan xili Simɔn. A nu duureya rabama naxan Samarikae birin nakaabama, a nu fa a yetɛ igbo.

¹⁰ E birin, dimɛdie nun forie, a xui ramexi a fanyi ra. E nu a fala, «Yi xɛmɛ Ala senbe na a ra, won naxan xili falama Senbe Xungbe.»

¹¹ E nu bara bira a fɔxɔ ra kabi a xɔnnakuye barima a nu e rakaabama a xa duureya ra.

¹² Kɔɔ e to la Filipu ra, naxan Ala xa mangɛya niini nun Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandi rabama, xɛmɛ nun ginɛ naxa e xunxa ye xɔɔra.

¹³ Simɔn yati naxa danxaniya, a fan naxa a xunxa ye xɔɔra. A naxa bira Filipu fɔxɔ ra. A naxa kaaba a xa tonxumae nun kaabanako xungbee ma.

¹⁴ Xɛɛrae, naxee nu na Darisalamu, e to a mɛ Samarikae bara tin Ala xa masenyi ra, e naxa Piyeri nun Yaya xɛɛ naa.

¹⁵ E to so naa, e naxa Ala maxandi alako Samarikae xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ,

¹⁶ barima Ala Xaxili Seniyenxi mu nu goroxi mixi yo ma e ya ma sinden. E nu xunxaxi ye nan gbansan xɔɔra Isa xili xa fe ra.

¹⁷ Awa, Piyeri nun Yaya naxa e belexe sa e ma, e naxa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ.

18 Simɔn to a to Ala Xaxili Seniyenxi nu sɔtɔma xɛɛrae bɛlɛxɛe nan saabui ra, a naxa kɔbiri masen e bɛ, a fa a fala,

19 «Wo yi senbɛ fi n fan ma, alako n na n bɛlɛxɛe sa naxan ma, a xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ.»

20 Piyeri naxa a yaabi, «I tan nun i xa kɔbiri xun xa rakana, barima i a maɲɔxunxi nɛ Ala xa ki sɔtɔma kɔbiri nan na.

21 I gbe yo mu na yi fe ya ma, barima i sondonyi mu fiixɛxi Ala bɛ.

22 Gbilen yi fe ɲaaxi fɔxɔ ra. I man xa Marigi maxandi alako a xa dipɛ i ma i xa yi maɲɔxunyi xa fe ra, xa a sa tinma.

23 N a toxi nɛ yi ki, i na fe ɲaaxi gbegbe kui. I bara findi Sentanɛ xa konyi ra.»

24 Simɔn naxa a yaabi, «Wo yetɛ xa Marigi maxandi n bɛ alako wo fe naxee birin falaxi a naxa n li.»

25 E to gɛ seedeɲɔxɔya bade Marigi xa masenyi ra, Piyeri nun Yaya naxa gbilen Darisalamu. Kira fan na, e naxa xibaaru fanyi kawandi ti Samari taa wuyaxi kui.

Etiyopi xunmati nde xunxafe ye xɔɔra

26 Marigi xa malekɛ naxa a fala Filipu bɛ, «Keli, siga yirefanyi biri ra, gbengberɛn kira xɔn, naxan goroma Gasa, kelife Darisalamu.»

27 A naxa keli, a naxa Etiyopika nde li kira ra. Xɛmɛ nan nu a ra naxan mu nu nɔma ginɛ fe rabade. A findixi Kandasi, Etiyopi mange ginɛ xunmati nan na. A tan nan nu a xa naafuli birin kantama. A nu faxi salide nɛ Darisalamu.

28 A na gbilenfe a xɔnyi, a dɔxɔxi a xa maɲɛrɛse kui, a na Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe.

29 Ala Xaxili Seniyenxi naxa a masen Filipu bɛ, «Siga, i i makɔrɛ na maɲɛrɛse ra.»

30 Filipu naxa siga a gi ra. A naxa Etiyopika xui mɛ, a nu Annabi Esayi xa Kitaabui xaranfe. A naxa a maxɔrin, «I naxan xaranfe yi ki, i a fahaamuxi?»

31 A naxa a yaabi, «N nɔma na ra di, xa mixi yo mu na naxan a tagi rabama n bɛ?» A naxa a fala Filipu bɛ a xa dɔxɔ a sɛɛti ma.

32 A nu na yi sɛbeli nan xaranfe Kitaabui kui:

«E a xaninxi tɛmɛi naxɛ a xa faxa a naxa lu alɔ yɛxɛɛ naxan xaninma faxade.

A mu a xui yo ramini,

alɔ yɛxɛɛ naxan tima a xabe maxabama ya ra.

33 A xa marayaagi kui,

e naxa a makiiti seriye xanbi.

Nde nɔma a xa taruxui falade?

A xa simaya bara ɲɔn bɔxi fari.»

34 Na Etiyopika naxa a fala Filipu bɛ, «Yandi, a masen n bɛ, Annabi Esayi nde xa fe falama yi ki? A yetɛ ba, ka mixi gbɛtɛ?»

35 Awa, Filipu naxa a folɔ na sɛbeli ma, a naxa a kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra.

36 E na sigafe kira xɔn, e naxa ye li. Na Etiyopika naxa a fala Filipu bɛ, «Ye nan ya. Nanse a niyama n mu xunxama ye xɔɔra?»

37 Filipu naxa a yaabi, «Xa i danxaniya i bɔɲɛ birin na, i nɔma na ra.» Na Etiyopika naxa a yaabi, «N laxi a ra, Ala xa Di nan lanxi Isa ma.»

38 A naxa maɲɛrɛse rati, e firin birin naxa goro ye ma. Filipu naxa na Etiyopika xunxa ye xɔɔra.

39 E to te ye xɔɔra, Marigi Xaxili naxa Filipu tongo, a a xanin. Na Etiyopika mu fa a to sɔnɔn. A naxa siga sɛɛwɛ kui.

40 Filipu naxa mini Asotu taa kui. A man naxa siga Sesare. A naxa xibaaru fanyi kawandi ti taa birin kui a nu dangima dennaxɛ.

9

Sɔlu xunxafe ye xɔɔra

1 Na tɛmɛi birin, Sɔlu nu kɔnkɔxi Marigi fɔxirabirɛɛ ma, a xa e faxa. A naxa siga sɛrɛxɛdubɛ kuntigi xɔn

2 kɛɛdi maxɔrinde katarabi Damasi salide yareratie ma, alako xa a naxee li naa, e biraxi Isa xa

kira fɔxɔ ra, xɛmɛɛ nun ginɛɛ, a xa fa e xirixi ra Darisalamu.

³ A na makɔɔɛfe Damasi ra, yanbɛ naxa mini a ma keli koore ma, a a rabilin.

⁴ A naxa bira bɔxi ma, a naxa xui nde mɛ, «Sɔlu, Sɔlu, i na n paxankatafe munfe ra?»

⁵ Sɔlu naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» A naxa a yaabi, «Isa nan n na, i naxan paxankatafe.

⁶ Keli, so taa kui, e fama a falade i bɛ a lanma i xa naxan naba.»

⁷ Xɛmɛɛ naxɛɛ nu a fɔxɔ ra, nɛɛ dɛ naxa bobo a ra gaaxui bɛ. E nu xui mɛma, kɔnɔ e mu nu mixi yo toma.

⁸ Sɔlu naxa keli bɔxi ma, a ya rabixi, kɔnɔ a ya mu se toma. E naxa a bɛlɛxɛ suxu, e a mati Damasi.

⁹ A naxa lu xi saxan a mu sese to, a mu sese don, a mu sese min.

¹⁰ Isa fɔxirabirɛ nde nu na Damasi, naxan xili Ananiyasi. Marigi naxa a xili laamatunyi kui, «Ananiyasi!» Ananiyasi naxa a ratin, «Marigi, n tan nan ya.»

¹¹ Marigi naxa a fala a bɛ, «Keli, siga kira ra naxan xili <Kira Tinx-inxi>, i xa xɛmɛ fen Yudasi xa banxi kui, naxan xili Sɔlu Tariseka. A na Ala maxandife.

¹² A bara mixi nde to laamatunyi kui, naxan xili Ananiyasi, a na a bɛlɛxɛ safe a ma alako a man xa se to.»

¹³ Ananiyasi naxa a yaabi, «Marigi, n bara yi xɛmɛ xa fe mɛ mixi wuyaxi ra, a bara fe kobi naxan naba i xa mixi sɛniyenxie ra Darisalamu.

¹⁴ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie bara nɔɛ so a yi ra, a xa birin suxu naxɛɛ i xili maxandima.»

¹⁵ Kɔnɔ Marigi naxa Ananiyasi yaabi, «Siga, barima n bara yi xɛmɛ sugandi xɛɛra ra, a xa n xili masen si birin bɛ, e xa mangɛɛ bɛ, a nun Isirayila die birin bɛ.

¹⁶ N a masenma nɛ a bɛ, a fama tɔɔɔɔde ki naxɛ n xili xa fe ra.»

¹⁷ Ananiyasi naxa siga na banxi. A to so, a naxa a bɛlɛxɛ sa Sɔlu ma. A naxa a fala a bɛ, «N ngaxakerenyi Sɔlu, Marigi Isa naxan mini i ma kira

ra, a tan nan n xɛɛxi i ma, alako i xa se to, i man xa Ala Xaxili Sɛniyenxi sɔto.»

¹⁸ Se nde naxa ba a ya ma keren na alo xalee, a ya naxa se to. A naxa keli, a fa a xunxa ye xɔɔra.

¹⁹ Na xanbi a naxa a dɛge, a fa sɛnbɛ sɔto.

Sɔlu kawandi rabafe Damasi

Sɔlu naxa saxanyi raba Damasi a nun Isa fɔxirabirɛɛ.

²⁰ A naxa bɔnbɔ kawandi tife ra keren na salidee kui a nu a masen a Ala xa Di nan lanxi Isa ma.

²¹ Naxɛɛ birin a xui mɛ, e dɛ naxa ixara. E naxa a fala, «Yi xɛmɛ xa mu nu mixie paxankatama Darisalamu, naxɛɛ nu maxandi tima Isa xili ra? A mu faxi xɛ bɛ, a xa e xanin e xirixi ra sɛrɛxɛdubɛ kuntigie xɔn?»

²² Sɔlu naxa sɛnbɛ sɔto. A xa masenyi naxa Damasi Yuwifie ifu, a falafe a Isa nan lanxi Ala xa Mixi Sugandixi ma.

²³ Temui nde to dangi, Yuwifie naxa lan a ma e xa Sɔlu faxa.

²⁴ Sɔlu naxa e xa gundo kolon. E nu taa sode dɛ kantama kɔɛ nun yanyi alako e xa a faxa.

²⁵ Kɔnɔ kɔɛ nde ra, Isa fɔxirabirɛɛ naxa a ragoro tɛtɛ fari ma saga kui.

Sɔlu sigafe Darisalamu

²⁶ Sɔlu to siga Darisalamu, a naxa wa bonife Isa fɔxirabirɛɛ ra, kɔnɔ e birin nu gaaxuxi a ya ra. E mu nu laxi a ra xa Isa fɔxirabirɛɛ nan yati a ra.

²⁷ Awa, Baranabasi naxa a xanin xɛɛrae xɔn. A naxa a tagi raba e bɛ Sɔlu Marigi toxi ki naxɛ, a man a xui mexi kira ra ki naxɛ. A naxa a masen e bɛ Sɔlu bara kawandi naxan naba Isa xili ra Damasi taa kui.

²⁸ E birin naxa dɔxɔ yire keren Darisalamu. Sɔlu nu Marigi xili kawandima sɛnbɛ ra.

²⁹ E nun Yuwifie fan naxa wɔyɛn e nu xɔɔxɔ, Yuwifie naxɛɛ Girɛki xui falama, kɔnɔ nɛɛ nu katafe e xa Sɔlu faxa.

³⁰ A ngaxakerenyi Isayankae to na fe mɛ, e naxa a xanin Sesare, e fa a rasiga Tarise.

31 Danxaniyatɔε ɲama naxa lu bɔɲesa kui Yudaya, Galile, nun Samari bɔxi birin ma. E nu luma e bore ralimaniya ra, e nu e ɲεε Marigi xa yaragaaxui kui. E xun nu masama Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Piyeri sigafe Lida nun Yafa

32 Piyeri to nu bɔxi ɲεεrema, a naxa goro seniyentɔεε yire Lida.

33 A naxa xεεε namataxi nde li naa, naxan xili Ene, a nu saxi sade ma kabi ɲε solomasaxan.

34 Piyeri naxa a fala a bε, «Ene, Isa Ala xa Mixi Sugandixi bara i rayalan. Keli, i i xa sade yailan.» A naxa keli keren na.

35 Lidakae nun Sarɔnka birin to yi fe to, e naxa tuubi Marigi ma.

36 Gine nde nu na Yafa Isa fɔxirabireε ya ma. A nu xili Tabita, naxan falaxi Dɔrakasi. A nu fe fanyi gbegbe rabama, a nu tɔɔrɔmixie ki.

37 Na temui, fure naxa a suxu, a naxa faxa. E to a maxa, e naxa a sa koore banxi deki firin nde.

38 Isa fɔxirabireε naxee nu na Yafa, e naxa a mε a Piyeri na Lida. Lida mu makuya Yafa ra. Awa, e naxa xεεε firin xεε Piyeri ma, e xa a mayandi a xa fa e xɔnyi mafuren.

39 Piyeri naxa keli, e nun na xεεε naxa siga. E to so, e naxa a xanin koore banxi kɔn na. Kaape ginεε naxa a rabilin, e wama. E naxa dugie nun sosee masen a bε Dɔrakasi naxee yailan a nu na e ya ma temui naxε.

40 Piyeri naxa e birin namini tande. A naxa a xinbi sin, a Ala maxandi. Na xanbi, a naxa a mafindi fure mabiri ra. A naxa a fala, «Tabita, keli.» Tabita naxa a ya rabi. A to Piyeri to, a naxa keli.

41 Piyeri naxa a belexe suxu, a a rakeli. A naxa seniyentɔεε nun kaape ginεε xili. A naxa a ɲɲε dentεε e bε.

42 Yafakae birin naxa na fe mε. Mixi wuyaxi naxa danxaniya Marigi ma.

43 Piyeri naxa xi wuyaxi raba Yafa, Simɔn garange xɔnyi.

10

Koroneliyo xunxafe ye xɔɔra

1 Xεεε nde nu na Sesare naxan nu xili Koroneliyo. Sɔɔri kεεε xunmati nan nu a ra Itali sɔɔri gali ya ma.

2 Diinela nan nu a ra. A tan nun a xa mixi birin nu gaaxuxi Ala ya ra. A nu setaree malima a gbegbe ra, a man nu Ala maxandima temui birin.

3 Nunmare ra, a naxa Ala xa maleke nde to laamatunyi ra, a sofe a xɔnyi. Maleke naxa a xili, «Koroneliyo.»

4 Koroneliyo to a to, a naxa gaaxu. A naxa a fala, «Marigi, munse niyaxi?» Maleke naxa a fala a bε, «Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu i ma, i bara naxan naba setaree bε.

5 Yakɔsi, i xa mixi ndee xεε Yafa e xa fa Simɔn na, naxan xili falama Piyeri.

6 A yigiyaxi Simɔn garange xɔnyi baa de ra.»

7 Maleke to ge wɔyende, a naxa siga. Koroneliyo naxa konyi firin xili, a nun a xa sɔɔri diinela, naxan nu walima a bε.

8 A naxa yi fe birin yaba e bε, a fa e xεε Yafa.

9 Na kuye iba yanyi tagi ɲɔndɔn, e nu na kira xɔn ma temui naxε, e makɔre taa ra, Piyeri naxa te koore banxi fari a xa Ala maxandi.

10 Na temui kaame naxa a suxu, a nu wama a degefε. Beenun donse xa ge yailande, a naxa laamatunyi to.

11 A naxa koore to a rabixi, se nde naxa goro bɔxi alɔ dugi, a xirixi a tunxun naanie ma.

12 Subee, bubusee, nun xɔni birin nu na na dugi kui.

13 Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxa, i xa a don.»

14 Kɔnɔ Piyeri naxa a yaabi, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyentare.»

15 Xui naxa wɔyen a bε a firin nde, «Ala bara se naxan naseniyeen i naxa a fala a seniyentare.»

16 Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, na dugi man naxa te koore ma.

17 Piyeri to nu a μαρῶxunfe na laamatunyi ma, a wama naxan masenfe, Koroneliyo xa xεεραε nu bara Simῶn xῶnyi maxῶrin. E naxa ti naade ra.

18 E naxa maxῶrinyi ti xa Simῶn yigiyaxi naa ne, e naxan xili falama Piyeri.

19 Piyeri nu a μαρῶxunfe laamatunyi ma temui naxe, Ala Xaxili naxa a masen a be, «Xeme saxan na i maxῶrinfe.

20 Keli, i xa goro, wo birin xa siga. I naxa siike, barima n tan nan e xεεxi.»

21 Awa, Piyeri naxa goro, a naxa a fala na xeme be, «N tan nan yi ki wo naxan fenfe. Wo faxi munfe ma?»

22 E naxa dentege sa, «Koroneliyo, sῶri mixi keme xunmati, nan muxu xεεxi. Xeme tinxixi na a ra, naxan gaaxuxi Ala ya ra. Yuwifie birin a xili fanyi falama. Ala xa maleke seniyenxi bara a masen a be a xa i rafa a xῶnyi alako a xa i xa masenyi rame.»

23 Awa, Piyeri naxa e yigiya. Na kuye iba, a naxa keli, e birin naxa siga. Yafaka danxaniyatε ndee fan naxa e mati.

24 Na kuye iba, e naxa so Sesare, Koroneliyo nu e mamefe dennaxe. A nu bara a xa mixie nun a boore fanyie malan.

25 Piyeri to so, Koroneliyo naxa a ralan, a naxa a yetε magoro a be.

26 Kῶnῶ Piyeri naxa a rakeli, a naxa a fala, «Keli, mixi nan na n fan na.»

27 E naxa so banxi e wῶyenma e bore ra. Piyeri naxa mixi gbegbe malanxi li naa.

28 A naxa a fala e be, «Wo a kolon tῶnyi dῶxῶxi Yuwifie ma e nun si gbete bῶnsῶe naxa lu yire keren, xa na mu a ra sofe ra e xῶnyi. Kῶnῶ Ala bara a masen n be a n naxa mixi yo μαρῶxun seniyentare ra.

29 Na na a ra, wo to n xili, n mu tondi fade. Awa, wo n xilixi munfe ma?»

30 Koroneliyo naxa a masen a be, «Na xi naani nan yi ki, n nu salife n

ma banxi kui nunmare temui. Xeme nde naxa mini n ma, a xa sosee yanbama.

31 A naxa a masen n be, «Koroneliyo, Ala bara i xa maxandi suxu. A bara ratu a ma i bara naxan naba setaree be.

32 Awa, mixie xεε Yafa, e xa fa Simῶn Piyeri ra be. A yigiyaxi Simῶn garange xa banxi kui, baa de ra.»

33 N naxa mixie xεε keren na. Muxu bara pelexin ki fanyi i fafe ra. Awa, yakῶsi muxu birin na Ala ya i. I xa masenyi ti muxu be, Marigi bara i yamari naxan birin na.»

34 Awa, wῶyenyi to so Piyeri yi, a naxa a masen, «Yakῶsi n bara a kolon nῶndi nan yati a ra, Ala mu mixi yo rafisaxi a boore be.

35 A wama mixi birin xon, sie birin ya ma, naxee gaaxuma a ya ra, naxee tinxin.

36 Ala bara xibaaru fanyi masen Isirayila nama be. A bara a masen e be a bῶnesa sῶtῶma dunija Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

37 Wo a kolon naxan nabaxi fῶlofe Galile bῶxi ma, dῶxῶfe Yudaya birin na. Yaya nu bara kawandi ti mixie xa e xunxa ye xῶra.

38 Na temui Ala naxa Isa Nasaretika sugandi, Ala Xaxili Seniyenxi nun senbe naxa goro a ma. Isa naxa siga yire birin, a nu fe fanyi raba, a nu mixi birin nayalan naxee nu na Ibulisa xa konyiya bun. Ala nu na a fῶxῶ ra.»

39 «Yi fe birin seede nan muxu ra a naxan naba Yuwifie xa bῶxi ma nun Darisalamu. E naxa a banban wuri ma, a faxes.

40 Kῶnῶ Ala naxa a rakeli faxe ma xi saxan lῶxῶe, dunija xa a to.

41 A mu tin a makenende birin be, kῶnῶ a naxa a yetε masen muxu be, Ala naxee sugandixi e xa findi seedee ra. Muxu nun Isa bara donse don, muxu bara ye min a keli xanbi faxe ma.

42 Isa naxa muxu yamari, muxu xa kawandi ti mixie be, e xa a kolon Ala nan Isa tixi kiitisa ra mixi baloxie nun mixi faxaxie xun ma.

43 Namijῶnmε birin nu bara a xa fe fala, naxan na danxaniya a ma na

kanyi xa yunubi xafarima ne a xili saabui ra.»

⁴⁴ Piyeri to nu woyenma, naxee birin nu yi masenyi ramεfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma.

⁴⁵ Danxaniyatεε sunnaxie naxee Piyeri mati naa, e naxa kaaba yi fe ma, Ala Xaxili Seniyenxi gorofe sunnataree fan ma,

⁴⁶ barima e naxa e xui mε e na Ala matoxofe xui gbεtee ra.

⁴⁷ Awa, Piyeri naxa maxorinyi ti, «Mixi nde noma tondide yi mixie xa xunxa ye xora? E fan bara Ala Xaxili Seniyenxi soto alo won fan a sotoxi ki naxε.»

⁴⁸ A naxa yaamari fi fa e xa e xunxa ye xora Isa xili ra. Na xanbi e naxa Piyeri mayandi a xa lu e xonyi na saxanyi.

11

Piyeri xunmafalafe

¹ Xεεραε nun ngaxakerenyie naxee nu na Yudaya, e naxa a mε a si gbεtee fan bara tin Ala xa masenyi ra.

² Piyeri to te Darisalamu, Yuwifi danxaniyatεε naxa a kalamu, «I bara so sunnataree xonyi,

³ wo birin bara wo dege!»

⁴ Awa Piyeri naxa fe birin tagi raba e be a dangixi ki naxε.

⁵ A naxa a masen, «N nu na Yafa taa nan kui. N na Ala maxandife temui naxε, n naxa laamatunyi to. Se nde naxan maniyaxi dugi xungbe ra, a xirixi a tunxun naanie ma, na naxa goro keli koore ma han n yire.

⁶ N naxa a igbe a fanyi ra. N naxa xurusee, wula subee, bubusee, nun xoni birin to a kui.

⁷ Xui nde naxa a fala, «Piyeri, keli, i sube nde faxes, i xa a don.»

⁸ Kono n naxa a fala, «Ade, Marigi. N mu nu se raharamuxi don sinden, xa na mu a ra se seniyentare.»

⁹ Xui naxa woyen n be a firin nde, «Ala bara naxan naseniyen i naxa a fala a seniyentare.»

¹⁰ Na naxa raba sanya saxan. Na xanbi, a birin man naxa te koore ma.»

¹¹ «Na temui mixi saxan, naxee nu xεexi n yire kelife Sesare, e naxa ti muxu xa banxi naade ra.

¹² Ala Xaxili naxa a masen n be a muxu birin xa siga, a hali n mu siike. Yi xεmε senni naxee yi ki, e fan naxa n mati naa. Muxu to so Koroneliyo xonyi,

¹³ a naxa a yaba muxu be a maleke toxi a xa banxi kui ki naxε. Maleke naxa a masen a be, «Mixi xεε Yafa, a xa fa Simon na, e naxan xili falama Piyeri.

¹⁴ A fama masenyi tide i be, i tan nun i xa mixi birin kisima naxan saabui ra.»

¹⁵ «N to so woyenfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro e ma alo a goro won ma ki naxε a folε.

¹⁶ N fa ratu Marigi xa masenyi ma, «Yaya bara mixi xunxa ye xora, kono Ala Xaxili Seniyenxi fama gorode wo ma.»

¹⁷ Ala to bara e ki alo a won kixi ki naxε, won tan naxee danxaniyaxi Isa Ala xa Mixi Sugandixi ma, a nu lan n xa Ala matandi?»

¹⁸ E to na mε, e naxa dundu, e naxa Ala matoxo, «Ala bara tuubi ragiri si gbεtee fan be, alako e fan xa kisi.»

Baranabasi nun Solu sigafe Antiyoki

¹⁹ Isa foxirabire naxee yensen Etiyen faxes xanbi jaxankate saabui ra, e naxa siga han Fenisiya, Sipiri, nun Antiyoki. E nu Ala xa masenyi kawandima Yuwifie nan be.

²⁰ Kono Sipirikae nun Sirenikae naxee nu na e ya ma, e to siga Antiyoki, e naxa Marigi Isa xa xibaaru fanyi masen Girekikae fan be.

²¹ Marigi xonye nu na e ma. Mixi gbegbe naxa danxaniya, e naxa tuubi Marigi ma.

²² Darisalamu danxaniyatεε pama to na fe mε, e naxa Baranabasi xεε Antiyoki.

²³ A to so naa, a naxa jεlexin Ala xa hinne tofe ra. A naxa e ralimaniya, e xa danxaniya Marigi ma.

²⁴ Baranabasi, mixi fanyi nan nu a ra. A nu rafexi danxaniya nun Ala

Xaxili Seniyenxi ra. Nama gbegbe naxa danxaniya Marigi ma.

²⁵ Na xanbi, Baranabasi naxa siga Tarise Solu fende.

²⁶ A to a to, a naxa fa a ra Antiyoki. E nun danxaniyatɔɛ nan nu e malanma naa ɲe keren birin bun ma. E naxa mixi gbegbe xaran. Isa fɔxirabire naxee nu na Antiyoki, nee nan singe «Isayanka» xili sɔɔ.

²⁷ Na temui, namijonme ndee naxa goro Antiyoki, kelife Darisalamu.

²⁸ Naxan nu xili Agabu, na naxa ti, a fa a fala Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a kaame xungbe fama sinde dunja birin ma. Na fe raba mange Kilodi xa waxati ne.

²⁹ Isa fɔxirabiree naxa lan a ma e xa Yudaya ngaxakerenyie mali harige ra, kankan noma naxan na.

³⁰ E naxa a so Baranabasi nun Solu yi ra katarabi kuntigie ma.

12

Tɔɔre man xesrae life

¹ Na temui mange Herode naxa so danxaniyatɔɛ ɲama mixi ndee tɔɔɔfe.

² A naxa Yaki, Yaya taara, faxa santidegema ra.

³ A to a to na nu rafa Yuwifie ma, a man naxa Piyeri suxu Taami Lebinitare Sali.

⁴ A to a suxu, a naxa a sa geeli kui. A naxa sɔɔri naani naani tongo xunde naani kui, a nee yamari, e xa a kanta. Herode nu waxi Piyeri xa makiiti ɲama ya xori Sayamaleke Dangi Sali na ba a ra.

⁵ Piyeri nu na geeli kui, kɔnɔ danxaniyatɔɛ ɲama nu na Ala maxandife a be.

⁶ Kɔɛ ra, beenun Herode xa Piyeri makiiti, a nu xife sɔɔri firin tagi, yolɔnxonyi balanxi a ma. Sɔɔri gbete fan nu geeli naade kantafe.

⁷ Marigi xa maleke nde naxa mini a ma terenna ra. Yanbe naxa geeli kui iyalan. Maleke naxa Piyeri seeti mabonbo, a xa xunu, a fa a fala a be, «Keli, i xulun!» Yolɔnxonyie naxa yolon a belexe ra keren na.

⁸ Maleke naxa a fala a be, «I maxiri, i xa sankirie so.» A to na raba, maleke man naxa a fala a be, «Donma felen i ma, bira n fɔxɔ ra.»

⁹ Piyeri naxa mini, a bira maleke fɔxɔ ra, kɔnɔ a mu a kolon xa na fe findixi nɔndi nan na. A nu bara a mapɔxun, temunde a findixi laamatunyi nan na.

¹⁰ E to bara dangi sɔɔrie singe e nun a firin ndee ra, e naxa wure naade li naxan de rabixi taa ma, na naxa rabi a yete ra. E naxa mini. E mu nu a ikuyaxi kira xon ma, maleke naxa keli Piyeri xun.

¹¹ Piyeri to xaxili sɔɔɔ na fe ma, a naxa a fala, «Yakosi, n bara a kolon Marigi nan a xa maleke xexi, a xa n ba Herode yi ra. A bara n natanga Yuwifie belexe.»

¹² A to kolon sɔɔɔ yi fe ma, a naxa siga Yaya nga Mariyama xonyi, Yaya naxan man xili Maraki. Mixi wuyaxi nu malanxi naa, e na Ala maxandife.

¹³ A to naade kɔnkɔn, konyi gine nde, naxan xili Roda, a naxa fa naade rabide.

¹⁴ A to Piyeri xui me, a naxa ɲelxin han a naxa nɛmu naade rabife ma. A naxa a gi a xa sa a fala booree be Piyeri na naade ra.

¹⁵ E naxa a fala a be, «I bara daxu.» Kɔnɔ a to e karaxan, e naxa a fala, «A xa maleke na a ra.»

¹⁶ Na temui birin Piyeri nu na naade kɔnkɔnfe. E to naade rabi, e naxa kaaba a tofe ma.

¹⁷ Piyeri to e masabari a belexe ra, a naxa a yaba e be Marigi a raminixi geeli kui ki naxe. A naxa a fala, «Wo yi fe ragbilen Yaki nun ngaxakerenyie ma.» Na xanbi, a naxa mini, a xa siga yire gbete.

¹⁸ Kuye to iba, sɔɔrie naxa lu maimaxe xungbe kui, a kolonfe ra Piyeri xa fe niyaxi ki naxe.

¹⁹ Herode naxa a fen, kɔnɔ a mu a to. A naxa sɔɔrie makiiti, a naxa yaamari fi a e birin xa faxa. Na xanbi, a naxa keli Yudaya, a naxa goro Sesare, a xa saxanyi radangi menni.

Herode xa faxe

²⁰ Tirekae nun Sidonkae nu na lantareya kui e nun Herode ra na temui. E naxa lan e bore ma, e xa siga Herode yire, e xa woyen. E to bara Bilasitu masoto, mange xa batula kuntigi, e naxa Herode mayandi lanyi xirife ra e tagi, barima e xa boxi xaxili nu tixi Herode xa boxi baloe nan na.

²¹ Malan loxoɛ, Herode nu maxirixi a xa mange sosee kui, a naxa masenyi ti pama be, a doxoɛi mange kibanyi kui.

²² Mixie naxa sonxoɛ rate, «Ala xui nan yi ki, adama xui mu a ra.»

²³ Marigi xa maleke nde naxa a rafura keren na, barima a mu Ala matoxo. Kulie naxa a don, a naxa faxa.

²⁴ Na waxati mixi gbegbe naxa Ala xa woyenyi rame, danxaniyatoo konti xun naxa masa.

²⁵ Baranabasi nun Solu to ge xɛera ibade Darisalamu, e naxa gbilen Yaya xanin na e xun ma, e naxan xili falama Maraki.

13

Baranabasi nun Solu sugandife

¹ Namiponmee nun karamoxo nu na Antiyoki danxaniyatoo pama tagi: Baranabasi, Simeyon naxan xili sa Nigeri, Lususi Sirenika, Manahen, nun Solu. Manahen nun mange Herode nan xuru yire keren.

² E to nu Marigi batufe, e man nu sunfe, Ala Xaxili Seniyenxi naxa a fala e be, «Wo Baranabasi nun Solu ti n be e xati ma, wali xa fe ma n e xilixi naxan ma.»

³ Awa, e to ge sunde, nun Ala maxandide, e naxa e belexe sa Baranabasi nun Solu ma, e xa e taxu Ala ra. Na xanbi, e naxa e bepin, e siga.

E sigafe Sipiri

⁴ Ala Xaxili Seniyenxi to Baranabasi nun Solu xee, e naxa goro Selusiya, e fa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

⁵ E to so Salamin, e naxa so Ala xa masenyi kawandife Yuwifie xa

salide kui. Yaya nan nu e malima ra.

⁶ E to bara suri igiri han Pafosi, e naxa duure nde li naa, Yuwifi naxan nu a yete findixi namiponmee wule fale ra, naxan nu xili Bari Yesu xa di.

⁷ A nu na mange Serigu Polu seeti ma, naxan xaxili nu fan. Na tan naxa Baranabasi nun Solu xili, barima a nu wama Ala xa masenyi ramefe.

⁸ Konoo na duure e naxan ma Elimasi, a xili wama a masenfe a duure nan a ra, a naxa e matandi. A nu katafe ne alako a xa mange xa ba danxaniya kira xon ma.

⁹ Awa Solu, naxan man xili Polu, Ala Xaxili Seniyenxi to goro a ma, a naxa a ya banban a ra,

¹⁰ a naxa a fala a be, «Kalabante nun yanfante nan i ra. Ibulisa xa di, tinxintare, i mu bama Marigi xa kira tinxinxi dalinfe?

¹¹ Awa yakosi, Marigi bara a belexe sa i ma. I fama ne donxude. Waxati nde bun ma, i mu sogetoma.» Dimi naxa dusu a xun na keren na. A naxa so milimalafe na ma, a nu mixie fen naxee a yi rasuxuma.

¹² Awa, mange Serigu Polu to na to, a naxa danxaniya Marigi xa seriye ma.

E sigafe Pisidiya boxi ma

¹³ Polu nun a booree to baki kunkui kui Pafosi, e naxa siga Periga naxan na Panfiliya boxi ma. Yaya naxa a ba e ma, a naxa gbilen Darisalamu.

¹⁴ Menni e naxa ti kira xon. E naxa so Antiyoki naxan na Pisidiya boxi ma. E to so salide kui malabu loxoɛ, e naxa e magoro.

¹⁵ Tawureta Munsa nun namiponmee xa Kitaabui xaranyi to ba a ra, salide xunmatie naxa xɛera ti e ma, e nu a fala, «Won ngaxakerenyie, xa marasi nde na wo yi ra pama be, wo a fala.»

¹⁶ Polu to keli, a naxa e masabari, a fa a fala, «Isirayilakae nun wo tan naxee gaaxuxi Ala ya ra, wo wo tuli mati.

17 Isirayila jama Marigi Ala bara won babae sugandi. A naxa e rawuya Misira boxi ma. Na xanbi a naxa e ramini naa a senbe ra.

18 A naxa e rabalo je tongo naani jondon gbengberenyi ma.

19 A to si solofere halaki Kanaan boxi ma, a naxa na boxie fi Isirayilakae ma.

20 Ne keme naani je tongo suuli bun ma, a naxa mangee ti e xun ma han Annabi Samuweli xa temui.

21 Awa, e to wa mangε belebele xon ma, Ala naxa Kisu xa di, Solu, naxan fatan Bunyamin bonsoe ra, a naxa na ti e xun ma. A xa mangeya naxa bu je tongo naani.

22 A to Solu ba mangeya ra, a naxa Dawuda findi mangε ra e xun. A yi seedeya masen na nan ma, <N bara Dawuda to, Yisayi xa di, naxan kepa rafan n ma. A tan nan n sago birin nakamalima.>>

23 «Ala Isirayila Rakisima raminixi Dawuda bonsoe nan ya ma, naxan lanxi Isa ma, alo a laayidi tongoxi ki naxe.

24 Beenun Isa xa fa, Yaya nu bara mixie kawandi e xa tuubi, e xa e xunxa ye xora.

25 A xa wali rapon temui, a naxa a fala, <N mu findixi mixi xa ra, wo naxan mapoxunxi. Na kanyi fama n xanbi ra. Na binye mu na n yi ra n xa a xa sankiri mafulun.>>

26 «N ngaxakerenyie, Iburahima bonsoe xa die nun wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra, yi kisi masenyi rasanbaxi won tan nan ma.

27 Darisalamukae nun e xunmatie mu tin Isa ra. E mu fahaamui soto namijonmee xa masenyi ma, naxan xaranma malabu loxe birin. Konon e naxa na masenyi yati rakamali Isa tojengefe ra.

28 Hali e to mu sese to a lanma a xa faxa naxan ma, e naxa Pilati maxandi a xa a faxa.

29 Na kui, e naxa fe birin nakamali naxee sebexi a xun. E man naxa a ragoro wuri magalanbuxi ma, e a fure sa gaburi kui.

30 Konon Ala naxa a rakeli faxe ma.

31 Mixi gbegbe naxee Isa mati kelife Galile sigafe Darisalamu, nee

naxa a to xi wuyaxi bun ma. Yakosi e bara findi a xa seedee ra jama tagi.»

32 «Awa, muxu tan fan yi xibaaru fanyi masenma ne wo be, Ala laayidi naxan tongo won benbae be.

33 Ala bara a rakamali won tan be, e xa die. A bara Isa rakeli faxe ma alo a sebexi Yabura sora firin nde kui ki naxe. A naxe, <N ma di nan i ra. N bara findi i baba ra to.>

34 A bara a rakeli faxe ma, alako a naxa boron. A na nan masenxi yi ki, <Laayidi seniyenxie, naxee mu kanama, n naxee tongoxi Dawuda be, n nee tongoma ne wo fan be.>

35 Na na a ra, a man na masenyi falaxi yire gbete. A naxe, <I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.>

36 Dawuda to ge Ala sago rabade a xa waxati, a faxa ne, a a benbae li gaburi kui, a man boron naa.

37 Konon Ala mixi naxan nakelixi faxe ma, na tan mu boron.»

38 «N ngaxakerenyie, naxan kawandixi wo be, wo xa a kolon yunubi xafarima a tan nan saabui ra.

39 Naxan yo danxaniya, na kanyi bara kisi yunubie ma, Annabi Munsu xa seriye mu non wo rakiside naxee ma.

40 Na kui, wo wo meeni naxan falaxi namijonmee xa Kitaabuie kui, a naxa fa wo li. E naxe,

41 <Wo a mato, wo tan mixi mayelee, wo de xa ixara, wo bara loe, barima n fama kewali rabade wo xa loxe nan ma, wo mu lama naxan na hali e a yaba wo be.>>

42 Solu nun Baranabasi to mini, mixie naxa e maxandi e man xa yi masenyi ti malabu loxe naxan man fama kore.

43 Awa, jama to yensen, Yuwifi wuyaxi nun mixi naxee nu soxi Yuwifi xa diine kui, nee naxa bira Polu nun Baranabasi foxon ra. Polu nun Baranabasi naxa e rasi e xa lu Ala xa hinne kui.

44 Na malabu loxe xungbilenyi, taakae birin naxa e malan Ala xa masenyi ramede.

⁴⁵ Yuwifie to pama to, tɔɔnɛ naxa e suxu. E naxa ti Pɔlu kanke, e nu a xa wɔyenyi matandi, e nu a konbi.

⁴⁶ Pɔlu nun Baranabasi naxa a fala e be pama tagi, «A lanma Ala xa masenyi xa masen wo tan nan singe be, kɔnɔ wo bara tondi a ra. Na kui, wo yete bara a fala a mu daxa wo xa kisi sɔtɔ. Yakosi muxu muxu ya rafindima si gbete nan ma,

⁴⁷ alɔ Marigi muxu yamarixi ki naxe. A naxe,
 <N bara i ti i xa findi naiyalanyi ra sie be,

kisi xanife ra han dunjpa danyi.»

⁴⁸ Mixi naxee mu findixi Yuwifi ra, nee to na mɛ, e naxa sɛɛwa. E naxa e Marigi xa wɔyenyi matɔxɔ. Naxee birin nu sugandixi kisi fe ra, nee naxa danxaniya.

⁴⁹ Marigi xa masenyi naxa yensen bɔxi birin kui.

⁵⁰ Kɔnɔ Yuwifie naxa ginɛ hagigɛɛ, naxee nu soxi Yuwifie xa diinɛ kui, nun na taa kuntigie, e naxa nee bɔpɛɛ rate. E naxa tɔɔrɛ dɔxɔ Pɔlu nun Baranabasi ma han e naxa e kerɛ e xa bɔxi ma.

⁵¹ Pɔlu nun Baranabasi naxa e sanyi rakonkon, na xa findi seede ra a lantareya na e tagi. Na xanbi e naxa siga Ikoniyon.

⁵² Isa fɔxirabirɛɛ naxa sɛɛwa, e man nu fa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ.

14

E sigafe Ikoniyon

¹ Pɔlu nun Baranabasi naxa so Yuwifie xa salide kui Ikoniyon. E naxa wɔyɛn a fanyi ra han Yuwifie nun Girekika gbegbe naxa danxaniya.

² Kɔnɔ Yuwifie naxee mu danxaniya, nee naxa Girekikae kui iso, alako e bɔpɛɛ xa te danxaniyatɔɛɛ xili ma.

³ Pɔlu nun Baranabasi naxa temui xɔnkuye raba Ikoniyon, e nu wɔyɛn lanlanteya kui. Marigi naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba e saabui ra, e tan naxee findixi seede ra Ala xa masenyi be, a xa hinne xa fe ra.

⁴ Taakae naxa itaxun dɔxɔ firin. Ndee naxa lu Yuwifie xa sɛɛti, ndee fan naxa lu xɛɛrae xa sɛɛti.

⁵ Girekikae nun Yuwifie nun e xa mangɛɛ naxa lan e xa fe paaxi dɔxɔ e ma, e man xa e magɔnɔ han e xa faxa.

⁶ Pɔlu nun Baranabasi to na kolon, e naxa e gi, e siga Likayoni taaɛ kui, Lisitire nun Deribe, a nun na rabilinyi.

⁷ E naxa xibaaru fanyi kawandi ti naa.

E Sigafe Lisitire

⁸ Mixi nde nu dɔxɔxi Lisitire, namate nan nu a ra, a bari na ki nɛ lanyuru kui. A mu nu nɔma a jɛɛɛde hali keren.

⁹ A nu a tuli matima Pɔlu xa masenyi nan na. Pɔlu naxa a ya ti a ra. A naxa a to a danxaniyaxi a yalan fe ma.

¹⁰ A naxa a fala a xui itexi ra, «Keli, i ti i sanyie xun na. A naxa keli keren na, a jɛɛɛ.»

¹¹ Nama to na to, Pɔlu naxan nabaxi, e naxa a fala Likayoni xui, «Alae bara e falin mixie, e goro won tagi.»

¹² E naxa xili nde xabu e xun, e Baranabasi xili naxa sa Seyusi, Pɔlu fan Heremesi, barima a tan nan nu wɔyɛnma.

¹³ Seyusi xa sɛɛɛɛdube, naxan xa salide nu na taa sode de ra, na naxa fa tuurae nun fugee ra naadɛɛ biri ra. A tan nun pama naxa wa sɛɛɛɛɛ bafe e be.

¹⁴ Xɛɛrae Baranabasi nun Pɔlu to na kolon, e naxa e xa sosee ibɔɔ, e man fa gbelegbele pama ra.

¹⁵ E naxa a fala, «Wo tan, munfe ra wo yi fe mɔɔli rabama? Mixi nan muxu ra, alɔ wo tan. Muxu faxi xibaaru fanyi nan na wo be. Muxu wo rasima wo xa ba yi fufafu fee ma alako wo xa bira Ala xa kira fɔxɔ ra, naxan koore nun bɔxi, baa nun se birin daa.

¹⁶ Temui dangixi Ala a lu nɛ si birin xa bira e yete kan xa kirae fɔxɔ ra.

¹⁷ Hali na birin kui, a nu fe fanyi rabama naxan findi seede ra a xa fe

ra. Tunde ye nu fama keli koore ma. Sansie nu fanma a temui alako wo xa balo, wo man xa sεεwa wo boje kui.»

¹⁸ Pɔlu nun Baranabasi naxa kata ki fanyi ra alako e naxa sεrεxe ba e be.

¹⁹ Awa, Yuwifie naxa fa keli Antiyoki nun Ikoniyon. E naxa pama kui iso han e naxa Pɔlu magono a xa faxa. E naxa mini a bubu ra taa fari ma barima e tan be a bara ge faxade.

²⁰ Kono Isa foxirabiree to a rabilin, a naxa keli, a man naxa gbilen taa kui.

E gbilenfe Antiyoki Siriya boxi ma

²¹ Kuye to iba, Pɔlu nun Baranabasi naxa siga Deribe. E to ge kawandi tide taa kui, mixi gbege naxa findi Isa foxirabiree ra. Na xanbi e naxa gbilen Lisitire, Ikoniyon, nun Antiyoki.

²² E nu Isa foxirabiree ralimaniya. E man nu e rasi e xa sabati danxaniya kui. E nu a fala, «Won mu soma Ala xa mangeya niini bun ma fo won xa tooro.»

²³ E naxa kuntigie sugandi danxaniyatɔe pama keren keren ma be. E to ge salide nun sunde, e naxa e taxu Marigi ra, e nu danxaniyaxi naxan ma.

²⁴ Awa, e to Pisidiya igiri, e naxa fa Panfiliya.

²⁵ E naxa kawandi ti Periga, e naxa goro Ataleya.

²⁶ E to keli menni, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Antiyoki, e nu taxuxi Ala xa hinne ra dennaxe. E nu bara ge na wali birin nabade.

²⁷ E to so, e naxa danxaniyatɔe pama malan. E naxa fe birin dentege sa e be Ala naxan nabaxi e saabui ra, nun Ala danxaniya naade rabixi si gbete be ki naxe.

²⁸ E nun Isa foxirabiree naxa bu e bore ra.

15

Darisalamu malanyi

¹ Mixi ndee naxee keli Yudaya, e naxa a fala Isa foxirabiree be, «Xa

wo mu wo sunna Annabi Munsa xa naamunyi ki ma, wo mu noma kisode.»

² Pɔlu nun Baranabasi naxa woyenyi xorochoe fala e be. E naxa nate tongo Pɔlu nun Baranabasi nun mixi ndee xa te Darisalamu xεεrae nun kuntigie maxorinde yi fe ma.

³ Danxaniyatɔe pama naxa e xεε. E dangixi Fenisiya nun Samari ra temui naxe, e naxa a masen mennikae be, mixi naxee kelixi si gbete ma, nee danxaniyaxi ki naxe. Yi masenyi naxa Isa foxirabiree rapelixin.

⁴ E to so Darisalamu, danxaniyatɔe pama nun xεεrae, nun kuntigie naxa e rasene. Ala naxan birin naba e saabui ra, e naxa na yaba e be.

⁵ Awa, Fariseni nde naxee nu bara danxaniya, e naxa keli, e nu fa a fala, a lanma ne si gbete mixie xa sunna, e xa bira Annabi Munsa xa seriye foxo ra.

⁶ Xεεrae nun kuntigie naxa e malan e xa na fe mato.

⁷ E to na fe isonxo sonxo, Piyeri naxa keli, a a fala e be, «N ngaxakerenyie, wo a kolon kafi temui xonkuye Ala bara n sugandi wo tagi, alako si gbete mixie xa xibaaru fanyi me n de ra, e xa danxaniya.

⁸ Awa, Ala naxan mixi sondonyi kolon, na bara seedeya raba e be, a a Xaxili Seniyenxi fi e ma alo won tan.

⁹ A mu mixi yo rafisa a boore be e tan nun won tan tagi, barima a bara e sondonyi raseniye danxaniya ra.

¹⁰ Yakosi, munfe ra wo Ala matoma? Wo na kote dochofe Isa foxirabiree xun, won benbae nun won tan mu naxan noma.

¹¹ Wo xa a kolon a won nakisixi Marigi Isa xa hinne nan na alo e tan fan.»

¹² Nama birin naxa dundu, e naxa e tuli mati Pɔlu nun Baranabasi ra. Pɔlu nun Baranabasi naxa a tagi raba boore be Ala kaabanakoe nun tonxumae naxee birin naba e saabui ra si gbete tagi.

¹³ E to ge woyende, Yaki naxa woyenyi tongo, a naxe,

14 «N ngaxakerenyie, wo wo tuli mati n na. Simōn bara a yaba Ala mixie sugandima ki naxe sie ya ma, a xili sama naxee xun ma.

15 Namijōnmēe birin xa masenyi lanxi na nan ma. A sebexi,

16 «Na xanbi n fama ne Dawuda xa banxi biraxi rakelide. N na yire kanaxie rafalama ne, n na rakelima ne,

17 alako mixi naxee luxi e xa nō Marigi fende, si gbete naxee birin findima n gbe ra.

18 Marigi xa masenyi nan na ki, naxan yi fe kolon kabi a fole, naxan yi fe birin nagirima.»

19 «Na na a ra, a mu lanma a xa findi fe xōrōxōe ra si gbete be naxee wama birafe Ala fōxō ra.

20 Kōnō won xa bataaxe sebe e ma, e naxa see don naxee baxi serexe ra kuyee be. E man xa ba yene ma, a nun e naxa sube yufaxi don, e man naxa wuli min.

21 Barima kabi won benbae xa waxati, mixie na taa birin kui, naxee Annabi Munsa xa seriyē xaranma salidee kui malabu lōxōe.»

22 Awa, xεεrae nun kuntigie nun danxaniyatōe pama birin naxa lan a ma e xa mixi ndee xεε Antiyōki, naxee Pōlu nun Baranabasi matima. E naxa Yudasī naxan xili Barasaba, nun Silasi sugandi, xeme binyee ngaxakerenyie ya ma.

23 E naxa bataaxe keren so e yi ra naxan sebexi, «Xεεrae nun kuntigie, naxee lanxi wo ngaxakerenyie ma, katarabi won ngaxakerenyie ma si gbete ya ma, naxee na Antiyōki, Siriya, nun Silisi, muxu bara wo xεebu.

24 Muxu bara a me a mixi ndee naxee kelixi muxu ya ma, muxu mu pungui saxi naxee ma, a nee bara wo rakōntofili e xa woyenyi ra. E bara wo bōne ifu.»

25 «Na na a ra, muxu bara lan a ma muxu xa xεεrae xεε wo ma, sa Pōlu nun Baranabasi fari, muxu xanuntenyie,

26 naxee bara mee e nii ra won Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

27 Muxu bara Yudasī nun Silasi fan xεε, naxee yi fee tagi rabama wo be.

28 Ala Xaxili Seniyenxi nun muxu tan bara lan a ma muxu naxa kote gbete dōxō wo xun fo naxan daxa.

29 A tan nan yi ki: Wo naxa sube don naxan baxi serexe ra kuyee be, nun sube yufaxie, wo naxa wuli fan min. Wo man naxa yene fan naba. Wo lan wo xa gbilen yi fe birin fōxō ra. Wo salamu.»

30 Awa, e to bara e pungu pama ma, e naxa siga Antiyōki, e naxa sa bataaxe so danxaniyatōe pama yi ra.

31 Ngaxakerenyie to a xaran, e naxa plexin, e naxa limaniya.

32 Yudasī nun Silasi, naxee yati nu findixi namijōnmēe ra, e naxa e kawandi, e nu e ralimaniya woyen wuyaxi ra.

33 Waxati nde to dangi, e ngaxakerenyie naxa e bejin bōnesa kui gbilenfe e xεεmae ma.

34 Kōnō Silasi tan naxa lu naa.

35 Pōlu nun Baranabasi naxa lu Antiyōki, e nun e boore wuyaxi e nu fa mixie xaran, e man nu Marigi xa xibaaru fanyi kawandi ti.

Pōlu nun Baranabasi fatanfe

36 Lōxōe ndee to dangi, Pōlu naxa a fala Baranabasi be, «Won xa gbilen taa birin kui won Marigi xa masenyi kawandixi dennaxe, won xa a mato won ngaxakerenyie danxaniyatōe na ki naxe naa.»

37 Baranabasi nu wama Yaya fan xaninfe, naxan xili Maraki.

38 Kōnō Pōlu naxa a fala a mu lan e xa mixi xanin e xun ma naxan keli e xun ma Panfiliya, a mu tin birade e fōxō ra e xa wali kui.

39 Na lantareya naxa xōrōxō han a naxa findi fatanyi ra. Baranabasi naxa Maraki tongo, e naxa baki kunkui kui sigafe ra Sipiri suri ma.

40 E ngaxakerenyie to e taxu Marigi xa hinne ra, Pōlu naxa Silasi tongo, e naxa siga

41 Siriya nun Silisi bōxie ma, e danxaniyatōe pamae ralimaniya.

16

Timote birafe Pɔlu nun Silasi fɔxɔ ra

¹ Pɔlu naxa siga Deribe nun Lisitire. Isa fɔxirabirɛ nde nu na, a xili Timote. Yuwifɛ ginɛ danxaniyatɔɛ nde xa di nan nu a ra. A baba Girekika nan nu a ra.

² Lisitire nun Ikoniyon ngaxakere nyie nu a xili fanyɛ falama.

³ Pɔlu to wa a xanɪnfe a xun, a naxa a sunna Yuwifɛ xa fe ra naxee nu na menni, barima birin nu a kolon a baba Girekika na a ra.

⁴ E naxa xεεrae nun Isa fɔxirabirɛ kuntigi naxee nu na Darisalamu, e naxa nee xa natɛ masen danxaniyatɔɛɛ bɛ na taae kui, e xa a rabatu.

⁵ Danxaniyatɔɛ pamae xa danxaniya sɛnbɛ xun nu masama, danxaniyatɔɛ kɔnti fan xun nu masa lɔxɔ yo lɔxɔ.

Pɔlu laamatunyi tofe Tiroyasi

⁶ Ala Xaxili Sɛniyenxi to mu tin e xa kawandi ti Asi bɔxi ma, e naxa Firigiya nun Galati bɔxi igiri.

⁷ E to makɔrɛ Misi bɔxi ra, e naxa wa sofe Bitiniya, kɔnɔ Isa Xaxili mu tin e xa siga naa.

⁸ Awa, e naxa Misi igiri, e naxa goro Tiroyasi.

⁹ Kɔɛ ra, Pɔlu naxa laamatunyi to. Masedonka nde naxa keli, a fa a maxandi, «Fa Masedon bɔxi ma, i xa fa muxu mali.»

¹⁰ Pɔlu laamatunyi to xanbi, muxu naxa la a ra a Marigi bara muxu xili xibaaru fanyɛ kawandife ra naa. Muxu naxa kata sigafe ra Masedon keren na.

Lidi xunxafe ye xɔɔra

¹¹ Muxu to keli Tiroyasi, muxu naxa baki kunkui kui, muxu naxa muxu ya rafindi Samotirasi ma keren na. Na kuye iba, muxu naxa ti Neyapoli.

¹² Muxu to keli naa, muxu naxa siga Filipi, Masedon taa singe. E nu na Rɔmakae xa mangeya nan bun ma. Muxu naxa saxanyi radangi na taa kui.

¹³ Malabu lɔxɔɛ, muxu naxa siga taa fari ma xure dɛ ra, muxu dennaxɛ mapɔxun salide ra. Muxu to dɔxɔ, muxu naxa wɔyɛn ginɛ ra naxee nu malanxi naa.

¹⁴ Ginɛ nde nu na e ya ma naxan xili Lidi, garɛ dugi mati. Tiyatireka nan nu a ra. A gaaxu Ala ya ra. A to a tuli mati, Marigi naxa a bɔjɛ rabi alako Pɔlu naxan falama a xa so a xaxili ma.

¹⁵ A to a xunxa ye xɔɔra, a nun a xa denbaya, a naxa muxu mayandi, «Xa wo sa laxi a ra n bara danxaniya Marigi ma, wo fa lu n ma banxi kui yi saxanyi.» A naxa muxu karaxan mayandi ra.

E na geeli kui Filipi

¹⁶ Muxu to nu sigama salide, konyi ginɛ nde naxa fa muxu ya ra. Ninne kanyi nan nu a ra, jinne naxan xili Tine, naxan se matoma. Na ginɛ nu naafuli xungbe rasoma a kanyie ma.

¹⁷ A naxa so birafe muxu fɔxɔ ra, Pɔlu nun muxu tan. A nu sɔnxɔɛ rate, «Yi mixie Ala Xili Xungbe Kanyi xa konyie nan e ra. E wo tife kisi kira nan xɔn ma.»

¹⁸ A naxa na raba xi wuyaxi. Pɔlu to xɔnɔ, a naxa a ya rafindi, a naxa a fala jinne bɛ, «N bara i yamari Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, gbilen yi ginɛ fɔxɔ ra.» Ninne naxa gbilen a fɔxɔ ra keren na.

¹⁹ Na konyi ginɛ kanyie to a to e xa geeni bara kana, e naxa Pɔlu nun Silasi suxu. E naxa e xanin kiitisaɛ yire.

²⁰ E naxa e dentɛgɛ kiitisaɛ bɛ, e naxɛ, «Yi mixie nan won ma taa ya isofe.

²¹ Yuwifɛ nan e ra naxee naamunye xa fe masenma won mu tinxi naxee ra, won tan Rɔmakae.»

²² Nama fan naxa keli e ra, nun kiitisaɛ. E naxa e makoyɛn, e naxa yaamari fi e xa e bɔnbɔ luxusinyi ra.

²³ E to gɛ e bɔnbɔde, e naxa e woli geeli kui. E naxa kɔsibili yamari a xa e kanta a fanyɛ ra.

²⁴ Na kɔsibili to na yaamari sɔtɔ, a naxa Pɔlu nun Silasi sa geeli kui, a yɔlɔnxɔnyie sa e ma.

25 Kαε tagi to a li, Pαlu nun Silasi nu Ala maxandife, e nu Ala matoxofe βεεti ra. Geelimanie nu e xui mexi.

26 Βοxi naxa seren keren na, geeli sanbunyi naxa a ramaxa. Na temui kerenyi kui, naade birin naxa rabi. Geelimanie birin xa yoloxonyie naxa mabolon.

27 Kαsibili naxa xunu. A to geeli naadee to e rabixi, a naxa a xa santidegema bendun a tee a xa a yete faxa, a joxo a ma a geelimanie nu bara e gi.

28 Kαno Pαlu naxa sonxo a xui itexi ra, «I naxa fe xone niya i yete ra, muxu birin na be.»

29 Awa, kαsibili to te maxili, a naxa so mafuren. A naxa a xinbi sin Pαlu nun Silasi bun ma, a serenna.

30 A naxa e ramini, a e maxorin, «Marigie, a lanma n xa munse raba alako n xa kisi?»

31 Pαlu nun Silasi naxa a yaabi, «I xa danxaniya Marigi Isa ma. Na nan a toma i kisima, i tan nun i xa denbaya.»

32 E naxa Marigi xa woyenyi masen a be a nun a xa mixie.

33 A naxa e xanin a xun ma keren na kαe kui, a naxa e xa fie yae xa. Na waxati yati a naxa xunxa ye xora, a tan nun a xa mixi birin.

34 A naxa e yigiya a xa banxi kui, a man fa donse fi e ma. A naxa jalexin a fanyi ra, a nun a xa denbaya birin barima e bara danxaniya Ala ma.

35 Kuye to iba, kiitiseae naxa soorie xee e xa sa a fala kαsibili be a xa na mixie rabolo.

36 Kαsibili naxa a fala Pαlu be, «Kiitiseae bara xera ti a wo xa rabenin. Awa, yakosi wo mini, wo xa siga boresa kui.»

37 Kαno Pαlu naxa a fala soorie be, «Muxu tan naxee findixi Romakae ra, e bara muxu sa geeli e mu muxu makiiti. E naxa muxu sa geeli, yakosi e wama muxu raminife gundo ra? Na mu lanma feo! E yete yati nan fama muxu rabolode.»

38 Soorie naxa yi woyenyie ragbilen kiitiseae ma. E to a me a Romakae nan e ra, e naxa gaaxu.

39 E naxa fa e mayandi, e e rabolo. E fan naxa e maxandi a e xa keli na taa.

40 E to mini geeli kui, e naxa so Lidi xonyi. E to bara ge e ngaxakerenyie ralimaniyade, e naxa siga.

17

E sigafe Tesaloniki

1 Pαlu nun Silasi to dangi Anfipli nun Apoloniya ra, e naxa so Tesaloniki taa kui, Yuwifie xa salide nde nu na dennaxe.

2 Pαlu naxa so naa alo a darixi naxan na. Malabu loxoe xi saxon bun ma, e nun Pαlu naxa Kitaabui xa fe fala.

3 A nu a tagi raba e be a a lanma Ala xa Mixi Sugandixi xa tooro ki naxe, a man xa keli faxe ma. A naxa a fala, «Isa, n naxan ma fe falafe wo be yi ki, a tan nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.»

4 Ndee naxa la a ra e ya ma. E naxa bira Pαlu nun Silasi foxo ra. Girekika gbege fan naxee nu gaaxuxi Ala ya ra, nee fan naxa la a ra, e nun gine hagige gbege.

5 Kαno Yuwifie tonexi ndee naxa mixi paaxi ndee tongo e xa pama ya iso taa kui. E naxa siga Yason xonyi Pαlu nun Silasi fende alako e xa e xanin kiitiseae xon ma.

6 E to mu e to, e naxa Yason nun a ngaxakerenyie ndee mabendun na taa kiitiseae yire. E nu sonxoe rate, e naxe, «Yi mixie naxee dunija ifuma, e bara fa be fan. Yason bara e yigiya.

7 E birin Romaka mange xa woyenyi nan gbesen bama, e man a falama a mange gbetε nde na naxan xili Isa.»

8 E naxa pama nun kiitiseae boje rate na woyenyie ra.

9 Beenun e xa Yason nun a booree benin, fo e to kobiri ba.

E sigafe Beere taa

10 Na kαe ra, e ngaxakerenyie naxa Pαlu nun Silasi rasiga Beere taa. E to so naa, e naxa so Yuwifie xa salide kui.

11 Na Yuwifie xaxili nu matinse dangi Tesalonikikae ra. E jan gbata

ne na masenyi kolonde, e man Kitaabui kui mato loxo yo loxo alako e xa a kolon e naxan falama e be xa nondi yati nan a ra.

¹² Yuwifi wuyaxi naxa danxaniya e ya ma, nun Girekika gine gorobone wuyaxi, nun xeme wuyaxi.

¹³ Kono Yuwifie Tesalonikikae to a kolon a Polu na Ala xa woyenyi kawandife Beere taa fan, e naxa fa naa, e fa pama ya iso.

¹⁴ Awa, danxaniyatose naxa Polu tongo keren na, e naxa siga a ra baa fe ma, kono Silasi nun Timote naxa lu Beere taa.

¹⁵ Naxee Polu mati, e naxa siga a ra han Aten. Na xanbi e naxa gbilen e pungui ra Silasi nun Timote xon ma, e xa Polu li sinnanyi ma Aten.

Polu kawandi tife Aten

¹⁶ Polu nu Silasi nun Timote mamefe Aten. A bope naxa mapaxu a ra na taa xa kuyee xa fe ra.

¹⁷ Na kui, a naxa de masara e nun Yuwifie ra, a nun mixie naxee gaaxuxi Ala ya ra salide kui. A man naxa woyen mixie ra a naralanma naxee ra malan yire taa kui loxo yo loxo.

¹⁸ Epikuri nun Sitoyisi karamoxoe naxa so woyenfe Polu ra, e nu a fala, «Yi woyenla munse falafe?» Ndee to Polu xui me a Isa xa xibaaru masenma, a man nu fa marakeli fee falafe, e naxe, «A luxi ne alo a ala gbetee nan ma fee falama.»

¹⁹ Awa, e naxa a tongo, e naxa siga a ra Areyopago malan yire, e naxa a maxarin, «Yi lonni neene i naxan masenma, muxu noma a kolonde di?»

²⁰ Barima muxu fe neene nan mefe yi ki, muxu wama na fasari nan kolonfe.»

²¹ Atenkae nun xope naxee sabatixi Aten, e nu darixi e tuli matife ra woyen neene ra naxee masenma.

²² Polu naxa ti Areyopago tagi, a naxa a fala, «Atenkae, n bara a to diinela yati yati nan wo ra.

²³ N bara see to wo naxee batuma. N man bara serexebade nde to, a sebexi naxan ma, «Ala naxan mu

kolonxi!» Wo naxan batuma, a fa lu wo mu a kolon, n na nan ma fe masenfe wo be.

²⁴ Ala naxan dunija daaxi, a nun se naxan birin na a kui, a tan naxan koore nun boxi Marigi ra, a mu sabatixi banxi kui mixi belexe naxan nafalaxi.

²⁵ A hayi mu na see ma adama naxan xaninma a xon ma. A tan nan baloe nun jengi nun se birin fima mixi ma.

²⁶ A tan nan a niya mixi birin xa mini benba keren fate. A naxa e rasabati boxi birin ma. A man naxa e xa waxati nun e lude naaninyie sa,

²⁷ alako e xa Ala fen, e xa kata a kolonde, hali a to mu makuya won na.

²⁸ Wo xa lonnilae yati fan bara a fala, «Won baloxi a tan ne, won fe birin nabama a tan nan saabui ra, nun won minixi a tan ne. A bonsoe nan won na.»

²⁹ Awa xa won kelixi a bonsoe ne, a mu lanma won xa a mapoxun a Ala maniyaxi xema, gbeti, xa na mu geme nan na, mixi belexe naxan solixi e xaxili ra.

³⁰ Ala mu nu na fe kolontareya temui matoxi, kono yakosi a bara a fala mixi birin be, yire birin, e xa tuubi,

³¹ barima a bara loxoe keren sugandi, a fama dunija makiitide naxan ma tinxinyi ra, mixi nde saabui ra a bara a ragiri naxan ma. A bara na kanyi matonxumaxi rakeli faxamixie ya ma.»

³² E to yi fe me, fa a fala mixi kelima faxe ma, ndee naxa so a mayelefe. Ndee naxa a fala, «Muxu fama muxu tuli matide i ra loxoe gbete.»

³³ Awa, Polu naxa mini e ya ma.

³⁴ Ndee naxa lu a mabiri ra, e naxa danxaniya, alo Denisiyo, naxan nu na Areyopago mixie ya ma, nun gine nde naxan xili Damarisi, e nun mixi gbetee ra.

18

E sigafe Korinti

¹ Na xanbi, Pɔlu naxa keli Aten, a naxa siga Korinti.

² A naxa Yuwifia kereɛ li naa, a xili Akila, Pontuka nan a ra. A nu baxi fade keli Itali a nun a xa gine Pirisila, barima Kilodi nu bara Yuwifia birin yaamari e xa mini Roma. Pɔlu naxa kafu e ma,

³ barima e nu wali kereɛ nan nabama, kiri banxi rafalafe. A naxa lu e xɔnyi, e nu wali naa.

⁴ Pɔlu nu wɔyɛnma salide kui malabu lɔxɔe birin. A nu Yuwifia nun Girekikae radanxaniya.

⁵ Silasi nun Timote to so, keli Masedon, Pɔlu naxa a yete fi kawandi rabafe gbansan ma. A nu a fala Yuwifia be a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

⁶ Kɔnɔ Yuwifia to na matandi konbi ra, Pɔlu naxa a xa donma ikonkon tɔnxuma ra, a naxa a fala e be, «Xa wo lɔe, wo tan nan foxi na na ra. N tan bara na kote ba n xun. Yakosi n sigama ne si gbete ma.»

⁷ A to keli naa, a naxa so mixi nde xɔnyi, a kanyi xili Titi Yusutu, a gaaxu Ala ya ra. A xa banxi nu na salide fe ma.

⁸ Na temui, Kirisipu salide xunmati naxa danxaniya Marigi ma a nun a xa denbaya birin. Korintikae wuyaxi naxee nu Pɔlu xui mexi, e fan naxa danxaniya, e naxa e xunxa ye xɔra.

⁹ Marigi naxa a fala Pɔlu be laamatunyi ra kɔe kui, «I naxa gaaxu muku! Wɔyɛn! I naxa dundu,

¹⁰ barima n na i foxɔ ra. Mixi yo belexe mu i lima a xa fe jaaxi raba i ra, barima mixi gbegbe na n be yi taa kui.»

¹¹ Pɔlu naxa lu naa je kereɛ kike senni. A nu Korintikae xaran Ala xa masenyi ra.

¹² Galiyon to nu na Akayi mange ra, Yuwifia naxa yanfanteɛya xiri Pɔlu xun, e naxa a xanin kiitisaɛ yire.

¹³ E naxa a fala, «Yi di nan mixie kui isoma e xa Ala batu ki gbete naxan mu seriye ki ra.»

¹⁴ Pɔlu to wɔyɛn folo, Galiyon naxa a fala Yuwifia be, «Xa a sa li

tinxintareɛya na a ra, xa na mu a ra wali kobe nde, n n tuli matima ne wo ra nu,

¹⁵ kɔnɔ xa a sa li boore matandi na a ra wɔyɛnyi ma, xa na mu a ra xilie ma, a nun wo xa seriye ma, na na wo tan nan ma. N mu wama findife na fe makiitima ra.»

¹⁶ Na kui, a naxa e keri kiiti banxi kui.

¹⁷ Nama naxa salide xunmati Sositene suxu, e a bonbo kiiti banxi tande ma, kɔnɔ Galiyon mu e hansa.

E gbilenfe Antiyoki

¹⁸ Pɔlu to bu Korinti ki fanyi ra, a naxa keli a ngaxakerenyie xun ma. A naxa baki kunkui kui a nun Pirisila nun Akila, e siga Siriya. A naxa a xunyi bi Senxereɛya, barima a nu bara laayidi tongo Ala be.

¹⁹ E to so Efese, Pɔlu naxa a jereboore lu naa. A naxa so salide kui, e nun Yuwifia naxa sumun.

²⁰ E naxa a mayandi a xa bu naa,

²¹ kɔnɔ na mu a xunyi suxu. A naxa a jundu e ma. A naxe, «Fo n xa sa sali Darisalamu ne. Xa Ala tin, n man fama wo xɔnyi.»

²² Awa, a naxa baki kunkui kui, a keli Efese, a siga Sesare. A to ge danxaniyatɔe nama xebude, a naxa goro Antiyoki.

Pɔlu xa biyaasi saxan nde

²³ Pɔlu to bara saxanyi radangi Antiyoki, a naxa kira tongo, a naxa Galati nun Firigiya boxi birin isa, a nu Isa foxirabireɛ ralimaniya.

²⁴ Apolosi, Yuwifia nde naxan barixi Alesandire, a naxa Efese li. A nu fata wɔyɛnde, a Kitaabui fan kolon.

²⁵ A nu xaranxi Marigi xa kiraya ra. A naxa Isa xa fe masen a fanyi ra, kɔnɔ a nu Yaya xa xaranyi nan gbansan kolon xunxa tife ye xɔra.

²⁶ A naxa so wɔyɛnfe a rawasaxi ra salide kui. Akila nun Pirisila to a xui me, e naxa kafu a ma alako e xa Ala xa kiraya masen a be a ki ma.

²⁷ Na xanbi a to nu wama dangife Akayi, a ngaxakerenyie naxa a ralimaniya. E naxa bataaxe sebe Isa foxirabireɛ ma a e xa a rasene. A

xa sigæ naxa findi fe fanyi ra danxaniyatœe be Akayi bœxi ma, naxee danxaniya Ala xa hinne saabui ra.

²⁸ Apolosi naxa Yuwifie matandi senbe ra kenæ ma, a naxa a masen Kitaabui ra a Isa nan Ala xa Mixi Sugandixi ra.

19

Pölu sigafe Efese

¹ Apolosi nu na Korinti. Pölu to bara ge Asi fuge biri isade, a naxa fa Efese. A to naralan Isa foxirabire ndee ra,

² a naxa e maxorin, «Wo bara Ala Xaxili Seniyenxi soto wo to danxaniya?» E naxa a yaabi, «Muxu jan mu nu na me sinden xa Ala Xaxili Seniyenxi na na.»

³ A naxa e maxorin, «Wo wo xunxa ye xœora munfe ma?» E naxa a yaabi, «Muxu bara muxu xunxa ye xœora alo Yaya a masenxi ki naxe.»

⁴ Awa, Pölu naxa a fala, «Yaya nu mixi xunxama ye xœora ne tuubi xa fe ra. A nu a fala mixie be, e xa danxaniya mixi nde ma naxan fama a tan xanbi ra. Na nan lanxi Isa ma.»

⁵ Na masenyi ma e naxa e xunxa ye xœora Marigi Isa xili ra.

⁶ Pölu to a belexe sa e ma, Ala Xaxili Seniyenxi naxa fa e ma. E naxa so xui gbetee falafe, e man nu Ala xa masenyi fala.

⁷ E birin nalanxi, xeme fu nun firin nan nu e ra.

⁸ Na dangi xanbi, Pölu naxa so salide kui, a kawandi ti. A nu fe tagi raba e be Ala xa mangeya niini xa fe ra kike saxan bun ma. A nu kata a xa mixie no naxee tuli nu matixi a ra.

⁹ Kono ndee xaxili nu xorocho, e mu la a ra. E naxa Marigi xa kira bexu jama ya i. Pölu naxa mini e ya ma, a naxa Isa foxirabiree tongo a xun, alako a xa e xaran loxo yo loxo Tiranusi xa xarande kui.

¹⁰ Na naxa siga han ne firin. Yuwifie nun Girekika naxee birin nu sabatixi Asi, e Marigi xa masenyi rame na nan kui.

¹¹ Ala nu kaabanako xungbee rabama Pölu belexee ra

¹² han e nu dugi nun xunxurie sa furemae ma, Pölu nu bara din naxee ra. Fure nu ba ne e ma, jinne nu mini mixie i.

Seba xa Die

¹³ Yuwifie ndee naxee jinne raminima mixie yire birin, e naxa kata Marigi Isa xili rawalide jinne kanyie be. E a fala, «N bara wo yaamari Isa xili ra Pölu naxan xa fe kawandima.»

¹⁴ Seba, Yuwifie serexedube kuntigi nde, xa di solofere nan nu na fe rabama.

¹⁵ Jinne naxa e yaabi, «N Isa nun Pölu kolon, kono n mu wo tan kolon feo!»

¹⁶ Na jinne kanyi naxa bagan e ma, a naxa e bonbo han e naxa e gi banxi kui e rageli nun e maxonoxi ra.

¹⁷ Yuwifi nun Girekika naxee birin nu sabatixi Efese, e naxa na fe kolon. Gaaxui naxa e birin suxu. Marigi Isa xili dariye naxa mate.

¹⁸ Danxaniyatœe wuyaxi naxa fa, e naxa e ti e xa yunubie ra, e naxa e xa fe naaxi birin fala kenæ ma.

¹⁹ Duuree fan naxa fa e xa bukie ra, e naxa e gan birin ya xori. E naxa bukie sare konti, kobiri kole wulu tongo suuli nan nu a ra.

²⁰ Marigi xa masenyi nu yiriwama na ki ne senbe ra.

Girinbanyi birafe Efese

²¹ Yi fee to dangi, Pölu naxa nate tongo a xa siga Darisalamu. Na biyaasi kui fo a xa Masedon nun Akayi bœxi ibolon. A naxa a fala, «N na siga Darisalamu, fo n xa Roma fan li.»

²² A naxa a malima firin xee Masedon, Timote nun Erasito, kono a tan naxa lu Asi sinden.

²³ Na temui sonxoe xungbe naxa raba naa Marigi xa kira xa fe ma.

²⁴ Xabui nde, naxan xili Demetiri, a nu ala Aritemi xa salide misaali lanmadi yailanma gbeti ra. Na xabui moolie nu kobiri gbegbe sotoma na wali kui.

²⁵ A naxa a walibooree malan, a a fala e be, «Wo a kolon, won baloxi yi wali nan kui.

²⁶ Wo bara a to, wo bara a me, yi Polu bara mixi gbegbe madaxu Asi boxi birin ma, Efese gbansan xa mu a ra. A naxe a alae naxee rafalaxi mixie belexe ra, a ala mu e ra.

²⁷ Na kui won ma wali fama ne xili naaxi sotode. Won ma ala Aritemi xa salide fan xun nakanama ne. Nde bama ne Aritemi xa binye ra Asi boxi nun dunija ma.»

²⁸ A to na fala, e naxa xono, e naxa so sonxoe ratefe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

²⁹ Taa birin ya naxa iso. E naxa Gayu nun Arisitaraki, Polu nereboore Masedonkae, xanin malande xungbe kui.

³⁰ Polu naxa wa sigafe naa, kono Isa foxirabiree mu tin.

³¹ A booree Asikae xunmatie fan naxa xera ti Polu ma, e a mayandi a naxa siga malan yire.

³² Ndee nu sonxoma e gbe ki ma. Booree fan sonxoma e gbe ki. Lantareya nu na malanyi ya ma. Mixi wuyaxi mu nu a kolon e malanxi fe naxan ma.

³³ Awa, Yuwifie naxa Alesandire tutun yare a xa woyen. A naxa nama masabari a belexe ra alako a xa masenyi ti.

³⁴ Kono, e to a kolon a Yuwifin nan a ra, e birin nalanxi naxa sonxoe rate leeri firin bun ma. E naxe, «Efesekae xa ala Aritemi nan gbo.»

³⁵ Na xanbi, taa kuntigi nde naxa nama masabari, a naxa a fala, «Efesekae, dunija birin a kolon a Efese taa nan Aritemi xa salide kantama a nun Aritemi maniyee, naxan goroxi keli koore ma.

³⁶ Mixi yo mu na matandima. A lanma wo xa dundu. Wo naxa gbata fefe rabade.

³⁷ Wo bara fa yi mixie ra be, kono e mu Aritemi mupa, e mu a konbi.

³⁸ Xa Demetiri nun a walibooree wama mixi nde kalamufe, e xa na masen kiitisee be kiiti loxoe.

³⁹ Xa wo wama fe gbete nan xon, na fan ya ibama won ma malan loxoe.

⁴⁰ E noma won suxude won ma bojete ma naxan dangixi to, barima

nondi yo mu na won be yi malanyi rabafe ma.» A to ge, a naxa malanyi rayensen.

20

A sigafe Masedon nun Gireki boxie ma

¹ Sonxoe to bara jon, Polu naxa Isa foxirabiree malan e rasife ma. A to a jungu e ma, a naxa siga Masedon.

² A naxa na boxi isa, a nu Isa foxirabiree rasi marasi wuyaxi ra. Na dangi xanbi, a naxa siga Gireki boxi ma.

³ A to lu naa kike saxan, a naxa wa sigafe Siriya kunkui kui, kono Yuwifie nu bara yanfanteya yailan a xili ma. Na kui, a naxa nate tongo a xa gbilen Masedon kira ra.

⁴ Naxee a mati han Asi nee nan yi ki: Sopateri, Beereka Pirusi xa di, Arisitaraki nun Sekondu Tesalonikikae, Gayu Deribeka nun Timote, Tikike nun Tirofimo Asikae.

⁵ Nee naxa ti yare, e naxa sa muxu mame Tiroyasi.

⁶ Taami Lebinitare Sali loxoe dangi xanbi, muxu naxa baki kunkui kui Filipi. Beenun xi suuli, muxu naxa e li Tiroyasi. Muxu naxa lu naa xi solofere.

Polu Eyutiki rakelife faxe ma

⁷ Sande loxoe muxu naxa malan taami igirafe ra. Polu naxa kawandi ti Isa foxirabiree be han koe tagi. A lan ne a xa siga kuye na iba.

⁸ Lanpui gbegbe nu na na koore banxi kui, muxu nu malanxi dennaxe.

⁹ Segetala nde naxan xili Eyutiki nu doxoxi wunderi ra. Polu xa kawandi xon to kuya, xi xoli naxa a suxu a fanyi ra, a bira boxi ma kelife banxi deki saxan nde. E naxa a li, a bara faxa.

¹⁰ Polu to goro, a naxa a felen a xun. A naxa a tongo, a a fala e be, «Wo naxa kontofili, barima a mu faxaxi.»

¹¹ Polu to te, a naxa taami igira, a naxa a don. A man naxa woyen han geesege. Na geesege, a naxa siga.

12 Danxaniyatōe naxa segetala xanin a jipe ra bojesa kui.

Polu a jungufe Efesekae ma

13 Muxu naxa kunkui bela rakeli sigafe ra Asosi Polu ya ra alo muxu lanxi a ma ki naxe. A naxa wa sigafe a sanyi ra.

14 A to muxu li Asosi, muxu naxa a baki kunkui kui sigafe Mitileni.

15 Keli menni, muxu naxa siga baa kira ra. Na fan kuye iba, muxu naxa Kiyō li. Na xanbi, muxu naxa siga han Samosi. Na loxo kuye iba, muxu naxa Mileto li.

16 Polu nu bara nate tongo a xa dangi Efese mabiri alako a naxa bu Asi boxi ma. A nu gbataxi a xa so Darisalamu Xe Xabe Sali loxo xa a sa sooneyama a be.

17 Polu to Mileto li, a naxa xera ti a Efese danxaniyatōe jama kuntigie xa fa.

18 E to fa a yire, a naxa a fala e be, «Wo a kolon n jerexi wo tagi ki naxe. Kabi n so Asi,

19 n Marigi xa wali raba yete magoroe nan kui. N yaye bara mini, n bara tooro Yuwifie xa wali jaaxi saabui ra.

20 Wo a kolon a n mu wo munafan se yo noxon wo ma. N bara kawandi ti wo be kene ma nun wo xa banxie kui.

21 N nu a falama ne Yuwifie nun Girekikae be e xa togondiya Ala ma, e xa danxaniya won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi ma.»

22 «Yakosi Ala Xaxili Seniyenxi wama ne n xa siga Darisalamu, konō n mu a kolon naxan sigama n sotode naa.

23 Taa birin kui Ala Xaxili Seniyenxi bara n nakolon a geeli nun toore fama ne n lide naa.

24 Konō n nii tide yo mu na n be. N xa n ma xeraya rakamali, n Marigi Isa naxan taxuxi n na. N xa findi Ala xa hinne seedejoxoya ba ra, naxan findixi xibaaru fanyi ra.»

25 «Yakosi n a kolon wo mu n yatagi toma sonon, wo tan naxee birin wo tuli matixi n ma kawandi ra, Ala xa mangeya niini xa fe ra.

26 Na na a ra, n a falama wo be to, wo xa kote yo mu na n xun,

27 barima n bara Ala sago birin masen wo be, n mu sese noxon wo ma.

28 Awa, wo xa menni wo yete ma a nun danxaniyatōe birin, Ala Xaxili Seniyenxi wo findixi naxee xa xunmati ra, alako wo xa menni Marigi xa danxaniyatōe jama ma, a naxan sotoxi a yete wuli ra. Wo xa e kanta alo xurusee demadonyi goore kantama ki naxe.

29 N na kolon, n na siga, mixi jaaxie fama ne sode wo tagi, alo wula baree soma goore ya ma ki naxe.

30 Mixi ndee soma wo tagi, e xa xaranyi jaaxi ti alako e xa Isa foxirabirree bendun e ma.

31 Wo xa wo menni. Wo xa ratu yi je saxanyi bun ma n mu wo kawandife iti koe nun yanyi. N na birin nabaxi yaye nan kui.»

32 «Awa yakosi, n wo taxuma Ala ra nun a xa hinne masenyi ra, naxan noma senbe nun ke fanyi fide seniyentōe birin ma.

33 N mu nu wama wo xa kobiri xa xon, xa na mu a ra wo xa xema, wo xa sosee.

34 Wo yete yati a kolon a n wali yi belexee nan na alako n xa balo n nun n jerebooree.

35 N bara a masen wo be mooli birin na, a won lan ne won xa wali alako won xa setaree mali. Wo xa ratu Marigi Isa xa woyenyi ma, a naxe, «Nelexinyi na ki nan kui, dangife a sotofe ra.»

36 A to ge woyende, a naxa a xinbi sin, e birin naxa Ala maxandi.

37 E birin naxa so wafe. E naxa findigilin Polu konyi ma, e a masunbu.

38 E sunnun ne barima a bara a fala e mu noma a tode sonon. E naxa a mati han kunkui de ra.

21

Polu sigafe Darisalamu

1 Muxu to fatan, muxu naxa siga keren na Kosi kunkui kui. Na kuye

iba, muxu naxa siga Rodi. Muxu to keli Rodi, muxu naxa siga Patara.

² Muxu to kunkui to naa, naxan nu baa igitife sigafe Fenisiya biri ra, muxu naxa baki na kui.

³ Muxu to bara Sipiri suri to, muxu naxa dangi na ra koola ma, sigafe Siriya biri ra. Muxu naxa ti Tire alako kote xa ragoro.

⁴ Muxu naxa Isa foxirabiree ndee li naa. Muxu naxa xi solofere radangi e xonyi. Ala Xaxili Seniyenxi naxa goro Isa foxirabiree ma, e xa a fala Polu be a naxa te Darisalamu.

⁵ Kono xi solofere kamali loxo, muxu naxa kira tongo sigafe ra. E birin naxa muxu mati, a nun e xa ginee nun e xa die ra, han taa fari ma. Muxu naxa muxu xinbi sin baa de ra Ala maxandife ra.

⁶ Nungui to non, muxu naxa baki kunkui kui. Booree tan naxa gbilen e xonyi.

⁷ Muxu naxa keli Tire sigafe ra Pitolomayi. Muxu naxa ngaxakerenyie xebu menni, muxu naxa feeren naa.

⁸ Na kuye iba, muxu naxa siga Sesare, Filipu xibaaru fanyi kawandila xonyi, naxan nu na mixi sugandixi solofere ya ma.

⁹ A xa di gine naani nu na naxee mu nu doxo xeme taa. E nu namiponme wali rabama.

¹⁰ Muxu to bara xi wuyaxi raba naa, Ala xa namiponme naxan xili Agabu, naxa fa muxu xonyi kelifa Yudaya.

¹¹ A naxa Polu xa beleti tongo, a naxa a yete kan sanyie nun a belexee xiri. A naxa a fala, «Ala Xaxili Seniyenxi yi nan masenxi. Xeme naxan gbe yi beleti ra, Yuwifie a xirima yi mooli nan na Darisalamu, e a so mixie yi ra naxee findi si gbete ra.»

¹² Muxu to na me, muxu nun naakae naxa Polu maxandi a naxa te Darisalamu.

¹³ A naxa muxu yaabi, «Munfe ra wo wama n boje mapaxufe wo yaye ra? N bara tin e xa n xiri

Darisalamu, e xa n faxa, Marigi Isa xili xa fe ra.»

¹⁴ A to mu tin muxu xui suxude, muxu mu tin a karaxande. Muxu naxa a fala, «Marigi sago xa raba.»

¹⁵ Na loxo to dangi, muxu naxa muxu yailan, muxu naxa te Darisalamu.

¹⁶ Isa foxirabiree ndee Sesarekae naxa muxu mati. E naxa muxu xanin Menason Sipirika xonyi, naxan findixi Isa foxirabiree ra a rakuya. A naxa muxu yigiya.

Polu Yaki xebufe

¹⁷ Muxu to so Darisalamu, Isa foxirabiree naxa muxu rasene jalexinyi ra.

¹⁸ Na kuye iba, muxu nun Polu naxa siga Yaki xonyi. Danxaniyatoe jama kuntigi birin naxa e malan naa.

¹⁹ A to ge e xebude, Polu naxa a xa wali dentege sa Ala naxan nabaxi si gbete tagi a saabui ra.

²⁰ E to na me, e naxa Ala matoxo. E naxe, «Muxu ngaxakerenyi, i bara a to Yuwifie wulu wuyaxi bara danxaniya, kono e man e tun nabexixi birafe Annabi Munsa xa seriye foxo ra.»

²¹ Mixi ndee bara a fala e be a i Yuwifie xaranma, naxee na si gbete ya ma, a e xa gbilen Annabi Munsa xa seriye foxo ra, a e naxa e xa die sunna, a e naxa bira Yuwifie xa naamunye foxo ra.»

²² «Won na ma di? Siike yo mu na, jama a kolonma ne a i bara fa.

²³ Na na a ra, muxu naxan falama i be i xa a raba. Mixi naani na muxu ya ma, naxee bara laayidi tongo Ala be.

²⁴ I xa kafu e ma, wo birin xa wo yete raseniye, i man xa e sare fi, e xa e xunyi bi. Na na a ra birin a kolonma a mixie naxan falaxi i xun ma, wule na a ra. E xa a kolon i fan biraxi Annabi Munsa xa seriye nan foxo ra.

²⁵ Muxu naxa nate tongo, muxu man fa na sebe. Danxaniyatoe naxee keli si gbete ma, e naxa sube don naxan baxi serexe ra kuyee be,

nun sube yufaxie. E naxa wuli fan min. E man naxa yene fan naba.»

²⁶ Awa na kuye iba, Pɔlu naxa na mixie tongo, e naxa e yete rasenyen. Na xanbi a naxa so hɔrɔmɔbanxi kui, a xa a masen, marasenyenyi rakamalima lɔxɔe naxan ma, a nun serexe naxan bama kankan be.

Pɔlu safe geeli kui

²⁷ Na xi solofere rapɔnyi, Yuwifie Asikae to Pɔlu to hɔrɔmɔbanxi kui, e naxa pama birin ya iso, e man naxa Pɔlu suxu.

²⁸ E nu sɔnxɔe rate, «Isirayilakae, wo muxu mali! Na xeme nan yi ki naxan kawandi jaaxi rabama yire birin mixi birin be, Yuwifie, nun Annabi Munsa xa seriye, nun yi hɔrɔmɔbanxi xa fe ra. A man bara Girekikae raso hɔrɔmɔbanxi kui. Na bara yi yire seniyenxi findi yire seniyentare ra.»

²⁹ E na fala ne barima e nu bara Pɔlu nun Tirofimo Efeseka to e boore fɔxo ra taa kui. E naxa a mapɔxun a Pɔlu a raso ne hɔrɔmɔbanxi kui.

³⁰ Taa kui birin ya naxa iso. Mixie naxa fa e gi ra keli yire birin. E naxa Pɔlu suxu, e naxa mini a bubu ra tandema. E naxa naadee ragali keren na.

³¹ E nu wama Pɔlu faxafe ne. Sɔori mange naxa a kolon Darisalamu birin ya isoxi.

³² Sɔori mange naxa sɔorie nun e xa xunmatie tongo, e siga Pɔlu fɔxo ra keren na. Nama to sɔorie to, e naxa ba Pɔlu bɔnbɔfe.

³³ Awa, sɔori mange naxa yaamari fi e xa a xiri yɔlɔnxɔnyi firin na. A naxa maxorinyi ti fa nde a ra, nun a munfe rabaxi.

³⁴ Nama seeti nde sɔnxɔma e gbe ki, boore fan sɔnxɔma e gbe ki. A to mu no fe fiixe sɔtɔde e ra sɔnxɔe xa fe ra, a naxa a fala e xa Pɔlu xanin sɔori banxi kui.

³⁵ Pɔlu to ti banxi de ra, sɔorie naxa a tongo pama xa jaaxui ma,

³⁶ barima mixi gali nan nu biraxi e fɔxo ra, e nu fa a fala e xui itexi ra, «A xa faxa!»

Pɔlu a yete xun mafalafe

³⁷ E wama a rasofe sɔori banxi kui temui naxe, Pɔlu naxa sɔori mange maxorin, «I noma n sago sade n xa fe nde fala i be?» Sɔori mange naxa a yaabi, «I Gireki xui mema?»

³⁸ I tan xa mu na Misiraka ra, naxan mixie ya iso yi dɔnxɔe ra, a naxa suute wulu naani xanin wula kui?»

³⁹ Pɔlu naxa a yaabi, «Yuwifi nan n na, Tariseka. Na taa xungbe a munafanyi gbo Silisi bɔxi ma. N sago sa n xa woyen yi gali be.»

⁴⁰ Sɔori mange to a sago sa, Pɔlu tixi banxi tede de ra, a naxa mixie masabari a belexe ra. Kuye naxa bolon yen! Pɔlu naxa woyen Eburu xui.

22

¹ «N ngaxakerenyie, n babae, wo xa wo tuli mati n na, n xa n yete kan xun mafala.»

² E to a me a Eburu xui falama, e naxa dundu dangi singe ra. Pɔlu naxa a fala,

³ «Yuwifi nan n na, n barixi Tarise ne, Silisi bɔxi ma, kɔno n mɔxi be ne. Gamaliyeli naxa n xaran alako n xa bira won babae xa seriye fɔxo ra. Ala xa fe nu n bɔne suxuma alo a wo fan suxuma ki naxe to.

⁴ N mixie tɔɔɔ ne han n naxa e faxa, naxee nu biraxi Isa xa kira fɔxo ra. N naxa ginɛe nun xeme suxu, n naxa e sa geeli kui.

⁵ Serexedube kuntigi nun diine forie birin na n seedee ra. E naxa keedie so n yi ra katarabi e ngaxakerenyie ma Damasi alako n na danxaniyatɔe to, n xa e xiri, n xa fa e ra Darisalamu, n xa e paxankata.»

⁶ «N to makɔre Damasi ra yanyi tagi, yanbe xungbe naxa goro n ma kelife koore ma.

⁷ N naxa bira bɔxi. N naxa xui me naxan nu a falama n be, «Sɔlu, Sɔlu, munfe ra i n paxankatama?»

⁸ N naxa a yaabi, «Nde i ra, Marigi?» A naxa n yaabi, «Isa Nasaretika nan n na, i naxan paxankatafe.»

⁹ Naxee nu na n fɔxo ra, e naxa yanbe to, kɔno naxan nu woyenfe, e

mu na tan xui mɛ. Awa, n naxa a fala,

¹⁰ <N xa munse raba, Marigi?> Marigi naxa a fala n bɛ, <Keli, i siga Damasi. Mɛnni a fama falade i bɛ i lan i xa naxan naba.>

¹¹ N mu nu se toma na yanbɛ xa naiyalanyi saabui ra. Naxee nu na n fɔxɔ ra, e naxa n bɛlɛxɛ rasuxu han Damasi.>

¹² «Awa, xɛmɛ ndɛ naxan xili Ananiyasi, mixi tinxinxi na a ra Ala xa seriye ki ma, naxan nafanxi Damasi Yuwifie ma,

¹³ a naxa fa n yire. A naxa a fala, <N ngaxakerenyi Sɔlu, to ti.> N ya naxa rabi keren na, n naxa se birin to.

¹⁴ A naxa a fala, <Won babae Marigi Ala bara i sugandi i xa a sago kolon, i xa Tinxintɔɛ to, nun i xa a wɔyɛnyi mɛ a tan yati dɛ ra,

¹⁵ barima i findima a xa seede nan na mixi birin ya i, i fee naxee toxi nun i naxee mɛxi.

¹⁶ Yakɔsi, i munse mamefe? Keli, i xa i xunxa ye xɔɔra, i xa yunubi xa ba i ma, i xa Marigi xili maxandi.>

¹⁷ «N naxa gbilen Darisalamu. N to nu na Ala maxandife hɔrɔmɔbanxi kui, n naxa laa-matunyi to.

¹⁸ Marigi naxa a fala n bɛ, <I xa mini mafuren Darisalamu, barima e mu tinma i xa seedeya ra n ma fe ra.>

¹⁹ N naxa a fala, <Marigi, e yati a kolon a n nu sigama salidee kui danxaniyatɔɛɛ fende alako n xa e sa geeli, n man xa e bɔnbɔ.

²⁰ E to nu i xa seede Etiyɛn faxama, n tan yati nu na, n nu jɛlɛxinxi na ra. N tan nan man nu booree xa dugie suxuxi.>

²¹ Awa, Marigi naxa a fala n bɛ, <Siga, n i xɛɛma yire makuye si gbɛtɛɛ ma.>

²² E naxa e tuli mati a xa masenyi birin na, han a yi wɔyɛnyi falaxi tɛmui naxɛ. E fa gbelegbele, «Wo yi xɛmɛ faxa. A mu lan a xa balo.»

²³ E naxa sɔnxɔɛ rate, e nu e xa donmae rate e ma, e nu xube ite kuye i.

²⁴ Sɔɔri mangle naxa a fala a e xa Pɔlu raso sɔɔri banxi kui, e man xa a bɔnbɔ luxusinyi ra alako e xa a kolon pama sɔnxɔma fe naxan ma.

²⁵ E to nu a xirife alako e xa a bɔnbɔ, Pɔlu naxa sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati maxɔrin naxan nu tixi naa, «Seriye na wo yi ra naxan a masenxi a wo xa Rɔmaka bɔnbɔ luxusinyi ra hali a mu makiitixi?»

²⁶ Sɔɔri kɛmɛ xunmati to na mɛ, a naxa sa sɔɔri mangle rakolon. A naxɛ, «Yi xɛmɛ Rɔmaka lasiri na a ra. Won na ma di?»

²⁷ Sɔɔri mangle naxa fa, a naxa Pɔlu maxɔrin, «A fala n bɛ xa Rɔmaka na i ra?» Pɔlu naxa a yaabi, «Iyo xɛ.»

²⁸ Sɔɔri mangle man naxa a fala, «N tan naafuli gbegbe nan baxi, n fa findi Rɔmaka lasiri ra.» Pɔlu naxa a fala a bɛ, «N tan barixi lasiriya nan kui nɛ.»

²⁹ Kabi na raba, naxee nu wama a bɔnbɔfe alako a xa wɔyɛn, e birin naxa e magbilen. Sɔɔri mangle yetɛ naxa gaaxu a kolonfe ra Pɔlu Rɔmaka na a ra, a naxan xiri yɔlɔnxɔnyi ra.

Yuwifie Pɔlu makiitife

³⁰ Na kuye iba, sɔɔri mangle to wa a kolonfe a fiixɛ ra Yuwifie Pɔlu kalamuxi fe naxan ma, a naxa a fulun. A naxa yaamari fi, sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun Yuwifie kiitisaɛ birin xa malan. A naxa Pɔlu ragoro, a ti e tagi.

23

¹ Pɔlu naxa a ya ti Yuwifie kiitisaɛ ra. A naxa a masen, «N ngaxakerenyie, n naxan nabaxi han to, n a rabaxi n bɔɔɛ fiixɛ nan na Ala ya xɔri»

² Sɛrɛxɛdubɛ kuntigi, Ananiyasi naxa mixie yaamari, naxee nu na a fe ma, e xa a dɛ ragarin.

³ Awa, Pɔlu naxa a fala a bɛ, «Ala nan fama i tan bɔnbɔde. I luxi nɛ alɔ banxi naxan fari fiixɛ kɔnɔ a kui nɔxɔxi. I bara wa n makiitife kiiti seriye ra, kɔnɔ i to yaamari fixi e xa n bɔnbɔ, i bara seriye matandi.»

4 Naxee nu na a fe ma, e naxa a fala a be, «I Ala xa serexedube kuntigi nan konbima yi ki!»

5 Pölu naxa a fala, «N ngaxakerenyie, n mu nu a kolon xa serexedube kuntigi na a ra, barima a sebexi, «I naxa wøyen kobi fala nama mange be.»»

6 Pölu to a kolon Sadusenie nun Farisenie nu na Yuwifii kiitisaе xa malanyi kui, a naxa a fala a xui itexi ra, «N ngaxakerenyie, Fariseni nan n na. N baba fan Fariseni nan nu a ra. To n na kiiti banxi barima n laxi a ra Ala fama won nakelide faxe ma kiiti löxöe.»

7 A to na fala, boore matandi naxa lu Farisenie nun Sadusenie tagi. Nama naxa itaxun.

8 Sadusenie tan be, mixi mu ke-lima faxe ma. E man mu laxi malekee nun pinnee xa fe ra. Kõõõ Farisenie tan la nee birin xa fe ra.

9 Sõnxõе xungbe naxa mini. Seriyе karamõxõ ndee Farisenie tagi e naxa wøyen xõrõxõе fala. E naxe, «Muxu mu fefe ñaaxi yo rakõrõsixi yi xeme ma. Temunde pinne nde, xa na mu a ra maleke nde, nan wøyenxi a ra.»

10 Sõnxõе to nu sigama gbo ra, sõõri mange naxa gaaxu e fa Pölu faxafe. A naxa sõõrie ragoro e xa Pölu tongo e tagi, e xa a xanin sõõri banxi kui.

11 Na kõe ra, Marigi naxa mini Pölu ma. A naxa a fala a be, «I xa limaniya barima i findima n ma seede nan na Rõma alõ i a rabaxi Darisalamu ki naxe.»

E lanyi xirife Pölu faxafe ra

12 Kuye to iba, Yuwifii naxa lanyi xiri kali ra, e naxa e dege, e naxa e min sinden, a fo e xa Pölu faxa.

13 Naxee na lanyi xiri, e nu dangi mixi tongo naani ra.

14 E naxa a masen serexedube kuntigie nun forie be, «Muxu bara muxu kali Ala ra, muxu mu sese donma sinden fo muxu xa Pölu faxa.

15 Awa, yakõsi, wo tan nun Yuwifii kiitisaе xa mange mayandi a xa fa a ra alako wo xa a xa fe mato a fanyi ra. Na kui, muxu tan a faxama kira ra.»

16 Pölu maagine xa di naxa na yanfe kolon. A naxa siga sõõri banxi kui, a naxa na birin masen Pölu be.

17 Pölu naxa sõõri mixi keme xunmati nde xili, a naxe, «Yi segetala xanin sõõri mange xõn ma, alako a xa fe nde fala a be.»

18 Sõõri keme xunmati naxa segetala tongo, a naxa a xanin sõõri mange xõn ma. A naxe, «Pölu, geelimani nan n xilixi, a naxa n mayandi a n xa fa yi segetala ra i xõn ma, a xa fe nde masen i be.»

19 Sõõri mange naxa segetala tongo, e naxa e mamini. Mange naxe, «I wama munse falafe n be?»

20 A naxa a yaabi, «Yuwifii bara lan a ma, e xa i maxandi i xa Pölu xanin Yuwifii kiitisaе yire, alako e man xa maxõrinyi nde ti a ma.

21 I naxa i tuli mati e ra, barima mixi tongo naani nun nde bara yanfe xiri a xun e ya ma. E bara e kali a e mu sese donma, e mu sese minma a fo e na Pölu faxa temui naxe. Yakõsi e bara ge e yailande, e fa i sago nan mamefe.»

22 Sõõri mange naxa segetala rabolo, a naxa tonyi dõxõ a ma, fa fala, a fe naxan falaxi a be, a naxa na fala mixi yo be.

E Pölu xesfe Mange Felisi xõn

23 A naxa sõõri mixi keme xunmati firin xili, a naxa a fala e be, «Wo sõõri keme firin yailan, sõõri soe ragie tongo solofere, nun xali woli keme firin. Wo xa e yailan sigafe ra Sesare to kõe ra.

24 Wo xa soe nde yailan Pölu be, alako a xa mange Felisi li hõeri kui.»

25 Sõõri mange naxa yi fe sebe bataaxe ra.

26 «N tan Kilodi Lisiya, i tan Mange Felisi mafanxi, n bara i xeebu.

27 Yi xeme Yuwifii nan a suxuxi. E naxa wa a faxafe. N to a kolon a Rõmaka na a ra, n nun sõõrie naxa fa, muxu naxa a ba e yi.

28 N to wa a kolonfe e a suxuxi naxan ma, n naxa siga a ra e xa kiitisaе yire.

29 N naxa a li e a kalamuxi e xa seriyе xa fe nan ma, kõõõ a mu fe

kobi yo rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a xa sa geeli kui.

³⁰ N to bara a me a Yuwifie bara gali malan a xili ma, n naxa a rasanba i ma keren na. N a kalamu-mae rakolonma e yete kan xa sa a kalamu i xon a xa fe ra. Wo salamu.»

³¹ Soorie naxa Polu tongo alo e yamarixi ki naxe. E naxa a xanin koe ra han Antipatiri.

³² Na kuye iba, soorie naxa gbilen soori banxi. Soe ragie naxa Polu tongo.

³³ E to so Sesare, soe ragie naxa bataaxe nun Polu so mange yi ra.

³⁴ Mange to ge bataaxe xarande, a naxa Polu maxorin a keli dennaxe. A to bara a me a Silisika na a ra, a naxa a fala,

³⁵ «N fama ne i makiitide i toonegelae na fa temui naxe.» A naxa yaamari fi e xa Polu xanin geeli banxi Herode naxan tixi.

24

Felisi kiiti safe Polu xa fe ra

¹ Xi suuli dangi xanbi, Ananiyasi, naxan findixi serexedube kuntigi ra, nun forie naxa fa e nun xunmafale nde, naxan xili Teritulo. E naxa Polu kalamu mange xon ma.

² E to Polu xili, Teritulo naxa so a toonegefe yi masenyi ra.

«Felisi mange fanyi, yi boxi birin doxoxi bopesa kui i xa fe kolonyi nun i xa xaxili fanyi nan saabui ra.

³ I bara muxu raseewa heeri xungbe ra.

⁴ N mu wama i rabufe, konon bara i maxandi i xa i tuli mati muxu xa masenyi ra dondoronti.

⁵ Muxu bara a to yi xeme mixi jaaxi na a ra. A Yuwifie tagi isoma naxee na dunipa birin. A tan nan na Isa Nasaretika xa nama xunyi ra.

⁶ A man naxa wa horomobanxi maberefe. Muxu naxa a suxu. Muxu naxa wa a makiitife muxu xa seriye ki ma,

⁷ konon soori mange Lisiya naxa fa, a naxa a ba muxu yi senbe xungbe ra.

⁸ A naxa a kalamulae yaamari e xa fa i xon ma. Xa i fan Polu maxorin, i fama a kolonde muxu a suxuxi fe naxan ma.»

⁹ Yuwifie naxa tin na masenyi ra, e fan naxa a fala a na na ki ne.

¹⁰ Mange naxa Polu yaamari a fan xa woyen. Polu naxa a masen a be, «N a kolon, yi boxi makiitima nan i ra kabi je wuyaxi. Na kui, n nan ma fe xunmafalama ne i be lanlanteya kui.

¹¹ Xi fu nun firin mu dangi kabi n naxa siga Darisalamu salide.

¹² E mu nu muxu nun mixi li sonxo ra horomobanxi kui, xa na mu a ra salide xunxurie kui. N mu sonxoe ratexi taa kui, n mu gali kui isoxi.

¹³ E mu noma sese masende, e n kalamuma naxan ma.

¹⁴ N naxan masenma i be na nan ya. N nan n benbae Marigi Ala nan batuma alo Isa xa kira a masenxi ki naxe, e a falama kira naxan be a wule kira. Naxan sebexi Tawureta Munsa nun namijonmee xa Kitaabui kui, n la na birin na.

¹⁵ N laxi Ala xa masenyi ra naxan masenxi a tinxintoe nun tinxintare birin fama ne kelide faxe ma. Yuwifie fan laxi na ra.

¹⁶ Na nan a toxi n nan n yete karaxanma alako n xa n ma simaya radangi bopje fiixe kui Ala nun mixie tagi.

¹⁷ N mu nu na be je wuyaxi bun ma, konon yakosi n faxi harige nde ra n bonsoe be. N fan faxi serexe bade Ala be.

¹⁸ E n lixi na temui ne horomobanxi kui, n seniyenxi, gali mu na n foxo ra, sonxoe yo fan mu keli n saabui ra.

¹⁹ Konon Yuwifi nde naxee keli Asi boxi ma, e mu tin n ma fe ra. E tan xa e yete masen i be, xa fe nde na e be n ma fe ra.

²⁰ Xa na mu a ra naxee na be, e xa a masen i be e n toxi fe jaaxi naxan xun, n to siga Yuwifi kiitisae yire.

²¹ N woyenyi naxan falaxi e tagi na nan ya: «Wo n makiitima ne to barima n laxi a ra Ala fama ne mixi faxaxie rakelide.»»

²² Felisi naxan nu Isa xa kira kolon a fanyi ra, a naxa e xa fe sa sinden.

A naxe, «Mange Lisiya na fa, n wo xa fe matoma.»

²³ A naxa soori mixi keme xunmati yamari a xa Pɔlu kanta, a naxa a tooro, a man naxa a xa mixi yo raton fe fanyi rabafe ra a be.

²⁴ Xi ndee to dangi, Felisi nun a xa gine Dirusila, naxan na Yuwifira, e naxa fa. Felisi naxa Pɔlu xili kawandi rabade Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra. Pɔlu naxa danxaniya xa fe fala e be Isa ma,

²⁵ kono a xa masenyi to nu binyaxi tinxinyi ma, nun yete xurufe ma, nun Ala xa kiiti naxan fama, Felisi naxa gaaxu. A naxe, «Siga sinden. N na n yete masoto temui naxe, n man i xilima.»

²⁶ A man nu waxi ne Pɔlu xa kobiri fi a ma. A nu a xilima na nan ma temui birin, e xa sa e bore to.

²⁷ Ne firin to dangi, Felisi masarama naxa fa, Pɔrusu Fesitu. Felisi to wa a yete mafanfe Yuwifira be, a naxa Pɔlu lu geeli kui.

25

Fesitu Pɔlu makiitife

¹ Fesitu naxa xi saxan naba Sesare. Na xanbi, a naxa te Darisalamu.

² Serexedube kuntigi nun Yuwifira kuntigie naxa Pɔlu kalamu Fesitu be.

³ E naxa Fesitu mayandi a xa fa a ra Darisalamu. E nu wama ne e xa a faha kira ra.

⁴ Fesitu naxa e yaabi, «Pɔlu makantaxi Sesare. A gbegebe mu luxi n tan fan xa siga naa.

⁵ Wo xa yarerati ndee xa n mati, wo xa Pɔlu kalamu naa xa a bara sa fe paaxi nde raba.»

⁶ Fesitu mu se sa xi solomasaxan fari, xa na mu a ra xi fu Darisalamu, a naxa goro Sesare. Na kuye iba, a naxa doxo a xa kiiti kibanyi ma. A naxa yaamari fi e xa fa Pɔlu ra.

⁷ A to fa, Yuwifira naxee fa keli Darisalamu, e naxa a rabilin. E naxa toonege gbegebe sa a xun, e mu nu noma naxan masende nondi ra.

⁸ Pɔlu naxa so a yete xunmafalafe, a nu a fala, «N mu fe paaxi yo rabaxi Yuwifira xa seriye ra, xa na

mu horomobanxi ra, xa na mu a ra Roma mange ra.»

⁹ Fesitu to wa a yete mafanfe Yuwifira xon, a naxa Pɔlu maxorin, «I wama tefe Darisalamu i xa sa makiiti yi fee ma n ya xori?»

¹⁰ Pɔlu naxa a yaabi, «N lanma n xa makiiti mangasanyi xa kiiti banxi nan kui, n tixi dennaxe yi ki. N mu fe kobi yo rabaxi Yuwifira ra. I fan na kolon a fanyi ra.

¹¹ Xa n bara fe paaxi raba a lanma n xa faha naxan ma, n mu tondima n xa faha, kono xa e naxan falama wule na a ra, a mu lan mixi yo xa n so e yi ra. Mange xungbe xa sa n makiiti Roma.»

¹² Fesitu to woyen a rasimae ra, a naxa a fala Pɔlu be, «I bara wa sigafe mange xungbe xon. Awa, i sigama ne.»

Pɔlu masenfe Agiripa nun Berinisi be

¹³ Xi nde to dangi, mange Agiripa nun Berinisi naxa so Sesare Fesitu xeebude.

¹⁴ E to bara xi wuyaxi radangi naa, Fesitu naxa Pɔlu xa fe fala mange Agiripa be. A naxe, «Felisi bara geelamani nde lu be.

¹⁵ N nu na Darisalamu temui naxe, serexedube kuntigie nun Yuwifira forie naxa a kalamu, e man naxa wa a xa faha.

¹⁶ N naxa e yaabi a Romakae xa seriye mu mixi faxama, fo a xa a gbe fala kalamusae be kiitisa ya xori.

¹⁷ Na fe nan e rafaxi be. N fan mu dugundi. Na kuye iba, n naxa doxo n ma kiiti banxi. N naxa yaamari fi e xa fa na xeme ra.

¹⁸ Kalamusae to e dentege, e mu fe paaxi yo fala a xun ma, n nu naxee mapoxunxi.

¹⁹ E nu xoroxoma e xa diine nan ma fe ra, a nun Isa xa fe ra. E naxe a bara faha, kono Pɔlu naxe a baloxi.

²⁰ Awa, n to mu a kolon a lan n xa naxan naba, n naxa a maxorin xa a wama sigafe Darisalamu, a xa makiiti naa.

²¹ Kono Pɔlu naxa wa a xa fe xanife mange xungbe xon ma. Na temui n naxa yaamari fi e xa a kanta

han n a rasanbama mange xungbe ma temui naxe.»

²² Agiripa naxa a fala Fesitu be, «N fan wama n tuli matife na xeme ra.» Fesitu naxa a yaabi, «Tina, i a xui mema.»

²³ Awa, na kuye iba, Agiripa nun Berinisi naxa so malan yire e nun taa kuntigie. E nu maxirixi a fanyi ra. Fesitu xa yaamari ma, e naxa fa Pɔlu ra.

²⁴ Fesitu naxa a fala, «Mange Agiripa nun wo tan naxee birin na be, wo bara yi xeme to Yuwifia naxan birin kalamuxi n xon Darisalamu nun be. E naxe a a xa faha.»

²⁵ N tan be, a mu fefe rabaxi a lan a xa faha naxan ma, konɔ a tan yati bara mayandi ti sigafe ra mange xungbe xonyi Roma. Awa, n fan bara tin na ra.

²⁶ N mu fe xori yo sotoxi naxan sebema mange xungbe ma a xa fe ra. Na na a ra, n a ramixi wo ya i, a gbengbenyi i tan mange Agiripa, alako won na ge a maxorinde n xa a kolon a lanma n xa naxan sebe.

²⁷ N mu noma geelamani rasanbade mange ma, n mu a masen a naxan nabaxi.»

26

Pɔlu a yete xun mafalafe

¹ Agiripa naxa a fala Pɔlu be, «I xa i yete xun mafala.» Pɔlu to a belexe ite, a naxa a yete rafixe yi masenyi ra.

² «Mange Agiripa, to n pelixinxi n ma fe rafixefe ra Yuwifia n kalamuxi naxan ma.

³ I e xa diine nun e xa seriyɛ kolon ki fanyi ra. Awa yandi, i xa i tuli mati n na.

⁴ Kabi n dimedi temui, n nu na Darisalamu n bonsɔe ya ma. Yuwifia birin n jere ki kolon

⁵ a rakuya. E man a kolon Fariseni nan nu n na diinɛla tagi naxee xa fe maxoroxo. E noma na seedexoxoya bade.

⁶ Yakosi, e n nakiitife barima n laxi Ala xa laayidi ra a naxan tongoxi muxu benbae be,

⁷ muxu bonsɔe fu nun firinyi naxan mamefe. E Ala batuma temui birin, kɔe nun yanyi. N laxi na laayidi nan na. Mange, Yuwifia n kalamuxi na nan ma.

⁸ Wo noma lade a ra a Ala mixi faxaxie rakelima?»

⁹ «N tan kata ne kira mooli birin na n xa Isa Nasaretika xili kana.

¹⁰ N na nan naba Darisalamu. Serexedube kuntigie naxa tin n xa seniyentɔe wuyaxi sa geeli kui. N man naxa tin e xa faha.

¹¹ N nu sigama salide banxie kui alako n xa e tooro, e xa gbilen e xa danxaniya foxo ra. N ma xone kui, n nu e tooro hali taa gbeteɛ kui.»

¹² «Serexedube kuntigie naxa tin n xa siga Damasi na fe ma.

¹³ Mange, yanyi tagi n naxa yanbe to kira xon ma kelife koore, n tan nun n booree rabilinyi. A yanbe nu dangi soge ra.

¹⁴ Muxu naxa bira boxi ma. N naxa xui nde me naxan nu a falama n be Eburu xui, «Solu, Solu, munfe ra i n jaxankatama? Na fe xoxoma ne i be.»

¹⁵ N naxa a yaabi, «Marigi, nde i ra?» Marigi naxa n yaabi, «Isa nan n na, i naxan jaxankatafe.

¹⁶ Keli, ti i sanyie xun na. N minixi ne i ma alako n xa i findi walike nun seede ra fee ma i naxee toxi nun i fama naxee tode.

¹⁷ N i ratangama ne Yuwifia ma nun si gbeteɛ ma, n i xema naxee ma, alako i xa e yae rabi,

¹⁸ e xa mini dimi kui, e xa so naiyalanyi kui. E xa keli Sentane xa noe bun, e xa so Ala xa mangeya niini bun ma. Na kui, e xa yunubi xafarima ne, e man fama ne ke sotode seniyentɔee ya ma naxee danxaniyaxi n ma.»

¹⁹ «Na kui, mange Agiripa, n mu tondi na xeraya ra naxan keli koore ma.

²⁰ N naxa na kawandi ti Damasi, Darisalamu, Yudaya, nun si gbeteɛ tagi. N naxa a masen e be e xa tuubi, e xa danxaniya Ala ma, nun e xa wali fanyi raba naxan e xa togondiya masenma.»

21 «Yuwifie naxa n suxu hōromōbanxi kui, e waxi n faxafe na nan ma.

22 Kōnō, Ala tantu, n baloxi a tan nan saabui ra han to. N naxa na seedeṗoxōya ba dimēe nun forie birin bε. N mu fefe gbete falaxi fo namijōnmēe nun Annabi Munsa nu naxee falama a e fama nε rabade.

23 E naxa a masen Ala xa Mixi Sugandixi tōorōma nε, a singe nan kelima faxamixie ya ma, a nun a Yuwifie nun si gbete kawandima kisi ra.»

24 A to nu wōyēnfe a yete rafixefe ra, Fesitu naxa a fala a xui itexi ra, «Pōlu, i daxu! I xa fe gbeḡbe kolonyi bara i findi daxui ra.»

25 Pōlu naxa a yaabi, «Fesitu mafanxi, daxui mu na n na. N nōndi nun lōnni nan masenfe.

26 Mange Agiripa tan yi fee kolon. N yi birin falama a tan nan bε, barima a jan a kolon, a a mu raba gundo xa kui.»

27 Pōlu naxa a fala Agiripa bε, «Mange Agiripa, i laxi namijōnmēe ra? I la e ra, n na kolon.»

28 Agiripa naxa a fala Pōlu bε, «A gbe mu luxi i xa n fan findi Isayanka ra!»

29 Pōlu naxa a yaabi, «A fa findi yakōsi ra, xa na mu temui gbete, n Marigi maxandima nε alako i tan yo, a nun naxan birin n xui ramēfe be to, wo fan xa lu alō n tan, ba yi yōlōnxōnyi ra naxan na n ma.»

30 Mange Agiripa, mange Fesitu, Berinisi, nun naxee birin nu dōxōxi e sēeti ma, e naxa keli.

31 E to nu sigama, e naxa a fala e bore bε, «Yi xēmε mu fefe rabaxi a lanma a xa faxa naxan ma, xa na mu a ra a lanma a xa sa geeli kui naxan ma.»

32 Agiripa naxa a fala Fesitu bε, «Yi xēmε nu lan a xa beḡin, kōnō a bara maxandi ti Mange Xungbe xa a makiiti.»

27

Pōlu sigafe Rōma

1 E to nate tongo muxu xa baki kunkui kui sigafe ra Itali, e naxa

Pōlu nun geelimani ndee so sōori mixi kēmε xunmati yi ra naxan xili Yuliyusi, naxan na mangε xungbe xa sōorie ya ma.

2 Muxu nun Arisitaraki, naxan keli Tesaloniki Masedon bōxi ma, naxa baki kunkui kui naxan keli Adiramiti. A nu lan a xa dangi Asi sēeti ma.

3 Na kuye iba, muxu naxa kilōn Sidōn. Yuliyusi, naxan nu a ḡoxō saxi Pōlu xōn ma a fanyi ra, a naxa a sago sa a xa siga a booree xōnyi biyaasi fande fende.

4 Muxu to keli naa, muxu naxa dangi Sipiri suri ma, barima foye mu nu tinxi muxu bε.

5 Muxu to Silisi nun Panfiliya baa igiri, muxu naxa so Mira, Lisi bōxi ma.

6 Menni, sōori mixi kēmε xunmati naxa kunkui to naxan keli Alesandire, a sigafe Itali. Muxu naxa baki na kui.

7 Xi wuyaxi bun ma kunkui nu tōorōma ḡereḡe. Kata nun kata muxu fa Sinidi li kōnō foye mu tin muxu xa kilōn naa. Na nan a to muxu naxa dangi Kireti suri laabe ra, Salemone sēeti ma.

8 Naa iḡereḡe nu xōrōxō. Muxu naxa yire nde li, naxan xili Wafu Tofanyi, Laseya fe ma.

9 Muxu naxa bu naa. ḡere man nu xōrōxō barima sunyi temui nu bara dangi.

10 Na na a ra, Pōlu naxa a fala, «N biyaasibooree, n bara a kolon won ma ḡere fama nε xōrōxōde. Kotee, kunkui, nun mixie fama nε tōorōde.»

11 Sōori kēmε xunmati naxa a tuli mati kepini nun kunkui kanyi xa wōyenyi ra, a tondi Pōlu xa marasi ra.

12 Mixi gbeḡbe naxa wa Feniki life, barima e nu na wafu dennaxe, menni mu nu fan ḡēmε radangide ra. Feniki, Kireti suri wafu nan a ra, naxan ya rafindixi sogegorode biri ma. E naxa wa e xa ḡēmε radangi naa.

13 Foye di nde naxa mini keli kōola ma. E naxa a maḡoxun a biyaasi

bara fan. E naxa hanga bendun, e kunkui radangi Kireti suri fe ma.

14 Kɔnɔ na temui foye xungbe, naxan xili Yurakilɔn, a naxa fa keli suri ma.

15 Foye naxa kunkui tutun, han kunkui mu nu nɔma matinxinde. Muxu naxa muxu raxara foye yi ra.

16 Muxu naxa dangi suri lanmadi laabe ra, naxan xili Kiloda. Muxu naxa tɔɔrɔ kunkui lanma masɔfofe ra.

17 E to ge a ratede, e naxa luuti mafilen kunkui ma. E to nu gaaxuxi dɔxɔfe ra Sirite benki ma, e naxa bela ragoro, foye nu fa siga muxu ra.

18 Foye naxa muxu bɔnbɔ a fanyi ra. Na kuye iba, muxu naxa kote nde woli baa ma.

19 Xi saxan to dangi, muxu yati naxa kunkui isee birin nagoro ye ma.

20 Xi wuyaxi naxa dangi, soqe mu na, tunbuie mu na, foye senbe nu gboma nan tui. Muxu mu nu laxi muxu kisife ra sɔnɔn.

21 Kabi xi wuyaxi muxu mu nu donse donma. Awa Pɔlu naxa ti mixie tagi, a naxa a fala e be, «N booree, xa wo wo tuli mati n na nu, won mu kelima Kireti nu, won mu yi kasare nun losi sɔtɔma nu.

22 Kɔnɔ yakɔsi, n wo rasima ne, wo xa limaniya, barima mixi yo mu faxama wo ya ma, kunkui nan gbansan kasarama.

23 N Marigi Ala, n walima naxan be, a xa maleke nde bara mini n ma yi kɔe ra.

24 A naxa a fala n be, «Pɔlu, i naxa gaaxu, fo i xa ti ne mange xungbe ya i. Ala bara tin i biyaasiboore birin natangade.»

25 Na na a ra, wo xa limaniya barima n laxi Ala xa masenyi ra.

26 Won fama suri nde lide.»

27 Kɔe fu nun naani nde, muxu naxa Adiriyatike baa li. Na kɔe tagi kunkui rapere naxa sogi a muxu bara makore bɔxi nde ra.

28 E to ye tilinyi maniyase ragoro, e naxa kanke ya mɔxɔpen sɔtɔ. E to makuya dondoronti, e man naxa a

ragoro, e naxa kanke ya fu nun suuli sɔtɔ.

29 E to gaaxu garinde fanye nde ra, e naxa hanga naani woli kunkui xanbi ra. E naxa gbata kuye ibafe ra.

30 Kɔnɔ kunkui rapere nu wama kelife kunkui xun. E naxa kunkui lanma ragoro baa ma alo e na hangae nan nagorofe kunkui ya ra.

31 Pɔlu naxa a fala sɔori mixi keme xunmati nun sɔorie be, «Xa yi mixie mu lu kunkui kui, wo mu nɔma kiside.»

32 Awa, sɔorie naxa kunkui lanma luuti bolon, e naxa a rabepin a xa siga.

33 Beenun kuye xa iba, Pɔlu naxa e birin nasi e xa donse don. A naxa a fala e be, «A xi fu nun naani nan to wo mame tife, wo mu tinxi wo degede.

34 N bara wo rasi wo xa donse don, barima na nan fan wo fate be. Mixi yo mu halakima, hali wo xunsexe keren mu loema.»

35 A to na fala, a naxa taami tongo, a Ala nuwali sa e birin ya xori, a taami igira, a naxa a don folo.

36 Na temui e birin naxa limaniya, e fan naxa so taami donfe.

37 Muxu mixi keme firin mixi tongo solofere a nun senni nan nu na kunkui kui.

38 E to wasa donse ra, e naxa farin woli baa ma alako kunkui xa yelevu.

39 Kuye to iba, e mu a kolon e na dennaxe, kɔnɔ e naxa bɔxi nde to. E naxa nate tongo e xa kata kunkui rasigade naa.

40 E naxa hangae fulun, e xa sin baa ma. E naxa feya luutie fan bolon. E naxa yare bela rate, e xa e xun sa xare ma.

41 Kɔnɔ e naxa benki li, kunkui naxa kankan. Kunkui xunyi to kankan, mɔronyi naxa a xore kana senbe ra.

42 Sɔorie naxa lan geelimanie faxafe ma, alako e naxa ye masa, e e gi.

43 Kɔnɔ sɔorie keme xunmati, naxan nu wama Pɔlu rakisife, a naxa e ratɔn. A naxa yaamari fi e ma a naxee fata ye masade, e singe

xa bagan ye ma alako e xa xare masoto.

⁴⁴Booree xa gbaku xebenyie ra, xa na mu a ra kunkui xuntunyie ra. E birin naxa xare masoto hæeri kui.

28

Pɔlu Malita suri life

¹Muxu to xare masoto, muxu naxa a kolon a na suri xili Malita.

²Malitakæe naxa sɛɛwa muxu ra ki fanyi ra. E naxa muxu birin malan tɛ xungbe fɛ ma, e nu naxan xuruxi, barima tunɛ nu fafe nun xinbeli gbegebe ra.

³Pɔlu to bolee matongo safe tɛ i, bɔximase naxa mini na tɛ wuyenyi xa fe ra, a naxa a bɛlɛɛ xin.

⁴Malitakæe to bɔximase to, a bara a bɛlɛɛ xin a singanxi a ra, e naxa a fala e bore bɛ, «Nɔndi ra, niba nan yi mixi ra, barima haakɛ mu tinxi a xa balo, hali a to tangaxi baa ma.»

⁵Pɔlu naxa bɔximase ralisin tɛ, sese mu a to.

⁶Na mixie nu mame tife nɛ a xinde xa funtu, xa na mu a ra a xa faxa keren na, kɔnɔ sese mu a to. E to mame ti, e naxa e xa mapɔxunyi masara. E naxa a fala ala nde nan a ra.

⁷Suri kuntigi xungbe, naxan xili Pubiliyu, naxa muxu yigiya a fanyi ra a xɔnyi xi saxan bun ma.

⁸Pubiliyu baba nu saxi, a furaxi, mangafaxɛ nu na a ma. Pɔlu to a makɔre a ra, a naxa a bɛlɛɛ sa a ma, a Ala maxandi, a naxa a rayalan.

⁹Na xanbi, suri furema gbɛtɛe naxa fa, Pɔlu naxa e fan nayalan.

¹⁰E naxa muxu binya a fanyi ra. Muxu to keli sigade, e naxa fandɛ fi muxu ma.

Pɔlu Sigafe Rɔma

¹¹Muxu to kike saxan nadangi naa, muxu naxa baki kunkui kui, naxan keli Alesandire. A nu bara jɛmɛ radangi suri ma. Tɔnxuma nu a ma naxan findixi kuye masolixi firinyi ra.

¹²Muxu to so kilɔn Sirakusi, muxu naxa lu naa xi saxan.

¹³Muxu to keli naa, muxu naxa siga Regiyo baa dɛ ra. Foye to keli

yirefanyi ma na kuye iba, muxu naxa xi firin jɛrɛ raba han Pusoli.

¹⁴Muxu naxa ngaxakerenyie li naa naxee muxu muxu mayandi xi solofere radangife ra e xɔnyi. Na temui muxu siga nɛ han Rɔma.

¹⁵Muxu ngaxakerenyi Rɔmakæe, naxee muxu xa fe mɛ, e naxa fa muxu ralande, keli Rɔma han Apiyusi malan yire nun taa naxan xili Banxi Saxanyie. Pɔlu to e to a naxa Ala nuwali sa, a naxa limaniya.

¹⁶Muxu to so Rɔma, sɔɔri mixi kɛmɛ xunmati naxa geelimanie so mangɛ yi ra, kɔnɔ a naxa Pɔlu lu a kerenyi ma, a nun sɔɔri keren naxan a kantama.

¹⁷Xi saxan to dangi, Pɔlu naxa Yuwifii kuntigie xili. E to malan, a naxa yi wɔyenyi ti e bɛ, «N ngaxakerenyie, hali n to mu fefe rabaxi won ma mixie ra, nun won benbae xa naamunyie ra, Yuwifii bara n sa geeli kui Darisalamu, na xanbi e man fa n so Rɔmakæe yi ra.

¹⁸E to gɛ n maxɔrinde, e nu wama n nabolofe nɛ, barima e mu sese toxi n faxama naxan ma.

¹⁹Kɔnɔ Yuwifii mu tin. Na ma, n naxa mangɛ xungbe xa kiiti maxandi, kɔnɔ n mu wa n bɔnsɔɛ nan kalamufe.

²⁰Na na a ra, n naxa wa wo tofe alako n xa wɔyɛn wo ra, barima Isirayilakæe xaxili tixi xɛɛra naxan na, na xa fe nan a toxi e yi yɔlɔnxɔnyi saxi n ma.»

²¹E naxa a yaabi, «Muxu mu bataaxɛ yo sɔtɔxi i xa fe ra keli Yudaya. Won ngaxakerenyi yo mu faxi fe jaaxi falade i xa fe ra.

²²Kɔnɔ, muxu wama a kolonfe nɛ i naxan mapɔxunxi, barima muxu a kolon e yi diine xa fe ibaxantinma yire birin.»

²³Pɔlu naxa lɔxɔɛ keren so e yi. Mixi wuyaxi to fa a xɔnyi, Pɔlu naxa Ala xa mangɛya seedejɔxɔya ba. A naxa Isa xa fe masɛn e bɛ Tawureta Munsa nun namijɔnmɛe xa Kitaabui saabui ra keli gɛɛsege han nummare.

²⁴ Ndee naxa la a ra, kɔnɔ booree mu danxaniya.

²⁵ E to nu fatanma lantareya kui, Pɔlu naxa yi masenyi sa a fari, «Ala Xaxili Seniyenxi a fala nε wo benbae be nɔndi ki ma Annabi Esayi saabui ra. A naxe,

²⁶ <Siga yi mixie xɔn ma, i xa a fala e be:

“Wo a mema wo tulie ra, kɔnɔ wo mu a fahaamuma.

Wo a toma wo yae ra, kɔnɔ wo mu a igbema.”

²⁷ Barima yi mixie sondonyi bara xɔrɔxɔ.

E bara e tulie dεεε.

E bara e yae raxi,

alako e naxa a to e yae ra,

e naxa a mε e tulie ra,

e naxa a fahaamu e xaxili ra.

Xa na mu a ra e e sondonyi mafind-ima nε,

alako Ala xa e rayalan.»

²⁸ «Awa, wo xa a kolon a Ala xa kisi bara rasanba si gbetεε ma. E fama e tuli matide a ra.»

²⁹ A to na fala, Yuwifie naxa siga xɔrɔxɔε kui e booree tagi.

³⁰ Pɔlu naxa lu banxi nde kui jε firin, a nu a sare fi. Naxee birin nu fama a tode, a nu e birin nasenema.

³¹ A nu Ala xa mangeya niini xa fe nan kawandima a nun Marigi Isa xa fe, Ala xa Mixi Sugandixi. A naxa na birin naba limaniya ra, mixi yo mu a tɔɔrɔ.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Rōma danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Isa xa fe fɔlɔ Isirayila bɔxi nɛ, kɔnɔ a mu bu na xibaaru fa rayensen yire makuye. Mixi naxee kawandi mexi Isa xa fe ra Darisalamu, e naxa siga yire birin na masenyi ra. Mixi gbege naxa danxaniya Isa ma na mixi mɔɔlie saabui ra. Annabi Pɔlu fan nu biyaasi raminima alako a xa kawandi ti, si birin xa Isa xa fe kolon. A xa wali nu bara sɔɔneya ki fanyi ra, han Isayankae nu toma bɔxi birin ma naxee nu na Rōma xa mangɛya bun ma. A xa biyaasi saxan nde kui, a naxa bataaxe sebe Isayankae ma naxee nu na Rōma mangataa. A nu wama sigafe e xeɛbude, e fan xa a mali a xa kawandi ti yire makuye.

Na bataaxe findixi yi Kitaabui nan na. Pɔlu nu wama Ala xa kisi xa masenyi xaranfe Rɔmakae ra yi sebeli saabui ra. A bara na kisi xa fe tagi raba a fanyi ra, a xa fiixe mixie be naxee nu Yuwifie xa diine kolon, a nun mixi naxee mu gexi a kolonde. Na masenyi fɔlɔma yunubi xa fe xaranyi nan ma. Beenun mixi xa kisi kolon, fo a xa a kolon a findixi yunubitɔe nan na naxan lanma a xa naxankata yahannama a xa yunubie xa fe ra. Diinela yo, diinetare yo, e birin na yunubi xa nɔe nan bun ma.

Na nan a toxi, Pɔlu a masenma won be a a lanma won xa won xaxili ti Ala ra alako won xa kisi sɔɔ. Mixi mu nɔma a yete rakiside a xa yunubie ma. A hayi na Marakisima ma naxan nɔma na rabade a be. Yi Kitaabui na tagi rabama a fanyi ra. A naxe a Isa xa serexe nan gbansan nɔma findide adamadie xunsare ra,

e xa yunubie xa xafari. A lanma mixie xa na fe kolon, e xa la a ra.

Na dangi xanbi, Pɔlu masenyi gbete tima naxan danxaniyatɔe pere ki tagi rabama. Mixi na danxaniya Isa ma, Alatala a Xaxili Seniyenxi ragoroma ne a bɔɲe ma, a fa bira Alatala waxɔnfe fɔxɔ ra. Na kanyi gbilenma ne fe ɲaaxi fɔxɔ ra, a ti kira fanyi xɔn, a findi misaali ra birin be. Ala na fɔlɔ Isirayila bɔnsɔe ne, kɔnɔ a wama si birin fan xa so a xa niini bun ma.

Ala xa won mali yi Kitaabui saabui ra alako won fan xa yigiyade sɔɔ Alatala xɔnyi. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Rōma danxaniyatɔe
ɲama ma**

*Pɔlu, Isa xa Xibaaru Fanyi
kawandila*

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi di. Ala bara n xili n xa findi a xa xɛera ra, a n sugandi n xa a xa xibaaru fanyi rayensen ye.

² Temui dangixi, Ala nu bara a xa yi xibaaru fanyi laayidi a xa namipɔnmɛe xui ra Kitaabui seniyenxi kui.

³ Yi xibaaru fanyi findixi a xa Di nan xa fe ra, naxan bari Dawuda bɔnsɔe kui a adama ki ma.

⁴ Xaxili Seniyenxi fan bara a masen senbe ra a Ala xa Di na a ra. A na masen a xa marakeli nan saabui ra faxe ma. Won Marigi nan na Isa ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ A tan nan saabui a niyaxi Ala hinnexi muxu ra muxu xa findi xɛerae ra a xili xa fe ra, alako si birin xa danxaniya a ma, e xa bira a fɔxɔ ra.

⁶ Wo fan na na ya ma, Ala xa Mixi Sugandixi Isa wo tan naxee xilixi.

⁷ N yi sebefe wo tan Rɔmakae nan ma Ala naxee xanuxi, a naxee xilixi wo xa findi a xa seniyentɔe ra. Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi

Marigi Isa xa hinne nun boɓesa fi wo ma.

⁸ A foɓe ra, n nan n Marigi Ala tantuma ne wo birin xa fe ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, barima wo xa danxaniya xili bara din dunija birin na.

⁹ N Marigi Ala, n naxan batuma n nii birin na n to a xa Di xa xibaaru fanyi rayensenma, a tan a kolon a n na nɗi nan falafe wo be. A tan nan n seede ra, fa a fala, n a maxandima wo be temui birin.

¹⁰ N man Ala maxandima, xa a sago na a ra, a xa a niya n xa no sigade wo xɔnyi fa.

¹¹ Barima wo to xoli na n ma ki fanyi, alako n xa no wo senbe sode Ala xa ki ndee ra.

¹² A xoli n ma won xa won bore ralimaniya won ma danxaniya saabui ra, won birin xa senbe soto won bore ra.

¹³ N ngaxakerenyie, n wama wo xa a kolon a sanmaya wuyaxi nan yi ki n bara nate tongo n xa siga wo xɔnyi n xa sa n ma wali tide nde to wo tagi alo n a toxi ki naxe jamane gbete tagi, konɔ han to a mu sooneya n be.

¹⁴ Fo n xa woyen mixi birin be, taa idoxoe nun daaxa idoxoe, xaran mixie nun xarantaree.

¹⁵ Na na a ra a xoli n ma ki fanyi n xa xibaaru fanyi kawandi wo tan Romakae fan be.

¹⁶ N mu yaagima Marigi xa xibaaru fanyi masende mixi yo be, barima a tan nan saabui a niyama Ala danxaniyatɔe birin nakisima. Yi kisi fixi Yuwifie nan singe ma, a fa fi si gbete fan ma.

¹⁷ Yi xibaaru fanyi bara a makenen a tinxinyi naxan kelima Ala ma a sotoma danxaniya nan tun saabui ra, alo a seɓexi Kitaabui kui ki naxe:

«Mixi tinxinxi kisima danxaniya nan saabui ra.»

Adamadie tondife Ala xa nɗi ra

¹⁸ Ala xa xone goroma keli koore tinxintaree nun kaafirie xili ma. Yi mixie nɗi noxunma e xa tinxintareya saabui ra.

¹⁹ Anun mixi noma naxan kolonde Ala xa fe kui, a fiixexi e be foen, barima Ala bara a makenen e be.

²⁰ Kabi dunija daa temui, Ala naxan mu toma, a naxa a yete masen. Adamadi birin noma a kolonde a Ala na na yati, naxan senbe mu danma, barima yi bara makenen e be a fiixe ra a xa wali foxi saabui ra. Na kui, tinxintaree mu noma sese falade naxan kiiti fanma e be,

²¹ barima hali e to Ala kolonxi, e bara tondi a tantude, e tondi a binyade a xa mangeya kui. E xaxili bara bira fe fufafu foxo ra, e boɓe bara lu dimi kui.

²² E e yete matoxoma e xa xaxilimaya ra, konɔ e bara findi daxuie ra.

²³ E bara tondi Ala batude naxan na na abadan, e kuye masolixie batu naxee misaalixi adamadi ra naxan faxama, a nun naxee misaalixi xoni, sube, nun bubuse ra.

²⁴ Na nan a niya Ala naxa e rabolo e xa yunubi fee kui, e boɓe kenenyi ma. Na kui, e naxa fe mayaagixie raba e bore ra.

²⁵ E naxa Ala xa nɗi masara wule ra, e man fa daali batu, beenun e xa Daali Mange nan batu, a tan naxan lan a xa batu abadan. Amina.

²⁶ Na na a ra Ala naxa e rabolo e xa bira e waxonfe mayaagixie foxo ra. E xa ginɛ naxa e nun xeme xa kafunoxoya masara ginɛ firin xa kafunoxoya ra.

²⁷ Xeme fan naxa mee ginɛ xa kafunoxoya ra, e fa bira e boore xeme kafunoxoya foxo ra. E naxa fe mayaagixie raba e bore ra, e e xa wali kobi sare soto naxan daxa.

²⁸ E to tondi Ala kolonde Ala ra, a naxa e rabolo e yete kan xaxili kobie yi, e nu fee raba naxee mu radaxa.

²⁹ E boɓe rafexi tinxintareya mooli birin na: wali kobi rabafe, wasatareya, jaaxuna. Milanteya, mixi faxafe, mixi tagi isofe, mixi mayendenfe, nun ya ixareya mu jonma e tagi.

³⁰ Naafixie, mixi mafalee, Ala yaxuie, konbitie, yete igboee nun de igboee nan e ra. E fe kobie xabuma

naxee singe mu nu kolon, e jan mu e barimixie danxunma.

³¹ Xaxilitare, dugutegε yanfe, kinikinitare, nun hinnεtare nan na e ra.

³² Ala xa seriye a masenxi ne, a naxee na fee rabama, faxe nan daxaxi e be. Hali e to na kolon, e na fe haramuxie nan yati rabama, e man mixi ralimaniyama naxee fan na fe mooli rabama.

2

Ala xa kiiti

¹ Na kui, xa i mixi yuge makiitima, dipe yo mu na i be, i findi mixi yo ra. I ne i boore yuge makiitima, i na i yete nan safe geeli, barima i tan naxan mixi yuge makiitima, wo birin wali kobi keren nan xun ma.

² Won birin a kolon a Ala xa kiiti tinxin a na yi mixi moolie xa wali kobie sare fi.

³ I tan naxan mixi yuge makiitima, a man fa li wo birin na wali kobi keren nan xun ma, i noxo a ma a i fama tangade Ala xa kiiti ma?

⁴ Ka i yoxi ne Ala ma ba, a xa fanyi nun a xa dipe nun a xa bope bexi to gboxi? I mu a kolon a Ala a xa fanyi nan masenma i be alako i xa tuubi?

⁵ Konε i to i tuli xoxoxi, i tondi tuubide, i na Ala xa xone nan nagbofe i yete xili ma kiiti sa loxoε, Ala xa kiiti tinxixi makenenma temui naxe.

⁶ Ala kankan xa wali sare fima ne.

⁷ Naxee e tun nabexi wali fanyi rabafe ma, e xunnakeli, yigi, nun kisi fen Ala ra, Ala kisi fima ne e ma.

⁸ Konε naxee e yete kenεfe tun nabama, e tondi nondi nun tinxinyi ra, e bira fe kobi foxo ra, Ala xa xone nun gbaloe nan tun nagataxi e be.

⁹ Naxankate nun bopekanε nan luma adamadi birin be naxee fe kobi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbeteε ra.

¹⁰ Konε xunnakeli, binye, nun bopeεa luma mixi birin be naxee fe fanyi rabama, a folo Yuwifie ma, a sa doxo si gbeteε ra,

¹¹ barima Ala tan mu mixi yo rafisa a boore be.

¹² Yunubitεε naxee birin mu Ala xa seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e bonεma ne, konε e mu makiitima na seriye ra. Yunubitεε naxee seriye kolon Annabi Munsa naxan fixi, e tan nan makiitima na seriye ra.

¹³ Naxee e tuli matima Ala xa seriye ra, nee xa mu findixi tinxintεε ra Ala ya i. Naxee Ala xa seriye rabatuma, nee nan findima tinxintεε ra.

¹⁴ Annabi Munsa mu Ala xa seriye so si gbeteε yi, naxee mu findi Yuwifie ra. Konε e na Ala xa seriye rabatu temui naxe e yete janige ma, e bara a kolon a lanma e xa naxan naba, hali e to mu Ala xa seriye soto.

¹⁵ E bara a masen a Ala xa seriye sebexi e bope ma. Won a kolon a nondi na a ra barima e xaxili e rasima, «Yi janige mu fan,» xa na mu, «Yi janige nan fan.»

¹⁶ A rabama na ki ne, Ala ne kiiti sama loxo naxe a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, a mixie gundo birin makiiti. N xibaaru fanyi naxan kawandima, a na nan masenxi.

Yuwifie nun Munsa xa seriye

¹⁷ Konε i tan naxe a Yuwifie nan na i ra. I xaxili tixi Munsa xa Seriye nan na. I a mapoxunxi a i kisima na nan saabui ra. I to bara Ala kolon, na na a ra i i yete igboma.

¹⁸ I Ala sago kolon. I fata fe fanyi sugandide barima i Ala xa seriye xaranxi.

¹⁹ I laxi a ra a i tan nan findixi donxue rapεrema ra, a i tan nan findixi te radεε ra mixie be naxee na dimi kui.

²⁰ I laxi a ra a i tan nan findixi xaxilitaree rasima nun dimeε karamoxε ra, barima lonni nun nondi birin na i yi ra i to diine seriye kolonxi.

²¹ I tan naxan boore xaranma, i mu i yete xaranma! I tan naxan mixie tuli ibama mupe tife ra, i mupe tima!

²² I tan naxan a falama a mixie naxa yene raba, i yene rabama! I tan naxan yele na kuye batufe ra, i kuye batude see mupeama!

²³ I tan naxan i yete igboma i to Ala xa seriye kolonxi, i na Ala yelebufe ne na ki, i na a xa seriye matandife!

²⁴ Na na a ra, a sebexi Kitaabui kui, «Si gbete Ala bexuma wo tan Isirayilakae xa fe ra.»

²⁵ Sunne tide na na ne xa i sa Ala xa seriye rabatuxi. Kono xa i sa a xa seriye matandima, i xa sunne bara findi i be sunnatareya ra.

²⁶ Na kui, xa a sa li sunnatara sa pere Ala xa seriye ma, a a rabatu, a xa sunnatareya mu findima a be sunne xa ra?

²⁷ Naxee mu sunnaxi e fate bende ma, kono e Ala xa seriye rabatuxi, nee wali ki nan fama i makiitide. Mixi sunnaxi nan i ra, Ala xa seriye sebexi na i yi, kono i Ala xa seriye matandima.

²⁸ I naxan masenma kene ma mixie ya i, na xa mu i findixi Yuwifi ra. Tonxuma naxan toma i fate ma, na xa mu a masenxi a i sunnaxi yati.

²⁹ Mixi findife Yuwifi ra, na kolonma boje nan ma. Sunne yete yete fan, sunne na a ra naxan sotoma boje ma, Xaxili Seniyenxi saabui ra. A mu kelima diine seriye sebexi xa ma. Sunne na mixi naxan boje ma, a xa mataxe mu kelima mixi xa ma, a kelima Ala nan ma.

3

¹ Tide mundun fa na findife Yuwifi ra? Sunne tide na na yire?

² Iyo, yi fee tide gbo ki fanyi. A folera, Ala a xa masenxi taxu Yuwifie nan na.

³ Kono xa a sa li go, ndee na e ya ma e kobe rasoxi Ala ra, na noma a niyade Ala fan xa a kobe raso e ra?

⁴ Astofulahi. Adamadi birin findixi wule fale nan na, kono a xa kolon a Ala nondi kanyi mu noma wule falade. A sebexi Kitaabui kui:

«Na kui, i xa woyenyi findima nondi nan na.

Kiiti luma i tan nan be temui birin.»

⁵ Kono xa won ma tinxintareya fa a masenma ne mixie be a Ala tinxin, won fa na ma di? Ala na xono won ma, won xa a fala a mu tinxin? (N woyenfe ne alo mixie woyenma ki naxe.)

⁶ Astofulahi! Xa Ala mu tinxin, a dunija makiitima di?

⁷ Nde noma a falade, «Xa n ma wule Ala xa nondi makenenma dunija be alako Ala xa tantui soto, munfe ra a fa n findima yunubitoe ra?»

⁸ Won jan xa a fala, «Won xa fe jaaxi raba alako a xa sa findi fe fanyi ra.» Muxu xili kanee na nan falama muxu xun ma, a muxu xa masenxi nan na ki. Kono Ala na e makiiti, e fan e sare sotoma ne.

Adamadi xa tinxintareya

⁹ Won munse falama fa? Won xa a fala a won tan Yuwifie tinxin dangi si gbete ra? Ade, na mu a ra feo, barima alo won jan bara a to, Yuwifie ba, si gbete ba, birin na yunubi nan xa noe bun ma.

¹⁰ A sebexi:

«Mixi yo mu tinxin,
hali mixi keren.

¹¹ Fe kolonyi yo mu na,
mixi yo mu Ala fenfe.

¹² Birin bara kira fanyi bejin,
e birin xun bara rakana.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama,
hali mixi keren, a mu na.

¹³ E de findixi gaburi de ibixi nan na,
e nenyi findixi mixi mayenden se nan na.

Boximase xone nan minima e de kiri ra,

¹⁴ danke nun woyen xone nan e de rafexi.

¹⁵ E sanyi xulun wuli raminife ra,

¹⁶ e dangi dede, e kanari nun nimise nan luma e xanbi ra.

¹⁷ E mu bojesa kira kolon,

¹⁸ e mu Ala yaragaaxui kolon.»

¹⁹ Won a kolon Ala xa seriye naxan birin masenxi, a a masenxi mixie nan be naxee na a xa seriye noe bun ma, alako de birin xa balan, seriye xa birin suxu Ala ya i.

²⁰ Na kui, adamadi yo mu findima tinxintoe ra Ala ya i seriye rabatufe saabui ra, barima seriye tan yunubi nan tun makenenma, adamadi xa a kolon a yunubitoe na a ra.

Tinxinyi naxan kelima Ala ma,

naxan sɔtɔma danxaniya saabui ra

²¹ Kɔnɔ yakɔsi, tinxinyi bara makenen naxan mu kelima seriye rabatufe ma. A kelima Ala yete nan ma, alɔ a sɛbɛxi seriye nun namijɔnmɛɛ xa Kitaabuie kui ki naxɛ.

²² Yi tinxinyi naxan kelima Ala ma a sɔtɔma danxaniya nan saabui ra, birin a sɔtɔ naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Ala mu mixi yo rafisaxi a boore bɛ,

²³ barima birin findixi yunubitɔɛ nan na, birin bara gan Ala xa nɔrɛ ra,

²⁴ birin tinxinyi sɔtɔma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Ala adama kima yi tinxinyi ra won xun-sarama Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

²⁵ Ala a tan nan findi sɛrɛxɛ ra, a wuli raminixi nɛ alako naxee na danxaniya a ma, e xa yunubie xa xafari. Yi a masenxi nɛ a Ala tinxin, barima a xa dijɛ kui, a nu bara adamadie xa yunubie lu na e mu makiiti, e naxee rabaxi waxati dangixi.

²⁶ Kɔnɔ yi waxati Ala bara a xa tinxinyi masen alako birin xa a kolon a a tinxin, e man xa a kolon a a tan nan tinxinyi fima mixi ma naxan danxaniyaxi Isa ma.

²⁷ Na kui, mixi fa a yete igboma munse xa fe ra? Fefe! Munfe ra? Mixi nɔma a yete matɔxɔde a to diine seriye rabatuxi? Ade, barima tinxinyi sɔtɔma danxaniya nan tun saabui ra.

²⁸ Won a kolon a danxaniya nan mixi matinxinma Ala ya i, seriye xa kɛwalie xa mu a ra.

²⁹ Ka Ala findixi Yuwifie gbansan nan Marigi Ala ra? Si gbɛtɛɛ fan Marigi Ala xa mu a ra? Iyo, si gbɛtɛɛ fan Marigi Ala nan yati a ra,

³⁰ barima Ala keren peti na a ra. A tan nan mixi sunnaxie matinxinma a ya i danxaniya saabui ra, a man tinxinyi fima sunnataree fan ma na danxaniya kerenyi nan saabui ra.

³¹ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala xa seriye tide mu na won

to danxaniyaxi Isa ma? Astɔfulahi! Won jan bara Ala xa seriye tide ramini.

4

Ibrahimia findife tinxintɔɛ ra Ala ya i danxaniya saabui ra

¹ Won xa misaali tongo Ibrahimia ma, won tan Yuwifie benba. A munse kolon yi xa fe ra?

² Xa a sa li nu Ibrahimia findi tinxintɔɛ ra a xa wali nan saabui ra, a nu nɔma a yete matɔxɔde, kɔnɔ Ala tan ya i mu a ra.

³ Kitaabui munse falaxi na xa fe ra? «Ibrahimia naxa danxaniya Ala ma, Ala naxa na findi tinxinyi ra a bɛ.»

⁴ Walikɛ na a sare sɔtɔ, na mu findima a bɛ ki xa ra, barima a xa wali sare na a ra a lanma a xa naxan sɔtɔ.

⁵ Kɔnɔ mixi naxan xaxili mu tixi a xa wali ra, naxan danxaniyaxi Marigi ma naxan mixi kobi findima tinxintɔɛ ra, Ala na kanyi xa danxaniya findima a bɛ tinxinyi nan na.

⁶ Dawuda fan a masen nɛ a hɛɛri na mixi bɛ Ala bara naxan findi tinxintɔɛ ra a ya i, bafe a xa walie ra:

⁷ «Hɛɛri na mixie bɛ,

Ala bara dijɛ naxee xa wali kobie ma,
naxee xa yunubie bara xafari.

⁸ Hɛɛri na mixi bɛ,

Ala mu naxan xa yunubi rabaxi maxɔrinma.»

⁹ Na kui, yi hɛɛri naxan ma fe falaxi, mixi sunnaxie gbansan nan a sɔtɔma, ka mixi sunnataree fan nɔma a sɔtɔde? Won jan bara a fala a Ibrahimia to danxaniya Ala ma, Ala a xa danxaniya nan findi tinxinyi ra a bɛ.

¹⁰ Na rabaxi a bɛ mun temui? A to nu sunnaxi ba, ka a to mu nu sunnaxi? Ala na rabaxi a bɛ temui naxɛ, Ibrahimia mu nu sunnaxi.

¹¹ Na xanbi, a naxa sunna alako a xa findi tɔnxuma ra naxan a masenma a Ala bara a xa danxaniya findi tinxinyi ra a bɛ beenun a xa sunna. Na kui, a naxa findi danxaniyatɔɛ birin benba ra naxee mu

sunnaxi, Ala bara naxee xa danxaniya findi tinxinyi ra e be.

¹² A tan nan findixi mixi sunnaxie fan benba ra naxee mu e xaxili tima e xa sunne ra, kōnō naxee man jere ma danxaniya kui alo won benba Iburahima jere ki naxe be-nun a xa sunna.

¹³ Ala laayidi tongo ne Iburahima nun a bōnsōe be, a e fama dunjā sōtōde ke ra. Kōnō na laayidi mu keli a xa diine seriyē rabatufe xa ma. A kelixi tinxinyi nan ma a naxan sōtō danxaniya saabui ra.

¹⁴ Xa a sa li nu seriyē rabatufe nan a niyama mixie xa findi ketongoe ra, danxaniya tide yo mu luma na fa, Ala xa laayidi fan bara kana na temui.

¹⁵ Barima seriyē fama Ala xa xōne nan na, kōnō seriyē mu na dennaxe, seriyē matandi fan mu na.

¹⁶ Na kui, Ala xa laayidi sōtōma danxaniya nan saabui ra, alako a xa findi Ala xa hinne ra Iburahima xa die birin be, birin xa a sōtō. A mu findima seriyē rabatumae gbansan xa gbe ra, kōnō birin gbe na a ra naxee danxaniyaxi alo Iburahima. A bara findi won birin benba ra

¹⁷ alo a sebexi ki naxe, «N bara i findi si gbege benba ra.» A findixi won benba ra Ala nan ya i, a danxaniya naxan ma, naxan nii rasoma faxamixie fate, naxan se birin daaxi.

¹⁸ Iburahima to danxaniya, a naxa la a ra a Ala fama a xa laayidi rakamalide alo a falaxi a be ki naxe, «I bōnsōe wuyama yi ki ne.» A naxa a xaxili ti na ra hali a ya to mu nu tixi sese ra naxan a masenma a be a na fe fama ne rakamalide. Na kui, a naxa findi si gbege benba ra.

¹⁹ Iburahima nu bara simaya je keme jōndōn sōtō, a xa simaya nu bara xurun, a xa gine Sara fan mu nu nōma di baride sōnōn. Kōnō hali a to na birin fahaamu, sese mu ba Iburahima xa danxaniya ra.

²⁰ A mu siike Ala xa laayidi ma, a xa danxaniya jan naxa senbe sōtō, a nu Ala batu.

²¹ A nu laxi a ra feo, a Ala nōma a xa laayidi rakamalide.

²² Na na a ra «Ala naxa na findi tinxinyi ra a be.»

²³ Kōnō Kitaabui naxan masenxi a falafe ra, «Ala naxa na findi tinxinyi ra a be,» na mu sebe Iburahima gbansan xa be.

²⁴ A sebexi won tan nan fan yati be, won tan naxee danxaniyaxi Ala ma naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma. Ala won fan ma danxaniya findima ne tinxinyi ra won be.

²⁵ Won Marigi faxa won ma yunubie nan ma fe ra, a man naxa keli faxe ma, alako won xa findi tinxintōe ra Ala ya i.

5

Lanyi luxi won nun Ala tagi Isa nan saabui ra

¹ Na kui won to bara findi tinxintōe ra Ala ya i danxaniya saabui ra, lanyi nun bōnesa bara lu won nun Ala tagi won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

² Won ma danxaniya Marigi Isa ma, na bara won naso Ala xa hinne kui won fa sabatixi naxan ma. Won seewaxi nan fa a ra won xaxili to tixi Ala xa nōre ra.

³ Dangi na fan na, won man seewama won ma tōore kui, barima won a kolon a tōore duluxōtōya nan naminima.

⁴ Won ma tun nabexi fan a niyama ne won xa yuge fanyi sōtō naxan Ala kenema. Na yuge mōoli fan a niyama ne won xa won xaxili ti Ala ra.

⁵ Won man mu yaagima won xaxili to tixi Ala ra, barima Ala bara a xa xanunteya xebe won bōne kui a Xaxili Seniyenxi saabui ra a bara naxan fi won ma.

⁶ Waxati to kamali, won senbe yo mu nu na temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa yunubitōe be.

⁷ A xōrōxō ki fanyi mixi dipefe a nii ma tinxin mixi xa fe ra. Kōnō temunde, mixi nde fan nōma li-maniyade a xa faxamixi fanyi nde be.

8 Kɔnɔ Ala a xa xanunteya masenxi won be yi nan na: Won nu findixi yunubitɔɛɛ ra temui naxe, Ala xa Mixi Sugandixi naxa dijɛ a nii ma won ma fe ra.

9 Na kui, won to bara findi tinxintɔɛɛ ra Ala ya i Isa xa serexe saabui ra, won xa a kolon a man mu taganma won nakiside Ala xa gbaloe ma.

10 Barima won nu findixi Ala yaxuie ra temui naxe, a xa Di xa faxe saabui naxa won tagi yailan, yakɔsi won nun Ala tagi to bara yailan, won a kolon a won nakisima ne a xa Di xa kisi saabui ra.

11 Na man fari, won seɛwaxi ne Ala ra a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa saabui ra, naxan bara won nun Ala tagi yailan.

Adama fafe faxe ra,

Isa fafe kisi ra

12 Na kui, yunubi naxa so dunija mixi keren saabui ra. Faxɛ fan naxa so dunija yunubi xa fe ra, a din mixi birin na barima adamadie birin bara yunubi raba.

13 Yunubi nu na dunija ma be-nun Ala xa a xa seriye fi Annabi Munsa ma, kɔnɔ xa seriye mu na, yunubi fan mu na mixi yo ma.

14 Kɔnɔ faxɛ tan nu na dunija ma, keli won benba Adama ma han Annabi Munsa, hali na mixie xa yunubi to mu nu luxi alɔ won benba Adama gbe naxan Ala xui yati matandi.

Adama nu misaalixi mixi nan na naxan nu fafe.

15 Kɔnɔ Ala won kixi naxan na, na nun Benba Adama xa yunubi keren mu a ra. Iyo, adamadi gbege faxaxi yi mixi keren xa yunubi nan saabui ra, kɔnɔ Ala xa hinne dangi na ra ki fanyi, barima a adamadie kixi a xa Mixi Sugandixi Isa naxan na, na bara mixi gbege rakisi a xa hinne saabui ra.

16 Adama xa yunubi nun Ala adamadie kixi naxan na, e foxi tagi ikuya. Mixi keren xa yunubi to makiiti, gbaloe nan fa. Kɔnɔ Ala adamadie kixi naxan na, a fa mixi

gbege xa yunubi raba xanbi ne, a fa feere ra mixi matinxinma ki naxe Ala ya i.

17 Mixi keren xa yunubi raba naxa a niya faxɛ xa nɔ dunija ra, kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi Isa wali foxi dangi na ra pon! Adamadie naxee bara Ala xa hinne sɔtɔ naxan dande mu na, a nun a xa tinxinyi a won kixi naxan na, nee nɔɛ sɔtɔma kisi kui mixi keren nan saabui ra, naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

18 Na kui, mixi keren xa yunubi naxa a niya adamadie birin xa lu yunubi xa gbaloe bun ma, kɔnɔ mixi keren xa wali tinxinxi nan man tinxinyi nun kisi fima adamadie birin ma.

19 Alɔ mixi keren to Ala xa yaamari matandi, adamadi birin naxa findi yunubitɔɛɛ ra na mixi kerenyi saabui ra, adamadi gbege man findima tinxintɔɛɛ ra Ala ya i mixi keren nan fan saabui ra a to Ala xa yaamari rabatu.

20 Seriyɛ fi ne yunubi xa gbo. Kɔnɔ yunubi to gbo, Ala xa hinne naxa gbo ki fanyi dangi na ra!

21 Na kui, yunubi xa nɔɛ findixi faxɛ nan na, kɔnɔ Ala xa hinne xa nɔɛ findima tinxinyi nan na alako mixi xa kisi abadan. Na birin nabama won Marigi Isa nan saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

6

Konyiya naxan mixi xaninma faxɛ ma,

nun konyiya naxan mixi xaninma kisi ma

1 Won fa munse falama fa? Won man xa nu lu yunubi raba ra, alako Ala xa hinne xun xa masa?

2 Astɔfulahi! Won bara won kobe so yunubi ra alɔ faxamixi a kobe soma dunija ra ki naxe. Won man fa nɔma jereɛde yunubi kui di?

3 Won tan birin naxee bara won xunxa ye xɔɔra, won nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa a ra fa. Wo mu a kolon a won xunxafe ye xɔɔra na bara misaali Isa xa faxɛ ra?

⁴ Won xunxafe ye xɔɔra saabui ra, won nun Marigi Isa bara faxe, won man bara sa gaburi a seeti ma. Yi rabaxi ne alako won fan xa duniɲɛigiri neene tongo, alɔ Ala xa Mixi Sugandixi keli faxamixie tagi ki naxe Baba Ala senbe makaabaxi saabui ra.

⁵ Na kui, xa won nun Marigi Isa bara findi keren na won won xunxaxi ye xɔɔra temui naxe a xa faxe ma misaali ra, won man fama ne rakelide faxe ma alɔ a tan.

⁶ Won xa a kolon a won ma fe fori bara banban wuri magalanbuxi ma a nun Marigi Isa ra, alako won yuge fori xa masara naxan nu yunubi rabama, won naxa findi yunubi xa konyie ra sonon.

⁷ Barima xa mixi bara faxe, a kanyi bara gbilen yunubi rabafe foxo ra.

⁸ Yakosi, xa won bara faxe won nun Ala xa Mixi Sugandixi, won man laxi a ra a won kisima ne won nun a tan,

⁹ barima won a kolon a Ala xa Mixi Sugandixi to bara rakeli faxe ma na ki a mu faxama sonon. Faxe xa nɔe yo mu na a fari sonon.

¹⁰ A to faxe, yunubi mu sese noma a ra sonon. A to bara rakeli faxe ma, a fa kisixi Ala nan be.

¹¹ Na kui, wo xa wo yete to faxamixi ra yunubi tan mabiri. Wo man to kisixi, wo bara findi Ala nan xa kisi mixi ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

¹² Na nan a toxi a mu lan yunubi xa nɔ wo nii ra sonon, alako wo naxa bira wo nii waxonfe kobie foxo ra.

¹³ Wo naxa wo fate rabolo yunubi yi, a xa findi fe kobi rabase ra. Wo xa wo yete birin sa Ala sagoe alɔ mixi naxee kelixi faxe ma, e kisi. Wo fate birin xa findi tinxinyi rabase nan na Ala be

¹⁴ Na kui, wo naxa a lu yunubi xa nɔ wo ra, barima seriye xa nɔe mu wo fari sonon. Wo fa na Ala xa hinne nan kui.

¹⁵ Won fa na ma di? Seriye xa nɔe to mu won fari sonon won to fa na Ala xa hinne nan kui, won xa yunubi raba yire? Astofulahi!

¹⁶ Wo mu a kolon a wo na wo yete findi mixi nde xa konyi ra, fo wo xa a xa yaamari birin nabatu? Wo mu a kolon a wo na naxan xa yaamari rabatu, na nan findixi wo marigi ra, a na fa findi yunubi ra naxan wo xaninma faxe ma, xa na mu a findi Ala ra naxan wo xaninma kisi ma?

¹⁷ Konɔ Ala tantu! Wo tan naxee nu findixi yunubi xa konyie ra, nondi to kawandi wo be, wo na nan nabatufe fa wo boɲe birin na.

¹⁸ Wo bara xɔɔɛya yunubi xa konyiya ma, wo fa findixi Ala xa konyie nan na, alako wo xa bira tinxinyi foxo ra.

¹⁹ N woyenfe ne wo be alɔ mixie woyenma ki naxe, alako wo xa fahaamui soto. Singe ra nu, wo nu wo yete findixi yunubi xa konyie nan na, wo xa wali kobie nu siga xun masa ra tun. Konɔ yakosi, wo xa findi tinxinyi nan xa konyie ra, wo lu seniyenyi kira xon.

²⁰ Wo to nu na yunubi xa konyiya kui, tinxinyi xa nɔe yo mu nu na wo fari.

²¹ Wo nu jɛɛɛma fe kobi naxee kui, wo fa yaagixi naxee ra to, nee munse fanxi wo ma? Faxe gbansan nan fama na fe moolie xanbi ra.

²² Konɔ yakosi, wo to bara mini yunubi xa konyiya kui, wo findi Ala xa konyie ra, wo seniyenyi nan sotofe yi ki naxan a niyama wo xa kisi abadan.

²³ Barima yunubi sare findixi faxe nan na, konɔ Ala xa ki findixi a xa hinne nan na: Won xa kisi abadan won Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi.

7

Danxaniyatɔe xa yete sɔtɔe seriye yi

¹ N ngaxakerenyie, wo to seriye kolon, wo mu a kolon a seriye xa nɔe na mixi fari han a xa simaya dande gbansan ne?

² Na kui, gine naxan xa futi bara xiri, a na futi seriye bun ma han a xa mɔri xa simaya dan temui ne. Konɔ

xa a xa mɔri xa simaya dan, na futi seriye fan bara dan.

³ Xa a sa li a xa mɔri na dunija ma, a tan fa dɔxɔ xeme gbete xɔn, a bara findi yenela ra. Kɔnɔ xa a xa mɔri faxa, a fan bara fulun na futi seriye ma. Hali a dɔxɔ xeme gbete xɔn ma kɔre, yenela mu a ra.

⁴ N ngaxakerenyie, a na na ki ne wo fan be. Wo fan bara lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri, Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe saabui ra. Wo fa findixi gbete nan gbe ra, a tan naxan kelixi faxamixie tagi, alako won xa wali fanyi raba Ala be.

⁵ Barima, won to nu jɛrema won yete waxɔnfe kobie ma, seriye nu won bɔɛ ratema yunubi rabafe ma. Won to nu biraxi na waxɔnfe kobie fɔxɔ ra, nee nu won xun tixi faxe nan na.

⁶ Kɔnɔ yakɔsi fa, won bara xɔreya sɔtɔ seriye xa konyiya ma, won lu alɔ faxamixie seriye tan mabiri. Na kui, won mu fa walima Ala be a keɲa fori xa ma sɔnɔn, alɔ won to nu na seriye sebexi xa nɔe bun ma temui naxe. Won fa walima Ala be a keɲa neene nan na, Ala Xaxili Seniye nxi saabui ra.

Seriye nun yunubi

⁷ Won fa na ma di? Seriye findixi yunubi nan na? Astɔfulahi! Seriye nan a niya n xa yunubi kolon, barima n mu milanteya kolonma nu xa seriye xa mu a fala n be nu, «I naxa mila.»

⁸ Kɔnɔ yunubi naxa feere sɔtɔ yaamari ra, a milanteya mɔɔli birin naso n bɔɛ ma, barima seriye mu na dennaxe, yunubi fan mu luma naa.

⁹ Singe ra n nu baloxi seriyetareya nan kui, kɔnɔ seriye to fa, yunubi naxa balo n bɔɛ kui fa, a n findi faxamixi ra.

¹⁰ Yaamari naxan nu lan a xa findi kisi ra, na naxa findi n be faxe ra,

¹¹ barima yunubi to feere sɔtɔ yaamari ra, a naxa n mayenden, a n faxa yaamari saabui ra.

¹² Na kui, seriye seniye, yaamari fan seniye, a tinxin, a man fan.

¹³ Won xa a fala fa, a fe fanyi bara findi faxe ra n be? Astɔfulahi! Yunubi nan findixi faxe ra n be fe fanyi saabui ra, alako yunubi xa makenen yunubi ra, a xa mini a yunubi ki yati ma yaamari saabui ra.

¹⁴ Won a kolon a seriye kelixi Ala nan ma, kɔnɔ n tan findixi adamadi nan na, yunubi xa konyi.

¹⁵ N naxan nabama, n mu a ya yo kolon, barima n wama n xa naxan naba, n mu na xa rabama. N fe naxan xɔnxi, n na nan yati rabama.

¹⁶ Xa a sa li n fe rabama n mu wama n xa naxan naba, na a masenma ne a n bara la a ra a seriye fan.

¹⁷ Na kui, n tan yete yati xa mu yi fe rabafe. Yunubi naxan na n bɔɛ ma, na nan a rabafe,

¹⁸ barima n a kolon, a fe fanyi yo mu na n bɔɛ ma n yete fate bende tan keɲa ma. Nate na n be n xa fe fanyi raba, kɔnɔ nɔe mu na n be n xa a raba.

¹⁹ N wama fe fanyi naxan nabafe, n mu na xa rabama. N mu wama fe kobi naxan nabafe, n na nan yati rabama.

²⁰ Na kui, xa a sa li n fe rabama n mu wama naxan nabafe, n tan yete yati xa mu a rabafe. Yunubi naxan na n bɔɛ ma, na nan na a rabafe.

²¹ Na kui, n yi fe nan toxi n ma dunijeigiri kui: N na wa fe fanyi rabafe, n mu nɔma fefe ra fo fe kobi.

²² N bɔɛ tan kui, Ala xa seriye rafan n ma,

²³ kɔnɔ n fe gbete nan toma n ma, naxan a niyama n xa yunubi raba. Yi fe naxan n xaninma yunubi ma, a seriye gerema naxan nafan n xaxili ma, a n findi a xa konyi ra.

²⁴ N jaxankataxi mato! Nde nɔma n nakiside yi fate bende xa nɔe ma naxan na n xaninfe faxe ma?

²⁵ Tantui xa rasiga Ala ma naxan won nakisima won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

Na kui, n xaxili tan ma, n bara findi Ala xa seriye xa konyi ra, kɔnɔ n fate bende tan ma, n findixi seriye

xa konyi nan na naxan n natutunma yunubi ma.

8

Isayankae xa kalamutareja

¹ Na kui, kiiti mu kanama mixie ra sɔnɔn naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxee na Isa i,

² barima Ala Xaxili Seniyenxi xa seriye naxan kisi fima, a bara won namini yunubi nun faxe xa seriye xa nɔe bun ma Marigi Isa saabui ra.

³ Diine seriye mu nɔ naxan na, barima mixi waxɔnfe kobi nu bara a rahalaki, Ala tan na nan nabaxi. A naxa mixi xa yunubi senbe xun nakana a to a xa Di xee yunubitɔe fate bende maniye ra a xa findi yunubi serexe ra.

⁴ Na rabaxi ne, alako seriye tinxinyi naxan masenxi, a xa nɔ rakamalide won be, won tan naxee mu jerefe adama waxɔnfe kobi ma, won tan naxee na jerefe Ala Xaxili Seniyenxi ma.

⁵ Naxee jerefa adama waxɔnfe ma, e xaxili rafexi adama waxɔnfe nan na. Kɔnɔ naxee jerefa Ala Xaxili Seniyenxi ma, e tan nafexi Ala Xaxili Seniyenxi waxɔnfe nan na.

⁶ Naxee e xaxili luxi fe kobi rabafe ma, e xun tixi faxe nan na. Kɔnɔ naxee e xaxili luxi Ala Xaxili Seniyenxi xa fe ma, e kisi nun bojesa nan sɔtɔma.

⁷ Naxee e xaxili luxi e yete waxɔnfe yi, e findixi Ala yaxuie nan na. E mu Ala xa seriye rabatuma, e jan mu nɔma a rabatude.

⁸ Naxee biraxi e yete waxɔnfe fɔxɔ ra, e xa fe mu nɔma Ala kenende.

⁹ Kɔnɔ wo tan mu na wo yete sagoe sɔnɔn. Xa Ala Xaxili Seniyenxi sabetixi wo i, wo fa na Ala Xaxili Seniyenxi nan sagoe. Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili mu na naxan yo yi ra, na kanyi mu findixi Isa gbe ra.

¹⁰ Xa wo nun Ala xa Mixi Sugandixi bara findi keren na, wo fate bende tan faxama yunubi nan ma fe ra, kɔnɔ Ala Xaxili Seniyenxi

tan wo rakisima ne barima wo bara matinxin Ala ya i.

¹¹ Ala nan Isa rakeli faxamixie tagi. Xa a tan Ala Xaxili nan sabetixi wo i, a tan naxan a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a man fama ne wo fate bende rakiside a Xaxili saabui ra naxan sabetixi wo i.

¹² Na kui, n ngaxakerenyie, doni nde na won ma, kɔnɔ a mu na won ma won yete fate bende xa seeti xe. A mu lan won man xa lu a sagoe sɔnɔn won man xa a waxɔnfe kobi raba.

¹³ Xa wo jerefe fate bende waxɔnfe kobie ma, wo faxama ne, kɔnɔ xa wo gbilen e fɔxɔ ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, wo kisima ne,

¹⁴ barima Ala Xaxili Seniyenxi mixi naxee birin naperema, e tan findixi Ala xa die nan na.

¹⁵ Ala mu xaxili fixi wo ma naxan man wo findima gaaxui xa konyie ra. A a yete Xaxili Seniyenxi nan fixi wo ma naxan wo findixi a xa die ra, naxan a niyama won xa nɔ won xui itede Ala ma, won na a xili, «N Ba, n Ba!»

¹⁶ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nun won yete xaxili a masenma a won findixi Ala xa die nan na.

¹⁷ Anun, won to findixi a xa die ra, won bara findi Ala xa ketongoe ra, won nun a xa Mixi Sugandixi. Barima, xa won tɔɔrɔ a xa tɔɔre, won man fama ne xunnakeli sɔtɔde alo a tan.

Danxaniyatɔe xaxili tide

¹⁸ N laxi a ra won tɔɔre naxan tima yi dunija ma yi ki, a nun won fama xunnakeli naxan sɔtɔde, e tagi ikuya ki fanyi! E jan mu nɔma sade e boore ma.

¹⁹ Daali birin mame tife waxati ra, Ala a xa die makenenma temui naxe,

²⁰ barima dunija birin na Sentane xa nɔe bun ma, tide yo mu naxan ma. Na mu kelixi dunija yete xa ma, a kelixi Ala nan ma. Kɔnɔ na birin kui xaxili tide luxi birin be.

²¹ Waxati fama fade daali fulunma temui naxe kanari xa konyiya bun, a fan xoreya nun xunnakeli sɔtɔ a nun Ala xa die ra.

22 Won a kolon, a kabi a fōle han to, daali birin na a kui iwafe ne tōore kui, alō gine di furi na keli a ra.

23 Kōnō daali gbansan xa mu a ra. Hali won tan naxee bara Ala Xaxili Seniyenxi soto a xa ki singe ra, won tan yati na won kui iwafe, han Ala won findima a xa die ra temui naxe, a won fate nōrō.

24 Won xaxili to ti a ra, na nan a ra won bara kisi, kōnō won xaxili man tixi a ra. Kōnō xa mixi ya fe to a xaxili nu tixi naxan na, na kanyi mu a xaxili tima na ra sōnōn. Mixi nōma a xaxili tide fe nde ra a jan bara naxan soto?

25 Kōnō xa won xaxili tixi fe nde ra won mu naxan toxi sinden, won na mamema tunbaxi nan kui.

26 Ala Xaxili Seniyenxi fan fama ne won malide won ma senbetareya kui. Won mu a kolon a lan won xa maxandi naxan naba, kōnō Ala Xaxili Seniyenxi nan Ala maxandima won be mayandi xui ra naxan mu nōma masarade woyenyi ra.

27 Anun, Ala, naxan won bōpe ma fe kolon, a a Xaxili Seniyenxi xa maxandie kolon, barima Xaxili Seniyenxi maxandi tima seniyentōe be Ala sagoe nan ma.

28 Won man a kolon a Ala walima fe birin kui a xanuntenyie xa munafanyi nan be, a bara naxee xili a yete sagoe ma.

29 Barima Ala bara mixi naxee sugandi, a nu e kolon kabi fe fōlo fōle, a naxa a ragiri e ma e xa findi a xa Di maniyee ra, alako a xa Di tan xa findi di singe ra a ngaxakerenyi gbegebe tagi.

30 A bara na ragiri naxee ma, a man bara e xili. A bara naxee xili, a man bara e findi tinxintōe ra a ya i. A bara naxee findi tinxintōe ra, a man bara xunnakeli fi e ma.

Ala xa xanunteya a xa die be

31 Won munse falama na kui fa? Ala to na won be, nde fa nōma tide won kanke?

32 A tan naxan mu tondi a xa Di yati ma, a a ba serexe ra won birin be, a mu fama xe won kide se birin na safe ra a xa Di xun ma?

33 Nde nōma Ala xa mixi sugandixie kalamude? Ala yete nan e findixi tinxintōe ra a ya i.

34 Nde fa kiiti rakanama e ra sōnōn? Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan faxe, Ala naxan man nakeli faxe ma, a magoroxi Ala yirefanyi ma, a nu a maxandi won be.

35 Nde fa won bama Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya yi? Munse nōma na ra? Tōore, ka xōrōxōe, ka jaxankate, ka kaame, ka lufe xepē ra, ka fitine, ka santidegema?

36 Alō a sebexi ki naxe, «Fēepēn, e muxu faxama i tan nan ma fe ra.

E muxu findixi yexee nan na e naxee kōn naxabama.»

37 Kōnō na birin kui, won bara nōe soto na fe birin xun ma won xanuntenyi saabui ra.

38 Barima n laxi a ra, a sese mu nōma won bade Ala xa xanunteya yi. A findi faxe ra ba, gbaloe ba, maleke ba, jinnse ba, yi waxati ba, waxati naxan sa fama ba, senbema naxee kuye ma ba,

39 naxan birin na dunija xun ma, naxan birin na bōxi bun ma, a findi daali yo ra, e sese mu nōma won nun Ala xa xanunteya rafatande, a bara naxan masen won be won Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi!

9

Ala xa sugandi

1 N xa nōndi fala wo be. N mu wule falama barima n findixi Ala xa Mixi Sugandixi gbe nan na. N sondonyi nun Ala Xaxili Seniyenxi fan findixi seedee nan na, a nōndi nan a ra

2 n bōpe sunnunxi ki fanyi, danyi mu naxan ma,

3 n ngaxakerenyie xa fe ra. Xa a sa e malima ne nu, n tinxi a ra n tan yete yati xa danke soto, muxu nun Ala xa Mixi Sugandixi xa fatan e tan ma fe ra, n barenynie muxu nun naxee si keren a ra.

4 Yuwifie nan na e ra, Ala naxee sugandi e xa findi a xa die ra, a naxa a xa nōre masen e be. Ala saatē nun

laayidie tongo e tan nan be, a a xa seriye nun a batu ki fi e ma.

⁵ E tan nan bɔnsɔɛ benbae na Kitaabuie kui, Ala xa Mixi Sugandixi fan kelixi e tan nan bɔnsɔɛ tagi a fate bende ki ma. Tantui nun batui xa rasiga Ala ma abadan, a tan naxan na birin xun ma. Amina.

⁶ Kɔnɔ a mu luxi xe alo Ala xa laayidi kanaxi ne. Barima naxee keli Isirayila bɔnsɔɛ, e birin xa mu findi Isirayila die yati ra.

⁷ E to barixi Iburahima bɔnsɔɛ, na mu a falaxi xe de a e birin nan findixi a xa die yati ra, barima Ala a masen ne Iburahima be, «Isiyaga nan fama findide i bɔnsɔɛ ra n naxan laayidi i be.»

⁸ Yi a masenxi ne, a di naxee bari Iburahima be a fate bende ki ma, nee xa mu findixi Ala xa die ra. Kɔnɔ di naxee bari Ala xa laayidi saabui ra, nee nan findi Iburahima bɔnsɔɛ ra Ala ya i.

⁹ Barima Ala yi nan laayidi Iburahima be, «N gbilenma tamuna yi temui ɔndɔn, n a lima Sara bara di xeme sɔtɔ.»

¹⁰ Na gbansan fan mu a ra. Won benba Isiyaga nan findixi Rebeka xa di firin birin baba ra.

¹¹ Kɔnɔ beenun gulie xa bari e xa fe fanyi xa na mu fe ɲaaxi nde raba, Ala naxa di keren sugandi e firin tagi alako a sagoe xa raba.

¹² Yi di mu sugandi kewalie yo xa fe ra. Na sugandi findixi Ala xa xili nan na. Na kui, Ala naxa a masen Rebeka be, «Fori nan luma a xunya xa nɔɛ bun ma.»

¹³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «N bara Yaxuba xanu, kɔnɔ n bara mee Esayu tan na.»

¹⁴ Won fa na ma di? Won xa a fala a Ala mu tinxin? Astɔfulahi!

¹⁵ Ala a masen ne Munsa be, «N hinnema mixi nan na n na wa hinnefe naxan na. N kinikinima mixi nan ma n na wa kinikinife naxan ma.»

¹⁶ Na kui, Ala xa sugandi mu kelima mixi waxɔnfe xa ma, xa na mu mixi xa kate ma. A kelima Ala xa hinne ne.

¹⁷ A sebexi Kitaabui kui, Ala naxa a fala Firawuna be, «N i rakelixi ne, n mangeya fi i ma, alako n xa n senbe masen i saabui ra, dunija birin xa n xili kolon.»

¹⁸ Na kui, a hinnema mixi ra a na wa hinnefe naxan yo ra, a man mixi sondonyi raxɔrɔxɔma a na wa naxan sondonyi raxɔrɔxɔfe.

¹⁹ Nde nɔma a falade n be, «Ala fa kote sama mixi xun ma munfe ra? Mixi nɔma tondide a xa maragiri ra yire?»

²⁰ Kɔnɔ i tan adamadi findixi nde ra i to fa Ala matandima? Feɲe yailanxi xa a fala a yailanma be, «Munfe ra i n yailanxi yi ki?»

²¹ A di, feɲe yailanyi na feɲe firin yailan bende keren na, a mu nɔma feɲe keren yailande wali nde xa fe ra naxan tide gbo, a boore fan yailan wali nde xa fe ra naxan tide mu gbo?

²² Xa a sa li Ala wama a xa xɔne nun a senbe masenfe, a mu nɔma na rabade xe? Kɔnɔ a xa sabari xungbe kui, Ala dipexi mixie ma a xɔnɔxi naxee ma, gbaloe ragataxi naxee be.

²³ A yi rabaxi ne alako a xa a xa nɔre makaabaxi masen a to hinnema mixie ra, a nu bara naxee sugandi kabi a folɛ, e xa nɔre sɔtɔ.

²⁴ Won tan nan findixi na mixie ra a bara naxee xili keli si birin kui. Yuwifie gbansan mu a ra.

²⁵ A a masenxi Annabi Hose xa Kitaabui kui,

«Naxee mu findixi n ma mixie ra, n e xili falama <n ma mixie.>

Naxan mu findixi n ma ɲama xanuxi ra,

n a xili falama <n ma ɲama xanuxi.>»

²⁶ «Ala man a fala e be dennaxe, <N ma ɲama mu wo ra,>

a e xili falama ne naa, <Ala xa die, Ala naxan na na.>»

²⁷ Annabi Esayi fan a xui ite ne a to nu kawandi tima Isirayila xa fe ra,

«Hali Isirayila mixie wuya alo meyen xɔri naxan na baa de,

a dɔnxɔɛ di nan tun kisima,

²⁸ barima Ala naxan masenxi,

a a rabama ne dunija ma,

a a rakamali kerenyi ra.»

²⁹ Annabi Esayi man a masen ne,

«Xa Ala Senbe Birin Kanyi mu
bonsɔe nde lu won be nu,
won luma ne nu alo Sodoma,
won maniyama Gomora nan na nu.»

³⁰ Won fa na ma di? Si gbete naxee
mu nu katama e xa tinxinyi soto Ala
ya i, e tan bara fa a soto danxaniya
saabui ra,

³¹ Kono Isirayila pama naxan nu
katama e xa seriye rabatu alako e xa
tinxinyi soto Ala ya i, e tan mu no na
seriye rabatude.

³² Munfe ra? Barima e mu bira
tinxinyi foxo ra danxaniya saabui
ra, e joxo a ma a e noma a sotide e
xa kewalie saabui ra. E bara e sanyi
radin geme ra naxan xili falama,
«mixi rabira geme».

³³ Alo a sebexi Kitaabui kui ki
naxe,

«Wo a mato, n bara geme dexo
Siyoni,

mixie e san nadinma naxan na,
geme naxan mixie rabirama.

Kono naxan yo danxaniya a ma, na
kanyi mu yaagima.»

10

*Isirayila tinxinyi naxan soto
danxaniya saabui ra*

¹ N ngaxakerenyie, n boje
waxonfe birin na naxan na, Yuwifie
xa kisi soto. N ma Ala maxandi nan
na ki e be.

² N na e seede ra, a e senbe saxi Ala
xa fee kui, kono na mu kelixi lonni
xa ma.

³ E to mu a kolon Ala mixi matinxin-
inma a ya i ki naxe, e naxa kata e xa
e yete kan matinxin. Na kui, e mu e
yete magoro Ala be a tan xa tinxinyi
fi e ma.

⁴ Ala xa Mixi Sugandixi bara ge
Munsa xa seriye rakamalide, alako
naxan yo na danxaniya a ma, na
kanyi xa tinxinyi soto.

⁵ Annabi Munsa to nu tinxinyi
xa fe masenfe naxan soto seriye
rabortufe ma, a yi nan sebe Kitaabui
kui, «Mixi naxan yi seriye rabatuma
a simaya soto ne a saabui ra.»

⁶ Kono a to nu tinxinyi xa fe
masenfe naxan soto danxaniya
saabui ra, a yi nan sebe,

«I naxa i yete maxorin,

«Nde tema koore?»»

Ala xa Mixi Sugandixi mu goroxi xe
keli koore ma?

⁷ «Xa na mu a ra i i yete maxorin,

«Nde goroma boxi bun?»»

Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi
faxamixie xa tagi?

⁸ Kitaabui munse masenxi?

«Ala xa masenyi makore i ra.

A na i de kiri ma,

a na i boje fan ma.»

Na masenyi findixi danxaniya
masenyi nan na muxu naxan
kawandife:

⁹ A i na a fala i de ra a Marigi nan na
Isa ra, i man naxa la a ra i boje kui
a Ala bara a rakeli faxamixie tagi, i
kisima ne.

¹⁰ Mixi danxaniyama yi masenyi ma
a boje nan kui, a tinxinyi soto Ala
ya i. A na la a ra, a a falama a de
nan na, a kisi soto.

¹¹ Kitaabui a masenxi, «Mixi yo
danxaniya a ma, a kanyi mu yaag-
ima.»

¹² Tagi rasa yo mu na Yuwifie nun si
gbete tagi. Marigi keren nan na e
birin be, a man mixi birin kima ki
fanyi ra naxee na a xili.

¹³ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe,
«Naxan yo na Alatala xili, na kanyi
kisima ne.»

¹⁴ Kono na kui, e noma a xilide di
xa e mu danxaniyaxi a ma? E fa
danxaniyama a ma di xa e mu nu
a xa fe me? E fa a xa fe mema di xa
mixi yo mu e kawandima?

¹⁵ Na kawandi fan tima e be di xa
mixie mu xexi na fe ma? A sebexi,
«Xerae, naxee fama xibaaru fanyi
ra, e fafe fan ki fanyi!»

¹⁶ Kono birin xa mu yi xibaaru
fanyi suxuxi, barima Annabi Esayi a
masen ne, «Marigi, nde laxi muxu
xa masenyi ra?»

¹⁷ Na kui, mixie danxaniyama ne
e to bara Ala xa masenyi rame. E
Ala xa masenyi ramema a xa Mixi
Sugandixi xa masenyi nan saabui ra.

18 Kōnō n xa maxōrinyi ti, e mu yi masenyi ramexi xε? Iyo xε, barima Kitaabui naxe,
«E xui bara mini dunija birin ma, e xa masenyi bara siga han dunija dande.»

19 N man xa maxōrinyi ti, Isirayila nama mu masenyi fahaamuxi xε? Yaabi fōlē ra, Ala yi nan masen Annabi Munsa saabui ra,
«N a niyama nε wo mixie tōnε naxee pan mu findixi si yati ra. N a niyama nε wo bōpε xa te si fahaamutare ma.»

20 Annabi Esayi fan naxa xεera iba limaniya ra Ala to yi masenyi fi a ma,
«Mixie bara n to naxee mu nu n fenma. N bara n yetε masen mixie bε naxee mu nu n maxōrinma sese ma.»

21 Kōnō Isirayila xa fe ra, a naxe,
«Keli sogetede ma han sogegorode, n bεlexεe italaxi yi nama bε, naxan n xui matandima, naxan tondima n bε.»

11

Ala mu mεexi Isirayila ra

1 Na kui, n xa maxōrinyi ti, Ala mεexi nε a xa nama ra? Astofulahi! N tan yetε findixi Isirayilaka nan na, Iburahima xa mamadi, kelife Bunyamin bōnsōε.

2 Ala mu mεexi a xa nama ra a bara naxan sugandi nu. Wo mu a kolon Kitaabui naxan masenxi Annabi Eliya xa fe ra, a to a xui rasiga Ala ma Isirayila xili ma?

3 A naxe, «Marigi, e bara i xa namijōnmεε faxa, e bara i xa sεrεxεbadee rabira. N keren peti nan fa luxi, e katafe e xa n tan fan faxa.»

4 Ala fa a yaabi di? A naxe, «N bara mixi wulu solofere ragata n yetε bε naxee mu nu e xinbi sin Baali kuye bε.»

5 A man na na ki nε yakōsi. Ala xa nama dōnxōε luxi, a bara naxee sugandi a xa hinne saabui ra.

6 Kōnō xa a bara e sugandi hinne saabui ra, kεwali saabui xa mu a ra sōnōn, xa na mu Ala xa hinne mu findima hinne yati yati ra nu.

7 Won fa na ma di? Isirayila nu naxan fenfe a mu a sōtō, kōnō Ala nu bara naxee sugandi, nee tan bara a sōtō. A dōnxōεε tan bōpεε naxa balan.

8 A sεbexi,
«Ala naxa e xaxili dōnxu, a a niya e yae mu se to, e tulie mu fe mε, han yi to lōxōε.»

9 Annabi Dawuda fan naxa a masen,
«E xa xulunyie xa findi gantanyi ra e bε,

yεlē naxan e suxuma, gεmε naxan e rabirama.

Na xa findi e xa wali sare ra.

10 E ya xa rafōrō, e xa dōnxu.

E xa kunkurun e xa tōrε bun ma waxati birin.»

11 Na kui, n man xa maxōrinyi ti, Isirayilakae to bara tantan, e bira, e mu nōma rakelide sōnōn? Astofulahi! Kōnō e xa tantanyi bara a niya si gbεtεε birin xa nō kisi sōtōde, alako na kisi xōli xa Isirayilakae fan suxu.

12 A di, xa e xa tantanyi findixi hεeri xungbe nan na dunija bε, a findi barakε ra si gbεtεε fan bε, e xa fe na rakamali, hεeri nun barakε xun mu masama xε ki fanyi?

13 N xa fa wōyεn wo bε, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra. N to findixi xεera ra wo tan si gbεtεε bε, n sεεwama nε n ma wali ra, n a matoxō,

14 alako tεmunde na xa a niya n boore Yuwifie xa mila n ma masenyi ma, ndee xa nō kisode e ya ma.

15 Ala a kobe sofe e ra, xa na bara a niya lanyi xa so Ala nun dunija tagi, a di, Ala e ragbilenfe a yetε ma, na mu luma xε alō mixi na rakeli faxamixie ya ma?

16 Xa sansi xōri xun singe bara fi Ala ma, a dōnxōε birin bara findi a gbe ra. Xa wuri bili sanke bara fi Ala ma, a salonyie fan bara findi a gbe ra.

17 A luxi ne alo oliwi bili salonyi ndee na xaba a bili ma alako wula oliwi salonyie xa dafu na xabade ra. I tan misaalixi na wula oliwi salonyi nan na, naxan baloma na oliwi bili saabui ra, i dafuxi naxan na.

18 Na kui, i naxa i yete igbo na salonyi xabaxie ma. Beenun i xa i yete igbo, i mapoxun sinden, a i tan xa mu wuri bili sanke rabaloxi. Wuri bili sanke nan i tan nabaloxi.

19 Kono i fama ne a falade, «Wuri salonyie xabaxi ne alako n tan xa dafu e xabade ra.»

20 Nondi na a ra. E xaba e xa danxaniyatarena nan ma, i fan dafuxi naa i xa danxaniya nan ma fe ra. Kono i naxa i yete igbo. I jan xa gaaxu,

21 barima xa Ala mu oliwi bili fanyi salon singee lu na, a mu i fan luma na de!

22 Na kui, i joxo sa a xon ma a Ala xa fanyi gbo, kono a xa fe man maxoxoxo. A xa fe maxoxoxo mixie nan ma naxee bara a xa kira bejin, kono a xa fanyi gbo i tan be xa i luma a xa fanyi kira xon ma. Xa na mu a ra a i fan ma fe rabama ne alo a na oliwi salonyi xa fe raba ki naxe.

23 Yuwifie fan, xa e e xa danxaniyatarena bejin, e man fama dafude wuri bili ra, e xaba naxan ma, barima Ala senbe gbo. A tan noma e ragbilende e lude fori.

24 I tan nu findixi wula oliwi salonyi nan na, naxan xabaxi a dafu oliwi bili gbete ma, wo nun naxan keren mu a ra. Xa Ala bara na raba i be, a mu taganma oliwi bili fanyi salonyi ragbilende a lude fori, a a dafu na oliwi bili fanyi ma, e nun naxan keren a ra.

25 N ngaxakerenyie, n waxi ne wo xa yi gundo kolon, alako wo naxa wo yete mapoxun lonnilae ra. Isirayilakae boje balanxi ne sinden, han beenun si gbete danxaniyatose konti xa kamali.

26 Na kui, Isirayila birin fama ne rakiside, alo a sebexi ki naxe:

«Mixi xunsarama fama ne keli Siyoni,

a Yaxuba bonsoe ba Ala kolontareya foxo ra.

27 Saate nan na ki n naxan tongoma e be,

n na e xa yunubie xafari loxo naxe.»

28 Yuwifie to tondixi Ala xa Xibaaru Fanyi ra, e findixi Ala yaxuie ra wo tan nan ma munafanyi xa fe ra. Kono Ala to e sugandi a yete be, a e xanuxi e benbae nan ma fe ra,

29 barima xa Ala bara a panige a xa mixi ndee xili, a xa e baraka, na fe mu kanama feo!

30 Singe ra nu wo nu findixi Ala matandilae nan na, kono yakosi wo hinne sotoxi Yuwifie nan ma Ala matandi saabui ra.

31 E tan bara fa findi Ala matandilae ra alako wo tan xa hinne soto Ala yi, na xanbi, a man xa hinne e fan na.

32 Na kui, Ala bara adama birin lu tinxintareya xa noe bun ma alako a xa hinne e birin na.

Ala batui

33 Ee! Danyi mu na Ala xa munafanyi ma!

A xaxili nun a xa fahaamui tilinyi dan mu na!

A xa nate tongoxi kui mu kolonma, a jere ki mu fahaamuma!

34 Nde Marigi xa mapoxunyi kolon? Nde noma a raside?

35 Nde bara a doni, a naxan xa doni ragbilenna a ma?

36 Se birin kelixi a tan nan ma, se birin baloxi a tan nan saabui ra, a se birin daaxi a yete nan be.

Tantui na a be abadan! Amina.

12

Ala xa nama jere ki

1 Na kui, n ngaxakerenyie, Ala to bara hinne wo ra, n bara wo maxandi wo xa wo yete ba serexe ra Ala be, serexe seniyenxi naxan bama a jipe ra, naxan nafanxi Ala ma. Na nan findima wo xa batui xori ra.

2 Wo naxa wo jere yi dunjina mixie jere ki ma. Wo xa a lu Ala xa wo jere ki fori masara, a boje neene nun xaxili neene fi wo ma. Na

kui, wo noma ne Ala waxɔnfe fanyi kolonde, naxan a kenɛnxi, naxan kamalixi.

³ Ala to hinne n na, a n findi a xa xɛɛra ra, n xa wo rasi: Wo naxa wo yete sa yire, wo xa fe mu dennaxande lixi. Wo naxa wo yete igbo, wo xa wo yete mato danxaniya xasabi nan ma, Ala bara naxan fi kankan ma.

⁴ Fate keren nan na kankan be, kɔnɔ na fate salonsee wuya. Fate salonsee birin nun a gbe wali.

⁵ Won fan na na ki ne. Hali won to wuyaxi, won birin bara findi fate keren na Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra. Won luxi ne alo fate salonsee naxee fatuxi Isa fate ra won man fatu won bore ra, won birin findi fate keren na.

⁶ Ala won kima kie ra naxee dɔxɔ wuya. A na rabama a xa hinne bere nan ma a bara naxan janige kankan be. Xa a mixi nde kixi a xa nɔ woyende Ala xili ra, na kanyi xa woyen Ala xili ra a xa danxaniya xasabi ma.

⁷ Xa a nde kixi mixi mali wali nan na, na kanyi xa mixie mali. Xa a nde kixi mixi kawandife nan na, na kanyi xa kawandi ti.

⁸ Xa a nde kixi mixi ralimaniyafe nan na, na kanyi xa mixie rali-maniya. Xa a nde findi mixi ra naxan ki tima, na kanyi xa mixie ki a fanyi ra. Xa a nde findi yarerati ra, a kanyi xa na raba a ki ma. Xa a nde findi tɔɔrɔmixie malima ra, a kanyi xa na raba sɛɛwe ra.

⁹ Wo xa mixie xanu bɔɛ fiixe ra. Wo xa fe kobi xɔn, wo xa fe fanyi suxu wo senbe birin na.

¹⁰ Wo xa wo bore xanu ngaxak-erenya xanunteya nan na. Wo xa wo bore binya dangife wo yete ra.

¹¹ Wo tun naxa raxɔnɔ, wo xa wo tunnabexi. Wo xa wakili wo bɔɛ birin na. Wo xa wali wo Marigi be.

¹² Wo xa sɛɛwa fe ma wo xaxili tixi naxan na. Wo xa duluxɔtɔ wo xa tɔɔre kui. Wo naxa tagan Ala maxandide.

¹³ Wo xa seniyentɔee mali e xa tɔɔre kui. Wo xa xɔɛe rasene.

¹⁴ Wo xa Ala maxandi mixie be naxee wo jaxankatama. Wo xa duba e be, wo naxa e danka.

¹⁵ Wo xa sɛɛwa booree xa sɛɛwe, wo xa sunnun boore xa sunnunyi.

¹⁶ Wo xa lan wo bore ma. Wo naxa wo yete igbo, yete magore nan xa rafan wo ma. Wo naxa wo yete mapɔxun lɔnnilae ra.

¹⁷ Wo naxa fe kobi jɔxɔ fe kobi ra. Wo xa kata mixie xa wo kolon fe fanyi rabae nan na.

¹⁸ Wo xa wo nɔ fe birin naba alako lanyi xa lu wo nun mixi birin tagi.

¹⁹ N xanuntenyie, wo naxa wo gbejɔxɔ wo yete ra, wo xa na lu Ala ma, barima a sɛbexi Kitaabui kui, «Ala naxɛ, n tan nan wo gbejɔxɔma, n tan nan fe kobi ragbilenma a rabama ma.»

²⁰ A man sɛbexi,

«Xa kaame na i yaxui ma, i xa a ki donse ra.

Xa ye xɔli na a ma, i xa a ki ye ra.

Na kui a luxi ne alo i na te wolee ibaganfe a xunyi ma.»

²¹ Wo naxa tin fe kobi xa nɔ wo ra, wo tan nan xa fe kobi nɔ, fe fanyi raba ra.

13

Ala waxɔnfe

¹ Birin xa a yete magoro a xa mangɛe be, barima mangeya birin kelima Ala nan ma, a na a ragiri naxan ma.

² Na nan a ra, mixi naxan na mange matandi, na kanyi Ala nan xa yaamari matandixi. A fama ne a xa na wali kobi sare sɔtɔde.

³ Wali fanyi rabae mu gaaxuma mangɛe ya ra, wali kobi rabae nan gaaxuma e ya ra. Xa i mu wama i xa gaaxu mangɛ ya ra, i xa lu kira fanyi nan xɔn ma. Na kui, mange fama ne i matɔxɔde,

⁴ barima mangɛ walima Ala nan be wo xa munafanyi xa fe ra. Kɔnɔ xa i fe kobi raba, a lanma i xa gaaxu, barima santidegema mu na mange yi fufafu xa ra. A to na Ala xa wali nan na, a Ala xa xɔne nan masenma fe kobi rabae xili ma.

⁵ Na nan a toxi, fo wo xa wo yete magoro ne mangee be. Wo na rabama na naxankate xa fe gaaxui ma, a nun man wo boje nan yati wama wo xa a raba na ki.

⁶ Wo lan wo xa duuti fi na nan ma, barima duuti maxilie fan na Ala xa yaamari nan na.

⁷ Wo kankan gbe so a yi, a lan a xa naxan soto. Wo duuti so duuti maxilie yi, wo wo magoro mixie be wo lanma wo xa wo magoro naxee be, wo mixie binya wo lan wo xa naxee binya.

⁸ Mixi yo xa doni naxa lu wo ma, wo xa xanunteya nan lan a xa lu wo bore be, barima naxan na a boore maxanu, a bara seriye rakamali.

⁹ Ala xa yaamarie alo, «I naxa yene raba, i naxa mixi faxes, i naxa muje ti, i naxa mila,» a nun yaamari gbetee birin, nee malanxi findixi masenyi keren nan na: I xa i boore xanu alo i yete yati.

¹⁰ I na i boore xanu, i mu fefe kobi niyama a ra. Na na a ra, i boore xanufe findixi Ala xa seriye birin nabatufe nan na.

¹¹ Na fe birin kui, wo a kolon won na waxati naxe. Xunu temui bara a li xi xoli ma, kisi bara makore won na dangi waxati ra won danxaniyaxi temui naxe.

¹² Koe bara masiga, a gbe mu luxi kuye xa iba. Won xa Sentane xa dimi walie bejin, won fa Ala xa naiyalanyi ma, won xa a xa gere-see tongo.

¹³ Won xa jere tinxinyi kui alo a lanma won xa jere ki naxe Ala xa naiyalanyi kui. Won naxa siga xulun jaaxi, won naxa siisi, won naxa yene nun langoepa raba, won xa gere nun toone lu na.

¹⁴ Wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan suxu, wo naxa bira wo fate bende waxonfe foxo ra.

14

¹ Wo xa danxaniyatoe rasene hali a xa danxaniya mu tilin. Wo naxa a rakiiti a xa mapoxunyi birin xa fe ra.

² Mixi nde noma lade a ra, a donse birin radaxaxi a be, kono mixi gbete naxan xa danxaniya mu tilin, a noma lade a ra a sansi bogi gbansan nan nadaxaxi a be.

³ Mixi naxan donse mooli birin donma, na mu lan a xa a boore rapaaxu naxan tondima donse nde donfe ra. Mixi naxan mu sube donma, na kanyi fan mu lan a xa a boore makiiti naxan sube donma, barima Ala na kanyi fan nasenema ne.

⁴ Nde i findixi kiitisa ra mixi gbete xa konyi xun ma? A na ti a marigi ya i a xa wali xa fe ra, a xan ba, a mu xan ba, na na a tan nun a marigi nan tagi. Anun, a xanma ne, barima Marigi Ala noma a raxande.

⁵ Mixi nde noma lade a ra a loxoe tide gbo e boore be, kono mixi gbete tan be, loxoe birin lan. Kankan laxi naxan na, a xa la a ra a boje nan yati ma.

⁶ Naxan laxi a ra a loxoe tide gbo e boore be, na kanyi laxi a ra Marigi nan be. Naxan donse mooli birin donma, a kanyi a rabama Marigi nan be, barima a tantui rasigama Ala ma a xa baloe xa fe ra. Mixi naxan mu donse nde donma, na kanyi fan na rabama Marigi nan be, barima a fan tantui rasigama Ala ma.

⁷ Mixi yo gbe mu a yete ra, keli yi dunja, han laaxira.

⁸ Xa won balo, xa won faxes, na birin nabama Marigi nan be. Xa won baloxi, xa won faxaxi, won findixi Marigi gbe nan na,

⁹ barima Ala xa Mixi Sugandixi faxes ne, a man keli faxe ma, alako a xa findi mixi faxaxie nun a baloxie Marigi ra.

¹⁰ Munfe ra i tan fa i boore makiitima? Munfe ra i a rapaaxuma? Won birin mu fama tide xe Ala ya i kiiti loxoe?

¹¹ A sebexi Kitaabui kui, Marigi naxe, «N xa nondi masen wo be.

Birin fama ne e xinbi sinde n be. Adamadi de birin fama a masende, a n tan nan na Ala ra.»

12 Kankan fama ne a xa wali dentegede Ala be.

13 Na kui, won naxa won bore makiiti. Won xa fe birin nan naba alako won naxa won ngaxakerenyi ratantan.

14 N to danxaniyaxi Marigi Isa ma, n a kolon, n man laxi a ra, a donse yo mu na naxan findixi donse seniyyentare ra. Kono xa i xaxili bara siike donse nde xa seniyyentarepa ma, na bara findi i be se seniyyentare ra.

15 Xa a sa li i donse nde donma naxan i ngaxakerenyi tɔɔroma, i mu perefe xanunteya xa ma. I xa donse xa fe naxa a niya i ngaxakerenyi xa gan kisi ra, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan ma fe ra.

16 Na kui, a mu lan mixie xa fe kobi fala se nde xa fe ra, naxan findixi a fanyi ra wo be.

17 Ala xa mangeya niini mu findixi donse nun minse fe xa ra. A findixi tinxinyi nun seewe fe nan na, Ala Xaxili Seniyyenxi saabui ra.

18 Mixi naxan walima Ala xa Mixi Sugandixi be yi mooli ra, a rafanma ne Ala ma, a rafan mixie fan ma.

19 Na kui, won xa fe birin naba alako lanyi xa lu won tagi, won xa won bore xa danxaniya senbe so.

20 I naxa Ala xa wali xun nakana donse nde xa fe ra. A nondi ki ma, donse birin daxa, kono a mu lan mixi yo xa donse nde don naxan a ngaxakerenyi ratantanma.

21 Hali mixi mu sube yo don, a mu weni yo min, a mu fefe yo raba naxan a ngaxakerenyi ratantanma, na nan fan.

22 Maroxunyi yo na i be yi xa fe ra, i xa a lu i nun Ala tagi. Seewe na mixi be naxan mu a yete ratonma a xa maroxunyi saabui ra.

23 Kono xa mixi donse nde donma a siikexi naxan ma fe ra, na kanyi bara kiiti kana a yete be, barima a bara fe raba a mu laxi naxan na. Mixi mu laxi fe naxan na, na tan bara findi yunubi fe ra a be.

15

Danxaniyatɔee malife

1 Won tan naxee xa danxaniya tilin, a lanma won xa dije mixie be naxee xa danxaniya mu tilin. Won naxa won yete waxonfe gbansan xa fen.

2 Kankan xa a boore nan xa heeri fen, naxan noma a malide a xa danxaniya xun xa masa.

3 Ala xa Mixi Sugandixi mu a yete waxonfe xa fen. A a fala ne alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Konbie naxee ilanxi i ra, nee n tan nan lixi.»

4 Fe naxan birin sebexi Kitaabui kui waxati dangixi, e sebexi ne alako won xa fahaamui soto, won xa won tunnabexi, won xa limaniya, alako xaxili tide xa lu won be.

5 Ala, a tan naxan tunnabexiya nun limaniya fima, a xa lanyi raso wo tagi alo a xa Mixi Sugandixi Isa a masenxi wo be ki naxe,

6 alako wo xa Ala matoxo xaxili nun xui keren na, a tan naxan findixi a xa Mixi Sugandixi nun won Marigi Isa Baba ra.

7 Na kui, wo xa wo bore rasene alo Ala xa Mixi Sugandixi wo rasene ki naxe, alako Ala xa matoxoe soto.

8 N xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi wali ne Yuwifie be alako a xa a masen a Ala na a xui xanbi ra a to bara a xa laayidie rakamali a naxee tongo e benbae be.

9 Si gbete fan Ala matoxoma a xa hinne xa fe ra, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«Na nan a ra n i matoxoma si birin tagi,
n beeti bama ne i xili xa binye bun ma.»

10 A man sebexi,
«Si gbete, wo nun Ala xa pama xa seewa.»

11 A man sebexi,
«Wo tan pamanee birin,
wo Marigi matoxo,
si birin xa a tantu.»

12 Annabi Esayi man naxa a masen,
«Yisayi xa di fama ne.

A findima ne mange ra si birin xun ma,

e fan e xaxili tima ne a ra.»

13 Ala, a tan naxan xaxili tide fima, a xa wo rafe seewe nun bonesa ra danxaniya kui a mooli birin na. Na

kui, xaxili tide luma ne wo be temui birin, Ala Xaxili Seniyenxi xa senbe saabui ra.

Polu xa wali

¹⁴ N ngaxakerenyie, n tan a kolon wo bonε fan, wo bara lonni soto a fanyi ra, wo fata wo bore raside.

¹⁵ Kono n to sebeli tixi wo ma, n ma masenyi ndee findixi masenyi xoxoxoe nan na alako n xa wo ratu, barima Ala to hinnexi n na,

¹⁶ a bara n findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa walike ra sigafe ra si gbeteε ma. Na kui, n serexedube wali nan nabama n to Ala xa xibaaru fanyi kawandima si gbeteε be, alako Ala Xaxili Seniyenxi xa e findi serexe seniyenxi ra naxan Ala kenema.

¹⁷ Na birin kui, n nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa to a ra, n noma seewade n ma wali ra Ala be,

¹⁸ barima n mu suusama fefe xa fe falade fo Ala xa Mixi Sugandixi bara naxan naba n saabui ra, alako si gbeteε xa Ala xui rabatu. A bara na raba n ma masenyie nun n ma kewalie saabui ra,

¹⁹ kaabanakoe nun tonxumae xa senbe saabui ra, a nun Ala Xaxili Seniyenxi senbe saabui ra. Na kui, kelife Darisalamu han a sa doko Iliri ra, n bara Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi rayensen ye.

²⁰ Na birin kui, n kataxi ne n xa mixie kawandi Isa xa xibaaru fanyi ra naxee mu Ala xa Mixi Sugandixi kolon. N mu wa na rabafe kawandila gbete dangi foxi.

²¹ Alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe,

«A xa fe singe mu nu fala naxee be, e fama ne a kolonde.

Mixi naxee singe mu nu a xa fe me, e fama ne a fahaamude.»

²² Yi wali nan a niyaxi n mu noxi sigade wo yire.

²³ Yakosi n ma wali bara jon yi boxie ma. N nu bara wa sigafe wo yire kabi ne wuyaxi.

²⁴ A xoli n ma n xa dangi wo yire n na kira suxu sigafe ra Sipanyi boxi ma. Won xa lu yire keren waxati nde ma alako n xa jalexin wo tofe

ra, a xoli n ma wo xa n mali sigafe ra Sipanyi.

²⁵ Yakosi n na sigafe Darisalamu seniyentoeε malide,

²⁶ barima danxaniyatoeε jamae naxee na Masedon nun Akayi boxi ma, e a janige ne e xa e harige nde malan, e xa a rasanba Darisalamu misikiinε ma naxee na na seniyentoeε ya ma.

²⁷ E tan nan a janigexi. Anun, a lanma e xa na nate tongo barima Yuwifie to findi saabui ra e tan si gbeteε be Ala xa fee kui, a lan ne e fan xa Yuwifie mali baloe fe ra.

²⁸ Na kui, n na ge na wali ra, n yi kobiri so e yi danxaniyatoeε bara naxan nasamba, n dangima wo yire sigafe ra Sipanyi boxi ma.

²⁹ N a kolon n to sigafe wo yire, na findima Ala xa Mixi Sugandixi xa barake nan na wo be.

³⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, a nun xanunteya xa fe ra naxan kelima Ala Xaxili Seniyenxi ma, wo xa n mali, wo xa wakili n be Ala maxandi kui.

³¹ Wo Ala maxandi n be a xa n natanga Yudaya danxaniyataree ma, a nun man, Darisalamu seniyentoeε xa jalexin e malise ra n sigafe naxan na e xon.

³² Na kui, xa Ala tin, n wo yire lima seewe kui, won no won bore senbe sode.

³³ Ala, a tan naxan bonesa fima, a xa lu wo birin seeti ma. Amina.

16

Xeebui

¹ N bara wa won ngaxakerenyie ginema Fowebe masenfe wo be, naxan danxaniyatoeε jama malima Senxereya taa kui.

² Wo xa a rasene Isayanka ki ma, alo a lanma seniyentoeε xa a raba ki naxe. Xa a hayi na se nde ma, wo xa a mali, barima a fan bara n tan nun mixi gbegbe mali.

³ Wo xa Pirisila nun Akila xeebu n be, n walibooree Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe kui.

⁴ E fe birin naba nε e xa n nii ratanga beenun e xa e yetε ratanga. Bafe n tan na, si gbεtεε danxaniyatōε pamae birin e tantuma na fe ma.

⁵ Wo man xa danxaniyatōε pama xεebu naxan e malanma e xōnyi.

Wo xa n xanuntenyi Epeneto xεebu n bε. A tan nan singe danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma Asi bōxi ma.

⁶ Wo xa Mariyama xεebu n bε, naxan bara wali wo ya ma ki fanyi.

⁷ Wo xa n boore Yuwifie Andironiku nun Yuniya xεebu, muxu nun naxee bara sa geeli. Ala xa xεεrae nan e ra, naxee bara kolon a fanyi ra, naxee singe danxaniya n bε Ala xa Mixi Sugandixi ma.

⁸ Wo xa Anpiliyatu xεebu n bε, n xanuntenyi Marigi fōxō ra.

⁹ Wo xa muxu waliboore Urubano nun n xanuntenyi Sitaxusi xεebu.

¹⁰ Wo xa Apelesi xεebu, naxan bara a xa danxaniya masen Ala xa Mixi Sugandixi ma. Wo xa Arisitobulo xa mixie xεebu n bε.

¹¹ Wo xa n boore Yuwifi Herodiyon xεebu n bε. Wo xa Narisiso xa mixie xεebu n bε, naxee danxaniyaxi Marigi ma.

¹² Wo xa Tirifena nun Tirifosa xεebu n bε. Gineε naxee e ra, e walima Marigi bε. Wo xa n xanuntenyi Peresidi xεebu. A fan bara wali Marigi bε ki fanyi.

¹³ Wo Rufu xεebu, naxan sugandixi Marigi xa fe kui. Wo a nga fan xεebu n bε, naxan bara lu n bε alō n fan nga.

¹⁴ Wo xa Asinkirito, Felegon, Heremesi, Patiroba, nun Heremasi xεebu n bε, a nun ngaxakerenyie birin naxee na e xōnyi.

¹⁵ Wo xa Filologo, Yuli, Nerewu nun a maagine xεebu, a nun Olimipa nun seniyeṅtōε birin naxee na e xōnyi.

¹⁶ Wo xa wo bore xεebu sunbui seniyeṅxi ra. Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatōε pamae birin wo xεebu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, n xa wo rasi, wo xa wo yetε ratanga mixie ma, naxee lanyi kanama wo tagi, e nu fa mixi ratantan xaranyi ma wo bara naxan sōtō. Wo xa wo makuya e ra.

¹⁸ Na mixi mōolie mu walima won Marigi Ala xa Mixi Sugandixi xa bε. E birama e yetε furi nan fōxō ra, e nu fa lōnnitaree madaxu wōyeṅ jōxunmεε nun matōxōε ra.

¹⁹ Mixi birin a kolon a wo Ala xui rabatuma. N jεlexinxi wo ra, kōnō a xōli n ma wo xa fahaamui sōtō fe fanyi ma, wo naxa wo manōxō fe kōbi ra.

²⁰ Ala, a tan naxan bōjεsa fima, a gbe mu luxi a xa Sentane ibutuxun wo sanyi bun. Won Marigi Isa xa hinne wo ra.

²¹ N waliboore Timote wo xεebu, a nun Lususi, Yason, nun Sosipateri, n boore Yuwifie.

²² N tan Teritiyo naxan bara yi bataaxe seβε, n fan bara wo xεebu Marigi xili ra.

²³⁻²⁴ Gayu fan wo xεebu, naxan findixi n tan nun danxaniyatōε pama birin yatigi ra. Erasito, naxan findixi taa naafuli ragatama ra, a fan wo xεebu, a nun won ngaxakerenyi Karatusi.

²⁵ Matōxōε na Ala bε, naxan nōma wo senβε sode danxaniya kui, alō n Marigi Isa xa xibaaru fanyi naxan kawandima a masenxi ki naxε. Na xibaaru fanyi gundo fe nan masenma naxan nu ragataxi kabi temui xōnnakuye,

²⁶ kōnō naxan bara fa makenen alako si birin xa a kolon namijōnṅmεε xa sebelie saabui ra, Ala naxee yamarixi. Na kui, birin xa danxaniya Ala ma, Ala naxan na na, e a xui rabatu.

²⁷ Ala, a tan keren naxan fe birin kolon, matōxōε na a bε a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra abadan. Am-ina!

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe singe nan na danxaniyatɔe ɲama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, kono e jere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e bore ma, ndee nu fe ɲaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe boore danxaniyatɔe ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinelaɛ tagi.

Kono Annabi Pɔlu bara a kolon a adamadi birin noma suxude Sentane xa gantanyi ra. Na nan a toxi a mu tondi Korintikae mafurukude alako e xa danxaniya xa sabati Ala xa kira xon. A bara bataaxe sebe e ma, naxan findixi marasi fanyi ra e be. Ala Xaxili Seniyenxi nu bara na masenyi so a yi ra.

Na na a ra, Annabi Pɔlu xa masenyi findixi Kitaabui yati yati nan na danxaniyatɔe birin be. Won noma lonni gbegbe sotode na sebeli saabui ra, naxan noma won malide Ala xa kira kolonde a fiixe ra. Ala xa won mali alako won xa so na xaranyi kui, a fa findi won ma jere ki ra. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma**

Danxaniyatɔe xa lany

¹ N tan Pɔlu, Ala naxan ɲanigexi a xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa

xa xera ra, a nun Sositene, muxu yi bataaxe sebexi wo tan nan ma,

² Ala xa danxaniyatɔe ɲama, naxan na Korinti. Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara wo xili wo xa findi Ala gbe ra, wo xa findi seniyentɔe ra. Muxu bara yi sebe wo ma, a nun mixi birin ma naxee e xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, naxan findixi e tan nun won tan Marigi ra.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi won Marigi ra, e xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

⁴ N Ala tantuma temui birin wo xa fe ra, a to hinne wo ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

⁵ A bara wo xa fe birin nakamali masenyi nun fahaamui kamalixi ra.

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa nondi to sabatixi wo ya ma,

⁷ wo bara Ala xa ki birin soto, wo hayi mu na fe gbete ma sonon, beemanu won Marigi Isa fa waxati wo naxan mamefe.

⁸ A senbe fima ne wo ma han dunja raponyi, alako yunubi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa fa temui.

⁹ Ala na a xui xanbi ra, a tan naxan wo xilixi alako lanyi xa lu wo nun a xa Di tagi, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

¹⁰ N ngaxakerenyie, n bara wo rasi won Marigi Isa xili ra, Ala xa Mixi Sugandixi, lanyi xa lu wo tagi. Wo naxa mee wo bore ra, wo xa lan xaxili nun ɲanige keren ma.

¹¹ N ngaxakerenyie, Xolowe xa mixie bara a fala n be, a lantareya na wo tagi.

¹² N bara a me a nde a falama, «N tan biraxi Pɔlu nan foxo ra,» nde fan a falama, «N tan biraxi Apolosi nan foxo ra,» nde a falama, «N tan biraxi Kefasi nan foxo ra,» a nde fan a falama, «N tan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi nan foxo ra.»

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi keren xa mu a ra? Pɔlu nan banban wuri magalanbuxi ma wo be? Wo wo xunxaxi ye xora Pɔlu xili nan na?

14 N bara Ala tantu n mu mixi yo xunxaxi ye xɔɔra wo ya ma, bafe Kirisipu nun Gayu ra.

15 Na kui, mixi yo mu nɔma a falade a xunxa ye xɔɔra n xili nan na.

16 N bara Sitefana xa denbaya fan xunxa ye xɔɔra, kɔnɔ na dɔnxɔɛ, n mu laxi a ra xa n bara mixi gbete xunxa ye xɔɔra fa.

17 Ala xa Mixi Sugandixi mu n xɛɛ mixi xunxade ye xɔɔra. A n xɛɛxi nɛ n xa a xa xibaaru fanyi kawandi ti. Na mu rabama adamadi xa lɔnni ra de, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wuri magalanbuxi tide yelebuma nɛ.

18 Isa faxafe wuri magalanbuxi ma, na masenyi findixi xaxilitarepa nan na mixi lɔɛxie bɛ, kɔnɔ a findixi Ala xa senbɛ nan na muxu tan kisi mixie bɛ.

19 A sebɛxi Kitaabui kui, «N lɔnnilae xa lɔnni xun nakanama nɛ, n xaxilimae xaxili findi fuyan na.»

20 Lɔnnila go? Seriyɛ karamɔɔ go? To xaxilima go? Ala bara yi dunija xa lɔnni mafindi xaxilitarepa ra.

21 Dunija mixie to mu nɔ Ala xa lɔnni kolonde e yete xa lɔnni saabui ra, Ala naxa tin danxaniyatɔɛ rakiside a xa kawandi saabui ra, dunija mixie naxan mapɔxunma xaxilitarepa ra.

22 Yuwifie wama tɔnxumae tofe, Girekikae na lɔnni fenfe,

23 kɔnɔ muxu tan Ala xa Mixi Sugandixi xa faxɛ nan kawandima. Yuwifie birama nɛ barima e mu lama na ra, si gbete fan jɔɔɔ a ma a daxupa na a ra.

24 Kɔnɔ Ala naxee xilixi Yuwifie nun si gbete ya ma, e lama nɛ a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Ala senbɛ nun Ala xa lɔnni nan masenma nɛ.

25 Adamadie e mapɔxunxi a Ala xa lɔnni findixi xaxilitarepa nan na, kɔnɔ a nɔndi ki ma a dangi adamadie xa lɔnni ra. E mapɔxunxi a Ala senbɛ mu gbo, kɔnɔ a senbɛ dangi e gbe ra pon!

26 N ngaxakerenyie, wo xa a mato Ala mixi mɔɔli mundun xilixi wo

ya ma. Lɔnnila gbegbe mu na, adamadi ki ma. Senbɛmae fan mu gbo. Bannamixie fan mu wuya.

27 Kɔnɔ Ala bara dunija lɔnnilae rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, e naxee findixi lɔnnitaree ra. Ala bara dunija senbɛmae rayaagi. A na raba mixie nan saabui ra, naxee luxi e bɛ alo senbetaree.

28 Ala bara mixi sugandi, naxan tide mu gbo dunija mixie bɛ, naxee mu xili xungbe sɔtɔ, naxee mu kolonxi sese ra, alako na xa findi yaagi ra booree bɛ.

29 Na kui, mixi yo mu nɔma a yete matɔɔde Ala ya i.

30 Ala nan a niyaxi wo xa lu a xa Mixi Sugandixi Isa i. Ala bara Isa findi won ma lɔnni, won ma tinxinyi, won ma marasenyenyi, nun won xunsare ra.

31 Na nan na ki, won xa a raba alo a sebɛxi Kitaabui kui ki naxɛ, «Xa mixi wama a yete matɔɔfe fe nde ma, a xa a yete matɔɔ a Marigi xa fe nan na.»

2

Ala xa lɔnni

1 N ngaxakerenyie, n to fa wo yire, n mu Ala xa seederɔɔɔya masenxi wo bɛ wɔyenyi xungbee xa ra, xa na mu a ra adamadi xa lɔnni ra.

2 N nu bara nate tongo n xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nun a xa faxɛ xa fe gbansan nan masen wo bɛ.

3 N naxa ti wo ya i senbetareya ra. Na temui n nu na serenfe gaaxui ra.

4 N ma masenyi nun n ma kawandi mu nu fatanxi adamadi xa lɔnni ra. N mu kawandi tixi wɔyenyi xungbee ra. N na ti Ala Xaxili senbɛ nan na,

5 alako wo naxa danxaniya adamadi xa lɔnni saabui ra, wo xa danxaniya Ala senbɛ nan saabui ra.

6 Muxu lɔnni masenma mixi kamalixie bɛ, kɔnɔ lɔnni naxan mu fatanxi to mixie nun to mangɛe ra. E tan xa fe xun fama nɛ rakanade.

7 Muxu Ala xa lɔnni nan masenma, Ala lɔnni naxan nɔxunxi

kabi duniya fole, naxan findima won be nore ra.

⁸ To mangee mu nu fahaamui soto na xa fe ma, xa na mu a ra e mu Marigi Nore Kanyi mabanbanma wuri magalanbuxi ma nu.

⁹ Na fe luxi alo Kitaabui a masenxi ki naxe,

«Ala naxan yailanxi a xanuntenyie be,

adama ya mu a toma,
adama tuli mu a mema,

adama xaxili mu a kolonma.»

¹⁰ Ala bara na masen won be a yete Xaxili saabui ra. Ala Xaxili fe birin kolon, hali Ala yati xa fe tilinxie. A nee birin kolon.

¹¹ Nde adama xa fe kolon, xa a yete xaxili mu a ra? Ala xa fe fan, mixi yo mu a kolon. Ala Xaxili gbansan nan na fe mooli kolon.

¹² Won mu noma Ala xa hinne fahaamude adamadi xaxili saabui ra. Ala, a Xaxili naxan fixi won ma, na nan noma na masende won be.

¹³ Won mu na fe masenma adamadi xa lonni ra, won na masenma Ala Xaxili nan ma lonni ra. Ala xa fe nan masenma Ala Xaxili saabui ra.

¹⁴ Konko adama naxan mu Ala Xaxili soto, a mu noma Ala Xaxili xa fe fahaamude. Na luma ne a be alo daxupa, barima a mu noma sode a kui Ala Xaxili xanbi.

¹⁵ Adama naxan Ala Xaxili sotoxi, na kanyi nan noma fe birin fahaamude. A booree mu noma a makiitide na fee kui.

¹⁶ Na nan a toxi a sebexi Kitaabui kui, «Nde Marigi Xaxili kolon, a xa marasi nde fi a ma?» Konko Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili na won tan boje i.

3

Ala xa waliksee

¹ N mu nu noma woyende wo be alo n nu wama a xon ma ki naxe, barima wo mu luxi alo Ala Xaxili kanyie. Wo luxi ne alo duniya mixie, naxee xa danxaniya mu gexi kamalide sinden.

² N nu bara wo xaran fe singee ra, alo dingee xipe fima a xa diyore ma ki naxe. N mu wo xaran fe xoroxoe

ra, barima wo mu nu noma na fahaamude. Dingee fan mu sube fima diyore ma. Han ya wo mu noma xaranyi xoroxoe kolonde, barima wo na birafe duniya fee nan foxo ra.

³ Tonne nun lantareya to gbo wo ya ma, na mu a masenma xe a duniya mixie nan wo ra, naxee na birafe adamadi waxonfe foxo ra?

⁴ Mixi nde to a falama wo ya ma, «N biraxi Polu nan foxo ra,» mixi gbete fan a fala, «N tan biraxi Apolosi nan foxo ra,» na mu a masenma xe a wo luxi ne alo duniya mixie?

⁵ Nde na Apolosi ra? Nde na Polu ra? Muxu findixi Ala xa waliksee nan tun na Ala naxee xexxi alako wo xa danxaniya. Ala wali naxan soxi muxu yi ra, muxu bara na raba.

⁶ N tan bara sansi xori si, Apolosi bara ye sa a ma, konko Ala nan a niya a xa bula, a xa mo.

⁷ Mixi naxan sansi xori sima, a nun mixi naxan ye sama a ma, e tide mu gbo. Ala nan tide gbo, barima a tan nan a niya sansi xa mo.

⁸ Naxan sansi xori sima, nun naxan ye sama a ma, e birin lan, e birin fama ne e xa wali sare sotide.

⁹ Muxu tan findixi Ala xa waliksee nan na. Wo tan luxi ne alo Ala xa xe, xa na mu a ra a xa banxi.

¹⁰ Ala bara a panige a xa hinne kui, n xa wali suxu a be. Na misaalixi banxi ti wali nan na. N bara lu alo banxiti. N tan nan banxi korinma, boore biriki doxo. Konko kankan xa meeni a wali ki ma.

¹¹ Mixi yo mu noma fe gbete findide na banxi bunyi ra, bafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra.

¹² Mixi naxee banxi tima na bunyi fari xema ra, xa na mu a ra gbete, xa na mu a ra geme tofanyi, xa na mu a ra wuri, xa na mu a ra sexe fanyi, xa na mu a ra sexe fori ra. Kankan xa wali matoma ne.

¹³ Kiiti loxo na wali birin makenenma ne. Na kiiti luma ne alo te naxan fama kankan xa wali makenende.

¹⁴ Xa banxiti xa wali sa na te imini, a fama ne wali sare sotide.

¹⁵ Kɔnɔ xa a sa li a xa wali naxa gan na te ra, a tɔɔrɔma ne. A fama ne kaside alɔ mixi naxan natangaxi te ma.

¹⁶ Wo mu a kolon wo findixi Ala xa hɔrɔmɔbanxi nan na? Ala Xaxili sabatixi wo bɔɛ i.

¹⁷ Xa mixi nde Ala xa hɔrɔmɔbanxi kana, Ala na kanyi fan kanama ne, barima a xa hɔrɔmɔbanxi seniyen. Wo tan nan findixi na hɔrɔmɔbanxi ra.

¹⁸ Wo naxa wo yete madaxu. Xa mixi nde a yete findixi lɔnnila ra dunija ki ma, a xa a yete magoro alako a xa lɔnni yati kolon.

¹⁹ Yi dunija mixie xa lɔnni findixi daxupa nan na Ala be. A sebexi Kitaabui kui, «Ala gantanyi tema ne lɔnnilae be e yete xa lɔnni nan na.»

²⁰ A man sebexi, «Marigi a kolon dunija mixie xa lɔnni findixi fe fufafu nan na.»

²¹ Wo naxa wo xaxili ti mixi yo ra, barima e findixi wo malima nan na.

²² Polu yo, Apolosi yo, Kefasi yo, e birin findixi wo malima nan na. Fe naxan birin na dunija, fe naxan birin na wo xa dunijeigiri kui, fe naxan birin na na, a nun fe naxan birin sa fama, hali faxe, na birin na na wo tan nan malife ra.

²³ Wo tan na Ala xa Mixi Sugandixi nan be, Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala nan be.

4

Ala xa kiiti

¹ Na na a ra, wo xa a kolon muxu tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa walikɛe nan na, Ala xa gundoe taxuxi naxee ra.

² Xa fe nde taxuxi mixi ra, a lanma a xa na rawali a rawali ki ma.

³ Xa wo wama n makiitife, xa na mu a ra kiitisa gbete wama n makiitife, fefe mu a ra. N mu n yete yati makiitima.

⁴ N tan be, n mu fe naaxi yo rabaxi, kɔnɔ n yete makiitife tan mu findixi tinxinyi ra n be. N Marigi nan findixi n ma kiitisa ra.

⁵ Na kui, wo naxa kiiti yo sa beenun Marigi xa kiiti waxati. A tan

nan fe makenenma naxan nɔxunxi dimi kui. A tan nan janige makenenma naxan na mixi bɔɛ ma. Na waxati, Ala mixie matɔxɔma e xa wali bere nan na.

⁶ N ngaxakerenyie, n bara misaali nde masen wo be n tan nun Apolosi xa fe ra, alako wo xa yi sebɛli fahaamu, «Wo naxa yaamari sebexi matandi.» Na kui, wo naxa wo yete igbo lufe ra mixi nde xanbi ra.

⁷ Nde i findixi fisamante ra? Munse na i yi ra, i mu naxan sɔtɔxi Ala saabui ra? Xa wo na sɔtɔxi Ala nan saabui ra, munfe ra wo wo yete igboma alɔ a fatanxi wo tan nan na?

⁸ A luxi alɔ wo bara wo waxɔnfe birin sɔtɔ muxu xanbi, wo bara banna, wo bara findi mangɛe ra. Xa a sa na na ki ne, na birin xa sɔɔneya wo be, alako muxu fan xa lu wo seeti ma mangɛya kui.

⁹ A luxi n be alɔ Ala bara a ragiri muxu tan xɛerae ma, muxu xa findi xanbiratie ra, alɔ mixie e naxee faxama dunija birin ya tode ra, malekɛe nun adamadie ya xɔri.

¹⁰ A luxi alɔ muxu bara daxu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kɔnɔ wo tan bara findi xaxilimae ra a xa fe ra. Muxu senbe bara jon, kɔnɔ wo tan gbe xun bara masa. Muxu bara mayele sɔtɔ, kɔnɔ wo tan bara binye sɔtɔ.

¹¹ Han ya muxu tɔɔrɔma kaame nun ye xoli ma. Dugi mu na muxu yi ra. Mixie muxu bɔnbɔma, e bara muxu findi mixi rabɛpinxie ra.

¹² Muxu baloxi muxu yete xa wali nan na. Mixie na muxu konbi, muxu dubama ne e be. Mixie na muxu naaxankata, muxu dijema ne e ma.

¹³ Mixie na muxu xili kana, muxu woyen fanyi falama ne e be. Han ya muxu tide mu na dunija mixie be, muxu bara lu e be alɔ mixi fufafu.

¹⁴ N mu wama wo ifufe ne, kɔnɔ n wama wo rasife ne alɔ n ma di maxanuxie.

¹⁵ Wo nɔma karamɔxɔ gbege sɔtode Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, kɔnɔ n keren peti nan findixi wo baba ra, naxan bara Inyila Isa

masen wo be, wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma.

¹⁶ N ma marasi nan ya wo be: Wo xa bira n ma misaali nan foxo ra.

¹⁷ Na na a ra, n bara Timote xee wo yire, alako a xa wo ratu n napeere ki ma Isa xa fe kui, n danxaniyatoe namae birin xaranma naxan na yire birin. N ma di maxanuxi Timote danxaniyaxi Marigi keren nan ma.

¹⁸ Ndee bara e yete igbo wo ya ma. E foxo a ma n mu sigama wo yire,

¹⁹ kono, xa Ala tin, a gbe mu luxi n xa wo xonyi li. Na temui n fama a kolonde xa na yete igboe xa woyenyi fama findide nondi ra.

²⁰ Ala xa mangeya mu findixi woyenyi gbansan xa ra, a findixi senbe yati nan na.

²¹ Wo wama munse xon? N xa siga wo xonyi luxusinyi ra, ka n xa siga xanunteya nun dije ra?

5

Yunubi jaaxi bafe

¹ N bara a me a fe jaaxi mooli nde na wo ya ma, naxan mu toma hali kaafirie ya ma. A xeme nde luma a baba xa gine kolon na gine ra.

² A nu lan ne yi fe xa wo boje tooo, wo fa na kanyi ramini wo tagi, kono wo na wo yete igbofe tun.

³ Hali n tan mu na wo yire, n xaxili tan na wo tagi. N jan bara na kanyi makiiti

⁴ Marigi Isa xili nun a senbe ra. N na wo xanbi ra.

⁵ Yi mixi mooli xa so Sentane yi ra, na fe jaaxi xun xa rakana yakosi, alako na kanyi nii xa kisi Marigi xa loxo.

⁶ Yete igbofe mu fan. Wo mu a kolon lebini siyadi farin gbegbe ratema ne?

⁷ Wo lebini fori ba wo ya ma, alako wo xa lu alo farin neene lebini mu saxi naxe i. A nondi ki ma wo na na ki ne. Ala xa Mixi Sugandixi bara findi won ma serexe ra, naxan misaalixi yexee ra naxan kon naxabama Sayamaleke Dangi Sali.

⁸ Won xa na sali raba seniyyenyi kui. Won xa fe kobi nun fe jaaxi ba

won ya ma, alo lebini fori bama won ma banxie kui ki naxe na sali. Nondi nun boje fiixe xa lu won yi ra. Na kui won misaalima taami lebinitare nan na.

⁹ N bara a sebe wo ma bataaxe kui, wo nun yenelae naxa lu defanbooreya kui.

¹⁰ Kono n mu wama a falafe xe wo be a wo nun yenela birin naxee na dunja, a nun milantee, mujetie, nun kuye batuie, wo nun nee naxa de masara. Xa a sa na na ki ne, a lima na fan fo wo keli dunja ma de!

¹¹ N waxi a sebefe ne wo ma, defanja naxa lu wo nun mixi tagi, naxan a yete findima wo boore danxaniyatoe ra, kono a fa findi yenela ra, xa na mu a ra milante, kuye batui, konbiti, siisila, xa na mu a ra mujeti. Wo nun na mixi mooli, wo naxa wo dege yati yire keren.

¹² N tan mu noma mixie makiitide naxee mu na danxaniyatoe nama ya ma, kono a lanma won xa won boore danxaniyatoe nan makiiti.

¹³ Naxee mu na danxaniyatoe nama ya ma, Ala nan nee makiitima, kono a lanma wo tan xa «mixi jaaxi keru wo tagi.»

6

Danxaniyatoe xa kiiti

¹ Fe nde na mini wo tan danxaniyatoe tagi, wo noma sigade di na kalamui sade kaafirie xa kiiti banxi kui? Wo mu sigama seniyyentoe xa yire?

² Wo mu a kolon seniyyentoe nan fama dunja birin makiitide? Xa wo tan nan dunja makiitima, wo fa taganxi yi kiiti xunxurie sade di?

³ Wo mu a kolon a won fama ne malekee yati makiitide? Na kui, won fa taganxi yi dunja fee makiitide munfe ra?

⁴ Xa yi dunja fe nde bara mini wo tagi gere ra, hali wo mixi xuri nde tongo danxaniyatoe nama ya ma, na noma ne na kiiti sade wo be.

⁵ Wo mu yaagima na ra? Lonnila yo mu na wo ya ma naxan noma kiiti sade danxaniyatoe tagi?

⁶ Kɔnɔ danxaniyatɔɛ e boore kalamuma kaafiri xa kiiti banxi kui.

⁷ Gere to na wo tagi, na bara a masen a wo xun bara rakana. Munfe ra wo mu dipema wo bore haake ma, hali na findixi kasare nan na wo be?

⁸ Kɔnɔ wo tan harige bama wo boore danxaniyatɔɛ yi ra tinx-intareya ra.

⁹ Wo mu a kolon a mixi jaaxi mu ariyanna sɔtɔma ke ra? Wo naxa wo yete madaxu. Langoe gine yo, kuye batui yo, yɛnɛla yo, langoe xeme yo, xeme naxan nun xeme kafuma,

¹⁰ mupeti, milante, siisila, konbiti, nun mixi madaxui, e sese mu ariyanna sɔtɔma ke ra.

¹¹ Ndee na wo ya ma naxee nu na na fe mɔoli kui, kɔnɔ wo bara rafixe, wo bara raseniyen, wo bara matinxin, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, a nun Ala Xaxili saabui ra.

¹² Fe birin nadaxaxi n be, kɔnɔ a birin xa mu fan n be. Fe birin nadaxaxi n be, kɔnɔ n mu tinma na fe mɔoli nde xa nɔ n na.

¹³ Ala nan donse daaxi adama xa baloe ra, a adama daaxi ne a xa na donse don, kɔnɔ Ala na birin jɔnma ne. Ala mu adama fate daaxi a xa yene raba. A adama daaxi a Marigi nan be. Marigi man meenima ne adama fate ma.

¹⁴ Ala naxan won Marigi rakelixi faxe ma, a fama ne won tan fan nakelide faxe ma a senbe ra.

¹⁵ Wo mu a kolon wo fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi nan ma, alo wo fate salonyie fatuxi e bore ra ki naxe? Xa mixi fatuxi Ala xa Mixi Sugandixi ma, a mu lan na kanyi nun langoe xa kafu.

¹⁶ Astɔfulahi! Wo mu a kolon mixi naxan nun langoe kafuma, a tan nun na langoe findima fate keren nan na? A seɓexi Kitaabui kui, «Xeme nun gine findima fate keren nan na.»

¹⁷ Kɔnɔ mixi naxan bara fatu Marigi ma, e xaxili findima keren nan na.

¹⁸ Wo wo gi langoepa ma. Yunubi gbete mu findixi haake ra mixi

fate ma, kɔnɔ langoepa tan haake sɔtɔma mixi fate nan na.

¹⁹ Wo mu a kolon wo fate findixi Ala Xaxili Seniyenxi xa horɔmɔbanxi nan na? Ala bara a Xaxili raso wo boɓe i. Wo mu findixi wo yete gbe xa ra sɔnɔn.

²⁰ Ala nan wo xunsaraxi xunsare xɔrɔxɔe ra. Na nan a toxi wo xa Ala matɔxɔ wo fate nun wo xaxili ra, naxee findixi Ala gbe ra.

7

Futi seriye

¹ N wama wo xa seɓeli yaabife. A fan xeme be a lufe a mu gine dɔxɔ,

² kɔnɔ yene to bara gbo, a lanma xeme tan, kankan xa a gbe gine sɔtɔ. Gine fan, kankan xa a gbe mɔri sɔtɔ.

³ Xeme lanma a xa gine waxɔnfe raba futi ki ma. Gine fan lanma a xa a xa mɔri waxɔnfe raba futi ki ma.

⁴ Gine fate luma a xa mɔri xa yaamari nan bun ma, xeme fan fate luma a xa gine xa yaamari nan bun ma.

⁵ Wo naxa tondi wo bore be, fo wo firin nalan a ma wo xa Ala maxandi temui naxe waxatidi nde bun ma. Na dangi xanbi, wo man xa lu yire keren, xa na mu a ra, xa wo mu fata wo yete suxude, Sentane fama ne wo ratantande.

⁶ N xa marasi nde fi wo ma, kɔnɔ yaamari mu a ra.

⁷ A xoli n ma mixi birin xa lu alo n tan, kɔnɔ Ala mu mixi birin kima keɓa keren. A a ragirixi nde xa nɔ fe nde rabade, boore fan xa nɔ fe gbete rabade.

⁸ N xa a fala xeme be, naxee mu nu gine dɔxɔ sinden, xa na mu a ra gine naxee mu na xeme taa sinden, xa na mu a ra kaape ginee, xa na mu a ra xeme naxan xa gine laaxirayaxi, e fan xa bira n ma misaali fɔxɔ ra.

⁹ Kɔnɔ xa wo mu nɔma wo yete suxude, wo xa futi xiri. Futi xirife fisa fate waxɔnfe be.

¹⁰ N bara xeme nun a xa gine yamari, gine naxa mee a xa mɔri ra. Na yaamari mu fatanxi n tan na, a fatanxi Marigi nan na.

¹¹ Xa a sa li gine naxa mee a xa mɔri ra, a xa lu xemetarepa kui, xa

na mu a ra a xa gbilen a xa mōri xon ma. Xeme fan naxa mee a xa gine ra.

12 Wo tan naxee luxi, n bara wo fan nasi, Marigi xa yaamari mu a ra. Xa a sa li danxaniyatōe bara gine danxaniyatāre dōxo, na gine fa tin lude a yi ra, na xeme naxa mee a ra.

13 Xa na mu a ra, xa a sa li gine bara dōxo xeme danxaniyatāre xon, na xeme fa tin na gine ra, na gine naxa mee a xa mōri ra.

14 N a falama fe naxan ma, na gine xa mōri danxaniyatāre noma seniyende a xa gine danxaniyatōe saabui ra, xa na mu a ra na gine danxaniyatāre noma seniyende a xa mōri danxaniyatōe saabui ra. Xa danxaniyatōe meema a xa denbaya ra, a xa die mu seniyenma nu, kono xa a lu a xa denbaya xun ma, e seniyenma ne.

15 Xa danxaniyatāre bara mee a xa gine ra, xa na mu a ra a xa mōri ra, a xa siga. Xeme danxaniyatōe, xa na mu a ra gine danxaniyatōe, a mu xirixi mixi danxaniyatāre ma. Ala wama ne won xa lu bōnesa kui.

16 Gine, i a kolon xa i noma a niyade i xa mōri xa kisi? Xeme, i a kolon xa i noma a niyade i xa gine xa kisi?

17 Kankan xa jere kira xon ma Marigi a tixi naxan xon. Kankan xa wali raba Marigi be a naxan soxi a yi ra. N na yaamari nan masenma danxaniyatōe jama birin be.

18 Xa Ala bara mixi sunnaxi xili danxaniya ma, na kanyi xa tin a xa sunne ra. Xa Ala bara sunnatāre xili danxaniya ma, na kanyi xa lu a sunnatāreya kui.

19 Sunnafe nun sunnatāreya, fefe mu a ra. Ala xa yaamari rabatufe, na nan tide gbo.

20 Kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe.

21 Konyi nan nu na i ra, Ala i xilixi temui naxe? I naxa kontofili. Xa i noma xoreya sotode, na fan.

22 Hali i Marigi Ala i xilixi konyiya nan kui, lasiri nan i ra i Marigi Ala mabiri. Hali i Marigi Ala i xilixi

lasiriya nan kui, konyi nan i ra Ala xa Mixi Sugandixi mabiri.

23 Wo xunsaraxi sare xoroxoe nan na. Wo naxa findi adama xa konyie ra.

24 N ngaxakerenyie, kankan xa lu a kepa, alo Ala a xilixi temui naxe.

25 Marigi mu n yamarixi ginedimedi xa fe ra, kono n wama marasi nde fife wo ma, n tan, Ala kinikinixi naxan ma, a naxan matinxinxi.

26 N tan be, a fisa xa ginedimedi mu dōxo xeme taa sinden, barima yi waxati a xoroxo.

27 Xa gine kanyi nan i ra, i naxa a bejin. Xa ginetare nan i ra, i naxa gine fen.

28 Xa i gine fenma, na mu findima yunubi ra. Xa ginedimedi dōxo xeme taa, na fan mu findima yunubi ra. Kono mixi naxee na mooli rabama, e fama toorode yi dunijeigiri kui. N wama e ratangafe na toore nan ma.

29 N ngaxakerenyie, n wama naxan masenfe wo be, waxati gbegebe mu luxi sonon. Keli yakosi ma, gine na naxan yi, a xa lu alo ginetare.

30 Naxan na wafe, a xa lu alo a mu wafe. Naxan seewaxi, a xa lu alo a mu seewaxi. Naxan na se sarafe, a xa lu alo se mu a yi.

31 Naxan na dunija fe rawalife, a xa lu alo a tide mu na, barima yi dunija na jonfe ne yi ki.

32 A xoli n ma wo xa kontofili birin bejin. Naxan mu futi xirixi, a xa bira Ala xa fee nan foxo ra, alako Marigi xa jalexin a xa wali ra.

33 Kono naxan futi xirixi, a tan nan birama dunija fee foxo ra, alako a xa gine xa jalexin a xa wali ra.

34 Na temui a na fe firin nan kui na ki. Gine fan, naxan mu na xeme taa, a findi ginedimedi ra, a birama Marigi xa fee nan foxo ra, alako a fate nun a xaxili xa seniyen. Kono naxan dōxoxi xeme taa, a tan nan birama dunija fee nan foxo ra, alako a xa mōri xa jalexin a xa wali ra.

³⁵ N yi fe falama wo xa munafanyi nan xa fe ra. N mu a falama yanfanteya xa ma. A xoli n ma wo xa lu fe fanyi nan kui, wo xa gbaku Marigi ma, kontofili gbete yo naxa lu wo ma.

³⁶ Mixi naxan bara gine fen folo, a fa a kolon a mu noma a yete suxude, a a mapoxunxi ne a a lanma a xa na gine dɔxo, a lanma a xa na raba. A mu findixi yunubi ra. Ginefenyie xa futi xiri e nun a xa gine tagi.

³⁷ Kono ginefenyi naxan noma a yete suxude, naxan bara nate tongo a yete ra a naxa gine dɔxo, na kanyi bara fe fanyi raba.

³⁸ Na kui, naxan ginɛdimedi fenxi dɔxoma, na bara fe fanyi raba, kono naxan mu a dɔxoma, na bara fe fanyi raba dangife boore ra.

³⁹ Gine nun a xa mɔri luma a ra han a xa simaya danyi ne. Kono xa a xa mɔri faxa, a noma dɔxode xeme gbete xon ma. A noma dɔxode xeme xon a nu wa naxan yo xon, kono a xa findi Ala xa mixi nan na.

⁴⁰ Kono n tan be, a xa seewe xun masama ne xa a sa lu kaape kui. N laxi a ra a Ala Xaxili na n bope i.

8

Serexe donfe naxan baxi kuye be

¹ Won birin bara fahaamui soto serexe sube xa fe ma naxan baxi kuyee be. Fahaamui noma findide yete igbona ra, kono xanunteya nan mixie ralimaniyama.

² Mixi naxan joxo a ma a bara ge fahaamui sotide, nde luxi a xa fahaamui ra.

³ Kono mixi naxan Ala xanuma, Ala bara na kanyi kolon.

⁴ N xa fe nde masen wo be serexe sube donfe ma naxan baxi kuyee be. Won a kolon kuye yo mu na dunja naxan findixi Ala ra. Ala keren peti nan na.

⁵ Dunja mixie fe gbege findima alae ra koore nun boxi ma. E e xilima «alae,» e e xilima «marigie.»

⁶ Kono won tan be Ala keren peti nan na, Baba Ala naxan se birin daaxi, won findixi naxan gbe ra. Marigi keren peti nan na, naxan

findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ra, se birin daaxi naxan saabui ra, won fan jengima naxan saabui ra.

⁷ Kono mixi birin mu gexi fahaamui sotide na fe ma. Mixi naxee nu bara dari kuye fee ra, han yakosi e ne serexe sube donma, e tan be a baxi kuye nan be. E xaxili to mu gexi fee fahaamude sinden, e yunubi sotoma na sube donfe kui.

⁸ Donse mu mixi makorema Ala ra. Xa won bara a don, xa won bara a lu na, a birin keren.

⁹ Wo xa a mato a fanyi ra, alako wo xa xoreya naxa a niya fahaamutare xa yunubi soto.

¹⁰ Xa fahaamutare nde bara wo tan fahaamui kanyi to, wo dɔxoxi teebili ra kuyee banxi kui, na noma a niyade fahaamutare fan xa kuye serexe sube don.

¹¹ Na kui, fahaamutare, Ala xa Mixi Sugandixi faxa naxan be, a fama loede i tan nan ma fahaamui saabui ra.

¹² Na kui, wo bara yunubi raba wo ngaxakerenyi fahaamutaree ra, wo man bara yunubi raba Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹³ Na nan a toxi, xa donse nde a niyama n ngaxakerenyi xa yunubi tongo, n tan bara dije na donse ma, alako n naxa n ngaxakerenyi rabira.

9

Kawanditi xa wali

¹ Lasiri xa mu na n na? Xera xa mu na n na? N mu won Marigi Isa toxi xe? Marigi mu n xexi wo yire xe, alako wo xa danxaniya?

² Temunde booree mu n kolon xera ra, kono wo tan n kolon, barima wo xa danxaniya findixi n ma xeraya tonxuma nan na Marigi xa fe ra.

³ N ma xunmafale nan na ki mixie be naxee wama n makiitife.

⁴ A mu daxa muxu xa muxu dege, muxu xa muxu min?

⁵ A mu daxa muxu xa gine danxaniyaxi dɔxo, naxan luma muxu seeti ma muxu xa jere kui, alo xera booree a rabama ki naxe, a nun Marigi ngaxakerenyie nun Kefasi?

6 Ka n tan nun Baranabasi gbansan nan lan muxu xa wali muxu xa baloe xa fe ra?

7 Soori mundun a yete rabaloma? Bɔxi rawali mundun mu a xa sansi bogi donma? Xuruse demadonyi mundun mu a xa xuruse xije minma?

8 Adama xaxili gbansan nan na ki? Ala xa seriye fan mu na mooli masenma xe?

9 A sebexi Tawureta Munsa kui, «Ninge ne mengi luxutama, wo mu lan wo xa a de xiri.» Na kui, Ala wama meenife ninge nan gbansan ma,

10 ka a na fala won tan nan fan ma fe ra? Iyo, a na sebe won tan nan ma fe ra. Walike walima fe nde nan ma. Mixi maale boronma ne alako a xa baloe soto.

11 Xa muxu bara wakili wo be alako wo xa Ala kolon, a mu lanma xe muxu xa se soto wo yi ra?

12 Xa mixi gbetee na mooli sotoma wo ra, a mu lanma xe muxu singe xa na soto? Konɔ muxu mu na findixi teku ra wo mabiri. Muxu bara dije na birin ma, alako Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandife naxa matooɔ.

13 Wo mu a kolon serexedubee fan baloma serexee nan na naxee baxi Ala xa horomobanxi be? Serexedube naxee serexe sama serexebade, e xa baloe minima na serexee nan kui.

14 Na ki Marigi bara yaamari fi a Ala xa xibaaru fanyi kawanditie xa balo e xa kawandi ti kui.

15 N tan mu na findixi teku ra fefe ma. N man mu yi bataaxe sebexi xe alako wo xa n ki. Kawandi tife kobiri xanbi a bara findi jalexinyi ra n be. N mu tin mixi yo xa na jalexinyi ba n yi ra, hali na findi faxe nan na n be.

16 N mu noma n yete igbode n ma kawandi wali xa fe ra. Kawandi tife findixi Ala xa yaamari nan na n be. Naxankate na n be, xa n mu Ala xa xibaaru fanyi kawandi.

17 Xa n keren nan a janigexi nu, a lanma n xa sare soto. Konɔ xa a mu fatanxi n yete janige xa ra, n

na xeraya nan nabafe tun, naxan taxuxi n na.

18 Na kui, n sare findima munse ra? N sare findima na jalexinyi nan na, naxan fatanxi Ala xa xibaaru fanyi kawandife ra sare xanbi n nu noma naxan maxorinde.

19 Hali lasiri nan n na, n nan n yete findima mixi birin xa konyi nan na alako n xa mixi gbegebe soto Ala be.

20 N nan jere ma Yuwififi ki nan ma Yuwififi ya ma alako n xa e soto Ala be. N nan jere ma Munsa xa seriye ki nan ma, hali n mu na na yaamari bun ma, alako n xa mixie soto Ala be naxee na na seriye bun ma.

21 Xa n na mixie ya ma naxee mu na Munsa xa seriye bun ma, n fan luma e gbe ki ne, alako n xa na mixi mooli soto Ala be. N nan jere ma na ki ne hali n tan to na Ala xa seriye bun ma. N na a xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma.

22 N bara jere fahaamutarepa ki ma fahaamutaree ya ma, alako n xa e fan soto Ala be. N bara fe mooli birin naba, n bara jere mixi mooli birin gbe ki ma, alako n xa mixi ndee soto Ala be.

23 N fe birin nabama alako Ala xa xibaaru fanyi xa kawandi, n fan xa lu na neme kui.

24 Wo mu a kolon gi mixi naxee gbatama pama ya xori, mixi keren gbansan nan geenima, a sare soto? Wo fan xa jere a fanyi ra wo xa dunijeigiri kui, alako wo xa sare soto Ala ra.

25 Gi mixi naxee gbata rabama, e fe xoxoxe mooli birin nabama, alako e xa geeni, hali na sare mu bu. Won tan nan sare nde sotoma naxan buma abadan.

26 Na nan a toxi n luma n jere ki mato ra a fanyi ra, n mu bonboma fe fufafu ra.

27 N nan n yete suxuma ne senbe ra, alako n tan kawanditi fan naxa fa Ala xa masenyi matandi, n xa loe.

10

Isirayila xa misaali

1 N ngaxakerenyie, n mu wama wo xa nɛɛmu a ma won babae naxan nabaxi. E naxa jɛrɛ nuxui bun ma, e naxa baa igiri.

2 E nun Annabi Munsa, e birin naxa fe keren idangi nuxui kui a nun baa igiri kui.

3 E birin naxa donse don naxan fatanxi Ala ra.

4 E birin naxa minse min, Ala naxan namini fanye ma. Na fanye, Ala xa Mixi Sugandixi nan a ra, naxan nu biraxi e fɔxɔ ra.

5 Kɔnɔ mixi gbegbe nu na e ya ma, naxee mu nu gɛxi rafande Ala ma, na nan a to e naxa faxa gbengberenyi ma.

6 E xa jɛrɛ birin findixi misaali nan na won bɛ, alako won naxa bira fe jaaxi fɔxɔ ra alo e a rabaxi ki naxɛ.

7 Wo naxa kuyee batu, alo ndee a raba ki naxɛ e tagi. A sɛbɛxi Kitaabui kui, «Nama naxa dɔxɔ e dɛgede, e naxa e min, e fa keli yɛnɛ rabade.»

8 Won naxa bira yɛnɛ fɔxɔ ra alo ndee a raba ki naxɛ e ya ma. Na kui, mixi wulu mɔxɔɲɛn mixi wulu saxan naxa sɔnto lɔxɔɛ keren kui.

9 Won naxa Marigi mato alo ndee a mato ki naxɛ e ya ma, bɔximasee naxee faxa.

10 Wo naxa wo mawa, alo ndee e mawa ki naxɛ e ya ma, sayamalekɛ fa e faxa.

11 Na fe mɔoli e lixi nɛ, a xa findi misaali ra won tan mixie bɛ naxee na waxati dɔnxɔɛ. A birin sɛbɛxi na nan ma.

12 Na kui, naxan laxi a ra a tixi, a xa mɛɛni a yetɛ ma alako a naxa bira.

13 Maratantanyi yo mu wo lixi, adamadi mu nɔma naxan na. Ala na a xui xanbi ra. A mu a luma maratantanyi yo xa wo li, naxan nɔma wo ra. Maratantanyi na wo li, Ala fɛɛrɛ nde fima nɛ wo ma, alako wo xa nɔ minide a kui, wo xa nɔ a ra.

14 Na kui, n xanuntenyie, wo xa gbilen kuye batufe fɔxɔ ra.

15 N na wɔyɛnfe xaxilimae nan bɛ, wo xa wo tuli mati n ma masenyi ra.

16 Won Ala tantuma minse naxan ma, na minse mu a masenma xɛ won nun Ala xa Mixi Sugandixi wuli na a ra? Won taami naxan itaxunma won bore ma, na taami mu a masenma xɛ won nun Ala xa Mixi Sugandixi fate na a ra?

17 Taami keren nan a ra. Won fan, hali won wuya, won bara boni won bore ra, won bara findi mixi keren na, barima won birin taami keren nan donma.

18 Wo Isirayilakae yati mato. Naxee sɛrɛxɛ sube donma, e mu lama xɛ na wali ra naxan nabama sɛrɛxɛbade?

19 N wama munse masenfe na kui? Sɛrɛxɛ sube naxan fixi kuye ma a tide gbo? Xa na mu a ra na kuye tide gbo? Astɔfulahi.

20 N xa a fala wo bɛ, kuye batuie sɛrɛxɛ bama jinnɛe nan bɛ, e mu a bama Ala xa bɛ. N tan mu tinma wo nun jinnɛe xa lu fe keren.

21 Wo mu nɔma minse minde Marigi xili ra, wo man xa minse min jinnɛe xili fan na. Wo mu nɔma taami donde Marigi xili ra, wo man xa taami don jinnɛe xili ra.

22 Wo wama Marigi raxɔnɔfe nɛ, naxan mu wama a firin nde xɔn? Wo jɔxɔ a ma won sɛnbɛ dangi a gbe ra?

23 A birin daxa, kɔnɔ a birin mu fe fanyi raminima. A birin daxa, kɔnɔ a birin mu findima munafanyi ra.

24 Mixi naxa a yetɛ kan xa munafanyi gbansan xa fen, a xa a boore xa munafanyi fan fen.

25 Wo nɔma sube mɔoli birin donde naxan matima makiiti. Hali wo mu gaaxu, na sese mu findixi yunubi ra,

26 barima «Alatala nan gbe na bɔxi nun a ise birin na.»

27 Xa danxaniyatare nde wo xili wo xa wo dɛge yire keren, xa wo wama sigafe, wo xa siga, wo xa donse mɔoli birin don a naxan fima wo ma. Na sese mu findima yunubi ra.

28 Kɔnɔ xa a sa li mixi nde fa a fala wo bɛ, «Yi donse baxi sɛrɛxɛ nan na,» wo naxa na don na kanyi xa fe

ra, barima yunubi nan a ra a be a xaxili ki ma.

²⁹ Yunubi fe mu a ra i tan be i xaxili ki ma, kɔnɔ a mu lanma i naxan nabama i xa yɛteralu kui, i boore xa na maɲɔxun i be yunubi ra.

³⁰ A mu lanma mixi xa fe ɲaaxi maɲɔxun n ma donse xa fe ra, n Ala tantuma naxan ma fe ra.

³¹ Na nan na ki, wo naxan yo donma, wo naxan yo minma, wo naxan yo rabama, wo xa na birin naba alako Ala xa matɔxɔɛ sɔtɔ.

³² Wo naxa mixi yo ratantan, Gireki yo, Yuwifɛ yo, Ala xa danxaniyatɔɛ yo.

³³ N fan ɲɛrɛma na ki nɛ, alako n ma fe birin xa rafan mixi birin ma. N mu na n yɛtɛ xa munafanyi xa fenfe. N na mixi gbegebe xa munafanyi nan fenfe, alako e xa kisi.

11

Danxaniyatɔɛ xa malanyi raba ki

¹ Wo xa bira n ma misaali fɔxɔ ra, alɔ n fan biraxi Ala xa Mixi Sugandixi xa misaali fɔxɔ ra ki naxɛ.

² N bara wo matɔxɔ barima wo ratuma n ma fe ma temui birin, wo man n ma yaamarie rabatuma.

³ A xɔli n ma wo xa a kolon xɛmɛ birin na Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari nan bun ma, ginɛ birin na xɛmɛ xa yaamari nan bun ma, a nun Ala xa Mixi Sugandixi fan na Ala xa yaamari nan bun ma.

⁴ Xɛmɛ naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyɛnma Ala xili ra, a xunyi makotoxi, a bara a Marigi yelevu.

⁵ Ginɛ naxan birin salima, xa na mu a ra a wɔyɛnma Ala xili ra, a xunyi mu makotoxi, a bara a xa mange yelevu. A luxi nɛ alɔ a xunyi bara bi.

⁶ Ginɛ naxan mu a xunyi makotoma, hali a xunyi bi. Ginɛ xunyi bife to findixi yaagi ra, xa na mu a ra a xunxɛ maxabafe, a lanma nɛ a xa a xunyi makoto.

⁷ Xɛmɛ tan mu lanma a xa a xunyi makoto, barima a findixi Ala misaali

nun a nɔrɛ nan na, kɔnɔ ginɛ tan findixi xɛmɛ xa nɔrɛ nan na.

⁸ Xɛmɛ xa mu minixi ginɛ i. Ginɛ nan minixi xɛmɛ i.

⁹ Xɛmɛ xa mu daaxi ginɛ xa fe ra. Ginɛ nan daaxi xɛmɛ xa fe ra.

¹⁰ Na nan a toxi ginɛ lanma a xa a xunyi makoto malekɛɛ xa fe ra. A xunyi makotofe findixi tɔnxuma nan na a a na xɛmɛ xa yaamari nan bun ma.

¹¹ Kɔnɔ Marigi xa fe kui, ginɛ hayi na xɛmɛ ma, xɛmɛ fan hayi na ginɛ ma.

¹² Ginɛ minixi xɛmɛ i ki naxɛ, xɛmɛ fan barima ginɛ nan saabui ra. Na birin kelixi Ala nan ma.

¹³ Wo xa na kiiti sa wo yɛtɛ ra. A daxa ginɛ xa sali a xunyi mu makotoxi?

¹⁴ Wo daa ki yɛtɛ yati a masenxi wo be a xɛmɛ xunxɛɛ na kuya a findixi yaagi nan na a be,

¹⁵ kɔnɔ ginɛ tan xunxɛɛ na kuya, na findixi a be nɔrɛ nan na. Xunxɛɛ kuye fixi ginɛ ma a xunyi makotose nan na.

¹⁶ Xa mixi nde wama na fe matandife, a xa a kolon muxu nun Ala xa danxaniyatɔɛ ɲamae birama na seriye nan fɔxɔ ra.

¹⁷ Kɔnɔ fe nde na na wo naxan nabama wo xa malanyie kui, n mu nɔma naxan matɔxɔde. Na nde bama wo xa fe fanyi nan na, a findi fe ɲaaxi ra wo be.

¹⁸ A fɔlɛ, n bara a mɛ a wo mu lanma wo bore ma wo wo malanma temui naxɛ. N laxi a ra nɔndi nde na na kui.

¹⁹ Lantareya na mini wo tagi, na nɔma nɛ a masende nɔndi na naxɛɛ be wo ya ma.

²⁰ Wo na wo malan, wo naxan donma a mu findixi Marigi xa sɛrɛɛ tɔnxuma xa ra,

²¹ barima ndee e dɛgema e booree xanbi. Donse nun minse luma ndee yi ra, kɔnɔ e booree tan luma kaame ra.

²² Banxie mu na wo yi ra wo wo dɛgema a nun wo wo minma dennaxɛ? Munfe ra wo yoma Ala xa danxaniyatɔɛ ɲama ma, wo fa setaree rayaagi? N xa munse fala

wo be? N xa wo matoxo? N mu wo matoxoma na xa fe ra.

²³ Marigi naxan masenxi n be, n bara na dentege wo be. E Marigi Isa yanfa koe naxan na, a naxa taami tongo,

²⁴ a naxa tantui rasiga Ala ma, a fa taami igira, a a so a foxirabiree yi ra a falafe ra, «Wo n ko, wo a don. Yi findixi n fate nan na, naxan fixi wo be. Wo xa ratu n ma yi saabui ra.»

²⁵ E to ge e degede, Isa man naxa tonbili tongo, a a fala, «N wuli nan ya, saate wuli naxan baxi mixi gbege be. Wo na a min temui yo temui, wo xa ratu n ma yi saabui ra.

²⁶ Temui yo temui, wo ne na taami donma, wo ne na minse minma, wo luma Marigi xa faxe nan masen na han a gbilen waxati.»

²⁷ Na na a ra, mixi yo naxan na taami don, a na minse min binyetarepa kui, a bara yunubi soto Marigi fate nun a wuli ra.

²⁸ Beenun mixi xa na taami don, beenun mixi xa na minse min, a lanma a xa a yete mato,

²⁹ barima naxan na taami don, a na minse min, a mu a kolon Marigi fate nan a ra, a bara kiiti jaaxi soto.

³⁰ Na nan a toxi furemae nun senbetaree wuyaxi wo ya ma. Ndee nan bara bele.

³¹ Xa won luma won yete mato ra, won mu fama kiiti jaaxi sotode.

³² Marigi won makiitima ne, alako a xa won matinxin, won naxa kiiti jaaxi soto alo dunipa mixie.

³³ N ngaxakerenyie, na kui, wo xa wo bore mame, wo wo malanma temui naxe Marigi xa serexe tonxuma donde.

³⁴ Xa kaame na mixi ma, a xa a dege a xonyi, alako a naxa findi kiiti jaaxi ra wo xa malanyi kui. N na fa, n fama na fe gbetee yailande naxee kanaxi wo tagi.

12

Ala Xaxili danxaniyatoe malife

¹ N ngaxakerenyie, a xoli n ma wo xa fahaamui soto fee ra Ala Xaxili Seniyenxi wo kima naxee ra.

² Wo to nu na kaafiripa kui, fe nde naxa a niya wo xa bira kuye dunduxie foxo ra.

³ Na na a ra, n xa a fala wo be, mixi naxan woyenma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu noma a falade, «Isa dankaxi.» Mixi yo fan mu noma a falade, «Isa findixi Marigi nan na,» xa Ala Xaxili Seniyenxi saabui xa mu a ra.

⁴ Ala xa ki doxo wuya, kono a birin fatanxi Ala Xaxili keren nan na.

⁵ Ala xa wali doxo wuya, kono a birin fatanxi Marigi keren nan na.

⁶ Ala xa fe rabaxi doxo wuya, kono a birin fatanxi Ala keren nan na. Ala keren nan a ragirima wo xa no na fee rabade.

⁷ Ala Xaxili a yete masenma kankan be pama xa munafanyi xa fe ra.

⁸ Ala Xaxili ndee kima xaxilimaya masenyi ra, a ndee kima fe kolonyi masenyi ra,

⁹ a ndee kima senbe ra naxan fatanxi danxaniya ra, a ndee kima senbe ra naxan a niyama e xa no mixi rayalande,

¹⁰ a ndee kima senbe ra naxan findima kaabanakoe rabafe ra, a ndee kima masenyi ra e xa woyen Ala xili ra, a ndee kima kolonyi ra alako e xa fata Ala xa fe nun Sentane xa fe tagi rasade, a ndee kima senbe ra e xa no xui gbetee falade, a ndee kima na xuie madangife ra.

¹¹ Ala Xaxili keren nan na wali mooli birin nabama. A kankan kima alo a a panigexi ki naxe.

¹² Mixi salonsee wuya, kono e findixi fate gundi keren nan na. E birin nadoxoxi e bore ra, e findi keren na. Won nun Ala xa Mixi Sugandixi na na ki ne.

¹³ Won tan danxaniyatoe birin bara Ala Xaxili kerenyi soto. Won birin bara findi fate keren na. Yuwifio yo, Gireki yo, konyi yo, lasiri yo, won birin baloma Xaxili keren nan saabui ra.

¹⁴ Fate mu findixi salonsee keren gbansan xa ra, e wuya.

¹⁵ Xa a sa li i sanyi a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi belexe ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

¹⁶ Xa a sa li i tuli a fala, «N mu na i fate ma, barima n mu findixi ya ra,» na mu a niyama a xa ba i fate ma.

¹⁷ Xa fate birin sa findixi ya nan na, mixi fe mema di? Xa fate birin sa findixi tuli nan na, mixi se xiri mema di?

¹⁸ Ala bara salonse birin doxo mixi fate ma, alo a wama a xon ma ki naxe.

¹⁹ Xa na birin findi salonse keren na, fate fa findima a ra di?

²⁰ Salonsee wuya, konon fate gundi keren na a ra.

²¹ I ya mu noma a falade i belexe be, «N hayi mu na i ma.» I xunyi mu noma a falade i sanyi be, «N hayi mu na i ma.»

²² Na mu noma rabade feo! Hali fate salonse naxee senbe mu gbo, fate hayi na e ma.

²³ Won won fate salonse naxee mapoxunxi a e tide xurun, won meenixi nee ma dangi booree ra. Won won fate salonse naxee suturaxi, won meenixi nee ma dangi booree ra.

²⁴ Salonse naxee mu suturaxi, e hayi mu na a ma mixi xa menni e ma a gbe ra. Ala naxa mixi fate yailan alako salonse naxee mapoxunxi a e tide xurun, e tide xa dangi booree ra.

²⁵ A mu wama won xa fate salonse nde rafisa a boore be. A wama ne won xa meeni e birin ma.

²⁶ Xa a sa li salonse keren tooro, salonse booree fan tooroma ne. Xa a sa li salonse keren bara tide soto, salonse birin seewama ne na kui.

²⁷ Wo findixi Ala xa Mixi Sugandixi fate nan na. Wo birin bara findi salonsee ra na fate kerenyi ma. Kankan xa wali na na.

²⁸ A folo, Ala bara ndee ti Isa xa xerae ra danxaniyatoo pama ya ma. Na dangi xanbi, a bara ndee ti namionmee ra. A saxan nde, a bara ndee ti karamoxoo ra. A man bara a niya ndee xa no kaabanako rabade, ndee xa no mixi rayalande, ndee xa no e booree malide ki gbete.

A bara ndee ti yareratie ra, a bara ndee ki alako e xa no xui gbete falade.

²⁹ Nee birin findixi xerae nan na? Nee birin findixi namionmee nan na? Nee birin findixi karamoxoo nan na? Nee birin noma kaabanako rabade?

³⁰ Nee birin fata mixi rayalande? Nee birin noma xui gbete falade? Nee birin noma na xui madangide e booree be?

³¹ Wo xa fe birin naba alako Ala xa wo ki fee ra naxee dangi fe birin na. Yakosi n xa kira fisamante masen wo be.

13

Xanunteya

¹ Hali n noma adamae nun malekee xui falade, xa xanunteya mu na n boje kui, n xui luma ne alo paani nun tolonyi bonbo xui.

² Hali n masenyi ti Ala xili ra, n gundo birin kolon, n man fe tilinxi birin fahaamu, xa xanunteya mu na n boje kui, mixi fufafu nan n na. Hali n ma danxaniya gbo han n fa no geya tongode a tide, xa xanunteya mu na n boje kui, n tide yo mu na.

³ Hali n nan n harige birin itaxun setaree balofe ra, hali n faxa te xora Ala xa fe ra, xa xanunteya mu na n boje kui, na mu findima geeni yo ra n be.

⁴ Xanunteya a niyama ne mixi xa findi mixi dipexi ra, a findi mixi malima ra. A mu milama, a mu a yete matoxoma, a mu a yete igboma,

⁵ a mu xurutarepa rabama, a mu a yete xa geeni fenma, a mu xonoma. Gbesenxonneya mu luma a boje kui,

⁶ a mu jalexinma wule ra, a jalexinma nondi nan na.

⁷ Xanunteya na naxan be, a dipema fe birin ma, a mu tege fefe, a a xaxili tima fe fanyi ra temui birin, a tunnabexi fe birin ma.

⁸ Xanunteya mu jonma abadan. Woyenfe Ala xili ra a jonma ne, xui gbete falafe danma ne, kolonyi fan jonma ne.

⁹ Won mu fe birin kolon, won mu gema namijonme masenyi birin falade,

¹⁰ Kɔnɔ fe kamalixi na a li, fe kamalitare jonma ne.

¹¹ N dimedi temui, n ma woyenyi yo, n ma mapoxunyi yo, n xaxili yo, a birin nu findixi dimedija nan na. Kɔnɔ n to mɔ, n bara dimedi fee lu na.

¹² To won mu fee igbema a fanyi ra. A luxi alo won na won yete matofe kike ma naxan mu igbema a fanyi ra. Kɔnɔ waxati na fafe, won fee igbema ne a fanyi ra, a luma ne alo won nun na fee na ti yire keren. To n mu fe birin kolon, kɔnɔ waxati na fafe, n ma fahaamui fama kamalide, n fa fe kolon alo Ala n kolonxi ki naxee.

¹³ Fe saxan nan buma: danxaniya, xaxili tide, nun xanunteya. Kɔnɔ xanunteya nan dangi nee birin na.

14

Xui gbete falafe nun woyenfe Ala xili ra

¹ Xanunteya xa lu wo boje kui. Wo kata wo xa Ala xa kie soto a Xaxili Seniyenxi saabui ra. Woyenfe Ala xili ra, wo xa na nan singe fen.

² Mixi naxan xui gbete falama, a mu woyenfe adama xa be, a woyenma Ala nan be, barima adamadi mu na xui mooli mema. Na xui naxan findima gundo ra, Ala Xaxili na nan falama.

³ Mixi naxan woyenma Ala xili ra, a tan fe nan falama adamadi be naxan noma e xa danxaniya rasabatide, a e ralimaniya, a sunnunyi ba e ma.

⁴ Kɔnɔ mixi naxan woyenma xui gbete ra, a a yete gbansan nan malima. Naxan woyenma Ala xili ra, a danxaniyatɔe pama nan malima.

⁵ A xoli n ma wo birin xa xui gbete fala, kɔnɔ n wama naxan xon dangife na ra, wo xa no woyende Ala xili ra. Na nan tide gbo dangife xui gbete falafe ra, fo na xui gbete xa madangi danxaniyatɔe pama be, alako e xa danxaniya xa sabati.

⁶ Yakosi, n ngaxakerenyie, xa a sa li n naxa fa wo yire n xui gbete falafe ra wo mu naxee mema, na wo malima di? Kɔnɔ xa n fa laamatunyi, kolonyi, Ala xa masenyi, nun xaranyi masende wo be, na nan findima munafanyi ra wo be.

⁷ Hali xule nun kora, se naxee mu pengima, xa e sigi sa xui mu fiixe, mixi mu noma a kolonde.

⁸ Xa sara xui mu fiixe, sori gali mu noma a kolonde gere waxati bara a li.

⁹ Wo tan fan, xa wo xui fala mixie mu naxan kolon, e fa fahaamui soto na ma di? Wo woyenma fufafu.

¹⁰ Xui wuyaxi nan na dunja, kɔnɔ e birin masenyi nde nan tima.

¹¹ Xa mixi woyen n be xui nde ra n mu naxan kolon, muxu birin bara findi xɔje ra muxu bore be.

¹² Na kui, wo tan naxee wama Ala xa wo ki, wo xa kata a xa wo ki ki ra naxan danxaniyatɔe pama rasabatima.

¹³ Naxan xui gbete falama, a xa Ala maxandi alako a man xa fata na xui madangide a boore be.

¹⁴ Xa n salima xui gbete ra, n boje salima, kɔnɔ n salima fahaamutarepa nan kui.

¹⁵ A lanma n xa munse raba? A lanma n xa sali n boje ra, n man xa sali fahaamui ra. N xa beeti ba n boje ra, n man xa beeti ba fahaamui ra.

¹⁶ Xa na mu a ra, i na Ala tantu i boje ra, mixi naxan doxoxi i seeti ma, a mu noma «Amina» ratinde, barima a mu i xa xui fahaamuma.

¹⁷ I tantu fanyi rasigama Ala nan ma, kɔnɔ boore xa danxaniya mu noma sabatide na saabui ra.

¹⁸ N bara Ala tantu, barima n xui gbete falama dangife wo birin na,

¹⁹ kɔnɔ mixi woyen suuli naxan fahaamuma, e tide gbo xaranyi ki ma dangife woyen wulu ra, naxee falaxi xui gbete danxaniyatɔe pama mu naxee kolon.

²⁰ N ngaxakerenyie, wo naxa wali alo dimedie, wo xa wali ne alo kuntigie. Fe paaxi ma, wo xa lu alo

diyɔɔɛ gbeeli. Kɔnɔ xaxili ma, wo xa lu alo mixi mɔxi.

²¹ A seɓexi Kitaabui kui, «Marigi naxa a masen, <N fama wɔyɛnde yi pama bɛ xui gbete ra naxan fatanxi xɔɓɛ ra, kɔnɔ hali n wɔyɛn na ki, e mu n xui suxuma.>»

²² Na nan a toxi, xui gbete falafe findixi tɔnxuma ra danxaniyatara nan bɛ, danxaniyatara xa mu a ra. Kɔnɔ wɔyɛnfe Ala xili ra, na nan findixi tɔnxuma ra danxaniyatara bɛ, danxaniyatara xa mu a ra.

²³ Xa a sa li danxaniyatara pama birin na yire keren xui gbete falafe ra, danxaniyatara ndee na so, xa na mu a ra mixi gbete naxee wama wo xa fe ramefe, e mu a falama xe a wo bara daxu?

²⁴ Kɔnɔ xa wo birin na wɔyɛnfe Ala xili ra, danxaniyatara nde na so, xa na mu a ra mixi gbete naxan wama wo xa fe ramefe, a a yete kolonma ne yunubitara ra, a wo xa masenyi kolon nɔndi ra,

²⁵ a gundo birin makenen. Na kui, a a yete igoro bɔxi, a Ala batu, a a fala, «Ala yati na wo ya ma.»

²⁶ N ngaxakerenyie, a lanma won xa munse raba? Wo na wo malan, ndee xa bɛɛti ba, ndee xa mixie xaran, ndee xa laamatunyi masen, ndee xa wɔyɛn xui gbete ra, ndee xa na xui gbete madangi. Na birin xa raba alako danxaniyatara pama xa sabati.

²⁷ Xa mixie xui gbete falama, e naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Kankan xa wɔyɛn a wɔyɛn temui, kankan xa mixi soto naxan na xui madangima booree bɛ.

²⁸ Xa mixi mu na naxan na xui madangima, na kanyi xa a sabari malanyi kui, a xa wɔyɛnyi xa lu a tan nun Ala gbansan tagi.

²⁹ Xa mixie wɔyɛnma Ala xili ra, e fan naxa dangi mixi firin na, xa na mu a ra mixi saxan. Booree xa na masenyie mato a fanyi ra.

³⁰ Xa Ala masenyi fi mixi nde ma a xili ra, boore na wɔyɛnfe temui

naxɛ, naxan na wɔyɛnfe a lanma a xa dundu sinden.

³¹ Kankan noma wɔyɛnde Ala xili ra a xa waxati, alako birin xa xaranyi nun limaniya soto.

³² Namijɔnme tan, a masenyi tima a janige nan na.

³³ Ala mu wama xurutareɓa xɔn, a wama ne fe birin xa raba a raba ki ma bɔɓesa kui.

Seniyentara pama birin bara lan a ma,

³⁴ a ginɛ xa e sabari malanyie kui. E mu lan e xa wɔyɛn, e xa lu magore kui alo Ala xa seriye a masenxi ki naxɛ.

³⁵ Xa e wama maxorinyi tife, e xa e xa mɔri maxorin banxi, barima a mu daxa ginɛ xa wɔyɛn malanyi kui.

³⁶ Ala xa masenyi fatanxi wo tan nan na? A masenxi wo tan nan gbansan bɛ?

³⁷ Xa mixi nde a mapɔxun a namijɔnme na a ra, xa mixi nde a mapɔxun a Ala bara a ki, a xa n ma seɓeli kolon Marigi xa yaamari ra.

³⁸ Xa a mu na kolon nɔndi ra, Ala fan mu na kanyi kolonma a xa mixi ra.

³⁹ Na kui, n ngaxakerenyie, wɔyɛnfe Ala xili ra a xa rafan wo ma. Wo naxa tɔnyi doxo xui gbete falafe ra,

⁴⁰ kɔnɔ wo xa na raba a raba ki ma seriye ra.

15

Marakeli

¹ N ngaxakerenyie, n bara wo ratu Ala xa xibaaru fanyi ra, n naxan masenxi wo bɛ, wo danxaniyaxi naxan ma, wo biraxi naxan fɔxo ra.

² Xa wo lu na fɔxo ra alo n a masenxi wo bɛ ki naxɛ, wo fama ne kiside na saabui ra. Xa wo mu lu na fɔxo ra, wo xa danxaniya bara findi fe fufafu ra wo bɛ.

³ N nu bara masenyi hagige ti wo bɛ, n naxan soto. A tan nan ya. Ala xa Mixi Sugandixi naxa faxa won ma yunubie xafari fe ra, alo a nu seɓexi ki naxɛ.

⁴ A naxa ragata gaburi kui, a man naxa keli faxe ma a xi saxan nde, alo a nu sebeɓi ki naxe.

⁵ A naxa mini Kefasi nun Isa xa xɛera fu nun firinyie ma.

⁶ Na dangi xanbi, a naxa mini danxaniyatɔɛ kemɛ suuli ma temui keren. Han ya na danxaniyatɔɛ gbege baloxi, kɔnɔ ndee bara laaxira.

⁷ Na dangi xanbi, a naxa mini Yaki ma, a man naxa mini a xa xɛera birin ma.

⁸ A donxɔɛ ra, a naxa mini n fan ma. N mu nu findixi a xa xɛera ra, a booree sugandixi temui naxe.

⁹ N tide mu nu gbo alo xɛera booree. Xɛera xili mu lanma a xa fala n xun, barima n nu bara Ala xa danxaniyatɔɛ jama jaxankata.

¹⁰ Kɔnɔ n bara findi Isa xa xɛera ra Ala xa hinne saabui ra. Na hinne mu findixi fe fufafu ra n be. N bara wali dangife xɛera birin na, kɔnɔ n tan mu a ra. Ala xa hinne nan walixi n be n ma duniɓeigiri kui.

¹¹ Xa n tan nan na kawandi tixi ba, xa e tan nan na kawandi tixi ba, na nan kawandixi wo be. Wo bara ge danxaniyade na nan ma.

¹² Xa kawandi sa tife a Ala xa Mixi Sugandixi bara keli faxe ma, munfe ra ndee a falama wo ya ma a mixi mu kelima faxe ma?

¹³ Xa mixi mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma.

¹⁴ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, muxu xa kawandi nun wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na.

¹⁵ Na kui, muxu bara findi seede wule false ra Ala be, barima muxu bara seedeɓɔɔɔya raba a Ala bara a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma. Kɔnɔ xa nɔndi na a ra mixie mu kelima faxe ma nu, Ala fan mu a rakelima nu.

¹⁶ Xa mixie mu kelima faxe ma nu, Ala xa Mixi Sugandixi fan mu kelixi faxe ma.

¹⁷ Xa Ala xa Mixi Sugandixi mu kelixi faxe ma nu, wo xa danxaniya findixi fe fufafu nan na, wo xa yunubie man na wo ma,

¹⁸ a nun Isa xa danxaniyatɔɛ laaxiraxie fan bara loɛ.

¹⁹ Xa won won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra yi duniɓeigiri gbansan nan ma fe ra, a lima nu won ma fe bara makinikini dangi adamadi birin na.

²⁰ Kɔnɔ n xa a fala wo be, Ala xa Mixi Sugandixi nan kelixi faxe ma. A bara findi mixi singe ra naxan kelixi faxamixie ya ma.

²¹ Faxe to so duniɓa adama saabui ra, marakeli fan soxi adama nde nan saabui ra.

²² Mixi birin faxama Benba Adama nan xa fe ra. Mixi birin man kelima faxe ma Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe saabui ra.

²³ Kɔnɔ kankan kelima a waxati ne. Ala xa Mixi Sugandixi singe nan keli. A na fa temui naxe, a xa mixie fan kelima ne.

²⁴ A na mangɛya ragbilen Baba Ala ma, a na ge nde mangɛya nun senbe birin na, duniɓa jɔnma ne na waxati.

²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi xa ti mangɛ ra, han Ala xa a sanyi ti a yaxui birin ma.

²⁶ A yaxui donxɔɛ a naxan ibutuxunma, na findixi faxe nan na.

²⁷ Ala nan na birin saxi a xa yaamari bun ma. A to a fala a birin saxi a xa yaamari bun ma, a kolonxi a Ala naxan birin saxi a xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma, Ala tan mu na na yaamari bun ma.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi na na birin nagbilen Ala ma, a tan fan fama lude Ala xa yaamari nan bun ma, naxan singe nu bara yaamari so a yi ra. Ala fama yaamari rabade na temui fe birin xun ma.

²⁹ Xa marakeli mu na nu, munfe ra ndee fa e xunxama ye xɔɔra faxamixie be? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, munfe ra ndee e xunxama ye xɔɔra e be?

³⁰ Munfe ra muxu tan bara tin lude fe xɔɔɔɔɔe kui temui birin?

³¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be a nɔndi ki ma, loɔɔ yo loɔɔ n na faxe nan de ma. N a falama wo tan be, n seewaxi wo tan naxee xa fe ra, barima wo danxaniyaxi Ala xa Mixi

Sugandixi Isa nan ma, naxan findixi won Marigi ra.

³² Munafanyi mundun na n be adama ki ma, xa n bara sube xaapexie gere Efese? Xa faxamixie mu kelima faxe ma nu, «won xa won dege, won xa won min, barima tina won faxama ne.»

³³ Wo naxa tantan. Nereboore kobie nan yuge fanyi masarama.

³⁴ Wo xa soobe suxu, wo xa yunubi lu na. Ndee wo ya ma e mu Ala kolon. N xa a fala wo be, na bara findi yaagi ra wo be.

³⁵ Nde noma a yete maxorinde, a naxe, «Mixi faxaxie kelima di? Fate mooli mundun luma e ma?»

³⁶ Xaxilitaree, wo mu a kolon sansi xori mu noma findide sansi ra, fo a faxa sinden?

³⁷ Sansi xori naxan sima boxi, a nun a soli naxan tema, e keren mu a ra. Sansi xori tan, a xori gbansan na a ra, temunde maale xeta, xa na mu a ra sansi xori gbete.

³⁸ Ala sansi xori birin findima sansi ra alo a wama a xon ma ki naxe. Sansi xori mooli birin a soli nan naminima.

³⁹ Nimase fate birin mu luma ki keren. Mixi fate na ki keren. Sube fate na ki gbete. Xoni fate nun yete fate fan na e xati ma.

⁴⁰ Se naxee na boxi ma, a nun se gbete naxee na koore ma, e tagi rasa. E birin daaxi e gbe ki ne.

⁴¹ Soge yanbama ki naxe, a nun kike yanbama ki naxe, a nun tunbuie yanbama ki naxe, e birin keren mu a ra. Hali tunbuie na a ra e mu yanbama ki keren.

⁴² Faxamixi rakelixie luma na ki ne. Mixi na dunija temui naxe, a fate noma kanade, konon a na keli faxe ma, a fate mu noma kanade sonon.

⁴³ Mixi ragataxi gaburi kui temui naxe, a boroma ne, a senbe jon, konon a kelima faxe ma senbe nun nore nan na.

⁴⁴ Mixi na ragata a fate na dunija ki nan ma, konon a kelima a laaxira ki nan ma. Dunija fate na na, laaxira fate fan na.

⁴⁵ Na nan a toxi a sebexi, «Adama singe findixi nimase nan na.» Adama donxoe findixi xaxili nan na naxan mixi rakisima.

⁴⁶ Adama singe findixi dunija mixi nan na, koore ma daaxi mu a ra. Koore ma daaxi nan fama dunija ma daaxi xanbi ra.

⁴⁷ Adama singe fatanxi dunija bende fuji nan na. Adama firin nde fatanxi koore nan na.

⁴⁸ Adamadie maniyaxi won benba Adama nan na, naxan daaxi bende ra. Mixi naxee tema koore, e masarama ne, e fa lu alo na Adama naxan kelixi koore.

⁴⁹ Won to maniya won benba Adama ra dunija, won man fama maniyade na Adama nan na naxan kelixi koore ma.

⁵⁰ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be, dunija fate mu noma Ala xa ariyanna sotode ke ra. Nimasee fate mu noma ariyanna sotode ke ra. E fate boroma ne, konon fate boroxi mu noma sode ariyanna.

⁵¹ N xa gundo fala wo be. Won birin mu faxama, konon won birin masarama ne

⁵² mafuren mafuren sara donxoe xui ma. Na sara na fe, faxamixie kelima ne faxe ma fate neense ra e ma naxee mu boroma sonon. Won fama ne masarade.

⁵³ Naxan lan a xa boron, na mu boroma sonon. Naxan lan a xa faxa, na mu faxama sonon.

⁵⁴ Fate boroxi na findi fate borotare ra, fate faxaxi na findi fate faxatare ra, yi sebeli fama kamalide na temui ne:

«Wo bara xunnakeli soto faxe ma.

⁵⁵ Faxe xa xunnakeli na minden?

Faxe xa toore na minden?»

⁵⁶ Yunubi findixi toore nan na naxan bara mixi faxa. Yaamari findixi yunubi xa senbe nan na.

⁵⁷ Ala tantu, naxan bara won xun nakeli won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵⁸ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa danxaniya xa sabati. Wo naxa a lu limaniya xa ba wo yi ra. Wo xa wakili Marigi be temui birin, barima wo a kolon a wo naxan nabama a be fe fufafu xa mu a ra.

16

Polu xa jungui

¹ Wo xa kɔbiri malan seniyentɔɛɛ bɛ, alɔ n Galati bɔxi danxaniyatɔɛ namae yamarixi ki naxɛ.

² Kankan xa kɔbiri nde sa a xati ma a harige bɛrɛ ra sande lɔxɔɛ birin, alako kɔbiri xa gɛ malande beenun n fa tɛmui.

³ N na fa, n bataaxɛ soma mixie yi ra wo naxee sugandima kɔbiri xaninfe ra Darisalamu.

⁴ Xa a lanma n fan xa siga, muxu birin na a ra.

⁵ N na dangi Masedon bɔxi ra, alɔ n wama a xɔn ma ki naxɛ, n fama nɛ wo yire.

⁶ Tɛmunde n saxanyi raba wo xɔnyi, xa na mu a ra n jɛmɛ radangi naa, alako wo xa nɔ n malide n ma biyaasi kui.

⁷ Xa Ala tin, n mu findima dangimixi tun na. A xɔli n ma n xa lu wo yire dondoronti.

⁸ Kɔnɔ n xa lu be Efɛsɛ han Xɛ Xabɛ Sali xa ba a ra,

⁹ barima n ma wali na sɔnɛyafe, hali n yaxuie to wuyaxi n bɛ.

¹⁰ Xa Timote fa wo yire, wo a rasene alako a naxa fa gaaxu wo ya ra, barima a walima Marigi nan bɛ alɔ n tan.

¹¹ Mixi yo naxa yo a ma. Wo xa a mali a xa biyaasi kui alako a xa n li bɔjɛsa kui. N tan nun n ngaxakerenyie na a mamefe.

¹² Wo xa a kolon n bara won ngaxakerenyi Apolosi karaxan a xa siga wo yire a nun danxaniyatɔɛ ndee. A singe a mu nu tinxi, kɔnɔ yakɔsi a bara natɛ tongo a xa siga a na fɛɛrɛ sɔtɔ tɛmui naxɛ.

¹³ Wo xa wo yetɛ mato, wo xa wo xa danxaniya rasabati, wo xa limaniya, wo xa wo senbɛ so.

¹⁴ Wo xa fe birin naba xanunteya ra.

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa marasi nde sa na xun ma. Wo a kolon a Sitefana xa denbaya nan singe danxaniya Akayi bɔxi ma. E bara wali seniyentɔɛɛ bɛ ki fanyi ra.

¹⁶ Wo xa lu na mixi mɔɔli xa yaamari bun ma, a nun mixi naxan birin Ala xa wali rabama.

¹⁷ N bara jɛlɛxin Sitefana, Forotunatu, nun Axayikusu fafe ra, barima e bara n mali wo xanbi.

¹⁸ E bara limaniya fi won birin ma. Wo xa na kolon e bɛ.

¹⁹ Danxaniyatɔɛ jama naxee na Asi bɔxi ma e bara wo xɛɛbu. Akila, Pirisila, nun danxaniyatɔɛ jama naxan e malanma e xɔnyi, e fan bara wo xɛɛbu Marigi xili ra.

²⁰ Ngaxakerenyi naxee na be, e birin wo xɛɛbu. Wo xa wo bore xɛɛbu danxaniyatɔɛɛ xa xanunteya kui.

²¹ N tan Polu bara yi xɛɛbui seɛɛ n yetɛ belexɛ ra.

²² Naxankatɛ xa lu mixi bɛ naxan mu Marigi xanuma. Won Marigi xa fa.

²³ Marigi Isa xa hinne wo ra.

²⁴ N bara wo xanu Ala xa Mixi Sugandixi Isa xili ra. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi Annabi Pɔlu xa bataaxe firin nde nan na danxaniyatɔe ɲama be, naxan nu na Korinti taa kui Gireki boxi ma. A nu bara kawandi ti naa a xa biyaasi firin nde kui. Mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, kono e jere ki mu nu gexi fande. Ndee mu nu lanxi e booree ma, ndee nu fe ɲaaxie rabama ginɛe ra, ndee nu wama e yete igbofe danxaniyatɔe booree ya ma. Na birin findixi yaagi nan na diinɛlae tagi. Na nan a toxi Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe singe sebe e ma.

Korintikae to na bataaxe singe xaran, ndee naxa Annabi Pɔlu xui suxu, e fa gbilen yunubie foxo ra. Ndee mu tin na ra. E naxa findi Pɔlu yaxuie ra, e fe birin naba a xili kanafe ra. E naxa e yete findi xera fisamantee ra, kono yete igboe nan tun nu e ra. Na kui, Annabi Pɔlu naxa a xa bataaxe firin nde sebe Korinti danxaniyatɔe ɲama ma.

Yi bataaxe a masenxi ne a Annabi Pɔlu nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xera ra. A naxa fe gbegbe masen danxaniyatɔe be, alako na wule false naxa e madaxu a falafe ra e naxa e tuli mati Pɔlu ra sonon.

Bafe na ra, yi bataaxe marasi fanyi fima Korintikae ma wali ndee xa fe ra e nu bara naxan folo Darisalamukae be. Danxaniyatɔe ndee nu na toore kui kaame xa fe ra Isirayila boxi ma. Na kui, danxaniyatɔe ɲama naxee nu na yire gbete, e naxa kobiri malan e ngaxakerenyie malife ra. Korintikae singe nan na

folo, kono Pɔlu e rasima yi bataaxe ra e xa na wali rapon.

Yi bataaxe findixi Kitaabui nan na naxan seriye fanyi masenma to danxaniyatɔe be. A lanma won xa won tuli mati Ala xa xerae ra naxee nondi masenma. Xa a sa li mixi nde fa a fala a Ala xa mixi na a ra, kono a xa masenyi mu lanxi Isa xa xerae xa masenyi singee ma, a mu lanma mixi xa bira na kanyi foxo ra. Ala xa won natanga na saabui ɲaaxi mooli ma. A man lanma won xa fe birin naba danxaniyatɔe booree malife ra e xa toore kui. Ala xa xanunteya mooli xa lu won boje kui.

Ala xa won mali alako won xa lu a waxonki. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Korinti danxaniyatɔe
ɲama ma**

Danxaniyatɔe xa limaniya

¹ N tan Pɔlu, Ala bara tin naxan xa findi a xa xera ra, n nun n ngaxakerenyi Timote, muxu bara wo xebu, wo tan Ala xa danxaniyatɔe naxee na Korinti, a nun seniye toore birin naxee na Akayi.

² Won Baba Ala nun won Marigi, Ala xa Mixi Sugandixi Isa, e xa hinne nun bojesa fi wo ma.

³ Tantui na Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra, a xa Mixi Sugandixi. Baba kinikininte na a ra, naxan mixie ralimaniyama e xa fe birin kui.

⁴ Ala won nalimaniyama won ma toore kui, alako won fan xa no tooromixi gbete ralimaniyade na ki.

⁵ Won ma toore xun masama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra ki naxe, won ma limaniya fan xun masama a saabui ra na ki ne.

⁶ Muxu na toorofe alako wo tan xa limaniya nun kisi soto. Muxu xa limaniya a niyama ne wo fan xa limaniya soto alako wo fan xa no wo

xa tóore ra. Won birin na tóorófe ki keren.

⁷ Muxu a kolon a fanyi ra wo xa danxaniya sóoneyama ne, barima wo limaniya sótóma wo xa tóore nan kui.

⁸ N ngaxakerenyie, muxu wama wo xa a kolon muxu jaxankate naxan sótó Asi. A nu gbo dangi muxu senbe ra, muxu fa a mapoxun muxu na faxafe ne.

⁹ Na mapoxunyi bara lu muxu xunyi alako muxu naxa muxu xaxili ti muxu yete ra, muxu xa muxu xaxili ti Ala nan na naxan faxamixie rakelima.

¹⁰ A tan nan gbansan muxu ratangaxi na faxe jaaxi ma. A man fama na rabade muxu be. Muxu bara la a ra a man fama ne muxu ratangade.

¹¹ Wo fan nóma muxu malide na kui wo xa Ala maxandi ra. Mixi gbegbe na Ala maxandi muxu be, mixi gbegbe fama ne Ala tantude a xa hinne xa fe ra a naxan fima muxu ma.

¹² Muxu seewaxi yi nan ma. Muxu a kolon muxu bóje kui a muxu bara jere dunja kui wo ya ma seniyenyi nun bóje fiixe kui, naxan fatanxi Ala ra. Muxu jerexi na ki ne wo ya ma dangife yire birin na. Na jere móoli mu kelixi adamadi xa lonni xa ma. A kelixi Ala xa hinne nan ma.

¹³ Muxu mu sese sebe wo ma wo mu nóma naxan tode nun a kolonde a fiixe ra. A xóli n ma wo xa fahaamui xa kamali na xa fe ra.

¹⁴ Wo jan bara nde kolon, kóno wo xa fahaamui fama ne kamalide a kolonfe ra a won birin binye sótóma ne won Marigi Isa fa temui won bore xa fe ra.

¹⁵ N to na kolon, n naxa wa sigafe wo yire alako wo man xa hinne sótó.

¹⁶ N naxa wa dangife wo yire n sigama Masedon temui naxe, n man xa dangi wo yire n kelima Masedon temui naxe. Na ki wo nóma n malide n ma biyaasi kui sigafe ra Yudaya.

¹⁷ Wo joxo a ma nate tongoxi na a ra adamadi ki ma, naxan woyen firin falama?

¹⁸ N bara a fala wo be Ala tinxinxi xili ra, n mu wule falama n ma masenyi kui.

¹⁹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi Ala xa Di ra, muxu naxan masenxi wo be, a fan mu a yete matandima. N tan, Silasi, nun Timote, muxu naxan kawandixi wo be, na birin findixi nóni nan na.

²⁰ Ala fama a xa laayidi birin nakamalide Isa saabui ra. Na nan a ra won «Amina» ratinma Isa xili ra Ala xa nóre xa fe ra.

²¹ Ala nan won birin ma danxaniya rasabatixi a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A bara won sugandi,

²² a fa a xa tonxuma sa won ma, naxan a masenxi a won findixi a gbe nan na. A bara a yete Xaxili raso won bóje i naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

²³ Ala na n seede ra. N mu gbilenxi Korinti, alako a naxa findi tóore ra wo be.

²⁴ Muxu mu wama danxaniyatóee yamarife, kóno muxu wama kafufe ne wo ma alako wo xa seewa barima wo sabatixi danxaniya kui.

2

Pólu xa biyaasie

¹ Na kui, n nu bara nate tongo a mu lanma n xa siga wo yire sunnunyi kui.

² Xa n bara wo tan tóoro, nde nóma n nasewade sónon? N wo tan naxee rasunnunxi, wo tan nan fa nóma na ra?

³ N nu bara na bataaxe sebe alako wo jere ki, n naxan lima wo yi ra, a naxa findi sunnunyi ra n be. A lanma wo xa findi seewe nan na n be. N a kolon naxan na findi seewe ra n be, a findima ne seewe ra wo fan be.

⁴ N to na bataaxe sebe wo ma, n bóje nu n tóoróxi, n yaye nu minima. N mu na sebexi xe alako n xa wo tóoro. N a sebexi ne alako wo xa a kolon n wo xanuxi ne yati.

⁵ N xa a fala wo be, mixi naxan findixi yi tóore saabui ra, a mu n tan xa tóoróxi. A wo tan nan tóoróxi, xa na mu a ra a bara ndee tóoro wo ya ma.

⁶ Mixi gbegbe wo ya ma e jan bara na kanyi jaxankata. Na bara wasake.

⁷ Wo dije a ma, wo xa a rali-maniya, alako na toore naxa gbo ye, a fa no a ra.

⁸ Wo naxan nabama, wo xa xanunteya masen a be.

⁹ N bara na bataaxe sebe wo ma, alako n xa a kolon xa wo tinma n ma yaamari birin suxude.

¹⁰ Xa wo bara dije mixi nde ma, n fan bara dije na kanyi ma. Xa fe nde bara lu wo tagi, n bara dije na birin ma wo xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi ya xori

¹¹ alako Sentane naxa no won na. Won bara a wali ki kolon.

¹² N to siga Tiroyasi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawan-dide, n naxa a to Marigi nu bara sooneya raba n be.

¹³ Kono n boje mu nu saxi, barima n mu n ngaxakerenyi Tito lixi naa. Na nan a toxi n naxa jungu rabira e ma, n fa siga Masedon.

¹⁴ Tantui na Ala be, naxan won xun nakelima a xa Mixi Sugandixi saabui ra. Isa kolonfe fan alo labunde xiri fanyi. Ala won tan nan xexi alako yire birin xa rakolon na masenyi ra.

¹⁵ Won luxi ne alo labunde xiri fanyi Ala naxan nayensenma kisi mixie nun kisitaree tagi.

¹⁶ Won findixi mixi xiri jaxi nan na kisitaree be naxee na yahannama kira xon ma. Won findixi mixi xiri joxunme nan na kisi mixie be naxee na ariyanna kira xon ma. Kono adamadi mundun noma na wali mooli rabade?

¹⁷ Muxu tan mu Ala xa masenyi masenma kobiri xa fe ra alo kawan-diti ndee. Muxu kawandi tima boje fiixe nan na Ala ya xori naxan muxu xexi. Muxu na rabama Ala xa Mixi Sugandixi nan saabui ra.

3

Ala xa walikae

¹ A lanma muxu man xa muxu yete xunmafala? Ade. Muxu hayi na

bataaxee nan ma naxee muxu xunmafalama wo be? Ade. Muxu hayi na wo xa bataaxee nan ma naxee muxu xunmafalama mixi gbete be? Ade.

² Wo naxan nabama wo xa dunjeigiri kui a luxi ne alo bataaxe naxan muxu xunmafalama mixi birin be. Na masenyi ragataxi muxu boje kui, alo masenyi sebexi bataaxe kui ki naxe alako mixi birin xa a kolon.

³ Wo tan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa bataaxe nan na. Muxu xa wali bara a niya na bataaxe xa sebe wo boje ma. A mu sebexi dube xa ra, a sebexi Ala Xaxili nan na, naxan na na. A mu sebexi geme walaxe xa ma, a sebexi wo boje nan ma.

⁴ Lanlanteya na muxu be Ala ya i, a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁵ Won mu fata fefe ra won yete senbe ra. Won ma fate fatanxi Ala nan na.

⁶ Ala nan a niyaxi won xa no a xa saate neene kawandide. Na saate mu fatanxi Ala xa yaamarie xa ra naxee sebexi. A fatanxi Ala Xaxili nan na, naxan mixi rakisima. Ala xa yaamari sebexie mu mixi rakisima.

⁷ Ala xa yaamarie to sebe geme walaxee ma, Annabi Munsa yatagi naxa noro han Isirayilakae mu no e ya tide a ra. Hali na yaamarie to fa findixi faxe nan na mixie be, e xa noxe nu gbo. Kono nde nu luma ba ra na noxe ra.

⁸ Ala Xaxili naxan nabaxi, na wali noroma dangife na noxe singe ra naxan fatanxi na yaamari sebexie ra.

⁹ Na yaamarie sebexi geme walaxee nan ma, naxee nu noroxi, kono e findi faxe nan na mixie be. Ala Xaxili naxan nabaxi, naxan a niyama mixie xa tinxinyi soto, na noxe gbo na noxe singe be.

¹⁰ Naxan singe nu noroxi, a xa noxe bara jon noxe fisamante seeti ma.

¹¹ Na fe singe nu noroxi, kono a mu bu. Ala Xaxili naxan nabaxi, na buma ne abadan. Na noxe gbo na noxe singe be pon!

¹² Won to won xaxili tixi na ra, won bara limaniya soto a fanyi ra.

¹³ Won mu luxi alo Annabi Munsa naxan a yatagi makoto mafelenyi ra alako Isirayilakae naxa e ya ti na nore ra, naxan nu luma ba ra.

¹⁴ Kono e xaxili xoxoxo. Han to e mu fe fahaamuma a fanyi ra, e saate fori xaranma temui naxe. A luxi ne alo na mafelenyi, naxan nu Annabi Munsa yatagi makotoxi, a man na e yatagi ma, e mu fefe igbema. Na fahaamutareja mu noma bade, fo mixi na la Ala xa Mixi Sugandixi ra.

¹⁵ Han to e luxi alo na mafelenyi na e yatagi makotofe, e mu fahaamui soto e boje kui, e Tawureta Munsa xaranma temui naxe.

¹⁶ Kono mixi na a ya rafindi Marigi ma, na luxi ne alo na mafelenyi bara ba na kanyi yatagi ma, a fa fahaamui soto.

¹⁷ Won Marigi findixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na. Marigi Xaxili nan xoreya fima mixi ma.

¹⁸ Xa na mafelenyi baxi won yatagi ma, Marigi xa nore naxan yanbama won ma, won fama ne na nore masende mixi gbetee be. Won Marigi Xaxili won masarama ne a misaali ra, won ma nore xun nu masa.

4

Kawandila wali ki

¹ Ala to a xa wali soxi muxu yi ra a xa hinne saabui ra, limaniya mu bama muxu yi ra.

² Muxu wali ki mu noxunxi, yaagi yo mu na a kui. Muxu mu mixi madaxuma, muxu mu Ala xa masenyi mafindima. Muxu nondi nan masenma mixi birin be, alako e xa la muxu ra Ala ya i.

³ Muxu xa xibaaru fanyi fiixe mixi birin be, fo kisitaree,

⁴ barima e mu danxaniyaxi. Yi waxati mixie marigi bara a ragiri e xaxili naxa fahaamui soto xibaaru fanyi ma Ala xa Mixi Sugandixi noxoxi xa fe ra, naxan findixi Ala misaali ra.

⁵ Muxu mu muxu yete kan xa fe xa kawandima. Muxu xa kawandi a

masenma ne a Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan findixi muxu Marigi ra, a nun muxu fan findixi wo xa konyie nan na Isa xa fe ra.

⁶ Ala naxan a masenxi, «Naiyalanyi xa yanba dimi kui,» a tan bara a xa nore masen muxu be a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ Kono na nore hagige saxi muxu boje ma, boje naxan senbe xurun alo feje, alako mixie xa a kolon na senbe xungbe fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

⁸ Kontofili bara muxu xeten, kono muxu mu butuxunxi. A bara muxu xaxili ifu, kono limaniya mu baxi muxu yi ra.

⁹ Muxu bara jaxankate soto, kono Ala mu muxu raboloxi. Fe xoxoxe bara muxu rabira, kono a mu noxi muxu ra.

¹⁰ Muxu xa toore muxu xa dunijeigiri kui, a maniyaxi Isa gbe nan na naxan faxa wuri magalanbuxi ma. Muxu na toore sotoxi ne alako muxu xa Isa xa xunnakeli fan masen muxu xa dunijeigiri kui.

¹¹ Muxu na toorofe Isa xa fe nan na muxu xa dunijeigiri kui, alako Isa xa xunnakeli fan xa makenen muxu xa simaya kui.

¹² Na nan na ki muxu na saya kira nan xon ma, alako wo tan xa kisi soto.

¹³ A sebexi Kitaabui kui, «N to danxaniya, na nan a to n naxa woyen.» Muxu fan to danxaniyaxi, muxu woyenxi na nan ma.

¹⁴ Muxu na rabaxi ne, barima muxu bara a kolon naxan Marigi Isa rakelixi faxe ma, a fama ne muxu fan nakelide faxe ma Isa xa fe ra, a won birin xanin a yire.

¹⁵ Muxu tinxi na toore birin na wo xa fe ra. Muxu tooroma ne alako mixi gbegbe xa Ala xa hinne kolon, e fa tantui nun matoxoxe rasiga a ma.

¹⁶ Na kui, limaniya mu bama muxu yi ra. Hali muxu fate to na kanafe, muxu boje na fanfe loxo yo loxo,

¹⁷ barima muxu xa toore xunxuri naxan mu buma, a na xunnakeli

xungbe raminife muxu be, xun-nakeli naxan maniye mu na, naxan mu jonma abadan.

¹⁸ Muxu xaxili mu tixi fe toxi xa ra. Muxu xaxili tixi fe nan na naxan mu toma. Fe toxi mu buma, konɔ fe naxan mu toma na tan buma ne abadan.

5

Ariyanna kira

¹ Won a kolon, won fate luxi ne alo bage, won nii sabatixi dennaxe. Na bage na kana, won banxi gbete sotoma ne ariyanna, won luma dennaxe abadan. Ala nan na banxi yailanxi won be, adamadi mu naxan tixi.

² Won wa xui minima yi bage kui, barima won sabatide naxan na koore, na xoli na won ma, taa fanyi naxan na ariyanna.

³ Na banxi neene misaalixi donma nan na. Won wama donma neene ragorofe won ma, alako won naxa lu won mageli ra.

⁴ Danmi won na yi bage kui, won wa xui raminima, barima won mu wama donma xa ba won ma. Won wama ne donma neene xa ragoro won ma, alako kisi xa no faxe ra.

⁵ Ala won daaxi na kisi nan ma fe ra. A bara a yete Xaxili ragoro won ma naxan a masenma a fama ne won kide ariyanna ra.

⁶ Na nan a toxi won limaniyaxi. Won a kolon, danmi won nii sabatixi yi fate i, won makuya Marigi ra.

⁷ Won ma jere kui won xaxili tixi fe nan na won mu naxan toxi sinden.

⁸ Won ma limaniya xa fe ra, won wama kelife yi fate kui, won xa sabati Marigi xonyi.

⁹ Na kui, xa won nii na won fate kui, xa na mu a ra won nii bara keli won fate kui, won fe birin nabama Ala sago rakamalife nan na.

¹⁰ Won na rabama ne barima Ala xa Mixi Sugandixi fama ne won birin makiitide, alako kankan xa a sare soto a xa fe fanyie nun a xa fe paaxie ma, a naxee rabaxi a xa duniyeigiri kui.

¹¹ Muxu to Marigi xa yaragaaxui kolon, muxu katama mixie nan nafade Ala ma. Ala muxu jere ki kolon. N wama lafe a ra, wo fan muxu jere ki kolon wo boje kui.

¹² Muxu mu wama gbilenfe muxu xunmafalafe ra wo be. Muxu wama ne tun wo xa jerelexin muxu xa fe ra, alako wo xa no mixie yaabide naxee e yete igboma fee fufafu ra, naxee mu kelima e boje kui.

¹³ Xa muxu bara so fe ndee kui naxan luxi alo daxuna duniya mixie be, muxu na rabaxi Ala nan be. Konɔ xa muxu bara jere xaxili fanyi bere ra, muxu na rabaxi wo tan nan be.

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya nan muxu tutunma. Muxu bara a kolon mixi keren bara faha adama birin be. Na kui, mixi birin bara faha.

¹⁵ A bara faxamixi birin be, alako naxee jere a ra e xa e yete waxonfe lu na, e xa wali Isa be naxan faha e be, naxan man keli faxe ma e be.

¹⁶ Na nan a toxi, kelife yakosi, won mu mixi toma alo duniya mixie e toma ki naxe. Singe won nu Ala xa Mixi Sugandixi toma ne alo duniya mixie a toxi ki naxe, konɔ yakosi won mu a kolonxi na ki sonon.

¹⁷ Mixi nun Ala xa Mixi Sugandixi na lu fe keren kui, a findima mixi neene nan na. A xa fe fori bara masara fe neene ra.

¹⁸ Na birin fatanxi Ala nan na, naxan won nagbilenxi a yete ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra. A man bara wali taxu won na adamadie ragbilenfe ra a ma.

¹⁹ Ala bara duniya ragbilen a ma a xa Mixi Sugandixi saabui ra, a dije adamadie xa yunubie ma. A man bara na masenyi so won yi ra naxan a niyama mixie xa gbilen a ma.

²⁰ Na kui, won bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xerae ra. A luxi ne alo Ala na kawandi tife won tan nan saabui ra. Muxu bara wo mayandi Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo xa gbilen Ala ma.

²¹ Isa naxan mu yunubi yo rabaxi, Ala bara a findi won ma yunubi sare

ra. Na nan a toxi won findixi tinxin mixie ra Ala ya tode ra Isa saabui ra.

6

Ala xa walikɛɛ xa marasi

¹ Muxu tan, Ala xa walikɛɛ, muxu bara wo rasi wo naxa Ala xa hinne sɔtɔ fu ra.

² Ala bara a masen Kitaabui kui, «N bara wo xa duba suxu n ma hinne waxati, n bara wo mali wo xa kisi lɔxɔɛ.» Wo xa a kolon Ala xa hinne waxati bara a li. To nan findixi kisi lɔxɔɛ ra wo bɛ.

³ Muxu tan mu sese rabama naxan nɔma mixi ratantande, mixie fa a fala a muxu wali kobi nan nabaxi.

⁴ Muxu bara fe birin naba xili fanyi sɔtɔfe ra Ala xa walikɛ lanma a xa naxan naba. Muxu bara tun nabɛxiya raba jaxankate, setarepa, nun kɔntɔfili kui.

⁵ E bara muxu bɔnbɔ, e muxu raso geeli kui, e gali bɔɲɛ rate muxu xili ma. Muxu bara wali xɔrɔxɔɛ raba, muxu mu xi, muxu bara kaame.

⁶ Muxu bara muxu tun nabɛxi seniyɛnyi, fahaamui, diɲɛ, fe fanyi, xaxili seniyɛnxi, nun xanunteya fiixɛ kui.

⁷ Muxu mu ba nɔndi falafe, muxu fe birin nabama Ala senbɛ saabui nan na. Muxu bara Ala xa gere fanyi suxu tinxinyi kui muxu bɛlɛxɛ firin na.

⁸ Muxu walima binyɛ nun yelebui sɔtɔɛ nan kui. Muxu bara xili fanyi nun xili kanɛ sɔtɔ. Ndee bara muxu findi wule false ra, kɔnɔ muxu nɔndi gbansan nan falama.

⁹ Hali e muxu kolon, e fe rabama muxu ra alɔ e mu mixi naxan kolon. Muxu maniyama mixi ra naxan na saya kira xɔn ma, kɔnɔ muxu mu faxaxi. Muxu bara jaxankata, kɔnɔ muxu mu faxaxi.

¹⁰ Sunnun mixie nan muxu ra, kɔnɔ sɛwɛ na muxu bɔɲɛ kui. Setaree nan muxu ra, kɔnɔ bannaya na muxu yi ra. Misikiinɛ nan muxu ra, kɔnɔ fe birin na muxu yi ra.

¹¹ Muxu mu masenyi yo nɔxunxi wo ma. Wo xa fe bara lu muxu sondonyi ma.

¹² Muxu bɔɲɛ mu balanxi wo ma, kɔnɔ wo tan bara wo bɔɲɛ balan muxu mabiri.

¹³ N ma die, yandi, wo fan xa xanunteya xun xa masa muxu mabiri.

¹⁴ Lanyi naxa lu wo nun danxaniyataree tagi. Munse na tinxinyi nun tinxintareya tagi? Naiyalanyi nun dimi nɔma lude yire keren?

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nun Sentanɛ lanma fe keren ma? Danxaniyatɔɛ nun danxaniyatare lanma munse ma?

¹⁶ Kuye toma Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui? Won tan nan findixi Ala Niɲɛ xa hɔrɔmɔbanxi ra. Ala yati a fala nɛ, «N jɛrɛma nɛ wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan findima nɛ n ma jama ra.»

¹⁷ Na nan a toxi Marigi naxa a fala, «Wo xa mini e ya ma, wo xa lu wo xati ma. Wo naxa din fe seniyɛntare ra, alako n xa wo rasɛnɛ.»

¹⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi xa masenyi nan ya, «N findima wo baba nan na, wo tan fan findi n ma die ra.»

7

Pɔlu xa xanunteya Korintikae bɛ

¹ N xanuntenyie, Ala to na laayidi mɔɔlie tongo won bɛ, won fate nun won bɔɲɛ xa lu seniyɛnyi kui. Won ma seniyɛnyi xa kamali Ala xa yargaaxui kui.

² Wo xa tin muxu xa fe ra. Muxu mu fe jaaxi yo rabaxi wo ra, muxu mu wo xun nakana, muxu mu wo rawali.

³ N mu wama kiiti jaaxi safe wo ma. N jan bara a fala wo bɛ xanunteya na won tagi han muxu bara tin fe birin nabade wo bɛ, hali na findima faxɛ nan na.

⁴ Lanlanteya fanyi na won tagi. N bara jɛlɛxin wo xa fe ra, na fan bara findi limaniya ra n bɛ. Hali n na tɔɔrɛ kui, wo bara a niya n ma sɛwɛ xa kamali.

⁵ Muxu to fa Masedon, muxu mu malabui sɔtɔ, muxu tɔɔrɛ mɔɔli birin nan li naa: Gere na muxu rabilinyi, gaaxui fan na muxu bɔɲɛ ma.

⁶ Kɔnɔ Ala, naxan mixi limaniy- atare ralimaniyama, a bara muxu fan nalimaniya Tito fafe saabui ra.

⁷ A fafe gbansan xa mu a ra. Wo mɛɛnixi a ma ki naxɛ, na fan bara findi limaniya ra muxu bɛ. A bara a fala muxu bɛ n xɔli bara wo suxu, han na bara findi yaye ra wo bɛ. A bara wo xa marafanyi xa fe fala muxu bɛ n tan mabiri. Na bara n naseewa a fanyi ra.

⁸ N a kolon n ma bataaxɛ bara wo rasunnun, kɔnɔ a mu jaaxu n bɛ. Hali n to mu nu wama n ma bataaxɛ xa wo rasunnun, n a kolon na sunnunyi xɔn mu kuya fa.

⁹ Yakɔsi n bara jɛlɛxin na xa fe ra. N mu jɛlɛxin wo xa sunnunyi xa ra, kɔnɔ n jɛlɛxinxi nɛ barima na sunnunyi bara a niya wo xa tuubi. Na kui, n a kolon na sunnunyi fatanxi Ala nan na, a mu fatanxi muxu tan xa ra.

¹⁰ Ala mixie rasunnunma nɛ alako e xa tuubi, e fa kisi. Na sunnunyi mɔoli mu findima mɔnɛ ra, kɔnɔ sunnunyi naxan fatanxi dunija ra, na findima faxɛ nan na.

¹¹ Ala bara na sunnunyi rawali wo xa fe ra, alako wo xa wo tun nabɛxi, wo xa wo yetɛ xunmafala, wo xa xɔnɔ fe jaaxi ma, wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa fe fanyi suxu sɛnbɛ ra, wo xa fe jaaxi makiiti. Wo bara a masen wo bɔjɛ fiixɛ ra fe dangixi kui.

¹² N to bataaxɛ sɛbɛ wo ma, n mu a sɛbɛxi na fe jaaxi rabae xa fe xa ra, n mu a sɛbɛ na mixi xa fe ra naxan bara fe jaaxi sɔtɔ. N a sɛbɛ nɛ alako muxu xa marafanyi naxan na wo bɛ a xa mini kɛnɛ ma Ala bɛ.

¹³ Na birin bara muxu ralimaniya. Muxu man bara jɛlɛxin Tito xa sɛɛwɛ xa fe ra, wo naxan bɔjɛ ralimaniyaxi a fanyi ra.

¹⁴ N nu bara fe fanyi fala a bɛ wo xa fe ra. Wo mu n nayaagixi na kui. Muxu naxan falaxi wo bɛ, a birin findixi nɔndi nan na. Muxu naxan falaxi Tito bɛ wo xa fe ra, na fan birin findixi nɔndi nan na.

¹⁵ Wo xa marafanyi a bɛ, a xun bara masa, barima wo to a rasɛnɛ,

a bara wo xa batui nun wo xa yaragaaxui to.

¹⁶ N bara jɛlɛxin na lanlanteya ra naxan na won tagi, a mu kanama fefe ma.

8

Danxaniyatɔɛ jaama xa mali

¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo bɛ Ala hinnɛxi Masedon danxaniyatɔɛ jaamae ra ki naxɛ.

² Hali e to nu na jaaxankate xɔrɔxɔɛ kui, e xa sɛɛwɛ xungbe nun e xa setareja xɔrɔxɔɛ a niyaxi nɛ e xa ki ti a fanyi ra.

³ N bara findi e xa seede ra. E bara mixi ki alɔ e nu nɔma naxan na, e man dangi na ra.

⁴ E naxa muxu mayandi e yetɛ janige ra, a e fan xa sɛniyɛntɔɛɛ mali alɔ booree a rabama ki naxɛ.

⁵ Na bara dangi muxu waxɔnfe ra. A singe e naxa e yetɛ fi Marigi ma. Na dangi xanbi, e man naxa e yetɛ fi muxu ma alɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxɛ.

⁶ Muxu bara Tito rasi, a xa na wali fanyi rakamali wo bɛ a naxan folɔxi.

⁷ Wo bara xunnakeli sɔtɔ fe birin kui, alɔ wo xa danxaniya, wo xa masenyie, wo xa lɔnni, wo xa tun nabɛxi, nun wo xa xanunteya muxu xa fe ra. Wo xa xunnakeli sɔtɔ yi wali fanyi fan xa fe ra.

⁸ N mu wo yamarife xɛ. N wama a kolonfe nɛ xa wo xa xanunteya fiixɛ alɔ booree gbe fiixɛxi ki naxɛ.

⁹ Wo a kolon won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a hinnɛxi won na ki naxɛ. Fe birin nu na a yi ra, kɔnɔ a naxa dije na birin ma wo tan bɛ, alako wo xa banna a xa setareja saabui ra.

¹⁰ N bara wo rasi na ma alako a xa findi fe fanyi ra wo bɛ. Yaala wo tan nan singe na nate tongo, wo tan nan singe kɔbiri malan folɔ.

¹¹ Yakɔsi fa, wo xa na rapɔn, alako wo janige fanyi xa kamali wo xa fɛɛrɛ bɛrɛ ra.

¹² Xa wo mixie kima janige fanyi ra, wo e mali wo nɔma naxan na, na

findima fe fanyi ra. Xa na fεere mu na wo yi ra, fefe mu a ra.

¹³ Muxu mu wama wo tan xa tɔɔɔ alako booree xa se sɔɔ. Wo birin xa lan.

¹⁴ Yi waxati, wo harige fanyi nɔma ne e malide e xa setareɲa kui. Waxati gbete, e tan fan harige fanyi nɔma ne wo fan malide wo xa setareɲa kui. Na kui, wo birin bara lan,

¹⁵ alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «Naxan a gbege malanxi, a mu dangi a i. Naxan dondoronti malanxi, a a hayi lixi ne.»

¹⁶ Ala tantu, barima Ala bara a niya wo xa fe xa lu Tito boɲe kui, alo muxu tan.

¹⁷ A bara muxu xa marasi suxu. A man bara nate tongo a yete ra ɲelɛxinyi kui, a xa siga wo yire.

¹⁸ Muxu na muxu ngaxakerenyi nde xεefe a matide, danxaniyatɔe ɲama naxan birin matɔxɔma a xa kawandi xa fe ra.

¹⁹ Danxaniyatɔe ɲamae bara a sugandi a xa muxu fan mati na kobiri xaninde. Muxu na birin nabama ne alako Ala xa matɔxɔe sɔɔ, a nun man muxu xa ɲanige fanyi xa raba.

²⁰ Muxu mu wama mixi yo xa fe ɲaaxi to muxu wali ki ma, muxu na kobiri ya rafanyi rawalima ki naxe.

²¹ Muxu fe fanyi nan tun fenma na wali kui Marigi nun adamadie ya xɔri.

²² Muxu na won ngaxakerenyi gbete fan xεefe booree matide. Muxu bara a to sanya wuyaxi, muxu xa fe na a boɲe ma senbe ra. Yakɔsi, nde bara sa na senbe fari, barima a man bara la wo tan na.

²³ N waliboore Tito findixi n tan nan ma xεera ra wo be. A matimae findixi danxaniyatɔe ɲamae nan ma xεerae ra Ala xa Mixi Sugandixi xa binye xa fe ra.

²⁴ Na kui, wo xa wo xa xanunteya masen yi mixie be alako danxaniyatɔe ɲama birin xa a kolon muxu fe fanyi naxee falaxi wo xa fe ra, a nondi na a ra.

9

Danxaniyatɔe mixi malima ki naxe

¹ Hali n mu bataaxe sebe wo ma seniyentɔe malife xa fe ra.

² N ɲan bara wo ɲanige fanyi kolon. N bara wo matɔxɔ Masedonkae be, a falafe ra wo tan Akayikae redixi na kobiri malanfe ra kabi yaala. Wo to na nate suxu senbe ra, e fan bara wa sofe na kui.

³ Yakɔsi n na n ngaxakerenyie xεefe wo yire, alako n matɔxɔe naxan nabaxi wo xa fe ra, a naxa findi wule ra. Wo xa kobiri malan sinnanyi ma, alako e xa a li naa alo n wo xa fe fala e be ki naxe.

⁴ Xa a sa li n nun Masedonkae mu wo xa laayidi tongoxi rakamalixi lima naa, na findima yaagi nan na n be, a findima yaagi belebele nan na wo fan be.

⁵ Na kui, n bara n ngaxakerenyie xεe wo yire sinnanyi ma, alako wo xa laayidi xa kamali. Na ki wo nɔma na rabade wo waxonki, alako a naxa findi fe xɔɔxɔe ra wo be.

⁶ Wo xa ratu a ma, a naxan sansi xɔri xuri rawalima, a fan sansi xuri di nan sɔɔma. Naxan sansi xɔri gbege rawalima, a fan sansi gbege sɔɔma ne.

⁷ Kankan xa mixi ki a yete ɲanige ra. Teku mu a ra. A naxa mixi ki nimise kui. Naxan mixi kima seewe kui, na nan nafan Ala ma.

⁸ Ala nɔma barake mooli birin nagorode wo ma. Nee wo hayi lima ne, e man dangi a ra, alako wo xa no wali fanyi mooli birin nabade.

⁹ A sebexi Kitaabui kui, «A bara setaree ki a fanyi ra. A xa tinxinyi buma abadan.»

¹⁰ Ala naxan sansi xɔri fima sansisi ma, a a rabalo taami ra, a man wo tan ma fεere rawuyama ne, alako wo xa wali tinxinxie fan xa wuya.

¹¹ Ala wo kima fεere gbege nan na, alako wo fan xa mixie ki a fanyi ra. Mixie fama ne Ala tantude wo xa mali xa fe ra, muxu naxan soma e yi ra wo xili ra.

¹² Wo naxan fima seniyentɔɛ ma, a e hayi lima nɛ, a man findi tantui gbegbe ra Ala bɛ.

¹³ Mixie na wo xa wali to, e Ala tantuma nɛ, barima wo xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, a bara findi batui ra. E Ala tantuma nɛ wo xa mali xa fe ra, wo hinnɛxi e ra naxan na, a nun mixi birin.

¹⁴ E fama nɛ Ala maxandide wo bɛ xanunteya ra, barima e a kolon Ala bara hinne wo ra a fanyi ra.

¹⁵ Ala tantu a xa hinne xa fe ra naxan dangi fe birin na.

10

Pɔlu wɔyɛn ki

¹ N tan Pɔlu, n wama wo rasife Ala xa Mixi Sugandixi xa diɲɛ nun a xa fanyi nan saabui ra. Wo naxɛ a n senbɛ mu gbo n na wo ya ma temui naxɛ, fo n na makuya wo ra, n fa wɔyɛn xɔrɔxɔɛ fala wo bɛ.

² N bara wo mayandi, wo naxa a niya n ma wɔyɛnyi xa xɔrɔxɔ n fa temui wo yire. Ndee ɲɔxɔ a ma muxu na ɲɛrɛfe adama ki nan tun ma. N wɔyɛnma a xɔrɔxɔɛ ra na mixie nan bɛ.

³ Adamadi nan muxu ra, kɔnɔ muxu mu gere soma adama ki xa ma.

⁴ Muxu mu gere soma adamadi xa geresosee xa ra. Muxu gere soma Ala xa geresosee nan na naxee nɔma Sentanɛ senbɛɛ kanade. Muxu maɲɔxunyi birin xun nakanama nɛ

⁵ naxan Ala xa fe kolonyi matandima yete igboɲa kui. Maɲɔxunyi birin xa lu Ala xa Mixi Sugandixi xa yaamari bun ma.

⁶ Wo na wo xa batui rakamali, naxan na tondi na ra, muxu fama nɛ na kanyi ɲaxankatade.

⁷ Wo xa na fe mato a fanyi ra. Xa mixi la a ra a findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan gbe ra, a xa a kolon muxu tan fan na na ki nɛ.

⁸ N mu yaagima wɔyɛnyi xungbe falafe ra wo bɛ Marigi xa yaamari xa fe ra, a naxan fixi n ma alako n xa wo mali senbɛ sɔtɔde. A mu n xɛxi wo xun nakanade xɛ.

⁹ N mu findixi mixi xa ra naxan nɔma wo magaaxude n ma sebeli ra, alɔ wo a maɲɔxunxi ki naxɛ.

¹⁰ Ndee a falama, «A xa bataaxɛɛ senbɛ gbo, e xɔrɔxɔ, kɔnɔ a gundi yati na fa, a senbɛ mu gbo, a xa masenyi yusi yo mu na.»

¹¹ Na kanyie xa a kolon muxu naxan falama muxu xa bataaxɛɛ kui, muxu fama nɛ na birin nakamalide muxu fa temui.

¹² Muxu mu suusama muxu yete misaalide yete igboe ra. Muxu mu wama muxu yete maniyafe e ra. E na e yete igbo e yete xa maɲɔxunyi ra, e bara gɛ e xa lonnitareɲa masende.

¹³ Muxu mu wama muxu yete xa fe falafe han pon! Ala yaamari naxan fixi muxu ma mixie bɛ muxu naxee xaranma, muxu na nan falama wo bɛ.

¹⁴ A mu luxi alɔ muxu mu siga wo yire. Muxu singe nan wo lixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi ra.

¹⁵ Muxu mu maɲɔxɔɛ fenma han a dangi a i mixi gbɛtɛɛ xa walie xa fe ra, fo wali naxan soxi muxu tan yi ra. Muxu wama naxan xɔn, wo xa danxaniya xun xa masa, muxu xa wali xa gbo wo ya ma.

¹⁶ Na ki muxu nɔma nɛ Ala xa xibaaru fanyi masende yire gbɛtɛ naxee dangi wo ra. Muxu mu maɲɔxɔɛ fenma mixi gbɛtɛɛ xa wali foxie ra.

¹⁷ Xa mixi wa a yete maɲɔxɔfe, Marigi wali naxan nabaxi a xa dunɲɛigiri kui, a xa a yete maɲɔxɔ Marigi xa fe nɛ i.

¹⁸ Barima yete maɲɔxɔɛ xa mu rafan Marigi ma, fo Marigi yete naxan maɲɔxɔma.

11

Pɔlu xa wali

¹ Wo xa wo haake to n bɛ, alɔ wo ɲan na a rabafe ki naxɛ, n xa n ma daxupa nde fala wo bɛ.

² Wo rafan n ma Ala xa xanunteya ra, naxan mu wama a firin nde xɔn. N wo soxi Ala xa Mixi Sugandixi gbansan nan yi ra, alɔ ginɛ naxan fixi xɛmɛ ma a dimedi.

³ Kɔnɔ n gaaxuxi nɛ mixi ndee fa wo madaxufe, e fa wo xaxili makuya Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, wo biraxi naxan fɔxɔ ra bɔɲɛ fiixe ra. Na kui, wo luma nɛ alɔ Nɛɛnɛ Mahawa bɔximase naxan madaxu yunubi xa fe ra.

⁴ N a falama na fe nan ma, wo wo tuli matima mixi nan na, naxan Isa xa fe masenma wo bɛ ki gbete, bafe muxu gbe ki ra. Wo man tinma xaxili gbete suxude, bafe Ala Xaxili Seniyɛnxi ra wo naxan sɔtɔxi. Wo masenyi nde rabatuma naxan mu lanxi muxu xa masenyi ma, wo laxi naxan singe ra.

⁵ Kɔnɔ n a kolon n mu xurun na mixie bɛ, naxee e yete findixi wo bɛ xɛɛra fisamantee ra.

⁶ Hali n wɔyɛn ki mu tofan a gbe ra, kɔnɔ n xaxili tan gbo. Muxu bara na masen wo bɛ a fanyi ra.

⁷ N to n yete magoro Ala xa xibaaru fanyi masenfe ra wo bɛ sare xanbi, alako wo tan xa fe xa mate, na findixi tantanyi nan na wo bɛ?

⁸ N bara danxaniyatɔɛ jama gbeteɛ makula, alako n xa nɔ walide wo bɛ sare xanbi. N mu n ma kɔntɔfili dɔxɔxi mixi yo xun ma wo ya ma.

⁹ Masedon danxaniyatɔɛɛ nan fa n malide n ma tɔɔrɛ kui. N na birin naba nɛ alako n naxa findi kote ra wo bɛ. Han ya na xaxili na n yi ra.

¹⁰ N xa nɔndi fala wo bɛ Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, n walixi wo bɛ sare xanbi ki naxɛ, n man walima na ki nɛ Akayi bɔxi birin ma, barima na findixi xunnakeli nan na n bɛ.

¹¹ Munfe ra? N mu na rabaxi wo tan bɛ xanuntɛya xa ra? Ala a kolon.

¹² N naxan nabaxi, n man gbilenma nɛ na raba ra, alako mixi yo naxa nɔ e misaalide muxu ra. Ndee wama na binyɛ nan xɔn.

¹³ Na mixie e yete findixi wo bɛ xɛɛra fisamantee ra, kɔnɔ wule falɛɛ nan e ra, naxee mixi madaxuma, a falafe ra e tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi xa xɛɛrae ra.

¹⁴ Kɔnɔ na mu findima dɛ ixarɛ ra, barima hali Sentanɛ a mixi madaxuma, a a yete kan misaali malekɛ

nɔrɔxi ra.

¹⁵ Sentanɛ xa walikɛɛ fan birama na misaali nan fɔxɔ ra, e fa e yete masen walikɛ tinxinxie ra. E fama nɛ e sare sɔtɔde.

¹⁶ Wo xa wo haake to n bɛ, n fan xa n yete matɔxɔ dondoronti, kɔnɔ wo naxa a maɲɔxun daxuɲa ra de! Hali wo a maɲɔxun daxui na n na, wo xa diɲɛ alako n xa n gbe fala wo bɛ.

¹⁷ Na kui, n mu wɔyɛnma Marigi waxɔnki ma. N wɔyɛnma daxui ki nan ma naxan wama a yete matɔxɔfe.

¹⁸ Mixi gbegbe to so yete igboɲa kui adamadi ki ma, n fan xa n kan matɔxɔ.

¹⁹ Wo tan xaxilimae, wo tinma xaxilitaree ra tɛmɛi birin.

²⁰ Wo tan tinma wo xa findi konyie ra, mixie xa wo rawali a jaaxi ra, e xa se birin ba wo yi ra, e xa e ya ragoro wo ma, e man xa wo dɛ ragarin.

²¹ N bara a fala wo bɛ yaagi ra, muxu tan mu na senbɛ mɔɔli masenxi wo bɛ. Kɔnɔ e suusaxi e yete kan matɔxɔɛ naxan na, fo n fan xa suusa na ra, hali a findi xaxilitareɲa ra n bɛ.

²² Eburu mixie nan e ra? N tan fan findixi Eburu mixi nan na. Isirayilakae nan e ra? N tan fan findixi Isirayilaka nan na. Iburahima bɔnsɔɛ nan e ra? N tan fan Iburahima bɔnsɔɛ nan n na.

²³ Ala xa Mixi Sugandixi xa walikɛɛ nan e ra? Wo wo haake to n bɛ de, n tan dangi e ra. N bara wali dangi e ra, n bara sa geeli dangife e ra, n bara bɔnbɔɛ sɔtɔ dangife e ra, n bara makɔrɛ faxɛ dɛ ra dangife e ra.

²⁴ Sanmaya suuli Yuwifie n bɔnbɔma sebere ya tongo saxan nun solomanaani ra.

²⁵ Sanmaya saxan e n bɔnbɔma gbengbeta ra. Sanmaya keren e bara n magɔnɔ gemɛɛ ra. Sanmaya saxan n ma kunkui dulama baa ma. Sanmaya keren n bara xi keren nun kɔɛ keren nadangi ye xɔɔra baa ma.

²⁶ N ma biyaasi wuyaxi kui, n bara tɔɔrɔ xure igirife ra, n bara

tóóró múpétie xa fe ra, n yete kan bónsòe mixie bara n tóóró, kaafiríe fan nu bara n tóóró. N bara tóóró taae, gbengberenyi, nun baa ma. Danxaniyatòe wule false fan bara n tóóró.

²⁷ N bara tóóró wali xóróxòe xa fe ra. Sanmaya wuyaxi n mu xi, n mu baloe sòtó, n mu ye min, n lu kaame ra, n mu sose sòtó jeme ra.

²⁸ Naxan saxi na birin fari, lóxo yo lóxo n kòntòfilima danxaniyatòe namae xa fe ra.

²⁹ Senbe na ba mixi nde, a bara ba n fan na. Danxaniyatòe na yunubi fe raba, a n sondonyi tóóróma ne alo te na sa a ma.

³⁰ Iyo, xa a lanma n xa n yete matòxo fe nde ra, n nan n yete matòxóma n ma senbetareya nan na.

³¹ Ala, naxan findixi Marigi Isa baba ra, naxan matòxóma abadan, a a kolon n mu wule falama.

³² Damasi gomina, naxan nu na Mange Aretasi xa yaamari bun ma, a naxa taa naadèe balan alako a xa n suxu,

³³ kòno danxaniyatòe naxa n nagoro taa tete wunderi ra debe kui, n fa n ba a yi ra.

12

Polu xa matòxòe

¹ N lanma n xa nde sa na matòxòe fari? Na yusi mu na, kòno n man xa laamatunyie nun masenyie xa fe fala wo be Marigi naxee fixi n ma.

² Isayanka nde nu na, naxan xanin koore walaxe saxan nde. Na je fu nun naani nan yi ki. N mu a kolon xa a fate yati nan siga, xa na mu a xaxili gbansan. Ala a kolon.

³ Hali Ala gbansan nan to a kolon, xa a fate yati nan siga, xa na mu a ra a xaxili gbansan, n fe keren nan kolon,

⁴ na xeme xaninxi ne ariyanna. Menni a naxa fee me, naxee mu daxa adama xa e masen a boore be.

⁵ N bara na xeme matòxo. N tan nan lanxi na xeme ma, kòno n mu wama n yete matòxòfe. N

nan n ma senbetareya gbansan nan matòxóma.

⁶ Kòno xa n bara wa n yete matòxòfe, na mu findima xaxilitareja ra, barima n naxan birin falama a findixi nòndi nan na. N mu na birin falama xe, alako mixie naxa n ma fe ite dangife e naxan toma a nun e naxan mema n xun ma.

⁷ Na laamatunyie to magaaxu, n naxa dundu.

Ala naxa tóore nde dòxo n ma, naxan fatanxi Sentane xa maleke ra, alako n naxa n yete igbo na laamatunyi magaaxuxie xa fe ra.

⁸ N naxa Ala maxandi sanmaya saxan a xa na tóore ba n ma,

⁹ kòno a naxa a masen n be, «N ma hinne bara i rali. I n ma senbe kamalixi kolonma i xa senbetareya nan kui.» Na nan a toxi n nan n ma senbetareya matòxóma, alako Ala xa Mixi Sugandixi senbe xa lu n be.

¹⁰ Na nan a toxi senbetareya rafanxi n ma. Hali na findi konbi ra, hali na findi fe xóróxòe ra, hali na findi jaxankate nun tóore ra n be Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, na birin naxan n ma, barima n a kolon n senbe sòtóma n ma senbetareya nan kui.

¹¹ Wo bara a niya n xa woyen alo daxui. A nu lanma ne wo tan yati xa fe fanyi fala n ma fe ra. Hali n ma fe to goroxi, n mu xurun na xera fisamantee ya i.

¹² N bara n ma xeraya foxie masen wo be, n to tónxumae, fe magaaxuxie, nun kaabanakoe raba wo tagi duluxòtóe xungbe kui.

¹³ Fe keren gbansan nan na, n mu naxan nabaxi wo ra alo n a raba danxaniyatòe nama gbete ra ki naxe. N mu tin findide kote ra wo tan be. Xa na mu rafan wo ma, wo xa dije.

¹⁴ N redixi n ma biyaasi saxan nde rabafe ra wo xonyi. N mu findima kote ra wo be de, barima n mu wama wo harige xon ma. N wama wo tan yati nan xon ma. A mu lanma die xa feere fen e barimixie be. A lanma barimixie nan xa feere fen e xa die be.

¹⁵ N tan bara tin fεere fende wo be. N bara tin n yete fide wo be. N to wo xanuxi a gbe ra, wo tan nde bama na xanunteya nan na n tan be?

¹⁶ Awa yire, kono n mu findixi kote ra wo be. Nde a falama a koota mixi nan n na, a n bara wo masoto koota wali ra.

¹⁷ Kono n xa wo maxorin, n bara wo rawali n ma xerae saabui ra?

¹⁸ N naxa Tito mayandi a xa siga wo yire. N man naxa n ngaxakerenyi gbete xee naxan a matima. Tito wo rawali ne? N nun Tito mu jere xaxili keren xa fari? A mu n tan xa foxi raba?

¹⁹ N xanuntenyie, kabi temui xonnakuye wo joxo a ma muxu na muxu yete nan xunmafalafe, kono muxu na Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi nan tife wo be Ala ya xori alako wo xa danxaniya xa sabati.

²⁰ Kono n bara gaaxu n wo jere ki nde life naa naxan mu rafan n ma. Temunde n fan jere ki mu fama rafande wo ma. N bara gaaxu n na siga wo xonyi n yi fee nan lima naa: lantareya, toone, xonnanteya, boore matandi, woyen jaaxi, naafixiya, yete igbona, nun jaxasi.

²¹ Yi biyaasi n bara gaaxu Ala fama ne n ma fe ragorode wo saabui ra, n fa nimisa wo xa yunubie xa fe ra, mixi ndee mu gbilen naxee foxo ra, alo seniyantarepa, yene, nun langoepa.

13

Polu xa biyaasi saxan nde

¹ N ma biyaasi saxan nde nan yi ki wo xonyi. «Fe birin makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan nan xui ma.»

² N to n ma biyaasi firin nde raba wo xonyi, n naxa a fala wo be, «N na fa, n mu dipema mixi yo ma.» Yakosi, hali n na yire makuye, n man bara gbilen na woyenyi ma mixie be, naxee nu bara yunubi raba, a nun mixi gbete.

³ Wo wama a kolonfe xa Ala xa Mixi Sugandixi na woyenfe n saabui nan na. Wo fama na kolonde,

barima a senbe mu xurun wo be. A senbe gbo wo ya ma.

⁴ Mixie naxa a mabanban wuri magalanbuxi ma a xa senbetareya kui, kono Ala naxa a rakeli faxe ma senbe ra. Muxu tan fan, muxu senbe mu gbo, kono muxu fama ne lude a seeti ma wo malife ra Ala senbe saabui ra.

⁵ Wo xa wo yete mato a kolonfe ra xa wo danxaniyaxi. Wo xa na mato a fanyi ra. Wo mu a kolon Ala xa Mixi Sugandixi Isa na wo boje i? Kono xa wo bara a to wo mu danxaniyaxi, Isa mu na wo boje i de!

⁶ Wo xa a kolon muxu tan danxaniyaxi.

⁷ Muxu Ala maxandima wo be alako wo naxa fe jaaxi yo raba. Muxu mu wama wo xa lu tinxinyi kui alako muxu xa xili fanyi soto. Muxu wama na nan xon wo tan be, alako wo xa lu kira fanyi xon, hali mixi nde kiiti jaaxi doxoma muxu ma.

⁸ Muxu tan mu noma nondi matandide, fo muxu xa bira a foxo ra.

⁹ Xa muxu senbe xurun, kono wo gbe naxa gbo, muxu bara jexin. Muxu Ala maxandima ne alako wo xa danxaniya xa kamali.

¹⁰ N na bataaxe sebefe wo ma yire makuye barima n mu wama fe xoxoxe falafe wo be wo ya xori. Marigi bara n xee a xili ra alako n xa wo mali, wo xun nakanafe mu na naxan na.

¹¹ N ngaxakerenyie, a donxoe ra, Ala, xanunteya nun bojesa kanyi xa lu wo seeti ma, wo xa seewa, wo xa kamali, wo xa wo bore ralimaniya, wo xa lan wo bore ma, wo xa lu bojesa kui.

¹² Wo xa wo bore xeebu sunbui seniyenxi ra. Seniyntoe birin bara wo xeebu.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne wo ra, Ala xa wo xanu, Ala Xaxili Seniyenxi xa lu wo boje i.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Galati danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan sebe danxaniyatɔe ɲama ma, naxee nu sabaɲixi Galati boxi ma. Temui dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa, alako mixie xa danxaniya Isa ma. Na birin seɓexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 13 nun 14.

Isaxa wali to folo Isirayila boxi ma, danxaniyatɔe singee Yuwifie nan nu gbo e ya ma. (Yuwifi xili ba, Isirayila xili ba, bonsoe keren nan xili a ra.) E naxa la a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, e xa namiponmee naxan xa fe masen e xa Kitaabui kui. E mu Isa xa seriye tongoxi alo diine neene, barima e a toxi ki naxe, Isa xa seriye bara Yuwifie xa diine rakamali, alo Ala nu bara a masen ki naxe. Na kui, e to findi Isayankae ra, e mu e xa diine seriye rabepin naxan nu seɓexi Tawureta Munsa nun Yabura Dawuda kui. E naxa Isa xa seriye sa seriye boore fari.

Na sese mu nu findixi fe xorochoe ra na kawandi nu tima temui naxe Yuwifie nan gbansan be, kono Isa xa xerae to na masenyi kawandi si gbete be, fe ndee naxa mini. Si gbete tan to findi Isayankae ra, e tan mu nu tinxi Yuwifie xa naamunye xa sa Isa xa seriye fari, barima Isa xa seriye nu bara e wasa.

Na kui, Yuwifi Isayanka ndee naxa si gbete Isayankae xili kana e xa sunnatareya xa fe ra. E naxa a fala a Isayanka naxan mu sunnaxi, a mu gexi kisi sotode. Pɔlu to na xaxili me, a naxa na fe matandi, a falafe ra xa kisi sotoma Isa xa serexe saabui nan na, mixi hayi mu na sunne ma kisi xa fe ra. A mu a fala sunne mu

fan. A a fala ne sunne, xa na mu a ra yaamari gbete, a mu noma mixi rakiside. Isa xa serexe nan gbansan noma na rabade.

Na galanbui naxan so Yuwifi Isayankae nun si gbete Isayankae tagi, a noma xaxili gbegbe fide won fan ma. Diine fee na na, a lanma won xa naxee raba, kono e mu won nakisima. Naamunyi ndee na na, won noma naxee rabade, kono a mu lanma won xa e findi tekuru kisi xa fe ra. Na birin tagi rasafe ndedi xorocho, kono Ala xa Kitaabuie noma lonni fide won ma nee xa fe ra.

Bafe na fe ra, Annabi Pɔlu xa Kitaabui Galati danxaniyatɔe be, a man danxaniyatɔe jere ki masenma won be. Xanunteya nan findixi Isayankae xa yaamari singe ra. Ala Xaxili Seniyenxi, naxan sabaɲixi danxaniyatɔe boje kui, na nan a rapereɲama Ala xa kira xon ma. Na tide gbo, barima xa na mu a ra Sentane fe birin nabama ne alako a xa a rapere kira gbete xon ma, naxan findixi yunubi kira ra. Ala xa won natanga na ma. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Galati danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛebui

¹⁻² N tan Pɔlu nun n ngaxak-erenyie, muxu bara danxaniyatɔe ɲamae xeebu naxee na Galati boxi ma. Mixi yo mu n xexi. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nun Baba Ala naxan a rakelixa faxe ma, e tan nan n xexi.

³ Won Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bojesa fi wo ma.

⁴ Isa a yete baxi serexe ra won ma yunubie xafarife nan na, a xa won natanga yi waxati ɲaaxi ma, alo won Baba Ala wama a xon ma ki naxe.

⁵ Tantui na Ala be abadan. Amina.

Galatikae gbilenfe Ala xa kira foxo ra

⁶ N de bara ixara wo to gbilenfe wo xilima fɔxɔ ra yi ikɔrexi ra, naxan bara wo xili a xa Mixi Sugandixi xa hinne saabui ra. Wo na birafe masenyi gbete nan fɔxɔ ra,

⁷ naxan mu findixi masenyi fanyi ra. Mixi ndee wama wo xaxili ifufe, e xa Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi mafindi.

⁸ Kɔnɔ xa a sa li muxu tan, xa na mu a ra Ala xa maleke nde naxa masenyi ti wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be.

⁹ N xa gbilen na ma a firin nde. Xa mixi yo fa masenyi nde tide wo be, naxan mu lanxi na masenyi fanyi ma naxan masenxi wo be a singe ra, dankari na na kanyi be.

Pɔlu xa xɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ

¹⁰ Na kui, n na nde sago rabafe, ibunadama ba ka Ala? Wo jɔxɔ a ma a n wama adamadi sago nan nabafe? Xa na na a ra nu, n mu findima Ala xa Mixi Sugandixi xa konyi ra.

¹¹ N ngaxakerenyie, n xa a fala wo be a n xibaaru fanyi naxan ibama a mu fatanxi adama xaxili xa ra.

¹² N mu a sɔtɔ mixi xa ra. Mixi yo mu n xaranxi a ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa yati nan a masenxi n be.

¹³ Wo bara a me a singe n nu biraxi Yuwifie xa diine fɔxɔ ra senbe ra ki naxe. N nu Ala xa danxaniyatɔe jamae jaxankatama ne a jaaxi ra alako n xa e sɔntɔ.

¹⁴ N xaranyi naxan nabaxi Yuwifie xa diine kui, a dangi n booree xa xaranyi ra. N nu birama n benbae xa naamunyie fɔxɔ ra senbe nan na.

¹⁵ Kɔnɔ Ala nu bara n sugandi kafi n bari temui. A naxa n xili a xa hinne ra,

¹⁶ a fa a xa Di masen n be, alako n xa a xa fe kawandi ti si gbete tagi. A to n xili na ma, n mu marasi fen mixi yo ra,

¹⁷ n mu siga Darisalamu mixie yire naxee singe findi Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ ra n tan be. N naxa siga keren na Arabu

boxi ma. Na dangi xanbi n naxa gbilen Damasi taa kui.

¹⁸ Ne saxan to dangi, n naxa siga Darisalamu, alako n xa Piyeri kolon. N naxa lu a xɔnyi xi fu nun suuli.

¹⁹ N mu Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ to na temui, fo Isa xunya Yaki.

²⁰ N xa a fala wo be Ala ya xori, n naxan sebefe wo ma, wule yo mu na a kui.

²¹ Na jere dangi xanbi, n naxa siga Siriya nun Silisi boxi ma.

²² Isayanka jamae naxee nu na Yudaya, nee mu nu n kolonxi na temui,

²³ kɔnɔ e nu bara a me a mixi naxan nu e toɔroma, a a bara findi danxaniya kawandila ra. «Singe a nu wama na danxaniya xun nakanafe, kɔnɔ yakɔsi a na a kawan-dife.»

²⁴ Na kui, e naxa Ala matɔxɔ n ma fe ra.

2

Pɔlu nun Isa xa xɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ

¹ Ne fu nun naani to dangi kelife na biyaasi singe ma, n man naxa gbilen Darisalamu. Baranabasi nun Tito nu na n fɔxɔ ra.

² Ala nu bara a masen n be n xa siga naa alako n xa dentege sa e be n xibaaru fanyi naxan ibama si gbete tagi. N mu na dentege sa e birin xa be, fo danxaniyatɔe kuntigie, barima n mu nu wama n ma wali xun xa rakana.

³ Kɔnɔ hali Tito Girekika naxan nu na n fɔxɔ ra, e mu a karaxan a xa sunna.

⁴ Mixi sunnafa nu bara findi jɔxɔnsɔsɔe ra muxu tagi, barima mixi nde naxee mu findixi danxaniyatɔe ra, nee naxa so muxu ya ma gundo kui. E nu wama won ma xɔreya nan nabenfe, Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxan fixi won ma, alako won man xa gbilen konyiya kui.

⁵ Kɔnɔ muxu mu tin na xaxili ra fefe ma, alako wo naxa ba Isa xa nɔndi kira xɔn ma.

⁶ N mu n xaxili tixi mixie ra jama biraxi naxee fɔxɔ ra, barima Ala mu

mixi yo rafisama a boore be. E tan mu sese sa n ma masenyi fari.

⁷ E naxa a to Ala nan na xeeraya taxuxi n na, n xa Isa xa xibaaru fanyi iba si gbete be, alɔ Piyeri a rabama Yuwifie be ki naxe.

⁸ Ala naxan Piyeri xee a xa wali rabade Yuwifie tagi, a tan nan n fan xee a xa wali rabade si gbete tagi.

⁹ Yaki, Piyeri, nun Yaya naxee findixi kuntigi xungbee ra danxaniyatɔee tagi, e naxa n nun Baranabasi rasene a ngaxakeren ki ma e to a kolon Ala hinnexi n na ki naxe. E naxa lan a ma a muxu xa xeeraya raba si gbete tagi, e tan fan xa a raba Yuwifie tagi.

¹⁰ E man naxa muxu mayandi muxu xa setaree mali muxu xa wali kui. Fe nan na ki n nu wama naxan nabafe a fanyi ra.

Yuwifie nun si gbete

¹¹ Piyeri to fa Antiyoki, n naxa a matandi, barima a nu bara tantan.

¹² Beenun Yaki xa mixi ndee xa siga a yire, a nu a degema a nun si gbete. Kɔnɔ e to a xɔnyi li, a naxa gbilen mixie fɔxɔ ra naxee findixi si gbete ra. A nu bara gaaxu Yaki xa mixie ya ra, barima e nu laxi a ra a danxaniyatɔee lanxi ne e xa sunna.

¹³ Yuwifi gbete naxa bira a xa filankafuiɲa fɔxɔ ra, han e naxa Baranabasi fan natantan.

¹⁴ N to e xa tinxintareya to, naxan mu lanxi Ala xa nɔndi ma, n naxa a fala Piyeri be e birin ya xɔri, «Hali i to findixi Yuwifi ra, i na jerefe si gbete xa naamunyi ki nan ma, naxan mu findi Yuwifi xa naamunyi ra. Munfe ra i a falama si gbete be e xa jere Yuwifie jere ki ma?»

¹⁵ Won tan naxee barixi Yuwifiya kui, naxee mu findixi yunubitɔee ra si gbete tagi,

¹⁶ won a kolon mixi yo mu noma Ala xa seriye birin nabatude, a fa lu a mu tantan na xa a findi tinxintɔee ra. A findima tinxintɔee ra a to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. Na kui, won bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, alako

won xa tinxin na danxaniya saabui ra. Won mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han won xa findi tinxintɔee ra. Mixi yo mu noma Ala xa seriye birin natinmede, han a fa findi tinxintɔee ra.

¹⁷ Xa won na tinxinyi fenfe Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra, won fa yunubi nde raba, na a masenma yunubi rafan Ala xa Mixi Sugandixi ma? Astofulahi.

¹⁸ N mu lama a ra sɔnɔn n noma Ala xa yaamari birin natinmede, han n xa findi tinxintɔee ra. Xa a sa li n bara gbilen na xaxili ma, na mu findi Ala xa seriye ra.

¹⁹ N to a to n mu noma Ala xa seriye birin natinmede, n naxa na xaxili lu na, alako n ma jere ki fanyi xa findi tantui ra Ala be.

²⁰ Ala xa Mixi Sugandixi faxa ki naxe wuri magalanbuxi ma, n waxɔnfe fan bara faxa na ki. Yakɔsi n mu birama n waxɔnfe fɔxɔ ra. Ala xa Mixi Sugandixi nan n ma dunijeigiri rapere ma. N n ma dunijeigiri rapere ma danxaniya nan saabui ra. N bara danxaniya Ala xa Di ma naxan a yete baxi serexe ra n be a xa xanunteya xa fe ra.

²¹ N mu tinma Ala xa hinne rabolode. Xa a sa li n noma Ala xa yaamarie ratinmede han n xa findi tinxintɔee ra, a lima Ala xa Mixi Sugandixi xa faxe tide yo mu na won ma kisi xa fe ra.

3

Danxaniyatɔee findixi Ibrahima xa die nan na

¹ Wo tan Galatika xaxilitaree, nde wo madaxuxi? A masenxi ne wo be a fiixe ra a Ala xa Mixi Sugandixi banban ne wuri magalanbuxi ma.

² Wo a fala n be munse a niyaxi wo xa Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔ. Wo a sɔtɔxi Ala xa seriye ratinmefe nan saabui ra, ka wo a sɔtɔxi ne barima wo danxaniyaxi Ala xa masenyi ma wo naxan mexi?

³ Wo xaxili mu na? Singe wo xaxili nu tixi Ala Xaxili Seniyenxi nan na, kɔnɔ yakɔsi wo laxi wo yete kan senbe nan na. Munfe ra?

⁴ Wo bara tɔɔɔ Ala Xaxili sɔtɔfe ra, yakɔsi munfe ra wo wama na bɛpinfe? Na bara findi fe fufafu ra wo bɛ?

⁵ Ala a Xaxili Seniyenxi fima wo ma, a man kaabanakoe rabama wo tagi. A wo kima nɛ, barima wo bara a xa sɛriyɛe rabatu, ka a wo kima nɛ barima wo bara danxaniya Ala xa masenyi ma wo naxan mɛxi?

⁶ Wo xa Iburahima xa fe mato. A to danxaniya Ala ma, a naxa tinxinyi sɔtɔ Ala mabiri.

⁷ Na nan na ki, mixi naxan danxaniya Ala ma, na bara findi Iburahima xa di ra.

⁸ Kitaabui na nan yati fala beenun a xa raba, a falafe ra Ala fama si gbɛtɛɛ ratinxinde e xa danxaniya saabui ra. A naxa na masenyi fanyi masen singe nu, a to a fala Iburahima bɛ, «Si birin fama nɛ duba sɔtɔde i tan saabui ra.»

⁹ Na kui, danxaniyatɔɛ birin duba sɔtɔma nɛ alɔ Iburahima danxaniyatɔɛ.

¹⁰ Mixi naxan katama Ala xa yaamarie ratinmɛde alako a xa kisi sɔtɔ, na findixi mixi dankaxi nan na, barima a sɛbɛxi Kitaabui kui, «Mixi naxan mu yaamari birin nabama, naxee sɛbɛxi Ala xa sɛriyɛ Kitaabui kui, a dankaxi.»

¹¹ Mixi yo mu nɔma Ala xa yaamarie birin nabatude, na xa a findi tinxintɔɛ ra. A sɛbɛxi Kitaabui kui, «Tinxintɔɛ kisima a xa danxaniya nan saabui ra.»

¹² A man sɛbɛxi, «Mixi naxan Ala xa yaamarie birin nabatuma, a kisima nee nan saabui ra.» Xaxili firin nan a ra. Naxan a xaxili tima danxaniya ra, a mu nɔma a xaxili tide yaamarie ratinmɛfe ra.

¹³ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara danke ma, won naxan sɔtɔ barima won mu a xa yaamari birin natinmɛxi. A won xunsara nɛ, a to won ma danke tongo a xa kote ra. A findi mixi dankaxi ra a faxa ki nan ma, barima a sɛbɛxi Kitaabui kui, «Danke na mixi bɛ naxan gbakuma wuri ma.»

¹⁴ A bara won xunsara alako Ala hɛeri naxan fixi Iburahima ma, a

xa dangi si gbɛtɛɛ ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na kui, won ma danxaniya saabui ra, won nɔma Ala Xaxili Seniyenxi sɔtɔde naxan laayidixi won bɛ.

Ala xa saate nun ibunadama xa wali

¹⁵ N ngaxakerenyie, n xa misaali nde masen wo bɛ. Mixi mu nɔma saate masarade, xa na mu a ra a kanade, saate naxan tongoxi ibunadama xa sɛriyɛ ki ma. Annabi Iburahima xa saate luma na ki nɛ.

¹⁶ Ala naxa laayidi ndee tongo Iburahima nun a xa di bɛ. Kitaabui mu a falama «die,» wɔyenyi naxan wama a falafe «mixi wuyaxi.» Kitaabui a falama «a nun a xa di.» Wɔyenyi na a ra naxan wama a falafe «mixi keren.» Na mixi keren findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

¹⁷ N wama naxan falafe wo bɛ, a Ala xa sɛriyɛ, naxan sɛbɛxi jɛ keme naani jɛ tongo saxan dangi xanbi Ala xa saatetongoe Iburahima bɛ, na sɛriyɛ mu nɔma na laayidi singe kanade.

¹⁸ Xa won kisi sɔtɔma ke ra, barima won Ala xa yaamarie ratinmɛma, won mu a sɔtɔma sɔnɔn Ala xa laayidi saabui ra. Ala a fi Iburahima ma laayidi nan na a yete xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Xa na nan a ra, munfe ra Ala a niya a xa yaamarie xa sɛbɛ Kitaabui kui? A a xa yaamarie sɛbɛ nɛ yunubie xa fe ra, beenun a xa Di laayidixi xa fa. Malekɛe naxa fa na sɛriyɛ ra, e na so saabui nde yi ra.

²⁰ Saabui tan luma mixi firin nan tagi, kɔnɔ Ala tan, keren nan a ra.

²¹ Ala xa sɛriyɛ nun Ala xa laayidie e boore matandima? Ade de! Xa won nu nɔma kisi sɔtɔde Ala xa yaamarie rabatui nan na nu, na nu nɔma nɛ won findide tinxintɔɛe ra.

²² Kɔnɔ Ala xa Kitaabui a masenxi nɛ won bɛ a dunja mixi birin Ala xa yaamarie matandima, e findi yunubitɔɛe ra. Na kui, Ala naxan laayidixi mixie bɛ, naxee lama a ra, e fa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, e nɔma na sɔtɔde.

²³ Beenun mixi xa nɔ kisi sɔtɔde danxaniya saabui ra, won nu na katafe Ala xa yaamarie ratinmede, alako won xa kisi, kɔnɔ won mu nɔ.

²⁴ Na kui, seriye bara won xuru han beenun Ala xa Mixi Sugandixi xa fa alako won xa tinxinyi sɔtɔ danxaniya saabui ra.

²⁵ Kɔnɔ danxaniya to bara fa, won mu na seriye xa xurui bun ma sɔnɔn,

²⁶ barima wo birin bara findi Ala xa die ra, wo to danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

²⁷ Wo tan naxee bara wo xunxa ye xɔɔra Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan fa a ra.

²⁸ Yuwifi nun Gireki, konyi nun xɔre, xeme nun gine, wo birin keren Ala xa Mixi Sugandixi Isa i.

²⁹ Xa wo bara findi Isa Ala xa Mixi Sugandixi gbe ra, wo bara findi Ibrahima xa die nun ketongoe ra alɔ Ala a laayidixi ki naxe.

4

Konyi nun di

¹ N wama naxan falafe, ke ton-goma, a dimedi temui, hali a baba ke to findixi a gbe ra, a luxi alɔ konyi naxan mu gexi a yete sɔtɔde.

² A luma yatigie nun karamɔxɔe xa yaamari nan bun ma, han a baba na tin temui naxe a xa a yete sɔtɔ.

³ Won tan fan to mu nu Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolon, won nu luxi ne alɔ dimedie. Won nu na dunija fe kobie xa konyiya nan bun ma.

⁴ Waxati to kamali, Ala naxa a xa Di xee dunija ma gine nde saabui ra. A naxa bari Ala xa seriye bun ma,

⁵ alako a xa mixie xunsara naxee nu na Ala xa seriye xa kiiti bun ma. A naxa won xunsara alako won xa findi Ala xa die ra.

⁶ Wo to findi a xa die ra, Ala naxa a xa Di Xaxili raso wo boje i, xaxili naxan xili tima, «n Ba.»

⁷ Na nan a ra wo bara mini konyiya kui, wo bara findi Ala xa die ra. Wo to findixi a xa die ra, Ala man bara wo findi a ketongoe ra.

⁸ Singe wo mu nu Ala kolon. Dunija fe kobie nan nu findixi wo marigi ra, a fa li nee nun Ala tagi ikuya.

⁹ Yakɔsi wo bara Ala kolon. Ala bara wo fan kolon. Munse fa a niyaxi sɔnɔn wo man gbilenma na dunija fee ma naxee senbe nun tide mu gbo? Wo man wama lufe e xa konyiya bun ma?

¹⁰ Wo man bara bira yaamarie fɔxɔ ra, naxee a falama lɔxɔe ndee nun kike ndee tide gbo e boore be. Wo waxati ndee nun je ndee rafisa e boore be.

¹¹ N gaaxu ne wo naxa n ma xaranyi rabolo, n ma wali xa lu n ma fu.

¹² N ngaxakerenyie, n bara wo mayandi, wo lu alɔ n tan, barima n fan luxi ne alɔ wo tan. Wo mu fe kobi yo raba n na.

¹³ Wo a kolon a n ma fure nan a niya, a singe singe n xa wo kawandi Isa xa masenyi fanyi ra.

¹⁴ Na nu xɔrɔxɔ wo be, kɔnɔ n ma fe mu wo boje rapaaxu wo ma, wo mu wo makuya n na. Wo n nasene ne alɔ Ala xa maleke nde, xa na mu a ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

¹⁵ Wo xa na seewe fori na minden? Singe n ma fe nu rafan wo ma han wo nu nɔma tinde wo yae yati bade n be.

¹⁶ N nondi falafe wo be, na bara a niya n xa findi wo yaxui ra?

¹⁷ Na mixie wama wo xa bira e fɔxɔ ra, kɔnɔ na mu findima fe fanyi ra wo be. E wama won tagi isofe, alako wo xa lu e tan mabiri.

¹⁸ Xa wo gbata fe fanyi rabafe ra, na mu paaxu. Wo xa na mɔoli raba temui birin, hali n mu na wo yire.

¹⁹ N ma die, n man na tɔɔrofe wo be alɔ gine xa tɔɔre ditinyi ra, han Ala xa Mixi Sugandixi jere ki sabatima wo i temui naxe.

²⁰ A xoli n ma won birin xa lu yire keren, alako won xa won bore fahaamu, barima yakɔsi n bara hanme wo xa fe ra.

Hagara nun Sara xa misaali

²¹ Wo tan naxee wama kisi sɔtɔfe Ala xa yaamarie ratinmefe saabui

ra, wo mu a kolon Ala xa seriye naxan falaxi?

²² A sebexi Kitaabui kui a di firin nan nu na Iburahima yi ra. Konyi gine naxa keren bari a be, xore gine fan naxa di gbete bari a be.

²³ A naxan soto konyi gine saabui ra, na barixi ne alo ibunadama birin barixi ki naxe, konɔ a naxan soto xore gine saabui ra, a barixi laayidi nan kui.

²⁴ Na gine firinyi misaalixi saate firin nan na. Saate naxan xirixi Sinayi geya fari nan a niyama mixi xa lu konyiya kui. Hagara misaalixi na saate nan na,

²⁵ naxan xirixi Sinayi geya fari Arabu boxi ma. A misaalixi Darisalamu fan na, naxan na konyiya kui a nun a xa die.

²⁶ Konɔ Darisalamu naxan na ariyanna, xore taa nan a ra. Won nga nan na ki.

²⁷ A sebexi Kitaabui kui, «I tan naxan mu di barima, i xa nelexin.

I tan naxan mu di bari toore kolon, i xui ramini, a ite nelexinyi kui, barima gine naxan xa xeme bara mee a ra, a xa di wuyama ne, dangi xeme taa idoxoe ra.»

²⁸ Wo tan ngaxakerenyie, wo bara findi laayidi die ra alo Isiyaga.

²⁹ Na waxati, di naxan barixi ibunadama ki ma, a naxa di boore tooro, naxan barixi Ala Xaxili senbe saabui ra. Han ya a na na ki ne.

³⁰ Munse sebexi Kitaabui kui? A sebexi, «I xa konyi gine nun a xa di keri, barima konyi gine xa di nun xore gine xa di mu ke itaxunma.»

³¹ N ngaxakerenyie, na nan a ra won mu findixi konyi gine xa die xa ra. Won findixi xore gine xa die nan na.

5

Danxaniyatɔe xa xoreya

¹ Ala xa Mixi Sugandixi bara won xunsara, alako won xa xoreya soto. Na kui, wo xa ti a fanyi ra. Wo naxa tin konyiya nde yo xa doxo wo fari sonon.

² N tan Polu, n xa nondi fala wo be, xa wo tin na mixie xa wo sunna, Ala xa Mixi Sugandixi xa wali tide yo mu na wo be sonon.

³ N man xa a fala wo be, xeme naxan tinma e xa a sunna, a lanma a xa Ala xa yaamari birin natinme.

⁴ Wo tan naxee wama tinxinyi sotofe yaamarie ratinmefe saabui ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi tagi bara ikuya. Ala mu hinnema wo ra sonon.

⁵ Won won xaxili tima Ala Xaxili ra won ma danxaniya kui, alako won xa tinxinyi soto won xaxili tima naxan na.

⁶ Xa mixi biraxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa foxo ra, sunne nun sunnatareya tide yo mu na a be. Fe keren nan tide gbo: Mixi xa danxaniya Ala ma, a xa mixi xanu.

⁷ Wo nu na jerefe a fanyi ra. Pe, nde a niyaxi wo xa nondi rabolo?

⁸ Naxan wo bendunxi na ki, na mu findixi Ala ra naxan wo xili.

⁹ Lebini dondoronti noma farin gbege ratede.

¹⁰ N bara la wo ra Ala saabui ra, mixi yo fa a xa fa wo ya iso, wo mu tinma na xaxili mooli ra. Na kanyi fama ne a sare sotope.

¹¹ N ngaxakerenyie, xa a li nu han ya n na kawandi tife mixie xa sunna, munfe ra Yuwifie luma n paxankata ra? Xa a sa li nu n na kawandi mooli tima, Isa xa serexe wuri magalanbuxi ma, a mu findima woyen xoxoxoe ra mixie be nu.

¹² N wama ne naxee na wo ya isofe, hali e mu a dan sunne fe gbansan ma. E xa e xemeya birin ba na.

Danxaniyatɔe jere ki

¹³ N ngaxakerenyie, Ala wama wo xa lu xoreya kui, konɔ wo naxa na xoreya mafindi yunubi ra. Wo wo bore mali xanunteya kui.

¹⁴ Ala xa seriye birin na yi yaamari kerenyi nan kui: Wo xa wo boore adamadi xanu alo wo yete.

¹⁵ Xa wo luma wo bore tooro ra, wo nu wo bore paxankata, wo a niya

doyin, xa na mu a ra wo wo bore xa fe xun nakanama ne.

¹⁶ N wama naxan falafe wo be, wo xa a lu Ala Xaxili xa wo rapere. Wo naxa bira wo yete waxonfe jaaxie foxo ra.

¹⁷ Adama waxonfe jaaxi nun Ala Xaxili seniyeñxi, a keren mu a ra. Na firinyi na e bore gerefe, alako wo naxa wo waxonfe raba.

¹⁸ Xa Ala Xaxili na wo raperefe, wo xaxili mu tima wo xa yaamari ratinmexie ra sonon.

¹⁹ Yunubitoe waxonfee nan ya: langoepa, seniyentarepa, son kobi,

²⁰ kuye batufe, duureya, xonnanteya, lantareya, tone, boje tefe, geeni fenfe i yete be, sonxofe, boore rafisafe a boore be,

²¹ milanteya, siisife, xulunyi jaaxie, nun na maniyee. N man xa a fala wo be, mixi naxee jere ma na ki, e mu ariyanna sotoma ke ra muku.

²² Konon Ala Xaxili Seniyeñxi xa kewalie nan ya: xanunteya, seewe, bojesa, dije, yarawase, fanyi, lantanteya,

²³ boje bexiya, nun yete suxui. Tonyi yo mu na na fe molie ma.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi Isa foxirabirree bara yunubitoe waxonfe rabepin a nun fe jaaxi birin.

²⁵ Won to kisi soto Ala Xaxili Seniyeñxi saabui ra, won xa bira a foxo ra.

²⁶ Won naxa won yete igbo, won naxa won bore raxonon, won naxa mila won bore ma.

6

Danxaniyatoe xa mali

¹ N ngaxakerenyie, xa wo bara mixi nde suxu yunubi kui, wo tan naxee xa danxaniya tilinxi, wo xa a mafuruku alako a xa gbilen Ala ma. Konon wo xa wo jengi sa wo yete xon ma, alako wo fan naxa bira na yunubi kui.

² Wo wo bore mali wo xa kote xaninde. Na kui, wo Ala xa Mixi Sugandixi xa seriye nan natinmema.

³ Xa mixi a yete igboma, a na a yete madaxufe.

⁴ Kankan xa a yete jere ki mato, xa a fan, xa a mu fan. A naxa a boore jere ki mato, a fa a fala, «N fan boore be.» Na kui, a xa a yete keren gbansan mato,

⁵ alako kankan xa a yete xa kote xanin.

⁶ Mixi naxan xaranyi sotoma Ala xa masenyi xa fe ra, a lanma a xa a karamoxo ki fe fanyi molli birin na.

⁷ Mixi yo naxa wo madaxu. Adamadi mu noma Ala madaxude. Kankan fama a yete xa wali sare soto de ne.

⁸ Mixi naxan birama a yete waxonfe jaaxi foxo ra, a fama ne soto de na xaxili kobi xa fe ra. Konon mixi naxan birama Ala Xaxili waxonfe foxo ra, a fama kaside Ala Xaxili nan saabui ra.

⁹ Won naxa tagan fe fanyi rabafe ra. Xa won mu tagan, won fama ne sare fanyi soto de a waxati.

¹⁰ Xa won noma fe fanyi nde rabade, won xa a raba mixi birin be. A gbengbenyi won xa a raba won ngaxakerenyi danxaniyatoe be dangife mixi birin na.

Nungui

¹¹ Wo yi sebeli mato, a xori xungbo, barima n na a sebefe n yete belexe nan na.

¹² Mixi naxee na wo karaxanfe wo xa sunna, e wama ne jama xa e matoxo. E na na rabafe ne alako e naxa jaxankate soto kawandi xa fe ra, naxan Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe masenma.

¹³ Sunnamixie yati mu Ala xa yaamari birin natinmema, konon e wama wo tan xa sunna, alako e xa xili fanyi soto na xa fe ra.

¹⁴ Konon n tan, n wama xili fanyi soto fe won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe nan ma fe ra, naxan bara a niya n jere ki nun dunija jere ki, e tagi xa ikuya.

¹⁵ Sunne nun sunnatareya tide yo mu na na. Findife mixi neene ra, na nan tide gbo.

¹⁶ Ala xa bɔɲesa nun hinne fi mixi birin ma naxee birama na seriye fɔxo ra, a nun a xa pama Isirayila.

¹⁷ A donxɔe ra, mixi yo naxa n tɔɔɔ, barima Isa xa tɔɔre fɔxi na n fate ma.

¹⁸ N ngaxakerenyie, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne wo xaxili ra. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Efese danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛera Pɔlu naxan sebe danxaniyatɔe ɲama ma naxee nu sabatixi Efese taa kui nun a rabilinyi. Temui dangixi, Pɔlu nu bara kawandi ti naa alako mixie xa danxaniya Isa ma. A lu ne na taa kui han ɲe firin. Fe naxee dangi Efese na waxati bun ma, e seɓexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, Sora 19.

Pɔlu yi Kitaabui sebe temui naxe, a nu saxi geeli Ala xa masenyi kawandife ma. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi a ma naxan findi yi Kitaabui ra.

Alɔ a to Efese danxaniyatɔe rali-maniya, a lɔnni fi e ma, yi Kitaabui nɔma fe gbegebe masende won fan be. A Ala sago makenenma won be a naxan nakamali a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. A sago na a ra mixi birin xa nɔ kisi sɔtɔde Isa xa serexe saabui ra. Yi Kitaabui a masenma won be a mixi yo mu na naxan xa wali fanyie nɔma a rakiside. Mixi kisima Ala xa hinne nan tun saabui ra. Yi Kitaabui man a masenma won be a danxaniyatɔe ɲama tide gbo Ala be. A bara wali so e yi ra, e xa nu na raba han beenun a man fama e fɔxɔ ra lɔxɔ naxe. A bara fe fanyie masen, a lanma danxaniyatɔe xa ɲere naxee ma. A man bara fɛere fi e ma e xa nɔ tide Sentane kanke alɔ geresoe tima a gerefa kanke ki naxe.

Yi Kitaabui xa masenyi senbe gbo ki fanyi. Ala xa a rasabati won sondonyi kui. Ala xa a Xaxili ragoro won ma naxan lɔnni fima, naxan fee makenenma, alako won ma Ala kolonyi xun xa masa. Ala xa senbe fi won ma won xa lɔnni sɔtɔ a xa Mixi Sugandixi xa xanunteya ma naxan

dangi lɔnni birin na. Ala xa won nakamali a xa fe kamalixi birin na. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Efese danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛebui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala bara a ragiri naxan xa findi a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛera ra. N bara wo tan Efese seniyentɔee xɛebu, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa danxaniyatɔe.

² Won Baba Ala nun won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

Ala matɔxɔe

³ Tantui nan Ala be, naxan findixi won Marigi Isa Baba ra. Isa saabui ra, a bara barake birin nagoro won ma, naxan mɔɔli mu kelima yi duniɲa ma, naxan mɔɔli mu toma, naxan won malima ariyanna kira xɔn.

⁴ Beenun duniɲa gɛme singe ɲan xa dɔxɔ, Ala nu bara won sugandi Isa saabui ra alako won xa seniyen, won xa tinxin a ya i. A xa xanunteya kui,

⁵ a naxa ɲanige tongo won xa findi a xa die ra a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, Ala sago fanyie ma.

⁶ Na birin nabaxi ne alako won xa a xa hinne xungbe matɔxɔ, a naxan masenxi won be a xanuntenyi Isa saabui ra.

⁷ A tan Isa bara won xunsare fi a yete wuli ra. Won ma yunubie xafarixi a tan nan saabui ra. Na birin nabaxi Ala xa hinne makaabaxi nan kui,

⁸ a bara naxan fi won ma a yiri-waxi ra, lɔnni nun fahaamui ra.

⁹ A bara a sago gundo makenen won be, a to wa a xɔn a sago xa raba a xa Mixi Sugandixi saabui ra

¹⁰ waxati kamali temui. Ala sago findixi yi nan na: A xa se birin malan, naxee na koore a nun naxee

na bɔxi, a xa a xa Mixi Sugandixi findi a birin xunyi ra.

¹¹ Won fan findixi ketongoe ra a tan nan saabui ra, alɔ Ala a janige tongoxi ki naxe, naxan fe birin nagirima a yete sagoe nun a xa nate ma.

¹² Na birin nabaxi ne alako won tan naxee findi mixi singee ra naxee e xaxili ti Ala xa Mixi Sugandixi ra, won xa Ala Nɔre Kanyi matɔxɔ.

¹³ Wo fan to nɔndi masenyi rame Isa xa fe ra, xibaaru fanyi naxan kisi fi wo ma, wo naxa danxaniya a ma. Isa saabui ra, Ala naxa wo matɔnxuma a Xaxili Seniyenxi ra alɔ a laayidi ki naxe.

¹⁴ A bara a Xaxili Seniyenxi fi won ma won ke fole ra. A fama won ke donxɔe birin fide won ma a na fa a xa mixie fɔxɔ ra temui naxe. Yi birin nabaxi ne alako Ala Nɔre Kanyi xa matɔxɔe sɔtɔ.

Pɔlu xa Ala maxandi Efeskae be

¹⁵ Na kui, kafi n a me wo danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, wo man seniyentɔee birin xanuxi ki naxe,

¹⁶ danyi yo mu na n ma tantui ma wo xa fe ra n ne Ala maxandima wo be.

¹⁷ N ma maxandi sigama Baba Ala Nɔre Kanyi nan ma, won Marigi Isa naxan batuma, a xa a Xaxili ragoro wo ma naxan fahaamui fima, naxan fee makenenma, alako wo xa Ala kolonyi xun xa masa.

¹⁸ N a maxandima wo bope xa fe to a fixe ra alako wo xa kolon sɔtɔ a ma a Ala bara wo xili, fe xa lu wo be wo wo xaxili tima naxan na, alako wo xa kolon sɔtɔ Ala xa ke makaabaxi ma naxan findixi a xa seniyentɔe birin gbe ra,

¹⁹ alako wo man xa kolon sɔtɔ Ala xa senbe xungbe ma naxan na won tan danxaniyatɔee be. Yi senbe findixi Ala xa senbe magaaxuxi nan na,

²⁰ a naxan namini a to a xa Mixi Sugandixi rakeli faxe ma, a a magoro a yirefanyi ma ariyanna.

²¹ Ala bara mangeya fi a ma naxan dangi mangeya, nɔe, nun senbe

birin na. A bara xili fi a ma naxan dangi xili birin na naxan falama yi dunija ma a nun aligiyama.

²² Ala bara fe birin sa a xa yaamari bun, a man fa a findi fe birin xunyi ra danxaniyatɔe nama be.

²³ Danxaniyatɔe nama fan luxi ne alɔ Ala xa Mixi Sugandixi fate. Naxan fe birin nakamalima a mooli birin na, a xa fe kamalixi birin na danxaniyatɔe nama tagi.

2

Kisi sɔtɔma Ala xa hinne nan saabui ra

¹ Wo fan nu findixi mixi faxaxie nan na wo xa fe kobie nun wo xa yunubie xa fe ra

² wo nu perema naxee ma. Wo nu biraxi yi dunija fe kobie nan fɔxɔ ra. Wo nu biraxi Sentane nan fɔxɔ ra, pinnee xa mange naxan na kuye ma. Wo nu biraxi a xaxili nan fɔxɔ ra naxan na walife Ala yaxuie tagi.

³ Singe, won birin nu perema na mooli nan na, won bira won fate waxɔnfe nun won yete xaxili fɔxɔ ra. Na kui, a nu lanma won xa Ala xa xɔne nan tun sɔtɔ alɔ booree.

⁴ Konɔ Ala xa kinikini gbo. A won xanuxi xanunteya tilinxi nan na.

⁵ Na kui, hali faxamixie nan to nu won na won ma fe kobi rabaxie xa fe ra, Ala naxa won nakeli na faxe ma, won nun a xa Mixi Sugandixi. Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra.

⁶ Ala to bara won nakeli faxe ma won nun a xa Mixi Sugandixi ra, a bara won naso ariyanna, a won dɔxɔ a fe ma.

⁷ A xa fonisireya kui, Ala kisi fixi won ma a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra, alako birin xa a xa hinne makaabaxi to waxati birin naxan sa fama.

⁸ Wo kisixi Ala xa hinne nan saabui ra, wo xa danxaniya xa fe ra. Kisi mu kelima wo tan xa ma, Ala nan a fima mixi ma.

⁹ A mu kelima mixi xa wali fanyie xa ma. Na kui, mixi yo mu noma a yete matɔxode.

¹⁰ Ala xa wali fɔxi nan na won na. Yakɔsi, a bara won daa a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, alako won

xa nu wali fanyie raba, a bara naxee ti won ya i won xa nu jere e ma.

Danxaniyatɔɛ nama findife Ala xa mixie nun Ala Xaxili sabatide ra Isa xa serexe saabui ra

¹¹ Na kui, wo xa ratu a Yuwifie mu wo ra bari keɲa ma. Naxee xili falama «sunnamixie», e wo fan xili falama «sunnataree». Wo xa a kolon a sunne findixi adama xa wali nan na, naxan nabama mixi fate ra.

¹² Wo xa ratu a singe ra wo mu nu Ala xa Mixi Sugandixi xa fe yo kolon. Xɔɲee nan nu wo ra Isirayilakae ya ma. Laayidi nun saate yo mu nu xirixi wo nun Ala tagi. Xaxili tide yo mu nu na wo yi ra, Ala kolontaree nan nu wo ra duniɲa ma.

¹³ Kɔnɔ yakɔsi, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, wo tan naxee nu makuyaxi, Ala bara wo maso a ra a xa Mixi Sugandixi wuli saabui ra.

¹⁴ A tan nan lanyi rasoxi won tagi, nama firin xa findi keren na. A to a yete fate ba serexe ra, a bara yaxuya tete rabira naxan nu tixi won tagi.

¹⁵ A bara Yuwifie xa seriyɛ, e xa yaamarie, nun e xa tɔnyie senbe kana. A bara na nama firin tongo, a lanyi xiri e tagi, a e findi nama neene keren na a xa yaamari bun ma.

¹⁶ A xa faxe saabui ra wuri magalanbuxi ma, a bara e xa yaxuya kana, a e firin birin findi keren na, a lanyi nun bɔɲesa lu e tan nun Ala tagi.

¹⁷ A to fa, a naxa wo kawandi lanyi nun bɔɲesa ra, wo tan naxee nu makuya. Naxee fan nu makɔre, a naxa nee kawandi lanyi nun bɔɲesa ra.

¹⁸ A tan nan naade rabixi won firin birin be, won nun Baba Ala xa lu yire keren, a Xaxili Seniyenxi kerenyi saabui ra.

¹⁹ Na kui, wo tan naxee mu nu na Ala xa mixie ya ma, yakɔsi wo fan bara findi seniyentɔee ra, wo bara so Ala xa mixie ya ma.

²⁰ Wo bara lu alo banxi tixi naxan bunyi findi xerae nun namijonmee ra. Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan

findi na banxi geme hagige ra naxan tide gbo a birin be.

²¹ Banxi yire birin a boore suxuxi a tan nan saabui ra, a ite, a findi hɔrɔmɔbanxi seniyenxi ra Marigi be.

²² Isa bara a niya wo fan xa nu malan alo banxi biriki dɔxɔma a boore ra ki naxe. Ala na wo tife alo banxi a Xaxili sabatima dennaxe.

3

Ala xa gundo makenenfe

¹ Na nan a toxi, n Ala maxandima wo be, n tan Pɔlu, naxan bara findi geelimani ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa be wo xa fe ra, wo tan naxee mu findixi Isirayilakae ra.

² N laxi a ra, wo bara a me Ala naxa a xa hinne taxu n na n xa a masen wo be.

³ N jan bara a nde tagi raba, Ala bara a xa gundo masen n be naxan singe nu nɔxunxi.

⁴ Wo na n ma sebeli xaran, wo nɔma ne a kolonde a fahaamui bara fi n ma Ala xa Mixi Sugandixi gundo xa fe ra.

⁵ Yi gundo mu nu makenenxi a singe ra nu adamadie be alo a fa makenenxi Ala xa xera seniyenxie nun namijonmee be ki naxe to Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

⁶ A bara makenen fa, a si gbeteɛ nun Isirayilakae bara findi nama keren na. E bara findi ke keren tongomae ra. Ala laayidi keren nan tongoxi e birin nalanxi be, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xibaaru fanyi saabui ra.

⁷ Ala to hinnexi n na a senbe birin na, n fan bara findi yi xibaaru fanyi xa walike ra.

⁸ Hali n to xurunxi dangi seniyentɔe birin na, Ala bara hinne n na. A xa hinne findixi n be yi nan na: N tan xa si birin kawandi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi makaabaxi ra,

⁹ n xa Ala gundo makenen adamadie birin be, naxan nu nɔxunxi Ala Daali Mange yi ra. Kafi fe folo folo yi gundo nu nɔxunxi Ala yi,

¹⁰ kono yakosi, a sago na a ra danxaniyatɔe pama xa a xa lonni birin makenen mangɛe nun nolae be naxee na kuye ma.

¹¹ Yi birin findixi Ala xa nate nan na naxan nu na a yi ra abadan. A a birin nakamalixi won Marigi Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹² A tan saabui ra, won to danxaniyaxi a ma, won noma won makorede Ala ra limaniya kui, siike xanbi.

¹³ Na kui, n bara wo maxandi limaniya naxa ba wo yi n ma tɔore kui wo xa fe ra, barima a findima wo be xunnakeli nan na.

¹⁴ Na nan a toxi, n nan n xinbi sinma Baba Ala ya i,

¹⁵ bɔnsɔe birin fatanxi naxan na, naxee na koore nun bɔxi.

¹⁶ N a maxandima a xa wo mali a xa nɔre makaabaxi saabui ra, a xa wo bɔɔe senbe so a Xaxili saabui ra.

¹⁷ N a maxandima a xa Mixi Sugandixi xa sabati wo bɔɔe i danxaniya saabui ra, wo man xa sabati xanunteya kui. Wo xa xanunteya suxu alo wuri bili sanke bɔxi suxuxi ki naxe.

¹⁸ N a maxandima a xa senbe fi wo ma, alako wo nun seniyeɔe birin xa no Ala xa Mixi Sugandixi xa xanunteya gboya, a kuyeya, a iteya, nun a tilinyi kolonde wo mabiri.

¹⁹ Wo xa kolon soto a ma Ala xa Mixi Sugandixi wo xanuxi ki naxe, xanunteya naxan mu noma fahaamude a gboya xa fe ra, alako Ala xa wo rakamali a xa fe kamalixi birin na.

²⁰ Matɔxɔe na Ala be naxan noma fe birin na a senbe saabui ra a naxan fixi wo ma, naxan noma fe birin na, dangi won ma maxandi nun manɔxunyi ra

²¹ Matɔxɔe na a tan nan be danxaniyatɔe pama nun a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra waxati birin, abadan. Amina.

4

Danxaniyatɔe jere ki:

Nerefe lanyi kui

¹ Na kui, n tan naxan bara findi geelimani ra Marigi xa fe ra, n bara wo mayandi wo jere ki xa a masen a Ala nan yati wo xilixi.

² Wo xa jere yete magore nun bɔɔe bexi kui, wo nu dije wo bore be, wo ti wo bore san na xanunteya kui.

³ Wo xa fe birin naba alako lanyi naxa kana wo tagi, Ala Xaxili Seniyeɔe naxan fixi wo ma bɔnesa ra.

⁴ Won findixi fate keren nan na. Ala Xaxili Seniyeɔe keren nan a ra. Ala wo fan xilixi ne wo xa wo xaxili ti fe keren nan na.

⁵ Marigi keren, danxaniya keren, nun xunxa keren nan na won be.

⁶ Ala keren nan na won be naxan findixi birin Baba ra, naxan na birin xun ma, naxan walima birin saabui ra, naxan na birin i.

⁷ Kono hinne fixi kankan ma won ya ma alo Ala xa Mixi Sugandixi a xasabixi ki naxe.

⁸ Na nan a toxi a sebexi,

«A to te koore,
a naxa a yaxuie suxu,
a naxa adamadie ki.»

⁹ A to sebexi, «A bara te,» na nan na ki a bara goro han bɔxi ma sinden, beenun a man xa te.

¹⁰ Naxan goro, na nan man texi koore birin xun ma, alako a xa fe birin nakamali.

¹¹ A adamadie ki naxan na, a findi yi nan na: ndee xa findi xerae ra, ndee xa findi namihonmee ra, ndee xa findi xibaaru fanyi kawandilae ra, ndee xa findi danxaniyatɔe xunmatie nun karamɔxɔe ra.

¹² A won kixi ne na birin na alako won xa seniyeɔe mali e xa fata Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe pama rapereɔe yare.

¹³ Won xa bira na foxo ra han won birin xa lu lanyi kui naxan kelima danxaniya nun Ala xa Di kolonfe ma, han won birin xa kamali alo Ala xa Mixi Sugandixi kamalixi ki naxe.

¹⁴ Na temui won mu luma sonon alo diyoree. Won mu lintanma sonon alo wuri naxan saxi ye fari, mɔronyi nun foye naxan tutunma, e a xanin yire birin. Na kui, mixie mu noma

won natantande sɔnɔn e xa wule kawandi ra, e xa kɔɔta, nun e xa yanfanteya ra.

¹⁵ Won xa nɔndi nan fala xanunteya kui. Fe birin kui, won xa danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, naxan findixi danxaniyatɔɛ nɔma xunyi ra. Won xa mɔ na danxaniya kui.

¹⁶ Xunyi nan fate salonse birin napɛrɛma. Kankan xirixi a boore ra, kankan a xa wali rabama, alako fate birin xa mɔ, a xa senbɛ sɔɔ sɔɔ xanunteya kui.

Nɛrɛfɛ lahalɛ nɛnɛ ma, tinxinyi nun seniyyeni kui

¹⁷ Na kui, n yi nan falama wo bɛ, n man xa a mabanban Marigi xili ra: Wo naxa jɛrɛ sɔnɔn alɔ danxaniyataree jɛrɛma ki naxɛ. E xaxilie birama fe fufafu nan tun fɔxɔ ra.

¹⁸ E xaxilie ifɔɔrɔxi. E xa fe kolontareya nun e xa sondon xɔrɔxɔya bara a niya e xa gan Ala xa kisi ra.

¹⁹ E mu yaagima fefe ma sɔnɔn. E bara e yetɛ rabolo langoeɔa xili ma. E mu wasama fe kobi mɔɔli birin nabafe ra.

²⁰ Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi mu wo tixi na kira xa xɔn!

²¹ Wo a xa fe mɛxi nɛ, wo man bara xaran a xa fe ra. Wo a kolon yati a nɔndi na Isa nan yi.

²² Wo tinkanxi nɛ wo xa wo yi ba wo jɛrɛ ki fori ra, naxan wo xun nakanama wo waxɔnfe kobi saabui ra.

²³ Wo bɔjɛ nun wo xaxili xa mafindi bɔjɛ nɛnɛ nun xaxili nɛnɛ ra.

²⁴ Wo xa wo lahalɛ fori masara a nɛnɛ ra. Wo luma nɛ alɔ wo bara findi mixi nɛnɛ ra Ala naxan daaxi a xa jɛrɛ a xa tinxinyi nun seniyyeni yati kui.

²⁵ Na kui, won xa wule lu, won xa nɔndi nan fala won bore bɛ, barima won findixi fate keren salonyie nan na.

²⁶ Xa wo xɔnɔ, wo naxa yunubi raba. Wo naxa a lu sogɛ xa dula xɔnɛ na wo bɔjɛ kui,

²⁷ alako wo naxa santide lu Ibulisa bɛ.

²⁸ Muɔɔti xa muɔɔ lu. A xa wali tinxinyi kui alako a xa munafanyi sɔɔ a naxan fima setaree ma.

²⁹ Wo naxa a lu wɔyɛn kobi yo xa mini wo dɛ i. Wo xa wɔyɛn fanyi nan fala naxan nɔma mixi malide a hayi ki ma, alako wo xa wɔyɛnyi xa findi hinne ra e bɛ.

³⁰ Wo naxa Ala Xaxili Seniyyeni tɔɔrɔ, Ala wo matɔnxumaxi naxan na han a fama won fɔxɔ ra lɔxɔ naxɛ.

³¹ Wo xa wo yi ba yi fe mɔɔli birin na: xɔnɛ, bɔjɛte, jaaxuna, jɔxɔnsɔsɔɛ, konbi, a nun fe kobi mɔɔli birin.

³² Wo xa marafanyi nun bɔjɛ fanyi masen wo bore bɛ. Wo xa dijɛ wo bore ma alɔ Ala dijɛxi wo fan ma ki naxɛ a xa Mixi Sugandixi saabui ra.

5

Nɛrɛfɛ naiyalanyi kui

¹ Na kui, wo to bara findi Ala xa di xanuxie ra, wo xa a fɔxi nan naba.

² Wo xa jɛrɛ xanunteya kui alɔ Ala xa Mixi Sugandixi won xanuxi ki naxɛ, a a yetɛ fi won ma fe ra, a findi won ma sɛrɛxɛ ra naxan labunde xiri rafan Ala ma.

³ Kɔnɔ langoeɔa, mile, nun seniyyentareɔa mɔɔli yo naxa lu wo yi ra. E xa fe jan naxa fala wo tagi, barima na mu lan seniyyentɔɛɛ ya ma.

⁴ Wɔyɛnyi masuturatate, daxuna wɔyɛnyi, wɔyɛn jaaxi, e sese naxa mɛ wo tagi. Na mu lan. Wo xa nu tantu wɔyɛnyi nan fala wo bore tagi.

⁵ Wo xa a kolon a fanyi ra, a langoe, seniyyentare, a nun milante (naxan maniya kuye batui ra), e sese mu findixi kɛ tongoma ra Ala nun a xa Mixi Sugandixi xa mangɛya niini bun ma.

⁶ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu wɔyɛnyi fufafu ra. Yi yunubi mɔɔlie xa fe ra, Ala xa xɔnɛ goroma nɛ mixie ma naxɛɛ mu a xui suxuma.

⁷ Na kui, wo naxa gbaku e ra.

⁸ Singe, dimi nan nu wo ra, kɔnɔ yakɔsi, wo bara findi naiyalanyi ra

Marigi saabui ra. Wo xa wo jere alo a lan naiyalanyi xa die xa e jere ki naxe.

⁹ Naiyalanyi xa wali toma fe fanyi birin, tinxinyi birin, nun nōndi birin kui.

¹⁰ Wo xa kata wo xa kolon soto fee ma naxee Ala kenexi.

¹¹ Wo naxa wo gbe raso dimi xa wali kobi ya ma feo! Wo xa na fe mooli ramini kene ma.

¹² Barima na mixi moolie fe naxee rabama nōxunyi kui, hali a ifalafe yete mayaagi.

¹³ Kōnō naiyalanyi fe naxan birin makenema, a toma ne ya ra.

¹⁴ Fe naxan birin toma ya ra, a fan bara findi naiyalanyi ra. A falaxi na nan ma,

«I tan naxan xife, xunu.

Keli faxamixie ya ma,

Ala xa Mixi Sugandixi xa yanbe xa ti i ma.»

¹⁵ Na kui, wo meeni wo jere ki ma. Wo naxa wo jere alo xaxilitaree. Wo xa wo jere ne alo xaxilimae.

¹⁶ Wo meeni yi temui ma, barima yi temui mu fan.

¹⁷ Na na a ra, a mu lan wo xa wo jere alo xaxilitare. Wo xa kolon soto Marigi waxonfe ma.

¹⁸ Weni naxa wo rasiisi, barima xaxilitarena nan na ki. Wo xa kamali Ala Xaxili Seniyenxi nan na.

¹⁹ Wo xa woyen wo bore be suuki nun beeti ra. Wo xa suukie nun beetie ba Marigi be naxee kelima wo bope yati yati ma.

²⁰ Wo xa tantui rasiga Baba Ala ma fe birin xa fe ra, temui birin. Wo xa na raba Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xili saabui ra.

Nerefe yete magore kui

²¹ Wo xa wo yete magoro wo bore be Ala xa Mixi Sugandixi xa yaragaaxui kui.

²² Ginεe, wo xa wo yete magoro wo xa morie be, alo wo wo yete magoroma Marigi be ki naxe.

²³ Xeme findixi a xa gine xunyi nan na, alo Ala xa Mixi Sugandixi findixi danxaniyatōe pama xunyi ra ki naxe. Danxaniyatōe pama fan

findixi a fate nan na, a bara naxan nakisi.

²⁴ Danxaniyatōe pama a yete magoroma Ala xa Mixi Sugandixi be ki naxe, ginεe fan lanma e xa e yete magoro e xa morie be na ki ne fe birin kui.

²⁵ Xeme, wo xa wo xa ginεe xanu alo Ala xa Mixi Sugandixi danxaniyatōe pama xanuxi ki naxe. A a yete fi danxaniyatōe pama xa fe ra

²⁶ alako a xa a raseniye, a xa a rafixe ye ra masenyi saabui ra,

²⁷ a xa a dentεge a yete be nore kui. Na kui, danxaniyatōe pama luma ne alo dugi tofanyi, xosi yo mu na naxan ma, naxan mu matoronoxi. A xa seniye, tantanyi yo naxa lu a ma.

²⁸ Xeme lanma e xa e xa ginεe xanu na mooli nan na. E xa e xanu alo e e yete fate xanuxi ki naxe. Naxan a xa gine xanuma, a a yete nan xanuxi.

²⁹ Mixi yo mu na naxan a yete fate xonma, barima mixi birin a yete rabaloma, a meeni a yete fate ma. Ala xa Mixi Sugandixi fan meenima danxaniyatōe pama ma na ki ne,

³⁰ barima won findixi a fate salonyie nan na.

³¹ «Na kui, xeme fama ne kelide a baba nun a nga xun ma, a a maso a xa gine ra, e findi fate keren na.»

³² Gundo belebele nan na ki, kōnō n na Ala xa Mixi Sugandixi nun danxaniyatōe pama nan ma fe falafe.

³³ Kōnō kankan xa a xa gine xanu alo a yete yati. Gine fan lanma a xa a xa mori binya.

6

¹ Die, wo xa wo nga nun wo baba binya Marigi xa fe ra, barima na nan findi fe tinxinxi ra.

² Yaamari singe nan ya, barake laayidixi naxan xanbi ra: «I xa i nga nun i baba binya,

³ alako fee xa soonya i be, i xa simaya soto dunjia bende funi fari.»

⁴ Babae, wo fan naxa wo xa die raxonō. Wo xa e xuru, wo e rasi alo Marigi wama a xon ma ki naxe.

⁵ Konyie, wo xa wo marigie sago raba, naxee na wo xun ma yi duniņa ma. Wo xa e binya, wo gaaxu e ya ra. Wo xa e sago raba wo nii ra, alɔ wo Ala xa Mixi Sugandixi sago rabama ki naxe.

⁶ Wo naxa a raba e ya tode gbansan xa ra, alɔ naxee katama e yete rafande mixi ma. Wo xa a raba ne alɔ Ala xa Mixi Sugandixi xa konyie naxee Ala sago rabama e boņe birin na.

⁷ Wo a raba wo tinxi ra. Wo naxa wali e be alɔ wo na walife e tan gbansan nan ma fe ra. Wo xa wali ne alɔ wo na walife Marigi nan be,

⁸ barima wo a kolon, mixi fe fanyi yo raba, xa a findi konyi ra, xa a findi xɔre ra, Marigi a sare fima ne.

⁹ Konyi marigie, wo fan xa a raba na ki ne wo xa konyie be. Wo xa ba xaņefe e ma, barima wo a kolon Marigi keren nan na wo birin be koore ma, naxan mu mixi yo rafisa a boore be.

Ala geresose naxee fima danxaniyatɔe ma

¹⁰ A dɔnxɔe ra, wo xa wo senbe so Marigi saabui ra nun a xa senbe magaaxuxi saabui ra.

¹¹ Wo xa Ala xa geresose birin tongo, alako wo xa nɔ tide Ibulisa xa kɔta birin kanke.

¹² Barima won mu na ibunadama xa gerefe. Mangee, nɔlae, yi duniņa senbema jaaxie, jinne naxee na kuye ma, gere na won nun nee nan birin tagi.

¹³ Na nan a ra, wo xa Ala xa geresose birin tongo alako na loxɔe kobi na a li, wo xa nɔ tide. Na gere raņonyi xa wo li wo tixi.

¹⁴ Na kui, wo xa ti ne. Wo wo tagi ixiri nɔndi ra. Wo tinxinyi findi wo kanke makantase ra.

¹⁵ Wakilife xibaaru fanyi masende naxan boņesa fima mixi ma, wo xa na findi sankiri ra wo sanyie be.

¹⁶ Safe na birin xun ma, wo xa danxaniya suxu wo yi ra alɔ wure lefa. Na nan nɔma Sentane xa tanbe radexexie ratide, a e raxuben.

¹⁷ Wo man xa kisi suxu naxan findixi wo xun makantase ra. Wo Ala Xaxili Seniyenxi xa santidegema fan suxu naxan findixi Ala xa masenyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi temui birin a Xaxili Seniyenxi saabui ra, duba nun maxandi mooli birin na. Na kui, wo naxa yanfa. Wo xa wo tun nabexi ne Ala maxandife ra seniyentɔe birin be.

¹⁹ Wo xa Ala maxandi n fan be, alako n na n de ibi, Ala xa n mali a xa xibaaru fanyi gundo makenende birin be limaniya ra.

²⁰ N findixi Ala xa santigi nan na yɔlonxonyi bara balan naxan ma na xibaaru fanyi xa fe ra. Wo xa Ala maxandi n be alako n xa a masen limaniya ra alɔ n lan n xa a masen ki naxe.

Woņen dɔnxɔe

²¹ Tikike n ma fe nun n ma wali xa fe birin masenma ne wo be. Won ngaxakerenyi xanuxi nan a ra danxaniya kui. Tun nabexila nan a ra Marigi xa wali kui.

²² N a xexi wo ma na nan ma, alako a xa muxu xa fe tagi raba wo be, a man xa wo boņe ralimaniya.

²³ Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa boņesa, xanunteya, nun danxaniya fi ngaxakerenyie ma.

²⁴ Ala xa hinne fi birin ma Marigi Isa xa xanunteya mu jɔnma mixi naxee be.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Filipi danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Pɔlu naxan sebe Isayankae ma naxee nu sabatixi Filipi taa kui. Singe Pɔlu nu bara kawandi ti menni alako mixie xa danxaniya Isa ma. E xa danxaniya naxa sabati a fanyi ra, han e Pɔlu mali a xa wali kui yire gbete. Na taruxui sebexi Isa xa Xɛerae xa Taruxui kui, sora 16.

Pɔlu to balan geeli Rɔma a xa danxaniya xa fe ra, Ala naxa a niya a xa bataaxee sebe danxaniyatɔe ɲama ndee ma. Pɔlu naxa bataaxe keren sebe Filipi danxaniyatɔee ma. A naxa e ralimaniya alako e xa lu Ala sagoe, e man xa findi misaali fanyi ra naxan nɔma a niyade mixi gbete xa bira Isa foxo ra. Pɔlu naxa e ratu a e mu nɔma e yete rakiside e xa fe fanyi saabui ra, fo Isa saabui ra naxan a yete baxi serexe ra dunija birin be.

To Isayankae man nɔma limaniya sotode yi Kitaabui saabui ra. Ala xa masenyi xaxili fanyi nun senbe fima mixie ma e na e boje rabi a be. Ala xa won mali alako won xa seewe kolon naxan fatanxi Alatala ra. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Filipi danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛebui

¹ N tan Pɔlu nun Timote, naxee findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyie ra, muxu bara wo xɛebu, Ala xa Mixi Sugandixi xa seniyentɔe

naxee na Filipi, a nun wo xa yareratie nun wo malimae.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bojesa fi wo ma.

³ Temui birin n na ratu wo ma, n Ala tantuma ne.

⁴ N Ala maxandima wo be seewe ra temui birin,

⁵ barima wo bara n mali Ala xa masenyi kawandife ra kabi a fole han yakosi.

⁶ N a kolon, Ala, naxan wali fanyi foloxi wo tagi, a fama ne a raka-malide a xa Mixi Sugandixi Isa fa loxo.

⁷ A lan ne yi xaxili xa lu n be barima wo rafan n ma. Xa n na geeli kui, xa n na Ala xa xibaaru fanyi xunmageresofe kawandi ra, Ala hinnema ne won birin na.

⁸ Ala a kolon n wo xanuxi alo a xa Mixi Sugandixi Isa wo xanuxi ki naxe.

⁹ N Ala maxandima ne wo be alako wo xa xanunteya xun xa masa fe kolonyi nun fahaamui tilinxi ra,

¹⁰ alako wo xa no a kolonde fe naxan tide gbo. Na kui, wo boje xa fiixe, marakorosi yo naxa lu wo ma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxo.

¹¹ Na loxo Isa fama ne wo matinxinde alako Ala xa matoxo, a senbe xa kolon.

Pɔlu nun kawanditie

¹² N ngaxakerenyie, wo xa a kolon, toore naxan n lixi, na bara Inyila Isa masenyi wali rasooneya,

¹³ barima mange xa soorie nun mixie birin bara a kolon n na geeli kui Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie bara limaniya Marigi xa fe ma n ma ɲaxankate saabui ra. Yakosi e mu gaaxuma fefe ya ra, e Ala xa masenyi kawandima senbe ra.

¹⁵ Nondi nan a ra, ndee na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandife mile nun toone nan ma, kono ndee fan na kawandi tife boje fanyi nan na.

¹⁶ Nee a rabafe xanunteya nan na, barima e a kolon a n findixi Xibaaru Fanyi xunmagereso nan na.

¹⁷ Booree Ala xa Mixi Sugandixi xa fe kawandima e xa yete igboŋa nan na. E boŋe mu fiixe. E ɲɔɔ a ma a e nɔma n ma geeli ɲaxankate xun masade e xa kawandi ra.

¹⁸ Fefe mu a ra. Xa e boŋe fiixe, xa e boŋe mu fiixe, e na Ala xa Mixi Sugandixi xa fe masenfe. Yi findima seewe nan na n be to nun tina,

¹⁹ barima n a kolon fe naxee bara n li, e findima kisi nan na n be wo xa Ala maxandi saabui ra nun a xa Mixi Sugandixi Isa Xaxili xa mali saabui ra.

²⁰ N a kolon n fe birin nabama alako n naxa yaagi fefe ra. N xa limaniya yakɔsi alɔ temui dangixi alako Ala xa Mixi Sugandixi xa matɔɔɔe sɔɔ n ma simaya xa na mu n ma faxe saabui ra.

²¹ N ma dunijeigiri kui, n birama ne Ala xa Mixi Sugandixi fɔɔ ra. N ma faxe findima fe fanyi nan na n be,

²² kɔɔ xa n lu dunija, n nɔma ne wali gbegbe rabade Ala be. Awa, n munse rabama? N mu a kolon.

²³ Na fe na n bendunfe yire firin. A xoli n ma n xa keli be, n xa siga Ala xa Mixi Sugandixi yire. Na fan dangi fe birin na.

²⁴ Kɔɔ a lanma n xa lu dunija wo tan ma fe ra.

²⁵ N bara a kolon n luma ne wo ya ma alako wo xa siga yare, wo man xa seewa danxaniya kui.

²⁶ N na gbilen wo yire, wo xa matɔɔɔe Ala xa Mixi Sugandixi Isa be, na xun fama masade n ma fe ra.

²⁷ Wo ɲere ki xa lan Ala xa Mixi Sugandixi xa Xibaaru Fanyi ma tun, alako xa n na wo ya ma ba, xa n mu na ba, n nɔma a kolonde xaxili keren nan na wo be, wo birin walife danxaniya keren nan na, danxaniya naxan fatanxi Ala xa Xibaaru Fanyi ra.

²⁸ Wo naxa gaaxu wo gerefae ya ra. Wo xa limaniya findixi tɔnxuma nan na e be e lɔefe ra, wo fan xa a kolon wo kisima ne.

²⁹ Na kisi kelixi Ala nan ma, barima a bara hinne wo ra dɔɔ firin: Wo danxaniyafe Ala xa Mixi

Sugandixi ma, a nun wo man tɔɔɔe a be,

³⁰ alɔ wo n fan to tɔɔɔ ra ki naxe. Alɔ wo man bara a me ki naxe, han ya n na na tɔɔɔ nan kui.

2

Isa xa misaali

¹ Ala xa Mixi Sugandixi to madundui nde fima wo ma, a xa xanunteya to limaniya nde fima wo ma, lanyi to na wo nun Ala Xaxili Seniyenxi tagi, xanunteya nun kinikini nde to na wo yi ra,

² wo xa n ma ɲelɔxinyi rakamali. Wo lu lanyi kui. Xaxili keren, xanunteya keren, nun ɲere ki keren nan xa lu wo tagi.

³ Wo naxa fefe raba tɔɔne kui. Wo naxa wo yete rafisa wo booree be. Wo nde ba wo xa fe ra, wo a sa wo boore gbe xun yete magore kui.

⁴ Wo naxa wo yete xa munafanyi fen. Wo wo booree nan ma munafanyi fen.

⁵ Wo yuge xa lu alɔ Ala xa Mixi Sugandixi Isa.

⁶ Kabi abadan, a nu na Ala keɲa ne, kɔɔ a mu tin a xa a yete tide sa Ala ilanyi.

⁷ A naxa diɲe a yete birin ma, a tin lude konyi keɲa ma, a bari dunija ma alɔ adamadi, mixie fan naxa a kolon adamadi ra.

⁸ A naxa a yete magoro, a xa Ala sago raba, han a naxa tin faxe ra wuri magalanbuxi ma.

⁹ Na nan a toxi Ala naxa a binya, a a xili gbo dangi xili birin na,

¹⁰ alako naxee na koore, naxee na boxi, naxee na boxi bun ma, e na Isa xili me temui naxe, e birin xa e xinbi sin a bun,

¹¹ e xa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na Marigi ra.»

Na xa findi matɔɔɔe ra Baba Ala be.

¹² N xanuntenyie, wo bara n xui suxu n nu na wo tagi temui naxe. Yakɔsi fan, wo xa Ala xa yaamarie

rabatu n xanbi dangife a singe ra. Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa wakili wo xa kisi xa fe ra.

¹³ Ala nan fe ragirima wo ma alako wo janige xa lan a gbe ma, wo xa a waxonfe raba.

¹⁴ Wo ne fefe rabama wo naxa wo yaxaseri masa, wo naxa sonxo,

¹⁵ alako nondi nun seniyenyi xa lu wo be, wo tan Ala xa die naxee yanbama alo te dexeyi dunjina mixi naaxi tinxintaree ya ma,

¹⁶ wo ne kisi masenyi tima temui naxe. Na kui, n matoxoe sotoma Ala xa Mixi Sugandixi fa loxoe, barima n mu dunjina igirixi toore kui fufafu ra.

¹⁷ Hali n faxa wo be, n ma dunjineigiri fama findide wo be serexe nan na naxan sama wo xa danxaniya serexe xun ma. Na n naseewama ne.

¹⁸ Wo fan xa seewa, won birin xa seewa.

Timote nun Epafrodite

¹⁹ N bara n xaxili ti Marigi Isa ra a xa n mali alako n xa Timote xee wo ma, alako a xa n nalimaniya wo xa xibaaru ra.

²⁰ Mixi yo mu na n yi ra, wo xa fe rafa naxan ma alo a tan.

²¹ Birin wama e yete kan xa geeni nan xon ma, e mu na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa geeni xa fenfe.

²² Wo a kolon Timote bara a tun nabexi toore kui Ala xa Xibaaru Fanyi xa fe ra. Kabi a naxa wali folo n seeti ma temui naxe, a bara lu alo di naxan birama a baba foxo ra.

²³ Na kui, a xoli n ma n xa a xee wo yire, n ma fe makenenma temui naxe.

²⁴ N a kolon a gbe mu luxi, Ala xa a ragiri n xa fa wo yire.

²⁵ Konon ma mapoxunyi ma, fo n xa n ngaxakerenyi Epafrodite xee wo yire. A bara n mali ki fanyi ra Ala xa fe geremaso kui, alo wo a xeexi n ma fe naxan ma.

²⁶ Wo to xoli bara a suxu ki fanyi. A bara kontofili barima wo bara a xa fure fe me.

²⁷ A fura ne a naaxi ra. A gbe mu nu luxi a xa faxa, konon Ala naxa kinikini a ma. Ala naxa kinikini n

fan ma, alako na sunnunyi naxa sa n ma toore xun.

²⁸ Na na a ra n bara gbata a xee fe ra wo ma alako wo xa jalexin a tofe ra, n fan boje ndedi xa sa.

²⁹ Wo xa a rasene Marigi xili ra seewe kui. Wo xa yi mixi mooli binya,

³⁰ barima a mu tondi fefe yo ra Ala xa Mixi Sugandixi xa wali kui, hali a findi a be faxe ra. A bara n mali wo tan mu nu noma n malide naxee ra.

3

Kisi sotofe

¹ Yakosi, n ngaxakerenyie, wo xa seewa wo Marigi ra. N mu taganma gbilende fee tagi rabade wo be, n naxee sebexi wo ma temui dangixi, alako na xa wo ratanga.

² Wo xa wo yete ratanga mixi naaxie ma, wali kobi rabae naxee wama fine rawalife tun mixi sunnaxe ma.

³ Won tan nan na mixi sunnaxie ra a nondi ki ma, won tan naxee Ala batuma a Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxee seewama Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, naxee mu e xaxili tima e yete ra.

⁴ Xa n wa, n fan noma n xaxili tide n yete ra. Xa mixi nde a mapoxunxi ne a a noma a xaxili tide a yete ra, n dangi na kanyi ra pon!

⁵ N sunnaxi a xi solomasaxan loxoe ne, Isirayilaka nan n na, naxan kelixi Bunyamin bonsoe, Eburu yati yati nan lanxi n ma n bari ki ma.

⁶ N nu biraxi Ala xa seriye foxo ra a Fariseni ki ne, n nu fa Isa xa danxaniyatosee jaxankata. Marakorosi naaxi yo mu nu na n ma.

⁷ Konon yakosi, n to bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, n nu se naxan birin mapoxunxi fe fanyie ra, e tide yo mu na n be sonon.

⁸ Marigi Isa kolonfe nan tide gbo nee birin be. Ala xa Mixi Sugandixi sotofe dangi na fe birin na, n bara naxee lu a xa fe ra. Na fee bara lu n be alo fee fufafu alako n xa Isa xa munafanyi soto.

9 N xa lu a tan nan ma fe, barima n yete senbe mu noma n findide mixi tinxinxi ra. N mu noma Ala xa seriye birin nabatude. Kono xa n bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi ma, Ala tan noma ne n matinxinde. Ala nan mixi matinxinma danxaniya saabui ra.

10 Na kui, n wama naxan xon, n xa Isa kolon. N xa a xa marakeli senbe kolon, n man xa tooo alo a toooxi ki naxe. N wama lufe ne alo Isa nu na ki naxe a faxa temui,

11 alako n fan xa keli faxe ma.

12 N a kolon n mu nu ge na birin sotode sinden, n ma fe mu gexi kamalide. Kono n xa siga yare alako Isa n sugandixi fe naxan ma, n fan xa a xa fe suxu.

13 N ngaxakerenyie, n a kolon n mu gexi a suxude sinden, kono n fe keren nan nabama: N mu n kobe ratoma, n sigama yare nan tun ma.

14 N birama ne n ma wali foxo ra, alako n xa sare soto Koore Mange Ala won xilixi naxan ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra.

15 Won tan naxee xa danxaniya bara tilin, a lanma na mapoxunyi nan xa lu won birin yi ra. Kono xa a sa li mixi nde mu lanxi na fe ma, Ala fama na fan fiixede na kanyi be.

16 Won xa siga yare alo won darixi a ra ki naxe.

17 N ngaxakerenyie, wo xa n foxi raba. Mixi naxee nere ki luxi alo muxu gbe, nee nan xa findi misaali ra wo be.

18 Ala xa Mixi Sugandixi yaxuie bara wuya, naxee mu lama a xa serexe ra wuri magalanbuxi ma. N jan bara na fala wo be sanya wuyaxi, kono yakosi n a masenma ne wo be n yaye ra.

19 E bara loe. E yete waxonfe bara findi e xa ala ra. E naxan itema, na nan fama e ragorode. E birama yi dunija gbansan nan foxo ra.

20 Kono won tan xonyi na ariyanna nan na, won nakisima Marigi Isa kelima dennaxe fafe ra won foxo ra. Won na na nan mamefe.

21 A fama ne won fate makinikinixie masarade, e xa lu noxe kui alo a gbe. A na rabama a senbe nan na, naxan dangi senbe birin nalanxi ra.

4

Marasi donxoe

1 N ngaxakerenyie, a xoli n ma n xa siga wo xeebude. N bara jalexin wo xa fe ra, naxan bara a niya n xa binye soto. N xanuntenyie, wo bira Marigi foxo ra alo wo darixi a ra ki naxe.

2 Ewodiye nun Sintike, yandi wo xa lan wo bore ma Marigi xa fe kui.

3 N malima fanyi, n bara i maxandi, i xa e mali, barima e fan bara n mali n ma kawandi tife geremaso kui. Kilementi fan bara n mali, alo n walibooree naxee xilie sebexi kisi buki kui.

4 Wo seewa Marigi ra temui birin. N man xa a fala wo be, wo xa seewa.

5 Wo xa boje bexi xa makenen birin be. Marigi mu buma fafe ra sonon.

6 Wo naxa kontofili fefe ra, wo xa Ala maxandi fe birin kui, wo xa a mayandi, wo xa a tantu.

7 Na kui, Ala bojesa nun xaxilisa fima ne wo ma naxan mooli mu toma yi dunija fari. A na rabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

8 Donxoe ra, wo xa wo xaxili doxo yi fee nan xon ma: fe naxan yo findi nondi ra, naxan yo findi soobe ra, naxan yo tinxin, naxan yo seniye, naxan yo fan, naxan yo findi seriye ra, naxan yo rafan Ala ma. Wo xa wo xaxili doxo yi fee nan xon binye nun tantui na naxee kui.

9 N naxan masenxi wo be, wo naxan toxi n ma misaali kui, wo bira na foxo ra. Na kui, Bojesa Mange luma ne wo seeti ma.

Xeebui

10 N bara Marigi tantu wo xa fe ra barima wo man bara wo joxo sa n xon. Singe wo nu bara wa n malife, kono Ala mu a ragiri.

¹¹ N mu yi falaxi xe barima n hayi to na se nde ma. N bara n matinkan n xa wasa so se naxan na n yi ra.

¹² Xa sese yo mu na n yi ra, xa se gbegebe na n yi ra, a birin fan. Xa kaame n suxuxi, xa n lugaxi, n bara wasa a birin na. Xa n bannaxi, xa n tɔɔɔxi, n bara sɛɛwa a birin na.

¹³ N nɔma fe birin na n Marigi saabui ra, naxan sɛnbe fima n ma.

¹⁴ Kɔnɔ wo fan fe fanyi nan nabaxi n be n malife ra n ma tɔɔɔe kui.

¹⁵ Filipikae, wo a kolon, kabi n naxa keli Masedon bɔxi Inyila Isa kawandi tife ra, danxaniyatɔe pama yo mu n mali fe nde ra fo wo tan.

¹⁶ Wo tan nan na rabaxi. Wo naxa n mali sanya firin n nu na Tesaloniki temui naxe.

¹⁷ N mu na sese fenfe n yete be. A xɔli n ma wo tan nan xa fe fanyi sɔto a kui.

¹⁸ N hayi na naxan birin ma, n bara a sɔto. Wo naxan nasanbaxi n ma Epafrodite saabui ra, a bara n wasa han a bara dangi a i. Na sɛɛɛɛ bara rafa Ala ma, a a kenɛn.

¹⁹ N Marigi Ala fama fe birin fide wo ma wo hayi na naxan ma. Fɛɛɛɛ birin na a tan nan yi ra, a na birin nabama a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

²⁰ Ala tantu, Ala tantu. Ala naxan findi won Baba ra, won a tantuma ne han dunipa rapɔnyi.

²¹ Wo xa Isa xa seniyentɔe birin xɛɛbu.

²² Seniyentɔe birin naxee na n sɛɛti ma, a gbengbenyi naxee walife Mangɛ Sesare xɔnyi, e bara wo xɛɛbu.

²³ Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Kolos 1 danxaniyatɔe
ɲama ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Isa xa xɛera Pɔlu naxan sebe Isayankae ma naxee nu sabatixi Kolos 1 taa kui. Pɔlu mu nu findixi kawandila singe xa ra naxan Isa xa fe masen e be, kɔnɔ a e kolon Rɔma ne, a nu na geeli dennaxe. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi nde fi Pɔlu ma Kolosikae be, a nun Isayankae birin be naxee nu sa fama lude dunja bende fuɲi fari. Yi Kitaabui kui, mixi noma lonni gbege sɔtɔde Isa xa fe ma a nun Isayankae ɲere ki xa fe ma.

Ala xa won mali a xa masenyi saabui ra alako won xa seewe sɔtɔ dunja ma, won man xa seewe sɔtɔ aligiyama. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Kolos 1 danxaniyatɔe
ɲama ma**

Xɛebui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala a ragirixi naxan xa findi Isa xa xɛera ra. Muxu nun Timote nan yi bataaxe sebefe

² wo tan ma, Kolosikae seniyentɔee. Wo bara findi n ngaxakerenyi danxaniyatɔe ra barima wo laxi Ala xa Mixi Sugandixi ra. Won Baba Ala xa hinne nun boɲesa fi wo ma.

Pɔlu Kolosikae tantufe

³ Muxu bara Ala tantu, won Marigi Isa Baba. Muxu Ala maxandima wo be temui birin.

⁴ Muxu yi nan mexi, wo bara danxaniya Ala xa Mixi Sugandixi Isa

ma, wo man bara Ala xa seniyentɔe birin xanu.

⁵ Wo xaxili tixi fe ra Ala naxan nagataxi wo ya ra koore ma. Wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya kelima na nan ma. Wo bara na birin me Ala xa nɔndi kui naxan findixi xibaaru fanyi ra.

⁶ Na xibaaru fanyi bara findi geeni ra dunja birin be. A man bara findi geeni ra wo be wo Ala xa hinne yati kolonxi temui naxe.

⁷ Won ngaxakerenyi, muxu wali-boore Epafirasi nan wo xaranxi na nɔndi ra. A bara findi Ala xa Mixi Sugandixi xa walike tinxixi ra wo be.

⁸ A bara a masen muxu be a wo mixi xanuma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra.

Pɔlu Kolosikae ralimaniyafe

⁹ Na nan a toxi, muxu fan, kafi muxu naxa na kolon, muxu Ala maxandife ne wo be temui birin, a xa fahaamui nun xaxili fanyi fi wo ma alako wo xa Ala sago kolon a fanyi ra.

¹⁰ Wo xa wo ɲere alɔ won Marigi wama a xɔn ma ki naxe. Wo xa fe fanyi moɔli birin naba. Wo xa Ala kolon a fanyi ra.

¹¹ Wo xa senbe sɔtɔ a xa senbe magaaxuxi saabui ra, alako wo xa wo tunnabexi, wo man xa diɲe,

¹² wo man xa Baba Ala tantu seewe kui. A bara a ragiri wo xa nɔ seniyentɔee ke sɔtɔde naiyalanyi kui.

¹³ A bara won namini Sentane xa nɔe bun ma, naxan findixi dimi ra, a won naso a xa Di xanuxi xa mangeya niini bun ma.

¹⁴ Na di bara won xunsara, a bara won ma yunubie xafari.

Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁵ Ala mu toma, kɔnɔ a xa Di findixi a misaali nan na. Daali birin fisamante nan a ra.

¹⁶ A tan nan se birin daa, naxan na koore ma, naxan na boxi ma, naxan toma, naxan mu toma, mangɛe, yaa-maritɔee, nɔlae, senbema. Na birin daaxi a saabui nan na, na birin daaxi a yete nan be.

17 Beenun se keren xa daa, a tan nu na. A birin na na a tan nan saabui ra.

18 Danxaniyatɔɛ pama xunyi na a tan nan na. Na luma nɛ alɔ a fate yati yati. A tan nan na fe birin fɔlɛ ra. A tan nan singe rakeli faxɛ ma, alako a xa findi dunjɔ fisamante ra.

19 A naxa rafan Ala ma a xa Isa rakamali Ala xa fe birin na.

20 A man bara tin fe birin masode a ra a xa Di xa faxɛ saabui ra. Bɔɲɛsa xa lu Ala nun dunjɔ birin tagi, naxan na koore nun bɔxi ma. Na lanyi bara lu e tagi Ala xa Di wuli saabui ra, naxan banban wuri magalanbuxi ma.

21 Singe ra, wo tan nun Ala, wo tagi nu ikuya. A yaxuie yati yati nan nu na wo ra, barima wo nu fe ɲaaxie maɲɔxunma, wo man nu e rabama.

22 Kɔnɔ yakɔsi, lanyi bara lu wo tagi Ala xa Di xa faxɛ saabui ra, alako wo xa seniyeɲ, wo xa ti Ala ya i, tantanyi nun marakɔrɔsi yo mu na wo ma sɔnɔn.

23 Kɔnɔ a lanma nɛ wo xa danxaniya xa sabati, a xa senbe sɔtɔ, alako wo naxa makuya fe fanyi ra naxan nagataxi wo bɛ Ala xa xibaaru fanyi saabui ra. Na xibaaru fanyi wo naxan mɛxi, a masenxi nɛ dunjɔ birin bɛ. N tan yati walima na nan ma.

Pɔlu xa wali

24 Yakɔsi, n bara ɲɛlexin n tɔɔrɔfe ma wo xa fe ra. N yetɛ yati fama Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tɔɔrɛ rakamalide danxaniyatɔɛ pama xa fe ra, naxan luxi alɔ a fate.

25 N bara findi danxaniyatɔɛɛ pama xa walikɛ ra. Ala bara n xɛɛ n xa a xa masenxi birin tagi raba wo bɛ.

26 Na gundo nu nɔxunxi nɛ mixi birin ma, kabi temui xɔnnakuye. Kɔnɔ yakɔsi, Ala bara na masen a fiixe ra a xa seniyeɲtɔɛɛ birin bɛ.

27 A waxi nɛ na gundo xa masen e be si birin tagi, e xa a xa nɔrɛ tofanyi to. Na gundo nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi na wo i, a tan nan nɔxi a niyade wo xa a xa nɔrɛ sɔtɔ.

28 Muxu Ala xa Mixi Sugandixi nan ma fe masenma adamadi birin bɛ. Muxu e birin xaranma nɛ lɔnni ra, alako mixi birin xa kamali Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

29 Na nan a toxi, n na walife Isa senbe ra, naxan n malima a fanyi ra.

2

1 Wo xa a kolon n na gere masofe wo bɛ, n na gere masofe Layodis-eyakae nun danxaniyatɔɛ birin bɛ, naxee n kolon kɔnɔ e mu n toxi sinden.

2 N na gere maso kui alako wo bɔɲɛ xa limaniya, wo xa boni wo bore ra xanunteya kui, wo man xa xaxili fanyi sɔtɔ. Na kui, wo nɔma nɛ Ala xa gundo kolonde. Na gundo findixi Ala xa Mixi Sugandixi nan na.

3 Lɔnni fanyi nun fe kolonyi nɔxunxi Isa nan ma fe kui.

4 N na falaxi nɛ, alako mixi yo naxa nɔ wo madaxude wɔyɛnyi to-fanyie ra.

5 N makuya wo ra, kɔnɔ n bɔɲɛ na wo sɛɛti ma. N bara ɲɛlexin, barima wo na ɲɛrɛfe a fanyi ra wo xa danxaniya kui. Wo mu Ala xa Mixi Sugandixi bɛɲinma fefe ma.

Pɔlu Kɔlɔsikae ralimaniyafe a firin nde

6 Wo to bara tin wo Marigi Isa xa fe ra, Ala xa Mixi Sugandixi, wo lan nɛ wo xa bira a fɔxɔ ra.

7 Isa xa lu wo bɛ alɔ sanke na sansi bɛ ki naxɛ. A xa lu wo bɛ alɔ fanye, banxi tima naxan fari. Wo xa danxaniya xa sabati alɔ muxu wo xaranxi ki naxɛ. Wo xa Ala tantu temui birin.

8 Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu wɔyɛnyi ɲɔxunme ra. Na wulee findixi adamadi xa maɲɔxunyi nan na. Na fatanxi dunjɔ fe nan na. A mu kelixi Ala xa Mixi Sugandixi xa ma feo!

Isa Marakisima

9 Ala xa fe keɲa birin na Isa yi ra.

10 Wo fan bara kamali Isa saabui ra, naxan findixi mange ra. Mangeya birin nun senbe mooli birin na a bun ma.

11 Isa bara wo sunna, kono a mu a rabaxi a adama ki xa ma. A mu sese ba wo fate ma. A wo sunna ki naxe, a wo sondonyi nan kui ixaxi.

12 Wo bara wo xunxa ye xora. Na bara maniya alo wo nun Isa bara ragata gaburi keren kui. Na xanbi wo fan bara keli ye xora alo Isa kelixi gaburi kui ki naxe. Na birin nabaxi ne barima wo bara la Ala senbe ra, naxan Isa rakelixi faxe ma.

13 Wo nu luxi ne alo faxamixie, wo xa yunubie xa fe ra nun wo xa sunnatareya xa fe ra, kono Ala bara wo rakisi Isa saabui ra. A bara dije won ma yunubi birin ma.

14 Kalamui naxan nu sebexi won xili ma, naxan nu noma won ma fe kanade, a bara na ba na a mabanbanfe wuri magalanbuxi ma.

15 Na kui, Ala bara no mangeya nun senbe mooli birin na dunija birin ya xori, naxee fatanxi Sentane ra, a naxa xunnakeli soto na wuri magalanbuxi saabui ra.

Xaranyi naxan findixi wule ra

16 Awa, wo naxa tin mixi yo xa kiiti jaaxi sa wo ma wo xa donse nun minse xa fe ra, sali xungbee xa fe ra, kike neene sali xa fe ra, xa na mu malabu loxe xa fe ra.

17 Na birin findixi fe fanyi tonxuma nan na. A nu wama Ala xa Mixi Sugandixi xa fe nan masenfe won be, naxan findixi nondi yati ra.

18 Wo naxa tin mixi yo xa wo xa xunnakeli ba wo yi ra. Mixi ndee katama ne na rabade. A luma alo e e yete nan magoroma, kono wule na a ra. A luma alo e tan nun malekee Ala nan batuma, kono na fan wule nan a ra. E birama laamatunyie foxo ra, kono e e yete igboma fe fufafu ma.

19 E mu fatuxi Isa ma, naxan na xunyi ra. Fate xunyi salonse birin naperema. Kankan xirixi e boore ra, Ala senbe fima e birin ma alo a wama a xon ma ki naxe.

20 Xa wo bara fatan dunija fee ma Isa saabui ra, munfe ra wo wo yete luma dunija fee xa yaamari bun ma?

21 Na yaamari naxe, «A mu lan wo xa yi tongo! A mu lan wo xa yi don! Wo man mu lan wo xa a masuxu!»

22 Na fe birin fama jonde. Na seriye mooli fatanxi adamadi nan na.

23 Na fe mooli maniya lonni ra, barima batui, yete magore, nun fate toorofo na a kui, kono e tide yo mu na, barima e mu noma yunubi fee bade mixi boje ma.

3

Ala xa kira

1 Xa nondi na a ra, wo nun Ala xa Mixi Sugandixi nan birin nakelixi faxe ma, wo xa ariyanna fen, Ala xa Mixi Sugandixi magoroxi Ala yirefanyi ma dennaxe.

2 Wo xa ariyanna fe fen, dunija fe mu a ra.

3 Barima wo bara faxesa, wo xa simaya fa noxunxi Ala xa Mixi Sugandixi xa fe i Ala xa fonisireya kui.

4 Wo Rakisima Ala xa Mixi Sugandixi na fa, wo fan luma a xa noxe nan kui.

5 Na nan a toxi wo lanma wo xa adamadi xa fe kobi birin nabepin: yene fe, langoe fe, fe seniyentare, korinteja naxan maniyaxi kuye batufe ra.

6 Ala xonoma ne na fe mooli ma, nun naxee e rabama.

7 Singe ra nu, wo yati nu perema na ki ne.

8 Kono yakosi, wo xa yi fe birin bepin: bojete, geresofe, fe jaaxi, mixi xili kanafe, nun konbi.

9 Wo naxa wule fala wo bore be. Wo bara na pere ki fori bepin,

10 alako wo xa pere ki neene suxu, naxan lanma Ala pere ki ma. Na kui, wo fama Ala kolonde a fanyi ra. Na birin luma alo mixi naxan dugi fori bama a ma, a dugi neene ragoro a ma.

11 Na kui, Gireki nun Yuwifi e birin keren. Mixi sunnaxi nun mixi sunnatare e birin keren. Xununtaree,

mixi xununxi, konyi, nun lasiri, e birin keren. Isa nan findixi a birin na, a man na a birin i.

¹² Ala wo tan nan sugandixi, wo bara findi seniyeŋtɔɛ ra, Ala xanuntenyie. Wo lan nɛ wo xa kinikini mixi ma, wo bɔŋɛ xa fan, wo xa wo yete magoro, wo bɔŋɛ xa bexi, wo xa diŋɛ.

¹³ Wo xa wo bore sutura, wo man xa hinne wo bore ra. Xa mixi nde bara fe ɲaaxi raba a bore ra, na kanyi xa diŋɛ alɔ Ala xa Mixi Sugandixi diŋɛxi wo ma ki naxɛ.

¹⁴ Naxan dangi a birin na, wo xa wo bore xanu barima na findima lanyɪ fanyɪ ra.

¹⁵ Ala xa Mixi Sugandixi nu wama lanyɪ naxan xɔn won bɛ, won bɔŋɛ xa bira na lanyɪ fɔxɔ ra. Ala bara wo xili wo xa findi fate keren na, lanyɪ xa lu wo tagi. Wo xa Ala tantu na ma.

¹⁶ Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyɪ fanyɪ xa lu wo bɔŋɛ kui. Wo xa wo bore xaran, wo man xa marasi nun lɔnni fi wo bore ma. Wo xa na raba suuki nun bɛti ra naxan fatanxi Ala Xaxili Seniyeŋxi ra. Wo xa Ala tantu na bɛstie ra, e xa keli wo bɔŋɛ yati yati nan kui.

¹⁷ Wo fe naxan birin falama, wo fe naxan birin nabama, wo xa na birin naba wo Marigi Isa xili ra. Wo xa Baba Ala tantu Isa saabui ra.

Denbaya sɛriye

¹⁸ Ginɛ, wo xa lu wo xa mɔrie xa yaamari bun ma, alɔ Marigi wama a xɔn ma ki naxɛ.

¹⁹ Xɛmɛ, wo xa wo xa ginɛ xanu, wo naxa ɲaaxu e ra.

²⁰ Dimɛdie, wo xa wo barimixie xui ratinmɛ fe birin kui, barima na rafan Marigi ma.

²¹ Barimixie, wo naxa wo xa die bɔŋɛ rapaaxu e ma, alako limaniya naxa ba e yi.

²² Konyie, wo xa wo marigie xui birin natinmɛ. Wo naxa wali e ya tode xa gbansan na, alako wo xa rafan mixie ma. Wo xa wali e bɛ wo bɔŋɛ fiixɛxi ra, barima wo gaaxuxi wo Marigi Ala ya ra.

²³ Wo fe naxan birin nabama, wo xa a raba wo bɔŋɛ fiixɛxi nan na, alɔ wo a rabama Marigi bɛ ki naxɛ. Wo mu a rabama mixie xa bɛ.

²⁴ Na kui, wo xa a kolon Marigi na sare ragbilenma nɛ wo ma, naxan findima wo kɛ ra. Wo na walife Ala xa Mixi Sugandixi nan bɛ, wo Marigi yati yati.

²⁵ Naxan fe kobi rabama, Marigi na fan sare ragbilenma nɛ a ma. Mixi birin a gbe sɔtɔma nɛ, Ala mu mixi yo rafisa a boore bɛ.

4

¹ Konyi marigie, wo xa wo xa konyie masuxu tinxinyɪ ra, barima konyi nan wo fan na. Wo Marigi na koore ma.

Marasi dɔnxɔɛ

² Wo xa Ala maxandi tɛmɛi birin. Wo xa wo yete mato, wo xa Ala tantu.

³ Wo Ala maxandi muxu fan bɛ. Ala xa sɔɔneya raba won ma kawandi kui, alako n xa Ala xa Mixi Sugandixi xa gundo masen birin bɛ. N saxi geeli na fe nan ma.

⁴ Wo Ala maxandi n bɛ alako n xa na fala a fanyɪ ra, a xa fiixɛ fɔɛn, alɔ a lanma n xa a raba ki naxɛ.

⁵ Wo xa wo ɲɛrɛ xaxilimaya ra danxaniyataree ya tode ra. Wo xa na raba sinnanyi ma a raba waxati.

⁶ Wo xa masenyɪ fanyɪ ti mixie bɛ, naxan fan. Kuri so tɛmɛi, fɔxɛ sama nɛ bande, alako a xa ɲɔxun. Wo fan xa fata mixi birin yaabide wɔyenyɪ ra naxan fan.

Xɛɛbui dɔnxɔɛ

⁷ N ngaxakerenyɪ Tikike findixi n xanuntenyɪ nan na naxan bara n mali a fanyɪ ra Marigi xa wali xa fe ra. A fama n ma fe birin tagi rabade wo bɛ.

⁸ N a xɛɛxi nɛ wo ma alako a xa muxu xa fe tagi raba wo bɛ, a man xa wo ralimaniya.

⁹ N man bara n ngaxakerenyɪ tinxinxi, n xanuntenyɪ Onesimo Kolosika xɛɛ a xa Tikike mati. E firinyɪ fama n ma fe birin dɛntɛge sade wo bɛ.

¹⁰ Arisitaraki, muxu nun naxan na geeli, a wo xεebu. Baranabasi dεεxɔ Maraki fan wo xεebu. Wo bara marasi sɔtɔ Maraki xa fe ma. Xa a fa wo xɔnyi, wo xa a rasεnε a fanyi ra.

¹¹ Yesu, naxan xili falama Yusutu, a fan wo xεebu. Yuwifɔ danxaniyatɔε pama birin ya ma, yi mixi saxanyi gbansan nan n malixi Ala xa mangεya niini wali rabade. E bara limaniya fi n ma.

¹² Epafirasi, naxan findixi wo xɔnyika ra, a wo xεebu. Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walikε nan a ra. A Ala maxandima wo bε tεmɔi birin alako wo xa danxaniya xa sabati, wo xa Ala waxɔnfe kolon, wo man xa a raba.

¹³ A wali gbege rabama wo bε, wo tan danxaniyatɔε naxee na Kolosi, Layodiseya, nun Hiyerapoli. N na a seede ra.

¹⁴ Luki seriba, muxu xanuntenyi wo xεebu, a nun Demasi.

¹⁵ Wo xa won ngaxakerenyi Layodiseya danxaniyatɔεε xεebu, nun Nimifa, a nun danxaniyatɔε pama naxan e malanma a xa banxi kui.

¹⁶ Wo na gε yi bataaxε xarande wo xɔnyi, wo xa a so Layodiseya danxaniyatɔεε fan yi ra, e xa a xaran. Wo tan fan, wo xa bataaxε xaran n naxan nasambaxi Layodiseyakae ma.

¹⁷ Wo xa a fala Arikipe bε, «Fεnten i xa wali ma, Marigi naxan soxi i yi ra alako i xa na raba a fanyi ra.»

¹⁸ Xεebui nan yi ki, n tan Pɔlu naxan sεbexi wo ma n yetε bεlεxε ra. Wo xa ratu a ma n na geeli nan kui yi ki. Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Tesaloniki
danxaniyatɔe pama
ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe singe nan na Ala xa xɛera Pɔlu nun a walibooree naxan sebe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki.

Beenun e xa yi bataaxe sebe, Pɔlu nun Silifanu nu bara kawandi ti Tesaloniki. Ala to e xa wali baraka, naa mixi wuyaxi naxa gbilen kuye batufe fɔxɔ ra, e danxaniya Ala ma naxan a xa Mixi Sugandixi xɛɛxi dunja rakiside. Kɔnɔ Pɔlu nun Silifanu mu nɔ bude Tesaloniki taa kui, e gi kɛɛ nan na barima mixi kobi ndee nu bara pama bɔɓe rate e xili ma. Yi fe birin tagi rabaxi Isa xa Xɛerae xa Taruxui Kitaabui kui, Sora 17.

Pɔlu nun Silifanu to Aten li, e naxa kɔntɔfili Tesaloniki danxaniyatɔe be barima e mu nu a kolon xa e xa danxaniya sabatixi. Na kui, e naxa Timote xɛɛ alako a xa Tesaloniki danxaniyatɔe janige kolon, a xa e ralimaniya e xa danxaniya kui. Timote to gbilen, a naxa dentɛge sa Pɔlu nun Silifanu be. Ala Xaxili Seniyenxi naxa masenyi fi e ma Tesalonikikae be, e naxa yi bataaxe sebe.

Yi Kitaabui tide to bara mini Tesaloniki danxaniyatɔe be, a lonni fi e ma, a e ralimaniya, a tide na won fan be. A a masenma won be a Ala won xilixi ne won xa won jere seniyenyi kui, won xa gbilen seniyentareja fɔxɔ ra. A man a masenma a wali tide gbo danxaniyatɔe be. A lanma won xa balo won yilɛfure nan na. Yi Kitaabui man limaniya fima won ma barima a a masenma won be a Ala

xa Mixi Sugandixi Isa fama ne a xa danxaniyatɔe fɔxɔ ra, e jipe nun a laaxiraxi, a e xanin Ala xonyi e sa luma dennaxe abadan.

Tesaloniki danxaniyatɔe findixi misaali nan na won be barima hali e to jaxankate gbege soto, e xan ne danxaniya kui, e e xaxili ti Ala ra. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won xa won tunnabexi Ala xa kira fanyi xɔn ma. Ala xa won natanga seniyentareja ma, won naxa fa yaagi Marigi gbilen loxɔe. Ala xa won mali ariyanna kira xɔn ma. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Tesaloniki
danxaniyatɔe pama
ma**

Xɛɛbui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

Ala xa hinne nun bɔɓesa fi wo ma.

Ala tantufe Tesalonikikae xa fe ra

² Waxati birin muxu Ala tantuma wo xa fe ra, muxu man a maxandima wo be. Temui birin

³ muxu wo xa fe falama won Baba Ala be. Muxu a tantuma ne wo xa wali ma naxan kelixi wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya ma. Muxu a tantuma ne barima wo wo tunnabexixi wo xaxili tife ra Ala xa Mixi Sugandixi Marigi Isa ra.

⁴ N ngaxakerenyie, wo tan Ala xanuntenyie, muxu a kolon a Ala bara wo sugandi.

⁵ Muxu to xibaaru fanyi masen wo be, a mu findi muxu de wɔyenyi gbansan xa ra. Ala Xaxili Seniyenxi naxa senbe fi muxu xa xibaaru fanyi kawandife ma, muxu danxaniyaxi a ma. Wo a kolon yati muxu nu jere ma ki naxe wo xa fe ra, muxu nu na wo ya ma temui naxe.

⁶ Wo bara findi muxu nun Marigi fɔxi rabae ra. Hali wo to ɲaxankate gbegebe sɔtɔ, wo Ala xa masenyi suxu ne ɲelɛxinyi ra, ɲelɛxinyi naxan fatan Ala Xaxili Seniyenxi ra.

⁷ Na kui, wo bara findi misaali ra danxaniyatɔe birin be naxee na Masedon nun Akayi.

⁸ Ala xa masenyi bara rayensen ye wo saabui ra. A mu rayensenxi Masedon nun Akayi gbansan xa ma. Yire birin bara a kolon wo danxaniyaxi Ala ma ki naxe. Na kui, muxu mu sese falama sɔnɔn na xa fe ra.

⁹ Na mixi naxee bara wo xa fe me, e tan nan fama wo xa fe falade, wo muxu rasene ki naxe, wo man gbilen kuyee fɔxɔ ra ki naxe, wo fa bira Ala Nijɛ fɔxɔ ra naxan findixi nɔndi ra.

¹⁰ E man wo xa fe falama, wo Ala xa Di mamexi ki naxe kelife koore ma. Na nan findixi Isa ra, Ala naxan nakeli faxe ma, Isa naxan won natangama xɔne ma naxan na fafe.

2

Polu nun Tesaloniki danxaniyatɔe nama

¹ N ngaxakerenyie, wo tan yati a kolon a muxu fafe wo yire na mu findixi fe fufafu ra.

² Wo a kolon, muxu nu bara ɲaxankate nun tɔɔre sɔtɔ Filipi. Kɔnɔ muxu naxa muxu xaxili ti won Marigi Ala ra, muxu limaniya alako muxu xa wo kawandi Ala xa xibaaru fanyi ra, hali geremasoe gbegebe to nu naa.

³ Muxu xa kawandi mu fatanxi wule xa ra, a mu fatanxi ɲanige seniyyentare xa ra, a mu fatanxi yanfanteya xa ra.

⁴ Ala to bara muxu mato, a bara a xa xibaaru fanyi taxu muxu ra. Na kui, muxu mu wɔyenma xe de alako muxu xa rafan mixie ma. Muxu wɔyenma ne alako muxu xa Ala nan kenɛn naxan won sondonyie matoma.

⁵ Wo a kolon yati, Ala fan a kolon, muxu mu deɲɔxunyi wɔyenyi yo falaxi wo be. Muxu mu kawandi tixi xe alako muxu xa se nde sɔtɔ.

⁶ Muxu hayi mu na mixie xa matɔxɔe ma, a na findi wo tan na, a na findi mixi gbetee ra.

⁷ Ala xa Mixi Sugandixi xa xɛerae to na muxu ra, muxu nu nɔma muxu xa fe kote dɔxɔde wo xun ma, kɔnɔ muxu mu tin. Muxu naxa meeni wo ma, alɔ dingɛ meenima a xa die ma ki naxe.

⁸ Muxu wo xanuxi ne han muxu naxa muxu yete yati fi wo ma safe Ala xa xibaaru fanyi xun ma muxu wo kawandi naxan na. Wo xa fe nu bara xɔrɔxɔ muxu ma ki fanyi.

⁹ N ngaxakerenyie, wo xa wo marɔxun muxu xa wali nun muxu xa tɔɔre ma. Muxu wakili ne kɔe nun yanyi alako muxu xa kɔntɔfli naxa lu wo sese ma, muxu nu Ala xa xibaaru fanyi kawandife wo be temui naxe.

¹⁰ Muxu ɲerexi seniyyenyi nun tinxinyi nan na wo xa fe ra, marakɔrɔsi yo mu na muxu ma. Wo bara findi na fe seedee ra, wo nun Ala.

¹¹ Wo a kolon yati, a muxu na wo birin be, alɔ babe nun a xa die na ki naxe.

¹² Muxu bara wo ralimaniya, muxu bara wo mafuruku, muxu bara wo mayandi alako wo ɲere ki xa Ala kenɛn, naxan wo xilixi wo xa lu a xa mangeya niini bun ma, wo xa a xa nɔre kolon.

¹³ Na nan a toxi muxu Ala nuwali sama temui birin barima muxu to wo kawandi Ala xa masenyi ra, wo mu a suxuxi xe alɔ mixi wɔyen xui. Wo a kolon ne a a findixi Ala xa masenyi nan yati ra naxan senbe na walife wo tan danxaniyatɔe ya ma.

¹⁴ N ngaxakerenyie, wo bara maniya Ala xa danxaniyatɔe ɲamae ra naxee danxaniyaxi a xa Mixi Sugandixi Isa ma Yudaya bɔxi ma. Wo baribooree wo tɔɔrɔ ki naxe, Yuwifie fan Yudaya danxaniyatɔe ɲamae tɔɔrɔ na ki ne.

¹⁵ E tan Yuwifie nan Marigi Isa nun namipɔnmee faxa, e muxu fan ɲaxankata. E xa fe mu Ala kenɛnxi. E to muxu tɔɔrɔma muxu xa kawandi wali kui, e ɲaaxuma mixi birin na.

¹⁶ E mu wama muxu xa si gbeteē kawandi alako nee xa kisi. Na kui, e na e xa yunubi nan tun xun masafe. Kɔnɔ Ala xa xɔnɛ bara e suxu.

¹⁷ N ngaxakerenyie, muxu bara makuya wo ya tode ra waxati nde bun, kɔnɔ muxu bɔɛ tan mu makuyaxi wo ra. Wo xɔli muxu suxuma ki fanyi ra. Muxu bara fe birin naba alako muxu man xa wo to.

¹⁸ Muxu nu bara wa gbilenfe wo yire. N tan Pɔlu wa nɛ n xa wo yire li sanmaya wuyaxi, kɔnɔ Sentanɛ nan muxu matɔɔɔ.

¹⁹ Marigi Isa gbilen lɔxɔɛ, muxu ɲɔxɔ tima Ala ra nde xa fe ra? Muxu ɲɛlexinma nde xa fe ra? Muxu matɔxɔɛ sɔtɔma nde xa fe ra? Wo tan xa mu a ra?

²⁰ Iyo, wo tan nan findixi muxu xa xunnakeli nun muxu xa sɛɛwɛ ra.

3

Pɔlu Timote xɛɛfe Tesaloniki

¹ Na kui, muxu bɔɛ to mu nɔxi sade, muxu bara a ɲanige muxu tan xa lu Aten,

² muxu xa won ngaxakerenyi Timote xɛɛ wo ma. Muxu waliboore na a ra Ala xa wali kui naxan findi Ala xa Mixi Sugandixi xa xibaaru fanyi kawandila ra. Muxu a xɛɛxi nɛ alako a xa wo sɛnbɛ so, a xa wo ralimaniya wo xa danxaniya kui,

³ alako wo xa ɲaxankatɛ naxa wo hanmɛ. Wo fan yati a kolon, na ɲaxankatɛ nan nagirixi won ma.

⁴ Hali muxu nu na wo ya ma temui naxɛ, muxu nu a falama nɛ wo bɛ, a mixie fama won ɲaxankatade. Wo bara a to fa, na nan fa rabaxi.

⁵ Na nan a ra, n bɔɛ to mu nu saxi sɔnɔn, n naxa Timote xɛɛ naa alako a xa a kolon wo xa danxaniya na ki naxɛ. N nu gaaxuxi nɛ wo bɛ Sentanɛ mixi ratantanyi fa wo ratantanfe, muxu xa wali fa findi wali fufafu ra.

⁶ Kɔnɔ Timote to baxi gbilende muxu yire keli wo xɔnyi, a bara xibaaru fanyi fala muxu bɛ wo xa danxaniya nun wo xa xanunteya xa fe ra. A naxɛ, a wo ratuxi muxu xa fe

ra sɛɛwɛ kui, a muxu to xɔli na wo ma, alɔ wo fan to xɔli to na muxu fan ma.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, hali muxu to na tɔɔɛ nun ɲaxankate kui, muxu bara ralimaniya wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Yakɔsi muxu bɔɛ bara sa sɔnɔn, barima muxu bara a kolon a wo xa danxaniya xanxi Marigi.

⁹ Muxu mu a kolon sɔnɔn muxu nɔma Ala tantude ki naxɛ wo xa fe ra. Danyi yo mu na muxu xa sɛɛwɛ ma wo xa fe ra Ala xa fe ra.

¹⁰ Kɔɛ nun yanyi muxu na a maxandife muxu nii birin na, muxu xa nɔ wo tode, alako naxan luxi wo xa danxaniya ra, muxu xa na rakamali.

¹¹ Ala yetɛ yati, won Baba, a nun won Marigi Isa xa kira bɔɔ muxu bɛ alako muxu xa wo yire masɔɔ.

¹² Xanunteya naxan na wo bɛ wo doro tagi, a nun wo nun mixi birin tagi, Ala xa na xun masa ki fanyi ra, alɔ muxu fan wo xanuxi ki naxɛ.

¹³ Ala xa wo sondonyie sɛnbɛ so alako won Marigi Isa na gbilen lɔxɔ naxɛ a nun a xa seniyentɔɛɛ ra, wo xa nɔ tide won Baba Ala ya i seniyenyi nun tinxinyi kui.

4

Nɛɛfe seniyenyi kui

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo tinkan wo lan wo xa wo ɲɛɛ ki naxɛ Ala waxɔnyi ma. Han ya wo na na nan xun ma. Yakɔsi, muxu wo maxandima, muxu wo mayandi Marigi Isa xili ra, wo xa nu na xun masa.

² Wo a kolon yati muxu wo xaranxi naxan na Marigi Isa xili ra.

³ Ala sago na a ra wo xa seniyen. Wo naxa langoɛɲa raba.

⁴ Kankan xa a yetɛ suxu seniyenyi nun tinxinyi kui.

⁵ Wo naxa bira langoɛɲa fɔxɔ ra, alɔ Ala kolontaree a rabama ki naxɛ.

⁶ Mixi yo naxa yunubi raba a ngaxakerenyi ra, a fu a ma na fe kui, barima Marigi na fe mɔoli birin makiitima nɛ. Muxu bara na fala wo

bɛ, muxu man gbilen nɛ a fala ra wo bɛ.

⁷ Ala won xilixi nɛ won xa won pɛrɛ seniyɛnyi kui, won xa gbilen seniyɛntarɛpa fɔxɔ ra.

⁸ Na kui, mixi naxan tondima yi fee rabatude, a mu tondixi ibunadama xa bɛ, a tondixi Ala nan bɛ naxan a Xaxili Seniyɛnxi fixi wo ma.

⁹ Hali muxu mu wo rasi ngaxakerenyie xanufe ma, barima Ala nan bara wo tinkan wo xa wo bore xanu.

¹⁰ Wo na nan yati rabafe ngaxakerenyie ra naxee na Masedon bɔxi birin kui. Kɔnɔ muxu a falama nɛ wo bɛ, n ngaxakerenyie, wo man xa nu na xun masa.

¹¹ Wo xa fe birin naba alako wo xa lu bɔpɛsa kui. Wo xa mɛɛni wo yetɛ ma. Wo xa nu wali wo bɛlɛxɛ ra alɔ muxu a masen wo bɛ ki naxɛ.

¹² Na kui, wo pɛrɛ ki findima a fanyi nan na danxaniyataree tagi, wo man mu wo xa fe kote dɔxɔma mixi gbɛtɛ yo xun ma.

Danxaniyatɔɛe xa taa masare

¹³ N ngaxakerenyie, muxu mu wama wo xa lu fahaamutarepa kui mixie xa fe ra naxee bara laaxira. A mu lan wo xa sunnun alɔ mixi naxee mu e xaxili tixi Ala ra.

¹⁴ Won laxi a ra a Isa bara faxa, a man fa keli faxɛ ma. Na kui, won man laxi a ra a Ala fama faxamixie fan nakelide naxee nu danxaniyaxi Isa ma, a e rate e nun Isa.

¹⁵ Marigi xa masenyi nan ya, muxu naxan falama wo bɛ: Won tan naxee nɔjɛ a ra, Marigi fa tɛmɔi naxee lima dunɔpa ma, won singe xa mu tema mixi faxaxie bɛ.

¹⁶ Marigi yetɛ yati nan fama gorode keli koore ma. Yaamari fima nɛ xui itexi ra. Malekɛ kuntigi fama nɛ a xui itede. Ala xa sara xui minima nɛ. Isa xa danxaniyatɔɛ naxee bara faxa, nee nan singe kelima.

¹⁷ Na dangi xanbi, won tan naxee nɔjɛ luxi dunɔpa, won fan tema nɛ, won nee li nuxui kui, won birin sa naralan Marigi yire kuye ma. Won luma nɛ Marigi sɛɛti ma sɔnɔn abadan.

¹⁸ Na kui, wo xa wo bore rali-maniya na masenyi ra.

5

Marigi fa lɔxɔɛ

¹ N ngaxakerenyie, hali n mu sese fala wo bɛ waxati nun lɔxɔɛɛ xa fe ra yi fee sa rabama tɛmɔi naxɛ.

² Wo fan yati a kolon a fanyi ra, a Marigi xa lɔxɔɛ fama nɛ alɔ mɔpɛti fama kɔɛ ra ki naxɛ.

³ Mixie nɛ lanyɔi nun bɔpɛsa xa fe falama tɛmɔi naxɛ, gbaloe dusuma e xun ma na tɛmɔi nɛ, alɔ furugine difuri na keli a ra. E mu tangama a ma muku.

⁴ Kɔnɔ wo tan, ngaxakerenyie, wo mu na dimi xa kui. Na lɔxɔɛ mu lanma a xa wo terenna alɔ mɔpɛti.

⁵ Wo birin findixi naiyalanyi nun yanyi die nan na. Kɔɛ nun dimi die xa mu won na.

⁶ Na kui, won naxa xi alɔ booree. Won xa fee rasaxa a fanyi ra, won naxa yanfa.

⁷ Naxee xima, e xima kɔɛ nan na. Naxee siisima, e siisima kɔɛ nan na.

⁸ Won tan naxee findixi yanyi mixie ra, won xa mɛɛni won yetɛ ma. Won xa danxaniya nun xanunteya rasabati, won xa won xaxili ti kisi ra. Nee tide luma nɛ won bɛ alɔ kanke makantase nun xun makantase tide luma geresoe bɛ ki naxɛ.

⁹ Ala mu a ragirixi won ma, a xa xɔnɛ xa won li. A a ragirixi nɛ won tan xa kisi nan sɔtɔ Marigi Isa saabui ra, Ala xa Mixi Sugandixi

¹⁰ naxan faxa won ma fe ra. Na nan a toxi, xa muxu nɔjɛ nan a ra, xa muxu faxaxi nan a ra, muxu fama nɛ sabatide a i.

¹¹ Na kui, wo xa wo bore rali-maniya, wo xa wo bore senbɛ so alɔ wo darixi a raba ra ki naxɛ.

Marasi nun xɛɛbui dɔnxɔɛ

¹² N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo xa mixie binya naxee na walife wo tagi, wo rasife nun wo rapɛrɛfe ra Marigi xa fe kui.

¹³ Wo xa e binya a fanyi ra xanunteya kui e xa wali xa fe ra.

Lanyi nan xa lu wo xa danx-
aniyatɔɛ pama tagi.

¹⁴ N ngaxakerenyie, muxu man
bara wo maxandi, wo xa tun-
naxɔnɛɛ rasi, wo xa limaniyataree
ralimaniya, wo xa sɛnbɛtaree mali,
wo diɲɛ mixi birin bɛ.

¹⁵ Wo xa a mato a fanyi ra mixi yo
naxa fe kobi ɲɔxɔ fe kobi ra. Wo xa
nu fe fanyi nan tun naba wo bore bɛ,
a nun mixi birin bɛ.

¹⁶ Wo xa sɛɛwa tɛmɛi birin.

¹⁷ Wo xa Ala maxandi waxati birin.

¹⁸ Wo xa Ala tantu fe birin kui. Na
findixi Ala sago nan na wo bɛ,
wo tan naxee danxaniyaxi a
xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁹ Wo naxa Ala Xaxili Sɛniyenxi
xɔlɔn nagoro.

²⁰ Wo naxa wo tuli xɔrɔxɔ
namijɔnmɛɛ xa masenyie
ma,

²¹ kɔnɔ wo xa fe birin mato a fanyi
ra.

Xa fefe fan, wo xa na suxu gben.

²² Xa fefe kobi, wo xa wo makuya na
ra pon!

²³ Ala xa wo rasɛniyen a ki nun
a kɛɲa ma, a tan Ala naxan bɔɲɛsa
fima. Ala xa wo xaxili nun wo nii
nun wo fate ratanga, marakɔrɔsi yo
naxa lu wo ma won Marigi Isa fa
tɛmɛi.

²⁴ Naxan wo xilixi, a na a xui xanbi
ra, a fama nɛ a rabade.

²⁵ N ngaxakerenyie, wo Ala
maxandi muxu bɛ.

²⁶ Wo xa ngaxakerenyie birin
xɛɛbu sunbui sɛniyenxi ra.

²⁷ N bara wo yamari Marigi xili
ra wo xa yi bataaxɛ xaran ngaxak-
erenyie birin bɛ.

²⁸ Ala xa hinɛ fi wo ma won
Marigi Isa saabui ra, a xa Mixi
Sugandixi.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Tesaloniki
danxaniyatɔe pama
ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe firin nde nan na Ala xa xɛera Pɔlu nun a walibooree naxan sebe danxaniyatɔe pama ma naxee nu sabatixi Tesaloniki. Fe naxee nu dangife Tesaloniki Pɔlu bataaxe singe sebe temui, nee to mu nu gexi ya ibade, Pɔlu naxa gbilen bataaxe firin nde sebe ra.

Mixi kobi naxee nu na Tesaloniki danxaniyatɔe paxankatafe, e mu nu paxankate itixi. Na kui, Pɔlu naxa gbilen danxaniyatɔe pama ralimaniya ra a xa yi bataaxe firin nde kui. A naxa e rasi e xa e tun nabexi danxaniya kira xɔn ma, e naxa tagan wali fanyi rabade, e xa bira Ala xa nɔndi fɔxɔ ra alɔ Pɔlu e kawandi ki naxe. Pɔlu nu bara a me, a mixi ndee nu na e ya ma naxee mu nu tinma walide alako e xa e yete baloe sɔtɔ. Na kui, a naxa na kanyie rasi a xɔrɔxɔe ra e xa ba na ma, e naxa e xa kɔntɔfili dɔxɔ mixi gbete yo xun ma. Pɔlu man nu bara a me a Tesaloniki danxaniyatɔe nu bara xibaaru sɔtɔ mixi nde ra, a Marigi fa lɔxɔe pan nu bara a li. Na kui, a naxa nɔndi makenen e be na fe ma, a Marigi xa lɔxɔe mu a lima fo fe ndee raba sinden Ala naxee ragirixi.

Yi Kitaabui findixi masenyi nan na Ala Xaxili Seniyenxi naxan fi Pɔlu ma Tesaloniki danxaniyatɔe nun danxaniyatɔe birin be. Ala xa won mali yi masenyi xa so won xaxili kui, won xa a rasabati won bɔpe kui. Ala xa senbe fi won ma, won ma wali nun wɔyenyi birin xa findi a fanyi nan na. Ala xa won sondonyie

xun ti kira fanyi xɔn, won xa won jere Ala xa xanunteya ma nun a xa Mixi Sugandixi xa tun nabexiya ma. Ala xa won mali won sanyie xa xan danxaniya kui. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sebe
Tesaloniki
danxaniyatɔe pama
ma**

Xeebui

¹ Pɔlu, Silifanu, nun Timote nan yi ki, katarabi won Baba Ala nun Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xa danxaniyatɔe pama ma naxee na Tesaloniki.

² Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne nun bɔnesa fi wo ma.

*Ala dunja birin makiitife tinxinyi
kui*

³ N ngaxakerenyie, muxu lanma muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Muxu xa tantui lanxi barima wo xa danxaniya xun masafe ki fanyi, a nun wo xa xanunteya wo bore be.

⁴ Na kui, muxu wo matɔxɔma Ala xa danxaniyatɔe pamae be wo xa tun nabexiya nun danxaniya xa fe ra wo naxee masenfe wo xa paxankate nun tɔɔre birin kui.

⁵ Na bara Ala xa kiiti tinxinxi masen, barima wo na naxan iminife, na nan a masenma a wo daxa wo xa lu Ala xa mangeya niini bun ma, wo tɔɔrofe naxan xa fe ra.

⁶ Ala tinxin. Mixi naxee wo paxankatama, a e sare fima paxankate nan na.

⁷ Wo tan naxee bara paxankata, a malabui fima ne won birin ma Marigi Isa a nun a xa maleke senbema fama temui naxe kelife kooe ma.

⁸ E nun te wolenxi nan goroma. Ala kolontaree, naxee mu won Marigi Isa xa masenyi rabatuma, e sare fima paxankate nan na.

⁹ Na mixie xa kiiti findima gbaloe nan na dande yo mu naxan ma. Marigi e makuyama ne a yete ra nun a senbe noroxi ra

¹⁰ a na fa temui naxe. Na loxoɛ a xa seniyentɔɛe nun a mantonyie birin a toma ne, e kaaba, e a matoxɔ. Wo fan luma ne nee ya ma, barima wo danxaniya ne muxu xa seedenoxɔya ma.

¹¹ Na kui, muxu Ala maxandima wo be temui birin, alako won Marigi Ala xa wo lu alo a mixi naxan xilixi na daxa ki naxe. Muxu man a maxandima a xa wo xa panige fanyi birin nakamali a nun wo xa wali fanyi naxee kelima wo xa danxaniya ma. Na rabama a senbe nan saabui ra.

¹² Muxu na maxandi tima alako Marigi Isa xa matoxɔɛ soto wo saabui ra, wo fan xa matoxɔɛ soto Isa ra. Yi birin nabama Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa hinne saabui nan na.

2

Xeme seriyetare

¹ N ngaxakerenyie, muxu bara wo mayandi wo boɛ naxa mini wo to fee mema won Marigi Isa fa loxoɛ xa fe ra, a nun won fama a ralande ki naxe.

² Xa mixi nde a fala wo be a Marigi xa loxoɛ pan bara fa, wo xaxili naxa ifu de! Wo naxa la a ra hali na kanyi woyen wo be alo namipɔnme na a ra, xa na mu a kawandi ti wo be, xa na mu a fa bataaxe ra alo a fatanxi muxu tan nan na.

³ Wo naxa a lu mixi yo xa wo madaxu. Na loxoɛ mu a lima fo adamadi gbegbe meɛ Ala ra sinden, a nun, Seriyetare Xungbe, a naxa makenen, gbaloe ragataxi naxan be.

⁴ A fama ne a yete itede dangi adamadie xa batuse birin na. Adamadie sese xili falama «ala», a tan tima ne na kanke. Na kui, a fama ne doxoɛde Ala xa horomɔbanxi kui, a a yete findi ala ra.

⁵ N to yi fee fala wo be n nu na wo yire temui naxe, wo neemuxi ne?

⁶ Yakosi wo a kolon naxan makankanxi Seriyetare Xungbe ma,

alako a naxa mini beenun a xa waxati xa a li.

⁷ Seriyetareya pan na walife noroxunyi kui. A luma na ki ne han naxan a makankanxi a a bama naa temui naxe.

⁸ Na temui, Seriyetare Xungbe makenenma ne. Marigi na fa temui naxe, a yi xeme halakima ne a de foye ra, a xa fa nore a sontoma ne.

⁹ Yi Seriyetare Xungbe minima Sentane senbe nan saabui ra, a fa kaabanakoe, tonxumae, nun fe magaaxuxie raba naxee mu findixi nɔndi ra.

¹⁰ A fama ne mixi kisitaree mayendende fe paaxi moɔli birin na, barima nɔndi mu rafan nee ma. Na na a ra e mu kisima.

¹¹ Na kui, Ala e xaxili ifuma ne senbe ra, alako e xa la wule ra.

¹² A rabama na ki ne alako mixi birin xa gbaloe soto naxee mu danxaniyaxi nɔndi ma, tinxintareya rafanxi naxee ma.

Ala xa xanunteya nun a xa kisi danxaniyatɔɛe be

¹³ Konɔ n ngaxakerenyie, fo muxu xa Ala tantu wo xa fe ra temui birin. Marigi wo xanuxi ne. Kabi fe folo folɛ, Ala bara wo sugandi alako wo xa kisi. A wo rakisima a Xaxili Seniyenxi xa wali nan saabui ra naxan wo raseniyenma, a nun wo xa danxaniya saabui ra wo to danxaniyaxi nɔndi ma.

¹⁴ A wo xilixi na nan ma. A wo xilixi muxu xa xibaaru fanyi xa kawandi nan saabui ra alako wo xa xunnakeli soto naxan kelima Ala xa Mixi Sugandixi ma, won Marigi Isa.

¹⁵ Na kui, n ngaxakerenyie, wo sanyie xa xan danxaniya kui. Muxu wo xaran naxan na muxu xa kawandi nun bataaxe saabui ra, wo xa na suxu gben.

¹⁶ Won Marigi Isa yete yati, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, nun won Baba Ala, naxan bara won xanu, naxan hinnema won na alako limaniya nun xaxili tide naxa ba won yi ra abadan,

¹⁷ e xa wo sondonyie ralimaniya. E man xa senbe fi wo ma, wo xa wali

nun woyenyi birin xa findi a fanyi ra.

3

Ala maxandife

¹ N ngaxakerenyie, a donxɔɛ ra, wo Ala maxandi muxu bɛ alako Marigi xa masenyi xa yensen yɛ mafuren na, a man xa binya yire birin alɔ a binyaxi wo xɔnyi ki naxɛ.

² Wo Ala maxandi muxu man xa ba mixi kobie nun mixi jaaxie bɛlɛxɛ, barima mixi birin xa mu danxaniyaxi.

³ Kɔnɔ Ala na a xui xanbi ra. A senbɛ fima nɛ wo ma, a wo ratanga Sentanɛ ma.

⁴ Muxu laxi a ra Marigi saabui ra, a muxu yaamari naxee fixi wo ma, wo e rabatuma nɛ alɔ wo jan na rabafe ki naxɛ.

⁵ Marigi xa wo sondonyie xun ti kira fanyi xɔn alako wo xa Ala xanu, wo man xa wo tun nabɛxi alɔ Ala xa Mixi Sugandixi a rabaxi ki naxɛ.

Tunnaxɔnɛ rasife

⁶ N ngaxakerenyie, muxu bara wo yamari won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi xili ra wo xa wo makuya danxaniyatɔɛɛ ra naxee findixi tunnaxɔnɛ ra. Na kui, e mu jɛrɛfɛ muxu xa masenyi ma muxu fa naxan na wo xɔn.

⁷ Wo a kolon yati wo lanma wo xa muxu fɔxi raba ki naxɛ. Muxu to nu na wo ya ma muxu mu findi tunnaxɔnɛ xa ra,

⁸ muxu man mu mixi yo xa bande don a fa lu muxu mu a sare fi. Muxu wakili nɛ kɔɛ nun yanyi ra, alako muxu xa fe naxa findi kote ra wo sese bɛ.

⁹ Muxu nu nɔma muxu xa kɔntɔfili sade wo ya i, kɔnɔ muxu mu tin na ra alako muxu xa findi misaali ra wo bɛ, wo fan xa muxu fɔxi raba.

¹⁰ Muxu nu na wo ya ma temui naxɛ, muxu yi yaamari nan fi wo ma: «Naxan yo mu tinma walide, hali wo mu na kanyi ki bande.»

¹¹ Muxu bara a mɛ a mixi ndee wo ya ma e bara e yetɛ findi tunnaxɔnɛ

ra. E mu wali yo suxuma bafe naafixiya ra.

¹² Muxu bara na mixie yamari, muxu e rasi Ala xa Mixi Sugandixi won Marigi Isa xili ra, e xa wali bɔnɛsa kui alako e xa nɔ e yetɛ balode.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa tagan fe fanyi rabafe ma.

¹⁴ Wo a mato a fanyi ra, xa mixi nde mu tin muxu xa masenyi danxunde muxu naxan sɛbɛxi yi bataaxɛ kui, dɛfanyi naxa lu wo nun na kanyi tagi alako a xa yaagi.

¹⁵ Wo naxa a findi wo yaxui ra de, kɔnɔ wo xa a rasi alɔ wo ngaxakerenyi.

Xɛɛbui donxɔɛ

¹⁶ N bara Marigi maxandi naxan findixi bɔnɛsa kanyi ra, a tan yetɛ yati xa bɔnɛsa fi wo ma temui birin nun a mɔɔli birin na. Marigi xa lu wo birin sɛɛti ma.

¹⁷ N tan Pɔlu nan yi xɛɛbui sɛbɛfɛ n yetɛ bɛlɛxɛ ra. N ma bataaxɛ birin matɔnxumaxi yi ki nɛ. N bɛlɛxɛ fɔxi nan ya.

¹⁸ Won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, a xa hinne xa lu wo birin bɛ.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sɛbɛ Timote ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Annabi Pɔlu to Lisitire li, a naxa danxaniyatɔɛ nde to naxan nu xili Timote. Hali Timote to mu nu findixi fori ra, Annabi Pɔlu naxa a xanin a xun ma a xa biyaasi kui alako a xa a mali Ala xa masenyi kawandide. Timote naxa na wali suxu a fanyi ra. A naxa bira a karamɔxɔ fɔxɔ ra yire birin, alako a xa danxaniya xa sabati, a man xa fata kawandi tide. Annabi Pɔlu naxa la a ra, a a xɛɛ a xa sa wali nde raba a yetɛ ra. Ala nu bara na masen Pɔlu bɛ namijɔnme xa masenyi nde ra.

Timote to siga Efesɛ danxaniyatɔɛ nama malide, Annabi Pɔlu naxa bataaxe sɛbɛ a ma, naxan findixi yi Kitaabui ra. Na kui, Pɔlu naxa marasi gbegbe fi Timote ma alako a xa masenyi hagigɛ ti Efesɛkae bɛ Ala xa seriye xa fe ra. Mixi jaaxi ndee nu na menni naxee nu wama Ala xa wali xun nakanafe. Pɔlu naxa e xa fe birin makenen Timote bɛ, alako a xa nɔndi masen e bɛ sɛnbɛ ra. Pɔlu man naxa marasi nde fi Timote ma danxaniyatɔɛ nama jɛrɛ ki xa fe ra.

Seriye gbegbe na yi Kitaabui kui naxee nɔma to danxaniyatɔɛ fan malide. Annabi Pɔlu nu wama Timote nun Efesɛkae malife alako e xa lu Ala xa kira xɔn ma. Won fan na menni nɛ. Ala xa won mali alako yi Kitaabui xa findi lɔnni fanyi ra won bɛ won naxan nabatuma won ma dunijɛigiri kui. Won ma danxaniyatɔɛ namae xa lu alɔ Ala nu a masenxi Timote bɛ ki naxe Annabi Pɔlu saabui ra. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Pɔlu naxan
sɛbɛ Timote ma**

Timote xa xɛɛraya

¹ Won Nakisima Ala nun Isa, won xaxili tima naxan na, e n tan Pɔlu tixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra nan na.

² N na yi bataaxe sɛbɛfe Timote nan ma, naxan findixi n ma di yati ra a danxaniya ki ma. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne nun bɔjɛsa fi i ma, e xa kinikini i ma.

³ N to keli sigade Masedon, n naxa i rasi i xa lu Efesɛ alako i xa mixi ndee yamari e naxa xaranyi gbɛtɛɛ masen mixie bɛ,

⁴ e naxa kiinie madɔxɔ, e man naxa bu e benbae xilie matɛngɛfe ra. Na fe mɔoli wɔyɛnyi rawuyama nɛ, a mu Ala xa wali rasigama yare ma danxaniya kui.

⁵ N na yaamari fi nɛ alako xanunteya xa gbo, xanunteya naxan fatanxi bɔjɛ sɛniyenxi ra, a nun janige tinxinxi, nun danxaniya fiixe ra.

⁶ Mixi ndee bara gbilen danxaniya fɔxɔ ra, e fa lɔɛ, na wɔyɛnyi fufafu saabui ra.

⁷ E wama findife seriye karamɔxɔɛ nan na, kɔnɔ e wɔyɛnma fahaamutareja nan kui. E mu soxi fee kui e naxee masenma sɛnbɛ ra.

⁸ Won a kolon Ala xa seriye fan, xa a rawalima a seriye ki ma.

⁹ Won man a kolon Ala mu a xa seriye fixi tinxintɔɛɛ xa fe xa ra. A a fixi tinxintaree nan ma fe ra, a nun Ala matandilae. A a fixi kaafirie, yunubitɔɛɛ, diinetaree, Ala maberelae nan ma fe ra. A a fixi mixie nan ma fe ra naxee e baba nun e ngae faxama. Faxatie,

¹⁰ yɛnelae, xɛmɛ naxee nun xɛmɛɛ kafuma, mixi suxuie, wule faleɛ, mixi naxee kali tima wule xun, a nun mixi birin naxee Ala xa seriye matandima, a a fixi nee nan ma fe ra.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi xa seriye lanxi a xa xibaaru fanyi nɔrɔxi nan ma, a naxan taxuxi n na.

¹² N bara won Marigi Isa tantu, Ala xa Mixi Sugandixi naxan bara sɛnbɛ fi n ma, a bara la n na han a naxa n naso a xa wali kui.

¹³ Singe n nu a rasotoma ne, n a tooro, n a konbi. Kono a naxa kinikini n ma, barima a a kolon n nu na birin nabama kolontareya nun danxaniyatareya nan kui.

¹⁴ Marigi xa hinne bara gbo ye. A danxaniya nun xanunteya fixi n ma Isa nan saabui ra, a xa Mixi Sugandixi.

¹⁵ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na: Ala xa Mixi Sugandixi Isa fahi duniya ma yunubitoe nan nakiside. N tan Polu nu findixi yunubitoe nan na naxan dangi mixi birin na,

¹⁶ kono Ala naxa kinikini n ma hali n findixi yunubitoe ra naxan dangi birin na, alako Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa diye gbegbe xa findi misaali ra mixie be naxee danxaniyama a ma alako e xa kisi soto naxan mu nonma abadan.

¹⁷ Mange Ala Kerenyi, naxan mu faxama, naxan mu toma, binye nun nore xa lu a be abadan. Amina.

¹⁸ N ma di Timote, n bara yi marasi fi i ma, naxan lanxi na namijonme masenyie ma naxee nu falaxi i xa fe ra. I xa na masenyi rakamali, i xa gere fanyi so

¹⁹ danxaniya nun panige tinxinxi ra. Ndee bara na rabolo, e xa danxaniya fa kana.

²⁰ Humeneyo nun Alesandire na na mixie nan ya ma. N nee soxi ne Sentane yi ra, alako e xa a tinkan a mu lan e xa Ala rasoto.

2

Sali seriye

¹ N ma marasi singe na yi nan na: Wo xa Ala makula, wo xa Ala maxandi, wo xa mixie xa kontofili masen Ala be, wo xa Ala tantu mixi birin xa fe ra.

² Wo xa na raba mangee nun yarerati birin be, alako won xa lu bopesa kui, won ma dunipeigiri xa raxara, won xa lu Ala xa kira xon ma, won xa xili fanyi soto.

³ Na nan fan, na nan lanxi won Nakisima Ala waxonfe ma.

⁴ Ala wama adamadie birin xa kisi, e xa nondi kolon.

⁵ Ala keren na a ra. Xarisa fan keren nan a ra, Ala nun adamadie tagi. Na xarisa findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan na, naxan findi adamadi ra,

⁶ a fa a yete fi xunsare ra mixi birin be. Na nu findixi seedeponxoya nan na Ala nu wama a xon ma temui naxe.

⁷ A n tan nan tixi kawandila, xera, nun karamoxo ra si gbete be danxaniya nun nondi xa fe ra. N na na nondi nan falafe, wule mu a ra.

⁸ Na nan a toxi, a xoli n ma adamadie xa e belexe seniyenxie itala Ala maxandi kui yire birin xone nun sonxo mu naxan na.

⁹ N man wama ne ginne xa dugie nan so naxee e suturama. E naxa e yete raxunma xunxexe denbexi ra, xema ra, geme tofanyie ra, xa na mu a ra dugie ra, naxee sare xoxoxo.

¹⁰ A lanma e xa e yete raxunma kewali fanyi nan na, naxan lanma ginne ma naxee birama Ala foxo ra.

¹¹ Ginne xa nu fe xaran sabari nun magore kui.

¹² N mu a luma ginne xa xeme xaran, xa na mu a ra e xa e yamari. Ginne xa lu sabari kui,

¹³ barima Adama nan singe daa, beenun Mahawa xa daa.

¹⁴ Adama xa mu madaxu. Gine nan madaxu, a fa findi yunubitoe ra.

¹⁵ Kono Ala gine rakisima a xa di bari nan kui, xa a luma danxaniya, xanunteya, nun seniyenyi kui, alo a lanma ki naxe.

3

Danxaniyatoe pamae xa yareratie

¹ Nondi nan ya: Mixi naxan wama findife danxaniyatoe pama xunmati ra, a wama wali fanyi xon.

² A lanma danxaniyatoe pama xunmati xa findi mixi ra mixie mu noma fe paaxi nde yo falade naxan xun ma. A xa a li a gine keren gbansan nan doxoxi, a findi taxasi mixi ra, naxan a yete xaninma xaxilimaya ra, binye na naxan ma,

naxan fata xɔŋe masuxude, naxan fata mixi xarande.

³ A mu lanma a xa findi siisila ra, a mu lanma a xa mawolen. A lanma ne a xa findi mixi ra naxan lanyi fenma, naxan boŋe xinbeli, naxan mu mila.

⁴ A xa fata a yete xa denbaya rapereɗe, a xa die xa lu a xa yaamari bun ma xurui kui,

⁵ barima xa mixi mu fata a yete xa denbaya rapereɗe, a fa meɛnima Ala xa danxaniyatɔe pama ma di?

⁶ A naxa findi danxaniyatɔe neɛne ra de, alako a naxa a yete igbo, a fa naxankate soto alo Ibulisa a sotoxi ki naxe.

⁷ A man xa findi xili fanyi kanyi nan na danxaniyataree tagi, alako mixie naxa yo a ma, a naxa suxu Ibulisa xa gantanyi ra.

⁸ Mixi naxee findixi danxaniyatɔe pama malie ra, e fan xa findi xili fanyi kanyie nan na. E xa e makuya filankafuiɗa ra, e naxa siisi, e naxa bira kobiri foxo ra yaagitareya kui.

⁹ E xa Ala xa danxaniya masenyi ragata e xaxili fanyi kui.

¹⁰ E xa mato sinden. Xa e tinxin, e noma findide danxaniyatɔe pama malie ra.

¹¹ Ginɛe fan xa findi xili fanyi kanyie ra. E naxa findi naafixie ra, e xa findi taxasi mixi ra, e xa tinxin fe birin kui.

¹² Danxaniyatɔe pama malie xa ginɛe keren gbansan nan doxo, e xa e xa die nun e xa foxoɗe rapere a fanyi ra.

¹³ Mixi naxee danxaniyatɔe pama malima a fanyi ra, e binye nun limaniya nan sotoɗa e xa danxaniya kui Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁴ N na yi bataaxe sebefe ne i ma, hali n to laxi a ra a gbe mu luxi n xa i yire li.

¹⁵ Xa a sa li n naxa dugundi, i xa Ala xa mixie jere ki fanyi kolon. Ala naxan na na, a xa mixie lanxi a xa danxaniyatɔe pama nan ma, naxan na nondi xa kinki ra.

¹⁶ Fo won xa a kolon ne a Ala jere ki senbe gbo. A gundo makenenxi nan ya:

Ala xa Mixi Sugandixi masenxi adama fate nan na,

a xaxili nan tinxin.

A mini ne malekee ma,

a kawandixi pamanɛe nan tagi.

Duniɗa danxaniyaxi a tan nan ma,

a texi noɗe nan kui.

4

Nondi kanafe

¹ Ala Xaxili a masenma ne won be a fiixe ra, a ndee fama ne danxaniya rabolode waxati donxoɗe kui, e fa bira pinne wule faleɗe nun e xa xaranyie foxo ra.

² Wule fale filankafuie mixie madaxuma. E xaxili balanxi gben.

³ E tonyi doxoɗa futi xirife ra, a nun donse ndee donfe ra, Ala naxee daaxi alako danxaniyatɔe nun nondi faleɗe xa e don tantui ra.

⁴ Ala se naxan birin daaxi, a fan. A mu raharamuxi mixie be naxee a donma tantui ra,

⁵ barima Ala xa masenyi nun Ala maxandi na raseniyeɗa.

⁶ Xa i na nondi masen i ngaxakereɗe be, i bara findi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa walike fanyi ra, naxan i baloma danxaniya masenyi nun xaranyi fanyi ra, i birama naxan foxo ra.

⁷ I naxa fe fufafu madoxo kiini ra danxaniya mu naxan kui. I xa Ala fe suxu soobe ra.

⁸ Mixie meɛnife e fate ma, na tide mu gbo alo e na e xaxili yaka ba. Na xaxili yaka ba nan fama findide mixie be munafanyi ra duniɗa nun aligiyama.

⁹ Nondi masenyi nan ya won birin lan won xa la naxan na:

¹⁰ Won walima tunɗabexi nan na, barima won xaxili tixi Ala Niɗe ra, naxan findixi adamadi birin Nakisima ra, a gbengbenyi danxaniyatɔeɗe.

¹¹ Na nan na ki, i xa na yaamari birin masen mixie be, i xa e xaran na seriyee ra.

¹² Mixi yo naxa yo i xa fonikeya ma. I naxan nabama, i xa findi misaali ra danxaniyatɔeɗe be a lanma e xa woɗen ki naxe, e xa jere ki

naxε, e xa e bore xanu ki naxε, e xa danxaniya nun e xa seniyenyi xa lu ki naxε.

¹³ Han n sa fama temui naxε, i xa Kitaabui xaran mixie be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran.

¹⁴ I naxa wali bejin naxan soxi i yi ra, masenyi tixi Ala xili ra i xa fe ra naxan ma, forie to e belexe sa i xunyi ma.

¹⁵ I xa na rabatu senbe ra, alako mixi birin xa i jere ki to i sigama yare ki naxε.

¹⁶ Meeni i yete ma, nun na xaranyi ma i naxan tima tunnabexi ra. Xa i na raba i kisima ne, i tan nun naxee i xui ramema.

5

Danxaniyatεe jere ki

¹ I naxa woyen xoxoxe fala forie be. I xa e ralimaniya alo i baba. I xa xeme fonikee ralimaniya alo i xunya xemema.

² I xa jelexeforie ralimaniya alo i nga. I xa fonike ginema ralimaniya alo i maaginee seniyenyi kui.

³ I xa kaape ginee binya, naxee na e kerenyi ma.

⁴ Xa kaape gine xa die na na, xa na mu a ra a xa mamadie, e tan xa Ala waxonfe matinkan e xa denbaya be. Die barimixie naxan nabaxi e be, e xa na sare ragbilen e ma. Ala wama na nan xon.

⁵ Kaape gine yati yati, naxan luxi a keren, a a xaxili tima Ala nan na. A salima, a Ala maxandima temui birin.

⁶ Konε kaape gine naxan birama a yete waxonfe foxo ra, a tan bara faxes hali a jipe to a ra.

⁷ I xa yi yaamarie masen mixie be, alako e xa lu tinxinyi kui.

⁸ Mixi naxan mu meenima a xa mixie ma, a gbengbenyi a xa denbaya ma, na kanyi bara danxaniya bejin. A paaxu dangife kaafiri ra.

⁹ Kaape gine naxan xili lanma a xa sebe kaape ginee xilie ya ma, a lanma a xa simaya xa dangi je tongo senni ra. A xa a li a nu dōxoxi xeme keren gbansan nan xon ma,

¹⁰ a nun man a kolonxi tinxintoe ra a xa wali fanyie xa fe ra, alo di xurufe, xone rasenefe, seniyentoe sanyi maxafe, toromixie malife, a nun birafe fe fanyi mooli birin foxo ra.

¹¹ Konε kaape gine naxee findixi sungbutunyie ra, e xili naxa sebe, barima xa a sa li e waxonfee e ragbilenma ne Ala xa Mixi Sugandixi foxo ra, e fa dōxoxi xeme taa,

¹² na temui e bara yunubi soto, barima e bara e xa laayidi singe kana.

¹³ Bafe na ra, e man findima tunnaxone nan na, e nu fa lu e mapere ra naafixiya rabade, e mixi mafalama, e fe fala naxan mu lanma a xa fala.

¹⁴ Na kui, a xoli n ma kaape gine sungbutunyie xa dōxoxi xeme taa, e fa die bari, e meeni e xa denbaya ma, alako won yaxuie naxa no fe paaxi falade e xun ma.

¹⁵ Ndee jan bara e kobe raso, e bira Sentane foxo ra.

¹⁶ Xa danxaniyatεe gine bara kaape gine ndee soto a xa mixie ya ma, a xa a yigiya alako a naxa findi kote ra danxaniyatεe pama be. Na kui, danxaniyatεe pama noma ne kaape ginee malide naxee na e kerenyi ma.

¹⁷ Danxaniyatεe pama xa forie, naxee fee rapere ma a fanyi ra, e xa binye xungbe soto, a gbengbenyi naxee kawandi nun xaranyi tima.

¹⁸ A sebexi Kitaabui kui, «Ninge ne mengi turuxunma, wo mu lan wo xa a de xiri.» A man sebexi, «Walike xa a wali sare soto.»

¹⁹ I naxa kalamui rame danxaniyatεe pama xa fori nde xa fe ra, xa seede firin, xa na mu a ra saxan, mu na fe toxi.

²⁰ Naxee bara yunubi raba, i xa i yaxaseri masa e xa fe ra, birin ya xori, alako booree fan xa gaaxu.

²¹ N bara yi yaamarie fi i ma, Ala, a xa Mixi Sugandixi Isa, nun maleke sugandixie ya xori. I xa yi yaamarie rabatu tinxinyi kui. I naxa mixi yo rafisa a boore be.

²² I naxa gbata mixie sugandide, i fa i belexe sa e ma, xa na mu a ra i fan luma ne e xa yunubie kui. I xa lu seniyenyi kui.

²³ I naxa ye gbansan xa min. I xa weni nde min seri ra i furi xa fe ra, barima i luma fura ra.

²⁴ Mixi ndee xa yunubie makenenxi beenun e xa makiitide li, konɔ boore gbee mu toma fo yare.

²⁵ Wali fanyi fan makenenma na ki ne, wali paaxi mu noxunma.

6

Ala xa seriye danxaniyatɔee be

¹ Danxaniyatɔe naxee na konyiya kui, e xa e marigie binya, alako binye yo naxa ba Ala xili ra, a nun a xa seriye ra.

² Konyi naxee marigi findixi danxaniyatɔee ra, na konyie naxa yo e marigi ma, a falafe ra a e ngaxakerenyie nan e ra. A lanma e xa e xa yaamari rabatu a fanyi ra dangife a singe ra, barima e na walife e ngaxakerenyi xanuxie nan be.

I xa mixie xaran yi yaamarie ra.

³ Xa a sa li mixi nde xaranyi gbete nan tima, a mu bira won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi xa masenyi tinxinxi foxo ra, nun xaranyi naxan findixi Ala gbe ra,

⁴ na kanyi bara a yete igbo, a mu sese kolon. A xaxili mu fan. A xa woyenyi gbo, sonxɔe rafan a ma. Na findima tɔne, lantareya, tɔpɔge, siike,

⁵ tinxintaree xa sonxɔ sonxɔe, nun nondi kolontareya. E diine rawalima kobiri fe nan na.

⁶ Diine nan findima geeni ra mixie be, naxee e wasasoma e sotɔse.

⁷ Won faxi dunija ma won belexe igeli nan na, won man sigama na ki ne.

⁸ Xa baloe nun sose na won yi ra, won xa won wasaso na ra.

⁹ Konɔ mixi naxan wama bannafe, na kanyi tantanma ne, a suxu gantanyi ra, a fa mila a waxonfe paaxie ma. Na waxonfe paaxie nan mixie xun nakanama, e fa loe.

¹⁰ Kobiri xoli findixi fe kobi birin sanke nan na. Ndee to mila kobiri ma, e naxa danxaniya bejin, e fa tɔɔɔ a paaxi ra.

¹¹ Konɔ i tan naxan findixi Ala xa mixi ra, i xa gbilen na fe moolie foxo ra. I xa bira tinxinyi, Ala fe, danxaniya, xanunteya, dije, nun boje bexiya foxo ra.

¹² Danxaniya gere fanyi so. Kisi suxu, i xilixi naxan ma, i seedeɔɔɔya tixi naxan ma fe ra seede wuyaxi ya xori.

¹³ N bara i yamari Ala ya xori, naxan nimase birin nabaloma, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xori, naxan bara seedeɔɔɔya fanyi ti Ponsi Pilati be,

¹⁴ i xa Ala xa seriye rabatu tinxinyi seniyenxi ra han won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi fa temui.

¹⁵ Ala nan fama Isa raminide a wama a xon ma waxati naxe.

Tantui Kanyi,

Mange Senbema,

firin mu kafuxi naxan ma,

Mangee xa Mange,

Marigie Marigi Ala,

¹⁶ naxan keren mu faxe kolon,

naxan xonyi na naiyalanyi ra,

adamadie mu naxan toxi,

adama mu noma naxan tode.

Binye nun senbe na a be abadan.

Amina.

¹⁷ I xa to bannamixie yamari a e naxa e yete igbo, e man naxa e xaxili ti naafuli ra, barima naafuli mu buma. E xa e xaxili ti Ala nan na, naxan won kima se birin na alako won xa seewa.

¹⁸ E xa fe fanyi raba. E xa kewali fanyi nan xa findi e xa bannaya ra. E xa mixi ki e harige ra e xa fonisireya xa fe ra.

¹⁹ Na birin kui e harige sotoma ne yare naxan findima kisi yati yati ra e be.

²⁰ Timote, i xa meeni fe ma naxan taxuxi i ra. I xa woyenyi fufafu nun wule matanga.

²¹ Mixi ndee na falama a lonni, konɔ lonni mu a ra. Na bara a niya e xa e kobe so danxaniya ra.

Ala xa hinne wo ra.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sɛbɛ Timote ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Annabi Pɔlu to nu na geeli kui Rɔma, a naxa bataaxɛ nde fan sɛbɛ a malima Timote ma. A jan nu bara keren sɛbɛ a ma nu, kɔnɔ a man naxa a firin nde sɛbɛ, alako a xa gbilen sɛriyɛ ndee ma. Annabi Pɔlu nu bara tɔɔrɔ a gbe ra geeli kui, mixi yo mu nu na a fe ma naxan nu a malima. A na birin masenma yi bataaxɛ kui, barima Timote nu luxi nɛ alɔ Pɔlu xa di.

Annabi Pɔlu naxa sɛriyɛ fala Timote bɛ na bataaxɛ singe kui naxan nu nɔma a malide danxaniyatɔɛ nama xa wali kui. Yi bataaxɛ kui, a luxi alɔ Pɔlu wama Timote rali-maniyafe a yetɛ xa danxaniya xa fe ra. Pɔlu a yetɛ xa tɔɔrɛ nun a jɛrɛ ki masenma a bɛ, alako e xa findi misaali ra Timote bɛ.

Annabi Pɔlu xa bataaxɛ firin nde kui, a Timote ratuma Timote danxaniyaxi ki naxɛ, a nun a Ala xa wali suxuxi ki naxɛ. Timote Kitaabui kolon a mama nun a nga nan saabui ra. Na xaranyi tide nu gbo Timote bɛ alako a xa findi Ala xa walikɛ ra a xa dunjɛigiri kui.

Na Kitaabui tide nu gbo Timote bɛ, a tide man nu gbo mixie bɛ a naxee kawandi. Ala xa masenyi naxan sɛbɛxi Kitaabui kui a findixi lɔnni belebele nan na, adamadi hayi na naxan ma. Xa mixie mu bira na fɔxɔ ra, e xa dunjɛigiri nun e xa aligiyama mu sɔɔneyama e bɛ.

Annabi Pɔlu na fan masenma yi Kitaabui kui. A waxati dɔnxɔɛ xa fee falama Timote bɛ alako a xa kawandi ti sɛnbɛ ra, xa na mu a ra mixie luma tantanyi nan kui naxee fama e ralɔɛde abadan. Ala xa won natanga na ma. Ala xa lɔnni fanyfi

won fan ma alako yare xa sɔɔneya won bɛ. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Pɔlu naxan
sɛbɛ Timote ma**

Limaniya

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra ra Ala waxɔnki. Laayidi tongoxi won bɛ kisi xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui nan na.

² N na yi bataaxɛ sɛbɛfe Timote nan ma, naxan findixi n ma di maxanuxi ra. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne, kinikini, nun bɔjɛsa fi i ma.

³ N bara Ala tantu, n naxan batura janige fiixɛ ra alɔ n benbae a rabaxi ki naxɛ. N Ala maxandima nɛ i bɛ kɔɛ nun yanyi ra,

⁴ barima n nan n natuxi i yaye nan ma. N man nu wama i tofe han, alako n xa sɛɛwa a fanyfi ra.

⁵ N man n natuxi i xa danxaniya nan ma, filankafuija mu na naxan kui, naxan nu na i mama Lowisi fan yi ra, a nun i nga Ewunise. N a kolon i fan danxaniyaxi na ki nɛ.

⁶ Na kui, n bara i ralimaniya i xa Ala sɛnbɛ rawali, a naxan fixi i ma n to n belexɛ sa i xunyi ma.

⁷ Ala mu gaaxu xaxili xa soxi won yi ra. A bara xaxili fi won ma naxan findixi sɛnbɛ, xanunteya, nun yetɛ suxui ra.

⁸ I naxa yaagi won Marigi xa seedejɔxɔya bade. I man naxa yaagi n na, n tan naxan na geeli kui won Marigi xa fe ra. A lanma won birin xa tɔɔrɔ Isa xa xibaaru fanyfi xa fe ra Ala sɛnbɛ saabui ra.

⁹ A tan nan won nakisixi, a tan nan won xilixi a xa seniyenyi ma. A mu na rabaxi won ma kewali saabui xa ra, a na janigexi a yetɛ nan na. A hinnexi won na a xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan na kafi dunipa fɔlɛ.

¹⁰ Yakɔsi won bara na hinne to won Nakisima Isa xa fa kui, Ala xa

Mixi Sugandixi. A bara faxe senbe kana, a kisi fe ramini a xa xibaaru fanyi saabui ra, alako adama naxa faha sɔnɔn.

¹¹ Ala n findixi kawandila, xɛɛra, nun karamɔxɔ nan na na xibaaru fanyi xa fe ra.

¹² N na tɔɔɔfe na wali nan xa fe ra, kɔnɔ n mu yaagima na ra, barima n a kolon n danxaniyaxi naxan ma. N bara la a ra a nɔma n ma kisi ragatade han na lɔxɔɛ.

¹³ N nɔndi naxan masenxi i be, na xa findi i xa misaali ra, i birama naxan fɔxɔ ra danxaniya nun xanunteya ra, alɔ Ala xa Mixi Sugandixi Isa wama a xɔn ma ki naxɛ.

¹⁴ Ala naxan taxuxi i ra, i xa mɛɛni na ma Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan sabatixi won i.

¹⁵ I a kolon Asikae birin bara n nabolɔ, alɔ Figelo nun Heremogene.

¹⁶ Ala xa kinikini Onesiforo nun a xa denbaya ma, barima a nu luma n nalimaniya ra. A mu yaagi n na n to na geeli kui.

¹⁷ A to fa Rɔma, a naxa n fen han a naxa n to.

¹⁸ Marigi xa kinikini a ma na kiiti lɔxɔɛ. I a kolon dangi birin na a n malixi ki naxɛ Efɛɛ.

2

Tɔɔɔɛ

¹ N ma di, i xa i senbe so Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa hinne xa fe ra.

² I naxan mexi n na seede gbegebe ya xɔri, i xa na masenxi taxu i dugutɛgɛɛ ra, naxee fan nɔma mixi gbetɛɛ raxarande na ra.

³ Won birin xa wakili tɔɔɔɛ kui, barima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa sɔɔri fanyie nan won na.

⁴ Sɔɔri naxan na gere kui, a mu birama dunija fe fɔxɔ ra, a birama a xa mangɛ waxɔnfe nan fɔxɔ ra.

⁵ Mixi naxan sigaxi gi gbata rabade, xa a mu a gi a seriyɛ ki ma, a mu geenima.

⁶ Mixi naxan xɛ rawalima, a tan nan lanma a xa bogi singee sɔtɔ.

⁷ I jɔxɔ sa n ma masenxi birin xɔn ma, Marigi fahaamui fima nɛ i ma na fee ma.

⁸ I xa ratu Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxan kelixi faxe ma, naxan fatanxi Dawuda bɔnsɔɛ ra, alɔ Isa xa xibaaru fanyi a masenxi ki naxɛ, n naxan kawandife.

⁹ Na xibaaru fanyi nan ma fe a niyaxi, n na tɔɔɔfe geeli kui alɔ fe kobi rabama, kɔnɔ Ala xa masenxi tan mu balanxi.

¹⁰ Na nan a ra n tɔɔɔɛ mɔɔli birin xaninma, alako mixi sugandixie xa kisi sɔtɔ Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, e lu a xa nɔɔɛ kui abadan.

¹¹ Masenxi hagige nan ya:

Xa won nun Isa bara faha, won nun Isa man kelima nɛ faxe ma.

¹² Xa won tun nabɛxi, won luma nɛ Isa xa mangɛya kui.

Xa won na a rabolɔ, a fan won naboloma nɛ.

¹³ Xa won mu lu won xui xanbi ra, a tan luma nɛ a xui xanbi ra, barima a mu nɔma a yetɛ rabolode.

¹⁴ I xa mixi birin natu Ala ya i, a a lanma e xa gere lu na masenxi ndee xa fe ra. Na wɔyɛnyi mɔɔli tide yo mu na. A a ramɛmaɛ nan xun nakanama tun.

¹⁵ I xa i yetɛ masen Ala be, alɔ mixi naxan wali fɔxi mu mayaagi, a fata nɔndi masende mixie be a masen ki ma.

¹⁶ Wɔyɛn jaaxi fufafu lu na, barima naxee na mɔɔli falama, e xa kaafirija xun nan tun masama.

¹⁷ E xa wɔyɛnyi gboma nɛ alɔ fure jaaxi, naxan mixi faxama. Humeneyo nun Fileto na nee nan ya ma.

¹⁸ E bara makuya nɔndi ra, e fa a fala mixie jan bara keli faxe ma. E bara mixi ndee xa danxaniya kana na wɔyɛnyi mɔɔli ra.

¹⁹ Kɔnɔ Ala xa banxi tixi yi masenxi nan fari: «Ala a kolon, mixi naxan findixi a gbe ra.» A man a masenxi: «Adamadi naxan Marigi xili falama, a xa tinxintareya rabɛnin.»

²⁰ Se sase mɔɔli gbegebe nan na banxi xungbe kui. Nde fan yailanxi

xεεma nan na, xa na mu a ra gbeti. Nde yailanxi wuri nan na, xa na mu a ra bende. Nde binye wali rabama, nde fan binyetare wali rabama.

²¹ Mixi naxan a yete raseniyenma, a luma ne alo wali binye rabama se sase naxan kui. A to seniyen, a marigi noma a rawalide wali fanyi birin kui.

²² Fonike waxonfe lu na. Wo nun mixi naxee Marigi xilima boje seniyenxi ra, wo xa nu tinxinyi, danxaniya, xanunteya, nun bojesa fen.

²³ Woyenyi tidetare fufafu lu na, barima i a kolon na mooli findima gere nan na.

²⁴ A mu lanma Marigi xa walike xa sonxo. A lanma a xa findi mixi dipexi ra naxan fata mixi xarande, a man wakili toore ra.

²⁵ A lanma a xa matandilae matinxin woyenyi joxunme ra, alako Ala xa a niya e xa tuubi, e xa nondi kolon,

²⁶ e xa xaxili soto, e xa e ba Ibulisa xa gantanyi ra. Ibulisa bara e suxu gantanyi ra, alako e xa lu a xa yaamari bun ma.

3

Waxati donxoe

¹ I xa a kolon, fe xoxoxoe fama ne dunja lide waxati donxoe,

² barima adamadie birama e yete waxonfe nan foxo ra, kobiri rafanma ne e ma, e e yete igboma, e lama e yete ra, e Ala rasotoma, e e barimae matandima, e finsiriwaliya rabama, e mu Ala xa fe binyama,

³ e mu kinikinima, e mu dipema, e mixi mafalama, e xurutareja rabama, e e boore tooroma, e mixi fanyi xonma,

⁴ e mixi yanfama, e bogonma fee ma, e boje gbo, e waxonfe rafan e ma dangi Ala xa fe ra.

⁵ A luxi ne alo e diine nan naba-tuma, konjo e bara e kobe raso a senbe ra. I xa i makuya na mixi moolie ra.

⁶ E soma denbayae kui, e fa gine senbetaree mabendun, naxee findixi yunubitoe ra, naxee birama fe jaaxi mooli birin foxo ra.

⁷ Na gine mooli xaranma temui birin, konjo e mu fahaamui sotoma nondi ma.

⁸ Na mixi naxee soma denbayae kui, e luma ne alo Yannesi nun Yanberesi naxee Annabi Munsa matandi. Na mixie nondi fan matandima ne, e xaxili bara kana. E xa danxaniya xon mu kuyama.

⁹ Konjo e mu sigama yare sonon, barima mixi birin fama ne e xa daxupa kolonde, alo Yannesi nun Yanberesi xa fe nu kolonxi ki naxe.

¹⁰ Konjo i tan, i bara n ma xaranyi kolon, n jere ki, n janige, n ma danxaniya, n ma dije, n ma xanunteya, n ma tunnabexi,

¹¹ n ma jaxankate, a nun n ma toore. Toore mooli mundun na, n mu naxan soto Antiyoki, Ikoniyon, nun Lisitire? Naxankate mundun mu n lixi naa? Marigi bara n nakisi na birin kui.

¹² Nondi na a ra a mixi naxan birin wama birafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seriye foxo ra, a na kanyi toore sotoma ne.

¹³ Konjo mixi jaaxie nun filanka-fuie xa fe kobie xun nan tun luma masa ra, e fa booree madaxu, e e yete madaxu.

¹⁴ I xa i xiri seriye ra i naxan xaranxi, i danxaniyaxi naxan ma. I a kolon i na sotoxi naxan na.

¹⁵ Kabi i dimedi temui, i Kitaabui seniyenxie kolon, naxee noma lonni fide i ma. Na lonni findima kisi nan na mixie be, naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma.

¹⁶ Kitaabui seniyenxi birin fatanxi Ala nan na. A fan xaranyi ra, a fan yaabi ra, a fan matinxinse ra, a fan tinxinyi masenfe ra,

¹⁷ alako Ala xa mixi xa no wali fanyi birin nabade.

4

Kawandi tife

¹ N bara i yamari Ala ya xori, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi

Isa ya x̄ori, naxan fama mixi nij̄ɛe nun mixi faxaxie makiitide, naxan fama a xa mangeya niini raminide,

² i xa Ala xa masenyi kawandi, i xa wakili temui birin, i xa mixie matinxin, i xa mixie xa yunubie masen e be, i xa e ralimaniya, i xa e xaran. I xa na birin naba dij̄ɛe kui.

³ Waxati na fafe mixie mu tinma xaranyi tinxixi ra temui naxe. E karamoxo wuyaxi fenma ne, naxee masenyi mooli nde tima naxan nafan e tuli ma.

⁴ E gbilenma ne nondi foxo ra, e fa e tuli mati kiinie ra.

⁵ Kono i tan, i xa i yete mataxasi fe birin kui, i xa i tun nabexi toore kui, i xa Ala xa xibaaru fanyi rayensen, i xa i xa wali rakamali.

⁶ N tan pan bara findi serexe ra Ala be. A gbe mu luxi n xa taa masara.

⁷ N bara n ma gere fanyi so, n bara n ma jere rapon, n bara lu danxaniya kui.

⁸ Xunnakeli sare ragataxi n be, naxan findixi tinxinyi ra Marigi ki-itisa tinxixi naxan fima n ma na loxo. N keren xa mu a ra, a na fima mixi birin nan ma, a fafe rafan naxee ma.

⁹ I xa kata fafe ra n yire mafuren mafuren,

¹⁰ barima Demasi bara n nabepin dunipa fe xa fe ra, a siga Tesaloniki. Kiresen bara siga Galati, Tito bara siga Dalamatiya.

¹¹ Luki gbansan nan na n seeti ma. I xa fa Maraki ra, barima a noma n malide n ma wali kui a fanyi ra.

¹² N bara Tikike xee Efese.

¹³ I ne fama, i xa fa na xinbeli donma ra, n naxan luxi Tiroyasi, Karapo xonyi, a nun n ma bukie. Na sebeli naxee tixi xuruse kiri ma, e tide gbo dangi birin na, i xa fa e fan na.

¹⁴ Alesandire xabui bara fe jaaxi gbegebe raba n na. Marigi fama a sare ragbilende a ma.

¹⁵ I xa i yete ratanga a ma, barima a muxu xa kawandi matandi ne a jaaxi ra.

¹⁶ N to n yete xunmafala kiiti banxi kui a singe, n malima yo mu

nu na. Birin n nabolo ne. Ala xa dij̄ɛe e ma e fe naxan nabaxi.

¹⁷ Ala nan n malixi, a senbe so n yi ra, alako n xa kawandi ti a fanyi ra si birin be. Ala naxa n natanga yete magaaxuxi ma.

¹⁸ Marigi man fama n natangade mixie xa wali kobi birin ma, a fa n nakisi, n xa so a xa mangeya niini bun ma ariyanna. Matoxoe na Ala be abadan.

¹⁹ Pirisila nun Akila xeebu n be, a nun Onesiforo xa denbaya.

²⁰ Erasito bara lu Korinti. N bara Tirofimo lu Mileto, barima a mu nu yalanxi.

²¹ I xa kata fafe ra beenun jeme xa so. Ewubulo, Pudon, Linosi, Kelodiya, nun won ngaxakerenyi birin bara i xeebu.

²² Marigi xa sabati i boje i, Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe Tito ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛɛra Pɔlu naxan sebe danxaniyatɔɛ nde ma naxan nu xili Tito. Girekika nan nu a ra naxan nu kafuxi Pɔlu ma Ala xa wali kui.

Pɔlu yi bataaxe sebe a ma temui naxe, Tito nu na Kireti. Kireti findixi suri nan na naxan na Miditerane baa tagi. Pɔlu nun Tito nu bara siga Kireti kawandi tide, Pɔlu fa Tito lu naa a xa na danxaniyatɔɛ jamae mali e xa senbe soto. Pɔlu yi bataaxe sebe ne Tito ma a xa marasi nun limaniya fi a ma alako a fan xa Kireti danxaniyatɔɛ rasi, a e ralimaniya, a nɔndi makenen e be.

Yi Kitaabui fe gbegbe masenma won be danxaniya nun danxaniyatɔɛ jama xa fe ra. A a masenma a won sese mu noma kiside won ma wali fanyie saabui ra. Kisi soto ma Ala xa hinne nan tun saabui ra. Xa won bara danxaniya, won bara kisi, won fe birin nabama ne fa alako won jere ki xa tinxin, won xa wali fanyie suxu.

Ala xa yi Kitaabui xa masenyi rasabati won boje kui. Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma wali fanyie xun xa masa. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe Tito ma**

Xɛɛbui

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, Ala xa konyi nun a xa Mixi Sugandixi Isa xa xɛɛra. N na walife alako Ala xa jama sugandixi xa danxaniya, e man xa nɔndi kolon naxan e ranerema Ala xa fe kui.

² Yi danxaniya nun yi nɔndi a niyama ne mixi xa a xaxili ti Ala xa kisi ra. Ala, naxan xa laayidi mu

kanama, a tan nan yi abadan kisi laayidi won be beenun dunija xa daa.

³ Waxati to kamali, a naxa a xa xibaaru fanyi makenen kawandi saabui ra, naxan bara taxu n na Ala won Nakisima xa yaamari ma.

⁴ N bara i tan Tito xɛɛbu, naxan bara findi n ma di yati yati ra won ma danxaniya kui. Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi Isa, won Nakisima xa hinne nun bojesa fi i ma.

Tito xa wali Kireti danxaniyatɔɛ jamae tagi

⁵ N bara i lu Kireti alako i xa fee yailan naxee yailan daaxi luxi na, i xa mixie sugandi taae birin kui, e xa findi na danxaniyatɔɛ jamae xa kuntigie ra. Alo n i yamari ki naxe,

⁶ danxaniyatɔɛ jama kuntigi lanma ne a xa findi tinxintɔɛ ra xili fanyi na naxan xun, gine keren kanyi, naxan xa die danxaniyaxi, mixie mu naxee kolon kalabante xurutaree ra.

⁷ Fo yi xunmatie xa findi xeme tinxinxie nan na barima Ala xa wali nan taxuxi e ra. E naxa findi mixie ra naxee e yete igboma, naxee boje tema mafuren, naxee siisima, naxee mawolen, naxee biraxi geeni tinxintare foxo ra.

⁸ Fo e xa findi xeme ra naxee fata xɔje rasenede, fe fanyi rafan naxee ma, naxee e yete xaninma xaxilimaya ra, naxee tinxin, naxee seniye, naxee noxi e yete ra.

⁹ Fo nɔndi masenyi xa lu e yi ra alo e xaranxi a ra ki naxe. Na nan a toma e fan noma kawandi tide a nɔndi ki ma, e man no na nɔndi matandie ra.

¹⁰ Na matanditi mooli gbegbe na na, a gbengbenyi sunna mixie ya ma. E de wuya, mixi yanfafe rafan e ma.

¹¹ Fo won xa e de balan. E bara denbaya ndee kana, barima e na e xaranfe fee nan na naxee mu daxa. E na birin nabama e yete xa geeni tinxintareya nan ma fe ra.

¹² E xa namiponme nde nan yati a fala, «Kiretikae wule nun e furi

nan tun kolon. E tunnaxɔnɔ, e man jaaxu alɔ bɔximase.»

¹³ Nɔndi nan yati na a ra. N na a falafe na nan ma, i xa wɔyɛn e ma a xɔrɔxɔɛ ra alako e xa danxaniya a fiixɛ ra,

¹⁴ e xa ba Yuwifi xa kuye taalie danxunfe. E xa ba mixie xa yaa-marie danxunfe naxee bara mɛɛ nɔndi ra.

¹⁵ Se birin seniyɛn seniyɛntɔɛɛ bɛ, kɔnɔ sese mu seniyɛn seniyɛntaree nun danxaniyataree tan bɛ. E xaxili nun e sondonyi birin bara manɔxɔ.

¹⁶ E Ala kolonfe falama e dɛ ra, kɔnɔ e xa wali a masenma a e mu a kolon feo! E xa fefe mu fan. Seriyɛ matandie nan e ra, naxee mu nɔma wali fanyi yo rabade.

2

Danxaniyatɔɛɛ xaranfe nɔndi ra naxan jɛrɛ ki masenma e bɛ

¹ Kɔnɔ i tan xa nu danxaniyatɔɛɛ xaran nɔndi masenyi nan na.

² I xa a masen xɛmɔxie bɛ e xa taxasi, e xa jɛrɛ a binyamixi ki ma, e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra, e xa bira nɔndi nan fɔxɔ ra e xa danxaniya kui, xanunteya kui, a nun tunnabɛxiya kui.

³ Na kui, i man xa a masen gine mɔxie bɛ, e xa jɛrɛ seniyɛnyi kui, e naxa findi mixi mafalɛe ra, e naxa siisi. E xa nu marasi fanyi fi

⁴ sungbutunyie ma alako e xa e xa mɔrie nun e xa die xanu.

⁵ E man xa e rasi e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra, e xa seniyɛn, e xa banxi walie suxu, e yuge xa fan, e xa e yetɛ magoro e xa mɔrie bɛ, alako Ala xa masenyi naxa bɛxu.

⁶ I man xa sɛgetalae fan nasi e xa e yetɛ xanin xaxilimaya ra

⁷ fe birin kui. I tan yetɛ xa findi misaali ra e bɛ i xa wali fanyie saabui ra. I xa kawandi xa findi nɔndi nun sɔɔbɛ ra.

⁸ I xa masenyi xa tinxin, alako i matandimae xa yaagi, barima e mu fefe kobi kolon e naxan falama won ma fe ra.

⁹ I xa a masen konyie bɛ, e xa e yetɛ magoro e marigie bɛ fe birin kui. E xa e rapɛlexin, e naxa e matandi,

¹⁰ e naxa sese muja, e xa a masen a e marigie nɔma lade e ra ki fanyi. Na konyi mɔoli binyɛ fima nɛ won Nakisima Ala xa masenyi ma fe birin kui.

¹¹ A lanma won xa jɛrɛ yi mɔoli ra barima Ala xa hinne bara makenɛn, naxan nɔma findide kisi ra mixi birin bɛ.

¹² A xa hinne won xaranma alako won xa gbilen tinxintareya nun dunija fee fɔxɔ ra, won xa won yetɛ xanin xaxilimaya ra, won xa won ma dunijɛigiri rapɛrɛ tinxinyi nun Ala yaragaaxui kui.

¹³ Won to na yi dunija ma, won na fe fanyi nan mamefe won xaxili tixi naxan na. Won na Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa nɔrɛ nan mamefe, won Nakisima Marigi Ala.

¹⁴ A tan nan a yetɛ fi won bɛ, alako a xa won xunsara won ma yunubie xa fe ra, a xa pama nde raseniye e xa findi a yetɛ gbe ra, naxee senbɛ soxi wali fanyie rabafe ma.

¹⁵ I xa mixie kawandi yi fee ra. I xa mixie ralimaniya. I xa e rasi. I xa nɔndi makenɛn e bɛ i senbɛ birin na. Mixi yo naxa yo i ma.

3

Isayanka jɛrɛ ki

¹ I xa e ratu, e xa e yetɛ magoro mangɛɛ nun mangasanyi bɛ, e xa e xa yaamarie suxu. E xa gbata wali fanyi mɔoli birin nabafe ra,

² e naxa mixi yo mafala, e naxa gere so, e xa marafanyi nun bɔjɛ fanyi masen birin bɛ.

³ A singe won fan nu daxupa nan nabama. Yaamari matandimae nan nu won na. Won nu bara lɔɛ kira xɔn. Won nu bara bira won yetɛ waxɔnfe fɔxɔ ra a nun dunija fe mɔoli birin fɔxɔ ra, han na nu bara won findi konyie ra. Won nu won ma dunija xaninma jaaxupa, tɔɔnɛ, gbɛsɛnxɔnnanteya,

nun marapaaxupa nan kui. Won fan mu nu rafan mixie ma.

⁴ Kɔnɔ won Nakisima Ala to a xa bɔɲɛ fanyi nun a xa xanunteya makɛnɛn, a naxa kisi fi won ma.

⁵ A mu won nakisixi won ma wali fanyie xa fe xa ma, a won nakisixi a xa kinikini nan ma, won xunxafe ye xɔɔra a nun a Xaxili Seniyɛnxi saabui ra. Na bara a niya won xa bari a nɛɛnɛ ra, won ma dunijɛigiri birin xa masara.

⁶ Ala bara won ki! A bara a Xaxili Seniyɛnxi ragoro won ma won Nakisima Isa saabui ra.

⁷ Na kui, won ma yunubie to bara xafari a xa hinne saabui ra, won bara nɔ findide ketongoe ra, won bara won xaxili ti abadan kisi ra.

⁸ Nɔndi masenxi nan na ki. A xoli n ma i xa na fee masen a fanyi ra, alako naxee bara danxaniya Ala ma, e xa fe birin naba alako e xa bira fe fanyi raba foxɔ ra. Na fee findixi fe hagige fanyie nan na mixi birin bɛ.

⁹ Kɔnɔ i naxa i gbe raso mixie xa wɔyɛn fufafu ya ma. E naxan falama benbae xa fe ra, e xa gbɛsɛnxɔnnɛya, e xa gere wɔyɛnyi Ala xa seriye xa fe ra, e sese tide mu na.

¹⁰ Naxan yo mixie tagi isoma, i xa a rasi keren, i xa a rasi firin. Xa na birin kui a mu i xui mɛ, i xa a rabolo,

¹¹ barima i a kolon a na mixi mɔɔli mu fan. A bara a yetɛ danka a xa tinxintareya ra.

Masenyi dɔnxɔɛ

¹² N na Aritema xa na mu Tikike xɛɛ i ma, i xa fe birin naba alako i xa n li Nikopoli, barima n bara a janige n xa jɛmɛ radangi naa.

¹³ Fe birin naba alako i xa seriye karamɔxɔ Senasi nun Apolosi mali e xa biyaasi kui. E mali, e hayi na se naxan birin ma, e xa a sɔtɔ.

¹⁴ A lanma danxaniyatɔɛ naxee na won ma kɔnti ma, e xa e matinkan tun nabɛxi ra wali fanyie ma, alako e xa mixie hayi xɔrɔxɔɛɛ fan, e naxa fa lu na ki fufafu.

¹⁵ Naxee na n fe ma be, e birin i xɛɛbu. I xa won xanuntenyie danxaniyatɔɛɛ birin xɛɛbu muxu bɛ.

Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe Filemon ma
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Ala xa xɛɛra Pɔlu naxan sebe danxaniyatɔɛ nde ma naxan se xili Filemon. Kɔlɔsika nan nu a ra, naxan nu bara danxaniya Pɔlu saabui ra waxati dangixi.

A yi bataaxe sebe Filemon ma temui naxe, Pɔlu nu bara sa geeli Ala xa masenyi kawandife ma. A xa geelimaniya kui, a naxa yi bataaxe sebe Filemon ma a xa konyi Onesimo xa fe ra. Onesimo nu bara a gi a marigi Filemon ma, kɔnɔ na kui, Ala naxa a ragiri Onesimo nun Pɔlu xa naralan, Onesimo xa danxaniya Pɔlu saabui ra. Onesimo xa fe birin to bara masara sɔnɔn, a naxa tin a xa gbilen a marigi Filemon xɔnyi. Kɔnɔ na waxati seriye ki ma, Filemon nu nɔma Onesimo faxade a xa yanfanteya xa fe ra. Na kui, Pɔlu naxa yi bataaxe sebe, Onesimo xa gbilen a ra Filemon xɔn ma, alako a xa a rakolon Onesimo bara masara ki naxe. A naxa a masen Filemon be, a Onesimo to bara danxaniya Isa ma alɔ a tan Filemon fan danxaniyaxi ki naxe, a e birin bara findi ngaxakerenyie ra.

Yi Kitaabui a masenma won be, a ngaxakerenya naxan kelima danxaniya ma, a senbe gbo ki fanyi. Xa won bara danxaniya, a fa li won mu won boore danxaniyatɔɛ kolon won ngaxakerenyi ra, won mu gɛxi sode fe fanyi birin kui naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

Ala xa won mali won ma danxaniya xa tilin, won ma ngaxakerenya xun xa masa. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Pɔlu naxan
sebe Filemon ma**

*Pɔlu xa bataaxe Filemon ma
Onesimo xa fe ra*

¹ N tan Pɔlu nan yi ki, naxan bara findi geelimanu ra Ala xa Mixi Sugandixi be. Muxu nun won ngaxakerenyi Timote nan yi bataaxe sebe, katarabi Filemon ma muxu xanuntenyi nun muxu waliboore,

² a nun Apiya muxu maagine, a nun Arikipe muxu gereso boore Ala xa gere xa fe ra, a nun danxaniyatɔɛ jama naxan e malanma i tan Filemon xɔnyi.

³ Won Baba Ala nun a xa Mixi Sugandixi, won Marigi Isa xa hinne nun bojesa fi wo ma.

⁴ Temui birin, n ne n Marigi Ala maxandima i be, n a tantuma ne i xa fe ra,

⁵ barima n bara a me i danxaniyaxi Marigi Isa ma ki naxe, i man seniyentɔɛ birin xanuxi ki naxe.

⁶ N Ala maxandife i be alako ngaxakerenya naxan kelima i xa danxaniya ma, a xa a niya i xa fahaamui xa gbo, i xa no fe fanyi birin kolonde naxan na won yi ra Ala xa Mixi Sugandixi saabui ra.

⁷ N ngaxakerenyi Filemon, i xa xanunteya bara n naseewa ki fanyi, a man bara limaniya fi n ma, barima seniyentɔɛ boje fan bara seewa i saabui ra.

⁸ Na kui, hali n to nɔma i yamaride Ala xa Mixi Sugandixi xili ra, i xa fe raba i lanma i xa naxan naba, n mu na rabama.

⁹ N i mayandima won ma xanunteya nan ma fe ra. N tan Pɔlu nan woyenfe i be yi ki, xemoxi naxan na geeli Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa fe ra.

¹⁰ N i mayandife n ma di Onesimo nan ma fe ra, n bara findi naxan baba ra n ma geelimaniya kui.

¹¹ Singe, a tide yo mu nu na i be, kɔnɔ yakɔsi, a tide bara gbo i be ki fanyi, alɔ a gboxi n fan be ki naxe.

¹² Hali a to rafan n ma alɔ n ya firinyi, n na a ragbilenfe i ma.

¹³ N bara wa a xɔn a xa lu n yi ra, alako a xa n mali i tan joxɔɛ ra n ma

geelimaniya kui, n bara naxan soto
Ala xa xibaaru fanyi xa fe ra.

¹⁴ Kɔnɔ n mu waxi fefe rabafe n
mu i maxɔrin. Na kui, i xa fe fanyi
raba kelima nɛ i janige nan ma,
beenun n tan xa i yamari.

¹⁵ Temunde, Onesimo bara ba i yi
ra waxati nde bun ma, alako a man
xa gbilen i ma abadan.

¹⁶ I tan bɛ yakɔsi, a tide bara
dangi konyi ra. A bara findi i
ngaxakerenyi yetɛ yati ra. N tan
bara a xanu ki fanyi, kɔnɔ a lan i
tan nan xa a xanu dangi n na a xa
mixiɲa nun a xa danxaniya xa fe ra.

¹⁷ Na kui, xa i n kolonxi i ngaxak-
erenyi ra, i xa a fan nasɛnɛ alo n tan
yetɛ nan faxi i ma.

¹⁸ Xa a fefe ɲaaxi niyaxi i ra, xa
i xa doni yo a ma, na kote birin xa
findi n tan gbe ra.

¹⁹ N tan Polu nan yi sɛbefe n yetɛ
bɛlɛxɛ ra, i xa a kolon n a birin
nagbilenma nɛ i ma. Kɔnɔ hali n
mu i ratu, i danxaniyaxi n tan nan
saabui ra.

²⁰ N ngaxakerenyi, i fan xa yi fe
raba n bɛ Ala xa Mixi Sugandixi xa
fe ra. I fan xa n bɔɲɛ raseɛwa,
Marigi xa fe ra.

²¹ N to yi sɛbefe, n a kolon i mu
tondima n waxɔnfe rabade, i jan
nde sama nɛ a xun.

²² Fe keren luxi: I xa nu n yigiyade
yailan, barima n laxi a ra, n fama nɛ
gbilende wo yire wo xa Ala maxandi
saabui ra.

²³ Epafirasi i xɛɛbu, muxu nun
naxan bara findi geelimani ra Ala xa
Mixi Sugandixi xa fe ra.

²⁴ N walibooree Maraki, Arisi-
taraki, Demasi, nun Luki, e fan i
xɛɛbu.

²⁵ Marigi Isa, Ala xa Mixi
Sugandixi, xa hinne wo birin na.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kabi dunija sa daa, Alatala na a xa seriye masenfe adamadie bɛ. Namijɔnmɛ xungbee naxa Ala xui mɛ, e fa na dentɛgɛ sa mixie bɛ. Iburahima, Isiyaga, Yaxuba, Yusufu, Munsa, Yosuwe, Dawuda, Sulemani, Esayi, nun Esidirasi, nee birin findixi mixi binyee nan na Ala naxee rawalixi alako a xa seriye xa kolon, a xa seɓe Kitaabui kui. A dɔnxɔɛ ra Ala naxa a xa masenyi nde so Annabi Isa yi ra, naxan findixi a xa Mixi Sugandixi ra dunija birin bɛ.

Isa fatanxi Eburu bɔnsɔɛ nan na alɔ namijɔnmɛ dangixie. A naxa na seriye birin natinmɛ alɔ Ala nu wama a xɔn ma ki naxɛ. Kɔnɔ Ala nu bara masenyi nɛnɛ nde so Isa yi ra, Eburu bɔnsɔɛ mu nu naxan kolon sinden. Na masenyi mu Ala xa seriye singe matandixi de, a a rakamalixi ne.

Singe ra Ala nu bara saate xiri a tan nun adamadie tagi, kɔnɔ yunubi keren gbansan nu nɔma na saate kanade, mixi fa lɔɛ. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa saate nɛnɛ xiri a tan nun adamadie tagi, naxan nɔma yunubie xafaride, mixi fa nɔ kiside.

Singe ra Ala nu bara sɛrɛxɛdubɛɛ ti a tan nun adamadie tagi, e xa findi mixie xa saabui ra. Kɔnɔ e to nu findixi adamadie ra, e fan naxa yunubie raba alɔ booree, e naxa faxes. Na kui, e mu findi saabui fanyie ra. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a ti a tan nun adamadie tagi, a naxa findi dunija saabui fanyi ra. Yunubi yo mu nu na a ma. Faxɛ mu nu nɔma a makankande. Na kui, Ala naxa a xa fe ite, a xa dunija yamari sa keli Ala yirefanyi ma, a magoroxi dennaxɛ.

Singe ra Ala nu bara a masen mixie bɛ a e xa xurusee ba sɛrɛxɛ ra e xa yunubie xa fe ra. Na naxa

adamadie bɔnɛ raxara dondoronti, kɔnɔ a mu nɔ e xa yunubi xafaride yati yati. Isa to fa dunija ma, Alatala naxa a yamari a xa a yetɛ ba sɛrɛxɛ ra dunija bɛ. Na kui, adamadie xa yunubie naxa xafari, mixie naxa kisi sɔtɔ naxan mu kanama abadan.

Na birin a masenxi nɛ a Ala Isa xɛɛxi nɛ alako a xa a xa seriye rakamali, a findi kisi ra bɔnsɔɛ birin bɛ. Xibaaru fanyi nan na ki. Ala xa na raso won bɔnɛ kui, won xa fahaamui sɔtɔ na ma, a a findixi kisi nan na won bɛ. Amina.

Ala xa masenyi Eburu bɔnsɔɛ bɛ

Ala xa xɛɛra

¹ Temui dangixi Ala naxa masenyi ti won benbae bɛ namijɔnmɛɛ saabui ra. A na raba nɛ sanmaya wuyaxi, a na raba nɛ ki wuyaxi ra.

² Kɔnɔ yakɔsi, naxan findixi waxati dɔnxɔɛ ra, Ala a xa masenyi ti won bɛ a xa Di saabui ra. A bara a xa Di findi dunija kɛ tongoma ra, a dunija daa a xa Di nan saabui ra.

³ Yi Di findixi Ala xa nɔrɛ tofanyi nan na, a findixi Ala misaali yati nan na. A dunija bun tima a xa masenyi sɛnbɛma nan na. A to gɛ yunubie xafaride, a naxa a magoro Ala Nɔrɛ Kanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

⁴ Na kui, a tide dangi malekɛ ra, a xili fisamante nan sɔtɔ.

⁵ Ala mu a masenxi malekɛ yo bɛ, «N ma di nan i ra, to n bara findi i Baba ra.»

A mu a masenxi malekɛ yo bɛ, «N tan findima a Baba ra, a tan findima n ma di ra.»

⁶ Ala to a xa Di fisamante ramini dunija, a naxa a fala, «Ala xa malekɛ xa a batu.»

⁷ A a masenxi malekɛ xa fe ra, «Ala xa malekɛ luma nɛ alɔ foye, a xa walikɛ luma nɛ alɔ tɛ.»

⁸ Kɔnɔ a a masenxi nɛ a xa Di xa fe ra, «Ala, i xa mangɛ kibanyi buma nɛ abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangɛya tɔnxuma ra.

⁹ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxupa mu rafan i ma fefe ma.
Na nan a toxi, Marigi, i Marigi Ala
bara i sugandi sɛɛwe kui.
I findixi fisamante nan na dangife i
booree ra.»

¹⁰ A man a masenxi nɛ,
«Marigi, i bara dunija ti a fɔlɛ ra,
i tan nan koore daaxi.

¹¹ Koore nun boxi fama kanade,
kɔnɔ i tan buma nɛ abadan.
E forima nɛ alɔ dugi.

¹² I koore nun boxi mafindima nɛ
alɔ donma mafindima ki naxɛ.
E fama nɛ masarade alɔ sose
masarama ki naxɛ.
Kɔnɔ i tan mu masarama,
i xa fe mu jɔnma abadan.»

¹³ Ala mu a masenxi malekɛ yo bɛ,
«I xa dɔxɔ n yirefanyi ma,
han n xa gɛ i yaxuie ragorode i sanyi
bun ma.»

¹⁴ Malekɛ tan findixi Ala xa wa-
likɛ nan na, fate mu na naxee bɛ, a
naxee xɛɛma kisi ketongoe malide.

2

Ala xa sɛrɛxɛ

¹ Won xa won jɛngi sa na masenyi
xɔn ma a fanyi ra, won naxan mɛxi,
alako won naxa kira bɛpin.

² Ala xa masenyi sɛnbɛ nu gbo,
a nu bara naxan so malekɛ yi ra.
Adamadi naxee na matandi, e naxa
sare xɔrɔxɔɛ sɔtɔ. Xa nee sa sare
xɔrɔxɔɛ sɔtɔ,

³ won tan go? Xa won kisi xungbe
rabolo, won ma fe fa luma di? Won
Marigi yati nan singe a masenxi won
bɛ, mixi naxee a xui mɛxi e fan bara
findi na seedee ra.

⁴ Ala bara e xa seedɛrɔxɔya fari
isa tɔnxumae ra, fe magaaxuxie,
kaabanako mɔoli birin, nun bupae
ra Xaxili Seniyenxi naxee fixi e ma a
waxɔnki.

⁵ Ala mu mangɛya fima malekɛ
ma tina e xa dunija yamari, muxu
dunija naxan xa fe falafe wo bɛ yi
ki.

⁶ Yi seedɛrɔxɔya sɛbɛxi Kitaabui
kui:
«Munse lanxi adama ma,
i to i maɔxunma a xa fe ma?
Munse lanxi adama xa di ma,
i to i jɛngi sama a xa fe xɔn ma?»

⁷ I bara a ragoro malekɛ bun ma
waxati dondoronti kui.

I bara dariyɛ nun binyɛ fi a ma,

⁸ i bara se birin lu a sanyi bun ma.»

Na kui, Ala to se birin sa a xa
mangɛya bun ma, sese mu na a mu
naxan yamarima. Kɔnɔ won mu se
birin toma a xa mangɛya bun ma
sinden.

⁹ Won munse toma? Ala naxa
Isa ragoro malekɛ bun ma waxati
dondoronti kui, kɔnɔ Isa xa faxɛ
naxa findi xunnakeli nun binyɛ ra a
bɛ. Na kui, Ala naxa hinne won na,
a Isa faxa adamadi birin jɔxɔɛ ra.

¹⁰ Ala nan se birin daaxi, se birin
na a tan nan bɛ. A man wama
adamadi gbegbe xa so a xa nɔrɛ kui.
Na kui, a nu lanma a xa e Rakisima
xa fe rakamali tɔɔrɛ ra.

¹¹ Naxan adamadi rasenyenma,
nun naxee rasenyenxi, e birin fa-
tanxi Baba keren nan na. Na kui, a
mu yaagi e xilide a ngaxakerenyie.

¹² A naxa a masen, «N i xili
masenma nɛ n ngaxakerenyie bɛ, n
i matɔxɔma nɛ jama tagi.»

¹³ A man naxa a masen, «N nan n
ma lanlanteya sama Ala nan ma.» A
man naxa a masen, «N na be, muxu
nun die Ala naxee fixi n ma.»

¹⁴ Na die to findi fate nun fase
ra, Isa fan naxa a yetɛ misaali e ra,
alako a xa nɔ Ibulisa xun nakanade
a yetɛ xa faxɛ saabui ra. Faxɛ sɛnbɛ
nu na Ibulisa nan yi ra.

¹⁵ Isa naxa a yetɛ misaali a ngax-
akerenyie ra alako a xa e ratanga
faxɛ xa gaaxui ma e xa dunijɛigiri
kui, naxan luxi alɔ konyiya.

¹⁶ A na birin naba Iburahima
bɔnsɔɛ nan malife ra, a mu a raba
malekɛ xa bɛ.

¹⁷ Na nan a toxi a naxa a yetɛ
maniya a ngaxakerenyie ra, alako
a xa nɔ sɛrɛxɛdubɛ kuntigi wali
rabade kinikini nun tinxinyi ra Ala
bɛ, a fa findi jama xa yunubie
xafarima ra.

¹⁸ Isa fata mixie malide e xa
maratantanyi kui, barima a fan
maratantanyi nun tɔɔrɛ kolon nɛ.

3

Isa nun Annabi Munsa

¹ Na kui, n ngaxakerenyi seniyeŋxie, wo tan naxee xilixi ariyanna ma, wo xaxili xa ti Isa ra, Ala xa xɛɛra nun a xa sɛɛxɛdubɛ kuntigi, won danxaniyaxi naxan ma.

² A tinxin nɛ Ala bɛ, naxan nu bara a ti na wali ra, alɔ Annabi Munsa fan a rabaxi ki naxɛ Ala xa banxi kui.

³ Isa xa binyɛ dangi Munsa gbe ra, alɔ banxiti xa binyɛ dangixi a xa banxi ra ki naxɛ.

⁴ Banxi birin tixi mixi nde nan saabui ra, kɔnɔ Ala nan duniɲa birin daaxi.

⁵ Annabi Munsa findixi konyi dugutɛɛ nan na Ala xa banxi kui, alako a xa seedeŋɔɔya ba masenyi xa fe ra naxan fama tide.

⁶ Kɔnɔ Ala xa Mixi Sugandixi findixi Ala xa Di dugutɛɛ nan na, naxan Ala xa banxi yamarima. Won tan fan findixi na banxi nan na, xa won lama Isa ra, xa won won xaxili tima a ra, na nan findixi won ma matɔxɔɛ ra.

⁷ Na na a ra, wo xa wo ɲɛngi sa Ala Xaxili Seniyeŋxi xa masenyi xɔn ma. A sɛbɛxi,

«Xa wo bara a xui rame to,
⁸ wo naxa wo kobe raso a ra,
alɔ wo a rabaxi ki naxɛ gbengberenyi ma.

Na tɛmui a nu wo matofe nɛ,
kɔnɔ wo naxa a matandi.

⁹ Mɛnni wo benbae bara kata e xa n mato.

E naxa n ma wali to ɲɛ tongo naani bun ma.

¹⁰ Na kui, n naxa xɔnɔ na waxati mixie ma.

N naxa a fala, «E bɔɲɛ makuya n na tɛmui birin,
e mu n ma seriye kolon.»

¹¹ Na na a ra n naxa n kali xɔnɛ kui,
«E mu soma n ma malabui kui feo!»

¹² N ngaxakerenyie, wo xa mɛɛni wo yetɛ ma a fanyi ra alako wo bɔɲɛ naxa lu ɲaaxɔna nun danxaniyatareɲa kui, wo fa gbilen Ala fɔxɔ ra, Ala naxan na na.

¹³ Lɔxɔ yo lɔxɔ wo xa wo bore ralimaniya. Wo xa gbilen na ma

lɔxɔɛ birin alako yunubi naxa fa wo nɔ, wo bɔɲɛ fa balan Ala mabiri.

¹⁴ Xa won sa won xaxili tima Ala xa Mixi Sugandixi ra alɔ won a folɔxi ki naxɛ, lanyi bara lu won nun Isa tagi.

¹⁵ A sɛbɛxi Kitaabui kui,
«Xa wo bara a xui rame to,
wo naxa wo kobe raso a ra,
alɔ wo a rabaxi ki naxɛ wo to a matandi.»

¹⁶ Nde Ala matandi, e to gɛ a xui ramɛde? Mixie xa mu a ra naxee mini Misira bɔxi ra Annabi Munsa saabui ra?

¹⁷ Ala xɔnɔ nɛ ndee ma ɲɛ tongo naani bun ma? Mixie xa mu a ra naxee yunubi rabaxi, e fa sɔntɔ gbengberenyi ma?

¹⁸ Ala a kali nde bɛ a e mu soma a xa malabui yire? Mixie xa mu a ra naxee a matandixi?

¹⁹ Na kui, won bara a fahaamu a e xa danxaniyatareɲa nan a niya e mu so.

4

Malabui danxaniyatɔɛɛ bɛ

¹ Ala xa laayidi, a naxan tongo won bɛ sofe a xa malabude, na mu kanaxi. Wo xa fe birin naba alako sofe na malabude kui a naxa kana wo bɛ.

² Won bara na xibaaru fanyi mɛ alɔ booree a mɛxi ki naxɛ, kɔnɔ a mu sese fanxi e ma e xa danxaniyatareɲa xa fe ra.

³ Kɔnɔ won tan naxee bara la a ra, won fama nɛ sode na malabude kui. A sɛbɛxi na xa fe ra,

«N to xɔnɔ e ma, n naxa n kali,
e mu soma n ma malabude.»
Kɔnɔ Ala xa wali bara ɲɔn kabi duniɲa fɔlɛ,

⁴ barima a sɛbɛxi Kitaabui kui na lɔxɔɛ solofere nde xa fe ra,

«Lɔxɔɛ solofere nde Ala xa wali naxa kamali. A naxa a malabu.»

⁵ A man sɛbɛxi Kitaabui kui, «E mu soma n ma malabude.»

⁶ Ala nu bara a ɲanige mixi ndee xa so a xa malabude kui, kɔnɔ na mixi singe naxee na xibaaru mɛxi, e mu so e xa danxaniyatareɲa xa fe ra.

⁷ Na nan a toxi Ala bara lɔxɔɛ gbetɛ sugandi naxan findixi to ra. Na fe singe to bara dangi a xɔnnakuye ra, Ala man naxa a masen Dawuda saabui ra, «Xa wo bara a xui rame to, wo naxa wo kobe raso a ra.»

⁸ Xa a sa li Yosuwe nu bara malabui fi e ma nu, Ala man mu nu lɔxɔɛ gbetɛ xa fe falama nu.

⁹ Han ya malabui luxi Ala xa pama be e mu naxan sɔtɔxi sinden.

¹⁰ Naxan soma Ala xa malabui kui, a a malabuma ne a xa wali birin ma, alɔ Ala malabuxi a xa wali kui ki naxe.

¹¹ Won xa fe birin naba sofe ra na malabui kui, alako mixi yo naxa bira tantanyi kui alɔ Isirayilakae a rabaxi ki naxe.

¹² Ala xa masenyi senbe gbo, a walima mixi bɔne ma. A xaapɛn dangife santidegema de firinyi ra. A soma won bɔne nun won sondonyi nan kui, a so won sɔra nun won nadɔxɔdee xɔn. A won sondonyi waxɔnfe nun mapɔxunyi birin makiiti.

¹³ Nimase yo mu nɔma a nɔxunde Ala ma. Ala fe birin toma ne, fe birin dentege fama sade a tan nan be.

¹⁴ Isa, won ma serexedube kuntigi xungbe, Ala xa Mixi Sugandixi, a to so ariyanna kui, won fan xa bira won ma danxaniya fɔxɔ ra won bara naxan makenen.

¹⁵ Won ma serexedube kuntigi won ma senbetareya kolon, a kinikinixi won ma na nan ma. Sentane naxa kata a ratantande mɔoli birin na alɔ won tan, kɔnɔ a mu a nɔ.

¹⁶ Na na a ra, won xa won maso a xa hinne kibanyi ra lanlanteya ra, alako won xa kinikini nun hinne sɔtɔ a temui.

5

Isa won ma serexedube kuntigi

¹ Serexedube kuntigi birin tongoxi adamadie nan ya ma, a fa ti Ala xa wali ra adamadie be, alako a xa hadiya nun serexe mɔoli birin ba yunubie xa fe ra.

² A mixie xa fe kolon naxee na dimi kui, e lɔxi, barima a fan na e ya ma, a tantanma.

³ A xa senbetareya a niyama ne a xa serexe ba a yete xa yunubie be, a nun pama xa yunubie xa fe ra.

⁴ Mixi mu nɔma yi binye sɔtɔde a yete ra, fo Ala a xili alɔ a Haruna xili ki naxe.

⁵ Ala xa Mixi Sugandixi fan mu serexedube kuntigi binye sɔtɔ a yete xa ra. Ala nan a fixi a ma, a falafe ra,

«To i bara findi n ma di ra. N tan fan bara findi i Baba ra.»

⁶ A man sebexi Kitaabui kui, «I bara findi serexedube ra abadan, Melekisedeki mɔoli.»

⁷ Isa bara a xui ite Ala maxandi ra a xa dunijeigiri kui, a bara a makula, a na wafe. A na raba ne barima a a kolon a Ala nan nu nɔma a ratangade faxe ma. Ala bara a xa duba suxu, barima a nu bara tin lufe a xa yaamari bun ma.

⁸ Isa findixi Ala xa Di nan na, kɔnɔ na kui a naxa a matinkan fo a xa Ala rabatu hali na findixi tɔre nan na a be.

⁹ Isa xa fe to kamali, a naxa findi saabui ra a mantonyie birin xa abadan kisi sɔtɔ.

¹⁰ Ala naxa a ti serexedube kuntigi ra Melekisedeki daaxi.

¹¹ Fe gbegbe na na kui muxu wama naxan masenfe wo be, kɔnɔ na tagi rabafe xɔxɔ, barima wo mu soma fee kui mafurenyi ra.

¹² A nu lanma wo xa findi karamɔxɔ ra yi waxati, kɔnɔ han yakɔsi wo hayi na karamɔxɔ nde ma naxan wo xaranma Ala xa masenyi singee ra. Wo mu fata fe tilinxi fahaamude sinden, alɔ diyɔre naxan mu fata sube donde, fo a xa xije min sinden.

¹³ Mixi naxan hayi na Ala xa na masenyi singee ma, a mu gexi tinxinyi kolonde, a mu mɔxi a xa danxaniya kui. A luxi alɔ diyɔre naxan xije gbansan minma.

¹⁴ Kɔnɔ mixi naxan mɔxi a xa danxaniya kui, naxan bara ge tinxinyi nun tinxintareya tagi raba kolonde, a nɔma ne xaranyi tilinxi

fan kolonde. A tan luxi alɔ xɛmɔxi naxan baloma sube fanyi ra.

6

Ala xa sɛriyɛ tilinxi

¹ Na nan a toxi won lanma won xa siga yare ma Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi kui. Won xa dangi na masenyi singee ra, won xa so fe tilinxie kui. Na masenyi singee nan ya: wali jaaxi bɛninfe naxan mixi xaninma yahannama,

² danxaniyafe Ala ma, xunxafe ye xɔɔra, bɛlɛxɛ safe mixie ma, kelife faxɛ ma, nun Ala xa kiiti dɔnxɔɛ.

³ Xa Ala tin, won xa siga yare ma won ma xaranyi kui.

⁴ Mixi naxan bara gɛ Ala xa naiyalanyi tode, naxan bara Ala xa ki nɛmunɛmun, Ala Xaxili Seniyenxi bara lu naxan bɛ,

⁵ naxan bara a kolon a Ala xa masenyi fan, naxan bara Ala sɛnbɛ kolon naxan fama rawalide waxati naxan sa fama,

⁶ xa a sa li na mixi mɔɔli bara danxaniya bɛnin, a mu nɔma tuubide sɔnɔn. A luxi alɔ a man bara Ala xa Di mabanban wuri magalanbuxi ma, a fa a rayaagi jama ya xɔri.

⁷ Bɔxi naxan bara tunɛ ye sɔtɔ a fanyi ra, a fa sansi ramini a kanyi bɛ, Ala baraka ragoroma nɛ a ma.

⁸ Kɔnɔ bɔxi naxan tunbe nun nooge tun naminima, na bɔxi mu fan. A gbe mu luxi a xa danka, a ranɔnyi a fa gan.

⁹ Muxu xanuntenyie, hali muxu xa wɔyenyi xɔrɔxɔ, muxu bara la a ra wo na kira fanyi nan xɔn, naxan findi kisi kira ra.

¹⁰ Ala tinxin, a mu nɛɛmuma wo xa wali ma. A wo xa xanunteya kolon, wo naxan masenxi wo xa wali kui a xili ra, a nun wo naxan masenxi seniyentɔɛɛ bɛ. Han ya wo na na wali nan kui.

¹¹ Muxu wama nɛ wo xa wo tunnabɛxi na birin kui han a ranɔnyi, alako wo xa fe sɔtɔ wo wo xaxili tixi naxan na.

¹² Wo naxa wo tunnaxɔnɔ. Wo xa bira danxaniyatɔɛɛ xa misaali fɔxɔ ra, naxee kɛ sɔtɔma Ala naxan

laayidixi e bɛ. E na sɔtɔma e xa danxaniya nun e xa tunnabɛxi nan saabui ra.

¹³ Ala to laayidi tongo Iburahima bɛ, a mu nɔ a kalide fe nde ra naxan gbo a bɛ. Na na a ra, a naxa a kali a yɛtɛ ra,

¹⁴ a falafe ra,
«N baraka sama nɛ i xa fe. I bɔnsɔɛ wuyama nɛ.»

¹⁵ Iburahima to gɛ mame tide, Ala naxa a xa laayidi rakamali a bɛ.

¹⁶ Adama a kalima fe nde ra naxan gbo a bɛ. Na marakali sɛnbɛ fima nɛ a xa wɔyenyi ma, alako mixi naxa nɔ na matandide.

¹⁷ Na nan a toxi, Ala fan naxa a rakali alako mixie, na laayidi tongoxi naxee bɛ, e xa a kolon Ala xa natɛ mu masarama.

¹⁸ Ala naxa na laayidi tongo, a man naxa a rakali, alako won xa nɔ limaniya xungbe sɔtɔde. Wule yo mu na na fe firinyi kui. Won bara fe birin nabolɔ a xa fe ra, won fa won xaxili ti a ra.

¹⁹ Mixi xaxili tife Ala ra, a luma nɛ alɔ hanga naxan banbanxi ye bun ma. Won fan won xaxili tima Ala ra na ki nɛ naxan na a xa hɔrɔmɔlingira kui dugi gbakuxi xanbi ra,

²⁰ Isa soxi dennaxɛ won ya ra, a xa findi won ma sɛrɛxɛdubɛ kuntigi ra abadan, alɔ Melekisedeki.

7

Sɛrɛxɛdubɛ Melekisedeki

¹ Melekisedeki nan nu na Salamu mangɛ ra, a man nu findixi Ala Xili Xungbe Kanyi xa sɛrɛxɛdubɛ nan na. Iburahima to gɛ mangɛ ndee xun nakanade, Melekisedeki naxa sa naralan a ra, a duba a bɛ.

² Iburahima naxa farilɛ fi a ma. Melekisedeki xili fasarixi yi ki «mangɛ tinxinxi.» A man nu findixi Salamu mangɛ nan na, naxan xili fasarima yi ki «bɔnsa mangɛ.»

³ A baba mu kolon, a nga mu kolon, a xa taruxui mu kolon. A xa simaya fɔlɔxi temui naxɛ, a nun a jɔn temui, na fan mu kolon. Na kui,

a luxi ne alo Ala xa Di, naxan findixi serexedube ra abadan.

⁴ Wo a mato Melekisedeki tide nu gboxi ki naxe. Hali won baba Ibrahima, a naxan soto a wasaso se ra, a naxa na farile fi a ma.

⁵ Ala xa seriye a falama jama xa farile so Lewi bonsoe yi ra, naxan findixi serexedube ra. Na jama fan kelixi Ibrahima bonsoe ne, e findi Lewi ngaxakerenyie nan na.

⁶ Konso Melekisedeki tan, hali a to mu nu na Lewi bonsoe xa taruxui kui, Ibrahima naxa farile so a yi ra. Melekisedeki naxa duba Ibrahima laayidi kanyi be.

⁷ Birin a kolon mixi naxan dubama a boore be, a tide gbo na kanyi be.

⁸ Lewi xa mixi naxee farile rasuxuma, e faxama ne, konso Melekisedeki tan mu faxaxi.

⁹ Na kui, a luxi ne alo Lewi, naxan luma farile rasuxu ra, a nu bara farile fi Melekisedeki ma Ibrahima saabui ra,

¹⁰ barima Lewi bonsoe nu na a benba Ibrahima fate i, a naralan Melekisedeki ra temui naxe.

¹¹ Xa a sa li fe birin nu noma kamalide Lewi bonsoe xa serexedubeja saabui ra nu, jama Ala xa seriye sotoxi naxan na, e hayi mu nu na Melekisedeki xa serexedubeja ma nu, naxan mu fatanxi Haruna bonsoe ra.

¹² Serexedubeja na masara, yaamari fan xa masara.

¹³ Yi masenyi birin falaxi mixi naxan ma fe ra, a kelixi bonsoe ne serexedube mu na bonsoe naxe.

¹⁴ Birin a kolon a won Marigi kelixi Yuda bonsoe ne. Annabi Munsa mu yaamari yo fi na bonsoe mixie ma e xa serexedube wali raba.

¹⁵ Muxu naxan masenxi, a fiixe, barima serexedube gbete bara mini, naxan maniya Melekisedeki ra,

¹⁶ naxan mu findixi serexedube ra a bonsoe xa fe ra. Na kanyi findixi serexedube ra, barima faxe mu no a ra.

¹⁷ Yi seedejoxoya bara raba a xa fe ra,

«I findixi serexedube nan na abadan, Melekisedeki daaxi.»

¹⁸ Yaamari singe bara ba na a xa senbetareya xa fe ra, a mu nu noma a xa wali rabade.

¹⁹ Na yaamari mu no fefe raka-malide, konso fe neene bara mini won xaxili tima naxan na, naxan noma won malide won makorede Ala ra.

²⁰ Na fe neene mu tixi marakali xanbi.

²¹ Serexedube singee bara wali suxu marakali xanbi, konso Isa nan findixi serexedube ra yi marakali ra Ala naxan masenxi,

«Marigi bara a kali, a mu a xa nate masarama:

I tan nan findixi serexedube ra abadan.»

²² Na kui, Ala bara saate tongo won be Isa saabui ra, naxan fan boore be.

²³ Na xanbi, serexedube singee nu wuya, barima e to faxa, mixi gbete nu tima e joxoe ra.

²⁴ Konso Isa tan mu faxama, a buma ne abadan. A xa serexedubeja mu radangima mixi gbete ma.

²⁵ Na nan a toxi a noma mixi rakiside naxan a makorema Ala ra a tan saabui ra. A jipe to a ra, a noma findide e xa saabui fanyi ra Ala yire abadan.

²⁶ Won hayi na na serexedube kuntigi mooli nan ma naxan seniyen, yunubi mu na naxan ma, naxan mu fe jaaxi yo kolon, naxan mu luma yunubitoe ya ma, naxan xa fe itexi dangife koore ra.

²⁷ Isa mu luma alo boore serexedube kuntigie, naxee lanma e xa serexe ba loxo yo loxo e xa yunubie xa fe ra, a nun jama xa yunubie xa fe ra. A tan bara a yete ba serexe ra kerenyi ra.

²⁸ Yaamari singe nu mixi senbetaree nan tima serexedube kuntigie ra, konso na marakali neene naxan faxi na yaamari singe dangi xanbi, a bara Ala xa Di ti serexedube kuntigi ra, naxan bara ge kamalide abadan.

8

Ala xa saate neene

¹ Masenyi xunyi nan ya: Won ma serexedube kuntigi magoroxi Ala Xili Xungbe Kanyi xa kibanyi yirefanyi ma ariyanna kui.

² A walima Ala xa hōromolingira yati yati nan kui, Marigi naxan tixi, adamadie belexe foxi mu naxan na.

³ Serexedube kuntigi birin lanma a xa serexe mooli birin ba Ala be. Na kui a nu lanma se nde xa lu yi serexedube fan yi ra a naxan bama serexe ra.

⁴ Xa won ma serexedube kuntigi nu na dunija nu, a mu nu findima serexedube ra nu, barima Ala xa yaamari jan bara mixi gbetee ti na serexe wali ra.

⁵ Na mixie Ala batuma hōromolingira nan kui, naxan misaalixi hōromolingira ra naxan na ariyanna. Na nan a toxi Ala naxa Annabi Munsa yamari hōromolingira tife ra, a falafe ra,

«A mato a fanyi ra,
i xa hōromolingira ti
alo a masenxi i be geya fari ki naxe.»

⁶ Kono yakosi Ala xa Mixi Sugandixi bara wali soto naxan tide gbo boore serexedubee xa wali be tife ra Ala nun adamadie tagi. A tide gbo barima a faxi saate naxan na, na fan saate fori be. A xa saate mabanbanxi laayidie nan na, naxee fan dangi laayidi forie ra.

⁷ Xa na saate singe nu noma a xa wali rabade nu, Ala mu fama a firin nde ra nu.

⁸ Ala naxa yi marakorosi raba pama ra,

«Marigi xa masenyi nan ya:
Waxati na fafe,
n saate neene tongoma Isirayila nun
Yudaya pama be temui naxe.»

⁹ Na mu luma alo na saate singe n naxan tongo e benbae be,
n e ramini Misira boxi ra temui
naxe.

E to n ma saate bepin,
n fan naxa e bepin.
Marigi xa masenyi nan na ki.

¹⁰ Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila pama be,
na waxati dangi xanbi.
Marigi xa masenyi nan ya:

N nan n ma seriye rasoma ne e xaxili
kui,

n a sebe e sondonyi ma.
N findima e Marigi Ala nan na,
e fan findi n ma pama ra.

¹¹ Mixi yo mu a boore matinkanma,
mixi yo mu a falama a ngaxakerenyi
be,

<I xa Ala kolon,>
barima na waxati e birin n kolonma
ne,
kelife mixi xuri ma han mixi
xungbe.

¹² N dijema ne e xa tinxintareya ma,
n e xa yunubie xafarima ne.»

¹³ A to yi saate xili fala saate neene,
a bara boore findi saate fori ra.
Saate fori tan lanma a xa ba na, a
tide mu na sonon.

9

Ala xa Mixi Sugandixi xa serexe

¹ Saate singe bun ma, yaamari ndee nu na batui xa fe ra, nun Ala xa hōromolingira xa fe ra, naxan nu na dunija.

² Na hōromolingira to ti, yire nde nu na naxan nu xili yire seniyenxi. Lanpui nu na a kui, a nun teebili serexe taami nu saxi naxan ma.

³ Yire seniyenxi firin nde nu na dugi gbakuxi xanbi ra, naxan nu seniyen dangife boore ra.

⁴ Surayi ganse xema daaxi nun saate kankira nu na na yire kui. Xema nu saxi saate kankira birin ma. Tonbili xema daaxi mana nu ragataxi naxan kui, Haruna xa xuli naxan fuga, a nun walaxee, saate sebexi naxee ma, e birin nu na na saate kankira kui.

⁵ Ala xa maleke noroxi masolixi firinyi nu tixi saate kankira fari, e yunubi xafari yire makoto. A mu lanma won xa so na woyenyi birin kui yakosi.

⁶ Na yire to ge yailande na ki, serexedubee nu luma so ra na yire seniyenxi singe nan kui, e e xa wali raba naa.

⁷ Kono serexedube kuntigi nan gbansan nu noma sode na yire

seniyenxi firin nde kui. Ne yo je a nu soma naa sanmaya keren, a wuli xanin a xa yunubie nun pama xa yunubie xa fe ra e naxan naba a kolontareya ma.

⁸ Na kui, Ala Xaxili Seniyenxi nu wama a masenfe ne a yire naxan nu seniyen dangife yire birin na, a menni mu nu rabixi mixie be na horomolingira singe xa waxati.

⁹ Na birin findixi misaali nan na yi waxati mixie be. A a masenma a na serexe birin mu noma batulae xaxili rasenyende.

¹⁰ Na yaamari singee, donse, minse, nun sali ye xa fe ra, e nu fixi mixie ma e xa yunubie nan xa fe ra, han waxati neene fama temui naxe.

¹¹ Ala xa Mixi Sugandixi to findi won ma serexedube kuntigi ra, a bara fa heeri ra, a naxan soto won be. A bara so Ala xa horomolingira fanyi kui, adamadi mu naxan yailanxi yi bende fuji fari.

¹² Konɔ a mu so si kontonyi nun ninge wuli xa ra, a so na yire seniyenxi fisamante kui a yete wuli nan na. A so ne kerenyi ra, barima na nu findixi xunsare nan na adamadi be naxan mu jonma abadan.

¹³ Xa si kontonyi nun tura wuli, a nun te xube naxan fatanxi ninge serexe ra a sa mixi seniyentaree ma, xa na fe mooli noma mixi rasenyende nu,

¹⁴ Ala xa Mixi Sugandixi wuli mu dangima xe na ra? A naxa a yete ba serexe kamalixi ra Ala be, Ala Xaxili Seniyenxi xa yaamari bun ma, alako a xa won xaxili rasenyen wali jaaxie ma, naxee won faxama. A na raba ne won be alako won xa Ala Nije batu.

¹⁵ Na kui, a bara findi saabui ra yi saate neene xa fe ra, mixi xilixie xa ke soto naxan buma abadan, alo a laayidixi e be ki naxe. A faha na nan ma, a findi xunsare ra yunubie xa fe ra naxee rabaxi na saate fori xa waxati bun ma.

¹⁶ Saate naxan findi ke fe ra, na

mu kamalima sinden, fo saate tongoma faha.

¹⁷ Ke mu noma sotode beenun saatetongoe xa faha. A mu sotoma saatetongoe baloxi temui naxe.

¹⁸ Na nan a toxi na saate singe mu tongoma wuli xanbi.

¹⁹ Annabi Munsa to Ala xa seriye masen pama be, a naxa ninge nun si kontonyie wuli tongo, a nun ye, a fa na kasan Kitaabui nun pama ma se nde ra naxan yailanxi hisopi burexe nun yexee xabe gbeeli ra, a fa a fala, a naxe,

²⁰ «Wuli nan ya naxan saate xirima wo nun Ala tagi.»

²¹ Annabi Munsa man naxa wuli kasan horomolingira ma, a nun horomolingira yirabase birin ma.

²² A seriye ki ma, fayida se birin nasenyenma wuli nan na. Yunubi mu xafarima wuli ifili xanbi.

²³ A nu lanma se naxee misaalixi fee ra ariyanna kui, e xa rasenyen serexe ra. Ariyanna xa marasenyenyi rabama serexe nan na naxee fan booree be.

²⁴ Ala xa Mixi Sugandixi mu soxi horomolingira xa kui adamadie naxan yailanxi, naxan misaalixi horomolingira ra naxan na ariyanna. A so ariyanna yati nan kui, alako a xa won ma dentege sa Ala be.

²⁵ A mu soxi naa sanya wuyaxi, alo serexedube kuntigi naxan soma Ala xa horomolingira kui je yo je wuli nde ra, naxan mu findixi a gbe ra.

²⁶ Xa a nu na ki ne nu, Ala xa Mixi Sugandixi nu lanma ne a xa tɔɔɔ sanmaya wuyaxi kabi duniɔa folɔ ra. Konɔ na mu a ra. Yakɔsi yi waxati donxɔe, a naxa mini sanmaya keren, alako a xa yunubi xa fe kana a yete serexe saabui ra.

²⁷ Adamadie faxama ne sanya keren, e fa makiiti.

²⁸ Ala xa Mixi Sugandixi fan bara faha sanmaya keren, alako a xa yunubi ba mixi gbege ma. A man fama ne a firin nde, konɔ na waxati a mu fama yunubie xa fe xa ra, a

fama mixie nan be naxee xaxili tixi kisi ra.

10

Isa xa serexe

¹ Annabi Munsa xa seriye misaalixi fe fanyi nan na naxan fama fade. A findixi misaali gbansan nan na. Na nan a toxi a Annabi Munsa xa seriye mu noma Ala batulae raseniye kerenyi ra, na serexee saabui ra naxee bama je yo je.

² Xa a sa li a nu noma e raseniye nu, mixie mu nu luma serexee ba ra temui birin, barima serexe keren gbansan nu noma e xa yunubi birin xafaride kerenyi ra, na yunubi xa fe mapoxunyi yati mu luma e xunyi.

³ Kono je yo je na serexee findima maratuse nan na mixie be a yunubie na e ma.

⁴ Tura nun si kontonyi wuli mu noma yunubie bade.

⁵ Na nan a toxi, Ala xa Mixi Sugandixi to so duniya, a naxa a masen Ala be,
«I mu wama serexe xon.
I mu wama hadiya xon.
I bara fate yailan n be.

⁶ I mu wama serexe gan daaxi xon ma,
i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan xon ma.

⁷ N naxa a masen, «N bara fa. A sebexi n ma fe ra Kitaabui kui, Ala, n na fafe i sago rabade.»

⁸ Singe a naxa a masen,
«I mu wama serexe yo xon ma.
E mu rafan i ma.
I mu wama hadiya yo xon ma.
I mu wama serexe gan daaxi xon ma,
i mu wama serexe yunubi xafari daaxi fan xon ma.»

A nu bara na fala hali na yaamari to nu toma a xa seriye kui.

⁹ Na dangi xanbi, a bara a masen,
«Ala, n na be. N bara fa i sago rabade.»

Na kui, a naxa fe singe ba na, alako fe firin nde xa ti.

¹⁰ Na panige nan a niyaxi won naseniye Ala xa Mixi Sugandixi

Isa fate saabui ra, naxan baxi serexe ra kerenyi ra.

¹¹ Serexedube birin e xa wali rabama loxo yo loxo. E luma serexee ba ra naxee mu noma yunubie xafaride.

¹² Kono Isa tan, a to ge serexe keren bade yunubie xa fe ra, a naxa a magoro Ala yirefanyi ma, a luma dennaxe abadan.

¹³ A na a mamefe a xa ti a yaxuie ma,

¹⁴ barima a bara mixie rakamali kerenyi ra, a naxee raseniye xaxi a xa serexe kerenyi saabui ra.

¹⁵ Ala Xaxili Seniyenxi na tagi rabama won be yi masenyi ra. A singe, a naxa a masen,

¹⁶ «Saate nan ya n naxan tongoma Isirayila bonsoe be:

Na waxati na dangi,
n nan n ma seriye luma ne e boje ma,
n na sebema ne e sondonyi ma.»

¹⁷ A man naxa a masen,
«N mu ratuma e xa yunubie nun e xa wali kobie ma sonon.»

¹⁸ Yunubi na ge xafaride temui naxe, serexe mu bama na yunubi xa fe ra sonon.

¹⁹ N ngaxakerenyie, na kui won bara limaniya soto sofe ra na yire seniyenxi fisamante kui Isa wuli saabui ra.

²⁰ Isa bara na kisi kira neene rabi won be, alako won xa dangi na dugi ra naxan gbakuxi horomolingira kui a fate saabui ra.

²¹ Won ma serexedube kuntigi to tixi Ala xa banxi xunyi ra,

²² won xa won makore Ala ra boje fixe nun danxaniya ra. Na danxaniya won nalimaniyama ne, barima won boje raseniye xaxi won ma yunubie ma, won fate fan maxaxi ye tinse ra.

²³ Won xa won xaxili ti Ala ra tunnabexi kui, barima naxan laayidi tongoxi won be, a mu noma na kanade.

²⁴ Won xa meeni won bore ma, alako won xa won bore ralimaniya won xa lu xanunteya nun wali fanyi kui.

25 Won naxa won ma malanyie rabolo de, alɔ ndee na a rabafe ki naxe. A lanma won xa won bore ralimaniya. Won to a kolon Ala xa lɔxɔɛ na fafe, won naxa tagan na ma.

26 Xa a sa li, won Ala xa nɔndi kolon, kɔnɔ won man nu fa lu yunubi raba ra won janige ra, sɛrɛxɛ gbɛtɛ mu na sɔnɔn naxan nɔma won ma yunubie xafaride,

27 fo gaaxui xungbe Ala xa kiiti ya ra, naxan findima tɛ mankanɛ ra a matandilae bɛ.

28 Xa mixi nde Annabi Munsa xa sɛriyɛ matandi, e a faxama nɛ kinikinitarepa kui, seede firin xa na mu a ra saxan xa seedeɓɔxɔya saabui ra.

29 Kɔnɔ naxankatɛ dangima na tan na mixie bɛ, naxee Ala xa Di maboronma e sanyi ra, e a xa saate wuli rasɔtɔ naxan e raseniyɛnxi, e Ala Xaxili rasɔtɔma naxan hinnexi e ra.

30 Won yi masenyi kanyi kolon, «N tan nan mixi gbeɓɔxɔma, n tan nan e sare fima e ma.» A man sɛbɛxi, «Marigi fama nɛ a xa nama makiitide.»

31 Ala Njɛ xa naxankatɛ magaaxu.

32 Wo xa ratu na lɔxɔɛ singee ma. Wo to naiyalanyi to, wo naxa wo tun nabɛxi gere xɔrɔxɔɛ kui naxan findixi tɔɔrɛ ra wo bɛ.

33 E naxa wo konbi, e naxa wo naxankata nama ya xɔri. Wo fan naxa lu mixie sɛeti ma, naxee bara na tɔɔrɛ mɔoli sɔto.

34 Wo naxa kinikini geelimanie ma, wo naxa tin a ra sɛɛwɛ kui e xa wo harige ba wo yi ra, barima wo a kolon harige nde na wo bɛ naxan dangi na boore ra pon, a bu abadan.

35 Wo naxa fe rabolo, wo xaxili tixi naxan na, barima na sare gbo.

36 Wo hayi na tun nabɛxi ma, alako wo xa Ala sago rakamali, wo fa fe sɔto a naxan laayidixi wo bɛ.

37 A sɛbɛxi, «A gbe mu luxi sɔnɔn.

Naxan lanma a xa fa, a fama nɛ, a mu dugundima.

38 N ma tinxintɔɛ kisima nɛ danxaniya saabui ra.

Kɔnɔ xa a sa li a man naxa gbilen xanbi,

n mu jɛlexinma a xa fe ra.»

39 Won mu findixi fe rabɛɓinyie xa ra, naxee xa fe xun nakanama. Won tan findixi danxaniyatɔɛɛ nan na, naxee kisima.

11

Danxaniya

1 Danxaniya kanyi, a a xaxili tima fe nde ra a laxi naxan na. Hali a mu na fe toma a ya ra, a a kolon nɔndi nan a ra.

2 Won benbae xili fanyi sɔto na nan ma.

3 Danxaniya saabui ra, won a kolon a Ala nan dunjɔna daaxi a xa masenyi ra. Se naxan toma naa a fatanxi fe nan na naxan mu toma.

4 Danxaniya saabui ra, Habila naxa sɛrɛxɛ ba Ala bɛ naxan nu fan dangife Kabila gbe ra. Ala naxa na sɛrɛxɛ suxu, a Habila findi tinxintɔɛ ra a xa danxaniya saabui ra. Hali Habila to faxaxi, a naxan nabaxi danxaniya ra na findima nɛ masenyi ra won bɛ.

5 Danxaniya saabui ra, Enoki naxa te koore ma, a mu faxa. Mixi yo mu nɔ a tode, barima Ala nu bara a rate koore ma. Beenun a xa te, Ala nu bara a masen a Enoki rafan a ma.

6 Mixi mu nɔma rafande Ala ma danxaniya xanbi. Mixi naxan a makɔrema Ala ra, a lanma a xa la a ra a Ala na na, a nun a xa la a ra a Ala mixie nan sare fima naxee a fenma.

7 Danxaniya saabui ra, Nuha naxa kunkui banban alako a xa denbaya xa kisi. Ala nu bara banbaranyi xa fe fala a bɛ beenun a xa dunjɔna li. Nuha nu gaaxu Ala ya ra. A xa danxaniya a masenma kiiti bara kana dunjɔna bɛ. Nuha naxa tinxinyi sɔto ke ra a xa danxaniya saabui ra.

8 Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa Ala xui ratinmɛ sigafe ra boxi ma a mu dennaxan kolon, alako a xa menni sɔto ke ra.

⁹ Danxaniya saabui ra, Iburahima naxa sabati na bɔxi ma, Ala nu bara naxan laayidi a bɛ. A naxa lu menni alɔ xɔnɛ a xa kiri banxie kui, alɔ Isiyaga nun Yaxuba, naxee findixi na ketongoe ra.

¹⁰ A nu na a mamefe a xa taa senbema sɔtɔ, Ala taa naxan kɔorinxi, a a ti.

¹¹ Danxaniya saabui ra, Sara dibaritare fan naxa nɔ di baride nɛlexeforija kui, barima a nu laxi a ra a Ala mu a xa laayidi kanama.

¹² Na nan a to, xeme keren saabui ra, xemoxi naxan mu nu nɔma di sɔtɔde sɔnɔn, na naxa bɔnsɔɛ xungbe sɔtɔ, «naxan xasabi maniyaxi tunbuie xasabi ra naxee na koore ma, a nun meyenyi xasabi ra naxan na baa de ra. E kɔnti mu nɔma kolonde.»

¹³ Yi mixie bara faxa e xa danxaniya kui, e mu fee sɔtɔ naxee nu laayidixi e bɛ. E nu laxi a ra a fanyi ra, a na laayidie mu kanama. E nu a kolon a e findixi «xɔnɛ nan na dunija bende funi fari.»

¹⁴ Mixi naxee na fe moolie falama, e a masenfe nɛ a e na taa gbete fenfe e sabatima dennaxɛ.

¹⁵ Xa e kelide xɔli nu bara e suxu nu, e nu nɔma gbilende naa.

¹⁶ Kɔnɔ e nu taa gbete fenma naxan fan e kelide bɛ, taa naxan na ariyanna. Na kui, Ala mu yaagixi e ra, e xa a xili e Marigi Ala, barima a nu bara taa yailan e bɛ.

¹⁷ Danxaniya saabui ra, Iburahima mu tondi Isiyaga bade serexe ra, Ala nu a matoma temui naxɛ. A mu tondi a xa di kerenyi bade serexe ra, di naxan nu laayidixi a bɛ,

¹⁸ Ala nu bara a fala naxan ma fe ra,

«Isiyaga nan findima i bɔnsɔɛ ra, i xili luma naxan xun ma.»

¹⁹ Iburahima nu a kolon a Ala senbe gbo, hali Isiyaga faxa, a nu nɔma na rakelide faxɛ ma. Fayida na nan naba misaali ra, barima Ala a xa di ragbilen nɛ a ma.

²⁰ Danxaniya saabui ra, Isiyaga naxa duba Yaxuba nun Esayu bɛ e xa simaya xa fe ra.

²¹ Danxaniya saabui ra, Yaxuba naxa duba Yusufu xa die bɛ, a nu luxi dondoronti a xa faxa. A naxa Ala batu, a yi masuxuxi a xa xuli ra.

²² Danxaniya saabui ra, Yusufu naxa masenyi ti a xa saya makɔrɛ, a lanma e xa naxan naba a fure ra Isirayilakae minima Misira bɔxi ra temui naxɛ.

²³ Danxaniya saabui ra, Munsa to bari, a barimae naxa a nɔxun kike saxan bun ma a xa tofanyi xa fe ra, e mu gaaxu mangɛ xa yaamari ya ra.

²⁴ Danxaniya saabui ra, Munsa to mɔ, a naxa tondi findide Firawuna xa di gine xa di ra.

²⁵ A naxa wa a xɔn ma, a xa tɔrɛ sɔtɔ Ala xa nama ya ma, dine a xa nɛlexin yunubi ra waxati dunkedi bun ma.

²⁶ A bara a kolon Ala xa Mixi Sugandixi xa magore nan fan dangi Misira naafuli ra. A nu sare matoma a fama naxan sɔtɔde yare.

²⁷ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa keli Misira bɔxi ma, a mu gaaxu Firawuna xa xɔnɛ ya ra. A naxa a tunnabexi, barima a nu gaaxuxi Ala nan ya ra, naxan mu toma.

²⁸ Danxaniya saabui ra, Munsa naxa Sayamaleke Dangi Sali raba, a wuli kasan naadeɛ ma, alako sayamaleke naxa Isirayilakae xa di singee faxa.

²⁹ Danxaniya saabui ra, Isirayilakae naxa Xulunyumi baa igiri a xaraxi ra. Misirakae to bira e fɔxɔ ra, e naxa madula ye xɔɔra.

³⁰ Danxaniya saabui ra, Yeriko tete naxa bira a yetɛ ra, Isirayilakae to ge a rabilinde xi solofere bun ma.

³¹ Danxaniya saabui ra, langoe gine Raxabi naxa kisi kaafirie ya ma, barima a nu bara Isirayilaka yire rabenyie yigiya a fanyi ra.

³² N munse sama na fari sɔnɔn? Waxati mu luma n bɛ n xa Gedeyon, Baraki, Samison, Yefite, Dawuda, Samuweli, nun namipɔnmɛɛ xa fee fala.

³³ Danxaniya saabui ra, e naxa no mangataae ra, e naxa jere tinxinyi kui, e naxa fe laayidixi soto, e naxa no yete xaane ra,

³⁴ e naxa ratanga te xungbe nun santidegema ma, e xa senbetareya naxa findi senbe ra, e naxa senbe soto gere kui, e fa sori galie keru.

³⁵ Gine ndee naxa e ngaxakerenyi faxaxie to, naxee rakelixa faxe ma. Mixi ndee naxa jaxankata, e tondi minide na toore kui, alako e xa marakeli fanyu soto.

³⁶ Mixi ndee naxa bonbo, e mayele soto, e lu geeli kui, e xirixi yolonxonyi ra.

³⁷ Mixi ndee naxa magono, e naxa tooro, e naxa a ibolon, e naxa faxa santidegema ra. Ndee naxa lintan, yexee nun si kiri ragoroxi e ma, se birin baxi e yi ra, e jaxankataxi, e halakixi,

³⁸ e nu fa lintan gbengberenyi ma, geyae longori ra, fonmee nun yilie kui. A mu nu lanma dunija mixie xa na binye soto na danxaniyatoo xa lu e ya ma.

³⁹ Na mixi naxan birin xili fanyu soto e xa danxaniya saabui ra, e mu fee soto naxee nu laayidixi e be.

⁴⁰ Ala mu tin e xa fe xa kamali won xanbi. A bara fe fanyu janige won be naxan dangi fe singe ra.

12

Tunnabexi

¹ Na danxaniyatoo gali, naxee bara e xa danxaniya masen dunija be, e man xa findi misaali ra won be. Won xa fe birin nun yunubi birin nabolo naxan won tooroma won ma jere kui. Won xa won gi tunnabexi ra kira xon ma Ala naxan saxi won ya ra.

² Won xa won ya ti Isa ra, naxan danxaniya kira rabixi won be, naxan fama won ma danxaniya rakamalide. Isa tin ne wuri magalanbuxi xa toore ra, alako a xa seewa yare. A mu gaaxu na yaagi ra. Na kui, a xa faxe dangi xanbi, a naxa a magoro Ala xa kibanyi yirefanyu ma.

³ Wo xa ratu a xa misaali ma, a tooroxi ki naxee yunubitoo saabui ra, alako wo naxa tagan, limaniya naxa ba wo yi ra.

⁴ Wo mu yunubi gerexi sinden, han wo wuli xa mini.

⁵ Wo tan, Ala xa die, wo bara neemu Ala xa masenyi ma wo rali-maniyaxi naxan na, a falafe ra,

«N ma di, i naxa yo Marigi xa marakorosi ma, limaniya naxa ba i yi ra, a i xuruma temui naxe.

⁶ Marigi a xanuntenyi nan xuruma. A naxee birin kolonxi a xa die ra, a e jaxankata.»

⁷ Wo xa tin na ra, barima Ala na wo xurufe ne alo a xa die. Di mundun na, naxan baba mu a xuruma?

⁸ Xa Ala mu wo xuruma, alo di birin xuruma ki naxe, a luxi ne alo wo mu findixi a xa die ra, a lima a halale mu wo ra.

⁹ Won babae won xuruma dunija, won fan e binya. A mu lanma won xa tin a ra, Baba Ala naxan na ariyanna, a xa won xuru alako won xa kisi?

¹⁰ Won babae nu won xuruma waxati di nan bun ma e yete xaxili ra, kono Ala tan won xuruma won ma munafanyu yati nan ma fe ra, alako won xa lu Ala xa seniyenyi kui.

¹¹ Na xurui xorocho, a mu mixi raseewama a fole, kono a donxoe ra, a foxi tinxinxi raminima ne yare bonesa kui.

¹² Na na a ra, wo xa wo senbe so, wo tan naxee belexee taganxi, naxee xinbi tooroxi.

¹³ Wo xa wo jere kira tinxinxi xon ma, alako mabenye naxa telexun, e xa yalan.

¹⁴ Lanyi xa lu wo nun mixie tagi. Wo xa lu seniyenyi kui, xa na mu a ra wo mu Marigi toma.

¹⁵ Wo xa meeni wo bore ma, alako mixi yo naxa mini Ala xa hinne kui. Wo naxa lu xono ra wo bore ma, na fa mixi gbegbe tooro wo ya ma.

¹⁶ Wo meeni de! Wo naxa yene raba. Wo naxa seriye kana

alɔ Esayu, naxan a xa foriɲa tide masaraxi bande lenge keren xa fe ra.

¹⁷ Wo a kolon a to nu waxi a baba xa duba a be, a xa foriɲa ke sɔto, a baba naxa tondi. Esayu naxa a mayandi yaye ra, kɔnɔ a baba mu tin na ra.

¹⁸ Wo mu wo makɔre na yire ra wo xa wo belexe din a ra alɔ Isirayilakae fe naxan to gbengberenyi ma. Te nun nuxui fɔɔre nu na geya fari dennaxe, foye xungbe nu bɔnbɔ a ra.

¹⁹ Wo mu sara xui nun Ala xui magaaxui mexi. Isirayilakae to na me, e naxa Munsa mayandi alako e naxa na xui me sɔnɔn.

²⁰ E naxa gaaxu Ala xa yaamari ya ra, «Mixi nun sube yo din yi geya ra, na kanyi fama ne magɔnde, a faxa.»

²¹ Na fe nu magaaxu han Annabi Munsa naxa a fala, «N bara gaaxu han n bara seren.»

²² Kɔnɔ wo tan bara wo maso Siyoni geya yire ra, Ala Niɲe xa taa naxan na ariyanna, Darisalamu naxan na koore ma, maleke wulu wulu malanxi dennaxe seewe kui.

²³ Ala xa pama fan na na, naxee xili sebexi buki kui ariyanna. E findixi Ala xa di singee nan na. Dunɲa Makiitima Ala na menni ne, a nun tinxintɔe nii naxee xa fe bara kamali.

²⁴ Isa fan na naa, naxan bara findi saabui ra saate neene rakamalife ra, naxan wuli bara findi serexe ra. Na fan dangi Habila gbe serexe ra.

²⁵ Wo naxa tondi Ala xa masenyi ra. Mixi naxee tixi dunɲa bende funi fari, e to tondi na masenyi ra, e naxa paxankate sɔto. Yakɔsi, won munse sɔtɔma sɔnɔn xa a sa li won tondima masenyi ra, naxan fatanxi Ala yati yati ra naxan na koore ma?

²⁶ Singe Ala xui naxa bɔxi raseren, kɔnɔ yakɔsi a bara laayidi tongo, «N man bɔxi raserenma ne, kɔnɔ yi biyaasi n koore fan naserenma ne.»

²⁷ A to a fala, «n man,» na nu wama a masenfe ne a se daaxi birin naserenma ne, a fa kana. Fe naxan mu raserenma, na nan luma, a mu kana.

²⁸ Won fama lude mangeya niini naxan bun ma, na tan mu serenma, na mu kanama. Na kui, won xa Ala tantu, won xa a batu yaragaaxui nun binye ra a wama naxan xɔn,

²⁹ barima won Marigi Ala luxi ne alɔ te naxan se birin ganma.

13

Marasi danxaniyatɔee be

¹ Wo xa wo tun nabexi wo bore maxanufe ra ngaxakerenya kui.

² Wo xa xɔne rasene a fanyi ra. Mixi ndee xɔne yigiyama ne, a fa sa li e mu a kolon xa maleke na a ra.

³ Wo xa ratu geelimanie ma nun mixie ma naxee paxankataxi. Wo xa fe fanyi raba e be alɔ wo birin na fate bende keren nan kui.

⁴ Wo birin xa futi binya. Yene nun langoeɲa naxa lu wo ya ma, barima Ala fama ne na seniyentareɲa makiitide.

⁵ Wo naxa a lu kɔbiri xa fe mile xa wo rapere. Naxan na wo yi, wo xa wo wasa so ne. Ala yati naxa a masen, «N mu i rabepinma, n mu i raboloma.»

⁶ Na nan a toxi won nɔma a falade limaniya ra, «N Marigi n demenma, n mu gaaxuma. Adama tan nɔma munse rabade n na kɔre?»

⁷ Wo xa ratu wo xa yareratie ma, naxee bara Ala xa masenyi masen wo be. Wo xa e jere ki mato, e xa danxaniya xa findi misaali ra wo be.

⁸ Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu masarama. A nu na ki naxe xoro, a man na na ki ne to, a man luma na ki ne abadan, na birin keɲa keren.

⁹ Wo naxa bira xaranyi mooli gbete fɔxɔ ra. Wo bɔne xa senbe so Ala xa hinne saabui ra. Yaamarie, donse raharamuxie xa fe ra, nee mu nɔma wo malide.

¹⁰ Hɔrɔmolingira walikɛe mu nɔma serexe donde naxan baxi won tan be.

¹¹ Serexedube kuntigi xuruse wuli bama ne serexe ra hɔrɔmolingira kui yunubie xa fe ra, kɔnɔ na xuruse fate tan ganma ne taa fari ma.

¹² Na nan a toxi, Isa fan to wa nama rasenyenfe a yete wuli saabui ra, a naxa paxankata taa fari ma.

¹³ Won fan xa bira a foxo ra na yaagi kui taa fari ma,

¹⁴ barima won na taa naxan kui, a mu buma. Won taa nan fenfe naxan fama fade.

¹⁵ Won xa tantui fi Ala ma serexe ra temui birin Isa saabui ra. Na serexe findima won ma masenyi nan na naxan a xili matoxoma.

¹⁶ Wo man naxa nemu fe fanyie rabade mixie be. Wo xa wo booree ki, barima na fe molie findima serexe nan na naxee rafanxi Ala ma.

¹⁷ Wo xa wo xa yareratie xui ratinme, wo xa e xa yaamarie suxu, barima e na menife wo ma, alako wo naxa gbilen Ala foxo ra, xa na mu a ra na dentege sa fama ne e torode. Wo xa fe birin naba alako e xa no na dentege sade sewe kui bone mawa xanbi, barima na nan findima wo xa munafanyi ra.

¹⁸ Wo xa Ala maxandi muxu be, barima muxu a kolon muxu xaxili fixe, muxu wama jerefe fe fanyi molli birin nan kui.

¹⁹ Wo man xa Ala maxandi muxu be, alako n xa no gbilende wo yire mafuren mafuren.

²⁰ Ala naxan bone sa fima mixi ma, Ala naxan won Marigi Isa rakeli faxe ma, Isa naxan menima a xa mixie ma a xa saate wuli saabui ra, saate naxan mu kanama abadan,

²¹ Ala xa fere birin fi wo ma alako wo xa no a sago rabade. Ala xa fe lu won bone ma naxan nafa a ma a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxo na a be abadan. Amina.

²² N ngaxakerenyie, wo xa wo haake to n be yi masenyi xa fe ra, barima n mu woyenyi xonkuyaxi a gbe ra.

²³ Wo xa a kolon won ngaxakerenyi Timote bara a yete soto. Xa a mu bu fade, muxu birin fama ne wo yire.

²⁴ Wo xa wo xa yareratie nun seniyento birin xebu muxu be. Italikae naxee na be, e fan bara wo xebu.

²⁵ Ala xa hinne wo birin na.

**Ala xa masenyi
Annabi Yaki naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Yi Kitaabui findixi bataaxe nan na Annabi Yaki naxan sebe Yuwifi danxaniyatɔɛ ma naxee nu yensenxi jamanɛe kui. Na waxati, fee nu xɔɔxɔxi Isayankae ma. Hali mangasanyi, a nu e jaxankatama. Ala Xaxili Seniyenxi naxa yi masenyi fi Annabi Yaki ma alako a xa a sebe, a xa findi limaniya ra danxaniyatɔɛ be, e xa e tun nabexi Ala xa nɔndi kira xɔn.

Yi Kitaabui marasi gbegbe nan fima danxaniyatɔɛ birin ma. A a masenma ne won be a Ala xa fe falafe, a nun a xa seriye rabatufe, e sese keren mu a ra. Danxaniya mu findima nɔndi ra, xa a kanyi mu birama Ala xa yaamarie fɔxɔ ra a xa dunijeigiri kui. Yi Kitaabui naxe a danxaniya nun kewali fanyi nan jɛrema kira keren xɔn ma. E mu noma fatande e bore ra.

Yi Kitaabui won nasima a lanma won xa jɛre ki naxe won ma danxaniya kui. A mu lanma won xa mixie rafisa e boore be. Won xa won bore mali, won xa won bore binya, won xa won bore xanu. Won xa won de suxu, woyen kobi naxa mini won de i. Won xa won tun nabexi tɔɔre kui, won man naxa won yete igbo. Won naxa won xaxili ti yi dunipa ra. Fe birin kui, won xa won xaxili ti Alatala nan na.

Ala xa won mali alako won birin xa yi seriye suxu a suxu ki ma. Amina.

**Ala xa masenyi
Annabi Yaki naxan
sebe**

Tunnabexiya, danxaniya, nun Ala xa seriye rabatufe

¹ N tan Yaki nan yi ki, Ala nun a xa Mixi Sugandixi Marigi Isa xa

konyi. N bara wo xeebu, wo tan Isirayila bɔnsɔɛ fu nun firinyi naxee yensenxi jamanɛe ma.

² N ngaxakerenyie, wo xa seewa tɔɔre mooli birin kui,

³ barima wo a kolon a wo tɔɔre naxan sɔtoma danxaniya kui, a wo duluxɔtoma ne.

⁴ Wo xa duluxɔto han a ranonyi alako wo xa danxaniya xa tilin, wo xa findi mixi kamalixie ra, fefe mu luxi naxee xa fe ra.

⁵ Xa fahaamui mu na mixi nde yi ra wo ya ma, a kanyi xa Ala maxandi. A a sɔtoma ne, barima Ala mixi birin kima a yiriwaxi ra a xa fonisireya ma.

⁶ Kɔnɔ fo mixi xa Ala maxandi danxaniya ra, a naxa siike, barima mixi siikexi luma ne alo mɔɔnyoni, foye naxan bɔnbɔma, a a matutun.

⁷ Na kanyi naxa a manɔxun a a se nde sɔtoma Ala ra,

⁸ barima a xaxili mu tixi Ala gbansan xa ra, a sanyie na kira wuyaxi nan xɔn.

⁹ Danxaniyatɔɛ setare xa seewa barima Ala bara a xa fe ite.

¹⁰ Kɔnɔ banna tan xa seewa Ala to bara a xa fe magoro, barima a xa fe jɔnma ne alo sansi fuge tofanyi.

¹¹ Soge xone na te, sansi lisima ne han a fuge bira, a xa tofanyi jɔn. A na na ki ne banna fan be. A na a xa walie kui temui naxe, a birima na leeri ne.

¹² Nelexinyi na mixi be naxan a tun nabexima tɔɔre kui, barima xa a bara ge na tɔɔre raxande, Ala kisi xunnakeli fima ne a ma. Ala na nan laayidixi a xanuntenyie be.

¹³ Mixi ne wama tantanfe, a naxa a fala a Ala nan a ratantanfe, barima Ala mu birama fe jaaxi fɔxɔ ra, a man mu adama yo ratantanma fe jaaxi ra.

¹⁴ Adama yete waxonfe jaaxi nan a ratantanma. Na nan a mabendunma han a a rabira.

¹⁵ Adama waxonfe jaaxi xa di findixi yunubi nan na. Yunubi fan na raba, a xa di findima faxe nan na.

¹⁶ N ngaxakerenyi xanuxie, wo naxa la wule ra.

17 Ki hagige birin fatanxi Daali Mange nan na naxan na koore, naxan soge, kike, nun tunbuie daaxi, naxan mu masarama abadan.

18 A yete sagoe ma, Ala bara won nakisi a xa nɔndi masenyi saabui ra, a won findi a xa die ra, alako won xa binye soto dangife a xa daalise birin na.

19 N ngaxakerenyi xanuxie, wo xa yi woyenyi me: Wo birin xa wo tuli mati wo bore ra, wo naxa gbata woyenyi ra, wo boje naxa te mafuren na,

20 barima adamadi xa xone mu a tutunma Ala xa tinxinyi ma.

21 Na na a ra, wo xa tondi fe jaaxi nun fe kobi mooli birin nabade. Wo xa wo yete magoro, wo xa nɔndi suxu naxan bara masen wo be, barima na nan noma wo rakiside.

22 Wo xa Ala xa masenyi rabatu. Xa wo a rame gbansan kono wo mu a raba, wo bara wo yete madaxu.

23 Xa mixi nde Ala xa masenyi rame, kono a mu bira a foxo ra, a luma ne alo mixi naxan a yatagi matoma kike ma,

24 a fa siga, a neme a yatagi ma a na ki naxe.

25 Kono mixi naxan Ala xa seriye kamalixi matoma a fanyi ra, a a tun nabexi, a mu neme seriye ma kono a a rabatu, na kanyi barakama ne. Ala xa seriye xoreya fima ne adamadie ma.

26 Mixi yo a yete mapoxun diinela ra, kono a mu a de noxi, na kanyi na a yete madaxufe ne. A xa diine tide yo mu na.

27 Diine fixe naxan nafan Baba Ala ma, a tan nan ya: won xa meeni kiridie nun kaape ginne ma e xa toore kui, dunja fe man naxa wo madaxu.

2

Mixi rafisafe a boore be

1 N ngaxakerenyie, wo naxa mixie rafisa e boore be, barima wo danxaniyaxi won Marigi Isa Nore Kanyi nan ma, Ala xa Mixi Sugandixi.

2 Wo xa wo mapoxun yi ma: Mixi nde naxa fa wo malanxi dennaxe,

xurunde xema daaxi na a belexe ra, dugi tofanyi ragoroxi a ma. Setare fan naxa fa, dugi fori tojaaxi ragoroxi a ma.

3 Xa wo dugi tofanyi kanyi xeebu a fanyi ra, wo fa a fala a be, «I magorode fanyi nan yi ki,» kono wo fa a fala setare tan be, «Ti menni,» xa na mu a ra, «Doxo boxi, n bun ma be,»

4 wo mu mixi rafisaxi a boore be xe na ki? Wo mu jerexi mapoxun kobi xa ra na ki?

5 N ngaxakerenyi xanuxie, wo wo tuli mati n na. Ala bara mixie sugandi naxee findixi setaree ra dunja ki ma, alako e xa findi bannamixie ra danxaniya ki ma. Ala bara e sugandi alako e xa findi ketongoe ra a xa mangeya kui. Na nan laayidixi mixie be naxee Ala xanuxi.

6 Kono wo tan, wo bara setaree mabere. Bannamixie xa mu wo tooroma, e wo xanin kiitisa xon ma?

7 E tan xa mu wo Marigi xili fanyi rasotoma?

8 Wo xa Mange Alatala xa seriye nan nabatu, alo a sebexi Kitaabui kui ki naxe, «I xa i boore xanu alo i yete kan gundi.» Xa wo na raba, wo bara bira fe fanyi foxo ra.

9 Kono xa wo mixi ndee rafisa e boore be, wo bara yunubi raba. Seriye nan wo makiitima, barima wo bara findi seriye matandilae ra.

10 Xa mixi seriye birin nabatu kono a yire keren matandi, na kanyi bara seriye birin matandi,

11 barima naxan a falaxi, «I naxa yene raba,» a tan nan man a falaxi, «I naxa faxe ti.» Hali i mu yene raba, kono xa i faxe ti, i findixi Ala xa seriye matandila nan na.

12 Na kui, wo xa woyen, wo man xa wo jere alo naxee fama makiitide seriye ra naxan xoreya fima mixi ma.

13 Kiiti loxoe, Ala mu kinikinima mixi ma naxan mu kinikini a boore adama ma. Kinikini senbe gbo kiiti be.

Danxaniya nun a kewali

14 N ngaxakerenyie, a tide yo mu na xa mixi a fala a a danxaniyaxi, kɔnɔ a mu kewali fanyi rabama. Yi danxaniya mɔɔli nɔma mixi raki-side?

15 Xa wo ngaxakerenyi mageli na a ra, lɔxɔɛ keren baloe mu na a yi ra,

16 mixi nde fa lu wo ya ma a a fala a bɛ, «Siga, i naxa kɔntɔfli, i xa dugi nde ragoro i ma, i xa i dɛge,» kɔnɔ a fa lu a mu a xa kɔntɔfli ba, na kanyi xa wɔyenyi tide yo mu na.

17 Danxaniya na na ki nɛ. Xa a mu mixi tutunma wali fanyie rabafe ma, a tide yo mu na.

18 Kɔnɔ mixi nde nɔma a falade, «I tan, danxaniya kanyi nan i ra, kɔnɔ n tan fe fanyi raba nan n na.» Kata i xa i xa danxaniya masen n bɛ wali fanyi xanbi. N tan n ma danxaniya masenma i bɛ n ma kewali fanyi nan saabui ra.

19 I laxi a ra, a Ala keren na a ra. Na fan ki fanyi, kɔnɔ hali jinnɛe laxi na ra, e sɛrɛn gaaxui ra.

20 I tan xaxilitare, i mu a kolon danxaniya naxan mu kewali fanyi raminima, a tide yo mu na?

21 Munfe a niya won baba Iburahima naxa findi tinxintɔɛ ra Ala ya i? A mu fatan a xa kewalie xa ma, a to a xa di Isiyaga fi Ala ma sɛrɛxɛbade fari?

22 I bara a to, danxaniya nu walife nɛ a nun a xa kewali. Kewali nan danxaniya rakamalima.

23 Na kui, a naxa raba alo a sɛbɛxi Kitaabui kui ki naxɛ, «Iburahima naxa la Ala ra. Alatala fan naxa na findi tinxinyi ra a bɛ.» Iburahima xili naxa fala «Ala xanuntenyi».

24 Wo bara a to, adamadi xa kewali findima tinxinyi nan na a bɛ, a xa danxaniya gbansan xa mu a ra.

25 Langoe ginɛ Raxabi fan xa kewali xa mu findi tinxinyi ra a bɛ, a to xɛrae rasɛnɛ a xɔnyi, a kira masen e bɛ e e gima naxan na?

26 Mixi nii na siga, a fate faxama nɛ. Na kui, xa kewali fanyi mu na, danxaniya fan jɔnma nɛ.

3

Adama wɔyɛn ki

nun xaxilimaya naxan kelima koore ma

1 N ngaxakerenyie, a mu lanma mixi wuyaxi xa findi karamɔxɔ ra wo ya ma, barima karamɔxɔɛ fama makiitide nɛ a xɔrɔxɔɛ ra dangi mixi gbɛtɛɛ ra.

2 Won birin tantanma fe wuyaxi ma. Xa mixi nde mu tantanma a xa wɔyenyi kui, a mu tantanma dɛdɛ. Na kanyi nɔma a yetɛ birin suxude tinxinyi kui.

3 Mixi na wa soe xa a waxɔnfɛ raba, a karafoe nan nasoma a dɛ i. Na nan nɔma a fate birin naɲɛrede.

4 Kunkui fan na na ki nɛ. Hali kunkui belebele, foye xungbe naxan tutunma, mixi a rapɛrɛma feya xurudi nan na, a a ragi a na wa sigafe dennaxɛ.

5 Nɛnyi fan xurun, kɔnɔ a fe igboma.

Wo a mato, tɛ dondoronti di nɔma wondi belebele gande.

6 Tɛ nan na nɛnyi fan na, naxan findixi duniɲa fe kobi ra. Fate birin nɔxɔma fe ɲaaxi ra a xa wali saabui nan na. Mixi nɛnyi nɔma tɛ sode a xa dunɲɛigiri birin na, barima tɛ nan na nɛnyi ra, tɛ naxan kelima yahannama.

7 Adamadi nɔma daalise mɔɔli birin xurude. Sube xaɲɲɛ, xɔnie, bubusee, nun baa ma yɛxɛɛ, adamadi bara e birin xuru,

8 kɔnɔ mixi yo mu nɔma adamadi nɛnyi xurude. Xɔnɛ na a ra naxan ma lintanyi mu danma, naxan xa kasarɛ mu jɔnma.

9 Won won Baba, won Marigi, batuma nɛnyi kerenyi naxan na, won man adamadi dankama a tan nan na, Ala naxan daaxi a yetɛ misaali ra.

10 N ngaxakerenyie, dubɛ nun danke minife dɛ keren na, a mu fan.

11 Ye xɔnɛ nun ye bɛxi nɔma minide dulonyi keren na?

12 N ngaxakerenyie, xɔrɛ bili nɔma tugi bogi raminide? Mangoe bili nɔma xɔrɛ bogi raminide? Fɔxɛ

ye minima dulonyi naxan na, ye bexi mu minima menni ra.

¹³ Nde findixi fahaamula nun xaxilima ra wo ya ma? A xa na masen a nere ki fanyi nun a xa kewalie ra, a naxee rabama boɓe bexi kui, naxan fatanxi fahaamui ra.

¹⁴ Xa tɔɔne ɓaaxi nun mile na wo boɓe kui, wo naxa wo yete igbo na fee kui, wo naxa nɔndi masara wule ra.

¹⁵ Na xaxili mɔɔli mu kelixi koore xe. A kelixi dunɓa ne, Ala kolontareya, nun Ibulisa ma.

¹⁶ Tɔɔne nun mile na dennaxe, ya isoe nun fe kobi mɔɔli birin toma na ne.

¹⁷ Kɔɔ na fahaamui naxan kelixi koore ma, a seniyeɓen, a mixi boɓe sama, a diɓema, a kinikinima, a kewali fanyi raminiima, a mu mixi rafisama a boore be, a mu filanka-fuiɓa rabama.

¹⁸ Maale bogi minima a garansanma be ki naxe, tinxinyi fan minima mixi be na ki ne naxan birama lanyi nun boɓesa foxo ra.

4

Waxɔnfe nun yete igboɓa

¹ Wo sɔɔxɔma, wo gerema. Na rakelima mun ma? A mu kelima wo waxɔnfe kobie xa ma naxee e boore gerema wo boɓe kui?

² Wo wama se nde xɔn, kɔɔ wo mu a sɔɔma. Wo faxe tima, wo mila wo boore xa se ma, kɔɔ wo mu nɔma wo waxɔnfe sɔɔde. Wo sɔɔxɔma, wo gerema, kɔɔ na birin, wo mu sese sɔɔma barima wo mu Ala maxandima.

³ Wo na Ala maxandi fan, wo man mu sese sɔɔma, barima wo xa maxandi mu fan. Wo maxandi tima alako wo na naxan yo sɔɔ wo xa a rawali wo waxɔnfe kobie kui.

⁴ Wo tan danxaniyataree, wo mu a kolon naxan dunɓa maxanuma na bara Ala findi a yaxui ra? Dunɓa xanuntenyi findixi mixi nan na naxan Ala xɔɔxi.

⁵ Wo mu Ala xa Kitaabui xa masenyi kolon? Ala wama ne won xaxili, a bara naxan fi won ma, a xa bira a tan keren nan foxo ra.

⁶ Kɔɔ na birin kui, Ala xa hinne gbo dangi fe birin na. Kitaabui a masenma,

«Ala mu tinma yete igboe ra,

kɔɔ a hinnema yete magore ra.»

⁷ Na kui, wo xa wo yete magoro Ala be. Wo tondi Ibulisa be, a fan a gima ne wo ya ra.

⁸ Wo wo maso Ala ra, a fan a masoma ne wo ra. Yunubitɔee, wo wo yete raseniyeɓen. Filankafuie, wo wo boɓe rafixe.

⁹ Wo wa, wo sunnun, wo nimisa. Wo xa yele xa findi wo be wa ra, wo xa seewe xa findi sunnunyi ra.

¹⁰ Wo wo magoro Marigi be, a fan wo xa fe itema ne.

¹¹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra. Mixi naxan fe kobi falama a ngaxakerenyi xa fe ra, a a yete rafisa a be, na kanyi bara Ala xa seriye matandi. A a yete rafisaxi Ala xa seriye nan be na ki. Xa i bara na raba, i mu na Ala xa seriye rabatufe xe, i na a matandife ne.

¹² Seriyesa keren peti na a ra, kiitisa fan keren peti na a ra. A tan nan nɔma mixi rakiside, a tan nan nɔma mixi ralɔede. Kɔɔ i tan, nde na i ra, i to i yete findixi i boore makiitima ra?

¹³ Wo wo tuli mati, wo tan naxee a falama, «To, xa na mu tina, muxu sigama ne taa nde, muxu ɓe keren ti na yuleya raba kui, muxu geeni sɔɔ.»

¹⁴ Wo na fe mɔɔli falama kɔɔ wo ɓan mu a kolon naxan fama rabade tina. Wo xa dunɓeigiri findixi munse ra? Wo luxi ne alo wuyenga naxan toma dondoronti, a fa lɔe.

¹⁵ A lanma ne wo xa yi nan fala, «Xa Ala tin, muxu tina toma ne, muxu yi nun yi raba.»

¹⁶ Kɔɔ yete igboe nan na wo ra. Na mu fan.

¹⁷ Na kui, xa mixi fe fanyi kolon a lanma a xa naxan naba kɔɔ a mu a rabama, na bara findi na kanyi be yunubi ra.

5

*Bannaya kobi**Tunnabexiya tōre kui**Ala maxandife danxaniya ra*

¹ Yakōsi wo wo tuli mati, wo tan bannae. Wo xa wo wa xui ite, barima gbaloe nan fafe wo ma.

² Wo xa bannaya xun bara rakana, wo xa dugie bara bōrō.

³ Wo xa xεema nun gbeti bara xōrixōri. Na findima seede nan na wo xili ma, a a niya wo fate xa gan te ra. Wo bara naafuli malan yi waxati, kōnō waxati dōnxōe na a ra.

⁴ Wo wo tuli mati, wo tan naxee tondixi wo xa xe xabae sare fide. Wo xa walikεe wa xui bara Ala, Daali Mange, tuli li.

⁵ Wo xa dunjεigiri kui, wo mu tōnyi dōxōxi wo waxōnfe sese ma. Wo wo yete nan tun nalugama. Wo fa luxi nε alō xuruse turaxi a kōn naxaba lōxōe ma.

⁶ Wo bara kiiti jaaxi sa tinxintōe ma naxee mu nu tixi wo kanke, wo e faxa.

⁷ Na kui, n ngaxakerenyie, wo xa dijε han Marigi fa lōxōe. Wo xa a raba alō xεsa a rabama ki naxε. A dijε han tunεbirε, naxan a niyama sansi xa mō, a bogi.

⁸ Wo fan xa dijε. Wo xa limaniya, barima Marigi fa lōxōe bara makōre.

⁹ N ngaxakerenyie, wo naxa fe kobi fala wo bore xa fe ra, xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε. A gbe mu luxi kiitisa xa fa.

¹⁰ N ngaxakerenyie, wo xa lu alō namijōnmε naxee kawandi ti Marigi xili ra, e e tunnabexi tōre kui.

¹¹ Won a kolon barake na mixi bε naxan a tunnabexima tōre kui. Wo bara a mε Ayuba a tunnabexi ki naxε. Wo man bara a to Marigi naxan nabaxi a bε a xa tōre dangi xanbi. Marigi xa xanunteya nun a xa kinikini gbo.

¹² N ngaxakerenyie, naxan dangi fe birin na, wo naxa wo kali koore ra, wo naxa wo kali bōxi ra, wo naxa wo kali sese ra. Wo na «iyo» fala, a xa findi nōndi ra. Wo na «ade» fala,

a xa findi nōndi ra. Xa na mu a ra kiiti na sa, a mu fanma wo bε.

¹³ Mixi na wo ya ma naxan tōrōxi? A kanyi xa Ala maxandi. Mixi na wo ya ma naxan jεlexinxi? A kanyi xa Ala tantu bεeti ra.

¹⁴ Mixi na wo ya ma naxan furaxi? A kanyi xa danxaniyatōe jama kuntigie xili, e xa Ala maxandi a bε, e xa ture nde maso a ma Marigi xili ra.

¹⁵ Ala maxandi naxan fatanxi danxaniya ra, a furema rayalanma nε. Marigi furema rakelima nε. Xa a bara yunubi raba, Marigi a xafarima nε.

¹⁶ Na kui, wo xa wo xa yunubie fala wo bore bε, wo xa Ala maxandi wo bore bε, alako wo xa yalan. Tinxintōe Ala maxandi naxan tima, na Ala maxandi xa wali senbe gbo.

¹⁷ Eliya nu findixi adamadi nan na alō won tan. A to Ala maxandi a bōjε birin na alako tune naxa fa, Ala naxa a xa dube suxu. Tune mu fa bōxi jε saxan kike senni.

¹⁸ Na dangi xanbi, Eliya man naxa Ala maxandi tune man xa fa. Koore naxa tune bεjin, bōxi sansie naxa bogie ramini.

¹⁹ N ngaxakerenyie, xa mixi nde wo ya ma a bara nōndi kira bεjin, kōnō mixi gbete fa a ti kira fanyi xōn ma,

²⁰ wo xa a kolon, mixi naxan yunubitōe bama a xa yunubi fe ma, a bara a niya yunubitōe xa kisi, a xa yunubi birin bara xafari.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Piyeri naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Isa xa xεera Piyeri nan yi Kitaabui sebe Isayankae ma, naxee nu yensenxi yire wuyaxi Roma mangeya bun ma. Na waxati Roma nu bara no pamanε gbegbe ra. Roma na pamanε neene masoto, a mu tondima na pamanε xa a gbe diine rabatu, konο a nu wama ne na pamanε xa Roma xa kuyee fan batu. Isayankae mu tin na rabade Ala xa seriye xa fe ra. E nu a kolon Ala keren nan a ra. Na kui, Roma mangasanyi naxa e paxankata a paaxi ra.

Piyeri yi Kitaabui sebexi ne, alako a xa Isayankae ralimaniya naxee nu na na toore mooli kui. A naxa a fala e be a toore naxan fatanxi fe fanyi rabafe ra, a na mu paaxu, yaagi mu na a kui. A man naxa Isa xa faxe masen e be misaali ra, alako e xa a kolon Alatala na e seeti ma e xa toore kui, a man fama ne e rakelide faxe ma. Na birin noma findide limaniya ra Isayanka birin be naxee tooroma e xa danxaniya xa fe ra.

Piyeri fe gbegbe masenma danxaniyatooe be e jere ki xa fe ra. A won yamarima won xa bira Ala xa seniyenyi foxo ra. Xa won findixi Ala foxirabiree nan na, a lanma won xa jere a xa kira xon ma. Ala xa won mali na kui. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Piyeri naxan
sebe**

Xeebui

¹ N tan Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xεera, n bara wo xeebu yi sebeli ra, wo tan mixi sugandixi naxee yensenxi pamanεe ma alo Pontu, Galati, Kapadose,

Asi, nun Bitiniya, e findi xonee ra dennaxe.

² Baba Ala nu bara wo sugandi kabi a rakuya alo a nu wama a xon ma ki naxe. A Xaxili bara wo raseniyen, alako wo xa Ala xa Mixi Sugandixi Isa xui ratinme, wo man xa seniyen a wuli saabui ra. Ala xa hinne nun bojesa xa gbo wo yi ra.

Ala xa kisi

³ Tantui na Ala be, won Marigi Isa Ala xa Mixi Sugandixi Baba. A bara kinikini won ma, a a niya won xa bari a neene ra Isa xa marakeli saabui ra. A to Isa rakeli faxe ma, a naxa a niya won fan xa a kolon kisi na won be yare.

⁴ Na kisi findixi ke seniyenxi nan na naxan mu jonma, naxan mu kanama, naxan nagataxi won be ariyanna kui.

⁵ Wo to danxaniyaxi Ala ma, a wo makantama ne a senbe ra, alako wo xa kisi soto, a fama naxan naminide wo ma waxati donxoε.

⁶ Na kui, seewe na wo be, hali wo to na toore mooli birin kui yi saxanyi.

⁷ Na fe xoxoxooe a niyama ne fe paaxi birin xa ba wo xa danxaniya kui, a xa findi danxaniya sabatixi ra. A maniyaxi xεema nan na naxan gbi bama te ra. Wo xa danxaniya tide gbo xεema be. Ala xa Mixi Sugandixi Isa na fa, a wo matoxoma ne, a wo xun nakelima ne, a wo binyama ne wo xa danxaniya xa fe ra.

⁸ Wo bara Isa xanu, hali wo to mu a toxi. Hali wo to mu a toxi fa, wo lama a ra. Seewe xungbe naxan tagi mu noma rabade, a bara gbo ye wo yi,

⁹ barima wo bara kisi soto, wo xa danxaniya nu wama naxan xon.

Namijonmee xa masenyi

¹⁰ Namijonmee yati nu katama ki fanyi ra na kisi xa fe kolonfe wo naxan sotoxi Ala xa hinne saabui ra.

¹¹ E nu wama na kisi fa temui nun a fa ki kolonfe Ala xa Mixi Sugandixi Xaxili naxan xa fee masen e be. Na Xaxili naxan nu sabatixi e i, a naxa Ala xa Mixi Sugandixi xa toore nun

a xa xunnakeli masen e be beenun nee xa raba.

¹² Ala a masen ne namijonmee be, a e mu nu na xera ibafe e xa waxati mixie xa be. E nu na a ibafe wo tan nan be. E xera naxan ibaxi, mixi gbetee bara na xibaaru fanyi ti wo be Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, naxan kelixi koore ma. Hali malekee yati wama na masenyi kolonfe.

Danxaniyatɔe xa seniyenyi

¹³ Na nan a ra, a lan wo xa wo xaxili yailan fe ma wo naxan nabama, wo xa wo joxo sa wo yete xon ma, wo xa wo xaxili birin ti Ala xa hinne ra, a naxan fima wo ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa fa loxo.

¹⁴ Wo naxa bira wo waxonfe paaxi foxo ra alo wo nu a rabama ki naxee beenun wo xa Isa kolon. Wo xa wo Baba Ala xui rabatu.

¹⁵ Wo jere ki xa seniyen alo Ala naxan wo xilixi a seniyenxi ki naxee.

¹⁶ A sebexi Kitaabui kui, «Wo xa seniyen, barima n tan seniyen.»

¹⁷ Wo ne Ala maxandima, wo a falama a be a wo Baba, Ala naxan mixi birin makiitima a wali ra tinxinyi ra. Na kui, waxati donxoe naxan luxi wo be yi dunija bende funi fari, wo a masen wo jere ki ma a wo a binyaxi.

¹⁸ Wo xun mu saraxi se ra naxan kanama alo xema nun gbeti. Ala bara wo ratanga wo babae jere ki kobi ma.

¹⁹ Wo xunsaraxi Ala xa Mixi Sugandixi wuli nan na, naxan baxi serexe ra, alo yexee fanyi lanyuru yo mu na naxan ma.

²⁰ Ala nu bara a sugandi beenun dunija xa daa, konɔ a naxa a masen dunija be yi waxati donxoe wo tan nan xa fe ra.

²¹ Wo danxaniyaxi Ala ma a tan nan saabui ra, Ala naxan nakeli faxe ma, a fa a xun nakeli. Na kui, wo la Ala ra, wo xa wo xaxili ti a ra.

²² Wo to bira nondi foxo ra, wo bara seniyen, xanunteya fiixe bara lu wo boje ma wo ngaxakerenyie be. Na na a ra wo xa wo bore xanu wo boje birin na.

²³ Wo bara bari a neene ra Ala xa masenyi saabui ra. Na masenyi

misaalixi sansi xori nan na, naxan mu kanama abadan. A mu kanama alo sansi xori boore naxan sama boxi ma.

²⁴ Ibunadama misaalixi sansi nan na. A xa noxe luxi alo sansi fugaxi. Sansi tan lisima ne, a fuge fa bira,

²⁵ konɔ Marigi xa masenyi tan buma abadan. Na masenyi nan findixi xibaaru fanyi ra naxan ibaxi wo be.

2

Ala xa Nama

¹ Wo xa fe paaxi, wule, flanka-fuina, milanteya, nun xili kane bejin.

² Wo xa bira Ala xa masenyi foxo ra alo diyore wama xije xon ki naxee. Na noma a niyade wo xa kisi xa sabati,

³ barima wo bara Ala xa hinne kolon.

⁴ Wo wo makore Isa ra naxan misaalixi geme kende ra banxi tima naxan fari. Adamadie bara mee a ra, konɔ Ala tan na geme nan sugandixi barima a rafan a ma ki fanyi ra.

⁵ Wo fan misaalixi geme kende nan na naxee tixi Ala Xaxili xa banxi ra. Wo bara findi serexedube seniyenxie ra alako wo xa wo boje ba serexe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Na nan nafan Ala ma.

⁶ A sebexi Kitaabui kui, «N bara geme nde sugandi, naxan tide gbo.

N a doxoma Siyoni ne, a findi tuxui geme nan na.

Naxan lama a ra, na kanyi mu yaagima.»

⁷ Wo tan naxee danxaniyaxi, naxee lama a ra a na geme sugandixi tide gbo, xunnakeli na wo be. Konɔ yi masenyi sebexi danxaniyataree nan be, «Banxitie mee geme naxan na, na nan findixi geme kende ra banxi tuxui ma.»

⁸ A man masenxi, «Mixie e sanyi radinma na geme ra, e fa bira.»

E birama ne barima e mu tinma Ala xa masenyi ratinmede. Ala bara na ragiri e ma.

⁹ Kono Ala wo bonsɔɛ nan sugandixi, a xa findi mange xa serexedubee ra. A wo si raseniyen, a wo xunsara. A naxa wo ramini dimi kui, wo xa lu a xa nɔre bun ma. A na birin naba ne alako wo xa a matɔɔ dunija ma.

¹⁰ Singe wo mu nu findixi si ra, kono yakɔsi wo bara findi Ala xa jama ra. Singe Ala mu nu kinikinixi wo ma, kono yakɔsi a xa kinikini bara kamali wo be.

¹¹ N xanuntenyie, wo xa limaniya. Wo naxa bira dunija fee fɔɔ ra, barima nee wo bama Ala xa kira nan xon ma. Bekae mu na wo ra. Wo xonyi mu na yi dunija bende fupi fari xa ra.

¹² Wo xa dunija mixie xa tɔɔɔɔɔɔ xun nakana wo xa wali fanyi saabui ra, alako e fan xa Ala matɔɔ lɔɔɔɔɔɔ ma.

Mangasanyi

¹³ Wo wo yete magoro dunija mange birin be Marigi xa fe ra. Yaamari soxi e tan nan yi, a findi mange xungbe ra,

¹⁴ a findi mange xa xerae ra, alo gomina. E fe kobi rabae makiitima, e fe fanyi rabae matɔɔ.

¹⁵ Ala wama ne wo xa xaxilitaree de balan wo xa wali fanyi saabui ra.

¹⁶ Wo xa jere alo mixi naxee bara xɔɔɔɔɔɔ sɔɔ, kono na xɔɔɔɔɔɔ naxa a niya wo xa lu fe jaaxi kui. Wo xa findi Ala xa konyie ra.

¹⁷ Wo xa mixi birin binya. Wo xa wo ngaxakerenyie xanu. Wo xa gaaxu Ala ya ra. Wo xa mange xungbe binya.

Isa xa tɔɔɔɔɔɔ misaali

¹⁸ Konyie, wo xa wo yete magoro wo marigie be binye kui, hali e findi mixi xa fe maxɔɔɔɔɔɔ ra. Wo naxa mixi fanyie xa gbansan xui ratinme,

¹⁹ barima fe fanyi nan a ra tinfe e xa i tɔɔɔ tinxintareya ra Ala xa fe ra.

²⁰ Xa wo tɔɔɔɔɔɔ nde sɔɔ wo xa wali kobi xa fe ra, fe fanyi mu a ra. Kono

xa wo tɔɔɔɔɔɔ nde sɔɔ wo xa fe fanyi xa fe ra, Ala na kolonma ne wo be.

²¹ Wo xilixi na nan ma, barima Isa fan tɔɔɔ ne wo be, na fa findi misaali ra wo be wo birama naxan fɔɔ ra.

²² «A mu yunubi raba, a mu wule fala.»

²³ E to a konbi, a mu a gbɔɔɔɔɔɔ. E to a tɔɔɔ, a mu wɔɔɔɔɔɔ xɔɔɔɔɔɔɔɔ fala. A naxa kiiti so kiitisa tinxixi yi ra.

²⁴ A naxa faxa wuri magalanbuxi ma won ma yunubie xa fe ra, alako won xa fe jaaxi lu na, won xa jere tinxinyi kui. A xa fie nan wo rayalanxi.

²⁵ Wo nu luxi ne alo xuruse rabɔɔɔɔɔɔ, kono yakɔsi wo bara gbilen wo kantama ma, naxan a jɔɔɔ saxi wo nii xon ma.

3

Futi xiri

¹ Wo tan ginɛ, wo fan xa wo yete magoro wo xa mɔɔɔɔɔɔ be, alako wo xa mɔɔɔɔɔɔɔɔɔ danxaniyataree xa no danxaniyade wo tan e xa ginɛ wali ki saabui ra, hali wo mu sese fala e be,

² e xa wo xa marasenyenyi nun yaragaaxui gbansan to.

³ Ginɛ, wo naxa kata wo yete rayabude xunmasee ra, alo xun denbe, tulirasoe xɛɛma daaxi, xa na mu dugi tofanyie.

⁴ Ginɛ xa tofanyi xa findi bɔɔɔɔɔɔ fanyi nan na. Tofanyi nan na ki naxan mu kanama. Na nan tide gbo Ala be.

⁵ Singe ra ginɛ seniyenxie nu na ki ne. E xaxili nu tixi Ala ra, e e yete magoroxi e xa mɔɔɔɔɔɔ be,

⁶ alo Sara naxan nu Iburahima xui rabatuma, a nu fa a xili «n marigi». Wo findixi a tan nan bonsɔɔ ra, xa wo fe fanyi raba, wo mu tin gaaxui yo xa wo xaxili ya iso.

⁷ Wo tan fan, xemee, wo nun wo xa ginɛ, wo xa lu lanyi kui. Wo xa wo bore fahaamu. Xeme xa a kolon a a senbe gbo a xa ginɛ be. Xemee xa ginɛ binya barima wo birin nan ke keren tongoma, naxan findi kisi ra,

Ala naxan fima a xa fonisireya kui. Wo xa wo xa ginɛe binya, alako Ala xa wo xa maxandi suxu.

Xanunteya

⁸ Wo xa lan wo bore ma, wo xa wo bore fahaamu. Ngaxakerenya xanunteya xa lu wo tagi. Wo kinikini wo bore ma, wo man xa wo yete magoro wo bore be.

⁹ Wo naxa fe jaaxi joxo fe jaaxi ra, wo naxa konbi joxo konbi ra. Wo lan ne wo xa duba wo bore be, barima wo xilixi na nan ma, alako wo xa dube soto ke ra. A sebexi Kitaabui kui,

¹⁰ «Naxan wama simaya joxunme xon ma, heeri gbo naxan kui, na kanyi naxa fe kobi fala, wule naxa mini a de kui.

¹¹ A xa gbilen fe jaaxi foxo ra.

A nere ki xa fan.

A xa bira bojesa foxo ra tun nabexi kui,

¹² barima Marigi ya tixi tinxintoe nan na, a tuli matixi e xa maxandi ra. Konɔ, a a kobe rasoxi ne fe kobi rabae tan na.»

Kawandi tife

¹³ Nde noma wo toorde xa fe fanyi rabafe bara wo boje suxu?

¹⁴ Hali wo tooro tinxinyi xa fe ra, wo heeri nan soto ma. Wo naxa gaaxu fe ya ra dunija mixie gaaxuma naxan ya ra, wo boje naxa ifu.

¹⁵ Konɔ wo xa Ala xa Mixi Sugandixi findi wo Marigi ra wo boje kui. Wo xa fata a xa fe tagi rabade mixie be wo laxi wo xa kisi ra fe naxan ma,

¹⁶ konɔ wo xa na masenyi ti doyindoyin binye kui. Wo xa na raba boje fiixe ra alako wo yaxui naxee wo tojegema Ala xa Mixi Sugandixi xa fe ra, e xa lu yaagi kui.

¹⁷ Xa Ala a ragirima, a fisa i xa tooro fe fanyi xa fe ra, dine i xa tooro fe jaaxi xa fe ra.

¹⁸ Isa tinxintoe fan faxa ne kerenyi ra tinxintaree xa yunubie xa fe ra, alako a xa wo maso Ala ra. E naxa a

fate faxa, konɔ Ala Xaxili naxa a nii ragbilen a ma.

¹⁹ Ala Xaxili siga ne kawandi tide mixie be naxee nu na geeli kui laaxira, naxee singe nu bara tondi Ala xui ratinmede.

²⁰ Ala nu na e mamefe Annabi Nuha nu kunkui banbanma temui naxe. Mixi solomasaxan gbansan nan kisi kunkui kui ye ma.

²¹ Na fe bara findi misaali ra danxaniyatoe xunxa fe ra, naxan mixi rakisima yi waxati Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa marakeli saabui ra. Na xunxafe ye xora, a mu noxe bama mixi fate, konɔ a findima nate tongoe nan na Ala mabiri.

²² Isa bara te Ala yirefanyi ma ariyanna. Malekee, jinne, nun senbema birin na a xa yaamari bun ma.

4

Keja masarafe

¹ Isa xa toore dunija bende fuji fari, a xa findi misaali ra wo be, naxan a niyama wo xa limaniya. Danxaniyatoe naxan fate jaxankatama, na bara yunubi fe lu na.

² Na kui, a bara dunija waxonfe lu na, a xa bira Ala waxonfe foxo ra a xa simaya kui naxan luxi.

³ Wo temui naxan nabaxi dunija waxonfe foxo ra, na bara wasake. Wo bara bu dunija fe kobi kui alo yene rabafe, siisife, xulunyi jaaxi, beere minfe, nun kuye batufe, naxan findixi fe jaaxi ra.

⁴ Dunija mixie de bara ixara, barima wo mu birama e foxo ra sonon na dunija fee rabade. Na kui, e wo xili kanama,

⁵ konɔ e dentege sama ne kiitisa be, naxan fama mixi baloxie nun faxamixie makiitide.

⁶ Na nan a ra, Ala xa xibaaru fanyi naxa iba faxamixie fan be, alako Ala xa e nii rakisi, hali mixie to bara ge e fate tan makiitide.

Wo bore malife

⁷ Loxo donxe bara makore. Wo xa wo xaxili raxara, wo xa wo yete

suxu, alako wo xa nɔ Ala maxan-dide.

⁸ A gbengbenyi wo xa wo bore xanu a fanyi ra, barima xanunteya yunubi gbegbe nan makotoma.

⁹ Wo xa wo bore rasene boje fanyi ra, hali wo mu a findi woyen xunxuri ra.

¹⁰ Ala hinnexi wo ra ki naxe, wo fan xa hinne wo bore ra na ki ne, alako wo xa findi Ala xa walike fanyie ra, naxee a xa hinne itaxunma.

¹¹ Xa mixi wama masenyi nde tife, a xa Ala xa masenyi ti. Xa mixi wama a boore malife, a xa na raba Ala senbe ra, alako Ala xa matoxoe soto a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Matoxoe nun senbe na a be abadan. Amina.

Isayankae xa tɔɔre

¹² N xanuntenyie, na paxankate naxa wo terenna, wo naxan tofe. Fe neene mu a ra.

¹³ Tɔɔrofe alo Ala xa Mixi Sugandixi tɔɔro ki naxe, na xa findi seewe ra wo be, alako wo man xa jlexin a xa nore masen loxo.

¹⁴ Xa e wo konbi Ala xa Mixi Sugandixi xili xa fe ra, heeri na wo be, barima Ala Xaxili noroxi na wo ma.

¹⁵ Wo naxa paxankate soto nii bafe ma, mune tife ma, fe kobi rabafe ma, xa na mu a ra naafixiya ma.

¹⁶ Konɔ xa wo paxankate soto barima Isayankae nan wo ra, wo naxa yaagi, wo xa Ala matoxo Isayanka xili xa fe ra.

¹⁷ Naxankate waxati bara wa folofe Ala xa pama ma. Xa a folo won tan ma, a raponma danxaniyatatee ma di?

¹⁸ «Xa tinxintoe kisife xorocho, Ala kolontare nun yunubitoe tan luma di?»

¹⁹ Mixi naxee paxankatama, barima e na Ala waxonfe rabafe, e xa e xaxili ti e Daali Mange ra naxan xa lanlanteya mu kanama.

5

Marasie

¹ Danxaniyatoe kuntigie, n bara wo ralimaniya. Kuntigi nan n fan na alo wo tan. N seedepoxoya bama Isa xa tɔɔre xa fe ra. Isa na fa a xa nore masende dunipa be, n fan a sotoma ne.

² Wo xa wo jengi sa Ala xa pama xon ma naxan na wo xa kantari bun ma, alo xuruse kante meenima a xa goore ma ki naxe. Wo xa danxaniyatoe danxun wo janige ra alo Ala wama a xon ma ki naxe. Wo naxa na raba alo e na wo karaxan. Wo naxa a raba kobiri geeni xa fe ra, wo xa a raba wo boje birin na.

³ Wo naxa danxaniyatoe yamari a xorocho ra, naxee bara taxu wo ra. Wo xa findi misaali ra e be.

⁴ Xuruse kantama xungbe na fa, a wo binyama nore ra naxan mu masarama.

⁵ Fonikee, wo fan xa wo yete magoro forie be. Wo xa wo yete magoro wo bore be, barima a sebexi, «Ala yete igboe gerema ne, konɔ a hinnema yete magoree ra.»

⁶ Wo xa wo yete magoro Ala senbe bun ma, alako a xa wo xa fe ite a waxati.

⁷ Wo xa wo xa kontofili birin so a yi ra, barima a jengi sama wo xon ma.

⁸ Wo wo joxo sa wo yete xon ma. Wo naxa yanfa. Wo yaxui Ibulisa na fe birin nabafe alako a xa wo xa fe kana. A luxi alo yete naxan mixi fenfe a xa a don.

⁹ Wo ti a kanke i wo sabatixi ra wo xa danxaniya kui. Wo a kolon a Sentane danxaniyatoe birin tɔɔrofe na ki ne dunipa kui.

¹⁰ Wo na ge tɔɔrode dondoronti, Ala hinnente fama wo xa fe yai-lande, a wo ralimaniya, a senbe so wo yi naxan mu kanama. Ala wo xilixi ne a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra wo xa lu a xa nore bun ma abadan.

¹¹ Senbe na Ala nan be abadan. Amina.

Nungui

¹² N bara yi bataaxe sebe wo ma, n ngaxakerenyi duluxotoxi Silasi saabui ra, alako n xa wo ralimaniya,

n xa seedeḡoxoḡa ba a wo na Ala xa hinne yati nan bun ma.

¹³ Isayanka naxee na Babilon, Ala naxee sugandixi alɔ wo tan, nee bara wo xeebu, a nun n ma di Maraki.

¹⁴ Wo wo bore xeebu xanunteya sunbui ra. Ala xa wo bɔḡe sa, wo tan naxee na Isa foxo ra.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Piyeri naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Isa xa xεera Piyeri naxa yi Kitaabui firin nde sebe danxaniyatεe ma alako e xa limaniya, e xa lu Ala xa kira xεn ma. A naxa e ratu a e xa danxaniya mu fatanxi fe fufafu xa ra. A fatanxi Isa xa taruxui nan na, naxan findixi nεndi yati yati ra. Piyeri seederεxεya bama na taruxui xa fe ra. A naxan toxi Isa xa dunijeigiri kui, a nun a naxan kolonxi namijeonmεe xa Kitaabuie kui, na birin bara findi seede ra a nεndi ki ma.

Piyeri to γε na masende, a man naxa a fala danxaniyatεe be a mixie noma minide naxee e yete xili falama namijeonmεe, xa na mu a ra karamεxε, kεnε wule false nan e ra. Na mixi mεoli na na. Won noma e kolonde e xa wali nun e xa wεyenyi saabui nan na. Xa e xa masenyi nun e jere ki mu lanxi Ala xa Kitaabui xa seriye ma, wule false nan e ra.

A ranonyi Piyeri a falama Isayankae be e xa e tun nabexi, barima Isa fama ne gbilende dunija ma e fεxε ra, a fa e xanin ariyanna. Ndee nu wama Isa xili kanafe, a falafe ra a Isa bara dugundi, a a mu fa alε a laayidixi ki naxe. Piyeri naxa a tagi raba e be a Isa dugundife fatanxi a xa xanunteya nan na, barima a wama mixi gbegebe xa so a xa niini bun beenun a xa fa kiiti dεnxεe sade.

Na masenyi birin findixi limaniya nun lonni nan na won be. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Piyeri naxan
sebe**

Xεebui

¹ N tan, Simon Piyeri, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi nun a xa xεera, n bara yi bataaxe sebe wo ma. Won tan naxee bara danxaniya Isa ma, won birin bara danxaniya keren soto won Marigi Ala nun won Nakisima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa tinxinyi saabui ra.

² Ala xa hinne nun bojesa gbegebe fi wo ma Ala nun won Marigi Isa kolonfe saabui ra.

Isayankae jere ki

³ Won to bara Ala kolon, naxan won xilixi a xa nore nun a xa fanyi saabui ra, a bara fe birin so won yi a senbe ra, won hayi na naxan ma jerefe ra a waxonki.

⁴ Ala xa nore nun a xa fanyi bara a niya won xa fe laayidixi soto naxan maniye mu na, a falafe ra a won xa won gi fe jaaxie ma dunija ma, naxee fatanxi mixi waxonfe kobi ra, won fa lu Ala xa nore kui.

⁵ Na kui, wo xa kate birin naba jere ki fanyi xa sa wo xa danxaniya xun ma, Ala kolonfe xa sa wo jere ki fanyi xun ma,

⁶ wo xa yete suxui xa sa Ala kolonfe xun ma, wo xa tun nabexi xa sa wo xa yete suxui xun ma,

wo xa Ala yaragaaxui xa sa wo xa tun nabexi xun ma,

⁷ ngaxakerenya xa sa wo xa Ala yaragaaxui xun ma, xanunteya fan xa sa wo xa ngaxakerenya xun ma.

⁸ Xa na fe mεoli xun luma masa ra wo be, na a niyama ne wo xa no walide Marigi Isa be, Ala xa Mixi Sugandixi, na man a niya wo xa no a kolonde a fanyi ra.

⁹ Kεnε xa na mu a ra, wo bara neemu Ala wo xa yunubi dangixie xafarixi ki naxe. Na kui, wo bara lu alε dεnxui naxan mu se igbema a fanyi ra.

¹⁰ N ngaxakerenyie, Ala bara wo xili, a bara wo sugandi. Wo kate birin naba alako wo xa danxaniya

xa sabati. Xa wo na raba, wo mu birama abadan.

¹¹ Na kui, Ala wo rasenema ne a fanyi ra a xa Mixi Sugandixi Isa xa mangeya niini bun ma, naxan findixi won Marigi nun won Nakisima ra.

Ala xa masenyi kolonfe

¹² N mu taganma wo ratufe ra na fe ma, hali wo to nondi kolon, a man sabatixi wo boje i.

¹³ Fanni n na dunija, a lanma n xa nu wo ratu na fee ra,

¹⁴ barima won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi bara a masen n be n mu buma dunija ma sonon.

¹⁵ Konon n kate birin nabama ne, alako n na keli wo xun ma loxo naxe, wo xa no ratude na fee ma temui birin.

¹⁶ Muxu to won Marigi Isa senbe nun a fa ki masen wo be, a mu findixi kiini madoxoxi xa ra. Muxu naxan masen wo be Isa xa nore xa fe ra, a findixi nondi yati yati nan na, muxu naxan toxi muxu ya ra.

¹⁷ Baba Ala Nore Xungbe Kanyi bara a binya, a xunnakeli fi a ma yi masenyi ra, «N ma Di xanuxi nan yi ki, n seewaxi naxan na.»

¹⁸ Muxu na xui me ne, naxan keli koore ma, muxu to nu na a seeti ma geya seniyenxi fari.

¹⁹ Muxu a kolon namijonmee xa masenyie findixi nondi yati nan na. Wo lan wo xa wo joxo sa na xon ma a fanyi ra, alo mixi a joxo sama lanpui xa yanbe xon ma ki naxe koe ra han subaxe. Wo na na masenyi fahaamu wo boje kui, na luma ne alo looloe xa naiyalanyi naxan makenenma subaxe ma.

²⁰ Wo xa a kolon a fanyi ra a namijonme yo xa sebeli mu fatanxi a yete ra.

²¹ Namijonme xa masenyi mu fatanxi adamadi janige xa ra, a fatanxi Ala Xaxili yati nan na, naxan na masen namijonmee be.

2

Karamoxo kobie

¹ Mixi ndee nu na Isirayila pama ya ma, naxee nu a falama e yete be, a namijonmee, konon wule false nan nu nee ra. Karamoxo wule false fama lude wo fan ya ma, naxee xa xaranyi mixi raloma. Na kui, na wule false bara e Marigi rabolo, naxan e xunsaraxi. Na fe bara e xun nakana.

² Mixi gbegbe birama ne e foxo ra e xa fe jaaxi kui. Ala xa nondi maberema ne e tan xa fe ra.

³ E wo madaxuma wulee ra e xa milanteya xa fe ra, konon kiiti doxoxi e ya ra a rakuya. E xa xunnakane mu kanama.

⁴ Malekee to yunubi raba, Ala mu dije e ma de! A naxa e woli yahannama, a yolonxonnye sa e ma na dimi kui beenun kiiti loxoe xa a li.

⁵ Ala mu dije dunija ma Annabi Nuha xa waxati, a kaafirie sonto ne banbaranyi ra. Konon a naxa Nuha rakisi, naxan nu tinxinyi kawandima, a nun a xa mixi solofere.

⁶ Ala Sodoma nun Gomora raton ne, a e birin gan, e xa findi misaali ra mixi kobie be.

⁷ Konon a naxa Loti ratanga na gbaloe ma. Loti findixi tinxintoe nan na, naxan boje nu bara rapaaxu a ma na mixi jaaxie xa wali kobie xa fe ra.

⁸ Yi mixi tinxinxi nu sabatixi e tagi, a boje rapaaxuxi a ma temui birin e xa jaaxupa xa fe ra.

⁹ Na nan a masenxi, a won Marigi fata mixi fanyi fulunde fe xoroxoe kui, a man fata tinxintaree ragatade han kiiti loxoe na fa temui naxe.

¹⁰ A gbengbenyi, a yi rabama mixie nan na naxee biraxi e waxonfe jaaxi tun foxo ra, e fa Marigi xa mangeya matandi.

Nee e yete igboma. E suusa ariyannakae rasotode.

¹¹ Hali malekee, naxee senbe gbo e be, nee mu suusa adamadie rasotode Marigi ya xori.

¹² Na xurutaree luxi alo wula sube naxee xaxili mu na, naxee suxuma, e faxa. E konbi tima fee ma, e mu

naxee kolon. E xa fe rapɔnma ne alo na wula sube naxee xaxili mu na.

¹³ E tinxintareya sare nan sɔtɔma. E jɛlexinma wanduya rabafe ra yanyi xare ra. E luma ne wo xa xulunye ya ma alo nɔxɔe na sa se seniyeɛnxi ma. E jɛlexinma ne wo ratantanfe ra.

¹⁴ E yeɛe rabama temui birin. E mu taganma yunubi rabade. E mixie madaxuma naxee xa danxaniya mu sabatixi. Milanteya na e boɛe kui. E birin dankaxi.

¹⁵ E bara kira tinxinxi beɛin, e fa bira Beyori xa di Balami xa kira foxɔ ra, naxan nu wama wali tinxintare sare xɔn ma.

¹⁶ Ala naxa a xa yunubi masen a be a xa sofale saabui ra naxan woyen adamadi xui ra, a fa Annabi Balami xa daxuna iti.

¹⁷ Na mixie luxi ne alo tigie ye mu na naxee kui. E luxi ne alo nuxuie, turunnaade naxee tutunma. Dimi nan doxɔxi e ya ra.

¹⁸ E woyen xungbe nan falama naxan tide yo mu na, e e yete igboma, e mixie madaxuma fe seniyeɛntaree ra, mixi naxee baxi bade yunubitɔee ya ma.

¹⁹ E xɔreya laayidi mixie be, kɔnɔ e yete kan findixi dunija xa konyie ra, barima e mu nɔma e yete bade e waxɔnfe jaaxie yi ra naxee fama e xun nakanade. Mixi naxan birin luma a waxɔnfe jaaxi xa nɔe bun ma, a bara findi a waxɔnfe jaaxi xa konyi ra.

²⁰ Xa mixi bara ba dunija fe kobie ya ma Ala xa Mixi Sugandixi Isa kolonfe saabui ra, won Nakisima nun won Marigi, e man gbilen na fee ma, han nee man nɔ e ra, awa e xa tɔɔre dangima a singe ra.

²¹ E lufe e mu tinxinyi kira kolon, na fisa e be, dine e xa na kira kolon, e fa e kobe so seriye seniyeɛnxi ra, naxan nu bara fi e ma.

²² Yi taali e xa fe masenma a fanyi ra: «Bare bara a xa boxunyi don. Xɔse maxaxi, a man bara a yete manɔxɔ.»

3

Isa gbilenfe dunija ma

¹ N xanuntenyie, n ma bataaxe firin nde nan yi ki, n naxan seɛe wo ma. N bara wa xaxili fanyi fife wo ma yi bataaxee saabui ra, naxee wo ratuma na xaranyi ra wo naxan sɔtɔxi temui dangixi.

² N man bara wa wo ratufe namipɔnme seniyeɛnxi singee xa masenyi ma, a nun won Marigi nun won Nakisima xa yaamari ma, a xa xɛerae naxan nadangixi wo ma.

³ Kɔnɔ a gbengbenyi, wo xa a kolon a mixie fama ne dunija rapɔnyi, naxee yoma mixie ma, e bira e yete waxɔnfe foxɔ ra.

⁴ E a falama ne, «Isa bara a xa laayidi kana, barima han ya a mu gbilen dunija ma alo a a fala ki naxe. Kafi won benbae faxa, dunija luxi alo a fɔle.»

⁵ Na mixie bara neemu a Ala koore nun boxi daaxi a xa masenyi nan na. A fɔle ra, Ala xa masenyi nan a ragiri boxi xa maba ye xɔɔra.

⁶ Ala xa masenyi man naxa a ragiri ye xa din dunija ma Annabi Nuha xa waxati.

⁷ Na masenyi kerenyi man fama ne a ragiride koore nun boxi xa gan kiiti loxɔe, tinxintaree jaxankatama temui naxe.

⁸ Kɔnɔ, n xanuntenyie, wo naxa neemu fe keren ma: Won Marigi tan be, loxɔe keren luxi ne alo je wulu keren, je wulu keren fan luxi ne alo loxɔe keren.

⁹ Marigi mu dugundima a xa laayidi rakamalide, alo mixi ndee a mapɔxunma ki naxe. A xa diɛe gbo wo mabiri, barima a mu wama mixi keren xa loe. A wama ne dunija mixi birin xa tuubi.

¹⁰ Marigi fa loxɔe findima terenna nan na mixie be. Na loxɔe koore loema ne xui magaaxuxi ra, dunija birin ganma ne, adamadie xa wali nan tun luma Ala ya i.

¹¹ Wo to a kolon dunija jɔnma na ki ne, a lanma wo xa jere Ala waxɔnyi ra seniyeɛnyi kui.

¹² Wo mame tima ki naxe, a xa a niya na loxo xa fa sinnanyi ma. Na loxo koore nun boxi ganma ne te ra, e fa xunu.

¹³ Won koore neene nun boxi neene nan mamefe, tinxinyi saba-tima dennaxe, alo a laayidixi won be ki naxe.

¹⁴ N xanuntenyie, wo xa kate birin naba na mame ti kui, alako na loxo xa wo li boresa kui, a naxa wo li fe naaxi kui.

¹⁵ Wo xa a kolon a won Marigi xa dije findixi kisi nan na wo be, alo won xanuntenyi Polu fan a sebexi wo ma ki naxe. Ala yati nan na lonni fixi a ma.

¹⁶ A na nan masenma a xa bataaxe birin kui. A xa sebeli ndee fa-haamu xono. Xaxilitaree, naxee xa danxaniya mu raxaraxi, e na sebelie mafindima e waxonki. E na mooli rabama Kitaabui gbetee ra, kono na fe fama e ralode.

¹⁷ N xanuntenyie, wo to bara na birin kolon, wo xa wo joxo sa wo yete xon ma, alako kaafirie naxa wo ba wo xa danxaniya sabatixi kui.

¹⁸ Wo xa senbe soto won Marigi nun won Nakisima Isa xa hinne nun a kolonfe saabui ra. Tantui na Ala xa Mixi Sugandixi Isa be abadan. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Yaya naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Annabi Yaya naxan yi bataaxe sebe, a nu na Isa xa xera fu nun firinyie nan ya ma. A naxa Inyila Isa sebe, a man naxa bataaxe saxan sebe danxaniyatsee be, alako e xa Ala xa lonni nun limaniya soto. A donxoe ra, Annabi Yaya naxa Kitaabui nde sebe naxan xili «Ala xa Waxayi.» A na sebe Isayankae nan ma naxee nu na jaxankate soto fe e xa danxaniya xa fe ra.

Yi bataaxe singe sebe ne Isayankae ma alako e naxa e madaxu wule xaranyi ra, naxan nu yensenxi na waxati, a falafe ra Isa mu nu faxi dunija a adama ki ma. Annabi Yaya a masenxi a Isa findixi adamadi yati yati nan na, Ala naxan xeexi kelife koore ma a sago rabafe ma. Isa fatanxi Ala nan na, konɔ Ala naxa a ragiri a xa findi xeme ra dunija bendɛ fupɛ fari, alako a xa no a yete bade serexe ra ibunadama be.

Isa xa serexe tide gbo adama be, barima na gbansan noma a niyade adamadie xa kisi soto. Mixi naxan bara kisi soto Isa wuli saabui ra, a a kolon a boje kui a a kisixi abadan. Siike yo mu luma a yi ra sonon, barima a a kolon Ala fama ne a xa laayidi rakamalide.

Na serexe man findima misaali ra danxaniyatsee be. Annabi Yaya a masenma a won xa won bore xanu alo Ala won xanuxi ki naxe. Ala wama a foxirabirɛe xa findi mixie ra naxee e bore xanuma. Mixi naxan a falama a Ala xanuma, konɔ a mu a boore ibunadama xanuxi, na kanyi bara findi wule fale ra.

Ala kolonfe munafanyi gbo adama be. Na noma a niyade a xa ariyanna soto yare, a man xa dunijeigiri fanyi soto be. Ala xa won mali a xa

xanunteya kolonfe ra, alako won xa kisi soto, won man xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Amina.

**Ala xa masenyi singe
Annabi Yaya naxan
sebe**

Kisi Masenyi

¹ Kisi masenyi, naxan nu na kabi a folɛ, muxu tuli naxan mexi, muxu ya naxan toxi, muxu belexe naxan masuxuxi, muxu bara na seede ba.

² Naxan na kisi ra, na bara a yete masen.

Muxu bara a to, muxu bara na kisi xa fe kawandi ti, naxan mu nonma abadan, naxan nu na Baba Ala fe ma, beenun a xa a yete masen muxu be.

³ Muxu naxan toxi, muxu naxan mexi, muxu wo fan kawandife na nan na, alako won birin xa lu lanyi kui, won nun Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi.

⁴ Muxu yi fe sebefɛ ne wo ma, alako muxu xa seewe xa kamali.

⁵ Muxu naxan mexi Isa ra, muxu xa na dentɛge sa wo be. Ala findixi naiyalanyi nan na. Dimi yo mu na a i.

⁶ Xa won a fala won nun Ala na a ra, konɔ won jɛrema dimi kui, won bara wule fala, won mu jɛrefɛ nondi kira xon ma.

⁷ Konɔ, xa won jɛrema naiyalanyi kui Ala xa kira xon, won nun danxaniyatsee nan luma lanyi kui. Ala xa Di Isa wuli nan won naseniyenma yunubi birin ma.

⁸ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara won yete madaxu, nondi yo mu na won be.

⁹ Xa won na won ti won ma yunubie ra, Ala e xafarima ne, a won naseniyen won ma tinxintareya ma. Ala tinxin, won noma won xaxili tide a ra.

¹⁰ Xa won a fala yunubi yo mu na won ma, won bara Ala findi wule

fale ra, a xa masenyi mu na won boɲe kui.

2

Won xunmafalama

¹ N ma die, n bara na birin seɓe wo ma, alako wo naxa yunubi raba, kɔnɔ xa a sa li mixi nde naxa bira na kui, Ala xa Mixi Sugandixi Isa fama won xunmafalade Baba Ala be. Isa tinxin.

² A tan nan findixi seɗexe ra won ma yunubie xafarife ra. A mu won ma yunubie gbansan xafarixi, a na nan nabaxi dunija mixi birin be.

³ Xa won sa Ala xa yaamarie rabatu, na nan a masenma a won Ala kolon.

⁴ Xa mixi nde a fala, «N tan Ala kolon», kɔnɔ a mu a xa yaamarie rabatuma, wule fale nan a ra, nɔndi mu na a be.

⁵ Kɔnɔ mixi naxan Ala xui suxuma, Ala xa xanunteya bara ge kamalide na kanyi be. Na kui, won noma a kolonde won na Ala foxo ra.

⁶ Naxan yo a falama a nun Ala nan a ra, a lanma a xa a jere Isa xa kira xon.

⁷ N xanuntenyie, n yaamari naxan masenma wo be, fe neene mu a ra. Wo a kolon kabi a folo. Yaamari fori nan a ra, wo naxan singe me nu.

⁸ Kɔnɔ i man na mato n yaamari neene nan seɓefe wo ma. Nɔndi nan a ra naxan makenenxi Isa jere ki kui a nun wo tan fan jere ki kui, barima dimi na jonfe, Ala xa naiyalanyi laxixe bara mini folo.

⁹ Naxan a falama a a na Ala xa naiyalanyi kui, kɔnɔ a a ngaxakerenyi xonxi, na kanyi man na dimi nan kui.

¹⁰ Naxan a ngaxakerenyi xanuma, na kanyi sabatixi Ala xa naiyalanyi nan kui, fefe mu na naxan a rabi-rama.

¹¹ Kɔnɔ naxan a ngaxakerenyi xonma, na kanyi na dimi nan kui. A jere ma dimi nan kui, a mu a sigade yati toma, barima dimi bara a ya donxu.

¹² N ma die, n xa a masen wo be yi seɓeli ra:

Wo xa yunubie bara xafari Isa xili saabui ra.

¹³ Forie, n xa a masen wo be yi seɓeli ra:

Wo bara a kolon a tan naxan nu na kabi a folo.

Fonikee, n xa a masen wo be yi seɓeli ra: Wo bara no Sentane ra.

¹⁴ N ma die, n bara na masen wo be yi seɓeli ra,

barima wo bara Baba Ala kolon.

Forie, n bara na masen wo be yi seɓeli ra,

barima wo a kolon naxan na na kabi a folo.

Fonikee, n bara na masen wo be yi seɓeli ra:

barima wo senbe gbo.

Ala xa masenyi sabatixi wo boɲe kui. Wo bara noe soto Sentane xun ma.

¹⁵ Wo naxa dunija fe xanu, xa na mu a ra wo mu noma Baba Ala xanude.

¹⁶ Naxan findixi dunija fe ra, alo ibunadama waxonfe kobi, mile, nun yete igboja naxan kelixi see sotofe ma, na sese mu kelixi Baba Ala ma. A kelixi yi dunija nan ma.

¹⁷ Dunija nun a waxonfe jonma ne, kɔnɔ naxee Ala waxonfe rabama, e kisima ne abadan.

Ala xa Mixi Sugandixi yaxui

¹⁸ N ma die, won na waxati donxoe ne yi ki. Wo bara a me, a Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nde na fafe. Wo bara a kolon a yaxui gbegbe bara fa. Won a kolon na nan ma a won na waxati donxoe ne yi ki.

¹⁹ Na mixie kelixi won tan nan xun ma, kɔnɔ won ngaxakerenyi mu nu e ra, xa na mu a ra e mu nu kelima won xun ma nu. Kɔnɔ e to mu tinlude won ya ma, e bara a masen a won ngaxakerenyie mu nu e ra.

²⁰ Ala xa Seniyentoe bara wo sugandi, a Xaxili Seniyenxi fi wo ma. Na nan a toxi wo birin nɔndi kolonxi.

²¹ N mu yi bataaxe seɓexi wo ma wo xa nɔndi kolontareya xa ma. N a seɓexi wo xa nɔndi kolonyi xa fe nan ma, wule yo mu na naxan kui.

²² Wule fale na nde ra? Naxan a falama a Isa mu findixi Ala xa Mixi

Sugandixi ra. Na kanyi bara findi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui ra. A bara tondi Baba Ala nun a xa Di ra.

²³ Mixi naxan tondima Ala xa Di ra, a bara tondi Baba Ala fan na. Naxan bara tin Ala xa Di ra, a bara tin Baba Ala fan na.

²⁴ Wo masenyi naxan me a fole, wo xa na ragata wo boje ma. Xa a na na ki ne, a lima wo bara sabati Baba Ala xa Di nun Baba Ala i.

²⁵ Ala xa Mixi Sugandixi bara kisi laayidi tongo won be, kisi naxan mu nonma abadan.

²⁶ N bara yi bataaxe sebe wo ma mixi ndee nan ma fe ra naxee wama wo madaxufe.

²⁷ Ala bara a Xaxili fi wo ma, a na wo boje i. Wo hayi mu na karamoxo gbete ma. Ala Xaxili nan wo matinkanma nondi birin na. Wule yo mu na a xa masenyi kui. Wo xa bira a foxo ra tun.

²⁸ N ma die, wo nun Isa xa lu a ra, alako a na gbilen temui naxe yaagi yo naxa won makuya a ra. Won xa la a ra temui birin.

²⁹ Wo to a kolon a tinxin, wo xa a kolon fan a tinxintoe birin fatanxi a tan nan na.

3

Ala xa die

¹ Wo xa a kolon, Baba Ala won xanuxi ne han a won xili «a xa die». Won findixi a xa die yati yati nan na. Dunja mu noma won kolonde na ra, barima e mu Ala kolon.

² N xanuntenyie, yakosi Ala xa die nan won na. A mu masenxi sinden won luma ki naxe, konon won a kolon, a Isa na fa, won masarama ne, won fa lu alo a tan, barima won a toma ne a na ki naxe yati.

³ Mixi naxan a yigi tixi Isa ra, a a yete raseniyenma, alo Isa seniyenxi ki naxe.

⁴ Mixi naxan yunubi rabama, a findixi seriye matandila nan na, barima yunubi, seriye matandi nan a ra.

⁵ Wo a kolon a Isa fa won ma yunubi nan xafaride. Yunubi yo mu nu na a tan ma.

⁶ Mixi naxan sabatixi Isa i, na kanyi mu luma yunubi raba ra

sonon. Naxan luma yunubi raba ra, na kanyi mu Isa toxi, a man mu a kolon.

⁷ N ma die, mixi yo naxa wo madaxu. Mixi naxan tinxinyi rabama, a tinxin alo Marigi tinxinxi ki naxe.

⁸ Yunubitoe tan fatanxi Ibulisa nan na, barima Ibulisa nan yunubi raba kabi dunja fole. Ala xa Di fa ne alako a xa Ibulisa xa wali kana.

⁹ Mixi yo findi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala bara wali nde folo a boje kui. A mu noma lude yunubi kui, barima a fatanxi Ala nan na.

¹⁰ Ala xa die nun Ibulisa xa die tagi rasama yi ki ne: Naxan mu tinxin, Ala xa di mu a ra. Naxan mu a boore adamadie xanuma, a mu Ala kolon.

Xanunteya

¹¹ Masenyi nan ya wo naxan mexi kabi a fole: Won xa won bore xanu.

¹² Won naxa lu alo Kabila, naxan fatan Sentane ra, a fa a xunya yati faxa. A na raba munfe ra? A na raba ne barima a jere ki mu nu gexi tinxinde alo a xunya jere ki.

¹³ N ngaxakerenyie, wo naxa wo mapin dunja xa xonnanteya xa fe ra wo mabiri.

¹⁴ Xanunteya naxan luma won boje kui won boore adamadie be, a a masenma a won bara faxe kira lu na, won ti kisi kira xon ma. Xanunteyatare tan tixi faxe kira nan xon ma.

¹⁵ Mixi naxan a boore adamadi xonma, na kanyi luxi ne alo faxeti. Wo a kolon a kisi mu na faxeti be.

¹⁶ Won xanunteya kolonma Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa misaali nan saabui ra, naxan tixi a nii fide won be. Won fan lan ne won xa tin na rabade won boore adamadie be.

¹⁷ Se kanyi naxan a boje balanma toromixi ya ra, a mu Ala xa xanunteya kolon.

¹⁸ N ma die, won ma xanunteya naxa findi woyenyi tun na, a xa findi maraba nan na, xa na mu a ra nondi yo mu na a kui.

¹⁹ Na kui, won noma a kolonde a nɔndi na won yi, won boɲe fa sa Ala mabiri.

²⁰ Hali won boɲe sa won makiiti, Ala gbo won boɲe be, a fe birin kolon.

²¹ N xanuntenyie, xa won boɲe mu won makiiti, won bara xaxilisa soɔ Ala ya i.

²² Ala won ma duba birin suxuma ne, barima won birama a xa seriyee nun a waxonfe nan foxo ra.

²³ A xa seriyee nan ya: Won xa danxaniya a xa Di ma, a xa Mixi Sugandixi Isa. Won man xa won bore xanu, alo Ala won yamarixi ki naxe.

²⁴ Mixi naxan Ala xa seriyee raba-tuma, na kanyi nun Ala na a ra. A a kolonma Ala Xaxili Seniyenxi nan ma, Ala naxan fixi won ma.

4

Tagi rasa Ala Xaxili nun Sentane Xaxili

¹ N xanuntenyie, wo naxa la xaxili birin na. Wo xa a mato a fanyi ra xa na xaxili fatanxi Ala nan na, barima wule false bara gbo dunija naxee e yete findixi namijonmee ra.

² Mixi naxan birin laxi a ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa bara fa dunija ma a adama ki ma, wo noma ne a kolonde a na kanyi tan xaxili fatanxi Ala nan na.

³ Kɔno mixi naxan birin mu laxi Isa ra, na gbe xaxili mu fatanxi Ala ra, a fatanxi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na, wo bara naxan ma fe me, a a na fafe dunija ma. N xa a fala wo be, a pan bara fa.

⁴ N ma die, wo tan, Ala nan gbe wo ra. Wo bara no na namijonme wule false ra, barima Ala Xaxili naxan na wo foxo ra, na senbe gbo Sentane xaxili be naxan na dunija mixie foxo ra.

⁵ E tan dunija nan gbe e ra. Na nan a ra e woyenma dunija ki ma, dunija fa e xui suxu.

⁶ Kɔno won tan, Ala nan gbe won na. Na nan a ra Ala kolonyie won xui suxuma. Ala kolontaree tan mu

won xui suxuma. Nɔndi xaxili nun wule xaxili tagi rasama na ki ne.

Xanunteya fatanma Ala nan na

⁷ N xanuntenyie, won xa won bore xanu,

barima xanunteya fatanxi Ala nan na.

Mixi naxan a boore adamadi xanuma,

na bara findi Ala xa di ra, a Ala kolon.

⁸ Mixi naxan mu a boore adamadi xanuma,

na kanyi mu Ala kolon,

barima Ala, xanunteya nan a ra.

⁹ Ala xa xanunteya kolonma yi nan ma:

Ala naxa a xa Di kerenyi xee dunija, alako won xa kisi a tan saabui ra.

¹⁰ Xanunteya yati yati nan ya:

Won tan xa mu Ala xanuxi,

a tan nan won xanuxi,

a fa a xa Di kerenyi xee

a xa findi won ma yunubi xafari serexe ra.

¹¹ N xanuntenyie, Ala to bara won xanu na ki, won fan lan ne won xa won bore xanu.

¹² Mixi yo mu na naxan Ala toxi, kono xa won won bore xanu, Ala luma ne won i. A xa xanunteya kamalima ne won i.

¹³ Won a kolon won nun Ala na a ra, barima a bara a Xaxili fi won ma.

¹⁴ Muxu tan bara a to, muxu bara findi seede ra, a Baba Ala a xa Di xee ne dunija ma adamadie rakiside.

¹⁵ Mixi naxan a falama a Isa findixi Ala xa Di nan na, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁶ Won bara Ala xa xanunteya kolon, won bara la a ra. Ala findixi xanunteya nan na. Mixi naxan jerema xanunteya kui, na kanyi nun Ala na a ra.

¹⁷ Na kui, xanunteya bara kamali won tagi, alako gaaxui naxa lu won yi ra kiitisa loxo, barima won birama Isa xa misaali foxo ra yi dunija bende fuji fari.

¹⁸ Gaaxui mu luma xanuntenyie tagi xa e xa xanunteya bara kamali. Mixi gaaxuma jaxankate nan xa fe ra, kono xanunteya kamalixi kanyi mu gaaxuma.

¹⁹ Won noma mixi xanude, barima Ala singe nan bara won xanu.

²⁰ Mixi naxan a falama a Ala xanuxi, kono a luma mixi xon na, na kanyi bara findi wule fale ra. Mixi naxan mu fata a boore adamadi xanude a naxan toma, na mu noma Ala xanude a mu naxan toxi.

²¹ Ala won yamarixi yi nan na: Naxan Ala xanuxi, a xa nu a boore adamadi fan xanu.

5

Danxaniyafe Ala xa Di ma

¹ Mixi naxan lama a ra a Isa nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, na kanyi bara findi Ala xa di ra. Naxan babe nde xanuma, a na babe xa di fan xanuma ne.

² Won na Ala xanu, won fa a xa yaamari birin nabatu, na nan a masenma a won Ala xa die fan xanuma.

³ Ala xanufe a niyama won xa a xa yaamarie fan nabatu. Na mu findima kote xoxoxe ra,

⁴ barima Ala xa die noma dunija birin na e xa danxaniya saabui ra.

⁵ Nde xunnakeli sotoma dunija xun na, xa danxaniyatce mu a ra, naxan lama a ra a Ala xa Di nan Isa ra?

⁶ Ala xa Mixi Sugandixi Isa nan fa ye nun wuli ra. A mu fahi ye gbansan xa ra, a fahi ye nun wuli nan na. Ala Xaxili nan na seede baxi, barima Ala Xaxili nondi nan a ra.

⁷ Seede saxan nan na:

⁸ Ala Xaxili Seniyenxi, ye, nun wuli. Na saxanyi birin seedeɓoxoya keren nan bama.

⁹ Won tinma mixie xa seedeɓoxoya ra, kono Ala xa seedeɓoxoya dangi na birin na. Ala nan seede bama a xa Di xa fe ra.

¹⁰ Mixi naxan lama Ala xa seedeɓoxoya ra, na kanyi danxaniyama Ala xa Di ma, kono mixi naxan mu lama Ala ra, na kanyi bara Ala findi wule fale ra, barima a mu laxi Ala xa seedeɓoxoya ra, a naxan baxi a xa Di xa fe ra.

¹¹ Na seedeɓoxoya a masenma a Ala kisi fixi won ma a xa Di

nan saabui ra. Na kisi mu ɓonma abadan.

¹² Mixi naxan birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi bara kisi, kono mixi naxan mu birama Ala xa Di foxo ra, na kanyi mu kisima.

¹³ N bara yi fe birin sebe wo ma, wo tan naxee danxaniyaxi Ala xa Di ma, alako wo xa a kolon a wo bara kisi soto, naxan mu ɓonma abadan.

¹⁴ Won ma lanlanteya na a ma ki naxe, won bara a kolon a won ma duba birin suxuma ne naxan findixi a waxonfe ra.

¹⁵ Won to a kolon a won ma maxandi birin mema, won man a kolon a Ala won ma duba birin suxuma ne.

¹⁶ Mixi naxan a boore nde toma yunubi raba ra, yunubi naxan mu mixi bonoma abadan, a xa Ala maxandi a be. Ala a rakisima ne xa yunubi na a ra naxan mu mixi bonoma abadan. Yunubi nde na naxan mixi bonoma abadan. N mu a fala wo xa Ala maxandi na mooli xa fe ra.

¹⁷ Seriyε matandife birin findixi yunubi nan na, kono yunubi birin xa mu mixi bonoma.

¹⁸ Won a kolon mixi naxan findixi Ala xa di ra, a mu luma yunubi raba ra, barima Ala xa Di, a a kantama. Sentane mu noma a ra.

¹⁹ Won a kolon a Ala xa die nan won na, kono dunija mixi donxεe birin na Sentane sago nan bun ma.

²⁰ Won man a kolon a Ala xa Di bara fa. A xaxili fanyi nan fixi won ma, alako won xa Ala Nondi Kanyi kolon. Won nun Ala Nondi Kanyi nan a ra a xa Di Isa saabui ra, a xa Mixi Sugandixi. A tan nan na Ala Nondi Kanyi ra, naxan kisi fixi won ma abadan.

²¹ N ma die, wo wo yetε ratanga kuyee ma.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Yaya naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Annabi Yaya naxa yi bataaxe firin nde sebe danxaniyatɔe pama nde ma, nɔndi nu rafanxi naxee ma. Wule xaranyi nde nu yensenxi na waxati, a falafe ra a Isa mu nu fahi dunɔna adama ki ma. Annabi Yaya a masenma danxaniyatɔee be a a lanma e xa tondi mixie ra naxee na xaranyi mɔoli tima.

Yi bataaxe a masenma danxaniyatɔe birin be a xanunteya findixi Ala kolonmae xa tɔnxuma nan na. Ala wama won xa findi mixie ra naxee e bore xanuxi. Mixi naxan na tondi na yaamari ra, a bara tondi Ala fan na. Ala xa won mali alako xanunteya xa lu won boɔne ma. Amina.

**Ala xa masenyi firin
nde
Annabi Yaya naxan
sebe**

Nɔndi

¹ N tan wo xa kuntigi bara wo xeɛbu, wo tan naxee findixi danxaniyatɔe pama sugandixi ra, a nun wo boore naxee bara nɔndi kolon. Wo rafan n tan nun nɔndi kolonyi birin ma,

² barima nɔndi luma won boɔne ma abadan.

³ Baba Ala nun a xa Di Isa, a xa Mixi Sugandixi, e xa hinne won na, e xa kinikini won ma, e xa boɔnesa fi won ma nɔndi nun xanunteya kui.

⁴ N bara seewa ki fanyi, barima ndee na wo ya ma naxee ɔerefe Baba Ala xa nɔndi kira xɔn ma a xa seriye ki ma.

⁵ Danxaniyatɔe fanyie, n bara wo mayandi, won xa won bore xanu. N na naxan sebefe yi ki, yaamari

neene mu a ra. Won bara na seriye kolon kabi a foɔe.

⁶ Xanunteya nan ya, wo xa bira Ala xa seriye foɔo ra. Wo lan ne wo xa Ala xa yaamarie rabatu, alo wo a mexi ki naxe kabi a foɔe.

⁷ Mixi gbegebe wama wo madaxufe, a falafe ra a Ala xa Mixi Sugandixi Isa mu fahi dunɔna adama ki ma. Na mixi madaxui mɔoli findixi Ala xa Mixi Sugandixi yaxui nan na.

⁸ Wo xa fe birin naba alako wo naxa gan wo xa wali munafanyi ra. Wo xa kata wo xa sare kamalixi soɔo.

⁹ Mixi naxan fe gbete suxuma, a mu bira Ala xa Mixi Sugandixi xa xaranyi foɔo ra, na kanyi mu Ala kolon. Naxan birama a foɔo ra, a bara Baba Ala nun a xa Di kolon.

¹⁰ Xa karamɔxo nde sa fa wo yire yi xaranyi xanbi, wo naxa a rasene, wo naxa a xeɛbu,

¹¹ xa na mu a ra wo fan bara lu a xa wali ɔaaxi kui.

¹² N wama fe gbegebe falafe wo be, koɔo n mu wama na rabafe sebeli ra, fo won xa lu yire keren, won xa de masara, alako won ma seewe xa kamali.

¹³ Wo boore danxaniyatɔee bara wo xeɛbu.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra**

Annabi Yaya nan yi bataaxe saxan nde sebe danxaniyatɔe nde ma, naxan xili Gayu. A naxa a matɔxo barima a nu ɲerema nɔndi nan kui, a tondi ne na wule xaranyi ra naxan nu yensenxi na waxati.

Karamɔxo fanyie to siga Gayu xɔnyi, a naxa e rasene xanunteya ra. Na fe naxa rafan Annabi Yaya ma. Mixi naxan luma na mooli raba ra, a bara nɔndi nun xanunteya kolon. Ndee nu na danxaniyatɔe ya ma naxee mu nu wama na mooli rabafe.

Ala xa won mali alako won boɲe naxa balan Ala xa mixie mabiri. Amina.

**Ala xa masenyi saxan
nde
Annabi Yaya naxan
sebe**

Nɔndi kolonyie

¹ N tan danxaniyatɔe ɲama xa kuntigi, n bara i xeebu, n xanuntenyi Gayu, n naxan xanuxi nɔndi xa fe ra.

² N xanuntenyi, Ala xa fe birin soɔneya i be. I fate xa lu yalanyi kui alo i xa danxaniya yalanxi ki naxe.

³ Won boore danxaniyatɔe ndee to fa n yire, e naxa a fala n be i ɲerema nɔndi kui. N naxa seewa ki fanyi ra.

⁴ Seewe yo mu dangima na mooli ra, a kolonfe ra a n ma die na nɔndi kira nan xɔn ma.

⁵ N xanuntenyi, i meenima xɔɲe danxaniyatɔe ma hali wo mu wo bore kolon.

⁶ Ndee bara i xa xanunteya xa fe dentegɛ sa danxaniyatɔe ɲama be. Danxaniyatɔe naxan yo dangima i

xɔnyi, i xa e mali e xa biyaasi kui, alo Ala wama a xɔn ma ki naxe.

⁷ E na Ala xa wali nan kui, danxaniyataree tan mu e kima.

⁸ Won lan won xa kafu na mixi mooli ma, alako won fan xa won gbe raba Ala xa nɔndi xa fe ra.

⁹ N bara bataaxe nde sebe danxaniyatɔe ɲama ma, kɔnɔ Diyoterefi mu tinxi muxu rasene barima a wama findife xunyi ra.

¹⁰ N na fa wo yire, n dentegɛ sama ne wo be a xa kewali xa fe ra. A muxu xili kanama, a man mu tinma danxaniyatɔe yigiyade. Hali naxee wama e yigiyafe, a tɔnyi dɔxɔma nee fan ma, a e kerri danxaniyatɔe ya ma.

¹¹ N xanuntenyi, i fe ɲaaxi naxan toma, i naxa bira na mooli fɔxo ra. I fe fanyi naxan toma, i xa bira na nan fɔxo ra. Fe fanyi rabae na Ala nan be, kɔnɔ fe ɲaaxi rabae tan mu Ala kolon.

¹² Birin fe fanyi falama Demetiri xa fe ra. Nɔndi yati a yete kan seede baxi. Hali muxu tan muxu nɔma a xa fe seede bade. I a kolon muxu mu wule falama.

¹³ N wama fe gbege falafe i be, kɔnɔ n mu wama na rabafe sebeli ra.

¹⁴ A gbe mu luxi won xa lu yire keren, won xa sumun.

¹⁵ Ala xa boɲesa fi i ma. Muxu booree bara i xeebu. I fan xa won xanuntenyie xeebu muxu be keren.

Ala xa masenyi
Annabi Yude naxan
sebe
Masenyi nde yi
Kitaabui xa fe ra

Annabi Yude nan yi bataaxe sebe Ala xanuntenyie ma, a findi Kitaabui nan na mixi birin be naxee wama birafe Ala xa seriye foxo ra. Na danxaniyatoe jama, Annabi Yude yi bataaxe sebexi naxan ma, mixi ndee nu bara so e tagi alako e xa Ala xa xaranyi mafindi e waxonki ra. Na mixi jaaxie jere ki nu bara findi fe xungbe ra na Isayankae be, ndee fa bira e xa wule masenyi foxo ra.

Na na a ra, Annabi Yude naxa woyenyi xoxoxoe fala e be na xaranyi xa fe ra. A naxa danxaniyatoe rasi a fanyi ra, e naxa lu seniyantarepa kui. A naxa a masen e be a fixe ra, a na mixi mooli yahanama nan sotoma. Temui dangixi mixi gbegbe naxee nu na Ala xa kira xon ma, e mee ne Ala xa seriye ra, na naxa findi jaxankate xungbe ra e be. Annabi Yude mu tinxi na mooli xa raba na danxaniyatoe ra.

Won fan xa nu na marasi rame. Mixi gbegbe na dunipa naxee Ala xili falama, konon e mu Ala xa seriye rabatuma. Alatala Kitaabui luxi won yi ra na nan ma alako won xa masenyi birin sa sikeeli ma, won xa a mato xa a findixi nondi nan na, xa na mu a ra xa Sentane xa wule na a ra. Ala xa won natanga na diinela wule false ma. Amina.

Ala xa masenyi
Annabi Yude naxan
sebe

¹ N tan Yude nan yi ki, Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa konyi, nun Yaki ngaxakerenma. N na yi bataaxe sebefe mixie nan ma, Baba Ala naxee xilixi, a naxee xanuxi, nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa naxee makantaxi.

² Ala xa kinikini, bonesa, nun xanunteya gbo wo yi.

³ N xanuntenyie, n bara wa bataaxe sebefe wo ma won ma kisi xa fe ra. N bara wa na rabafe alako n xa wo ralimaniya, wo xa gere so won ma danxaniya xa fe ra, naxan jan bara ge masende kerenyi ra seniyantoe be.

⁴ Mixi ndee bara so wo tagi, naxee xa jaxankate jan bara sebe a rakuya. Kaafirie nan e ra, naxee won Marigi Ala xa hinne mafindima, alako e xa lu fe jaaxie kui, e xa e kobe raso won Karamoxo kerenyi ra, won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi.

⁵ Hali wo a kolon, n wama wo ratufe fe dangixi ndee nan ma. Marigi to ge Isirayila jama raminide Misira boxi ma, a naxa Isirayilaka danxaniyataree sonto.

⁶ Maleke ndee fan to e yete lu binyetarepa kui, e e xonyi bejin, Ala naxa e raso geeli kui, e xa lu dimi kui han kiiti xungbe sa loxoe.

⁷ Sodoma nun Gomora, a nun e rabilinyi, e to e yete rafi fe jaaxie ma, e nun e boore nu kafu mooli nde ra naxan mu lanma adamadie tagi, Ala naxa e findi misaali ra, a e raso te xora naxan mu xubenma abadan.

⁸ Konon na mixi naxee bara so wo tagi, e laamatunyi ndee toma naxee a niya e xa seniyantarepa raba, e Marigi xa yaamari matandi, e maleke konbi.

⁹ Maleke mange Minkayilu to woyen Ibulisa be Annabi Munsa fure xa fe ra, Minkayilu mu suusa Ibulisa xa woyenyi yaabide konbi ra. A a fala ne gbansan, «Ala xa i makiiti.»

¹⁰ Konon na mixie konbi tima fe nde xa fe ra, e mu naxan kolon. E naxan kolon e yete ra, a wula sube xaxilitaree daaxi, na fan mu findi sese ra fo e kanase.

¹¹ Naxankate na e be. E bara bira Kabila xa misaali foxo ra. E bara bira kobiri foxo ra alo Balami, e fa loe. E bara matandi ti alo Kora, e xun fa rakana.

¹² Na mixie bara wo xa ngaxakerenya malanyie manoxo. E e degema wo ya ma, e meenima e yete nan gbansan ma, e mu yaagima. E luxi alo nuxuie, foye naxee rapereema, konoo e mu fama tune ra. E luxi alo sansi naxee mu bogi raminima e bogi temui. E to tala, e bara faxa sanmaya firin.

¹³ E luxi alo baa moronyie naxee xunfe raminima. Na xunfe misaalixi na mixie xa fe paaxie nan na. E luxi alo tunbui naxee ragataxi koore ma, e nu lintan dimi kui abadan.

¹⁴ Enoki, Adama tolobite solofere nde, naxa yi masenyi fala Ala xili ra e xa fe ra, «Marigi na fafe, a nun a xa seniyentoe wulu wulu,

¹⁵ alako a xa adamadi birin makiiti. Kaafirie xa makiiti e xa fe paaxi rabaxie ma. Kaafirie xa makiiti e xa konbie xa fe ra, e naxan falama Marigi xun ma.»

¹⁶ Na mixi moolie luma ne sonxo ra, e mu jalexinma, e birama e yete waxonfe nan tun foxo ra, e de igbo, e mixi madaxuma woyenyi joxunme ra alako e xa se soto.

¹⁷ Konoo wo tan, n xanuntenyie, wo xa ratu won Marigi Isa xa xerae xa masenyie ma.

¹⁸ E nu bara a fala wo be, «Waxati donxoe, mixie fama ne yode Ala ma, e bira e waxonfe tinxintaree foxo ra.»

¹⁹ Na mixi moolie na wo tagi. E wo xa lanyi kanama ne. E birama e yete xaxili nan foxo ra. Ala Xaxili Seniyenxi mu na e boje i.

²⁰ Konoo wo tan, n xanuntenyie, wo xa wo xa danxaniya seniyenxi rasabati. Wo xa Ala maxandi a Xaxili Seniyenxi saabui ra.

²¹ Wo xa lu Ala xa xanunteya bun ma, alako wo Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, xa kinikini wo ma, a xa wo rakisi.

²² Wo xa kinikini mixie ma naxee siikexi,

²³ wo xa e ratanga te ma. Wo man xa kinikini booree fan ma gaaxui kui, konoo wo xa meeni wo yete ma e ya ma, alako wo fan naxa fa wo yete findi seniyentaree ra.

²⁴ Ala tantu, naxan noma won nakiside won ma yunubi birin ma, naxan noma won masende seniyenyi nun seewe ra a xa noxe kui.

²⁵ Ala tantu, naxan firin nde mu na, naxan bara won nakisi a xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra. Noxe, xunnakeli, senbe, nun noxe na a be beenun duniya xa folo, yakosi, nun waxati naxan sa fama abadan. Amina.

Ala xa Waxayi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi Yaya naxa yi Kitaabui seɓe waxati xɔɔɔɔɔ bun ma. Man-gasanyi jaaxi nu na Isayankae jaxankatafe temui naxe, Ala naxa e yaabi yi masenyi ra naxan noma findide madundui xungbe ra danxaniyatɔe be naxee na tɔɔɔfe Sentane saabui ra.

Isa yi Kitaabui fɔlɔma bataaxe solofere nan na danxaniyatɔe jama ndee be. A a masenma a a e xa wali birin kolon, naxan fanxi, a nun naxan mu fanxi. Na findixi seriye nan na adamadie be. Ala fe birin kolon. A lanma won xa a kolon a won ma fe yo mu nɔxunxi Ala ma. A mu neemuma won ma wali yo ma. Na masenyi mɔoli nan noma won madundude xa won na tɔɔɔfe Ala xa fe ra, kɔnɔ a man noma won magaaxude xa won na fe jaaxi nde kui.

A firin nde, yi Kitaabui a masenma ne won be a Ala fe kolon naxan fama rabade dunja ma. Ala Sentane xa wali kolon, a mixi madaxuma ki naxe. Sentane jɔɔɔ a ma a a noma nde Ala senbe ra. Wule nan na ki. Yi Kitaabui xa masenyi xungbe findima Ala xa xunnakeli nan na. Sentane fama ne Ala nun danxaniyatɔe gereɓe, a fa mixi seniyeɓe tɔɔɔɔɔ a gbeɓe ra. Kɔnɔ a ranɔni, Ala fama ne Sentane nun a fɔxirabiɓe birin xa fe xun nakanade, a e woli yahannama te nun soda xɔɔra, e luma dennaxe abadan. A fa a xa jama tongo, a e raso ariyanna kui, dennaxan xili falama «Darisalamu Neene.» Menni, adamadi kisi kolonma ne naxan maniye mu na. Faxe mu na, tɔɔɔe mu na. Heeri nan tun na menni Alatala seeti ma.

Yi Kitaabui xaranfe ndedi xɔɔɔɔɔ, barima seɓeli na a ra naxan taali woyenyi rawalima a gbeɓe ra. Misaali gbeɓe na a kui naxee a niyama a fahaamu xa xɔnɔ. A

mu lanma mixi xa kankan misaali nde ma naxan xɔɔɔɔɔ. Won xa na birin xaran, alako won xa masenyi xungbe to naxan minima yi Kitaabui kui. Na mu xɔɔɔɔɔ alo misaali xunxuri nde naxee rawalima yi Kitaabui kui.

Ala xa lonni fi won ma yi xaranyi kui. Amina.

Ala xa Waxayi

Isa xa masenyi fɔle

¹ Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa laamatunyi nan ya, Ala naxan fixi a ma. A xa maleke naxa na rasanba a xa konyi Yaya ma, alako Ala xa konyi di birin xa a kolon fe naxan fama rabade yi waxati.

² Yaya findixi seede nan na Ala xa masenyi xa fe ra a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seedeɓeɓe xa fe ra. A naxan to, a naxa na birin masen.

³ Heeri na a xaran mixi be, a nun naxee e tuli matima yi masenyi ra naxan tixi Ala xili ra, e man fa yi seɓeli ratinme, barima waxati bara makɔre.

⁴ N tan Yaya, n bara yi seɓeli ti Isa xa danxaniyatɔe jama dɔɔɔ solofere ma, naxee na Asi bɔxi ma. Ala xa hinne nun bɔɓesa fi wo ma, Ala naxan na xoro, to, a nun tina. Xaxili solofere naxee na a xa mange kibanyi ya i, nee fan bara hinne wo ra,

⁵ a nun Ala xa Mixi Sugandixi Isa, naxan findixi seede tinxinxi ra, naxan singe keli mixi faxaxie tagi, naxan dangi bɔxi mange birin na. Matɔɔɔɔɔ na Isa nan be, naxan won xanuxi, naxan won nakisixi won ma yunubie ma a wuli saabui ra.

⁶ A bara won naso Ala xa mangeya niini bun ma, a bara won findi serexedubee ra a Baba Ala be. Nore nun senbe na a be abadan! Amina.

⁷ Wo wo ya rate koore ma, a na fafe nuxuie kui.

Adamadi birin a toma ne, hali naxee a masɔɔɔ.

Dunja si birin fama sunnunde a xa fe ra.

Iyo, a na na ki ne. Amina!

8 Marigi Ala xa masenyi nan ya: «N tan nan na a fole ra, n tan nan na a rapɔnyi ra, n tan naxan na xoro, to, nun tina, Senbe Birin Kanyi.»

9 N tan Yaya, wo ngaxakerenyi, won birin na tɔɔɔfe, won birin na Ala xa mangeya niini nan bun ma, won birin tun nabexixi Isa xa fe i. N nu na Patimosi suri nan ma Ala xa masenyi nun Isa xa se de pɔxɔya xa fe ra.

10 Ala xa lɔxɔe, Ala Xaxili Seniyenxi to n suxu, n naxa xui nde me n xanbi ra. A senbe gbo alɔ sara xui.

11 A naxa a masen n be, «I naxan toxi, a sebe Kitaabui kui, i xa a rasanba danxaniyatɔe jama dɔxɔ solofere ma, naxee na Efese, Simirina, Peregamo, Tiyatire, Saradesi, Filadelifiya, nun Layodiseya.»

12 N naxa n mafindi alako n xa a to naxan wɔyenxi n na. N to n mafindi, n naxa lanpui xɛema daaxi solofere to.

13 N naxa adamadi maniye to na lanpuie tagi, donma kuye ragoroxi a ma, beleti xɛema daaxi balanxi a kanke ra.

14 A xunyi nun a xunxexe nu fiixe alɔ yexexe xabe fiixe, xa na mu a ra balabalanyi. A yae nu yanbama alɔ te.

15 A sanyie nu gbeelixa alɔ wure gbeeli raxunuxi, a xui nu gbo alɔ baa mɔɔɔnyi xui.

16 Tunbui solofere nu na a yirefanyi belexe, santidegema de firin daaxi xɛnenxi nu na a de i, a yatagi mayanbama alɔ soqe xɔne.

17 N to a to n naxa bira a bun ma, n fa lu alɔ mixi faxaxi. A naxa a yirefanyi belexe sa n ma, a fa a fala, «Hali i mu gaaxu. N tan nan na a fole nun a rapɔnyi ra.

18 N jɔje na a ra. N nu bara faxesa, kɔnɔ yakɔsi n jɔje na a ra abadan. Faxɛ nun aligiyama saabi kanyi na n tan nan na.

19 I xa fe nan sebe i naxan toxi, naxan na rabafe, a nun naxan fama rabade.

20 Yi tunbui solofere i naxee toxi n yirefanyi belexe kui, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔe jama dɔxɔ

solofere xa maleke nan na. Yi lanpui xɛema daaxi solofere, e misaalixi Isa xa danxaniyatɔe jama dɔxɔ solofere nan na.»

2

Bataaxe danxaniyatɔe jamae be

1 A sebe Efese danxaniyatɔe jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra tunbui solofere suxuxi naxan yirefanyi belexe kui, naxan jɛrema lanpui xɛema daaxi solofere tagi:

2 «N wo xa fe rabaxi kolon, n wo xa wali kolon, n wo xa tun nabexi kolon. N a kolon mixi jaaxie mu rafan wo ma. N a kolon wo bara mixie makiiti naxee e yete findixi Ala xa xɛerae ra, han wo fan fa e kolon wule falee ra.

3 Wo bara wo tun nabexi, wo bara tɔɔɔ n xili xa fe ra, kɔnɔ limaniya mu baxi wo yi ra.»

4 «Kɔnɔ fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo mu n xanuxi a fanyi ra yakɔsi alɔ wo nu n xanuxi ki naxe singe ra.

5 Wo xa wo ratu a ma, wo nu na ki naxe beenun wo xa wo san nadin. Wo xa tuubi, wo man xa wali suxu alɔ wo nu a rabama singe ra ki naxe. Xa wo mu tuubi n fama ne wo xɔnyi, n fa wo xa lanpui bade a yire.»

6 «Kɔnɔ wo bara fe nde raba naxan fan. Wo bara Nikolasi xa jama xa fe xɔn, alɔ n fan a xɔnxi ki naxe.»

7 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe jamae be. Naxan na geeni, n na nan luma a xa simaya wuri bogi don, naxan tixi Ala xa ariyanna kui.»

8 A sebe Simirina danxaniyatɔe jama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, Isa naxan na a fole nun a rapɔnyi ra, naxan nu faxaxi a man fa keli faxɛ ma:

9 «N wo xa jaxankate nun setareja kolon, hali bannaya nde to na wo yi ra. N Yuwifie xa tɔɔɔge kolon wo mabiri. E a falama e yete be a Yuwifie, a fa li Yuwifie mu e ra. E findixi Sentane xa mixie nan na.

10 Wo naxa gaaxu naxankate ya ra, wo fama naxan sotoode. Ibulisa a niyama ne wo xa mixi ndee xa sa geeli, alako a xa wo mato. Wo fama ne naxankatade xi fu bun ma. Kono wo xa lu danxaniya kui han wo faxe loxo. Na temui n kisi fima ne wo ma wo sare ra.»

11 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatoe pamae be. Naxan na geeni, a mu faxe firin nde kolonma.»

12 A sebe Peregamo danxaniyatoe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, santidegema de firin xepenxi kanyi:

13 «N a kolon wo xa taa findixi Sentane senbe yire nan na, kono wo xirixi n xili ra, wo mu danxaniya raboloxi. Hali waxati ma, n dugutege seede Antipasi faxesa temui naxe wo xonyi Sentane yire, wo mu n ma kira rabepin.»

14 «Kono fe ndee na na naxee mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo xa mixi ndee birama Balami xa misaali nan foxo ra, naxan nu bara Balaki rasi a xa gantanyi te Isirayilakae be, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be, e xa yene fan naba.

15 Wo xa mixi ndee fan biraxi Nikolasi xa pama xa xaranyi foxo ra.

16 Na kui, wo xa tuubi, xa na mu a ra n fama ne gere tide na mixie be n ma santidegema ra, naxan na n de i.»

17 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatoe pamae be. N <mana> donse noxunxi fima ne geeni mixi ma, a nun gema fiixe, xili neene sebexi naxan ma. Mixi yo mu na xili kolon, bafe na gema kanyi ra.»

18 A sebe Tiyatire danxaniyatoe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Ala xa Di ra, naxan yae yanbama alo te, a sanyie luxi alo wure gbeeli raxunuxi:

19 «N wo xa fe rabaxi kolon, wo xa xanunteya, wo xa danxaniya, wo xa wali fanyi, wo xa tunnabexi, a nun wo naxan birin nabaxi a donxo ra

naxan gbo dangi wo xa wali singee ra.»

20 «Kono fe keren na na naxan mu rafanxi n ma wo xa fe ra. Wo bara a lu Yesabela, gine naxan a yete findixi namijonme ra, a xa xaranyi ti naxan n ma konyie ratantanma, alako e xa fe kobi raba, e xa subee don naxee baxi serexe ra kuyee be.

21 N bara dije alako a xa tuubi, kono a mu tinxi a yuge naaxi masarade.

22 Na na a ra, n a rasoma ne naxankate kui, a tan nun a yene raba booree, xa e mu tuubi.

23 N fama ne a xa die fan faxade. Na kui, danxaniyatoe pama birin a kolonma ne a n tan nan mixi boje nun a sondonyi matoma, n tan nan e xa fe rabaxi sare ragbilenma e ma.»

24 «Kono wo tan, Tiyatireka mixi donxo naxee mu na yi fe kui, naxee mu soxi Sentane xa gundo kui, n mu kote gbete doxoma wo xun ma kore.

25 Wo naxan sotoxi, wo na suxu gben, han n fama temui naxe.

26 Naxan na geeni, naxan n ma wali suxuma han a rajonyi, n mangeya fima na kanyi nan ma, a xa sie yamari.

27 <A e yamarima sawuri wure daaxi nan na, a e kanama ne alo feje iboma ki naxe>,

28 alo n senbe sotoxi ki naxe n Baba Ala ra. N man subaxa looloe fima ne na kanyi ma.»

29 «Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatoe pamae be.»

3

Bataaxe danxaniyatoe pama gbete be

1 A sebe Saradesi danxaniyatoe pama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan Xaxili solofere yamarima, tunbui solofere suxuxi naxan yi ra:

«N wo xa wali kolon. Mixi noxo a ma a wo pipe na a ra, kono wo bara faxesa.

² Wo naxa yanfa, wo xa wo bore ralimaniya, naxee na faxe kira xɔn, barima nde luxi wo xa wali ra n Marigi Ala be.

³ Wo xa ratu na masenyi ma, wo naxan masotɔxi, wo naxan mexi. Wo xa a ragata wo boɲe kui, wo xa tuubi. Xa wo mu wo ɲengi sa yi xɔn, n fama ne waxati nde kui wo mu naxan kolon, na fa findi terenna ra wo be alɔ muɲeti fa temui.

⁴ Kɔnɔ mixi ndee na Saradesi naxee mu nɔxɔxi fe ɲaaxi ra. Nee fama ne ɲereɗe n seeti ma, donma fiixe ragoroxi e ma, barima na nan findixi e xa wali sare ra.»

⁵ «Naxan na geeni, donma fiixe ragoroma a ma. N mu a xili bama simaya buki kui, n a xa fe falama ne n Baba Ala be a xa malekee ya xɔri.

⁶ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe ɲamae be.»

⁷ A seɓe Filadelifiya danxaniyatɔe ɲama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Seniyentɔe nɔndi fale ra, Dawuda xa saabi na naxan yi ra, naxan naade rabima mixi mu nɔ a balande, naxan naade balanma mixi mu nɔ a rabide:

⁸ «N wo xa wali kolon. N a kolon wo senɓe mu gbo, kɔnɔ wo bara n ma masenyi rabatu, wo mu n yanfa. Na kui, n bara naade nde rabi wo ya ra, mixi mu nɔma naxan balande.

⁹ N fama ne mixie sade wo belexe naxee a falama e yete be a Yuwifie, kɔnɔ e findixi Sentane xa ɲama nan na. E na wule nan falafe. N fama ne e ra, e xa e magoro wo be, e xa a kolon wo rafan n ma.

¹⁰ Wo to n ma masenyi rabatu tunnabexi kui, n fan wo ratangama ne na waxati xɔrɔxɔe ma naxan fama dunɲa lide, a fa dunɲa mixi birin mato.

¹¹ A gbe mu luxi n xa fa. Wo naxa wo xa danxaniya beɲin, alako mixi yo naxa wo sare fanyi ba wo yi ra.»

¹² «Naxan na geeni, n a findima n Marigi Ala xa hoɔmɔbanxi kinki ra, a xa lu menni abadan. N nan n Marigi Ala xili nun n Marigi Ala xa taa xili seɓema ne a ma. Na taa

findixi Darisalamu neene nan na, Ala naxan nagoroma kelife koore ma. N nan n xili neene fan seɓema ne a ma.

¹³ Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe ɲamae be.»

¹⁴ A seɓe Layodiseya danxaniyatɔe ɲama xa maleke ma, masenyi nan ya naxan fatanxi Isa ra, naxan findixi Ala sago rakamali ra, a xa seede laxixe, Ala xa daalie daaxi naxan saabui ra:

¹⁵ «N wo xa wali kolon. Wo mu xinbeli, wo mu wolen. A xoli n ma wo xa nate tongo, wo xa xinbeli, xa na mu a ra wo xa wolen.

¹⁶ Wo to fa luxi a tagi, wo mu wolen, wo mu xinbeli, n wo raboloma ne.

¹⁷ Wo bara a fala, «Bannamixie nan muxu ra, muxu hayi mu na fefe ma.» Wo mu a kolon a wo findixi toɔromixie nan na, a nun misikiinee, setaree, donxuie, nun mixi mageli.

¹⁸ N marasi naxan fima wo ma, wo xa xeema fanyi sara n ma, xeema naxan gbi baxi te ra, alako wo xa findi bannamixie yati ra. Wo xa donma fiixe sara n ma, wo xa na ragoro wo ma, alako wo xa ba tixi wo mageli ra, yaagi xa ba wo ma. Wo man xa ya seri sara n ma, alako wo xa fe igbe.

¹⁹ N nan n xanuntenyie nan xuruma, n e matinxin. Wo xa wakili, wo xa tuubi.

²⁰ N tixi naade ra, n na a kɔnkɔnfe. Xa mixi nde n xui me, a naade rabi n be, n soma ne a xonyi, muxu fa muxu dege yire keren.»

²¹ «Naxan na geeni, a luma n seeti ma n ma kibanyi kui, alɔ n tan fan to geeni, n fa n magoro n Baba Ala seeti ma a xa kibanyi kui.

²² Tuli na naxan be, a xa a tuli mati Ala Xaxili Seniyenxi xa masenyi ra danxaniyatɔe ɲamae be.»

4

Ala xa kibanyi ariyanna

¹ Na birin to dangi, n naxa ariyanna naade rabixi to koore ma. N man naxa xui nde me, n nu bara

naxan singe mε. A senbe nu gbo alo sara. A naxa a masen n be, «I xa te bebiri, n xa fe masen i be naxan fama rabade.»

² Ala Xaxili Seniyenxi naxa n suxu keren na. N naxa kibanyi nde to ariyanna, mange magoroxi a kui.

³ A nore nu yanbama alo geme tofanyi mayilenxie, senkui tofanyi nu na a xa kibanyi rabilinyi.

⁴ Kibanyi moxoren nun naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, fori moxoren nun naani magoroxi e kui. Donma fixe nu ragoroxi e ma, mange katanyi xema daaxi nu saxi e xun na.

⁵ Seyamakonyi nun galanyi xui nu minima kibanyi kui. Lanpui solofere nu dexema kibanyi ya i. Nee misaalixi Ala Xaxili kamalixi nan na.

⁶ Baa tinse fan nu na kibanyi ya i. Nimase naani nu na Ala xa kibanyi rabilinyi, yae nu na e yatagi nun e kobe ma.

⁷ Nimase singe nu maniyaxi yete nan na, a firin nde nu maniyaxi ningeyore nan na, a saxan nde nu maniyaxi adamadi nan na, a naani nde nu maniyaxi xaruma nan na, naxan jere ma koore ma.

⁸ Na nimase naani birin, gabutenyi senni nu na e ma. Yae fan nu na e be yire birin, e gabutenyie fari nun e bun ma. Ke nun yanyi e nu luma a fala ra,

«Marigi Ala seniyen,
Marigi Ala seniyen,
Marigi Ala seniyen.
A findixi Senbe Kanyi nan na naxan na xoro, to, nun tina.»

⁹ Na nimase naani nu fa Mange matoxo, e mange binya naxan magoroxi kibanyi kui, e mange tantu, naxan jipe a ra abadan,

¹⁰ na fori moxoren nun naani, e felenma boxi ma Mange ya i, naxan magoroxi kibanyi kui, e fa a batu naxan jipe a ra abadan. E nu e xa mange katanyi ba e xun na, e nu e sa kibanyi san na, e nu fa a fala,

¹¹ «Muxu Marigi Ala, matoxo, binye, nun senbe na i tan nan be,

barima i tan nan se birin daaxi, i tan nan na birin janigexi, i tan nan na birin nagirixi.»

5

Buki nde rabife

¹ Na dangi xanbi, n naxa Ala to a xa kibanyi kui, buki nde nu na a xonye, sebeli tixi a kui nun a fari, a mabalanxi a balanse solofere ra.

² N naxa maleke senbema nde to, a a falama a xui itexi ra, «Nde noma yi buki rabide, nde noma a balanse bade a ma?»

³ Nimase yo mu nu na koore ma, boxi ma, xa na mu a ra boxi bun ma, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁴ Na kui, n naxa wa a gbegbe ra, barima nimase yo mu nu na, naxan nu noma na buki rabide, a a kui mato.

⁵ Fori nde naxa a fala n be, «I naxa wa, Yuda bonsoe xa yete, naxan findixi Dawuda bonsoe ra, a bara geeni. A tan nan noma na buki nun a balanse solofere rabide.»

⁶ Na temui n naxa Yexeyore to a tixi kibanyi nun na nimase naani nun na forie tagi. Na Yexeyore nu luxi ne alo a kon naxabaxi. Feri solofere nun ya solofere nu na a be, naxee misaalixi Ala Xaxili Seniyenxi kamalixi ra, naxan nu bara xee dunja yire birin ma.

⁷ Yexeyore naxa a maso Ala ra, naxan nu magoroxi kibanyi kui, a fa buki rasuxu Ala yirefanyi xonye.

⁸ A to buki masoto, na nimase naani nun na fori moxoren nun naani, e naxa suyidi Yexeyore be. Kora nu na e birin yi ra, a nun surayi sase xema daaxi naxee rafexi surayi ra, naxan misaalixi seniye tsee xa Ala maxandie ra.

⁹ E naxa beeti neene nde ba, e nu a fala,

«I tan nan daxa yi buki tongode,
i tan nan daxa a balanse rabide,
barima i bara i yete ba serexe ra,
i bara adamadie xunsara Ala be i
wuli saabui ra,
adamadi naxee kelixi bonsoe birin,
naxee xui birin falama,

naxee fatanxi jamanε nun si birin na.

10 I bara na adamadie findi serεxεdubεε ra muxu Marigi Ala bε.

I bara e raso Ala xa mangεya niini bun ma.

E fama nε dunija yamaride.»

11 Na tεmui n naxa malekε wulu wulu wuyaxi to, n naxa e xui mε Ala xa kibanyi, na forie, nun na nimasee rabilinyi.

12 E naxa a fala e xui itexi ra, «Yεxεεyōrε naxan baxi serεxε ra, a daxa a xa senbε, bannaya, lōnni, nōε, binyε, matōxōε, nun tantui sōtō.»

13 Nimase naxan birin na koore ma, bōxi fari, bōxi bun ma, baa ma, a nun daalise birin, n nee birin xui mε nε, e nu fa a fala, «Matōxōε, binyε, tantui, nun senbε na Ala bε naxan magoroxi kibanyi kui, a nun Yεxεεyōrε bε abadan.»

14 Na nimase naani naxa a ratin, «Amina.» Forie naxa e felen bōxi ma, e Ala nun Yεxεεyōrε batu.

6

Buki balanse

1 N naxa Yεxεεyōrε to buki balanse singe rabi ra. N naxa nimase nde xui mε kelife na nimase naani tagi. A xui senbε nu gbo alō galanyi. A naxa a fala, «Fa.»

2 Na dangi xanbi, n naxa soe fiixe nde to, xali suxuxi a ragima yi, mangε katanyi saxi a xun ma, a fa siga xunnakeli kui, a man xa sa geeni.

3 A to buki balanse firin nde rabi, n naxa nimase firin nde xui mε. A naxa a fala, «Fa.»

4 Soe gbeeli naxa mini. E naxa a ragima yamari a xa bōpεsa ba dunija kui, alako adamadie xa nu e bore kōn naxaba. Santidegema belebele naxa so a yi ra.

5 A to buki balanse saxan nde rabi, n naxa nimase saxan nde xui mε. A naxa a fala, «Fa.» N naxa soe fōrε to. Sikeeli nu suxuxi a ragima yi ra.

6 N naxa xui nde mε na nimase naani tagi, «Mengi kilo keren sare lanma lōxōε keren wali sare nan ma. Fundenyi maniyε kilo saxan lanma lōxōε keren wali sare nan ma. I naxa ture nun weni xun nakana.»

7 A to buki balanse naani nde rabi, n naxa na nimase naani nde xui mε. A naxa a fala, «Fa.»

8 N naxa soe burεxε xinde daaxi to. A ragima xili nε «Faxe,» laaxira nu biraxi a fōxō ra. Nōε naxa so e yi ra dunija sεeti keren xun ma a sεeti naani ya ma, alako e xa mixie faxa santidegema ra, kaame ra, wuganyi ra, a nun sube xaapεxie ra, naxee na wula i.

9 A to buki balanse suuli nde rabi, n naxa mixie nii to serεxεbade bun ma, mixi naxee kōn nu bara raxaba barima e nu birama Ala xa masenyi nan fōxō ra, e findi a xa seedee ra.

10 E naxa a fala e xui itexi ra, «Marigi seniyenxi nōndi fale, i buma han tεmui mundun fafe ra kiiti sade, alako muxu gbe xa jōxō dunija mixie ma naxee bara muxu faxa?»

11 Donma kuye fiixe naxa so e birin yi ra. Mixi nde naxa a fala e bε e xa mame ti sinden, han e walibooree nun e ngaxakerenyie xasabi xa kamali naxee lanma e xa faxa alō e tan.

12 A to buki balanse senni nde rabi, bōxi naxa serεn senbε ra, soge naxa ifōrō alō sunnun donma fōrε, kike naxa lu alō wuli,

13 tunbuie naxa bira bōxi ma, alō foye belebele xōrε bogi rabirama ki naxε.

14 Koore naxa ba na, alō kεedi makuntanma ki naxε a xa ragata. Geyae nun surie fan naxa keli e yire.

15 Dunija mangεε, kuntigie, sōori yareratie, bannae, senbεmae, konyie, nun lasirie, e birin naxa e nōxun yilie kui a nun geya gemεε longori ra.

16 E nu fa a fala geyae nun fanyee bε, «Wo bira muxu ma, wo xa muxu nōxun Ala ma, naxan magoroxi mangε kibanyi kui, a nun Yεxεεyōrε xa xōnε ma.»

17 E xa xōnε lōxōε xungbe bara a li. Nde nōma a yetε ratangade na ma?

7

Ala xa pama

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke naani to, e tixi dunija tunxui naani ra. E nu dunija foye naani ratima, alako foye naxa mini boxi ma, baa ma, xa na mu sansie ma.

² N naxa maleke gbete fan to a kelife sogetede mabiri, Ala Nipe xa tonxuma suxuxi a yi ra. A naxa a masen a xui itexi ra, na maleke naanie be, naxee nu yamarixi fe xone rabade boxi nun baa ra,

³ «Wo naxa wo belexe din boxi nun baa nun wuri bilie ra sinden, han muxu xa ge tonxuma sade Ala xa walikée tigi ma.

⁴ N naxa na walikée konti xasabi me, Ala xa tonxuma saxi naxee ma. E findi mixi wulu keme wulu tongo naani nun wulu naani nan na, kelife Isirayila bonsœe birin ya ma.

⁵ Mixi wulu fu nun firin Yuda bonsœe ya ma naxee matonxumaxi, mixi wulu fu nun firin Ruben bonsœe ya ma, mixi wulu fu nun firin Gadi bonsœe ya ma,

⁶ mixi wulu fu nun firin Aseri bonsœe ya ma, mixi wulu fu nun firin Nafatali bonsœe ya ma, mixi wulu fu nun firin Manasi bonsœe ya ma,

⁷ mixi wulu fu nun firin Simeyon bonsœe ya ma, mixi wulu fu nun firin Lewi bonsœe ya ma,

mixi wulu fu nun firin Isakari bonsœe ya ma,

⁸ mixi wulu fu nun firin Sabulon bonsœe ya ma, mixi wulu fu nun firin Yusufu bonsœe ya ma,

mixi wulu fu nun firin Bunyamini bonsœe ya ma naxee matonxumaxi.»

⁹ Na dangi xanbi, n naxa pama gbege to, naxan mu nu noma kontide, kelife si birin, bonsœe birin, xabile birin, nun xui birin. E nu tixi Ala xa kibanyi nun Yexeyore ya i, donma kuye fixe ragoroxi e ma, tugi fense suxuxi e yi.

¹⁰ E naxa a masen e xui itexi ra, «Kisi na muxu Marigi Ala be naxan magoroxi kibanyi kui, nun Yexeyore be.»

¹¹ Malekee nu tixi kibanyi, forie nun nimase naanie rabilinyi, e naxa e yatagi rafelen boxi ma, e Ala batu

¹² yi fe fale ra, «Amina. Matoxe, nore, lonni, tantui, binye, nœe fanyi, nun senbe na muxu Marigi Ala nan be abadan. Amina.»

¹³ Na temui fori nde naxa n maxorin, «Nde na na mixie ra donma fixe ragoroxi naxee ma? E kelixi minden?»

¹⁴ N naxa a yaabi, «N Marigi, i tan nan a kolon.» A naxa a masen n be, «Mixie nan e ra, naxee kelixi na paxankate xungbe kui. E bara e xa donmae xa Yexeyore wuli ra, na nan a toxi e xa donmae fixexi.

¹⁵ Na nan a toxi e tixi Ala xa kibanyi ya i, e fa a batu kœe nun yanyi a xa horomolingira kui. E na Ala xa niini bun ma, naxan magoroxi kibanyi kui.

¹⁶ Kaame nun ye xoli mu e suxuma sonon, soge nun kuye fure mu e tooroma sonon,

¹⁷ barima Yexeyore naxan na kibanyi seeti ma, na nan fama e degede, a e xun ti kisi ye yire ra. Ala fama ne e yaye birin nafurukude.»

8

Buki balanse solofere nde rabife

¹ A to buki balanse solofere nde rabi, kuye naxa lu yen waxati tagi jondon bun ma.

² N naxa maleke solofere to, naxee nu tixi Ala ya i, sara solofere naxa so e yi ra.

³ Maleke gbete naxa fa, a ti serexebade fari, surayi sase xema daaxi nu na a yi ra. E naxa surayi gbege so a yi ra, a nun seniye to birin xa Ala maxandie ra. A naxa na surayi gan serexebade xema daaxi ma Ala xa kibanyi ya i.

⁴ Surayi tuuri naxa te Ala ya i, a nun seniye to xa Ala maxandie, kelife maleke belexe.

⁵ Maleke naxa surayi ganse tongo, a naxa serexebade te sa a kui, a fa a woli dunija ma. Galanyie naxa bula, xuiie naxa me, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa seren.

⁶ Maleke solofere, sarae nu na naxee yi ra, nee naxa keli, e xa sarae fe.

⁷ Maleke singe to a xa sara fe, balabalanyi nun te naxa goro dunija ma, e masunbuxi wuli ra. Boxi itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde naxa gan. Wuri bilie itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde naxa gan. Nooge xinde birin naxa gan.

⁸ Maleke firin nde to sara fe, geya xungbe, te naxan ganfe, a naxa sin baa ma. Baa itaxunxi saxan na, na dɔxode keren naxa findi wuli ra.

⁹ Baa nimasee itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde naxa faxesa. Kunkuiie itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde fan naxa kana.

¹⁰ Maleke saxan nde to sara fe, tunbui dexexi belebele naxa bira. Xuree itaxunxi saxan na, na tunbui naxa bira na saxan nde ma a nun dulongyie ma.

¹¹ Na tunbui xili ne «Xone.» Dunija ye itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde to findi xone ra, adamadi gbegebe naxa faxesa na ma.

¹² Maleke naani nde to sara fe, soge, kike, nun tunbui itaxunxi saxan na, na dɔxode saxan nde naxa findi dimi ra. Nde naxa ba yanyi nun kee xa naiyalanyi ra.

¹³ Na temui n naxa xaruma nde xui me koore ma, a naxa a fala a xui itexi ra, «Naxankate na dunija mixie be, naxankate na e be sara fe temui, maleke saxanyie fama naxee fede.»

9

Malekee xa sara fe dɔnxose

¹ Maleke suuli nde to sara fe, n naxa tunbui to bira ra boxi kelife koore ma. E naxa yili tilinxi naade saabi so a yi ra.

² A naxa na yili naade rabi, tuuri gbegebe naxa mini a kui alo te belebele tuuri han soge naxa makoto, kuye naxa idimi.

³ Tugumie naxa mini tuuri kui, e fa goro boxi ma. E nu bara senbe soto alo tali.

⁴ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa din boxi pooge ra, nun se xinde, a nun wuri bili yo ra. A nu lanma e xa adamadie gbansan nan tɔɔɔ Ala xa tɔnxuma mu saxi naxee tigi ma.

⁵ E nu bara yaamari soto a falafe ra e naxa adamadie faxesa, e xa e tɔɔɔ tun kike suuli bun ma. E nu mixi bunma ne alo tali.

⁶ Na lɔxose, mixie faxesa xoli mawama ne na tɔɔɔe xa fe ra, kono e mu noma faxesa. Faxesa xoli e suxuma ne, kono faxesa a makuyama ne e ra.

⁷ Na tugumie maniyaxi soe nan na, naxee rawalima gere kui. Mange katanyi xema daaxi nu dusuxi e xun na, e yatagie nu luxi ne alo mixie.

⁸ E xunxexe nu luxi ne alo ginxe xunxexe. E jinyie nu luxi ne alo yete jinyie.

⁹ Wure makantase nu na e kanke ma, e gabutenyie nu xui raminima alo soori ragise xui, soe gbegebe naxan bendunma.

¹⁰ E xuli nu mixi bunma alo tali, na xone nu fa mixi tɔɔɔ kike suuli bun ma.

¹¹ E xa yarerati nu findixi na yili tilinxi xa maleke nan na, naxan xili nu falaxi Eburu xui «Abadon,» a nu falaxi Gireki xui «Apoliyon,» na nan na ki «Yire Kan.»

¹² Naxankate singe bara dangi, firin nan luxi.

¹³ Maleke senni nde to sara fe, n naxa xui nde me kelife serexebade xema daaxi feri tunxun naanie ma, naxan na Ala ya i.

¹⁴ Na xui naxa a fala maleke senni nde be, sara nu suxuxi naxan yi, «Na maleke naani rabɛnin, naxee xirixi Efirati xure ma.»

¹⁵ Na maleke naanie nu na waxati yati nan mamema, alako e xa adamadi ndee faxesa. Adamadie itaxunxi saxan na, e xa na dɔxode saxan nde faxesa. E naxa fulun na wali xili ma.

¹⁶ Na soe ragi gali xasabi nu dangi miliyon keme firin na. N naxa na

kōnti mē.

¹⁷ Na laamatunyi kui n naxa na soee nun e ragie to. E kanke makan-tase nu maŋingixi nē a gbeeli, a fōore, nun a nerefunyi daaxi. Soe xunyiie nu luxi alo yetēe xunyi. Tē, tuuri, nun soda nu minima e dē kui.

¹⁸ Dunija mixi itaxunxi saxan na, na dōxode saxan nde naxa faxa na gbaloe saxanyi mōoli ra: tē, tuuri, nun soda naxan nu minima e dē kui.

¹⁹ Na soee sēbē nu na e dē nun e xuli nan kui. E xuli nu maniyaxi bōximase nan na, xunyi nu na a bē naxan mixi tōoro ma.

²⁰ Mixi naxee mu faxa na gbaloe saabui ra, e mu gbilen e xa wali kobie fōxo ra. E nu jinnēe nan batuma, a nun kuyee xēema daaxi, gbeti daaxi, wure gbeeli daaxi, gēmē daaxi, nun wuri daaxi, naxee mu nōma se tode, naxee mu nōma fe mēde, naxee mu nōma jērēde.

²¹ Na mixie mu gbilen e xa faxa tife fōxo ra, e xa manduru walie, e xa fe jaaxie, nun e xa mupēe xa fe fōxo ra.

10

Malekēe xa buki lanmadi

¹ N naxa malekē sēnbema gbētē to goro ra kelife koore nuxui kui. Senkui nu na a xunyi rabilinyi, a yatagi nu yanbama alo soge, a sanyie nu maniyaxi tē nan na.

² Buki lanmadi nu na a bēlēxē, a rabixi. Malekē yirefanyi sanyi nu tixi baa fari, boore fan nu tixi xare ma.

³ A naxa a xui ramini sēnbē ra, naxan maniya yetē xui ra. Galanyi solofere naxa a xui ratin.

⁴ Na galanyi solofere xui to mini, n nu wama na sēbēfe, kōno xui nde naxa keli koore ma, a a fala n bē, «Galanyi solofere xa masenyi nōxun, i naxa a sēbē.»

⁵ Malekē naxan sanyi nu tixi baa nun xare fari, a naxa a yirefanyi bēlēxē itala koore ma,

⁶ a fa a kali Ala ra naxan jipē a ra abadan, naxan koore, bōxi, nun baa daa, a nun e kui se birin. A naxa

a masen a waxati mu fa dugundife sōnōn.

⁷ Malekē solofere nde na a xa sara fe tēmui naxē, Ala gundo fama nē kamalide alo a nu bara a masen a xa konyi namijōnmēe bē ki naxē.

⁸ Na xui naxan nu bara wōyēn n bē kelife koore ma, na man naxa a masen n bē, «Siga, i sa buki lanmadi rabixi tongo naxan na malekē bēlēxē, malekē naxan sanyi tixi baa nun xare fari.»

⁹ N naxa siga na malekē yire, n fa a māxandi a xa na buki lanmadi so n yi ra. A naxa a fala n bē, «I xa a tongo, a don. A xōnē rasoma nē i furi, kōno a jōxunma nē i dē kui alo kumi.»

¹⁰ N naxa na buki lanmadi tongo malekē bēlēxē, n naxa a don. A nu jōxun n dē kui alo kumi, kōno a to n furi kui li, a naxa findi xōnē ra.

¹¹ Na tēmui a naxa a fala n bē, «A lanma i man xa wōyēn Ala xili ra jamanēe xa fe ra, sie xa fe ra, xui gbētē falēe xa fe ra, nun mangle gbege xa fe ra.»

11

Taa sēniyenxi nun seede firinyie

¹ Malekē nde naxa se maniyase wuri daaxi so n yi ra, a nu fa a fala, «Keli, i xa Ala xa hōrōmōbanxi nun serexebade maniya, i man xa batulae kōnti.

² I naxa yire maniya naxan na tande, barima si gbētēe fama mēnni nan tongode, e fa taa sēniyenxi kana kike tongo naani nun firin bun ma.

³ N masenyi soma n ma seede firinyie nan yi ra, e naxan tima n xili ra xi wulu keren xi kēmē firin nun xi tongo senni bun ma, sunnun donma ragoroxi e ma.

⁴ Na seede firinyie misaalixi oliwi wuri firin nan na, a nun lanpui firin naxee tixi Daali Marigi ya i.

⁵ Xa mixi nde fa wa fe jaaxi rabafe e ra, tē nan minima e dē kui, a e yaxuie xa fe kana. Iyo, xa mixi nde wama e tōrofe, na kanyi faxama na mōoli nan na.

⁶ Senbe na e be koore balanfe ra, alako tune naxa fa e xa namijonme wali raba temui. Senbe na e be ye masarafe wuli ra, a nun fure jaaxi mooli wuyaxi raminife dunija ma e wama a xon ma temui naxe.»

⁷ Na seede firinyie na ge e xa seedeponoya ra, na sube naxan minixi yili tilinxi kui, na nan e gerema, a no e ra, a e faxa.

⁸ E furee sama ne taa belebele malande, e Marigi banban wuri magalanbuxi ma dennaxe. Na taa maniyaxi Sodoma nan na, xa na mu a ra Misira.

⁹ Mixie kelima si, bonsoe, xui, nun paman birin nan ma, e fa e fure matode xi saxan nun a tagi bun ma. E mu tinma mixi xa e ragata.

¹⁰ Mixie fama seewade dunija ma na mixi firinyie nan faxafe ra, barima na namijonme firinyie nu bara mixie tooo. E se ndee fi e booree ma na seewe xa fe ra.

¹¹ Na xi saxan nun a tagi to dangi, Ala naxa nii raso e fate, e man xa ti e sanyie xun na. Naxan birin e to, e naxa gaaxu ki fanyia ra.

¹² Na seede naxa xui senbema nde me kelife koore ma a falafe ra, «Wo xa te han be.» E naxa te koore ma nuxui kui e yaxuie ya xori.

¹³ Na temui, boxi naxa seren. Taa itaxunxi fu ra, na doxode fu nde naxa bira. Na boxi xa serenyi naxa mixi wulu solofere faxa, mixi donxose naxa kaaba, e fa Ala matoxo, naxan na koore ma.

¹⁴ Naxankate firin nde bara dangi, a gbe mu luxi a saxan nde fan xa fa.

¹⁵ Maleke solofere nde to sara fe, xui itexie naxa mini koore ma a falafe ra, «Mangeya naxan nu na dunija ma, na bara findi muxu Marigi nun a xa Mixi Sugandixi gbe ra. A xa mangeya buma ne abadan.»

¹⁶ Na fori moxoren nun naani, naxee nu magoroxi kibanyie kui Ala ya i, e naxa e felen boxi ma, e Ala batu.

¹⁷ E naxa a fala, «Muxu bara muxu Marigi Ala Senbe Kanyi tantu, naxan nu na singe han to, barima i

bara i senbe magaaxuxi ramini, i xa mangeya xa ti dunija.

¹⁸ Namanee nu bara xono, kono i xa xone bara e li, kiiti waxati bara fa. Na kui, mixi faxaxie makiitima ne, i xa konyi namijonmee e sare sotoma ne, a nun seniyentose, nun naxee gaaxuma i xili ya ra, dimedie nun forie. Naxee bara dunija kana, e fan xun nakanama ne.»

¹⁹ Ala xa horomolingira naxan na koore ma, a naxa rabi, birin naxa Ala xa saate kankira to naxan na horomolingira kui. Na temui seyamakonyie, galanyi xuie, boxi serenyi, nun balabalanyi belebele naxa mini senbe ra.

12

Gine, dimedi, nun sube magaaxuxi

¹ Tonxuma belebele naxa mini koore ma. Soge nu na na gine nde rabilinyi, kike nu na a sanyi bun ma, tunbui fu nun firin nu na a xun na alo mangé katanyi.

² A nu na gbelegbelefe tooe kui, barima a nu na di barife a teegexi naxan ma.

³ Tonxuma gbete fan naxa mini koore ma. Sube magaaxuxi xungbe nde nu na, a gbeelixa alo te, xunyi solofere nu na a be, a nun ferifu. Mangé katanyie nu na a xunyi solofere birin fari.

⁴ Tunbui itaxunxi saxan na, a xuli naxa din na doxode saxan nde ra, a e woli boxi ma.

Sube magaaxuxi naxa keli, a fa ti gine ya i naxan nu na di barife, alako a xa na diyore don.

⁵ Gine naxa di xeme bari, naxan fama si birin yamaride a xorochoe ra. Gine to di bari, na di naxa te Ala yire, a xa mangé kibanyi na dennaxe.

⁶ Gine naxa a gi, a siga yire nde gbengberenyi ma Ala nu bara naxan yailan a be, alako a xa balo menni xi wulu keren xi keme firin nun tongo senni bun ma.

⁷ Gere naxa mini koore ma. Minkayilu nun a xa malekee naxa na sube magaaxuxi nun a xa malekee gere,

⁸ Kōnō na sube mu nō Minkayilu nun a xa malekēe ra. Na kui, sube magaaxuxi nun a xa malekēe mu nō sabatide koore ma sōnōn.

⁹ E naxa na sube magaaxuxi xungbe woli bōxi ma, a nun a xa malekēe. A tan nan findixi na bōximase fori ra, naxan xili Ibulisa, xa na mu a ra Sentanē. A bara dunija birin madaxu.

¹⁰ Na temui, n naxa xui itexi mē koore ma, a a falama,
«Yakōsi, kisi temui bara a li,
muxu Marigi Ala senbē nun a xa mangēya,
nun a xa Mixi Sugandixi xa mangēya bara fa,
barima naxan nu muxu ngaxakerenyie kalamuma
muxu Marigi Ala ya i kōe nun yanyi ra,
na bara bira.

¹¹ Muxu ngaxakerenyie xutu sōtōxi a ma
Yexēyōre wuli nun e xa seedejōxōya nan saabui ra.
E mu kankan e xa simaya ma,
e mu gaaxu faxe ya ra.

¹² Na kui, koore nun naxee sabatixi naa,
e xa jēlexin.
Kōnō jaxankate bara lu bōxi nun baa ma,
barima Ibulisa bara bira wo mabiri.
A xōnōxi barima a bara a kolon a temui gbegbe mu luxi a bē kōre.»

¹³ Sube magaaxuxi to a kolon, e bara a woli bōxi ma, a naxa bira na gine fōxō ra, naxan na di xeme bari.

¹⁴ Kōnō xaruma gabutenyi naxa lu na gine bē, alako a xa tungan sigafe ra gbengberenyi ma, a luma balo ra dennaxe waxati saxan nun a tagi bun ma. Menni a nu bara makuya na bōximase ra.

¹⁵ Kōnō bōximase naxa xure ramini a dē kui, a xa gine madula.

¹⁶ Na temui bōxi naxa na xure ye min, sube magaaxuxi nu bara naxan namini a dē kui, alako a xa na gine rakisi.

¹⁷ Sube magaaxuxi to xōnō na gine ma, a naxa siga na gine bōnsōe dōnxōee gere, naxee Ala

xa seriye rabatuma, e man la Isa xa seedejōxōya ra.

¹⁸ Na sube magaaxuxi naxa ti baa dē ra mēyenyi fari.

13

Sube naxan texi ye xōora

¹ Na dangi xanbi n naxa sube magaaxuxi nde to te ra ye xōora, feri fu na a xunyi solofere ma, mangē katanyie dōxōxi na feri fu fari. Marasōtō xilie fan nu sebexi a xunyi ma.

² Na sube magaaxuxi nu maniyaxi barate nan na, a sanyie senbē nu gbo, a dē nu luxi nē alō yete dē. Na sube magaaxuxi naxa a senbē, a xa nōe, nun a xa kibanyi lu sube boore yi ra.

³ Fi jaaxi to lu a xunyi keren ma, a naxa yalan. Na fi to mu a faxes, dunija naxa kaaba, e birin naxa bira a fōxō ra.

⁴ Dunija mixie naxa tuubi sube magaaxuxi bē, barima a tan nan nu bara nōe so sube boore yi ra. E man naxa tuubi sube boore bē, e nu a fala, «Nde maniya yi sube ra, nde nōma a gere?»

⁵ Na sube naxa nōe sōtō a xa yete igboe masenyi nun marasōtōe fale ra. A naxa nōe sōtō, a xa wali kike tongo naani nun firin bun ma.

⁶ A naxa Ala rasōtō, a Ala xili kana, a Ala xa hōrōmōlingira rasōtō, a nun naxee sabatixi koore ma.

⁷ A naxa nōe sōtō alako a xa seniyeentōee gere, a xa nō e ra. A naxa nōe sōtō bōnsōe, si, xui, nun jamane birin xun ma.

⁸ Dunija mixi birin fama tuubide a tan nan bē, naxee xili mu sebexi Yexēyōre kōn naxabaxi xa kisi buki kui kabi dunija fōle.

⁹ Tuli na naxan bē, a xa a tuli mati yi masenyi ra.

¹⁰ Konyiya ragirixi mixi naxan ma, a sigama nē konyiya kui. Santidegema faxe ragirixi mixi naxan ma, na kanyi fan faxama nē santidegema ra. Seniyeentōee xa

tunnabexi nun danxaniya kolonma na nan kui.

¹¹ Na dangi xanbi n man naxa sube magaxuxi gbete to a tefe boxi bun ma, feri firin nu na a be alo yexee, a nu woyenma alo sube magaxuxi.

¹² A nu na sube magaxuxi singe senbe nan nawalife na ya xori, a a niya dunija mixi birin xa tuubi na sube magaxuxi singe be, naxan xa fi paaxi nu bara yalan.

¹³ A nu luma kaabanakoe belebele raba ra, han a te ragoro boxi ma kelife koore ma mixie ya xori.

¹⁴ A to na senbe soto, a naxa dunija mixie madaxu a xa kaabanakoe ra na sube magaxuxi singe ya xori. A naxa a fala dunija mixie be e xa kuye yailan naxan maniya na sube magaxuxi singe ra, naxan nu bara maxono santidegema ra, kono a mu faxa.

¹⁵ E to na kuye yailan, a naxa noe soto a xa a niya na kuye xa woyen, mixi birin xa faxa naxan mu tuubima na kuye be.

¹⁶ A naxa yaamari fi, dimedie nun forie, bannae nun setaree, lasirie nun konyie, tonxuma xa sa e birin yirefanyi belexe ma, xa na mu e tigi ma,

¹⁷ alako mixi matonxumataree naxa sare so, e naxa sare mati. Na tonxuma findixi sube xili nan na, xa na mu a ra yi konti nan findixi xili ra.

¹⁸ Lonni na naxan be, a xa na konti kolon, barima a adamadi xa fe masenma. Na konti naxan findixi xili ra a findixi keme senni, tongo senni nun senni nan na.

14

Yexeyore nun a xa mixi rakisixie

¹ N to n ya rage, n naxa Yexeyore to a tixi Siyoni geya fari. Mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani nu na a seeti ma, Yexeyore xili nun a Baba xili sebexi e tigie ma.

² N naxa xui nde me koore ma, alo xure xungbe, xa na mu a ra alo

galanyi. A nu luxi ne alo mixie nan nu kora bonbofe.

³ E nu na beeti neene bafe mange kibanyi ya i, a nun na nimase naani nun na forie. Mixi yo mu nu noma na beeti matinkande, fo na dunija mixi wulu keme wulu tongo naani nun naani naxee xun nu bara sara.

⁴ E mu nu yene rabaxi gine ra, e nu seniyen. E birama na Yexeyore foxo ra yire birin. E xun nu bara sara mixie tagi, alako e xa findi Ala gbe nun Yexeyore gbe ra, alo serexe singe naxan bama Ala be xe xaba temui.

⁵ E de mu nu wule falaxi, marakorosi yo mu nu e ma.

⁶ N naxa maleke gbete to a jere ra koore ma. Xibaaru fanyi nu na a yi ra dunija mixie be, si, bonsoe, xui, nun jamanee birin be abadan.

⁷ A naxa a fala a xui itexi ra, «Wo xa gaaxu Ala ya ra, wo xa a matoxo, barima a xa kiiti waxati bara a li. Wo xa wo igoro a be, naxan koore, boxi, baa, nun dulonyie daaxi.»

⁸ Maleke firin nde nu biraxi a foxo ra, a nu fa a fala, «Babilon belebele bara bira. Babilon bara bira, naxan jamanee rasiisixi a xa fe paaxie ra.»

⁹ Maleke saxan nde nu biraxi e foxo ra, a nu fa a fala a xui itexi ra, «Xa mixi nde a igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li tonxuma na a tigi ma, xa na mu a belexe ma,

¹⁰ na kanyi fan Ala xa xone kolonma ne, a fa lu alo siisila naxan beere xoroxoe minxi. A fama toorode te nun soda xora, maleke seniyenxie nun Yexeyore ya xori.

¹¹ Tuuri naxan tema na te xora a mu jonma abadan. Na mixie, naxee e igoroma na sube be, xa na mu a ra na kuye be naxan yailanxi a misaali ra, a fa sa li na sube xili tonxuma saxi e ma, na kanyie mu malabui sotoma koe nun yanyi.

¹² Seniyentoe xa tunnabexi nan na ki, naxee Ala xa seriye rabatuma, naxee danxaniyaxi Isa ma.»

¹³ N naxa xui nde me koore ma a falafe ra, «I xa a sebe a seewe na

mixie be, naxee faxama Ala xa fe kui yakosi han dunija raponyi.» Ala Xaxili Seniyenxi naxa a masen, «Iyo, nondi na a ra. E lan e xa e malabu e xa wali xoxoxe ma, e xa na wali sare soto.»

¹⁴ N naxa nuxui fiixe to. Daali nde nu magoroxi a fari, naxan maniya adamadi ra. Mange katanyi xema daaxi nu saxi a xun ma, warate xepenxi nu na a belexe.

¹⁵ Maleke gbete naxa mini horomolingira kui, a a fala a be a xui itexi ra, «I xa warate rawali, xe xaba, barima na waxati bara a li, dunija xe xa xaba.»

¹⁶ Naxan nu magoroxi nuxui fari, a naxa warate rawali dunija ma, dunija xe naxa xaba.»

¹⁷ Maleke gbete naxa mini koore horomolingira kui, warate xepenxi nu na a belexe.

¹⁸ Maleke gbete, naxan nu te yamarima, a naxa keli serexebade yire, a a fala a xui itexi ra warate xepenxi kanyi be, «Warate xepenxi rawali, weni bogie xaba dunija, barima e bara mo.»

¹⁹ Na maleke naxa warate rawali, a fa dunija weni bogi birin ba, a e sa a sase kui Ala xa xone e maboronma dennaxe.

²⁰ Na wali naxa raba taa fari ma. Mixi wuli naxa na se sase rafe, a fili a ma han na wuli naxa ikuya kilo keme saxan na, a xa tilinyi fan soe de suxuma.

15

Maleke solofere nun gbaloe donxoe

¹ Na dangi xanbi, n man naxa tonxuma xungbe to naxan bara n de ixara. Maleke solofere naxa mini gbaloe donxoe solofere ra, Ala xa xone kamalima naxee ra.

² N naxa baa nde to, a luxi alo diyaman, a sunbuxi te ra. Mixi naxee nu bara no na sube ra, a nun na kuye naxan yailanxi a misaali ra, a nun a xili xa konti ra, e nu tixi baa fari, Ala xa korae nu na e belexe.

³ E nu Ala xa konyi Munsa xa beeti nan bama, a nun Yexeyore xa

beeti, a falafe ra, «Muxu Marigi Ala Senbe Kanyi, i xa walie senbe gbo! E makaaba! Dunija Mange, i xa kira nondi na a ra, a man tinxin.

⁴ Marigi, nde mu gaaxuma i ya ra? Nde mu i xili matoxoma? I keren peti nan seniyen. Naman birin fama ne e magorode i be, barima i bara i xa tinxinyi makenen.»

⁵ Na to dangi, n naxa Ala xa horomolingira rabixi to koore ma, saate kankira na naxan kui.

⁶ Maleke solofere, toore donxoe solofere nu na naxee yi ra, e naxa mini horomolingira kui, serexedube dugi fiixe mayanbaxie ragoroxi e ma, beleti xema daaxi balanxi e kanke ma.

⁷ Nimase keren na nimase naani ya ma, a naxa tonbili xema daaxi solofere so na maleke solofere yi ra. Na tonbilie nu rafexi Ala xa xone nan na, Ala naxan jipe a ra abadan.

⁸ Tuuri naxa horomolingira rafe Ala xa noore nun a senbe xa fe ra. Mixi yo mu nu noma sode horomolingira kui, fo toore solofere xa wali xa kamali naxee nu na maleke soloferee yi ra.

16

Tonbili solofere

¹ N naxa xui xungbe nde me, naxan kelixi horomolingira kui, a a falama malekee be, «Wo siga, wo xa Ala xa xone tonbili soloferee ifili dunija ma.»

² Maleke singe naxa siga, a sa a xa tonbili ifili dunija ma. Na kui, fi jaaxi naxa mini mixie ma, na sube xa tonxuma nu saxi naxee ma, naxee nu tuubima kuye be naxan yailanxi a misaali ra.

³ Maleke firin nde naxa a xa tonbili ifili baa ma. Baa naxa lu alo mixi faxaxi wuli. Nimase birin naxa faxesa, naxee nu na baa ma.

⁴ Maleke saxan nde naxa a xa tonbili ifili xuree nun dulonyie ma. E fan naxa findi wuli ra.

⁵ N naxa maleke xui me, naxan nu ye yamarima. A naxa a fala, «I tan naxan na to, i tan naxan na

xoro, i tan naxan seniyeɗ, i bara kiiti tinxiɗi sa,

⁶ barima e nu bara seniyeɗtoe nun namijonmɛe wuli ramini. I fan bara wuli so e yi ra, e naxan minma. A lanxi na ki nɛ.»

⁷ N naxa serɛɛɛbade fan xui mɛ. A naxa a fala, «Iyo, Ala Senbe Kanyi, i xa kiiti birin tinxiɗi, e findixi nɗɗi nan na.»

⁸ Maleke naani nde naxa a xa tɔnbili ifili soge ma. Soge naxa yaamari soto a xa adamadie gan a tɛ ra.

⁹ Wuyenyi jaaxi naxa mixie gan. E naxa Ala xili rasoto, naxan na toore birin nasanbaxi. E mu tuubi, e tondi Ala matɔxode.

¹⁰ Maleke suuli nde naxa a xa tɔnbili ifili na sube xa kibanyi ma. A xa mangeya naxa lu dimi kui, mixie naxa e nenyie xin paxankate ma,

¹¹ e fa Ala xili rasoto, naxan na koore ma, e xa toore nun e xa fie xa fe ra. E tondi gbilende e xa wali kobie foxo ra.

¹² Maleke senni nde naxa a xa tɔnbili ifili Efirati xure xungbe ma. Na xure naxa xara, alako a xa findi kira ra mangɛe be, naxee fama kelife sogetede.

¹³ N naxa pinne seniyeɗtare saxan to mini ra na sube magaaxuxi de kui, na sube boore de kui, a nun na namijonmɛe wule fale de kui. Na pinne nu maniyaxi xuɗɗe nan na.

¹⁴ Sentane xa pinne nan nu e ra, naxee tonxumae rabama, e man sigama dunja mangɛe maxilide, alako e xa e malan, e xa gere so Ala Senbe Kanyi xa loxoe xungbe ma.

¹⁵ «Wo bara a to, n fama terenna nan na, alo mupeti a gbe wali rabama ki naxe. Seewe na mixi be naxan mu xima, naxan mu a xa dugi bama. Na kanyi naxa lu a mageli ra, alako a naxa yaagi.»

¹⁶ Ninne naxa dunja mangɛe malan yire nde naxan xili falama Eburu xui ra «Aramagedon.»

¹⁷ Maleke solofere nde naxa a xa tɔnbili ifili kuye ma. Xui xungbe nde naxa mini horomolingira kui Ala xa kibanyi mabiri, a a masen, «A bara non.»

¹⁸ Galanyi naxa bula, xui naxa mini, seyamakonyie naxa mini, boxi naxa seren, naxan maniye mu nu raba sinden kafi dunja fole.

¹⁹ Na taa xungbe naxa kana alo se naxan giraxi doxo saxan. Dunja taa birin naxa bira. Ala naxa ratu Babilon taa gbe ma, a weni tɔnbili fi a ma a xa Ala xa xone mankanɛ min. ²⁰ Surie nun geyae naxa loe.

²¹ Balabalanyi belebelee naxa keli koore ma, e bira mixie ma. A xori keren binya kilo tongo saxan nun naani jondon. Mixie naxa Ala xili rasoto na balabalanyi xa fe ra, barima na toore nu gbo a gbe ra.

17

Babilon xa kanɛ

¹ Na dangi xanbi, maleke keren naxan nu na na maleke tɔnbili kanyi solofere ya ma, a naxa a fala n be, «Fa be, alako n xa langoe xungbe xa kiiti masen i be, na langoe naxan doxoxi xure xungbee de ra.»

² Dunja mangɛe nun na langoe gine naxa fe kobi raba. E xa mixie fan naxa bira fe jaaxie foxo ra han e naxa lu alo siisilae.

³ Na maleke naxa laamatunyi nde masen n be. N naxa gine nde to gbengberenyi ma, a doxoxi sube gbeeli fari, marasoto xilie nu sebexi naxan ma. Xunyi solofere nu na a ma, feri fu tixi a xun ma.

⁴ Na gine nu maxirixi donma gbeeli tofanyi nan na, konmagore, belexerasoe, nun xurunde tofanyie nu na a yi ra naxee yailanxi xema nun geme tofanyie ra. Pooti xema daaxi suxuxi a yi ra, fe xonxi seniyeɗtaree nu na a kui, naxee misaalixi a xa wali jaaxi ra.

⁵ Xili nde sebexi a tigi ma gundo daaxi: «Babilon xungbe, yenelae nun fe jaaxie nga.»

⁶ N naxa na gine to, a siisixi seniyeɗtoe wuli ra, naxee nu findixi Isa xa seedee ra. N to a to, n de naxa ixara ki fanyi.

⁷ Na maleke naxa a fala n be, «Munfe ra i de ixaraxi? N fama ne

yi gundo tagi rabade i be, yi gine xa fe ra nun yi sube xunyi solofere nun feri fu kanyi xa fe ra a dɔxɔxi naxan fari.

⁸ I sube naxan to, a nu na na, kɔnɔ a mu na yakɔsi. A fama ne tede yili tilinxi kui, a fa bɔnɔ. Adamadi naxee xili mu seɓexi kisi buki kui, kabi dunija fole, e kaabama ne yi sube xa fe ra, barima singe a nu na, yakɔsi a mu na, kɔnɔ temui naxan sa fama, a man minima ne.»

⁹ Xaxilima nɔma yi fahaamude: Na xunyi solofere misaalixi geya solofere nan na, gine dɔxɔxi naxee fari.

¹⁰ Nee man misaalixi mange solofere nan na. Suuli bara bira, keren na na, boore mu nu fa sinden. A na fa, a buma ne dondoronti.

¹¹ Sube naxan nu na na, kɔnɔ a mu na yakɔsi, na misaalixi mange solomasaxan nde nan na. A fan na na na mange solofere nan ya ma naxan fama bɔnɔde.

¹² Na feri fu i naxee toxi, nee fan misaalixi mange fu nan na, naxee mu nu mangeya sɔtɔ sinden. E tan nun na sube, e fama mange nɔe nan sɔtɔde waxati keren bun ma.

¹³ E waxɔnfe birin lan. E e xa senbe nun e xa mangeya ragbilenma ne na sube ma.

¹⁴ E Yexeyɔre gerema ne, kɔnɔ Yexeyɔre nan geenima, barima a tan nan findixi marigie Marigi ra, mange xa Mange. A xa mixi sugandixie, a xa danxaniyatɔee na a seeti ma.

¹⁵ A naxa a fala n be, «Na xuree i naxee toxi, na langoe gine dɔxɔxi xure naxee de ra, e misaalixi pamanee, bɔnsɔee, sie, nun xuiie nan na.

¹⁶ Na feri fu nun na sube, i naxee toxi, e na langoe gine xɔnma ne. E fama ne se birin bade a yi ra, e fa a ti a mageli ra, e a sube don, e a dɔnxɔe woli te xɔra,

¹⁷ barima Ala nan a ragirixi e xa a waxɔnfe raba. E xa e xa mangeya ragbilen na sube ma, han Ala xa masenyi kamalima temui naxe.

¹⁸ Na gine i naxan toxi, a misaalixi dunija mangee xa mangataa xungbe nan na.»

18

Babilɔn birafe

¹ Na dangi xanbi, n naxa maleke gbete to goro ra keli koore ma. Nɔe xungbe nu na a yi, a xa nɔre naxa dunija iyalan.

² A naxa a fala a xui itexi ra, «Babilɔn xungbe bara bira. Babilɔn bara bira, a bara findi jinnɛe xonyi ra, jinnɛe seniyyentaree nun xɔni raharamuxie luma dennaxe.

³ A kanaxi ne barima si birin bara bira a xa fe jaaxie fɔxɔ ra. Dunija mangee bara lu a seeti ma a xa wali kobi kui. Dunija yulee fan bara banna a waxɔnfe saabui ra. E birin luxi ne alo siisilae.»

⁴ N naxa xui gbete me keli koore ma a falafe ra, «N ma pama, wo xa mini a ya ma, alako wo fan naxa lu a xa yunubie kui, wo xa a xa tɔore fan soto.

⁵ A xa yunubie bara gbo a gbegebe ra. Ala bara ratu a xa tinxintareya birin ma.

⁶ Wo xa a xa wali sare ragbilen a ma dɔxɔ firin. A naxan nabaxi wo ra, wo xa na raba a tan fan na dɔxɔ firin.

⁷ A waxɔnfe xun to nu masaxi temui birin, wo fan xa a xa tɔore xun masa na ki, a xa sunnun, barima a a fala ne a bɔne kui, «Mange gine nan n na. Kaane gine mu na n na, n mu luma sunnunyi kui abadan.»

⁸ Na masenyi xa fe ra, a fama yi gbaloe tode lɔxɔe keren: faxe, sunnunyi, nun kaame. A ganma ne te ra, barima Marigi Ala Senbema nan a makiitixi.»

⁹ Dunija mange birin naxee bara bira a xa fe jaaxie nun a waxɔnfee fɔxɔ ra, e fama ne wade. E na a to a xa taa na ganfe, e sunnunma ne.

¹⁰ E lu yire makuye barima e gaaxuxi a xa tɔore ya ra. E nu fa a fala, «Naxankate na Babilɔn be. Naxankate na na taa xungbe

senbema be. A bara makiiti læeri keren bun ma.»

¹¹ Dunija yulæ wama ne a xa fe ra, e sunnunma ne, barima mixi mu na naxan e xa kotee sarama sonon,

¹² kote naxan findixi xεema ra, gbeti, gεme tofanyie, dugi gεse daaxi, dugi gbeeli, wuri fanyi, sili jinyi masolixi, wuri fanyi masolixi, yoxui, wure, gεme xoxoxe,

¹³ donse joxunme, surayi mooli birin, labunde, weni, ture, farin fanyi, ningee, yεxεee, soee, soori ragisee, nun konyie.

¹⁴ «I waxonfe birin bara makuya i ra, na se fanyie bara lœ i ma. I mu nee sotoma sonon.»

¹⁵ Yule naxee bannaxi a saabui ra, e fan luma ne yire makuye, barima e gaaxuxi a xa toore ya ra. E wama ne, e lu sunnunyi kui.

¹⁶ E nu a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na a be, naxan nu wama dugi fiixe, dugi gbeeli, xεema, nun gεme tofanyie xon.»

¹⁷ A xa naafuli birin bara kana na waxati kerenyi kui. Kunkui rapereee nun mixi naxan birin kunkui wali nde rabama, e luma ne yire makuye,

¹⁸ e fa a fala e xui itexi ra na taa xungbe ganxi ya ra, «Yi taa, a maniyε mu na.»

¹⁹ E fama ne xube masode e xunyi ma, e wa, e lu sunnunyi kui, e a fala, «Naxankate na na taa xungbe be, naxankate na na taa be kunkui kanyie bannaxi dennaxe. Na taa bara findi gbengberenyi ra na waxati kerenyi kui.»

²⁰ «Naxee na koore, wo xa jεlexin na taa xa naxankate xa fe ra. Seniyentœee, Ala xa xεerae, nun namiponmee, wo tan xa jεlexin, barima Ala bara wo gbepoxo.»

²¹ Na temui maleke senbema nde naxa gεme xungbe tongo naxan nu luxi alo se luxutase, a naxa a woli baa ma a falafe ra, «Babilon taa xungbe birama ne a jaaxi ra alo yi gεme. Mixi mu a toma sonon.»

²² «I xa sigie mu mema sonon, naxee sama kora, xule, nun sara xui ra. Wali xui mu minima i xonyi

sonon, maale din xui fan mu luma i xonyi sonon.

²³ Lanpui xa naiyalanyi mu toma i xonyi sonon. Futi xirimae xa jεlexin xui mu mema i xonyi sonon, barima i xa yulæ nu bara findi mixi xungbee ra dunija, i bara si birin natantan i xa fe jaaxie saabui ra.

²⁴ Namiponmee nun seniyentœee wuli bara mini i xonyi, a nun naxee kon bara raxaba boxi ma.»

19

Ala xa tantui

¹ Na to dangi, n naxa pama xungbe xui me koore ma a fala ra, «Ala tantu. Kisi, xunnakeli, nun senbe na muxu Marigi Ala be,

² barima a xa kiiti tinxin, a findixi nondi nan na. A bara langoe gine makiiti, naxan nu bara dunija ratantan a xa fe jaaxie ra. Ala bara a xa konyie wuli gbepoxo a ma.»

³ Nama man naxa a fala a firin nde, «Ala tantu. Babilon tuuri tema ne abadan.»

⁴ Na fori moxoren nun naani, nun na nimase naani naxa e felen boxi, e Ala batu naxan nu magoroxi kibanyi kui, a falafe ra, «Amina, Ala tantu.»

⁵ Xui nde naxa mini kibanyi, a falafe ra, «Ala xa konyie, wo xa won Marigi Ala matoxo, wo tan naxee gaaxu a ya ra, wo tan dimεe nun forie.»

⁶ N naxa pama xungbe xui me naxan senbe gbo alo xure wundu xui, xa na mu a ra galanyi xui. E naxa a fala, «Ala tantu, barima Ala Senbe Kanyi, won Marigi Ala bara so a xa mangeya kui.

⁷ Won xa seewa, won xa jεlexin, won xa a binya, barima Yεxεeyore xa futi xiri temui bara a li. A naxan doxoma, a bara ge a yete yailande.

⁸ A naxan doxoma a bara dugi fiixe tofanyi ragoro a ma, naxan misaalixi seniyentœee xa kewali tinxinxie ra.»

⁹ Maleke naxa a fala n be, «I xa a sebe, «Nεlexinyi na mixie be naxee maxilixi Yεxεeyore xa futi xiri malanyi.»» A naxa a fala n be, «Ala xa nondi nan na ki.»

10 N naxa n xinbi sin a bun ma n xa a batu, kɔnɔ a naxa a fala n bɛ, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alɔ i tan nun i ngaxakerenyi naxee bara la Isa xa seedeɲɔɔya ra. I xa Ala nan batu. Isa xa seedeɲɔɔya findixi namijɔnmɛ xa masenyi xɔri nan na.»

11 Na dangi xanbi n naxa koore to rabi ra, soe fiixe tixi na, a ragima xili Dugutege nun Nɔndi fale. A gere soma tinxinyi nan na, a kiiti sa tinxinyi kui.

12 A yae nu luxi nɛ alɔ tɛ, mange katanyi naxan yailanxi gemɛ tofanyi ra nu dusuxi a xun na. A xili seɓɛxi a ma, xili mixi yo mu naxan kolon bafe a tan na.

13 A xa dugi bundaxi wuli ra. A xili nɛ Ala xa Masenyi.

14 Koore sɔɔri gali nu biraxi a fɔɔ ra e xa soe fiixee fari, dugi fiixe tofanyie fan nagoroxi e ma.

15 Santidegema xɛɲɛnxi nu minixi a dɛ i, alako a xa jamanɛ gere, a xa e yamari sawuri senbema ra, Ala Senbɛ Kanyi xa xɔnɛ xa kamali.

16 A seɓɛxi a xa dugi xungbe ma, a nun a tabe ma, «Mangɛe xa Mangɛ, marigie Marigi.»

17 N naxa maleke to, a tixi sogɛ fari. A naxa a fala a xui itexi ra xɔni birin bɛ naxee nu na koore ma, «Wo fa Ala xa xunnakeli yire,

18 wo xa mangɛe sube don, a nun sɔɔri mangɛe sube, senbɛmae sube, soee sube, soe ragie sube, lasiri nun konyie sube, dimɛe nun forie sube.»

19 N naxa na sube to, a nun dunija mangɛe nun e xa sɔɔrie. E birin nu malanxi alako e xa na soe fiixe ragima nun a xa sɔɔri gali gere.

20 Soe fiixe ragima naxa na sube jaaxi suxu, a nun na namijɔnmɛ wule fale, naxan nu bara mixie madaxu tɔnxumae ra, sube xa tɔnxuma nu saxi mixi naxee ma, a nun naxee nu bara na sube xa kuye batu. Na firinyie birin naxa woli tɛ nun soda xɔɔra.

21 Santidegema naxan nu minima soe fiixe ragima dɛ kui, a naxa booree faxa, xɔnie fa e sube don.

20

Sentanɛ rajɔny

1 Na dangi xanbi, n naxa maleke to goro ra kelife koore ma, yili tilinxi naade saabi nun yɔlɔnxɔny bebelebe nu na a yi ra.

2 A naxa na sube magaaxuxi suxu, na bɔximase fori, naxan findixi Ibula ra, na nan na ki Sentanɛ. A naxa a xiri, a xa lu na ki jɛ wulu keren bun ma.

3 A naxa a woli yili tilinxi kui, a naade balan, a tɔnxuma sa naade ma, alako a naxa mini sie madaxude han na jɛ wulu keren xa kamali. Na xanbi a lanma a xa fulun waxati dunkedi bun ma.

4 N naxa kibanyi ndee to. Mixi naxee magoroxi e kui, nee nu bara yaamari soto e xa kiiti sa. N naxa mixie to naxee xunye nu bara ba e dɛ i Isa xa seedeɲɔɔya nun Ala xa masenyi xa fe ra. N man naxa mixie to naxee mu nu tuubi na sube nun a xa kuye bɛ, na sube xili mu nu seɓɛxi e tigi ma, xa na mu a ra e belexɛ ma. E nu bara keli faxɛ ma, e jipe, e yaamari raba Ala xa Mixi Sugandixi sɛeti ma jɛ wulu keren bun ma.

5 Boore mixi faxaxie mu nu kelixi faxɛ ma sinden, fo na jɛ wulu keren xa kamali. Marakeli singe nan na ki.

6 Nelexinyi nun seniyenyi na mixie bɛ naxee bara lu na marakeli singe kui. Saya firin nde mu nɔma e lide sɔnɔn. E findima nɛ Ala nun Ala xa Mixi Sugandixi xa sɛɛɛdubɛe ra, e fa yaamari ti a sɛeti ma jɛ wulu keren bun ma.

7 Na jɛ wulu keren na kamali temui naxɛ, Sentanɛ minima nɛ a xa geeli kui,

8 a siga dunija birin sie madaxude, alɔ Gogo nun Magogo, a e malan gere xili ma. E xasabi luma nɛ alɔ meyenye naxan na baa dɛ ra.

9 Sie kelima nɛ dunija yire birin, e fa Ala xa pama rabilin a xa taa

xanuxi kui. Kōnō na temui te goroma ne kelife koore ma, a fa e sōntō.

¹⁰ Ibulisa naxan nu sie madax-uma, a tan bara woli te nun soda xōra, na sube nun na namijōnme wule fale na dennaxe. E naxankatama ne naa kōe nun yanyi ra abadan.

¹¹ Na dangi xanbi, n naxa kibanyi xungbe fiixe to, Ala magoroxi a kui. Bōxi nun koore naxa e gi a ya ra, e lōe.

¹² N naxa mixi faxaxie to, forie nun dimēe, e birin tixi kibanyi ya i. Bukie naxa rabi, boore buki fan naxa rabi naxan findixi kisi buki ra. Mixi faxaxie naxa makiiti e kēwali ra naxan nu sebexi na bukie kui.

¹³ Mixi faxaxie naxee nu na baa ma, nee naxa keli. Mixi faxaxie naxee nu na aligiyama, nee fan naxa keli, e birin naxa makiiti e kēwali ma.

¹⁴ Faxē nun aligiyama naxa woli te xōra, naxan findixi faxē firin nde ra.

¹⁵ Mixi naxan birin xili mu nu sebexi kisi buki kui, e naxa woli te xōra.

21

Koore neene nun bōxi neene

¹ N naxa koore nun bōxi neene to, barima koore nun bōxi singe nu bara lōe, baa fan mu nu na sōnōn.

² N naxa taa seniyenxi to, Darisalamu neene, naxan nu na gorofe keli koore ma Ala sēeti ma. A nu rafalaxi a fanyi ra alō gine naxan sigama a xa mōri ralande a xa futi xiri lōxōe.

³ N naxa xui senbema nde me kelife kibanyi yire, a falafe ra, «Ala xa hōrōmolingira nan ya naxan tixi adamadie ya ma. Ala sabatima ne adamadie tagi, e findi a xa pama ra, a fan findi e Marigi Ala ra, a lu e tagi.

⁴ A e yaye birin bama ne. Faxē, sunnunyi, wa xui, nun tōre mu luma naa sōnōn, barima na fe mōoli naxee nu na singe ra, nee birin bara jōn.»

⁵ Naxan magoroxi kibanyi kui a naxa a fala, «Yakōsi, n bara fe birin masara.» A man naxa a fala, «A

sebē, barima masenyi na a ra naxan findixi nōndi ra, a mu kanama abadan.»

⁶ A naxa a fala n bē, «A bara jōn. N tan nan na fe singe nun fe dōnxōe ra, a fōle nun a rapōnyi. Ye xōli na naxan ma, n kisi ye fima ne a ma, a mu sarama. Na ye misaalixi kisi nan na.

⁷ Mixi naxan geenima, a kē nan na ki. N bara findi a Marigi Ala ra, a fan bara findi n ma di ra.

⁸ Kōnō mixi gaaxuxie, danxaniyatāree, mixi jaaxie, faxetie, yēnelae, mandurulae, kuye batuie, wule falee, e birin luma ne te nun soda xōra. Na findima faxē firin nde nan na.»

⁹ Malekē nde naxan nu na na malekē solofere ya ma, tōnbili solofere nu na naxee yi ra, mankanē solofere saxi e kui, a naxa fa n yire, a a fala n bē, «Fa be, n xa Yexēyōre xa gine masen i bē, naxan xa futi fama xiride.»

¹⁰ A naxa n xaxili xanin geya xungbe itexi ma. Mēnni a naxa na taa seniyenxi masen n bē, naxan findixi na Darisalamu ra, naxan nu bara goro kelife koore ma Ala sēeti ma.

¹¹ Ala xa nōre nu na a ma, a nu yanbama alō gemē tofanyi naxan maniyaxi diyaman na.

¹² A xa tete nu ite, naade fu nu firin nu na a ma, malekē fu nun firin nu tixi na naadee ra e makantafe ma. Isirayila bōnsōe fu nun firin xili nu sebexi na naadee ma.

¹³ Naade saxan nu na sogetede mabiri, naade saxan nu na kōola mabiri, naade saxan nu na yirefanyi mabiri, naade saxan nu na sogegorode mabiri.

¹⁴ Taa tete nu tixi na gemē safe fu nun firin nan fari, Yexēyōre xa xēera fu nun firin xilie nu sebexi e ma.

¹⁵ Maniyase xēema daaxi nu na na malekē yi ra, naxan nu wōyenma n bē, alako a xa nō taa, a naadee, nun a tete maniyade.

¹⁶ Taa kuyē, taa igbōpa, nun taa iteya, a birin nu lanxi kilo wulu firin,

kilo keme firin, kilo moxoren nan ma.

¹⁷ Maleke naxa tete fan maniya adama ki ma. Na naxa lan kanke ya tongo saxan nun senni ma.

¹⁸ Tete nu yailanxi geme tofanyi nan na naxan maniya diyaman na. Taa tan nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinse alo ye.

¹⁹ Taa tete nu tixi geme xungbee nan fari. Geme tofanyi mooli birin nan nu na geme xungbee raxunmaxi. Geme xungbe singe raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama yasipe, a firin nde raxunmaxi geme tofanyi nde nan na naxan xili falama safiri, a saxan nde kalisedone, a naani nde emerode,

²⁰ a suuli nde sarodonixi, a senni nde sarodone, a solofere nde kirosolite, a solomasaxan nde berili, a solomanaani nde topasi, a fu nde kirisopirase, a fu nun keren nde hiyasinti, a fu nun firin nde ametisite.

²¹ Tete naade fu nun firin nu yailanxi geme tofanyie nan na naxee na baa ma. Naade birin findixi geme keren nan na. Taa malande nu yailanxi xema xori fanyi nan na naxan tinse alo ye.

²² N mu Ala xa horomolingira toxi taa kui, barima Marigi Ala Senbe Kanyi nun Yexeyore nan na horomobanxi ra.

²³ Na taa hayi mu nu na soqe ma, xa na mu a ra kike ma, alako a xa naiyalanyi soto. Ala xa nore nan findima a xa naiyalanyi ra, Yexeyore findima a xa lanpui nan na.

²⁴ Sie perema a xa naiyalanyi nan kui, dunija mangee fama ne a binyade.

²⁵ Na taa naade mu balanma, barima kee mu soma naa.

²⁶ Sie fama ne Ala binyade naa, e a matoxo.

²⁷ Se seniyentare yo mu soma naa, mixi naxan fe xonxi rabama nun mixi naxan wule falama, e fan mu soma naa. Mixi naxee xili sebexi Yexeyore xa kisi buki kui, e gbansan nan soma na.

22

Ala xa kisi

¹ Na maleke naxa kisi xure masen n be. A nu tinse alo diyaman, a nu minima Ala nun Yexeyore xa kibanyi nan kui,

² a fa findi xure ra taa tagi. Kisi sansie nu tixi a de firin na, e nu bogi kike yo kike, sanmaya fu nun firin ne kui. E burexe findixi seri nan na jamanee be.

³ Danke yo mu na sonon. Ala nun Yexeyore xa kibanyi na taa kui. Ala xa konyie a xui rabatuma,

⁴ e a yatagi to, a xili sebexi e tigi ma.

⁵ Kee mu soma naa, e hayi mu na lanpui nun soqe naiyalanyi ma sonon, barima Marigi Ala nan findixi e xa naiyalanyi ra. Ala xa konyie yaamari tima ne naa abadan.

⁶ Maleke naxa a fala n be, «Yi masenyi nondi nan a ra, a mu kanama. Marigi Ala, naxan namijonme xaxili raperema, a naxa a xa maleke xee alako a xa a masen a xa konyie be naxan fama rabade waxati makorexi ra.»

⁷ Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa. Nalexinyi na mixi be naxan yi masenyi rabatuma, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra.»

⁸ N tan Yaya, n bara na fe birin me, n bara na fe birin to. N to na me, n to na to, n naxa bira na maleke bun ma naxan nu bara na fee masen n be, alako n xa a batu.

⁹ Kono a naxa a fala n be, «Ade, i naxa na raba. N fan findixi Ala xa konyi nan na alo i tan nun i ngaxakerenyi naxee findixi namijonmee ra, a nun mixi naxee yi Kitaabui xa masenyi rabatuma. I xa Ala batu.»

¹⁰ Na dangi xanbi na maleke naxa a fala n be, «I naxa yi masenyi balan tonxuma ra sinden, naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra, barima waxati bara makore.

¹¹ Tinxintare xa lu tinxintareya kui, seniyentare xa lu seniyentareja kui, tinxintoe xa lu tinxinyi kui, seniyentoe xa lu seniyenyi kui.»

¹² Isa naxa a masen, «I xa a kolon, a gbe mu luxi n xa fa, n man fama ne mixi birin xa kewali sare ra.

¹³ N tan nan findixi fe singe nun fe donxoe ra, a fole nun a ranonyi ra.

¹⁴ Nelexinyi na mixi be naxee e yete seniyenma, alako e xa kisi sansi bogi don, e man xa no sode na taa kui naade ra.

¹⁵ Fe jaaxi rabae na taa fari ma, mandurulae, yenelae, faxetie, kuye batuie, nun wule fale birin wule rafan naxee ma.

¹⁶ N tan Isa, n bara n ma maleke xee seedejoxoya ra danxaniyatoe namae ma. N tan findixi Dawuda bonsoe sanke nan na, n tan findixi Dawuda bonsoe nan na. N luma ne alo subaxe looloe.»

¹⁷ Ala Xaxili Seniyenxi nun gine naxan xa futi xirima, e birin a falama, «Fa.» Naxan na a me, na fan xa a fala, «Fa! Ye xoli na naxan

ma, a xa fa. Naxan wama a minfe, a xa kisi ye tongo, a xa a min, a mu sarama!»

¹⁸ N tan Yaya bara findi seede ra mixi birin be naxee bara yi masenyi me naxan sebexi yi Kitaabui kui Ala xili ra. Xa a sa li mixi nde fama fe gbete nde sade yi masenyi fari, Ala nan fama toore sade na kanyi ma, alo toore naxan ma fe sebexi yi Kitaabui kui.

¹⁹ Xa a sa li mixi nde naxa woyenyi nde ba yi namijonme xa masenyi ra naxan sebexi yi Kitaabui kui, Ala nan fama kisi sansi ke bade a yi ra, a fa lu taa seniyenxi fari ma, alo a sebexi yi Kitaabui kui ki naxe.

²⁰ Yi seede naxan seedejoxoya baxi, a xa masenyi nan ya, a naxe, «Iyo, a gbe mu luxi n xa fa.» Amina. Marigi Isa, i xa fa!

²¹ Marigi Isa xa hinne birin na.